

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII – PRACOWNIA BIBLIOGRAFII BIEŻĄCEJ

BIBLIOGRAFIA HISTORII POLSKIEJ ZA ROK 2020

OPRACOWALI
STEFAN GAŚSIOROWSKI, PAWEŁ GOŁDYN,
ANNA GRUCA, STANISŁAW JĘDRYKA,
PAULINA KUS, KATARZYNA MAZUR

BIBLIOGRAFIA
HISTORII POLSKIEJ
ZA ROK 2020

Redaktor naukowy:
prof. dr hab. Anna Gruca

Pracownia Bibliografii Bieżącej IH PAN
31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
e-mail: gruca@ih.pan.krakow.pl
www.bhp.ihpan.edu.pl

Praca naukowa finansowana w ramach programu
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”
w latach 2018-2023

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Korekty:
Wojciech Frazik

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk,
Warszawa 2023

ISSN 0067-6721
ISBN 978-83-66911-59-8

Wydanie I
Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 8310261-62, wew. 44
www.ihpan.edu.pl
wydawnictwo@ihpan.edu.pl

SPIS RZECZY

Przedmowa	IX
Wykaz skrótów	XI

Układ bibliografii

A. Ogólne

I

1. Bibliografie	1
a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii	1
b) Bibliografia ogólna. Bibliografia bibliografii	1
c) Bibliografia historii	1
d) Bibliografia regionalna i lokalna	2
e) Bibliografia dziedzin i dyscyplin pokrewnych	3
f) Bibliografie osobowe	3
Zbiorowe	3
Poszczególne	4
g) Bibliografie czasopism i kalendarzy	5
Ogólne	5
Poszczególne tytuły	6
2. Encyklopedie. Informatory. Słowniki	6
3. Czasopisma i wydawnictwa ciągłe	7
4. Organizacja nauk historycznych	18
a) Organizacja i prace PAU	18
b) Organizacja i prace PAN	18
c) Komitety i instytuty naukowe PAN	18
d) Fundacje naukowe	18
e) Towarzystwa i instytuty naukowe	19
f) Polskie Towarzystwo Historyczne	20
g) Towarzystwa specjalistyczne	21
h) Towarzystwa regionalne	21
i) Zagraniczne instytucje naukowe	23
j) Konferencje naukowe międzynarodowe i polskie	23
Konferencje międzynarodowe	23
Konferencje polskie	26
k) Jubileusze, nagrody naukowe	30

II

1. Metodologia i metodyka badań historycznych	31
2. Historia historiografii, organizacja i stan badań historycznych	33
3. Dydaktyka i popularyzacja historii	44
a) Opracowania dydaktyczne	44
b) Programy, podręczniki szkolne i uniwersyteckie	45
c) Studencki ruch naukowy	47
d) Popularyzacja historii	47

B. Nauki pomocnicze historii

1. Archiwa. Archiwistyka	49
a) Archiwa ogólne	49
b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne	53
Archiwa krajowe	53
Archiwa zagraniczne	58
2. Biblioteki	58
a) Ogólne	58
b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne	59
Biblioteki krajowe	59
Biblioteki zagraniczne	63
3. Muzea i wystawy historyczne	64
a) Ogólne	64
b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne	70
Muzea krajowe	70
Muzea zagraniczne	82
Kolekcjonerstwo	82
c) Poszczególne wystawy historyczne krajowe i zagraniczne	83
Wystawy krajowe	83
Wystawy zagraniczne	98
4. Materiały ikonograficzne	99
Albumy, fotografie	99
Opracowania ikonograficzne	107
5. Pomniki i symbole narodowe	108
6. Pamięć i polityka historyczna	110
7. Ochrona i konserwacja zabytków	114
8. Poszczególne nauki pomocnicze	120
a) Ogólne	120
b) Źródłoznawstwo	120
c) Paleografia	122
d) Epigrafika	122
e) Dyplomatyka	122
f) Genealogia	123
g) Heraldyka	124
h) Sfragistyka	125
i) Falerystyka i medalierstwo	127
j) Weksylologia	128
k) Numizmatyka	128
l) Chronologia i metrologia	130
m) Geografia historyczna	131
n) Kartografia	133
o) Onomastyka i toponomastyka	134
p) Archeologia prawna	136

9. Archeologia	137
10. Nauki o społeczeństwie	142
a) Socjologia	142
b) Etnografia	144
c) Demografia i statystyka	150

C. Historia powszechna

I. Ogólne

1. Źródła	153
2. Opracowania	154

II. Biografie

a) Ogólne	162
b) Poszczególne	163

III. Poszczególne okresy

1. Okres do 476	165
2. Okres 476–1492	170
3. Okres 1492–1918	175
4. Okres 1918–2020	181

D. Historia Polski

I. Ogólne

1. Źródła	191
2. Opracowania	192
a) Historia Polski	192
b) Historia mniejszości narodowych i etnicznych	201
c) Historia Polonii i emigracji	207
d) Historia nauki	212
e) Historia oświaty i wychowania	219
f) Historia języka	235
g) Historia literatury	238
h) Historia książki	249
i) Historia prasy, radia i telewizji	253
j) Historia sztuki	256
k) Historia architektury i urbanistyki	265
l) Historia teatru i filmu	282
m) Historia muzyki	285
n) Historia sportu i turystyki	292

3. Poszczególne zagadnienia	297
a) Zagadnienia kultury materialnej	297
b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze	303
c) Zagadnienia prawno-ustrojowe	327
d) Zagadnienia polityczne	334
e) Zagadnienia historii wojskowej	348
f) Zagadnienia historii kościołów i religioznawstwa	356
g) Zagadnienia historii kultury	376
h) Zagadnienia historii mentalności	383
4. Biografie	384
a) Ogólne	384
b) Poszczególne	406
5. Poszczególne regiony i miejscowości	446

II. Poszczególne okresy

1. Okres do połowy I tysiąclecia n.e.	466
2. Okres od VI wieku do 1505	472
a) Źródła	472
b) Opracowania	472
3. Okres 1506–1795	490
a) Źródła	490
b) Opracowania	495
4. Okres 1795–1918	524
a) Źródła	524
b) Opracowania	535
5. Okres 1918–2020	570
a) 1918–1939	570
Źródła	570
Opracowania	581
b) 1939–1945	617
Źródła	617
Opracowania	629
c) 1945–1989	647
Źródła	647
Opracowania	658
d) 1989–2020	696
Źródła	696
Opracowania	696
Skorowidz	705

PRZEDMOWA

Siedemdziesiąty siódmy rocznik *Bibliografii historii polskiej*, który trafia do rąk użytkowników, liczy 10170 pozycji. Podobnie jak poprzednie pięć roczników będzie udostępniany w postaci pliku pdf w wolnym dostępie w Repozytorium Cyfrowym Instytutów Naukowych. W opracowaniu niniejszego rocznika nie zaszły w stosunku do poprzednich żadne zmiany. Zostały w nim zarejestrowane książki, artykuły z czasopism i prac zbiorowych, opublikowane w Polsce oraz poza jej granicami, a tematycznie związane z szeroko rozumianą historią Polski w jej historycznych granicach. Zakres ten – podobnie jak w poprzednich trzech rocznikach – został rozszerzony w ramach grantu realizowanego ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki o prace polskich historyków dotyczące historii powszechnej. Zasadniczo *Bibliografia* rejestruje prace opublikowane w 2020 roku. Uwzględniono ponadto prace wydane we wcześniejszych latach, które z różnych względów nie trafiły do poprzednich roczników.

Rozszerzenie zakresu *Bibliografii* wpłynęło również na zmiany w jej układzie. Składa się ona obecnie z czterech głównych części. W części A – Ogólnej zostały zamieszczone bibliografie, encyklopedie i słowniki, sprawozdania z konferencji krajowych i międzynarodowych, opracowania dotyczące organizacji nauki, publikacje z zakresu metodologii historii oraz historii historiografii, opracowania dydaktyczne, podręczniki do historii dla różnych stopni kształcenia oraz prace popularyzujące historię.

Część B tworzą opracowania dotyczące nauk pomocniczych historii, omawiające zbiory archiwów, bibliotek i muzeów, katalogi i sprawozdania z wystaw historycznych. W tej części znalazły się też działy grupujące pozycje z zakresu ochrony i konserwacji zabytków, pamięci i polityki historycznej oraz omawiające pomniki i symbole narodowe.

Na część C składają się obecnie prace polskich historyków dotyczące historii powszechnej. Zostały tutaj wyróżnione działy chronologiczne, przy czym edycje źródłowe – ze względu na niewielką ich liczbę – zostały zamieszczone w jednym dziale, bez względu na to, jakiego okresu historycznego dotyczą. Osobno wydzielone zostały tutaj opracowania biograficzne, ogólne i poświęcone poszczególnym osobom.

W części D zarejestrowane zostały prace dotyczące polskiej historii. Działy chronologiczne, wyróżnione w tej części, poprzedzone są działami grupującymi biografie (ogólne i omawiające życie poszczególnych osób), monografie miejscowości i regionów oraz poszczególne zagadnienia. W tych ostatnich działach

zarejestrowano te pozycje, które obejmują więcej niż jeden okres historyczny. W kolejnych działach chronologicznych osobno zarejestrowano edycje źródłowe i opracowania.

W większości działów i poddziałów pozycje zostały ułożone alfabetycznie według haseł autorskich bądź tytułowych. Tylko w niektórych zastosowano inny układ, bardziej odpowiedni do charakteru zarejestrowanych tu pozycji: chronologiczny (konferencje krajowe i międzynarodowe), według nazw państw, miejscowości lub regionów (działy obejmujące opracowania dotyczące towarzystw regionalnych, archiwów, bibliotek, muzeów, wystaw oraz historię regionów i miejscowości), według nazwisk osób (bibliografie osobowe oraz biografie).

Opisy poszczególnych pozycji zostały w razie potrzeby uzupełnione adnotacjami, odnoszącymi się do ich treści. W adnotacje staraliśmy się zaopatrzyć przede wszystkim pamiętniki i wspomnienia, jeśli tytuł jednoznacznie nie określał ich zawartości. Podają one informacje o autorze, treści pamiętnika i jego zakresie chronologicznym. Z kolei opisy prac zbiorowych zostały dopełnione wykazem składających się na ich zawartość artykułów.

Bibliografię uzupełnia skorowidz, obejmujący w układzie alfabetycznym nazwiska autorów i współpracowników (z wyróżnieniem ich roli w przygotowaniu tekstu), nazwiska osób występujących w tytułach bądź adnotacjach, nazwy geograficzne oraz nazwy zgromadzeń zakonnych. Zawracamy uwagę, iż numery w indeksie są aktywne, co ułatwia dotarcie do opisów poszczególnych pozycji.

Mamy nadzieję, że zarówno dzięki obecnemu układowi, jak i powiększonemu zakresowi rejestracji *Bibliografia* będzie lepiej służyła użytkownikom. Wdzięczni będziemy za wszelkie uwagi, które nadsyłać można na adres: gruca@ih.pan.krakow.pl.

Pod adresem bhp.ihpan.edu.pl funkcjonuje baza Bibliografii historii polskiej, obejmująca opisy od 1990 roku, na bieżąco aktualizowana. Dane za lata 1980–2015 dostępne są również pod adresem: www.bibliografia.ipn.gov.pl. Zapraszamy również użytkowników *Bibliografii* na nasze konta na Facebooku i Instagramie.

Niniejszy rocznik został przygotowany przez stały zespół Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, w składzie: dr hab. Stefan Gąsiorowski, dr Paweł Gołdyn, prof. dr hab. Anna Gruca (redaktor naukowy), mgr Stanisław Jędryka. W opracowaniu *Bibliografii* brały ponadto udział mgr Paulina Kus oraz mgr Katarzyna Mazur, zatrudnione w ramach grantu NPRH. W pracach nad niniejszym rocznikiem uczestniczył również mgr Jan Gordziejew. Jest to zarazem pierwszy rocznik, w opracowaniu którego nie uczestniczył mgr Jacek Andrzej Kabata, który z dniem 1 września 2021 roku odszedł na emeryturę. Był zatrudniony w Pracowni od 2000 roku. Za długoletnią pracę składamy mu serdeczne podziękowania. Podziękowania kierujemy również do prof. nadzw. dra hab. Karola Sanojcy, który podjął się trudu wykonania recenzji wydawniczej tego rocznika.

Anna Gruca

Kraków, 7 VI 2022 r.

WYKAZ NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

a. – année	CAW – Centralne Archiwum Wojskowe
AAN – Archiwum Akt Nowych	centr. – centralny
abp – arcybiskup	chor. – chorąży
abstr. – abstrakt	cz. – część
acad. – academie, académie, academy	czas. – czasopismo
adm. – admirał	czes. – czeski
admin. – administracja	częśc. – częściowy
AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych	demogr. – demograficzny
AK – Armia Krajowa	diec. – diecezja, diecezjalny
akad. – akademia	dod. – dodatek
ang. – angielski	dodr. – dodruk
antropol. – antropologiczny	dot. – dotyczący
AP – Archiwum Państwowe	dr. – druk
AON – Akademia Obrony Narodowej	dypl. – dyplomowany
archeol. – archeologiczny	dyw. – dywizja
archidiec. – archidiecezja, archidiecezjalny	ed. – edition, edycja
archiw. – archiwalny	éd. – édition
argm. – argumentum	egz. – egzemplarz
Aufl. – Auflage	Einf. – Einführung
aut. – autor	ekonom. – ekonomiczny
B. – Buch	erw. – erweitert
b.m. – brak miejsca	etnogr. – etnograficzny
b.r. – brak roku	f. – für
b.w. – brak wydawcy	F. – Folge
Bd. – Band	fasc. – fasciculus
Bearb. – Bearbeitung, bearbeitet	filol. – filologiczny
Beih. – Beiheft	filoz. – filozoficzny
białorus. – białoruski	fot. – fotografie
bibl. – biblioteka, bibliotheca	found. – foundation
bibliogr. – bibliografia, bibliograficzny	fr. – francuski
bibliol. – bibliologiczny	fragm. – fragment
biul. – biuletyn	fund. – fundacja
BJ – Biblioteka Jagiellońska	gen. – generał
bł. – błogosławiony	geneal. – genealogiczny
BN – Biblioteka Narodowa	Gesch. – Geschichte
bp – biskup	gł. – główny
BPMiG – Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy	gm. – gmina, gminny
bryg. – brygada	gosp. – gospodarczy
bull. – bulletin	graf. – graficzny
č. – číslo	grec. – grecki
čas. – časopis	H. – Heft

- hebr. – hebrajski
 hist. – historyczny
 hiszp. – hiszpański
 hrsg. – herausgegeben
 Hrsg. – Herausgeber
 humanist. – humanistyczny
 IAiE PAN – Instytut Archeologii i Etnologii PAN
 IBL PAN – Instytut Badań Literackich PAN
 IFiS PAN – Instytut Filozofii i Socjologii PAN
 IH PAN – Instytut Historii PAN
 IHN PAN – Instytut Historii Nauki PAN
 il. – ilustracje
 inform. – informacyjny
 inst. – instytut
 IJP PAN – Instytut Języka Polskiego PAN
 IPN – Instytut Pamięci Narodowej
 ISP PAN – Instytut Studiów Politycznych PAN
 J. – Jahr
 Jb. – Jahrbuch
 jęz. – język
 Jg. – Jahrgang
 Jh. – Jahrhundert
 k. – karta; koło
 kan. – kanonik
 kard. – kardynał
 katol. – katolicki
 KŚZpNP – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko
 Narodowi Polskiemu
 kl. – klasa
 kol. red. – kolegium redakcyjne
 kom. – komitet
 kom. red. – komitet redakcyjny
 kpt. – kapitan
 kraj. – krajowy
 krajozn. – krajoznawczy
 krypt. – kryptonim
 ks. – ksiądz
 księg. – księgarnia
 KUL – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana
 Pawła II
 kult. – kulturalny
 kw. – kwartalnik
 l. – lata
 lek. med. – lekarz medycyny
 Lfg. – Lieferung
 lit. – litewski
 liter. – literacki
 LO – Liceum Ogólnokształcące
 lud. – ludowy
 łac. – łacina. łaciński
 m. – miasto
 m. st. – miasto stołeczne
 mar. – marynarka
 mater. – materiały
 MBP – Miejska Biblioteka Publiczna
 MHPRL – Muzeum Historii Polskiego Ruchu
 Ludowego
 miej. – miejski
 międzynarod. – międzynarodowy
 miłośn. – miłośników
 min. – ministerstwo
 Mitarb. – Mitarbeiter
 MON – Ministerstwo Obrony Narodowej
 monogr. – monografia
 n. F. – neue Folge
 n. R. – neue Reihe
 nacz. – naczelny
 nakł. – nakład
 nar. – narodowy
 nauk. – naukowy
 nazw. – nazwisko
 NDAP – Naczelna Dyrekcja Archiwów Pań-
 stwowych
 niem. – niemiecki
 niepubl. – niepublikowany
 niereg. – nieregularny
 nlb. – nieliczbowany
 nr – numer
 Nr. – Nummer
 nt. – na temat
 numizmat. – numizmatyczny
 o. – ojciec
 odb. – odbitka
 oddz. – oddział
 og. – ogólny
 og. zb. – ogólnego zbioru
 ok. – około
 okręg. – okręgowy
 omów. – omówienie
 oo. – ojców
 oprac. – opracował, opracowanie
 orm. – ormiański
 oryg. – oryginał, oryginalny
 ośr. – ośrodek
 p.n.e. – przed naszą erą
 p.w. (pw.) – pod wezwaniem
 PAN – Polska Akademia Nauk
 państ. – państwowy
 PAU – Polska Akademia Umiejętności
 pedagog. – pedagogiczny, paedagogicus
 pl. – plan
 płk – pułkownik
 pocz. – początek
 podst. – podstawa
 podtyt. – podtytuł
 pol. – polski
 polem. – polemika
 polit. – polityczny
 politech. – politechnika
 politol. – politologiczny

- poł. – połowa
 pomn. – pomnożony
 popr. – poprawiony
 por. – porucznik
 posł. – posłowie
 poszerz. – poszerzony
 pow. – powiat, powiatowy
 powiększ. – powiększony
 poz. – pozycja
 pr. – prace
 pr. zbior. – praca zbiorowa
 przedm. – przedmowa
 przedr. – przedruk
 przeds. – przedsiębiorstwo
 przejrz. – przejrzany
 przekł. – przekład
 przeł. – przełożył
 przewodn. – przewodniczący
 przygot. – przygotował
 przyj. – przyjaciel
 pseud. – pseudonim
 PTH – Polskie Towarzystwo Historyczne
 PTL – Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
 PTPN – Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół
 Nauk
 PTTK – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Kra-
 joznawcze
 publ. – publiczny
 r. – rok
 R. – rocznik
 rec. – recenzja
 red. – redakcja, redaktor, redakcyjny
 red. nacz. – redaktor naczelny
 red. nauk. – redaktor naukowy
 region. – regionalny
 rel. – religijny
 repl. – replika
 Rh. – Reihe
 ros. – rosyjski
 rozdz. – rozdział
 rozm. przepr. – rozmowę przeprowadził
 rozsz. – rozszerzony
 równol. – równoległy
 RP – Rzeczpospolita Polska
 sb. – zbiórnik
 SB – Służba Bezpieczeństwa
 ser. – seria
 SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiej-
 skiego
 SGH – Szkoła Główna Handlowa
 socjol. – socjologiczny
 społ. – społeczny
 sprost. – sprostowanie
 stan. – stanowisko
 statyst. – statystyczny
 stow. – stowarzyszenie
 streszcz. – streszczenie
 szp. – szpalta
 św. – święty
 ŚZŻAK – Światowy Związek Żołnierzy AK
 t. – tom
 tab. – tabela
 tabl. – tablica
 techn. – techniczny
 teol. – teologiczny
 Tl. – Teil
 tł. – tłumaczenie, tłumaczył
 tow. – towarzystwo
 transl. – translation
 tyt. równol. – tytuł równoległy
 uaktual. – uaktualniony
 UAM – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 UB – Urząd Bezpieczeństwa
 Übers. – Übersetzung
 UJ – Uniwersytet Jagielloński
 UJK – Uniwersytet Jana Kochanowskiego
 ukr. – ukraiński
 UMCS – Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodow-
 skiej
 UMK – Uniwersytet Mikołaja Kopernika
 Univ. – university, Universität
 uniw. – uniwersytet
 UŚ – Uniwersytet Śląski
 UW – Uniwersytet Warszawski
 uzup. – uzupełnienie, uzupełniony
 vol. – volume, volumen
 vyp. – wypusk
 WBP – Wojewódzka Biblioteka Publiczna
 węg. – węgierski
 wł. – włoski
 właśc. – właściwy, właściwie
 woj. – województwo, wojewódzki
 wojsk. – wojskowy
 wprow. – wprowadzenie
 WSH – Wyższa Szkoła Humanistyczna
 WSiP – Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
 współaut. – współautor
 współpr. – współpraca
 współprac. – współpracownik
 współudz. – współudział
 współwyd. – współwydany
 wyd. – wydanie, wydał
 wydaw. – wydawnictwo
 wydz. – wydział
 z. – zeszyt
 zakł. – zakład
 zał. – założony
 zbior. – zbiorowy
 zdj. – zdjęcia
 ZHP – Związek Harcerstwa Polskiego

ZKRPIBWP – Związek Kombatantów Rzeczy-
pospolitej Polskiej i Byłych Więźniów
Politycznych
zlec. – zlecenie
zm. – zmieniony
ZNP – Związek Nauczycielstwa Polskiego

ZNiO – Zakład Narodowy im. Ossolińskich
zob. – zobacz
zw. – związek; zwany
ŻIH – Żydowski Instytut Historyczny
żyd. – żydowski

A. OGÓLNE

I

1. BIBLIOGRAFIE

a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii

Zob. poz. 3449, 7730.

1. GOŁDA Agnieszka: Dziedzictwo teologiczne w elektronicznych bazach bibliograficznych Federacji Bibliotek Kościelnych „Fides”. Przegląd inicjatyw. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 145–168, streszcz. ang.

2. KOZŁOWSKA Dorota: Bibliografia historii nauki w Instytucie Historii Nauki PAN. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 123–131, streszcz. ang.

Od 1966 r.

3. MATCZUK Alicja: Rękopiśmienna Bibliografia prawa polskiego od najdawniejszych czasów do roku 1823 Jana Wincentego Bandtkie-Stężyńskiego w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 187–210.

4. ZNAJOMSKI Artur: Henryk Baranowski (1920–2011) jako twórca bibliografii lokalnych. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 13: 2020 nr 1 s. 141–173, streszcz. ang.

b) Bibliografia ogólna. Bibliografia bibliografii

5. ESTREICHER Karol sen.: Bibliografia polska XIX stulecia. T. 21: Krak–Kraszewski. Red. t. Tomasz Nastulczyk. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 268, nlb. 2. (Bibliografia polska

Karola Estreichera. *Bibliographie polonaise par Karol Estreicher*; cz. 1).

T. 1. 1959.

6. [ESTREICHER Karol sen., Estreicher Stanisław]: Bibliografia polska Karola i Stanisława Estreicherów. Cz. 3: (Obejmująca druki stuleci XV–XVIII w układzie abecedowym). Dopełnienia i sprostowania. T. 25/3 z. 2: H–Z. Zespół red. Wacław Walecki, Alina Baran, Magdalena Bocheńska-Chojecka, Stanisław Siess-Krzyszowski. Wyd. scalone. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. nlb. 6, 360.

Stanowi t. XXXVI/2 zbioru ogólnego.

c) Bibliografia historii

Zob. poz. 277, 835.

6A. BIBLIOGRAFIA historii polskiej za rok 2015. Oprac. Stefan Gąsiorowski, Paweł Goldyn, Anna Gruca, Stanisław Jędryka, Jacek Andrzej Kabata. Red. nauk. Anna Gruca. Warszawa 2018 IH PAN 8° ss. XV, 1644. PAN IH – Pracownia Bibliografii Bieżącej.

Toż za rok 2016. Warszawa 2019 ss. XIV, 992.

Toż za rok 2017. Oprac. Stefan Gąsiorowski, Paweł Goldyn, Anna Gruca, Stanisław Jędryka, Jacek Andrzej Kabata; przy współpr. Alicji Jarkowskiej-Natkaniec. Red. nauk. Anna Gruca. Warszawa 2020 ss. XIII, 950.

Dokument elektroniczny; dostęp: Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych.

7. KOLEKCJA sybiracka Archiwum Naukowego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu. Bibliografia komentowana. Wstęp i oprac. Małgorzata Ruchniewicz. Wrocław 2020 PTL 8° ss. 518, nlb. 2, streszcz.

ang. (Biblioteka Zesłańca) (Biblioteka Zesłańca. Świadectwa XX Wieku; t. 1).

8. KOZŁOWSKA Dorota: Bibliografia historii nauki i techniki za 2018 rok (wybór). *Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 179–224, streszcz. ang.

Toż za 2019 rok (wybór). *Tamże*. R. 29: 2020 z. 2 s. 247–284, streszcz. ang.

9. PIETRZAK Józef: Wydawnictwa rocznikowe z lat 2018–2019 związane z obchodami 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości i Powstania Wielkopolskiego w Ostrowie Wielkopolskim i powiecie. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 136–169.

10. ROMULEWICZ Krzysztof: Plebiscyt 1920 roku na Warmii, Mazurach i Powiślu. Bibliografia za lata 1945–2020. Olsztyn 2020 WBP im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny 8° ss. 169. WBP im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny.

d) Bibliografia regionalna i lokalna

Zob. poz. 6229.

11. MATERIAŁY do historii Galicji za rok 2015. Oprac. zespół Christoph Augustynowicz [i in.]. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 653–662.

12. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii regionu Gie c z a za lata 2018–2019, uzupełnienie za rok 2017. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 325–330.

13. GAWEŁ Józef: Bibliografia gorczańskiej krainy. Ze szczególnym uwzględnieniem piśmiennictwa dotyczącego Rabki. Rabka-Zdrój 2020 Józef Gaweł; Zakł. Poligraficzny „MK” 8° ss. 1204.

Gorce, l. 1234–2015.

14. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii Gr z y b o w a za lata 2018–2019, uzupełnienia za rok 2017. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 331–333.

15. MATCZUK Alicja, Znajomski Artur: Bibliografia Janowca i okolic. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 214. Tow. Przyj. Janowca, Inst. Historii UMCS.

16. DRUKI zwarte dotyczące regionu Les z c z y Ń s k i e g o opublikowane w 2019 roku. Oprac. Ewa Bartkowiak-Nabzdzyak. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 314–318.

17. PRZEGLĄD nowości regionalnych Czytelnii Zbiorów o Krakowie i Małopolsce. Oprac. Elżbieta Romanowska. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 251–269.

18. BIBLIOGRAFIA Mazowska P ł o c k i e g o za okres I I – 31 III 2015 r. Oprac. Justyna Bziuk, Elżbieta Dobroń, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 1 s. 57–72.

Toż za okres I IV – 30 VI 2015 r. Oprac. Justyna Bziuk, Elżbieta Dobroń, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 2 s. 54–71.

Toż za okres I VII – 30 IX 2015 r. Oprac. Justyna Bziuk, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 3 s. 53–71.

Toż za okres I X – 31 XII 2015 r. Oprac. Justyna Bziuk, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 4 s. 53–71.

Toż za okres I I – 31 III 2016 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże*. [R. 62]: 2017 [nr] 1 s. 57–71.

Toż za okres I IV – 30 VI 2016 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 2 s. 53–71.

Toż za okres I VII – 30 IX 2016 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 3 s. 54–71.

Toż za okres I X – 31 XII 2016 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 4 s. 55–71.

Toż za okres I I – 31 III 2017 r. Oprac. Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże*. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 58–72.

Toż za okres I IV – 30 VI 2017 r. Oprac. Izabela Instal, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 2 s. 54–71.

Toż za okres I VII – 30 IX 2017 r. Oprac. Izabela Instal, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 3 s. 56–71.

Toż za okres I X – 31 XII 2017 r. Oprac. Izabela Instal, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 4 s. 52–71.

Toż za okres I I – 31 III 2018 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże*. [R. 64]: 2019 [nr] 1 s. 54–70.

Toż za okres I IV – 30 VI 2018 r. Oprac. Izabela Instal, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 2 s. 54–71.

Toż za okres I VII – 30 IX 2018 r. Oprac. Izabela Instal, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 3 s. 54–72.

Toż za okres I X – 31 XII 2018 r. Oprac. Izabela Instal, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 4 s. 51–70.

Toż za okres I I – 31 III 2019 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. [R. 65]: 2020 [nr] 1 s. 52–70.

Toż za okres I IV – 30 VI 2019 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 2 s. 54–71.

Toż za okres I VII – 30 IX 2019 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 3 s. 54–71.

Toż za okres I X – 31 XII 2019 r. Oprac. Justyna Bziuk, Ewa Kozłowska, Wiesława Mazurska, Iwona Typiak-Kowalska. *Tamże* [nr] 4 s. 52–71.

19. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii regionu Ostrowa Lednickiego za lata 2018–2019, uzupełnienie za rok 2017. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 313–324.

20. BIBLIOGRAFIA miasta i gminy Ozorków. Suplement. 2. Oprac. i red. Bożena Borowska, Danuta Trzcinańska. Ozorków 2020 MBP im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 8° ss. 32, il. MBP im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Ozorkowie.

Wyd. 1. 2012.

21. KUSZCZAK Piotr: Materiały do bibliografii regionu Radzimia za lata 2018–2019. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 335.

22. MATERIAŁY do bibliografii Sandomierszczyzny za lata 1993–2020. (Cz. 46). Oprac. Krzysztof Burek. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 110–111.

Cz. 1. *Tamże*. [R.] 1: 1994 nr 1.

23. TREIT Marta: Materiały do bibliografii Sądeckiej za 2019 rok. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 345–380.

24. WESOŁOWSKA Sylwia: Bibliografia Szczecina za rok 2019. Wybór. [W:] *Kronika Szczecina 2019*. Miasto zintegrowane. Szczecin 2020 s. 361–383.

25. BIBLIOGRAFIA historii Śląska. Bibliographie zur Geschichte Schlesiens. Bibliografie dějin Slezska 2008. Oprac. Peter Garbers [i in.]; red. P. Garbers, Karol Sanojca. Wrocław–Opava 2020 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego; Slezské zemské muzeum 8° ss. XXXI, nlb. 1, 394, nlb. 1. (Acta Universitatis Wratislaviensis; 3967).

26. NAJNOWSZE wydawnictwa z zakresu historii Śląska. Oprac. Wojciech Mrozowicz. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 213–219.

Toż. *Tamże* nr 2 s. 165–171.

Toż. *Tamże* nr 3 s. 199–204.

Toż. *Tamże* nr 4 s. 189–195.

e) Bibliografia dziedzin i dyscyplin pokrewnych

27. NIR Roman: Dokumentacja polskich parafii w Stanach Zjednoczonych. Bibliografia. T. 1: A–B. Chicago–Rzeszów 2020 Institute of the History and Archival Polonia; Bonus Liber Sp. z o.o. Drukarnia i Wydaw. Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 270, il. Ośr. Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL. (Biblioteka Polonii. Seria B, Materiały i Dokumenty; t. 26).

Tyt. równol.: Documentation of Polish parishes in the United States. Bibliography. Vol. 1: A–B.

28. OSIŃSKA Wioleta: Wydawnictwa Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej z lat 2018–2019. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 233–238.

29. [PREJS Roland]: Polska bibliografia franciszkańska 2006–2007 z uzupełnieniami za lata poprzednie. Zebrał i oprac. Roland Prejs. Poznań 2019 Franciszkanie 8° ss. 289, nlb. 3. (Biblioteka Studiów Franciszkańskich; 23).

30. RATAJCZAK Krzysztof: Bibliography of the Commission of National Education. Editions of bibliographies published to date and the current state of research. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 293–307.

31. RATAJCZAK Tomasz: Polskie modlitewniki różnych wyznań XIX wieku. Bibliografia. [T. 1–2]. Warszawa 2018.

Rec.: Lichański Jakub Z., *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 328–334.

32. [WOJTYCZA Janusz]: Bibliografia prac Komisji Historycznej ZHP Chorągwi Krakowskiej 2010–2020. Oprac. Janusz Wojtycza. Kraków 2020 Komisja Historyczna ZHP Chorągwi Krakowskiej 8° ss. 83, nlb. 1.

33. WYKAZ publikacji Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (1983–2018). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 223–229.

f) Bibliografie osobowe

Zbiorowe

Zob. poz. 1148.

34. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji ełckiej w latach 1992–2017 (ks. Edward Anuszkiewicz, ks. Tadeusz Białous, ks. Marcin Oleksy, ks. Andrzej Pieńkowski). *Civitas et Lex*. T. 24: 2019 nr 4 s. 57–66, streszcz. ang.

35. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji ełckiej w latach 1992–2017 (ks. Maciej Radosław Gilowski, ks. Marcin Maczan, ks. Roman Szewczyk, ks. Henryk Śmiarowski, ks. Mirosław Wachowski, ks. Romuald Zdanis). *Civitas et Lex*. T. 27: 2020 nr 3 s. 79–91, streszcz. ang.

36. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji ełckiej

w latach 1992–2017 (bp Edward Eugeniusz Samsel, bp Wojciech Ziemba). *Studia Elckie*. T. 22: 2020 nr 1 s. 105–122, streszcz. ang.

37. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji elckiej w latach 1992–2017 (ks. Wojciech Kalinowski, ks. Dariusz Kruczyński, ks. Jacek Nogowski, ks. Ryszard Sawicki). *Studia Elckie*. T. 22: 2020 nr 2 s. 229–244, streszcz. ang.

38. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji elckiej w latach 1992–2017 (ks. Stanisław Józwiak, ks. Tomasz Orłowski, ks. Jacek Uchan). *Studia Elckie*. T. 22: 2020 nr 4 s. 513–522, streszcz. ang.

39. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji elckiej w latach 1992–2017 (ks. Stanisław Strękowski, ks. Dariusz Zalewski). *Civitas et Lex*. T. 25: 2020 nr 1 s. 57–66, streszcz. ang.

40. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji elckiej w latach 1992–2017 (ks. Antoni Skowroński, ks. Paweł Tarasiewicz). *Civitas et Lex*. T. 28: 2020 nr 4 s. 83–100, streszcz. ang.

41. JONAK Danuta: Za naszą wolność poszli w bój, wroga z Polski wygnali za próg. Bibliografia osobowa powstańców wielkopolskich 1918/1919, żołnierzy armii polskiej 1919/1921 i działaczy niepodległościowych okresu międzywojennego 1918–1939 z Parafii Górzno, Lewków, Ociąż (Kwiatków), Szczury w gminie Ostrów Wielkopolski. Lewków 2020 nakł. aut. 8° ss. 128, il.

42. NOMENCLATOR bibliographicus episcoporum Poloniae 1320–2020. Koncepcja i oprac. Krzysztof Rafał Prokop. Kraków 2020 Drukarnia Akcydensowa Andrzej Dorosz 8° ss. 638, nlb. 2, 95, tabl. 1, il.

43. PUBLIKACJE pracowników Instytutu Historii Nauki PAN w 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 195–208.

Poszczególne

Zob. poz. 598, 697, 1008, 2977, 3317, 3391, 3397, 3492, 3767, 4531, 4532, 4536, 4595, 4628, 4928, 5337, 5392, 5434, 5502, 5554, 5556, 5663, 5682, 5835, 5856, 5857, 5952, 5966, 6072, 6073, 6137, 6253, 6351.

44. WYKAZ publikacji prof. dr. hab. Grzegorza Białuńskiego. [W:] *Homini, qui in honore fuit*. Księga pamiątkowa poświęcona

śp. profesorowi Grzegorzowi Białuńskiemu. Olsztyn 2020 s. 25–44.

45. BIBLIOGRAPHY of Professor Wojciech Błajer for 1981–2019. Compiled by Marcin S. Przybyła, Karol Dziegielewski. [W:] *Chasing Bronze Age rainbows. Studies on hoards and related phenomena in prehistoric Europe in honour of Wojciech Błajer*. Kraków 2019 s. 15–26.

46. WOŁYNIĘC Bartłomiej: Bibliography of the works of rev. dr. hab. Andrzej Bruździński, professor of PUJPII. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 26: 2020 z. 1 s. 13–22.

47. BIBLIOGRAFIA publikacji Profesora Andrzeja Chwałby 1977–2019. Oprac. Barbara Klich-Kluczevska. [W:] *Pytać mądrze. Studia z dziejów społecznych i kulturowych*. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Andrzejowi Chwałbie. Kraków 2020 s. 15–31.

48. BIBLIOGRAFIA przekładów Josepha Conrada. Bibliography of Joseph Conrad's works in translation. Oprac. Zespół Bibliografii Poloników Zagranicznych pod kier. Grażyny Federowicz i Hadriana Kamińskiego. Warszawa 2020 BN 8° ss. 581.

49. BIBLIOGRAFIA prac prof. dr. hab. Piotra Eberhardta (1935–2020). Oprac. Remigiusz Tworzydło. Warszawa 2020 Centr. Bibl. Statystyczna 8° ss. 43, nlb. 1.

50. BIBLIOGRAFIA publikacji Profesora Sławomira Gawłasa za lata 1974–2019. Zestawił Piotr Okniński. [W:] *Monarchia – społeczeństwo – tożsamość*. Studia z dziejów średniowiecza. Warszawa 2019 s. 19–28.

51. CITKO Henryk: Nieznana publicystyka Zbigniewa Herberta z lat 1948–1955. Uzupełnienia do bibliografii. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 185–201, streszcz. ang.

Bibliografia adnotowana.

52. BIBLIOGRAFIA prac naukowych prof. dr. hab. Nikołaja Iwanowa. Oprac. Magdalena Ozimek-Hanslik. [W:] *Europa Środkowo-Wschodnia jako obszar wielu kultur i polityk*. Studia historyczne i politologiczne ofiarowane Profesorowi Nikołajowi Iwanowowi. Opole 2020 s. 11–19.

53. ZAKRZEWSKI Andrzej: Bibliografia prac profesora Jerzego Kochanowskiego z lat 1982–2019. [W:] *Od zgonu Ojca Narodów do śmierci Orła Karpat*. Księga na sześćdziesiątą urodziny Jerzego Kochanowskiego. Vom Tod des Vaters der Völker bis zum Ende

des Adlers der Karpathen. Festschrift zum 60. Geburtstag von Jerzy Kochanowski. Warszawa 2020 s. 415–441.

54. [DUBICKI Tadeusz, Kuczyński Ernest]: Bibliografia prac drukowanych Prof. zw. dr. hab. Krzysztofa A. Kuczyńskiego za lata 1971–2018. Oprac. Tadeusz Dubicki, Ernest Kuczyński; red. Małgorzata Kamińska. Łódź–[Tomaszów Mazowiecki] 2018.

Rec.: Obrączka Piotr, *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 341–343.

55. CZARCIŃSKI Ireneusz: Bibliografia publikacji Kazimierza Maliszewskiego za lata 1975–2019. [W:] „Scientia magnam laetitiam parat”. Studia z historii sztuki, społeczeństwa i polityki ofiarowane profesorowi Kazimierzowi Maliszewskiemu. Toruń 2020 s. 15–30.

56. BIBLIOGRAFIA prac Józefa Maroszką w latach 1976–2020. Oprac. Bogumiła Manciewicz; współpr. Maria Maroszek. [W:] Historia, tradycja, pamięć. Prace ofiarowane Profesorowi Józefowi Maroszkowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Białystok–Supraśl 2020 s. 17–60.

57. BIBLIOGRAFIA prac Romana Michałowskiego za lata 2009–2019. Oprac. Maksymilian Sas. [W:] Liber Romani. Studia ofiarowane Romanowi Michałowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Warszawa 2020 s. 11–14.

58. BIBLIOGRAFIA prac naukowych prof. Krzysztofa Mikulskiego za lata 1988–2019 (wybór). [W:] Historia to (nie) fraszka. Studia ofiarowane profesorowi Krzysztofowi Mikulskiemu z okazji 60 rocznicy urodzin. Toruń 2020 s. 17–38.

59. BIBLIOGRAPHY of Jolanta Młynarczyk. [W:] Ex Oriente lux. Studies in honor of Jolanta Młynarczyk. Warszawa 2020 s. 17–22.

60. BIBLIOGRAFIA Aleksandra Naumowa. Oprac. Marzanna Kuczyńska. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 277–301.
Za lata 1971–2019.

61. BIBLIOGRAFIA prac Profesora Stanisława Sławomira Niciei. Oprac. Halina Nicieja, Beata Łabutin. [W:] Dowód istnienia. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Stanisławowi Sławomirowi Niciei w 45-lecie pracy naukowej i organizacyjnej. Opole 2020 s. 215–265.

62. MĘCLEWSKA Marta: Bibliografia publikacji Jerzego Pinińskiego za lata 1964–2019 opracowana z okazji jubileuszu 80-lecia urodzin Autora. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 4 s. 249–272.

63. WŁODARCZYK Edyta: Bibliografia prac dr. hab. Mariana J. Ptaka, Profesora UW. [W:] Zgromadzenia stanowe i organy przedstawicielskie w dziejach. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Marianowi Józefowi Ptakowi. Wrocław 2020 s. 21–41.

64. KITA Jarosław: Bibliografia selektywna prac drukowanych Profesora Stefana Pytlaśa. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 21–31.

65. PRACE dr. hab. płk. dypl. Tadeusza Rawskiego [1945–2017]. Oprac. Romuald Rawski. [W:] Bitwa pod Maciejowicami w dośrodku historia wojskowości Prof. dr hab. Tadeusza Rawskiego. 75. rocznica pracy naukowej. Warszawa 2020 s. 143–170.

66. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji elckiej w latach 1992–2017 (ks. Marian Szczęsny). *Civitas et Lex*. T. 26: 2020 nr 2 s. 73–83, streszcz. ang.

67. SZUMSKI Stanisław: Bibliografia prac Profesora Zbigniewa Tomkowskiego. [W:] Śląsk – Polska – Austria. Księga dedykowana profesorowi Zbigniewowi Tomkowskiemu, współzałożycielowi Towarzystwa Polsko-Austriackiego. Wrocław 2019 s. 17–23.

68. GUZEWICZ Wojciech: Bibliografia piśmiennictwa duchowieństwa diecezji elckiej w latach 1992–2017 (ks. Włodzimierz Wincenty Wielgat). *Studia Elckie*. T. 22: 2020 nr 3 s. 381–392, streszcz. ang.

69. GUT Paweł: Wykaz publikacji Bolesława Woszczyńskiego zamieszczonych w czasopismach „Archiwista” i „Archiwista Polski” wydawanych przez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich w latach 1965–2005. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 19–22.

70. BIBLIOGRAPHIE der Publikationen von Prof. Dr. Włodzimierz Zientara. [W:] Reisen, Wahrnehmen, Kommunizieren im deutsch-polnischen Kontext in der Frühen Neuzeit. Bremen 2019 s. 299–308.

g) Bibliografia czasopism i kalendarzy

Ogólne

71. KAMIŃSKA Anna Małgorzata: Bibliografia zawartości zeszytów naukowych Politechniki Śląskiej w Gliwicach z dziedziny

górnictwa z lat 1956–1989 z indeksem autorów oraz indeksem słów kluczowych. Kraków 2020 Wydaw. AGH 8° ss. 267, nlb. 2.

72. MISZCZUK Marian: Bibliografia emigracyjnej i polonijnej prasy harcerskiej oraz jedno-dniówek 1914–2019. Warszawa 2020 Fundacja Jakobstaff! 8° ss. 302, nlb. 12, il.

73. MISZCZUK Marian: Bibliografia prasy harcerskiej 1911–1939. Warszawa 2020 Fund. Jakobstaff! 8° ss. 452, nlb. 8, il.

Poszczególne tytuły

74. MICHALSKA Izabela: Dwadzieścia lat minęło... – analiza bibliograficzna „Biuletynu Szadkowskiego” z lat 2001–2020. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 169–193, streszcz. ang.

75. MARCINKOWSKI Zbigniew: Bibliografia zawartości „Dodatku Historycznego” w „Gazecie Ostrowskiej” (2016–2018). *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 411–416.

76. ZAWARTOŚĆ „Materiałów do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu” – zeszyt

1–18, lata 1996–2015. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 168–176.

Toż zeszyt 1–19, lata 1996–2018. *Tamże*. Z. 20: 2019 s. 180–187.

77. KOŃSKI Wiesław Adam: 60 roczników „Notatek Płockich”. Bibliografia zawartości (1956–2016) nr 1–247. Płock 2016 Tow. Nauk. Płockie 4° ss. 165.

Rec.: Wiśniewski Janusz, *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 4 s. 44–45.

78. BIBLIOGRAFIA zawartości „Przeglądu Zachodniopomorskiego” R. 1(30)–33(62). 1986–2018. Oprac. Sylwia Wesołowska. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 171, nlb. 1, mapy.

79. WYKAZ wspomnień pośmiertnych opublikowanych w latach 1983–2018 w „Roczniku Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 168–174.

80. CONTENTS of „Zagłada Żydów. Studia i Materiały” 2005–2017. *Holocaust*. 2017 s. 609–656.

2. ENCYKLOPEDIA. INFORMATORY. SŁOWNIKI

Zob. poz. 5043, 5044, 5045, 5046, 5047, 5063, 5070, 5072, 5077, 5078, 5081, 5082, 5083, 5088, 5089, 5095, 5096, 5100, 5102, 5103, 5104, 5110, 5114, 5123, 5134, 5135, 5147, 5149, 5156, 5160, 5161, 5172, 5173, 5188, 5189, 5198, 5201, 5210, 5222, 5228, 5230, 5245, 5246, 5254, 5257, 5259, 5260, 5262, 5274, 5275, 5276, 5277, 5278, 5279, 5280, 5281, 5283, 5284, 5302, 5304, 5306, 5316, 5321, 5355.

81. ALFABET Solidarności. Red. Krzysztof Nowak. Gdańsk 2020 Inst. Dziedzictwa Solidarności 8° ss. IX, 180, nlb. 1, tabl. 32, il.

Encyklopedia.

82. CZĘSTOCHOWA i region wobec powstań śląskich 1919 – 1920 – 1921. Miejsca, ludzie, wydarzenia. Red. Juliusz Sętowski. Częstochowa 2020 Region. Ośr. Kultury; Muzeum Częstochowskie; Wydaw. Precjoza 8° ss. 128, il.

Encyklopedia.

83. ENCYKLOPEDIA dziedzictwa Polonii świata. Ambasadorowie Polonii. Encyclopaedia of world Polonia heritage. Ambassadors of world Polonia. Pod red. Zbigniewa S. Piaska. Kraków 2020 WPK 8° ss. 516, nlb. 9, il.

84. ENCYKLOPEDIA „Solidarności”. T. 4: Opozycja w PRL 1976–1989. Red. nauk. t. Jan

Olaszek, Tomasz Kozłowski, Grzegorz Wołk, Kamil Dworaczek, Przemysław Zwiernik. Warszawa–Katowice 2020 IPN–KŚZpNP; Stow. Pokolenie 4° ss. 591, nlb. 1, il.

T. 1. 2010.

85. GNIAZDO gryfa. Słownik kaszubskich symboli, pamięci i tradycji kultury. Red. nauk. Cezary Obracht-Prondzyński; aut. Miłoslawa Borzyszkowska-Szewczyk [i in.]. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski 4° ss. 742, il., mapy. Inst. Kaszubski.

86. GUZEWICZ Wojciech: Leksykon prasy katolickiej diecezji ełckiej. Ełk 2015.

Rec.: Skawiński Ryszard: Książka, która zaskakuje i wzbudza podziw... *Civitas et Lex*. T. 10: 2016 nr 2 s. 99–101.

87. HALTOF Marek: Historical dictionary of Polish cinema. Wyd. 2. Lanham–Plymouth 2015 Rowman & Littlefield 8° ss. XXXVII, nlb. 1, 345, il.

Rec.: Filipowicz Halina, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 93–96.

Wyd. 1. 2007.

88. MAZUR Gabriela: Leksykon miejscowości powiatu chełmińskiego. Gdynia 2020

Wydaw. Region 8° ss. 256, tabl. XXXII, il., mapy.

89. NIEMIECKO-POLSKI i polsko-niemiecki słownik historyczny (na podstawie źródeł średniowiecznych i wczesnośredniowiecznych z terenu Polski). Deutsches-polnisches und polnisch-deutsches historisches Wörterbuch (bearbeitet anhand der Mittelalterlichen und Frühneuzeitlichen Quellen aus dem Gebiet Polens). T. 1: Niemiecko-polski słownik historyczny. Bd. 1: Deutsch-polnisches historisches Wörterbuch. Oprac. Krzysztof Kopiński, Janusz Tandecki, Liliana Lewandowska. Wyd. 2, popr. i uzup. Toruń 2020 TNT 8° ss. XCI, nlb. 5, 307. Tow. Nauk. w Toruniu. (Fontes; 118).

Toż. T. 2: Polsko-niemiecki słownik historyczny. Bd. 2: Polnisch-deutsches historisches Wörterbuch. Toruń 2020 ss. nlb. 10, 315. (Fontes; 119).

90. SŁOWNIK encyklopedyczny muzeologii. Red. André Desvallées i François Mairesse; red. nauk. wyd. pol. Dorota Folga-Januszewska; przekł. z jęz. fr. Katarzyna Bartkiewicz we współpr. z Dorotą Folgą-Januszewską. Warszawa 2020 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie; Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 875, nlb. 1. (Muzeologia; t. 22).

91. SŁOWNIK gwary i kultury Kujaw. T. 1: A–H. Oprac. Zofia Sawaniewska-Mochowa

(hasła A–C), Włodzimierz Moch (hasła D–H); zespół red. Anna Paluszek-Bronka, Zofia Sawaniewska-Mochowa, Mirosława Wronkowska-Dimitrowa, Krzysztof Kołatka, Włodzimierz Moch; red. nauk. Zofia Sawaniewska-Mochowa. Bydgoszcz 2017.

Rec.: Lewaszkiewicz Tadeusz, *Slavia Occidentalis*. T. 76: 2019 [nr] 1 s. 187–189.

92. SŁOWNIK gwary Szywnwałdu. [Aut.] Piotr Zięba, Stanisław Podraza, Anna Mądel, Magdalena Duda. Szywnwałd 2020 Stow. Mój Szywnwałd 8° ss. 78, nlb. 2.

93. SŁOWNIK polskiej krytyki artystycznej XX i XXI wieku. T. 1: Słownik biograficzny. Red. Ryszard Kasperowicz, Marcin Lachowski, Piotr Majewski. Lublin 2020 Tow. Nauk. KUL JPII 8° ss. 176, il. Tow. Nauk. KUL JPII. (Źródła i Monografie; 506).

Toż. T. 2: Słownik pojęć. Lublin 2020 ss. 239, il.

94. SŁOWNIK stereotypów i symboli ludowych. T. 2: Rośliny. [Cz.] 5: Drzewa owocowe i iglaste. Koncepcja całości i red. Jerzy Bartmiński; zastępca red. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 299. UMCS. Inst. Filologii Pol., PAN. Inst. Sławistyki.

T. 2. [Cz.] 1. 2017.
T. 1. 1996.

3. CZASOPISMA I WYDAWNICTWA CIĄGŁE

95. ACTA Archaeologica Lodziensia. Red. t. Mariusz Mielczarek. T. 64. Łódź 2018 [dr.: 2019] Łódzkie Tow. Nauk.; współpr. IAIe PAN. Ośr. 4° ss. 136, il., streszcz. ang., pol.

T. pt.: *Studia Antiquitatis Aegyptiacae, Graecae Hellenisticae, Romanaeque*.

Toż. T. 65. Łódź 2019 [dr.: 2020] ss. 184, il., streszcz. ang., pol.
T. pt.: *Variety*.

96. ACTA Medicorum Polonorum. Red. nac. Anita Magowska. R. 10. Poznań 2020 Wielkopolska Izba Lekarska; Wielkopolska Okręg. Izba Lekarska 8° z. 1–2 ss. 154, il., streszcz. ang.; 107, il., streszcz. ang.

97. ACTA Militaria Mediaevalia. Red. nac. Piotr N. Kotowicz. T. 15. Kraków–Sanok–Wrocław 2019 Komisja Prehistorii Karpat PAU; Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego; Muzeum Hist. 4° ss. 179, nlb. 5, il., streszcz. pol., ang. Komisja Prehistorii Karpat PAU, Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego, Muzeum Hist. w Sanoku.

Toż. T. 16. Kraków–Sanok–Wrocław 2020 ss. 311, nlb. 3, il., streszcz. pol., ang.

98. ACTA Poloniae Historica. Ed. Joanna Nalewajko-Kulikova. [T.] 120. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 416, nlb. 3, il. PAN. Kom. Nauk Hist., IH.

Toż. [T.] 122. Warszawa 2020 ss. 386, nlb. 2, il.

99. ACTA Universitatis Lodziensis. Folia Archaeologica. Red. nac. Anna Marciniak-Kajzer. [Vol.] 35. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 273, streszcz. pol.

100. ACTA Universitatis Lodziensis. Folia Historica. Pod red. Zbigniewa Anusika. [Vol.] 106: Studia i szkice z dziejów Polski i powszechnych X–XX wieku. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 212, streszcz. ang.

Toż. [Vol.] 107: Procesy o czary w XVI–XVIII wieku jako zjawisko społeczne. Pod red. Zbigniewa Anusika i Jacka Wijaczki. Łódź 2020 ss. 221, streszcz. ang.

101. ALMANACH Historyczny. Przewodn. kol. red. Jacek Legieć. T. 22. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 451, il., streszcz. ang.

102. ANNALES Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F: Historia. Red. Joanna Aleksandra Sobiesiak. Vol. 74. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 283, streszcz. ang., pol.

Toż. Vol. 75. Lublin 2020 ss. 295, streszcz. ang.

103. APARAT Represji w Polsce Ludowej 1944–1989. Red. nac. Filip Musiał. Nr 18. Kraków 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 776, il., streszcz. ang.

104. ARCHEION. Red. nac. Anna Laszuk, Paweł Pietrzyk. T. 121. Warszawa 2020 NDAP 8° ss. 549, nlb. 1, streszcz. ang. NDAP.

105. ARCHEOLOGIA Polski. Red. Maria Dekówna. T. 65. Warszawa 2020 IAiE PAN 8° ss. 342, il., streszcz. ang.

106. ARCHIVA Ecclesiastica. Rocznik Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych. Red. nac. Robert R. Kufel. Nr 12. Zielona Góra 2019 Stow. Archiwistów Kościelnych 8° ss. 201, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 13. Zielona Góra 2020 ss. 220, il., streszcz.

107. ARCHIWA, Biblioteki i Muzea Kościelne. Organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Półrocznik. Red. Artur Hamryszczak. T. 113. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 558, nlb. 9, il., streszcz. ang. KUL Jana Pawła II.

Toż. T. 114. Lublin 2020 ss. 539, nlb. 9, il., streszcz. ang.

108. ARCHIWA, Kancelarie, Zbiory. Red. Waldemar Chorążyczewski. Nr 11(13). Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 230, streszcz. ang.

109. ARCHIWISTA Polski. Kwartalnik. Red. nac. Eugeniusz Borodij. R. 25. Bydgoszcz 2020 Stow. Archiwistów Pol. 8° nr 1/2 ss. 134, streszcz. ang.

110. ARGUMENTA Historica. Czasopismo naukowo-dydaktyczne. Kol. red. Anna Paner, Wojciech Podjaski. Nr 6. Gdańsk 2019 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 141, il., streszcz. ang. Koło Nauk. Doktorantów Historii Uniw. Gdańskiego.

Toż. Nr 7. Gdańsk 2020 ss. 169, il., streszcz. ang.

111. BAROK. Historia – Literatura – Sztuka. Półrocznik. Red. nac. Juliusz A. Chrościcki. [R.] 26. Warszawa 2019 Neriton [nr] 1 ss. 284, nlb. 2, il. Inst. Literat. Pol. Uniw. Warszawskiego.

Toż. Nr 2. Warszawa 2019 [dr.: 2020] ss. 287, nlb. 3, il.

Nr 1 dedykowany prof. Alinie Żorawskiej-Witkowskiej z okazji 70. rocznicy urodzin.

Nr 2 poświęcony setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz dwudziestopięciolecia czasopisma.

112. BIAŁORUSKIE Zeszyty Historyczne. Red. Eugeniusz Mironowicz. Nr 53. Białystok 2020 Białoruskie Tow. Hist. 8° ss. 290, il., streszcz. ang., białorus., pol. Białoruskie Tow. Hist.

113. BIELSKI Almanach Historyczny. Pod red. Zbigniewa Romaniuka; współpr. red. Barbara Babulewicz, Janusz Porycki. [T. 4]. Bielsk Podlaski 2019 Fund. Ochrony Dziedzictwa Ziemi Bielskiej 8° ss. 160, il., mapy.

Toż. [T. 5]. Bielsk Podlaski 2020 ss. 319, nlb. 1, il.

114. BIESZCZAD. Rocznik Towarzystwa Opieki nad Zabytkami. Oddział Bieszczadzki. Red. nac. Andrzej Szczerbicki. [T.] 23. Ustrzyki Dolne 2019/2020 [dr.:] 2020 TONZ. Oddz. Bieszczadzki 8° ss. 307, il., mapy.

115. BIEŻUŃSKIE Zeszyty Historyczne. Przewodn. kol. red. Wiktor Mieszkowski. Nr 32. Bieżeń 2018.

Toż. Nr 34. Bieżeń 2020 Muzeum Wsi Mazowieckiej 8° ss. 330, il. Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu. Oddz. Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 1 s. 48–53.

116. BIULETYN Biblioteki Jagiellońskiej. Red. nac. Zdzisław Pietrzyk. R. 68. Kraków 2018 BJ 8° ss. 281, il., tabl. 20, streszcz. ang.

Toż. Special issue. Kraków 2020 ss. 410, streszcz. pol.

117. BIULETYN Historii Pogranicza. Red. Wojciech Śleszyński. Nr 20. Białystok 2020 PTH 8° ss. 175, il., streszcz. ang., białorus., lit., pol., ros. PTH Oddz. w Białymstoku.

118. BIULETYN Historii Sztuki. Red. nac. Stanisław Mossakowski. R. 82. Warszawa 2020 Inst. Sztuki PAN; Stow. Historyków Sztuki 8° nr 1–4 ss. 168, streszcz. ang.; 175–330, streszcz. ang.; 337–489, streszcz. ang.; 495–658, streszcz. ang.

119. BIULETYN Historyczny. Red. prow. Wirginia Węglińska. T. 35. Gdynia 2020 Muzeum Marynarki Wojennej 8° ss. 192, streszcz. ang.

120. BIULETYN Konserwatorski Województwa Podlaskiego. Red. nac. Małgorzata Dajnowicz. Z. 26. Białystok 2020 Woj. Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku 8° ss. 233, nlb. 1, il., streszcz. ang.

121. BIULETYN Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku. Red. t.

Tomasz Andrzej Nowak. Nr 1. Radomsko 2019 Muzeum Region. im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku 8° ss. 192, il.

Toż. Nr 2. Radomsko 2020 ss. 247, il.

122. BIULETYN Numizmatyczny. Kwartalnik Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Red. nac. Jerzy Piniński. Warszawa 2019 Pol. Tow. Numizmat. Zarząd Gł. 8° nr 1 ss. 80, il., streszcz. ang.

Toż nr 2–4. Red. nac. Piotr Chabrzyk. Warszawa 2019 s. 81–320, il., streszcz. ang.

Toż nr 1. Warszawa 2020 ss. 80, il., streszcz. ang.

123. BIULETYN Polskiej Misji Historycznej. Bulletin der Polnischen Historischen Mission. Red. nac. Renata Skowrońska. Nr 15. Toruń 2020 UMK 8° ss. 323, il., streszcz. ang., niem., pol. Pol. Misja Hist. przy Uniw. Juliusza Maksymiliana w Würzburgu.

124. BIULETYN Szadkowski. Red. nac. Tadeusz Marszał. T. 20. Łódź 2020 UŁ; przy współpr. M. i Gm. Szadek 8° ss. 221, il., streszcz. ang.

125. CUSTODIA. Rocznik Muzeum Lubuskiego im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim. Red. nac. Małgorzata Pytlak. T. 1. Gorzów Wielkopolski 2019 Muzeum Lubuskie 8° ss. 180, streszcz. niem., ang.

Toż. T. 2. Gorzów Wielkopolski 2020 ss. 215, streszcz. niem., ang.

126. CZASOPISMO Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Red. Adolf Juzwenko. T. 31. Wrocław 2020 ZNiO 8° ss. 287, il., tabl. 28, streszcz. ang.

127. CZASY Nowożytnie. Modern Ages. Red. nac. Jacek Wijaczka. T. 32. Warszawa 2019 Zarząd Gł. PTH 8° ss. 208, nlb. 2.

128. CZASYPIŚMIO. O historii Górnego Śląska. Red. nac. Adam Dziurok. Nr 1(17). Katowice 2020 Oddz. IPN–KŚZpNP 4° ss. 216.

Toż. Nr 2(18). Katowice 2020 ss. 216.

129. DEBATY Świętokrzyskie. Red. Krzysztof Bracha. Vol. 3. Kielce 2020 Wydaw. UJK; Kieleckie Tow. Nauk. 8° ss. 302, il. Interdyscyplinarny Zespół do Badań Dziedzictwa Kulturowego Św. Krzyża. Wydz. Humanist. UJK w Kielcach.

Zawiera: „200 lat kasaty Świętego Krzyża. Kasata opactwa benedyktyńskiego ze Świętego Krzyża na Łyscu w 1819 r. Przyczyny, przebieg, konsekwencje”. Materiały z konferencji odbytej na Św. Krzyżu w dniach 31 V – 1 VI 2019 r.

130. DZIEDZICTWO Kulturowe Regionu Pogranicza. Red. nauk. Elżbieta Skorupska-

-Raczyńska, Halina Uchto. T. 8. Gorzów Wielkopolski 2020 Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 321, il., streszcz. pol., ang., niem.

131. DZIEJE Najnowsze. Kwartalnik poświęcony historii XX wieku. Red. nac. Tadeusz Wolsza. R. 52. Warszawa 2020 IH PAN 8° [nr] 1–4 ss. 388, streszcz. ang.; 297, streszcz. ang.; 344, streszcz. ang.; 197, streszcz. ang. PAN. IH.

132. DZIKOVIANA. Rocznik Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega. Red. nac. Tadeusz Zych. T. 6. Tarnobrzeg 2020 Muzeum Hist. M. Tarnobrzega 8° ss. 222, il.

133. ECHA Przeszłości. Red. nac. Norbert Kasperek. [T.] 21. Olsztyn 2020 Inst. Historii i Stosunków Międzynar.; Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° [nr] 1–2 ss. 365, streszcz. ang.; 411, nlb. 1, streszcz. ang.

134. EDUKACJA. Kultura. Społeczeństwo. Red. nac. Małgorzata Skotnicka-Palka. R. 1. Wrocław 2020 Inst. Hist. ss. 182, streszcz. ang. Uniw. Wrocławski. Inst. Hist. Zakł. Dydaktyki Historii i WOS.

Czasopismo online.

135. EŁCKI Przegląd Historyczny. Rocznik Muzeum Historycznego w Ełku. Red. nac. Rafał Żytyniec. Nr 2. Ełk 2020 Muzeum Hist. 8° ss. 336, streszcz. ang.

136. FOLIA Historiae Artium. Seria Nowa. Red. nac. Wojciech Bałus; red. prowadzący Dobrosława Horzela. T. 13. Kraków 2015 PAU. Komisja Historii Sztuki 4° ss. 202, il., mapy, streszcz. ang.

Toż. T. 14. Kraków 2016 ss. 139, il., streszcz. ang.

Toż. T. 15. Kraków 2017 ss. 144, il., mapy, streszcz. ang.

Toż. T. 16. Kraków 2018 ss. 158, il., streszcz. ang.

Toż. T. 17. Red. Joanna Utzig. Kraków 2019 ss. 135, il., streszcz. ang.

Toż. T. 18. Kraków 2020 ss. 115, il., mapy, streszcz. ang.

137. FOLIA Praehistorica Posnaniensia. Red. nauk. Danuta Minta-Tworzowska. T. 23. Poznań 2018 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 300, il., mapy, streszcz. ang., pol. UAM w Poznaniu. Wydz. Archeologii.

Toż. T. 24. Poznań 2019 ss. 332, il., streszcz. ang., pol.

Toż. T. 25. Poznań 2020 ss. 459, tabl. 2, il., mapy, streszcz. ang., pol.

T. 25 dedykowany prof. Stanisławowi Tabaczyńskiemu (1930–2020).

138. FOLIA Toruniensia. Red. nac. Janusz Tandecki. Vol. 20. Toruń 2020 Woj. Bibl. Publ. – Książnica Kopernikańska 8° ss. 251, il., streszcz. ang., niem., pol.

139. FONTES Archaeologici Posnanienses. *Annales Musei Archaeologici Posnaniensis*. Red. nac. i t. Marzena Szmyt. Vol. 54. Poznań 2018 Muzeum Archeol. 4° ss. 252, il., mapy, streszcz. ang., pol. Muzeum Archeol. w Poznaniu.
Toż. Vol. 55. Poznań 2019 ss. 255, il., mapy, streszcz. ang.
140. GALICJA. *Studia i materiały*. Red. nac. Szczepan Kozak. T. 6. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 667, streszcz. ang., pol.
141. GENS. *Rocznik Towarzystwa Genealogiczno-Heraldycznego*. Red. nac. Piotr Maciej Dziembowski. [T. 18]. Poznań 2020 Tow. Geneal.-Heraldyczne 8° ss. 177, nlb. 4, il., streszcz. ang.
142. HEREDITAS Minariorum. Red. nac. Paweł P. Zagożdżon. Vol. 1. Wrocław 2014 Wyzd. Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii Politech. Wrocławskiej 8° ss. 208, il., streszcz. pol., ang.
Toż. Vol. 2. Wrocław 2015 ss. 212, il., streszcz. ang., pol.
Toż. Vol. 3. Wrocław 2016 ss. 292, il., streszcz. ang., pol.
Toż. Vol. 4. Wrocław 2017 ss. 302, il., streszcz. ang., pol.
Toż. Vol. 5. Wrocław 2018 ss. 265, il., streszcz. ang., pol.
143. HISTORIA i Świat. *Czasopismo naukowe Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach*. Red. nac. Katarzyna Maksymiuk. Nr 5. Siedlce 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UPH 8° ss. 357, il., streszcz. ang.
Toż. Nr 6. Siedlce 2017 ss. 310, il., streszcz. ang.
Toż. Nr 7. Siedlce 2018 ss. 309, il., streszcz. ang.
Toż. Nr 8. Siedlce 2019 ss. 221, il., streszcz. ang.
Toż. Nr 9. Siedlce 2020 Uniw. Przyrodniczo-Humanistyczny ss. 226, il., streszcz. ang.
Nr 9 pt.: *Historia i Świat*. *Czasopismo naukowe Instytutu Historii Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach*.
144. HISTORIA Slavorum Occidentis. *Czasopismo historyczne. Historický Časopis*. Red. nac. Józef Dobosz. [R. 10]. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° nr 1–4 ss. 187, streszcz. ang.; 227, il., mapy, streszcz. ang.; 159, il., streszcz. ang.; 206, streszcz. ang. Wyzd. Historii UAM, Akademie Věd ČR.
145. HOLOCAUST. *Studies and materials*. Editor-in-Chief Dariusz Libionka. Warsaw 2017 Polish Center for Holocaust Research 8° ss. 661, nlb. 1, il.
146. HUMANITIES and Social Sciences. Red. nac. Grzegorz Ostasz. Vol. 21. Rzeszów 2016 Publishing House of Rzeszow University of Technology 8° [nr] 23 (2–4) ss. 277, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; 234, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol., ros.; 314, nlb. 20, streszcz. pol., ang.
Toż. Vol. 22. Rzeszów 2017 [nr] 24 (1–4) ss. 224, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; 303, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.; 342, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; 254, nlb. 24, il., streszcz. ang., pol.
Toż. Vol. 23. Rzeszów 2018 [nr] 25 (1–4) ss. 231, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.; 290, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; 413, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.; 387, nlb. 27, il., streszcz. ang., pol.
Toż. Vol. 26. Rzeszów 2019 ss. 108, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; 155, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.; 118, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; 195, nlb. 23, il., streszcz. ang., pol.
Toż. Vol. 27. Rzeszów 2020 ss. 122, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.; 165, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.; 171, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.; 183, nlb. 15, il., streszcz. ang., pol.
147. IBIDEM. *Rocznik Koła Naukowego Historyków Studentów Katolickiego Uniwersytetu Łubelskiego Jana Pawła II*. Red. Dawid Kurjaniuk-Krajewski. T. 11. Lublin 2017 KUL JPII. Inst. Historii 8° ss. 208.
148. ILCUSIANA. Red. Jacek Sypień. Nr 22. Olkusz 2020 Pow. i Miejs. Bibl. Publ. 8° ss. 181, il.
Toż. Nr 23. Olkusz 2020 ss. 75, il.
149. KARTA. *Odkrywanie historii*. Red. nac. Zbigniew Gluza. [Nr] 98–101. Warszawa 2019 Ośr. Karta 8° ss. 153; 153; 157; 151.
Toż. [Nr] 102–105. Warszawa 2020 ss. 153; 155; 152; 156.
150. KARTUSKIE Zeszyty Muzealne. Pod red. Barbary Kąkol. Nr 4. Kartuzy 2019 Muzeum Kaszubskie im. F. Franciszka Tredera; Tow. Przyj. Muzeum Kaszubskiego im. F. Brzezińskiego 8° ss. 164.
151. KLIO. *Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym*. Red. nac. Krzysztof Mikulski. T. 52. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° nr 1 ss. 212, streszcz. ang.
Toż. T. 53 nr 2. Toruń 2020 ss. 292, streszcz. ang.
Toż. T. 54 nr 3. Toruń 2020 ss. 244, streszcz. ang.
Toż. T. 55 nr spec. Toruń 2020 ss. 318.
152. KOŁO Historii. Red. nac. Rafał Juściński. Nr 25. Lublin 2020 Koło Nauk. Historyków Studentów UMCS 8° ss. 355, il., streszcz. ang., ros., niem.
153. KOMUNIKATY Mazursko-Warmińskie. *Czasopismo poświęcone przeszłości ziem Polski północno-wschodniej*. Red. Ryszard Tomkiewicz. [T. 64]. Olsztyn 2020 [b.w.] nr 1–4 s. 1–166, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.; 173–287, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.; 293–469, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.; 475–656, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem. Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Tow. Nauk. i Ośr. Badań Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego, AP w Olsztynie.

154. KOMUNIZM. System, ludzie, dokumentacja. Red. nac. Marcin Kruszyński. Nr 9. Lublin 2020 IPN Oddz.; Tow. Nauki i Kultury „Libra” 8° ss. 372, il., streszcz. ang.

155. KRAKOWSKI Rocznik Archiwalny. Red. nac. Kamila Follprecht. [T.] 25. Kraków 2019 [dr.:] 2020 Archiwum Nar. w Krakowie 8° ss. 253, tabl. 40, il., streszcz. ang. Archiwum Nar. w Krakowie.

156. KRONIKA Bydgoska. Przewodn. kol. red. Włodzimierz Jastrzębski. [T.] 41. Bydgoszcz 2020 Tow. Miłośn. M. Bydgoszczy 8° ss. 520, il., streszcz. ang., niem.

157. KRONIKA Warszawy. Red. nac. Ryszard Wojtkowski. Warszawa 2020 AP; Dom Spotkań z Historią 8° nr 1/2 ss. 295, il. AP w Warszawie, Dom Spotkań z Historią.

158. KRONIKA Wielkopolski. Red. nac. Piotr Maluśkiewicz. Poznań 2019 WBP i Centrum Animacji Kultury 8° nr 1–4 ss. 240, il.; 175, il.; 183, il.; 215, il.

Toż nr 1/2–3/4. Poznań 2020 ss. 304, il.; 303, il.

159. KRONIKI Miasta Zabrza. Red. Piotr Hnatszyn. Nr 7. Zabrze 2015 Muzeum Miej. 8° ss. 239, il.

Toż. Nr 8. Zabrze 2016 ss. 236, il.

Toż. Nr 9. Zabrze 2017 ss. 242, il.

Toż. Nr 10. Zabrze 2018 ss. 294, il.

160. KUTNOWSKIE Zeszyty Regionalne. Zespół red. Grażyna Baranowska, Bożena Gajewska, Aleksandra Szafrńska-Dolewska. T. 24. Kutno 2020 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 8° ss. 430, il.

161. KWARTALNIK Bellona. Pismo naukowe wydawane przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Red. nac. Piotr Grochmalski. R. 14. Warszawa 2020 Wojsk. Inst. Wydaw. 8° nr 1–4 ss. 106; 187; 88; 82.

162. KWARTALNIK Historii Nauki i Techniki. Red. nac. Zbigniew Tucholski. T. 65. Warszawa 2020 Wydawnictwa IHN PAN 8° [nr] 1–4 ss. 184, streszcz. ang., pol.; 159, nlb. 1, streszcz. ang.; 227, nlb. 1, streszcz. ang.; 201, nlb. 1, streszcz. ang., pol.

163. KWARTALNIK Historii Żydów. Jewish History Quarterly (do 2000 r. Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego). Red. nac. Jan Doktor. [R. 19]. Warszawa 2019 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma; Stow. ŻIH w Polsce 8° nr 1–4 s. 1–249, nlb. 7, il., streszcz. ang.; 257–529, nlb. 3, il., streszcz. ang.; 533–754,

nlb. 2, il., streszcz. ang.; 757–1003, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. [R. 20]: 2020 nr 1–4 s. 1–280, nlb. 4, il., streszcz. ang.; 285–496, nlb. 4, il., streszcz. ang.; 501–706, nlb. 2, il., streszcz. ang.; 709–953, nlb. 3, il., streszcz. ang.

164. KWARTALNIK Historyczny. Założony przez Xawerego Liskego w 1887 roku. Red. Andrzej Nowak. R. 127. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Semper 8° nr 1–4 ss. 227, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 3, 232–467, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 3, 472–735, nlb. 1, streszcz. ang.; nlb. 3, 740–1029, nlb. 1, streszcz. ang. PAN IH, PTH.

165. LATOPISY Akademii Supraskiej. Red. nac. Jarosław Józwiak. Vol. 10. Białystok 2019 Fund. „Oikonomos” ss. 301, streszcz. ang., ros., wł.

Toż. Vol. 11. Białystok–Kraków 2020 Wydaw. Scriptum ss. 319, streszcz. ang.

166. LEHAHAYER. Czasopismo poświęcone dziejom Ormian polskich. Tom pod red. Andrzeja A. Zięby. T. 7. Kraków 2020 Księg. Akademicka; PAU; Ośr. Badań nad Kulturą Ormiańską w Polsce 8° ss. 340, il., streszcz. ang., orm.

167. ŁAMBINOWICKI Rocznik Muzealny. Jeńcy wojenni w latach II wojny światowej. Red. nac. Violetta Rezler-Wasielewska. T. 42. Opole 2019 Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach 8° ss. 256, streszcz. ang., niem.

Toż. T. 43. Opole 2020 ss. 256, streszcz. ang., niem.

168. MAGAZYN Numizmatyczny. Przewodn. zespołu redakcyjnego Wiesław Kaczanowicz. Nr 46. [Częstochowa] 2020 Pol. Tow. Numizmatyczne Oddz. w Częstochowie 8° ss. 133, nlb. 8, il., streszcz. ang.

169. MAŁOPOLSKA. Regiony – regionalizmy – małe ojczyzny. Red. nac. Grzegorz Nieć. [T.] 22. Kraków 2020 Małopolski Zw. Region. Tow. Kultury; WBP 8° ss. 278, nlb. 2, il., streszcz. ang.

170. MATERIAŁY do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu. Kom. red. Agnieszka Wysocka, Lech Łbik. Z. 19. Bydgoszcz 2018 Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury 8° ss. 176, il.

Toż. Z. 20. Kom. red. Agnieszka Wysocka, Bogna Derkowska-Kostkowska, Lech Łbik. Bydgoszcz 2019 ss. 187, il.

171. MELUZYNA. Dawna literatura i kultura. Red. nac. Witold Wojtowicz. [R.] 7. Szczecin 2020 Wydaw. IBL PAN 8° nr 1–2 ss. 105, il., streszcz. ang.; 128, il., streszcz. ang.

172. MISCELLANEA Historico-Archivistica. Red. nac. i nauk. Jacek Krochmal. T. 27. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 445, nlb. 1, il., streszcz. ang. AGAD.

173. MODUS. Prace z historii sztuki. Red. nac. Andrzej Betlej. [T.] 20. Kraków 2020 Societas Vistulana 4° ss. 312, il.

174. MUSEION Poloniae Maioris. Rocznik Naukowy Fundacji Muzeów Wielkopolskich. Red. nac. Andrzej M. Wyrwa. T. 5. Poznań 2018 Media Expo Wawrzyniec Wierzejewski 4° ss. 201, nlb. 1, il., streszcz. ang. Fund. Muzeów Wielkopolskich.

Toż. T. 6. Poznań 2019 ss. 171, il., streszcz. ang.

Toż. T. 7. Poznań 2020 ss. 261, il., streszcz. ang.

175. MUZEALNICTWO. Rocznik. Red. nac. Piotr Majewski. [Nr] 61. Warszawa 2020 Index Copernicus International; na zlec. Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zabytków 4° ss. 271, streszcz. ang.

176. NASZA Przeszołość. Studia z dziejów Kościoła i kultury katolickiej w Polsce. Red. nac. Waław Umiński. T. 133. Kraków 2020 Inst. Wydawniczy Księży Misjonarzy „Nasza Przeszołość” 8° ss. 353, nlb. 15, il., streszcz. ang.

Toż. T. 134. Kraków 2020 ss. 268, nlb. 14, il., streszcz. ang.

177. NASZE Pomorze. Rocznik Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie. Red. nac. Maciej Kwaśkiewicz. Nr 20. Bytów 2020 Muzeum Zachodniokaszubskie 8° ss. 309, il.

178. NAUTOLOGIA. Red. nac. Bolesław Hajduk. R. 55. Gdynia 2020 Pol. Tow. Nautologiczne 4° ss. 138, il. Pol. Tow. Nautologiczne.

179. NIEPODLEGŁOŚĆ i Pamięć. Czasopismo humanistyczne. Red. nac. Tadeusz Skoczek. R. 27. Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości 8° nr 1–4 ss. 329, nlb. 1, streszcz. ang., niem., ros.; 349, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem., ros.; 263, nlb. 3, streszcz. ang., niem., ros.; 323, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem., ros.

180. NOTATKI Płockie. Kwartalnik Towarzystwa Naukowego Płockiego. Red. nac. Wiesław Koński. [R. 61]. Płock 2016 Tow. Nauk. Płockie 4° [nr] 1–4 ss. 71, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.

Toż. [R. 62]. Płock 2017 [nr] 1–4 ss. 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.

Toż. [R. 63]. Płock 2018 [nr] 1–4 ss. 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.

Od nr 2 red. nac. Grzegorz Gołębiowski.

Toż. [R. 64]. Płock 2019 [nr] 1–4 ss. 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.

Toż. [R. 65]. Płock 2020 [nr] 1–4 ss. 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.; 72, streszcz. ang.

181. NOTATNIK Janowiecki. Red. Andrzej Szymanek. T. 21/22. Janowiec nad Wisłą 2017–2019 [dr.] 2019 Tow. Przyj. Janowca 8° ss. 365, il.

182. NOWE Studia Grunwaldzkie. Red. nac. Szymon Drej. T. 5/6. Sępólno 2019–2020 [dr.] 2020 Muzeum Bitwy pod Grunwaldem 8° ss. 240, nlb. 7, il., mapy. Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Sępólniku.

183. OFFICINA Historiae. Czasopismo naukowe Studenckiego Koła Naukowego Historyków Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Red. nac. Anna Kłóś. T. 3. Siedlce 2020 Studenckie Koło Historyków Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° nr 1 ss. 118, streszcz. ang.

184. OPUSCULA Musealia. Red. nac. Krzysztof Stopka. Z. 27. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 223, il., streszcz. ang.

185. ORDINES Militares – Colloquia Torunensia Historica. Yearbook for the Study of the Military Orders. Red. nac. Roman Czaja, Jürgen Sarnowsky. Vol. 18. Toruń 2013 Wydaw. Nauk. UMK; Tow. Nauk. 8° ss. 316, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 19. Toruń 2014 ss. 312, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 20. Toruń 2015 ss. 313, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 21. Toruń 2016 ss. 262, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 22. Toruń 2017 ss. 349, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 23. Toruń 2018 ss. 397, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 24. Toruń 2019 ss. 412, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 25. Toruń 2020 ss. 467, nlb. 3, il., streszcz. ang.

186. PAMIĘĆ i Sprawiedliwość. Pismo naukowe poświęcone historii najnowszej. Red. nac. Mirosław Szumiło. [T.] 35. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 588, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 36. Warszawa 2020 ss. 616, il., streszcz. ang., pol.

187. PAMIĘTNIK Biblioteki Kórnickiej. Red. nac. Barbara Wysocka. Z. 37. Kórnik 2020 PAN. Bibl. Kórnicka 8° ss. 198, il., streszcz. ang. PAN. Bibl. Kórnicka.

188. PAMIĘTNIK Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej. Pod red. Zdzisława Witkowskiego. T. 15. Kościan 2016–2019 [dr.] 2020 Tow. Miłośn. Ziemi Kościańskiej 8° ss. 299, nlb. 5, tabl. 8, il. Tow. Miłośn. Ziemi Kościańskiej.

189. PERSPECTIVA. Legnickie studia teologiczno-historyczne. Red. nac. Bogusław

Drożdż. R. 17. Legnica 2018 Diec. Centrum Edukacyjne 8° nr 1–2 ss. 256, il., streszcz. ang., niem., fr.; 250, il., streszcz. ang.

Toż. R. 17. Legnica 2018 nr 1–2 ss. 256, streszcz. ang.; 250, streszcz. ang.

Toż. R. 18. Legnica 2019 nr 1–2 ss. 225, nlb. 1, streszcz. ang.; 204, il., streszcz. ang.

Toż. R. 19. Legnica 2020 nr 1–2 ss. 197, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 197, nlb. 1, il., streszcz. ang.

190. PŁAJ. Almanach Karpacki. Półrocznik Towarzystwa Karpackiego. Red. Paweł Luboński, Andrzej Wielocha. [T.] 55. Warszawa 2018.

Toż. [T.] 59. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza „Rex” 8° ss. 224, tabl. VIII, il.

Rec. [T. 55]: Morawska-Nowak Barbara, *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 312–315.

191. PŁOCKI Rocznik Archiwalno-Historyczny. Red. nac. Tomasz Piekarski. T. 12. Płock 2020 AP w Płocku 8° ss. 142, il., streszcz. ang.

192. POLISH Biographical Studies. Red. nac. Adam Wątor. Nr 8. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. GRADO 8° ss. 183. Ośr. Badań Biogr. Uniw. Szczecińskiego.

193. POLONIA Maior Orientalis. Studia z dziejów Wielkopolski Wschodniej. Red. nac. Piotr Goldyn. T. 7. Poznań 2020 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 222, streszcz. ang.

194. POLSKA 1944/45–1989. Studia i materiały. Red. Tomasz Szarota. [T.] 18. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 350, il., streszcz. ang.

195. POMORANIA Antiqua. Red. Tadeusz Grabarczyk. T. 29. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol. 8° ss. 421, nlb. 3, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Gdańsku.

196. PRACE Historyczne. Pod red. Zdzisława Zblewskiego. [T.] 147. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° z. 1–4 s. 1–210, il., streszcz. ang.; VII–XII, 211–449, il., streszcz. ang.; 451–656, il., streszcz. ang.; VI–VIII, 657–881, il., streszcz. ang.

Z. 2 pt. Współpraca Słowian i jej zwolennicy w Europie Środkowej i na Bałkanach w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku.

Z. 4 pt. Oblicza Polski niepodległej 1918–1939.

197. PRACE Pienińskie. Red. Ryszard M. Remiszewski. T. 27–28. Szczawnica 2017–2018.

Toż. T. 29. Szczawnica 2019 Pieniński Ośr. Historii Turystyki Górskiej 8° ss. 386, nlb. 2, tabl. 8, il., mapa. PTTK. Oddz. Pieniński w Szczawnicy, Pol. Stow. Flisaków Pienińskich w Sromowcach Niżnych.

Toż. T. 30. Szczawnica 2020 ss. 408, nlb. 2, tabl. 8, il., mapy.

Rec. [T. 27]: Dusik Aneta: Historie niezwykle. Można się nimi zachwycać od razu lub po trochu – wybierając co ciekawsze „kąski”. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 370–371; Kowalik Tomasz: Spotkajmy się w Pieninach. *Tamże* s. 367–370; Morawska-Nowak Barbara, *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzań-*

skiego. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 309–312; Morawska-Nowak Barbara: „Prace Pienińskie” 2017, tom 27. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 367–370; [T. 28]: Kowalik Tomasz: Nowy tom „Prac Pienińskich”. *Tamże* s. 375–376; Red. „Na Spiszu”: Prace Pienińskie o Spiszu. *Tamże* s. 376–377; [T. 29]: Dusik Aneta: Splaw drewna, krwawe rośliny i tajemniczy czarny bocian. *Tamże* T. 30: 2020 s. 397–398; Lelito Anna: Prace Pienińskie 29/2019. *Tamże*. s. 392–393; Kowalik Tomasz: Pieniny, Pieniny przecudna kraina. *Tamże* s. 393–395; Morawska-Nowak Barbara, *Tamże* s. 395–397; Morawska-Nowak Barbara, *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 294–296.

Recenzje w „Pracach Pienińskich” są przedrukami z innych czasopism.

198. PRO Lusatia. Opolskie studia lużycko-znawcze. Red. nac. Piotr Pałys. T. 19. Opole 2020 Stow. Pol.-Serbołużyckie Pro Lusatia; Inst. Historii Uniw. Opolskiego 8° ss. 115, il., streszcz. ang.

199. PRUTHENIA. Pismo poświęcone Prusom i ludom bałtyjskim. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der Prussen und der baltischen Völker. Journal of the history of Prussians and the Baltic Nations. Red. Grzegorz Białyński, Bogdan Radzicki. [T.] 11. Olsztyn 2018 Tow. Nauk. Pruthenia 8° ss. 162, il., streszcz. ang., niem., pol.

200. PRZEGLĄD Archiwalno-Historyczny. Red. nac. Krzysztof Strykowski. T. 7. Poznań 2020 Wyd. Historii UAM 8° ss. 343, streszcz. ang., pol.

201. PRZEGLĄD Historyczny. Pismo Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego i Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Red. nac. Jerzy Kochanowski. T. 110. Warszawa 2019 DiG 8° z. 3–4 s. nlb. 1, 336–534, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang.; nlb. 1, 538–717, nlb. 3.

Z. 4 pt.: Ludzie – rośliny – zwierzęta.

Toż. T. 111. Red. nac. Krzysztof Skwierczyński. Warszawa 2020 z. 1–4 s. 239, nlb. 3, streszcz. ang.; 243–399, nlb. 3, il., streszcz. ang.; 403–694, nlb. 2, streszcz. ang.; nlb. 1, 698–1067, nlb. 5, streszcz. ang.

Z. 2 pt.: Plotka; z. 3 pt.: Przemoc.

202. PRZEGLĄD Nauk Historycznych. Red. nauk. t. Zbigniew Anusik. R. 19. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° nr 1–2 ss. 334, il., streszcz. ang.; 370, il., streszcz. ang., pol.

203. PRZEGLĄD Środkowo-Wschodni. Red. nac. Jerzy Grzybowski. [T.] 5. Warszawa 2020 Wydaw. Katedry Studiów Interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej Uniw. Warszawskiego 8° ss. 426, il., streszcz. ang., pol.

204. PRZEGLĄD Wschodni. Red. Jan Malicki. T. 16. Warszawa 2020 Studium Europy Wschodniej UW 8° z. 1 ss. 221.

205. RADZANOWSKI Zeszyt Historyczny. Red. nac. Walerian Piotrowski. Nr 4. Radzanów 2020 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 120, il.

206. RADZYŃSKI Rocznik Humanistyczny. Red. nac. Dariusz Magier. T. 18. Radzyń Podlaski 2020 Tow. Nauki i Kultury LIBRA – Inst. Bronisława Szlubowskiego 8° ss. 192, streszcz. ang.

207. RES Historica. Czasopismo Instytutu Historii UMCS. Red. nac. Krzysztof Latawiec. Nr 49. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 617, il., streszcz. pol., ang. Inst. Historii UMCS.

Toż. Nr 50. Lublin 2020 ss. 661, il., streszcz. ang., pol.

208. ROCZNIK Antropologii Historii. Red. nac. Jacek Kowalewski. R. 8. Warszawa 2018 Wydaw. PTH 8° [nr] 11 ss. 428, nlb. 1, streszcz. ang.

T. pt.: Kulturowa historia wiedzy.

Toż. R. 9 nr 12. Warszawa 2019 ss. 307, streszcz. ang.

T. pt.: Historia publiczna.

209. ROCZNIK Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Red. nac. Agnieszka Fluda-Krokos. R. 65. Kraków 2020 PAU – Wydaw. 8° ss. 284, tabl. 22, il., streszcz. ang., ros. PAU, Bibl. Nauk. PAU i PAN w Krakowie.

210. ROCZNIK Chełmski. Red. nac. Emil Horoch. T. 24. Chełm 2020 Stow. Rocznik Chełmski [i in.] 8° ss. 567, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., pol., ros., ukr. Stow. Rocznik Chełmski, Chełmska Bibl. Publ. im. M. P. Orsetti w Chełmie, Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie.

211. ROCZNIK Działdowski. Przewodn. kom. red. Marian Odachowski. T. 11 – Jubileuszowy. Działdowo 2020 Tow. Miłośn. Ziemi Działdowskiej 8° ss. 304, il.

Jubileusz 100-lecia przyłączenia Działdowa do Polski.

212. ROCZNIK Elbląski. Red. Andrzej Groth. T. 28. Elbląg 2018 Bibl. Elbląska im. C. Norwida 8° ss. 195, il., streszcz. ang.

Toż. T. 29. Elbląg 2019 ss. 196, il., streszcz. ang.

Toż. T. 30. Elbląg 2020 ss. 285, il., streszcz. ang.

213. ROCZNIK Gostyński. Oprac. red. Robert Czub, Maciej Kretkowski, Maria Walkowiak. Nr 7. Gostyń 2020 Muzeum w Gostyniu 8° ss. 288.

214. ROCZNIK Grodzieński. Red. nac. Wojciech Szewczak. Nr 5. Grodno 2019 Zjednoczenie Społ. Pol. Macierz Szkolna 8° ss. 255, nlb. 1, il.

215. ROCZNIK Grudziądzki. Red. nac. Wiesław Sieradzan. [T.] 28. Grudziądz 2020 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi 8° ss. 375, nlb. 1, il., streszcz. ang. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, Inst. Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu, PTH.

216. ROCZNIK Historii Prasy Polskiej. Red. Grażyna Wrona. T. 23. Kraków 2020 Wydaw. PAN, UP im. KEN 8° z. 1–4 ss. 148, streszcz. ang.; 196, streszcz. ang.; 196, streszcz. ang.; 188, streszcz. ang.

217. ROCZNIK Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego. Przewodn. kol. red. Janusz Gmitruk. Nr 36. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 373, nlb. 1, il., streszcz. ang.

218. ROCZNIK Historyczny Pojezierza Iławskiego. Red. Jan Dąbrowski. Nr 10. Rudzience 2020 Tow. Ziemi Rudzienieckiej 8° ss. 350, il.

219. ROCZNIK Kaliski. Red. nac. Monika Sobczak-Waliś. T. 46. Kalisz 2020 PTH. Oddz. 8° ss. 371, nlb. 1, il., streszcz. ang. PTH. Oddz. w Kaliszu.

Tom dedykowany pamięci Tadeusza Krokosa.

220. ROCZNIK Krakowski. Red. Jacek Purchla. T. 86. Kraków 2020 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 4° ss. 190, nlb. 2, il., streszcz. ang. Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa.

221. ROCZNIK Kresowy. Red. nac. Tadeusz Skoczek. R. 6. Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości 8° nr 6 z. 1–2 ss. 263, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros.; 377, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros.

222. ROCZNIK Leszczyński. Red. merytoryczna Stanisław Sierpowski. T. 20. Leszno 2020 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 356, il. Leszczyńskie Tow. Przyj. Nauk, AP w Lesznie, Urząd M. Leszna.

223. ROCZNIK Lubelski. Red. nac. Mariusz Mazur. T. 45. Lublin 2019 PTH – Oddz. w Lublinie 8° ss. 268, il., streszcz. ang.

Toż. T. 46. Red. nac. Leszek Andrzej Wierzbicki. Lublin 2020 ss. 226, il., streszcz. ang.

224. ROCZNIK Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego. Red. nac. Mariusz Ausz. T. 7. Lublin 2015 [dr.:] 2016 Lubelskie Tow. Genealogiczne 8° ss. 156, streszcz. ros., niem., ang., fr.

Toż. T. 8. Lublin 2016 [dr.:] 2017 ss. 229, streszcz. ros., niem., ang., fr.

225. ROCZNIK Łódzki. Wydawnictwo poświęcone dziejom Łodzi i ziem województwa łódzkiego. Red. nac. Jarosław Kita. T. 70. Łódź 2020 Druk Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 263, il., streszcz. ang. PTH. Oddz. w Łodzi, AP w Łodzi.

226. ROCZNIK Lubowicki. Lubowitzer Jahrbuch. Lubowicka Ročenka. Red. nac. Marta Rostropowicz-Miśko. [T.] 14. Lubowice 2016 Górnśląskie Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa 8° ss. 159, nlb. 5, il., streszcz. pol., czes., niem.

Toż. [T.] 15. Lubowice 2017 ss. 191, nlb. 5, il., streszcz. pol., czes., niem.

Toż. [T.] 17. Lubowice 2019 ss. 230, il., streszcz. pol., czes., niem.

Toż. [T.] 18. Lubowice 2020 ss. 192, nlb. 2, il., streszcz. pol., czes., niem.

227. ROCZNIK Mazurski. Red. nauk. Zbigniew Kudrzycki. T. 23. Szczytno 2020 Starostwo Pow. w Szczytnie 8° ss. 318, nlb. 1, il.

228. ROCZNIK Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. Przewodn. zespołu red. Piotr Nowakowski. T. 18. Włocławek 2020 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej 8° ss. 294, il.

229. ROCZNIK Muzeum Górnśląski Park Etnograficzny w Chorzowie. Red. nac. Agnieszka Przybyła-Dumin. [T.] 8. Chorzów 2020 Muzeum Górnśląski Park Etnogr. 8° ss. 166, streszcz. ang.

230. ROCZNIK Muzeum Narodowego w Kielcach. Pod red. Roberta Kotowskiego. T. 35. Kielce 2020 Muzeum Nar. w Kielcach 8° ss. 352, il., streszcz. ang.

231. ROCZNIK Muzeum Papiernictwa. Red. nac. Maciej Szymczyk. T. 14. Duszniki-Zdrój 2020 Muzeum Papiernictwa 8° ss. 277, il., streszcz. ang., niem., czes., fr.

232. ROCZNIK Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Red. nac. Tomasz Sawicki. T. 1. Gniezno 2015 Muzeum Początków Państwa Pol. 8° ss. 403, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. T. 2. Gniezno 2016 ss. 403, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3. Gniezno 2017 ss. 345, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. T. 4. Gniezno 2018 ss. 415, il., streszcz. ang.

233. ROCZNIK Polskiego Towarzystwa Heraldycznego. Pod red. Sławomira Górzynskiego. T. 18. Warszawa 2020 DiG 4° ss. 360, streszcz. ang.

234. ROCZNIK Powiatu Oleskiego. Red. Andrzej Szklanny. Nr 9. Olesno 2016 Starostwo Pow. w Oleśnie 8° ss. 255, il.

Toż. Nr 10. Olesno 2017 ss. 271, il.

Toż. Nr 11. Olesno 2018 ss. 264, il.

Toż. Nr 12. Olesno 2019 ss. 296, il.

Toż. Nr 13. Olesno 2020 ss. 310, nlb. 1, il.

235. ROCZNIK Sądecki. Red. Jerzy Leśniak, Leszek Migrata. T. 46. Nowy Sącz 2018.

Toż. T. 47. Red. nac. Jarosław Jakubowski. Nowy Sącz 2019.

Toż. T. 48. Nowy Sącz 2020 M. Nowy Sącz 8° ss. 380, il., streszcz. ang.

Rec. [T. 46]: Zaremba Maciej, *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańkiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 315–318; [T. 47]: Zaremba Maciej, *Tamże*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 287–292.

236. ROCZNIK Skrzatuski. Red. nac. Tadeusz Ceynowa. T. 8. Koszalin–Radom 2020 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego; Inst. Technologii i Eksploatacji – PIB 8° ss. 372, il., streszcz. ang.

237. ROCZNIK Solecki. Przewodn. kol. red. Rafał Kubiak. [T.] 10/11. Solec Kujawski 2020 Muzeum Solca im. Księcia Przemysła 8° ss. 214, nlb. 2, il. Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim.

238. ROCZNIK Świdnicki. Kom. red. Krystyna Bartela, Bartłomiej Ciesielski, Małgorzata Gryń-Chlebicka, Małgorzata Szewdo. T. 47. Świdnica 2019 [dr.:] 2020 Tow. Region. Ziemi Świdnickiej 8° ss. 240, nlb. 1, il.

239. ROCZNIK Tomaszowski. Red. nac. Marek Sioma. [T.] 9. Tomaszów Lubelski 2020 Tomaszowskie Tow. Region. im. doktora Janusza Petera 8° ss. 400, il., streszcz. ang.

240. ROCZNIK Toszecki. Red. Piotr Kunce. [R.] 1. Toszek 2017 Centrum Kultury „Zamek w Toszku” 8° ss. 176, il.

Toż. [R.] 2. Toszek 2018 ss. 152, il.

Toż. [R.] 3. Toszek 2019 ss. 249, il.

Toż. [R.] 4. Toszek 2020 ss. 237, il.

241. ROCZNIK Towarzystwa Naukowego Płockiego. Red. nac. Maciej Słodki. [T.] 12. Płock 2020 Wydaw. Nauk. Mazowieckiej Uczelni Publ. 8° ss. 488, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. Płockie.

242. ROCZNIK Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Red. nac. Dorota Krystyna Rembiszewska. [T.] 82. Warszawa 2019/2020 [dr.:] 2020 DiG 8° ss. 229, il. Tow. Nauk. Warszawskie.

243. ROCZNIK Wieluński. Red. nac. Lubomira Tyszler. T. 20. Wieluń 2020 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 238, il., streszcz. ang.

244. ROCZNIK Wołomiński. Red. nac. Rafał Pazio. T. 16. Wołomin 2020 MBP im. Zofii Nałkowskiej 8° ss. 518, il.

245. ROCZNIK Ziemi Sarnackiej. Red. nac. Rafał Dydcz. T. 3. Sarnaki 2020 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 372, il.

246. ROCZNIKI Biblioteczne. Czasopismo poświęcone kulturze książki i komunikacji piśmiennej. Red. Maciej Matwijów. R. 63. Wrocław 2019.

Toż. R. 64. Wrocław 2020 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 343, il., streszcz. ang.

Rec. [R. 63]: Wojciechowski Jacek, *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 363–370.

247. ROCZNIKI Dziejów Społecznych i Gospodarczych. Red. Dariusz Jarosz. T. 81. Poznań–Warszawa 2020 PTPN; IH PAN 8° ss. 438, il., streszcz. ang.

248. ROCZNIKI Łowickie. Przewodn. rady red. Marek Wojtylak. T. 16. Łowicz 2018 [dr.] 2020 Łowicki Ośr. Kultury 8° ss. 362.

249. RYDWAN. Roczniki muzealne Muzeum Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim. Red. Andrzej Błażyński. Nr 13. Starogard Gdański 2018 Muzeum Ziemi Kociewskiej 8° ss. 266, il.

Toż. Nr 14. Starogard Gdański 2019 ss. 203, il.

Toż. Nr 15. Starogard Gdański 2020 ss. 215, il.

250. SIERADZKI Rocznik Muzealny. Red. Piotr Gutbier. T. 15. Sieradz–Łódź 2014/2019 [dr. 2019] Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 220, il., streszcz. ang. Muzeum Okręg. w Sieradzu.

Toż. T. 16. Sieradz 2020 ss. 256, il., streszcz. ang.

251. SILESIA Antiqua. Red. Krzysztof Demidziuk. T. 51. Wrocław 2019 Muzeum Miej. Wrocławia. Oddz. Muzeum Archeol. 8° ss. 327, il., streszcz. ang., niem.

252. SLAVIA Antiqua. Rocznik poświęcony starożytnościom słowiańskim. Red. nac. Andrzej Michałowski. T. 61. Poznań 2020 PTPN 8° ss. 222, il., streszcz. ang. Wydz. Historii i Nauk Społ. PTPN, Inst. Prahistorii UAM.

253. STUDIA Historiae Scientiarum. Red. Michał Kokowski. T. 19. Kraków 2020 PAU 8° ss. 612, streszcz. ang., pol.

254. STUDIA i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Red. nac. Witold Wasilewski. Nr 13. Warszawa 2020 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka J. Piłsudskiego 8° ss. 244, streszcz. ang.

255. STUDIA i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej. Rocznik naukowy pod red. Przemysława Bartosika. Nr 11. Wałcz 2020 Robert

Kraszczuk 8° ss. 238, il., streszcz. ang. Region. Tow. Hist. Ziemi Wałeckiej.

256. STUDIA i Materiały Lubelskie. Red. nac. Marcin Lachowski. T. 21. Lublin 2019 Muzeum Lubelskie 4° ss. 88, il., streszcz. ang. Toż. T. 22. Lublin 2020 ss. 180, il., streszcz. ang.

257. STUDIA Judaica. Półrocznik. Red. nac. Stefan Gąsiorowski. Vol. 23. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° nr 1(45)–2(46) ss. 234, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 235–455, nlb. 1, il., streszcz. ang. Pol. Tow. Studiów Żydowskich.

258. STUDIA Lednickie. Red. nac. Andrzej Marek Wyrwa. T. 19. Dziekanowice 2020 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 8° ss. 338, il., streszcz. ang., pol.

259. STUDIA Maritima. Red. nac. Adam Makowski. Vol. 33. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 203, streszcz. pol. Kom. Nauk Humanist. PAN; Uniw. Szczeciński.

260. STUDIA Muzealno-Historyczne. Red. nac. Jan Główka. T. 11. Kielce 2019 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 322, il., streszcz. ang. Muzeum Historii Kielc.

Toż. T. 12. Kielce 2020 ss. 336, il., streszcz. ang.

261. STUDIA Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne. Pod red. Jana Machnika i Ireny Stawowy-Kawki. T. 29. Kraków 2020 PAU 8° ss. 207, streszcz. ang.

262. STUDIA z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej. Red. Zbigniew Pilarczyk. T. 21. Poznań 2020 Wydz. Historii UAM 8° ss. 178, streszcz. ang.

263. STUDIA z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej. Red. nac. Daniel Boćkowski. Vol. 55. Warszawa 2020 IH PAN 8° no 1–3 ss. 236, streszcz. ang., ros.; 236, streszcz. ang., ros.; 223, nlb. 1, il., streszcz. pol. PAN. IH.

264. STUDIA Zachodnie. Red. nauk. Robert Skobelski. [T.] 21. Zielona Góra 2019 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 258, nlb. 2, il., streszcz. pol., ang.

265. STUDIA Zamkowe. Red. nac. Janusz Trupinda. T. 7. Malbork 2020 Muzeum Zamkowe 4° ss. 242, nlb. 2, il., streszcz. ang.

266. SZCZECIŃSKIE Studia Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Krzysztof Kowalczyk. T. 4. Szczecin 2020 AP 8° ss. 209, il., streszcz. ang.

267. SZKICE Archiwalno-Historyczne. Red. Piotr Greiner. Nr 17. Katowice 2020 AP 8° ss. 268, streszcz. niem., ang. AP w Katowicach.

268. SZKICE Kędzierzyńsko-Kozielskie. Pod red. nauk. Edwarda Nycza. [T.] 18. Kędzierzyn-Koźle–Opole 2016 Inst. Śląski 8° ss. 231, nlb. 3, il. Tow. Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu, Inst. Nauk Pedagog. Uniw. Opolskiego.

Toż. [T.] 19. Kędzierzyn-Koźle–Opole 2018 ss. 219, nlb. 14, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 20. Opole–Kędzierzyn-Koźle 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego ss. 201, nlb. 16, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 21. Opole–Kędzierzyn-Koźle 2020 ss. 197, nlb. 16, il., streszcz. ang.

269. ŚLĄSKI Kwartalnik Historyczny Sobótka. Red. nac. Tomasz Przerwa. R. 75. Wrocław 2020 Uniw. Wrocławski. Wydz. Nauk Hist. i Pedagog. Inst. Hist. 8° nr 1–4 ss. 219, nlb. 1, streszcz. ang.; 171, nlb. 1, streszcz. ang.; 204, nlb. 1, streszcz. ang.; 195, nlb. 1, streszcz. ang. Uniw. Wrocławski, Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii. Oddz. PTH.

270. ŚWIĘTOKRZYSKIE Studia Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Wiesława Rutkowska. T. 9. Kielce 2020 AP; KTN 8° ss. 376, tabl. 56, il., streszcz. ang. AP w Kielcach, Kieleckie Tow. Nauk.

Tyt. równol.: Świętokrzyskie Archival and Historical Studies.

271. WADOVIANA. Przegląd historyczno-kulturalny. Pismo Wadowickiego Centrum Kultury. Red. nac. Piotr Wyrobiec. Nr 23. Wadowice 2020 Wadowickie Centrum Kultury im. Marcina Wadowity 8° ss. 288, il., streszcz. ang. (Biblioteka Zbiorów Historycznych im. M. Wadowity; t. 52).

272. WARSZAWSKI Pamiętnik Numizmatyczny. Rocznik Oddziału im. Karola Beyera w Warszawie Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Red. Zbigniew Galus. Nr 8. Warszawa 2020 Oddz. PTN im. K. Beyera w Warszawie 8° ss. 212, il., streszcz. ang. PTN. Oddz. im. K. Beyera w Warszawie.

273. WIADOMOŚCI Archeologiczne. Bulletin Archéologique Polonais. Red. nac. Wojciech Brzeziński. T. 70. Warszawa 2019 Państw. Muzeum Archeol. 8° ss. 280, il., streszcz. ang.

Toż. T. 71. Warszawa 2020 ss. 413, il., streszcz. ang.

Tom dedykowany pamięci Prof. dr hab. Teresy Dąbrowskiej (17.09.1934–19.10.2020) redaktorki „Wiadomości Archeologicznych” w latach 1975–2013.

274. WIADOMOŚCI Konserwatorskie Województwa Lubelskiego. Zespół red. Dariusz Kopcowski, Anna Frąckiewicz, Barbara Stolarz.

T. 22. Lublin 2020 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej „Gaudium” 8° ss. 390, il., streszcz. ang.

275. WIADOMOŚCI Konserwatorskie Województwa Śląskiego. Pod red. Ireny Kontny. T. 12. Katowice 2020 Śląski Woj. Konserwator Zabytków w Katowicach; Inst. Myśli Pol. im. W. Korfanteo 8° ss. 458, il.

T. pt.: Nowe funkcje w zabytkach.

276. WROCŁAWSKI Rocznik Historii Mówionej. Red. nac. Wojciech Kucharski. R. 10. Wrocław 2020 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 316, nlb. 2, streszcz. ang.

277. Z BADAŃ nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi. Red. nac. Jacek Puchalski. R. 14. Warszawa 2020 Grupa Cogito 8° z. 1–2 ss. 170, streszcz. ang.; 177–324, streszcz. ang.

Toż z. 3: Asian paper as writing support. Red. nauk. Agnieszka Helman-Ważny. Warszawa 2020 s. 333–526.

Toż. T. spec.: Dla Niepodległej 2019–2020. Red. nauk. Mikolaj Ochmański, Dorota Pietrzakiewicz, Jacek Puchalski. Warszawa 2020 ss. 481, streszcz. ang.

278. Z ZAMKOWEGO Wzgórza. Zeszyty Muzealne Muzeum Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu w organizacji. Red. nac. Bolesław Bezeg. Nr 1. Kędzierzyn-Koźle 2018 Muzeum Ziemi Kozielskiej w Kędzierzynie-Koźlu w organizacji 4° ss. 24, il.

Toż. Nr 2. Kędzierzyn-Koźle 2018 ss. 24, il.

Toż. Nr 3. Kędzierzyn-Koźle 2019 ss. 24, il.

Toż. Nr 4. Kędzierzyn-Koźle 2020 ss. 24, il.

Toż. Nr 5. Kędzierzyn-Koźle 2020 ss. 24, il.

279. ZAPISKI Kazimierzowskie. Przewodnik. red. Zdzisław Jan Zasada. Nr 23–24. Kowal 2020 Stow. Króla Kazimierza Wielkiego; współpr. Pracownia Kazimierzowska Uniw. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy 8° ss. 124, il., mapy; 162, il. Stow. Króla Kazimierza Wielkiego.

Nr 24 zawiera gł. materiały z konferencji nauk. „Kobiety w społeczeństwie Polski średniowiecznej”, Kolo, 14 II 2020 r.

280. ZESZYTY Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku. Z. 33. Białystok 2020 Ośr. Badań Historii Wojsk. Muzeum Wojska 8° ss. 184, il., mapa, streszcz. ang.

281. ZESZYTY Chorzowskie. Red. Jacek Kurek, Janusz Mokrosz. T. 20. Chorzów 2020 Muzeum 8° ss. 268, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem.

282. ZESZYTY Historyczne Miasta Jaworzna. Red. Adrian Rams. Nr 15. Jaworzno 2020 Muzeum M. Jaworzna 4° ss. 48, il.

283. ZESZYTY Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia. Red. Jan Marczyński. T. 8. Kalisz 2019 Kaliskie Tow. Geneal. „Kalisia” 8° ss. 154, nlb. 1, il.

284. ZESZYTY Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Pod red. Ewy Andrysiak. Nr 20. Kalisz 2020 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 251, nlb. 3, streszcz. ang.

Nr pt.: Listy jako dokument epoki.

285. ZESZYTY Radomszczańskie. Prace z dziejów Radomska i powiatu radomszczańskiego. Red. t. Tomasz Andrzej Nowak. T. 17. Radomsko 2020 PTH. Oddz. 8° ss. 276, nlb. 2, il. PTH. Oddz. w Radomsku.

Toż. T. 18. Radomsko 2020 ss. 329, nlb. 1, il., mapy.

286. ZESZYTY Sandomierskie. Biuletyn Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego. Red. Krzysztof Burek. R. 26. Sandomierz 2020 Tow. Nauk. Sandomierskie 4° nr 49 ss. 112, il.

287. ZIEMIA Częstochowska. Pod red. Cezarego Gębickiego i Beaty Urbanowicz. T. 46. Częstochowa 2020 Częstochowskie Tow. Nauk.; Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza 8° ss. 426, nlb. 8, il., streszcz. ang. Częstochowskie Tow. Nauk.

4. ORGANIZACJA NAUK HISTORYCZNYCH

a) Organizacja i prace PAU

288. KOKOWSKI Michał: The report on the activities of the PASS Commission on the History of Science in 2019/2020. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 603–607.

Toż w jez. pol.: Sprawozdanie Komisji Historii Nauki PAU w roku 2019/2020. *Tamże* s. 609–612.

289. KRONIKA Komisji Historii Sztuki Polskiej Akademii Umiejętności za rok 2015. Oprac. Joanna Ziętkiewicz-Kotz. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 137–139.

Toż za rok 2016. *Tamże*. T. 15: 2017 s. 143–144.

Toż za rok 2017. *Tamże*. T. 16: 2018 s. 155–158.

Toż za rok 2018. *Tamże*. T. 17: 2019 s. 133–135.

Toż za rok 2019. *Tamże*. T. 18: 2020 s. 111–115.

b) Organizacja i prace PAN

290. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Sprawozdanie z działalności Komisji Prasoznawczej Oddziału PAN w Krakowie za rok 2019. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 1 s. 137–139.

c) Komitety i instytuty naukowe PAN

Instytut Historii

291. SŁOŃ Marek: Miejsce Instytutu Historii PAN w przyszłych badaniach geograficzno-historycznych w Polsce. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 200–205, streszcz. ang.

Instytut Historii Nauki

292. LICHOCKA Halina: Problematyka badawcza realizowana w Zakładzie Historii Nauk

Ścisłych, Przyrodniczych i Techniki w 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 185–193.

Instytut Historii Nauki PAN.

293. REFERATY pracowników Instytutu Historii Nauki PAN wygłoszone w 2019 r. na konferencjach polskich i zagranicznych oraz na zaproszenie instytucji naukowych. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 209–218.

294. SCHILLER-WALICKA Joanna: Działalność badawcza Zakładu Historii Nauk Społecznych, Oświaty i Organizacji Nauki w 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 169–184.

Instytut Historii Nauki PAN.

Instytut Sztuki

295. LASEK Piotr, Sypczuk Piotr: Katalog planów, pomiarów i rysunków architektonicznych w zbiorach Instytutu Sztuki PAN. T. 3 cz. 2: Miejsowości G. Pod red. Piotra Laska. Warszawa 2020 Inst. Sztuki PAN; Liber Pro Arte 8° ss. 360.

Tekst równol. pol., ang.

T. 3 cz. 1. 2018.

T. 1. 2003.

Komitet Historii Nauki i Techniki

296. SUPADY Jerzy, Kosińska Bożena: Sprawozdanie z działalności Komisji Badań nad Historią Nauk Medycznych Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN w 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 147–149.

d) Fundacje naukowe

297. [CHRZANOWSKI Bogdan]: Wywiad z prof. dr. hab. Bogdanem Chrzanoskim

o współpracy z Fundacją General Elżbiety Zawackiej z okazji 30-lecia tej instytucji. Rozm. przepr. Dorota Zawacka-Wakarecy. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 5–13.

298. SCHILLER-WALICKA Joanna: Sprawozdanie z działalności Kasy imienia Józefa Mianowskiego – Fundacji Popierania Nauki od października 2018 roku do marca 2019 roku. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 193–199.

299. ZAWACKA-WAKARECY Dorota: Fundacja General Elżbiety Zawackiej – 30 lat działań. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 112–127, streszcz. ang.

Podsumowanie działalności od 1989 r.

e) Towarzystwa i instytucje naukowe

Białystok

300. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta, Sokołowska Urszula: Ośrodek Badań Historii Kobiet w Białymstoku jako centrum badań nad dziejami kobiet. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 191–196, streszcz. ang.

Na Wydziale Historyczno-Socjologicznym Uniwersytetu w Białymstoku; od 2011 r.

Częstochowa

301. GĘBICKI Cezary: Sprawozdanie merytoryczne z działalności Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego – w okresie od marca 2019 r. do lutego 2020 r. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 391–396.

302. URBANOWICZ Beata: JM. Rektor UJD prof. Anna Danuta Wypych-Gawrońska – Honorowym Członkiem Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 397–400.

Kielce

303. KORNACKI Artur: Sprawozdanie z realizacji nagrań do projektu Kieleckiego Towarzystwa Naukowego pod tytułem „By nie zapomnieć... Ludzie nauki, kultury i sztuki w Kielcach” w 2019. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 317–320.

304. KORNACKI Artur: Sprawozdanie z realizacji serii wykładów Kieleckiego Towarzystwa Naukowego pt. „Wiedza: Otwarte!” w 2019

roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 313–315.

Kraków

305. KRONIKA Instytutu Historii Sztuki UJ za rok 2019. Oprac. Andrzej Betlej. *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 301–309.

Lublin

306. KATALOG mikrofilmów Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Oprac. Maria Dębowska. Kraków 2017.

Rec.: Kwaśniewski Andrzej: Znaczenie katalogu mikrofilmów kościelnych archiwaliów oraz zbiorów liturgicznych i bibliotecznych. Recenzja opracowania... *Archeion*. T. 121: 2020 s. 479–491.

Olsztyn

307. ACHREMCZYK Stanisław: Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w latach 2018–2020. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 4 s. 646–656.

308. MARCHLEWSKI Szymon: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Pruthenia za rok 2017. *Pruthenia*. [T.] 11: 2018 s. 135–151.

Radom

309. BUSSE Krzysztof: Od przeszłości do współczesności. 20 lat działalności Delegatury IPN w Radomiu. Oprac. Krzysztof Busse. Radom–Lublin 2020 IPN. Oddz. 4° ss. 96, il.

Rzeszów

310. ŚLĘZAK-GOTKOWSKA Jolanta: Problematyka Polaków mieszkających w krajach byłego ZSRR w zbiorach i projektach Centrum Badań nad Polonią i Polakami na Świecie Uniwersytetu Rzeszowskiego. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 61–76, streszcz. ang.

Siedlce

311. MADEJ Anna, Zawadzki Arkadiusz: Instytut Historii Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach w latach 1991–2019. Siedlce 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach 8° ss. 303, il., streszcz. ang.

Warszawa

312. INSTYTUT Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Informacja o działalności. 1 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2019 r. Warszawa 2020 IPN 4° ss. 692, tabl. 12, il.

313. KĘDZIORA-BABIŃSKI Piotr: Ekshumacje w Kamionce. Sprawozdanie z prac IPN w gminie Reńska-Wieś. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 1: 2018 s. 14–15.

Poszukiwanie szczątków dwóch żołnierzy Armii Czerwonej w dniach 22–23 III 2018 r.

314. LIPKOWSKI Janusz: Towarzystwo Naukowe Warszawskie – próba bilansu okresu 2008–2020. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 9–16.

W aneksie wykaz konferencji z l. 2008–2020 współorganizowanych przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

315. LISTA członków TNW w 2020 r. według wydziałów – stan na 30 września 2020 r. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 96–103.

Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

316. PADUCH Katarzyna: Sprawozdanie z działalności Instytutu Nauk Historycznych UKSW w roku akademickim 2017/2018. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 241–247.

Toż w roku akademickim 2018/2019. *Tamże*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 209–213.

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

317. PRZYWRACANIE, upamiętnianie, upowszechnianie. Działania IPN dotyczące operacji antypolskiej NKWD 1937–1938. Oprac. Paweł Zielony. [Warszawa] [2020] IPN–KSZpNP 8° ss. 31, nlb. 1, il.

318. REPORT of the Association of the Jewish Historical Institute of Poland. Editorial Dominik Wódcz. Warsaw 2020 Association of the Jewish Historical Inst. of Poland 4° ss. 121, nlb. 1, il.

319. RYKAŁA Andrzej: 70 lat Żydowskiego Instytutu Historycznego – historia polityczna i badania. Jubileuszowy komentarz. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 31–42, streszcz. ang.

320. SKŁAD Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (kadencja 2017–2019). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 83–84.

Toż (kadencja 2020–2022). *Tamże* s. 87–95.

321. SPRAWOZDANIE z działalności Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 177–222.

322. SEMINARIUM Historii Kobiet i Historii Płci Kulturowej im. Łucji Charewiczowej. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 46–49.

Wykaz odbytych spotkań w l. 2019–2020 w ramach Seminarium organizowanego przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie we współpracy z Instytutem Historii PAN.

Włocławek

323. STATUT Włocławskiego Towarzystwa Naukowego uchwalony dnia 9 grudnia 2009 roku (z późniejszymi zmianami). Włocławek 2020 Włocławskie Tow. Nauk. 8° ss. 27, nlb. 1.

Wrocław

324. SZAJDA Marek: Warsztaty historii mówionej Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” w 2020 r. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 304–307.

We Wrocławiu, 22–24 IV i 3–5 VI 2020 r.

f) Polskie Towarzystwo Historyczne

325. GIZIŃSKA Małgorzata: Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Elblągu w latach 2008–2016. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 159–167.

Toż w latach 2017–2019. *Tamże*. T. 30: 2020 s. 231–237.

326. GOCHNA Michał: Sprawozdanie z działalności Komisji Geografii Historycznej Polskiego Towarzystwa Historycznego za rok 2018. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 206–212.

Toż za 2019 r. *Tamże*. Nr 8: 2020 s. 213–214.

327. KASPROWICZ Karol: „Wielka Zmiana. Historia wobec wyzwań...” Sprawozdanie z XX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Lublinie, 18–20 września 2019 r. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 263–268.

328. KONOPSKA Beata: Zapiski Komisji Geografii Historycznej PTH. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 145.

329. KRUCZEK Maria: Działalność Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Nowym Sączu w roku 2019. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 331–342.

330. SOLSKA Ewa: Facing Changes and Expectations. Some Remarks on the 20th General Convention of Polish Historians. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 381–387.

XX Zjazd Historyków Polskich, Lublin, wrzesień 2019 r.

331. TOMCZAK Leszek: Inicjatywy kaliskiego oddziału PTH w roku jubileuszu 65-lecia. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 305–308.

Rok 2020.

332. ZIOBRO Wojciech: „Forum Czasopism Historycznych”. Panel XX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich, Lublin, 20 września 2019 roku. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 650–651.

g) Towarzystwa specjalistyczne

333. NOWAK Marian Franciszek: Kalendarium przedsięwzięć OTG zrealizowanych w 2020 roku. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 420–432.

Ostrowskie Towarzystwo Genealogiczne.

334. SZAJDA Marek: Sprawozdanie z webinarium Polskiego Towarzystwa Historii Mówionej z 19 IX 2020 r. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 174–176.

335. SKALSKI Piotr: Sprawozdanie z XXV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Historii Nauk Medycznych, Poznań 10–11 października 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 170–171.

336. 100 LAT Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii 1919–2019. Oprac. red. Krzysztof Ziółkowski. Kraków 2020. Pol. Tow. Miłośników Astronomii 8° ss. 176, il.

Z treści: Wstęp s. 4; Historia PTMA s. 5–25; Prezesa PTMA s. 26–38; Historia oddziałów PTMA s. 39–137.

337. KALENDARIUM 2019–2020. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 4–6.

Polskiego Towarzystwa Nautologicznego.

338. TRZCIŃSKI Krzysztof: 50-lecie oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Mrągowie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2020 nr 1 s. 76–78.

339. FRĄCZEK Jadwiga: Z życia Oddziału. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 127–130.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, Oddział w Częstochowie.

340. KALENDARIUM Towarzystwa Karpackiego za lata 2015–2020. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 195–206.

341. KAĆKA Eliza: Odczyty oraz imprezy naukowe i kulturalne, zorganizowane przez oddziały Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w roku 2019. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 305–311, streszcz. ang.

h) Towarzystwa regionalne

Bielawa

342. RZADECZKO Lilianna: Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Bielawy 2019. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.] 2020 s. 399–407.

Elbląg

343. WOJCINOWICZ Teresa: Kalendarium. Elbląskie Towarzystwo Kulturalne za lata 2008–2016. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 239–254.

Janowiec

344. 25 LAT Towarzystwa Przyjaciół Janowca. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.] 2019 s. 11–24.

Treść: Kalendarium ważniejszych wydarzeń z życia Towarzystwa Przyjaciół Janowca s. 11–14; Władze TPJ w latach 1995–2019 s. 15–16; Fototeka TPJ s. 17–24.

18 II 1995 – 31 VIII 2019 r.

345. KRONIKA TPJ [Towarzystwa Przyjaciół Janowca] (2017–2019). *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.] 2019 s. 41–84.

Treść: Zimowe Spotkania Janowieckie 2017 s. 41–43; Jarożczyńska Maria: Walne Zebranie Członków TPJ 2017 s. 44–47; Szymanek Andrzej: Janowieckie Spotkania Historyczne 2017 s. 48–50; Szymanek Andrzej: Archiwum TPJ (2017) s. 51–52; Szymanek Andrzej: Zimowe Spotkania Janowieckie 2018 s. 53–56; Szymanek Andrzej: Walne Zebranie Członków TPJ 2018 s. 57–63; Szymanek Andrzej: 100-lecie Niepodległości (2018) s. 64–69; Szymanek Andrzej: Janowieckie Spotkania Historyczne 2019 s. 70–74; Kwasek Leszek, Madej Andrzej: Struktura przychodów TPJ s. 75; Kwasek Leszek, Madej Andrzej: Sponsory Towarzystwa Przyjaciół Janowca w latach 1995–2018 s. 76–83; Kwasek Leszek: Darczyńcy i kwoty przekazane w 2019 roku s. 84.

346. WALNE Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków Towarzystwa Przyjaciół Janowca. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.] 2019 s. 28–31.

18 V 2019 r.

Kalisz

347. KALISKIE Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Trzydzieści lat działalności 1987–2017. Pod red. Krzysztofa Walczaka. Kalisz 2020. Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 306, nlb. 1, il.

348. OBAŁA Ewa: Wokół jubileuszu 100-lecia urodzin Marii Dąbrowskiej. Korespondencja prof. Edwarda Polanowskiego w zbiorach Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 163–182, streszcz. ang.

Uroczystości organizowane w 1989 r.

Kędzierzyn-Koźle

349. NYCZ Edward: Idea lokalnego muzeum w działalności Towarzystwa Ziemi Kozielskiej (1964–2016). *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 104–124, streszcz. ang.

Kościan

350. ZIMNIEWICZ Kazimierz: Rola Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej w upowszechnianiu wiedzy naukowej. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.] 2020 s. 248–261.

351. ZIMNIEWICZ Kazimierz: Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej jako organizacja non-profit. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.] 2020 s. 237–242.

Kraków

352. FISCHER Andrzej: Sprawozdanie z działalności Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego w 2019 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 159–161.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

353. FOLLPRECHT Kamila: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa w okresie od kwietnia 2019 do marca 2020 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 149–157.

354. ROKOSZ Mieczysław: Z czynności Komitetu Kopca Kościuszki od 26 marca 2019 do 16 kwietnia 2020 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 119–128, streszcz. ang.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

Kutno

355. KRONIKA Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej za 2019 rok. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 423–430.

Legnica

356. ŁASZEWSKI Witold: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy za rok 2016. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 469–474.

Toż za rok 2017. *Tamże*. T. 39: 2018 s. 237–242.

Toż za rok 2018. *Tamże*. T. 40: 2019 s. 300–303.

Toż za rok 2019. *Tamże*. T. 41: 2020 s. 373–378.

Leszno

357. SIERPOWSKI Stanisław: Sprawozdanie LPTN za lata 2015–2019. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 319–328.

Leszczyńskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

Łącko

358. JASTRZEBSKA Jadwiga: Sprawozdanie Zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Łąckiej za 2018 rok. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 190–195.

Toż za 2019 rok. *Tamże*. Nr 33: 2020 s. 213–218.

Łowicz

359. Z DZIAŁALNOŚCI Łowickiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w 2018 r. Oprac. Marek Wojtylak, Tadeusz Żaczek. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.] 2020 s. 355–358.

Płock

360. CIECHOMSKA Agnieszka: Jubileusz 200-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego – wydarzenia naukowe w roku jubileuszowym. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 3 s. 47–51.

361. CIECHOMSKA Agnieszka: Jubileusz 200-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego. Zwyczajne walne zebranie członków TNP w dniu 22 czerwca 2020 r. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 2 s. 50–53.

362. GRZYBOWSKI Michał Marian: Duchowni katolicycy w pracach Towarzystwa Naukowego Płockiego 1820–2020. Płock 2019.

Rec.: Stogowska Anna Maria, *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 4 s. 45–50.

363. KANSY Andrzej: Docent doktor Wiesław Adam Koński członkiem honorowym Towarzystwa Naukowego Płockiego. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 4 s. 51–52.

29 IX 2016 r.

364. KONARSKA-PABINIĄK Barbara: Uroczyste posiedzenie Towarzystwa Naukowego Płockiego zorganizowane z okazji obchodów 100-lecia niepodległości. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 51–55.

12 I 2018 r.

365. KRUSZEWSKI Zbigniew [Paweł]: Jubileusz 200-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego. Wystąpienie prezesa Zbigniewa Kruszeńskiego na nadzwyczajnym walnym zebraniu członków TNP w dniu 22 czerwca 2020 roku. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 2 s. 3–5.

366. KRUSZEWSKI Zbigniew [Paweł]: Towarzystwo Naukowe Płockie w dwóchsetlecie założenia. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 167–183, streszcz. ang.

Zał. w 1820 r.

367. KRUSZEWSKI Zbigniew [Paweł]: Towarzystwo Naukowe Płockie w odrodzonej Polsce. Płock 2018.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 42–44.

368. SĘCZKOWSKA Maria: Działalność Oddziału TNP w Łęczycy w latach 1977–2017. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 2 s. 36–38.

Towarzystwo Naukowe Płockie.

369. WRÓBEL Maciej: Obchody 195. rocznicy utworzenia Towarzystwa Naukowego Płockiego (1820–2015). *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 1 s. 52–55, streszcz. ang.

Listopad–grudzień 2015 r.

370. ŻUK Daniela: 45 lat seminarium doktorskiego Towarzystwa Naukowego Płockiego. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 1 s. 37–45, streszcz. ang.

Lata 1970–2015.

Rudzienice

371. ZIELIŃSKI Wojciech: Kalendarium Towarzystwa Ziemi Rudzienieckiej za 2019 rok. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 337–340.

Sandomierz

372. SYLWETKI członków Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego. Ks. Bartłomiej Marian Krzos [ur. 1980]. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 92.

Stary Sącz

373. DŁUGOSZ Andrzej: 70-lecie działalności Towarzystwa Miłośników Starego Sącza 1948–2018. Stary Sącz 2018 Tow. Miłośn. Starego Sącza 16° ss. 40, il.

Śrem

374. MAŃKOWSKI Leszek: Działalność Towarzystwa im. Ks. Piotra Wawrzyniaka w Śremie w latach 1999–2019. Śrem 2020 Bibl. Publ. im. Heliodora Święcickiego 8° ss. 239, il. (Śrem w Małych Monografiach; 7).

Wieluń

375. WŁODARCZYK Zdzisław: Sprawozdanie z działalności Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego za rok 2019. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 229–238.

Zalewo

376. KACPRZAK Krystyna: Działalność Towarzystwa Miłośników Ziemi Zalewskiej

w 2020 r. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 185–194.

i) Zagraniczne instytucje naukowe

Niemcy

377. SKOWROŃSKA Renata: Chronik der Polnischen Historischen Mission. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 9–19. Za 2019 r.

Stany Zjednoczone Ameryki

378. PAHA. A 75th Anniversary History of the Polish American Historical Association. Ed. by James S. Pula. New Britain 2017 Polish American Historical Association; Central Connecticut State Univ. 8° ss. 196, il.

Rec.: Pienkos Angela T., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 94–97.

379. POLISH Collections in the Hoover Institution Library & Archives. Interview with Dr. Maciej Siekierski, Senior Curator and Research Fellow, Hoover Institution, Stanford University. [Przepr.] Aleksandra Ziółkowska-Boehm. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 50–63.

380. SZUMSKI Jan: Źródła do historii Polaków w Rosji sowieckiej i ZSRR w dwudziestoleciu międzywojennym w zbiorach proveniencji sowieckiej w Archiwum Instytutu Hoovera. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 211–228, streszcz. ang.

Wielka Brytania

381. SUCHCITZ Andrzej: Archiwa Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego jako źródło do opracowania monografii i biografii. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 55–68, streszcz. ang.

j) Konferencje naukowe międzynarodowe i polskie

Konferencje naukowe międzynarodowe

382. POPEK Dariusz: „Kaukaz na przestrzeni dziejów – aspekty i uwarunkowania wielowymiarowości regionu”. IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Rzeszów 2015. *Kaukaz – Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość*. Nr 2: 2016 s. 203–207.

15–16 X 2015 r.

383. MOSKWA Dagmara: „Region Kaukazu – między wyobrażeniem a rzeczywistością”. V Międzynarodowa Konferencja Naukowa organizowana przez Instytut Wschodni UAM, Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Centrum Wspierania Inicjatyw Międzynarodowych 8–9 czerwca 2016 r., Poznań. *Kaukaz – Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość*. Nr 2: 2016 s. 209–211.

384. KAVALIŪNAITĖ Gina: Diskusija Britų bibliotekoje apie Samuealio Boguslavo Chyliniskio Biblijos vertimą ir jo spausdinimą Londone. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 217–222.

Sprawozdanie z dyskusji w British Library o tłumaczeniu Biblii Samuela Bogusława Chylińskiego i jej druku w Londynie; 21 X 2016 r.

385. SZYMCZAK Damian: Kongres Czechoznawstwa Polskiego 2016. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 2 s. 361–362.

Wrocław, 24–26 X 2016 r.

386. STRAVINSKIENĖ Vitalija: Vilniaus istorijai skirta konferencija Lietuvos istorijos institute 2016 m. spalio 27–28 d. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 223–226.

Konferencja Instytutu Historii Litwy poświęcona dziejom Wilna; 27–28 X 2016 r.

387. STANKEVIČ Adam: Mokslinė konferencija „Lietuvos Didžioji Kunigaistystė XVIII amžiuje. Kasdienybė istorijos”. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 226–230.

Konferencja naukowa „Wielkie Księstwo Litewskie XVIII wieku. Życie codzienne”, Kowno, 25 XI 2016 r.

388. BUCEVIČIŪTĖ Laima: Mokslinė konferencija „Nuo Liublino iki Gardino (1569–1697): valstybės ir visuomenės raidos trajektorijos”. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 230–232.

Konferencja naukowa „Od Lublina do Grodna (1569–1697): trajektorie rozwoju państwa i społeczeństwa”, Wilno, 2 XII 2016 r.

389. WASILEWSKI Krzysztof: 25 lat wspólnych badań nad pograniczem polsko-niemieckim. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 253–254.

Gorzów Wielkopolski, 10 XII 2016 r.

390. GLEMŽA Liudas: Konferencija, skirta Vidurio Rytų Europos miestų elitui XVII–XIX a. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2017 [nr] 1 s. 263–268.

Konferencja dotycząca elit miast Europy Środkowo-Wschodniej w XVII–XIX w., Wilno, 28 IV 2017 r.

391. BALCEREK Mariusz: Międzynarodowa konferencja naukowa „Twierdże osiemnastowiecznej Europy. Spotkanie 2: Od Vaubana do Montalemberta”, Częstochowa, 22–23 IX 2017. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 191–198.

392. HAAS Agata, Wieczorek Robert: Colloquium Opole 2017. W 500-lecie Reformacji. Dziedzictwo, miejsce i przyszłość chrześcijaństwa. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 1 s. 257–259.

Opole, 8–9 XI 2017 r.

393. GOCHNA Michał: European Social Science History Conference – Belfast, 4–7 kwietnia 2018 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 281–282.

394. RZEPNIKOWSKA Iwona, [Krašeninnikova Ūliā Andreevna] Kraszeninnikowa Julia: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Folklor i inspiracje ludowe w literaturze w badaniach współczesnych”, Toruń, 28–29 maja 2018 roku. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 2 s. 54–56.

395. PANECKI Tomasz, Słomska Katarzyna: 17. Międzynarodowa Konferencja Geografów Historycznych (International Conference of Historical Geographers) – Warszawa, 15–20 lipca 2018 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 282–283.

396. DUŻY Wiesława: Digital Humanities Congress 2018 – Sheffield, Wielka Brytania, 6–8 września 2018 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 283–284.

397. ŁAWSKI Jarosław: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polacy w Odessie”, Odessa, 10–11 września 2018 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 377–385.

398. BOREK Arkadiusz: Spatial Humanities 2018 – Lancaster, 20–21 września 2018 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 285–286.

399. KUĆKO Wojciech: Sprawozdanie z międzynarodowego sympozjum naukowego „Św. Stanisław Kostka, patron Polski. W 100. rocznicę odzyskania niepodległości” (WSD w Płocku, 15 listopada 2018 r.). *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 206–208.

400. MIĘDZYNARODOWA konferencja muzeów górniczych i skansenów podziemnych Wieliczka–Bochnia 2018. *Hereditas Minariorum*. Vol. 3: 2016 s. 285–288, streszcz. ang.

19–22 XI 2018 r.

401. DZIEMSKI Wiktor: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Bibliotheken im Mittelalter und in der Früheren Neuzeit”. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 12: 2019 nr 1 s. 181–190, streszcz. ang.

Erlangen, 5–7 XII 2018 r.

402. PANECKI Tomasz, Słomska Katarzyna, Kuc-Czerep Marta: 14th Digital Approaches to Cartographic Heritage – Saloniki, 8–10 maja 2019 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 286–289.

403. GRZEŃDA Mateusz: „Iconologies. Global Unity or/and Local Diversities in Art History”, 23–25 maja 2019, Kraków, Muzeum Narodowe w Krakowie oraz Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego – sprawozdanie z konferencji. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 99–104.

404. BARAN-SZOŁTYS Magdalena, Sosnowska Danuta, Wierzejska Jagoda: (P)o Galicji: „Jeszcze więcej problemów!”. Konferencja z okazji sześćdziesiątych piątych urodzin Profesora Aloisa Woldana. Austriackie Forum Kultury w Warszawie, 5–6 czerwca 2019. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 645–649.

405. URA Paulina: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „100 lat Policji – historia, tradycja i teraźniejszość”, Iwonicz, 13–14 czerwca 2019 r. *Studia Prawa Publicznego*. 2020 nr 1 s. 217–221.

406. SŁOMSKA Katarzyna, Panecki Tomasz: 29 Międzynarodowa Konferencja Kartograficzna – Tokio, 15–20 lipca 2019 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 265–267.

407. KONIECZKA-ŚLIWIŃSKA Danuta: Kongres Polonoznawstwa Czeskiego 2019 / Kongres českých polonistických studií 2019. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 2 s. 213–216.

Ołomuniec, 10–11 IX i Praga, 20–22 XI.

408. KOŚCIELNIAK Karol: Sprawozdanie z III Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Twierdze osiemnastowiecznej Europy. Spotkanie 3: Rola fortyfikacji w systemach obronnych państw”. Częstochowa, 13–14 września 2019 roku. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 175–178.

409. OŻÓG Krzysztof: Jubileusz dziesięciolecia Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu i związana z nim konferencja „Universität und Kommunikation”. *Śląski Kwartalnik Historyczny*

Sobótka. R. 75: 2020 nr 2 s. 145–149, streszcz. ang.

16–17 IX 2019 r.

410. DOMORADZKI Stanisław: Dickstein Forum. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 167–169.

Kraków, 19–21 IX 2019 r.

411. JANICKA Anna: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Współpraca naukowa humanistów ukraińskich i polskich. Historia – idee – projekty”, Kijów 22–21 IX 2019 r. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 371–376.

412. GAUL Jerzy: Traktat wersalski i konferencja w Pradze. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 393–394.

26–27 IX 2019 r.

413. SKUPNIEWICZ Patryk: “Turning Points. European Arms and Armour from the Migration Period to the Early Modern Period”. International Conference in Sanok, Poland. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 16: 2020 s. 302–306.

27–29 IX 2019 r.

414. BĄCZEK Konrad: Sprawozdanie z konferencji Budowa Niepodległej. Granice Rzeczypospolitej w latach 1918–1921. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 285–287.

Olsztyn, 10–11 X 2019 r.

415. SZAREJKO Monika: Międzynarodowa konferencja naukowa „Opowiedzieć pogranicza. Koncepcje i narracje muzealne”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 142–144.

Katowice, 16–18 X 2019 r.

416. DZIEDZIC Stanisław, Skoczek Tadeusz: Międzynarodowe sympozjum „Z pastorałem przez kontynenty”. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 385–388.

Kraków, 18 X 2019 r.

417. PISKUREWICZ Jan: Międzynarodowa Konferencja “Model Rome – International Capital Cities of Science and Arts in the 20th Century”. Rzym, 22–24 października 2019 r. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 172–174.

418. PUDŁOCKI Tomasz: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji „The war that never ended. Postwar continuity and new challenges in the aftermath of the Habsburg and Ottoman Empires, 1918–1923”, Kraków–Przemysł, 24–26 X 2019 r. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 563–572, streszcz. ang.

419. HAJDUK Bolesław: Ogólnopolska i międzynarodowa konferencja naukowa w Gdańsku. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 134–135.

25 X 2019 r.

420. MARCINIAK Wojciech: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. Losy Polaków na Wschodzie XIX–XXI w. Spotkanie drugie: przesiedlenia, przemieszczenia, przyjazdy, powroty i ucieczki, Łódź, 14–15 listopada 2019 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 321–327.

421. OSIŃSKI Dawid Maria: Duch Akademii i Uniwersytetu, czyli na granicach światów i pokoleń. Wokół międzynarodowej konferencji naukowej „Pod znakiem Orła i Pogoni. Polsko-litewskie związki naukowe i kulturowe w dziejach Uniwersytetu Wileńskiego”. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 295–303, streszcz. ang.

21–22 XI 2019 r.

422. TESKA Milena: Międzynarodowe sympozjum naukowe „Typologia dziejów – dzieje typologii. Postrzeżenie świata młodszego okresu przedrzymskiego w 100 lat po Die Ostgermanische Kultur der Spätlatenezeit Józefa Kostrzewskiego”, Poznań 28–29 listopada 2019 roku. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 213–215.

423. ADAMCZEWSKI Jakub: Report from the 5th doctoral conference “Young scientists at the University. The areas of research and academic passions” on the 6th December in Poznan [2019 r.]. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 221–227.

424. GAWĘŁ Hanna: Międzynarodowa Konferencja Naukowa w Katowicach: „Przyszłość badań naukowych w świetle prawa autorskiego, kodeksów etycznych naukowców oraz kryteriów ocen jakości badań”. *Folia Toruniensia*. Vol. 20: 2020 s. 243–251, streszcz. ang.

31 I – 1 II 2020 r.

425. ZASZTOWT Leszek: Rocznica 90-lecia utworzenia Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie (1930–1938). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 150–156.

Wilno, 25–27 II 2020 r.

426. SZUBA Konrad: Międzynarodowa konferencja naukowa „State of the Art”, 27–30.04.2020 r. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 289–292.

427. ŁAWSKI Jarosław: Konferencja Naukowa z cyklu „Żydzi Wschodniej Polski”. Zaoczna edycja IX: „Dziecko żydowskie”,

Białystok. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 389–393.

18 V 2020 r.

428. CIESIELSKA Danuta: Relacja z dziewiątej międzynarodowej konferencji naukowej ESHS 2020 w Bolonii. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 185–189.

European Society for the History of Science, 31 VIII – 3 IX 2020 r.

429. CZERWIŃSKI Daniel, Kubicki Mateusz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Pierwsza ‚Solidarność‘. Geneza, organizacja, konteksty”, Gdańsk, 2–4 września 2020 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 605–612.

Z udziałem referentów zagranicznych.

430. KACZOROWSKA Teresa: Česká a polské literární i baroko – českí i polský barok literární. Konferencja naukowa. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 279–281.

Opawa, 17 IX 2020 r.

431. RUTKOWSKI Krzysztof: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Monastycyzm i mistycyzm w literaturze, kulturze i języku Słowian”. Białystok–Supraśl, 28–29 września 2020 roku (VI edycja cyklu). *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 381–388.

432. DUBIŃSKI Adam J.: Ochrona karaimskiego dziedzictwa – międzynarodowa konferencja na Krymie (Sewastopol, 27 listopada 2020). *Almanach Karaimski*. T. 9: 2020 s. 163–179.

Konferencje polskie

433. FELIKS Maria: Blisko i daleko – relacja z sympozjum regionalistów w Praszce. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 179–182.

17 X 2015 r.

434. WRÓBEL Maciej: Konferencja naukowa „Czasopisma towarzystw naukowych”. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 4 s. 46–50.

Płock, 16–17 IX 2016 r.

435. DUTKIEWICZ Helena: Sprawozdanie z konferencji Tworzenie się polskiej państwowości w krzyżackich Prusach. W 550 rocznicę podpisania II pokoju toruńskiego, Elbląg, 16 listopada 2016 r. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 169–173.

436. SZUDARSKI Łukasz: „Ziemie Odzyskane” – na nowo. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 2 s. 363–367.

Poznań, 17–18 XI 2016 r.

437. SIEBIESZUK Damian: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Procesy modernizacyjne w Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie historycznej”. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 302–303.

Siedlce, 8 III 2017 r.

438. LEŚNICZAK Rafał: Sprawozdanie z konferencji naukowej organizowanej z okazji 25-lecia istnienia studiów dziennikarskich na Wydziale Teologicznym UKSW, 25 X 2017. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 26: 2017 nr 4 s. 214–216.

439. SMYK Anita: Sprawozdanie z konferencji „Reformacja z perspektywy 500 lat. Dzieje – Kultura – Społeczeństwo”. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 280–282.

Siedlce, 8 XI 2017 r.

440. KULCZYKOWSKI Waclaw: Sprawozdanie z konferencji naukowej Dolna Wiśła w dziejach Pomorza Gdańskiego do końca XVIII w., Elbląg, 15 listopada 2017 r. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 175–177.

441. BRADLIŃSKI Kamil, Mierzwa Marek, Niewęglowski Krzysztof: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Kodyfikacja prawa w II Rzeczypospolitej – sukcesy i porażki”, Lublin, 10 maja 2018 r. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 279–283.

442. RYDLEWSKI Michał: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Antropologia, media, komunikacja” (Łądek Zdrój, 28–29 maja 2018). *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 419–426.

443. KRUSZEWSKI Zbigniew [Paweł]: II Kongres towarzystw naukowych w Polsce. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 56–57.

Poznań, 14–15 IX 2018 r.

444. CHOJNOWSKI Zbigniew: Konferencja kajkowska w Ogródku. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr:] 2020 s. 309–310.

Na temat: Michał Kajka – biografia – twórczość – konteksty, Ogródek, 20–21 IX 2018 r.

445. SZAFRAŃSKA Monika, Oźlański Artur: Ogólnopolska konferencja naukowa „W poszukiwaniu nowości. Refleksje o literaturze dawnej pod patronatem Piotra Kochanowskiego (W czterechsetną rocznicę opublikowania ‚Gofreda’)” – Wisła, 22–24 października 2018 r. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 275–278.

446. KOŚCIUK-JAROSZ Agnieszka: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej

„Kultura tradycyjna w perspektywie ochrony dziedzictwa i regionalnych tożsamości”, Lublin, 29–30 listopada 2018 roku. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 6 s. 83–87.

447. KOWALCZYK Sabina: Ogólnopolska konferencja naukowa „Oblicza polskiego patriotyzmu. Literatura – kultura – język (od czasów najdawniejszych do współczesności)”, Olsztyn, 29–30 listopada 2018 roku. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 8: 2020 s. 349–360.

448. NIZIOŁEK Paweł: Konferencja naukowa „Ku niepodległości – kierunek północno-wschodni 1918–1923”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 135–136.

Białystok, 19–20 II 2019 r.

449. MOSAKOWSKI Zachariasz: V Konferencja Historii Morskiej i Rzecznej w Gdańsku – 5–6 kwietnia 2019 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 289–291.

450. JAROSŁAWSKI Wojciech: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji „Tajna broń na przestrzeni dziejów” Siedlce, 23 maj 2019 r. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 117–118, streszcz. ang.

451. CZERNER Anna, Klimczak Ewelina: XV sesja edukacyjna pt. „Jeśli nie pamięć, to co? Edukacja w miejscach pamięci narodowej”, Opole, 7 czerwca 2019 r. *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 191–195.

452. BĄCZEK Konrad: Sprawozdanie z sesji Spotkanie z Warmią. Wspomnienie o szkołach polskich na Warmii w 90. rocznicę utworzenia polsko-katolickich szkół prywatnych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 282–284.

Olsztyn, 13 VI 2019 r.

453. KACPRZAK Dariusz, Aniszewska Jolanta: Lokalność – Regionalność – Narodowość. Ogólnopolska konferencja naukowa z okazji dwudziestolecia Oddziału Zachodniopomorskiego Stowarzyszenia Muzealników Polskich. [W:] *Kronika Szczecina 2019*. Miasto zintegrowane. Szczecin 2020 s. 281–285.

Szczecin, 18–19 VI 2019 r.

454. MADEJ Anna: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Wojsko Polskie na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej – historia i współczesne wyzwania” (Siedlce, 4–5 września 2019 r.). *Historia i Świat*. Nr 9: 2020 s. 219–222.

455. KARBOWNIK Krzysztof: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Takie same

dla wszystkich – znaczenie przedmiotów w postrzeganiu i kształtowaniu tożsamości narodowej i lokalnej”, Suchedniów, 7 września 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Histeryczne*. T. 9: 2020 s. 325–330.

456. TYS Agnieszka Teresa: Edukacja między filozofią i teologią. XI Polski Zjazd Filozoficzny w Lublinie z perspektywy historii myśli pedagogicznej. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 221–227.

9–14 IX 2019 r.

457. WASILEWSKI Jarosław: Konferencja naukowa „Między Orłem a Pogonią. Suwalszczyzna w latach 1918–1920”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 137–138.

Suwalki, 12 IX 2019 r.

458. GAŁKA Aleksandra: Archeologia Ziemi Kozielskiej. Pierwsza konferencja naukowa w naszym Muzeum. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 4: 2020 s. 22–23.

Kędzierzyn-Koźle, 21 IX 2019 r.

459. PYŻEWSKA Anna: „Historia w przestrzeniach pamięci. Obóz – miejsce – muzeum. Konferencja naukowa z okazji 75-lecia Państwowego Muzeum na Majdanku”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 138–141.

Lublin, 7–9 X 2019 r.

460. KARKOCHA Małgorzata: Ogólnopolska konferencja „Władza i polityka w czasach nowożytnych. Dyplomacja i sprawy wewnętrzne”, Łódź, 10–11 października 2019 roku. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 437–422.

461. KARKOCHA Małgorzata: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. Władza i polityka w czasach nowożytnych. Dyplomacja i sprawy wewnętrzne, Łódź, 10–11 października 2019. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 307–314, il.

462. SZAREJKO Sylwia: Konferencja naukowa „Losy Polaków na Wschodzie XIX–XXI wiek. Przesiedlenia, przemieszczenia, przyjazdy, powroty i ucieczki”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 147–149.

Łódź, 14–15 X 2019 r.

463. JĘDOROWICZ Piotr: Ogólnopolskie spotkanie rodzin polskich jeńców wojennych z lat II wojny światowej Warszawa, 21 października 2019 r. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 196–199.

464. PLESKOT Patryk: Instrukcja instalacji rządów. Sprawozdanie z konferencji „Władzy

raz zdobytej...’ Początki systemu komunistycznego w Polsce 1944–1947”, Rzeszów 23–25 października 2019 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 578–581.

465. JANECZEK Michał: Konferencja „Dziecko na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim”. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 338–341.

Leszno, 24–25 X 2019 r.

466. HAJDRYCH Łukasz: Sprawozdanie z Seminarium im. Łucji Charewiczowej „Pleć w XX-wiecznych dyskursach eksperckich”, Warszawa, 7 XI 2019 r. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 431–433.

467. CŹWIKŁA Łukasz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. Paweł Jasionica. W stulecie urodzin, Łódź, 7–8 listopada 2019 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 315–320.

468. MUSIAKA Łukasz: Sprawozdanie z VI Ogólnopolskiej Konferencji Geografii Historycznej „Przestrzenny Wymiar Badań Dziedzictwa Kulturowego” – Łódź, 14–15 listopada 2019 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 263–265.

469. SZALAŃSKA Anna: Konferencja „Toruńskie Zbiory Pieczęci”. Toruń, 19 listopada 2020 r. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 11(13): 2020 s. 217–222.

470. TUSZYŃSKA Daria: VI Konferencja Naukowa pt. „Wojny i konflikty zbrojne po 1945 roku” Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy 20–21 listopada 2019. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 199–204.

471. ROJEK Barbara: XXIX Konferencja naukowa „Rozstrzelana Niepodległość. Ofiary zbrodni pomorskiej 1939 r.” Toruń 22 XI 2019 r. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 89–94.

472. MONTUSIEWICZ Jerzy: Konferencja „Architektura sakralna w Karpatach”. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 181–190.

Lublin, 23 XI 2019 r.

473. DUŻY Wiesława: „Oświecenie nieoświecone. Poza normą i modą”. Warszawa, 27–28 listopada 2019 r. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 205–210.

474. JANCZAK Bartosz: II Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Miejsca po niemieckich obozach jenieckich w Polsce. Zapomniane czy odkrywane?”, Opole, 29 listopada 2019 r. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 200–203.

475. GŁUSZAK Marcin: V Sympozjum Historyków Państwa i Prawa Polskiego na temat „Polska adwokatura i notariat – historia i współczesność”, Łódź, 2 grudnia 2019 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 386.

476. LACHOWSKI Marcin: Sprawozdanie z sympozjum naukowego „Dziedzictwo kulturowe wschodnich ziem dawnej Rzeczypospolitej. Korzenie i wspólnota”. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 165–167.

Lublin, 5–6 XII 2019 r.

477. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z konferencji naukowej XL Seminarium Mediawistyczne im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej pt. „Miłość Ziemska i Niebiańska w kulturze średniowiecznej Europy”, Poznań 5–7 XII 2019 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 3 s. 145–148.

478. BOROWY Paweł Łukasz: Konferencja naukowa „Teoria i praktyka w dawnym lecznictwie. Opozycja czy współdziałanie?”. Wrocław 14 grudnia 2019. *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 241–244.

479. MIERNIK Koleta, Rusak Andrzej: Kolejna konferencja o konserwacji Bazyliki Katedralnej. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 94–95.

Sandomierz, 18 XII 2019 r.

480. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: W 100. rocznicę niepodległości Orawy i Spisza. *Prace Pienínskie*. T. 30: 2020 s. 187–193.

Sesja Niepodległościowa Spisza i Orawy, Kraków, 14 I 2020 r.

481. NADOLSKA Anna: Konferencja naukowa „Na drodze do Niepodległości. Bydgoszcz w latach 1914–1920” (Bydgoszcz, 20–21 stycznia 2020 r.) – sprawozdanie. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 479–482.

482. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z ogólnopolskiej, interdyscyplinarnej konferencji naukowej dla doktorantów i młodych naukowców pt. „Kluczowe pojęcia myślenia historycznego; praktyczne wyzwania i teoretyczne innowacje współczesnej wiedzy o przeszłości”, Poznań, 6–7 III 2020 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 189–191.

483. DOMORADZKI Stanisław: Andrzej Pelczar (1937–2010). „Człowiek prawy, o wyjątkowych zasadach moralnych”. Sesja wspomnieniowa online (2 czerwca 2020 r., godz. 17.00–20.00). *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 581–601, streszcz. ang.

484. KŁODZIŃSKI Marcin: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Wojna i morze – od średniowiecza po współczesność”. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 171–181, streszcz. ang. Gdynia, 20–21 VIII 2020 r.

485. KUREK Jacek: XX katowicka konferencja „Katowice wobec przestępczości i bezprawia na przestrzeni wieków”. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 167–173. 8–9 IX 2020 r.

486. GAŁĘZA Jarosław: Etnografia w Internecie. Konferencja: Górny Śląsk i Ziemia Kozielska w perspektywie etnograficznej. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 5: 2020 s. 7.

Kędzierzyn-Koźle, 15 IX 2020 r.

487. MADEJ Anna: Sprawozdanie z konferencji „Reforma administracyjna PRL w latach 1972–1975. Aspekty ustrojowe, kancelaryjne i archiwalne”. *Historia i Świat*. Nr 9: 2020 s. 223–226.

Siedlce (online), 18 IX 2020 r.

488. KORYBUT-MARCINIAK Maria: Sprawozdanie z VIII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Życie prywatne Polaków w XIX wieku »W zwierciadle rzeczy«”, Olsztyn, 9 października 2020 r. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 251–255.

489. WOJTCZAK Jakub: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Praca organiczna: osoby, miejsca, procesy”, Poznań, 13–14 X 2020 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 192–195.

490. BOJARSKI Piotr: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Nie tylko plebiscyt. Rok 1920 na Warmii, Mazurach, w Polsce i Europie”. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 467–469.

Olsztyn, 22–23 X 2020 r.

491. GÓRNICKA Iwona: Ogólnopolska konferencja naukowa „Lublin i Lubelszczyzna w biografiach znanych i nieznanych na przestrzeni wieków”, Lublin 23 października 2020 roku. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 225–226.

492. WAINGERTNER Przemysław: Konferencja-webinarium pt. „Przestrzeń współpracy w Europie Środkowej i Wschodniej a kraje Grupy Wyszehradzkiej. Pamięć, wyzwania i perspektywy” (26–27 października 2020 r.). *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 256–257.

493. ŚMIECHOWSKI Kamil: Konferencja naukowa „Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość

Łodzi”, część humanistyczna i socjologiczna, Łódź, listopad–grudzień 2020 r. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 262–263.

Cykl spotkań, od 4 XI 2020 r.

494. GOLA Beata: VI Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej: „Teoria i praktyka wychowania katolickiego między rokiem 1939 a Soborem Watykańskim II”, 6 listopada 2020 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 211–214.

495. KLIMCZAK Ewelina: Sprawozdanie z seminarium pt. „Losy polskich jeńców wojennych w czasie II wojny światowej”, 6–7 listopada 2020 r. *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 183–186.

Zrealizowane online.

496. POGOŃSKA-POL Magdalena: Sprawozdanie z V Konferencji Naukowej „Oblicza Wojny. Miasto i Wojna”, Łódź 26–27 listopada 2020 r. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 258–259.

k) Jubileusze, nagrody naukowe

497. BARTNICKA Kalina: Profesorowi Józefowi Miąso – z okazji jubileuszu. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 7–29.

90-lecie urodzin.

498. BIENIAS Barbara: Rozstrzygnięcie ósmej edycji Nagrody im. Jana Jędrzejewicza. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 191.

Za najlepszą książkę z dziedziny historii nauki i techniki dla Anny Matej za pracę „Recepta na adrenalinę. Napoleon Cybulski i krakowska szkoła fizjologów” (Wołowiec 2019).

499. BIENIAS Barbara: Siódma edycja Konkursu o Nagrodę im. Jana Jędrzejewicza rozstrzygnięta. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 29(54): 2020 s. 189–190.

Za najlepszą książkę z zakresu historii nauki i techniki dla Marka Górlikowskiego za książkę „Noblista z Nowolipiek. Józefa Rotblata wojna o pokój” (Kraków 2018).

500. DEGEN Robert: Ogólnopolskie edycje konkursu im. Ryszarda Mienickiego w 2018 i 2019 r. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 109–113, streszcz. ang.

Na najlepszą pracę dyplomową dot. archiwistyki.

501. DMOCHOWSKA Hanka: Medal „Palmae Universitatis Studiorum Posnaniensis” dla prof. Anny Wolff-Powęskiej. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 4 s. 262–264.

502. GRYSZPANOWICZ Piotr: Jubileusz prof. dr. inż. Wojciecha Włodarczyka (członka TNP w latach 1980–2000). *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 3 s. 52–53.

95. urodziny; TNP – Towarzystwo Naukowe Płockie.

503. GRZEŃDA Ewa: Odnowienie doktoratów prof. dr hab. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz i prof. dr hab. Jacka Kolbuszewskiego. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 235–239.

J. Kolbuszewskiego na Uniwersytecie Łódzkim (26 XI 2015 r.) oraz K. Heskiej-Kwaśniewicz w Centrum Naukowo-Dydaktycznym Instytutów Neofilologicznych UŚ w Sosnowcu (5 X 2016 r.).

504. JUBILEUSZ Jerzego Pinińskiego, spotkanie w siedzibie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Warszawie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 4 s. 243–248.

80. urodziny.

505. KĘSIK Kamil: 50-lecie pracy naukowo-dydaktycznej ks. prof. dra hab. Jana Związka. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 209–214.

Wyższy Instytut Teologiczny w Częstochowie, 28 II 2020 r.

506. KOCHANOWSKA Agata: Jubileusz profesora Huberta Orłowskiego. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 331–333.

80. urodziny, Poznań, 19 VI 2017 r.

507. MURAWSKA Halina: Sprawozdanie z uroczystości wręczenia Dyplomów Honorowych w Konkursie im. Hanny Szwanckowskiej Varsaviana Roku 2018/2019. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 247–250.

W Bibliotece Publicznej m.st. Warszawa, 9 X 2019 r.

508. POMIAN Krzysztof: O autonomii uniwersytetu. Wykład wygłoszony przez Profesora Krzysztofa Pomiana z okazji nadania 24 maja 2017 r. doktoratu honorowego Uniwersytetu Łódzkiego wraz z laudacją, recenzjami i bibliografią prac Autora. Red. nauk. Rafał Stobiecki. Łódź–Bydgoszcz 2020 Wydaw. UŁ; Oficyna Wydawnicza Epigram plik tekstowy PDF (1,15 MB).

509. PROF. zw. dr hab. Bogusław Śliwowski [ur. 1954] dr h.c. multi. Doktor honoris causa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 87, il.

Tekst równol. pol., łac.

510. PROFESOR Waldemar Żebrowski Jubilat. W 65 rocznicę urodzin. Oprac. Karolina Tybuchowska-Hartlińska i Arkadiusz Żukowski. Olsztyn 2017 Inst. Nauk. Polit. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 28, il. Inst. Nauk. Polit. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego.

511. ROSNER Anna M.: Dziewiąta edycja konkursu im. Majera Bałabana. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 4 s. 951–953.

Na najlepsze prace magisterskie i doktorskie dot. Żydów i Izraela.

512. SIERPOWSKI Stanisław: Profesor Wojciech Nawrocik wyróżniony przez UAM medalem Homini Vere Academico. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 332–334.

21 IV 2019 r.

513. STANTCHEV Krassimir: Kilka słów o Aleksandrze Naumowie [ur. 1949]. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 7–10.

Z okazji 70-lecia urodzin.

514. URBAN Jacek: Laudacja z okazji nadania tytułu doktora „honoris causa” Bp. Prof. Dr. hab. Janowi Kopcowi przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. *Nasza Przyszłość*. T. 134: 2020 s. 253–256.

16 X 2020 r.

II

1. METODOLOGIA I METODYKA BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 2089.

515. AUGÉ Marc: Historyczna przestrzeń antropologii i antropologiczny czas historii. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 255–269, streszcz. ang.

516. BALANDIER Georges: Dynamika tradycyjalizmu i nowoczesności. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 355–366, streszcz. ang.

517. BALANDIER Georges: Tradycja, konformizm, historyczność. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 343–354, streszcz. ang.

518. BANEK Dariusz: Searching for the roots of Polish visual history. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 461–481, streszcz. pol.

519. BIG data w humanistyce i naukach społecznych. Big data in the humanities and social sciences. Red. nauk. Aneta Firlej-Buzon. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne SBP 8° ss. 198, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Osiński Zbigniew: Big data w praktyce badawczej humanistów – problemy metodyczne s. 13–31; Materska Katarzyna: Odpowiedź nauk społecznych na big data s. 33–49; Nahotko Marek: Organizacja informacji w środowisku big data s. 51–67; Pawłowski Adam, Herden Elżbieta: Przetwarzanie bibliografii metodami big data – nowe możliwości czy stare ograniczenia? s. 101–118; Koredeczuk Bożena; Maria Czarnowska [1906–2001] i statystyka druków w Polsce – początki big data w działalności wydawniczej? s. 139–160; Baka Małgorzata: Potencjał wykorzystania muzealnych zasobów cyfrowych w badaniu dziedzictwa kulturowego – kilka refleksji s. 163–181.

520. BUGAJSKA-WIĘCŁAWSKA Joanna: Between monuments of winners and graves in rural cemeteries'. Poland – Belarus. Reflections on historiography. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 14: 2020 s. 71–86, streszcz. białorus., pol.

521. DADLEZ Jakub: Filozofia a historiografia, czyli o możliwości historii myślenia. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 199–212.

522. DIRKS Nicholas B.: Czy vice versa? Historyczne antropologie i antropologiczne historie. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 271–307, streszcz. ang.

523. DOMAŃSKA Ewa: Dekonstruktywistyczne podejście do przeszłości. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 131–156.

Dot. pracy „Haunting history” Ethana Kleinberga.

524. FALKOWSKI Tomasz: O sztuce dyplomacji we współczesnej filozofii i historii nauk. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 283–295, streszcz. ang.

525. FALKOWSKI Tomasz: The Physics of history. Braudel and the concept of event. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 31–64.

Fernand Braudel (1902–1985).

526. GŁĄB Zbigniew: Badania nad społeczną historią niepełnosprawności w Polsce – kierunki, metody, wyzwania. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 321–350.

527. JARZĄBEK Marcin: Kategoria doświadczenia w interpretacji nagrań historii mówionej. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 38–52, streszcz. ang.

528. JESZKE Jaromir: Rola mitów o nauce w debacie społecznej. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 75–91, streszcz. ang.

529. KASPROWICZ Karol: Reflections on historiography and theory of revolution. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 417–460, streszcz. pol.

530. KAŻMIERSKA Kaja, Waniek Katarzyna: Autobiograficzny wywiad narracyjny. Metoda – technika – analiza. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 173.

Rec.: Jarzabek Marcin, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 10: 2020 s. 266–271.

531. KIEC Izolda: Biografistyka jako archeologia ruin. Biographical writing as archaeology of ruins. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 67–75, streszcz. ang.

532. KONECZNY Feliks: O ład w historii. Z dodatkami o twórczości i wpływie Konecznego. Przedm. Jędrzej Giertych. Wrocław 2020 Wydaw. Nortom 8° ss. 145, nlb. 6.

Feliks Koneczny (1862–1949).

533. KONECZNY Feliks: Prawa dziejowe. Warszawa 2020 Prohibita 8° ss. 763, nlb. 1.

534. KOZWALEWSKI JAHROMI Piotr: Powrót do przyszłości Paula A. Rotha. Historia i nauka jako racjonalne działanie człowieka (ponownie). *Historyka*. T. 50: 2020 s. 461–486.

535. KULA Artur: Historia, widma i dekonstrukcja. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 157–172.

Dot. pracy „Haunting history” Ethana Kleinberga.

536. KURKOWSKA-BUDZAN Marta, Soroko Emilia, Stasiak Marcin: Wywiad ustrukturyzowany w badaniach historycznych. Propozycja procedury badawczej. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 8–36, streszcz. ang.

537. KURPIEL Anna: Powielając własne błędy czy ucząc się od siebie? O związkach historii mówionej z antropologią kulturową oraz potrzebie silnej tożsamości. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 173–187, streszcz. ang.

538. KWIECIEŃ Michał: O przyczynach upadku cywilizacji w koncepcjach historiozoficznych Feliksa Konecznego i Arnolda J. Toynbeego. Poznań 2020 Wydaw. Nauk Społ. i Humanist. UAM; Wydaw. Fund. Humaniora 8° ss. 136.

F. Koneczny (1862–1949), A. J. Toynbee (1889–1975).

539. MICHALSKI Łukasz M.: Failures of crystallization. On the possibility of existence of the methodology of the history of education. *Kultura i Edukacja*. 2020 nr 2 s. 79–97.

540. MUCHOWSKI Jakub, Swakoń Rafał: Historia społeczno-gospodarcza, integracja nauk i szkoła Annales. Historia według „Historyki” w latach 1967–1995. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 9–34.

541. PAWLIK Jacek: Georges Balandier [1920–2016] a kwestia historyczności w badaniach antropologii kulturowej. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 327–341, streszcz. ang.

542. PAWLINA Sebastian: Wojenne życiorysy. O potrzebie pisania biografii. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 53–64, streszcz. ang.

Biografia jako materiał do zbadania stanu emocjonalnego żołnierzy polskiego podziemia II wojny światowej – rozważania na przykładzie życiorysów Zbigniewa Ścibora-Rylskiego, pseud. „Motyl” oraz Tadeusza Wiwatowskiego, pseud. „Olszyna”.

543. PŁONKA-SYROKA Bożena: Antropologia wiedzy jako nowa perspektywa badań nad historią medycyny. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 39–74, streszcz. ang.

544. POMIAN Krzysztof: World History: historia światowa, historia powszechna. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 281–320.

545. POMORSKI Jan: Abrazja i sedymentacja w roli historycznych metafor fundamentalnych. Krzysztof Pomian jako kultura poznająca. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 9–38, streszcz. ang.

546. POMORSKI Jan: Teoria narracji historycznej Jerzego Topolskiego. Na tropach ostatniej książki Profesora. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 35–70.

J. Topolski (1928–1998).

547. PRACZYK Małgorzata: Historia środowiskowa jako praktyka badawcza. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 351–376.

548. REANIMACJE i rewitalizacje – relacje ustne jako czynnik innowacji w badaniach historycznych. Głosy w dyskusji. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 311–320, streszcz. ang.

Debata w Toruniu 14 XI 2019 r. na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z udziałem: Piotra Filipkowskiego, Marty Kurkowskiej-Budzan, Tomasza Rakowskiego i Marcina Stasiaka.

549. REKOMENDACJE etyczne Polskiego Towarzystwa Historii Mówionej. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 236–240.

Toż w jęz. ang.: Ethical guidelines of the Polish Oral History Association. *Tamże* s. 241–244.

Dot. prowadzenia badań naukowych.

550. [ROTH Paul A.]: W stronę logicznej struktury narracji historycznych. Wywiad z Pauliem A. Rothem. [Rozm. przepr.] Piotr Kowalewski Jahromi. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 487–504.

551. SKIBIŃSKI Edward: Krytyka historyczna dziś. Kilka uwag do dyskusji. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 225–235, streszcz. ang.

552. SOLSKA Ewa: „Takie powinny być nasze podróże; poważne, dające się wygrawerować”. Ścieżkami akademika w komunikacyjnej przestrzeni public history. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 9–28, streszcz. ang.

553. TOMASZEK Michał: Antropologia w mediewistyce. Koncepcje i praktyka badawcza Gerda Althoffa. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 441–482, streszcz. ang.

554. WIŚNIEWSKI Tomasz: Refleksja postsekularna Dominicka LaCapry. Rozpoznanie krytyczne. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 255–280.

Dot. pracy „History and its limits: human, animal, violence” (2009) Dominicka LaCapry.

2. HISTORIA HISTORIOGRAFII, ORGANIZACJA I STAN BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 526, 2797, 2802, 2803, 2822, 2826, 2984, 3087, 4406, 4578, 4615, 4670, 4836, 4985, 5702, 6201, 6299, 6445, 6478, 6479, 6600, 7201, 9647, 9963, 10005, 10010.

555. ADAMSKI Jakub: Between form and meaning. Research on gothic architecture as a bearer of ideological content in Polish historiography of the last five decades. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 5–15.

556. ARNOLD Udo: Die Zusammenarbeit der deutschen und polnischen Historiker nach 1945. Das Beispiel der Krzyżacy. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 31–47, streszcz. ang., niem., pol.

Wykład wygłoszony podczas jubileuszu 10-lecia działalności Polskiej Misji Historycznej, 16 IX 2019 r.

557. BANASZAK Danuta: Projekt naukowy pt. „Ostrów Lednicki – palatium Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Chronologia i kontekst”. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 283–285.

Opis projektu.

558. BAŃKOWSKA Małgorzata: Hanna Tadeusiewicz jako badacz prasy polskiej XIX i XX wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 2(31): 2020 s. 35–41, streszcz. ang.

559. BĄKOWSKI Adam: Opowieść Anonima zwanego Gallem o prapoczątkach rodu Piastów. Zarys badań historyograficznych od Joachima Lelewela do roku 1918. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 2: 2016 s. 248–273, streszcz. ang.

560. BIS Magdalena: Zarys stanu i problematyki polskich badań nad naczyniami szklanymi z XVI–XVIII wieku w latach 1987–2018. A summary of the state of the Polish research into glass vessels from the 14th–18th centu-

ries carried out in the years 1987–2018 and the outline of key research problems. *Archeologia Polski*. T. 65: 2020 s. 263–322, streszcz. ang.

561. [BOGDAŚINA Olena Mikołajivna] Bohdaszyna Olena: Wpływ myśli Jerzego Maternickiego na współczesną historiografię ukraińską. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 279–290, streszcz. ang.

562. BOGUCKA Maria: Między „Przedmurem chrześcijaństwa” a „Miastem wiernym Rzeczypospolitej”. Z dziejów polskich mitów. *Czasy Nowożytne*. T. 32: 2019 s. 169–171.

563. CHINCIŃSKI Tomasz, Tuliszka Jarosław, Wosek Wojciech: Upamiętnienie wojennych losów gdyńskich policjantów. *Biuletyn Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 57–61, streszcz. ang.

Opis projektu „Martyrologia gdyńskich policjantów w czasie II wojny światowej” i dotychczasowe ustalenia.

564. CHŁOSTA-ZIELONKA Joanna: O potrzebie powstania „Słownika biograficznego pisarzy Warmii i Mazur od czasów najdawniejszych do współczesności”. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 235–249, streszcz. ang.

565. CHWAŁBA Andrzej: Głos za środowiskową historią miast. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1011–1012.

566. CZERNIECKA-HABERKO Anna: Unia lubelska w historiografii polskiej XIX i XX wieku. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 153–169, streszcz. ang.

567. CZERWONKA Jakub: Jan Długosz o Husie i jego poglądach. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 33–40, streszcz. ang.

568. DANIELEWSKI Marcin: Grodziska powiatu inowrocławskiego – Borkowo, Kołuda Wielka, Kościelec, Krusza Zamkowa, Liszkowo, Mietlica, Ostrowo, Ostrowo Krzyckie. Historia dotychczasowych badań. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 107–111.

569. DASZYK Krzysztof Karol: Michał Bobrzyński kontra Roman Dmowski. Historiograficzno-polityczny dwugłos na temat wskrzeszenia państwa polskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 543–568, streszcz. ang.

Dot. prac M. Bobrzyńskiego „Wskrzeszenie państwa polskiego” (1920–1925) oraz R. Dmowskiego „Polityka polska i odbudowanie państwa” (1925).

570. DOBROSIELSKA Alicja, Grzelak Joanna: Relacje polsko-pruskie w świetle dziewiętnastowiecznej historiografii polskiej. *Pruthenia*. [T.] 11: 2018 s. 109–132, streszcz. ang., niem.

571. DOBRŽANS’KIJ Sergij: Ukraïns’ka istoriografia istoriï mist Galicïni ta Bukovini drugoi polovini XIX – počatku XX st. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 313–325, streszcz. ang., pol.

572. DOWÓD istnienia. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Stanisławowi Sławomirowi Niciei w 45-lecie pracy naukowej i organizacyjnej. Pod red. Danuty Kisielewicz i Mariusza Sawickiego. Opole 2020 Uniw. Opolski; Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 323, il.

Treść: Kisielewicz Danuta, Sawicki Mariusz: Wstęp s. 7–11; Kisielewicz Danuta: Z rodzinnego Strzegomia na Wzgórze Uniwersyteckie w Opolu. Droga kariery naukowej i zawodowej Stanisława Sławomira Niciei s. 15–62; Kosman Marcei: Kresy Południowo-Wschodnie Rzeczypospolitej w badaniach i twórczości Stanisława Sławomira Niciei s. 63–114; Ludzie nauki i dziennikarze o Niciei (przedruki) s. 117–204; Opinie o „Kresowej Atlantydzie” s. 205–214; Inne formy działalności naukowej i społecznej s. 267–285; Staże, stypendia naukowe i nagrody za twórczość oraz działalność kulturalno-społeczną s. 287–290; Recenzje i omówienia książek wydanych przez Stanisława Sławomira Nicieję s. 291–305; Biogramy i informacje o Stanisławie Sławomirze Niciei s. 307–312.

573. DUBONIS Artūras: The prestige and decline of the official (state) language in the Grand Duchy of Lithuania (fifteenth–sixteenth century): problems in Belarusian historiography. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.] 2016 s. 1–30.

574. FOLTYN Rafał: Pomorze i Pomorzanie w dwóch pierwszych kronikach piastowskich. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 15–33.

575. FURRER Markus: The Polish-Lithuanian Commonwealth in Swiss History Textbooks

– Concepts, Templates and Omissions. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 32–42.

576. GACA Andrzej, Bąk Hubert: Unia kalmarska a unie polsko-litewskie – kilka uwag na temat ich początków i potrzeby kontynuacji badań porównawczych obu związków państwowych. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 135–166, streszcz. ang.

577. GAZDA Daniel: Zamek Karpień, historia i archeologia (stan badań do roku 2013). *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 103–135, streszcz. niem.

Na szczycie Karpiaka w Górach Złotych.

578. GRACOVÁ Blažena: The Image of the Polish-Lithuanian Commonwealth in Czech History Textbooks. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 20–31.

579. GRĄDZKA-REJAK Martyna, Olszsek Jan: Holokaust, pamięć, powielacz. Zagłada Żydów i okupacyjne stosunki polsko-żydowskie w publikacjach drugiego obiegu w PRL. Warszawa 2020 Bibl. „Więzi”; ISP PAN; IPN–KŚZpNP 8° ss. 279, nlb. 4. (Biblioteka „Więzi”; t. 357).

580. GRZESIK Ryszard: Biblická babylonská veža a antickí l’udia. Hľadanie lastných predkov v stredoveku. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 15–22, streszcz. ang.

Etnogeneza Słowian w ujęciu kronik średniowiecznych, m.in.: węgierskich; sposób przedstawiania narodowej „prehistorii”.

581. GRZESIK Ryszard: Etnogeneza Słowian w polskich kronikach średniowiecznych. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 41–51, streszcz. ang.

582. GRZESIK Ryszard: Polska i węgierska tradycja historyczna w Kronice węgiersko-polskiej. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 3 s. 11–26, streszcz. ang.

583. GUZOWSKI Piotr: Economic geography of Poland in the period of growth (14–16th c.) in the Polish historical study. *Studia Geohistorica*. Nr 6: 2018 s. 90–109.

584. HAJDUK-NIJKOWSKA Janina: Badanie opowieści wspomnieniowych o tragedii żydowskiej w czasie II wojny światowej. *Literatura Ludowa*. R. 64: 2020 nr 2 s. 35–49, streszcz. ang.

Na marginesie pracy: Nie wolno mówić... Zagłada Żydów w opowieściach wspomnieniowych ze zbiorów Dionizjusza Czubali. Wybór i oprac. Piotr Grochowski. Toruń 2019.

585. HEN-KONARSKI Tomasz: Splątana historia rosyjskich i ukraińskich ideologii narodowych w najnowszych syntezach Andreasa

Kappeler i Serhii Plokhy'ego. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 131–153, streszcz. ang.

Dot. prac: Kappeler Andreas: *Ungleiche Brüder. Russen und Ukrainer vom Mittelalter bis zur Gegenwart*. München 2017 oraz Plokhy Serhii: *Lost kingdom. The quest for empire and the making of the Russian nation: from 1470 to the present*. New York 2017.

586. HINC Halina: Wokół recepcji „Przemyśla polsko-pruskiego” Szymona Askenazego. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 7–26, streszcz. ang.

Praca drukowana na lamach „Biblioteki Warszawskiej” od 1897 r.; osobne wyd.: Lwów 1900.

587. HISTORIA gospodarcza. Problemy i metody. *Studia w stulecie powstania poznańskiej szkoły historii gospodarczej*. Red. nauk. Tadeusz Janicki. Poznań 2020 UAM 8° ss. 420, il.

Treść: Wstęp s. 7–10; Janicki Tadeusz: Poznańska szkoła historii gospodarczej. Jan Rutkowski [1886–1959] i jego następcy s. 11–44; Morawski Wojciech: Autoportret zbiorowy. Polskie środowisko historyków gospodarczych w świetle Wrocławskich Spotkań z Historią Gospodarczą s. 45–67; Zaleski Marian: Ekonomia vs historia gospodarcza. Refleksje na temat komplementarności obu nauk s. 69–87; Kowal Stefan: Transformacja a strukturalne determinanty modernizacji gospodarczej s. 89–127; Błażejczyk-Majka Lucyna: Rola metod statystycznych w badaniach nad historią gospodarczą s. 129–169; Kaliński Janusz: Prawo i gospodarka s. 171–193; Komosiński Sławomir: Przemysł jako problem badawczy z punktu widzenia historii gospodarczej s. 195–226; Machalek Małgorzata: Wybrane problemy społeczne i gospodarcze wsi po 1945 r. we współczesnych badaniach historycznych s. 227–242; Leszczyńska Cecylia: Relacje handlowe Drugiej Rzeczypospolitej z zagranicą – wybrane zagadnienia s. 243–273; Grata Paweł: Rynek pracy, zatrudnienie i sfera socjalna s. 275–316; Chumiński Jędrzej: Robotnicy jako przedmiot badań społecznych s. 317–344; Jarosz Dariusz: Społeczne i gospodarcze dzieje wsi i chłopów w latach 1945–1989 w historiografii III RP: osiągnięcia i postulaty badawcze s. 345–359; Kochanowski Jerzy: Ekonomia nieformalna, czyli ile kolorów może mieć czarny rynek s. 361–386; Pacanowska Regina: Gospodarka kreatywna. Stan badań i perspektywy badawcze historii gospodarczej s. 387–406; Janicki Tadeusz: Zakończenie s. 407–416.

588. [HODNEV Aleksandr Sergeevič] Khodnev Aleksandr: The image of the Western Neighbor. The history of Poland in tenth–seventeenth centuries in Russian history textbooks. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 54–65.

589. HOSZOWSKA Mariola: Antiheroines of early modern Polish history in the textbooks of the Second Polish Republic. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 319–360, streszcz. pol.

590. INDYCKA Elżbieta: Projekt naukowy pt. „Gieczę stan. 4. Opracowanie i publikacja materiałów archeologicznych z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska”. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 293–296.

591. JAGODZIŃSKA Agnieszka: Badania nad konwersją: nowe trendy, metody, wyzwania. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 425–436, streszcz. ang.

Stan badań nad konwersjami żydowskimi.

592. JAKUBOWSKI Jarosław: Problematyka subiektywizacji historycznej w sferze wojskowości, polityki i gospodarki okresu II Rzeczypospolitej na przykładzie wybranych zagadnień dziejów Polski w latach 1918–1939. *Rocznik Sądcecki*. R. 48: 2020 s. 287–302, streszcz. ang.

593. JASIŃSKI Tomasz: Rozważania o praojczyźnie Słowian. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 2 s. 11–90, streszcz. ang.

594. JASTRZĘBSKI Włodzimierz: Wokół wydarzeń bydgoskich z 3 i 4 września 1939 roku. Rozważania po upływie dziesięciu lat od sprawozdania z badań Instytutu Pamięci Narodowej. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 289–292.

595. JULKOWSKA Violetta: Historie rodzinne. Narracje, narratorzy, interpretacje. Poznań–Bydgoszcz 2018.

Rec.: Pomorski Jan: Historie rodzinne jako gatunek piśmiennictwa historycznego. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 513–518.

596. JURKIEWICZ Jan: Spojrzenie z jałpackiej perspektywy. Historia Białorusi i Litwy w badaniach profesora Makato Hayasaki. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 287–295.

597. KAPAŁA Adriana, Bieciuk Mariusz: Sprawozdanie z projektu dokumentacyjnego „Na tatarskim szlaku – dokumentacja i popularyzacja tradycji i kultury Tatarów w województwie podlaskim”. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 290–297.

Realizowany przez Fundację Ośrodka Karta i Białostocki Ośrodek Kultury/Centrum im. Ludwika Zamenhofa w 2019 r.

598. KARDASZ Lidia: Tadeusz Szczyrk [ur. 1944] – biografia. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 167–180.

Zawiera też bibliografię prac.

599. KASPAREK Norbert: Baza źródłowa do powstania listopadowego na ziemiach litewskich. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 45–58, streszcz. ang.

600. THE KATYŃ massacre. Current research. Ed. by Damian Bębnowski, Filip Musiał; transl. Jan Czarniecki. Warsaw–Cracow 2020 IPN; Fund. im. Janusza Kurtyki 8° ss. 238, nlb. 1. The Institute of National Remembrance

– Commission for Prosecution of Crimes against the Polish Nation, Janusz Kurtyka Foundation.

Treść: Bębnowski Damian, Musiał Filip: Introduction. The Katyń massacre: current research (up to 2018) s. 7–56; Sokolov Boris V.: The Katyń crime in modern Russian historiography s. 57–63; Wasilewski Witold: The Katyń issue: international aspects during World War II s. 64–83; Kowalska Ewa: The Katyń Museum as a memorial s. 84–97; Wolsza Tadeusz: Katyń 1940. Witnesses and testimonies from place of the crime s. 98–106; Łagojda Krzysztof: In the shadow of Katyń. Everyday life of Katyń families in the years 1939–1989 s. 107–128; Kalbarczyk Sławomir: The murder of 7.305 prisoners as part of the Katyń massacre in light of Polish historical research. State of the research. Research postulate s. 129–144; Komaniecka-Lyp Monika: The Cracow plots in the so-called Katyń case. History of records and evidence brought from Katyń in 1943 s. 145–160; Materski Wojciech: Katyń in Russian historical policy s. 161–170; Bibliography s. 171–221.

Tekst w przekł. z jęz. pol.

601. KIERZKOWSKI Michał, Frisch Michael: „Nie marnujcie czasu...”. Moje spotkania z oral history – rozmowa z Michaelem Frischem z Buffalo, w stanie Nowy Jork w 2008 r. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 214–234.

602. KIZIK Edmund: Być jak Andrzej Wyrobisz. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1013–1016.

603. KIZIK Edmund: Współczesne badania polskie z zakresu historii kultury materialnej epoki wczesnonowożytnej. *Czasy Nowożytne*. T. 32: 2019 s. 11–52.

604. KOCHANOWSKI Jerzy: Od Wincentowa do Miastka, czyli długa i niezbadana „prześniona rewolucja” małych miast. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1017–1021.

605. KOMOROWSKI Paweł, Siewierski Tomasz: Rys dziejów historiografii na Uniwersytecie Warszawskim po 1956 roku. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 9–48, streszcz. ang.

606. KORNAT Marek: Piotr Wandycz as historian of diplomacy of the reborn Poland (1918–1939). *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 38–58.

607. KOSMAN Marcei: W setną rocznicę powstania Uniwersytetu Poznańskiego. *Przegląd publikacji jubileuszowych. Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 265–273.

608. KOSMAN Marcei: Z dziejów badań nad reformacją w Polsce. Czasopismo „Odrodzenie i Reformacja w Polsce” i jego długoletni redaktor Janusz Tazbir. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 75–94, streszcz. ang.

609. KOSTYRKO Mikołaj, Kowalczyk Andrzej, Żuk Lidia: Projekt naukowy pt. „Antropo-

presja a dziedzictwo archeologiczne. Przykład Lednickiego Parku Krajobrazowego”. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 287–292.

Opis projektu.

610. KOŚCIAŃSKA Agnieszka: Antropolicy, historycy i fałszerze. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1039–1042.

611. KOŚCIUSZKO Maciej: Przystępczość w powiecie leszczyńskim w latach 1945–1946. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 157–172.

Stan badań.

612. KOŻUCHOWSKI Adam: Powinowactwa mimo woli. Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego i Rzeczpospolita Obojga Narodów w niemieckiej i polskiej historiografii XIX wieku. Warszawa 2016.

Rec.: Kuligowska Aleksandra, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 413–423.

613. KRASOŃ Maksymilian: Dorobek myśli wojskowej Jana Joachima Kampenhausena [zm. 1742] na kartach polskiej historiografii. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 11–35, streszcz. ang.

614. KRASOŃ Maksymilian: Obraz wojskowości polskiej w czasach Jana Sobieskiego na łamach „Przeglądu Historyczno-Wojskowego” w latach 1929–1938. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 51–57, streszcz. ang.

615. KRUPA Bartłomiej: Critical history and its ‘Shadow Cabinet’. Polish historiography and the Holocaust during 2003–2013. *Holocaust*. 2017 s. 350–398.

616. KRZYŻANOWSKA Marta: Źródła pisane i archeologiczne a postrzeganie organizacji produkcji szkła rzymskiego w literaturze polskiej. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 67–84, streszcz. ang.

W świetle literatury z l. 80. i 90. XX w.

617. KUBLIN Grzegorz: Eufemia raciborska w historiografii. Opole 2019 Studio Impreso 8° ss. 480, streszcz. niem. (Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu; t. 3).

Eufemia (ok. 1299–1359).

618. KUKLO Cezary: Andrzeja Wyrobisza program badań nad rodziną w mieście doby przedprzemysłowej. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1023–1029.

619. KUKLO Cezary: Badania nad historią kobiet w Polsce XVI–XVIII wieku w latach

2011–2020. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 107: 2020 s. 13–57, streszcz. ang.

620. KUKLO Cezary: Historia społeczna w teorii i praktyce Jerzego Topolskiego. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 111–130.

621. KULECKA Alicja: Odrodzone państwo polskie w myśli społecznej i historycznej Stanisława Kutrzeby. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 85–107, streszcz. ang.

622. LERNER Robert E.: Ernst Kantorowicz [1895–1963]. A life. Princeton–Oxford 2017 Princeton Univ. Press 8° ss. XV, 400, il.

Toż w jęz. niem.: Ernst Kantorowicz [1895–1963]. Eine Biographie. Stuttgart 2020 Klett-Cotta 8° ss. 528.

Rec.: Figurski Paweł, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 433–437.

623. LEWANDOWSKA Izabela: Obraz zakonu krzyżackiego w ikonografii podręcznikowej Polski, Niemiec, Litwy i Rosji w XX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 98–120, streszcz. ang., niem.

624. MAKIŁŁA Dariusz: Prawa pogańskich Prusów. Stan i metodyka badań. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 13–25.

625. MALUDA Marek: Górská Biblioteczka Historyczna Józefa Nyki. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 319–324.

Seria wydawnicza (w l. 1998–2006 jako Biblioteczka Historyczna Głosu Seniora) obejmująca 63 tomy.

626. MANYŚ Bernadetta: Obraz czarownicy w najnowszej polskiej historiografii procesów o czary w czasach wczesnonowożytnych. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*. [Vol.] 107: 2020 s. 58–77, streszcz. ang.

627. MARON Jerzy: Psie Pole – bitwa, której nie było. Wrocław–Lutynia 2020 OKiS; Wydaw. Chronicon 16° ss. 59, nlb. 6, il. (Forum Kultury Historycznej; nr 5).

628. MARSZAŁ Tadeusz: Historia Szadku w „Studium historyczno-urbanistycznym” J. Goldberga. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 37–54, streszcz. ang.

Nieopublikowana praca z 1961 r.

629. MATUSZEWSKI Rafał: Życie miejskie w polis greckiej okresu klasycznego. Kilka myśli nieuczestnych. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1031–1033.

Dot. badań nad starożytnymi miastami.

630. [MATVEJČYK Dzmityryj Časlavavič] Matwiejczyk Dzmityr: Pamiętnikarstwo XIX

wieku we współczesnej historiografii białoruskiej. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 277–304, streszcz. ang.

Dot. także pamiętników Polaków.

631. MAZURKIEWICZ Maciej Jan: „Genocide studies” a zagłada Polaków. Refleksje o kierunku i istocie historycznoprawnych badań nad zbrodniami przeciwko narodowi polskiemu (1939–1945). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 366–381, streszcz. ang.

632. MĘDRZECKI Włodzimierz: Janusz Żarnowski [1932–2019] – jako historyk dziejów społecznych Polski i Europy. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 317–339, streszcz. ang.

633. MIĘDZY wolnością a zniewoleniem. Wartości w historiografii polskiej i środkowo-europejskiej od końca XVIII po początki XXI wieku. Miż svobodoū i ponevolennām. Činnosti v pol’s’kij ta central’noēvropejs’kij istoriografii vid kincā XVIII do počatku XXI stolit’. Red. nauk. Barbara Klasa i Leonid Zaszkilniak. Sopot–Gdańsk 2020 Wydaw. Univ. Gdańskiego 8° ss. 391, nlb. 1, streszcz. ang., pol.

Treść: Klasa Barbara, Zaszkilniak Leonid: Wstęp s. 9–10; Kiselyova Julia: The ethical aspects of historiographical criticism s. 11–25; Mačkowski Tomasz: W niewoli prezentyzmu? – w kontekście epistemologicznych dylematów współczesnego historyka s. 27–52; Wierzbicki Andrzej: Porządki aksjologiczne w polskich koncepcjach dziejów ojczyzny (koniec XVIII – druga połowa XX w.) s. 53–71; Kucharski Adam: „Dla zachowania konstytucji i wolności narodu Polskiego”. Krytyka pruskich i rosyjskich przesłanek I rozbioru Polski w dwóch traktatach Feliksa Łoyki z 1773 r. s. 73–88; Lazurko Lidiā: Aksiologični pitannā stvorennā l’vivs’kih istoričnih časopisiv dobi avtonomii s. 89–102; Hoszowska Mariola: Świat wartości młodego Ludwika Finkla (1870–1877) s. 103–126; Koprowski Piotr: Ignacy Radliński [1843–1920] jako badacz kultury i umysłowości jednostki s. 127–136; Pedič Vasil’: Na ślāhu do svobody: 1848 rik v Ukraīns’kij galic’kij istoriografii (do Peršoī svitovoi vjini) s. 137–149; Kolbuszewska Jolanta: Spór o profesjonalizm – czyli kto był historykiem w XIX stuleciu? s. 151–165; Tel’vak Vitalij: Konflikty v seredoviši Ukraīns’kih istorikov naprikinci XIX – na počatku XX st.: aksiologičnij aspekt s. 167–184; Vašenko Volodimir: Istorična „aksiologija” či „psihologija”? Psihična travma āk kriterij ocinūvannā pol’s’kogo ta Ukraīns’kogo kul’turnih proektiv (u tekstah Mihaīla Grusevs’kogo) s. 185–194; Vološenko Viktoriā: Patriotični činnosti v istoričnih vidannāh dlā selstvā Naddniprāns’koī Ukraīni na počatku XX st. s. 195–224; Klasa Barbara: Od zniewolenia do wolności. System wartości Michała Bobrzyńskiego w I i IV wydaniu „Dziejów Polski w zarysie” s. 225–235; Lewalski Krzysztof: O sztuce uprawiania historii Kościola s. 237–251; Pachowicz Anna: Wierność wartościom w życiu Mariana Kukieła [1885–1973], historyka i męża stanu s. 253–266; Wójcik-Lagan Hanna: Współczesne dylematy historyka dziejów najnowszych s. 267–289; Zaszkilniak Leonid: O wolności i ograniczeniach w poznananiu przeszłości: ukraińska historiografia w XX i na początku XXI w. s. 291–302; Girič Igor: Ukraīns’ka istoriografija 1990–2010-h rokov: naprāmi, postati, spil’noti s. 303–327; Masnenko Vitalij: Diskusija sodo instrumentalizacii istorii Ukraīni v konteksti sučasnoī politiki pam’ati s. 329–354; Morozova Ol’ga: Pol’s’ka istoriografija

(1989–2016) šodo istoriï Ukraïni peršoï polovini XX st.: zdo-butki j perspektivi s. 355–374.

634. MIGDALSKI Paweł: Początki polskiego zainteresowania wczesnośredniowieczną przeszłością Kołobrzegu (do końca lat 50. XX w.). *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 55–70, streszcz. ang.

Od 1945 r.

635. MORAWIEC Jakub: Interdisciplinarity of research on the Jomsborg legend. *Questiones Medii Aevi Novae*. Vol. 23: 2018 s. 125–138.

Czasz Mieszka I.

636. MORAWSKA Karolina: „Wielki strach” współcześnie. O badaniach nad mniejszościami seksualnymi. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1051–1058.

637. MOŚCICKI Jerzy: Moje przygody z rokiem 1015 – Dziadoszan. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 245–258.

Dot. lokalizacji bitwy pomiędzy wojskami Bolesława Chrobrego a cesarza Ottona III.

638. MYŚLIWSKI Grzegorz: Medieval sumptuary laws in Polish historiography: the state of the question, and directions of new research. *Questiones Medii Aevi Novae*. Vol. 22: 2017 s. 335–354.

639. NAUDŽIŪNIENĖ Akvilė: The Polish-Lithuanian Commonwealth and Polish nation as a contradictory subject in Lithuanian history textbooks after regaining independence in 1990. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 7–19.

640. NICIEJA. Dziejopis – komentator i polemista – mistrz słowa. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Stanisławowi Sławomirowi Niciei w 45-lecie pracy naukowej i organizacyjnej. Pod red. Danuty Kisielewicz i Mariusza Sawickiego. Opole 2020 Uniw. Opolski; Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 470, il.

Tręś: Kisielewicz Danuta, Sawicki Mariusz: Wstęp s. 7–11; O „kraju lat dziecinnych”: Nicieja Stanisław Sławomir: Kino „Muza”. Świat mej pamięci i fascynacji s. 39–30; Nicieja Stanisław Sławomir: Zaszczępli we mnie wszystko, co najlepsze s. 31–36; Łuka Wiesław: Ucieczka od historii źródłowej s. 37–61; Wywiady s. 63–323; Przemówienia, laudacje i inne wystąpienia profesora Stanisława S. Niciei s. 325–449; Zamiast zakończenia. Trzeba wiedzieć, kiedy ze sceny zejść s. 451–455.

641. NIEUWENHUYSE Karel Van: The “First Poland” (tenth–eighteenth century) in current Flemish history textbooks for secondary education. Inclusion or exclusion in a eurocentric curriculum? *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 43–53.

642. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary: Współczesna społeczność Elbląga – tożsamość, aktywność, pamięć (postulaty badawcze). *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 161–169, streszcz. ang.

643. OKNIŃSKI Piotr: Zmiany metod i kwestionariuszy badań nad dziejami miast w dawnej Polsce. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1035–1037.

644. OLASZEK Jan: The 2nd Polish Republic in underground publications in the Polish People’s Republic. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 251–272.

645. ORMAN Elżbieta: Eighty-five years of the Polish Biographical Dictionary at 17 Sławkowska St., Cracow. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 201–225, streszcz. ang.

646. [OSTROWSKA Ludwika]: Opowiadanie o historii powszechnej dla ludu wiejskiego Ludwika Ostrowskiej. Źródło do dziejów historiografii polskiej XIX w. Z rękopisu ze zbiorów Korabitów Ostrowskich z Maluszyna wyd., wstępem, komentarzami i fot. opatrzyli Karolina Studnicka-Mariańczyk, Norbert Morawiec. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 245, il., streszcz. ang., ros.

Czas powstania dzieła: 1881–1886.

647. PADUCH Katarzyna: Stan badań nad reformacją na Mazowszu – zarys problematyki i postulatów badawczych. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 249–263, streszcz. ang.

648. PANECKI Tomasz: Stan i perspektywy badań geograficzno-historycznych w Polsce. Cyfrowe edycje map dawnych. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 190–199, streszcz. ang.

649. PASISZ Piotr: Warsaw period’ (1945–1950) in Celina Bobińska’s organizational activity for historical science. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 399–416, streszcz. pol.

650. PAŠKOVIČ Alena: Pol’sko-sovetskaâ vojna 1919–1920 gg. Sovremennaâ traktovka w Belarusi. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 110–117, streszcz. ang., lit., pol., ros.

651. PATEK Artur, Fasora Lukáš, Baron Roman: A continuation of the dialogue between Polish and Czech historians. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 13–17.

652. PAZIK Przemysław: Spotkania Kościoła z nowoczesnością – nowe amerykańskie badania

nad katolicyzmem w XX w. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 151–164, streszcz. ang.

Przegląd najnowszych publikacji amerykańskich dotyczących historii Kościoła katolickiego w XX w.

653. PEASE Neal; Henryk Halkowski [1951–2009] as historian of Jewish Kraków. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 55–60.

654. PIASECKI Andrzej: Dwudziestolecie międzywojenne w monografiach lokalnych. Ocena i rekomendacje. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 69–80, streszcz. ang.

655. PIETRZAK Józef: Jubileusz 175-lecia Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Ostrowie Wielkopolskim. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 148–183, streszcz. ang.

Przegląd publikacji z l. 2014–2019.

656. PISULIŃSKA Joanna; Stanisław Zakrzewski (1873–1936) i jego uczniowie. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 37–46, streszcz. ang.

657. PLESKOT Patryk: Góry i teczki. Opowieść człowieka umiarkowanego. Biografia mówiona Andrzeja Paczkowskiego. Warszawa 2019.

Rec.: Eisler Jerzy, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 343–345.

658. PLESZCZYŃSKI Andrzej: Die Deutschen – Feinde oder Partner? Eine Überblick über polnische Autoren des Mittelalters. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 9–49, streszcz. ang., pol.

659. PLESZCZYŃSKI Andrzej: Die Sicht auf die Geschichte der Slawen im “Chronicon imperatorum et pontificum Bavaricum” im Kontext damaliger stereotyper deutscher Ansichten. *Quaestiones Mediaevali Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 193–215.

660. POLSKI rok 1918 w podręcznikach do nauczania historii i literaturze dokumentu osobistego. [Aut.] Adam Suchoński, Barbara Kubis, Anna Gołębiowska, Marek Białokur. Opole–Bielsko-Biała 2018 na zlec. Zespołu Szkół Ogólnokształcących – LO nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie; Wydaw. Cum Laude 8° ss. 156.

Treść: Wstęp s. 5–6; Rozdz. 1: Droga do odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 roku na kartach zagranicznych podręczników do nauczania historii s. 7–16; Rozdz. 2: Rok 1918 w podręcznikach do nauczania historii w szkole podstawowej s. 17–59; Rozdz. 3: Rok 1918 w podręcznikach do nauczania historii w szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych s. 61–122; Rozdz. 4: Rok 1918 w literaturze dokumentu osobistego s. 123–156.

661. POLSKI rok 1919 w podręcznikach do nauczania historii i literaturze dokumentu osobistego. [Aut.] Adam Suchoński, Barbara Kubis, Anna Gołębiowska, Marek Białokur. Opole–Bielsko-Biała 2019 Wydaw. Uniw. Opolskiego; Wydaw. Cum Laude 8° ss. 234.

Treść: Wstęp s. 5–6; Rozdz. 1: Podręczniki i pamiętniki w systemie środków dydaktycznych szkolnej edukacji historycznej s. 7–37; Rozdz. 2: Rok 1919 w podręcznikach do nauczania historii w szkole podstawowej s. 39–64; Rozdz. 3: Rok 1919 w podręcznikach do nauczania historii w szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych s. 65–169; Rozdz. 4: Rok 1919 w literaturze dokumentu osobistego s. 171–234.

662. PROFESOR Stanisław Tabaczyński (1930–2020) – wybitny uczony i intelektualista. Professor Stanisław Tabaczyński (1930–2020) – an outstanding scientist and intellectual. [Aut.] Dorota Cyngot, Hanna Kowalewska-Marszałek, Anna Izabella Zalewska, Danuta Minta-Two rzowska. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 9–36, streszcz. ang.

663. [PROHARAŮ Andrěj] Procharau Andrej; Padzei 1917–1921 gadou i miżvaennaga peryadu na stronkach belaruskich i pol’skich padručnikaŭ. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 251–263, streszcz. ang., pol.

664. PRZERWA Tomasz, Wojdon Joanna: Wieś Moszczanka w powiecie prudnickim w transatlantyckim projekcie badawczo-edukacyjnym z obszaru „public history”. *Edukacja. Kultura. Społeczeństwo*. R. 1: 2020 s. 47–62, streszcz. ang.

Z udziałem Uniwersytetu Wrocławskiego.

665. RĄCZY Elżbieta: Znaczenie dokumentacji sądowej w badaniach nad stosunkami polsko-żydowskimi w czasie II wojny światowej na przykładzie regionu podkarpackiego. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 277–285, streszcz. ang.

666. RUTKOWSKI Rafał: Why Would the Skalds Not Have Lied about the Rulers’ Expeditions and Battles? Some Remarks on a Relic of Medieval toward Sources in Modern Medieval Studies. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 165–179, streszcz. ang.

667. SAWA Mariusz: Sahryń ’44 – ku monografii zbrodni. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 143–150.

Stan badań i postulaty badawcze.

668. SAWICKI Tomasz: Gniezno – Góra Lecha. Dzieje badań archeologicznych. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 4: 2018 s. 26–73, streszcz. ang.

Stan badań od 1919 r.

669. SIEWIERSKI Tomasz: Jerzy Tomaszewski [1930–2014] o własnej drodze badawczej, nauczycielach i kolegach historykach. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 127–150, streszcz. ang.

Życiorys J. Tomaszewskiego i wywiad z nim.

670. SIEWIERSKI Tomasz: Z paryskich cechów do wyklętych miłości. Droga naukowa Andrzeja Wyrobisza [1931–2018]. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 697–716.

671. [SKAL'SKIJ Vitalij] Skalski Witalij: Problema ocinki Varšavs'koj ugodi u sučasnij ukrains'kij istoriografii. *Przegląd Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 115–119.

672. SKOWRON Ryszard: Tłumaczenia i recepcja w Europie i Turcji prac Judy Tadeusza Krusińskiego SI o wojnie afgańsko-perskiej i upadku dynastii Safawidów. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 13–36, streszcz. ang.

Tadeusz Krusiński (1675–1751).

673. SKWIERCZYŃSKI Krzysztof: Badać każdy może, trochę lepiej lub trochę gorzej... *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1059–1062.

Badania historyków nad seksualnością człowieka.

674. SŁOŃ Marek, Zachara-Związek Urszula: The court records of Wschowa (1495–1526). Digital edition. *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 206–220.

675. SŁOTA Robert: Spuścizna naukowa Hansa Alexandra [1885–1959]. *Szkice Kędzieryńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 95–103, streszcz. ang.

Dyrektor liceum, założyciel i dyrektor kozielskiego muzeum.

676. SOFIŃSKA Aleksandra: Biografistyka jako element historiografii. Zmiana wizerunku hrabiego Edwarda Bernarda Raczyńskiego w historiografii polskiej w XX i XXI wieku. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 276–286, streszcz. ang.

677. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 11. Pod red. Wojciecha Walczaka, Katarzyny Wiszowatej-Walczak. Białystok 2020 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 594, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 17).

Materiały z IV Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Rzeszów–Jarosław, 3–6 X 2018 r.

Treść: Gliński Piotr: Przedmowa s. 9–11; Walczak Wojciech: Wstęp s. 13–20; Janiszewska-Jakubiak Dorota: Jacek Miller (18 marca 1964–21 grudnia 2018) s. 31–41; Birskytė-Klimienė Lijana: Manifestation of the Cult of St. Anne before the Council of Trent in the Grand Duchy of Lithuania s. 43–82; Michalczyc

Zbigniew: Statuty cechu malarzy katolickich we Lwowie z lat 1595–1597 wobec zawarcia unii brzeskiej s. 83–100; Kolendo-Korczak Katarzyna: Rycerz czy męczennik – wizerunek żołnierza polskiego poległego w wojnach polsko-tureckich w kulturze XVII–XIX wieku s. 101–116; Bazhenova Olga D.: Two Sandstone Sculptures from the Facade of the Roman Catholic Church of Divine Body s. 117–130; Owczarek Piotr: Fasada kolegiaty Świętej Trójcy w Olyce – wybrane zagadnienia historyczne i technologiczne oraz praca ustalenia historycznej kolorystyki fasady s. 131–149; Konopko Anna: Technika wykonania jako narzędzie badawcze przy ustalaniu proveniencji haftów na przykładzie barokowej chorągwi z Janowa Lubelskiego s. 152–174; Potocka Anna Dorota, Oleńska Anna, Zgliński Marcin: Siedemnastowieczny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z kościoła św. Anny w Warszawie jako ognio w badaniach nad recepcją wizerunku Madonny Jasnohorskiej w dawnej Rzeczypospolitej i na ziemiach okolicznych s. 175–231; Dworzak Agata: Nowe spojrzenie na osiemnastowieczne dzieje wyposażenia kościoła Karmelitów Bosych w Kamylnie Nowym s. 233–266; Samsel-Niewiarowska Monika: Portrety Branickich – źródło badań nad dziejami kultury w Białymstoku s. 267–274; Boliński Paweł: Stan zachowania osiemnastowiecznych iluzjonistycznych malowideł ściennych autorstwa Franciszka Ecksteina [1689–1741] w pojezuickim kościele pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła we Lwowie – czyli o konieczności ratowania polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami kraju s. 275–286; Nestorow Dagny: Świątynie Rawy Ruskiej. Uwagi na marginesie prac inwentaryzacyjnych nad kościołami rzymskokatolickimi dawnego województwa belskiego s. 287–315; Metel'skij Andrej V.: Kościoły Mstislavl'a: vzlet i upadok s. 317–339; Ludera Magdalena: A few remarks regarding the painting of Łukasz Doliński [1750–1830] – an artist in the service of the Church and the Orthodox Church s. 341–368; Gustaitis Rolandas: Likwidacja klasztorów na Litwie w XIX wieku: przypadek klasztoru Dominikanów w Poporciach s. 369–395; Chrudzimska-Uhera Katarzyna: Ojczyzna wyobrażona. Znaki Polski i polskości w Polish Cathedrals w USA – zarys problematyki s. 397–417; Gutowski Bartłomiej: Architektura Polish Cathedrals w USA na tle prac dokumentacyjnych (2017–2018) s. 419–434; Czyż Anna Sylwia: Wątki niepodległościowe w dekoracji tzw. Polish Cathedrals – na marginesie badań dokumentacyjnych polskich parafii w USA s. 435–454; Korpała Małgorzata: Konserwacja malarstwa ściennego w okresie międzywojennym na Kresach II Rzeczypospolitej. Wprowadzenie do problematyki s. 455–483; Czernichowska Joanna, Pawlak Agnieszka: Malarstwo Jana Henryka Rosena [1891–1982] w katedrze ormiańskiej we Lwowie – prace badawcze i konserwatorskie w latach 2008–2018 s. 485–541; Klymenjuk Tatiana: Cechy języka architektonicznego oraz graficznego architekta i pedagoga Jana Bagińskiego [1883–1967] s. 543–595.

T. 1. 2010.

678. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 12. Pod red. Wojciecha Walczaka, Katarzyny Wiszowatej-Walczak. Białystok 2020 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 638, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 18).

Materiały z IV Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Rzeszów–Jarosław, 3–6 X 2018 r.

Treść: Gliński Piotr: Przedmowa s. 8–11; Walczak Wojciech: Wstęp s. 13–20; Walczak Wojciech: Introduction s. 21–27; Goch Marcin: Drezdeńskie polonika (komunikat) s. 29–43; Ptaszyńska Eliza: Młodzi artyści. Między Monachium a Paryżem 1892–1914 s. 54–59; Treła-Kieferling Elżbieta, Woźny Marzena: Mecenat księżąt Sapiechów z Bilcza Złotego nad Dniestrem s. 61–91; Kalamajska-Saeed Maria: Dereczyńska kolekcja Sapiechów s. 93–135; Piramidowicz Dorota: Nieznany obelisk nagrobny

Sapiehów na cmentarzu w Berezie s. 137–154; Noiński Emil: Adam Mieszko-Malyszewicz (1829–1899) i jego kolekcjonerskie pasje s. 155–175; Mróz Janusz: Czarny Anioł z pomnika nagrobnego Izy Salmonowiczówny [1877–1901] z cmentarza na Starej Roscie w Wilnie. Próba określenia proveniencji formy oraz zagadnienia konserwatorskie s. 177–210; Oleńska Anna: Kaplica grobowa Orzeszków w Zakoziele. Budowla parkowa – świątynia – mauzoleum rodowe s. 211–261; Daraškevičius Marius: Modernisation of the 19th Century Dining Culture: A Case Study of Tyszkiewicz Family's Tableware in the Manor Houses of Horodno and Ostrow s. 263–273; Mączewska Katarzyna: Zabytki sakralne ziem wschodnich dawniej Rzeczypospolitej w kolekcji Ryszarda Biskego [1895–1938] – wokół struktur ochrony zabytków na początku XX wieku s. 275–309; Nykiel Beata K.: Petersburskie/Piotrogrodzkie Koło Warszawskiego Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości i jego działalność w latach 1908–1922 s. 311–343; Feliks Anna: Współpraca i wpływ antykwaryuszy pochodzenia żydowskiego na kształt zbiorów prywatnych i publicznych we Lwowie w pierwszej ćwierci XX w. Szkic problematyki na podstawie zachowanego „Inwentarza zbiorów Władysława Łozińskiego” [1843–1913] s. 345–368; Rudzka Anna: Rzymskie popiersia Józefa Piłsudskiego s. 369–381; Dolistowska Małgorzata: Upamiętnić Marszałka. Wilno i kresy północno-wschodnie w hołdzie Józefowi Piłsudskiemu – monumenty, miejsca i architektoniczne „pomniki żywe” s. 383–428; Dacka-Górzyńska Iwona M.: „Wartości duchowe przybrane w materię” – refleksje z inwentaryzacji grobów polskich na południu Francji (Hyères, Mentona, Nicea) s. 429–461; Mieszewicz Stanisław Stefan: Stół „sztabowy” – pamiątka wojny polsko-bolszewickiej 1919–1920 roku s. 463–475; Drozd Andrzej: Nowe odkrycia na tatarskich cmentarzach w Studziance i Lebidziewie s. 477–524; Olbromska Urszula: Sygnowane nagrobki na polskich mogiłach w rejonie przygranicznym obecnego obwodu lwowskiego. Uwagi inwentaryzacyjne s. 525–580; Kozakewycz Olena: Rola kobiet w powstaniu i działalności Ligi Pomocy Przemysłowej s. 581–603; Horban Iryna: Muzeum Przemysłu Artystycznego we Lwowie w okresie II wojny światowej s. 605–620; Heyke Krzysztof: Ostatni europejscy bartnicy, których spotkałem s. 621–639.
T. 1. 2010.

679. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 13. Pod red. Wojciecha Walczaka, Katarzyny Wiszowatej-Walczak. Białystok 2020 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 639, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 19).

Materiały z IV Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Rzeszów–Jarosław, 3–6 X 2018 r.

Treść: Gliński Piotr: Przedmowa s. 9–11; Walczak Wojciech: Wstęp s. 13–20; Walczak Piotr: Introduction s. 21–27; Lewicki Jakub: O progu architektury początków niepodległości. Przygotowanie do odbudowy Kresów II Rzeczypospolitej s. 29–85; Uchowicz Katarzyna: Kresowe imaginarium. Przykłady identyfikacji i dokumentacji wizualnej ziem wschodnich II Rzeczypospolitej s. 87–113 Pszczółkowski Michał: Architektura kolejowa na Kresach Północno-Wschodnich II Rzeczypospolitej s. 115–149; Kasprzak Aleksandra J.: Znane, nieznanne, zapomniane. Huty szkła w guberni wołyńskiej w latach 1863–1914 s. 151–215; Bernatowicz Tadeusz: Pałace na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego w czasach zaborów: splendor – destrukcja – trwanie s. 217–235; Skep ʼan Anastasiā: Restauracja pamiatnikow architektury w Belarusi (iz opyta raboty istorika nad restawraciej zamkov v Mire i Nesviže s. 237–252; Nestorow Rafał: Inwentaryzacja założen dworsko-ogrodowych na terenie dawnego województwa lwowskiego. Stan i dalsze perspektywy badań s. 253–273; Betlej Andrzej: Zapomniane rezydencje rodziny Woronowiczów

s. 275–302; Barczyk Alina: Architektura neogotycka na ziemiach dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Dzieje i wymowa ideologiczna założeń rezydencjonalnych s. 303–332; Mychajłyszyn Olga: Cechy charakterystyczne architektury mieszkaniowej okresu międzywojennego w Krzemieniu s. 333–356; Cherkes Bohdan, Linda Sviltana, Mychajłyszyn Olga: Architektura miasta i ropa naftowa: rozkwit i upadek Boryslawia s. 357–376; Volkau Mikola: Rekonstrukcja Starego zamku w Grodnie s. 377–387; Kucharzewska Joanna: Zespół pałacowy w Chorostkowie na Ukrainie – historia i problematyka konserwatorska s. 389–417; Tomalska-Więcek Joanna: Pałac Czapskich w Dobrzyniewie w świetle inwentarza z 1749 roku s. 419–464; Szałygin Jerzy: Dwór Reytanów w Hruszówce – zagadnienia historyczne i konserwatorskie s. 465–530; Abramuk Inna: Dworek w zabudowie miasta Łucka jako pomnik tradycyjnej polskiej architektury s. 531–547; Surdokaitė-Vitienė Gabija: Flowered Gardens – 17th–18th-century Embroidery in Lithuania s. 549–594; Knapik Aleksandra: Nieznana podróż ogrodowa Izabeli z Flemmingów Czartoryskiej na Podole i Wołyn w 1805 roku s. 595–619; Rozbicka Małgorzata, Zdunek-Wielgońska Justyna: Dom huculski w przedwojennych inwentaryzacjach studentów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej s. 621–640.
T. 1. 2010.

680. STAN badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej. T. 14. Pod red. Wojciecha Walczaka, Katarzyny Wiszowatej-Walczak. Białystok 2020 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 635, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang. (Zachowanie Polskiego Dziedzictwa Narodowego; 20).

Materiały z IV Międzynarodowego Kongresu Naukowego, Rzeszów–Jarosław, 3–6 X 2018 r.

Treść: Gliński Piotr: Przedmowa s. 9–11; Walczak Wojciech: Wstęp s. 13–20; Walczak Wojciech: Introduction s. 21–28; Krochmal Jacek: Wspólne dziedzictwo archiwalne Rzeczypospolitej s. 29–40; Krochmal Anna: Dziedzictwo archiwalne II Rzeczypospolitej – jego losy i znaczenie dla nauki polskiej s. 41–57; Kaeperecyk Urszula: Archiwalia I Rzeczypospolitej, rewindykowane do Polski na podstawie traktatu ryskiego z 1921 roku, przechowywane w Archiwum Głównym Akt Nowych s. 59–70; Wierzbicka Elżbieta: Polonika na Wołyniu. Gromadzenie i inwentaryzacja po 1918 roku s. 71–113; Gawron Przemysław: Materiały do dziejów wojskowości koronnej za panowania Zygmunta III Wazy w księgach grodzkich lwowskich w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy we Lwowie s. 115–142; Balcerek Mariusz: Dwa nieznanne plany Torunia z Rikskartivet w Sztokholmie s. 143–158; Ziemlewska Anna: Sobieszciana w Narodowym Archiwum Historycznym Białorusi w Mińsku. Rozpoznanie i upowszechnianie w pracy Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie s. 159–178; Kowkiel Lilia: Polonika w zbiorach biblioteki Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi w Grodnie s. 179–197; Salina Anna: Z Języ do Plocka. Powrót szczątków trzynastowiecznego kodeksu zrabowanego z Biblioteki Seminarnej s. 199–231; Skłodowski Jan: Biblioteka dawnego kolegium pijarów w Podolnie na Spiszu s. 233–252; Rozen Fryderyk: Druki XVI–XVII wieku z oficyn ewangelickich Wielkiego Księstwa Litewskiego w bibliotekach Litwy. Stan badań bibliograficznych s. 253–287; Kuzicki Jerzy: Miejsca święte i polscy pielgrzymi do Ziemi Świętej w „Dzienniku dwunastoletniej misji apostołskiej na Wschodzie” o. Mansweta Aulicha s. 289–308; Lemanaitė Greta: Listy Henryka Bukowskiego do Romualda Mielczarskiego z lat 1896–1900. Źródło do dziejów biblioteki Muzeum Polskiego w Rapperswilu s. 309–326; Budzyński Radosław: Skarb z Lublina. „Index Chronologicus” Gustawa Manteuffla s. 327–340; Soliński Krzysztof: Stare druki w bibliotece Fundacji Rzymskiej imienia J. Z. Umiaostowskiej w Rzymie s. 341–377; Ciesielski Tomasz: Opawski epizod

staropolskich ksiąg sądowych – przyczynek do relokacji archiwaliów polskich w czasie II wojny światowej s. 379–431; Nabywaniec Stanisław: Polskie instytucje kościelne poza granicami kraju i ich misja religijna oraz patriotyczna – na przykładzie Papieskiego Instytutu Polskiego w Rzymie s. 433–444; Jeziorski Paweł A.: Katarzyna z Działyńskich Hylzenowa i jej testament – karta z dziejów polsko-inflanckich elit szlacheckich u schyłku XVIII wieku s. 445–472; Rączka-Jeziorska Teresa: Ziemiańska przyjemność, która uszczupla kapitał. O sposobach świętowania na dworach dawnych Inflant Polskich (XVIII–XIX w.) s. 473–485; Buczyło Andrzej: Materiały do dziejów przedrozbiorowej diecezji brzeskiej w opisie 7 fondu Wileński Prawosławny Konsystorz Duchowy s. 487–500; Wereda Dorota: Fundacje i fundatorzy unickich klasztorów bazylikańskich w XVII wieku s. 501–520; Lorens Beata: Inwestycje budowlane bazylianów w XVIII wieku na przykładzie klasztoru i cerkwi w Krystynopolu s. 521–538; Sygowski Paweł: Dekanat kobryński brzeskiej części unickiej diecezji włodzimiersko-brzeskiej w świetle wizytacji ks. Stefana Litwinki w 1725 roku – cerkwie i ich wyposażenie s. 539–571; Sulikowska-Belczowska Aleksandra: Losy zabytków sztuki cerkiewnej w Rzeczypospolitej po odzyskaniu niepodległości s. 573–605; Chomik Piotr: Cerkiew Zmartwychwstania Pańskiego w Białymstoku w okresie międzywojennym s. 607–636. T. 1. 2010.

681. STANUCH Zbigniew: Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim (1945–1989) w publikacjach pracowników Instytutu Pamięci Narodowej. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 17]: 2017 [nr] 1 s. 111–124, streszcz. ang.

682. STĘPNIK Andrzej: “Free with the free, equal with the equal”. Poles and Ukrainians against the background of the conversion of the Jagiellonian myth. Experience of Polish historiography at the beginning of the 20th century. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 465–485, streszcz. pol.

683. STOBIECKI Rafał: Europa Środkowa / Europa Środkowo-Wschodnia z perspektywy historii wyobrażonej. Między historią, geografią a literaturą. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 273–300, streszcz. ang.

684. STOBIECKI Rafał: What is new in Polish historiography? *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 7–30.

685. STOLICKI Jarosław: Badania nad konfederacją gołąbską we współczesnej historiografii. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 473–489, streszcz. ang.

686. SZYMECZYK Maciej: Stan badań dziejów młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju. *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 201–226, streszcz. ang.

Z XVI w.

687. ŚWIDERSKI Kamil: Recepcja pierwszego wydania książki Leszka Moczulskiego „Wojna polska 1939. Rozgrywka dyplomatyczna w przededniu wojny i działania wojenne we wrześniu – październiku 1939” w piśmiennictwie

polskim na emigracji. *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 155–174.

Wydana w 1972 r. i recenzje z l. 1972–1974.

688. TAFIŁOWSKI Piotr: Droga naukowa Profesora Edwarda Potkowskiego [1934–2017]. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 429–440.

689. [VERBIC’KA Polina] Verbytska Polina: What history do young Ukrainians need today? Reinterpretation of the image of the Polish-Lithuanian Commonwealth in contemporary Ukrainian historiography and history education. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 66–73.

690. VIDAS históricas. Conversaciones con Tadeusz Łepkowski, Marian Małowist, Janusz Tazbir y Aleksander Gieysztor. Participan Bronisław Geremek [i in.]; coordinación e introducción Ryszard Stemplowski. Warsaw 2019 Scholar 8° ss. 167.

Toż w jęz. pol.: Żywoty historyczne. Tadeusz Łepkowski, Marian Małowist, Janusz Tazbir, Aleksander Gieysztor w wywiadach z lat 1986–1989. Pytania zadają i odpowiedzi komentują Bronisław Geremek, Jerzy Jedlicki, Henryk Samszonowicz, Ryszard Stemplowski, Henryk Szlajfer, Michał Tymowski, Tadeusz Wasilewski; wstępem i przypisami opatrzył R. Stemplowski. Kęty 2020 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 139, nrb. 1. (Biblioteka Historyczna).

Treść: Stemplowski Ryszard: O niezapomnianych rozmowach historyków z historykami s. 3–26; Historia i historycy według Tadeusza Łepkowskiego s. 27–49; Historia i historycy według Mariana Małowista s. 50–70; Historia i historycy według Janusza Tazbira s. 71–102; Historia i historycy według Aleksandra Gieysztora s. 103–133.

Toż plik tekstowy PDF (1,19 MB).

691. WAGNER Marek: Dorobek biograficzny Profesora Jana Wimmera w latach 1959–1976. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojaskowej*. T. 21: 2020 s. 37–49, streszcz. ang.

692. WAINGERTNER Przemysław: Projekt „Elektroniczna Platforma Transferu Wiedzy i Zasobów Źródłowych. Wizje roli Polski w Europie Środkowo-Wschodniej w koncepcjach geopolitycznych, gospodarczych i cywilizacyjno-kulturowych w XX w.” (grant MNiSW, DIALOG 0151/2017). *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 260–261.

693. WĄSOWICZ Jarosław: Działalność duszpastersko-wychowawcza salezjanów na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 1945–2015. Stan badań. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 15]: 2015 [nr] 1 s. 143–170, streszcz. ang.

694. WCZESNOŚREDNIOWIECZNA Niemcza. Archiwalia z badań archeologicznych w Niemczy z lat 1950–1981. Early medieval

Niemcza. Archives from archaeological studies in Niemcza, Lower Silesia from the years 1950–1981. Red. Joanna Kachel-Szyjka, Krzysztof Jaworski, Aleksander Limisiewicz. Wrocław 2020 Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego 4° ss. 219, il., mapy, streszcz. ang. Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego. (In Pago Silensi. Wrocławskie studia wczesnośredniowieczne; 5).

Treść: Jaworski Krzysztof, Limisiewicz Aleksander, Pankiewicz Aleksandra: Wprowadzenie s. 7–11; Kachel-Szyjka Joanna: Stan badań nad osadnictwem wczesnośredniowiecznym w Niemczy s. 13–19; Kachel-Szyjka Joanna: Dokumentacja aktowa i rysunkowa dotycząca wczesnośredniowiecznego kompleksu osadniczego w Niemczy, przechowywana w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego s. 21–95; Jaworski Krzysztof, Matyja Aleksandra, Adamczewski Michał, Pawlicki Jakub: Dokumentacja fotograficzna z badań archeologicznych w Niemczy (1950–1981) s. 97–190; Limisiewicz Aleksander, Jaworski Krzysztof: Problematyka dotycząca wczesnośredniowiecznej Niemczy w pracach dyplomowych powstałych i przechowywanych w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego s. 191–201; Jaworski Krzysztof, Limisiewicz Aleksander: Zakończenie, czyli na przekór słowom Mnicha z Szaway s. 203–206; Literatura s. 211–219.

695. WEBER Wolfgang E. J.: Polen in der deutschen Geschichtsforschung 1850–1933. Bemerkungen zum Polenbild in der „Historischen Zeitschrift“. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 247–272, streszcz. ang., pol.

696. WERNER Wiktor, Trzoss Adrian: W stronę historiografii zjawisk cyfrowych. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 421–438.

697. WIDZIAK Aleksandra: Zofia Nowakowska [ur. 1928] – biografia. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 211–215.

Muzealnik; zawiera też bibliografię prac.

698. WIJACZKA Jacek, Mikulski Krzysztof: Historia Polski wczesnonowożytnej w syntezach Jerzego Topolskiego. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 89–110.

699. WITCZAK Zbigniew: Stan badań nad klasztorem kanoników regularnych w Żaganiu w średniowieczu. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 9–25, streszcz. ang.

700. WOKÓŁ nowej syntezy dziejów Drugiej Rzeczypospolitej. Red. nauk. Włodzimierz Mędrzecki. Warszawa 2019.

Rec.: Piłatowicz Józef, *Historia i Świat*. T. 9: 2020 s. 165–167.

701. WOLSZA Tadeusz: Naukowe fascynacje profesora Jana Molendy [ur. 1930]. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 7–20, streszcz. ang.

702. WOŁOSZYN Marcin: Zanim Skrzetuski poznał Bohuna. Grody Czerwieńskie, pogranicze polsko-ruskie w wiekach średnich.

Stan i perspektywy badań. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 11–27, streszcz. ang.

703. WÓJCIK Artur: Fantazmat Wielkiej Lechii. Jak pseudonauka zawładnęła umysłami Polaków. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 248, il.

Rec.: Jezuit Mateusz, *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 299–305.

704. WRITING history in medieval Poland. Bishop Vincentius of Cracow and the *Chronica Polonorum*. Ed. by Darius von Güttner-Sporzyński. Turnhout 2017 Brepols Publishers 8° ss. XII, 289, il. (Cursor Mundi; vol. 28).

Treść: Güttner-Sporzyński Darius von: Introduction s. VIII–XII; Güttner-Sporzyński Darius von: Bishop Vincentius of Cracow and his “*Chronica Polonorum*” s. 1–17; Maciejewski Jacek: Vincentius’s background and family origins: the evidence and hypotheses s. 19–42; Dobosz Józef: Motives and inspirations: an exploration of when and why the “*Chronica Polonorum*” was written s. 43–61; Zwiercan Marian: A history of the manuscripts of the “*Chronica Polonorum*”: the influence of Vincentius on history writing s. 63–78; Skibiński Edward: The language of Vincentius’s “*Chronicle*” s. 79–98; Skibiński Edward: The narrative in Vincentius’s “*Chronicle*” s. 99–117; Chmielewska Katarzyna: The impact and influence of Antiquity and Bible in the “*Chronica Polonorum*” s. 119–137; Kałuża Zenon: Vincentius’s “*Chronicle*” and intellectual culture of the twelfth century s. 139–173; Żmudzki Paweł: Vincentius’s construct of a nation: Poland as “*res publica*” s. 175–197; Wiszewski Przemysław: The power of a prince: Vincentius on the dynasty’s source of power s. 199–219; Bubczyk Robert: Values and virtues: church life and courtly culture s. 221–242; Pauk Marcin Rafał: Lords and peasants: Polish society and economy in transition s. 243–266; Appendix 1: The main representatives of Piast dynasty s. 267–274; Appendix 2: The chronology of Polish history c. 920–1230 s. 267–274.

Rec.: Adamska Anna, *History of Humanities*. Vol. 3: 2018. no 2 s. 412–414; Bagi Dániel, *Hungarian Historical Review*. Vol. 7: 2018 no 1 s. 145–147; Fudge Thomas A., *Parergon*. Vol. 36: 2019 no 1 s. 203–204; Knoll Paul W., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 76–79; Kowalska-Pietrzak Anna, *Studi Medievali*. Serie terza. A. 61: 2020 fasc. 1 s. 315–321; Rzepliela Michał, *Mittellateinisches Jahrbuch*. Bd. 54: 2019 H. 3 s. 512–515.

705. WRYK Ryszard: Sport polski w cieniu swastyki. Szkic historiograficzny. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 7–34, streszcz. ang.

706. ZAMORSKI Krzysztof: Historia gospodarcza Jerzego Topolskiego. Narracja o wybranych wątkach dziejów gospodarczych Polski. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 71–88.

707. ZAMORSKI Krzysztof: Przez profesjonalizację do międzynarodowej ekumeny historyków. Historiografia polska na międzynarodowych kongresach nauk historycznych w latach 1898–1938. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 279, nlb. 1, il.

708. ZAWANOWSKA Marzena: Najważniejsze publikacje ostatnich lat na temat kazaizmu, jego historii i literatury – przegląd i próba oceny.

Kwartalnik Historii Żydów. [R. 20]: 2020 nr 1 s. 207–234, streszcz. ang.

709. ZIELIŃSKI Sławomir: Jezuici a reformacja w syntezach szkoły lelewelewskiej. [Joachim] Lelewel, [Jędrzej] Moraczewski i [Henryk] Schmitt. *Nasza Przeszłość*. T. 134: 2020 s. 209–232, streszcz. ang.

710. ŽIFČÁK František: Spomienka na Dr. h.c. doc. PhDr. Ivana Chalupického

(1932–2020). *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 348–349.

Historyk zajmujący się dziejami Spisza.

711. ŻYDZI polscy w oczach historyków. Tom dedykowany pamięci profesora Józefa A. Gierowskiego. Red. Adam Kaźmierczyk, Alicja Maślak-Maciejewska. Kraków 2018.

Rec.: Fijałkowski Paweł, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 2 s. 521–522.

3. DYDAKTYKA I POPULARYZACJA HISTORII

a) Opracowania dydaktyczne

Zob. poz. 822, 3087.

712. AMBROSEWICZ-JACOBS Jolanta: Islands of memory. The landscape of the (non-)memory of the Holocaust in Polish education from 1989 to 2015. Kraków 2020 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 484, nlb. 3.

713. ANTONOWICZ Sylwia: Muzeum w polskiej szkole na Łotwie. Miejsce pamięci, spotkań i narzędzie w edukacji. Studium przypadku. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio J: Paedagogia-Psychologia. Vol. 32: 2019 [nr] 2 s. 83–92.

714. BORKOWSKI Igor: Techniki historii mówionej jako narzędzie pracy dydaktycznej ze studentami dziennikarstwa. Teoria i praktyka. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 54–68, streszcz. ang.

715. BUGAJSKA-WIECŁAWSKA Joanna: „Narracja a interpretacja obrazów. Perspektywa dydaktyczna”. *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 127–144.

716. CZAJKOWSKA Izabela Maria: Odkrywamy historię wokół nas. Materiały dydaktyczne do nauki historii w przestrzeni miasta. Białystok 2020 PTTK Region. Oddz. w Białymstoku 4° ss. 51, il., mapy.

Dla nauczycieli kl. VI–VIII.

717. DEPORTACJE Górnoślązaków do ZSRS w 1945 roku. Materiały dla nauczyciela: Kornelia Banaś, Marcin Niedurny, Andrzej Sznajder; materiały dla ucznia: Dariusz Węgrzyn, K. Banaś, M. Niedurny, A. Sznajder, Michał Skwara, Judyta Ścigala. Wyd. 2, rozszerz. i zaktualizowane. Katowice 2020 IPN 4° teka (2 zeszyty, tabl. 134), il. + DVD. (Teki Edukacyjne IPN).

Wyd. 1. 2008.

718. DEREJCZYK Marta, Kurpiel Anna: Edukacja regionalna obok głównego nurtu – bliżej źródeł i wiedzy lokalnej. Przykład działań na Dolnym Śląsku. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 59: 2020 s. 69–88.

719. EDUCARE necesse est – dziedzictwo pamięci. Przykłady dobrych praktyk edukacyjnych. Red. nauk. Violetta Urbaniak. Warszawa 2020 DiG; AP 8° ss. 266, il. AP w Warszawie.

Materiały z IV Ogólnopolskiej Konferencji Archiwistów i Historyków, Warszawa, 13–14 VI 2019 r.

Treść: Urbaniak Violetta: Wstęp s. 9–10; Stępnik Władysław: Problemy UNESCO z dziedzictwem i pamięcią s. 13–28; Supruniuk Mirosław A.: Archiwa a pamięć emigracji s. 29–33; Szczepaniak Marek, Tyrchan Grażyna: Archiwa a pamięć. Wykorzystywanie „pamięci powszechnej” i „pamięci potencjalnej” jako cel działań edukacyjnych archiwów państwowych s. 35–40; Pachowicz Anna, Pachowicz Małgorzata: Małopolskie symbole dziedzictwa pamięci s. 41–49; Filippek Agnieszka: Wehikuł czasu – archiwum pamięci regionu, czyli o przedwojennej, wielokulturowej, wieloreligijnej i wielowyznaniowej Sądeckożyźnie w świetle materiałów archiwalnych s. 51–59; Sochacka Urszula: Działania archiwów jako forma upowszechniania wiedzy i upamiętniania ofiar – w kontekście pamięci o niemieckim, nazistowskim obozie dla dzieci i młodzieży przy ulicy Przemysłowej w Łodzi s. 61–68; Stanuch Zbigniew: Ocalić od zapomnienia. Dokumenty Polskiego Instytutu Źródłowego w Lund jako ważne źródło historyczne w badaniach historii niemieckich nazistowskich obozów koncentracyjnych s. 69–83; Marculewicz Damian: Kwestionariusze szkół wojennych jako źródło do badań nad zniszczeniami wojennymi na przykładzie gminy Kuźnica s. 85–98; Jaszczuńska Marta: Historia i działalność Biura Odbudowy Stolicy i jego znaczenie dla pamięci Warszawy s. 99–105; Sztarski Rafał: Pamięć o Warszawie w materiałach archiwalnych instytucji polonijnych w Londynie s. 107–112; Supruniuk Anna: Archiwa a pamięć: casus Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie s. 113–122; Stachurska-Maj Teresa: Pamięć odradzającej się państwowości w edukacji szkolnej s. 125–135; Chyła Dariusz: Pamięć regionalna czy „światowa” w działalności edukacyjnej Archiwum Państwowego w Toruniu s. 137–147; Siemiński Daniel: Kształtowanie i upowszechnianie pamięci historycznej podczas lekcji historii s. 149–157; Reczek Rafał: Wielkopolska wiktoria. Edukacja zakłeta w portalu internetowym – pw.ipn.gov.pl s. 159–168; Ruhlund Katarzyna: Pierwsza wojna światowa i narodziny II Rzeczypospolitej we współczesnych podręcznikach niemieckich i materiałach do nauczania historii s. 169–180; Milewska Marta: Historia pamięcią pisana, czyli o polsko-niemieckich spotkaniach biograficznych s. 181–191; Konik Jacek: Swoi a obcy – żydowscy bohaterowie odrodzonej

Polski s. 193–199; Wnorowski Radosław: Sposoby upamiętnienia komendanta przez Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego s. 201–215; Łuniewski Tadeusz: Rotmistrz Witold Pilecki jako przykład odpowiedzialnego obywatela s. 217–225; Gawryszczak Marcin, Kaiper-Miszulowicz Aleksandra, Sachnowska Kamila: Głosy z przeszłości. Archiwalia z zasobu Instytutu Pamięci Narodowej na wystawie „Dowody zbrodni. Przedmioty z Łączki” w pawilonie X więzienia na Rakowieckiej s. 227–237; Pakielna Anna: „Wysięg po historię” – konkurs wiedzy i sprawności dla dzieci i młodzieży organizowany przez Oddział w Pułtuskim Archiwum Państwowego w Warszawie s. 239–252; Starczewska-Wojnar Aleksandra, Sowińska Justyna: „Wybieram Polskę” – pamięć, edukacja, animacja s. 253–260.

720. GRABOWSKA-PIEŃKOSZ Dorota, Falkowska Joanna: Współczesne tendencje w nauczaniu historii wychowania w wybranych ośrodkach akademickich. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 23: 2020 [z.] 3 s. 95–109.

721. HISTORIA. [Aut.] Włodzimierz K. Kowalczyk, Andrzej Kaproń, Włodzimierz Chybowski, Wioletta Kozak. Warszawa 2019 Ośr. Rozwoju Edukacji; Min. Edukacji Nar. 4° ss. 68, il. (Vademecum Nauczyciela. Wdrażanie podstawy programowej w szkole ponadpodstawowej).

722. MADEJ Anna: Changes in the study programmes for historical studies in Poland in the years 2002–2020 based on the programmes introduced in the Institute of History of the Siedlce University of Natural Sciences and Humanities. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 67–76, streszcz. pol.

723. MYSAKOWSKA Agnieszka, Szajewska Agnieszka: Historia [kl.] 7. Przewodnik metodyczny dla nauczyciela. Red. merytoryczna Szymon Ciecchanowski, A. Szajewska, Mirosław Waldon. Kielce 2020 MAC Edukacja 4° ss. 239, nlb. 1, il.

724. NARÓD w szkole. Historia i nacjonalizm w polskiej edukacji szkolnej. [Aut.] Wojciech Józef Burszta [i in.]. Gdańsk–Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Katedra; Wydaw. Uniw. SWPS 8° ss. 352, il.

Lata 1989–2019.

725. ORZECZOWSKA Beata: Problematyka wielokulturowości w kontekście współczesnych problemów społecznych i ich odzwierciedlenie w edukacji społecznej i historycznej. *Edukacja. Kultura. Społeczeństwo*. R. 1: 2020 s. 75–104, streszcz. ang.

726. PIASEK Wojciech: Krytyczne bycie w świecie edukacji historycznej – antropologiczny i kulturoznawczy głos o edukacji historycznej w polskich szkołach. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 59: 2020 s. 203–214.

727. POWSTANIA śląskie 1919–1921. Materiały edukacyjne do wystawy elementarnej Instytutu Pamięci Narodowej. Strefa edukacji: Angelika Blinda, Aleksandra Korol-Chudy, Ryszard Mozgol. Katowice 2020 Oddziałowe Biuro Edukacji Nar. IPN 8° ss. 76, il., mapy.

728. RAWSKI Witold: Odwaga i roztropność polskiego żołnierza w trakcie zmagania wojennych 1920 roku. Warszawa–Wilno 2020 Tow. Projektów Edukacyjnych 8° ss. 28, il. + 1 płyta DVD. (Edukacja Multimedialna).

729. RAWSKI Witold, Cygan Wiktor: Nad Niemnem rozgromiliśmy bolszewików. Warszawa–Wilno 2020 Tow. Projektów Edukacyjnych 8° ss. 32, il., mapa + 1 płyta DVD. (Edukacja Multimedialna).

730. SYTUACJA ludności żydowskiej w Kraju Warty. Materiały dydaktyczne dla nauczycieli. Żabikowo 2020 Muzeum Martyrologiczne 4° ss. 95, nlb. 1, il. (Z Archiwum Muzeów w Chełmnie nad Nerem i w Żabikowie).

731. TELICKA-BONECKA Antonina, Bonecki Jarosław: Miasto pamięci. Materiały dydaktyczne. Warszawa 2019 Fund. Tow. Projektów Edukacyjnych 8° ss. 24, il.

Scenariusz zajęć – Warszawa w czasie II wojny światowej.

b) Programy, podręczniki szkolne i akademickie

732. BALICKI Adam: Historia [kl.] 2. Szkoły ponadpodstawowe. Karty pracy ucznia. Zakres podstawowy. Cz. 1 i 2. Gdynia 2020 Operon 4° ss. 102, nlb. 1, il.

733. CHOIŃSKA-MIKA Jolanta, Szlanta Piotr, Zielińska Katarzyna: Historia [kl.] 2. Liceum i technikum. Zakres rozszerzony. Warszawa 2020 WSiP 8° ss. 527, il.

734. CIECHANOWSKI Szymon: Historia [kl.] 7. Podręcznik dla klasy siódmej szkoły podstawowej. Kielce 2020 Grupa MAC 4° ss. 248, il.

735. CIECHANOWSKI Szymon: Historia. Zeszyt ćwiczeń dla klasy siódmej szkoły podstawowej. Kielce 2020 Grupa MAC 8° ss. 96, il.

736. CZUBATY Jarosław: Historia [kl.] 2. Podręcznik. Liceum i technikum. Zakres podstawowy. Warszawa 2020 WSiP 4° ss. 323, nlb. 1, il.

737. DAWIDZIUK Marek: Historia [kl.] 2. Szkoły ponadpodstawowe. Maturalne karty pracy. Zakres rozszerzony. Cz. 1 i 2. Gdynia 2020 Operon 4° ss. 115, il.

738. FASZCZA Michał Norbert, Lolo Radosław, Wiśniewski Krzysztof: Historia [kl.] 1. Liceum i technikum. Podręcznik. Zakres podstawowy. Wyd. 2. Warszawa 2020 WSiP 4° ss. 343, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2019.

739. IZDEBSKA Agnieszka, Izdebski Tytus, Kowalski Artur: Zrozumieć przeszłość. [Cz.] 1. Maturalne karty pracy do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Wyd. 3. Warszawa 2019 Nowa Era 4° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

740. JÓZKÓW Beata: Historia. Szkoła podstawowa. Klasy 4–6. Wyd. 2 zaktualizowane. Kraków 2020 Wydaw. Edukacyjne Greg 8° ss. 242, nlb. 2, il. (Repetitorium na 100%).

741. JÓZKÓW Beata: Historia. Szkoła podstawowa. Klasy 7–8. Kraków 2020 Wydaw. Edukacyjne Greg 8° ss. 270, nlb. 2, il. (Repetitorium na 100%).

742. [JUREK Krzysztof, Łynka Aleksander]: Tablice. Historia. Tekst Krzysztof Jurek i Aleksander Łynka. Konin–[Żychlin] 2020 Wiedza 8° ss. 192.

743. KALWAT Wojciech, Lis Małgorzata: Historia [kl.] 4. Szkoła podstawowa. Podręcznik. Wyd. 2. Warszawa 2020 WSiP 4° ss. 183, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2017.

744. KAŃKOLEWSKI Igor, Kowalewski Krzysztof, Plumińska-Mieloch Anita: Historia [kl.] 7. Szkoła podstawowa. Podręcznik. Wyd. 2. Warszawa 2020 WSiP 4° ss. 256, il.

Wyd. 1. 2017.

745. KOWALCZYK Włodzimierz K., Śniegocki Robert: Zrozumieć przeszłość. [Cz.] 2. Maturalne karty pracy ze wskazówkami do rozwiązania zadań. Do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Warszawa 2020 Nowa Era 4° ss. 96, il.

Aut. Cz. 1. Robert Śniegocki (Warszawa 2019).

746. LIS Małgorzata: Historia [kl.] 4. Szkoła podstawowa. Zeszyt ćwiczeń. Wyd. 3. Warszawa 2020 WSiP 4° ss. 80, il. + magnetyczna oś czasu + magnetyczne figury postaci historycznych.

Wyd. 1. 2017.

747. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Ojczysty Panteon i ojczyste spory. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 7. Warszawa 2020 WSiP 8° ss. 256, il.

Wyd. 1. 2013.

748. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Rządzący i rządzeni. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 7. Warszawa 2020 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

749. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Wojna i wojskowość. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 6. Warszawa 2020 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

750. MASSALSKI Adam, Bożyk Izabela: Historia wychowania i myśli pedagogicznej. Skrypt dla studentów. Warszawa 2020 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 274, il. Wyższa Szkoła Pedagog. im. Janusza Korczaka w Warszawie.

751. OPRACOWANIA tematów z historii. Od starożytności do 1815 roku. Red. Bożena Deja-Gałecka, Witold Mizerski. Warszawa 2020 Adamantan 8° ss. 287, il.

752. PLUMIŃSKA-MIELOCH Anita: Historia [kl.] 7. Szkoła podstawowa. Zeszyt ćwiczeń. Wyd. 3. Warszawa 2020 WSiP 8° ss. 108, nlb. 4, il.

Wyd. 1. 2017.

753. POLSKIE drogi do niepodległości 1914–1918. Wybór źródeł dla szkół. Wybór i oprac. źródeł Katarzyna Helik, Paweł Kowalski, Magdalena Zapolska-Downar. Łódź–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 4° ss. 199, il.

754. STACJA edukacja. Historia [kl.] 4. Pomoc edukacyjna. Oprac. red. i merytoryczne Dorota Jabłońska, Łukasz Marks. Warszawa 2020 WSiP 4° ss. 31, nlb. 1 + okulary 3D + folie dekodujące obraz.

755. STACJA edukacja. Historia [kl.] 7. Pomoc edukacyjna. Oprac. red. i merytoryczne Dorota Jabłońska, Łukasz Marks. Warszawa 2020 WSiP 4° ss. 47, nlb. 1 + okulary 3D + folie dekodujące obraz.

756. USTRZYCKI Mirosław, Ustrzycki Janusz: Historia [kl.] 2. Podręcznik dla szkół branżowych I stopnia. Dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej. Gdynia 2020 Operon 8° ss. 192, il., mapy.

757. USTRZYCKI Mirosław, Ustrzycki Janusz: Historia [kl.] 2. Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych. Zakres podstawowy. Cz. 1: Nowożytność do końca XVII w. Gdynia 2020 Operon 8° ss. 248, il.

Toż. Cz. 2: Wiek XVIII i epoka napoleońska. Gdynia 2020 ss. 174, il., mapy.

758. USTRZYCKI Mirosław, Ustrzycki Janusz: Historia [kl.] 2. Podręcznik do szkół ponadpodstawowych. Zakres rozszerzony. Cz. 1: Nowożytność do końca XVII w. Gdynia 2020 Operon 8° ss. 384, il.

759. ŻOŁNIERZE wyklęci. Polskie podziemie narodowe 1944–1963. Red. nac. i koordynacja projektu Karol Wołek; zespół red. Rafał Drabik, Rafał Sierchuła, Mariusz Warachim, Leszek Żebrowski. Wyd. 2, popr. Lublin 2020 Stow. im. Kazimierza Wielkiego 4° ss. 52, il.

Materiały pomocnicze dla szkół podstawowych i średnich. Wyd. 1. 2015.

c) Studencki ruch naukowy

760. JUŚCIŃSKI Rafał: Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Historyków Studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie za rok 2020. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 349–350.

761. KALENDARIUM działalności członków Koła Naukowego Historyków Studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (KNHS KUL). *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 201–205.

762. KŁOŚ Anna: Sprawozdanie z XXI Ogólnopolskiego Zjazdu Studentów Archiwistyki, Kraków, 24 kwietnia 2019 r. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 115–116.

763. PRZYBYLSKA Joanna, Janicki Marcin, Nitecki Jakub: Sprawozdanie z realizacji drugiej części projektu pt. „Miejsca i motywacje tożsamości. Polacy na Kresach Wschodnich”, Odessa, 16–23 listopada 2019 r. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 161–176.

Przez studentów Wydziału Historii UAM w Poznaniu. Sprawozdanie z cz. 1. *Tamże*. [R. 9]: 2019 nr 4.

764. STUDENT zawsze obecny. 60 lat działalności Koła Naukowego Bibliotekoznawców Uniwersytetu Wrocławskiego (1960–2020). Pod red. Olgi Kowalczyk i Jakuba M. Łubockiego. Wrocław 2020 Inst. Informacji Nauk. i Bibliotekoznawstwa Uniw. Wrocławskiego 4° ss. 99,

il., streszcz. ang., niem., ros. Koło Nauk. Bibliotekoznawców Uniw. Wrocławskiego.

765. WYDMĄSKI Wojciech: Ogólnopolski Zjazd Kół Nauk Historycznoprawnych – państwo, prawo i jednostka. Katowice, 17 maja 2019 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 385–386.

d) Popularyzacja historii

766. BEDNARZ Alina: Tyski szlak kobiet. Spacerownik. Tychy 2020 Stow. ON/OFF 8° ss. 123, nlb. 1, il.

Przewodnik historyczny.

767. CABAN Ewa: Adaptacje obiektów przemysłowych na cele turystyczne na przykładzie Szlaku Zabytków Techniki województwa śląskiego. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 46–76.

768. FORUM Archeologii Publicznej. Popularyzacja i edukacja archeologiczna. Red. Patryk Banasiak, Monika Freygart-Dzieruk, Natalia Stawarz, Ewa Wielocha. Łódź–Toruń 2020 ArchaeGraph 8° ss. 170, il.

Księga pamiątkowa dedykowana pamięci Romana Jakimowicza (1889–1951).

Materiały z konferencji nauk., Toruń, 12–13 IX 2019 r.

Treść: Freygart-Dzieruk Monika, Stawarz Natalia: Wstęp s. 7–9; Banasiak Patryk, Wielocha Ewa: Sprawozdanie z ogólnopolskiej interdyscyplinarnej konferencji naukowej „Forum Archeologii Publicznej. Popularyzacja i edukacja archeologiczna”, Instytut Archeologii UMK w Toruniu, 12–13 września 2019 r. s. 11–23; Freygart-Dzieruk Monika: Wspomnienie Romana Jakimowicza [1889–1951] s. 25–35; Cerwińska Aleksandra: Fashionization of archaeology in the perspective of content marketing s. 37–48; Stawarz Natalia: Pogrzebane marzenia Indiany Jonesa – kilka uwag na temat zaburzonych wyobrażeń o archeologii we współczesnym świecie s. 49–69; Lubowicka Alicja Marika: Archeologia przy okazji – nowa wystawa stała w Domu Mikołaja Kopernika w Toruniu s. 71–81; Puziuk Jakub: O sztuce palenia bez „dymu”. Archeologiczna wystawa „Mieszkańska kultura palenia tytoniu”. Fajki w nowożytnej tradycji i obyczajowości mieszkańców Krakowa w kontekście trudnej publicznej debaty nad używkami s. 83–95; Banasiak Patryk: Ośrodki turystyczne i ośrodki naukowe, a popularyzacja wiedzy archeologicznej. Prezentacja problemu współpracy na przykładzie Instytutu Archeologii UMK i JuraParku Solec s. 97–119; Radziwiłko Katarzyna: Formy i metody działań popularyzatorskich na przykładzie edukacji archeologicznej w Górach Wysokich, pow. sandomierski, woj. świętokrzyskie s. 121–138; Freygart-Dzieruk Monika: Z archeologią przez świat, sposoby popularyzacji – działalność Archeologicznego Koła Miłośników Średniowiecza IA UMK s. 139–156; Wielocha Ewa: Archeologia wokół kociołka. Wycinek z działalności Koła Naukowego Studentów Archeologii Instytutu Archeologii UMK s. 157–170. Toż. Dane tekstowe (Plik tekstowy PDF: 11,9 MB).

769. GRAŻAWSKI Kazimierz: Ośrodek Edukacji Historycznej Gród Foleszek na Pojezierzu Brodnickim – od festynów do żywej

historii. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 85–90, streszcz. ang.

Od 1996 r.

770. MOC pamiętania. Polsko-niemieckie seminarium dla młodzieży niewidomej i niedowidzącej. Die Kraft des Erinnerns. Ein deutsch-polnischen Seminar für blinde und sehbehinderte Jugendliche, 17 XI – 23 XI 2018, Oświęcim. Oprac. Ewa Guziak. Oświęcim 2019 Fund. Na Rzecz Międzynar. Domu Społkań Młodzieży 8° ss. 71, nlb. 5, il.

Tekst równol. pol., niem.

771. NOWACZYK Joanna: Odtworzenie proklamacji niepodległości z 1848 roku w Mosinie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 149–154.

Dot. rekonstrukcji ogłoszenia proklamacji.

772. OSIECKI Jerzy: Rzeczpospolita Kielccka czyli Strzelcy w Kielcach. Miejskie ścieżki historyczne. Kielce 2020 Wydaw. „Światowid” 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Przewodnik.

773. PAWLETA Michał: Przeszłość na sprzedaż. Archeologia i jej wytwory w kulturze konsumpcyjnej we współczesnej Polsce. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 241–282, streszcz. ang.

774. SZALKIEWICZ Wojciech K.: Szlak Świętej Warmii. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 455–462.

Trasa turystyczna, projekt promocji subregionu.

775. ŚLADAMI Armii Krajowej w Małopolsce. Przewodnik historyczno-krajoznawczy. [Cz.] 1. [Zespół aut.:] Arkadiusz Bąk, Marek Bik, Olgierd Grott, Monika Karolczuk; współpr. Dawid Golik, Jakub Maszkiewski. Kraków 2019 Księg. Akademicka; Muzeum AK im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” 8° ss. 324, nlb. 3, il., mapy. (Biblioteka Muzeum Armii Krajowej w Krakowie; nr 5).

776. ŚWIĄTKOWSKI Tomasz: Sprawozdanie z VIII edycji konkursu „Nasi sąsiedzi – Żydzi” (2020). *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 343–345.

Konkurs dla młodzieży organizowany przez Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Gminę Chmielnik i Kuratorium Oświaty w Kielcach.

777. TWIERDZA Toruń. [Aut.] Andrzej Gawlak, Tomasz Iwaszkiewicz, Tomasz Kowalski, Paweł Pilarski. Grudziądz 2020 SGK – Tomasz Kowalski 8° ss. 400, il. (Fortyfikacje Pomorza Nadwiślańskiego).

Przewodnik.

B. NAUKI POMOCNICZE HISTORII

1. ARCHIWA. ARCHIWISTYKA

a) Archiwa ogólne

Zob. poz. 680, 1498, 1534, 1543, 1715, 1853, 2826, 3123, 3870, 6807, 9737, 9851.

778. 100 LAT polskich archiwów państwowych. Pod red. Ireny Mamczak-Gadkowskiej. Poznań 2020. *Historii UAM* 8° ss. 251, il.

Treść: Mamczak-Gadkowska Irena: Wstęp s. 7–9; Konstantkiewicz Marek: Przemiany podstaw prawnych działania polskiej administracji archiwalnej w latach 1918–2018 s. 11–22; Stępnik Władysław: Aspekty międzynarodowe działalności archiwów polskich, związane z odzyskaniem państwowości w roku 1918 s. 23–39; Mazur Hubert, Rosa Agnieszka: Rozwój prac publicznych archiwów z perspektywy stulecia archiwów państwowych s. 41–52; Chorążyczewski Waldemar: Funkcja a działalność naukowa archiwów (refleksja na marginesie studiów nad archiwistyką polską okresu międzywojennego) s. 53–70; Roman Wanda: Razem czy osobno? U źródeł koncepcji zarządzania archiwami w Polsce s. 71–87; Mamczak-Gadkowska Irena: Koncepcje budowy polskiej sieci archiwalnej w okresie międzywojennym s. 89–99; Degen Robert, Syta Krzysztof: Archiwum byłej Komisji Generalnej w Bydgoszczy w latach 1900–1924. Przyczynek do genezy bydgoskiego archiwum państwowego s. 101–113; Stażewski Marek: Archivalische Auseinandersetzung – próba rozbioru archiwów polskich w okresie II wojny światowej s. 115–126; Matysiak Jarosław: Udział Kazimierza Kaczmarczyka w ratowaniu akt archiwów warszawskich w latach 1944–1945 s. 127–136; Kulecka Alicja: Archiwa Ziem Rzeczypospolitej utraconych w wyniku ugodnień mocarstw koalicji antyhitlerowskiej w polskiej literaturze archiwalnej i historycznej (1945–1989) s. 137–157; Wacławik Beata: Kształtowanie się sieci archiwalnej na Pomorzu wschodnim po 1945 roku s. 159–175; Niedźwiedzka Magdalena: Archiwa dokumentacji specjalnej w Polsce – wybrane aspekty gromadzenia dokumentacji audio-wizualnej s. 177–191; Drzewiecki Bartosz: Środowisko polskich archiwistów w połowie XX wieku w świetle korespondencji Włodzimierza Budki s. 193–203; Jaśkowska-Józefiak Zuzanna, Józefiak Piotr: Wkład archiwistów poznańskich w rozwój archiwistyki polskiej s. 205–218; Laszuk Anna: Publikacje archiwów państwowych jako źródła informacji s. 219–243; Sak Monika, Wytrzybszak Sebastian: Współpraca archiwów uniwersyteckich z archiwami państwowymi na przykładzie Archiwum UAM s. 245–251.

779. ADAMUS-KOWALSKA Justyna, Bangrowska Agnieszka: Archiwa jako instytucje

kultury: współczesne wyzwania w kontekście archiwizacji dokumentów elektronicznych oraz zabezpieczenia oryginalnej dokumentacji papierowej. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 13: 2020 nr 1 s. 41–66, streszcz. ang.

780. ARCHIWA bez granic. Pamiętnik VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich. Kielce, 20–21 września 2017 r. Red. Waldemar Chorążyczewski i Krzysztof Strykowski. Warszawa 2019.

Rec.: Laszuk Anna, *Archeion*. T. 121: 2020 s. 512–518.

781. ARCHIWA kościelne w niepodległej Polsce. Pod red. Anna Laszuk. Warszawa 2020 NDAP 8° ss. 316, il.

Treść: Laszuk Anna: Wstęp s. 7–12; Adameczyk Jerzy: Znaczenie dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwami oraz Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 r. dla archiwów kościelnych II Rzeczypospolitej s. 15–41; Hamryszczak Artur: Tworzenie archiwów kościelnych po odzyskaniu przez Polskę niepodległości oraz gromadzenie przez nie zasobu s. 43–59; Wąsowicz Jarosław: Próby kształcenia archiwistów kościelnych w okresie międzywojennym s. 61–72; Ryś Grzegorz: Ze skarbów Muzeum Archidiecezji Łódzkiej. Formularz przysięgi Jana Łaskiego s. 75–79; Wysokiński Ireneusz: Dzieje Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów i jego obecna struktura s. 81–97; Filipiuk Grzegorz: Ukryte i ocalone. Trudne losy Archiwum Warszawskiej Prowincji Kapucynów w dziejach zakonu w Polsce s. 99–109; Jędrzejczak Laurencja Marianna: Jak powstało archiwum zakonne. Archiwum Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi s. 111–126; Gotfrefjów-Tarnogórska Agnieszka: Archiwa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej po 1945 r. Charakterystyka s. 127–132; Skibiński Paweł: Archiwum Sekretariatu Prymasa Polski z czasów prymasów Stefana Wyszyńskiego i Józefa Glempa s. 133–138; Kowaluk Wojciech: Straty poniesione przez łódzkie świątynie w okresie I wojny światowej w świetle źródeł przechowywanych w Archiwum Państwowym w Łodzi s. 139–161; Janik Agnieszka: Akta stanu cywilnego w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi kryją dodatkowe treści s. 163–179; Chamarczuk Mariusz: Archiwum Polskiej Misji Katolickiej w Sztokholmie s. 183–193; Kowalska Jadwiga: Polska Misja Katolicka w Anglii i Walii w jej archiwum s. 195–206; Mleczek Wojciech: Zasób archiwum księży zmarłych zmarłych

w Rzymie s. 207–218; Dudała Halina: Archiwum zakonne „in statu nascendi”. Studium przypadku s. 221–234; Okulus Jacek: Opracowanie akt parafialnych w Archiwum Diecezjalnym Warszawsko-Praskim s. 235–240; Różański Mieczysław: Projekt katalogu dobrych praktyk. Opracowywanie i udostępnianie archiwaliów w archiwach kościelnych s. 241–248; Żurek Waldemar W.: Zadania i działania Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II s. 251–263; Kufel Robert R.: Działalność Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych oraz indywidualne inicjatywy s. 265–272; Niestrój Henryk: Prawne aspekty udostępniania oryginałów i kopii materiałów archiwalnych w archiwach kościelnych s. 273–284; Szczepanowska Henryka, Kowalcz Mieczysław: Archiwum jezuitów kłódzkich. Uratować, zabezpieczyć, udostępnić społecznie, czyli UZUS. Praktyka w Kłodzku s. 285–298; Laszuk Anna, Sołomienik Michał: Program UNESCO Pamięć Świata i obecność dokumentów kościelnych na jego listach s. 299–316.

782. ARCHIWA Rodzinne Niepodległej. Pod red. Małgorzaty Grzybalskiej. Wrocław 2020 AP 4° ss. 120, il. AP we Wrocławiu.

Katalog zbiorów.

783. ARCHIWA wyodrębnione w polskiej sieci archiwalnej. Materiały z XIV Ogólnopolskiego Seminarium Archiwalnego Sekcji Archiwa Zakładowe Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, Oddziału w Płocku Stowarzyszenia Archiwistów Polskich i Archiwum Państwowego w Płocku, Płock, 28–29 maja 2019 r. Pod red. Andrzeja Jabłońskiego. Szczecin 2020 Stow. Archiwistów Pol. 8° ss. 203, nlb. 11 tabl., il. (Studia, Materiały, Konferencje SAP; 8).

Treść: Borysiuk Piotr: Specyfika funkcjonowania archiwów wyodrębnionych w Polsce – aspekty prawno-historyczne i strukturalne. Zarys problematyki s. 19–85; Barszcz Anna: Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (EZD) w instytucjach posiadających archiwa wyodrębnione s. 87–91; Kornak Katarzyna, Pałka Ewa: Udostępnianie materiałów archiwalnych w archiwach wyodrębnionych w świetle obowiązujących przepisów prawa s. 93–103; Snopkowska Małgorzata, Różyński Szymon: Zasób Archiwum Wojskowego w Toruniu oraz jego kształtowanie s. 105–134; Dąbrowski Adam: Materiały archiwalne z archiwów wyodrębnionych w zasobie Archiwum Akt Nowych (przejmowanie i charakterystyka zawartości) s. 135–148; Cseh Gergő Bendegúz: The new role of the Historical Archives. Cultural education and awareness-raising at a recent service archive s. 149–164; Kuligowski Janusz: Archiwum Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – organizacja, zasób, udostępnianie s. 165–178; Kuliewicz Wojciech, Żmuda Bożena: Charakterystyka zasobu Archiwum Sejmu oraz metody jego opracowania i zabezpieczania s. 179–194; Kubaś Robert: Niektóre aspekty działania Archiwum Senatu. Historia, zasób, zakres działania, elektroniczna przyszłość s. 195–203.

784. ARCHIWISCI i historycy wobec państwa i społeczeństwa. Zbiór studiów. Red. nauk. Jacek Kordel, Alicja Kulecka. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 252, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Kordel Jacek, Kulecka Alicja: Wstęp s. 7–9; Roman Wanda Krystyna: Środowisko archiwalne w Polsce. Zarys problematyki badawczej s. 13–25; Lewandowska Dorota: Udział pracowników Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie w opracowaniu zasobu, akcjach rewindykacyjnych, pracach badawczych (XX w.) s. 27–51; Kamieński Andrzej: Berliński okres życia Józefa Paczkowskiego [1861–1933] s. 53–67;

Kozłowski Michał: Józef Jasnowski (1906–2009). Szkic do portretu s. 69–84; Kulecka Alicja: Rozważania Kazimierza Konarskiego [1886–1972] o historii, państwie i społeczeństwie s. 85–122; Stravinskienė Vitalija: Dobra kultura Wilna między Rosją/ZSRR, Polską a Litwą (1918–1940) s. 125–140; Konstantiewicz Marek: Przemiany zadań administracji archiwalnej w świetle przepisów prawa polskiego z lat 1918–2019 s. 141–152; Dąbrowski Adam Grzegorz: Źródła do badań genealogicznych w zasobie Archiwum Akt Nowych w Warszawie s. 153–166; Gąsior Renata: Kształtowanie narastającego zasobu archiwalnego. Nowe perspektywy s. 167–179; Wojtyński Maciej: Archiwum TVP. Niektóre aspekty gromadzenia i opracowywania nagrań s. 181–195; Kulecka Alicja: Rola społeczeństwa w procesie odzyskiwania niepodległości. Wokół rozważań historyków Polski Odrodzonej (1918–1939) s. 199–243.

785. ARCHIWUM, archiwistyka, kultura. Antologia. Red. nauk. Waldemar Chorążyczewski, Wojciech Piasek, Agnieszka Rosa. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 329.

Treść: Chorążyczewski Waldemar: Wprowadzenie albo o genezie i początkach antropologizowania archiwistyki w toruńskim ośrodku naukowym s. 9–14; Piasek Wojciech: „Ja” w archiwistyce i archiwum. Antropologizowanie archiwistyki. Propozycja toruńskiego środowiska archiwistów s. 15–18; Chorążyczewski Waldemar: Archiwista-teoretyk? Archiwozof? Archiwistyk? s. 21–29; Chorążyczewski Waldemar: Metodologia archiwistyki. Archiwistyka między nauką a refleksją s. 31–40; Chorążyczewski Waldemar: Uwagi o przedmiocie i problematyce zantropologizowanej archiwistyki s. 41–51; Rosa Agnieszka: Archiwa między historią a pamięcią. Antropologizowanie archiwistyki s. 53–84; Piasek Wojciech: „Nowa archiwistyka”. W stronę kulturowej teorii archiwum i archiwaliów s. 85–98; Rosa Agnieszka: O pożytkach z refleksji antropologicznej w archiwistyce – funkcja edukacyjna archiwów s. 101–110; Rosa Agnieszka, Siuda Kamila: Antropologia kulturowa i metody etnograficzne w archiwistyce s. 111–124; Wiśniewska-Drewniak Magdalena: Badania archiwów społecznych. W poszukiwaniu „lokalnych archiwistyk” s. 125–144; Rosa Agnieszka, Siuda Kamila: Analiza egodokumentalna pamiętników archiwistów jako przyczynek do poznania mentalności określonej grupy zawodowej s. 145–161; Chorążyczewski Waldemar, Rosa Agnieszka: Egodokumenty – egodokumentalność – analiza egodokumentalna – spuścizna egodokumentalna s. 163–172; Rosa Agnieszka: Egodokumentalność polskiego zasobu archiwalnego s. 173–183; Wiśniewska-Drewniak Magdalena: Egodokumentalność archiwów społecznych s. 185–197; Rosa Agnieszka: Indywidualność twórcy archiwaliów a struktura zasobu archiwalnego s. 201–211; Rosa Agnieszka: Ślad człowieka w Internecie. Zagadnienie archiwizacji Internetu od strony archiwistyki zantropologizowanej s. 213–224; Wiśniewska-Drewniak Magdalena: Postmodernizm a archiwa społeczne s. 225–231; Ciechanowski Hadrian: O spuściznie inaczej czyli nieśmiertelność otwarta w archiwaliach s. 233–241; Chorążyczewski Waldemar: Archiwa i pamięć. Z dzieł polskich archiwów s. 245–261; Wiśniewska-Drewniak Magdalena: Archiwum jako miejsce pamięci s. 263–273; Ciechanowski Hadrian: Archiwum jako miejsce zapamiętania s. 275–283; Wiśniewska-Drewniak Magdalena: Archiwum społeczne – archiwum emocji s. 285–294; Bewicz Piotr: Pogranicza archiwistyki, czyli gdzie? s. 299–307; Chorążyczewski Waldemar, Piasek Wojciech, Rosa Agnieszka: Zamiast zakończenia. Puryzm antropologiczny i archiwalny a zantropologizowana archiwistyka s. 317–318; Wykaz pierwodruków s. 319–322; Wybrana literatura s. 323–328.

786. BANIECKI Adam, Laszuk Anna: Funkcje aktotwórcze na przykładzie archiwów państwowych. Rozważania wstępne. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 11(13): 2020 s. 189–208.

787. BORYSIUK Piotr: „Co jest w archiwach...”. Podział zasobu archiwalnego i ewidencyjnego komunistycznego resortu spraw wewnętrznych w okresie 1989–1992. Rozpoznanie zagadnienia. (Cz. 1). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 594–627, streszcz. ang.

788. BORYSIUK Piotr: Próba likwidacji statusu „archiwów państwowych wyodrębnionych” w projekcie ustawy – Prawo archiwalne z 1995 r. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 122–150, streszcz. ang.

789. CIECHANOWSKI Hadrian: Funkcja naukowa archiwów – próba definicji i systematyzacji. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 466–477, streszcz. ang.

790. CIECHANOWSKI Hadrian: Wybrane problemy ochrony tajemnic ustawowo chronionych w procesie udostępniania materiałów archiwalnych w archiwach państwowych. [W:] *Bezpieczeństwo informacyjne w dyskursie naukowym*. Kraków 2017 s. 95–103.

791. COŁBECKA Monika: Jak przygotowani są użytkownicy do wizyty w archiwum? Analiza porównawcza stron internetowych wybranych archiwów w świecie. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 11(13): 2020 s. 45–72.

792. COŁBECKA Monika: Schematy wyszukiwania informacji w zasobach archiwalnych w dobie elektronicznych pomocy archiwalnych. [W:] *Nauka o informacji w okresie zmian. Innowacyjne usługi informacyjne*. Praca zbiorowa. Warszawa 2018 s. 259–270.

793. CYFROWE Archiwum Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych. Przewodnik po zasobach. Red. nac. i koordynacja zadania Karol Wołek; red. Aleksandra Bierzyńska, Cezary Deneka, Bożena Wołek. Lublin 2020 Zw. Żołnierzy Nar. Sił Zbrojnych 8° ss. 24, 4, il.

<https://archiwumcyfrowe.nsz.com.pl>.

794. DRZEWIECKA Dorota: Przepisy regulujące zarządzanie dokumentacją na przedpolu archiwalnym bliższym w sądach powszechnych w Polsce w latach 1985–2019. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 102–121, streszcz. ang.

795. GOŁDA Agnieszka, Tałuc Katarzyna: Materiały źródłowe do biografii naukowej ks. prof. Wincentego Myszoza [1941–2017] (katalog z opracowaniem). Katowice 2020 Księg. św. Jacka 8° ss. 206, streszcz. ang., niem. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 26).

796. GRYGORCEWICZ Bartosz: Materiały archiwalne do dziejów hrabstwa kłodzkiego w zasobie Narodowego Archiwum w Pradze oraz Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Wrocław 2020 AP 4° ss. 104, il.

Katalog zbiorów.

797. GUT Paweł: Ustawowe podstawy działania archiwów niemieckich. Federalne i krajowe ustawy archiwalne. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 182–214, streszcz. ang.

798. JAŚKOWSKA-JÓZEFIAK Zuzanna: System prawny archiwów hiszpańskich. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 215–237, streszcz. ang.

799. KONOPA Bartłomiej: Archiwizacja Webu w Europie – narodowe archiwa Sieci. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 445–465, streszcz. ang.

800. KONOPA Bartłomiej: Strategia selektywna w archiwizacji Webu. Analiza wybranych przykładów. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 11(13): 2020 s. 97–118.

801. KONSTANKIEWICZ Marek: Regulacje prawa polskiego mające znaczenie dla działalności archiwalnej. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 15–67, streszcz. ang.

802. KULECKA Alicja: ‘Maximum of information’ – ‘minimum of records’. Collection building policy in the work of Director of Department of National Archives and Chief Directors of State Archives (1945–1989). *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 487–529, streszcz. pol.

803. ŁOSOWSKI Janusz: Problem zasad etycznych w pracy polskich archiwistów. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 217–243, streszcz. ang.

XX–XXI w.

804. MAGIER Dariusz: Documentation of the communist nomenclature in the Polish Peoples Republic. An outline of the problem. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 436–448, streszcz. pol.

805. MAGIER Dariusz: Organisation of archival records in the opinion of archivists of State Archives in Poland based on results of the 2018 survey. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 531–543, streszcz. pol.

806. MAKOWSKI Dariusz: Archiwa a systemy informatyczne w administracji publicznej. Wstęp do problematyki. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 411–444, streszcz. ang.

807. „NIE zapomnijcie tamtych dni”. Źródła do dziejów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” z lat 1980–1989 w archiwach państwowych. Praca zbiorowa. Pod red. Dariusza A. Rymara, Krzysztofa Kowalczyka, Marka Kietlińskiego. Warszawa 2020 NDAP 8° ss. 747, tabl. 5, il., streszcz. ang. NDAP.

Treść: Pietrzyk Paweł: Od wydawcy s. 9–10; Rymar Dariusz A., Kowalczyk Krzysztof, Kietliński Marek: Wstęp s. 11–16; Archiwa centralne: Witecka Małgorzata: Komunikat o aktach do dziejów NSZZ „Solidarność” w archiwach państwowych znajdujących się w zasobie archiwum zakładowego Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie s. 19–31; Kalisz Katarzyna, Plewka Katarzyna: Dokumentacja audiowizualna do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Narodowego Archiwum Cyfrowego s. 33–41; Archiwa państwowe: Kietliński Marek: Źródła do dziejów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Region Białystok w zasobie Archiwum Państwowego w Białymstoku s. 45–61; Dereszyńska-Romaniuk Melania: Archiwalia Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” przechowywane w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy s. 63–83; Dubaj Ewa: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Częstochowie s. 85–101; Szmtykowska Beata: Źródła do badań nad dziejami NSZZ Solidarność i środowiskami opozycji demokratycznej w zasobie Archiwum Państwowego w Gdańsku s. 103–129; Rymar Dariusz A.: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim i ich przydatność do badań naukowych s. 131–155; Bestian-Zajac Anna: Materiały dotyczące historii NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Kaliszu s. 157–175; Szymańska Marta: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Katowicach s. 177–197; Pawłowski Piotr: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach i Oddziału Zamiejscowego w Sandomierzu i ich przydatność do badań naukowych s. 199–217; Borucki Robert: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie s. 219–243; Berska Barbara: Wybór źródeł do badań dziejów NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 w zasobie Archiwum Narodowego w Krakowie s. 245–277; Olender Elżbieta, Ratajewska Barbara: Materiały archiwalne dotyczące działalności Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Lesznie s. 279–295; Targońska Edyta: Źródła dotyczące NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Lublinie s. 297–315; Drzewiecka Anna: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” na tle sytuacji społeczno-politycznej w latach 1980–1981 przechowywane w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi s. 317–337; Kukowski Tomasz: NSZZ „Solidarność” ziemi elbląskiej w zasobie Archiwum Państwowego w Malborku s. 339–359; Korejwo Mariusz T.: Źródła archiwalne do dziejów NSZZ „Solidarność” (1980–1981) w zasobie Archiwum Państwowego w Olsztynie s. 361–377; Sowińska Justyna: „Solidarność” w materiałach archiwalnych przechowywanych w Archiwum Państwowym w Opolu s. 379–393; Wróbel Andrzej: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim s. 395–425; Piekarski Tomasz: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Płocku s. 427–435; Rogal Elżbieta: Źródła do dziejów „Solidarności” przechowywane w Archiwum Państwowym w Poznaniu s. 437–463; Dalecki Maciej: Materiały archiwalne do dziejów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w latach 1980–1981 w zasobie Archiwum Państwowego w Przemyślu s. 465–485; Głowacki Krzysztof: Materiały do dziejów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” z lat 1980–1989 w zasobie

Archiwum Państwowego w Radomiu s. 487–523; Irzyk Zbigniew: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Rzeszowie s. 525–537; Magier Dariusz: Dokumenty ruchu solidarnościowego 1980–1981 w zasobie Archiwum Państwowego w Siedlcach s. 539–553; Glatz Joanna: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie s. 555–593; Woźniak Zbigniew: Przewodnik po źródłach do dziejów NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego w Toruniu i Oddziału we Włocławku s. 595–625; Materiały do dziejów NSZZ „Solidarność” z lat 1980–1989 w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie. [Aut.] Jan Członkowski [i in.] s. 627–649; Trzaskowska Grażyna: Źródła archiwalne do dziejów NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu s. 651–681; Łaborewicz Ivo: Archiwalia dotyczące NSZZ „Solidarność” w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze (1980–1984) s. 683–697; Nawrocka Ewelina: Zarząd Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Biłgoraju w 1981 roku w świetle akt przechowywanych w Archiwum Państwowym w Zamościu s. 699–707.

808. NIEWĘGŁOWSKI Adrian: Własność materiałów archiwalnych. Kilka uwag o potrzebie zmian regulacji prawnych. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 68–91, streszcz. ang.

809. NOVA et vetera. Aktualne problemy archiwów diecezjalnych w Polsce. Red. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2016.

Rec.: Grin-Piszczek Ewa, *Archeion*. T. 121: 2020 s. 519–525.

810. NOWAK Łukasz: Kształtowanie się zasady proveniencji w Prusach w XIX i na początku XX wieku. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 37–44, streszcz. ang.

811. OPENKOWSKI Rafał: Źródła do dziejów harcerstwa w powiecie świeckim w zasobie archiwów Związku Harcerstwa Polskiego do roku 1989. *Rydwán*. Nr 15: 2020 s. 161–173, streszcz. ang.

812. PENCARSKI Kacper: Prezentacja nagrań audio i wideo w Internecie przez archiwa państwowe wobec wybranych problemów wynikających z poszanowania praw autorskich i praw pokrewnych. Kilka uwag środowiska akademickiego. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 82–101, streszcz. ang.

813. PEPEŁOWSKA Katarzyna: Najnowsze trendy w archiwistyce światowej. Na marginesie obrad Międzynarodowej Rady Archiwów w Adelajdzie „Designing the Archive 2019”. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 371–410, streszcz. ang.

814. PŁUCIENNIK Monika: Polska terminologia archiwalna w źródłach prawa. Warszawa 2020 NDAP 8° ss. 341, nlb. 1.

XX–XXI w.

815. POGRANICZA archiwistyki. Toruńskie Konfrontacje Archiwalne. Pod red. Waldemara

Chorażyczewskiego i Agnieszki Rosy. Toruń 2019.

Rec.: Południak Anna, *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 121–126.

816. RÓŻAŃSKI Mieczysław: Organizational statutes on diocesan archives in Przemyśl and Plock. A comparative analysis. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 26: 2020 z. 1 s. 207–226, streszcz. pol.

817. STĘPNIAK Władysław: Narodowe dziedzictwo archiwalne z perspektywy stulecia odzyskania niepodległości. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 275–286, streszcz. ang.

818. STĘPNIAK Władysław: Postęp, lecz i utrudnienia w działaniach UNESCO na rzecz ochrony i dostępności dziedzictwa archiwalnego. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 23–35, streszcz. ang.

819. STRYJKOWSKI Krzysztof: Od praw Rewolucji do Kodeksu Dziedzictwa (przemiany francuskiego prawa archiwalnego). *Archeion*. T. 121: 2020 s. 151–181, streszcz. ang.

820. URZĘDY konsularne Rzeczypospolitej Polskiej 1918–1945. Informator archiwalny. Oprac. Paweł Ceranka, Krzysztof Szczepanik. Warszawa 2020 NDAP; Min. Spraw Zagranicznych 8° ss. 458, nlb. 1, il. Min. Spraw Zagranicznych, NDAP. (Polska Służba Zagraniczna 1918–1945. Materiały źródłowe).

821. WIŚNIEWSKA-DREWNIAK Magdalena: Czasopismo „Archival Science” w latach 2011–2020 – analiza treści artykułów naukowych. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 342–371, streszcz. ang.

822. WYDAWNICTWA archiwów a edukacja. Rzecz o działalności wydawniczej archiwów w kontekście działań edukacyjnych i popularyzatorskich. Pod red. Huberta Mazura i Agnieszki Rosy. Warszawa 2020 NDAP 8° ss. 170, il.

Treść: Mazur Hubert, Rosa Agnieszka: Wstęp s. 7–9; Mazur Hubert: Publikacje archiwów państwowych a działalność edukacyjna s. 11–58; Machalek Małgorzata: Jakich źródeł potrzebuje edukacja historyczna? Uwagi o potencjale archiwów jako instytucji wspierającej nauczycieli historii s. 59–68; Urbaniak Violetta: Czy wydawnictwa archiwalne mogą być użyteczne na lekcjach historii? s. 69–84; Starczewska-Wojnar Aleksandra: W archiwum ożywiamy źródła. Nowe środki dydaktyczne do nauki historii w Archiwum Państwowym w Opolu s. 85–104; Jakubczak Zofia: Niewykorzystany potencjał edukacyjny wydawnictw archiwów państwowych na przykładzie serii „Ikonoteka Lubelska” s. 105–121; Młodziejewska Magdalena: Komiks jako medium komunikacyjno-artystyczne w pracy archiwalnej z dziećmi i młodzieżą na przykładzie warsztatów genealogicznych pt. „Od juniora do seniora – podróż w krainę przodków” s. 123–127; Filipek Agnieszka: Wydawnictwa w służbie popularyzacji –

przegląd subiektywny s. 129–138; Jaśkowska-Józefiak Zuzanna: Działalność wydawnicza hiszpańskiej Poddyrekcji Archiwów Państwowych w latach 1993–2019 s. 139–155; Czajka Elżbieta: Wydawnictwa edukacyjne archiwów w wybranych krajach anglojęzycznych s. 157–170.

823. ŻELAZEK Beata: Archiwum Pandemii A.D. 2020. Społeczna kolekcja dokumentów czasu pandemii SARS-CoV-2. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 529–532.

Projekt zainicjowany przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne

Archiwa krajowe

Zob. poz. 916, 1040, 9781.

Bydgoszcz

824. DERESZYŃSKA-ROMANIUK Melania: Źródła do dziejów Kościoła ewangelickiego w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 429–439.

825. KSIĘŻNIAKIEWICZ Piotr: Katalog materiałów archiwalnych do dziejów leśnictwa na terenie miasta i gminy Solec Kujawski w latach 1773–1990 w zasobach Archiwum Państwowego w Bydgoszczy oraz Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, Delegatura w Bydgoszczy. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 155–164.

826. KSIĘŻNIAKIEWICZ Piotr: Katalog materiałów archiwalnych do dziejów wojny i okupacji na terenie miasta i gminy Solec Kujawski, wytworzonych w latach 1945–1970, będących w zasobach Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 151–154.

Chełmno

827. ZIELIŃSKI Marek Grzegorz: Archiwum Fary Chełmińskiej. Bydgoszcz 2019.

Rec.: Laszuk Anna, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 527–534.

Gdynia

828. SIEKIERSKA Anna: Akta Inspektora-tu Szkolnego w Gdyni jako źródło do dziejów szkolnictwa powszechnego po II wojnie światowej. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 55–60, streszcz. ang.

Opis zasobu.

Gliwice

829. KANIA Natalia: Archiwalia dotyczące Zabrza w latach I wojny światowej w zasobach Archiwum Państwowego w Katowicach, Oddział w Gliwicach. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 7: 2015 s. 141–156.

Gniezno

830. MAGRIAN Jakub: Obiekty architektoniczne na gnieźnieńskiej Górze Lecha w świetle XVII-wiecznych źródeł historycznych. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 3: 2017 s. 154–171, streszcz. ang.

Sprawozdanie z kwerendy w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie w l. 2013–2014.

Jelenia Góra

831. NA STRAŻY regionalnej pamięci. Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze. W 75-lecie działalności polskich archiwów w mieście. Pod red. Ivo Łaborewicza. Wrocław–Jelenia Góra 2020 AP we Wrocławiu. Oddz. 8° ss. 169, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Łaborewicz Ivo: 75 lat polskiego archiwum historycznego w Jeleniej Górze s. 7–10; Łaborewicz Ivo: Archiwa Jeleniej Góry (Hirschberg) i ich zasób do maja 1945 r. s. 11–17; Łaborewicz Ivo: Archiwum w Jeleniej Górze przez przyzmat swoich siedzib w latach 1918–2020 s. 21–41; Baniecki Adam: Powiatowe Państwowe Archiwum w Lubaniu 1961–1975 i Archiwum Państwowe w Jeleniej Górze Ekspozytura w Lubaniu 1975–1992 – zarys dziejów s. 45–55; Sokal Małgorzata: Biblioteka Archiwum Państwowego Oddział w Jeleniej Górze 1945–2020 – zarys tworzenia zasobu regionalnego s. 59–64; Kowalski Jarosław: Profilaktyka i konserwacja zasobu aktywnego w Archiwum Państwowym s. 67–76; Łaborewicz Ivo, Pawlikowska Karolina: Kierownicy Archiwum w Jeleniej Górze w latach 1945–2020 – biogramy s. 79–92; Pokrątką-Szyska Paula: Pracownicy Archiwum w Jeleniej Górze w latach 1945–2020 s. 95–99; Pawlikowska Karolina: Spis zespołów Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze, stan na dzień 30 czerwca 2020 r. s. 103–142; Łaborewicz Ivo: Bibliografia publikacji dotycząca dziejów oraz zasobu Archiwum Państwowego Oddział w Jeleniej Górze (i jego poprzedników) oraz Oddziału w Lubaniu/Bolesławcu s. 143–158.

Kalisz

832. BESTIAN-ZAJĄC Anna: 100 lat sieci archiwów państwowych z perspektywy kaliskiej. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 127–133.

Katowice

833. GREINER Piotr: Sprawozdanie Dyrektora Archiwum Państwowego w Katowicach za 2019 rok. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 249–262.

834. SOBECZKO Mateusz: Materiały do historii szkolnictwa w zasobie Polskiej Akademii

Nauk Archiwum w Warszawie Oddziału w Katowicach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 147–158, streszcz. niem., ang.

Kielce

835. FRĄCZEK Lech: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach za rok 2019. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 307–311.

836. KOZŁOWSKI Damian, Zięba-Dąbrowska Agnieszka: Sprawozdania z cyklu „Spotkań ze źródłem archiwalnym” w 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 299–306.

Organizowanego przez Archiwum Państwowe w Kielcach i Instytut Historii UJK.

837. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach za rok 2019. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 533–539, streszcz. ang.

838. POGORZELSKA Iwona: Poczłtówka w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach na podstawie zespołu archiwalnego „Fotografie, pocztówki i dokumentacja epistolograficzna ze zbiorów Januariusza Glibowskiego, antykwariusza z Kielc” z lat 1890–1947. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 11–46, streszcz. ang.

839. RUTKOWSKA Wiesława: Działalność Archiwum Państwowego w Kielcach w 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 277–298.

840. SZCZERBA Agnieszka: Sprawozdanie z udziału Archiwum Państwowego w Kielcach w Dniu Przyjaźni Polsko-Węgierskiej 23 marca 2019 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 321–324.

841. WOŹNICZKA Elżbieta, Lewicka Ewa: Sprawozdanie z wystaw prezentowanych przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Kielcach w ramach projektu „Spotkania ze źródłem archiwalnym”. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 331–338.

Cykl organizowany przez Archiwum Państwowe w Kielcach.

Koszalin

842. CEYNOWA Tadeusz: Katolickie księgi metrykalne diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.

Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 113: 2020 s. 49–78, streszcz. ang.

W Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeszkiej; XVII–XX w.

Kraków

843. KRZYWDA Paulina: Tworząc skrawek historii... Wybrane inicjatywy z zakresu popularyzacji zasobu Archiwum Nauki PAN i PAU w 2019 r. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 214–223.

W Krakowie.

844. PASIERBEK Zbigniew: Referat Archiwum Urzędu Miasta Krakowa. Dzieje, organizacja i zasób archiwalny. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 181–193, streszcz. ang.

Utworzony w 1991 r.

845. POCHWALSKA Lilianna: Popularyzacja zasobu Archiwum Narodowego w Krakowie w roku jubileuszowym stulecia Archiwów Państwowych – podsumowanie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 200–202.

846. RAPORT z działalności Archiwum Narodowego w Krakowie 2018–2019. Red. Lilianna Pochwalska; współpr. Barbara Berska, Barbara Zbroja. Kraków 2020 Archiwum Nar. 8° ss. 64, il.

847. SOKÓŁ Anna, Warzecha Aldona: „Halo, tu Archiwum!” 2019 – druga edycja wydarzenia edukacyjnego Archiwum Narodowego w Krakowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 211–213.

848. SOKÓŁ Anna, Warzecha Aldona: „Poczuj historię. Plenerowe Laboratorium Archiwalne” jako przykład tematycznej imprezy na wolnym powietrzu Archiwum Narodowego w Krakowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 203–205.

Zorganizowane 8 VI 2019 r.

849. SZCZEPANIAK Jan: Rubrycele diecezji krakowskiej z lat 1735–1811 przechowywane w księgozbiorze podręcznym Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 353–370, streszcz. ang.

850. WRÓŃSKI Tomasz: Sprawozdanie z realizacji projektu „Archiwa Rodzinne Niepodległej” w Archiwum Narodowym w Krakowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 206–207.

2019 r.

851. ZĄBCZYŃSKI Paweł: Sprawozdanie ze stanu realizacji inwestycji budowy nowej siedziby Archiwum Narodowego w Krakowie za 2019 r. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 197–199.

852. ZYCH Ewelina: Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej od XVI wieku do 1879 roku. Kraków 2020 Księg. Akademicka; Archiwum i Bibl. Krakowskiej Kapituły Katedralnej 8° ss. 446, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Kapitulna na Wawelu; t. 12).

Rozprawa doktorska.

Krosno

853. MARECKI Józef: Inwentarz archiwum klasztoru Kapucynów w Krośnie. *Nasza Przyszłość*. T. 133: 2020 s. 259–314, streszcz. ang. XVIII–XXI w.

Lasowice Wielkie

854. ZAWADZKI Wojciech: Zasoby archiwalne parafii w Lasowicach Wielkich. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 159–181, streszcz. ang.

Legnica

855. ŁABOREWICZ Edyta: Nowe źródła do dziejów Legnicy i regionu legnickiego w Archiwum Państwowym we Wrocławiu Oddział w Legnicy (ważniejsze nabytki archiwaliów w latach 2016–2020). *Szkie Legnickie*. T. 41: 2020 s. 237–250.

Z okresu PRL-u i l. 90. XX w.

Leszno

856. OLENDER Elżbieta: Powstanie i działalność Archiwum Państwowego w Lesznie w latach 1950–2002. Leszno 2019 AP w Lesznie 4° ss. 278, nlb. 1, il.

Rec.: Łaborewicz Ivo, *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 299–303.

Lublin

857. BASAK Marta: Archiwum zakładowe Telewizji Polskiej Oddział w Lublinie. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 77–100, streszcz. ang.

Zal. w 1994 r.

858. FRĄCKIEWICZ Anna: Sprawozdania z podróży służbowych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 1953–1963 w zasobie archiwum zakładowego WUOZ w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 240–253.

859. „KARTKI na życie – życie na kartki”. Karty zaopatrzeniowe dla mieszkańców Lublina

z lat 1915–1921. Katalog. [Oprac.] Józef Kus. Lublin 2020 AP w Lublinie 8° ss. 191, nlb. 1, il. (Ikonoteka Lubelska; t. 6).

Gł. z zasobu Archiwum Państwowego w Lublinie.

860. WOJNA polsko-bolszewicka 1919–1921 w materiałach Archiwum Państwowego w Lublinie. Oprac. Bartosz Staregowski. Lublin 2020 AP 4° ss. 136, il., mapy.

Łódź

861. BRYK Adriana: Źródła do dziejów getta sieradzkiego w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi i jego oddziale w Sieradzu. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr.:] 2019 s. 189–197, streszcz. ang.

862. WALKIEWICZ Tomasz: Od Sarajewa do „Cudu nad Wisłą” – działalność popularyzatorska Archiwum Państwowego w Łodzi w latach 2009–2020. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 205–225, streszcz. ang.

Malbork

863. JANUSZ Małgorzata: Źródła do dziejów Elbląga z lat 1975–1998 w zasobie Archiwum Państwowego w Malborku. *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 179–188, streszcz. ang.

Oleśnica

864. TRZNADEL Łukasz: Działalność popularyzacyjna Archiwum Wojskowego w Oleśnicy w latach 2011–2015. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 11(13): 2020 s. 11–44.

Piotrków Trybunalski

865. W 100-LECIE działalności Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Księga jubileuszowa. Pod red. Tomasza Matuszaka; wybór dokumentów i opisy Tomasz Matuszak, Maciej Hubka, Aleksy Piasta. Piotrków Trybunalski 2019 AP 4° ss. 207, il.

Treść: Pietrzyk Paweł: Słowo wstępne Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych s. 7; Matuszak Tomasz: Zamiast wstępu s. 9–11; Matuszak Tomasz: Z dziejów Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim s. 13–33; Bibliografia selektywna publikacji poświęconych dziejom Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim s. 34–37; [Fotokopie dokumentów] s. 39–207.

Płock

866. BAŃKA Krystyna: Działalność Archiwum Państwowego w Płocku w roku 2019. *Płocki Rocznik Archiwalno-Historyczny*. T. 12: 2020 s. 95–105.

867. PIEKARSKI Tomasz: Obchody stulecia Archiwum Państwowego w Płocku w państwowej

sieci archiwalnej. *Płocki Rocznik Archiwalno-Historyczny*. T. 12: 2020 s. 107–116.

868. UROCZYSTOŚĆ stulecia Archiwum Państwowego w Płocku w państwowej sieci archiwalnej – listy gratulacyjne i fotorelacja. *Płocki Rocznik Archiwalno-Historyczny*. T. 12: 2020 s. 119–142.

27 VI 2019 r.

Poznań

869. SAK Monika: Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Organizacja, działalność, zasób. Poznań 2019.

Rec.: Marcinkowska Monika, *Archeion*. T. 121: 2020 s. 504–511.

870. ZAWACKI Krzysztof: Archiwum Państwowe w Poznaniu w latach 1939–1945. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 205–224, streszcz. ang.

Przemysł

871. GRIN-PISZCZEK Ewa: Dokumenty pergaminowe miasteczka Niżankowice w zasobie Archiwum Państwowego w Przemysłu. *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 9–23, streszcz. ukr., ang.

Skrzatusz

872. CEYNOWA Tadeusz: Archiwum Parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Skrzatuszu. Inwentarz. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 125–145, streszcz. ang.

Szczecin

873. BAŃKOWSKA Iga: Kalendarium wydarzeń w Archiwum Państwowym w Szczecinie w 2019 roku. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 185–209.

874. BŁASZAK Tomasz: Działalność Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie w latach 2005–2019. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 73–94, streszcz. ang.

875. FRĄCKOWIAK Piotr: Dobre praktyki czy praca u podstaw? – rozważania o zarządzaniu dokumentacją na przykładzie Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 61–72, streszcz. ang.

876. KOMPOWSKA Maria: Zasób archiwalny Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie oraz akta przekazane do Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 139–146.

XX–XXI w.

877. KOWALCZYK Krzysztof: Materiały jednostek wojewódzkiej administracji wyznawczej w Archiwum Państwowym w Szczecinie jako źródło do dziejów stosunków państwo-Kościół rzymskokatolicki w latach 1945–1989. *Archaeion*. T. 121: 2020 s. 306–326, streszcz. ang.

878. SITARZ Bartosz: Materiały archiwalne dotyczące historii ziemi polickiej wytworzone po 1945 r. w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 103–116, streszcz. ang.

879. SZUKAŁA Maciej: Archiwum Państwowe w Szczecinie w latach 1914–1945. Ludzie i działalność. Szczecin–Warszawa 2020.

Rec.: Degen Robert, *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 11(13): 2020 s. 225–229.

Toruń

880. CHYŁA Dariusz: Akta rodziny Steinbornów w Archiwum Państwowym w Toruniu. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 197–211, streszcz. ang.

881. ŻMUDZIŃSKI Mateusz: Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej i jego zasób. Toruń 2020 Toruńskie Wydaw. Diec. 8° ss. 213, il.

Lata 2001–2017.

Warszawa

882. DĄBROWSKI Franciszek: Cyfrowe Archiwum – system informacji archiwalnej i środowisko pracy archiwisty w Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 47–61, streszcz. ang.

883. JASZCZYŃSKA Marta: Akta policji polskiej z okresu drugiej wojny światowej w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 90–98.

884. JASZCZYŃSKA Marta: Akta Rady Głównej Opiekuńczej z okresu II wojny światowej w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 95–109, streszcz. ang.

885. KAPAŁA Adriana: Sprawozdanie. Powstanie Centrum Archiwistyki Społecznej i współpraca partnerska z Polskim Towarzystwem Historii Mówionej. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 298–302.

Otwarte w Warszawie w 2020 r.

886. KOŚKA Małgorzata: Źródła do kasaty klasztorów w 1864 roku w zasobie Archiwum

Głównego Akt Dawnych. *Nasza Przeszłość*. T. 133: 2020 s. 115–127, streszcz. ang.

887. KOWALSKA Alicja: Pruskie druki urzędowe wydane dla prowincji Prusy Nowoschodnie przechowywane w zasobie Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 287–313, streszcz. ang.

888. KROCHMAL Jacek: Kronika Archiwum Głównego Akt Dawnych za rok 2019. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 401–408.

889. LEWANDOWSKA Dorota: Inwentarze zespołów i zbiorów archiwalnych zatwierdzone przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2019. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 395–399.

890. OPENKOWSKI Rafał: Lustracje Archiwum Akt Nowych w Archiwum Głównej Kwatery Harcerstwa Polskiego ze zbiorów Muzeum Harcerstwa. *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 45–54, streszcz. ang.

891. STANUCH Zbigniew: Prymas Polski kardynał Józef Glemp w materiałach archiwalnych Instytutu Pamięci Narodowej. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 18]: 2018 [nr] 2 s. 183–194, streszcz. ang.

W Biurze Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów w Warszawie.

Włocławek

892. KAROLEWSKA Henryka [Ewa]: Listy w spuściźnie Adama Chodyńskiego. Rekonesans badawczy. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 27–48, streszcz. ang.

Przechowywane w Archiwum Diecezjalnym we Włocławku.

Wrocław

893. KOWALSKI Marek Daniel, Jujeczka Stanisław: W łączności ze Stolicą Piotrową. Dokumenty papieskie z Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Przy współpr. Mieczysławy Chmielewskiej. Wrocław 2020 AP 4° ss. 165, nlb. 2, il.

Katalog zbiorów.

Zamość

894. ŻYGAWSKI Jakub: 70 lat Archiwum Państwowego z Zamościu. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 7–32, streszcz. ang.

Zator

895. SIERANC-GUZDEK Joanna: Księgi uzupełniające do akt metrykalnych – specyficzna

dokumentacja zachowana w Urzędzie Stanu Cywilnego w Zatorze. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 159–197, streszcz. niem., ang.

Archiwa zagraniczne

Austria

896. GAUL Jerzy: Akta dotyczące Józefa Piłsudskiego z lat 1919–1926 w poselstwie austriackim w Warszawie w Archiwum Republiki w Wiedniu. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 347–368, streszcz. ang.

Białoruś

897. JOP Robert: Projekt digitalizacji staropolskich ksiąg sądowych z terenów Lubelszczyzny z zasobu Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi w Mińsku. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 63: 2020 s. 117–120, streszcz. ang., ros.

Słowacja

898. WIERZBICKA Beata: Polonica w zasobach Archiwum Państwowego w Lewoczy – IV etap. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 44–47. Cz. 1. *Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 3/4.

899. WIERZBICKI Piotr: Dokumenty dotyczące Łącka w Archiwum Państwowym

w Lewoczy. Cz. 1. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 39–43.

Stany Zjednoczone Ameryki

900. TARGOŃSKA Edyta: Źródła dotyczące odzyskania przez Polskę niepodległości w zasobie Archiwum Muzeum Polskiego w Ameryce. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 221–241, streszcz. ang.

W Illinois.

Szwajcaria

901. ZADENCKA Maria: Archiwum w Rapperswilu: Józef Mackiewicz [1902–1985] i adresaci jego korespondencji. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 129–142, streszcz. ang.

Szwecja

902. SCHOENWALD Dawid: Nieznane plany Grudziądza z XVII wieku w zbiorach szwedzkich. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 163–176, streszcz. ang.

W zbiorach Riksarkivet.

Ukraina

903. [LEVČENKO Larisa Leonidivna] Levchenko Larysa: Archival branch of Ukraine from 1917 to 1960: reforming the structure and the management. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 171–204, streszcz. ang.

2. BIBLIOTEKI

a) Ogólne

Zob. poz. 680, 1534, 3421, 8535.

904. ADAMCZYK Jerzy: Stowarzyszenia Bibliotek Kościelnych w Polsce, Włoszech i Hiszpanii w świetle ich statutów. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 5–24, streszcz. ang.

XX–XXI w.

905. JEST w nas moc! 85 lat Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na Lubelszczyźnie. Red. Joanna Chapska, Bożena Lech-Jabłońska. Lublin 2020 Stow. Bibliotekarzy Pol. Zarząd Okręgu 8° ss. 199, nlb. 1, il.

Lata 1935–2020.

906. KUŹMINA Dariusz: Zasoby Polonijnej Biblioteki Cyfrowej: czasopisma polonijne w Rosji. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 141–160, streszcz. ang.

907. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Inkunabuły i starodruki łysogórskie w zbiorach bibliotek polskich. *Debaty Świątokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 27–43.

908. WALECKA Dominika: Biblioteka publiczna jako instytucja „public history”. *Edukacja. Kultura. Społeczeństwo*. R. 1: 2020 s. 119–158, streszcz. ang.

Na przykładzie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie.

909. WAWRZYŃCZYK Jan: Polskolondyńskie druki ulotne i okolicznościowe w zasobach „Narodowego Fotokorpusu Języka Polskiego”. Warszawa 2020 Bel Studio Sp. z o.o. 8° ss. 62, il.

Repozytorium biblioteczne.

910. ZBIORY specjalne w bibliotekach polskich. Między tradycją a nowoczesnością. Cz. 1: Zbiory specjalne w służbie nauki i edukacji. Pod red. Agnieszki Borysowskiej, Michała

Gierkego. Szczecin 2020 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 197, nlb. 3, il. (Seria „Bibliotekarza Zachodniopomorskiego”; t. 17).

Treść: Pietrzyk Zdzisław: Stare druki – problem periodyzacji s. 12–18; Pietrzyk Zdzisław: Zbiory specjalne Biblioteki Jagiellońskiej – dzieje, zasób, stan opracowania s. 19–30; Franczyk-Cegła Agnieszka: Scalanie rozproszonych księgozbiorów na przykładzie historycznej kolekcji Ossolineum s. 31–46; Matyasik Joanna: *Bibliotheca Bernardina* w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy – stan i perspektywy badań s. 47–61; Łojko Alicja: *Pomeranica XVI–XVIII wieku* ze zbiorów Książnicy Pomorskiej jako źródło do badań biograficznych przy pracy redakcyjnej na rzecz internetowej encyklopedii pomeranica.pl s. 62–67; Otwinowska Dorota: Pamiętniki, dzienniki i wspomnienia w zbiorach rękopiśmiennych Muzeum Narodowego w Krakowie i ich znaczenie dla badań historycznych s. 68–78; Zsulc Alicja: Kolekcja wspomnień wojennych studentów Uniwersytetu Poznańskiego, Akademii Handlowej w Poznaniu i Szczecinie ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. Kierunki i możliwości badawcze s. 79–88; Gombin Krzysztof: Archiwum ks. Bronisława Ussasa (1885–1977) w zbiorach specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego s. 89–100; Przybyszewska Alicja: Badacz w archiwum pisarza. Działalność i zbiory Ośrodka Dokumentacji Wielkopolskiego Środowiska Literackiego s. 101–109; Maresz Barbara: Biblioteka Teatru Lwowskiego – unikatowe źródło badań s. 110–120; Wilgosiewicz-Skutecka Renata: „Linkowanie świata” – przyczynek do katalogowania zbiorów specjalnych s. 121–133; Pawłowicz Weronika: Inter Libros. Działalność edukacyjna Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Śląskiej s. 134–149; Baszko Agnieszka: Placówki muzealne Biblioteki Raczynskich w Poznaniu s. 150–167; Kościelniak-Osiak Agnieszka: Aspekty promocji zbiorów historycznych, artystycznych i specjalnych w bibliotece naukowej – na przykładzie działalności Oddziału Promocji, Wystaw i Współpracy Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie s. 168–178; Rudna Joanna, Wiktorska Anna: Znaczenie zbiorów specjalnych w bibliotekach naukowych na przykładzie Biblioteki Głównej ZUT [Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego] w Szczecinie s. 179–190.

911. ZBIORY specjalne w bibliotekach polskich. Między tradycją a nowoczesnością. Cz. 2: Zbiory specjalne a problematyka cyfryzacji. Pod red. Agnieszki Borysowskiej, Michała Gierkego. Szczecin 2020 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 134, nlb. 2, il. (Seria „Bibliotekarza Zachodniopomorskiego”; t. 18).

Treść: Skiba Aleksandra: Polskiej biblioteki cyfrowej portret własny s. 9–22; Franczyk-Cegła Agnieszka: Międzynarodowe, narodowe i lokalne bazy proweniencyjne online s. 23–32; Sidorowicz-Mulak Dorota: Proweniencyjna Grupa Robocza – idea projektu s. 33–47; Sroka Elżbieta: Udostępnianie i upowszechnianie cyfrowych zasobów dokumentów życia społecznego w sieci. Projekt „Cyfrowe zbiory dokumentów życia społecznego Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej” s. 48–57; Klembska Agnieszka, Galecka Anna: Wybrane aspekty tworzenia cyfrowego repozytorium zasobów nauki instytutów badawczych s. 58–64; Skiba Aleksandra: Zbiory specjalne Książnicy Pomorskiej w wersji elektronicznej: stan obecny i plany na przyszłość s. 65–75; Krzyszczuk Łukasz, Piotrowicz Grażyna: Cyfryzacja w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu oraz zasady typowania średniowiecznych zbiorów rękopiśmiennych do digitalizacji s. 76–91; Zbierańska Marta: Digitalizacja i retrokonwersja starych druków ze zbiorów Biblioteki Śląskiej s. 92–100; Maresz Barbara: Digitalizacja i cyfrowe udostępnianie zbiorów teatralnych s. 101–107; Bartnik Dorota, Michalski Radosław: Plakat polski z okresu PRL. Konserwacja, opracowanie i digitalizacja kolekcji w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego s. 108–117; Kuncewicz

Małgorzata, Nodzyńska Ewa: Regionalia w zbiorach specjalnych Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego i Zielonogórskiej Bibliotece Cyfrowej s. 118–130.

b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne

Biblioteki krajowe

Biecz

912. POLITYŁO Katarzyna: Druki Franciszka Cezarego w Bibliotece klasztoru Braci Mniejszych oo. Reformatów w Bieczu. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 35–59, streszcz. ang.

Zawiera też katalog.

Bielawa

913. BRZEZIŃSKA Anna: 10 lat Bielawskiej Placówki Muzealnej. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 439–444.

Dział Regionalno-Badawczy MBP w Bielawie, otwarty 28 XII 2009 r.

914. BRZEZIŃSKA Anna: Kalendarium Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie 2019. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 209–237.

915. UBYCH Urszula: Kalendarium Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie 2017. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.:] 2018 s. 211–246.

Bielsko-Biala

916. SNOPKOWSKA Maria: Biblioteka i Archiwum Diecezjalne w Bielsku-Białej. *Fides*. R. 26: 2020 nr 1 s. 67–78, streszcz. ang.

Chodzież

917. MATWIEJCZUK-ILNICKA Karolina: Dział Historii i Tradycji Miasta przy Miejskiej Bibliotece Publicznej. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 256–262.

W Chodzieży, od l. 50. XX w.

Chorzów

918. LAPSKI Adam: 75 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chorzowie (1945–2020). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 75–93, streszcz. ang., niem.

Częstochowa

919. ZADROŻNY Kamil: Zarys dziejów i charakterystyka księgozbioru Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji

Częstochowskiej i Wyższego Instytutu Teologicznego w Częstochowie. *Fides*. R. 26: 2020 nr 1 s. 39–54, streszcz. ang.

Od 1991 r.

Gdańsk

920. PĘTLICKA Wanda, Tylewska-Ostrowska Zofia, Walczak Anna: Polska Akademia Nauk Biblioteka Gdańska. Wystawy ostatniej dekady. *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 2 s. 133–164, streszcz. ang.

Gniezno

921. MROCZKOWSKI Piotr: Historia Biblioteki Prymasowskiej Wyższego Seminarium Duchownego w Gnieźnie. *Fides*. R. 26: 2020 nr 1 s. 9–23, streszcz. ang.

Od 1602 r.

Katowice

922. TOMANEK Anita: Pamięć i pasja. Śląski księgozbiór prof. Jana Franciszka Czempasa w zbiorach Biblioteki Śląskiej. Katalog. Katowice 2020 Bibl. Śląska 8° ss. 300, nlb. 1, il.

Kielce

923. SUCHOJAD Henryk: Gabinet Świętokrzyski w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach. Idea powstania i charakterystyka kolekcji. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 273–282.

Kórnik

924. BĄTKIEWICZ-SZYMANOWSKA Edyta, Biniąś-Szkopek Magdalena: Biblioteka Kórnicka 1826–2020 – historia, zasoby, znaczenie. *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 2 s. 101–131, streszcz. ang.

Kraków

925. ADAMSKA Magdalena, Motyka Jan: Katalog Gabinetu Rycin PAU w bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Szkoła niderlandzka XVI, XVII i XVIII w. Cz. 10: Adolf van Laan – Lucas van Leyden. Kraków 2020 PAU 8° ss. 296, tabl. 67, il., streszcz. ang. PAU. Bibl. Nauk. PAN i PAU w Krakowie.

Cz. 1. Wrocław 1991.

926. BAUMANN Ekaterina: The state of preservation of the manuscripts donated to the Jagiellonian Library by the house of Sanguszko. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 269–278, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Stan zachowania rękopisów подарowanych Bibliotece Jagiellońskiej przez książąt Sanguszków. *Tamże*. R. 66: 2016.

927. [CHASHAB Thupten Kunga, Majkowski Filip]: Catalogue of the Tibetan texts in the Pander Collection. Part A (complete) and part B (partial). Held by the Jagiellonian Library, Cracow. By Thupten Kunga Chashab and Filip Majkowski. Warsaw 2015.

Rec.: Godziński Stanisław, *Przegląd Orientalistyczny*. 2019 nr 1 s. 81–82.

928. CIEŚLAR Aleksandra: Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2017. Sprawozdanie. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 193–252.

Toż w jęz. ang.: The activity of the Jagiellonian Library in 2017. A report. *Tamże*. Special issue 2020 s. 343–408.

929. DANOWSKA Ewa: Materiały do dziejów kasaty zakonu jezuitów w 1773 r. i początków działalności KEN w Bibliotece Naukowej PAU i PAN i Bibliotece Książąt Czarotorskich w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 9–20, streszcz. ang., ros.

930. HORODYŃSKI Piotr: The collection of Jan Ponętowski [ok. 1530–1598]. An introduction to the description of its contents. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 137–152, streszcz. pol.

W zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej.

Tyt. oryg.: Kolekcja Jana Ponętowskiego. Wstęp do opisu zawartości. *Tamże*. R. 66: 2016.

931. JAGLARZ Monika: The manuscript legacy of Zofia Stryjeńska (1891–1976). *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 287–293, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Spuścizna rękopiśmienna Zofii Stryjeńskiej (1891–1976). *Tamże*. R. 66: 2016.

W zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej.

932. KRONIKA Biblioteki Kraków – 2019 rok. Oprac. Janusz M. Paluch [i in]. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2020 s. 431–447.

Toż – 2020 rok. *Tamże*. R. 4: 2020 s. 518–553.

933. LISOWSKA-KOŻUCH Urszula: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krakowie – filia w Nowej Hucie i jej działalność na rzecz placówek oświatowych najmłodszej dzielnicy Krakowa. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 171–215, streszcz. ang.

Utworzona w 1971 r.

934. LONG Darui: A preliminary report on the Chinese buddhist literature kept at the Jagiellonian Library in Poland. *Rocznik Orientalistyczny*. T. 72: 2019 z. 2 s. 33–58, streszcz. ang.

XVII–XX w.

935. SPRAWOZDANIE z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie za okres od 1 I do 31 XII 2019 r. Oprac. Małgorzata Kremer. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 221–255.

936. ULJASZ Adrian: Rękopisy wierszy Kajetana Koźmiana w zbiorach Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 71–81, streszcz. ang., ros.

W aneksie „Kantata na koronację Napoleona”.

937. WALRAVENS Hartmut: The Manchu Collection in the Jagiellonian University Library. *Rocznik Orientalistyczny*. T. 72: 2019 z. 2 s. 152–164, streszcz. ang.

Krościenko nad Dunajcem

938. BODZIARCZYK Władysława: Dzieje Gminnej Biblioteki Publicznej w Krościenku nad Dunajcem. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 316–318.

Powstała w 1945 r., oficjalny status prawny od 22 IX 1948 r.

939. TYSZKIEWICZ Jan: Wspomnienie starogo czytelnika korzystającego z księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej w Krościenku. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 334–337.

Dzieje biblioteki od 1945 r.

Lublin

940. DUDEK Antoni Marian: Zakazane wydawnictwa i druki 1944–1989. Lublin 2020 Lubelskie Tow. Miłośn. Książki 8° ss. 70, il.

Katalog zbiorów Muzeum i Biblioteki UMCS.

941. JAŃCZYK Urszula: Archiwum Filomatów w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL. Historia zbiorów. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 200, nlb. 2.

942. NASTALSKA-WIŚNICKA Joanna: Biblioteka Uniwersytecka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Kronika stulecia 1918–2018. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 542, il.

943. SITKIEWICZ Damian: Dokumenty dotyczące Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej Obwód Radzyń Podlaski w zbiorach Zygmunta Mańkowskiego i Ireneusza Cabana. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 43–53, streszcz. ang.

W zbiorach Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie; omówienie zawartości zespołu.

Łódź

944. GERMANICA des 16. Jahrhunderts in der Universitätsbibliothek Łódź. Katalog der Bestände. Bd. 1. Erstellt von Jakob Gortat Heinrich Hofmann, Tomasz Ososiński; unter Mitarbeit von Sylwia Kostyra, Agata Miźdał-Karmelita, Anna Ramb; hrsg. von Cora Dietl, Małgorzata Kubisiak. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. XII, 454; nlb. 6, 455–929.

Toż plik tekstowy PDF: Bd. 1 (3,31 MB); Bd. 2 (3,43 MB).

Olsztyn

945. FIGURA-OSEŁKOWSKA Emilia: Wspomnienia i pamiętniki więźniów obozów niemieckich oraz robotników przymusowych w Prusach Wschodnich w zbiorach biblioteki Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 404–447, streszcz. ang., niem.

Pieniężno

946. STUDNIK Michał: Biblioteka Misyjnego Seminarium Duchownego Księży Werbistów w Pieniężnie. *Fides*. R. 26: 2020 nr 1 s. 55–66, streszcz. ang.

Od 1948 r.

Płock

947. KOWALCZYK Agnieszka, Potocka Alicja: 50 lat działalności filii Biblioteki Politechniki Warszawskiej w Płocku. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 4 s. 33–39, streszcz. ang.

Od 1967 r.

Poznań

948. WOJTCZAK Jakub: Zbiory epistolograficzne dotyczące terenów Wielkopolski południowo-wschodniej w zasobach biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wybrane przykłady. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 13–26, streszcz. ang.

Staniątki

949. WŁODAREK Andrzej: Biblioteka opactwa mniszek benedyktynek w Staniątkach. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 327–335.

Założona w 1762 r.

Strzelin

950. RUCIŃSKA Barbara: Biblioteka parafialna przy parafii Podwyższenia Krzyża

Świętego w Strzelinie. *Fides*. R. 26: 2020 nr 1 s. 131–134.

Od 2000 r.

Szczecin

951. WALUŚ Justyna: Od biblioteki seminaryjnej do uniwersyteckiej. Historia biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 17]: 2017 [nr] 1 s. 125–146, streszcz. ang.

Toruń

952. KŁUDKIEWICZ Kamila: Kwestia zbiorów ikonograficznych Coppernicus-Verein für Wissenschaft und Kunst oraz Städtisches Museum (Muzeum Miejskiego) w Toruniu. *Folia Toruniensia*. Vol. 20: 2020 s. 49–72, streszcz. ang., niem.

Obecnie w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej.

953. MOŹDŻEŃ Julia: Stare druki i rękopisy weterynaryjne w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Katalog. *Folia Toruniensia*. Vol. 20: 2020 s. 181–234, streszcz. ang., niem.

954. MYCIO Andrzej: Rękopisy Dönhoffów z Drogoszy w Prusach Wschodnich przechowywane w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 253–262, streszcz. ang., niem.

Warszawa

955. 75 LAT Głównej Biblioteki Lekarskiej im. Stanisława Konopki. Pod red. Wojciecha Giernaziaka. Warszawa 2020 Gł. Bibl. Lekarska im. Stanisława Konopki 4° ss. 400, nlb. 2, il. Gł. Bibl. Lekarska im. Stanisława Konopki.

Lata 1945–2020.

956. CHACHULSKI Jakub: Fragment zaginionego singspielu Józefa Elsnera [1769–1854]. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 3 s. 99–109, streszcz. ang.

Do opery „Sultan Wampum”, w zbiorach Biblioteki Narodowej.

957. GOŁASZEWSKA Dominika Olga: Wyjāti z archiwum Haliny Marii Dąbrowskiej [1902–1962]. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 157–173, streszcz. ang.

Spuścizna literacka w Bibliotece Narodowej.

958. KATALOG fotografii ze zbioru Aleksandra Czołowskiego [1865–1944]. Oprac. Renata Słoma. Warszawa 2020 BN 4° ss. 688.

W zbiorach Biblioteki Narodowej.

959. KATALOG rękopisów Biblioteki Narodowej. Ser. 3: Zbiory Biblioteki Ordynacji Zamojskiej. T. 7: Teki Górskiego (sygn. BOZ 2053). Cz. 1: Teki I–XV. Oprac. Patryk Sapała. Warszawa 2020 BN 8° ss. 770.

Toż. Cz. 2: Teki XVI–XXIX. Warszawa 2020 ss. 729, nlb. 3.

Toż. Cz. 3: Indeksy. Warszawa 2020 ss. 314, nlb. 2.

T. 1. 1929.

960. LEWKO Mariusz: Druki ulotne z Tomaszowa Lubelskiego z lat 1918–1939 znajdujące się w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 207–214, il.

961. ŁĘTOCHA Barbara, Messer Aleksander, Jabłońska Izabela: Żydowskie druki ulotne w Siedlcach, Chełmie, Białej Podlaskiej 1919–1931. Katalog. Warszawa 2020 BN 4° ss. 507, nlb. 5.

Tekst równol. pol., ang.

Zbiory Biblioteki Narodowej.

962. MIECZKOWSKA Halina: „Labore et constantia”. Jak powstawał „Katalog druków XV–XVI wieku ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie”. *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 247–267, streszcz. ang.

Wydawany w l. 1994–2018.

963. POLESZAK Ewa: Biblioteka Bobolanum w Warszawie. *Fides*. R. 26: 2020 nr 1 s. 25–38, streszcz. ang.

Zał. w 2004 r., także historia wchodzących w jej skład Biblioteki Teologicznej Bobolanum oraz Biblioteki Pisarzy.

964. SPANDOWSKI Michał: Catalogue of incunabula in the National Library of Poland. Vol. 1–2. In collaboration with Sławomir Szyller; descriptions of bookbindings prepared by Maria Brynda. Warsaw 2020 National Library of Poland 8° ss. 694, nlb. 2; 382, nlb. 2.

965. WRÓBLEWSKA Maria: Polonika w kolekcji rolek pianolowych Biblioteki Narodowej. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 51: 2020 s. 355–379, streszcz. ang.

Włocławek

966. RULKA Kazimierz: Pracownicy Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. Włocławek 2020 [b.d.] 8° ss. 189, nlb. 2, il.

Wrocław

967. ĆWIKOWSKI Przemysław, Franczyk-Cegła Agnieszka, Mączka Jolanta: Katalogowanie zbiorów ossolińskich w ramach współpracy z katalogiem centralnym NUKAT w latach

1997–2020. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 257–285, streszcz. ang.

968. DOKUMENTUJĄC życie społeczne... Zbiory Działu Dokumentów Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Oprac. zespół: Andrzej Kraska-Lewalski, Liliana Nawrot-Łakomicz, Barbara Otfinowska, Iwona Zygmuntowicz. Wrocław 2020 Ossolineum ZNiO 8° ss. 26, il.

969. KALETOWA Lena: Bibliotheca viva. Opowieść o 200-letnich dziejach i zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Wrocław–Legnica 2020 Wydaw. Edytor 4° ss. 317, nlb. 1, il. Społ. Kom. Budowy Nowej Bibl. Uniwersyteckiej, Uniw. Wrocławski.

970. KATALOG druków śląskich XV–XVIII wieku ze zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Oprac. Małgorzata Minkowska. Wrocław 2020 Wydaw. Ossolineum 8° ss. 287, tabl. XVI.

Rec.: Gwioździk Jolanta, Oxenius Sławomir, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 725–734.

971. MICHALSKA Anna Maja: Trompe l'oeil in the Decoration of Alba Amicorum from circa 1750 to circa 1815 from the Collection of the Wrocław University Library. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 2 s. 301–324, streszcz. pol.

972. MÓWIĄ zbiory. Wykłady ossolińskie 2019–2020. Pod red. Teresy Sokół. Wrocław 2020 Ossolineum 8° ss. 327, nlb. 1, il.

Treść: Sokół Teresa: Wstęp s. 7–13; Franczyk-Cegła Agnieszka: O typografii najstarszych edycji dzieł Jana Kochanowskiego s. 15–48; Błoch Joanna: Historia niejednej tabakiera na tle losów Muzeum Lubomirskich s. 49–82; Kulesza Hanna, Janiak Agata: Nowe sienkiewicziana w zbiorach rękopisów Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich s. 83–128; Otfinowska Barbara: O wrocławskiej „fabryce snów”. Wytwórnia Filmów Fabularnych we Wrocławiu w zbiorach Działu Dokumentów Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. [Aneks: Chronologiczny spis filmów wyprodukowanych w WFF ze wskazaniem rodzajów materiałów przechowywanych w Dziale Dokumentów Życia Społecznego] s. 129–155; Otfinowska Barbara: O wrocławskiej piwnicy tętniącej życiem. Piwnica Świdnicka w zbiorach Działu Dokumentów Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich s. 157–186; Nawrot-Łakomicz Liliana: Mistrzowie kina amerykańskiego w interpretacji mistrzów plakatu polskiego na przykładzie zbiorów Działu Dokumentów Życia Społecznego s. 187–208; Galik Piotr Nestor: Ossolińska kartografia „krain niebytych”. Błędy, przeznaczenia, fałszerstwa i fikcja na wybranych przykładach map w zbiorach Ossolineum s. 209–226; Sidorowicz-Mulak Dorota: Kulisy budowania ossolińskiej kolekcji starych druków w powojennym Wrocławiu w latach 1945–1949 s. 227–272; Degler Adam: Na tropach strat wojennych numizmatyki ossolińskiej s. 273–300; Forsyśkiak-Wójciński Robert: Utracone złoto s. 301–315.

973. NAWROT-ŁAKOMICZ Liliana: „Trzeba długo żyć, żeby poczuć smak rzeczy najprostszycy”. Plakaty Eugeniusza Geta-Stankiewicza w Dziale Dokumentów Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 177–184, streszcz. ang.

Zalasowa

974. HEBDA Jan: Zarys dziejów Biblioteki Publicznej w Zalasowej. Rygllice 2020 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 68, il. Gm. Bibl. Publ. w Rygllicach.

Biblioteki zagraniczne

Francja

975. JOACHIMIAK Grzegorz: From the collection of the Polish musicologist Aleksander Poliński [1843–1916]: On the provenance of two lute tablature manuscripts held in the Bibliothèque nationale in Paris. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 3 s. 18–33, streszcz. pol.

976. KATALOG rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu. T. 15: Archiwum Kazimierza Woźnickiego (1878–1949), Archiwum Komitetu Narodowego Polskiego i Delegacji Polskiej na Konferencję Pokojową w Paryżu (1917–1920). Rękopisy nr 3311–3670. Oprac. Arkadiusz Roszkowski. Paryż–Warszawa 2020 Société Historique et Littéraire Polonaise; IBL PAN 8° ss. 487, nlb. 1, il., streszcz. fr. Tow. Hist.-Liter. w Paryżu, IBL PAN, Société Historique et Littéraire Polonaise, Inst. de Recherche Littéraire de l'Académie Polonaise des Sciences.

T. 1. 1995.

Szwecja

977. SJÖKVIST Peter: Książki z Braniewa w Bibliotece Uniwersyteckiej w Uppsali w XVII wieku. *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 101–116, streszcz. ang.

Ukraina

978. [KAČUR Īrina Bogdanivna] Kachur Iryna: Collection of incunabula from the Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv: main provenance stock-keeping units. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 2 s. 213–233.

979. KATALOG druków XVI wieku z historycznej kolekcji Ossolineum. Pod red. Doroty Sidorowicz-Mulak; zbiory wrocławskie oprac. Agnieszka Franczyk-Cegła, Małgorzata

Minkowska, Grażyna Rolak; zbiory lwowskie oprac. Iryna Kachur. Wrocław 2017.

Rec.: Mieczkowska Halina, *Roczniki Biblioteczne*. R. 62: 2018; Polem.: Sidorowicz-Mulak Dorota: „Quidquid agis, prudenter agas et respice finem”. Odpowiedź na recenzję Haliny Mieczkowskiej. *Tamże*. R. 63: 2019 s. 241–253; Repl.: Mieczkowska Halina: „Facta non verba”. O „Katalogu druków XVI wieku z historycznej kolekcji Ossolineum” uwag kilka. *Tamże*. R. 64: 2020 s. 285–305.

980. MACIĄG Tadeusz: Stan zachowania zesnasnowanych druków biblijnych z kolekcji Biblioteki Fundacji Wiktora h. Baworowskiego we Lwowie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 237–250, streszcz. ang.

Zachowane we Lwowskiej Bibliotece Naukowej im. W. Stepanyka Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

981. MALICKA Wiktoria: Spotkania Ossolińskie we Lwowie (2006–2020). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 243–249, streszcz. ang.

Wielka Brytania

982. KRZEMIEN Zuzanna: The Solidarity Collection of Polish clandestine publications at the British Library. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 713–723.

983. PLATT Dobrosława: Archiwa Biblioteki Polskiej POSK w Londynie jako źródła do badań biograficznych. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 115–127, streszcz. ang.

3. MUZEA I WYSTAWY HISTORYCZNE

a) Ogólne

984. XIV KONFERENCJA Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznego, Wyszogród – Płock 2018. Pod red. Jerzego Litwina i Roberta Domżała. Gdańsk 2020 Nar. Muzeum Morskie w Gdańsku 8° ss. 295, nlb. 4, il. (Studia i Materiały Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Ser. B: Materiały Źródłowe; t. 21).

Z treści: Jankowski Robert: Rok Rzeki Wisły: jak się zaczęło i jak przebiegało popolnie ruszenie serc nad Wisłą? s. 9–21; Sobieraj Leonard: Nowe inicjatywy starego muzeum: Muzeum Mazowieckie w Płocku w latach 2004–2018 s. 22–32; Leszczyński Zdzisław: Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej w Wyszogrodzie s. 33–39; Lica-Kaczan Magdalena: Muzeum na terpie: Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Wiączemnie Polskim s. 40–57; Mistewicz Marek: Siedem rozwiązań konstrukcyjnych mostu przez Wisłę w Wyszogrodzie w latach 1915–1999 s. 58–72; Gołębiowska Wanda: Wisła: rzeka mojego życia s. 73–80; Dulnicz Marek: Znaczenie Wisły we wczesnym średniowieczu (na przykładzie jej środkowego biegu) s. 81–95; Ościłowski Jarosław: Wody Mazowsza w przeszłości i ich antropogeniczne przekształcenia s. 96–127; Seidler Wiesław: Flis Roku Wisły 2017 z Ulanowa do Warszawy i Gdańska. Wczoraj, dziś i jutro flisu i flisactwa s. 134–145; Ciepielewska Ewa: Nowa perspektywa: podróżowanie Wisłą na drewnianej łodzi jako połączenie tradycji i sztuki współczesnej s. 146–151; Olbromski Mariusz: Wspomnienia wyszogrodzkie: Wisła w poezji polskiej. „Na wysokim brzegu” s. 152–165; Klim Jadwiga: Muzea Szlaku Wisły: projekt realizowany w ramach Roku Rzeki Wisły 2017 s. 172–178; Szkuat Joanna: Rok Rzeki Wisły impulsem do nowych działań oraz aktywizacji lokalnego środowiska na przykładzie Oddziału Przyrodniczego Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym s. 179–186; Pawłowski Paweł: Na wierzchołku królowej polskich rzek: zaślubiny z Wisłą w Dęblinie s. 187–194; Otremba Ewa, Pięczykowska Maria: Podróż kajakiem Wisłą początkiem morskiej przygody – Jan Romuald Sokolski s. 195–201; Januszewski Stanisław: Rewaloryzacja zabytkowych jednostek pływających na przykładzie holownika parowego „Nadbór” i barki „Irena” s. 202–215; Kmoch Maria Weronika: Regulacja rzeki Orzyc na północnym Mazowszu w okresie

międzywojennym s. 216–235; Koszałka Liliana: Z nurtem Wisły na oceany s. 236–248; Ostasz Aleksander: „Wraki Kołobrzegu”: projekt badawczy Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu s. 249–258; Bednarz Tomasz: Badania archeologiczne XVII-wiecznego wraka F53.30 z zastosowaniem fotogrametrycznej dokumentacji 3D s. 259–264; Domżał Robert: Koncepcja nowej wystawy stałej na statku-muzeum „Soldek” s. 265–272; Kottecki Andrzej: Telegramy patriotyczne z motywami morskimi w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie s. 273–281; Szerle Jędrzej: Działalność historyczna Pomorskiego Związku Żeglarskiego s. 282–287; Truszkowski Andrzej: Zygmunt Choroń: konstruktor statków żaglowych s. 289–295.

985. FOLGA-JANUSZEWSKA Dorota: Dzieje pojęcia muzeum i problemy współczesne – wprowadzenie do dyskusji nad nową definicją ICOM. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 18–36, streszcz. ang.

986. GIERGIEL Tomisław: Zabytek heraldyczny jako obiekt muzealny – wstęp do problematyki. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 315–328, streszcz. ang.

987. GOLAT Rafał: Aspekty informacyjno-informacyjne działalności muzeów. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 214–219, streszcz. ang.

988. GÓRĘCKA Małgorzata: Strategie działania w nowoczesnej edukacji muzealnej w Polsce. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 38–53, streszcz. ang.

989. GWARDZIŃSKA Żaneta: Wzrost liczby muzeów motoryzacji – czy potrzebna jest nowa definicja pojazdu zabytkowego? *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 220–227, streszcz. ang.

990. HAKE Witold, Nowacki Dariusz: Polskie sygnety herbowe z XV–XX w. w kolekcji Zamku Królewskiego na Wawelu i zbiorach

prywatnych. Warszawa 2020 [Witold Hake] 8° ss. 113, nlb. 6, il.

Katalog zbiorów.

991. JAKUBOWSKA Jolanta: Zakopane – Wilno – Toruń. Korespondencja Marii Znamierowskiej-Prüfferowej i Juliusza Zborowskiego w zasobach archiwalnych Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem i Muzeum Etnograficznego w Toruniu. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 426–457, streszcz. ang.

Z l. 1932–1963.

992. JARCZYK Izabela: Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec – działalność kulturalna, wystawiennicza, edukacyjna. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 177–190, streszcz. ang.

Zamek Lipowiec we wsi Babice.

993. KARCZEWSKI Leszek: Nie ma standardowej interpretacji. „Misreading” a muzealna publiczność. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 191–197, streszcz. ang.

994. KARLIŃSKA Izabela: Edukacja muzealna w czasie pandemii. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 165–173, streszcz. ang.

995. KLAWCZYŃSKI Piotr Paweł: Historyczno-prawne aspekty działalności muzealniczej Kościoła katolickiego na ziemiach polskich. Historical and law aspects of museum activity of Catholic Church in the Polish territories. Kraków 2020 WITKM 8° ss. 39.

996. KOLEKCJE. Kształtowanie, historia, dziedzictwo utracone. Collections. Development, history, lost heritage. Pod red. Magdaleny Mielnik; przekł. Anna Moroz-Darska, Marta Wróblewska. Gdańsk 2020 Muzeum Nar. w Gdańsku 4° ss. 505, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.

Treść: Friedrich Jacek, Mielnik Magdalena: Od redakcji. From the editors s. 9–10; Modzolewska Agata, Zajac Małgorzata: Badania proveniencyjne w kontekście prac Wydziału Restytucji Dóbr Kultury Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Provenance investigation in the context of the work of the Division of Looted Art, Ministry of Culture and National Heritage s. 11–25; Sikorska Joanna: Kolekcja sztuki Justyniana Karnickiego (1806–1876), pierwszego honorowego dyrektora Muzeum Sztuk Pięknych w Warszawie. The collection of art of Justynian Karnicki (1806–1876) – the first honorary director of the Museum of Fine Arts in Warsaw s. 29–39; Krypczyk-De Barra Aleksandra: Dzieła Aleksandra Kotsisa [1836–1877] w polskich zbiorach muzealnych a krakowskie kolekcje prywatne do 1945 roku. Works by Aleksander Kotsis in Polish museums and in private Krakow collections until 1945 s. 41–59; Dragońska Urszula: Kolekcja Henryka Grohmana [1862–1939] z Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Henryk Grohman's collection from the Print Room of the University of Warsaw Library – new

research perspectives s. 61–75; Polejowski Karol: Schiavona z kolekcji Władysława Łozińskiego [1843–1913], obecnie w zbiorach Muzeum Zamkowego w Malborku – z badań nad proveniencją zabytków polskich rozproszonych w wyniku II wojny światowej. Schiavona from Władysław Łoziński's collections, currently in the collections of the Malbork Castle Museum – from investigations into the provenance of Polish works of art dispersed as a result of the Second World War s. 77–85; Feliks Anna: Kolekcja dyplomaty Johanna Antona Saumy von der Jeltsch [1836–1900] w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. The Diplomat Johann Anton Sauma von der Jeltsch's collection in the National Museum in Warsaw s. 87–97; Piotrowska Małgorzata: Spuścizna Kazimierza Stronczyńskiego (1809–1896) w zbiorach Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim. The legacy of Kazimierz Stronczyński (1809–1896) in the collections of the Museum in Piotrków Trybunalski s. 99–105; Kowalska Helena: Gdański kupiec i kolekcjoner Rudolf Patschke (1854–1932). Rudolf Patschke – a tradesman and collector from Gdansk (1854–1932) s. 107–123; Andrzejewska-Zajac Alicja: Zbiór artystyczny Johanna Carla Schultza (1801–1873). Johann Carl Schultz's (1801–1873) artistic collection s. 125–139; Łopuski Lech: Gdańskie zbiory Eduarda Ludwiga Garbego (1819–1896). Eduard Ludwig Garbe's Gdansk collection (1819–1896) s. 141–155; Baranowska-Fietkiewicz Anna: Kolekcja dawnego konwisarstwa w zbiorach Muzeum Miejskiego i Muzeum Rzemiosł Artystycznych w Gdańsku (Stadt- und Kunstgewerbemuseum Danzig). The collection of old pewter objects in the City and Decorative Arts Museum in Gdansk (Stadt- und Kunstgewerbemuseum Danzig) s. 159–169; Tucholka-Włodarska Barbara: Utracone wyroby z bursztynu ze zbiorów dawnego Muzeum Rzemiosł Artystycznych w Gdańsku. Lost amber objects from the collection of the former Decorative Arts Museum in Gdansk s. 171–181; Bartkowski Robert Bogdan: Migracje cymeliów nowożytnego rzemiosła bursztynniczego po II wojnie światowej na przykładzie wybranych zabytków Muzeum Zamkowego w Malborku. Migrations of the early modern amber craftsmanship cimelia after the Second World War based on examples of selected artefacts from the Malbork Castle Museum s. 183–195; Powirski Paweł: Odnaleziona zaginionie. Numizmatyczne odkrycia w kolekcji Muzeum Krajowego Historii Gdańska (Das Staatliche Landesmuseum für Danziger Geschichte). Found and lost. Numismatic discoveries in the collection of the State Museum of Gdansk History (Das Staatliche Landesmuseum für Danziger Geschichte) s. 197–207; Gajewska-Prorok Elżbieta: Kolekcje szkła i witraży w dawnych muzeach Wrocławia do 1943 roku. Collections of glass and stained glass in former museums of Wrocław up to 1943 s. 209–223; Grochowska Weronika: Rozbudowa kolekcji rzeźby gdańskiego Muzeum Miejskiego w trakcie II wojny światowej. Kilka uwag dotyczących dzieł związanych z Wielkimi Niemieckimi Wystawami Sztuki w Monachium. Extension of the collection of sculpture of the City Museum in Gdansk during the Second World War. Some remarks on works of art related to the Great German Exhibitions in Munich s. 225–241; Kita Katarzyna: Kolekcja rysunków Johna Sprota Stoddarta [1811–1892] ze zbiorów Muzeum Narodowego w Gdańsku. The collection of John Sprot Stoddart's drawing in the National Museum in Gdansk s. 243–257; Stobeczka Anna: Rysunki sióstr Breyne [Anna Renata (1713–1759); Constantia Philippina (1708–?)] jako nieznana część osiemnastowiecznej kolekcji gdańskiej rodziny uczonych. Drawings by the Breyne sisters as an unknown part of eighteenth century collection of a Gdansk family of scholars s. 259–273; Lijka Justyna: Album widoków zamku malborskiego z czasów tzw. romantycznej restauracji autorstwa gdańskiego malarza Johanna Carla Schultza [1801–1873]. Przyczynek do historii zbiorów ikonograficznych Muzeum Zamkowego w Malborku. An album of views of Malbork Castle from the so-called Romantic restoration period, by the Gdansk painter Johann Carl Schultz. An introduction to the history of the Malbork Castle Museum's iconographic collection s. 275–291; Mielnik Magdalena: Gdańscy artyści w zbiorach Muzeum Miejskiego 1872–1945. Przyczynek do badań nad

malarstwem gdańskim 1870–1945. Gdansk artists in the collections of Stadtmuseum Danzig 1872–1945. A contribution to research into Gdansk paintings in 1870–1945 s. 293–305; Myślińska Anna: Portrety rodowe Schützwów i Wilhelmów z pałacu w Białej Wielkiej w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach. Family portraits of the Schützeses and Wilhelms from the palace at Biała Wielka in the collections of the National Museum in Kielce s. 307–321; Barylewska-Szymańska Ewa: Od kolekcji prywatnej do współczesnego muzeum wewnątrz mieszczkańskich Dom Uphagena w Gdańsku. From a private collection to a contemporary museum of burgher house interiors. Uphagen's House in Gdansk s. 325–337; Darecka Katarzyna, Frąckowska Anna: Ratusz Głównego Miasta w Gdańsku. Wyposażenie wnętrz przed i po II wojnie światowej. The Main Town Hall in Gdansk. Interior furnishings before and after the Second World War s. 339–355; Jastrzebska-Olkowska Izabela: Historia dworu Artusa do 1945 r. Wybrane zagadnienia. The history of the interior design of Artus Court until 1945. Selected issues s. 357–371; Czarnowska-Pfeifer Joanna: Kilka słów o przedwojennych zbiorach zamku malborskiego. A couple of words on the prewar collections of Malbork Castle s. 387–397; Kludkiewicz Kamila: Ludwíg Kaemmerer (1862–1938) – dyrektor Muzeum im. Cezarza Fryderyka (Kaiser-Friedrich-Museum) w Poznaniu. Ludwíg Kaemmerer (1862–1938) – the director of the Kaiser Friedrich Museum in Posnan s. 399–414; Kramer-Galińska Iwona: Charakterystyka kolekcji Muzeum Miejskiego w Gdańsku za czasów działalności dyrektora Willego Drosta [1892–1964]. Description of the collection of the City Museum in Gdansk in the time of Willi Drost's directorship s. 415–431; Pure-Stepniak Beata: Zbiory malarstwa europejskiego Muzeum Narodowego w Gdańsku w kontekście nabytków uzyskanych w wyniku II wojny światowej. The collection of European paintings of the Museum in Gdansk in the context of holdings acquired as a result of the Second World War s. 433–459; Kennedy Grimsted Patricia: Gdański gaulleiter a dzieła sztuki zagrabione przez nazistów: van Goyen z kolekcji Goudstikkaera w Gdańsku. A Danzig Gaulleiter and 'Nazi-Looted Art': A Goudstikker van Goyen in Gdansk s. 461–471; Siuciak Aleksandra: Badania nad stratami zamku w Malborku po II wojnie światowej. Research into the losses of the castle in Malbork after the Second World War s. 473–482; Kendra Paweł: Zabytkowa siedziba Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim. The historical seat of the Museum in Piotrków Trybunalski s. 483–493.

997. KUŚMIERSKI Jacek: Hortuseum. Muzealizacja europejskich ogrodów w XXI wieku. Ścinawka Górna 2020 Sarny Castle Sudetes plik tekstowy PDF (5,69 MB).

Toż w jęz. ang.: Hortuseum. Musealisation of the European gardens in the twenty-first century. Transl. and correction Anna Szoc, Ian Transue, Jacek Kuśmierk. Ścinawka Górna 2020.

998. LORENC Magdalena: Polityczność nowej definicji muzeum ICOM, czyli manewrowanie transatlantykami wśród gór lodowych. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 52–59, streszcz. ang.

999. MAJEWSKI Piotr: Muzealna twarz Klio. Wybór tekstów z lat 1999–2019. Warszawa 2020 Bellona; Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 214, nlb. 1, il.

1000. MAJEWSKI Piotr: Muzeum... i co dalej? *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 10–17, streszcz. ang.

1001. MICHCIK Zuzanna: Co dalej? O przyszłości muzeów w czasach pandemii. *Rocznik*

Muzeum Narodowego w Kielcach. T. 35: 2020 s. 175–194, streszcz. ang.

1002. MIJAS Hanna: Uważność w muzeum i przekładzie – czego może nauczyć się tłumacz w ważnym muzeum. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 195–207, streszcz. ang.

1003. MUSEOTHERAPY. How does it work? Museum as a place of therapy. Ed. by Robert Kotowski and Elżbieta Barbara Zybert; transl. by Hanna Mijas. Kielce 2020 The National Museum in Kielce 8° ss. 126, il. Muzeum Nar. w Kielcach.

Treść: Kotowski Robert: Museotherapy: how does it work? s. 9–22; Folga-Januszewska Dorota: Museotherapy s. 23–29; Waniek Joanna: Museum as therapeutic space s. 31–41; Legari Stephen: On museotherapy s. 43–53; Zybert Elżbieta Barbara: The therapeutic option of libraries, museums and the collections and their impact on social capital s. 55–75; Kędziora Łukasz: Therapeutic aspects of art: museotherapy workshops s. 77–88; Karlińska Izabela: Museum practice of education for everybody s. 89–94; Minchberg Małgorzata: I can, I am able to, I understand: creative education in museums s. 95–104; Bundzewicz Małgorzata: Bosch speaks with Breugel at Miodowa Art Gallery s. 105–122.

1004. MUZEA na wolnym powietrzu. Antycypacje. Pod red. Katarzyny Barańskiej, Moniki Murzyn-Kupisz i Jana Święcha. Kolbuszowa–Kaków 2020 Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej; Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica” 8° ss. 318, nlb. 1, il., streszcz. ang. Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej.

Treść: Barańska Katarzyna: Muzeum a przemiany społeczno-kulturowe – katalizator rozwoju czy obciążenie? s. 15–30; Waciga Sebastian: Lokalne muzeum vs. McDonald's, interpretacja vs. standaryzacja, czyli Muzea skansenowskie wobec globalizacji s. 32–53; Majewski Piotr: Muzeum i co dalej? Niedokończona próba diagnozy s. 54–62; Murzyn-Kupisz Monika: Wielospektowość i specyfika relacji muzeów na wolnym powietrzu z ich społeczno-ekonomicznym otoczeniem s. 66–87; Soja Henryk: Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach i jego relacje z otoczeniem s. 88–106; Gonciarz Dawid: O symbiozie muzeum z otoczeniem. Przypadek Muzeum Kultury Ludowej Pomorza w Swołowie s. 108–120; Czarna Anna: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Muzeum pod otwartym niebem i duch miejsca a idea muzeum rozszerzonego s. 122–133; Żolnierczuk Maciej: Uwarunkowania planowania przestrzeni wokół muzeum na wolnym powietrzu s. 134–151; Hołuj Dominika: Muzeum współtworzone społecznie s. 152–179; Pacuła Andrzej: Muzea w dokumentach strategicznych samorządów. Uwagi na marginesie spraw niemarginalnych s. 180–198; Święch Jan: Muzeum etnograficzne: nauka czy park rozrywkowy? s. 202–214; Pelczyk Antoni: Gromadzimy: co, jak, dlaczego? Polityka zbiorów w muzeach skansenowskich s. 216–237; Smyk Katarzyna: Materializacja niematerialnego. Muzeum a niematerialne dziedzictwo kulturowe s. 238–254; Maćkowiak Jan: Ekspozycja w muzeum na wolnym powietrzu: realnie czy wirtualnie s. 256–270; Dypa Katarzyna: „Bo piękno na to jest, by zachwycało”. O pożytkach kształtowania wrażliwości poznawczej i estetycznej w muzeum s. 272–295; Rzeszotarski Jan: Baza dla nadbudowy. O tym, co jest dla muzeum konieczne, żeby spokojnie patrzeć w przyszłość s. 296–306; Gałęza Jarosław: Jak daleko do Zatorlandii?

Muzealnicy o pojmowaniu i poczuciu misji wobec często naraczonych i pospolitych oczekiwań s. 308–315.

1005. MUZEUM w kulturze pamięci na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Antologia wczesnych tekstów. T. 1: 1766–1882. Red. Tomasz F. de Rosset, Michał F. Woźniak, Ewelina Bednarz Doiczmanowa. Toruń 2020. Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 339, il.

Treść: Silva rerum. Wczesne teksty muzeologiczne na ziemiach Rzeczypospolitej 1766–1882. Od redakcji s. 7–19; Silva rerum. Early museological texts in the Polish-Lithuanian Commonwealth 1766–1882. From the editors s. 20–30; Rieule Etienne de Dieudonné Chardon: Projekt zgromadzenia bez żadnych wydatków wszystkich bogactw naturalnych Polski, 1766 s. 31–37; Toż w jez. fr.: Projet pour rassembler sans aucune dépense toutes les richesses naturelles de la Pologne, 1766 s. 38–42; Komentarz Piotr Daszkiewicz s. 43–51; Mniszech Michał Jerzy Wandalin: Myśli względem założenia Musaeum Polonicum, 1775 s. 53–61; Komentarz Michał Mencwel s. 62–70; Ossoliński Józef Salezy: Projekt Galleryi Sztuk Wyzwolonych Narodowey, 1785 s. 71–88; Komentarz Tomasz F. de Rosset s. 104–108; [Zubowski Xawery ks.]: Kolekcja Starożytnych i tego-czasowych osobliwości w Kraiu i za Kraiem znajdujących się, Naród Polski interesujących. Pismo periodyczne. Prospekt, 1786 s. 97–103; Komentarz Tomasz F. de Rosset s. 104–108; Paszkiewicz Dionizy (Poška Dionizas): O dębie mającym lat przeszło tysiąc zwanym Baulbis, który rósł na Zmudzi w majątności Bordzie należący do Dionizego Paszkiewicza, 1826 s. 109–119; Komentarz Sławomir Majoch s. 120–126; Czartoryska Izabela z Flemmingów: Katalog pamiątek złożonych w Domu Gotyckim w Puławach, [1828–1830] s. 127–149; Komentarz Aleksandra Jakóbczyk-Gola i Hanna Jurkowska s. 150–154; Statuta Towarzystwa zbieraczyów starożytności krajowych, 1841 s. 155–160; Komentarz Kamila Kludkiewicz s. 161–165; Pol Wincenty: Muzeum Natury we Lwowie, 1847 s. 167–193; Komentarz Ewelina Bednarz Doiczmanowa s. 194–199; [Majer Józef, Kremer Józef]: Odezwa Towarzystwa Naukowego z Uniwersytem Jagiellońskim połączonego w celu archeologicznych poszukiwań, wraz ze skazówką mogącą posłużyć za przewodnika w poszukiwaniach tego rodzaju, 1850 s. 201–222; Komentarz Tomasz F. de Rosset s. 223–229; [Kraszewski Józef Ignacy]: Uroczystość otwarcia Muzeum Historyczno-Polskiego w Rapperswył, 1870 s. 231–243; Komentarz Tomasz F. de Rosset s. 244–252; Działowski Zygmunt: Mowa na otwarcie Muzeum Towarzystwa Naukowego w Toruniu, 1876 s. 253–263; Komentarz Michał F. Woźniak s. 264–269; Ziemięcki Teodor: Muzeum Narodowe w Krakowie, 1878 s. 271–281; Ziemięcki Teodor: Zamek na Wawelu i Muzeum Narodowe, 1879 s. 283–300; Komentarz Alicja Saar-Kozłowska s. 301–312; Engeström-Benzelsterna Wawrzyniec: Kilka słów o Edwardzie Rastawieckim i rzeczywistym znaczeniu naszej galerii narodowej w Poznaniu, 1882 s. 313–324; Komentarz Kamila Kludkiewicz s. 325–329.

1006. MUZEUM w kulturze pamięci na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Antologia wczesnych tekstów. T. 2: 1882–1917. Red. Tomasz F. de Rosset, Michał F. Woźniak, Ewelina Bednarz Doiczmanowa. Toruń 2020. Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 367, il.

Treść: Silva rerum (2). Wczesne teksty muzeologiczne na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej 1882–1917. Od redakcji s. 7–18; Silva rerum (2). Early museological texts in the Polish-Lithuanian Commonwealth 1882–1917 s. 19–28; Hozowski Jan, Chojnacki Ignacy, Dobrianski Michał: Statut cerkiewno-archeologicznego Prawosławnego Bractwa Święto-Bogurodzickiego w Chełmie s. 29–37; Komentarz Dariusz Dąbrowski s. 38–44; Statut ordynacji

rodziny książąt Czartoryskich w Gołuchowie, 1893 s. 45–60; Komentarz Kamila Kludkiewicz s. 61–64; Kaemmerer Ludwig: Muzeum Cesarza Fryderyka w Poznaniu, 1904 s. 65–85; Komentarz Kamila Kludkiewicz s. 86–91; Trusz Iwan: Potrzeba ukraińskiego muzeum, 1905 s. 99–102; Komentarz Dariusz Dąbrowski s. 103–106; Jasiński Feliks: Przewodnik po dziale japońskim Oddziału Muzeum Narodowego, 1906 s. 107–124; Komentarz Agnieszka Kluczevska-Wójcik s. 125–129; Wypiański Stanisław, Ekielski Władysław: Akropolis. Projekt zabudowania Wawelu, 1908 s. 131–144; Komentarz Daria Jagiełło s. 145–156; Maciesza Aleksandra: Zasady organizacji muzeów krajoznawczych, 1910 s. 157–170; Komentarz Małgorzata Wawrzak s. 171–178; Stobiecki Stefan: W sprawie krajowego muzeum przyrodniczego, 1910 s. 179–192; Stobiecki Stefan: W sprawie krajowego muzeum przyrodniczego. Cz. 2. Program muzeum i projekt regulaminu muzealnego, 1912 s. 193–205; Komentarz Piotr Daszkiewicz s. 206–211; Chmielińska Aniela: W jakim celu tworzymy muzeum w Łowiczu?, 1913 s. 213–231; Komentarz Aldona Tołysz s. 232–241; Przemyski Zenon Miriam: Pro arte, 1914 s. 243–265; Komentarz Aldona Tołysz s. 266–275; Niewiadomski Eligiusz: Przyszłe muzea Warszawy, 1915, s. 277–292; Komentarz Aldona Tołysz s. 293–299; Szukiewicz Maciej: Muzeum teatralne im. Stanisława Wyspiańskiego (projekt), 1917 s. 301–311; Komentarz Małgorzata Baka s. 312–321; Treter Mieczysław: W sprawie polskiego Muzeum wojny, 1914 s. 323–334; Treter Mieczysław: Muzea współczesne, 1917 s. 335–345; Komentarz Małgorzata Wawrzak s. 346–355.

1007. NIEROBA Elżbieta: Społeczne funkcje instytucji kultury – miejsce muzeum w społeczności lokalnej. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 30–40, streszcz. ang.

1008. [OGRODZKI Piotr]: Bezpieczne muzea, bezpieczne zbiory. Safe museums, safe collections. Wybór tekstów Piotra Ogrodzkiego. Warszawa 2020. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 256, nlb. 2, il. (Biblioteka Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów; 13).

Treść: Bibliografia prac Piotra Ogrodzkiego – wybór. A Select Bibliography of Piotr Ogrodzki's Work s. 27–52; [Artykuły Piotra Ogrodzkiego]: Kradzież z Muzeum im. Adama Mickiewicza w Śmiełowie... i powroty śmiełowskich obrazów s. 55–63; Burglary at the Adam Mickiewicz Museum in Śmiełowie... and the Return of the Śmiełów Paintings s. 64–69; Kradzież z Państwowego Muzeum w Pszczynie s. 71–75; Theft from the State Castle Museum in Pszczyna s. 75–78; Włamanie do Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie s. 79–83; Break-In at the Warmia and Mazury Museum in Olsztyn s. 84–86; Skradzione dzieło Mikołaja Kopernika s. 87–89; Nicolaus Copernicus Book Stolen s. 87–89; Skradziony czy spalony? s. 93–94; Stolen or Consumed by Fire? s. 85–96; Kradzież w Muzeum w Lidzbarku Warmińskim s. 97–102; Theft at the Lidzbark Warmiński Museum s. 103–106; Kradzież z Muzeum Południowego Podlasia s. 107–109; Burglary at the South Podlasie Museum s. 110–111; Złodziejski duet, czyli jak okradziono kilkadziesiąt kościołów s. 113–115; A Thieving Duo: How They Robbed Dozen of Churches s. 116–117; Jeden rok, dwie straty. Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku s. 119–122; One Year, Two Losses. The Anna and Jarosław Iwaszkiewicz Museum in Stawisko s. 123–125; Kradzież obrazu Claude'a Moneta „Wybrzeże w Pourville” z Muzeum Narodowego w Poznaniu. Największa kradzież w historii polskiego muzealnictwa s. 127–134; The Theft of Claude Monet „The Beach in Pourville” from the National Museum in Poznań. The Biggest Polish Museum Theft of the 20th Century s. 135–140; Największa kradzież w historii polskiego muzealnictwa. Szczęśliwy finał s. 141–148; The Biggest Theft

in Polish Museum History. A Happy Ending s. 149–153; Okazja czyni złodzieja s. 155–164; Opportunity Makes the Thief s. 165–171; Muzea ciągle zagrożone. Kradzież w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau s. 173–178; Museums Are Always in Danger. Theft at the Auschwitz-Birkenau Museum s. 179–182; Wielka woda. Wielkie problemy (1) s. 183–184; Deep Water. Deep Problems (1) s. 191–195; Wandale w muzeum s. 197–203; Wandals in the Museum s. 204–208; Czy odzyskamy monstrancję z Sądłowa? s. 209–217; Can We Ever Recover the Monstrance of Sądłowo? s. 218–223; Powrót do Sądłowa s. 225–227; Back in Sądłowo s. 228–229; Biblioteki klasztorne. Zagrożone dziedzictwo kultury s. 231–236; Monastery Libraries. Endangered Cultural Heritage s. 237–240; Gajewski Adam: Zamiast zakończenia. Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych s. 243–249; Gajewski Adam: In Lieu of an Afterword. Museum Collection Safety s. 250–256.

Rec.: Maniurka Piotr, *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 238–242, streszcz. ang.

1009. OJDANA Joanna: Pamięć w zarządzaniu strategicznym muzeum i budowaniu kapitału społecznego wokół instytucji. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 41–54, streszcz. ang.

1010. OPOWIEDZIEĆ pogranicza. Koncepcje i narracje muzealne. Praca zbior. pod red. Dawida Kellera i Małgorzaty Kurgan-Przybylskiej. Katowice 2020 Muzeum Śląskie w Katowicach 8° ss. 286, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.

Treść: Keller Dawid, Kurgan-Przybylska Małgorzata: Wstęp s. 7–12; Przerwa Tomasz: Śląsk wielowymiarowy, czyli o zmienności w dyskursie historycznym s. 13–19; Barwiński Marek, Majewska Anna, Sobczyński Marek: Pogranicza w badaniach pracowników Katedry Geografii Politycznej, Historycznej i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Łódzkiego s. 21–31; Blair William: Engaging with a Contested History: Creative Approaches to Dealing with the Legacy of the Past s. 33–51; Moehring Markus: Cross-border Museology in the Borderland of France, Germany and Switzerland s. 53–66; Paszko Marta: Pogranicza znaczeń – o interpretacji obiektów ze zbiorów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu w narracjach wystawienniczych innych muzeów s. 67–77; Czerwińska Kinga: Człowiek na-granicy, człowiek bez-granicy. Autoetnograficzne narracje z Cieszyna s. 79–89; Skrzypek Miłosz: Dziedzictwo austriackie na Śląsku Cieszyńskim w latach 1918–1922 s. 91–104; Hachmeister Maren: Characterizing a borderland from a distance s. 105–110; Keller Dawid: Stacja kolejowa. O doświadczeniu pogranicza w podróży koleją – przypadek ziem polskich (przyczynek do badań) s. 111–123; Dominiak Wojciech: Wirtualne Oblicze Kultur – projekt digitalizacyjny Muzeum Ziemi Prudnickiej s. 125–133; Maniak Katarzyna: Instytucjonalizacja dziedzictwa polskich pograniczy i kategoria konfliktu. Wystawy Muzeum Kresów, Muzeum Historii Katowic oraz Muzeum Karkonoskiego s. 135–147; Vargová Lenka: Museums and popular culture. Fiction vs. reality s. 149–171; Piķula Anna: Między sacrum a profanum – narracja o dziedzictwie na pograniczu ideowej funkcji przestrzeni. Przypadek Bramy Poznania s. 173–180; Grzelewska Ada: Fotografia jako medium pogranicza s. 181–192; Graniczny Jarosław: Od Altertums-museum für das Waldenburger Gebirgsland zu Museum Porcelany w Wałbrzychu s. 193–204; Sacha Magdalena: Skansenowskie reprezentacje kaszubskości: między tradycją i nowoczesnością a kiczem dla turystów s. 205–213; Knyzewski Jakub, Żytniec Rafał: Muzeum na pograniczu (nacionalizmów, kultur, etni). Elk i Mazury jako studium przypadku narracji muzealnej s. 215–226; Brzozowski Jerzy: Muzeum Okręgowe w Suwałkach – działania muzealne na pograniczu polsko-litewsko-białoruskim s. 227–234; Ochniak-Dudek Klementyna, Stano Bernadeta, Stryżowska-Wi-

niarz Katarzyna: Muzeum jako przestrzeń aktywności artystów. Plenery przy Muzeum Żup Krakowskich 1977–2019 s. 235–250; Schnepf-Kołacik Zuzanna: Waliców – pogranicze pamięci we współczesnym mieście s. 251–261; Bibliografia s. 263–287.

1011. PELCZYK Antoni: 65 lat idei muzealnictwa na polnym powietrzu w Wielkopolsce. *Muzea Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 33–74, streszcz. ang.

1012. PO WIELKIEJ Wojnie. Nowa Europa 1918–1923. Katalog wystawy. Red. nauk. Bartosz Dziewanowski-Stefańczyk. Warszawa 2020 Europejska Sieć Pamięć i Solidarność; Muzeum Historii Polski 8° ss. 236, il.

Prezentowana od października 2018 do 2023 r. w różnych miastach Europy.

1013. POLAND. The power of images. Director Barbara Schabowska; authors Iwona Danielewicz, Wojciech Głowacki, Piotr Kibort, Ewa Micke-Broniarek, Agnieszka Rosales-Rodríguez; transl. Szymon Włoch. Warsaw 2020 The National Museum of Warsaw; Adam Mickiewicz Institute 8° ss. 188, nlb. 4, il.

Wystawa: Muzeum Narodowe, Warszawa, 18 IX – 20 XII 2020 r., Muzeum Narodowe, Poznań, 31 I – 2 V 2021 r.

Z treści: Danielewicz Iwona: Broken continuity. Polish lands in the years 1795–1918 s. 15–32; Album s. 36–177; Biograms s. 179–189.

1014. [RÂBČIKOVA Faina] Riabchykova Faina: Niewykonane wyzwania? Ogólnopolskowa baza danych zbiorów muzealnych: doświadczenie Białorusi, Rosji, Ukrainy oraz Polski. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 39–52, streszcz. ang.

1015. REMBIERZ Marek: Muzeum jako przestrzeń inkluzji, pamięci i edukacji. O ocaleniu lokalnych śladów obecności w wymiarze retrospektywnym i prospektywnym. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 13–18, streszcz. ang.

1016. ROZKAZ nr 00485. Antypolska operacja NKWD na sowieckiej Ukrainie 1937–1938. Order no. 00485. The NKWD anti-Polish operation in Soviet Ukraine in 1937–1938. Koordynacja projektu Paweł Zielony; aut. wystawy Sergiusz Kazimierzczuk, Mariusz Kwaśniak, Paweł Zielony, Mariusz Żuławnik; tł. na jez. ang. Sheri Torgrimson Pawlikowska. Warszawa 2019 Archiwum IPN–KŚZpNP 8° ss. 63, nlb. 2, il.

Wystawa prezentowana w różnych miastach w Polsce, Stanach Zjednoczonych i na Ukrainie od 2018 r.

1017. SACHA Magdalena Izabella: Biblia, toga, fisharmonia... Pamięć o ewangelikach na wystawach muzealnych Mazur. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 95–120, streszcz. ang.

1018. SIEMIANOWSKI Krzysztof: O bogatej tradycji profesji muzealnika i świadomym podejściu do wyzwań współczesnego świata. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 117–130, streszcz. ang., niem., ros.

1019. STUDIA o muzealnej pamięci na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej do roku 1918. Red. Tomasz F. de Rosset, Aldona Tołysz, Małgorzata Wawrzak. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 666, il., mapa, tabl. geneal., streszcz. ang.

Treść: Rosset Tomasz F. de, Tołysz Aldona, Wawrzak Małgorzata: Wprowadzenie s. 7–17; Introduction s. 19–27; Tołysz Aldona: Muzeum w kulturze polskiej – próba analizy semantycznej s. 29–43; Rosset Tomasz F. de: Muzea na ziemiach Rzeczypospolitej wobec pamięci s. 45–61; Tołysz Aldona: Edukacyjna funkcja muzeów polskich za I Rzeczypospolitej i w epoce rozbiorów s. 65–96; Jurkowska Hanna, Jakóbczyk-Gola Aleksandra: Muzeum, historia i sentymentalizm: katalog Domu Gotyckiego Izabeli Czartoryskiej s. 99–122; Khudkiewicz Kamila: Zbrojownie w XIX wieku na ziemiach polskich. Pamięć rodowa i pamięć narodowa s. 123–156; Tołysz Aldona: Piękny pomnik narodowy. Z dziejów kształtowania się muzeum artystycznego na ziemiach Dawnej Rzeczypospolitej s. 157–186; Kluczevska-Wójcik Agnieszka: Narodowe czy współczesne? Muzealna „pamięć” nowej sztuki s. 187–208; Bednarz Doiczmanowa Ewelina: Muzea Kościoła katolickiego s. 209–238; Rzycka-Laube Dobromiła: Kształtowanie pamięci w muzeach prywatnych polskich ziemian na Pomorzu Nadwiślańskim s. 239–276; Daszkiewicz Piotr: Pamięć historyczna polskich zbiorów przyrodniczych s. 279–292; Wawrzak Małgorzata: Muzea ziemi swojej: (re)prezentacja prowincji s. 293–335; Czachowski Hubert: Święty obowiązek. Etnologiczne drogi do muzealnictwa przed rokiem 1918 s. 337–372; Manikowska Ewa: Muzea, wystawy i początki kolekcjonerstwa etnograficznego w Galicji Wschodniej (1873–1899) s. 373–395; Bąbiak Grzegorz P.: Muzeum Narodowe Polskie w Rapperswilu s. 399–433; Woźniak-Koch Milena: Kolekcja i „Muzeum Starożytności Żydowskich z daru Mathiasa Bersohna” w Warszawie. Przyczynek do kolekcjonerstwa judaików na przełomie XIX i XX wieku s. 435–455; Dąbrowski Dariusz: Pamięć wyparta. O rosyjskich muzeach na ziemiach Rzeczypospolitej s. 457–511; Woźniak Michał F.: Polskie i niemieckie inicjatywy muzealne na ziemiach zaboru pruskiego w drugiej połowie XIX wieku. Część I: Uwagi ogólne oraz muzea w Poznaniu s. 513–548; Woźniak Michał F.: Polskie i niemieckie inicjatywy muzealne na ziemiach zaboru pruskiego w drugiej połowie XIX wieku. Część II: Muzea w Toruniu i Bydgoszczy s. 549–589; Wykaz muzeów i placówek o charakterze muzealnym na ziemiach Rzeczypospolitej s. 591–620.

1020. ŚWIDWA Michał Filip: Muzealnik – zawód o bogatej tradycji wobec wyzwań współczesności. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 219–231, streszcz. ang., niem., ros.

1021. ŚWIĘCH Jan, Tubaja Roman: Stowarzyszenie Muzeów na Wolnym Powietrzu w Polsce. Uwagi na marginesie dwudziestu lat działalności. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 14–32, streszcz. ang.

1022. TAK daleko, a tak blisko. Łotwa i Polska. Więcej niż 100 lat wspólnej historii. Tik tālu, bet tomēr tik tuvu. Latvija un Polija. Vairāk

kā 100 gadus kopīga vēsture. So far away and yet so close. Latvia and Poland. More than 100 years of common history. Red. Anna Bitner-Wróblewska. Warszawa 2020 Państw. Muzeum Archeol. 8° ss. 103, il. Państw. Muzeum Archeol. w Warszawie.

Wystawa: Muzeum Regionalne w Viļace 2018 r.; Biblioteka Narodowa, Warszawa, 2018–2019; Senat RP, Warszawa, kwiecień 2019 r.; Państwowe Muzeum Etnograficzne, Warszawa, 10 XII 2020 r. – 16 V 2021 r.

Treść: Brzeziński Wojciech: Przedmowa. Priekšvārds. Introduction s. 12–15; Zajac Tadeusz: Przedmowa. Priekšvārds. Introduction s. 16–17; Bitner-Wróblewska Anna, Gruševa Rīta: Tak daleko, a tak blisko: Łotwa i Polska. Więcej niż 100 lat wspólnej historii. Tik tālu, bet tomēr tik tuvu: Latvija un Polija. Vairāk kā 100 gadus kopīga vēsture. So far away and yet so close: Latvia and Poland. More than 100 years of common history s. 18–100.

1023. TOŁYSZ Aldona: Muzeum w procesie. Wybrane tendencje w muzealnictwie XX wieku. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 37–46, streszcz. ang.

1024. TOŻSAMOŚĆ. 100 lat polskiej architektury. Pod red. Bolesława Stelmacha i Karoliny Andrzejewskiej-Batko. Warszawa 2019 Nar. Inst. Architektury i Urbanistyki 8° ss. 370, nlb. 2, il.

Publikacja towarzysząca pięciu wystawom: w Krakowie, Warszawie, Lublinie, Poznaniu i Katowicach, w l. 2019–2022, przygotowanych przez Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki.

Treść: Stelmach Bolesław: Tożsamość. 100 lat polskiej architektury s. 9–24; Piątek Grzegorz: Stulecie szklanych domów. Czy inna tożsamość jest możliwa? s. 25–33; Szczerski Andrzej: Sztuka i architektura, czyli w poszukiwaniu stylu II RP s. 37–43; Jędrzejczyk Małgorzata: Modernizm udomowiony s. 45–58; Katalog s. 59–371.

1025. TRACZ Bogusław: „Zachodźce czerwone słoneczko”. Wybory ’89 w województwie katowickim. Wyd. 2, zm. i popr. Katowice–Gliwice 2019 IPN–KSZpNP. Oddz.; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności; Muzeum w Gliwicach 8° ss. 74, nlb. 6, il.

Katalog wystawy, Katowice, 4–30 VI 2019 r., Gliwice, 31 V – 1 VII 2019 r.

Wyd. 1. 2016 – było katalogiem wystawy w Rudzie Śląskiej, 4 VI – 30 IX 2014 r.

1026. TREASURE houses of Polish academic heritage. Editors Hubert Kowalski [i in.], introductory comments Stanisław Waltoś, Juliusz Chrościcki; transl. Natalia Bahlwan, Anne-Marie Fabianowska, Monika Lipinska, Mariusz Roginela. Warsaw 2020 The Association of University Museums; Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 4° ss. 671, nlb. 1, il.

Katalog zbiorów.

1027. WOLSKA Anna: Historia fotografii na przykładzie wybranych technik fotograficznych.

Fotografia jako obiekt. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 126–134, streszcz. ang.

XIX w., także warunki przechowywania obiektów fotograficznych w muzeach.

1028. WÓJCIK Wiesław: Idea muzeum jako nośnika wartości uniwersalnych i lokalnych z perspektywy historii nauki. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 19–29, streszcz. ang.

1029. WYKAZ ekspozycji plenerowych muzeów należących do Stowarzyszenia Muzeów na Wolnym Powietrzu w Polsce. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 183–197.

1030. WYRWA Andrzej Marek: Muzea w otwartej przestrzeni – niewygasłe ślady przyrodniczej i kulturowej przeszłości. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 75–92, streszcz. ang.

1031. ZAMBRZYCKI Marek: Topos utraty na wystawach narracyjnych. Jak pokazać coś, czego nie ma? *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 79–96, streszcz. ang.

1032. ZAWÓD „muzealnik”. O zmianach prawnych w kontekście erozji roli muzealników. [Aut.] Agnieszka Murawska, Jarosław M. Fraś, Ewa Frąckowiak, Andrzej Rybicki. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 135–143, streszcz. ang.

1033. ZIĘBIŃSKA-WITEK Anna: Muzealizacja komunizmu w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej. Lublin 2018.

Rec.: Skórzyńska Izabela, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 81–84.

1034. ZIĘBIŃSKA-WITEK Anna: Muzealne wystawy narracyjne między pamięcią, historią i polityką. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 117–130, streszcz. ang.

1035. ŻAK Justyna: W kręgu muzealnych przedmiotów. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniwersyteckiego Warszawskiego 8° ss. 199, nlb. 1, il.

b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne

Muzea krajowe

Zob. poz. 1681, 1723, 2277, 3028, 3431, 5584, 6300, 7353.

Białystok

1036. HANULA Justyna: Pamiętki kresowej przeszłości w zbiorach Muzeum Pamięci

Sybiru. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 102–109.

1037. KUBIK Adam Lech, Piasecki Aleksander: The confiscated set of medieval arms and armour from the Podlaskie Museum in Białystok. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 16: 2020 s. 105–133, streszcz. pol.

1038. MUZEUM Podlaskie prezentuje. Pod red. Waldemara F. Wilczewskiego. Białystok 2020 Muzeum Podlaskie 4° ss. 224 (w tym 11 k. tabl. złożonych), il.

1039. ROGUZ Jan: 80. rocznica pierwszych masowych deportacji w Muzeum Pamięci Sybiru. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 150–152.

Sprawozdanie z uroczystości, Białystok, 8–9 II 2020 r.

Bydgoszcz

1040. BANASIAK Piotr: Dokumentacja archeologiczna z terenu miasta i gminy Solec Kujawski w archiwum Działu Archeologii Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 141–149.

Bytów

1041. SIEMIŃSKI Tomasz: Sprawozdanie z działalności Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie za rok 2019. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 289–304.

Chorzów

1042. BIAŁAS Irena: Sprawozdanie z działalności Muzeum w Chorzowie w roku 2018. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 241–248.

1043. GODOJ Andrzej: Nowe źródła do historii „Ruchu” Chorzów. Wokół setnej rocznicy powstania klubu. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 187–202, streszcz. ang., niem.

Muzeum w Chorzowie.

1044. NOWICKA Angelika: Noc Muzeów. Horror w skansenie. Spotkanie ze śląskimi straszakami w Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 8: 2020 s. 146–153, streszcz. ang.

Lata 2013–2019.

1045. ZACHARYASZ Ewa: Historia powstania i kształtowania się księgozbioru muzealnego i zasobu archiwalnego (Muzeum) „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” na przestrzeni lat 1969–2019 w kontekście specyfiki muzeów

na wolnym powietrzu w Polsce. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 8: 2020 s. 80–107, streszcz. ang.

1046. ZAJĄC Piotr: Archiwum Łukasza i Stanisława Wallisów w zbiorach Muzeum w Chorzowie. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 139–150, streszcz. ang., niem.

Ciechanowiec

1047. GNATOWSKA Dorota: Historyczna i edukacyjna wartość ogrodów i kolekcji botanicznych w muzeach na przykładzie Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 198–206, streszcz. ang.

Darłowo

1048. POTOMSKA Renata: Korowód muzealnych pokoleń. Darłowo 2020 Zamek Książąt Pomorskich – Muzeum 8° ss. 45, il.

Muzealnicy związani z Zamkiem Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie.

Duszniki-Zdrój

1049. KRONIKA roku 2019. Oprac. Dagmara Kacerowska. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 14: 2020 s. 191–235.

Muzeum Papiernictwa.

1050. WYSTAWY czasowe w Muzeum Papiernictwa. Oprac. Dagmara Kacerowska. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 14: 2020 s. 237–267.

Dziekanowice

1051. BAREK Radosław: Miasteczko wielkopolskie – koncepcja przestrzenno-funkcjonalna na terenie Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 93–104, streszcz. ang.

1052. FRYZA Małgorzata: Ogrody i otulina przyrodnicza wsi wielkopolskiej w muzealnej realizacji. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 150–163, streszcz. ang.

Wielkopolski Park Etnograficzny w Dziekanowicach.

1053. GARBATOWSKA Adriana: Osadnictwo ołęderskie w regionie Nowotomyskim. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 162–169, streszcz. ang.

Wielkopolski Park Etnograficzny w Dziekanowicach.

Dzierżonów

1054. SMOLNY Henryk, Szachniewicz Marta: Działalność Muzeum Miejskiego Dzierżo-

niowa w 2019 roku. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 157–162.

Ełk

1055. KRONIKA Muzeum Historycznego w Ełku 2015–2019. Oprac. Marta Murzyn. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 312–326.

Gdańsk

1056. JANKIEWICZ-BRZOSTOWSKA Monika, Gieldon Liliana: Galeria Morska Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Gdańsk 2020 Nar. Muzeum Morskie 8° ss. nlb. 80, il. (Informatory, Katalogi, Przewodniki).

1057. EUROPEJSKIE Centrum Solidarności. Przewodnik po wystawie stałej. Red. Basil Kercki i Konrad Knoch. Gdańsk 2016 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 115, nlb. 1, il.

Toż w jez. ang.: European Solidarity Centre. Permanent exhibition guide. Transl. Michael Sanderson. Gdańsk 2016.

Toż w jez. niem.: Europäisches Solidarnosc-Zentrum. Führer durch Dauerausstellung. Zweite Auflage geändert und korrigiert. Übers. Arkadiusz Szczepański. Gdańsk 2018.

Wyd. 1. 2014.

1058. HRYSZKO Helena, Stachurska Monika, Krzemińska-Maciejko Agnieszka: Skarb średniowiecznych paramentów z kościoła Mariackiego w Gdańsku. Katalog zbiorów Muzeum Narodowego w Gdańsku. T. 1–3. Gdańsk–[Warszawa] 2020 Muzeum Nar.; Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 447, nlb. 1 (w tym 8 k. złożonych), il.; 206, nlb. 2, il.; 475, nlb. 1 (w tym 2 k. złożone), il. Muzeum Nar. w Gdańsku.

1059. OD RATUSZA do ratusza. Początki Muzeum Gdańska 1970–1989. Pod red. Ewy Barylewskiej-Szymańskiej i Janusza Dragacza. Gdańsk 2020 Wydaw. Muzeum Gdańska 8° ss. 287, nlb. 1, il.

Treść: Ossowski Waldemar: Wstęp s. 7–11; Brzeziński Piotr: Gdańsk w latach sześćdziesiątych XX w. Wybrane aspekty życia społecznego s. 13–51; Gawlicki Marcin: Ratusz Głównego Miasta w Gdańsku – zniszczenia w 1943 r. i pierwsze lata odbudowy s. 53–99; Darecka Katarzyna: Prace konserwatorskie we wnętrzach Ratusza Głównego Miasta Gdańska w latach 1949–1970 s. 101–139; Friedrich Jacek: Powojenna dekoracja Ratusza Głównego Miasta w Gdańsku i jej uwikłania w historię i politykę s. 141–167; Szymański Wojciech: „Muzealny kombinat” Muzeum Historii Miasta Gdańska w latach 1970–1989 s. 169–255; Bibliografia s. 260–287.

1060. WYSTAWA stała Europejskiego Centrum Solidarności. Katalog. Pod red. Basila Kerckiego i Konrada Knocha. Wyd. 2 zm. i popr. Gdańsk 2019 Europejskie Centrum Solidarności 4° ss. 287, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2014.

1061. ZŁOTNICTWO od XVII do XX wieku. Katalog zbiorów Muzeum Gdańska. Pod red. Anny Frąckowskiej. Gdańsk 2019 Muzeum Gdańska 4° ss. 591, il. (Katalogi Zbiorów Muzeum Gdańska; t. 1).

Treść: Ossowski Waldemar: Wstęp s. 7; Frąckowska Anna, Krzyżowska Marta: Rozwój kolekcji sreber Muzeum Gdańska w latach 1970–2019 s. 9–18; Katalog: Uwagi do katalogu s. 19; I. Srebra sakralne s. 21–45; II. Gdańskie srebra stołowe s. 47–147; III. Gdańskie sztuce s. 149–291; IV. Zachodnioeuropejskie srebra stołowe oferowane w Gdańsku s. 293–321; V. Zachodnioeuropejskie sztuce oferowane w Gdańsku s. 323–387; VI. Gdańskie srebra okolicznościowe s. 389–483; VII. Varia s. 485–537; Aneks: Depozyty Muzeum Gdańska s. 539–565; Autorzy not katalogowych s. 567; Bibliografia s. 568–575; Wykaz warsztatów i firm złotniczych s. 585–586.

Gdynia

1062. NOWAK Marek: Implantowanie pamięci migracyjnej. Konceptualizacja i przykład Muzeum Emigracji w Gdyni. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 2 s. 211–228, streszcz. ang.

1063. SŁABOŃSKA Aleksandra: Model „Royal Albert” – brytyjskiego okrętu, którego nigdy nie było? *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 161–167, streszcz. ang.

W Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni.

Gniezno

1064. BOGACKI Michał, Młynek-Fajfer Magdalena: Działalność Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie w 2015 roku. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 1: 2015 s. 388–403, streszcz. ang.

Toż w 2016 r. *Tamże*. T. 2: 2016 s. 388–403, streszcz. ang.

1065. KACZMAREK Łukasz: „Pradzieje” w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 4: 2018 s. 16–24, streszcz. ang.

Od XIX w.

1066. KOWALSKA Elżbieta: Winiety gnieźnieńskich zakładów fotograficznych działających w latach 1856–1919 w zbiorze Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 3: 2017 s. 188–205, streszcz. ang.

1067. SZCZUCKI Waldemar: Dziedzictwo i tożsamość. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 3: 2017 s. 266–281.

Działalność Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Gorzów Wielkopolski

1068. AMANOWICZ Wioletta, Kotas Hanna, Ziętek Małgorzata: Muzealny rok edukacyjny. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 196–199.

Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta.

1069. KALENDARIUM 2019. [Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta]. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 200–210.

1070. KARDASZ Lidia: Edukacja muzealna w 2018 r. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 133–135.

Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta.

1071. KOTAS Hanna: Sekrety Mojej Małej Ojczyzny Kochanej, czyli słów kilka o projektach edukacyjnych. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 136–143.

W Muzeum Lubuskim im. Jana Dekerta.

1072. MACIOSZEK Amelia: Symbolika bambusa i smoka – przykład sztuki chińskiej w Muzeum Lubuskim im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 127–134, streszcz. niem., ang.

1073. MUZEALNE skarby. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 116–131.

Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta.

Treść: Wyganowski Rafał: Miecz wczesnośredniowieczny s. 116–117; Ignatowicz Izabela: Przęśliki ołowiane (ciężarki?) s. 118–119; Zalewski Jan: Dwulufowy kieszonkowy pistolet cywilny s. 120–121; Zalewski Jan: Wielostrzał typu kacza stopa s. 122–123; Pecuch Mirosław: Kapa (pluwial) księdza rzymskokatolickiego s. 124–125; Pecuch Mirosław: Ręcznik pamiątkowy, wyszywany haftem krzyżkowym s. 126–127; Michalski Janusz: Obraz „Martwa natura” Richarda Blume’a s. 128–129; Dębska Agnieszka: Obraz „Widok Gorzowa” (Landsberga) s. 130–131.

1074. MUZEALNE skarby. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 152–184.

Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta.

Treść: Pytlak Małgorzata: Askos – naczynie na oliwę, krater kolumnkowy – naczynie do mieszania wina z wodą s. 152–153; Kaźmierczak Paweł: Szóstak koronny. Pierwszy wpis do ksiąg muzealnych s. 154–155; Ignatowicz Izabela: Zawieszka kamienna w złotej oprawie s. 156–157; Pecuch Mirosław: Hunia męska s. 158–159; Pecuch Mirosław: Krzesło weselne s. 159–161; Dębska Agnieszka: Szytych z widokiem Gorzowa s. 162–163; Michalski Janusz: Dżbanek z serwisu ze scenami z bajek Ezopa s. 164–167; Michalski Janusz: Kredens późnorenansowy s. 168–169.

1075. PECUCH Mirosław: Polesie w zbiorach etnograficznych Muzeum Lubuskiego im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 59–76, streszcz. niem., ang.

1076. PYTLAK Małgorzata: „Nie święci garnki lepią. Opracowanie i publikacja późnośredniowiecznego warsztatu garncarskiego ze Smolnicy”. Projekt współfinansowany ze

środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Ochrona zabytków archeologicznych” oraz z budżetu Muzeum Lubuskiego. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 196–199.

Grudziądz

1077. NASTROŻNY Paweł: Nabytki Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu z lat 2004–2019 – w 135. rocznicę powstania instytucji. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 355–376.

1078. PACUSZKA Wioletta: Sprawozdanie z działalności Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w roku 2019. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 331–354.

Grunwald

1079. KUTYŁA Paweł: Inwentarz znalezisk, 2019 rok. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 227–240.

Z badań pracowników Muzeum Bitwy pod Grunwaldem.

1080. KUTYŁA Paweł: Sprawozdanie z badań archeologicznych prowadzonych na terenach Pól Grunwaldu w 2018 roku. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 183–196.

Toż w 2019 r. *Tamże* s. 215–226.

Prowadzonych przez pracowników Muzeum Bitwy pod Grunwaldem.

1081. MIKSA Ewelina: Inwentarz znalezisk, 2018 rok. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 197–213.

Z badań pracowników Muzeum Bitwy pod Grunwaldem.

Hrubieszów

1082. WOJTIUK Justyna: 2 Pułk Strzelców Konnych. Kolekcja muzealiów w zbiorach Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie. Tł. na jęz. ang. Elżbieta Zabłocka; fot. Anna Hyrchała, Andrzej Romański. Hrubieszów 2020 Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie 4° ss. 250, nlb. 2, il. + 1 CD-ROM.

Iwiczno

1083. [KLEIN-WROŃSKA Sonia, Sadkowski Tadeusz]: Izba Pamięci Izydora Gulgowskiego w Iwicznie. Teksty Sonia Klein-Wrońska, Tadeusz Sadkowski. Zblewo 2020 Fund. Oko-Lice Kultury plik tekstowy PDF (45 MB).

Kamieńczyk

1084. SŁOWIKOWSKI Henryk, Grzęda Rafał: Kamieńczyk. Muzeum i wspomnienia.

Kamieńczyk–Wyszków 2020 Edytor s.c. 8° ss. 400, il.

Prywatne muzeum zał. przez H. Słowikowskiego.

Kartuzy

1085. KĄKOL Barbara: Sprawozdanie z działalności merytorycznej Muzeum Kaszubskiego im. Franciszka Tredera w Kartuzach za 2019 roku. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 155–162.

1086. WANKE Maria: Sprawozdanie Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Kaszubskiego im. F. Brzezińskiego w Kartuzach za 2019 rok. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 163–164.

Katowice

1087. BŁACHUTA Bolesław, Kowalówka Ewa: Adaptacja zabytkowych obiektów byłej kopalni węgla kamiennego „Katowice” dla potrzeb nowego Muzeum Śląskiego. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 25–45.

1088. WĄDOŁOWSKI Marcin: Nowe Muzeum Śląskie w Katowicach – zatracona idea, rozmyta misja. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 99–107, streszcz. ang.

Kazimierz Dolny

1089. ODKRYĆ z niepamięci. Red. Agnieszka Ragaman. Kazimierz Dolny 2020 Muzeum Nadwiślańskie 8° ss. 36, il.

Projekt realizowany przez Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym.

1090. WARDAK Sebastian: Poszukiwania archiwalne w Szwecji związane z historią Zamku w Janowcu. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 199–209.

Temat badawczy zapoczątkowany w 2017 r. przez Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym.

Kędzierzyn-Koźle

1091. BEZEG Bolesław: Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji – pierwsze wyzwania i doświadczenia. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 125–131, streszcz. ang.

1092. BEZEG Bolesław: Otwarcie coraz bliżej. Aktualny stan prac na Wzgórzu Zamkowym w Koźlu. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 1: 2018 s. 3–5.

Dot. Muzeum Ziemi Kozielskiej.

1093. BEZEG Bolesław: W poszukiwaniu klucza do tożsamości. Wystawa stała: Ziemia

Kozielska i Jej Mieszkańcy. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 5: 2020 s. 3–5.

Otwarta w Muzeum Ziemi Kozielskiej 27 X 2020 r.

1094. BEZEG Bolesław: Wielka historia w małym muzeum. Ekspozyty z Muzeum Ziemi Kozielskiej. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 4: 2020 s. 10–14.

Ekspozycja kopii z 1906 r. obrazu Wilhelma von Kobella „Oblężenie Koźła” namalowanego w 1808 r. i znajdującego się w Neue Pinakothek w Monachium.

1095. DOBNER Jakub: Zabunkrowane muzeum. Nie tylko Muzeum Ziemi Kozielskiej... *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 4: 2020 s. 18–19.

Muzeum Śląskiej Bitwy o Paliwo – Blechhammer 1944 znajdującego się w Blachowni, części Kędzierzyna-Koźła.

1096. GAŁKA Aleksandra: Mapa, wspomnienia i zabytki sakralne. Projekty badawcze. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 2: 2018 s. 12–13.

Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji w 2018 r.

1097. GAŁKA Aleksandra: Muzealne perełki. Ekspozyty z Muzeum Ziemi Kozielskiej. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 5: 2020 s. 20–23.

1098. MIGOCZ Izabela, Bezeg Bolesław: Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji w latach 2018–2020 – przepis na sukces. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 21: 2020 s. 152–160, streszcz. ang.

1099. POSIADAŁA-TARKA Ewa Hanna: Zarys historii kozielskiego Heimatmuseum (1924–1945). *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 72–94, streszcz. ang.

Kielce

1100. DZIEDZIC Leszek: „Kielce wczoraj i dziś”. Fotografie z konkursu z 1960 r. w zbiorach Muzeum Historii Kielc. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 265–282, streszcz. ang.

1101. DZIWOŃ Agnieszka: Muzeum Narodowe w Kielcach w czasach pandemii – studium przypadku. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 151–164, streszcz. ang.

1102. GRABCZAK Iwona: Edukacja międzykulturowa w świetle projektów edukacyjnych Muzeum Historii Kielc w latach 2009–2018. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 273–282, streszcz. ang.

1103. GRABCZAK Iwona: Ekspozycja i ekspozyty na wystawie stałej „Z dziejów Kielc” oraz na wystawach czasowych w edukacji

muzealnej. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 289–299, streszcz. ang.

Muzeum Historii Kielc.

1104. KOLASA Marcin: Nabytki Muzeum Historii Kielc w 2018 roku. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 285–296, streszcz. ang.

Toż w 2019 r. *Tamże*. T. 12: 2020 s. 303–312, streszcz. ang.

1105. MYŚLIŃSKI Krzysztof: Płyty graficzne Józefa Mehoffera w zbiorach Muzeum Historii Kielc. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 283–285, streszcz. ang.

1106. OTWINOWSKI Konrad: Pancerne walki o Kielce w styczniu 1945 r. w pamiątkach historycznych. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 215–237, streszcz. ang.

Fotografie, nekrologi, militaria w zbiorach Muzeum Historii Kielc.

1107. STARE więzienie kieleckie. Miejsce pamięci narodowej. Przewodnik po ekspozycji. Red. Jolanta Białek, tł. Magdalena Lang-Trela, Bruno Wojtasik, Agnieszka Ziętał. Kielce 2018 Wzgórze Zamkowe 8° ss. 85, il.

Tekst równol. pol., ang.

1108. WYSTAWY przygotowane przez Muzeum Historii Kielc w 2017 i 2018 roku. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 297–305.

Kotuń

1109. TODORSKI Zbigniew: Sikawki i motopompy w zbiorach Muzeum Pożarnictwa w Kotuniu. Kotuń–Siedlce 2020 Muzeum Region. 8° ss. 64, nlb. 1, il.

Przewodnik po wystawie stałej.

Kraków

1110. [BŁAŻEWSKA Elżbieta]: Mechaniczne zegary domowe w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Mechanical house clocks in the collections of the Historical Museum of the City of Kraków. Tekst Elżbieta Błażewska; fot. Tomasz Kalarus; red. Anna Biedrzycka. Kraków 2019 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 798, nlb. 2, il. (Katalog Zbiorów Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. The Historical Museum of the City of Kraków Collection Catalogue; no 7).

1111. CABAŁA Agata, Grzelak Anna: W poszukiwaniu modelu współpracy muzeum i szkoły – program „Zmier się z kulturą” Muzeum Narodowego w Krakowie. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 180–190, streszcz. ang.

1112. DYMARCZYK Iwona: Medicines from the first pharmacopoeia listed on the apothecary majolica vessels from Mateusz B. Grabowski collection at the Museum of Pharmacy in Kraków. *Opuscula Musealia*. Z. 27: 2020 s. 169–183.

Z XVI–XVIII w.

1113. KULKA Beata: Innowacyjny projekt muzealny – darmowa wystawa edukacyjna „Uważaj na głowę” w Szpitalu Klinicznym im. dr. J. Babińskiego w Krakowie. *Edukacja. Kultura. Społeczeństwo*. R. 1: 2020 s. 63–73, streszcz. ang.

Dostępna od lutego 2016 r.

1114. NIEZABITOWSKI Michał: „Muzeum to sposób pamiętania”. Wokół jubileuszu Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 5–20, streszcz. ang.

1115. ŚMIETANA Marta, Karski Kamil: Muzeum-archiwum pamięci. Uwagi na temat roli materiałów archeologicznych w muzeach-miejscach pamięci na przykładzie KL Płaszów. Museum-the archive of memory. Some remarks on the role of archaeology in the museums memorial-sites on the example of KL Płaszów. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 289–308, streszcz. ang.

1116. TABORSKA Małgorzata: Rzecz o zegarach słonecznych... Katalog kolekcji. About sundials... Collection catalogue. Kraków 2020 Muzeum UJ 4° ss. 240, il. (Katalogi Muzeum Jagiellońskiego. Catalogues of the Jagiellonian University Museum; t. 7).

Tekst równol. pol., ang.

1117. TADEUSZ Kantor [1915–1990]. Widma. Spectres. Red. nauk. Joanna Targoń; tł. na jęz. ang. Jessica Taylor-Kucia; tł. na jęz. pol. Robert Gałązka. Kraków 2020 Cricoteka 4° ss. 207, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie stałej w Ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka w Krakowie.

1118. ZIĘBA Katarzyna: Muzea uczelniane i kolekcje na przykładzie Uniwersytetu Jagiellońskiego. Poszukiwanie nowych regulacji w Konstytucji dla nauki. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 228–234, streszcz. ang.

1119. ZYCH Magdalena: Kolekcja syberyjska Muzeum Etnograficznego w Krakowie w świetle badań terenowych i antropologicznej reinterpretacji. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 180–190, streszcz. ang.

Legnica

1120. STOLARCZYK Tomasz: Sprawozdanie Działu Archeologii Muzeum Miedzi w Legnicy za lata 2014–2015. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 145–151.

1121. SZEWCZYK Joanna: Potencjał ekspozycyjny relikwów Zamku Piastowskiego w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 73–87.

1122. WOJTASIK-SEREDYSZYN Łucja: Zbiory złotnicze Działu Sztuki Muzeum Miedzi w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 215–220.

Leszno

1123. IMAGO Lesnae. Ikonografia dawnego Leszna. Katalog. Red. Kamila Szymańska; aut. Dariusz Czwojdrak [i in.]. Leszno 2020 Muzeum Okręg. 4° ss. 407, nlb. 1, il., mapy.

Katalog zbiorów Muzeum Okręgowego w Lesznie.

1124. SZYMAŃSKA Kamila: Początki muzeum w Lesznie 1945–1957. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 229–255, streszcz. ang. Muzeum Okręgowe w Lesznie.

Licheń Stary

1125. WREDE Maria: Omówienie zawartości zbioru rękopisów przechowywanego w Muzeum Księży Marianów im. ks. Józefa Jarzębowskiego w Licheniu Starym. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 1 s. 145–164, streszcz. ang.

1126. WREDE Maria, Brynda Maria, Głowacka Zofia: Informacja o zbiorach dawnego Muzeum Księży Marianów im. ks. Józefa Jarzębowskiego w Fawley Court (Wielka Brytania) – obecnie w Muzeum im. ks. Józefa Jarzębowskiego w Licheniu Starym koło Konina. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 1 s. 63–89, streszcz. ang.

Lisków

1127. WŁODARCZYK Katarzyna: Otwarcie nowej siedziby Regionalnej Izby Pamięci Gminy Lisków. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 309–314. 26 I 2020 r.

Lublin

1128. KOWALCZYK Wiktor: Pamięć – kultura – edukacja. Rok 2019 w Dworku Wincentego Pola. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 168–171.

W Lublinie.

1129. SYTA Anna: O dwóch wystawach plakatu w Muzeum Historii Miasta Lublina. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 80–84.

W l. 2016–2017.

Łambinowice

1130. CZERNER Anna: Rozum otwarty na wartości – aksjologiczne podstawy edukacji w Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 66–81, streszcz. ang., niem.

W Łambinowicach.

1131. SZPADERSKI Adam: Kierunki rozwoju Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych. Wybrane rekomendacje i wnioski strategiczne. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 82–108, streszcz. ang., niem.

W Łambinowicach.

Łowicz

1132. KOZANECKA-ZWIERZ Marzena: Prace konserwatorskie w działalności Muzeum w Łowiczu w ostatnich latach. *Roczniki Łowicze*. T. 16: 2018 [dr.] 2020 s. 115–140.

Łódź

1133. GLICA Sebastian, Jaskulski Mirosław: Ocalić od zapomnienia II. Katalog najcenniejszych zbiorów Muzeum Sportu i Turystyki Muzeum Miasta Łodzi. Cz. 2. Łódź 2018 Muzeum M. Łodzi 8° ss. 316, nlb. 1.

Toż. Ocalić od zapomnienia III. Katalog najcenniejszych zbiorów Muzeum Sportu i Turystyki Muzeum Miasta Łodzi. Cz. 3. Łódź 2019 ss. 206, nlb. 1, il.

Cz. 1. 2017.

1134. KILISZEK Joanna: The values and valuation of modern and contemporary visual art. The role of reflective practise – the collection of the Muzeum Sztuki in Łódź (1931–2018). Transl. Paul Barford. Warszawa–Łódź 2020 Academy of Fine Arts in Warsaw; co-published by the Adam Mickiewicz Institute; MS Muzeum Sztuki 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Dysertacja doktorska.

Malbork

1135. DZIKOWSKI Arkadiusz: Kopie hełmu wielkiego z Tannenbergu w zbiorach malborskich. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 121–140, streszcz. ang.

Próba ustalenia liczby, pochodzenia oraz cech charakterystycznych kopii hełmu wielkiego z Tannenbergu, znajdujących się w przedwojennych zbiorach zamku malborskiego, i ich powojennych losów.

1136. SIUCIAK Aleksandra: #Projekt straty. Działania Muzeum Zamkowego w Malborku w zakresie programu MKiDN „Badania Polskich Strat Wojennych” w latach 2018–2019. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 141–158, streszcz. ang.

1137. WITKOWICZ-PAŁKA Ewa: Tkanina artystyczna w zbiorach Muzeum Zamkowego w Malborku. Artistic textile in Malbork Castle Museum collections. Malbork 2020 Muzeum Zamkowe w Malborku 4° ss. 181, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.
XV–XX w.

Mniszki

1138. GINAŃCE zawody. Wystawa w Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach. Kowal, bednarz, pszczelarz, rybak, szewc, pracznia, zegarmistrz, krawiec, fryzjer, fotograf, drukarz, skład kolonialny, klasa. Katalog. Red. i projekt katalogu Jacek Kaczmarek. Międzychód 2018 Drukarnia-Międzychód Bożena Wesołowska-Drabik 8° ss. nlb. 2, 52, il., streszcz. ang. Bibl. Publ. i Centrum Animacji Kultury im. Jana Daniela Janockiego w Międzychodzie, Oddz. Centrum Edukacji Region. i Przyrodniczej w Mniszkach.

Wystawa stała w Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach.

Olsztyn

1139. SYRWID Robert: „Tym razem wybierz sam!” Dokumenty z życia społecznego z okresu kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu PRL 4 i 18 czerwca 1989 roku w zbiorach Domu „Gazety Olsztyńskiej” Oddziału Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 263–272, streszcz. ang., niem.

Opatówek

1140. VOGEL Benjamin: Kolekcja zabytkowych fortepianów Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. The collection of historical pianos of the Museum of Industrial History in Opatówek. Opatówek 2020 Muzeum Historii Przemysłu 4° ss. nlb. 2, 187, nlb. 3, il.

Opole

1141. ŚWIERCZYŃSKA Agnieszka Magdalena: Kultura regionu jako przestrzeń edukacyjna (przykład działalności Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu). *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 55–71, streszcz. ang.

1142. WYLĘGAŁA Iwona: Archiwalne nagrania audio Muzeum Śląska Opolskiego

– materiał do badań naukowych oraz działań edukacyjnych. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 2: 2017 s. 57–63.

Nagrania powstały w l. 1963–1969.

Ostrów Lednicki

1143. KOWALCZYK Andrzej: Z archiwum ziemi i toni wodnej. Świadczenia dziedzictwa pierwszych Piastów. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 307–309.

Wystawa stała w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Ostrzeszów

1144. RZEPECKA Mirosława: Pół wieku Muzeum Regionalnego w Ostrzeszowie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 127–132.

Od 1965 r.

Płock

1145. LICA-KACZAN Magdalena, Piaskowski Grzegorz: Kultura Mazowska w ludowej wizji świata. Sztuka Dalekiego Wschodu. Płockie skarby buddyjskiej Azji. Muzeum Mazowieckie w Płocku stałe ekspozycje etnograficzne w spichlerzu przy ul. Kazimierza Wielkiego 11 B. Płock 2020 Muzeum Mazowieckie 4° ss. 37, nlb. 1, il.

Poznań

1146. FELIS Magdalena: Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2017 roku. Report on the activities of the Poznań Archaeological Museum in 2017. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 235–248.

W aneksie: Publikacje pracowników Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2017 roku.

1147. POKLEWSKA-KOZIEŁŁ Magdalena: Szyszak z Giecz. Dzieje zabytku w zbiorach muzealnych. Helmet (“szyszak”) from Giecz. History of the artefact in museum collections. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 199–212, streszcz. ang.

Znaleziony ok. poł. XIX w.; obecnie jako depozyt w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.

1148. STRÓŻYK Mateusz: Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2018 roku. Report on the activities of the Poznań Archaeological Museum in 2018. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 55: 2019 s. 243–255.

W aneksie: Publikacje pracowników Muzeum Archeologicznego w Poznaniu w 2018 roku.

Praszka

1149. FELIKS Maria: 40 lat Muzeum w Praszce – przeszłość i terażniejszość. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 172–177.

1150. ZNANE i nieznanne. Przewodniki po zbiorach muzeum w Praszce. Aut. tekstów Maria Feliks, Ewelina Sitek, Lubomira Tyszler, Zbigniew Szczerbik. Praszka 2020 Muzeum w Praszce 8° ss. 67, il. Muzeum w Praszce.

Pszczyna

1151. STUDIUM muzealne. Cykl wykładów otwartych luty–grudzień 2017. Red. Maciej Kluss. Pszczyna 2019 Wydaw. Muzeum Zamkowe w Pszczynie 8° ss. 187, il.

Treść: Kluss Maciej: Wprowadzenie s. 5; Cyran Marcin: Pamiątki księcia Ludwika Anhalt [1783–1841] s. 7–18; Małecki Marian: Zabytki archeologii prawnej na Śląsku s. 19–46; Nyga Wiktor: Starzikowie rozprawiani. O zapomnianych zwyczajach na ziemi pszczyńskiej s. 45–54; Szczepańczyk Joanna: Archiwum zamkowe. Miejsca i ludzie [Zamek w Pszczynie] s. 55–119; Wąs Leszek: Z między zrodzone. Przedmioty użytkowe w kolekcjach prywatnych s. 121–152; Rickards-Rostworowska Christine: Księżna Daisy i jej ogrody. Princess Daisy and her gardens s. 153–169; Mendys Agata: Zagadka portretu księżnej Daisy s. 171–187.

Radomsko

1152. NOWAK Tomasz Andrzej: „Uprzejmie proszę nie kontynuować prac przy muzeum”. Droga Stanisława Sankowskiego [1909–1993] do utworzenia muzeum w Radomsku. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 89–98, streszcz. ang.

Utworzone w 1971 r.

1153. NOWAK Tomasz Andrzej: Z dziejów Muzeum Regionalnego w Radomsku (do 1995 r.). *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 2: 2020 s. 85–247.

Utworzone w 1971 r.

1154. SITEK Barbara: Wycinanka w zbiorach radomszczańskiego muzeum. *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 2: 2020 s. 41–44.

Muzeum Regionalne im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku.

Radzionków

1155. MANKIEWICZ Piotr: Życie, praca, chleb. 20 lat Muzeum Chleba, Szkoły i Ciekawostek. Radzionków 2020 STP KorGraf 4° ss. 295, nlb. 1, il.

Rawicz

1156. SYGILLOGRAFICZNE rawiciana ze zbiorów Muzeum Ziemi Rawickiej. Tekst,

oprac. graf., fot. Henryk Pawłowski. Rawicz–[Sieradz] 2020 Muzeum Ziemi Rawickiej; Prof Art 8° ss. 36, il.

Sanok

1157. MARCINIAK Maria: Przyroda podgórskiej krainy chroniona w Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 133–149, streszcz. ang.

Sieradz

1158. ANTCZAK Karolina, Piestrzeniewicz Anna: Wystawa „Życie ludzi w pradziejach na podstawie badań archeologicznych” w Muzeum Okręgowym w Sieradzu. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 241–247.

Wystawa stała.

1159. GUTBIER Piotr: Działalność Muzeum Okręgowego w Sieradzu w latach 2017–2019. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 211–240.

Sierpc

1160. PRZEWODNIK po Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Museum of the Mazovian Countryside in Sierpc guidebook. Red. Beata Turek. Sierpc 2019 Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu 8° ss. 80, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Sobibór

1161. SS-SONDERKOMMANDO Sobibor. Niemiecki obóz zagłady 1942–1943. Katalog wystawy stałej. Red. Tomasz Kranz; teksty i podpisy do mater. ikonograf. Tomasz Kranz, Dariusz Libionka, Krzysztof Banach; opisy eksponatów Aleksandra Szymula; biogramy Tomasz Oleksy-Zborowski. Lublin 2020 Państ. Muzeum na Majdanku 4° ss. 209, nlb. 7, il.

Toż w jez. ang.: SS-Sonderkommando Sobibor. German death camp 1942–1943. Permanent exhibition catalogue. Lublin 2020.

Wystawa stała w Muzeum i Miejscu Pamięci w Sobiborze otwarta w 2020 r.

Solec Kujawski

1162. WOJTECKI Łukasz: 10 lat Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 155–164.

Lata 2008–2019.

Starachowice

1163. KOŁODZIEJSKI Paweł: Rola Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach w kształtowaniu poczucia lokalnej tożsamości.

Wyzwania, zagrożenia, możliwości. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 105–122, streszcz. ang.

Stary Sącz

1164. DŁUGOSZ Andrzej: Przewodnik po Muzeum Regionalnym im. Seweryna Udzieli w Starym Sączu. Stary Sącz 2019 Tow. Miłośn. Starego Sącza 16° ss. 32, il.

Sulejówkę

1165. BYSZEWSKI Janusz, Nessel-Łukasik Beata: Muzeum relacyjne przed progiem – za progiem. Aut. wstępu i posłowania Iwona Kurz, Robert Supel; dyskusję z aut. poprowadziła Bogna Świątkowska. Sulejówkę–Warszawa 2020 Muzeum Józefa Piłsudskiego; Muzeum Pałacu Króla Jana III 8° ss. 181, nlb. 2, il. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. (Muzeologia – Nowe Miejsca).

Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, l. 2009–2020.

Szamotuły

1166. KRÓL Anna: Kolekcja sztuki cerkiewnej w Muzeum – Zamku Górków w Szamotułach. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 100–106.

Historia tworzenia kolekcji w l. 1991–2005 i jej charakterystyka.

Szlachtowa

1167. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Uroczystość w Szlachtowej. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 324–329.

Przekazanie przez autora dorobku artystycznego matki Ewy Polak-Trajdos (1923–1979) i dziadka Mariana Romualda Polaka (1887–1966) do Muzeum Pienińskiego; zawiera też ich życiorysy.

Szreniawa

1168. NIESTRAWSKI Mariusz: Historia kolekcji rolniczych statków powietrznych w Szreniawie. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 144–158.

Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego, l. 1968–2020.

Sztutowo

1169. GUÍA del Museo de Stutthof (Sztutowo). Redacción: Marcin Owsiniński, Waldemar Szymański, Piotr Tarnowski; diseño gráfico Karol Tyczyński; traducción Ewa Stępińska, Pablo de la Fuente. Sztutowo [2020] Muzeum Stutthof. Niemiecki Nazistowski Obóz Koncentracyjny i Zagłady (1939–1945) 8° ss. 19, nlb. 1, mapa.

Ślemień

1170. KONTNY Irena: Żywiecki Park Etnograficzny w Ślemieniu – najmłodszy skansen w Polsce. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 203–233.

Od 2012 r.

Tarnobrzeg

1171. WÓJCIK Adam: Medale związane z górnictwem siarkowym w zbiorach Muzeum Polskiego Przemysłu Siarkowego. *Dzikoviana*. T. 6: 2020 s. 178–187.

W Tarnobrzegu.

1172. ZYCH Tadeusz, Gorczyca Krzysztof: Informacja o działalności Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega w 2019 roku – kalendarium. *Dzikoviana*. T. 6: 2020 s. 196–219.

Tarnowskie Góry

1173. LUDWINOWSKI Rafał: Masonika w Muzeum w Tarnowskich Górach. Tarnowskie Góry 2020 Muzeum w Tarnowskich Górach 4° ss. 91, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Katalog zbiorów.

Toruń

1174. BIELIŃSKA-MAJEWSKA Beata: Dział Archeologii Muzeum Okręgowego w Toruniu – wybrane zagadnienia z zakresu upowszechniania dziedzictwa archeologicznego regionu. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 357–379, streszcz. ang.

1175. MIKULSKA-WERNEROWICZ Małgorzata, Lewandowski Krzysztof: Formy piernikarskie ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. Katalog. Toruń 2020 Muzeum Okręg. 4° ss. 383, nlb. 1, il.

1176. RAPORT z działalności Muzeum Okręgowego w Toruniu w latach 2007–2020. Red., koncepcja, oprac. merytoryczne Hubert Smolak; przy współpr. Aleksandry Mierzejewskiej [i in.]. Toruń 2020 Muzeum Okręg. 4° ss. 120, il.

Trzcianka

1177. WIŚNICKA Elżbieta: 95 lat Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktora Stachowiaka w Trzciance. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 214–220.

Od 1924 r.

Tubądzin

1178. GIBKI Tomasz: 35 lat Muzeum Walewskich w Tubądzinie 1984–2019. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 249–253.

Tykocin

1179. SKIETERSKA Olimpia: „Szytych o Zychu – mała ojczyzna Zygmunta Bujanowskiego”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 145–147.

Tykocin, 10 XI 2019 r.; pokaz filmu zrealizowanego przy współudziale Muzeum w Tykocinie.

Wadowice

1180. PYTLOWSKA-BAJAŁ Joanna: Działalność wadowickiego Muzeum Miejskiego w czasach pandemii. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 197–205.

W 2020 r.

Warszawa

1181. BANASIAK Piotr: Medale paraolimpijskie w zbiorach Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. Warszawa 2020 Muzeum Sportu i Turystyki 8° ss. 56, il., streszcz. ang. (Kolekcje Muzeum Sportu i Turystyki).

Z l. 1960–2016; katalog zbiorów.

1182. BEDNARZAK-LIBERA Mirosława: Działalność wystawiennicza Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w latach 2015–2020. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 311–333.

1183. BEDNARZAK-LIBERA Mirosława: Konferencje naukowe jedną z form popularyzatorskich działalności naukowej Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 335–348.

1184. CIEŚLIŃSKA-LOBKOWICZ Nawojka: The Jewish „Biblia Pauperum”. *Holocaust*. 2017 s. 521–530.

Recenzja części wystawy stałej w Muzeum Polin w Warszawie.

Polem.: Kirshenblatt-Gimblett Barbara: POLIN Museum's core exhibition: a response. *Holocaust*. 2017 s. 549–564.

1185. GODZIŃSKA Marzena: The Asia and Pacific Museum in Warsaw felt collection. *Rocznik Orientalistyczny*. T. 72: 2019 z. 2 s. 59–74, streszcz. ang.

1186. HALICKA Ewa: Nowe nabytki [Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego]. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 365–372.

1187. JASIŃSKI Grzegorz, Ukielski Paweł: Muzeum Powstania Warszawskiego. Przewodnik. Wyd. 8. Warszawa 2019 Muzeum

Powstania Warszawskiego 8° ss. 225, nlb. 3, il., mapy.

Wyd. 1. 2007.

Toż w jęz. ang.: Warsaw Rising Museum. Guidebook. 5th ed. Transl. Monika Kowaleczko-Szumowska, Sebastian Dobrzyński. Warsaw 2020 ss. 231, nlb. 5, il., mapy.

Wyd. 1. 2007.

1188. JASZCZOŁT Małgorzata: Podhale i Państwo Muzeum Etnograficzne w Warszawie. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 290–311, streszcz. ang.

1189. JAWORSKA Marzena: Antoni Durski [1854–1908]. Kolekcja pamiątek ze zbiorów Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. Warszawa 2020 Muzeum Sportu i Turystyki 8° ss. 80, il., streszcz. ang.

1190. JEŹ Anna: Publikacje Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w latach 2015–2020. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 349–364.

1191. KANIECKI Przemysław: Plansze komiksowe w kolekcji muzeum historycznego (na przykładzie zbiorów Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN). *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 91–107, streszcz. ang.

1192. KIEC Izolda: Zuzanna Ginczanka [1917–1945] w archiwach i bibliotekach. *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 191–216, streszcz. ang.

Dokumenty związane z poetką, gł. w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza.

1193. KŁUSEK Bartłomiej: Funkcjonowanie Muzeum Niepodległości online w okresie „lockdownu” instytucji kultury. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 131–149, streszcz. ang., niem., ros.

W Warszawie.

1194. LEOCIAK Jacek: The Holocaust in a “Museum of life” (the Polin Museum and its trouble with the “genius loci” of the Muranów district). *Holocaust*. 2017 s. 538–548.

Polem.: Kirshenblatt-Gimblett Barbara: POLIN Museum’s core exhibition: a response. *Holocaust*. 2017 s. 549–564.

1195. MROZOWSKI Przemysław: Aleksander Gieysztor [1916–1999] – pierwszy dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 253–263, streszcz. ang.

1196. MY I ONI. Sztuka starożytna w Muzeum Narodowym w Warszawie. We and those before us. Ancient art in the National Museum in Warsaw. Red. nauk. Aleksandra Sulikowska-

-Belczowska. Warszawa 2020 Muzeum Nar. 8° ss. 261, nlb. 3, il.

Katalog zbiorów.

1197. PROKOPCZUK-RUNOWSKA Iza-bela: Najcenniejsze. Muzeum Wojska Polskiego. T. 3: Ordery i odznaczenia polskie. Wiek XX–XXI. Warszawa 2020 Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 296, il.

Toż w jęz. ang.: Treasures. Of the Polish Army Museum. Vol. 3: Polish orders and decorations. 20th–21st century. Warszawa 2020 ss. 296, il.

T. 1. 2018.

1198. PYCH Jarosław, Mackiewicz Michał, Matuszewski Roman: Trofea wojny polsko-bolszewickiej 1919–1920. Zbiory Muzeum Wojska Polskiego. Warszawa 2020 Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 343, nlb. 1, il., mapa.

Toż w jęz. ang.: Trophies of the Polish-bolshevik war 1919–1920 in the Polish Army Museum collection. Warsaw 2020.

1199. SINEAVE-PANKOWSKA Natalia: Visitors’ reactions to the Holocaust Gallery: from the guide’s notes. *Holocaust*. 2017 s. 565–586.

Dot. fragmentu wystawy stałej w Muzeum Polin w Warszawie.

1200. SZADY Joanna: Muzeum Wydawnictwa Sióstr Loretanek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 395–406, streszcz. ang.

W Warszawie, otwarte 1 X 2020 r.

1201. SZPAKOWSKA Małgorzata: On the Museum of the History of Polish Jews. *Holocaust*. 2017 s. 531–537.

1202. TONIAK Ewa: Praktyki kuratorskie wobec „dóbr przemieszczonych” w projektach muzealnych po 1989 roku. Dwie wystawy w Muzeum im. Xawerego Dunikowskiego w Warszawie. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 156–166, streszcz. ang.

Więzzemin Polski

1203. LICA-KACZAN Magdalena: Skansen Osadnictwa Nadwiślańskiego w Więzzeminie Polskim. Idea powstawania a historia miejsca. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 135–152, streszcz. ang.

Wielka Nieszawka

1204. TYCZYŃSKA Ewa: Osadnictwo kolonizacyjne w Dolinie Dolnej Wisły prezentowane w Olenderskim Parku Etnograficznym w Wielkiej Nieszawce. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 153–161, streszcz. ang.

Włocławek

1205. BANDZIAK-KWIATKOWSKA Karolina: Pamiątki po Józefie Ignacym Kraszewskim w zbiorach Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 19–28.

1206. CIEŚLAK Marian: Grafiki wytworzone w obozach jenieckich w czasie II wojny światowej ze zbiorów Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 29–46.

1207. KOTULA Krystyna: Korespondencja Marii z Wodzińskich Orpiszewskiej w zbiorach Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 99–122.

Zawiera także katalog i treść listów z l. 1876–1893.

1208. SUTKOWSKA Eliza: Radła w zbiorach Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 143–168.

1209. WĄSIK Beata: Kalendarium Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej za lata 2018–2019. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 239–275.

1210. WĄSIK Beata: Wystawiennictwo Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej za lata 2018–2019. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 277–294.

1211. WĄSIK Tomasz: Nowe ekspozycje stałe w Muzeum Historii Włocławka. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 169–196.

Wrocław

1212. BŁOCH Joanna: Mieszkańcy Śląska na portretach graficznych z epoki baroku w zbiorach Muzeum Książąt Lubomirskich. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 185–198, streszcz. ang.

Katalog.

1213. ŚLIPKO-JASTRZĘBSKA Katarzyna: Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego, Oddziału Muzeum Miejskiego Wrocławia za lata 2014–2015. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 152–165.

Zabrze

1214. DĘBOWSKA Elżbieta: Sprawozdanie z działalności Muzeum Miejskiego w Zabrzu za 2015 rok. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 8: 2016 s. 209–230.

Toż za 2016 rok. *Tamże*. Nr 9: 2017 s. 219–236.

Toż w 2017 roku. *Tamże*. Nr 10: 2018 s. 271–288.

1215. KLAJMON Barbara: Adaptacja zabytków pogórnicznych na cele turystyczne i muzealne w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 180–202.

1216. WIECZOREK Urszula: Sprawozdanie z działalności Muzeum Miejskiego w Zabrzu za rok 2014. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 7: 2015 s. 213–238.

Zakopane

1217. BIBLIOTEKA i Archiwum Muzeum Tatrzańskiego zrealizowały dwa ważne projekty w zakresie digitalizacji i udostępniania zbiorów. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 512–515.

1218. BUŁAWKA Sylwia, Kerneder-Gubała Katarzyna: Muzeum Tatrzańskie w czasach Juliusza Żborowskiego [1888–1965] z perspektywy badań archeologicznych w Tatrach i na Podtatrzu. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 154–173, streszcz. ang.

1219. CICHOCKI Włodzimierz: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Muzeum Tatrzańskiego za lata 2015–2017. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.] 2018 s. 215–216.

1220. KOZAK Anna: Juliusz Żborowski [1888–1965] i kolekcja etnograficzna Muzeum Tatrzańskiego w latach 1918–1939. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 174–209, streszcz. ang.

1221. KWIECIŃSKA Magdalena: Zbiory Muzeum Tatrzańskiego w czasie II wojny światowej. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 210–242, streszcz. ang.

1222. MOŹDZIERZ Zbigniew: Od muzeum przyrodniczego do „muzeum przestrzennego”. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.] 2019 s. 53–75.

Powstanie Muzeum Tatrzańskiego oraz wcześniejsze próby jego utworzenia; od l. 30. XX w.

1223. MURZYN Michał: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Muzeum Tatrzańskiego w 2018. *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.] 2019 s. 250–252.

1224. MUZEUM Tatrzańskie w Zakopanem – kalendarium powstania, istnienia, rozwoju. [Oprac.] Józef Haduch. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 77–80.

1225. PARA Katarzyna: Planowanie remontów konserwatorskich dziewięciu obiektów zabytkowych Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego wraz z pozyskaniem finansowania (2013–2017). *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 167–198, streszcz. ang.

1226. SPRAWOZDANIE z działalności Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem w 2019 roku. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 482–511.

1227. SZCZEGÓLNIENIE zasłużeni dla Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem. [Oprac. Józef Haduch]. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 81–94.

1228. TRZNADEL Joanna: NOT.FOT. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.:] 2018 s. 103–111.

Notatnik fotograficzny (20 tys. slajdów) Władysława Hasiora w Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem.

1229. WARCHAŁOWSKI Marcin, Pietraszko-Warchałowska Monika: Niepylak apollo (Parnassius apollo Linnaeus, 1758) oraz niepylak mnemosyna (Parnassius mnemosyne Linnaeus, 1758) w kolekcji Muzeum Tatrzańskiego. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.:] 2018 s. 13–19, streszcz. ang.

Kolekcja z l. 1888–1966.

1230. WENDE-SURMIAK Anna: Sprawozdanie z działalności Muzeum Tatrzańskiego w 2017 roku. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.:] 2018 s. 157–192.

Toż w 2018 roku. *Tamże*. T. 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 238–249.

Zamość

1231. KONDRACIUK Piotr: Rola muzeów krajoznawczych w kształtowaniu ochrony zabytków ruchomych na przykładzie Muzeum w Zamościu. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 91–95, streszcz. ang.

XX w.

Zgorzelec

1232. ZYSNARSKA Małgorzata: Sprawozdanie z działalności Muzeum Łużyckiego w Zgorzlecu w dziedzinie archeologii za lata 2014–2015. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 169–174.

Zielona Góra

1233. ROZBUDOWA i modernizacja Muzeum Ziemi Lubuskiej. Red. Alicja Błażyńska; aut. tekstów Longin Dzieżyc [i in.]. Zielona Góra 2020 Muzeum Ziemi Lubuskiej 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Zuzela

1234. HAMRYSZCZAK Artur: Muzeum Lat Dziecięcych Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Zuzeli. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 97–117, streszcz. ang.

Działa od 1990 r.

Muzea zagraniczne

Ukraina

1235. [HOMIN Igor] Chomyn Igor: Rzeźba polska i z Polską związana – wiek XIX–XX w Lwowskiej Narodowej Galerii imienia B. G. Woźnickiego. Katalog zbiorów. Polska ta pov’azana z Polseu skulptura XIX–XX stolit u Lvivskij nacionalnij galerei mistectv imeni B. G. Voznickogo. Katalog kolekcii. Przekł. na jęz. ukr. Igor Chomyn. Kraków 2020 Stow. Oświaty i Kultury Pol. 4° ss. 542, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ukr.

1236. KOZŁOWSKI Damian: Z dziejów lwowskiego muzealnictwa w świetle wspomnień i prasy (od końca XIX wieku do 1939 roku). *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 109–124, streszcz. ang.

1237. SOROKO Anita: Rysunki artystów polskich z Muzeum Lubomirskich we Lwowie. Risunki pol’s’kih hudožnikiv z Muzeu L’ubomirskih u L’vovi. Przekł. na jęz. ukr. Olga Tkachuk; przekł. na jęz. pol. Wiktoria Malicka. Wrocław 2020 Wydaw. Ossolineum 8° ss. 567, nlb. 1, il. (Osso Wczoraj i Dziś).

Tekst równol. pol., ukr.

Kolekcjonerstwo

Zob. poz. 678, 1917, 3438.

1238. BENDER Agnieszka: Książę Stanisław Poniatowski [1754–1833] – koneser oraz kolekcjoner dzieł sztuki starożytnej i włoskiej. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 79–88, streszcz. ang.

1239. BIELAWSKI Jerzy: 40 lat Okręgu Kaliskiego Polskiego Związku Filatelistów 1980–2020. Kalisz 2020 Polihymnia 8° ss. 243, il.

Rec.: Farbotko Władysław, *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 345–347.

1240. KAMIŃSKI Rafał: Pasja do kolekcjonerstwa. Biografia słupskiego kolekcjonera – Zdzisława Dróbki [ur. 1947] oraz jego działalność kolekcjonerska i popularyzatorska. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 3 s. 199–211, streszcz. ang.

1241. KORDACZUK Sławomir: 25 lat Siedleckiego Klubu Kolekcjonerów. Siedlce 2020 Muzeum Region.; PTK Oddz. „Podlasie” w Siedlcach 4° ss. 152, il.

Rec.: Kotecki Andrzej: Korzenie muzealnictwa. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 321–323.

1242. KOŚKA Małgorzata: Dokumenty klasztorne w zbiorach kolekcjonerów lwowskich – Wiktora Baworowskiego i Aleksandra Czołowskiego. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 335–346, streszcz. ang.

Obecnie rozproszone.

1243. KRUPSKA-ŁYCZAK Katarzyna, Łyczak Bartłomiej: Srebra elbląskie i inne z kolekcji Edwarda Parzycha. Pelplin 2020 Bernardinum 4° ss. 164, il.

Katalog zbiorów prywatnych.

1244. KRZYSZTOŃ Andrzej: Działalność kędzierzyńsko-kozielskich filatelistów w latach 2011–2015. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 18: 2016 s. 87–94.

1245. ŁONAK Wojciech A.: Numizmatyka na ziemi oleskiej. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 176–187.

Kolekcjonerstwo od 1. poł. XX w.

1246. MIELNIKIEWICZ Krzysztof: Kolekcjonerstwo łowieckie w Polsce. Ostrów Mazowiecka 2020 Krzysztof Mielnikiewicz 8° ss. 102, il.

c) Poszczególne wystawy krajowe i zagraniczne

Wystawy krajowe

Zob. 1927, 3513, 7266.

Białystok

1247. GAJEWSKI Marek: Wojna polsko-bolszewicka 1919–1920 w obrazach malowana. Białystok [2020] Muzeum Wojska 4° ss. nlb. 20, il.

Wystawa: Muzeum Wojska w Białymstoku, 22 VIII – 18 X 2020 r.

1248. [KIETLIŃSKI Marek]: Karnawał białostockiej „Solidarności” w obiektywie Mirosława

Bujanowskiego [1950–2017]. Katalog wystawy. Tekst Marek Kietliński; wspomnienia Bożena Koszel-Pleskaczuk. Białystok 2020 IPN–KŚZpNP 4° ss. 135, il.

Wystawa: Wydział Elektryczny Politechniki Białostockiej, 25 IX 2020 r.

1249. KOWALSKI Wojciech [Wiktor]: Fajanse angielskie od połowy XVIII wieku do końca XIX wieku. Kolekcja profesora Wojciecha W. Kowalskiego. Białystok 2020 Muzeum Podlaskie w Białymstoku 4° ss. 279, il.

Katalog wystawy: Muzeum Podlaskie w Białymstoku, październik 2020 r. – styczeń 2021 r.

1250. MATUSZELAŃSKI Józef, Pietruszko Marta, Wicher Sebastian: Ku nieznannej postaci piękna. O życiu i twórczości Czesława Sadowskiego (1902–1959). Katalog wystawy zorganizowanej w 60. rocznicę śmierci artysty. Białystok 2019 Galeria im. Sienkiewicza 4° ss. 277, nlb. 3, il.

Białystok, 22 VI – 8 IX 2019 r.

Rec.: Piotr Niziołek, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 161–162.

1251. WOJSKO chce jeść. Białystok 2020 Muzeum Wojska 16° ss. nlb. 30, il.

Publikacja towarzysząca wystawie w Muzeum Wojska w Białymstoku, 11 XI 2020 r. – 28 II 2021 r.

1252. ZABAWKI militarne. Teksty Dominika Surafa, Marta Michałowska, Piotr Białokozowicz, Mateusz Budzyński. Białystok 2019 Muzeum Wojska w Białymstoku Miejska Instytucja Kultury 16° ss. nlb. 20, il.

Katalog wystawy: Muzeum Wojska w Białymstoku, 26 VI – 31 VIII 2019 r.

Bielsko-Biała

1253. 30 LAT Galerii Sztuki Regionalnego Ośrodka Kultury 1990–2020. Miłość w sztuce. Wystawa jubileuszowa. Red. Katarzyna Pach-Sznepka, Katarzyna Dąbek. Bielsko-Biała 2020 Region. Ośr. Kultury 4° ss. nlb. 52, il.

Wystawa: Galeria Sztuki Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej, 7 IX – 30 X 2020 r.

Bydgoszcz

1254. BYDGOSZCZ nie tylko pieniądzem stała. Oprac. Jolanta Szałkowska-Łoś, Józef Łoś. Bydgoszcz 2020 Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego 4° ss. 104, il. Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.

Katalog wystawy: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego, Bydgoszcz, 19 VI 2020 r. – 30 VI 2021 r.

1255. KU WOLNOŚCI. Bydgoszcz 1914–1920. Red. nauk. Michał F. Woźniak. Bydgoszcz

2020 Muzeum Okręg. im. Leona Wyczółkowskiego 4° ss. 121, nlb. 1, il.

Katalog wystawy: Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego, Spichrze nad Brdą, Bydgoszcz, 20 I – 10 V 2020 r.

1256. MATYASIK Joanna: „Sto lat u siebie. Zabytki piśmiennictwa polskiego w zbiorach bydgoskiej księżnicy” – wystawa zorganizowana w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy, w dn. 17–31 stycznia 2020 r. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 483–491.

1257. SIENKIEWICZ Jan Wiktor: *Artyści niepodległościowi poza Polską*. Warszawa 2020 Fund. Tow. Projektów Edukacyjnych 16° ss. nlb. 40, il.

Katalog wystawy Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego, Spichrze nad Brdą, Bydgoszcz, 12 XI 2020 r. – 30 VI 2021 r.

1258. WŁOCLAWKI. Ceramiczne wyroby z Włocławskiej Fabryki Fajansu z lat 1952–1991. Bydgoszcz 22.11.2020 – 31.01.2021. Red. katalogu Danuta Pałys. Bydgoszcz 2020 Galeria Miejska 4° ss. 95, nlb. 1, il.

Katalog wystawy.

Bytom

1259. [JURCZYK Anna]: *Pomiędzy magią a religią*. Bytom 2020 Muzeum Górnośląskie 8° ss. 60, il.

Katalog wystawy: Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, 28 X 2020 r. – 30 III 2021 r.

Bytów

1260. *TE DEUM Laudamus*. Materialne świadectwa duchowości dawnych mieszkańców ziemi bytowskiej. Pod red. Macieja Kwaśkiewicza. Bytów 2020 Muzeum Zachodniokaszubskie 4° ss. 350, nlb. 1, il.

Katalog wystawy: Muzeum Zachodniokaszubskie, Bytów, 10 VIII – 15 XI 2018 r.

Treść: Kwaśkiewicz Maciej: Wstęp s. 7; Kwaśkiewicz Maciej: Historia organizacji życia religijnego na ziemi bytowskiej s. 9–20; Juchniewicz Katarzyna: Obraz architektury i sztuki kościelnej ziemi bytowskiej w świetle źródeł historycznych s. 21–40; Bartosiewicz Katarzyna: Wyposażenie kościołów historycznego obszaru ziemi bytowskiej od XVII wieku do współczesności s. 41–54; Katalog kościołów: Borzytucho s. 57–65; Bytów s. 67–103; Chotkowo s. 104–105; Dąbrówka Bytowska s. 106–107; Jasiień s. 109–129; Niezabyszewo s. 131–152; Pomysk Wielki s. 153–161; Pólczo s. 163–165; Rekowo s. 167–171; Sominy s. 173–187; Studzienice s. 189–203; Trzebiatkowa s. 205–209; Tuchomie s. 211–227; Ugoszcz s. 229–243; Katalog zabytków ruchomych s. 245–345; Bibliografia s. 347–348.

Chojnice

1261. *WIATR od morza*. Kaszubi w sztuce polskiej 1920–1939. Katalog wystawy styczeń

– wrzesień 2020. Muzeum Historyczno-Etnograficzne im. J. Rydzkowskiego w Chojnicach. [Aut. opracowania] Barbara Zagórska; red. katalogu Anna Czapczyk. Chojnice 2020 Muzeum Hist.-Etnograf. im. Juliana Rydzkowskiego 4° ss. 347, il., streszcz. ang.

Chrzanów

1262. *SOLIDARNI w niepodległości*. Projekt graf. katalogu Bogusław Mucha, Małgorzata Zbroszczyk; oprac. materiałów Marta Gawor, Małgorzata Zbroszczyk. Chrzanów 2020 MBP 8° ss. nlb. 44, il.

Wystawa: Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie, 22 X 2020 r.

1263. *WSZYSTKO, co nasze, Polsce oddamy*. 100-lecie powstania drużyn i Hufca ZHP w Chrzanowie. Kurator wystawy, red. katalogu Luiza Trybuś. Chrzanów 2020 Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich 8° ss. 43, nlb. 1, il.

Wystawa: Muzeum im. I. i M. Mazarakich, Muzeum „Dom Urbańczyka”, Chrzanów, od 16 XII 2020 r.

Częstochowa

1264. *TYSIĄCLECIE*. *Vademecum* dzielnicy Częstochowy. [Aut. hasał] Andrzej Kuśnierzcyk, Paweł Michalski, Juliusz Sętowski, Wiesław Paszkowski. Częstochowa 2020 Muzeum Częstochowskie 8° ss. 104, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Muzeum Częstochowskie, 31 XII 2020 r. – 3 V 2021 r.

1265. WITKOWSKI Krzysztof: „Czas ucieka. Wieczność czeka”. Wyjątkowa wystawa w Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II w Częstochowie w roku setnej rocznicy jego urodzin. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 98–101.

Otwarta 2 IV 2020 r.

Dęblin

1266. 315 DYWIZJON Myśliwski „Dębliński”. Squadron „Dęblin”. Red. Paweł Pawłowski, Malwina Markiewicz; oprac. Marcin Arbuż; przekł. na jęz. ang. Wojtek Matusiak. Dęblin 2020 Muzeum Sił Powietrznych 8° ss. 46, il. (Zeszyty Historyczne Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie; 1).

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie: Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, 14 VIII 2019 r. – 31 III 2020 r.

1267. *GENERAL* brygady pilot obserwator Szczepan Ścibor [1903–1952]. Absolwent „Szkoły Orłąt” w Dęblinie, komendant Oficerskiej Szkoły Lotniczej, ofiara zbrodni stalinowskich.

A graduate of the “Young Eagles School” at Dęblin, commandant of the Polish Air Force Officer’s School, victim of Stalinist crimes. Red. Paweł Pawłowski, Malwina Markiewicz; oprac. Józef Zieliński, Robert Gretzyngier, Marcin Arbus; przekł. na jęz. ang. Wojtek Matusiak, Jacek Zagożdżon. Dęblin 2020 Muzeum Sił Powietrznych 8° ss. 30, nlb. 2, il. (Zeszyty Historyczne Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie; 2).

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie zorganizowanej w Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, otwartej 5 XI 2019 r.

Treść: Dzieciństwo i lata młodzieńcze s. 4–7; Kariera lotnicza s. 8–11; Lata walki i niewoli s. 12–15; Proces, wyrok, rehabilitacja s. 16–19; Pamięć i tradycje s. 20–22; Szczepan Ścibor odnaleziony! s. 22–24; Uroczystości pogrzebowe gen. bryg. pil. obs. Szczepana Ścibora s. 25–29.

Drozdowo

1268. REGION łomżyński w roku 1920 w obliczu wojny. Katalog wystawy. Oprac. Marcin Rydzewski. Drozdowo–Jedwabne 2020 Muzeum Przyrody – Dwór Lutosławskich; Fund. Sztuk i Dialogu 8° ss. 28, il., mapy.

Wystawa: Muzeum Przyrody – Dwór Lutosławskich w Drozdowie, 18 IX – 31 XII 2020 r.

Duszniki-Zdrój

1269. [LANDOWSKA Ewa]: Sztuka pisania. Ze zbiorów Muzeum Kaligrafii i Historii Pisma. Teksty Ewa Landowska. Duszniki-Zdrój 2020 Muzeum Papiernictwa 8° ss. 52, il.

Katalog wystawy: Muzeum Papiernictwa, Duszniki-Zdrój, lipiec–październik 2020 r.

1270. [SZYMCZYK Maciej, Bałchan Jan]: Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945–1995 w zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Teksty Maciej Szymczyk, Jan Bałchan. Duszniki-Zdrój 2020 Muzeum Papiernictwa 8° ss. 103, nlb. 1, il.

Katalog wystawy: „Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945–1995”, Muzeum Papiernictwa, Duszniki-Zdrój, 6 XI 2020 r. – 28 II 2021 r.

Ełk

1271. EŁK po kolei. Podróż przez historię miasta. Katalog wystawy czerwiec–październik 2019. Lyck. Die Zeitreise einer Bahn entlang. Ausstellungskatalog Juni–Oktober 2019. Ełk. A history driven by trains. Exhibition catalog June–October 2019. Scenariusz i [red. katalogu] Jakub Knyżewski i Rafał Żytniec; tł. jęz. ang. Agnieszka Sababady; tł. jęz. niem. Winfried Lipscher. Ełk [2020] Muzeum Hist. 4° ss. 194, il., mapy. Muzeum Hist. w Ełku.

Tekst równol. pol., ang., niem.

Wystawa: Muzeum Historyczne w Ełku, 24 VI – 27 X 2019 r.

Gdańsk

1272. CO SIĘ nadaje do muzeum? The museum. What goes in? What goes on? [Aut.]: Anna Frąckowska, Andrzej Hoja, Mateusz Jasik, Dorota Powirska; red. Andrzej Hoja; tł. Dorota Powirska, Joanna Trzeciak. [Gdańsk] 2020 [Muzeum Gdańska] 4° ss. 183, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy: Muzeum Gdańska, 2 IV – 4 X 2020 r.

1273. CZŁOWIEK rodzi się i żyje wolnym. Strajki w Polsce w 1980 r. – powstanie Solidarności. Man is born and lives free. Strikes in Poland in 1980 – establishment of the Solidarity. Red. Mirosław Wójcik; tł. Ewa Zaborska, Robert Oliwa. Gdańsk 2020 Inst. Dziedzictwa Solidarności; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 8° ss. nlb. 68, il.

Katalog wystawy dostępnej na stronie www.strajki1980.pl od 10 VIII 2020 r.

1274. GDAŃSK protestancki w epoce nowożytnej. W 500-lecie wystąpienia Marcina Lutra. T. 1. Pod red. Edmunda Kizika i Sławomira Kościelaka. Gdańsk 2017.

Toż. T. 2: Katalog. Red. nauk. Piotr Paluchowski, Agata Larczyńska, Monika Ptuciennik. Gdańsk 2017.

Rec.: Bogucka Maria, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 184–186.

1275. SREBRA od pokoleń. Gdańscy złotnicy Stumpfowie 1804–1945. Katalog wystawy Muzeum Gdańska. Ratusz Głównego Miasta Gdańska. Galeria Palowa, 12 grudnia 2019 – 30 kwietnia 2020. Pod red. Anny Frąckowskiej. Gdańsk 2019 Muzeum Gdańska 4° ss. 406, nlb. 2, il.

Treść: Ossowski Waldemar: Wstęp s. 6–7; Abramowicz Mieczysław, Frąckowska Anna: Srebra od pokoleń. Zarys dziejów firmy i rodziny Stumpfów s. 13–40; Frąckowska Anna: Klęska urodzaju, czyli uwagi o znakach złotniczych przedstawicieli rodziny Stumpfów oraz firmy „Moritz Stumpf & Sohn” s. 41–50; Grażawska Joanna: Bursztyn w gdańskiej firmie „Moritz Stumpf & Sohn” s. 51–64; Kwiatkowska Aneta: „Tylko prawdziwe srebrne sztuczki mają wieczną wartość”. Reklama firmy „Moritz Stumpf & Sohn” s. 65–74; Szymański Wojciech: Domy i sklepy rodziny Stumpfów s. 75–90; Katalog s. 92–386; Tablica znaków złotniczych s. 387–395; Literatura wystawy s. 399–405.

1276. ZDROWIE i higiena w dawnym Gdańsku. Kurator Ewa Trawicka. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol. 8° ss. 84, il. Muzeum Archeol. w Gdańsku.

Przewodnik po wystawie: Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, 27 XI 2019 r. – 14 VI 2020 r.

Gdynia

1277. LEGENDA Radmoru. The legend of Radmor. Aut.: Agnieszka Drączkowska [i in.]; red. Agnieszka Drączkowska, Paweł Gelesz;

zdj. Leszek Żurek; tł. Marta Skibińska. Gdynia 2020 Muzeum M. Gdyni 8° ss. 219, nlb. 3, nlb. 8 tabl., il.

Tekst równol. pol., ang.
Zakłady Radiowe „RADMOR”.
Katalog wystawy: Muzeum Miasta Gdyni, 7 XI 2020 r. – 29 VIII 2021 r.

Gliwice

1278. KUBIT Bożena: Fotograficzne widzenie tradycji. Obrzędy doroczne na Górnym Śląsku. Fotografische Wahrnehmung des Brauchtums. Jährliche Feierlichkeiten in Oberschlesien. Gliwice 2020 Muzeum 4° ss. 264, il.

Tekst równol. pol., niem.
Katalog wystawy, Gliwice, 7 IX – 15 XI 2020 r.

Głogów

1279. JACEK i Rafał Malczewscy. Rodzinne historie sztuki. Oprac. merytoryczne wystawy Eryka Stolarska. Głogów 2020 Muzeum Archeol.-Hist. 8° ss. 88, il.

Katalog wystawy: Muzeum Archeologiczno-Historyczne, Głogów, 1 X – 15 XI 2020 r.
Jacek Malczewski (1854–1929), Rafał Malczewski (1892–1965).

Gniezno

1280. DRAJEWSKI Stefan: W świecie średniowiecznych dźwięków. Wystawa w Gnieźnie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 130–132.

„Kultura muzyczna w początkach państwa polskiego”, otwarta 15 II 2019 r.

1281. KACZMAREK Łukasz: Katalog zabytków wystawy czasowej „Archeologia Gniezna”. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 4: 2018 s. 312–406, streszcz. ang.

Wystawa: Muzeum Początków Państwa Polskiego, Gniezno, 9 VII – 31 XII 2018 r.

1282. KARALUSI-KUSZCZAK Marta: Wystawa „Gnieźnieńskie browary” z cyklu Kolekcjonerzy w Muzeum. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 2: 2016 s. 350–357, streszcz. ang.

Wystawa: Muzeum Początków Państwa Polskiego, Gniezno, 17 IX – 12 X 2016 r.

1283. KULTURA muzyczna w początkach państwa polskiego. Red. nauk. Anna Jabłońska, Magdalena Robaszkiewicz. Gniezno–Szczecin 2020 Muzeum Początków Państwa Pol.; Triglav 4° ss. 282, il. (CCG Collectio Catalogorum Gnesnensium t. 3).

Katalog wystawy: Muzeum Początków Państwa Polskiego, Gniezno, 17 II – 1 IX 2019 r.

Treść: Robaszkiewicz Magdalena: Słowo wstępu do tomu s. 7–12; Jabłońska Anna: Wystawa „Kultura muzyczna

w początkach państwa polskiego” s. 13–36; Popławska Dorota: Instrumenty i narzędzia dźwiękowe do początków XIII wieku s. 39–64; Jabłońska Anna: O problemach ze źródłami wykorzystywanymi w pracy historyka s. 65–86; Moraczewski Krzysztof: Zanim zaczęto zapisywać muzykę. O możliwym kształcie muzyki u początków polskiej państwowości s. 87–103; Budzińska-Bennett Agnieszka: Utrwalone w pieśni. Otton III, Bolesław Chrobry, Polska i Polacy w muzyce średniowiecznej s. 105–130; Goszczyńska-Ziółkowska Anna: Pod powierzchnią ciszy s. 131–154; Mazurek Stanisław: Perspektywa re-konstruktora, czyli w jaki sposób zabytki muzyczne odzyskały życie s. 155–182; Katalog zabytków s. 183–246; Bibliografia s. 247–262; Suplement: Robaszkiewicz Magdalena, Ruta Sławomir: „Kultura muzyczna w początkach państwa polskiego” s. 265–281.

1284. ROBASZKIEWICZ Magda: „Wystawa zabawek”, czyli archeologia dzieciństwa dla każdego. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 2: 2016 s. 358–377, streszcz. ang.

Wystawa: Muzeum Początków Państwa Polskiego, Gniezno, 13 XI 2016 r. – 12 II 2017 r.

1285. SŁOWIANIE połabscy. Red. nauk. Łukasz Kaczmarek, Paweł Szczepanik. Gniezno–Szczecin 2020 Muzeum Początków Państwa Pol.; Triglav 4° ss. 242, il., mapy, streszcz. ang. (CCG Collectio Catalogorum Gnesnensium; t. 2).

Wystawa: Muzeum Początków Państwa Polskiego, Gniezno, 11 VIII 2019 r. – 8 III 2020 r.

Treść: Kaczmarek Łukasz, Szczepanik Paweł: Słowo wstępu do tomu s. 7–9; Kaczmarek Łukasz, Szczepanik Paweł: Foreword to the volume s. 10–12; Kaczmarek Łukasz, Szczepanik Paweł: Wystawa „Słowianie połabscy” s. 13–19; Kaczmarek Łukasz, Szczepanik Paweł: „Polabian Slavs” exhibition s. 20–22; Biermann Felix: Osady otwarte, miejsca handlowe i grody – osadnictwo Słowian w północno-wschodnich Niemczech s. 25–48; Posselt Norman: Słowianie i ich sąsiedzi – kontakty dalekosiężne i wymiana w północno-zachodniej Słowiańszczyźnie s. 49–74; Kaczmarek Łukasz: Połabszczyzna a Wielkopolska. Relacje pomiędzy Słowianami połabskimi a grupami zamieszkującymi obszar Wielkopolski we wczesnym średniowieczu s. 75–90; Roskoschinski Philipp: Miecz, tarcza, włócznia i topór – wojkowość Słowian północno-zachodnich s. 91–120; Szczepanik Paweł: Przedchrześcijańska religia Słowian połabskich s. 121–138; Michals Uwe: Słowiański kompleks grodowo-osadniczy w Spandau s. 139–154; Ruchhöft Fred: Arkona – święte miejsce Słowian zachodnich s. 155–172; Katalog zabytków s. 173–226; Bibliografia s. 227–242.

1286. WIKINGOWIE w Polsce? Zabytki skandynawskie z ziem polskich. Red. nauk. Michał Bogacki, Andrzej Janowski, Łukasz Kaczmarek. Gniezno–Szczecin 2019 Muzeum Początków Państwa Pol.; Triglav 4° ss. 400, il., mapy, streszcz. ang. (CCG Collectio Catalogorum Gnesnensium; t. 1).

Wystawa: Muzeum Początków Państwa Polskiego, Gniezno, 24 II – 12 XI 2017 r.

Treść: Bogacki Michał, Kaczmarek Łukasz: Wstęp do serii s. 7–9; Bogacki Michał, Janowski Andrzej, Kaczmarek Łukasz: Słowo wstępu do tomu s. 11–18; Bogacki Michał, Janowski Andrzej: Wystawa „Wikingowie w Polsce? Zabytki skandynawskie z ziem polskich” s. 19–28; Sikora Jerzy: Skandynawowie a ziemie polskie w badaniach archeologicznych

s. 31–71; Gogosz Remigiusz: Kilka uwag nad metodyką badań z punktu widzenia historyka s. 73–82; Kiarszys Grzegorz: Gdy archeolog pyta o etnos... s. 83–97; Sikorski Dariusz Andrzej: Obecność Skandynawów w Polsce w okresie wczesnopiastowskim w świetle źródeł pisanych s. 99–112; Morawiec Jakub: Obraz Słowian w średniowiecznej literaturze skandynawskiej s. 113–126; Urbańczyk Przemysław: Archeologiczne świadectwa obecności „Skandynawów” w państwie Bolesława Chrobrego s. 127–144; Jagodziński Marek Franciszek: Truso – jak bardzo skandynawskie? s. 145–153; Gardela Leszek: Czy w Polsce są groby wikingów? Skandynawskie praktyki pogrzebowe na ziemiach polskich we wczesnym średniowieczu s. 155–264; Kucypera Paweł: Broń „wikingów” w Polsce s. 265–277; Katalog zabytków s. 279–374; Bibliografia s. 375–399.

Gorzów Wielkopolski

1287. 65 LAT fotografii GTF. Gorzów Wlkp. wrzesień 2019. Oprac. Marian Łazarski. Gorzów Wielkopolski 2020 Gorzowskie Tow. Fotograficzne 4° ss. nlb. 32, il. Gorzowskie Tow. Fotograficzne.

Katalog wystawy: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim, otwarta 14 IX 2019 r.

1288. SINKOWSKI Stanisław: W rocznicę pożaru – wystawa „Archeologia niebiańska”. Wyniki prac archeologicznych na wieży kościoła katedralnego w Gorzowie Wielkopolskim. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 91–104, streszcz. niem., ang.

Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta, 1 VII – 15 IX 2018 r.

Jaworzno

1289. 75. ROCZNICA zakończenia II wojny światowej, likwidacji obozu Neu-Dachs i utworzenia Centralnego Obozu Pracy w Jaworznie. Red. Adrian Rams. Jaworzno 2020 Muzeum M. Jaworzna 4° ss. 41, nlb. 1, il.

Wystawa: Muzeum Miasta Jaworzna, Jaworzno, 6–28 III 2020 r.

1290. TWÓRCY jaworznickiego przemysłu w niepodległej Polsce. Katalog wystawy czasowej. Red. Adrian Rams. Jaworzno 2020 Muzeum M. Jaworzna 4° ss. 39, nlb. 1, il., mapa.

Wystawa: Muzeum Miasta Jaworzna, otwarta 22 X 2020 r.

Katowice

1291. BĘBNIK Grzegorz, Rosenbaum Sebastian, Węcki Mirosław: Wojciech Korfanty. Publication accompanying the exhibition. Katowice 2020 IPN. Oddz.; Muzeum Śląskie 8° ss. 80, il.

Publikacja towarzysząca wystawie w Muzeum Śląskim w Katowicach.

1292. DZIEJE i konserwacja rękopiśmiennej mapy wolnego stanowego państwa pszczyń-

skiego „Ichnoorthografia Plesniaca” Andreea Hindenberga z 1636 roku. Katalog wystawy. Pod red. Piotra Greinera. Katowice 2020 AP w Katowicach 4° ss. 28, il., streszcz. ang., niem.

Wystawa na Rynku w Katowicach do 1 XI 2021 r.

1293. GOŁASZ Zbigniew: „Oczy całego świata skierowane są teraz na Górny Śląsk”. Rok 1919 na Górnym Śląsku. Katalog wystawy. Katowice 2019 IPN 8° ss. 48, il., mapy.

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach, 2019 r.

1294. GOŁASZ Zbigniew: Robert Oszek (1896–1938). Żołnierz niepodległości. Katalog wystawy. Katowice 2018 IPN 8° ss. 55, il.

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach, 2018 r.

1295. GOŁASZ Zbigniew, Gwóźdź Krzysztof: Zgładzona formacja. Policja Województwa Śląskiego 1922–1939. Katowice–Tarnowskie Góry 2019 IPN. Oddz.; Muzeum 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Katowice, 16 IV – 8 V 2019 r.

1296. KAROL-CHUDY Aleksandra: Kiedy Katowice były Stalinogrodem... 1953–1956. Katowice 2020 IPN. Oddz.; Katowice M. Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek 8° ss. 151, nlb. 1, il.

Katalog wystawy: Galeria Miasta Ogrodów, Katowice, 21 XII 2017 r. – 4 II 2018 r.

1297. SKOCZEK Renata: Rok 1920 na Górnym Śląsku. Katalog wystawy. Katowice 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 48, il., mapy.

Katowice, 13 X 2020 r. – 28 II 2021 r.

Kędzierzyn-Koźle

1298. KAPLICE i krzyże przydrożne w moim mieście, gminie, na osiedlu. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 18: 2016 s. 109–128.

Wystawa w siedzibie Towarzystwa Ziemi Kozielskiej, 16 IX – 30 X 2016 r.

Kielce

1299. KOZŁOWSKI Damian: Sprawozdanie z otwarcia wystawy „100 lat Huty »Ludwików« w Kielcach 1919–2019” w Muzeum Historii Kielc. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 339–342.

8 IX 2019 r.

Kłodawa

1300. KŁODAWIANIE w wojnie polsko-bolszewickiej 1919–1921. Katalog wystawy.

Red. Ryszard Jałoszyński. Konin 2020 Tow. Samorządowe w Koninie 8° ss. 34, il.

Gminny Ośrodek Kultury w Kłodawie, 16 VIII – 30 IX 2020 r.

K r a k ó w

1301. 650 LAT herbu Krakowa. Wystawa dedykowana Profesorowi Marianowi Friedbergowi w pięćdziesiątą rocznicę śmierci. Katalog wystawy. Oprac. merytoryczne Bożena Lesiak-Przybył, Zenon Piech, Aldona Warzecha; red. Zofia Wyźlińska. Kraków 2019.

Rec.: Noga Zdzisław: O herbie miasta Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 165–166.

1302. BANASZKIEWICZ Magdalena, Semik Zbigniew: Wańka-Wstańka. Nowohucki pomnik Lenina. Red. Łukasz Klimek. Kraków 2020 Muzeum Krakowa 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Nowej Huty, Kraków, 5 VIII 2020 r. – 14 III 2021 r.

1303. BIULETYN antywojenny. Wydawnictwo towarzyszące wystawie „II wojna światowa – dramat, symbol, trauma”, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, 25 października 2019 – 22 marca 2020. Teksty: Michał Bilewicz, Jan Jakub Grabowski, Maria Anna Potocka, Martyna Sobczyk. Kraków 2020 Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK 8° ss. 48, il.

Toż w jęz. ang.: Anti-war bulletin. The publication accompanies the exhibition “World War II – drama, symbol, trauma”, Museum of Contemporary Art in Krakow, 25 October 2019 – 22 March 2020. Kraków 2020.

1304. BURY Katarzyna, Weiss Renata: Podgórze Wojciecha Weissa [1875–1950]. Kraków 2020 Muzeum Krakowa 8° ss. 195, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Wystawa: Muzeum Podgórze, Kraków, 7 X 2020 r. – 30 V 2021 r.

1305. HADUCH Bartosz: Ekspozowanie Wyspiańskiego. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 108–117, streszcz. ang.

Monograficzna wystawa dzieł Stanisława Wyspiańskiego, Muzeum Narodowe w Krakowie, 28 XI 2017 r. – 5 V 2019 r.

1306. HOMZIUK Bernard: Pozdrowienia z Krakowa... Adam Setkowiec [1876?–1945]. Życie i twórczość. Kraków 2020 Muzeum Krakowa 4° ss. 79, nlb. 1, il.

Katalog wystawy: Muzeum Krakowa – Dom Zwirzynecki, Kraków, 19 IX 2020 r. – 31 I 2021 r.

1307. KOWALSKI Jerzy S.: Stanisław Moniuszko – wileńskie, warszawskie i krakowskie reminiscencje. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 317–320.

Wystawa: Biblioteka Jagiellońska, Kraków, 9 I – 7 III 2020 r.

1308. LESIAK-PRZYBYŁ Bożena, Warzecha Aldona: Wystawa plenerowa „650 lat herbu miasta Krakowa” dedykowana profesorowi Marianowi Friedbergowi w 50. rocznicę śmierci. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 208–210.

Otwarta 10 X 2019 r. na pl. Szczepańskim w Krakowie.

1309. ŁOMNICKA Katarzyna, Weiss Zofia: Józef Sperling [1884–1949] – kreator i przedsiębiorca. Kraków 2020 Inter Line SC 16° ss. 263, nlb. 1, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Muzeum Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, 18 XI 2019 r. – 28 II 2020 r.

1310. MARIAN Eile [1910–1984]. Artysta i redaktor. Artist and editor. Red. Maria Anna Potocka, Agnieszka Sachar. Kraków 2020 Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK 4° ss. 475, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, 29 X 2020 r. – 21 III 2021 r.

Treść: Potocka Maria Anna: Marian Eile. Człowiek, który umiał pokazywać kulturę. The man who could channel culture s. 8–45; Jaworska Justyna: Muzykalność plastyczna. An ear for art s. 46–63; Sachar Agnieszka: Okładki „Przekroju” w latach 1948–1969. „Przekrój” covers during 1948–1969 s. 64–87; Staralem się wejść w buty Eilego. Z Mieczysławem Czuma rozmawia Agnieszka Sachar. I tried put myself in Eile’s shoes. Mieczysław Czuma talks to Agnieszka Sachar s. 88–99; Człowiek z zewnątrz. Z Wojciechem Plewińskim rozmawia Wojciech Nowicki s. 100–111; Potkaj Tomasz: Kalendarium życia i działań artystycznych Mariana Eilego. Marian Eile life and art timeline s. 112–139; Twórczość Eilego. Eile’s works s. 142–410; Aneks: Wojciech Plewiński s. 412–459; Adam Macedoński s. 460–473; Źródła prac i ilustracji s. 475.

1311. MIELNICZENKO Honorata, Ochman Marcin, Kieferling Krystyna: Kres Polskich Aten. Puławy 2020 Muzeum Czarotoryskich w Puławach 4° ss. 119, nlb. 1, il.

Katalog wystawy: Muzeum Czarotoryskich w Krakowie, 30 XI 2019 r. – 30 XII 2020 r.

1312. OCHEŁDUSZKO Rafał: Uwagi na marginesie wystawy „Lwów, 24 czerwca 1937. Miasto, architektura, modernizm” (Międzynarodowe Centrum Kultury, 1.12.2017–8.04.2018, kuratorzy: Żanna Komar i Andrzej Szczerski). *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 147–152.

W Krakowie.

1313. ROŚLINY i zwierzęta. Atlasy historii naturalnej w epoce Linneusza. Plants & animals. Atlases of natural history in the age of Linnaeus. Aut. tekstów: Julia Czapla [i in.]; tł. Jessica Taylor-Kucia. Kraków 2020 Międzynar. Centrum Kultury 4° ss. 310, nlb. 2.

Toż. Wyd. 2, uzup. Kraków 2020 ss. 311, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków, 19 V – 18 X 2020 r.

1314. SKARBY epoki Piastów. W siedemsetną rocznicę koronacji Władysława Łokietka 1320–2020. Katalog wystawy styczeń–kwiecień 2020. Red. Joanna Ziętkiewicz-Kotz. Kraków 2020 Zamek Królewski na Wawelu – Państw. Zbiory Sztuki 4° ss. 223, nlb. 1, il.

Zamek Królewski na Wawelu.

1315. SPRAWA Stanisława Pyjasa. Żeby ktoś choć raz wdzięczny był za istnienie moje. 21.8 – 18.10.2020. The case of Stanisław Pyjas. May somebody for once be grateful for my existence. 21.8 – 18.10.2020. Teksty Cezary Łazarewicz, Dorota Nieznańska, Maria Anna Potocka; przekł. Adam Ladziński, Joanna Wadas. Kraków 2020 Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier 8° ss. 43, nlb. 1, il.

Katalog wystawy: Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki, Kraków, 21 VIII – 18 X 2020 r.

1316. WIESŁAW Dymny [1936–1978]. Jestem ranny człowiek. Pisarz, aktor, malarz. Red. Delfina Jałowik. Kraków 2020 Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK 8° ss. 204, nlb. 4, il.

Katalog wystawy: Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK, Kraków, 24 X 2019 r. – 15 III 2020 r.

1317. [WILKOSZ Piotr]: 1920. Cud Wisły. Wystawa w 100. rocznicę bitwy warszawskiej. The miracle of the Vistula. An exhibition celebrating the 100th anniversary of the Battle of Warsaw. 1920–2020. Autor tekstu Piotr Wilkosz; tł. Robert Gałązka. Kraków 2020 Muzeum Nar. 8° ss. 23, nlb. 1, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Muzeum Narodowe w Krakowie, Kamienica Szolajskich im. Feliksa Jasińskiego, 24 VII – 29 XI 2020 r.

Krosno

1318. POLSKA na Emigracji. La Pologne à l'Émigration. Red. Jan Gancarski we współpr. z Anną Guz i Łukaszem Kycem; tł. na jęz. fr. Małgorzata Dąbrowska. Krosno 2020 Muzeum Podkarpackie w Krośnie 4° ss. 405, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., fr.

Katalog wystawy: Muzeum Podkarpackie w Krośnie, 15 V 2021 r. – maj 2022 r.

Treść: Gancarski Jan: Wstęp. Introduction s. 9–15; Blicharczyk Edmund: Krótka historia Stowarzyszenia Muzeum Wojska Polskiego we Francji (SMWPF). Une courte histoire de l'Association du Musée de l'Armée Polonaise en France (AMAPF) s. 17–24; Guz Anna, Kyc Łukasz: Paryskie poloniki. Les polonica parisiens s. 25–85; Katalog. Catalogue s. 89–377; Noty biograficzne. Notes biographiques s. 379–401.

Legionowo

1319. DEGIEL Rafał, Orliński Wawrzyniec, Wońska Magdalena: Zegrze. Zapomniane miasto nad Narwią. Legionowo 2020 Muzeum Hist. 4° ss. 43, il. Muzeum Hist. w Legionowie.

Katalog wystawy: Muzeum Historyczne w Legionowie, otwarta 13 IX 2020 r.

Leszno

1320. PORTRETY wielkich leszczynian XX wieku na stulecie odzyskania niepodległości... 100 x 1000. Katalog wystawy oprac. Michał Janeczek. Leszno 2020 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Wystawa: Galeria J.A.K.?, Leszno, 19 II – 29 III 2019 r.

1321. STYCZEŃ 1920... wolność i co dalej? Leszno w latach 1920–1939. Tekst Artur Michalak, Małgorzata Gniazdowska. Leszno 2020 Muzeum Okręg. w Lesznie 8° ss. 29, nlb. 3, il.

Wystawa: Muzeum Okręgowe w Lesznie, 21 I – 19 IV 2020 r.

1322. Z GŁOWY prababci. Czepki, kopki, kłapki. Katalog wystawy. Red. Ewa Tomaszewska. Leszno 2020 Muzeum Okręg. 4° ss. 227, nlb. 6, il., mapa.

Wystawa: Muzeum Okręgowe w Lesznie, 14 VII – 31 XII 2020 r.

Lublin

1323. DZIECI moje! Biskup Stefan Wyszyński ordynariusz lubelski 1946–1949. Pamiętnik wystawy. Wybór tekstów oraz dobór fot. i dokumentów Piotr Krzysztof Kutny. Lublin 2020 Nasza Tradycja 8° ss. nlb. 16, il.

Wystawa: Archikatedra Lubelska, Lublin, 22 V 2016 r.

1324. HAŁATA Anna, Lachowski Marcin: „Lubelskie życie artystyczne w czasie odwilży – awers i rewers”. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 76–79.

Wystawa: Muzeum Lubelskie, 16 XII 2017 r. – 27 I 2018 r.

1325. KASPEROWICZ Bożena: „Czas na Niepodległą”. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 69–72.

Wystawa: Muzeum Lubelskie, kwiecień–lipiec 2018 r.

1326. POLONICA emigracyjne. Ze zbiorów instytucji członkowskich Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie. Koordynacja projektu Paweł Zielony. Warszawa–[Rapperswil] 2019 IPN; Stała Konferencja Muzeów, Archiwów i Bibl. Pol. na Zachodzie 8° ss. 112, il., mapa.

Katalog wystawy: Lublin, 16 IX 2019 r. – 27 III 2020 r.

1327. POWROTY. Anna Kamieńska 1920–1986. Red. Magdalena Janik, Ewa Kuszyk-Feciak. Lublin 2020 Muzeum Nar. 8° ss. 36, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Muzeum Narodowe w Lublinie, 30 XII 2020 r. – 30 IX 2021 r.

Łódź

1328. MAURYCZY Gottlieb. W poszukiwaniu tożsamości. In search of identity. Koncepcja publ., red. nauk. Maria Milanowska; tł. Marta Herudzińska-Oświecimska. Łódź–Kraków 2014.

Rec.: Styra Natasza: Maurycy Gottlieb. W poszukiwaniu tożsamości (recenzja wystawy i katalogu). *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 117–124.

1329. ZAINSTALOWANI na wieczność – Bruno Schulz i Drohobycz (epizod łódzki). Red. Zbigniew Milczarek; teksty Zbigniew Milczarek, Stanisław Rosiek. Łódź 2019 Miej. Galeria Sztuki w Łodzi 4° ss. 23, nlb. 1, il.

Wystawa: Galeria Willa, Łódź, 26 VII – 6 X 2019 r.

Łysa Góra

1330. HADAMIK Czesław: Wystawa „Dzieje obłężenia. W dwusetną rocznicę kasaty opactwa benedyktynów na Łysej Górze, 1819–2019”. Komentarz autorski. *Debata Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 291–302.

Otwarta 31 V 2019 r.

Malbork

1331. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Czapska Monika: Bilde von Prage. Czeska rzeźba kamienna stylu pięknego około 1400 w Państwie Krzyżackim w Prusach. Katalog wystawy czasowej w Muzeum Zamkowym w Malborku 17 października 2020 – 3 stycznia 2021. Malbork 2020 Muzeum Zamkowe w Malborku 8° ss. 228, nlb. 4, il.

1332. PLEBISCYT 1920. Mała Polska – wielcy Polacy. Katalog wystawy z komentarzem historycznym. Teksty Aleksandra Girsztowt, Małgorzata Janusz, Tomasz Kukowski, Tomasz Niklas [i in.]. Malbork 2020 Muzeum M. Malborka; we współpr. z AP 8° ss. 72, il., mapy.

Muzeum Miasta Malborka, 12 VII – 31 XII 2020 r.

Mińsk Mazowiecki

1333. SZABLE imienne z kolekcji Pawła Komorowskiego. Wystawa w Muzeum Ziemi Mińskiej Dział 7 Pułku Ułanów Lubelskich w dniach 9 lipca – 30 września 2020 z okazji 100. Rocznicy Bitwy Warszawskiej. Mińsk Mazowiecki [2020] Muzeum Ziemi Mińskiej 4° ss. 24, il.

Myślenice

1334. MAŁYSA Andrzej: Myśleniccy legioniści. Małe miasto wobec Wielkiej Wojny. Katalog wystawy. Myślenice 2020 Muzeum Niepodległości 8° ss. 174, il., errata.

Wystawa: Muzeum Niepodległości w Myślenicach, 12 IX – 10 XI 2020 r.

Nakło Śląskie

1335. GŁUSZEK Renata, Zajac Stanisław: Spotkanie po latach. Sylwetki i wspomnienia o pracujących dla oraz wokół nakielskich hrabiów Henckel von Donnersmarck. Nakło Śląskie 2020 Centrum Kultury Śląskiej; Stow. Miłośn. Nakła Śląskiego im. Jana Bursiga 8° ss. 84, il.

Publikacja towarzysząca wystawie w Centrum Kultury Śląskiej w Nakle Śląskim, otwartej 18 IX 2020 r.

Nowy Sącz

1336. WIERZBICKA Beata, Wierzbicki Piotr: „Solidarność” sądecka 40 lat historii. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 208–212.

Wystawa: Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, 17 IX – 31 XII 2020 r.

Olsztyn

1337. 30 LAT Instytutu Sztuk Pięknych. Rzeczywistość i wyobraźnia. Red. Violetta Kulikowska-Parkasiewicz, Marzena Huculak. Olsztyn 2020 Inst. Sztuk Pięknych 4° ss. 278, il.

Katalog wystawy: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, 19 XI – 13 XII 2020 r.

1338. WERSAL, plebiscyt i co dalej na Warmii i Mazurach? Versailles, the plebiscite and the future of Warmia and Masuria. Oprac. red. Anna Kruszewska. Olsztyn 2020 Muzeum Warmii i Mazur 4° ss. 156, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy: Muzeum Warmii i Mazur, Olsztyn, 12 III 2020 r. – marzec 2021 r.

Treść: Zuchowski Piotr: Wstęp. Introduction s. 4–5; Mierzyński Sebastian: Łańcuch zawilej przeszłości. The tangled chain of the past s. 6–17; Syryld Danuta: Polacy wobec plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu w 1920 roku. Poles and the East Prussian Plebiscite 1920 s. 19–31; Gałęzowska Małgorzata: Wybrane sfery, mechanizmy i narzędzia autoidentyfikacji oraz kształtowania tożsamości po plebiscycie w Prusach Wschodnich. Selected Spheres, Mechanisms and Tools of Self-Identification and Identity Forming s. 32–45; Hoffmann Mirosław J.: „Heimatkunde” – źródło budowania tożsamości zbiorowej wieloetnicznej ludności Prus Wschodnich w XIX i pierwszych dekadach XX wieku. „Heimatkunde” in the Formation of Group Identity in the Multi-Ethnic Population of East Prussia in the 19th Century and the First Decades of the 20th Century s. 46–57; Kumorowicz Grzegorz: Fotografia wojny – dokument, sztuka, propaganda. War Photography – Document, Art, Propaganda s. 58–67; Kuźniewski Bogumił: Tannenberg-Denkmal. Wielkość i upadek. Tannenberg-Denkmal. The Fame and the Fall s. 68–89; I. I wojna światowa. World War I s. 91–112; II. Traktat wersalski i plebiscyt na Warmii i Mazurach. The Treaty of Versailles and the Warmia and Masuria

Plebiscite s. 113–132; III. Prusy Wschodnie po plebiscycie. East Prussia after the Plebiscite s. 133–148; IV. Czasoprzestrzenne konsekwencje plebiscytu. Spatio-temporal Consequences of the Plebiscite s. 149–156.

Opole

1339. KOBIECE tajemnice Karolinki. Wybór i oprac. materiałów Małgorzata Iżykowska, Justyna Sowińska; projekt graf. Mirosław Słomski. Opole 2020 AP 4° ss. nlb. 24, il.

Katalog wystawy: Archiwum Państwowe w Opolu, 4–29 IX 2020 r.

1340. LIS Michał: Rok 2020. Już plebiscyt tu nadchodzi. Ślężacy dla Niepodległej. W setną rocznicę Powstań Śląskich. Przewodnik po wystawie. Opole 2020 Inst. Śląski 4° ss. nlb. 36, il., mapy. Inst. Śląski w Opolu.

Opole, 18 IX – 2 X 2020 r.

Ostrów Lednicki

1341. PELCZYK Ewa, Linetty Jakub: Jubileuszowa wystawa „VIA MUSAEI. MENTE ET LABORE. 50 lat Muzeum Piastów na Lednicy”. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 301–305.

Otwarta 26 IV 2019 r. w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Piła

1342. FIJAŁKOWSKI Marek: Rok 1920. Bitwa Warszawska. Piła 2020 Muzeum Okręg. 8° ss. 40, il. Muzeum Okręg. w Pile.

Katalog wystawy: Muzeum Okręgowe w Pile, 13 VIII – 15 XI 2020 r.

Płock

1343. DWIEŚCIE artefaktów na dwusetlecie Towarzystwa Naukowego Płockiego. Katalog wystawy. Oprac. Arkadiusz Wagner. Płock 2020 Muzeum Mazowieckie 4° ss. 342, nlb. 1, il.

Wystawa: Muzeum Mazowieckie w Płocku, 18 X – 6 XII 2020 r.

1344. DWIEŚCIE artefaktów na dwusetlecie Towarzystwa Naukowego Płockiego. Informator wystawy. Oprac. Arkadiusz Wagner. Płock 2020 Muzeum Mazowieckie w Płocku 8° ss. 23, nlb. 1, il. Tow. Nauk. w Płocku, Muzeum Mazowieckie w Płocku.

Wystawa: Muzeum Mazowieckie w Płocku, 18 X – 6 XII 2020 r.

1345. OCALIĆ od zapomnienia. Spuścizny i zbiory prywatne w zasobie Archiwum Państwowego w Płocku. Katalog wystawy. Oprac. Magdalena Młodziejewska. Płock 2020 AP 8° ss. nlb. 44, il. AP w Płocku.

Katalog wystawy, otwartej 30 IX 2020 r.

Poznań

1346. [ADAMSKA Anna]: Katyń – pamięć ocalona. Wystawa w 80. rocznicę zbrodni na ludziach i prawdzie. Oprac. katalogu Anna Adamska. Poznań 2020 Wielkopolskie Muzeum Niepodległości 4° ss. nlb. 82, il., mapy.

Wystawa: Wielkopolskie Muzeum Niepodległości, Poznań, 16 VII – 30 IX 2020 r.

1347. BLASK Christianitatis. Akademia Genius loci – zapis zgromadzonych materiałów. Album wystawy pt. Blask Christianitatis. Red. t. Agnieszka Semplin. Poznań 2018 Muzeum Archeol. w Poznaniu 4° ss. 148, il.

Publikacja towarzysząca wystawie w Rezerwacie Archeologicznym Genius loci w Poznaniu, styczeń–grudzień 2018 r.

1348. GDY Sahara była zielona. Polskie badania archeologiczne nad prehistorią Afryki Północnej. Wystawa w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu. When the Sahara was green. Polish archaeological research on the prehistory of North Africa. Exhibition in the Poznań Archaeological Museum. Pod red. Marka Chłodnickiego i Pawła Lecha Polkowskiego. Poznań 2019 Muzeum Archeol. 4° ss. 230, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie, lipiec–listopad 2019 r.

Treść: Chłodnicki Marek, Polkowski Paweł L.: Wstęp. Introduction s. 7–9; Środowisko. Environment s. 13–30; Wykopaliska. Excavations s. 35–162; Sztuka naskalna. Rock art s. 165–224.

1349. SKORUPKA Tomasz: Na glinianych nogach. Unikatowe wyroby kultury łużyckiej z kolekcji Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Katalog wystawy. Poznań 2017 Muzeum Archeol. w Poznaniu 8° ss. 103, il.

Wystawa: Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, wrzesień–listopad 2017 r.

1350. TELL el-Farcha. 20 lat polskich wykopalisk. Wystawa. Tell el-Farkha. 20 years of Polish excavations. Exhibition. Pod red. A. Mączyńskiej, M. Chłodnickiego, K. M. Ciałowicza. Poznań–Kraków 2019 Muzeum Archeol. 8° ss. 139, il.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie w Pałacu Górków w Poznaniu, 10 V – 15 IX 2019 r.

1351. WEBER-FAULHABER Magdalena, Pawlak Kazimierz: Szkoło. Męskie rysy. Red. Magdalena Weber-Faulhaber. Poznań–Wrocław 2020 Muzeum Nar.; Akad. Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta 8° ss. 93, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy: Muzeum Sztuk Użytkowych, Poznań, 13 IX – 6 XII 2020 r.

Przemysł

1352. **DZIEDZICTWO** Kunstkamery. Jak Kazimierz Osiński [1883–1956] tworzył muzeum. Red. Tomasz Pomykacz, Antoni Sarkady, Marta Trojanowska. Przemysł 2020 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej w Przemysłu 4° ss. 359, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy: Muzeum Ziemi Przemyskiej, Przemysł, 23 X 2020 r. – luty 2021 r.

Treść: Pudłocki Tomasz: Ludzie na fotografii – Inicjatorzy powołania Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu s. 9–14; Trojanowska Marta: Działalność braci Alojzego i Józefa Trojanowskich u progu istnienia Muzeum Towarzystwa Przyjaciół Nauk s. 17–28; Koperski Andrzej: Działalność Kazimierza Marii Osińskiego w dziedzinie archeologii s. 29–40; Winiarska Katarzyna: Portret Klotyldy z Rollów Weinigerowej – dar Wincenty Tarnawskiej s. 41–46; Dziura Małgorzata: I to też jest zabytek. Etnograficzne zbiory muzealne s. 47–52; Figiela Bożena: Pierwsze dary Heleny Dąbcańskiej dla Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej s. 53–58; Marynowski Marcin: Helena Dąbcańska ceniona kolekcjonerka i dobrodziejka przemyskiego muzeum s. 59–62; Trojanowska Katarzyna: „Plucie na podłogę ustawowo zabronione” s. 63–66; Waltoś Maciej: Organizacja i warunki rozwojowe Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu i jego biblioteki w początkowej fazie działalności s. 67–78; Kostek Adam: Cenny skarb wyrobów brązowych z Przędzela s. 79–90; Durkacz-Foremska Anna: Pierwsze zbiory numizmatyczne w Muzeum Towarzystwa Przyjaciół Nauk s. 91–94; Krzemińska Magdalena: Skarabeusz egipski w zbiorach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej s. 95–100; Grin-Piszczyk Ewa: Z najstarszych zbiorów archiwalnych Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu. „Apteka domowa i podróżna z C. F. Hufelanda” s. 101–104; Mocarcka-Szwic Bożena: Dziedzictwo Kunstkamery w świetle historii najstarszej części zbioru okazów przyrodniczych znajdujących się w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej s. 105–110; Trojanowska Marta: Niesforny pomnik. Nie tylko o udziale kustosza Kazimierza Osińskiego w powstaniu przemyskiej Tablicy Grunwaldzkiej – w 110. rocznicę jej odsłonięcia s. 111–123; Zahel Dorota: Dziedzictwo Kunstkamery. Jak Kazimierz Osiński tworzył muzeum s. 125–133; Katalog s. 134–358.

1353. **LASOTA** Piotr: Niewiasty Starego i Nowego Testamentu. Ryciny z kolekcji ks. dr. Jana Kwołka. Katalog zbiorów. Tł. z jęz. łac. Marcin Koperski. Przemysł 2020 Wydaw. Muzeum Archidiec. 8° ss. 95, il.

Publikacja towarzysząca wystawie w Muzeum Archidiecezjalnym w Przemysłu, grudzień 2019 r. – luty 2020 r.

1354. **NIEPODLEGŁA**. Historie z rodzinnych archiwów. Red. prow. Elżbieta Łaska; wybór archiwaliów Agnieszka Bobowska-Hryniewicz, Małgorzata Stadnik; oprac. tekstu A. Bobowska-Hryniewicz. Przemysł 2020 AP 4° ss. 130, il.

Publikacja towarzysząca wystawie, otwartej w Przemysłu 30 IX 2020 r.

Pszczyna

1355. **SZARADOWSKI** Piotr: Dialog z ubiorem – dialog z ikonologią. O procesie tworzenia wystawy. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 118–125, streszcz. ang.

W Muzeum Zamkowym w Pszczynie.

Radom

1356. **GŁOWACKI** Krzysztof: RKS, Radomiak, Broń, Czarni... Przegląd materiałów dotyczących radomskiego sportu w XIX i XX w. Radom 2020 AP 8° ss. 140, il. Archiwa Państwowe. AP w Radomiu.

Katalog wystawy: Archiwum Państwowe w Radomiu, listopad 2020 r. – maj 2021 r.

1357. **KUTKOWSKI** Arkadiusz, Piątkowski Sebastian: „Zwycięstwo będzie twoją nagrodą...”. Polskie Państwo Podziemne w regionie radomskim w latach 1939–1945. Lublin–Radom 2019 [b.w.] 8° ss. 95, nlb. 1, il., mapy.

Katalog wystawy, Radom, 22 I – 31 III 2020 r.

1358. **NIEPODLEGŁA**. Historie z rodzinnych archiwów. Teksty i oprac. Aleksandra Nosowska, Agata Micek. Radom 2020 AP 8° ss. 80, il.

Wystawa: Archiwum Państwowe w Radomiu, 30 IX – 13 XI 2020 r.

Ropczyce

1359. **PACYNA** Szymon: Bitwa Warszawska, wojna polsko-bolszewicka. Uczestnicy z powiatu ropczycko-sędziszowskiego. Ropczyce 2020 Pow. Centrum Edukacji Kult. 8° ss. 19, nlb. 1, il.

Wystawa plenerowa w Ropczycach, 20 VIII – 2 XII 2020 r.

Sandomierz

1360. **GARA** Karolina, Giergiel Tomisław: Judaika sandomierskie. Katalog. Nieobecni – z dziejów społeczności żydowskiej. Sandomierz 2020 Muzeum Okręg. w Sandomierzu 8° ss. 199, il.

Wystawa: Muzeum Okręgowe w Sandomierzu, 23 X 2020 r. – 28 II 2021 r.

1361. **NIE** samym chlebem... Wystawa zorganizowana z okazji IV Kongresu Eucharystycznego Diecezji Sandomierskiej. Sandomierz 2020 Muzeum Diec. 8° ss. 72, il.

Wystawa: Muzeum Diecezjalne, Sandomierz, otwarta 12 VI 2020 r.

Siedlce

1362. **NIEPODLEGŁA**. Historie z rodzinnych archiwów. Oprac. red. Beata Troć. Siedlce 2020 AP 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Wystawa: Archiwum Państwowe w Siedlcach, otwarta 4 XI 2020 r.

Skierniewice

1363. **PARADOWSKI** Piotr: 100 lat polickiej 1919–2019. Policja w latach II RP i dziś. Skierniewice 2019 Wydaw. Sigma 8° ss. 34, il.

Katalog wystawy, Skierniewice, 13 VI – 31 VII 2019 r.

Sosnowiec

1364. URGACZ-SZCZĘSNA Anna, Wojtanowski Krzysztof: Historia hokeja w Sosnowcu. Sosnowiec 2020 Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki 4° ss. 40, il.

Katalog wystawy: Sosnowieckie Centrum Sztuki, 3 IX – 29 XI 2020 r.

1365. WZORNICTWO huty szkła „Zawiercie” po 1945 roku. Design of Zawiercie glassworks after 1945. Red. Ewa Chmielewska, Paweł Dusza; tekst i biogramy Ewa Chmielewska. Sosnowiec 2020 Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu 4° ss. 123, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie w Pałacu Schoena Muzeum w Sosnowcu, 3 XII 2020 r. – 15 II 2021 r.

Stalowa Wola

1366. KRESY moje utracone. Ze wspomnień mieszkańców Stalowej Woli. Wspomnienia zebrała i oprac. Elżbieta Skromak. Stalowa Wola 2020 Muzeum Region. 8° ss. 67, il.

Katalog wystawy: Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, 12 XI 2019 r. – 23 II 2020 r.

Szczecin

1367. PIĘKNOŚĆ twą widzę. Od Čiurlionisa do Kairiūkštisa – sztuka litewska pierwszej połowy XX wieku. Muzeum Narodowe w Szczecinie. In deiner ganzen Schönheit prangst du vor mir. Von Čiurlionis bis Kairiūkštis – litauische Kunst der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts. Nationalmuseum Stettin. Tavo regiu aš grožį. Nuo Čiurlionio iki Kairiūkščio – XX amžiaus pirmosios pusės lietuvių dailė. Ścęcino Nacionalinis muzejus. 4.09–29.11.2020. Red. Dariusz Kacprzak, Osvaldas Daugelis. Szczecin 2020 Muzeum Nar. 4° ss. 352, nlb. 2, il.

Katalog wystawy: Szczecin, 4 IX – 29 XI 2020 r.

1368. ŚWIĘTOWANIE. Zabytki obrzędowości rodzinnej i dorocznej ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie. Feiern Brauchtumsgegenstände von Familien- und Kalenderfesten aus den Sammlungen des Muzeum Narodowe w Szczecinie. Koncepcja i red. nauk. Iwona Karwowska, Dariusz Kacprzak. Szczecin 2020 Muzeum Nar. 8° ss. 173, il. (Pomorskie Zbiory Etnograficzne w Muzeum Narodowym w Szczecinie; t. 1).

Katalog wystawy: Muzeum Narodowe w Szczecinie, 9 XI 2018 r. – 5 V 2019 r.

Treść: Kacprzak Dariusz: Z biegiem dni, z biegiem lat – obrzędowość doroczna i ceremonialna w Pomorzu s. 7–12; Kacprzak Dariusz: Im Laufe der Tage, im Laufe der Jahre – jährliches Brauchtum und familiäre Zeremonien in Pommern s. 13–18; Karwowska Iwona: Świętowanie s. 19–28; Karwowska Iwona:

Feiern s. 29–39; Kazana Danuta, Szramka Iwona: Konserwacja wieńców ceremonialnych ze zbiorów Działu Etnografii Pomorza Muzeum Narodowego w Szczecinie s. 41–45; Kazana Danuta, Szramka Iwona: Die Resaurierung der zeremoniellen Kränze aus den Sammlung der Abteilung für Pommersche Ethnographie des Nationalmuseum Stettin s. 47–49; Ciućczyk Małgorzata: Spis prac i zastosowanych metod w odtworzeniu oraz rekonstrukcji pisanek s. 51–52; Ciućczyk Małgorzata: Arbeit an der Rekonstruktion von Ostereiern und Methoden s. 55–56; Literatura. Literatur s. 58–60; Ilustracje. Abbildungen s. 61–69; Katalog. Oprac. Iwona Karwowska s. 71–172.

1369. KUBIAK Szymon Piotr: Europa Lewińskiego. [W:] Kronika Szczecina 2019. Miasto zintegrowane. Szczecin 2020 s. 287–300.

Sprawozdanie z wystawy: „Niesamowita Słowiańszczyzna. Sławomir Lewiński 1919–1999. W setną rocznicę urodzin i dwudziestą rocznicę śmierci artysty”, Muzeum Narodowe w Szczecinie, 17 IV 2019 r. – 23 II 2020 r.

Szlachtowa

1370. LELITO Alina: Muzeum Pienińskie z nową salą wystawienniczą. Ewa Polak-Trajdos i Marian Romuald Polak. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 318–323.

Wystawa: Muzeum Pienińskie w Szlachtowej, 14 XII 2019 r. – 10 III 2020 r.

Sztutowo

1371. „POLSKA Matką naszą”. Polacy z Warmii, Mazur i Powiśla. Eseje w stulecie plebiscytów. “Poland – the Mother of ours”. Poles from Warmia, Masuria and Powiśle. Essays on the centenary of plebiscites. Red. nauk. Danuta Drywa. Sztutowo 2020 Muzeum Stutthof 8° ss. 206.

Tekst równol. pol., ang.

Projekt przygotowany przez Muzeum Stutthof w Sztutowie, obejmujący wystawę online.

Treść: Domiluk Małgorzata: Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu, s. 7–15; Domiluk Małgorzata: Plebiscites in Warmia, Masuria and Powiśle s. 17–25; Malinowska Ewa: Ziemia malborska – pomiędzy Polską a Niemcami s. 27–59; Malinowska Ewa: Malbork Land – between Poland and Germany s. 61–93; Lubiński Andrzej: Aktywność nauczycieli, przedszkolank i innych działaczy w ruchu polskim na Powiślu w okresie międzywojennym s. 95–109; Lubiński Andrzej: Activity of teachers, kindergarten teachers and other activists in the Polish movement in Powiśle in the interwar period s. 111–125; Łapo Jerzy: Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie s. 127–133; Łapo Jerzy: Museum of Folk Culture in Węgorzewo s. 135–141; Drywa Danuta: Polki spod znaku Rodła w obozie koncentracyjnym Ravensbrück s. 143–152; Drywa Danuta: Polish women under the sign of Rodło in Ravensbrück concentration camp s. 153–162; Drywa Danuta: Władysław Gębik [1900–1986] w wspomnieniach więźniów obozów koncentracyjnych Stutthof i Mauthausen-Gusen s. 163–184; Drywa Danuta: Władysław Gębik in the memoirs of prisoners of the Stutthof and Mauthausen-Gusen camp s. 185–206.

Szydłowiec

1372. ALE dżaz! W instrumentarium rytmu. Red. i wstęp Aneta I. Oborny. Szydłowiec 2020

Muzeum Lud. Instrumentów Muzycznych 8° ss. 48, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Szydłowiec, wrzesień 2020 r. – październik 2021 r.

Tarnobrzeg

1373. TARNOBRZEŻANIE na froncie wojny polsko-bolszewickiej. Oprac. Tadeusz Zych. Tarnobrzeg 2020 Muzeum Hist. M. Tarnobrzega 8° ss. 55, nlb. 1, il. Muzeum Hist. M. Tarnobrzega.

Publikacja towarzysząca wystawie w Muzeum Historycznym Miasta Tarnobrzega, 15 VIII – 20 X 2020 r.

Treść: Zych Tadeusz: Wokół „Cudu nad Wisłą” w 100. rocznicę Bitwy Warszawskiej s. 4–8; Stępek Sławomir: Ochotnicy dzikowscy 1920 s. 25–27; Zych Tadeusz: Uczniowie ochotnicy s. 28–30; Zych Tadeusz: Tarnobrzescy Kawalerowie Virtuti roku dwudziestego s. 31–42; Zych Tadeusz: Maria Aniela Tarnowska z Czetwertyńskich (1880–1965) s. 43–44; Tarnowska Maria: Fragment wspomnień Marii Tarnowskiej poświęcony wydarzeniom wojny polsko-bolszewickiej s. 45–51; Stępek Sławomir: Wokół jednego listu Mariana Ruzamskiego s. 52–55.

Tarnowskie Góry

1374. [LUDWIKOWSKI Rafał]: Niebezpieczeństwo moralne...”. Aut. tekstu Rafał Ludwikowski. Tarnowskie Góry 2020 Muzeum 8° ss. 26, nlb. 2, il.

Katalog wystawy: Muzeum w Tarnowskich Górach, 20 III – 31 V 2020 r.

Tczew

1375. ALEKSANDER Sculteti. Przyjaciel Mikołaja Kopernika. Szesnastowieczna rzeczywistość w kontekście wielkich uczonych. Pod red. Józefa M. Ziółkowskiego. Tczew 2020 Fabryka Sztuk 8° ss. 181, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Ze Skultetem i Kopernikiem przez XVI wiek, Tczew, Fabryka Sztuk, 18 V 2020 r. – 30 IX 2023 r.

Treść: Gajewska Alicja: Od wydawcy s. 9–10; Kruk Małgorzata: W tczewskiej Fabryce Sztuk s. 11–18; Ziółkowski Józef M.: Słowo wstępne s. 19–29; Ziółkowski Józef M.: Epoka i otoczenie Aleksandra Scultetiego s. 31–80; Borawska Teresa: Śladami zmiennych losów Aleksandra Scultetiego (ok. 1485–1570), przyjaciela Mikołaja Kopernika s. 83–148; Pióro Jarosław: Dzieło Kopernika. Rozmowa z Józefem M. Ziółkowskim s. 151–175; Ziółkowski Józef M.: Posłowie s. 177–180; Bibliografia s. 181.

1376. ZE SKULTETEM i Kopernikiem przez XVI wiek. 17 marca 2020 – 31 października 2023. Teksty i red. Emilia Kalinowska. Tczew 2020 Fabryka Sztuk 8° ss. 40, il.

Toż w jęz. ang.: With Sculteti and Copernicus. 17th March 2020 – 31st October 2023. Tczew 2020.

Katalog wystawy: Fabryka Sztuk w Tczewie.

Toruń

1377. KOTŁOWSKI Jan: Grafika wileńska okresu międzywojennego wykładowców

i absolwentów Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. Graphic art from interwar Vilnius produced by members of the teaching staff and graduates of the Faculty of Fine Arts at Stefan Batory University in Vilnius from the collection held by University Library in Torun. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 415, il.

Publikacja towarzysząca wystawie przygotowanej przez Bibliotekę Uniwersytecką w Toruniu, fragment wystawy z powodu pandemii prezentowany online.

1378. MIKULSKA Anna: Wystawa „Przy sposobieniu Wojskowe Kobiet. Zapomniana służba dla Ojczyzny”. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 81–82.

Wernisaż wystawy w siedzibie Fundacji General Elżbiety Zawackiej, Toruń, 29 XI 2019 r.

1379. PAWLIKOWSKI Jarosław, Szlągowska Grażyna: Ceramika Jana Limonta [1906–1983]. Red. nauk. Hubert Czachowski. Toruń 2020 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prufferowej 8° ss. 121, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Publikacja towarzysząca wystawie, Toruń, grudzień 2020 r. – listopad 2021 r.

1380. TORUŃ 100 lat Niepodległy! Z miłości ku Ojczyźnie.... Oprac. i red. katalogu Katarzyna Pietrucka. Toruń 2020 Muzeum Okręg. 4° ss. 148, il.

Wystawa: Muzeum Okręgowe w Toruniu, 17 I – 23 VI 2020 r.

Treblinka

1381. [SADOWSKA Ilona]: Janusz Korczak [1878?–1942] – król dzieci. Od Michałówek do Trebłinki. Katalog wystawy. Tekst Ilona Sadowska; oprac. graf. Aleksandra Koziół. Kosów Lacki [2020] Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941–1944) 8° ss. 33, nlb. 1, il., mapa.

Katalog wirtualnej wystawy prezentowanej na stronie internetowej Muzeum Treblinka od 6 IV 2020 r.

Warszawa

1382. BADACH Artur: Mistrzowie reliefu. Najcenniejsze plakaty XV–XVIII w. z dawnej kolekcji Andrzeja Ciechanowieckiego. Warszawa 2020 Arx Regia Wydaw. Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 8° ss. 134, nlb. 1.

Wystawa: Zamek Królewski w Warszawie-Muzeum, 6 X 2020 r. – 5 I 2021 r.

1383. BITWA warszawska w twórczości współczesnych malarzy. Katalog wystawy. Pod

red. Janusza Gmitruka i Tadeusza Skoczka. Warszawa 2020 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 52, nlb. 4, il.

Wystawy: „Bitwa warszawska w obrazach”, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Warszawa, 23 VI – 24 VII 2020 r.; „Bitwa warszawska w twórczości współczesnych malarzy”, Galeria Malarstwa Historycznego Muzeum Niepodległości, Warszawa, 30 VII – 30 VIII 2020 r.

1384. CZAS Chwały. Bitwa Warszawska 1920 r. 18. decydująca w dziejach świata. Tekst folderu Michał Pacut; współpr. Aleksandra Bukowska, Mikołaj Kubacki; zdj. Jakub Kunicki, Maciej Skoczeń, Dominik Wysokiński, Łukasz Gałęcki. Warszawa 2020 Muzeum Wojska Pol. 8° ss. nlb. 14, il., mapa.

Katalog wystawy: Muzeum Wojska Polskiego, Warszawa, od 13 VIII 2020 r.

1385. DOLABELLA. Wenecki malarz Wazów. Katalog wystawy. Red. nauk. Magdalena Białonowska. Warszawa 2020 Arx Regia – Wydaw. Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 4° ss. 206, nlb. 1, il.

Wystawa: Zamek Królewski w Warszawie, 11 IX – 6 XII 2020 r.

1386. DUNAJKO Monika, Mordyński Krzysztof: Pokolenie 1918. Generation 1918. Autorzy publikacji i scenariusza Monika Dunajko, Krzysztof Mordyński; tł. Anne-Marie Fabianowska; oprac. graf. Łukasz Kamiński. Warszawa 2019 Varia Fund. Wyd. Hist. Uniw. Warszawskiego 4° ss. 43, nlb. 5, il.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie plenerowej „Pokolenie 1918”, prezentowanej przed gmachem Starej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego do 9 X 2019 r.

1387. DWORNICZAK Kamila: Symcha Trachter [1894–1942]. Reconstruction. *Ikonotheka*. T. 30: 2020 s. 211–215.

Wystawa: „Symcha Trachter 1894–1942. Światło i barwa”, ŻIH w Warszawie, 28 VIII – 25 X 2020 r.

1388. DZIECI Syberii. Katalog wystawy. Siberian children. Exhibition catalog. Scenariusz Joanna Arvaniti; red. i korekta J. Arvaniti. Warszawa 2020 PAN. Archiwum; Pol. Tow. Archiwalne 4° ss. 52, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Warszawa, 2020 r.

1389. FOTORELACJE. Wojna 1920. A photographic account. The 1920 war. Red. merytoryczna Karolina Puchała-Rojek; przekł. Marcin Wawrzyńczak. Warszawa 2020 Muzeum Nar. 8° ss. 414, nlb. 2, il.

Katalog wystawy; Muzeum Narodowe w Warszawie, 14 VIII – 15 XI 2020 r.

1390. GDZIE jesteś? Rdz 3,9. Red. nauk. Paweł Śpiewak. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 157, nlb. 6, il.

Katalog wystawy: Żydowski Instytut Historyczny w Warszawie, 16 X 2020 r. – 25 IV 2021 r.

Treść: Śpiewak Paweł: Wprowadzenie s. 13–14; Śpiewak Paweł: Gdzie jesteś s. 17–25; Relacje z getta s. 27–52; Duńczyk-Szuk Anna: Granica patrzenia s. 55–67; Fotografie s. 69–115; Rypson Piotr: Czego od nas chcą te obrazy? s. 117–125; Rysunki s. 127–149; Noty o artystach i fotografach s. 151–157.

1391. GÓRNY Rafał, Jankowski Rafał, Zawadzki Jarosław: Życie rodziny szlacheckiej w dokumentach (katalog wystawy). Warszawa 2020 AGAD 8° ss. 56, il.

Katalog wystawy internetowej: <https://agad.gov.pl/ARN/index.html>, przygotowanej przez Archiwum Główne Akt Dawnych, jesień 2020 r.

1392. [GRABOWSKI Janusz]: Władysław Łokietek – odnowiciel Królestwa Polskiego. Katalog wystawy z okazji 700-lecia koronacji królewskiej. Oprac. Janusz Grabowski. Warszawa 2020 AP. AGAD 4° ss. 118, nlb. 1, il., mapy.

Katalog wystawy, dostępnej online, przygotowanej przez Archiwum Główne Akt Dawnych.

1393. HALLERCZYCY. Informator. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości 8° ss. 69, nlb. 3, il.

Katalog wystawy: „Generał Józef Haller i jego żołnierze”, Muzeum Niepodległości, Warszawa, 28 XI 2018 r.

1394. KALEJDOSKOP. Wystawa wykładowców Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Warszawa, styczeń–luty 2020. Galeria Stara Prochownia. Red. katalogu Kacper Ziółkowski. Warszawa 2020 Akad. Sztuk Pięknych 4° ss. 55, nlb. 1, il.

1395. [KAVALIAUSKAS Vilius]: Symbole wolności bałtyckiej 1918–1940. Z kolekcji Viliusa Kavaliauskasa. Aut. Vilius Kavaliauskas. Warszawa 2020 Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie 4° ss. 123, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Wystawa: Muzeum Łazienki Królewskie Zespół Pałacowo-Ogrodowy, Warszawa, 2 II – 9 V 2021 r.

1396. KENDZIOREK Piotr: Fotografia wobec Zagłady. Refleksje o wystawie zdjęć z Archiwum Ringelbluma i archiwum rodziny Eisenbach w Żydowskim Instytucie Historycznym. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 3 s. 741–754.

Wystawa czasowa, Warszawa, 26 IV – 25 VIII 2019 r.

1397. KROCHMAL Anna: Wystawa „Król pianistów w świecie polityki. Ignacy Jan

Paderewski w dokumentach archiwalnych”. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 218–231.

Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy, 19 XI 2019 r. – 22 I 2020 r.

1398. KRÓLIKOWSKI Krzysztof: Był taki szpital. Dzieje Szpitala Ujazdowskiego w latach 1918–1945. 19/09/2018–28/02/2019 Muzeum Łowictwa i Jeździectwa – Oddział Muzeum Łazienki Królewskie. Warszawa 2018 Muzeum Łowictwa i Jeździectwa – Oddz. Muzeum Łazienki Królewskie 8° ss. 32, il.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie.

1399. [LESZCZYŃSKA Dominika]: Harbin i Kolej Wschodniochińska. Katalog wystawy. Kurator wystawy, tekst Dominika Leszczyńska. Warszawa 2020 Stacja Muzeum 8° ss. nlb. 32, il., mapy.

Stacja Muzeum, Warszawa, maj 2020 r. – styczeń 2021 r.

1400. MARSZAŁKOWIE Sejmu II Rzeczypospolitej. Red. Kazimierz Stembrowicz. Warszawa 2018 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 28, il.

Katalog wystawy: Galeria Portretów Marszałków Sejmu II RP, 2018 r.

1401. MARSZAŁKOWIE Sejmu II Rzeczypospolitej. Galeria portretów. Red. Ewa Balicka-Szcześniak, Kazimierz Stembrowicz; fot. Adam Guz, Andrzej Hulimka, Piotr Małecki [i in.]. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 4° ss. 83, nlb. 1, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Galeria Portretów Marszałków Sejmu II RP.

1402. MORDYŃSKI Krzysztof: Piękno niedostrzegane. Detal architektoniczny zabytkowego terenu Uniwersytetu Warszawskiego. Overlooked beauty. Architectural details on Warsaw University's historic campus. Aut. scenariusza wystawy Krzysztof Mordyński; tł. Anne-Marie Fabianowska. Warszawa 2020 Muzeum Uniw. Warszawskiego; Uniw. Warszawski 4° ss. nlb. 64.

Tekst równol. pol., ang.

Publikacja towarzysząca wystawie: Dawna Biblioteka UW, 19 XI 2019 r. – 20 II 2020 r. oraz Krakowskie Przedmieście 32, 19 XI – 2 XII 2019 r.

1403. NAD Wisłą, na Urzeczcu. Odłona archeologiczna. Wystawa w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie. Red. Łukasz Maurycy Stanaszek. Warszawa 2020 Państw. Muzeum Archeol. 8° ss. 39, il. Państw. Muzeum Archeol. w Warszawie.

Katalog wystawy, Warszawa, 22 VIII 2020 r. – 22 VIII 2021 r.

1404. OCHRONA konserwatorska średnio-wiecznych dokumentów z Archiwum Pojoanickiego w Kłodzku. Katalog wystawy. Oprac.

Weronika Liszewska; aut. fot. Weronika Liszewska, Jacek Tomaszewski. Warszawa 2020 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata 4° ss. 48, il.

Wystawa w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej, otwarta 9 III 2020 r.

1405. OLIWIŃSKA Małgorzata: „Rzemieślnicze historie. Pracownia Mieczników” – wystawa w Muzeum Warszawy. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 196–205, il.

6 II – 10 V 2020 r.

1406. POŁUSZEJKO Grażyna, Kozica Kazimierz: 100 globusów na 100-lecie Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Polskie globusy z XIX–XXI wieku. Kartografowie, wydawcy, producenci. Lublin–Warszawa 2018.

Rec.: Szaniawska Lucyna, *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 253–258.

1407. POPŁAWSKI Błażej: 1989. Rok wolności ludów, zwycięstwo wolnego słowa. Warszawa 2019 Kancelaria Sejmu. Bibl. Sejmowa 8° ss. 16, il.

Publikacja towarzysząca wystawie: Biblioteka Sejmowa, Warszawa, 31 V – 17 VI 2019 r.

1408. PRZYWÓDCY insurekcji kościuszkowskiej. Katalog wystawy. Pod red. Leszka Marka Krześciaka i Tadeusza Skoczka. Warszawa 2020 Pol. Fund. Kościuszkowska; Muzeum Niepodl. 8° ss. 74, il.

Wystawa: Galeria Malarstwa Historycznego Muzeum Niepodległości, Warszawa, 8 IX – 15 X 2020 r.

1409. RYSZARD Kaczorowski. Ostatni Prezydent Drugiej Rzeczypospolitej. Tł. Jerzy Kuniowski, Anna Kopańska. Warszawa 2020 Centr. Bibl. Wojsk.; Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych 4° ss. 72, il., mapy.

Katalog wystawy plenerowej, otwartej w Warszawie 28 XI 2019 r.

1410. SŁOWA nieulotne. Pismo w kulturach świata. Red. Dominika Kossowska-Janik, Aleksandra Twardokęs. Warszawa 2020 Muzeum Azji i Pacyfiku 8° ss. 275, nlb. 3, il. + dodatek.

Katalog wystawy: Muzeum Azji i Pacyfiku, Warszawa, 3 X 2019 r. – 16 II 2020 r.

1411. SOŁTAN-LIPSKA Aleksandra: Rzemieślnicze historie. Pracownia Mieczników. Wystawa 6.02–10.05.2020 w Muzeum Warszawy. Warszawa 2020 Muzeum Warszawy 8° ss. nlb. 26, il.

Katalog wystawy.

1412. SZTARSKI Rafał: „Warszawa 1920” – wystawa w 100. rocznicę bitwy warszawskiej. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 206–209.

Wystawa plenerowa w Warszawie, wrzesień 2020 r.

1413. ŚWIADOMOŚĆ, patriotyzm, pamięć. Plakaty ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Muzeum Niepodległości 4° ss. 71, nlb. 1, il.

Wystawa: X Pawilon Cytadeli Warszawskiej, Warszawa, 9 XI 2020 r. – 10 I 2021 r.

1414. ŚWIAT polskich Wazów. Eseje. Red. nauk. Jacek Żukowski, Zbigniew Hundert. Warszawa 2019.

Rec.: Staręgowski Bartosz, *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 217–222.

1415. TAK niewielu w heroicznej obronie nieba nad Anglią. Polacy w powietrznej kampanii w 1940 roku. Informator wystawy. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2020 Wydaw. Muzeum Niepodległości 8° ss. 52, nlb. 4, il. Galeria Brama Bielańska.

Katalog wystawy: Galeria Brama Bielańska, Warszawa, 27 VIII – 27 IX 2020 r.

1416. TRACHTER. Malarz z Lublina. Pod red. Jakuba Bendkowskiego. Warszawa 2020 ŻIH 4° ss. 223, nlb. 1, il.

Symcha Trachter (1894–1942).

Publikacja towarzysząca wystawie, Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa, 28 VIII – 25 X 2020 r.

Treść: Bendkowski Jakub: Wstęp s. 7; Bendkowski Jakub: Trachter. Malarz z Lublina s. 11–41; Lameński Lechosław, Błotnicka-Mazur Elżbieta: Z życia artystycznego Lublina w latach 1918–1939. Ludzie, instytucje, wystawy s. 43–55; Seweryn-Puchalska Dorota: Kazimierz Dolny jako przestrzeń wolności s. 57–71; Korespondencja Symchy Trachtera [z lat 1920–1936]. Oprac. Jakub Bendkowski s. 73–105; Kalendarium życia i twórczości. Oprac. Jakub Bendkowski s. 107–113; Katalog rysunków i obrazów. Oprac. Jakub Bendkowski s. 115–207; Historia, wystawy, literatura s. 208–223.

1417. UMARŁ król. 650. rocznica śmierci Kazimierza Wielkiego. Red. nauk. Paweł Tyszka, Michał Zawadzki. Warszawa 2020 Zamek Królewski – Muzeum 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Warszawa, 28 XI 2020 r. – 10 I 2021 r.

Treść: Fałkowski Wojciech: Słowo wstępne s. 6–7; Fałkowski Wojciech: Dwa pogrzeby Kazimierza Wielkiego – znaczenie rytuału s. 9–36; Marzec Andrzej: 650 lat temu umarł Kazimierz Wielki s. 37–58; Nowacki Dariusz: „Kasimirus Dei Gratia Poloniae procuravit” – złotnicze fundacje Kazimierza Wielkiego w świetle dotychczasowych badań s. 59–77; Zawadzki Michał: Mennictwo Kazimierza Wielkiego s. 79–88; Młeczek Tomasz: Wojsko w państwie Kazimierza Wielkiego s. 89–104; Katalog wystawy s. 105–137.

1418. [URBANIĄK Violetta]: Warszawa 1920. Warsawy 1920. Teksty do wystawy i katalogu wystawy: Violetta Urbaniak. Warszawa 2020 AP 8° ss. 79, il. AP w Warszawie.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Archiwum Państwowe w Warszawie, 1 IX – 2 X 2020 r.

1419. WILLMANN w Warszawie. Willman encore – męczeństwa apostołów. Willman – opus minor. Pod red. Mirosława Nowaka i Marka Pierzchały. Warszawa 2020 Muzeum Archidiec. Warszawskiej 4° ss. 155, nlb. 1, il., mapa.

Wystawy, Oddział MT 5,14 Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego, Warszawa, 30 XI 2020 r. – 24 I 2021 r. oraz Muzeum Archidiecezji Warszawskiej, Warszawa, 22 XII 2020 r. – 14 II 2021 r.

1420. [WÓJCIK Krzysztof, Madoń-Mitznier Katarzyna]: Ostrzej widzieć. Fotoreportaż w „itd” 1960–1990. In focus. Photo reportages from ITD 1960–1990. Koncepcja i wybór zdj. Krzysztof Wójcik, Katarzyna Madoń-Mitznier; red. Małgorzata Purzyńska. Warszawa 2020 Dom Spotkań z Historią 4° ss. 215, nlb. 11, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Warszawa, 27 X 2020 r. – 30 IV 2021 r.

1421. ZMIANA ustawienia. Polska scenografia teatralna i społeczna XX i XXI wieku. T. 3: Wystawianie. Red. Dorota Buchwald, Dariusz Kosiński. Warszawa 2020 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 4° ss. 668, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Publikacja towarzysząca wystawie, Warszawa, 19 X 2019 r. – 19 I 2020 r.

Treść: Ławrinow Dominika: Wystawianie jako narzędzia diagnostyczne s. 6–13, Buchwald Dorota: Zmiana ustawienia. W(ol)prowadzenie s. 14–66; Rumas Robert: Labirynt wystawy s. 67–645.

Wieliczka

1422. CENTRAL European drinking culture and royal silver dinner table (16th–18th centuries). Helga Matzke presents. Środkowoeuropejska kultura stołu i królewskie srebra stołowe (XVI–XVII wiek). Z kolekcji Helga Matzke. Editor in chief Jan Godłowski. Wieliczka 2020 Muzeum Żup Krakowskich 4° ss. 263, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Wieliczka, 18 IV – 30 IX 2020 r.

Wrocław

1423. 100 X PROPAGANDA. Katalog I i II edycji wystawy. Aula Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Plac Polski 3/4, 50-156 Wrocław, 12–28 lutego 2020 roku. Materiał promocyjny. Red. katalogu Aleksander Baliński. Wrocław–Gdańsk 2020 Akad. Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta; Akad. Sztuk Pięknych; PAN. Bibl. Gdańska [i in.] 8° ss. 352, il. PAN. Bibl. Gdańska, Akad. Sztuk Pięknych w Gdańsku, Akad. Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

Tyt. równol.: 100 x propaganda. Catalogue of the 1st and 2nd edition of exhibition. Assembly Hall of the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław, Plac Polski 3/4, 50-156 Wrocław, 12–28 February 2020. Promotional material.

Pierwsza edycja wystawy prezentowana była w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, 7–23 XI 2018 r.

1424. JERIE Andrzej: Zajezdnia strajkuje. Katalog multimedialnej wystawy przygotowanej przez Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” w 40. rocznicę podpisania porozumień sierpniowych i powstania NSZZ „Solidarność”. Depot is on strike. Catalogue of the multimedia exhibition prepared by the “Remembrance and Future” Centre on the 40th anniversary of the signing of the August Agreements and the establishment of NSZZ (Independent Self-governing Trade Union) “Solidarity”. Wrocław 2020 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 88, il., mapy.

Katalog wystawy: Centrum Historii Zajezdnia, Wrocław, 26 VIII 2020 r. – 31 I 2021 r.

1425. KOLEKCJA osobista. Sztuka nieprofesjonalna z prywatnych zbiorów Anny i Pawła Banasiów. Pod red. Marty Derejczyk. Wrocław 2020 Muzeum Nar. we Wrocławiu 8° ss. 231, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy: Muzeum Etnograficzne Oddz. Muzeum Narodowego we Wrocławiu, 18 VII – 30 X 2020 r.

1426. KORŻEL-KRAŚNA Małgorzata: Płaszczyzna porozumienia. Stoły w XVIII i XIX wieku. Wrocław 2020 Muzeum Nar. 4° ss. 198, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Publikacja towarzysząca wystawie w Muzeum Narodowym we Wrocławiu, 1 XII 2020 r. – 7 III 2021 r.

1427. OTFINOWSKA Barbara: Druki ulotne do utworów Stanisława Moniuszki w zbiorach Działu Dokumentów Życia Społecznego ku uczczeniu dwusetnej rocznicy urodzin ojca polskiej opery narodowej – sprawozdanie z wydarzenia. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 251–255, streszcz. ang.

Wystawa towarzysząca konferencji naukowej „Stanisław Moniuszko – bohater fabularny i dokumentalny”, Wrocław, 15 VI 2019 r.

1428. TRZCIŃSKI Maciej: Wystawa „Kryminalny Wrocław”. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 165–168.

Arsenał Miejski we Wrocławiu, 15 V – 5 VII 2014 r.

Zakopane

1429. KOZAK Anna: Bronisław Piłsudski – etnograficzna kolekcja z Podhala i jej muzealne prezentacje. *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 207–211.

Wystawa: Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, 16 XI 2017 r. – 25 II 2018 r.

1430. KOZAK Anna: Schronisko dla wiedzy o Tatrach i Podhalu. Wystawa z okazji sto trzydziestej rocznicy otwarcia Muzeum Tatrzańskiego im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem, przygotowana ze zbiorów placówki. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 468–473.

Zakopane, 19 V – 31 XII 2019 r.

1431. KWIECIŃSKA Magdalena: Wystawa czasowa „Romscy kowale na Spiszu”. *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 213–215.

W Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem, 24 X – 9 XII 2018 r.

Zgierz

1432. DAMY i gorszczykarki. Kobieta w dwudziestoleciu międzywojennym. Katalog wystawy. Red. Robert Starzyński; teksty Łukasz Grzejszczak, Magdalena Grabia-Krawczyk. Zgierz 2020 Muzeum M. Zgierza 8° ss. 68, il. Muzeum M. Zgierza.

Wystawa, Muzeum Miasta Zgierza, 13 II – 30 IV 2020 r.

1433. Z ALBUMU rodzinnego Zgierzan. Katalog wystawy. [Tekst Magdalena Grabia-Krawczyk, Maciej Rubacha]. Zgierz 2020 Muzeum M. Zgierza 8° ss. 60, il. Muzeum M. Zgierza.

Wystawa, Muzeum Miasta Zgierza, 12 IX – 25 X 2020 r.

1434. ZERWANY splot. Wojenne losy zgierzan. Wystawa z okazji 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Red. Robert Starzyński; kuratorzy wystawy i aut. tekstów Bogusław Kustosik i Maciej Rubacha. Zgierz 2019 Muzeum M. Zgierza 4° ss. 32, il.

Wystawa: Muzeum Miasta Zgierza, otwarta 7 IX 2019 r.

Wystawy zagraniczne

Niemcy

1435. WŁADYSŁAW Bartoszewski 1922–2015. Pod prąd. Pamięć, pojednanie, dialog kultur z Karlem Dedecusem. Katalog wystawy. Widerstrand, Erinnerung, Versöhnung. Kulturdialog mit Karl Dedecius. Ausstellungskatalog. Red. Marcin Barcz, Ilona Czechowska, Małgorzata Preisner-Stokłosa; tł. Marcin Barcz. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Atut; Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Wystawa: Universität Frankfurt an der Oder, 19 XI 2020 r. – 15 I 2021 r.

4. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE

Albumy i fotografie

Zob. poz. 1123, 1848, 5413, 7536.

1436. 10 PUŁK Strzelców Konnych w obiektywie fotograficznym. T. 1: Pułk konny (1921–1936). Red. Zenon Józwiak, Joanna Kluz, Jerzy Majka, Andrzej Suchcitz. Łańcut 2020 Koło 10 Pułku Strzelców Konnych 8° ss. 77, nlb. 1, il.

1437. 70 LAT Zakładowej Orkiestry Dętej Kopalni Węgla Brunatnego Turów 1948–2018. Kraków–Bogatynia 2020 Wydaw. AEM Paul Huppert; na zlec. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddz. Kopalnia Węgla Brunatnego Turów 8° ss. 63, nlb. 1, il.

1438. 75 LAT Politechniki Łódzkiej. 75 years of Lodz University of Technology. Oprac. red. Małgorzata Trocha; tł. na jęz. ang. Monika Dziąg. [Łódź] 2020 [Wydaw. Politech. Łódzkiej] 4° ss. 127, nlb. 1.

Tekst równol. pol., ang.

1439. ALBUM głubczyckich rodzin kresowych. Wydany z okazji 10-lecia Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich Oddział w Głubczycach. Cz. 1. Pod red. Arkadiusza Szymczyzny. Głubczyce 2020 Pow. Głubczycki 4° ss. 458, il.

XX–XXI w.

1440. AMERYKA, wyspa zaręczynowa i wilki na straży, czyli Pozdrowienia z Orzysza. Pocztywki ze zbiorów Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej w Orzyszu. America, engagement island and wolves on guard – greetings from Orzysz. Postcards from the collection of the Museum of the Army, Military and Orzysz Land in Orzysz. Red. t. Jerzy Marek Łapo, Katarzyna Galczak; teksty K. Galczak. Orzysz 2020 Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej 8° ss. 199, nlb. 1, il. (Krajobraz Kulturowy Ziemi Orzyskiej; t. 4).

Tekst równol. pol., ang.

Lata 1897–1945.

1441. ANDRZEJEWSKI Dariusz: Dawne Nowe Miasto Lubawskie w stu ilustrowanych opowieściach. Dąbrówno 2018.

Rec.: Bączek Konrad, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 452–454.

1442. ARCHEOLOGIA pamięci. Kutno. Portrety mieszkańców, portrety epoki. Pod red. Grażyny Baranowskiej. Kutno 2020 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 4° ss. 379, il. Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej.

1443. BANACH Wojciech: Pozdrowienia z dawnej Bydgoszczy. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Pejzaż, Stadnicki s.k. 8° ss. nlb. 2, 143, nlb. 3, il.

XVII–XX w.

1444. [BASTOWSKA Krystyna]: Wybrane zabytki techniki, rzemiosła artystycznego oraz zabytkowe pojazdy powiatu koszalińskiego. Opisy/teksty Krystyna Bastowska; red. Agnieszka Kulesza. Koszalin 2020 Pow. Koszaliński 4° ss. 115, il., mapy.

1445. BIELICKI Jan: Wieś i gmina Fabianki. Fotografie i dokumenty. Włocławek 2020 Jan Bielicki 4° ss. 914, nlb. 1, il.

1446. BIELSKI kolejowy album fotograficzny. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 296–317.

1447. BITWA Warszawska 1920. Dzieła sztuki – fotografie – odezwy. Battle of Warsaw 1920: works of art – photographs – proclamations. Wprowadzenie i red. Tadeusz Skoczek; tł. Guy Russell Torr. Wyd. 2, popr. Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości 4° ss. 255, nlb. 1, il. (Nasza Historia).

Rec.: Hadyna Stanisław: Historia i patriotyzm w dziedzictwie Bitwy Warszawskiej 1920 roku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 220–226.

1448. BITWA warszawska 1920. W setną rocznicę chwały oręża polskiego. Koncepcja autorska albumu, wybór pieśni, opisy il. Adam Buszko; komentarz historyczny Jerzy Prochwicz. Warszawa 2020 Caritas Ordynariatu Polowego Wojska Pol. 4° ss. 94, il. + dysk optyczny (CD-ROM). (Szkola Polskiego Patriotyzmu).

1449. BOBER-TUBEJ Anna, Glinkowska Barbara: Ceramika bolesławiecka w kolekcjach muzealnych. Bolesławska ceramika v muzejních sbírkách. Bolesławiec pottery in the museum collections. Bunzlauer Keramik in Musealen Sammlungen. Tł. Helena Jankowska, Jarosław Sawicki, Johanna Busch. Bolesławiec 2020 Muzeum Ceramiki 4° ss. 126, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., czes., ang., niem.

1450. BOLIMÓW na starej fotografii. Na pamiątkę 650-lecia nadania praw miejskich. Zespół red. Patryk Kołosowski, Karolina Przyżycka, Ewa Letka, Ewa Przybysz-Nowak; oprac. graf. i przygot. do dr. Joanna Müller. Kwidzyn–Bolimów 2020 Vega Studio Adv. Tomasz Müller;

na zlec.: Tow. Oświatowe Gm. Bolimów; przy współpr. Gm. Bolimów 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Od 1915 r.

1451. CHURSKA-WOŁOSZCZAK Kamila, Męczynowska Barbara: „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza”. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920. Gdańsk–Bydgoszcz 2020 IPN–KŚZpNP 4° ss. 153, il.

Publikacja jest rozszerzoną wersją wystawy o tym samym tytule, która odbyła się w listopadzie 2018 r.

1452. CYMELIA grudziądzkiej fotografii ze zbiorów Muzeum w Grudziądzu i Zbigniewa Zawadzkiego. Zimelin der Graudenzer Fotografie aus Sammlungen des Museums in Grudziądz und Zbigniew Zawadzki. Oprac. Dawid Schoenwald; tł. Józef Jarosz. Grudziądz 2018.

Rec.: Domaśłowski Jerzy, *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 309–314.

1453. CZARNO-BIAŁE kadry. Jastrzębie-Zdrój 1963–1999. Oprac. Barbara Engländer. Wyd. 2. Jastrzębie-Zdrój 2020 M. Jastrzębie-Zdrój 8° ss. 87, nlb. 1, il.

1454. DAWNO temu w Tomaszowie... Tomaszów i tomaszowianie na starej fotografii i pocztówce. Cz. 2. Red. Jolanta Goździk, Daniel Warzocha. Tomaszów Mazowiecki 2019 Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. A. hr. Ostrowskiego 8° ss. 192, nlb. 1, il.

Toż. Cz. 3. Red. Daniel Warzocha. Tomaszów Mazowiecki 2020 Muzeum im. A. hr. Ostrowskiego ss. 122, nlb. 2, il. Cz. 1. 2018.

1455. DEPCZYŃSKI Rafał P.: Oczami misjonarzy. Operacja pokojowa ONZ w Libanie. Gdynia 2020 Koło Nr 31 Stow. Kombatantów Misji Pokojowych ONZ 8° ss. 84, il., mapa.

Lata 1993–2009.

1456. DRUGA wojna światowa. Największy konflikt zbrojny w historii. Kolekcja banknotów, papierów wartościowych, znaczków i monet. Warszawa 2020 Skarbnica Nar. 4° 1 pudełko (2 woluminy), il.

Zawiera: Kolekcja banknotów, papierów wartościowych, znaczków i monet. Album historyczny z mapami. Red. Marzena Wieczorek; Obligacja skarbowa Turynii o oprocentowaniu 3,5%, data emisji 12 grudnia 1941 r.; Akcja zwykła amerykańskiej spółki „The Baltimore and Ohio Railroad” wyemitowana w okresie II wojny światowej; Rozkaz ataku na Polskę – przedruk oryginalnego dokumentu podpisanego przez Adolfa Hitlera 31 sierpnia 1939 r.

1457. DRYWA Danuta: Polscy więźniowie w obozie koncentracyjnym Gusen. Sztutowo 2020 Muzeum Stutthof; Min. Spraw Zagranicznych 4° ss. 128, il.

Toż w jęz. ang.: Polish prisoners in the Gusen concentration camp. Sztutowo 2020.

Toż w jęz. niem.: Polnische Häftlinge im Konzentrationslager Gusen. Sztutowo 2020.

1458. DZIEJE Lubelszczyzny 1918–1939. Album. [Aut.] Justyna Dudek, Marcin Kruszyński, Tomasz Osiński, Agnieszka Skura. Lublin 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 4° ss. 199, nlb. 1, il., mapy.

1459. DZIUBEK Wiesław, Kominiak Wojciech: Bielsko-Biała i okolice na dawnej pocztówce i fotografii w czasach II wojny światowej. Bielsko-Biała 2019.

Rec.: Machnio Dominika, *Rocznik Muzeum Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 8: 2020 s. 162–166, streszcz. ang.

1460. EDWARD Hartwig [1909–2003]. Fotografiki. Edward Hartwig. Photographics. Red. Marika Kuźmicz; teksty Łukasz Gorczyca, Marika Kuźmicz, Weronika Kobylińska-Bunsch, Adam Mazur, Karolina Puchała-Rojek. Warszawa 2019 Fund. im. Edwarda Hartwiga 4° ss. 349, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

1461. ETYKIETY piwa grodzieńskiego browaru z lat 1980–2007. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 247–255.

Fotografie etykiet.

1462. FOTOGRAFICZNE wspomnienia mieszkańców ziemi trzcianeckiej 1945–1980. Red. Elżbieta Wiśnicka, Wiesława Szczygieł, Wiktor Franczyzyn. Trzcianka 2020 Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. W. Stachowiaka 4° ss. 131, nlb. 4, il.

1463. FOTOGRAFIE wiecznotrwałę. Porcelanowe zdjęcia nagrobkowe na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim w Warszawie przy ulicy Młynarskiej 54/56/58. Autorzy zdjęć: Paulina Bidacha, Aleksandra Czerniak, Michał Drabik, Robert Radwański, Milena Sikorska, Kamila Skrońska, Lucjan Wojtowicz. Warszawa 2016 [b.w.] 16° ss. nlb. 164, il.

1464. GIEDROYC Henryk: To tylko zabawa. Henryk Giedroyc, fotografie z Maisons-Laffitte i okolic. Je me suis seulement amusé. Henryk Giedroyc et ses photographies de Maisons-Laffitte et d'ailleurs. Koncepcja, wybór zdjęć, wstęp Stanisław Mancewicz. Kraków–Maisons-Laffitte 2020 Fund. Kultury Paryskiej 4° ss. 25, nlb. 111, il.

Lata 1945–1970.

1465. GOLICKI Józef: Album tczewski. Fotografie do 1945 roku. [Cz.] 6. Tczew 2020

Gazeta Reklamowa Agencja Impresaryjna „Pop&Art” 8° ss. 95, nlb. 1, il.

Cz. 1. 2013.

1466. GOŁDAPSKA teka historyczna. Gołdap 2020 Bibl. Publ. w Gołdapi 2° 1 teka (tabl. k. 20 luzem), il., mapy.

Do teki dołączona broszura: 450 lat lokacji miasta Gołdapi. Gołdapska teka historyczna. Teksty Jerzy Łapo. Gołdap 2020 ss. 23, nlb. 1, il., mapy.

1467. GOŚCINIĄK Alexander: Aspekty judaizmu na Śląsku. Jerusaleń–Rybnik 5780 = 2020 Alexander Gościński 4° ss. 194, il.

Lata 1560–2020.

1468. GÓRKA Piotr: Walki powietrzne w obrazach. Słowo wstępne Stanisław Skalski. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 4° ss. 171, il. IPN–KŚZpNP.

1469. GÓRZYŃSKI Makary: Album historyczny pałacu Kreutzów w Kościelcu. Kościelec 2019.

Rec.: Kurzawa Zofia, *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 120–122.

1470. GRAJEWO. Obrazy z przeszłości. Zebrał i oprac. Tomasz Dudziński. Grajewo–Szymany 2020 Tow. Przyj. 9 PSK 8° ss. 295, il.

1471. GRYSZPANOWICZ Piotr: Płockie mosty na Wiśle. Płock 2017.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 4 s. 45–47.

1472. [HANDKE Waldemar]: NSZZ „Solidarność” w Regionie Leszczyńskim 1980–2020. Tekst Waldemar Handke. Leszno 2020 MBP im. Stanisława Grochowiaka 4° ss. 202, nlb. 5, il., mapy.

1473. HORZELA Dobrosława: Cud światła. Witraże średniowieczne w Polsce. Noty katalogowe Edyta Bernady, Krzysztof J. Czyżewski, Elżbieta Gajewska-Prorok, Tomasz Gałuszka [i in.]. Kraków 2020 Muzeum Nar. 4° ss. 371, nlb. 5, il.

1474. JABŁOŃSKA Teresa: Sztuki piękne pod Tatrami. Fine arts at the foot of the Polish Tatra mountains. Zakopane 2015 Tatrzański Park Nar.; Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego 4° ss. 479, il.

XVIII–XX w.

Rec.: Kolbuszewski Jacek, *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 243–247.

1475. JELENIEWSKI Marek K.: Zanim nastąpiła Polska. Rzecz o Kujawach i Pomorzu.

Bydgoszcz 2020 Dom Wydawniczy Margrafesen 4° ss. 151, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Album wydany z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości.

1476. JELSKI Andrzej Stefan: 1974–1990. W trzydziestą rocznicą likwidacji Galerii Biura Wystaw Artystycznych w Radomiu. Kielce 2020 Ewelina L. Pietrzyńska-Jelska i Jerzy Jelski 4° ss. 53, nlb. 12 k. tabl., il.

1477. JODLIŃSKI Leszek: Gliwiczanie w fotografii odświętnej. Portret mieszkańców Gleiwitz. Wyd. 2, popr. Kraków 2020 Wydaw. Azory 4° ss. 149, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2019.

1478. JOŃCA Adam: Polskie pociągi pancerne 1921–1939. Czerwonak 2020 Vesper 4° ss. 391, nlb. 1, il.

1479. JURKIEWICZ Jan, Kobiela Łukasz: Jedna dekada – trzy epoki. NSZZ „Solidarność” na Górnym Śląsku w Zagłębiu Dąbrowskim w latach 1980–1989. Warszawa–Katowice 2020 IPN–KŚZpNP; Stow. Pokolenie; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 4° ss. 576, il.

1480. KANIEWSKA Anna, Kowaluk Wojciech, Walkiewicz Tomasz: Lance do boju, szable w dłoń... Wojna polsko-bolszewicka w materiałach propagandowych ze zbiorów Archiwum Państwowego w Łodzi. Łódź 2020 AP 4° ss. 133, il.

1481. [KARŁOWICZ Mieczysław]: Mieczysław Karłowicz. Fotografie. Oprac. i red. Zbigniew Ladygin. Kraków 2019 Oficyna Wydawnicza „Wierchy”; Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 4° ss. 332, nlb. 2, il.

Rec.: Piaskowski Łukasz: Poematy fotograficzne Mieczysława Karłowicza. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 369–373.

1482. KAZIMIERZA Wielka. 60 lat miasta: 1959–2019. Praca zbiorowa. Tekst Andrzej Bienias; zdj. Zdzisław Pilarski. Kazimierza Wielka 2019 Kazimierska Agencja Drukarska 8° ss. 114, il.

Album fotografii.

1483. KOREJWO Mariusz Tomasz: Historia skadrowana. Olsztyn 2020 AP; Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. nlb. 148, il.

Album fotografii Olsztyna i województwa olsztyńskiego z l. 1945–1981.

1484. [KORPYŚ Józefina, Korpyś Ireneusz]: Historia Polski w obrazach. Aut. Józefina Korpyś, Ireneusz Korpyś. Częstochowa 2020 Wydaw. Św. Filipa Apostoła 4° ss. 383, il.

1485. KORWIN-SZYMANOWSKI Michał: Wizerunki starodawnej rodziny Szymanowskich. Łomianki–Dziekanów Leśny 2020 LTW 4° ss. 109, nlb. 3, il., tabl. geneal.

1486. KRAKOWSKIE karty historyczne. Ser. 1. Kraków 2020 Ośr. Edukacji Obywatelskiej; Małopolskie Centrum Edukacji „MEC”; FALL, Jarosław Fall 16° teka (18 kart luzem), il.

Toż. Ser. 2. Kraków 2020 teka (18 kart luzem), il.
Reprodukcje pocztówek dot. historii Polski.

1487. KRONIKI rodzinne wsi Kobylany. Oprac. Stanisław Jadczyk, Halina Ostapczuk; współpr. Wiesław Chwesiuk. Kobylany–Lublin 2019 Gm. Centrum Kultury; Wydaw. Muzyczne Polihymnia 4° ss. 314, nlb. 1, il.

XX w.

1488. KSIĄDZ Kazimierz. Koordynacja projektu i red. Piotr Warisch; współpr. red. Piotr Hlebowicz; wywiady: Paweł Stachnik, Piotr Warisch. Kraków 2014 Wydaw. Frodo Studio; Stow. Sieć Solidarność 4° ss. 143, nlb. 1, il.

Kazimierz Janczarz (1947–1993).

1489. KTO się wpisał ku pamięci... Pamiętniki osób deportowanych w głąb Związku Radzieckiego. Koncepcja albumu i dobór materiałów Karolina Mosiej-Zambrano; oprac. i red. tekstów Tomasz Danilecki, Karolina Mosiej-Zambrano. Białystok 2020 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 100, il.

1490. KUCHARCZYK Ryszard Bogdan: Z kart historii Zakładów Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu 1894–1939. Dzieje Narodu Polskiego w obrazach. Grudziądz–Toruń 2020 Ryszard Bogdan Kucharczyk; Bibl. Miej. im. Wiktora Kulerskiego 4° ss. 251, il.

1491. LABORATORIA i pracownie Politechniki Łódzkiej na starej fotografii. Red., projekt graficzny, oprac. i wybór zdjęć Krystyna Popiel, Małgorzata Wilbik. Łódź 2020 Politech. Łódzka 8° ss. 94, il. Politech. Łódzka.

Dostępne online.

1492. LEGENDA Legionów. Opowieść o Legionach oraz ludziach Józefa Piłsudskiego. Koncepcja i red. Witold Sienkiewicz. Warszawa 2018 Demart 4° ss. 520, il.

1493. LEGJONY Polskie. [Warszawa] 2017 Grafika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 2° 1 teka: 22 karty luzem.

Reprint, oryg.: Kraków 1936.

1494. LEOCIĄK Jacek, Waślicka-Żmijewska Zofia: Warszawski trójkąt Zagłady. Zdj. Artur

Żmijewski. Warszawa 2020 Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 270, nlb. 2, il.

1495. LEWIC Jerzy, Mieczkowski Rafał: Wielka Wojna w fotografii. Photography in The Great War. Bydgoszcz 2020 Muzeum Wojsk Lądowych 4° ss. 230, nlb. 2, il., mapy.

1496. LISIOWÓLKA w starej fotografii. Oprac. Teresa Pływacz. Wyd. 3. Radzyń Podlaski 2020 Radzyńskie Stow. „Podróżnik” 8° ss. 142, nlb. 2, il.

1497. [LOKAJSKI Eugeniusz]: Eugeniusz Lokajski „Brok” 1908–1944. Red. Paulina Sieniuc, Ewa Biernacka, Anna Kłosińska. Wyd. 2, zm. Warszawa 2020 Muzeum Powstania Warszawskiego 4° ss. 482, nlb. 5, il.

Wyd. 1 pt.: Brok. Eugeniusz Lokajski 1908–1944. Fotoreporter. Warszawa 2007.

1498. LUBELSKIE Archiwa Rodzinne Niepodległej. Oprac. Agnieszka Konstankiewicz z udziałem Anety Kowalczyk i Joanny Kowalik-Bylickiej. Lublin 2020 AP 4° ss. 220, il.

1499. ŁOWICKA kultura ludowa. Pamięć fotografii. Pomysł i red. Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski. Łowicz 2020 Łowicki Ośr. Kultury 4° ss. 184, il.

1500. MAJĄTEK Budnych. Uroczy zakątek pod Lublinem. Tekst Teresa Kot, Iwona Branekiewicz, Andrzej Przegaliński. Jastków 2020 Gm. Jastków 8° ss. 105, il., mapy.

Lata 1252–2020.

1501. MIASTO, fotografia, archiwum. City, photography, archive. Koncepcja Barbara Kubska; teksty Justyna Balisz-Schmelz, Barbara Kubska; fot. Zygmunt Kubski. Katowice 2020 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. nlb. 56, il.

Lata 1950–1970.

1502. MIATKOWSKA-GOŁDYN Agata: Zamek Cesarski w Poznaniu. Album. Photos Maciej Kaczyński. Poznań 2020 Centrum Kultury Zamek 4° ss. 183, nlb. 8, il.

1503. MICHAŁCZYK Wioleta, Makuch Marcin: Pielgrzymka dawniej i dziś na pocztówce i fotografii. Pielgrzymka früher und heute auf der Ansichtskarte und dem Foto. Pielgrzymka 2020 Stow. na Rzecz Rozwoju Wsi Pielgrzymka 4° ss. 100, il.

1504. MIEDZIŃSKI Paweł: Szczecińska rewolta i jej obraz utrwalony na kliszach. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Grudzień 1970 r.

1505. MIEDZIŃSKI Paweł, Dąbrowski Ryszard, Lipko Mateusz: Stocznia Szczecińska. Szczecin shipyard. Tł. Klaudyna Michałowicz. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 4° ss. 279, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1506. [MILCZAREK Kamil]: Białobrzegi i okolice na pocztówce. Wybór i tekst Kamil Milczarek. Białobrzegi 2020 Białobrzegskie Tow. Kult. 8° ss. 96, il.

Lata 1906–2020.

1507. MOLEND[A]-BERKOWICZ] Maria: Tałesy, kapoty, załóżki. Opowieść o ubiorach polskich Żydów od średniowiecza po pierwsze dekady XX wieku. Nowy Sącz–Kraków 2020 Fund. Nomina Rosae; Archiwum Nar. w Krakowie 4° ss. 55, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Historia Ubiorów w Polsce z Nomina Rosae; 2).

1508. MOSKAŁA Katarzyna, Supruniuk Mirosław A[dam]: Władysław Raczkiewicz 1885–1947. Prezydent RP na Uchodźstwie. Biografia fotograficzna. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP; Woj. Kujawsko-Pomorskie 4° ss. 478, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP, Woj. Kujawsko-Pomorskie. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

1509. MUHIRY. Tatarskie obrazy religijne. Koncepcja albumu, tekst, oprac. Barbara Pawlic-Miśkiewicz; oprac., red. Musa Çaxarxan Czachorowski. Białystok 2020 Muzułmański Zw. Rel. w RP. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 143, nlb. 1, il.

1510. MULAWKA Piotr: Spacer po dawnym Lubinie na pocztówkach z XIX i XX wieku. Lubin 2020 Fund. Razem 16° ss. 108, il.

1511. MYSZKOWICE w obiektywie. Fotografie. Red. Janusz Musiał, Stanisław Musiał; koncepcja albumu Janusz Musiał. Katowice 2019 Janusz Musiał 8° ss. nlb. 64, tabl. 1 k. złoż. luzem.

Lata 1917–2019.

1512. MYŚLIBÓRZ i okolice na dawnych kartach pocztowych. Wydanie jubileuszowe z okazji 750-lecia uzyskania praw miejskich przez Myślubórz. Wybór i oprac. Aleksandra Stempińska, Dagmara Kozłowska, Magdalena Szymczyk. Myślubórz 2020 Muzeum Pojezierza Myśluborskiego 8° ss. 61, nlb. 1, il.

Test równol. pol., ang., niem.

1513. NAVARRO David, Sobecka Martyna: Brutal Poland. Build your brutalist Polish

People's Republic. Zbuduj swój betonowy PRL. Foreword Anna Cymer. Poznań 2020 Zupagrafika 4° ss. 88, il.

Tekst równol. pol., ang.

1514. OKALECZONE miasto. Warszawa '39. Wojenne zniszczenia obiektów w stolicy w fotografiach Antoniego Snawadzkiego. Oprac. Marcin Majewski. Wyd. 2. Warszawa 2020 IPN 4° ss. 303, nlb. 1, il., mapy.

Wyd. 1. 2009.

1515. OLEJNIK Wiesława, Haładaj Norbert: Polska. Więcej niż niepodległość. Wydanie z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości 1918–2018. Warszawa 2018 Wydaw. SBM 4° ss. 318, nlb. 2, il.

1516. OLKOWSKI Roman: Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie (1860–1940, 1948). Zarys historyczny i katalog zbiorów. The Society for the Encouragement of Fine Arts in Warsaw (1860–1940, 1948): historical outline and catalogue of works. [T. 1–3]. Tł. na jęz. ang. Tadeusz Mirecki. Warszawa 2020 MKiDN. Departament Dziedzictwa Kulturowego za Granicą i Strat Wojennych 4° ss. 943, il.

Tekst równol. pol., ang.

3 tomy w etui.

1517. PAMIĄTKA po Marszałku Józefie Piłsudskim. Dziekanów Leśny [2014] Wydaw. LTW 8° ss. nlb. 364, il.

Reprint, oryg.: Warszawa 1936.

1518. PAMIĘĆ o Powstaniu Warszawskim na Powiślu. Red. Jerzy Gaździcki; współpr. Agnieszka Kalbarczyk, Hubert Kowalski; oprac. graf. Łukasz Kamiński. Warszawa 2020 UW. Muzeum UW 4° ss. 42, il. Środowisko Grupy Bojowej „Krybar”. SZŻAK.

1519. PARAFIA Jemielnica. Tekst Anna Pó-bóg-Lenartowicz, fot. Andrzej Nowak. Jemielnica 2020 Studio4 Andrzej Nowak 8° ss. nlb. 1, 96, il. Parafia pw. Wniebowzięcia NMP.

1520. PAWŁOWSKI Henryk: Kadeckie barwy. Rawicz–[Sieradz] 2020 Muzeum Ziemi Rawickiej; ProfArt 8° ss. 77, nlb. 3, il.

1521. PERŁA Podlasia. Aut. tekstów Krystyna Bogucka [i in.]; tł. na jęz. ang. Artur Warchała; tł. na jęz. niem. Marek Wiśniewski; tł. na jęz. ros. Stanisław Remiszewski; aut. zdjęć Kamila Dąbrowska, Daniel Łasiewicz, Łukasz Uszyński, Artur Warchała. Ciechanowiec 2020 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu Inst. Kultury Woj. Podlaskiego 4°

ss. 240, il. Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu.

Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu.

1522. PERŁA ukryta wśród lasów. Parafia Kosobudy – album na stulecie istnienia parafii. Pod red. Katarzyny Zajac; aut.: Aleksandra Dopko, Katarzyna Jaszczak, Paulina Korneluk, Karolina Kowalczyk, Magdalena Paździor. Lublin 2019 Wydaw. Jut 8° ss. 128, il.

1523. [PIASECKI Marek]: Marek Piasecki. Do wnętrza. Fotografie z lat 1954–1967. Inwards. Photographs from 1954–1967. Koncepcja, wybór zdjęć, red. Agnieszka Rayss, Anna Hornik, Marta Przybyło; teksty Agnieszka Rayss, Tomasz Szerszeń, Marta Przybyło; tł. Aleksandra Szymczyk. Warszawa 2020 Fund. Archeologia Fotografii 8° ss. 255, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1524. PILCHOWICE. Nasze dziedzictwo. Historia zatrzymana w kadrze. Zdj. zebrała i oprac. Agnieszka Robok; aut. tekstów Karol Hrubesz, Agnieszka Robok. Pilchowice 2020 Stow. Pilchowiczanie Pilchowiczanom 8° ss. 202, nlb. 2, il.

Lata 1895–1995.

1525. PIWOCKA Magdalena: The tapestries of Sigismund Augustus. 2nd updated and revised ed. Cracow 2020 Wawel Royal Castle State Art Collection 4° ss. 199, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2007.

1526. PLESZYNIAK Jerzy: Włodowice. Życie mieszkańców gminy na starych fotografiach. Katowice 2020 Alatus Media Jerzy Pleszyniak; na zlec. Gm. Włodowice 4° ss. 159, nlb. 1, il., streszcz. ang.

1527. PLEWA Jerzy: Kojły, Osówka, Szostakowo. Tam gdzie carowie bywali... Czyż 2020 Gm.; Agencja Wydawnicza Ekopress 8° ss. 276, il.

XIX–XX w.

1528. POCZTÓWKA z przeszłości. Jakubowice sprzed lat. Jakubowice–[Białystok] 2020 Koło Gospodyń Wiejskich w Jakubowicach „Jakubowiczanki”; Wydaw. Buk 4° ss. 56, il. Koło Gospodyń Wiejskich w Jakubowicach „Jakubowiczanki”.

1529. THE POLISH House in Dublin. An illustrated chronicle. Dom Polski w Dublinie. Ilustrowana kronika. Ed. by Jarosław Płachecki; transl. Mariusz Kamiński. Dublin–[Radom]

2019 Ognisko Pol. CLG; [Inst. Technologii Eksploatacji – Państw. Inst. Badawczy] 8° ss. 100, il.

Tekst równol. pol., ang.

Lata 1929–2018.

1530. POLITECHNIKA Śląska – 75 lat tradycji. Silesian University of Technology – 75 years of tradition. Oprac. tekstów Jadwiga Witek, Marek Gabzdyl, Dominika Gnacek; tł. Anna Wasilewska, Joanna Hanak. Gliwice 2020 Politech. Śląska 4° ss. 227, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

1531. POLSKĘ widzieli... Album fotografii z okresu powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku ze zbiorów Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Oprac. Maciej Droń, Przemysław Jagieła, Joanna Lusek. Bytom 2019.

Rec.: Białokur Marek, Fic Maciej. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 195–202.

1532. POSTOŁOWICZ Leszek: Smolanka i jej mieszkańcy na starej fotografii. Zarys historii wsi. Smolanka 2020 Koło Gospodyń Wiejskich 4° ss. 87, il.

Lata 1920–1980.

1533. POWIAT zamojski. The Zamość County. Oprac. tekstu Lucyna Cabaj; tł. Małgorzata Linek. Zamość 2020 Starostwo Pow. 4° ss. 151, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Fotografie i pocztówki.

1534. PRZEDWOJENNY obraz Bolesławca w zbiorach muzeów i archiwów. Předválečný Bolesławec v muzejních a archivních sbírkách. Pre-war image of Bolesławec in the museum and archive collections. Vorkriegs-Bunzlau auf Fotografien aus Museen und Archiven. Red. Tadeusz Orawiec, Anna Puk. Bolesławec 2020 Muzeum Ceramiki 4° ss. 128, il.

1535. PUDO Zbigniew, Mertyna Sławomir: Skalbmierz. Szkolnictwo XX wieku w Skalbmierzu. Album fotografii. Cz. 2. Skalbmierz 2020 [Zbigniew Pudo] 4° ss. nlb. 245, il. Stow. dla Skalbmierza.

Cz. 1. Skalbmierz. Prawie z tego samego miejsca. Album fotografii. Skalbmierz 2019.

1536. RAWICZ na starych pocztówkach i fotografiach. Rynek i śródmieście. Oprac. red. Maciej Formanowicz, Marta Hamielec. Rawicz 2020 Gm. 4° ss. 247, nlb. 1, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang., niem.

1537. ROK 1920 w obrazie i dokumencie. Wojna z bolszewikami w zbiorach archiwów polskich. Wybór i oprac. Mariusz Olczak,

Jarosław Stryjek. Warszawa 2020 Wojskowy Inst. Wydaw.; AAN 4° ss. 543, nlb. 1, il. AAN, Wojskowe Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego, Centralna Bibl. Wojskowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Inst. Józefa Piłsudskiego w Ameryce.

1538. ROSNER Andrzej, Śpiewak Ruta, Kozdroń Edyta: Patrząc na wieś. Sto lat rozwoju polskiej wsi. Glimpses of the countryside. One hundred years of Polish countryside. Warszawa 2018.

Rec.: Makowiecki Marcin, *Wieś i Rolnictwo*. 2019 nr 3 s. 139–142.

1539. SIECHNICE wczoraj i dziś. Album fotograficzny poświęcony historii i współczesności miasta Siechnice. Red. albumu Mariusz Rożnowicz, Milan Ušák. Częstochowa 2020 Wydaw. Precjoza 4° ss. 316, il.

1540. SIEMKO Piotr: Gliwice. Portret miasta. Katowice 2020 Agencja Specjalistyczna Prasa i Książka 4° ss. 287, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

1541. SIENKIEWICZ Witold: Niepodległa 1918. Legiony Piłsudskiego. Warszawa 2018 Demart 16° ss. 271, il.

1542. SIŁKOWSKA Urszula: Archiwa rodzinie Niepodległej. Białystok 2020 AP; Zakł. Poligraficzny ARES S.C. R. i A. Józefowicz 4° ss. 95, il., mapy.

1543. SŁUPSK w dokumencie archiwalnym. In the archival document. In Archivurkunde. Zespół red. pod kier. Joanny Chojeckiej: Artur Sikorski, Krzysztof Skrzypiec, Tomasz Urbaniak; tł. na jęz. niem. Krzysztof Skrzypiec; tł. na jęz. ang. Joanna Woźniak. Koszalin 2018 AP w Koszalinie 4° ss. 199, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

1544. SMOGULEC na starej fotografii. Tekst Anna Kabacińska; oprac. i zebranie materiałów Bartosz Bielecki, Mirosław Frąckowiak. Gołańcz–Bydgoszcz 2020 Wydaw. Pejzaż, Studnicki s.k. 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Lata 1903–1937.

1545. [SMOLAŃSKA Marta]: Prace Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN w fotografii Marty Smolańskiej 2016–2019. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 4° ss. 215, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1546. SPANDOWSKA Marta: Chełmna dawny czar. Pocztwówki od 1890 do 1945 roku. The former charm of Chełmno. Postcards from

the period of 1890–1945. Gdynia 2020 Wydaw. Region 4° ss. 108, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

1547. STANISŁAW Moniuszko [1819–1872]. Album. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa–Proszówki 2019.

Rec.: Drozdowski Marian Marek: Stanisław Moniuszko – wielki niedoceniany kontynuator dzieła Chopina w interpretacji Aleksandra Polińskiego i Tadeusza Skoczka. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 312–316.

1548. SZYBKOWSKI Bogusław: Opole. Katalog fotografii 1860–1945. Opole 2020 Wydaw. MS 8° ss. 190, nlb. 1, il.

Rec.: Dziedzic Marcin, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobotka*. R. 75: 2020 nr 2 s. 160–163.

1549. ŚWIĘTOKRZYSKIE widoki. Kieleckie i Sandomierskie na dawnej fotografii z kolekcji Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości. [Aut.] Tomisław Giergiel, Piotr Jamski, Wojciech Kalwat, Lidia Ujazdowska. Sandomierz–[Warszawa] 2016 Muzeum Okręg.; Fund. Świętokrzyska Góry Historii; Inst. Sztuki PAN 4° ss. 239, nlb. 1, il.

1550. ŚWISULSKI Dariusz: Politechnika Gdańska na dawnych pocztówkach. Gdańsk University of Technology on old postcards. Gdańsk 2020 Wydaw. Politech. Gdańskiej 8° ss. 99, nlb. 1.

Lata 1904–1979.

1551. TOMASZEWSKI Grzegorz, Wójciewicz Roman: 650 lat wsi i parafii Niewodna. Niewodna–Rzeszów 2020 Wydaw. Edytorial 4° ss. 296, il.

1552. TYLMANOWSKIE wspomnienia. [Cz.] 2: Ludzie się zmieniają – góry nie. Tylmanowa 2018.

Rec.: Kowalik Tomasz: Fotografia mówi tylko prawdę. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 363–365.

1553. UPAMIĘTNIENIE udziału mieszkańców Gminy Biała w walkach o niepodległą Polskę w latach 1914–1921. Projekt: Ocalmy od zapomnienia – świadectwo patriotyzmu przodków realizowany w roku 100-lecia odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą Polską oraz w roku 100-lecia Bitwy Warszawskiej. Słowo wstępne Aleksander Owczarek; aut. tekstu Damian Orłowski, Katarzyna Pichlińska. Biała 2020 Gm. Bibl. Publ. 4° ss. 45, nlb. 13, il. Gm. Biała.

Lata 1914–2020.

1554. WALEWANDER Edward: Niemirowek w starej fotografii. Ludzie i wydarzenia. Niemirowek–Lublin 2020 Liber Duo 8°

ss. 220, nlb. 3, il. (Biblioteka Pedagogiczna Instytutu Pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Towarzystwa Naukowego Polska – Wschód. Seria A, Studia; 51).

Lata 1860–2016.

Rec.: Doroszewski Jerzy, *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 370–373.

1555. WIDZIANI oczami pokoleń. Funkcjonariusze Policji Państwowej ofiary Zbrodni Katyńskiej. Red. prowadzący i nauk. Jarosław Olbrychowski. Łódź 2020 Stow. „Rodzina Policyjna 1939 r.” 4° ss. 112, nlb. 2, il., mapa.

1556. WIERZYKOWSKI Waldemar: Polska Marynarka Wojenna. Mundur i barwa. Świnoujście–Gdynia 2020 Wydaw. BP; Akad. Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte 4° ss. 76, nlb. 1, il.

1557. WIĘZIENIE karno-śledcze w Katowicach. Fotoreportaż z 1933 roku. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 22–27.

1558. WILKOWSKI Eugeniusz: Dziedzictwo chełmskiej Solidarności w źródłach ikonograficznych (lat 80. XX wieku). Chełm 2020 Eugeniusz Wilkowski; na zlec. NSZZ Solidarność – Zarząd Regionu Mazowsze; Rada Oddz. 8° ss. 149, il.

1559. WOJNA o wolność 1920. T. 1: Wyprawa Kijowska. Wybór i oprac. Agnieszka Knyt. Warszawa 2020 Ośr. Karta 4° ss. 263, nlb. 1, il., mapa.

Toż. T. 2: Bitwa warszawska. Warszawa 2020 ss. 255, nlb. 1, il.

Rec.: [T. 1] Michliński Rafał: Wyprawy kijowskiej szkie zbiorowy – rzecz o albumie Ośrodka KARTA w 100-lecie wyprawy. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 359–366.

1560. WOLNOŚĆ we krwi 1918–2018. [Warszawa 2018] Nar. Bank Pol. 8° ss. 75, nlb. 4, il.

Monety i banknoty.

1561. WOŁOSZYN Małgorzata: Przeworsk w obiektywie Tadeusza Michno. Rzeszów 2020 Muzeum w Przeworsku. Zespół Pałacowo-Parkowy 4° ss. 159, nlb. 1, il.

Lata 1958–2018.

1562. WYBIERAM Solidarność. 40 lat Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. I choose Solidarity. 40 years of the Independent and Self-governing Trade Union “Solidarity”. Koncepcja i opieka red. Joanna Lewandowska. Gdańsk 2020 Inst. Dziedzictwa Solidarności 4° ss. 277, nlb. 123, il.

Lata 1980–2020.

1563. WYOBRAŻNIA i technika. Prace studentek i studentów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej od 1945 roku. Imagination and technology. Works by students of the Faculty of Architecture since 1945. Wybór prac Elżbieta Lukierska, Adam Matloch; red. Iwona Szajner. Wrocław 2020 Politech. Wrocławska 8° ss. 118, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1564. WYPYCH Piotr: Kapliczki, krzyże i figury przydrożne województwa łódzkiego. Łódź 2020 Woj. Łódzkie 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Lata 1331–2013.

1565. WYZNAWCY religii mojżeszowej i ich świątynia w Szadku. Zebrał i oprac. Jarosław Stulczewski. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 211–221.

Fotografie.

1566. Z ARMII Andersa do armii Izraela. Drogi żydowskich żołnierzy Wojska Polskiego do niepodległego Izraela. From Anders’ army to the Israeli army. The ways leading the Jewish soldiers of the Polish army to independent Israel. [Aut.] Tomasz Głowiński, Daniel Koreś, Witold Mędykowski, Jan Wiktor Sienkiewicz. Jerozolima–Warszawa 2020 Tow. Projektów Edukacyjnych; Inst. Adama Mickiewicza 4° ss. 265, 131, il. + 1 DVD.

Współtytuł. w kierunku przeciwnym z wersją hebr.: Mi-tsava Anders le-tsava Israel. Maslulim shel hayalim Polanim baale leum Yehudi le-Israel ha-atzmaut.

Tekst równol. pol., ang., hebr.

1567. Z OBLĘŻONYMI. *Karta*. [Nr] 100: 2019 s. 123–125.

Fotoreportaż z konwojów Polskiej Akcji Humanitarnej do Sarajewa w l. 90. XX w.

1568. ZAHUTA Agata: Frysztak i okolice. Podróż ze starą fotografią. [T.] 2. Krosno 2020 AGAZAH 4° ss. 296, il., mapy.

Lata 1901–1980.

[T.] 1. 2021.

1569. ZAPOMNIANE obrazy. Łemkowszczyzna w fotografiach Johna Masleya z lat 1923 i 1938. The forgotten images. Lemkovyna in photographs of John Masley from years 1923 and 1938. Wybór i oprac. zdjęć, teksty wstępne i red. Jerzy Starzyński, tł. na jęz. ang. Karolina Grzywacz, Justyna Smittyk. Legnica 2018 Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca Kyczera; Wydaw. Edytor 4° ss. 174, nlb. 2, il.

1570. ZATRZYMANE w kadrze. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 117–120.

Toż. *Tamże*. Nr 33: 2020 s. 128–132.

Stare fotografie ze zbiorów Towarzystwa Miłośników Ziemi Łąckiej.

1571. ZDJĘCIA Franciszka Grzegorzcyka, oficera 79 Pułku Piechoty Strzelców Słonimskich imienia Hetmana Lwa Sapięhy z albumu rodzinnego Arkadiusza Grzegorzcyka. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 142–148.

1572. ZNYK Małgorzata, Gregowski Irek, Zieliński Waldemar: Stanisław Przybyszewski [1868–1927]. Europejczyk z Łojewa. Inowrocław 2020 Gm. 4° ss. 252, il.

1573. ŻMUDA-TRZEBIATOWSKA Beata, Żmuda-Trzebiatowski Tomasz: Spacerkiem po dawnym Wejherowie (na pocztówkach z lat 1882–1944). Wyd. 2, uzup. Wejherowo–Gdańsk 2020 Urząd Miej.; Wydaw. Bit Beata Trzebiatowska 16° ss. 247, nlb. 1, il., mapy.

Wyd. 1. Gdańsk 2012.

1574. ŻYDZI na dawnej pocztówce i litografii. Jews in old postcards and litographs. Koncepcja wydawnicza, projektowa i oprac. Marzenna Bracka-Kondracka. Elbląg 2020 Uran 4° ss. 176, il.

Tekst równol. pol., ang.

Opracowania ikonograficzne

Zob. poz. 838, 952, 958, 4264, 6871.

1575. BEDNAREK Anna: Historia jednego albumu. „Pomniki Krakowa. Sztuka i starożytność. Monumenta antique artis Cracoviensia” Karola Beyera i Melecjusza Dutkiewicza. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 81–105, streszcz. ang.

Wyszedł tylko jeden zeszyt w 1872 r.

1576. BIELAWSKI Stanisław: Reklama lokali gastronomicznych Świdnicy w litografii i na pocztówkach do 1945 roku. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.:] 2020 s. 121–137.

Od końca XIX w.

1577. DOMINIK Lech: Waldemar Kućko [1932–1981] – redivivus. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 77–90, streszcz. niem., ang.

Fotografie dot. Gorzowa Wielkopolskiego.

1578. FOTOGRAFIA czy antyfotografia? Materiały z sympozjum naukowego 18 i 19 czerwca 2019 r. zorganizowanego przez Muzeum w Gliwicach. Red. Krzysztof Jurecki. Gliwice 2020 Muzeum 8° ss. 191, nlb. 1, il. (Czytelnia Sztuki).

Treść: Jurecki Krzysztof: Kilka refleksji na temat sympozjum w Muzeum w Gliwicach s. 6–17; Hak Elżbieta: Między słowem

a obrazem. Dorobek literacko-artystyczny Zdzisława Beksińskiego s. 18–37; Jurecki Krzysztof: Między konstruktywizmem a surrealizmem. Zestawy Zdzisława Beksińskiego z lat 1958–1959 s. 38–57; Kobylińska-Bunsch Weronika: Awangardowy bunt czy powojenny egzystencjalizm? O specyfice fotograficznego antyportretu na przykładzie twórczości Zdzisława Beksińskiego s. 58–79; Ptak Olga: Różnić się pięknie i mocno. Przyjacielskie i artystyczne spory Zdzisława Beksińskiego i Jerzego Lewczyńskiego na podstawie ich korespondencji z lat 1958–1998 s. 80–89; Łubowicz Elżbieta: Tekst jako obraz i jako dokument w fotografii Jerzego Lewczyńskiego s. 90–101; Kuś Henryk: Wobec Nieznanego – wątki religijne w twórczości Jerzego Lewczyńskiego s. 102–111; Mazur Adam: Ciało fotografii. Kobiety i fotografia Jerzego Lewczyńskiego s. 112–129; Szerszeń Tomasz: Jerzy Lewczyński jako historyk s. 130–141; Janczyk Marek: Inicjowanie refleksji wobec kryzysu człowieka drugiej połowy XX wieku w twórczości Zdzisława Beksińskiego, Jerzego Lewczyńskiego i Bronisława Schlabsa s. 142–155; Sobota Adam: Beksiński – Lewczyński – Schlabs i koncepcje nowoczesności s. 156–173; Łuczak Dorota: Wobec materii fotograficznej. O fotogramach Bronisława Schlabsa raz jeszcze s. 174–187.

1579. GRONEK Agnieszka: Graficzna teza filozoficzna Damiana Gałachowskiego ku czci Rafała Zaborowskiego. Analiza treści. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 231–249, streszcz. ang.

Dot. ryciny Grzegorza Lewickiego z 1739 r. ukazującej tzw. tezy filozoficzne D. Gałachowskiego dedykowane arcybiskupowi R. Zaborowskiemu.

1580. GRZĘDA Mateusz: Wizerunek Władysława Jagiełły na nagrobku w katedrze na Wawelu. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 51–72, streszcz. ang.

1581. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika: Die Domkapitel und Bischöfe im Ordensland Preussen. Ideologie, Religiosität und Kirchenreform anhand der Bildlichen Quellen. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 23: 2018 s. 167–201, streszcz. ang.

1582. JANICKI Jan Józef: Zabytkowe organy w Polsce na znaczkach Poczty Polskiej. [Cz. 1]. *Pro Musica Sacra*. [Nr] 14: 2016 s. 163–172.

Organy barokowe kościoła klasztorowego OO. Cystersów w Jędrzejowie.

Toż. [Cz. 2]. *Tamże*. [Nr] 15: 2017 s. 261–267.

Organy barokowe bazyliki Katedralnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Pelplinie.

Toż. [Cz. 3]. *Tamże*. [Nr] 16: 2018 s. 251–259.

Manierystyczno-barokowe organy z franciszkańskiego kościoła Świętej Trójcy w Gdańsku.

Toż. [Cz. 4]. *Tamże*. [Nr] 17: 2019 s. 231–241, streszcz. ang. Bazylika katedralna św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Toruniu.

1583. JURECKI Krzysztof: Kontynuatory tradycji Wielkiej Awangardy w fotografii polskiej w drugiej połowie lat 50. XX wieku. Pogranicza malarstwa, grafiki i filmu eksperymentalnego. Gliwice 2020 Muzeum 8° ss. 271, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Zdzisław Beksiński (1929–2005), Walerian Borowczyk (1923–2006), Zbigniew Dżubak (1921–2005), Jan Lenica (1928–2001),

Jerzy Lewczyński (1924–2014), Andrzej Pawłowski (1925–1986), Marek Piasecki (1935–2011), Bronisław Schlabs (1920–2009).

1584. KALINOWSKI Piotr: Najstarszy widok Toszka z 1537 roku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 35–38.

Przechowywany w Bibliotece Uniwersyteckiej w Würzburgu.

1585. KRASIŃSKA-KLAPUTH Ewa: Panorama Warszawy. Warszawa widziana oczami malarzy. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 210–217, il.

Analiza obrazów: „Panorama Warszawy” z 1625 r., nieznanego autorstwa (w tym jego dalsze losy do XX w.) ze Starej Pinakoteki w Monachium i „Widok Warszawy” Bernardo Bellotto z 1772 r.

1586. KUCHARCZYK Dariusz: Widokówka toszecka z 1921 roku w tle III powstania śląskiego. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 135–142.

1587. ŁASZEWSKI Witold, Słomczyńska Bogumiła, Makowiec Kazimierz: Album Ferdinanda Stämmlera. Pasja do ogrodów. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 299–346.

Zawiera też fotografie z okresu od l. 80. XIX w. do 1914 r.

1588. MAJCHER Jarosław, Szybkowski Bogusław: Fotografowie Tatr 1859–1939. Opole 2018.

Rec.: MI, *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 283–284.

1589. MAŁECKI Aleksander: O szesnastowiecznym wizerunku Bolesława Chrobrego autorstwa Tomasza Tretera i wczesnym wyglądzie grobowca tego władcy w poznańskiej katedrze. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 3 s. 27–53, streszcz. ang.

1590. NIESZPOREK Agnieszka: Poczłtówka jako źródło historyczne na przykładzie kolekcji ks. Stanisława Roehlego [1885–1966]. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 100–129, streszcz. ang.

Poczłtówki z l. 1904–1959.

1591. PILSKI chór „Halka” na fotografiach ze zbiorów Klary Budnowskiej. Oprac. Marek Fijałkowski. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 79–86, il.

Charakterystyka zbioru i fotografii z l. 1917–1919.

1592. POZA kadrem. Fotografia w Lublinie w latach 1839–1939. Pomysłodawca Tomasz Pietrasiewicz. Lublin 2019.

Rec.: Lameński Lechosław, *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 176–180.

1593. PYTEL Zbigniew: Witkiewiczowska sztuka sakralna w Zakopanem na fotografii. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 195–202, streszcz. ang.

Lata 1894–1907.

1594. SIEMKO Piotr: Zanim powstało miasto. Ikonografia Jastrzębia-Zdroju. Katowice–Jastrzębie-Zdrój 2020 Wydaw. Prasa i Książka Grzegorz Grzegorek; nakł. aut. 8° ss. 118, il.

XIII–XX w.

1595. SOBOŃ Andrzej: Cztery mosty. Ilustrowana historia krakowskich mostów przez Wisłę. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 217–234.

XIX–XX w.

1596. TOPOLSKA Anna: Odbudowa Warszawy obiektywem architekta Alfreda Funkiewicza. Zdj. Alfred Funkiewicz. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 169–187, il.

Zdjęcia z l. 1945–1967.

1597. WONS Gerard: Historia zatrzymana na pocztówkach. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 211–214.

Zębowice na pocztówkach z XIX–XX w.

1598. ZOFIA Rydet po latach. 1978–2018. Pod red. Stefana Czyżewskiego i Mariusza Gołąba; wywiady przeprowadzili Stefan Czyżewski, Tomasz Ferenc, Mariusz Gołab, Karol Józwiak, Andrzej Różycki. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 374, nlb. 2, il. (Zofia Rydet. Dziedzictwo kulturowe i eksperyment fotograficzny; 1).

Z treści: Gołab Mariusz: Wspólnota spojrzenia i doświadczenie fotograficzne s. 7–18; Michałowska Marianna: Zofia Rydet [1911–1997] – dzieło w procesie s. 19–32; Mazur Adam: Być może największa polska fotografka. Problematyka badań nad życiem i twórczością Zofii Rydet s. 33–48; Konopka Bogdan: Zofia Rydet – Oblaskawianie czasu s. 49–58; Palka Mateusz: Trzy świadectwa Zapisu socjologicznego Zofii Rydet s. 59–68; Śliwczyński Waldemar: Myśląc o Zofii Rydet s. 69–78; Historie mówione s. 79–367.

5. POMNIKI I SYMBOLE NARODOWE

Zob. poz. 600, 2719, 2822, 2826, 2831, 4982, 4985, 7201, 8274, 8329, 9002, 9165, 9851, 9879, 10076.

1599. CZECHOWSKA Kamila: Pomnik nad Mogiłą Powstańców Wielkopolskich 1918–1919 w Szubinie. Szubin 2020 Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Zenona Erdmanna 8° ss. 72, il.

1600. DĄBKOWSKA Regina: Upamiętnienia kobiet – ofiar stalinizmu w Fordonie i Inowrocławiu. Relacje byłych więźniarek politycznych. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 33–44, streszcz. ang.

Tablice pamiątkowe.

1601. JANIK Bogusław: Kapliczka Pamięci w Skoraszewicach. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 130–133.

Zbudowana przez Bernarda Sypniewskiego (1868–1956); dot. l. 1921–2018.

1602. JĘDRAŚ Stanisław: Odsłonięcie tablicy upamiętniającej Liceum Pedagogiczne w Lesznie. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 329–332.

14 VI 2019 r.

1603. KACZMAREK Ilona [Cecylia]: Park w Jarocinie opowiada historię Powstania Wielkopolskiego. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 99–103.

Odsłonięcie pomnika Zbigniewa hr. Ostroróg-Gorzeńskiego w 2019 r.

1604. KIEŁBASA Bartosz: Pomnik powstańców styczniowych w Sacalach. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 107–109.

Odsłonięty w 2003 r.

1605. KRÓL Magdalena: Kommemoracje w przestrzeni Uniwersytetu Poznańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 1951–2010. Commemorative environment in the Poznań University and Adam Mickiewicz University in 1951–2010. Poznań 2015 UAM 8° ss. 123, il.

Tablice pamiątkowe.

1606. KURZYŃSKI Andrzej: Odsłonięcie pomnika Józefa Piłsudskiego w Kaliszu. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 128–130.

5 VI 2018 r.

1607. ŁABOREWICZ Iwo, Szajda Marek: Wielka wojna w cieniu Karkonoszy. Niemiec i polskie miejsca pamięci w regionie jeleniogórskim z perspektywy minionego stulecia 1914–1918. Jelenia Góra 2018.

Rec.: Sroka Piotr, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 349–351.

1608. ŁUCZAK Jarosław: Orzeł Królowej Jadwigi w symbolice Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 5–16.

1609. MROZEK Paweł: Krótka historia dobrodzieńskiego pomnika kłęczącego żołnierza.

Rocznik Powiatu Oleskiego. Nr 12: 2019 s. 77–87.

Upamiętniający poległych podczas I wojny światowej.

1610. NITECKI Jan: Formy upamiętniania Jana Pawła II w Radomsku. *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 2: 2020 s. 59–83.

Tablice pamiątkowe, pomniki, figury, nazwy alei, stowarzyszeń, szkół, kaplic i sali pamięci oraz ikonografia i relikwie.

1611. PACZOSKA-HAUKE Alicja: Symboliczna mogiła żołnierzy AK na cmentarzu przy ulicy Kcyńskiej w Bydgoszczy. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 21–32, streszcz. ang.

Lata 1991–2018.

1612. PAŁYS Piotr: Upamiętnianie Jana Skali [1889–1945] w przestrzeni publicznej powiatu namysłowskiego. *Pro Lusatia*. T. 19: 2020 s. 88–99.

1613. POWIAT sandomierski. Znaki pamięci. Zespół red. Marcin Piwnik, Danuta Paszkowska, Roman Chyła, Anna Szewczyk, Aleksander Paszkowski. Sandomierz 2020 Starostwo Pow. 8° ss. 154, il.

Miejsca pamięci narodowej.

1614. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Tablica upamiętniająca Jerzego Kukuczkę. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 278–282.

Odsłonięta 24 X 2019 r. na szczawnickim „Szlaku podróżników i odkrywców” w 30. rocznicę śmierci alpinisty (1948–1989).

1615. STAŃCZUK Marcin: Papież napotkany. Obiekty upamiętniające Jana Pawła II w regionie radomskim. Radom 2020 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 336, il., streszcz. ang.

1616. WYBRANIEC Marek: Pomnik Opatrzności Bożej w Gnieźnie. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 157–159.

Historia pomnika w l. 1793–2018.

1617. WYROWIŃSKI Jan: Tablica w krużganku – przywracanie pamięci o Pomorskim Okręgu AK. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 7–20, streszcz. ang.

Lata 1978–1989.

6. PAMIĘĆ I POLITYKA HISTORYCZNA

Zob. poz. 600, 2719, 2822, 2826, 2831, 4982, 4985, 7201, 8329, 9002, 9165, 9851, 9879, 10076.

1618. 100 LAT pamięci i obchodów rocznicowych powstania wielkopolskiego 1918/1919. Pod red. Stefana Barłoga. Poznań 2019 Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. Zarząd Gł. 8° ss. 319, il. Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. Zarząd Gł.

Treść: Wojciechowski Grzegorz: Tradycje powstańcze w II Rzeczypospolitej 1919–1939 s. 9–37; Barłóg Stefan: Pamięć i obchody rocznicowe Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 w latach PRL s. 39–61; Barłóg Stefan: Kontynuacja pamięci Powstania Wielkopolskiego po 1989 roku, w III RP s. 63–145; Wojtczak Piotr: Obchody 100. rocznicy Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 s. 147–211; Barłóg Stefan, Wojtczak Piotr: Kontynuatorzy pamięci Powstania Wielkopolskiego, jego tradycji i znaczenia s. 213–257; Wojtczak Piotr: Nagroda Honorowa Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/19 – Dobosz Powstania Wielkopolskiego s. 259–285; Kościański Zdzisław: Publikacje o Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919 w latach 1919–2019 s. 287–299; Polak Bogusław, Polak Michał: Obchody rocznic Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 w Wielkiej Brytanii s. 301–317.

1619. BARTOSZUK Martyna: „Katyń Pro Memoria”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 153–155.

Inauguracja interaktywnego portalu internetowego, umożliwiającego wirtualny spacer po Cmentarzu Wojennym w Lesie Katyńskim.

1620. BIERWIACZONEK Krzysztof, Nawrocki Tomasz: Pomiędzy traumą wojny a codziennością. Pamięć zbiorowa mieszkańców górnośląskiej wsi Bojszowy. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 234, nlb. 1, tabl. 4, il., mapy. (Współczesne Społeczeństwo Polskie Wobec Przeszłości; t. 10).

Raport z badań w 2018 r.

1621. BOROWICZ Jan: Pamięć perwersyjna. Pzycje polskiego świadka Zagłady. Warszawa 2020 IBL PAN; Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 317, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Nowa Humanistyka; 60).

1622. BRAUN Krzysztof: Społeczne konstruowanie pamięci. Przekład Kurpiowszczyzny. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 75–84, streszcz. ang.

1623. DUDA Daniel: Wniosek o nadanie tytułu „Zasłużony Człowiek Morza”, wraz z odsłonięciem tablicy pamiątkowej w Alei Zasłużonych Ludzi Morza w Rewie, gmina Kosakowo, woj. pomorskie. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 121–124.

Wniosek z dnia 2 IX 2019 r.

1624. DZIARMAGA Agnieszka: Shtetl – the phenomenon of remembrance and oblivion. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 23: 2018 s. 53–66.

Obraz żydowskiego miasteczka w pamięci indywidualnej i zbiorowej oraz jej postrzeganie w kulturze Polski i Izraela.

1625. DZIEN Pamięci i Pojednania. Jubileusz 25 lat obchodów. Gedenk- und Versöhnungstag Jubiläum 25 Jahre der Feiern. Red. Agnieszka Dębska. Gorzów Wielkopolski 2020 Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta 8° ss. 75, nlb. 1, il.

Lata 1945–2019.

1626. GLINIECKI Tomasz: Celebrowanie pamięci wyzwoleniczej w powojennym Elblągu (1945–2015). *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 91–113, streszcz. ang.

1627. GOCÓŁ Damian: Obraz Kresów Wschodnich w tekstach historii mówionej. *Acta Baltico-Slavica*. T. 44: 2020 s. 85–103, streszcz. ang.

1628. GOLIK Dawid, Mulet Wojciech: Ochotnica i Tylmanowa. Miejsca pamięci. Ochotnica Dolna–Nowy Sącz 2020 Gm.; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 8° ss. 244, il.

XIII–XXI w.

1629. GORZELIK Jerzy: Katolicyzm i Wielka Wojna. Upamiętnienie poległych i tożsamościowe konstrukty w Europie Środkowej na przykładzie kościołów św. Jadwigi w Opawie i św. Brunona w Giżycku. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 49–65, streszcz. ang., ros.

W czasie I wojny światowej i dwudziestolecia międzywojennego.

1630. HOLOKAUST i Hiroshima w perspektywie porównawczej. Pamięć o II wojnie światowej w Polsce i Japonii. Pod red. Ariko Katō i Jacka Leociaka. [Warszawa] 2020 IBL 8° ss. 213, il.

Materiały z konferencji nauk., Nagoja, Japonia, 17–18 XI 2018 r.

Z treści: Katō Ariko: Wprowadzenie. Ponad retoryką „Hiroshima-Auschwitz” s. 7–24; Engelking Barbara: „Puka problem moralny”: postawy Polaków wobec Zagłady s. 25–48; Tokarska-Bakir Joanna: Pogrom kielecki 4 lipca 1946 roku: czwarta faza Zagłady? s. 49–78; Forecki Piotr: „Wiwat naród, wiwat wszystkie stany” – konstrukcja i funkcje dyskursu o ratowaniu Żydów podczas Zagłady s. 79–114; Leociak Jacek: Polska pamięć Zagłady w perspektywie katolicko-narodowej s. 115–132.

1631. HUDZIK Jan P.: Reflections on German and Polish historical policies of Holocaust

memory. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 36–59.

XX–XXI w.

1632. JANIA-SZCZECHOWIAK Monika: Wokół sporu o status i charakter obozu w okupowanym Konstancynie koło Łodzi w latach 1940–1943. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 225–244, streszcz. ang.

Dot. starań byłych więźniów o przekwalifikowanie statusu obozu z przesiedleńczego na koncentracyjny.

1633. JANICKI Marek [A.]: Grób i komemoracja wielkiego księcia Aleksandra Witolda w katedrze wileńskiej w kontekście upamiętnienia Władysława Jagiełły w katedrze krakowskiej i propagandy jagiellońskiej XIV–XVI w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 769–814, streszcz. ang.

1634. JARZYNA Anita: On the need for “Narrations of the Shoah” in contemporary humanities. A new opening. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 7–26.

1635. KARPIŃSKA Grażyna Ewa: Cmentarz. Antropologiczna lektura przestrzeni i pamięci na przykładzie wiejskiego cmentarza w Żłotym Potoku. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 1 s. 21–31, streszcz. ang.

1636. KLIMOWICZ Teresa: Nowy cmentarz żydowski w Lublinie jako palimpsest pamięci. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 309–356, streszcz. ang.

Lata 1944–1992.

1637. KOLA Adam F.: Socjalistyczny postkolonializm. Rekonsolidacja pamięci. Toruń 2018.

Rec.: Puchalski Piotr, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 97–100.

1638. KRAWIEC Andrzej: O użyteczności foucaultowskiej kategorii dyspozytywu w badaniach nad politykami pamięci w Polsce i w USA w kontekście Holocaustu. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 259–275, streszcz. ang.

Krytyczna refleksja nad pojęciem dyspozytywu u Michela Foucaulta (1926–1984).

1639. KUCHTA Anna: Wobec postpamięci. Tożsamość drugiego pokolenia po Holocaustcie w świetle zjawiska postpamięci na podstawie wybranych przykładów współczesnej polskiej literatury wspomnieniowej. Kraków 2020 WUJ 8° ss. 308, nlb. 2.

1640. LEŚKIEWICZ Rafał: Cyfrowa aktywność Instytutu Pamięci Narodowej we wspieraniu polityki historycznej. Wybrane przykłady.

Rocznik Antropologii Historii. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 29–46, streszcz. ang.

1641. LINEK Bernard: Stosunek mniejszości na Górnym Śląsku do pamięci plebiscytu i powstań śląskich. (Cz. 3): Niemiecka wizja 40-lecia plebiscytu. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 77–90.

Cz. 1. *Tamże*. T. 77: 2015.

1642. ŁOZIŃSKI Łukasz: Kontrowersje wokół Józefa Kurasia „Ognia” i jego podkomendnych. Narracje historyków oraz mieszkańców Podhala. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 191–226, streszcz. ang.

1643. ŁUKASZEWSKI Bartosz: Pokolenie własnych ścieżek. Melodie białoleckich lasów. Warszawa 2020 nakł. aut. 8° ss. 109, il.

Lata 1929–2020.

1644. MAJEWSKA Anna: Materialna pamięć krajobrazu cmentarzy w wyludnionych wiejskich jednostkach osadniczych polskiej części dawnych Prus Wschodnich – wybór zagadnień. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 7–25, streszcz. ang.

1645. [MAROZAŮ Sârgej Paŭlavič] Marozau Siarhei: Stefan Batory in the historical memory of Grodno and Grodno residents (the 20th – beginning of the 21th century). *Studia Białorusienistyczne*. Vol. 14: 2020 s. 87–101, streszcz. białorus., pol.

1646. MATUSZEWSKA Magdalena: Druki ulotne Landsbergu jako źródło (post)pamięci o niemieckiej historii miasta. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 8: 2020 s. 129–144, streszcz. ang., niem., ros.

Gorzów Wielkopolski.

1647. [MAZAN Stanisław]: Firlejówka 1920–2020. Przywrócona pamięć. Tł. jęz. ang. Zbigniew Waszkiel, Łukasz Mazur, Bartłomiej Duch; jęz. ukr. Julia Biletska, Janusz Balicki, Olesia Semen. Jasło [2020] M. Jasło; Muzeum Region.; Fund. im. prof. Romana Saphiera 8° ss. 108, il., mapa.

Tekst równol. pol., ang., ukr.

1648. MICHLIC Joanna Beata: Piętno Zagłady. Wojenna i powojenna historia oraz pamięć żydowskich dzieci ocalałych w Polsce. Przekł. z jęz. ang. Adam Musiał. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 275, nlb. 1, tabl. 16, il.

1649. NIE-MIEJSCA pamięci. Cz. 1: Nekropografie. Pod red. Romy Sendyki, Marii Kobielskiej, Jakuba Muchowskiego i Aleksandry

Szczepan. Warszawa 2020 IBL 8° ss. 514, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Nowa Humanistyka; t. 61).

Treść: Sendyka Roma, Kobielska Maria, Muchowski Jakub, Szczepan Aleksandra: Nie-miejsca pamięci: nekrotopografie. Wstęp s. 1–38; Szczepan Aleksandra, Sendyka Roma, Kobielska Maria: Radezcznica. Sieciowanie nie-miejsce pamięci s. 39–108; Jarzyńska Karina, Muchowski Jakub: Ziemia miechowska. Przesunięcie i uznanie w lokalnej sieci nie-miejsce pamięci s. 109–168; Szczepan Aleksandra, Posłuszny Łukasz: Bielcza i Borzecin. Ustawianie i uśmierzanie pamięci o romskiej Zagładzie s. 169–246; Siewior Kinga, Kobielska Maria: Sukowice. Dezaktywowanie nie-miejsca pamięci s. 247–294; Małczyński Jacek: Dębrzyna. „Zastłona milcznia” s. 295–306; Lubańska Magdalena, Małczyński Jacek: „Sami swoich”? Dębrzyna jako nie-miejsce pamięci s. 307–330; Janus Aleksandra: Terka. Paradoxy topografii pustki s. 331–366; Grzywanowicz Karolina, Janus Aleksandra: Żywe wykopalisko s. 367–378; Smykowski Mikołaj: Peryferie Chelmina nad Nerem. Materializacje (nie)-pamięci s. 379–406; Grzybowska Katarzyna: Krępiec. Resztki ludzkie w peryferijnym lesie s. 407–440; Janus Aleksandra: Sobibór. Peryferie obozu zagłady s. 441–474; Sendyka Roma: Dynamiczna i relacyjna mikrotopografia trudnej przeszłości. Zakończenie s. 475–494.

1650. NOWAK Marian Franciszek: Miejsca pamięci powstałe z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości i Powstania Wielkopolskiego w powiecie ostrowskim. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 170–179.

1651. NOWAK Marian Franciszek: Obchody 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, „Republiki Ostrowskiej” i Powstania Wielkopolskiego w Ostrowie Wielkopolskim. Cz. 1. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 14–135.

1652. NOWAK Marian Franciszek: Obchody 100-lecia powitania w Ostrowie Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 180–213.

1653. ORYCH Rafał: Stulecie Bitwy Warszawskiej 1920 roku. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 7–34, il.

Obchodzone w Wołominie.

1654. OŚWIECENIOWE zapisywanie pamięci. Red. Małgorzata Chachaj i Artur Timofiejew. Lublin 2019.

Rec.: Zielińska Wiesława, *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 8: 2020 s. 281–310.

1655. OŻADOWICZ Maria Magdalena: Miejsca pamięci gminy Świnice Warckie. Świnice Warckie 2020 [Damian Hync] 4° ss. 189, il.

1656. PAŁKA Jarosław: Niechciany generał. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 140–143.

Dewastacja pomnika Zygmunta Berlinga w Warszawie w 2012 i 2019 r.

1657. PAMIĘĆ zbiorowa, pojedynanie i stosunki międzynarodowe. Red. nauk. Nicolas Masłowski, Andrzej Szeptycki. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 201.

Z treści: Masłowski Nicolas: Pamięć jako konflikt a pamięć jako droga do pojedynania s. 9–22; Szacka Barbara: Pamięć zbiorowa i perspektywa pojedynania s. 25–36; Wiwiorka Annette: Shoah w stosunkach międzynarodowych s. 39–50; Motyka Grzegorz: Wołyń '43: polsko-ukraiński konflikt pamięci s. 51–70; Lefranc Sandrine: Globalizacja pamięci? s. 85–100; Parzymies Stanisław: Zbieżność i rozbieżność między Polakami i Francuzami w ocenie wzajemnych stosunków na przestrzeni historii s. 101–116; Tartakowski Ewa: Dwustronne komisje podręcznikowe w Polsce: pojednanie, budowanie dobrego sąsiedztwa, promocja europejskości s. 117–142; Nisiobęcka Aneta: Rola pamięci i tożsamości w środowisku emigrantów i reemigrantów na przykładzie Polski i Francji s. 145–164; Szeptycki Andrzej: Pamiętać o przeszłości, myśleć o przyszłości s. 191–201.

1658. PATRIOTYZM wczoraj – dziś – jutro. Praca zbior. pod red. Jana Zimmego. Stalowa Wola 2020 Akad. Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki 8° ss. 344, streszcz. ang.

Z treści: Rzeszutko-Piotrowska Małgorzata: Zabójstwo księdza Jerzego Popiełuszki i duchownych w Ameryce Łacińskiej – analiza w świetle modelu propagandy Noama Chomskiego i Edwarda S. Hermana s. 11–40; Gnyś-Nidecka Małgorzata: Patriotyzm polski poprzez analizę tekstów inskrypcji nagrobnych s. 74–88; Kowalik Maciej: Nowoczesny patriotyzm w świetle Konstytucji RP i innych aktów normatywnych s. 117–130; Lis Artur: Przywilej Bolesława Wstydliwego dla Klemensa z Ruszczy – analiza historycznoprawna s. 131–143; Gabryel Mateusz Jan: Rektyfikacja decyzji administracyjnej z urzędu jako przejaw patriotyzmu s. 144–161; Mazurek Anna: Obowiązek strzeżenia dziedzictwa narodowego jako przejaw patriotyzmu s. 162–177; Mytkowska Karolina: Refleksje o patriotyzmie w twórczości Witolda Hulewicza s. 224–236; Kądziołka Władysław: Wychowanie patriotyczne w ujęciu bpa Piotra Longina Bednarczyka s. 237–245; Kawa Janusz: Syberia podziwiana i przeklinana przez zesłańców – patriotyzm, wiara i nadzieja na lepsze jutro s. 294–305; Krzyżanowski Piotr: Idea patriotyzmu w ujęciu Ignacego Czumy s. 329–340.

1659. PIETRZAK Józef: „Wrzesień zagwiący” po osiemdziesięciu latach. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 224–256.

Obchody 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej w Ostrowie Wielkopolskim.

1660. POLITYKA pamięci w literaturze polskiej (od przełomu romantycznego). Studia przypadków. Pod red. Jensa Herltha, Macieja Junkierta i Krzysztofa Trybusia. Poznań 2020 Wydaw. PSP 8° ss. 355, nlb. 1, streszcz. ang. (Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych”; t. 84) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Treść: Fiećko Jerzy: Rosja w III części „Dziadów” Adama Mickiewicza w perspektywie ówczesnych rosyjskich koncepcji historiozoficzno-politycznych s. 9–64; Kihara Makiko: Martyrologium Polonorum 1832 – Mickiewiczowski projekt literacko-polityczny s. 65–94; Fieguth Rolf: Reminiscencje warszawskie w „Quidamie” i ich implikacje polityczne s. 95–110; Borowczyk

Jerzy: Stepy (nie)pamięci. Pamiętanie i zapominanie w prozie historycznej Michała Czajkowskiego („Powieści kozackie” oraz „Wernyhora”) s. 111–146; Sobieraj Tomasz: Pamięć (historii) w polityce. Uwagi o historiozoficznej i politycznej myśli Bolesława Prusa s. 147–174; Herlth Jens: Od pamięci zbiorowej do więzi społecznej: Krzywicki czyta Reymonta s. 175–200; Kirschbaum Heinrich: Repatriacja pamięci: Miłosz w miniaturze s. 201–216; Marszałek Magdalena: Literatura, świadectwo i pamięć: Czesław Miłosz i Henryk Grynberg s. 217–238; Düring Michael: Pamięć i (auto)biografia: „Baltazar” Sławomira Mrożka s. 239–258; Mizerkiewicz Tomasz: Pamiętna „Solidarność” w polskiej literaturze najnowszej s. 259–276; Śliwiński Piotr: Okaleczenie. O przymusach i etosach pamięci w poezji współczesnej, Uwagi s. 277–294; Walczak-Delanois Dorota: „Rien ne va plus” w naszej pamięci? Uwagi o wierszu polskim i belgijskim jako kardiogramie rzeczywistości „politycznej” s. 295–326; Trybuś Krzysztof: Kicz pamięci. Wypisy z polityki historycznej w Polsce w 2018 roku s. 327–346.

1661. POLYPHONIE des Holocaust. Stimmen zur Erinnerungskultur. Hrsg. Maria Anna Potocka; [aut.] Stephan Abarbanell [i in.]. Kraków–Solingen–Göttingen 2020 MOCAK Museum für Gegenwartskunst in Krakau; Museum Zentrum für verfolgte Künste Solingen; Wallstein Verlag GmbH 8° ss. 349, nlb. 3, il.

Wyd. oryg.: Wielogłos o zagładzie. Kraków 2018.

1662. PROKOP-JANIEC Eugenia: Jewish intellectuals, national buffering, contemporary Poland. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 24–36.

Pamięć martyrologii polskiej i żydowskiej podczas II wojny światowej w pismach Marka Edelmana (1919–2009), Stanisława Krajewskiego (ur. 1950) i Konstantego Geberta (ur. 1953) opublikowanych po 1980 r.

1663. PRZEMIANY w poglądach na rzecz pamięci narodowej, patriotyzmu i szacunku do minionych pokoleń. Praca zbiorowa. Pod red. Ireneusza T. Dziubka. Kalisz 2020 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 253, il., streszcz. ang. Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu.

XI–XXI w.

1664. RUSH Alexandra: Exploring trauma, loss and posttraumatic Growth in Poles who survived the Nazi Era (1939–1945) and their descendants. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 47–56.

1665. RYGUS Piotr, Goniewicz Aleksandra: Czarna pamięć. Górnicze miejsca pamięci. Katowice 2020 Inst. Myśli Pol. im. Wojciecha Korfańtego 8° ss. 165, il.

XIX–XXI w.

1666. SACHARCZUK Joanna: Pamięć społeczna z perspektywy edukacji regionalnej. Analiza doświadczeń biograficznych białostoczian pochodzenia polskiego i żydowskiego urodzonych przed II wojną światową. Studium

porównawcze pamięci społecznej licealistów z Polski i Izraela. Białystok 2020 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 414, il.

Lata 1918–2013.

1667. SAJKOWSKI Ryszard: Obchody 100-lecia Odzyskania przez Polskę Niepodległości w regionie ośrodkim. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 283–320.

1668. SENDAL Monika: Rok 1945 w pamięci mieszkańców Kozłowa. Katowice–Gliwice 2020 IPN; Muzeum 8° ss. 125, nlb. 3, il.

1669. STAŃCZYK Ewa: Commemorating the children of World War II in Poland. *Combative remembrance*. Cham 2019 Palgrave Macmillan 8° ss. XXI, 175, il.

Rec.: Zessin-Jurek Lidia, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 339–341.

1670. TADEUSZ Kościuszko w tradycji historycznej Chełma i ziemi chełmskiej. Wybór materiałów. Wybrał, przygot. i poprzedził wstępem Zbigniew Lubaszewski; aut. tekstów Kazimierz Janczykowski [i in.]. Chełm 2017.

Rec.: Kiernikowski Paweł, *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 541–543.

1671. TOMCZOK Marta: Czyja dzisiaj jest Zagłada? Retoryka, ideologia, popkultura. Warszawa 2017.

Rec.: Wołk Marcin, *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 379–404.

1672. TRIUMF 1920. Obraz i pamięć. Koncepcja i red. nauk. Jerzy Miziołek, Joanna M. Sosnowska. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 4° ss. 344, nlb. 4, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Miziołek Jerzy, Sosnowska Joanna M.: Wstęp s. 7–14; Miziołek Jerzy: Polonia Triumphans s. 15–58; Nowak Andrzej: Polska w perspektywie sowieckiego imperializmu: spojrzenie z Moskwy na rok 1920 s. 59–78; Żaryn Jan: W obronie chrześcijańskiej Polski i Europy – Kościół katolicki w 1920 roku s. 79–96; Nowik Grzegorz: Triumf nauki. Rola radiowywiadu w zwycięstwie 1920 roku s. 97–110; Sosnowska Joanna M.: Pamięć i sztuka s. 111–144; Janocha Michał: „Cud nad Wisłą” Jana Henryka Rosena w kaplicy papieskiej w Castel Gandolfo s. 145–154; Miziołek Jerzy, Soro Maria Veronica: Bitwa Warszawska w malarskiej wizji Arturo Gattiego w Loreto s. 155–166; Tyszkiewicz Adam: 36. Pułk Piechoty Legii Akademickiej w pamięci kolejnych roczników Uniwersytetu Warszawskiego s. 167–182; Olszewska Maria J.: Obraz wojny polsko-bolszewickiej w literaturze polskiej. Rekonesans s. 183–216; Gociek Piotr: Fantastyczny rok 1920 s. 217–228; Miziołek Jerzy: Triumf 1920 i trofea: odzyskanie narodowych dóbr kultury s. 229–266; Jamski Piotr: Spizowe „Te Deum laudamus” s. 267–280; Nagielski Mirosław: Smoleńsk – walka o wrota do Moskwy. Rywalizacja Rzeczypospolitej z Moskwą o dominację w Europie Środkowo-Wschodniej s. 281–302.

1673. TROEBST Stefan: Europa Środkowo-Wschodnia – Polska i Niemcy w Europie.

Wybrane studia i eseje. Przy współudziale Magdy Włostowskiej. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 520, nlb. 3. (Polonica Leguntur; t. 24).

Treść: 1. Polityka historyczna: O używaniu i nadużywaniu historii. Polityka historyczna i kultura pamięci w Europie Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej (1791–1989) (we współautorstwie z Patrice Dabrowski) s. 17–100; „Międzymorze” i „zaślubiny z morzem” – mapy mentalne a polityka historyczna w Europie Środkowo-Wschodniej s. 101–157; Europeizacja pamięci o wypędzeniach 2002–2007? s. 158–204; 2. Pamięć o dyktaturze: Pakt Ribbentrop-Mołotow z 1939 roku w europejskiej historii oraz we wspomnieniach (we współautorstwie z Dietmarem Müllerem) s. 205–227; Pamięć o dyktatorach i kultura historyczna w Europie Wschodniej i Południowej. Zestawienie ujęć porównawczych s. 228–286; Postkomunistyczne kultury pamięci w Europie Wschodniej. Stan, kategoryzacja, periodyzacja s. 287–352; 3. Migracje przymusowe: Od transferu ludnościowego do zakazu wypędzenia – europejska historia sukcesu? s. 353–387; „Wysiedlenie” i „wypędzenie”. Przymusowe przesiedlenia i czystki etniczne Polaków i Niemców w latach 1938–1948 s. 388–395; „Silesia balcanica”: uchodźcy z Bałkanów na Dolnym Śląsku po drugiej wojnie światowej s. 396–408; 4. Cezury: „1945” – (ogólnie) europejskie miejsce pamięci? s. 409–419; Jałta jako polskie miejsce pamięci s. 420–425; Od Nikity Chruszczowa do Sandry Kalniet. „Lieu de memoire” 1956 roku i obecne problemy z pamięcią historyczną w Europie s. 426–450; 5. Budowanie tożsamości narodowej: Komunistyczne konstrukcje narodu. Indygenizacja, przymusowa asymilacja/przymusowe przesiedlenia, separatystyczny „nation building” oraz ponadnarodowe koncepcje s. 451–464; 6. Region historyczny: Europa Północno-Wschodnia? s. 465–480; 7. Aneks: Galicja a prawa człowieka. Stefan Troebst w rozmowie z Jakubem Muchowskim s. 481–489; Peerelowska otwartość? Reminiscenty z zimnowojennego lata 1976 roku s. 490–496; Ruchniewicz Krzysztof: Wędrowiec między krainami s. 497–504.

1674. URBANKOWSKI Bohdan: Gniazdo polskie. Wspólna pamięć narodu. Kraków 2020 Biały Kruk 8° ss. 631, nlb. 1, il.

Lata 1407–2003.

1675. WASILEWSKI Krzysztof: Między Nową Marchią a Wołyniem. O lokalnej polityce historycznej i pamięci zbiorowej mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 37–54, streszcz. ang.

1676. WASILUK Karolina: Wybrane formy upamiętnienia męczeństwa ofiar Majdanka. *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 135–153.

1677. WONIAK Katarzyna: Byli polscy robotnicy przymusowi w dzisiejszym krajobrazie pamięci. Prawie zapomniani. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 43–55, streszcz. ang.

1678. WOŹNIAK Henryk Maciej: Dzień Pamięci i Pojednania. O genezie idei, która stała się fundamentem gorzowskiej tożsamości. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 171–184.

Obchodzony od 1995 r.

1679. ZĘTAR Joanna: Miejsce – Obecność – Pamięć. Praca z pamięcią o żydowskim Lublinie na przykładzie wybranych działań Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 63–74, streszcz. ang.

7. OCHRONA I KONSERWACJA ZABYTEKÓW

Zob. poz. 858, 1132, 1404, 2061, 3839, 4982, 7852, 9944.

1680. 100 LAT polskich doświadczeń w ochronie zabytków ziemi świętokrzyskiej. Praca pod red. Marka Barańskiego. Kielce 2020 Wydaw. Politech. Świętokrzyskiej 4° ss. 131, il., streszcz. ang. (Monografia; 15) (Nauki Techniczne).

Materiały z konferencji, Kielce, 29 XI 2018 r.

Treść: Szot-Radziszewska Elżbieta: Ochrona architektury drewnianej w muzeach na wolnym powietrzu w Polsce na przykładzie Muzeum Wsi Kieleckiej s. 7–18; Kunkel Robert: Dawne pomiary budownictwa drewnianego w regionie świętokrzyskim w zbiorach Zakładu Architektury Polskiej Politechniki Warszawskiej s. 19–24; Barański Marek: Mirogonowice – Non Omnis Moriar s. 25–34; Glińska Nina: Uwagi o ochronie zabytków archeologicznych na przykładzie województwa świętokrzyskiego s. 35–52; Doroz-Turek Małgorzata: Praktyka konserwatorska na przykładzie średniowiecznych kościołów na ziemi świętokrzyskiej s. 53–64; Kozub Waldemar: Mural w przestrzeni publicznej Kielc i innych miast polskich s. 65–86; Wojnowska-Heciak Magdalena: Historia jednej alei s. 87–94; Brzezińska-Marjanowska Wioletta: Stan zachowania i problemy konserwatorskie architektury rezydencjonalnej na terenie historycznego Podola. Wyniki badań projektu naukowego realizowanego w latach 2015–2018 s. 95–122; Roszak-Kwiatkiewicz Paweł: Ochrona historycznych młynów w Polsce w kontekście rozwiązań europejskich s. 123–131.

1681. ADAMCZYK Barbara: Konserwacja zewnętrznych kompozycji ceramicznych Muzeum Historii Włocławka. *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 18: 2020 s. 19–28.

1682. BABULEWICZ Barbara, Porycki Janusz: Sprawozdanie z przebiegu prac renowacyjnych pomników nagrobnych na cmentarzu przy ul. Wojska Polskiego w Bielsku Podl. w 2019 roku. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 289–295.

1683. BAŁUS Wojciech: „Nowy haft na słabej tkance przeszłości”. Karol Estreicher i Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 107–119, streszcz. ang.

Dot. rekonstrukcji dokonanej w l. 1949–1964.

1684. BORODZIUK Paulina: Z działalności Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w latach 2019–2020. *Biuletyn*

Konserwatorski Województwa Podlaskiego. Z. 26: 2020 s. 221–229, streszcz. ang.

1685. BOROWIAK Stanisław: Ochrona i rewaloryzacja założenia parkowego w Dobrzycy. *Museum Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 92–111, streszcz. ang.

1686. CELICHOWSKA Alina: Konserwacja czterech fragmentów rodzaju znalezionej po wojnie w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 211–229, streszcz. ang.

1687. CHAMARCZUK Mariusz: Łąd pomnikiem historii. Dawne opactwo cysterskie z XII w. z perspektywy dekady 2009–2019. Łąd nad Wartą 2020 Wyższe Seminarium Duchowne Tow. Salezjańskiego 8° ss. 184, il., streszcz. ang.

1688. CYGNAROWSKI Andrzej: Zamość – zespół rezydencji Zamoyskich w procesie rewaloryzacji „miasta idealnego”. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 7–35, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

1689. CZYŃSKI Maciej, Kozarzewski Marcin: Konserwacja nagrobka starosty Jędrzeja Noskowskiego w kościele parafialnym w Makowie Mazowieckim. *Zabytki na Mazowszu*. 2019 s. 79–94.

1690. ĆWIERZ Sebastian: Bieżące prace konserwatorskie na Starym Mieście w Zamościu na przykładzie kościoła O.O. Franciszkanów pw. Zwiastowania NMP. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 84–90, streszcz. ang.

1691. DĄBROWSKA Marta: Adaptacja architektury poprzemysłowej w Bielsku-Białej na przykładzie „Przędzalni” – dawnej fabryki sukna Graubnera i Machy. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 77–103.

1692. DĄBROWSKA Marta: Malarska dekoracja w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Bestwinie – odsłonięcie i problemy konserwatorskie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 340–359.

Z XVI w.

1693. DOMŻAŁ Robert: Zabytkowe statki w Polsce. Wyd. 2 zaktualizowane. Gdańsk 2020 Nar. Muzeum Morskie 8° ss. 102, il. (Studia i Materiały Narodowego Muzeum Morskiego

w Gdańsku. Seria B, Materiały Źródłowe; nr 19).

Wyd. 1. 2017.

1694. DRAŹKOWSKA Anna: Badania w kryptach kościoła św. Franciszka z Asyżu w Krakowie. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Archaeologica*. [Vol.] 35: 2020 s. 97–106, streszcz. pol.

Odnalezienie i inwentaryzacja 22 krypt w l. 2017–2018.

1695. DUTKA Paweł: Analiza stylowa kamienicy mieszczącej Rynek 15 w Złotorzy. Wybrane zagadnienia i problemy konserwatorskie. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 127–146.

XIV–XX w.

1696. DZIEDZICTWO architektoniczne. Ochrona i badania obiektów zabytkowych. Pod red. Ewy Łużynieckiej. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 141, il., streszcz. ang.

Z treści: Albrecht Jacek: Tak zwana Szkoła Łacińska w Malborku w aspekcie konstrukcyjnych rozwiązań budowlanych s. 4–16; Mielnińska Anna: Starożytna klimatyzacja s. 26–37; Bąk Agnieszka: Rozwój architektury letniskowej w okolicach Warszawy na przełomie XIX i XX w. – typy zabudowy realizowanej dla wczasowiczów o różnym statusie społeczno-majątkowym s. 38–51; Wówrzeczka Bogusław: Adaptacyjne przekształcenia elektrowni miejskich – stare budynki, nowe formy s. 52–78; Misiak Jakub, Cieślak-Arkuszewska Adriana: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jako narzędzie ochrony i kształtowania krajobrazu kulturowego – wybrane zagadnienia s. 79–90; Bac-Bronowicz Joanna, Wojciechowska Gabriela: Wykorzystanie publicznych baz danych i innych zasobów w dokumentacji budynków na przykładzie katedry wrocławskiej s. 91–104; Wróblewski Sebastian: Mauzolea w Rękowiu/Rankau s. 105–118; Nowiński Janusz: Labirynt w średniowiecznych kościołach i klasztorach – droga i symbol drogi; alegoria ludzkiego życia i dążenia do zbawienia s. 128–141.

1697. DZIEDZICTWO architektoniczne. Restauracje i adaptacje zabytków. Pod red. Ewy Łużynieckiej. Wrocław 2018 Oficyna Wydaw. Politech. Wrocławskiej 4° ss. 109, il., mapy. Wyd. Architektury Politech. Wrocławskiej.

Treść: Kirschke Krystyna, Kirschke Paweł: Rewaloryzacja Domu Towarowego Bracia Jabłkowscy w Warszawie s. 5–22; Jagiełło Marzanna, Brzezowski Wojciech: Nie tylko bukszpany. O autentyczności ogrodowej szaty roślinnej w formach żywoptowych i topiarycznych s. 23–40; Legendziewicz Andrzej, Szkoła Paweł: Badania i renowacja wieży kościoła parafialnego pw. Matki Boskiej Gromniczej w Koźuchowie s. 41–52; Dąbkowska Monika: Konserwacja architektury cysterskiej w XIX i XX w. – opactwa śląskie i wybrane klasztory czeskie s. 53–66; Marcinów Aleksandra: Konserwacja i restauracja zamków według Bodo Ebhardta [1865–1945] s. 67–80; Małachowicz Anna, Karnicki Rafał: Rewaloryzacja zespołu szachulcowej zabudowy przy ul. Bocianiej w Oleśnicy s. 81–88; Kowalska Kamila: Problematyka adaptacji zabytkowych zespołów rezydencjonalnych na przykładzie pałacu Larischów w Bulowicach s. 89–98; Miśtewicz Anna: Wojenne zniszczenia i odbudowa mostu Kierbedzia w Warszawie. Formy upamiętniania historycznych mostów s. 99–109.

1698. **DZIEDZICTWO** architektoniczne. Z badań i konserwacji dachów, posadzek oraz ścian ceglanych. Pod red. Ewy Łuzynieckiej. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 74, il., mapy, streszcz. ang. Wydż. Architektury Politech. Wrocławskiej.

Tręś: Dąbrowska Monika: Ochrona historycznych pokryć dachów w architekturze cysterskiej na Śląsku s. 5–19; Mączyński Dominik: Rola ikonografii i studiów porównawczych w konserwacji zabytków. Pokrycie dachowe kościoła Wizytek w Warszawie s. 20–24; Legendziewicz Andrzej: Problematyka konserwacji i rewaloryzacji wybranych posadzek na Śląsku s. 25–39; Duda Alicja: Wybrane przykłady oznaczeń, inskrypcji oraz śladów obróbki materiału na zabytkowej ceramice budowlanej z terenu województwa lubuskiego s. 40–49; Kirschke Krystyna, Kirschke Paweł, Komarzyńska-Świeciak Elżbieta: Badania i projekt budowlany konserwacji ceramicznych fasad i wystroju wnętrza zabytkowego kompleksu piekarni „Mamut” (Bäckerei des Breslauer Consum-Verein) we Wrocławiu s. 50–74.

1699. **DZIEDZICTWO** architektoniczne. Zabytki kolejnictwa. Pod red. Ewy Łuzynieckiej. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 104, il., streszcz. ang.

Tręś: Grzegorzczak Ewa: Wielkie modernizacje w małych miejscowościach. Rewitalizacja dworców i obiektów techniki w powiecie poznańskim s. 4–14; Krzyczkowski Jakub: Adaptacja i modernizacja małych i średnich zabytkowych dworców kolejowych – wybrane problemy projektowe s. 15–23; Jarecki Stefan Akira: Kilka uwag o ochronie zabytków w związku z realizacją inwestycji kolejowych współfinansowanych ze środków funduszy UE s. 24–33; Jerzyński Michał: Ochrona krajobrazu kulturowego linii kolejowych – praktyka i potrzeby s. 34–45; Oleksicki Antoni: Mieszkalne budownictwo kolejowe na terenie województwa podlaskiego s. 46–57; Mierosławski Paweł: Problematyka ochrony zabytków zabezpieczenia ruchu kolejowego s. 58–67; Kirschke Krystyna, Kirschke Paweł, Komarzyńska-Świeciak Elżbieta: Rewitalizacja Dworca Głównego PKP we Wrocławiu i jej wpływ na rozwój centralnego węzła przesiadkowego w tym mieście s. 68–91; Górski Marcin: Ocena mykologiczna zabytkowych dworców kolejowych jako standard w planowaniu ingerencji architektonicznych s. 92–100; Rymśza Janusz: Zabytki kolejnictwa – wnioski z konferencji „Forum Konserwatorskie 2020” s. 101–104.

1700. **FIJAŁKOWSKA** Izabela: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków w Grudziądzu w roku 2019. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 315–329.

1701. **FIJAŁKOWSKA** Izabela: Zniszczenia obiektów zabytkowych Grudziądza w czasie drugiej wojny światowej i ich odbudowa. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 185–219, streszcz. ang.

1702. **FRACKIEWICZ** Anna, Gałęcka Marzenna, Sarzyńska-Janczak Renata: Zabytki ruchome objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków „A” woj. lubelskiego w 2019 roku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 281–288.

1703. **GERLIC** Agnieszka, Wójcik Dagmara: Pierwszy etap rewitalizacji zabrzańskiej gazowni,

czyli pomysł przywrócenia architektury przemysłowej Zandce. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 133–161.

1704. **GMITRUK** Dawid: Młyny wodne w Jaworznie – problematyka ochrony obiektów dawnego przemysłu wiejskiego. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 15: 2020 s. 1–16.

XIII–XX w.

1705. **HADAMIK** Czesław: Szkice do portretu zamku Olsztyn. Rekonstrukcja wybranych obiektów na terenie historycznej ruiny zamku. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 325–350, streszcz. ang.

1706. **HISTORIA** zapisana w murach. Świądek wielokulturowości regionu opolskiego. Renowacja i konserwacja katedry pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu. Red. Agnieszka Węsiara. Opole 2020 Parafia Katedralna pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu 8° ss. 82, nlb. 2, il.

XI–XXI w.

1707. **KARTA** Florencka. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 256–260.

Karta z 1981 r. dotycząca ochrony ogrodów historycznych.

1708. **KASIBORSKI** Andrzej: Analiza kształceń elewacji kamienic Śródmieścia Lublina na podstawie sondażowych badań tynków i warstw malarskich. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 96–110.

XV–XX w.

1709. **KLAUSE** Gabriela: Adaptacja „Myśli różnych...” Izabeli Czartoryskiej. Rewaloryzacja parku przy Muzeum Ziemi Średzkiej w Koszutach. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 4 s. 276–278.

1710. **KOLENDO-KORCZAK** Katarzyna: Dokumentacja rysunkowa sarkofagów królewskich z katedry na Wawelu ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego i jej wykorzystanie podczas prac konserwatorskich. *Opuscula Musealia*. Z. 27: 2020 s. 23–37, streszcz. ang.

Zawiera m.in. kilka rysunków znalezionych w l. 70. XIX w.

1711. **KONOŃCZUK** Wojciech: Zagrożone dziedzictwo. Polskie dobra kultury na Ukrainie i Białorusi. Współpr. Piotr Kosiewski. Warszawa 2020 OSW 8° ss. 173, il., streszcz. ang., ukr. (Raport OSW; 4/2020).

Po 1945 r.

1712. **KOPCIOWSKI** Dariusz: Historia konserwacji obrazu „Panorama Lublina z 1719

roku, w czasach pożaru miasta”. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 296–305.

XX–XXI w.

1713. KOWALSKI Tomasz: Dwudziestowieczna restauracja średniowiecznego kościoła pw. św. Andrzeja w Bożewie. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 1 s. 3–13, streszcz. ang.

1714. KRASNOWOLSKI Bogusław: Prace konserwatorskie w Krakowie w roku 2019 dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 129–148, streszcz. ang.

1715. KRÓL Karol, Hernik Józef: Digital heritage. Reflection of our activities. Krakow 2020 Publishing House of the Univ. of Agriculture 8° ss. 116, il.

1716. KUDŁA-HERNER Sylwia: Konserwacja i restauracja komody z Goleiszowa ze zbiorów Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 8: 2020 s. 108–129, streszcz. ang.

Z XIX w.

1717. LECHOCKA Beata: Prace konserwatorskie przy zabytkowym wyposażeniu kościoła rzymskokatolickiego pw. św. św. Apostołów Piotra i Pawła w Hannie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 335–348.

1718. LISTA zabytków wpisanych przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego w 2019 roku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 442–443.

1719. ŁASOCHA Marcei: Ochrona zabytków poprzez zapisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Zamościu i w Krakowie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 66–76, streszcz. ang.

XXI w.

1720. ŁUŻYŃIECKA Ewa, Dąbkowska Monika: Prace konserwatorskie i badania architektoniczne klauzury dawnego opactwa cysterskiego w Krzeszowie po drugiej wojnie światowej. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 341–357.

1721. MICHALSKA Jadwiga, Pańczyk Ewa: Nowe w starym – adaptacja obiektów zabytkowych

w Żorach. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 234–259.

XIX–XXI w.

1722. MILECKA Małgorzata: Krajobraz historycznej Spały. Zasoby i perspektywy ochrony. Toruń 2019 Tow. Nauk. Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 4° ss. 317, nlb. 3, tabl. 1 k. złoż., il., mapy, streszcz. ang.

1723. MISZTAŁ Małgorzata: Historia odczytana z portretów. Konserwacja zespołu owalnych portretów z kolekcji Muzeum Narodowego w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 265–287, streszcz. ang.

1724. MISZTAŁ Małgorzata, Osęłka Małgorzata: Konserwacja stropu ramowego w Drugim Pokoju Senatorskim Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 231–264, streszcz. ang.

1725. NAMYŚLAK Sylwia: Dwór w Czańcu – powrót do dawnej funkcji i świetności. Sprawozdanie z prac konserwatorskich przeprowadzonych w latach 2009–2011. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 260–277.

Z XVI w.

1726. OCHRONA zabytków na Pomorzu i Kujawach – w 100. rocznicę organizacji urzędów konserwatorskich w Polsce. Red. nauk. Karolina Zimna-Kawecka, Maciej Prarat. Toruń 2020 TNT 8° ss. 189, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Toruń, 20 IV 2018 r.

Treść: Zimna-Kawecka Karolina, Prarat Maciej: Wstęp s. 7–9; Krawczyk Janusz: Dwa bieguny rodzimjej myśli konserwatorskiej s. 11–23; Brzostowska Izabella: Proces kształtowania się prowincjonalnych służb konserwatorskich w Prusach i jego egzemplifikacja w prowincji Prusy Zachodnie s. 25–45; Zimna-Kawecka Karolina: Ochrona zabytków na Pomorzu i Kujawach przed rokiem 1939 – początki organizacji urzędu konserwatorskiego, zadania i praktyka s. 47–85; Kucharzewska Joanna: Ochrona zabytków Torunia w okresie 20-lecia międzywojennego w świetle wybranych materiałów źródłowych s. 87–110; Kaźmierczak Adam: Witraż wschodniego okna prezbiterium katedry pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Toruniu – jego dzieje i problematyka konserwatorska s. 111–133; Bartosiewicz Katarzyna: Ochrona zabytków z obszarów działalności ślupskiej Delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku (teoria, praktyka i społeczeństwo) s. 135–151; Brzostowska Izabella, Zimna-Kawecka Karolina: Biogramy pruskich prowincjonalnych i polskich wojewódzkich konserwatorów zabytków przed rokiem 1939 na Pomorzu, Kujawach i w Wielkopolsce s. 153–188.

1727. OCHRONA zabytków w Kielcach. 100 lat tradycji konserwatorskiej w niepodległej Polsce. Pod red. Małgorzaty Doroz-Turek. Kielce 2020 Wydaw. Politech. Szczecińskiej 4°

ss. 77, il., streszcz. ang. Politech. Świętokrzyska. Wyzd. Budownictwa i Architektury.

Treść: Myśliński Krzysztof: Andrzej Oleś – pierwszy konserwator zabytków województwa kieleckiego s. 7–16; Doroz-Turek Małgorzata: Architektura kieleckiej Bazyliki Katedralnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny s. 17–34; Kamionka Lucjan W.: Działania społeczno-konserwatorskie i ich skuteczność na przykładzie losów wybranych budowli s. 35–46; Kozub Waldemar: Miejsce pomników w przestrzeni publicznej Kielc s. 47–58; Barański Marek: Ulica Kozia w Kielcach. Dawna regulacja i studencka rewitalizacja s. 59–66; Juruś Jagoda: Problematyka rewitalizacji zabudowy „bocznej” ulicy s. 67–77.

1728. OHANOWICZ-TARASIUK Maria: Ochrona dziedzictwa ormiańskiego w działaniach Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich. *Lehahayer*. T. 7: 2020 s. 313–318, streszcz. ang., orm.

1729. OPRACOWANIE i realizacja koncepcji wpisania najcenniejszych młynów papierniczych na listę UNESCO. Sprawozdanie z prac zrealizowanych w latach 2013–2020. [Aut.] Maciej Szymczyk, Izabela Mieczkowska, Jan Bałchan, Marcin Wyszynski, Iwona Madera. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 14: 2020 s. 159–184.

1730. OSEŁKA Małgorzata, Wardzyński Michał: Zespół nowożytnych pomników rodu Krasieńskich w kościele parafialnym w Krasnem (ok. 1580–1747). Sprawozdanie z badań historyczno-artystycznych i konserwatorskich oraz wynikających z nich prac konserwatorskich. *Zabytki na Mazowszu*. 2019 s. 95–117.

1731. OŻÓG Kazimierz S.: Głogów. W poszukiwaniu zaginionej pamięci. Opole 2020 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 159, nlb. 1, il. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 601).

Lata 1945–2020.

1732. PAWLICKI Jan: Odbudowa kościoła O.O. Franciszkanów w Zamościu wskazówką dla dalszego odtwarzania polskiego dziedzictwa narodowego. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 77–83, streszcz. ang.

XX–XXI w.

1733. PODUBNY Bartosz: Majerscy dla katedry przemyskiej. Historia restauracji katedry przemyskiej obrządku łacińskiego w kontekście działalności Ferdynanda i Stanisława Majerskich. Przemysł–Żołynia 2020 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 94, nlb. 2, il.

Ferdynand Majerski (1832–1921), Stanisław Majerski (1872–1926).

1734. POKORSKA-OŻÓG Ewa: Gliwickie adaptacje obiektów zabytkowych. *Wiadomości*

Konserwatorskie Województwa Śląskiego. T. 12: 2020 s. 278–302.

XIX–XXI w.

1735. PORYCKI Janusz: Sprawozdanie z przebiegu prac renowacyjnych pomników nagrobnych na cmentarzu przy ul. Wojska Polskiego w Bielsku Podl. w 2018 roku. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 139–145.

1736. POTOCKA Anna Dorota: Zagadnienia konserwatorskie i ikonograficzne obrazu „Uzdrowienie ślepeca” ze zbiorów Muzeum i Archiwum Archidiecezjalnego w Białymstoku. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 143–165, streszcz. ang. Z XVIII w.

1737. PRZEGON Wojciech, Żygawski Jakub: Rewaloryzacja założenia pałacowo-ogrodowego w Zamościu w świetle materiałów kartograficznych i ikonograficznych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 36–54, streszcz. ang.

1738. RACZYŃSKA-MAKOWSKA Ewa: Stary Fordon. Synergia w rewitalizacji. Bydgoszcz 2020 Wydawnictwa Uczelniane Uniw. Technologiczno-Przyrodniczego 8° ss. 262, il., streszcz. ang.

XIV–XXI w.

1739. ROK Artur: Koncepcja rewitalizacji XVIII-wiecznej wieży wyciągowej Wielkiego Pieca w Porębie (woj. śląskie). *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 303–326.

1740. SKORUPA Andrzej: Odnowienie kolejnych zabytków ruchomych niedzickiego kościoła. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 208–210.

1741. SOLIWODA Bożena: Rewitalizacja XIX-wiecznego ratusza wraz z odtworzeniem historycznych funkcji rynku w Krościenku nad Dunajcem. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 269–276.

1742. SPRAWOZDANIA Zarządu Towarzystwa Odbudowy i Upiększania Zamku Malborskiego. Pod red. Artura Dobrego i Janusza Trupindy. Malbork 2020 Muzeum Zamkowe w Malborku 4° ss. 588, nlb. 4, il.

Treść: Trupinda Janusz: Wprowadzenie s. 10–15; Dobry Artur: Zamek malborski na przełomie XIX i XX wieku s. 16–39; Siuciak Aleksandra, Trupinda Janusz: Sprawozdania Zarządu Towarzystwa Odbudowy i Upiększenia Zamku Malborskiego z lat 1890–1942 jako źródło do poznania przebiegu i społecznego kontekstu odbudowy zamku w Malborku s. 40–49; Butryn Bartłomiej: Przebieg prac dekoratorskich i aranżacyjnych w ujęciu

Sprawozdań Zarządu Towarzystwa Odbudowy i Upiększenia Zamku Malborskiego s. 50–65; Czarnowska Joanna: Kolekcje zamkowe w świetle Sprawozdań Zarządu Towarzystwa Odbudowy i Upiększenia Zamku Malborskiego s. 66–78; Tłumaczenia [Sprawozdań Zarządu Towarzystwa Odbudowy i Upiększenia Zamku Malborskiego oraz innych dokumentów za l. 1884–1942] s. 79–567.

1743. STOLARZ Barbara: Realizacja prac konserwatorskich przy dekoracji malarskiej wnętrza kościoła pw. św. Jakuba Apostoła w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 358–366.

XX–XXI w.

1744. STRYJKOWSKA Sylwia: Wpływ II wojny światowej na poszukiwania rozwiązań prawnych w zakresie ochrony dóbr kultury. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 101–121, streszcz. ang.

M.in. konwencja kopenhaska z 1954 r.

1745. SYGOWSKI Paweł, Tarajko Monika: Prace dokumentacyjne dotyczące weryfikacji dotychczasowej ewidencji cmentarzy żydowskich na terenie województwa lubelskiego – prowadzone w latach 2018–2019. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 125–141.

1746. SZCZERBIŃSKA-KLOSSEK Julia: Pierwszy etap prac konserwatorskich przy baldachimie ambony z kościoła pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Toszku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 189–196.

Prowadzonych w 2018 r.

1747. SZMYGIN Bogusław, Siwek Andrzej, Fortuna-Marek Anna: Plan zarządzania jako narzędzie ochrony wartości zabytkowych Zamościa. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 55–65, streszcz. ang.

XX–XXI w.

1748. SZMYGIN Bogusław, Siwek Andrzej, Fortuna-Marek Anna: Zespół zamkowy w Janowcu. Ocena wartości i plan zarządzania. Lublin 2020 Politech. Lubelska 4° ss. 223, il., mapy.

Toż w jęz. ang.: The castle complex in Janowiec. Value assessment and management plan. Lublin–Kraków–Rzeszów 2019–2020 Politech. Lubelska ss. 164, nlb. 1, il., mapy.

1749. TUR-MARCISZUK Katarzyna: Zabytki ruchome objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków „B” woj. lubelskiego w 2019 roku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 265–280.

1750. URBAŃCZYK Łukasz: Adaptacja dworca kolejowego w Rudzie Śląskiej-Chebziu na Stację Biblioteka. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 327–339.

XIX–XXI w.

1751. WARSZAWSKIE Stare Miasto – autentyzm nieznany. Zachowanie i konserwacja tynków i malarstwa ściennego zabytku światowego dziedzictwa UNESCO. Red. merytoryczna Anna Jagiellak. Warszawa 2020 M. Stołeczne Warszawa; Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 182, nlb. 2, il.

Materiały z III Warszawskiej Konferencji Konserwatorskiej, 20 IX 2020 r.

Z treści: Szmygin Bogusław: Autentyzm – parametr diagnozujący zabytek i działania konserwatorskie s. 11–26; Jagiellak Anna: Warszawskie Stare Miasto – zachowanie i konserwacja tynków i malarstwa ściennego zabytku UNESCO s. 27–33; Rogal Robert: Co zrobić z elewacjami kamienic na Starym Mieście w Warszawie? Refleksje po badaniach wstępnych s. 35–44; Zawistowska Wanda: Problematyka konserwatorska elewacji warszawskich kamienic staromiejskich z okresu powojennej odbudowy. Historyczne materiały i technologie s. 45–60; Czajkowska Krystyna: Wyzwania konserwatorskie przy pracach na elewacjach kamienic Starego Miasta w Warszawie s. 61–76; Kadłubowska Joanna, Kozarzewski Marcin: Modernizacja obiektów Muzeum Warszawy przy Rynku Starego Miasta – konserwacja i restauracja fasad s. 77–91; Miściuk-Jędrzejczyk Dorota: Dylematy konserwatorskie w pracach przy renowacji zabytkowych elewacji kamienic Starego Miasta w Warszawie s. 93–107; Dąbrowska Anna: Dotacje m.st. Warszawy na prace konserwatorskie przy elewacjach kamienic na Starym Mieście w Warszawie s. 109–125; Jagiellak Anna, Szewczykiewicz Dominika: Próba podsumowania s. 127–132; Zabytkowe kamienice z warszawskiego Starego Miasta, po pracach konserwatorskich s. 143–185.

Toż w jęz. ang.: The Old Town in Warsaw – authenticity unknown. Preservation and conservation of the plaster and wall paintings on the UNESCO World Heritage List. Warszawa 2020 City of Warsaw; National Inst. of Cultural Heritage ss. 182, nlb. 1, il.

1752. WILKE Gerard: Uwagi o plenerowych rekonstrukcjach pradziejowych i średniowiecznych przepraw mostowych w Europie Środkowej. Mosty drewniane. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 15–58, streszcz. ang.

W oparciu o badania archeologiczne.

1753. WIRA Paweł: Badania konserwatorskie, architektoniczne i archeologiczne towarzyszące pracom remontowo-konserwatorskim przy kościele i dzwonnicy w Hannie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 349–352.

XXI w.

1754. WIŚNIEWSKA Alicja: Remont konserwatorski kościoła parafialnego pw. św. Anny w Branwi Ordynackiej. *Wiadomości Konserwa-*

torskie Województwa Lubelskiego. T. 22: 2020 s. 353–357.

XX–XXI w.

1755. ZACHOWAĆ ekspresję, czyli O konserwacji rzemiosła afrykańskiego. [Aut.] Małgorzata Baka [i in.]. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 45, nlb. 1, il.

1756. ŻABICKA-BARECKA Danuta, Ba-recki Zbigniew: Rewitalizacja zabytkowego

zespołu zabudowań Szybu Maciej – etap II. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 5–24.

W Zabrze, l. 2013–2019.

1757. ŻAK-SNOPEK Anna: Konserwacja portretu z przedstawieniem królowej Marii Kazimiery Sobieskiej ze zbiorów Muzeum Narodowego w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 289–311, streszcz. ang.

8. POSZCZEGÓLNE NAUKI POMOCNICZE

a) Ogólne

1758. MARSZAŁEK Mirosław: Symbolika miejska na przestrzeni lat. Herby, sztandary, chorągwie, medale i odznaczenia. Wyszukał, zgromadził i opisał Mirosław Marszałek; przy współud. Marka Maleszyka. Międzyrzecz Podlaski 2020 Stow. Miłośników Historii Międzyrzecza Podlaskiego 8° ss. 144, il.

1759. NOWAK Przemysław: Uwagi krytyczne o dokumencie i pieczęci Władysława Hermana. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 41–58, streszcz. ang.

Dokument powstały pomiędzy 1095 a 1102 r.

1760. TEMPUS sapientiae comes. Nauki pomocnicze historii w warsztacie badacza. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Henrykowi Wąsowiczowi. Red. Piotr Rachwał, Natalia Turkiewicz. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 500, nlb. 1, tabl. 2, il. KUL Jana Pawła II. Wydż. Nauk Humanist. Inst. Historii.

Z treści: Rachwał Piotr: Droga naukowa Profesora Henryka Wąsowicza s. 19–28; Bibliografia prac Profesora Henryka Wąsowicza s. 29–36; Kapitan Joanna: Wykaz prac doktorskich, magisterskich i licencjackich powstałych na seminariach prowadzonych na KUL-u oraz udział w przewodach doktorskich i habilitacyjnych Profesora Henryka Wąsowicza s. 37–44; Turkiewicz Natalia: „Cyculus lunaris” i „cyculus magnus” w komputystyce nowożytnej s. 45–72; Reichel Anna: Cztery wieki zamętu. Droga do gregoriańskiej reformy kalendarza juliańskiego s. 73–114; Gapski Marcin H.: Płaskorzeźba z lubelskiego pomnika Unii Lubelskiej jako realizacja motywu „Manus manum lavat” s. 115–130; Oleś Dariusz Rafał: Obraz czasu w przysłowiaach kalendarzowych s. 131–176; Kłoda Paweł: Róża w herbach polskich rodów rycerskich w średniowieczu s. 177–198; Mazurkiewicz Paweł: Słowiańskie imiona historyczne w XIX-wiecznych kalendarzach s. 199–216; Derbich Agnieszka: Polskie nazwy powinności feudalnych w średniowiecznych dokumentach mazowieckich s. 217–268; Przech Rafał: Obraz duchowieństwa katolickiego w polskich tygodnikach społeczno-politycznych w latach 1988–1989 s. 269–302; Sobera Tomasz: „Kurier Warszawski” jako źródło do historii reklamy prasowej s. 303–332; Maślach Arkadiusz: Zarzeckie fasje jako źródło do badań nad lokalną społecznością wiejską w Galicji na przełomie XVIII

i XIX wieku. Postulaty badawcze s. 333–350; Antończak vel Kinkiela-Pudelko Monika: Demografia parafii pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Płonce (woj. lubelskie) w latach 1811–1850 s. 351–380; Wita Adam: Ludność Mszany (powiat Rybnik) w latach 1876–1915 s. 381–446; Rachwał Piotr: Badania nad demografią historyczną Lubelszczyzny. Rekapitulacja s. 447–480.

1761. ŽENKLAI simboliai prasmės. Lietuvos Didžiosis Kunigaikštystės tyrimai pagalbinis istorijos mokslų aspektu. Sudarytojos Rūta Čapaitė, Gitana Žujienė. Vilnius 2019 Lietuvos istorijos institutas 8° ss. 374, nlb. 1, il. Lietuvos istorijos institutas.

Słowa, symbole, znaczenia – badania dziejów Wielkiego Księstwa Litewskiego w aspekcie nauk pomocniczych historii. Rec.: Zawadzki Jarosław, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 382–386.

b) Źródłoznawstwo

Zob. poz. 9547, 9550.

1762. ADAMUS Anna Maria: Listy i korespondencje do władz jako źródło do badań dziejów PRL. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 133–154, streszcz. ang.

1763. BORCZUCH-BIAŁKOWSKA Maria: Rola parafialnych ksiąg metrykalnych w odczytywaniu dziedzictwa kulturowego na przykładzie dokumentów parafii w Orawce. *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.] 2019 s. 121–136, streszcz. ang.

XIX w.

1764. DZIADEK Justyna: Losy rękopisów Postylli Mikołaja Wolskiego (I poł. XV w.) po kasacie opactwa łysogórskiego i rozproszczeniu biblioteki. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 9–16.

1765. DZIEMSKI Wiktor: Analiza zawartości rękopisu o sygnaturze 2141 z Biblioteki

Jagiellońskiej. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 7–33, streszcz. ang.

Z II poł. XIX w.

1766. JAKUBOWSKI Filip A[ndrzej]: Dwa rękopiśmienne Korany w zbiorach Biblioteki Kórnickiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 37: 2020 s. 53–64, streszcz. ang.

Z XIX w.

1767. JASIŃSKI Tomasz: Gallus Anonymus und die Reichenauer Fälscher. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 289–324.

Opactwo benedyktynów w Reichenau.

1768. KALISZUK Jerzy: Losy rękopisów średniowiecznych z klasztoru świętokrzyskiego po 1819 roku. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 61–75.

1769. KUCHARSKI Wojciech: Rękopis Orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich autorstwa abpa Bolesława Kominaka. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 129–145, streszcz. ang.

1770. [KULWICKA-KAMIŃSKA Joanna] Kul'vicka-Kamin'ska Joanna, [Lewicka Magdalena] Levicka Magdalena: Novaâ tatarskaâ rukopis' v fondah Istoričeskogo muzeâ v Belostoke. Identifikaciâ – klassifikaciâ – harakteristika. *Rocznik Orientalistyczny*. T. 70: 2017 z. 1 s. 60–76, streszcz. ang.

1771. NOWAK Daniel Krzysztof: Austriackie katastry gruntowe na terenie Galicji. Metryka Józefińska (1785–1789), Metryka Franciszkańska (1819–1820) i Stały Kataster Galicyjski (1844–1854). Studium źródłoznawcze. Krosno 2020 Ruthenus 8° ss. 223, il., mapy.

1772. PRZEPERSKI Michał: Anatomia kreacji. Przypadek „Dzienników politycznych” Mieczysława F. Rakowskiego. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 223–254, streszcz. ang.

1773. SALINA Anna: Zegrzyńskie spisy parafian z 1786 i 1787 r. – edycja źródła. *Studia Geo-Historica*. Nr 8: 2020 s. 95–157, streszcz. ang.

1774. SATORA Magdalena: Critical edition of the proceedings against the Templars in Paris (1309–1311). *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 409–423.

1775. SCHRIFTLICHKEIT. Beschreibung und Interpretation von Quellen. Festschrift zum 70. Geburtstag von Professor Janusz Tandecki. Piśmiennictwo. Opisywanie i interpretacja źródeł. Studia ofiarowane Profesorowi Januszowi

Tandeckiemu w 70. rocznicę urodzin. Hrsg. von Renata Skowrońska, Krzysztof Kopiński, Helmut Flachenecker. Toruń–Würzburg 2020 Wydaw. Nauk. UMK; Pol. Misja Hist. przy Uniw. Juliusza Maksymiliana 8° ss. 320, il., streszcz. ang., niem., pol. (Studienreihe der Polnischen Historischen Mission; Bd. 3).

Treść: Jasiński Tomasz: Znaczenie miasta i wsi Buk na szlaku handlowym łączącym państwo zakonu krzyżackiego z Rzeszą w połowie XIII wieku s. 15–28; Małek Janusz, Małek-Grabowska Małgorzata: Dżuma w Norwegii w latach 1349/1350 i jej demograficzne oraz społeczno-gospodarcze konsekwencje s. 29–48; Zdrenea Joachim: Inskrypcje nagrobne jako niedocenione źródło historyczno-genealogiczne s. 49–66; Kopiński Krzysztof, Oliński Piotr: Wykaz opłat mieszczańskich z pierwszej połowy lat 90. XIV wieku s. 67–82; Czaja Roman: Urzędnicy kwateralni w Starym Mieście Elblągu w średniowieczu s. 83–96; Skowrońska Renata: Poddani w politycznej grze dwóch władców. Stany pruskie i ich pozycja w okresie sporów między zakonem krzyżackim a Polską (1410–1435) s. 97–128; Samowski Jürgen: Komunikacja w krzysie. Korespondencja w zakonie krzyżackim podczas wojny trzynastoletniej w Prusach s. 129–150; Mikulski Krzysztof: Przynależność zawodowa i typy karier ławników sądu przedmiejskiego Starego Miasta Torunia (od 1454 roku całego Torunia) w XIV–XVIII wieku s. 151–168; Bonczkowski Janusz: Rejestr przychodów i wydatków browaru miejskiego w Grudziądzu w okresie od [1665] 25 stycznia 1666 roku do 26 stycznia 1667 roku s. 169–188; Superczyński Mateusz: Catalogus manuscritorum sekretarza Krystiana Lachmanna. Przyczynek do badań nad dziejopisarstwem mieszczańskim nowożytnego Torunia s. 189–204; Lewandowska Liliana: Odezwa berlińskiego teologa Philippa Jakoba Spenera do pastora Bartholomäusa Krasselta z roku 1733 dotycząca Pisma Świętego s. 205–220; Wust Wolfgang: Bigos, kielbasa krakowska, pierogi i toruńskie pierniki. Przyczynek do historii polsko-niemieckich handlu, kuchni i konsumpcji s. 221–244; Syta Krzysztof: Skład osobowy sztabu Regimentu Pieszego Buławy Wielkiej Koronnej w latach 1751–1771 s. 245–280; Zuchowski Tomasz: Łowiectwo na terenie miasta Torunia i powiatu toruńskiego w okresie międzywojennym w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Toruniu s. 281–300; Kwiatkowska Wiesława: Uniwersyteckie kształcenie archiwistów i zarządców dokumentacji na odrębnych kierunkach studiów s. 301–320.

1776. SKIBIŃSKI Edward: O źródle historycznym. Próba weryfikacji niektórych koncepcji z perspektywy źródłoznawczej. *Historia Słavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 163–179, streszcz. ang.

1777. SOSNOWSKI Miłosz: Towards the new edition of collected works of Bruno of Querfurt – textual tradition and literary context. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 217–288.

1778. SUTOWICZ Anna: Domniemany traktat Kaspra Druzbickiego SJ „Nauka o przygotowaniu się do świątobliwej śmierci” w zbiorach cysterek trzebnickich. *Nasza Przeszłość*. T. 133: 2020 s. 147–178, streszcz. ang.

XVII w.

1779. ŚNIEŻYŃSKA-STOLOT Ewa: “Almanach Pro Reverendissimo Domino Cardinali”

for Fryderyk Jagiellończyk: the historical evidence of an astrologer's workshop. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 65–136, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: „Almanach Pro Reverendissimo Domino Cardinali” Fryderyka Jagiellończyka – historyczne źródło warsztatu astrologa. *Tamże*. R. 63: 2013.

Zawiera też tekst „Almanachu”.

1780. ZAKRZEWSKI Andrzej: Rosyjski rękopis III Statutu litewskiego ze zbiorów Biblioteki m.st. Warszawy. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 41–46.

Statut z 1588 r.

c) Paleografia

Zob. poz. 6351.

1781. KOSIŃSKI Tomasz [J.]: Runy słowiańskie. Warszawa 2019 Bellona plik tekstowy EPUB (3,60 MB).

d) Epigrafika

Zob. poz. 4097.

1782. CICHY Bogdan: Inskrypcje łacińskie i herby możnowładców w kościele św. Wita w Tuliszkowie. *Nasza Przyszłość*. T. 134: 2020 s. 95–115, streszcz. ang.

XVI–XIX w.

1783. GADOWSKA Irmina, Stefański Krzysztof: Sieradzkie macewy i ich epigrafika. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr.:] 2019 s. 167–187, streszcz. ang.

XIX–XX w.

1784. GRODZISKA Karolina: Kresowe akcenty w inskrypcjach nagrobnych cmentarza Grębałowskiego. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 155–169, streszcz. ang.

W Krakowie.

1785. KOŁAKOWSKA Maria: Epigrafy na cmentarzu protestanckim we wsi Szymbark. Próba inwentaryzacji. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 99–109.

1786. MADEJSKI Paweł: Graffiti w Janowcu XVI–połowa XX wieku. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 49–67, streszcz. ang.

Inskrypcje.

1787. PASTUSZKA Sławomir: „Sprawiedliwy jak palma zakwitnie”. Motywy i symbole

cmentarza żydowskiego w Pszczynie. Pszczyna 2020 Urząd Miej. w Pszczynie; przy współpr. Pszczyńskiego Centrum Kultury 16° ss. 97, nlb. 2, il.

1788. RÜDIGER Gerhard: Otmuchowskie inskrypcje z dawnych lat. Tł. z jęz. niem. Zuzanna Pawelak; opisy fot. Adrian Dwornicki. Otmuchów 2019 Wortal Otmuchowskie zabytki i osobliwości – Adrian Dwornicki plik tekstowy PDF (69 MB).

Lata 1538–1934.

1789. SARZYŃSKA-JANCZAK Renata: Epitafia z lubelskiego kościoła pw. Świętego Ducha jako źródła wiedzy historycznej. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 179–208.

XIX–XX w.

1790. STAREK Elżbieta, Kotłowski Grzegorz: Łacińskie inskrypcje w kościołach Warmii. Katedra we Fromborku. Zdj. Lucyna Lewandowska. Pelplin–Frombork 2017.

Rec.: Rostropowicz Joanna, *Rocznik Lubowicki*. [T.] 17: 2019 s. 207–212.

1791. SZCZECH Bernard: Chronogram w śląskiej epigrafice. Lubusza 2020 Turystyka-Fotografika-Wydaw. „Ed-Fel” Edward Wyżgoł 8° ss. 90, il.

1792. TRZCIŃSKI Andrzej: Składnik informacyjny w hebrajskich epitafiach ze starego cmentarza żydowskiego w Lublinie. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 8: 2016 [dr.:] 2017 s. 129–188, streszcz. ros., niem., ang., fr.

1793. TRZCIŃSKI Andrzej: Słowne i ikonizacyjne reprezentacje motywu księgi/książki na nagrobkach żydowskich w Polsce. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 3 s. 509–550, streszcz. ang.

1794. TRZCIŃSKI Andrzej: XVII-wieczne macewy z Chęciny – aspekty historyczne i kulturowe. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 1–42, streszcz. ang.

e) Dyplomatyka

Zob. poz. 1759, 6576.

1795. ANTONIEWICZ Marcei: Dokument biskupa krakowskiego Iwona Odrowąża wystawiony w dniu Bożego Narodzenia 1220 roku – czyli o wkroczeniu przed ośmiuset laty

Częstochowy i innych sąsiednich siedlisk ludzkich w czas osi historii. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 91–127, streszcz. ang.

Zawiera też dokument.

1796. BONCZKOWSKI Janusz: Kancelaria miejska Grudziądz do początku XVI wieku. Działalność kancelarii i jej produkty na przykładzie księgi czynszowej z lat 1502–1516. Toruń 2020 Tow. Nauk. 8° ss. 363, il. (Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu; R. 95 z. 3).

1797. GORBAČ Timur: Z istorii odnogo fal'sifikatu: privilej Kazimira III dlá paniv iz Bšežá. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 225–239, streszcz. ang., pol.

Dla Zbigniewa z Brzezia i jego rodziny z IX 1320 r. oraz falsyfikat z XVII w.; w aneksie tekst dokumentu.

1798. HALMER Damian: Symbol realnej władzy czy polityczna propaganda? Geneza i zmiany tytułatory stosowanej w dokumentach Mikołaja I opawskiego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 61–83, streszcz. ang.

f) Genealogia

Zob. poz. 4982, 5226, 5332, 6610, 6743, 7109, 7757, 8193.

1799. ANUSIK Zbigniew: Dwa ostatnie pokolenia Tęczyńskich herbu Topór. Kilka korekt i uzupełnień dotyczących genealogii rodu. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 725–743, streszcz. ang.

1800. ANUSIK Zbigniew: Krąg rodzinny Katarzyny z Sienna Myszkowskiej (zm. 1619), podczaszyny lubelskiej. Studium genealogiczno-obyczajowe. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 245–280, streszcz. ang.

W aneksie dokument z 1604 r.

1801. BIENIECKI Tadeusz: Antoni Dziekoński [1740–1796] – podskarbi nadworny litewski. Kariera i rodzina. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 67–94, streszcz. ang.

1802. BŁACHOWICZ Maciej: Przyczynek do genealogii braci Chodyńskich. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 43–55.

Adam (1832–1902), Zenon (1836–1887) i Stanisław (1836–1919) Chodyńscy.

1803. BOHLA Jadwiga: Śladami przodków Janiszewskich z Grodzca 1639–2019. Cz. 2: Uzupełnienie: rody Janiszewskich, Pietrzykow-

skich, Suchmielów i Bohlów. Bielsko-Biała 2020 Dla Szkoły 4° ss. 334, il.

XVII–XXI w.
Cz. 1. 2019.

1804. ĆWIKŁAK Adam: Wasilewscy z Gutowa. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 314–345.

1805. DMOCHOWSKI Piotr Andrzej: Jeszcze o początkach rodu Pobogów, na marginesie dyskusji o pewnym falsyfikacie. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 7: 2015 [dr.] 2016 s. 15–37, streszcz. ros., niem., ang., fr.

1806. DŪLLEK Bolesław A.: Michał Dulek (~1812–1869) – studium genealogiczne. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 8: 2016 [dr.] 2017 s. 75–87, streszcz. ros., niem., ang., fr.

1807. GAŚSIOROWSKI Paweł Bogdan: Opowieści genealogiczne z ziemi sierpeckiej. 400. rocznica śmierci Bartłomieja Paprockiego. Sierpc 2014.

Rec.: Woźniak Norbert, *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 3 s. 47–49.

1808. GAŚSIOROWSKI Paweł Bogdan: W genealogicznej kniei. Babiec Piaseczny–Sierpc 2020 Sierpeckie Rozmaitości 8° ss. 147, nlb. 1, il.

1809. GNEROWICZ Jerzy: Szlachcic z grodu nad Prosną i jego potomni. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 111–117.

August Leopold Hertz (1786–1846).

1810. KASZKOWIAK Bronisław: Powiązania rodzinne powstańców wielkopolskich Ireneusza Wierzejewskiego (1881–1930) i Wincentego Wierzejewskiego (1889–1972). Uzupełnienia do genealogii rodziny Wierzejewskich. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 67–66, streszcz. ang.

1811. KIEŁBASA Grzegorz: Drzewo genealogiczne mieszkańców wsi Kamionka Wielka. T. 1: Lata 1679–1700. Nowy Sącz 2020 PTH. Oddz. 8° ss. 175, il.

1812. KOPERA Łukasz: Rodowód Koperów z Kątów i rodzin z nimi spokrewnionych. Notatnik genealogiczny. Radomsko 2020 Wydaw. „Taurus” 8° ss. 36, nlb. 8, tabl. 68, il., mapy, tabl. geneal.

Lata 1644–2011.

1813. LADEK Marcin: Genealogia wielkopolskich rodzin Golaaków i Maseraków. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 1–22, streszcz. ang.

1814. ŁĘK-NOCULA Ewa, Wolańczyk Paweł: Genealogia Stefana Artwińskiego [1863–1939]. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 79–101, streszcz. ang.

1815. MAKIEŁA Marek: Wężykowie Osinscy z ziemi ostrzeszowskiej – część 6. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 23–46, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. [T. 13]: 2013/2014 [dr.:] 2014.

1816. NOWAK Mariusz: Linia ordynacka Wielopolskich, margrabiów Góznaga Myszkowskich (do połowy XX w.) – zarys dziejów. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 7: 2015 [dr.:] 2016 s. 39–65, streszcz. ros., niem., ang., fr.

1817. NOWAK Mariusz: Małopolski ród Śląskich – linia na Broniszowie – przykład średniozamożnej szlachty ziemi pińczowskiej w XIX–XX w. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 8: 2016 [dr.:] 2017 s. 89–109, streszcz. ros., niem., ang., fr.

1818. NOWOJOWSKA Małgorzata Anna: Archiwalia urzędowe w służbie genealogii. Przyczynek do roli kopert dowodów osobistych i dokumentów meldunkowych z lat 1931–1975 jako źródła do badań genealogicznych. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 7: 2015 [dr.:] 2016 s. 104–132, streszcz. ros., niem., ang., fr.

1819. [PARCHATKO Czesław]: Genealogia rodów Gertnerów i Parchatków. Kronika obu rodów (krótki zarys). Oprac. i zapisał Czesław Parchatko. Jaworek–Wrocław 2020 BETA-DRUK, Bernadeta Rękas 8° ss. 332, nlb. 2, il.

Lata 1620–2019.

1820. RADZISZEWSKI Edmund: Gołuchowscy na Przygodzicach. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 269–313.

1821. RADZISZEWSKI Edmund: Radziwiłłowski witraż z herbami w kościele pw. MB Ostrobramskiej w Antoninie. *Rocznik Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego*. Nr 15: 2020 s. 383–410.

Genealogia Radziwiłłów.

1822. STUDIA genealogiczne. Poświęcone pamięci profesora Włodzimierza Dworzaczka [1906–1988]. T. 2. Pod red. Andrzeja Sikorskiego i Tomasza Sławińskiego. Warszawa 2018.

Toż. T. 4. Kraków 2020 Societas Vistulana ss. 467, il., streszcz. ang.

Z treści: Sikorski Andrzej, Sławiński Tomasz: Wstęp s. 9–12; Rymar Edward: Udział niemieckiego rycerstwa napływowego

w walkach o wschodnie pogranicze wielkopolsko-pomorskie i polsko-brandenburskie w XIII–XV w. i dalsze związki z Polską rodów von Liebenow, von Runge (Synpiewscy) i von dem Wolde (Koprzywnicy) s. 13–80; Szymczakowa Alicja: Szeligowie z Bogucic, Swędzieniejewic i Wrzesin w średniowieczu s. 81–102; Haratym Andrzej: Małżeństwo Piotra hrabiego na Skrzynnie Dunina z królewską bratanicą s. 103–140; Lubeżyński Mariusz: Szlacheckie intercyzy ślubne oblatowane w księgach ziemskich i grodzkich krakowskich XVI–XVIII wieku. Streszczenia (cz. 2) s. 141–278; Chłapowski Krzysztof: Inwentarz zbioru „Sylva heraldica” Bogdana Łuszczynskiego s. 279–324; Pszczółkowski Adam A.: Spis posiadaczy dóbr w parafii Berdyczów z roku 1799 s. 325–344; Sikorski Andrzej: Spis szlachty – posesjonatów powiatu płockiego z 1826 roku s. 345–390; Jaszczolt Tomasz: Henryk Lulewicz (20 kwietnia 1950 – 21 maja 2019) (in memoriam) s. 421–430.

Polem. [T. 2]: Pszczółkowski Adam A.: Glosa do edycji Ofiary dziesiątego grosza powiatu nurskiego. *Studia Genealogiczne*. T. 4: 2020 s. 397–406; Repl.: Dmochowski Piotr A.: W odpowiedzi Adamowi A. Pszczółkowskiemu. *Studia Genealogiczne*. T. 4: 2020 s. 407–420.

T. 1. Warszawa 2016.

1823. SZYDŁO Waldemar: Rycerstwo ziemi oleskiej do ostatniego Piasta opolskiego na wybranych przykładach. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 132–147.

XIV–XVI w.

1824. SZYDŁO Waldemar: Rycerstwo ziemi oleskiej na wybranych przykładach od zarania do wydania Biblii Gutenberga. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 48–63.

Od XIII w.

1825. WINOGRODZKA-SZAFLIK Hanna: Z dziejów mojej rodziny. Tablice genealogiczne. T. 1. Warszawa 2020 Silver Oficyna Wydawnicza Iwona Krynicka 8° ss. 82, nlb. 2, il.

Zob. poz. 5332.

g) Heraldyka

Zob. poz. 986, 1821, 6245, 6576, 6610.

1826. CETWIŃSKI Marek: Antoni Małecki jako heraldyk. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 199–207, streszcz. ang.

Gł. o pracy „Studia heraldyczne”, wyd. w 1890 r.

1827. CETWIŃSKI Marek: Narzędzia gospodarcze w heraldyce jako świadectwo przemian szlacheckiego etosu. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 5–13, streszcz. ang.

1828. EŁK. Herby i przywileje. Red. Jakub Knyżewski, Rafał Żytyńnic; tł. z jęz. niem. Alicja Dobrosielska, Andrzej Szymański; tł. z jęz. pol. Sandra Ewers. Ełk 2020 Muzeum Hist. 4° ss. 102, il. (Bibliotheca Lycensis; t. 1).

Tekst równol. pol., niem.

Treść: Knyżewski Jakub, Żytyniec Rafał: Wprowadzenie – o początkach Elku i jego symbolach s. 11–18; Przywilej lokacyjny wsi Elk z 1425 roku s. 19–32; Przywilej miejski Elku z 1435 r. s. 33–42; Odpis przywileju lokacyjnego z 1669 r. s. 43–64; Adamczewski Marek: Opis heraldyczny wizerunków herbów Elku s. 65–85; Białuński Grzegorz: Uwagi w sprawie pierwszej lokacji miasta w Elku s. 86–100.

1829. GÓRAK Artur: System heraldyczny Bernharda von Koehnego w zastosowaniu do miast Królestwa Polskiego. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 237–254, streszcz. ang.

Lata 1845–1895.

1830. GUT Agnieszka: Herb miejski jako medium społecznej komunikacji. Treści symboliczne herbu Kamienia Pomorskiego do końca XIX wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 3 s. 5–34, streszcz. ang.

1831. INDEKS nazwisk do „Herbarza polskiego” Kaspra Niesieckiego. Oprac. Marek Woliński. Warszawa [2020] Wydaw. Kastor 8° ss. 412.

1832. KALETA Przemysław: Zabytki architektoniczne z wizerunkiem herbu Laska. Próba identyfikacji personalnych. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 153–167, streszcz. ang.

1833. KULPA Norbert: Początki krzyża burgundzkiego. Poszukiwania heraldyczne. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 105–120, streszcz. ang.

1834. ŁOSOWSKI Janusz: Herby na przedmiotach codziennego użytku w dawnej Polsce. Perspektywa badawcza. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 135–151, streszcz. ang.

1835. MICHTA Jerzy: Adopcje i nobilitacje litewskie (Litwinów) w XV–XVIII wieku. Kielce 2017.

Rec.: Rachuba Andrzej, *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. R. 18: 2020 s. 347–357.

1836. NADOLSKI Przemysław: Herb miasta Królewskiej Huty na elewacji domu mieszkalnego we Frankfurcie nad Odrą. Studium przypadku. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 177–185, streszcz. ang., niem.

1837. NIZIOŁEK Piotr, Taranta Irena: Kafle heraldyczne z Tykocina. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 167–186, streszcz. ang.

XVI–XVII w.

1838. PARELLO Daniel, Szybisty Tomasz: A fourteenth-century panel of heraldic stained

glass from Annesley Old Church (Nottinghamshire) in a private collection in Cracow. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 17: 2019 s. 117–119.

1839. PIOTROWSKI W[alerian]: Historia herbu radzanowskiego. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 16–21.

1840. [POSOHOV Sergij] Іванови́ч Posokhov Sergiy: Territorial Heraldry of the Kharkiv Region: Tradition and Innovation. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 209–222.

1841. PRAŚKIEWICZ Szczepan T[adeusz]: Symbolika herbu karmelitów i zgromadzeń zakonnych związanych z Karmelem i jego świętymi. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 167–173.

1842. STEPIEŃ Robert: Herby w kręgu opactwa benedyktynów z Sieciechowa. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 169–198, streszcz. ang.

1843. STRZYŻEWSKI Wojciech: Herb w kulturze współczesnego miasta. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 255–263, streszcz. ang.

1844. SYPIEŃ Jacek: Górnicze tradycje Małopolski w heraldyce. Olkusz 2020 Drukarnia Grafpress; Stow. Zamek Rabsztyn 8° ss. 133, nb. 1, il.

1845. TRAFALSKI Grzegorz: Herb Królestwa Polskiego z 1831 roku. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 223–235, streszcz. ang.

1846. WIDŁAK Barbara: Między tradycją a nowoczesnością. Dylematy projektanta herbów. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 329–346, streszcz. ang.

1847. ZAWITKOWSKA Wioletta: Herb Rzeszowa a inne współczesne znaki miasta. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 303–314, streszcz. ang.

h) Sfragistyka

Zob. poz. 1759, 4177.

1848. BOROWSKI Jan Paweł: Ikonografia najstarszej pieczęci wsi Drogomyśl. *Rocznik Muzeum Górnśląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 8: 2020 s. 23–34, streszcz. ang.

Z XIX w.

1849. CICIORA Barbara: Matejkowskie studia pieczęci przechowywanych w archiwum klasztornym w Mogile. Geneva. *Archiva, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 79–115, streszcz. ang.

1850. FLORKIEWICZ Iwona, Jusupović Adrian, Musin Aleksandr [Evgen'evič]: The Sphinx of Slavic sigillography – small lead seals of “Drohiczyn type” from Czeremno. Material evidence. Sfinks słowiańskiej sfragistyki – plomby „typu drohiczynskiego” z Czeremna. Podstawy źródłowe. Kraków–Leipzig–Rzeszów–Saint Petersburg–Warszawa 2020 Leibniz-Institut f. Geschichte und Kultur des östlichen Europa; IAiE PAN; Inst. Archeol. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 626, tabl. 2, il. (U Źródeł Europy Środkowo-Wschodniej; t. 6 cz. 2. Frühzeit Ostmitteleuropas; Bd. 6 Tl. 2).

Cz. 1 zob. poz. 1857.

1851. GIERSZ Janusz: Pieczęcie władz, urzędów, zakładów, instytucji i przedsiębiorstw miejskich Warszawy z lat 1917–1950 (na wybranych przykładach). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2020 nr 1 s. 32–65, streszcz. ang.

1852. HLEBIONEK Marcin: Średniowieczna pieczęć Solca Kujawskiego. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 9–14.

1853. OPRACOWANIE materiałów sfragistycznych w archiwach. Wyniki prac zespołu naukowego powołanego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych do przygotowania wskazówek metodycznych do opracowania materiałów sfragistycznych w zasobie archiwów państwowych. Pod red. Pawła Guta i Marcina Hlebionka. Warszawa 2020 NDAP 4° ss. 219, il.

Treść: Gut Paweł, Hlebionek Marcin: Słowo wstępne s. 9–14; Cz. 1. Wprowadzenie do sfragistyki: Hlebionek Marcin: Sfragistyka w systemie nauk. Podstawowe pojęcia sfragistyczne s. 15–18; Gut Paweł, Hlebionek Marcin: Prawo pieczętnicze: rodzaje kancelaryjno-prawne i fałszerstwa pieczęci. Kręgi funkcjonowania pieczęci s. 19–34; Gut Paweł: Budowa pieczęci: typariusz, odcisk, kopia trójwymiarowa s. 35–54; Hlebionek Marcin: Typologia pieczęci. Wybrane zagadnienia s. 55–60; Hlebionek Marcin: Pieczęć jako medium, dzieło sztuki i źródło historyczne s. 61–66; Jankowska Jagoda: Metodyka opracowania archiwalnego pieczęci s. 67–79; Jabłońska Elżbieta, Jabłonska Iwona: Zalecenia konserwatorskie dla zbiorów sfragistycznych s. 81–92; Cz. 2. Wskazówki metodyczne do opracowania materiałów sfragistycznych w zasobie archiwów państwowych s. 93–219.

1854. PERKUN [Vitalij Pavlovič] Vitaliy: Pieczęć jako „forma symboliczna”. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 43–70, streszcz. ang.

1855. PIECZĘCIE królów i królowych do 1572 r. Oprac. Janusz Bonczkowski, Dariusz

Chyła, Marcin Hlebionek, Mateusz Superczyński; pod red. Marcina Hlebionka. Toruń 2020 TNT 8° ss. 195, il. (Katalog Pieczęci Archiwum Państwowego w Toruniu; z. 1).

1856. SOBEL Jagna Rita: Pieczęcie proboszczów – zapomniany dział sfragistyki. Przyczynek do badań nad pieczęciami kleru parafialnego na przykładzie pięciu „sigillów” śląskich plebanów z początku XIV w. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 29–72, streszcz. ang.

1857. THE SPHINX of Slavic sigillography – small lead seals of “Drohiczyn type” from Czeremno in their East European context. Sfinks słowiańskiej sfragistyki – plomby „typu drohiczynskiego” z Czeremna na wschodnioeuropejskim tle porównawczym. Ed. by Aleksandr Musin and Marcin Wołoszyn. Kraków–Leipzig–Rzeszów–Saint Petersburg–Warszawa 2019 Leibniz-Institut f. Gesch. und Kultur des östlichen Europa; IAiE PAN; Inst. Archeol. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 1128, k. tabl. 1, il. (U Źródeł Europy Środkowo-Wschodniej; t. 6 cz. 1. Frühzeit Ostmitteleuropas; Bd. 6 Tl. 1).

Z treści: Musin Aleksandr, Wołoszyn Marcin: Small lead seals of „Drohiczyn type” as the Sphinx of Slavic sigillography: an introduction s. 13–36; Musin Aleksandr, Wołoszyn Marcin: „Sfinks” słowiańskiej sfragistyki – ołowiane plomby „typu drohiczynskiego”: wprowadzenie s. 37–76; Dzik Michał, Jusupović Adrian: Medieval Drohiczyn in the light of the archaeological and written sources s. 77–84; Dzik Michał, Jusupović Adrian: Średniowieczny Drohiczyn w świetle źródeł archeologicznych i pisanych s. 85–102; Malarczyk Dorota: „...a seal with an image of the King” – Abū-Hāmid al-Ghamāī’s report on the use of black lead in Eastern Europe s. 103–106; Malarczyk Dorota: „...pieczęć z wizerunkiem króla” – przekaz Abū-Hāmid al-Ghamāīego na temat użycia czarnego ołowiu w Europie Wschodniej s. 107–112; Cichońska Joanna, Piotrowski Andrzej: The history of collections of early medieval small lead seals from the State Archaeological Museum in Warsaw s. 141–146; Cichońska Joanna, Piotrowski Andrzej: Historia kolekcji wczesnośredniowiecznych plomb ołowianych ze zbiorów Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie s. 147–166; Bochnak Anna: The collection of small lead seals of „Drohiczyn type” in the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow s. 167–170; Bochnak Anna: Kolekcja plomb „typu drohiczynskiego” w zbiorach Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie s. 171–186; Błoński Mariusz, Bogucki Mateusz: Early medieval small lead seals reminiscent of „Drohiczyn type” from archaeological excavations at Nasielsk: a short presentation s. 1027–1030; Błoński Mariusz, Bogucki Mateusz: Wczesnośredniowieczne plomby w „typie drohiczynskim” z Nasielska: krótka prezentacja znalezisk s. 1031–1040; Affelski Jakub, Bogucki Mateusz: An early medieval small lead seal from the settlement in Poniaty Wielkie, Pułusk district s. 1041–1042; Affelski Jakub, Bogucki Mateusz: Wczesnośredniowieczna plomba ołowiana z osady w miejscowości Poniaty Wielkie, pow. pułuski s. 1043–1050; Trzecicki Maciej: Early medieval small lead seals from Pułusk: a brief overview s. 1059–1062; Trzecicki Maciej: Wczesnośredniowieczne ołowiane plomby z Pułuska: krótka prezentacja s. 1063–1076.

Cz. 2 zob. poz. 1850.

1858. STARCZEWSKA-WOJNAR Aleksandra: Katalog pieczęci wiejskich dawnego powiatu oleskiego od końca XVIII do początku XX wieku. (Cz. 1). *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 88–102.

Toż. (Cz. 2). *Tamże*. Nr 11: 2018 s. 53–65.

Toż. (Cz. 3). *Tamże*. Nr 12: 2019 s. 121–130.

1859. STARCZEWSKA-WOJNAR Aleksandra: Odcisnięta pamięć wspólnoty. Prawne i komunikatywne funkcje pieczęci gmin wiejskich na przykładzie zachodnich powiatów rejencji opolskiej w latach 1816–1933. Opole 2020 AP w Opolu; Uniw. Opolski 4° ss. 527, streszcz. ang., niem. (Archiwalne Źródła Tożsamości; 4).

i) Falerystyka i medalierstwo

Zob. poz. 1181, 2024.

1860. ERLICH Filip: Odznaki pamiątkowe kawalerii z czasów walk o Lwów w 1918–1919 roku. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 102–116.

1861. GAJDA Zdzisław: Medale medyczne Małgorzaty Kot. Kraków 2018.

Rec.: M[agowska] A[nita], *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 151–152.

1862. GIERGIELEWICZ Jerzy: Kazimierz Wielki i jego czasy w twórczości artystycznej. Tematyka kazimierzowska w medalierstwie. (Cz. 14). *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 23: 2020 s. 106–109.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 7: 2011 [dr.: 2012].

1863. MICHALAK Marek: Order Uśmiechu. Wspólny świat dzieci i dorosłych. Warszawa 2020 Międzynar. Kapituła Orderu Uśmiechu 4° ss. 381, nlb. 2, il.

Lata 1968–2020.

1864. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Medale wytwarzane w Częstochowie. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 119–126.

XX–XXI w.

1865. ROKITA Jan Gustaw: Medale koronacyjne Augusta II Wetyna w konfrontacji ze współczesnymi dziełami sztuki malarskiej i graficznej oraz ze spuścizną medalierską pozostałą po Janie III Sobieskim. Uwagi ikonograficzne. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 31–69, il., streszcz. ang.

Analiza 16 przykładów dzieł sztuki medalierskiej.

1866. STELA Wojciech: Polskie ordery i odznaczenia. Polnische Orden und Ehrenzeichen.

Polish orders and medals. Ordena i medali Pol'ŝi. Vol. 6. Warszawa 2020 Wojciech Stela 8° ss. 413, nlb. 1, il.

Test równol. pol., ang., niem., ros.

Vol. 1. 2008.

1867. SUMA Tomasz: Medale filatelistyczne i pocztowe. Katalog zbiorów. T. 1–2. Wrocław 2020 Muzeum Poczty i Telekomunikacji 8° ss. 486, nlb. 1; 153, nlb. 2, il. Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu.

1868. WAWRZCZAK Anna, Wawrzczak Maciej: Niewielki przyczynek do historii Podhala. Medal znaleziony w miejscowości Frydman, gm. Łąpsze Niżne. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 235–239.

Ustanowiony przez Franciszka Józefa I z okazji 50-lecia panowania.

1869. WIELKA Księga Kawalerii Polskiej 1918–1939. Odznaki Kawalerii. Warszawa 2020 Edipresse Polska 8° ss. [po] 47, nlb. 1, il. + replika odznaki.

T. 25: Tym Juliusz S[tanisław]: 14 Pułk Ułanów Jazłowieckich.

T. 26: Tym Juliusz S[tanisław]: 10 Pułk Strzelców Konnych.

T. 29: Tym Juliusz S[tanisław]: 3 Pułk Strzelców Konnych im. Hetmana Polnego Koronnego Stefana Czarnieckiego.

T. 30: Tym Juliusz S[tanisław]: 25 Pułk Ułanów Wielkopolskich.

T. 31: Tym Juliusz S[tanisław]: 22 Pułk Ułanów Podkarpackich.

T. 32: Tym Juliusz S[tanisław]: 19 Pułk Ułanów Wolyńskich im. generała Edmunda Różyckiego.

T. 34: Tym Juliusz S[tanisław]: 23 Pułk Ułanów Grodzieńskich.

T. 35: Tym Juliusz S[tanisław]: 27 Pułk Ułanów im. Króla Stefana Batorego.

T. 36: Tym Juliusz S[tanisław]: 4 Pułk Ułanów Zaniemeńskich.

T. 39: Tym Juliusz S[tanisław]: 12 Pułk Ułanów Nadwiślańskich.

T. 40: Tym Juliusz S[tanisław]: 21 Pułk Ułanów Podolskich.

T. 1. 2012.

1870. ZACHER Juliusz W.: INTRUS wśród polskich medali, czyli o pomyłce hrabiego Edwarda Raczyńskiego i innych. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 1 s. 42–47, streszcz. ang. XVIII w.

1871. ZASADA Zdzisław Jan: Medale, odznaki i oznaki straży pożarnych nadawane w latach 1896–1939. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego*. [T.] 12: 2020 s. 421–446, il., streszcz. ang.

1872. ZNACZKI i plakietki imprez turystycznych i krajoznawczych. Zebrał i oprac. Mieczysław Bałowski i Anna Nowicka. Prochowice 2020 Wydaw. Pro; PTTK Oddz. Ziemi Prochowickiej 8° ss. 72, il. PTTK Oddz. Ziemi Prochowickiej.

j) Weksylologia

Zob. poz. 7072.

1873. KAŁUŻA Sławomir: Niemieckie sztandary i wstęgi w zbiorach Muzeum w Chorzowie. Próba analizy symboliczno-programowej. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 151–176, streszcz. ang., niem.

1874. KONIECZKA Edmund: Sztandary. Album. Gniewkowo 2020 [b.w.] 8° ss. 191, nlb. 1, il.

Lata 1930–2015.

1875. LAURENT Maryla, Pugaciewicz Iwona H.: La polonité des Hauts-de-France telle qu'inscrite sur les étendards. Une étude d'objets jusque-là négligés alors que riches d'informations. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 273–285, streszcz. ang.

Napisy i symbole na sztandarach polonijnych z północnej Francji.

1876. STRZYŻEWSKI Wojciech, Przybecki Jerzy: Sztandary kół łowieckich okręgu zielonogórskiego. Geneza, symbolika, ceremoniał. Zielona Góra 2020 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 163, nlb. 2, il.

Lata 1945–2020.

k) Numizmatyka

Zob. poz. 972, 1074, 1560, 2333, 2372, 2376, 2465, 4427, 6576, 8492, 10114.

1877. BALBUZA Katarzyna: Katalog nowych znalezisk monet rzymskich z okolic Ostrowa Lednickiego. Projekt Lednica „Razem dla ratowania zabytków” (2018–2022). *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 261–273.

Opis projektu i katalog.

1878. BISKUP Michał: 10 złotych 1.III.1940, popularny banknot z licznymi tajemnicami. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 2 s. 117–120, streszcz. ang.

1879. BISKUP Michał: Rzadsze serie banknotów okupacji niemieckiej dla Generalnego Gubernatorstwa Polski 1940–1941. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 3 s. 183–189, streszcz. ang.

1880. BODZEK Jarosław, Jellonek Szymon, Zajac Barbara: Roma provincial coins found in Lesser Poland: an overview. *Acta Archaeologica*

Lodziensia. T. 65: 2019 [dr.:] 2020 s. 51–82, streszcz. pol.

1881. BODZEK Jarosław, Kiszka Włodzimierz: Znaleźisko olbijskiego „asa” w Ostroladowiczach na Białorusi. *Opuscula Musealia*. Z. 27: 2020 s. 7–22, streszcz. ang.

Moneta datowana na ok. 2. poł. V w. p.n.e.

1882. BONDER Bartosz: Monety wczesnej dynastii Han. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 3 s. 172–179, streszcz. ang.

1883. BOROWSKI Witold: Współczesne fałszerstwa monet Kazimierza Jagiellończyka. (Cz. 3). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 1 s. 27–41, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. 2011 nr 1.

1884. CHAŁUPSKI Jerzy: Specjalizowany katalog monet polskich XX i XXI w. Cz. 3: PRL. Wyd. 3. Sosnowiec 2020 Ridero 8° ss. 465, il.

Wyd. 1. Cz. 1. 2006.

1885. CZYŻEWSKI Bartłomiej: Nieznany łódzki bon 3-rublowy z okresu I wojny światowej. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 3 s. 180–182, streszcz. ang.

1886. DEMIDZIUK Krzysztof: Cigacice, pow. zielonogórski. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 227–229.

Dot. odnalezionej rzymskiej monety.

1887. DOMAGALSKI-LABĘDZKI Włodzimierz: Banknoty polskiego podziemia. Lata 1975–1989. Współpr. Artur Adamski, Andrzej Jaworski, Jarosław Krychowiak; red. merytoryczna Małgorzata Fabiańska, Radosław Mierzejewski, Mariusz Pawlak. Warszawa 2020 Pol. Wytwórnia Papierów Wartościowych 8° ss. 197, nlb. 3, il.

1888. DYMOWSKI Arkadiusz: Czy wczesnośredniowieczny skarb z Rybic na Pomorzu zawierał monety antyczne? *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 1 s. 18–26, streszcz. ang.

1889. GRABOWSKI Michał: Monety z ul. Zawichojskiej 2 (Dz. 852/7) w Sandomierzu. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2020 nr 1 s. 23–31, streszcz. ang.

XV–XIX w.

1890. HALMER Damian: Zamek w Toszku na Notgeldach. Przyczynek do dziejów pieniądza zastępczego na Górnym Śląsku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 61–72.

Lata 1917–1939.

1891. JARZEŃCKI Krzysztof: Struktura wagowa denarów rzymskich z lat 138–161. *Acta Archaeologica Lodziensia*. T. 65: 2019 [dr.:] 2020 s. 157–184, streszcz. ang.

1892. JARZEŃCKI Krzysztof, Grupa Dawid: Szelągi miejskie w Prusach Królewskich w latach 1658–1766 w świetle badań archeologicznych kościoła pw. św. Mikołaja w Gniewie. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 245–266, streszcz. ang.

1893. JÓZWIAK Wojciech: Wizerunki świętych Cyryla i Metodego – numizmatyczna ideologizacja przesłań. *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 2 s. 43–57, il., streszcz. ang.

1894. KAZANOWICZ Marta, Milejski Paweł: Skarb groszy praskich z ulicy Krakowskiej w Opolu. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2020 nr 1 s. 1–22, streszcz. ang.

Z XIV w.

1895. KĘDZIERSKI Adam, Zawadzki Michał, Ziabka Leszek: Znaleźiska monet późnośredniowiecznych z Kościelnej Wsi koło Kalisza. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 33–44, streszcz. ang.

1896. KĘPIŃSKI Eugeniusz: W sprawie fałszerstw pieniądza papierowego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 1 s. 48–55, streszcz. ang.

Z XX w.

1897. KĘSIK Józef: Przyczynek do dziejów numizmatyki żmigrodzkiej. Praszka–Rawicz 2020 Powerart 8° ss. 63, il.

Lata 1301–2017.

1898. KOZŁOWSKI Ryszard: Pieniądz zastępczy, żetony oraz akcje i bony emitowane na terenie powiatu wschowskiego na przełomie XIX i XX wieku. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 89–118, streszcz. ang.

1899. KRAMEK Krzysztof: Monety o tematyce muzycznej 1918–2018. Katalog. Lublin 2019.

Rec.: Markowski Marcin, *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 2 s. 137–138.

1900. ŁONAK Wojciech A.: Banknoty zastępcze Gorzowa Śląskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 144–152.

Z l. 20. XX w.

1901. MARKIEWICZ Tomasz: Skarb monet z XVII wieku z Milejowa. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 2 s. 106–116, streszcz. ang.

1902. MARKOWSKI Marcin: Dziedzictwo kulturowe na banknotach z serii „Władcy

Polscy” projektu Andrzeja Heidricha. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 2 s. 121–136, streszcz. ang.

Lata 90. XX w.

1903. MARZĘTA Dariusz: Chronologia portretów Zygmunta III na trojakach z mennicy lubelskiej. Lublin 2020 Wydaw. Galeria u Marzety 8° ss. 88, il.

1904. MIAZGA Beata, Milejski Paweł: Halerz z głową św. Andrzeja – hybryda wrocławskiego halera Rempla z legnickim „Peterhallem”? *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 137–144, streszcz. niem.

Znalezione na wzgórzu Gromnik.

1905. MICHALIK Jakub: Wybrane monety krzyżackie odkryte podczas badań archeologicznych w kościele pw. św. Mikołaja w Gniewie. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 17–23, streszcz. ang.

1906. MILEJSKI Paweł: Analiza kontekstów kulturowych elementów grosza praskiego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 2 s. 93–105, streszcz. ang.

1907. MILEJSKI Paweł: Monety z badań zamku w Człuchowie w latach 2010–2013. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 267–278, streszcz. ang.

1908. MILNER Jan, Szumlicka-Rychlik Grażyna: Numizmatyka na łamach „Notatek Płockich”. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 4 s. 33–34, streszcz. ang.

Od 1958 r.

1909. MUSIAŁOWSKI Adam: O monecie fryzyjskiej na wczesnośredniowiecznym Pomorzcu słów kilka. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 4 s. 286–306, streszcz. ang.

1910. OPYRCHAŁ Leszek, Opyrchał Urszula: Kamieniec Podolski na współczesnych monetach. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 3 s. 190–198, streszcz. ang.

1911. PASZKIEWICZ Borys: Dobre i niedobre grosze, czyli kilka uwag o nominałach. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 75–88, streszcz. ang.

XVI–XVIII w.

1912. PASZKIEWICZ Borys: Półbrakteat z tytułem królewskim. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 4 s. 307–310, streszcz. ang.

XII–XIII w.

1913. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Żeton kwestarski z Radomska. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 117–118.

Z XIX w.?

1914. PĄCZKOWSKI Dariusz: Labry i ich odmiany na ortach bydgoskich Zygmunta III Wazy. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 45–62, streszcz. ang.

1915. PONIEWIERKA Tomasz: Szóstaki bite w mennicy poznańskiej pod zarządem Mikołaja Gillego. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 63–74, streszcz. ang.

XVII w.

1916. SKARB groszy praskich z XIV i XV wieku z Boguszowa. (Tak zwany skarb wałbrzyski). A hoard of fourteenth and fifteenth century Prague groschen from Boguszów. (The so-called Wałbrzych hoard). Red. nauk. Borys Paszkiewicz. Wrocław 2020 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeologii 4° ss. 451, nlb. 2, il. Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego. (Bibliotheca Nummaria Leopoldina; 1).

Treść: Paszkiewicz Borys: Wstęp s. 9–14; Milejski Paweł: Odkrycie skarbu groszy praskich pod Boguszowem s. 15–24; Jaworski Krzysztof: Na srebrnych skłonach Wysokiego Lasu. Dzieje polityczne i gospodarcze zachodniej części regionu wałbrzyskiego w średniowieczu i czasach nowożytnych s. 25–38; Milejski Paweł: Analiza numizmatyczna s. 39–100; Miazga Beata: Studia analityczne nad składem stopu mennicznego groszy praskich ze skarbu s. 101–126; Rodak Sylwia, Gunia Piotr, Miazga Beata, Miazga Piotr: Ceramika s. 127–166; Jaworski Krzysztof: Zabytki żelazne z rejonu odkrycia s. 167–178; Paszkiewicz Borys: Wnioski s. 179–192; Milejski Paweł: Katalog monet s. 193–428.

1917. SLIVERS of Antiquity. The use of ancient coins in Central, Eastern and Northern Europe in the medieval and modern periods. Okruchy starożytności. Użytkowanie monet antycznych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej w średniowieczu i okresie nowożytnym. Red. nauk. Mateusz Bogucki, Arkadiusz Dymowski, Grzegorz Śnieżko; transl. Anna Kinecka, Małgorzata Talarczyk, Grzegorz Żabiński. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 4° ss. 442, nlb. 2, tabl. 1 k. złożona, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Z treści: Bogucki Mateusz, Dymowski Arkadiusz, Śnieżko Grzegorz: Introduction. Wstęp s. 7–15; Dymowski Arkadiusz: Ancient coinage in Central, Eastern and Northern Europe prior to the Middle Ages – an overview. Pieniądz antyczny na terenie Europy Środkowej, Wschodniej i Północnej przed okresem średniowiecza – zarys problemu s. 17–42; Bogucki Mateusz: Ancient coins from early medieval Polish finds. Monety antyczne z wczesnośredniowiecznych znalezisk polskich s. 43–63; Śnieżko Grzegorz: Roman coins from late medieval and modern period finds in the territory of present-day Poland. Monety rzymskie ze znalezisk późnośredniowiecznych i nowożytnych z obszaru współczesnej Polski s. 65–86; Maćkowski Tomasz: Ancient coins

and their functions: medieval and modern written sources from Polish lands. Monety antyczne oraz ich funkcje w świetle średniowiecznych i nowożytnych źródeł pisanych z ówczesnych ziem polskich s. 89–111; Zapolska Anna: Roman coins in early medieval hoard finds from the Baltic states. Monety rzymskie we wczesnośredniowiecznych skarbach z krajów nadbałtyckich s. 263–280; Zawadzki Michał: Collecting of ancient coins in Poland and the neighbouring countries in the pre-partition period. Kolekcjonerstwo monet antycznych w Polsce i krajach ościennych w okresie przedzoborowym s. 283–300; Kurasiński Tomasz, Skóra Kalina: From the past into the future – archaica as a research problem (on the basis of medieval and modern period finds from East-Central Europe). Z przeszłości w przyszłość – archaika jako problem badawczy na podstawie średniowiecznych i nowożytnych materiałów z Europy Środkowo-Wschodniej s. 301–366; Bogucki Mateusz, Dymowski Arkadiusz, Śnieżko Grzegorz: Catalogue of finds of ancient coins in contexts of the medieval and modern period (7th–18th century) in the territory of present-day Poland. Katalog monet antycznych znalezionych w kontekstach średniowiecznych i nowożytnych (VII–XVIII w.) na terenie obecnej Polski s. 367–442.

1918. SMAKULSKI Wojciech: Czy denar z podwójnym krzyżem jest pierwszą monetą koronną Władysława II Jagiełły? *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 11–32, streszcz. ang.

1919. SZCZUREK Tadeusz: Kolejna część skarbu monet z Gorzowa Wielkopolskiego (po 1522 roku). *Custodia*. T. 1: 2019 s. 13–28, streszcz. niem., ang.

1920. SZCZUREK Tadeusz, Kędziński Adam: Nieznany typ polskiej monety brakteatowej? *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 4 s. 311–317, streszcz. ang.

1921. URBAŃSKI Marek: Z dziejów znalezisk i odkryć numizmatycznych w rejonie Sieradza. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr.:] 2019 s. 11–25, streszcz. ang.

1922. ZASADA Zdzisław Jan: Denar, grosz, kwartnik w Polsce piastowskiej. *Zapiski Kaziemierzowskie*. Nr 23: 2020 s. 33–76.

1923. ZIÓŁKOWSKI Jerzy: Pieniądz zaściankowy Krotoszyna i powiatu krotoszyńskiego 1914–1945. Krotoszyn 2019.

Rec.: Bartkowski Zbigniew, *Biuletyn Numizmatyczny*. 2020 nr 1 s. 66–71.

1) Chronologia i metrologia

Zob. poz. 1891.

1924. JAKUBEK Jacek: Wyniki badań dendrochronologicznych ratusza w Sławkowie i ich analiza. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 370–377.

XIII–XVIII w.

1925. TURKIEWICZ Natalia: *Computus chirometralis Jana z Głogowa [1445–1507]. Studium chronologii technicznej z przekładem i komentarzem. Rzeszów 2020 Bonus Liber Drukarnia i Wydaw. 8° ss. 375, il.*

1926. ZACZKOWSKI Rafał: Tadeusz Konrad Przyppkowski (1905–1977) – gnomonik z Jędrzejowa. *Studia Historiae Scientiarum. T. 19: 2020 s. 75–130, streszcz. ang.*

m) Geografia historyczna

Zob. poz. 649, 984, 2136, 4665, 6738, 7031, 7041, 7827, 7978.

1927. BADANIA geograficzne dla rozwoju niepodległej Polski. Pod red. Przemysława Śleszyńskiego. Warszawa 2020 Wydaw. Sejmowe 4° ss. 215, il.

Z treści: Śleszyński Przemysław: Przedmowa s. 7–9; Jackowski Antoni, Taborska Małgorzata: Wystawa „Geografia polska – tradycja i współczesność” s. 11–42; Śleszyński Przemysław: Wystawa „Współczesne problemy zagospodarowania przestrzennego i rozwoju Polski” s. 43–71; Starkel Leszek, Bucala-Hrabia Anna: Geografia fizyczna na służbie potrzeb gospodarki kraju na przykładzie działalności Zakładu Badań Geośrodowiska Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN s. 93–102; Wójcik Marcin: Krajobraz – terytorium – miejsce. Nieprzemijające walory geografii człowieka s. 103–117; Węclawowicz Grzegorz: Wkład geografii w kształtowanie struktury zagospodarowania przestrzennego Polski s. 119–138; Śleszyński Przemysław: Historyczne, współczesne i prognozowane procesy demograficzno-osadnicze w Polsce i ich znaczenie dla polityki rozwoju s. 139–166; Kowalski Mariusz: Uwarunkowania trwałości regionów polityczno-wyborczych w Polsce s. 167–181; Szukurlat Elżbieta, Hibszer Adam: Edukacja geograficzna w Polsce. Idee – tradycje – wyzwania s. 183–196; „Geographia Polonica” – okno na świat. Wywiad Przemysława Śleszyńskiego z profesorem Leszkiem Antonim Kosińskim s. 197–209.

1928. CHŁAPOWSKI Krzysztof: Granice i podziały administracyjne Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XV–XVIII wieku. *Studia GeoHistorica. Nr 7: 2019 s. 163–189, streszcz. ang.*

1929. EKOLOGIA Krakowa. Pod red. Adama Izdebskiego, Rafała Szymtka. Kraków 2018 Znak Horyzont – Społ. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 346, il.

Treść: Izdebski Adam, Miodunka Piotr, Wnęk Konrad, Szymtka Rafał: Wstęp s. 7–50; Izdebski Adam, Wnęk Konrad: Historia klimatu Krakowa s. 51–88; Chwałba Andrzej: Wisła i Kraków od średniowiecza do współczesności s. 89–118; Mueller-Bieniek Aldona: Rośliny w życiu średniowiecznych krakowian s. 119–152; Miodunka Piotr: Miasto nie istnieje samodzielnie. Nowożytny Kraków i zasoby przyrodnicze Małopolski s. 153–190; Szymtka Rafał: Zanieczyszczenie nowożytnego Krakowa s. 191–230; Szpak Ewelina: Uprzemysłowienie – przyrodniczy koniec starego Krakowa? s. 231–254; Praczyk Małgorzata: Sprawczość mitu. Przyroda wyobrażona Krakowa s. 255–280; Epilog. Dzieje krakowskiego smogu s. 281–302.

Rec.: Purchla Jacek: Kraków kolebką i laboratorium polskiej historiografii środowiskowej. *Rocznik Krakowski. T. 86: 2020 s. 167–168.*

1930. FIGLUS Tomasz: The past and present of historical morphology of rural and urban forms in Poland. *Studia GeoHistorica. Nr 6: 2018 s. 149–168.*

Osadnictwo po II wojnie światowej.

1931. FIGLUS Tomasz: Transformacja morfologiczna wsi włączonych do miasta po II wojnie światowej na przykładzie Łodzi. *Więś i Rolnictwo. 2020 nr 2 s. 99–130, streszcz. ang.*

1932. GODZIEK Janusz, Szypuła Bartłomiej: Durability of forest cover in the Ochotnica Valley (Gorce Mts.) and in the Solinka Valley (Bieszczady Mts.) in the 18th–21st centuries. *Geographia Polonica. Vol. 93: 2020 No. 1 s. 69–88.*

1933. HISTORYCZNY krajobraz kulturowy subregionu zachodnich Sudetów. Uwagi o metodzie badań. [Aut.] Paweł Duma, Mirosław Furmanek, Agnieszka Latocha, Anna Łuczak, Jerzy Piekalski. *Archaeologia Historica Polona. T. 27: 2019 s. 51–72.*

1934. IZDEBSKI Adam: Wahania warunków klimatycznych jako katalizator zmiany społecznej w społeczeństwach historycznych. *Studia GeoHistorica. Nr 7: 2019 s. 7–16, streszcz. ang.*

Na przestrzeni dziejów.

1935. JAGODZIŃSKI Jakub: Wisła dzieląca, czy Wisła łącząca? Rejon ujścia rzeki w krajobrazie wczesnośredniowiecznej Europy. *Rocznik Elbląski. T. 29: 2019 s. 9–36, streszcz. ang.*

1936. KONECZNY Feliks: Geografia historyczna. Warszawa 2018 Prohibita 8° ss. 120, il., mapy.

Czas powstania dzieła: 1906.

1937. KOSECKI Adam: Miejskość utracona. Średniowieczne kujawskie lokacje miejskie, które nie przetrwały do dziś. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu. Z. 20: 2019 s. 63–79.*

1938. KOZAK Bartosz: Prace pomiarowe F. S. Armińskiego z lat 1828–1829 i ich wpływ na obecny stan zachodniego wierzchołka Łysicy. *Studia Muzealno-Historyczne. T. 12: 2020 s. 67–77, streszcz. ang.*

Franciszek Armiński (1789–1848).

1939. KRASZCZUK Robert: Wyspy powiatu wałeckiego w czasach dawnych. Cz. 4

(uzupełnienie). *Studia i Materiały do dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 9–23, streszcz. ang. Cz. 1. *Tamże*. Nr 8: 2017.

1940. KULCZYKOWSKI Waclaw: Znaczenie rozpoznania terenowego w badaniach nad średniowiecznymi młynami wodnymi w dolinie Osy. *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 37–55, streszcz. ang.

Ustalenie lokalizacji młynów w miejscowościach Słupski Młyn oraz Rogóźno-Zamek; XIV–XV w.

1941. KUPIEC Michał, Olejniczak Magda: Struktura militarnego krajobrazu pozycji umocnionej z drugiej wojny światowej na przykładzie wybranych odcinków Pozycji Pomorskiej. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 26–44, streszcz. ang.

1942. ŁOJEK Marcin: Geologiczna historia ziemi kutnowskiej. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 9–44.

1943. MOKOHONIENKO Mirosław: Obraz dawnej szaty roślinnej w przestrzeni centrum państwa piastowskiego – Gniezna, Ostrowa Lednickiego i Poznania. Wskazania dla zarządzania dziedzictwem przyrodniczo-kulturowym. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 17–32, streszcz. ang.

1944. MYRDA Grzegorz, Panecki Tomasz: The problem of using persistent identifiers for historical geographical objects. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 179–193.

1945. NARKIEWICZ Marek: Geologiczna historia Polski. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniwersyteckiego Warszawskiego 8° ss. 279, nlb. 1, il., mapy.

1946. OLIŃSKI Piotr: Wylewy w dolnym biegu Wisły w okresie nowożytnym. *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 77–87, streszcz. ang.

1947. PANECKI Tomasz, Związek Tomasz, Myrda Grzegorz: The spatial database development for research on settlements and afforestation in Nowy Tomyśl in Early Modern Times. *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 186–205.

XVI–XIX w.

1948. PIOTRKIEWICZ Romualda: Granica w badaniach historycznych przy wykorzystaniu serwerów GIS. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 4 s. 607–617, streszcz. ang., niem.

1949. PONIEWOZIK Leszek: Początki Skrzyszowa. Przyczynek do badań nad rozwojem

terytorialnym wsi lokowanej na prawie niemieckim. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 285–306, streszcz. ang.

XIV–XVI w.

1950. PRZYRODA Piły. Geografia, bioróżnorodność, historia. Red. Rafał Ruta. Piła–Świebodzin 2020 Klub Przyrodników 8° ss. 508, nlb. 3, il., mapy.

Z treści: Ramucki Jarosław, Ruta Rafał: Pomniki przyrody i drzewa pomnikowe s. 369–388; Rola Jarosław: Środowisko, ludzie i ich relacje w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat s. 410–420; Ruta Rafał: Przemiany środowiska przyrodniczego Piły od średniowiecza do współczesności s. 421–441; Ruta Rafał: Piła na mapie Schmettau z 1789 r. s. 442–444; Ruta Rafał: Gwda – żywa rzeka s. 445–447; Ruta Rafał: Studium przypadku – przemiany przyrody w Rynnie Jeziora Kuźnickich s. 448–451; Ruta Rafał: Historia badań przyrodniczych i ochrony przyrody w Pile s. 452–462; Ruta Rafał: Richard Frase (1894–1945) – wybitny piłski przyrodnik s. 463–465; Ruta Rafał: Piłskie periodyki przyrodnicze w latach 1924–1940 s. 466–467; Staniewicz Artur: Organizacje oraz ośrodki edukacyjne działające na rzecz przyrody i ochrony środowiska s. 468–469; Kucharczyk Andrzej, Ratajczak-Szczerba Magdalena: Badania środowiskowe geograficznego regionu piłskiego s. 470–475.

1951. PTAKI Wrocławia w okresie 200 lat. Występowanie, liczebność i zmiany w dzisiejszych granicach administracyjnych miasta. [Aut.] Ludwik Tomiałojć, Grzegorz Orłowski, Andrzej Czapulak, Zbigniew Jakubiec. Wrocław 2020 Pol. Tow. Przyj. Przyrody „pro Natura” 8° ss. 479, il., mapy, streszcz. ang.

1952. ROSZKOWSKI Jerzy M[arian]: Ochrona przyrody w polskiej części Tatr. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 175–185.

Od 1865 r.

1953. RUTKOWSKI Henryk: Granica mazowiecko-litewska między Wizną a Grodnem z 1358 r. *Studia GeoHistorica*. Nr 5: 2017.

Polem.: Kowalczyk-Heyman Elżbieta: O mazowiecko-litewskiej ugodzie granicznej z 1358 r. (głos w dyskusji). *Tamże*. Nr 7: 2019 s. 213–226; Repl.: Rutkowski Henryk: Odpowiedź na krytykę artykułu o granicy z 1358 r. *Tamże*. Nr 7: 2019 s. 227–233.

1954. RUTKOWSKI Henryk: Metoda retrogresji w geografii historycznej Polski (wybrane zagadnienia). *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 146–162, streszcz. ang.

1955. SERAFIMOWICZ Ewa: Zarys podziału terytorialno-funkcjonalnego Płocka do roku 1989. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 3 s. 40–52, streszcz. ang.

Od X w.

1956. SERAFIMOWICZ Włodzimierz: Zarys planowania przestrzennego w Płocku.

Notatki Płockie. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 4–12, streszcz. ang.

Od XI w.

1957. SKRODZKI Kazimierz: Plany połączenia jezior Pojezierza Iławskiego z morzem – kanał Jezioro Jeziorak – jezioro Szymbarskie i rzeka Osa. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 321–336.

Od XIV w.

1958. SZUBIŃSKI Eryk: Dzieje osadnictwa obszaru gminy Siennica w powiecie mińskim. Od pradziejów po nowożytność. Część opisowa. Warszawa 2020 Eryk Szubiński plik tekstowy PDF (27,1 MB).

1959. SZYMCZAK Jan: Ćwierćwiecze Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich. Przeszłość terytorialno-administracyjna, krajobraz osadniczy i własnościowy oraz kariery mieszkańców w średniowieczu i w okresie wczesnonowożytnym. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 33–55, streszcz. ang.

1960. TURZE Pole. 600 lat działalności człowieka. Pod red. Łukasza Fiedenia. Kraków 2020 Inst. Geografii i Gospodarki Przestrzennej. UJ w Krakowie 8° ss. 361, il., mapy.

Z treści: Kalendarium dziejów Turzego Pola s. 15–16; Fiedeń Łukasz: Położenie geograficzne i administracyjne s. 17–22; Świgost-Kaposci Agnieszka, Fiedeń Łukasz: Charakterystyka demograficzna oraz poziom i jakość życia mieszkańców s. 125–142; Fiedeń Łukasz, Listwan-Franczak Karolina, Surmacz-Wybrańczyk Małgorzata: Osadnictwo i warunki mieszkaniowe s. 143–162.

1961. WRONIECKI Piotr, Molewski Paweł, Uziembło Romuald: Pierwotna lokacja Torunia w świetle badań nieinwazyjnych i analiz GIS. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 73–90.

1962. ZNACZENIE wspólnych badań historycznych i paleoekologicznych nad wpływem człowieka na środowisko. Przykład ze stanowiska Kazanie we wschodniej Wielkopolsce. [Aut.] Sambor Czerwiński, Piotr Guzowski, Monika Karpińska-Kończak, Mariusz Lamentowicz, Mariusz Gałka, Piotr Kończak, Adam Izdebski, Radosław Poniat. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 56–74, streszcz. ang.

1963. ZNACZENIE wysokorozdzielczych wielowskaźnikowych (multi-proxy) badań paleoekologicznych dla geografii historycznej i historii gospodarczej. [Aut.] Mariusz Lamentowicz, Monika Karpińska-Kończak, Piotr Guzowski, Adam Izdebski, Sambor Czerwiński, Katarzyna Marcisz, Mariusz Gałka, Dominika

Łuców, Michał Słowiński, Piotr Kończak. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 30–55, streszcz. ang.

1964. ŻMUDZKA Elwira, Kulesza Kinga: Total solar radiation in Zakopane and at Mount Kasprowy Wierch (Western Carpathians, Poland) in 1986–2015. *Geographia Polonica*. Vol. 92: 2019 No. 2 s. 211–232.

n) Kartografia

Zob. poz. 972, 6473, 7125, 7530, 7554, 7620.

1965. CZAJA Roman: Historical atlas of Polish towns – between source edition and the cartographic presentation of research on the history of towns. *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 80–89.

1966. KRAWIEC Adam: Pomerania in the Medieval and Renaissance Cartography – from the Cottoniana to Eilhard Lubinus. *Studia Maritima*. Vol. 33: 2020 s. 85–128, streszcz. pol.

1967. KUC-CZEREP Marta, Słomska Katarzyna: Wyzwania integracji źródeł kartograficznych i tekstowych na przykładzie Warszawy w XVIII w. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 127–143, streszcz. ang.

1968. ŁABOREWICZ Ivo: Weichbild legnicki w świetle map „Atlasu Śląska” Homanna. Cz. 1: Pierwszy powiat legnicki. *Szkie Legnickie*. T. 40: 2019 s. 177–190.

Toż. Cz. 2: Drugi i trzeci powiat legnicki. *Tamże*. T. 41: 2020 s. 155–172.

Atlas z 1752 r.

1969. OLIWIŃSKA-WACKO Anna: Mapy Jan Babireckiego [1855–1902]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 4 s. 18–20.

1970. OPYRCHAŁ Leszek, Opyrchał Urszula, [Nahnibida Ruslan] Nahnybida Ruslan: Wybrane rękopiśmienne plany Kamieńca Podolskiego. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 78–95, streszcz. ang.

1971. POLSKA. II wojna światowa. Wrzesień 1939, okupacja i konspiracja, powstanie warszawskie 1944, Polacy na frontach II wojny światowej. Red. atlasu: Witold Stankiewicz, Elżbieta Olczak, Marzena Wieczorek. Warszawa 2019 Demart 4° ss. 96, il., mapy.

Atlas.

1972. SKRYCKI Radosław: Dwa czy trzy? W kwestii liczby wydań wielkiej mapy Pomorza

Eilharda Lubinusa. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 3 s. 129–139, streszcz. ang.

Amsterdam 1619, Rostock 1619/1620, Hamburg 1758.

1973. SZADY Bogumił: Historical cartography of confessions and religions in the Polish-Lithuanian Commonwealth: between historical geography and spatial history. *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 136–148.

1974. SZUDZIKOWSKA Natalia, Jutrzenka-Supryń Dorota: Historia zapisana słowem, obrazem i materią. Atlas historyczny Christiana Kruse (1818 r.) z zabytkowego księgozbioru Biblioteki Elbląskiej w świetle zagadnień historycznych i konserwatorskich. *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 89–115, streszcz. ang.

1975. VITSKO Dzmityr: Historical cartography in Belarus (studies on the administrative division, borders and population of the Grand Duchy of Lithuania). *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 110–123.

XIV–XVIII w.

1976. WIELKOPOLSKA w drugiej połowie XVI wieku. Cz. 1: Mapy, plany. Pod red. Krzysztofa Chłapowskiego i Marka Słonia. Warszawa 2017. (Atlas Historyczny Polski. Mapy Szczegółowe XVI Wieku; 4).

Toż. Cz. 2: Komentarz, indeksy. Warszawa 2017.

Rec.: Klir Tomáš, *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 237–238.

1977. WODZIŃSKI Marcin: Historical atlas of Hasidism. Cartography by Waldemar Spallek. Princeton 2018 Princeton Univ. Press 4° ss. 265.

Toż w jęz. pol.: Chasydyzm. Atlas historyczny. Kraków–Budapeszt–Syraquzy 2019 Austeria ss. 295, nlb. 1, il.

Rec.: Michałowska-Mycielska Anna, *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 249–252.

1978. WOJNA 1920. Red. atlasu Witold Sienkiewicz. Ed. limitowana. Warszawa 2020 Demart 4° ss. 456, il., mapy.

Treść: Cisek Janusz: Wstęp s. 4–5; Smoliński Aleksander: Działania zbrojne podczas wojny polsko-sockiewickiej (styczeń 1919 r. – październik 1920 r.) s. 6–181; Klimecki Michał: Od wojny do sojuszu. Alians polsko-ukraiński z 1920 roku s. 182–207; Rezman Waldemar: Konflikt z Litwą s. 208–257; Karpus Zbigniew: Wschodni sojusznicy Polski w okresie wojny polsko-sockiewickiej 1920 roku s. 258–275; Grzegorzyc Tomasz: Życie codzienne żołnierza s. 276–297; Szczechowicz Hanna: Społeczeństwo polskie wobec inwazji bolszewickiej s. 298–355; Cisek Janusz: Stany Zjednoczone wobec Rzeczypospolitej w okresie wojny z bolszewikami 1919–1920 s. 356–365; Karpus Zbigniew: Sytuacja sockiewickich jeńców wojennych w Polsce w latach 1919–1921 s. 366–391; Klimecki Michał: Polrewkom i Galrewkom. Sowietyzacja Polski latem 1920 roku s. 392–419; Filipow Krzysztof: „CNOCIE WOJSKOWEJ”. Order Virtuti Militari – Za Walkę o Niepodległość i Kształt Granic s. 420–431; Filipow Krzysztof: Wojsko Polskie w „lampasach i ostrogach”. Lata 1918–1939 s. 432–440.

o) Onomastyka i toponomastyka

Zob. poz. 2292, 2900, 5013, 7118, 8028, 8135, 8980.

1979. BIAŁECKI Tadeusz, Chłodziński Andrzej: Słowiańskie nazwy geograficzne w Niemczech. Cz. 1a: Pomorze Przednie (bez Rugii), Meklemburgia i Holsztyn. Szczecin–Pruszcz Gdański 2018 Szczecińskie Tow. Kultury; Wydaw. Jasne 8° ss. 198, nlb. 1, il., mapy.

Toż. Cz. 1b: Pomorze Przednie (bez Rugii), Meklemburgia i Holsztyn. Szczecin–Pruszcz Gdański 2020 ss. 198, il., mapy.

1980. BIOLIK Maria: Dokonania Profesor Aleksandry Cieślukowej [1936–2018] w zakresie słowotwórstwa onomastycznego. *Onomastica*. R. 64: 2020 s. 259–265, streszcz. ang.

1981. BOGDANOWICZ Elżbieta: Wschodniosłowiańskie słownictwo gwarowe jako podstawa podlaskich nazwisk. *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 3 s. 607–615, streszcz. ang.

1982. CHŁUZIŃSKI Andrzej: Nazwy miejscowe powiatu nowodworskiego (województwo pomorskie). Pruszcz Gdański–Nowy Dwór Gdański 2020 Wydaw. Jasne; partner wyd. Żuławy i Mierzeja Lokalna Grupa Działania 8° ss. 320, il., mapy, streszcz. niem.

1983. CHŁOSTA Jan: Nazwy miejscowe Prus Wschodnich w badaniach naukowych Wojciecha Kętrzyńskiego. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 51–58.

1984. CHOROŚ Monika: Rzeki i ich wpływ na krajobraz nazewniczy Kędzierzyna-Koźła. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 18: 2016 s. 9–24.

1985. CZAPLA Anna: Obraz onomastyczny powiatu borszczowskiego w województwie podolskim I Rzeczypospolitej. *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 3 s. 617–638, streszcz. ang.

1986. CZAPLIKA-JEDLIKOWSKA Maria: Antroponimia Bydgoszczy. Dziedzictwo kultury miasta i regionu od XV do XVIII wieku. T. 1: Imiona. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 525, il., streszcz. ang., niem.

1987. CZĄSTKA-KŁAPYTA Justyna: Kosmogonia jako źródło interpretacji niektórych toponimów i hydronimów Tatr – próba nowego ujęcia. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 47–64.

1988. DANILUK Jan: Nazwy ulic miasta Sopotu (wprowadzenie do tematu). *Rocznik Sopotki*. R. 30: 2019 s. 45–66.

1989. [DOLINS'KA Mar'ana L'vivna] Dolynska Maryana: A new method of classification of named items of 16th–18th century suburbs of Lviv. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 45–57.

1990. DUBIEC-STACH Joanna: Kreis Oststernberg. Ein deutsch-polnisches Grenzgebiet im Lichte der historischen Toponomastik. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 8: 2020 s. 25–36, streszcz. pol., ang.

Polonizowanie niemieckich nazw miejscowości po 1945 r.

1991. GŁÓD Janusz: Niezbadane księgi. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 34–38.

Zapisy polskich nazwisk w śląskich księgach parafialnych z l. 1698–1732 i 1765–1831.

1992. GRYSZPANOWICZ Piotr: Leksykon nazw płockich ulic. Płock 2016.

Rec.: Gołębiewski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 3 s. 50–52.

1993. JELIŃSKI Marian: Wybrane polskie, kaszubskie i niemieckie nazwy miejscowe w dzisiejszej gminie Cewice. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 45–50.

1994. JELONEK Tomasz: Kapliczki i krzyże przydrożne w nazwach terenowych (na przykładzie mikrotoponimów gminy Wręczyca Wielka w powiecie kłobuckim). *Onomastica*. R. 64: 2020 s. 69–82, streszcz. ang.

1995. JUNISZEWSKI Maciej: Hodonimy powojennej Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 275–291.

Lata 1945–2017.

1996. KARAS' Norbert: Historia nazw ulic w Olkuszu. *Ilcusiana*. Nr 23: 2020 s. 43–75.

1997. KRUKAR Wojciech: O nazwie trzeciego co do wysokości szczytu Czarnohory. *Plaj*. [T.] 45: 2012.

Pop Iwan, zwany też Czorną Horą.

Uzup.: Wielocha Andrzej: Jeszcze o nazwach „Pop Iwan” i „Czarnohora”. *Tamże*. [T.] 59: 2020 s. 107–117.

1998. MRÓZ Natalia Maksymowicz: Przydomki góralskie jako wyraz więzi naturalno-społecznych na Podhalu. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 348–375, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

1999. NOWAK-PASTERKA Ewa: Antroponimia złotników poznańskich XVI–XVIII wieku. Studium onomastyczno-kulturowe. Poznań–Dąbrówka 2020 Wydaw. Rys 8° ss. 372, il., streszcz. ang.

2000. NYKA Józef: Brat Cyprian na Hawranii? *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 192–195.

Twierdzenia o pobycie zakonnika z Czerwonego Klasztoru Cypriana (Frantza Ignatza Jäschke) na szczycie Hawrania ok. 1760 r. pobudką dla autora do obalenia tez utożsamiających polską nazwę góry z niemiecką Rabenstein.

2001. OSTROWSKI Norbert: Przyczynek do językowych kontaktów polsko-pruskich na przykładzie nazwy staropruskiej wsi Sundithen/Sundythen (polskie Sędyty). *Pruthenia*. [T.] 11: 2018 s. 63–68, streszcz. ang., niem.

Na terenie dzisiejszego Olsztyna.

2002. PANASIEWICZ Janusz: Onomastyczność twórczość mieszkańców wsi hrubieszowskich. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 263–277.

XVIII–XIX w.

2003. POPLAWSKI Bogdan: Nazwy ulic Żychlina. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 4 s. 3–11, streszcz. ang.

2004. ROMAŃCZUK Ewelina: Zmiany nazw ulic w Lublinie w latach 1944–2018. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 193–210, streszcz. ang.

2005. RUSZKOWSKI Marek: Słownik nazw miejscowości województwa świętokrzyskiego. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 312.

2006. SĘKOWSKI Jan: Chińskojęzyczne nazwy Polski w wybranych źródłach z okresu Chin cesarskich. *Przegląd Orientalistyczny*. 2018 nr 3/4 s. 353–369, streszcz. ang.

XIII–XX w.

2007. SIERADZKA-MRUK Agnieszka: Nazwy stacji drogi krzyżowej (przemiany struktury i funkcji w XX wieku). *Onomastica*. R. 64: 2020 s. 179–192, streszcz. ang.

2008. SOCHACKA Stanisława: „Wrocław” jako pra- i staropolska nazwa o archaicznej strukturze. *Studia Śląskie*. T. 86/87: 2020 s. 99–121.

2009. SZYMANOWICZ Maria: Nazewnictwo organów z XVIII wieku (na podstawie wybranych akt wizytacyjnych). *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 73–83.

2010. WAWRYNIUK Łukasz A.: Od Horszek do Rzewuszek. Nazwy miejscowości gminy Sarnaki. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 277–282.

2011. WIELKOPOLSKA nazwami opisana. Red. nauk. Małgorzata Rutkiewicz-Hanczewska,

Justyna B. Walkowiak. Poznań 2020 Wydaw. PSP 8° ss. 287, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Biblioteczka Poznańskich Studiów Polonistycznych Serii Językoznawczej; nr 55) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Treść: Językoznawcy o nazwach własnych: Galewska Karolina: Czy nazwy mogą kłamać? Pułapki interpretacji znaczenia toponimów na przykładzie nazw wielkopolskich i tajwańskich s. 17–32; Walkowiak Justyna B.: Słowiańszczyzna połabska w platonimii polskiej s. 33–68; Rutkiewicz-Hanczewska Małgorzata: Patronalne i pamiątkowe nazwy polskich aptek s. 69–96; Mysza Agnieszka: Kultura materialna i duchowa utrwalona w podkarpackich urbanonimach – wybrane aspekty s. 97–120; Hryniewicz-Adamskich Bożena: Z wkladu przedstawicieli poznańskiej szkoły onomastycznej w badania nad antroponimią słowiańską: o staroruskich dwuczłonowych imionach osobowych i ich derywatach s. 121–164; Geodeci, kartografowie, historycy, antropolodzy, leśnicy, krajoznawcy o nazwach własnych: Gołaski Janusz: O założeniach projektu „Mapa 1:50000 geograficznego i leśnego dziedzictwa nazewniczego Pojezierza Waleckiego” s. 165–172; Mielewcyk Wojciech: Nazwy części wsi wybranych powiatów województwa wielkopolskiego na podstawie badań niematerialnego dziedzictwa kulturowego w latach 2012–2015 s. 173–184; Echaust Karolina: Terminologia bartnicza w nazwach miejscowych wybranych regionów Polski s. 185–202; Sobalak Tomasz Marian: Toponimy na terenie Puszczy Zielonki s. 203–246; Kusiak Władysław: Dziedzictwo nazewnicze na zachodniej granicy Polski, na terenie Puszczy Noteckiej s. 247–268; Anders Paweł: O wielkopolskich nazwach „drugiej kategorii” s. 269–287.

2012. WŁOSKOWICZ Wojciech: Nazwy austro-węgierskich jednostek wojskowych. Studium polityki nazewniczej z zakresu chrematonimii wojskowej. *Onomastica*. R. 64: 2020 s. 121–148, streszcz. ang.

2013. WÓLKOWSKA Anna: Germańskie imiona nowo narodzonych mieszkańców Działdowa w latach 1921–1939 i 1945–1950 jako świadectwo sytuacji społeczno-politycznej regionu (na podstawie skorowidzów USC). *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 144–184.

2014. ZAJĄC Ewelina: Toponimia powiatu tureckiego. Analiza materiału. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 103, nlb. 2, il., streszcz. ang. UŁ. (Językoznawstwo. Onomastyka).

Toż plik tekstowy PDF (2,26 MB).
XII–XXI w.

2015. ZARĘBSKI Rafał: Nazwy geograficzne w polskich przekładach Nowego Testamentu z XVI i XVII wieku. Analiza i słownik. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 322, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż plik tekstowy PDF (9,99 MB).

2016. ŻURASZEK-RYŚ Iwona: Polskie hodonimy upamiętniające I wojnę światową. *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 1 s. 165–176, streszcz. ang.

p) Archeologia prawna

Zob. poz. 3832, 6834.

2017. ANTOSZCZUK Rafał Maria: Pontyfikalia biskupie we franciszkańskim klasztorze Łódź-Łagiewnikach. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 199–210, streszcz. ang.

Należały do rumuńskiego kardynała Alexandru Todea (1912–2002).

2018. BOGACKA Katarzyna: Insignia biskupie w Polsce. Pierścień, pektorał, infula. XI–XVIII w. Warszawa 2008.

Rec.: Walczak Marek: O przykrych skutkach braku kompetencji w historii sztuki. Uwagi na temat książki... *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 109–115.

2019. DOROSZ Piotr: Polskie hejnaty miejskie. Zarys problematyki. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 33–43.

2020. KNYŻEWSKI Marcel: Siedziby średnich i niższych rangą urzędników krzyżackich na terenie dzisiejszej Polski. Studium archeologiczne. Łódź 2020 Instytut Archeologii UŁ 4° ss. 319, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Monografie Instytutu Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego; vol. 11).

2021. KOŁODZIEJ Michał, Mazur Maciej: Praktyka używania kamieni miłowych i jej stosowanie na ziemi gliwicko-toszeckiej. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 49–56.

Lata 1742–1834.

2022. KUBERSKI Dariusz: Evolucja ochrony znaków towarowych w prawie polskim – część I. *Studia z Zakresu Nauk Prawno-ustrojowych*. T. 10: 2020 z. 1 spec. s. 30–42, streszcz. ang.

W l. 1918–1963.

2023. ŻYGAWSKI Jakub: Szubienica w Zamościu w świetle archiwalnych planów miasta z XVIII i XIX wieku. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 19–40.

9. ARCHEOLOGIA

Zob. poz. 1857, 1880, 1892, 1921, 2175, 2963, 2977, 3030, 3732, 4024, 4098, 4099, 4101, 4103, 4104, 4106, 4124, 4125, 4137, 4443, 6229, 6263, 6336, 6371, 6381, 6387, 6389, 6391, 6404, 6407, 6408, 6416, 6460, 6461, 6473, 6474, 6516, 6520, 6523, 6536, 6553, 6670, 6692, 7473, 7545, 7546, 7613, 8441, 8465, 9080.

2024. IV SPRAWOZDANIE biskupińskie. IVth Biskupin's report. Pod red. Szymona Nowaczyska, Anny Grossman, Wojciecha Piotrowskiego. Biskupin 2015 Muzeum Archeol. 4° ss. 398, nlb. 1, il., streszcz. ang. + 1 CD-ROM. Muzeum Archeol. w Biskupinie. (Sprawozdania Biskupińskie. Biskupin report; 4).

Z treści: Zajęczkowski Wiesław: Wprowadzenie s. 9–13; Drzewicz Anna: Wyniki badań wykopaliskowych osiedla obronnego ludności kultury łużyckiej w Biskupinie, pow. żniński na arach 125, 138, 139 s. 19–52; Kopiasz Jarosław: Dokumentacja archiwalna osady z wczesnej epoki żelaza na stanowisku 4 w Biskupinie i jej cyfrowa integracja s. 53–101; Zawol Magdalena: Srebrna kaptorga trapezowata z Biskupina, stanowisko 4 s. 103–127; Nowaczyski Szymon: Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na stanowisku 46 w Wybranowie, gmina Janowice Wielkopolski, w sezonach 2006–2007 s. 131–157; Nowaczyski Szymon: Ślad osadnictwa kultury ceramiki wstęgowej rytej z Rydlewa, gm. Żnin, stanowisko 9 s. 159–161; Nowaczyski Szymon, Kopiasz Jarosław: Wyniki badań ratowniczych na stanowiskach 25 i 26 w Jaroszewie, gm. Żnin s. 163–169; Kopiasz Jarosław, Nowaczyski Szymon, Seidel Izabela: Nowe odkrycia grobowców kultury pomorskiej na południowo-wschodnich Pałukach s. 171–191; Grossman Anna, Nowaczyski Szymon, Smaruj Andrzej, Zawol Magdalena: Domniemane „źródło kultowe” ze Słębowa stan. 2, gm. Żnin s. 193–210; Gałęzowska Alicja, Grossman Anna, Hildebrant Paweł, Kopiasz Jarosław, Nowaczyski Szymon [i in.]: Luźne znaleziska zabytków archeologicznych z południowo-wschodnich Pałuk s. 211–228; Nowaczyski Szymon: Sprawozdanie z badań powierzchniowych w okolicach Keyni s. 229–249; Kazik Mariusz: Wstępne sprawozdanie z badań wykopaliskowych w kościele św. Mikołaja w Gąsawie s. 251–254; Nowaczyski Szymon, Grossman Anna, Jarmużewski Rafał, Smaruj Andrzej, Piotrowski Wojciech: Stan badań nad osadnictwem pradziejowym i wczesnośredniowiecznym w obrębie biskupińskiego mikroregionu osadniczego s. 257–307; Babiński Leszek, Fejfer Mariusz: Zmiany wybranych parametrów środowiska na stanowisku 4 w Biskupinie w latach 2003–2013 s. 311–327; Grossman Anna, Hildebrant Paweł, Starak-Juchniewicz Małgorzata: Edukacja w Biskupinie – cele i sposoby realizacji s. 357–370; Nowaczyski Szymon: Odtwórstwo historyczne jako forma popularyzacji archeologii s. 371–378; Buczkowski Jerzy Ryszard: Biskupin i jego badacze w medalierstwie s. 379–389; Wspomnienie o Pawle [Hildebranciu] (1980–2013) s. 391–399.

2025. ARCHAEOLOGIA – Pomerania – Muzealia. Studia z okazji 80 urodzin Ignacego Skrzypka. Pod red. nauk. Andrzeja Kasprzaka, Andrzeja Kuczkowskiego i Marcina Krzepakowskiego. Koszalin 2020 Muzeum w Koszalinie 4° ss. 676, il., streszcz. ang.

Treść: Kuczkowski Andrzej, Kasprzak Andrzej, Krzepakowski Marcin: Słowo wstępne s. 7; Dorobek naukowy Ignacego Skrzypka s. 8–24; Kloskowski Jerzy: Na Jubileusz 80-lecia szanownego Kolegi mgra Ignacego Skrzypka s. 25–27; Chłudziński Andrzej: Ignacy, Wojciech, Skrzypek – trzy nazwy osobowe Jubilata s. 28–35; Płonka Tomasz: Niedokończona odyseja: bursztynowy konik z Dobiegiewa – meandry badań i losy zabytku

s. 36–44; Wierzbicki Jacek: Użytkowanie wapienia w społecznościach kultury pucharów lejkowatych na Pomorzu – fakty czy mity? s. 45–59; Wiktorzak Tomasz: Grobowce megalityczne na Pomorzu Środkowym – nowe odkrycia s. 60–76; Bugaj Michał: O pewnej kwerendzie muzealnej (niezakoniecznej) i jeszcze o mieczu z późnoprąkowego skarbu odkrytego w Kościemicy (Kösternitz), pow. koszaliński s. 77–84; Maciejewski Marcin: Pradoliny i skarby. Krajobrazy naturalne i praktyki kulturowe oraz ich zadziwiająca zbieżność w różnych regionach Polski s. 85–106; Gackowski Jacek: Główka naczyń zoomorficznych z Grzywny, pow. Toruń. Kolejne na ziemi chełmińskiej znalezisko plastyki zwierzęcej kultury łużyckiej s. 107–112; Szpunar Andrzej, Kuśnierz Jerzy: Naczynie typu kernos z cmentarzyska kultury łużyckiej w Dębnie Zakrowskiej stan. 3, gm. Wojnicz, woj. małopolskie s. 113–126; Stroten Maksym, Dziurlińska Monika: Archeologiczne badania wykopaliskowe we wsi Czarnica (gmina Miastko) w latach 1930, 1961 i 1962 s. 127–138; Machajewski Henryk: Cmentarzysko ludności kultury pomorskiej w Rogowie, powiat białogardzki, stanowisko 9 s. 139–145; Cymek Lidia, Kopecký Miroslav, Rożnowski Franciszek: Wyniki badań anatomiczno-antropologicznych ludzkich szczątków kostnych ludności kultury pomorskiej wydobytych na cmentarzysku w Czosnowie, gm. Przechlewo, woj. pomorskie (stanowisko 35) s. 146–156; Fudziński Piotr, Fudziński Miroslaw: Osadnictwo fazy wielkowiejskiej nad środkową Wierzą na podstawie wczesnohalsztańskiej fazy cmentarzyska w Chwarznie, gm. Stara Kiszewa s. 157–168; Kasprzak Andrzej: Miecz z wczesnej epoki żelaza znaleziony na wielokulturowym cmentarzysku w Miechęcinie, pow. kołobrzeski s. 169–178; Dworaczyk Marek: Osada z okresu halsztackiego i przedrzymskiego w Dobrej koło Szczecina s. 179–194; Rogalski Bartłomiej: Cmentarzysko w Modrzewiu, pow. stargardzki, stan. 6. Przyczynek do problematyki lateenizacji Pomorza Zachodniego s. 195–212; Kaczmarek Patrycja, Michałowski Andrzej: Osady fazy marianowskiej – klucz do poznania przemian kulturowych Pomorza Zachodniego? s. 213–231; Kraszczyk Robert: Zaczęło się od Bielawy – badania nad wyspami ziemi drawskiej i waleckiej s. 232–250; Cnotliwy Eugeniusz: Wielkomorawskie oprawki na terenie północno-zachodniej Słowiańszczyzny s. 251–259; Wilke Gerard: Uwagi o rekonstrukcji mostu wczesnośredniowiecznego w Nętynie na Pomorzu Zachodnim, na te wybranych obiektów zachodniosłowiańskich s. 260–280; Pogodziński Paweł: Osada wczesnośredniowieczna w Płaszewku, stan. 5, gm. Słupsk s. 281–290; Czonstke Karolina, Świątkowski Bartosz: Lubiszewo – wczesnośredniowieczny gród w zakolu Motławy wraz z zapleczem w świetle archiwalnych i najnowszych badań s. 291–300; Kajkowski Kamil: Między sferą niebiańską a zaświatami. Rola artefaktów pradziejowych w kulturze wczesnośredniowiecznych Pomorzan s. 301–332; Kowalska Anna B., Durdyń Grzegorz: Ceramika średniowieczna z badań archeologicznych w Mierzynie pod Szczecinem. Przyczynek do badań wsi zachodniopomorskich w okresie przemian lokacyjnych s. 333–346; Bartkowiak Romualda, Krzepakowski Marcin: Nieznana średniowieczna siedziba ryerska w Lotyniu, gm. Okonek. Uwagi wstępne s. 347–356; Rola Jarosław: Nietypowe pochówki na średniowiecznym cmentarzysku rzędowym w Pile, stan. 118 (AZP 36-26/52) – próba interpretacji s. 357–366; Majewski Marcin, Słowiński Sławomir: Kolor ciepła. Późnogotyckie kafle z zamku książęcego w Wolinie s. 367–382; Janowski Andrzej: Szlufki do zawieszania kluczy z XV–XVI w. z terenu Pomorza Środkowego s. 383–392; Brzustowicz Grzegorz Jacek: Echa czasów Wielkiego Elektora. Zapiski kronikarskie z lat 1660–1684 z ksiąg kościelnych parafii ewangelickich w Reczu s. 393–405; Kalka Piotr: Wilhelm Petzsch – nieco zapomniany badacz Pomorza s. 406–415; Malinowski Bronisław; Kim był pastor Franz Papenfuss z Kazimierza – bohaterem czy zdradca? s. 416–428; Krzanik-Dworanowska Kamila: Klukowo – odkrywanie dziejów wsi s. 429–442; Kuczkowski Andrzej: „Niedźwiedz morski”, wichury i powódzie... Trudny żywot małych osad nadmorskich

s. 443–462; Pencarski Kacper: Max Reinhold Gilbert Glagau – funkcjonowanie majątków w Bukownie, Domachowie i Laskach a prace projektowe i uruchomienie kolei wąskotorowej ze Sławna do Polanowa w 1897 r. s. 463–493; Sobisz Zbigniew: Dendroflora terenów zieleni Koszalińska w ostatnich 55 latach s. 494–514; Kowalski Krzysztof, Kozłowska Dorota: Zabytki archeologiczne z dziewiętnastowiecznej kolekcji Stowarzyszenia Naukowców w Koszalinie w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie s. 515–544; Kokowski Andrzej, Niemirowski Władysław: Soldin/Myślubórz. Nieznane karty z dziejów muzeum i archeologii dawnego powiatu myśliborskiego w okresie międzywojennym s. 545–570; Iwaszkiewicz Joanna Maria: Zbiory wybranych muzeów Pomorza Zachodniego na podstawie kwestionariuszy muzealnych z końca lat 30. XX w. s. 571–586; Rząska Hanna: Julian Rydzkowski – założyciel Muzeum w Chojnicach i jego archeologiczna pasja s. 587–602; Migdalski Paweł: Misja Mieczysławy Ruxerówny. Przyczynek do dziejów muzealnego dziedzictwa ziem zachodnich i północnych s. 603–610; Zacharewicz Mateusz: Aleksander Stafinski – „człowiek z wieży” s. 611–625; Kurzyk Ewa: Początki muzealnictwa w Kołobrzegu po 1945 roku s. 626–633; Rypniewska Krystyna: Powojenna historia zbiorów i działalności Działu Sztuki Dawnej koszalińskiego muzeum s. 634–650; Zukowski Marek: Status prawny muzeów prywatnych, ze szczególnym uwzględnieniem powiatu sławieńskiego od 1990 r. s. 651–663; Dziegielewska Marta: Pomorskie muzea XXI wieku – przenikanie się starych i nowych idei s. 664–676.

2026. ARCHEOLOGIA gór. Pamięci profesora Andrzeja Żakiego [1923–2017]. Red. Sylwia Buławka, Magda Cieśla, Katarzyna Keneder-Gubała, Paweł Kocańda [i in.]. Kraków–Warszawa 2020 Inst. Archeologii. UJ; IAIÉ PAN 8° ss. 255, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Nowy Targ, 13–14 X 2017 r.
Z treści: Buławka Sylwia, Cieśla Magda, Keneder-Gubała Katarzyna [i in.]: Od Redakcji s. 7–8; Machnik Jan: Andrzej Żaki: romantyk, wizjoner, inspirator i uczyony w Karpatach s. 11–15; Valde-Nowak Paweł: Andrzej Żaki – prekursor archeologii górskiej s. 17–19; Madyda-Legutko Renata: Wkład profesora Andrzeja Żakiego w badania nad okresem lateńskim i rzymskim w Karpatach polskich s. 21–34; Buławka Sylwia, Keneder-Gubała Katarzyna: W poszukiwaniu najstarszych śladów osadnictwa jaskiniowego w Tatrach Polskich. Rys historyczny s. 35–53; Valde-Nowak Paweł, Cieśla Magda, Kraszewska Anna: Najnowsze odkrycia w Jaskini w Obłazowej s. 55–66; Wawrzczak Maciej, Soják Marián: The history and state of archeological research in the Slovak part of the Pieniny Mts. (from Červený Kláštor to Litnanová) as compared to the Pieniny Mts. in Poland s. 67–80; Wydrzycki Albert: Mezolityczne surowce kamienne na obszarze Tyrolu i w jego okolicach s. 81–91; Markiewicz Joanna A.: Rozwój osadnictwa prehistorycznego w górach Europy Środkowej – studia przypadków s. 93–122; Okoński Mateusz: Wczesnośredniowieczne grodzisko w Zawadzie koło Tamowa. Kilka uwag na temat zastosowania technologii LIDAR w prospekcji archeologicznej s. 141–158; Kocańda Paweł: Biecz i dawna ziemia biecka w badaniach Andrzeja Żakiego s. 159–178; Gorazd-Dziuban Paulina: Najstarsza architektura monumentalna w świetle badań Profesora Andrzeja Żakiego – Kraków i Przemysł s. 179–208; Kołodziejczyk Piotr: Góry Edomu. Badania archeologiczne Instytutu Archeologii UJ w południowej Jordanii, w latach 2014–2017 s. 209–221; Siemianowska Sylwia, Sobczyk Maciej: The Maucallacta-Pampacolca ceremonial centre and Apu Coropuna. Libation rites in the light of historical and archaeological sources – an introduction s. 223–242; Proceedings of a scientific conference “Archaeology of the mountains. In memoriam Professor Andrzej Żaki” s. 243–247; Sprawozdanie z konferencji naukowej „Archeologia gór. In memoriam Profesor Andrzej Żaki” s. 249–255.

2027. BANASIAK Patryk: Domniemane wczesnośredniowieczne grodzisko w Bydgoszczy-Czersku Polskim w świetle najnowszych badań archeologicznych. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 17–32, streszcz. ang., niem.

2028. BARTKOWSKA Milena: Wyniki badań archeologicznych w rejonie średniowiecznej grobli – przy dzisiejszej ulicy Mławskiej w Działdowie. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 73–88.

2029. BĄK-PRYC Grzegorz, Zdaniewicz Radosław: Archeologia wzgórze zamkowe w Toszku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 5–21.

2030. BEDNARZ Tomasz: Badania archeologiczne XVII-wiecznego wraka F53.26 z zastosowaniem fotogrametrycznej dokumentacji 3D. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 293–318, streszcz. ang.

2031. BIS Wojciech, Herbich Tomasz, Ryndziewicz Robert: Geofizyka w służbie archeologii: badania późnośredniowiecznego fortalicjum Ciołków w Żelechowie. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 27–50.

2032. BOBROWSKI Przemysław: African research of Michał Kobusiewicz. Calendar and bibliography. *Archaeologia Polona*. Vol. 58: 2020 s. 17–38.

Prace prowadzone w l. 1967–2018 oraz bibliografia z l. 1972–2019.

2033. BOGACKI Miron, Lewandowska Jadwiga, Małkowski Wiesław: Metody nieinwazyjne w poznaniu przeszłości średniowiecznego kompleksu osadniczego w Starym Rypinie (Stary Rypin Prywatny, woj. kujawsko-pomorskie). *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 111–130.

2034. BRONICKI Andrzej: Otoczenie kościoła pw. Rozesłania Świętych Apostołów w Chełmie w świetle wyników nadzorów archeologicznych prowadzonych nad wykopami instalacyjnymi. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 51–79, streszcz. ros., ang.

Parafia erygowana w 1417 r., obecna świątynia z l. 1753–1763.

2035. CELKA Zbigniew: Archeofity na stanowiskach archeologicznych Polski jako obraz dawnej i współczesnej flory. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 33–63, streszcz. ang.

2036. CHOROWSKA Małgorzata, Bartz Wojciech: Analizy laboratoryjne zapraw budowlanych jako źródło w badaniach historyczno-

-architektonicznych początków zamku we Wleńniu (XII–XIII wieku). *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 217–250.

2037. DROBNIWICZ Barbara, Ginter Bolesław: The Middle Palaeolithic Assemblage with Bahari Technique from the Site 21b in Deir el-Bahari (Western Thebes), Upper Egypt. *Archaeologia Polona*. Vol. 58: 2020 s. 63–78, streszcz. ang.

2038. FIRSZT Stanisław: O potrzebie badań archeologicznych kowarskiego ośrodka górniczo-hutniczo-kuzienniczego. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 13–28, streszcz. ang., czes., niem.

2039. GALIŃSKI Tadeusz: Bolków. Stanowisko paleolityczne nad jeziorem Świdwie na Pomorzu Zachodnim. Szczecin 2020 Tadeusz Galiński 4° ss. 206, il., streszcz. ang.

2040. GRAŻAWSKI Kazimierz: Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych na Górze Zamkowej (przedzamczu) w Kurzętniku w 2019 roku. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 65–82.

2041. GRUPIŃSKI Janusz: Wyniki ratowniczych badań wykopaliskowych na terenie cmentarza przy dawnym kościele Bożego Ciała w Kościanie. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 11–30.

2042. KADROW Sławomir: Archeologia osadnicza Janusza Kruka – inspiracje i uwarunkowania. Janusz Kruk's settlement archaeology – inspiration and determining factors. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 191–197, streszcz. ang.

2043. KASZUBA Zbigniew: Wykopaliska w Łopience i co z tego wynikło. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 157–166.

2044. KOBIAŁKA Dawid: Archeologia, pamięć, sztuka. Archeoetnografia i sztuka okopowa związana z obozem jeńców wojennych i internowanych w Tucholi, woj. kujawsko-pomorskie. Archaeology, art, memory: Archaeoethnography and trench art from a prisoner of war and interment camp in Tuchola, Poland. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 99–123, streszcz. ang.

Obóz niemiecki utworzony w 1914 r., później miejsce internowania żołnierzy sowieckich z wojny z I. 1919–1921.

2045. KONCZEWSKI Paweł, Zawadzki Paweł: Bielawa Dolna, pow. zgorzelecki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 217–222.

2046. KOT Małgorzata, Szeliga Marcin, Wojenka Michał: Badania wykopaliskowe Stefana Krukowskiego w Dolinie Sępowskiej. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 65–92, streszcz. ang.

W I. 1919–1923.

2047. KRUPA-ŁAWRYNOWICZ Aleksandra, Ławrynowicz Olgierd: Etnoarcheologia w praktyce. Z badań niedawnej przeszłości. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 299–318.

2048. KUSTOSZ Henryk Jan, Lewczuk Jarosław: Badania archeologiczno-architektoniczne wewnątrz kościoła katedralnego w Gorzowie Wielkopolskim, sezon 2019. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 55–74, streszcz. ang., niem.

2049. KUŚ Grzegorz: Janowice – wyniki badań archeologicznych. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 87–109.

2050. LATOCHA Agnieszka, Nowakowski Dominik: Sources and methods used in the reconstructions of settlement networks: an archaeological and geographical perspective on the example of Silesia. *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 55–69.

2051. ŁYCZAK Monika: Badania georadarowe w bazylice św. Franciszka z Asyżu w Krakowie i ich weryfikacja archeologiczna. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 163–180.

2052. MAMZER Henryk: „Mowa obrończa” metodologii archeologów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. The apology of methodology at Adam Mickiewicz University in Poznań. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 109–148, streszcz. ang.

2053. MIGAL Witold: Are there any new possibilities to understand flint refitting using spatio-temporal analysis? A proposition of new method. Czy istnieje nowe możliwości zrozumienia składek krzemieniowych przy wykorzystaniu analizy czasowo-przestrzennej? Propozycja nowej metody. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 23: 2018 s. 247–300, streszcz. pol.

2054. MIKSA Ewelina: Historia badań archeologicznych na Grunwaldzie w latach 1958–2020. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 83–100.

2055. MISIAK Tomasz: Archeoakustyka. Pomiędzy słuchaniem przeszłości a przepisywaniem historii. Archeoacoustics. Between

listening to the past and rewriting the history. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 165–173, streszcz. ang.

2056. MŁODKOWSKA-PRZEPIÓROWSKA Iwona: Od wykopalisk do inwestycji na Starym Rynku w Częstochowie. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 297–324, streszcz. ang.

2057. MUZOLF Przemysław: Nowe badania kurhanów na ziemi wieluńsko-sieradzkiej. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 43–60, streszcz. ang.

2058. ODKRYCIA nowych podwodnych stanowisk w Jeziorze Kromszewickim na Pojezierzu Kujawskim. [Aut.] Mateusz Popek, Patryk Banasiak, Paweł Stencel, Kamila Kociszewska, Marcin Nowakowski [i in.]. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 219–243, streszcz. ang.

2059. PRZEMOC, konflikt, wojna. Red. Maciej Dębiec, Sylwia Jędrzejewska. Wyd. 2 popr. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego; Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol. 4° ss. 234, il., mapy, streszcz. ang. (Wędrowki po Archeologicznych Śladach Dawnych Epok i Kultur Województwa Podkarpackiego).

Wyd. 1. 2018.

2060. PYDYN Andrzej: Gerard Wilke [ur. 1941] – jeden z twórców archeologii podwodnej w Polsce, badacz podwodnego dziedzictwa Ostrowa Lednickiego. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 9–11.

2061. RELIKTY średniowiecznej drewnianej zabudowy wzgórza zamkowego w Lublinie. Badania interdyscyplinarne i konserwacja. Pod red. Marty Stasiak-Cyran. Lublin 2020 Muzeum Nar. w Lublinie 4° ss. 139, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Żuk-Orysiak Jolanta: Wstęp s. 7; Żuk-Orysiak Jolanta: Introduction s. 8; Stasiak-Cyran Marta: Stan badań archeologicznych wzgórza zamkowego w Lublinie. Lata 1954–2010. Projekt 2019–2020 s. 11–27; Dzieńkowski Tomasz: Grody i gródki na pograniczu polsko-ruskim w X–XIV w. Drewniana zabudowa, infrastruktura i fortyfikacje s. 29–56; Niedźwiadek Rafał K., Tkaczyk Jacek: Relikty najstarszej zabudowy drewnianej wzgórza zamkowego w Lublinie – próba interpretacji i synchronizacji s. 57–88; Kozakiewicz Paweł, Borsuk Magdalena, Majcherek Tomasz: Badania interdyscyplinarne i konserwacja drewna archeologicznego ze wzgórza zamkowego w Lublinie s. 91–106; Krapiec Marek: Wyniki badań dendrochronologicznych drewna archeologicznego ze wzgórza zamkowego w Lublinie s. 107–112; Sady-Bugańska Agata: Wyniki analizy mchu użytego do uszczelniania konstrukcji drewnianych na terenie stanowiska Lublin-Zamek s. 113–117; Fotografie, archiwalia s. 118–139.

2062. SAMBORSKI Paweł, Mackiewicz Maksym, Myślecki Bartosz: Witostowice, pow. ząbkowicki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 264–270.

2063. SANTOK. Strażnica i klucz Królestwa Polskiego. Wyniki badań z lat 1958–1965. Red. Kinga Zamelska-Monczak. Warszawa 2019 IAiE PAN 4° ss. 501, il., mapa, streszcz. ang. + 1 płyta CD-ROM. (Origines Polonorum; t. 13).

Treść: Zamelska-Monczak Kinga: Wstęp s. 13–17; Zamelska-Monczak Kinga: Kompleks osadniczy w Santoku. Dzieje i metodyka prac archeologicznych s. 18–38; Piotrkowski Andrzej, Sydor Paweł, Żuk Tomasz: Badania geologiczne nad pierwotnym ukształtowaniem terenu s. 40–49; Paroń Aleksander: Dzieje Santoka w świetle źródeł pisanych s. 50–67; Zamelska-Monczak Kinga: Wczesnośredniowieczne poziomy osadnicze we wnętrzu grodu (G I–G VII) s. 70–108; Zamelska-Monczak Kinga: Wczesnośredniowieczne fazy osadnicze tzw. podgrodzia (P O–P 6) s. 110–131; Zamelska-Monczak Kinga: Umocnienia wczesnośredniowiecznego grodu w Santoku s. 132–142; Markiewicz Małgorzata: Wizualizacja wczesnośredniowiecznego grodu w Santoku s. 144–151; Indycka-Grabarczyk Agnieszka, Zamelska-Monczak Kinga: Pierzchnia ceramiczna s. 154–190; Zamelska-Monczak Kinga: Przedmioty z kości i poroża oraz z metali s. 192–224; Stępnik Tomasz: Wykorzystywanie surowca drzewnego s. 226–241; Wyganowski Rafał: Wybrane militaria s. 242–256; Sawicka Joanna: Zabytki ze szkła s. 258–275; Lisowska Ewa, Guńia Piotr: Przedmioty kamienne i ozdobne kamienie jubilerskie s. 276–286; Kowalska Anna Bogumiła: Przedmioty ze skóry s. 288–294; Cybulska Maria, Maik Jerzy: Tekstylia z Santoka w świetle analiz specjalistycznych s. 296–306; Humowicz Aleksandra: Przędzalnictwo s. 308–324; Osypińska Marta: Gospodarka zwierzętami we wczesnośredniowiecznym Santoku. Studium archeozoologiczne s. 326–346; Okuniewska-Nowaczyk Iwona: Palinologiczny zapis aktywności antropogenicznej w warstwach kulturowych santockiej osady przedgrodowej z VIII i IX w. s. 348–357; Sinkowski Stanisław: Osadnictwo pradziejowe i średniowieczne w okolicach Santoka w świetle wyników badań Archeologicznego Zdzjęcia Polski s. 358–367; Ignatowicz Izabela, Pytlak Małgorzata: Santocki kompleks osadniczy w późnym średniowieczu s. 368–382; Zamelska-Monczak Kinga: Santok we wczesnym średniowieczu – „regni custodia et clavis” s. 384–391; Summaries s. 393–413.

2064. SOŁTYSIAK Michał: Rozważania o narracji budowanej wokół argumentu: „w świetle archeologii”. Narration in historical archaeology built around the argument “in the light of archaeology”. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 349–379, streszcz. ang.

2065. STANOWISKO 4. Badania interdyscyplinarne. Pod red. Tadeusza Baranowskiego, Kaliny Skóry, Katarzyny Skrzyńskiej. Łódź–Warszawa 2020 Wydaw. IAiE PAN 4° ss. 288, il., streszcz. ang. (Przestrzeń osadnicza wczesnośredniowiecznego Radomia; t. 3).

Z treści: Kurasiniński Tomasz, Skóra Kalina: Wprowadzenie s. 7–11; Analizy archeologiczne materiałów z cmentarzyska wczesnośredniowiecznego: Wajda Sylwia: Przedmioty szklane s. 13–38; Bogucki Mateusz: Monety s. 39–48; Płaza Dominik Kacper: Materiały metaliczne s. 49–52; Maik Jerzy, Wtorkiewicz-Marosik Emilia: Pozostałości tekstyliów s. 53–58; Analizy bioarcheologiczne, fizyko-chemiczne i paleośrodowiskowe: Bobrowska Beata, Kapla Wiesław: Analiza antropologiczna s. 59–102; Borkowska Beata: Charakterystyka odontologiczna s. 103–126; Lasota-Moskalewska Alicja: Szczątki zwierzęce s. 137–155; Miraś Ireneusz, Kaczyński Bartłomiej: Materiały z cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza s. 207–247; Baranowski Tadeusz, Skrzyńska Katarzyna: Uwagi końcowe s. 249–255.

2066. STROBIN Anna: Niepublikowane materiały z cmentarzyska w Żukczynie, powiat gdański (dawn. Suckschin, Kr. Danziger Höhe) w świetle archiwum Józefa Kostrzewskiego. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 71: 2020 s. 269–287, streszcz. ang.

Z 1912 r., w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze.

2067. SZCZEPANIK Paweł: Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w latach 2017–2018 przy ulicy Podzamcze w Bytowie. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 129–148.

2068. ŚREDNIOWIECZNY system obronny miasta Poznania. Fragment odcinka północnego. Wyniki badań archeologicznych. Pod red. Piotra Pawlaka. Poznań 2018 Muzeum Archeol. w Poznaniu 4° ss. 314, nlb. 3, tabl. 1, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Poznaniu.

Tyt. równol.: Medieval defensive system of the city of Poznań. A fragment of the northern section. Results of archaeological research.

Treść: Przedmowa s. 7–10; Pawlak Piotr: Zagadnienia wprowadzające s. 11–16; Wyniki badań archeologiczno-architektonicznych s. 17–42; Podsumowanie s. 43–50; Paterczyk Natalia: Ceramika naczyńowa s. 51–132; Wolff Paweł: Ceramika budowlana s. 133–138; Kafle s. 139–174; Kufel Robert: Wyroby szklane s. 175–242; Walkiewicz Bogdan: Fajki gliniane s. 243–246; Bartkowiak Zbigniew: Monety i inne przedmioty s. 247–250; Inne przedmioty zabytkowe s. 251–256; Makowiecki Daniel: Nowe materiały archeozoologiczne s. 257–274; Wrzesińska Anna: Ekspertyza antropologiczna kości ludzkich s. 275–276; Kasprzak Małgorzata, Mrozek-Wysocka Małgorzata: Wynik analiz zapraw murarskich s. 277–308; Zakończenie s. 309–310; Bibliografia s. 310–314; The medieval defensive system of the city of Poznań. A fragment of the northern section. Results of archaeological research s. 315–316.

2069. WCZESNOŚREDNIOWIECZNE i nowożytne cmentarzysko w Pniu. Early medieval and early modern burial site in Pień. Red. Dariusz Poliński; tł. Kamila Karykowska. Toruń 2020 Wydaw. Edukacyjne „Akapit” s.c.; Jagielloński Inst. Wydawniczy; Europejska Fund. „Pamięć i Dziedzictwo” 4° ss. 487, nlb. 1, il. Europejska Fund. „Pamięć i Dziedzictwo”, Inst. Archeol. UMK w Toruniu.

Treść: Poliński Dariusz: Od redakcji. From the editor s. 7–12; Poliński Dariusz, Błaszczak Dariusz: Wprowadzenie. Introduction s. 13–22; Bienias Dorota, Poliński Dariusz: Charakterystyka wybranych elementów środowiska przyrodniczego. Characteristics of selected elements of natural environment s. 23–29; Poliński Dariusz: Tło kulturowo-historyczne. Cultural-historical background s. 31–46; Poliński Dariusz: Historia badań. History of research s. 47–60; Cmentarzysko wczesnośredniowieczne. Early medieval burial site: Błaszczak Dariusz: Wielkość i rozplanowanie. Site and arrangement s. 63–65; Błaszczak Dariusz: Charakterystyka grobów. Graves characteristics s. 65–80; Drozd-Lipińska Alicja: Charakterystyka pochówków. Characteristics of burials s. 80–89; Błaszczak Dariusz: Wyposażenie zmarłych. Grave goods s. 89–142; Błaszczak Dariusz: Chronologia. Chronology s. 142–146; Cmentarzysko nowożytne. Early modern burial site: Poliński Dariusz, Drozd-Lipińska Alicja: Wielkość

i rozplanowanie. Site and arrangement s. 149–152; Poliński Dariusz, Drozd-Lipińska Alicja: Charakterystyka grobów. Graves characteristics s. 152–167; Drozd-Lipińska Alicja: Charakterystyka pochówków. Characteristics of burials s. 167–197; Poliński Dariusz: Wyposażenie zmarłych. Grave goods s. 197–209; Poliński Dariusz: Fragmenty naczyń ceramicznych. Fragments of ceramic vessels s. 209–211; Poliński Dariusz: Chronologia. Chronology s. 212–223; Poliński Dariusz: Inne obiekty kulturowe. Other culture features s. 225–247; Poliński Dariusz: Znaleźiska luźne. Stray finds s. 249–254; Próba interpretacji przynależności społecznej, etnicznej i religijnej osób pochowanych na cmentarzysku w Pniu. An attempt to interpret social, ethnic and religious affiliations of individuals buried in Pień cemetery: Błaszczak Dariusz: Wczesne średniowiecze. The early Middle Ages s. 257–275; Poliński Dariusz: Nowożytność. Early modern period s. 275–287; Poliński Dariusz: Uwagi końcowe. Final comments s. 289–294; Błaszczak Dariusz, Drozd-Lipińska Alicja, Poliński Dariusz: Katalog grobów. List of graves s. 295–353; Makowiecki Daniel, Janeczek Maciej: Depozyt szkieletowy wczesnośredniowiecznego konia z rejonowości Pień, gm. Dąbrowa Chełmińska, stan. 9. Skeletal deposit of the early medieval horse in Pień, Dąbrowa Chełmińska commune, site 9 s. 357–366; Grupa Małgorzata: Tkaniny z cmentarzyska w Pniu, gm. Dąbrowa Chełmińska. Textiles from burial site in Pień, Dąbrowa Chełmińska commune s. 367–382; Kołyżko Marek: Problematyka konserwatorska przedmiotów stanowiących wyposażenie grobów na cmentarzu w Pniu, gm. Dąbrowa Chełmińska. Conservation issues related to grave goods deposited in graves in Pień burial site, Dąbrowa Chełmińska commune s. 383–398; Czyżewski Łukasz: Dokumentacja fotogrametryczna i pozadokumentacyjne zastosowania fotogrametrii oraz modelowania 3D na stanowisku wielokulturowym 9 w Pniu. Photogrammetric documentation and non-documentary applications of photogrammetry and 3D modelling on multi-culture site 9 in Pień s. 399–424.

2070. WELC Fabian: Geoarcheologia – nowa specjalizacja badawcza w Instytucie Archeologii UKSW. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 398–404.

2071. [WOJCIECHOWSKA Iwona, SzereMETA Mateusz]: Do szwajcyrki pasji doprowadzeni. Stargardzki kwartał XXVIII w świetle badań archeologicznych. Tekst Iwona Wojciechowska, Mateusz Szeremeta. Stargard 2020 Muzeum Archeol.-Hist. 8° ss. 28, nlb. 4, il.

2072. WRONIECKI Piotr: Biskupin... i co z tego? Wiedza totalna w kontekście rozwoju prospekcji archeologicznej. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 59–80, streszcz. ang.

2073. ZIELENIEWSKA-KASPRZYCKA Marzena, Wroniecki Piotr: Nieinwazyjne badania krajobrazu archeologicznego wokół miasta Ryczywół w powiecie koziennickim. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 211–217, streszcz. ang.

2074. ŻRÓDŁA archeologiczne w rejonie Parku Kulturowego Wietrzychowice. T. 1: Prospekcje nieinwazyjne i abiotyczne elementy środowiska geograficznego. Archeological sources in the region Wietrzychowice Culture Park. T. 1: Non-invasive prospection and

abiotic elements of geographical environment. [Aut.]: Piotr Papiernik, Joanna Wicha, Rafał Brzejszczak, Piotr Kittel, Piotr Wroniecki; przy współud. Michała Janowskiego [i in.]. Łódź

2020 Fund. Badań Archeol. Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego; Muzeum Archeol. i Etnogr. 4° ss. 475, nlb. 1 k. tabl. złożona luzem, il., mapy, streszcz. ang.

10. NAUKI O SPOŁECZEŃSTWIE

a) Socjologia

Zob. poz. 2822, 7287, 8271, 8318, 9623.

2075. CHOCZYŃSKI Marcin: Lubelsko-warszawska szkoła socjologii religii. Rozważania na temat ciągłości myśli naukowej na ATK i UKSW. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 11: 2020 s. 55–66, streszcz. ang.

Akademia Teologii Katolickiej i Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; XX–XXI w.

2076. CYMBROWSKI Borys: Marksowskie inspiracje Wernera Sombarta i ich wpływ na rozwój socjologii historycznej. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 11: 2020 s. 107–118, streszcz. ang.

2077. HISTORIA kobiet czy historie kobiet? Red. Ewa Chabros, Agnieszka Klarman. Warszawa–Wrocław 2019 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 254, il., streszcz. ang. (Kobiet Historie Odzyskane).

Treść: Chabros Ewa, Klarman Agnieszka: Wstęp s. 7–10; Kulak Teresa: Uwagi o rozwoju badań nad przeszłością kobiet polskich w XIX i XX w. (w kontekście działalności Komisji Historii Kobiet Komitetu Nauk Historycznych PAN) s. 11–28; Kozaczyńska Beata: Obraz kobiety matki w obozie przejściowym w Zamościu (1942–1943) s. 29–38; Bereszyński Zbigniew: Kobiety w komunistycznym aparacie bezpieczeństwa. Mechanizmy kariery oraz charakterystyka pełnionych funkcji na przykładzie Śląska Opolskiego w latach 1945–1990 s. 39–90; Płonka-Syroka Bożena: Kariery naukowe kobiet na Wydziale Lekarskim i Farmaceutycznym Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej oraz Akademii Medycznej we Wrocławiu w pierwszym ćwierćwieczu po zakończeniu II wojny światowej. Trzy wybrane przykłady s. 91–108; Klónczyński Arnold: Dlaczego nie płacesz? Postawy Polek, emigrantek w Szwecji wobec sytuacji w kraju w latach 1980–1985 s. 109–120; Czarnaeka Dominika: W służbie patriarchalnych schematów: figura kobieca w polskiej sztuce pomnikowej (1945–1956) s. 121–130; Stasiewicz Agnieszka: Zagadnienia falerystyczne i weksylogiczne w działalności Ligi Kobiet w latach 1945–1989. Zarys problematyki s. 131–156; Świętochowska Emilia: Kochana redakcja, droga Ligo... Problemy kobiet na łamach prasy kobiecej i w dokumentach partyjnych w latach siedemdziesiątych XX wieku. Zarys problematyki s. 157–168; Ciosek Monika: Relacje biograficzne jako źródło do historii życia i działalności kobiet konsekrowanych w PRL s. 169–188; Popławska-Suś Aneta: Położenie kobiet w małżeństwach mieszanych – casus małżeństw polsko-niemieckich w latach 1945–1989 na Pomorzu Zachodnim s. 189–204; Sochacka Urszula: Stare dziewczynki s. 205–214.

2078. JAKOŚĆ pracy a stan więzi społecznych. Monografia poświęcona pamięci

prof. Władysława Jachera [1931–2009] w dieśiątą rocznicę śmierci. Pod red. Łukasza Trembaczewskiego. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 251, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; 4003).

Z treści: Mariański Janusz: Praca ludzka jako wartość moralna a więzi społeczne (w nawiązaniu do myśli Profesora Władysława Jachera) s. 15–36; Wolski Aleksander: Badania społeczne Odry w dorobku profesora Władysława Jachera s. 209–222; Trembaczewski Łukasz: Socjologiczne aspekty badań górnictwa węgla kamiennego s. 223–251.

2079. KONSTAŃCZAK Stefan: Adam Schaff [1913–2006] w roli „reformatora” polskiej socjologii. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 11: 2020 s. 29–54, streszcz. ang.

2080. KULA Marcin: Trzeba znać zasoby symboli. Wykłady z socjologii historycznej. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW 8° ss. 414, nlb. 1. (Biblioteka Iberyjska).

2081. MACHALEK Małgorzata: Transition of Polish countryside in the years 1918–1989. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 253–278.

2082. MAJER Andrzej: Miasto według socjologii. Wybrane tematy. Łódź 2020 Wydaw. UŁ plik tekstowy PDF (2,48 MB). (Interdyscyplinarne Studia Miejskie).

2083. O KOBIEtach. Biograficzne i społeczne wymiary kobiecości. Pod red. Anny Kargol. Kraków 2020 Zakł. Wydawniczy Nomos 8° ss. 224, nlb. 1, il.

Treść: Kargol Anna: O kobietach. Biograficzne i społeczne wymiary kobiecości s. 7–12; Waniek Danuta: Aktywność kobiet w organizacjach wojskowych i paramilitarnych na terenie Małopolski w czasie I wojny światowej s. 13–36; Kargol Anna: Honorata Gałęcka-Strugowa w latach Wielkiej Wojny (listy Honoraty Gałęckiej do Andrzeja Struga [Tadeusza Gałęckiego] na front wołyński) s. 37–54; Cieślak Agnieszka J.: Wanda, żona Leona. Wanda Maria z Zieleniewskich Wasilewska (1874–1958) s. 55–70; Patocka-Sigłowsy Urszula, Rzeczycka Monika: Nowa Era – nowa Pol(s)ka. Polskie „ezoteryki” – budowniczyne II RP s. 71–100; Chowaniec Urszula: The unspoken in „Sabina’s whole life” by Helena Boguszewska. About women’s fiction, autobiographical writing and „écriture Melancolique” s. 101–122; Frątczak Anna: Esther Frumkin: socjalizm i jidyszkajt s. 123–138; Preizner Joanna: O stanie wojennym z kobiecej perspektywy. „Wigilia ’81” Leszka Wosiewicza s. 139–160; Vall Marta du, Wojniak Justyna, Majorek Marta: Polka = wybitna badaczka? Promocja osiągnięć uczonych Polek na przykładzie działalności

Fundacji „Kobiety Nauki – Polska Sieć Kobiet Nauki” s. 161–188; Binswanger-Stefańska Elżbieta: Iwona Siwek-Front: Wyzwolone s. 189–196; Potocka Ewa: Grzenda.pl s. 197–220.

2084. OSSOWSKI Stanisław: *Dzienniki*. T. 1: 1905–1939. Oprac. Róża Sułek. Warszawa 2019.

Rec.: Kazmierczak Jan, *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 11: 2020 s. 131–133.

2085. PRAWA kobiet dawniej i dziś. W 100-lecie nadania praw wyborczych kobietom w Polsce. Pod red. Agnieszki Teterycz-Puzio, Wandy Kamińskiej; we współpr. z Patrycją Osiną. Słupsk 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 251, nlb. 5, il., streszcz. ang. Akad. Pomorska w Słupsku.

Z treści: Wstęp s. 5–8; Teterycz-Puzio Agnieszka: Regency of Piast Duchesses – Mothers’ Government on Their Sons Behalf s. 9–18; Jędrzejewska Patrycja: Nowe wzorce zachowań księżnych w XIII wieku na przykładzie księżniczek węgierskich: Kingi, Jolenty-Heleny i Gryfyny s. 19–32; Żukowska Justyna: Pozycja wdów w Polsce nowożytnej s. 33–48; Borysiewicz Mariusz: Kobiety Dalekiego Wschodu oraz ich prawa w oczach Polaków na początku XX wieku s. 49–68; Jankiewicz-Brzostowska Monika: Kształcenie artystyczne kobiet w Galicji przed 1918 rokiem – kursy im. Adriana Baranieckiego oraz szkoły Toli Certowickówny i Marii Niedzielskiej s. 69–94; Głiszczyńska Joanna: Kobiety w Polsce międzywojennej – czy uzyskanie praw wyborczych poprawiło ich sytuację? s. 95–106; Nossowska Małgorzata: Francuzka w działaniu. Problemy francuskiego ruchu kobiecego w okresie międzywojennym s. 107–126; Szymańska Katarzyna: Pomorskie wiedzmy i czarownice w kulturze i literaturze s. 127–144; Kamińska Wanda: Polka i jej prawa wyborcze. Refleksja nad punktem przecięcia historii, polityki i kultury s. 209–228; Bibliografia s. 229–251.

2086. SAKSON Andrzej: *Nowe społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych (1945–2020)*. Poznań 2020 UAM. Wydaw. Nauk. Wyzd. Nauk Polit. i Dziennikarstwa 8° ss. 225, nlb. 1.

Rec.: Tomkiewicz Ryszard, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 448–451.

2087. ŚMIECHOWSKI Kamil: How do local conditions inform socio-political language? The Concept of “intelligentsia” in Łódź press before the mid-twentieth century. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 135–163, streszcz. ang.

2088. TELLING the great change. The process of the systemic transformation in Poland in biographical perspective. Ed. by Kaja Kaźmierska, Katarzyna Waniek. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 648, nlb. 1.

Treść: Burski Jacek, Wygnańska Joanna: Introduction: “Telling the Great Change...” s. 13–32; Kaźmierska Kaja: Methodological note s. 33–48; Kaźmierska Kaja: Winners and losers of the process of transformation as an etic category versus an emic biographical perspective s. 49–78; Filipowski Piotr: Narrative agency and structural chaos. A biographical-narrative case study s. 79–102; Wygnańska Joanna: From PPR to systemic transformation s. 103–114; Życzyńska-Ciołek Danuta: The experience of

systemic transformation in contemporary biographical narratives of older Poles s. 115–142; Golczyńska-Grondas Agnieszka: Social innovators in coping with social problems – PPR, systematic transformation, and new Poland s. 143–170; Dopierała Renata: Life of things from the perspective of the Polish systemic transformation s. 171–194; Kaźmierska Kaja: Paradoxes of ideological privileges – a case study of a female textile worker from Łódź s. 195–228; Waniek Katarzyna: The process of acquiring and developing a critical attitude towards the socialist regime in Poland s. 229–250; Wygnańska Joanna: A new logic of power, old biographical patterns of action. Case study of Weronika’s life history s. 251–280; Golczyńska-Grondas Agnieszka, Waniek Katarzyna: Transforming opportunity structures: biographical chance, hopes, illusions, and dead-ends s. 281–296; Waniek Katarzyna: Biographical traps of the transformation process – cohort 1980. The potentials of disorder and suffering in the experiences of young Polish women entering social worlds of art, medicine, and academia s. 297–348; Burski Jacek: Transformation and the biographical experiences of healthcare workers s. 349–384; Burski Jacek, Waniek Katarzyna: “Twist of fate”: declining and rising lines of occupational career in the biographical experiences of two engineers s. 385–424; Kaźmierska Kaja: Biographical resources: family and social networks s. 425–442; Golczyńska-Grondas Agnieszka, Potoczna Małgorzata: A trap of systemic changes – Pola’s biographical drift s. 443–474; Wygnańska Joanna: Narratives rooted in family “milieu”. Case studies of Agnieszka and Paweł focused on the family thread as the biographical resource and main story-line s. 475–522; Burski Jacek, Wygnańska Joanna: A biographical experience of the yard as a symbolic biographical resource s. 523–562; Kaźmierska Kaja: (Re)creating bonds in the local environment – a contrastive comparison of two life strategies s. 563–588; Kaźmierska Kaja, Waniek Katarzyna: Conclusions – understanding transformation as a social change s. 589–600.

Toż plik tekstowy PDF (3,83 MB).

2089. W STULECIE metody biograficznej. Refleksje i przykłady badań z perspektywy polsko-frankofonij. Red. Elżbieta Dubas, Aneta Słowik. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 231, streszcz. ang. (Biografia i Badanie Biografii; t. 7).

Treść: Dubas Elżbieta: Wstęp. Wprowadzenie do tematyki tomu s. 7–9; Dubas Elżbieta: O historii polsko-frankofonij projektu badań biograficznych s. 10–16; Pineau Gaston: Metoda biograficzna i historia życia jako podejście badawcze, działanie i kształcenie. Dotychczasowe tendencje i nowe perspektywy s. 19–42; Delory-Momberger Christine: Biografia – nowa konfiguracja stosunku jednostki do otoczenia społecznego s. 43–54; Węliczko Paula: Biografia naukowa i antropologiczna. Kontynuacja metody biograficznej czy zapowiedź nowej humanistyki? s. 55–70; Lani-Bayle Martine: Opowieści biograficzne i ich przyszłość – ważąc słowa s. 71–84; Słowik Aneta: Poradnicza biografia Floriana Znanieckiego [1882–1958] s. 85–95; Czernańska Olga: Badania biograficzne a edukacja s. 99–105; Dominicé Pierre: Przemysłuć historię życia za pomocą historii wieku życia s. 107–115; Dubas Elżbieta: W edukacyjnej przestrzeni biografii – biografia jako poznanie człowieka s. 117–126; Niewiadomski Christophe: Badania biograficzne a wspomaganie zapisu badawczego s. 127–145; Desmarais Danielle: Droga edukacyjna i potencjał heurystyczny podejścia biograficznego: wyzwania badawcze, edukacyjne i interwencyjne s. 147–161; Bernard Marie-Claude, Demba Jean-Jacques, Gbetkonm Ibrahim, Lavoise Isabelle: Bogactwo metody biograficznej zastosowanej w obszarze szkolnym s. 163–175; Bugaj Tomasz: Współczesny humanistyczny Floriana Znanieckiego jako główny postulat kulturoznawczych badań terenowych w krajach byłego ZSRR s. 179–193; Pawlaczyk Angelika: Sposoby wykorzystania metody biograficznej w badaniach języka i kultury staroobrzędowców

mieszkających w Polsce s. 195–206; Szczygiel Przemysław: Uczenie się buntowniczką na przykładzie narracji: „...z czasem coraz bardziej zdawałem sobie sprawę jak bardzo te manifestacje są na rękę systemowi” s. 207–220; Silva Fernanda Priscila Alves da, Costa Livia Alessandra Fialho da: Autobiografie kobiet uprawiających prostytucję: opowieści socjalizacyjne, rodzinne oraz projekty budowane w „bitwie” życia s. 221–231.

b) Etnografia

Zob. poz. 1499, 2828, 2911, 2945, 3329, 4145, 4438, 5002, 6263, 7500, 7618, 7641, 7833, 8305, 9439, 10108.

2090. 50-LECIE Zespołu Śpiewaczego „Jurtenka”. Ciotusza Nowa–Susiec 2020 Gm. Ośr. Kultura 8° ss. 84, il.

W Ciotuszy Nowej, l. 1970–2020.

2091. ANTROPOLOGICZNE wędrowki po „miejscach” bliskich i dalekich. Księga jubileuszowa dla Profesor Iwony Kabzińskiej. Pod red. Dagnosława Demskiego, Jarosława Derlickiego i Anny Woźniak. Warszawa 2020 IAiE PAN; Kom. Badań Etnologicznych PAN 8° ss. 272, il., streszcz. ang.

Z treści: Jasiewicz Zbigniew: O narodzie i grupach etnicznych u Oskara Kolberga s. 69–84; Engelking Anna: Wśród żywych i zmarłych w białoruskim terenie (rejon lidzki, listopad 1993). Z notatnika etnografki s. 107–120; Derlicki Jarosław: Wśród „koniunkturalnych Polaków”? Polskość i organizacje polonijne w Moldawii s. 121–136; Nadolska-Styczyńska Anna: Polki w świecie muzułmańskim. Z badań sondażowych nad życiem codziennym tutejskiej Polonii s. 137–158; Kafar Marcin: Iwona Kabzińska – szkic do portretu. Inspiracje kubistyczne s. 173–188; Klonder Andrzej: Testamenty szlachty z dawnej Rzeczypospolitej. Historyk w poszukiwaniu odpowiedzi na pytania antropologiczne s. 211–220; Zielińska Anna: Biografie językowe w korpusie polsko-niemieckiego bilingwizmu s. 221–232; Krawowska Helena: Obrzędowa leksyka w polskich rodzinach na Bukowinie karpackiej. Narodziny i chrzest dziecka s. 233–244.

2092. BARANOWSKI Bohdan: Pożegnanie z diabłem i czarownicą. Poznań 2020 Replika 8° ss. 332, nlb. 2, tabl. 16, il.

XV–XX w.

2093. BARAŃSKI Janusz: Spiski regionalizm. Uwagi o tradycji, dziedzictwie i metakulturowości. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 246–275, streszcz. ang.

2094. BASIŃSKI Mateusz: Cymper w wioskach pod Zbąszyniem. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 136–139.

Tradycyjny korowód w ostatnią niedzielę karnawału w przeszłości i obecnie.

2095. BOJKOWSZCZYŻNA. Pogranicze czasów i przestrzeni. Pod red. Tadeusza Baraniuka. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 378, il. Inst. Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniw. Warszawskiego.

Treść: Baraniuk Tadeusz: Wprowadzenie. Bojkowszczyzna jako kraina pogranicza s. 9–14; Dziwani Barbara: „Chlib u wsiomu roller”. O miejscu chleba w kulturze bojkowskiej s. 15–40; Holler Ewa: Zebrczy, czyli młodzi bracia Jezusa Chrystusa s. 41–60; Zadróżna Magdalena: Niewola u krowiego ogona – o pasterstwie na Bojkowszczyźnie s. 61–88; Pikula Jan: Matki (dawn. Matków). Konflikt a tożsamość s. 89–110; Jelonek Aleksandra: Ci, którzy wyjeżdżają – ci, którzy zostają. Migracje zarobkowe a funkcjonowanie rodziny na bojkowskiej wsi s. 111–134; Byrska Marta: „Świąty Weczir” – Narracje, doświadczenie, model etnograficznej reprezentacji s. 135–162; Jabłońska Jagoda: Modlitwa w życiu lokalnej wspólnoty wiernych s. 163–188; Mirosz Agata: Cykl narodzinowy i kreowanie losu dziecka s. 189–214; Kościeszka Katarzyna: „Spojrzenie z oddali” – opowieść o śmierci s. 215–236; Gajc Agnieszka: Cmentarze na Bojkowszczyźnie jako miejsca pamięci s. 237–262; Linnik Krzysztof: Sny – spotkania z „tamtym” światem s. 263–282; Rybus Agata: „Každy majster szczoś znaje”. Rzecz o bojkowskich cieślach s. 283–306; Chromik Bartłomiej: Bohaterowie prawie mityczni. Narracje z Bojkowszczyzny s. 307–324; Walczak Gaweł: Historie leśne: człowiek i natura na Bojkowszczyźnie s. 325–342; Strojnowski Piotr: Drogi ludzie, ludzie drogi. O wędrownkach mieszkańców Bojkowszczyzny przez życie i świat s. 343–370.

2096. BRONISŁAW Piłsudski [1866–1918]. W stulecie śmierci. W stronę Niepodległej. Materiały pokonferencyjne. On the centennial of his death. Towards an independent homeland. Proceedings of the conference. Red. Ed. by Anna Król, Wioletta Laskowska-Smoczyńska. Kraków 2020 Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha 4° ss. 287, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Materiały z konferencji nauk., Kraków–Żory, 18–20 X 2018 r.

Z treści: Laskowska-Smoczyńska Wioletta, Król Anna: O publikacji. About the publication s. 8–13; Majewicz Alfred F.: Czterdzieści trzy lata badań nad zyciem i spuścizną Bronisława Piłsudskiego – dokonania i osiągnięcia, niepowodzenia i perspektywy – au lieu d’une introduction. Forty three years with and on Bronisław Piłsudski – triggering, breakthroughs, results, prospects (refreshing our memories) s. 18–57; Król Anna: Ajnowie, górale i Bronisław Piłsudski. Bronisław Piłsudski 2018. Refleksje i pytania na marginesie wystawy. The Ainu, the Góral and Bronisław Piłsudski. Bronisław Piłsudski in 2018: some reflections and questions prompted by the exhibition s. 58–69; Buchalik Lucjan: Przedmiot jako świadek zmian w kulturze. Exhibit as a witness to cultural changes s. 78–95; Bielajewa-Saczuk Weronika, Sokolow Andriej: Zbiory Bronisława Piłsudskiego w Muzeum Antropologii i Etnografii im. Piotra Wielkiego (Kunstkamerze). The collections of Bronisław Piłsudski in the Peter The Great Museum of Anthropology and Ethnography (the Kunstkamera) s. 96–111; Kozak Anna: Zakopiańska kolekcja Bronisława Piłsudskiego. The Zakopane collection of Bronisław Piłsudski s. 112–125; Król Anna: Ajnowie i Inni. Fotografie ze zbiorów syberyjskich Bronisława Piłsudskiego w Zakładzie Antropologii Instytutu Zoologii i Badań Biomedycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. The Ainu and Others. Photographs from Bronisław Piłsudski’s Siberian collection at the Department of Anthropology of the Jagiellonian University’s Institute of Zoology and Biomedical Research s. 126–163; Sawada Kazuhiko: Nowe materiały dotyczące Bronisława Piłsudskiego odnalezione w polskich archiwach i bibliotekach. Newly found materials on Bronisław Piłsudski in Polish archives and libraries s. 164–175; Schmidt Stefan: Etnografia jaźni na zesłaniu. Bronisław Piłsudski oczami literaturoznawcy. Ethnography of the exiled self. Bronisław Piłsudski from a literary scholar’s point of view s. 176–193; Bułhakowa Tatiana: Piłsudski jako odkrywca szamanicznej leksyki nanajskiej. Piłsudski as a discoverer of Nanai shamanic

lexica s. 218–225; Dal Corso Elia: Struktury posiłkowe w języku ajnuskim wyspy Sachalin: dane z korpusu Piłsudskiego. A revision of the “auxiliaries” class of Sakhalin Ainu: data from the Piłsudski corpora s. 226–247; Onyszkiewicz Danuta: Bronisław Piłsudski w epoce cyfrowej. Poszukiwanie nowych świadectw na temat jego podróży. Bronisław Piłsudski in the digital age and my search for new evidence about his journey s. 248–265; Inoue Koichi: Piłsudskiana japonica 2018. Upamiętnienie stulecia śmierci Bronisława Piłsudskiego. Piłsudskiana japonica in 2018. Commemorating the centennial of Bronisław Piłsudski's death s. 266–273; Ando Atsushi: Uroczystości upamiętniające Bronisława Piłsudskiego zorganizowane w ostatnim czasie w Hokkaido. Recent memorial events in Hokkaido dedicated to Bronisław Piłsudski s. 274–283; Rokosz Mieczysław: Upamiętnienie Bronisława Piłsudskiego tablicą. Bronisław Piłsudski commemorated with a plaque s. 284–287.

2097. [BUKOWSKI Tadeusz Grosek] Bukowski-Grosek Tadeusz: Widowiska sceniczne z Podhala wzynte. Kościelisko 2020 Zakł. Poligraficzny „MK” 4° ss. 163, il.

2098. CHARYTONIUK Julita Monika: „Pierwszy wieczór Wielkiej Nocy z Konopielką pójdą chłopcy” – o wiosennych pieśniach życzących z okolic Knyszyna. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 2: 2017 s. 44–56.

2099. [CHEŁMIŃSKA-ŚWIĄTKOWSKA Jadwiga: Strój łowicki. Plansze barwne Jerzy Karolak. Łowicz 2020 ZPCh „Sztuka Łowicka” 4° ss. 63, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., ros. Reprint, wyd. oryg.: Lublin 1953.

2100. CHEŁMIŃSKA-ŚWIĄTKOWSKA J[adwiga]: Wycinanka łowicka. Łowicz 2020 ZPCh „Sztuka Łowicka” 8° ss. 54, nlb. 1, il., streszcz. fr.

Reprint, wyd. oryg.: Lublin 1950.

2101. CZABAŃSKA-ROSADA Małgorzata: Podania i opowieści ludowe z Międzyrzecza, Skwierzyny i Międzychodu. Raport ze stanu badań. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 8: 2020 s. 71–82, streszcz. ang., niem., ros.

2102. DAKOWICZ Dorota: Domy z polan opałowych we wsi Płoskie w gminie Zabłudów (inventaryzacja). *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 209–220, streszcz. ang.

XX w.

2103. DĘBSKA Danuta: Wesele rawskie. Rawa Mazowiecka 2020 Wydaw. Roster 8° ss. 218, il., nuty.

2104. DROŻDŻ Anna: Re/konstrukcje codzienności. Przeszłość w materiałach źródłowych Polskiego Atlasu Etnograficznego. Gdańsk 2020 Wydaw. Nauk. Katedra 8° ss. 413, il., mapy.

XIX–XX w.

2105. DUDEK Aleksandra: Symbolika w ludowych pieśniach pienińskich. Ekwiwalentyzacja, czy paralela. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 5–23.

2106. ECHAUST Karolina: Bartnictwo w kontekście ekologii kulturowej i ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego – refleksje po badaniach pilotażowych. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 58: 2019 s. 159–170.

2107. FARON Barbara: Strachy naszego dzieciństwa, czyli o czarownicach i urokach. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 26–31.

2108. FOLKLOR dziecięcy. Między tradycją a współczesnością. Red. nauk. Teresa Smolińska. Nowy Sącz 2018.

Rec.: Kaczmarek-Gwóźdź Bożena: Od samorodnej twórczości dzieci do widowiska scenicznego: przemiany folkloru dziecięcego. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 3 s. 67–71.

2109. GACEK Gabriela: Ekspansja tradycyjnej muzyki podhalańskiej na północ. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 326–347, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

2110. GRAFF-HÖFGEN Gisela: Śląskie koronki. Dokumentacja śląskiego koronkarstwa klockowego i igielkowego. Schlesische Spitzen. Eine Dokumentation über die schlesische Klöppel- und Nadelspitzenherstellung. Opole 2020 Tow. Społ.-Kult. Niemców na Śląsku Opolskim 8° ss. 152, il.

Tekst równol. niem., pol.

Praca z 1974 r.

2111. GRUSZEWSKI Robert: Zamieszkiwanie na wsi – tradycja a współczesność. Projekt wnętrza zabudowy wiejskiej na przykładzie zespołu folwarcznego na wsi Działosze. Poznań 2019 Uniw. Artystyczny. Wydz. Architektury Wnętrz i Scenografii plik tekstowy PDF (99,1 MB).

2112. HERÓDEK. Nowy mit. Red. nac. Maja Spychaj-Kubacka. Jabłonka 2019 Stow. Rozwoju Orawy 4° ss. 510, nlb. 1, il.

Z treści: Liškiewicz Małgorzata: Heródek lipnicki, Karol Wójciak, (1892–1969) s. 13–20; Liškiewicz Małgorzata: Heródkowa Orawa s. 21–38; Bujak Jan: Heródek artysta z Lipnicy Wielkiej s. 44–46; Kłobuszowska Bożena: Karol Wójciak Heródek. Portret ludowego artysty s. 47–58; Głosy tustela s. 91–196; Nowy mit s. 197–336; Głosy stamtąd [!] s. 337–380; Album s. 381–442; Konteksty s. 443–500; Wystawy s. 501–506.

2113. JACKOWSKI Jacek: Najstarsze za- bytki fonograficzne dokumentujące polską muzykę tradycyjną. Przegląd wybranych źródeł w świetle współczesnych kwerend

i badań. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 6–32.

Nagrania z l. 1904–1932.

2114. JAŁBRZYKOWSKA Anna: „Gawędy o utraconym gnieździe – Boży rok”. Wspomnienia Anny Jałbrzykowskiej z Ujazdu. [Wyd.] Karolina Grodziska, Maria Radziszewska. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 141–168, streszcz. ang., ros.

Wspomnienia A. Jałbrzykowskiej (1908–1990) o życiu w Ujeździe i corocznych obyczajach świątecznych.

2115. JANASZAK Michalina, Dziubata Karolina: Kapela rodziny Orlików. Przekazywanie i ochrona muzycznego dziedzictwa Ziemi Szamotulskiej. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 3: 2018 [dr.:] 2019 s. 64–74.

Zespół stworzony w okresie międzywojennym przez potomstwo Józefa (zm. 1920) i Wiktorii z Budychów (1870–1932).

2116. JANKIEWICZ Bartłomiej: Analiza haftu kociewskiego. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 134–148, streszcz. ang.

XX w.

2117. JEŁOWICKI Arkadiusz: Ukraińskie i etnograficzne dziedzictwo kulturowe w Polsce – dwa spojrzenia muzealnika i etnologa. *Museion Poloniae Maioris*. T. 5: 2018 s. 170–182, streszcz. ang.

2118. JOHNS Andreas: Baba Jaga. Tajemnicza postać słowiańskiego folkloru. Tł. z jęz. ang. Katarzyna Byłów. Owidz–Konarzyny 2020 Muzeum Mitologii Słowiańskiej; Stow. Ekologiczno-Kulturalne „Wspólna Ziemia” 8° ss. nlb. 4, 551, nlb. 1. (Biblioteka Muzeum Mitologii Słowiańskiej; z. 2).

XVIII–XXI w.

2119. KALINOWSKA Dorota: Odrodzenie i zmierzch hafciarstwa ludowego na Kujawach Wschodnich (1950–2020). *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 18: 2020 s. 81–98.

2120. KIELAK Olga: Kupno i sprzedaż zwierząt domowych w polskiej kulturze ludowej. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 4/5 s. 95–108, streszcz. ang.

2121. KIEROŃ Paweł: Trzony kuchenne-grzewcze w tradycyjnym budownictwie chłopskim w okolicach Złoczewa. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 29–42, streszcz. ang.

2122. KLEINROK Aleksandra: Znaczenie kinematografii dla polskich badań nad tańcem

ludowym. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 2: 2017 s. 85–90.

System notacji ruchu wykorzystywany do utrwalania choreografii tańca.

2123. KLEINROK Aleksandra: Związki polskiego folkloru tanecznego z folklorem niemieckim w świetle zbiorów Karla Horaka. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 117–122.

2124. KŁAKULAK Elżbieta: Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Tursko”. Historia i współczesność. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 258–263.

Lata 1969–2019.

2125. KOLBERG Oskar: Dzieła wszystkie. T. 80/1: Mazowsze. Suplement do tomów 24–28. Z rękopisów i ze źródeł drukowanych zebrała i oprac. Bożena Muszkalska, Teresa Smolińska; wstęp Ewa Antyborzec, Hanna Pawlak. Poznań 2020 Inst. im. Oskara Kolberga 8° ss. LXXXI, 291, tabl. 8, il.

Toż. Aneks do t. 82: Chełmskie. Suplement do tomów 33–34. Aneks. Z rękopisów i ze źródeł drukowanych zebrała i oprac. Elżbieta Millerowa; wstęp Elżbieta Millerowa. Poznań 2020 Inst. im. Oskara Kolberga ss. XXXIV, 117, nlb. 5, tabl. 56, il.

2126. [KONDRATÛK Olena Volodimirivna] Kondratiuk Olena: Polesie. Frontier of archaic traditions (on the example of Polish, Belarusian and Ukrainian family rituals). *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 14: 2020 s. 103–116, streszcz. białorus., pol.

Obrzędy i magiczne rytuały mające chronić dzieci przed przedwczesną śmiercią.

2127. KOŻUCHOWSKI Łukasz: Pamięć o tumulcie toruńskim (1724) w polskiej dziejnostawie pieśni ludowej. Wizja świata – propaganda – pobożność i wartości. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 133–155, streszcz. ang.

2128. KRAKOWIACY, Lachy, Górale. Stroje wsi małopolskiej. T. 1. Krakowiacy Zachodni. Tekst i wybór materiału ilustracyjnego Agnieszka Marczak; zdj. Ryszard Cabała, Piotr Drożdżik, Jacek Kubiena. Nowy Sącz 2020 Małopolskie Centrum Kultury „Sokół” 4° ss. 134, nlb. 2, il., streszcz. ang. Małopolskie Centrum Kultury „Sokół”.

Toż. T. 2: Krakowiacy Wschodni. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Urszula Gieroń; zdj. Piotr Drożdżik [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 190, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3: Lachy Sądeckie, Podgórzanie. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Maria Brylak-Załużka; zdj. Piotr Drożdżik [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 254, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 4: Lachy Limanowskie, Lachy Szczyrzyckie. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Małgorzata Wojtowicz

-Wierzbicka, Maria Brylak-Żałuska; zdj. Piotr Drożdżik [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 150, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 5: Górale Zagórzańscy, Górale Kliszczacy. Tekst i wybór materiału ilustracyjnego Katarzyna Ceklarz, Dorota Majerczyk; zdj. Piotr Drożdżik [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 174, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 6: Górale Babiogórscy, Górale Orawscy. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Karolina i Marcin Kowalczykowie, Jadwiga Pilch; zdj. Piotr Drożdżik [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 166, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 7: Górale Podhalańscy, Górale Ochotniccy. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Stanisława Trebunia-Staszela, Katarzyna Fiedler; zdj. Iwo Borczuch [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 254, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 8: Górale Spisy, Górale Szczawnicy i Pienińscy. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Justyna Masłowiec, Barbara Alina Węglarz; zdj. Piotr Drożdżik [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 230, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 9: Górale Sądeckcy, Górale Nadpopradzcy. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Maria Brylak-Żałuska, Piotr Kulig; zdj. Piotr Drożdżik [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 174, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. T. 10: Lemkowie Sądeckcy i Gorliccy, Rusini Szlachetowscy. Tekst, wybór materiału ilustracyjnego Jerzy Starzyński; zdj. Piotr Basałyga [i in.]. Nowy Sącz 2020 ss. 302, nlb. 2, il., streszcz. ang.

2129. KRÓL Tymoteusz: Zbiór pieśni wilmowskojęzycznych z Sammlung Horak w Volksmusikarchiv des Bezirks Oberbayern w świetle najnowszych badań nad muzyką w Wilamowicach. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 3 s. 47–66, streszcz. ang.

W Bruckmühl.

2130. KUBICA Grażyna: Jak zech se dowala szyć ślónskóm suknie. Szkic autoetnograficzny. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 58: 2019 s. 137–158.

2131. KULTURA ludowa Lubelszczyzny. Stan – wartości – perspektywy. Pod red. Jana Adamowskiego; przy współudziale Zdzisława Podkańskiego. Lublin 2020 Norbertinum 8° ss. 348, tabl. 26, il.

Z treści: Szczygieł Ryszard: Lubelszczyzna jako region historyczny s. 13–32; Niebrzegowska-Bartmińska Stanisława: Solidarność z życiem a trwałość etosu chłopskiego s. 33–64; Pelcowa Halina: Gwara jako wartość w przestrzeni regionalnej s. 65–78; Bartmiński Jerzy: Folklor nie umiera. Lubelskie pieśni ludowe w nowych odsłonach s. 79–100; Wójcicka Marta: Współczesna proza ludowa Lubelszczyzny formą upamiętnienia przeszłości s. 101–114; Dahlig Piotr: Specyfika tradycji muzycznych Lubelszczyzny. Pieśń ludowa a Pieśń Nowa s. 115–128; Adamowski Jan: Obrzędy doroczne z obszaru Lubelszczyzny – kołędowanie s. 129–156; Kupisiński Zdzisław: Wielki Post w pobożności ludowej mieszkańców Lubelszczyzny. Tradycja a współczesność s. 157–170; Maksymiuk-Pacek Beata: Uczta weselna z obszaru południowego Podlasia s. 171–186; Kościuk-Jarosz Agnieszka: Świętowanie w mieście Lublinie – tradycja i współczesność s. 187–198; Kraczoń Katarzyna: Plastyka obrzędowa i zdobnicza Lubelszczyzny – specyfika i funkcje s. 199–212; Piskorz-Branekowa Elżbieta: Tradycyjne stroje ludowe Lubelszczyzny s. 213–222; Tymochowicz Mariola: Posiłki kuchni chłopskiej na Lubelszczyźnie s. 223–238; Czyżewski Feliks: Wschodnie pogranicze kulturowe Lubelszczyzny z perspektywy badań nad językiem i kulturą Polesia. Uwagi wstępne s. 239–290; Szokaluk

-Gorczyca Agnieszka: Pograniczność kultury wschodniej części województwa lubelskiego w świetle badań omentarzy chrześcijaństwa wschodniego w materiale inskrypcyjnym s. 291–308; Podkański Zdzisław: Mecnat państwa w sferze kultury na początku transformacji ustrojowej (lata 1989–1997) s. 309–316; Biegalska Janina: Edukacja regionalna w działalności towarzystw społeczno-kulturalnych s. 317–336; Onochin Paweł: Stowarzyszenie Twórców Ludowych – działalność, specyfika, perspektywy s. 337–344; Włostowski Jan: Działalność „CEPELII” na terenie Lubelszczyzny s. 345–346.

2132. KURPIEL Anna: Translokalne dziedzictwo kulturowe Dolnego Śląska. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 58: 2019 s. 87–100.

2133. KURZEJA Monika: Gra na listku wśród górali polskich – literatura przedmiotu a komentarze wykonawców. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 49–65.

2134. KUSTO Agata: Legowanie na Lubelszczyźnie. Współczesne odkrycia i kontynuacje lokalnej praktyki muzycznej. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 4/5 s. 16–28, streszcz. ang.

Użycie ligawki (instrumentu dętego) w okresie Adwentu.

2135. KWIECIŃSKA Magdalena: O badaniach etnograficznych i spostrzeżeniach na temat rękodzielnictwa na Podhalu. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.] 2018 s. 21–38, streszcz. ang.

2. poł. XIX–XX w.

2136. LATOCHA Sebastian: Opowieści popradzkie. Rzeka Poprad jako korelat dziedzictwa kulturowego polsko-słowackiego pogranicza. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 58: 2019 s. 101–116.

2137. ŁĘGA Władysław: Ziemia malborska. Kultura ludowa. Red. merytoryczna Aleksandra Paprot-Wielopolska, Krystian Zdziennicki. Wyd. 2 uzup., uwspółcześnione i opatrzone komentarzami. Gdynia–Sztum 2020 Wydaw. Region; Tow. Miłośn. Ziemi Sztumskiej 8° ss. 351, tabl. 16, il.

Wyd. 1. 2018.

Praca z 1933 r.

2138. MACKOŚ-IWASZKO Ewa: Rośliny w kulturze ludowej Skalnego Podhala. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 180, il. KUL.

2139. MAĆKO-GIESZCZ Kaja: Muzyka jako element tworzący wspólnotę i budujący pamięć – na przykładzie pojańczyków z Piławy Dolnej. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 91–100.

Górale czadeccy.

2140. MAJERCZYK Dorota: Ślady folkloru muzycznego Rabki Zdroju i okolic. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 74–82.

2141. MAŁANICZ-PRZYBYLSKA Maria: Bez muzyki, bez śpiewu nie ma świata. Muzyka w Wilamowicach. Warszawa 2019 Centrum Zaangażowania Badań nad Ciągłością Kulturową. Wyd. „Artes Liberales” UW 8° ss. 228, il.
2142. MAŁANICZ-PRZYBYLSKA Maria: Nieoczywiste dziedzictwo Juliusza Zborowskiego [1888–1965]. O wpływie nagrań archiwalnych na dziedzictwo muzyczne Podhala. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 132–152, streszcz. ang.
2143. MIANECKI Adrian: Motyw kazirodztwa w polskim folklorze tradycyjnym. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 3 s. 22–32, streszcz. ang.
2144. MLEKODAJ Anna: Juliusz Zborowski [1888–1965] na szkłe malowany. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 20–38, streszcz. ang.
2145. MUZYKA najbliższa ziemi... 50 lat Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą. Publikację oprac. zespół pod red. Jana Adamowskiego i Andrzeja Sara. Lublin 2016.
- Rec.: Kościuk-Jarosz Agnieszka: Muzyka najbliższa ziemi... czyli o tym, jak tradycja nie szkodzi nowoczesności. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 6 s. 96–100.
2146. NIAKRASAVA Anastasiya: Niektóre aspekty tradycyjnej kultury muzycznej mniejszości polskiej na Grodzieńszczyźnie. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 57: 2018 s. 129–148.
2147. NOWAK Teresa: Muzykantki w kulturze muzycznej wsi polskiej. Zarys problematyki. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 44–48.
- Dot. gł. skrzypaczki i liderki zespołów ludowych Bronisławy Dziadoń-Koniecznej zw. Dziadońka (1894–1968).
2148. OLEJNIK Katarzyna: Jadwiga Pliszka i tradycja haftu pałuckiego. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 163–165.
- Ur. w 1942 r. artystka ludowa.
2149. ORBIS interior kurpiensis mieszkańców gminy Kadzidło i okolic. Eseje etnograficzne. Red. nauk. Katarzyna Waszczyńska. Gdańsk 2018 Wydaw. Nauk. Katedra 8° ss. 318, il.
2150. ORZECZOWSKA Sara: Mak w polskich opowieściach folklorystycznych. *Literatura Ludowa*. R. 64: 2020 nr 4/5 s. 19–32, streszcz. ang.
2151. PEŁKA Leonard Józef: Polska demonologia ludowa. Wyd. 1 w tej edycji. Poznań 2020 Replika 8° ss. 397, nlb. 2, tabl. 16, il.
2152. PIĘNCZAK Agnieszka, Mironova Polina: Stan badań atlasowych w Polsce i Rosji nad demonologią ludową (przykład zmyru i innych istot mitologicznych posiadających cechy z nią wspólne). *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 3 s. 493–514, streszcz. ang.
2153. PIOTROWSKI Robert: Diabelscy muzykanci i tancerze w materiałach folklorystycznych i etnograficznych. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 3 s. 3–12, streszcz. ang.
- XIX i pocz. XX w.
2154. PIOTROWSKI Robert: Diabeł spętany. Motyw zniewolonego czarta w polskich przekazach folklorystycznych i etnograficznych. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 4/5 s. 13–20, streszcz. ang.
2155. PIOTROWSKI Robert: Lęk przed dysharmonią w polskiej kulturze ludowej w XIX i na początku XX wieku na przykładzie wierzeń o podmienionych dzieciach. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 1 s. 39–48, streszcz. ang.
2156. PIOTROWSKI Robert: Motyw ofiary z człowieka. Interpretacja wybranych źródeł folklorystycznych z XIX i początku XX wieku. *Literatura Ludowa*. R. 64: 2020 nr 4/5 s. 6–18, streszcz. ang.
2157. PIOTROWSKI Robert: „Poetyka dysonansu” jako jedna z kategorii definiujących wyobrażenia o zaświatach w polskiej kulturze ludowej. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 6 s. 27–38, streszcz. ang.
2158. PODLEWSKA-BEM Małgorzata: Droga do szczęścia. Zabiegi, wróżby i przepowiednie dotyczące szczęśliwego pożycia małżeńskiego. Materiały etnograficzne opracowane na podstawie analizy literatury i badań terenowych. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 81–102, streszcz. ros., ang.
2159. PRZEREMBSKI Zbigniew Jerzy: O fenomenie muzyki góralskiej na Podhalu. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 312–325, streszcz. ang.
2160. PRZYMUSZAŁA Lidia, Światała-Trybek Dorota: O badaniach nad paremiografią i paremiologią śląską. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 6 s. 16–28, streszcz. ang.
- Od poł. XIX w.
2161. PUSZCZA Sandomierska od kuchni. Między tradycją a współczesnością. Pod red. Katarzyny Smyk, Tomasza Pułdockiego, Izabeli Wodzińskiej. Kolbuszowa 2017.

Rec.: Lipelt Robert: Tradycyjna i współczesna kuchnia mieszkańców dawnej Puszczy Sandomierskiej w badaniach Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 4/5 s. 109–115.

2162. (RE)KONSTRUOWANE stroje ludowe jako znak manifestowania tożsamości lokalnej. Red. nauk. Anna Weronika Brzezińska, Aleksandra Paprot-Wielopolska, Mariola Tymochowicz. Wrocław 2020 PTL 4° ss. 393, il., mapy, streszcz. ang., niem., ros. (Atlas polskich strojów ludowych. Zeszyt specjalny).

2163. RETECKA Ewa: Śląskie tradycje muzyczne Opolszczyzny na przykładzie gminy Ozimek. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 2: 2017 s. 64–74.

2164. SACRUM i jego otoczka kulturowa w realiach górnośląskich. Między dawnymi a nowymi czasami. Pod red. nauk. Mariana Grzegorza Gerlicha. Katowice 2020 Inst. Myśli Pol. im. Wojciecha Korfańtego 8° ss. 263, il.

Treść: Woźniczka Zygmunt: Życie religijne jako rdzeń tożsamości i przestrzeń duchowości s. 7–10; Gerlich Marian Grzegorz: Między dawnymi a nowymi czasami s. 11–14; Gerlich Marian Grzegorz: „Religijność typu ludowego”. Czyli tajemniczy i piękny śląski ogród sacrum s. 15–52; Gerlich Marian Grzegorz: Postawy religijne w perspektywie aktów banalnej, powtarzalnej codzienności s. 53–94; Gerlich Marian Grzegorz: Narodziny, zaślubiny, śmierć w kontekście wiary i życia religijnego s. 95–140; Gerlich Marian Grzegorz: Świętowanie roku w perspektywie roku liturgicznego. Czyli „My z Bogiem, Pon Bocek z nami wedle tego, co Kościół ustalił...” s. 141–218; Garstka Robert, Lysko Aleksander: Między dawnymi a nowymi czasami s. 219–248; Gerlich Marian Grzegorz: Zakończenie s. 249–250.

2165. SIKORA Lilianna: Zofia i Józefa Sordyl – ostatnie polaniorki z Korbiewowa. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 2: 2017 s. 19–33.

Ur. w 1945 r. wykonawczyźnie pieśni śpiewanych na polanach pasterskich.

2166. SŁYSZEWSKA-SZYBOWSKA Alicja, Zdrojewski Lech J.: Okruchy i zakruszki czyli Przyczynek do dyskusji o współczesnej kulturze ludowej Kociewia Tczewskiego. Zblewo 2020 Fund. „Oko-lice kultury” plik tekstowy PDF (11,14 MB).

XIX–XXI w.

2167. SMYK Katarzyna: Obrzęd jako tekst kultury. Przykład Bożego Ciała w Spycimierzu. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 344, il., streszcz. ang., ros. (Ścieżki Kultury; t. 2).

2168. STACHOWIAK Andrzej: Współczesne przejawy niematerialnego dziedzictwa kulturowego na ziemi świeckiej i tczewskiej. *Rydwany*. Nr 13: 2018 s. 205–242, streszcz. ang.

2169. STANIŚ Zbigniew: Zarys działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Komes” w Kędzie-

rzynie-Koźlu. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 160–190, streszcz. ang.

Od 1982 r.

2170. SZADURA Joanna: O ludowej etiologii wrodzonego kalectwa. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 6 s. 70–82, streszcz. ang.

2171. SZKARADZIŃSKA Beata: Sypańce – fenomen kultury materialnej Spisza. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 133–147.

Drewniane budynki z XIX w. pokryte gliną z ruchomym dachem służące do przechowywania plodów rolnych, wznoszone tylko w Kacwinie.

2172. ŚNIEŻEK Barbara: Helena [ur. 1934] i Wiktor [ur. 1930] Gołębiowie – twórcy Zespołu Pieśni i Tańca „Familia” w Rudolowicach. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 3: 2018 [dr.: 2019] s. 56–63.

Zespół powstały na bazie istniejącej od 1960 r. grupy śpiewaczej „Dwa, plus dwa, plus ile się da”, powiększonej w 1982 r. o kapelę i grupę taneczną.

2173. ŚWITAŁA-TRYBEK Dorota, Przymszała Lidia: „Dobry żur, kiej w nim szczur”. Dziedzictwo kulinarne Śląska w tekstach kultury. Opole 2018.

Rec.: Orłowski Dominik: Dziedzictwo kulinarne Śląska w badaniach Doroty Świtale-Trybek oraz Lidii Przymszały. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 4/5 s. 116–118.

2174. TYSZKIEWICZ Jan: Jeszcze o demonach wodnych. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 277–279.

2175. URBAŃCZYK Przemysław: Trudna historia zwłok. T. 1: „Wrócisz do ziemi”. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 346, il., streszcz. ang.

2176. WALEROWICZ-WOJTKOWIAK Patrycja: Zespół Pieśni i Tańca „Żychlinioki”. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 263–267.

Lata 1970–2019.

2177. WESELE: między przeszłością a teraźniejszością. Zbiór prac pod red. nauk. Zbigniewa J. Przeremskiego. Zakopane 2020 Zakopiańskie Centrum Kultury 8° ss. 160, il.

Z treści: Lewandowska Bożena: Obrzęd weselny na Orawie. Problematyka zmiany s. 7–18; Majerczyk Dorota: Tradycyjne wesele w Zagórzan i Kliszczaków s. 19–31; Frączysta Maria: Wesele góralskie na Podhalu – dawniej i dziś s. 32–42; Kołt Malwina: Wesele w Czeskim kątku przed 1945 rokiem s. 43–49; Baliszewska Maria: Pieśni weselne w zbiorach Polskiego Radia s. 101–107; Przeremski Zbigniew J.: Pozamuzyczne, obrzędowe funkcje muzykantów na weselach s. 108–114.

2178. WILAMOWIANIE i ich stroje. Dokumentacja językowego i kulturowego dziedzictwa Wilamowic. Red. Bartłomiej Chromik,

Tymoteusz Król, Maria Małanica-Przybylska. Warszawa 2020 Centrum Zaangażowanych Badań nad Ciągłością Kulturową. Wyd. „Artes Liberales” UW 4° ss. 578, nlb. 2, il.

Z treści: Król Tymoteusz: Cele książki z perspektywy wilańskiej s. 14–17; Filip Elżbieta Teresa: Stan badań s. 18–22; Król Tymoteusz: Sposób badania i dokumentowania stroju wilańskiego s. 23–28; Król Tymoteusz: Historia kobiecego stroju wilańskiego do roku 1945 s. 29–142; Król Tymoteusz: Strój kobiecy w latach 1945–2000 s. 143–214; Król Tymoteusz: Strój kobiecy we współczesności s. 215–328; Filip Elżbieta Teresa: Ubioru męskie s. 329–356; Majerska-Sznajder Justyna: Strój męski od 1918 r. do współczesności s. 357–400; Król Tymoteusz: Wilańscy wytwórcy stroju do 1945 r. s. 401–410; Waszczyńska Katarzyna: Między ciekawością, pasją kolekcjonerską a misją s. 411–420; Majerska-Sznajder Justyna, Król Tymoteusz: Przegląd zestawów stroju wilańskiego na różne okazje s. 421–478; Król Tymoteusz, Majerska-Sznajder Justyna: Elementy strojów wilańskich s. 479–550; Stroje z Wilańcowi oczami malarzy s. 551–563; Kordyżon Wojciech, Filip Elżbieta Teresa: Aneks. Opracowanie wybranych źródeł rękopiśmiennych s. 571–579.

2179. WITCZAK Krzysztof Tomasz: Baba, żaba i krowa, czyli rozważania o tym, jak dawne są ludowe wierzenia o żabie wysysającej mleko krowie. *Slavia Occidentalis*. T. 77: 2020 [nr] 1 s. 135–153, streszcz. ang.

2180. WRONA Marta: Orkiestra Dęta „Esta” ze Żdźar jako przykład wielopokoleniowej rodziny muzykującej. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 3: 2018 [dr.: 2019] s. 91–114.

Amatorska orkiestra dęta z udziałem gł. przedstawicieli rodzin Mulików, Wronów i Zawitkowskich w l. 1900–2014.

2181. ZEDEL Katarzyna: „Muzykańska wewra”. O twórczości i tradycjach muzycznych Adamańczyków z Leszczyn. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 3: 2018 [dr.: 2019] s. 75–90.

Czesław (ur. 1935), Jan (ur. 1936), Ryszard (ur. 1939), Krystyna (1944–2019) i Jerzy (1948–2018) oraz ich tradycje rodzinne sięgające XIX w.

2182. ZIELIŃSKI Edmund: Rękodzielnicy Kociewia. Cz. 1: Alojzy Stawowy [1904–1994], Stanisław Rekowski [?–1989], Jan Gieldon [1929–1982]. *Rydwani*. Nr 13: 2018 s. 194–204.

Toż. Cz. 2: Zygmunt Bukowski [1936–2008], Alojzy Dmochewicz [1934–1992], Kazimierz Gołusiński [1926–2009]. *Tamże*. Nr 14: 2019 s. 126–133, streszcz. ang.

Toż. Cz. 3. *Tamże*. Nr 15: 2020 s. 174–185.

2183. ZUBERT Leszek: Ocalić od zapomnienia. Zwyczaje, tradycje i życie mieszkańców Starego Złotna. *Łódź 2020 Mariusz Zubert* 8° ss. 120, il., mapy.

Dzielnica Łodzi, l. 1420–2019.

2184. ZWYCZAJE pogrzebowe. Red. Andrzej Rozwałka. Wyd. 2 popr. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol. 4° ss. 168, il., mapy. (Wędrówki po Archeologicznych Śladach Dawnych

Epok i Kultur Województwa Podkarpackiego).

Wyd. 1. 2016.

c) Demografia i statystyka

Zob. poz. 6946, 7177, 7447, 7555, 7558, 7622, 7813, 7818, 8396, 8471, 8630, 9455.

2185. 100 LAT demografii w Polsce 1918–2018. Aspekty regionalne. Red. nauk. Bartosz Kuświk, Robert Rauziński. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. 229, nlb. 1. Inst. Śląski.

Treść: Rauziński Robert, Kuświk Bartosz: Wstęp s. 7–10; Buzek Józef: Uwagi ze względu na zbliżający się spis ludności s. 11–20; Rosset Edward: Demografia historyczna s. 21–30; Rajkiewicz Antoni: Sytuacja demograficzna s. 31–43; Kuświk Bartosz: Straty osobowe Polski w czasie II wojny światowej (zarys zagadnienia) s. 44–64; Rauziński Robert: Poziom wykształcenia ludności Polski w latach 1918–2020 w świetle spisów powszechnych i badań Głównego Urzędu Statystycznego s. 65–101; Danowska-Prokop Barbara, Koczur Wiesław: Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców górnośląskiej części województwa śląskiego w latach 1922–1939 s. 102–115; Lis Michał: Demograficzne problemy Śląska w badaniach historycznych i innych nauk o społeczeństwie (na wybranych przykładach) s. 116–126; Cieślak Maria: Co nami mówi rozkład wieku ludności? s. 127–142; Kuropka Ireneusz: Różnicowanie umieralności na Śląsku w XXI wieku s. 143–157; Zagórska Agata: Wybrane aspekty analizy retrospektywnej i prospektywnej regionalnych oraz lokalnych problemów demograficznych Śląska s. 158–175; Szafranek Edyta, Michoń Danuta: Stan oraz kierunki zmian zasobów potencjału ludzkiego województwa opolskiego s. 176–193; Zagórska Agata, Rostropowicz-Miśko Marta: Depopulacja gmin przygranicznych Śląska i ich typologia s. 194–212; Jończy Romuald: Migracje a sytuacja demograficzna i procesy rozwojowe w Polsce s. 213–229.

2186. DACEWICZ Leonarda, Chomko Jolanta, Smakulska Joanna: Księgi metrykalne chrztów Kościoła rzymskokatolickiego dekanatu białostockiego z II połowy XIX wieku. Treść i struktura metryk. Alfabetyczne spisy imienne. T. 3: Rok 1885. Białystok 2020 Wydaw. Uniw. 8° ss. 314, il., streszcz. ang.

T. 1. 2017.

2187. DMITRUK Stefan: Szacunkowe straty demograficzne miast guberni grodzieńskiej w latach 1914–1915. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 237–251, streszcz. ang.

2188. DOMAŃSKI Czesław, Jędrzejczak Alina: Łódzka statystyka akademicka. *Łódź–Kraków 2020 Wydaw. UŁ; Agent PR* 8° ss. 193, nlb. 2, il.

Szkołnictwo wyższe w Łodzi w l. 1921–1964.

2189. DOMAŃSKI Czesław, Okrasa Włodzimierz: Wkład polskiej myśli statystycznej w rozwój światowej statystyki. *Wiadomości Statystyczne*. R. 64: 2019 nr 12 s. 68–81, streszcz. ang.

XV–XX w.

2190. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Metryki szlachty parafii ewangelickiej w Policu – wypisy. *Gens.* [T. 18]: 2020 s. 133–147, streszcz. ang.

Urodzenia, zgony, śluby z l. 1705–1874.

2191. FRĄCZEK Lech: Rodziny szewców włoszczowskich w XIX wieku. Studium demograficzne. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne.* T. 9: 2020 s. 47–66, streszcz. ang.

2192. JÓŹWIAK Dariusz: Imiona chrześcijańskie mieszkańców parafii Gdeszyn w świetle ksiąg metrykalnych z lat 1930–1970. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego.* T. 8: 2016 [dr.:] 2017 s. 111–127, streszcz. ros., niem., ang., fr.

2193. KORDOS Jan: Innowacyjność w historii polskiej statystyki. Cz. 1. *Wiadomości Statystyczne.* R. 64: 2019 nr 11 s. 76–82, streszcz. ang.

Od 1918 r.

2194. PRZEDWOJENNA Polska w liczbach. [Aut.]: Kamil Janicki, Rafał Kuzak, Dariusz Kaliński, Aleksandra Zaprutko-Janicka. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy MOBI (23,5 MB).

Toż plik tekstowy EPUB (9,88 MB).

2195. RAKOWSKI Witold: Ludność gminy miejsko-wiejskiej Wołomin na początku XXI wieku. *Rocznik Wołomiński.* T. 16: 2020 s. 151–185.

Dot. l. 1946–2002.

2196. REJMAN Sabina: A contribution in the demographic characteristic of people who received the right of belonging to a gmina at the beginning of the 20th century (as illustrated by the cases of Lviv and Cracow). *Galicja.* T. 6: 2020 s. 48–60, streszcz. pol.

2197. SYTUACJA demograficzna Polski do 2019 r. Migracje zagraniczne ludności w latach 2000–2019. Demographic situation in Poland to 2019. International migration of population in 2000–2019. Oprac. merytoryczne pod kierunkiem Doroty Szałtys. Warszawa 2020 Gł. Urząd Statystyczny 4° ss. 231. Gł. Urząd Statystyczny. (Analizy Statystyczne).

2198. SZYKUŁA-ŻYGAWSKA Agnieszka: Koloniści niemieccy w Zamościu w świetle ksiąg metrykalnych katedry i inwentarzy notarialnych. *Archiwariusz Zamojski.* [T.] 16: 2018 s. 137–148.

Lata 1780–1850.

2199. ŚLESZYŃSKI Przemysław, Wiśniewski Rafał, Szejgiec-Kolenda Barbara: Demographic processes in Poland in the years 1946–2016 and their consequences for local development: Current state and research perspectives. *Geographia Polonica.* Vol. 91: 2018 No. 3 s. 317–334.

2200. TRĄBA Mariusz: Przemiany ludnościowe w parafiach Zagłębia Dąbrowskiego w świetle danych z ksiąg metrykalnych (1945–1989). Bielsko-Biała 2018 Wydaw. Cum Laude 8° ss. 173, il., streszcz. ang.

2201. WILK Anna: Zmiany w rozmieszczeniu i strukturze ludności łemkowskiej na terenie powiatu nowosądeckiego w latach 1900–1947. *Studia GeoHistorica.* Nr 8: 2020 s. 58–77, streszcz. ang.

2202. ZAGÓROWSKA Agata, Rauziński Robert, Słodczyk Janusz: Procesy i struktury demograficzne na Śląsku po II wojnie światowej (województwa dolnośląskie, opolskie i śląskie). Opole 2020 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 230. Uniw. Opolski. (Monografie; nr 597).

C. HISTORIA POWSZECHNA

I. OGÓLNE

1. ŹRÓDŁA

Zob. poz. 2300, 2405, 2478, 2681.

2203. [DIODOR Sycylijski] Diodorus Siculus: *A factis fabulosis ad res historicas gestas* (Bibliotheca Historica VI–X). Od mitu do historii (Biblioteka Historyczna VI–X). Red. nauk. Sylwester Dworacki. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 175, tabl. 4, mapy. UAM w Poznaniu. (*Fontes Historiae Antiquae*. Zeszyty źródłowe do dziejów społeczeństw antycznych; z. 50).

Tekst równol. w jęz. starogreckim i pol.

2204. DOCUMENTS talk. NATO-Russia relations after the Cold War. Ed. Robert Kupiecki, Marek Menkiszak. Warszawa 2020 Pol. Inst. Spraw Międzynarodowych 8° ss. 645.

2205. GAJUSZ Juliusz Solinus: *Zbiór wiadomości godnych uwagi albo Polihistor*. Przekł., wstęp i komentarz Bartosz Jan Kołoczek. Kraków 2020 Tow. Wydawnicze Historia Iagellonica 8° ss. 592, nlb. 1, tabl. 4, il., mapy.

Tekst równol. łac., pol.
1. poł. III w.

2206. GOLTZ Bernhard Wilhelm, Fryderyk Wilhelm II: *Nieznane relacje dyplomatów pruskich w przeddzień wojny Francji z Austrią i Prusami w 1792 roku*. [Wyd.] Henryk Kocój. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 153, nlb. 1, il.

2207. [HAINHOFER Philipp]: *Filipa Hainhofera dziennik podróży, zawierający obrazki z Frankonii, Saksonii, Marchii Brandenburskiej i Pomorza w roku 1617*. Przekł. i oprac. Krzysztof Gołda; oprac. i red. nauk. wyd. 2 Radosław Skrycki. Wyd. 2. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 241, nlb. 2, il., mapy.

Wyd. 1. 2000.

2208. HAUPTMANN Margarete: *Tagebuch 1946*. *Dziennik 1946*. Red. Skowroński Janusz; tł. Elżbieta Skowrońska, Janusz Skowroński; posł. Krzysztof A. Kuczyński. Jelenia Góra–Jagniątków 2020 Muzeum Miej. „Dom Gerharta Hauptmanna” 8° ss. 87, nlb. 1, tabl. 6, il.

2209. JUGOSŁAWIA wobec Serbołużyczan i Łużyc w latach 1946–1949. Wybór źródeł. Oprac. Piotr Pałys, Dalibor Sokolović. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. 345.

2210. KORESPONDENCJA między carem Aleksandrem II a generałem-gubernatorem kijowskim Aleksandrem Bezakiem z 1865 roku. [Wyd.] Krzysztof Latawiec, Jacke Legieć. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 329–352, streszcz. ang.

2211. LEX de imperio Vespasiani. Ustawa o imperium Wespazjana. Wstęp, przekł. i komentarz Karol Kłodziński, Paweł Sawiński. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 40, nlb. 4, il. UAM w Poznaniu. (*Fontes Historiae Antiquae*. Zeszyty źródłowe do dziejów społeczeństw antycznych; z. 49).

Tekst równol. łac., pol.
Z 69 r.

2212. MENSCHEN zwischen Hoffnung und Angst. Feldpost 1939–1945. Zebrał i oprac. Zbigniew Kawka. Myszków 2020 Zbigniew Kawka 8° ss. 312, tabl. 7, il.

2213. ODON z Cluny, św.: *Żywoł św. Geralda z Aurillac [878/879–942]*. Przekł. Elwira Buszewicz; red. nauk. i oprac. Magdalena Brzozowska. Kraków 2020 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 365, nlb. 13. (*Źródła Monastyczne. Średniowiecze*; 13).

2214. PERES Szimon: Liczą się tylko wielkie marzenia. Odwaga, wyobraźnia i budowa nowoczesnego Izraela. Przeł. Emilia Skowrońska i Andrzej Skowroński. Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 232, il.

Wspomnienia izraelskiego polityka (1923–2016).

2215. [RADOLIN Hugo von]: Życiorys księcia Hugona von Radolina Radolińskiego [1841–1917]. Jarocin 2020 Fund. 750-lecia Jarocina; współpr. Muzeum Region. 8° ss. nlb. 2, 88, il. Fund. 750-lecia Jarocina.

Kalendarium, l. 1841–1910.

2216. [SIEROV Ivan Aleksandrovič]: Tajemnice walizki generała Sierowa. Dzienniki pierwszego szefa KGB 1939–1963. Projekt Aleksandra Hinsztejna; tł. Aleksander Janowski, Jan Cichocki. Konstancin-Jeziorna 2019 REA-SJ 8° ss. 863, il.

2217. STAN nieważkości. Wybrał i podał do dr. Maciej J. Drygas; współpr. Agnieszka Knyt. *Karta*. [Nr] 100: 2019 s. 4–35.

Zbiór relacji radzieckich kosmonautów z misji realizowanych w l. 50.–80. XX w.

2218. STATUTA Universitatis scholarium iuristarum studii generalis Paduani ab anno 1331 ad annum 1404. (Codex Bibliothecae Cathedralis Gnesnensis 180). Wstępem opatrzył Krzysztof Stopka; tł. Magdalena Wraha, Paweł

Marcinkiewicz. Ed. fototypiczna. Opole 2020 Uniw. Opolski; AP 4° ss. 216, nlb. 1, tabl. 174, il. (Natio Polona. Fontes et studia; vol. 3).

2219. [STEFAN Henryk, hrabia Blois]: List Stefana z Blois [1045/48–1102] do żony Adeli. [Wyd.] Joanna Dębska. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 229–232.

2220. WINCKELMANN Johann Joachim: Listy. Wybór. Przekł., wstęp, oprac. Ryszard Kasperowicz. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 145, nlb. 1, tabl. 9, il. (Dzieje Myśli o Sztuce. Biblioteka Klasyków).

Lata 1746–1768.

2221. ŹRÓDŁA do epikurejskiej etyki wychowawczej. Wybór, układ, oprac. i wpraw. Marcin Wasilewski. Gorzów Wielkopolski 2020 Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 250. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Wypisy źródłowe, l. 306 p.n.e.–529.

2222. ŹRÓDŁA prawne do dziejów reformy monastycznej w czasach karolińskich. Przekł. Bartosz Leszkiewicz, Aneta Pieniądz; red. nauk. i oprac. Michał Tomasz Gronowski, Aneta Pieniądz. Kraków 2020 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 403, nlb. 14, il. (Źródła Monastyczne. Średniowiecze; 19).

2. OPRACOWANIA

Zob. poz. 2794, 2796, 2797, 2804, 2806, 2807, 2822, 2824, 2827, 2828, 2831, 2834, 3148, 3516, 4259, 4260, 4541, 4617, 4708, 4709, 4836, 4861, 4985, 4995.

2223. THE BALKAN Jews and the minority issue in South-Eastern Europe. Conception and academic ed. Jolanta Stujecka. Warsaw – Bellerive-sur-Allier 2020 DiG; Edition La Rama 8° ss. 469, il., streszcz. gr., ros., rum., serb. Faculty of “Artes Liberales”. Univ. of Warsaw. (Colloquia Balkanica; vol. 7).

Z treści: Sajakowski Wojciech: The Image of Balkan Jews in French Travelogues in the 19th Century s. 47–56; Michalak Paweł: The Jews and the So-Called Jewish Question in Yugoslavia During the Reign of King Aleksandar Karadorđević (1921–1934) According to the Newspaper “Politika” s. 57–69; August-Zarębska Agnieszka: The Language of Sephardic Jews: History and Main Characteristics s. 181–203; Twardowska Aleksandra: The Status of Judeo-Spanish in Yugoslavia until 1941 s. 205–218; Grzybowska-Wiatrak Agata: Hecataeus of Abdera and the First Greek-Jewish Literary Encounters in the Hellenistic Period s. 219–230; Matuszewska Magdalena: Jewish Sacred Poetry in the Ottoman Empire and an Unpublished Manuscript from the Collection of the Jewish Historical Institute in Warsaw s. 231–236; Taczyńska Katarzyna: Counterpointing of Memory: The Image of World War II in the Diaries of Lea Salberger

and Ervin Salberger s. 259–272; Gebert Konstanty (Dawid Warszawski): Jews and Wars in the Balkans: Reflections of an Onlooker s. 273–284.

2224. BAR Joanna: Tanzania. Państwo i społeczeństwo (od kolonializmu do współczesności). Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 237, il.

XIX–XXI w.

2225. BAŁ Hubert, Gaca Andrzej: Handfastning of July 29, 1282 and its significance for the development of Danish parliamentarism and other political changes in the Kingdom. *Studia Iuridica Toruniensia*. T. 27: 2020 s. 11–35, streszcz. pol.

Do l. 60. XVII w.

2226. BŁAŻNIAK-BASAK Katarzyna: Ekspansja misyjna Chrześcijańskiego Zboru Świadców Jehowy w Japonii. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 145–151.

Lata 1911–2017.

2227. CHOJNICKA Krystyna: Rosjanin. Łomonosow jako zjawisko polityczne. Warszawa 2020 Wolters Kluwer 8° ss. 380.

Michał Łomonosow i jego wpływ na rosyjską kulturę i politykę, l. 1711–2020.

2228. CONFLUENCES of literature, history and cinema. Ed. by Paweł Kaptur, Agnieszka Szwach. Kielce 2020 Wydaw. UJK plik tekstowy PDF (937 KB).

Z treści: Kucala Bożena: Fillig in Blanks: Realism and Gothicism in Fictional Accounts of John Franklin's Lost Expedition. [Dot. wyprawy z 1845 r.] s. 13–29; Laszkiewicz Jadwiga: The Poetry of Limits – G. K. Chesterton's Dialectic of the Local and the Global s. 31–43; Szwach Agnieszka: Political Shakespeare: Andrzej Wajda's "Hamlet IV" (1989), Heiner Müller's "Hamlet/Maschine" (1990) and Alexandru Tocilescu's "Hamlet" (1985–1992) s. 81–93; Barczewska Shala: "Inherit the Wind": The Movie and the Myth in American Cultural Memory s. 109–130; Kasiński Krzysztof: "Birth of a Nation" – the Dixon-Griffith Quest for the Southern Cause s. 131–150.

2229. CROSSING time and space. To commemorate Hanna Szymańska. Ed. by Karol Myśliwiec, Agnieszka Ryś. Warsaw–Wiesbaden 2020 IKSiO PAN; Harrassowitz Verlag 4° ss. 204, il., mapy. (Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales del' Académie Polonaise des Sciences; t. 7).

Księga pamiątkowa.

Z treści: Dzielska Maria: Hanna Szymańska 11.05.1944–25.09.2010 s. 7–9; Babraj Krzysztof, Drzymuchowska Anna, Tarara Daria: The 5th-century Great Transept Basilica in Marea, Egypt, and the 4th-century predecessor Church discovered in 2018 s. 11–34; Derda Tomasz: "Marea" ad Aegyptum: New Research and New Documents s. 61–74; Jastrzębowska Elżbieta: Capitals on the move: from Late Antiquity to 18th century Poland. [Kapitele korynckie z V w.] s. 83–95; Jędraszek Sławomir: The use of Ptolemaic terracotta in domestic religious practices and personal piety of Egyptian soldiers. [II–I w. p.n.e.] s. 97–109; Kościelniak Krzysztof: Zur Assimilation apokrypher Lehren in der koranischen Demonologie. Eine Analyse von Fragmenten aus dem Bartholomäus-Evangelium und dem Testament Salomos s. 117–124; Laskowska-Kusztal Ewa: Nouvelles réflexions sur le sanctuaire d'Imhotep et d'Amenhotep fils de Hapou à Deir el-Bahari s. 139–146; Lichocka Barbara: Un rouleau de "folles" découvert à Marea (Égypte). [Monety z okresu ok. 512–539] s. 147–157; Łukasiewicz Adam: Palm trees on the fringe of the desert. Some ancient and modern reminiscences of Dendera. [Pobył Juliusza Słowackiego w Denderze, 19 XI 1836 r.] s. 159–166; Myśliwiec Karol: The "forgotten" Tell Atrib. [Badania archeologiczne w l. 1957–1999] s. 167–179; Śliwa Joachim: Józef Sękowski's Journey to Egypt and Nubia, 1821 s. 181–188; Żurkowska Teresa: Henia. [Hanna Szymańska (1944–2010)] s. 201–204.

2230. CZECHOWICZ Bogusław: Idea i państwo. Korona Królestwa Czech w latach 1457–1547. T. 1: Historiograficzny gorset. Korona Czeska oczami pokoleń badaczy. Wrocław 2017 Quaestio 8° ss. 178, nlb. 1, il., mapy.

Toż. T. 2: Sic noster rex Jiřík czy occupator regni Bohemiae? Rządy w Koronie Jerzego z Podiebradów. Wrocław 2017 ss. 253, il., mapy.

Toż. T. 3: Mathias primus Dei gratia rex Bohemiae. Rehabilitacja nieznanego króla. Wrocław ss. 326, nlb. 1, il.

Toż. T. 4: Król i stany. Cz. 1: Sła słabości? Długie późne rządy Władysława II. Wrocław 2018 ss. 299, nlb. 1, il.

Toż. Cz. 2: Książęta i szlachta. Z. A: Książęta i hrabiowie. Wrocław 2020 ss. 372, nlb. 1, il.

Toż. Z. B: Magnaci. Wrocław 2020 ss. 821, nlb. 1, il.

2231. CZERWIŃSKI Maciej: Chorwacja. Dzieje, kultura, idee. Kraków 2020 Międzynar. Centrum Kultury 8° ss. 709, nlb. 3, il., mapy. (Biblioteka Europy Środką).

X–XXI w.

2232. DANKOWSKI Michał Zbigniew: Dzieje i kultura Ameryki Łacińskiej. Zarys wykładu. Wyd. 2, rozsz. i zaktualizowane. Gdynia 2020 Czarny Gryf 8° ss. 270, il.

Wyd. 1. 2015.

2233. DOBRY Artur: Działalność publikatorska Conrada Steinbrechta. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 13–52, streszcz. ang.

Lata 1885–1922.

2234. DOKTÓR Jan: Bracia, obcy czy współobywatele? Debaty chrześcijańskie na temat judaizmu i jego wyznawców w Europie od początków XIX wieku. Warszawa 2019.

Rec.: Gašiorowski Stefan, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 203–208.

2235. DUMA Paweł: Magia ochronna przeciw czarownicom, złemu urokowi oraz inne środki apotropaiczne w świetle znalezisk archeologicznych w Europie. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 67–82.

XII–XIX w.

2236. FIEDORUK Andrzej: Alkoholowe dzieje świata. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 310, nlb. 4, il.

2237. GAJLEWICZ-KORAB Katarzyna: Francuska prasa drukowana. Narodziny, rozwój, era cyfrowa. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 381, nlb. 1, il.

XV–XXI w.

Rec.: Cendrowska-Dąbrowska Olga, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 183–188.

2238. GAWRYCKI Marcin Florian: Historia Wybrzeża Moskitów, Belize i Darién. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniw. Warszawskiego plik tekstowy PDF (3,15 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Od IX w. do 1992 r.

2239. GAWRYCKI Marcin Florian: Historia wysp bezużytecznych: Tortuga, Bermudy, Prowincja i San Andrés, Bahamy, Kajmany, Turks i Caicos, La Tortuga, wyspy de la Ba Bahía, Maíz, Santanilla oraz Navassa. Warszawa 2020

MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW plik tekstowy PDF (3,93 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Od 1492 r.

2240. GAWRYCKI Marcin Florian: Stosunki międzynarodowe na Karaibach. Perspektywa postkolonialna. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW plik tekstowy PDF (3,43 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Kolonializm i postkolonializm, XV–XXI w.

2241. GENIUSZ Europy. Cykl poświęcony cywilizacji europejskiej. Prelekcje, wystawa pt. Konstantynopol, Akwizgran, Kordoba – śladami geniusza, turnieje szachowe, wystawa pt. Geniusz Europy. Red. t. Agnieszka Stempin. Poznań 2019 Muzeum Archeol. 4° ss. 148, il., mapy.

Z treści: Stempin Agnieszka: Szachy jako gra i metafora cywilizacji europejskiej s. 8–19; Wesoły Marian A.: Europa – droga wschodniorzymska (bizantyńska) s. 21–30; Jaworska-Woloszyn Magdalena: Filozofia w Bizancjum – biała plama w świadomości europejskiej s. 31–41; Pachniak Katarzyna: Co średniowieczna Europa zawdzięcza muzułmanom? s. 43–55; Sikorski Dariusz Andrzej: Renesans karoliński a przetrwanie tradycji antycznej s. 57–68; Kijewska Agnieszka: Eriugena [I. poł. IX w.–ok. 877] – filozof renesansu karolińskiego s. 69–77; Kóćka-Krenz Hanna: Cywilizacja europejska w świetle badań archeologicznych (Ostrów Tumski w Poznaniu a inne ośrodki w Europie) s. 79–87; Przybył Maciej: Europejskie horyzonty Piastów wielkopolskich s. 88–97; Stępień Katarzyna: Znaczenie prawa w kształtowaniu cywilizacji s. 99–107; Maryniarczyk Andrzej: Rola filozofii greckiej w budowaniu chrześcijańskiej cywilizacji Europy s. 109–118; Błęja Paweł: Europa – już się zmierzcha, nadchodzi noc? s. 120–129.

2242. GMEREK Tomasz: Pomiedzy asymilacją, dyskryminacją i unicestwieniem. Geneza i rozwój szkolnictwa internatowego dla mniejszości tubylczych w Kanadzie. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 451: Pedagogika. [Nr] 39/1: 2020 s. 81–106, streszcz. ang.

Od 1632 r.

2243. GOLUS Anna: Dzieciństwo w cieniu różgi. Historia i oblicza przemocy wobec dzieci. Gliwice 2020 Wydaw. Helion 8° ss. 256, il. (Editiohistoria).

Od IV w. p.n.e.

Rec.: Morawska Karolina: „Różeczką dziateczki Duch Święty bić radzi” (na marginesie książki...). *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 643–657.

2244. HADUCH Józef: I wojna światowa w Alpach, Dolomity, Tyrol Południowy – ślady i pamięć. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 71–91.

2245. HADUCH Józef: Szwajcarska Kolej Retycka – Rhärische Bahn – Ferrovía retica – Viafier retica. Historia powstania i pierwszych lat działalności. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 247–266.

Lata 1858–1999.

2246. HAS-TOKARZ Anita: Cookbooks for children in the USA in the second half of the 19th and 20th centuries – tendencies and development trends. *Folia Toruniensia*. Vol. 20: 2020 s. 91–118, streszcz. ang., niem.

Lata 1876–1998.

2247. HEROICA. Bohaterstwo w literaturze i kulturze europejskiej. Red. nauk. Anna Gawarecka, Włodzimierz Szturc, Elżbieta Wesołowska. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 362, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Badania Interdyscyplinarne; nr 52).

Z treści: Gorzkowski Albert: „A ciało jego zawiesili na murach Bet-Szean” (1Sm 31,10). Problem samobójstwa w Starym Testamencie s. 23–51; Śmiechowicz Olga: Gdy herosi zawiedli na scenę wychodzą kobiety męznego serca – odwaga oraz tchórzostwo na greckiej scenie teatralnej. [W starożytności] s. 67–85; Miazek-Męczyńska Monika: Bohater na rozdrożu – trudny wybór między heroizmem a nikkczemnością s. 87–104; Piętka Radosław: Dekapitacja w symbolicznych biografiach antycznych bohaterów s. 105–119; Bering Piotr: Czy święci cierpieli po bohatersku? s. 121–134; Lis-Wielgosz Izabela: Heroiczny wymiar kultury staroserskiej s. 135–155; Fulińska Agnieszka: Najdzielniejsi z dzielnych. Obrazy heroizmu militarnego epoki napoleońskiej s. 157–169; Legeżyńska Anna: Róże dla głodnych bohaterów. O dwóch wariantach słumionego dyskursu martyrologicznego. [Dot. oblężenia Leningradu i Sarajewa] s. 171–193; Skwara Ewa: Heros jako figura komiczna. Wizerunek żołnierza w rzymskim teatrze komediowym s. 209–221; Gawarecka Anna: Antyheroizm czy instykt samozachowawczy. O czeskim szwejkowaniu s. 223–242; Dabert Dobrochna: Postawy bohaterów czeskiego filmu wobec wyzwia egzystencjalnych. Od akceptacji, bierności do heroizmu warunkowego s. 243–260; Kolsut Rafał: Pradziadkowie Supermana – genealogia komiksowych superbohaterów. [Lata 1905–1938] s. 297–313; Wajser Bogusław: Wspólnota i spór. Retoryka heroizmu w tradycji uniwersyteckiego kształcenia humanistycznego (przegląd źródeł) s. 341–362.

2248. THE ISLAMIC World in contemporary and historical perspective. Świat islamu w perspektywie współczesnej i historycznej. Mir islama v sovremennoj i istoričskoj perspektive. Ealim al’Islam min manzur maeasir watarikhiin. Ed. by Izabela Kończak, Magdalena Lewicka, Agata S. Nalborczyk. Łódź–Kraków 2020 Wydaw. UŁ; Agent PR 8° ss. 240, il., mapy. (Politologia).

Z treści: Kuczkiewicz-Fraś Agnieszka: Prześladowania w raju. Antymuzułmańskie rozruchy na Sri Lance i ich geneza. [XX–XXI w.] s. 101–113; Krawczuk Marcin: Rękopisy amharskie w piśmie arabskim (ağām) jako świadectwo kultury literackiej muzułmanów etiopskich. [Od XIX w. do 1920 r.] s. 125–137; Grabkowska Aleksandra: Obraz islamu w słoweskich dziennikach „Delo” i „Dnevnik” w pierwszym tygodniu po atakach terrorystycznych na World Trade Center i Pentagon na tle historii kontaktów Słowenów z muzułmanami s. 139–153; Stopczyński

Andrzej: Czeczenia w polskiej prasie w latach 90. XX wieku. Na przykładzie analizy wybranych opiniotwórczych tygodników s. 169–178; Wasiaak Katarzyna: „Swoi” czy „obcy”? Uchodźcy czeczeńscy w Polsce. [Lata 2014–2016] s. 179–192; Miśkiniene Galina: Ženskijs vopros na stranicah periodiki litovsko-pol'skikh tatar v mežvoennyj period s. 215–223.

Toż plik tekstowy PDF (2,53 MB).

2249. JEHUDA ha-Lewi i jego „Księga Kuzari”. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 3 s. 539–708, streszcz. ang.

Treść: Zawanowska Marzena: Wprowadzenie. Muzułmańskie wpływy i karaimejskie inspiracje Jehudy ha-Lewiego oraz żydowska i chrześcijańska recepcja jego „Księgi Kuzari” s. 541–546; Bendowska Magdalena: Wydania drukowane „Księgi Kuzari” od XVI do XVIII wieku s. 547–591; Grzybowska Agata, Zawanowska Marzena: Korespondencja Chasdajja ibn Szapruta i chazarskiego króla Józefa. Przyczynek do historii chrześcijańskiej recepcji „Księgi Kuzari” Jehudy ha-Lewiego s. 593–675; Gryczan Barbara: Karaimejskie doświadczenie Jehudy ha-Lewiego – historia pewnego wiersza s. 677–689; Piątek Łukasz: Jehuda ha-Lewi o poglądach filozofów na temat duszy. „Księga Kuzari”, rozdz. V, 10–14 – próba przekładu i interpretacji s. 691–708.

2250. JĘDRASZEK Sławomir: Amarna w innych czasach. *Acta Archaeologica Lodziansia*. T. 64: 2018 [dr.:] 2019 s. 21–30, streszcz. ang.

Tell el-Amarna, V–VII w.

2251. KAMIŃSKI Ireneusz: Historia „końców świata” oraz przepowiednie. Apokaliptyka w datach czyli Kiedy Koniec? Cz. 1: Do końca XII w. Toruń 2020 Wydaw. Adam Marszałek; współpr. UMK 8° ss. 212. (Religijność Alternatywna i Nowa Duchowość).

2252. KASPROWICZ Karol: Przeszłość w pryzmacie teorii gier. Studium przypadków portugalskich z XX w. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 213–236.

Lata 1910–1976.

2253. KLIM-KLIMASZEWSKA Anna: Historyczny kontekst zabawki. [W:] Zabawki dziecięce. Wybrane konteksty teoretyczne, badawcze i praktyczne. Nowy Sącz 2020 s. 41–81.

Od V tysiąclecia p.n.e.

2254. KOCHANOWSKI Roman: Flota austriacka 1382–1918. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 53–64, streszcz. ang.

2255. KOMOROWSKI Antoni F.: Stacja ratownictwa brzegowego NIMMERSATT – ostatni ślad ratowników morskich regionu Memel (Kłajpeda). *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 81–83.

Od 1875 r.

2256. KONECZNY Feliks: Różnorodność cywilizacyjna Słowiańszczyzny. Warszawa 2019 Prohibita 8° ss. 77, nlb. 2, il.

VI–XX w.

2257. KOSZUTSKI Maciej: Historia i tradycja Suwerennego Rycerskiego Zakonu Maltańskiego. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 95–104, streszcz. ang.

Lata 1060–2014.

2258. KRAJEWSKA Hanna: Pandemie w historii świata. *Wieś i Rolnictwo*. 2020 nr 3 s. 17–30, streszcz. ang.

2259. KUBIAK Krzysztof: Bratobójczy ogień. Początki Państwa Izraela i zatopienie statku „Altalena”. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 91–113, streszcz. ang.

Dot. lat 1907–1948.

2260. KUCHARCZYK Grzegorz: Prusy. Pięć wieków. Warszawa 2020 Fund. Historia i Kultura; Bellona 8° ss. 831, il., mapy.

Toż plik tekstowy EPUB (4,3 MB).

Toż plik tekstowy MOBI (10,72 MB).

Lata 1415–1947.

2261. KUNICKI-GOLDFINGER Jerzy J.: Szkło w Europie Środkowej od późnego średniowiecza do XVIII wieku. Skład chemiczny – uwarunkowania i interpretacja. Warszawa 2020 Inst. Chemii i Techniki Jądrowej 8° ss. 156, streszcz. ang.

2262. KURYŁOWICZ Marek: Rzymskie prawo oraz zwyczaje grobowe i pogrzebowe. *Studia i szkice*. Lublin 2020 Wydaw. Werset 8° ss. 288.

I–VI w.

2263. LASOTA Jacek: Zasady sztuki wojennej. Wyd. 2. Warszawa–[Kętrzyn] 2020 Wydaw. Bookmarked 8° ss. 491, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2019.

2264. LIETUVOS istorija. T. 6: Sliesoriūnas Gintautas: Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVI a. pabaigoje – XVIII a. pradžioje (1588–1733 metais). Vilnius 2015.

Rec.: Šapoka Mindaugas, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 146–149.

2265. LUBIK Maciej: Patronat świętego Olafa nad kupcami morskimi i jego przejawy w testamentach lubeckich Bergenfahrer. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 451–471, streszcz. ang.

Lata 1314–1522.

2266. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Życie codzienne w Królestwie Prus w latach 1701–1933. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 660, streszcz. ang.

2267. MALISZEWSKI Kazimierz: Doktor Faust – rzeczywistość i mit w kontekście historii

kultury, legend i literatury pięknej. Zarys problematyki. *Czasy Nowożytny*. T. 32: 2019 s. 81–99.

Johannes Faust (1480–1540).

2268. MASŁOWSKI Michał: Mity i symbole polityczne Europy Środkowo-Wschodniej. Warszawa 2020 Studium Europy Wschodniej – Uniw. Warszawski 8° ss. 202, nlb. 9, mapy. (30 tomów na 30-lecie Studium Europy Wschodniej; t. no 6/30) (Bibliotheca Europae Orientalis. Didactica; 13).

XI–XXI w.

2269. MEMINISTINE? Memory and oblivion in the Ancient World – the Ancient World in the memory and oblivion. [Vol. 1]. Ed. by Katarzyna Balbuza, Maria Musielak, Krzysztof Królczyk. Poznań 2019 IH 8° ss. 188, il.

Z treści: Pałuchowski Adam: Spensithios – dépositaire de le mémoire collective et expression de l’immédiateté dans les relations intracommunautaires. Ou l’éloge de la simplicité. [VI–V w. p.n.e.] s. 13–51; Kluczek Agata Aleksandra: The significance of Roman coins for the preservation and construction of memory. [I w. p.n.e.–VI w.] s. 53–71; Balbuza Katarzyna: Flavian restitution coins (nummi restituti). Memorative and ideological aspects. [I w.] s. 73–102; Maksymiuk Katarzyna: Alexander of Macedonian in the memory of Sasanian Iran. [I–VII w.] s. 103–112; Musielak Maria: Lost biography. Plutarch’s „Epaminondas”. [Epaminondas, wódz i polityk tebański (ok. 420–362 p.n.e.)] s. 133–150.

2270. MEMINISTINE? Pamięć i niepamięć w świecie starożytnym – świat starożytny w pamięci i niepamięci. Vol. 2. Pod red. Katarzyny Balbuzy, Marii Musielak, Krzysztofa Królczyka. Poznań 2020 Wyd. Historii UAM 8° ss. 294, il., streszcz. ang.

Treść: Balbuza Katarzyna, Musielak Maria: „Meministine”? Pamięć i niepamięć w świecie starożytnym – świat starożytny w pamięci i niepamięci. Przedmowa s. 7–12; Lewartowski Kazimierz: Czy Grecy mogli pamiętać epokę brązu? s. 13–28; Nawotka Krzysztof: Pamięć o ocaleniu domu Pindara w Tebach s. 29–38; Jagła Piotr: (Czy) „Wszyscy mordercy Filipa zostali ukarani”? – reinterpretacja rozmowy Aleksandra z kapłanem Ammona w Siwie (Diod. Sic. XVII, 51) s. 39–53; Łukasiewicz Adam: Pamięć na manowcach: legenda o Memnonie s. 55–62; Łoś Andrzej: Pamięć i niepamięć: obalenie monarchii i początki republiki rzymskiej s. 63–77; Faszca Michał Norbert: Formy upamiętniania zmarłych jako przejaw zmiany mentalności obywateli pełniących służbę wojskową u schyłku republiki rzymskiej s. 79–96; Wojciechowski Przemysław: „Ob memoriam: lex collegii Aesculapii et Hygiae” jako przykład rzymskiej fundacji komemoracyjnej s. 97–110; Leszek Krzysztof: „Famamque et fata nepotum”. Przedstawianie „przyszłości” w „Eneidzie” na przykładzie opisu tarczy Eneasza s. 111–121; Wesołowska Elżbieta: Fedra i Klitajmestra – dwie kobiety, dwa sposoby zapamiętania s. 123–134; Deikler Roman: Znaczenie dzieł Józefa Flawiusza w badaniach nad namiestnikami rzymskimi w Judei (6–66 r. n.e.) s. 135–146; Szczoł Monika: Pamięć i jej rola w antycznej satyrze rzymskiej s. 147–156; Suski Robert: Biblioteki w „Historia Augusta” s. 157–173; Letki Piotr: Taktyka i pamięć. Bitwa pod Argentoratium w opisie Ammianusa Marcellinusa s. 175–183; Misiarczyk Leszek: „APOMNHMONIUMATA” w pismach Justyna Męczennika. Początki kształtowania się pamięci chrześcijańskiej s. 185–201; Ruciński Sebastian: Prefekci

miasta Rzymu w źródłach chrześcijańskich w I i II wieku po Chr. s. 203–212; Olszaniec Szymon: Prefekt „praetorio” w oczach Jana Lydosa – zarys problematyki s. 213–229; Ciesielski Mariusz: Milczenie źródeł archeologicznych o Swebach w hiszpańskiej Galicji (Gallaecia) s. 231–239; Olszewski Lechosław: Pamięć zmysłów: opary cynamonu i smród ekskrementów s. 241–262; Twarowska-Antezak Emilia: „Speculum memor”. Antyk a XIX-wieczna fotografia s. 263–277; Królczyk Krzysztof: Badania nad antykiem na Reichsuniversität Posen (1941–1945) – zapomniana karta z dziejów nauki s. 279–294.

2271. MILEWSKI Ireneusz: Textile prices in early Byzantine hagiographic texts. Three case studies. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 399–413.

Rzym, Jerozolima, Aleksandria, pocz. V–pocz. VII w.

2272. MORAWSKI Kazimierz [Marian]: Rzymianie i Germanie z epoki schyłku państwa rzymskiego. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 19, nlb. 5, il.

Lata 375–493.

2273. MOROZ-GRZELAK Lilla: Jezuici i ich świat w rosyjskich i radzieckich wydawnictwach leksyograficznych. *Latopisy Akademii Syparskiej*. Vol. 10: 2019 s. 163–180, streszcz. ros.

XIX w.–2010 r.

2274. MROCZKOWSKI Krzysztof, Kawa Leszek: Wojna widziana z kuchni... i kuchnia na wojnie. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Gaj – Eko Media Karol Przybylak 8° ss. 363, nlb. 1, il.

2275. NA MORZACH i oceanach pod wojenną banderą. Wczoraj – dziś – jutro. Pod red. Romana Kochnowskiego i Jarosława Jastrzębskiego. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 476, il., mapa, streszcz. ang.

Z treści: Pastorek Anna: Kult bohaterów morskich w XVII-wiecznej Republice Zjednoczonych Prowincji s. 11–30; Lizut Małgorzata, Kubiak Krzysztof: Tratwa Carleya. Między ocaleniem a hipotermią s. 31–62; Herma Marek: Kontradmiral Wacław Kłoczkowski [1873–1930]. Polski podwodnik w Rosyjskiej Cesarskiej Marynarce Wojennej s. 63–84; Kochnowski Roman: Krążowniki liniowe. Geneza – rozwój – zmierzch s. 85–103; Kubiak Krzysztof: Atlantycka wojna Portugalczyków 1916–1918 s. 131–158; Skrzyński Tomasz: Port Wojenny w Modlinie na tle innych portów Flotyli Wiślanej 1918–1926 s. 159–176; Martinant de Préneuf Jean: Francuska Marine Nationale a Polska w okresie międzywojennym s. 177–197; Jastrzębski Jarosław: Japoński lotniskowiec typu „Hōshō” s. 199–208; Jastrzębski Jarosław: Ewolucja japońskich krążowników ciężkich s. 209–243; Kasprzycki Remigiusz: Wizyta floty sowieckiej marynarki wojennej w Polsce we wrześniu 1934 roku s. 245–262; Jastrzębski Jarosław: 1. Flotylla Lotnicza Japońskiej Marynarki Wojennej w okresie pod Pacyfiku s. 263–302; Kopeć Rafał: Pięć dni USS „United States”. Geneza, założenia oraz anulowanie programu budowy pierwszych amerykańskich superlotniskowców s. 303–336; Rochowicz Robert: Marynarka wojenna PRL. Plany rozwoju w kontekście stawianych zadań s. 355–384.

2276. OKNO na przeszłość. Szkice z historii wizualnej. T. 2. Pod red. Doroty Skotarczak,

Jacka Szymali. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 276, tabl. 2, il., streszcz. ang. (Historia w Mediach; t. 4).

Z treści: Lazarowicz Szymon: Historyczna migawka. Camera obscura jako globalny wynalazek fotografii XIX wieku s. 12–21; Zawojski Piotr: Kiedy nadszedł Daguerre. Charles Baudelaire wobec fotografii s. 23–34; Lubowicka Agata: Jak dołączyć do grona „państw kulturalnych”. Historia wizualna pierwszej polskiej ekspedycji arktycznej w dwudziestolecie międzywojennym s. 35–68; Szafrński Paweł: Obraz średniowiecza według wytwórni filmowej w Wilnie. Przykład dramatu historycznego „Herkus Mantas”. [W reżyserii Marijonasa Giedrysa, 1972 r.] s. 71–83; Kamrowska Agnieszka: Przeszłość i teraźniejszość w filmach „jidai-geki” Akiry Kurosawy s. 85–113; Saryusz-Wolska Magdalena: Ramy recepcji. Preizner Joanna: Z jedynie słusznej perspektywy. „Godność” i „Czas nadziei” Romana Wionczka s. 159–181; Sak Marcin: Archetypy przestępców w polskich powojennych filmach komediowych s. 183–214; Lipiński Kamil: Négatif, négatif, négatif... (De)montaż Jeana-Luca Godarda w krótkich kolażach filmowych z lat 60. XX wieku s. 215–232; Szymala Jacek: Zestawienie bibliograficzne artykułów czasopisma „Film & History. An interdisciplinary journal” (1971–2018) s. 233–246.

2277. OKNO na przeszłość. Szkice z historii wizualnej. T. 3. Pod red. Doroty Skotarczak, Jacka Szymali. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 222, nlb. 1, streszcz. ang. (Historia w Mediach; t. 5).

Z treści: Sarlej Anna: Sylwetka Amitabha Bachchana [ur. 1942] na tle fenomenu Bollywood s. 27–52; Duchnowska Julia Jutrzenka: Zjawiska globalne w wybranych rodzajach notacji muzycznej. Wprowadzenie do zagadnienia. [Od VII w. p.n.e.] s. 75–84; Heller Marcjanna: Lalki jako zjawisko globalne. Miejskie Muzeum Zabawek w Karpaczu. [Od 1995 r.] s. 85–92; Szymala Jacek: 400 lat od Chocimia. Ogład wybranych wizualizacji bitwy s. 105–119; Szafrński Paweł: Trylogia filmowa „Fontanna dla Zuzanny” jako źródło do dziejów społeczeństwa [słowackiego i czeskiego] w latach 1985–1999 s. 121–137; Viktorovskaja Viktoriia: 250 wybranych prac dyplomowych z historii wizualnej. Zestawienie bibliograficzne s. 181–197.

2278. OLSZEWSKI Paweł: From the history of the South Caucasus and the Middle East in 1914–1923. Outlines. Piotrków Trybunalski–Kielce 2019 UJK w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim; UJK w Kielcach 8° ss. 274, nlb. 1.

2279. PEJASZ Marcin: Szaunisi. Najwięksi wędrowcy Ameryki. Wielichowo 2019 Tipi 8° ss. 339, nlb. 5, il. (Biblioteka „Tawacinu”; nr 50).

Lata 1540–2013.

2280. PIEKARSKI Adam: Ponkowie. Święte głowy znad górnej Missouri. Wielichowo 2020 Tipi 8° ss. 134, nlb. 2, il. (Biblioteka „Tawacinu”; nr 52) (Wielkie Plemiona Ameryki).

Od XIII w.

2281. PIETRUSZKA Marta: „Jesteś tym, co jesz?” Dieta średniowiecznych i nowożytnych

populacji w oparciu o analizy stabilnych izotopów (¹³C, ¹⁵N). *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 287–298.

2282. PIWOŃSKI Paweł: Aspekty migracyjne w kontekście polityki japońskiej prowadzonej w latach 1868–1922. *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 1 s. 101–120, streszcz. ang.

2283. PŁATEK Daniel: Spór polityczny w Iranie i Imperium Osmańskim. Studium z socjologii historycznej rewolucji konstytucyjnych. Warszawa–Kraków 2020 ISP PAN; Libron 8° ss. 379, il.

XV–XX w.

2284. PRUSY w Rzeszy Niemieckiej (1871–1947). Pod red. Grzegorza Kucharczyka; oprac. Andrzej Kamiński, Grzegorz Kucharczyk, Dariusz Łukasiewicz, Rafał Łysoń. Warszawa 2019 IH PAN 8° ss. 654, streszcz. niem. (Historia Prus. Narodziny, mocarstwo, obumieranie. Opracowanie zbiorowe; t. 4).

2285. PRZEMIANY kulturowe w Afryce. Historia i antropologia. Red. nauk. Maciej Ząbek. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 417, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Piętek Robert: Kimpa Vita [1684–1706]. Matka afrykańskiej rewolucji czy św. Antoni? s. 61–81; Leśniewski Michał: Od elementu scenografii do głównego przedmiotu badań. Afrykanie w historii Afryki Południowej. Szkic historiograficzny i nie tylko s. 83–103; Żbik Sebastian: Wybrane przykłady zmiany kulturowej wśród omańskich społeczności w Afryce Wschodniej w latach 1806–1856 s. 105–140; Pawełczak Marek: Od czarnego talara do rupii. Pieniądz w Sultanacie Zanzbarskim w latach 1830–1888 s. 141–165; Różański Jarosław: Ku niepodległej Ambazonii? Źródła kryzysu w angielskojęzycznej części Kamerunu. [Lata 1858–2019] s. 167–188; Zięba Albert, Arnaud Léonard: Śladami Beniowskiego. Odkrycie zagubionego fortu Augusta. [Zbudowany przez Maurycego Augusta Beniowskiego na Madagaskarze] s. 219–242; Stańczyk Elżbieta: Polscy podróżnicy i badacze Afryki w pierwszej połowie XX wieku s. 243–269.

2286. RELIKWIE. Fundamenty – rzeczywistość – perspektywy. Red. nauk. Szymon Drzyżdż, Marek Gilski, Marcin Cholewa. Kraków 2020 Wydaw. „Scriptum” Tomasz Sekunda 8° ss. 351, nlb. 5, tabl. 22, il., streszcz. ang. (HD Horyzonty Dogmatu; 17).

Z treści: Mazur Roman: Relikwie w Biblii s. 11–27; Drzyżdż Szymon, Gilski Marek: Relikwie w nauczaniu soborów powszechnych s. 29–43; Kałuźny Józef Cezary: Od pamięci przodków w starożytnej Grecji i Rzymie do materialnego kultu relikwii w wczesnym chrześcijaństwie. Szkic zagadnienia. [IV w. p.n.e.–V w.] s. 69–107; Mieczkowski Janusz: Kult relikwii w aspekcie historyczno-liturgicznym s. 133–172; Urban Jacek: Relikwie świętych w katedrze na Wawelu do XVIII wieku w świetle źródeł drukowanych. [Od 1079 r.] s. 243–279.

2287. ROŚLAN Grzegorz: Psychological actions in the armed conflict. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (1) s. 67–76.

Od I wojny światowej do konfliktów zbrojnych po 1945 r.

2288. RZEŹNICKA Zofia, Kokozko Maciej: Milk and dairy products in the medicine and culinary art of antiquity and early Byzantium (1st–7th centuries AD). First ed. Łódź–Kraków 2020 Wydaw. UŁ; Jagiellonian Univ. Press 8° ss. VII, 229, nlb. 1. (Byzantina Lodziensia; no 38).

Toż plik tekstowy PDF (3,96 MB).

2289. SAWA Dawid: Zmiana charakteru taktyk i strategii wojennych na przestrzeni dziejów – od starożytności do współczesności. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 21: 2018 s. 159–173.

2290. ŚLADEK-ZAPLETAL Aleksandra: Projektowanie samochodów. Kraków 2020 Wydaw. PK 4° ss. 216, il.

XX–XXI w.

2291. SŁODCZYK Janusz: The formation of urban spaces around the world. A history of planning and building of city. Transl. into English by Ewa Dratwa. Opole 2020 Univ. of Opole; Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 751, il.

Od poł. IV tysiąclecia p.n.e.

2292. SŁOWIAŃSZCZYŻNA dawniej i dziś. Język, literatura, kultura. Monografia ze studiów slawistycznych. [T. 1]. Pod red. Agnieszki Kołodziej, Magdaleny Bańki-Kowalczyk, Alicji Nowakowskiej. Červený Kostelec 2013 Nakladelství Pavel Mervart 8° ss. 464.

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Wrocław, 11–12 III 2011 r.

Z treści: Leszczyńska Beata: Rola modyfikacji frazeologicznych w kreowaniu językowego obrazu świata w piosenkach punkrockowych lat 80. s. 155–163; Nowak Ewa: Odapelatywna antroponomia mieszczan poznańskich na przykładzie rejestrów czopowego z XVII i XVIII wieku s. 179–185; Wiśniewski Mateusz: Najstarsze czeskie nazwy Nowego Świata s. 273–280; Wójcik Anna: Azykove sredstva i stilističeskie priemny otrazhenia aviakatastrofy v Smolenske 2010 goda v rossijskij pečatnyh SMI s. 281–288; Burdziński Michał: Spomad i spomiedzy: Ladislav Mednyánszky (1852–1919) w perspektywach komparatystycznych s. 309–319; Bystrzak Magdalena: Europejskość i rodzimność w międzywojennej eseistyce Alexandra Matuší s. 321–328; Petrowicz Jarosław: Smuga pamięci. O tożsamości bohaterów literackich w świetle historycznych kontekstów w prozie polskiej po 1989 roku: Inga Iwasiów, Marek Krajewski i Andrzej Zawada s. 373–381.

2293. SŁOWIAŃSZCZYŻNA dawniej i dziś. Język, literatura, kultura. Monografia ze studiów slawistycznych. [T.] 2. Pod red. Agnieszki Kołodziej, Magdaleny Bańki-Kowalczyk, Małgorzaty Budzińskiej. Červený

Kostelec 2015 Nakladelství Pavel Mervart 8° ss. 199.

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Wrocław, 15–17 III 2012 r.

2294. SŁOWIAŃSZCZYŻNA dawniej i dziś. Język, literatura, kultura. Monografia ze studiów slawistycznych. [T.] 3. Pod red. Agnieszki Kołodziej; przy współpr. Tomasza Piaśnickiego. Červený Kostelec 2017 Nakladelství Pavel Mervart 8° ss. 546.

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Wrocław, 16–17 III 2017 r.

2295. SŁOWIAŃSZCZYŻNA dawniej i dziś. Język, literatura, kultura. Monografia ze studiów slawistycznych. [T.] 4. Pod red. Agnieszki Kołodziej, Elżbiety-Tyszkowskiej-Kasprzak, Magdaleny Ślawnickiej, Anny Ursulenki; przy współpr. Marii Strzewskiej, Agnieszki Oleckiej. Wrocław 2020 Atut 8° ss. 490, streszcz. ang.

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Wrocław, 4–5 IV 2019 r.

Z treści: Boginskaya Anna: „Kollektivnaâ sub’ektivnost’” v pol’skoj i russkoj „derevenskoj” proze 70-h godov XX veka s. 327–335; Coczewa Nadežda: Slavánskie dialogi v bolgarskom žurnale „Hudožnik” – Al’fons Muha, Kazimež Pšerva-Tetmajer i bolgarskij simvolizm. [Lata 1905–1906] s. 355–364; Gawarecka Anna: „Bestia triumphans”? Obrazy dziewiętnastowiecznej Pragi w czeskiej literaturze postmodernistycznej s. 385–397; Kurtok Antonina: Obraz rzeczywistości chorwacko-węgierskiej w utworach „Znanstvein heureka Mazalji Miška” oraz „Izlet Grincinger Pál-a na Magyar tenger” Ksavera Šandora Gjalskiego. Satyryczna demistyfikacja stereotypów. [Wydane w 1896 i 1902 r.] s. 417–424; Sagała Monika: O motywie polowania w anonimowej słowackiej poezji miłosnej z osiemnastowiecznych zbiorów s. 425–432; Józwiak Wojciech: Tworząc i przekraczając religijno-etniczne granice. Kino bułgarskie ponad podziałami? s. 459–468; Tkaczewski Dariusz: Społeczny i kulturowy obraz I Republiki Czechosłowackiej (1918–1938) s. 477–490.

2296. SPRENGEL Mieczysław, Siekiera Joanna, Eska-Mikołajewska Justyna: Państwowość, gospodarka i bezpieczeństwo Nowej Zelandii – historia i współczesność. Poznań 2020 Pol. Tow. Ekonom. Oddz. 8° ss. 166, il., mapa.

Lata 1642–2020.

2297. SRODECKI Paul: Antemurale Christianitatis. Zur Genese der Bollwerksrhetorik im östlichen Mitteleuropa an der Schwelle vom Mittelalter zur Frühen Neuzeit. Husum 2015.

Rec.: Baronas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 22: 2018 s. 170–173.

2298. STALA Ewa: Niezwykłe losy słowników. Historia leksykografii hiszpańskiej. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 206, nlb. 1, il.

XVI–XXI w.

2299. STORY Marek: Le fabbricarie. Il modello di amministrazione dei beni della

Chiesa nelle parrocchie veneziane dal 1807 al 1938. Rzeszów 2020 Bonus Liber Drukarnia i Wydaw. 8° ss. 216, streszcz. ang., pol. WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa. (Monografie; nr 30).

2300. STUDIA z historii i kultury krajów języka hiszpańskiego. Refleksje młodych hispanistów. Red. Marcin Karkut. Lublin 2020 Werset 8° ss. 265, il., streszcz. ang., hiszp. KUL Jana Pawła II. Katedra Świata Hiszpańskiego, Polityki i Relacji Międzynar. Katedra Językoznawstwa Romańskiego, Instituto Cervantes Varsovia.

Materiały III Ogólnopolskiego Kongresu Młodych Hispanistów, Lublin, 1–2 IV 2019 r.

Z treści: Wybrane dokumenty z procesu inkwizycyjnego brata Luisa de León w polskim przekładzie. [Wyd.] Jadwiga Clea Moreno-Szypowska. [Lata 1572–1576] s. 11–20; Janecki Marcin Jan: Tomás de Jesús (Díaz Sánchez D'Ávila; 1563–1627) y la literatura ascético-mística en el Desierto de las Batuecas s. 53–83; Wajs Dariusz: Król Lewic Władysław Waza w hiszpańskich Niderlandach w czasie podróży z lat 1624–1625 s. 84–95; Śrama Marcin: Wychowanie do rządzenia, czyli rzecz o hiszpańskich zwierciadłach książąt. [XVI–XVII w.] s. 96–109; Mączka Andrzej: Zagranicznicy ochotnicy po stronie narodowej w hiszpańskiej wojnie domowej (1936–1939) oraz ich motywacje na wybranych przykładach s. 110–130; Dworski Michał: En la tierra española. La importancia y el papel de la misión diplomática del conde Józef Potocki en Madrid después de la Segunda Guerra Mundial. Temas seleccionados s. 131–154; Hellin Ortuño Raúl: El exilio de Józef Łobodowski [1909–1988] s. 155–169; Wasilewski Piotr: Características de los misioneros polacos en Argentina en 2017. [Lata 1749–2017] s. 181–192; Smolaga Dominika: Los bestiaros como fuente de inspiración en la creación de Rocinante. [W „Don Kichocie z La Mancha” Cervantesa, od XII w. do 1615 r.] s. 234–242.

2301. SZCZEPAŃSKI Tadeusz: Kino nordyckie. Pierwsze stulecie. Łódź 2020 Szkoła Filmowa; Wydaw. PWSFTviT 4° ss. 279, il.

Szwecja, Dania, Norwegia, Islandia i Finlandia, l. 1896–2019.

2302. SZCZĘSNA Emilia: Kształtowanie instytucji uznania administracyjnego w Europie od czasów monarchii absolutnej po współczesność. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 33: 2020 s. 143–156.

2303. SZELĄGOWSKA Grażyna, Szlągowska Krystyna: Historia Norwegii XIX i XX wiek. Warszawa 2019.

Rec.: Hajduk Bolesław, *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 136–137.

2304. [SZWED Wiaczesław] Shved Viachslau, Grzybowski Jerzy: Historia Białorusi. Od czasów najdawniejszych do roku 1991. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 269.

2305. TOMASZEWSKI Feliks: Syberia i rosyjska/radziecka Północ. Niekończąca się gra. Zakrywanie – odsłanianie. Gdańsk–Sopot 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 415, nlb. 1.

XX–XXI w.

2306. URBANŃCZYK Michał: Idea godności człowieka w orzecznictwie Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych Ameryki. Poznań 2019.

Rec.: Sylwestrzak Andrzej, *Acta Elbingensia*. T. 41: 2019 nr 2 s. 143–147.

2307. WĄS Gabriela: Elity społeczne i elity władzy w państwie czeskim od połowy XV wieku do 1740 – zarys problemu integracji Czech i Śląska w epoce wczesnonowożytnej. Cz. 1. *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 83–104.

2308. WIECKIEWICZ Agnieszka: Obrazy czarności. Wyobraźnia imperialna i różnica rasowa w niemieckiej kulturze XIX i XX wieku. Siedem szkiców z antropologii wrogości. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 206, nlb. 2.

Lata 1871–1939.

2309. WITKOWSKI Przemysław: Laboratorium przemocy. Polityczna historia Romów. Warszawa 2020 Inst. Wydawniczy Książka i Prasa 8° ss. 433, nlb. 4. (Biblioteka Le Monde Dyplomatique).

XI–XXI w.

2310. WŁODARCZYK Edward: Studia z dziejów pruskiej gospodarki i polityki morskiej w latach 1815–1939. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 301, il. (Historiografia Pomorska; t. 4).

2311. WOŁONGIEWICZ Mariusz: Japońskie okręty podwodne 1905–1945. Wyd. 1 elektroniczne. Gąbin–Warszawa 2010 [2020!] Audioclub.pl 1020 plik tekstowy PDF (7,84 MB).

2312. WYRWISZ Anna: Wzorowy sojusz? Współpraca i źródła tradycji związków amerykańsko-holenderskich. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 198, nlb. 2. (Prace Amerykanistyczne Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Lata 1782–2020.

2313. Z DZIEJÓW ziem pruskich w XV–XVIII wieku. Państwo, społeczeństwo, kultura. Zbiór studiów ofiarowanych profesorowi Januszowi Małkowi w osiemdziesiąt rocznicę urodzin. Pod red. Dariusza Makiły i Grzegorza Mrowińskiego. Działdowo 2018.

Rec.: Wałkowski Andrzej, *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 253–258.

2314. ZAKON krzyżacki w Prusach i Inflantach. Podziały administracyjne i kościelne w XIII–XVI wieku. Pod red. Romana Czai, Andrzeja Radziwińskiego. Toruń 2013.

Rec.: Borkowski Tomasz, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 19: 2014 s. 289–295.

2315. ZALEWSKA Ewa: Św. Tekla – ikonografia i miejsce świętej w historii Kościoła. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 223–239, streszcz. ang.

2316. ZDANOWSKI Jerzy: Historia najnowsza Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Warszawa 2020 Wydaw. Akademickie Dialog plik tekstowy PDF (4,04 MB). (Dzieje Orientu).

Lata 1798–2019.

2317. ZDULSKI Mirosław: Splątane ścieżki. Zdrowie romskich zbiorowości. Jelenia Góra 2020 Karkonoska Państw. Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze 8° ss. 427, il.

W Czechach i Słowacji, XVIII–XXI w.

2318. ZŁE kobiety czy zła sława. Negatywne wizerunki kobiet na przestrzeni dziejów. Pod red. Karoliny Białas, Kaliny Słaboszowskiej, Sylwii Śmiechowicz. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 224, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Z treści: Borczyńska Julia: „Tu es diaboli ianu”. Kobieta jako przyczyna wszelkiego zła w pismach Tertulliana s. 13–25; Białas Karolina: „Płeć męska” i „płeć słaba”. Kobiety w „Occupatio” Odona z Cluny s. 26–45; Bakiera Jakub: Złe kobiety roku tysięcznego w dziele Rudolfa Glabera s. 46–56; Załęska Zofia: Średniowieczne taneczniczki. O postrzeganiu kobiet w tańcu s. 59–70; Śrama Marcin: Czarna legenda królowej Bony w historiografii, teatrze, nauce i publicystyce s. 74–89; Słaboszowska Kalina: Matka krytyki feministycznej? Christine de Pizan [ok. 1364–ok. 1430] s. 103–114; Fronczak-Chruściel Paulina:

Współpodążająca żona czy niepokorna nazistka? Lina Heydrich (1911–1985) w świetle autobiografii s. 115–126; Janicka Beata: O obliczach zła w życiu i twórczości Elżbiety Szemplińskiej [1910–1991] s. 127–143; Domazet Radosław: O (nie)moralności kobiecej według filozofa. Plutarch z Cheronei o Kleopatrze s. 147–164; Pawłowska Antonina: Angielskie ślimaki w irlandzkim ogrodzie. Poglądy polityczne i społeczne Constance Markiewicz [1868–1927] s. 165–177; Goluch Agnieszka: „Dwulicowa istota”. Wizerunek Marii Kazimierzy w dziewiętnastowiecznej prasie kobiecej s. 181–191; Niewiadomski Igor Michał: Złe emocje u znakomitych mistrzyni sportu, czyli O konflikcie między Haliną Konopacką a Jadwigą Wajsohną na arenach sportowych w dwudziestoleciu międzywojennym s. 192–207; Suska Anna: Kiedy kobieta zabija... Portrety zabójczyń w polskim dyskursie publicznym. [Lata 1992–2020] s. 210–224.

2319. ZYCHOWICZ Piotr: Sowietci. Wyd. 1, (dodr.). Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 488, tabl. 32, il. (Opowieści niepoprawne politycznie; 2).

Wyd. 1. 2016.

2320. ŻAKOWSKA Magdalena: Kłopoty z niedźwiedziem. Rosja w niemieckim, austriackim i szwajcarskim dyskursie medialnym od XIX do XXI wieku. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 347, il.

Toż plik tekstowy PDF (3,42 MB).

2321. ŻUCHOWSKA Marta, Sarek Katarzyna: Da Qin i Fulin. Obraz Zachodu w źródłach chińskich z I tysiąclecia n.e. Warszawa 2017.

Rec.: Nowosielska Elżbieta, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 397–400.

3. BIOGRAFIE

a) Ogólne

2322. RABENDA Aleksandra: Siostry Grimké – pionierki amerykańskiego ruchu feministycznego – życie, twórczość, motywacje. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 23–57, streszcz. ang.

Sara Moore Grimké (1792–1873) i Angelina Emily Grimké (1805–1879).

2323. SCHÖN Wolfram, Matheja Michał: Ottmar Schön i jego tęsknota. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 175–188.

Historia rodziny, l. 1897–1970.

2324. SIKORSKI Tomasz: Prekursorzy zielonego anarchizmu. La belle Époque. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 378, il.

Émile Armand (1872–1963), Henri Beylie (1870–1944), William Blake (1757–1827), Georges Butaud (1868–1926), William Godwin (1756–1836), Émile Gravelle (1855–1920),

Louis Rimbault (1877–1949), Henry David Thoreau (1817–1862), Lew Tołstoj (1828–1910), Henri Zisly (1872–1945).

2325. STRZAŁKOWSKI Jacek: Daguerreotypisten und Wanderfotografen vom Rhein bis Wladiwostok 1839–1865. Frankfurt am Main 2019 Wydaw. aneżob 8° ss. 166.

Słownik biograficzny.

Rec.: Dziedzic Marcin, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 196–198.

2326. STRZELCZYK Jerzy: Święci władcy Europy. Przy współpr. Agaty Strzelczyk. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 247. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

2327. WCIŚLAK Andrzej: Katalog kardynałów, patriarchów, arcybiskupów i biskupów obecnych na IV soborze laterańskim w 1215 roku. Jeszcze jedna próba identyfikacji. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 11: 2019 s. 7–61, streszcz. ang.

b) Poszczególne

2328. SULIKOWSKA-BEŁCZOWSKA Aleksandra: Aleksander Newski [1221–1263] – święty mnich i bohater wschodniej Słowiańszczyzny. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 213–230, streszcz. ang.

2329. WŁOCH Anna: Matthew Arnold (1822–1888) – prekursor pedagogiki porównawczej w XIX-wiecznej Anglii oraz jego poglądy na edukację. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 39–80, streszcz. ang.

2330. BUCHOWSKI Krzysztof: The pragmatic (post-)communist: Algirdas Brazauskas [1932–2010] – the first secretary, president, and prime minister of Lithuania. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 191–214, streszcz. pol.

2331. GUZIK Michael A.: Rev. Walter J. Ciszek [1904–1984], SJ. An Icon of the Catholic Russian Mission. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 28–43.

2332. WALCZAK Marek: Paul Crossley (1945–2019). *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 105–109.

2333. BOGUS Zdzisław: Patronem Tesalonik jest święty Demetriusz. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 30–41, streszcz. ang.

2334. TUROS Maria J[oanna]: Higienista Wielkiej Armii – René-Nicolas Dufriche Desgenettes (1762–1837). *Analecta*. R. 29: 2020 z. 1 s. 129–152, streszcz. ang.

2335. DEMIDZIUK Krzysztof: Rudolf Drescher [1837–1867] jako pionier archeologii naukowej na Śląsku. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 14: 2016 s. 111–126, streszcz. niem., czes.

2336. ADAMCZYK Arkadiusz: János Esterházy (1901–1957). Polityk, parlamentarzysta, męczennik. Warszawa 2019.

Rec.: Białokur Marek, *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 287–291.

2337. TUROS Maria J[oanna]: François Girardot [1773–1831] – francuski medyk polskich szwoleżerów. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 13–38, streszcz. ang., niem., ros.

2338. KUTYMA Manfred: Tajemnica wyładowań elektrycznych w gazach. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 17: 2019 s. 163–177, streszcz. niem., czes.

Eugen Goldstein (1850–1930).

2339. MARCZUK-SZWED Barbara: Marie de Gournay (1565–1645). Pierwsza francuska emancypantka. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 224, nlb. 3, il.

2340. PISOWICZ Andrzej: Wspomnienie o Wartanie Grigorianie [1929–2019]. *Lehahayer*. T. 7: 2020 s. 331–334, streszcz. ang., orm.

2341. ROGOWSKI Bogusław: Josef Gröger [1930–2020]. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 5: 2020 s. 6.

2342. ŁANIEWSKI Aleksander: Juda Grossman-Roszczin (1883–1934) – przyczynek do biografii anarchobolszewika. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 341–377, streszcz. ang.

2343. BŁASZCZYK Grzegorz: Edvardas Gudavičius (6 IX 1929 – 27 I 2020), historyk, historiozof, inżynier. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 307–312.

2344. MUSIEŁOK Józef: Doktor Ludwig Guttman [1899–1980] – życie, dzieło i dziedzictwo. *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 113–129.

2345. GÓRALSKI Witold M.: Hans Adolf Jacobsen (1925–2016). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 260–262.

2346. RYBIŃSKA Agata: Manuel Joël (1826–1890). Biografia kulturowa wrocławskiego rabina z kręgu Wissenschaft des Judentums. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 362, il., streszcz. ang., niem.

2347. WISNER Henryk: Mečislovas Jučas (26 IV 1926 – 6 XI 2019). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 305–306.

2348. DANIŁOWICZ Witold: Linus Kather [1893–1983] – polityk niespełnionej nadziei. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 105–114.

2349. BRZEZIŃSKA Monika M.: Helmut Kohl [1930–2017]. Przywódca polityczny. Warszawa 2020 CeDeWu 8° ss. 124, streszcz. ang.

2350. AMBROZIAK Sławomir: Łowca szpiegów, który żył dwa razy. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 91–104.

Horst von Kopkow (1910–1996).

2351. BŁASZCZAK Tomasz, [Matâš Īrina Borisivna] Matiasz Iryna, Michaluk Dorota: Iwan Kraskowski (1880–1955). W służbie

Białorusi i Ukrainy. Białystok 2019 Białoruskie Tow. Hist.; PTH 8° ss. 328, il., mapy, streszcz. ang., białorus., gruzińskie, lit., łotewskie, ros., słow., ukr.

2352. GRZYWACZ Marta: Nasza pani z Ravensbrück. Historia Johanna Langefeld [1900–1973]. Red. Katarzyna Damek. Warszawa 2020 WAB 8° ss. 394, nlb. 5.

2353. OLBRICH-SZAFRANIEC Sabina: Hans Klaus Langer (1903–1987) – zapomniany toszecki kompozytor. *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 131–143.

2354. GRZYBOWSKI Jerzy: Ales' Mahnoŭski. Belaruskì dzeàc z Latgaliì (1902–1967). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 162–187, streszcz. ang., pol.

2355. DEMIDZIUK Krzysztof: Oskar Mertins [1858–1909] i jego wkład do naukowienia archeologii prahistorycznej na Śląsku. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 18: 2020 s. 129–146, streszcz. niem., czes.

2356. KRUSZEWSKI Eugeniusz Stanisław: Duńczyk z Polską w sercu. Saga o Jørgenie Mogensenie [1909–2000]. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski 8° ss. 201, nlb. 1, il.

2357. RADZIMIŃSKI Andrzej: Professor Otto Gerhard Oexle (1939–2016). *Questiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 443–445.

2358. LUBIK Maciej: Olaf Haraldsson [995–1030]. Wiking, król, święty. Zielona Góra 2020 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 307, nlb. 2.

2359. HYJEK Marek: Achille Ratti – Pius XI [1857–1939]. „Znalazłem w Polsce drugą ojczyznę”. Red. Adam Szołt. Białystok 2020 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 317, nlb. 2, il. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 27).

2360. KRAKOWCZYK Przemysław: Sługa prawdy. Błogosławiony Ryszard Henkes SAC [1900–1945]. Ząbki 2020 Apostolicum 16° ss. 95, nlb. 1.

Bł. Richard Henkes SAC.

2361. JEDYNAKIEWICZ-MRÓZ Katarzyna: W służbie młodzieży? Życie, działalność i poglądy polityczne dr Jutty Rüdiger, przywódczyni „Bund Deutscher Mädel” (1910–2001). *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 193–224, streszcz. ang.

2362. SOLECKI Piotr: Sala dyn Wielki [1138–1193]. Pogromca krzyżowców i wódz islamu. Poznań 2020 Replika 8° ss. 238, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy.

2363. SKAZA Leszek: Jedyne „Schinkel” w powiecie sępoleńskim. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 95–103.

Karl Friedrich Schinkel (1781–1841).

2364. KUTYMA Manfred: Hertha Sponer [1895–1968] – przykład niezwykłej kariery naukowej. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 17: 2019 s. 179–195, streszcz. niem., czes.

2365. ROSTROPOWICZ Joanna: Johann Wendt [1777–1845] – profesor Josepha von Eichendorffa na Breslauer Universität/Uniwersytecie Wrocławskim. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 18: 2020 s. 34–45, streszcz. niem., czes.

2366. CZECHOWICZ Bogusław: Prof. PhDr. Vladimír Wolf (4 II 1942 – 23 XII 2019). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 189–193.

2367. GREINER Piotr: Christian Friedrich czy Friedrich Christian von Wrede [ok. 1702 – po 1763]? – próba szkicu biograficznego. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 211–219, streszcz. niem., ang.

2368. POLIT Jakub: Pożegnanie z łotrem? Yuan Shikai [1859–1916] w świetle nowych badań. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 505–527, streszcz. ang.

2369. DEMIDZIUK Krzysztof: Julius Zimmermann [1823–1894] – jeszcze starożytnik, czy już archeolog? *Rocznik Lubowicki*. [T.] 18: 2020 s. 106–123, streszcz. niem., czes.

2370. ULRYK Zwingli [1484–1531]. Teolog, humanista, reformator. Red. nauk. Rafał Marcin Leszczyński, Ewa Józwiak. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Chrześcijańskiej Akad. Teol. 8° ss. 176, il., streszcz. ang.

Z treści: Hintz Marcin: Ulryk Zwingli jako prekursor etyki reformowanej s. 13–24; Pietkiewicz Rajmund: Ulryk Zwingli jako bibliista s. 25–83; Jaskóła Piotr: Chrzeszt w teologii Ulryka Zwingliego s. 85–99; Sojka Jerzy: Luter i Zwingli. Konkurencyjne reformacyjne interpretacje Wieczery Pańskiej s. 101–123; Obirek Stanisław: Kulturowe i religijne uwarunkowania polemiki Piotra Skargi (1536–1612) z myślą Ulryka Zwingliego (1484–1531) s. 125–138; Polaszek Andrzej: Luter, Zwingli, Kalwin. Trzy spojrzenia na Słowo i muzykę w Kościele w kontekście kultury muzycznej XVI wieku s. 139–152; Leszczyński Rafał Marcin: Ulryk Zwingli a filozofia s. 153–174.

II. POSZCZEGÓLNE OKRESY

I. OKRES DO 476

Zob. poz. 1917, 2963, 4258, 6372.

2371. ANIMAL sacrifice in ancient world. Proceeding of the second and third international workshops on sacrifice (Kraków 10–12.02.2017, Changchun 22–24.09.2017). Ed. by Krzysztof Bielawski, Matylda Amat Obryk. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 255, il.

Z treści: Patera Joanna: Small and Cheap? Sacrifices to Demeter and Kore s. 33–62; Bielawski Krzysztof: Human Sacrifice in Greek Tragedy s. 109–120; Bizoń Michał: Ancient Philosophers on Sacrifice and the “Polis” Religion s. 149–169; Amat Obryk Matylda: Bloodless Sacrifice s. 171–185.

2372. ANZORGE Anna: Przykłady przywracania potępionej pamięci za pośrednictwem monet w cesarskim Rzymie. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 5–29, streszcz. ang.

2373. BARTNIK Agnieszka: A few words about diseases and treatment of pigs in Ancient Rome. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 45–60, streszcz. pol.

2374. BARWIK Mirosław: Księga wychodzenia za dnia. Tajemnice egipskiej Księgi Umarłych. Wyd. 2, rozsz. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 263, tabl. 16, il. (Rodowody Cywilizacji (CERAM)).

Wyd. 1. 2009.

2375. BISKUP Konrad: Istotne elementy duchowości pustelniczej w pierwszych wiekach chrześcijaństwa. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 211–232, streszcz. ang.

III–V w.

2376. BOGUS Zdzisław: Z monetą na morzu w czasach rzymskich. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 42–61, streszcz. ang.

2377. BOROWICZ Sebastian: Reliefy rozmazane. Rzeczy i obrazy w kulturze dawnej Grecji. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 607, nlb. 1, il. (Figurae).

IX–IV w. p.n.e.

2378. BOROWKA Dawid: Architektura obronna na Krecie epoki brązu. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 7–24, streszcz. ang.

2379. BOROWKA Dawid: On the possibility of internal conflict on Crete between the Proto- and Neopalatial period. The Pax Minoica re-examined. *Acta Archaeologica Lodziensia*. T. 64: 2018 [dr.:] 2019 s. 7–19, streszcz. pol.

2380. BRUÂKO Igor, Dzigovskij Alexandr, Madyda-Legutko Renata: Central European belt fittings from Sarmatian burial at Kartal on the Lower Danube. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 25–49, streszcz. pol.

2381. BRZOST Mateusz: Hełmy greckich hoplitów. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 9–22, streszcz. ang.

2382. CHMIELOWSKI Stanisław: The provenance of Neo-Babylonian legal documents from ‘Kish’ outside the Ashmolean Museum Collection. Pochodzenie nowobabilońskich dokumentów prawnych z [spoza!] Kolekcji Ashmolean Muzeum. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 11–34, streszcz. pol.

2383. DĄBROWA Edward: Arsacid dynastic marriages. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 25: 2018 s. 73–83.

II–I w. p.n.e.

2384. DEIKSLER Roman: “Social Network Analysis” in the study of the works of Josephus. The case study of Galilee during the First Jewish Revolt. „Social Network Analysis” dzieł Józefa Flawiusza. Studium przypadku dla Galilei w czasie Pierwszego Powstania Żydowskiego. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 35–46, streszcz. pol.

I w.

2385. DEIKSLER Roman: The Wives of Felix, the Procurator of Judaea. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 31–40, streszcz. pol.

Marek Antoniusz Feliks, l. 52–58/60.

2386. DMOWSKI Adrian: Wpływ wojen z Galami na rozwój rzymskiego uzbrojenia ochronnego. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 23–32, streszcz. ang.

2387. DUSZYŃSKI Sławomir: Athenian “imperialism” in the Aegean Sea in the 4th century BCE. The case of Keos. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 117–130.

2388. DWORNIAK Justyna: Mit grecki w sztuce Etrusków na przykładzie olpe bucchero z motywem antropophagoi i legendą o argonautach. *Acta Archaeologica Lodziensia*. T. 64: 2018 [dr.:] 2019 s. 105–118, streszcz. ang.

2389. DZIEDZIC Teresa: Architektura kaplicy Totmesa I w Deir el-Bahari. Wrocław 2020

Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 8° ss. 121, nlb. 1, il., streszcz. ang.

2390. DŹWIGAŁA Katarzyna: Menstruacja w starożytności grecko-rzymskiej, żydowskiej i chrześcijańskiej. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 233–243, streszcz. ang.

2391. EX ORIENTE lux. Studies in honor of Jolanta Młynarczyk. Ed. by Krzysztof Jakubiak, Adam Łajtar. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniwersyteckiego 4° ss. 447, nlb. 1, il.

Z treści: Tkaczow Barbara: Plateia, Pedio, „Canopic street”. Archaeological evidence of the main street in ancient Alexandria s. 25–34; Lichočka Barbara: Trois monnaies “isiaques” de Kôm el-Dikka à Alexandrie (saisons de fouilles 1963–2006). [IV w.] s. 35–44; Myśliwiec Karol: More about the Dionysian “thiasos” in Ptolemaic Athribis (Lower Egypt). [IV–III w. p.n.e.] s. 73–84; Południkiewicz Anna: Braziers from Athribis (Nile Delta). [III–I w. p.n.e.] s. 85–96; Zych Iwona: Empress and African – two images on terracotta oil lamps from the Red sea port of Berenike. [Barnis w Egipcie, VI w.] s. 97–103; Łukaszewicz Adam: Horus and Seth revisited. An incident on the Nile described by a Roman poet. [Juwenalis] s. 105–110; Rekowska Monika: In search of Ptolemaic palaces... [Tolmeita, II–I w. p.n.e.] s. 157–173; Łajtar Adam: Inscriptions discovered during the Polish Archaeological Mission in Kato (Nea) Paphos. [II w. p.n.e.–III w.] s. 209–220; Olszewski Marek T.: Les figures de rhétorique et l’antithèse dans la allégorique de la mosaïque de la Maison d’Aïôn à Paphos (Chypre). [V w. p.n.e.–V w.] s. 221–250; Papuci-Władyka Ewdoksia: Ta kypriaka. The collection of Cypriot antiquities in the Jagiellonian University Institute of Archaeology in Cracow s. 251–258; Wicenciak Urszula: Hellenistic vessels from the Phoenician sanctuary in Chhim (Central Lebanon). [III–II w. p.n.e.] s. 281–286; Jakubiak Krzysztof: The Roman temple in Chhim, Lebanon. The architectural decoration of the façade. [II w.] s. 287–299; Burdajewicz Julia: Wall paintings, wall mosaics, and marble wall revetments in early Christian churches of the Southern Levant. [V–VII w.] s. 323–334; Burdajewicz Mariusz: Some remarks on the architectural decoration of the North-Western church at Hippos (Susita). [VI–VIII w.] s. 345–361; Makowski Piotr: Liturgy after an earthquake. The reduction of sacral space of churches in the cities of Jund al-Urdunn s. 363–372; Chowaniec Roksana: “Are you eating all this, Mister Marcus?”. Towards a study of ancient Sicilian food products and diet s. 401–410; Jaworska Maria: Oil lamps attributed to the Gamos workshop found in Ptolemais, Cyrenaica. [Tolmeita, I–II w.] s. 411–421; Dyzek Piotr: Rhizon – capital of the Illyrian kingdom. Some remarks. [III–II w. p.n.e.] s. 423–433; Scholl Tomasz: Hellenistic housing in western Tanais. [III–I w. p.n.e.] s. 435–448.

2392. FILIPCZAK Paweł: Biographic entries on the governors of Arabia (c. 356–363 AD). An attempt in reconsideration of Libanius’ letters. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 35–53, streszcz. pol.

2393. FILIPCZAK Paweł: Namiestnicy rzymskiej Syrii w czasach przełomu (324–361 n.e.). Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. VIII, 286, nlb. 2, streszcz. ang. (Byzantina Lodziensia; 40).

Toż plik tekstowy PDF (2,94 MB).

2394. GONISZEWSKI Piotr: Obraz świata podziemnego w świetle wybranych mitów

mezopotamskich. *Studia Koszalińsko-Kolobrzeskie*. Nr 27: 2020 s. 31–47, streszcz. ang.

2395. GÓRALCZYK Agnieszka: Wino i technologia produkcji win w Gallii Narbonensis w II w. p.n.e. – II w. n.e. Wine and the wines production technology in Gallia Narbonensis in the 2nd century B.C. – 2nd century A.D. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 71–89, streszcz. ang.

2396. GÓRZYŃSKI Michał: Na tropie szamanizmu w paleolicie – na przykładzie jaskiń Cougnac i Pech-Merle. On the trial of shamanism in the Paleolithic – on the example of Cougnac and Pech-Merles caves. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 23: 2018 s. 81–103, streszcz. ang.

2397. GRABOWSKI Tomasz: The activity of Ptolemy II’s fleet in the Aegean Sea. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 131–148.

Ptolemeusz II Filadelfos (308–246 p.n.e.).

2398. GRABOWSKI Tomasz: Dyplomacy of Attalus I in Asia Minor, 241–215 BC. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 25: 2018 s. 13–26.

2399. GROCHOWSKI Jacek: Jak „kupowali” Grecy? Kilka uwag do wywodu Gajusza poświęconego umowie kupna-sprzedaży (Gai. 3.141). *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 2 s. 33–40.

2400. JANISZEWSKI Paweł: Mroczny las mistycznego uwiedzenia srebrzystej Selene. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 4 s. 565–581, streszcz. ang.

Dot. fragmentu dzieła Wergiliusza „Georgiki” opisującego uwiedzenie Selene przez Pana.

2401. JANKOWSKA Aleksandra: Szlaki komunikacyjne i handlowe między Grecją, centralnymi Bałkanami i przedrzymską Dacją (VI–IV w. p.n.e.). *Acta Archaeologica Lodziensia*. T. 64: 2018 [dr.:] 2019 s. 77–88, streszcz. ang.

2402. JANKOWSKA Aleksandra: Trade in the Mediterranean basin between the 8th and 6th century BCE, with emphasis on the Dodecanese. *Acta Archaeologica Lodziensia*. T. 65: 2019 [dr.:] 2020 s. 131–137, streszcz. pol.

2403. JARYCH Adam Jakub: Religious life surrounding three thermal springs in ancient Dacia. *Acta Archaeologica Lodziensia*. T. 65: 2019 [dr.:] 2020 s. 19–26, streszcz. pol.

Lata 153–249.

2404. JÓZEFÓW-CZERWIŃSKA Bożena: W poszukiwaniu początków oraz prób zrozumienia „zachowań symbolicznych”. Zarys problematyki. In search of the beginnings and trials to understand “symbolic behavior”. Outline of the problem. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 91–108, streszcz. ang.

W paleolicie.

2405. KAMCZYK Wojciech: Bogowie i demony. Augustyn z Hippony i religijność pogańska późnej starożytności. Katowice 2020 Fund. Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Myszora; Księg. św. Jacka 8° ss. 166, nlb. 2, streszcz. ang. Wyd. Teol. Uniw. Śląskiego w Katowicach. (*Studia Antiquitatis Christianae*; 22).

Lata 404–410; zawiera też materiały źródłowe.

2406. KAMIŃSKA Renata: The Praetor's Protection of the Rural Praedial Servitudes. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 49–62, streszcz. niem., pol.

Gł. w pismach Ulpiana.

2407. KARCZEWSKA Helena: Corona triumphalis – znaczenie i symbolika w starożytnym Rzymie. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 33–41.

2408. KŁOSKA Maria M.: The symbolism and function of the Window of Appearance in the Amarna Period. Symbolizm i funkcja Okna Pojawień w okresie amarneńskim. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 77–98, streszcz. pol.

Ceremonie w starożytnym Egipcie, XIV w. p.n.e.

2409. KLUCZEK Agata A[leksandra]: Barbarians on the coins of Trajan Decius (249–251). *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 337–359.

2410. KŁODZIŃSKI Karol: Praetorian Prefects of Emperor Commodus. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 65–106.

Lata 180–192.

2411. KOKOSZKO Maciej, Jagusiak Krzysztof, Dybała Jolanta: The monastic diet in the light of medical science. Theodoret of Cyrus and medics on dates and figs. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 123–140.

2412. KOKOWSKI Andrzej: The oldest graphic representation of a horse in Eastern Central Europe. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 183–195, streszcz. pol.

2413. KOŁOCZEK Bartosz Jan: The Aegean „Imaginarium”. Selected stereotypes and

associations connected with the Aegean Sea and Its Islands in Roman literature in the period of the principate. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 189–210.

2414. KOŁOCZEK Bartosz Jan: Antykwarystyka jako alternatywny model rozwoju refleksji historycznej w starożytnym Rzymie. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 439–460.

2415. KOŁOSOWSKI Tadeusz: Post i zapobieganie jego ewentualnym skutkom zdrowotnym w świetle korespondencji św. Hieronima. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 18–27, streszcz. ang.

Lata 370–419.

2416. KOMAR Paulina: Aegean enigma. The rise and fall of vineyards during antiquity. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 33–43.

2417. KONIK Jacek: Kraina soli, balsamu i zwojów. Osadnictwo w dolinie Morza Martwego od II w. p.n.e. do I w. n.e. Wrocław 2020 *Chronicon* 8° ss. 313, il., streszcz. ang.

2418. KOSIOR Wojciech: G. 1, 17 i G. 1, 38. Uwagi na tle społecznych i demograficznych uwarunkowań ustawy „Aelia Sentia”. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 2 s. 73–94.

Dot. niewolnictwa.

2419. KOSTUCH Lucyna: Czy etologia może pomóc w badaniach nad historią starożytną? Rozważania na przykładzie wilka w ujęciu antycznych autorów. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 1–24, streszcz. ang.

2420. KOWALSKI Andrzej P[iotr]: Antropologia pierwotnej kultury Gotów. Nazwy pojemników i naczyń. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 57–72, streszcz. ang.

Na podstawie Biblii gockiej, danych porównawczych z innych języków (zwłaszcza germańskich) i domniemyanych relikwów słownictwa gockiego zachowanych w językach romańskich.

2421. KRAJEWSKA Judyta: „Artifex Medicinae”, czyli O Celsusie i „De medicina”. Wybrane zagadnienia. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 5–14.

I w. p.n.e.–I w.

2422. KRAJEWSKA Judyta: Nie tylko „O sztuce lekarskiej” w wybranych pismach Corpus Hippocraticum. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 54–62.

2423. KUBISIAK Przemysław: Świątynia Jeruzolimka – zapowiedź, terminologia i historia.

Łódzkie Studia Teologiczne. R. 29: 2020 nr 1 s. 133–148, streszcz. ang.

Lata 966 p.n.e.–70.

2424. KUCIAK Jakub: The fleet as the basic for Polycrates of Samos' Thalassocracy. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 45–66.

2425. KURYŁOWICZ Marek: Prawo i obyczaje w starożytnym Rzymie. Wyd. 2, popr. i uzup. Lublin 2020 Werset 8° ss. 241, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 1994.

2426. LENGAUER Włodzimierz: Mniejszość w polis? *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1043–1049.

2427. LIPONSKI Wojciech: Dzieje kultury europejskiej. Prehistoria – starożytność. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 562, nlb. 1, tabl. 24, il.

2428. LIWERSKA Aneta: Inskrypcja Apellasa jako źródło poznania charakteru opieki nad pacjentem w asklepejonie epidauryjskim w II w. n.e. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 3–30.

Datowana na l. 138–160.

2429. ŁUĆ Ireneusz: Emperor Commodus' "Bellum desertorum". *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 61–95, streszcz. pol.

Dot. buntu przeciwko cesarzowi Kommodusowi, l. 185–187.

2430. MADEJSKI Paweł: The death of M. Licinius Crassus. Between mors aurata and Euripides' Bacchae. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 41–60, streszcz. pol.

Rok 53 p.n.e.

2431. MAĆZYŃSKA Agnieszka: Geneza neolitycznej ceramiki dolnoegipskiej. The origins of Lower Egyptian Neolithic pottery. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 55: 2019 s. 7–32, streszcz. ang.

2432. MAĆZYŃSKA Agnieszka: Recent research on Neolithic and Predynastic development in the Egyptian Nile valley. *Archaeologia Polona*. Vol. 58: 2020 s. 235–243, streszcz. ang.

2433. MIELCZAREK Mariusz: Nikonion w opisie Strabona. *Acta Archaeologica Łodziensia*. T. 64: 2018 [dr.:] 2019 s. 129–136, streszcz. ang.

V w. p.n.e.–I w.

2434. MIKOŁAJCZAK Tytus: Staroperskie „dāta”, „prawo”, w kontekście persepolińskim.

Czasopismo Prawno-Historyczne. T. 72: 2020 z. 1 s. 69–76.

Lata 522–486 p.n.e.

2435. MOSIEJCZYK Jakub: „Macellum” w Leptis Magna w kontekście urbanistycznym i społecznym miasta. *Acta Archaeologica Łodziensia*. T. 64: 2018 [dr.:] 2019 s. 69–76, streszcz. ang.

2436. NAMIRSKI Cezary: Pradzieje Balearów. Od najwcześniejszej obecności człowieka do podboju rzymskiego. Kraków 2020 Historia Iagellonica 8° ss. 152, tabl. 16, il., mapy, streszcz. ang.

2437. NICKO-STĘPIEŃ Paulina: Choroba jako wynik działania czarownicy, bóstwa, demona lub ducha na przykładzie mezopotamskich tekstów magicznych i medycznych. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 5–20.

2438. NIEWIADOMSKA Magdalena: Chryścianizacja Gruzji według Historii Kościelnej Rufina z Akwilei. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 15–24.

Lata 328–403.

2439. NOWOGÓRSKI Przemysław: Najazd faraona Sziszaka/Szeszonka na Kanaan. Relacja biblijna a źródła egipskie. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 21–32.

2440. NOWOGÓRSKI Przemysław: Starożytne miasta w basenie Morza Śródziemnego – w poszukiwaniu formy idealnej. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 5–17, streszcz. ang.

2441. OŁĘDZKI Marek: Plemienny świat Germanów. The tribal world of the Germanic peoples. Łódź 2020 Katedra Prahistorii Inst. Archeologii UL; Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. w Łodzi 4° ss. 176, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

Lata 20 p.n.e.–375.

2442. ONISZCZUK Jerzy: Homerycki klucz do pojmovania dziejów. Hybris, nomos, polis. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza SGH 8° ss. 323.

2443. PASZKE Marcin Z.: Let's pile up some corpses and pour out a libation – a reconstruction of Illrd Millenium BC battlefield burial tumulus in ancient Mesopotamia. *Acta Archaeologica Łodziensia*. T. 65: 2019 [dr.:] 2020 s. 27–38, streszcz. pol.

2444. PAWLAK Marcin [N.]: Herodes Atticus and the Athenians. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 107–136.

Lata 101–177.

2445. PAWLAK Marcin N.: Theophanes, Potamon and Mytilene's Freedom. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 173–188.

I w. p.n.e.

2446. PIEGDOŃ Maciej: Roman arbitration in the Greek Oikumene in the third-second century BCE. Some observation. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 25: 2018 s. 27–46.

2447. PIEGDOŃ Maciej: Romanizacja, kreolizacja, globalizacja, tożsamość czy też „stanie się Rzymianinem”? Kolonialne i postkolonialne spojrzenie na problem przemian kulturowych w Imperium Romanum. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 397–420, streszcz. ang.

2448. PILARCZYK Krzysztof: Studia z biblistyki, apokryfistyki, judaistyki i sydonologii. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza Vocatio 8° ss. 507, nlb. 7, il. (Rozprawy i Studia Biblijne).

Treść: Przedmowa s. 9–10; Historyczne i kulturowe dziedzictwo judaizmu okresu biblijnego s. 13–65; Przejęcie władzy nad Izraelem przez Salomona (ujęcie historyczno-literackie) s. 66–81; Przebaczenie w judaizmie. W perspektywie rytuału święta Jom Kippur s. 82–104; Kult Dionizosa zagrożeniem dla judaizmu w Palestynie pod rządami Seleukidów s. 105–115; „Dzieje apostołskie” a początki Kościoła. Wokół problemu datacji dzieła Łukasza s. 116–141; Chrześc. pierwszy pogan w ujęciu „Dziejów apostołskich” (10,1–11,18) – casus Korneliusza i jego domu s. 142–157; „Nowy Testament” po żydowsku wydrukowany w Krakowie w latach 1540–1541 s. 158–182; „Biblia Radziwiłłowska” vel „Brzeska” vel „Pińczowska” w 450 rocznicę jej wydania s. 183–195; Apokryfy i pseudoepigrafy judaistyczne w kontekście religijno-historycznym s. 199–233; Apokryfy judaistyczne – obec elementy w tradycji żydowskiej? Z dziejów kanonu pism świętych judaizmu s. 234–246; „Ewangelia Judasza” a pierwotne chrześcijaństwo i gnostycyzm. Rekonesans badawczy s. 247–264; Formowanie się rabinizmu na starożytnym Bliskim Wschodzie s. 267–286; Liturgia synagogalna – jej pochodzenie, struktura i rozwój s. 287–306; „Zanim z czterema wejdziami do Pardes...”. Wprowadzenie do „Talmudu” s. 307–357; Rozpowszechnianie „Talmudu” w Polsce w XVI i XVII wieku a duchowość żydowska s. 358–369; Biskup krakowski Marcin Szyszkowski a cenzura ksiąg żydowskich. Religijne swobody i ograniczenia Żydów w XVII-wiecznej Rzeczypospolitej s. 370–392; Inkunabuły hebrajskie ze zbioru Saravala w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 393–404; Tajemnica całunu turyńskiego. W dwudziestą rocznicę wizyty Jana Pawła II w Turynie (1998–2018) s. 407–414; W poszukiwaniu źródła do historii całunu Jezusa. Rekonesans po piśmiennictwie chrześcijańskiego antyku i średniowiecza s. 415–454; Polscy syndolodzy. Z dziejów badań całunu turyńskiego i ich popularyzacji s. 455–474; Polska bibliografia syndologiczna (1900–2020) s. 475–504.

2449. POLKOWSKI Paweł Lech: Animal Hill – a Large Prehistoric Rock Art Site CO178 in the Central Dakhleh Oasis, Egypt. *Archaeologia Polona*. Vol. 58: 2020 s. 289–310, streszcz. ang.

2450. PONIATOWSKI Piotr: Odpowiedzialność penalna za ucieczkę osoby prawnie pozbawionej wolności w prawie rzymskim i prawie

starożytnych Aten. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 77–88.

2451. ROSOWSKA Justyna: Cmentarzysko kultury kurhanów wschodnioliteńskich z okresu wędrówek ludów w Wilkautinis (dawn. Wysockiem) na Litwie w świetle badań z 1913 roku. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 133–172, streszcz. ang.

2452. SCHUSTER Jan: Dom to nie tylko dach i cztery ściany... O budownictwie w późnej starożytności w Europie Północnej i Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 71: 2020 s. 3–159, streszcz. ang.

V w. p.n.e.–VI w.

2453. SKALEC Aneta: „O sadzeniu, budowaniu i kopaniu”. Prawo miejskie Aleksandrii o odstępach i procedurze w przypadku ich naruszenia. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 89–120.

III w. p.n.e.

2454. SOBKOWIAK-TABAKA Iwona: Rozwój społeczności Federmesser na Nizinie Środkowoeuropejskiej. Poznań 2017 IAiE PAN 8° ss. 400, il., streszcz. ang. IAiE PAN.

Kultura paeolitu schyłkowego.

Rec.: Keneder-Gubała Katarzyna, *Archeologia Polski*. T. 65: 2020 s. 337–342; Wiśniewski Andrzej, *Archaeologia Polona*. Vol. 58: 2020 s. 337–341.

2455. SPRAWSKI Sławomir: The maritime policy of the Tyrants of Pherae. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 89–115.

Jazon z Feraj (?–370 p.n.e.).

2456. SPYCHAŁA Dariusz: Anomeizm (arianizm, neoarianizm, eunomianizm) na Zachodzie Imperium Rzymskiego od zaistnienia do IV w. po Chr. Problem teologiczny i filozoficzny. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 317, nlb. 1.

2457. STEBNICKA Krystyna: Żydzi jako mniejszość w państwie rzymskim. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 1063–1067.

2458. STRĘKOWSKI Stanisław: Odpowiedzialność rodziców chrześcijańskich za moralno-religijne wychowanie dzieci w I–II wieku. *Civitas et Lex*. T. 12: 2016 nr 4 s. 55–66, streszcz. ang.

2459. STRĘKOWSKI Stanisław: Prorodzinne i prospołeczne postawy i działania chrześcijan w świecie jako wkład w budowanie dobra wspólnego w I–III wieku. *Civitas et Lex*. T. 16: 2017 nr 4 s. 65–78, streszcz. ang.

2460. STUDIES on ancient Sparta. Ed. by Ryszard Kulesza and Nicholas Sekunda. Gdańsk–Sopot 2020 Gdańsk Univ. Press 8° ss. 302, il., mapa, streszcz. pol.

Z treści: Kokoszko Maciej: Μέλας Ζωμός (Μέλας Ζωμός), or on a Certain Spartan Dish. A Source Study s. 9–27; Wolicki Aleksander: Women and Sport in Classical Sparta – Myth and Reality s. 29–56; Rzepka Jacek: From the Fight for the Cheese to the Contest of Endurance – a Revolution or an Evolution? [Dot. relacji między zwyczajami „harpagai” i „agon tes karterias”] s. 57–64; Rajewicz Sebastian: „Gennaiai kynes”. Laconian Hounds s. 65–83; Myszkowska-Kaszuba Magdalena: Νεοί, Μῆστοι, Γεροντες. Intergenerational Interactions in Sparta s. 85–100; Kruszyńska Anna M.: Spartan Wives, Mothers, Grandmothers and Daughters. Marriage and the Family in Ancient Sparta from the Women’s Point of View s. 101–127; Kulesza Ryszard: Leonidas. Myth and Reality s. 165–181; Olbrycht Marek Jan: Agesilaus’ Cavalry Tactics at Narthacion and Coroneia (394 BC) s. 247–253; Duszyński Wojciech: The Naval Battle of Naxos and the Spartan Naval Campaign in the Aegean in 376 BC s. 255–269; Nawotka Krzysztof: Alexander the Great, Sparta, and Ps.-Callisthenes s. 271–282.

2461. SUSKI Robert: “Limitanei” in “Historia Augusta”. Can remarks about a frontier army be used to date “Historia Augusta”? *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 97–115, streszcz. pol.

2462. SUSKI Robert: Śmierć Galeriusza w Historii adversus Paganos Orozjusza. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 33–47, streszcz. ang.

Lata 311–416.

2463. SZRAM Mariusz: Surowość czy miłosierdzie? Postawa Cypriana z Kartaginy wobec problemów osób duchownych na podstawie jego korespondencji. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 19–31, streszcz. ang.

Lata 246–252.

2464. SZUBERT Barbara: Starożytna Arabia w świetle źródeł greckich. Cz. 1: Epoka archaiczna, klasyczna i hellenistyczna. Wrocław 2020 Wydaw. Chronicon 8° ss. 324, il., mapa.

2465. ŚCISŁO Krzysztof: Wojny rzymsko-dackie w latach 101–102 oraz 105–106 n.e. w świetle numizmatycznego mennictwa imperialnego. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 78–97, streszcz. ang.

2466. TATARKIEWICZ Anna: Mater in statu nascendi. Społeczne i medyczne aspekty

zdrowia reprodukcyjnego kobiet w starożytnym Rzymie. Poznań 2018.

Rec.: Glusiuk Anna, *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 268–269.

2467. TATERKA Filip: Przez morze do ziemi boga. Egipskie wyprawy do krainy Punt i ich znaczenie w religii i ideologii władzy kraju faraonów. Warszawa 2020 Inst. Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN 4° ss. 597, il., mapy, streszcz. ang.

2468. TOMASIEWICZ Marcin: Antyczna filozofia dziejów. Kraków 2020 Univ. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 302.

Na podstawie rozprawy doktorskiej.

2469. WASZKOWIAK Jakub: Siloe. Historia, archeologia, teologia. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza Vocatio 8° ss. 342, nlb. 6, il. (RSB Rozprawy i Studia Biblijne; 53).

Biblijna sadzawka w Jerozolimie.

2470. WOLNY Miron: Kartagińskie oblężenie Kasylinum (216/215 p.n.e.) – rzeczywistość historyczna a arkana antycznych przekazów literackich. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 9–33, streszcz. ang.

2471. WYPUSTEK Andrzej: Rzymskie grafitti seksualne, erotyczne i miłosne z Pompejów i Herkulanum (I wiek n.e.). Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 248. (#HistSeria. Historyczna seria popularnonaukowa).

2472. ZAJĄC Barbara: Ideologia w mennictwie Imperium Rzymskiego w początkach kryzysu III wieku. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 2 s. 82–92, streszcz. ang.

2473. ZEMAN-WIŚNIEWSKA Katarzyna: Geneza i początki kultu Afrodyty. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 5–18, streszcz. ang.

Na Cyprze, późna epoka brązu i wczesna epoka żelaza.

2474. ZEMAN-WIŚNIEWSKA Katarzyna: Re-evaluation of contacts between Cyprus and Crete from Age of the Early Iron Age. *Electrum. Journal of ancient history*. Vol. 27: 2020 s. 11–32.

2. OKRES 476–1492

Zob. poz. 1917, 2391, 2452, 2825, 4258.

2475. ADAMCZYK Dariusz: How and why did dirhams flow to Scandinavia during the 9th century? *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 23: 2018 s. 139–150.

2476. BARKOWSKI Robert F.: Konungahella 1135. Warszawa 2020 Bellona 8° ss. 220, nlb. 8, il. (Historyczne Bitwy).

Toż plik tekstowy EPUB (4,94 MB).

2477. BARTNICKI Mariusz: U źródeł legendy o „czapce Monomacha”. Włodzimierz Monomach [1053–1125] w średniowiecznym piśmiennictwie ruskim. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 11–33, streszcz. ang.

2478. BIAŁUŃSKI Grzegorz, Bauknecht Aleksander: Przywilej sambijski z 1476 r. Z przemian prawa w Prusach Krzyżackich po wojnie trzynastoletniej. *Pruthenia*. [T.] 11: 2018 s. 89–105, streszcz. ang., niem.

Zawiera też tekst dokumentu.

2479. BIEL Mariusz: Liturgia pogrzebowa i obrządek pogrzebowy w średniowieczu. Kraków 2018 Copy Druk 8° ss. 52, nlb. 1.

2480. BÖHM Marcin: Nikephoros Bryennios the Younger – the first one not to become a blind man? Political and military history of the Bryennios family in the 11th and early 12th century. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 31–45.

2481. BOROWSKI Arkadiusz: Der Beginn der freisingischen Herrschaft in Gross-Enzersdorf im Hinblick auf die Entstehung des kirchlichen Lebens: von den Anfängen bis zu Bischof Berthold von Wehingen. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 55–65, streszcz. ang., pol.

XI–XIII w.

2482. BORTKIEWICZ Piotr: Islam w doświadczeniu św. Jana Damasceńskiego (ok. 675–749). *Civitas et Lex*. T. 16: 2017 nr 4 s. 41–47, streszcz. ang.

2483. BRZOZOWSKA Zofia A.: „O heretyku Mahomecie” – opowieść o narodzinach islamu w „Latopisie helleńskim i rzymskim” drugiej redakcji. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 101–116, streszcz. ang.

Wydanie z 1485 r.

2484. CEMBRZYŃSKI Paweł: Hałdy, huty i miasta. Wybrane przykłady średniowiecznych krajobrazów górniczych w Europie Środkowo-Wschodniej. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 75–110, streszcz. ang.

2485. DALEWSKI Tomasz: „Rex futurus”. Chrzesz Rollona w kontekście wyobrażeń o władzy królewskiej w monarchii zachodniofrankijskiej na przełomie IX i X w. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 335–358, streszcz. ang.

Pomiędzy 911 a 918 r.

2486. DAWCZYK Maciej: Obraz Longobardów w Liber Pontificalis. Od inwazji na Italię do upadku królestwa (568/569–774). *Przegląd*

Nauk Historycznych. R. 19: 2020 nr 1 s. 5–36, streszcz. ang.

2487. DOBROSIELSKA Alicja: Opór, oportunizm, współpraca. Prusowie wobec zakonu krzyżackiego w dobie podboju. Olsztyn 2017.

Rec.: Sumowska Alicja, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 23: 2018 s. 372–375.

2488. DOWLASZEWICZ Małgorzata: Diabeł w legendzie. Wyobrażenia diabła antropomorficznego w średniowiecznej literaturze niderlandzkiej. Wrocław 2020 Atut 8° ss. 153, il.

Praca doktorska. Uniwersytet Wrocławski, 2012 r.

2489. DUDA Michalina, Józwiak Sławomir, Wiewióra Marcin: Zagraniczne podróże budowniczych (architektów, kamieniarzy, murarzy) i rzeźbiarzy w łacińskiej Europie od X do pierwszej połowy XIV wieku w świetle źródeł pisanych. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 415, il., streszcz. ang.

2490. DULSKA Anna K.: Praelatus sive magnatus. Hospitaller priors among the ecclesiastical elites of the Kingdom of Navarre in the fourteenth and fifteenth centuries. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 23: 2018 s. 143–165.

2491. DUSZA Maciej: Krótka historia Wikingów. Brzezia Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 251.

2492. DYGO Marian: Bernard z Clairvaux, heretycy i poganie. Próba interpretacji listu Bernarda w sprawie krucjaty słowiańskiej w 1147 roku. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 5–32, streszcz. ang.

2493. DŹWIGAŁA Bartłomiej: The Discovery of the True Cross in Jerusalem in 1099. Evidence and Reconsideration. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 25–40.

2494. DŹWIGAŁA Bartłomiej: The place of the saint Ladislaus' monarchy in the Medieval Europe according to the western chroniclers at the time of the first crusade. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 77–84.

2495. GALAS Iwona: Relacja o słowiańskich Rugianach w średniowiecznych kronikach Helmolda i Saxo Gramatyka. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 203–214, streszcz. ang.

2496. GARDEŁA Leszek: Magia, kobiety i śmierć w świecie wikingów. Szczecin 2019 Triglav 8° ss. 256, il. (Wszechnica Triglava; 3).

2497. GARNCZARSKA Magdalena: Some remarks on the significance of gold based on Byzantine ekphraseis of works of art. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 83–121.

2498. GŁUSIUK Anna: “Piglia il bastione e battila molto bene... allora battila, non con animo irato, ma per zelo e carità dell’anima sua”. La violenza domestica secondo testimonianze medievali. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 471–483, streszcz. ang.

2499. GÓREWICZ Igor D[ominik]: O wojownikach Słowian. Drużyny i bitwy na lądzie i morzu. Poznań–Szczecin 2019 Wydaw. Poznańskie; Triglav 8° ss. 260, tabl. 8, il., mapy.

Od VI w. do 1136 r.

2500. GRAJEWSKI Czesław: „Cum adhuc iuvenulus essem”. Co wynika z listu Notkera do biskupa Liutwarda? *Musica Ecclesiastica*. Nr 12: 2017 s. 77–85, streszcz. ang.

Dot. dokładności notacji muzycznej, l. 881–887.

2501. GRAJEWSKI Czesław: Ex eius tumba. Intrygujący szczegół średniowiecznej liturgii godzin. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 41–55, streszcz. ang.

XI w.

2502. GRALA Marcin: Biskupi i władcy świeccy Rusi w orbicie politycznych wpływów Moskwy doby metropolity Cypriana. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 384, nlb. 1, tabl. 6, mapy, streszcz. ang. (Historia, Hereditas, Ecclesia; t. 9).

Na podstawie rozprawy doktorskiej.
Św. Cyprian (1336–1406).

2503. GRZĘDA Mateusz: Między normą a naturą. Początki portretu w Europie Środkowej (około 1350–1430). Kraków 2020 Societas Vistulna; Muzeum Nar. 4° ss. 315, il., streszcz. ang. (Studia z Historii Sztuki Dawnej Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Muzeum Narodowego w Krakowie; t. 7).

2504. GRZĘDA Mateusz: Obraz i społeczna gra ról: przedstawienia portretowe a badania nad tożsamością w późnym średniowieczu. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 17–32, streszcz. ang.

2505. HELMAN-WAŻNY Agnieszka: Notes on the early history of paper in Central Asia based on material evidence. *Z Badań nad Książką i Księgozbiórami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 3 s. 341–366.

Lata 648–1404.

2506. HORECZY Anna: Italian rhetoric in the manuscript no. 126 from the collection of the Jagiellonian Library. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 13–64, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Retoryka włoska w rękopisie z sygnaturą 126 ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej. *Tamże*. T. 67: 2017.

2507. IZDEBSKI Adam: Średniowieczni Rzymianie i przyroda. Interdyscyplinarna historia środowiskowa. Kraków 2018.

Rec.: Białas Karolina: Pyłki zbóż „versus” archiwalne źródła z Athos, czyli co możemy osiągnąć dzięki interdyscyplinarnej historii środowiskowej... *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 4 s. 691–706.

2508. KASPERSKI Robert: Model trójdzielny Dumézila, problem legitymizacji sukcesji oraz „Getica” Jordanesa. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 159–171, streszcz. ang.

Model Georgesa Dumézila (1898–1986) w odniesieniu do gockiego księcia Eutaryka Cilligi (zm. 522 lub 523).

2509. KASPERSKI Robert: Reges et gentes. Studia nad dyskursem legitymizującym władzę nad wspólnotami wyobrażonymi oraz strategiami ich konstruowania we wczesnym średniowieczu (VI–VII w.). Warszawa 2017.

Rec.: Skibiński Edward: Historia i antropologia. Problemy z metodami w badaniach historycznych (w sprawie książki Roberta Kasperskiego...). *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 153–176; Polem.: Kasperski Robert: W odpowiedzi na artykuł recenzyjny Edwarda Skibińskiego na temat książki... *Tamże* s. 177–205.

2510. KOCHANEK Piotr: Map of Albi as a Geopolitical Cryptogram. A Proposal for a New Interpretation. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 11–30, il., streszcz. pol.

VIII–IX w.

2511. KOLLINGER Karol: Prolegomena do studiów nad gramotami brzołowymi. Prolegomena to the study of birchbark manuscripts. *Archeologia Polski*. T. 65: 2020 s. 189–214, streszcz. ang.

Dot. wyrytej w korze, średniowiecznej korespondencji z terenu Nowogrodu Wielkiego.

2512. KOMARNICKI Konrad Filip: The law of love. Relations between the secular and spiritual authority in early Kingdom of Jerusalem. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 377–408.

XI–XII w.

2513. KORCZAK Justyna: Kultura filozoficzna dawnej Rusi (XI–XIII wiek). Warszawa 2020 IFIS PAN 8° ss. 273, nlb. 1, streszcz. ang., ros.

2514. KOWALEWSKA Małgorzata, Pyrek-Ńackiewicz Anita, Ferfoggia Susi: Ad caelestem Jerusalem perducando... Myśl i muzyka św. Hildegardy z Bingen (1098–1179) na podstawie śpiewów z cyklu „Symphonia harmoniae caelestium revelationum”. Red. S. Ferfoggia, A. Pyrek-Ńackiewicz. Kraków 2020 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 105, nlb. 2, il. + CD.

2515. KOWALSKI Jacek: Średniowiecze. Obalanie mitów. Podręcznik bojowy. Warszawa 2019.

Rec.: Śrama Marcin, *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 305–311.

2516. KRÓL Lech: Kobiety okresu średniowiecza w świetle życia i działalności św. Mechtyldy von Hackeborn oraz mniszek klasztoru w Helfcie. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 71–85.

2517. KUBICKI Rafał: Monastic landscape in medieval Prussia and Livonia. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 155–191.

2518. KUBIK Adam Lech: Mysterious helmet from Verden and its “link” with Tibetan helmets. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 133–139.

VII–IX w.

2519. KUBIK Adam L[ech], [Fillipovič Ūrij Aleksandrovič] Fillipovich Jurij Aleksandrovich: An assemblage of iron artefacts from the village of Alaguj. A contribution to the discussion on the euro-asiatic lamellar cheek piece evolution. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 51–64, streszcz. pol.

2. poł. VI w. – pocz. VIII w.

2520. KUBON Sebastian: Die Aussenpolitik des Deutschen Ordens unter Hochmeister Konrad von Jungingen (1393–1407). Göttingen 2016 V&R unipress 8° ss. 316. (Nova Mediaevalia. Quellen und Studien zum eropäischen Mittelalter; Bd. 15).

Rec.: Baronas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 23: 2019 s. 169–171.

2521. LACHOWICZ Paweł: Power and aristocracy – transformation and composition of the Komnenos “Clan” (1081–1200) – a statistical approach. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 141–173.

2522. LESZKA Mirosław J.: John the Scythian – a slayer of usurpers and the Isaurians. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 383–397.

Dowódca bizantyjski, l. 482–498.

2523. LEWANDOWICZ Janusz: Klasztory, mnisi, mniszki. Obraz życia monastycznego w „Registrum epistularum” Grzegorza Wielkiego na tle prawa cesarskiego i kościelnego. Kraków 2018.

Rec.: Słomka Jan, *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 2 s. 197–200.

2524. LIBER Romani. Studia ofiarowane Romanowi Michałowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Red. nauk. Grzegorz Pac, Krzysztof Skwierczyński. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 387, il.

Z treści: Bartoszewicz Agnieszka: Kult św. Stanisława w późnośredniowiecznej i wczesnonowożytnej Warszawie s. 15–24; Buko Andrzej: Najstarsze średniowieczne świątynie chełmskie i archeologia s. 25–35; Dryblak Anna A.: Bamberg i Trzebnica. Przyczynek do badań nad znaczeniem relacji między tymi ośrodkami u progu XIII w. s. 54–65; Dygo Marian: Ze studiów nad tytułaturą książy polskich w XII w. (Bolesław Wysoki, Mieszko Stary) s. 66–81; Figurski Paweł: „Oratio periculosa, politica sed religiosa”. O znaczeniu kanonu rzymskiego Mszy w kulturze średniowiecza s. 82–96; Jurek Tomasz: Opowieści niesamowite. Trzy przyczynki do późnośredniowiecznych wierzeń ludowych s. 97–111; Kasperski Robert: „Kobiety z długimi brodami” kontra „mężczyźni z kobiecymi włosami”, czyli O „Origo gentis Longobardorum” uwag kilka s. 112–125; Manikowska Halina: Odpust zupełnie a tożsamość ideowa miasta Wrocław w połowie XV w. s. 126–151; Morawiec Jakub: Wzór poety i polityka. Przypadek Markuśa Skeggjasona [XI–XII w.] s. 152–170; Myśliwski Grzegorz: W sprawie zaginionej ustawy antyluksusowej z Wrocławia (1418 r.) s. 171–178; Pac Grzegorz: Maria Panna: szczególna patronka władczyni ottońskich? s. 179–198; Pauk Marcin R.: Odciski palców świętego Wojciecha. Kolekcja prawno-kanoniczna z kodeksu Heiligenkreuz 217 w praktyce duszpasterskiej biskupa praskiego na przełomie X i XI w. s. 212–242; Pianowski Zbigniew: Kościół Najświętszego Salwatora w Krakowie na podstawie fragmentu relacji Martina Grūnewega z 1603 r. s. 243–252; Pięniądż Aneta: Figura ojca w karolińskich tekstach polemicznych z pierwszej połowy IX w. s. 253–269; Pysiak Jerzy: O początkach kultu Najświętszej Marii Panny w katedrze w Chartres. [IV–XIV w.] s. 270–282; Sas Maksymilian: Znaczenie kultu św. Piotra Apostoła w myśli misyjnej i działalności Brunona z Kwerfurtu s. 283–297; Skwierczyński Krzysztof: O „Dictatus pape”[!] raz jeszcze s. 298–312; Strzelczyk Jerzy: Kilka przykładów trudności procesu chrystianizacji Słowian połabskich s. 325–335; Wenta Jarosław: O opatowskiej redakcji „Kroniczki Wielkopolskiej” w rękopisie Biblioteki Seminarium Ewangelickiego w Wittenberdze, sygnatura A VI 8 s. 336–346; Wetesko Leszek: Antyczne początki sztuki chryzografii i argyrogafii (uwagi na marginesie studiów nad złotymi kodeksami) s. 347–367; Żak Łukasz: Wymyślić herzeję? Polemika z poglądami heterodoksyjnymi w IX w. Przypadek Hrabana Maura i Ratramna z Corbie s. 368–387.

2525. LIPONSKI Wojciech: Dzieje kultury europejskiej. Średniowiecze. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 613, nlb. 1, tabl. 24, il.

2526. ŁAPTAŚ Magdalena: Kult siedmiu archaniołów w średniowiecznej Nubii na tle kultu siedmiu planetarnych bogów w basenie Morza Śródziemnego. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 17–30, streszcz. ang.

2527. ŁUKASZYK Agnieszka: Wierzchowce Bogów. Motyw konia w wierzeniach Słowian i Skandynawów. Wyd. 2, popr. Szczecin 2020 Triglav 8° ss. 206, il. (Wszechnica Triglava).

Wyd. 1. 2012.

2528. MADEJ Michał: The story about the Green Children of Woolpit according to the Medieval Chronicles of William of Newburgh and Ralph of Coggeshall. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 117–132, streszcz. pol.

2529. MAREK Lech: Life stones and stone pommels. Medieval sword amulets. A legacy of the Classical Age. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 109–121, streszcz. pol.

W Europie.

2530. MICHALSKI Wojciech: Robert Bruce i jego kompania w eposie pióra Johna Barboura „The Bruce” ok. 1376 roku. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 259, il., streszcz. ang.

2531. NIKODEM Jarosław: Husytyzm. Zapowiedź reformacji czy jej pierwsza faza? *Przeгляд Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 7–20, streszcz. ang.

2532. PAWŁAK Adam: „Nefandissima Langobardorum gens”. Początki koegzystencji Rzymian i Longobardów na Półwyspie Apenińskim na podstawie pism Grzegorza Wielkiego. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 29: 2020 nr 2 s. 127–140, streszcz. ang.

Lata 590–604.

2533. PEŁECH Tomasz: Ammiralius, mir-dalim, amirdalis – kreacja muzułmańskich dowódców w czasie walk o Antiochię w łacińskich źródłach doby pierwszych krucjat (do około połowy XII wieku). *In Gremium*. T. 14: 2020 s. 69–84, streszcz. ang.

2534. PLESZCZYŃSKI Andrzej: Cultural change and ethnic change in the Early Middle Ages – the example of Central and Eastern Europe in the context of contemporary biological studies of the continent’s past population. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 55–78, streszcz. pol.

2535. RABIEGA Kamil: Moda Wikingów. Stroje skandynawskie we wczesnym średniowieczu. Szczecin 2018 Triglav 8° ss. 235, il., mapy.

Toż. Wyd. 2, popr. Szczecin 2019 ss. 237, il., mapy.

Toż w jez. ang.: Viking dress code. Textile and leather clothing in Scandinavia. Szczecin 2019 ss. 235, il., mapy.

2536. RATAJCZAK Krzysztof: The school legislation of the Catholic Church in the

Hussitian times. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 60–73, streszcz. pol.

Lata 1378–1477.

2537. SANCTUM et peccatorium. Percepcja ciała w społeczeństwie i kulturze średniowiecza. Pod red. Michała Gniadek-Zielińskiego i Grzegorza Garbuza. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 194, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk. „Święte i grzeszne... Ciało w średniowieczu”, Warszawa, 11–12 X 2018 r.

Z treści: Załęska Zofia: Salta, ora, ama, czyli O funkcjach i kontekstach tańca w średniowieczu s. 11–26; Magiera Anna: Ikonografia i funkcja demonów w gotyckich obrazach tablicowych w Małopolsce s. 27–51; Janik Michał: Zabijanie noworodków płci żeńskiej na pogańskim Pomorzu na tle podobnych zjawisk w historii s. 53–71; Antosik Szymon: Misjonarz w podróży, czyli O trudach wędrowania w średniowieczu s. 73–94; Gniadek-Zieliński Michał: Ciało w mitologii nordyckiej epoki wikingów s. 95–138; Mandra-Rzecznińska Martina: Znaczenie seksualności u Skandynawów w okresie przedchrześcijańskim (VIII–X w.) na podstawie wybranych sag heroicznych s. 139–160; Garbuz Grzegorz: Tabu żywieniowe a rytualna nieczystość heretyków w świetle wczesnoruskich utworów apologetycznych s. 161–191.

2538. SATORA Magdalena: Information flow between the Templar brothers during their trial in France (1309–1311). *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 25: 2020 s. 95–108.

2539. SIMEK Rudolf: Undesirable biographies. Victims of Viking slavery and ransom payments. *Quaestiones Mediaevi Novae*. Vol. 23: 2018 s. 111–124.

2540. SIŃCZAK Tomasz: Ostatni wielki szach. Obraz Chosroesa II Parweza (591–628), króla Iranu, w „Krótkiej kronice końca sasanidzkiego imperium i wczesnego islamu”. Toruń 2020 Marszałek Development & Press 8° ss. 161, streszcz. ang., ros.

2541. SOSNOWSKI Miłosz: „Vilia munera” karynckiego asesora dla arcybiskupa Salzburga Leonharda von Kreutschacha (BK 2674). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 37: 2020 s. 9–36, streszcz. ang.

Georga Uterburgera z końca XV w.; rękopis w zbiorach Biblioteki Kórnickiej.

2542. STRZELCZYK Jerzy: Święci władcy Słowian południowych. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 28–49, streszcz. ang.

Dot. gł. Bułgarii i Serbii w okresie średniowiecza.

2543. SUMOWSKI Marcin: „Pastor et oves”. Parish priest in Late-Medieval Prussian town. *Quaestiones Mediaevi Novae*. Vol. 23: 2018 s. 343–377.

2544. TOMASZEK Michał: Penitencjał biskupa Halitgara i karolińskie „państwo stanu

pokutnego”. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 741–797, streszcz. ang.

Biskup Cambrai w l. 817–831.

2545. WIDMO Mahometa, cień Samuela. Cesarstwo bizantyjskie w relacji z przedstawicielami innych religii i kultur (VII–XV wiek). Red. Zofia A. Brzozowska, Mirosław J. Leszka, Kiril Marinow, Teresa Wolińska. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 379, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Bizantina Lodziensia; no 39).

Materiały z VI Kongresu Mediewistów Polskich, Wrocław, 20–22 IX 2018 r.

Z treści: Brzozowska Zofia A.: Zapożyczona czy własna wizja dziejów powszechnych? Wpływ autorów bizantyjskich na świadomość historyczną Słowian Południowych i Wschodnich (na przykładzie opowieści o Mahomecie i „Historii paulician” Piotra z Sycylii). [IX–XV w.] s. 13–44; Dudek Jarosław: Zachodnie Bałkany (VII–XIV w.) – utracone i odzyskane dla Bizancjum s. 45–58; Kochanek Piotr: Mapa z Ripoll i logika jej systemu wniwet ze szczególnym uwzględnieniem Półwyspu Bałkańskiego i Konstantynopola. [XI w.] s. 59–110; Leszka Mirosław J.: Obraz cara Samuela [?–1014] w źródłach bizantyjskich (koniec X–XII w.) s. 111–123; Paroń Aleksander: Niechciani uchodźcy. Stepowi przybysze na bizantyjskich Bałkanach (XI–XII w.) s. 125–152; Pentek Zdzisław: Rzetelność czy balamuctwo? czyli O informacjach Ahmada al-Baladuriego o cesarstwie bizantyjskim VII wieku s. 153–161; Wierzbński Szymon: Dezertery, zdrajcy i szpiegzy. Polityka dowództwa bizantyjskiego w świetle wybranych traktatów polemologicznych z X w. s. 177–194; Dawczyk Maciej: Pismo Święte jako narzędzie polemiczne w „Contra legem sarracenorum” Riccoldo da Monte di Croce. [Lata 1290–1310] s. 197–210; Leszka Mirosław J.: Zmagania arabsko-bizantyjskie w X w. w świetle „Przeglądu historii” Konstantyna Manassesesa s. 211–217; Krzeszewska Karolina: Osobliwe konfrontacje islamu z chrześcijaństwem na przykładzie wybranych tekstów kultury ustnej Słowian Południowych s. 219–230; Skowronek Małgorzata: W obronie ortodoksji. Głosy antyheretyckie i antymuzułmańskie w Palei. Historia, typologia, tekstologia. [X–XV w.] s. 231–245; Wolińska Teresa: Wizerunek Mahometa w chrześcijańskiej wersji legendy o Sergiuszu Bahirze na przykładzie długiej redakcji arabskiej. [VIII–IX w.] s. 247–277; Żelazny Jan Witold: Mahomet jako herezjarza w opinii autorów chrześcijańskich (do Jana z Damasku). [VII–VIII w.] s. 279–288.

Toż plik tekstowy PDF (6,93 MB).

2546. WIERZBIŃSKI Szymon: The burden, the craving, the tool. The provisioning of the 10th century Byzantine army in the light of Leo’s “Tactica” and “Sylloge Tacticorum”. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 473–498.

3. OKRES 1492–1918

Zob. poz. 2717, 2744, 2810, 4746, 6834, 7069, 7093, 7226.

2552. ALEKSANDROWICZ Miłosz: Budowa i wybrane rozwiązania konstrukcyjne XVIII-wiecznych organów według L’Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers (1751–1780). *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 37–71.

2553. ANUSIK Zbigniew: Zamach na życie króla Szwecji Gustawa III z dnia 16 marca

2547. WIERZBIŃSKI Szymon: „Dopóki śmierć nas nie rozłączy” – wybrane postawy małżonków ze świata Lewantu w X–XI wieku. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 26: 2017 nr 1 s. 115–126.

2548. WIĘCKOWSKI Wiesław, Wołoszyn Janusz Z.: Przemoc w przedhiszpańskim Peru. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 403–422, streszcz. ang.

2549. WŁADZA i państwo w średniowieczu. Zbiór wykładów popularnonaukowych wygłoszonych podczas XV Ogólnopolskiego Festiwalu Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie nad Wartą w dniach 1–2 czerwca 2019 roku. Pod red. Michała Brzostowicza, Macieja Przybyła i Jacka Wrzesińskiego. Łądz–Poznań–Słupca 2020 Muzeum Archeol.; Starostwo Pow. 8° ss. 109, nlb. 1, nlb. 8 tabl., il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Poznaniu, Starostwo Pow. w Słupcy.

Treść: Brzostowicz Michał, Przybył Maciej, Wrzesiński Jacek: Wstęp s. 5–11; Nikodem Jarosław: Idea władzy królewskiej we wczesnośredniowiecznej Europie s. 12–29; Sikorski Dariusz A.: Struktury władzy Karolingów jako model dla wczesnośredniowiecznej Europy s. 30–46; Dudek Jarosław: Bizancjum i Słowianie. Między Wschodem a Zachodem s. 47–70; Pachniak Katarzyna: Jak człowiek rządził państwem Boga, czyli władza i polityka w średniowiecznym islamie s. 71–85; Pleszczyński Andrzej: Organizacja państw słowiańskich we wczesnym średniowieczu – recepcja wzorów zewnętrznych i własne rozwiązania s. 86–102; Informacje o XV Ogólnopolskim Festiwalu Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie s. 104–109.

2550. WRÓBLEWSKI Mariusz J.: Ród Fujiwara w epoce Heian. Wpływ na rodzinę cesarską i kulturę piśmienniczą. Warszawa 2020 Mariusz J. Wróblewski plik tekstowy PDF (1,40 MB).

Japonia, l. 794–1185.

2551. ZONENBERG Sławomir: Stosunki krzyżacko-mendykankie w Prusach do 1466 roku. Bydgoszcz 2018.

Rec.: Kubicki Rafał, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 24: 2019 s. 373–381.

1792 r. Geneza, przebieg, konsekwencje. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 115–136, streszcz. ang.

2554. BOGDANOWICZ Mateusz: Hope restored: the United Empire Loyalist Settlement in British North America, 1775–1812. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 103–133.

2555. BOGUS-SPYRA Marzena: Incomplete Intelligensia. Efforts of Folk Teachers to

Improve Their Social Status within the Habsburg Monarchy. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 65–83, streszcz. ang.

2556. BORZESTOWSKI Waldemar: Pruska peregrynacja Nikołaja Michajłowicza Karamzina. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 7–28, streszcz. ang.

Rok 1789.

2557. BYRSKA Katarzyna: Fenomen metra paryskiego w roku 1900. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (4) s. 53–63, streszcz. ang.

2558. CHODNICKI Maciej: Amerykańskie ciężkie okręty artyleryjskie na tle konstrukcji innych państw. Konstrukcja i historia projektowania. Cz. 1: Predrednoty. Warszawa–Osieck 2014 Maciej Chodnicki 4° ss. 361, tabl. 2, il.

Toż. Wyd. 2, rozsz. i popr. Warszawa–Osieck–Józefów 2018 ACAD ss. 424, tabl. 2, il.

Toż. Wyd. 3, rozsz. Warszawa 2020 ss. 498, tabl. 4, il., mapy.

Toż. Cz. 2: Pierwsze drednoty. Warszawa–Osieck–Józefów 2018 ss. 217, tabl. 2, il.

Toż. Wyd. 2, popr. Warszawa–Osieck–Józefów 2018 ss. 222, tabl. 2, il.

Toż. Wyd. 3, popr. Warszawa 2020 ss. 230, tabl. 1, il., mapy.

Toż. Cz. 3: Pierwsze superdrednoty. Warszawa–Osieck–Józefów 2018 ss. 230, il.

Toż. Wyd. 2, rozsz. i popr. Warszawa–Osieck 2020 ss. 252, il., mapy.

Toż. Cz. 4: Pierwsze pancerniki General Board. Warszawa–Osieck–Józefów 2018–2019 ss. 274, tabl. 3, il.

Toż. Cz. 5: Pierwsze pancerniki turboelektryczne. Warszawa–Osieck 2020 ss. 328, tabl. 8, il., mapy.

Toż. Cz. 6: Niezrealizowane projekty czasów Wielkiej Wojny. Warszawa–Osieck 2020 ss. 332, il., mapy.

2559. CZERWIŃSKI Maciej: Old Dubrovnik. Young Serbia and Vague Croatia. Mental maps in the Serb-Catholic imagination in Dubrovnik. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 143–160, streszcz. ang.

Lata 1902–1908.

2560. DASZYŃSKA Jolanta A[lin]a: Kryzysy i kompromisy w Stanach Zjednoczonych Ameryki czasów Ojców Założycieli. Łódź 2018.

Rec.: Wicciech Tomasz, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 337–350.

2561. DEMIAŃCZUK Andrzej: Myśl polityczna i prawna Gu Yanwu. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 14: 2020 s. 24–41, streszcz. ang.

2562. DEMIDZIUK Krzysztof: Jubileusz 70-tych urodzin Wilhelma Gremplera. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 277–288.

Rok 1896.

2563. DEMIDZIUK Krzysztof: Katalog znalezisk materiału antropologicznego Juliusa

Zimmermanna. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 289–315.

Zawiera też katalog.

2564. DERENGOWSKI Piotr: Okrucieństwa wojny czy przejaw rasizmu? Przypadki znęcania się nad jeńcami z U.S. Colored Troops (USCT) na zachodnim teatrze działań wojennych wojny secesyjnej – wybrane przykłady. *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 2 s. 17–31, streszcz. ang.

2565. DERENGOWSKI Piotr: Status prawny Afroamerykanów i ochrona prawna żołnierzy kolorowych w czasie wojny secesyjnej (1861–1865). *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 1 s. 5–22, streszcz. ang.

2566. DOBEK Rafał: Plotka i pomówienie jako oręż w walce opozycji z francuskim II Cesarstwem (1852–1870). *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 257–271, streszcz. ang.

2567. DOBROWOLSKI Paweł Tadeusz: Magik, historyczka i podróżnik. Trzy oblicza XVIII wieku. Warszawa 2020 Collegium Civitas Press 8° ss. 144, il., streszcz. ang.

Toż plik tekstowy PDF (2,91 MB).

Trzy eseje dot. życia kulturalnego i społecznego w Anglii.

2568. ERDMAN Dominik, Jaglarz Monika: A present from below the Equator. A snippet from the manuscript of Alexander von Humboldt's journal from his trip to America. From the collection of Radowitz. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 279–285, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Prezent spod równika. Wycinek z rękopisu dziennika podróży Aleksandra von Humboldta do Ameryki. Ze zbioru Radowitza. *Tamże*. R. 17: 2017.

2569. FALSKI Maciej: Slovenian Elites in Trieste and Their Role in the Formation of Local Communities. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 43–64, streszcz. ang.

Na przełomie XIX/XX w.

2570. FILOZOFIA kultury. XIX wiek. Red. nauk. t. Beata Szymańska, Piotr Mróz, Anna Kuchta, Jędrzej Skibowski, Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 745, streszcz. ang.

Z treści: Mróz Piotr: Duch jest wolnością i tym, co romantyczne. Namysł nad kulturą epoki XIX stulecia s. 7–61; Szymańska Beata: Parerga i paralipomena. Artura Schopenhauera myśli o kulturze s. 63–97; Miedzybłocki Olgiert: Goethe – jedność chaosu s. 99–121; Kutrzeba Kacper: Literatura, Bildung, wyobraźnia. Kilka krótkich uwag o literaturze epoki nowoczesnej s. 123–134; Guja Jowita: Dziewiętnastowieczny ateizm filozoficzny s. 211–251; Tendera Paulina: Filozofia kultury Georga W. F. Hegla na podstawie wybranych fragmentów „Encyklopedii nauk filozoficznych” oraz „Wykładów z filozofii dziejów” s. 253–264; Augustyn Leszek: Dostojewski i sprzeczności XIX wieku s. 265–291; Bohun Michał: Przeciw kulturze. Spory

z kulturą i o kulturę w myśli rosyjskiej XIX wieku s. 293–359; Mróz Piotr: Epoka zmierza ku końcowi – poza romantyzmem s. 361–410; Łojek Stanisław: Wizja kultury w „Narodzinach tragedii” Nietzschego s. 435–455; Pilarczyk Krzysztof, Kouts Gideon: Od emancypacji do autoemancypacji Żydów. Zarys historyczno-kulturowy s. 457–491; Tomaszewska Anna: Koncepcja wiary Johna Henry’ego Newmana jako przykład dziewiętnastowiecznej krytyki oświeceniowego racjonalizmu s. 493–520; Matuszewski Krzysztof: Guyau – witalizm u źródeł etyki. [Jean Marie Guyau (1854–1888)] s. 535–603; Dobroczyński Bartłomiej: Carl Gustaw Carus (1789–1869) – skazany na zapomnienie prekursor psychologii nieświadomości s. 605–640; Stupak Radosław: Paradoxs Wundta. Szkic o filozofii i psychologii twórcy pierwszego laboratorium psychologii eksperymentalnej. [Wilhelm Wundt (1832–1920)] s. 641–656; Małecka Anna: Starzejące się szaty kultury. Koncepcja Thomasa Carlyle’a na tle tradycji epoki s. 657–672; Hańderek Joanna: Marysia – czyli słów kilka o rozumieniu kobiet i kobiecości w XIX wieku s. 673–699; Gralewicz Agnieszka: Koncepcja sztuki Johna Ruskina wobec rozważań estetycznych Marcela Proust’a s. 701–722.

2571. GĘBOŁYŚ Zdzisław: Bibliotekarze bibliotek uniwersyteckich, dworskich i miejskich na ziemiach niemieckich w latach 1789–1871 wobec udostępniania zbiorów. *Folia Torunensia*. Vol. 20: 2020 s. 29–47, streszcz. ang., niem.

2572. GĘSIARZ Michał: Nie tylko Nansen, nie tylko Amundsen – wokół postaci Hjalmara Johansena, „tego trzeciego” wśród norweskich polarników. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 29–37, streszcz. ang.

Lata 1893–1912.

2573. GIZA Natalia: Ideał kobiety angielskiego renesansu w świetle XVI-wiecznej literatury parenetycznej. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 24, il. Uniw. Pedagog. im. Kom. Edukacji Nar. (Prace Monograficzne; nr 955).

2574. GŁUSIUK Anna: „Experimenti de la Excelentissima Signora Caterina da Furlji”. Katarzyna Sforza i jej sposoby na podkreślenie urody. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 172–183.

2575. GREŃ Jędrzej: Srebro i herbata. Japońskie elity kupieckie Hakaty i Sakai w relacjach z wojownikami w drugiej połowie XVI wieku. Warszawa 2020 Wydawnictwo Uniw. Warszawskiego 8° ss. 326, il., mapy.

2576. GRZEBYK Tomasz: Historyczno-prawne uwarunkowania utworzenia przez Henryka VIII angielskiego Kościoła państwowego w 1534 r. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 198–205.

2577. JANKOWSKI Tomasz M.: The quality of vital registration of the Jews in East-Central Europe in the nineteenth century. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 235–280.

2578. JUNG Peter: Armia austro-węgierska w I wojnie światowej. [T.] 1: 1914–1916. Tł. Sławomir Kułacz. Oświęcim 2020 Napoleon V 8° ss. 51, il.

Toż. [T.] 2: 1916–1918. Oświęcim 2020 ss. 50, il.

2579. KASPRZYCKI Remigiusz: Dezercje w armiach w czasie I wojny światowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 53–73, streszcz. ang.

2580. KIEDY świat pędzi do przodu pełną parą... Zmiana i trwanie w XIX wieku. Pod red. Michała Rastasańskiego, Michała Gniadek-Zielińskiego, Huberta Korzeniowskiego. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 180, il.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 21–22 II 2019 r.

Z treści: Anozzko Sergiusz: Poligamia a nowe ruchy religijne. Wielożenstwo w doktrynie i praktyce Kościoła Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (mormonów) s. 11–37; Gniadek-Zieliński Michał: Bierdajewa konserwatyzm anarchoizmy jako odpowiedź na nowoczesność. [Nikołaj Aleksandrowicz Berdajew (1874–1948)] s. 39–61; Kulczewska Weronika Hanna: Trudne początki nowego medium schyłku wieku, czyli Spór o faktycznego twórcę kina s. 63–85; Stefanek Paweł: Rუსyfikacja systemu sądowego ziem estońskich w XIX wieku s. 87–122; Rastasański Michał: Raport Alfreda Mordecaia. Rozwój technologiczny artylerii europejskiej z perspektywy amerykańskiego obserwatora wojskowego. [Dot. wojny krymskiej] s. 123–139; Korzeniowski Hubert: Pod prąd nowoczesności. Funkcjonowanie armii brytyjskiej w XIX w. s. 141–152; Gęsiar Kacper Jan: Jak Wielka Brytania przestała być wyspą. Dyskusja o skutkach użycia lotnictwa w przyszłej wojnie. [Początek XX w.] s. 153–175.

2581. KLIN Eugeniusz: Vom Hambacher Fest zum Hexensabbat. Über Eichendorffs Wende zum Satiriker 1830–1833. *Rocznik Lubowski*. [T.] 18: 2020 s. 9–16, streszcz. pol., czes.

2582. KORDASIEWICZ Stanisław: Odpowiedzialność kontraktowa w pismach Cuiaciusa – wybrane zagadnienia. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 137–157.

2583. KORDEL Jacek: Z Austrią czy z Prusami? Polityka zagraniczna Saksonii 1774–1778. Kraków 2018.

Rec.: Nawrot Dariusz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 188–193.

2584. KORPOROWICZ Łukasz Jan: Kanonistyczne rękopisy z „Catalogus Manuscriptorum” Oksfordzkiego Kolegium Nowego z 1729 r. (New College Library Lc/10). *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 28: 2019 nr 3 s. 115–134, streszcz. ang.

2585. KORZENIOWSKI Paweł: Brytyjskie lotnictwo w rejonie Dardaneli w 1915 roku. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (1) s. 49–69, streszcz. ang.

2586. KORZENIOWSKI Paweł: Proces rozbudowy śródziemnomorskich sił ekspedycyjnych (Mediterranean Expeditionary Force) w 1915 roku. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (2) s. 113–133, streszcz. ang.

2587. KOŚCIOŁEK Anna: Andrzej Murawjowa peregrynacje do kolebek chrześcijaństwa (Jerozolima, Rzym, Kijów). Toruń 2020 Wydaw. UMK 8° ss. 334, streszcz. ang., ros.

Rosyjski pisarz religijny żyjący w l. 1806–1874.

2588. KOWALCZYK Rafał Wiktor: Era Fryderyka II. Narodziny pruskiej potęgi gospodarczej w XVIII stuleciu. Katowice 2018 Wydaw. Nauk. Śląsk 8° ss. 296, il.

Rec.: Krzymkowski Marek, Pilarczyk Piotr M.: Twórca potęgi. Uwagi nad książką... *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 179–199; Szczepański Jerzy, *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 21: 2018 s. 295–297.

2589. KOZŁOWSKA Patrycja: Mobilizacja i organizacja wojsk katolickich i hugenockich w przededniu oraz w trakcie pierwszej wojny religijnej we Francji. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 59–67, streszcz. ang.

Lata 1547–1563.

2590. KRASNY Piotr: „Exempla viva”. The prelates of the Roman Catholic Church as inspires of Charles Borromeo’s instructions on shaping sacred art. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 15: 2017 s. 35–58.

Lata 1563–1584.

2591. KRASNY Piotr: Księgi zapieczętwane, znaki Bożej obecności, środki na przypomnienie o Bożych dobrodziejstwach. O problemach Karola Boromeusza z określeniem miejsca obrazów w życiu Kościoła. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 45–58, streszcz. ang.

Lata 1577–1584.

2592. KRASNY Piotr: Principes, praedecessores et praeceptores nostri. Nowy wizerunek młodszych świętych władców w sztuce Europy Środkowej w XVII i XVIII wieku. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 153–175, streszcz. ang.

M.in. św. Kazimierz.

2593. KROKOSZ Paweł: Armia Piotra I gwarantem mocarstwowej pozycji Rosji w Europie. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 1 s. 9–49, streszcz. ang., ros.

2594. KROKOSZ Paweł: Modernizacja górnictwa rosyjskiego za panowania Piotra I. Wprowadzenie do problematyki. *Hereditas Minariorum*. Vol. 5: 2018 s. 9–32, streszcz. ang.

2595. KUCHARCZYK Grzegorz: „Germański chaos”? Niemcy i Prusy w okresie Wiosny Ludów w myśli politycznej Juana Donoso Cortesa. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 3 s. 54–67, streszcz. ang.

2596. KUTYMA Manfred: Tragedia Clary Heleny Immerwahr. *Rocznik Lubowski*. [T.] 18: 2020 s. 49–71, streszcz. niem., czes.

Samobójstwo, 1915 r.

2597. LENCZEWSKI Olgierd: Sytuacja Kustodii Ziemi Świętej w II połowie XVII wieku. *Nasza Przeszołość*. T. 133: 2020 s. 5–27, streszcz. ang.

2598. LEŚNIEWSKI Michał: Wojna Burów z Zulusami 1837–1840. Epizod z dziejów Zululandu i Natalu w XIX wieku. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 453, nlb. 2, mapy.

2599. LIS Tomasz Jacek: Próba utworzenia sojuszu muzułmańsko-serbskiego w trakcie walk o autonomię religijno-szkolną w Bośni i Hercegowinie w latach 1899–1902. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 417–436, streszcz. ang.

2600. MADRAS Tomasz: Konserwatyzm romantyczny. Myśl polityczna Benjamina Disraeliego. Warszawa 2020 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 236.

2601. MAKÓWKA Magdalena: Angielska opinia publiczna wobec małżeństw dzieci Jerzego II. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 36–44, streszcz. ang.

2602. MAKÓWKA Magdalena: Udział Anglii w wojnie Habsburgów z Francją w latach 1557–1558. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 103–112, streszcz. ang.

2603. MAKÓWKA Magdalena: Wróg papieża. Postrzeżenie katolików na Wyspach Brytyjskich w czasach panowania królowej Anny w świetle brytyjskiej prasy. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 106: 2020 s. 29–38, streszcz. ang.

Lata 1702–1714.

2604. MAKUCH Szymon: Górski wehikuł czasu. Legenda Rogera Dodswortha w literaturze

i kulturze. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 441–449, streszcz. ang.

Pogłoski o rzekomym ożyciu w 1826 r. pogrzebanego w lawinie w 1660 r. R. Dodswortha i ich inspiracja dla twórczości Mary Shelley.

2605. MARCHLEWICZ Krzysztof: U szczytu potęgi. Wielka Brytania w latach 1815–1914. Poznań 2019.

Rec.: Żurawski vel Grajewski Radosław, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 974–984.

2606. MAZURKIEWICZ Andrzej Tadeusz: Imperium manipulacji. Red. nauk. Grzegorz Górski. Warszawa 2020 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 305, nlb. 1.

Socjotechnika w Rosji, l. 1682–1917.

2607. MAZUŚ Mikołaj: Tradycja kijowsko-mohylańska w kulturze rosyjskiej przełomu XVII i XVIII wieku. Pisma i działalność Dymitra Tuptały i Teofana Prokopowicza. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 274, nlb. 1, streszcz. ang., niem., ros. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 949).

2608. MISZTAŁ Mariusz: The Victorian Royal Nursery 1840–1865. Creation, organisation, staff, financing. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 386, nlb. 1, tabl. 24, il.

2609. MOROZ-GRZELAK Lilla: Stereotyp zakonu jezuitów w opiniach serbskich i bułgarskich elit XIX wieku. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 41–51, streszcz. ang.

2610. MOSAKOWSKI Marek, Kossakowski Przemysław: Francuska szlachta liberalna a rewolucja. Gdańsk 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 194, nlb. 1.

Lata 1701–1830.

2611. MUSZYŃSKI Mariusz: Prawo międzynarodowe państw europejskich i ich kolonii (1492–1918). Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 639, nlb. 1. (Siła norma idea. Prawo międzynarodowe w ujęciu historycznym; t. 2).

2612. NOWAKOWSKI Norbert, Gawrycki Marcin Florian: (Nie)formalne imperium. Wielka Brytania i Ameryka Łacińska w długim wieku XIX. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW plik tekstowy PDF (2,54 MB). (Biblioteka Iberyjska).

2613. NOWASZCZUK Jarosław: Przyczynek do badań jezuitskiego martyrologium.

Studia Koszalińsko-Kołobrzeszkie. Nr 27: 2020 s. 487–500, streszcz. ang.

Dot. pierwszych katalogów biograficznych jezuitów zabitych za wiarę, z pocz. XVII w.

2614. NOWIKIEWICZ Mateusz: Przemiany w wojskowości chińskiej na przełomie XIX i XX wieku. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 87–121, streszcz. ang.

2615. PAWEŁCZAK Marek: Statistical data on international trade in British consular reports from the Sultanate of Zanzibar in the nineteenth century. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 187–223, streszcz. pol.

2616. PAWŁOWSKA Antonina: SS Castro (SS Libau, SS Aud) – nieudana dostawa broni dla powstania wielkanocnego drogą morską w 1916 r. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 76–84, streszcz. ang.

2617. PIECZYŃSKI Maciej: O monstrach, hybrydach i zgubnym działaniu wyobraźni. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 127–147, streszcz. ang.

Zniekształcenia płodów ludzkich, XVII w.

2618. POPEK Krzysztof: Bulgarian-Serbian rapprochement in 1904 as the basis for the unification of the South Slavs. Remarks on Boncho Boev's federalist concepts. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 299–313.

2619. POPEK Krzysztof: Remarks on the theories on the origin of Muslims in Bulgarian lands – nineteenth-century and present perspectives. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 125–141, streszcz. pol.

2620. PROSTAK Rafał: Ogród murem oddzielony od pustyni. Relacje Kościół–państwo, wolność sumienia i tolerancja religijna w myśli pierwszych baptystów. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Chrześcijańskiej Akad. Teol. 8° ss. 251, nlb. 2.

Lata 1534–1842.

2621. REICHERT Rafał: Direct supplies of timbers from the southern Baltic region for the Spanish Naval Departments during the second half of the 18th century. *Studia Maritima*. Vol. 33: 2020 s. 129–147, streszcz. pol.

2622. REK Stanisław: Mohacz 1526. Warszawa 2020 Bellona 8° ss. 351, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy. (Historyczne Bitwy).

Toż plik tekstowy EPUB (4,88 MB).

2623. RODZIENŃ Jacek: Oktant morski Isaaca Newtona. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 77–94, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

2624. ROSTROPOWICZ Joanna: Egiptolog Heinrich Ferdinand Karl Brugsch-Pasza we „Wspomnieniach” Valeski von Bethusy-Huc. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 14: 2016 s. 127–141, streszcz. niem., czes.

2625. RUBACHA Jarosław: Ostatni akt politycznej współpracy Słowian na Bałkanach. Sojusz bałkański 1912 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 435–449, streszcz. ang.

2626. RUBACHA Jarosław, Rozbicka Renata: Bułgarska epopeja (1915–1918). Armia bułgarska na frontach I wojny światowej w świetle publikacji dziennika „Czas”. T. 1–2. Olsztyn 2017–2018.

Rec.: Moroz-Grzelak Lilla, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 227–230.

2627. SANG Nguyen Van, Daszyńska Jolanta A[linia]: The problem if the abolition of slavery and maritime rights on U.S. vessels with regards to British-American relations in the first half of the 19th century. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 105–139, streszcz. pol.

Lata 1831–1842.

2628. SARNECKA Zuzanna: Incorruptible Nature: The Della Robbia Frames in the Marche. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 4 s. 637–656.

Dot. ram ołtarzowych tworzonych przez włoskich rzeźbiarzy Mateusza [1468–po 1532] i Ambrożego [1477–1528] Della Robbia przybyłych do Marchii z Florencji w pol. l. 20. XVI w.

2629. SAWICKI Mariusz: Znaczenie polityczno-militarne Würzburga i innych państw Rzeszy Niemieckiej w początkach wojny o sukcesję hiszpańską w oczach dyplomacji francuskiej. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 89–110.

Lata 1696–1701.

2630. SETKOWICZ Katarzyna: Accounts of events, lampoons and lies: Madrid infosphere in 1598–1627. *Folia Toruniensia*. Vol. 20: 2020 s. 9–28, streszcz. pol., niem.

2631. SOJKA Jerzy: Główne idee teologiczne Wittenberskiej Reformacji. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 53–69, streszcz. ang.

XVI w.

2632. STRZELCZYK Jerzy: Kobiety u kołębki Reformacji. Kilka przykładów literackiego zaangażowania. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 21–54, streszcz. ang.

2633. SULIKOWSKA-BEŁCZOWSKA Aleksandra: Zabójstwo carewiczki Dymitra. Śmierć dziecka jako ofiara w rosyjskiej ikonografii XIX stulecia. *Latopisy Akademii Syparskiej*. Vol. 11: 2020 s. 153–174, streszcz. ang.

2634. SZKLARCZYK Paweł: Komparatywistyka prawnicza a metoda historyczna na przykładzie badań nad reformami prawnymi okresu Meiji. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 14: 2020 s. 122–143, streszcz. ang.

2635. SZKUTNIK Dariusz: O neuroembriologicznych badaniach Wilhelma Hisa Starszego (1831–1904) prowadzonych z perspektywy mechanistycznej. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 69–80, streszcz. ang.

2636. SZLANTA Piotr: „Maruderzy armii informacyjnej”. Plotki podczas kryzysu lipcowego w 1914 r. i pierwszych dni Wielkiej Wojny. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 381–399, streszcz. ang.

2637. SZYBISTY Tomasz: Between light and shadows: Reflecting on varied conceptual perspectives on the peculiar lambency suffusing gothic churches as evidenced by German literature from the latter decades of the eighteenth century and the beginning of the nineteenth century. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 17: 2019 s. 5–12.

2638. WALCZAK Dorota: Między tradycją a nowoczesnością. Ikony rosyjskie w XIX w. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 162–169, streszcz. ang.

2639. WIJACZKA Jacek: Próba zimnej wody (pławienie) w procesach o czary we wczesnonowoczesnej Europie. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 19–66.

2640. WITKOWSKI Filip: Logistyka wojskowa „Grande Armée” w kampaniach lat 1805–1807. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 79–92, streszcz. ang.

2641. WOJTUCKI Daniel: „Wampiryczne dzieci” – ofiary wierzeń w magia posthuma na Morawach w XVIII w. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 211–246.

2642. WOLNY Miron: Reception of the ancient symbolism of Hannibal’s dream based on the example of Jan Miel’s painting “Il sonno di Annibale fra gl’Iberi”. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 11–33, streszcz. pol.

Lata 1660–1661.

2643. ZALEWSKI Zygmunt S.: Geneza schizmy religijnej Henryka VIII w Anglii. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 35–60, streszcz. ang.

2644. ŻAKOWSKA Magdalena: A bear and a clockmaker: on origins of “Russian bear” stereotype in Switzerland in the second half of

the 19th century. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 199–230.

2645. ŻBIK Sebastian: Wpływy geograficznego, społecznego i ekonomicznego środowiska Afryki Wschodniej na omański model osadnictwa w latach 1806–1856. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 108–126, streszcz. ang.

4. OKRES 1918–2020

Zob. poz. 2809, 2810, 2813, 2815, 2820, 8622, 9779, 9948, 9998, 10093, 10131.

2646. ASTRAMOWICZ-LEYK Teresa, Lopata [Mar’ân] Marian: Postulaty programowe pravicowych i centroprawicowych partii politycznych w wyborach parlamentarnych w 2014 roku w Ukrainie – analiza porównawcza wybranych zagadnień. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 315–332, streszcz. ang.

2647. BALCERAK Wiesław: British Empire. Na drodze do drugiej wojny światowej 1919–1939. Warszawa 2020 Neriton 8° ss. 221, mapy.

2648. BALISZ-SCHMELZ Justyna: Przeszłość niepokonana. Sztuka niemiecka po 1945 roku jako przestrzeń i medium pamięci. Kraków 2018.

Rec.: Sarnecka Zuzanna, *Ikonotheka*. T. 29: 2019 s. 277–279.

2649. BATÓG Mateusz: Polityka konkordatowa papieża Piusa XI w latach dwudziestych XX wieku. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 28: 2019 nr 4 s. 41–54, streszcz. ang.

2650. BATÓG Mateusz: Polityka zagraniczna Stolicy Apostolskiej po I wojnie światowej za pontyfikatu papieża Benedykta XV. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 28: 2019 nr 4 s. 31–40, streszcz. ang.

2651. BERNFELD Barbara, Mazurkiewicz Jacek: Meandry niemieckiego wojennego prawa małżeńskiego. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 3 s. 177–200, streszcz. ang.

Lata 1939–1951.

2652. BĘBNOWSKI Damian: Niemcy jako państwo fiskalne w perspektywie instytucjonalnej i historyczno-gospodarczej (1990–2015). *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 41–58, streszcz. ang.

2653. BIELAWSKA Agnieszka: Angela Merkel wobec napływu syryjskich imigrantów do RFN w latach 2015–2017. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 256–267.

2654. BIELICKI Paweł: Relacje węgiersko-rosyjskie za rządów Viktora Orbána w latach 2010–2019. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 1 s. 199–228, streszcz. ang., ros.

2655. BOBRYK Roman: Kryła komuny. Ideologizacja aviacii i sovetskoj kulture 1920–1930h godov (nabroski k teme). *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 3 s. 455–470, streszcz. ang.

2656. BOROWY Rafał: Umowy międzynarodowe Stolicy Apostolskiej z państwami arabskimi w XX i XXI wieku. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 14: 2020 s. 88–101, streszcz. ang.

Lata 1964–2018.

2657. BUCZEK Marian: Wznowienie hierarchii rzymskokatolickiej na Ukrainie w roku 1991 przez Jana Pawła II oraz mianowanie kolejnych biskupów. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 25–64, streszcz. ang., niem., ros.

2658. COLLOQUIUM Opole 2019. Konferencja pokoju z 1919 roku. Jak tworzono ład wersalski. Pod red. Marka Mazurkiewicza, Agaty Haas i Roberta Wieczorka. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. 216, nlb. 1, streszcz. czes., niem., pol. Inst. Śląski. (Colloquium Opole. Polacy, Niemcy, Cześć. Sąsiedztwo w XXI wieku).

Z treści: [Mazurkiewicz Marek, Haas Agata, Wieczorek Robert]: Od redakcji s. 13–23; Grochalski Stefan Marek: Traktat wersalski – traktat nowatorski – traktat progresywny s. 27–43; Kaczmarek Ryszard: Europa po traktacie wersalskim. Stanowisko mocarstw w stosunku do powstań śląskich w latach 1919–1921 s. 63–76; Kwiatek Aleksander: Idea wersalska jako konstrukt myśli politycznej II RP s. 91–108; Gómy Maciej: Nowy ład w Europie Środkowo-Wschodniej. Na drodze od faktów do rytuału s. 123–147; Stempin Arkadiusz: Zjawisko przemocy w Niemczech po 1918 roku jako spuścizna I wojny światowej s. 148–171; Madajczyk Piotr: Demokracja a przemoc – wpływ I wojny światowej s. 175–191; Pałys Piotr: Sprawa Łużyce w Paryżu. Przykład politycznego altruizmu czy wyrachowania? s. 192–207.

2659. CZEKAJ Fryderyk: Wykorzystanie urzędzeń noktowizyjnych w okresie II wojny światowej przez niemieckie jednostki pancerne.

Humanities and Social Sciences. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (2) s. 9–19, streszcz. ang.

Lata 1941–1945.

2660. CZEKAŁSKI Tadeusz: Ekspozycja Bunk'Art w Tiranie w kontekście albańskiej polityki pamięci. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 53–168, streszcz. ang.

2661. DROZDA Jacek: Echa innych rewolucji. Od Muhammada Alego do Japońskiej Armii Czerwonej. Warszawa 2020 Inst. Wydawniczy Książka i Prasa 16° ss. 186, nlb. 5. (Biblioteka Le Monde Diplomatique).

Esaje, 2. poł. XX w. – pocz. XXI w.

2662. DWORACZEK Kamil: Władze Związku Sowieckiego wobec katastrofy czarnobylskiej. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 1 s. 155–176, streszcz. ang., ros.

2663. FABIANI Bożena: Ocalić sztukę. Włochy podczas II wojny światowej. Warszawa 2019 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 330, nlb. 6, tabl. 16, il.

Rec.: Merta-Staszczak Adriana, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 194–198.

2664. FLASIŃSKI Tomasz: Tygrys przeładowany. Spór o przyszłość Bengalu 1945–1947. Kraków 2020 Avalon 8° ss. 1110, nlb. 1, streszcz. ang.

Zmieniona i rozszerzona wersja rozprawy doktorskiej.

2665. GAWRYCKI Marcin Florian: Muzyczne wojny. Brazylijska muzyka popularna w czasie dyktatury (1964–1985). Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich plik tekstowy PDF (3,95 MB).

2666. GAŚSIOR Grzegorz: Polityka narodowościowa państwa na czechosłowackim Śląsku Cieszyńskim w latach 1920–1938. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 490, il., mapa, streszcz. ang., czes. (Biblioteka Humanisty).

2667. [GLASS Henryk] Rock Adalbert: Mein Kampf Józefa Stalina. Rewolucyjna strategia i taktyka komunistycznego imperializmu. Wprow. i oprac. Karol Sacewicz. Białystok–Warszawa 2020 IPN. Oddz. w Białymstoku 8° ss. 207, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Losy Polaków i jej Obywateli w latach II wojny światowej) (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; nr 49).

2668. GOCŁOWSKA-BOLEK Joanna: Polityka innowacyjna Brazylii i jej wpływ na

konkurencyjność międzynarodową w latach 1985–2018. Warszawa 2020 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 340, nlb. 2, il.

2669. GÓRALCZYK Bogdan: Węgierski syndrom. Trianon. Warszawa 2020 Wydaw. Akademickie Dialog plik tekstowy PDF (3,33 MB).

Lata 1920–2020.

2670. GÓRECKI Wojciech: Kaukaski węzeł gordyjski. Konflikt o Górski Karabach. Warszawa 2020 Ośr. Studiów Wschodnich im. Marka Karpia 8° ss. 88, nlb. 2, 93, nlb. 1, mapa.

Współwyd.: Górecki Wojciech: The Gordian knot of the Caucasus – the conflict over Nagorno-Karabakh.

Lata 1987–2020.

2671. GRACZYK Konrad: Convicted Nazi lawyer. The case of Gerhard Pchalek in the Gera District Court in 1960. *Acta Iuris Stetinensis*. Vol 29: 2020 No 1 s. 17–31.

2672. GUGNIN [Aleksander] Alexander, Olszta Grzegorz, [Lisnevskaa Ūliā] Lisnevskaya Julia: Castro II. Raúl – ideological leadership in the Antilles. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (2) s. 67–75.

Etapy działalności politycznej Raúla Castro.

2673. GWÓDŹ Andrzej: Zaklinanie rzeczywistości. Filmy niemieckie i ich historie 1933–1949. Wyd. 2, popr. i uzup. Wrocław 2020 Centrum Studiów Niem. i Europejskich im. Willy'ego Brandta; Oficyna Wydawnicza Atut 8° ss. 465, nlb. 3, il. (Niemcy – Media – Kultura).

Wyd. 1. 2018.

2674. HARABIN Radosław: Kryzys naszych czasów. Totalitaryzm i demokracja w myśli Hannah Arendt. Warszawa–Łódź 2020 Społ. Akad. Nauk 8° ss. 297, nlb. 1. (Studia i Monografie; nr 102).

2675. HISZPANIA Franco. System polityczny, nurty ideowe i konteksty frankizmu. Red. nauk. Jacek Bartyzel, Roman Bäcker, Joanna Rak. Radzymin–Warszawa 2020 von boroviecky 8° ss. 281, streszcz. ang.

Z treści: Bartyzel Jacek: Słowo wstępne s. 7–8; Bartyzel Jacek: Karliści pod dyktando frankistowską: opór i dezintegracja s. 139–174; Lawniczak Artur: Frankistowska Hiszpania a Ameryka Łacińska s. 177–200; Wielomski Adam: Carl Schmitt w Hiszpanii frankistowskiej na tle komparatystycznym s. 201–252; Jurek Marek: Polska – Hiszpania – karlizm s. 253–258; Bäcker Roman, Rak Joanna: Typy idealne demokracji opancerzonej jako kategoria teoretyczna do badania dynamiki systemu politycznego frankistowskiej Hiszpanii s. 259–278.

2676. JANOWICZ Krzysztof: Fortece nad kanałem. [Cz. 3:] Od Kilonii po Bordeaux.

Oświęcim 2020 Wydaw. Napoleon V 4° ss. 282, il., mapy.

Kanał La Manche, l. 1942–1943.
Cz. 1. 2019.

2677. JAROSZYK Joanna: Spain as the State of Autonomies. Principles behind the territorial organization between 1978–1983. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (4) s. 29–38.

2678. JASIEWICZ Krzysztof: Stulecie czekistów. Skład narodowościowy centralnego i terenowych aparatów NKWD ZSRS 1934–1944/1945. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 121–144, streszcz. ang.

2679. JEDYNAKIEWICZ-MRÓZ Katarzyna: Duchowni ewangelicy jako duszpaste-rze kościelnych grup nieformalnych w NRD (1969–1989). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 193–220, streszcz. ang.

2680. JEDYNAKIEWICZ-MRÓZ Katarzyna: Rozważania na temat roli kobiet w opozycji demokratycznej w późnej NRD (1981–1989). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 75–95, streszcz. ang.

2681. JOHN F. Kennedy – lekcje dla współczesności. Dziedzictwo polityczno-prawne i międzynarodowe 35. prezydenta USA. Red. nauk. Karol Wojciechowski. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 455.

Z treści: Wojciechowski Karol: John F. Kennedy – pół wieku później s. 15–32; Piotrowski Ryszard: W poszukiwaniu dobrego systemu rządów – doświadczenia prezydentury Johna F. Kennedy’ego s. 35–56; Wojciechowski Karol: Ochrona interesu publicznego a lobbing – propozycje Johna F. Kennedy’ego s. 57–72; Izdebski Hubert: John F. Kennedy o etyce prawników s. 73–91; Bartnik Anna: „Naród imigrantów” bez imigrantów? Dwie wizje amerykańskiej polityki imigracyjnej: Johna F. Kennedy’ego i Donalda Trumpa s. 93–111; Damentko Mariusz, Wojciechowski Karol: Inkluzja w problematyce niepełnosprawności intelektualnych – dziedzictwo Johna F. Kennedy’ego s. 113–137; Zantour Olivier: Prezydent Kennedy a media. Implikacje polityczno-prawne s. 139–158; Wojtyła Andrzej: Polityka ekonomiczna okresu prezydentury Johna F. Kennedy’ego: interpretacje ówczesne i późniejsze s. 161–200; Gwiazdowski Robert: Laffer z Camelotu. O polityce podatkowej Johna F. Kennedy’ego s. 201–215; Wojciechowski Karol: Kennedy vs. Reagan: dwie redukcje podatków w USA – w latach 1964 oraz 1981 s. 217–266; Stosunki międzynarodowe: Lewicki Zbigniew: John F. Kennedy wobec niejednorodnej Europy Zachodniej i zróżnicowanej Europy Wschodniej s. 291–308; Tyszkiewicz Jakub: „Nie zatrząskiwaj drzwi”. Polska w polityce USA w okresie prezydentury Johna F. Kennedy’ego s. 309–326; Dąbrowski Andrzej: John F. Kennedy i Związek Sowiecki. Między idealizmem a rzeczywistością zimnej wojny s. 327–344; Modrzejewska-Leśniewska Joanna: Kraje Trzeciego Świata w polityce prezydenta Johna F. Kennedy’ego s. 345–367; Fijałkowska Alicja: Siostrzane republiki? Ameryka Łacińska i John F. Kennedy s. 369–392; Aneksy. Wybór przemówień Johna F. Kennedy’ego s. 393–446.

2682. JUCHNOWSKI Jerzy, Juchnowski Rafał, Łakota-Micker Małgorzata: Romania in 1989–2019. A difficult road to democracy. Wrocław 2020 Publishing House of Wrocław Univ. of Economics and Business plik tekstowy PDF (9.29 MB).

2683. JUREŃCZYK Łukasz: Chińska Republika Ludowa wobec programu nuklearnego Iranu po zimnej wojnie. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (1) s. 33–47, streszcz. ang.

2684. KACZOROWSKI Bartosz: Francoist Spain in the face of emergence of the Yalta and Potsdam order (February – August 1945). *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 20: 2018 s. 207–216.

2685. KAMUSELLA Tomasz: The Jewess Hana and Anti-Semitism in the Soviet Bloc. *Pro Lusatia*. T. 19: 2020 s. 21–40, streszcz. pol.

Dot. powieści Jurija Kocha „Żidowka Hana” z 1963 r.

2686. KANAK Mateusz: Odpowiednie zaopatrzenie podstawą sukcesu – logistyczne aspekty wojny koreańskiej. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 143–152, streszcz. ang.

2687. KANIA Małgorzata: Pierwszy Kodeks Cywilny Chińskiej Republiki Ludowej. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 14: 2020 s. 10–23, streszcz. ang.

Lata 1949–2020.

2688. KARCZEWSKI Piotr: Polowe wyposażenie kuchenne żołnierza Robotniczo-Chłopskiej Armii Czerwonej 1922–1945. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Z. 33: 2020 s. 131–177, streszcz. ang.

2689. KASTORY Andrzej: Syndrom Jałty. Polityka mocarstw wobec polskich kryzysów w latach 1968–1981. Kraków 2019.

Rec.: Barabasz Adam, *Rocznik Łeszczyński*. T. 20: 2020 s. 307–308.

2690. KIRWIEL Eleonora: Nieformalne grupy i ruchy społeczne w ostatnich latach ZSRR. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 159–177, streszcz. ang., ros.

2691. KLIMIUK Zbigniew: Etapy na drodze do całkowitej wymienialności lira włoskiego w okresie 1945–1958. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 125–147, streszcz. ang.

2692. KOBIERECKA Anna: Negatywne konsekwencje dyplomacji sportowej dla wizerunku państwa. Przykład letnich igrzysk olimpijskich w Rio de Janeiro. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 105–116, streszcz. ang.

Rok 2016.

2693. KOBIERECKI Michał Marcin: Igrzyska Afrykańskie i Najwyższa Rada Sportu w Afryce jako inicjatywy na rzecz zbliżenia państw afrykańskich. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 133–145, streszcz. ang.

Lata 1965–2015.

2694. KOCHNOWSKI Roman: Wielki Admirał Erich Raeder – dowódca niemieckiej marynarki 1928–1943. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 25–41, streszcz. ang.

2695. KOPYŚ Tadeusz: Polityka zagraniczna Węgier w latach 1945–2015. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 331, nlb. 10, il.

2696. KORNEK Tomasz: Hans Küng i Joseph Ratzinger jako teolodzy Soboru Watykańskiego II. Lublin 2020 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 138, mapy, streszcz. ang., niem. TN KUL Jana Pawła II. (Prace Wydziału Teologii; 217).

2697. KOSIDŁO Adam: Problemy granic państwowych w postkolonialnej Afryce. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 117–142, streszcz. ang.

2698. KOSMAN Michał M.: Konflikt rosyjsko-ukraiński o Krym (2014–2019). Wybrane aspekty z uwzględnieniem stanowiska Niemiec. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 132.

2699. KOSMAN Michał M.: Niemcy wobec kryzysu libijskiego w 2011 roku. „Enfant terrible” świata zachodniego? *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 2 s. 135–152, streszcz. ang.

2700. KOSMAN Michał M.: Niemieckie partie polityczne wobec Rosji na tle konfliktu na Ukrainie w latach 2014–2018. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 105–122, streszcz. ang.

2701. KOSSAKOWSKI Radosław: Polityka, lokalne konteksty i mentalność ultra – historia ruchu ultras w Europie. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 163–182, streszcz. ang.

2702. KOSZEL Bogdan: Wielcy przegrani. Socjaldemokratyczni kandydaci na kanclerza Niemiec w latach 2009–2017. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 39–59, streszcz. ang.

2703. KOWALSKI Kamil: American economic aid plans on the example of the Marshall plan and the alliance for progress. Similarities and differences. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (4) s. 77–92, streszcz. pol.

2704. KOZUBEL Marek Bogdan: Działalność Nadzwyczajnej Komisji Śledczej ds. Antysemickich Pogromów na Terytorium Ukrainiejskiej Republiki Ludowej w 1919 roku. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 883–920, streszcz. ang.

2705. KUBIAK Krzysztof: Linia Kalix – system obrony północnej Szwecji w dobie zimnej wojny. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 22: 2018 s. 177–190.

2706. KUBIAK Krzysztof: Portuguese Navy operations on Lake Niassa (1967–1974). *Studia Maritima*. Vol. 33: 2020 s. 165–181, streszcz. pol.

2707. KULTURA rocka. [Cz.] 4: Muzyczny rok 1969. Pod red. Marka Jezińskiego, Waldemara Kuligowskiego, Michała Prankego i Pawła Tańskiego. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 250, il.

Z treści: Burszta Wojciech Józef: 1969. Pamięć i niepamięć s. 15–30; Jeziński Marek: Ro(c)k 1969 i co dalej? Śladami buntu – ścieżkami kontynuacji s. 31–53; Kuligowski Waldemar: „Flower Power” i „Red Power”. Czy na Woodstock Festival byli Indianie? s. 55–64; Jarniewicz Jerzy: Niesamowita zwyczajność Ulicy Opackiej. „Abbey Road” a koniec dziesięciolecia. [Album płytowy Beatles’ów] s. 65–80; Szczerbakiewicz Rafał: „Rhythm, Soul and Country”. Powrót muzyki w 1969 roku s. 81–107; Kosek Jakub: Żywioty i władza. Wybrane motywy i wymiary dyskursywne w twórczości Iana Lemmy’ego Kilmistera (Sam Gopal, Motörhead) s. 111–132; Skalska Karolina: Kiedy pacyfikę zastąpił pentagram. Black Sabbath i nowy rozdział w historii muzyki popularnej s. 133–148; Chlebowski Piotr: 21st Century Schizoid Man, czyli Koniec złudzeń. [Zespół muzyczny King Crimson] s. 149–172; Adamczewski Tymon: Kwaśny odjazd i winyle. O muzycznych źródłach i losach przedstawień doświadczenia psychodelicznego s. 173–187; Pęczak Mirosław: „Od tej wiosny przedwcześniejszej do zimy...”. Polska muzyka popularna po wydarzeniach marca ’68 s. 191–207; Kurkiewicz Marek: O czym oni śpiewali... pięćdziesiąt lat temu? Niebiesko-Czarni – „Twarze” s. 209–221; Rutczyński Mariusz: Melioracje kultury. [Festiwal Muzyków Rockowych w Jarocinie, l. 1980–1994] s. 223–237. Cz. 1. 2019.

2708. KURZYNA Magdalena: Etapy rozwoju gospodarki Włoch – od faszystwu do kryzysu lat siedemdziesiątych. *Końskie Studia Społeczno-Ekonomiczne*. T. 4: 2018 nr 3 s. 261–276, streszcz. ang.

Od 1922 r.

2709. KUŚNIERZ Robert: „Dobrze jest już wtedy, gdy nie jest bardzo źle...”, czyli o sytuacji wsi ukraińskiej po Wielkim Głodzie. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 49–72, streszcz. ang.

2710. ŁACH Wiesław Bolesław: Wojskowo-geograficzna charakterystyka Prus Wschodnich po pierwszej wojnie światowej. Olsztyn 2020 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 185, il.

2711. ŁOTYSZ Sławomir: Fabryka z darów. Penicylina za żelazną kurtyną 1945–1954. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 249, nlb. 1, streszcz. ang.

2712. MADAJCZYK Piotr: Propaganda rosyjska w Niemczech (2000–2016). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 2 s. 113–134, streszcz. ang.

2713. MAJ Joanna: Relacje indyjsko-radzieckie w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (4) s. 107–123, streszcz. ang.

2714. MAJEWSKI Piotr M[aciej]: Kiedy wybuchnie wojna? 1938. Studium kryzysu. Warszawa 2019.

Rec.: Sioma Marek, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 165–169.

2715. MALINOWSKI Remigiusz: Rodzynkowe bombowce nad Berlinem. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 299–301.

Operacja berlińska, 1945 r.

2716. MARKIEWICZ Magdalena: Znaczenie juana chińskiego w międzynarodowym systemie walutowym i finansowym – ewolucja w latach 2009–2019. [W:] Czas smoka. Fenomen przemian chińskiej gospodarki. Spojrzenie z zewnątrz. Gdańsk–Sopot 2020 s. 135–162.

2717. MATERSKI Wojciech: W obronie piędzi rodzimej ziemi. Estońsko-sowiecki/rosyjski spór terytorialny 1917–2018. Warszawa 2020 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia; ISP PAN 8° ss. 211, nlb. 11, mapy, streszcz. ang., ros. (East of the West. Wschód Zachodu; t. 6).

2718. MICHALAK Paweł: Wizerunek monarchy w belgradzkim dzienniku „Politika” za panowania króla Aleksandra Karađorđevića (1921–1934). Poznań 2020 IH 8° ss. 262, il.

2719. MIĘDZY Wschodem a Zachodem, między Północą a Południem. [T.] 4. Red. nauk. Natalia Greniewska, Agnieszka Lesiczka. Warszawa 2020 Wydaw. Campidoglio 8° ss. 359, il., mapy.

Z treści: Koziół Patrycja: Jedna historia – wiele pamięci. Doświadczenie wojny domowej w Nigerii w utworze „Roses and Bullets” Akachi Adimory-Ezeigbo. [Wydarzenia z l. 1967–1970] s. 7–25; Kasprzycka Ilona Karina: Libia po operacji „Unified Protector”: dążenie do normalności. [Lata 2011–2012] s. 51–64;

Zalinskaya Marharyta: Sułtanat Omanu – przemiany ekonomiczne i polityczne w II połowie XX wieku s. 85–92; Szepe Agata: Remediacje schematów pamiętania Polski w Izraelu od początku kształtowania się społeczeństwa izraelskiego do 1989 roku s. 135–142; Matiaszczyk Natalia: Podzieleni przez historię – wpływ wydarzeń historycznych na współczesne relacje japońsko-południowokoreańskie s. 217–229; Zakrzewska Patrycja: Transformacja gospodarcza w Mongolii w latach 1990–1994 s. 265–275; Machajek Piotr: Początki marksizmu w Chinach – rys historyczny s. 277–286; Pendrakowska Patrycja: Recepcja Hegla w Chinach na przykładzie twórczości Zhang Shiyinga. T. 1. 2017.

2720. MIGRACJA w języku, literaturze i kulturze. Pod red. Marii Migodzińskiej i Agnieszki Stawikowskiej-Marcinkowskiej. Łódź–Kraków 2020 Wydaw. UŁ; Agent PR 8° ss. 107, streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Łódź, 18 V 2019 r.

Z treści: Pełka Artur: Dramat migracyjny: Uchodźcy i echa Holocaustu w cyklu tekstów teatralnych Elfriede Jelinek s. 9–19; Skopek Sandra: Obraz emigranta rosyjskiego na przykładzie życia i twórczości Aleksandra Galicza [1918–1977] s. 21–28; Janowska Aleksandra: Radio jako narzędzie propagandy w III Rzeszy s. 59–65; Bierzyński Zbigniew: Trzy migracje. Zarys początków buddyzmu w Tybecie i jego wpływu na kulturę tybetańską ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji Strażników Dharma s. 67–77; Broszko Małgorzata: „Kocha, lubi, miłuje...”. O zmianach znaczeń wyrazów związanych (niegdys) z miłością s. 89–98.

2721. MIRONOWICZ Eugeniusz: Propaganda niemiecka w okupowanej Białorusi (1941–1944). *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 593–611, streszcz. ang.

2722. MIRONOWICZ Eugeniusz: Sowiecka propaganda gazetowa na okupowanej przez Niemców Białorusi 1941–1944. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 1 s. 129–154, streszcz. ang., ros.

2723. MOSKWA Dagmara: Matka Ojczyzna wzywa! Wielka wojna ojczyzniana w edukacji i polityce historycznej putinowskiej Rosji. Warszawa 2020 ISP PAN 8° ss. 364, il., streszcz. ang., ros.

Na podstawie rozprawy doktorskiej.

2724. NADOLSKI Łukasz Mamert: Martwe miasto. Sylwestrowy (noworoczny) szturm na Grozny 31 grudnia 1994 – 2 stycznia 1995 r. Bydgoszcz 2020 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 290, il., mapy.

2725. NAUMOV Nikola, Weidenfeld Adi: From Socialist icons to Post-Socialist attractions: Iconicity of socialist heritage in Central and Eastern Europe. *Geographia Polonica*. Vol. 92: 2019 No. 4 s. 379–394.

2726. NIKEL Joanna: Kształcenie architektów w Niemczech Wschodnich w latach

1946–1970 na przykładzie Kunsthochschule Berlin Weissensee (KHB). Poznań–Dąbrówka 2020 Rys 8° ss. 444.

2727. NOSSOWSKA Małgorzata: „Un Bourgeois’ w Kraju Rad”. Georges’a Le Fèvre’a wrażenia z podróży do Związku Radzieckiego. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 3 s. 103–118, streszcz. ang.

Lata 1929–1930.

2728. NOSSOWSKA Małgorzata: La Roumanie à l’ombre de Marie. La Roumenie vue par la presse populaire de Paris à l’heure de la Conférence de Paris. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 135–153, streszcz. ang.

Maria Koburg, królowa rumuńska.

2729. PAŁYS Piotr: „Za wolność Łużyc i sprawiedliwe granice”. Manifestacja praska z 24 lipca 1945 r. w obrazach. *Pro Lusatia*. T. 19: 2020 s. 55–74, streszcz. ang.

2730. PARAFIANOWICZ Halina: Great War Good War. Historia i pamięć Amerykanów. Białystok 2020 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 194, nlb. 1, tabl. 32, il.

Pamięć o I i II wojnie światowej.

2731. PARZYMIES Stanisław: Stosunki międzynarodowe w Europie 1945–2019. Wyd. 4, popr. i rozsz. Warszawa 2020 Wydaw. Akademickie Dialog plik tekstowy PDF (12,5 MB).

Wyd. 1. 2004.

2732. PASKO Artur: ZSRR i kraje Europy Środkowo-Wschodniej „w walce” o wpływy w Międzynarodowym Komitecie Olimpijskim w okresie prezydentury Johanna Sigfrida Edströma. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 257–271, streszcz. ang.

Lata 1946–1952.

2733. PAWŁOWSKA Antonina: Rola Kościoła katolickiego w procesie pokojowym podczas wojny o niepodległość Irlandii (1919–1921). *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 106: 2020 s. 89–103, streszcz. ang.

2734. PIETRAS-EICHBERGER Marta: 70 lat integracji. Od idei do Unii Europejskiej. Rzeszów 2020 Bonus Liber Drukarnia i Wydaw. 8° ss. 141. WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa. (Monografie; nr 34).

2735. PIOTROWIAK-JUNKIERT Kinga: Od idylli do ironii. Literatura węgierska wobec Zagłady w latach 1944–1948. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 295, nlb. 1, streszcz. ang., węg. UAM w Poznaniu.

2736. PODGÓRSKI Michał: Autorytaryzm jugosłowiański jako czynnik hamujący eskalację konfliktów etnicznych pomiędzy narodami bałkańskimi w drugiej połowie XX wieku. *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 134–147, streszcz. ang., ros.

2737. PROPOLA Krystian: The Victory Day Celebrations in Israel in the light of articles in Russian-language Israeli Web Portals. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 357–373.

2738. RADOMSKI Grzegorz: Samorząd w państwach autorytarnych w okresie międzywojennym. Próba analizy. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 4 s. 307–326, streszcz. ang.

2739. RAKUSA-SUSZCZEWSKI Mikołaj: May 1968 – The Cunning of Capitalism. [W:] 1968. A global approach. Gdańsk 2020 s. 63–71.

2740. REPUBLIKA Austrii. Dzieje, współczesność, relacje polsko-austriackie (1918–2018). Red. nauk. Zbigniew Tomkowski. Warszawa 2018 Wydaw. Wyższej Szkoły Menedżerskiej 8° ss. 280. Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie, Zarząd Gł. Tow. Pol.-Austriackiego.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 7 VI 2018 r.

Z treści: Tomkowski Zbigniew: Powstanie i ukształtowanie się I Republiki Austrii s. 9–45; Stańczyk Henryk: Ruch oporu na terenie Austrii w czasie II wojny światowej s. 47–68; Balcerak Wiesław: Polska – Austria w okresie międzywojennym (1918–1938) s. 69–91; Jarząbek Wanda: Relacje sentymentalne czy biznesowe. Austria z punktu widzenia władz PRL s. 93–111; Walewander Edward: Austria moich studiów. [Wspomnienia ze studiów teologicznych na Uniwersytecie w Innsbrucku, l. 1971–1978] s. 113–120; Muciek Elżbieta: Polsko-austriacka współpraca w dziedzinie kultury s. 147–155; Litwin-Lewandowska Dorota: Austria i Polska w relacjach bilateralnych po 1989 roku s. 177–193; Kisztełińska-Węgrzyńska Agnieszka: Polityka dobrego sąsiedztwa kanclerza Bruno Kreisky’ego. Kontynuacja i zmiana s. 195–221; Chyc Bartosz: Polityka historyczna Austrii wobec drugiej wojny światowej s. 223–246; Ruszała Kamil: Kwestia polskich dóbr kultury po I wojnie światowej (z działalności Wydziału Rewindykacyjnego na były zabór austriacki) s. 247–266.

2741. SIEBIESZUK Damian: The effect of water bodies and water courses on WWII warfare in the Black Sea area between 1941 and 1942. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 179–184.

2742. SKAŁA Katarzyna: Projekt unii bułgarsko-jugosłowiańskiej po drugiej wojnie światowej: przyczynek do badań. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 107–116, streszcz. ang.

2743. SKRUKWA Grzegorz: Megawydarzenia sportowe na obszarze postradzieckim a kreowanie wizerunku państw-gospodarzy. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 117–132, streszcz. ang.

Ukraina i Rosja, l. 2012–2018.

2744. SPOŁECZNA gospodarka rynkowa i integracja europejska w czasach dziejowego przełomu. Red. nauk. Elżbieta Mączyńska, Piotr Pysz; wykonanie indeksów Danuta Jastrzębska. Warszawa 2020 Pol. Tow. Ekonom.; Fund. Konrada Adenauera. Przedstawicielstwo w Polsce 8° ss. 426, il., streszcz. ang. (Biblioteka Myśli Ekonomicznej).

Z treści: Szulczewski Grzegorz: Wartości europejskie a aksjologiczno-etyczne podstawy teorii polityki gospodarczej Waltera Euckena [1891–1950] s. 73–92; Gostomski Eugeniusz: Chrześcijańskie korzenie społecznej gospodarki rynkowej. [XIX–XXI w.] s. 93–100; Czech Sławomir: Niemiecki i szwedzki porządek gospodarowania, 1945–1970. Próba zestawienia s. 209–222.

2745. STEFAŃSKI Michał: Rozrachunek z pokoleniem '68 w tekstach autorów generacji '85. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 163–179, streszcz. ang.

W Niemczech.

2746. STEMPŁOWSKI Ryszard: Państwowy socjalizm w realnym kapitalizmie. Chilijska reakcja na światowy kryzys gospodarczy (1932 r.). Wyd. 2, popr. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich plik tekstowy PDF (2,72 MB).

Wyd. 1. 1996.

2747. STEMPŁOWSKI Ryszard: Zależność i wyzwanie. Argentyna wobec rywalizacji Wielkiej Brytanii, Niemiec i Stanów Zjednoczonych 1930–1946. Wyd. 2. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW plik tekstowy PDF (4,74 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Zmodyfikowana wersja rozprawy doktorskiej.

2748. STENMAN Kari, Hołda Karolina: Finnish & German seaplane colours. Finland 1922–1945. Sandomierz 2020 Status s.j. Mushroom Model Publications 4° ss. 224, il. (White (Rainbow) Series; no 9146).

2749. STĘPIEŃ-KUCZYŃSKA Alicja: Gorbaczow. „Pieriestrojka” i rozpad imperium. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 234, nlb. 3, tabl. 4, il.

Toż plik tekstowy PDF (8,25 MB).

2750. STUDENNA-SKRUKWA Marta: Citius – Altius – Fortius – Igrzyska Olimpijskie w Moskwie w 1980 roku jako strategia promocyjna radzieckiej modernizacji u schyłku epoki Breżniewa. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 89–104, streszcz. ang.

2751. SWAJDO Jarosław: Indonezja czerwono-biała droga. Z dziejów Europy i Świata. Kielce 2020 nakł. aut. plik tekstowy PDF (1,79 MB).

Lata 1940–1949.

2752. SWORZEŃ Marian: Czarna ikona. Biełomor. Kanał Biełomorski. Dzieje, ludzie, słowa. Warszawa 2017.

Rec.: Skibiński Edward: Intelektualiści i komunizm. Problemy rekonstrukcji historii najnowszej... *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 511–518.

2753. SYLBURSKA Aleksandra: Kult jednostki w epoce stalinizmu: obchody 60 urodzin Mátyása Rákosiego w świetle węgierskiej prasy. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 143–155, streszcz. ang.

2754. SZEREPKA Leszek: Kozacy w Rosji Borysa Jelcyna (1989–1999). Warszawa 2020 Studium Europy Wschodniej UW 8° ss. 249, nlb. 8, il., streszcz. ang., ros. (30 tomów na 30-lecie Studium Europy Wschodniej; t. no 15/30) (Bibliotheca Europae Orientalis. Studia; 12).

2755. SZUMSKI Jan: Stalinowska wykładnia paktu Ribbentrop-Mołotow w sowieckim oficjalnym przekazie oraz rosyjskiej polityce historycznej. Echa sprzed wieków. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 307–327, streszcz. ang.

2756. SZYPROWSKI Bartłomiej: Czecho-słowackie grupy SOE i zamach na Heydricha HHhH. Warszawa 2020 Księg. Hist.-Militaryarna historyczna.com.pl 8° ss. 175, il., mapy.

Zamach na Reinharda Heydricha, 1942 r.

2757. ŚLIWIŃSKI Marek: Zbrodnia, kłamstwo, amnezja. Rewolucja Czerwonych Khmerów w Kambodży. Warszawa 2020 Studium Europy Wschodniej Uniw. Warszawskiego 8° ss. 188, nlb. 1, il., mapy. (30 tomów na 30-lecie Studium Europy Wschodniej; t. no 14/30) (Bibliotheca Europae Orientalis. Studia; 13).

2758. TABORSKA Halina: Kunst an Orten des Todes. Europäische Denkmäler der Opfer des Nationalsozialismus. Mitarbeit Marian Turcki; Übersetzung Martin Kraft. Krakau–Budapest–Syrakus 2020 Austeria 8° ss. 430, nlb. 3, il.

2759. TOŁCZYK Dariusz: Nie widzieć zła. Gułag i inżynierowie dusz. Przekł. Grzegorz Kulesza. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 311, nlb. 1.

Dostępne także jako e-book.

Udział ludzi kultury, a zwłaszcza literatury, w sowieckiej propagandzie, l. 1923–1963.

2760. TRAJMAN Joanna: Konserwatywna reformatorka – Rita Süßmuth a polityka „CDU” wobec kobiet. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 97–121, streszcz. ang.

Gł. l. 1986–2001.

2761. TRUDZIK Artur Mariusz: Jazz in Central and Eastern Europe as discussed by „Jazz” magazine (1956–1959). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 103–124, streszcz. pol.

2762. TURKOWSKI Romuald: Proces forsowania kolektywizacji wsi bułgarskiej i jej następstwa społeczno-gospodarcze na przełomie lat 40. i 50. XX wieku. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 113–148, streszcz. ang.

2763. WEJKSZNER Artur: Europejska armia kalifatu. Centrum supersieci. T. 1: Centralne węzły supersieci terrorystycznej Państwa Islamskiego w Europie (2014–2018). Warszawa 2020 Difin 8° ss. 339, nlb. 1, il., mapy.

2764. WĘC Janusz Józef: Die programmatische Entwicklung der FDP in der Ostpolitik 1949–1969 im Lichte der neuen Quellen des Archivs des Deutschen Liberalismus. *Krakowskie Studia Międzynarodowe*. [T.] 17: 2020 nr 2 s. 37–53, streszcz. ang., pol.

2765. WOJNA, terroryzm i bezpieczeństwo narodowe. Red. Karol Łukomiak. Łódź 2020 ArchæGraph Wydaw. Nauk. plik tekstowy PDF (5,59 MB), streszcz. ang.

Z treści: Jański Kamil: Kolumbijskie kartele narkotykowe i ich wpływ na światopogląd społeczeństwa oraz instytucje państwowe. [Od l. 70. XX w.] s. 7–31; Topór Piotr: Polityka bezpieczeństwa Indonezji po zamachach terrorystycznych na wyspie Bali jako przykład skutecznej reakcji na zagrożenie terroryzmu religijnego. [Od 2002 r.] s. 33–62; Serafin Jakub: PTSD – piekło wojny we własnym domu. Na przykładzie amerykańskich weteranów z Afganistanu i Iraku s. 141–158.

2766. WOJNAR Marek: Myśl polityczna Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów w drugiej połowie lat trzydziestych w świetle nowych dokumentów. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 95–115, streszcz. ang., ros.

2767. WOJTASZYN Dariusz: Uczeń kontra mistrz. Rywalizacja NRD ze Związkiem Radzieckim i innymi państwami bloku wschodniego. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 73–88, streszcz. ang.

2768. WOJTYSZYN Bogusław: 10 lat kierunku architektura Uniwersytetu Zielonogórskiego 2008–2018. Zielona Góra 2020 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 4° ss. 174, il.

2769. WRÓBLEWSKI Bartosz: Stabilizująca rola ustroju monarchicznego w świecie arabskim na przykładzie rozwoju haszymidzkiego Królestwa Jordanii. *Humanities and Social Sci-*

ences. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (1) s. 211–224, streszcz. ang.

Lata 1948–2017.

2770. ZALEWSKA-MELER Agnieszka: (Nie)skażony obraz widowiska sportowego – między władzą spektaklu a spektaklem władzy. *Ars Inter Culturæ*. Nr 9: 2020 s. 329–351, streszcz. ang.

Igrzyska Olimpijskie w Berlinie, 1936 r.

2771. ZASIECZNY Andrzej, Wołongiewicz Mariusz: Niemieckie źródła rozwoju lotnictwa w ZSRR. [Warszawa 2020] Agencja Wydawnicza CB; Audioclub.pl 1020 plik tekstowy PDF (3,92 MB).

2772. ZAWADZKI Robert: Sytuacja polityczna, społeczna i ekonomiczna w Europie po zakończeniu II wojny światowej (dwubiegunowy podział świata i Europy, kryzys gospodarczy oraz jego społeczno-polityczne konsekwencje). *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 34: 2020 s. 51–71.

Lata 1944–1949.

2773. ZAWISTOWSKA Renata: Controversial nature of father Jozef Tiso government and autonomy of the Slovak Republic 1938–1945. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 20: 2018 s. 177–193.

2774. ZENDEROWSKI Radosław: Początek i przebieg konfliktów etnicznych w byłej Jugosławii w latach 90. XX wieku w oczach emigrantów z Bałkanów. *Studia Środkowo-europejskie i Bałkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 99–118, streszcz. ang.

2775. ZJAWISKO Ludobójstwa w XX i XXI wieku. Pod red. nauk. Miry Malczyńskiej-Białej, Grzegorza Pawlikowskiego, Krzysztofa Żarny. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 195, il.

Z treści: Pleskot Patryk: Ludobójstwa we współczesnej pamięci międzynarodowej s. 25–35; Baziur Grzegorz, Skorut Paweł: Ludobójstwo jako narzędzie zachowania bezpieczeństwa władzy i ustroju w państwach totalitarnych na przykładzie Holodomoru i Holocaustu s. 36–53; Koba Laura: Najcięższe naruszenia praw dziecka w XXI wieku s. 54–72; Kwieciński Wojciech: Powstanie i rozwój systemu pracy przymusowej w Trzeciej Rzeszy na przykładzie zatrudnienia narodowości polskiej s. 73–93; Ochwat Maria: Ludobójstwo oraz zbrodnie przeciwko ludzkości w Kambodży i droga do sprawiedliwości. [Lata 1975–2016] s. 104–124; Litka Piotr, Pawlikowski Grzegorz: Henryk Mania [1923–po 2003] – ostatni Polak skazany za współudział w zbrodni Holocaustu s. 125–137; Szukalski Jerzy: Rosyjskie zbrodnie wojenne w czasie I i II wojny czecheńskiej. Wybrane aspekty prawne s. 152–180; Zięba Piotr: O jednym z następstw II wojny światowej. Roszczenia niemieckich wypędzonych w świetle prasy polskiej 1998–2005 s. 181–195.

Rec.: Olejarsz Tadeusz, *Humanities and Social Sciences*.
Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 409–413.

2776. ZNOJEK Przemysław: Społeczeństwo przeciwko władzy. Praska Wiosna oczami czeskich pisarzy. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 195–204, streszcz. ang., ros.

2777. ŻERKO Stanisław: Niemcy wobec Włoch w pierwszej fazie II wojny światowej (wrzesień 1939 – czerwiec 1940 r.). *Dzieje Naj-*

nowsze. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 73–98, streszcz. ang.

2778. ŻUREK Piotr: The Sephardim-Slavonic language contact in Bosnia. The last period (1918–1941). Sefardyjsko-słowiański kontakt językowy w Bośni. Ostatni period (1918–1941). Kraków 2020 Universitas 8° ss. 120, nlb. 3, il., streszcz. chorwackie i hiszp.

Tekst równol. pol., ang.

D. HISTORIA POLSKI

I. OGÓLNE

1. ŹRÓDŁA

2779. ARCHIWA Pomorza Środkowego w stulecie archiwów państwowych. Wybór źródeł. Pod red. Katarzyny Królczyk. Koszalin–Rzeszów 2020 AP; Wydaw. Libra Pl 4° ss. 199, nlb. 1, il.

Lata 1513–1991.

2780. [CHYBIŃSKI Adolf, Bronarski Ludwik]: Adolf Chybiński – Ludwik Bronarski. Korespondencja 1922–1952. T. 1: 1922–1939. Cz. 1: 1922–1933. Oprac., wstęp i komentarze Małgorzata Sieradz. Warszawa 2020 Inst. Sztuki PAN 8° ss. XXVIII, 223, nlb. 2, il., streszcz. ang.

2781. GÓRNY Śląsk i Ślązacy w latach 1740–1950 w oczach Polaków i Niemców. Wybór tekstów Michał Lis i Aleksandra Trzeciełńska-Polus; wstęp i oprac. Michał Lis. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. 288. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

2782. KOŚCIÓŁ Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie. Archiwalia. Pod red. Wacława Dokurno. Przeczno 2020 Wacław Dokurno; Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego 8° ss. 272, il. + CD-ROM.

Lata 1641–2003.

2783. KRONIKA parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Zabrze-Mikulczycach 1932–1974. [Wyd. i tł.] Anna Kulczyk. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 219–248.

2784. MATERIAŁY do dziejów polskiego językoznawstwa. [T.] 3: Korespondencja Kazimierza Nitscha i Antoniny Obrębskiej-Jabłońskiej 1925–1958. Cz. 1: 1925–1945. Oprac. Mirosław Skarżyński, Elżbieta Smułkowa. Kraków 2018.

Rec.: Pihan-Kijasowa Alicja, *Slavia Occidentalis*. T. 76: 2019 [nr] 1 s. 207–210.

2785. NA DRODZE do wolności. Polskie konstytucje 1791–1997. Pod red. Anny Łabno. Warszawa 2020 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 315, nlb. 1.

Akty prawne.

2786. POLACY na Ukrainie. Zbiór dokumentów. Cz. 1: Lata 1917–1939. T. 10. Pod red. Stanisława Stępnia; przekł. dokumentów Krzysztof Kozłowski, Ludmiła Kozłowska, Anna Zelwak. Przemyśl 2020 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 359, nlb. 1, il., streszcz. ukr. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemyślu.

Cz. 1. T. 1. 1998.

2787. POLSKI cud nad Bałtykiem. Na 100-lecie niepodległości. [Wyd.] Małgorzata Sokołowska. Wyd. 2, popr. Gdynia 2020 Oficyna Wydawnicza Verbi Causa; Fund. Lechosława Bar Wsparcia Edukacji Morskiej 4° ss. 332, nlb. 4, il.

Wypisy z prasy codziennej, l. 1914–1939.

Wyd. 1. 2018.

2788. PROTOKOŁY posiedzeń Senatu Uniwersytetu Poznańskiego 1919–1939. T. 1: 19 VI 1919 – 17 VII 1925. Wyd. Anna Domalanus, Irena Mamczak-Gadkowska, Monika Sak, Aleksandra Wysokińska. Poznań 2019 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. XLI, nlb. 1, 840, nlb. 4, tabl. 10. (Źródła do Dziejów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Toż. T. 2: 4 IX 1925 – 7 VII 1931. Poznań 2020 ss. XXXVII, nlb. 1, 764.

2789. RÓWIEŚNICY Niepodległej. Sto lat historii Polski z perspektywy najstarszych Polaków. Red. nauk. Katarzyna Bock-Matuszyk, Ewa Maj, Aleksandra Paprot-Wielopolska; współpr. red. Marek Szajda, Piotr Zubowski. Wrocław 2020 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 4° ss. 383, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień.

Rec.: Tatarenko Agata, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 10: 2020 s. 282–286.

2790. STO dokumentów na stulecie. Wybór dokumentów archiwalnych z zasobu Archiwum Państwowego w Kaliszu. Pod red. Grażyny Schlender. Kalisz 2019.

Rec.: Pomiecińska Róża, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 202–205.

2791. WYPISY historyczne. [Cz. 4]. *Radzaniowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 86–92.

Radzanów i okolice.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 1: 2017.

2. OPRACOWANIA

a) Historia Polski

Zob. poz. 2300, 2318, 2775.

2794. CZAROWNICY, czarownice, czary. Obrazy kulturowe, literackie, artystyczne. Red. Adam Anczyk. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 296, il., streszcz. ang.

Z treści: Kowalska-Cichy Magdalena: Rodzina czarownicy. Z badań nad procesami o czary w Polsce. [XVI–XVIII w.] s. 19–39; Stuchlik-Surowiak Beata: „Gdzie chce, choroby nabawi / Komu chce, zdrowia naprawi [...]”. Czarownica vel żona w ujęciu staropolskich „sowizdrzałów” s. 41–53; Hess Karolina Maria: Czarownicy czy medycy? Polska teozofia a medycyna niekonwencjonalna na przełomie XIX i XX wieku s. 55–70; Dulska Małgorzata A.: Czarownice z Wisły? Życie i twórczość kobiet z wiślańskiego środowiska ezoterycznego (1918–1939) s. 71–90; Hess Karolina Maria: Czarownice, mistyczki, media. Kobiety w badaniach fenomenów hipnotycznych Juliana Ochowicza s. 91–104; Perczak Judyta: Czarownica z kiosku. Model czarownicy we współczesnej polskiej kobiecej prasie ezoterycznej. [Lata 1989–2019] s. 121–140; Górka Anna E.: Usłyszeć głos Ziemi. Ekofilozofia Henryka Skolimowskiego i „zielony paradygmat” w kulturze s. 157–170; Skuza Sylwia: Etymologiczne tropy wyrazów „czarownica” i „wiedźma” w językach słowiańskich i romańskich s. 171–186; Jakubowska-Vorbrich Zuzanna: Elementy magiczne w tradycji i legendach Wyspy Wielkanocej s. 187–206; Maćkowiak Anna M.: Gdzie się podzieli to mebalunowie? Przewodnicy kultu pogrzebowego w indonezyjskiej Toradży. [XX–XXI w.] s. 207–219; Vorbrich Krzysztof K.: Nieznane alchemiczne, astrologiczne i magiczne pasje sławnych angielskich naukowców: Johna Dee oraz Isaaca Newtona s. 221–248; Bigaj-Zwonek Beata: Demon i ekspresja w twórczości Michaiła Wrubla. Zarys problemu z odniesieniem do polskiej kultury artystycznej s. 249–267; Rogowski Radosław: Droga do utraty człowieczeństwa. Koncepcja magii w twórczości Roberta E. Howarda s. 281–296.

2795. CZŁOWIEK a historia. Ludzie i wydarzenia. T. 5. Red. Błażej Cecota, Anna Sędecka. Piotrków Trybunalski–Kielce 2020 UJK w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim; UJK 8° ss. 131, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Podlecka Anna: Jan Dymitr Solikowski [1539–1603] wobec kandydatury francuskiej do tronu Rzeczypospolitej podczas pierwszego bezkrólewia s. 7–23; Leśniak Karolina: Nie tylko

2792. ŹRÓDŁA do dziejów Woźnik 1206–1857. (Cz. 2). [Oprac.] Bernard Szczech. Woźniki 2020 Gm. Woźniki 8° ss. 327, nlb. 3, tabl. 1. (Biblioteka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

Cz. 1. 2016.

2793. ŹRÓDŁA historyczne do dziejów Kurpiowszczyzny 1789–1956. Wybór materiałów źródłowych. Pod red. Wojciecha Łukaszewskiego. Truskaw–Żelazna Rządowa 2020 OSP 4° ss. 588, il.

pisarz i poeta. Stanisław Herakliusz Lubomirski [1642–1702] jako marszałek posełski podczas drugiego sejmu w 1670 roku s. 25–37; Szafranska Monika: Zapisy pamiętnikarskie Wilczków. Rekonesans. [Ród, XVII–XVIII w.] s. 39–47; Wojczyńska Olga: Kres carskiej Rosji z perspektywy carycy-wdowy Marii Fiodorowny Romanowej s. 49–63; Szykowski Stanisław: Kwatery i groby wojenne I wojny światowej w województwie opolskim. Wybrane przykłady s. 65–90; Cieśliczka Aleksandra: Od sztuki ludowej do współczesnego designu. Soetsu Yanagi [1889–1961] i wpływ jego idei mingei na historię japońskiego wzornictwa s. 91–105; Banasiak Patryk: Czy zamilowanie historii może być szkodliwe. Kilka pytań o współczesnym niszczeniu stanowisk archeologicznych s. 107–117.

T. I. Piotrków Trybunalski 2015.

2796. ESPAÑA y Europa del Este. Miradas recíprocas (siglo XVI–XXI). Editado por Kazimierz Sabik, Marta Piłat Zuzankiewicz. Varsovia 2020 Inst. de Estudios Ibéricos e Iberoamericanos de la Univ. de Varsovia 8° ss. 314, il., streszcz. ang.

Z treści: Urjasz-Raczko Matylda: La imagen de la República polaco-litua en la Monarquía Hispánica: la corte de Madrid como el principal centro de su creación durante los siglos XVI y XVII s. 15–35; Iraceburu Jiménez Maitte: Cortesía en las relaciones de sucesos. El caso de Polonia y España: estrategias de intensificación y atenuación s. 37–75; Melynychenko Inesa: Algunos aspectos culturales de la imagen de España en los textos de los viajeros rusos s. 91–106; De Pablo Santiago: Una lección ejemplar. El nacionalismo vasco y la independencia de Polonia (1918) s. 109–123; López Perió Ángel: España ante el conflicto polaco-litua no por la región de Vilna: 1918–1921 s. 125–151; Orella José Luis: Józef Łobodowski. Cultura y política centro-europea en la España de la Guerra Fría s. 153–165; Rubio Pobes Coro: El “centinela de Occidente” y Europa del Este. Las revueltas de Hungría y Polonia en 1956 a través del semanario franquista “Mundo” s. 167–181; Serrano Postigo Paloma Blanca: Las relaciones hispano-polacas durante los gobiernos de José María Aznar (1996–2004) s. 183–208; Kornacka Agata Joanna: “Varsovia es lo que sueñas”. La imagen de los polacos según el relato de Lorenzo Silva “Algún día, cuando pueda llevarte a Varsovia” s. 247–256; Szparkowska Kamila: Las obras polacas en la “Colección Madrazo” del Museo Nacional del Prado s. 257–269; Grajber Ewa: Una casa de Adam Mickiewicz y Antoni Gaudí s. 271–291; Artola Inés R.: Presencia de la Generación del 51 en el Festival de Otoño de Varsovia (1965–1974) s. 293–314.

2797. **EUROPA Środkowo-Wschodnia jako obszar wielu kultur i polityk.** Studia historyczne i politologiczne ofiarowane Profesorowi Nikolaowi Iwanowowi. Pod red. Aleksandra Kwiatka i Zbigniewa Machelskiego. Opole 2020 Uniw. Opolski 8° ss. 406, il.

Z treści: Zychowicz Piotr: Profesor Nikolaï Iwanow [ur. 1948] – człowiek z misją s. 21–29; Białokur Marek: Pierwsza odsłona dyplomatycznej batalii o miejsce Polski w Europie Środkowo-Wschodniej na forum paryskiej konferencji pokojowej w 1919 roku s. 31–45; Biały Andrzej: Szkolnictwo polskie w Białoruskiej Socjalistycznej Republice Sowieckiej w latach 1921–1938. Zasięg, typologia, programy nauczania s. 47–61; Ciesielski Stanisław: O Stalinowskiej definicji narodu s. 63–75; Czepil Bartosz: Jednostka, korupcja i system władzy – sześć obrazów z Rosji. [XIX–XXI w.] s. 77–90; Gierowska-Kaňhau Joanna: O relacjach polsko-żydowskich w Wilnie pod okupacją niemiecką (1915–1918) i bolszewicką (1919) słów kilka s. 91–112; Hryciuk Grzegorz: „Polscy nacjonalści kontynuują aktywizację swojej wywrotowej działalności antyradyzyckiej...” Organy NKWD/MWD Ukraińskiej SRR w walce z polskim podziemiem niepodległościowym w Galicji Wschodniej i w Wołyniu w I połowie 1946 roku s. 113–126; Korab-Karpowicz W. Julian: Wszczęśliam, czyli Rosnąca potęga. Uwagi o zapomnianej książce Paula Schmitza w czasach ofensywy postmoderności. [All-Islam! Weltmacht von morgen? Leipzig 1937] s. 127–139; Kiselewicz Danuta: Żołnierze Wojska Polskiego z mniejszości narodowych w niewoli niemieckiej w czasie II wojny światowej s. 141–153; Kuśnier Robert: Operacja polska NKWD w latach 1937–1938. Co władze Drugiej Rzeczypospolitej wiedziały o sowieckiej zbrodni? s. 155–166; Kwiatek Aleksander: O Tadeuszu Zielińskim i jego idei „renesansu słowiańskiego” s. 167–189; Kwiatek Jędrzej: William John Rose [1885–1968] – przyczynki do biografii wybitnego sławisty s. 191–222; Machelski Zbigniew: Narodowo-etniczna i geopolityczna specyfika Kresów Południowo-Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej s. 223–259; Polechoński Krzysztof: „Los mi widocznie Pana wyznaczył na sternika w życiowej pielgrzymce”. O korespondencji Straszewicz – Giedroyc. [Czesław Straszewicz, Jerzy Giedroyc, l. 1946–1962] s. 261–286; Popiński Krzysztof: Przywrócić pamięć! Stowarzyszenie „Straż Mógł Polskich na Wschodzie” i jego działalność s. 287–299; Srebrakowski Aleksander: Litewsko-polska „dyplomacja funeralna” (1927–1935) s. 301–315; Stronński Henryk: Jak i dlaczego w 1935 r. zlikwidowano Marchlewszczyznę – polski rejon narodowościowy na Ukrainie s. 317–332; Śleszyński Wojciech: Polityka historyczna w Białoruskiej Socjalistycznej Republice Sowieckiej w latach 1919–1939 s. 333–355; Świder Małgorzata, Reisky Maria, Leuchenko Serhii: Jak Hans Janem został. O problemie zmiany imion na Śląsku w okresie powojennym s. 357–368; Winnicki Zdzisław J.: Cywilizacyjne uwarunkowania bezpieczeństwa w Europie Środkowej i Wschodniej s. 381–387; Zasztowt Leszek: Dawid Fajnhauz [1920–2004] i problematyka powstania 1863 roku w kontekście polskiej historiografii dotyczącej wydarzeń na ziemiach litewsko-ruskich s. 389–404.

2798. **FRIEDL Jiří, Řeznik Miloš, Wiłoda Martin: Dějiny Polska. Kapitoly 6.3–7.12 z polského originálu Historia Polski do 1572 přeložil Martin Veselka.** Praha 2017.

Rec.: Patys Piotr, *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 181–184.

2799. **FROST Robert: The Oxford History of Poland-Lithuania. Vol. 1: The Making of the Polish-Lithuanian Union 1385–1569.** Oxford 2015.

Rec.: Kiaupienė Jūratė, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr:] 2016 s. 247–251.

2800. **GIERGIELEWICZ Jerzy: Zarys dziejów grodów kazimierzowskich. (Cz. 19). Zapiski Kazimierzowskie.** Nr 23: 2020 s. 98–105.

Wodzisław, Wojnicz, Wschowa i Wyszogród.
Cz. 1. *Tamże*. Nr 2: 2009.

2801. **HISTORIA to (nie) fraszka.** Studia ofiarowane profesorowi Krzysztofowi Mikulskiemu z okazji 60 rocznicy urodzin. Pod red. Michała Targowskiego i Agnieszki Zielińskiej. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 383, il., streszcz. ang.

Z treści: Targowski Michał, Zielińska Agnieszka: Profesor Krzysztof Mikulski [ur. 1960]. Szkic do biografii s. 11–15; Drzewiecki Bartosz: Testament człowieka poczciwego. O Erazmie Danigielu [?–1624], renesansowym mieszczaninie krakowskim, który zapragnął być szlachcicem s. 39–68; Grin-Piszczek Ewa: Szesnastowieczne testamenty w zespole Akta Miasta Przemysła z zasobu Archiwum Państwowego w Przemysłu s. 69–94; Smolarek-Szynał Karolina: Oprawa muzyczna uroczystości ślubno-weselnych w wczesnonowożytnym Toruniu s. 95–116; Pękacka-Falkowska Katarzyna: Między Gdańskiem a Toruniem. Georg Seger [1629–1698] i anatomia s. 117–181; Bohun Tomasz, Małow Aleksandr, Smirnowa Olga: Misja rosyjskich gońców do przebywającego w polskiej niewoli ojca cara Michaiła Romanowa – wielkiego posła Filareta Nikityczy, metropolity rostowskiego i jarosławskiego, 3–6 czerwca (24–27 maja) 1619 r. s. 183–223; Targowski Michał: Wojna na Ołędach. Trudy funkcjonowania ołędzkiej wsi w czasach wielkiej wojny północnej w świetle „Księgi sąsiedzkiej” nadwiślańskiej osady Sosnowka. [Lata 1700–1723] s. 235–277; Duży Wiesława: Badania nad siecią osadniczą w dekanacie Lidzbark Warmiński w końcu XVIII w. s. 279–295; Zielińska Agnieszka: Struktura zawodowa w Toruniu w świetle księgi adresowej z 1884 r. s. 297–332; Kardas Alina: Integracja przybyszów z polskim ziemiaństwem w Wielkopolsce od XIX do pierwszej połowy XX w. na przykładzie Lusówka i okolic (na tle tamtejszych stosunków wiejskich) s. 333–360; Bugowski Radosław: Losy zawodowe toruńskich doróżkarzy i szoferów w latach 1888–1939 s. 361–382.

2802. **HISTORIA, tradycja, pamięć.** Prace ofiarowane Profesorowi Józefowi Maroszkowi w siedemdziesiąt rocznicę urodzin. Pod red. Ewy Rogalewskiej. Białystok–Supraśl 2020 Białostockie Tow. Nauk.; Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu 8° ss. 513, nlb. 1, il., mapy. (Prace Białostockiego Towarzystwa Naukowego; nr 54).

Z treści: Rogalewska Ewa: Słowo wstępne s. 9–13; Bumblauskas Alfredas: Idee Józefa Maroszka w poznaniu dziejów Wielkiego Księstwa Litewskiego i Wilna – konteksty historiografii litewskiej s. 61–68; Drożdźewicz Leonard: Pół wieku z prof. Józefem Maroszkim. Impresje do badań nad historią rodzinną s. 69–81; Drożdźewicz-Frankiewicz Elżbieta: Profesor Józef Maroszek na łamach „Białostoczyny”. [Lata 1986–2002; zawiera też bibliografię] s. 83–90; Naruszewicz Tomasz: Obszar współczesnego powiatu suwalskiego w XVI–XVIII w. – stan wiedzy i postulaty badawcze s. 91–120; Jodczyk Krzysztof: Domena wielkosiądzka na Brańszwoczyźnie w okresie pomiarów włócznie – zasięg terytorialny oraz krąg dzierżawców s. 121–145; Wilczewski Waldemar Franciszek: Kościół kawalerów maltańskich w Stwołowcach w XVII w. s. 147–176; Borowik Przemysław: Jak wojewoda miński Krzysztof Stanisław Zawisza na niedźwiedzie polował. [Lata 1693–1721] s. 177–186; Dobrowolski Radosław: „Monachomachia, czyli wojna mnichów” bp. Ignacego Krasiczkiego a klasztor oo. Bazylianów w Berezwezu.

Rzecz o pewnym wydarzeniu kryminalnym z 1776 r. s. 187–204; Rogalewska Maria Noemi: Teatr i dramaty jezuickie wobec religijności sarmackiej s. 205–234; Konopacki Artur: Jak być dobrym muzułmaninem – nauki praktyczne płynące z kitabów Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego na przykładzie kitabu Łuckiewicza s. 235–246; Kałamajska-Saeed Maria: Pałac Sapiehów w Dereczynie s. 247–262; Ryżewski Grzegorz: Z dziejów założenia dworsko-ogrodowego w Kalnie (gm. Dąbrowa Białostocka, pow. sokólski) s. 263–277; Wejs-Milewska Violetta: Pamięć wygnañców – pamięć wygnana. O emigracyjnej i krajowej pamięci kresów s. 279–296; Noworolska Barbara: Podróżparstwo kresowe – Niemen Syrokomli. [Dot. książki Władysława Syrokomli „Niemen od źródeł do ujścia” z 1861 r.] s. 297–311; Szymańska Izabela: Sakowiczowie herbu Pomian z Królowego Mostu s. 313–325; Dobrowolski Radosław, Prensarowicz Sławomir: Powstańcy styczniowi z Hożnej i Ogrodnik – przyczynek do historii powstania styczniowego na terenie parafii Narew, powiatu bielskiego, województwa podlaskiego s. 327–340; Ołdytowski Tomasz Grzegorz: Supraśl – lokacja podług nieba i zwyczaju polskiego s. 341–361; Zemło Mariusz: Prześtrzeń urbanistyczna małych miast Podlasia s. 363–382; Cwałina Teresa: Z kart krzyżowej historii rodziny Landy. [Lata 1861–1972] s. 383–390; Zimnoch Katarzyna: Studenci Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w świetle polskich jednolitości akademickich dwudziestolecia międzywojennego s. 391–406; Bielasko Mirosław; Zygmunt Kaczyński (1894–1953) – duchowny, polityk, redaktor s. 407–428; Rogalewska Ewa: Dziedzictwo bł. ks. Jerzego Popiełuszki s. 429–446; Schabiński Jarosław: Ocalić pamięć. Działalność Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku s. 447–460; Tomecka Barbara: Z Towarzystwem Opieki nad Zabytkami. [Lata 1906–2020] s. 461–472.

2803. HOMINI, qui in honore fuit. Księga pamiątkowa poświęcona śp. profesorowi Grzegorzowi Białuńskiemu. Red. nauk. Alicja Dobrosielska, Aleksander Pluskowski, Seweryn Szczepański. Olsztyn 2020 Tow. Nauk. Pruthenia 8° ss. 620, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Prof. dr. hab. Grzegorz Białuński (2 IV 1967 – 16 X 2018). Życiorys naukowy s. 15–24; Rozdz. 1. W dobie wspólnot tradycyjnych: Banaszekiewicz Jacek: Wspólnota tradycyjna i zagrożenie dobrobytu. Kilka przykładów średniowiecznych ilustrujących problem: „Kronika pruska” Davida, PVL rok 1071, „Heimskringla – Halfdan Czarny, Lludd i Llevlis (Mabinogion)” i żywoty św. Wojciecha s. 47–58; Kawiński Paweł: Próba rekonstrukcji historycznego rozwoju (pra)bałtyckiego systemu pokrewieństwa na przykładzie staroliteńskiego apetylatu „mótié” „żona; kobieta; matka” s. 59–80; Kowalski Andrzej Piotr: Czy św. Wojciech mógł być przez Prusów uznany za czarownika lub istotę demoniczną? s. 81–90; Nowakowski Wojciech: Początki „najmłodszego okresu pogańskiego” na Mazurach s. 91–104; Martyka Kacper, Sobieraj Jarosław: „Krzywe” naczynie drewniane z dawnego Kormitan na Sambii s. 105–116; Stephan Joachim: Zu den Grenzen Warmiens im 13. Jahrhundert s. 117–132; Szczepański Łukasz: Siekanie denara PRINCES POLONIE z wczesnośredniowiecznego skarbu z Lubajna s. 155–164; Wadył Sławomir: Wallewona finally found? The stronghold in Porębek in the latest excavations s. 165–192; Rozdz. 2. Pod rządami zakonu, królów i książąt: Ćwikła Łukasz: Osadnictwo pruskie w Polsce Centralnej. Szlachta herbu Prus nad Wolborką i Moszczenicą w XIV–XV wieku s. 213–226; Czerny Marcin: Średniowieczny Bratnia w ujęciu polityczno-militarnym i administracyjno-gospodarczym s. 227–240; Długocki Wiesław: Urząd koniuszego w strukturze administracyjnej komturstwa malborskiego s. 241–252; Grążawski Kazimierz: Czy Krzyżacy budowali zamki na dawnych pruskich grodach? s. 253–262; Józwiak Sławomir, Szweda Adam: Dossier niedoszedłego polsko-krzyżackiego zjazdu sądowego w Nieszawie w 1450 roku

s. 263–276; Klimek Robert: O domniemanej strażnicy w Starym Reszlu – fakty i mity s. 277–284; Koperkiewicz Arkadiusz: „Anno 1354 Kynstene, Algard... festinant in Wartenberg”. O trudnych początkach Barczewa s. 285–308; Kubicki Rafał: Uwagi na temat rozwoju młynarstwa w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach do 1525 roku s. 309–324; Poliński Dariusz: Problematyka krzyżackich fortyfikacji drewniano-ziemnych na ziemiach pruskich w świetle badań archeologicznych s. 325–348; Sikorski Dariusz Andrzej: Historiografia bajeczna: o biografii Bezypryma, księcia Polski s. 349–366; Solecki Rafał: Importy z obszaru południowo-wschodniego wybrzeża Bałtyku odnalezione na cmentarzysku w Warszawie-Wilanowie s. 367–376; Szybowski Sobiesław: Przybysze z Korony i Mazowsza w zarządzie starostwa malborskiego w końcu średniowiecza: Piotr z Rembielina, Mikołaj Szczawiński oraz Krzysztof z Łodygowa i Celin s. 377–390; Tryk Cezary: Sortymenty drewna w pierwszej połowie XV w. w świetle ksiąg rachunkowych i inwentarzowych zakonu krzyżackiego w Prusach s. 391–428; Żmudziński Paweł: Las Solec i Las Birnamski: nadnaturalna pomoc dla Bolesława Pobożnego w walce z Kazimierzem Kondradowicem („Rocznik kapituły poznańskiej”, 1259 rok) s. 429–442; Rozdz. 3. Między nowożytnością a współczesnością: Augustiewicz Sławomir: Skutki grabieży wojsk koronnych w Prusach Książęcych w świetle rejestrów „Szkód poczynionych w powiecie” elckim z sierpnia 1614 roku s. 445–452; Jasiński Grzegorz: „Odezwia do oborców wiejskich” z 1862 roku – przykład agitacji przedwyborczej skierowanej do ludności mazurskiej s. 453–466; Kamiński Andrzej: Pokój westfalski i jego postanowienia s. 467–480; Karczewska Małgorzata: Gaj bohaterów w Rynie. Idea, realizacja i przemiana miejsca pamięci poświęconego mieszkańcom miasta poległym podczas I wojny światowej s. 481–498; Karczewski Maciej; Hans Joachim Ponta. Archeologia dawnego Kreis Lötzen w czasie II wojny światowej s. 499–550; Kwiatkowski Krzysztof: Przygotowania do wojny tureckiej w Księstwie Pruskim pod koniec czwartej dekady XVI stulecia – miscellaneum źródłowe z 1540 roku s. 551–576; Makilla Dariusz: Die rechtshistorischen Forschungen zum Preussenland. Versuch einer Übersicht s. 577–590; Panfil Rafał: Prusacy w składzie osobowym malborskiej rezydencji jezuitów w XVII wieku (ze szczególnym uwzględnieniem Warmiaków) s. 591–620.

2804. KOBIETY w Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie interdyscyplinarnej. Red. nauk. Joanna Getka, Iwona Krycka-Michnowska. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 410, tabl. 2, il. (Interkulturowość Europy Środkowo-Wschodniej. Seria monografii; t. 7).

Z treści: Gorczyk Wojciech Jerzy: Zakonnice w średniowieczu: ciche, pokorne i głupie czy elita intelektualna Europy? s. 13–33; Kroczał Justyna: Żensina i moralno-asketycki ideał w Drevnej Rusi (XI–XIII vv.) s. 37–47; Borowicz Sebastian: Przeciw pięknu, dobru i miłości? Negatywne formy konceptualizacji kobiecej starości w średniowieczu i epoce nowożytnej s. 49–65; Hobot-Marcinek Joanna: Anty-Beatrycja. Błazen epoki industrialnej. [Camille Claudel (1864–1943), Maria Komornicka (1876–1949)] s. 67–76; Szulska Inesa: Refleksja o kobiecości w wybranych pracach pedagogicznych i utworach literackich Marii Pečkauskaitė [1878–1930] s. 77–92; Dobkowska-Kubacka Joanna: Czas kobiet poważnych. Emancypacja według Marii Ilnickiej [ok. 1825–1897] s. 103–114; Medvedev Aleksandr: Mif o polskiej panie w twórczestwie Anastasii Cvetajew [1894–1993] s. 115–133; Kiejzik Lilianna: Dlaczego w Rosji nie było wielkich filozofek? Rozważania o czasach powstania i rozwoju rosyjskiej filozofii systematycznej w drugiej połowie XIX i pierwszej połowie XX wieku s. 139–150; Dąbrowska Magdalena: Pisarki rosyjskie. Wokół artykułu Iwana Kiriejewskiego z 1833 roku s. 151–164; Rybińska Agata: Wzorce kobiecych ról społecznych w świetle modlitw dla Żydówek (od początku XIX wieku do

1939) s. 165–177; Leśniak-Moczek Krystyna: Role rodzinne i zawodowe kobiet wiejskich w Polsce w XIX–XXI wieku s. 179–202; Nowakowska-Zierchoś Anna: Zasłużona Polka, czyli kto? Biografie kobiet zebrane przez Muzeum Zasłużonych Polek we Lwowie (1930–1939) s. 217–227; Cywińska Alina: „Wędrownica boża”. Archiwalia związane ze Stanisławą Wysocką [1877–1941] w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie s. 229–240; Nadolska Anna: Janina Konarska [1902–1975] i jej związki z bydgoskim Muzeum Miejskim s. 241–266; Turonek-Ostrowska Katarzyna: Obraz Rosji w twórczości Lou Andreas-Salomé [1861–1937] jako rezultat jej podróży do pierwszej ojczyzny s. 287–298; Krycka-Michnowska Iwona: W obliczu wojny. Dzienniki Poliny Żerebowej. [I i II wojna czeczeńska, l. 1994–2004] s. 331–343; Olejnik Marek: Nazewnictwo kobiet w starostwie grabowieckim w XVIII wieku s. 395–410.

2805. KRASIŃSKA Martyna: Rozwój stosunków ekonomiczno-politycznych Chin i Polski w latach 1949–2019. [W:] Czas smoka. Fenomen przemian chińskiej gospodarki. Spojrzenie z zewnątrz. Gdańsk–Sopot 2020 s. 31–52, streszcz. ang.

2806. LITUANISTYKA i wschodoznawstwo. Studia dedykowane Profesorowi Krzysztofowi Pietkiewiczowi. Red. nauk. Grzegorz Błaszczyk, Grzegorz Skrukwa, Marta Studenna-Skrukwa. Poznań 2020 Wyd. Historii UAM 8° ss. 423, il.

Z treści: Błaszczyk Grzegorz, Skrukwa Grzegorz, Studenna-Skrukwa Marta: Krzysztof Pietkiewicz [ur. 1950] – lituanista i wschodoznawca s. 19–30; Nikodem Jarosław: Andrzej Olgierdowicz, książę w Połocku i w Pskowie – litewski szlachcic i malkontent s. 49–67; Czamańska Ilona: Staropolska wyprawa wojenna od kuchni s. 185–194; Witkowski Rafał: Wileńskie klasztory trzynitarzy. Przyczynek do badań propozograficznych s. 205–215; Błaszczyk Grzegorz: Uwagi o szlachcicie żmudzkiej (na marginesie „Herbarza szlachty żmudzkiej”, tomy 1–6) s. 217–228; Witkowski Rafał, Rzepa Krzysztof: Przebudzenie narodowe na Małej (Pruskiej) Litwie s. 253–264; Figura Marek: Wilno jako miasto polsko-litewsko-białoruskiego pogranicza i jego rola w białoruskim odrodzeniu narodowym na początku XX wieku s. 265–276; Skrukwa Grzegorz: Naród, region, tożsamość. Z teorii i praktyki wschodoznawczych badań historycznych w zespole prof. Krzysztofa Pietkiewicza s. 301–312; Garczyk Bartłomiej: Pierwsi Polacy na Uniwersytecie Kazańskim s. 325–334; Jędraszczak Katarzyna: Obóz jeńców i internowanych w Strzałkowie jako przykład polskiego, rosyjskiego i ukraińskiego miejsca pamięci s. 345–357; Witeczak Jan Kazimierz: Wybrane uwagi o radzieckim świecie filmowym od 1917 roku do epoki N. Chruszczowa s. 379–391; Studenna-Skrukwa Marta: „Społeczeństwo socjalistyczne, tak jak każde inne, nie może obyć się bez swoich świąt i obrzędów” – przyczynek do badań nad świecką obrzędowością w ZSRR doby Leonida Breżniewa s. 391–401.

2807. MALINOWSKI Gościwit: Hellenopolonia. Miniatury z dziejów polsko-greckich. Wrocław 2019 Inst. Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych. Uniw. Wrocławski 8° ss. 694, nlb. 2, tabl. 72, il. Inst. Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych. Uniw. Wrocławski.

2808. MICHAŁSKI Jerzy: Studia i szkice historyczne z XVIII i XIX wieku. Oprac. red. Zofia Zielińska. Kraków 2020 Arcana 8° ss. 851.

2809. MIĘDZY prawdą a wątpliwością. W poszukiwaniu obrazu przeszłości. T. 5. Pod red. Katarzyny Całus, Roberta Majznera. Częstochowa 2019 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 153, streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

Materiały z VI Międzynar. Forum Doktorantów „Historyk, fakt, metoda”, Częstochowa, 5–6 IV 2017 r.

Z treści: Całus Katarzyna: Wstęp s. 7–8; Matyja-Chład Iwona: Harriet Tubman [1822–1913] – afroamerykańska ikona wolności s. 11–22; Orzełek Ariel: Aleksander Bocheński wobec odwilży październikowej w Polsce s. 23–31; Majkowska Magdalena: Zbigniew Madycki (1897–1984). Piłsudczyk, prezydent Dąbrowy Górniczej. Zarys biografii politycznej s. 33–45; Zawadzka Magdalena: Codziennie patrzeć na śmierć – Henryk Mandelbaum, członek Sonderkommando z Auschwitz s. 47–55; Dziurkowski Dawid: Sakralny charakter instytucji przysięgi prezydenckiej w konstytucjach II i III Rzeczypospolitej s. 59–67; Chmielewska Dorota: Relacje łódzkich władz wojewódzkich z władzami miasta Radomska (1919–1939) s. 69–81; Majewski Łukasz: Służba Bezpieczeństwa wobec biskupa Edwarda Frankowskiego s. 85–92; Bekus Ewelina: Działania władz PRL wobec prób utworzenia parafii św. Wojciecha w Częstochowie s. 93–101; Kościelniak Marcin: Tygodnik katolicki „Niedziela” w latach 1945–1953 oraz próby jego odrodzenia s. 103–111; Kowalska Marlena: Pisarze „za” lub „przeciw”. Manifesty włoskich intelektualistów a ich rzeczywiste postawy wobec faszyzmu. [Rok 1925] s. 115–124.

T. 1. Częstochowa 2012.

2810. MISTRZOWI – uczniowie. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Arturowi Kijasowi z okazji 80. urodzin. Pod red. Bartłomieja Garczyka. Poznań 2020 Stow. Współpracy Polska-Wschód 8° ss. 215, il.

Z treści: Garczyk Bartłomiej: Leon Chrzczonowicz (1838–1907) – „Patriarcha kazańskich architektów” s. 17–40; Korezyk Janusz: Stosunek społeczeństwa polskiego do wojny rosyjsko-japońskiej 1904–1905 s. 41–56; Królczuk Agnieszka: Wojska rosyjskie w Wielkopolsce podczas wojny siedmioletniej (na podstawie materiałów Biblioteki Kórnickiej) s. 57–75; Płachciński Krzysztof: Rosyjski Konin. Kartki z dziejów Konina. [Lata 1863–1918] s. 77–96; Śliwińska Kamila: Odessa i jej rola w życiu kulturalno-literackim Rosji na przełomie XIX i XX wieku z uwzględnieniem tzw. szkoły południowo-rosyjskiej s. 117–135; Witeczak Jan Krzysztof: Popażdziernikowa kinematografia RFSRR-ZSRR w kontekście artystycznych poszukiwań Awangardy s. 137–150; Wyrembelski Sławomir: Podróż inspekcyjna cara Mikołaja II do Galicji w 1915 r. s. 151–168.

2811. NA POGRANICZACH. Dylematy społeczne i kulturowe pogranicza. Red. nauk. Piotr Frączek, Jolanta Katarzyna Karolczuk. Sanok 2020 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka; PTH 8° ss. 250, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Na Pograniczach Kultur i Narodów; t. 13).

Z treści: Hollender Henryk: Pogranicza i peryferie. W kierunku porównań kultur i instytucji informacyjnych i czytelnicy. [Lata 1990–2020] s. 11–27; Troyan Serhiy, Kyrydon Ała: Konflikt na przeszłość. Polityka pamięci w Europie Środkowo-Wschodniej s. 55–63; Wnętrzak Grzegorz: Działalność proukraińska duchowieństwa greckokatolickiego na terenie Łemkowszczyzny w latach 1935–1939 w świetle raportów wojewody

krakowskiego i lwowskiego s. 65–93; Mazurek Anna: Regulacje prawne w zakresie ochrony zabytków sztuki sakralnej pogranicza s. 123–143; Pawelczyk Marta Ada: Problematyka uchodźstwa w polskich publikacjach i środkach masowego przekazu. [XX–XXI w.] s. 145–159; Łożyńska Iryna: Rosyjska polityka okupacyjna w Galicji w latach 1916–1917. Aspekt ekonomiczny s. 190–205; Wtorkowska Elżbieta: Mój Sanok. 15 lat pracy w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku s. 221–251.

2812. OBRAZY przeszłości. Studia z zakresu historii, literatury i kultury. T. 2. Pod red. Roberta Majznera, Katarzyny Całus. Częstochowa 2016. Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 225. (Częstochowskie Teki Filologiczno-Historyczne).

Materiały z III Ogólnopól. Konferencji Nauk. „Polityka, współpraca, przyjaźń, rywalizacja, wrogość, wojna. Relacje między ludźmi, narodami i państwami na przestrzeni dziejów”, Częstochowa, 15–16 XII 2015 r.

Treść: Całus Katarzyna: Wstęp s. 7–8; Kaczmarzyk Jan: Komunizm i kapitalizm jako dwa przeciwstawne systemy, które miały wpływ na rywalizację pomiędzy USA i ZSRS w XX wieku s. 11–16; Kościelniak Marcin: Hiszpania w latach 1945–1955. Czas izolacji międzynarodowej i odbudowy wewnętrznej państwa s. 17–23; Podsiadlik Nina: Podobieństwa i różnice w dążeniu do niepodległości Szkocji i Katalonii s. 25–36; Witak Robert: Trudne sąsiedztwo. Wybrane problemy polityki polskiej wobec Czechosłowacji w latach 1938–1939 s. 39–48; Wierzbicki Sławomir: Czecheno-rosyjski konflikt interesów s. 49–72; Piotrowska Katarzyna: Polacy w Kraju Czterech Mór. Wokół 600. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Turcją s. 73–82; Pawlak Mateusz: Uwarunkowania powstania i funkcjonowania obozów koncentracyjnych s. 85–92; Wójcik Anna: Zarys koncepcji pokojowego współistnienia państw i narodów do wybuchu I wojny światowej s. 93–100; Musiał Adrian: Strategie autoprotekcji NKW w wyborach samorządowych w Częstochowie w 1919 r. [Narodowy Komitet Wyborczy] s. 101–110; Chmielewska Dorota: „Sikorski musi odejść” – preludeum do kryzysu wewnętrznego w polskim rządzie na początku 1943 r. s. 111–124; Dziurkowski Dawid: Prawo łaski a kara śmierci w kodeksach karnych z 1932 i 1969 r. s. 125–132; Bociński Norbert: Prehistoria chińskiej filozofii i religii s. 135–140; Sperka Zbigniew: Myśl polityczna Arystotelesa. Wprowadzenie s. 141–150; Kowalska Marlena: Faszysti a futuryści – z relacji polityczno-artystycznych międzywojennych Włoch s. 151–162; Lechowski Paweł: Kategoria „niezłomnego bohatera” we współczesnej wojnie cywilizacji. [W poglądach Feliksa Konecznego i Aleksandra Dugina] s. 163–182; Kocańda Paweł: Kariera biskupa krakowskiego Jana Muskaty u boku króla Wacława II s. 185–196; Majewski Łukasz: Trudna postać ludzi częstochowskiego Kościoła w okresie PRL s. 197–205; Bekus Ewelina: Działania władz PRL wobec tworzenia przez ks. Franciszka Musiela parafii pw. NMP Zwycięskiej w Częstochowie s. 207–216.

T. 1. Pod red. Roberta Majznera. Częstochowa 2014.

2813. OBRAZY przeszłości. Studia z zakresu historii, literatury i kultury. T. 3. Pod red. Katarzyny Całus, Roberta Majznera. Częstochowa 2019. Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 102, streszcz. ang. (Częstochowskie Teki Filologiczno-Historyczne).

Materiały z IV Ogólnopól. Konferencji Nauk. „Polityka, współpraca, przyjaźń, rywalizacja, wrogość, wojna. Relacje między ludźmi, narodami i państwami na przestrzeni dziejów”, Częstochowa, 14–15 XII 2016 r.

Z treści: Chmielewska Dorota: Problem rewitalizacji w pracach radomszczańskiego samorządu miejskiego (1919–1939) s. 11–22; Leżak Marzena: Najmłodsze ofiary Holocaustu, los noworodków w KL Auschwitz II-Birkenau s. 33–41; Majewski Łukasz: PRL-owska bezpieka wobec biskupa wrocławskiego Pawła Latuska s. 43–49; Bekus Ewelina: Problem budownictwa sakralnego na terenie Częstochowy w okresie PRL s. 51–58; Kościelniak Marcin: Tygodnik katolicki „Niedziela” w latach 1989–2014 s. 59–67; Paprotna Julita: Boskie Matki Polki w powstającej Warszawie – na przykładzie wybranych powieści najnowszej literatury popularnej s. 71–80; Kowalska Marlena: „Strapaese” vs. „Stracità” – intelektualści wobec faszyzmu na łamach międzywojennej włoskiej prasy s. 81–88; Ujma Martyna: Literacka i publicystyczna ilustracja totalitaryzmu i faszyzmu w pismach Antoniego Słonimskiego s. 89–98.

T. 1. Pod red. Roberta Majznera. Częstochowa 2014.

2814. OD ZAMOŚCIA po Lwów. Szkice historyczne i literackie. Red. Zdzisław Pizun, Aneta Siemińska, Ryszard Gwaryś. Horyniec-Zdrój [i in.] 2020. Pow. Centrum Kultury; Stow. Pasjonatów Ziemi Lubaczowskiej „Tegit et protegit” 8° ss. 192, il., mapy, streszcz. ang., ukr.

Z treści: Gwaryś Ryszard, Pizun Zdzisław: Kpt. Stanisław Maczek w czasie wojny z bolszewikami w 1920 r. s. 11–21; Siemińska Aneta: Pałac w Lubyczy Królewskiej. [Lata 1911–1970] s. 22–32; Pizun Zdzisław: Miasto Potok w staropolskim województwie bełskim s. 33–42; Gwaryś Ryszard: Jak Jan Parys z Pacanowa do Siedlisk zawędrował. [Przed 1822 r.] s. 43–49; Szarek-Münzberg Janina: Lwów na wygnaniu albo dźwięki starych skrzypiec. Szkice do historii mojej narolickiej rodziny. [Szarkowie i Zuchowscy] s. 51–77; Jacyna-Onyszkiewicz Zbigniew: O pewnej rodzinie kniazia lubyckiego. [Onyszkiewiczowie, XIX–XX w.] s. 78–83; Korolko Józef: Lubycza Królewska w latach przedwojennych s. 90–96; Jatkiewicz Wiktor: Rodziny Juryniec i Lis z Sołtysów. [XX w.] s. 97–102; Turczyńska Jadwiga: Społeczny awans Galicjanina. [Jan Rybjański (1842–1920), Tadeusz Rybjański (1880–1957)] s. 103–109; Śledź Zbigniew: Opowieść o Józku Kirszu [1944–2013] s. 114–120.

2815. OD ZGONU Ojca Narodów do śmierci Orła Karpat. Księga na sześćdziesiąte urodziny Jerzego Kochanowskiego. Vom Tod des Vaters der Völker bis zum Ende des Adlers der Karpathen. Festschrift zum 60. Geburtstag von Jerzy Kochanowski. Red. Włodzimierz Borodziej, Maria Buko, Raphael Utz, Zofia Zakrzewska. Warszawa 2020. Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 455, tabl. 14, il.

Z treści: Borodziej Włodzimierz, Utz Raphael: Linie 22. Auf dem Weg zu Jurek Kochanowski s. 15–32; Turski Marian: Co ofiary wiedziały o swoim losie. [Zydyzi, 1938–1942] s. 35–40; Kusber Jan: Jan Sobieski in Danzig. Eine geschichtspolitische Reise im 20. Jahrhundert s. 41–49; Łazor Jerzy: Królowa z syjonistycznej bajki. Problemy polskiej ekspansji gospodarczej w międzywojennej Palestynie s. 50–58; Majewski Piotr M.: „Na tego łajdaka odplata też musi przyjść...”. Donosy i zawiadomienia do władz w okupowanym Brnie 1940–1941 s. 59–70; Brzostek Błażej: Dom Ceausescu. [Willa Nicolae Ceausescu w Bukareszcie] s. 95–118; Czapotowicz-Głowacka Maria: (Nie) chciany kult. Środkowoeuropejski kult bohaterów narodowych w latach pięćdziesiątych s. 119–125; Zmierzch Słońca Karpat, czyli upadek Nicolae Ceausescu w szyfrogramach polskiej ambasady w Bukareszcie. [Wyd.] Piotr Długociński s. 126–136; Górný Maciej: Umiarkowana rewolucja w granicach prawa. [Praska wiosna] s. 137–147; Karpińska Małgorzata, Karpiński Rafał: Nie zapiszemy się do ZBOWiD-u s. 155–170; Kraft Claudia:

Nationalkommunismus? Mieczysław Moczars „Farben des Kampfes” (Barwy walki) s. 171–179; Kula Marcin: Studiowałem po Październiku. Garść niezwyfikowanych wspomnień s. 180–199; Kuźma-Markowska Sylwia: „Dzika rozroczność” i „największy przyrost naturalny na świecie”. Wybrane wątki debaty populacyjnej w PRL przelomu lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych s. 200–207; Loew Peter Oliver: Gefährlicher Reporter im „Wilden Westen”. Die Zeitschrift „Ziemia” entgegnet Charles Wassermann. [Tzw. Ziemie Odzyskane, l. 1957–1958] s. 218–225; Machcewicz Paweł: Słowa ważące więcej niż kule, czyli Jak pokonać Związek Radziecki s. 226–234; Mazurek Małgorzata: Polish economists in Nehru’s India. Making science for the Third World in an era of de-Stalinization and decolonization. [Michał Kalecki (1899–1970), Oskar Lange (1904–1965), Ignacy Sachs (ur. 1927)] s. 235–260; Puttkamer Joachim von: Rewelacje przedpaździernikowe. Der Prozess gegen Władysław Mazurkiewicz im August 1956 s. 261–270; Zakrzewski Antoni: „Chyba jednak tego pomnika nie postawimy”. O historii pomnika Stalina w Warszawie. [Lata 1949–1955] s. 271–288; Zakrzewska Zofia: „Jak to kawę bez cukru? Obiad bez deseru?”. Rozważania o roli cukru w PRL s. 289–303; Zaremba Marcin: „Jezusie święty, kary na nich nie ma”. Strach przed podwyżką cen. Przyczynek do genetyzacji Solidarności s. 304–325; Matusik Przemysław: Historycy w cieniu Zamku. Kilka uwag o poznańskim środowisku historycznym w „historycznej” przestrzeni miasta s. 342–353; Stasiński Maciej: Katalonia. Nacionalizm niepokalanych i sytych, choć nie nasyconych. [Lata 2003–2019] s. 354–364; Stola Dariusz: Kilka uwag o początkach polskich dyskusji o Zagładzie s. 365–377; Traba Robert: Gdzie szukać zdrójców, czyli Polskość według konstytucji. [Lata 2004–2018] s. 378–387; Władysław Wiesław: Historia jako obowiązek s. 394–401; Wróbel Piotr J.: Mój nauczyciel i mentor. Peter de Beauvoir Brock (1920–2006) s. 402–413.

2816. PISKORSKI Jan M[aria]: Polska – Niemcy. Blaski i cienie tysiącletniego sąsiedztwa. Warszawa 2017 Bellona 8° ss. 486.

Rec.: Jania-Szczechowiak Monika, *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 301–306.

2817. POGRANICZA. Miasto – wieś – religijność. Borderlands. Town – village – religiosity. Red. Leszek Wojciechowski. Lublin 2020 KUL. Wyd. Nauk Humanist. Inst. Historii 8° ss. 181, il., mapy, streszcz. ang., pol., słow., węg.

Księga pamiątkowa dedykowana pamięci Zygmunta Sułowskiego.

Z treści: Wojciechowski Leszek: Wprowadzenie s. 9–13; Panasiuk Adam: On the border of Lithuania and the Crown. The town and its owner: Sławatycze in the light of economical inventories/revisions (17th–18th centuries) against the background of selected Polish towns s. 15–42; Ptak Jan: Pogąnczy sąsiedzi jako narzędzie wojny i zbrodni w Polsce do końca XIII w. w polskich narracjach średniowiecznych s. 43–57; Piotrowski Marcin: Zamek w Lipsku koło Narola. Dawne i najnowsze badania s. 59–90; Tatarka Matej: The contacts between Carthusian monastery in Lechnica and Poland (14th–16th century) s. 91–105; Pawłowski Wiesław M.: Pieniądz zastępczy jako narzędzie propagandy na Górnym Śląsku w latach 1920–1922 s. 123–143.

2818. POLACY i Bułgarzy – 100 lat dialogu. Red. nauk. Iliana Genew-Puhalewa, Ignacy M. Doliński. Warszawa 2020 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 242, il., streszcz. ang. Uniw. Warszawski. Wyd. Polonistyki.

Materiały z konferencji, Warszawa, 6–7 XII 2018 r.

Z treści: Simeonova-Konah Galá: B’lgarskata podkrepa za polskite kauzi prez p’rvata polovina na XX vek. Hora. S’bitiá. Sociokulturni i političeski aspekti s. 9–22; Dojnov Plamen: „Bitkata za pokolenie” prez fokusa na polskite imena i obrazi v b’lgarskata poezia među 1956 i 1989 godina s. 23–35; Ivanova Maa [Vasilevna]: Akademik Pet’r Dinekov [1910–1992] i Polša s. 37–47; Kovačeva Adriana: Edno neizvestno polsko priateľstvo na Dimit’r Ikonovom – dop’Inenie k’ m biografata na prevodača. [Dot. znajomości z Wilhelmem Machem] s. 49–60; Walczak-Mikołajczakowa Mariola: Bułgarzy w Poznaniu s. 61–67; Jóźwiak Wojciech: Bolesława Błażka peregrynacja po Bułgarii. [Lata 20. XX w.] s. 71–84; Turowski Artur: „Poszedłem przez Bułgarię”, czyli Macieja Strykowskiego i Wojciecha Miaszkowskiego relacje z poselstwa do Stambułu. [Lata 1574–1575 i 1638] s. 85–90; Rubacha Jarosław: Bułgarska kampania przeciw Serbii w 1915 r. w publikacjach polskiej prasy bulwarowej (na przykładzie „Ilustrowanego Kurjera Codziennego”) s. 91–107; Dyzek Piotr: „Tu zaczęła się wolność”. Od antycznego Novae po współczesny Swisztow – naukowy wymiar przyjaźni bułgarsko-polskiej s. 115–132; Długosz Natalia: Polskie badania bulgarystyczne w kontekście projektów grantowych finansowanych przez NCN i MNiSW w ostatnim dziesięcioleciu s. 219–229; Denčeva Dila: Marš, marš, Dombrovski, generale naš. Istoriata na dva himna s. 231–242.

2819. POLAND in the eyes of neighbors, neighbors in eyes of Poles. Polish-Slovak relations. Ed. Anna Citkowska-Kimla, Piotr Kimla, Magdalena Cyran, Agnieszka Mazur. Kraków 2019 AT Wydaw. 8° ss. 239, nlb. 1, il.

Z treści: Citkowska-Kimla Anna: The influence of Enlightenment and Romantic literature on the Slovak national revival. Slovak and Polish romanticism s. 11–23; Vencálek Jaroslav: Fenomén “východní fronty” I. světové války jako akcelérátor nových inovatívnych polsko-slovensko-ukrajinských přehrančních vztahů s. 25–41; Fiktus Paweł: The Slovak question in the light of Polish diplomatic documents 1938–1939 (selected issues) s. 43–58; Kimla Piotr: The Warsaw Uprising and the Slovak National Uprising. Parallels and differences s. 59–68; Hučko Tomáš: Od Jánošíka po Jánošíka, ale i čosi viac. Spoločný filmový pás ponad Tatry. Slovensko-pol’ske vzájomné kinematografické kontakty a inšpirácie s. 189–205; Hučková Jadwiga: Cinema that does not sail under false colours. Polish critics about Slovak films. [Lata 1948–2010] s. 207–224.

2820. POLSKA i Brazylia – bliższe niż się wydaje. Tom studiów z okazji 100 rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Brazylią oraz 90. rocznicy powstania Towarzystwa Polsko-Brazylijskiego. Polônia e Brasil – mais próximo do que parece. Edição comemorativa aos 100 anos do estabelecimento das relações diplomáticas entre a Polônia e o Brasil e aos 90 anos da Sociedade Polono-Brasileira. Pod red. Jerzego Mazurka. Warszawa 2020 Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW; MHPRL; Muzeum Niepodległości 8° ss. 776, streszcz. ang. Zakł. Brazyliastyki. Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW, MHPRL, Muzeum Niepodległości, Tow. Pol.-Brazylijskie.

Z treści: Mazurek Jerzy: Od redaktora s. 11–14; Gawrycki Marcin Florian: Polityka zagraniczna Brazylii. [Lata 1822–2019] s. 35–53; Rudowski Tomasz: Strategie rozwoju Brazylii w perspektywie historycznej. [XX–XXI w.] s. 71–86; Smorzewska

Magdalena: Juscelino Kubitschek [1902–1976] widziany oczami Brasílii s. 87–119; Kula Marcin: Rutyna, ale też podobne ambicje. [Polsko-brazylijskie stosunki dyplomatyczne, l. 1920–2020] s. 159–163; Mazurek Jerzy: Brazylia i Polonia brazylijska wobec niepodległości Polski w latach 1914–1918 s. 165–189; Mazurek Jerzy: Stosunki polsko-brazylijskie w latach 1920–1989 s. 191–224; Znojek Bartłomiej: Rozwój stosunków polsko-brazylijskich po 1989 roku s. 225–253; Makowski Marek: Wkład Polonii w rozwój dwustronnych relacji między Polską i Brazylią. [Lata 1918–2017] s. 255–267; Malczewski Zdzisław: Rola polskiego duszpasterstwa w Brazylii w zachowaniu więzi Polonii z krajem pochodzenia. [Lata 1860–2020] s. 283–314; Stąpor Izabela: Słownictwo polonijne w Brazylii jako rezultat kontaktów językowych polsko-portugalskich (na przykładzie „Gazety Polskiej w Brazylii”). [Lata 1892–1941] s. 315–337; Malikowski Adriano: Escolás étnicas e redes de sociabilidade (1918–1938) s. 353–381; Nawroski Alcione: A nacionalização da educação e uma troca de farpas entre brasileiros e poloneses. [Lata 1915–1938] s. 383–412; Trindade Rhuhan Targino Zaleski: „Azas polonesas sob o céu rio-grandense”. A visita de Stanisław Skarżyński a Porto Alegre, 1933 s. 413–438; Sales Juscelino de: Antoni Dołęga Czerwiński [XVIII/XIX w.], jego saga, genealogia, legenda i mit. Przełożyła Małgorzata Stankiewicz s. 439–456; Klidzio Natalia: Samuel Uryś Rawet [1929–1984] – brazylijski inżynier i pisarz z Klimontowa s. 457–479; Baczyński Wojciech: Polsko-brazylijskie kontakty biznesowe. Zarys problematyki. [Lata 1960–1984] s. 483–499; Siewierski Henryk: Polacy, literatura i kultura polska w Brazylii. [Lata 1592–2010] s. 525–538; Borowski Gabriel: O obecności poezji brazylijskiej w Polsce (raz jeszcze). Manuel Bandeira. [Lata 1966–2011] s. 539–546; Pluta Aleksandra: Osobisty portret Yana Michalskiego [1932–1990] s. 547–568; Smolana Krzysztof: Polskie dziedzictwo archiwalno-biblioteczne w Brazylii s. 569–578; Siuda-Ambroziak Renata: Polsko-brazylijska współpraca naukowa. [Lata 1989–2020] s. 579–597; Figueira-Cardoso Samuel: Od estudos sobre o Brasil em Varsóvia. História, lingua e ensino. [Lata 1972–2020] s. 599–615; Smolana Krzysztof: Julian Juliusz Szymański [1870–1958] – opiekun Polonii przez Towarzystwa Brazylijsko-Polskiego im. Ruy Barbosy s. 641–648; Pawliszewski Stanisław: Towarzystwo Polsko-Brazylijskie po II wojnie światowej s. 649–702; Włodarski Wiesław, Cacko Piotr: Działania L. Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi im. Ruy Barbosy na rzecz propagowania Brazylii – ojczyzny patrona. [W Warszawie, l. 1959–2018] s. 705–713; Kaczanowski Longin: Brazylia – od Bałtyku po Tatry. [Dot. działalności Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, l. 1999–2017] s. 733–764.

Toż plik tekstowy PDF (23,89 MB).

2821. POLSKA i sąsiedzi na przestrzeni wieków. Życie codzienne. Pod red. Wojciecha Skóry i Agnieszki Teterycz-Puzio. Słupsk 2020 Akad. Pomorska; Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 361, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Prace Doktorantów Historii; 4).

Treść: Słowo wstępne s. 5–8; Cześnik Tomasz: Rola i znaczenie rzek przymorza w osadnictwie wczesnośredniowiecznym na ziemi słupskiej s. 9–20; Romankiewicz-Cześnik Małgorzata: Aspekt kultury żywienia w średniowieczu na Pomorzu w świetle wybranych kronik s. 21–34; Łozowska-Patynowska Anna: Refleksja nad Wincentyńską interdyscyplinarnością w Kronice polskiej (wizja świata według Mistrza Wincentego) s. 35–68; Chrzanowska Żaneta: Funkcjonowanie Kościoła w średniowieczu – zarzut Mateusza z Krakowa w świetle dzieła „O praktykach Kurii Rzymskiej” s. 69–88; Jurkiewicz Henryk: Zakon dominikański w Kamieniu Pomorskim s. 89–96; Szykowski Stanisław: Hrabia Otto Leopold von Bees (1690–1761) i jego otoczenie. Przyczynę do badań nad dworami śląskiej arystokracji w XVIII wieku s. 97–108; Osińska Patrycja: Brosze i pierścienie kontra kajdany i niewola. O patriotyzmie i polskości

wyrażanej ozdobami s. 109–124; Smentek Szymon: Polonia w Berlinie na łamach „Gazety Grudziądzkiej” na przełomie XIX i XX wieku s. 125–138; Borysiewicz Mariusz: Polskie osadnictwo w Dalekim Wschodzie w pierwszej połowie XX wieku. Szkic problemu s. 139–158; Kempiański Łukasz: Opieka społeczna i konsularno-prawna nad obywatelami polskimi we Francji w latach 1918–1939 s. 159–178; Słoiński Marek: Ewakuacja AP z ZSRR w 1942 r. jako rezultat zakulisowej gry Wielkiej Brytanii. Okoliczności „wepchnięcia” Polski do radzieckiej strefy wpływów s. 179–220; Kapiszka Jolanta: Walka z analfabetyzmem w regionie słupskim po II wojnie światowej – wybrane zagadnienia s. 221–234; Jurkowski Adam: Proces tworzenia Milicji Obywatelskiej i Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej w powiecie słupskim w latach 1945–1946 s. 235–252; Loper Łukasz: Organizacja służby zdrowia w powiecie słupskim w latach 1945–1948 s. 253–274; Czerwiakowska Jolanta: Podstawy prawne polskiej służby zdrowia w latach 1945–1956. Realizacja w powiecie słupskim s. 275–298; Wyrwa Piotr: Powstanie, eksploatacja i likwidacja trakcji trolejbusowej w Słupsku w latach 1985–1999 s. 299–316; Pazder Przemysław Mirosław: Grupa Wyszehradzka – funkcjonowanie przed i po akcesji do Unii Europejskiej s. 317–330; Bibliografia s. 331–364.

2822. PYTAĆ mądrze. Studia z dziejów społecznych i kulturowych. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Andrzejowi Chwałbie. Pod red. Anny Czocher i Barbary Klich-Kluczewskiej. Kraków 2020 Tow. Wydawnicze Historia Jagellonica 8° ss. 447, tabl. 8, il.

Z treści: Klich-Kluczewska Barbara, Czocher Anna: Słowo wstępne s. 7–14; Lista rozpraw doktorskich powstałych pod kierunkiem Profesora Andrzeja Chwałby s. 33–34; Wołos Mariusz: Profesor Andrzej Chwałba jako inicjator i organizator Kongresów Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski, czyli o publicznej oraz społecznej roli historyka s. 35–44; Kizwalter Tomasz: Trzy modernizacje s. 49–64; Gąsowski Tomasz: Z mitu zrodzone i w micie utrwalone. Królestwo Galicji 1772–? s. 65–84; Gapiński Bartłomiej: Spojrzenie z perspektywy antropologii historycznej na polską religijność ludową s. 87–118; Zamorski Krzysztof: O kaduku, radach, jak go leczyc w epoce staropolskiej, i nie tylko s. 119–136; Witecki Stanisław: Consequences of „unmanly” behavior of countrymen in Małopolska in the 18th century s. 137–150; Noga Zdzisław: Ludwik Bianchi i jego krakowski handel bławatny s. 151–160; Jarząbek Marcin: Nierówni wobec śmierci – porządek społeczny XIX w. w cmentarzach i nagrobkach zapisany s. 161–176; Szymtka Rafał: Formowanie się krajobrazu polderowego i samorządu wodnego we Flandrii i Brabancji w XIII–XVI w. s. 195–214; Baczkowski Michał: Postrzeżenie żołnierzy armii zaborczej przez Polaków galicyjskich w II połowie XIX w. s. 229–246; Wąchala-Skindzier Maria: Nostalgia i trauma – dwa oblicza pamięci. Kilka słów o PRL w narracjach muzealnych s. 249–268; Kula Marcin: Rozgrywanie historii. Wokół przeprowadzonej w 2018 r. nowelizacji ustawy o IPN s. 269–294; Kałwa Dobrochna: Zakłopotanie oralistki. Autoetnograficzny eksperyment z interpretacji (problematycznego) źródła s. 295–312; Wolska Agata: Więcej niż „biurowe plotki”. Edith Standen o dylematach oficerów przeprowadzających restytucję dzieł sztuki po II wojnie światowej s. 313–332; Purchla Jacek: Sztuka i polityka. Rozważania nad fenomenem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych s. 333–344; Chrobaczynski Jacek: Mała wielkość czy wielka małość? Szkic do problemu: „Social history of Poland in the 18–20th century” s. 345–368; Cichopek-Gajraj Anna: Przemoc antyżydowska w Krakowie w 1918 i 1945 r. Analiza urobniawca s. 373–390; Czocher Anna: Widać to po ubraniu... Ubiór i jego rola w okresie okupacji niemieckiej na terenie Generalnego Gubernatorstwa s. 391–410; Chorążki Marcin: Zmianie wobec pracy zawodowej w PRL (1945–1956). Wybrane przykłady strategii przystosowawczych s. 411–434; Franaszek Piotr: Polsko-amerykańskie kontakty handlowe w okresie PRL s. 435–447.

2823. RAUSZER Michał: *Bękarty pańszczyzny. Historia buntów chłopskich*. Warszawa 2020 RM 8° ss. 279, nlb. 1. (Ludowa Historia Polski).

XVI–XX w.

2824. „SCIENTIA magnum laetitiam parat”. Studia z historii sztuki, społeczeństwa i polityki ofiarowane profesorowi Kazimierzowi Maliszewskiemu. Pod red. Adama Kucharskiego, Agnieszki Laddach, Wojciecha Piarska. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 615, nlb. 1, il.

Z treści: Wieczorek Agnieszka: Profesor Kazimierz Maliszewski – nauczyciel akademicki s. 31–49; Mikulski Krzysztof: Jakub Kazimierz Rubinkowski [1668–1749] jako głowa rodziny i patron toruńskich współwyznawców s. 51–74; Dygdała Jerzy: Sarmata w Berlinie w 1727 r., czyli skuteczna „dyplomacja” księżny Anny z Sanguszków Radziwiłłowej s. 75–87; Kucharski Adam: Bez cenzury. Polskie gazety pisane z drugiej połowy XVIII w. jako ostoja wolności słowa s. 89–106; Kizik Edmund: Obraz Niemców w przekazach staropolskich. Garść przykładów s. 107–124; Zientara Włodzimierz: Opinie pruskich urzędników o Warszawie przełomu XVIII i XIX w. s. 125–139; Poraziński Jarosław: Unia polsko-saska 1697–1763 (?). Droga do syntezy tzw. czasów saskich. Kilka refleksji s. 141–153; Syta Krzysztof: Mechanizmy administracji w podlaskich dobrach kasztelanowej krakowskiej Izabeli Branickiej w świetle korespondencji podskarbiego białostockiego Wojciecha Matuszewicza s. 155–181; Link-Lenczowski Andrzej Krzysztof: Rzeczpospolita Augusta II i problem wolności (do konfederacji tarnogrodzkiej) s. 183–198; Wyszomirska Monika: Niemiecko-polskie małżeństwa w kręgu dworu Augusta II i Augusta III Wettinów s. 199–220; Bawej-Lisiecka Beata: Kobieta i małżeństwo w pamiętniku Wirydianny Fiszerowej s. 221–232; Żołądz-Strzelczyk Dorota: Co ma czynić chrześcijańska panienska? Wskazówki wychowawcze dla dziewcząt z XVIII stulecia s. 233–246; Obremski Krzysztof: Obscena i moralizacja ludzkiego ciała: Wacława Potockiego „Ogród nie plewiony” s. 247–251; Orzeł Joanna: Między Francją a Niemcami, między tradycją a nowoczesnością – Jean-Daniel Schoepflin (1694–1771) i jego „Alsatia illustrata” s. 253–277; Dumanowski Jarosław: Nowy addytmant do starej książki. „Stół obojętny” z 1784 r. s. 279–299; Małek Janusz, Małek-Grabowska Małgorzata: Nataniel Mateusz Wolf (vel Wolff) (1724–1784), lekarz, pionier wariolizacji, pierwotnej formy szczyepienia przeciw ospie prawdziwej (czarnej) w Prusach Królewskich s. 301–322; Puchowski Kazimierz: Karola Wyrwicza projekt Królewskiej Akademii Kawalerskiej s. 323–333; Chachaj Marian: Urzędowe ograniczenia mobilności studentów w Europie wczesnonowoczesnej s. 335–350; Markiewicz Anna: Między Praga a Nancy. O zagranicznej edukacji Stanisława Cetnera z lat 1712–1718 s. 351–374; Roszak Stanisław: Echo procedury podróży Reginy Salomei Piłszynowej – jeden pamiętnik w wielu odsłonach s. 375–392; Rok Bogdan: Polscy franciszkanie XVIII w. na drogach w Pirenejach s. 393–403; Laddach Agnieszka: Postanowienia soboru trydenckiego o wizerunkach świętych a percepcyjna historia sztuki i kultury s. 405–427; Kempa Tomasz: Trzy nieznanne listy dotyczące toruńskiego Colloquium Charitativum z 1645 r. s. 429–444; Wijaczka Jacek: Jezuita polscy a procesy o czary s. 445–462; Szudrowicz Alojzy: Biblioteka klasztoru Karmelitów w Kcyni s. 463–502; Rozyńkowski Waldemar: Ojciec Józef Kozłowski (1951–2003) – założyciel akademickiej wspólnoty Odnowy w Duchu Świętym „Poslanie”. Z historii Duszpasterstwa Akademickiego w Toruniu s. 503–514; Strzelecka Małgorzata: Likwidacja i przejęcie „Tygodnika Powszechnego” w 1953 r. we wspomnieniach świadków wydarzeń (zarys problemu) s. 515–532; Białkowski Michał: Rola prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego jako ordynariusza wiernych obrządku ormiańskiego (1957–1981) s. 533–562; Falkowski

Tomasz: Ginzburg versus Foucault. O walorach poznawczych polemik historycznych s. 563–573; Kleśta-Nawrocki Rafał, Piasek Wojciech: Współczesność już była, historia jeszcze nie – antropologia i historia w badaniach współczesności s. 575–585; Wieczorek Agnieszka: Seminarium Profesora Kazimierza Maliszewskiego w liczbach. [Lata 1993–2017] s. 587–614.

2825. SPOJRZENIE historyka na miasta, miasteczka i ludzi. Red. Michał Jan Bednarczyk, Anna Magdalena Pawłowska. Lublin 2017 Wydaw. Werset 8° ss. 151, il. (Spojrzenie Historyka...; t. 1).

Pokłosie czterech konferencji nauk. zorganizowanych przez Bibliotekę Inst. Historii KUL w l. 2014–2017.

Z treści: Piotrowski Marcin: Opowieść o Grimaldzie [ok. 610–671], małoletnim synu Gisulfa, zawarta w „Historii Longobardów” Pawła Diakona s. 11–35; Bilecka Maria: Życie i cuda św. Kazimierza królewicza [1458–1484] w świetle dzieła Mateusza Chryzostoma Wołodkiewicza s. 37–46; Dąbkowski Krzysztof, Pawłowska Anna Magdalena: Lwowska architektura w XIX stuleciu. Zarys problematyki s. 47–53; Jasińska-Grabowska Ewelina: Statystyczna charakterystyka ludności rosyjskiej i jej struktura zawodowa w Lublinie w II połowie XIX wieku s. 55–68; Pawłowska Anna Magdalena: Ach, Opoczno, jakie cudne! [Lata 1880–1945] s. 69–76; Perzyna Krzysztof: Grójec i ziemia grójecka w dwudziestoleciu międzywojennym s. 77–86; Szalast Bogusław: Gospodarka Lubartowa w okresie II Rzeczypospolitej s. 87–90; Czajka Bartosz: Kresowe miasteczko – Wysokie Litewskie w dwudziestoleciu międzywojennym s. 91–98; Szalast Bogusław: Działalność Jadwigi Dziubińskiej (1874–1937) w polskim ruchu ludowym s. 99–109; Roman Natalia Maria: Rok z życia młodego bohatera. Eda Kazimierski [1919–1942] w świetle „Dziennika” z roku 1936 s. 111–130; Bednarczyk Michał Jan: „Pochodzenie chłopkie, z zawodu krawcowa...”. Przyczynek do biografii Olgi Żebruń [1903–1972], przewodniczącej Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej Polskiej Partii Robotniczej w Lublinie s. 131–151.

2826. STUDIA z historii najnowszej Polski. T. 2. Pod red. Rafała Łatki i Michała Przeperskiego. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 188, il. IPN–KŚZpNP.

Materiały z Letniej Szkoły Historii Najnowszej, Palczew, 2–7 IX 2019 r.

Z treści: Graczyk Konrad: Pomoćnictwo do dezercji w orzecznictwie Sądu Specjalnego w Katowicach (Sondergericht Kattowitz) 1939–1945 s. 11–28; Kartasiński Kamil: Wkroczenie wojsk sowieckich na ziemię II Rzeczypospolitej 17 września 1939 r. w perspektywie biograficzno-narracyjnej s. 29–38; Anduła Kamil: U źródeł mitu. Historiografia PRL wobec strategiczno-operacyjnego tła bitwy pod Lenino s. 39–59; Awzan Kapcer: Tam gdzie wojna rozpoczęła się w 1945 roku. Przejście frontu w pamięci mieszkańców Spiszu i Orawy s. 60–72; Rozkwo Władysław: Sowiecka administracja państwowa wobec duchowieństwa rzymskokatolickiego na Podolu w latach 1944–1964 s. 73–90; Hekert Anna: Rozpaczliwie poszukując elit. Kształtowanie się elit komunistycznych w powiatach województwa poznańskiego w pierwszych latach Polski Ludowej s. 91–100; Choińska Dorota: Upamiętnienie powojennego podziemia antykomunistycznego na Białostocczyźnie i jego wpływ na konflikt pamięci s. 101–115; Targosz Katarzyna: Życie codzienne mieszkańców Wrocławia w latach 1956–1970 na podstawie ogłoszeń drobnych w dołnosłaskim dzienniku „Słowo Polskie” s. 116–127; Reisky Maria: Sprawa mniejszości niemieckiej w Polsce na początku lat osiemdziesiątych XX w. w świetle protokołów z obrad plenarnych Bundestagu s. 128–140; Marcinkowski Dominik: NSZZ „Solidarność” w karykaturze politycznej czechosłowackiego tygodnika „Tribuna” s. 141–160; Wierchowaska Aleksandra:

Planszówki, paragrafówki, erpegi. Przyczynek do historii gier fabularnych w Polsce. [Lata 1984–1990] s. 161–180.

T. 1. 2018.

2827. ŚLĄSK – Polska – Austria. Księga dedykowana profesorowi Zbigniewowi Tomkowskiemu, współzałożycielowi Towarzystwa Polsko-Austriackiego. Red. Lubomir Wędzicha, Rościśław Żerelik. Wrocław 2019 Robert Błaszczak; Ośr. Kultury i Sportu 8° ss. 240, il.

Z treści: Gast Janusz: Profesor Zbigniew Tomkowski. Historyk, politolog, dyplomata s. 11–16; Tomkowski Zbigniew: Moje sentymentalne związki z Wrocławiem. [Lata 1956–2018] s. 25–27; Wędzicha Lubomir: Działalność wrocławskiego oddziału TPA w latach 1982–2019. [Towarzystwo Polsko-Austriackie] s. 41–66; Kamiński Bronisław, Punda Michał: Krótka historia oddziału Ziemi Kłodzkiej Towarzystwa Polsko-Austriackiego w Kudowie-Zdroju. [Lata 2017–2019] s. 67–79; Bobik Melania, Baranowicz Grażyna: Krótka historia powstania i działalności jeleniogórskiego oddziału Towarzystwa Polsko-Austriackiego. [Lata 2017–2019] s. 71–73; Wąsiewicz Edward: Działalność konsulatu honorowego Republiki Austrii we Wrocławiu. [Lata 1866–2019] s. 75–79; Lampczak Marian: Polsko-Austriackie Towarzystwo Gospodarcze. [Lata 1987–1993] s. 81–84; Zminowska Dalia: Biblioteka austriacka Uniwersytetu Wrocławskiego jako element zagranicznej polityki kulturalnej Austrii. [Lata 1992–2019] s. 85–93; Firszt Stanisław: Śląsk na tle europejskich posiadłości Habsburgów. [X–XX w.] s. 95–110; Pomian Julia: Rodzaje kuracji stosowanych w Cieplach do końca XVIII wieku. [Od XII w.] s. 117–127; Jucejczka Stanisław: Duchowieństwo w diecezji wrocławskiej w XVII i XVIII wieku w świetle ksiąg święceń s. 129–140; Żerelik Rościśław: Działalność misyjna jezuitów śląskich w Ameryce Południowej i Środkowej w XVII–XVIII wieku. Przypadek Heinricha Aloisa Peschke [1674–?] s. 141–149; Borowy Paweł: Uroczystości na dworze Augusta II Mocnego jako element kreacji pozycji królewskiej s. 151–161; Szymański Jarosław: Otto Wenzel von Nostitz-Rieneck [1674–1751] i jego diariusz s. 163–173; Wolański Filip: Architektura sakralna Jednego w relacjach staropolskich peregrynatów duchownych w XVIII wieku s. 175–182; Igielski Rafał: Reformy kawalerii austriackiej między Nowarą a Solferino (1849–1859) s. 183–192; Hruszowiec Emilia: Wielokulturowe dziedzictwo Dolnego Śląska na przykładzie twórczości Edwina Opplera [1831–1880] s. 193–209.

2828. UKRAIŃCY i ich sąsiedzi na przestrzeni wieków. Polityka, gospodarka, religia, kultura i życie codzienne. Red. prowadzący Roman Drozd, Bohdan Halczak. Słupsk–Warszawa 2020 Ukr. Tow. Hist. w Polsce; Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 543, nlb. 3, il., streszcz. ang. Ukr. Tow. Hist. w Polsce, Akad. Pomorska w Słupsku.

Z treści: Lun' o Ėvgen: Religijna identyčnist' grafa Leona Šeptič'kogo [1877–1939] v narodno-opovidnij tradiciji s. 11–27; Demeniuk Marina: Ukraïns'ki narodni kazki u pol's'kih narodoznavčih vidannáh drugoi polovini XIX – počatku XX stolittá s. 28–40; Hawrot Agnieszka: Relacje między Huculami a Polakami na podstawie tetralogii Stanisława Vincenza „Na wysokiej poloninie” s. 41–50; Ivašків Galina: Keramik u Ukraïns'kih ta pol's'kih muzeáh s. 51–64; Harčišin Ol'ga: Pismi literaturnogo pohodženná u tvorčij vzaëmnođi Ukraïncij i polákov s. 65–76; Misak Nataliá: Osvita i vihovanná ák sociokul'turni markeri nacional'noi identyčnosti galic'koj molodi naprikinci XIX – na počatku XX stolittá s. 77–93; Ribic'ka Ol'ga: Kul'turno-osvitnij prostor L'vova počatku XX stolittá ák zaporka formuvanná l'vivs'koj matematičnoji skoli ta ťi predstavnika Stanislava Uláma s. 94–106; Zaskil'nák Leonid: Pol'sa i poláki v suspil'nij

svidomosti galic'kih Ukraïnciv naperedodni Peršoj svitovoi vijnij s. 107–121; Komar Volodimir, Komar Irina: Ukraïnci u mižvoënnij Pol'si s. 122–133; Čikalo Oksana: Narodna proza pro Ukraïns'ko-pol's'ki vzaëmni naperedodni Drugoi svitovoi vijnij (na materialah z Gorohiv's'kogo rajonu Volins'koj oblasti) s. 134–142; Áremčuk Andrij: Ukraïns'ko-pol's'ke protistoánná u veresni 1939 roku na Strijšini s. 143–157; Gorzeń Jakub: Szkolnictwo ukraińskie w II Rzeczypospolitej oraz w Generalnym Gubernatorstwie s. 158–169; Dyducz Rafał: Ludność ukraińska powiatu bialskiego w czasie II wojny światowej s. 170–184; Kuz'menko Oksana: Ukraïnci ta poláki u rakursi tipologii fol'klomoi pisennosti pro Drugu svitovu vjnu s. 185–199; Halágida Igor: „Kapelani UPA” – próba demitologizacji pojęcia i zjawiska s. 200–225; Godovans'ka Oksana: Radámizaciá sistemi osviti v Galicini: na osnovi nakaziv i direktiv Ministerstva osviti URSR s. 226–238; Bogdan Galina: Vitsnena pam'át': Ukraïns'ko-pol's'ke spivžittá v dosvidčennáh Ukraïnciv, viselenih u povoeñni roki z Pol'si (na materialah glibinnih interv'ú u L'vivs'kij oblasti) s. 239–261; Kačmar Mariá: Fol'klor Ukraïnciv, pereselenih iz Pol'si u sorokovih rokah XX stolittá: dinamika tradicij (na materialah sela Tuligolovi Gorodoc'kogo rajonu L'vivs'koj oblasti) s. 262–278; Makar Ūrij, Makar Vitalij: Obmin naselenám miž Pol'seu ta pidradáns'kou Ukraïnoú za Ugođoi vid 9 veresná 1944 roku ta jogo naslidki s. 279–293; Bacić-Saliszewska Alina: Powstanie i struktura organizacyjna sotni UPA „Udamyky-4” pod dowódtwem Wołodymyra Szczyhelskiego „Burlaki” (1945–1947) s. 294–315; Koval'čuk Volodimir: Dopomoga polákov dlá NKVD u borot'bi z OUN(b) i UPA na Ternopil'sini (1944–1945) s. 316–324; Symyk Jarosław: „Historia incognita”. O pożytkach z (auto)rekonceptualizacji bojownych dziejów Ukraïnców w Polsce s. 325–333; Halczak Bohdan, Kharchyshyn Olha: Refleksje nad genezą pieśni „Hej sokoly!” s. 334–347; Poczekajko Paweł: Relacje społeczności polskiej z mniejszością ukraińską w województwie gdańskim w latach 1947–1970 (zarys problematyki) s. 348–358; Iževs'kij Artur: Ukraïns'ki motivi grafičnogo dizajnu gramplativok PNR i SRSR na tli hudožn'o-estetičnih potreb suspil's'tva s. 359–375; Drozd Roman: Kwestia upamiętnień miejsc spoczynku żołnierzy Ukraińskiej Republiki Ludowej w Polsce w latach 1989–2005 s. 376–388; Burkovs'ka Ljubov: Ikonij „Strasti Hristovij” XV–XVII stolittá z Ukraïns'ko-pol's'ko-slovac'kogo pogranicčá. Ikonografičnij ta kompozicijno-strukturalni transformacii s. 414–427; Fajnik Tetána: „Vhodiñi” u nove žitlo na Ukraïns'ko-moldovs'komu ta Ukraïns'ko-pol's'komu pogranicčáh u XX stolitti s. 516–527; Levik Bogdan: Profesor Ūlian Zaharičivč [1837–1898] – virmenin L'vova s. 528–537.

2829. UREŃA VALERIO Lenny A.: Colonial fantasies, imperial realities. Race science and the making of polishness on the fringes of the German Empire, 1840–1920. Athens 2019 Ohio Univ. Press 8° ss. XXI, nlb. 3, 295, il., mapy. (Ohio University Press Polish and Polish-American Studies Series).

Rec.: Puchalski Piotr: Colonizing Poland's Historiography. Concerning Lenny A. Ureña Valerio's Breakthrough Study. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 313–325.

2830. URZĘDNICY Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy. T. 8: Ziemia brzeska i województwo brzeskie XIV–XVIII wiek. Pod red. Andrzeja Rachuby; oprac. Henryk Lulewicz, Tomasz Jaszczolt, Andrej Radaman, Andrej Rachuba, Przemysław P. Romaniuk, Andrej Macuk, Adam Danilczyk i Andrej Haratym. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 405, mapy. IH PAN.

T. 1. 2004.

2831. W KRĘGU gnieźnieńskiej humanistyki. Antologia tekstów pracowników Instytutu Kultury Europejskiej UAM w stulecie Uniwersytetu Poznańskiego. Red. t. Igor Ksenicz, Kamil Wasilkiewicz. Poznań 2020 Wydaw. UAM 8° ss. 170, nlb. 2, streszcz. ang. UAM. (Gnieźnieńskie Prace Humanistyczne. Acta Humanistica Gnesnensia; t. 22).

Z treści: Jędraszczyk Katarzyna: Polityka pamięci i konflikt o miejsca pamięci w praktyce bilateralnej. Studium przypadku Cmentarza Orłąt Lwowskich s. 31–72; Kaczmarek Zofia: Tkaniny w powieści „Quo vadis?” Henryka Sienkiewicza s. 73–83; Karwat Janusz: Mity i legendy powstania wielkopolskiego 1918–1919 s. 85–94; Łukomski Grzegorz: Pięć wieków tradycji. Kształtowanie się poznańskiego środowiska akademickiego s. 109–130; Mrozewicz Leszek: Antyk fundamentem cywilizacji europejskiej s. 131–137; Szczerbiński Waldemar: Problemy asymilacyjne Żydów polskich w Izraelu. [Lata 1890–2016] s. 139–170.

2832. WĄSIEWSKI Józef: Zaślubiny Polski z morzem 1920–2020. Wyd. 2 zm., poszerz. Gdynia 2020 Józef Wąsiewski 8° ss. 281, nlb. 2, il., streszcz. ang., ros.

Wyd. 1. Gdańsk 2000.

2833. ZASZTOWT Leszek: Melting puzzle. The nobility, society, education and scholarly life in East-Central Europe (1800s–1900s). Warsaw 2018.

Rec.: Soszyński Jacek, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 175–176.

2834. ZAZDROŚĆ, nienawiść, gniew w przestrzeni historycznej. Red. nauk. Natalia Majoch, Jakub Pieczara. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 257, nlb. 1, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; 1003).

Z treści: [Majoch Natalia, Pieczara Jakub]: Wstęp s. 7–10; Żarnowski Robert: Miłość – zazdrość – nienawiść. Saul i Dawid: trudna relacja odrzuconego przez Boga władcy i jego następcy (1 Sm 16–31) s. 11–27; Filipek Sławomir: Gniew a miłosierdzie Boga. Malarskie wizje gniewu inspirowane Biblią s. 28–43; Pukaluk Karolina: Rzeź niewiniątek – nienawiść prowadząca do zbrodni na przykładzie wybranych XV- i XVI-wiecznych dzieł polskiego malarstwa tablicowego s. 44–61; Woźniak Filip: „Dla chciwego nie ma dnia wczorajszego”. Solidarność i konflikt w wybranych utworach literatury egipskiego Średniego Państwa s. 62–77; Woszczyk Natalia: Śmierć Judasza. Wizerunek zdrajcy Jezusa na średniowiecznych freskach z Máláncrav, Tismana i Dobrovát s. 78–94; Witczak Zbigniew: Pieniądze, władza, pozycja czy ambicja? Przyczyny konfliktu księcia Jana I z opatem kanoników regularnych w Żaganiu Henrykiem Leslavem w pierwszej połowie XV wieku s. 95–116; Rogowska Klaudia: Zjawisko przemocy fizycznej wśród ludności chłopskiej w XVIII wieku w wybranych księgach wiejskich s. 117–133; Kus Paulina: Wystąpienia antysemitki w Łąncucie jako przykład przemocy wobec ludności żydowskiej – studium przypadku s. 150–162; Głowania Katarzyna: Przepętywa pospolite w latach 30. XX wieku na Górnym Śląsku s. 180–197; Paduchowski Wojciech: Między miłością a nienawiścią – historia pewnej rodziny w obrazie historyczno-filozoficzno-psychologicznym. [Perypetie rodzinne Piotra Janasa (ur. 1902), l. 1939–1957] s. 198–210; Borzestowski Waldemar: Konflikt w socjalistycznej założce – wnioski z analizy

korrespondencji wewnętrznej przedsiębiorstwa MZK (Miejskich Zakładów Komunikacyjnych) i MZK GG (Międzykomunalnych Zakładów Komunikacyjnych Gdańsk–Gdynia) z lat 1945–1949 s. 211–232; Zbirański Aleksander: Przemoc narracyjna. [Dot. polskiej pamięci zbiorowej w kontekście relacji polsko-żydowskich] s. 233–242.

b) Historia mniejszości narodowych i etnicznych

Zob. poz. 2797, 2826, 2828, 3516, 4457, 4640, 8385, 8440, 8467, 8552, 8566, 8577, 8590, 8619, 8623, 8637, 8736, 8911, 8928, 9162, 9189, 9223, 9353, 9376, 9402, 9459, 9489, 9557, 9567, 9584, 9585, 9608, 9720, 9747, 9761, 9789, 9837, 10054, 10099, 10146.

2835. 1000 LAT życia żydowskiego w Polsce. Kalendarium. [Aut.]: Eleonora Bergman, Katarzyna Czerwonogóra, Konstanty Gebert, Magdalena Matuszewska. [Warszawa] 2020 Fund. Centrum Taubego Odnowy Życia Żydowskiego w Polsce 8° ss. 98, nlb. 2, il., mapy.

Toż w jęz. ang.: 1000 years of Jewish life in Poland. A timeline. [Warszawa] 2020 ss. 98, nlb. 2, il., mapy.

Toż w jęz. niem.: 1000 Jahre jüdisches Leben in Polen. Eine Zeitachse. [Warszawa] 2020 ss. 98, nlb. 2, il., mapy.

Toż w jęz. hebr.: 1000 shnot hayim Yehudiyim be-Polin. Tsir zman. [Warszawa] 2020 ss. 94, nlb. 2, il., mapy.

2836. AGAINST anti-semitism. An anthology of twentieth-century Polish writings. Ed. by Adam Michnik; tł. ang. Agnieszka Marczyk. New York 2018 Oxford Univ. Press 8° ss. XLIII, nlb. 1, 375.

Tyt. oryg.: Przeciw antysemityzmowi 1936–2009. T. 1–3. Kraków 2010.

Rec.: Krawcowicz Barbara, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 109–111.

2837. BARTCZAK Anna: Ślady pamięci. Społeczność żydowska na Pomorzu Zachodnim do II wojny światowej. Szczecin 2020 TSKŻP. Oddz. w Szczecinie 8° ss. 99, il.

Od XIII w.

2838. BARTOV Omer: Anatomia pewnego ludobójstwa. Życie i śmierć Buczacza. Przeł. Adam Musiał. Wołowiec 2019.

Rec.: Franz Maciej: Jak opowiedzieć historię śmierci miasta i jego społeczności. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 591–596.

2839. CICHÓN Ewa: Wokół oleskich Żydów i ich cmentarza. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 7–52.

Od XIII w.

2840. DROZD Roman: Ukrainian community in Poland in the context of Polish-Ukrainian dialogue. *Ars Inter Culturas*. Nr 7: 2018 s. 17–34.

Od 1947 r.

2841. DZIARMAGA Agnieszka: Pamięć mieszkańców dawnych sztetli o żydowskich sąsiadach. Wybrane aspekty – Działoszyce, Pińczów, Chmielnik. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 133–155, streszcz. ang.

2842. GABŁO Mikołaj: Olchowiec Łemków utracony. Posłowie Wiesław Żyznowski; współpr. Urszula i W. Żyznowscy. Sierca 2020 Wiesław Żyznowski 8° ss. 563, nlb. 1, il., mapy. XX–XXI w.

2843. GAŚSIOROWSKI Stefan: Karaimi w Koronie i na Litwie w XV–XVIII wieku. Wyd. 2 uzup. i popr. Kraków–Budapeszt–Sydney 2020 Austeria 8° ss. 601, nlb. 2, il., streszcz. ang., ros.

Wyd. 1. 2008.

2844. GRUŻLEWSKA Anna: Żydzi z prowincji. Świdnicki i wałbrzyski okręg synagogałny 1812–1945. Dzierżoniów, Strzegom, Świdnica, Świebodzice, Wałbrzych. Dzierżoniów–Złoty Stok 2016.

Rec.: Rybińska Agata, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 245–249.

2845. GRYSIŃSKA-JARMUŁA Katarzyna: Deutsche Gesellschaft für Kunst und Wissenschaft in Bromberg jako animator życia kulturalnego mniejszości niemieckiej w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 53–76, streszcz. ang., niem.

Niemieckie Towarzystwo Sztuki i Wiedzy w l. 1901–1938.

2846. HIER durften wir bleiben. Konferenz. Tutaj możecie sobie mieszkać. Konferencja. Publikacja pokonferencyjna. Redaktion Monika Wittek. Oppeln 2020 Verband der Deutschen Sozial-Kulturellen Gesselschaften in Polen 8° ss. 204. (Mała Biblioteka VDG).

Materiały z konferencji nauk., Góra Świętej Anny, 11 V 2019 r.

Treść: Kopka Bogusław: „Fremde”, „Die Unsrigen” und „Gulag an der Weichsel”. Über kommunistische Arbeitslager in Polen 1944–1956 s. 11–19; Kopka Bogusław: „Obcy”, „Nasi” i „Gulag nad Wisłą”. O komunistycznych obozach pracy w Polsce 1944–1956 s. 20–27; Wańkowska-Sobiesiak Joanna: Die Deutschen in Ermland und Masuren s. 28–47; Wańkowska-Sobiesiak Joanna: Niemcy na Warmii i Mazurach s. 48–64; Woźniak Krzysztof Paweł: Deutschen in Łódź in der Nachkriegszeit s. 65–80; Woźniak Krzysztof Paweł: Niemcy w powojennej Łodzi s. 81–94; Bereszyński Zbigniew: Einheimische Bevölkerung der sogenannten „Wiedergewonnenen Gebiete” und die Verwaltungsmassnahmen zur staatlichen und nationalen Assimilierung s. 95–109; Bereszyński Zbigniew: Ludność rodzima tzw. Ziemi Odzyskanych wobec działań administracyjnych, zmierzających do jej asymilacji państwowej i narodowej s. 110–123; Stabig Arkadiusz: Der kommunistische Sicherheitsapparat gegenüber der „anerkannten” Deutschen und der Grenzbevölkerung in Nordwestpolen während der Regierungszeit von Władysław Gomułka s. 124–150; Stabig Arkadiusz: Komunistyczny aparat

bezpieczeństwa wobec „uznanych” Niemców i społeczności pogranicza w północno-zachodniej Polsce w okresie rządów Władysława Gomułki s. 151–177; Linek Bernard: Die PVAP und die erste Aktion der Familienzusammenführung im Landkreis Cosel s. 178–190; Linek Bernard: PZPR a I akcja łączenia rodzin w powiecie kozielskim s. 191–204.

2847. JEWISH Europe today. Between memory and everyday life. Ed. by Marcelo Dimentstein and Ewa Tartakowsky. Cracow–Budapest–Syracuse 2020 Austeria Publishing House 8° ss. 293, nlb. 2.

Materiały z konferencji, Warszawa, 23–25 X 2017 r.

Z treści: Stepien Monika: “Those old streets are no more”: Jewish Returns to Warsaw in the Light of Personal Accounts s. 89–106; Dąbrowska Kamila, Woźniak Jakub: Sketches from Memory: The Echoes of the Estranged: March '68 and its Aftermath Exhibition s. 123–153; Guja Aleksandra: How to Display a Multiethnic Past? The Case of the Ethnographic Museum in Krakow s. 155–168; Nowakowski Jakub: Between Colonization and Revival: Polish-Jewish Relations in Contemporary Poland s. 241–254.

2848. JODLIŃSKI Leszek: Puste krzesła. Historie Żydów ze Śląska. Kraków–Gliwice 2020 Wydaw. Azory 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Lata 1899–1980.

Rec.: Ciuraj Wojciech, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 217–220.

2849. [KAZIMOVA Şəhla] Kazimova Shahla: The lost legacy. The little known heritage of Azerbaijani emigration literature in Poland on the example of Mehmed Emin Resulzade’s works. *Rocznik Orientalistyczny*. T. 71: 2018 z. 2 s. 94–104, streszcz. ang.

XX w.

2850. KONARSKA-PABINIAK Barbara: Gostynińscy Żydzi – ofiary Holocaustu. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 2 s. 25–30, streszcz. ang.

Zawiera też relację Celiny Szaron, córki Jana Motyla dot. losów rodziny Motylów.

2851. KONARSKA-PABINIAK Barbara: Żydzi w Gostyninie w XX wieku. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 2 s. 12–27, streszcz. ang.

2852. KSIĘGA pamięci gminy żydowskiej w Stawiskach: Sefer Stavisk. Yizkor bukh. Red. I. Rubin; przekł. z jęz. ang. Mirosław Reczko. Łomża 2020 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów w Łomży; PTH. Oddz. w Łomży 4° ss. 251, il.

XV–XX w.

2853. KULTURA. Literatura, sztuka i nauka w XX wieku. Pod red. Zofii Trębacz. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 399, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Stosunki Polsko-Żydowskie; t. 2).

Treść: Trębacz Zofia: Wstęp s. 9–13; Cz. 1: Literatura i prasa: Prokop-Janiec Eugenia: Polszczyzna w żydowskim życiu

codziennym: polsko-żydowska proza i literatura popularna w latach trzydziestych s. 15–36; Landau-Czajka Anna: „Goim”, „goj” – wieloznaczne pojęcia. Zarys problematyki s. 37–53; Żółkiewska Agnieszka: Polska i Polacy w żydowskiej prasie humorystyczno-satyrycznej Drugiej Rzeczypospolitej s. 55–83; Szablowska-Zaremba Monika: Kobieta żydowska zabiera głos – o dodatkach kobiecych i ich twórczyniach w międzywojennej prasie polsko-żydowskiej s. 85–102; Ruta Magdalena: Relacje polsko-żydowskie we wspomnieniach Awroma Zaka, jidyszowego twórcy „ocalonego na Wschodzie”. Rozpoznanie wstępne s. 103–129; Gąsiorowski Stefan: Maksymilian Boruchowicz we Lwowie w latach 1939–1943 s. 131–151; Dymon Martyna: Ślady z kraju dzieciństwa w twórczości Irit Amiel s. 153–169; Rybak Krzysztof: Stosunki polsko-żydowskie i Zagłada w polskiej literaturze dziecięcej XXI wieku s. 171–187; Sołjan Julia: Polska to ktoś Inny – relacje klasowe w PRL w świetle „Domu z dwiema wieżami” Macieja Zaremby Bielawskiego s. 189–202; Cz. 2: Kino, teatr i muzyka: Kuligowska-Korzeniowska Anna: „Dybukizacja” teatru polskiego s. 203–221; Czajka-Kominarzczuk Katarzyna: Żydzi w związkach zawodowych w przemyśle filmowym w Polsce w dwudziestoleciu międzywojennym s. 223–240; Kajczyk Agnieszka: Ludzie i filmy. Żydowscy filmowcy w powojennej polskiej kinematografii (1945–1950) s. 241–268; Sławek Maria: Pęknięta tożsamość – Zagłada w twórczości kompozytorskiej Mieczysława Wajnerberga s. 269–283; Zbirański Aleksander: Obraz stosunków polsko-żydowskich w kinematografii polskiej po 1989 roku s. 285–300; Cz. 3: Nauka i oświata: Łapot Mirosław: Czasopismo „Wychowanie i Oświata” (1905–1926) – dokument początków ruchu zawodowego nauczycieli religii mojżeszowej w Galicji s. 301–319; Trębacz Zofia: „Czasy, kiedy nauka była przywilejem pewnych kast społecznych, minęły bezpowrotnie”. Wokół wprowadzenia obowiązku szkolnego w Łodzi s. 321–340; Wójcik Wiesław: Budowanie środowiska matematycznego w Polsce w dwudziestoleciu międzywojennym s. 341–358.

2854. LEMKI, Bojki, Guculi, Rusini. Istoria, súčasnosť, materiálna i duhovna kultura. Zborník naukovih robotoh. Z nagodi 100-ročnici od snovanâ Ruskogo narodnogo prosvitnogo družtva i 65-ročnici od snovanâ Filozofskogo fakulteta Univerzitetu v Novim Sadze. Lemkowie, Bojkowie, Rusini. Historia, współczesność, kultura materialna i duchowa. Z okazji setnej rocznicy powstania Rusińskiego Towarzystwa Oświatowego i sześćdziesiątej piątej rocznicy powstania Wydziału Filozoficznego w Nowym Sadzie. Redaktore Ānko Ramač, Roman Drozd. Słupsk–Novi Sad 2019. Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej; Univerzitet. Filozofski Fakultet 8° ss. 475, nlb. 1, il., mapy, streszcz. pol., ang.

Z treści: Halczak Bohdan: Lemkowie na ziemi międzyrzeckiej s. 137–152; Drozd Roman: Osnovni cilj akcije „Visla”: likvidacija ukrajinskog podzemlja ili rešavanje ukrajinskog problema u Polskoj s. 167–182; Dudra Stefan: Polish state policy towards Lemkos after 1989 s. 183–198; Wiaderna-Kušnierz Renata: Političko-društvena aktivnost profesora rimskog prava Univerzitetu Jana Kazimira u Lavovu s. 241–266; Kolakovski Pjotr: Aktivnost poljske vojne obaveštajne službe na terenu Podkarpatske Rusi u međuratnom periodu s. 267–282; Nitschke-Szram Bernadetta: Stałość i zmienność tożsamości na przykładzie pogranicza polsko-niemieckiego i polsko-ukraińskiego s. 283–300; Kušnjierz Robert: Komunističke represije u Ukrajini tokom tridesetih godina XX veka iz ugla Ministarstva spoljnih poslova i vojne obaveštajne službe Druge Poljske Republike s. 301–320; Hrehorowicz-Gaber Hanna: The effect of urban structures on the landscape of Lemko villages in the Polish Carpathians s. 335–348; Ksenicz Andrzej: Bohdan-Ihor Antonycz po raz wtóry s. 447–458.

2855. LIETUVOS žydai. Istorinė studija. Sudarytojai Vladas Sirutavičius, Darius Staliūnas, Jurgita Šiaučiuaitė-Verbickienė. Vilnius 2012.

Rec.: Weeks Theodore R., *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.] 2016 s. 295–297.

2856. LOKALNOŚĆ. Wsie, miasteczka, miasta na ziemiach polskich od XVI do XX wieku. Pod red. Anny Landau-Czajki. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 315, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Stosunki Polsko-Żydowskie; t. 3).

Treść: Landau-Czajka Anna: Wstęp s. 9–13; Bendowska Magdalena: Stosunki polsko-żydowskie w XVI i XVII wieku w świetle lubelskich polemik religijnych i druków ulotnych s. 15–48; Bendkowski Jakub: Stosunki polsko-żydowskie w Grodzisku w latach 1522–1866. Między panem a plebanem s. 49–60; Zieliński Konrad: Obraz Żydów i relacje polsko-żydowskie w Galicji w świetle „Pamiętników włościanina” Jana Słomki s. 61–87; Thomas Katarzyna: Stosunki polsko-żydowskie w Drohobyczu w latach 1918–1939 s. 89–113; Skwara Marcin: Żydowskie wspomnienie i polskie archiwalia. O stosunkach polsko-żydowskich w międzywojennym Pruszkowie s. 115–136; Nizińska Ewa: Konflikt i porozumienie. Społeczność żydowska Sambora w dwudziestoleciu międzywojennym s. 137–164; Kołodziejka Ewa: Relacje polsko-żydowskie na forum samorządu miejskiego w okresie międzywojennym – przypadek Plocka s. 165–185; Romantsov Roman: Między polonizacją a syjonizmem – kształtowanie tożsamości młodzieży żydowskiej we Lwowie w latach 1919–1939 s. 187–207; Krzywiac Grzegorz: Życie codzienne, „walka o stragan” i „umarodowienie polskiej twórczości”. Przypadek prowincjonalnego Szczebrzeszna (1935–1939) s. 209–239; Misztal Maria: Stosunki polsko-żydowskie na Dolnym Śląsku w latach 1945–1968. Od marzeń o „Ziemi Obiecanej” po kres złudzeń s. 241–269; Szczepański Jarosław Józef: Warka – 60 km od Warszawy – miejscowość, w której o własnych Żydach najchętniej by zapomniano s. 271–288.

2857. MALINOWSKI Bronisław: Od uprzedzeń i nienawiści do zgłady. Dwa wieki historii bobolickich Żydów. Bobolice 2020 Muzeum Region. 8° ss. 141, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Lata 1653–1943.

2858. MARSZAŁ Tadeusz: Mniejszość niemiecka w Polsce Środkowej. Geneza, rozmieszczenie i struktura od końca XVIII w. do II wojny światowej. Łódź 2020 nakł. aut. 8° ss. 378, il., mapy.

Toż plik tekstowy PDF (5,82 MB).

2859. MATHEJA Michał: Czas nadziei, czas złudzeń... Początki DFK Toszek w świetle dokumentów i wspomnień. Rocznik Toszecki. [R.] 1: 2017 s. 95–103.

Deutscher Freundschafskreis, organizacja mniejszości niemieckiej w l. 1945–1991.

2860. MATKOWSKA Justyna: Romowie Górcy jako społeczność wielokulturowa karpackiego pogranicza. Góry – Literatura – Kultura. T. 11: 2017 s. 305–316, streszcz. ang.

2861. MIKOŁAJCZYK Marcin: Grecka wspólnota w Kaliszu. Kalisz 2018.

Rec.: Golembiewska Marta, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 206–209; Wojteczak Jakub, *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 143–145.

2862. MILEROWSKA Magdalena: Historia i rozwój przestrzenny osadnictwa żydowskiego (XVII–XIX wiek) w Piotrkowie Trybunalskim na podstawie wybranych materiałów źródłowych. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 39–52, streszcz. ang.

2863. MNIEJSZOŚCI narodowe, etniczne i religijne na Ziemiach Zachodnich i Północnych. Perspektywa interdyscyplinarna. Red. nauk. Piotr J. Krzyżanowski, Beata A. Orłowska, Krzysztof Wasilewski. Gorzów Wielkopolski 2020 Akad. im. Jakuba Paładyża 8° ss. 322, il., mapa, streszcz. ang. Akad. im. Jakuba Paładyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Z treści: Krzyżanowski Piotr J., Orłowska Beata A., Wasilewski Krzysztof: Wstęp s. 7–9; Semczyszyn Magdalena: „Tygodnik Informacyjny” (1946–1947) – organ prasowy Wojewódzkiego Komitetu Żydów Polskich w Szczecinie s. 13–26; Włodarczyk Tamara: Działalność Wojewódzkiego Komitetu Żydowskiego na Dolnym Śląsku w świetle czasopisma „Nowe Życie”. [Lata 1946–1947] s. 27–52; Mieczkowski Janusz: Mniejszości narodowe i etniczne na Pomorzu Zachodnim w świetle programu telewizyjnego „Pomerania Ethnica”. [Lata 1994–1996 i 2006–2019] s. 123–140; Drozd Roman: Stosunki polsko-ukraińskie w polskich mediach w latach 2008–2010. Raport Związku Ukraińców w Polsce s. 141–156; Wach Bogna: Mniejszość karaimska – krótkie wprowadzenie s. 227–242; Krzyżanowski Piotr Jacek: Gminy muzułmańskie w Polsce Ludowej i ich rola w organizacji życia tatarskich wyznawców islamu s. 243–259; Miśkiewicz Aleksander: Tożsamość religijna Tatarów polskich na Ziemiach Zachodnich s. 261–268; Kirmiel Andrzej: Żydzi na ziemi międzyrzeckiej – początek i koniec pewnej historii s. 269–287; Czabańska-Rosada Małgorzata, Orłowska Beata A.: Sprawiedliwi wśród Narodów Świata – historie lubuskich rodzin s. 289–307; Sochaj Andrzej: Patronowie Romów: Bł. Zefiryn Giménez Malla (1861–1936) i Bł. Emilia Fernández Rodríguez de Cortés (1914–1939) s. 309–318.

2864. NOWAK-DĄBROWSKA Gabriela: Okno na Kwiatka. Ulica Józefa Kwiatka w Płocku od początku XIX wieku do 1939 roku – ludzie i zabudowa. Płock 2019.

Rec.: Grochowska-Iwańska Krystyna, *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 52–53.

2865. O RUSI krośnieńskiej. [T. 1]: Wspomnienia. Pod red. Sebastiana Dubiel-Dmytryszyna. Krosno 2020 RuthenicArt 8° ss. 179, nlb. 5, il.

Antologia, l. 1918–1945.

2866. O RUSI krośnieńskiej. [T. 2]: Studia. Przekł. z jęz. łemkow. i ukr. Sebastian Dubiel-Dmytryszyn. Krosno 2020 RuthenicArt 8° ss. 230, nlb. 2. (Waniwka).

Lemkowie.

2867. O RUSI krośnieńskiej. [T. 3]. Przekł. z jęz. łemkow. i ukr. Sebastian Dubiel-Dmytryszyn. Krosno 2020 RuthenicArt 8° ss. 237, nlb. 6. (Waniwka).

Antologia wspomnień.

2868. OPIOŁA[-CEGIEŁKA] Monika, Kawski Tomasz: Gminy żydowskie pogranicza Wielkopolski, Mazowsza, Małopolski i Śląska w latach 1918–1942. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 402, il.

2869. PAMIĘĆ kieleckich Żydów. Red. Avigail Ben Moshe; przekład Milena Kotwica. Kielce 2020 Stow. im. Jana Karskiego 8° ss. 164, nlb. 4, il.

Antologia 14 wspomnień kieleckich Żydów.

2870. PANEK Bartosz: U nas każdy jest prokiem. O Tatarach w Polsce. Wołowiec 2020 Wydaw. Czarne plik tekstowy MOBI (10,1 MB).

XX–XXI w.

2871. [PASTUSZKA Sławomir]: Bluszcz kryje relikty. Cmentarz żydowski w Dębowej. Tekst i zdjęcia Sławomir Pastuszka. *Z Zamkowej Wzgórza*. Nr 5: 2020 s. 10–15.

2872. POGROMY Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. T. 1: Literatura i sztuka. Red. nauk. Sławomir Buryła. Warszawa 2018.

Rec.: Engel David, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 219–223; Landau-Czajka Anna, *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 686–693.

2873. POGROMY Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. T. 2: Studia przypadków (do 1939 roku). Red. nauk. Kamil Kijek, Artur Markowski, Konrad Zieliński. Warszawa 2019.

Rec.: Engel David, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 219–223; Landau-Czajka Anna, *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 686–693.

2874. POGROMY Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. T. 3: Historiografia, polityka, recepcja społeczna (do 1939 roku). Red. nauk. Kamil Kijek, Artur Markowski, Konrad Zieliński. Warszawa 2019.

Rec.: Engel David, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 219–223; Landau-Czajka Anna, *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 686–693.

2875. POGROMY Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. T. 4: Holokaust i powojnie (1939–1946). Red. nauk. August Grabski. Warszawa 2019.

Rec.: Engel David, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 219–223; Landau-Czajka Anna, *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 686–693.

2876. POLAND and Polin. New interpretations in Polish-Jewish studies. Ed. Irena Grudzińska-Gross, Iwa Nawrocki. Frankfurt am Main 2016 Peter Lang Edition 8° ss. 229, nlb. 1, il. (Eastern European Culture, Politics and Societies; vol. 10).

Treść: Zubrzycki Geneviève: Conference report s. 9–16; Grabowski Jan: The Holocaust as a Polish problem s. 17–28; Gross Jan T[omasz]: Jews as a Polish problem; and why not – as a part of Polish history? s. 29–36; Grudzińska-Gross Irena: Polishness in practice s. 37–48; Tokarska-Bakir Joanna: Polin: “Ultimate lost object” s. 49–58; Matyjaszek Konrad: Wall and window: the rubble of the Warsaw Ghetto as the narrative space of the POLIN Muzeum of the History of Polish Jews s. 59–98; Forecki Piotr, Zawadzka Anna: The rule of the golden mean s. 99–120; Janicka Elżbieta: The Embassy of Poland in Poland: The Polin myth in the Museum of the History of Polish Jews as narrative pattern and model of minority-majority relations s. 121–174; Zubrzycki Geneviève: Problematising the “Jewish turn” s. 175–180; Underhill Karen: Toward a diasporic Poland/Polin: Zeitlin, Sutzkever, and the ghost dance with Jewish Poland s. 181–196; Lehrer Erica: Public pedagogy and transnational, transcultural museums s. 197–218.

Rec.: Horowitz Brian, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 96–99.

2877. POŁOŃCZYK-MOSKAL Elżbieta: Świece zgasła wojna... Historia społeczności żydowskiej w Dobczycach. Candles were blown out by the war... History of the Jewish community in Dobczyce. Dobczyce 2020 MBP im. Józefy Bergelówny 8° ss. 330, nlb. 2, 1 k. tabl., il.

Tekst równol. pol., ang.
Lata 1701–1945.

2878. POMIĘDZY Wschodem a Zachodem. Dzieje Tatarów wpisane w Europę Środkowo-Wschodnią. Red. nauk. Artur Konopacki. Białystok 2020 PTH 8° ss. 267, nlb. 1, il. PTH. (Studia; 4).

Z treści: Konopacki Artur: Przedmowa s. 7–8; Konopacki Artur: Introduction s. 9–10; Kulwicka-Kamińska Joanna, Łapicz Czesław: Interdyscyplinarne studia nad filomackim przekładem Koranu na język polski s. 11–25; Łyszczarz Michał: Stereotypowe wyobrażenia Tatarów w polskiej literaturze popularnej. [Lata 1863–2018] s. 37–82; Dumin Stanisław W.: Ludność tatarska w powiecie białskim według metryk meczetu w Studziance z lat 1798–1810 s. 113–144; Węda Łukasz: Pochodzenie terytorialne ludności tatarskiej w Studziance w XIX wieku w świetle dokumentów archiwalnych s. 145–159; Bassara Krzysztof: Tatarzy dawnej Rzeczypospolitej wobec wybranych wyzwań nowoczesności schyłku Oświecenia oraz ery napoleońskiej s. 161–203; Hordejuk Sławomir: Pułkownik art. Leon Hózman-Mirza Sulikiewicz (1897–1958). Ostatni dowódca artylerii 20 Dywizji Piechoty s. 205–230; Szelaż Magdalena: Idea prometejska łącząca polskich Tatarów i polityków międzywojnia s. 231–242; Smajkiewicz-Murman Dżemila: Meczet w Gdańsku – budowa i funkcjonowanie we wspomnieniach Dżemili Smajkiewicz-Murman. [Lata 1983–1990] s. 243–254.

2879. RETTIG Mariusz: Koloniści niemiecycy na łamach prasy. Deportacje w głąb Rosji (1914–1918). Obozy pracy i wysiedlenia z Polski (1945–1949). Śladami rodziny Raunest.

Bydgoszcz 2020 Mariusz Retting 8° ss. 371, nlb. 1, il.

2880. SPIELVOGEL Izabela, Dziony Marek: Żydowski Związek Kobiet z Wrocławia i jego wkład w rozwój opieki medycznej. Biografie i instytucje na Śląsku. Opole 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Opolskiej 8° ss. 163, nlb. 1, il. Politech. Opolska. (Studia i Monografie; z. 534).

W l. 1812–1930.

2881. STUDIA karaimoznawcze. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 4 s. 909–983, streszcz. ang.

Treść: “Pinkas shel Melakhim” from the Abraham Firkowicz collection: a critical edition with commentary s. 911–932; Klimova Veronika: The History of the Karaites Community in Kukizów s. 933–967; Ratajczyk Maciej: Funeral and mourning rituals in Halicz in the “Yoke of tradition” short story: evaluating Reuven Fahn’s account in terms of facts s. 969–983.

2882. STUDIA karaimoznawcze. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 4 s. 876–920, streszcz. ang.

Treść: Yariv Arie, Klimova Veronika: Outstanding Karaites scholars from Kukizów s. 879–899; Muchowski Piotr: Dating formulae in Hebrew manuscripts from the Abraham Firkowicz collections in the National Library of Russia s. 901–913; Muchowski Piotr: Karaites polygamy: an unknown document from the private Archive of Abraham Firkowicz s. 915–920.

2883. SUVALKŲ lietuviai. D. 2. Sudarė Kazimieras Baranauskas, Onutė Virbylienė; redaktorius Kazimieras Baranauskas. Punsko 2020 Punsko „Aušros” leidykla 8° ss. 241, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang., pol.

[D. 1]. 2007.

2884. SYBERIADA Żydów polskich. Losy uchodźców z zagłady. Red. Lidia Zessin-Jurek, Katharina Friedla. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 695, il., streszcz. ang.

Treść: Polonsky Antony: Przedmowa s. 7–15; Zessin-Jurek Lidia, Friedla Katharina: Wprowadzenie s. 17–47; Zessin-Jurek Lidia, Friedla Katharina: Abstract s. 49–58; Zessin-Jurek Lidia: Macewa pośród krzyży. Żydzi w polskiej pamięci Sybiru s. 61–128; Friedman Ellen G. w rozmowie z Lidią Zessin-Jurek: Opowiadacze nie swoich historii. Z doświadczenia drugiego pokolenia ocalałych z ZSRR s. 131–151; Grossmann Atina: Ku nowej kartografii ocalenia. Żydowscy uchodźcy a utracona pamięć o wysiedleniu, traumie i ocaleniu w sowieckiej Azji Środkowej, Iranie i Indiach s. 153–198; Jockusch Laura, Lewinsky Tamar: Raj utracony? Powojenna pamięć o ocaleniu polskich Żydów w Związku Radzieckim s. 201–238; Sucharski Tomasz: Ocaleni w „domu niewoli”? Żydzi w polskiej literaturze doświadczenia sowieckiego s. 241–304; Ruta Magdalena: Gułag poetów. Doświadczenie uchodźstwa, łagrów i tułaczki na terenie ZSRR w twórczości polskich pisarzy języka jidysz (1939–1949) s. 307–337; Adler Eliyana R.: Na skrzyżowaniu dróg: Hrubieszów i polscy Żydzi między okupacją niemiecką i sowiecką s. 339–383; Goldlust John: Z losem w swoich rękach czy zdani na jego łaskę? Polscy Żydzi w Australii o swoim doświadczeniu wojny w Związku Radzieckim s. 385–399; Chudzio

Hubert: W drodze nad Jordan. Pamięć sybirackiej gehenny i jej następstw w relacjach „dzieci Teheranu” s. 401–433; Friedla Katharina: „Kiedy szabat stał się niedzielą...” Życie religijne i społeczne polskich Żydów w ZSRR podczas II wojny światowej s. 437–472; Nesselrodt Markus: Między egzotyką i zażyłością: polscy Żydzi wobec mieszkańców sowieckiej Azji Środkowej w latach 1941–1946 s. 475–509; Kaganovitch Albert: Polityka Stalina w kwestii powrotu Żydów do Polski w latach 1944–1946 i ich późniejszego wyjazdu do Palestyny s. 511–559; Sula Dorota: Ż ZSRR na Dolny Śląsk. Przesiedlenie i repatriacja polskich Żydów w latach 1945–1947 s. 561–586; Seri-Levi Naama: „Ci ludzie wydają się zupełnie inni”. Polско-żydowski repatrianci z ZSRR w obozach dla przemieszczonych w latach 1946–1947 s. 589–617; Velkovich Serafima: Polski paszport jako droga do wolności. Żydowski uchodźcy z ZSRR po II wojnie światowej s. 619–626; Gebert Konstanty: Ratunek i zguba – rosyjska szkoła nowoczesności i polityki dla Żydów polskich s. 629–665.

2885. SZAJDA Marek: Żydowskie doświadczenia Polski w XX wieku. Na przykładzie losów Artura Schneidera. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 171–194, streszcz. ang.

2886. SZYMAŃSKI Cezary Kazimierz, Szymański Jakub: Dom i droga – droga i dom. Obrazy z życia Żydów częstochowian w latach 1945–2020. Częstochowa 2020 Muzeum Częstochowskie 8° ss. 140, nlb. 1, il.

2887. TALEWICZ-KWIATKOWSKA Joanna: Persecution and Prejudice against Roma People in Poland after World War II. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 37–45.

Do l. 90. XX w.

2888. TROSKOVAITĚ Dovilė: The Karaitic communities: harnessing the multi-lingual linguistic strategies for nationalism. *Folia Toruniensia*. Vol. 20: 2020 s. 73–89, streszcz. pol., niem.

1. poł. XX w.

2889. WARSZE – Warszawa. Żydzi w historii miasta 1414–2014. Red. Paweł Fijałkowski. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 544, il.

2890. WEBBER Jonathan: Rediscovering traces of memory. The Jewish heritage of Polish Galicia. Phot. by Chris Schwarz. Oxford-Bloomington 2009 The Litman Library of Jewish Civilization; Indiana Univ. Press 8° ss. VI, 186, il. (The Litman Library of Jewish Civilization).

Toż. Wyd. 2. Liverpool 2018.

Rec. [Wyd. 2]: Korycki Kate: Memory, identity, tourism and photography. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 73–77.

2891. WIEŚ w kulturze, literaturze i historii Żydów. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 1 s. 9–177, streszcz. ang.

Treść: Koprowska Karolina, Molisak Alina: Wieś w kulturze, literaturze i historii Żydów – wprowadzenie s. 11–12; Czamara Anna: Strategie tłumaczenia kultury wsi polskiej na jidysz. Przykład „Chłopów” W.S. Reymonta s. 13–31; Domagalska

Małgorzata: Żyd w wiejskim etnopejzażu w optyce opowiadań Stanisława Maciejowskiego – Helistana s. 33–47; Kalik Judith: An interaction of the rural Jews with different social strata in the 16th–18th centuries Polish-Lithuanian village s. 49–68; Kalczewiak Mariusz: Dorfische jidn. Wieś w twórczości Pereca Hirszbajna [1880–1948] s. 69–89; Koprowska Karolina: Powrót na wieś. Projektowanie żydowskiej utopii w cyklu wierszy „Dorf” Racheli H. Korn s. 91–107; Linkiewicz Olga: Judasz wśród ludu. Żydzi galicyjscy w polskiej etnologii i tekstach etnograficznych z okresu międzywojnia s. 109–127; Molisak Alina: Żydzi w przestrzeni wiejskiej – żydowskie dwory s. 129–143; Ronen Shoshana: Village stories by M.Y. Berdyczewski: an eternal struggle between nature and culture? s. 145–160; Tomczok Marta: Powrót Antygony. Ekshumacja grobów żydowskich na wsi (w narracjach Henryka Grynberga) s. 161–177.

2892. WILK Anna: Łemkowie. Między integracją a rozproszaniem (1918–1989). Warszawa 2019.

Rec.: Kośmider Tomasz: Od konsolidacji do atomizacji – losy Łemków. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 515–518.

2893. WŁODARCZYK Tamara: Z historii Żydów w regionie legnickim. Warszawa–Jelenia Góra 2016.

Rec.: Juniszewski Maciej, *Szkie Legnickie*. T. 38: 2017 s. 449–454.

2894. ZYCHOWICZ Piotr: Żydzi. Wyd. 1, (dodr.). Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 462, tabl. 32, il. (Opowieści niepoprawne politycznie; 1).

Toż. Wyd. 2 rozszerz. (dodr.) Poznań 2020 ss. 492, nlb. 3, tabl. 32, il.

Wyd. 1. 2016.

2895. ŻYDOWSCY sąsiedzi. Pod red. Krzysztofa Morty. Ostrów Wielkopolski–Wrocław 2018 Ostrowskie Centrum Kultury; Inst. Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 337, il., streszcz. ang.

Z treści: Józwiak Magdalena: Działalność naukowo-dydaktyczna Ośrodka Badań na Historią i Kulturą Żydów z Południowej Wielkopolski Uniwersytetu Wrocławskiego s. 24–73; Morta Krzysztof: Z ostrowskiej genizy s. 74–113; Biernaczyk Jarosław: Obraz rodzinnego miasta w opowiadaniu „An der Grenze” Leo Hirscha z Ostrowa (Wielkopolskiego) s. 114–129; Dziergwa Roman: Fibigerowie – żydowscy ewangelicy i pionierzy budowy fortepianów a kultura muzyczna regionu s. 130–147; Górski Karol: Kreacja proniemieckiej tożsamości wielkopolskich Żydów na przełomie XIX i XX wieku – na przykładzie rodziny żydowskiego klinicysty Hermana Zondka z Wronek s. 148–167; Kopczyńska Izabella: Prasa antyżydowska w dwudziestolecu międzywojennym w Poznaniu s. 168–182; Czechowska Kinga: Getto otwarte – getto zamknięte? Kontakty z Polakami jako kategoria przy klasyfikacji wybranych gett w Kraju Warty s. 183–209; Jamuszkiewicz Anna: Problem utworów osieroconych – przykład dorobku Zofii Bronisławy Dortheimer z Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 210–223; Orzelek Ariel: Publicystyka Aleksandra Bocheńskiego w okresie międzywojennym wobec mniejszości żydowskiej w państwie polskim. Mocarstwowy antysemityzm? s. 224–241; Exner Kamil: Obraz Żyda w polskiej literaturze fantasy. Wykorzystanie figury Żyda na przykładzie tzw. Trylogii Husyckiej Andrzeja Sapkowskiego

s. 242–257; Banasiewicz-Ossowska Ewa: Żydzi i kultura żydowska w kulturze polskich wsi i małych miasteczek w świetle polskich źródeł etnograficznych s. 258–291; Hebzda-Sologub Beata: Cmentarz żydowski w Dzierżonowie s. 292–321; Malinowski Gościwit: „Modlitwa żydów warszawskich w roku 1861” Jana Nepomucena Jaśkowskiego s. 322–332.

c) Historia Polonii i emigracji

Zob. poz. 1529, 1875, 2146, 2820, 3087, 9136, 9454, 9610.

2896. AMBROCHOWICZ-GAJOWNIK Anna, Gajownik Tomasz: Stanisław Kara [ur. 1955] – sekretarz generalny Unii Kulturalnej Polaków w Brazylii. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 161–174, streszcz. ang.

2897. [BOGOLÛBOV Aleksandr Aleksandrowiç] Bogolubow Aleksander: Historia najnowsza organizacji polonijnych na Kaukazie Północnym. *Kaukaz – Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość*. Nr 2: 2016 s. 39–44, streszcz. ang.

Od końca XX w.

2898. [BOGOLÛBOV Aleksandr Aleksandrowiç] Bogolubow Aleksander: Śladami Polaków na Kaukazie Północnym w systemie radzieckim w okresie międzywojennym (1917–1941). *Kaukaz – Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość*. Nr 1: 2015 s. 101–127, streszcz. ang.

2899. BONUSIAK Andrzej: Ku odrodzeniu Polaków na terenach poradzieckich. Studium przypadku na podstawie środowiska w Berdiańsku (Ukraina). *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 77–88, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2900. BONUSIAK Andrzej: Z badań nad nazwami szkół polskich w Stanach Zjednoczonych Ameryki. *Krakowskie Studia Międzynarodowe*. [T.] 17: 2020 nr 1 s. 239–253, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2901. BORYSIEWICZ Mariusz: Współistnienie diaspor polskiej i ukraińskiej na terenie Mandżurii w latach 1898–1950. Zarys problemu. *Ars Inter Culturas*. Nr 7: 2018 s. 35–62, streszcz. ang.

2902. BRZOZOWSKA-KRAJKA Anna: Ethnoculture in the Diaspora. Between regionalism and Americanisation. Transl. by Robert A. Orr. Lublin–New York 2020 Maria Curie-Skłodowska Univ. Press; Columbia Univ. Press 8° ss. 315.

Tyt. oryg.: Etnokultura w diasporze. Między regionalizmem a amerykanizacją. Lublin 2012.

XX–XXI w.

2903. BUJAK Jan: Polskie osady w rejonie Bosanskiej Gradiški i Derventy 1892–1946. *Jelenia Góra 2020* Wydaw. Ad Rem 4° ss. 208, il., mapy + DVD.

W Bośni i Hercegowinie, l. 1799–2019.

2904. BUKOWINA. Wspólne dziedzictwo kulturowe i językowe. Pod red. Heleny Krasowskiej, Magdaleny Pokrzyńskiej i Ewy Wróblewskiej-Trochimiuk. Warszawa–Zielona Góra–Piła 2020 Inst. Sławiści PAN; Fund. Sławistyczna; Muzeum Etnograf. w Zielonej Górze-Ochli; Region. Centrum Kultury – Fabryka Emocji w Pile 8° ss. 380, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Język na Pograniczach; 42).

Z treści: Krasowska Helena, Pokrzyńska Magdalena, Wróblewska-Trochimiuk Ewa: Dziedzictwo kulturowe – Bukowina – wspólnota s. 11–20; Krasowska Helena, Pokrzyńska Magdalena, Wróblewska-Trochimiuk Ewa: Cultural heritage – Bukovina – community s. 21–32; Czamańska Ilona: Problem języka Wołochów/Vlachów bałkańskich s. 33–54; Gorzelana Joanna: Zapożyczenia językowe jako świadectwo kontaktów kulturowych Bukowińczyków – mieszkańców Ziemi Lubuskiej s. 55–70; Suhomlinow Aleksij: Movni markeri identičnosti polákiv Bukovini s. 127–136; Nowak Krzysztof: Homo bucoviensis na tle polityki narodowościowej w austriackiej Przedlitawii (refleksje historyczne) s. 157–176; Radziszewska Maria: Towarzystwo Polskie Bratniej Pomocy i Czytelnia Polskiej w Suczawie (1903–1953) i jego działalność kulturalno-oświatowa s. 177–194; Szajdak Lech Wojciech: Stefan Szajdak – nauczyciel, poeta autentysta, współzałożyciel Grupy Poetyckiej „Wołyń”, żołnierz generała Władysława Andersa s. 211–230.

2905. CHAMARCZUK Mariusz: Polska Misja Katolicka w Sztokholmie. 50 lat działalności duszpasterskiej wśród polskiej emigracji. *Łądnad Wartą–Piła 2020* Tow. Salezjańskie. Inspektoriat św. Wojciecha 8° ss. 110, il.

Lata 1970–2020.

2906. CHMIELEWSKI Witold Jan: W trosce o polskość dzieci i młodzieży z okresu drugiej wojny światowej w Nowej Zelandii. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 64: 2019 nr 4 s. 272–290.

2907. CHUDZIO Hubert, Solarz Mariusz: Zmarli Polacy w drodze do Ojczyzny. Polskie cmentarze w Afryce Wschodniej i Południowej 1942–1952. *Kraków 2020* Wydaw. Nauk. Univ. Pedagog. 8° ss. 422, nlb. 2, il. Univ. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 954).

2908. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Katarzyna Bzowska-Budd – polska mistrzyni felietonu w Londynie. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 135–151, streszcz. ang.

Od l. 80. XX w.

2909. CZYŻ Anna Sylwia, Gutowski Bartłomiej: Podręcznik do inwentaryzacji polskich

cmentarzy i nagrobków poza granicami kraju. Warszawa 2020 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika 4° ss. 209, nlb. 2, il.

XVIII–XXI w.

2910. DANILECKI Tomasz: Syberyjska gorączka. The Siberian rush. Białystok 2020 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 112, il., mapy. Muzeum Pamięci Sybiru.

Lata 1885–1937.

2911. DERENK 300 – materiały pokonferencyjne. Derenk 300 – konferenciakötet. Red. József Virágh, Piotr Piętka. Budapeszt 2017 Pol. Inst. Badawczy i Muzeum 16° ss. 146; 144.

Tekst równol. pol., węg.; oprawne przeciwnie.

Konferencja naukowa, Budapeszt, 7 IV 2017 r.

Treść: Balázs István Miklós: Wstęp s. 7–8; Slába Rónay Ewa: Derenk – 300 lat tradycji s. 11–13; Soltész Miklós: (...) s. 15–19; Dziedziczak Jan: List do uczestników konferencji naukowej „Derenk 300 lat” s. 21; Śnopek Jerzy: Derenk s. 23–24; Sutarski Konrad: Derenk – symbol polskich tradycji ludowych na Węgrzech s. 27–37; Kamocki Janusz: Spiske i derenckie tradycje, powiązania. Synteza badań s. 39–46; Bödi Erzsébet: Polonia węgierska z punktu widzenia etnografii. Droga prowadząca do badań nad tożsamością s. 49–67; Kowalczyk Julian: Badania nad gwara używaną przez mieszkańców Derenku, porównanie z gwarą górali ze Spisza i Podhala s. 69–87; Kovács Ágnes: Derenk: relacje z sąsiednimi osadami: Jablonca, Szőliget s. 89–118; Tóth Sándor: Leśnictwo, myślistwo w Derenku. Myśliwi, kłusownicy s. 121–130; Rémiás Tibor: Rozsiedlenie derenczan i zachowanie przez nich tożsamości s. 133–141; Piętka Piotr: Podsumowanie konferencji „300 lat Derenku” s. 143–146.

2912. LES EXILÉS polonais en France et la réorganisation pacifique de l'Europe (1940–1989). Eds. Antoine Marès, Wojciech Prazuch, Inga Kawka. Frankfurt am Main 2017 Peter Lang Ed. 8° ss. 375, nlb. 1. (Geschichte – Erinnerung – Politik; 17).

Treść: Marès Antoine: L'exil polonais en France et son contexte s. 9–18; Laptos Józef: De la confédération polono-tchécoslovaque à la fédération d'Europe centrale. Les résultats de la coopération des réfugiés pendant la Seconde Guerre mondiale s. 21–44; Indraszczyk Arkadiusz: L'«Internationale verte» et ses visionnaires polonais d'une Europe unie s. 45–78; Siwik Anna: Les socialistes polonais en France et l'idée d'unification de l'Europe s. 79–88; Mazurkiewicz Anna: Dans l'orbite du CELU. Les sessions extraordinaires de l'Assemblée des nations captives d'Europe (ACEN), à Strasbourg s. 89–118; Lukaszewicz Sławomir: Jerzy Jankowski et les fédéralistes polonais en France après la Seconde Guerre mondiale s. 119–146; Prazuch Wojciech: Le discours sur l'Europe à la lumière des publications de l'Union des Fédéralistes polonais (1952–1962): styles, arguments et figures s. 147–168; Gronier Thomas: L'apport des milieux catholiques polonais en France aux relations intereuropéennes et internationales (1940–1989) s. 169–182; Raflik Jenny: Des Polonais en France au service de l'OTAN? s. 183–198; Kawka Inga: Activité de Jan Kulakowski – syndicalisme, Solidarité et exil s. 199–212; Supruniuk Mirosław A.: Les Polonais au Collège de l'Europe de Strasbourg s. 215–236; Bossuat Gérard: Krzysztof Pomian, un intellectuel de Varsovie et de Paris en Europe s. 237–266; Delaperrière Maria: La littérature de l'émigration polonaise en France après 1945. Héritage culturel ou militantisme

anti-totalitaire? s. 267–280; Nowicka Joanna: L'apport des exilés du cercle de “Kultura” à la pensée européenne après 1945 s. 281–292; Mengès-Le Pape Christine: Czesław Miłosz, Une autre Europe: écrits d'exil pour dire les cultures européennes s. 293–302; Bobowicz Zofia: 1970–1980: décennie d'une belle ouverture du monde de l'édition française à la création littéraire centre-européenne s. 303–312; Kowalik Kinga Alicja: Les efforts visant à jeter des ponts entre les exilés politiques en France et l'opposition démocratique en Pologne dans les années 1970 et 1980 du XXe siècle s. 313–332; Chenu Roselyne: “Journal polonais” – novembre 1978 s. 335–358.

Rec.: Nisiobecka Aneta, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 414–420.

2913. GAWIN Tadeusz: Pad prësingam palityki. Pol'skaâ nacyâl'naâ menšasc' ŭ Belarusi u 1919–2017 gg. Belastok 2018 Prawo i Partnerstwo plik tekstowy PDF (4,4 MB), streszcz. ang., pol., ros.

2914. GAWIN Tadeusz: Polskość wyjęta spod prawa. Polska mniejszość narodowa na Białorusi 1919–2017. Warszawa 2020 Studium Europy Wschodniej. Uniw. Warszawski 8° ss. 542, il., mapa, streszcz. ang., ros. (Bibliotheca Europae Orientalis, Studia; 10).

2915. GAŚSIOROWSKI Andrzej R.: Młodzież polska Republiki Litewskiej 1918–1940. Olsztyn 2020 Wydaw. UWM 8° ss. 395, il.

2916. GĘŚIAK Leszek: Rola radia w społeczeństwie wielokulturowym. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 329, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

W Australii, l. 1975–2020.

2917. GŁĘBOCKI Zdzisław: Defending Polish Roman-Catholic Parishes in the Springfield, Massachusetts Diocese. Case study of two parishes: Stanislaus Kostka in Adams and Immaculate Conception in Indian Orchard. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 285–308, streszcz. ang.

2918. GOŁĘBIEWSKI Walter Wiesław: Rola Kościoła katolickiego oraz polonijnych organizacji w USA w kształtowaniu świadomości narodowej młodego pokolenia Polaków. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 45–62, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2919. GOTOWIECKI Paweł: Przegląd czasopiśmiennictwa emigracyjnych środowisk kresowych (1942–2016). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 135–157, streszcz. ang.

2920. KLIMASZEWSKI Zbigniew Tomasz: Wpływ „Głosu znad Niemna” – organu prasowego Związku Polaków na Białorusi, na

kształtowanie propolskich postaw młodzieży. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 89–109, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2921. KLOSKOWSKI Robert: Kashubian culture in Canada. Masłowiczki–[Brusy] 2020 [Stanisław Frymark] 8° ss. 80, il., mapy.

2922. KNOPEK Jacek: Emigracja polska i Polonia na Bliskim Wschodzie w XIX i XX wieku. Zarys syntezy. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 153–174, streszcz. ang., niem., ros.

2923. KOŁODZIEJAK Agnieszka: Polacy w Królestwie Niderlandów – przeszłość i terażniejszość. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 45–60, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

2924. KONOŃCZUK Wojciech: Ziomkostwa Żydów polskich w Stanach Zjednoczonych. Studium przypadku landsmanszafów Bielska Podlaskiego i Orli (1888–1993). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 169–192, streszcz. ang.

2925. [KŠANOVS'KA Ůliã] Kshanovska Yuliia: Przeciw systemowi zniewolenia i wynarodowienia. Polacy w Dniepropietrowsku i regionie dniepropietrowskim w walce o tożsamość w czasach ZSRS. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 179–199, streszcz. ang., niem., ros.

2926. KURZAJ Franciszek: Nasi w Teksasie. Opole 2020 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 8° ss. 38, nlb. 1, mapy.

2927. LEOŃCZYK Sergiusz: Cmentarze polskie na Syberii. XIX–XXI w. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 9–31, streszcz. ang.

2928. LOSY Polaków na Wschodzie XIX–XX w. Repatriacje, przesiedlenia i osadnictwo. Pod red. nauk. Jarosława Kity i Wojciecha Marciniaka. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 340, il., streszcz. ang.

Treść: Kita Jarosław, Marciniak Wojciech: Ze wschodu na zachód – migracje Polaków z (w) Rosji i ZSRR. Wprowadzenie s. 11–19; Głowacki Albin, Marciniak Wojciech: Ludwik Jerzy Rossowski (1933–2019) – pro memoriam s. 21–24; Kudela-Świątek Wiktoria: Archiwum tzw. Kampanii Sybirskiej działającej w drugiej połowie wieku XIX na rzecz polskich zesłańców politycznych i ich rodzin s. 25–50; Milewska Marta: Żyć skromnie pomagając innym, czyli O wyjazdach na wschód i powrotach polskich lekarzy w drugiej połowie wieku XIX s. 51–65; Leończyk Sergiusz: Początki dobrowolnego osadnictwa włościan polskich na Syberii (1885–1905) s. 67–76; Kosieradzki Paweł: Ludwik Niemojowski – badacz ludów syberyjskich s. 77–87; Białokur Marek: Dwie drogi ze wschodu na zachód. Szkic biograficzny do historii polskich losów XIX i XX wieku s. 89–117;

Sula Dorota: Repatriacja ludności polskiej w latach 1921–1924 w świetle prac Komisji Mieszanej polsko-rosyjsko-ukraińskiej do spraw repatriacji s. 119–133; Hałaburda Marek: Migracje duchowieństwa katolickiego w II Rzeczypospolitej na przykładzie Diecezji Pińskiej s. 135–146; Węgrzyn Dariusz: Trudny powrót do domu społeczności pogranicza. Deportowani do pracy przymusowej w ZSRS z terenu Górnego Śląska w 1945 r. i ich repatriacja s. 149–173; Gieszczyński Witold: Przesiedleńcy z ZSRS w punktach etapowych Państwowego Urzędu Repatriacyjnego na Warmii i Mazurach (1945–1947) s. 175–186; Gross Radosław: Osadnictwo wiejskie przesiedleńców z Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej na Warmii i Mazurach w latach 1945–1948 – praktyka osadnicza i adaptacja do nowych warunków s. 187–204; Marciniak Wojciech: Zarząd Centralny Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Łodzi (1945–1951). Zarys struktur i głównych kierunków działalności s. 205–234; Dzienis-Todorczuk Magdalena: „Już w Polsce...”. Dom Rozdzielczy dla Dzieci z Repatriacji w Gostyninie i problem liczby polskich sierot wracających z zesłania w 1946 r. s. 235–250; Kita Jarosław: Przesiedleńcy ze wschodu – profesorowie akademickiej Łodzi w pierwszych powojennych latach s. 251–272; Załęczny Jolanta: Malarski pamiętnik Feliksa Mostowicza jako produkt historii s. 273–288; Szarejko Sylwia: Krótka opowieść o losach Polaków na wschodzie w XX w. na przykładzie unikatowych zbiorów Muzeum Pamięci Sybiru s. 289–306; Niewiadomski Igor Michał: W poszukiwaniu prawdy w nowym świecie, czyli Sybiraczka na ziemiach przyłączonych. Wywiad z Wandą Przybylską s. 309–315.

2929. ŁUBA Joanna: „Majątek państwa o specjalnym przeznaczeniu”. Działalność polskiej spółki kolonizacyjnej Compania Colonizadora del Norte S.A. w latach 1935–1981. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 87–115, streszcz. ang.

Działała w argentyńskim Misiones.

2930. MARCINKOWSKA Halina Hila: Wieczni tułacze. Powojenna emigracja polskich Żydów. Warszawa 2019 Prószyński i S-ka 8° ss. 424.

Rec.: Węgrzyn Ewa, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 452–455.

2931. MAZUREK Jerzy: Specyfika polskiej emigracji do Brazylii. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 187–208, streszcz. ang., niem., ros.

XIX–XX w.

2932. MICHALEWSKI Błażej: Wiara katolicka jako element tożsamości narodowej na wychodźstwie na przykładzie Polaków w Kazachstanie w latach 1936–1990. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 149–174, streszcz. ang.

2933. MNIEJSZOŚĆ polska na Białorusi, na Litwie, Łotwie i Ukrainie. Uwarunkowania, stan aktualny, perspektywy. Red. Tomasz Stępniewski. Lublin 2020 Inst. Europy Środkowej 8° ss. 157. (Prace Instytutu Europy Środkowej; nr 9/2020).

Treść: Stępniewski Tomasz: Mniejszość polska w państwach Europy Wschodniej – wstęp s. 7–10; Fedorowicz Krzysztof:

Polacy na Białorusi s. 11–55; Kuczyńska-Zonik Aleksandra: Mniejszość polska na Litwie s. 57–81; Wilczewski Dominik: Polacy na Lotwie s. 83–112; Drabczuk Marta: Polacy na Ukrainie s. 113–157.

XIV–XXI w.

2934. OLSZEWSKI Paweł: Polacy na Kaukazie Południowym w latach I wojny światowej i po jej zakończeniu (1914–1921). *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 75–110, streszcz. ang., niem., ros.

2935. OLSZYCKI Mirosław: Historyczne uwarunkowania obecności Polaków w Brazylii. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 28: 2019 nr 4 s. 213–226, streszcz. ang.

2936. PAŁASZ-RUTKOWSKA Ewa: Polish diaspora in Japan. *Rocznik Orientalistyczny*. T. 72: 2019 z. 1 s. 72–84, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2937. POLACY i ich duszpasterze we Francji. Studia i szkice. Red. Jacek Gołębiowski, Paweł Sieradzki, Sławomir Zych. Rzeszów–Lublin 2019 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 291, nlb. 5. (Biblioteka Polonii Ośrodka Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL. Seria A, Studia; t. 41).

Treść: Jeż Stanisław: Konieczność współpracy duszpasterstwa emigracyjnego z ojczyzną i krajem. Polska Misja Katolicka najstarsza na świecie s. 7–24; Lucka Anna: Ozywieni duchem wiary i miłości do ojczyzny. Polskie instytucje w Paryżu stworzone przez Wielką Emigrację wczoraj i dziś s. 25–34; Brudzisz Marian: Rektorzy Polskiej Misji Katolickiej we Francji po II wojnie światowej, 1944–2015 s. 35–90; Tytus Stanisław: Ks. Czesław Wędzich SAC (1906–1982) jako duszpasterz, rekolekcjonista i misjonarz s. 91–104; Szymański Józef, Zych Sławomir: Polska Misja Katolicka we Francji w świetle protokołu ze Zjazdu Duchowieństwa Polskiego odbytego w Clamart w 1945 r. s. 105–170; Dzwonkowski Roman: Polska Misja Katolicka we Francji a Ambasada RP w Paryżu 1945–1947. Konflikt ideologiczny i polityczny s. 171–194; Gigilewicz Edward: Maria Leszczyńska. Polska emigrantka na francuskim tronie s. 195–212; Kołodziejka Anna: Maria Winowska i środowiska francuskich pisarzy katolickich XX w. s. 213–226; Zapart Robert: Polityczna aktywność Jerzego Zdziechowskiego we Francji w XX w. s. 227–248; Sieradzki Paweł: Książd Karol Wojtyła we Francji w 1947 roku. Kontekst eklezjalny s. 249–262; Zakrzewski Damian: Podróże Jana Pawła II do Francji na łamach „Głosu Katolickiego” s. 263–280; Gołębiowski Jacek: Paryskie „Horyzonty” na tle czasopiśmiennictwa polskiej emigracji po II wojnie światowej s. 281–292.

2938. POLACY w Chicago. Doświadczenie imigranta. Integracja, izolacja, asymilacja. Pod red. Adama Walaszka. Warszawa 2020 Muzeum Historii Polski 8° ss. 361, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Walaszek Adam: Wstęp s. 7–10; Borys Marcin: Kształtowanie się sieci polskich parafii etnicznych w Chicago do końca XIX wieku s. 11–48; Wasilewski Krzysztof: Czy polscy imigranci powinni strajkować? „Dziennik Chicagoski” wobec robotniczych niepokojów w latach 90. XIX wieku s. 49–70; Dobrowolska Joanna: Polska i Polacy na Światowej Wystawie Kolumbijskiej

w Chicago s. 71–98; Walaszek Adam: Życie codzienne w dzielnic Back of the Yards, Chicago 1905–1909 s. 99–116; Szerle Marcin: Chicago oczami imigrantów z ziem polskich. Obraz miasta i jego mieszkańców utrwalony we wspomnieniach s. 117–138; Pacyga Dominic A.: Polonia w Chicago a problem przestępczości nieletnich s. 139–150; Gabryś-Sławńska Monika: Aleksander Szczepeński versus „Tygodnik Ilustrowany”, czyli o dwóch spojrzeniach na Chicago końca lat 20. i początku lat 30. XX wieku s. 151–170; Wróbel Janusz: Polonia chicagowska w polityce PRL (1955–1989) s. 171–194; Bonusiak Andrzej: Szkoła polska w Chicago, jej historyczne funkcje, znaczenie i perspektywy na przyszłość s. 195–210; Sieradzki Paweł: Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Chicago w 1926 roku i jego polscy uczestnicy s. 211–230; Skalska Karolina: Działalność polonijnych firm fonograficznych w Chicago drugiej połowy XX wieku na podstawie katalogu nagrań dźwiękowych Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce s. 231–248; Grassmann Magdalena: Polska społeczność medyczna w Chicago. Historia i współczesność s. 249–262; Horolets Anna: Przestrzenie rekreacji polskich migrantów w Chicago s. 263–290; Zakrzewska Maria: Chicagowska Biblioteka Publiczna w służbie Polonii s. 291–320; Trela Antoninette L.: Polish Women's Alliance of America – Związek Polek w Ameryce. Moje doświadczenia jako imigrantki i wieloletniej członkini PWA s. 321–324.

2939. POLACY w Irkucku w XIX i XX wieku. Red. nauk. Eugeniusz Niebelski. Lublin 2020 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 605, il. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 405).

Częściowo materiały z konferencji nauk., Lublin, 29–30 XI 2018 r.

Treść: Niebelski Eugeniusz: Przedmowa. Predislovie. Preface s. 9–20; Trynkowski Jan: Irkuck daleki i... bliski s. 21–26; Trynkowski Jan: Irkuck – miasto i ludzie w zapiskach codziennych Juliana Sabińskiego. 1840–1850 s. 27–36; Agatona Gillera opisanie Irkucka w 1859 roku. Oprac. Jan Trynkowski s. 37–42; Dybowski Benedykt: Miasto Irkuck. Oprac. Eugeniusz Niebelski s. 43–50; Kijas Artur: Początki polskiej diaspory w Irkucku s. 51–60; Prejs Roland: Kościół katolicki w Irkucku w pierwszej połowie XIX wieku s. 61–70; Nowiński Franciszek: Dom polski w Irkucku – życie codzienne rodziny Roszkowskich s. 71–98; Trynkowski Jan: Książd Ludwik Gabriel Trynkowski w Irkucku s. 99–118; Nieski Zbigniew: Rozstrzelany w Irkucku za „bunt” 1866 roku – Gustaw Szaramowicz s. 119–136; Wójcik Zbigniew Jerzy: Henryk Wohl – sybakr 1863 roku i kraj jego przyjaciół s. 137–160; Lappe Marian: „Cóż to za Polak?” – doktor Józef Łagowski s. 161–174; Wiech Stanisław: Syberyjskie więzienie w świetle wspomnień Floriana Bohdanowicza. 1879–1883 s. 175–192; Niebelski Eugeniusz: Krzysztof Szweremicki – proboszcz irkucki i misjonarz Syberii s. 193–208; Kamińska Elżbieta: Polscy zesłańcy w zakładach fotograficznych Irkucka w drugiej połowie XIX wieku s. 209–222; Orman Elżbieta: Życiorysy Polaków wpisane w historię Irkucka i Syberii. Z kart „Polskiego Słownika Biograficznego” s. 223–248; Caban Wiesław: Próby prawnego uregulowania pobytu zesłańców na Syberii Wschodniej w latach sześćdziesiątych XIX wieku s. 249–258; Jędrzychowska Barbara: „Irkuckie Gubernialne Wiadomości” jako źródło wiedzy o polskich zesłańcach postycyziowych s. 259–270; Noiński Emil: Irkuck i Syberia w dorobku naukowym i publicystycznym Mariana Dubieckiego s. 271–284; Niechaj Anatol: Bronisława Szwarcego przekłady z Puszkina i Lermontowa na syberyjskim zesłaniu s. 285–292; Łatawiec Krzysztof: Polacy w Komorzce Celnej w Irkucku na przełomie wieków XIX i XX s. 293–306; Wójcik Zbigniew J.: Zygmunt Librowicz i Michał Janik – autorzy pierwszych monografii polsko-syberyjskich s. 307–324; Sadurski Krzysztof: W Irkucku i na Syberii w carskich czasach – opowieść o rodzinach Brydyckich, Lechów i Sadurskich s. 325–350; Masiarz Władysław: Walka wspólnoty o utrzymanie kościoła w Irkucku w latach 1917–1937 s. 351–382; Nowak Rafał

Kazimierz: Związek Patriotów Polskich w obwodzie irkuckim (1943–1946). Organizacja i pomoc zesłańcom s. 383–400; Kosel Bogusław: Powojenni zesłańcy z obszaru Litewskiej SRS w obwodzie irkuckim. Historia i pamięć s. 401–414; Wrzaszcz Eugeniusz: Polonijna organizacja „Ognio” w Irkucku w latach 1990–2015 s. 415–438; Potapowa Lidia: Nauka języka polskiego w Irkucku i kontakty z Polską s. 439–446; Wspomnienie ks. Ignacego Pawlusa o początkach odbudowy katolickiej wspólnoty w Irkucku po „pierestrojce”. Oprac. Eugeniusz Niebelski s. 447–454; Wrzaszcz Eugeniusz, Kuchlewska Jana: Polacy i potomkowie polskich zesłańców w Irkucku w XX wieku. Zarys biografów s. 455–470; Irkuck historyczny i współczesny w obrazach s. 471–568; Program i fotokronika konferencji w Lublinie w listopadzie 2018 roku s. 569–578.

2940. POLONIA i Polacy za granicą. Kulturowe i edukacyjne obszary badań i doświadczeń. Red. nauk. Aleksandra Boroń, Justyna Gulczyńska, Magdalena Barańska, Mikołaj Brenk [i in.]. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 404, streszcz. ang. (Psychologia i Pedagogika; nr 332).

Z treści: Boroń Aleksandra, Gulczyńska Justyna: Wprowadzenie s. 11–14; Ratajczak Krzysztof: Zagraniczna edukacja ksiąząt z dynastii piastowskiej s. 17–34; Wałęga Agnieszka: U źródeł badań nad edukacją polskich emigrantów doby zaborów – postulaty i dorobek badawczy Antoniego Karbowiaka (1856–1919) s. 35–48; Gulczyńska Justyna: Macierz Polska w Ameryce jako przykład budowania tożsamości młodzieży polskiej za Oceanem na przełomie XIX i XX wieku s. 49–66; Bogolubow Aleksander: Działalność Polaków w partii bolszewickiej w Piatigorsku w okresie rewolucji październikowej (1917) i wojny domowej (1918–1920) w Rosji s. 67–77; Brenk Mikołaj: Działalność poznańskiego oddziału Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia” (1983–1990) s. 79–89; Korczak Jarosław: Emigracja Polaków do Australii. Konteksty historyczne i edukacyjne s. 91–108; Henczel Ljgia: Józef F. Michałowski – emigrant, bibliofil, strażnik polskiej nauki i kultury w Rzymie s. 109–131; Nowak-Kluczyński Konrad: Oblicza migracji zewnętrznych Polaków w Unii Europejskiej po 1 maja 2004 roku s. 133–155; Nowosad Inetta, Malik Hanna: Nauczanie języka polskiego w Niemczech. Przykład Brandenburgii s. 225–240; Boroń Aleksandra: Polonia portugalska i procesy (re)konstrukcji kulturowej tożsamości s. 241–251; Kust Izabella: Refleksje polskiego nauczyciela z perspektywy niemieckiego systemu kształcenia dualnego s. 285–308; Kubacka Anna: Sytuacja oświatowa dzieci polskich mieszkających w Irlandii – wprowadzenie do problematyki s. 309–325; Kasprzak Michalina, Hojna Ewa: Szkoły polskie w Katalonii (Hiszpania) jako przykład kreatywnej edukacji s. 327–336; Rachwał Joanna: Dwukulturowość osób polskiego pochodzenia urodzonych w Wielkiej Brytanii w latach 1945–1980 s. 371–378; Hrycak-Krzyżanowska Dorota: Wykorzystanie elementów popkultury w procesie nauczania języka polskiego i budowaniu wielokulturowej tożsamości polskiej młodzieży wychowywanej w Wielkiej Brytanii s. 379–390; Kaczmarek Hieronim: Kulturotwórcza, integracyjna i edukacyjna funkcja parafii katolickiej na przykładzie Polskiej Parafii w Pradze s. 391–398; Sołtyś Helena: Działalność Zrzeszenia Nauczycieli Polskich w Ameryce s. 399–402; Summary (Polish Diaspora and Poles Abroad. Cultural and Educational Areas of Research and Experience) s. 403–404.

2941. POLSKA i emigracja – wzmocnienie relacji. Zbiór tekstów historycznych i politologicznych poświęconych pamięci Ludwika Maika (1922–2018). Pod red. Marka Szczerbińskiego i Grzegorza Wieczorka. Gorzów Wielkopolski–Zielona Góra–Wrocław 2020 Wydaw.

Wyższej Szkoły Bankowej 8° ss. 289, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Księga pamiątkowa.

Z treści: Suchcitz Andrzej: Ludwik Maik (1922–2018). Patriotą niezłomny s. 11–22; Nisiobęcka Aneta: Polsko-francuskie negocjacje w 1946 roku dotyczące podpisania pierwszej umowy reemigracyjnej s. 25–42; Wróbel Janusz: Reemigracja i repatriacja Polaków z Francji w latach 1945–1949 s. 43–64; Wasilewski Krzysztof, Wieczorek Grzegorz: Uwagi o stanie badań nad prasą polonijną we Francji s. 65–78; Wasilewski Krzysztof, Wieczorek Grzegorz: Problemy Polonii francuskiej w hasłach encyklopedycznych s. 79–88; Łopato-Szafiatowicz Sylwia, Szczerbiński Marek: Problemy emigracji polskiej w Wielkiej Brytanii przez pryzmat hasel encyklopedycznych s. 89–98; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Zarys biografii literackiej pułkownika Antoniego Bogusławskiego (1889–1956) s. 99–114; Szczerbiński Marek, Wasilewski Krzysztof: Rada Porozumiewawcza Badań nad Polonią i jej kontynuacja (1996–2019) s. 115–124; Giryń-Boody Maria Izabela: Bezdomność wśród współczesnej emigracji polskiej w Paryżu s. 173–190; Hładkiewicz Wiesław: Przedstawiciele „polskiego Londynu”, których poznałem s. 193–196; Januła Eugeniusz: Francuska Legia Cudzoziemska s. 197–204; Dombrowska Kamila: Hafciarstwo kaszubskie w perspektywie antropologicznej s. 205–212.

2942. POPIELARCZYK-PAŁĘGA Anna: Tożsamość narodowa, tożsamość etniczna, identyfikacja narodowa jednostki – rozważania metodologiczne na przykładzie środowisk polonijnych. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 15–29, streszcz. ang.

2943. RADZISZEWSKA Maria: Z dziejów powszechnej szkoły polskiej w Lupeni / Šcoala Primară Particulară Polonă (1929–1948). *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 65: 2020 nr 1 s. 27–41.

2944. ROMEJKO Adam: Obraz społeczności polskiej w Wiedniu w twórczości Adama Zielińskiego [1929–2010]. *Studia Gdańskie*. T. 46: 2020 s. 287–304.

Prozaik, politolog i publicysta.

2945. ROŻEK Tomasz: The international festivals of Polish children folk ensembles. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 310–321, streszcz. pol.

Historia Polonijnych Festiwali Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych.

2946. SZYMAŃSKI Józef: Parafia w Meriden i jej duszpasterze na łamach „Dziennika Chicagoskiego” w latach 1893–1920. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 387–404, streszcz. ang.

2947. [ŚLESZYŃSKI Wojciech]: Syberyjski Białystok. Teksty Wojciech Śleszyński; wywiad Tomasz Danilecki. Białystok 2020 Muzeum Pamięci Sybiru 4° ss. 95, nlb. 1, il., mapy.

Polska osada, l. 1899–2019.

2948. W POSZUKIWANIU polskości. Historia Kartą Polaka pisana. Red. Henryk Litwin,

Dorota Byszewska-Miłośńska. Warszawa 2020
Departament Współpr. z Polonią i Polakami za
Granicą. MSZ 4° ss. 159, il.

Z treści: Szykowski vel Sęk Szymon: Wprowadzenie s. 11–14; Kozłowska Iwona: Przywrócona pamięć s. 15–20; Kowalski Mariusz: Polacy w krajach Europy Wschodniej s. 28–63; Markowski Damian Karol: Świadcstwa polskości. Dokumenty poświadczające pochodzenie a Karta Polaka s. 64–86; Kornioła Walentyna: Oczy koloru nieba s. 88–93; Dowgiel Stefan: Autobiografia s. 94–97; Stankiewicz Igor: Historia mojej rodziny s. 98–103; Kozyska-Mazur Maria: Życie mojej Babcy Walentyny z Kozyskich Wierbickiej s. 104–109; Wachowska Irena: Historia życia mojej mamy s. 110–117; Kasprzak Karolina: Historia pana Eugeniusza Golybarda i jego rodziny s. 118–119; Pierszchajło Irena: Historia rodziny Pierszchajło s. 120–123; Nikitenko Helena, Dłuhonowicz Natalla: Nieznana historia zwykłej polskiej rodziny z Podola s. 124–127; Pustelnik Maria: Refleksje i historie czortkowskich Polaków s. 128–131; Parczyński Olgierd: Z albumu rodzinnego s. 132–133; Orłowska-Sondej Grażyna: Mogiłę pradiada ocal od zapomnienia s. 139–143.

2949. WALLIN WEIHE Hans-Jørgen: The Polish War dead at Brusand in Norway – memories, trauma and the battle of memories. *Konińskie Studia Społeczno-Ekonomiczne*. T. 4: 2018 nr 1 s. 9–16, streszcz. ang.

Lata 1945–2018.

2950. WAWRYNIUK Andrzej Antoni: Ojczyzna w potrzebie... Polonia amerykańska wobec Polski w obu wojnach światowych. Chełm–Lublin 2020 Multiprof 8° ss. 226, il.

Rec.: Jaworski Piotr, *Inskrypcje*. R. 8: 2020 z. 2 s. 177–181, streszcz. ang.

2951. WESTFALACY. Wspomnienia, dzieje datami ujęte, bibliografie. Koncepcja, oprac. autorskie i red. Jan Papiór. Poznań 2020 Wydaw. Rys 8° ss. 602, k. tabl. 1, il.

Lata 1871–2019.

2952. WIĘCH Arkadiusz Stanisław: Polski Nobel. Działalność Erazma Józefa Jerzmanowskiego [1844–1909] i dzieje fundacji jego imienia (do 1938 roku). Kraków 2019.

Rec.: Pudłocki Tomasz: Erazm Józef Jerzmanowski (1844–1909). Biography of the Great Polish Patriot of the 19th Century. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 317–323.

2953. WOLNY Anna: Nem polonesa, nem judia. A polaca na literatura brasileira do século XX. Cracóvia 2020 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 234, nlb. 1, streszcz. ang.

2954. WYSZOWADZKI Władysław: Jubilate Deo. Dzieje Polskiej Parafii pw. Chrystusa Króla w Londynie-Balham 1948–2019. Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 439, il.

2955. WYSZOWADZKI Władysław: Wkład ks. infulata Władysława Staniszewskiego (1901–1989) w powstanie i rozwój Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii. Red. nauk.

Jan Kazimierz Przybyłowski, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Muzeum Niepodległości 8° ss. 572, nlb. 2, il.

2956. ZABORSKI Maciej: Rola kardynała Mariana Jaworskiego w kształtowaniu świadomości religijnej i narodowej młodego pokolenia Polaków na Ukrainie. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 63–74, streszcz. ang.

2. poł. XX w.

2957. ZAKRZEWSKI Damian: O Polonii francuskiej na łamach „Głosu Katolickiego”. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 31–43, streszcz. ang.

Od 1959 r.

d) Historia nauki

Zob. poz. 1980, 2285, 2820, 4397, 5346, 5554, 6079, 6806, 6938, 6939, 6974, 7080, 7082, 7083, 7495, 7600, 7618, 7648, 7860, 7926, 7981, 8281, 8282, 9525, 10058, 10162.

2958. 100 LAT doświadczeń rolniczych na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW. 100 years of agricultural experimentation at The Faculty of Agriculture and Biology Warsaw University of Life Sciences – WULS. Pod red. Jana Łabętowicza i Andrzeja Radeckiego. Warszawa 2020 Wydaw. SGGW 8° ss. 300, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Rozdz. 1. Historia doświadczeń rolniczych: Łabętowicz Jan: Doświadczenia rolnicze w Europie od XVII do XIX wieku s. 17–30; Podlaski Sławomir, Łabętowicz Jan: Najstarsze rolnicze stacje doświadczalne s. 31–54; Podlaski Sławomir: Doświadczalnictwo terenowe w Polsce do połowy XX wieku s. 55–68; Mądry Wiesław, Gozdowski Dariusz: Historia statystycznych metod planowania i analizy doświadczeń rolniczych s. 69–92; Rozdz. 2. Historia doświadczeń rolniczych w polskim szkolnictwie wyższym: Jaskulka Iwona: Historia Zakładu Doświadczalnego Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy – 70 lat statystycznych doświadczenia nawozowego w Mochełku s. 95–104; Klima Kazimierz, Lepiarczyk Andrzej: Górská Stacja Doświadczalna Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w Czymej k. Krynicy s. 105–108; Łabza Teofil, Lepiarczyk Andrzej: Stacja Doświadczalna Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w Mydlnikach s. 109–118; Kwiatkowski Cezary A., Kraska Piotr, Woźniak Andrzej, Lipińska Halina: Eksperymenty wieloletnie w gospodarstwach doświadczalnych Wydziału Agrobiotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie s. 119–140; Marks Marek, Jastrzębska Magdalena, Kostrzewska Marta K., Rychcik Bogumił: Doświadczalnictwo rolnicze Katedry Agroekosystemów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w latach 1951–2020 s. 141–160; Blecharczyk Andrzej, Bartos-Spychała Monika: Stacje Doświadczalne w badaniach Katedry Agronomii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu s. 161–166; Zawieja Janina: Baza doświadczalna Katedry Ogólnej Uprawy Roli i Roślin Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu s. 167–172; Kitczak Teodor, Piramowicz Waldemar: Rolnicza Stacja Doświadczalna Lipnik Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie s. 173–178; Rozdz. 3. Historia doświadczeń na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW

s. 179–258; Rozdz. 4. Sylwetki twórców doświadczałnictwa rolniczego s. 259–278.

2959. 45 LAT Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszcach. 1975–2020. [Red. Rafał Nestorow, Narcyz Piórecki]. Rzeszów [2020] RS DRUK Druk. Wydawnicza 4° ss. 327, il., streszcz. ang.

2960. ABSOLWENCI Politechniki Gdańskiej i ich osiągnięcia w dziedzinie elektrotechniki i elektroniki. [Red.] Szczepan Gapiński. Warszawa 2020 Fund. PZITB „Inżynieria i Budownictwo” 4° ss. 344, il.

2961. ALBINIAK Andrzej, Albinia Elżbieta Monika: Refleksja o botanicznym starodruku ks. Krzysztofa Kluka, czyli o przypadku zawieszenia oświeceniowej literatury między czeskim piwem, polską nauką a litewskim przysłowiem. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 103–117, streszcz. ang.

Dzieło: „Roślin potrzebnych, pożytecznych, wygodnych, osobliwie krajowych, albo które w kraju użyteczne być mogą, utrzymanie, rozmnażanie i zażywanie”, t. 3 (Warszawa 1781).

2962. BANIONIS Juozas: Samuel Dickstein and his publication of Ignacy Domeyko’s matter’s dissertation (thesis) at University in Vilna. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 35–52, streszcz. ang.

Rozprawa z 1822 r. dot. rachunku różniczkowego, opublikowana w „Wiadomościach Matematycznych” w 1921 r.

2963. BIERNACKI Andrzej B.: Novae – na krańcu świata rzymskiego. 50 lat Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Ekspedycji Archeologicznej UAM. Przy współpr. Eleny Klininy. Poznań 2020 Wyd. Historii UAM 4° ss. 179, il. (Novae. Studies and materials; 7).

2964. CABAJ Jarosław: Scientific belts as a factor of national integration in Poland’s leaders at time on the 19th and 20th centuries. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 209–219.

2965. CIESIELSKA Danuta, Maligranda Lech, Zwierzyńska Joanna: Doktoraty Polaków w Getyndze. *Matematyka. Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 73–116, streszcz. ang.

Lata 1884–1933.

2966. CZECH-JEZIERSKA Bożena Anna: Teodor Dydyński [1836–1921] i legenda Gaiusa. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 2 s. 21–32.

2967. CZYŻEWSKI Feliks: Lublin i Lubelszczyzna w działalności naukowej i organizacyjnej doktora Mieczysława Buczyńskiego

(2 XI 1936 – 25 XII 1992). *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 1 s. 21–28, streszcz. ang.

2968. DUDA Roman: Historia matematyki w Polsce na tle dziejów nauki i kultury. Warszawa 2019 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 625, il. IHN PAN.

Rec.: Wójcik Wiesław, *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 29(54): 2020 s. 183–185.

2969. DZIAŁALNOŚĆ naukowa i badawcza Instytutu Chemii Politechniki Warszawskiej. Płock 2020 Inst. Chemii. WBMiP PW 8° ss. 223, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Lata 1970–2020.

2970. GÓRLIKOWSKI Marek: Noblista z Nowolipek. Józefa Rotblata [1908–2005] wojna o pokój. Kraków 2018.

Rec.: Wyka Ewa, *Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 159–162.

2971. GRAD Jan: „Poznańska szkoła metodologiczna” – osiągnięcia, oceny, kontrowersje. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 99–118, streszcz. ang.

Od 1972 r.

2972. HETKA-KENIG Mikołaj: Problem badań nad historią „sztuki żydowskiej” w komunistycznej Polsce – przypadek Józefa Sandla [1894–1962]. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 43–67, streszcz. ang.

2973. HISTORIA i pamięć. Włodzimierz Krukowski (1887–1941). Twórca lwowskiej szkoły pomiarów elektrycznych. Radom – Narwa – Darmstadt – Norymberga – Warszawa – Lwów. Praca zbior. pod red. Jerzego Hickiewicza. Radom 2020 Sieć Łukasiewicza – Inst. Technologii Eksploatacji 8° ss. 531, il. (100 Książek na 100-lecie SEP; 5).

Z treści: Hickiewicz Jerzy: Wstęp. Wstęp s. 48–53; Hickiewicz Jerzy, Rataj Piotr, Sadłowski Przemysław: Tło historyczne. Istorične tlo s. 54–73; Hickiewicz Jerzy: Założyciel Katedry Pomiarów Elektrotechnicznych prof. dr inż. Kazimierz Idaszewski (1878–1965). Zasnovnik Katedri Elektrotehničih Vimiruvan’ prof. dr-r inż. Kazimež Idaševski s. 74–85; Hickiewicz Jerzy, Rataj Piotr, Sadłowski Przemysław: Życiorys prof. dr inż. Włodzimierza Krukowskiego. Žitepis prof. dr-r inż. Vlodzimeža Krukovskogo s. 86–171; Hickiewicz Jerzy, Rataj Piotr, Sadłowski Przemysław: „Intelligenzaktion” we Lwowie. Intelligenzaktion u L’vovi s. 172–185; Nowacki Paweł Jan: Ogólna ocena twórczości Włodzimierza Krukowskiego. Zagal’na ocinka tvorčosti Vlodzimeža Krukovskogo s. 186–200; Sprawozdanie prof. dra Franciszka Gröera o przebiegu aresztowania jego i innych profesorów w nocy z 3 na 4 lipca 1941 roku. Dopovida prof. dr-ra Franciszka Groera pro arešt jogo ta inših profesoriv u nič na 3–4 lipna 1941 roku s. 206–209; Relacja Heleny Krukowskiej z 29 kwietnia 1956 roku o aresztowaniu męża profesora Włodzimierza Krukowskiego. Rozpovid’ Geleni Krukovskoi vid 29 kvitna 1956 roku pro aršt i čolovika, profesora Vlodzimeža Krukovskogo s. 210–211; Pismo prokuratora v. Belowa z Sądu Krajowego w Hamburgu do Heleny Krukowskiej z 2 maja 1966 roku w sprawie dochodzeń

dotyczących zamordowania profesorów lwowskich w lipcu 1941 roku. List prokuratora Bel'ova z Krajowego Sudu v Gamburzi do Geleni Krukovskoi vid 2 travna 1966 roku šodo rozsliduvannā v'bvstvva profesorū u L'vovi u lipni 1941 roku s. 212–216; List Karoliny Lanckorońskiej z 22 maja 1967 roku w sprawie dochodzeń odpowiedzialności za mord profesorów lwowskich w lipcu 1941 roku. List vid Karolini Lanckoron'skoi vid 22 travna 1967 roku šodo rozsliduvannā vidpovidal'nosti za v'bvstvvo l'vivs'kih profesoriv u lipni 1941 roku s. 217–219; Uczniowie i współpracownicy W. Krukowskiego. Učni ta spivpracivniki V. Krukovskogo s. 220–329; Rozwój metrologii elektrycznej po 1945 roku zwiāzany z działalnoscią wychowanków prof. Krukowskiego. Rozvitok električnoi metrologii piislā 1945 roku, pov'āzaniū z diāl'nistū vihovanciv prof. Krukovskogo s. 330–380; Warszawa Zygmunt Lech: Znaczenie dorobku Profesora Włodzimierza Krukowskiego dla rozwoju techniki pomiarów elektrycznych w Polsce i w Europie. Znacennā dorobku profesora Vlodzimeža Krukovskogo dlā rozvitu električnih vimirūval'nih tehnologiū u Pol'si ta Evropy s. 394–413; Marzec Halina, Palczyńska Krystyna: Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk” im. W. Krukowskiego w Nowej Soli. Centr profesijnoi osviti „Elektrik” im. V. Krukovskogo v Novij Soli s. 414–418; Michalski Wiesław: Działania Oddziału Radomskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich im. prof. dr inż. Włodzimierza Krukowskiego (1887–1941) dla uczczenia pamięci swego Patrona. Diāl'nist' Radom'skogo Viddilennā Tovaristva Pol's'kih Elektrikov im. prof. d-ra inż. Vlodzimeža Krukovskogo na čest' pam'āti svogo Patrona s. 419–458.

2974. HUMANISTYKA między narodami. Interdyscyplinarne studia polsko-ukraińskie. Red. nauk. Jarosław Ławski, Lucjan Suchanek. Kraków–Białystok 2020 Temida 2; przy współpr. Wydz. Filol. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 493, il., streszcz. ang. (Colloquia Orientalia Białostocensia. Literatura/historia; 45) (Studia Odeskocensia. Literatura/historia; 45)

Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Współpraca naukowa humanistów ukraińskich i polskich. Historia – idee – projekty”, Kijów, 20–21 IX 2019 r.

Z treści: Ławski Jarosław: Słowo wstępne s. 15–19; Czajkowska Agnieszka: Rody uczone – przykład ciągłości idei uniwersytetu s. 21–32; Suchanek Lucjan: Nauka i współpraca w czasach globalizacji. Polska Akademia Umiejętności i współpraca międzynarodowa s. 33–40; Ławski Jarosław: „Reformy nauki” w Europie Środkowo-Wschodniej: fatalizm mówionej peryferyjności s. 41–60; Korbicz Halina: Studia ukrainistyczne w kontekście transformacji ustrojowej w Polsce i ich znaczenie w rozwoju relacji polsko-ukraińskich s. 75–82; Rembiszewska Dorota Krystyna: Perspektywa współczesna i historyczna w badaniach nad wschodnią Słowiańszczyzną w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk s. 95–104; Wejs-Milewska Violetta: Platforma wolnej myśli. Rzecz o roli polskich instytucji naukowych na wychoźdźstwie s. 105–120; Paszkowicz Maria Agnieszka: Współpraca naukowa polsko-ukraińska: świat sprzed pandemii s. 145–168; Rutkowski Marek: Paweł Rotherth – zapoznana polskość wielkiego inżyniera i budowniczego ziem ukraińskich i Moskwy s. 243–262; Woźniczka Zygmunt: Załamanie się koncepcji współpracy z Ukraincami 1943–1945 (wybrane aspekty) s. 263–284; Suharėva Svitlana: Chreścijānskie podstawy moralności w ukraińskiej i polskiej literaturze barokowej s. 333–346; Korotkich Krzysztof: Uniwersytet Kijowski w życiu i twórczości polskich romantyków s. 347–362; Szabołtas Natalia: Nieznana rosyjskojęzyczna twórczość dyneburskiej poetki i nauczycielki Olgi Daukszy [1896–1953] s. 403–422; Godlewska Joanna: „Matka i żona, i córka”. O rołach Anny Iwaskiewiczowej w życiu i twórczości Jarosława Iwaskiewicza s. 423–444; Uss Kacper: Stalin-ikona: O „Zapiskach oficera Armii Czerwonej” Sergiusza Piaseckiego s. 445–454.

2975. JADACKI Jacek Juliusz: Stanisław Leśniewski [1886–1939]. Genius of logic. Transl. from the Polish by Katarzyna Cullen. Bydgoszcz 2020 Epigram 8° ss. 355. (The Lvov-Warsaw School Research Center Publishing Series; no. 2).

Tyt. oryg.: Stanisław Leśniewski. Geniusz logiki. Bydgoszcz 2016.

2976. JAKUBISIAK Augustyn: (Moja) polska myśl filozoficzna. Oprac. Bartłomiej K. Krzych. Siemianowice Śląskie 2020 Fund. „Dzień Dobry! Kolektyw Kultury” 8° ss. 91, nlb. 1.

Itinerarium filozoficzno-teologiczno-naukowe ks. Augustyna Jakubisiaka (1884–1945).

2977. JÓZEF Kostrzewski. Red. Krzysztof Godon. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol. 8° ss. 200, nlb. 76, il., streszcz. ang. (Archiwum Pamięci Archeologii Pomorza; z. 2).

Treść: Cz. 1. Badacz pradziejów Pomorza Wschodniego: Prinke Andrzej: Wypokpaliska, polemiki, Instytut Bałtycki i... rodzinne wczasy: Józefa Kostrzewskiego [1885–1969] zwiāzki z Pomorzem Gdańskim s. 3–37; Król Danuta: Epoka kamienia w badaniach Józefa Kostrzewskiego na Pomorzu Wschodnim s. 38–66; Fudziński Piotr: Dorobek Józefa Kostrzewskiego w badaniach nad kulturą lużycką i pomorską na Pomorzu Wschodnim s. 67–78; Strobin Anna: Józef Kostrzewski – badacz Pomorza Wschodniego późnej starożytności s. 79–101; Chudziak Wojciech: Grodzisko w Jedwabnie na Ziemi Chełmińskiej w studiach profesora Józefa Kostrzewskiego nad kulturą prapolską s. 102–117; Szymańska-Bukowska Aleksandra: Profesor Józef Kostrzewski „Zawsze w pamięci i w sercu” s. 118–123; Prinke Andrzej: Bibliografia prac Profesora Józefa Kostrzewskiego (stan na 30.11.2020) s. 124–195; Cz. 2. Profesor Józef Kostrzewski – własnym głosem s. 196–200, nlb. 1–53; Cz. 3. Album s. nlb. 54–76.

2978. KACZOROWSKI Teofil: O nieztrymaniu moczu. Rozprawa inauguracyjna medyczno-chirurgiczna (1853). Tł. Katarzyna Surdyk; weryfikacja i oprac. Anita Magowska. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 106–133.

Rozprawa doktorska obroniona 24 I 1853 r. na Uniwersytecie Frydryka Wilhelma w Berlinie.

2979. KARAS Marcin: Z historii odkrycia pierwiastków ziem rzadkich. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 101–121, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

2980. KAZIMIERZ Kordylewski [1903–1981] jako człowiek i astronom. Red. Bogdan Wszolek i Agnieszka Kuźmicz. Kraków 2020 Obserwatorium Astronomiczne UJ; Stow. Astronomia Nova 8° ss. nlb. 4, IV, 200, il.

Materiały z konferencji nauk., Rzepiennik Biskupi, 12 X 2019 r.

Z treści: Kazimierz Kordylewski – nota biograficzna s. 1–4; Cz. 1. Kazimierz Kordylewski we wspomnieniach rodzinnych

s. 13–44; Cz. 2. Koledzy, uczniowie i przyjaciele o Kazimierzu i Jadwidze Kordylewskich s. 45–104; Cz. 3. Prace naukowe dotyczące obłoków pyłowych Kordylewskiego s. 105–148; Cz. 4. Artykuły różne, dedykowane Kazimierzowi Kordylewskiemu s. 149–200.

2981. KIERZEK Andrzej: Zasługi Marianna Wygrzywalskiego (1829–1895), chirurga w Piotrkowie Trybunalskim i pioniera antyseptyki na ziemiach polskich, dla laryngologii. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 45–57.

2982. KOKOWSKI Michał: Spotkania Andrzeja Pelczara (1937–2010) z historią i filozofią nauki. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 167–229, streszcz. ang.

2983. KOLBUSZEWSKA Jolanta: Halina Evert-Kappesowa [1904–1985] (Co-)founder of post-war Polish byzantine studies. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 361–381.

2984. KOLBUSZEWSKA Jolanta: Kobiety w drodze na naukowy Olimp... Akademicki awans polskich historyczek (od schyłku XIX wieku po rok 1989). Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 381, il.

Toż plik tekstowy PDF (4,68 MB).

2985. KONARSKA-ZIMNICKA Sylwia: „Ad honorem celsitudinemque Dei omnipotentis” – sposoby rehabilitowania astrologii w twórczości mistrzów krakowskich epoki przedkopernikańskiej. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 33–47.

2986. KOREDCZUK Bożena: Komponenty kulturowego modelu nauki polskiej XIX i XX wieku według Józefa Adama Kosińskiego (1929–2005). *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 63–79, streszcz. ang.

2987. KORÓŃSKI Jan: Równania różniczkowe zwyczajne i cząstkowe w publikacjach matematyków polskich do I wojny światowej na tle rozwoju teorii równań różniczkowych w świecie. Kraków 2017 Wydaw. Politech. Krakowska 8° ss. 225, il., streszcz. ang., niem. (Monografia Politechniki Krakowskiej).

Toż. Wyd. 2, rozsz. Kraków 2020 ss. 225, il., streszcz. ang., niem.

2988. KOT-LEGIEĆ Karolina: Archeologiczne ścieżki Seweryna Tymienieckiego [1847–1916] – Kwiatków w badaniach archiwalnych kaliskiego prawnika. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 163–182, streszcz. ang.

2989. KOWALSKA-CICHY Magdalena: Po między legendą a rzeczywistością. Magowie,

alchemicy i astrologowie w Lublinie (do końca XVIII wieku). *Rekonesans badawczy. Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 9–27, streszcz. ang.

Od XV w.

2990. KRASNODEBSKI Mikołaj: W obronie człowieka. Zarys antropologii filozoficznej Franciszka Gabryła (1866–1914). Warszawa–Radzymin 2020 von borowiecky 8° ss. 330, il., streszcz. ang.

2991. KRUSZEWSKI Zbigniew Paweł: Towarzystwa naukowe. Niedoceniane organizacje. Płock 2020 Tow. Nauk. Płockie; WNN Novum 4° ss. 547, il., streszcz. ang.

Lata 1820–2020.

2992. KRZEPTOWSKA-MOSZKOWICZ Izabela: Zainteresowanie ochroną przyrody i historią botaniki w Polsce oraz pasja popularyzacji wiedzy przyrodniczej w twórczości Seweryna Józefa Krzemieniewskiego (1871–1945). *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 53–71, streszcz. ang.

2993. KULINIĄK Radosław, Pandura Mariusz: „Jestem filozofem świata” / Kósmou filósofós éimi. Roman Witold Ingarden (1893–1970). Cz. 2: Lata 1939–1970. Kęty 2020 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 872, il., streszcz. niem. (Daimonion) (Fundamenta. *Studia z historii filozofii*; t. 95).

Cz. 1. 2019.

2994. KUTYMA Manfred: Alzheimer i wrocławska szkoła neurologów. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 15: 2017 s. 23–42, streszcz. niem., czes.

Praca Aloisa Alzheimera we Wrocławiu w l. 1912–1915 i jego następcy.

2995. LEWANDOWSKI Daniel: 70 lat Biura Konstrukcyjnego Turbin Parowych w Elblągu. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 127–148, streszcz. ang.

2996. ŁUSZPAK Agnieszka: Inspiracje filozoficzne w polskiej myśli bibliologicznej. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Atut 4° ss. 169.

Lata 1768–1999.

2997. MAGOWSKA Anita: Kilka uwag o medycynie zmieniającej się przez stulecie, także poznańskiej. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 119–129, streszcz. ang.

2998. MAZURKIEWICZ Adam: Stefan Liचाński [1914–1983] jako badacz literatury wsi. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 3 s. 13–23, streszcz. ang.

2999. MEJRO Czesław: Świadczenie czasów 1908–1986. Oprac. Ewa i Józef Ostrowscy. Warszawa–Paryż 2020 Józef Ostrowski Locaux 8° ss. nlb. 1, 263, nlb. 3, il.

Wspomnienia nauczyciela akademickiego, energetyka, dot. gł. pracy naukowej.

3000. MIKA Ewelina: Historia i historie w pisarstwie biografistycznym Marii Czapskiej [1894–1981]. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 300, tabl. 14, il., streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

Historyczka literatury.

3001. MIKOŁAJ Kopernik w zamku biskupów w Lidzbarku Warmińskim. Materiały po konferencji „Astronomiczne dokonania Mikołaja Kopernika podczas pobytu w zamku biskupów w Lidzbarku Warmińskim”, Zamek w Lidzbarku Warmińskim, Oddział Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, 22 października 2020 roku. Białystok–Warszawa 2020 PTH 8° ss. 89, il., streszcz. ang. PTH. (Studia; 5).

Treść: Mikulski Krzysztof: Mikołaj Kopernik w Lidzbarku Warmińskim s. 9–18; Szubiakowski Jacek P.: Model układu świata w „Małym Komentarzyku” (1509–1512) Mikołaja Kopernika s. 19–44; Szweda Adam: Jeszcze o graffitiach w krążgankach zamku biskupiego w Lidzbarku Warmińskim s. 45–64; Sikorski Jerzy: Mikołaj Kopernik jako lekarz biskupów warmińskich w Lidzbarku s. 65–74; Jackiewicz-Garniec Małgorzata: Zamek biskupów w Lidzbarku Warmińskim w czasach bytności Mikołaja Kopernika s. 75–88.

3002. MIZERSKI Włodzimierz: Zasługi Jana Samsonowicza [1888–1959] dla polskiego górnictwa. *Hereditas Minariorum*. Vol. 4: 2017 s. 251–260, streszcz. ang.

Badania geologiczne w Górach Świętokrzyskich i na Lubelszczyźnie.

3003. MURAWSKI Roman: Logika na Uniwersytecie w Poznaniu. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 19–35, streszcz. ang.

Od 1919 r.

3004. MYŚLI – pasje – działania. 100 lat etnologii uniwersyteckiej w Poznaniu. Red. nauk. Anna Weronika Brzezińska, Wojciech Dohnal. Poznań 2020 Inst. im. Oskara Kolberga 8° ss. 388, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Poznańskie Studia Etnologiczne; nr 23).

Treść: Buchowski Michał: Antropologia i etnologia: zmagania dyscypliny z władzą i ideologią, nie tylko w Poznaniu s. 7–18; Burszta Wojciech J.: Antropologia i nastroj świata s. 19–40; Kaniowska Katarzyna: Czy antropologia jest nauką humanistyczną, czy społeczną? s. 41–52; Baer Monika: Antropologia krytyczna jako ustrojstwo. Subiektywne refleksje z autoetnograficzną mikrohistorią w tle s. 53–72; Dohnal Wojciech: Poznańskie

studia etnologiczne i antropologiczne – słodko-gorzkie refleksje z okazji jubileuszu stulecia s. 73–90; Jasiewicz Zbigniew: Trudne początki. Pierwsze lata Katedry Etnologii i Folkloru oraz Instytutu Etnologicznego Uniwersytetu Poznańskiego (1919–1925) s. 91–114; Brzezińska Anna Weronika: „Do etnologii i etnografii mam zamiłowanie”. O pierwszych studentach, doktorantach i pracownikach Instytutu Etnologicznego w latach 1919–1939 s. 115–132; Baszczyńska-Gosz Urszula, Minksztym Joanna: Muzeum Technik Zasadniczych Ludowych Zakładu Etnografii Uniwersytetu Poznańskiego – historia i zbiory s. 133–154; Grad Jan: W obliczu „kryzysu etnografii”. Józefa Burszty koncepcja badań etnograficznych nad współczesnością s. 155–170; Drożdż Anna, Odoj Grzegorz: Autorytety, uczniowie, przyjaciele – etnologia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach i jej związki z Instytutem Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 171–188; Paprot-Wielopolska Aleksandra: Rola poznańskiej etnologii w prowadzeniu badań na Ziemiach Zachodnich i Północnych s. 189–212; Szmyt Zbigniew: Poznańskie badania azjanistyczne (perspektywa etnocentryczna) s. 213–234; Posern-Zieliński Aleksander: Poznańska amerykanistyka w świetle zmieniających się nurtów antropologii s. 235–264; Żabek Maciej: Wkład ośrodka poznańskiego do polskiej afrykanistyki s. 265–276; Żukowski Włodzimierz: Antropologia australijska i Aborygeni w procesie dekolonizacji tożsamości australijskiej s. 277–306; Penkala-Gawęcka Danuta: Od badania lecznictwa ludowego do polskiej antropologii medycznej (i komu jest ona potrzebna) s. 307–330; Wróblewski Filip: Pozaeuropejskie wyprawy etnograficzne jako forma kultury wiedzy s. 331–348; Stanisł Agata: Antropologiczne badania infrastruktury drogowych. Projekty badawcze w nurcie road studies w IAIe UAM w Poznaniu s. 349–372; Pilgawko Anna: Etnologia dla dzieci na 100-lecie poznańskiej etnologii. „Spotkania kultur” – jubileuszowy projekt Fundacji Atqi s. 373–388.

3005. NANCKA Grzegorz: Szkoła naukowa czy tylko kuźnia talentów? Lwowskie środowisko romanistyczne w latach 1857–1939. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 199–235.

3006. NAUKI humanistyczne na Uniwersytecie Warszawskim. Drugie stulecie 1915–2016. Red. nauk. Joanna Schiller-Walicka, Wojciech Tygielski. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 307, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Treść: Zamojska Dorota: Nauki humanistyczne na Uniwersytecie Warszawskim 1915–1939 s. 23–98; Majewski Piotr: Humanistyka w czasie okupacji i wojny (Uniwersytet Warszawski 1939–1945) s. 99–118; Między integracją a dezintegracją. Nauki o antyku na Uniwersytecie Warszawskim. Z Jerzym Axerem, filologiem klasycznym, rozmawia Marek Wąsowicz s. 119–146; Historia językoznawstwa na Uniwersytecie Warszawskim w II połowie XX wieku. Z Andrzejem Bogusławskim, językoznawcą, rozmawia Piotr Salwa s. 147–162; Orientalistyka – poszerzanie granic humanistyki. Z Marią Krzysztofem Byrskim, orientalistą, rozmawia Jolanta Sierakowska-Dyndo s. 163–194; Filozofia – przyjaciele mądrości. Z Jackiem Holówką, filozofem, rozmawia Wojciech Tygielski s. 195–222; Polonistyka, historia idei, wiedza o kulturze. Andrzejem Mencewem, literaturoznawcą, rozmawia Tomasz Kizwalter s. 223–240; Nauki historyczne na Uniwersytecie Warszawskim w II połowie XX wieku. Z Henrykiem Samsonowiczem, historykiem, rozmawia Piotr M. Majewski s. 241–254; Historia sztuki na Uniwersytecie Warszawskim w II połowie XX wieku. Z Piotrem Skubiszewskim, historykiem sztuki, rozmawia Waldemar Baraniewski s. 255–296.

Pierwsze stulecie pod hasłem autorskim: Joanna Schiller-Walicka.

3007. NIEWIDZIA(L)NE. Kobiety i historia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Red. nauk. Aleksandra Derra, Anna M. Kola, Wojciech Piasek. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 257, nlb. 3, il. (Scientia Universitas, Memoria; 2).

Treść: Derra Aleksandra, Kola Anna M., Piasek Wojciech: Wprowadzenie s. 7–16; Derra Aleksandra: Zatarłe ślady kobiet (na) filozofii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu s. 17–38; Kleśta-Nawrocki Rafał: Nieandrocentryczne początki toruńskiej etnologii akademickiej. Kierowniczką Maria Znamierowska-Prüfferowa i Bożena Stelmachowska s. 39–56; Piasek Wojciech: Jadwiga Lechicka. „Kobieta nowa i nowoczesna” a nowy porządek i relacja płci w historii oraz naukowych instytucjach historycznych s. 57–94; Bibik Barbara: „Słowami świadczą miłość – to nie miłość”. Zofia Abramowiczówna s. 95–114; Zielińska Agnieszka: Kobiety naukowcy związane z obecnym Wydziałem Nauk Historycznych s. 115–140; Kola Anna Maria: Niebezpieczny precedens? Aktywność Studenckiego Koła Naukowego Pedagogów na UMK jako przykład działań emancypacyjnych... nie tylko młodych kobiet s. 141–176; Majchrzak-Ptak Kinga: Miejsca pamięci na UMK – perspektywa kobieca s. 177–190; Kola Adam F.: Pamięć kobiet/niepamięć o kobietach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Kontekst teoretyczny i europejski (Europa Środkowa i Wschodnia) s. 191–208; Kwiatkowska Wioletta: Kobiety a technologie. Badaczki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu same o sobie s. 209–226; Jabłońska Marlena, Kierzkowska Bożena: Spuścizny archiwalne kobiet uniwersytetu w zasobie Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Bibliotece Uniwersyteckiej s. 227–260.

3008. PACZKOWSKI Szymon: Słowo o prof. Alinie Żórawskiej-Witkowskiej [ur. 1949]. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 13–16.

Muzykolog.

3009. PAMIĘTNIK XXVIII Sympozjum Historii Farmacji. Krasnobród 2019. Pod red. Andrzeja Wróbla. Lublin 2020 Uniw. Medyczny 8° ss. 235, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji, Krasnobród, 23–26 V 2019 r.

Treść: Wróbel Andrzej: Zamiast wstępu s. 9–18; Chomenowska Edyta: Przyczyny zgonów mieszkańców wsi Maćkówka w parafii Przeworsk w XIX i XX wieku oraz metody leczenia chorób je powodujących s. 19–38; Czyż Lidia Maria: Lekarstwo bez miary za truciznę stanie s. 39–50; Drygas Aleksander: Opowieść o chorobach i o lekach specjalnie dla nich „znalezionych” s. 51–64; Koch Klaus: Jedyne możliwe źródło ratunku i koniecznej pomocy: apteczka okrętowa (1918–1939) s. 65–76; Jaworska Katarzyna: Losy dawnej apteki dominikańskiej w Wilnie s. 77–90; Majewski Jan: Rozejm w Trewirze 16 lutego 1919 r. Zakończenie powstania wielkopolskiego s. 91–100; Makowska-Wąs Justyna: Czkawka – objaw chorobowy, śmieszna przypadłość i przesąd s. 101–116; Pająk Maria: Niezawodne medykamenty na wszelkie bóle zębów, zapisane w manualu z 1928 roku, przez magistra farmacji Tadeusza Wyczesanego s. 117–132; Polak Agnieszka, Wróbel Andrzej: Dziko rosnące rośliny w słowiańskiej kulturze żywieniowo-zdrowotnej s. 133–158; Rzepiela Agnieszka, Koniewicz Krzysztof: Środki leczniczo-kosmetyczne w manualu z apteki „Pod gwiazdą” w Krakowie (I poł. XIX wieku) s. 159–174; Styszyński Krzysztof: 450 lat unii lubelskiej s. 175–182; Tulik Sylwia: Rośliny lecznicze w sztuce XV i XVI wieku s. 183–192; Urbanik Monika: „Jablecznik jako środek leczący wszelkie słabości”. Według Jana Christiana Petscha (1804–1882) s. 193–206; Waliszewski Jerzy: Jan Brzękowski (1903–1983), a stulecie awangardy polskiej s. 207–212; Wróbel

Andrzej, Polak Agnieszka: Aptekarze Lubelszczyzny w gólgocie Wschodu s. 213–235.

3010. PAWLIKOWSKA[-BUTTERWICK] Wioletta: Naukowy szlak Juliusza Zborowskiego [1888–1965]. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 56–82, streszcz. ang.

3011. PODSTAWKA Marian, Wrzochalska Agnieszka: Jubileusz 70-lecia Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego 1950–2020. Warszawa 2020 Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB 4° ss. 85, il.

3012. POLSKA informatyka. Polskie mini-komputery. Historia informatyki w warszawskich zakładach „Era”. Warszawa 2020 Pol. Tow. Informatyczne 8° ss. 181, il.

Treść: Marciński Włodzimierz: Wprowadzenie s. 7–10; Sławiński Jerzy, Brzeski Wojciech J., Dżoga Jerzy, Kossakowski Wojciech, Słomczyński Jerzy: Historia opracowań i produkcji komputerów w Zakładach „ERA” s. 11–28; Bibiński Andrzej: Technologie produkcji techniki komputerowej w Zakładach „ERA” s. 29–38; Słomczyński Jerzy: Testowanie pakietów elektronicznych s. 39–52; Brzeski Wojciech J.: Pamięci dyskowe, wdrożenie licencji i rozwój s. 53–68; Popko Janusz: Systemy komputerowe MERA 300 s. 69–84; Jeziarska-Ziemkiewicz Elżbieta, Ziemkiewicz Andrzej: Komputery 16-bitowe s. 85–96; Sławiński Jerzy: Eksport techniki komputerowej Zakładów „ERA” s. 97–112; Szuba Adam: Dział oprogramowania SM MERA CAMAC w FMiK „Era”. Początki i rozwój s. 113–116; Wasiek Krzysztof: MERA CNC/NUCON 400 System Numerycznego Sterowania Obrabiarki s. 117–134; Słomczyński Jerzy: System sterowania numerycznego NUXON 500 s. 135–146; Popko Janusz: Komputery personalne Mazovia s. 147–154; Marciński Włodzimierz: Wybrane zastosowania i wdrożenia u odbiorców systemów minikomputerowych produkowanych w Zakładach „ERA” s. 155–176; Bibiński Andrzej: Posłowie s. 177–180.

3013. POŚWIATA Bartosz: Naukowa uprawa morza. Instytut Bałtycki w latach 1925–1951. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 5–24, streszcz. ang.

3014. PRZENIOSŁO Małgorzata, Kądziela Piotr: Maksymilian Rose (1883–1937) – pioneer of brain research, Professor of the Stefan Batory University in Vilna. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 181–198.

3015. RAFALSKI Zenon: Czy Jędrzej Śniadecki [1768–1838] był materialistą? *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 27–48, streszcz. ang.

3016. ROGALSKI Michał: Producenci margaryny? Marian Zdziechowski i polski modernizm katolicki. Kraków 2018.

Rec.: Kożuchowski Łukasz, *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 207–210.

3017. ROLA towarzystw naukowych w rozwoju świadomości obywatelskiej i kulturowej. Pod red. Andrzeja Gulczyńskiego i Zbigniewa

Kruszewski. Poznań 2019 Wydaw. PTPN 8° ss. 416, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang. PTPN.

Materiały z II Kongresu Towarzystw Naukowych, Poznań, 14–15 IX 2018 r.

Treść: Gulczyński Andrzej, Kruszewski Zbigniew: Przedmowa s. 9–18; Białas Andrzej: Polskie towarzystwa naukowe jako skarb narodowy s. 19–22; Uchwała II Kongresu Towarzystw Naukowych z dnia 15 września 2018 roku s. 23–26; Kruszewski Zbigniew: Aktywność społecznego ruchu naukowego s. 27–36; Hofman Iwona: Rola towarzystw naukowych w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego s. 37–44; Pietruch-Reizes Diana: Rola i znaczenie towarzystw naukowych w systemie nauki i kultury odradzającego się państwa polskiego s. 45–56; Borek-Daruk Magdalena, Mańkiewicz-Cudny Ewa: Wkład inżynierów i prasy technicznej w odbudowę niepodległej Polski s. 57–68; Nagórko Wiesław: Rola mechaników polskich w rozwoju wybranych obszarów techniki w okresie międzywojennym s. 69–74; Barglik Jerzy: Działalność stowarzyszeń elektryków na Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w okresie odzyskiwania niepodległości przez Polskę s. 75–84; Gulczyński Andrzej: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk – tradycja i nowe wyzwania s. 85–112; Zasada Zdzisław Jan: Wrocławskie Towarzystwo Naukowe stymulatorem życia naukowego we Włocławku i w ziemi dobrzyńskiej s. 113–124; Gołota Janusz: Regionalne towarzystwa naukowe w dobie globalizacji i upolityczniania życia publicznego – anachronizm czy realna użyteczność? s. 125–132; Walczak Krzysztof: Księgozbiory regionalnych towarzystw naukowych jako element krajowego zasobu bibliotecznego s. 133–148; Kołos Anna: Zbiory biblioteczne Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk jako część polskiego dziedzictwa narodowego s. 149–160; Farnicka Marzanna: Znaczenie działalności Lubuskiego Towarzystwa Naukowego dla tworzenia się środowiska psychologicznego na Ziemiach Zachodnich s. 161–170; Mączynska Elżbieta: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – zobowiązująca historia i wyzwania współczesności s. 171–186; Zmigradzki Piotr: Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego – sto lat „rozumnej miłości” polszczyzny s. 187–198; Data Krystyna: Historia, teraźniejszość i przyszłość Polskiego Towarzystwa Językoznawczego s. 199–208; Porayski-Pomsta Józef: Towarzystwo Kultury Języka i jego działalność na rzecz środowisk lokalnych s. 209–216; Brzezińska Anna Weronika: Działalność Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w latach 2011–2018 s. 217–224; Garbaczewski Witold: Rola zorganizowanego ruchu numizmatycznego w szerzeniu kultury i rozwoju nauki polskiej – próba syntezy s. 225–236; Walenta Krzysztof, Andrzejewski Aleksander: Trzydzieści lat działalności Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich s. 237–250; Śleszyński Przemysław: Polskie Towarzystwo Geograficzne w 100-lecie działalności (1918–2018) s. 251–270; Dubicki Alfred, Kossowska-Cezak Urszula, Przybylak Rajmund, Szkutnicki Jerzy: Wkład Polskiego Towarzystwa Geofizycznego w upowszechnianie nauk o Ziemi i kształtowanie świadomości s. 271–282; Ozga-Zieliński Bogdan, Wałęga Andrzej: Misja, cele i działalność Stowarzyszenia Hydrologów Polskich s. 283–288; Sarna Marek J., Czart Krzysztof: Działalność Polskiego Towarzystwa Astrofizycznego s. 289–300; Gościński Igor, Wiernikowski Adam, Zawliński Jarosław: Kulturotwórcza działalność Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego s. 301–308; Michalak Sławomir, Iżycka-Świeszewska Ewa, Wierzbna-Bobrowicz Teresa: Początki neuropatologii polskiej i postacie polskich neuropatologów w świetle eponimów s. 309–318; Godzińska Ewa J., Korczyńska Julita: Polskie Towarzystwo Etologiczne: misja, osiągnięcia, wyzwania s. 319–328; Kołhajtis-Dolowy Anna, Gronowska-Senger Anna, Hamulka Jadwiga: Wkład Polskiego Towarzystwa Nauk Żywnościowych w upowszechnianie wiedzy o żywieniu człowieka s. 329–342; Łukasiewicz Jan: Wkład Polskiego Towarzystwa Leśnego w kształtowanie nauk leśnych, leśnictwa i ochrony przyrody dla niepodległej Polski s. 343–352; Mańka Małgorzata: Polskie Towarzystwo Fitopatologiczne s. 353–364; Madalińska-

Michalak Joanna: Polskie Towarzystwo Pedagogiczne – dbałość o dobro pedagogiki i edukacji s. 365–374; Strykowski Wacław, Socha Rafał M.: Od technologii kształcenia do edukacji medialnej – działalność Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych s. 375–386; Adamik-Szyziak Małgorzata: Społeczne i naukowe oddziaływanie Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Bilans dziesięciu lat s. 387–398.

3018. RYSZEWSKA Katarzyna: Osiągnięcia Jana Samsonowicza (1888–1959) w badaniach pradziejów regionu świętokrzyskiego. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 213–235, streszcz. ang.

Archeolog i geolog.

3019. SCHILD Romuald: The African Chapter in the Scientific Life of Professor Michał Kobusiewicz. *Archaeologia Polona*. Vol. 58: 2020 s. 9–15.

Lata 1967–2018.

3020. SIEDEMNDZIESIĄT pięć lat archeologii w Uniwersytecie Wrocławskim. Pod red. Mirosława Masojcia, Jerzego Piekalskiego. Wrocław 2020 Inst. Archeologii. Uniw. Wrocławski 8° ss. 178, nlb. 1, il.

Treść: Masojć Mirosław, Piekalski Jerzy: Przedmowa s. 7–8; Burdukiewicz Jan M.: Archeologia w Uniwersytecie Wrocławskim w XIX–XX wieku s. 9–20; Jaworski Krzysztof, Krukiewicz Barbara, Masojć Mirosław: Instytut Archeologii w XXI wieku s. 21–46; Burdukiewicz Jan M., Furmanek Mirosław, Płonka Tomasz, Przybył Agnieszka, Wiśniewski Andrzej: Badania Instytutu Archeologii nad epoką kamienia w latach 1995–2020 s. 47–62; Baron Justyna, Gralak Tomasz: Epoka brązu i wczesna epoka żelaza w badaniach pracowników Instytutu Archeologii s. 63–74; Błażejowski Artur: Okres lateński, wpływ rzymskich i wędrowców ludu w badaniach Instytutu Archeologii s. 75–86; Jaworski Krzysztof: Badania nad wczesnym średniowieczem w Uniwersytecie Wrocławskim w ostatnim ćwierćwieczu s. 87–100; Wachowski Krzysztof: Archeologia historyczna (1995–2020) s. 101–112; Masojć Mirosław, Szykułski Józef: Pracownia Archeologii Północnoeuropejskiej s. 113–128; Paszkiewicz Borys: Numizmatyka w Uniwersytecie Wrocławskim s. 129–140; Miazga Beata, Kufel-Diakowska Bernadeta: Badania archeometryczne i konserwacja zabytków s. 141–154; Żmudzki Mateusz: Szkic historii dydaktyki archeologii w Uniwersytecie Wrocławskim s. 155–162; Bohr Marcin: Projekty badawcze realizowane w Instytucie Archeologii w latach 2000–2020 s. 163–176; Pracownicy Instytutu Archeologii w latach 1995–2020 s. 177–178.

3021. SIUDA-BOCHENEK Magda: Popularyzatorska działalność Jana Jędrzejowicza [1835–1887]. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 135–156, streszcz. ang.

Lekarz i miłośnik astronomii.

3022. SOBCZYŃSKI Marek: Polish geographical survey of borders until 1945. *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 70–79.

Historia geografii od końca XIX w.

3023. SPYCHAŁA Pauline: Mobility of scholars and sciences between Bohemia, Hungary,

Poland and France in the 14th–15th centuries: the contribution of prosopography to the history of sciences. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 167–229, streszcz. pol.

2024. STANNY Monika: Ciągłość i zmiana – sto lat rozwoju polskiej wsi – wielowymiarowy dialog naukowy. *Wiesć i Rolnictwo*. 2019 nr 4 s. 7–24, streszcz. ang.

Idea, założenia i rezultaty projektu Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN dot. przebadania ewolucji wsi i rolnictwa w Polsce od 1918 r.

2025. STECKO Justyna: Subjectivity of animals and their moral status – historical aspect. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 353–360, streszcz. pol.

Na przestrzeni dziejów.

2026. SZCZUCIŃSKI Antoni: W stronę ponadlokalności. Uwagi o rozwoju fizyki na Uniwersytecie Poznańskim. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 37–50, streszcz. ang.

2027. SZUDY Józef: O związkach Walthera Hermanna Nernsta [1864–1941] z nauką polską. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 139–191, streszcz. ang.

2028. TABORSKA Małgorzata: Złoty Globus Jagielloński ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – niezwykle obiekt z fascynującą historią. *Opuscula Musealia*. Z. 27: 2020 s. 39–65, streszcz. ang.

Z pocz. XVI w.

2029. [TAKASAEVA Kûnej Revol'evna] Takasaeva Kyunney (Takaahaj Kûnej): Jakuckie prace Wacława Sieroszewskiego [1858–1945] i zmiany kulturowe narodu Sacha. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 306, nlb. 1, tabl. 6, il. Uniw. Warszawski. Wydż. „Artes Liberales”.

2030. TIETZ Bartosz: Franz Pfützenreiter [1888–1968] i początki archeologii na ziemi wschowskiej. Wschowa 2020 Muzeum Ziemi Wschowskiej 8° ss. 159, il., mapy.

2031. TWARDOWSKI Kazimierz: Lwowskie wykłady akademickie. T. 2: Wykłady z historii filozofii. Cz. 2: Wykłady z filozofii średniowiecznej i odrodzeniowej. Wykłady z rękopisów i maszynopisów przeczytali, przepisali, oprac. i wstępem i wprowadzeniami poprzedzili Radosław Kuliniak, Dorota Leszczyna, Mariusz Pandura, Łukasz Ratajczak. Kęty 2020 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 318, nlb. 1. (Biblioteka Europejska).

Toż plik tekstowy PDF (2,58 MB).

2032. WAGNER Michał Jakub: Interpretacje rozwoju biologii ewolucyjnej na przełomie XIX i XX wieku. Warszawa 2020 Liberi Libri 8° ss. 332, il.

Lata 1818–2013.

2033. WALCZAK Krzysztof: Profesor Hanna Tadeusiewicz i jej miejsce w biografistyce bibliologicznej. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Librorum*. [Vol.] 2(31): 2020 s. 23–33, streszcz. ang.

2034. WĘGLORZ Jakub: Naukowy wymiar nowożytnych teorii medycznych i ich postrzeganie przez pryzmat racjonalności badacza jako problem poznawczy. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 3–18.

2035. WIECIŃSKI Włodzimierz, Pawłowski Witalis, Szymanowska Ewa: Prace realizowane w Wojskowym Instytucie Technicznym Uzbrojenia w latach 1926–2020. Zielonka 2020 Wojsk. Inst. Tech. Uzbrojenia 8° ss. 394, il. Wojsk. Inst. Tech. Uzbrojenia.

Z siedzibą w Zielonce, pow. wołomiński.

2036. WIŚNIEWSKA Monika: Biskup Kazimierz Romaniuk [ur. 1927]. Sylwetka uczonego. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 141–163, streszcz. ang.

2037. ZAMECKI Stefan: Wokół naukowych poglądów Eugeniusza Goblewicza (1904–1974). *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 29(54): 2020 s. 73–103, streszcz. ang.

e) Historia oświaty i wychowania

Zob. poz. 1491, 1520, 1530, 1602, 1666, 2085, 2188, 2768, 2797, 2811, 2820, 2828, 2853, 2969, 3004, 3007, 3373, 4015, 4019, 4220, 5203, 5354, 6079, 6179, 6229, 6245, 6264, 6279, 6659, 6800, 6862, 6873, 6881, 6896, 6921, 6922, 6967, 7016, 7020, 7021, 7024, 7044, 7049, 7050, 7099, 7127, 7212, 7264, 7265, 7399, 7401, 7405, 7422, 7423, 7424, 7429, 7437, 7438, 7462, 7466, 7487, 7491, 7494, 7525, 7559, 7563, 7564, 7584, 7592, 7614, 7629, 7642, 7645, 7656, 7661, 7672, 7676, 7687, 7711, 7725, 7744, 7752, 7754, 7755, 7783, 7809, 7814, 7834, 7846, 7855, 7869, 7915, 7940, 7952, 7953, 7955, 7976, 7980, 8011, 8194, 8202, 8223, 8260, 8263, 8273, 8274, 8281, 8282, 8289, 8295, 8303, 8318, 8336, 8357, 8366, 8377, 8422, 8463, 8484, 8502, 8535, 8559, 8583, 8602, 8633, 8649, 8651, 8653, 8663, 8683, 8706, 8761, 8766, 9479, 9480, 9481, 9486, 9487, 9489, 9503, 9504, 9505, 9524, 9563, 9566, 9574, 9584, 9585, 9586, 9604, 9671, 9682, 9750, 9758, 9759, 9761, 9779, 9848, 9948, 9994, 9999, 10005, 10040, 10043, 10044, 10064, 10071, 10084, 10090, 10103, 10110, 10120, 10135, 10138, 10153, 10154.

2038. I LICEUM Ogólnokształcące im. Króla Władysława Jagiełły w Dębicy we wspomnieniach nauczycieli i uczniów. Red. Ewa

Nowacka. Dębica 2020 Drukarnia Millenium Mateusz Kasperek Rafał Kasperek Spółka jawna 8° ss. 271, nlb. 1, il.

XX–XXI w.

3039. 50 LAT Instytutu Elektroenergetyki Politechniki Warszawskiej. Od historii ku przyszłości. Koncepcja albumu i koordynacja Sylwester Robak; autorzy tekstów Łukasz Kolimas [i in.]; zespół red. Sylwester Nowak [i in.]. Warszawa 2020 Inst. Elektroenergetyki. Politech. Warszawska 4° ss. 143, nlb. 5, il.

3040. 50 LAT Wydziału Matematyki Stosowanej 1969–2019. Pod red. Henryka Glińskiego i Damiana Słoty. Gliwice 2020 Wydaw. Politech. Śląskiej 8° ss. 176, nlb. 2, il.

3041. 50 LAT Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Bohaterów Westerplatte w Brzesku. Praca zbior. pod red. Anny Skoczek i Jerzego Soski; aut. tekstów: Marta Aleksiewicz-Drab [i in.]; oprac. książki absolwentów Patrycja Ptak-Żoła; oprac. osiągnięć sportowych Zbigniew Chyl. Brzesko 2019 ZSP nr 2 w Brzesku 4° ss. 311, il., nuty.

3042. 50-LECIE Wydziału Inżynierii Produkcji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie 1970–2020. Oprac. i red. Katarzyna Kozłowicz, Jacek Mazur, Paweł Sobczak, Monika Stoma, Beata Ślaska-Grzywna. Lublin 2020 Polihymnia 8° ss. 247, il. Uniw. Przyrodniczy w Lublinie. Wydz. Inżynierii Produkcji.

3043. 70 LAT Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie 1950–2020. 106 lat kierunku Architektury Wnętrz 1914–2020. Tekst Anna Dettloff; red. merytoryczna Jacek Cupryś, Anna Dettloff, Beata Gibała-Kapecka, Joanna Łapińska, Tomasz Wesołowski. Kraków 2020 Wydaw. Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie 4° ss. 338, nlb. 2, il.

3044. 70-LECIE Przedszkola w Woli Osowińskiej. Oprac. Krystyna Kożuch. Wola Osowińska 2020 Tow. Region. im. Wacława Tuwalskiego 8° ss. 104, il.

Lata 1949–2019.

3045. 75 LAT Towarzystwa Przyjaciół Dzieci na Dolnym Śląsku. Studium historyczno-biograficzne. Praca zbiorowa. Pod red. Beaty Skwarek. Legnica 2020 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona 8° ss. 276, nlb. 3, il.

Z treści: Skwarek Beata, Pleśniak Kazimierz: Rys historyczny działalności Towarzystwa Przyjaciół Dzieci na Dolnym Śląsku s. 9–12; Grabowska Ewa: Rys historyczny działalności TPD w Bystrzycy Kłodzkiej s. 91–94; Malinowska Lucyna:

Działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Świdnicy w latach 1949–2015 s. 101–106; Brańska Rozalia: Wspomnienie o Stanisławie Brańskim (1 stycznia 1939 r. – 18 stycznia 2017 r.) s. 177–180; Nowaczyk Zygmunt: Wspomnienie o Stanisławie Olbrychcie s. 181–182; Wierzbicka Beata: Ryszard Wierzbicki – człowiek z pasją s. 183–184; Stasiak Janina: Wspomnienie o Janinie Ryś s. 185–186.

3046. 75 LAT Zespołu Szkół Elektryczno-Elektronicznych im. prof. Maksymiliana Tytusa Hubera w Szczecinie. Zespół red. Elżbieta Barańska, Agnieszka Korbań, Agata Nitek, Renata Zielenkiewicz. Szczecin 2020 Drukarnia Drucker 4° ss. 286, il.

Lata 1945–2020.

3047. 75-LECIE XXII Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. José Martí w Warszawie. 1945–2020. Warszawa 2020 XXII LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. José Martí 8° ss. 349, nlb. 3, il.

3048. 95 LAT Szkoły Orłąt. Na tle rozwoju lotnictwa polskiego. Red. nauk. Marcin Kruszyński, Tomasz Osiniński, Marcin Paluch. Dęblin 2020 Lotnicza Akad. Wojsk. 8° ss. 453, il., streszcz. ang.

Z treści: Kruszyński Marcin: Co nam zostało z tamtych lat? O etosie „Szkoły Orłąt” z perspektywy „tu i teraz” s. 11–22; Marciniuk Andrzej: Przygotowanie specjalistyczne polskiego personelu latającego w okresie międzywojennym s. 23–40; Bogusz Dariusz: Samoloty szkolenia selekcyjnego 1918–2020 s. 41–60; Ochabska Katarzyna: Orzeł ze „Szkoły Orłąt”. Stanisław Skalski w Dęblinie s. 61–78; Płaczek Janusz: Uczestnik II wojny światowej – bohater bitwy o Anglię – generał brygady pilot Ludwik Krempa (1916–2017) s. 79–88; Płaczek Janusz: Major pilot Antoni Tomiczek (1915–2013) – ten, który dokonywał zrzutów dla Powstańców Warszawy s. 89–96; Jedrys Robert, Bresała Michał: Lotnicze gimnastyczne przyrządy specjalne w „Szkołe Orłąt”. Dawniej i dziś s. 97–106; Wójcicki Robert: Samolot TS-11 Iskra w szkoleniu podchorążych dęblińskiej „Szkoły Orłąt” s. 107–120; Żmigrodzka Małgorzata, Krakowiak Ewelina: Stewardesy z Dębina s. 127–140; Wyszczelski Lech: Lotnictwo polskie w operacji warszawskiej (13 sierpnia – 6 września 1920 r.) s. 213–232; Prochwicz Jerzy: Lotnictwo w formacjach granicznych II Rzeczypospolitej s. 281–298; Kardas Mariusz: Lotnictwo cywilne polskiego Wybrzeża w przededniu II wojny światowej s. 299–336; Matuszak Tomasz: Wojska Balonowe II RP. Organizacja i udział w walkach we wrześniu 1939 roku s. 337–360; Tym Juliusz S.: Współdziałanie wojsk lądowych i lotnictwa Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie s. 361–378; Wiśniewska Małgorzata, Niewęgłowska Aneta: Polki w lotnictwie w okresie II wojny światowej s. 379–398; Hubka Maciej: Zarys organizacji zrzutów lotniczych na obszarze Inspektoratu Piotrków Trybunalski Armii Krajowej s. 415–434.

3049. ALAGIERSKA Jolanta: Przedszkole... od starożytności do współczesności. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 33: 2020 s. 173–186.

3050. ARCHIDIECEZJALNE Wyższe Seminarium Duchowne w Białymstoku 1945–2020. Red. Marian Stankowski, Andrzej Proniewski, Tadeusz Kasabała, Adam Szot. Białystok 2020 Wydaw. św. Jerzego 4° ss. 95, nlb. 9, il.

3051. BAKES Stanisław: Organizacje mające wpływ na idee polskiego skautingu u początku jego historii. *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 1(36) s. 17–29, streszcz. ang.

3052. BARNAS-BARAN Ewa: Initiators of changes in the upbringing and education of children in the “Pedagogical Movements” in the first half of the 20th century. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 93–113, streszcz. pol.

„Ruch Pedagogiczny”, l. 1912–1939.

3053. BARTNICKI Roman: Korzenie UKSW. Z dziejów uczelni na warszawskich Bielanych. Warszawa 2017.

Rec.: Mandziuk Józef, *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 167–168.

3054. BĘCZKOWSKA Urszula: Collegium Kołłątaja. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 172, tabl. 48, il., streszcz. ang. (Historia Budynków Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Lata 1780–2017.

3055. BIESZKA Karol: Nauczyciele Publicznej Szkoły Powszechnej w Somoninie. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 11–33.

Historia szkoły i biografie jej nauczycieli: Józefa Witosławskiego (1899–1939), Władysława Dąbrowskiego (1902–1939) i Ludwika Igielskiego (1898–1957).

3056. BLASKI i cienie autorytetu pedagoga. Pamiętniki nauczycieli. Red. Maria Kuzin, Wojciech Walat. Rzeszów–Sanok 2020 Uniw. Rzeszowski; Uczelnia Państ. im. Jana Grodka 8° ss. 297, il.

Toż. Wyd. 2. Rzeszów–Sanok 2020 ss. 307, il.

3057. BOGDAN Nawroczyński – inspiracje dla współczesności. Red. nauk. Bogusław Śliwerski, Marek Walancik. Dąbrowa Górnicza 2020 Akad. WSB 8° ss. 237, nlb. 2.

Z treści: Zaczynski Władysław Piotr: Wspomnienie o jubileuszowym wykładzie Profesora Bogdana Nawroczyńskiego s. 15–21; Szymański Mirosław Józef: Nawroczyński o nauczycielu, wykształceniu i człowieku wykształconym s. 23–34; Mastalski Janusz: Nauczanie wychowujące jako niezbędny paradygmat edukacyjny (aktualność myśli Bogdana Nawroczyńskiego) s. 35–48; Sztelak Wiesław: Bogdan Nawroczyński: duchowość w strukturze ludzkiego życia s. 77–90; Waloszek Danuta: Nauczycielski autorytet czy nauczyciel z autorytetem – rozważania w tle z B. Nawroczyńskim s. 155–172; Sierecka Anna Maria: Ideał osobowy nauczyciela według Bogdana Nawroczyńskiego a współczesne koncepcje nauczyciela akademickiego s. 173–181; Podgórska Anna, Podgórska Beata: Rola nauczyciela w ujęciu Bogdana Nawroczyńskiego s. 183–194; Nowak-Żółty Edyta: Wybrane kompetencje nauczyciela na podstawie myśli Bogdana Nawroczyńskiego s. 195–203.

Toż plik tekstowy PDF (2,07 MB).

3058. BRZEŚCIŃSKA Wanda, Szymczak Andrzej: 40 lat Olimpiady Wiedzy Geodezyjnej

i Kartograficznej. Bydgoszcz–Warszawa 2020 Wydawnictwa Uczelniane Uniw. Technologiczno-Przyrodniczego; Gł. Urząd Geodezji i Kartografii 8° ss. 272, il.

Lata 1979–2019.

3059. BUDZIKUR Wiesław, Ramza Zbi-gniew: Z historii szkolnictwa w Sosnowcu. Próba ujęcia monograficznego. Sosnowiec 2019 Progres-Wydaw.-Druk-Reklama 8° ss. 256, il. XIX–XXI w.

3060. BUJAKOWSKI Maciej: Problemy narodowościowe i wyznaniowe w kontekście szkolnictwa konfesyjnego w Bielsku (Bielsku-Białej) w XX wieku. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 11–26, streszcz. ang.

3061. BUŁAWA-HALASZ Joanna: Problematyka praw dziecka oraz roli zabawy w procesie jego rozwoju i wychowania w świetle poglądów wybranych przedstawicieli myśli pedagogicznej XX wieku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 193–108, streszcz. ang.

3062. [BURAK Marek]: Kalendarium Politechniki Wrocławskiej. Oprac. Marek Burak. Wrocław 2020 Politech. Wrocławska 8° ss. 72, il.

Lata 1817–2020.

3063. BYZDRA-KUSZ Paulina: Między wizją a rzeczywistością. Sto lat Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 49–72, streszcz. ang.

3064. CEGIEŁKA Iwona: Jubileusz 70-lecia Przedszkola Publicznego nr 1 im. Jana Brzechwy w Dzierżonowie. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 215–219.

3065. CEPIL Monika, Figlus Tomasz: Studia nad rozwojem sieci szkolnictwa podstawowego w gminie miejsko-wiejskiej Szadek. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 119–129, streszcz. ang.

Od XV w.

3066. CYMBOR Wiesław: Zarys historii Związku Harcerstwa Polskiego na ziemi elckiej po II wojnie światowej w mojej pamięci. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 290–297, streszcz. ang.

3067. CZERWONE szkoły w gminie Czerwonak. Red. Wojciech Matelski, współpr. Olga Krause-Matelska. Bolechowo 2020 Molendium 8° ss. 60, il.

XIII–XX w.

3068. DĄBROWSKI Jerzy: Szkoła Podchorążych Piechoty. Zarys historii. Ostrów Mazowiecka 2020 Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej 8° ss. 287, il. Muzeum Kresów i Ziemi Ostrowskiej.

W Ostrowi Mazowieckiej; l. 1917–1939.

3069. DOMAŃSKI Romuald: Zarys historii działalności oświatowej w Krasnej. *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. 2020 [nr] 1 s. 29–56.

Lata 1902–1970.

3070. DOMIŃCZAK Teresa: Z dziejów szkolnictwa powszechnego w Łowiczu (do 1920 r.). *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.] 2020 s. 58–89.

Od XIII w.

3071. DORMUS Katarzyna: O granicach wolności w wychowaniu. Kilka uwag na marginesie rozprawy Bogdana Nawroczyńskiego „Swoboda i przymus w wychowaniu”. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 167–181, streszcz. ang.

Opublikowana w 1929 r.

3072. DREJER Fryderyk: Pogranicze polsko-czeskie w aspekcie edukacji szkolnej. Jelenia Góra 2020 Karkonoska Państw. Szkoła Wyższa 8° ss. 125, il. Karkonoska Państw. Szkoła Wyższa.

Lata 1253–2020.

3073. DZIACZKOWSKA Lucyna: Autentyczność i pasja nauczyciela jako uwarunkowania rozwoju ucznia. Pedeutologiczne inspiracje płynące z biografii Anny Nagórskiej (1882–1963). *Roczniki Pedagogiczne*. T. 12: 2020 nr 2 s. 35–49.

3074. DZIECKO w historycznej przestrzeni edukacji. Red. nauk. Beata A. Orłowska, Beata M. Uchto-Żywica, Krzysztof Prętki. Gorzów Wielkopolski 2020 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 154, streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża.

Z treści: Stachowiak Izabela, Prętki Krzysztof: Idea i organizacja parku miejskiego według dra Henryka Jordana s. 11–22; Czarniecka Aleksandra: Uwarunkowania edukacji dziecka w pedagogice Marii Montessori s. 23–34; Pukaluk Karolina: Edukacja Jezusa w domu rodzinnym w Nazarecie na wybranych przykładach malarstwa nowożytnego. Fresk z kościoła św. Marcina w Tarnowskich Górach s. 57–68; Pająkowska-Bouallegui Anna: Wyształcenie cesarza rzymskiego Juliana Apostaty s. 69–84; Wozzuk Natalia: Potomkowie Włada II Diabła. Model wychowania i edukacji dzieci gospodarza wołoskiego w XV w. s. 85–96; Korzeniec Rafał: Zalecenia dydaktyczno-wychowawcze w świetle XV-wiecznego traktatu „O wychowaniu królewicza” s. 97–108; Uchto Halina: Kreacja nauczyciela języka rosyjskiego w Królestwie Polskim na przykładzie profesora Jastrebowia, bohatera powieści Wiktora Gomułickiego „Wspomnienia niebieskiego mundurka” s. 109–122; Czabańska-Rosada Małgorzata, Czabański

Adam: Przejścia wojenne z perspektywy dzieci – świadków wydarzeń ze stycznia i lutego 1945 r. s. 123–138.

3075. DZIEJE szkoły podstawowej w Brześciu Kujawskim. Monografia jubileuszowa. Brześć Kujawski 2018 Wydaw. Krukowiak 8° ss. 72, il.

Od 1918 r.

3076. DZIEWULSKI Piotr: Harcerska działalność Marii Wocalewskiej [1885–1944]. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 29: 2020 nr 1 s. 121–132, streszcz. ang.

3077. FALKOWSKA Joanna: Nauczycielki Ziemi Wileńskiej w latach 1915–1923. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 99–112, streszcz. ang.

3078. FRĄSZCZAK Magdalena: Lokalny potencjał edukacyjny na przykładzie działalności Forum Synagoga w Ostrowie Wielkopolskim. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 59: 2020 s. 215–230.

2. poł. XX–XXI w.

3079. FREJUSZ Kamilla: Wychowanie jako „dialog i spotkanie” w myśli pedagogicznej Janusza Tarnowskiego [1919–2012]. Studium hermeneutyczno-krytyczne. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Collegium Bobolanum ss. 423, nlb. 1.

3080. GŁOWACKI Marian: Kształcenie nauczycieli fizyki – od Studium Nauczycielskiego do Uniwersytetu. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 223–267, streszcz. ang.

W Częstochowie; od 1957 r.

3081. GŁOWACKI Tadeusz, Klimek Alojzy J.: Studium Nauczycielskie w Przysusze 1983–1994. Przysucha 2020 Tow. Kulturalne im. Oskara Kolberga 8° ss. 97, il.

3082. GROCHLA Beata, Grochla Marcin: Szkoła podstawowa w Kotulinie – historia i współczesność. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 37–47.

XVIII–XXI w.

3083. GRZYBOWSKI Michał Marian: Dzielectwo i tradycje najstarszej szkoły płockiej. Płock–Sierpc 2014.

Rec.: Gurzyńska-Bociek Donata, *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 1 s. 50–51.

3084. GULCZYŃSKI Andrzej: Fundamenty poznańskiej cywilistyki. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 81–97, streszcz. ang.

Na Uniwersytecie Poznańskim.

3085. HANDKE Waldemar: *Tajna Siódemka. Harcerska konspiracja w Lesznie. 7 Drużyna Harcerska im. gen. Henryka Dąbrowskiego przy Rodzinie Kolejowej w Lesznie. Leszno 2020 MBP im. Stanisława Grochowiaka 8° ss. 135, nlb. 1, il.*

Lata 1920–1966.

3086. HARCERSTWO to skauting plus niepodległość. Praca zbiorowa pod red. Waldemara Dolaty. Bydgoszcz–Smerzyn 2020 Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP im. Mikołaja Kopernika. Hufiec ZHP Pałuki im. Olgi i Andrzeja Małkowskich 8° ss. 504, il., mapy.

Z treści: Początki: Popiel Marek: Rozważania nad ważną dla harcerstwa datą s. 56–64; Głowacka Sobiech Edyta: O charyzmatycznych twórcach polskiego skautingu – Oldze i Andrzeju Małkowskich s. 65–71; Patelski Mariusz: Harcerze w walkach o Lwów i Małopolskę Wschodnią (1918–1919) s. 72–87; Masalski Adam: Przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego czasów wielkich wyzwań s. 88–98; Patronat: Dolata Waldemar: Święty Jerzy – moc legendy czy prawdy? s. 99–120; Rozynkowski Waldemar: Bł. ks. Wincenty Frelichowski – patron Polskich Harcerzy s. 121–127; Pod Zaborem Pruskim: Woźniak Bartosz: Życ wolnymi albo umrzeć s. 128–134; Skrzypczyk Artur: Ziemia Barcińska w okresie zaborów 1772–1919 roku s. 135–142; Skauting i harcerstwo od zarania: Dolata Waldemar: Skautingu i Harcerstwa na Kujawach, Pomorzu i... s. 143–162; Dolata Waldemar: Początki. Skauting i harcerstwo w Barcinie i za miedzą s. 163–259; Harcerstwo Moja droga życiowa s. 260–288; Wspomnienia s. 289–392; Wywiady s. 393–483.

3087. HISTORIA ojczysta i regionalizm na pograniczach. Pod red. Krzysztofa Nowaka i Józefa Szymeczka. Cieszyń–Czeski Cieszyń 2020 PTH; Kongres Polaków w Republice Czeskiej 8° ss. 255, streszcz. ang.

Z treści: Nowak Krzysztof, Szymeczek Józef: Wprowadzenie s. 7–9; Spojrzenie w przeszłość: Iwanow Nikołaj: Polskojęzyczna oświata w Związku Sowieckim w latach 1925–1939 s. 13–26; Nowak Krzysztof: Z historii regionalizmu i polityki regionalnej na polskich pograniczach s. 27–53; W kręgu współczesnych narracji: Pokojka Justyna, Hut Paweł: Polskie władze wobec potrzeb edukacyjnych Polaków na pograniczach Litwy, Białorusi i Ukrainy po 1989 roku s. 57–74; Buchowski Krzysztof: Konflikt z lat 1919–1920 w interpretacji litewskiej i polskiej s. 75–88; Wołkonowski Jarosław: Podręczniki do historii na Litwie w świetle państwowej polityki historycznej – aspekt polsko-litewski s. 89–108; Srebrakowski Aleksander: Czy istnieją trudne tematy w historii? Uwagi na temat prac Polsko-Litewskiej Dwustronnej Komisji Ekspertów do badania problemów nauczania historii i geografii s. 109–120; Winnicki Zdzisław J.: Polska i Polacy we współczesnych białoruskich podręcznikach szkolnych i akademickich. Zarys problematyki s. 121–130; Szymeczek Józef: Projekty historyczne i edukacyjne Kongresu Polaków w Republice Czeskiej s. 171–180; Ruhland Katarzyna: Zgorzelec i Görlitz – na styku odmiennych narracji historycznych s. 181–190; Kłonecznyński Arnold: Nauczanie historii w szkołach mniejszości narodowych w krajach nordyckich na wybranych przykładach s. 191–202; Regionalizm w praktyce edukacyjnej: Kubica Anna: Platforma Edukacji Regionalnej „Edus” – założenia, cele i realizacja projektu s. 205–212; Mlekojad Anna: Edukacja regionalna na pograniczu polsko-słowackim s. 213–222; Ostrowski-Chahula Maria: Program nauczania przedmiotu „Historia i tradycje mniejszości polskiej” w polskich szkołach na Bukowinie rumuńskiej s. 223–228; Chlebek-Rolska Agnieszka: Miejsce i rola regionalizmu w edukacji historycznej po reformie

oświaty na wybranym przykładzie s. 233–240; Bonarek Joanna: Od wieków razem – ewangelicy w gminie Godów. [Scenariusz lekcji] s. 241–254.

3088. HUMANICKA Halina: *Pejzaż pa-mięci. III Gimnazjum, II Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. prof. Kazimierza Morawskiego w Przemyślu-Zasaniu zatrzymane w kadrze. Rzeszów 2020 Wydaw. RS Druk 8° ss. 302, il., streszcz. ang.*

Lata 1905–2018.

3089. INGLOT Marek: *The Catholic Order teaching in the Tsarist state (1772–1802). Studia Paedagogica Ignatiana. Vol. 22: 2019 [z.] 4 s. 73–94.*

3090. JAGIEŁA Przemysław: *70 lat oleskiej „Rolniczówki”. Zarys historii szkoły. Rocznik Powiatu Oleskiego. Nr 10: 2017 s. 64–69.*

Zal. w 1945 r., obecnie Zespół Szkół Rolniczych i Ogólnokształcących.

3091. JAKIE media? Konteksty, badania, postulaty. 10-lecie Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej KUL. Red. Justyna Szulich-Kałuża, Olga Białek-Szwed. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 350, il., streszcz. ang. KUL JP11.

Z treści: Klauza Karol, Gondk Maria: Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej KUL – historia i współczesność s. 19–22; Szulich-Kałuża Justyna: Struktura IDiKS s. 23–26; Białek-Szwed Olga: Przegląd dorobku naukowego pracowników IDiKS s. 27–32; Szulich-Kałuża Justyna: Kulturotwórcze konteksty komunikacji społecznej w ujęciu Leona Dyczewskiego s. 33–46; Historia IDiKS – fotogaleria s. 47–62; Lisowska-Magdziarz Małgorzata: Od mediów masowych do zeitgeist art. Metodologie oparte na sztuce i ich zastosowanie w medioznawstwie s. 63–78.

3092. JANCA-BRZOZOWSKA Róża: *Powoli znika w zielonej mgle. Fragmenty 120-letniej historii starogardzkiego gimnazjum. T. 1: 1888–1945. Wyd. 2, uzup., popr. Pelplin 2018.*

Toż. T. 2: 1945–1962. Wyd. 2 uzup. i popr. Pelplin 2020 ss. 477, nlb. 2, il.

Wyd. 1. Sopot 2000.

Rec.: Kozłowski Edwin F.: Historia starogardzkiego gimnazjum w latach 1880–1945 – recenzja. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 193–196.

3093. JANUSZ Małgorzata, Malec Maciej, Nowakowski Andrzej: *Szkoła w Wysokiej koło Wadowic (1894–2019). Rzeszów 2019.*

Rec.: Graff Tomasz, *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 210–212.

3094. JASIŃSKI Radosław: *Od Wydziału Inżynierii Łądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej do Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej. Żmudna droga do sukcesu. Gliwice 2020 Wydaw. Politech. Śląskiej 8° ss. 271, nlb. 3, il., streszcz. ang. Politech. Śląska. (Monografia; 859).*

XIX–XXI w.

3095. JELENIOGÓRSKA akademiacka szkoła gospodarki miejskiej – historia i dorobek. [Aut.] Ryszard Broł, Marian Maciejuk, Marek Obrębalski, Jerzy Zapart. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 247–258.

Od l. 70. XX w. do 2019 r.

3096. JĘDRAŚ Stanisław: Przedszkole Miejskie Nr 5 w Lesznie (Cz. 2: lata 1990–2017). *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 217–225.

Cz. 1. *Tamże*. T. 19: 2019.

3097. JUBILEUSZ 100-lecia akademickich studiów rolniczo-leśnych w Poznaniu. 100 lat akademickich studiów rolniczo-leśnych 1919–2019. Red. Grażyna Adamczyk, Iwona Cieślik, Lidia Golik, Anna Zielińska-Krybus. Poznań 2020 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 8° ss. 107, nlb. 1, il.

3098. JUBILEUSZ 100-lecia Państwowe-go Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Rawiczu. Rawicz 2020 Powerart 4° ss. 79, il.

3099. JUBILEUSZ pięćdziesięciolecia Instytutu Inżynierii Lądowej Politechniki Poznańskiej 1970–2020. Pod red. Mieczysława Słowika i Iwony Jankowiak. Poznań 2020 Wydaw. Politech. Poznańskiej 4° ss. 235, il.

3100. JUBILEUSZ Zespołu Szkół Technicznych w Rybniku. 70 lat Technikum Górniczego. Red. Ewa Tyc. Kraków 2020 Wydaw. Księży Sercanów Dehon 4° ss. 191, nlb. 1, il. Zespół Szkół Technicznych Rybnik.

3101. JUSIAK Roman: Uniwersytety ludowe. Tradycja i współczesność. *Mysł Ludowa*. Nr 11: 2019 s. 117–131.

3102. KALISZEWSKA Małgorzata: Tere-sy Śliwińskiej [1935–2016] pedagogia miłości bezwarunkowej. Od Celestyna Freineta do św. Urszuli Ledóchowskiej. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 365, nlb. 1, il.

3103. KALITKA Helena: Rys historyczny Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 im. Bohdana Ihora Antonycza. *Legnicki Almanach*. 2020 s. 225–236.

W Legnicy, l. 1957–2020.

3104. KARPİŃSKA Karolina: Podręczniki do matematyki Stefana Banacha w kontekście doświadczeń szkolnych autora. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 71–138, streszcz. ang.

Wydawane w l. 1923–1946.

3105. KATEDRA Grafiki Artystycznej Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława

Strzemińskiego w Łodzi 1971–2019. Red. Sławomir Cwiek. Łódź 2020 Akad. Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Wyzd. Sztuk Pięknych. Inst. Grafiki Artystycznej 4° ss. 400, il. Akad. Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

3106. KLICH Daria: Dzieje urszulanek i ich szkół na Dolnym Śląsku. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 121–151, streszcz. ang.

Lata 1686–2017.

3107. KOCHEL Jan: Władysław Kornilowicz (1884–1946) in the current of catholic culture pedagogy. *Polska Mysł Pedagogiczna*. T. 6: 2020 s. 59–72.

3108. KOŁO Polonistów S. K.U.L. 1919–2019. Szkice, wspomnienia, materiały. Red. Adam Fitas. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 300, il. KUL JPII. Katedra Teorii i Antropologii Literatury.

Treść: Szkice: Fitas Adam: Koło polonistyczne, humanistyka i uniwersytet. Studium przypadku s. 11–28; Fert Józef Franciszek: Wokół „Polonisty” (1951–1973) s. 29–48; Japola Józef: „Archiwum Tłumaczeń z Teorii Literatury i Metodologii Badań Literackich” – kulisy przedsięwzięcia Koła Polonistów Studentów KUL s. 49–54; Leszczyńska Zenon: Polonistyka kulowska w latach 1949–1954 w oczach ówczesnego studenta. Początki Sekcji Językoznawczej Koła Polonistów Studentów KUL s. 55–62; Galecki Zygmunt: Sekcja Językoznawcza Koła Polonistów Studentów KUL s. 63–82; Kaczmarek Wojciech: Szkic o historii Teatru Akademickiego KUL s. 83–92; Od wieczoru poetyckiego do Sceny Plastycznej. Z profesorem Stefanem Sawickim rozmawia Adam Fitas s. 93–104; Wspomnienia: Mazierski Andrzej: Koło Polonistów. Od wyboru papieża do stanu wojennego s. 107–116; Jarońska-Buriak Katarzyna: „Możemy o tym opowiedzieć...” s. 117–122; Wilczek Monika: Druga połowa lat 90. – triumf wyobraźni s. 123–134; Krupa Kamil: „Słyszałem, że robicie ciekawe rzeczy...” s. 135–140; Materiały: Aneks do dziejów „Archiwum Tłumaczeń”. Oprac. Józef Japola s. 143–152; Kwiatkowski Dariusz: Kalendarium Koła Polonistów Studentów KUL (1919–2019) s. 153–272; Spis prezesów i kuratorów Koła Polonistów Studentów KUL (1919–2019). Oprac. Adam Fitas s. 273–274.

3109. KOPICZKO Andrzej: Vom Lyceum „Hosianum” bis zur Staatlichen Akademie zu Braunsberg. Organisatorische Änderungen und deren Umstände. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 203–230, streszcz. ang., pol.

Lata 1817–1919.

3110. KOSTKIEWICZ Janina: Child and family as proletarians of the educational ideology of bolshevik marxism in the critical reflection of Polish humanists from the period 1917–1939. *Polska Mysł Pedagogiczna*. T. 6: 2020 s. 17–38.

3111. KOTULECKI Andrzej: Tak rodził się górniczy stan czyli Krótka historia dąbrowskiej

„Szttygarki”. Dąbrowa Górnicza 2020 Koło Absolwentów Dąbrowskiej „Szttygarki”; we współpracy z Muzeum Miej. „Szttygarka” w Dąbrowie Górnicznej 8° ss. 284, tabl. 2, il.

Toż. Wyd. 2, uzup. Dąbrowa Górnicza 2020 ss. 295, tabl. k. 2, il.

Zespół Szkół Zawodowych „Szttygarka” im. St. Staszica w Dąbrowie Górnicznej, l. 1889–2020.

3112. KOTUSIEWICZ Alicja Anna: Notatnik. Z archiwum niedokończonych myśli pedeutologicznych. Warszawa 2020 nakł. aut. 8° ss. 336.

Lata 1945–2020.

3113. KRAJNIAK Witold: Elementarne szkolnictwo katolickie na Śląsku w latach 1740–1830. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 54–65, streszcz. ang.

3114. KRONIKI szkolne z Błędowa. Ed. i oprac. Włodzimierz Appel, Janusz Marcinowski. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 267, nlb. 1, il.

Lata 1925–1963.

3115. KRZYŻEK Ewa: Towarzystwo Szkoły Ludowej w Nisku i powiecie niżańskim. Stalowa Wola–Nisko 2020 Wydaw. Sztafeta; na zlec. Gm. i M. Nisko ss. 89, il.

Lata 1903–1940.

3116. KRZYŻOWSKI Tomasz: Nauczanie języka ormiańskiego na Uniwersytecie Lwowskim w latach 1904–1939. *Lehahayer*. T. 7: 2020 s. 259–281, streszcz. ang., orm.

3117. KULWANOWSKI Leonard: Żegnaj „piątko”. Białystok–Hajnówka 2020 KAW; Urząd M. Hajnówka 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Szkoła Podstawowa nr 5 w Hajnówce, l. 1959–2017.

3118. KUNCE Piotr: Szkolna codzienność w relacjach najstarszych mieszkańców Mikulczyc. Lata 20., 30. i 40 XX wieku. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 57–84.

Zawiera też fragmenty wspomnień.

3119. KUNECKA Wanda, Wielgos Halina: 100-lecie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.] 2020 s. 220–224.

3120. KUŹNIEWSKA Zofia [Hanna]: Z dziejów szkół katolickich w Płocku i w Polsce do XVII wieku. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 3–10, streszcz. ang.

Od XI w.

3121. KUŹNIEWSKA Zofia Hanna: Zarys działalności Specjalnego Ośrodka Szkolno-

-Wychowawczego nr 2 w Płocku na tle kształtowania się przepisów o wychowaniu i nauczaniu osób niepełnosprawnych umysłowo. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 185–200, streszcz. ang.

Od 1950 r.

3122. KWIATEK Jolanta: Szkolnictwo na Górnym Śląsku w polityce oświatowej Prus i Niemiec (1763–1914). Opole 2020 Wydaw. Uniw. Opolskie 8° ss. 272, streszcz. ang., niem. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 588).

3123. KWIATKOWSKA Wiesława: Uniwersyteckie kształcenie archiwistów w Polsce. Wczoraj i dziś (1951–2019). Warszawa 2020 NDAP 8° ss. 240.

3124. LEŻAŃSKA Wiesława: Geneza i rozwój pedagogiki przedszkolnej w Polsce do roku 1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 41–60, streszcz. ang.

3125. LISOWSKA Kinga: Gimnazjum im. ks. Jana Długosza we Włocławku (1916–1939). Wybrane aspekty działalności. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 130–143, streszcz. ang.

3126. ŁAPOT Mirosław: Szkolnictwo żydowskie we Lwowie (1772–1939). Częstochowa 2016.

Rec.: Koziańska-Witt Hanna, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 2 s. 523–524.

3127. ŁUCZYŃSKI Andrzej [Piotr]: Myśl pedagogiczna bł. Edmunda Bojanowskiego (1814–1871) a koncepcja integralnego rozwoju i ochrony dziecka. *Rozprawy Społeczne*. T. 14: 2020 nr 3 s. 1–14.

3128. ŁUCZYŃSKI Andrzej Piotr: Wartość pedagogii Bronisława Markiewicza w kontekście współczesnych wyzwań pedagogicznych. *Rozprawy Społeczne*. T. 14: 2020 nr 4 s. 64–80.

Bł. Bronisław Markiewicz (1842–1912).

3129. MARSZAŁEK Katarzyna: Family and parenthood of Polish girls scouts and Polish boy scouts in the years 1911–1939 and 1939–1945. *Przegląd Pedagogiczny*. 2020 nr 1 s. 318–334.

3130. MATL Kazimierz, Nosal Teresa: Historia kół Stowarzyszenia Wychowanków Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie do 2019 roku. Kraków 2020 Stowarzyszenie Wychowanków Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie 8° ss. 290, nlb. 1, il.

Od 1945 r.

3131. MAZIARZ Antoni: Szkoła z tradycjami. Dzieje Zespołu Szkół im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Opolu i placówek z nim powiązanych 1878–2020. Opole 2020 Wydaw. Sindruk-Dimk 8° ss. 272, il., streszcz. ang.

3132. MEDICAL University of Gdańsk is people. 75 years. Concept and development Agnieszka Anielska, Bartosz Stachowski, Jolanta Świerczyńska-Krok, Adam Tuszyński; historical introduction Marek Bukowski. Gdańsk 2020 Medical Univ. of Gdańsk 4° ss. 128, il.

3133. MICHALAK Grzegorz: Ekumeniczny i międzyreligijny charakter szkolnictwa ewangelickiego w Warszawie do 1939 roku. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 43–66, streszcz. ang.

Od XVIII w.

3134. MICHEL Małgorzata: Stanisław Jędlewski's system of education and system of youth social rehabilitation on the grounds of chosen works analysis. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 6: 2020 s. 147–165.

3135. MICHNA Radosław: Pruskie szkolnictwo średnie w Bydgoszczy w latach 1815–1920. Bydgoszcz 2020 Inst. Wydawniczy „Świadectwo” 8° ss. 457, il., mapy, streszcz. ang., niem. (Biblioteczka Bydgoska; t. 14).

Rec.: Grysińska-Jarmuła Katarzyna, *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 467–472.

3136. MIREK Małgorzata: Pietas et litterae. Wpływ kolegium pijarów w Podolińcu na rozwój dawnego szkolnictwa. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 245–263, streszcz. ang.

Od XVII w.

3137. MISIEJUK Dorota: Obraz przemian funkcji wychowawczej rodziny w poglądach dwóch pokoleń Podlasian. *Edukacja Międzykulturowa*. 2020 nr 2 s. 148–160.

Lata 1970–2020.

3138. MISIURA Grzegorz: Kształcenie organistów do 1992 r. w wybranych polskich diecezjach. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 199–225, streszcz. ang.

Od XIX.

3139. MODRZEWSKI Jerzy: Stanisława Kowalskiego [1904–1990] poznańska szkoła pedagogiki społecznej. *Pedagogika Społeczna*. R. 18: 2019 nr 4 s. 9–22, 23–55.

3140. MONOGRAFIA II Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika we Włocławsku. Wydanie jubileuszowe z okazji 60-lecia szkoły. Pod red. Henryka Wasilewskiego. Włocławek 2020 Exdruk Sp. Cywilna Wojciech Żuchowski Adam Filipiak 8° ss. 284, il.

Lata 1959–2019.

3141. MORAWSKI Tadeusz: 42 Warszawska Drużyna Harcerzy im. F. Żwirki i S. Wigury. Zarys historyczny. Oprac. red. i typograficzne Zbigniew Wiktor Krakowiak. Warszawa 2020 Społ. Archiwum Dolnego Mokotowa 8° ss. 79, nlb. 1, il. (Zeszyty Historyczne Społecznego Archiwum Dolnego Mokotowa).

Lata 1919–1993.

3142. MUZYKA w duecie z edukacją. Red. nauk. Ewa Kumik. Łódź 2020 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. Katedra Edukacji Muzycznej ss. 420, nlb. 2, il.

Z treści: Kołodziejski Maciej: Paradygmaty badawcze w edukacji muzycznej. (Dwu)biegunowość podejść metodologicznych? s. 33–57; Michalak Marcin: Studia nad muzyką popularną i popkulturowa edukacja muzyczna w Polsce s. 59–81; Domagała Jarosław: Szkoły umuzykalniające – ważny element polskiej koncepcji edukacji muzycznej s. 129–189; Pietrón Katarzyna: Pedagogika muzyczna Ludwika Wawrzynowicza [1870–1957] s. 245–255; Majzner Rafał: Wokalna twórczość orientalna Karola Szymanowskiego w kontekście wykonawczym i pedagogicznym s. 275–287; Szubertowska Elżbieta: Zespołowe muzykowanie młodzieży szkół średnich (tendencje i dynamika przemian) s. 369–389.

3143. MYŚL pedagogiczna i psychologiczna o wychowaniu fizycznym i sporcie w warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego w 90-lecie Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Red. nauk. Jerzy Nowocień, Katarzyna Płoszaj, Aleksandra Samełko. Warszawa 2020 Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego 8° ss. 241, il. Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Treść: Hądzelek Kajetan: Postanowienia i uchwały „Sejmu Nauczycielskiego 1919 roku” w sprawie powszechnego wychowania dzieci i młodzieży, higieny szkolnej oraz kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego s. 17–31; Zuchora Krzysztof: Polskie drogi wychowania fizycznego i sportu od Komisji Edukacji Narodowej do 1939 roku s. 32–68; Maszczak Tadeusz: Polska tradycja w zakresie edukacji inkluzyjnej s. 69–76; Nowocień Jerzy: Wychowanie fizyczne w polskiej myśli pedagogicznej w perspektywie 90-lecia s. 77–105; Nowocień Jerzy: Bogdan Nawroczyński twórcą teorii nauczania kształcącego i wychowującego s. 106–114; Nowocień Jerzy: Kultura fizyczna w koncepcji edukacji permanentnej Ryszarda Wroczyńskiego s. 115–124; Płoszaj Katarzyna: Stefan Wołoszyn – inicjator dialogu nauk o wychowaniu i nauk o kulturze fizycznej s. 125–132; Samełko Aleksandra, Nowocień Jerzy: Doktor Bohdan Zawadzki i profesor Mikołaj Olekiewicz pierwszymi psychologami w CIWF s. 133–141; Samełko Aleksandra, Nowocień Jerzy: Stefan Baley i Eugeniusz Geblewicz prekursorami psychologii w wychowaniu fizycznym i sporcie s. 142–157; Szczypińska Marta: Józef Pieter i Wiktoria Nawrocka – psychologizy i organizatorzy życia

naukowego oraz twórcy empiryzmu badawczego aktywności fizycznej s. 158–167; Derbich Jolanta: Profesor Zofia Żukowska – nauczyciel akademicki i naukowiec w dziekańskiej tożsamości s. 168–176; Czechowski Marcin: Andrzej Dąbrowski – dydaktyk, prorektor, społecznik s. 177–182; Płoszaj Katarzyna: Pedagogika kultury fizycznej i pedagogika sportu Jerzego Nowocienca: od badań empirycznych do teorii naukowej s. 183–199; Szczypińska Marta: Erazm Wasilewski kontynuatorem myśli psychologicznej Stefana Baley i Eugeniusza Goblewica w sporcie s. 200–209; Guszowska Monika: Profesor Tadeusz Rychta – ojcem polskiej psychologii sportu s. 210–217; Nowocien Jerzy: Rozwój nauk o kulturze fizycznej – od doktora wychowania fizycznego do profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu s. 218–230.

3144. NAPIÓRKOWSKI Stanisław Celestyn: Jak św. Franciszek pracował na KUL-u czyli Franciszkanie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim 1983–2004. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 274. KUL.

3145. NAUKA i wychowanie w szkołach prowadzonych przez zgromadzenia zakonne. Tradycja i współczesność. Red. Siostra Macieja, Niepokalanka, Izabela Dzieciuch. Sandomierz 2020 Wyższa Szkoła Humanist.-Przyrodnicza – Studium Generale Sandomiriense w Sandomierzu 8° ss. 219, il., streszcz. ang.

Z treści: Kudłacz Maria: Dwie karty z historii szzymanowskiej szkoły Sióstr Niepokalanek w stuleciu 1918–2018 s. 9–30; Kulesz Emanuela: Nowatorskie metody wychowania nauczającego i nauczania wychowującego bł. Marceliny Darowskiej s. 55–94; Świerż Lidia: System wychowawczy bł. Marceliny Darowskiej (1827–1911) s. 95–113.

3146. NAUKI społeczne na Uniwersytecie Warszawskim. Red. nauk. Marek Wąsowicz. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 538, tabl. 1 karta złożona, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Treść: Wąsowicz Marek: Uwagi wstępne s. 11–20; Ekonomia: Leszczyńska Cecylia: Ekonomia na Uniwersytecie Warszawskim w XIX w. i w Drugiej Rzeczypospolitej s. 21–40; Koryś Piotr: Ekonomia doby socjalizmu. Wydział Ekonomii w latach 1945–1981 s. 41–62; Wilkin Jerzy: Nauki ekonomiczne po okresie przełomu lat 80. i 90. XX w. s. 63–80; Politologia: Ulicka Grażyna: Genealogia nauk politycznych na Uniwersytecie Warszawskim s. 81–100; Ulicka Grażyna: Początki instytucjonalizacji nauk politycznych na Uniwersytecie Warszawskim po II wojnie światowej s. 101–120; Ulicka Grażyna: O dorobku nauk o polityce s. 121–148; Bieleń Stanisław: O dorobku nauki o stosunkach międzynarodowych s. 149–162; Firlit-Fesnak Grażyna: O dorobku nauki o polityce społecznej s. 163–180; Wojtaszczyk Konstanty Adam: O dorobku europeistyki s. 181–188; Kozieł Andrzej: Dziennikarstwo na Uniwersytecie Warszawskim s. 189–204; Psychologia: Lewicka Maria: Historia Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego s. 205–300; Socjologia: Wawrzyniak Joanna: Wprowadzenie s. 301–304; Sulek Antoni: Historia socjologii na Uniwersytecie Warszawskim – od Szkoły Głównej do naszych dni s. 305–386; Krzemiński Ireneusz: Socjologowie z Uniwersytetu Warszawskiego wobec Solidarności s. 387–402; Raciborski Jacek: Po przełomie 1989 r.: konsolidacja demokracji jako wielki temat uniwersyteckiej socjologii warszawskiej s. 403–414; Bucholec Marta: Socjologia na Uniwersytecie Warszawskim w sieciach społecznych s. 415–430; Prawo: Wąsowicz Marek: Prawo s. 431–518.

3147. NAWROCZYŃSKI Bogdan: Oddech myśli. Archiwalia główne. Wybór komentarze i red. nauk. Lech Witkowski. Kraków 2020 Impuls 8° ss. 695.

Zawiera: Polska myśl pedagogiczna; Wspomnienia starego pedagoga; Ojciec chrzestny pedagogiki polskiej.

3148. NIE samą nauką student żyje. Karty z dziejów studenckiego życia codziennego, społecznego, kulturalnego i politycznego na przestrzeni wieków. Pod red. Arkadiusza Janickiego, Marty Urszuli Dziedzic, Iwony Janickiej. Gdańsk 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 349, il., streszcz. ang.

Z treści: Stegner Tadeusz: Z „mądrymi” studentami przez wieki. Refleksja historyczna s. 17–31; Janicka Iwona: Młodzieńcza niepokorność. Obrazy z życia towarzyskiego wileńskich studentów w okresie istnienia Uniwersytetu s. 33–45; Nowiński Franciszek: Życie codzienne polskich studentów Uniwersytetu Petersburskiego w okresie międzywojennym s. 47–76; Sadowska Bianca: O studenckim świętowaniu na Uniwersytecie Moskiewskim w latach 50. XIX wieku s. 77–91; Kasparek Norbert: Teodor Tripplin [1813–1881] i życie studentów w Królewcu w latach 30. XIX wieku s. 93–120; Sempolowski Michał: Zanim zostali elitą Rosji. Stuchacze Cesarskiej Szkoły Prawoznawstwa w Petersburgu w świetle dziennika Konstantina Pobiedonoscewa z lat 1842–1844 s. 121–160; Machaj David: Przeszłość studentów Uniwersytetu Krakowskiego w XVI–XVII wieku s. 163–175; Szmyt Andrzej: System nagród i kar w Gimnazjum i Liceum Wołyńskim w Krzemieniu w latach 1805–1831 – funkcjonowanie sądu uczniowskiego s. 177–190; Cywińska Marta: Żartownisie czy „przemocowcy”? Studenci w „Lalce” Bolesława Prusa oczyma historyka oświaty oraz literaturoznawcy wychowanego w XIX-wiecznej tradycji s. 221–230; Grębowiec Paulina: Rozrywki i spędzanie wolnego czasu przez studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomii galicyjskiej na przykładzie członków Towarzystwa Chór Akademicki w Krakowie s. 231–244; Kowalski Krzysztof Maciej: Napisy i obrazy – namalowane, narysowane i wyrte – na ścianach karcerów Politechniki w Rydze i Uniwersytetu w Tartu. [XIX w.] s. 245–267; Janicka Iwona: Studenci Uniwersytetu Warszawskiego a sprawa telegramu z okazji budowy pomnika Michaiła Murawjowa „Wieszateli” w Wilnie (1897–1898) s. 271–291; Janicki Arkadiusz: Z dziejów aktywności politycznej studentów polskich na Uniwersytecie w Dorpacie i na Politechnice w Rydze na przełomie XIX i XX wieku s. 293–315; Koproński Piotr: Klaus Mann [1906–1949]. Młodzieńcze fascynacje ideą zjednoczonej Europy s. 317–327; Hübner Mateusz: Rzeczpospolita Akademicka. Utopijna koncepcja studenckiego „państwa w państwie” propagowana w pismach akademickich II Rzeczypospolitej (1921–1933) s. 329–341.

3149. NOWAK Barbara: Działania wychowawczo-edukacyjne jako forma wsparcia aresztantów i aresztantek na terenie województwa krakowskiego w czasach II Rzeczypospolitej i ich aktualność we współczesnej readaptacji społecznej. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 6: 2020 s. 229–250.

3150. NOWAK-KLUCZYŃSKI Konrad: Historia dyscypliny pedagogiki na Uniwersytecie Poznańskim oraz Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w stulecie istnienia. Próba rekonstrukcji. *Studia Edukacyjne*. Nr 58: 2020 s. 191–212.

3151. NOWAKOWSKI Józef: Dzieje szkoły i szkolnictwa podstawowego w Bądkowie. Od szkoły parafialnej w roku 1577 do obecnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego. Radom [2020] Wydaw. Nauk. Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji 8° ss. 293, il.

3152. OBLICZA edukacji przedszkolnej i szkolnej. W 60-lecie pracy zawodowej profesor Sabiny Guz. Red. nauk. Jolanta Andrzejewska, Barbara Bilewicz-Kuźnia. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 336, il.

Z treści: Profesor Sabina Guz. Życie i działalność naukowa s. 11–18; Boguszevska Anna: Z założeń wychowania estetycznego dzieci na terenach polskich na przełomie XIX i XX wieku s. 65–82; Zwierzchowska Iwona, Centner-Guz Małgorzata: Aplikacja i upowszechnienie pedagogiki Marii Montessori w lubelskich placówkach edukacyjnych s. 137–154; Bilewicz-Kuźnia Barbara: Kształcenie studentów i nauczycieli w zakresie pedagogiki freblowskiej w Instytucie Pedagogiki UMCS s. 155–168.

3153. OCALIĆ od zapomnienia. 100 lat harcerstwa w Giszowcu 1920–2020. Red. Barbara Mańdok, Teresa Tomala, Tadeusz Śliwiński. Katowice 2020 eKato 8° ss. 94, nlb. 12, il.

3154. OD PRZESZŁOŚCI do współczesności w Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska im. Legionów Polskich w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu. Sosnowiec 2020 Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska im. Legionów Polskich 8° ss. nlb. 113, il.

3155. „...ODDANIE Służbie bez reszty”. Studia z dziejów Wyższej Szkoły Wojennej w Warszawie w stulecie jej utworzenia (1919–2019). Red. Ryszard Parafianowicz. Warszawa 2020 Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 356, il. Akad. Sztuki Wojennej.

3156. OLCZYK Jacek: Dzieje szkoły w Dzielnikach. Rys historyczny wydany z okazji 80-tej rocznicy ukończenia budowy Szkoły Podstawowej w Dzielnikach (1937–2017). Pątnów 2017 Urząd Gm. Pątnów 4° ss. 48, il.

3157. OPIELA Maria: 170 lat realizacji systemu ochrony przez wychowanie w koncepcji Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 199–208, streszcz. ang.

3158. OSTOLSKA Magdalena: Szkoły waldorfskie w Polsce. Konteksty, źródła, współczesność. Warszawa 2020 Wydaw. Akad. Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej 8° ss. 369, nlb. 6, il., streszcz. ang.

Lata 1919–2020.

3159. PAMIĘĆ i patriotyzm. I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego w Skarżysku-Kamiennej dla Ojczyzny wielkiej i małej. Red. i oprac. Piotr Kardyś, Anna Wójcik, Iwona Wójcik. Skarżysko-Kamienna 2020 Stow. „Erbel-Szkoła Przyszłości” 8° ss. 24, nlb. 1, il.

3160. PAMIĘĆ maluje przeszłe lata. Pół wieku olsztyńskiej polonistyki (1969–2019). Red. Joanna Chłosta-Zielonka, Iwona Maciejewska. Olsztyn 2019 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 468.

Numer specjalny czasopisma „Prace Literaturoznawcze” z okazji jubileuszu 50-lecia olsztyńskiej polonistyki.

Z treści: Chłosta-Zielonka Joanna: Wstęp s. 5–7; Igliński Grzegorz: Narodziny i metamorfozy olsztyńskiej polonistyki: Z myślą o nauczycielach s. 11–20; Początki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie s. 20–24; W poszukiwaniu miejsca. Wydział Humanistyczny s. 25–27; Powstanie Zakładu Filologii Polskiej s. 27–37; Narodziny Instytutu Filologii Polskiej s. 37–46; Przeobrażenia instytutu jako jednostki uniwersyteckiej s. 46–67; Rozwój naukowy pracowników – główne kierunki badań, konferencje i granty: Maciejewska Iwona: Filologia polska w czasach WSN i WSP s. 69–88; Maciejewska Iwona, Naruszewicz-Duchlińska Alina, Rutkowski Mariusz: Badania naukowe na polonistycie uniwersyteckiej (1999–2019) s. 88–102; Konferencje naukowe w minionym pięćdziesięcioleciu. Oprac. Iwona Maciejewska i Alina Naruszewicz-Duchlińska s. 102–118; Projekty naukowe realizowane przez olsztyńskich polonistów. Oprac. Mariusz Rutkowski s. 118–129; Białik Kamila: Katedra Bohdana Głuszcza [1936–2016] s. 161–174; Olsztyńska Polonistyka z perspektywy wykładowców s. 175–210.

Rec.: Bajko Marcin, *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 344–347.

3161. PERZANOWSKI Tadeusz: Kantata historyczna Marsz Zielonego Szczepu opus 27 KDH. Kraków 2020 Ingraphic, Studio Reklamy i Poligrafii, Mateusz Indyka 8° ss. 273, nlb. 1, tabl. 35, il.

Harcerze w Krakowie, od 1930 r.

3162. PIECUCH Ewelina: In the thicket of children’s needs. Educational significance of popular culture texts based on the “Swierszczyk” children’s magazine. *Kultura, Społeczeństwo, Edukacja*. 2019 nr 2 s. 115–132.

Lata 1945–2019.

3163. PIETRZAK Jacek: Rola czasopisma „Junak” (1943–1947) w kształtowaniu postaw młodzieży szkół junackich na Bliskim Wschodzie. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 113–129, streszcz. ang.

3164. PILARCZYK Zbigniew: 100 lat szkolnictwa wyższego w Poznaniu. [Cz. 1]. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 7–20.

Toż. Cz. 2: *Tamże*. 2020 nr 3/4 s. 30–47.

Lata 1919–2019.

3165. PILARCZYK Zbigniew: Powszechnie wykłady uniwersyteckie, czyli jak Uniwersytet

Poznański służył regionowi. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 5–16.

Lata 1918–2015.

3166. PILCH Tadeusz: Duńskie wzory w historii polskich uniwersytetów ludowych. Ojczyzna uniwersytetów ludowych. *Polski Uniwersytet Ludowy*. R. 36: 2020 [nr] 1/2 s. 27–46.

Lata 1844–2016.

3167. PIŁATOWICZ Józef: Jewish Students at the Lviv Polytechnic until 1939 (statistical statement). *Historia i Świat*. Nr 9: 2020 s. 113–126.

3168. PIOTROWSKI W[alerian]: Przyczynek do historii szkoły podstawowej w Radzanowie. Cz. 2: Okres 1945–1965. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 65–82.

Cz. 1 pt. Materiały do historii szkoły w Radzanowie. *Tamże*. Nr 3: 2019.

3169. PODKOWA Donata: Kroniki „starej” szkoły. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 83–88.

Historia kroniki szkoły w Toszku; l. 1883–1993.

3170. PRAŠMANTAITĖ Aldona: Uniwersytet Wileński wobec beneficjów kościelnych. Marcin Poczobut-Odlanicki SJ (1728–1810) na urządzie proboszcza onikszyńskiego. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 57: 2020 s. 151–173, streszcz. ang.

3171. PRAWDA – dobro – piękno. Pamięci profesora Janusza Gniteckiego. Pod red. Małgorzaty Kabat. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 276, nlb. 2, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu.

Z treści: Kabat Małgorzata: Sylwetka i działalność Profesora Janusza Gniteckiego s. 13–24; Hejnicka-Bezwińska Teresa: Wspomnienia – Profesor Janusz Gnitecki s. 25–30; Kabat Małgorzata: Wydarzenia z życia i dokonania Profesora Janusza Gniteckiego s. 45–66; Kabat Małgorzata: Prawda – dobro – piękno w nauce i człowieku s. 67–84; Sztobryn Sławomir: Filozofia edukacji Janusza Gniteckiego s. 105–112; Gizan Teresa: Prawda – dobro – piękno w badaniach naukowych s. 113–126.

3172. PRZESTRZENIE temporalne w pedagogice – konteksty pedeutologiczne, historyczne i resocjalizacyjne. Pod red. Danuty Apanel, Pawła Kozłowskiego i Ewy Murawskiej. Kraków 2020 Impuls 8° ss. 224, streszcz. ang.

Z treści: Apanel Danuta: Dziecko z niepełnosprawnością w przestrzeni szkolnej – wzorce europejskie na przełomie XX i XXI wieku s. 37–60; Maliszewski Tomasz: Orzechowo Morskie – Pawłowice – Bielawki. Z działalności wybranych uniwersytetów ludowych w drugiej połowie lat 40. XX wieku s. 83–98; Maliszewska Agnieszka: Jan Kubicki (1898–1967) – dyrygent i wychowawca młodzieży oraz jego dzieło s. 99–116.

3173. PUŚ Wiesław: Zarys historii Uniwersytetu Łódzkiego 1945–2020. Wyd. 2, popr. i uzup. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 428, il.

Toż plik tekstowy PDF (6 MB).

Wyd. 1. 2015.

3174. PYTER Magdalena: Doktoraty i doktoranci. Zagadnienia prawne. Lublin 2020 Wydaw. Werset 8° ss. 86.

Lata 1920–2020.

3175. RAMS Iwona: Zespół Szkół Nr 1 w Olkuszu w latach 1900–2019 na podstawie szkolnej dokumentacji. Olkusz 2020 Drukarnia Grafpress 4° ss. 252, il.

3176. REJMAN Aneta, Nowakowski Andrzej, Malec Maciej: Zakrzów. Dzieje szkoły i sportu na tle dziejów wsi. Na 135-lecie szkoły w Zakrzowie (1884–2019). Rzeszów 2019.

Rec.: Koźbiał Krzysztof, *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 213–214.

3177. ROJEK Marcin: Etyka pedagogiczna Janusza Homplewicza [1931–2006] w świetle przemian współczesnego świata i jej znaczenie edukacyjne. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*. R. 60: 2020 s. 3–16.

3178. ROSIŃSKI Romuald: Wiek oświaty w Gminie Mrocza 1920–2020. Bydgoszcz–Mrocza 2020 Wydaw. Pejzaż, Studnicki s.k.; na zlec. Urzędu M. i Gm. 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Księga pamiątkowa.

3179. RUSZEL Joanna: Erasmus Programme – functional analysis and evolution of the programme from 1987 till 2016. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (4) s. 277–291, streszcz. pol.

3180. RUTKOWSKA Wiesława: Tradycje oświatowe i kształtowanie się szkolnictwa na terenie Wierzbnika do 1915 roku. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 57: 2020 s. 197–228, streszcz. ang.

Od XVII w.

3181. RYBA Janusz: Język łaciński w średniej szkole ogólnokształcącej w latach 1945–2004. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 177, nlb. 1.

3182. RYKAŁA Alina: 110 lat SP w Zaborowie. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 4 s. 8–9.

Szkoła podstawowa.

3183. RZESZÓW swoim bohaterom. Środowisko rzeszowskich gimnazjów wobec odzyskania niepodległości. Zespół red. Anna Miechowicz [i in.]. Rzeszów 2020 Collegium

Ressoviense. I LO im. ks. St. Konarskiego 8° ss. 227, il., streszcz. ang.

Tręść: Wanat Piotr: Dyrektorzy gimnazjów wobec problemów organizacyjnych i dydaktycznych swoich szkół w latach I wojny światowej i walk o granice Drugiej Rzeczypospolitej s. 9–32; Ochendusko Tadeusz: Wojenne egzaminy dojrzałości w rzeszowskich gimnazjach na tle małopolskich szkół średnich w latach 1918/19–1920/21 s. 33–54; Pietryka Wojciech: Miejsce rzeszowskich gimnazjów w strukturze organów państwowych i instytucji odpowiedzialnych za oświatę w latach 1914–1921 s. 55–76; Milcarek-Mróż Katarzyna: Nauczyciele z I Liceum Ogólnokształcącego w walce o niepodległość s. 77–88; Michowicz Anna: Działalność wychowawcza i niepodległościowa kadry nauki wychowawczej II Gimnazjum w Rzeszowie w okresie I wojny światowej i w czasie walk o granice s. 89–106; Ochendusko Tadeusz: Od lojalizmu do niepodległości – działalność społeczna wychowawców I Gimnazjum w Rzeszowie Romana Krogulskiego w latach 1908–1922 s. 107–116; Świętoń Marcin: Udział wychowanków II Gimnazjum w Rzeszowie w walkach o niepodległość Polski w latach 1914–1921 s. 117–142; Ochendusko Tadeusz, Świętoń Marcin: Biogramy wychowanków I Gimnazjum w Rzeszowie walczących o niepodległość Polski w latach 1914–1921 s. 143–186; Świętoń Marcin: Biogramy wychowanków II Gimnazjum w Rzeszowie walczących o niepodległość Polski w latach 1914–1921 s. 187–214.

3184. SARJUSZ-WOLSKA Stanisława: Zarys wychowania moralnego i obywatelskiego. Częstochowa 2019 Wydaw. 3Dom 8° ss. 99, nlb. 3. (Drzewiej Bywało).

Poradnik dla nauczycieli z 1927 r.

3185. [SAVINKOU Andrej] Sawinkow Andrzej: Działalność edukacyjno-wychowawcza Sióstr Misjonarek Św. Rodziny w Słonimie (lata 1927–1942). *Studia Teologiczne*. [T.] 38: 2020 s. 335–349.

3186. SESJA Naukowo-Historyczna 75 lat Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej, Gdańsk, 17 listopada 2020. Red. Dariusz Świsulski. Gdańsk 2020 Wydaw. Wydz. Elektrotechniki i Automatyki Politech. Gdańskiej ss. 126, il.

Tręść: Świsulski Dariusz: Wstęp s. 7; Ząbczyk-Chmielewska Barbara: Czas pionierów. Politechnika Gdańska 1945 s. 11–16; Marecki Jacek: Kazimierz Kopecki [1904–1984] i początki Katedry Elektroenergetyki s. 17–20; Jakubiuk Kazimierz, Roskosz Ryszard: Profesor Leon Staniewicz [1878–1951] – honorowy dziekan Wydziału Elektrycznego i założyciel Katedry Elektroenergetyki s. 21–28; Olesz Marek, Wojtas Stanisław: Profesor [Stanisław] Szpor [1908–1981] i jego Katedra przy ulicy Własna Strzecha s. 29–34; Ronkowski Mieczysław, Chrzan Piotr J.: Rodowód Katedry Energoelektroniki i Maszyn Elektrycznych Politechniki Gdańskiej z lat 1945–1969 s. 35–38; Skibiński Jacek: Historia rozwoju trakcji elektrycznej i jej obecność na Politechnice Gdańskiej s. 39–43; Świsulski Dariusz, Referowscy Ludwik: Stanisław Trzetrzewiński [1901–1964] organizatorem miernictwa elektrycznego na Politechnice Gdańskiej s. 45–48; Milkiewicz Franciszek, Kosmowski Kazimierz, Śliwiński Marcin: Początki i rozwój Katedry Automatyki na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej s. 49–56; Stepnowski Andrzej: Początki Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki na Politechnice Gdańskiej s. 57–60; Sadowski Wojciech: Pierwsza Katedra Fizyki na Wydziale Elektrycznym PG s. 61–63; Grzymkowska Magdalena, Gołjanek Joanna: Kobiety – wykładowcy na Wydziale

Elektrycznym i Wydziale Łączności Politechniki Gdańskiej od 1960 r. s. 65–68; Ulatowski Marek, Urbański Wojciech: Współpraca naukowa WE PW i WEiA PG s. 69–72; Sroka Ryszard: Studia kształcenia w zakresie nauk elektrycznych w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie s. 73–76; Porada Zbigniew: Od Katedry Elektrycznej Ogólnej do Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej na Politechnice Krakowskiej s. 77–80; Chrzan Krystian Leonard, Pytel Jan: Wydział Elektryczny Politechniki Wrocławskiej 1945–2020 s. 81–85; Wardach Marcin, Okarma Krzysztof: Wydział Elektryczny Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie na przestrzeni 70 lat swojej działalności s. 87–94; Skubis Tadeusz: Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej w Gliwicach s. 95–98; Zaporowski Bolesław: Historia Wydziału Elektrycznego Politechniki Poznańskiej s. 99–103; Hausman Sławomir: Początki Wydziału Elektrycznego na Politechnice Łódzkiej s. 105–108; Gąsiorowski Aleksander Kazimierz: Powstanie Wydziału Elektrycznego na Politechnice Częstochowskiej oraz jego działalność s. 109–116; Kusznier Jacek: Początki Wydziału Elektrycznego na Politechnice Białostockiej s. 117–120.

3187. SIENNICA naszej młodości. Państwowe Liceum Pedagogiczne we wspomnieniach absolwentów. Zespół red. Scholastyka Bartoszczak-Gadaj, Tadeusz Gnoiński, Andrzej Jaworski. Siennica 2020 Stow. Absolwentów i Wychowanków Szkół Siennickich 8° ss. 230, nlb. 1, il.

Lata 1946–2019.

3188. SIERADZKA-BAZIUR Bożena: Analiza pojęciowa wybranych manifestów pedagogicznych w ujęciu historycznym. *Horyzonty Wychowania*. Vol. 18: 2019 nr 48 s. 75–85.

XVI–XX w.

3189. SIFCZYK Damian: Historia harcerstwa na ziemi gliwickiej. T. 1: 1920–1939. Gliwice 2020 HistoriaRuchu.pl 8° ss. 60, il.

3190. SKOCZYŁAS Janusz: Nauki geologiczne w Wielkopolsce. W 100-lecie akademickiej geologii w Poznaniu. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 51–80, streszcz. ang.

3191. SKULIMOWSKA Agnieszka: Posłowie do drugiego wydania „Polskiej myśli pedagogicznej” Bogdana Nawroczyńskiego. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 6: 2020 s. 331–348.

Siedlce 2018.

3192. SPOŁECZEŃSTWO – kultura – wychowanie. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Januszowi Sztumskiemu z okazji 90-lecia urodzin. Pod red. Felicjana Byłoka, Mirosława Łapota, Kazimierza Rędzińskiego. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 720, nlb. 6 k. tabl., il., mapy. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza.

Z treści: Słowo o Jubileacie s. 13–20; Szaflarski Krzysztof, Wolski Aleksander: Rzeka w strukturze społecznej – przypadek

Odry s. 65–80; Ziębińska Beata: Sześćdziesiąt lat przeobrażeń życia rodziny w Europie s. 245–268; Stowik Zdzisław: Dialog intelektualistów laickich i katolickich w powojennej Polsce (Zarys tła historycznego) s. 279–286; Rosół Adam: Od socjalizmu do neoliberalizmu. Denacjonalizacja szkolnictwa wyższego w Polsce po roku 1989 s. 339–352; Kula Ewa: Eksekcjuci w służbie Komisji Edukacji Narodowej w szkołach średnich w wydziale wołyńskim 1773–1795 s. 385–398; Rędziniński Kazimierz: Kulturalno-oświatowa działalność Stowarzyszenia Polskich Rękodzielników i Przemysłowców „Gwiazda” we Lwowie (1868–1914) s. 399–420; Łapot Mirosław: Działalność Instytutu Psychotechnicznego i Poradni Zawodowej Patronatu nad Młodzieżą Rękodzielniczą we Lwowie (1925–1939) s. 421–438; Zalas Katarzyna: Wychowawcze znaczenie harcerstwa na przykładzie częstochowskiego szkolnictwa powszechnego okresu międzywojennego s. 537–552; Makowski Marek: Obraz polsko-czesłostowackiego sporu o Śląsk Cieszyński w latach 1918–1920 w relacjach prasy śląskiej s. 697–710.

1193. STANISZEWSKI Tomasz: Kształcenie nauczycieli w okresie wyzwań edukacyjnych i ustrojowych. Geneza, rozwój, perspektywy. Legnica 2020 Wydaw. Edytor; Tomasz Staniszeowski 8° ss. 189, nlb. 1.

Lata 1919–2013.

1194. STĘPIEŃ Robert: Szkoły publiczne benedyktynów sieciechowskich w latach 1791–1819. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 321–352, streszcz. ang.

1195. STO wywiadów na stulecie. Wstęp Anna Szkopek; Red. Michał Berezka [i in.]. Ostrzeszów [2020] Wydaw. Redaktorów „Czarno na Białym” – czasopisma I Liceum im. Marii Skłodowskiej-Curie 8° ss. 179, il.

Nauczyciele i uczniowie I LO im. Marii Curie-Skłodowskiej w Ostrzeszowie od 1920 r.

1196. STOGOWSKA Anna Maria: Patriotyczny obowiązek – organizacja szkolnictwa polskiego. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 299–320, streszcz. ang.

W zaborze rosyjskim i po odzyskaniu niepodległości, l. 1868–1936.

1197. STOPCZYŃSKI Waldemar: Jan Bytnar „Rudy” w świetle relacji Danuty Kaczyńskiej „Leny” (przyczynek do sporu o religijność harcerzy). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 41–52, streszcz. ang.

W okresie międzywojennym i podczas II wojny światowej.

1198. STUDIA jubileuszowe. 70 lat Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Red. Małgorzata Nowalińska. Kraków 2020 Wydaw. Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie 4° ss. 327, il., streszcz. ang.

1199. SUPLIĆKA Agnieszka: Działalność pedagogiczna Marii Kolendo (1894–1980).

Przegląd Historyczno-Oświatowy. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 237–249, streszcz. ang.

1200. SZANDUŁA Michał: Kultura studencka na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie. Historia i współczesność. Kraków 2020 Wydaw. Uniw. Rolniczego 8° ss. 244, il., streszcz. ang.

Lata 1953–2012.

1201. SZKOŁA kaliska i jej budynek. Pod red. Bogumiły Celer, Joanny Montelatic, Krzysztofa Walczaka. Kalisz 2020 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 197, il. I LO im. Adama Asnyka w Kaliszu.

Materiały z konferencji nauk., Kalisz, 24 X 2019 r.

Tręść: Walczak Krzysztof: 750 lat istnienia Szkoły Kaliskiej (I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu) s. 9–28; Barańska Iwona: Sylwester Szpilowski i budowa gmachu szkolnego s. 29–44; Mikołajczyk Marcin: Wybrane księgozbiory prywatne nauczycieli kaliskiej Almae Matris w pierwszej połowie XIX wieku s. 45–79; Błachowicz Maciej: Szkolne lata Adama Chodyńskiego – Powiatowa Szkoła Filologiczna w Kaliszu w latach 1842–1846 s. 80–132; Andrysiak Ewa: Działalność Melanii Parczewskiej na rzecz polskiej oświaty s. 133–145; Miluška Jadwiga: Stefan Giller jako nauczyciel Gimnazjum Filologicznego w Kaliszu s. 146–153; Steczek Czerniawska Elżbieta: Prezydent Stanisław Wojciechowski jako uczeń i wychowanek kaliskiej Almae Matris s. 154–172; Celer Bogumiła: Szkoła i jej wychowankowie s. 173–185; Montelatic Joanna: Patron szkoły w recepcji jej wychowanków s. 186–193; Janczar Urszula: Asnyk – tradycja napisana historią, historia napisana tradycją s. 194–197.

1202. SZKOŁA łącząca pokolenia 1920–2020. 100 lat Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych w Lesznie. Zespół red. Kamilla Sprengel, Małgorzata Ziemińska, Tadeusz Ziemiński, Aneta Jachułkowska, Justyna Markowska, Jakub Murawa. Leszno 2020 Stow. Przyj. Leszczyńskiej Szkoły Rolniczo-Budowlanej 8° ss. 290, nlb. 2, il.

1203. SZKOŁA polska od XVIII do XXI wieku. Red. nauk. Ryszard Ślęczka, Anna Włoch, Justyna Wojniak. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 277, nlb. 3, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. Kom. Edukacji Nar. (Prace Monograficzne; nr 969).

Z treści: Kamińska Janina: Kształcenie nauczycieli w Szkole Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1781–1794 s. 11–26; Ratajczak Krzysztof: Kim byli dyrektorowie w szkołach wydziału wielkopolskiego Komisji Edukacji Narodowej? s. 27–44; Wałęga Agnieszka: Kształcenie i samokształcenie galicyjskich nauczycieli szkół ludowych doby rozbiorów na łamach czasopisma „Szkoła” s. 45–68; Fijałkowski Adam: Seminarium nauczycielskie Józefa Jeziorowskiego w Poznaniu jako przykład recepcji myśli Pestalozziego na ziemiach polskich s. 69–86; Drożdż Andrzej: Świat galicyjskiego szkolnictwa z przełomu XIX i XX wieku w opisie literackich i pamiętnikarskich s. 87–101; Krukowski Jan: Z dziejów edukacji służących. Schyłkowe lata Szkoły dla Sług Płci Żeńskiej w Krakowie s. 102–124; Kula Ewa, Pękowska Marzena: Związki naukowe Polski z zagranicą po odzyskaniu niepodległości na łamach czasopisma „Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój” s. 125–142; Łapot Mirosław:

Działalność Państwowego Seminarium Ochroniarskiego im. Stanisława Jachowicza we Lwowie (1921–1939) s. 143–162; Włoch Anna, Wojniak Justyna: Kształcenie na ziemiach polskich w XVIII–XX wieku w świetle czasopiśmiennictwa anglojęzycznego s. 163–190; Dolata Elżbieta: Higiena szkolna jako przedmiot rozważań Zjazdów Lekarzy i Przyrodników Polskich na przełomie XIX i XX wieku s. 191–204; Barnaś-Baran Ewa: Gry i zabawy w gimnazjach galicyjskich w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 205–222; Suplicka Agnieszka: W trosce o zdrowie dzieci – organizacja szkół na wolnym powietrzu s. 223–239; Wrona-Meryk Izabela: Sztandarowe organizacje młodzieżowe częstochowskich szkół zawodowych w okresie PRL. Zarys problematyki s. 240–255.

3204. SZTAMBORSKA Monika: The education of children and youth to service according to the pedagogical approach of Saint Ursula Ledóchowska [1865–1939]. *Paedagogia Christiana*. 2020 [t.] 2 s. 167–188.

3205. SZYMCZYK Katarzyna Magdalena: Początki praktyki opiekuńczo-wychowawczej i kształtowania się publiczno-prawnego systemu opieki nad dzieckiem w Piotrkowie Trybunalskim do 1918 roku. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 57–74, streszcz. ang.

Od XVI w.

3206. TO CO było, nie minęło. 70 lat Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Bolka I w Jaworze 1946–2016. Zespół red. Zyta Opalińska, Jadwiga Matusiak, Mieczysław Michalski, Władysław Woźniakiewicz. Jawor 2016 Studio Graficzne Piotr Kurasiak 8° ss. 176, il.

3207. TORUŃSKIE „Królewianki” o swojej szkole i sobie samych. Oprac., wstępem i przypisami opatrzyła Sylwia Grochowina. Toruń 2020 TNT 8° ss. 238, nlb. 1, il.

II Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Toruniu w l. 1945–2018.

3208. TRUSEWICZ Jan Zygmunt: Wileńskie tradycje olsztyńskiej chirurgii. Olsztyn 2020 Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. 271, nlb. 1, il., streszcz. ang., lit.

Lata 1919–1960.

3209. UNIWERSYTET Przyrodniczy w Poznaniu. Historia i luminarze nauki. Pod red. Moniki Kozłowskiej. Wyd. 2 poszerz. Poznań 2020 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 8° ss. 437, il., streszcz. ang. (Uniwersytet Poznański (1919–2019)).

Treść: Kozłowska Monika: Wprowadzenie s. 11–16; Strykowski Krzysztof, Kozłowska Monika: Zanim powstała Wyższa Szkoła Rolnicza w Poznaniu (1920–1951) s. 17–64; Strykowski Krzysztof, Kozłowska Monika: Wyższa Szkoła Rolnicza (1951–1972) s. 65–124; Strykowski Krzysztof, Kozłowska Monika: Akademia Rolnicza (1972–2008) s. 125–200; Kozłowska Monika, Strykowski Krzysztof: Uniwersytet Przyrodniczy (2008–2019) s. 201–244; Kozłowska Monika, Strykowski Krzysztof: O misji

Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i jego poprzedników s. 245–250; Kozłowska Monika: Luminarze nauki s. 251–388; Kozłowska Monika: Zakończenie s. 389–394; Kozłowska Monika: Postowie s. 395–398.
Wyd. 1. 2019.

3210. UNIWERSYTET Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Jubileusz 45-lecia Oddziału i Wydziału Technologii Żywności. Red. wyd. Joanna Śliwińska, Tomasz Tarko, Gabriela Zięć. Kraków 2019 Oddz. Małopolski Pol. Tow. Technologów Żywności 8° ss. 187, il.

3211. UNIWERSYTET z przyszłością. Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach 1969–2019. Zespół red. Jacek Semaniak, Lidia Michalska-Bracha, Marzena Marczevska, Monika Marcinkowska, Piotr Burda. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 169, nlb. 2, il., mapa.

Treść: Uniwersytet z przyszłością s. 11–132; Uniwersytet z perspektywy pięćdziesięciolecia s. 133–162; My we wspomnieniach s. 163–170.

3212. URBANIAK Elżbieta: Nauczanie i jego organizacja w szkołach parafialnych w archidiecezji gnieźnieńskiej w drugiej połowie XVIII i początkach XIX wieku. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 3: 2017 s. 172–187, streszcz. ang.

3213. USAKIEWICZ Jarosław: 100 lat tradycji edukacyjnych w Mniu 1920–2020. Mień 2020 [Maria Sikorska] 8° ss. 442, il.

Historia szkoły podstawowej.

3214. UŚCIŃSKI Krzysztof: „Nauczyciel przedwojenny”. Narodziny i rozkwit mitu. Wrocław 2019.

Rec.: Białokur Marek, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 [nr] 1/2 s. 259–269.

3215. W CIENIU kasztanów. Cz. 2: I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Ostrzeszowie 2001–2010. Red. Wiesław Przybyła. Ostrzeszów 2010 I LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Ostrzeszowie; Oficyna Wydawnicza Kulewiak 8° ss. 120, il.

Toż. Cz. 3: I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Ostrzeszowie 2011–2020. Ostrzeszów 2020 ss. 168, il.

3216. W ROPCZYCKIEJ szkole na „Górcie” już 35 lat. Praca zbiorowa. Pod red. Władysława Tabasza. Ropczyce–Dębica 2020 Drukarnia Millenium Mateusz Kasperek, Rafał Kasperek Spółka Jawna 8° ss. 206, il.

3217. W TROSCE o edukację, kulturę i naukę. Księga jubileuszowa dedykowana z okazji 90. urodzin Profesorowi Franciszkowi Antoniemu Markowi. Opole 2020 Petrus 8° ss. 462,

nlb. 1, tabl. k. 1, tabl. 20, il. Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu, Uniw. Opolski.

Z treści: Duczmal Marian: Słowo o Jubilecie i do Jubilata s. 9–14; Cimała Bogdan, Kwiatek Jolanta: Franciszek Antoni Marek jako kierownik Katedry Historii Oświaty i Wychowania Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Powstańców Śląskich i Uniwersytetu Opolskiego (1973–2002) s. 15–40; Holona Eryk: O potrzebie zachowania pamięci społecznej s. 41–46; Sobeczko Helmut Jan: Franciszek Antoni Marek – znawca literatury śląskiej. „Góra chełmska” ks. Norberta Bonczyka (1837–1893) s. 47–54; Sapia-Drewniak Eleonora: Józef Madeja – nestor opolskich historyków wychowania (1899–1975) s. 55–64; Karcz-Taranowicz Eugenia, Nycz Edward: Kształcenie nauczycieli w Polsce w latach 1918–2018 (zarys problemu) s. 185–200; Koszyk Irena: Bilans reformy edukacji 2016–2019. Kierunki i formy działań w mieście Opolu s. 201–230; Czastka-Szymon Bożena: O Elsach na Górnym Śląsku s. 231–256; Kadłubiec Daniel: O kulturze i języku ocalenia narodowego s. 257–266; Kozolub Ludwik: Związki kulturowe Polski ze Śląskiem s. 277–296; Kapica Marian: Pedagogie Josepha von Eichendorffa 10 III 1788 – 26 XI 1857 s. 297–306; Nowakowska-Kempna Iwona, Camm Sandra: Spotkania jako kategoria aksjologiczna, semantyczna i historyczna s. 307–324.

3218. WAGA Leszek: Dydaktyczne postulaty Ludwika Jeleńskiej (1885–1961) w świetle założeń współczesnej pedagogiki integracyjnej. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 12: 2020 nr 2 s. 51–62.

3219. WALKOWIAK Natalia: Wychowanie religijne w systemie pedagogicznym Marii Montessori w Polsce i we Włoszech. Kraków 2020 Uniw. Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Wydz. Teologiczny 8° ss. 238.

3220. WASIAK Andrzej: „Gdy kochasz życie, świat i ludzi...”. Kronika Hufca ZHP Stargard. T. 2. Szczecin 2020 volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 312, il., mapy.

3221. WAWRZYSZKO Janusz: Legnickie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w stulecie powstania w Polsce i w 75. rocznicę zainicjowania działalności w Legnicy i na Dolnym Śląsku. Od historii do współczesności. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 275–286.

3222. WAWRZYSZKO Janusz: Legnickie TPD w służbie dzieciom i rodzinom. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 229–236.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w l. 1945–2017.

3223. WCZORAJ i dziś Wydziału Budownictwa w roku 75-lecia powstania Politechniki Śląskiej. Praca zbior. pod red. Adama Zybury i Bernarda Kotali. Gliwice 2020 Wydaw. Politech. Śląskiej 8° ss. 285, nlb. 1, il., streszcz. ang. Politech. Śląska. (Monografia; 850).

Od 1946 r.

3224. WIELOGŁOS w myśli o wychowaniu. 100 lat polskiej pedagogiki filozoficznej. Red.

nauk. Sławomir Sztobryn, Katarzyna Dworakowska. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego plik tekstowy PDF (2,28 MB).

Z treści: Wronska Katarzyna: Samouctwo w myśli pedagogicznej i życiu Władysława M. Kozłowskiego s. 24–42; Wasilewski Marcin: O polskiej filozofii wychowania i terminologii pedagogicznej w dziełach Sebastiana Petrycego [1554–1626] s. 64–79; Sztylka Andrzej: Etyka – pedagogika – prakseologia: refleksja z myśli Tadeusza Kotarbińskiego s. 138–148; Leszczyński Rafał Marcin: Tadeusz Kotarbiński o filozofii i wychowaniu s. 149–175; Michałowska Danuta Anna: Poglądy Tadeusza Kotarbińskiego – inspiracje dla współczesnej filozofii edukacji w społeczeństwie demokratycznym s. 176–194; Żywcok Alicja: „Człowiek porządny” – ideał wychowania moralnego. Na kanwie rozważań etycznych Tadeusza Kotarbińskiego s. 195–212; Sztobryn Sławomir: Projekt antropologii. Przesłanki filozofii wychowania Kotarbińskiego s. 213–224.

3225. [WILCZKOWSKA Anastazja] Vilčkovs'ka A. E.: Muzične vihovanná dítaj ta molodi v istorii škiloj pedagogičnoji osviti u Polši (1918–2018 rr.). Monografiä. Petrkov Tribunals'kij 2020 Wydaw. UJK. Filia w Piotrkowie Trybunalskim 8° ss. 320, streszcz. ang., pol. Universitet Äna Kohanovs'kogo v Kelcah, Shidnoevropejs'kij Nacionalnij Universitet imeni Lesi Ukraïni.

3226. WINCZEWSKI Piotr: Przemiany tematyki fabuł dydaktycznych gier i zabaw ruchowych w okresie XIX–XXI w. Piotrków Trybunalski 2019 UJK w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim 8° ss. 222, nlb. 1.

3227. WINCZEWSKI Piotr: Unikato-we schematy przebiegu gier i zabaw ruchowych w polskojęzycznych publikacjach z lat 1821–1939. Piotrków Trybunalski 2019 UJK w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim 8° ss. 211, nlb. 1.

3228. WIŚNIEWSKA Halina Maria: Gawędy druhny Babcy. Oprac. red. Justyna Tworek-Hernik. Warszawa 2020 Muzeum Harcerstwa 8° ss. 279, il.

Autorka żyła w l. 1920–2011.

3229. WŁOCH Ewa: Szkolnictwo polskie w Rzymie 1942–2010. Warszawa–Rzym 2020 Ambasada RP w Rzymie 8° ss. 325, il.

3230. WŁODAREK Andrzej, Zimny Mateusz: Szkoła w opactwie benedyktynek w Staniątkach w latach 1919–1953. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 165–188, streszcz. ang.

3231. WŁODARKIEWICZ Wojciech: Działalność dydaktyczna i naukowa Wydziału Cybernetyki Wojskowej Akademii Technicznej w latach 1968–2019. Warszawa 2020 Wojsk. Akad. Techn. 8° ss. 414, il., streszcz. ang.

3232. WOJNIAK Justyna: „Uniwersytety dla wszystkich?”. George Zygmunt Fijałkowski-Bereday i jego [1920–1983] wizja kształcenia wyższego. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 23: 2020 [z.] 2 s. 75–93.

3233. WOJTKOWSKA Anna: Szkolne kalendarium budynku przy ul. Wileńskiej 32 w Wołominie, odcinek ostatni, lata 1998–2003. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 217–274, il.

Cz. 1. *Tamże*. T. 6: 2010.

3234. WOKÓŁ filozofii wychowania. Studia i szkice. Pod red. Sławomira Sztobryna i Moniki Miczko-Pajestki. Kraków 2020 Wydaw. Libron – Filip Lohner 8° ss. 174, nlb, 1.

Treść: Miczko-Pajestka Monika: Wstęp s. 7–10; Gofron Andrzej: Konstruowanie filozofii edukacji. Perspektywa kulturowa s. 11–29; Szyłka Andrzej: Refleksje o wychowaniu humanistycznym s. 73–83; Miczko-Pajestka Monika: Podmiot w kulturze konwergencji. Filozoficzne aspekty myślenia o podmiotowości, nauczaniu i wychowaniu w kulturze ponowoczesnej s. 85–107; Gofron Beata: Segregacje społeczne w systemie oświaty. Dyskursy, praktyki i reprezentacje nierówności edukacyjnych s. 109–142; Sztobryn Sławomir: Twórcy pedagogiki filozoficznej okresu II RP i PRL. Wstęp do biodoksografii s. 143–155.

3235. WRYK Ryszard: Dzieje Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu 1919–2020. Poznań 2020 Wydaw. Nauka i Innowacje 8° ss. 532, nlb, 1, il.

3236. WSPOMINAJĄC Akademię. Oprac. i red. Jacek Dembosz. Kraków 2020 Wydaw. ASP 8° ss. 1038, nlb, 2, il. (Biblioteka 200-lecia; t. 9).

ASP im. Jana Matejki w Krakowie, l. 1890–2020. Antologia wspomnień.

3237. WÜST Wolfgang: Universelles Studieren in Spätmittelalter und Frühmoderne? Polen (Krakau) und Süddeutschland (Altdorf, Dillingen, Erlangen, Ingolstadt und Würzburg) im Vergleich. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 63–96, streszcz. ang., pol.

XV–XVIII w.

3238. WYDZIAŁ Budownictwa i Architektury 1965–2020. Oprac. Grażyna Borecka, Joanna Cichosz. Lublin 2020 Politech. Lubelska 8° ss. 235, nlb, 1, il.

3239. Z II RZECZYPOSPOLITEJ na Pomorze Zachodnie. Studiece odzyskania niepodległości przez Polskę. Zespół red. Teresa Jasiunas, Ewa Jackowska, Artur Mierzecki. Szczecin 2020 Volumina.pl Daniel Krzanowski 4° ss. 101, nlb, 1, il. Stow. Senat Obywateli Szczecina.

Materiały z konferencji nauk., Szczecin, 27 X 2018 r.

Z treści: Włodarczyk Edward: Wprowadzenie w problematykę konferencji s. 21–24; Faryś Janusz: Cud niepodległości. Budowa Polski Niepodległej listopad 1918 – marzec 1919 s. 25–34; Kiernozycy Włodzimierz: 70 lat tradycji akademickiej na Pomorzu Zachodnim s. 35–54; Ślepowski Tomasz: Uczeń II Rzeczypospolitej w polskim Szczecinie s. 55–62; Gawłóczy Józef: Pionierzy szkolnictwa morskiego w Szczecinie s. 63–76.

3240. ZAKŁAD Salezjański im. Księdza Bosko w Oświęcimiu. Kronika. T. 7: 1946–1947. Oprac. i wyd. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2018.

Toż. T. 4: 1926–1940. Lublin–Rzeszów 2020 Waldemar Witold Żurek SDB; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 381, nlb, 3, il., streszcz. ang., niem., wł.

Rec. [T. 7]: Leśniak Adam, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 535–541.

T. 1. Zakład im. Księdza Bosko w Oświęcimiu. Kronika: 1898–1907. Lublin–Kraków 2013.

3241. ZAKRZEWSKA Aldona Marta: Z badań nad stanem przedszkoli i szkół katolickich na Warmii i Mazurach po 1945 roku. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 115–131, streszcz. ang.

Do roku szkolnego 2016/2017.

3242. ZDANEK Maciej: Uniwersytet Krakowski wobec własnej przeszłości w XV–XVI wieku. Kraków 2017.

Rec.: Jurek Tomasz: Nowa praca o tradycji uniwersyteckiej. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 163–164.

3243. ZDANOWICZ Tadeusz: Historia nyskiego szkolnictwa. Materiały źródłowe od 1945 r. Wkład nauczycieli w kształtowanie tożsamości mieszkańców powojennej Nysy. Biblioteka Nysa 1223–2023. Nysa 2020 Fund. Nasza Nysa plik tekstowy PDF (8,06 MB).

Lata 1945–2019.

3244. ŻUKOWSKA Anna Maria: Kontekst historyczny polskiej edukacji plastycznej. Lublin–Kraków 2020 Wydaw. UMCS; Ridero 8° ss. 272, il.

XIX–XXI w.

3245. ŻYWCZOK Alicja: Posłannictwo i zadania dziejowej rodziny. Transkrypcja myśli pedagogicznej Stanisława Wawrzyńca Staszica [1755–1826]. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 7–25, streszcz. ang.

3246. ŻYWCZOK Alicja: Trwanie i humanizacja rodu ludzkiego. Recepcja dorobku kulturowego Stanisława Wawrzyńca Staszica [1755–1826]. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 6: 2020 s. 39–57.

f) Historia języka

Zob. poz. 593, 814, 2129, 2292, 2720, 2820, 3116, 7194, 7838, 9253.

3247. BAŃKO Mirosław: Z historii antylekcykografii. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 168, nlb. 2.

3248. [BARTŁOMIEJ z Bydgoszczy]: Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy. Wersja polsko-łacińska. Cz. 5: (R–Stracenie). Oprac. Elżbieta Kędelska, Irena Kwilecka, Arleta Łuczak. Warszawa 2012 Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy 8° ss. 175, nlb. 1, VIII. Inst. Sławistyki PAN, Fund. Sławistyczna.

Toż plik tekstowy PDF.

Toż. Cz. 6: (Strach–Żyzny). Oprac. Lucyna Agnieszka Jan-kowiak, Elżbieta Kędelska, Arleta Łuczak. Warszawa 2019 Inst. Sławistyki PAN ss. 384. Inst. Sławistyki PAN.

Toż plik tekstowy PDF (2,68 MB).

Cz. 1. 1999.

3249. BOBROWSKI Jakub: Staropolszczyzna filmowa. Osobliwości językowe jako wykładniki stylizacji historycznej w dziełach audiowizualnych. Kraków 2020 Inst. Jęz. Pol. PAN 8° ss. 263, il., streszcz. ang. PAN. Inst. Jęz. Pol. (Prace Instytutu Języka Polskiego PAN; 156).

3250. CITKO Lilia: Słownictwo regionalne polskojęzycznej części „Leksykonu supraskiego” (1722) na tle słowiańskim. *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 3 s. 595–605, streszcz. ang.

3251. DUBISZ Stanisław: Najnowsze dzieje języka polskiego. Rozwój polszczyzny w latach 1918–2018. Warszawa 2020 Elipsa 8° ss. 181, nlb. 3. Pracownia Językoznawstwa Stosowanego. Inst. Polonistyki Stosowanej Uniw. Warszawskiego.

3252. DZIEKAN Marek: O przekładach sury Al-Fātiḥa na język polski. *Przegląd Orientalistyczny*. 2020 nr 1 s. 3–20, streszcz. ang.

Lata 1830–2018.

3253. DZIERŻAWIN Katarzyna: Polska gwara Stubna koło Przemyśla w tekstach pisanych. *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 2 s. 379–394, streszcz. ang.

W oparciu o zapiski prowadzone przez nieznaną z nazwiska mieszkankę Stubna w l. 1981–2004.

3254. [GIRININKAITĖ Veronika] Girininkajte Veronika: Āzykovye osobennosti „Dnevnikā” Vitol’da Civinskogo. *Acta Baltico-Slavica*. T. 44: 2020 s. 104–123, streszcz. ang.

Dot. dziennika pisanego w języku polskim, litewskim i rosyjskim w l. 1904–1910 przez W. Cwiwińskiego (1887–1910).

3255. HORYŃ Ewa: Słownictwo w zakresie górnictwa solnego XVI–XVIII wieku na tle polszczyzny ogólnej. Kraków 2018.

Rec.: Walczak Bogdan, *Slavia Occidentalis*. T. 76: 2019 [nr] 1 s. 200–203.

3256. JAROS Violetta: Studia nad językiem i stylem pism naukowych Joachima Lelewela. Częstochowa 2015.

Rec.: Lewaszkiewicz Tadeusz, *Slavia Occidentalis*. T. 76: 2019 [nr] 1 s. 190–191.

3257. JĘDROWSKI Łukasz: Dialekt wałęcki języka niemieckiego? *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałęckiej*. Nr 11: 2020 s. 82–88, streszcz. ang.

3258. JUWENALIA historycznojęzykowe. [T.] 3. Pod red. Aleksandry Deskur, Wojciecha Stelmacha i Zofii Bryłki. Poznań 2020 Wydaw. PSP 8° ss. 207, nlb. 1, streszcz. ang. (Biblioteczka Poznańskich Studiów Polonistycznych. Seria Językoznawcza; nr 53).

Materiały z konferencji nauk., Poznań, 27–28 V 2019 r.

Z treści: Ataman Klaudia: O języku Wacława Twardzika na przykładzie tytułów jego prac naukowych s. 7–18; Bryłka Zofia: Bóg-władca czy Bóg-pasterz? Różnice językowe w tłumaczeniu pierwszego wersetu Psalmu 23 s. 19–28; Ciesłowska Klaudia: Językowa kreacja Żydów w filmie „Austeria” w reżyserii Jerzego Kawalerowicza s. 29–48; Gozdek Magdalena: Z metodologii badań nad fleksją XVI wieku – przypadek dwóch publikacji Erazma Glicznera (1558 i 1679) s. 63–78; Labijak Alicja: Językowe uwarunkowania Kodeksu Makarewicza s. 113–128; Piosik Łukasz: „Kto publicznie dobre obyczaje kazi...”. Kilka uwag o tabuizacji zjawiska pornografii w tekstach prawnych okresu zaborów s. 129–144; Stelmach Wojciech: „In principio creavit Deus...” – język XVI-wiecznych polskich tłumaczeń biblijnego opisu stworzenia świata s. 145–166.

T. 1. Poznań–Dąbrowka 2015.

3259. KAMIŃSKA-SZMAJ Irena: Język polskiej lewicy. Od Wielkiego Proletariatu do końca PRL. Wrocław 2017.

Rec.: Metecki Maciej: Niekompletnie (historycznie) o języku polskiej lewicy. Na marginesie książki... *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 349–364.

3260. KOSTECKA-SADOWA Anna: Wpływ polskie w mowie ludności ukraińskiej województwa lwowskiego na przykładzie słownictwa. *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 1 s. 73–82, streszcz. ang.

Urodzonych w l. 1921–1995.

3261. KOZŁOWSKI Janusz Bogdan: „Ta Swenta Woyna” Jana Bunyana w tłumaczeniu Jacuba Szcepana jako pomnik gwary mazurskiej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 328–348, streszcz. ang., niem.

John Bunyan (1628–1688), Jacob Szcepan (1867–?).

3262. LENARTOWICZ-ZAGRODA Anna: Z dziejów leksykografii polsko-łacińskiej.

Przedmowy do słowników. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 241.

Toż plik tekstowy PDF (9,85 MB).
XVI–XIX w.

3263. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: Język powojennych przesiedleńców z Nowogródka i okolicy. Poznań 2017.

Rec.: Kozłowska-Doda Jadwiga, *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 2 s. 421–424.

3264. MIGDAŁ Jolanta: Variation and normalization of the Polish language in the old prints from the first half of the 16th century. *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 1 s. 199–214.

3265. MISIAK Małgorzata: Między Popradem a Oslawą. Tożsamość kulturowo-językowa Łemków w ujęciu etnolingwistycznym. Wrocław 2018.

Rec.: Kolbuszewski Jacek: Okruchy łemkowskiego świata. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 405–408.

3266. „OJCZYSTA święta mowo!... wiąże nas twoje słowo”. Polszczyzna w perspektywie diachronicznej. Studia i szkice. Red. nauk. Anetta Bogusława Strawińska. Białystok 2020 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 637, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Białostockie Studia Językoznawcze; t. 16).

Księga pamiątkowa dedykowana Urszuli Sokólskiej.

Z treści: Strawińska Anetta Bogusława: Słowo wstępne s. 15–24; Ławski Jarosław: Pani Profesor Urszula Sokólska, czyli rozmach językoznawczej aktywności s. 25–30; Strawińska Anetta Bogusława: Profesor Urszula Sokólska. Portret osobliwy s. 33–40; Andrejczyk Małgorzata: Wykaz publikacji Profesor Urszuli Sokólskiej s. 41–52; Abramowicz Zofia: Adaptacja imion chrześcijańskich o samogłoskowym nagłosie w języku Podlasiian XVI–XVII wieku s. 59–94; Citko Lilia: O niektórych osobliwościach polszczyzny regionalnej w „Leksykonie supraskim” (1722) s. 137–146; Decyk-Zięba Wanda: Dwie wersje gramatyki polskiej Walentego Szyllarskiego s. 147–168; Dubisz Stanisław: Język pism Józefa Piłsudskiego – „22 stycznia 1863” s. 169–182; Kozłowska Anna: O jednym Norwidowskim akcie mowy s. 283–296; Kuć Joanna: Imię „Urszula” w języku i kulturze s. 297–304; Lewaszkiewicz Tadeusz: Wypowiedź Andrzeja Bańkowskiego o roli „Słownika” Lindego w rozwoju językowym Adama Mickiewicza s. 305–318; Mariak Leonarda: Siedemnastowieczna polszczyzna kresów północno-wschodnich w Trylogii Henryka Sienkiewicza. Zjawiska leksykalne s. 339–360; Ożóg Kazimierz: Polskie pieśni adwentowe s. 389–398; Pelcowa Halina: Językowe wyznaczniki „sacrum” i „profanum” w tradycji obrzędowej Bożego Narodzenia na Lubelszczyźnie s. 399–410; Pihan-Kijasowa Alicja: O regionalności siedemnastowiecznych kazań pogrzebowych wydawanych w Wilnie s. 411–426; Rejter Artur: Onimiczny wymiar siedemnastowiecznego dyskursu politycznego. Wokół „Komety to jest pogrózki z nieba” Mateusza Bembusa s. 457–468; Sieradzki Andrzej: Identyfikacja ulic w księgach ławniczych Szmatuł z końca XVI wieku s. 469–480; Siuciak Mirosława: Niedokończone zmagania z łacińską końcówką fleksyjną w polszczyźnie s. 481–492; Szczepankowska Irena: Metajęzyk nauk społecznych w rozważaniach Józefa Supińskiego [1804–1893] s. 529–538; Szczyszek Michał: „O czym nie mówi się” w polskim parlamencie. Użycie leksemu „tabu” w parlamencie polskim (na podstawie korpusu stenogramów parlamentarnych

z lat 1918–2018) s. 539–560; Walczak Bogdan: Białystok na polonistycznej mapie Polski s. 561–566; Warda-Radys Lucyna: O cechach semantyczno-pragmatycznych wyrażań typu „w całym znaczeniu wyrazu” w dziewiętnastowiecznych pamiętnikach kobiet s. 567–578; Wierzbicka-Piotrowska Elżbieta: „Mowa prosta” mieszkańców okolic Dąbrowy Białostockiej s. 579–594; Woźniak Ewa: Polszczyznomijęzyczna w zwierciadle twórczości Tadeusza Dołęgi-Mostowicza s. 605–616.

3267. OSTRÓWKA Małgorzata, Golachowska Ewa, Liegieniece Liene: „Pamiętnik dla dzieci” Heleny Masalskiej – świadectwo polszczyzny lotewskiej XX wieku. *Acta Baltico-Slavica*. T. 44: 2020 s. 168–237, streszcz. ang.

Dot. pamiętnika H. Masalskiej (ur. 1917) z dzieciństwa i młodości, spisano go w 1992 r.

3268. PELCOWA Halina: Słownik gwar Lubelszczyzny. T. 6: Pokarmy. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 759, il., mapy.

Tyt. równol.: A dialect dictionary of the Lublin Region. Vol. 6: Food.

Toż. T. 7: Odzież i obuwie, przedzenie lnu i tkanie płótna. Lublin 2020 ss. 535, il., mapy, streszcz. ang.

Tyt. równol.: A dialect dictionary of the Lublin Region. Vol. 7: Garments and footwear, spinning and weaving.

Toż. T. 8: Człowiek i rodzina, higiena i choroby, meble, sprzęty i prace domowe. Lublin 2020 ss. 559, il., mapy, streszcz. ang.

Tyt. równol.: A dialect dictionary of the Lublin Region. Vol. 8: Man and family, hygiene and diseases, furniture, appliances and household jobs.

Wyd. 1. 2012.

3269. PIEKARCZYK Dorota: (Nie) oceniaj książki po okładce. Teksty na okładkach publikacji popularnonaukowych. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 272, il.

3270. PIHAN-KIJASOWA Alicja, Motyl Agnieszka: Główne problemy normalizacji polszczyzny XVII wieku. *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 1 s. 215–236, streszcz. ang.

3271. POLSZCZYZNA wczoraj i dziś. Pod red. Joanny Ginter, Alicji Pstysi i Lucyny Wardy-Radys. Gdańsk–Sopot 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 415, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Gdańsk, 21–22 X 2019 r.

Księga dedykowana Ewie Rogowskiej-Cybulskiej (1962–2019).

Z treści: Klimas Agnieszka: Sufiks „-arz” w rzeczownikach pospolitych i antroponimach ziemi piotrkowskiej s. 73–82; Żmigrodzki Piotr: Co oznacza „ichni”? Z prac nad „Wielkim słownikiem języka polskiego PAN” s. 185–200; Badyda Ewa: Od „postrzygacza” do „barbera”. O dawnych i nowych nazwach zawodów związanych z fryzjerstwem męskim s. 241–258; Kęsikowska Urszula: Czas zaprzyszły w języku Juliusza Słowackiego s. 285–300; Jakiel Edward: O przekładzie Józefa Jankowskiego „Psalmu 8” s. 301–312; Kępka Izabela: Świat wartości narodów w „Przymierzu” Zofii Kossak s. 313–326; Reglińska-Jemiola Anna: Jak „smakować” literaturę dawną? O kształceniu kulturowym w kontekście lektury tekstów źródłowych (proponuje i uwagi do pracy z uczniami z doświadczeniem migracyjnym) s. 327–340; Lewińska Aneta: Okupacja hitlerowska na pomorskiej

wsi w świetle kronik szkolnych – wybrane aspekty s. 341–358; Cybulski Marek: Obraz rozliczeń stalinowskiego okresu błędów i wypaczeń w dramacie Jana Rompskiego „Zemia” s. 359–370; Wosiak-Słiwa Róża: Zjawiska fonetyczne w utworach północnokaszubskich pisarzy Jana Bilota i Alojzego Budziszka s. 371–392; Makurat-Snuzik Hanna: Historia normalizacji języka kaszubskiego i reformatorzy kaszubszczyzny s. 393–407.

3272. POŁOWNIAK-WAWRZONEK Dorota: Związki frazeologiczne i skrzydlate słowa powstałe pod wpływem języka polityki oraz ich modyfikacje. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 274, nlb. 2, streszcz. ang.

Lata 1945–2020.

3273. RAK Maciej: Juliusz Zborowski [1888–1965] i badania gwary podhalańskiej. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 40–55, streszcz. ang.

3274. REMBISZEWSKA Dorota Krystyna: Gwary Mazur wschodnich w XIX wieku (na podstawie ankiet Georga Wenkera do Niemieckiego atlasu językowego). Warszawa 2020 Inst. Sławistyki PAN 8° ss. 405, il., mapy, streszcz. ang., niem. (Język na Pograniczach; 44).

3275. ROSTROPOWICZ Joanna: Rudolf Abicht (1850–1921) i jego poglądy na problemy językowe Górnego Śląska. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 14: 2016 s. 78–110, streszcz. niem., czes.

3276. SIKORA Kazimierz: Ogniem i Mieczem – lekcja szlacheckiego *savoir-vivre*’u. *Slavia Occidentalis*. T. 76: 2019 [nr] 1 s. 105–118, streszcz. ang.

Wybrane elementy szlacheckiej etykiety językowej pojawiającej się w „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza.

3277. SŁAWISTYKA z widokiem na morze. Pod red. Jolanty Dziuby i Reginy Wyżkiewicz-Maksimow. Gdańsk–Sopot 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 277, il., streszcz. ang., ros.

W Uniwersytecie Gdańskim.

Z treści: O Katedrze Sławistyki s. 7–8; Październy Dušan-Vladislav: Dwujęzyczna leksykografia kaszubska s. 163–174; Wątróbska Halina: Morze i jego przydawki zdobnicze s. 175–184; Wyżkiewicz-Maksimow Regina: Obraz morza w miniaturowych formach literackich s. 196–218; Żyłko Dorota, Gostomska Anita: O przekładzie jednej metafory morskiej Adama Mickiewicza s. 219–234; Dziuba Jolanta, Wyżkiewicz-Maksimow Regina: Slava w Katedrze Sławistyki s. 255–266.

3278. SŁAWIŃSKA-DAHLIG Ewa: Z badań nad słownictwem muzyków ludowych śródkiowej Polski. *Łódzkie Studia Etnograficzne*. T. 57: 2018 s. 61–74.

3279. STURMOWSKA-HINC Katarzyna: Z badań nad gwarą mieszkańców gminy Osiek. *Rydwan*. Nr 14: 2019 s. 149–155, streszcz. ang.

3280. SZCZAUS Agnieszka: Językowy kształt poradnika gospodarskiego pomieszczzonego w „Nowych Wiadomościach Ekonomicznych i Uczonych” (1758–1761). *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 1 s. 117–124, streszcz. ang.

3281. WARCHOŁ Stefan: Dzieje i pradzieje Indoeuropejczyków w świetle archaicznej leksyki i zoonimii ludowej. Lublin 2020 Polihymnia 8° ss. 183, nlb. 2, streszcz. ang.

3282. WAŚKOWSKI Krzysztof: Polskie nazwy zwierząt. Studium historycznojęzykowe. Nowy Targ 2017.

Rec.: Walczak Bogdan, *Slavia Occidentalis*. T. 76: 2019 [nr] 1 s. 196–197.

3283. WIELOJĘZYCZNOŚĆ w przestrzeni publicznej. Śląsk i Łużyce na tle krajowym i europejskim. Red. nauk. Monika Choroś, Piotr Pałys. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. 299, streszcz. ang., niem. Inst. Śląski.

Z treści: Linek Bernard: Codziennosc językowa na Górnym Śląsku po II wojnie światowej. Refleksje historyka s. 11–30; Bereszyński Zbigniew: Język niemiecki w społeczno-politycznej historii Śląska Opolskiego w latach 1945–1989 s. 31–54; Sochacka Stanisława: Nazewnictwo miejscowe na pograniczach Śląska w świetle najnowszych badań (dziedzictwo czeskie, łużyckie i niemieckie) s. 55–82; Choroś Monika: Dwujęzyczne nazwy miejscowości na Śląsku w perspektywie historycznej s. 83–98; Mazurkiewicz Marek: Opolska różnorodność. Praktyczny wymiar wielokulturowości regionu na przykładzie województwa opolskiego s. 99–122; Pałys Piotr: Podwójne nazewnictwo w przestrzeni publicznej Łużyc. Zarys problematyki s. 181–204; Abramowicz Zofia: Etnolingwistyczne uwarunkowania rozwoju kultury nazwicznej na Podlasiu s. 205–230; Szymczek Józef: Wprowadzenie dwujęzyczności i podwójnego nazewnictwa w Republice Czeskiej na przykładzie mniejszości polskiej s. 247–260; Drożdż Leokadia: Kampania na rzecz promowania dwujęzycznego kształcenia dzieci na Zaolziu s. 261–278.

3284. WITCZAK Krzysztof Tomasz: Ugrofinizmy w języku jaćwieskim. *Acta Baltico-Slavica*. T. 44: 2020 s. 142–167, streszcz. ang.

3285. WOJTYŃSKA-NOWOTKA Milena: Słownik języka Maurycego Mochnackiego (na podstawie „Rozpraw Literackich”). Warszawa 2020 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 84, nlb. 2 + 1 CD-ROM.

3286. WSPÓLNY język. Wybrał i podał do dr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 12–32.

Świadcstwa esperantystów na kolejnych etapach wzajemnej komunikacji.

3287. ŻURAWSKA-CHASZCZEWSKA Jowita: Językowa kreacja krajobrazu Wołynia w powieści „Kollokacja” Józefa Korzeniowskiego. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 8: 2020 s. 57–68, streszcz. ang., niem.

g) Historia literatury

Zob. poz. 2292, 2295, 2814, 2820, 2849, 2891, 2943, 3277, 4070, 4333, 4438, 4830, 5449, 5544, 6056, 6179, 6441, 6802, 6805, 6828, 6879, 6899, 6911, 6962, 6973, 6978, 6980, 6988, 7000, 7123, 7192, 7227, 7247, 7409, 7410, 7418, 7445, 7450, 7451, 7469, 7489, 7501, 7505, 7514, 7515, 7547, 7584, 7587, 7615, 7646, 7719, 7806, 7807, 7829, 7859, 7879, 7898, 7908, 7994, 8220, 8244, 8271, 8349, 8606, 8694, 8961, 9004, 9130, 9196, 9443, 9581, 9629, 9709, 9736, 9761, 9850, 9852.

3288. ADAMKOWICZ-IGLIŃSKA Bożena: "When the Polish people will truly arise". Patriotic Issues in the Works by Juliusz Słowacki. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 53–64, streszcz. ang.

3289. ANTOSIK-PIELA Maria: Tożsamość i ideologia. Literatura polsko-żydowska wobec syjonizmu. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 267, nlb. 3, il. (Studia Polsko-Żydowskie).

Lata 1866–1939.

3290. ARC és álarcok. Magyarok Gombrowiczról. Összeállította Jerzy Snopek. Budapest 2020 Napkút Kiadó 8° ss. 266. Wacław Felczak Alapítvány, Ambasada RP w Budapeszcie.

Antologia tekstów węgierskich autorów dot. Witolda Gombrowicza (1904–1969).

3291. BAŁŻEWSKA Katarzyna: Przestrzenie totalitarnego zniewolenia. Doświadczenie wojny i okupacji w twórczości Józefa Mackiewicza. Warszawa 2020 Inst. Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego 8° ss. 289, nlb. 1.

J. Mackiewicz (1902–1985).

3292. BAŁŻEWSKA Katarzyna: Sovietization as an Experience of Violence. Everyday Life and its Significance During the Occupation of the Vilnius Region (1940–1941) in Józef Mackiewicz's novel Road to Nowhere. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 59–82.

3293. [BARANOV Andrej] Baranow Andrzej: Rossica Stefana Żeromskiego. Wybrane konteksty i dyskursy. Białyostok 2020 Temida 2 8° ss. 235, streszcz. ang., ros.

3294. BARANOWSKI Tomasz: Karola Szymanowskiego [1882–1937] portret poetycki. Postać i dzieło kompozytora w poezji polskiej XX stulecia. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 180–198.

3295. BODZIŃSKA-BOBKOWSKA Jadwiga: Polski Rimbaud albo poeta zaginiony. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 8: 2020 s. 145–160, streszcz. ang.

Bronisław Kamiński (1919–1996).

3296. BRENNER Rachel Feldhay: Polish literature and the Holocaust. Eyewitness testimonies. 1942–1947. Evanston, Illinois 2019 Northwestern Univ. Press 8° ss. IX, nlb. 1, 149.

Rec.: Grudzińska-Gross Irena, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 100–101.

3297. BRZESKA Ewa: Recepcja Samuela Becketta w Polsce. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 444, nlb. 19, il., streszcz. ang. Fund. na Rzecz Nauki Pol. (Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

3298. BURYŁA Sławomir: Rozrachunki z wojną. Warszawa 2017.

Rec.: Chłosta-Zielonka Joanna, *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 6: 2018 s. 292–294.

3299. CAŁBECKI Marcin: Józef Czechowicz i inni mitotwórcy. Studia i szkice z literatury dwudziestolecia międzywojennego. Gdańsk 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 217, nlb. 1.

3300. CEGLIŃSKA-GAJDA Anetta: Polska monografia popularnonaukowa przełomu XIX i XX wieku. Studium genologiczne. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 328, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż plik tekstowy PDF (4,14 MB).

Lata 1832–1939.

3301. CHACHULSKI Tomasz: Edytorstwo jako historia literatury i inne studia o poezji XVIII wieku. Warszawa 2019 IBL PAN. Wydaw.; Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 384.

Rec.: Wdowik Agata: Edytorstwo jako historia literatury. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 1 s. 240–249.

3302. CHOJNOWSKI Zbigniew: Koloryty ziem pruskich i varia. Północne miniatury krytyczne. Olsztyn 2018.

Rec.: Bajko Marcin, *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 326–333.

3303. CHUDZIŃSKI Edward: Kartoteka Pisarzy Ludowych Polski Południowej. Rekonnesans – dokumentacja – kontynuacja. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 190–200.

Sporządzona w 1980 r.

3304. COHEN Nathan: Książki, pisarze, gazety. Żydowskie życie literackie w Warszawie 1918–1942. Przekł. z jęz. hebr. Magdalena Sommer, Daria Boniecka-Stępień; oprac. merytoryczne Monika Adamczyk-Garbowska. Warszawa 2020 ŻIH; Pol. Tow. Studiów Jidysztycznych 8° ss. 485, nlb. 1, il. (Jidyszland. Yidishland).

3305. CZYTANIE Grabińskiego. Pod red. Krzysztofa Grudnika. Szczecinek 2019 Phantom Books 8° ss. 303, nlb. 3. (Wiwisekcje Grozy).

Stefan Grabiński (1887–1936).

Rec.: Mazurkiewicz Adam: Grabiński wciąż odczytywany. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 3 s. 72–75.

3306. DĄBROWSKA Alicja: Sarmackie kulturomy w wyobraźni wybranych twórców literatury polskiej XIX wieku. Semantyka, rewidzje i reinterpretacje. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 403, nlb. 1.

3307. DĘBSKA-KOSSAKOWSKA Aleksandra: Ludzki wymiar historii. Gustaw Herling-Grudziński, Konstanty A. Jeleński, Czesław Miłosz wobec historii, wspólnoty i sztuki. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 339, nlb. 3, streszcz. ang., fr.

3308. FIDOWICZ Alicja: Niepełnosprawność w polskiej literaturze XX i XXI wieku dla dzieci i młodzieży. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 333, nlb. 3, il., streszcz. ang.

3309. FREY Ludwik: Florystyczne pasje Jerzego Harasymowicza [1933–1999]. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 145–156.

3310. GAWLIŃSKI Stanisław: Szkoła poetycka Józefa Czechowicza [1903–1939]. O awangardzie (nie tylko) lubelskiej. Wyd. 2. Kraków 2020 Księg. Akad.; Inst. Literatury 8° ss. 201, nlb. 3, streszcz. ang. (Biblioteka Pana Cogito).

Wyd. 1. 1983.

3311. GIEBA Kamila: Lubuska literatura osadnicza jako narracja założycielska regionu. Kraków 2018.

Rec.: Ćwiek-Rogalska Karolina, *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 320–324.

3312. GLOGER Maciej: „Największy z duchów Słowiańszczyzny”. Jeszcze o recepcji twórczości Henryka Sienkiewicza w Czechach w latach 1880–1938 (w perspektywie kulturowej). *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 39–58, streszcz. ang.

3313. GOETEL Ferdynand: Szkice o literaturze i kulturze. Notatki literackie. Wstęp i oprac. Krzysztof Polechoński. Kraków 2020 Arcana 8° ss. 639. (Dzieła Wybrane; t. 9).

F. Goetel (1890–1960).

3314. GOMÓŁKA Marcin: Hetman Szymon Kossakowski w literaturze polskiego romantyzmu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 203–235, streszcz. ang., niem., ros.

3315. GRODECKA Aneta: Wiersze znad palety. Twórczość poetycka artystów polskich XIX i XX wieku. Gdańsk 2020 Słowo/obraz terytoria 8° ss. 323, nlb. 6, il.

3316. GRUDZIŃSKA-GROSS Irena: Miłosz i długi cień wojny. Sejny 2020 Pogranicze 8° ss. 191, nlb. 5. (Meridian).

Czesław Miłosz (1911–2004).

3317. GUSTAW Herling-Grudziński [1919–2000]. Między Wschodem a Zachodem. Praca zbiorowa. Pod red. Grzegorza Przebindy, Bartosza Gołąbka, Wojciecha Gruchały. Krosno 2020 Wydaw. Humanist. Pigionianum; Karpacka Państw. Uczelnia w Krośnie 8° ss. 351, nlb. 1, il., streszcz. pol., ang. (Bibliotheca Pigioniana; t. 3).

Treść: Przebinda Grzegorz: Drugie życie. Gustaw Herling-Grudziński. Próba świadectwa s. 9–21; Bolecki Włodzimierz: Twórczość Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. W setną rocznicę urodzin pisarza s. 22–52; Furnal Irena: Dobryś Bryczkowska i Jacob Josef Herling-Grudziński s. 53–92; Tomaszewski Feliks: Długie terminowanie. Gustaw Herling-Grudziński i rosyjskość s. 93–120; Sucharski Tadeusz: Czy „Inny Świat” jest rzeczywiście inny? Dzieło Herlinga na tle pierwszych tekstów lagrowych s. 121–148; Sariusz-Skapska Izabella: Pamięć zakłamaną, pamięć odzyskana, pamięć zbanalizowana: na przykładzie doświadczenia Zbrodni Katyńskiej s. 149–166; Piekara Jędrzej: Michaił Heller i Gustaw Herling-Grudziński – trzydzieści lat przyjaźni i współpracy s. 167–188; Przebinda Grzegorz: Nadeжда v Mertvom dome: vstreči Gerlinga-Grudzinskogo s Salamovym s. 189–220; Hajduk Jacek: Capri, Tyberiusz i Herling-Grudziński s. 239–256; Delaperrière Maria: Francja w oczach Herlinga s. 273–288; Scarpa Domenico: Obóz koncentracyjny i lagier. Levi i Herling, pisarze odpowiedzialności s. 289–308; Sosnowski Roman: Moje spotkanie z Gustawem Herlingiem-Grudzińskim w Neapolu w 1992 roku s. 309–316; Sawicka Elżbieta: Po rozstaniu z „Kulturą” paryską. Ostatnie lata Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 317–332; Gruchała Janusz S.: Uzupełnienie do bibliografii Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 333–348.

3318. GWIZDALANKA Danuta: Literackie portrety Karola Szymanowskiego [1882–1937]. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 163–179.

3319. HISTORIE ukryte w pamiętnikach. Literatura wspomnieniowa jako przedmiot i źródło badań naukowych. Pod red. Ilony Zaleskiej, Agnieszki Górskiej, Elwiry Piszczyk. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 202, il.

Treść: Maliszewski Kazimierz: Pamiętniki jako nieocenione i zarazem atrakcyjne źródło wiedzy o życiu, kulturze i mentalności ludzi w czasach dawnych i współczesnych. Kilka uwag i refleksji s. 11–20; Kaleta Andrzej: Sto lat metody autobiograficznej w socjologii s. 21–30; Zależny Jolanta: Pamiętniki zesłańców styczeńowych źródłem odmitologizowania martyrologicznej wizji Sybiru s. 31–44; Korczyńska-Piasecka Mirosława: Jak badać niewiarygodne pamiętniki? Problematyczne współautorstwo wspomnień z Syberii Szymona Tokarzewskiego s. 45–54; Kucharski Adam: Wielkie i małe historie we wczesnonowożytnych pamiętnikach podróży Polaków z XVIII wieku s. 55–74; Wróblewska Violetta, Piotrowski Robert: Pamiętniki chłopskie jako przedmiot badań kulturoznawcy-folklorysty s. 75–84; Dziubacka Krystyna: „Pamiętam, że...” – współczesny obraz miasta

budowany wspomnieniami jego mieszkańców s. 85–94; Tobolska Ewelina: Profesor Zbigniew Tadeusz Wierzbiński – kolekcjoner i edytor wspomnień wojennych s. 95–108; Niewęgłowska Aneta: Edukacja uniwersytecka w świetle pamiętników kobiecych przełomu XIX i XX wieku s. 109–124; Bułat Mirosława M.: „W roli głównej Estera Rachela Kamińska”. Ukryta historia „matki teatru żydowskiego” na podstawie jej pamiętników s. 125–136; Zaleska Ilona: Niepodległościowy 1918 rok w świadomości polskich pamiętnikarek – życie codzienne i polityka s. 137–172; Lusek Joanna: Poszukiwanie miejsca w przestrzeni powojnia. Siostry Krysty od Przenajświętszego Sakramentu (Zofii Szembekówny) „Notatki z wędrowki na Śląsku w poszukiwaniu miejsca osiedlenia się” s. 173–192; Balcerek Mariusz: Pamiętniki w zbiorach toruńskiej Książnicy s. 193–202.

3320. IL VOLGA nasce in Europa. Curzio Malaparte [1898–1957] in Polonia e in Russia. A cura di Raoul Bruni, Leonardo Masi, Małgorzata Ślarzyńska. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 216. (Biblioteca Italiana).

Z treści: Bruni Raoul: „Il posto piu caro al mio cuore”. Sul primo soggiorno di Malaparte a Varsavia s. 11–24; Bellifemine Onofrio: „Carlo Marx al servizio della dittatura borghese”: l’ascesa di Piłsudski negli scritti di Malaparte s. 41–54; Piekarniak Aleksandra: Malaparte antipolacco? Lo scrittore pratese nei documenti d’archivio del Ministero degli Affari Esteri Polacco s. 55–68; Klos Anita: Uno specialista di colpi di Stato. La fortuna di Malaparte nelle Polonia degli anni Trenta s. 69–92; Liszka-Drażkiewicz Agnieszka: Piłsudski, Lenin e l’espansione sovietica in Europa: sulle prime traduzioni di Curzio Malaparte in Polonia (1932–1949) s. 93–108; Baglivo Beatrice: Varsavia 1942: il reportage polacco di Malaparte s. 109–124; Bernardini Luca: Occupante e occupato: la Polonia in guerra di Curzio Malaparte e Alceo Valcini s. 125–144; Ślarzyńska Małgorzata: La ricezione e le traduzioni di „Kaputt” in Polonia s. 145–168; Nicewicz-Staszowska Ewa: Un capolavoro dimenticato? Sulla ricezione e la traduzione de „La pelle” in Polonia s. 169–186.

3321. JABŁOŃSKI Artur: Powieść Jana Rompskiego Wurvanô spjéva jako metafora projektu narodowego Zrzeszyńców. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 452: Pedagogika. [Nr] 40/2: 2020 s. 123–150, streszcz. ang.*

Powieść z 1943 r.; Zrzeszyńcy – członkowie Zrzeszenia Regionalnego Kaszubów, zał. w l. 30. XX w.

3322. JANICKA Anna: Tamara Karren. Próby biograficzne. *Bibliotekarz Podlaski. R. 46: 2020 nr 3 s. 143–159, streszcz. ang.*

Dramaty biograficzne T. Karren (1918–1997).

3323. JARZYNA Anita: Poezja (wobec) Zagłady – ku nowym narracjom. *Narracja o Zagładzie. Nr 5: 2019 s. 7–20.*

3324. JASANOFF Maya: The dawn watch. Joseph Conrad in a global world. New York 2017 Penguin Press 8° ss. XVII, nlb. 7, 375, il.

Rec.: Markowski Michał Paweł, *Polish Review. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 78–80.*

3325. JULKOWSKA Violetta: Krajobrazy rodzinne w twórczości Adama Tomaszewskiego

(1918–2002). *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej. T. 15: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 262–291.*

3326. KALEBA Beata: Rozdroże. Literatura polska w kręgu litewskiego odrodzenia narodowego. Kraków 2016.

Rec.: Mastianica-Stankevič Olga, *Lithuanian Historical Studies. Vol. 22: 2018 s. 196–201.*

3327. KALINOWSKI Daniel: Bolesław Bork [1923–2017] i literatura kaszubska o II wojnie światowej. *Nasze Pomorze. Nr 20: 2020 s. 225–238.*

3328. KAROL Irzykowski. Człowiek sporu, postać sporna. Pod red. Mateusza Chmurskiego, Katarzyny Sadowskiej, Kingi Siatkowskiej-Callebat. Warszawa 2020 IBL PAN 8° ss. 294, nlb. 1, il.

Z treści: Magnone Lena: [Karol] Irzykowski [1873–1944] jako główny aktor transferu psychoanalizy do kultury polskiej przed pierwszą wojną światową s. 35–54; Niciński Konrad: Irzykowski a faszyzm s. 65–74; Głowala Wojciech: O wierszach Karola Irzykowskiego s. 125–134; Zdunik Jan: Między metaforą a metonimią. „Brama zwycięstwa” Karola Irzykowskiego jako nowoczesna narracja o wojnie s. 149–158; Szulik Weronika: Śmierć teatru? Problem kina niemego w „Człowieku przed soczewką” Karola Irzykowskiego s. 159–172; Pańczak Martyna: Falszowanie rzeczywistości, falszowanie „ja”. Autentyczność w dziennikach osobistych André Gide’a i Karola Irzykowskiego s. 173–192; Bilos Piotr: „Pałuba”, aporia modernizmu i historia powieści s. 193–200; Winkłowa Barbara: Pani Zofia Irzykowska. Wspomnienie s. 201–206; Szyszka Michał: Inspiracje myślą i osobowością Karola Irzykowskiego w poglądach i działalności Stefana Kisielewskiego s. 237–256; Siatkowska-Callebat Kinga: Irzykowski dziś (we Francji) s. 257–268.

3329. KARPETA Paulina, Radziszewska Olga: Dusze na pokucie. O ludowym pochodzeniu martwicy z „To lubię” i jej pokrewieństwie z marą pcimską. *Literatura Ludowa. R. 64: 2020 nr 6 s. 27–38, streszcz. ang.*

Ballada Adama Mickiewicza z 1822 r.

3330. KERTÉSZ Noémi: „A lengyelség iskolája”. A lengyel romantika gyermekirodalma. [Göd] 2018 Rézbong Kiadó 8° ss. 198, nlb. 1. Wacław Felczak Alapítvány. (Felczak-Könyvek sorozat).

Szkoła polskości. Polska romantyczna literatura dziecięca.

3331. KOCHANOWSKI Marek: Obraz nowoczesnego świata w późnej twórczości Andrzeja Struga i w wybranych utworach Witkacego. Ścieżki wspólne. *Rocznik Podhalański. T. 11: 2016 s. 535–548, streszcz. ang.*

A. Strug (1871–1937), Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939).

3332. KOEHLER Krzysztof: Punkty kryształizacji. Szkice o literaturze staropolskiej.

Kraków–Warszawa 2020 Księg. Akad.; Wydaw. UKSW 8° ss. 280, il.

XII–XVIII w.

3333. KOLBUSZEWSKI Jacek: *Literatura i Tatry*. Zakopane 2016.

Rec.: Łoboz Małgorzata: Wielka księga fenomenów tatrzańskich. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 493–497.

3334. KOPROWSKA Karolina: *Miejsce urodzenia po Zagładzie w poezji Rejzli Żychlińskiej [1910–2001] – w stronę innego projektu tożsamościowego. Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 66–84.

3335. KRAWCZYK Jacek: *Antoni Madej [1899–1989]. Poeta zapomniany, poeta zaprzeczony. Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 8: 2020 s. 173–185, streszcz. ang.

3336. KRAWCZYK Jacek: *Antoni Madej [1899–1989] – twórca powojenny? Szczególny przypadek autocenzury. Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 251–263, streszcz. ang.

3337. KRUPA Bartłomiej: *Ida Fink [1921–2011] idzie do szkoły. Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 389–408.

3338. KRZYŻOSTANIAK Magdalena: *Od Somoziery do Saragossy. Pamiętnikarskie i literackie świadectwa udziału Polaków w hiszpańskiej wojnie o niepodległość*. Wrocław 2020 Atut; przy współpr. Wyd. Filolog. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 245, nlb. 1.

3339. KULS Tomasz: *Warszawa szlakiem „Gościńca” Adama Jarzębskiego. Rekonstrukcja miasta z roku 1643 w 25 obrazach*. Warszawa 2020 Agencja Wydawniczo-Reklamowa Skarpa Warszawska Sp. z o.o. 8° ss. 199, nlb. 1, il.

„Gościńiec albo Krótkie opisanie Warszawy”.

3340. KWAŚNIEWSKA-URBAN Paulina: *Służąc dwóm panom. Carlo Goldoni [1707–1793] w polskim przekładzie*. Kraków 2020 Pasaże 8° ss. 432, nlb. 2. (Meridiana Classic).

3341. LIPOWSKI Wojciech: „Powraca do nas dawne życie”... Doświadczenia pamięci w opowiadaniach Zygmunta Haupta [1907–1975]. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 169–186, streszcz. ang., ros.

3342. LISEK Joanna: *Kol isze – głos kobiet w poezji jidysz (od XVI w. do 1939 r.)*. Sejny 2018.

Rec.: Nalewajko-Kulikov Joanna, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 209–213; Prokop-Janiec Eugenia: *Kobiety jidyszland poezji. Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 230–235.

3343. LITERACKIE Krosno. Praca zbior. pod red. Joanny Kułakowskiej-Lis, Piotra Łopatkiewicza. Wyd. 2 poszerz. i uzup. Krosno 2020 Wydaw. Humanist. Pigionianum; Karpcka Państw. Uczelnia w Krośnie 8° ss. 282, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Bibliotheca Pigioniana; t. 4).

Z treści: Ziejka Franciszek: Karol Wojtyła – Jan Paweł II i „Mała Ojczyzna” profesora Stanisława Pigionia s. 13–34; Pleśniarowicz Krzysztof: Tradycje teatralne Krosna s. 35–48; Łopatkiewicz Piotr: Jacek Łopacki z Krosna w elicie społecznej i intelektualnej Krakowa drugiej połowy XVII wieku s. 49–72; Szayna-Dec Krystyna: Andrzej Lenik i Andrzej Szajna – krośnianin i jaślanin – roczniki 1864, 1865 s. 73–86; Gadamska-Serafin Renata: Krosno w konwencji gotyckiej („Murdelio” Zygmunta Kaczkowskiego) s. 87–112; Gruchała Wojciech: Stanisław Szczepanowski [1846–1900] jako bohater literacki s. 113–136; Tulik Jan: Cichy i wielki. O życiu i twórczości Franciszka Pika-Mirandoli s. 137–158; Styrcz-Przebinda Leokadia: Podkarpaciem urzeczony. Ziemia krośnieńska i jej okolice w zaczerpniętym kręgu poezji Białoszewskiego s. 159–182; Bartecka-Prorok Zofia: Krosno – między rozstaniem a powrotem. Przestrzenie egzystencjalnej interfeferencji w wierszach krośnieńskich poetów s. 203–216; Łopatkiewicz Tadeusz: Jan Zych (1931–1995). Dwadzieścia lat życia między Korczyną a Krosnem s. 217–283.

Wyd. 1. Red. Joanna Kułakowska-Lis, Grzegorz Przebinda. Krosno 2016.

3344. LITERATURA a polityka. *Literatur und Politik*. Red. Tomasz Szybisty, Joanna Godlewicz-Adamiec. Kraków–Warszawa 2020 Uniw. Pedagog. im. KEN; Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 491, il., streszcz. ang. (Literatura – Konteksty; t. 5).

Z treści: Chomiszcak Tomasz: Miłość i fascynacja w oczach nienawiści. „Niepoprawne” relacje między Polakami a Niemcami w prozie Mariana Pankowskiego s. 231–238; Kociumbas Piotr: Urbi et Regi(bus). Wie das Gymnasium zu Elbing nach dreihundert Jahren die gegenüber Kasimir dem Jagiellonen geleistete Huldigung Preussens dichterisch feierte s. 305–324; Mosakowski Janusz: Johannes Hevelke contra Jan Heweliusz – literacki portret astronoma z polityką w tle s. 357–370; Röskau-Rydel Isabel: Im Blick der Besatzer. Die “Krakauer Zeitung” 1939–1945 s. 371–388; Becker Karina: “Nun, Gott sei Dank, ist ein polnischer Graf da aus wildester Ferne!”. Nationale Stereotype in der realistischen Literatur aus kulturwissenschaftlicher Perspektive s. 405–418; Kotkiewicz Aurelia: Pamięć Wielkiego Terroru (1937–1938). Narracje wspomnieniowe i literackie Olgi Berghole i Lidii Czulkowskiej s. 449–460.

3345. LITERATURA a religia. *Wyzwania epoki świeckiej*. T. 1: Teorie i metody. Red. Tomasz Garbol i Łukasz Tischner. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 911, nlb. 1.

Z treści: Tischner Łukasz: Wstęp s. 9–17; Nowak Maciej: *Badania nad relacją literatury i religii w Polsce po roku 1945. Geneza – krystalizacja – dziedzictwo* s. 71–108; Jarzyńska Karina: *W imię emancypacji. Badania kulturowe o religii i literaturze* s. 479–510; Ankieta ekspercka s. 589–786.

3346. LITERATURA a religia. *Wyzwania epoki świeckiej*. T. 2: *Literatura polska po 1945 roku – kierunki, idiom, paradygmaty*. Red.

Agnieszka Bielak i Łukasz Tischner. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 734, nlb. 1.

Z treści: Tischner Łukasz: Wstęp s. 7–14; Bogalecki Piotr: Błogosławieństwa awangardy. „Pisarz pism nie św.” Miron Białoszewski s. 45–76; Nowak Maciej: „Teraz, z odległości, po ostatniej wojnie”. Miejsce religii w pismach Andrzeja Bobkowskiego s. 77–104; Bielak Agnieszka: „Absolutna wierność wobec nieskrepowanego sumienia”. Doświadczenie religijne w pismach Józefa Czapskiego s. 135–160; Panas Paweł: Pomiędzy cierpieniem i wiarą. O religijnym wymiarze twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 221–246; Nowak Maciej: Aktualność historii – obecność religii. Powojenna proza Hanny Malewskiej s. 295–320; Jarzyńska Karina: Po-bożność bluźniercza. Mariana Pankowskiego soteriologia literacka po Zagładzie s. 413–444; Piekarski Ireneusz: „Acher” znaczy Inny. Twórczość Juliana Strykowskiego wobec religii s. 533–570; Bielak Agnieszka: Religia i historia w poezji Aleksandra Wata s. 693–720.

3347. LITERATURA i historia – przegląd i analiza. Red. Ewelina Chodźko, Aleksandra Surma. Lublin 2020 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 154, il.

Z treści: Musiał Jerzy: Jerzy Ostrowski z Chodla – werysta konsekwentny s. 7–12; Giemza Lech: Marianna Bocian [1942–2003] – (nieco) zapomniana poetka nowofalowa z Belcząca s. 13–20; Kasperkiewicz-Moralewska Katarzyna: Dom rodzinny, dzieciństwo i bliszy we wspomnieniach i twórczości Anny Kamińskiej – perspektywa hermeneutyczna s. 21–38; Klusek Tomasz: Fatum, bunt i wyzwolenie. O twórczości Bogdana Madeja [1934–2002] s. 55–64; Białecka Magdalena: Pieśni oksytańskich kompozytorów XII i XIII wieku jako świadectwo życia uczuciowego oraz porządku społecznego ówczesnych wyższych sfer s. 65–76; Popowska Magda: Kwestia higieny w starożytnym Rzymie na tle term miejskich s. 77–88; Budzeń Anna: Zdrowie kobiet według autorów wybranych pism Corpus Hippocraticum s. 89–99; Martuszevska Jolanta: Kształcenie na potrzeby obronności w starożytnej Grecji – wybrane zagadnienia s. 100–118; Wilczak Adam: Judaizanci jako istotny problem Kościoła antiocheńskiego w ujęciu Jana Chryzostoma i Sergiusza Stylity s. 119–130; Janeczko Karolina: Rozwój prawodawstwa i technik ochrony przeciwpożarowej jako element ewolucji świadomości społecznej w Polsce XIV–XVI w. s. 131–153.

3348. ŁUGOWSKA Jolanta: Vincenz – mistrz słowa mówionego. Wrocław 2015 Agencja Wydawnicza a Linea 8° ss. 169. (Biblioteka Vincenzowska; t. 1).

Stanisław Vincenz (1888–1971).
Rec.: Żmizdiński Jakub: Homer Huculszczczyzny jako „homo loquens”. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 249–253.

3349. ŁUKASZEWSKA Renata: Teoria reportażu w perspektywie pisarstwa historycznego. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 105–124, streszcz. ang.

3350. MACIEJEWSKA Iwona: Waclaw Potocki's understanding of patriotism. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 39–52, streszcz. ang.

3351. MARANI literatury polskiej. Pod red. Piotra Bogaleckiego i Adama Lipszycy. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2020 Austeria 8° ss. 786, nlb. 3, il.

Tręść: Bogalecki Piotr, Lipszyc Adam: W skórze Ezawa s. 11–30; Bielik-Robson Agata: Fenomen maranizmu s. 33–68; Bielik-Robson Agata: Burzliwy żywot amureca, czyli jak Jakub Panne zdobywał „Słowa Pańskie” Jakuba Franka jako powieść lotrzykowska s. 71–115; Szymański Tomasz: Żyd Wieczny Tułacz. Jego religia i marańskie oblicze (na przykładzie „Rękopisu znalezionego w Saragossie” Jana Potockiego) s. 117–136; Sosnowski Maciej: Słowacki: ślimak i dzieje wszechświata s. 139–159; Wojciechowska Ewa: Przechrzta/pasożyt. Marańskie spojrzenie na „Nie-Boską Komedie” s. 161–178; Tomczok Paweł: Od ekonomii do afektu. Marani w „Mechesach” Mariana Gawalewicz s. 181–204; Dudek Michał: Spektakl (im)potencji w czterech aktach. „Koniec Mesjasza” Jerzego Żuławskiego s. 207–231; Sadzik Piotr: Amarantowe telegramy Brunona Schulza s. 233–273; Underhill Karen: Wygnanie w polszczyźnie? Rachel Korn czyta „Sklepy cynamonowe” s. 275–299; Bogalecki Piotr: „Usługi bezimiennie”. Figura marana w twórczości Aleksandra Wata s. 301–353; Lipszyc Adam: Sekret (M)ateusza: Sen, przebudzenie i marańska tożsamość ocalała w „Akademii pana Kleksa” s. 355–374; Sadzik Piotr: Rozpylenia. Marańskie montaże Leopolda Buczkowskiego s. 377–414; Zajac Antoni: Maksimum wygnania. Marginalne parodie i marańskie rozszczepienia Leo Lipskiego s. 417–461; Tomczok Marta: Bracia Żydzi, siostry samy. Postmaranizm (intuicyjny) w „Samim braciuzku” Leo Lipskiego s. 463–480; Lipszyc Adam: Scyzoryk Mojżesza. O marańskich homoteologii Juliana Strykowskiego s. 483–520; Paziński Piotr: Ku żydowskiej polszczyźnie. Julian Strykowski i językowy palimpsest „Austerii” s. 523–541; Sadzik Piotr: Witold Gombrowicz albo maranizm bergiem podszyty s. 543–589; Jazienicki Zbigniew: 01001100 01000101 01001000 01001101. Marańskie kryptografie w „Głosie Pana” Stanisława Lema s. 591–614; Końska Lidia: Judaizm jako -izm, czyli gdzie się gubią imiona w utworach Stanisława Jerzego Leca s. 617–650; Bogalecki Piotr: Pomarańcza dla Juliana Kornhausera s. 653–684; Lipszyc Adam: Marano na ziemi. O jeszcze innej inności Piotra Sommera s. 687–726; Borowczyk Jerzy, Skibski Krzysztof: „Czcii słowo nie”. Nieredukowalna obojętność bohaterów i strategie narracyjne w prozie Bronisława Świderskiego s. 729–753; Hoffmann Krzysztof: Sekrety Zenona Fajfera s. 755–786.

3352. MAZURKIEWICZ Adam: Polska literatura socrealistyczna. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 663, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż plik tekstowy PDF (4,06 MB).

3353. MAZURKIEWICZ Adam: Źródła kreacji postaci Jerzego Paramonowa [1931–1955] w poświęconych mu tekstach kultury. *Literatura Ludowa*. R. 64: 2020 nr 2 s. 5–18, streszcz. ang.

Dot. gł. pieśni ulicznych poświęconych sprawcy rozbojów i zabójcy milicjanta.

3354. MAZURKOWIA Bożena: Z potrzeby chwili i ku pamięci... Studia o poezji i prozie oświecenia. Warszawa 2019.

Rec.: Wolska Barbara: O życiu publicznym i prywatnym oświeconych. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 1 s. 249–257.

3355. MIESZEK Małgorzata: Twórczość dramatopisarska Jana Bielskiego SJ (1714–1768). Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 358, nlb. 1, il. (Analecta Literackie i Językowe; t. 12).

3356. MIKINKA Aleksandra Ewelina: Aleksander Szczęsny (1885–1929). Poeta, baśni-

pisarz, patriota. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 234, il. UŁ. (Literaturoznawstwo. Sylwetki).

Toż plik tekstowy PDF (3,76 MB).

3357. MIKINKA Aleksandra Ewelina: Jadwiga Chrzęszcowska (1853–1935). Wybrane wątki życia i twórczości. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 131–146, streszcz. ang.

3358. MIKINKA Aleksandra Ewelina: Zofia Bukowiecka (1844–1920) i Jadwiga Chrzęszcowska (1853–1935). W kręgu mniej znanych twórczyni literatury dziecięcej XIX wieku. *Literaturoznawstwo*. Nr 13: 2019 s. 32–44, streszcz. ang.

3359. MILESZCZYK Robert: Przekształcenie mitologii miłosnej jako zasada konstrukcyjna „Roksolanek” Szymona Zimorowica. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 1 s. 33–43, streszcz. ang.

3360. MORAWIEC Arkadiusz: After Bereza. Polish literature towards the Confinement Centre in Bereza Kartuska 1939–2018. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 4 (55): 2019 s. 273–309, streszcz. pol.

3361. MORAWIEC Arkadiusz: Brr. Bereza. Polish literature towards the Confinement Centre in Bereza Kartuska 1934–1939. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 4 (55): 2019 s. 231–271, streszcz. pol.

3362. MORAWIEC Arkadiusz: Literatura polska wobec ludobójstwa. Rekonesans. Łódź 2018.

Rec.: Czarska Tatiana: Zapomniane, przemilczane, przeoczone. Inne zaglądy i ich literackie reprezentacje w ujęciu Arkadiusza Morawca. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 409–425.

3363. MORAWIEC Arkadiusz: Polish literature and the extermination of the Soviet prisoners of war. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 115–139.

3364. NARÓD i regiony. Tradycje regionalizmu literackiego w perspektywie nowoczesności (XIX–XXI wiek). Pod red. Danuty Zawadzkiej, Katarzyny Sawickiej-Mierzyńskiej, Marzeny Radeckiej. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 440, nlb. 3, streszcz. ang. (Nowy Regionalizm w Badaniach Literackich; t. 10).

Z treści: Zawadzka Danuta, Sawicka-Mierzyńska Katarzyna, Radecka Marzena: Od redakcji s. 5–16; 1. Literatura – naród – region – nowoczesność. Teorie i relacje (przełom XIX i XX wieku): Mikołajczak Małgorzata: Naród – region – literatura: miejsca wspólne s. 17–32; Prokop-Janiec Eugenia: Pisarz – literatura narodowa – region. Koncepcje krytyki nacjonalistycznej s. 33–48; Kmak-Pamirska Aleksandra: Tworząc spójny naród. Dolne Łużyce i Podlasie w dyskursie społeczno-kulturowym w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 49–64; Zawadzka Danuta: Literatura poczekalni. O podlaskości,

podlaskości i modernizacji s. 65–90; Dąbrowicz Elżbieta: Na jeźdźcy i sąsiedzi. „Drang nach Osten” w optyce terytorialnej historii literatury s. 91–112; 2. Dziewiętnastowieczne tradycje i projekcje: Ruszczyńska Marta: Michał Grabowski – szkoła ukraińska. Dylematy pisarza i krytyka s. 113–126; Lul Marcin: Naród i regiony w polistopadowej krytyce literackiej. Wstępne rozpoznania s. 127–146; Kalinowski Daniel: Państwo kaszubskie w medium literatury. Mity przeszłości i utopie przyszłości s. 147–164; Chojnowski Zbigniew: Mazurzy pruscy, Polacy i Niemcy w piśmiennictwie tych pierwszych s. 165–182; 3. Antynomie i przepływy. Regionalizacja, nacjonalizacja, uniwersalizacja: Kalin Arkadiusz: Naród, państwo, rasa, Drohobycz – Bruno Schulz w perspektywie regionalnej i narodowej s. 183–214; Chłosta-Zielonka Joanna: Kształtowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej przez czasopisma ukazujące się po 1945 roku na Warmii i Mazurach s. 275–290; Gieba Kamila: Tradycja literacka i historia regionalna w „Mniejszej epopei” Marka Jurgoskiego s. 291–304; 4. Świat – region. Emigranci, pisarze mniejszości, uchodźcy: Niesporek Katarzyna: Śląsk utracony. O poezji Floriana Śmieci s. 305–326; Julkowska Violetta: Zapamiętany krajobraz kulturowy rodzinnych stron w świetle twórczości pisarza emigracyjnego Adama Tomaszewskiego (1918–2002) s. 327–348; Prymaka-Oniszak Aneta: Bieżeństwo 1915. Doświadczenie „światowe”, opowieść regionalna s. 385–400; 5. Nieoczywistości: wdrążające centrum, nie całkiem lokalność: Szurek Agnieszka: Poza stolicą czy w cieniu stolicy – tożsamość podwarszawska s. 401–416; Żurek Łukasz: Problematyzowanie centrum – przemycanie „ja”. O wybranych artykułach Stefana Szymutki z lat 1982–1992 s. 417–432.

3365. OD KAUKAZU po Sudety. Studia i szkice o poznawaniu i zamieszkiwaniu gór dalekich i bliskich. Pod red. Ewy Grzędę. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 327, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Z treści: Grzęda Ewa: Wstęp s. 7–16; Gadamska-Serafin Renata: Góry Kaukaz w poezji i we wspomnieniach Franciszka Ksawerego Pietraszkiewicza s. 17–68; Smyrski Łukasz: Między idealizmem a materializmem. Holistyczny wymiar Altaju s. 69–82; Pacholski Jan: „...by jak najdoskonalej oddać tę scenę, przytoczę teraz myśl pana von Hallera” – „Alpy” jako źródło inspiracji i punkt odniesienia karkonoskich podróżopisarzy drugiej połowy XVIII wieku s. 83–116; Brzezińska-Winkiel Anna, Nowicka Dorota, Pigoń Anna: „Królowa Sudetów” na pograniczu, czyli Śnieżka oczami Theodora Kömra, Karela Hynka Máchy i Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego s. 153–176; Kolbuszewski Jacek: Rzecz o Sobotniej Górze s. 177–238; Pigoń Anna: Strój góralek podhalańskich a kulturowy matriarchat pod Tatrami s. 239–264; Wierzejska Jagoda: Aspekty ideologiczne turystyfikacji Karpat Wschodnich w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939) s. 265–292; Kościelniak Maria: Góry pogardzane i góry odkryte. Literackie i turystyczno-krajoznawcze poznanie Gorców w XIX i pierwszych dekadach XX wieku s. 293–320.

3366. OKOLICE Żegadłowicza. Pod red. Henryka Czubały, Włodzimierza Próchnickiego, Katarzyny Wądołny-Tatar. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 4° ss. 430, nlb. 1, il., streszcz. ang. + CD. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 975).

Z treści: Grabski Marek: Legenda Czartaka – kilka słów o zapomnianych budowlach Mucharza s. 13–28; Kulczyńska-Kruk Joanna: Sublimacja doświadczenia wojennego na przykładzie zbioru „Światła w okopach” Emila Żegadłowicza s. 87–96; Bujnicki Tadeusz: Wokół społecznej i kulturowej publicystyki Żegadłowicza (Żegadłowicz i „Sygnały”) s. 111–122; Karwala

Marek: Maria i Adam. Wiersze Adama Ziemiannina poświęcone Żonie s. 141–158; Latawiec Krystyna: „Domek z kart” Emilia Zegadłowicza w reżyserii Erwina Axera s. 201–212; Stabro Stanisław: Muza i artysta. Listy Stanisławy Wysockiej do Emilia Zegadłowicza s. 213–224; Krajewska Anna Maria: Rękopisy Emilia Zegadłowicza w zbiorach Biblioteki Narodowej s. 225–242; Kolberová Urszula: Recepta Emilia Zegadłowicza w Czechach s. 243–254; Witkowski Marcin: Między honorami a potępieniem – związki Emilia Zegadłowicza z wadovickim gimnazjum i liceum s. 295–308; Hurnik Elżbieta: „Motory” Emilia Zegadłowicza. Dzieło literackie i ilustracje w świetle listów i wspomnień s. 309–322; Kawka Maciej: O właściwościach języka „Motorów” Emilia Zegadłowicza s. 323–332; Makuch Damian W.: „Martwe morze” Emilia Zegadłowicza wobec XIX-wiecznych klasyków polskiej powieści realistycznej. Próba nowej interpretacji s. 333–348; Kotowiecki Andrzej: Emil Zegadłowicz w filatelistyce s. 391–394; Woźniak Barbara: Muzeum Miejskie Suchoj Beskidzkiej s. 395–402; Sochacki Edward, Woźniak Barbara: Zbiory Muzeum Zegadłowicza własnością Muzeum Miejskiego Suchoj Beskidzkiej s. 403–406.

Rec.: Kulczyńska-Kruk Joanna: Okolice Zegadłowicza – od miejsca autobiograficznego do miejsca pamięci. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 215–231.

3367. OKULICZ-KOZARYN Małgorzata, Okulicz-Kozaryn Radosław: Tropami Bractwa Wielkiego Dzwonu. Szkice o literaturze przełomu XIX i XX wieku. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 125, nlb. 1, streszcz. ang. UAM. (Filologia Polska; nr 225).

3368. PACHOLSKI Jan: Was man vom Grenzgebiet Riesengebirge erwartet und was womöglich überraschen kann. O oczywistych i nieoczywistych granicach karkonoskich. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 69–99.

Tekst równol. niem., pol.

3369. PASTUSZEWSKI Stefan: Krótka historia literatury w Bydgoszczy. Bydgoszcz 2020 Inst. Wydawniczy „Świadectwo” 8° ss. 532, il.

3370. PEŁCZYŃSKI Grzegorz: Michał K. Pawlikowski [1893–1972] o narodach z obszaru Wielkiego Księstwa Litewskiego. Łomianki 2020 LTW 8° ss. 215, nlb. 1, streszcz. ang. XVIII–XX w.

3371. PEŁCZYŃSKI Grzegorz: Michała Kryspina Pawlikowskiego [1893–1972] rozważania na temat dziejów najnowszych. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 101–115, streszcz. ang., niem., ros.

3372. PRZED-TEKSTOWY świat. Z literackich archiwów XIX i XX wieku. Pod red. Marzeny Woźniak-Łabieniec. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 270, il., streszcz. ang.

Treść: Berkan-Jabłońska Maria: Kierunki opracowania spuścizny Sabiny z Gostkowskich Grzegorzewskiej (na podstawie materiałów Biblioteki PAU i PAN w Krakowie) s. 9–30; Budrewicz Tadeusz: Asnyka notes z rymami s. 31–50; Buryła Sławomir: „Dziennik wojenny” Leopolda Buczkowskiego – wyzwanie dla (młodego) edytora s. 51–68; Kramkowska-

-Dąbrowska Agnieszka: „Coś na wzór budowanego plastra miodu” – o archiwum i metodzie pisarskiej Władysława Terleckiego s. 69–86; Krystek Jędrzej, Nawrot Jolanta, Nowakowska Dagmara: Archiwum pisarskie Włodzimierza Odojewskiego w świetle krytyki genetycznej. *Rekonosans* s. 87–102; Kuniczuk-Trzciniowicz Agnieszka: Projekt „Legiony”. Wokół ostatniej powieści Henryka Sienkiewicza s. 103–114; Nalepa Marek: „Cofnąć bieg rzeki/ bieg życia/ oto moje posłanie”. O wierszach Wincentego Różańskiego s. 115–144; Pachocki Dariusz: Tekstowe meandry. „Dziennik 1954” Leopolda Tyrmanda – problem nie tylko filologiczny s. 145–162; Samborska-Kukuć Dorota Karolina: Pochwała metrykaliów. Kilka przypadków s. 163–178; Woźniak-Łabieniec Marzena: Od rękopisu do pierwodruku. O wczesnych wariantach wiersza „Ranny” Tadeusza Różewicza s. 179–194; Morawiec Arkadiusz: Brz, Bereza. Literatura polska wobec Miejsca Odosobnienia w Berezie Kartuskiej. 1934–1939 s. 195–234; Morawiec Arkadiusz: Po Berezie. Literatura polska wobec Miejsca Odosobnienia w Berezie Kartuskiej. 1939–2018 s. 235–270.

3373. PRZEMIANY dyskursu emancypacyjnego kobiet. Seria II: Perspektywa polska. Red. nauk. Anna Janicka, Corinne Fournier Kiss, Barbara Olech; wstęp i układ tomu Anna Janicka. Białystok 2019 Temida 2; przy współpr. Wydż. Filol. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 729, il. (Przełomy/Pogranicza. Studia literackie; 28) (Studia Kobiece; 2).

Materiały z konferencji nauk., Białystok, 26–27 IX 2013 r.

Z treści: Ławski Jarosław: Przemiany formuły emancypacji – w poszukiwaniu dialogu o dyskursie emancypacyjnym s. 17–34; Cornett Natalie: Wzmocnienie pozycji kobiet – miłość i listy. Narcyza Żmichowska [1819–1876] i Entuzjastki w XIX-wiecznej Polsce s. 35–48; Budrewicz Tadeusz: Portret zbiorowy żon niedobrych w powieści drugiej połowy XIX wieku s. 49–64; Janicka Anna: Amerykańskie inspiracje a dyskurs emancypacyjny w literaturze polskiej: Eliza Orzeszkowa i pozytywści warszawscy s. 65–77; Górniak Teresa: Głos znad Niemna. Nowe spojrzenie na twórczość Elizy Orzeszkowej w świetle badań nad prywatnym księgozbiorem pisarki s. 79–98; Fournier Kiss Corinne: Polonofilizm i polskość wśród czeskich emancypantek w drugiej połowie XIX wieku: przykład Karoliny Světlej [1830–1899] s. 99–110; Karpowicz-Słowikowska Sylwia: Prusowski projekt kobiecości: Bovary – Androgyne – Salome. Przypadek Izabeli („Lalka” Bolesława Prusa) s. 111–132; Paja Agnieszka: Czytani i naśladowanie. O dystopijności emancypacji kobiet (i mężczyzn) na przykładzie „Emancypantek” Bolesława Prusa s. 133–150; Wietecha Anna: „Emancypantki” Bolesława Prusa jako powieść o (nie)równouprawnieniu kobiet: niespójności i aporie s. 151–160; Blech Rokšana: Sara, Kama, Hebron. Trzy wizje kobiecości w „Faraonie” Bolesława Prusa s. 161–174; Bobrowska Barbara: Emancypantki (z Entuzjastkami w tle) w powieści Wiktora Gomułkiewicza [1848–1919] „Złote ogniwa” s. 175–188; Humeniuk Agnieszka: Ideał kobiety i jej rola w społeczeństwie: „Anuncjata” Zygmunta Kaczkowskiego [1977–2016] s. 189–202; Chojnowska Anna: „Życie za marzenie” Walerego Przyborowskiego [1845–1913] wobec hasel emancypacji s. 203–218; Stachura-Lupa Renata: O emancypacji ze stanowiska konserwatywnego s. 219–234; Zawiszewska Agata: Emancypacja kobiet w publicystyce Pauliny Kuczalskiej-Reinshmit [1859–1921] na łamach „Przeglądu Tygodniowego” w latach 1893–1895 s. 235–248; Friedrich Agnieszka: „Nie tędy droga, Szanowne Panie!”. Kwestia kobieca i krytyka emancypacji na łamach „Roli” Jana Jeleńskiego [1845–1909] s. 249–260; Walczak Ewa: „Córka jak należy”, jej mama i babcia, czyli kobiety na łamach czasopism dla dzieci w XIX i na początku XX wieku s. 261–276; Szargot Barbara: Emancypacyjne przygody Marii z Sztetkiewiczów Sienkiewiczowej [1854–1885] s. 277–288; Legutko Grażyna: Komediantka – nierzadnica – rewolucjonistka. Kreacje emancypantek w prozie modernistycznej s. 289–304;

Banot Aleksandra E.: Emancypacja kobiet a obraz małżeństwa w wybranych powieściach Elizy Orzeszkowej, Gabrieli Zapolskiej i Zofii Nałkowskiej s. 305–318; Chojnacka Ewa: Od triumfu do klęski. Emancypacyjne reminiscencje w „Zawrotnych drogach” Tadeusza Koniecznego [1875–1944] s. 319–334; Pokrzyńska Elżbieta: Emancypacja kobiet w zawodzie introligatorskim w Warszawie w końcu XIX i na początku XX wieku s. 335–362; Bagińska Agnieszka: „Artystka tak męska w malarstwie...” Identyfikacja twórczości Anny Bilińskiej-Bohdanowicz [1854–1993] w ramach kategorii „męskiej” i „kobiecej” sztuki w polskiej krytyce artystycznej przełomu XIX i XX wieku s. 365–376; Fedorowicz Irena: Kobieta pomiędzy salonem a pokojem gubernantki. Problematyka emancypacyjna w prozie Stanisławy Szadurskiej s. 377–390; Jankowska Aldona: Liryčna strategia emancypacyjna w wierszach Zofii Trzemeszkiej [1847–1911] s. 391–400; Brogowska Bogumiła: Kwestia kobieca w refleksji Gabrieli Zapolskiej s. 401–418; Bednarczyk Monika: Czy wolność nosi spodnie? Rzecz o doświadczeniu męskości w kreacji artystycznej Marii Komornickiej s. 419–430; Nielepko Helena: Postacie kobiece w dramatach Tadeusza Micińskiego [1873–1918] s. 431–440; Wilczak Mariola: „Feministka starego kroku” – Julia Dickstein-Wieleżyńska [1881–1943] wobec kwestii kobiecej s. 441–454; Gruchała Wojciech: Kobieta – przesąd. „Płomienie” jako głos w kwestii kobiecej s. 455–468; Musijenko Swietłana: Sylwetki kobiet we wczesnej twórczości Zofii Nałkowskiej s. 469–488; Olech Barbara: Od hańciarki do wieszczki. W kręgu poematów Marii Grossek-Koryckiej [1864–1926] s. 489–502; Draganowska Jolanta: „Stare” kobiety Amelii Hertzówny [1879–1942] s. 503–514; Ratuszna Hanna: Poezja jak fotografia – o wierszach Zuzanny Ginczanki [1917–1944] s. 515–530; Sadlik Magdalena: „Wyzwalająca się Ewa (...) chce zabrać głos”. Cecylia Walewska [1859–1940] wobec „kwestii kobiecej” s. 531–544; Kot Joanna: „Nieuznanie” i żałoba – droga do przemiany. Wokół paru dramatów dwudziestolecia międzywojennego s. 545–556; Zdanowicz Anna: Emancypacja dla mas. „Wiadomości Kobiece” 1931–1933 s. 557–574; Janus Agata: Wizja nowej kobiety w dramaturgii Marii Morozowicz-Szczepkowskiej [1885–1968] s. 575–584; Rusek Iwona E.: Słowo o bojach Boga o kobiety s. 585–596; Świerkosz Monika: Kobieta i sport w dyskursach publicznych na przełomie XIX i XX wieku. Zarys problematyki s. 597–608; Józefowicz Anna: Inicjatywy społeczne kobiet na wsi międzywojennej w kontekście idei Heleny Radlińskiej [1879–1954] s. 609–618; Wal Anna: „Sprawy kobiece” w publicystyce i twórczości literackiej Hermirii Naglerowej [1890–1957] s. 633–648; Rychter Małgorzata: „Evita” – muzyczna opowieść o najsilniejszej kobiecie Ameryki Południowej s. 657–672; Bibliografia s. 673–688.

Seria I. 2019.

3374. PUSZ Wiesław: W horyzoncie oświeconych. Azymuty literatów i nie tylko. Łódź 2020 Wydaw. Biblioteka 8° ss. 164, nlb. 2, il.

3375. RABKA w literaturze, literaci w Rabce. Pod red. Zofii Budrewicz i Jana Ceklarza. Rabka-Zdrój 2018.

Rec.: Kościelniak Maria: Rabczańskie opowieści nieznanne. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 409–413; Kropidło Inez: Literatura miejscza czy miejsce literatury? O tożsamości Rabki-Zdroju. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 6 s. 105–108.

3376. RACZYŃSKA Sabina: „Studia o literaturze ludowej” Ryszarda Berwińskiego wobec romantycznych koncepcji historiograficznych dotyczących dawnej Słowiańszczyzny. *Literatura Ludowa*. R. 64: 2020 nr 1 s. 17–28, streszcz. ang.

Wyd. w 1854 r.

3377. RADOWSKA-LISAK Mirosława: Wątek dzieciństwa w wybranych małych formach narracyjnych Józefa Ignacego Kraszewskiego. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 4/5 s. 26–34, streszcz. ang.

3378. ROSIŃSKI Franciszek [Mikołaj]: Góry w ujęciu transcendentnym. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 451–463, streszcz. ang.

3379. RUTA Magdalena: Without Jews? Yiddish Literature in the People’s Republic of Poland on the Holocaust, Poland and Communism. Ed. by Jessica Taylor-Kucia. Kraków 2017.

Rec.: Nalewajko-Kulikov Joanna, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 314–319.

3380. RYBAK Krzysztof: Dzieciństwo w labiryncie getta. Recepja mitu labiryntu w polskiej literaturze dziecięcej o Zagładzie. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 149, nlb. 1.

Rec.: Waksmund Ryszard: Holocaust – dziecko – mit. *Literatura Ludowa*. R. 64: 2020 nr 2 s. 67–68.

3381. RYBAK Krzysztof: I (nie) żyły długo i szczęśliwie. Konstrukcje zakończeń w polskiej literaturze dziecięcej o Zagładzie. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 1 s. 10–23, streszcz. ang.

3382. RYDZ Agnieszka: Poznań Waldemara Żyszkiewicza. *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 2 s. 7–22, streszcz. ang.

Poeta, ur. w 1947 r.

3383. SADLIK Magdalena: „Miastu wierni”. Zapomniani literaci Krakowa (1898–1939). Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 165, tabl. 9, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. (Prace Monograficzne; nr 948).

3384. SADZIKOWSKA Lucyna: Maszynopis „Największa chwała” ze zbiorów Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego, a nowela „Wigilia w kacecie” ks. Huberta Lacha [1918–2012]. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 307–320, streszcz. ang.

3385. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Refleksje historyka literatury wobec zawieszony edycji krytycznej „Pism wszystkich” Bolesława Prusa. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 83–89, streszcz. ang.

Rozpoczęta w 2014 r.

3386. SARMACKIE theatrum. [T.] 8: W poszukiwaniu nowości. Pod red. Marii Barłowskiej i Marzeny Walińskiej. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 231, nlb. 1, streszcz. ang., fr.

Z treści: Ciszewska Małgorzata: Modestia młodego mówcy (XVII–XVIII wiek) s. 26–49; Chemperek Dariusz: Nowości

z Królewca. Przypisywany Janowi Seklucjanowi pierwszy polski traktat o małżeństwie jako książka formacyjna s. 71–91; Nowicka-Struska Anna: O relikwii czy o sobie samym? Źródła, realizacja i cel utworu Andrzeja Wargockiego „O Krzyżu i Ukrzyżowanym” s. 92–115; Banaś-Korniak Teresa: „Pieśni nabożne o piekle” – unikatowy druk staropolski o tematyce eschatologicznej s. 116–127; Barłowska Maria: Stare i nowe – dwa nieznanne wiersze „na zegary” s. 128–147; Maciejewska Iwona: Aleksander Paweł Zatorski i jego trudna droga ku nowemu (tematyka, forma, język) s. 148–166; Sitkowska Anna: Józef Wereszczyński jako czytelnik „nowości wydawniczych” s. 167–180; Piskała Magdalena: Dłgie trwanie nowości. Rzecz o niektórych dawnych przekładach powstałych w kręgu polskich jezuitów s. 181–197; Lichański Jakub Z.: Kancelonały w kulturze I Rzeczypospolitej: co o nich wiemy, a co pozostaje do zbadania? s. 198–218.

T. 1. 2001.

3387. [SHALLCROSS Bożena]: Powinności badaczek i badaczy poezji Holocaustu wiążą się z zadaniami poezji w ogóle. Z profesor Bożeną Shallcross o poezji i Zagładzie rozmawia Anita Jarzyna. *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 23–43.

3388. SIEMASZKO Piotr: „Katedra kolońska tańczy kozaka”. Literatura polskiego modernizmu jako świadectwo przeobrażeń kultury europejskiej. *Bydgoszcz 2020* Wydaw. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego 8° ss. 173, streszcz. ang.

3389. SIWICKA Dorota: *Mapy romantyków*. Warszawa 2018 IBL PAN 8° ss. 141, nlb. 1. il.

Rec.: Skrycki Radosław, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 163–166.

3390. SLANY Katarzyna: *Groza w literaturze dziecięcej. Od Grimmów do Gaimana*. Kraków 2016.

Rec.: Lasoń-Kochańska Grażyna: O tych, którzy wyruszyli, by strach poznać. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 1 s. 61–64.

3391. SREBRNY Wiek w dialogu idei. Red. Helena Duć-Fajfer, Ewelina Pilarczyk, Marcin Ziomek. *Kraków 2020* Wydaw. UJ 8° ss. XXI, nlb. 1, 260, nlb. 2, nlb. 1 k. tabl., il., streszcz. ang. (S(i)D; 2).

Tyt. równol.: The silver age in the dialogue of ideas.

Z treści: Ziomek Marcin: Słowo o Profesorze Jerzym Kapuściku s. XI–XVI; Bibliografia prac prof. dr. hab. Jerzego Kapuścika s. XVII–XIX; Duć-Fajfer Helena, Pilarczyk Ewelina, Ziomek Marcin: Srebrny Wiek – epoka dialogu idei s. 3–10; Madej-Cetnarowska Monika: Mesjanistyczny styl myślowy w epoce Srebrnego Wieku s. 75–96; Lewandowska Olga: Anna Achmatowa w oczach wybranych polskich twórców s. 211–226.

3392. STULECIE poetek polskich. Przekroje, tematy, interpretacje. Red. Joanna Grądział-Wójcik, Agnieszka Kwiatkowska, Ewa Rajewska, Edyta Sołtyś-Lewandowska. *Kraków 2020* Universitas 8° ss. 918, nlb. 1.

Z treści: Grądział-Wójcik Joanna: Stulecie poetek polskich – projekt otwarty s. 5–20; Sołtyś-Lewandowska Edyta: Literatura kobieca a literatura kobiet s. 21–34; Grądział-Wójcik Joanna:

Polska poezja kobiet XX wieku. Próba porządkowania doświadczeń s. 35–94; Kwiatkowska Agnieszka: Poezja dla dzieci pisana przez kobiety w XX wieku s. 95–148; Rajewska Ewa: Poetki i tłumaczenie poezji w XX wieku s. 149–242; Grądział-Wójcik Joanna: Kobieta – historia – poezja s. 461–516; Marzec Lucyna: Poetki w życiu literackim XX wieku s. 635–672; Marzec Lucyna: Poetka i muza. O życiu literackim i kobietach w życiu literackim na podstawie wierszy „Co z tym barokiem!” Kazimierzy Hłakowiczówny, „Trema” Wisławy Szymborskiej, „Latający chodnik” Małgorzaty Hillar s. 797–810; Kwiatkowska Agnieszka: Jak zdobyć świat? „Narodziny” Zuzanny Ginczanki s. 811–824.

3393. SZCZOT Monika: *Diagnoza medyczna czy argumentacja retoryczna? Antyczna i staropolska satyra wierszowana wobec chorób duszy i ciała*. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 185–199, streszcz. ang.

3394. SZULC-WOŹNIAK Agata: „Nie chcę łaski zrozumienia”. Pamięć Bełzca w wierszach Seweryna Pollaka [1907–1987]. *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 218–227.

3395. SZULC-WOŹNIAK Agata: *Wy dobywając (żydowskość) Seweryna Pollaka [1907–1987]*. *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 199–217.

3396. ŚNIEWSKA Dagmara: „Szczur” Witolda Gombrowicza jako przypowieść o władzy politycznej. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 247–258, streszcz. ang., ros.

3397. ŚWIAT przedstawiony w literaturze, kulturze i języku. Pod red. Anny Wardy i Anny Stępniań. *Łódź 2020* Wydaw. UŁ 8° ss. 272, il., streszcz. ang.

Księga pamiątkowa dedykowana Tatianie Stępniewskiej.

Z treści: Słowo wstępne s. 9–10; Życiorys naukowy prof. UŁ dr hab. Tatiany Stępniewskiej s. 11–14; Wykaz publikacji prof. UŁ dr hab. Tatiany Stępniewskiej s. 15–28; List jubileuszowy s. 29–40; Banasiak Daniel: Mir europejskiej kul'tury w twórcstwie Daniila Andreeva [1906–1959] s. 41–52; Bednarczyk Anna: Osip Mandelstam [1891–1938] jako intertekst – emocje w przekładzie s. 53–66; Mucha Bogusław: Idea niepodległości Polski w poezji masonskiej literatury rosyjskiej XVIII wieku s. 127–142; Stępniań Anna: Świat przedstawiony utworu Swietłany Aleksijewicz „Czarnobylska modlitwa. Kronika przyszłości” s. 169–184; Warda Anna: Łódzkie czasopismo „Majak” i jego specyfika s. 215–226; Wichowa Maria: Parenetyczna kreacja postaci prymasa Andrzeja Olszowskiego (1623–1677) w poświęconym mu kazaniu pogrzebowym ks. Piota Dunina SJ s. 227–246.

3398. ŚWIATOWA historia literatury polskiej. Interpretacje. Pod red. Magdaleny Popiel, Tomasza Bilczewskiego, Stanleya Billala. *Kraków 2020* Wydaw. UJ 8° ss. 677, nlb. 2, il.

3399. TAUROGIŃSKI Waldemar: *Arkadiusz Sann. Prozaik i poeta 1959–2016. Z wyborem utworów*. Chełm 2020 Wydaw. TAWA; na zlec. Oddz. PTTK im. Kazimierza Janczykowskiego 8° ss. 143, nlb. 1, il. (Portrety Twórcze Chełmskich Literatów; 4).

3400. TOMKOWSKI Jan: *Szkice o literaturze XX wieku*. Warszawa 2020 IBL PAN. Wydaw.; Stow. Pro Cultura Litteraria 8° ss. 350, nlb. 1, streszcz. ang.

3401. U ŻRÓDEŁ. Wybór prac o literaturze z okazji 70-lecia opolskiej polonistyki. Red. Aneta Mazur, Marek Dybizbański, Adrian Gleń, Maria Rowińska-Szczepaniak. Opole 2020 Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 301, tabl. 13, il.

Z treści: Pośpiechowa Leokadia: Wspomnienia o początkach działalności Katedry Literatury Polskiej WSP w Opolu s. 9–24; Kaczmarek Marian: Zapomniany poemat dedykacyjny Wacława Potockiego s. 43–58; Stankowska Halina: Sarmatyzm i Sarmata w literaturze polskiego oświecenia. Wybrane zagadnienia s. 59–88; Pośpiechowa Leokadia: „Diable eliksiry” Ernesta Teodora Amadeusza Hoffmanna i motywy polskie s. 89–100; Stankowska Halina: Tradycja oświecenia w czasopiśmie Wielkiej Emigracji s. 101–116; Kolbuszewski Stanisław: Autograf wiersza Słowackiego „Pośród niesnasków” s. 117–136; Smak Stefan: Dramaty historyczne Adama Asnyka s. 137–148; Studencki Władysław: Kleopatra VII s. 149–198; Piasecki Zdzisław: Wokół „Legionów” Henryka Sienkiewicza s. 199–212; Pośpiechowa Leokadia: Polskie Oberammergau czyli próba wskrzeszenia misterium w Kalwarii Zebrzydowskiej przez Macieja Szukiewicza s. 245–258; Dąbrowski Stanisław: Echo insurekcji wielkopolskiej w noweli Stefana Balickiego „Powstaniec” s. 259–264; Kolbuszewski Stanisław: Zagadnienie pojęcia i terminu „literatury słowiańskiej” w nauce XIX i XX wieku s. 265–294.

3402. ULJASZ Adrian: *Powieści historyczne Antoniny Domańskiej w przekazie literackim, audiowizualnym, cyfrowym i teatralnym*. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 173–202, streszcz. ang.

3403. URBANOWSKI Maciej: *Paralele – korespondencje – dedykacje w literaturze polskiej XX i XXI wieku*. Kraków 2020 Arcana 8° ss. 305, nlb. 1, il. (Arkana Literatury).

3404. URBANOWSKI Maciej: *Rok 1920 w literaturze polskiej*. Zarys monograficzny. Red. nauk. Krzysztof Dybciak, Janusz Gruchała. Warszawa 2020 Fund. Rozwoju Systemu Edukacji; IPN 8° ss. 646, nlb. 1. (Literatura i Pamięć).

3405. WIATR Marcin Joachim: *Świat Horsta Bienka [1930–1990] – nasz zapoznany świat*. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 211–216.

Niemiecki pisarz, ur. w Gliwicach, uważający się za Ślązaka.

3406. WIRYDARZ staropolski i oświecony. Pod red. Romana Magrysia, Jolanty Kowal, Grzegorza Trościńskiego. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 689, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Podkarpacie Literackie; 1).

Treść: Myszka Agnieszka: Podkarpacie jako region językowo-kulturowy i historyczno-geograficzny s. 11–31; Sulikowski Andrzej: Literacki fenomen Podkarpacia. Od Wacława Potockiego do Janusza Szubera s. 32–46; Gacka Dorota: Paweł z Krosna i jego „Panegyricus ad divum Stanislaum” s. 47–59; Kruk-

-Siwiec Justyna: Stan chłopski w prozie politycznej Stanisława Orzechowskiego s. 60–74; Wichowa Maria: Antonina z Przemysła „Różaniec, pospolicie różany wianek Najświętszej Panny Maryjej, Matki Bożej”. Rekonesans badawczy s. 75–87; Kochan Anna: „Napis na statuuę abo na obraz śmierci” Mikołaja Sępa Szarzyńskiego. Uwagi i komentarze do interpretacji s. 88–98; Krawiec-Zlotkowska Krystyna: „Ten nasz dom – ciało...”. Ontyczne i aksjologiczne dylematy Mikołaja Sępa Szarzyńskiego s. 99–114; Gałuszka Justyna: „Gente Ruthenus, natione Polonus”? Kwestie narodowościowe i etniczne w „testamencie politycznym” Jana Szczęsnego Herburtu s. 115–124; Banaś-Korniak Teresa: Kreation kobiece i ich funkcje w popularnej pieśni polskiej z pierwszego połowy XVII stulecia. Wybrane zagadnienia s. 125–140; Nowicka-Struska Anna: „Mieszkałyśmy tam przez dwa miesiące w Krośnie”. O peregrinacjach zakonnic w XVII wieku i postrzeganiu przez nie przestępni s. 141–154; Krocak Jerzy: Staropolskie relacje o cudach w Jarosławiu. „Morze łask i pociech...” Jana Kwiatkiewicza s. 155–170; Pawlak Wiesław: Piśmiennictwo sanktuarijne dawnej diecezji przemyskiej. Rekonesans s. 171–184; Dybek Dariusz: „Z Krosna do nieba...” Anioły Macieja Ignacego Tłuczyńskiego s. 185–204; Okoń Jan: Wychowanie obywatelskie przez teatr w kolegiach jezuitów Podkarpacia w XVI–XVIII wieku (Jarosław, Przemysł, Krosno) s. 205–242; Obremki Krzysztof: Realia ziemiańskiej arkadii: Wola Lużańska, Wacław Potocki i „Ogród nieplewiony” s. 243–252; Piotrowiak Dariusz: Wacław Potocki wobec konwencji gatunkowej stemmatu s. 253–272; Borkowski Andrzej: Podkarpacie Wacława Potockiego. W kręgu fraszkopisarstwa s. 273–289; Kuran Michał: Problematyka antyturecka i antytatarska w twórczości podkarpaccich literatów staropolskich s. 290–310; Stasiewicz Krystyna: Nieprzywiedziana rzemień do Rzemienia. Podkarpacie przygody Elżbiety Drużbackiej (3 maja 1698 – 14 marca 1765) s. 311–324; Kaczor-Scheitler Katarzyna: Elżbieta Drużbackiej „Snopek na polu życia ludzkiego związany przez Śmierć...” na tle średniowiecznej tradycji literackiej s. 325–344; Gocul Agnieszka: Przemyskie kaznodziejstwo w dobie oświecenia s. 345–358; Ożóg-Winiarska Zofia, Winiarski Jerzy: Logiczny patriotyzm i ewolucjonistyczny optymizm wobec zagrożeni państwa w dramacie edukacyjnym Stanisława Konarskiego (o antropologii „Epaminondy”) s. 359–374; Winiarski Jerzy: „Wojna chocimska” Ignacego Krasickiego jako utwór współczesny. Zagadnienia genezy, idei i komunikacji tekstu s. 375–388; Ryba Renata: Ignacego Krasickiego refleksja nad „karuzelą losu” (w „Wybranych lirykach”) s. 389–398; Chrostek Mariusz: Ignacy Krasicki w badaniach lwowskich polonistów s. 399–418; Janowska Maria: Szermować słowem. Żywioł polemiki w wybranych pismach prozatorskich Stanisława Trembeckiego s. 419–438; Chachułski Tomasz: Miejsce Franciszka Karpińskiego s. 439–448; Szmuc Anna: Czartoryscy w poezji, prozie wspomnieniowej i korespondencji Franciszka Karpińskiego s. 449–458; Janiec Adam: „Biblioteka dziecinna, dzieło dla rozrywki młodych umysłu, prostowania serc do cnoty i odradzenia od występków. Z pisarzy dawnych i tegoczesnych zebrane. Prozą i wierszem z francuskiego przełożone” Kajetana Kamieńskiego jako przykład oświeceniowej literatury dla młodzieży s. 459–474; Kopeć Bogumiła: Ideały ziemiańskie w utworach Walentego Gurskiego s. 475–488; Dąbrowski Roman: O postawie religijnej podmiotu mówiącego utworów Józefa Morełowskiego s. 489–506; Karpińska Monika: Kultura słowiańska w twórczości Wincentego Reklewskiego s. 507–520; Nalepa Marek: Miasta i miasteczka podkarpacie w „Juliana Ursyna Niemcewicza podróżyach historycznych po ziemiach polskich między rokiem 1811 a 1828 odbytych” s. 521–534; Podolska Paulina: Związki literacko-muzyczne w rozprawach teoretycznych Józefa Franciszka Królikowskiego s. 535–548.

3407. WOJCIECHOWSKI Paweł: *Pejzaże i diagnozy. Człowiek i egzystencja w literaturze polskiej i szwedzkiej przełomu XIX i XX stulecia*. Białystok 2020 Temida 2; przy współpr.

Wydz. Filol. Uniw. 8° ss. 239, il., streszcz. ang., szwedzkie.

Lata 1890–1918.

3408. WOŹNIAK Monika, Biernacka-Licznar Katarzyna, Rybicki Jan: 120 lat recepcji „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza we Włoszech. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2020 DiG; Edition La Rama 8° ss. 281, il.

Zawiera też: Bibliografia przekładów „Quo vadis” opublikowanych w języku włoskim w latach 1899–2019.

3409. WÓJCIK Wiesław Aleksander: „Na przełęcz” Stanisława Witkiewicza w syntezach dziejów literatury polskiej. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 173–185, streszcz. ang.

Powieść opublikowana na łamach „Tygodnika Ilustrowanego” w l. 1889–1890.

3410. WRÓBEL Adam: O literackich obrazach Nawojki z nadwiślańskiego Dobrzynia – pierwszej średniowiecznej emancypantki polskiej. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 116–132.

3411. WZORCE osobowe w dawnej literaturze i kulturze polskiej. Pod red. Bernadetty M. Puchalskiej i Elżbiety A. Jurkowskiej. Białystok 2018.

Rec.: Szczukowski Ireneusz, *Literaturoznawstwo*. Nr 12: 2018 s. 111–114.

3412. ZBIGNIEW Herbert [1924–1998] – poeta między kulturami. Zbigniew Herbert – Dichter zwischen den Kulturen. Pod red. Anny Małgorzewicz, Ilony Czechowskiej i Małgorzaty Szajbel-Keck. Wrocław–Dresden 2020 Atut; Neisse Verlag 8° ss. 290, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Słubice–Frankfurt nad Odrą, 2019.

Z treści: Herbert Katarzyna: Parę słów o Zbigniewie Herbercie s. 11–12; Dzieduszycka Maria: O Fundacji im. Zbigniewa Herberta s. 13–14; Żebrowski Rafał: Herbert – człowiek Kresów s. 15–28; Bachanek Grzegorz: Twórczość Zbigniewa Herberta – recepcja w polskiej teologii s. 29–40; Bachanowicz Joanna Małgorzata: Zbigniew Herbert „Węgrowm” – poeta niezłomny w służbie pamięci s. 41–54; Čilić Đurdica, Gluba Justyna: Podróż Pana Cogito do Chorwacji s. 71–82; Jarosz-Sienkiewicz Ewa: Heinz Piontek, Karl Dedecius, Zbigniew Herbert – eine Wechselbeziehung s. 109–122; Rabęda Małgorzata: Polityczne aspekty recepcji twórczości literackiej Zbigniewa Herberta w Polsce – poeta (nie)obecny s. 175–188; Sauerland Karol: Warum war zwischen Dedecius und Herbert alles so kompliziert? s. 203–214; Szewczyk Grażyna Barbara: Zbigniew Herbert w Szwecji s. 245–256; Zgrzywa Agnieszka: Tekst na obraz. Wystawa „Herbert inspirujący” s. 257–270; Żarski Krzysztof: Der Dichter auf Reisen... Zu Quellen der Verwandtschaft von Reisetexten bei Zbigniew Herbert und Ernst Jünger s. 271–290.

3413. ZDROJKOWSKA Ewa: Literacki atlas Warmii i Mazur. Olsztyn 2020 MBP w Olsztynie; Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie 8° ss. 145, nlb. 3, il.

3414. ZECHENTER Katarzyna: The Need to Suffer. The Case of Poland. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 7–23.

Motyw zbiorowego cierpienia i ofiarności w polskiej literaturze.

3415. ZIELIŃSKA Agnieszka: Żeromski. [Kraków] 2020 Wydaw. Lobosoft II 8° ss. 111, il. (Podróże Literackie; 3).

Stefan Żeromski (1864–1925).

3416. ZOFIA Kossak [1889–1968] – bezcenne dziedzictwo. Pod red. Elżbiety Hurnik, Anny Wypych-Gawrońskiej, Eweliny Dziewońskiej-Chudy; przy współudziale Artura Warzochy. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 310, nlb. 12 tabl., streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

Treść: Karczewski Stanisław: Słowo wstępne s. 7–8; Warzocha Artur: Dlaczego Zofia Kossak? s. 9–18; Hurnik Elżbieta, Wypych-Gawrońska Anna, Dziewońska-Chudy Ewelina, Warzocha Artur: Od redaktorów s. 19–24; Morcinek Kamil, Pieczonka-Giec Diana: Zofia Kossak – zarys biografii s. 25–32; Wróbel Elżbieta: Zofia Kossak i Częstochowa. Próba uzupełnienia biografii pisarki s. 33–54; Hesk-Kwaśniewicz Krystyna: Prolegomena do Zofii Kossak s. 55–68; Rosset François: „Niczym Twardowski na księżycu”: o kodeksie wartości Zofii Kossak s. 69–78; Czajkowska Agnieszka: Dzieje Polski jako różaniec. Chrześcijański wymiar pisarstwa Zofii Kossak s. 79–96; Dybiec Krzysztof: Miejsce Zofii Kossak w prozie polskiej XX wieku s. 97–112; Regiewicz Adam: Średniowieczność Zofii Kossak. Figura św. Franciszka w „Bez oręża...” s. 113–126; Łukarska Beata: Postać św. Stanisława Kostki w powieści Zofii Kossak „Z miłości” wobec siedemnastowiecznej tradycji hagiograficznej s. 127–154; Ludwicki Konrad: Refleksje wokół opowiadania Zofii Kossak „Wigilia na Pawiaku”. Wiara w opatrność wobec rzeczywistości okupacyjnej s. 155–166; Mokranowska Zdzisława: Zwierzyniec Zofii Kossak s. 167–188; Wypych-Gawrońska Anna: Dramaty i adaptacje dramatyczne utworów prozatorskich Zofii Kossak – recepcja teatralna s. 189–200; Warońska Joanna: Budowanie wspólnoty. Dramaty Zofii Kossak s. 201–216; Będkowski Leszek: „Błogosławiona wina”: książka – opowieść – film. O kilku aspektach współczesnego odczytywania powieści Zofii Kossak s. 217–236; Pobratyn Agnieszka: Obecność Zofii Kossak we współczesnej kulturze s. 237–244; Dziewońska-Chudy Ewelina: Harcerski model wychowania w publicystyce Zofii Kossak s. 245–256; Hurnik Elżbieta: Zofia Kossak w świetle listów i wspomnień rodziny Kossaków s. 257–272; Fenby Taylor Anna: Wspomnienia o mojej Babcie – Zofii Kossak s. 273–280.

3417. ŻMIDZIŃSKI Jakub: Wzór nieznany. Stanisław Vincenz a muzyka. Wrocław–[Poznań] 2018.

Rec.: Loboz Małgorzata: Stanisław Vincenz i „piosnki anielskie”. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 365–368.

3418. ŻUKOWSKI Tomasz: Zbiorowa nieświadomość. Czesław Miłosz. *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 44–65.

Cz. Miłosz o Holokauście.

h) Historia książki

Zob. poz. 686, 912, 978, 882, 1125, 1490, 1875, 3075, 3017, 3269, 3373, 3675, 4070, 5494, 5501, 5571, 5649, 5649, 5672, 6610, 6781, 6791, 6807, 6846, 6846, 6852, 6887, 6919, 7008, 7036, 7042, 7084, 7136, 7166, 7213, 7237, 7253, 7282, 7306, 7402, 7430, 7446, 7477, 7506, 7527, 7531, 7552, 7588, 7665, 7727, 7835, 7862, 7878, 7950, 7951, 8190, 8215, 8337, 8373, 8399, 8456, 8550, 8579, 8589, 8632, 8665, 8708, 9317, 9532, 9619, 9714, 9715, 9731, 9791, 9852, 9969, 10075.

3419. ADMIRAŁOWIE wyobraźni. 100 lat polskiej ilustracji w książkach dla dzieci. Pod red. Anity Wincencjusz-Patyny. Warszawa 2020 Wydaw. Dwie Siostry 4° ss. 493, nlb. 2, il.

Lata 1918–2020.

3420. ANDRYSIAK Ewa: Eklibris jako element wizerunku bibliotek Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Librorum*. [Vol.] 2(31): 2020 s. 113–126, streszcz. ang.

Założonych w l. 1998–2009.

3421. BACKMAN Helena, Łukaszewski Jakub: Znowu razem, czyli o trzech woluminach z księgozbioru Andrzeja Frycza Modrzewskiego we flamandzkich oprawach plakietowych. Znaleźisko ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Uppsali i Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 47–69, streszcz. ang.

3422. BENDOWSKA Magdalena: Znane i nieznane sygnety drukarzy żydowskich używane w Lublinie w XVI i XVII wieku. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 3 s. 551–593, streszcz. ang.

3423. BOGUSZEWSKA Anna: Sztuka książki. O kształceniu graficznym w środowisku akademickim Krakowa i Warszawy w latach 1918–1989. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 234, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3424. BORYSOWSKA Agnieszka: Listy, uczeni, książki. „Machinae coelstis pars posterior” Jana Heweliusza z biblioteki Andreasa Müllera Greiffenhageniusa [1630–1694]. *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 71–99, streszcz. ang.

Obecnie w zbiorach Książnicy Pomorskiej w Szczecinie.

3425. BRZEZIŃSKA Anna: Środowisko wydawców i drukarzy w Bielawie od XIX w. do 1945 r. oraz ich produkcja wydawnicza. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 45–60.

3426. CELER Bogumiła: Edycja dzieła x. Stanisława Kłossowskiego „Cuda y łaski...” i jej losy z perspektywy bibliologicznej. *Archiwa,*

Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 113: 2020 s. 27–48, streszcz. ang.

XVIII w.

3427. CUBRZYŃSKA-LEONARCZYK Maria: „Kto zaczął, działał połowę”. Wokół prac nad edycją proveniencji druków XVI wieku ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 269–283.

3428. CZAPNIK Marianna: Bibliofilski księgozbiór arcybiskupa gnieźnieńskiego Macieja Drzewickiego [1467–1535] świadectwem kultury książki w dawnym Łowiczu. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.:] 2020 s. 108–114.

3429. CZAPNIK Marianna: Stare druki pochodzące z klasztorów skasowanych w Wielkopolsce w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 9–45, streszcz. ang.

3430. DUNIN Janusz: Rozwój cech wydawniczych polskiej książki literackiej XIX–XX wieku. Oprac., wstępem poprzedził i podał do dr. Jacek Ladorucki. Wyd. 2. Łódź 2018.

Rec.: Brzuska-Kępa Alina, *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 12: 2019 nr 1 s. 53–160.

3431. DYJAS Karolina: Graficzne drobiazgi – o duszniczej kolekcji eklibrisów słów kilka. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 14: 2020 s. 57–74, streszcz. ang., niem., czes., fr.

W Muzeum Papiernictwa.

3432. EWANGELISTARZ. Złoty kodeks gnieźnieński. Evangelistarium – Codex Aureus Gnessnensis. Red. nauk. Michał Sołomieniuk; tł. tekstu łac. Michał Sołomieniuk. Kraków 2016 Wydaw. M 4° ss. 797, il.

Z XI w.

Rec.: Soszyński Jacek, *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 249–253.

3433. FRANCZYK-CEGŁA Agnieszka: Księgozbiór karmelitów dawnej obserwacji w Sasiadowicach. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem i Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 537–601, streszcz. ang.

Z XIX w., obecnie rozproszony.

3434. GLIŃSKI Waldemar: Działalność wydawnicza Kanadyjsko-Polskiego Instytutu Badawczego w Toronto (1956–2016). *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 358–369.

3435. GÓRSKI Janusz: Dosłownie. Literne i typograficzne okładki polskich książek 1944–2019. Wyd. 2. Kraków 2020 Wydaw. Karakter; Fund. Pracownia 4° ss. 412, nlb. 6, il.

Wyd. 1. 2019.

3436. GROBELNA-MAZUREK Paulina: Inkunabuły Biblioteki Kórnickiej – stan obecny i perspektywy badawcze. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 37: 2020 s. 93–106, streszcz. ang.

3437. GROCHOWSKA Anna: Księgarska panorama Nowej Huty. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 73–91, streszcz. ang.

W Krakowie, l. 1956–2020.

3438. GRUCHAŁA Irena [Krystyna]: W oczekiwaniu na Niepodległą – kolekcjonerstwo Heleny Dąbcańskiej [1863–1956]. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 207–233, streszcz. ang.

3439. HÖLLER Achim, Ferstl Paul, Schmidt Theresa: Traces of a bibliophile romantic book collection in Polish libraries. The dispersion of Ludwig Tiek's [1773–1853] library and the Klein Oels Manor Library. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 675–696.

3440. INTERDYSCYPLINARIUM nauk o mediach i kulturze. Pod red. Marioli Antczak i Zbigniewa Gruszki. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 402, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Księga pamiątkowa dedykowana Hannie Tadeusiewicz.

Z treści: Antczak Mariola, Gruszka Zbigniew: Hanna Tadeusiewicz – Uczona i Nauczycielka s. 17–30; Socha Irena: Szkoła – przestrzeń kultury książki. Stan badań bibliologicznych s. 37–74; Mazurkiewicz Adam: Z historii powojennych badań literatury i kultury popularnej s. 75–108; Walczak-Niewiadomska Agata: Historia bibliotek publicznych dla dzieci (do 1914 roku) s. 109–128; Wichowa Maria: Walenty z Widawy (1537–1601), profesor i rektor Akademii Krakowskiej – zarys biografii i twórczości. Księgozbiór uczonego s. 179–196; Domżał Zbigniew, Wałkowski Andrzej: Z badań nad skryptorium klasztoru cystersów w Mogile do początków XVI wieku s. 197–230; Walczak Krzysztof: Zapomniana warszawska drukarnia braci Hindemithów. Dzieje i dorobek s. 231–240; Gębołyś Zdzisław: Bibliotekarze Niemcy w latach 1789–1871. Cechy osobowe bibliotekarzy s. 241–264; Andrysiak Ewa: Czasopisma polskiego ruchu bibliofilskiego w zasobach bibliotek i ich znaczenie dla księgoznawstwa s. 265–284; Bańkowska Małgorzata: Obraz kulturalny Łodzi na łamach miesięcznika społeczno-literackiego „Wymiary” (1938–1939) s. 285–306; Woźniak-Labieniec Marzena: Cenzorskie lekcje historii. Ingerencje Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk w historyczno-polityczną publicystykę tygodnika „Nowiny Literackie” (w roku 1947) s. 307–320; Celer Bogumiła: „Słownik biograficzny Wielkopolski południowo-wschodniej” z perspektywy 20 lat s. 355–370; Obala Ewa: Międzywojenne przewodniki i informatory Kalisza jako źródło wiadomości o mieście s. 371–382.

3441. JAKUBOWSKI Filip A[ndrzej]: Nowe ustalenia w sprawie księgozbioru Antoniego Muchlińskiego [1808–1877] oraz odnaleziona „Grammatica Arabica cum Fabuli Locmani Erpeniusa” z jego zbiorów. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 331–347, streszcz. ang.

3442. JUDA Maria: Book authors and users in letters of dedication of the Lublin Jesuit Printing House. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 127–140, streszcz. pol.

Analiza listów dedykacyjnych oraz ich specyfika; XV–XVIII w.

3443. KARDYŚ Piotr: „Krakowskie” woluminy z dawnej biblioteki bernardynów na Karczówce pod Kielcami. *Nasza Przeszłość*. T. 134: 2020 s. 67–94, streszcz. ang.

Z XVII w.

3444. KOBYLŃSKA Ewa: Przyczynek do biografii Łukasza z Wilkanowa, doktora obojga praw i teologii (XV/XVI wiek) i dziejów jego księgozbioru. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 51: 2020 s. 243–258, streszcz. ang.

3445. KOLEKCJE prywatne w zbiorach książki dawnej. *Studia. Private libraries in collections of early printed book. Studies*. T. 1. Pod red. Doroty Sidorowicz-Mulak i Agnieszki Franczyk-Cegły. Wrocław 2020 Ossolineum 8° ss. 423, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Sidorowicz-Mulak Dorota: Przedmowa s. 9–13; Ziemię wschodnie: Pacevičius Arvydas: Kolekcje prywatne w zbiorach historycznych Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego s. 15–34; Vaitkevičiūtė Viktorija: Historyczne biblioteki osobiste w Litewskiej Bibliotece Narodowej im. Martynasa Mažvydasas s. 35–54; Kireeva Galina: Księgozbiory prywatne w zbiorach Biblioteki Narodowej Białorusi. Identyfikacja i badania s. 55–82; Ciborowska-Rymarowicz Irena: Księgozbiór Mikoszewskich w zbiorach Biblioteki Narodowej Ukrainy im. Włodzimierza Wiernadskiego s. 83–98; Kachur Iryna: Stare druki z księgozbioru Józefa Maksymiliana Ossolińskiego w zbiorach Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka s. 99–123; Sidorowicz-Mulak Dorota: Księgozbiór księcia Józefa Krasńskiego (zm. 1838 r.) z Belży w zbiorach Ossolińskich s. 124–146; Knychalska-Jaskulska Agnieszka: Rękopisy z kolekcji Leona Jan Pinińskiego (1857–1938) w zbiorach Biblioteki Ossolineum s. 147–164; Almes Ivan: Spisy ksiąg prywatnych księgozbiorów mnichów prawosławnych i bazylianów eparchii lwowskiej od końca XVII do XVIII w. s. 165–182; Tkachuk Olga: Druki tłoczone czcionką łacińską i grecką z księgozbiorów metropolitów i biskupów unickich w kolekcji starych druków Muzeum Narodowego we Lwowie im. Andrzeja Szepetyckiego s. 183–215; Mikula Małgorzata, Wencka Urszula: „Icones Regum Poloniae” Tomasza Tretera. Zagadkowa oprawa Ossolińskiego cymelium s. 216–230; Wielkopolska: Wójcik Rafał: „Sic nos non nobis”. O księgozbiorie Kaspra Goskiego, lekarza i burmistrza poznańskiego z XVI w. oraz o jego nietypowym znaku własnościowym s. 233–251; Sjökvist Peter: Losy księgozbiorów zagrabionych w czasach wojen szwedzkich w XVII w. s. 252–263; Paszkiewicz Urszula: Biblioteka Zygmunta Czarnieckiego w Rusku. Źródła do zawartości rozproszonej kolekcji s. 264–299; Łukaszewski Jakub: Fragmenty księgozbioru Abrahama Zbąskiego (Sbąskiego) herbu Nałęcz (1531–1578) s. 300–323; Graś Wojciech: Struktura proveniencyjna księgozbioru opata trzemeszeńskiego Wojciecha Mielińskiego (1560–1621) s. 324–339; Zalewska Karolina: Kraków – Florencja – Poznań. Losy osiemnastowiecznego atlasu „Variae Tabulae Geographicae” ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich s. 340–354; Małopolska i Mazowsze: Zapnik Mariana: Księgozbiór kanonika Mikołaja Ruskowskiego (zm. 1651) w świetle zachowanych egzemplarzy s. 357–381; Fluda-Krokos

Agnieszka: Znaki własnościowe w kolekcjach starych druków z donacji kobiecych w zbiorach Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie s. 382–399; Siess-Krzyszowski Stanisław: Książki z Puławskiej Biblioteki Czartoryskich w zbiorach biblioteki krasiczyńskiej Sapiehów s. 400–408.

3446. KOLEKCJE prywatne w zbiorach książki dawnej. *Studia. Private libraries in collections of early printed book. Studies. T. 2.* Pod red. Doroty Sidorowicz-Mulak i Agnieszki Franczyk-Cegły. Wrocław 2020 Ossolineum 8° ss. 343, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Karlak Weronika: Jakob Monau (1546–1603) i jego księgozbiór s. 9–31; Milewska-Kozłowska Joanna: Śląski baron Georg von Schönau i jego książki w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie s. 32–56; Soliński Krzysztof: Johann Ernst Bensheim ze Wschowy i jego biblioteka. Przyczynek do badań nad księgozbiorem mieszczańskimi ewangelików na pograniczu wielkopolsko-śląskim s. 57–77; Dudala Halina: „Libri necessari et utiles”, czyli o księgozbiorach prywatnych niższego nowożytnego duchowieństwa śląskiego. Studium przypadku s. 78–96; Pawłowicz Weronika: Wokół Schlesierrbücherei Maxa Pinkusa (1857–1934). Stare druki z kolekcji prudnickiego bibliofila w zbiorach Biblioteki Śląskiej s. 97–121; Franczyk-Cegła Agnieszka: Losy ossolińskich drukowanych kochanowianów z lat 1561–1641 w czasie II wojny światowej s. 122–170; Garwoliński Tomasz: Stare druki z kolekcji biskupów warmińskich okresu renesansu przechowywane w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie s. 171–199; Wagner Arkadiusz: Z daleka i z bliska. Bibliofilskie kolekcje mieszczańskie toruńskich XVI i pierwszej połowy XVII w. w świetle opraw książkowych s. 200–216; Matyasik Joanna: Odnajdują się zaginione księgi. Fragment nawrzyńskiego księgozbioru w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bydgoszczy s. 217–235; Gryzio Beata: Personalizacja tekstu jako cecha proveniencyjna. O kolekcji i praktykach czytelniczych Giovanniego Bernardina Bonifacia (1517–1597) s. 236–254; Fabiańska Agnieszka: Rękopisy ze Zbiorów Zabezpieczonych w Sobowidzu w kolekcji Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie s. 255–267; Michalska Maria: Rekonstrukcja księgozbiorów prywatnych na podstawie katalogów i ksiąg inwentarzowych. Wyzwania i możliwości s. 268–290; Borysowska Agnieszka: David Friedrich Ebert (1740–1789) – bibliotekarz i bibliofil s. 291–312; Michalska Agata: Szesnastowieczne druki ze spuścizny Gotthilfa Samuela Falbego w bibliotece dawnego Collegium Groeningianum w Stargardzie i ich rozproszenie po II wojnie światowej s. 313–332.

3447. KOSSOWSKI Maciej Dariusz: Dwie współprawnne postylle Johanna Rassera o proveniencji z biblioteki opactwa kanoników regularnych w Żaganiu. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi. R. 14: 2020 z. 4 s. 603–659, streszcz. ang.*

Z XVI w.

3448. KOZIELEC Tomasz, Wachowiak Mirosław: Badanie XV-wiecznej odblaski ksylograficznej „Turris Sapientiae” Johanna Metensisa. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej. Z. 37: 2020 s. 107–128, streszcz. ang.*

W zbiorach Biblioteki Kórnickiej.

3449. KRAUZE-KARPIŃSKA Joanna: Warszawska drukarnia księży misjonarzy 1780–

1796. Monografia bibliograficzna. Warszawa 2020 Wydaw. IBL PAN 8° ss. 461, nlb. 1, il. PAN. IBL. (Książka w Dawnej Kulturze Polskiej).

3450. KUCZYŃSKA Marzanna, [Ivanova Maã Vasilevna] Ivanova Maya: Cyrylickie ewangelie z XVI i XVII wieku ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej. Z. 37: 2020 s. 53–64, streszcz. ang.*

3451. KULIKOWSKI Zygmunt: Książka ma dziwny urok. Oprac. i przedmowa Dariusz Górny. Zamość 2020 Drukarnia Attyla s.j. 8° ss. 47, nlb. 1, il.

Lata 1473–1959.

3452. LEWANDOWICZ-NOSAL Grażyna: „Trzy kobiety i biblioteka”. Warszawska Biblioteka Wzorowa dla dzieci i jej kierowniczkę (1927–2004). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi. R. 14: 2020 z. 2 s. 287–304, streszcz. ang.*

Działalność bibliotekarska Marii Gutry (1899–1988), Zofii Wędrchowskiej-Papuzińskiej (1904–1944) i Sławy Łabanowskiej (1926–2004).

3453. LIBRIS serviens. Studia ofiarowane Profesor Zoi Jaroszewicz-Pieresławcew w czterdziestolecie pracy zawodowej. Pod red. Ireny Makarczyk, Anny Pytasz-Kołodziejczyk. Olsztyn 2020 Wydaw. UWM 8° ss. 344, nlb. 1, il.

Z treści: Biografia [Zoi Jaroszewicz-Pieresławcew] s. 9–16; Bibliografia prac za lata 1984–2019 s. 17–30; Imańska Iwona: Druki z oficyny braniewskiej w ofercie księgarskiej i w księgozbiorach mieszczańskich toruńskich z pierwszej połowy XVIII stulecia s. 31–46; Jasiński Grzegorz: Świadkowie Jehowy na Mazurach i Warmii po 1945 roku. Organizacja i skład narodowościowy wyznania s. 47–60; Jurkowski Roman: „Heretycy” przeciw „buntownikom”. Słów kilka o starobrzędowcach z ziem białoruskich w 1863 roku s. 61–74; Kireeva Galina: Issledowanija beloruskich kirilliceskoy pečati w Pol’she: wkład doktora Zoi Aroševič-Peresławcew s. 75–80; Kopiczek Andrzej: Szabruk – wieś i parafia w świetle źródeł pisanych do XVI w. s. 81–92; Łatak Kazimierz: Osiemnastowieczny kopiarz dokumentów krakowskiej prepozytury kanoników regularnych laterańskich s. 109–126; Łożyński Krzysztof: Potencjał gospodarczy Kowna według „Liber adnotationalis 1561–1564” s. 127–136; Makarczyk Irena: Książki wdowcańskie kanoników warmińskich z XVII w. w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie s. 137–152; Pidtypczak-Majerowicz Maria: Książki z bibliotek klasztornych w bibliotece nieświeskiej Radziwiłłów s. 207–220; Potańenko Grigorij: „Pol’skie” starovercy w Kłaitpede (1946–1960 gg.): religioznauka žizn’ pomorskoj obšiny s. 227–246; Puchalski Jacek: „Biblioteka nie jest tylko archiwum, lecz, że jest żywym warsztatem pracy” – Biblioteka Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie w okresie międzywojennym s. 247–256; Pytasz-Kołodziejczyk Anna: Dziecko i jego opiekun w świetle Statutów Wielkiego Księstwa Litewskiego (1529, 1566, 1588) s. 257–268; Roščyna Taccána I.: Belarуска-pol’skae supracotničtva ũ galine knižgazuštva s. 285–288; Titovec Elena: Staropечатные kirilliceskije knigi iz tipografij Velikogo knážestva Litovskogo XVI–XVIII vv.: kollekcija Central’noj naučnoj biblioteki Nacional’noj akademii nauk Belarusi s. 289–296; Tondel Janusz: Radziviliana w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu

s. 297–322; Żeglińska Anna: W służbie pamięci najbliższych. Rękopiśmienna literatura wspomnieniowa Zofii von Schwerin z domu Dönhoff-Dönhoffstadt s. 333–342.

3454. LUBIŃSKA Anna: Dzieje wydawnicze utworów Stanisława Przybyszewskiego w latach 1892–2015 w wybranych krajach europejskich. Wrocław 2018 Quaesto 8° ss. 163, il. (Scientiarum Primitiae – Series Bibliologica; vol. 15).

3455. MAJUS Krzysztof Dawid: Drukarze i wydawcy hebrajskich i żydowskich druków w Przemyślu. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 2 s. 255–285, streszcz. ang.

Lata 1869–1939.

3456. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata]: Polonica in the book collection of Piotr Dunin-Wolski (1531–1590), senator and bishop of Plock. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 17–29, streszcz. pol.

3457. MATWIJÓW Maciej: Manuscript materials of public life of the Żałuski Library in Warsaw from the time of the Polish-Lithuanian Commonwealth (the second half of the 16th–18th century). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 2 s. 179–212.

3458. MURASZKO Michał: Melchior Nering's bindings of three prints from the private library of the abbot of Trzemeszno Wojciech Mielniński [zm. 1621]. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 153–162, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Neringowskie oprawy trzech druków z księgozbioru opata trzemeszńskiego Wojciecha Mielnińskiego. *Tamże*. R. 67: 2017.

3459. NIEĆ Grzegorz: Antykwarjaty księgarskie w Polsce – tradycja i współczesność. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 109–131, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

3460. PAWŁOWICZ Weronika: „Chciwiec na wydawnictwa z zakresu przyrodznawstwa”. Lwowski nauczyciel Jan Smetański [1881–1959] i fragment jego kolekcji w Bibliotece Śląskiej w Katowicach. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 235–250, streszcz. ang.

3461. PŁASZCZYŃSKA-HERMAN Katarzyna: Unknown books of king Sigismund Augustus in the Congregation of the Mission Library in Stradom. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 163–173, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Nieznane książki króla Zygmunta Augusta w bibliotece Zgromadzenia Księży Misjonarzy na Stradomiu. *Tamże*. R. 63: 2013.

W Krakowie.

3462. PŁONKA-BAŁUS Katarzyna: En grant affection: An unusual portrait of Jean Chenart in a French fifteenth century prayer book in the Princes Czartoryski Library in Cracow. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 35–44.

3463. PROFESOR Jadwiga Kołodziejka. Badaczka i promotorka bibliotek i czytelnictwa. Księga pamiątkowa. Pod red. Jadwigi Sadowskiej. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 211, nlb. 1, tabl. 16, il. Stow. Bibliotekarzy Pol.

Z treści: Budyńska Barbara: Jadwiga Hildegard Kołodziejka [1928–2016] s. 13–28; Wołosz Jan: Fenomen Profesor Jadwigi Kołodziejkiej s. 29–46; Budyńska Barbara: Polskie Towarzystwo Czytelnicze – forum bibliotekarzy s. 47–54; Stefańczyk Elżbieta: Działalność Profesor Jadwigi Kołodziejkiej w SBP i IFLA s. 55–62; Profesor Jadwiga Kołodziejka o sobie w rozmowie z dr Katarzyną Wolff s. 63–88; Capik Beata, Sadowska Jadwiga: Bibliografia publikacji Jadwigi Kołodziejkiej s. 89–146; Profesor Jadwiga Kołodziejka we wspomnieniach rodziny, współpracowników, bibliotekarzy s. 147–209.

3464. RATAJCZAK Tomasz: Polskie modlitewniki różnych wyznań XIX wieku. Studium bibliologiczne. Warszawa 2019 PWN 8° ss. 284, nlb. 1, il.

Rec.: Lichański Jakub Z., *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 328–334.

3465. REDLARSKI Paweł: Kształtowanie tożsamości polskiej w okresie zaborów oraz umacnianie świadomości narodowej w czasach II Rzeczypospolitej na przykładzie Towarzystwa Czytelni Ludowych w powiecie tuchołskim. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 73–87, streszcz. ang.

3466. RODAK Jan: “Libri Promotionum et Diligentiarum” from the donation of father Grzegorz Jan Zdziewojski of Łask (1609–ok. 1685) in the collection of the Jagiellonian Library. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 231–267, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: „Księgi promotionum i diligentiarum” ks. Grzegorza Jana Zdziewojskiego z Łasku (1609–ok. 1685) w zbiorach Biblioteki i Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Tamże*. R. 63: 2013.

3467. SOŁOMIENIUK Michał: Biblia czeska z 1414 roku z zasobu Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 1 s. 71–108, streszcz. ang.

3468. ŠVED Václav: Vařašuski peryád žycâ Ā.F. Karskaga i lês âgo bibliâtêki. *Przegľad*

Środkowo-Wschodni. [T.] 5: 2020 s. 347–361, streszcz. ang., pol.

Lata 1893–1926.

3469. ŚWIEBODA Wojciech: „Ego librariasta”. Działalność Jana ze Skawiny [zm. 1520] jako bibliotekarza na Wydziale Prawa Uniwersytetu Krakowskiego. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 407–429, streszcz. ang.

3470. [TKAČUK O’lga Semonovna] Tkačuk Olga: Wydania Franciszka Skaryny w zbiorach rękopisów i starych druków Muzeum Narodowego we Lwowie im. A. Szeptyckiego; analiza proveniencyjna. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 2 s. 235–254, streszcz. ang.

3471. WAGNER Arkadiusz: Z dedykacją dla księżęcego syna. O renesansowej oprawie królewskiej Kaspra Anglera w zbiorach Biblioteki Kórnickiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 37: 2020 s. 65–76, streszcz. ang.

Z XVI w.

3472. WAGNER Zuzanna: Inicjatywa iluminatorska w inkunabulach z oficyny Antona Kobera w zbiorach Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu – analiza formalno-stylowa oraz problem atrybucji. *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 75–109, streszcz. ang.

Dot. drukami w Norymberdze, l. 1470–1504.

3473. ZIELONKA Katarzyna: Noty proveniencyjne i właściciele ksiąg biblioteki klasztoru cysterek w Trzebnicy w świetle inwentarza Heleny Szwejkowskiej. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 206–221.

XX w.

3474. ZLOT Izabela: Katalogi i inwentarze księgozbiorów Zygmunta Pułowskiego [1848–1913]. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 99–122, streszcz. ang.

Obecnie w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej.

3475. ZUZEK Tomasz: Dwie niderlandzkie oprawy plaketowe w zbiorach Biblioteki Kórnickiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 37: 2020 s. 77–91, streszcz. ang.

i) Historia prasy,
radia i telewizji

Zob. poz. 558, 1310, 1908, 2087, 2853, 2908, 2916, 2919, 2920, 2946, 3052, 3163, 3440, 3920, 7551, 7561, 7571, 7606, 7631, 7632, 7637, 7638, 7639, 7673, 7703, 7729, 7745, 7820,

7832, 7921, 7985, 7986, 8205, 8208, 8211, 8235, 8258, 8268, 8290, 8291, 8317, 8347, 8362, 8370, 8393, 8394, 8398, 8407, 8410, 8412, 8462, 8465, 8475, 8476, 8515, 8516, 8551, 8552, 8599, 8624, 8631, 8641, 8650, 8709, 8725, 8725, 8743, 8765, 9018, 9122, 9183, 9239, 9478, 9499, 9532, 9631, 9749, 9780, 9796, 9852, 9860, 9889, 9890, 9950, 10060, 10066, 10071, 10081, 10087, 10089, 10092, 10096, 10097, 10098, 10114, 10115, 10117, 10150, 10152, 10154, 10162.

3476. BACHURA-WOJTASIK Joanna, Matusiak Eliza: Brzmienie Holocaustu. O reprezentacjach Zagłady w sztuce radiowej. Łódź 2020 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 154, nlb. 1. (Komunikacja i Media).

Toż plik tekstowy PDF (3,08 MB).

Słuchowiska radiowe w l. 1941–2019.

3477. BEDNAREK Zbigniew: Polskie dziennikarstwo wojenne. Twórcy, gatunki, konflikty zbrojne i polityka międzynarodowa. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 499, streszcz. ang., niem. (Stosunki Międzynarodowe).

Toż plik tekstowy PDF (3,99 MB).

Od 1918 r.

3478. BYZDRA-KUSZ Paulina: „Informowałam, wprowadzając szczyptę rodzinności”. Omówienie czasopisma „Teologia w Polsce. Biuletyn informacyjny. Dokumenty, studia, informacje” (1983–2006). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 83–96, streszcz. ang.

3479. CABAJ Jarosław: Prasa ukraińska na Podlasiu w latach 1917–1919. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 111–128, streszcz. ang.

3480. CZASOPIŚMIENNICTWO. Przeszłość i terażniejszość. T. 2. Pod red. Olgi Dąbrowskiej-Cendrowskiej i Aleksandry Lubczyńskiej. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 200, nlb. 1, il.

Z treści: Mielczarek Tomasz: Tygodniki opinii – zapomniana lektura polskiej inteligencji s. 11–28; Lubczyńska Aleksandra: Prasa środowisk narodowych w Polsce po 1989 roku. Stan i perspektywy badań s. 29–46; Kępa-Mętrak Jolanta: Prasa samorządowa jako element działalności informacyjnej i promocyjnej powiatów s. 47–70; Dąbrowska-Cendrowska Olga: Magazyny telewizyjne na polskim rynku medialnym w latach 1989–2019. Próba diagnozy segmentu prasowego s. 71–96; Perczak Judyta Ewa: Prawdziwa historia z duchem w tle. Prasa „true stories” z kręgu New Age na rynku polskim s. 97–118; Olczak-Kardas Monika: „Impresje Biblioteczne” – fachowe czasopismo dla bibliotekarzy (analiza za lata 2013–2018) s. 119–136.

T. 1. 2019.

3481. DUSZKIN Maksim: Czasopismo „Acta Baltico-Slavica”: ponad pół wieku badań nad pograniczem bałtycko-słowiańskim. *Acta Baltico-Slavica*. T. 44: 2020 s. 282–295, streszcz. ang.

3482. ECHAUST Karolina: Meandry polskiej prasy pszczelarskiej w kontekście zmian

politycznych i społecznych w Polsce. *Więść i Rolnictwo*. 2019 nr 4 s. 87–107, streszcz. ang.

„Bartnik Wielkopolski”, „Pszczelarstwo”, „Pasieka”, XX w.

3483. IDZIKOWSKI Bogdan: „Rocznik Lubuski” – ciągłość i zmiana z perspektywy krytycznej. *Rocznik Lubuski*. T. 46: 2020 cz. 1 s. 15–21.

W l. 1959–2019.

3484. JASIŃSKI Paweł: Płockie dzienniki w latach 1915–1939. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 2 s. 33–43, streszcz. ang.

3485. KANSY Andrzej: Funkcje prasy wyznaniowej. Studium na przykładzie mariawitów. Płock 2020 Wydaw. Nauk. Mazowieckiej Uczelni Publ. 8° ss. 428, il.

Lata 1893–2017.

3486. KANSY Andrzej: Sześćdziesiąt lat kwartalnika „Notatki Płockie”. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 3 s. 3–5.

Od 1956 r.

3487. KAZAK [Taccàna] Tatiana: Katalog prasy grodzieńskiej. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 89–115.

Przechowywanej w wybranych bibliotekach Warszawy.

3488. KOLASA Władysław Marek: Medioznawcza spuścizna Mariana Gieruli [1955–2020] (studium bibliometryczno-dokumentacyjne). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 161–171, streszcz. ang.

3489. KORDEK Norbert, Kwapiszewski Szymon, Wierchoń Piotr: Tajwan w prasie polskiej. Ostatnie dwieście pięćdziesiąt lat w perspektywie fotodokumentacyjnej. [T. 1]: Czasy rozbiorowe. La belle époque (1873–1918). Poznań 2018 Inst. Językoznawstwa UAM 4° ss. 180, il. Inst. Językoznawstwa UAM.

3490. KORNACKA-GRZONKA Monika: Media lokalne Śląska Cieszyńskiego. Historia i współczesność. Katowice 2020 Wydaw. UŚ plik tekstowy PDF (2,246 MB), streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3891).

Lata 1846–2019.

3491. KOWALSKA-ELKADER Natalia: Historie eksperymentalne. Szkice o gatunkach radia artystycznego. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 110. (Komunikacja i media).

Lata 1959–2020.

3492. KTO by tam czytał gazety... Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Grażynie Gzelli. Pod red. Wandy Ciszewskiej-Pawłowskiej

i Barbary Centek. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 401, nlb. 3, streszcz. ang.

Z treści: Centek Barbara: Działalność naukowo-dydaktyczna prof. dr hab. Grażyny Gzelli s. 13–28; Bibliografia publikacji prof. dr hab. Grażyny Gzelli. Zestawiła Katarzyna Jarczewska-Walendziak s. 29–44; Danowska Ewa: „Monitor” jako jeden z przejawów twórczości Ignacego Krasickiego s. 45–62; Imańska Iwona: XVIII-wieczne periodyki drukowane na ziemiach polskich w bibliotece gdańskiego patrycjusza Heinricha Wilhelma Rosenberga (1711–1794) s. 63–82; Krasieńska Izabela: „Szkoła Ludu” (1848–1849) – pismo poświęcone oświacie ludu wiejskiego s. 83–102; Koziać-Podsiadło Magdalena, Woźniakowski Krzysztof: „Ogród Niebiański” (1888): polskojęzyczna mutacja styryjskiego „Himmelsgarten” – zapomniany epizod z dziejów czasopiśmiennictwa dziecięcego Austro-Węgier s. 103–120; Wrona Grażyna, Nieć Grzegorz: „Biedna nasza, skępowana i zaledwie dysząca prasa”: wolność słowa i druku na ziemiach polskich pod panowaniem pruskim w świetle prasy emigracyjnej s. 121–136; Centek Barbara, Centek Jarosław: „Kriegskunst in Wort und Bild” (1924–1935) – legalne czasopismo do szkolenia nielegalnych rezerw s. 137–156; Cieślukowa Agnieszka J.: Klub Sprawozdawców Lotniczych 1935–1939 s. 157–178; Ciszewska-Pawłowska Wanda: Ingerencje cenzorskie w prasie województwa pomorskiego w 1948 r. na przykładzie „Głosu Pomorza” s. 179–194; Korczyńska-Derkacz Małgorzata: „Gazeta Robotnicza” źródłem informacji o działalności instytucji kultury Wrocławia końca lat 40. XX w. s. 195–222; Nowak Piotr: Kilka (dyskusyjnych) uwag na temat cenzury druków w Polsce od nowożytności do czasów współczesnych s. 223–252; Konopska Beata: Ślady masowej turystyki społecznej okresu PRL w bibliotekach domowych na początku XXI wieku s. 253–270; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: „Emigracja na wysokich obcasach...” Maria Danilewicz-Zielińska i Stefania Kossowska – animatorki polskiego słowa na obczyźnie s. 271–296; Śliwińska Milena: „Czytelność w nieskończoność” [...] – publikacje Artura Hutnikiewicza w ogólnopolskich czasopismach naukowych z zakresu nauki o literaturze polskiej s. 297–318; Pękalska Marta: „Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich” – krótkie podsumowanie za lata 1992–2019 (z. 1–30) s. 319–332; Kowalska-Chrzanowska Małgorzata: Indeksacja polskich naukowych czasopism z zakresu biblio- i informatologii w referencyjnych bazach danych s. 333–364.

3493. LIBERA Zbigniew: Art of liberation. Studium prasoznawcze. A press study. T. 2: 1998–2002. Red. Sylwia Breczko; przekł. Regina Gromacka, Sławomir Królak, Eva Sobolewska, Agata Teperek, Marcin Wawrzyńczak. Warszawa 2020 Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski 4° ss. 291, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang., est.
T. 1. 2019.

3494. ŁUSZCZEK Krzysztof: Media katolickie w kształtowaniu tożsamości Szczecina i Pomorza Zachodniego. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 15]: 2015 [nr] 1 s. 71–87, streszcz. ang.

3495. MANN Wojciech: Głos. W rozmowie z Katarzyną Kubisiowską. Kraków 2020 Znak 8° ss. 309, nlb. 11.

3496. MISIURA Grzegorz: „Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego” jako czasopismo uniwersyteckie. *Archiwa*,

Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 113: 2020 s. 265–283, streszcz. ang.

Lata 1958–2018.

3497. NARKIEWICZ-NIEDBALEC Ewa: Ludzie „Rocznika Lubuskiego”. *Rocznik Lubuski*. T. 46: 2020 cz. 1 s. 23–33.

Lata 1959–2019.

3498. NIE bądzmy obojętni. Człowiek, społeczeństwo, polityka. Prace ofiarowane prof. dr hab. Teresie Sasińskiej-Klas. Pod red. Agnieszki Hess i Weroniki Świerczyńskiej-Głownia. Kraków 2020 Inst. Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej. UJ 8° ss. 314, streszcz. ang.

Z treści: Hess Agnieszka, Świerczyńska-Głownia Weronika: Portret Badaczki, Organizatorki, Mentorki i Przyjaciółki s. 9–30; Adamowski Janusz: Warto się starać, warto walczyć. Profesor Teresie Sasińskiej-Klas z atencją i przyjaźnią s. 31–38; Stelmach Andrzej: Zasady prawa wyborczego i ich implikacje dla systemu partyjnego. *Kazus Polski* s. 97–122; Kaliszewski Andrzej: W epoce Hermesa. Kilka uwag o edukacji dziennikarza i sytuacji zawodu dziennikarskiego s. 123–144; Hofman Iwona: Zeromski, Sienkiewicz, Brzozowski, Giedroyc i inni s. 145–162; Pokorna-Ignatowicz Katarzyna: Polityczny kontekst rozwoju i likwidacji Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa-Książka-Ruch” s. 245–258; Kasińska-Metryka Agnieszka: Mentoring w nauce, czyli rzecz o dobrych praktykach na przykładzie wybranym s. 261–276.

3499. NIEDŹWIECKI Marek: DyrdyMarki czyli Ja już nic nie muszę. Warszawa 2020 Wielka Litera 8° ss. 212, nlb. 3, il.

Toż zapis cyfrowy, stereo 1 CD (2 godz. 47 min.).
Wspomnienia dziennikarza radiowego (ur. 1954).

3500. NOWAK Andrzej: Pięćdziesiąt lat „Rocznika Kaliskiego”. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 56–64.

Zał. w 1968 r.

3501. NOWAK Tomasz Andrzej: Z dziejów prasy lokalnej w Radomsku. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 59–126.

Lata 1915–2019.

3502. NYCZ Edward: „Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie” – analiza ilościowa zawartości. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 18: 2016 s. 95–107.

Ukazują się od 1985 r.

3503. OD MODERNIZACJI do mediasfery. Meandry transformacji w komunikowaniu. Prace ofiarowane dr. hab. Ryszardowi Filasowi. Pod red. Agnieszki Cieślukowej i Pawła Planety. Kraków 2020 Inst. Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej. UJ 8° ss. 487, il., streszcz. ang.

Z treści: Hess Agnieszka: Przemiany mediów w Polsce według Ryszarda Filasa – perspektywa osobista s. 21–24; Kolasa Władysław Marek, Gałuszka Edyta: Dorobek naukowy i ekspercki

Ryszarda Filasa s. 25–62; Mielczarek Tomasz: Narodziny nauki o prasie s. 65–78; Frasz Janina: O biografii i przekazach biograficznych, interdyscyplinarnie s. 79–94; Dąbrowska-Cendrowska Olga: Prasa kobieca na polskim rynku medialnym w latach 1989–2019 – próba podsumowań s. 187–208; Woźniakowski Krzysztof: Najkrótsza kadencja: warszawski „Przyjaciel Dzieci” pod tymczasową redakcją Stefana Krzywoszewskiego (maj – grudzień 1913) s. 383–406; Cieślukowa Agnieszka: Radio jako nowe medium w opiniach polskich autorytetów drugiej połowy lat 20. XX wieku. Na podstawie publikacji tygodnika „Radio” 1926–1929 s. 407–428.

3504. OPENKOWSKI Rafał: „Der Weichselbote” i „Gazeta Nowska”. *Czasopiśmiennictwo w Nowem nad Wisłą od 2. połowy XIX wieku do 1939 roku*. *Rydwani*. Nr 15: 2020 s. 139–160, streszcz. ang.

3505. POLISH popular science magazines from 1758 to 1939 as a topic and a source in research on the history of popularization of science. [Aut.] Grażyna Wrona, Agnieszka Cieślukowa, Dorota Kamisińska, Ewa Wójcik, Renata M. Zając. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 5–18, streszcz. ang.

3506. REDAKTOR. 20 lat bez „Kultury”. Red. Iwona Hofman; współpr. Ewelina Górka, Justyna Maguś. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 315, nlb. 1, il.

Tręć: Hofman Iwona: Redaktor s. 9–16; Fanailova Elena: Zosia i Giedroyc s. 17–20; Gorbaniewska Natalia: Wiersze s. 21–26; Chojecki Mirosław: Instytut Literacki i pomoc dla kraju s. 27–38; Cymanow-Sosin Klaudia: Idea nowoczesnego państwa wobec cywilizacyjnych wyzwań na podstawie działalności medialnej Jerzego Giedroycia s. 39–54; Gawłowicz Józef: Trzy przygody s. 55–78; Habielski Rafał: Z perspektywy edytora. Kilka uwag o korespondencji Jerzego Giedroycia s. 79–88; Jastrun Tomasz: Zbieranie okruszków s. 89–104; Kerski Basil: „Kosmopolacy” w Iraku i Berlinie. Refleksje o Jerzym Giedroyciu i Jego dziele s. 105–120; Kłoczowski Piotr: Archiwum „Kultury” – ostatni projekt wydawniczy Redaktora s. 121–130; Lagzi Gábor: Czytając Giedroycia w środku Europy s. 131–136; Mencwel Andrzej: Wizja w redakcji. Rozmowa z Jerzym Giedroyciem s. 137–146; Michnik Adam: Jak być Polakiem na paryskim bruku s. 147–164; Mitzner Piotr: Giedroyc – marzec s. 165–170; Nowinowski Sławomir M.: „It’s a Long Way to... Maisons-Laffitte” s. 171–184; Peciak Andrzej: Jerzy Giedroyc po 20 latach s. 185–198; Pomian Krzysztof: „Kultura” – humanistyka i polityka s. 199–206; Pomorski Jan: Polska w Europie. Polityka historyczna Jerzego Giedroycia w świetle korespondencji s. 207–236; Rodak Paweł: Korespondencja jako postawa wobec świata. O listach Jerzego Giedroycia i Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 237–262; Sikora Wojciech: Jerzy Giedroyc – in memoriam s. 263–284; Stobiecki Rafał: Jerzy Giedroyc i moja wielka intelektualna przygoda. Z dziejów pewnego projektu s. 285–294; Szaruga Leszek: „Polska Partia” w Rosji s. 295–304; Giedroyc Jerzy: Przesłanie s. 305–308.

3507. SZAREJKO Sylwia: Sybir w eterze. Sybir on air. Białystok 2020 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 96, il. Muzeum Pamięci Sybiru.

Lata 1940–1994.

3508. WIERZCHOŃ Piotr, Kordek Norbert, Kwapiszewski Szymon: Tajwan w prasie

polskiej. Ostatnie dwieście pięćdziesiąt lat w perspektywie fotodokumentacyjnej. T. 1: Czasy rozbiorowe. Pierwsze stulecie (1772–1872). Poznań 2018 Inst. Językoznawstwa UAM 4° ss. 180, il. Inst. Językoznawstwa UAM.

3509. WÓJCIK Ewa: W dwudziestolecie powołania „Rocznika Historii Prasy Polskiej”. Profesor Jerzy Jarowiecki – założyciel i wieloletni jego redaktor. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 5–25, streszcz. ang.

3510. WÓJCIK Wiesław A [leksander]: Juliusz Zborowski [1888–1965] i „Wierchy”. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.] 2020 s. 84–113, streszcz. ang.

3511. ZAMECKI Stefan: „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” – ludzie i problemy. Lata 1956–1993. Warszawa 2020 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 438, streszcz. ang. IHN PAN. (Monografie z Dziejów Nauki i Techniki; t. 169).

3512. ZAWISZA Anita: Characteristics of the Polish film press market in the academic literature: from the first films journals until 1939. *Z Badań nad Książką i Księgozbiórami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 445–460.

Od 1913 r.

j) Historia sztuki

Zob. poz. 677, 1260, 1468, 1473, 1484, 1509, 1516, 1525, 1584, 1585, 1593, 1692, 1710, 1712, 1723, 1736, 1838, 1865, 2628, 3105, 3315, 3669, 3721, 3813, 3814, 4552, 4799, 5449, 5746, 6202, 6836, 7037, 7418, 7483, 7524, 7526, 7756, 7758, 7771, 7780, 7824, 8687, 9444, 9446, 9531, 9540, 9723, 9742, 9743, 9744, 9820, 9952, 9958, 9967, 10042, 10075, 10156.

3513. #70 LAT Wolności 1950–2020#. Red. Anna Jackowska; teksty Natalia Cieślak, Joanna Kwiazda; wywiady Dorota Chilińska, Natalia Cieślak. Toruń [2020] Galeria Sztuki Wozownia 8° ss. 113, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

3514. ANDRZEJEWSKA Ewa: Uwagi na temat osiemnastowiecznej dekoracji malarsko-sztukatorskiej odkrytej w kościele pojezuickim w Kaliszu. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 184–215, streszcz. ang.

3515. ANTOSIK Łukasz, Muzolf Błażej: Rosyjska ikona podróżna odkryta na cmentarzu przykościelnym w Lutomińsku. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 145–151, streszcz. ang.

Z końca XIX lub pocz. XX w.

3516. ART of the Armenian diaspora. Ed. by Waldemar Deluga. Warsaw–Toruń 2020 Pol. Inst. of World Art Studies; Tako Publishing House 4° ss. 119, nlb. 4, il. Pol. Inst. of World Art Studies. (World Art Studies. Conferences and Studies of the Polish Institute of World Art Studies; vol. 20).

Z treści: Deluga Waldemar: Introduction s. 7–8; Košťálová Petra: The Cultural Heritage of the Armenian traveler Simeon Lehatsi [ok. 1584–po 1639] from Poland to the Ottoman Empire. A contribution to the History of the Polish-Lithuanian Commonwealth s. 39–52; Tarnowska Magdalena: Rafał Hadziewicz (1803–1886) and his paintings in Warsaw Churches s. 81–89; Macios Dominika Maria: Leopold Gaszczyk – unknown photographer of Armenian Diaspora in Syria (1923–1947) s. 99–109; Macios Dominika Maria: Armenian Cultural Heritage in Nagorno-Karabakh – Aspects of the Current Situation. With an Appendix by Patrick Donabedian s. 111–119.

3517. BANASIAK Jakub: Proteuszowe czasy. Rozpad państwowego systemu sztuki 1982–1993. Stan wojenny, druga odwilż, transformacja ustrojowa. Warszawa 2020 Akad. Sztuk Pięknych; Muzeum Sztuki Nowoczesnej 8° ss. 595, nlb. 1. (Nowe Historie Sztuki; 1).

3518. BATTEK Marek J.: Wizerunek XVII-wiecznej kopalni w Kościele Pokoju w Świdnicy. *Hereditas Minariorum*. Vol. 2: 2015 s. 145–149, streszcz. ang.

Obraz w kościele z XVII w.

3519. BISKUP Andreas von Jerin i jego ołtarz we wrocławskiej archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela. Pod red. Stanisława Araszczuka. Wrocław 2020 Papieski Wydz. Teol. 8° ss. 111, tabl. 32, il.

Materiały z sympozjum naukowego, Wrocław, 11 VI 2019 r.

Z treści: Mandziuk Józef: Biskup Andreas von Jerin – wybitna osobowość Kościoła katolickiego na Śląsku s. 21–34; Sieczkowska Aleksandra: Andreas von Jerin (1540–1596), biskup, polityk, fundator s. 35–46; Oszczanowski Piotr: Nagrobek biskupa Andreeasa von Jerin s. 47–66; Cembrowicz Paweł: Prace konserwatorskie w katedrze wrocławskiej przy pomniku nagrobnym biskupa Jerina w latach 2016–2017 s. 67–78; Witecki Jacek: Srebrny ołtarz i jego twórcy s. 91–100; Sławiczek-Altman Małgorzata: Prace rekonstrukcyjne srebrnego ołtarza biskupa Andreeasa Jerina z archikatedry wrocławskiej s. 101–108; Cembrowicz Paweł: Zakończenie s. 109–111.

3520. BŁAŻEJEWSKA Anna, Pilecka Elżbieta: Średniowieczne malowidło na wschodniej ścianie prezbiterium kościoła św. Jakuba w Toruniu. Transmedialna struktura obrazowa? *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 5–25, streszcz. ang.

Z XIV w.

3521. BUDZIOCH Dagmara: Zdobione zwoje Estery ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego na tle tradycji dekorowania „megilot Ester” w XVII i XVIII wieku.

The decorated Esther Scrolls from the Jewish Historical Institute and the tradition of “Megilot Esther” decoration in the seventeenth and eighteenth centuries. [Cz.] 1–2. Warszawa 2019.

Rec.: Piątkowska Renata, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 214–218.

3522. CENDROWSKI Sławomir: Podróże w malarstwie i grafice. Stary Toruń 2020 Studio Kropka dtp – Piotr Kabaciński 4° ss. 238, nlb. 2, il., mapy.

3523. CYPRIAN Norwid. Katalog prac plastycznych. Dział 1: Prace zachowane. T. 5: Prace luźne. [Cz.] 3. [Oprac.] Edyta Chlebowska. Lublin 2020 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 627, il., streszcz. ang. Ośr. Badań nad Twórczością Cypriana Norwida KUL. (Źródła i Monografie; 503).

T. 1 cz. 1. 2014.

3524. CZERNI Krystyna: Malarska „dwujęzyczność” Jerzego Nowosielskiego. Związki między abstrakcją a ikoną w monumentalnych projektach sakralnych. *Sacrum et Decorum*. Nr 13: 2020 s. 48–80.

3525. DĘBSKA Agnieszka: Maria Sybilla Merian (1647–1717). *Custodia*. T. 2: 2020 s. 75–93, streszcz. ang., niem.

Malarka.

3526. DMOCHOWSKA Lila: Zakłęci w kamieniu. Damy i rycerze doby reformacji na Dolnym Śląsku. [Jelenia Góra 2020 Art Service Dobrowolski Młyńczyk] 8° ss. 60, il.

Nagroble, l. 1564–1797.

3527. DOMINIK Lech: Trudna droga twórców fotografii w 2. połowie XX wieku w Polsce od adepta do artysty. Przyczynek do twórczości Waldemara Kućki [1932–1981]. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 188–191.

3528. DOMINO Jerzy: Dekoracja malarska kościoła w Rychnowie – przykład wystroju prowincjonalnego kościoła protestanckiego w Prusach. *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 115–130, streszcz. ang.

3529. DUTCZAK Marta: Ideał kobiecości w XVII wieku. Recepcja wybranych dzieł Johannesa Vermeera von Delf. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 53–64.

Właśc. Johannes Vermeer (1632–1675).

3530. DWORNICZAK Kamila: Defining reality: photography and the surrealist concept of the image in Poland in the 1940s. *Ikonotheka*. T. 30: 2020 s. 113–134.

3531. DWORZAK Agata: Polejowscy. Karta z dziejów lwowskiego środowiska artystycznego w drugiej połowie XVIII wieku. Warszawa–Kraków 2020 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika”; Tow. Nauk. „Societas Vistulana” 4° ss. 620, il., streszcz. ang., ukr. Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika”. (Studia i Materiały).

3532. DZIK Ewa, Pukałuk Karolina: Polichromie ścienne w żydowskim domu przedpożrebowym w Tarnowskich Górach. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 360–369.

Z końca XIX w.

3533. FABIAŃSKI Marcin: Nagrobek biskupa Jana Konarskiego [1447–1525] w katedrze na Wawelu. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 130, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Ars Vetus et Nova; t. 47).

3534. FARA w mieście od średniowiecza do współczesności. Społeczność – duchowość – architektura – wystrój. Studia z historii sztuki. Red. nauk. Rafał Eysymontt, Dariusz Galewski. Warszawa–Wrocław 2019.

Rec.: Czechowicz Bogusław, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 147–169.

3535. FEDOROWICZ-JACKOWSKA Aleksandra: ‘Through a microscope from a telescopic distance’: Witkacy, Cameron and the photography of faces. *Ikonotheka*. T. 30: 2020 s. 31–49.

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939), Julia Margaret Cameron (1815–1879).

3536. FIRSZT Stanisław: Cirillo dell’Antonio – twórca płaskorzeźb ambony w kościele Najświętszej Marii Panny w Legnicy. *Szkie Legnickie*. T. 39: 2018 s. 147–166.

Wykonana na zlecenie gminy ewangelickiej w 1906 r.

3537. FREJLICH Andrzej: Rok kaplicy Trójcy Świętej na Zamku w Lublinie. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 73–75.

600 lat od wykonania w niej fresków.

3538. GERON Małgorzata, Malinowski Jerzy: Manifesty polskiej awangardy artystycznej. Formiści – Bunt – Jung Idysz 1917–1922. Warszawa–Toruń 2019 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Wydaw. Tako 8° ss. 355, nlb. 3, il. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Źródła do Dziejów Sztuki. Sources for Art History; 6 A).

3539. GIEMZA Jarosław: Cerkwie i ikony Łemkowszczyzny. Tekst rozdz. „Architektura cerkiewna” Jerzy Tur. Wyd. 2, popr. i uzup.

Rzeszów 2020 Libra 4° ss. 645, nlb. 11, tabl. 1 k. złoż. luzem, il., mapa.

Wyd. 1. 2017.

3540. **GORZELIK Jerzy**: Między „sensus catholicus” a „uchrześcijanionem nacjonalizmem”. Sztuka Kościoła rzymskokatolickiego na Górnym Śląsku wobec dyskursów narodowych. Katowice 2020 Wydaw. Uniw. Śląskiego 8° ss. 384, nlb. 4.

XX–XXI w.

3541. **GRABIEC Dominika**: Bizantyńsko-ruskie sceny Naigrywania w kolegiacie w Wiślicy oraz kaplicy Świętej Trójcy na Zamku Królewskim w Lublinie w świetle aktualnych badań i interpretacji. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 2 s. 147–177, streszcz. ang.

Freski ufundowane przez Władysława Jagiełłę pod koniec XIV i na pocz. XV w.

3542. **GRESZTA Łukasz**: Polityczny street art w Polsce. [W:] Wojna i pokój. Konflikt społeczno-polityczny a sztuka ulicy. War and peace. Socio-political conflict and street art. Szczecin 2020 s. 177–188.

Toż w jęz. ang.: Greszta Łukasz: Political street art in Poland. Tamże s. 189–202.

3543. **GRYGOWSKI Dariusz**: Freski w grzędzickiej świątyni – „zapomniany” zabytek średniowiecznej sztuki kościelnej. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 19]: 2019 [nr] 1 s. 41–57, streszcz. ang.

Z l. 1450–1470.

3544. **HAAKE Michał**: Utracone arcydzieło. Losy obrazu „Targ na jarzyny” Józefa Pankiewicza. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 171, nlb. 2, 53 tabl., il., streszcz. ang. UAM. (Historia Sztuki; nr 45).

Lata 1888–1966.

3545. **HENRYK Siemiradzki** and the international artistic milieu in Rome. A cura di Maria Nitka, Agnieszka Kluczevska-Wójcik. Roma–Warszawa 2020 Academia Polacca Roma. Biblioteca e Centro di Studi a Roma; Polish Inst. of World Art Studies 8° ss. 293, tabl. 8, il. Academia Polacca delle Scienze. (Conferenze; 145).

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Rzym, 7–9 XI 2018 r.

Z treści: Ten-Doesschate Chu Petra: Siemiradzki's Rome s. 17–20; Khasianova Leila S.: “Do we need a Russian academy in Rome?” Henryk Siemiradzki and art education s. 53–62; Twardowska Kamila: Henryk Siemiradzki and his correspondence with Polish painters in St. Petersburg and Munich in the collection of the National Museum in Krakow s. 63–72; Markova Nina: Some ideas about “A French artist of the time of Louis

XV paints the portrait of a Marquise” by Henryk Siemiradzki s. 73–86; Dobrowolski Witold: Programme related content in “The Judgment of Paris” by Henryk Siemiradzki s. 87–102; First Grzegorz: Inspiration – selection – function. An ancient object in Henryk Siemiradzki s. 103–118; Karpova Tatiana: Henryk Siemiradzki. In monastic silence s. 155–170; Kuczyńska Agnieszka: The limits of painting: theatrical curtains by Henryk Siemiradzki 181–190; Królikowska-Dziubecka Marzena: Henryk Siemiradzki's decorative paintings in the context of Early-Modern art in Rome and Venice s. 191–200; Poprzeczka Maria: An academician in a Roman slaughterhouse s. 201–214; Okoń Waldemar: Siemiradzki and the three bards s. 215–222; Kluczevska-Wójcik Agnieszka: Marketing academism? Henryk Siemiradzki's strategies of display s. 237–252; Bogdan Veronica-Irina: Henryk Siemiradzki on the world and international exhibitions s. 253–260; Gerc Lidia: “Thinks like Dante, handles paints like Boccaccio” about Henryk Siemiradzki in Vienna s. 261–278; Masłowska Anna: Henryk Siemiradzki's painting on the European market of photographic reproductions of works of art s. 279–290.

3546. **HORZELA Dobrosława**, Buchinger Günther: Witraże z kościoła filialnego St. Lorenzen ob Katsch (Styria). O pochodzeniu i losach zespołu średniowiecznych kwater witrażowych w Krakowie, Wrocławiu i Glasgow. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 15: 2017 s. 5–24, streszcz. ang.

3547. **HRYSZKO Barbara**: The iconography and dating of the three mythological drawings by Alexandre Ubeleski. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 51–60.

Z 1697 r.

3548. **HYBRYDOWOŚĆ** w grafice. Medium w poszukiwaniu swego czasu i sensu. Red. Sebastian Dudzik, Magdalena Maciudzińska-Kamczycka. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 149, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Z treści: Maciudzińska-Kamczycka Magdalena, Dudzik Sebastian: Grafika w hybrydowym świecie. Wprowadzenie s. 7–12; Giziński Kajetan: Drzeworyt jako naturalna hybryda graficzna s. 33–52; Jurecki Krzysztof: Między fotografią a grafiką. Analiza wybranych prac z Międzynarodowego Konkursu „Cyberfoto” (1997–2018) s. 85–92; Kula Krzysztof: Engram – między dokumentacją a kreacją s. 93–106.

3549. **IGNACZAK Paweł**: Portret Mikołaja Gorgoniusza Mielżyńskiego autorstwa Jean-Jacques'a François Le Barbiera (1738–1826) w Muzeum Narodowym w Kielcach. Identyfikacja i historia obrazu. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 127–147, streszcz. ang.

3550. **IVANOVA Maä** [Vasilevna]: Kartinata „Svetite Kiril i Metodij” ot Ân Matejko i nejnata istoriã. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 251–264, streszcz. pol.

Obraz z 1885 r.

3551. **JĘDRZEJAK Joanna**: Średniowieczne malarstwo ściennie w prezbiterium kościoła pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela

w miejscowości Państw-Pawlikowice. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 237–249.

3552. JURKOWLANIEC Tadeusz: Gołębie i smoki. Z badań nad oprawą rzeźbiarską kościoła św. Jakuba w Sandomierzu. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 22–34.

3553. KAL Elżbieta: Awangarda, totalitaryzm, globalizacja. Wspólne doświadczenie? Wybrane zagadnienia sztuki XX wieku na Ukrainie i w Polsce. *Ars Inter Culturas*. Nr 7: 2018 s. 145–188, streszcz. ang.

3554. KARP Julianna: Zarys problematyki ukazywania modlitwy świętych w sztuce nowożytnej. *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 133–179.

3555. KAWALETZ Markus: Friedrich Iwan [1889–1967] – malarz Karkonoszy. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 179–196, streszcz. ang., czes., niem.

3556. KAZUBOWSKA Joanna: Dwaj książęta i moda. Studium wartości poznawczej strojów i tkanin w malarstwie na przykładzie portretów autorstwa Bartłomieja Strobla (1591–ok. 1647). *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 45–97.

3557. KIEPUSZEWSKI Łukasz: Face substances. The rhetoric of Kapists' self-portraits: between self-reflection and confession. *Ikonothea*. T. 30: 2020 s. 51–67.

W okresie międzywojennym.

3558. KIERCZUK-MACIESZKO Małgorzata: Sakralne złotnictwo oraz metalowe wyroby rzemiosła artystycznego z XIX i początku XX wieku. Oryginał, kopia, fałszyfikat? *Sacrum et Decorum*. Nr 11: 2018 s. 100–118.

3559. KLUCZWAJD Katarzyna: Posągi pruskie i polskie z początku XX wieku w przestrzeni Podgórze pod Toruniem. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 129–145.

3560. KOLBIARZ Artur: Wystrój rzeźbiarski kaplicy św. Marii Magdaleny przy kościele Wniebowzięcia NMP i św. Jana Chrzciciela w Henrykowie oraz jego twórca August Leopold Jäschke. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 4 s. 559–599, streszcz. ang.

Z l. 60. XVIII w.

3561. KOLENDA Karolina: The grass is greener. Władysław Hasiór in an ecocritical perspective. *Ikonothea*. T. 30: 2020 s. 155–171.

3562. KONKOLEWSKA Monika, Jańczuk Marcin: Nagrobek Wiktorii i Antoniego Kaza-

nowskich na cmentarzu parafialnym w Nałęczowie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 306–311.

Z 1917 r.

3563. KONTNY Irena: Witraże w obiektach sakralnych Zabrze (2 poł. XIX – 1 poł. XX wieku). *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 123–160.

3564. KRASNODEBSKI Dariusz, Mizerka Jagoda: Znaleźisko późnorzymskiej fibuli na wczesnośredniowiecznym grodzisku z Zbuczu koło Hajnówki – kontynuacja tradycji czy przypadkowa zguba? *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 219–224, streszcz. ang.

3565. KRAWCZYK Michał: Radomska rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem z Bramy Krakowskiej. *Nasza Przeszość*. T. 134: 2020 s. 191–207, streszcz. ang.

Z XIV w.

3566. KRUK Mirosław Piotr: Graffiti w malowidłach ortodoksyjnych. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 193–212, streszcz. ang.

Od XVII w.

3567. KULIŃSKI Bohdan A.: Śródziemnomorskie żaglowce, galery i łodzie na mapach w watykańskiej Galleria delle Carte Geografiche. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 72–99, streszcz. ang.

Toż. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 24–33.

Malarstwo ścienne, XVI w.

3568. KURZEJ Michał: Świątynia Mądrości. Program treściowy wystroju kościoła św. Anny w Krakowie. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 119–152, streszcz. ang.

3569. KUŹNICKI Tomasz: Pomniki sepulkralne w kościele parafialnym w Kamiensku (XVI–XIX w.). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 15–60.

3570. LASKOWSKA Magdalena: Zbiór nieznanymi rysunków Stanisława Wyspiańskiego z kolekcji Józefa Grabskiego – rozpoznanie i interpretacja. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 97–113, streszcz. ang.

3571. LEKKA Dorota: Retoryka obrazu Michaela Willmanna „Sąd nad Jezusem”. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 123–150.

Powstały ok. 1678 r., przeznaczony dla kościoła Wniebowzięcia NMP i św. Jana Chrzciciela w Henrykowie.

3572. LEWIŃSKA Beata: Stanisław Sheybal [1891–1976] i jego rola w krzewieniu kultury

plastycznej i edukacji artystycznej w Polsce. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 217–228.

Malarz.

3573. [LOSIK-SIDORSKA Aleksandra]: Katalog nagrobków piastowskich. Oprac. Aleksandra Losik-Sidorska. Poznań 2020 UAM Wydaw. Nauk. 8° ss. 136, tabl. 44, il. UAM w Poznaniu.

Toż w jęz. ang.: The tombs of the Piast dynasty. Poznań 2020 ss. 140, nlb. 44, il.

3574. ŁOPATKIEWICZ Piotr: Cracovian Hodegetria 1400–1550. The phenomenon of repeatability of iconographic types in late-medieval panel painting. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 23: 2018 s. 319–341.

3575. ŁOPATKIEWICZ Tadeusz: O najwcześniejszym portrecie własnym Stanisława Wyspiańskiego i mankamentach takiej identyfikacji. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 61–70, streszcz. ang.

Rzekomy autoportret artysty z 1890 r. ma przedstawiać jego przyjaciela Kazimierza Brudzewskiego.

3576. ŁOZINA i okolice. Pod red. Jana Harasimowicza; oprac. aut. Arkadiusz Dobrzynieccki; fot. Małgorzata Kujda. Warszawa–Wrocław 2020 Inst. Historii Sztuki PAN; Inst. Historii Sztuki Uniw. Wrocławskiego 16° ss. XXVI, nlb. 2, 135, nlb. 117, il. (Katalog zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa. Województwo wrocławskie (dolnośląskie); z. 2 cz. 2).

3577. MARKOT-BORKOWSKA Emilia: Grudziądzkie realizacje rzeźbiarskie Ignacego Zelka. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 121–142, streszcz. ang.

Lata 1931–1958.

3578. MŁODOPOLSKIE fascynacje. Wojciech Weiss w Strzyżowie 1898–1903. Pod red. Renaty Weiss. Strzyżów 2020 Muzeum Samorządowe Ziemi Strzyżowskiej im. Zygmunta Leśniaka 4° ss. 159, nlb. 1, il.

Z treści: Markowski Dariusz: Weiss wciąż fascynuje... s. 7–8; Weiss Renata: Strzyżowska ikonosfera Weissa w relacji wnuczki Renaty Weiss s. 9–124; Wnęk Sławomir: Przywracanie pamięci Wojciecha Weissa w Muzeum Samorządowym Ziemi Strzyżowskiej w latach 2015–2020 s. 125–146; Wnęk Sławomir: Strzyżów nad Wisłokiem – miasto, w którym mieszkał Wojciech Weiss s. 147–159.

3579. MOŚCICKA Izabela: Nurt Nowej Rzeczowości w twórczości Michała Rouby [1893–1941]. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 115–138, streszcz. ang., niem., ros.

3580. MOŚCICKA Izabela: Plakat propagandowy z wojny polsko-bolszewickiej pt. „Józef

Piłsudski”. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 159–164, streszcz. ang., niem., ros.

Autorstwa Władysława Skoczylasa z 1920 r.; obecnie w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie.

3581. MROZEK Józef: Świat do zaprojektowania. Warszawa 2020 Akad. Sztuk Pięknych 8° ss. 535, nlb. 3, il.

Dzieje wzornictwa, XVIII–XX w.

3582. MYŚLIŃSKA Anna: Chwała młodym bohaterom. Tryptyki „Obrona Lwowa” i „Obrona Płocka” (1936) Stanisława Kaczora Batowskiego ze szkoły w Skarżysku-Kamiennej. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 163–182, streszcz. ang.

Odnalezione w 2016 r.

3583. NOWAK Romuald: Brzeżanie i sacrum. Wystrój kościoła św. Mikołaja w Brzegu od XV do XXI wieku. Brzeg–Wrocław 2020 Wydaw. Zet 4° ss. 231, nlb. 1, il.

3584. NOWAKOWSKA Maria: Tyle piękna. O łódzkiej rzeźbie w przestrzeni miejskiej. [Cz.] 2. Łódź–[Grodzisk Mazowiecki] 2020 Stow. Nowa Kultura i Edukacja. Wydaw. Taurus Edukacja i Kultura 8° ss. 163, nlb. 5, tabl. 1, il., mapy.

Lata 1423–2019.

[Cz.] 1. 2019.

3585. OCZKO Patryk: Tychy. Sztuka w przestrzeni miasta. Wyd. 2, rozsz. Tychy 2020 Miej. Centrum Kultury; Muzeum Miej. 8° ss. 239, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2015.

3586. OSTROWSKA Iwona: Kobiety w sztuce. Zapomniane artystki: Janina Nowotnowa (1881–1963) – malarka, graficzka. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 39–73, streszcz. ang., niem., ros.

3587. OSTROWSKI Jan K.: Portret w dawnej Polsce. Warszawa 2019.

Rec.: Kałamajska-Saeed Maria: Kitowicz ilustrowany. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 2 s. 327–330; Kriegseisen Wojciech, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 285–288; Wolski Marian, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 964–969.

3588. PENCAKOWSKI Paweł: Uwagi o genezie programu ideowego dekoracji wnętrza dawnego jezuickiego kościoła pw. śś. Jana Chrzyciela i Jana Ewangelisty w Lublinie. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 61–83, streszcz. ang.

Z XVIII w.

3589. PETNEKI Áron: „Oh az ecset nagy szónok!”. Jan Matejko és a magyarok. [Göd]

2018 Różbom Kiadó 4° ss. 128, il. Waclaw Felczak Alapítvány. (Felczak-Könyvek sorozat).

Recepcja twórczości Jana Matejki na Węgrzech.

3590. PIASKOWSKI Roger: Pasja według Piotra Wróblewskiego w Chojnowie. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 129–150.

Namalowana w l. 1969–1970.

3591. PIWOCKA Magdalena: “The story of Noah” and “The story of the Babel Tower” from the tapestry collection of king Sigismund Augustus. Replicas and transmutations. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 73–118.

3592. PODCZASKA Katarzyna: Przedstawienia świętych w sztuce romańskiej metropolii gnieźnieńskiej (charakterystyka wstępna). *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 1: 2015 s. 94–135, streszcz. ang.

3593. PORTRET trumienny. Studia i materiały. Pod red. Aleksandra Jankowskiego i Barbary M. Gawęckiej. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 263, il.

Treść: Jankowski Aleksander: Portret trumienny – od fascynacji ku nowemu poznaniu s. 9–30; Jankowski Aleksander: „Obraz osobę reprezentujący podczas deposity Ciała”. Portret trumienny w ceremonii pogrzebowej s. 31–56; Jankowski Aleksander: „Oczom pamięć pozostawiona”. Portret trumienny po egzekwacjach s. 57–80; Pomostko-Kłos Adrianna: Protestanckie portrety trumienne w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu s. 81–98; Kirmiel Andrzej: Portrety trumienne ze zbiorów Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego w Międzyrzeczu s. 99–132; Chomiak Magdalena: Wizerunek kobiety w malarstwie portretowym trumiennym – wpływ mody zachodniej na strój żeński na przykładzie dzieł z kolekcji Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej im. Alfa Kowalskiego w Międzyrzeczu s. 133–150; Małkus Marta T.: Kolekcja portretów i zespołów okuć trumiennych w Muzeum Ziemi Wschowskiej s. 151–172; Gawęcka Barbara M.: Techniki wykonania oraz sposoby konserwacji i restauracji portretów trumiennych w Polsce s. 173–198; Łoś Józef: Wizerunki twarzy na urnach sprzed 25 wieków – z kolekcji Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy s. 199–214; Podmostko-Kłos Adriana: „Misereмини mei saltem vos amici mei”. Obraz duszy czyścicowej w typie portretu trumiennego (ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu) s. 215–238; Wojtyna Miłosz: Retoryczno-narratologiczna analiza fotografii pośmiertnej s. 239–263.

3594. PUKALUK Karolina: Jezus jako nauczyciel w Świątyni Jerozolimskiej na przykładzie kwatery Poliptyku Toruńskiego z Muzeum Diecezjalnego w Pelplinie. *Rydwani*. Nr 13: 2018 s. 17–30, streszcz. ang.

Z l. 1380–1390.

3595. PUZIO Maksymilian: Wilhelma Wachtla [1875–1952] „Pożegnanie z Golusem”. *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 241–293.

Malarz żydowski.

3596. RACZKOWSKI Juliusz: Medieval murals recently uncovered in the chamber

above the gate of the castle of the chapter of the diocese of Pomesania in Kwidzyn. Preliminary analysis. Iconography, style, dating and functional role of the chamber. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 22: 2017 s. 287–304.

3597. RACZKOWSKI Juliusz: Not only the Golden Gate? A newly discovered fragment from the decoration of the castle chapel portal in Althaus (Starogród) as a contribution to the identification of ceramic sculpture in the Teutonic Order’s State in Prussia. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 23: 2018 s. 339–357.

3598. ROMANIK Henryk: “Gwiazda świecąca, poranna” (Ap 22,16). O witrażach w koszalińskiej katedrze. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 217–235, streszcz. ang.

Od 1914 r.

3599. ROTTER Lucyna: Skarbiec kościoła oo. kapucynów w Krośnie. *Nasza Przeszłość*. T. 133: 2020 s. 315–334, streszcz. ang.

Katalog, od XVIII w.

3600. RUPIEWICZ Roman: Biblijne kody sacrum w kościele św. Andrzeja Boboli w Lublinie. The Biblical sacrum codes in St Andrew Bobola’s Church in Lublin. Warszawa 2020 Neriton 8° ss. 393, il., streszcz. ang.

XX–XXI w.

3601. RZEŻBA barokowa na Dolnym Śląsku w 2. połowie XVII wieku. Red. nauk. Artur Kolbiarz. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 4° ss. 162, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3839).

Materiały konferencji, Legnica, 20 I 2017 r.

Treść: Kolbiarz Artur: Wstęp s. 7–10; Bek-Koreń Aleksandra: Rzeźba legnicka około 1650 roku s. 11–28; Nowak Romuald: Epitafium burmistrza Martina Schmidta z kościoła św. Mikołaja w Brzegu – zapomniany przykład snycerki śląskiej 2. połowy XVII wieku s. 29–40; Kolbiarz Artur: Georg Zeller (około 1638–1716) i środowisko artystyczne w którym tworzył w świetle ksiąg metrykalnych s. 41–58; Galewski Dariusz, Szajt Jakub: Ołtarz św. Marii Magdaleny w kolegiacie głogowskiej – historia i próba rekonstrukcji s. 59–70; Witkowski Jacek, Szajt Jakub: Tu es Petrus... Ambona z kolegiaty w Głogowie. Jej dzieje, ikonografia i geneza artystyczna s. 71–92; Migasiewicz Paweł: Lubiąż i Świdnica – dwie koncepcje barokizacji śląskich wnętrz sakralnych w 2. połowie XVII wieku s. 93–108; Waradzyński Michał: Marmury dolnośląskie. Zarys dziejowy wydobycia i artystycznego wykorzystania w kamieniarstwie i rzeźbie w epoce nowożytności na Śląsku i w Rzeczypospolitej s. 109–138.

3602. SAJDUTKO Paweł: Św. Józef jako patron dobrej śmierci. Analiza ikonograficzna fresku pt. Śmierć św. Józefa w kościele pw. św. Józefa w Krzeszowie. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 119–137, streszcz. ang.

3603. SAWICKI Ryszard: Historia zapisana freskiem. Królewska fundacja Jana Kazimierza – „Eremus Insulae Regalis Vigrensis”. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 55–73, streszcz. ang.

Konwent kamedulów w Wigrah.

3604. SEBESTA Jadwiga, Szymik Eugeniusz: Malarstwo magów i odmieńców. Historiografia i egzemplifikacja współczesna. Radom 2020 Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji Wydaw. Nauk. 8° ss. 142, il.

XVI–XXI w.

3605. SIEMIENIEC Anna: Burzliwe losy ikonostasów projektu Adama Stalony-Dobrzańskiego oraz ikon Sotyrysa Pantopulosa wykonanych dla katedry prawosławnej pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy we Wrocławiu oraz cerkwi pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Gródku. *Sacrum et Decorum*. Nr 13: 2020 s. 81–105.

XX w.

3606. SIEMIENIEC Anna: Przedstawienia dzieci w ikonografii witraży Adama Stalony-Dobrzańskiego [1904–1985]. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 189–205, streszcz. ang.

3607. SKOWRON Paweł: Jesekiel Dawid Kirszenbaum [1900–1954] i Jan Skowron [1885–1965]. Malarze ze Staszowa. Kielce 2020 nakł. aut. 8° ss. 71, il.

3608. SKWORZ Joanna: Zapomniana Matka Boska Pocieszenia i inne elementy dawnego wyposażenia w kościele w Szymanowicach. W świetle odnalezionych sprawozdań z dawnych wizytacji kanonicznych. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 135–143.

Obraz namalowany w 1687 r.

3609. SŁODKOWSKI Piotr: Materia reprezentacji. Fakturalna lektura prac wojennych Henryka Strenga / Marka Włodarskiego [1898–1960]. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 4 s. 855–876, streszcz. ang.

3610. SMORAĞ-RÓŻYCKA Małgorzata: ‘She begged the Child: Let me embrace Thee, Lord!’: A Byzantine icon with the Virgin Eleousa in the Poor Clares Convent in Cracow. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 5–18.

3611. SREBRO Ewa: The symbolic tomb of king Władysław III Warneńczyk in the Cracow Cathedral on the Wawel Hill: history of making the cenotaph. *Annales Universitatis Mariae*

Curie-Skłodowska. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 143–162, streszcz. ang.

3612. STEC Mieczysław: Freski Kosmy Damiana Asama z kościoła pw. św. Jadwigi w Legnickim Polu. Zabezpieczanie malowideł ściennych z wykorzystaniem techniki strappo. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 45–56.

Z XVIII w.

3613. STOLARZ Barbara: Obraz z przedstawieniem Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej z kościoła w Łanuchowie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 224–231.

Z XVIII w.

3614. STOLARZ Barbara: Rzeczycza Księża – filia kanoników regularnych z Kraśnika. Wyposażenie i wystrój malarski wnętrza kościoła pw. Świętego Krzyża. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 323–334.

Z XVII w.

3615. STUDZIŻBA-KUBALSKA Beata: W dialogu z malarską i literacką tradycją. Józefa Mehoffera projekty dekoracji malarskiej kaplicy Jana III Sobieskiego w kościele św. Józefa na Kahlenbergu, 1911–1914. *Sacrum et Decorum*. Nr 12: 2019 s. 7–26.

Tekst równol. pol., ang.

3616. SULIKOWSKA-BEŁCZOWSKA Aleksandra: Anielski śpiew i anielskie trąby w reprezentacjach Sądu Ostatecznego staroobrzędowców. *Ars Inter Culturas*. Nr 8: 2019 s. 35–52, streszcz. ang.

Przedstawienia ikonograficzne, XVI–XVIII w.

3617. SURMACZ Małgorzata: Huculszczyzna oczami Janusza Świeżego [1884–1962]. O pierwszych fascynacjach malarsko-etnograficznych. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 35–46, streszcz. ang.

3618. SVOROVÁ PAWEŁKOWICZ Sylwia, Wagner Barbara, Żukowska Zofia: Paleta malarska dekoracji Drugiego Pokoju Pralatów oraz Izby Stołowej Górnej Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 313–333, streszcz. ang.

3619. SZCZECZOWICZ Hanna: Wizerunek kobiety w malarstwie średniowiecznym. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 133–146.

3620. SZCZERBIŃSKA-KLOSSEK Julia: Obraz Matki Boskiej Toszeckiej – historia

i warsztat malarski. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 5–12.

Lata 1682–1975.

3621. SZOT Zofia: Cerkiew Jerzego Nowosielskiego w Białym Borze. O malarstwie, które stało się architekturą. *Sacrum et Decorum*. Nr 12: 2019 s. 27–45.

3622. SZTUKA ukraińska XX wieku i polsko-ukraińskie związki artystyczne. Ukrainское искусство XX века и польско-украинские художественные связи. 20-th century Ukrainian art and Polish-Ukrainian artistic relations. Red. Jerzy Malinowski, Agnieszka Pospiszil, Ewa Sułek. Warszawa–Toruń 2019 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Wydaw. Tako 4° ss. 308, il., streszcz. ang. (Sztuka Europy Wschodniej. Iskustvo Vostočnoj Evropy. The Art of Eastern Europe; t. 7).

3623. SZTUKA w kręgu krakowskich franciszkanów i klarysek. Pod red. Marcina Szymy i Marka Walczaka. Kraków 2020 Societas Vistulana; Muzeum Nar. 4° ss. 701, nlb. 5, il., mapy, streszcz. ang. (Studia z Historii Sztuki Dawnej Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Muzeum Narodowego w Krakowie; t. 8).

Z treści: Szyma Marcin, Walczak Marek: Sztuka w kręgu krakowskich minoritów i klarysek s. 5–25; Tracz Szymon: Cykl legendy św. Franciszka z Asyżu w czternastowiecznym „Węgierskim legendarium andegawęńskim” s. 29–44; Solarz Franciszek: Gwardianie i ekonomowie klasztoru krakowskiego s. 95–112; Łyczak Monika, Zaitz Emil, Zaitz Michał: Lokalizacja klasztoru Ojców Franciszkanów na tle układu urbanistycznego średniowiecznego Krakowa s. 113–128; Szyma Marcin: Transept, zakrystia i korpus nawowy w systemie komunikacyjnym krakowskiego kościoła Franciszkanów w średniowieczu s. 129–140; Pajor Piotr: Lapis Sanctae Mariae. Geniza fundacji klasztoru Klarysek na Grodzisku koło Skały s. 141–152; Adamski Jakub: Nowatorskie sklepienia figuratywne w klasztorze Franciszkanów w Krakowie s. 153–169; Smorąg-Różycka Małgorzata: Ikona Matki Boskiej Eleusy w klasztorze Sióstr Klarysek w Krakowie: wstępne rozpoznanie s. 173–182; Gyałóky Zoltán: Średniowieczne figury Marii z Dzieciątkiem i Chrystusa w krakowskim klasztorze Klarysek s. 183–195; Witek-Wakely Krystyna: Obraz Matki Boskiej Bolesnej w krakowskim kościele Ojców Franciszkanów. Uwagi o ikonografii i stylu s. 197–210; Łanuszka Magdalena: Franciszkański obraz Matki Boskiej Bolesnej – dzieło wciąż tajemnicze. Przyczynek do badań nad powstaniem słynnego wizerunku w kontekście jego późniejszego kultu s. 211–223; Wierzbicka Patrycja: Obraz św. Stanisława z początku XVI wieku w krużgankach klasztoru Franciszkanów w Krakowie s. 225–235; Kruk Mirosław P.: Ikona Zaśnięcia Bogurodzicy w zakrystii kościoła Franciszkanów w Krakowie i kult obrazów wschodnich w klasztorach braci mniejszych s. 237–257; Czyżewski Krzysztof J., Walczak Marek: Galeria biskupów krakowskich w klasztorze Franciszkanów w Krakowie do początku XVI wieku s. 259–277; Grzędą Mateusz: Uwagi o najstarszych renesansowych portretach biskupów krakowskich w krużgankach klasztoru Franciszkanów w Krakowie s. 279–291; Wołyniec Bartłomiej M.: Biskup Marcin Szyszczowski jako fundator kaplicy Arcybractwa Męki Pańskiej

przy kościele Ojców Franciszkanów w Krakowie s. 293–302; Dettloff Paweł, Rojkowska Halina: Wystrój i wyposażenie kaplicy Męki Pańskiej przy kościele Franciszkanów w Krakowie w świetle ostatnich odkryć s. 303–319; Stankiewicz Aleksander: Kaplica bł. Salomei przy kościele Ojców Franciszkanów w Krakowie s. 321–332; Blaschke Kinga: Kult bł. Salomei i jego artystyczna oprawa w XVII wieku s. 333–343; Kurzej Michał: Program treściowy założenia pielgrzymkowego w Grodzisku koło Skały s. 345–358; Pencakowski Paweł: Znak Paruzji w tęczach kościołów na terenie dawnej diecezji krakowskiej w końcu XVII i w XVIII wieku s. 359–371; Sander Elżbieta: Siostra Teofila Salomea Krasieńska, klaryska krakowska (1692–1758) s. 373–390; Kuzłowski Andrzej: Prace Baltazara Fontany w kaplicy Włoskiej przy klasztorze Franciszkanów w Krakowie s. 391–398; Dettloff Anna: Wyposażenie tak zwanej nowej zakrystii kościoła Ojców Franciszkanów w Krakowie s. 399–414; Dzik Janina: W słowie i obrazie. O treściach ideowych barokowych zakrystii kościołów franciszkańskich s. 415–425; Kłosowski Stanisław: Epitafium Giovanniego Battisty Vertematego w klasztorze Franciszkanów w Krakowie. Kilka uwag o recepcji wzorów włoskich w polskiej sztuce sepulkralnej s. 427–440; Porucznik Maria: Stylistyczna i technologiczna analiza porównawcza dwóch białych omatów z drugiej połowy XVII wieku w zbiorach krakowskich bazylik – Ojców Franciszkanów i Mariackiej s. 441–450; Żmudziński Jerzy: Portret biskupa warmińskiego Jana Stanisława Zbąskiego w klasztorze Franciszkanów w Krakowie – nieznanie dzieło Jerzego Eleutera Siemiginowskiego s. 451–464; Gernat Jacek: Rokokowa ambona w krakowskim kościele Klarysek s. 465–475; Kęder Iwona: Przemiany krakowskiego kościoła Franciszkanów w XIX wieku na podstawie dawnej ikonografii s. 477–491; Solarz Franciszek: Drewniane wyposażenie bazyliki Franciszkanów w Krakowie s. 493–516; Budzińska-Bennett Agnieszka: Sekwencja „Gaude celi hierarchia” w Graduale klarysek krakowskich w źródłach obcych s. 519–528; Perfoglia Susi: Interpretacja wielkoczwartkowego obrzędu umywania nóg „Mandatium” z Graduału ms. 205 sióstr klarysek w Krakowie na podstawie analizy wybranych antyfon s. 529–541; Drag Marcin: Antyfonarz franciszkański z roku 1743 – geniza i zastosowanie w liturgii s. 543–554; Solarz Franciszek: Ojciec Alojzy Karwacki – historyk zakonu i restaurator krużganków s. 557–567; Kłosowski Stanisław: Wyniki badań konserwatorskich przeprowadzonych w kościele św. Andrzeja w Krakowie w roku 1994. Odkrycie malowideł romańskich w apsydzie południowej s. 569–582; Biało Piotr, Zalewski Władysław: Kościół św. Andrzeja i klasztor Klarysek w Krakowie. Prace konserwatorskie i interdyscyplinarne badania prowadzone w latach 1999–2014. Wybrane zagadnienia s. 583–601; Firlert Janusz, Kajfasz Paweł: Badania archeologiczne przy kościele Sióstr Klarysek w Krakowie w latach 2011 i 2014–2016 s. 603–616; Maniakowska-Jazownik Zofia, Okrągła Dorota: Konserwacja profilaktyczno-zachowawcza zabytkowego księgozbioru Biblioteki Zakonu Franciszkanów w Krakowie – komunikat s. 617–623.

3624. ŚNIEŻYŃSKA-STOLOT Ewa: Maksymilian Cercha [1818–1907] malarz Tatr. Z cyklu „Zapomniani mieszkańcy Krakowa”. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 131–139, streszcz. ang., ros.

3625. TOMCZYK Jan Feliks: Aż po widnokrąg. Cztery panoramy ze Śnieżki z lat 1881–1882 Ernsta Wilhelma Knippla [1811–1900] w zbiorach Muzeum Książąt Lubomirskich we Wrocławiu. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 199–204, streszcz. ang.

3626. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Gasnący ślad. O zapomnianej malarce polskiej z Czerniowiec. *Płaj*. [T.] 48: 2014.

Uzup.: Trajdos Tadeusz M.: Suplement do biografii i twórczości Augusty Kochanowskiej [1863–1927]. *Tamże*. [T.] 59: 2020 s. 118–130.

3627. TRZOS Agnieszka: Kolejne średniowieczne malowidła odnalezione i odsłonięte na Śląsku – w Sadowie. Komunikat. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 428–439.

3628. UTZIG Joanna: Witraże w katedrze we Włocławku w kontekście stylu malarstwa południowoniemieckiego pierwszej połowy XIV wieku. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 5–33, streszcz. ang.

3629. W KRĘGU Stacha z Warty Szukałskiego i Szczepu Rogate Serce. Studia z historii sztuki i religioznawstwa. Pod red. Lechosława Lamęńskiego; przy współud. Agnieszki Bartków. Bytom 2020 Muzeum Górnośląskie 8° ss. 302, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3630. WASZAK Przemysław: Artistic landscape of the former State of the Teutonic Order in Prussia defined by the Gothic crucifixes. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 24: 2019 s. 275–300.

Z XV w.

3631. WASZAK Przemysław: Gotycki krucyfiks ze Żmijewa i jego powiązania artystyczne oraz ideowe. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 55–71, streszcz. ang.

3632. WITKO [Andrzej] Andrés: Redención de cautivos. Cracovia 2017 Editorial de la Univ. Pontifica de Juan Pablo II 8° ss. 373, nlb. 3, il. (Sobre la iconografía de la Orden de la Santísima Trinidad en los siglos XVII–XX).

Rec.: Recio Mir Alvaro: O ikonografii wykupu chrześcijańskich niewolników przez trzynitarzy. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 263–267.

3633. WOKÓŁ dziedzictwa. Historycy sztuki, muzealnicy i konserwatorzy w 40. rocznicę śmierci prof. Jerzego Remera. Pod red. Michała Pszczółkowskiego, Marcina Zdanowskiego, Karoliny Zimnej-Kaweckiej. Toruń 2020 Tow. Nauk. 8° ss. 326, il., streszcz. ang.

Treść: Pszczółkowski Michał, Zdanowski Marcin, Zimna-Kawecka Karolina: Wstęp s. 5–10; Nawrocki Zbigniew: Profesor Jerzy Remer i jego uczniowie. Moje wspomnienie i refleksje s. 11–32; Krawczyk Janusz: Konserwatorstwo Jerzego Remera. Założenia, kontynuacje, prognozy s. 33–42; Gaczoł Andrzej: Kraków i Małopolska w życiu i działalności profesora Jerzego Remera s. 43–66; Zimna-Kawecka Karolina: Działalność Jerzego Remera jako wojewódzkiego konserwatora zabytków na terenie Pomorza i Kujaw w latach 1945–1949 s. 67–96; Rutkowska-Siuda

Daria: Patronat biskupów nad katedrą sandomierską w XIX wieku. Zmiany w podejściu do ochrony zabytku s. 97–118; Pospieszna Barbara: Konserwator z pasją. Sylwetka Macieja Kilarzkiego s. 119–144; Kurkowski Michał: Osobowość miejsca a osobowość tworzywa rzeźbiarskiego s. 145–163; Wilkosz Janina: Zapomniane dziedzictwo. Nieznane ryciny Joachima Lelewela ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie s. 165–184; Kucharzewska Joanna: Historia zmian funkcjonalno-przestrzennych w budynkach przy ulicy Łaziennej 15–17 w Toruniu s. 185–204; Kiecko Emilia: Sprawa wyburzenia kościoła pw. Świętej Trójcy w Poznaniu (Morasku) jako przykład nieudanej próby ochrony architektury XX wieku s. 205–220; Tuszyńska-Szczepaniak Olga: Historia konserwacji rzeźby architektonicznej korpusu nawowego katedry pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sandomierzu s. 221–236; Pszczółkowski Michał: Problemy kresowego modernizmu. Casus oficera domu wypoczynkowego w Truskawcu s. 237–262; Kluczwajd Katarzyna: Wokół dziedzictwa. Muzealne decyzje a ideologia socjalistycznego państwa – przypadek nie tylko toruński s. 263–274; Ciężka Paula: Konserwatorskie niemoce czy problemy formalnoprawne? s. 275–292; Zdanowski Marcin: Po co muzealnikom branżowe organizacje społeczne? Sieciowanie jako model pracy muzealnej s. 293–304; Gwardzińska Żaneta: Wyzwania współczesnego muzealnictwa wobec ochrony prawnej e-dziedzictwa s. 305–316.

3634. WOKÓŁ malarstwa monachijskiego. Wiek XIX. Monachium, Wiedeń, Paryż. Studia i szkice. Pod red. Elizy Ptaszyńskiej. Suwałki 2020 Muzeum Okręg. 8° ss. 189, nlb. 1, XXIX, tabl. 2, il.

Materiały z konferencji nauk., towarzyszącej wystawie „Egzotyczna Europa. Kraj urodzenia na płótnach polskich monachijczyków”, Suwałki, IV 2015 r.

Z treści: Mołik Witold: „Polscy monachijczycy” to nie tylko artyści. Polscy studenci w Monachium w XIX i na początku XX wieku s. 9–24; Ptaszyńska Eliza: Artyści żydowscy w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium. Rozważania na marginesie twórczości Samuela Hirszenberga [1865–1908] s. 41–46; Litwinowicz Małgorzata: Wędrujący horyzont. Spostrzeżenia o miejscu Orientu w nowoczesnej kulturze polskiej s. 47–62; Kudelska Dorota: Plastyczna forma egzotycznej Grecji w „Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild” s. 63–78; Klarecki Mariusz: Barwny świat Kozaków w malarstwie Józefa Brandta [1841–1915] s. 79–86; Matuszczak Tadeusz: Egzotyka już się nie sprzedaje s. 87–96; Beauvois Daniel: O mamidłach egzotyki kresowej s. 97–108; Sztachelska Jolanta: Miejsce urodzenia. Realność, wyobraźnia, mit s. 109–118; Skotniczna Ewa: „Szara godzina” na płótnach polskich monachijczyków, czyli niemiecki Stimmung w rodzimym wydaniu s. 133–141; Kuryłek-Jędrak Ewelina: „[...] w Polsce, co z ziemi jej wyrosło, zapuścić miało czas w niej korzenie”. Pejzaż w krytyce artystycznej Józefa Ignacego Kraszewskiego [1812–1887] i Józefa Kremera [1806–1875] s. 143–151; Kopszak Piotr: Perspektywa w malarstwie monachijczyków s. 153–161; Basiul Elżbieta, Sitkiewicz Magdalena: Jakie tajemnice kryją obrazy monachijczyków? Kilka nowych spostrzeżeń na temat warsztatu malarskiego Alfreda Wieruszka-Kowalskiego [1849–1915] s. 163–166; Krypczyk-De Barra Aleksandra, Zygier Elżbieta, Klisińska-Kopacz Anna, Frączek Piotr: Tropiąc [Maksymiliana] Gierymskiego, 1846–1874] s. 167–176.

3635. WOKÓŁ zagadnień warsztatu artysty: malarza, rzeźbiarza, architekta. T. 1. Red. nauk. Ewa Doleżyńska-Sewerniak i Ryszard Mączyński. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 537, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Szustakiewicz Iwona: System weryfikacji umiejętności warsztatowych architektów w Królestwie Polskim w XIX wieku s. 13–34; Chmielewska Małgorzata: Charakterystyka

malarstwa ikonowego szkoły kreteńskiej na przykładzie pobizantyńskiego tryptyku ze zbiorów Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie s. 63–78; Novljaković Katarzyna: „Trzej filozofowie” Bernarda Strozziiego ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie jako przykład warsztatu włoskiego carravagionisty. Rozważania konserwatora nad rozpoznaniem autorskiej repliki s. 99–112; Kwaśny Marek: Tajniki warsztatu malarskiego Johanna Jacoba Eybelwiesera (1666–1744), wrocławskiego mistrza doby baroku s. 113–134; Doleżyńska-Sewerniak Ewa: Warsztat Szymona Czechowicza (1689–1775) – wybrane zagadnienia s. 135–152; Korpała Małgorzata: Nietypowe rozwiązania barokowego malarstwa ściennego na wybranych przykładach z terenu Mazowsza s. 153–168; Brzezina-Scheuerer Katarzyna: Uwagi na temat warsztatu artystycznego malarza Gebharda Flatza s. 169–182; Zygier Elżbieta, Doleżyńska-Sewerniak Ewa, Misztal Małgorzata, Kliśńska-Kopacz Anna: Twórczość portretowa Rafała Hadziewicza (1803–1886) w świetle badań interdyscyplinarnych s. 183–210; Mączewska Katarzyna: W poszukiwaniu spełnienia zawodowego. Aleksander Lesser – kalendarium podróży, zainteresowania i warsztat artysty z perspektywy jego ikonograficznej spuścizny s. 211–228; Masłowska Anna: Malarz i fotograf. O obecności nowego medium w warsztacie twórczym malarza w drugiej połowie XIX wieku s. 229–244; Lenartowicz Światosław: Malarstwo Zofii Stryjeńskiej (1891–1976) – warsztat a ewolucja formy s. 245–262; Brandys Iwona: W pracowni Wincentego Drabika – malarza scenicznego i pedagoga. Przyczynek do badań s. 263–280; Paś Monika: Pędzle, palety, sztalugi. Akcesoria malarskie ze spuścizny po artystach przechowywane w zbiorach Działu Rzemiosła Artystycznego, Kultury Materialnej i Militariów Muzeum Narodowego w Krakowie s. 281–296; Grochowska-Angelus Anna: Obrazy i ich ramy. Rola artysty w wyborze opraw s. 297–310; Kuś-Joachimaki Hanna: Get w Domku Miedziortnika. Specyfika warsztatu Eugeniusza Stankiewicza na przykładzie zbiorów Muzeum Książąt Lubomirskich s. 311–328; Kata Eurydyka: Typografia materialna, czyli narzędzia w pracy typografa i projektanta s. 329–340; Niemira Izabella: „Alchemia” fotografii, czyli warsztat fotografa gumisty s. 341–356; Martynowicz Iwona, Adamowicz Jarosław: Techniki malarskie w otwartu mariackim Wita Stwosza w świetle dawnych i nowych badań s. 408–430; Pawełska Irma: Nowe spojrzenie na „warsztat dominikański” s. 431–452; Giełdoń-Paszek Aleksandra: Wokół zagadnień dydaktyki warsztatu artysty rzeźbiącego w drewnie s. 453–478.

3636. ZATORSKI Tadeusz: „Uzdrowienie paralityka nad sadzawką Betesda” Artusa Wolfforta w kościele św. Mikołaja w Bochni. Atrybucja i ikonografia. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 15: 2017 s. 59–76, streszcz. ang.

Flamandzki malarz żyjący w l. 1581–1641.

3637. ZGODZIŃSKA Beata: O różnych sposobach ukazywania twarzy w portretach pastelowych Witkacego... *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 293–300, streszcz. ang.

Lata 1925–1939.

3638. ŻAKIEWICZ Anna: Witkiewicz czy Witkacy? Spór o autorstwo pejzażu Przedwiośnie z kolekcji Janusza Jagmina. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 283–290, streszcz. ang.

3639. ŻUKOWSKI Jacek: „Sąd nad ariami” w kieleckim Pałacu Biskupów Krakowskich. Kielce 2018 Muzeum Nar. w Kielcach 8° ss. 418, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Autorstwa Tomazsa Dolabelli (ok. 1570–1650).

k) Historia architektury i urbanistyki

Zob. poz. 677, 679, 1024, 1059, 1260, 1500, 1501, 1502, 1503, 1513, 1546, 1595, 1601, 1635 1636, 1644, 1680, 1690, 1691, 1696, 1699, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 1708, 1709, 1711, 1713, 1714, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722, 1724, 1725, 1726, 1727, 1731, 1732, 1733, 1734, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1748, 1750, 1751, 1753, 1754, 1832, 1956, 1994, 2111, 2166, 2171, 2871, 2909, 2927, 3339, 3583, 4124, 4125, 4479, 4686, 4810, 4825, 4889, 4941, 4982, 6179, 6202, 6241, 6263, 6279, 6300, 6336, 6351, 6499, 6595, 6640, 6836, 6936, 7069, 7232, 7327, 7525, 7528, 7543, 7562, 7702, 7848, 8229, 8449, 8600, 8687, 9052, 9757, 9824, 10104, 10112.

3640. ADAMSKI Jakub: O genetycznej i chronologicznej zależności portali augustiańskiego kościoła św. Katarzyny na Kazimierzu w Krakowie i fary św. Elżbiety w Koszycach. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 35–61, streszcz. ang.

3641. ADAMSKI Jakub: Trójpromienne sklepienie w gotyckim chórze katedry krakowskiej. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 34–50, streszcz. ang.

3642. ALBRECHT Jacek: Santyr. Szkice do monografii. Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 148, il.

Malbork, XIII–XXI w.

3643. ANTKOWIAK Maksymilian: Historia i opis kaplicy szpitalnej przy starym szpitalu w Oleśnie. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 84–87.

Od 1869 r.

3644. ANTKOWIAK Wojciech, Czekalski Mieczysław: Rys historyczny i analiza dendrologiczna zespołu pałacowego w Uzarzewie. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 112–132, streszcz. ang.

3645. ARCHITEKTURA XX wieku. Zachowanie jej autentyczności i integralności w Gdyni i w Europie. Architecture of the 20th century. Preservation of its authenticity and integrity in Gdynia and Europe. Red. Maria Jolanta Sołtyś, Marek Stępa. Gdynia–Gdańsk 2020 Urząd M. Gdyni; Wydż. Architektury Politech. Gdańskiej 4° ss. 272, il., streszcz. ang. (Modernizm w Europie – modernizm w Gdyni; 7).

Z treści: Sołtyś Maria Jolanta: Gdyński modernizm lat międzywojennych. Oblicze stylowe epoki s. 12–23; Hirsch Robert: Pół wieku ochrony architektury modernistycznej Gdyni s. 24–31; Stępa Marek: Czy architektura modernistyczna ma wpływ na integrację mieszkańców Gdyni s. 32–42; Zahariade Ana Maria: Va-et-vient między modernizmem rumuńskim i polskim s. 57–64; Dremaite Marija: Problem integralności w adaptacji powojennego modernizmu do współczesnych celów – doświadczenia Litwy i państw bałtyckich s. 107–114; Rozbicka Małgorzata: Modernizm

w architekturze polskiej wsi i miasteczka (1918–1939) s. 131–140; Lewicki Jakub: Ochrona autentyczności i integralności architektury modernistycznej – nowe doświadczenia na przykładzie Warszawy i Mazowsza s. 141–148; Bagiński Wojciech, Bagińska Dorota, Kimic Kinga: Modelowa realizacja idei „Funkcjonalny, ekonomiczny dom drewniany” z ogrodem w Komorowie – wzorcowy projekt Bohdana Lacheta i Józefa Szanajcy s. 149–154; Polak Jakub: Wpływ modernizmu na architekturę przemysłową na przykładzie nowej gazowni miejskiej w Toruniu s. 155–162; Syska Anna: Tyski sposób na prefabrykację (1950–1974) s. 163–170; Borowik Aneta: Smutek odchodzenia architektury. Historia wyburzenia dworca kolejowego w Katowicach s. 171–182; Sołtyś Maria Jolanta: Integralność portu i miasta. Idea urbanistyczna Juliana Rummela i jej wpływ na plany Gdyni s. 183–192; Zaworska Maura: Zieleń miejska Gdyni okresu międzywojennego oraz problematyka jej zachowania s. 201–206; Szerle Weronika: Utylitarnie piękno terakotowych posadzek na klatkach schodowych budynków międzywojennej Gdyni. Wybrane przykłady s. 217–226; Chabiera Piotr: Willa „Weneda” w Gdyni-Orłowie – dom letniskowy Mariana Morcelowskiego s. 227–232; Tanikowski Artur: Gra z architekturą. Tel. Awii w Gdyni w malarstwie Marii Kiesner s. 233–242.

3646. ARCHITEKTURA drewniana w Białymstoku. Oprac. autorskie Iwona Górską, Joanna Kotyńska-Stekiewicz, Aneta Kułak, Grzegorz Ryzewski, Wiesław Wróbel. Białystok 2020. Urząd Miejski. Departament Kultury, Promocji i Sportu 8° ss. 364, il.

Lata 1880–2020.

3647. ARCHITEKTURA i budownictwo Mazowsza XII–XVIII wieku. Pod red. Michała Wardzyńskiego. Warszawa–Truskaw 2020. Mazowiecki Inst. Kultury; Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 299, il. (Poza Warszawę; 3).

Tręś: Wardzyński Michał: Wstęp s. 11–37; Lasek Piotr: Granitowy mur palatium (?) i milenijne wizje. Wczesnopiastowska zabudowa plockiego Wzgórza Tumskiego s. 38–43; Twardziak Rita: Między Italią a Mozą. Opactwo kanoników regularnych w Czerwieniu nad Wisłą s. 44–49; Twardziak Rita: Na przełomie epok. Romańsko-gotycka kolegiata pw. św. Michała Archaniola w Plocku – na nowo odkryta s. 50–55; Twardziak Rita: Echa architektury zebrańczej. Rycerska świątynia w Rokiciu s. 57–59; Lasek Piotr: Pod znakiem wywerny. Zamek książąt mazowieckich w Czersku s. 60–65; Lasek Piotr: Nowa urbanistyka. Casus Ciechanowa s. 66–71; Freus Paweł: Jerolimskie reminiscencje. Centralny panteon rycerski w Miszewie Murowanym s. 72–77; Kołodziejek Emma: Ceglany wykusz z widokiem na Wisłę. Od kanclerskiej kanoonii do siedziby Plockiego Towarzystwa Naukowego s. 78–81; Freus Paweł: Z miasta na równiny Mazowsza. Wiejska bazylika w Winnicy s. 82–85; Freus Paweł: Era cegły. Mury miejskie Pultuska s. 86–91; Warchoł Maciej: Z „modrzewiowych” najdosłojniejszych. Janisławice i drewniane kościoły Mazowsza z XVI wieku s. 92–95; Freus Paweł: Na Mazowszu Nowym. Warownia kościelna w Kleczkowie. s. 96–101; Nowicki Jan: Brylant średniowiecznej architektury Mazowsza z XVI wieku – sklepienia późnogotyckie w Łomży s. 102–105; Wardzyński Michał: Srzeńsk/Srzeńsk Srzeńskich/Srzeńskich – pierwsza fundacja rodowa miasta mazowieckiego s. 106–109; Nowicki Jan: Mazowiecka specjalność czy znak przełomu epok? O „teleskopowych” przyporach w piasecznej farze s. 110–113; Freus Paweł: Klasztor w wieży? O prepozyturze benedyktyńskiej w Szczepankowie 114–121; Kołodziejek Emma: Pultuskie elysium Andrzeja Krzyckiego. Mazowieckie centralne kaplice biskupie s. 122–125; Pucula Katarzyna: Italia pod niebem Mazowsza. Giovanni Battista Venetus w Pultusku s. 126–131; Freus Paweł: Postgotyk czy XVI-wieczny historyzm? O genezie

kościół bernardynów w Przasnyszu s. 132–137; Gryglewski Piotr: Rozdroża późnego renesansu, czyli o świątyni parafialnej w Kiernozie s. 138–141; Lasek Piotr: Od gródka na kopcu do kamienicy w Drobinie. Rezydencje rycerstwa mazowieckiego w XVI wieku s. 142–147; Pucula Katarzyna: „Zamek” w Broku – nadbużański Belweder biskupa Henryka Firleja s. 148–151; Wardzyński Michał: Z Btelkiem i Krakowa nad Kalinówkę. Unikatowa kaplica pielgrzymkowa w Domaniewiczach s. 152–155; Traczyk Łukasz: Chrząśne Grzybowskich – podwierzbią willeggiatura s. 156–159; Gryglewski Piotr: Biforia i gipsatury. Świątynia filialna pw. św. Anny w Bolimowie s. 160–163; Gryglewski Piotr: Z placu budowy do więzienia, czyli jak bracia Poncino kolegiatę prymasowską w Łowiczu murowali s. 164–169; Gryglewski Piotr: W domu mazowieckich patrycjuszów. Łowicka kamienica Szmidowej s. 170–173; Wardzyński Michał: Nowe otwarcie po potopie. Kościół bernardynów w Ostrołęce i pierwsza seria architektury franciszkańskiej s. 174–177; Perzyński Adam: Krzyż na równinie. Urbanistyka kalwarii biskupa Wierzbowskiego w Górze s. 178–181; Migasiewicz Paweł: U źródeł dworu polskiego. Siedziba Wielopolskich w Obarach s. 182–185; Migasiewicz Paweł: Anna Feliks. Wśród nadwiślańskich najpiękniejsza. O podmiejskiej rezydencji Bielińskich w Otwocku Wielkim (Starym) s. 186–191; Wardzyński Michał: Co Mazowsze ma z Tylmana? Począwszy od willi barokowej w Nieborowie... s. 192–197; Wardzyński Michał: Na styku prowincji Korony. Zespół kolegium jezuitów w Rawie Mazowieckiej s. 198–203; Wardzyński Michał: W blasku (i cieniach) Rzymu i Laguny Weneckiej. Sanktuarium biskupie w Rokitmie s. 204–209; Morawski Konrad: Ku chwale rodu. Węgrów – prywatne miasto idealne doby baroku? s. 210–213; Morawski Konrad: Palladio, Tylman, Reisner, a może „tylko” Ceroni? O wyjątkowej fundacji reformackiej Jana Dobrogosta (Bonawentury) Krasieńskiego s. 214–217; Sito Jakub: Co to jest system warszawski? Kościół pijarów w Szczuczynie i echa stolicy w architekturze sakralnej na Mazowszu po 1700 roku s. 218–221; Sito Jakub: Ściennofilarowe Miedniewice. Z historii wdrówek szwajcarskich Włochów nad środkową Wisłę s. 222–225; Sito Jakub: W lesie rzymskich kolumn. Arcydiełno Carla Antonia Baya w Karzewie s. 226–229; Guttmejer Karol: Dar braci Żalskich dla Kobyłki. Spod Alp, Wiednia i Pragi między mazowieckie piachi s. 230–233; Ługowski Piotr: Architekt architektów nierówny. Przypadek rodziny Rudzińskich i ich fundacji w Pogorzeli i Siemnicy s. 234–237; Sito Jakub: Jak w Warszawie, tylko prościej. Niedokończony kościół w Jasieńcu s. 238–241; Ługowski Piotr: Pod znakiem Jakuba Fontany. O kościele pobernardyńskim w Górze Kalwarii i grupie świątyn postfontanowskich s. 242–245; Wardzyński Michał: Spod Wrocławia i Gdańska do Plocka, Strzegocina i okolic, czyli o Czechach na północnym Mazowszu s. 246–251; Wardzyński Michał: Ślasy architektki w Rawkiem? Kościół parafialny w Regnowie i jego reminiscencje s. 252–255; Warchoł Maciej: Nowe formy i barokowe kreacje. O drewnianej architekturze sakralnej w XVIII wieku na Mazowszu s. 256–259; Ługowski Piotr: Z gościnia u Fontanów w Brześćcach. Szlakiem XVIII-wiecznych siedzib mazowieckiej szlachty w drewnie utrwalonych s. 260–263; Warchoł Maciej: W mazowieckim folwarku i zaścianku. Drewniane budownictwo dworskie XVIII stulecia w Sinołęce s. 264–269; Ługowski Piotr, Wardzyński Michał: Na straży bram. O trzech kaplicach przydrożnych w Wyszkowie nad Liwcem s. 270–275; Wardzyński Michał: Oświecone magistraty – późnobarokowe ratusze w Mławie i Przasnyszu s. 276–280.

3648. ARCHITEKTURA w służbie potrzebujących – szpitale, przytulki, ochronki w XIX i na początku XX wieku. Red. Agnieszka Wysocka, Lech Łbik. Bydgoszcz 2020. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury 4° ss. 107, il., streszcz. ang. Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, Tow. Miłośn. M. Bydgoszczy. (Architektura Miast. Zbiór studiów; 7).

Materiały z konferencji, Bydgoszcz, 19 IX 2019 r.

Treść: Od redakcji s. 5–6; Szklarz-Habrowski Amadeusz: Badania nad topografią szpitali-przytułków w przestrzeni miejskiej Starej i Nowej Częstochowy przelomu XVIII i XIX wieku s. 7–24; Karcz Dominik: „Miasto dobra” – inwestycje o charakterze dobroczynnym w okolicach dawnej ulicy Solnej w Krakowie w XIX i XX wieku jako kontynuacja historycznej tradycji s. 25–40; Strauss Krystian: Francuskie szpitale wojskowe w Bydgoszczy w latach 1806–1808 s. 41–52; Derkowska-Kostkowska Bogna: Bydgoskie szpitale miejskie radcy budowlanego Wilhelma Linkego s. 53–68; Gawel Robert: W krajobrazie zdrowy duch. O zakładzie dla nerwowo i umysłowo chorych w podkrakowskim Kobierzynie s. 69–80; Kędzierski Maciej: Szpital „Dziekanka” w Gnieźnie. Losy szpitala w latach 1891–1945 s. 81–90; Winter Piotr: Historia i architektura dawnego zakładu dla niemowląt Auguste-Victoria-Heim w Bydgoszczy s. 91–107.

3649. BABICZ-KACZMAREK Karolina, Rek-Gornowicz Agnieszka: Rezydencja Jünckego. Przeszość i przyszłość. *Rocznik Sopocki*. R. 30: 2019 s. 80–92.

Fryderyka Wilhelma Jünckego w Sopocie, XIX–XXI w.

3650. BARANOWSKI Andrzej Józef: Architektura sakralna w Wielkopolsce i jej zleceńodawcy na tle regionalizacji baroku. Warszawa 2020 Liber pro Arte 8° ss. 748, nlb. 1, il., streszcz. ang. + 1 pendrive.

XVI–XVIII w.

3651. BARTNIK Krystyna: Bystrzyca Kłodzka w zabytkach sztuki. Bystrzyca Kłodzka–Nowa Ruda 2020 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński w spadku 8° ss. 180, nlb. 1 k. złożona, il., mapa.

3652. BARTOSIK Przemysław, Szkutnik Marta: Z dziejów zamku w Tucznie. Tuczno–Walcz–Piła 2019 Robert Kraszczyk; Zakł. Poligraf. H. Górowski 8° ss. 144, il., mapy.

Rec.: Gałka Bogusław, *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 232–234.

3653. BARTOŚ Izabela: Bazylika mniejsza św. Jana Chrzciciela w Krotoszynie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 91–95.

XVI–XXI w.

3654. BAZAK Agata Łucja: Kościół pw. świętego Bartłomieja i kaplica Tęczyńskich w Saszowie. Sandomierz 2020 Armoryka 8° ss. 78, il.

3655. BĄCZEK Konrad: Nowe Miasto Lubawskie – rozwój przestrzenny, analiza urbanistyczno-architektoniczna. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 369–403, streszcz. ang., niem.

XIV–XX w.

3656. BEŁCH Lucyna: Plac Karola Marcinkowskiego w Rogoźnie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 123–127.

Lata 1750–2018.

3657. BETLEJ Andrzej, Markiewicz Anna: Pałac w Wiśniowcu w świetle inwentarzy staropolskich. Kraków 2016 Wydaw. Attyka 8° ss. 164, nlb. 1, il. (Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki XVII i XVIII Wieku; t. 3).

Lata 1745–1877.

3658. BOHAN Ūryj: Mâstëčkì i pracësy ũrbanizacyì na zemlâh Belarusi ũ XV–XVIII stst. Układ. Mikalaj Volkaŭ. Minsk 2018 Belaruskâ navuka 8° ss. 292.

Rec.: Gordziejew Jerzy, *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 226–236.

3659. BOK Antoni, Czaja Dariusz Andrzej: Teatr im. Andreasa Gryphiusa w Głogowie. Historia i odbudowa. Głogów 2020 StudioZ2. com; Urząd Miej.; Miej. Ośr. Kultury 8° ss. 64, nlb. 1, il.

Lata 1614–2019.

3660. BRĘCZEWSKA-KULESZA Daria: Architektura w służbie medycyny. Ewolucja układów architektoniczno-urbanistycznych szpitali dla psychicznie chorych na przykładzie pruskich prowincjonalnych zakładów leczniczo-opiekuńczych z XIX i XX w. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uczelniane Uniw. Technologiczno-Przyrodniczego 4° ss. 164, il., streszcz. niem.

3661. BRZEZIŃSKI Marcin: Kaplica grobowa Łubieńskich i Sobańskich na cmentarzu w Wiskitkach. Guzów–Wiskitki–Warszawa 2020 Fund. im. Felixa hr. Sobańskiego 4° ss. 358, nlb. 2, il., tabl. geneal.

Lata 1850–2020.

3662. BRZEZIŃSKI Rafał: Między wsią a miastem – mosty i mostki w Bielawie nad Bielawicą. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 11–43.

3663. BUGAŁSKI Łukasz: Planty, promenady, ringi. Śródmiejskie założenia pierścieniowe Gdańska, Poznania, Wrocławia i Krakowa. Gdańsk 2020 Fund. Terytoria Książki 4° ss. 328, nlb. 3, il.

Lata 1630–2020.

3664. BUKOWCZYK Piotr: Zabytki socrealizmu w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 221–235.

3665. CHRÓSNY Weronika: Ile jest Zuga w Zugu, czyli nowe odkrycia w zespole Austerii w Raszynie. *Zabytki na Mazowszu*. 2019 s. 13–25.

Projekty architektoniczne Szymona Bogumiła Zuga z końca XVIII w.

3666. CHUDYBA Ewa: Stanisław Niemczyk. Pragmatyk w służbie sanctum. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 203–209.

Twórczość architektoniczna.

3667. CICHONŃ Ewa: Jubileusz 500-lecia kościoła pw. św. Anny w Oleśnie. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 7–26.

3668. CIECHANOWICZ Jarosław: Kościół katolicki w Tucznie p.w. Wniebowzięcia NMP. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 11: 2020 s. 89–110, streszcz. ang.

Prawdopodobnie z pocz. XVII w.

3669. CMENTARZ Na Rossie w Wilnie. Historia, sztuka, przyroda. Pod red. Anny Sylwii Czyż i Bartłomieja Gutowskiego; tł. Greta Depрати, Inesa Szulska. Wyd. 2. Warszawa–Kraków 2020 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika; Societas Vistulana 8° ss. 606, il., mapy.

Wyd. 1. 2019.

3670. CZEPAS Piotr: Dawny przemysł Podhala, Spisza i Orawy, czyli o „Katalogu zabytków budownictwa przemysłowego w Polsce” raz jeszcze. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 276–289, streszcz. ang.

3671. CZEPAS Piotr: Powiat łukowski. Warszawa–Łódź 2020 Muzeum Archeol. i Etnogr. 8° ss. 194, il., mapy, streszcz. ang. Muzeum Archeol. i Etnogr. w Łodzi; IAI PAN w Warszawie. (Katalog Zabytków Budownictwa Przemysłowego w Polsce. Województwo Lubelskie; z. 3).

XIX–XXI w.

3672. CZERNER Olgierd: Mój wiek XX. Wrocław 2015.

Rec.: Merta-Staszczak Adriana, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 239–242.

3673. CZERNIK Zbigniew: Wzgórze katedralne we Fromborku. Dzieje architektury, jej przemiany i funkcje XII–XX w. Olsztyn 2020 Muzeum Archidiec. Warmińskiej im. bp. Jana Władysława Obłaka 8° ss. 276, nlb. 2, il.

3674. DĄBROWSKA Anna: Pawilony gościnne w zespole pałacowym w Choroszczy: historia, stan obecny i plany na przyszłość. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 39–54, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

3675. DĄBROWSKA Ewa: From “reading machine” to “event space”. The building of the Jagiellonian Library in the views of its designers. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki*

Jagiellońskiej]. Special issue 2020 s. 315–328, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Od „maszyny do czytania” do „miejsca zdarzeń”. Budynek Biblioteki Jagiellońskiej w koncepcjach architektów. *Tamże*. R. 65: 2015.

Lata 1928–2001.

3676. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 1. Scientific editor Waław Celadyn. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 118, nlb. 1, il., mapy, streszcz. pol.

Tręć: Bardzińska-Bonenberg Teresa, Bonenberg Agata: “The Serpentine Pavilion” and its Place in the Works of the Invited Architects. Pawilon Serpentine i jego miejsce w twórczości zaproszonych architektów s. 7–28; Battaino Claudia: The Hidden Truth in Architecture. Ukryta prawda w architekturze s. 29–38; Cisek Ewa: Two Truths about Finnmark Architecture – Ukryta prawda w architekturze s. 39–50; Fross Klaudiusz: How Much are Architects Allowed? Ile wolno architektom? s. 51–58; Juzwa Nina, Świerawski Jakub: Facades – A Magnificent Falsehood of Architecture. Fasada – wspaniały fałsz architektury s. 59–68; Neri Raffaella: The Representation of Truth. Le Baron Jenney in Chicago. Przedstawienie prawdy. Le Baron Jenney w Chicago s. 69–80; Pabich Marek: Subjective Considerations about the Architecture, Art and the Essence of the Museum. Subiektywne rozważania o architekturze, sztuce i istocie muzeum s. 81–90; Pratelli Alberto: Once Upon a Time... When Fake Was the Opposite of True and a Lie was the Opposite of Truth... Dawno, dawno temu... kiedy to, co fałszywe było przeciwieństwem prawdziwego a kłamstwo odwrotnością prawdy... s. 91–102; Słyk Jan: The Truth of Intention and the Truth of Implementation. Architecture Freed from the Constraints of Buildings. Prawda intencji a prawda realizacji. Architektura uwolniona z więzów budowania s. 103–110; Stelmach Bolesław: Truth-Antitruht. To Demolish Whitehall. Prawda-antyprawda. Zburzyć Whitehall s. 111–119.

3677. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 2. Scientific editor Waław Celadyn. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 120, nlb. 3, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Gzell Sławomir: The Logic of Architectural Manifestos. Logika manifestów architektonicznych s. 33–40; Kobylarczyk Justyna, Kuśnierz-Krupa Dominika, Mamedov Alirza: Knowledge and Truth in Architecture. Wiedza i prawda w architekturze s. 41–48; Koziń-Woźniak Magdalena: Kawasaki Warehouse – Imitation or a Symbolic Means of Memory of the Kowloon Walled City. Kawasaki Warehouse – imitacja albo symboliczny nośnik pamięci o Kowloon Walled City s. 49–56; Kozłowski Tomasz: Nonrepresentational Architecture. Architektura nieprzedstawiająca s. 57–64; Maluga Leszek: Beautiful Lies of Mexican Murals. Piękne kłamstwa meksykańskich murali s. 79–94; Martyka Anna: The Truth of Architecture as an Expression of Courage. Prawda architektury jako wyraz odwagi twórcy s. 95–110; Nadolny Adam: Architectural History as a “Project of Crisis” in the Interpretation of the Theories of Manfredo Tafuri. Historia architektury jako „projekt kryzysowy” w interpretacji teorii Manfredo Tafuriego s. 111–121.

3678. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie

przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 3. Scientific editor Tomasz Kozłowski. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 131, nlb. 1, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Achramowicz Radosław: The Truth of Avant-Garde or The Illusion of Utopia? Prawda awangardy, czy iluzja utopii? s. 7–18; Jaklewicz Karolina: Truth – An Open Form. Prawda – forma otwarta s. 33–42; Nawrot Grzegorz: Shades of Interpreting the Truth of Architecture. Odcienie interpretacji prawdy architektury s. 55–66; Olenderek Joanna: Łódź in the Architecture – Architecture in Łódź, i.e. True or False in the Contemporary City Landscape. Łódź w architekturze – architektura w Łodzi czyli prawda czy fałsz we współczesnym krajobrazie miasta s. 67–84; Paprzycka Krystyna: The Truth and Lie of Architecture. Two Phenomena Completely Opposite. Prawda i kłamstwo architektury. Dwa zjawiska zupełnie sobie przeciwstawne s. 85–92; Podhalański Bogusław, Kryvoruchko Yuriy: Truth in Concrete and Feelings. Prawda zakłeta w betonie i uczuciach s. 93–104; Słuchocka Katarzyna: Can Architecture Lie? Czy architektura może kłamać? s. 105–118; Wierzbicka Anna Maria, Gago Wiktor: Colour in Architecture – Perception of Truth. Kolor w architekturze – percepcja prawdy s. 119–132.

3679. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 4. Scientific editor Tomasz Kozłowski. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 129, nlb. 3, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Gnatiuk Lilia: Optical Illusion in Sacral Space. Złudzenia optyczne w świętej przestrzeni s. 7–20; Gyurkovich Magdalena: Exhibition Planning – A New Function of Old Buildings. Wystawiennictwo – nowa funkcja starych obiektów s. 21–34; Jankowski Maciej: False Forms, True Situations. Fałszywe formy, prawdziwe sytuacje s. 35–46; Kłopotowska Agnieszka: Architectural Imaginarium of Touch. Architektoniczne imaginarium dotyku s. 47–60; Kwiatkowski Jacek, Landowska Maria: Not Solids, Not a Cubature, Not a Form – A New Perception of Commemorative Spaces. Nie bryły, nie kubatura, nie forma – nowa percepcja przestrzeni kommemoratywnych s. 61–76; Marciniak Piotr: Reconstruction and Restoration. Truth and Myth in Historic Monument Conservation after World War II. Rekonstrukcje i odbudowy. Prawda i mit w powojennej konserwacji zabytków s. 77–88.

3680. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 5. Scientific editor Tomasz Kozłowski. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 109, nlb. 3, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Fiuk Piotr: The Costume of Old Architecture of Old Cities and Its Contemporary Modifications. Kostium dawnej architektury starych miast i jej współczesne modyfikacje s. 7–16; Makowska Beata: Peter Rice – Truth and Originality of Architectural Form Structures and Their Details. Peter Rice – prawda i oryginalność konstrukcji form architektonicznych i ich detali s. 17–28; Nadolny Adam, Kaczmarek Jakub: The Truth and the Fragmentation of the City. Prawda i fragmentacja miasta s. 47–54; Niebrzydowski Wojciech: Objective Resonator of Reality. Obiektywny rezonator rzeczywistości s. 55–64; Wicher Wojciech: The Truth and Lie of Architecture from the Urban

Pererspective. Prawda i kłamstwo architektury z urbanistycznej perspektywy s. 73–86; Wierzbicka Anna Maria, Orchowska Anita: Recirculation in Reference to the Truth about Architecture. Recykulacja w odniesieniu do prawdy o architekturze s. 87–98; Wiśniewska Katarzyna: Old Town in Elbląg – Rebuilt, Genuine, Misunderstood. Stare miasto w Elblągu – odbudowane, prawdziwe, niezrozumiane s. 99–110.

3681. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 6. Scientific editor Tomasz Kozłowski. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 130, nlb. 2, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Gała-Walczowska Monika: Magnificent Lie of Architecture – Postmodernism in Architecture of Cracow. Wspaniałe kłamstwo architektury – postmodernizm w architekturze Krakowa s. 23–40; Jopek Dorota: The Urban Connection. People and Structures. Miejskie połączenia. Ludzie a struktura s. 55–62; Józwick Anna: Integration of Architectural and Structural Form in Tall Buildings by Richard Rogers. Integracja formy architektonicznej i konstrukcji w budynkach wysokich autorstwa Richarda Rogersa s. 63–72; Kanior Tomasz: Context of The Place vs Architect's Thoughts. Two Examples. Kontekst miejsca a myśl architekta. Dwa przykłady s. 93–100; Pieczara Marta: Truth and Falsehood in Contemporary Design of Public Spaces on the Example of the Market Square in Puszczękowie. Prawda i fałsz we współczesnym projektowaniu przestrzeni publicznych na przykładzie rynku w Puszczękowie s. 115–131.

3682. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 7. Scientific editor Tomasz Kozłowski. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 131, nlb. 1, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Magdziak Monika: Secrets of Deconstructed Architectural Space – Between Theory and Practice. Sekrety zdekonstruowanej przestrzeni architektonicznej – pomiędzy teorią a praktyką s. 19–32; Matuszewska Joanna: Objectivity in Architecture – Criteria of Creativity and Factors that Trigger in Among Architects. Obiektywizm w architekturze – kryteria twórczości i czynniki ją wyzwalające u architektów s. 33–44; Mielnik Anna: Rationalism and the Search for Truth. Racjonalizm a poszukiwanie prawdy s. 45–54; Olenderek Maciej: The Problem of Truth in the Works of Modernists, Postmodernists and Neomodernists. Problem prawdy w dziełach modernistów, postmodernistów i neomodernistów s. 55–66; Opalka Piotr: Space Outside the Margin of Truth. Przestrzeń poza marginesem prawdy s. 67–74; Pieczara Marta: Factory Building Inspired by a Product – A Seek for the Truth or a Lie? Budynek fabryki inspirowany produktem – poszukiwanie prawdy czy kłamstwo? s. 75–88; Pięt Agata: The Relationship Between Function and Architectural Form – Truth or Lie? Relacja między funkcją a formą architektoniczną – prawda czy kłamstwo? s. 89–98; Zierke Piotr: Manors, Palaces and Castles in the Vicinity of Poznań – The Truth and the Lies. Dwory, pałace i zamki w okolicach Poznania – prawda i fałsz s. 123–132.

3683. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 8. Scientific editor Anna Mielnik. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie

Wydaw. Oświatowe 8° ss. 112, nlb. 4, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Bręczewska-Kulesza Daria: The Illusory World of a 19th-Century Tenement House, Using Selected Examples. Iluzoryczny świat XIX-wiecznej kamienicy czynszowej na wybranych przykładach s. 7–22; Początko Marek: Less is Truer? Mniej znaczy prawdziwiej? s. 23–30; Setkowicz Piotr: Drawing? Let's Abolish It! Rysunek? Zlikwidować! s. 31–40; Sroka-Bizoń Monika: Can This Image Lie? The Truth and the Lie of Architecture in Its Presentations. Czy ten obraz może kłamać? Prawda i kłamstwo architektury w jej przedstawieniach s. 41–52; Sulima Magdalena: The Truth of Home as Man's Place for Living. Prawda domu jako siedziby ludzkiej s. 53–62; Wojewódka Jerzy, Giżewska Julia: Seeking the Truth. Poszukując prawdy s. 93–102.

3684. DEFINING the architectural space. The truth and lie of architecture. Definiowanie przestrzeni architektonicznej. Prawda i kłamstwo architektury. Vol. 9. Scientific editor Anna Mielnik. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 139, nlb. 1, il., mapy, streszcz. pol.

Z treści: Bogajewska-Danek Joanna: Truth or Lie of Architecture – Selected Examples of Walter Gropius's Works s. 19–28.

3685. DMOWSKI Rafał: Fakty i mity o mocie kolejowym we Fronołowie. Część I. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 115–140, il.

Lata 1906–1939.

3686. DOBESZ Janusz L., Kozina Irma, Mischok Maciej: Kopice. Historia utraconego piękna. Katowice 2020 Muzeum Śląskie 4° ss. 333, nlb. 3, tabl. 10, il., mapy.

Pałac w Kopicach, XIII–XXI w.

3687. DOBROWOLSKA Lidia: Park Gordona w Laskowicach – „tam gdzie spotyka się wspomnienie i wieczność”. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 105–117.

Od XIX w.

3688. DOLAT Jarosław: Lasy miejskie Kalisza w latach 1882–1945. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 34–47.

3689. DOMINAS Przemysław: Tunele kolejowe w Polsce. W obecnych granicach, wybudowane do 1945 roku. *Łódź 2020 Gięży Młyn Dom Wydawniczy* 4° ss. 296, il., streszcz. ang., niem.

Od 1848 r.

3690. DOMINO Jerzy: Kościół pw. Dobrego Pasterza w Elblągu jako przykład budownictwa mniejszości religijnych przełomu XIX i XX wieku. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 71–95, streszcz. ang.

3691. DREWNIANE kościoły dekanatu zełowskiego gminy Żelów. Red. Mirosław Wujek. Żelów 2020 Wydaw. Marland2 8° ss. nlb. 30, il.

3692. DZIEDZICTWO architektoniczne. Badania oraz adaptacje budowli sakralnych i obronnych. Pod red. Ewy Łużynieckiej. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 124, il., mapy, streszcz. ang. Wyd. Architektury Politech. Wrocławskiej.

Treść: Golembnik Andrzej: Badania archeologiczne przy południowo-wschodnim narożniku klasztoru dominikanów na Wzgórzu Świętojakubskim w Sandomierzu w sezonach 2016–2018 – aspekt metodyczny i wstępne wyniki dotyczące faz najstarszych s. 5–19; Doroz-Turek Małgorzata: Późnoromańskie portale w kościele pw. św. Jakuba Apostoła i klasztorze dominikanów w Sandomierzu s. 20–35; Łużyniecka Ewa: Relikty najstarszej latryny opactwa cysterskiego w Mogile s. 36–44; Włochyński Leszek, Krawiec Iwona, Rustecka Monika: Romański kościół pw. NMP w Kościelnikach Średnich. Badania i rozważania na temat kierunków ewentualnych ingerencji konserwatorskich s. 45–53; Jażdżewski Tomasz: Badania i możliwości adaptacji ruin kościoła we Wrocławach s. 54–62; Smirnowa Lubow, Wojciechowska Gabriela, Zgraja Alicja: Badania architektoniczne kaplicy Mariackiej w świdnickiej katedrze s. 63–78; Mruczek Roland: Średniowieczne miasto i zamek na Śląsku. Urbanistyka i architektura obronna s. 79–94; Kowalska Agnieszka, Knyżewski Marcel: Wybrane problemy związane z adaptacją średniowiecznych warowni Polski Centralnej s. 95–100; Głuszek Cezary: Twierdza w strukturze miasta – zarządzanie wielkoskalowymi zespołami fortecznymi s. 101–111; Marcinów Aleksandra: Adaptacja zamków Sudetów Zachodnich na obiekty turystyczne w XIX i na początku XX w. s. 112–124.

3693. DZIEDZICTWO architektoniczne. Badania podstawowe i ich dokumentowanie. Pod red. Ewy Łużynieckiej. Wrocław 2018 Oficyna Wydaw. Politech. Wrocławskiej ss. 142, il., mapy. Wyd. Architektury Politech. Wrocławskiej.

Treść: Legendziewicz Andrzej: Architektura kościoła podominikańskiego w Lewinie Brzeskim od końca XIII do 2. połowy XX w. s. 5–16; Zgraja Alicja: Kościół pw. św. Jakuba we Wrocławiu s. 17–26; Smirnowa Lubow: Analiza nawarstwień architektonicznych kościoła w Szewcach s. 33–48; Olesińska Joanna: Charakterystyka oraz powojenne przeobrażenia wybranych wrocławskich obiektów willowych z dorobku firmy Simon & Halpaap s. 49–60; Kozaczek Aleksandra: Elementy szkolnictwa przeciwpożarowego Wrocławia z przełomu XIX i XX w. s. 61–70; Grodzka Elżbieta: Rozwój szkolnictwa wyższego w zakresie architektury na ziemiach polskich w XIX w. s. 71–84; Bac-Bronowicz Joanna, Gradka Robert, Wojciechowska Gabriela: Geomatyka w inwentaryzacji zabytków – wybrane zagadnienia s. 85–94; Łużyniecka Ewa: Badania stratygraficzno-architektoniczne i autentyzm stratygrafii budowli historycznych s. 95–106; Karnicki Rafał: Przestrzenne odwzorowania fotogrametryczne w badaniach architektonicznych s. 107–118; Szymański Piotr, Zając Marcin, Wojciechowska Gabriela: Tworzenie chmur punktów obiektów architektonicznych metodami fotogrametrii naziemnej s. 119–134; Mączyński Dominik: Pomiary i badania uzupełniające drewnianego zabytku nieruchomego po pożarze (na przykładzie obiektu sakralnego) s. 135–142.

3694. DZIEDZICTWO architektoniczne. W kręgu świata przyrodniczego i budowli miejskich. Pod red. Ewy Łużynieckiej. Wrocław 2019 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 73, il., mapy, streszcz. ang. Wyd. Architektury Politech. Wrocławskiej.

Treść: Jagiełło Marzanna, Brzezowski Wojciech: Autentyzm świata przyrodniczego w ogrodach europejskich: rośliny

egzotyczne s. 5–16; Urbańska Marta A.: Najnowsze realizacje polskie w kontekście historycznym – ochrona wartości przez architekturę decorum s. 17–25; Karnicki Rafał: Możliwości restytucji detalu architektonicznego na przykładzie projektu odbudowy ratusza w Strzelinie s. 26–36; Kirschke Paweł: Rewaloryzacja gmachu Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej s. 37–54; Mruczek Roland: Średniowieczne miasto lokalne na Śląsku. Kamienice, wieże mieszkalne i konstrukcje ulic s. 55–73.

3695. DZIEMBA Robert, Zieliński Piotr: Wielka historia małego kościoła w Kołobrzegu. Miejsce spoczynku Macieja von Krockowa [1600–1675]. Kołobrzeg 2020 Kamera; Fund. Historia Kołobrzegu 8° ss. 130, il.

XIII–XXI w.

3696. DZIUK Józef: Cmentarz w Budzowie. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 134–136.

Z XIX w.

3697. FABIAŃSKI Marcin: Zamek króla Zygmunta I na Wawelu. Architektura, dekoracja architektoniczna, funkcje. Kraków 2017.

Rec.: Mossakowski Stanisław: Pałac wawelski Zygmunta I w świetle książki Marcina Fabiańskiego (2017). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 80: 2018 nr 2; Połem.: Fabiański Marcin: Spór w sprawie funkcjonowania kilku wnętrz wawelskich w czasach ostatnich Jagiellonów i metody badań źródłowych. Dyskusja ze Stanisławem Mossakowskim. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 33–49, streszcz. ang.

3698. FABIJANOWSKA Katarzyna: Zielone kwartały Nowej Huty – ogrody śródblokowe najstarszych osiedli. [W:] Nowa Huta od natury strony. Wyd. 2. Kraków 2020 8° s. 46–61.

Wyd. 1. 2020 (tylko w wersji elektronicznej).

3699. FALKOWSKI Piotr: Dokumentacja techniczna miasta Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 441–456, streszcz. ang., niem.

Analiza materiałów z l. 1850–1945, przechowywanych w Archiwum Państwowym w Bydgoszczy.

3700. FELIKS Maria: Architektura drewniana okolic Praszki. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 71–80.

3701. GABIŚ Agata: Wrocławska rotunda Panoramy raclawickiej: historia, koncepcja, forma. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 105–135, streszcz. ang.

Ukończona w 1985 r.

3702. GAŁĘCKI Stanisław: Studium historyczno-urbanistyczne zabudowy rynku miasta Buk woj. wielkopolskie. Poznań 2020 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 18, nlb. 18, il.

3703. GEBAROWSKI Marcin: Symbolika pawilonów narodowych podczas wystaw światowych.

Humanities and Social Sciences. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 51–63, streszcz. ang.

Od 1851 r.

3704. GORZELIK Jerzy: Zabytki drewnianej architektury sakralnej na terenie gminy Toszek na tle sporów o budownictwo zrębowe Górnego Śląska. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 57–71.

3705. GÓRSKA Agnieszka, Kraus Anna: Wybrana twórczość piśmiennicza architektów związanych z Politechniką Lwowską. Studium na podstawie badań zbiorów Biblioteki Politechniki Krakowskiej sprzed 1945 roku. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 201–219, streszcz. ang., ros.

Prace dot. architektury.

3706. GÓRZYŃSKI Makary: Nowe życie zabytkowej siedziby Kreutzów w Kościelcu. Od rezydencji do pałacu sztuki. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 79–94.

XIX-wieczna rezydencja magnacka i jej dzieje do 2017 r.

3707. GRĘDZIŃSKA Beata: Śladami historii – ocalić od zapomnienia. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 271–279.

Krzyże i kapliczki przydrożne we wsiach Gródki, Przełęk i Wielki Łęck.

3708. GROCHOWSKA Ewa, Stefański Krzysztof: Różne oblicza neobaroku – pałac von Zietenów w Smolicach. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 31–52.

3709. GRYSZPANOWICZ Piotr: Cmentarz Komunalny w Płocku 1960–2020. Płock 2020 Politech. Warszawska. Wydz. Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii. Inst. Budownictwa 4° ss. 167, tabl. 1, il.

3710. GUIDELINES of modern management of historic ruins. Best practices handbook. Compiles by Sergio Calo, Maurizio Malè, Eugenio Tamburrino, Venetian Cluster. Lublin 2020 Politech. Lubelska 4° ss. 115, il., mapy.

Treść: Introductions s. 7–12; Initial audit s. 13–29; Evaluation and territorial analysis s. 30–33; Management models s. 34–43; Project for the identification and start-up of productive activities s. 44–69; Integrated project for restoration and energy/static adaptation s. 70–74; Promotional and operational finalization s. 75–80; Best practices s. 81–97; Bad practices s. 98–111; Bibliography s. 112–115.

3711. GWIAZDA Tomasz: Tempus edax reum. Utracone kościoły Krakowa wzniesione w okresie od X do XVIII wieku. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 353, il., streszcz. ang. + 1 płyta CD-ROM. Inst. Archeol. Uniw. Rzeszowskiego, Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol.

3712. HOLAS Aleksander: Gotycka katedra gnieźnieńska. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 1: 2015 s. 278–313, streszcz. ang.

3713. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Raczkowski Juliusz: Nowe ustalenia w zakresie funkcji i wystroju empory kościoła pofranciszkańskiego w Toruniu. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 163–185, streszcz. ang.

3714. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Raczkowski Juliusz, Oliński Piotr: Księga klasztorów ziemi chełmińskiej w średniowieczu. T. 1: Chełmno. Toruń 2019.

Rec.: Samół Piotr: O średniowiecznej architekturze zakonów żebraczych w Chełmnie. Na marginesie... *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 3 s. 141–159.

3715. JAKUSZEWSKA Inga, Rabiej Jan: Architektura i urbanistyka w projektach wystaw światowych Expo. Gliwice 2020 Wydaw. Politech. Śląskiej 4° ss. 194, il., streszcz. ang., niem., wł. Politech. Śląska. (Monografia; 826).

Lata 1851–2020.

3716. JANAS Karol: Nowa Huta. Przestrzeń tożsamości. Warszawa–Kraków 2020 Inst. Rozwoju Miast i Regionów 8° ss. 425, il., mapy. Inst. Rozwoju Miast i Regionów.

3717. JANECKI Łukasz: Krótka historia pałacu w Radziejowicach. Radziejowice 2020 Dom Pracy Twórczej 8° ss. 51, il.

3718. JANICKA Katarzyna: Rezydencja Stanisława Górki w Kórniku (ok. 1557–1592). Propozycja rekonstrukcji. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Nr 36: 2019.

Polem.: Kąsinowska Róża: Polemika z artykułem Katarzyny Janickiej ... *Tamże*. Nr 37: 2020 s. 165–175; Repl.: Janicka Katarzyna: Odpowiedź na polemikę Róży Kąsinowskiej i komentarz do jej ostatniej monografii „Zamek w Kórniku” (2019). *Tamże* s. 175–198

3719. JANKOWSKI Aleksander: „Słupogłowy kościoła Opatrzności” i inne fantazmaty mitologii rodu Skórzewskich wpisane w architekturę pałacu w Lubostroniu. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 2 s. 275–299, streszcz. ang.

3720. JANUS Krzysztof: O najnowszych badaniach architektonicznych w pałacu Lubomirskich. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 66–78, streszcz. ang.

W Lublinie.

3721. JANUSZAJTIS Andrzej: Kościół Świętego Józefa w Gdańsku. Dzieje i zabytki.

Gdańsk 2020 Wydaw. Marpress 8° ss. 133, nlb. 3, il.

Toż plik tekstowy MOBI (24,11 MB).

Toż plik tekstowy PDF (46,20 MB).

Toż plik tekstowy EPUB (11,35 MB).

Lata 1357–2019.

3722. JAWECKI Bartosz: Kamień w architekturze i budownictwie ziemi strzebińskiej. Wrocław 2020 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego we Wrocławiu 8° ss. 170, il., streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczy we Wrocławiu.

3723. JERCZYŃSKI Michał: Węzeł kolejowy Kuluszki. Łódź 2020 Księża Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 208, nlb. 4, il.

Historia budowy kolejnych dworców, l. 1865–2020.

3724. JĘDRZEJSKA Aleksandra, Zemanek Alicja: Motywy roślinne w architekturze sakralnej gminy Kiełczygłów i okolic (województwo łódzkie) – wybrane obiekty. *Opuscula Musealia*. Z. 27: 2020 s. 185–205, streszcz. ang.

3725. JOSZKO Bernard: Dzieje kościoła parafialnego pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Kościeliskach. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 57–66.

Z XIV w.

3726. JURKIEWICZ C[ezary]: Radzanowskie kapliczki i figurki przydrożne. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 27–43.

3727. KAMIŃSKA Justyna: Kościół poddominikański w Poznaniu – uwagi na temat pierwotnego układu przestrzennego i dekoracji architektonicznej. *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 5–44.

Prawdopodobnie z XIII w.

3728. KAMIŃSKI Jacek: Dwudziestowieczne plany urbanistyczne Rybnika i ich realizacja. Rybnik 2020 Muzeum im. o. Emila Drobnego w Rybniku 4° ss. 274, il., streszcz. ang., niem. (Zeszyty Rybnickie; 30).

3729. KARDYŚ Wojciech: Przydrożne kapliczki i krzyże na terenie parafii pw. św. Barbary w Lalkowach. Gdynia 2020 Wydaw. Region Jarosław Ellwart 4° ss. 120, il., mapy.

3730. KAROLCZAK Waldemar: Kamienica spod znaku Merkurego. Poznań, aleje Marcinkowskiego 3. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 79–88.

Lata 1888–1936.

3731. KARTY z dziejów zamku książęcego w Szczecinie. T. 1. Pod red. Barbary Igielskiej, Janiny Kochanowskiej, Kacpra Pencarskiego, Jolanty Rybkiewicz, Renaty Zdero. Szczecin

2020 Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie 4° ss. 279, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Z treści: Dworaczyk Marek: Historia i wyniki badań archeologicznych na Wzgórzu Zamkowym w Szczecinie s. 9–42; Łopuch Maria, Łopuch Wojciech: Architektura założenia zamkowego w czasach książęcych (1346–1637) s. 43–90; Gwiazdowska Małgorzata: Zamek szczeciński rezydencją szwedzkiego gubernatora na Pomorzu s. 91–138; Ochendowska-Grzelak Barbara: Zamek szczeciński obiektem działań budowlanych i konserwatorskich w XIX i XX wieku s. 139–182; Koutny-Giedrys Mirosława: Konserwacja obiektów zabytkowych z książęcego zamku w Szczecinie w latach 1946–2015 s. 183–226; Gut Paweł: Źródła archiwalne do dziejów zamku książąt pomorskich w Szczecinie s. 227–238.

3732. KASENČÁKOVA Zuzana, Wawrzczak Maciej: Zamek w Starej Lubovni w świetle archeologicznych badań i nadzoru nad pracami budowlanymi w 2018 roku. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 133–150.

Z pocz. XIV w.

3733. KASIBORSKI Andrzej: Dwór w Naldolcach w świetle najnowszych badań. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 232–239.

Z XIX w.

3734. KAZIMIERZ Biskupi. „Sancta Civitas”. Dziewięć wieków kościoła parafialnego pw. św. Marcina z Tours. Red. merytoryczny Piotr Gołdyn; red. Ewa Matyba. Kazimierz Biskupi 2020 Gm. Ośr. Kultury w Kazimierzu Biskupim 4° ss. 208, il.

Treść: Gorczyca Krzysztof: Kościół św. Marcina w Kazimierzu Biskupim w świetle badań archeologicznych i architektonicznych s. 11–18; Golemski Marek: O dziejach kościoła pw. św. Marcina z Tours w Kazimierzu Biskupim w czasach piastowskich i jagiellońskich oraz o kilku innych sprawach s. 19–34; Gołdyn Piotr: Kościół w Kazimierzu Biskupim od czasów nowożytnych po współczesność s. 35–48; Górzynski Makary: Architektura kościoła parafialnego w Kazimierzu Biskupim i jego wyposażenie s. 49–68; Zygarowska-Tomza Klementyna: Jan Lubrański – fundator dzieł sztuki w Kazimierzu Biskupim s. 69–74; Mrówczyński Szczepan: Kazimierscy bernardyni zanim powstał klasztor, czyli słów kilka o kaplicach s. 75–84; Graniczny Marek: Klasztor kamedułów w Bieniszewie i kaplica św. Barnaby s. 85–94; Bibliografia s. 95–97.

3735. KŁOPOTLIWE dziedzictwo? Architektura Trzeciej Rzeszy w Polsce. Pod red. nauk. Jacka Purchli i Żanny Komar. Kraków 2020 MCK 4° ss. 381, nlb. 3, il.

Treść: Purchla Jacek: Architektura Trzeciej Rzeszy w Polsce – dziedzictwo kłopotliwe? s. 7–16; Fuhrmeister Christian: Architektura nazistowska a pojęcie kłopotliwego dziedzictwa s. 17–24; Traba Robert: Asymetryczność kultur pamięci. Polskie i niemieckie kłopoty z kłopotliwym dziedzictwem s. 25–44; Chwalba Andrzej: Generalne Gubernatorstwo w planach okupanta s. 45–62; Gutschow Niels: O germanizacji Polaków. Architektki i instytucje s. 63–94; Purchla Jacek: „Norymberga Wschodu” Hansa Franka s. 95–126; Komar Żanna: Stuttgartczycy w okupowanym Krakowie s. 127–142; Niezabitowski

Michał: Muzeum trudnej pamięci. KL Płaszow s. 143–162; Trybuś Jarosław: O czym wiemy za mało. Inwestycje władz niemieckich w Warszawie (1939–1944) s. 163–179; Rozbicka Małgorzata, Wólkowski Wojciech: Nazistowskie plany i realizacje w okupowanych miastach dawnego województwa warszawskiego (1939–1945) s. 181–202; Paradowska Aleksandra: „Mustergau” – propaganda i rzeczywistość s. 203–224; Grzeszczuk-Brendel Hanna: Architektura Trzeciej Rzeszy w Poznaniu i problemy interpretacyjne s. 225–242; Chojecka Ewa: Ślady. Pamięć. Niepamięć. Projekty Trzeciej Rzeszy przeformowania obrazu Górnego Śląska s. 243–256; Jara Karolina: Górny Śląsk jako nowe Zagłębie Ruhry? Założenia urbanistyczne związane z rozwojem przemysłu w okresie Trzeciej Rzeszy s. 257–272; Ilkosz Jerzy: Niemiecki modernizm w cieniu NSDAP – doświadczenie Wrocławia (1933–1945) s. 273–294; Salm Jan: Na rubieżach Trzeciej Rzeszy. Wschodniopruska architektura i urbanistyka czasów nazizmu s. 295–310; Załęska-Kaczkó Jagoda: Wybrane inwestycje architektoniczne w Gdańsku i w Sopocie jako przedmiot propagandy w dzienniku „Danziger Neueste Nachrichten” (1933–1939) s. 311–238; Makala Rafał: Architektura Trzeciej Rzeszy w Szczecinie wobec tradycji modernizacyjnych i regionalistycznych czasów wilhelmińskich i okresu Republiki Weimarskiej s. 329–348; Torbus Tomasz: „Ponura warownia pozbawiona wdzięku” – Ordensbrüg Krössinsee s. 349–374.

3736. KMIEĆ Anna Natalia: Rubinkowo i osiedle Na Skarpie. Toruńskie przedmieścia sprzed lat. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 152, nlb. 2, il.

Lata 1945–2020.

3737. KNAPIK Piotr: Architektura gotyckiej fary w Bochni. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 2 s. 209–238, streszcz. ang.

3738. KOC Stanisław: Prezbiterium kościoła franciszkanów w Inowrocławiu – jedna akcja budowlana czy kilka faz budowy? Przyczynek do dalszych badań archeologicznych nawy odkrytej w 2010 roku. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 81–93.

3739. KOC Stanisław: Wieża kościoła pw. św. Bartłomieja w Wabczu – wzorem dla wież kościelnych ziemi chełmińskiej? Nowe spojrzenie na pierwszą wieżę kościoła pw. św. Janów w Toruniu. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 119–125.

3740. KOLEGIATA w Głogowie. Historia, odbudowa, zabytek. Praca zbiorowa. Red. Antoniego Boka; aut.: Antoni Bok, Jerzy Dymytryszyn, Marek Robert Górnica, Andrzej Sadowski, Rafał Zendran. Głogów 2020 Tow. Ziemi Głogowskiej 4° ss. 174, nlb. 1, il.

Z treści: Bok Antoni, Górnica Marek Robert, Sadowski Andrzej: Kapituła kolegiacka (1120–1810) s. 11–38; Bok Antoni: Parafia pw. Zwiastowania NMP (1810–1945) s. 39–44; Bok Antoni: Dzieje kolegiaty i jej architektura s. 49–72; Dymytryszyn Jerzy, Bok Antoni: Wystrój i wyposażenie kościoła s. 73–128; Bok Antoni, Mikołajewicz Dariusz: Dzieło odbudowy (1987–2020) s. 131–154; Zendran Rafał, Bok Antoni: Parafia kolegiacka s. 155–171.

3741. KOPERSKA-KOŚMICKA Marta: Dom podcieniowy na Żuławach. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski 4° ss. 414, il., mapy.

Lata 1570–2020.

3742. KOPIEC Jan: Srebrny ołtarz główny w archikatedrze wrocławskiej z 1591 roku. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 18: 2020 s. 124–128, streszcz. niem., czes.

3743. KORDASIEWICZ Arnold: Historia pałacu w Ostroszowicach i rodziny Seherr-Thoss. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.] 2020 s. 43–47.

Renesansowy dwór sprzed 1538 r., przebudowany w stylu barokowym w l. 1715–1718, następnie w stylu neorenesansowym w l. 1861–1863; w l. 1757–1945 własność Heinricha Leopolda von Seherr-Thoss i jego potomków.

3744. KOSTUCH Bożena: Monumentalne kompozycje z lysogórskich płyt ceramicznych w wystroju budowli sakralnych. *Sacrum et Decorum*. Nr 13: 2020 s. 106–127.

2. pol. XX–XXI w.

3745. KOT-ŁAZARZ Małgorzata: Tarninów. Urbanistyka i architektura legnickiej dzielnicy w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 89–119.

Do l. 30. XX w.

3746. KOWALIK Wiesław Marek: Dwory i pałace południowej części województwa mazowieckiego. Powiat radomski i okolice. Radom 2020 Starostwo Pow. 8° ss. 507, tabl. 8, il., mapa.

XV–XXI w.

3747. KRAJOBRAZ Wrocławia jako dzieło. Red. nauk. Alina Drapella-Hermansdorfer, Oleg Mycak, Martyna Surma. Wrocław 2019 Oficyna Wydaw. Politech. Wrocławskiej 8° ss. 102, il., mapy. (Krajobrazy Europy).

Z treści: Czerner Olgierd: Jak mi się wydaje, że było (w latach 1945–1965) s. 9–20; Ogielski Paweł, Majewicz Ryszard: Wrocławski gordyjski węzeł wodny. Powstanie WWW czyli kopanie kanałów s. 41–54.

3748. KRÓLIKOWSKI Jeremi T[omasz]: Poetyka miasta socjalistycznego. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza „Rewasz” 8° ss. 96, nlb. 1, il. (Materiały Koła Krytyki Oddziału Warszawskiego SARP).

3749. KUFEL Robert Romuald: Cmentarze wyznaniowe do 1945 roku w granicach województwa lubuskiego. T. 11: Powiat żarski, gminy Brody i Jasień. Tł. Katarzyna Trychoń-Cieślak. Zielona Góra 2020 Agencja Wydawnicza „PDN” 8° ss. 282, il.

Tyt. równol.: Konfessionelle Friedhöfe bis 1945 in den Grenzen der Wojewodschaft Lubuskie. Bd. 11: Kreis Żary, Gemeinden: Brody und Jasień.

Tekst równol. pol., niem.

Toż. T. 12: Powiat żarski, gminy Lipinki Łużyckie, Łęknica, Przewóz i Trzebiel. Zielona Góra 2020 ss. 299, il.

Tyt. równol.: Konfessionelle Friedhöfe bis 1945 in den Grenzen der Wojewodschaft Lubuskie. Bd. 12: Kreis Żary, Gemeinden: Lipinki Łużyckie, Łęknica, Przewóz und Trzebiel.

Tekst równol. pol., niem.

Toż. T. 13: Powiat żarski, gminy Lubsko i Tuplice. Zielona Góra 2020 ss. 189, il.

Tyt. równol.: Konfessionelle Friedhöfe bis 1945 in den Grenzen der Wojewodschaft Lubuskie. Bd. 13: Kreis Żary, Gemeinden: Lubsko und Tuplice.

Tekst równol. pol., niem.

T. 1. 2012.

3750. KURZEJA Witold, Łaszewski Witold: Kościół pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Pątnowie. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 99–116.

Od XIV do XX w.

3751. LAZAR Stefania, Binek-Zajda Anna: Osiedle patronackie Piaski. Historia i architektura. Czeladź 2015 Tow. Powszechno „Czeladź” 8° ss. 127, nlb. 1, il., mapy.

Toż. Wyd. 2. Czeladź 2020 Muzeum Saturn ss. 129, nlb. 1, il., mapy.

W Czeladzi.

3752. LEGENDZIEWICZ Andrzej: Średniowieczna architektura kościoła parafialnego w Głubczycach od II połowy XIII do początków XVI wieku. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 46–59, streszcz. ang.

3753. LEWICKI Jakub: Między tradycją a nowoczesnością. Architektura Lwowa lat 1893–1918. Wyd. 2, popr. Warszawa 2019 Wydaw. Neriton 4° ss. 590, il., streszcz. niem., ukr.

Wyd. 1. 2005.

3754. LUDWIG Bogna: Klasztory kapucynów w strukturze urbanistycznej barokowych miast Śląska. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 151–164, streszcz. ang.

3755. ŁABNO Jeannie: Commemorating the Polish Renaissance child. Funeral monuments and their European context. Aldershot 2011.

Rec.: Kurzej Michał, *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 187–197.

3756. ŁASZEWSKI Witold: Zamek Piastowski w Legnicy. Archeologiczne badania w latach 2008–2016. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 161–175.

3757. ŁUŻYŃIECKA Ewa: Z dziejów budowy dawnego opactwa cysterskiego w Łądzie – najnowsze badania architektoniczne elewacji

wschodniej klauzury. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 56–72, streszcz. ang.

Z XIII w.

3758. MACIEJASZ-KAMIŃSKA Anna, Marcinek Roman: Willa „Bajka” Leopolda Winnickiego w Zakopanem. *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 91–120, streszcz. ang.

XX w.

3759. MAGDZIAK Marian: Od chłopskiej chałupy do domu współczesnego rolnika. Łódź 2018.

Rec.: Szewczyk Jarosław, *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 236–242.

3760. MASZTALERZ Elżbieta: Legnickie mosty – historia i współczesność. Cz. 1: Mosty na rzece Kaczawie. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 173–200.

3761. MATERIAŁY do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Cz. 5: Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa brzeskoliteńskiego. T. 5. Red. nauk. Katarzyna Kolendo-Korczak. Kraków–[Warszawa] 2020 Międzynar. Centrum Kultury; Inst. Sztuki PAN 8° ss. 303, nlb. 2, nlb. 83 k. tabl., il., mapy. Międzynar. Centrum Kultury w Krakowie.

Treść: Kolendo-Korczak Katarzyna: Wstęp s. 7–17; Uchowicz Katarzyna: Kościół p.w. Św. Andrzeja Boboli w Antopolu s. 21–28; Piramidowicz Dorota: Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny w Dywlinie s. 29–37; Zgliński Marcin: Kościół parafialny p.w. Zwiastowania Najśw. Marii Pannie w Horodecu s. 49–60; Zgliński Marcin: Kaplica pw. Najśw. Marii Panny w Hruszowej s. 61–64; Zgliński Marcin: Kościół parafialny p.w. ŚŚ. Piotra i Pawła w Kwatycach s. 65–76; Kolendo-Korczak Katarzyna: Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny w Kobryniu s. 77–104; Zgliński Marcin: Kościół parafialny p.w. Siedmiu Boleści Najśw. Marii Panny w Popinie s. 105–106; Michalczyk Zbigniew: Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny i św. Jakuba Apostoła w Stawach s. 107–130; Zgliński Marcin: Kościół parafialny p.w. Św. Zofii (pocysterski) i klasztor w Wistyczach s. 131–174; Oleńska Anna: Kaplica w Zakozielu s. 175–192; Zgliński Marcin: Kościół filialny p.w. Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej w Zaościu s. 193–202; Oleńska Anna: Kościół parafialny p.w. Trójcy Przenajśw. w Zbirohach s. 203–238; Zgliński Marcin: Kościół filialny p.w. Św. Józefa w Żabince s. 239–242; Bibliografia s. 253–268.

3762. MAČIK Hubert: Zamek w Kluczkowicach. Zarys historii i próba rekonstrukcji układu przestrzennego. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 97–109, streszcz. ang.

XV–XIX w.

3763. MICHALSKI Maciej, Pałat Zenon: Collegium Maius w Poznaniu. Poznań 2020 Wydaw. Miej. Poznania; PTPN 8° ss. 223, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania. Zabytki Poznania).

3764. MICHALSKI Mateusz: Gematria, geometria i inne fenomeny w architekturze judaizmu. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 333, il.

3765. MIEJSCE, które ratuje. Prostota franciszkańska i rokokowa ekspresja w założeniu pielgrzymkowym w Ratowie nad Wkrą. Red. nauk. Michał Wardzyński. Warszawa–Ratowo 2020 Neriton; Sanktuarium Diec. św. Antoniego z Padwy 4° ss. 364, il., streszcz. ang.

Z treści: Wardzyński Michał: Wprowadzenie s. 13–18; Sitnik Aleksander Krzysztof: Bernardyni i ich placówki klasztorne na północnym Mazowszu (Ratowo oraz Przasnysz, Ostrołęka i Strzegocin) s. 19–46; Loto Radosław: Wpływ klasztorów bernardyńskich w diecezji płockiej na życie religijne i kulturę szlachty mazowieckiej s. 47–58; Guttmejer Karol: Ratowo. Zespół bernardyński – architektura i funkcja s. 59–72; Sito Jakub: Ściennofilarowy system architektury sakralnej w Europie i na Mazowszu a kościół Bernardynów w Ratowie s. 73–88; Sulewska Renata: Graficzne wzory wyposażenia sanktuarium św. Antoniego z Padwy s. 89–98; Wardzyński Michał: Podalpejskie i brodnickie reminiscencje na Mazowszu. Geneza rokokowego wystroju pielgrzymkowej świątyni bernardyńskiej w Ratowie s. 99–118; Krupska-Lyczak Katarzyna: Malowidła z pobernardyńskiego sanktuarium św. Antoniego z Padwy s. 119–130; Łyjak Wiktor Z.: Perła Mazowsza. Unikatowa realizacja ryciny Johanna Schüblera z projektem prospektu organowego s. 131–140; Woźniak Michał Franciszek: Przedmioty liturgiczne ze srebra i innych metali w kościele pobernardyńskim w Ratowie s. 141–154; Jagła Jowita: Sekretna rozmowa z Bogiem. Kolekcja zachowanych wotów z sanktuarium św. Antoniego z Padwy s. 155–174; Stanilewicz Karolina: Szaty liturgiczne w sanktuarium św. Antoniego z Padwy s. 175–186; Kozłowska-Gołębiowicz Ewa: Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zespole klasztorowym w Ratkowie w latach 2006–2019 s. 187–198; Bibliografia s. 199–218.

3766. MIELEWCZYK Wojciech: Kościan. Zamek i mury miejskie. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 187–198.

3767. MIĘDZY architekturą nowoczesną a tradycyjną [...] między konstrukcją a formą. Prace naukowe dedykowane Profesorowi Krzysztofowi Stefańskiemu [ur. 1955]. Pod red. Piotra Gryglewskiego, Tadeusza Bernatowicza, Darii Rutkowskiej-Siudy. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 604, il.

Z treści: Omilanowska Małgorzata: Bezdonna rosyjska Melpomena. Dzieje projektu budowy teatru rosyjskiego w Warszawie s. 16–41; Krasnowolski Bogusław: Program, urbanistyka i architektura uzdrowiska w Szczawnicy (do 1939 roku) s. 42–69; Wroński Józef Szymon: Kamienna architektura kościołów Zurychu z początku XX wieku s. 70–95; Szczyńska-Gwiazda Barbara: Rozwój przestrzenno-architektoniczny Bytomia w dwudziestolecu międzywojennym jako przykład polityczno-ideowej interwencji w urbanistyczny kształt miasta s. 96–117; Rutkowska-Siuda Daria: Augustyn Kurella (1800–1858) – zarys twórczości s. 118–135; Gryglewski Piotr: Projekt Konstantego Wojciechowskiego [1841–1910] rozbudowy kościoła parafialnego w Żlakowie Kościelnym s. 136–155; Wróblewska Markiewicz Małgorzata: O tym, jak powstała Filharmonia Warszawska s. 156–179; Bania Zbigniew: Dwór cytadeli brodzkiej w czasach Koniopolskich – analiza źródeł s. 180–191; Bernatowicz Tadeusz: „Serce Tobie królu Augustcie Warszawa otwiera”. Łuk triumfalny na cześć

wjazdu króla Augusta III w 1734 roku s. 192–203; Mączyński Ryszard: Księcia Stanisława Poniatowskiego dom rezydencjonalno-handlowy w Chersoniu s. 204–225; Jankowski Aleksander: Ostatnie dzieło architekta Stanisława Zawadzkiego [1743–1806]; „najbardziej skończone” czy nieukończone? s. 226–243; Barczyk Alina: „Z wyrażeniem herbów kolligatów...”. Motywy radziwiłłowskie w dekoracji architektonicznej i wyposażeniu pałacu wiśniowieckiego w drugiej połowie XVIII stulecia s. 244–259; Kubiak Ewa: Kaplice i oratoria w domach prywatnych kolonialnego Cusco i regionu s. 260–277; Andrzejewska Aldona, Andrzejewski Aleksander: Renesansowy dwór w Drobnie w świetle badań terenowych z lat 2012–2015 s. 278–293; Wąs Cezary: Pomniki władców w sztuce hellenistycznej i rzymskiej. Ideowe źródła, treści i główne formy s. 294–315; Tuszyńska-Szczepaniak Olga: Nowa perspektywa w badaniach architektury i rzeźby kolegiaty w Sandomierzu s. 316–333; Sumorok Aleksandra: Socrealistyczne Bałuty, fenomen hybrydycznej przestrzeni s. 334–349; Wesolowski Jacek: Rewitalizacja na skrzyżowaniu możliwości w Sandomierzu s. 350–373; Pawłowska Aneta: Rzecz o portrecie pięknej Murzynki... s. 434–451; Kostrzevska Ewelina Maria: Ziemiańska przy sztalugach. Pia Górka (1878–1974) u początku drogi do kariery artystki s. 452–465; Ciarkowski Błażej: Buntowniczkami zamiast grupiejs. Niedoceniana rola kobiet w historii polskiego modernizmu s. 466–483; Zabłocka-Kos Agnieszka: W poszukiwaniu narodowej tożsamości – wystawy w Europie Środkowej od końca XIX wieku do 1948 roku s. 484–505; Lameński Lechosław: Wystawy „August Zamoyski. Myśleć w kamieniu” – spuścizna artysty s. 506–519; Rolska Irena: Kilka słów o rodzinie Delamars s. 520–535; Kludkiewicz Kamila: Zbrojownia Radolińskich w Jarocinie – pomiędzy malowniczą dekoracją a naukową prezentacją militariów s. 536–551; Ławicka Magda: W poszukiwaniu zabytków witraży w dawnym majoracie hrabiów von Kramsta pod Środą Śląską... s. 552–571; Krzysztof Stefański – bibliografia prac po roku 2019 s. 572–591.

3768. MILECKA Małgorzata: Ogrody i tereny zielone w obrębie zabytkowych przestrzeni klasztornych. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 64–91, streszcz. ang.

3769. MIZARY. Tatarskie cmentarze w Polsce. Mizars. Tatar cemeteries in Poland. Mizārāt. Al-maqābir at-tatāriyya fi Būlandā. Koncepcja Tomasz Miśkiewicz; red. Dagmara Sulkiewicz, Barbara Pawlic-Miśkiewicz. Białystok 2020 Muzułmański Zw. Rel. w RP. Najwyższe Kol. Muzułmańskie 8° ss. 66, il.

Treść: Mizar s. 5–8; Bohoniki s. 9–16; Bohoniki s. 17–18; Kruszyniany s. 19–26; Warszawa s. 27–35; Studzianka s. 36–40; Zastawek s. 41–46.

3770. MOTAK Maciej: Osiedle Urzędnicze w Krakowie. Urbanistyka i architektura 1924–1942. Opracowanie monograficzne. Kraków 2018.

Toż. Wyd. 2 uzup. i poszerz. Kraków 2020 Wydaw. Politech. Krakowskiej 8° ss. 410, il., mapy, streszcz. ang.

Rec. [Wyd. 1]: Albiński Tomasz, *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 233–235.

3771. MOŹDZIERZ Zbigniew: Dwie koncepcje stylu zakopiańskiego. O twórczości architektonicznej Stanisława Witkiewicza [1851–1915] i Jana Witkiewicza Koszczyca [1881–1958]. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 175–190, streszcz. ang.

3772. MROZEK Paweł: 100. rocznica założenia Bauhausu 1919–2019. Dobrodzieńskie budownictwo modernistyczne. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 90–105.

3773. MRUCZEK Roland: Archeologia architektury Wrocławia. Metody nieinwazyjne w badaniach nad warsztatem budowlanym przełomu średniowiecza i nowożytności. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 181–216.

3774. MYŚLIŃSKI Krzysztof: Franciszek Ksawery Kowalski (1827–1903) – zarys działalności architektonicznej. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 189–197, streszcz. ang.

3775. MZYK-MAKOSZ Milena, Makosz Dariusz: Badania architektoniczne pałacu Donnersmarcków w Siemianowicach Śląskich. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 378–401.

XVIII–XX w.

3776. NASIŁOWSKI Tomasz: Historia mostu w Kózkach. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 93–114, il.

3777. NIEDŹWIADEK Rafał: Przeszłość i przyszłość placu Litewskiego z perspektywy badań archeologicznych. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 47–65, streszcz. ang.

W Lublinie, XVI–XXI w.

3778. NIEDŹWIADEK Rafał: Wyniki najnowszych prac archeologicznych we wschodnim skrzydle klasztoru pobrygidkowskiego w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 209–223.

3779. NOWAK Agata: Kamienica czynszowa z 1900 roku przy ul. Mickiewicza 8 w Katowicach. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 402–427.

3780. NOWIŃSKI Janusz: Ołtarz Świętego Anioła Stróża w kościele pielgrzymkowym w Skrzatuszu z fundacji Jana Wiganda de Osten-Sacken. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 147–159, streszcz. ang.

Z 1715 r.

3781. OLBRYŚ Witold: Autorstwo nagrobków na cmentarzach powiatu szczycieńskiego. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 74–90.

3782. OMILANOWSKA Małgorzata: Styl zakopiański i jego konotacje europejskie. *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.] 2019 s. 10–38, streszcz. ang.

3783. PAJOR Piotr, Utzig Joanna: „Godny miana katedry”. O genezie formy architektonicznej kościoła katedralnego we Włocławku. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 17–34, streszcz. ang.

3784. PAUCH Seweryn: Co można wyczytać z murów średniowiecznych budowli Starogardu Gdańskiego. *Rydwan*. Nr 15: 2020 s. 11–29, streszcz. ang.

3785. PAUCH Seweryn: Problem niszczenia śladów dołkowych na obszarze Polski, zachowanych na elewacjach wybranych świątyń gotyckich. *Nasza Przyszłość*. T. 134: 2020 s. 53–65, streszcz. ang.

Dolki pokutne, XVI–XVIII w.

3786. PAUCH Seweryn: Próba ustalenia genezy śladów dołkowych przy użyciu metody eksperymentalnej. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 223–244, streszcz. ang.

Dolki pokutne, XVI–XVIII w.

3787. PAUCH Seweryn: Wykorzystanie pamięci kulturowej w datowaniu śladów dołkowych na przykładzie kościoła św. Mateusza w Starogardzie Gdańskim. *Rydwan*. Nr 14: 2019 s. 24–41, streszcz. ang.

3788. PAŹDZIORA Mariusz: Dzieje cmentarza parafialnego w Chrzanowie. Chrzanów 2020 MBP 4° ss. 279, nlb. 1, il. (Biblioteczka Regionalna Ziemi Chrzanowskiej; 7).

3789. PIASKOWSKI Roger: Druga twarz Liegnitz. Eseje o architekturze Legnicy końca XIX w. Legnica 2017.

Toż. Cz. 2. Eseje o legnickim modernizmie. Fot. Wojciech Morawiec. Legnica 2020 Stow. „Pamięć i Dialog” 8° ss. 202, nlb. 12, il.

Rec. [Cz. 1]: Kot-Lazarz Małgorzata, *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 459–461.

3790. PIEKARSKA Justyna: Zwierzęce tropy na ceglach z zamku krzyżackiego w Radzynie Chełmińskim. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 115–124, streszcz. ang.

3791. PODOBIŃSKI Daniel: Od powietrza, głodu, ognia i wojny. O krzyżach i kapliczkach gminy Łambinowice. Współpr. Jadwiga Wójciak, Grzegorz Włosiński. Łambinowice 2020 Gm. Łambinowice 8° ss. 80, nlb. 4, il., mapy.

3792. POPŁAWSKI Bogdan: Budowa i rozbudowa kościoła p.w. Świętych Piotra i Pawła w Żychlinie. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 2 s. 4–10, streszcz. ang.

Wybudowany w 1684 r., rozbudowywany w l. 1772–1782, 1848–1849.

3793. POPŁAWSKI Bogdan: Siedziby władz miejskich w dawnym prywatnym mieście Żychlinie. Historia budowy ratusza. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 17–24, streszcz. ang.

Od 1845 r. do l. 80. XX w.

3794. POSPIESZNY Kazimierz: Domus Malbork. Zamek krzyżacki w typie regularnym. Toruń 2014.

Rec.: Raczkowski Juliusz, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 21: 2016 s. 240–248.

3795. PRAŁAT Emilian: Miejsca i Sztuka. Czerwona Wieś. Turew–Leszno 2020 Fund. „Bonum adipisci” – Dążyć do dobra; AP 8° ss. 381, il., streszcz. ang.

3796. PRAŁAT Emilian: Miejsca i Sztuka. Turew. Łódź 2017.

Rec.: Mielewcyk Wojciech, *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 2 s. 119–122.

3797. PROKSA Michał: The Palace in Zarczecz in the history of Polish romantic architecture. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 24: 2019 [nr] 26 (4) s. 127–135.

3798. PRZEWODNIK po cmentarzu i kościele pw. św. Stanisława BM w Skierniewicach. [Aut.] Anna Majda-Baranowska [i in.]. Skierniewice 2020 Muzeum Hist. Skierniewic 8° ss. nlb. VI, 125, nlb. 3, tabl. 5, il.

3799. PURCHLA Jacek: Architektura III Rzeszy w Krakowie – dziedzictwo kłopotliwe? *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 15–55, streszcz. ang.

3800. RADZYMIŃSKI Marcin: Przemiany Ogrodu Myślewickiego w 2. połowie XX w. *Zabytki na Mazowszu*. 2019 s. 43–49.

W parku Łazienki Królewskie w Warszawie.

3801. RAIŃSKA Marzanna: Sokolnie galijskie. Historia i stan obecny. Nowy Sącz 2018.

Rec.: Kostorzewska Ewelina Maria: Pod skrzydłami „Sokoła”. W kręgu opowieści Marzanny Raińskiej ... *Galicja*. T. 6: 2020 s. 627–635.

3802. RĄKOWSKI Andrzej: Cicha Apokalipsa. Zrujnowane pałace Dolnego Śląska. [Będzin] 2020 Wydaw. internetowe e-bookowo 4° ss. 351, nlb. 4, il.

Katalog.

3803. REDMAN-ZALEWSKA Izabela: Krzyże i kapliczki w Welskim Parku Krajobrazowym. *Rocznik Dzialdowski*. T. 11: 2020 s. 258–270.

3804. ROMANIUK Bartosz: Domy polskie w stylu II Rzeczypospolitej. Warszawa 2018 Grzegorz Kęsik plik tekstowy PDF (15,4 MB).

3805. ROTUNDA na górze zamkowej w Cieszynie. Badania archeologiczno-architektoniczne 1941–2017. [Aut.] Teresa Rodzińska-Chorąży [i in.]. Cieszyn [i in.] 2020 Muzeum Śląska Cieszyńskiego; Inst. Historii Sztuki UJ; Archeologiczny ustaw AV; Imedius Agencja Reklamowa 4° ss. 399, il., mapy, streszcz. ang.

3806. RUDEK Leokadia, Witek Agnieszka: Mowa przydrożnych świątków. Kapliczki i figury przydrożne gminy Dębno. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 201–215.

3807. RYNEK w Świdnicy w świetle badań archeologicznych z lat 2010–2012. [Aut.] Magdalena Konczewska, Paweł Konczewski, Maksym Mackiewicz, Bartosz Myślecki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 65–87, streszcz. niem.

3808. RYŻEWSKI Grzegorz: Z dziejów cerkwi w Jurowlanach w powiecie sokólskim. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 115–142, streszcz. ang. XVI–XXI w.

3809. SAWIAK Jarosław: Latarnie umarłych czyli budownictwo sakralne na terenie wsi Długoszyn (XVI–XX wiek). *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 15: 2020 s. 43–48.

3810. SKORUPA Andrzej: Historia ołtarzy w kacwińskim kościele. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 121–131.

3811. [SKORUPA Andrzej]: Jurgów. Kościół św. Sebastiana. Tekst Andrzej Skorupa; fot. Rafał Monita. Kraków 2019 Astraia 8° ss. 54, nlb. 4, il., mapa.

Rec.: Remiszewski Ryszard M., *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 360–362.

3812. SKORUPA Andrzej: Lechnica, Relów i ich kościoły. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 107–120.

Wsie obecnie na Słowacji.

3813. SKORUPA Andrzej: Maciaszowce i ich kościół. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 107–119.

Więś wzmiankowana w 1326 r.; kościół z XIV w., wielokrotnie przebudowany.

3814. SKORUPA Andrzej: Wielka Frankowa i jej kościół. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 121–131.

Więś wzmiankowana w 1314 r., kościół zbudowany w l. 1862–1864.

3815. SMOLIŃSKI Aleksander: Ołyka – ślad potęgi radziwiłłowskiego domu i dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. *Dzieje i współ-*

czesność. Rocznik Kresowy. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 59–108, streszcz. ang., niem., ros.

XVI–XIX w.

3816. SMOŁA Marek: Kapliczki i krzyże przydrożne na terenie parafii św. Wawrzyńca w Nowym Sączu-Biegonicach. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 260–275, streszcz. ang.

3817. SOLARZ Marcin Wojciech, Ilski Jarosław: Klasztor kanoników regularnych laterańskich w Błoniu. *Przeszłość na nowo odkryta 1288–1819–1912–2019*. Red. Wiesława Widyryńska, Katarzyna Meyza. Błonie–Warszawa 2020 Muzeum Ziemi Błoniejskiej; Trzecia Strona 8° ss. 133, nlb. 1, il.

Zawiera: Solarz Marcin Wojciech: Klasztor kanoników regularnych laterańskich w Błoniu w świetle źródeł kartograficznych i ikonograficznych; Ilski Jarosław: Rezultaty badań archeologicznych klasztoru kanoników regularnych laterańskich w Błoniu.

3818. SOŁTYSIŃSKI Zbigniew Piotr: Dwory szlacheckie powiatu aleksandrowskiego. Osłonki–[Brześć Kujawski] 2018 Wydaw. Krukowiak 8° ss. nlb. 6, LVIII, 305, il.

XIII–XXI w.

3819. SPŁAWSKA-KORCZAK Maria: Zamek krzyżacki w Świeciu. Próba rekonstrukcji zamku wysokiego w średniowieczu. Toruń 2014.

Rec.: Kwiatkowski Krzysztof, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 21: 2016 s. 249–257.

3820. STANIEWSKA Anna: Obłędne ogrody. Idea krajobrazu terapeutycznego w kompozycji zespołów szpitali psychiatrycznych XIX i początku XX wieku. Kraków 2020 Wydaw. PK 8° ss. 329, il., streszcz. ang., niem.

Do 1935 r.

3821. STARE i nowe dziedzictwo Torunia, Bydgoszczy i regionu. T. 2. Pod red. Juliusza Raczkowskiego i Moniki Jakubek-Raczkowskiej. Toruń 2020 Dom Organizatora, Tow. Nauk. Organizacji i Kierownictwa 8° ss. 468, il., streszcz. ang. (Studia i Materiały z Dziedzictwa Kulturowego Torunia i Regionu; t. 3).

Treść: Słowo wstępne s. 9–12; Wiewióra Marcin: Nowe wyniki i nowe perspektywy badań zamków krzyżackich w ramach projektu „Castrum Terrae Culmensis – na rubieży chrześcijańskiego świata” s. 13–26; Wasik Bogusz: Układ przestrzenny i architektura zamku w Kowalewie Pomorskim w świetle badań z lat 2013–2016 s. 27–40; Jakubek Magdalena: Technika wykonania segmentu balustrady z tzw. sztucznego kamienia. Przyczynek do badań nad historią budowlaną zamku krzyżackiego w Toruniu s. 41–52; Jurkowiec Tadeusz: Skały, nisza, kłęczący w wyroku. Z badań nad portalami kaplicy św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku s. 53–66; Marszałkowski Mateusz Franciszek: „Zbiór tekstów medycznych” z Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu – kilka słów o dekoracji i proveniencji s. 67–74; Grabowska-Lysenko Alicja: Materialne świadectwo kultu św. Wolfganga u schyłku średniowiecza w Prusach jako element religijny

dziedzictwa regionu s. 75–90; Jakubek-Raczkowska Monika: Wstęp do badań nad strojem mieszczańskim w średniowiecznym Toruniu (XIV–XV w.) s. 91–110; Buław Katarzyna: Strój aktualny przedstawiony na Pasji Toruńskiej jako dokument kultury materialnej średniowiecza s. 111–122; Jakubek-Raczkowska Monika, Raczkowski Juliusz: Uwagi o funkcjach i proveniencji artystycznej tzw. Pasji Toruńskiej s. 123–138; Skibiński Franciszek: Przekształcenie budowli średniowiecznej w nowożytnych Prusach w perspektywie historycznej i konserwatorskiej s. 139–154; Kucharzewska Joanna: Historia zabudowy dzialek przy ul. Mostowej 8 i Podmurnej 7 w Toruniu s. 155–166; Kowalski Tomasz: Łaskami słynąca figura Madonny z Dzieciątkiem z Rywału Królewskiego jako dziedzictwo artystyczne i religijne regionu s. 167–180; Szmelter-Fausek Bożena, Olszewska-Świetlik Justyna: Badania warsztatu malarskiego obrazu ze św. Mateuszem z początku XVII wieku z kościoła w Pieniążkowie s. 181–186; Kofel Weronika: Problematyka konstrukcyjna zabytkowych retabulów toruńskich z XVII i XVIII wieku na przykładzie ołtarzy Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny i Anioła Stróża z kościoła pw. św. Jana Chrzyciela i św. Jana Ewangelisty w Toruniu s. 187–204; Łyczak Bartłomiej: Fundacje księdza Macieja Frywalskiego do kościołów pw. św. Jana Chrzyciela i św. Jana Ewangelisty w Toruniu oraz pw. św. Marcina w Czarnowie w XVIII wieku s. 205–214; Rajmann Klaudia: Typologia dekoracji osiemnastowiecznych polichromowanych stropów w toruńskich kamienicach mieszczańskich s. 215–238; Kroplewska-Gajewska Anna: Edward Kraniej (1890–1942) – malarz i scenograf wileński w Toruniu s. 239–254; Chojnacka Barbara: „Bydgoski Canaletto”? Rzeczywiste oblicze malarstwa Jerzego Rupniewskiego (1888–1950) s. 255–274.

3822. STENCEL Paweł: Dokumentacja fotogrametryczna ruin palatium na wyspie Ostrów Lednicki. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 275–279.

3823. STOJAK Grażyna: Architektura galijskich dworców kolejowych (na wybranych przykładach drugorzędnych linii kolejowych). *Galicja*. T. 6: 2020 s. 594–624, streszcz. ang.

3824. STOLARZ Barbara: Kościół pw. Matki Boskiej Królowej Polski w Zagłobie – w poszukiwaniu stylu narodowego. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 142–150.

XX–XXI w.

3825. STRACZYŃSKI Karol: Rozwój architektury Białegostoku w zarysie (XVII–XX w.). *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 75–85, streszcz. ang.

3826. STRAVINSKIENĖ Vitalija: The territorial expansion of Vilnius: plans and their realisation (1916–1940). *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.:] 2016 s. 127–150.

3827. STUKOWSKI Aleksander: Lubońskie realizacje Hansa Poelziga [1869–1936]. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 95–99.

Architektura.

3828. SZCZYPKA Danuta: Cmentarz ewangelicki na Gróńczku w Wiśle. *Wisła* 2019

Interfon sp. z o.o.; Wydaw. Luternianin Parafia Ewangelicko-Augsburska w Wiśle 8° ss. 72, il.

Lata 1819–2019.

3829. SZEFER Adam: Z historii nekropolii miasta Solca Kujawskiego i okolicznych wsi. Przyczynek do dalszych badań. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 85–114.

XIX–XX w.

3830. SZMUL Aleksandra: Gwoździe jako element konstrukcyjny w obiektach architektonicznych na przykładzie badań w kościele św. Mikołaja w Gniewie. *Rydwan*. Nr 15: 2020 s. 45–64, streszcz. ang.

3831. SZUMLICKA-RYCHLIK Grażyna: Nekropolie Płocka do końca XX wieku. *Płock 2016 Tow. Nauk. Płockie* 8° ss. 304, il.

Rec.: Szczepański Janusz, *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 1 s. 52–54.

3832. ŚREDNIOWIECZY zespół rezydencjonalny na Górze Katedralnej w Chełmie. Pod red. Andrzeja Buko. Warszawa 2019 IAiE PAN 4° ss. 464, il., streszcz. ang. IAiE PAN.

Tręść: Buko Andrzej: Góra Katedralna w Chełmie: sto lat historii badań s. 5–14; Dąbrowski Dariusz: Źródła pisane do dziejów Góry Katedralnej w Chełmie s. 15–54; Dobrowolski Radosław: Góra Katedralna w Chełmie w świetle wyników badań środowiskowych s. 55–68; Misiewicz Krzysztof, Brzeziński Filip: Nieinwazyjne badania założenia rezydencjonalnego na Górze Katedralnej w Chełmie s. 69–92; Dzieńkowski Tomasz, Petryk Vasył: Stratygrafia Wysokiej Górk w świetle badań wykopaliskowych z lat 2010–2018 s. 95–120; Dzieńkowski Tomasz: Chronologia i związki przestrzenne chełmskiej rezydencji s. 121–128; Gołub Stanisław, Borowska Beata: Zagadkowy epizod z dziejów nowożytnych: grób mężczyzn po stronie północnej kulminacji s. 129–132; Gazda Lucjan, Gołub Stanisław, Bezv Mykola: Surowce, materiały i technologie trzynastowiecznego zespołu rezydencjonalnego na Górze Katedralnej w Chełmie s. 133–150; Bukowska Aneta: Opis relikwów architektury: część południowa Wysokiej Górk s. 153–172; Łukomski Jurij: Opis relikwów architektury: część północna Wysokiej Górk s. 173–180; Bezv Mykola: Ciosy i detale architektoniczne z badań na Wysokiej Górze s. 181–194; Rodzińska-Choraży Teresa: Interpretacja form i funkcji obiektów architektonicznych w świetle materiału porównawczego s. 195–224; Gołub Stanisław: Ogólna charakterystyka grup znalezisk s. 227–234; Chudzińska Barbara, Wołoszyn Marcin: Ozdoby – części stroju – dewocjonalia s. 235–246; Stryż Piotr: Militaria z badań na Wysokiej Górze s. 247–272; Panic Arkadiusz, Paszkiewicz Borys: Monety na Wysokiej Górze – ekonomia, kult czy polityka? s. 273–294; Auch Michał: Ceramika z Wysokiej Górk s. 295–324; Lasota-Moskalewska Alicja, Niemczak Kamil: Szczątki zwierzęce z południowej części zespołu rezydencjonalnego na Wysokiej Górze w Chełmie s. 327–334; Piątkowska-Matecka Joanna: Szczątki ssaków i ptaków z północnej części zespołu rezydencjonalnego na Wysokiej Górze w Chełmie s. 335–356; Buko Andrzej: Założone epizody dziejów rezydencji królewskiej na Górze Katedralnej w Chełmie: próba podsumowania wyników badań interdyscyplinarnych s. 379–396; Aneksy: 397–408; Bibliografia s. 409–434.

3833. ŚRÓDMIEŚCIA miast polskich. Retrospekcja i przyszłość. Praca zbiorowa. Cz. 1.

Pod red. Bogusława Podhalańskiego. Kraków 2020 Wydaw. PK 8° ss. 57, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 5–6; Zipsper Tadeusz: Śródmieście – miejsce deficytu koncentracji s. 7–16; Gzell Sławomir: Śródmieście Warszawy – zmiana a plan s. 17–40; Cichy-Pazder Ewa M., Pazder Dominika: Śródmieście – sacrum i profanum. Przykład Poznania s. 41–57.

3834. ŚRÓDMIEŚCIA miast polskich. Retrospekcja i przyszłość. Praca zbiorowa. Cz. 2. Pod red. Kingi Racoń-Leji. Kraków 2020 Wydaw. PK 8° ss. 61, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 5–6; Kochanowski Mieczysław: Śródmieście a miasto europejskiego s. 7–10; Zuziak Zbigniew K.: Śródmieście a policentryczność s. 11–48; Podhalański Bogusław: Developing a rewitalizacja śródmieścia Krakowa s. 49–61.

3835. ŚWIĄTKOWSKI Szymon: Zabytkowe nagrobki na cmentarzach w Sianowie sprzed 1945 roku. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 141–153.

3836. TARGACZEWSKI Błażej, Gałka Aleksandra: Brama Odrzańska. Rys historyczny i badania archeologiczne. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 2: 2018 s. 14–19.

Relikt odkryty w Koźlu w 2017 r.

3837. [TOČILOVA Nadežda] Točilova Nadežda, [Slapinā Anna] Slapinia Anna: From Wawel hill to Volkhov river bank: to the question of the presumptive influence of the pre-romanesque Polish architecture to the decoration of so-called “Columns of Oak Sophia” from Novgorod. *Quaestiones Mediae Aevi Novae*. Vol. 23: 2018 s. 405–425.

3838. TROJNIEL Piotr: Zespoły synagogalne w Suwałkach i Kolnie. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 453–481, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3839. TRÓJCA pod Zawichostem – na królewskim szlaku. Historia kościoła i prace konserwatorskie. [Aut.] Antoni Cząstka [i in.]. Sandomierz–Zawichost 2019 Parafia Rzymsko-Katolicka Trójca pw. Świętej Trójcy w Zawichoście 4° ss. 186, nlb. 6, il.

Z treści: Chyła Roman: Tajemnice wczesnośredniowiecznej Trójcy s. 13–22; Chyła Roman: Dzieje kościoła i parafii pw. św. Trójcy do początków XIX wieku s. 23–32; Chyła Roman: Szkoła przy kościele św. Trójcy w okresie nowożytnym s. 33–34; Chyła Roman: Wybrani archidiaconi przy kościele św. Trójcy od XVI do końca XVIII wieku s. 35–110; Dworzak Agata: Osiemnastowieczne dzieje artystyczne kościoła pw. św. Trójcy pod Zawichostem s. 111–140; Gruszczyński Marcin: Odkrycia i prace konserwatorskie we wnętrzu kościoła pw. św. Trójcy w Zawichoście (2012–2019) s. 141–164; Dziopak-Gruszczyńska Ewelina: Rokokowe, drewniane wyposażenie wnętrza kościoła z II poł. XVIII w. Prace konserwatorskie s. 165–184; Bajka Monika: Wyniki nadzoru archeologicznego przy kościele

pw. Świętej Trójcy w Zawichoście. Odkrycie nieznanego do tej pory krypty i kości z grobów z cmentarza przykościelnego s. 185–186.

3840. URBANEK Grzegorz: Most drogowy w Krobielewkę – wyróżniający się obiekt inżynierski doliny Warty. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 47–64, streszcz. ang.

Z 1919 r.

3841. URBANIK Jadwiga: WUWA 1929–2019. Wrocławska wystawa Werkbundu. Red. nauk. Jerzy Ilkosz. Wrocław 2019 Muzeum Architektury 4° ss. 618, nlb. 2, il., mapy.

3842. URBĄŃSKI Marek: Uniejów – przyczynek do studiów nad chronologią horyzontalną miasta. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 9–28, streszcz. ang.

XI–XXI w.

3843. UŚCINOWICZ Jerzy: Św. Męczennicy Marii – wieczny spoczynek, pamięć i modlitwa. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 301–309, streszcz. ang.

Odnowienie mogiły św. Męczennicy Marii (Maria Pietruczuk) w Maleszach.

3844. WAC-WŁODARCZYK Andrzej: 250 lat od erygowania kościoła pw. Świętego Wawrzyńca w Żółkiewce. *Żółkiewka 2020 Region. Tow. Przyj. Żółkiewki* 8° ss. 176, il.

Lata 1770–2020.

3845. WALCZAK Agnieszka: Jubileusz 500-lecia kościoła pod wezwaniem Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Sobocie. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.:] 2020 s. 141–151.

Architektura.

3846. WAŁDOCH Natalia: Adaptacja powołanie ewangelickiego kościoła św. Jerzego w Bytowie na cerkiew greckokatolicką. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 191–204.

3847. WARCHOŁ Maciej: Badania konstrukcji dachu kościoła pw. Ducha Świętego w Sierpcu – dodatkowe materiały do dziejów budowy i przekształceń świątyni. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 11–16, streszcz. ang.

3848. WARZYŃSKI Artur: Kościół parafialny w Lembargu jako wzór architektury gotyckiej i przykład sztuki sakralnej ziemi chełmińskiej. *Jabłonowo Pomorskie–Wąbrzeźno 2020 M. i Gm.; Wąbrzeskie Zakł. Graf. Sp. z o.o.* 8° ss. 104, il.

Lata 1201–2009.

3849. WASIK Bogusz: Budownictwo zamkowe na ziemi chełmińskiej (od XIII do XV wieku). Toruń 2016.

Rec.: Raczkowski Juliusz, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 22: 2017 s. 341–346.

3850. WASIK Bogusz: Budynek rezydencjonalny (gmach) wielkich mistrzów w zamku w Sztumie w świetle badań z 2019 roku. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 215–242, streszcz. ang.

3851. WASIK Bogusz: Zamek w Sztumie w świetle badań archeologiczno-architektonicznych z 2019 roku. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 195–222, streszcz. ang.

3852. WASIK Bogusz: Zamki w typie kasztelu jako siedziby dostojników kościelnych w Prusach. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 4 s. 527–558, streszcz. ang.

3853. WĘCŁAWOWICZ Tomasz: Cocto latere nobilitavit. O ceglanych murach kościołów średniowiecznego Krakowa. Kraków 2013.

Rec.: Pajor Piotr, *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 176–186.

3854. WIRASZKA Marta: Kaplica Borzewskich na cmentarzu w Oborach. Przykład budowy grobowej inspirowanej twórczością Friedricha Augusta Stülera. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 169–180, streszcz. ang.

Z 2. poł. XIX w.

3855. WITKOWSKI Michał, Svorová Pa-welkowitz Sylwia: Dekoracja pomieszczeń reprezentacyjnych Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach w świetle przemian architektury budynku w XIX i XX wieku. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 335–352, streszcz. ang.

3856. WOJTKUN Grzegorz: Wielka szczyńska przestrzeń. Genezja i tło. Szczecin 2020 Wydaw. Uczelniane Zachodniopomorskiego Uniw. Technologicznego w Szczecinie 8° ss. 189, k. 2, il., streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

3857. WÓJTOWICZ Małgorzata: Architektura w służbie nauki. Dawny Wydział Medyczny we Wrocławiu. Wrocław 2020 Muzeum Architektury; Uniw. Medyczny im. Piastów Śląskich 4° ss. 510, il., streszcz. ang., niem.

3858. WYSOCKA Agnieszka: Ulica Cieszkowskiego w Bydgoszczy. Krótka ulica. Ciekawa historia. Bydgoszcz 2020 Kujawsko-Pomorskie

Centrum Kultury 8° ss. nlb. 18, il., mapa. (Mini Wyprawy Pomorze i Kujawy).

3859. ZADARKO Krzysztof: Ambony skrzatuskie. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 53–80, streszcz. ang.

3860. ZAMEK biskupów chełmińskich w Wąbrzeźnie w świetle badań archeologiczno-architektonicznych. Studia i materiały. Red. Marcin Wiewióra. Toruń 2014.

Rec.: Kwiatkowski Krzysztof, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 22: 2017 s. 330–340.

3861. ZAMEK krzyżacki w Toruniu XIII–XXI w. Studium historyczno-architektoniczne z katalogiem detalu architektonicznego ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. Toruń 2017.

Rec.: Raczkowski Juliusz, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 24: 2019 s. 402–412.

3862. ZAMOJDZIN Barbara: Kapliczki i figury przydrożne gminy Dobrcz. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 141–152.

3863. ZANIEWSKI Piotr: Zamek w Skawinie. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 23: 2020 s. 5–32.

3864. ZDEB Katarzyna, Żurek Magdalena, Adamiec Jacek: Wyprzedzające badania georadarowe obiektów architektonicznych na przykładzie zamku w Przemarku (gm. Stary Dzierżoń, pow. sztumski, woj. pomorskie). *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 279–292, streszcz. ang.

3865. ZUB Jerzy: Utracony zabytek z Olbierzowic. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 35–44.

Dzieje drewnianego kościoła p.w. św. Wawrzyńca Męczennika z 1468 r. i okoliczności rozbiórki w 1910 r.

3866. ZWIERZ Maria: Willa projektu Rudolfa Fränkla w Smolcu pod Wrocławiem. The villa designed by Rudolf Fränkel in Smolec near Wrocław. *Architectus*. 2015 nr 2 s. 55–63.

Tekst równol. pol., ang.

3867. ŻMUDA Michał: Architektura VII Dnia – powojenna architektura sakralna w powiecie wadowickim. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 174–196.

3868. ŻUK Igor: Zakopiańszczyzna – secesja – neoklasycyzm: ewolucja stylowa w twórczości Tadeusza Obmińskiego [1874–1932]. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 15: 2017 s. 97–126, streszcz. ang.

l) Historia teatru i filmu

Zob. poz. 972, 1117, 1181, 2228, 2276, 2853, 5200, 5667, 6179, 7027, 7298, 7490, 7528, 7569, 7882, 7958, 8214, 8216, 8646, 8869, 9006, 9007, 9165, 9503, 9633, 9684, 9687, 9721, 9721, 9761, 10018, 10040, 10065, 10121.

3869. 55-LECIE Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu. Red. wydawnictwa, wybór tekstów Tomasz Jękot; oprac. archiwaliów Dominika Ziomek. Wałbrzych [2020] Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego 8° ss. 121, il.

3870. ARCHIWA we współczesnych badaniach filmoznawczych. Red. nauk. Barbara Giza, Piotr Zwierzchowski, Katarzyna Mąka-Malatyńska. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar Spółka z o.o. 8° ss. 374.

XX–XXI w.

3871. ASZYK Urszula: Fuera de contexto. Obras dramáticas, motivos y mitos españoles en el teatro polaco. Varsovia 2020 Museo de la Historia del Movimiento Popular Polaco; Instituto de Estudios Ibéricos e Iberoamericanos. Universidad de Varsovia plik tekstowy PDF (4,73 MB). (Biblioteka Iberyjska).

3872. BUCK Andrzej: Teatr małej ojczyzny. Szkice do dziejów Lubuskiego Teatru w Zielonej Górze 1951–2010. Współpr. Małgorzata Kowalska-Masłowska. Zielona Góra 2018 Pro Libris 4° ss. 575, nlb. 1, il.

3873. BUDZIK Justyna: W teatrze światła. Ojczyzny artystyczne Elżbiety Wittlin Lipton. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 187, XXVI, nlb. 2, il.

Ur. w 1932 r. scenografka, kostiumolożka, malarka i dekoratorka wnętrz.

3874. CELIŃSKA Stanisława: Niejedno przeszłam. [Rozm. przepr.] Karolina Prewencka. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka 8° ss. 246, nlb. 2, tabl. 20, il.

Wspomnienia aktorki (ur. 1947).

3875. CHMIELEWSKA Grażyna: W kręgu teatru. Życie i twórczość Leonii (Jelonki) Jabłonkówny [1905–1987]. Warszawa 2020 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 826, nlb. 1, il.

3876. CIEŚLIŃSKI Marek Kosma: Kostiumowe światy Barbary Ptak. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 95–107, streszcz. ang., niem.

Projektantka kostiumów filmowych i teatralnych (ur. 1930).

3877. COPIK Ilona: Ostatni bastion śląskości? – repetycje z twórczości Kazimierza Kutza

(wokół filmu „Paciorki jednego różańca”). *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 91–106.

3878. DOMKE Radosław: Obraz intelektualisty we współczesnym dyskursie filmowym lat 1968–1990. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 155–181, streszcz. ang.

3879. DOMKE Radosław, Szymala Jacek: Dolny Śląsk i ziemia lubuska w filmach polskich po 1945 roku. Zielona Góra–Wrocław–Kraków 2020 Uniw. Zielonogórski; Ośr. Pamięć i Przyszłość; Księg. Akademicka 8° ss. 261, tabl. 15, il., mapy, streszcz. ang. (Historia w Mediach; t. 3).

3880. FILM a historia. Szkice z dziejów wizualnych. Pod red. Małgorzaty Ewy Kowalczyk i Jacka Szymali. Kraków 2019.

Rec.: Domke Radosław, [w:] Okno na przeszłość. Szkice z historii wizualnej. T. 3. Kraków 2020 s. 139–146.

3881. FRYCZ Karol: Teatralia. Oprac. i wstęp Lidia Kuchtówna. Warszawa 2020 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 277, il.

Treść: Kuchtówna Lidia: Wstęp s. 9–18; W Krakowie s. 19–52; Artyści teatru s. 53–124; O dramacie s. 125–150; O scenografii s. 151–178; Z podróży s. 179–214; Rozmowy o sztuce scenicznej s. 215–258; Nota bibliograficzna s. 259–262.

3882. GRADEK Paweł: Yno kino. Z dziejów X muzy w Knurowie. Knurów 2020 Centrum Kultury 4° ss. 181, nlb. 3, il.

Od 1910 r.

3883. GRODŹ Iwona: Hasowski appendix. Powroty, przypomnienia, powtórzenia... Kraków 2020 Universitas 8° ss. 356, nlb. 2, il.

Wojciech Jerzy Has (1925–2000) i Bruno Schulz (1892–1942).

3884. HALTOF Marek: Screening Auschwitz. Wanda Jakubowska’s “The last stage” and the politics of commemoration. Evanston, Illinois 2018 Northwestern Univ. Press 8° ss. 197, nlb. 3, il. (Cultural Expressions of World War II. Interwar, preludes, responses, memory).

Ziła w l. 1907–1998.

Rec.: Garbowski Christopher, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 100–103.

3885. HERMAN Włodzimierz: Polska – Dania. Na pograniczu dwóch kultur. Z notatnika i wspomnień reżysera. Kęty 2020 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 208, nlb. 1, il. (Daimonion) (Fundamenta. Studia z historii filozofii; t. 99).

3886. HISTORIA wizualna w działaniu. Studia i szkice z badań nad filmem historycznym. Red. Dorota Skotarczak, Joanna Szczutkowska,

Piotr Kurpiewski. Poznań 2020 UAM 8° ss. 246, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Białous Maciej: Dyskurs użytkowników filmowych portali internetowych wobec konfliktów pamięci zbiorowych we współczesnej Polsce s. 9–24; Domke Radosław: Obraz prominentów w filmie PRL po Marcu '68 s. 25–44; Kawala Wojciech: Wizualna reprezentacja sporu o Kaszmir: konflikt w Kargilu jako temat w kinie hindi s. 45–58; Kornacki Krzysztof, Kurpiewski Piotr: Kino jako nauczyciel. Klasyfikacja działań autorskich współczesnego polskiego kina historycznego (propozycje) s. 59–90; Loska Krzysztof: Film i propaganda – japoński projekt kina kolonialnego s. 91–106; Romaniak Jakub: Filmowy motyw Draculi (1931–1936) jako przykład źródła historycznego s. 107–120; Skotarczak Dorota: Historia wizualna w działaniu s. 121–140; Szczutkowska Joanna: Znaczenie filmowych obrazów pozimnowojennych konfliktów zbrojnych na przykładzie wojny w Bośni. Zarys zagadnienia s. 141–154; Szymała Jacek: Hollywood Jugosławii. Wytwórnia filmowa w Budvie (Czarnogóra) s. 155–172; Witek Piotr: Strategie uhistorycznienia filmowego świata przedstawionego i narracji filmowej w kinie historycznym. Analiza zjawiska na wybranych przykładach s. 173–202; Zwierzchowski Piotr: Rytuał i władza. Reprezentacje PZPR w kinie polskim lat 80 s. 203–214; Żyto Kamila: Rewolucja, która się nie dokonała? Narracje historyczne we współczesnym filmie polskim s. 215–238.

3887. HISTORIE filmu awangardowego. Od dadaizmu do postinternetu. Pod red. Łukasza Rondudy i Gabrieli Sitek. Warszawa–Kraków 2020 Fund. Okonakino; Muzeum Sztuki Nowoczesnej; Korporacja Ha!art 8° ss. 447, nlb. 1, il.

Z treści: Giżycki Marcin: Kino dadaistów i surrealistów s. 13–30; Giżycki Marcin: O symfoniach wielkomijskich i konstruktywizmie filmowym s. 31–46; Radkiewicz Małgorzata: Indywidualistki we francuskiej awangardzie: Germaine Dulac, Claude Cahun i Marcel Moore s. 47–64; Giżycki Marcin: Kino a awangarda w Polsce przed 1939 rokiem s. 65–76; Muzyczuk Daniel: Kino między uniwersalizmem a hermetyzmem. Syntezyjne eksperymenty Charlesa Sheelera oraz Paula Stranda, Francisca Bruguiera i Harry'ego Smitha s. 77–92; Radkiewicz Małgorzata: Maya Deren – prekursorka amerykańskiej awangardy filmowej s. 93–108; Podsiadło Magdalena: Amerykańska awangarda. Marie Menken, Stan Brakhage, Jonas Mekas – trzy przypadki autobiograficzne s. 109–122; Radziszewski Karol: Queerowa ekspresja amerykańskiej awangardy filmowej. Twórczość Kennetha Angera, Jacka Smitha, Andy'ego Warhola i Davida Wojnarowicza s. 123–136; Majewska Ewa: Ciało i pleć na ekranie. Awangardowe kino Carolee Schneemann (i Barbary Rubin) s. 137–178; Haratyk Paulina: Homo movies, wideodziennik, kino własne. Kino amatorskie w kontekście awangardy s. 179–190; Muzyk Daniel: Antyautorytaryzm długiego trwania. Eksperymenty muzyczne i nowy model percepcji dzieła filmowego w twórczości Tony'ego Conrada s. 191–200; Michnik Antoni: Fluxfilm Anthology i film w środowisku fluxusu – taśma w poszerzonym polu s. 201–214; Mościcki Paweł: Kino letyrystyczne i sytuacjonistyczne s. 215–226; Radkiewicz Małgorzata: Kontynuatorki Mai Deren w Amerykańskiej Awangardzie: Yvonne Rainer, Abigail Child i Su Friedrich s. 227–240; Mojsak Łukasz: Refleksje nad statusem narracji. Filmowa Menippea w twórczości Yvonne Rainer, Jamesa Benninga i Hollisa Framptona s. 241–254; Mazur Krystyna: Dotyk kina: eksperymenty Barbary Hammer s. 255–268; Kosińska-Krippner Beata: Filmowe prototypy Petera Kubielki oraz konfiguracje ciała w twórczości Valie Export s. 269–282; Ronduda Łukasz: Warsztat formy filmowej. Między sztuką a kinematografią s. 283–294; Kuźmicz Marika: Film awangardowy oraz sztuka wideo polskich artystek w latach 70. XX wieku s. 295–308; Matuszewski Michał: Eseiści z kamerą.

Awangardowa twórczość Chrisa Markera s. 309–320; Mazur Krystyna: Wielkie nieobecne: Czarne Reżyserki filmów eksperymentalnych w USA s. 321–334; Kurz Iwona: „Rzeczywistość musi się zacząć”. Kino Haruna Farockiego jako narzędzie krytyki obrazów kształtujących zbiorową świadomość wizualną s. 335–346; Lipska Magdalena: Jak to jest być problemem? Czarność i rasa w filmach black audio film collective s. 347–358; Pitrus Andrzej: The Passing Billa Viola: Czasem obrazy muszą czekać s. 369–380; Sitek Gabriela: „Czesanie historii pod włos”, czyli o kwestii reprezentacji we współczesnym dokumentalnym kinie „Found Fottage” s. 381–396; Mojsak Łukasz: Sztuka ruchomego obrazu między filmem, kinem i wideo w latach 90. i pierwszej dekadzie XXI wieku s. 397–412.

3888. JERZY Ridan [1943–2016] – dokumentalista Nowej Huty. Koncepcja i red. Anna Starewicz-Caban, Krzysztof Ridan. Kraków 2019 Ośr. Kultury im. C. K. Norwida 16° ss. nlb. 20, il.

3889. KACHEL Krystyna: „Rabcio” – teatr z Rabki. Monografia Teatru Lalek „Rabcio” 1949–2019. Wyd. 2. Rabka-Zdrój 2020 Stow. Kulturowy Gościniec; Stow. Przyj. Rabcia 8° ss. 289, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 2019.

3890. [KALCZYŃSKI Krzysztof]: Moje boje w pojedynkę i we dwoje w opowieści Krzysztofa Kalczyńskiego. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Rytm 8° ss. 262, nlb. 2, il.

Autobiografia aktora żyjącego w l. 1937–2019.

3891. KULPA Anna: Marzyć, znaczy twożyć... Teatr Powszechny im. J. Kochanowskiego w Radomiu 1976–2016. Radom 2017 Teatr Powszechny im. J. Kochanowskiego 8° ss. 584, nlb. 4, il.

3892. LACH Mariusz: Bóg na scenie. Prezentacje. Chrześcijański teatr amatorski w Polsce na przełomie XX i XXI wieku. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 356, il.

Lata 1987–2019.

3893. PABIŚ-ORZESZYNA Michał: Zwrot historyczny w badaniach filmoznawczych. Łódź 2020 Państ. Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi; Wydaw. UŁ 8° ss. 193, nlb. 1, il. (Filmol'znawcy).

Toż plik tekstowy PDF (5,42 MB).

3894. PIĄTKOWSKI Franciszek: Co jest grane? T. 1: Publicystyka teatralna (1972–2002). Wybór tekstów, red. Jadwiga Piątkowska. Lublin 2020 [b.w.] 8° ss. 297, il.

Toż. T. 2: Teatry lubelskie. Felietony i recenzje (1972–1997) Lublin 2020 ss. 302, il.

3895. POLSKA krytyka teatralna XX wieku. Sylwetki krytyków, wybrane problemy. Pod red. Moniki Gabrys-Sławińskiej. Lublin 2019

Wydaw. UMCS 8° ss. 249, nlb. 1, streszcz. ang. (Obrazy Kultury Polskiej).

Treść: Wstęp s. 7–10; Sobieraj Magdalena: U progu „sceny jutrzejszej”. Wczesna krytyka i myśl teatralna Adama Grzymala-Siedleckiego [1879–1967] s. 11–30; Piotrowska Magdalena: Nie tylko Ibsen. O recenzjach teatralnych Władysława Rabskiego [1865–1925] w „Kurierze Warszawskim” (1902–1925) s. 31–56; Kondrasiuk Grzegorz: Konstanty Puzyna [1929–1989] – krytyk w działaniu (1947–1956) s. 57–74; Karasińska Marta: Wśród interpretacji. O pracach krytycznoteatralnych Edwarda Csátó [1915–1968] s. 75–90; Podstawka Anna: Krytyka teatralna w „Sfinksie” (1908–1913) s. 91–110; Osiński Dawid Maria: Aktor jako komentator i krytyk teatru. Autobiografia Kazimierza Skibińskiego [1786–1858]. A.D. 1912 s. 111–136; Olszewska Maria Jolanta: Jędrzeja Cierniak [1886–1942] idea monumentalnego teatru ludowego s. 137–160; Cymerman Jarosław: „Niech i krytyka podejmie ton zawodowy”. Krytyka i sprawozdawczość teatralna w pierwszych miesiącach tzw. Polski Lubelskiej s. 161–172; Samsel Karol: Cyprian Norwid w teatrze i krytyce teatralnej XX w. s. 173–194; Kornaś Tadeusz: Krytyk jako uczestnik. Opisywanie parateatru – Grotowski, Gardzieniec i inni s. 195–212; Gajda Kazimierz: „Teatr” 1912. Przegląd bibliograficzny s. 213–238.

3896. POPULAR cinemas in East Central Europe. Film cultures and histories. Ed. by Dorota Ostrowska, Francesco Pitassio and Zsuzsanna Varga. London–New York 2017 I. B. Tauris & Co. 8° ss. XVI, 363. (International Library of the Moving Image; 40).

Z treści: Ostrowska Dorota: “Humanist Screens”: Foreign Cinema in Socialist Poland (1945–56) s. 136–156; Kunicki Mikołaj: Poland’s Wild West and East: Polish Westerns of the 1960s s. 157–172; Mroz Matilda: Film in Full Gallop: Aesthetics and the Equine in Poland’s Epic Cinema. [“Pan Wołodjowski”, 1969 r.] s. 173–183; Ostrowska Elżbieta: The Power of Love: Polish Post-communist Popular Cinema s. 233–247.

Rec.: Heuckelom Kris Van, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 102–104.

3897. REPUBLIKA musicali. Historia – gatunek – interpretacje. Pod red. Joanny Małczyńskiej, Joanny Roszak, Rafała Koschanego. Poznań 2020 Wydaw. Nauk Społ. i Humanist. UAM; Wydaw. Fund. Humaniora 8° ss. 340, il.

Materiały z konferencji naukowych, Gdańsk, 17 V 2018 r., Poznań, 6–7 VI 2019 r.

Treść: Republika musicali s. 7–12; Łuksza Agata: Mimoza w Warszawie. „Glamour” i Orient w teatrze muzycznym na przykładzie „Gejszy” Sidneya Jonesa [1861–1946] s. 13–34; Woźniak Małgorzata; „Cud albo Krakowiaki i Górale” w reżyserii Michała Zadary – pomysł inscenizacyjny oraz recepcja spektaklu s. 35–44; Chojnacki Marek: Zawód: reżyser musicalowy. Kształtowanie profesji na tle polskich przemian kulturotwórczych lat 60.–80. XX wieku s. 45–58; Formella Wiktoria: Od negacji do akceptacji musicalu – koncepcja „trzeciej drogi” Wojciecha Kościelniaka s. 59–76; Zając-Kiedysz Aleksandra: Trzy teatry – trzy wizje. Funkcjonowanie rozrywkowego teatru muzycznego w Polsce na przykładzie Teatru Muzycznego w Gdyni, Teatru Muzycznego Roma i Teatru Muzycznego Capitol s. 77–88; Koschany Rafał: „Teatralność” jako diagetyczna „rama” w musicalu filmowym s. 89–98; Pitak-Piaskowska Barbara: O parasolkach i nie tylko s. 99–110; Skotarczak Dorota: Amerykański musical filmowy w czasie II wojny światowej s. 111–128; Jarulowicz Małgorzata: Wyśpiewać koszmar? Musical wobec zbrodni ludobójstwa s. 129–140; Bernatowicz Wojciech: Nowe

koncepcje kompozytorskie musicalu drugiej połowy XX wieku s. 149–162.

3898. ROGOWSKI Grzegorz: Skazane na zapomnienie. Polskie aktorki filmowe na emigracji. Aut. cz. ogólnej Michał Pienkowski. Warszawa 2017.

Rec.: Haltof Marek, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 79–81.

3899. SARYUSZ-WOLSKA Magdalena: The framework of reception. Public responses to historical fiction films. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 551–571, streszcz. pol.

3900. SIOMA Marek: “Borderline on fire” – the film image of the Polish Inter-War Period as an element of public discourse. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 483–507, streszcz. pol.

3901. SKRZYPCZAK Piotr: Strach się bać? O ludowym monstruarianie i demonologii w kinie polskim. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 4/5 s. 49–57, streszcz. ang.

3902. SŁOTWIŃSKA Sylwia: Kino wczoraj i dziś. Krótka historia kinematografii w Jaworznie. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 15: 2020 s. 27–31.

Od XX-lecia międzywojennego do 2002 r.

3903. SOBASZEK Wacław: Spiski życiowe. Dziennik węgajcki 1982–2020. Wstęp Joanna Kocemba-Żebrowska; posł. Wojciech Dudzik. Węgajty 2020 Stow. Węgajty 8° ss. 268, nlb. 4, il.

Wspomnienia działacza artystycznego (ur. 1953), współtwórcy Teatru Wiejskiego Węgajty, Projektu Terenowego oraz Innej Szkoły Teatralnej, który tworzył projekty teatralne w Albanii, Białorusi i Tajwanie.

3904. SZAROTA Tomasz: Film Andrzeja Trzosa-Rastawieckiego „gdziekolwiek jesteś Pannie Prezydencie...” (1978) – refleksje i komentarze historyka. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 107–129, streszcz. ang.

3905. SZTUKA ma znaczenie. Pod red. Dagmary Rode, Marcina Składanka, Macieja Ożoga. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 477, il.

Księga pamiątkowa dedykowana profesorowi Ryszardowi W. Kluszczyńskiemu (ur. 1952).

Z treści: Klys Tomasz: Zaskakujący pean Trzeciej Rzeszy na cześć Powstania Listopadowego: o filmie Karla Hartla „Ku wolności” s. 77–92; Saryusz-Wolska Magdalena: „Nikt nie woła” Kazimierza Kutza – cztery płaszczyzny historii i filmu s. 115–136; Franckiewicz-Olczak Izabela: Między egalitaryzmem sztuki a elitaryzmem muzeum s. 307–318.

3906. TANIEC w Warszawie. Sztuka tańca i choreografii w XX i XXI wieku. Wydawnictwo pokonferencyjne Centrum Sztuki Tańca w Warszawie 2019. Red. Marta Sereżyńska. Warszawa 2019 Fund. Artystyczna „Perform”;

Fund. Rozwoju Teatru „Nowa Fala” 8° ss. 361, nlb. 12, il.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 19–21 IX 2019 r.

Z treści: Świecańska Paulina, Życzkowska Agata: Wstęp 7–9; Sereydińska Marta: Taniec w Warszawie. Sztuka tańca i choreografii w XX i XXI wieku s. 10–18; Raszewska-Kursa Hanna: Stefania Dąbrowska [1894–1923] – od niej wszystko się zaczęło. Dlaczego obecność tańca współczesnego w Warszawie należy liczyć od 1909 r. s. 19–41; Kleinrok Aleksandra: Co się stało z salonem, czyli o społeczno-kulturowych przemianach życia tanecznego Warszawy przed II wojną światową s. 42–58; Kondrasiuk Grzegorz: Gimnastyka, sport, akrobatyka cyrkowa – a taniec w międzywojennej Warszawie s. 59–78; Załęska Zofia: Warszawski swing i jego przedwojenne inspiracje s. 79–98; Podsumowanie i wnioski z dyskusji s. 99–110; Konarska Aleksandra: Twórczość artystyczna Stefana Niedziałkowskiego [ur. 1945] s. 111–122; Wojnicka Iwona: Działalność taneczna i choreograficzna Witolda Grucy [1927–2009] s. 123–132; Mikołajczyk Mikołaj: „Kilka razy zaczynałem od zera” – Gerard Wilk [1944–1995] na warszawskiej scenie s. 133–144; Kretkowska Ewa: „Oto dlatego jestem primabaleriną” – portret Marii Krzyszewskiej [1925–2014] w świetle recenzji z epoki s. 145–172; Nieśpiałowska-Owczarek Sonia: Teatr Mały. Scena Impresaryjna Pawła Konicia [1954–2005] s. 185–205.

3907. THIS treasure of theatre. Shakespeare and the arts from the early modern period to the twenty-first century. Essays in honour of Professor Jerzy Limon. Ed. by Marta Gibińska, Małgorzata Grzegorzewska, Jacek Fabiszak, and Agnieszka Żukowska. Gdańsk 2020 Słowo/obraz terytoria; Fund. Terytoria Książki 8° ss. 321, nlb. 4, il.

Z treści: Gibińska Marta: Jan Klata Looks at Wiliam Shakespeare s. 117–136; Fabiszak Jacek: Television Theatre: A Hybrid Par Excellence: The Case of „Julius Caesar” (2005) s. 157–166; Żukowska Agnieszka: “My most painted word”: Contemporary Art Installations Using Shakespearean and Shakespeare-Inspired Quotations s. 205–230; Sławek Tadeusz: If: Measures of Humanity s. 231–252; Grzegorzewska Małgorzata: The Younger Sister: A portrait of Teresa of Jezus (Frances Ward, 1590–1649) in a Contemporary Play by a Polish Carmelite, Based on the Seventeenth-Century Convent Chronicles s. 253–274.

3908. [TROJANOWSKA Izabela]: Trojanowska. [Rozm. przepr.] Leszek Gnoiński. Kraków 2020 Mando 8° ss. 397, nlb. 3, il.

Wywiad rzeka z aktorką i piosenkarką (ur. 1955).

3909. WITEK Piotr: Strategies of historicization of the presented cinematic world and film narrative in historical cinema. An analysis of the phenomenon on selected examples. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 573–604, streszcz. pol.

XX–XXI w.

3910. ZGODA Anna: Łódzki teatr Bogdana Hussakowskiego 1979–1992. Red. nauk. Małgorzata Leyko; przy współpr. Joanny Królikowskiej. Łódź 2020 Wydaw. UŁ plik tekstowy PDF (9,74 MB).

m) Historia muzyki

Zob. poz. 965, 1283, 2009, 2090, 2109, 2113, 2115, 2124, 2129, 2133, 2134, 2139, 2140, 2141, 2142, 2146, 2147, 2153, 2159, 2163, 2169, 2172, 2176, 2180, 2181, 2707, 2780, 3138, 3142, 3278, 3293, 3318, 3908, 4180, 5944, 6179, 6497, 6588, 6777, 6790, 6801, 6970, 6984, 6992, 7022, 7060, 7096, 7126, 7215, 7400, 7443, 7780, 7837, 7866, 7867, 7950, 7951, 7957, 8005, 8140, 8254, 8271, 8459, 8505, 8543, 8621, 8634, 8679, 8961, 9477, 9524, 9777, 9881, 9886, 9912, 9989, 10030, 10130.

3911. BARAN Paweł: Błogosławieństwo organów – wczoraj i dziś. *Pro Musica Sacra*. [Nr] 17: 2019 s. 171–191, streszcz. ang.

3912. BARCZAK Piotr: Czterdzieści pięć lat Orkiestry Dętej ze Strzelna. Strzelno 2020 Dom Kultury 8° ss. 51, nlb. 1, il.

3913. BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA Beata: Między uwielbieniem a krytyką: Karol Szymanowski w oczach kompozytorów polskich „Pokolenie 1910”. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 316–331.

3914. BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA Beata: The Musicological Section of the Polish Composers’ Union. Historical background. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 17: 2019 s. 184–198.

Po 1945 r.

3915. BONIECKI Edward: Karol Szymanowski [1882–1937] w Zakopanem powraca do natury. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 131–147.

3916. BRYLLA Wolfgang J.: Organy w ewangelickich kościołach Strzegomia. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.] 2020 s. 76–104. XVIII–XX w.

3917. BULA Karol Rafał: Karol Szymanowski a niemiecka kultura muzyczna. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 414–430.

3918. CHACHULSKA Irina: Pasja chorałowa ze zbioru kazań kanoników regularnych kongregacji laterańskiej w Kraśniku. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 103–123, streszcz. ang.

Nieznana do tej pory, zapisana w 1411 r.

3919. CHACHULSKI Jakub: „Zły smak i gminna przesada”. Kilka uwag o muzyczno-dramatycznej konstrukcji opery „Sułtan Wampum” Józefa Elsnera na tle oryginalnego libretta Augusta von Kotzebue. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 4 s. 3–36, streszcz. ang.

Opera z 1815 r.

3920. CHEŁMINIAK Patrycja: Polska muzyka rockowa w „Nowej Wsi”. *Komunizm. System*,

ludzie, dokumentacja. Nr 9: 2020 s. 311–337, streszcz. ang.

Czasopismo „Nowa Wieś”, l. 1948–1999.

3921. CHŁANDA Dorota, Zawadzka Małgorzata: O Szymanowskim z troską. Listy Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów i Hélène Kahn-Caselli. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 236–254.

O korespondencji z l. 1925–1952.

3922. CHOPINOWSKIE igrzysko. Historia Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina. 1927–2015. [Aut.]: Ada Arendt, Marcin Bogucki, Paweł Majewski, Kornelia Sobczak; pod red. Pawła Majewskiego. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 430, nlb. 2.

Treść: Majewski Paweł: I Konkurs. Trudne początki 23–30 stycznia 1927 roku s. 17–40; Majewski Paweł: II Konkurs. Wyjście w świat 6–23 marca 1932 roku s. 41–65; Majewski Paweł: III Konkurs. W cieniu nadchodzącej wojny 21 lutego – 12 marca 1937 roku s. 66–107; Arendt Ada: IV Konkurs. Chopin przechwycony 15 września – 15 października 1949 roku s. 108–128; Arendt Ada: V Konkurs. Konkurs na Jasnej 22 lutego – 21 marca 1955 roku s. 129–151; Arendt Ada: VI Konkurs. Chopiniada na nockurnie 22 lutego – 13 marca 1960 roku s. 152–165; Arendt Ada: VII Konkurs. Konkurs Gombrowiczowski 22 lutego – 13 marca 1965 roku s. 166–180; Sobczak Kornelia: VIII Konkurs. (Nareszcie) zwykły konkurs 7–25 października 1970 roku s. 181–198; Sobczak Kornelia: IX Konkurs. „Con amore” 7–28 października 1975 roku s. 199–220; Sobczak Kornelia: X Konkurs. Triumf buntownika 2–19 października 1980 roku s. 221–253; Sobczak Kornelia: XI Konkurs. Beton i czołg. Konkurs na zakręcie 30 września – 20 października 1985 roku s. 254–279; Majewski Paweł: XII Konkurs. Trudny okres przejściowy 1–20 października 1990 roku s. 280–298; Majewski Paweł: XIII Konkurs. Kryzysu ciąg dalszy 1–22 października 1995 roku s. 299–314; Bogucki Marcin: XIV Konkurs. Chopin „goes global” 4–22 października 2000 roku s. 315–331; Bogucki Marcin: XV Konkurs. Blechaczomania 2–24 października 2005 roku s. 332–355; Bogucki Marcin: XVI Konkurs. Między postępek a resentymentem 2–23 października 2010 roku s. 356–386; Bogucki Marcin: XVII Konkurs. Chopin w epoce multikultury? 1–23 października 2015 roku s. 387–410; Majewski Paweł: Zakończenie. Konkurs Chopinowski na tle swoich epok s. 411–414.

3923. CHÓRY powiatu kępińskiego. Pod red. Anny Latusek. Kępno 2020 Starostwo Pow. 8° ss. 60, il.

Z treści: Historia Zespołu „Ślupianie” s. 40–45; 30-letnia historia Chóru „Jutrzenka” s. 48–60.

3924. CZESŁAW Niemen [1939–2004] i jego płytowe dzieła. [Cz.] 3. Red. Piotr i Edyta Chlebowski. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 250. KUL JPII. Wydz. Nauk. Humanist. Ośr. Badań nad Twórczością Cypriana Norwida.

Cz. 1. 2015.

3925. DREWNIAK Bogusław: Muzyka z polityką w tle. Polska – Niemcy 1918–1945. Studia, szkice, materiały. Gdańsk 2017.

Rec.: Kuczyński Krzysztof A., *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 318–320.

3926. DULISZ Ilona: Instytucja Kościoła w przestrzeni muzycznej Feliksa Nowowiejskiego [1877–1946]. *Pro Musica Sacra*. [Nr] 15: 2017 s. 151–176, streszcz. ang.

3927. DYKA Lucjan: „Mensura instrumenti organici” – czyli jak strojono organy w X w. *Musica Ecclesiastica*. Nr 12: 2017 s. 37–53, streszcz. ang.

Anonimowy traktat łaciński i jego interpretacja.

3928. DZIADEK Magdalena: Recepcja muzyki J. S. Bacha na ziemiach polskich w XIX wieku i na początku XX stulecia. *Universitas Gedanensis*. R. 33: 2020 t. 58 s. 13–38, streszcz. ang.

3929. DZIEŁO muzyczne wobec przeszłości i współczesności. The past and present in a musical work. Red. nauk. Anna Nowak. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uczelniane Akad. Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego 8° ss. 451, il., streszcz. ang. Akad. Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

Z treści: Grzeliński Adam: Historia i sztuka – dwa zwierciadła człowieka s. 11–24; Janicka-Stysz Małgorzata: W interpersonalnym dialogu kultur. O muzyce polskiej i litewskiej drugiej połowy XX wieku z perspektywy idei wolności i estetycznych przemian s. 63–82; Schreiber Ewa: Idea autonomii i tożsamości modernistycznego kompozytora. Wokół autorefleksji Witolda Lutosławskiego i Györgya Ligetiego s. 85–115; Zieliński Michał: Stylizacje menueta w twórczości Maurice’a Ravela s. 159–173; Stawiarski Marcin: Transtextual and Intermedial References in John McLeod’s Vocal Music s. 193–209; Nowok-Zych Agnieszka: Mieczysław Wajenberg i Julian Tuwim: inspiracje i paralele s. 257–267; Simela Marcin: Symfoniczna muzyka organowa przełomu XIX i XX wieku i jej oddziaływanie na polską muzykę organową tego okresu s. 271–281; Szczurko Elżbieta: Źródła inspiracji twórczej w działalności kompozytorskiej i publicystycznej Michała Kondrackiego s. 285–305; Mielczarek-Krzyżanowska Barbara: „U Bacha ani jedna nuta nie spada z nieba”. Zygmunt Mycielski a twórczość Jana Sebastiana Bacha s. 307–323; Rżanna-Szczepaniak Ewa: Myśl kopernikowska w twórczości kompozytorów polskich s. 325–341; Malecka Teresa: Krag interakcji międzykontekstowych w utworach ostatnich Henryka Mikołaja Góreckiego s. 345–361; Stochniol Magdalena: Tradycja a poszukiwanie oryginalnego języka twórczego. III Kwartet smyczkowy Andrzeja Krzanowskiego s. 363–374; Wójtowicz Ewa: „Gatunek zawsze jest stary i nowy jednocześnie”. Przeszłość i współczesność w kwartetach smyczkowych Krzysztofa Meyera s. 377–393; Szerszenowicz Jacek: Między surkonwencjonalizmem i surrealizmem: cykl Ukiyo-e Marcela Chyrzyńskiego i Ukiyo Lidi Zielińskiej wobec tradycji japońskiej i europejskiej s. 395–411; Nowak Anna: Dzieło muzyczne w dialogu z tradycją i współczesnością. O niektórych aspektach języka muzycznego Hanny Kulenty s. 413–424; Draus Agnieszka: Widma Bacha, Mozarta, Wagnera... O współczesnej muzyce „nawiedzanej przez duchy” s. 427–436; Kłaput-Wisniewska Aleksandra: Kultura i tradycja Wschodu w muzyce teatralnej Piotra Salabera s. 439–449.

3930. FELIKS Nowowiejski. W kręgu twórczości i recepcji. Pod red. Aleksandry Kłaput-

-Wiśniewskiej. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uczelniane Akad. Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego 8° ss. 315, il. Akad. Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

Z treści: Dąbek Stanisław: „Missa de Lisieux” Feliksa Nowowiejskiego – wotum ku czci św. Teresy s. 9–30; Gawiejnowicz Waldemar: Z problematyki zaginionych, niedokończonych i niezrealizowanych utworów Feliksa Nowowiejskiego s. 31–62; Simela Marcin: Forma symfonii organowych Feliksa Nowowiejskiego w ujęciu architektonicznym i dramaturgicznym s. 63–76; Simela Marcin: Zagadnienie ekspresji w symfoniach organowych Feliksa Nowowiejskiego s. 77–90; Szczurko Elżbieta: Wejście wojsk polskich do Torunia. Marsz Hallerczyków na chór mieszany op. 38 nr 9 Feliksa Nowowiejskiego s. 91–106; Królak-Radziejewska Małgorzata: Feliks Nowowiejski – uwertura koncertowa „Swaty polskie” s. 107–116; Rondonańska Zenona: Kolęda w twórczości Feliksa Nowowiejskiego i kompozytorów jemu współczesnych s. 117–136; Grucza-Rogańska Aleksandra: Nurt humorystyczny w twórczości chóralnej Feliksa Nowowiejskiego s. 137–148; Lewandowska Ilona: Feliks Nowowiejski... na deptaku w Ciechocinku s. 149–170; Derkowska-Kostkowska Bogna: Rok 1907 na scenach koncertowych Bydgoszczy i Torunia s. 171–214; Kłaput-Wiśniewska Aleksandra: Jan Gałdyński i Franciszek Przymusiński – zapomniani uczniowie Feliksa Nowowiejskiego s. 215–236; Ejsmont Ilona: Feliks Nowowiejski w fonografii polskiej s. 261–282.

3931. GANCZARSKI Stanisław: Pieśni o tematyce maryjnej i patriotycznej w źródłach XX w. *Musica Ecclesiastica*. Nr 12: 2017 s. 55–75, streszcz. ang.

Występujące w śpiewnikach.

3932. GAWIEJNOWICZ Waldemar: Su-rzyński, Gieburowski, Nowowiejski. Wybrane aspekty życia i działalności. Poznań 2020 AM; Wydaw. Ars Nova 8° ss. 414, nlb. 2, il.

Mieczysław Surzyński (1866–1924), Wacław Gieburowski (1877–1943), Feliks Nowowiejski (1877–1946).

3933. GŁADYSZ Andrzej: Organy w kościołach dekanatu tuchowskiego diecezji tarnowskiej do 1918 roku. *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 107–126.

Od 1783 r.

3934. GODEK Andrzej Edward: Zarys działalności Kapeli Akademickiej przy kościele św. Anny w Krakowie w latach 1748–1800. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 38–56, streszcz. ang.

3935. GOLIANEK Ryszard Daniel: Problematyka polska w XX-wiecznych operetkach niemieckich. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 3 s. 51–68, streszcz. ang.

3936. GOŁOS Jerzy: Organy za naszą wschodnią granicą. Wypisy źródłowe. *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 285–305.

Wykaz miejscowości i znajdujących się w nich zabytkowych organów na terenie dzisiejszej Białorusi, Litwy, Łotwy, Rosji i Ukrainy.

3937. GÓRNY Tomasz: „Przed wszystkim dla panów organistów”. O genezie i przeznaczeniu trzeciej części „Clavier Übung” Johanna Sebastiana Bacha. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 231–248.

1739 r.

3938. GRANAT-JANKI Anna: Kompozytorzy wrocławscy wobec twórczości i poglądów Karola Szymanowskiego. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 17: 2019 s. 95–112.

XX–XXI w.

3939. GULDZIŃSKI Piotr: Organy firmy Blomberg w kościołach archidiecezji lubelskiej. *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 151–180.

Zakład działał w l. 1854–1913.

3940. HALEC Janina Małgorzata: Chór „Chopin” w Lesznie 1920–2020. Dzieje i współczesność. Leszno 2020 Leszczyńskie Stow. Artystyczne im. Fryderyka Chopina 8° ss. 322, nlb. 2, il.

3941. IGNACY Jan Paderewski. Kompozytor niepodległości. Oprac. Agnieszka Bejnarowicz, Wojciech Boberski. Warszawa 2020 Inst. Dziedzictwa Myśli Nar. im. Romana Dmowskiego i Ignacego J. Paderewskiego 8° ss. 68, il.

Z treści: Żaryn Jan: Ignacy Jan Paderewski (1860–1941). Kompozytor Niepodległości s. 6–12.

3942. JACZYŃSKI Michał: Recepcja twórczości Władysława Żeleńskiego w latach 1857–1939. Kraków 2017.

Rec.: Zieziula Grzegorz, *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 4 s. 167–170.

3943. JAZZ w kulturze polskiej. T. 3. Red. nauk. Rafał Ciesielski. Zielona Góra 2019 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 303, il., nuty, streszcz. ang. Uniw. Zielonogórski.

Od 1945 r.

T. 1. 2014.

3944. KĄCZOROWSKI Robert: Otton Mieczysław Żukowski (1867–1942). Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 233, nlb. 1, il.

Katalog twórczości kompozytora.

3945. KAŁAMARZ Wojciech: Problematyka źródłoznawcza w kontekście „Śpiewnika kościelnego” ks. Jana Siedleckiego. *Musica Ecclesiastica*. Nr 12: 2017 s. 23–33, streszcz. ang.

Dot. kolejnych wydań śpiewnika od 1876 r.

3946. KANTATA i oratorium w historii kultury polskiej. Pod red. Elżbiety Nowickiej i Aliny Borkowskiej-Rychlewskiej. Poznań 2020 Wydaw. PTPN 8° ss. 242, nlb. 5, il., nuty,

streszcz. ang. PTPN. Komisja Filol. i Komisja Muzykologiczna.

Tręść: Poświęcenie Remigiusz: Christiani poenitentes ad Sepulchrum Domini Jana Tomasza Żebro – najwcześniejsze polskie oratorium s. 11–26; Bienkowska Irena: Twórczość oratoryjno-kantatowa w repertuarze kapel nadwornych dawnej Rzeczypospolitej s. 27–42; Walter-Mazur Magdalena: Oratorium pasyjne Der Tod Jesu Carla Heinricha Grauna w kontrafakturowych przekazach z katolickich ośrodków dawnego Śląska oraz ślad jego recepcji na ziemi sandomierskiej s. 43–58; Paleta Alicja: Jaką rolę mogły pełnić osiemnastowieczne przekłady włoskich librett oratoryjnych na język polski w polisysemie polskiej literatury narodowej s. 61–72; Bajer Michał: Między psalmami a pornografią. Jean-Baptiste Rousseau i jego kantaty w sztuce translatorskiej polskiego oświecenia s. 73–96; Lisiecka Katarzyna: O (usprawiedliwionej) nieadekwatności rozważań Józefa Elsnera o języku polskim wobec jego twórczości kantatowej (Z inspiracji zapiskami przedwojennego teatrologa...) s. 97–116; Piotrowska Magdalena: Kantata okolicznościowa/jubileuszowa jako medium pamięci s. 119–132; Sokalska Małgorzata: Topografie kantaty okolicznościowej s. 133–148; Puchalska Iwona: Słoneczna kantata Deotymy, czyli o sposobach inscenizowania kantaty s. 149–162; Krasińska Marta: O poetyce oratoryjności s. 165–178; Gamrat Marta: Opera to czy oratorium: Mojżesz w Egipcie Rossiniego według Balzaka s. 179–196; Kosmecka Agnieszka: „Śmierć z naturą się zadziwi,/Gdy umarli wstaną żywi,/Win brzemieniem nieszczęśliwi”. Oratorium wobec Zagłady s. 197–204; Baublinska Beata: Litanie ostrobramskie Stanisława Moniuszki w współczesnej przestrzeni muzycznej Wilna s. 205–216; Copsytko Natalia: Ewangeliczne historie-kantaty Wiktora Kopycki s. 217–236.

3947. KAROL Lipiński. Życie, działalność, epoka. T. 7. Pod red. nauk. Joanny Subel. Wrocław 2020 Wydaw. Akad. Muzycznej im. Karola Lipińskiego 8° ss. 332, il., streszcz. ang. Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego. Katedra Teorii Muzyki i Historii Śląskiej Kultury Muzycznej.

Z treści: Kijanowska-Kamińska Luba, Bernacka-Głowacka Emilia: Twórczość wokalna kompozytorów lwowskich pierwszej połowy XIX wieku a pieśni Karola Lipińskiego s. 13–28; Demska-Trębacz Mieczysława: Dedykacje Karola Lipińskiego. Gesty wdzięczności wobec patronów i opiekunów s. 31–48; Mazepa Teresa: Testament Karola Lipińskiego a sprawa Konserwatorium Galicyjskiego Towarzystwa Muzycznego we Lwowie s. 51–60; Papadopoulou Vasiliki: Ein „wonder-working” Violinist: Karol Lipiński in Grossbritannien s. 65–84; Papadopoulou Vasiliki: „Skrzypek cudotwórcy”: Karol Lipiński w Wielkiej Brytanii (przekład) s. 85–106; Loos Helmut: Lipiński, Mendelssohn und das Bild des Komponisten s. 125–135; Krones Hartmut: Karol Lipiński – życie i twórczość w duchu epoki (przekład) s. 155–166; Poniatowska Irena: Dwa obiegi opery w kulturze europejskiej XIX wieku – na scenie i poza sceną w transkrypcjach oraz fantazjach instrumentalnych s. 171–187; Tomasiak Sławomir: „Bel canto” w muzyce Karola Lipińskiego na podstawie wybranych dzieł s. 191–210; Miklaszewska Joanna: Polonezy fortepianowe Karola Lipińskiego na tle rozwoju gatunku s. 213–224; Wąsowski Marcin: Fantazje operowe Karola Lipińskiego s. 227–247; Chamczyk Ewa: „I Puritani” Vincenza Belliniego w fantazjach skrzypcowych Karola Lipińskiego i Apolinarego Kątskiego s. 349–265; Glensk Jeremiusz: Nieznany list Henryka Wieniawskiego, czyli drugie spotkanie z Karolem Lipińskim w Dreźnie w 1853 roku s. 305–316.

3948. [KICINGER Bogdan]: Z ks. Bogdanem Kicingerm rozmawia Dominika Gorgosz.

Opole 2020 Zakład Poligraficzny Sindruk 8° ss. 113, nlb. 1.

Zasługi ks. B. Kicingera (ur. 1941) dla rozwoju muzyki kościelnej w diecezji opolskiej i gliwickiej.

3949. KIWAŁA Kinga: Pokolenie Stalowej Woli. Eugeniusz Knapik [ur. 1951], Andrzej Krzanowski [1951–1990], Aleksander Lasoń [ur. 1951]. Studia estetyczne. Kraków 2019.

Rec.: Bolesławska-Lewandowska Beata, *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 4 s. 170–173.

3950. KOENIG Franciszek: Tradycja budownictwa organowego w Toszku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 33–50.

XVI–XVIII w.

3951. KOMOROWSKA Małgorzata: Z problematyki wykonawczej muzyki Karola Szymanowskiego: odtwórcy roli Króla Rogera – od Eugeniusza Mossakowskiego do Mariusza Kwietnia. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 111–130.

3952. KUTROWSKI Łukasz: Twórczość wielogłosowa ku czci świętego Józefa w muzykaliach krzeszowskich z XVIII wieku. Studium źródłoznawczo-muzykologiczne. Wrocław–Legnica 2020 Papieski Wydz. Teol.; Diec. Centrum Edukacyjne 8° ss. 262, il., nuty. (Studia Musica Grissoviensia; t. 1).

Część tekstu równol. łac., pol.

3953. LINDSTEDT Iwona: The Activities of the Musicological Section of the Polish Composers’ Union over the 70 years of its existence. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 17: 2019 s. 199–221.

Od 1948 r.

3954. LINDSTEDT Iwona: „Piszę tylko muzykę”. Kazimierz Serocki [1922–1981]. Kraków 2020 PWM Edition 8° ss. 650, nlb. 1, il.

3955. LITWINIENKO Aleksandra: The eighteenth-century fife from the wreck of the General Carleton of Whitby. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 113–118, streszcz. pol.

Flet z II poł. XVIII w. odnaleziony we wraku statku przez pletwonurków Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

3956. ŁAPETA Oskar: Recepcja poematów symfonicznych „Nevermore” i „Ulalume” Eugeniusza Morawskiego w prasie polskiej w latach 1924–1949. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 4 s. 105–127, streszcz. ang.

3957. ŁAPETA Oskar: Zjawisko muzycznych idées fixes w twórczości kompozytorskiej Eugeniusza Morawskiego [1876–1948]:

w poszukiwaniu genezy i interpretacji. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 3 s. 69–89, streszcz. ang.

3958. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Dzieje organów w Diecezjalnym Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu. (Cz. 2). *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 81–106, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 6: 2018.

3959. MALINOWSKI Zbigniew: Ksiądz Idzi Ogierman Mański [1900–1966], salezjanin, muzyk, kompozytor – twórca muzyki religijnej. *Pro Musica Sacra*. [Nr] 15: 2017 s. 15–27, streszcz. ang.

3960. MARCZAK Katarzyna: Kaja. Biografia Kai Danczowskiej [ur. 1949]. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 433, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.

3961. MATOGA Piotr: Historia organów w kościele pw. św. Wojciecha i Matki Bożej Bolesnej w Modlnicy. *Nasza Przeszość*. T. 133: 2020 s. 213–226, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

3962. MATOGA Piotr: Z badań nad historią organów w Krakowie. (Część 1). *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 85–106.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. T. 6: 2018 s. 27–41.

Od 1718 r., do współczesności.

3963. MATRACKA-KOŚCIELNY Alicja: Anna Iwaszkiewiczowa [1897–1979] – Karol Szymanowski [1882–1937]. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 225–235.

Twórczość kompozytorska Szymanowskiego w ocenie A. Iwaszkiewiczowej.

3964. MICHAŁEC Beata: Z Kresów na Mazowsze. Paulina z Kawieckich Fechner [1817–1874] – pianistka, kompozytorka, publicystka. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 109–178, streszcz. ang., niem., ros.

3965. MURAWSKA Ewa: Barbara Świątek-Żelazna [ur. 1937]. Pierwsza dama polskiego fletu. Łódź 2019 Merakel 8° ss. 141, nlb. 1, tabl. 6, il.

3966. MUZYKA i prawo. Red. nauk. Przemysław Pest, Mateusz Winław. Wrocław 2020 Wydaw. Akad. Muzycznej im. Karola Lipińskiego 8° ss. 291, nlb. 1, il., streszcz. ang. Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

Z treści: Huchla Andrzej: Finansowanie Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu s. 49–74; Huchla Andrzej: Wrocławska awantura o Paganiniego s. 75–90; Karasińska Małgorzata: Czy muzyka łagodzi obyczaje? O wpływie muzyki na przestępczość s. 109–126; Kijowski Maciej: Czy w Polsce istnieje prawo

chopinowskie? s. 127–156; Pawlik Karolina: Narzędzie kształtowania polskiej kultury muzycznej w dobie socrealizmu s. 187–198.

3967. NAJWIĘKSZA w Polsce Fabryka Fortepianów i Pianin Arnold Fibiger. Wstęp napisała Bogumiła Celer. Kalisz 2020 Tow. Przyj. Książki 8° ss. 34, nlb. 2, il.

Reprint, oryg.: Kalisz 1928.

Powstała w Kaliszu w 1878 r.

3968. NOVAKOVIČ Miroslava: Pol'skie obrazy Borisa Latošinskogo [1895–1968]. *Ars Inter Culturās*. Nr 9: 2020 s. 49–62, streszcz. ang.

3969. NOWAK Izabela: Koszalińska tradycja. 50 lat z rozśpiewaną Polonią. Koszalin [2020] AP 8° ss. 136, il.

Światowy Festiwal Chórów Polonijnych w Koszalinie.

3970. NOWAK Tomasz [Marian]: Karol Szymanowski [1882–1937] a muzycy ludowi i badacze folkloru muzycznego na Podhalu. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 148–162.

3971. NOWAK Tomasz M[arian]: Szkolna edukacja w zakresie tańca na ziemiach polskich w XVIII i na początku XIX wieku. *Studia Chorologica*. Vol. 17: 2016 s. 79–92.

3972. ORGANY i ludzie. [T. 1:] Młoda organologia polska. Red. nauk. Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa. Warszawa 2015 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 247, il., streszcz. ang. (Muzyka, Sztuka, Nauka).

Z treści: Trzaskalik-Wyrwa Małgorzata: Badania organologiczne w Polsce wezoraj i dziś. Problematyka s. 11–36; Matoga Piotr: Historia organów w Bazylice Ojców Karmelitów na Piasku w Krakowie w świetle dokumentów z archiwum klasztorowego s. 37–60; Bieńko Kladiusz: Organ, organici i życie muzyczne parafii Belsk Duży s. 61–118; Kołodziej Michał: Bydgoski okres działalności organmistrza Paula Voelknera s. 119–128; Lipa Patryk: Działalność organmistrza Józefa Buły s. 129–152; Pasternak Paweł: Tadeusz Rajkowski i jego patent konstrukcji wiatrownic s. 153–172; Buriel Łukasz: Instrumentarium organowe w dekanatach Dąbrowa Tarnowska, Szczucin, Żabno – w przekroju historycznym s. 173–202.

3973. ORGANY i ludzie. [T.] 2: Katalogi, opracowania, refleksje. Red. nauk. Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa. Warszawa 2020 Chopin Univ. Press 8° ss. 373, il., streszcz. ang. (Muzyka, Sztuka, Nauka).

Z treści: Woźniak Piotr: „Pozytyw stary na nie nie zdalny”, czyli o wykorzystaniu i przydatności źródeł archiwalnych w badaniach nad historią polskiego budownictwa organowego s. 11–24; Gładysz Andrzej: Konkurs na budowę organów w Krynicy Zdroju w latach 1892–1894 s. 25–40; Matoga Piotr: Niezachowane organy Jana Sitariego z lat 1778–1779 w kościele Sióstr Norbertanek na Zwierzynku w Krakowie s. 41–62; Pasternak Paweł: Instrumentarium organowe dekanatu Nowy Sącz-Wschód diecezji tarnowskiej s. 63–92; Buriel Łukasz: Instrumentarium organowe dekanatu radłowskiego diecezji tarnowskiej s. 93–114;

Trzaskalik-Wyrwa Małgorzata: Organy Leopolda Blomberga (ok. 1831–1900) oraz jego synów i uczniów na terenie obecnej diecezji siedleckiej s. 115–152; Skop Bartosz: Instrumentarium organowe kościoła św. Katarzyny w Gdańsku w dobie romantyzmu i Orgelbewegung (1850–1945) s. 153–196; Kmita-Skarsgård Tomasz: Józef Cynara droga ku Anglii – krytyczna analiza reminiscencji anglosaskiej myśli organmistrzowskiej w dziełach polskiego budowniczego s. 197–220; Zarzycki Łukasz: Budownictwo organowe w powiecie płońskim w latach 1925–2015 s. 221–260; Pyrzyński Michał: Organy w powiecie mławskim po 1945 roku s. 341–362.

3974. ORNATOWSKA-CICHOSZEWSKA Bogumiła: Jubileusz 60-lecia Przemkowskiej Orkiestry Dętej. *Rocznik Przemkowski*. [R. 16]: 2019 [dr.:] 2020 s. 48–57.

3975. OSTROWSKIE przystanki Krzysztofa Trzcńskiego Komedy [1931–1969]. Pod red. Marka Lewickiego i Jerzego Wojciechowskiego. Wyd. 2 zm. i poszerz. Ostrów Wielkopolski 2020 I Liceum Ogólnokształcące im. ks. J. Kompały i W. Lipskiego; Stow. „Jazz w muzeum”; Wydaw. Galerii Sztuki Współczesnej 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Z treści: Niecały Krystian: Ostrowskie daty Krzysztofa Komedy-Trzcńskiego s. 5–7; Wojciechowski Jerzy: Krzysztof Komeda-Trzcński s. 8–9; Nowinka Marian: Krótkie wspomnienia o Krzysztofie Trzcńskim-Komedzie, „Carioce”, kolegach „muzykach” z lat 1945–1951 – i nie tylko s. 10–22; Pluszak Zbigniew: Po sąsiedztwie s. 23–24; Radowicz Zbigniew: Spotkanie w Kopenhadze s. 25–42; Suszycki Wojciech: Jeden z nas... s. 43–46; Wojciechowski Jerzy: Jazz – od tradycji do nowoczesności – kilka zdań o jego historii s. 53–56; Bielawna-Piec Anna, Źródłowska-Olejnik Barbara: Komeda w filmie zaklęty... s. 57–70; Lewicki Marek: Jerzy Wojciechowski i jazz w Ostrowie s. 71–72; Wróblewski Jan Ptaszyn: Krzysio i jego muzyka s. 75–79; Wojciechowski Jerzy: Karewicz – Komeda – Ostrów s. 80–82; Szaybo Rosław: Był piękną i ciekawą osobowością s. 83–86; Wojciechowski Jerzy: Tablica pamiątkowa s. 87–90; Lewicki Marek: Warszawska „wyprawa” do Marka Karewicza s. 91–92; Olejnik Hanna: Witold Kujawski i jazzowe początki s. 93–98; Lewicki Marek: Bracia kujawscy s. 99–106.

3976. PACIOREK-DRAUS Grażyna: Tomasz Sikorski [1939–1988]. Muzyka fortepiano-wa. Dezintegracja, samotność, kreacja. Warszawa 2020 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 283, k. tabl. 4, il., streszcz. ang. Uniw. Muzyczny Fryderyka Chopina.

3977. PASTERNAK Paweł: Organy i ich twórcy na obszarze ziemi sądeckiej. Nowy Sącz 2018.

Rec.: Rajman Jerzy, *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 154–162.

3978. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Batura Ludwika Wawrzynowicza [1870–1937] – dyrygenta chóru „Lutnia” w Częstochowie. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 45–49, streszcz. ang.

3979. [PAWŁOWSKI Walerian]: Poradnik Melomana, czyli Sztuka dygresji Maestro

Waleriana. Autor tekstu Walerian Piotrowski; red. i korekta Maria Behrendt, Marcin Rykowski; opieka merytoryczna Marcin Rykowski. Szczecin 2020 Filharmonia Szczecińska im. Mieczysława Karłowicza 8° ss. 188, nlb. 1, il., nuty.

3980. PIEKARSKI Michał: Przerwany kontrapunkt. Adolf Chybiński [1880–1952] i początki polskiej muzykologii w Lwowie 1912–1944. Warszawa 2017.

Rec.: Sieradz Małgorzata, *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 141–153; Więch Arkadiusz Stanisław, *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 205–208.

3981. PIELAK Tomasz: Forma fortepianów i pianin kaliskiej wytwórni „Arnold Fibiger”. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 13–58, streszcz. ang.

W l. 1890–1939.

3982. PŁOSKI Mirosław: Marcello di Capua [ok. 1740/47–1819], court composer to princess Izabela Lubomirska. The latest research into his life and works. *Musica Iagellonica*. Vol. 11: 2020 s. 37–66, streszcz. ang.

3983. POLACZOK Aleksander: Muzyka Karola Szymanowskiego w jego małej ojczyźnie (Tymosówka, Kamionka, Kropywnycky) w latach 1962–2017. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 375–395.

3984. POLSCY kompozytorzy muzyki chóralnej. Marek Jasiński [1949–2010], Józef Świder [1930–2014], Romuald Twardowski [ur. 1930]. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Akad. Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego 8° ss. 271, nuty, streszcz. ang.. Akad. Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Wydż. Dyrygentury, Jazzu i Edukacji Muzycznej. Katedra Chóralistyki i Edukacji Muzycznej.

Materiały z trzech edycji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Polscy kompozytorzy muzyki chóralnej”, Bydgoszcz.

Treść: Urbaniak Łukasz: Sacrum jako nadrzędny imperatyw w życiu i twórczości Marka Jasińskiego – portret kompozytora oczami ucznia s. 11–18, Charkiewicz Iwona: Tradycja i współczesność w utworach wokalnych i wokalo-instrumentalnych Marka Jasińskiego s. 19–34; Godziemba-Trytek Szymon: Transformacja języka muzycznego Marka Jasińskiego w twórczości wokalo-instrumentalnej na podstawie „Requiem” i Symfonii „In principio” s. 35–46; Szybalska-Mateczak Jolanta: Twórczość chóralna Marka Jasińskiego i jej znaczenie w procesie kształcenia młodego dyrygenta s. 47–60; Wolter-Kaźmierczak Grażyna: Kompozycje chóralne Marka Jasińskiego w kontekście działań artystycznych młodego adepta sztuki dyrygenckiej s. 61–76; Zielecka-Panek Izabella: W hołdzie Profesorowi – Międzynarodowy Festiwal Muzyki im. Profesora Józefa Świdra w Cieszynie s. 77–102; Szerafin-Wójtowicz Renata: Pieśni pochwalne „Canti laudantes” Józefa Świdra s. 103–124; Cybula Honorata: O „Kantacie Maryjnej” Józefa Świdra s. 125–140; Wilkiewicz Monika: Analiza wybranych problemów wykonawczych i metody ich rozwiązania w utworach Józefa Świdra na chór żeński: „Ave Maria”, „Moja

piosenka”, „Jubilate Deo”, „Krakowiak” s. 141–164; Maluga Joanna: Charakterystyka warsztatu kompozytorskiego Romualda Twardowskiego na przykładzie jego chóralnej twórczości sakralnej s. 165–178; Mróz Mariusz: Muzyka cerkiewna w twórczości Romualda Twardowskiego s. 179–194; Połowianuk Jan: „Kolędy prawosławne” Romualda Twardowskiego – tradycja i duchowość s. 195–220; Łuczak Paweł: Inspiracje polskim folklorem w twórczości chóralnej Romualda Twardowskiego s. 221–240; Grucza-Rogalska Aleksandra: Tematyka marynistyczna w twórczości kompozytorskiej Profesora Romualda Twardowskiego s. 241–252; Jańczak Piotr: Chóralne utwory Romualda Twardowskiego w procesie nauczania przedmiotu dyrygowanie s. 253–271.

3985. POŹNIAK Grzegorz: Organy kościoła pw. św. Wawrzyńca w Wierzchu na podstawie korespondencji pomiędzy parafią a firmą organmistrzowską Carla Berschdorfa z Nysy. *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 127–142.

Zawiera też treść listów w jez. niem.

3986. PRASAŁ Andrzej: Działalność organmistrzowska braci Stanisława i Bolesława Broszko. *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 181–212.

W l. 1972–2008.

3987. PRASAŁ Andrzej: Działalność organmistrzowska wrocławskiego stroiciela Stanisława Stojka (1913–1995). *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 181–200.

3988. RAJMAN Jerzy: Muzyka w dawnym Żywcu. Unikatowa wartość „Chronografii” Andrzeja Komonieczkiego. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 19–37, streszcz. ang.

„Chronografia albo Dziejopis żywiecki”, napisana w pierwszej ćwierci XVIII w. o muzyce w Żywcu od XV w.

3989. RAJMAN Jerzy: Propagowanie dzieł sztuki organmistrzowskiej w Polsce. Uwagi na marginesie wybranych albumów o sztuce sakralnej. *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 275–282.

3990. REGINEK Antoni: Górnośląski „Zbiór pieśni całorocznych” (1811–1821) w świetle badań źródłoznawczych. *Musica Ecclesiastica*. Nr 12: 2017 s. 87–112, streszcz. ang.

3991. ROTTERMUND Krzysztof: Rodzina Lipczyńskich – nie tylko fortepiany. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 17: 2019 s. 222–237.

Wytwórstwo instrumentów muzycznych na ziemiach polskich, XIX–XX w.

3992. SAWICKI Daniel: Ksiądz Henryk Nowacki (1891–1968) i jego badania nad muzyką cerkiewną. *Musica Ecclesiastica*. Nr 15: 2020 s. 89–123, streszcz. ang.

3993. SCHILLER-RYDZEWSKA Joanna: Kompozytorzy gdańscy? U źródeł artystycznej tożsamości twórców powojennego Wybrzeża.

Ars Inter Culturales. Nr 6: 2017 s. 185–196, streszcz. ang.

Henryk Hubertus Jabłoński (1915–1989), Władysław Walentynowicz (1902–1999), Konrad Pałubicki (1910–1992).

3994. SKOP Bartosz: Organy katedry w Kwidzynie. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 185–214, streszcz. ang.

Od 1350 r.

3995. SKOP Bartosz: Organy kościoła św. Mikołaja w Elblągu od schyłku XVIII do 1945 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 3–40, streszcz. ang., niem.

3996. SOTOMSKA Ewa: Sto lat chórów w Działdowie. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 45–72.

Zawiera też fragmenty „Gazety Mazurskiej” z l. 1922–1933 oraz wspomnienia osób związanych z chórami.

3997. SOWIŃSKA Iwona: Szymanowski i kino. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 18: 2020 s. 255–291.

Stosunek kompozytora do kina oraz jego filmowy wizerunek.

3998. STECZEK Łukasz: Budownictwo organowe na terenie Miasta Tychy. Katowice 2020 Księg. św. Jacka 8° ss. 130, il., streszcz. niem. (Biblioteka Teologiczna Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 32).

XV–XXI w.

3999. SZYMANOWICZ Maria: Wiadomości o organach w „Kronice Diecezji Sandomierskiej” z lat 1914–1992. *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 335–344.

4000. ŚPIEW. Historia, praktyka, pedagogika. T. 2. Wrocław 2020 Pol. Tow. Pedagogów Śpiewu; Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu 8° ss. 223, nlb. 1, streszcz. ang. Pol. Tow. Pedagogów Śpiewu.

Z treści: Furtak Karol, Tarnas Jan: Twórczość Stanisława Moniuszki w perspektywie badań kontekstualnych na przykładzie wybranych dzieł operowych s. 23–46; Prochaska Maciej: Język muzyczny Stanisława Moniuszki – geneza i rozwój stylu w dziełach wokalnie-instrumentalnych s. 47–56; Banaszak Adam: Wokół partytury „Krakowiaków i Górali” Jana Stefania s. 57–80; Łykowski Piotr: „Dam Ci patzka, jakich mało...” – kilka refleksji o kilku pieśniach Stanisława Moniuszki s. 81–96; Stepniak Zbigniew: „Liturgia Świętego Jana Chryzostoma” na głos solowy, orkiestrę smyczkową, harfę i organy Aleksandra Greczaninowa s. 125–140; Majzner Rafał: Rola Jurodiwego w aspekcie psychologicznym, literackim i kulturowym a muzyka Modesta Musorgskiego w operze „Borys Godunow” s. 141–154; Borsuk Karol: „Carmina burana” Carla Orffa – wybitny przykład dzieła oratoryjno-kantatowego wykorzystującego źródła średniowieczne s. 155–172; Gallas Maciej: Przewodnik po szwedzkim oratorium Pehra Frogla „Försönaren på Oljoberget”. Kompozytor, dzieło, praktyka wykonawcza s. 173–186; Wiśniewska-Gołębiowska

Agata: Francis Poulenc, jeden z największych twórców wokalne muzyki sakralnej XX wieku s. 187–202.

T. 1. 2018.

4001. TKOCZ Benigna: Życie muzyczne w Zgromadzeniu Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej (śląskich) w latach 1866–2016. Zarys problematyki. *Musica Ecclesiastica*. Nr 12: 2017 s. 151–164, streszcz. ang.

4002. TOMASZEWSKI Mieczysław: Pieśń polska. Chopin, Moniuszko, Karłowicz, Szymanowski. Studia i interpretacje. Kraków 2019 PWM 8° ss. 582.

Fryderyk Chopin (1810–1849), Stanisław Moniuszko (1819–1872), Mieczysław Karłowicz (1876–1909), Karol Szymanowski (1892–1937).

4003. TREDER Witold, Belgrau Józef: Chór Mieszany „Harmonia” w Żukowie. 1920–2020 w 100-lecie istnienia. Żukowo–Wejherowo 2020 Gm. Żukowo; Ośr. Kultury i Sportu w Żukowie; współwydawca Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie 8° ss. 132, nlb. 20 tabl., il.

4004. [TRZASKA Mikołaj]: Wrzeszcz! Mikołaj Trzaska. Autobiografia. Rozmawiają Tomasz Gregorczyk i Janusz Jabłoński. Kraków 2020 Wydaw. Liter. 8° ss. 644, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.

Wspomnienia muzyka (ur. 1966).

4005. TULAJA Kazimierz: Pszczyńska Orkiestra Symfoniczna 1954–1997. Kronika. Pszczyzna 2020 Pszczyńskie Centrum Kultury 8° ss. 92, il.

4006. TYRAŁA Robert: Muzyka podczas papieskich pielgrzymek w archidiecezji Kraków (1979–2006). *Pro Musica Sacra*. [Nr] 14: 2016 s. 9–36.

4007. URBAŃCZYK Marek: Organy Siemianowic Śląskich. Architektura, historia i estetyka brzmieniowa najstarszych organów w Siemianowicach i Michałkowicach na Górnym Śląsku, na tle europejskiego budownictwa organowego od renesansu do przełomu XIX i XX wieku. Wyd. 2. Gliwice 2020 Epigraf s.c. Jan Kalnik, Teresa Kalnik 8° ss. 80, nlb. 2, il., streszcz. niem.

Wyd. 1. 2014.

4008. WCZORAJ, dziś i jutro muzyki liturgicznej w Kościele Katowickim. Red. Wiesław Hudek. Katowice–Bytom 2017 Akad. Muzyczna im. Karola Szymanowskiego; Frodo 8° ss. 143, nuty. Akad. Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. (*Viriditas Musicae*; t. 1).

Materiały z II Kongresu Muzyki Liturgicznej Archidiecezji Katowickiej, Katowice, 13–15 XI 2015 r.

Toż. T. 2: *Viriditas Musicae*. Seria Katedry Organów i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Red. Michał Dużniak, Wiesław Hudek. Katowice 2020 Akad. Muzyczna im. Karola Szymanowskiego ss. 140, streszcz. ang., nuty (*Viriditas Musicae*; t. 2).

Z treści: Reginek Antoni: Posłannictwo dziejowe chórów na Górnym Śląsku s. 99–116.

4009. WELCZ Henryk: Życie muzyczne w Tomaszowie Lubelskim i jego okolicach w okresie przed II wojną światową. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 215–219, il.

W l. 1907–1939.

4010. WIKTOROWSKI Mariusz: Organy w kościołach Zduńskiej Woli. Historia i stan obecny. *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 43–66.

XVIII–XX w.

4011. WOŁOCH Szymon: Festiwale organowe w Kłodzku w latach 1987–2008. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 184–195, streszcz. ang.

4012. Z GITARĄ i mikrofonem. Złoty jubileusz 50 lat zespołu Consonans 1970–2020 w obrazach i wspomnieniach. Oprac. red. Leszek Mordarski. Limanowa 2020 Stow. Razem dla Regionu 4° ss. 70, il.

Z treści: Wroński Józef Szymon: Wprowadzenie s. 1; Wroński Józef Szymon: Wstęp s. 2–10; Dzieje zespołu s. 11–19; Lista osób uczestnicząca w zespole „Consonans” w latach 1970–2020 s. 69.

4013. ZUCHOWICZ Małgorzata Maria: Zarys działalności organmistrzowskiej rodziny Meinertów z Wlenia. *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 125–150.

W XVIII i I poł. XIX w.

n) Historia sportu i turystyki

Zob. poz. 1614, 3235, 6223, 6331, 6941, 7059, 7425, 7474, 7475, 7556, 7557, 7597, 7601, 7616, 7621, 7635, 7664, 7667, 7717, 7759, 7911, 7955, 8242, 8243, 8298, 8302, 8306, 8340, 8382, 8509, 8747, 8785, 9508, 9509, 9516, 9597, 9658, 9659, 9674, 9700, 9761, 9845, 9892, 9905, 10116, 10163.

4014. 70 LAT Polskiego Związku Motorowego. Red. i oprac. Stanisław Brzóska. Warszawa–Nowa Iwiczna 2020 Pol. Zw. Motorowy; Mazowiecka Oficyna Wydawnicza 8° ss. 182, nlb. 2, il.

Lata 1950–2020.

4015. 70 LAT z PTTK. Wybór materiałów oraz układ t. Edward Wieczorek. Kraków–Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza „Wierchy” Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK; Zarząd

Gł. PTTK 8° ss. 183, il. (Studia i Materiały z Dziejów Krajoznawstwa Polskiego; t. 12).

Tręść: Kapłan Jerzy: Wstęp s. 7–10; Majdewicz Włodzimierz: Tradycje Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w warszawskim środowisku PTTK s. 11–50; Dolat Krystyna: Działalność Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego przy Państwowym Domu Dziecka w Malinie k. Kutna w latach 1962–1997 s. 51–78; Białkowski Leszek: Hej przygodo! s. 79–84; Wojalski Mirosław Zbigniew: O wizerunku orla białego s. 85–92; Jarośnińska Małgorzata: Związki harcerstwa z krajoznawstwem i turystyką (1919–1939) s. 93–117; Lewandowski Zbigniew: Początki Złotej Odznaki PTTK s. 118–122; Majdewicz Włodzimierz: Kombatanci – uczestnicy Powstania Warszawskiego 1944 roku w strukturach PTTK – część II s. 123–168; Bijak Szymon: Sylwetki patronów oddziałów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego – addendum s. 169–174; Wiczorek Edward: Bibliografia „Studiów i materiałów z dziejów krajoznawstwa polskiego” s. 175–183.

4016. BIEL Stanisław: Wschodnia Matterhornu. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tarzańskiego*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 191–216.

Wspomnienia ze zdobywania szczytu górskiego Matterhorn, kwiecień 1959 r.

4017. BŁĄŻEJEWSKI Krzysztof: Bydgoszczanie – wioślarze z BTW 1920–2020. Jeden wiek z życia Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego. Bydgoszcz 2020 Rełpol Sp. z o.o. 8° ss. 144, il.

4018. BŁĄŻYŃSKI Leszek: Pięć anioła. Walka o złoto Zbigniewa Pietrzykowskiego [1934–2014]. Warszawa 2020 Ringer Axel Springer Polska Sp. z o.o. 8° ss. 293, il. (Biblioteka Przegląd Sportowy).

4019. BOGUCKI Andrzej [Leonard]: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” na drodze do wolności. Bydgoszcz 2020 Inst. Wydawniczy „Świadectwo” 8° ss. 182, il.

Dzieje Sokolstwa Polskiego w l. 1939–1989.

Rec.: Małecki Damian, *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 473–477.

4020. BUDNY Edward: Droga do Lahti 1978. Wyd. 2. Zakopane–Kielce 2020 Wydaw. Igor Kurkowski 8° ss. 257, il.

Wspomnienia trenera kadry narodowej biegaczy narciarskich (ur. 1937).

Wyd. 1. Kraków 2002.

4021. CHEŁMSKIE rajdy... Wstęp Zbigniew Lubaszewski. Chełm 2020 TaWa 8° ss. 80, il. PTTK. Oddz. im. Kazimierza Janczykowskiego w Chełmie.

Od 1960 r.

4022. CICHY Leszek: Gdyby to nie był Everest... Wysłuchał Piotr Trybalski. Kraków 2020 Wydaw. Literackie Sp. z o.o. 8° ss. 440, nlb. 4, il.

Wspomnienia himalaisty dot. pierwszego zimowego wejścia na Mount Everest, 1980 r.

4023. CIOK Anna, Lenartowicz Michał: Sportowi migranci. Zagraniczni zawodnicy w polskich ligach tenisa stołowego. Warszawa 2020 Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie plik tekstowy PDF (2,91 MB). Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie. (Studia i Monografie; nr 161).

XIX–XXI w.

4024. THE CULTURAL role of chess in medieval and modern times. 50th anniversary jubilee of the Sandomierz chess discovery. Ed. by Agnieszka Stempin. Poznań 2018 Muzeum Archeol. w Poznaniu 4° ss. 248, nlb. 2, il. Muzeum Archeol. w Poznaniu. (Bibliotheca Fontes Archaeologici Posnaniensis; vol. 21).

Materiały z konferencji nauk., Sandomierz, 25–26 V 2012 r.

Z treści: Buko Andrzej: Sandomierz in the Twelfth Century: An Archeological Perspectives s. 18–30; Stempin Agnieszka: The Archeology of Chess Pieces from Medieval Poland: Problems and Possibilities s. 31–54; Niemiec Dariusz: Did Conrad of Mazovia Play Chess on Wawel? s. 55–66; Florek Marek, Bajka Monika, Zisopulu-Bleja Kateriny, Stempin Agnieszka: The Sandomierz Chess Set from St. James's Hill, Sandomierz: Reflections on the 1962 Excavations and a Report on the Re-Exploratory Excavations of 2014–2015 s. 67–80; Stempin Agnieszka: Sandomierz Chessmen Revisited s. 81–96; Bubczyk Robert: Ludus in honestus et illicitus, or Why the Game of Chess Came in the Criticism in Medieval Europe s. 159–166; Konarska-Zimnicka Sylwia: Chess: Gambling or Noble Entertainment? A View from the Medieval Sources s. 167–176; Pańczyk Krzysztof: Multilingual Chess Terminology – a Synchronic and Diachronic Perspective s. 185–202; Słupecki Leszek: The Game of the Gods. Board Games as Pre-figuration of the Reality in the Old Germanic and Old Norse Mythology s. 203–206; Gogosz Remigiusz: Chess and Hnefatafl: Plying Board Games in Old Icelandic Literature s. 207–218; Kusina Elżbieta, Kusina Jan: Chess Collections in Krakow's Museums s. 219–229; Adamczyk Piotr: Hunting for Games in the Margins of Polish Ludic History s. 229–240.

4025. CZĘSTOCHOWSCY Azetesiacy 1945–2020. [Wyd.] Wiesław Pięta. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 279, il.

Antologia wspomnień o Akademickim Związku Sportowym w Częstochowie.

4026. DARASZKIEWICZ Maciej: Kibice chuligani w polskiej piłce nożnej. Od II Rzeczypospolitej przez PRL po XXI wiek. Wybrane aspekty – studium przypadku. [W:] Sport i zdrowie. Historia, prawo, społeczeństwo. Łódź 2020 s. 27–50.

4027. DOBRUSZEK Wiesław: Zdzisław Dobrucki. Asy żużlowych torów. Leszno 2020 Wiesław Dobruszek; Firma Wydawnicza „Danuta” 8° ss. 288, il.

Z. Dobrucki (ur. 1944).

4028. DRÓŻDŻ Wojciech: Po pilsku o żużlu. Piła 2019 Zakł. Poligraficzny H. Górowski 8° ss. 262, il.

Toż. Wyd. 2 uzup. Piła 2020 ss. 274, il.
Lata 1953–2019.

4029. FAKTOROVÁ Veronika: Krkonoše jako ideální horská krajina na konci 18. a počátku 19. století. *Góry – Literatura – Kultura* T. 13: 2019 s. 83–92, streszcz. ang.

Toż w jęz. pol.: Karkonosze jako idealny górski krajobraz na przełomie XVIII i XIX wieku. *Tamże* s. 93–102.

4030. FRYC Adam: Kultura fizyczna w Dąbrówce Wielkiej w latach 1909–1945. Piekary Śląskie 2020 AF Publishing House 8° ss. 115, streszcz. ang.

Toż. Wyd. 2, popr. Piekary Śląskie 2020.

4031. GODOJ Andrzej, Kowalik Piotr, Sifczyk Damian: Historia Ruchu Chorzów. T. 1 cz. 1: 1920–1929. Chorzów 2020 HistoriaRuchu.pl 8° ss. 378, nlb. 6, il.

4032. GOŁASZ Zbigniew: Madziarski zaciąg. Węgierscy trenerzy na Roosevelta 81 w Zabrz. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 179–187.

Piłka nożna.

4033. GREINERT Zenon: W trudnej drodze do 100-lecia. Gwiazda Bydgoszcz 1917–2020. Bydgoszcz 2020 Zen-Ga 4° ss. 503, nlb. 2, il.

4034. HADUCH Józef: A jednak 70 lat w Chrzanowie!!! *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 251–267.

Działalność Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Chrzanowie w l. 1948–2018.

4035. HALMER Damian: Początki sportu w gminie Toszek. Cz. 1: Do 1914 roku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 51–70.

Od XVIII w.

4036. HINCE Cezary: Piłkarskie dawne i małe kluby Białej Podlaskiej 1918–2018. Siedlce 2018 Piotr Tołwiński, S.F.P. Panoramix 8° ss. 145, nlb. 2, il.

4037. IRENA Szewińska [1946–2018]. Oprac., tekst i wybór il. Stefan Szczeppek, wybór il., red. i opieka merytoryczna Iwona Marcinkiewicz, red. Anna Chudzik. Olszаницa–Warszawa 2020 Bosz Szymanik i wspólnicy; Pol. Kom. Olimpijski 8° ss. 62, nlb. 2, il. (Medaliści. Medalists).

Tekst równol. pol., ang.

4038. JANIK Michał: Z historii wołomińskiej turystyki – obozy wędrowne prof. Heleny Janik. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 117–128, il. W l. 1969–1994.

4039. JEJDA Bartłomiej: Memoriał Bronisława Dzikowskiego i Marka Czernego. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 179, nlb. 1.

Lata 1955–2019.

4040. JUCEWICZ Jolanta, Wawrzyszko Janusz: 50 lat Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 265–274.

Założone w 1968 r.

4041. JUSZCZYK Krzysztof: Historia tokańskiej koszykówki męskiej. Cz. 1: (Lata 1928–1974). Toruń 2020 Machina Druku; na zlec. AZS UMK w Toruniu 4° ss. 735, nlb. 2, il.

4042. KAPŁON Jerzy: Karpackie Towarzystwo Narciarzy we Lwowie. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 251–276, streszcz. ang.

Istniało w l. 1907–1939.

4043. KAPŁON Jerzy: Początki narciarstwa polskiego. Karpackie Towarzystwo Narciarzy we Lwowie 1907–1939. Zarys dziejów. Kraków 2020 Oficyna Wydawnicza Wierchy. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 4° ss. 276, il.

4044. KASTRAU Katarzyna: Historia polskiego himalaizmu. Lodowi Wojownicy i ich wpływ na himalaizm światowy. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 423–440, streszcz. ang.

4045. KIELKOWSKI Jan: Prehistoria i początki taternictwa do roku 1903. Katowice 2018.

Rec.: Haduch Józef, *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 307–309.

4046. KNYŻEWSKI Jakub: Turystyka kulturowa w Elku. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 298–302, streszcz. ang.

4047. KOCHAŃCZYK Michał: Jedno lato w Himalajach. Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 184, nlb. 2, il., mapy.

Wspomnienia alpinisty (ur. 1950) z wypraw w 1985 r. na góry Czo Oju i Nanga Parbat.

4048. KOLBUSZEWSKA Ewa: Cępy w górach. Turystyka masowa w krzywym zwierciadle (do lat siedemdziesiątych XX wieku). *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 225–236, streszcz. ang.

4049. KOŁTOŃ Roman: Zibi czyli Boniek. Poznań 2020 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 751, nlb. 1, tabl. XLVIII, il.

Zbigniew Boniek (ur. 1956).

4050. KORTKO Dariusz, Pietraszewski Marcin: Krzysztof Wielicki [ur. 1950]. Piekło mnie nie chciało. Warszawa 2019.

Rec.: Heska-Kwaśniewicz Krystyna: Krzysztof Wielicki – człowiek urodzony we właściwym czasie. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 381–384.

4051. KOWALSKI Ryszard: Miejscowości wycieczkowe i lokale rozrywkowe na szlaku Kanału Elbląskiego. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 195–210.

4052. KRUPA Maciej: „Narty to jednak coś”. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 67–73, streszcz. ang.

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939) na nartach.

4053. KRYŚCIAK Zdzisław: 110 lat Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Łowiczu. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr:] 2020 s. 304–324.

Zał. w 1908 r.

4054. KRZEMIEN Robert: Turystyka wojenna – najbardziej „mroczna” wersja „mrocznej” turystyki. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 29: 2019 s. 163–176.

4055. KRZEPTOWSKI Maciej: Trzymam się morza. Posłowie Norbert Wolnomiejski. Szczecin 2020 Rotary Club Szczecin 8° ss. 341, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1938) z wypraw żeglarskich.

4056. KUBIAK Władysław: Aeroklub Włocławski 1959–2019. Włocławek 2019 Exdruk Sp. Cywilna Wojciech Żuchowski Adam Filipiak 4° ss. 56, nlb. 1, il.

4057. KULESZA Jerzy A.: Boks na Igrzyskach Olimpijskich. [T.] 4: Pierwszy złoty medal (Helsinki 1952). Skierniewice 2020 Sigma 8° ss. 242, il.

T. 1. 2011.

4058. KUROPATWA Piotr: Królowa dysku. Życie i czasy Jadwigi Wajsówny [1912–1990]. Pabianice 2020 JMK-TECH 8° ss. 334, il.

4059. ŁUCZAK Maciej, Witkowski Mateusz, Jarosławski Leszek: Trenerzy szermierki w Poznaniu po II wojnie światowej. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 253–264.

4060. MACHNICKI Wojciech: Sobiesław Zasada [ur. 1930]. Lekkoatleta, kierowca rajdowy,

żeglarz i autor. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 474–480.

4061. MALINOWSKA Barbara: Rejs. Gdyńia 2020 Wydaw. „Manufaktura Słów” Ferratus Michał Smętek 8° ss. 71, nlb. 7, il., mapa.

4062. MAĆZKA Dorota: 50. lecie Koła Przewodników Terenowych i Pilotów im. Marii Żyburowej przy Oddziale PTTK „Podlasie” w Siedlcach. Siedlce 2020 PTTK Oddz. Podlasie. Region. Pracownia Krajoznawcza 8° ss. 45, il. Lata 1969–2019.

4063. MROZEK Tomasz: MZKS Narew Ostrołęka. Niebiesko-czerwona księga. Ostrołęka 2019 Tomasz Mrozek 8° ss. 368, il.

4064. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Jan Szczyński [1939–2017] – mistrz olimpijski związany z Wołominem. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 441–456, il.

4065. OWSIAŃSKI Jarosław: Zniekształcanie rodowodu związku piłkarskiego i klubów sportowych z terenu Wielkopolski. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 19–32.

W l. 1913–1987.

4066. PACHOLSKI Jan: Od relacji z wypraw do przewodnika – początki karkonoskich poradników dla podróżnych na przełomie XVIII i XIX wieku. Von Expeditionsberichten zum Führer – die Anfänge der Ratgeber für Riesengebirgereisende and der Jahrhundertwende des 18. zum 19. Jahrhundert. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 11–53, streszcz. ang.

Tekst równol. pol., niem.

4067. PACHOLSKI Jan: Pruskie Karkonosze – kilka słów o ideologizacji najwyższych gór Śląska w dobie rozkwitu turystyki masowej. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 39–54, streszcz. ang.

Od XVIII w.

4068. [PIOTROWSKA Danuta, Raganowicz Marek, Tomaszewski Marcin]: Trolltindene 1972, 1974, 1977. Oprac. Danuta Piotrowska. Szczecin 2020 Fund. „Ulica Przestrzenna” 8° ss. 326, nlb. 2, il. (In Memoriam Tadeusz Piotrowski).

Szczyt górski w Norwegii.

4069. PŁONKA Jacek: Historia piłki nożnej w Kargowej. Od DFB Unruhstadt do MKS Cargovia. Kargowa 2020 Jacek Płonka 8° ss. 288, il.

4070. PODRÓŻ z książką w rękę. Pod red. Magdaleny Nowak, Iwony Sakowicz-Tebinki,

Michaliny Petelskiej. Gdańsk–Sopot 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 321, il., streszcz. ang. (Gdańskie Teki Turystyczno-Krajoznawcze; t. 4).

Treść: Wstęp s. 7–12; Ziarkowski Dominik: Dziewiętnastowieczne przewodniki po Warszawie w kontekście rozwoju wiedzy o sztuce na ziemiach polskich s. 13–32; Woźniak Krzysztof Paweł: Z przewodnikiem po mieście bez zabytków. Łódź w literaturze przewodnikowej przelomu XIX i XX wieku s. 33–42; Kułakowska-Lis Joanna: Kształt i koncepcja edytorska przewodników z perspektywy redaktora – tradycyjne wzorce, przemiany i nowe tendencje na rynku wydawniczym s. 43–52; Podlaszewski Łukasz: Przewodnik turystyczny, który przerosł się w powieść: książka „Trzech panów w łódce (nie licząc psa)” Jerome’a K. Jerome’a s. 53–62; Lubinska Natalia: Podróż z „Czerwoną Książeczką”, czyli trasa Mao Zedonga w Chinach s. 63–84; Kasper Magdalena Alicja: Futbol za wolność. Przewodnik po mieście śladami FB Barcelony s. 85–98; Piotrowska Magdalena: Przeszłość udomowiona w obrazach świetlnych s. 99–114; Moreno-Kamińska Natalie: Francja i jej mieszkańcy we współczesnej literaturze frangielskiej – stereotypowy wizerunek w powieściach Stevena Clarke’a oraz Michaela Sadlera s. 115–128; Petelska Michalina: Relacja Stanisława Belzy z krajów nordyckich: literatura podróżnicza i dydaktyczna s. 129–142; Giryś-Czagowiec Weronika: Warszawa doby powstania styczniowego w „Balladzie o wzgardliwym wisielcu” Stanisława Rembeka w kontekście obrazu miasta w „Lalce” Bolesława Prusa s. 143–156; Kostuch Lucyna: Co czytać podczas wyprawy wojennej? Wojskowe lektury Seweryna Rzewuskiego z lat 1778–1779 s. 169–182; Penkała-Jastrzębska Anna: List jako wskazówka podróży. O dydaktycznej roli korespondencji na przykładzie listów Pawła Karola Sanguszki (1680–1750) s. 183–198; Skotnicka Ewa: Dokumentacja wizualna do relacji z podróży Karola Lanckorońskiego „Na około Ziemi 1888–1889. Wrażenia i poglądy” s. 199–210; Landowski Zbigniew: Egipt z perspektywy rosyjskich podróżników XIX wieku s. 211–228; Jędraszek Sławomir: Amamamania. Z książką w podróży do El-Amarny s. 229–252; Komorowski Jarosław: Sienkiewiczowska Trylogia jako mapa i przewodnik. Refleksje użytkownika s. 253–264; Buczek Katarzyna: Antoniego Andrzejewskiego podróże do ziemi nieznanych s. 265–278; Cembik Artur: Spaceownik po Drohobyżu – śladami Andrzeja Chciuka s. 279–288; Drozd Aleksandra: O Polesiu – naszym – cudzym – obcym? s. 289–300; Rembalski Tomasz: „Rowerem przez Pomorze” braci Tadeusza i Mikołaja Krefitów – rękopiśmienny pamiętnik z lat 1937–1939 z przewodnikiem dr. Mieczysława Orłowicza w tle s. 301–331.

4071. PROKOPIUK Aleksander: Maratończyk z Hajnówki czyli 300 moich biegów. Hajnówka 2020 Urząd M. 8° ss. 224, il.

Wspomnienia, autor ur. 1945.

4072. PRZERWA Tomasz: Odidealizowane? Góry w rozwoju sportów zimowych w Sudetach przed 1945 rokiem. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 273–283, streszcz. ang.

4073. PRZERWA Tomasz, Perlak Bartłomiej: Reichenbach – Dzierżoniów. Historia sportowych pasji i polityki. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza ATUT 8° ss. 378, nlb. 1, il., mapy.

4074. [REŚKO Danuta]: 50 lat Ośrodka Kultury Turystyki Górskiej na Jaworzynie Krynickiej. 1970–2020. Aut. tekstów Danuta

Reško. [Kraków–Nowy Sącz] [2020] Oficyna Wydawnicza „Wierchy” COTG; Schroniska i Hotele PTTK Karpaty 8° ss. 37, nlb. 1, il.

4075. SABAŁA-ZIELIŃSKA Beata: Pięć Stawów. Dom bez adresu. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka 8° ss. 347, nlb. 4, tabl. 32, il.

Dolina Pięciu Stawów Polskich, l. 1902–2020.

4076. SIWIŃSKI Tomasz: Sport w powiecie nowotomyskim do 1939 roku. Żarys problematyki. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 81–94.

Od średniowiecza.

4077. SKARBIŃSKA-SZOCIŃSKA Barbara: Jerzy Szociński [ur. 1953]. 50 lat w PTTK. Włoszanowo 2020 [b.w.] 8° ss. 199, il.

4078. SKONIECZNY Bartosz: 25 lat Koninińskiego Ludowego Towarzystwa Cyklistów. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 125–127.

Historia kolarstwa w rejonie Konina od l. 30. XX w. do 2018 r.

4079. SMYŁA Marek: Piotr Bruzda [1946–1996]. Leszno 2020 Firma Wydawnicza „Danuta” 8° ss. 192, il. (Asy Żużlowych Torów).

4080. SOBKOWIAK Mirosław, Szwedek Waldemar: 40 lat sekcji Karate-Do Shotokan THHF „Tęcza” w Gostyniu. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 263–284.

Założonej w 1979 r.

4081. STAROSTA Włodzimierz: 60 lat rozwoju gry sportowej dla każdego. Ringo w Polsce i na świecie. 60 years of development of sport game for everyone. Ringo in Poland and world. Warszawa 2020 Międzynar. Stow. Motoryki Sportowej (MSMS); Inst. Sportu w Warszawie – Państw. Inst. Badawczy 8° ss. 508, il. Międzynar. Stow. Motoryki Sportowej (MSMS). International Association of Sport Kinetics (IASK), Pol. Tow. Ringo.

Lata 1960–2020.

4082. STUDENCI i turystyka. PTTK na KUL 1953–2018. Historia i wspomnienia. Red. Eugeniusz Niebelski, Marek Okoń, Alicja Puszcza, Katarzyna Zagdańska-Dudek. Lublin 2018.

Rec.: Wójcik Zbigniew J., *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 249–252.

4083. SWÓŁ Jan: Dębicki Sokół. Znań i mniej znana historia. Cz. 1. Wyd. 2, popr., uzup., rozsz. Dębica 2020 Jan Swół 8° ss. 297, il.

Toż plik tekstowy PDF (22,66 MB).

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w l. 1894–2020.

Wyd. 1. 2019.

4084. SZKARADZIŃSKA Beata: Stanisław Piłat [1909–1993] olimpijczyk, pięściarz rodem z Podhala. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 225–228.

4085. SZYMAŃSKI Marian: Początki i rozwój sportu w Radomsku do 1939 r. ze szczególnym uwzględnieniem lekkiej atletyki. (Cz. 2). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 157–206.

Cz. 1. *Tamże*. T. 16: 2019.

4086. TURYSTYKA historyczna. T. 2. Pod red. Zbigniewa Hojki i Krzysztofa Nowaka. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 227, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 4032).

Treść: Hojka Zbigniew, Nowak Krzysztof: Wprowadzenie s. 7–10; Wala Ewa: Rozwój turystyki w Karpatach Wschodnich do 1914 roku (w świetle przewodników i „Pamiętników Towarzystwa Tatrzńskiego”) s. 11–45; Rozhkov Władysław: Cudami słynąca Matka Boża Łatyczowska – Pani Podola, Wołynia i Lublina s. 49–59; Kaczanowicz Wiesław: Vindolanda – z badań nad historią rzymskiej Brytanii s. 63–81; Bereszyński Zbigniew: Turystyczne walory zabytków budownictwa obronnego na Górnym Śląsku s. 82–105; Ciechański Ariel, Kurkowska-Ciechańska Judyta: Parowozownia Skiermiewice jako element inspiracji turystów historią kolei s. 106–117; Nowak Krzysztof: Turystyka historyczna na pograniczach – pozytywna energia Czermiowiec s. 118–134; Fischer Iwona: Szlakiem postaci historycznej – alternatywna trasa w mieście z nadmiarem zabytków (na przykładzie Krakowa, licznych w tym mieście szlaków znanych osób, a w szczególności szlaku śladami Ignacego Jana Paderewskiego) s. 135–148; Mieźan Maciej: Nowa Huta – fragment Górnego Śląska na terenie Małopolski s. 149–161; Murawska Maja: Cmentarz jako produkt turystyczny na przykładzie cmentarzy mennonickich na Żulawach s. 162–171; Solarz Mariusz: Fort Skotniki na szlaku Twierdzy Kraków. Działalność Centrum Dokumentacji Zsylek, Wypędzeń i Przesiedleń s. 172–200; Matvieiev Andrii: Turystyka ekstremalna na Ukrainie jako produkt awarii w Czarnobylskiej Elektrowni Jądrowej s. 203–210; Wrońska-Labus Justyna: Turystyka a nauka historii według nowej podstawy programowej w szkole podstawowej s. 211–216; Makarska Anna: Obchody 100-lecia niepodległości Polski organizowane przez Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu oraz Instytut Zagłębia Dąbrowskiego s. 219–227.

4087. UDZIAŁ sportowców Pomorza Zachodniego w letnich igrzyskach olimpijskich po drugiej wojnie światowej. Pod red. Jerzego Eidera. Szczecin 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 115, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. 1108).

Treść: Urban Renata: Tradycje ruchu olimpijskiego na Pomorzu Zachodnim s. 13–36; Lubkowska Wioletta: Uczestnictwo pływaków Pomorza Zachodniego w powojennych igrzyskach olimpijskich s. 37–66; Iwińska Anna: Olimpijczycy lekkoatleci urodzeni na terenie obecnego województwa zachodniopomorskiego s. 67–92; Iwiński Jerzy: Szczecińscy tyczkarze na letnich igrzyskach olimpijskich s. 93–112.

4088. WACHNICKI Adam Jan: Ludzie „Orla”. Wierzbica–[Katowice] 2020 GKS Orzeł Wierzbica; P.H. Horyzont Tomasz Ciupek 4° ss. nlb. 4, 245, nlb. 2, il.

Gminny Klub Sportowy Orzeł Wierzbica.

4089. WANDERER im Riesen-Gebirge. Anthologie der Reiseberichte aus dem 17.–20 Jahrhundert. Ausgewählt von Marcin Wawrzyńczak; Korrektorat und Anmerkungen Agnieszka Bormann, Jowita Selewska. Görlitz–Chromiec 2020 Kulturreferat für Schlesien. Schlesisches Museum zu Görlitz; Wielka Izera Wydaw. 8° ss. 436, il., mapy.

Toż w wersji pol.: Podróżnicy w Górach Olbrzymich. Antologia tekstów źródłowych z XVII–XX wieku. Wybrał, przełożył i przypisami opatrzył Marcin Wawrzyńczak; współpr. Jowita Selewska ss. 412, il.

4090. WILCZYŃSKI Rafał: Zielono-białoczerwona historia KS Sparty Rejowiec Fabryczny. Chełm 2020 Tawa Taurogiński Waldemar 8° ss. 288, il.

Lata 1966–2019.

4091. WOLSZA Tadeusz: Od „Honoratki” do Wierzbowej. Życie szachowe w Warszawie w latach 1829–1939. Warszawa 2020 IH PAN; Wydaw. Neriton 8° ss. 233, il.

3. POSZCZEGÓLNE ZAGADNIENIA

a) Zagadnienia kultury materialnej

Zob. pow. 1073, 1074, 1507, 1693, 1716, 1834, 1837, 2025, 2068, 2069, 2121, 3564, 4982, 6381, 6417, 6421, 6452, 6473, 6561, 6568, 6597, 6615, 6915, 6940, 7077, 7743, 8274, 9446.

4092. ADAMSKA Dagmara, Pogorzelski Wacław: Średniowieczne poczucie humoru – wokół interpretacji głogowskiej pokrywki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 89–102, streszcz. niem.

Ceramiczna pokrywka z XIII/XIV w.

4093. ANDRZEJOWSKA Mirosława: Halszackie ozdoby brązowe z Warszawy-Wilanova. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 71: 2020 s. 217–237, streszcz. ang.

Kultura łużycka.

4094. ANDRZEJOWSKA Mirosława: Okruchy historii. Kilka interesujących skorup z Anusina na Kujawach. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 93–103, streszcz. ang.

Ceramika z wczesnej epoki żelaza.

4095. BANIOWSKI Dariusz: Skarby Człopy i ziemi człopińskiej. (Cz. 2). *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 11: 2020 s. 111–124, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 10: 2019.

4096. BARBASIEWICZ Maria: Do rzeczy i od rzeczy. Warszawa 2020 PWN 8° ss. 230, il.

Historia przedmiotów odstawionych do lamusa w XX w.

4097. BIEDROŃSKA-SŁOTOWA Beata: Tkaniny zdobione napisami arabskimi w szatach liturgicznych pochodzących z kościoła Mariackiego w Gdańsku, przechowywanych w Muzeum Narodowym w Gdańsku. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 19–34, streszcz. ang.

4098. BLUSIEWICZ Karolina: Zabytki skórzane z Gniewu – nowe dane z analizy źródeł archeologicznych. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 337–356, streszcz. ang.

XIII/XIV w.

4099. BOCHNAK Tomasz, Czarnecka Katarzyna: Brytyjskie naczynie z emaliowanym zoomorficznym wylewem z Łęgu Piekarskiego – nowe ustalenia i hipotezy. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 105–127, streszcz. ang.

Z grobów książęcych kultury przeworskiej.

4100. BUGAJ Michał, Zdaniewicz Radosław, Liwoch Radosław: Ostrogi z doby plemiennnej z Udorza. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 16: 2020 s. 179–189, streszcz. ang.

4101. CERAMIKA i szkło w badaniach interdyscyplinarnych. Red. Krystian Chrzan, Paweł Rzeźnik, Sylwia Siemianowska. Wrocław 2020 IAiE PAN 4° ss. 483, il., streszcz. ang. IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza.

Z treści: Purowski Tomasz, Sadowska-Topór Jolanta: Działalność naukowa profesor dr hab. Marii Dekówny w latach 2008–2020 s. 11–16; Kolenda Justyna, Zamelska-Monczak Kinga: Wczesnośredniowieczna wytwórczość ceramiczna z północno-wschodniej części Dolnego Śląska s. 17–44; Chołuj Aleksandra: Medieval Glass Bracletes from the Collection of the Archaeological Museum in Alhama de Murcia. Preliminary Report s. 55–66; Lis Aleksandra: Zróżnicowanie przestrzenne zbioru zespołów naczyń ceramicznych w obrębie poszczególnej zabudowań zamku ciechanowskiego. Podsumowanie wstępnych wyników opracowań s. 67–76; Wołyńska Marta: Wybrane naczynia gliniane z wykopalisk na Targu Siennym w Gdańsku s. 77–122; Zdeb Katarzyna, Orliński Wawrzyniec: Nowożytna ceramika użytkowa z Gdańska w świetle wyników badań archeometrycznych jako przyczynek do rozważań nad dietą mieszkańców s. 123–136; Krzyżanowska Marta: „Z kropli czy półfabrykatów?”. Metoda produkcji szklanych żetonów z okresu wpływów rzymskich znalezionych w Polsce s. 145–150; Siemianowska Sylwia: Przemiany społeczno-gospodarcze doby przełomu lokacyjnego na Śląsku. Szkło jako identyfikator zmian

s. 195–228; Lis Aleksandra: Ornament radełkowy na późnośredniowiecznych naczyniach ceramicznych z obszaru ziem polskich s. 229–246; Kurkowska Olga: Szkło w stylu weneckim jako przejaw wielokulturowości (mieszkańców) Gdańska s. 247–266; Utzig Joanna: Fragmenty przeszkleń witrażowych odnalezione na terenie opactwa cysterskiego w Kolbaczu. Przyczynek do badań nad witrażownictwem cysterskim s. 335–348; Tatoń Katarzyna: Ceramiczne narzędzia dźwiękowe i proste instrumenty muzyczne. Grzechotki ceramiczne z Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej w Kaliszu s. 359–372; Gnyś-Nidecka Małgorzata: Ceramika i szkło na polskich cmentarzach w ogólnie kulturoznawczym s. 373–388; Kruger Michał: Ceramika z początków epoki żelaza w południowo-zachodniej części Półwyspu Iberyjskiego – stan badań i dalsze perspektywy badawcze s. 389–400; Poliński Dariusz: The here and now in the research on late medieval and modern ceramics in Poland – possibilities and limitations s. 401–408; Siembora Sebastian: O potrzebie uzgodnienia warsztatu i metodologii pracy w zakresie badań nad szkłem późnośredniowiecznym i nowożytnym pozyskiwanym metodą archeologiczną s. 409–414; Utzig Joanna: Disiecta membra. Średniowieczne witraże wykopaliskowe na terenie Wielkopolski – zarys problematyki badawczej s. 415–430; Horzela Dobrosława, Podosek Daniel: Fotografia jako narzędzie w studiach nad malarstwem witrażowym s. 439–450; Rudy Maria: Historyczny biskwit. Problemy technologiczno-konserwatorskie s. 451–464; Krysiak Dagna, Zaborski Maciej: Współczesne możliwości technologiczne a kopia średniowiecznej szklanej Św. Jadwigi ze zbiorów Muzeum Powiatowego w Nysie s. 465–470; Sasak Stanisław, Siemianowska Sylwia: Sztuka cyfrowa wizualizacji. XVIII-wieczny kieliszek szklany z badań na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu s. 471–480.

4102. CHMIELEWSKI Tomasz J., Krupski Mateusz: Zespół kamiennych toporów ze stanowiska Iwiny 13, woj. dolnośląskie. Głosa w kwestii wschodniego zasięgu występowania fasetowanych toporów kultury ceramiki sznurowej. The assemblage of stone axes from Iwiny, site 13, Lower Silesia Province. A voice on the issue of eastern distribution range of Corded Ware culture faceted axes. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 55: 2019 s. 65–100, streszcz. ang.

4103. CHRUPEK Sebastian: Ceramika kultury oksywskiej i wielbarskiej z Pucka na Pomorzu Wschodnim. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 203–210, streszcz. ang.

4104. CZARNECKA Katarzyna: Zamki i klucze kultury przeworskiej. Działanie, zastosowanie, znaczenie symboliczne. Warszawa 2020 Państw. Muzeum Archeol.; Wydż. Archeologii. UW 4° ss. 444, il., streszcz. niem.

Lata 300 p.n.e. – 500.

4105. CZEPELAK Zbigniew: Łąckie dzwony. Czyli co dzwoni na wieży naszego kościoła. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 32–37.

4106. DULĘBA Przemysław, Wońska Magdalena: Unikatowa zapinka z Rajszewa, pow. legionowski. Przyczynek do studiów nad sytuacją kulturową w okresie wędrówek ludów na

Mazowszu. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 71: 2020 s. 400–405, streszcz. ang.

4107. ENGEL Marcin, Sobczak Cezary: Ozdobne okucia hełmów wczesnośredniowiecznych z zespołu osadniczego w Szurpiłach. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 65–84, streszcz. ang.

4108. FLOREK Marek: Odważnik, głowica buławy, ciężarek kiścienia czy jeszcze coś innego? Przyczynek do badań nad funkcją niektórych zabytków wczesnośredniowiecznych. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 101–107, streszcz. ang.

4109. FLOREK Marek: Sztylet z epoki brązu z nieznannej miejscowości w okolicach Ożarowa. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 64–65.

4110. GACKOWSKI Jacek, Garbacz-Klempka Aldona: Wędzidło z Browiny, pow. toruński. Kolejny na ziemiach polskich ślad wschodniego oporządzenia jeździeckiego z wczesnej epoki żelaza. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 39–56, streszcz. ang.

4111. GÓRA Elżbieta: Artefakty jenieckie odnalezione w trakcie prac budowlano-konserwatorskich przy pozostałościach Stalagu 318/VIII F (344) Lamsdorf. Przyczynek do badań nad kulturą materialną obozów jenieckich. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 111–127, streszcz. ang., niem.

4112. GROBOWE szaty liturgiczne z krypty południowej w kościele pw. Narodzenia NMP w Piasecznie, woj. pomorskie. [Aut.] Agata Zamorowska, Jan Jarosz, Sebastian Nowak, Dawid Grupa. *Rydwan*. Nr 15: 2020 s. 65–79, streszcz. ang.

4113. GRUPA Małgorzata, Wałaszewska Magdalena: Kościana igła w Owidza. *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 9–16, streszcz. ang.

4114. GRUPA Małgorzata, Warecka Oliwia: Wybrane różańce z badań w kościele parafialnym pw. św. Mikołaja w Gniewie. *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 31–42, streszcz. ang.

4115. JANOWSKI Andrzej, Chmiel-Chrzastowska Marta: Późnośredniowieczne żelazce topora z Bagicza koło Kołobrzegu. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 153–158, streszcz. ang.

4116. JANOWSKI Andrzej, Michalak Arkadiusz: Antropomorficzna szlufka z okolic Międzyrzecza. Z badań nad kulturą materialną póź-

nośredniowiecznych mieszkańców pogranicza wielkopolsko-brandenbursko-śląskiego. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 27–45, streszcz. ang.

4117. JEGO wysokość but. Pod red. Małgorzaty Wrześniak. Warszawa 2020 Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie 8° ss. 318, nlb. 1, il., streszcz. ang. (*Rzeczy Piękne*; t. 3).

Treść: Wstęp s. 7; Wrześniak Małgorzata: Jego wysokość But – rzecz o kulturowym znaczeniu s. 9–46; Krauze Julia: „Calceorum varietas” – etymologicznie od obcasa po cholewę s. 47–62; Mojżyn Norbert: Obuwie pontyfikalne s. 63–82; Minksztem Joanna: „Trza być w butach na weselu...”. Obuwie ludowe w Polsce s. 83–116; Wieruch-Jankowska Ewa: W butach przez powstanie warszawskie s. 117–128; Jatczak-Repec Aleksandra: Najdziwniejsze wyroby mody obuwicznej. Z historii mody na platformie s. 129–140; Wiśnicka Anna: Bauhaus Aalto, Memphis Milano – studium wybranych przykładów inspiracji designem w projektowaniu obuwia s. 141–156; Nalewajska Lilianna: But w reklamie. Dziewiętnastowieczna reklama wszystkiego, co z obuwium związane s. 157–174; Pawłowska-Jądrzyk Brygida: Buty i metafora obuwicza w reklamie wizualnej s. 175–188; Kielak Dorota: O sposobach funkcjonalizowania się motywu butów w literackim dyskursie z przełomu XIX i XX wieku na temat etyki życia społecznego s. 189–208; Flader-Rzeszowska Katarzyna: But, czyli gra konfliktów s. 209–222; Taras Katarzyna: But szejka Gomeleżów, czyli o czym jest „Rekopis znaleziony w Saragossie” Wojciecha Jerzego Hasa s. 223–234; Kowalski Wojciech W.: Buty jako symbol szczęścia? Fajansowe miniatury obuwia w XVI–XVIII wieku s. 235–254; Sadoch Elżbieta: Znaczenie nagrody Złoty Głan we współczesnej kulturze s. 255–270.

4118. JUSZYŃSKI Jakub: Łuk bałtycki jako odmiana północnego łuku refleksyjnego. Próba charakterystyki. *Pruthenia*. [T.] 11: 2018 s. 11–46, streszcz. ang., niem.

4119. KACPRZAK Marta, Kulesz Aleksandra: Znaleźiska grobowe dzianych pończoch z Gniewu. *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 43–52, streszcz. ang.

4120. KACZYŃSKI Bartłomiej: „Sadłowo” – nieznan typ bimetalicznych szpil kultury pomorskiej. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 71: 2020 s. 239–250, streszcz. ang.

4121. KARWECKA Agata: Prowincjonalnorzymska emaliowana zapinka tarczowata z miejscowości Wierzonka, pow. poznański. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 187–190, streszcz. ang.

4122. KOKOWSKI Andrzej: Von Malchin bis Gródek nad Bugiem. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 208–211, streszcz. pol.

Dot. normańskiej uprząży końskiej i munsztuka z okresu średniowiecza.

4123. KONTNY Bartosz: Gliniana pisanka-grzechotka z wyspy na Jeziorze Golenicko-Dobropolskim. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 204–208, streszcz. ang.

4124. KRYPTY grobowe kościoła pw. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie w świetle badań interdyscyplinarnych. T. 1: Archeologia – historia – kostiumologia. Pod red. Anny Drażkowskiej. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 465, il., mapy, streszcz. ang.

Tręść: Drażkowska Anna: Wprowadzenie s. 11–15; Lyczak Monika: Lokalizacja bazyliki św. Franciszka w przestrzeni średniowiecznego Krakowa s. 15–23; Rojowska-Tasak Halina: Zespół klasztorny Franciszkanów w Krakowie – rozwój przestrzenny s. 24–49; Wlec Fabian, Lyczak Monika, Drażkowska Anna: Kompleksowe rozpoznanie metodą georadarową (GPR) wnętrza bazyliki Franciszkanów w Krakowie s. 51–83; Lyczak Monika, Drażkowska Anna, Rojowska-Tasak Halina, Cechosz Stanisław, Holcer Łukasz: Krypty grobowe – analiza architektoniczna s. 84–117; Drażkowska Anna: Pochówki z krypt bazyliki i kruzganków klasztoru. Analiza i próba identyfikacji s. 118–139; Drażkowska Anna: Formy i sposoby zdobienia XVII–XVIII-wiecznych trumien s. 140–176; Nowak Marcin, Drażkowska Anna, Lyczak Monika: Wyposażenie grobowe s. 177–279; Bernaś Maciej, Rzonca Antoni: Zastosowanie obrazkowych metod pomiaru do inwentaryzacji krypt s. 280–290; Curyło Jakub: Krypty pod bazyliką Franciszkanów w Krakowie w technologii 3D s. 291–311; Solaż Franciszek: Historia grobu Bolesława Wstydlwego w bazylice Franciszkanów s. 313–326; Solaż Franciszek: Historia relikwii błogosławionej Salomei s. 327–335; Solaż Franciszek: Arcybractwo Męki Pańskiej na tle jego historii i posłannictwa s. 336–349; Kostiumologia. Tkaniny. Barwniki s. 350; Drażkowska Anna: Odzież osób świeckich i duchownych s. 351–360; Szwelicki Rafał, Drażkowska Anna: Pasy siatkowe s. 361–371; Cybulska Maria: Tekstylia odzieżowe, obiciowe i elementy pasmanteryjne z krypt bazyliki św. Franciszka z Asyżu w Krakowie s. 372–406; Śliwka-Kaszyńska Magdalena: Izolacja i identyfikacja naturalnych substancji barwiących obecnych w tkaninach grobowych s. 407–420; Bibliografia s. 433–460.

4125. KRYPTY grobowe kościoła pw. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie w świetle badań interdyscyplinarnych. T. 2: Antropologia – archeobotanika – mikrobiologia – konserwacja. Pod red. Anny Drażkowskiej. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 253, il., mapy, streszcz. ang.

Tręść: Gołąb Henryk: Analiza anatomoantropologiczna szczątków ludzkich s. 17–36; Kurek Marta, Spinek Anna: Badania koncentracji wybranych pierwiastków u pochowanych osób s. 37–41; Gorzkiewicz Marta, Grzybowski Tomasz: Analiza genetyczna markerów haploidalnych z próbek materiału kostnego s. 42–48; Reitsma Laurie J., Drażkowska Anna, Nowak Marcin: Izotopy węgla i azotu w badaniu diety elit XVII–XVIII wieku na podstawie wydobytych szczątków s. 49–58; Kwiatkowska Barbara, Bisiecka Agata, Fryc Dobrochna, Mirko Dominika, Martkiewicz Katarzyna, Bondrzej-Jędrzejewska Renata, Biewald Jakub, Wasiaś Michał, Michalak Marcin: Rekonstrukcja wyglądu przyżyciowego trzech osób pochowanych w kryptach s. 59–71; Zajdel Dariusz: Rekonstrukcja prawdopodobnego przyżyciowego wyglądu głów s. 72–79; Pińska Katarzyna, Drażkowska Anna: Szczątki roślin odnalezionych w kryptach s. 81–112; Pińska Katarzyna, Drażkowska Anna: Badania archeobotaniczne ziół użytych do balsamacji ciał zmarłych s. 113–130; Noryskiewicz Agnieszka M.: Badania palinologiczne na przykładzie czterech wybranych pochówków s. 131–145; Walczak Maciej, Drażkowska Anna, Burkowska-But Aleksandra, Swiontek Brzezińska Maria: Analiza mikrobiologiczna szczątków ludzkich i elementów trumien z krypt grobowych s. 147–158; Karbowska-Berent Joanna, Szule Justyna, Ruman Tomasz, Drażkowska Anna, Gutarowska Beata, Jarmilko Joanna: Charakterystyka zniszczeń mikrobiologicznych

tkanin jedwabnych s. 159–171; Drażkowska Anna, Nowak Marcin: Prace konserwatorskie i restauratorskie przeprowadzone na zabytkach tekstylnych s. 173–179; Nowak Marcin, Drażkowska Anna: Konserwacja zabytków metalowych i drewnianych oraz przedmiotów o złożonych strukturach surowcowych s. 180–185; Miazga Beata: Studia archeometryczne wybranych tasiemek i koronek s. 186–204; Ginter Artur: Analiza składu pierwiastkowego zabytków s. 205–220; Bibliografia s. 229–246.

4126. KRZYSTEK Andrzej: Kielich i patena Konrada Mazowieckiego z XIII wieku – kopia dla Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 27: 2020 s. 459–471, streszcz. ang.

4127. KRZYŻANOWSKA Marta: Drobne przedmioty szklane – analiza archeologiczna żetonów do gry z okresu wpływów rzymskich z terenu Polski. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 71: 2020 s. 251–268, streszcz. ang.

4128. KULESZ Aleksandra: Męskie obuwie niskie z badań w kościele pw. Narodzenia NMP w Piasecznie, gm. Gniew. *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 79–88, streszcz. ang.

4129. KULESZ Aleksandra, Grupa Małgorzata: Open-back shoes from the southern crypt in Piaseczno, Pomerania Province. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Archaeologica*. [Vol.] 35: 2020 s. 137–149, streszcz. pol.

4130. KULESZ Aleksandra, Michalik Jakub: Modern shoe buckles from archaeological research in Gniew and Piaseczno (Pomerania Province, Poland). *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Archaeologica*. [Vol.] 35: 2020 s. 151–165, streszcz. pol.

4131. ŁASZEWSKI Witold: Uwaga o miszkach śląskich. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 105–116.

Datowane na VII–XI w.

4132. ŁASZEWSKI Witold, Łaszewski Henryk: Uwagi o warsztacie złotniczym. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 9–67.

Znaleziska na Dolnym Śląsku.

4133. ŁĘCZYCKI Stefan: Raczyce, pow. ząbkowicki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 252–257.

Charakterystyka kamiennej motyki, odnalezionej w Raczycach.

4134. ŁOŚ Jolanta: Kafel z wizerunkiem orła w koronie ze zbiorów Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 11–22.

4135. MAJOREK Magdalena: Modern wooden coffins – a biography of things. *Acta*

Universitatis Lodzianensis. Folia Archaeologica. [Vol.] 35: 2020 s. 45–56, streszcz. pol.

Dawna i obecna funkcja trumny analizowana poprzez poznanie jej „życia” od twórcy, przez technikę wykonania, kształt, wielkość, zdobienia.

4136. MARCINOWICE. Skarb przedmiotów metalowych z wczesnej epoki brązu. Red. Arkadiusz Michalak, Ewa Przechrta. Zielona Góra–Świdnica 2020 Muzeum Archeol. Środokowego Nadodrza 4° ss. 111, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Treść: Michalak Arkadiusz: Na styku humanistyki i nauk specjalistycznych. Wprowadzenie s. 7; Przechrta Ewa: Wczesno-brązowy skarb z Marciniowic w powiecie krośnieńskim s. 9–52; Gan Paweł: Badania materiałoznawcze zabytków brązowych ze skarbu z Marciniowic s. 53–74; Nowak Kamil: Badania śladów produkcji oraz śladów użytkowania zachowanych na przedmiotach ze skarbu z Marciniowic s. 75–94; Bednarz Szymon: Konserwacja skarbu wyrobów brązowych kultury unietyckiej z Marciniowic s. 95–111.

4137. MARKIEWICZ Małgorzata: Przedstawienie obrazowe jako wizualne formy przekazu w studiach archeologicznych. Przykład halsztackiej ceramiki malowanej z Domaślawia. Wrocław 2020 IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 8° ss. 235, il., streszcz. ang. IAiE PAN.

4138. MĘSKA rzecz. Pod red. Małgorzaty Wrześniak. Warszawa 2020 Wydaw. UKSW 8° ss. 322, il., streszcz. ang. (Rzeczy Piękne; t. 7).

Treść: Wstęp s. 7–12; Krauze Julia: Męskie a niemęskie „expressis verbis”, czyli sztuka kamuflażu dla herosów i amazonki s. 13–22; Zambrzycki Michał: Rozpoznanie i analiza wybranych męskich ubiorów dworskich przedstawionych na skrzydłach Politytyku Grudziądzkiego s. 23–44; Wrześniak Małgorzata: Moda bardzo męska, czyli przyczynek do historii „objawów kostiumologicznych” mitu fallocentrycznego s. 45–62; Zychowicz Izabela: Szaty króla jako narzędzie propagandy. Symbolika strojów Stanisława Augusta na przykładzie wybranych portretów monarchy s. 63–78; Mojżyn Norbert: Szaty liturgiczne Kościoła katolickiego. Między przeszłością a teraźniejszością s. 79–104; Nalewajska Lilianna: Modni kawalerowie i akcesoria ich stroju w XIX wieku s. 105–122; Letkiewicz Ewa: Wąsy i broda – chluba dziewiętnastowiecznego mężczyzny s. 123–136; Wieruch-Jankowska Ewa: Męski ubiór w okupowanej Warszawie – kilka refleksji na temat kamuflażu i ubioru codziennego Polaków w konspiracji s. 137–154; Grzybowski Maciej: Dlaczego mężczyźni przestali nosić kapelusze? s. 155–160; Jatzak-Repec Aleksandra: Kolorowe ubrania, makijaż i obcasy... Feminizacja męskiej garderoby w drugiej połowie lat 60. i w latach 70. XX wieku s. 161–170; Wiśnicka Anna: Klasyka, ekstrawagancja, unisex – przegląd wybranych tendencji skandynawskiej mody męskiej s. 171–184; Piekutowska-Folga Mariola: Z historii piękna i finansów s. 185–196; Binięcka Małgorzata, Wrześniak Małgorzata: Rodzina Paolillo – 140 lat magii klejnotów s. 197–212; Wrześniak Małgorzata: Andrzej Bodech – król polskich okularów s. 213–228; Staszewski Daniel: Kolekcjonowanie zabytkowych samochodów w Polsce s. 229–246; Kot Damian: Stowarzyszenie But w Butonierce. Bespoke Social Club, czyli mężczyzna dobrze ubrany s. 247–260.

4139. MIAZGA Beata: Średniowieczne wyroby o barwie srebrzystej z placu Nowy Targ

w Wrocławiu. Eutektyczny stop cyny i ołowiu. *Archaeologia Historica Polona.* T. 27: 2019 s. 251–266.

4140. MICHALAK Arkadiusz, Gardela Leszek: Bodziec ostrogi z Lubniewic. Słowiańska kultura elitarna w zachodniej części państwa Piastów. *Slavia Antiqua.* T. 61: 2020 s. 135–161, il.

4141. MICHALIK Jakub: Analiza gatunku drewna wybranych różańców pochodzących z badań archeologicznych w Gniewie. *Rydwan.* Nr 14: 2019 s. 9–16, streszcz. ang.

4142. MICHALIK Jakub: Identyfikacja gatunku drewna archeologicznego na przykładzie wybranych trumien odkrytych podczas badań archeologicznych w kościele pw. św. Mikołaja w Gniewie. *Rydwan.* Nr 13: 2018 s. 53–59, streszcz. ang.

4143. MICHALIK Jakub: Pomiar hydrostatyczny i konserwacja metalowej klamry do buta z Piaseczna. *Rydwan.* Nr 15: 2020 s. 112–120, streszcz. ang.

4144. MIKOŁAJCZAK Aleksander Wojciech: Design kleksa. Społeczna historia wiecznych piór. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 324, il., streszcz. ang. UAM.

4145. MYŚLIBORSKA grzechotka – pisanka, zabawka, przedmiot, instrument? Red. Magdalena Szymczyk, Agnieszka Jobke-Fus. Myślubórz 2020 Muzeum Pojezierza Myśluborskiego 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji nauk., Myślubórz, 16 IV 2019 r.

Treść: Sobolewski Piotr: Słowo wstępne s. 4–5; Szymczyk Magdalena: Wprowadzenie s. 7; Tatoń Katarzyna: Forma jajowata i jej wpływ na cechy dźwięku grzechotek ceramicznych s. 9–28; Kajkowski Kamil: Jajo i pisanka w świecie przedchrześcijańskich wyobrażeń religijnych Północno-Zachodnich Słowian s. 29–88; Sowińska Agnieszka: Ab ovo. O niezwyklej mocy zwykłego jajka s. 89–105; Gruszczynska-Ziołkowska Anna: Pomiedzy ciszą a muzyką. Pisanka myśluborska jako przykład obiektów kłopotliwie łamiących porządku systematyczne s. 106–131; Nowakiewicz Tomasz: Wczesnośredniowieczne Pomorze – zarys obrazu archeologicznego s. 132–178; Kontny Bartosz: Ab armis usque ad ovo czyli jak szukać broni a znaleźć jajko? O badaniach Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego na Pojezierzu Myśluborskim s. 179–199; Galeria s. 203–207.

4146. PAWIKOWSKI Michał: Krzyżyk karawakowy z kościoła pw. św. Mikołaja w Gniewie. *Rydwan.* Nr 13: 2018 s. 68–78, streszcz. ang.

4147. PERLIKOWSKA-PUSZKARSKA Urszula: Naczynia późnośredniowieczne i nowożytnie z cmentarzysk kultury przeworskiej w Żdżarowie, pow. sochaczewski i w Nadkolu, pow. węgrowski. *Wiadomości Archeologiczne.* T. 71: 2020 s. 406–411, streszcz. ang.

4148. PODLIPNIAK Piotr: Kwestia pierwotności funkcji estetycznej muzyki w świetle znalezisk archeologicznych. The issue of the primordality of the aesthetic function of music in the light of archaeological discoveries. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 191–206, streszcz. ang.

4149. POSPIESZNA Barbara: O średnio-wiecznych i renesansowych kaflach z południowej fosy zamku malborskiego pozyskanych w latach 1976–1980. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 95–119, streszcz. ang.

4150. PUROL-WIERZBICKA Monika: Średniowieczne i nowożytny wyroby drewniane z badań powojennych w Gnieźnie. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 3: 2017 s. 108–153, streszcz. ang.

4151. PUROL-WIERZBICKA Monika: Wczesnośredniowieczne wyroby ze skóry z Góry Lecha w Gnieźnie. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 1: 2015 s. 136–211, streszcz. ang.

4152. SAŁACIŃSKA Barbara, Sałaciński Sławomir: Topór kamienny z Warszawy-Ursynowa. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 177–180, streszcz. ang.

4153. SAWICKA Joanna: Kwestia chronologii, typologii i pochodzenia szklanej biżuterii z wczesnośredniowiecznego ośrodka grodowego w Gnieźnie. The issue of chronology, typology and origin of glass jewelry from the early medieval settlement in Gniezno. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 247–289, streszcz. ang.

4154. SAWICKI Tomasz: Średniowieczne i nowożytny przybory do gier z Gniezna. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 2: 2016 s. 170–235, streszcz. ang.

4155. SAWICKI Tomasz: Wczesnośredniowieczny sierp składany z Gniezna – Jeziora Świętego. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 3: 2017 s. 56–67, streszcz. ang.

4156. SCHUSTER Jan: A Merovingian lady in the East? A high quality 6th century brooch from Northwest Poland. Merowińska dama na Wschodzie? Wysokiej jakości zapinka z VI wieku n.e. z północno-zachodniej Polski. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 173–189, streszcz. pol.

4157. SKOLIMOWSKA Bożena: Imieninowy kubek. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 443–446, streszcz. ros., ang.

Z l. 1890–1910, w zbiorach Działu Archeologicznego Muzeum Ziemi Chełmskiej, odkryty w badaniach z l. 2000–2001.

4158. STROBIN Anna: Bronze tripartite belt hooks from Pomerania as proof of cultural connections in the late Pre-Roman and Roman period. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 3–42, streszcz. pol.

4159. STROBIN Anna, Strobin Jarosław: Zabytki ze stopów miedzi z cmentarzyska skandynawskiego w Brzynie, pow. pucki, w świetle analiz metaloznawczych. Uwagi nad sposobem pozyskiwania surowca w okresie wędrówek ludów. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 85–100, streszcz. ang.

Pol. V w. – pocz. VI w.

4160. STUDIES in archaeological ceramology. Ed. by Zbigniew Kobyliński. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego; Fund. „Res Publica Multiethnica” 4° ss. 279, il., mapy. (Archaeologica Hereditas. Monographs of the Institute of Archaeology of the Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw; 17).

Z treści: Kobyliński Zbigniew: What the historical broken vessels want to tell us? s. 5–6; Trzcziński Jerzy, Zaremba Małgorzata, Welc Fabian: The technology of faience bowl manufacturing in the Ptolemaic Arhribian workshops in the light of microstructural studies s. 7–18; Welc Fabian, Zeman-Wisniewska Katarzyna, Trzcziński Jerzy: Possible foreign origin of art decoration on Ptolemaic hemispherical bowls from Arhribian (Nile Delta) s. 19–36; Kobylińska Urszula, Kobyliński Zbigniew, Potocka Paulina: Graphite-tempered and graphite-coated pottery from the early Celtic settlement at Altdorf near Landshut in Lower Bavaria: imported goods or local production? s. 57–70; Agula Fernando, Villegas Maria-Ángeles, Kobylińska Urszula, Kobyliński Zbigniew, García-Heras Manuel: Archaeometric study of Medieval Tornow-type pottery from archaeological sites in Western Poland and Eastern Germany s. 71–84; Kobylińska Urszula, Kobyliński Zbigniew, Bagiński Bogusław, Bojanowski Maciej: Early Medieval pottery of the Menkendorf-Szczecin type – the interpretation of biomarkers in ceramic vessels s. 271–278.

4161. TURECZEK Marcell: Dzwon Ave Maria Mertena Jacoba. (Komunikat). *Custodia*. T. 1: 2019 s. 105–114, streszcz. niem., ang.

Z kościoła katedralnego w Gorzowie Wielkopolskim, odlany w 1498 r.

4162. URBAŃSKI Marek: Materiał wydobycy z ulicy Orzechowej w Uniejowie, st. 27. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 123–151, streszcz. ang.

Ceramika i naczynia, XIII–XIX w.

4163. WADYL Sławomir: Ciekawe grzebieńie wczesnośredniowieczne z Pasymia w pow.

szczyeńskim. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 51–65, streszcz. ang.

1164. WOŁOSZYN Janusz Z.: O rozlicznych pożytkach z tykwy. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 4 s. 537–564, streszcz. ang.

1165. ZAGOŹDŹON Paweł P., Zagożdżon Katarzyna D.: Outfits of ore miners at the turn of Middle Ages and the Renaissance – remarks from Silesian perspective. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 101–111, streszcz. ang.

Stroje górników XV–XVI w.

b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze

Zob. poz. 686, 1275, 1472, 1479, 1703, 2081, 2120, 2135, 2185, 2820, 2822, 2826, 2880, 3482, 3518, 3670, 3689, 3730, 4532, 5571, 6179, 6223, 6235, 6245, 6263, 6264, 6279, 6299, 6329, 6798, 6836, 6836, 6868, 7337, 7510, 7607, 7736, 8286, 8322, 8345, 8451, 8596, 8666, 8740, 8763, 9445, 9450, 9458, 9463, 9464, 9465, 9482, 9485, 9512, 9513, 9523, 9536, 9538, 9544, 9550, 9578, 9621, 9622, 9636, 9700, 9712, 9719, 9757, 9760, 9778, 9779, 9792, 9797, 9827, 9839, 9853, 9875, 9974, 9975, 9985, 10041, 10074, 10100, 10105, 10126, 10131, 10160.

1166. 100 LAT ochrony środowiska w Polsce. Pod red. Wojciecha Szymalskiego. Radom 2020 Inst. Nauk.-Wydawniczy „Spatium” 8° ss. 256, nlb. 2, il., mapy. Inst. na Rzecz Ekorozwoju.

Z treści: Żarska Barbara: Ochrona środowiska w latach 1918–1939 s. 11–22; Nowicki Maciej: Ochrona środowiska w latach 1945–2019 s. 23–54; Karczun Zbigniew: Analiza ewolucji instrumentów polityki ekologicznej w polskim systemie zarządzania ochroną środowiska oraz ocena potrzeby nowych narzędzi s. 57–74; Bochniarz Zbigniew: Rola instytucji w budowaniu trwałego rozwoju w Polsce: osiągnięcia, porażki, wyzwania s. 117–138; Kassenberg Andrzej, Sobolewski Mirosław: Polityka klimatyczna Polski 1988–2020 s. 147–160; Rykowski Kazimierz: O lasach w środowisku, czyli skąd przychodzi, gdzie jest i dokąd zmierza polskie leśnictwo s. 161–174; Kaczmarska Maria: Rozwój ekoprzemysłu w Polsce na tle gospodarek europejskich s. 203–216.

1167. 100-LECIE Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzeczy. 1918–2018. Oprac. Dominik Kępa. Sochaczew 2020 Inter...Test 8° ss. 26, nlb. 2, il. Zw. Ochotniczych Straży Pożarnej RP.

1168. 100-LECIE polskiej Policji. Historia i współczesność. Referaty konferencyjne. Pod red. Janusza Gmitruka, Zbigniewa Judyckiego, Tadeusza Skoczka. Warszawa 2019 OFI Krzysztof Gawrychowski 8° ss. 384, nlb. 2, il.

Materiały z konferencji, Warszawa, 6 IX 2019 r.

Z treści: Słowo wstępne s. 11–12; Buras Dariusz: Organizacja i działalność policji kobiecej w okresie międzywojennym s. 13–20; Buras Dariusz, Złotnicka Ewa: Udział Policji Państwowej w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku s. 21–28; Dobrowolski Filip: Oficerowie łącznikowi polskiej Policji s. 29–36; Doliński

Robert: Historia motoryzacji w policji s. 37–40; Erenfeicht Leszek, Gwóźdź Zbigniew: Walthar PPK Policji Państwowej s. 41–48; Gędek Andrzej: Polsko-amerykańskie stowarzyszenia policjantów s. 49–52; Gil Jacek, Kozłowski Piotr: Szkoła policji w Słupsku – nowoczesna jednostka szkoleniowa z bogatą tradycją i historią s. 53–60; Glowacz Daniel: Sanacyjny komendant s. 61–68; Gmitruk Jacek: Generał brygady Adam Władysław Gołąbek „Stefan”, „Boryna” (1920–1994) s. 69–94; Gryz Jerzy: Milicja Ludowa w Polsce w latach 1918–1919 s. 99–108; Jarczewski Waldemar: Transformacja ustrojowa, pryzmat wspomnień i refleksji funkcjonariusza Milicji/Policji s. 109–118; Judycki Maksymilian: Komendanci Główni polskiej Policji w II RP s. 119–130; Kochańczyk Rafał: Jednostki szkoleniowe Policji Województwa Śląskiego w latach 1922–1939 s. 131–138; Kotecki Andrzej: Od Wielkiej wojny do tragedii w poznańskim więzieniu. Losy wielkopolskich funkcjonariuszy Policji Państwowej na przykładzie starszego przodownika Karola Stachowiaka z Chodzieży s. 155–162; Kozdrowski Stanisław: Edukacja zawodowa policjantek służby śledczej w II RP s. 163–172; Kozdrowski Stanisław: Szkoła policyjna w Mostach Wielkich (1928–1939) s. 173–182; Kozyra Anna, Siwek Józef: Stowarzyszenie Muzeum Policji w Kielcach s. 183–188; Lotysz Sławomir: Jedwab przeciw kulom s. 197–204; Macyszyn Jacek: Historia i tradycja kształtowania się polskiego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego s. 205–238; Mańska Beata: Edward Rudolf Pietkiewicz [1940–2002] s. 239–246; Mikitin Janusz: Policja Województwa Śląskiego s. 247–252; Miśkiewicz Roman: Podinspektor Policji Państwowej Marian Stefan Kozielewski [1897–1964] – żołnierz i policjant Niepodległej – patron komendy stołecznej policji s. 253–260; Moszczyński Jarosław: Rozwój kryminalistycznych baz danych s. 261–270; Łuk-Murawski Paweł: Policja Państwowa w Radomiu. Historia i próba rekonstrukcji s. 271–276; Nowak Wiesław: Wybrane aspekty duszpasterstwa policyjnego s. 277–284; Olbrychowski Jarosław: Policja Państwowa w województwie łódzkim. Początki funkcjonowania i organizacji s. 285–296; Otrębski Michał: Policja Polityczna w II RP s. 297–302; Pawełska Hanna: Powstanie policji w Toruniu s. 303–312; Sotemska Iwona: Bohaterowie i łajdacy. „Granatowa” Policja Generalnego Gubernatorstwa s. 321–328; Słowiński Przemysław: Żołnierz, policjant, polityk, duchowny – Adam Kocur (1894–1965) s. 329–334; Sprengel Bolesław: Nadinspektor dr Leon Nagler – jeden z pionierów współpracy z Międzynarodową Komisją Policji Kryminalnej s. 335–340; Strembski Piotr, Ostaszewska Anna: Zaginione archiwum. Konserwacja odnalezionych akt przedwojennej łódzkiej policji s. 341–350; Szreder Leszek: Stowarzyszenie Generałów Policji s. 351–358; Zależny Jolanta: Działalność Policji w terenie w latach 1918–1939 na przykładzie powiatu warszawskiego s. 359–366; Zawilski Piotr: Identyfikacja ofiar z listy ostaszewskiej. Problemy badawcze na przykładzie policjantów z KWPP w Łodzi s. 367–374; Znajdek Jan, Przybycowska Magdalena: Kordian Józef Zamorski [1890–1983], ostatni „granatowy” Komendant Główny Policji Państwowej s. 375–384.

1169. 60 LAT działalności Podkarpackiego Oddziału PZITS, 1958–2018. Red. Leszek Kaczmarczyk. Rzeszów 2019 Nacz. Organizacja Techniczna; Federacja Stow. Nauk.-Techn. Rada w Rzeszowie 4° ss. 196, il., mapy. Podkarpacka Okręg. Izba Inżynierów Budownictwa, PZITS, Pol. Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych. Oddz. Podkarpacki.

1170. 60 LAT LSM. Publikacja jubileuszowa Legnickiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Red. Agnieszka Szerwińska-Pasiecznik. Legnica 2020 Wydaw. Edytor; na zlec. Legnickiej Spółdzielni Mieszkaniowej 8° ss. 231, nlb. 1, il.

Treść: Szerwińska-Pasiecznik Agnieszka: Wstęp s. 6–8; Krótka lekcja historii najbliższej s. 9–76; Spółdzielnia to ludzie s. 77–174; LSM w obiektywie Franciszka Grzywacza s. 174–198; Wykazy osobowe s. 199–231.

4171. 70 LAT Oddziału Kieleckiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Oprac. autorskie i red. Grzegorz Mieczkowski. Kielce 2020 Stow. Elektryków Pol. Oddz. Kielecki 8° ss. 256, il., mapa.

Z treści: Zarys działalności Oddziału Kieleckiego SEP w latach 1950–2010 s. 13–24; Szkice z historii SEP s. 133–154; Zjazd Techników Polskich s. 156–160; Zjazd Założycielski Stowarzyszenia Elektryków Polskich s. 161–170; Patron Oddziału Kieleckiego SEP inż. Tomasz Ruśkiewicz s. 171–176.

4172. ADAMCZEWSKI Rafał: Rodzinne formy pieczy zastępczej w Polsce. Ujęcie historyczne. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 79–87.

Od średniowiecza do 2000 r.

4173. AUGUSTYN Maciej: Materiały do analizy antropogenicznych i ekonomicznych przemian we wsi Rakowa w latach 1773–1900. Ustrzyki Dolne 2019 Wydaw. Barwa Bieszczadzka Agencja Reklamowo-Wydawnicza, Andrzej Szczerbicki 4° ss. 302, nlb. 2, nlb. 12 tabl., il., mapy + 1 płyta CD-ROM. PAN. Muzeum i Inst. Zoologii.

4174. AUGUSTYN Maciej: Skomplikowane dzieje ustrzyckiego młyna. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 54–111.

XVI–XX w.

4175. BARTOSZEK Ryszard: Stowarzyszenie Katolików Abstynentów w Ostrowie Wielkopolskim. Ostrów Wielkopolski 2020 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 8° ss. 70.

Lata 1887–1934.

4176. BASZAK Józef, Romaniak Andrzej, Zajac Edward: Sanockie Zakłady Przemysłu Gumowego „Stomil” w Sanoku: 1931–1991. Sanok 2020 Muzeum Hist. 4° ss. 200, il.

4177. BAUMAN Szymon: Krakowscy wytwórcy i sprzedawcy pieczenia w pierwszej połowie XX w. Wprowadzenie do zagadnienia. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 63–127, streszcz. ang.

Zawiera też: Wykaz osób wytwarzających i sprzedających pieczenie w Krakowie w pierwszej połowie XX w.

4178. BEDNARZ Alina, Dąbrowska-Okraśko Marta: Patriotki ze Śląska. Historia polskiego ruchu kobiecego na Górnym Śląsku. Tychy 2020 Stow. On/Off 4° ss. 85, il.

Lata 1904–1939.

4179. Bedyński Krystian: Zapomniane więzienie w Skoroszowie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 66–73.

Lata 1934–1945.

4180. [BESTIAN-ZAJĄC Anna, Waliś Grzegorz]: Fibigerowie. Twórcy kaliskich fabryk fortepianów i pianin (1878–2016). Oprac. ...; red. Grażyna Schlender. Kalisz 2020 AP w Kaliszu 8° ss. 300, il., streszcz. ang.

4181. BIAŁY Łukasz: Fenomen firmy Gustav Becker. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 414, il.

Firma zegarmistrzowska, XIX–XX w.

4182. BIELAWSKI Stanisław: Świdnickie neony. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.:] 2020 s. 105–120.

XX–XXI w.

4183. BIGOSIŃSKI Adam Konrad: Działalność firmy organmistrzowskiej P[aul] B. Voelkner w Poznaniu. *Nasza Przeszłość*. T. 133: 2020 s. 179–212, streszcz. ang.

2. poł. XIX–XXI w.

4184. BILEWICZ Aleksandra: Wiejska spółdzielczość spóżywców 1900–1939. Zapomniana karta z dziejów samoorganizacji wsi polskiej. *Wieś i Rolnictwo*. 2019 nr 4 s. 45–66, streszcz. ang.

4185. BINEK-ZAJDA Anna, Lazar Stefania, Szaleniec Iwona: Kopalnia i osiedle robotnicze „Saturn”. Historia, architektura, ludzie. Wyd. 2. Czeladź 2020 Muzeum Saturn 8° ss. 167, il., mapy.

Współwyd.: Niedbał Krystian: Saturn. Poprzemysłowe dziedzictwo Czeladzi. Fotografia. Wyd. 1. 2016.

4186. BŁASZCZYK Marcin: Zarządzanie drogami w powiecie plockim i na Mazowszu Plockim (1918–2002). *Notatki Plockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 1 s. 18–25, streszcz. ang.

4187. BŁAŻEJEWSKI Krzysztof: 160 lat gazowego paliwa w Bydgoszczy. Dla ludzi i czystego nieba. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Pejzaż, Stadnicki s.k. 4° ss. 79, nlb. 1, 78, nlb. 2, il.

Lata 1860–2020.

4188. BODLAK Maciej, Borzęcki Robert, Zibrow Andrzej: Historia eksploatacji węgla kamiennego na polu „Piast” w Nowej Rudzie. *Hereditas Minariorum*. Vol. 3: 2016 s. 53–81, streszcz. ang.

Od końca XIX w.

4189. BOGUSZ Kamil Krzysztof: Historia wodociągów chrzanowskich. Chrzanów 2020 MBP 4° ss. 264, il. (Biblioteczka Regionalna Ziemi Chrzanowskiej; 6).

Lata 1933–2020.

4190. BORATYN Mariusz, Mazur Dariusz: Jastrzębie Zdrój. Dzieje uzdrowiska 1861–2020. Słowo wstępne Anna Hetman. Wyd. 3. Jastrzębie Zdrój 2020 staraniem Wyd. Informacji, Promocji i Współpracy Zagranicznej Urzędu M. Jastrzębie Zdrój 4° ss. 70, nlb. 2, il., mapy.

Wyd. 1. 2014.

4191. BOREWICZ Tomasz, Szulecki Kacper, Waluszko Janusz: „Bez atomu w naszym domu”. Protesty antyatomowe w Polsce po 1985 roku. Gdańsk 2019 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 233, nlb. 31, il. (Biblioteka ECS).

4192. BORUC Łukasz: Właściciele dóbr parafii Kobyłka z ujęciem terenów obecnego Wołomina. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 77–83.

XV–XVII w.

4193. BORZĘCKI Robert: Pozostałości górnictwa rud uranu i żelaza w rejonie Kowar. Cz. 1. *Hereditas Minariorum*. Vol. 4: 2017 s. 81–108, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. [Aut.]: Borzęcki Robert, Wójcik Dariusz, Kalisz Maciej. *Tamże*. Vol. 5: 2018 s. 51–84, streszcz. ang.

4194. BORZĘCKI Robert, Bodlak Maciej: Historia eksploatacji węgla kamiennego w rejonie dawnej kopalni „Wacław” w Ludwikowicach Kłodzkich na Dolnym Śląsku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 151–167, streszcz. ang.

4195. BORZĘCKI Robert, Wójcik Dariusz, Kalisz Maciej: Pozostałości górnictwa uranu, toru i kruszców w rejonie Jeleniej Góry i Szklarskiej Poręby. *Hereditas Minariorum*. Vol. 5: 2018 s. 85–121, streszcz. ang.

4196. BRODZKA-BESTRY Maria: Liwowskie siedziby Zanów – Dukszty, Gierkany, Hryszkowszczyzna i Poniemuń. Postscriptum wspomnień Tomasza Zana [1902–1989] i Heleny z Zanów Stankiewiczowej [1904–1996]. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 131–152, streszcz. ang.

4197. BUJKO Anna: Problem zdrowia człowieka na łamach „Przeglądu Weterynaryjnego” (choroby cywilizacyjne). *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 171–186, streszcz. ang.

Lata 1886–1929.

4198. BUKOLT Marta: Historia żeglugi śródlądowej w Bydgoszczy. Toruń 2020 Wydaw. Publikkore 8° ss. 187, nlb. 1, il.

Lata 1030–2019.

4199. BUKOWCZYK Piotr: Zarys dziejów połączenia kolejowego Legnica – Lubin przed 1945 rokiem. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 75–86.

Od 1868 r.

4200. BURCZY Piotr: Odkrywkowe kopalnie piasku w Jaworznie. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 15: 2020 s. 17–25.

Od 1. 20. XX w.

4201. BURDZY Maciej: Katalog zakładów ceramicznych na terenie dzisiejszej Polski produkujących kafle piecowe. XVIII–XXI wiek. Lublin–Szczecin 2020 IS; Fund. Ochrony Zabytków Monumenta Poloniae 8° ss. 260.

4202. CHORAŹKI Marcin: Krajobraz przemian społecznych w małopolskiej gminie Michałowice w latach 1918–1945. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 111–129, streszcz. ang.

4203. CICHONŃ Ewa: 110 lat oleskiej mleczarni. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 117–123.

4204. CUDNIK Krzysztof: Historia ochotniczych straży pożarnych. Wejherowo–Choczewo 2020 Havran Wydaw. domowe; na zlec. Gm. Ośr. Kultury i Bibl. im. Stefana Żeromskiego w Choczewie 8° ss. 96, il. (Ocalić Pamięć. 75 lat osadnictwa w gminie Choczewo).

Od 1945 r.

4205. [CWETLER Jacek]: 40 lat komunikacji miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach 1980–2020. Aut. Jacek Cwetler. Czechowice–Dziedzice 2020 Przeds. Komunikacji Miejs.; Tow. Przyj. Czechowic-Dziedzic 8° ss. 60, il.

4206. CZOPEK Mirosław: Ślady przy Źródłach. Huta Szkła w Leoninie. Opracowanie historyczno-biograficzne. Opole Lubelskie–Lublin 2020 Comernet 8° ss. 162, nlb. 2, il.

Lata 1824–2020.

4207. DANOWSKA-PROKOP Barbara, Grabowski Artur, Rolski Mateusz: Bogactwo i ubóstwo w rozważaniach przedstawicieli nieliberalnej myśli ekonomicznej i społecznej przełomu XIX i XX wieku. Katowice 2020 Wydaw. Uniw. Ekonom. w Katowicach 8° ss. 79, nlb. 5. Uniw. Ekonom. w Katowicach. (Praca Nakowa).

4208. DAREWICZ Janusz, Dworakowski Grzegorz: Historia Koła Łowieckiego „Jedność” w Białymstoku. Białystok 2020 [b.w.] 8° ss. 140, nlb. 1, il., mapy. Koło Łowieckie „Jedność” w Białymstoku.

Lata 1358–2020.

4209. DĘBEK Waldemar: 100 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Baranowie. 1920–2020. Baranowo 2020 Zw. Kurpiów 4° ss. 219, il.

4210. DIAS-LEWANDOWSKA Dorota: „Pijak (...) kubek w kubek, jak świnia”. Przemiany krytycznego dyskursu wobec pijaństwa i alkoholu na ziemiach polskich. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 4 s. 657–669, streszcz. ang.

4211. DOLIWA-KLEPACKI Zbigniew M.: Dwory i dworki oraz ich właściciele na terenie b. woj. kieleckiego. T. 5: Ziemiaństwo i ich siedziby na terenie b. woj. kieleckiego w latach 1939–1945 oraz ich losy po II wojnie światowej. Ostrowiec Świętokrzyski 2020 Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości 8° ss. 200, nlb. 1, il., mapa. T. 1. 2013.

4212. DOLWIS. Historia mówiona. Red. tekstu Anna Hernik. Leśna [2020] Fund. Dzik Zachód 4° ss. 151, nlb. 1, il.

Zakłady Przemysłu Jedwabniczego „Dolwis” w l. 1945–2011.

4213. DORCZ Krzysztof: Działalność Kacpra hr. Skarbka (1763–1823) w dobrach izbickich w świetle akt podworskich. *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 18: 2020 s. 47–59.

4214. DOTYKAJĄC historii. Monografia. Praca zbiorowa. Pod red. Barbary Nowak; oprac. Aleksandra Skorniak [i in.]. Poznań 2019 CLiWR Demostenes 8° ss. 61, nlb. 1, il. Ośr. Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Zbigniewa Tylewicza w Poznaniu.

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Zbigniewa Tylewicza w Poznaniu.

Treść: Wstęp s. 5–6; Historia Ośrodka s. 7–13; Sylwetka patrona Ośrodka s. 14–21; Charakterystyka działalności Ośrodka Szkolno-Wychowawczego s. 22–24; Przyjaciele Ośrodka s. 25–27; Ośrodek dziś s. 28–38; Społeczność Ośrodka s. 39–61.

4215. DUDEK Andrzej: Poczta Polska i gościnicy filateliści w hołdzie powstańcom wielkopolskim. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 139–152.

W l. 1968–2020.

4216. DWORNIAK Wiesław: Młynarze powiatu wieluńskiego od końca XVIII wieku do

I wojny światowej w dokumentach metrykalnych. Wieluń 2020 Geneo 8° ss. 485, nlb. 1, il., mapy.

4217. DZIAŁALNOŚĆ Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w służbie osób z niepełnosprawnością w latach 1960–2020. Księga jubileuszowa. Praca zbiorowa. Pod red. nauk. Henryka Waszkowskiego. Warszawa 2020 Wydaw. Pol. Tow. Walki z Kalectwem 8° ss. 253, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Waszkowski Henryk: Wstęp s. 7–14; Waszkowski Henryk: Rys historyczny rozwoju Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w rehabilitacji na rzecz osób z niepełnosprawnościami w latach 1956–2020 s. 23–102; Kireno Janusz: Narodziny rehabilitacji jako nauki i jej wpływ na poprawę życia i pracy osób z niepełnosprawnościami s. 103–138; Kiewierski Jerzy: Wkład Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w rozwój teorii i praktyki rehabilitacji medycznej s. 139–150; Dryżałowska Grażyna: Trwałe wartości Aleksandra Hulka w rozwoju rehabilitacji w Polsce s. 151–164; Waszkowski Henryk: Pionierska rola Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Rzeszowie w rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością s. 165–214; Stecewicz Andrzej: Działalność Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Szczecinie na rzecz rehabilitacji dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych z wadami słuchu s. 215–230; Patkiewicz Józef: Wielokierunkowe działania Oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem we Wrocławiu w zakresie rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w latach 1960–2022 s. 231–248; Waszkowski Henryk: Zakończenie s. 249–254.

4218. DZIAŁANIA medyków na rzecz małej i wielkiej ojczyzny (XIX–XX wiek). Red. nauk. Wojciech Ślusarczyk, Gabriela Frischke, Roksana Wilczyńska. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 268, il.

Treść: Wstęp s. 7–10; Białowus Justyna: Działalność Bazylego Rudomicza w małej ojczyźnie – Zamościu na podstawie jego dziennika s. 11–24; Paczkowski Mieczysław C.: Praca misyjna i postęga medyczna na Bliskim Wschodzie. Wątki franciszkańskie i polskie (XVI–XX wiek) s. 25–56; Wysokiński Paweł: Mikołaj i Józef Mianowscy – uczeni i patrioci s. 57–74; Chojnacka Barbara: „W pogoni za pełnią życia”. Stefan Szmaj – lekarz i artysta w międzywojennej Bydgoszczy s. 75–108; Giziński Kajetan: Rajmund Lewandowski – lokalny lekarz i społecznik, grafik i kolekcjoner o międzynarodowym uznaniu s. 109–128; Synak Marcin: Dr Jan Paweł Łukowicz z Chojnic – pomorski lekarz i działacz łowiecki s. 129–142; Grabowska Magdalena, Romanowska-Grabowska Olga: Zbigniew Romanowski (1908–1978): zaangażowanie społeczne i patriotyczne lekarza w kontekście wpływów środowiska rodzinnego i szkolnego s. 143–162; Zimny Mateusz: Pod niebem Podola, Wilna, Krzemienia i Kluczborka – Maria Skibniewska z domu Pfaffius s. 163–184; Kurkowska Hanna: System opieki zdrowotnej na ziemi lubuskiej w latach 1945–1950. Zarys problemu s. 185–218; Łazarz Radosław: Mitologia wrocławskiej ospy s. 219–240; Frischke Gabriela, Ślusarczyk Wojciech: Jerzy Dunin-Borkowski – farmaceuta ratujący historię od zapomnienia s. 241–250; Ślusarczyk Wojciech: Działania labizyńskich aptekarzy na rzecz lokalnej społeczności s. 251–266.

Rec.: M[ągowiska] A[nita], *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 105–106.

4219. DZIECHCIARZ Olgierd: Z dziejów epidemii na ziemi olkuskiej. *Ilcusiana*. Nr 22: 2020 s. 29–44.

Od XVI w.

4220. DZIECKO w historii. Sytuacja dziecka w odrodzonym państwie polskim. Red. nauk. Elwira J. Kryńska, Agnieszka Suplicka, Łukasz Kalisz. Białystok 2020 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 299, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Z treści: Wstęp s. 15–22; Kryńska Elwira: Cud odzyskania niepodległości s. 23–32; Bożyk Stanisław: Konstytucyjna ochrona praw dziecka (spojrzenie z perspektywy 100-lecia odrodzonej Polski) s. 33–44; Niktorowicz Jerzy: Kultura patriotyzmu w przeszłości i współcześnie w kontekście enkulturacyj dzieci i młodzieży s. 45–58; Kryńska Elwira: Polski Biały Krzyż i jego działalność dla dobra Polski niepodległej s. 59–74; Walewander Edward: Opieka nad dzieckiem na Lubelszczyźnie w okresie międzywojennym s. 75–82; Szewczuk Dariusz: Instytucje opiekuńcze i ich działalność w Lublinie w pierwszych latach niepodległości s. 83–98; Galek Czesław: Zaangażowanie Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi w ratowanie dzieci Zamojszczyzny przed zagładą w czasie okupacji niemieckiej s. 99–124; Dobrowolski Radosław: Działalność edukacyjna w klasztorze Bazylianów w Supraślu w XIX wieku s. 125–146; Suplicka Agnieszka: Uczniowie Państwowego Gimnazjum im. Marszałka Piłsudskiego w Białymstoku s. 147–162; Ausz Mariusz: Pozalekcyjne formy kształcenia i wychowania w Gimnazjum Pijarów w Rakowicach w latach Drugiej Rzeczypospolitej s. 163–178; Herbatski Andrej: Dziecko jako podmiot w myśli antropologicznej Lwa Tołstoja [1828–1910] i Piotra Lesgafta [1837–1909] s. 195–204; Kalisz Łukasz: Pedagogika salezjańska w trosce o integralne wychowanie człowieka s. 205–214; Szwarz Alina: Uczeń i treści kształcenia w myśli humanistycznej Bogdana Suchodolskiego [1903–1992] s. 227–240; s. 257–272; Bibliografia s. 273–294.

4221. DZIERGWA Roman: Przerwany bieg po żelaznej drodze. Kolej powiatowa Ostrzeszów–Namysłaki, jej czasy i ludzie w aspekcie historycznym i kulturowym. Ostrzeszów–Namysłaki–Poznań 2020 totem.com.pl 8° ss. 275, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Lata 1880–2011.

4222. DZIURA Joanna: Działalność ochronki i Sejmikowego Domu Sierot w Tomaszowie Lubelskim w latach 1916–1935. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 87–113, il., streszcz. ang.

4223. FARON Barbara: O morowym powietrzu. Jak rozpoznać, że nadchodzi zaraza? *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 92–98.

4224. FLOREK Marek: Epidemie i cmentarze epidemiczne w okolicach Sandomierza (do końca XIX wieku). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 45–51.

4225. FRUŻYŃSKI Adam: Przebudowa kotłowni, sortowni, akumulatorowni, zmięczalni wody kopalni węgla kamiennego „Królów Luiza” („Zabrze”) w Zabrzcu. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 104–132.

XIX–XXI w.

4226. FRUŻYŃSKI Adam: Przygotowanie do wykonywania zawodu górnika w zabrzań-

skich kopalniach do 1989 roku. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 23–56.

Od końca XVIII w.

4227. GAŁCZYŃSKA Teresa, Poterek Roman: W służbie społeczeństwu i tradycji. Przeważa wieki na ziemi łancuckiej. Łańcut–Rzeszów 2020 Edytorial 8° ss. 256, il.

Pożarnictwo w l. 1853–2020.

4228. GAŁKA Aleksandra: Historia i działalność Ochotniczej Straży Pożarnej w Miejscu Kłodnickim. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 20: 2019 s. 93–100, streszcz. ang.

Powolana w 1929 r.

4229. GANCEWSKI Jan: Folwarki państwa zakonu krzyżackiego w Prusach w latach 1466–1525. Struktura – produkcja – przemiany – reformy – znaczenie. Olsztyn 2012.

Rec.: Kubicki Rafał, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 19: 2014 s. 263–266.

4230. GAZ. Początki gazownictwa dystrybucyjnego w Polsce. Red. Barbara Dzierżanowska; oprac. graf. Andrzej Tomaszewski. Wyd. 2. Warszawa 2020 Polska Spółka Gazownictwa 4° ss. 203, il.

Wyd. 1. 2007.

4231. GIERLOTKA Stefan: Kopalnia doświadczalna „Barbara”, centrala ratownictwa górniczego i obserwatorium magnetyczne w Mikołowie. *Hereditas Minariorum*. Vol. 5: 2018 s. 233–242, streszcz. ang.

Stacja przeniesiona do Mikołowa w 1926 r.

4232. GIERLOTKA Stefan: Lokomotywy pneumatyczne w przewozie kopalnianym. *Hereditas Minariorum*. Vol. 2: 2015 s. 131–138, streszcz. ang.

4233. GIERLOTKA Stefan: Rozwój elektryfikacji kopalń węgla kamiennego. *Hereditas Minariorum*. Vol. 3: 2016 s. 225–236, streszcz. ang.

W Polsce, od 1879 r.

4234. GIERLOTKA Stefan: Transport konny w górnictwie. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 179–185, streszcz. ang.

Od pocz. XIX w.

4235. GILARSKI Zbigniew: Ocalić od zapomnienia. Gołębiarstwo na ziemi gdańskiej 1878–2020. Darłowo 2020 Zbigniew Marian Gilarski 8° ss. 66, il.

4236. GLATZ Joanna: Szczecińskim tramwajem, autobusem, taksówką, hydrobusem czy

mikrobusiem... Komunikacja miejska w świetle akt zespołu „Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Szczecinie” z lat 1945–1991 z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 55–101, streszcz. ang.

4237. GLINIECKI Tomasz, Nawrońska Grażyna: Elbląskie wodociągi wczoraj i dziś. Elbląg–Stary Toruń 2020 na zlec. Elbląskiego Przeds. Wodociągów i Kanalizacji; Studio Kropka dtp – Piotr Kabaciński 4° ss. 157, nlb. 1, il., mapy. Elbląskie Przeds. Wodociągów i Kanalizacji.

4238. „GŁODNEMU chleb na myśli”. O znaczeniu politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturowym zboża na ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska. Red. Joanna Nowosielska-Sobel, Grzegorz Strauchold, Rafał Nowakowski. Kraków–Wrocław 2020 Księg. Akademska; Ośr. Kultury i Sztuki 8° ss. 505, il., streszcz. ang. (*Więś Dolnośląska Bogactwem Ziemi Pisana*; t. 2).

Treść: Nowakowski Rafał, Nowosielska-Sobel Joanna, Strauchold Grzegorz: Wstęp od redakcji tomu s. 11–14; Nowosielska-Sobel Joanna: Historia i teraźniejszość – zboże wpisane w krajobraz rolniczy wsi dolnośląskiej w latach 1740–1914 na przykładzie gmin obecnego powiatu wrocławskiego s. 15–34; Nowakowski Rafał: Uprawa zbóż jako dominanta w krajobrazie rolniczym Dolnego Śląska s. 35–44; Ciesielski Stanisław: Znaczenie zboża dla realizacji pierwszego planu pięcioletniego w Związku Radzieckim s. 45–62; Klementowski Robert: Zboże w symbolice i praktyce funkcjonowania komunistycznego aparatu bezpieczeństwa s. 63–76; Badyňa Piotr: Produkcja zbożowa i sprawy społeczne w dziele Jakuba Kazimiera Haura, pisarza agronomicznego końca XVII i początku XVIII wieku s. 77–92; Sobel Jagna Rita: Uwagi nad rolnictwem każdemu gospodarzowi do wiedzenia potrzebne. Rola kalendarzy w kształtowaniu i upowszechnianiu wiedzy o zbóżach w Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku s. 93–110; Leśniewska Jolanta: Stacja doświadczalno-rolnicza w Gołębiewie koło Kutna. Zarys dziejów w latach 1899–1939 s. 111–132; Strauchold Grzegorz: Dolnośląski krajobraz zbożem pisany i rysowany w atlasach geograficznych s. 133–140; Wójcicki Marek L.: Zboża, ich uprawy i przetwórstwo w heraldyce gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w III Rzeczypospolitej s. 141–178; Kościelny Elżbieta, Klecz Szymon: Młynarstwo na Śląsku od końca XVIII w. do 1945 r. s. 179–188; Baniecki Adam: Młyny w powiecie bolesławieckim w latach 1945–1949 s. 189–210; Gabiś Agata: Funkcja, forma, adaptacja: przemysłowe dziedzictwo architektoniczne powiązane z produkcją mąki i chleba s. 211–236; Sobel Grzegorz: Schlesischer Streuselkuchen. Uwagi źródłowe do dziejów legendy kuchni śląskiej s. 237–266; Gadocha Marcin: Pieczywo mieszkańców nowożytnego Krakowa i okolic s. 267–282; Żarski Waldemar: „Chleba naszego powszedniego...”, czyli krótko o kuchni polskiego ziemiaństwa s. 283–292; Korbelářová Irena, Žáček Rudolf: Moučné knedlíky v kuchařských knihách a receptářích slezské proveniencie 19. a počátku 20. století, aneb existoval slezský knedlík? s. 293–316; Świątała-Trybek Dorota, Przymuszała Lidia: Po Bożym Ciele siej tatarak śmiecie. O znaczeniu kaszy w kulturze kulinarnej Śląska s. 317–334; Czubaszek Anna: Słów kilka o piekarstwie, pieczywie i jego spożyciu s. 335–352; Błażewicz Józef, Kawa-Rygielska Joanna: Piwowarstwo dawniej i dziś. Słów kilka o tradycjach piwowskich we Wrocławiu s. 353–364;

Nowakowska Alicja: Gryka jak śnieg biała – językowo-kulturowy obraz gryki w polszczyźnie s. 365–378; Herok Maria: Żniwniak, czyli jak dziękowano za żniwa w rejencji opolskiej w latach 1933–1939 s. 379–398; Szepietuk-Barańska Agnieszka: Dożynki. O letnim żegnaniu czasu niezwykłego s. 399–414; Bohdanowicz Jacek: Zboże w kulturze ludowej s. 415–432; Raj Danuta, Węglorz Jakub: Zboża i ich wykorzystanie w medycynie staropolskiej na podstawie poradnika Pawła Jana Biretowskiego s. 433–448; Wójcicki Wiktor: Zdrowie i uroda: o wykorzystaniu zboża w farmacji i kosmetologii słów kilka s. 449–470; Burezyński Kamil: „A ziarno macie piękne, bardzo piękne...”, czyli kilka słów o historiach zbożem inspirowanych w polskich filmach pełnometrażowych i serialach telewizyjnych lat 1945–1989 s. 471–484.

4239. GONDEK Bartosz: Józef Macholla, Kartuzy i taksówki. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 35–44.

Pierwszy taksówkarz w Kartuzach, ur. 1903.

4240. GONTAREK Andrzej: Melioracja i budownictwo wodne na terenie powiatów kutnowskiego i łęczyckiego. Rys historyczny. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 45–70.

4241. GONTASZEWSKA-PIEKARZ Agnieszka: Historyczne górnictwo węgla brunatnego w okolicach Gubina. *Hereditas Minariorum*. Vol. 4: 2017 s. 109–121, streszcz. ang.

Lata 1848–1927.

4242. GONTASZEWSKA[-PIEKARZ] Agnieszka: Zarys historii górnictwa węgla brunatnego w okolicy Osna Lubuskiego i Sułęcina (Ziemia Lubuska). *Hereditas Minariorum*. Vol. 2: 2015 s. 51–65, streszcz. ang.

Od XIX w.

4243. GONTASZEWSKA-PIEKARZ Agnieszka, Preidl Wojciech: Kopalnia „Bach” w Cybince – historia zastosowania metody zamrażania górotworu w górnictwie. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 9–28, streszcz. ang.

Od 1861 r.

4244. GORZÓW... Z dziejów gospodarczych miasta i regionu. Red. Józef T. Finster. Gorzów Wielkopolski 2020 Lubuska Organizacja Pracodawców; Sonar sp. z o.o. 4° ss. 324, 2 tabl., il., streszcz. niem.

Z treści: Wóźniak Henryk Maciej: Gorzów/Landsberg... z dziejów gospodarczych miasta i regionu Gorzów/Landsberg... aus der Wirtschaftsgeschichte der Stadt und Region s. 7–12; Czarnuch Zbigniew: Z dziejów głównych szlaków komunikacyjnych Gorzowa s. 13–68; Ryman Edward: Gospodarka Gorzowa w średniowieczu i na progu ery nowożytnej s. 69–104; Piotrowski Robert: Landsberga krok w dojrzałość, czyli miasto zwane nowożytnym s. 105–114; Schwarz Bernd: H. Paucksch A.-G. Dział Budowy Statków w Landsbergu. H. Paucksch A.-G. Abteilung Schiffbau, Landsberg a. d. Warthe s. 115–130; Piotrowski Robert: Ostatnie półtora wieku niemieckiego miasta Landsberg s. 131–138; Dahms

Paul: Browar Louis Kohlstock – Fabryka Likierów i Hurtownia Win w Landsbergu s. 139–144; Otto Koberstein – Fabryka Wyrobów Rymarskich w Landsbergu. Oprac. Rodzina Kobersteinów s. 145–150; Rymar Dariusz Aleksander: Życie gospodarze Gorzowa Wielkopolskiego w latach 1945–1990 i jego pozostałości w Archiwum Państwowym w Gorzowie s. 151–172; Zysnarski Jerzy: Dwa początki s. 173–186; Woźniak Henryk Maciej: O peelerowskim pudrowaniu historii – słów kilka s. 187–190; Banasiak Jan, Bezulski Jerzy, Jankowski Jan, Kapecki Jerzy: Gorzów Wielkopolski – miasto Stilonu s. 191–196; Kamińska Krystyna: Człowiek w miejscu pracy s. 197–212; Finster Józef T.: 70 lat za kółkiem s. 213–230; Dutkiewicz Jerzy: „Ekonomik” – szkoła przedsiębiorczości s. 231–238; Wasilewski Krzysztof, Woźniak Henryk M.: Historia polskiej bankowości w Gorzowie s. 311–318.

4245. GÓRECKI Piotr: Katolickie dzieła miłosierdzia w Zabrzu (do końca II wojny światowej). *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 8: 2016 s. 89–102.

Szpital, przytulki, działalność dobroczynna; od XIX w.

4246. GÓROK Piotr: Dzieje oleskiej „Pau-linki”. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 219–227.

Kolej wąskotorowa, od 1896 r. do końca II wojny światowej.

4247. GRACZYK Waldemar: Struktura zawodowa Płocka w świetle księgi ławniczej miasta za lata 1489–1517. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 164–171.

4248. GROBOSZ Monika: Z przeszłości i współczesności Ochotniczej Straży Pożarnej w Kotulinie. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 75–90.

Dot. l. 1887–2018.

W aneksie odpis statutu dla Gmin Kotulin Wielki, Kotulin Mały, Skąły, w których powstały Związki Sikawkowe, z 1888 r.

4249. GROCHOWSKA-IWAŃSKA Krystyna, Grysipanowicz Piotr: Dzieje drogownictwa w Płocku (XIX–XXI wiek). Płock 2020 Politech. Warszawska. Wyd. Budownictwa Mechaniki i Petrochemii. Inst. Budownictwa 4° ss. 351, il.

Lata 1808–2019.

4250. GRYSZPANOWICZ Piotr: Problemy komunikacyjne Płocka w pierwszej połowie XX wieku. Potrzeby, pomysły, plany, realizacje. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 2 s. 9–17, streszcz. ang.

4251. GRYSZPANOWICZ Piotr: Towarzystwo Techniczne w Płocku 1913–1939. Członkowie stowarzyszenia i ich działalność. *Płocki Rocznik Archiwalno-Historyczny*. T. 12: 2020 s. 9–39, streszcz. ang.

4252. GRZESIK Paweł: „Moderne” i „Orion” – kieleckie przedsiębiorstwa fotograficzne

Kopla Gringrasa. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 15–68, streszcz. ang.

Od 1910 r.

4253. GWÓZDŹ Krzysztof: Działalność Bractwa Strzeleckiego w Opolu (Schützen-gilde zu Oppeln) na przykładzie uroczystości związkowych i jubileuszowych organizowanych w latach 1885–1936. *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 17–38.

4254. HADAMIK Czesław: Konsekwencje kasaty klasztoru benedyktynów we współczesnym krajobrazie kulturowym Łysej Góry. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 259–271.

4255. HADŁAW Małgorzata: Ach, te kobiety! 90 lat Koła Gospodyń Wiejskich w Soninie. Sonina–Rzeszów 2020 Koło Gospodyń Wiejskich; NOT 8° ss. 279, il.

4256. HADUCH Józef: „Lux-torpeda” z Krakowa do Zakopanego. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 269–280.

4257. HETEL Piotr: 55 lat minęło. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Bolesławianka” 1965–2020. Bolesławiec 2020 Muzeum Ceramiki 8° ss. 95, il., mapa.

4258. HISTORIA diety i kultury odżywiania. T. 1. Pod red. Bożeny Płonki-Syroki, Haliny Grajety, Andrzeja Syroki. Wrocław 2018 Uniw. Medyczny im. Piastów Śląskich 8° ss. 178, il., streszcz. ang.

Z treści: Kokoszko Maciej, Jagusiak Krzysztof, Dybała Jolanta: Kilka uwag o diecie spartańskiej, czyli O wiarygodności Plutarcha z Cheronei s. 13–26; Jaroszyński Adam: Co jadł robotnik w Cesarstwie Rzymskim? Zarobki i ceny żywności w edykcje Dioklecjana z 301 r. s. 27–42; Rzeźnicka Zofia: Procedury dietetyczne w kuracji gorączki ciągłej (sýnochos pyretós) na podstawie wybranych traktatów medycznych antyku i wczesnego Bizancjum s. 43–55; Srogosz Tadeusz: Dieta w czasie pokoju i na wojnie żołnierzy armii koronnej i litewskiej w XVII w. s. 57–74; Pastuszewski Stefan: Reguły i zwyczaje żywienia staroobrzędowców s. 75–85; Płonka-Syroka Bożena: Kuchnia mieszczańska na ziemiach polskich w XIX w. s. 87–110; Kita Jarosław: Diety lecznicze w dziewiętnastowiecznych polskich uzdrowiskach s. 111–126; Marek Anna: Żywnienie chorych w szpitalach Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX w. s. 127–139; Trojanowska Anna: Żywnienie w ośrodkach karnych i poprawczych w Królestwie Polskim w XIX i w początkach XX w. s. 141–156; Paciorek Magdalena: Kuchnia chłopska, czyli O żywieniu się ludu wiejskiego na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX w. w opinii ówczesnych doniesień prasowych s. 157–176.

4259. HISTORIA diety i kultury odżywiania. T. 2: Praktyki żywieniowe w Europie w kontekście społeczno-kulturowym. Ciągłość i zmiana. Pod red. Bożeny Płonki-Syroki, Andrzeja

Syrok. Wrocław 2020 Uniw. Medyczny im. Piastów Śląskich 8° ss. 317, il., streszcz. ang.

Z treści: Paczkowski Mieczysław C.: Ryby w diecie starożytnych mnichów chrześcijańskich s. 21–45; Odrzywolska Anna: Upodobania smakowe szlachty polskiej w XVI w. s. 47–62; Syroka Andrzej, Płonka-Syroka Bożena: Problematyka odżywiania i głodu i jej konteksty w kalendarzach śląskich z XVII i XVIII stulecia (1615–1786) s. 63–100; Kostrzewska Ewelina Maria: Miłość na widelcu. Kuchnia w rodzinach ziemiańskich Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX w. s. 101–113; Szlagowska Aleksandra: Dieta dziewcząt w poradnikach wychowania z XIX i pocz. XX w. s. 115–127; Wysokiński Paweł: Pożywienie ludności wiejskiej na dawnych ziemiach polskich w opiniach badaczy s. 129–144; Napierała Anita: Post i kuracja głodem w zaleceniach żywieniowych przyrodolecznictwa od końca XIX do połowy XX w. s. 145–157; Brzegowy Paweł: Kilka uwag o leczeniu dietetycznym w uzdrowiskach galicyjskich s. 159–173; Luczyński Romuald M.: Wyżywienie kuracjuszy w uzdrowiskach polskich Sudetów Zachodnich po II wojnie światowej (1945–1966) s. 175–195; Ślesak Barbara, Smiatcz Monika, Ślesak Edward: Antyżywniowe składniki produktów spożywczych – przykłady z historii i stan obecny s. 277–286; Wdowiak Lilianna: Dieta w Dar al-Manasir w Nubii. [XVIII–XXI w.] s. 287–304.

4260. HISTORIA diety i kultury odżywiania. T. 3: Zalecenia i regulacje dotyczące odżywiania w historii Europy (XIII–XXI w.) i w wybranych kulturach pozaeuropejskich. Pod red. Bożeny Płonki-Syrok, Andrzeja Syroki. Wrocław 2020 Uniw. Medyczny im. Piastów Śląskich 8° ss. 521, il., streszcz. ang.

Z treści: Płonka-Syroka Bożena: Wstęp s. 9–27; Rzepiela Agnieszka: „Moderata diacta”. Charakterystyka zaleceń dietetycznych w średniowiecznym „kodeksie zdrowia” „Regimen Sanitatis Salemitanum” s. 31–42; Odrzywolska Anna: „Dobrego zdrowia rządzenie” – źródło do historii diety w XVI w. s. 43–69; Płonka-Syroka Bożena, Syroka Andrzej: Zalecenia dotyczące diety dzieci w kalendarzach śląskich z XVII w. w kontekście modelu ich leczenia, profilaktyki chorób i pielęgnacji s. 71–98; Płonka-Syroka Bożena, Syroka Andrzej: Zalecenia dotyczące diety dzieci w osiemnastowiecznych kalendarzach śląskich w kontekście metod ich leczenia, profilaktyki chorób i pielęgnacji s. 99–127; Wysokiński Paweł: O żywieniu niemowląt i dzieci w środowisku wiejskim na ziemiach polskich w dobie zaborów – opinie badaczy s. 129–144; Wdowiak Lilianna, Wysokiński Paweł: Pożywienie ludności wiejskiej w okresach głodu na ziemiach polskich w dobie zaborów s. 145–157; Ślusarczyk Wojciech: Dieta pracowników aptek na przełomie XIX i XX w. w świetle „Pigularza” Władysława Gąsiorowskiego oraz „Nieprzetarty szlakiem” Antoniny Leśniewskiej s. 159–167; Trojanowska Anna: Żywność więźniów w międzywojennej Polsce s. 169–189; Prętki Krzysztof: Problematyka odżywiania w ujęciu Gustawa Adolfa Szulca (1884–1941) s. 191–206; Napierała Anita: Odkrycie witamin a zalecenia i nawyki żywieniowe w polskim piśmiennictwie popularnym okresu międzywojennego s. 207–226; Kita Jarosław: Oferta żywieniowa czynnikami rozwoju czy stagnacji polskich uzdrowisk do 1939 r. s. 255–273; Mięgała Mariusz: Europejskie tradycje leczenia dietą wegetariańską na przykładzie metod Johanna Schrotha i Apolinarego Tarnawskiego upowszechnianych w uzdrowiskach w XIX i początkach XX w. s. 275–298; Spielvogel Izabela: Zalecenia dietetyczne śląskiego oddziału Żydowskiego Związku Kobiet dla chorych i pozostających na kuracji uzdrowiskowej na początku XX w. s. 299–312; Luczyński Romuald: Wyżywienie w ośrodkach czasowych Funduszu Czasów Pracowniczych i w sanatoriach uzdrowiskowych w PRL (1945–1966) na przykładzie Sudetów s. 313–340; Paczkowski Mieczysław Celestyn: Łakomstwo i obżarstwo w piśmiennictwie

wczesnochrześcijańskim s. 343–375; Rosiński Franciszek M.: Zwyczaje żywieniowe Mongołów według podróżników franciszkańskich z XIII w. s. 377–392; Wiktorowski Grzegorz: Prorokini zdrowej diety. Propozycje dietetyczne współtwórczyni adwentyzmu Ellen G. White na tle reform zdrowotnych w Stanach Zjednoczonych w drugiej połowie XIX w. s. 447–471.

4261. HISTORIA łaskich organizacji i stowarzyszeń w I poł. XX w. Red. Arkadiusz Cieślak, Sławomir Tralewski. Łask 2020 Tow. Przyj. Ziemi Łaskiej 8° ss. 60, il. Tow. Przyj. Ziemi Łaskiej.

Treść: Słowo wstępne s. 4–5; Cieślak Arkadiusz: Stowarzyszenia kulturalne i kościelne w muzealnych dokumentach s. 7–24; Pietrzak Marzena, Tralewski Sławomir: Harcerstwo w Łasku w latach 1916–1950 s. 25–37; Wiksin Stanisław, Tralewski Sławomir: Łaska Straż Pożarna – jej początki i działalność w pierwszej połowie XX wieku s. 38–55; Wykaz innych stowarzyszeń i organizacji s. 56–58.

4262. HŁADKIEWICZ Wiesław: Rycerze rabusie na Śląsku. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 83–99.

W XV–XVI w.

4263. HNATYSZYN Piotr: Lekarze żydowscy w Zabrz. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 8: 2016 s. 74–88.

XIX–XX w.

4264. HNATYSZYN Piotr: Max Steckel 1870–1947. Fotograf i wydawca. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 9: 2017 s. 169–218.

Fotograf działający w Zabrz. i pocztówki z widokami miasta wydawane przez niego.

4265. HYL Rudolf, Wons Grzegorz: Straże pożarne w powiecie oleskim w XIX i XX wieku. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 246–252.

4266. JABŁECKI Zygmunt: Hodowla konia huculskiego pod zaborem austriackim i w okresie międzywojennym w Małopolsce. Dobieszyn 2020 nakł. aut. 8° ss. 199, il.

4267. JAJOR Jan, Gogulski Andrzej: Pszczelarska brać. 140 lat na Ziemi Jarocińskiej i 20-lecie ufundowania sztandaru dla Rejonowego Zrzeszenia Pszczelarzy w Jarocinie. Jarocin 2020 Drukarnia Projekt; Rejonowe Zrzeszenie Pszczelarstwa 8° ss. 112, il.

Zawiera: Jajor Jan: Z dziejów pszczelarstwa na Ziemi Jarocińskiej. Z okazji wręczenia sztandaru w 120 rocznicę działalności organizacji pszczelarzy w Jarocinie; Gogulski Andrzej: Pszczoły żywią i leczą. 140 lat na Ziemi Jarocińskiej i 20-lecie ufundowania sztandaru dla Rejonowego Zrzeszenia Pszczelarzy w Jarocinie. Lata 1880–2020.

4268. JANICKI Mateusz: Dzieje cukrowni w Nowym Stawie w latach 1878–2007. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 53–60, streszcz. ang.

4269. JANIKOWSKA-PERCZAK Aleksandra: Zborowska fajczarnia, nowa historia, nowe życie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 162–179. XVIII–XXI w.

4270. JASIŃSKI Jerzy Leszek: Rozwój gospodarczy Polski w Europie Środkowo-Wschodniej w XX w. i jego aspekty globalne. [W:] Polska w Europie i na świecie w XX wieku. Aspekty gospodarcze. Łódź–Warszawa 2020 s. 21–118.

4271. JAWOREK Małgorzata, Karaszewski Włodzimierz: Kapitał zagraniczny w przedsiębiorstwach prowadzących działalność na obszarze Polski. (Od Królestwa Polskiego do końca II Rzeczypospolitej). Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 218, nlb. 2, il., mapy.

4272. JERCZYŃSKI Michał: Kolej elektryczna Jugowice–Walim. Poznań 2020 Kolpress 4° ss. 384, il., mapy.
Lata 1907–1994.

4273. JOSZKO Bernard: Maria von Tuchołka (Tuchołka) [1884–1977] – dzierżawca dominium boroszowskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 79–83.

Historia majątku do 1946 r.

4274. JUROS Józef Tomasz: W Dolinie Małej Panwi. Historia fryderycjańskiej osady hutniczej Ozimek/Malapane od 1754 do 1945 roku. Wyd. 2, popr. i uzup. Ozimek 2020 Stow. Dolina Małej Panwi 8° ss. 460, tabl. 32, il., mapy.

Huta „Malapanew” w Ozimku.
Wyd. 1. 2010.

4275. JÜTTEMANN Andreas, Strugała Natalia: Historical Sanatoriums in West Pomeranian Voivodeship – 100 years ago. Part 1: Sanatoriums for Tuberculosis, Scrofula and Rickets. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 5–13.

Sanatoria dla chorych na gruźlicę, skrofulozę i krzywicę w Rewalu, Kołobrzegu i Koszalinie.

4276. KAC, sytość i głód. Red. nauk. Wojciech Ślusarczyk, Dorota Gawenda-Kempczyńska, Roksana Wilczyńska. Lublin 2019.

Rec.: Skalski Piotr, *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 143–145.

4277. KACZAN Wojciech: Zarys dawnego górnictwa i przerobu surowców ilastych Lubska, Jasienia i ich okolic (powiat żarski). *Hereditas Minariorum*. Vol. 5: 2018 s. 165–179, streszcz. ang.

4278. KALENDARIUM 40-lecia Komisji Zakładowej – Międzyzakładowej Pracowników

Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Oprac. Bożena Brauer [i in.]. Gdańsk 2020 Komisja Międzyzakładowa Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Gdańsku 4° ss. 43, nlb. 1, il.
Lata 1980–2020.

4279. KALIŃSKI Janusz: Lotniska komunikacyjne w Polsce po 1918 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 569–596, streszcz. ang.

Do czasów współczesnych.

4280. KALWAT Wojciech: Historia pieniądzem się toczy. [Warszawa] 2018 Fund. Obchodów 100 Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości 4° ss. 319, nlb. 2, il.

4281. KANDZIORA Tomasz H.: Zapomniane dziedzictwo. Rezydencje i rody na terenie gminy Reńska Wieś. Das vergessene Erbe. Residenzen und Geschlechter auf dem Gebiet der Gemeinde Reinschdorf. Opole 2020 Tow. Społ.-Kult. Niemców na Śląsku Opolskim 8° ss. 43, nlb. 2, il., mapy.

Tekst równol. pol., niem.
Lata 1217–2020.

4282. KAPTUR Kamil: Podziemne górnictwo rud żelaza w rejonie Ostrowca Świętokrzyskiego i inwentaryzacja relikwów dawnych robót górniczych. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 131–144, streszcz. ang.

4283. KARST Lesław, Witkowski Ryszard: 80 lat Warszawskiego Klubu Seniorów Lotnictwa (1939–2019). Warszawa 2019 Gretza – Robert Gretzyngier 8° ss. 92, il.

4284. KATOWICE i Ostrawa – dwa ośrodki przemysłowe. Początki, rozwój, przyszłość 2019. Pod red. Antoniego Barcia. Katowice 2020 Muzeum Historii Katowickiej 8° ss. 290, il., mapy, streszcz. niem. (Katowice – historia i współczesność; t. 5(19)).

Z treści: Barciak Antoni: Wstęp s. 7–8; Chojecka Ewa: Jiří Gruša – autor czeskiego autoportretu – widziany z polskiej perspektywy s. 9–14; Korbelářová Irena, Žáček Rudolf: Postavení Moravské Ostravy v kontextu měst v oblasti severovýchodní Moravy a Slezska v před- a protoindustrialním období s. 17–36; Jasiński Zenon: Udzial migranów polskich z Galicji w rozwoju kulturalnym i społeczno-gospodarczym Zagłębia Ostrawsko-Karwińskiego s. 37–64; Kladiva Pavel: Moravská Ostrava a Vitkovice – dvě nejvýznamnější části ostravské průmyslové aglomerace v 19. století s. 65–84; Jedynak Zdzisław: Od kopalni „Arthur” i „Waterloo” do Centrum Handlowego „Silesia” – górnictwo na terenie dzielnic Dąb s. 139–148; Długajczyk Edward: Gospodarka Zaolzia pod rządami polskimi (październik 1938 – wrzesień 1939) s. 149–174; Czech Alojzy: Menedżerowie przemysłu obydwu ośrodków – Józef Kiedroń (1879–1932) i Roman Rieger (1870–1947) s. 177–200; Zjawiony Tomasz: Biznesowy konspekt współpracy Katowic i Ostrawy. Potencjał

oraz nowe perspektywy s. 201–208; Steuer Antoni: Rozwój kontaktów sportowych Katowic i Ostrawy s. 209–218; Grodzka-Łopuszyńska Elżbieta: Ostrawa i Katowice – akademicka współpraca na płaszczyźnie muzycznej s. 219–228; Gębołyś Zdzisław: Ostrawa jako ośrodek wydawniczy polskiej książki s. 229–260; Siebel Jacek: Ludność Katowic od połowy XVIII wieku do lat 60. XIX wieku – przemiany struktur zawodowej i społecznej s. 261–278; Barciak Antoni, Bojarun Waldemar, Donicik Tadeusz, Zdeněk Jirásek, Markowski Jerzy, Siebel Jacek, Wołhejko-Chwastowicz Izabella, Woźniczka Zygmunt: Zapis panelu dyskusyjnego. Procesy industrializacyjne w Europie Środkowej – Rola Katowic w Polsce i rola Ostrawy w Czechach. Próba porównania obu ośrodków s. 279–289.

4285. KAWALLA-LULEWICZ Iwona: Wokół placu Szczepańskiego – przedsiębiorstwa handlowe na przełomie XIX i XX w. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 37–62, streszcz. ang.

W Krakowie.

4286. KĄKOLEWSKI Igor: Kobiece oblicza: czarostwo i melancholia. Kilka refleksji na temat postrzegania psychoz społecznych dawniej i dziś. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 107: 2020 s. 79–96, streszcz. ang.

4287. KENDZIOREK Piotr: Żydowski ruch spółdzielczy w Polsce w pierwszej połowie XX wieku. Ideologia i praktyka społeczna. Warszawa 2020 Oficyna Nauk. 8° ss. 349, nlb. 3. (Kooperatyzm).

4288. [KĘDZIORA Zenon]: Ochotnicze strażę pożarne w gminie Babice. Cz. 3: Ochotnicza straż pożarna w Zagórzcu. 1920–2020. Teksty Zenon Kędziora. Jarosławice–Babice 2020 Drukarnia i Wydaw. Grafikon; na zlec. Gm. Babice 4° ss. 148, nlb. 2, il. OSP Zagórze.

Cz. 1. Kwidzyn 2016.

4289. KIETLIŃSKI Marek: Szkice do dziejów podlaskiej „Solidarności” 1980–2020. Białystok 2020 Wydaw. Prymat, Mariusz Śliwowski 8° ss. 372, il. (Źródła do Dziejów Podlasia).

4290. KISIEL Andrzej: Dzieje Koszalińskiej Kolei Wąskotorowej. Rozwój, upadek, odbudowa. 1898–2020. Koszalin–Szczecin 2020 TKKW Koszalińska Kolej Wąskotorowa; Wydaw. Ines 4° ss. 168, il., mapy.

4291. KIZWALTER Tomasz: Polska nowoczesność. Genealogia. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 251, nlb. 1.

4292. KŁODZIŃSKI Marek: Przemiany społeczno-gospodarcze wsi Przybyszew w latach 1918–2018. *Więź i Rolnictwo*. 2020 nr 2 s. 131–151, streszcz. ang.

4293. KŁOS Lilla [Małgorzata]: Władarze Mińska Mazowieckiego. XIX–XXI wiek. Mińsk

Mazowiecki 2020 Muzeum Ziemi Mińskiej 4° ss. 384, il.

4294. KŁUSEK Mirosław: Archiwalia Państwowego Banku Rolnego jako źródło do badań nad historią gospodarczą polskiej wsi i rolnictwa w I poł. XX w. *Archeion*. T. 121: 2020 s. 271–305, streszcz. ang.

Lata 1919–1949.

4295. KŁUSEK Mirosław: Dzieje wilanowskiej nieruchomości ziemskiej. Związki funkcjonalno-gospodarcze. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 193, il.

Toż plik tekstowy PDF (3,55 MB).

Lata 1677–1961.

4296. KMIECIK Piotr: Firma budowlana Klatta, historia do 1945. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 5–10.

Założona w Dzierżoniowie przez Roberta Klatta (1862–1932) w 1891 r., następnie prowadzona wspólnie z bratem Georgem (1872–1941) oraz synem Georgiem jun. (1891–1968).

4297. KOBIETA na przestrzeni dziejów. T. 1. Red. Janusz Budziński, Dominika Juszczak. Piotrków Trybunalski 2019 UJK w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim 8° ss. 143, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 5–6; Juszczak Dominika: Ginekologia i położnictwo w czasach antycznych s. 7–18; Sawicka Daria: Sytuacja kobiet na przestrzeni V/VI wieku w Imperium Sasanidów s. 19–28; Etush Noemi Karolina: Rola kobiety w społeczeństwie renesansowej Florencji s. 29–39; Purgál Sylwia: Anna Jagiellonka – ostatni władca Polski z dynastii Jagiellonów s. 41–49; Blinda Angelika: „Płeć nie wymawia od pracy”. Teofila z Jabłonowskich Sapieżyńska, jako konfederatka barska s. 51–62; Świercz Piotr Henryk: Mary Wollstonecraft – pisarka, filozofka, profeministka s. 63–68; Borzestowski Waldemar: Na weimarskich salonach – szkic do portretu Johanny Schopenhauer s. 69–84; Bartnik Karolina: Status kobiety muzulmańskiej w Giarze Georga Bayrona s. 85–96; Wojczyńska Olga: Maria Fiodorowna Romanowa – życie przedostatniej imperatorowej s. 97–108; Śmiechowicz Anna: „To warszawska championka, sportsmanka, w każdym calu, najlepsza polska cyklistka” – Karolina Kocięcka w rywalizacji z niestowarzyszonymi amatorami cyklizmu s. 109–116; Bukowiec Marcelina: „Moda przemija, styl pozostaje”. Gabrielle „Coco” Chanel i jej wpływ na modę kobiecą XX wieku s. 117–126; Śródkowska Agata: Helena Pałczkówna – zapomniana badaczka nauk pomocniczych historii s. 127–136; Wypioreczyk Agnieszka: Sytuacja polityczna i społeczna kobiet w III Rzeszy s. 137–143.

4298. KOBIETA na przestrzeni dziejów. T. 2. Red. Red. Błażej Cecota, Bartosz Koblenzer, Anna Sęderecka. Piotrków Trybunalski 2019 UJK w Kielcach. Filia w Piotrkowie Trybunalskim 8° ss. 105, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 5–6; Mrozek-Kochanek Kamila: Erinna z Teos w świetle starożytnych i nowożytnych badań nad literaturą antyczną s. 7–18; Zawadzki Marcin: Irena – pierwsza kobieta cesarz na tronie Cesarstwa bizantyjskiego s. 19–34; Urbanek Aleksandra: Kobieta we francuskiej literaturze średniowiecznej. Między mizoginią a uwielbieniem s. 35–46; Jeż Jan: Dei gratia

dux Mazoviae Anna Radziwiłłówna Konradowa, czyli o wybitnej władczyni mazowieckiej s. 47–56; Sęderecka Anna: Polskie (nie) królowe Helena Iwanówna i Krystyna Hohenzollern s. 57–68; Światlik Katarzyna: Kobieta roku 1863 – na przykładzie działalności Zofii Romanowiczówny s. 69–84; Ebertowska Karolina, Bragin Aisen: Współczesne reprezentantki polityki opozycyjnej w Federacji Rosyjskiej s. 85–98; Mikulowski Jakub: Analiza językowa materiału dowodowego na podstawie wypowiedzi kobiet morderczyń s. 99–105.

4299. KOBIEТЫ w Prusach Królewskich. Red. Wojciech Zawadzki. Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 397, nlb. 3, il.

Materiały z konferencji nauk., Elbląg, 12 XII 2019 r.

Z treści: Wstęp s. 11–14; Czajka Roman: Pozycja kobiet w rodzinach patrycjuszowskich w wielkich miastach pruskich w średniowieczu s. 15–24; Oliński Piotr: Kobiety z Prus Królewskich jako benefaktorki klasztorów w II połowie XV i w początkach XVI w. s. 25–38; Wijaczka Jacek: „Czarowice” w dobrach miejskich Gdańska w czasach wczesnośredniowiecznych s. 39–56; Kizik Edmund: Kobiety w aktach gdańskiego Urzędu Burgrabiego pierwszej połowy XVII w. s. 57–70; Korczak-Siedlecka Jaśmina: Kobiety jako sprawczynie i ofiary przemocy we wsiach Prus Królewskich w XVI–XVII w. s. 71–88; Kościelak Sławomir: Kobiety w krzywym zwierciadle pomorsko-gdańskich ksiąg konsystorskich z XVIII w. s. 89–114; Graczyk Waldemar: Zabiegi biskupa Stanisława Lubieńskiego około sprowadzenia do diecezji plockiej w latach 20. XVII w. sióstr katarzynek s. 115–124; Makarczyk Irena: Kobiety na starostwach w Prusach Królewskich (1454–1772) s. 125–158; Groth Andrzej: Gospodarcza aktywność kobiet w wielkich miastach Prus Królewskich s. 159–166; Birecki Piotr: Kobieta w sztuce nowożytniej Prus Królewskich. Szkic do portretu s. 167–184; Woziński Andrzej: Dwa oblicza kobiet z astrologią w tle w późnośredniowiecznym obrazie Obłężenie Malborka z Dworu Artusa w Gdańsku s. 185–216; Nowosad Wiesław, Grupa Małgorzata: Ubiory kobiece z terenu Prus Królewskich z XVI–XVIII w. – źródła pisane i archeologiczne s. 235–268; Marszałka Jolanta M.: Księżne Sanguszkowe w środowisku kulturowym i społecznym Gdańska w drugiej połowie XVIII w. s. 269–290; Krystopa-Czupryńska Barbara: Obraz szlachcianek z Prus Królewskich w świetle siedemnastowiecznych testamentów sporządzonych przez kobiety s. 291–312; Zawadzki Wojciech: Luteranki malborskie w drugiej połowie XVII w. w świetle mów pogrzebowych s. 313–358; Szkolnicka Joanna: Obraz patrycjuszki w elbląskich siedemnasto- i osiemnastowiecznych kazaniach pogrzebowych s. 359–380; Kubus Radosław: „Ku przestrodze”. Kary zasądzone wobec kobiet w pierwszej połowie XIX w. w świetle gdańskiego dziennika urzędowego s. 381–396.

4300. KOBZA Antoni: Karczmy w okolicy Swarzędza. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 76–87.

XVIII–XX w.

4301. KONARSKA-PABINIAK Barbara: Szpital pw. św. Antoniego w Gostyninie i jego historia. *Notatki Plockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 4 s. 3–11, streszcz. ang.

Lata 1926–2003.

4302. KONIECZNY Dawid: Stara kaffarnia. *Ilcusiana*. Nr 22: 2020 s. 63–82.

W Olkuszu, kon. XIX – poł. XX w.

4303. KOPALNIA Węgla Kamiennego „Zofiówka”. 1969–2019. Zespół aut. Marcin Boratyn,

Krystyna Furczyk, Ilona Jasińska, Marcin Gawlas. Jastrzębie Zdrój 2020 Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. KWK „Borynia-Zofiówka” 4° ss. 196, il.

4304. KORDEL Jacek: Zur Entstehung des Begriffs „polnische Wirtschaft”. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 879–902, streszcz. ang.

Okoliczności pojawienia się pojęcia w XVIII w. i jego rozprzestrzenienie się w XIX w.

4305. KOSECKI Tomasz: Historia przeprawy przez Dunajec w Kurowie. *Rocznik Sąddecki*. R. 48: 2020 s. 186–206, streszcz. ang.

XII–XX w.

4306. KOTARBA Wiesław: Historia górnictwa jako historia wypadków na przykładzie kopalni węgla kamiennego „Flora” w Dąbrowie Górniczej. *Hereditas Minariorum*. Vol. 4: 2017 s. 261–272, streszcz. ang.

Od pocz. XIX w.

4307. KOTARBA Wiesław: Kopalnia rudy żelaza „Aleksander 20” w nadaniu górniczym na galman w Ujakuwie Starym. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 145–150, streszcz. ang.

4308. KOTARBA Wiesław: Kopalnia rudy żelaza „Przemsza” w nadaniu górniczym „Przemsza 2” w Krzykawie. *Hereditas Minariorum*. Vol. 2: 2015 s. 99–110, streszcz. ang.

Od lat 20. XX w.

4309. KOTARBA Wiesław: Kopalnia rudy żelaza „Triumwirat” w Krzykawie koło Sławkowa. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 47–60, streszcz. ang.

Do 1925 r.

4310. KOTARBA Wiesław: Towarzystwo Kopalń Węgla „Flora” Spółka Akcyjna w Dąbrowie Górniczej. *Hereditas Minariorum*. Vol. 3: 2016 s. 199–214, streszcz. ang.

4311. KOTOWIECKI Andrzej: „Społem” PSS Wadowice – zarys historii. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 150–166.

XX–XXI w.

4312. KOTUŁA Jacek, Kierzek Andrzej: Oddział Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego w Zielonej Górze w latach 1953–2019. *Archivum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 83: 2020 s. 17–29, streszcz. ang.

4313. KOWALCZYK Aleksandra: Technotex. Historia ostatniego zakładu przemysłu włókienniczego na ziemi dzierzoniowskiej.

Bibliotheca Bielaviana. [R. 9]: 2017 [dr.:] 2018 s. 79–105.

Powstał w 1946 r.

4314. KOWALIK Tomasz: Krościenko nad Dunajcem. Spółdzielnia, która żywiła i ozdabiała. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 198–207.

Spółdzielnia Pracy Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Pieniny” działająca w l. 1950–2014.

4315. KOŻUCHOWSKI Adam: A Demonic Chrysalis. The Concept of Bourgeoisie in Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 79–107, streszcz. ang.

Od XIX w.

4316. KRAJNIAK Wiktor: Geneza i rozwój osad hutniczych w Borach Dolnośląskich (XIV–XIX w.). *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 47–64, streszcz. ang.

4317. [KRIŽANĪVS’KIJ Andrij] Kryżaniwskij Andrij: Elektryczny Lwów. Historia 1894–2019. Wrocław 2020 Stow. Elektryków Pol. Oddz. Wrocław 4° ss. 264, il. Stow. Elektryków Polskich. Oddz. Wrocławski im. prof. Kazimierza Idaszewskiego.

4318. KRONIKA Ochotniczej Straży Pożarnej w Wysokiej. Wadowice–Wysoka 2020 Drukarnia i Wydaw. Grafikon; na zlec. OSP Wysoka 4° ss. 102, nlb. 2, il.

Lata 1927–2020.

4319. KRÓL Paweł, Kozak Bartosz, Fijałkowska-Mader Anna: Historia eksploatacji piaskowców dolnodewońskich na górze Barczy. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 119–162, streszcz. ang.

Od pocz. XX w.

4320. KRÓL Paweł, Pabian Grzegorz, Fijałkowska-Mader Anna: Historia przemysłu wydobywczego-przetwórczego w rejonie Sitkówki koło Kielc w pierwszej połowie XX wieku. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 99–138, streszcz. ang.

4321. KRUPSKI Piotr: Historia krótkofalarstwa w Elblągu. Elbląg 2020 Piotr Krupski SQ4MIK plik tekstowy PDF (35,1 MB).

4322. KRZEMIŃSKI Jarosław: 150 lat średzkiej straży pożarnej. Strażacy w służbie Niepodległej 100/150/200. Środa Wielkopolska 2018 Ochotnicza Straż Pożarna w Środzie Wielkopolskiej 8° ss. 198, nlb. 1, il.

Lata 1865–2018.

4323. KRZYSZTOŃ Andrzej: Kędzierzyńsko-kozielska poczta – zarys historii. *Szkice*

Kędzierzyńsko-Kozielskie. [T.] 19: 2018 s. 150–159, streszcz. ang.

Od poł. XIX w.

4324. KRZYŻAŃSKI Maciej: Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Puszczykowie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 65–78.

Lata 1934–2017.

4325. KRZYŻYŃSKA Olga: Cukiernie, restauracje, kawiarnie, czyli Sopot gastronomiczny. *Rocznik Sopocki*. R. 30: 2019 s. 18–44.

XVI w. – 2001 r.

4326. KSIĄŻEK Wojciech, Górski Artur S.: Niepokorni nauczyciele. Czterdzieści lat oświatowej „Solidarności” Ziemi Puckiej. Gdańsk 2020 Region Gdański NSZZ „Solidarność” 8° ss. 124, il.

Lata 1980–2020.

4327. KUBUS Radosław: Ofiary pożarów i zabójstw, topielcy oraz samobójcy, czyli nietypowe przypadki zgonów w świetle ksiąg metrykalnych z parafii ewangelickiej w Żuławach (XVIII–XX wiek). *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 47–61, streszcz. ang.

4328. KUC Marek: Samochody z Wielkopolski. 1971–2020. Red. merytoryczny Zbigniew Otczyński. Warszawa 2020 Wydaw. Komunikacji i Łączności 8° ss. 120, il.

4329. KUC Marek: Samochody z Żerania 1978–2011. Warszawa 2020 Wydaw. Komunikacji i Łączności 8° ss. 137, nlb. 3, il.

4330. KUCHARUK Henryk: Chełmskie Linie Autobusowe (ZKM, MPK) – udział w rozwoju komunikacji miejskiej. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 153–166, streszcz. ros., ang.

Zakład Komunikacji Miejskiej powstały w 1959 r., od 1989 r. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, przekształcone w 1997 r. w Chełmskie Linie Autobusowe.

4331. KULIKIEWICZ Paweł: O zamojskich rzeźnikach z przełomu XVIII i XIX w. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 17–38.

Lata 1787–1812.

4332. KURZEJA Zdzisław: Hala peronowa dworca kolejowego w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 209–214.

Lata 1911–2019.

4333. LEKARZ na wojnie. Studia z historii literatury i medycyny. Red. Edward Białek i Dariusz Lewera. Wrocław 2020 Quaestio 8° ss. 391, nlb. 1, il.

Treść: Przedmowa s. 7–8; Fiuk Ewa: O opowiadaniu i umieraniu. „Angielski pacjent” Anthony’ego Minghelli s. 9–22;

Walkowiak Maciej: Trzy wojny Gottfrieda Benna. Lekarz i poeta na frontach konfliktów zbrojnych oraz intelektualnych s. 23–40; Białek Edward, Radłowska Justyna: Opieka medyczna nad rannymi jeńcami wojennymi w świetle autobiografii Hansa Zuchholda „Aus der Hölle empor. Erlebnisse einen aus russischer Kriegsgefangenschaft Ausgetauschten” (1917) s. 41–62; Południak Natalia: Mit o dobrym doktorze w powieści Heinza G. Konsalika „Der Arzt von Stalingrad”: Fritz Böhler i jego pierwowzór Ottmar Kohler s. 63–92; Jarosz-Sienkiewicz Ewa: „Bleib übrig!”. Ulrich Frodien o ojcu lekarzu i służbie zdrowia w III Rzeszy s. 93–104; Uchto Halina, Uchto-Żywica Beata M.: Obraz wojny w twórczości pisarza i lekarza Michaiła Bulhakowa s. 105–122; Pacholski Jan: Aptekarz historykiem wojskowości. Theodor Fontane jako korespondent wojenny s. 123–150; Siek Bartłomiej, Paluchowski Piotr: Militarne i medyczne wątki w prozie Jarosława Iwaszkiewicza na przykładzie „Sławy i chwały” s. 151–160; Janczuk-Surma Małgorzata, Duszyński Leszek: Lekarz w „czasach pogardy”: ratować życie – ocalić człowieczeństwo. Wokół literackich świadectw epoki s. 161–176; Kowal Grzegorz: Lekarz na wojnie. Janusz Korczak s. 177–190; Lewera Dariusz: Stary Lekarz i wojna. Odo Bujwid w świetle „Pamiętników” z lat 1939–1942 s. 191–222; Glensk Urszula: Ludwik Hirsfeld: epidemiolog w piekle s. 223–240; Krzysztofik Małgorzata: Etos lekarza w świetle wojskowych podręczników i instrukcji medycznych z czasów II Rzeczypospolitej s. 241–256; Kopociński Zbigniew, Kopociński Krzysztof: Służba lekarza wojskowego, wojna i okupacja z perspektywy cichociemnego Alfreda Paczkowskiego s. 257–280; Sobolewski Piotr: Janusz Jerzy Sobolewski, student medycyny w Oddziale Specjalnym „Juliusz” s. 281–296; Gąpys Jerzy: Niemiecka zagłada elit. Eksterminacja inteligencji polskiej w latach 1939–1945 na kartach pamiętnika Wincentego Sobolewskiego – lekarza sandomierskiego s. 297–314; Solarewicz Aleksandra: Na SOR-ze siedem dni w tygodniu. Mjr dr Stanisław Stuchły (1888–1944) i tajna chirurgia w Nowym Sączu s. 315–330; Wzorek Anna: Doktora Eugeniusza Łazowskiego „immunologiczna wojna” z Niemcami (o wspomnieniach „Prywatna wojna”) s. 331–342; Pawłowska-Kubik Agnieszka: „A w lasach ludzi moc”. Partyzantka w Puszczy Solskiej w czasie II wojny światowej we wspomnieniach lekarzy Zygmunta Kotakowskiego i Stanisława Pojaska s. 343–364; Bendowska Aleksandra, Baum Ewa: Shiro Ishii – lekarz, mikrobiolog, eksperymentator, główny pomysłodawca i wykonawca programu broni biologicznej w Japonii s. 365–378.

4334. LENART Jolanta: Od tradycyjnego poradnictwa zawodowego dla młodzieży do poradnictwa konstruowania kariery i życia. Ciągłość i zmiana. From traditional career guidance to life design counselling. Continuity and change. *Studia Poradotwawcze*. Vol. 9: 2020 s. 25–43, 304–321.

Tekst w jęz. pol., ang.
Od 1918 r.

4335. LESZCZYŃSKA Cecylia: Prezesi, dyrektorzy i urzędnicy. Środowisko bankowe II Rzeczypospolitej i PRL. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 61–88, streszcz. ang.

Lata 1919–1938 i 1945–1970.

4336. LETKIEWICZ Arkadiusz, Majer Piotr: Polska policja w systemie organów państwa. Ewolucja i implikacje na przyszłość. Dąbrowa Górnicza 2020 Wydaw. Nauk. Akad. WSB plik tekstowy PDF (3,11 MB).

Lata 1918–2020.

4337. LEWANDOWSKA Izabela: Nadleśnictwo Jedwabno. Historia i walory przyrodniczo-kulturowe. Olsztyn 2019.

Rec.: Olbrys Witold, *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 306–317.

4338. LEYK Aleksandra, Wawrzyniak Joanna: Cięcia. Mówiona historia transformacji. Warszawa 2020 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 503, nlb. 1, il. (Seria Historyczna; 38).

Lata 1970–2016.

Rec.: Wylegała Anna, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 10: 2020 s. 260–264.

4339. LIPIŃSKI Stanisław: Dzieje wybranych dóbr Chełmszczyzny z terenów Pobuża w XVIII i XIX wieku. Rejowiec Fabryczny 2019.

Rec.: Kiernikowski Paweł, *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 538–541.

4340. LIPIŃSKI Stanisław: Wybrane dobra ziemiańskie z okolic Sawina w XVIII i XIX wieku. Rejowiec Fabryczny 2020 Stanisław Lipiński 8° ss. 130.

Lata 1775–1895.

4341. LITWIŃSKI Robert: From democracy to democracy. The Polish police apparatus throughout the twentieth century. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 20: 2018 s. 231–148.

4342. LUDZIE, idee, rzeczy. Studia z historii Polski XVII–XX wieku. Pod red. Marka Górnego. Wrocław 2020 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 142. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3879) (Prace z Historii Społecznej i Gospodarczej).

Treść: Gómy Marek: Przedmowa s. 7–8; Klint Paweł: Sprawy kryminalne w księgach grodzkich powiatu keyńskiego w latach 1667–1669 s. 9–44; Zimerman Paweł: Sprawa armat i zwierciadeł w korespondencji Stanisława Lubomirskiego i Hieronima Floriana Radziwiła w latach 1747–1749 s. 45–50; Rzemieniecki Konrad: Ludność rzymskokatolickiej parafii Petlikowce w XVIII wieku s. 51–70; Tondytko Monika: Relacje chłopów ze dworem w dobrach arcybiskupa gnieźnieńskiego Michała Poniatowskiego w latach 1785–1794 s. 71–78; Jankowski Tomasz [M.]: „Raj utracony” – obraz dziecka i dzieciństwa w Polsce w pierwszej połowie XIX wieku s. 79–120; Komorowski Jerzy: Ludwik Zygmunt Dębicki [1843–1908] w relacjach współczesnych s. 121–142.

4343. ŁAZAREWICZ Cezary: Sześć pięter luksusu. Przerwana historia domu braci Jabłkowskich. Wyd. 2, zm. Wołowiec 2020 Wydaw. Czarne 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2013.

4344. ŁBIK Lech, Derkowska-Kostkowska Bogna: Historia założenia i budowy dawnego Sierocińca Henryka Dietza do 1920 roku. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 29–42.

4345. MAŁEK Roman: W służbie miasta. 85 lat Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Rzeszowie. Rzeszów 2020 Tow. Przyj. Rzeszowa; na zlec. Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji 4° ss. 223, nlb. 1, il. (Resoviana).

Lata 1907–2019.

4346. MAŁYSZKO Stanisław: Drewniany dwór z czasów stanisławowskich w Giżycach i jego właściciele. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 74–82.

Powstanie dworu w XIII w. i jego późniejsze losy do 1958 r., a także dzieje wsi od XVI w.

4347. MANOWSKA Małgorzata: Niedokończona historia kopalni węgla kamiennego „Nowa Przemsza” w Mysłowicach. *Hereditas Minariorum*. Vol. 5: 2018 s. 123–140, streszcz. ang.

Lata 1850–1925.

4348. MARSZAŁŁ Leszek: Dzieje aptekarstwa w Nowem (do 1951 roku). Gdynia 2020 Kreativer Sp. z o.o. 4° ss. 160, il.

Od 1642 r.

4349. MAZUR Maciej: Dzieje toszeckiego Hotelu „Kornblum” i jego właściciele. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 49–60.

Lata 1806–1943.

4350. MAZUR Maciej: Zarys toszeckiego piwowarstwa. *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 71–80.

Lata 1802–1945.

4351. MAKA Zdzisław: Historia poczty w Szczecinie. Szczecin 2020 Drukarnia KADRUK 4° ss. 432, il.

XVI–XXI w.

4352. MEDYCYNA i rehabilitacja w Polsce w latach 1918–2018. Cz. 1: Z historii medycyny i rehabilitacji w Polsce w latach 1918–2018. Pod red. Mariusza Migąły, Bożeny Płonki-Syroki, Sławomira Jandzisia. Opole 2019 Oficyna Wydaw. Politech. Opolskiej 8° ss. 242, il. Politech. Opolska. (Studia i Monografie; s. 511).

Treść: Wstęp: 7–14; Śliwiński Zbigniew, Krajczy Marcin, Bogacz Katarzyna, Łuniewski Jacek, Szczegielniak Jan: Szkice z ewolucji i dynamicznego plastrowania na przestrzeni wieków z szczególnym uwzględnieniem lat 1870–2017 s. 17–24; Płonka-Syroka Bożena: Organizacja systemu medycyny publicznej w Polsce od 1918 r. ze szczególnym uwzględnieniem Śląska s. 25–54; Jandziś Sławomir: Rys historyczny rozwoju rehabilitacji medycznej w Polsce w latach 1944–1989 s. 55–72; Katan Aleksandra, Kaczorowska Antonina: Rys historyczny rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego w Kudowie-Zdroju po zakończeniu Drugiej wojny światowej s. 73–88; Skolik Beata, Migąła Mariusz: Koncepcja rehabilitacji według Douglasa C. McMurte

(1888–1944) oraz Howarda A. Ruska (1901–1989) – rozwój polskiego modelu rehabilitacji i współczesnej fizjoterapii w latach 1918–2018 s. 91–114; Kopociński Zbigniew, Kopociński Krzysztof: Główne problemy działu fizjoterapii polskiej wojskowej służby zdrowia po zakończeniu II wojny światowej na przykładzie historii Szpitala Garnizonowego w Żarach (1944–2014) s. 115–128; Luczyński Romuald M.: Sanatorium dla Płucno-Chorych Towarzystwa Ochrony Zdrowia Ludności Żydowskiej w Polsce i jego działalność w Sokolowsku w latach 1945–1950 s. 129–152; Straburzyńska-Lupa Anna, Raglewska Patrycja: Szkice udziału Wielopolan w rozwoju medycyny fizykalnej na przestrzeni wieków XVI–XX s. 155–164; Prętki Krzysztof, Lisiak Henryk: Zaslugi Jana Żniniewicza (1872–1952) dla rozwoju polskiej balneologii i wodolecznictwa w latach 1898–1952 s. 165–174; Jandziś Sławomir, Puszczalska-Lizis Ewa: Prekursorskie działania dr. Józefa Aleksiewicza na rzecz rozwoju polskiej lecznictwa i zawodowej we Lwowie w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości (1918–1930) s. 175–190; Spielvogel Izabela: Lekarze i naukowcy żydowscy zaangażowani w rozwój lecznictwa uzdrowiskowego w II Rzeczypospolitej (1918–1939) s. 191–206; Łuczak Maciej: Wkład pracowników poznańskiego Studium Wychowania Fizycznego w rozwój leczenia ruchem w latach 1919–1950 s. 207–218; Bohdan Tomasz: Działalność Eugenii Lewickiej na tle rozwoju kultury fizycznej II Rzeczypospolitej (1924–1939) s. 219–232; Prętki Krzysztof: Badania Kazimierza Wizego (1873–1953) w zakresie leczenia zajęciowego i terapii przez sztukę w latach 1939–1952 s. 233–242.

4353. MIASTO pracujących kobiet. Pod red. Izy Desperak i Martyny Krogulec. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 183, il.

Treść: Desperak Iza, Krogulec Martyna: Wstęp s. 7–8; Deredas Anna, Kuźma Inga B., Piotrowska Alicja: Praca kobiet z perspektywy badań zbiorów Archiwum Etnograficznego w Łodzi s. 9–24; Boroszyńska Sylwiana: Praca kobiet w Łodzi przed I wojną światową s. 25–56; Desperak Iza, Krogulec Martyna: Łódzki ośrodek badań nad pracą kobiet s. 57–76; Makowiec-Dąbrowska Teresa: Jak zmieniła się w Polsce ochrona zdrowia kobiet pracujących (ewolucja poglądów i przepisów) s. 77–94; Zysiak Agata: Kobiety na katedry! Profesorki w PRL i ograniczenia akademickiego awansu s. 95–110; Domańczyk-Cieślak Daria: Łódzkie pionierki psychologii naukowej s. 111–120; Ossowski Piotr: Partyjne kariery kobiet w Komitecie Łódzkim PZPR s. 121–136; Wejbert-Wąsiewicz Ewelina: Wybrane problemy pracy kobiet w branży filmowej s. 137–152; Żyto Kamila: Miasto kobiet w obiektywie dokumentalistyki, czyli kilka uwag o łódzkich przadkach s. 153–162; Musiałowicz Anna, Desperak Iza, Hübner Irena, Górnikowska-Zwolak Elżbieta: Łódzki szlak naukowczyń s. 163–178.

4354. MIASTO w naukach społecznych i humanistycznych. Wybrane przykłady, problemy i aspekty. Materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej, Rzeszów, 2–3 lutego 2018 roku. Red. Tomasz Kasza, Paweł Kocańda, Krzysztof Socha. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 295, il., streszcz. ang.

Z treści: Słowo od Redakcji (wstęp) s. 9–15; Turowski Artur: Starożytne założenia urbanizacyjne według Hippodamosa z Miletu, Arystoteles, Ksenofonta i Witruwiusza s. 16–30; Wójcik Maciej: Rozwój przestrzenny Radomia. Od wczesnośredniowiecznej osady na bagnie po późnośredniowieczne miasto s. 31–52; Magiera Anna: Handel i życie kupców w średniowiecznym Krakowie – wybrane zagadnienia s. 53–76; Frejtag Jakub: Rozwój i modernizacja miast Królestwa Polskiego w kontekście rozwoju sieci kolejowej na przykładzie Warszawy, Radomia i Piotrkowa. Przegląd zagadnień s. 77–103; Mikołajów Mateusz: Dziedzictwo kulturowe miasta Namysłów, a życie społeczne jego

mieszkańców s. 104–124; Murzyn Marcin: Miasto w filozofii ekologicznej Henryka Skolimowskiego s. 175–196; Dąbrowski Bartosz: Od Wigan po Barcelonę. Miasta i ich mieszkańcy w reportażach George'a Orwella s. 197–214; Zahaczewska Izabela: Obywatel mimo woli – miasto oczami emigranta w próbie prozatorskiej „Ludzie opuszczeni” w poemacie „Pejzaż z postaciami” Wojciecha Gniatczyńskiego [1924–1985] s. 215–232; Zakończenie s. 280–282.

4355. MIECZKOWSKI Zbigniew: Dawne młyny wodne w dolinie Drawy. *Zeszyty Naukowe* [Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wielkopolskim]. Nr 13: 2020 s. 77–98, streszcz. ang.

XIV–XX w.

4356. MIRAJ Krzysztof: Chów i hodowla gęsi domowych w Sromowcach. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 69–88.

4357. MIRAJ Krzysztof: Flisacy pienińscy. Sromowce Niżne–Sromowce Wyżne–Szczawnica 2020 Pol. Stow. Flisacy Pienińskich; Pieniński Ośr. Historii Turystyki Górskiej w Szczawnicy 8° ss. 374, k. tabl. 2, il., streszcz. ang., czes., rum., słow., ukr., węg.

XIX–XXI w.

Rec.: Plesiński Karol: Książka „Flisacy pienińscy” jako kompendium wiedzy o narodowym dziedzictwie kulturowym. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 357–361.

4358. MIRONCZUK Jan: Czterdzieści lat „Solidarności” oświatowej w Ostrołęce (1980–2020). Ostrołęka 2020 NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze. Organ. Międzyzakładowa Pracowników Oświaty i Wychowania 8° ss. 247, il.

4359. MODRZEJEWSKI Stefan Andrzej: 75 lat Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Raciążu. 1945–2020. Raciąż 2020 Gm. Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” 4° ss. 120, il.

4360. MOKROSZ Janusz: Problemy mieszkaniowo-socjalne pracowników chorzowskich hut w XIX i XX w. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 55–74, streszcz. ang., niem.

4361. MORAWSKI Wojciech: Archiwalne dziedzictwo banków polskich. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 263–273, streszcz. ang.

4362. MOTYLEWICZ Jerzy: Społeczeństwo Przemysłu w XIV–XVIII wieku. T. 1. Przemysł 2020 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 271, LXVI, il.

4363. MROZEK Paweł: Fundacja królowej Caroli Saskiej dla Dobrodzienia. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 150–156.

Szpital ufundowany w 1893 r. i jego historia do 2000 r.

4364. MROZOWSKI Krzysztof: Przestrzeń i obywatele Starej Warszawy od schyłku XV wieku do 1569 roku. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 369, il., mapy, streszcz. ang.

4365. MROŻKIEWICZ Jarosław, Czarnocka-Kanik Aneta: Jastrzębie Zdrój. Obrazy z przeszłości. Wyd. 6. Jastrzębie-Zdrój 2020 Urząd M. 4° ss. 80, il.

Historia uzdrowiska, XIX–XX w.
Wyd. 1. 2014.

4366. MUSIALIK Janusz: Działalność „Najtańszej Wytwórni Fisharmonii A. Kisała i Syn” – ostatniej wytwórni fisharmonii na ziemiach polskich. *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 201–216.

W l. 1936–1996.

4367. MUSIAŁKOWSKI Lechosław: Wrzesińska kolej powiatowa. Wrzesnia 2020 Muzeum Region. im. Dzieci Wrzesińskich 8° ss. 121, nlb. 2, il.

Od 1898 r.

4368. NADLEŚNICTWO Międzychód. 100 lat polskiej administracji leśnej 1920–2020. Red. Paweł Anders. Międzychód–Poznań 2020 Nadleśnictwo Międzychód; Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 560, il.

Z treści: Wprowadzenie s. 7–8; Przedmowa s. 9–12; Jankowiak Lech: O nadleśnictwie ogólnie s. 13–16; Morawiak Sylwester, Nowak Marek: Łowiectwo dawniej i dziś s. 71–88; Nowak Marek, Bielanowski Piotr, Jankowiak Lech: Dzieje lasów pogranicza s. 177–230; Nowak Marek: Czas próby. Gradacja strzygoni choińki w latach 1922–1924 i likwidacja jej skutków s. 231–260; Nowak Marek: Kamień graniczny z Dębowa. Odpowiedzialna służba w latach międzywojennych s. 261–274; Nowak Marek: Międzychódzka historia Święta Lasu s. 275–284; Paseczny Artur: Radusz – wieś której nie ma s. 285–324; Bibliografia s. 547–552.

Rec.: Kasprzak Krzysztof, *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 205–210.

4369. NIE zamyka się w „skorupie” uczonego. Studia i szkice ofiarowane profesorowi Wiesławowi Pusiowi w osiemdziesiąt rocznicę urodzin. Pod red. Jarosława Kity. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 383, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang.

Treść: Kita Jarosław: Słowo wstępne s. 13–14; Kita Jarosław: Pół wieku w służbie nauki i Alma Mater s. 15–36; Stobiecki Rafał: Historyk akademicki w świecie historii alternatywnych. Kilka uwag, nie tylko sceptycznych s. 37–48; Markiewicz Grzegorz: Biznesowe modele zarządzania teatrem operowym w XVII–XVIII w. s. 49–66; Ślusarek Krzysztof: Galicja Zachodnia w świetle statystyk z Galicyjskiej Krajowej Dyrekcji Skarbu we Lwowie z lat 1801–1802 s. 67–92; Złotkowski Dariusz: Akta notarialne i księgi wieczyste niedocenianym źródłem w badaniu historii gospodarczej XIX–XX w. (na przykładzie guberni piotrkowskiej) s. 93–112; Kowalczyk Rafał Wiktor: Przemysł hutniczy w Warszawie – efermeryda niedojrzałej polityki gospodarczej

Rosjan z lat 70. i 80. XIX stulecia s. 113–128; Szczepański Jerzy: Pionier przemysłu kieleckiego – Alfons Welke s. 129–136; Szymczyk Maciej: Młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju w kontekście starań o wpis na listę UNESCO najcenniejszych europejskich młynów papierniczych s. 137–154; Kostrzevska Ewelina Maria: „Kura domestica” i Homo oeconomicus. Impresje o hodowli drobiu i gospodarowaniu ziemianek Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX w. s. 155–168; Chylak Karol: Pracownicze kasy emerytalne łódzkich przedsiębiorstw użyteczności publicznej w okresie międzywojennym s. 169–188; Lech Andrzej: Mniejszość żydowska w myśli agrarystycznej polskiego ruchu ludowego s. 189–204; Frenkel Janusz: Kuchnia koszerna w święta żydowskie. Magia żydowskich potraw. Szabat, szabas, szabes s. 205–218; Kita Jarosław: Łódź lat 20. XX w. w oglądzie pisarza i publicysty Alfreda Döblina s. 219–236; Śmiechowski Kamil: Rozwój kultury w Łodzi w XIX i XX w. w kontekście tożsamości miasta s. 237–252; Sosnowska Joanna: Wokół genezy i początków działalności Oddziału Łódzkiego Robotniczego Wydziału Wychowania Dziecka i Opieki nad Nim (1923–1926) s. 253–268; Sikorska-Kowalska Marta: Droga kobiet do parlamentu w świetle rozważań i dylematów Marii Dulebianki s. 269–282; Bołdyrew Aneta: Osiągnięcia i porażki na niwie naukowej, społecznej i prywatnej Heleny Radlińskiej w świetle historiografii i materiałów (auto)biograficznych. Szkic do problemu s. 283–304; Gapys Jerzy: Ziemiaństwo polskie w obliczu zagłady. Totalitaryzm niemiecki i radziecki wobec ziemiaństwa w okupowanej Polsce w latach 1939–1945 s. 305–328; Szkutnik Piotr: Sytuacja Kościoła katolickiego w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (do 1867 r.) s. 329–340; Gocel Tomasz: Represje wobec komunistycznych władz organizatorów i nauczających religii w punktach katechetycznych na terenie diecezji kieleckiej w latach 1961–1964 s. 341–360; Rzepkowski Arkadiusz: Stan wojenny w Polsce w świetle prasy łódzkiej s. 361–384.

4370. NOWICKI Robert, Udro Marcin: Zarys historii kolejnictwa na ziemi waleckiej od czasów powstania do współczesnych. (Cz. 2). *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 157–177, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 10: 2019.

4371. OBOZA Kazimierz: Budowa i modernizacja zapory wodnej w dolinie Wapienicy. *Red. nauk. Andrzej Jaguś, Klaudiusz Grübel. Bielsko-Biała 2020 ATH 8° ss. 72, il.*

4372. OBOZA Kazimierz: Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków w Wapienicy. *Historia budowy i bieżące utrzymanie ruchu. Red. nauk. Klaudiusz Grübel, Andrzej Jaguś. Bielsko-Biała 2020 ATH 8° ss. 220, il.*

4373. OJRZYŃSKI Wiktor: Służba służby leśnej. Studium o istocie służby w lasach polskich dawniej i obecnie. Dawidy Bankowe–Warszawa 2020 Pro Creo Piotr Łuczka; na zlec. Pol. Tow. Leśnego 8° ss. 120, il.

4374. OKONIEWSKA Katarzyna: „Tak jak ten zegar słoneczne liczy godziny...”. Krótka nota o poznańskich słonecznikach. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 59–69.

4375. OLEJNIK Tadeusz: Szpital w Wieluniu – jego dzieje i zniszczenie 1 września 1939 roku. Pierwsza zbrodnia II wojny światowej.

Wieluń 2020 Muzeum Ziemi Wieluńskiej 8° ss. 181, nlb. 5, il., streszcz. ang., niem.

4376. OLESIEWICZ Beata, Żmijewska Monika, Muszyc Eugeniusz: Wierni powołaniu. 90-lecie Szpitala Psychiatrycznego w Choroszczy, 1930–2020. *Choroszcz 2020 SPP ZOZ im. dr St. Deresza 8° ss. 256, il.*

4377. PANASIEWICZ Janusz: Wygony hrubieszowskie. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 89–117.

Wspólne pastwiska gromadzkie, XVIII–XX w.

4378. PARUS Waldemar: Stacja ratownictwa brzegowego w Darłowie (Rügenwaldermünde). *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 83–89.

4379. PASEWICZ-RYBACKA Magdalena: Haffuferbahn. *Historia Kolei Nadzalewowej do 1945 roku. Grajewo 2020 Eko-Dom Sp. z o.o. 8° ss. 141, il.*

4380. PIECH-ZAJĄCZKOWSKA Anna: Monografia Lubelskich Fabryk Wąg do roku 1944. *Lublin 2020 Drukarnia Petit; Ośr. Brama Grodzka – Teatr NN 8° ss. 155, nlb. 1, il. Od 1879 r.*

4381. PIERZGA Władysław: Koło pszczelarzy w Łącku. *Historia i terażniejszość. Uzup. o historię współczesną (lata 2013–2019) Piotr Kurpisz. Łącko–Nowy Sącz 2020 K. Pszczelarzy; Wydaw. „Koliber” 8° ss. 72, il.*

4382. PIETRZAK Jerzy, Gibasiewicz Agnieszka: Dziedzice, dwory, pałace. Właściciele dóbr rycerskich w powiecie ostrowskim wielkopolskim 1795–1945. *Wyd. 2, popr. i uzup. Ostrów Wielkopolski 2020 Muzeum M. Ostrowa Wielkopolskiego 8° ss. 287, nlb. 1, 128 tabl., il. (Biblioteka Ostrowska; 54).*

Wyd. 1. 2013.

4383. PIETRZAK Małgorzata: Zabytkowe kołowrotki przedzalnice w muzeach województwa śląskiego. *Wybrane zagadnienia praktyczne. Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 8: 2020 s. 34–79, streszcz. ang.

4384. PIOTROWSKI W[alerian]: Z historii radzanowskiej apteki. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 50–59.

Od 1898 r.

4385. PIOTROWSKI W[alerian]: Z historii służby zdrowia w Radzanowie. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 44–49.

Od 1839 r.

4386. PIÓREK Marian: Kolbuszowski „Obuwnik” (1953–2001) w świetle zapisów w kronice. Kolbuszowa 2020 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 229, il.

4387. PIZUN Zdzisław, Gawryś Ryszard: Właściciele majątków ziemskich w Wierzbiecy i w Mostach Małych w gminie Lubycza Królewska w latach 1388–1944. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 7–30, il., streszcz. ang.

4388. POGORIA. 40 lat wiatru w żaglach. Pod red. Kazimierza Iwaszko. Gdynia 2020 Wyższa Szkoła Komunikacji Społ. 8° ss. 101, nlb. 3, tabl. 20, il., streszcz. ang.

Antologia wspomnień o żaglowcu „Pogoria”, l. 1980–2020.

4389. POKROPIŃSKI Bogdan: Wąskotorowe wagony spalinowe w Polsce. Warszawa 2020 Wydawnictwa Komunikacji i Łączności 8° ss. 185, nlb. 3, il.

4390. POŁOMSKI Wojciech: Pojazdy samochodowe i przyczepy Jelcz 1995–1998. Red. merytoryczny Zbigniew Otczyński. Warszawa 2020 Wydaw. Komunikacji i Łączności 8° ss. 511, nlb. 1, il.

4391. PORYCKI Janusz, Romaniuk Zbigniew: Z historii kolejnictwa w Bielsku Podlaskim. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 105–157.

4392. POTONIEC Bogdan: Młyn wodny Słowików w Obidzy. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 133–137.

4393. POTONIEC Bogdan: Warsztaty wodne Starego Sącza. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 127–183, streszcz. ang.

Od XVII w.

4394. PRABUCKI Marek: Helska Kolonia Karna na przełomie XIX i XX wieku. Hel–Wejherowo 2020 Stow. „Przyj. Helu”. Helski Kompleks Muzealny; Wydaw. „MS” 8° ss. 56, il. (*Zeszyt Helski*; 29).

4395. PREIDL Wojciech, Dyduch Grzegorz, Stacha Grzegorz: Woda w górnictwie – od prądziejów do początku XIX wieku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 4: 2017 s. 23–43, streszcz. ang.

4396. PREIDL Wojciech, Wójcik Andrzej J.: Tajemnice dawnych kopalń. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 199–204, streszcz. ang.

4397. PROBLEM bogactwa i ubóstwa w teoriach społeczno-ekonomicznych. Red. nauk. Barbara Danowska-Prokop, Artur Grabowski. Katowice 2020 Wydaw. Uniw. Ekonom. 8°

ss. 136, nlb. 2, il. Uniw. Ekonom. w Katowicach. (Praca Naukowa).

Treść: Wstęp s. 7–10; Ignaciuk Ewa, Kiwak Władysław: Zrozumieć ubóstwo s. 11–17; Zagóra-Jonszta Urszula: Bogactwo i ubóstwo w interpretacji myśli starożytnej Grecji i Rzymu s. 18–26; Bochenek Mirosław: Fryderyk F. Skarbek – pionier badań ubóstwa w Polsce i filantrop s. 27–33; Grzybek Dariusz: Podział dochodu społecznego we wczesnych pracach Johna A. Hobsona s. 34–41; Kłosowicz-Toborek Katarzyna: Ujęcie bogactwa w dziele J.M. Keynesa „Ekonomiczne perspektywy dla naszych wnuków” s. 42–49; Kłusak Miron: Między dobrobytem a biedą w porządku liberalnym s. 50–56; Rolski Mateusz: Ks. Piotr Wawrzyniak (1849–1910) – patron akumulacji polskiego kapitału w zaborze pruskim s. 57–65; Ciborowski Robert, Trzaska Karolina: Konsekwencje ekonomiczne redystrybucji dochodowej w gospodarce s. 66–73; Piętaś Łukasz: Wpływ nierówności regionalnych na wzrost gospodarczy w krajach UE s. 74–84; Przybyciński Tomasz: Przewyciężenie zacofania gospodarczego w ChRL. Teoretyczne podstawy polityki ekonomicznej s. 85–92; Grabowski Artur: Zrównoważony rozwój a niemieckie przedsiębiorstwa sportowe (piłkarskie) s. 93–101; Chojnacka Katarzyna: Teoretyczny i praktyczny wymiar ubóstwa na przykładzie ubóstwa energetycznego s. 102–110; Paczka Edyta: Społeczno-ekonomiczny wymiar collaborative consumption s. 111–118; Bibliografia s. 121–134.

4398. PRZERWA Tomasz: Budowa Autostrady Rzeszy w rejonie Góry św. Anny i plany przebudowy tamtejszej sieci drogowej (1938–1942). *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 73–84.

4399. PUZOWSKI Jerzy: Bydgoszcz stolicą kolejowych rozrachunków zagranicznych. W 100-lecie powrotu miasta do Macierzy. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki 8° ss. 86, il., mapy.

4400. RABA Marcin: Odpowiedzialność dyscyplinarna w Polskim Związku Łowieckim. Warszawa 2020 Difin 8° ss. 222.

Lata 1935–2020.

4401. RAKOWSKI Witold: Wieś płocka. Od rolniczej do wielofunkcyjnej. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 259–284, streszcz. ang.

Lata 1946–2018.

4402. RAMS Adrian: Bogu na chwałę, ludziom na pożytek. Historia straży pożarnych w Jaworznie. *Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna*. Nr 15: 2020 s. 33–41.

Od XIX w. do 2000 r.

4403. REJMER Krzysztof: Zapomniana historia nauki. Panny apteczkowe, znachorzy, kołtuny. Warszawa 2019.

Rec.: Trojanowska Anna, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 160–163.

4404. ROZWÓJ przemysłu oraz jego wpływ na zmiany gospodarcze i kulturowe Małopolski i Górnego Śląska. Materiały z III Forum

Regionalnego Między Małopolską a Górnym Śląskiem, 14–15 listopada 2019 Chrzanów–Wygielzów. Skład i przygot. do dr. Małgorzata Zbroszczyk. Katowice 2020 Inst. Myśli Pol. im. Wojciecha Korfa 8° ss. 143, il., mapa.

Z treści: Szwarzynski Marek: Górnictwo galmanu w Małopolsce i na Śląsku s. 7–20; Sypień Rafał: Rola fabryki naczyń emaliowanych Petera Westena [1875–1934] w rozwoju gospodarczym, społecznym i kulturalnym Olkusza w latach 1907–1939 s. 35–48; Brandys Iwona: Artyści nieprofesjonalni w orbitcie przemysłowego Jaworzna s. 49–68; Kowalski Adam: Hałda w górnośląskim pejzażu kulturowym s. 69–76; Cwetler Jacek: Amerykański sen Johna D. Rockefellera w Czechowicach i Dziedziach s. 77–82; Garstka Robert: Zmiany i trwanie kultury górniczej na przykładzie wybranych miejscowości Zagłębia Dąbrowskiego s. 83–98; Kwiatkowski Marian: Elektrownia Jaworzno I (1898–1998) s. 99–116; Kosowski Bolesław: Założyciel Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie s. 117–126; Orłowski Grzegorz: Zachodniokrakowski Kompleks Przemysłowy (do 1975 r.) s. 127–133.

4405. RÓŻYŃSKI Sebastian: Historia gliwickich browarów działających w XIX i XX wieku. Gliwice 2020 Epigraf s.c. Jan Kalnik, Teresa Kalnik 8° ss. 134, il., mapy.

Od XIX w. do 1945 r.

4406. RUCHY kobiece na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. Stan badań i perspektywy. Pod red. Małgorzaty Dajnowicz i Adama Miodowskiego. Białystok 2020 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 508, il.

Treść: Dajnowicz Małgorzata, Miodowski Adam: Wstęp s. 9–11; Miodowski Adam: Środowiska naukowe związane z Instytutem Studiów Kobiety w Białymstoku i ich wkład we współczesne polskie badania z zakresu historii kobiet (2011–2019) s. 15–35; Gajda Joanna: Ruchy kobiece i aktywność kobiet jako przedmiot badań – szanse i wyzwania s. 37–61; Chynczewska-Hennel Teresa: Kobiety w Kasie Mianowskiego s. 65–71; Noiński Emil: Aktywność społeczna Wandy z Wolskich Umiańskiej (1841–1926) w świetle jej wspomnień i zapisków pamiętnikarskich s. 73–91; Marcinkiewicz-Kaczmarek Anna: Związek Legionistek Polskich (1921–1939) – działalność szkoleniowa, charytatywna i kultywowanie tradycji niepodległościowych s. 93–104; Świetlik Katarzyna, Woś Paweł: „Gdzie kilka kobiet weźmie się za sprawę...”, czyli emancypacja na przykładzie Marii Dulębianki [1861–1919] s. 107–129; Mikołajczyk Magdalena: Kontestatorki. Formy zaangażowania kobiet w Polsce po 1945 roku s. 131–154; Zajko-Czochońska Justyna: Wybrane formy emancypacji kobiet wiejskich na łamach „Przyjaciółki” w latach 1956–1975 s. 155–169; Sokołowska Urszula: Feminizm na łamach „Kobiety i Życia” (1970–1989) s. 171–189; Suski Robert: Kobieta, miłość i władza z nagrodą w tle. „Erasistratos odkrywa przyczynę choroby Antiocha” Jacquesa-Louisa Davida s. 193–211; Michalska-Bracha Lidia, Marczevska Marzena: O pojęciach patriotyzmu, ojczyzny i narodu w piśmiennictwie kobiecym z przełomu XIX i XX wieku (analiza historyczno-językoznawcza) s. 213–230; Woźniak Katarzyna: Redaktorki „Mojej Przyjaciółki” i „Przyjaciółki” w okresie czytelnikowskim (1948–luty 1951) s. 231–258; Dajnowicz Małgorzata: Program działalności organizacyjno-propagandowej Ligi Kobiety na podstawie wytycznych Krajowych Zjazdów Ligi Kobiety s. 261–275; Jędrzejki Łukasz: Obraz Ligi Kobiety na łamach prasy dla kobiet w okresie gomulkiowskim (1956–1970) s. 277–295; Zaniewska Agnieszka: Liga Kobiety w okręgu białostockim w latach 1956–1975. Kierunki i efekty działalności s. 297–319; Baurowicz-

-Tocka Maria: Działalność Ligi Kobiety Polskich w okręgu katowickim i krakowskim w świetle publikacji „Naszej Pracy” (1982–1989) s. 321–340; Kossakowski Krzysztof: Udział kobiet w organizacjach i frakcjach politycznych Rzeczypospolitej w XVI–XVII w. s. 343–361; Maj Ewa: Kultura organizacyjna społecznych ruchów kobiet na podstawie publicystyki „Ziemianki Polskiej” (1926–1939) s. 363–391; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Nieformalny ruch kobiet w rzeczywistości stanu wojennego s. 393–414; Szwed-Walczak Anna: Obraz organizacji kobiecych na łamach polskiej prasy dla kobiet w okresie transformacji ustrojowej s. 415–439; Gąsowska Magdalena: Katarzyna Luter z domu von Bora (1499–1552) – kobieta, która dokonała wyboru. Losy żony Reformatora s. 443–454; Szudarek Agnieszka: Kwestia kobieca, transnarodowość i social network. Międzynarodowe zjazdy działaczek organizacji kobiecych do 1914 roku s. 455–476; Hennel Andrzej: Problemy z Nagrodami Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie s. 477–484; Parafianowicz Halina: „Women: This is Your Job!”. Słów kilka o aktywności Amerykanek w I wojnie światowej s. 485–508.

4407. RYBICKA Karolina: Historia szybu wydobywczego w Grodźcu od początku istnienia do 1945 roku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 4: 2017 s. 225–229, streszcz. ang.

Od I. 30. XX w.

4408. RYBICKA Karolina: Kopalnia rudy miedzi w Wilkowie od powstania do 1945 roku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 3: 2016 s. 193–198, streszcz. ang.

Od I. 30. XX w.

4409. SEKUŁA Jarosław: Geniusz kozy w załganych dziejach koziarstwa polskiego. Janiszów–Lublin 2020 Centrum Edukacji Przyrodniczej 8° ss. 296, il.

Od XVII w.

4410. SIEMIANOWSKI Krzysztof: Gospodarczy charakter Księżego Dworu. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 89–103.

Od XVI w.

4411. SIEŃSKI Jacek: Elemka. Kolonialny żaglowiec. Gdańsk 2020 Wydaw. Marpress 8° ss. 154, nlb. 2, il. (Marynistyka).

Lata 1918–1951.

4412. SIERAKOWSKA Katarzyna: Ewolucja czy rewolucja? Przemiany rodziny na ziemiach polskich w pierwszej połowie XX wieku. Wybrane aspekty. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 823–837, streszcz. ang.

4413. SIŁACZKI, szefowe, społeczniczki. Polki, organizatorki. Pod red. Ewy Bogacz-Wojtanowskiej, Moniki Kostery. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 502, nlb. 1, il. (Kobiety w Zarządzaniu).

Treść: Bogacz-Wojtanowska Ewa, Kostera Monika: Kobiety w organizacjach s. 9–28; Ochinowski Tomasz: Panie bardzo kulturalne. Dobre praktyki zarządzania kulturą zawarte w biografach Jadwigi Spiess (1851–1944) i Haliny Sosnowskiej

(1894–1973) s. 29–56; Sokolewicz Zofia: Cezaria Baudouin de Courtenay-Jędrzejewiczowa [1885–1967] – uczona i organizatorka s. 57–74; Śliwa Martyna, Śliwa Michał: Zofia Daszyńska-Golińska [1866–1934]: w poszukiwaniu nowej narracji społecznej s. 75–94; Wrona Sylwia: Kobieta za ladą – czyli o tym, jak kobieta kierowała większym spółdzielczym sklepem w gospodarce nakazowo-rozdzielczej s. 95–116; Cewińska Joanna: FalStart? Opowieść o determinacji i jej konsekwencjach s. 117–132; Kosterka Monika: Boginie społeczne: Portret współczesnych Polek w organizacjach alternatywnych s. 133–156; Milczarczyk Aneta: Kobieta na drodze społecznej działalności s. 157–174; Średnicka Joanna: Entuzjastki s. 175–196; Połec Marta: Praca opiekunicy kobiet: Kobieta jako organizatorka życia rodzinnego s. 197–208; Góral Ewelina: 50m2 kreatywności, czyli kobiecą werwą dla dojrzałości s. 209–226; Jędrzejczyk-Kozioł Aleksandra: Zdalne Babcie, czyli Internet kobiecym okiem s. 227–240; Majczyk Julita: Tworząc portret prawdziwych kobiet s. 241–254; Marek-Zborowska Barbara: Między rynkiem a etatem. Przedsiębiorczość jako atrybut kariery i przywództwa s. 255–270; Ślufińska Monika: Kobieta na swoim: zawsze do przodu s. 271–290; Krzyworzeka Paweł: Przedsiębiorczy marketing wielopoziomowego – o polskim reżimie emocjonalnym s. 291–312; Czarnawska Barbara: Główna księgowa w życiu i w literaturze s. 313–326; Ławrynowicz Maciej: Pani Sędzia – tożsamość kobiet sprawiedliwości s. 327–342; Bugdol Marek, Pokrzywa Magdalena: Pracownice socjalne – urzędniczek czy specjalistki od pomagania? s. 343–362; Praweńska-Skrzypek Grażyna, Morgan Agata: Kobiety naukowcy zarządzające strukturami uniwersyteckimi s. 363–384; Góral Anna: Miasta Kobiet. Studia przypadku samorządów zarządzanych przez kobiety s. 385–398; Peter-Bombik Katarzyna: Kobieta – drugie imię funduszu lokalnego s. 399–420; Szeluga-Romańska Marta: Opowieść o „Żelaznej Francji”, czyli jak Gdynią zarządzano s. 421–430; Wojdyła Katarzyna: Siła jest kobietą, czyli kiedy niemożliwe staje się możliwe... s. 431–448; Bibliografia s. 455–494.

4414. SKRZYPCZAK Jerzy: Policja w Mielcu 1919–2019. Mielec 2020 Zakł. Poligraficzny Zdzisław Gajek 8° ss. 314, il., mapy.

4415. SOBCZYŃSKI Andrzej: Zarys dziejów dóbr homolskich. Miasto Duszniki (Reinert) od powstania do uzyskania statusu miasta królewskiego. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 14: 2020 s. 77–133, streszcz. ang., niem., czes., fr.

XIII–XVII w.

4416. SOLAK Anna: Plaża od nowa. Ogólnomiejska plaża z kąpieliskiem w Kiekrzu. *Poznań 2020* Wydaw. Miejskie. Posenania 8° ss. 195, nlb. 5, il.

4417. STACHOWIAK Bartosz: Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Pańskich – w stulecie działalności. *Kowale Pańskie 2019* Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Pańskich-Kolonii 8° ss. 80, il.

Rec.: Góldyn Piotr, *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 221–222.

4418. STANICKA-BRZEZICKA Ksenia: Ikonosfera kurortu górskiego. Przyczynek do studiów nad historią uzdrowisk śląskich w XIX i XX wieku. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 285–302, streszcz. ang.

4419. STAWISZYŃSKA Aneta: Pierwsza Polska Farbiarnia i Wykończalnia Jedwabiu Arтура Meistra – zarys dziejów do 1945 r. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 171–187, streszcz. ang. W Łodzi, od 1904 r.

4420. STOLA Krzysztof: Migracje a wybrane zagadnienia zdrowia publicznego w ujęciu historycznym. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 44–49.

4421. STOLARCZYK Mieczysław: Reparaacje wojenne dla Polski od Niemiec w latach 1945–2020. *Krakowskie Studia Międzynarodowe*. [T.] 17: 2020 nr 2 s. 171–194, streszcz. ang.

4422. STOLARCZYK Tomasz: Metryka historyczna folwarku i wsi Stobiecko Szlacheckie k. Radomska (do 1945 r.). *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 2: 2020 s. 7–32.

Od XV w.

4423. STOLARZ R[afał] P.: Wolves, humans and the democratization of Poland. Anti-wolf policies and social change in Poland. 1918–1960. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 3–30.

4424. STRAWA Maciej: Z dziejów gorajskiej sygnalistyki myśliwskiej. *Goraj-Zamek-Piła 2019* Stow. Inicjatywa Gorajska; Oficyna Reklamowo-Edytorska „Draco-Art” Renata Drozd 8° ss. 349, il.

Lata 1982–2019.

4425. STRAŻACY tatrzańskiej ziemi. Aut. Kazimierz Bukowiec, Stanisław Bukowiec, Szymon Bukowiec, Karol Klima, Marcin Pawlik, Jan Truś, Maksymilian Truś. *Bochnia 2020* Agencja Wydawnicza Palindrom 4° ss. 331, nlb. 12, il.

Ochotnicza straż pożarna w Zakopanem, l. 1889–2019.

4426. STULCZEWSKI Jarosław: Ochotnicza straż pożarna w Prusinowicach 1920–2020. *Prusinowice–[Zduńska Wola] 2020* nakł. aut. 8° ss. 16.

4427. STULECIE odrodzenia polskiej waluty. Materiały z konferencji. Pod red. Bartosza Kuświka. *Opole–[Wrocław] 2020* Inst. Śląski; Wydaw. Gajt 1991 s.c. 8° ss. 96, il. Inst. Śląski. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Treść: Wstęp s. 6–9; Morawscy Wojciech: Waluty na ziemiach polskich 1914–1923 s. 10–27; Głowiński Tomasz: Złoty polski w latach 1924–1944 s. 28–60; Leszczyńska Cecylia: Złoty Polski Ludowej: system pieniężny i kurs walutowy w latach 1945–1950 s. 61–84; Kuświk Bartosz: Zastępcze znaki pieniężne na niemieckim Śląsku w latach 1914–1924 s. 85–96.

4428. STYSZ Michał, Mączka Michał, Szychowska-Krapiec Elżbieta: Janowiec koło Barda – dawny ośrodek górniczy, w świetle badań archiwalnych, terenowych, inwentaryzacyjnych i dendrochronologicznych. *Hereditas Minarium*. Vol. 1: 2014 s. 9–28, streszcz. ang.

4429. SUCHODOLSKI Stanisław: Na czym polegał system „renovatio monetae”? *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 4 s. 273–285, streszcz. ang.

4430. SUCHOŃ Aneta: Prawne aspekty gospodarowania nieruchomościami rolnymi w Polsce w latach 1918–2020. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 35–59, streszcz. ang.

4431. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Akta hipoteczne i gruntowe miasta Bydgoszczy z XVIII–XIX wieku – przydatność badawcza źródeł. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 351–366, streszcz. ang., niem.

4432. SZAFRAŃSKA-DOLEWSKA Aleksandra: U Górskich w Leszczynku znów będzie bal. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 365–392.

Majątek ziemski i jego właściciele – rodzina Górskich i następcy, l. 1729–2020.

4433. SZAJNER Jan, Rechłowiec Marcin: Tramwaje lwowskie 1880–1944. Łódź 2020 Księża Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 508, nlb. 6, tabl. 2, streszcz. niem., ukr.

4434. SZCZEPANIAK Marek: Dzieje gnieźnieńskiego rzemiosła cechowego. Gniezno 2020 Cech Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości 4° ss. 479, nlb. 1, il., streszcz. ang. Cech Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości w Gnieźnie.

Od XV w.

4435. SZCZERBIK Zbigniew: Ochotnicze straże pożarne gminy Praszka. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 106–113.

XIX–XXI w.

4436. SZCZUCKI Waldemar: Dwa browary przy jednej ulicy. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 2: 2016 s. 314–349, streszcz. ang.

Browar Hellmutha Rose i Browar Ignacy Waberski przy ul. Wrzesińskiej w Gnieźnie, l. 1878–1936.

4437. SZPAK Jacek: Polska prowincja paulinów od XVII wieku do 1864 roku. Dzieje gospodarcze. Klasztor na Jasnej Górze w Częstochowie. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 640, nlb. 4, mapy, streszcz. ang., niem. (Prace

Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3911).

4438. SZPITAL – przytułek oraz kostnica, czyli Ossarium w Sawinie. Pod red. Mirosława Marka Dederko. Sawin 2020 Region. Tow. Gm. 8° ss. 234, il. Region. Tow. Gm. Sawin.

Z treści: Od autora s. 7–9; Wstęp s. 9–14; Dederko Mirosław Marek: Jaką rolę w dawnych czasach pełniły szpitale przykościelne oraz ossaria przykościelne s. 15–16; Dederko Mirosław Marek: Szpital czyli przytułek w Sawinie s. 17–18; Dederko Mirosław Marek: Związki kostnicy z cmentarzem grzebalnym s. 19–28; Dederko Mirosław Marek: Wioski [dobra ziemskie] należące do parafii Sawin s. 29–30; Dederko Mirosław Marek: Chronologia opieki nad ubogim, ochrony zdrowia i życia w Sawinie na tle dziejów parafii i miasta Sawin oraz innych przytułków w regionie i Polsce s. 31–100; Dederko Mirosław Marek: Ostatnie chwile sawińskiego szpitala – przytułku we wspomnieniach s. 101–120; Dederko Mirosław Marek: Szpital – przytułek w literaturze i w malarstwie s. 132–145; Wybrane artykuły prasowe s. 147–150; Dederko Mirosław Marek: Zasługi dla kultury polskiej, którzy urodzili się lub zmarli w przytułku s. 151–152; Wiciński Hubert: Pomoc medyczna w okresie funkcjonowania przytułku s. 167–168; Dąbrowska Agnieszka: Historia ostatniego remontu s. 179; Dąbrowska Agnieszka: Plany wykorzystania zabudowy s. 201–202; Dederko Mirosław Marek: Zakończenie s. 213–216; Bibliografia s. 225–233.

4439. SZYMANEK Andrzej: Nieznany przywilej fundacyjny cechu wodnego w Kazimierzu Dolnym (1741). *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 225–245.

Dzieje cechu w l. 1741–1879.

W aneksach: Struktura zawodowa – w tym zawody wiślane mieszkańców Kazimierza Dolnego, 1838 oraz Przywilej fundacyjny kazimierskiego cechu wodnego z 1741 roku.

4440. SZYMANEK Andrzej: Rozpad dóbr ziemskich klucza janowieckiego w latach 1789–1793–1805. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 139–173.

Autor sięga do 1689 r.

4441. SZYMCZAK Maciej: Historia straży miejskiej w Kościanie. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 44–93.

Od XIV w.

4442. SZYMCZYK Maciej: Zarys dziejów przemysłu papierniczego na ziemi kłodzkiej do 1945 roku. *Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 14: 2020 s. 9–56, streszcz. ang., niem., czes., fr.

Od XIX w.

4443. ŚLĄSKA fabryka fajek glinianych w Zborowskim. Wyniki badań, studia, konteksty. Red. nauk. Barbara Papaj. Chorzów 2020 Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie” 4° ss. 490, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Puziuk Jakub: Historia i archeologia wschodnioeuropejskiego modelu palenia tytoniu w okresie nowożytnym s. 13–38;

Lingen Bert van: Wprowadzenie glinianych fajek tytoniowych i technologii ich wyrabiania w Niderlandach oraz uwagi na temat eksportu fajek do Polski s. 39–68; Gil Łukasz: Zachodnioeuropejskie fajki jednorazowe znajdujące na terenach obecnych ziem Polski s. 69–86; Dąbal Joanna: Wytwórczość fajek w manufakturach w Rościnie i Weissenspring. Uwagi o dystrybucji produktów fajczarskich na terenie Polski s. 87–112; Bulla Krzysztof, Papaj Barbara: Zborowskie. Krótki rys historyczny regionu i miejscowości (od czasów najdawniejszych do połowy XX wieku) s. 113–140; Papaj Barbara: Śląska fabryka fajek w Zborowskiem. Powstanie i funkcjonowanie manufaktury oraz próba odtworzenia jej rozplanowania s. 141–158; Bulla Krzysztof: Śląska fabryka fajek w Zborowskiem. Prawne i gospodarcze uwarunkowania funkcjonowania manufaktury oraz handlu jej wyrobami s. 159–182; Bulla Krzysztof: Mieszkańcy śląskiej fabryki fajek glinianych w Zborowskiem. Studium genealogiczno-społeczne s. 183–228; Papaj Barbara: Badania archeologiczne przeprowadzone w 2013 i 2014 roku w miejscu funkcjonowania XVIII-wiecznej fabryki fajek glinianych w miejscowości Zborowskie (woj. śląskie, pow. lubliniecki) s. 229–282; Nocuń Przemysław: Drewniany dom ze Zborowskiego – przyczynek do dyskusji nad znaczeniem badań interdyscyplinarnych przed translokacją obiektów zabytkowych do muzeów na wolnym powietrzu s. 283–296; Papaj Barbara: Analiza materiału ruchomego pozyskanego w trakcie badań archeologicznych przeprowadzonych w 2013 i 2014 roku w miejscu funkcjonowania XVIII-wiecznej fabryki fajek glinianych w miejscowości Zborowskie (woj. śląskie, pow. lubliniecki) s. 297–466; Papaj Barbara: Podsumowanie s. 467–474.

4444. ŚLAŻAK Ryszard: Czarna księga prywatyzacji 1988–1994 czyli Jak likwidowano przemysł. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa 2020 MHPRL; realizacja na zlec. wydawcy OFI – Krzysztof Gawrychowski 8° ss. 389, il.

Wyd. 1. Wrocław–Bielany 2016 Wydaw. Wektory.

4445. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: Stulecie zakładu przetwórstwa owocowo-warzywnego w Pudliszkach. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 98–106.

Od 1920 r.

4446. ŚRODOWISKO medyczne na rzecz niepodległości Polski. Monografia na podstawie materiałów konferencyjnych z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez RP, 10 listopada 2018 r., Dom Lekarza Śląskiej Izby Lekarskiej. Zespół red. Katarzyna B. Fulbiszewska, Barbara Kotlarz, Grażyna Ogrodowska, Wiktor Szukiel, Renata Wrońska, Lech Wróblewski. [Katowice] 2019 Śląska Izba Lekarska 8° ss. 109, nlb. 1, il + 2 dyski optyczne (CD, DVD). PAU. (Biblioteka Historyczna Śląskiej Izby Lekarskiej; t. 5).

Treść: Kowalczyk Andrzej: Nie zapomnijmy... s. 7–8; Otwarcie konferencji: Kozakiewicz Jacek s. 10–13; Szuba Marzena s. 13–14; Świerkosz Wojciech: s. 15; Skrzypulec-Plinta Violetta s. 16–17; Janik Anna s. 17–18; Brukiewicz Piotr s. 18; Kopczyńska Barbara s. 19; Kortyczo Elżbieta s. 19–20; Dosiak Jerzy s. 20; Wykłady: Nicieja Stanisław Sławomir: Znaczenie odzyskania niepodległości i udział środowisk medycznych. Cz. 1 s. 22–28; Woźnicka Zygmunta: Znaczenie odzyskania niepodległości i udział środowisk medycznych. Cz. 2 s. 28–35; Chorąży Mieczysław: To jest coś takiego, czego nie można zapomnieć s. 36–43; Śląscy lekarze dla Niepodległej – wybrane sylwetki

s. 45–68; Kozakiewicz Jacek: Kilka moich refleksji s. 69–72; Kotlarz Barbara: Błogosławiona Stanisława Leszczyńska [1896–1974] s. 73–80; Szukiel Wiktor: Aptekarze i farmaceuci w budowie państwowości polskiej s. 81–92; Pliszka Bogdan: Niepodległość dziś. Cz. 1 s. 93–95; Wuwer Arkadiusz: Niepodległość dziś. Cz. 2 s. 95–103; Post Scriptum s. 104–110.

4447. ŚWIAT – Polska – Łódź. Studia z dziejów społecznych i narodowościowych. Pod red. Witolda Jarno i Krzysztofa Lesiakowskiego. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 513, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 9–12; Jarno Witold, Lesiakowski Krzysztof: Profesor nadzwyczajny doktor habilitowany Leszek Olejnik – sylwetka badacza s. 13–28; Daszyńska Jolanta A.: Kilka refleksji na temat niewolnictwa w czasie kryzysu Missouri 1819–1820 s. 29–46; Maj Joanna: O utrzymanie jedności hindusko-muzułmańskiej na subkontynencie indyjskim. Działalność polityczna Maulana Azada (1888–1958) s. 47–66; Glowacki Albin: Korekta rozbioru Polski. Drugi pakt Ribbentrop-Mołotow s. 67–84; Rogut Dariusz: Japońscy jeńcy wojenni w obozach sowieckich – zarys historii 185–103; Marciniak Wojciech: Sybir na taśmie filmowej. Motyw zesłania i łagru w wybranych polskich filmach fabularnych XX i początku XXI w. s. 105–124; Pogońska-Pol Magdalena: Arabskie plany pokojowe w konflikcie bliskowschodnim po 1967 r. s. 125–146; Lech Andrzej: Słowiańskie mniejszości narodowe w myśli agrarystycznej polskiego ruchu ludowego s. 147–164; Dubicki Tadeusz: Organizacje polonijne na Bukowinie (Rumunia) w latach 1918–1940 s. 165–182; Jarno Witold: Oficerowie garnizonu łódzkiego zamordowani w Związku Radzieckim wiosną 1940 r. s. 183–194; Tursocki Michał: Niemcy w regionie łódzkim 1945–1956 s. 195–218; Ślązak Ewelina: Władze państwowe wobec przejmowania przez katolików kościołów ewangelicko-augsburskich na terenie Łodzi w latach 1945–1956 s. 219–240; Kasprzyk Damian: Idea Łodzi – miasta wielu kultur jako projekt tożsamościowy na tle współczesnej tendencji regionalistycznej s. 241–262; Anusik Zbigniew: Blaski i cienie sprawowania władzy w mieście w wieku XVIII. Przypadek rodziny Kwiatkowskich z Sieradza s. 263–270; Kita Jarosław: Społeczności prywatnych miast i miasteczek Królestwa Polskiego w XIX wieku. Postulaty i pytania badawcze s. 271–290; Puś Wiesław: Kapitał żydowski w przemyśle włókienniczym okręgu łódzkiego w latach 1879–1913 s. 291–310; Stawarz Przemysław: Książd płk Józef Panaś [1887–1940] wobec zagadnień społeczno-gospodarczych II Rzeczypospolitej. Analiza wybranych tekstów prasowych s. 311–330; Waingartner Przemysław: Tymczasowa stolica polskiej nauki i kultury? Łódź w latach 1945–1949 s. 331–342; Banaś Konrad: Przesiedlenia ludności z powiatu sieradzkiego na Ziemię Odzyskane w latach 1945–1950 s. 343–370; Budzynski Piotr: Czapa studentka Uniwersytetu Łódzkiego i jej symboliczne znaczenie w pierwszych latach funkcjonowania uczelni s. 371–384; Feder Karolina: Przewodniczący łódzkiej delegatury Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym w latach 1945–1954 s. 385–400; Mnich Grzegorz: Środowisko dziennikarskie w Łodzi w latach 1957–1970 s. 401–422; Chojnacki Rafał: Początki społeczeństwa obywatelskiego w Polsce w okresie solidarnościowym. Powstanie i działalność Klubu Inteligencji Katolickiej oraz Stowarzyszenia Adwokatów i Aplikantów Adwokackich w Łodzi s. 423–446; Lesiakowski Krzysztof: Zaopatrzenie mieszkańców Łodzi w artykule konsumpcyjnym w końcu lat osiemdziesiątych XX w. s. 447–464; Bibliografia s. 465–494.

Toż plik tekstowy PDF (7,70 MB).

4448. ŚWIĘTOKRZYSKA era żelaza. Dziej i udział w procesach rewolucji przemysłowej na ziemiach polskich. Red. nauk. Stanisław Nowak, Alojzy Z. Nowak. Warszawa 2020 Izba

Gosp. Ubezpieczeń i Obsługi Ryzyka; Wydaw. Nauk. Wydz. Zarządzania UW 8° ss. 294, il., streszcz. ang. (Almanach Świętokrzyski; t. 5).

Treść: Nowak Alojzy Z., Nowak Stanisław: Wprowadzenie i omówienie treści s. 15–18; Nowak Stanisław, Jagodziński Jerzy: Z historii świętokrzyskiego procesu industrialnego (od prehistorii do początków XVIII wieku) s. 21–55; Nowak Stanisław: Kopalnictwo rud żelaza na obszarze Staropolskiego Okręgu Przemysłowego do przelomu wieków XVIII i XIX s. 56–76; Nowak Stanisław, Rychlica Krystyna: Rola wody w procesie industrializacji s. 77–94; Nowak Stanisław: Węgiel jako paliwo w procesach wytopu żelaza i jego przetwórstwie s. 95–114; Nowak Stanisław: Wielki Piec żelazny symbolem przemian w polskiej drodze ku rewolucji przemysłowej w sferze techniki i technologii pozyskiwania żelaza s. 115–130; Nowak Stanisław, Łazęcki Maciej: Przemysłowy transport Koneczny w XVIII i przelomu XIX wieku s. 131–141; Nowak Stanisław: Polskie etapy rewolucji przemysłowej według modelu Normana Daviesa s. 142–149; Nowak Stanisław: Świętokrzyskie żelazne przemysły górnico-hutnicze w dziele naprawy Rzeczypospolitej w XVIII wieku s. 149–161; Drogosz Andrzej, Cedro Aneta: Rozwój przemysłu hutniczego i szklarskiego w dorzeczu Belnianki w dobrach biskupów krakowskich (w XVI–XVIII wieku) s. 162–196; Kardyś Piotr, Janakowski Marcin: Rozwój gospodarczy dóbr biskupów krakowskich od średniowiecza do 1789 roku. Zarys problematyki s. 197–221; Kołodziejki Paweł: W cieniu wielkiej polityki. Aktywność gospodarcza opactwa cystersów w Wąchocku oraz ich rola w uprzemysłowieniu doliny rzeki Kamiennej (1179–1819) s. 222–245; Janakowski Marcin: Od wolnych kuzników do „zakładów suchedniowskich”. Rozwój przemysłu górnico-hutniczego okresu staropolskiego na przykładzie terenów dzisiejszego Suchedniowa s. 246–258; Nowak Stanisław, Nowak Radosław: Kancelarz Jan Małachowski [1698–1762] – pragmatyczny prekursor budowy ustroju gospodarki rynkowej (próba oceny poglądów działań z perspektywy wpływu trzech wieków) s. 259–272; Nowak Stanisław, Nowak Sandra: Kasztelan – hrabia Jacek Jeziernski [1722–1805]. Wizjoner i pragmatyczny praktyk gospodarczych czasów polskiego oświecenia (W modelu kapitalisty w „karmazynowym kontuszu”) s. 273–294.

4449. TABASZ Władysław: 45 lat ropczyckich magnezytów. Zakłady Magnezytowe „Ropczyce” S.A. Dębica–Ropczyce 2020 Drukarnia Millennium Mateusz Kasperek Rafał Kasperek Spółka Jawna; Zakł. Magnezytowy „Ropczyce” S.A. 4° ss. 207, nlb. 1, il.

Lata 1975–2020.

4450. TARKOWSKA Natalia: Lecznica Narodu. Kulturotwórcza rola Zakładu Przyrodoleczniczego doktora Apolinarego Tarnawskiego w Kosowie na Pokuciu (1893–1939). Kraków 2016.

Rec.: Ostanek Adam, *Historia i Świat*. T. 7: 2018 s. 238–244.

4451. TOBOREK Anita: 100 lat Ochotniczej Straży Pożarnej we Wręczyca Wielkiej 1920–2020. „Bogu na chwałę, ludziom na użytek”. Monografia wydana przez OSP Wręczyca Wielka z okazji jubileuszu 100-lecia działalności. Red. nac., aut. tekstów Anita Toborek. Wręczyca Wielka 2020 Ochotnicza Straż Pożarna 8° ss. nlb. 2, 238, il.

4452. TOMCZYK Janusz: Kopalnia „Stanisław” w Dąbrowie Górniczej-Golonogu – przyczynek do historii eksploatacji złoża podreddenowskiego. *Hereditas Minariorum*. Vol. 5: 2018 s. 141–164, streszcz. ang.

Od 1908 r. do l. 30. XX w.

4453. TRANSICIÓN en retrospectiva. Los casos de Polonia y España. Estudios editados por Grażyna Grudzińska, Karolina Kumor, Katarzyna Moszczyńska, Ruben Darío Torres Kumbrian. Varsovia 2020 Instituto de Estudios Ibéricos e Iberoamericanos de la Universidad de la Varsovia; Museo de Historia del Movimiento Popular Polaco plik tekstowy PDF (2,9 MB). (Biblioteka Iberyjska).

Z treści: Garrido Diego López: Prólogo s. 11–14; Górski Eugeniusz: El tema de Europa en las transiciones polaca y española s. 15–28; Juberias Carlos Flores, Marciaszek-Llaneza Sylwia: Transiciones políticas y procesos constituyentes s. 29–40; Dios Izquierdo de Juan, Torres Kumbrian Rubén Darío: Tránsito de cuadros y transfiguración en la transición española s. 41–56; Wojna Beata: La política exterior de España y Polonia en la transición: desde la marginalización a la integración europea s. 57–66; Gil Aguilar Marta: El sistema educativo en la transición española s. 117–126.

4454. TREPKA Tomasz: Z kart historii Społem Powszechniej Spółdzielni Spożywców w Kielcach. Kielce 2020 „Społem” Powszechna Spółdzielnia Spożywców 4° ss. 95, nlb. 1, il.

Lata 1918–2019.

4455. TRZECIAK Andrzej: Stocznia Gdańska. Miejsca, ludzie, historie. Gdańsk 2019 ECS Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 291, nlb. 1, il.

4456. TUŁODZIECKI Marek: Pałace i dwory Działdowszczyzny. Cz. 2. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 104–125.

Cz. 1. *Tamże*. T. 10: 2017.

4457. TUSZEWICKI Marek: Pensjonariusze żydowskich domów dla osób starszych na ziemiach polskich (do 1939 r.). *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 281–307, streszcz. ang.

Od 2. poł. XIX w.

4458. TYSZKIEWICZ Jan: Informacja Jana Kacwina [1918–2008], flisaka i strażnika wodnego z Zawodzia w Krościenku. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 25–36.

Dot. historii flisactwa.

4459. UTOPIE kobiet. 100 lat praw wybończych kobiet (1918–2018). Red. Krystyna Słany [i in.]. Kraków–[Warszawa] 2019 Wydaw. UJ; PAN 8° ss. 352, nlb. 2, il. (Gender Studies ISUJ).

Z treści: W setną rocznicę praw wyborczych kobiet – pamięć, utopie, życie kobiet. Wywalczone prawo do obywatelstwa s. 9–30. [Aut.] Krystyna Słany [i in.]: Bunt jest naszym obowiązkiem. Strajk RON strajkiem kobiet? Transkrypcja debaty, która odbyła się 21 września 2018 roku w Krakowie w ramach konferencji „Utopie kobiet w działaniu. 100 lat praw wyborczych kobiet” s. 121–140; Kubica Grażyna: Utopie emancypacyjne śląskich ewangeliczek – ku feministycznej kulturze pamięci s. 141–154; Judzińska Natalia: „Odmowa ta spowodowała zajęcie”. Sprawa dyscyplinarna Rywki Profikler a „getto lawkowe” s. 155–174; Wachowiak Anna: Kobiety jako matki i pracownice w okresie PRL i ich utopie w działaniu. Szkic do spojrzenia komparatystycznego w czterech kohortach wiekowych s. 175–188.

4460. W KRĘGU rodziny epok dawnych. Przemoc. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Marcin Gadocha. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 331, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 967).

Z treści: Wstęp s. 7–10; Starczenko Natalia: Przemoc w szlacheckim małżeństwie we wczesnonowożytnej Rzeczypospolitej. Kilka uwag o subiektywizmie źródła i historyka s. 11–27; Ciecielewład Jerzy: Przemoc w rodzinie Heroda Wielkiego jako narzędzie władzy i kontroli s. 28–35; Rajman Jerzy: „Pobicie nieduzko ciężko poniżona”. Akty przemocy Piastów wobec kobiet ze swej dynastii s. 36–52; Żurek Dorota: Kobiety i przemoc w świetle ksiąg sądowych małych miast województwa krakowskiego (XV–XVI w.). Zarys problematyki s. 53–63; Pluta-Saladra Edyta: „O zabijaczkach albo które się biją” – akty przemocy wżeńskich wspólnotach klasztornych s. 64–71; Trimoniené Rita Regina: „Roznemi katowaniami, mękami przy wykonanych bezbożnych, tyraniami groząc” – prawo silniejszego jako model szlacheckiego społeczeństwa s. 72–83; Bilout Natalia: Gwałty oraz przemoc domowa w miastach Wołynia w końcu XVI – początku XVIII wieku s. 84–96; Woronczuk Iryna: Przemoc męczyzny wobec kobiety w ukraińskiej rodzinie XVI–XVII wieku: jej formy i przyczyny (na podstawie materiałów Wołynia) s. 97–105; Petryszak Bogdana: Urzędnicy kancelaryjni jako sprawcy i ofiary przemocy w miastach województwa ruskiego s. 130–136; Kapral Myron: Przemoc w cechu szwemskim Lwowa w XVII–XVIII wieku s. 137–155; Biela Aleksandra: „Nie masz kobiety, której by zło nie skusiło...” Panie przed sądem w osiemnastowiecznym Stanisławowie s. 156–166; Penkała-Jastrzębska Anna: Przemoc na małżeństwach szlacheckich – analiza zjawiska w oparciu o akta z osiemnastowiecznych krakowskich ksiąg grodzkich s. 167–179; Oczko Piotr: Strach, smutek, śmierć. Prześladowania i pogromy mniejszości seksualnych w Republice Zjednoczonych Prowincji s. 191–200; Kwaśna Karolina: Rodzina dobrze ułożona. Przemoc domowa w kolonialnej Nowej Anglii s. 201–212; Palińska Marcelina: Kultura stołu w wieku XIX jako forma przemocy kulturowej i symbolicznej s. 213–220; Herudzińska Małgorzata H.: Przemoc ekonomiczna w rodzinie w świadomości społecznej s. 221–232; Hamera Paweł: Przemoc na irlandzkiej wsi i działalność tajnych stowarzyszeń agrarnych w świetle dziennikarskiej prasy brytyjskiej s. 233–246; Kudła Lucyna: System kar w szkołach galicyjskich doby autonomicznej s. 247–254; Landau-Czajka Anna: Przemoc domowa w literaturze dla najmłodszych XIX–XXI wieku s. 255–264; Gabryś-Klus Natalia: Relacje polsko-czeskie na Śląsku Cieszyńskim w latach 1919–1920. Przemoc i konflikt w perspektywie rodziny s. 284–292; Krzyżanowski Lech: Terapia przez przemoc. Postawy narodowe mieszkańców Wilamowic podczas II wojny światowej i ich społeczno-polityczne skutki s. 293–306.

4461. WAWRZYNIAK Andrzej: Zarys historii lasów i leśnictwa na ziemi gostyńskiej. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 211–228.

4462. WIĄCEK Wojciech: Sodoma i Gomora, czyli Dzieje karczm w jednej wsi. Oprac. Witold Szozda; przedm. Wojciech Wiącek, Ferdynand Kuraś, Dariusz Brożek. Wyd. 4 jubileuszowe. Tarnobrzeg 2019 MBP im. dr. Michała Marczaka 8° ss. 72, il.

Podstawa ed.: Warszawa: Towarzystwo Trzeźwości, 1927. Wojciech Wiącek (1869–1944).

4463. WIECZOREK Urszula: Apteki i aptekarze w Zabrzu do 1945 roku. Część I – apteki powstałe w XIX wieku. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 9: 2017 s. 93–126.

4464. WIEJACKA Martyna, Makowiecki Daniel: Gęsi i gęsina na ziemiach polskich w świetle badań archeornitologicznych. Ze studiów nad znaczeniem ptactwa w czasach prahistorycznych i historycznych. Geese and goose meat in the light of archaeo-ornithological research. From the study on the importance of birds in the prehistoric and historic times. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 75–87, streszcz. ang.

4465. WIELKI przemysł, wielka cisza. Łódzkie zakłady przemysłowe 1945–2000. Aut. Agata Zysiak [i in.]. Łódź 2020 Łódzkie Stow. Inicjatyw Miejs. Topografie; Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 384, nlb. 4, il.

Z treści: Wprowadzenie s. 9–25; Dekrety, plany, kombinaty. Wprowadzenie do historii gospodarczej RPL-u i transformacji s. 25–58; Największe zakłady pracy w Łodzi s. 59–226; „Życzymy przyjemnej pracy!”. Historie mówione PRL s. 227–302; „Pani tu już nie pracuje”. Historie mówione transformacji s. 303–323; Bibliografia s. 379–385.

4466. WIERZBICKI Piotr: Kongregacja Kupiecka w Nowym Sączu. Zarys historyczno-gospodarczy regionu. Red. Renata Zajac, Sylwia Sawicka. Nowy Sącz 2012.

Rec.: Duda Tadeusz, *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 312–314.

4467. WIEŚ zaginiona. Wspólnota, samorządność, przestrzeń. Red. nauk. Przemysław Nocuń, Agnieszka Przybyła-Dumin, Krzysztof Fokt. Chorzów 2020 Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie” 8° ss. 280, il., mapy, streszcz. ang. Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie”. (Monografie i Materiały; t. 17).

Treść: Przybyła-Dumin Agnieszka: „Communitates villarum”. Kilka słów wprowadzenia s. 9–12; Nowakowski Dominik: O średniowiecznych siedzibach sołtysich na Śląsku s. 13–32; Fokt Krzysztof: Wspólnota, samorządność i przestrzeń we wsiach górnośląskich w XIV wieku w świetle najstarszych zgorzeleckich ksiąg miejskich s. 33–62; Adamska Dagmara: Jeszcze o sądzie zwanym na Śląsku „Dreiding”. W sprawie uprawnień i obowiązków średniowiecznych sołtysów dziedzicznych s. 63–76; Fokt Krzysztof: Materiały do dziejów sołtysów i sołectw we wsiach Górnych Łużyc w najstarszej zgorzeleckiej księdze proskrypcji s. 77–90; Horwat Jerzy: Ława sądowicza Chorzowa w świetle ksiąg sądowych wiejskich z Chorzowa i Dębu z lat 1534–1804

s. 91–120; Kloch Bogdan: Z badań wykazów daniny „missalia” (meszne) parafii rybnickiej z lat 1685–1738. Źródła poznania wspólnot wiejskich w księstwie raciborskim doby nowożytnej s. 121–142; Koczewski Paweł, Biel Radosław, Szczurowski Jacek: Uroczysko Nowoszów – opuszczona wieś w Borach Dolnośląskich s. 143–166; Zdaniewicz Radosław: Relikty zanikłego kościoła św. Jerzego w Gliwicach-Czechowicach s. 167–182; Kawka Wojciech: Średniowieczna kamienna piwnica z Księżej Wsi s. 183–210; Majewska Anna: Wyludnione miejscowości z perspektywy geograficzno-archeologicznej. Pamięć krajobrazu wsi Dłutowo w powiecie piskim s. 211–230; Nowicka Agnieszka: Ślady przekształcenia osad wiejskich na przykładzie wsi Chron położonej na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej s. 231–250; Majewski Mirosław: Niematerialne ślady dziedzictwa wsi ocalane przez zespoły teatru ludowego działające na terenie województwa śląskiego s. 251–264; Baczynska-Hryhorowicz Alicja: Etnodizajn, czyli jak współczesne wzornictwo adaptuje kulturę ludową s. 265–279.

4468. WILCZYŃSKI Adam Ambroży: Pszczelarskie pasje. W 100-letniej historii Śląskiego Związku Pszczelarzy w Katowicach. Katowice 2020 Sekcja Hist. przy ŚlZP 8° ss. 251, nlb. 3, il., mapa.

4469. WINEK Włodzimierz: Po Wiśle pod parą. Warszawa 2020 Wydaw. Warszawskie 8° ss. 184, il.

Lata 1825–1971.

4470. WIRASZKA Robert: Szpital św. Kazimierza w Radomiu 1829–1968. Radom 2020 Sieć Badawcza Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji Wydaw. Nauk.; Ośr. Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” 8° ss. 157, nlb. 2, il.

4471. WIŚNIEWSKI Krzysztof, Stankiewicz Ryszard: Ok1 (Pr. P 8, BR 38 10-40). Pruska lokomotywa P 8 w służbie PKP. Rybnik 2020 Wydaw. Europrinter 4° ss. 271, nlb. 1, il. + 1 płyta CD-ROM.

4472. WITKOWSKI Zdzisław: Port rzeczny w Kościanie. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 31–43.

Od 1917 r.

4473. WOJCIECHOWSKI Grzegorz: Bractwo Kurkowe w Poniecu. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 75–98.

4474. WOJCIECHOWSKI Zygmunt: Kronika Toruńskiej Elektrowni, Gazowni i Tramwajów od początku do lat 30. XX wieku. Toruń 2020 Pol. Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych. Oddz. Toruń; przy współpr. AP w Toruniu 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Od 1859 r.

Z. Wojciechowski (1880–1946).

4475. WOSIEK Kazimierz Jędrzej: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Soli-

darność” w OZOS „Stomil” / Michelin Polska S.A. w Olsztynie. *Historia 40-lecia 1980–2020. Olsztyn 2020 Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” (Michelin-Polska); Kazimierz Jędrzej Wosiek 8° ss. 292, il.*

4476. WÓJCIK Andrzej J., Preidl Wojciech: Kopalnia węgla blanowickiego „Zygmunt” w Porębie koło Zawiercia. *Hereditas Minariorum*. Vol. 2: 2015 s. 27–49, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4477. WÓJCIK Dariusz, Krzyżanowski Krzysztof, Furmankiewicz Marek: Sztolnia Książęca w Złotym Stoku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 61–79, streszcz. ang.

Historia i aktualny stan zachowania sztolni.

4478. WRONISZEWSKI Jan, Mikulski Krzysztof: Manor estates in the context of changes in the economic situation of Poland in the 14th–17th centuries. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 137–154.

4479. Z DZIEJÓW Marmurów Kieleckich (1876–2016). Pod red. Jana Głównki i Jerzego Szczepańskiego. Kielce 2020 Kieleckie Tow. Nauk. 8° ss. 267, nlb. 5, il., streszcz. ang.

Z treści: Głównka Jan, Szczepański Jerzy: Wstęp s. 9–10; Wróblewski Tymoteusz: Historia wydobywania kopalni skalnych w regionie świętokrzyskim s. 15–22; Głównka Jan, Szczepański Jerzy: „Marmury Kieleckie” w latach 1867–1945 s. 23–58; Otwinowski Konrad: Przedsiębiorstwo „Marmury Kieleckie” w latach 1945–2016 s. 59–108; Myśliński Krzysztof: Marmury kieleckie w sztuce i architekturze s. 109–136; Gagol Jerzy, Król Paweł, Urban Jan: Złóża i kopalnie eksploatowane przez „Marmury Kieleckie” s. 137–206.

4480. ZAKRZEWSKI Andrzej: Sieć ochotniczych straży pożarnych w diecezji płockiej. Płock 2020 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 417, il.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 455–464.

4481. ZAKRZEWSKI Andrzej: W przyjaźni ze św. Florianem. Straże pożarne w powiecie sierpeckim. Płock 2018.

Rec.: Smoliński Leszek, *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 4 s. 44–46.

4482. ZAPAŁCZARNIA w Częstochowie. Historia, teraźniejszość, perspektywy. Red. nauk. Anna Odrzywolska. Częstochowa–Katowice 2020 Region. Ośr. Kultury; Muzeum Śląskie 4° ss. 94, nlb. 2, il., streszcz., ang.

Z treści: Złotkowski Dariusz: Historia. Zarys dziejów Fabryki Zapalek w Częstochowie s. 6–47.

4483. ZDROJOWISKO Krynica w 100-lecie państwowości. Epoka wybitnych naukowców.

Red. nauk. Tadeusz Słomka. Krynica-Zdrój–Nowy Sącz 2020 Drukarnia Goldruk 8° ss. 260, k. tabl. 3, il.

Treść: Reško Danuta: Krynica – Lwów. Nieprzemijające związki naukowe i kulturowe s. 13–36; Reško Dariusz: Setna rocznica powołania Państwowego Zakładu Zdrojowego w Krynicy Zdroju (podstawy formalnoprawne i organizacyjne uzdrowiskowego „cudu rozwojowego”) s. 37–68; Szafran Stanisław, Szafran Maria Magdalena: Prof. dr Rudolf Zuber [1858–1920] – życie i dzieło. Refleksje w setną rocznicę śmierci ojca polskiej geologii naftowej s. 69–100; Bromowicz Jan: Prof. dr Jan Nowak [1880–1940] – sukcesor odkrywczych dokonania R. Zubera s. 101–116; Ropa Czesława Ewa: Kanony eksploatacji nagezowanych wód leczniczych w latach powojennych s. 117–146; Duliński Marek: Prof. dr hab. inż. Andrzej Zuber [1933–2011] – czołowy polski hydrogeolog. Sylwetka uczonego i zasługi dla Krynicy Zdroju s. 147–168; Svejda-Hutnikiewicz Ewa: Woda ZUBER – historyczny przełom leczenia w Krynicy – wielkie odkrycie balneologiczne s. 169–184; Mardaus-Konicka Edyta, Wczesny Szymon, Reško Danuta, Szarek Waclaw: Pozyskanie i wykorzystanie wód mineralnych oraz dwutlenku węgla przez 100-lecie eksploatacji. Uzdrowiskowy Zakład Górnicy s. 185–248; Oszczytko Marta: Geologia Krynicy na mapach wybitnych karpackich geologów s. 249–251.

4484. [ZDZIENICKI Józef]: Józef Zdzienicki: „Nowoczesne osiedle Lisków – dzieło wielkiego organizatora”. [Oprac.] Grzegorz Waliś. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 235–277, streszcz. ang.

Spoleczno-gospodarcza działalność księdza prałata Wacława Bliźnińskiego we wsi Lisków w l. 1900–1939 – autor pracował tam w 2. poł. l. 30. XX w.

4485. ZGRAJKA Halina: Klucz borkowski. Dzieje dóbr ziemskich i losy ich właścicieli. Borki 2020 Gm. 8° ss. 399, il.

Lata 1415–1944.

4486. ZIMMERMANN Edward: Pruski klejnot skarszewskiego Bractwa Strzeleckiego. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 58–62, streszcz. ang.

Historia bractwa w l. 1378–1939 i charakterystyka klejnotu z 1850 r.

4487. ŻENKIEWICZ Jerzy: Dwór polski i jego otoczenie. Kresy Północno-Wschodnie. Toruń 2020 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 171, il.

XVII–XX w.

4488. ŻUBRYD Marek: Deutsches Haus i Brauner Hirsch – strzegomskie gospody z historycznymi tradycjami. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.] 2020 s. 9–28.

XVI–XX w.

4489. ŻYCIE codzienne. Red. Maciej Dębiec. Wyd. 2 popr. Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol. 4° ss. 222, il., mapy, streszcz. ang. (Wędrówki po Archeologicznych Śladach Dawnych Epok i Kultur Województwa Podkarpackiego).

Treść: Od redakcji s. 5–6; Zestawienie chronologiczne s. 7; Czopek Sylwester: Archeologiczne dziedzictwo kulturowe i jego ochrona s. 8–23; Połtowicz-Bobak Marta, Bobak Dariusz: Paleolit i mezolit s. 24–51; Pasterkiewicz Wojciech: Neolit s. 52–73; Trybała-Zawisłak Katarzyna: Epoka brązu i wczesna epoka żelaza s. 74–99; Bochnak Tomasz, Půlpánová-Reszczyńska Agnieszka, Skowron Katarzyna: Okres lateński, wpływów rzymskich i wędrowek ludów s. 100–121; Jędrzejewska Sylwia: Wczesne średniowiecze s. 122–145; Rozwałka Andrzej: Codzienne przedmioty, niezwykle ich ozdoby s. 146–159; Stojak Grażyna: Ikona Karpacka – na granicy kultur wschodu i zachodu s. 160–181; Nawrot-Bukowiec Judyta, Bukowiec Kornel: Miniaturowa ikona metalowa z badań archeologicznych w Miechocinie s. 182–189; Zabilska-Kunek Mirosława: Badania szczytów zwierzęcych odkrywanych na stanowiskach archeologicznych s. 190–202; Grupy rekonstrukcyjne s. 203–219; Bibliografia s. 220–221. Wyd. 1. 2017.

c) Zagadnienia prawno-ustrojowe

Zob. poz. 790, 794, 801, 808, 814, 995, 3966, 4459, 4460, 6179, 6223, 6229, 6241, 6269, 6263, 6351, 6789, 6794, 6842, 6843, 6877, 6893, 6913, 6925, 6932, 6943, 7204, 7625, 7785, 8009, 8222, 8271, 8275, 8280, 8295, 8324, 8348, 8359, 8376, 8388, 8408, 8428, 8526, 8563, 8565, 8652, 8690, 8716, 8763, 8968, 9039, 9045, 9048, 9107, 9113, 9114, 9115, 9148, 9475, 9567, 9648, 9724, 9732, 9835, 9844, 10016, 10047, 10048, 10056, 10073, 10090, 10093, 10136.

4490. ANTONŪK Nataliā [Volodimirivna]: Sistema місцевого самоврядування Полі. Історичніj i політичній контекст. Opole 2020 Uniw. Opolski 8° ss. 332, nlb. 1. (Studia i monografie; 590).

Lata 1918–2020.

4491. BAINCZYK Magdalena: Aspekty historyczne i prawne odpowiedzialności Niemiec za szkody wynikające z II wojny światowej. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 306–313.

4492. BAINCZYK Magdalena: Asymetria odszkodowań dla obywateli Polski za szkody poniesione w II wojnie światowej w stosunku do odszkodowań wypłaconych obywatelom innych państw. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 83–104, streszcz. ang.

4493. BARTOSZEWICZ Agnieszka [Maria]: Kultura prawa w późnośredniowiecznej i wczesnonowożytnej Warszawie. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 745–767, streszcz. ang.

4494. BEDNAREK Małgorzata: Sytuacja prawna cmentarzy żydowskich w Polsce 1944–2019. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2020 Austeria 8° ss. 600, nlb. 3.

4495. CUI bono? Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Annie Pikulskiej-Radomskiej. Pod red. Łukasza Jana Korporowicza i Dagmary

Skrzywanek-Jaworskiej. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 736, il., streszcz. ang.

Z treści: Przedmowa s. 9–10; Kulawiak-Cyrankowska Joanna: Bibliografia prac naukowych prof. dr hab. Anny Pikulskiej-Radowskiej s. 11–16; Jakubowski Ireneusz: O Profesor, o Ani... s. 17–22; Uruszcak Waclaw: Wspólnie z Ulepianiem o winie s. 23–30; Amielińczyk Krzysztof: Mowa sądowa Marka Tulliusza Cyncerona przykładem połączenia retoryki i argumentacji prawniczej w rzymskim procesie kontradiktoryjnym s. 35–54; Benincasa Zuzanna: Między „fructus” a „delectatio”: kilka uwag o rzymskich „vivaria” u schyłku republiki s. 55–74; Chmieliński Maciej: „Polis” czy „kosmopolis”. Państwo i naród w epoce globalnej s. 91–106; Dębiński Antoni: Dar hr. Jerzego Moszyńskiego. O lubelskim manuskrypcie „Dekretu” Gracjana raz jeszcze s. 107–120; Domańska Aldona: Zakres przedmiotowy prawa łaski a abolicja indywidualna s. 121–130; Dyjanowska Marzena: Kwestia dopuszczalności lichwy w świetle „Decisiones Lituanaicae” Pedra Ruizza de Moros s. 131–146; Ejanowska Elżbieta: Kilka uwag na marginesie mowy Katona (Gell. 17,6,1) s. 147–156; Gajda Ewa: Prawo finansowe w edykcje z Αβυδοσ s. 157–176; Godek Sławomir: Kilka spostrzeżeń o początkach misji szlachty litewskiej do Petersburga w 1810 r. s. 177–188; Jakubowski Ireneusz: Rzymskie przeszkukanie „perquisito lance et licio” w opinii Tadeusza Czackiego s. 189–196; Jońca Maciej: Trzy nieznanne listy Włodzimierza Kozubskiego z lubelskich archiwów s. 197–214; Jurewicz Aldona Rita: Koncepcja opieki („Vormundenschaft”) nad osobami małoletnimi w niemieckim kodeksie cywilnym z 1900 r. s. 215–238; Kamińska Renata: Interes prywatny jako źródło ograniczenia wolności korzystania z rzek publicznych w republikańskim Rzymie s. 239–248; Korporowicz Łukasz Jan: Some remarks regarding land partition in eighteenth-century England s. 249–258; Kubiak Przemysław: Pijackie wybrki w mowach Lizjasza i Demostenesa, czyli stan nietrzeźwości w świetle ateńskiej myśli prawnej s. 259–274; Kulawiak-Cyrankowska Joanna: Marcjalisia epigram o podatku saturnalskim i pismach mierniczych (Epigr. X, 18) s. 275–292; Kursa Sławomir: Procedury otwarcia testamentu holograficznego oraz testamentu ustnego w prawie rzymskim s. 293–304; Kuryłowicz Marek: Kobiety, żony i wdowy w świetle prawa rzymskiego oraz tekstów epigraficznych s. 305–316; Liszewska Agnieszka: Uchylenie się od placenia podatków jako podstawa odpowiedzialności karnej (zagadnienia wybrane) s. 317–326; Lityński Adam: O prawie doskonałym wybranych kilka uwag. Od Oświecenia do komunizmu s. 327–338; Mikołajczyk Marian: Stanisława Staszka uwagi o prawie sądowym w papieskim Rzymie u schyłku XVIII stulecia s. 349–366; Misztal-Konecka Joanna: O służebności drogi koniecznej uwagi kilka. Rozważania z zakresu prawa polskiego na tle prawa rzymskiego s. 367–380; Mossakowski Wiesław: W poszukiwaniu „ratio legis” karalności cudzołóstwa w starożytnym Rzymie s. 381–390; Nancka Grzegorz: A glance at the Lviv science of Roman law at the turn of the 19th and 20th century s. 391–400; Niczyporuk Piotr: Ustawodawstwo Numpy Pompiliusza w zakresie obrzędów pogrzebowo-żałobnych s. 401–412; Palmirski Tomasz: „Societas nummo uno”. Przyczynek do dziejów prawa rzymskiego na zachodzie Europy s. 425–444; Pyziak-Szafanicka Małgorzata: Kilka uwag o kompensacyjnym charakterze kary umownej s. 457–466; Reszczyński Jarosław: „Czas społeczny” w starożytnym Rzymie i jego rachuba s. 467–488; Rominkiewicz Jarosław: Procesy o zabójstwo przeciw przedmiotom nieożywionym i zwierzętom w starożytnych Atenach s. 489–504; Sadowski Piotr: Zgoda „pater familias” na małżeństwo „filii et filiae familias” s. 505–516; Skomial Jakub: XV-wieczna pochwała prawa spisane go s. 531–552; Skrzywanek-Jaworska Dagmara: O wdzięczności w mowie „Pro Plancio” Cyncerona s. 575–584; Sobczyk Marek: Zwrot świadczenia spełnionego w celu uzyskania przysporzenia majątkowego ustanowionego pod warunkiem jako szczególny przypadek zastosowania „condictio ob rem” s. 583–600; Szulc Tadeusz: The practice of indygenation in the Republic

of Poland in the light of the parliamentary constitutions in the years 1588–1793 s. 601–616; Świrgoń-Skok Renata: Lichwa w ujęciu rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie s. 617–630; Tadańczyk Konrad: „Epistula Vespasiani ad Saborenses”. Tekst, tłumaczenie, komentarz s. 631–636; Tarwacka Anna: „Res furtiva inprofecta apud publicanos”. Rozważania na marginesie Declamatio minor 341 s. 637–650; Tulejski Tomasz: Dawida Hume’a [1711–1776] rozważania nad sprawiedliwością s. 665–674; Uruszcak Waclaw: „In obscuris minimum est sequendum”. W poszukiwaniu granic interpretacja prawa s. 675–690; Wiewiorowski Jacek: Taxation in the light of some insignia of „Notitia Dignitatum pars Orientis” s. 691–714; Zabłocka Maria: Seneka – wielki filozof, polityczny oszczerca s. 715–726; Zabłocki Jan: Aulus Gellius jako sędzia s. 727–736.

4496. GODEK Andrzej Edward: Spory o młyn górny w Bięczycach w latach 1792–1838. *Nasza Przeszość*. T. 134: 2020 s. 169–190, streszcz. ang.

4497. GOLBA Jan: Historyczne i prawne aspekty funkcjonowania uzdrowisk w Polsce. Warszawa 2020 C. H. Beck 8° ss. LIV, 280. (Monografie Prawnicze).

Lata 1918–2020.

4498. GÓRSKI Grzegorz: Selected studies on Polish constitutional history. Toruń 2020 Wydaw. Edukacyjne Akapit; Jagielloński Inst. Wydawniczy 8° ss. 185. (Monografia Kolegium Jagiellońskiego).

Od XVI w.

4499. GUDOWSKI Jacek: Kodeks postępowania cywilnego. Orzecznictwo, piśmiennictwo. T. 4: Orzecznictwo Sądu Najwyższego z lat 1922–2022 oraz piśmiennictwo z lat 1872–2020 dotyczące Kodeksu postępowania cywilnego lub zachowujące ścisły związek z jego przepisami. Warszawa 2020 Wolters Kluwer 8° ss. 717, nlb. 1. (Gudi Lex).

Toż. T. 5: Orzecznictwo Sądu Najwyższego z lat 1921–2020 oraz piśmiennictwo z lat 1838–2020 dotyczące Kodeksu postępowania cywilnego lub zachowujące ścisły związek z jego przepisami ss. 933, nlb. 1.

T. 1. 1998.

4500. JAKUBOWSKI Ireneusz: „Gai Institutiones” według Cezarego Kunderewicza. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 2 s. 41–47.

4501. JASTRZĘBSKI Włodzimierz: W cieniu gilotyny. Polacy przed nazistowskim Trybunałem Ludowym (Volksgerichtshof) w latach 1935–1945. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy 8° ss. 145, il.

4502. JAWORSKI Mariusz: Geneza i rozwój formacji policyjnych w Polsce od początków państwowości po utratę niepodległości. *Konińskie*

Studia Socjально-Ekonomiczne. T. 4: 2018 nr 1 s. 65–77, streszcz. ang.

Do XVIII w.

4503. JONCA Maciej: Wkład Aleksandra Cukrowicza w polski przekład „Instytucji” Gajusa i nie tylko. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 2 s. 49–59.

4504. JURKEVIČIUS Andrius: Vitebsko vietos valdžios pareigybių skyrimo tvarka XV a. aštuntame – XVI a. septintame dešimtmetyje. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 97–115, streszcz. ang.

Procedura nominacji urzędników witebskich w XV–XVI w.

4505. [KIBYŠ Anatolij, Narinān Aram Anatol'evič] Kibysz Anatolii, Narinyan Aram A.: Instytucje cenzury na ziemiach polskich w XIX–XX wieku. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 225–235, streszcz. ang.

4506. KLIMEK Marek: The right to education in the 20th century Polish constitutions. *Labor et Educatio*. Nr 7: 2019 s. 133–148.

4507. KOŚCIUK Agnieszka: Miejsca i terminy Sejmików Generalnych Prus Królewskich ze szczególnym uwzględnieniem lat 1480–1542. *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 41–54, streszcz. ang.

4508. KUCZUR Tomasz: Political crime in Polish systemic conditions in the 20th century. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (3) s. 61–77.

4509. LEGISLACJA w Polsce w latach 1918–2018. Sto lat doświadczeń tworzenia prawa. Red. nauk. Mateusz Kaczocho, Marcin Mazuryk. Warszawa 2020 Kancelaria Sejmu Wydaw. Sejmowe 8° ss. 254, nlb. 1.

Z treści: Wprowadzenie s. 9–10; Mazuryk Marcin: Ewolucja władzy ustawodawczej w Polsce w latach 1918–2018 ze szczególnym uwzględnieniem wybranych aspektów legislacyjnych s. 11–29; Kapusta Bogumila: Czynniki wpływające na kształt i jakość polskiego prawa w latach 1919–2017. Koncepcje naprawy statusu quo procesu tworzenia prawa na przestrzeni ostatniego stulecia s. 30–60; Naszydłowska Sylwia: Tworzenie prawa w II i III RP – zagadnienia wybrane s. 61–73; Jarentowski Marek: Poprawki Senatu do ustawy w okresie II i III Rzeczypospolitej: ewolucja procedury i techniki legislacyjnej s. 74–90; Chrobak Szymon: Zagadnienia obowiązywania ustawy z dnia 3 czerwca 1919 roku o komisji kodyfikacyjnej po 8 maja 1945 roku s. 126–136; Wojtera-Stasiorska Ewelina, Stasiorski Sławomir: Geneza i rozwój kuratelii sądowej w Polsce na przełomie wieków s. 137–161; Dorywalski Bartłomiej: Kompetencje legislacyjne wojewody od uzyskania niepodległości do współczesności s. 176–190, Bibliografia s. 245–255.

4510. ŁOWICKI Piotr: Geneza i historia urzędu dziekana. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 27: 2020 s. 545–560, streszcz. ang.

W Kościele katolickim.

4511. MACIĄŻEK Jerzy: Pitaval zawierciański. Zawiercie 2020 Miejs. Ośr. Kultury „Centrum” im. Adama Mickiewicza 8° ss. 407, nlb. 1, il. (Biblioteka Zawiercia. Seria Historia).

Przestępczość, l. 1823–1939.

4512. MADERA Andrzej J[ózef]: Przekształcenia wymiaru sprawiedliwości w Polsce w latach 1944–2020. Warszawa 2020 CeDeWu 8° ss. 119.

4513. MAJCHROWSKI Jan: Wojewoda w dawnej Polsce. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 256, il.

Rec.: Zakrzewski Andrzej: O niezbędności warsztatu historycznego. Na marginesie pracy Jana Majchrowskiego... *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 350–359.

4514. MAŁOTA Łukasz: Samorząd terytorialny w Polsce od okresu międzywojennego do czasów współczesnych. Łódź 2020 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 128.

Toż plik tekstowy (2,57 MB).

4515. MCFARLAND Sam, Hamer Katarzyna: Jak ludobójstwo zostało uznane za zbrodnię – dziedzictwo Rafała Lemkina [1900–1959]. *Civitas et Lex*. T. 10: 2016 nr 2 s. 69–85, streszcz. ang.

4516. MIASTO i państwo na przestrzeni dziejów. Studium historyczno-prawne. Księga jubileuszowa z okazji czterdziestopięcioletnia pracy naukowej oraz 70. urodzin profesora Tadeusza Maciejewskiego [ur. 1952]. Red. księgi Michał Gałędek; we współpracy z Piotrem Kitowskim [i in.]. Warszawa 2020 Wydaw. C. H. Beck 8° ss. LI, 603, il., mapy.

Z treści: Laudatio in honorem Professoris Thadaei Maciejewski s. VII–XVII; Laudacja na cześć Profesora Tadeusza Maciejewskiego s. IX–X; Zamiast wstępu. Wokół osoby Profesora. Biogram naukowy Profesora s. XI–XII; Profesor Tadeusz Maciejewski jako badacz historii ustroju i prawa Gdańska i Prus Królewskich s. XIII–XVIII; Profesor Tadeusz Maciejewski jako badacz dziejów ustrojów konstytucyjnych s. XIX–XXIV; Profesor Tadeusz Maciejewski jako dydaktyk akademicki s. XXV–XXVI; Biografia prac naukowych Profesora Tadeusza Maciejewskiego s. XXVII–XLII; Matuszewski Jacek: O potrzebie przestrzegania zasad metodologicznych w badaniach historycznych wszelkiego rodzaju s. 1–14; Gaca Andrzej, Filipiak Zbigniew: Prawo statutowe włoskie i jego wpływ na rozwój europejskiego prawa sądowego s. 15–24; Jurkowska-Zeidler Anna, Zeidler Kamil: Medyceusze jako bankierzy oraz mecenasi i kolekcjonerzy sztuki s. 25–34; Mikołajczyk Marian: Ustrój i prawo w osiemnastowiecznej Wenecji w oczach polskiego franciszkanina-reformaty [!] Stanisława Kleczewskiego [1714–1776] s. 35–48; Długocki Wiesław: Źródła do dziejów prawa walowego na Żulawach w średniowieczu s. 49–56; Koredczuk Józef: Wolne miasto górnicze Złoty Stok (1491–1742) s. 57–64; Mikula Maciej: Jagiellonowie a prawo cechowe w miastach małopolskich s. 65–76; Małek Janusz: Przyczynę do sytuacji prawnej szlachty mazurskiej w Prusach Książęcych w XVI w. (Suplika Wawrzyńca Szymańskiego do Wierzbowa adresowana do Albrechta księcia

pruskiego z roku 1566) s. 77–82; Kizik Edmund: Morderstwo gdańskiego małżeństwa Christoph a Anny Schultz w 1593 r. s. 83–94; Kościelak Sławomir: O rzekomej fundacji klasztoru gdańskich karmelitów w 1186 r. i dłuższym naukowym żywocie XVII-wiecznego fałszerstwa s. 95–104; Kitowski Piotr: Interycja Jerzego Bronka Puzdrowskiego i Anny Kętrzyńskiej z 1659 r. Z dziejów prawa sądowego Prus Królewskich s. 105–110; Dygdała Jerzy: O zuchwałym rabunku, sprawnej policji, awanturze o kompetencje sądów i surowej karze (Z warszawskiej kroniki kryminalnej 1732 r.) s. 111–120; Uruszcak Waclaw: Funkcje prawa w świetle księgi sądowej wsi Krowodrza z XVIII w. s. 121–134; Naworski Zbigniew: Starosty knyszyńskiego Tomasz Czapskiego wojenka z Gdańskiem s. 135–150; Głuszak Marcin: O przydzielaniu pomocy wojskowej do egzekucji z nieruchomości w XVIII w. na przykładzie sporu o Starą Wieś s. 151–158; Wołodkiewicz Cezary: Sądownictwo wojskowe w napoleońskim Wolnym Mieście Gdańsku w latach 1807–1813 s. 159–168; Gałędek Michał: Projekty samorządu miejskiego z 1815 r. a ustroj miasta ostatecznie przyjęty w Królestwie Polskim w 1818 r. s. 169–184; Dziadzio Andrzej: Udział Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w stosowaniu „Code civil” w Wolnym Mieście Krakowie (1815–1833) s. 185–200; Cichoń Paweł: Uwarunkowania prawne działalności Domu Pracy w Wolnym Mieście Krakowie w I połowie XIX w. s. 201–216; Lityński Adam: Petersburg – Piotrogród – stolica światowej rewolucji XX w. s. 217–232; Wałdoch Jacek: Gdyński eksperyment (samo)rządowy. Ingerencja władzy centralnej w kształtowanie ustroju Gdyni w dwudziestolecie międzywojennym s. 233–244; Wiszowaty Marcin Michał: Nie tylko Palio. Ustrój, status prawny i funkcje sienieńskich *contradi* s. 245–258; Szmyt Andrzej: Miasto stołeczne – stolica państwa s. 259–268; Zajado Jerzy: „Oratio pro Murena” – Cyceon adwokat, filozof, mówca czy polityk? s. 269–280; Sylwestrzak Andrzej: Akwinata projektodawcą konstytucji dla Cypru s. 281–296; Możejko Beata: Dzienna data urodzin Elżbiety (2), córki Kazimierza Jagiellończyka i Elżbiety Rakuszanki s. 323–328; Lewandowska-Malec Izabela: Królestwo i Rzeczpospolita. Koncepcja monarchii mieszanej w państwie polsko-litewskim w XVI–XVII w. s. 329–338; Janicka Danuta: O penalizacji zebraństwa w Europie w czasach nowożytnych s. 339–350; Malec Jerzy: La naissance du droit administratif polonais s. 351–360; Klimaszewska Anna: Instytucja odpowiedzialności cywilnej sędziowej (*la prise à partie*) we francuskim Kodeksie procedury cywilnej z 1806 r. i jej rozumienie w pierwszej połowie XIX w. na ziemiach polskich s. 361–380; Lewandowicz Maria: Władza, czy naród? – przesłanki reformy prawa prywatnego w Szwajcarii w XIX w. s. 381–390; Rakowski Maciej: Odpowiedzialność parlamentarna rządu w Królestwie Hawajów s. 391–402; Michalak Marcin: Państwo w służbie zdrowiu. Podejście jankeskie. XIX-wieczna geniza amerykańskiej „wolności w medycynie” s. 403–416; Ochmański Jerzy W.: Zmiana konstytucji a legalna rewolucja. Refleksje w związku z wykładnią art. 76 konstytucji weimarskiej s. 445–462; Maciejewski Dariusz: Ustrój adwokatury w II Rzeczy (1870–1918), Republice Weimarskiej (1918–1933), II Rzeczypospolitej na terenach byłego zaboru pruskiego (do 1932 r.) i w Wersalskim Wolnym Mieście Gdańsku (1920–1939) s. 463–478; Uziębło Piotr: Realizacja konstytucyjnej zasady równości wyborów do Sejmu i Senatu w latach 1922–1926 s. 479–488; Stelina Jakub: Charakter prawny stosunku służbowego w świetle ustawy z 1922 r. o państwowej służbie cywilnej s. 489–500; Zalewski Wojciech: O niekorzystaniu z lekcji historii prawa we współczesnych dyskusjach o karze i karaniu. W stronę decywilizacji? s. 501–512; Kallas Marian: Zagadnienia wyznaniowe w partyjnych projektach konstytucji z lat 2004–2013 s. 523–530; Wiśniewski Adam: Uwagi o wykonywaniu wyroków Europejskiego Trybunatu Praw Człowieka przez Polskę s. 531–545; Brodecki Zdzisław: Koniec historii s. 593–603.

4517. MIĘDZY PRL a III RP (1989–1990). Legalizm czy kontynuacja? Pod red. Patryka

Pleskota. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 399, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Warszawie.

Treść: Pleskot Patryk: Wstęp s. 9–13; Przeperski Michał: 1989–1990: legalizm czy kontynuacja? s. 17–39; Godek Sławomir: O konstytucji kwietniowej z 1935 r. (w zarysie) s. 43–62; Rzymkowski Tomasz: Znaczenie ustawy konstytucyjnej z 23 kwietnia 1935 r. dla urzędu prezydenta RP na uchodźstwie w kontekście początków III RP s. 63–79; Szczepański Dominik: Prace studyjne nad nową konstytucją w schyłkowym okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (1988–1989/1990) s. 83–104; Drabik Sebastian: Plany kierownictwa PZPR w sprawie zmian ustrojowych i nowelizacji Konstytucji PRL na przełomie 1989 i 1990 r. s. 105–125; Nyzio Arkadiusz: Geneza, postanowienia i znaczenie „noweli grudniowej” s. 127–151; Paszek Marta: Problem unieważniania wyroków wydanych w sprawach politycznych w początkach Polski Ludowej s. 153–175; Tarka Krzysztof: Władze RP na uchodźstwie wobec transformacji ustrojowej w Polsce w latach 1989–1990 s. 179–198; Komat Marek: Ciągłość i zmiana. Krzysztof Skubiszewski i nowe horyzonty polskiej polityki zagranicznej s. 199–229; Pleskot Patryk: Transformacja widziana z Langley. Wstępne refleksje wokół odtajnionych raportów CIA na temat sytuacji w Polsce (1989–1990) s. 231–248; Zawistowski Andrzej: Powrót do przyszłości. Gospodarka polska pomiędzy PRL a III Rzeczpospolitą s. 251–277; Leśkiewicz Rafał: Ustalenia w tle. Przeobrażenia aparatu bezpieczeństwa w służby specjalne państwa demokratycznego (1988–1990) s. 279–292; Kapuściak Bartosz: „WSW ma się świetnie”. Zmiana czy kontynuacja? Wojskowy wywiad i kontrwywiad w latach 1989–1991 s. 293–320; Ruzikowski Tadeusz: „Solidarność” (od) nowa? Terenowe struktury NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowsze u schyłku PRL i na początku III RP. Zarys problemu s. 321–358; Bibliografia s. 359–380.

4518. MROCZKA Kamil: Ewolucja polityki wojewody w systemie władzy politycznej w Polsce do 2009 roku. Warszawa 2020 Elipsa 8° ss. 282, il.

4519. O HISTORII adwokatury w Polsce i na świecie. W siedemdziesiąt rocznicę powstania Izby Adwokackiej w Łodzi. Pod red. Doroty Wiśniewskiej i Macieja Rakowskiego. Łódź 2020 Wydaw. UE 8° ss. 157, nlb. 1, tabl. 5, il.

Treść: Wstęp s. 7–12; Machut-Kowalczyk Joanna: Obrońcy przy sędzię pokoju okręgu zgierskiego i łódzkiego w latach 1844–1876 s. 13–26; Rakowski Maciej: Wyspa wolności? Zgromadzenia Izby Adwokackiej w Łodzi w latach 1962–1968 s. 27–42; Fijałkowska Lena: Propozycje zawodów prawniczych. Sędziowie, „doradcy prawni” i „notariusze” na starożytnym Bliskim Wschodzie s. 45–58; Pilarczyk Piotr: Trybunał Koronny i jego pałasta w powieści „Maleparta” J. I. Kraszewskiego s. 59–80; Dębicka Malwina: Opiniowanie sądowo-lekarskie a adwokatura w carskiej Rosji s. 81–100; Koredczuk Józef: Zasady wykonywania zawodu przez adwokatów w świetle orzecznictwa sądów dyscyplinarnych w Polsce w okresie międzywojennym (rekonasans badawczy) s. 101–110; Wiśniewska Dorota: Status aplikanta Izby Adwokackiej w Warszawie w latach 1925–1938 s. 111–134; Szczygieł Tomasz: Mecenas Jan Olszewski o projekcie kodeksu karnego Polski Ludowej z 1963 roku s. 135–148; Rydz-Sybilak Katarzyna: Tajemnica adwokacka w katalogu regul wznacających wzorcowy model wykonywania zawodu adwokata s. 149–157.

4520. OLSZEWSKI Grzegorz: Ziemia Sądecka. Monografia historyczna administracji lokalnej. Nowy Sącz 2014.

Rec.: Uruszczak Waclaw, *Rocznik Sądecki*. R. 44: 2016; Polem.: Olszewski Grzegorz: Ku przestrodze, jak nie należy konstruować recenzji wydawnictw. Dotyczy książki mojego autorstwa... *Tamże*. R. 48: 2020 s. 315–328.

4521. PEKSA Władysław: Mit historyczny jako podstawa roszczeń. Uwagi na marginesie koncepcji „postliminum” Stanisława Huberta [1905–1983] – w związku z 100. rocznicą zakończenia Wielkiej Wojny i powstania nowych państw w Europie Środkowej. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 7–14, streszcz. ang.

4522. PRAWO i czas. Księga jubileuszowa z okazji 80-lecia urodzin Profesora Adama Lityńskiego. Red. Maciej Borski, Dorota Fleszer, Andrzej Pokora, Anna Rogacka-Łukasik. Sosnowiec 2020 Oficyna Wydawnicza „Humanitas”. Wyższa Szkoła Humanitas 8° ss. 698, il., streszcz. ang.

Z treści: Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w osiemdziesięciolecie Jego urodzin od Redaktorów s. 11–12; Słowo od JM Rektora Wyższej Szkoły Humanitas s. 13–15; Profesor Adam Lityński – uczonec, nauczyciel akademicki, przyjaciel studentów s. 16–20; Wykaz publikacji Profesora Adama Lityńskiego s. 21–46; Rozmuz Dariusz: Pytanie o początki prawa s. 47–58; Mikołajczyk Marian: O zaleceniach Rady Nieustającej z lat 1782–1783 dotyczących kary śmierci i kary pozbawienia wolności oraz o ich realizacji w praktyce miejskiego sądu gnieźnieńskiego s. 59–69; Uruszczak Waclaw: Prawo i czas. Reguła prawa Qui prior est tempore, potior est iure w średniowiecznym i nowożytnym prawie kanonicznym s. 70–80; Feczko Piotr: Organ administracji w rozwoju dziejowym administracji publicznej oraz prawa administracyjnego s. 81–92; Tkacz Sławomir: „Narady nad teorią prawa” – problemy i polemiki s. 93–107; Nancka Grzegorz: Kilka przykładów odniesień prawa rzymskiego w orzecznictwie Sądu Najwyższego w Polsce międzywojennej s. 108–119; Świątkowski Andrzej Marian: Strajki według prawa polskiego s. 120–138; Kobron-Gąsiorowska Łucja: Kierunki rozwoju ustawodawstwa związkowego w II RP s. 139–153; Szlachta-Kisiel Katarzyna: Ewolucja ryzyka niezdolności do pracy s. 154–186; Papis Wojciech: Ustroje majątkowe małżeńskie w okresie II Rzeczypospolitej w latach 1918–1939 s. 187–205; Skawińska Małgorzata: Przepiękstwo nadużycia zaufania z art. 296 k.k. w ujęciu historycznym s. 206–230; Stawarska-Rippel Anna: O instrumentalnym wykorzystaniu prawa – ustrój polityczny i gospodarczy w orzecznictwie Sądu Najwyższego pierwszych lat Polski Ludowej s. 231–244; Korceducz Józef: „Niepasujący władzy” na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1945–2019 s. 245–259; Drozdek Adam, Machalica-Drozdek Katarzyna: Kształtowanie się struktur administracji celnej w Polsce w latach 1944–2019 s. 260–271; Pokora Andrzej: Ewolucja stosunków majątkowych między małżonkami w Polsce Ludowej w latach 1945–1956. Od unifikacji do kodyfikacji s. 272–284; Szczygiel Tomasz: Poseł Stanisław Stomma [1908–2005] o prawie sądowym i jego kodyfikacji na forum Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (1958–1971) s. 285–300; Świętnicki Tomasz: Historia związków zawodowych w PRL s. 301–312; Krasuń Aneta: Ewolucja orzecznictwa sądowego na przestrzeni lat 1976–2016 dotyczącego utraty zaufania jako przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę s. 313–331; Majewski Kamil: Czynności bankowe na tle historyczno-prawnym (1918–2019) s. 332–354; Romanowska Elżbieta: Sprawa karna prokuratora Witolda Rozwensa [1931–2014] w latach 1978–1980 s. 355–374; Kalisz Anna: Zarys rozwoju i wyzwania przyszłości ochrony praw człowieka w Europie s. 375–393; Białkowska Paula, Kapusta Monika: Instytucja pozwolenia na budowę oraz przesłanki jego uzyskania – ujęcie historyczno-prawne s. 566–582.

4523. PRZYLEPA-LEWAK Agata: Wkład Adama Podgóreckiego [1925–1998] w powstanie i rozwój socjologii prawa. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 346, streszcz. ang.

4524. PYTASZ-KOŁODZIEJCZYK Anna: Territorial administration of the Grand Duchy of Lithuania and the management of the natural resources of the grand-ducal domain in the 15th and 16th centuries (formation and function). *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 59–75.

4525. ROTH Karl Heinz, Rübner Hartmut: Wyparte – odroczone – odrzucone. Niemiecki dług reparacyjny wobec Polski i Europy. Tł. Elżbieta Marszałek, Adam Peszke. Poznań 2020 Inst. Zachodni 8° ss. 421.

Lata 1939–2020.

4526. ROZWAŻANIA nad procesem stanowienia prawa w Polsce i Chinach na przestrzeni wieków. Wybrane zagadnienia. Red. Igor Szpotakowski. Łódź–Kraków 2020 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 187.

Z treści: Komentarz co do użycia chińskich znaków i chińskojęzycznych źródeł s. 9–12; Chyba Miłosz: Stosunek zjazdów i sejmików szlacheckich małopolskiej wobec problemów bezkrólestwa po śmierci Zygmunta Augusta s. 13–50; Piotrowski Dariusz: Wolność wyznania w aktach prawa stanowionego a jego stosowanie na przykładzie Rzeczypospolitej przed 1573 rokiem s. 51–70; Hawrylak Łukasz: Kary majątkowe w polskiej myśli humanistycznej w XVIII wieku s. 71–94; Gach Barbara: Rozwój polskiego prawa ochrony przyrody s. 95–116; Szpotakowski Igor, Kopania Zuzanna: Między prawdą a mitem – o kontrowersjach co do istnienia prawa cywilnego w Chinach dynastycznych s. 117–134; Szpotakowski Igor: O chińskich korzeniach modernizacji japońskiego prawa epoki „Meiji” – system prawny okresu Edo s. 163–174; Kopania Zuzanna: Proces powstawania Kodeksu Qing (1646–1912) i jego dziedzictwo s. 175–187.

4527. RYČKOV Andrej: Mirties bausmės vykdymas valdovo išdavikams Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje 1447–1529 m. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 5–25, streszcz. ang.

Egzekucje zdrajczow w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1447–1529.

4528. SALMONOWICZ Stanisław, Szwaja Janusz, Waltoś Stanisław: Pitaval krakowski. Wyd. 6, popr. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 749, nlb. 6, tabl. 26, il.

Wyd. 1. 1962.

4529. Savišėvas Eugenijus: Sądy starostų generalinių žmudzkių (druoga połowa XV – pirmuosa połowa XVI w.). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 7–32, streszcz. ang.

4530. SIEMASZKO Karol: Kryminologia historyczna jako kierunek badań nad przestęp-

czością kryminalną. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 241–251.

4531. SIŁA prawa zamiast prawa siły. Ludwik Ehrlich [1889–1968] i jego wkład w rozwój nauki prawa międzynarodowego oraz nauki o stosunkach międzynarodowych. Red. nauk. Patrycja Grzebyk, Rafał Tamogórski. Warszawa 2020 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. 415, nlb. 13, il.

Z treści: Kwiecień Roman: Ludwik Ehrlich a nauka prawa międzynarodowego, czyli znaczenie metody w myśleniu prawniczym s. 17–32; Kałduński Marcin: Doświadczenia Ludwika Ehrlicha jako sędziego międzynarodowego s. 33–56; Czaplinski Władysław: Zagadnienia ogólne odpowiedzialności międzynarodowej w systemie prawa międzynarodowego (w nawiązaniu do poglądów Ludwika Ehrlicha) s. 57–66; Grzebyk Patrycja: Indywidualna odpowiedzialność za wojnę agresywną oraz zbrodnie wojenne w świetle ekspertyz Ludwika Ehrlicha przed Najwyższym Trybunałem Narodowym s. 67–84; Wierczyńska Karolina: Suwerenność państwa w kontekście indywidualnej odpowiedzialności karnej w prawie międzynarodowym w koncepcja Ludwika Ehrlicha s. 85–100; Zaręba Szymon: Suwerenność i równość państw według Ludwika Ehrlicha a pojęcie suwerennej równości w praktyce ONZ s. 101–116; Tamogórski Rafał: Odzyskanie niepodległości przez Polskę (ius postliminii) w ujęciu Ludwika Ehrlicha. Rekonstrukcja idei s. 117–132; Pugaciewicz Tomasz: Koncepcja teoretyczna stosunków międzynarodowych w ujęciu Ludwika Ehrlicha z 1947 roku s. 147–176; Bieniczyk-Missala Agnieszka: Suwerenność w kontekście międzynarodowej ochrony praw człowieka. Od Ludwika Ehrlicha do współczesności s. 177–192; Heidrich Dorota: Zagadnienia przymusowych wysiedleń ludności w pracach Ludwika Ehrlicha a współcześnie obowiązujące normy prawa międzynarodowego s. 193–218; Szepczycki Andrzej: Znaczenie prawa międzynarodowego dla nowych państw niepodległych w świetle prac Ludwika Ehrlicha (kazus Ukrainy) s. 219–238; Kuźniar Roman: Refleksje na marginesie poglądów Ehrlicha na moralność w polityce s. 239–254; Redzik Adam: Ludwika Ehrlicha koncepcja kształcenia dyplomatów i jej realizacja – Studium Dyplomatyczne Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie s. 255–282; Cichoński Marek: Ludwik Ehrlich i początki liberalnego internacjonalizmu w Polsce s. 283–306; Bógdał-Brzezińska Agnieszka, Wendt Jan A.: Status międzynarodowy Wolnego Miasta Gdańska w świetle refleksji Ludwika Ehrlicha s. 307–322; Kornat Marek: Multilateralizm i bilateralizm. Ludwik Ehrlich i Julian Makowski o zagadnieniu zbiorowego bezpieczeństwa w dobie międzywojennej s. 323–338; Redzik Adam: Ludwik Ehrlich (1889–1968) – zarys życiorysu s. 339–362; Kowalski Michał: Wielki nieobecny – Ludwik Ehrlich i „Powrót do Lwowa” Philippe’a Sandsa s. 363–378; Mój ojciec, jakim go pamiętam... O Ludwiku Ehrlichu z Andrzejem Ehrlichem rozmawiają Patrycja Grzebyk i Rafał Tamogórski s. 379–396; Publikacje Ludwika Jakuba Ehrlicha (1889–1968). Oprac. Tomasz Pugaciewicz s. 397–404.

4532. STO lat polskiego prawa handlowego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Andrzejowi Kidybie. T. 1. Red. nauk. Małgorzata Dumkiewicz, Katarzyna Kopaczyńska-Pieczniak, Jerzy Szczołka. Warszawa 2020 Wolters Kluwer 8° ss. 1208, nlb. 2, tabl. 2, il.

Z treści: Słowo wstępne s. 5–6; Życiorys Profesora Andrzeja Kidyby s. 7–14; Moso Dominika: Ewolucja instytucji prokuratury w prawie polskim i jej obecny kształt w relacji do systemu niemieckiego s. 111–123; Piątkowska Maja: Sto lat Krajowego Rejestru Sądowego – dotychczasowe osiągnięcia i kierunki zmian s. 124–134.

4533. SZCZYGIELSKI Krzysztof: Prawa antyczne w piśmiennictwie polskim w latach 1900–1945. Białystok 2020 Temida 2; przy współpr. Wydż. Prawa Uniw. w Białymstoku 8° ss. 311, il., streszcz. ang., wł.

4534. SZYMAŃSKI Andrzej: Szkice historyczno-prawne. Opole 2020 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 94, nlb. 1, streszcz. ang. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 594).

Treść: Wnioski o ochronę przed bankrutem diecezji i zakonów katolickich jako konsekwencja kryzysu seksualnego Kościoła katolickiego w USA. Zarys problematyki s. 11–36; Defraudanci. Jak okradano polskie banki na Śląsku Opolskim w latach 30. XX w. s. 37–56; Jastrzębski i inni. Sabotaż w Parowozowni Głównej II klasy PKP w Kędzierzynie w latach 1945–1949 według akt Urzędu Bezpieczeństwa s. 57–72; Sprawa ks. Alfonsa Millera. Oskarżenie – śledztwo – wyrok – uwolnienie s. 73–95.

4535. URUSZCZAK Waław: Parliamentary representatives in old Poland. Envoys, mandataires, and nation's representatives. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 93–113.

4536. VERUS amicus rara avis est. Studia poświęcone pamięci Wojciecha Organiściaka. Red. nauk. Adam Lityński, Andrzej Matan, Marian Mikołajczyk, Dariusz Nawrot, Grzegorz Nancka. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 900, il., streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3912).

Z treści: Od redaktorów s. 7–8; Lityński Adam: O Wojtku – uczniu i przyjacielu – staremu nauczycielu wspomnienie s. 9–12; Nancka Grzegorz: Bibliografia publikacji dr. hab. Wojciecha Organiściaka [1961–2018] s. 13–24; Bogucki Stanisław: Instytucja zwrotu opłaty w ustawie o opłatach stemplowych z 1926 roku i jej współczesne konotacje s. 56–70; Ciągwa Józef: Śląska ustawa z 29 marca 1926 roku o celibacie nauczycielek s. 87–95; Czapiak-Lityńska Barbara: Moskiewski uniwersytet Josipa Broz-Tity [1892–1980] – Friedricha Waltera (1935–1941) s. 96–118; Dobrowolski Grzegorz: Kilka uwag na temat genezy i rozwoju prawa środowiska s. 152–156; Drogoń Andrzej: Pamięć historyczna w ocenie współczesnych i potomnych. Wojciecha Korfańtego [1873–1939] obraz pośmiertny i spojrzenie na Ojca Niepodległości po osiemdziesięciu latach od Jego śmierci s. 159–179; Dziadzio Andrzej: Kazimierz Badeni jako namiestnik Galicji s. 180–201; Godek Sławomir: O powszechnym rozgraniczeniu dóbr na Litwie na początku XIX wieku s. 202–222; Goździk-Roszkowski Krzysztof: Wpływ przywileju czerwińskiego Władysława Jagiełły z 1422 r. na praktykę stosowania kary konfiskaty dóbr w XV w. s. 223–234; Gronkiewicz Anna: Realizacja praw językowych mniejszości narodowych i etnicznych w ogólnym postępowaniu administracyjnym w II Rzeczypospolitej i współcześnie na przykładzie instytucji języka pomocniczego s. 252–266; Hołubko Wiktor: Dostawnictwo i finansowanie wojsk ukraińskich w czasie walk o niepodległość 1917–1920 (aspekt historycznoprawny) s. 283–293; Kania Leszek: Dezercje i uchylanie się od służby wojskowej w latach wojny z Rosją sowiecką 1919–1921. Aspekty wojskowe i prawne s. 299–316; Koper Radosław: Tymczasowe aresztowanie w procesie karnym w II Rzeczypospolitej s. 317–327; Koredczuk Józef: Wojewódzki Sąd Administracyjny w Katowicach w okresie międzywojennym s. 328–338; Kozička Beata: Prokuratura – jej rola i zadania na przestrzeni lat na tle przeobrażeń ustrojowych w Polsce w okresie przed- i powojennym. Rys historyczny s. 353–366; Krokosz

Paweł, Łopatecki Karol: Okoliczności uchwalenia rosyjskich „Artykułów wojskowych z krótkimi komentarzami” s. 367–398; Kruszcowski Tomasz: Panowie z Grodziny herbu Szreniawa. Analiza historycznoprawna s. 399–417; Kuryłowicz Marek: Gaius i jego „Instytucje” w polskich badaniach romantycznych s. 418–428; Ławnikowicz Grzegorz: Zgromadzenia ogólne w prawie o ustroju sądów powszechnych (1929–1939) s. 456–472; Łuszczyńska Małgorzata: Wojna i pokój w doktrynie św. Tomasza z Akwinu [1225–1274] s. 473–482; Makilla Marian: Der Buch einer Idee. Das Allgemeine Aufgebot und die Mobilisierungssysteme der Adelsrepublik Polen in der Frühen Neuzeit s. 483–490; Małecki Marian: Alfreda Dzierżęgi droga na szafot – o zbrodni zdrady państwa III Rzeszy w świetle akt śląskiego wywiadowcy Armii Krajowej s. 491–505; Martysz Czesław: Kształtowanie się struktur kontroli państwowej w samorządym województwie śląskim s. 506–521; Mażewski Lech: PZPR i lewicowa opozycja wobec zapowiedzi XXII Zjazdu KPZS w sprawie budowy komunizmu s. 535–545; Mikołajczyk Barbara, Nowakowska-Małusecka Joanna: Co z myśli Wincentego Skrzetuskiego znalazło się w zasadach współczesnego prawa międzynarodowego s. 546–558; Mikołajczyk Marian: Prawo w cudzych krajach w roku 1595 oczyma Anonima widziane s. 559–581; Magiela Maciej: Obowiązki wojskowe miast w przywilejach Jagiellonów s. 594–602; Nancka Grzegorz: O znaczeniu poglądów Rudolfa Iheringa dla nauki prawa rzymskiego. Uwagi poczynione na podstawie wspomnień późniejszych polskich romanistów z końca XIX wieku s. 603–614; Nawrot Dariusz: Zapomniane powstanie Żmudzinów w lipcu 1812 roku s. 615–624; Nieczypruk Piotr, Kołodko Piotr: Kazimierz Leon (Lew) Sapieha a Wydział Prawa Akademii Wileńskiej s. 625–636; Nitecki Stanisław: Ustawa o opiece społecznej widziana ze współczesnej perspektywy s. 637–649; Ochmański Jerzy W.: Gwarancje i homogeniczność związku państw. Carl Schmitt a Liga Narodów s. 650–663; Pikulska-Radomska Anna, Skrzywanek-Jaworska Dagmara: Leona hr. Pińskiego „Wprowadzenie” do teorii posiadania s. 664–676; Rakowski Maciej: Początki hawajskiego prawodawstwa karnego (1822–1842) s. 688–701; Rolnik Dariusz: W cieniu Wincentego Skrzetuskiego. Państwo w myśli – niekoniecznie politycznej – Leonarda Marcina Świejkowskiego s. 702–712; Sitarz Olga: Ewolucja przepisów kryminalizujących zachowania przeciwko dzieciom w polskich kodeksach karnych XX wieku s. 713–727; Szafranski Wojciech: O specyfice politycznej i prawnej audiencji publicznej w świetle sprawy kurlandzkiej na Sejmie Wielkim słów kilka s. 728–742; Szczygieł Tomasz: Cztery kodyfikacje prawa karnego wojskowego II Rzeczypospolitej – sukcesy i porażki s. 743–757; Tkacz Sławomir: O prawie oficjalnym i prawie nieoficjalnym w teorii Leona Petrażyckiego [1867–1931] s. 786–801; Uruszczak Waław: Ballada o świętym Jerzym. Pamięci Wojtki Organiściaka s. 828–829; Witkowski Andrzej: Rzeczowe oraz osobiste świadczenia wojenne w latach 1919–1921 s. 830–866; Zacharko Lidia, Zacharko Adrian: Wybrane aspekty funkcjonowania służby cywilnej we Francji – krótki rys historyczny s. 867–874; Zakrzewski Andrzej: Popisy pospolitego ruszenia w opinii szlachty litewskiej epoki Sejmu Wielkiego s. 875–882.

4537. WALĄG Włodzimierz: Dąbrówka Niemiecka – samorząd. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 227–248, streszcz. ang.

Lata 1788–1941.

4538. WĘSIERSKI Adam: Sensacje i sekrety powiatu tucholskiego. 1. Toruń 2020 Machina Druku 8° ss. 119, nlb. 2, il.

Lata 1918–1989.

4539. WŁODARCZYK Edward: Śladem dziejów samorządu terytorialnego w Skiernie-

wicach. Skierniewice 2020 Sigma Sp. J. 8° ss. 238, il., mapy.

4540. WŁODARSKI Józef Arno: Przemiany ustrojowo-polityczne w Warmii w latach 1466–1512. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 67–78, streszcz. ang.

4541. ZGROMADZENIA stanowe i organy przedstawicielskie w dziejach. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Marianowi Józefowi Ptakowi. Pod red. Józefa Koredczuka, Pawła Wiązka. Wrocław 2020 E-Wydaw. Prawnicza i Ekonom. Bibl. Cyfrowa. Wydż. Prawa, Admin. i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 470, il., streszcz. ang. (e-Monografie; nr 166).

Z treści: Koredczuk Józef, Wiązek Paweł: Słowo o Jubilecie s. 15–20; Baszak Łukasz: Rola parlamentu w powstaniu ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu z 1919 r. s. 43–78; Bąk Hubert: Händfesting z 29 lipca 1282 roku i jego znaczenie dla rozwoju duńskiego parlamentaryzmu s. 79–98; Cybulski Bogdan: Polskie „dzielnicowe” organy emancypacyjne u schyłku I wojny światowej i po jej zakończeniu s. 99–127; Dolata Tomasz: Instytucja prokury w Królestwie Polskim s. 129–140; Górnicki Leonard: Rola parlamentu w powstaniu i działalności Komisji Kodyfikacyjnej II RP w zakresie kodyfikacji prawa prywatnego s. 149–193; Kalisz Tomasz: Kara pozbawienia wolności w perspektywie ewolucji systemów penitencjarnych oraz zmian w zakresie koncepcji penologicznych. [XVI–XIX w.] s. 195–216; Koredczuk Józef: Organizacja sądów na Śląsku w świetle ordynacji kryminalnej Józefa I z 1707 roku s. 217–226; Kruszcowski Tomasz: Osoby pochodzenia francuskiego w Sejmie Prowincjonalnym na Śląsku (1824–1925) s. 227–237; Lityński Adam: O tworzeniu republik parlamentarnych na Zakaukaziu po Wielkiej Wojnie. Wybranych uwag kilka s. 239–259; Marszałek Piotr Krzysztof: Problemy wojska i obronności w pracach polskiego Sejmu Walnego (XV–XVIII w.) s. 261–280; Mikołajczyk Marian: Parlament brytyjski w pierwszej połowie XIX wieku w oczach polskiego podróżnika Krystyna Lacha-Szyrmy s. 281–291; Naworski Zbigniew: Zgromadzenia stanowe pogranicza. Różnice i podobieństwa (na przykładzie Śląska i Prus Królewskich). [XV–XVIII w.] s. 293–314; Nowicka Dobromiła: Rzymski senat a wolność słowa s. 315–325; Pasek Andrzej: Przystępstwa przeciwko głosowaniu w sprawach publicznych w pracach Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej. [Lata 1918–1932] s. 327–340; Podkowski Marek: Działalność księdza Waława Bliźnińskiego w Sejmie Ustawodawczym (1919–1922) s. 341–352; Przygodzki Jacek: „Powstanie więc Polska, co ja mówię? Jest już Polska, a raczej nigdy ona być nie przestała...”. Stracone szanse Konfederacji Generalnej Królestwa Polskiego na odyskanie suwerenności państwowej s. 353–366; Szymańska Aleksandra: Uprawnienia do reprezentowania małżonki w koncepcjach glosatorów i komentatorów. [XIII–XV w.] s. 387–402; Szymura Mateusz: Działalność Komisji Lordów Artykułów jako forma kontroli władzy królewskiej nad szkockim Parlamentem. [XIV–XVII w.] s. 403–417; Wiązek Paweł: Ustrojowo-prawna pozycja legislacyj w monokameralnych systemach konstytucyjnych XVIII-wiecznej Francji s. 419–432; Włodarczyk Edyta: Wpływ aparatu państwowego na obsadę stanowisk kościelnych w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w latach 1945–1964 s. 433–447; Wrzyszczyk Andrzej: Ustawodawstwo rosyjskiej Dumy Państwowej dotyczące utworzenia guberni chełmskiej. [Lata 1905–1914] s. 449–458; Zeber Ireneusz: Uwagi na temat turpitudu w prawie rzymskim. [III w. p.n.e.–V w.] s. 459–470.

d) Zagadnienia polityczne

Zob. poz. 1488, 1555, 1562, 3373, 4019, 5236, 5882, 6179, 6279, 6329, 6837, 7497, 6743, 7660, 7747, 7776, 8034, 8134, 8213, 8228, 8230, 8236, 8239, 8271, 8280, 8285, 8293, 8295, 8318, 8319, 8323, 8329, 8333, 8356, 8371, 8378, 8421, 8448, 8450, 8475, 8494, 8587, 8588, 8590, 8591, 8592, 8596, 8613, 8615, 8616, 8636, 8658, 8678, 8682, 8711, 8728, 8757, 8763, 8771, 8965, 9061, 9148, 9342, 9404, 9452, 9464, 9483, 9539, 9555, 9610, 9633, 9722, 9840, 9862, 9882, 9906, 9980, 9982, 10009, 10020, 10082, 10090, 10100, 10109, 10119, 20126, 10128, 10132, 10134, 10139, 10145, 10154, 10155.

4542. 100 LAT relacji dyplomatycznych między Polską a Bułgarią. Aspekty polityczne, społeczno-gospodarcze i kulturowe. Red. nauk. Marzena Czernicka, Jacek Wojnicki. Pułtusk–Warszawa 2019 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; ISP PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 239, nlb. 1, il., streszcz. ang., bułg. ISP PAN, Wyd. Nauk Polit. i Studiów Międzynar. UW, Ambasada Republiki Bułgarii w Polsce.

Z treści: Wojnicki Jacek: Wstęp s. 11–12; Sterk Jurij: 100 lat relacji dyplomatycznych między Bułgarią a Polską – aspekty polityczne, społeczno-ekonomiczne i kulturowe s. 13–16; Jalnazow Emil: Relacje polsko-bułgarskie – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość s. 17–20; Gruev Mihail: 100 years of diplomatic relations between Bulgaria and Poland 1918–2018. An overview of the interwar period s. 21–29; Koseski Adam: Polska–Bułgaria 100 lat (1918–2018) s. 31–46; Baeva Iskra: Major highlights in the development of Bulgarian-Polish relations during the XX century s. 47–51; Jordanow Aleksander: Moje spotkania z Polską – wspomnienia dyplomatyczne s. 53–60; Nedelczew Michail: Nieformalna dyplomacja bułgarskich pisarzy, akademików i działaczy społecznych na rzecz Polski s. 61–71; Wojnicki Jacek: Transformacja systemowa w Bułgarii – opóźniona czy specyficzna s. 73–89; Czernicka Marzena: Polsko-bułgarska współpraca po 1989 roku – wspólne problemy, priorytety i wyzwania s. 143–150; Sokolowski Marcin: Prezydencja Polski i Bułgarii w Radzie Unii Europejskiej a Balkany Zachodnie s. 151–162; Rubacha Jarosław: Tematyka bułgarska na łamach polskiej prasy w latach 1914–1918 (na przykładzie dziennika „Czas”) s. 163–180; Jaczynowski Lech: Szpital „Bratnia Polska” w Czirpan s. 181–186; Czekalski Tadeusz: Projekty modernizacji diety Bułgarów w I połowie XX wieku s. 197–211; Ickiewicz-Sawicka Małgorzata: Bułgarskie obiekty UNESCO – historia, charakterystyka, zarządzanie s. 213–228.

4543. 100 X PROPAGANDA. Red. Aleksander Baliński. Gdańsk 2019 PAN. Bibl. Gdańska; Akad. Sztuk Pięknych. Wyd. Grafiki 8° ss. 160, il., streszcz. ang. PAN. Bibl. Gdańska, Akad. Sztuk Pięknych w Gdańsku. (Drukowane Piękno; t. 2).

Z treści: Kwiatkowska Aneta: Wstęp s. 4–11; Derda Anna: Propaganda niemiecka okresu plebiscytu na Warmii i Mazurach w 1920 roku w świetle materiałów zawartych w dzienniku „Allensteiner Volksblatt” s. 28–48; Olszewska Izabela: Danzig. Die deutsche Hochschulstadt im bedrohten Osten. Propaganda historyczna na przykładzie folderów turystycznych Wolnego Miasta Gdańska. Analiza lingwistyczna s. 49–69; Szulc Paweł: Propaganda turystyki w II Rzeczypospolitej s. 70–95; Grochowski Łukasz: Telesky związkowe kampanii propagandowej prowadzonej przeciwko NSZZ „Solidarność” w 1981 roku s. 96–110; Dymarczyk Waldemar: „Cześć Waszej pamięci Żołnierze

Wykłeci”, czyli rzecz o współczesnych muralach patriotycznych i nacjonalistycznych s. 111–133.

4544. AMBROCHOWICZ-GAJOWNIK Anna: W cieniu Lazuruwego Wybrzeża. Konsulat polski w Marsylii w latach 1919–1940. Warszawa 2019 Neriton 8° ss. 308, il.

Rec.: Kruszyński Marcin, *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 361–366; Pachowicz Anna, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 340–344.

4545. BARTYZEL Jacek: Prawica, nacjonalizm, monarchizm. Studia politologiczno-historyczne. Warszawa–Radzymin 2020 von borowiecky 8° ss. 390, nlb. 9, il.

XIX–XXI w.
Wyd. 1. 2016.

4546. BEDNARZ Piotr: Close countries – distant countries. Polish-Swiss freedom analogies in the 19th and 20th centuries. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 233–259, streszcz. pol.

Do 1989 r.

4547. BEZ EMOCJI. Polsko-litewski dialog o Józefie Piłsudskim. Pod red. Danuty Jastrzębskiej-Golonkowej, Alvydasa Nikszentaitisa, Włodzimierza Sulei i Tadeusza Wolszy. Warszawa–Wilno 2020 IPN–KŚZpNP; Lenkijos Institutas Vilnuje; Lietuvos Istorijas Institutas 8° ss. 352, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP, Inst. Polski w Wilnie, Inst. Historii Litwy.

Treść: Wolsza Tadeusz, Suleja Włodzimierz: Wstęp s. 9–12; Suleja Włodzimierz: Józef Piłsudski jako mąż stanu s. 13–22; Venclova Tomas: Józef Piłsudski oczami Litwinów: od mitu do przemysłanej oceny s. 23–29; Odziemkowski Janusz: Czyn legionowy 1914–1918 i wojna polsko-bolszewicka 1918–1920 s. 30–47; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Dyplomacja Józefa Piłsudskiego w latach 1914–1918. Pomiedzy państwami centralnymi a ententą s. 48–62; Miknys Rimantas: Dlaczego Michał Römer [1880–1945] nie był w stanie porozumieć się z Józefem Piłsudskim? s. 63–73; Kornat Marek: Józef Piłsudski o stosunkach międzynarodowych i zadaniach polskiej polityki zagranicznej s. 74–106; Plėčkaitis Vytautas: Poszukiwanie sposobów na normalizację stosunków między Litwą i Polską: spotkania sygnatariusza Aktu niepodległości i dyplomaty Jurgisa Šaulysa [1879–1948] z Józefem Piłsudskim s. 107–114; Svarauskas Artūras: „Udział” Józefa Piłsudskiego w polityce wewnętrznej Litwy w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 115–126; Kasparavičius Algimantas: Rola Józefa Piłsudskiego w stosunkach dyplomatycznych między Litwą i Rosją (ZSRS) (1920–1926) s. 127–169; Libera Paweł: Józef Piłsudski wobec Litwy s. 170–185; Močkun Sławomir: Zesłanie, więzienie, misje i peregrynacje Józefa Piłsudskiego po świecie s. 186–222; Dawidziak-Kłodzocna Małgorzata: Kreatywność i niekonwencjonalność językowa Józefa Piłsudskiego s. 223–242; Wolsza Tadeusz: Pasje Józefa Piłsudskiego s. 243–263; Kasparavičius Algis: Wizerunek Józefa Piłsudskiego na Litwie przed II wojną światową s. 264–276; Jastrzębska-Golonka Danuta: Postać marszałka Józefa Piłsudskiego w edukacji polonistycznej w okresie II RP, PRL i III RP s. 277–304; Valatka Rimvydas: Zgubiona tożsamość? Dowódca Generalny Sił Zbrojnych Litwy Silvestras Žukauskas [1860–1937] s. 305–315; Bumlauskas Alfredas, Kornat Marek, Miknys Rimantas, Nikszentaitis Alvydas, Nowak

Andrzej, Staliūnas Darius, Suleja Włodzimierz, Venclova Tomas: Bez emocji. Polsko-litewski dialog o Józefie Piłsudskim s. 316–339.

4548. „BIĆ się, czy się nie bić?” Dylematy polskie 1944–1989. VIII Konferencja Świętokrzyska, 7–9 czerwca 2019 roku. Oprac. i zredagował Mirosław Lewandowski. Warszawa 2020 Ośr. Myśli Niepodległościowej Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja Owsińskiego 8° ss. 286, nlb. 2, il. (Biblioteka Opinii Ośrodka Myśli Niepodległościowej).

Treść: Wójcik Piotr: Powstanie 1944. Czy decyzja [o walce] w Warszawie była racjonalna? s. 7–63; Dyskusja s. 64–117; Frązak Wojciech: Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość – czy próba akcji politycznej w Polsce po II wojnie światowej była skazana na porażkę? s. 118–147; Dyskusja s. 148–185; Wysocki Wiesław Jan: Koncepcja działania zbrojnego podziemia niepodległościowego po II wojnie światowej. Wybór drogi czy konieczność? s. 186–193; Dyskusja s. 194–205; Urbankowski Bohdan, Anusz Andrzej, Jackiewicz Zbigniew: Okragły stół. Koncepcja polityczna, założenia i rezultaty. Realistyczna droga czy niepotrzebna ugoda? s. 206–237; Dyskusja s. 238–260; Anusz Andrzej: „Nielegalna polityka. Zjawisko drugiego obiegu politycznego w PRL (1976–1989)”. Na czym polegała walka Solidarności bez użycia przemocy? (prezentacja założeń książki) s. 261–280.

4549. BOCHENSKI Adolf: Między Niemcami a Rosją. Wybór pism. Wyboru dokonał, wstępem i przypisami opatrzył Maciej Zakrzewski. Kraków 2019 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. XXI, nlb. 1, 520, nlb. 10.

Antologia pism z l. 1937–1939.

4550. BOCHENSKI Adolf: Monteskiusz i pułkownik Sławek. Wybór pism. Wyboru dokonał, przypisami i wstępem opatrzył Maciej Zakrzewski. Kraków 2020 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. XXVIII, 264, nlb. 20. (Pisma Zebrane Adolfa Bocheńskiego; t. 1).

Antologia prac z l. 1933–1938.

4551. BOROWIK Przemysław: Powroty z Sybiru w XVIII–XX wieku. 18th to 20th century homecomings from Sybir. Białystok 2020 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 120, il., mapy. Muzeum Pamięci Sybiru.

4552. BRYŁA Magdalena: Sztuka ulicy jako bunt wobec zastanej rzeczywistości – anarchistyczna walka z systemem na przykładzie Polski. *Inskrypcje*. R. 8: 2020 z. 1 s. 139–147, streszcz. ang.

W okresie II wojny światowej i PRL.

4553. BUGAJ Paweł, Stróżyńska Bożena, Stróżyński Klemens: Trzy egzekucje we wronieckim więzieniu. Wronki 2020 Tow. Miłośn. Ziemi Wronieckiej 8° ss. 74, il. Tow. Miłośn. Ziemi Wronieckiej. (Zeszyty Historyczne; 4).

Lata 1896–1947.

4554. BUSZCZYŃSKI Stefan: Cierpliwość czy rewolucja. Wybór pism. Wyboru dokonał, oprac., wstępem i przypisami opatrzył Krzysztof Karol Daszyk. Kraków 2020 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. LVI, nlb. 1, 486, nlb. 16, il.

Autor żył w l. 1821–1892.

4555. BYSTRZYCKI Piotr: Związki dr. Kurta Obitzta z Działdowszczyzną. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 126–143.

Weterynarz, dziennikarz i polityk wschodniopruski (1907–1945) i jego koncepcje państwa wschodniopruskiego; od 1931 r. w Polsce.

4556. CICHOCKA Marta: Na niwie niepodległej wiedzy. Archiwum myśli Aleksandra Świętochowskiego na temat państwa i narodu. Wybór z lat 1871–1938. Szczecin 2020 Uniw. Szczeciński 8° ss. 298. (Genealogia Niepodległości).

4557. CONFLICT – competition – cooperation in central Europe in the 20th and 21st centuries. The intricacies of the Polish-Czech relations. Ed. by Dušan Janák, Tomasz Skibiński and Radosław Zenderowski. Warszawa 2020 Inst. Nauk o Polityce i Administracji. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie 8° ss. 253, streszcz. czes., pol.

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Warszawa i Opava, 26 XI 2020 r.

Z treści: Wstęp s. 7–10; Zenderowski Radosław: Polityka historyczna dziś i jutro – próba konceptualizacji i prognozy s. 11–22; Cebul Krzysztof: Polityka historyczna w Polsce s. 52–68; Ząček Rudolf: Česko(slovensko)-polské vztahy do roku 1945 s. 69–106; Džwigala Bartłomiej: Relacje polsko-czeskie (X–XVI wiek) w refleksji historycznej Oskara Haleckiego [1891–1973] s. 107–116; Buława Adam: Stosunki polsko-czechosłowackie do 1945 roku s. 117–134; Janák Dušan: Československo-polské vztahy v letech 1945–1989 s. 135–168; Drozd Jarosław: Stosunki polsko-czechosłowackie w latach 1945–1989 s. 169–190; Kocian Jiří: Česko-polské vztahy po pádu železné opony s. 191–208; Dudek Antoni: Relacje Polski i Czechosłowacji w pierwszych latach po upadku systemu komunistycznego w kontekście procesu integracji europejskiej (1989–1993) s. 209–226; Bibliografia s. 251–274.

4558. CZUMA Ignacy: O bolszewizmie i nazizmie. Wybór pism. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył Bogdan Szlachta. Kraków 2020 Ośr. Myśli Polit.; Wyd. Studiów Międzynar. i Polit. UJ 8° ss. XLII, nlb. 2, 565, nlb. 7, il. (Polskie Studia nad Totalitaryzmem; t. 6).

Antologia prac z l. 1920–1945.

Ignacy Czuma (1891–1963).

4559. DASZYŃSKI Ignacy: Wielki Człowiek w Polsce. Szkic psychologiczno polityczny. Warszawa 2020 Gazeta Pol.; Niezależne Wydaw. Pol. Sp. z o.o. 8° ss. 40, il.

Dot. Józefa Piłsudskiego; praca z 1925 r.

4560. DEBATY belwederskie o historii 2016–2020 z okazji obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 2020 Kancelaria Prezydenta RP 8° ss. 455, nlb. 2, tabl. 27, il.

Treść: Akt 5 listopada 1916 roku. Prolog niepodległości? 5 listopada 2016 roku: List prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy do Uczestników i Organizatorów pierwszej debaty historyków... s. 13–15; Szarek Jarosław: Słowo wstępne s. 17–19; Paneliści: Andrzej Chwalba, Krzysztof Kawalec, Grzegorz Kucharczyk, Tomasz Nałęcz, Wojciech Roszkowski, Włodzimierz Suleja (moderator) s. 20–38; Drogi do Niepodległej – kontekst międzynarodowy. 21 stycznia 2017 roku. Paneliści: Andrzej Chwalba, Małgorzata Gmurczyk-Wrońska, Marek Kornat, Tomasz Schramm, Włodzimierz Suleja (moderator) s. 39–60; Nie tylko Dmowski i Paderewski. Polska akcja dyplomatyczna 1914–1918. 1 kwietnia 2017 roku. Paneliści: Andrzej Chwalba, Małgorzata Gmurczyk-Wrońska, Marek Kornat, Tomasz Schramm, Włodzimierz Suleja (moderator), Jan Żaryn s. 61–86; Nie tylko Legiony... Czyn zbrojny 1914–1918. 19 czerwca 2017 roku. Paneliści: Andrzej Chwalba, Krzysztof Kawalec, Janusz Odziemkowski, Włodzimierz Suleja (moderator), Zbigniew Wawer, Mariusz Wołos s. 87–110; Przede wszystkim Legiony... Czyn zbrojny 1914–1918. Cz. 1. 20 października 2017 roku. Paneliści: Janusz Cisek, Michał Klimecki, Grzegorz Nowik, Urszula Oettingen, Włodzimierz Suleja (moderator), Mariusz Wołos s. 111–148; Przede wszystkim Legiony... Czyn zbrojny 1914–1918. Cz. 2. 25 stycznia 2018 roku. Paneliści: Andrzej Chwalba, Janusz Cisek, Grzegorz Nowik, Włodzimierz Suleja (moderator), Mariusz Wołos s. 149–183; Wznoszenie zrębów państwa. 5 kwietnia 2018 roku. Paneliści: Andrzej Chwalba, Waldemar Kozyra, Robert Litwiński, Janusz Mierzwa, Włodzimierz Suleja (moderator) s. 185–217; Wkład Kościoła w odbudowę Niepodległej. 14 czerwca 2018 roku. Paneliści: Andrzej Chwalba, Paweł Skibiński, Włodzimierz Suleja (moderator), Józef Wolczański, Jan Żaryn s. 219–257; Sto lat z tysiąclecia. Drogi do Niepodległej. 17 listopada 2018 roku. Paneliści: Marek Bartmiński, Andrzej Chwalba, Wojciech Fałkowski, Edward Opaliński, Wojciech Roszkowski, Włodzimierz Suleja (moderator) s. 259–292; Kształtowanie się ośrodków władzy – listopad 1918 – luty 1919. 22 stycznia 2019 roku. Paneliści: Przemysław Hauser, Waldemar Kozyra, Robert Litwiński, Janusz Mierzwa, Jerzy Pająk, Włodzimierz Suleja (moderator) s. 293–332; Walka o granice 1918–1919. Cz. 1. 13 czerwca 2019 roku. Paneliści: Grzegorz Nowik, Janusz Odziemkowski, Karol Olejnik, Bogusław Polak, Waldemar Rezman, Włodzimierz Suleja (moderator) s. 333–368; Walka o granice 1918–1919. Cz. 2. 24 października 2019 roku. Paneliści: Marek Kornat, Janusz Odziemkowski, Karol Olejnik, Włodzimierz Suleja (moderator), Mariusz Wołos s. 369–409; Geneza wyprawy kijowskiej. 20 lutego 2020 roku. Paneliści: Grzegorz Nowik, Janusz Odziemkowski, Karol Olejnik, Jan Pisuliński, Włodzimierz Suleja (moderator) s. 411–451; Słowo prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy do czytelnika „Debat belwederskich” s. 453–456.

4561. DMOWSKI Roman: Myśli nowoczesnego Polaka. Wrocław 2020 Wydaw. Nortom 8° ss. 139, nlb. 1.

Podstawa edycji: Wyd. 4. Dopelnione. Warszawa 1933.

4562. DMOWSKI Roman: Separatyzm Żydów i jego źródła. Przedm. Iwona Bednarska. Wrocław 2020 Wydaw. Nortom 8° ss. 37, nlb. 1.

4563. DMOWSKI Roman: Świat powojenny i Polska. Wstęp Norbert Tomczyk. Wrocław 2020 Wydaw. Nortom 8° ss. 218, nlb. 4.

4564. DMOWSKI Roman: Wobec rodzących się totalitaryzmów. Wybór pism. Wyboru dokonał, przypisami i wstępem opatrzył Olgierd Grott. Kraków 2020 Ośr. Myśli Polit.; Wyzd. Studiów Międzynar. i Polit. UJ 8° ss. XX, nlb. 2, 333, nlb. 13, il. (Polskie Studia nad Totalitaryzmem; t. 5).

Antologia prac z l. 1925–1934.

4565. DOBEK Peter: Diplomacy and the karczma/taberna. The role of Cracovian public houses in the diplomatic practice of the Jagiellonians (1430–1540). *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 1–11.

4566. DZIEDZICTWO Krzysztofa Skubiszewskiego w polityce zagranicznej RP. Red. nauk. Agnieszka Bińczyk-Missala, Roman Kuźniar. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 314.

Z treści: Kuźniar Roman: Wprowadzenie s. 7–18; Łukaszewski Jerzy: Wspomnienie o Krzysztofie Skubiszewskim [1926–2010] s. 19–26; Rotfeld Adam Daniel: Nowy początek: dylematy polskiej polityki zagranicznej w latach 1989–1993 s. 27–40; Kuźniar Roman: Polska w zjednoczonej Europie s. 59–86; Madaj Marek: Polityka bezpieczeństwa Polski czasów ministra Skubiszewskiego a nasza teraźniejszość s. 87–110; Kupiecki Robert: Stopniowa rewolucja – Krzysztof Skubiszewski i początki polskiej drogi do NATO s. 111–150; Barcz Jan: „Miałeś chamie złoty róg...”. Co dalej z politycznymi stosunkami Polska–Niemcy s. 151–164; Bińczyk-Missala Agnieszka: Polityka regionalna jako dziedzictwo Krzysztofa Skubiszewskiego s. 165–186; Szepteyki Andrzej: Kwestia dziedzictwa Krzysztofa Skubiszewskiego w współczesnej polityce wschodniej Polski s. 187–222; Szlajfer Henryk: Wobec Stanów Zjednoczonych: minister Krzysztof Skubiszewski, czyli lekcja racji stanu. Kilka refleksji s. 223–244; Grzebezyk Patrycja: Organizacja Narodów Zjednoczonych w działalności naukowej i praktycznej Krzysztofa Skubiszewskiego oraz w polityce Rzeczypospolitej Polskiej po 2015 roku s. 259–276; Sulowski Stanisław: Próba interpretacji polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku s. 277–294; Bińczyk-Missala Agnieszka: Posłowie. Kilka słów o demokracji i polityce zagranicznej s. 295–300.

4567. EWOLUCJONIZM a rewolucjonizm w doktrynach polityczno-prawnych. Red. nauk. Adam Bosiacki. Warszawa 2020 Wolters Kluwer 8° ss. 311, streszcz. ang.

Materiały z XVI Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Doktryn Polityczno-Prawnych, Warszawa, wrzesień 2017 r.

Z treści: Sylwestrzak Andrzej: Rewolucja ustrojowa – w stulecie uzyskania niepodległości s. 85–103; Marszał Maciej: Idea rewolucji narodowej w myśli politycznej polskiego ruchu narodowego 1918–1939 s. 104–119; Kania Rafał: Między politycznym umiarkowaniem a radykalizmem niepodległościowym. Królestwo Polskie (1815–1830) w polemice Maurycego Mochnackiego [1803–1834] i Stanisława Barzykowskiego [1792–1872] s. 200–226; Niemczyk Marcin: Reforma socjalna czy rewolucja? Uwagi wokół polemiki między Różą Luksenburg [1871–1919] a Eduardem Bernsteinem [1850–1932] s. 227–248; Sydor Paweł: Rewolucja (socjalna) w tradycji marksistowskiej na przykładzie koncepcji rewolucji permanentnej Lwa Trockiego [1879–1940] s. 249–268; Maciejewski Marek: Rewolucjonizm czy konserwatyzm? Z dziejów pewnej ideologii niemieckiej w XX w. s. 269–311.

4568. FRĄCKIEWICZ Kazimierz: *Polskość Kresów Wschodnich. Myśl narodowa wobec sprawy polskiej na Kresach Wschodnich a negacjonizm ich polskości*. Mysłówice 2020 Wydaw. Magna Polonia 8° ss. 206, mapa.

4569. FRISZKE Andrzej: *Państwo czy rewolucja. Polscy komuniści a odbudowanie państwa polskiego 1892–1920*. Warszawa 2020 ISP PAN; Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 626, nlb. 2, il., mapy. (Seria Historyczna; 39).

4570. FRISZKE Andrzej, Kornat Marek, Stemplowski Ryszard: *Dwie epoki. O celach w polskiej polityce zagranicznej 1918–1939 i 1989–2015*. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 228, nlb. 2.

Rec.: Kastory Andrzej, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 169–173.

4571. GIZA Andrzej: *A history of the Polish Consulate in Harbin. On the 100th anniversary of its establishment*. Kraków 2020 Avalon 8° ss. 61, nlb. 2, il.

Lata 1895–1941.

4572. GMITRUK Janusz: *Polskie Stronictwo Ludowe „Wyzwolenie” – powstanie, działalność, myśl programowa niepodległościowej partii politycznej. Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 29–46, streszcz. ang., niem., ros.

Działo w l. 1915–1931.

4573. GMITRUK Janusz: *Wincenty Witos, Stanisław Mikołajczyk, Waldemar Pawlak – doświadczenia premierowskie. W 125-lecie powstania politycznego ruchu ludowego. Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 9–19.

4574. GÓRECKI Piotr: *Istotą historii są przemiany. Refleksje ks. Oskara Golombka o wojnie i niemiecko-polskim pojednaniu. Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 7: 2015 s. 197–211.

Dot. referatu z 1967 r. przedstawiciela księży wysiedlonych z archidiecezji wrocławskiej.

4575. GRAŻYŃSKA Iuliana: *Kilka uwag o symbolice masonskiej. Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 173–189, streszcz. ang.

Na podst. książki Irène Mainguy „Symbolika masonska trzeciego tysiąclecia” (Warszawa 2020), w odniesieniu do zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

4576. GROSS Radosław: *Założenia polityki rolnej w Polsce w programach głównych partii i stronnictw politycznych (1939–1945/1946). Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 285–309, streszcz. ang.

4577. HALAMSKA Maria: *Mieszkańcy wsi a zmiany polityczne (ciąg dalszy rozważań o stuleciu 1918–2018). Wieś i Rolnictwo*. 2020 nr 1 s. 7–25, streszcz. ang.

4578. HNATIUK Aleksandra: *Sojusz Piłsudski–Petlura 1920. Asymetria ocen polskich i ukraińskich. Przegląd Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 77–80.

Ze współczesnej perspektywy.

4579. JABŁOŃSKI Artur: *Naród jako (nie)możliwość polityczna. Rekonstrukcja ideologii narodu i państwa Jana Rompskiego [1913–1969]. Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 448: Pedagogika*. [Nr] 38/2: 2019 s. 59–81, streszcz. ang.

4580. JANAS Karol, Ženčuchová Anna: *Slovenské pohraničie v pol'sko-slovenských vzťahoch v rokoch (1918–1959). Kraków 2020 Tow. Slovákov w Polsce 8° ss. 180.*

4581. JANOWSKI Maciej: *A Real Brain Twister, or, How to Outline the Evolution of the Concept of Nation between the Enlightenment and the Year 1939? Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 5–29, streszcz. ang.

4582. JÓZEF Piłsudski – *idee, tradycje, nawiązania*. Pod red. Sebastiana Piłarskiego. Łódź–Warszawa 2019.

Rec.: Waingertner Przemysław, *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 233–236.

4583. KACZOROWSKI Andrzej W., Pokora-Kalinowska Marzena, Cymiński Grzegorz: *Droga rolników od „Solidarności” do niepodległości. 1978–2018*. Warszawa 2018.

Rec.: Bilewicz Aleksandra, *Wieś i Rolnictwo*. 2020 nr 2 s. 153–156.

4584. KATYŃSKIE pokolenia. *Rozmowy z rodzinami*. Red. Agnieszka Pawlak-Damska. Łódź 2020 Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 128, il.

Treść: Słowo wstępne Dyrektora Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi s. 5–8; Wstęp Redaktora s. 9–26; Oskar Emil Lange [1893–1940] – rozmowa z Marią Magdaleną Blombergową s. 27–54; Jan Mikołaj Kossowski [1888–1940] – rozmowa z Marią Magdaleną Blombergową s. 55–76; Józef Biniś [1888–1940] – rozmowa z Markiem i Anną Kondraciukami s. 77–100; Piotr Piniński [1902–1940] – rozmowa z Jerzym Pinińskim s. 101–118.

4585. KISIELEWSKI Tadeusz A.: *Piłsudski, Dmowski i niepodległość. Osobno, ale razem*. Poznań 2018.

Rec.: Goocln Jacek, *In Gremium*. T. 14: 2020 s. 259–272.

4586. KONECZNY Feliks: Teksty z „Myśli Narodowej”. Warszawa 2020 Prohibita 8° ss. 195, nlb. 1.

Z l. 1929–1937.

4587. KORNAT Marek: Niższość cywilizacyjna wrogiemu narodowi. Niemieckie dyskusje o Polsce i Polakach 1919–1945. Warszawa 2020 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 535, nlb. 1, il. (Wojsny Kulturowe przeciw Polsce).

4588. KORNAT Marek: Pakt Ribbentrop-Mołotow. Interpretacje, mity, rzeczywistość. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 87–120, streszcz. ang.

4589. KOSMANA Piotr: Na straży Starego Kontynentu. Jedność Europy w polskiej myśli konserwatywnej lat 1914–1945. Warszawa 2020 Centrum Europejskie Natolin 8° ss. 370, nlb. 1 k. luzem, il. (Polska a Europa Środkowo-Wschodnia w XX wieku).

4590. KOŚCIUSZKO i jego następcy. Różne formy walk o Polskę i polskość od końca XVIII do początków XXI wieku. Pod red. Arkadiusza Janickiego, Iwony Janickiej. Gdańsk–Sopot 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 282, il., streszcz. ang.

Treść: Janicki Arkadiusz, Janicka Iwona: Wstęp s. 7–14; Majewska Gabriela: Szwecja oraz jej dyplomaci w Warszawie wobec insurekcji i Tadeusza Kościuszki s. 15–34; Janicka Iwona: Powstanie kościuszkowskie na Litwie we współczesnej pamięci historycznej Litwinów. Refleksja historyczna s. 35–44; Łysiak-Łatkowska Anna: Tadeusz Kościuszko – generał, Naczelnik, bohater – we francuskojęzycznych przekazach z lat 90. XVIII wieku s. 45–72; Kucharska Małgorzata: „Jeśli nie został zesłany, to na wzór”. Portret Tadeusza Kościuszki w świetle międzywojennej edycji „Płomyka” s. 73–98; Wysokowicz Leonid, Szalajewa Alła: Imperator Pavel I i Tadeusz Kościuszko s. 99–126; Manzurenko Witalij: Tadeusz Kościuszko – jeden z pierwszych odznaczonych Orderem Virtuti Militari. Jego obraz w polskiej falerystyce s. 127–158; Pula James S.: Kościuszko as a Secret Agent: A Preliminary Appraisal s. 159–176; Gurnack Anne M.: The Tadeusz Kościuszko Monuments in America: Their Historical Background and Political Influences s. 177–196; Hodges Graham Russell Gao: Kościuszko and Black Nationalism s. 197–218; Lewalski Krzysztof: Kajsiewicz [1812–1873] versus Mikoszewski [1832–1886]. On the Conflict of Dual Conscience and Polish Roads to Independence s. 219–232; Koko Eugeniusz: Józef Piłsudski a problem ukraiński s. 233–254; Kłoczyński Arnold: Przywódcy polskiego środowiska emigracyjnego w Szwecji w latach 1945–2004 i ich aktywność na rzecz zachowania tożsamości narodowej emigrantów s. 255–281.

4591. KROCHMAL Anna: Początki Polski niepodległej w świetle spuścizny dokumentacyjnej Ignacego Jana Paderewskiego. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 243–261, streszcz. ang.

Od 1910 r.

4592. KUNICKI Mikołaj Stanisław: Between the Brown and the Red. Nationalism, catholicism

and communism in twentieth-century Poland – The politics of Bolesław Piasecki. Athens 2012.

Rec.: Dabrowski Patrice M., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 96–97; Dabrowski Patrice M., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 82–83.

4593. LEGUTKO Ryszard: Esszé a lengyel lélekről. Fordította Pálfalvi Lajos. [Göd] 2019 Rézbong Kiadó 8° ss. 178, nlb. 1. Waław Felczak Alapítvány. (Felczak-Könyvek sorozat).

Tyt. oryg.: Esej o duszy polskiej. Kraków 2008.

4594. LINEK Bernard: Dwa narody. Wyłanianie się nowoczesnych narodów na Górnym Śląsku w XIX i XX wieku. (Wybór artykułów). Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. 376, streszcz. ang., niem. Inst. Śląski.

Z treści: Od autora s. 9–14; Systemy narodowe s. 15–16; Narodowe systemy kulturowe na Górnym Śląsku na początku XX wieku s. 17–27; Tożsamość Śląska w okresie państw narodowych 1918–1945 s. 28–59; Niemiecka i polska polityka narodowa na Górnym Śląsku w latach 1922–1989 s. 60–94; Tworzenie grup narodowych – wytyczanie granicy s. 95–96; Zmiany nazw na Górnym Śląsku w XIX i XX wieku s. 97–108; Zmiany nazewnictwa osobowego na Górnym Śląsku w okresie cesarstwa niemieckiego (casus adwokata Mariana Różańskiego) s. 109–122; Próby wejścia Socjaldemokracji na Górną Śląsk przed pierwszą wojną światową s. 123–146; Górnolązcy a Reichstag na przełomie XIX i XX wieku. Kampanie wyborcze. Role polityczne. Relacje z wyborcami s. 147–164; Dzielnica I Związku Polaków w Niemczech w polityce władz niemieckich s. 177–190; Stare i nowe elity kulturalne na polskim Górnym Śląsku. Wyobrażenia o regionie, status i wzajemne relacje w latach 1922–1939 s. 191–214; Święć się narodzie s. 215–216; Święta narodowe na Górnym Śląsku w okresie cesarstwa niemieckiego s. 217–240; Górnolązcy w Krakowie na przełomie XIX i XX wieku (w świetle wycieczek zielonolązkowych) s. 241–254; Pamięć wojny 1807 roku: obchody stulecia oblężenia twierdzy koziełskiej s. 255–267; Polityka kulturalna nazistów wobec robotników zabrzańskich przedstawiona na podstawie gazety zakładowej „Kohle und Koks” s. 268–282; Unarodowienie humanistyki s. 283–284; Instytut Śląski (1934–1948): założenia ideologiczno-polityczne, role społeczne, ludzie s. 285–312; Kilka uwag o stosunku ks. Emila Szramka [1887–1942] i Romana Lutmana [1897–1973] do niemieckiej humanistyki s. 313–334; Bibliografia s. 341–360.

4595. LOGOS i Ethos w polityce. Księga jubileuszowa Profesora Stanisława Wójcika [ur. 1949]. Red. Agnieszka Łukasik-Turecka, Konrad Słowiński. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 726, il. KUL JP11.

Z treści: Wstęp s. 7–10; Droga naukowa prof. zw. dra hab. Stanisława Wójcika s. 11–16; Dorobek naukowy oraz wykaz najważniejszych publikacji naukowych prof. zw. dra hab. Stanisława Wójcika s. 17–28; Kowalczyk Stanisław: Jana Pawła II koncepcja państwa s. 29–40; Rymio Alina: Błogosławiony ks. Jerzy Popiełuszko – duszpasterz ludzi pracy i kapelan Solidarności s. 63–76; Szlachta Daniel: Herbert Bednorz (1908–1989), „biskup robotników” s. 77–98; Dzwonkowski Roman: Kresy Wschodnie I i II Rzeczypospolitej – historia i teraźniejszość s. 99–118; Korab Kazimierz: Wybitni politycy pierwszego i drugiego planu w okresie dążeń do niepodległości na przykładzie Władysława Grabskiego s. 119–134; Waszan Jan: Zagadnienie dostępu do morza w myśli politycznej Romana Rybarskiego w okresie I wojny światowej s. 135–144; Dworas-Kulik Judyta:

Budowa portu w Gdyni jako gwarancja niezależności odrodzonej Polski s. 145–154; Wierzbicki Marek: „Państwo na wygnaniu”. Prezydent RP na uchodźstwie Kazimierz Aleksander Sabbat (1913–1989) i narodziny uprawiania nowego stylu polityki emigracyjnej s. 155–168; Wołoszyn Jacek: Wizja niepodległego Państwa Polskiego w dokumentach wytworzonych przez członków konspiracyjnych organizacji młodzieżowych w latach 1945–1956 s. 169–192; Słowiński Konrad: Wewnętrzny wymiar polityki historycznej Prawa i Sprawiedliwości w latach 2015–2019 – główne założenia s. 193–210; Wojdyło Witold: Wartości wychowawczo-edukacyjne funkcjonowania samorządu w myśli politycznej ruchu narodowego i ludowego w okresie Drugiej Rzeczypospolitej s. 365–380; Kmiecik Robert: Historyczne przesłanki kształtowania się współczesnego samorządu s. 397–412; Bäcker Roman: Wertykalizm i horyzontalizm komunikacji społecznej w reżimie totalitarnym s. 509–520; Maj Ewa: O pożytkach z badania prasy Narodowej Demokracji (do 1939 roku) s. 539–552; Gil Andrzej: Wewnętrzne podziały administracyjne jako element polityki zagranicznej Związku Radzieckiego (przykład Sowieckiej Karelii) s. 653–666; Sawicki Jacek: Misja UNRRA w Polsce. Zarys polityczny s. 693–706.

4596. LUDOWA i socjalistyczna wizja niepodległej Polski. Red. nauk. Janusz Gmitruk, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości; MHPRL 8° ss. 387, nlb. 1. Muzeum Niepodległości, MHPRL, Stow. im. Ignacego Daszyńskiego.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 20–21 I 2020 r.

Treść: Gmitruk Janusz, Skoczek Tadeusz: Przedmowa s. 7–10; Śliwa Michał: Niepodległość i demokracja w programie Polskiej Partii Socjalistycznej s. 11–28; Gmitruk Janusz: Drogi ludowców do Niepodległej s. 29–62; Wichmanowski Marcin: Niepodległość i demokracja w programach ruchu ludowego s. 63–78; Pytel Jan: Socjaliści w pierwszych rządach II Rzeczypospolitej i w wyborach do Sejmu Ustawodawczego s. 79–90; Indraszczyk Arkadiusz: Zachować niepodległość. Ludowa wizja bezpieczeństwa Polski w Europie (1919–1947) s. 91–112; Przybysz Kazimierz: Polska ludowa. Myśl programowa ludowców i socjalistów w czasie II wojny światowej s. 113–132; Ziemiński Andrzej: Polska Partia Socjalistyczna – historia i współczesność s. 133–148; Miązek Ryszard: Rodowody działaczy socjalistycznych i ludowych s. 149–166; Skoczek Tadeusz: Socjaliści – więźniowie Cytadeli Warszawskiej s. 167–186; Załęczny Jolanta: Wizje niepodległości w tekstach socjalisty Ignacego Daszyńskiego s. 187–196; Nicpoń Henryk: Socjalizm narzędziem na życie młodego Piłsudskiego s. 197–224; Engelgard Jan: Socjalistyczne rodowody działaczy Ligi Narodowej s. 225–238; Ratyński Mateusz: Ignacy Daszyński i Wincenty Witos. Współpraca czy realizacja polityczna? s. 239–248; Wojtasik Janusz: Witold Jodko-Narkiewicz – czolowy ideolog socjalizmu niepodległościowego w końcu XIX i pierwszej dekadzie XX wieku s. 249–270; Lech Andrzej: Stanisław Miłkowski [1905–1945] – współtwórca wiciowego agraryzmu s. 271–282; Bednarzak-Libera Mirosława: Tomasz Nocznicki [1862–1944] – zasłużony dla sprawy chłopskiej działacz i ideolog ruchu ludowego s. 283–328; Michalec Beata: Justyna Budzińska-Tylińska [1867–1936], Konstancja Jaworowska [1881–1959] i Zofia Praussova [1878–1945] – działaczki socjalistyczne i radne Warszawy s. 329–366.

4597. ŁAD wschodnioeuropejski w polskiej myśli politycznej XX wieku. T. 1. Pod red. Przemysława Waingertnera. Łódź–Warszawa 2020 Wydaw. UŁ; Centrum Europejskie Natolin 8° ss. 133, nlb. 2. (Polska a Europa Środkowo-Wschodnia w XX wieku).

Treść: Waingertner Przemysław: Przedmowa s. 7–10; Cywiński Bohdan: Narody Europy Wschodniej w polskiej myśli politycznej XIX wieku s. 11–42; Jędrzejewska Agnieszka: Polska wobec Europy Wschodniej w latach 1918–1945 (Ukraina – Białoruś – Estonia – Litwa – Łotwa) s. 43–58; Adamczyk Arkadiusz: Miejsce republik związkowych ZSRS (Białoruś, Estonia, Litwa, Łotwa, Ukraina) w rozważaniach polskich środowisk politycznych, intelektualnych i kulturalnych w latach 1945–1989 s. 59–82; Kowal Paweł: W cieniu Giedroycia [1906–2000]. Dyskusje o polskiej polityce wschodniej po 1989 roku s. 83–102; Waingertner Przemysław: Relacje Polski z Europą Wschodnią (Litwą, Łotwą, Estonią, Białorusią i Ukrainą) w XX i XXI wieku oraz ich uwarunkowania wewnętrzne i międzynarodowe. Próba podsumowania s. 103–118; Bibliografia s. 119–124.

4598. „ŁÓDŹ czerwona” prawda czy mit? Szkice i studia. Pod red. Tomasza Toborka. Łódź–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Łodzi; IPN 8° ss. 179, nlb. 4. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 57).

Treść: Wstęp s. 7–8; Waingertner Przemysław: „Czerwona Łódź”? Z dziejów łódzkiego samorządu w II Rzeczypospolitej s. 9–20; Kuprianin Artur: Zdobyć koszary. Agitacja komunistyczna i jej zwalczanie w łódzkim garnizonie w okresie międzywojennym s. 21–40; Toborek Tomasz: Podziemie poakowskie w Łódzkiem wobec nowej rzeczywistości s. 41–54; Żelazko Joanna: Ludzie „systemu”. Funkcjonariusze UB z województwa łódzkiego – stereotypy i rzeczywistość s. 55–74; Śluzak Ewelina: „Łódź jest czerwona nie nienawiścią, ale miłością...”. Biskup Michał Klepacz [1893–1967], ordynariusz diecezji łódzkiej – zarys zagadnienia s. 75–98; Wróbel Janusz: Łódź okresu stalinowskiego w raportach korespondentów terenowych Radia Wolna Europa s. 99–118; Lesiakowski Krzysztof: Premier Jaroszewicz [1909–1992] u włókniarek i demonstracja na ul. Piotrkowskiej – dwie karty z historii „czerwonej Łodzi” w lutym 1971 roku s. 119–136; Pilarski Sebastian: Walka z „czerwonym” z konfliktem w tle. Kampania wyborcza środowisk niezależnych w Łodzi w 1989 roku s. 137–158; Śmiechowski Kamil: Robotnicza przeszłość Łodzi a współczesna tożsamość miasta. Próba refleksji s. 159–170.

4599. ŁUKOMSKI Grzegorz: Józef Mackiewicz (1902–1985). Intelektualista u źródeł antykomunizmu ideowego. Wyd. 3. Łomianki–Dziekanów Leśny 2020 LTW 8° ss. 381, nlb. 3, il.

Wyd. 1. Warszawa [i in.] 2011.

4600. ŁYSEK Wojciech: „Zadanie Polski jest na Wschodzie”. Polityka piłsudczyków wobec nierosyjskich narodowości byłego Cesarstwa Rosyjskiego (1921–1940). Warszawa 2020 Inst. Studiów Polit. PAN 8° ss. 428, nlb. 8, streszcz. ang. (Biblioteka Laboratorium im. Richarda Pipesa).

Na podstawie rozprawy doktorskiej.

4601. MACHULIK Janusz: Odzyskanie niepodległości – 100 rocznica. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego*. T. 27: 2018 [dr.] 2019 s. 9–42.

Od końca XIX w. do 1927 r.

4602. MAČIULIS Dangiras, Staliūnas Darius: Lithuanian nationalism and the Vilnius question, 1883–1940. Marburg 2015.

Rec.: Swain Geoffrey, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 169–171.

4603. MAGNA res libertas. Ku Niepodległej. Materiały z konferencji Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum Polskiego w Rapperswilu w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, Zamek Rapperswil, 21–22 czerwca 2018 r. Pod red. nauk. Małgorzaty Ptasieńskiej. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 304, nlb. 4, tabl. 16, il. IPN–KSZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Niepodległościowa 1945–1990).

Treść: Przedmowa Dyrektor Muzeum Polskiego w Rapperswilu Anny Buchmann s. 7–8; Przedmowa Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Jarosława Szarka s. 9; Ptasieńska Małgorzata: Słowo wstępne s. 10–20; Nowak Andrzej: Idea niepodległości: skąd się wzięła i co znaczy w polskiej historii s. 21–57; Suleja Włodzimierz: Polski gen wolności s. 58–68; Delaperrière Maria: Mickiewiczowski imperatyw wolności s. 69–81; Weger Tobias: Joachim Lelewel [1786–1861] i Giuseppe Mazzini [1805–1872] – wizje wolności Młodej Europy s. 82–88; Rassek Peter: Poprzez dyplomację ku niepodległości. Polityka Hotelu Lambert wobec Prus w przededniu rewolucji 1848 roku s. 89–94; Pietrzyk Zdzisław: Idea wolności. Kolumna Barska. Wokół listów Władysława Platera [1808–1889] do Józefa Ignacego Kraszewskiego [1812–1889] s. 95–101; Collmer Peter: Szwajcaria a polskie powstanie styczniowe w latach 1863–1864 s. 102–109; Stüssi-Lauterburg Jürg: Biel i czerwien, czerwien i biel. Obserwacje Johanna Franza Ludwiga von Erlacha [1819–1889] w Polsce i ich znaczenie dla historii militarnej Szwajcarii s. 110–118; Ritz German: Szwajcaria w listach z podróży pozytywistów. Polityczne spotkanie ze Szwajcarią i polityczna lekcja dla Polski s. 119–124; Jastrzębska-Golonka Danuta: Szwajcarskie reminiscencje i motywy niepodległościowe w twórczości polskich pisarzy na przełomie XIX i XX stulecia na przykładzie wybranych utworów Marii Konopnickiej [1842–1910] s. 125–138; Polak Grzegorz: Na straży tożsamości narodowej. Z kart historii Zakładu Narodowego im. Ossolińskich s. 139–150; Misiak Małgorzata: Jaka Niepodległa? Obraz niepodległego państwa polskiego w wypowiedziach Ojców Niepodległości s. 151–164; Bednarz Piotr: Wizja niepodległości państwa polskiego w oczach Szwajcarów w dobie pierwszej wojny światowej s. 165–176; Florkowska-Francić Halina: Pod znakiem Kolumny Barskiej. Muzeum raperswilskie na drodze do Niepodległej (1914–1927) s. 177–183; Brzeziński Andrzej Maciej: Koncepcje Oskara Haleckiego [1891–1973] w sprawie muzeum raperswilskiego i jego roli w stosunkach polsko-szwajcarskich (1920–1927) s. 184–197; Kornat Marek: Związki polsko-szwajcarskie w polityce międzynarodowej doby międzywojennej (1919–1939) s. 198–219; Kumoch Jakub: Aleksander Ładoś [1891–1963] i działania grupy beneńskiej na rzecz ratowania ofiar Zagłady s. 220–228; Wolsza Tadeusz: Międzynarodowa Komisja Lekarska w Katyniu w 1943 roku. François Naville [1883–1968] – niezłomny lekarz z Genewy s. 229–236; Habielski Rafał: Polskie środowisko intelektualne w Szwajcarii po drugiej wojnie światowej. Kilka uwag i sugestii s. 237–251; Ptasieńska Małgorzata: Działalność niepodległościowa Polaków w Szwajcarii po zakończeniu drugiej wojny światowej s. 252–267; Bibliografia s. 270–289.

4604. MALENDOWICZ Paweł: Odrodzenie i kształtowanie się ruchu anarchistycznego w Polsce od lat osiemdziesiątych XX w. *Dzieje*

Najnowsze. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 183–198, streszcz. ang.

4605. MAŁKIEWICZ Andrzej: Geneza wyprawy kijowskiej. Józef Piłsudski wobec Ukrainy do 1920 roku. Studium myśli politycznej. Kraków 2020 Wydaw. Księg. Akademicka 8° ss. 224, nlb. 1.

4606. MAŁYSA Krzysztof: Mesjanizm w polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku. Zarys historii. Oświęcim 2020 Wydaw. Małopolskiej Uczelni Państw. im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu 8° ss. 280. Małopolska Uczelnia Państw. im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

4607. MARSZAŁ Maciej: Bolszewizm w myśli politycznej Adolfa Kliszewicza. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 3 s. 71–82, streszcz. ang.

4608. MATUSZEWSKI Ignacy: Nie ma wolności bez wielkości. Pisma wybrane. T. 1: 1912–1942. Wprow., wybór i oprac. Sławomir Cenckiewicz. Łomianki–Warszawa 2019.

Toż. T. 2: O Polskę całą, wielką i wolną. Pisma wybrane, 1943–1946. Warszawa 2019.

Rec.: Waingartner Przemysław: O pożytkach płynących z lektury publicystyki politycznej. Refleksje na marginesie najnowszego wyboru pism Ignacego Matuszewskiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 227–235.

4609. MATWIEJCZYK Witold: Pruska policja polityczna wobec mniejszości polskiej w latach 1871–1933. Struktury i ludzie. Lublin 2020 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 743, il., streszcz. niem. Tow. Nauk. KUL. (Monografie; 511).

4610. MAZURKIEWICZ Piotr: „Mysterium iniquitatis”: prześladowanie duchowieństwa katolickiego przez systemy totalitarne. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 26: 2017 nr 2 s. 55–68.

M.in. w Polsce, XX w.

4611. MICYGAŁA Natalia: Prasa brytyjska a Polska w przededniu i w trakcie kampanii wrześniowej 1939 roku. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 190, nlb. 2, tabl. 8, il. IPN–KSZpNP. (Monografie; t. 156).

4612. MIKOŁAJCZYK Marek: Od początków niepodległości do odzyskania wolności. Polska w relacjach zachodnich obserwatorów w latach 1918–1989. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 127–163, streszcz. ang.

4613. MORAWSKI Kazimierz Marian, Moszczyński Włodzimierz: Co to jest masoneria. Sandomierz 2019 Armoryka 8° ss. 103, il.

Reprint, oryg.: Warszawa 1939.

4614. MURPHY Curtis G.: From citizens to subjects: city, state and the Enlightenment in Poland, Ukraine and Belarus. Pittsburgh 2018 Univ. of Pittsburgh Press 8° ss. XXII, 320. (Pitt Series in Russian and East European Studies).

Rec.: Glemža Liudas, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 23: 2019 s. 197–201; Kołodziejczyk Dariusz, *American Historical Review*. Vol. 125: 2020 Issue 4 s. 1553–1554; Kuc-Czerep Marta, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 708–713.

4615. NA OBRZEŻACH polityki. Praca zbiorowa. Cz. 12. Pod red. Marcelego Kosmana. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. Wyd. Nauk Polit. i Dziennikarstwa UAM 8° ss. 234, il. UAM. Wyd. Nauk Polit. i Dziennikarstwa.

Treść: Wprowadzenie s. 5–6; Hofman Iwona: Litwa i Ukraina w programie Jerzego Giedroycia [1906–2000] s. 7–26; Ingłot Marek: Jezuciści polscy – wykładowcy na Gregorianie. W nawiązaniu do Prof. Marcelego Kosmana „Między Krakowem i »Gregorianum« w Rzymie” s. 27–40; Pánek Jaroslav: Czeski Instytut Historyczny w Rzymie i jego poprzednicy (Infrastruktura badań nad źródłami włoskimi i watykańskimi w XIX–XXI wieku) s. 41–58; Malewski Henryk: Polityka na obrzeżach kryminalistyki s. 59–72; Ilgiewicz Henryka: Towarzystwo Badania Dziejów Wyzwolenia Wileńszczyzny i Ziemi Północno-Wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej s. 73–86; Kalisz Zbigniew: Restytucja Fundacji „Zakłady Kórnickie”. Współczesność s. 87–96; Nieceja Stanisław Sławomir: Generał, który nie chciał być Andersenem [Zygmunt Berling, 1896–1980] s. 97–106; Kowalczyk Ryszard: Wizje III RP w lokalnej prasie pronowskiej okresu przełomu politycznego 1989/1990. Z okazji 30 rocznicy przeobrażeń ustrojowych Polski 1989–2019 s. 107–120; Secler Bartłomiej: Konflikt polityczny w perspektywie sporów o przeszłość. Przykład wybranych uchwał rocznicowych Sejmu RP (kontekst międzynarodowy) s. 121–134; Halec Janina Małgorzata: Wielkopolanin Zygmunt Wilkoński [1832–1882] współzałożyciel inowrocławskich solanek s. 135–148; Baron Roman: Polska menšinová historografie v českých zemích v česko-polském kontextu s. 149–159; Pasierb Bronisław: Wokół apostołstwa „starej i nowej wiary” s. 161–182; Załubski Jan: Czego pamięć nie zgubiła s. 183–196; Kosman Marceł: Wielkopolan droga do uniwersytetu s. 197–208; Kosman Marceł: W setną rocznicę powstania Uniwersytetu Poznańskiego. Przegląd publikacji jubileuszowych s. 209–218; Kosman Marceł: Wspomnienie o Profesorze Andrzeju Chudobskim (zm. 6 VII 2017 r.) s. 219–230.

4616. NAKONECZNY Tomasz: Dyskurs postkolonialny wobec historii Polski. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 929–953, streszcz. ang.

4617. NAUKI humanistyczne i społeczne. Historia i polityka. Red. nauk. Jędrzej Nyckowiak, Jacek Leśny. Poznań 2020 Młodzi Naukowcy 8° ss. 90. (Badania i Rozwój Młodych Naukowców w Polsce. Monografia 2020).

Treść: Dziecielski Mateusz Benedykt: Analiza alternatywnych modeli transformacji gospodarczej Polski z punktu widzenia ówczesnych decydentów 30 lat po pierwszych częściowo wolnych wyborach w 1989 roku s. 7–13; Jurkiewicz Kapecr: Zarys strat i sytuacji ludności polskiej pod okupacją sowiecką na Kresach II Rzeczypospolitej w latach 1939–1941 s. 14–23; Kowalska Anna: Współpraca między Rosją a Niemcami podczas kadencji Gerharda Schroedera s. 24–29; Kozłowska Karolina: Demoliberalizm w ujęciu Carla Schmitta s. 30–35; Kubasik-Rompa Iwona: In

Deo Spero – zarys dziejów rodziny von Krockow na tle historii zamku w Krokowej s. 36–42; Osójca-Kozłowska Sylwia: Gospodarka Aglomeracji Wałbrzyskiej. Historia i stan obecny s. 43–51; Ostrowska Halina: Organizator polskiej emigracji zarobkowej do Brazylii s. 52–57; Pierściński Wojciech: Wizja państwa w publicystyce Przeglądu Narodowego (1990–1991) s. 58–63; Pierściński Wojciech: Wartości konserwatywne w debatach konstytucyjnych 1997 roku s. 64–69; Pirianowicz Karolina: Charakterystyka systemu politycznego Republiki Białorusi s. 70–76; Więckowski Paweł: Czarne złoto Karabów. Niewolnicy i system niewolniczy na XVIII-wiecznej Jamajce w pamiętnikach angielskiego plantatora Thomasa Thistlewood’a s. 77–84; Więckowski Paweł: Damatio ad bestias – rzucanie skażących na pożarcie dzikim zwierzętom, jako forma wykonywania kary śmierci w starożytnym Rzymie s. 85–90.

4618. O NIEPODLEGŁOŚĆ i socjalizm. Studia i szkice z dziejów Polskiej Partii Socjalistycznej. Pod red. Kamila Piśkały i Macieja Żuczковского. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 463, nlb. 1, mapy, streszcz. ang.

Treść: Żuczkowski Maciej, Piśkała Kamil: Wstęp s. 7–13; Śliwa Michał: Polscy socjaliści – ruch niespełnionych nadziei? s. 14–34; Jaźwiński Rafał: Preliminaria socjalistyczne pierwszego pokolenia socjalistów polskich na przykładzie działalności Aleksandra Dębskiego [1857–1935] i Edmunda Płoskiego [1859–1942] w Gminie Socjalistów Polskich w Petersburgu s. 35–64; Suleja Włodzimierz: Niepodległość czy socjalizm? Socjaliści polscy do roku 1918 s. 65–73; Kuligowski Piotr: Mimowolny nacjonalizm i mimowolny socjalizm. Dlaczego polscy socjaliści walczyli o niepodległość? s. 74–97; Potkański Waldemar: Koncepcja terroryzmu w programie działalności PPS do 1908 r. s. 98–126; Sikorska-Kowska Marta: Kobiety z PPS (1892–1918) s. 127–151; Jaśkowski Rafał: Droga do wrogości. Kształtowanie się stosunku PPS wobec komunizmu i komunistów w świetle publicystyki prasowej (1917–1921) s. 152–181; Chwedoruk Rafał: Geografia wybrzeża Polskiej Partii Socjalistycznej w latach dwudziestych XX wieku s. 182–223; Piśkała Kamil: Bezdroża kapitalizmu? Koncepcje gospodarcze Polskiej Partii Socjalistycznej w latach wielkiego kryzysu (1929–1935) s. 224–246; Żuczkowski Maciej: Stosunek Polskiej Partii Socjalistycznej „Wolność-Równość-Niepodległość” do rządów generała Władysława Sikorskiego [1881–1943] s. 247–292; Friszke Andrzej: Rozbicie PPS przez władze komunistyczne (1945–1948) s. 293–351; Siwik Anna: PPS na emigracji kontynuatorką tradycji socjalistycznej s. 352–376; Gielzak Marcin: „Alternatywa socjalistyczna” czy „jedność narodowa”? U źródeł sporu Adama Ciołkosza [1901–1978] i Zygmunta Zaremby [1895–1967] o przywództwo w emigracyjnej PPS s. 377–411; Garbal Łukasz: Inicjatywa odbudowy PPS w kraju w roku 1987. Rekonstrukcja i analiza źródłowa s. 412–441.

4619. OBLICZA solidarności. Red. Włodzimierz Karol Pessel. Łomża–Siedlce 2020 Społ. Stow. Prasoznawcze „Stopka” im. Stanisława Zagórskiego; Inst. Kultury Region. i Badań Liter. im. Franciszka Karpińskiego. Stow. 8° ss. 388, nlb. 3, il. (Seria Glogerowska).

Z treści: Pessel Włodzimierz Karol: Od redaktora s. 7–8; Pospiszył Kazimierz: Solidaryzm i „Solidarność” w aspekcie psychohistorycznym s. 55–75; Panecki Tadeusz: Solidarność na wojnie. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie w działaniach koalicyjnych w latach 1940–1945 s. 89–101; Malinowski Ludwik: Solidarni 1920 roku s. 103–131; Pastusiak Longin: Polityka prezydenta Woodrowa Wilsona po przystąpieniu Stanów Zjednoczonych do pierwszej wojny światowej s. 133–140; Kurek Jacek: Nie ma wolności bez solidarności, czyli „casus” Spartakusa

s. 167–175; Lichański Jakub Zdzisław: Ojciec. Szkice do portretu Stefana Lichańskiego [1914–1983] s. 189–223; Pessel Włodzimierz Karol: „Solidarność” jako narodowa marka i diateza. Przykład znad Bałtyku s. 347–363.

4620. OD RADOŚCI do dramatu. Lata 1918–1920 w odbiorze polskim i węgierskim. Materiały konferencyjne. Red. István Miklós Balázs, Piotr Piętka, József Virágh; tł. Zofia Lang, Péter Bodó. Budapeszt 2019 Pol. Inst. Badawczy i Muzeum 8° ss. 145. Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Waława Felczaka.

Materiały konferencji nauk., Budapeszt, 9 VI 2019 r.

Treść: Rajczyk Robert: Wstęp s. 5–6; Zenderowski Radosław: Od państwa multietnicznego do państwa monoetnicznego. Bilans polskim i węgierskim doświadczeń (1918–1920) s. 7–25; Náday Zsolt: Węgierska historiografia z przełomu XIX i XX wieku o Spiszu – na podstawie wybranych syntez s. 27–36; Wojnicki Jacek: Pomiędzy liberalizmem a autorytaryzmem. Ewolucja ustrojowa Węgry od 1918 do 2018 roku s. 37–52; Bari László Bence: Zapomniana alternatywa: dyskurs o „polskim samostanowieniu” w Monarchii Austro-węgierskiej (1917–1918) podczas I wojny światowej s. 53–62; Sylburska Aleksandra: Polscy dyplomaci wobec węgierskich legionistów w okresie międzywojennym i po zakończeniu drugiej wojny światowej (do 1948 r.) s. 63–74; Sulics Fruzsina: Specjalna kolekcja historyczna Kolekcji Plakatu i Druków Ulotnych Narodowej Biblioteki Széchényi, 1918–20 s. 75–85; Chrzyszcz Paulina, Rydel Emilia: Krytyczna analiza dokumentów Związku Legionistów Polskich w perspektywie historii wzajemnych oddziaływań s. 87–103; Bedők Péter: Ostateczny rozpad: teoretyczne porównanie kontaktów polsko-litewskich i węgiersko-chorwackich od I wojny światowej do konferencji pokojowych (1914–1920) s. 105–121; Sielicki Aleksander: Z Kaukazu Północnego do odrodzonej Polski: losy rodzin wybranych s. 123–137; Balázs István Miklós: Wyjątki z późniejszej oceny tworzących się między 1918–1919 systemów politycznych na Węgrzech i Trianon s. 139–143.

4621. OD WERSALU do Poczdamu. Węzłowe problemy niepodległości i bezpieczeństwa Polski. Red. nauk. Janusz Gmitruk, Tadeusz Panecki, Tadeusz Skoczek, Józef Smoliński. Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości; MHPRL 8° ss. 321, nlb. 1.

Treść: Wstęp s. 7–10; Klimecki Michał: Wielkie mocarstwa wobec sprawy polskiej w czasie I wojny światowej. Uwagi o polskich relacjach s. 11–28; Kutkiewicz Marek: Polski czyn zbrojny podczas I wojny światowej – wybrane zagadnienia s. 29–56; Indrasczyk Arkadiusz: Istota systemu wersalskiego s. 57–66; Załęczyński Jolanta: Ojcowie polskiej niepodległości. Spór o pierwszeństwo s. 67–84; Engelgard Jan: Granica zachodnia Polski w programach partii politycznych. Między Wersalem a Poczdamem s. 85–106; Kornat Marek: Polityka zagraniczna II RP s. 107–124; Zuziak Janusz: Sojusze i sojusznicy Polski (1919–1939) s. 125–146; Gmitruk Janusz: Bilans dokonania Polskiego Państwa Podziemnego s. 147–174; Smoliński Józef: Polski wkład militarny w zwycięstwo w II wojnie światowej s. 175–200; Panecki Tadeusz: Sprawa polska w polityce wielkich mocarstw w II wojnie światowej s. 201–218; Stańczyk Henryk: Teheran – Jałta – Poczdam z polskiej perspektywy s. 219–236; Trubas Michał: Radziecka obecność wojskowa w Polsce po roku 1945 s. 237–262; Zalewski Jerzy: Kapitulacja porządku poczdamskiego, implozja Układu Warszawskiego a wyzwania polityki bezpieczeństwa i transformacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej s. 263–284; Skoczek Tadeusz: Źródła do dziejów konferencji pokojowej w Paryżu w zbiorach Muzeum Niepodległości s. 285–296; Zakończenie s. 297–301.

4622. PACZOS Sebastian: An Unknown Page from the Life of Jan Bobrzyński [1882–1951]. *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 33–53.

4623. [PADEREWSKI Ignacy Jan]: Wir tuoz słowa. Wybór przemówień i odezów Ignacego Jana Paderewskiego (1910–1941). Wstęp i oprac. Justyna Szombara; tł. Sylwia Zabieglńska. Warszawa 2020 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 270, nlb. 4, tabl. 10, il.

4624. PIŁSUDSKI Józef: Poprawki historyczne. Wyd. 2. Warszawa 2020 Grzegorz Ćwik 8° ss. 82. (Biblioteka Szturmu; t. 8).

Wyd. 1. 1931.

4625. PLATA-NALBORSKI Karol: Śladami masonów z Kociewia i okolic. Dzieje łóz wolnomularskich w Starogardzie Gdańskim, Chełmnie, Świeciu i Tczewie. Tczew 2020 Sprzedaż Dobrej Książki Alicja Bartosińska 8° ss. 230, nlb. 24 tabl., il.

4626. POLACY na Białorusi od powstania styczniowego do XXI wieku. T. 4: Rok 1920 na tle przełomów politycznych XX wieku. Pod red. Tadeusza Gawina. Warszawa–Grodno–Mińsk 2019 Studium Europy Wschodniej. Uniw. Warszawski; przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Grodnie; oraz Inst. Pol. w Mińsku 8° ss. 733, nlb. 7, mapy, streszcz. ang., białorus., ros. (Bibliotheca Europae Orientalis. Studia; 11).

Publikacja towarzysząca międzynarodowej konferencji naukowej online, 6 XI 2020 r.

Treść: Książek Jarosław: Słowo wstępne s. 13–20; Nowak Andrzej: Strategiczny plan polskiej polityki wschodniej w 1920 roku: marzenia i rzeczywistość s. 21–44; Gawin Tadeusz: Tajna polska działalność oświatowa w guberni grodzieńskiej w latach 1864–1914 s. 47–69; Maszkiewicz Mariusz: Białorusko-litewskie konteksty biografii prezydenta Władysława Raczkiewicza (1885–1947) s. 71–89; Gierowska-Kałuża Joanna: Intencje Niemców, Polaków i Rosjan wobec aspiracji państwowych narodów byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1916–1920 w świetle źródeł archiwalnych s. 93–107; Kochnowicz Wiktor: Procesy państwowotwórcze a Polacy na Białorusi w warunkach geopolitycznych lat 1917–1918 s. 109–131; Miazga Mikołaj: Białoruś w międzynarodowo-politycznych planach Rosji sowieckiej (listopad 1918 – marzec 1921) s. 133–152; Czarniakiewicz Andrzej: „Głos narodu”: próba kształtowania organów samorządu lokalnego na obszarze Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich w latach 1919–1920 s. 153–175; Cichoński Piotr: Wojsko Polskie na Polesiu (do lipca 1920 roku). Przyczynek do historii stosunków polsko-białorusko-żydowskich w okresie wojny polsko-bolszewickiej s. 179–191; Trafimczyk Anatol: Wojna polsko-bolszewicka a gmina Kruhowice s. 193–215; Rezmer Waldemar: Działania grupy gen. Stanisława Bułak-Bałachowicza latem i jesienią 1920 roku w świetle polskich dokumentów wojskowych s. 217–241; Grzybowski Jerzy: Białorusini w Wojsku Polskim w latach 1918–1921 s. 243–258; Jurkowski Roman: Pozłacane pióro Jana Dąbskiego – czyli preliminaria pokojowe w Rydze we wrześniu i październiku 1920 roku jako objaw atrofii polskiej dyplomacji. Relacja Mirosława Obiezierkiego s. 261–278; Poczebuit Andrzej: Granica ryska: przebieg,

demarkacja i reakcja ludności na jej ustanowienie s. 279–292; Snapkowski Uładzimir: Białoruś sowiecka a kwestia przestrzegania postanowień traktatu ryskiego s. 293–314; Biały Andrzej: Obraz życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego Polaków w świetle polskojęzycznej prasy sowieckiej w BSRs w latach 20. XX wieku s. 317–332; Mielnikau Ihar: Działalność wywiadu polskiego na terenie BSRs w latach 30. XX wieku s. 333–346; Winnicki Zdzisław J.: Polityka korenizacji oraz metody organizacji życia publicznego ludności polskiej na Białorusi sowieckiej w latach 1921–1937 s. 347–376; Ackermann Felix: „Za pierwszych Sowietów”. Grodno pod okupacją sowiecką (wrzesień 1939 – czerwiec 1941) s. 379–398; Smalińczuk Aliaksandr: „Pierwsi Sowietci” (wrzesień 1939 – czerwiec 1941) w relacjach ustychnych mieszkańców Białorusi s. 399–419; Krajewski Kazimierz: Nowogródzki Okręg AK i struktury poakowskie na Nowogródzczyźnie s. 423–465; Łabuszewski Tomasz: Obwód AK-AKO-WiN Grodno Prawy Niemen s. 467–498; Barabasz Witalij: Relacje polskiego ruchu oporu z ludnością białoruską w latach okupacji niemieckiej Białorusi (1941–1944) s. 499–517; Kuberski Hubert: Zniszczenie Chatynia podczas wiosennej kampanii „Bandenkämpfung” na Łożyszczyźnie s. 519–539; Ruchniewicz Małgorzata: Wieś pod naciskiem. Codziennosc rodzin chłopskich na byłych Kresach Północno-Wschodnich II RP w latach 40–50. XX wieku (na podstawie relacji i wspomnień przechowywanych w Archiwum Naukowym Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu) s. 543–573; Jarmusik Edmund: Księża katolicycy w sowieckich więzieniach i łagrach po II wojnie światowej s. 575–592; Tichomirow Andrzej: Kościół katolicki w świetle propagandy sowieckiej (na podstawie publikacji gazety „Grodnienskaja Prawda” w latach 60–80. XX wieku) s. 593–604; Czwołek Arkadiusz: Zmiana czy kontynuacja? Polityka władz polskich wobec środowisk polonijnych na Białorusi w latach 2010–2015 s. 607–627; Kowalski Mariusz: Karta Polaka na Białorusi w świetle danych demograficznych s. 629–644; Ioffe Grigory, Drakochnur Jurij: Życie na pograniczu: polska mniejszość narodowa na Białorusi s. 645–667; Radzik Ryszard: Polacy oczami Białorusinów w okresie niepodległości s. 669–684.

T. 1–3 pt.: Polacy na Białorusi od końca XIX do początku XXI wieku. Warszawa 2017–2019.

4627. POLAND, Soviet Union, Russia. From past through memory to politics. Ed. by Przemysław Adamczewski, Wojciech Łysek. Warszawa 2020 ISP PAN 8° ss. 264. (Richard Pipes Laboratory Series).

Tręść: Introduction s. 7–16; Materski Wojciech: The Solution to the So-called Peasant Problem in Post-revolutionary Russia s. 17–48; Madajczyk Piotr: Social Engineering in Central and South-East Europe in the First Half of the 20th Century s. 49–76; Motyka Grzegorz: The 59th Rifle Division of the NKVD Army and Its Activity in Poland s. 77–90; Persak Krzysztof: Operation Vistula: An Attempt at Legal Qualification s. 91–132; Paczkowski Andrzej: Soviet Advisers in the Polish Security Services in 1949 s. 133–158; Stryjek Tomasz: Why Does Russia Not Have an Institute of National Remembrance and Does It Lose because of This? Russian Politics of Memory Regarding World War II in the Second Decade of the 21st Century s. 159–194; Świder Konrad: Geopolitics as a Prism of the Russian Perception of the International System s. 195–226; Adamczek Przemysław: The Image of Russia as a “Historical Enemy” and Poland’s Motivation in Pursuing Transcaucasia Policy through the Prism of Alexander Wendt’s Social Theory of International Relations s. 227–250.

4628. POLITYKA publiczna i jej wymiary. Księga jubileuszowa – jubileusz 70-lecia prof. dr. hab. Joachima Osińskiego. Red. nauk. Izabela Zawislińska, Bogusław Pytlik. Warszawa

2020 Oficyna Wydawnicza SGH 8° ss. 435, nlb. 2, il. Katedra Admin. Publ. Kolegium Ekonom.-Społ. Szkoła Gł. Handlowa w Warszawie.

Z treści: Jubilat – profesor Joachim Osiński s. 9–22; Prace naukowe autorstwa Prof. dr. hab. Joachima Osińskiego s. 23–34; Doktorzy wypromowani przez Prof. dr. hab. Joachima Osińskiego s. 35–36; Anioł Włodzimierz: Wymiar czasowy trzech wizji polityki publicznej s. 37–52; Oniszcuk Jerzy: Sokratejska prawda, sprawiedliwość i „hybris”. Odwaga pozostania przy prawie i słuszności s. 161–206; Tamawski Edward: Rasistowska herezja i polityka publiczna Kastylii XV–XVII w. s. 315–352; Wojnicki Jacek: Modernizacja a la Gorbaczow. Sukces czy porażka? s. 353–372; Żyromski Marek: Sport i turystyka jako istotne elementy polityki społecznej państw totalitarnych s. 411–496.

4629. POLSKA – Stolica Apostolska. Z dziejów wzajemnych relacji w 100. rocznicę odnowienia stosunków dyplomatycznych. Poland and the Holy See. A history of bilateral ties on the 100th anniversary of renewed diplomatic relations. Pod red. Wojciecha Bilińskiego; przy współpr. Piotra Samerka i Huberta Wajsa. Warszawa 2019.

Rec.: Krochmal Jacek, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 372–381.

4630. POLSKA w Europie Środkowo-Wschodniej. Koncepcje geopolityczne i kultura w XX wieku. Przedmiot i stan badań. Kompendium. Pod red. Przemysława Waingertnera. Łódź–Warszawa 2020 Wydaw. UŁ; Fund. Centrum Europejskie Natolin 8° ss. 128, nlb. 1. (Polska a Europa Środkowo-Wschodnia w XX wieku; t. 4).

Tręść: Waingertner Przemysław: Przedmowa s. 7–10; Dziuba Karol: Badania nad wizją roli Rzeczypospolitej w Europie Środkowo-Wschodniej w polskich koncepcjach geopolitycznych, gospodarczych i cywilizacyjno-kulturowych w XX wieku s. 11–40; Andrzejczak Michał: Stan badań nad problematyką wizji roli Polski w Europie Środkowo-Wschodniej w XX wieku s. 41–76; Wolska-Pabian Karolina: Kultura polska jako aspekt odrodzenia i niepodległości państwa polskiego w pierwszej połowie XX wieku s. 77–96; Bibliografia s. 97–126.

4631. POLSKA wobec południowych sąsiadów w Europie Środkowo-Wschodniej. Pod red. Przemysława Waingertnera. Łódź–Warszawa 2020 Wydaw. UŁ; Centrum Europejskie Natolin 8° ss. 207, nlb. 1. (Polska a Europa Środkowo-Wschodnia w XX wieku; t. 2).

Tręść: Waingertner Przemysław: Przedmowa s. 7–10; Andrzejczak Michał, Dziurdzia Konrad: Enecka refleksja polityczna nad miejscem narodu polskiego w Europie Środkowo-Wschodniej przed 1918 r. – ruch neosłowiański i sprawa czeska s. 11–38; Adamczek Arkadiusz: Stosunki Polski z południowymi sąsiadami drugiej RP (Czechami, Rumunią, Słowacją, Węgrami) w okresie 1918–1945 w rozważaniach polskich środowisk politycznych, intelektualnych i kulturalnych s. 39–82; Dubicki Andrzej: Polska wobec jej południowych sąsiadów w latach 1945–1989 s. 83–114; Ukielski Paweł: Europa Środkowa w polskiej myśli politycznej po 1989 roku s. 115–138; Grosse Tomasz Grzegorz: Między historią a współczesnością – wybory geopolityczne Polaków s. 139–166; Waingertner Przemysław: Relacje Polski z Europą Środkowo-Wschodnią – Czechosłowacją (Czechami, Słowacją),

Rumunią, Węgrami – w XX i XXI wieku oraz ich uwarunkowania wewnętrzne i międzynarodowe. Próba podsumowania s. 167–190; Bibliografia s. 191–198.

4632. POLSKIE wizje i oceny komunizmu (1917–1989). Pod red. Marka Kornata i Rafała Łatki. Warszawa 2020 IH PAN; IPN 8° ss. 384.

Treść: Komnat Marek, Łatka Rafał: Wprowadzenie s. 7–14; Szlachta Bogdan: Komunizm w polskiej refleksji intelektualnej (uwagi ogólne) s. 15–26; Zackiewicz Grzegorz: Państwo sowieckie w polskiej myśli politycznej 1918–1939 s. 27–47; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Komunizm (system sowiecki) w interpretacjach polskich dyplomatów w Moskwie w okresie międzywojennym s. 48–58; Mysiakowska-Muszyńska Jolanta: Narodowa Organizacja Kobiet wobec komunizmu – idea i praktyka działania (1919–1939). Wybrane zagadnienia s. 59–78; Sacewicz Karol: Komintern w świetle enuncjacji prasowych Polski Podziemnej. Przyczynok do rozważań nad antykomunizmem Polaków s. 79–93; Bosiacki Adam: Udział polskich uczonych poza granicami kraju w tworzeniu kierunków sowiektologii po drugiej wojnie światowej s. 94–104; Rutkowski Tadeusz Paweł: Środowisko polskich historyków a komunizm (1944–1989). Zarys problemu s. 105–120; Przeperski Michał: Środowiska dziennikarskie a komunizm. Szkic do problemu s. 121–132; Wenklar Michał: Lewica Października '56 wobec komunizmu na przykładzie krakowskiego Politycznego Ośrodka Lewicy Akademickiej s. 133–145; Sikorski Tomasz: Ruch Młodej Polski a komunizm s. 146–161; Waliłoga Grzegorz: Solidarność Walcząca wobec komunizmu s. 162–174; Krzysztofiński Mariusz: Biskupi przemyscy obrządku łacińskiego wobec komunizmu (1939–1993) s. 175–188; Sychowicz Krzysztof: Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski [1876–1955] a komunizm s. 189–202; Łatka Rafał: Prymas Stefan Wyszyński [1901–1981] a system komunistyczny w Polsce „ludowej” w latach 1956–1981 s. 203–218; Skibiński Paweł: Jan Paweł II [1920–2005] a komunizm s. 219–236; Komnat Marek: Związek Sowietki w percepcji generała Sikorskiego [1881–1943] (na tle sytuacji międzynarodowej) 1922–1939 s. 237–261; Bankowicz Marek: Polskie analizy krytyczne marksizmu i leninizmu w drugiej połowie XX wieku. Interpretacja Józefa Marii Bocheńskiego [1902–1995] i Leszka Kołakowskiego [1927–2009] s. 262–270; Spałek Robert: Gomulka [1905–1982]. Ostatni prawdziwy komunista? s. 271–291; Graczyk Roman: Adam Michnik a komunizm s. 292–316; Kuński Miłowit: Mirosława Dzielskiego [1941–1989] koncepcja polskiej transformacji ustrojowej i gospodarczej s. 317–332; Zakrzewski Maciej: Samobójstwo ze strachu przed śmiercią. Rozliczenie „stalinizmu” w piśmie „Zdanie” w latach 1988–1989 s. 333–347; Dudek Antoni: Problem dekomunikacji w działalności rządu Tadeusza Mazowieckiego [1927–2013] (1989–1990) na przykładzie procesu likwidacji cenzury oraz przejścia majątku Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej s. 348–362.

4633. PRYCKZKOWSKI Eugeniusz: Discrimination against the Kashubians. Polish Review. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 79–93.

XVIII–XXI w.

4634. PRZEKONAĆ, pozyskać, skłonić. Re-wizje. Teoretyczne i praktyczne aspekty propagandy. Red. nauk. Marek Sokołowski. Toruń–Olsztyn 2020 Wydaw. Adam Marszałek; Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 440, il., streszcz. ang. (Komunikacja Społeczna, Komunikacja Medialna, Komunikacja Sieci).

Z treści: Sokołowski Marek: Od perswazji do propagandy. Zarys problematyki s. 7–22; Klos Jan: Wolne słowo wobec propagandy s. 23–43; Charchuła Jarosław: Argumentacja w dyskursie

politycznym – próba syntezy poglądów José Ortegi y Gassetta [1883–1955] s. 44–57; Szot Lucyna: Od wolności słowa do propagandy s. 108–132; Szalkiewicz Wojciech K.: Joseph Goebbels [1897–1945] – Magister de Propagande s. 133–154; Trybowska Joanna Maria: Propaganda w epoce generała Francisco Franco [1892–1975] s. 155–167; Żurawski Jacek A.: Walka o polskość Wilna w prasie kulturalnej 1940–1945 s. 168–181; Marcinkiewicz Stefan Michał: „Jesteśmy razem z Wami Towarzyszu Wiesławie”. Lokalne echa Marca '68 w „Gazecie Białostockiej” s. 182–202; Woźniak Marta: Zastosowanie technik propagandowych w polskich kampaniach prezydenckich w latach 1990–2015 s. 231–251.

4635. RADOMSKI Grzegorz, Wojdyło Witold: Meandry polskiej myśli politycznej XX i XXI wieku. Wybrane aspekty. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 269.

4636. REWOLUCJA bez rewolucji Leszka Moczulskiego z perspektywy 40 lat. Red. Mirosław Lewandowski. Warszawa 2020 Inst. Hist. nurtu niepodległościowego im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 327, il.

Tyt. okł. Na s. tyt. błędnie: Rewolucji bez rewolucji...

Treść: Wstęp s. 7–10; Urbankowski Bohdan: W czterdziestą rocznicę wydania przedręcznika wstąpienia z kolan s. 11–32; Zakrzewski Maciej: Z ideowej genealogii „Rewolucji bez rewolucji” s. 33–48; Łabędź Krzysztof: „Rewolucja bez rewolucji” z perspektywy czterdziestu lat s. 49–76; Błasiak Wojciech: Rewolucja Solidarności a program odzyskania przez Polskę niepodległości Leszka Moczulskiego i formacji niepodległościowej s. 77–114; Hall Aleksander: Środowisko Ruchu Młodej Polski wobec wizji programowej Leszka Moczulskiego sformułowanej w „Rewolucji bez rewolucji” s. 115–128; Krótki kurs realizmu politycznego – rozmowa z Jerzym Wiatrem s. 129–162; Moczulski Leszek: „Rewolucja bez rewolucji” s. 163–252; Posłowie s. 253–312.

4637. ROK 1918. Odrodzona Polska i sowiecka Rosja w nowej Europie. 1918 god. Wzrożdennaa Pol'sha i sovetskaia Rossiia w novoj Evropie. T. 1. Red. Leszek Zasztowt, Jan Szumski. Warszawa 2019 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 488, nlb. 1, il., streszcz. pol., ros. PAN, Komisja Historyków Polski i Rosji, IHN.

Treść: Zasztowt Leszek: Wstęp. Vvedenie s. 9–70; Komnat Marek: Polska – Rosja Sowietka. Listopad 1918 – kwiecień 1920. Konflikt koncepcji terytorialnych i spór o kształt Europy Wschodniej s. 73–115; Petrov Ūrij Aleksandrovic: Epoha „velikih potrašenij” Rossii v novejszej istoriografii s. 117–131; Nowak Andrzej: I wojna światowa i narodziny eurazjanizmu s. 133–157; Marczevska-Zagdańska Hanna: Polska niepodległa w koncepcjach administracji Woodrow Wilsona na tle gwałtownych przeobrażeń w Imperium Rosyjskim i Austro-Węgierskim s. 159–180; Marniej Lúdmila Petrovna, Nosov Boris Vladimirovic: Problemy istorii Rossii i Pol'si XX veka v trudah rossijskoj časti Komissii istorikov Rossii i Pol'si s. 181–219; Szumski Jan: Odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku w oficjalnym przekazie i historiografii ZSRR okresu po drugiej wojnie światowej s. 221–235; Schiller-Walicka Joanna: Naród, państwo, terytorium. Roman Dmowski wśród rosyjskich kadetów s. 237–258; Leinwand Aleksandra Julia: Rewolucja „versus” niepodległość. Konflikt (zrealizowanych marzeń s. 259–271; Borodziej Włodzimierz, Górny Maciej: „Chleba i pokoju!” Konflikty społeczne w Europie Środkowo-Wschodniej 1917–1921 s. 273–292; Materski Wojciech: Kwestia polska w polityce Rosji lat Wielkiej Wojny 1914–1918 s. 295–307; Borisiënok Ūrij

Arkadijevič: Vozroždaučšaäsä Pol'sa, RSFSR i formiruäčšaäsä belorusškaä gosudarstviennost' s. 309–323; Kočegarov Kirill Aleksandrovič: Revoliucionnyje sobytä 1917 v sovremennyh škol'nyh učebnikah v kontekste smeni paradizy sodieržaniä škol'nogo obrazovaniä v Rossii s. 325–334; Caban Wiesław: Dziełniätnostawieczne pomysły na drogi do niepodległości s. 335–351; Sorokin Andrej Konstantinovič: Formirovanie vostočnoj granicy Ukrainy 1917–1920 gg. v kontekste meždunarodnyh otnošenij s. 353–385; Łaszkievič Hubert: Życie kościelne i religijne w Rosji i w Polsce w 1918 roku s. 387–395; Boćkowski Daniel: Niepodległość, która nie nadeszła. Białystok w listopadzie 1918 roku s. 397–403; Wołos Mariusz: Misja Józefa Becka na Ukrainę i do Rosji w 1918 roku s. 405–433; Łotyś Sławomir: „Gdyby zamiast Rosji było morze...”. Techniczne i polityczne problemy odwodnienia Polesia w II Rzeczypospolitej Polskiej s. 435–450; Masterov Valerij Pietrovici: Informacionnoe pole – prostranstvo protivostoäniä ili vzaimoponimaniä (obšestvennyje diskussii ob istorii i sovremennosti rossijsko-pol'skikh otnošenij) s. 451–461.

Rec.: Skalmowski Andrzej, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 166–168.

T. 2 zob. poz. 8615.

4638. ROMAN Dmowski. Nauczyciel wiary w Polskę. Warszawa 2020 Inst. Dziedzictwa Myśli Nar. im. Romana Dmowskiego i Ignacego J. Paderewskiego 8° ss. 50, il.

Z treści: Żaryn Jan: Roman Dmowski (1864–1939) – wybitny polityk, dyplomata, współtwórca Obozu Narodowego, pisarz i wychowawca narodu s. 6–11; Rembieliński Jan: Dmowski – wychowawca. Warszawa, 1939 s. 12–20.

4639. SAWA Mariusz: Ukraiński emigrant. Działalność i myśl Iwana Kedryna-Rudnyckiego (1896–1995). Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 379, nlb. 5, tabl. 16, il.

Rec.: Kolano Rafał, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 188–197.

4640. SCHATZ Jaff: Pokolenie. Wzlot i upadek polskich Żydów komunistów. Przeł. Sergiusz Kowalski. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 423.

XX w.

4641. SIERPOWSKI Stanisław: „Pro memoria”. Maszerujemy ku wojnie pod sztandarem pokoju. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 7–33.

Polityka międzynarodowa i polska w l. 1917–1945.

4642. SKWARCZYŃSKI Adam: Myśli o nowej Polsce. Red. i przygot. do dr. Grzegorz Cwik. Wyd. 3. Warszawa 2020 Grzegorz Cwik 8° ss. 158. (Biblioteka Szturmu; t. 5).

Czas powstania dzieła: 1920–1930.

Wyd. 1. 1931.

4643. SOBOCIŃSKI Krzysztof: Walka o niepodległość mieszkańców Sannik. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 4 s. 28–37, streszcz. ang.

Od I do II wojny światowej.

4644. SOJUSZ polsko-ukraiński 1920 roku. Refleksje nad przeszłością – myśli o przyszłości. Pol's'ko-ukraińsk'ij soüz 1920 roku. Refleksii nad minulim – dumki pro majbutne. Praca zbior.

pod red. Jana Matkowskiego i Stanisława Stępnia. Warszawa 2020 Fund. Wolność i Demokracja 8° ss. 292, nlb. 8, il.

Treść: Dworczyk Michał, Dziedziczak Jan, Cependa Ihor, Dzieciolowski Rafał: Wprowadzenie s. 9–15; Luboniewicz Lilia, Stępień Stanisław: Nota edytorska s. 16–19; Artykuły naukowe: Pisuliński Jan: Jak doszło do sojuszu polsko-ukraińskiego 1920 roku? s. 21–30; Kućcerea Mikola: Varšavs'kij dogovir 1920 roku: genezis, problemi, naslidki s. 31–40; Stępień Stanisław: „Wskazywanie na dzieje polsko-ukraińskich nieporozumień w przeszłości nie jest argumentem dla współczesności”. Ataman Symon Petlura w kwestii sojuszu z Polską s. 41–61; Litvin Mikola: Ukraïns'ko-pol's'ke bojowe braterstvo v antibil'sovic'kij kampanii 1920 roku s. 63–76; Fac Lucjan: Polska broń pancerna w kontekście wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. Polskie czolgi w obronie Lwowa s. 77–86; Magoń Jacek: „Polskie Termopile”, czyli bój pod Zadwórzem – 17 sierpnia 1920 roku s. 87–98; Zajac Tomasz: Sowiecki system umocnień granicznych z lat 1939–1941. Linia Mołotowa na przykładzie punktu oporu Przemysł s. 99–110; Hahula Lúbomir: Soüz Pilsuds'kogo-Petlúri 1920 roku: landšaft kul'turnoi pam'ati s. 111–124; Matkowski Jan: Mitteleuropa, „Russkij Mir” czy Międzymorze? s. 125–140; Gurak Igor, Leśenko Larisa: Možlivosti Pol'si šodo poglublennä evropeizaciï Ukraïni v konteksti rosijs'kih zagroz s. 147–160; Todorov Igor: Rosijs'ka agresia i bezpeka v Central'no-Shidnij Evropi: cinnisnij vimir s. 161–170; Publicystyka. Retrospekcja wydarzeń sprzed 100 lat: Daškevič Roman: Maršał Pilsuds'kij i počatki ukraińsk'ikh zbrojnih sil pered svitovoi voinoi s. 173–176; Trylowski Cyryl: Moja znajomości z Józefem Pilsudskim s. 177–185; Szandruk Paweł: Geneza umowy kwietniowej z 1920 roku s. 186–193; Bączkowski Włodzimierz: Doba niewoli i rok 1920 s. 194–198; Fedak Stepan: Rozmowa z maršałem s. 199–203; Zaremba Paweł: Sojusz polsko-ukraiński z roku 1920 s. 204–211; Trębicki Kazimierz: „Federalizm” i „imperializm” Józefa Pilsudskiego s. 212–215; Kedrin Ivan: Simon Petlura: pro sebe s. 216–222; Wspomnienia o redaktorze Mirosławie Rowickim: Klimczak Andrzej, Stępień Stanisław: Mirosław Maciej Rowicki (1953–2020) s. 225–228; Ciarkowski Paweł: Tak naprawdę poznaliśmy się dopiero w Jaremczu s. 229–230; Czawaga Konstanty: Piramida galicyjska Mirka Rowickiego s. 231–232; Dubisz Oleg: A może to on odgadł Boży kod... s. 233–234; Hickiewicz Jerzy: Mirek pozostawił ślad na ziemi s. 235–236; Jankowski Wojciech: Człowiek niezastąpiony s. 237–238; Kaczyński Adam Rafał: Cenił realną wiedzę i konkretne doświadczenie s. 239–240; Klimczak Andrzej: Będziesz z nami nadal s. 241–242; Lubach Jerzy: Komu potrzebni są Polacy na Ukrainie? Mirek wiedział... s. 243–246; Radzenko Antoni: Przyjechał z Polski i został jednym z nich s. 247–249; Szymański Krzysztof: Nasz Mirek – szef, przyjaciel i osoba bliska s. 250–252; Matkowski Jan: Prifihav iz Varšavi i stav odnim iz nas – poläkiv ta ukraińciv: äkim zalšaets'ä u našij pam'ati Miroslav Rovic'kij s. 253–256.

4645. SPAŁEK Robert: Na licencji Moskwy. Wokół Gomułki, Bermana i innych 1943–1970. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 592, streszcz. ang.

4646. STRZELECKI Michał: Między akceptacją a negacją. Demokracja w interpretacjach polskiej myśli politycznej XX i XXI wieku. Toruń 2020 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 250, nlb. 2, streszcz. ang.

Lata 1926–2020.

4647. SZCZEPAŃSKI Tomasz: Ofiary zbrodni katyńskiej. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 40, il.

Lata 1939–2020.

4648. SZTUKA roztrpności. Dyplomacja Stolicy Apostolskiej wobec Rzeczypospolitej, Europy i świata w epoce nowożytnej i XX wieku. Zbiór studiów pod red. Krzysztofa Ożoga i Ryszarda Skowrona. Kraków 2020 PAU 8° ss. 336, streszcz. ang.

Z treści: Ożóg Krzysztof: Wstęp s. 11–18; Satora Magdalena: Dyplomacja czasów słabości czy słabość czasów dyplomacji? – uwagi o funkcjonowaniu kurii papieskiej w czasach pontyfikatu Klemensa V [1260–1314] (1305–1314) s. 21–34; Hirsch Michał: Kardynałowie promotorzy, koronni i relatorzy – o początkach polskiego protektoratu narodowego w Kolegium Kardynałów na tle europejskim s. 35–52; Kędor Wojciech: Funkcjonowanie nuncjatury warszawskiej w strukturze nuncjatury apostolskich w pierwszym etapie rządów Stanisława Augusta [1732–1798] (1763–1773) s. 53–64; Zajac Paweł: „Wszystkie drogi prowadzą do... Warszawy”. Młodość i rzymska kariera Giovanni Archetti [1731–1805] s. 65–88; Smolucha Janusz: Legacja kardynała Enrica Caetaniego [1550–1599] do Rzeczypospolitej w latach 1596–1597 w świetle instrukcji generalnych z czasów pontyfikatu papieża Klemensa VIII s. 91–106; Chynczewska-Hennel Teresa: Dyplomacja Rzymu i Wenecji w Rzeczypospolitej XVII wieku, wspólne cele i działania s. 107–120; Duda Paweł: Stolica Apostolska a projekt małżeństwa Władysława IV z Elżbietą von Wittelsbach s. 121–140; Gregorowicz Dorota: Problem papieskiej neutralności wobec rywalizacji o tron w Rzeczypospolitej w wyniku abdykacji Jana Kazimierza Wazy s. 141–162; Kopiec Jan: Geopolityczna wizja Europy papieża Klemensa XI s. 163–174; Skowron Ryszard: Dotrzeć do tronu szacha. Rola Rzeczypospolitej w relacjach dyplomatycznych Stolicy Apostolskiej z Persją w okresie panowania szacha Abbasa I [1571–1629] s. 177–208; Domin Maria: Próby nawiązania stosunków między Stolicą Apostolską a Wielkim Księstwem Moskiewskim w czasie pontyfikatu Innocentego XI [1611–1689] s. 209–222; Miazek-Męczyska Monika: Papieski legat Charles-Thomas Maillard de Tournon [1668–1710] i jego misja (nie-)dyplomatyczna w Państwie Środka s. 223–234; Wilk Stanisław: Misja Achillesa Rattiego [1857–1939] w Polsce i w krajach byłego imperium rosyjskiego (1918–1921) s. 247–268; Biliński Wojciech: Utworzenie Poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej w 1919 roku s. 269–282; Schramm Tomasz: Przedwojenny okres ostatniej nuncjatury w II Rzeczypospolitej s. 283–296; Tarka Krzysztof: Rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i Watykan po II wojnie światowej (1945–1972) s. 297–306; Tygielski Wojciech: Polskiej historiografii przygoda z nuncjaturą – i co dalej? s. 307–320.

4649. TARKA Krzysztof: Między Lachami a Budrysami. Szkice ze stosunków polsko-litewskich w dziejach najnowszych. Łomianki 2018 LTW 8° ss. 268, nlb. 4.

Treść: Wprowadzenie s. 5–8; General Nikodem Sulik [1893–1954] o Służbie Zwycięstwu Polski – Związku Walki Zbrojnej na Wileńszczyźnie s. 11–26; Z Litwy do Finlandii? Polacy w wojnie sowiecko-fińskiej s. 27–30; Likwidacja Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie s. 31–49; Epigoni Wielkiego Księstwa Litewskiego – krajowcy wileńscy 1939–1940 s. 50–66; Michał Römer o polsko-litewskich sporach w okresie II wojny światowej s. 67–76; Spór o Wilno. Ze stosunków polsko-litewskich w latach II wojny światowej s. 79–100; Kontakty polsko-litewskie na terenie Stanów Zjednoczonych w okresie II wojny światowej s. 101–117; Rozmowy z Budrysami. Władze RP na uchodźstwie i Litwini (1945–1990) s. 118–134; Migracje ludności litewskiej w Polsce po II wojnie światowej s. 137–153; Z polityki narodowościowej PRL. Początki Litewskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego (1956–1959) s. 154–178; W obronie przed polonizacją, w walce z litwinizacją. Litwini

w Kościele katolickim w Polsce s. 179–200; Działania Służby Bezpieczeństwa wobec księdza Ignacego Dzieimejki [1927–2000] – duszpasterza Litwinów w Polsce s. 201–218; Litwini w III RP s. 219–240; Być Polakiem w Wilnie. Rozmowa z Janem Sienkiewiczem, prezesem Związku Polaków na Litwie s. 241–250; Bibliografia s. 250–257.

4650. TARKA Krzysztof: Na emigracji i w kraju. Łomianki 2015 LTW 8° ss. 425, nlb. 7, il.

Rząd RP na uchodźstwie, l. 1939–1991.

4651. TO IDZIE młodość. Młodzież w ideologii i praktyce komunizmu. Red. Dariusz Magier. Lublin–Radzyń Podlaski 2016.

Rec.: Wilkowski Eugeniusz, *Historia i Świat*. T. 6: 2017 s. 210–216.

4652. TRAGICZNA rocznica. 80-lecie wybuchu II wojny światowej. Materiały z konferencji 2019. Pod red. Andrzeja Małkiewicza. Wrocław 2020 Zw. Inwalidów Wojennych RP. Zarząd Okręg.; Agencja Wydawnicza Argi 8° ss. 71, il. Zw. Inwalidów Wojennych RP. Zarząd Okręg. we Wrocławiu.

Materiały z konferencji nauk., Wrocław, 3 IX 2019 r.

Treść: Małkiewicz Andrzej: Wprowadzenie s. 9–10; Małkiewicz Andrzej: Polityczna i militarna sytuacja Polski w latach 1939–1945. Koalicjanci a sprawa polska s. 13–20; Olenderk Wojciech: Losy Polaków na terenach okupowanych 1939–1945 s. 21–44; Małkiewicz Andrzej: Polityczne, terytorialne i demograficzne zmiany w Polsce po zakończeniu II wojny światowej s. 45–50; Dymalski Józef: Wojna polsko-słowacka s. 51–56; Michalewicz Katarzyna: Między młotem a kowadłem – dalekowschodnia polityka II RP s. 57–62; Janusz Ryszard: Zsyłki Polaków na Sybir w latach 1945–1956 s. 63–65.

4653. TREMBICKA Krystyna: O „pożeraniu własnych dzieci” na przykładzie działalności partii komunistycznych w Polsce w XX wieku. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (1) s. 175–192, streszcz. ang.

4654. TRZECIAK Stanisław: Program światowej polityki żydowskiej. Konspiracja i dekonspiracja. Częstochowa 2020 Wydaw. 3Dom 8° ss. 193, nlb. 5, il.

Czas powstania dzieła: 1936.

4655. UDZIAŁ ziemian w odzyskaniu niepodległości Polski w 1918 roku. Red., wybór i opis materiału ilustracyjnego Sławomir Kordaczuk. Siedlce 2020 Muzeum Region. 8° ss. 144, il., mapa. Muzeum Region. w Siedlcach.

Materiały z konferencji, Siedlce, 1 VI 2018 r.

Treść: Kordaczuk Sławomir: Słowo wstępne s. 5–6; Czyż Piotr A.: Zestawienie właścicieli ziemskich powiatu siedleckiego w XIX w. i w pierwszej połowie XX w. s. 7–26; Rydel Maciej: Przyczynki do historii ziemian w okresie odzyskiwania przez Polskę niepodległości s. 27–44; Welik Grzegorz: Działalność niepodległościowa ziemian podlaskich przed I wojną światową s. 45–64; Leśniczuk Anna: Wkład ziemian południowego Podlasia w odzyskanie niepodległości przez Polskę s. 65–72; Gryciuk Franciszek: Relacje wieś – dwór na Podlasiu u progu

odzyskania niepodległości s. 73–88; Masłowski Janusz: Krok ku niepodległości. Biografia mego dziadka, generała Henryka Marii Krok-Paszukowskiego [1887–1969] z Brzezia herbu Zadora (dowódcy 22 Pułku Piechoty) s. 89–98; Pomian-Makowiecka Maria Hanna: Re/wizja jednej mini historii, czyli działalność ostatnich właścicieli dworu w Woli Suchożebrskiej, Zofii i Stanisława Pomian-Makowieckich, w latach 1939–1944 s. 99–116; Kujcys-Solobodowska Maria: Stanisław Babik – wspomnienie o naszym dziadku s. 117–121.

4656. UNIA Lubelska i jej tradycje. Red. Ryszard Szczygieł. Lublin 2020 WBP im. Hieronima Łopacińskiego 8° ss. 324, nlb. 4, il.

Treść: Przedmowa s. 9–10; Wstęp s. 11–16; Szczygieł Ryszard: Dlaczego dokonanie negocjacji o unii Polski i Litwy w 1569 r. nastąpiło w Lublinie s. 17–46; Jusiak Paweł: Wspólny sejm polsko-litewski z 1569 r. – charakterystyka przebiegu obrad s. 47–78; Jakimińska Grażyna: Miejsca związane z unią w Lublinie s. 79–100; Gmiterek Henryk: Dokumenty unii polsko-litewskiej z 1569 r. – analiza treści i znaczenia dla Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 101–118; Ternes Jerzy: Postanowienia unii lubelskiej w poczynaniach narodu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 119–142; Gombin Krzysztof: Stosunki polsko-litewskie w czasach Sejmu Czteroletniego, Konstytucja 3 maja i Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów s. 143–160; Figiel Grzegorz: Próby wskrzeszenia idei unii lubelskiej po upadku Rzeczypospolitej. Od powstania kościuszkowskiego do listopadowego s. 161–182; Śladkowski Wiesław: Unia lubelska w programach ruchów narodowowyzwoleńczych w drugiej połowie XIX wieku s. 183–200; Lawenda Tomasz: Unia lubelska i droga do niej w literaturze polskiej za czasów panowania króla Zygmunta Augusta s. 201–238; Scibor Edyta: Źródła i literatura o unii lubelskiej w najstarszym księgozbiore Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie s. 239–274; Koziarska-Kowalik Janina: Obraz „Unia Lubelska” Jana Matejskiego s. 275–304; Bibliografia s. 305–224.

4657. URUSZCZAK Waclaw, Góralski Wojciech, Krukowski Józef: Concordats between the Holy See and Poland. History and the present. Ed. Józef Krukowski. Lublin 2020 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 446. TN KUL Jana Pawła II. (Prace Wydziału Nauk Prawnych. Works of the Faculty of Juridical Sciences).

Lata 1966–1998.

W aneksie teksty źródeł.

Podstawa przekładu: Konkordaty polskie. Historia i terażniejszość. Praca zbiorowa.

4658. [V·ÂTROVIČ Volodimir Mihajlovič] Viatrovych Volodymyr: The gordian knot. The second Polish-Ukrainian war 1942–1947. With introductory essay by Taras Kuzio. Toronto–Zalesie Górne 2020 Horner Press; Pracownia Wydawnicza Andrzej Zabrowarny 8° ss. 389.

4659. [VERSTÛK Vladislav Fedorovič] Werstiuł Władysław: Varšavs'ka ugođa i zovnišn'opolitični aspekti ukraińs'koï deržavnosti 1917–1921 rr. *Przegľad Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 81–90.

4660. W STULECIE powrotu odrodzonego państwa polskiego na mapę Europy i świata. Polska myśl geopolityczna i sprawy międzyna-

rodowe w XX wieku. Red. Dariusz Iwaneczko, Bogusław Wójcik. Rzeszów 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 415, mapy, streszcz. ang.

Treść: Wprowadzenie s. 9–21; Moczułski Leszek: Integracja geopolityczna s. 23–106; Domke Radosław: Koncepcje geostrategiczne Alexandra de Seversky'ego [1894–1974] a sytuacja geostrategiczna Polski s. 107–116; Winkler Krzysztof: Polska i Europa Centralna w wybranych anglosaskich koncepcjach geopolitycznych s. 117–137; Drabik Sebastian: Czasopismo „Prométhée” jako wyraz polskiej myśli geopolitycznej w odniesieniu do Ukrainy i narodów Kaukazu ujarzmionych przez Związek Sowiecki s. 139–156; Komar Volodymyr: Udział Ukraińców w ruchu prometejskim okresie międzywojennego s. 157–169; Orzełek Ariel: Refleksja Aleksandra Bocheńskiego [1904–2001] na temat powojennej geopolityki polskiej – realizm i historyczne reminiscencje s. 173–184; Iwaneczko Dariusz: Koncepcje geopolityczne rządu polskiego w latach 1939–1945 s. 185–220; Tomaszewicz Jarosław: Ku słowiańskiemu imperium. Geopolityka Konfederacji Narodu (1940–1945) s. 221–234; Kaczmarski Krzysztof: Koncepcje geopolityczne Adama Doboszyńskiego [1904–1949] s. 235–246; Tarka Krzysztof: O nowy kształt Europy Środkowo-Wschodniej. Z dziejów myśli geopolitycznej Ligi Niepodległości Polski po II wojnie światowej s. 247–266; Strutyński Maciej: Wizja powojennego ładu politycznego w Europie w ujęciu środowiska „Horyzontów” (1956–1971) s. 267–278; Gotowiecki Paweł: Europa Środkowo-Wschodnia w myśli geopolitycznej emigracyjnych środowisk kresowych. Zarys problematyki s. 279–298; Kapuściak Bartosz: Przedwojenna myśl imperialna antynacjonalistyczna Jerzego Giedroycia [1906–2000] i jego współpracowników s. 299–324; Sierchula Rafał: Myśl zachodnia w koncepcjach Organizacji Polskiej (1939–1945) s. 325–333; Sawczuk Oleg: Geopolityka oraz relacje Polski i Ukrainy w Europie Wschodniej w ujęciu Wacława Lipińskiego [1882–1931], biskupa Grzegorza Chomyszyna [1867–1945] i innych konserwatystów s. 335–342; Siwek Krzysztof: Polska „polityka równowagi” w ocenie Anthony'ego J. Drexela Bidle'a [1897–1961] w latach 1937–1939 s. 343–374; Wójcik Bogusław: Znaczenie infogeopolityki dla zmian systemowych w Europie Środkowo-Wschodniej na przykładzie działalności Keston College w latach 1969–1989 s. 375–395.

4661. WAINGERTNER Przemysław: Węgry i Węgrzy w polskiej refleksji politycznej i polityce zagranicznej XX–XXI wieku. Zarys zagadnienia. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 133–144, streszcz. ang.

4662. WĄTOR Adam: Liga Narodowa w Galicji-Małopolsce i jej działacze. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 333, il.

Lata 1893–1927/1928.

Rec.: Wyszczelski Lech, *Krakowskie Studia Małopolskie*. 2020 nr 1(25) s. 163–167.

4663. WIZJE niepodległości Polski w XX wieku. Historia – pamięć – edukacja. Zbiór studiów. Pod red. Marka Białokura, Adrian Dąwid, Anny Gołębiowskiej. Opole–Bielsko-Biała 2018 na zlec. Inst. Historii Uniw. Opolskiego; Wydaw. Cum Laude 8° ss. 263, il.

Treść: Wstęp s. 5–8; Bednarzak-Libera Mirosława: „A kaz tyz ta Polska, a kaz ta?” Włodzimierz Tetmajera [1865–1940] aktywność artystyczna, społeczna i polityczna na rzecz odzyskania niepodległości przez naród polski s. 9–38; Maziarz Antoni: „Po Bogu idzie Ojczyzna, a potem inne interesy”. Treści patriotyczne w przekazie kapelanów legionowych 1914–1918

s. 39–54; Załączny Jolanta: Bohaterowie walk o niepodległość w latach 1914–1918 wzorem wychowania patriotycznego młodzieży w II Rzeczypospolitej s. 55–70; Zackiewicz Grzegorz: Wizja odrodzonej Rzeczypospolitej w koncepcjach politycznych Ligi Państwowej Polskiej z lat 1916–1918 s. 71–86; Patelski Mariusz: Lotnicy amerykańscy w wojnie polsko-bolszewickiej. Inspiracje, walki i działalność na rzecz niepodległego Polski s. 87–104; Misiurska Agnieszka: Echa legendy napoleońskiej w życiu i działalności Józefa Piłsudskiego s. 105–118; Krzyżanowski Lech: Dzielnicowość II Rzeczypospolitej. Przyczyny zjawiska i sposoby jego zwalczania w publicystyce politycznej Stanisława Bukowieckiego [1867–1944] s. 119–130; Białokur Marek: Wielkopolska i kujawsko-pomorska prasa obozu narodowego wobec okoliczności odzyskania niepodległości przez Polskę w listopadzie 1918 roku. „Casus” publikacji rocznicowych pierwszej dekady II Rzeczypospolitej s. 131–154; Durka Jarosław: Ostatnie Święto Niepodległości przed wojną – 11 listopada 1938 roku na łamach czasopism dla dzieci i młodzieży s. 155–170; Bereszyński Zbigniew: Idea niepodległości w działalności opolskich środowisk opozycyjnych 1980–1990 s. 171–194; Drzewiecki Andrzej: „Polska od Bałtyku odepchnąć się nie da” – Niepodległość z morza widziana s. 195–214; Gołębiowska Anna: Wizja niepodległości Polski w propedeutyce edukacji historycznej na poziomie szkoły podstawowej Anno Domini 2018 s. 215–228; Gołębiowski Dariusz: Józef Piłsudski na kartach współczesnych gimnazjalnych podręczników historii s. 229–246; Mazurkiewicz Marek: Polskie wizje odzyskania niepodległości po 1989 r. z osobistego i porównawczego punktu widzenia s. 247–263.

4664. ZACKIEWICZ Grzegorz: Fascism as interpreted by Polish syndicalists (up to 1945). *Studia Humanistyczno-Spoleczne*. T. 20: 2018 s. 41–60.

W l. 1922–1945.

4665. ZAPOMNIANA granica. Polsko-niemieckie poszukiwanie śladów od Górnego Śląska po Bałtyk. Red. Dagmara Jajeśniak-Quast, Uwe Rada; tł. Adam Peszke. Kraków 2020 Wydaw. Jak 8° ss. 263, il.

Z treści: Jajeśniak-Quast Dagmara, Rada Uwe: Zapomniana granica albo gdzie właściwie leżą Neu Bentschen i Zbąszyń s. 13–28; Ruchniewicz Krzysztof: Stosunki polsko-niemieckie 1918–1939 s. 29–37; Hartwick Mateusz: Trójkąt trzech cesarzy, czyli budowa nowego państwa s. 38–46; Stróczyńska-Wille Ewa: Ojczyzna. Dom moich dziadków w Pszczewie s. 47–56; Sikora Natalia: Którędy do Bazaru? Powstanie wielkopolskie 1918–1919 s. 57–63; Weis-Banaszczyk Mateusz: Pociąg specjalny do Allenstein. W drodze na plebiscyt na Mazurach s. 64–72; Wądrozka Aleksandra, Gavrilenko Alla: Zygak granicy. Poszukiwanie śladów na Górnym Śląsku s. 73–80; Marek Jan: Cieszyń czyli zapomniane trójpogranicze s. 81–87; Wądrozka Aleksandra: Śląski szpagat. Niemiecka i polska propaganda s. 97–102; Twardochleb Bogdan: W innym kraju. Mniejszości narodowe na pograniczu polsko-niemieckim s. 103–111; Lutz Janis Oliver: Konwencja geneńska a sytuacja Żydów na Górnym Śląsku s. 112–118; Tkachivska Iryna: Leszno i Wschowa. Dwa miasta na granicy s. 119–125; Musekamp Jan: Historia sukcesu? Pociągiem przez „polski korytarz” s. 126–134; Labentz Anna: Zastygła pamięć. Pomnik na Górze Świętej Anny s. 135–142; Szkudliński Jan: Z Górnego Śląska nad Bałtyk. Magistrala węglowa s. 143–150; Dyminska Veronika: Gdynia. Polski Nowy Jork s. 151–158; Kubiak Szymon Piotr, Rada Uwe: Między stylem narodowym a modernizmem. Architektura międzywojenna w Frankfurcie nad Odrą i w Poznaniu s. 159–170; Tomann Juliane: Konkurencja w architekturze. Nowoczesne budownictwo na Górnym Śląsku s. 171–176; Hackmann Jörg: Niemieckie badania wschodnie a polskie badania zachodnie. Dzieje wzajemnych związków

s. 177–185; Benecke Werner: Fakty dokonane. Dworzec graniczny Neu Bentschen s. 186–196; Sikora Natalia: Ostwall albo azyl dla nietoperzy s. 197–203; Brożek Dariusz: Zaczęło się w Tirschtiegel. Granica po 1933 roku s. 204–207; Bothe Alina, Pickhan Gertrud: Zbąszyń, październik 1938. Historia Polenaktion s. 208–219; Schwass Robert: Projekty Hitlera. „Gauforum” we Frankfurcie nad Odrą i Poznań jako niemiecka reduta s. 220–226; Wiatr Marcin Joachim: Wojciech Korfanty albo katarzyniarz na koźle s. 227–240; Diefenbach Matthias: Bynajmniej nie zapomniana. Międzywojenna granica polsko-niemiecka jako sprawa polityczna s. 241–250.

e) Zagadnienia historii wojskowej

Zob. poz. 1436, 1478, 1480, 1520, 1542, 1556, 1941, 2012, 2275, 3035, 3155, 4644, 4958, 6534, 6522, 6587, 6847, 6908, 6928, 7135, 7404, 7467, 7472, 7496, 7517, 7522, 7536, 7538, 7540, 7548, 7685, 7695, 7809, 7815, 7893, 7964, 8071, 8199, 8200, 8201, 8207, 8224, 8253, 8259, 8260, 8280, 8329, 8351, 8361, 8475, 8535, 8547, 8557, 8560, 8590, 8598, 8610, 8654, 8658, 8697, 8704, 8717, 8729, 8734, 8746, 8756, 8757, 8961, 8976, 8984, 9055, 9070, 9087, 9104, 9125, 9134, 9153, 9164, 9215, 9259, 9316, 9445, 9521, 9598, 9739, 9752, 9786, 9812, 9849, 9906, 10001, 10062, 10077, 10139.

4666. II WOJNA światowa. Cz. 2: Pearl Harbour po 78 latach, strategie „kolaborantów” i „patriotów”. Konferencja historyczna, Warszawa 7 grudnia AD 2019. Materiały z konferencji 7.12.2019 wraz z aneksami. Warszawa 2020 Centrum Edukacji i Rozwoju im. Bpa Kajetana Soltyka 8° ss. 198, nlb. 6, il. (Jedynie Prawda Jest Ciekawa; t. 5).

Treść: Braun Grzegorz: „Zła historia jest matką złej polityki”. Zamiast „Słowa wstępnego” s. 7–10; Pitoń Sebastian: Czy Adolf Hitler był agentem Wall Street? – wojna światowa jako proces dialektyczny s. 11–30; Engelgard Jan: Marszałek Carl Gustav Mannerheim – Finlandia pomiędzy Stalinem i Hitlerem s. 31–48; Ziemkiewicz Rafał: Wrzesień 1939 – alternatywy dla katastrofy s. 49–54; Ciechanowicz Jan: Generałowie Kamiński i Własow – rosyjscy narodowi sojusznicy i kolaboranci III Rzeczy s. 55–70; Karbownik Arkadiusz: Generał Dragoljub Mihailović – Serbski ruch czetnicki w latach 1941–1946 s. 71–104; Bekier Bartosz: Prezydent dr Josef Tiso. Książki katolickie na czele Republiki Słowackiej s. 105–110; Wielomski Adam: Władysław Studnicki [1867–1953] – Program mitteleuropejski dla Polski s. 111–126; Dawidowski Sławomir: Pearl Harbor – Amerykańska prowokacja s. 127–150; Dubicki Andrzej: Marszałek Ion Antonescu – rumuńskie strategie przetrwania w czasie II wojny światowej s. 151–164; Sutton Antony: Wall Street toruje drogę Adolfowi Hitlerowi s. 165–176; Guderian Heinz: Rozmowa z Adolfem Hitlerem o ataku na Moskwę s. 177–180; Kesselring Albert: O planach ataku na Anglię. Operacja „Seelöwe” s. 181–186; Sutton Antony: O procesie dialektycznym s. 187–192; Friedman George: O drodze Stanów Zjednoczonych do światowej hegemonii s. 193–198.

[Cz. 1] pt.: II wojna światowa. Ukrywane strony, strategie przetrwania. Konferencja historyczna, Warszawa 14 września AD 2019. Materiały z konferencji 14.09.2019 wraz z aneksami. Warszawa 2019.

4667. ANDRYCHOWSKI Jarosław, Konarski Mariusz, Olejko Andrzej: Polskie lotnictwo morskie 1920–1946. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. 302, nlb. 1, il.

4668. ATLAS Twierdzy Toruń. Z. 13: Fort XV – Dąbrowski (Fort VII – Hermann von Salza). Pod red. Janusza Tandeckiego i Lecha Narębskiego. Toruń 2020 Tow. Nauk. 4° ss. 42, nlb. 38, il., mapy, streszcz. niem. Tow. Nauk. w Toruniu, Tow. Przyj. Fortyfikacji im. Adama Freytaga w Toruniu.

Z. 1. 2005.

4669. BAJONCZYCY i inni... Szkice z dziejów polskiej irredenty. Pod red. Jarosława Cielebony i Macieja Hubki. Piotrków Trybunalski–Ujazd 2020 AP; Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 172, il., mapy, streszcz. ang. Gm. Ośr. Kultury w Ujeździe, AP w Piotrkowie Trybunalskim.

Treść: Przedmowa. Contents s. 7–10; Menel Krzysztof: Bajonczycy i Rueilczycy 1914–1915. Fakty i mity, miejsca pamięci i tradycja. Polish volunteers from the Bayonne and Rueil companies 1914–1915. Facts and myths, memorial sites and tradition s. 11–28; Pakowski Zdzisław: Lucjan Malcz [1878–1915]. Życiorys bajonczyka. Lucjan Malcz. Biography of a „Bayonnais” s. 29–46; Matuszak Tomasz: Lotnictwo wielkopolskie w walkach o niepodległość i granice. Wielkopolska aviation in the flight for independence and borders s. 47–65; Hubka Maciej: Piotrkowski epizod w dziejach polskiego lotnictwa wojskowego. 580 Eskadra Salmsonów. Piotrków episode in the history of Polish military aviation. 580 Salmson Squadron s. 67–86; Cielebon Jarosław: (Nie)ciekawe czasy. Szkice z życia mieszkańców Ujazdu u progu niepodległości. (Un)interesting times. Sketches from the life of the inhabitants of the Ujazd surroundings at the threshold of independence s. 87–104; Daszyńska Jolanta A.: Z pieśnią na ustach. Wybrane refleksje na temat roli pieśni i piosenek patriotycznych w walce o niepodległość. Fighting with the song. Some reflections on the role of patriotic songs during the fight for Polish independence s. 105–122; Jędrzejewska Agnieszka: Drogi do niepodległości w zbiorach Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi. Ways to independence in collection of Museum of Independence Tradition in Lodz s. 123–138; Cichawa Zbigniew: Motywy patriotyczne w żołnierskiej „sztuce okopowej” z okresu walk o Niepodległość. Patriotic motifs in the soldier “trench art” from the period of fighting for Independence s. 139–152; Bibliografia. Bibliography s. 153–162.

4670. BITWA pod Maciejowicami w dorobku historyka wojskowości Prof. dr hab. Tadeusza Rawskiego. 75. rocznica pracy naukowej. Red. Leszek Marek Krześniak. Warszawa 2020 Pol. Fund. Kościuszkowska 8° ss. 194, il.

Treść: Krześniak Leszek Marek: Od wydawcy s. 5–6; Profesor Tadeusz Rawski – historyk wojskowości s. 7–17; Rawski Tadeusz: Wojsko Rzeczypospolitej Obojga Narodów wobec groźby unicestwienia państwa (1793–1794) s. 19–43; Rawski Tadeusz: Maciejowice 1794 s. 45–113; Rawski Tadeusz: Miejsce Bitwy Warszawskiej 1920 r. w historii konfliktów polsko-rosyjskich XVIII–XX w. s. 115–141; Wystąpienia Prof. dr hab. Tadeusza Rawskiego na Międzynarodowych Sympozjach Kościuszkowskich w Maciejowicach s. 171–173; Zdjęcia z domowego archiwum Profesora s. 175–189.

4671. BOGUSZ Dariusz: Szkolenie selekcyjne kandydatów na pilotów wojskowych w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Dęblin 2020 Lotnicza Akad. Wojsk. 8° ss. 342, il.

Lata 1925–2019.

4672. CZARNECKA Katarzyna, Gorczyca Krzysztof, Schellner Katarzyna: Spatha z Konina-Kurowa. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 190–196, streszcz. ang.

Część uzbrojenia.

Kultura przeworska w okresie wpływów rzymskich.

4673. CZYŻYK Henryk: Wojska radiotechniczne Wojsk Lotniczych i OPL. Warszawa 2020 Inspektorat Sił Powietrznych Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych 8° ss. 356, il.

Lata 1948–2017.

4674. DANIŁKO Małgorzata: Lotnisko Borowina-Gołęb. Okrucy pamięci. Puławy 2020 Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 222, nlb. 2, il., mapy + 1 CD.

Lata 1935–1939.

4675. DOWNAR-ZAPOLSKI [vel Nurkiewicz] Maciej: 27 Pułk Ułanów im. Króla Stefana Batorego 100-lecie 1920–2020. Wyd. specjalne. Nowy Targ 2020 [b.w.] 4° ss. 181, nlb. 27, il., mapy.

Toż plik tekstowy PDF.

4676. DUDAK Wojciech, Herman Radosław: Południowa część fortyfikacji Wielunia w świetle badań posesji przy ul. Śląskiej 15. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 21–36, streszcz. ang.

4677. DYMEK Przemysław: 24 Dywizja Piechoty 1921–1939. T. 1: Meritum. Poznań 2020 Wydaw. PIU Geopiratus 8° ss. 380, il.

Toż. T. 2: Annexis. Poznań 2020 ss. 302, il.

4678. DYMEK Przemysław: 2 Pułk Strzelców Podhalańskich. Pruszków 2020 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 59, nlb. 1, il. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej; z. 217).

4679. DYMEK Przemysław: 14 Pułk Ułanów Jazłowieckich. Pruszków 2020 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 62, nlb. 1, il. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej; z. 219).

4680. DYMEK Przemysław: 6 Pułk Ułanów Kaniowskich. Pruszków 2020 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 60, il. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej; z. 189).

4681. DYMEK Przemysław: 26 Pułk Ułanów Wielkopolskich im. Hetmana Jana Karola Chodkiewicza. Pruszków 2020 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 44, nlb. 1, il. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej; z. 218).

4682. DZIEDZIC Stanisław: Forteca Najświętszej Panny (Berdyczów). *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 65–114, streszcz. ang., niem., ros.

Klasztor Karmelitów w Berdyczowie.

4683. DZIEMBA Robert, Łowkiewicz Tomasz: 19 Bateria Artylerii Stałej w Kołobrzegu. Kołobrzeg 2020 Wydaw. Kamera; Fund. Historia Kołobrzegu 8° ss. 148, il.

Lata 1763–2016.

4684. ENIGMA bez tajemnic. 85. rocznica sukcesu polskich kryptologów. Red. nauk. Marek Grajek. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 139, nlb. 2, il.

Treść: Zamiast wstępu s. 5–10; Grajek Marek: Enigma po Enigmie – przyczynek do dziejów pewnej dezinformacji s. 11–28; Ciechanowski Jan Stanisław: Płk Gwido Karol Langer [1894–1948] i mjr Maksymilian Ciężki [1898–1951] – architekci sukcesu polskich kryptologów s. 29–40; Odnaleziony raport – czego nowego dowiedzieliśmy się o historii złamania Enigmy? s. 41–58; Kulesza Kamil: Łamanie Enigmy jako przykład rozwiązywania praktycznych problemów za pomocą matematyki – wnioski na dziś s. 59–76; Osiński Krzysztof: Marian Rejewski [1905–1980] – pogromca niemieckiej maszyny szzyfrującej Enigma s. 77–112; Szczuka Elżbieta: O Jerzym Różyckim [1909–1942] i jego rodzinie s. 113–122; Piłsiewicz Patryk: Henryk Zygański [1908–1978] i muzyka szyfrów s. 123–136.

4685. FILINOWICZ Natalia: Utworzenie i funkcjonowanie obozu rekrutacyjnego armii polskiej we Włoszech w Santa Maria Capua Vetere 1918–1919. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Z. 33: 2020 s. 5–27, streszcz. ang.

4686. FILIPOWICZ Michał: Nowożytnie fortyfikacje ziemne Jeleniej Góry. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 45–58, streszcz. ang., czes., niem.

XVII–XIX w.

4687. FILIPOWICZ Michał: Nowożytnie, górskie fortyfikacje polowe powiatu świdnickiego. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.:] 2020 s. 29–55.

4688. GEMBARZEWSKI Bronisław: Huszarze. Ubiór, oporządzenie i uzbrojenie 1500–1775. Wyd. 2. Wrocław 2020 Fundacja My 8° ss. 134, il.

Wyd. 1. Warszawa 1939.

4689. GNAT-WIETESKA Zbigniew: 66 Kaszubski Pułk Piechoty im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Pruszków 2020 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 35, nlb. 1, il. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej; z. 96).

4690. GOŚCINIĄK Alexander: Wojny na terytorium Śląska 1000–1815. Katowice 2015 Alexander Gościniak 8° ss. 268, il.

4691. GRUDZIŃSKA Katarzyna, Kasza Damian: „RIESE” – geoturystyczna perła Gór Sowich. *Hereditas Minartorum*. Vol. 1: 2014 s. 113–123, streszcz. ang.

Historia i rozwój podziemnych obiektów militarnych.

4692. GRUSZKA Jolanta: Przyczynek do dziejów garnizonu chełmskiego. Początki garnizonu, historia wojskowości Chełma od drugiej połowy XIX w. do lat trzydziestych XX w. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 387–420, streszcz. ros., ang.

4693. HOFF Krzysztof: Skrzydła Niepodległej. O wielkopolskim lotnictwie w okresie Drugiej Rzeczypospolitej. Wyd. 2 popr. i uzupełn. Poznań 2020 Wielkopolskie Muzeum Niepodległości 8° ss. 214, nlb. 2, tabl. LIII.

Wyd. 1. 2005.

4694. JAKUBOWSKI Szymon: Skrzydła nad Wisłokiem. Z dziejów rzeszowskiego lotnictwa i lotniska Rzeszów-Jasionka. Rzeszów 2019 Tradycja 8° ss. 176, il. (Biblioteka Podkarpackiej Historii).

Lata 1876–2019.

4695. KAWALERYJSKIM szlakiem pielgrzymim. [Red.] Piotr Szyszkowski. Siedlce 2020 Krystyna Rudnicka 8° ss. 240, il.

Z treści: Przedślowie s. 5–8; Słowo wstępne s. 9–12; Jaroszyński Piotr: W drużynie Skrzetuskiego s. 15–18; Jaroszyński Piotr: Ulani s. 19–22; Szyszkowski Piotr: Polak i konie s. 23–42; Szyszkowski Piotr: Moja konna przygoda s. 43–62; Jaźwiński Piotr: Oficerowie i dżentelmeni. Życie prywatne i służbowe kawalerzystów Drugiej Rzeczypospolitej s. 63–72; Chłodna-Błach Imelda: Od paidéi do kultury wysokiej s. 73–76; Majek Maciej: Biografia Ks. Leona Kalinowskiego [1879–1942] i jego relacja o gen. Franciszku Klebergu [1888–1941] s. 103–112; Majek Maciej: Wspominki kawalerskie s. 113–124.

4696. KLECZKE Karol, Wyszynski Władysław: Fortyfikacja stała. Oświęcim 2012 Napoleon V 8° ss. 314, 8 k. tabl., il.

Toż. Wyd. 2. 2014.

Toż. Wyd. 3. 2020.

Reprint, oryg.: Warszawa 1937.

4697. KOLCZYŃSKI Krzysztof: Pod radarami w Lipowcu. [Zielonka] 2020 Wydaw. Wojsk. Inst. Techniczny Uzbrojenia 8° ss. 394, il., streszcz. ang.

Wojska radiotechniczne, l. 1956–2020.

4698. KUBUS Radosław: Twierdza Gdańska Głowa (Danziger Haupt). Historia obiektu – historia miejsca. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 25–45, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

4699. KUCZUR Tomasz: Historyczne i prawne uwarunkowania przestępstwa szpiegostwa

w Polsce w XX wieku. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 301–331, streszcz. ang.

4700. KULKA Grzegorz: Sąd Honorowy dla Generałów w Wojsku Polskim w latach 1918–1947. Oświęcim 2017.

Rec.: Kania Leszek: Pierwsza książka o sędach honorowych dla generałów II RP. Zmarnowana szansa na monografię. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 239–251.

4701. [MAYER Stefan Antoni]: W tajnej służbie. Wykłady płk. dypl. Stefana Mayera o polskim wywiadzie wojskowym w okresie 1918–1945. Oprac. Piotr Kokołowski. Słupsk 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 219, nlb. 3, il. Akad. Pomorska.

Czas powstania dzieła: 1970–1975.

4702. MICHALSKI Przemysław: Polska amunicja karabinowa 20mm 1936–1939. Pogórze 2020 Drew-met 8° ss. 279, il.

4703. MICHALSKI Przemysław: Polska amunicja małokalibrowa 1945–2020. Pogórze 2020 Drew-met 8° ss. 295, il.

4704. MILITARIA pomorskie. Zbiór studiów. T. 14. Pod red. Wojciecha Bartosza, Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2020 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 346, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 5–6; Pasiut Waldemar: Osadnicy, piraci i tyrani. Helleńskie okręty na zachodzie Śródziemnomorza (od najdawniejszych czasów do początku V w. p.n.e.) s. 7–20; Waszak Damian: Joppa, 67 r. Morski epizod powstania w Judei s. 21–34; Giers Tomasz: Raszyn znany i nieznan, czyli demitologizacja bitwy rasyńskiej s. 35–50; Fudalej Krzysztof: Niemieckie oddziały samochodów pancernych podczas I wojny światowej s. 51–62; Wojciechowski Jerzy S.: Dywizjon Artylerii Konnej I Korpusu Polskiego s. 63–84; Kozubel Marek Bogdan: Wywiad wojskowy oraz cywilny Ukrainiejskiej Republiki Ludowej podczas wojny polsko-sowieckiej w 1920 r. s. 85–116; Jaskulski Waldemar: Gen. bryg. Józef Konstanty Olszyna-Wilczyński w roli dowódcy operacyjnego (1927–1935) s. 117–154; Żabierek Agata: Lotnicy pochodzący z Torunia, którzy zginęli w latach 1940–1945 w Polskich Siłach Powietrznych s. 155–162; Nadolski Łukasz Mamert: 1 Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki w bitwie pod Lenino 12–14 października 1943 r. – zarys problemu s. 163–200; Ochociński Piotr: Kpt. Marcin Rupniak – bohater odnaleziony po śmierci s. 201–222; Taras Piotr: Zapomniana wojna – Korea 1950–1953 s. 223–284; Benken Przemysław: Chińsko-wietnamski spór o wyspy na Morzu Południowochińskim w latach 1973–1977 s. 285–318; Nadolski Łukasz Mamert, Rudowicz Marcin: Szkoła Oficerów Rezerwy – prawda i mity. Rozmowa z Tadeuszem Nadolskim s. 319–345.

4705. NAUMOWICZ Grzegorz: Unikalna działobitnia. Fort Fryderyka Wilhelma: zarys historii. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 3: 2019 s. 12–15.

Przebudowa fortu w Koźlu rozpoczęta w 1796 r.

4706. [NOCUŃ Przemysław]: Jednak donżon? Wokół nazewnictwa i chronologii kozielskiej wieży. Rozmowa z Przemysławem

Nocunem. Pytała Aleksandra Gałka. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 3: 2019 s. 6–7.

4707. NOWAKOWSKI Dominik: Śląskie obiekty typu motte. Studium archeologiczno-historyczne. Wrocław 2017.

Rec.: Bereszyński Zbigniew: Średniowieczne i wczesnonowoczesne założenia obronno-rezydencjonalne i ich relikty na Śląsku. *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 177–192.

4708. OBLICZA wojny. T. 1: Armia kontra natura. Pod red. Witolda Jarno, Jarosława Kity. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 330, il., mapy, streszcz. ang.

Toż plik tekstowy PDF (5,93 MB).

Materiały z konferencji nauk., Łódź, 6–7 VI 2019 r.

Z treści: Matusiak Patrycja: Rola pogody w narracji o drugiej wojnie punickiej. [U Liwiusza i Florusa, I w. p.n.e.–II w.] s. 17–25; Niewiński Andrzej: Pogodowe uwarunkowania działań wojennych. Wpływ warunków atmosferycznych na przebieg starć i kampanii militarnych w okresie średniowiecza. Wybrane przykłady s. 27–42; Ćwikła Łukasz: Wojsko w zmaganiach z naturą w świetle kronik Anonima tzw. Galla i Mistra Wincentego zwanego Kadłubkiem s. 43–54; Grabarczyk Tadeusz: Kalendarz wojenny pospolitego ruszenia w czasach Władysława Jagiełły s. 56–77; Daszyńska Jolanta A.: Od Lexington do Trenton. Kilka refleksji na temat żywiołu wody i jego wpływu na działania wojsk w pierwszych latach walki o amerykańską niepodległość s. 79–90; Karkocha Małgorzata: Działania na morzach w czasie wielkiej wojny wschodniej (1787–1792) w świetle relacji „Gazety Warszawskiej” i „Pamiętnika Historyczno-Politycznego” s. 91–105; Gralik Dawid: Nie tylko „generał mróz”. Wpływ czynników pogodowych na przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona na wybranych przykładach s. 107–122; Faszczka Dariusz: Rola środowiska geograficznego w działaniach wojennych prowadzonych na obszarze Bułgarii w drugiej połowie XIX w. s. 123–139; Dubicki Andrzej, Dubicki Tadeusz: Dunaj jako przeszkoda naturalna w operacjach wojsk rumuńskich s. 141–154; Łach Wiesław Bolesław: Doświadczenia i wnioski z wojskowego wykorzystania obszaru wielkich jezior mazurskich w XX w. s. 155–171; Jędrzejewska Agnieszka: Zimowa służba żołnierzy Wojska Polskiego na Litwie i Łotwie na przełomie 1919/1920 r. s. 173–185; Kozyna Waldemar: Polityka administracyjna ministrów spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie aprowizacji i jej wpływ na aprowizację Armii Polskiej w latach 1918–1939 s. 187–209; Bieniecki Ireneusz: Możliwości prowadzenia działań bojowych na wodach śródlądowych II Rzeczypospolitej na przykładzie Flotylii Rzecznej Marynarki Wojennej w Pińsku s. 211–232; Majzner Robert: Błoto przyczyną klęski? Studium włoskiej operacji pod Guadalajarą 8–23 marca 1937 r. s. 233–244; Wojtaszak Andrzej: Wykorzystanie środowiska naturalnego w polskich planach przyszłej wojny w latach trzydziestych XX w. s. 245–273; Pietygała Robert, Cutter Zdzisław: Amerykańskie wojska inżynierne w konflikcie wietnamskim 1964–1975 s. 275–287; Pogońska-Pol Magdalena: Wojna o wodę. Wyzwanie dla bliskowschodnich armii w XX i XXI w. s. 289–302.

4709. OBLICZA wojny. T. 2: Armia kontra natura. Pod red. Tadeusza Grabarczyka i Magdaleny Pogońskiej-Pol. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 380, il., streszcz. ang.

Treść: Grabarczyk Tadeusz, Pogońska-Pol Magdalena: Wstęp s. 7–11; Głosek Marian: Początki i rozwój studiów brzoźnawczych w Łodzi. [Lata 1949–2009] s. 13–30; Oledzki Marek, Waszak Damian: Termopile po trzykroć. [Lata 480, 279 i 191 p.n.e.] s. 31–62; Ptak Jan: Antyczna armia przeciwko groźnym

zwierzętom w „Panteonie sandomierskim” s. 63–80; Wybranowski Dariusz: Warunki naturalne jako jeden z czynników towarzyszących prowadzeniu działań wojennych w narracji Thietmara i Galla Anonima. Przyczynek do polityki pierwszych Piastów s. 81–120; Strzyż Piotr: „Kunstz urinatorski jako rzeki przepływają” czyli o pokonywaniu przeszkód podwodnych w XV–XVI wieku s. 121–136; Böldyrew Aleksander: „Szkody ŷ krzywdŷ khtore poczynili ŷolnierze Króla Jego Mości”. Zimowanie wojska polskiego na przełomie lat 1564/1565 s. 137–156; Stelmasiak Katarzyna: Warunki naturalne Wirginii jako terenu działań wojennych podczas walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych w latach 1780–1781 s. 157–173; Kita Jarosław: Natura kontra armia Iwana Paskiewicza podczas wyprawy na Węgry w 1849 roku s. 175–196; Samuś Paweł: Kulturtwaergerzy i dziewczca natura. Puszczы Białowiejskiej przypadki podczas Wielkiej Wojny (1914–1918) s. 197–223; Jarno Witold: Przemarsz 3 Dywizji Strzelców Polskich z Jelni do ŷlobina w lutym 1918 roku s. 225–251; Roguski Rafał: Wpływ warunków naturalnych na służbę formacji tyłowych Wojska Polskiego w czasie wojny polsko-sowieckiej w latach 1919–1921 s. 253–267; Czemielewski Konrad A.: Służba meteorologiczna i hydrograficzna armii II Rzeczypospolitej s. 269–290; Anduła Kamil: Wpływ warunków atmosferycznych na działania I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki w bitwie pod Lenino s. 291–319; Michalski Hubert: Wpływ warunków atmosferycznych na niemieckie gąsienicowe wozy bojowe podczas operacji „Barbarossa” w ŷwiązkę Sowieckim od czerwca do grudnia 1941 roku s. 321–331; Gliński Tomasz: Walczący z depresją. Działania ofensywne Armii Czerwonej na ŷulawach Wiślanych w 1945 roku s. 333–357; Derlatka Katarzyna: Rola amerykańskiej Gwardii Narodowej, wojska oraz sił NATO przed, w trakcie i po ustąpieniu huraganu Katrina. [Rok 2005] s. 359–377.

Toż plik tekstowy PDF (6,38 MB).

4710. PACEK Bogusław: Wojska Specjalne Sił Zbrojnych RP. Warszawa–Siedlce 2019 Oficyna Wydawnicza Rytm; Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 294, nlb. 1, il.

4711. PIŁSUDSKI Józef: Rok 1920. Z powodu książki M. Tuchaczewskiego „Pochód za Wisłę”. Wyd. 3. Warszawa 2020 Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. nlb. 7, VII, 378, nlb. 3, 10 kart tabl. złożonych.

Reprint, oryg.: Warszawa 1927.
Wyd. 1. 1981.

4712. PODRUCZNY Grzegorz: Gra dla wielu aktorów. Badania pola bitwy pod Kunowicami (12.08.1795) w latach 2009–2018 i ich uczestnicy. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 81–101, streszcz. ang.

4713. POLSKIE zmagania o niepodległość w XX wieku. Materiały z XXVIII sesji naukowej w Toruniu w dniu 16 XI 2018 roku. Pod red. Przemysława Olstowskiego. Toruń 2020 Fund. Generał Elżbiety Zawackiej 8° ss. 236, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem. (Biblioteka Fundacji „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej” w Toruniu; t. 78).

Z treści: Olstowski Przemysław: Wstęp s. 9–10; Cisek Izabela: Rola kobiet w walce o odzyskanie i utrzymanie niepodległości s. 17–22; Zawadzki Jarosław Maciej: Kobiety-senatorowie II RP i ich wkład w walkę o wolną Polskę s. 23–34; Zapalec Anna:

Oceny i raporty Brytyjskiej Misji Wojskowej o kampanii polskiej w 1939 roku s. 35–46; Starczewski Mieczysław: Udział kobiet w walce z okupantem w Okręgu Śląskim OOB-SZP-ZWZ-AK s. 47–106; Jedynak Marek: Z Chicago do toruńskich Rybaków. Historia rodziny ŷzwieców s. 107–126; Pietrzak Agnieszka: Los kobiet ŷolnierzy batalionów AK „ŷoska” i „Parasol” w latach 1939–1955 na przykłądziej wybranych ŷyciorysów s. 127–160; Paczoska-Hauke Alicja: Tragiczne losy kpt. Alojzego Bruskiego „Graba” (1914–1946) – ŷolnierza Armii Krajowej i Delegatury Sił Zbrojnych na Pomorzu s. 161–174; Klodziński Marcin, Węglińska Wirginia: Kapitan Janusz Tempki (1906–1971). Kospirator, więzień, starosta – ŷyciorys niespójny s. 175–200.

Rec.: Kromp Dorota, *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 95–97.

4714. PROJEKT badawczy „Wytyczno” 2019–2020. Wspomnienia walk Korpusu Ochrony Pogranicza z sowieckim agresorem. Pod red. Józefa Ledzianowskiego, Justyny Małysiak. Zielona Góra 2020 Firma Reklamowa Graf Media 8° ss. 140, il.

4715. [RUTAR Volodimir Ėvgenovič] Rutar Volodymyr: Organizacja polskich sił zbrojnych podczas walk z Ukraincami w Lwowie (1–21 listopada 1918 r.) według materiałów archiwalnych Wojskowego Biura Historycznego i Archiwum Akt Nowych. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 5: 2020 s. 193–235, streszcz. ang.

4716. SAWICKI Zbigniew: Palcacy. Staropolska szermierka na kije. Od sądów bożych do narodowej sztuki walki. Zawiercie 2020 Wydaw. Signum Polonicum 8° ss. 324, il.

4717. SIERPOWSKI Stanisław: Enigma to zagadka, ale też tajemnica. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 145–155.

Dot. maszyny szyfrującej.

4718. SMOLIŃSKI Aleksander: Kamieniec Podolski – dzieje i obecny stan kresowej twierdzy dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 217–262, streszcz. ang., niem., ros.

XII–XXI w.

4719. STEPEK W[ojczech], Chodkiewicz K[azimierz]: Służba wywiadowcza i ochrona przeciwszpiegowska. Łomianki 2020 Wydaw. LTW 8° ss. nlb. 8, 313, nlb. 2, il.

Reprint, oryg.: Poznań 1925.
Lata 1870–1925.

4720. STEPIEŃ Damian: Administrowanie bronią palną na przestrzeni wieków. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 31: 2019 s. 175–191.

Od XIX w. do 1961 r.

4721. SURMACZ Małgorzata: Wychowanie Szkoły Staszica w walkach o niepod-

ległość i granice państwa. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 99–118, streszcz. ang.

W Lublinie, l. 1914–1921.

4722. SURMACZ Małgorzata, Szczerbińska-Budzyńska Beata: Uczniowie Szkoły Zamojskiego w walkach o niepodległość i granice państwa. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 119–137, streszcz. ang.

W Lublinie, l. 1915–1939.

4723. SYNDROM obłożonej twierdzy. Zmagania kontrwywiadu II RP (1914) 1918–1945 (1948). T. 4. Pod red. Anny Przyborowskiej. Emów–Poznań 2020 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 523, nlb. 2, il., mapy.

Materiały z konferencji nauk., Emów, 28–29 X 2015 r.

Treść: Słowo wstępne s. 9–10; Od Redakcji s. 11–12; Ppłk dr Zbigniew Nawrocki (1959–2017) s. 13–14; Krzak Andrzej: Metody i formy pracy operacyjnej radzieckiego wywiadu wykorzystywane przeciw II Rzeczypospolitej w latach 1921–1939 w ocenach i informacjach Wydziału IIb oraz jednostek terenowych kontrwywiadu wojskowego s. 15–38; Sprengel Bolesław: Konfidenty, informatorzy i inne osobowe źródła informacji wykorzystane przez policję II RP do ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego s. 39–62; Majzner Robert: Organizacja i funkcjonowanie kontrwywiadu morskiego (SRI Dowództwa Floty) w latach 30. XX w. na przykładzie zwalczania niemieckiego szpiegostwa – zarys problematyki s. 63–80; Gaul Jerzy: Inwigilacja Józefa Piłsudskiego przez tajne służby państw centralnych 1901–1917 s. 81–106; Skóra Wojciech: Książka Służba wywiadowcza z 1921 r. – pierwszy podręcznik dla pracowników polskiego kontrwywiadu (na tle innych wydawnictw i materiałów instruktażowych) s. 107–146; Polak Bogusław: Pułkownik dyplomowany Stefan Mayer (1895–1981) s. 147–162; Kozłowski Piotr: Ochrona kontrwywiadowcza realizowana przez Straż Graniczną na południowym odcinku granicy państwa w latach 1935–1939 s. 163–186; Nogaj Adam: Próba oceny skuteczności ochrony kontrwywiadowczej konspiracyjnych struktur Polskiego Państwa Podziemnego w świetle dokumentu niemieckiego Oddziału Wywiadowczego „Armie Obce Wschód” Sztabu Generalnego Naczelnego Dowództwa Wojsk Łągowych, opublikowanego 1 lipca 1944 r. s. 187–250; Handke Waldemar: Struktura i zawartość raportów „Korwety”. Przyczynek do wiedzy polskiego podziemia niepodległościowego na temat komunistów s. 251–268; Dubicki Tadeusz: Kapitan Bronisław Eljaszkiewicz w kręgu zainteresowania Służby Bezpieczeństwa s. 269–280; Gregorczyk Dariusz: Ochrona informacji wrażliwych w jednostkach administracji państwowej na Śląsku w latach 1922–1939. Zarys problemu s. 281–298; Mąciór-Majka Beata: Rozpoznanie i zwalczanie obcego wywiadu przez Policję Polityczną II RP s. 299–310; Woźny Aleksander: Bezpieczeństwo placówek Referatu „Zachód” na terenie zagranicznym w ocenach kierownika por./kpt. Mieczysława Jaworskiego (1932–1934) s. 311–334; Sypniewski Tomasz: Działania kontrwywiadowcze powiatowych komend Policji Państwowej na przykładzie Wejherowa s. 335–356; Ochał Artur: Wybrane afery kontrwywiadowcze rozpracowane przez Korpus Ochrony Pogranicza (1924–1939). Przyczynek do historii Wywiadu KOP s. 357–384; Bednarek Jerzy: Kontrowersje wokół okoliczności śmierci Władysława Bytomskiego w 1938 r. s. 385–398; Grabowski Waldemar: Londyńska instrukcja pracy wywiadu obronnego z sierpnia 1942 r. s. 399–418; Świerczek Marek: Polityka kadrowa Oddziału II SG WP w latach 1921–1926 jako czynnik ryzyka kontrwywiadowczego s. 419–426; Taciak Piotr: Wykorzystanie byłych pracowników i współpracowników kontrwywiadu, wywiadu i innych służb II RP w rozpracowaniu środowiska „dwojkarzy” w świetle materiałów Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Olsztynie. Zarys pro-

blematyki s. 427–440; Polak Michał: Działania informacyjno-kontrwywiadowcze Oddziału II Sztabu 3 Dywizji Strzelców Karpackich Armii Polskiej na Wschodzie w latach 1942–1943 s. 441–454; Oleszkowicz Ryszard: Wybrane aspekty współdziałania samodzielnych referatów informacyjnych z Korpusem Ochrony Pogranicza, Policją Państwową oraz innymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo państwowe na wschodnich obszarach II Rzeczypospolitej (1924–1939) s. 455–482; Rakowski Mateusz: System ochrony informacji niejawnych w sztabach i jednostkach Dowództwa Okręgu Korpusu nr VIII (Toruń) – zarys problemu s. 483–502; Stala Tomasz: Ochrona tajemnicy wojskowej w zakładach przemysłowych pracujących na rzecz obronności państwa w latach 1921–1939. Zarys problemu s. 503–524.

4724. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: Pozostałości Bramy Kościańskiej w Lesznie. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 71–78.

Z XVII w.

4725. TABORSKI Jacek: 15. Pułk Ułanów Poznańskich. Grajewo 2020 Eko-Dom; przy współpr. z Eko-Druk 8° ss. 461, nlb. 2, tabl. 78, il., mapy.

Lata 1918–1945.

4726. TOW Gryf Pomorski. Fenomen polskiej konspiracji niepodległościowej. T. 1. Red., adjustacja, korekta Piotr Szubarczyk. Gdańsk 2020 Kaszubsko-Kociewskie Stow. im. TOW Gryf Pomorski 8° ss. 144, tabl. 16, il.

Z treści: Od Wydawcy s. 5–8; Ceran Tomasz: Zbrodnia Pomorska 1939. Narodziny pomorskiej konspiracji s. 9–22; Berendt Grzegorz: Niemiecka okupacja Pomorza. Realia na tle innych regionów Polski s. 23–34; Niwiński Piotr: TOW Gryf Pomorski – zarys problematyki s. 35–48; Dambek Roman: Kapitan Józef Dambek [1903–1944]. Twórcą i dowódcą TOW Gryf Pomorski s. 49–82; Koszałka Juliusz: Las, noc i walka z wrogiem... Wspomnienie o Józefie Dambku s. 83–88; Pytko Barbara: Wspólnota lasów i misja rodzin katyńskich i gryfowskich s. 91–106; Miller Zenon: Dzieje TOW Gryf Pomorski. Postulaty badawcze s. 107–130; Opinia historyka o kpt. Józefie Dambku s. 131–137.

4727. TWIERDZA i miasto. Pod red. Zbigniewa Pilarczyka. Poznań 2020 Wydaw. Miej. Poznania 4° ss. 166, nlb. 1, il., mapy. (Poznańskie Zeszyty Fortyfikacyjne).

Z treści: Pilarczyk Zbigniew: Od redakcji s. 7–14; Stiller Jerzy: Fortyfikacje w krajobrazie miasta. Historia i współczesność s. 19–28; Jurkiewicz Przemysław: Zarys rozwoju twierdzy fortewnej Poznań 1876–1914 s. 29–46; Jurkiewicz Przemysław: Wpływ twierdzy na życie miasta na przykładzie Poznania w XIX i na początku XX wieku s. 47–62; Kanoniczak Tomasz: Radiostacje cytadeli poznańskiej s. 77–96; Kanoniczak Tomasz, Woźniak Marcin: Rawelin III Fortu Winiary – projekt PBO s. 97–102; Figula-Czech Joanna: Służba Kadetralna [tumska] w Poznaniu. Prace konserwatorskie i adaptacja do nowych funkcji. Wnioski i doświadczenia s. 103–124; Biesiadka Jacek: Twierdza Poznań w czasie Wielkiej Wojny s. 125–142; Kotecki Piotr: Relikty umocnień twierdzy Poznań po 1945 roku w archiwaliach. Wstęp do badań – część I s. 143–152; Mania Wojciech: Dni Twierdzy Poznań: współpraca, edukacja i promocja dziedzictwa fortecznego s. 153–168.

4728. TWIERDZE osiemnastowiecznej Europy. *Studia z dziejów nowożytnej sztuki*

wojskowej. T. 3. Pod red. Macieja Trąbskiego. Częstochowa 2020 Univ. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza 8° ss. 641, tabl. 1 k. złożona, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Trąbski Maciej: Wstęp 13–16; Dyaś Bogusław: Wokół aspektów prawnych i ustrojowych budowy i funkcjonowania fortyfikacji w epoce nowożytnej. Traktaty prawne o budowie i używaniu fortyfikacji z XVII i XVIII w. s. 17–32; Podręczny Grzegorz: Zmiana roli twierdzy i wojny fortecznej w XVIII w. s. 33–48; Krokosz Paweł: Gdzie przyjąć wroga – w twierdzy czy w polu? Strategia i taktyka armii rosyjskiej w latach 1707–1709 s. 49–86; Iwaniuk Siergiej: Twierdza Połtawa w czasie oblężenia przez armię Karola XII – fortyfikacje, garnizon i artyleria s. 87–106; Pabich Łukasz: Zdobyć twierdzy Temeszwar – finał kampanii ks. Eugeniusza Sabaudzkiego [1663–1736] z 1716 r. s. 107–128; Karkocha Małgorzata: Oblężenie i szturm Oczakowa (17 XII 1788) w relacji prasy warszawskiej s. 129–146; Filipowicz Michał: Karpackie fortyfikacje konfederatów barskich w świetle najnowszych badań archeologicznych – ze szczególnym uwzględnieniem obozu nad Wysową s. 147–184; Kęder Wojciech: Zamek wawelski w okresie Konfederacji Barskiej w świetle dokumentów papieskiego Sekretariatu Stanu s. 185–194; Cholewiński Łukasz: Problematyka twierdzy w obradach sejmowych w latach 1773–1786 s. 195–212; Hundert Zbigniew: Garnizony ordynaryjne w Koronie u progu XVIII w. s. 213–226; Rakutis Valdas: Garnizon Białe w czasach ks. Hieronima Floriania Radziwiłła [1715–1760] (1747–1760) s. 227–248; Niedziela Rafał: Francuskie twierdze jako więzienia stanu w czasach Ludwika XV i Ludwika XVI (1715–1789) s. 249–264; Balcerek Mariusz: Dawne kurlandzkie fortyfikacje na Wyspie Św. Andrzeja w Gambii w XVIII w. s. 265–286; Trąbski Maciej: Fortyfikacje na terenie Florydy jako część systemu zabezpieczającego wschodnie wybrzeże Wielkolestwa Nowej Hiszpanii w I połowie XVIII w. s. 287–352; Wojewódzki Ireneusz: Osiemnastowieczne korzenie brytyjskich wież martello s. 353–374; Malicki Patrycjusz: Wojna oblężnicza na Śląsku podczas kampanii lat 1806–1807 ze szczególnym uwzględnieniem oblężenia Nysy s. 375–406; Madziar Dawid: Strategiczne znaczenie hiszpańskich twierdzy Ciudad Rodrigo i Badajoz podczas działań armii napoleońskiej w latach 1810–1811 s. 407–426; Czerniecka-Haberko Anna: Między biografią a historią wojskowości, czyli obraz Kazimierza Pułaskiego [1745–1779] jako obrońcy Jasnej Góry w ujęciu Władysława Konopczyńskiego [1880–1952] s. 467–480; Morawiec Norbert: Niezawiniona tragedia czy przemyślana zbrodnia? Historycy ukraińscy a rosyjsko-ukraiński dwugłos w kwestii zdobycia Baturynu (1708) s. 481–504; Jędrzejko Paweł: Konfiguracje i refiguracje, czyli rozważania o historiografii i prawdziwie pragmatycznej na marginesie relacji o masakrze garnizonu fortu William Henry w „Ostatnim Mohikaninie” Jamesa Fenimore’a Coopera [1789–1851] s. 505–580; Łuczak Barbara: Twierdza jako metafora: „Victus. Upadek Barcelony 1714” Alberta Sáncheza Piñola s. 581–594; Kościelniak Karol: Diariusz oblężenia Starego Bychowa w 1702 r. s. 595–618; Karpiński Tomasz: Reglament warty, podług którego się każdy w kamienieckim garnizonie regulować powinien s. 619–640.

4729. URBAN Igor: Groty bełtów i strzał odkryte na grunwaldzkim pobojowisku w latach 1958–2017. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 101–149.

4730. VOENNOPLENNYYE 1920. Redaktor Pšemek Gryc; perevodčik Igor’ Mel’nikov. Krakov-Varšava 2020 IPN 8° ss. 280, il. Institut Nacional’noj Pamâti. Komissiiâ po Rassledovaniiu Prestuplenij protiv Pol’skogo Naroda.

Treść: Korkut’ Matej: „Ispol’zovat’ v neobhodimyh slučaaäh”. Voennoplennyye 1920 i Anti-Katyn’ s. 7–68; Rezman Val’demar:

Pol’skie voennoplennyye v sovetskom plenu s. 69–166; Karpus Zbigne: Sovetskie voennoplennyye v plenu v Pol’she v 1919–1921 gg. s. 167–222.

4731. WADYL Sławomir, Misiuk Zbigniew, Karczewski Jakub: An upper-guard of a type T sword from Gdańsk. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 16: 2020 s. 191–204, streszcz. pol.

2. pol. XIII w.

4732. WIELKI Leksykon Uzbrojenia Września 1939. Warszawa 2020 Edipresse Polska 8° ss. [po ok.] 61, nlb. 3, il.

T. 182: Janicki Paweł: Namioty.

T. 183: Jakubowski Tomasz: Kapelani katolicy.

T. 184: Tomaszewski Maciej: Motocykl Sokół 1000.

T. 185: Korbal Jędrzej, Janicki Paweł: Maskowanie.

T. 186: Iwaszkiewicz Roch: Rzędy juczne.

T. 187: Leszczyński Mateusz: Granaty ręczne.

T. 188: Tomaszewski Maciej: Motocykl Sokół 600.

T. 189: Korbal Jędrzej, Gabryszuk Marek: Przyczepy wojskowe.

T. 190: Kurus Adam: Pozycje opóźniające „Lubliniec” i „Częstochowa”.

T. 191: Tomaszewski Maciej: Motocykl Sokół 200.

T. 192: Zalewski Wojciech: Pozycja Mława. Współpr. Andrzej Aksamitowski.

T. 193: Korbal Jędrzej: Średnie moździerz 103–150 mm.

T. 194: Leszczyński Mateusz: Pistolety sygnałowe.

T. 195: Sadowski Jerzy: Fortyfikacje Osowca. Cz. 2: W służbie II Rzeczypospolitej.

T. 196: Korbal Jędrzej: Wiatrakowce.

T. 197: Śliwa Adam: Przystosowanie wojskowe. Cz. 1.

T. 198: Tomaszewski Maciej: Motocykl MOJ 130.

T. 199: Korbal Jędrzej, Janicki Paweł: Karabin przeciwpancerny wz. 35 „Ur”.

T. 200: Janicki Paweł, Korbal Jędrzej: Ciężki Karabin Maszynowy wz. 30.

T. 201: Trajdos Jacek: Busole i kompasy.

T. 202: Tomaszewski Maciej: Morskie działa Bofors 40 mm.

T. 203: Janicki Paweł, Korbal Jędrzej: Sprzęt saperski.

T. 204: Tomaszewski Maciej: Lekkie kutry uzbrojone. Kutry z „wieżą typu Ursus”.

T. 205: Lietz Wojciech: Służba weterynaryjna.

T. 206: Nastrożny Paweł: Twierdza Chełmno.

T. 207: Trajdos Jacek: Linia Warty i Widawki.

T. 208: Janicki Paweł, Korbal Jędrzej: Samochodowe i przyczepkowe armaty przeciwlotnicze.

T. 1. 2012.

4733. WŁODARCZYK Edward: Z dziejów 26 Dywizji Piechoty w Skierniewicach. Skierniewice 2019 Sigma sp. j. 8° ss. 463, nlb. 2, il., mapy.

4734. WOJCIECHOWSKI Jerzy S.: 24 Pułk Ułanów. Pruszków 2020 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 44, nlb. 1, il. (Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej; z. 203).

4735. WOJNA i prawo. Z dziejów wojskowości polskiej i powszechnej. Pod red. Andrzeja Niewińskiego. Oświęcim 2020 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 362. (Homo Militans; t. 9).

Treść: Wstęp s. 5–6; Faszczka Michał Norbert: „Virtus czy disciplina romana?” Krytycznie o wizji „Starożytnych Prusaków”

s. 7–32; Różycki Łukasz: Relacje prawne wojsko – ludność cywilna w świetle późnorzymskich regulacji prawnych s. 33–46; Wojciechowski Leszek: Obecność wzmianek dotyczących wojskowości (i jej aspektów prawnych) w średniowiecznych encyklopediach łacińskojęzycznych (VII–XII w.). Zarys problematyki s. 47–56; Ptak Jan: Dowodzenie popolitym ruszeniem przez pierwszych Jagiellonów w „Rocznikach” s. 57–81; Niewiński Andrzej: Prawo a jeńcy wojenni w okresie średniowiecza. Wybrane zagadnienia s. 82–116; Sowa Jan Jerzy: Oficerowie i sądy w Koronie końca XVII wieku. Sprawy sądowe oficerów regimentu pieszego księcia Ferdynanda Kurlandzkiego 1684–1699 s. 117–142; Wojewódzki Ireneusz: Prawo neutralności – teoria i praktyka w wojnie morskiej (do 1800 r.) s. 143–158; Daszyńska Jolanta: Rebelia gorącej wody, 1799–1800 s. 159–168; Derengowski Piotr: Sprawiedliwość wojskowa w okresie wojny secesyjnej. Regulacje i procedury dotyczące sądów polowych – zarys problematyki s. 169–208; Błachnio Jan: Gotowość na nieprzewidywalne. Wyobrażenia na temat działań wojennych w górach w austro-węgierskich regulaminach wojskowych s. 209–222; Faszca Dariusz: Przyczyny załamania dyscypliny w armii bułgarskiej w 1918 roku s. 223–242; Szalast Bogusław: Tygodnik „Piast” wobec konferencji pokojowych, paktów o nieagresji w dwudziestolecu międzywojennym s. 243–270; Drzewiecki Andrzej: Wojskowe, prawne i społeczne aspekty przygotowań wojennych na morzu i Pomorzu w 1939 roku s. 271–288; Kardas Mariusz: Kilka uwag nad stosowaniem prawa na Wybrzeżu we wrześniu 1939 roku s. 289–304; Glińiecki Tomasz: Naruszenia dyscypliny przez żołnierzy 2. Frontu Białoruskiego Armii Czerwonej w styczniu 1945 roku i próby jej przywrócenia s. 305–322; Olejko Andrzej: Historia dochodzenia prokuratorskiego w sprawie jednej katastrofy lotniczej z 1947 r. w dobie rodzącej się „ludowej rzeczywistości” w Wojsku Polskim s. 323–336; Szewczyk Damian Michał: Powstanie i działalność jednostki 731 w Mandżurii s. 337–350; Przybylak Michał: Nieformalne prawa i zwyczaje w wojsku s. 351–361.

4736. WOJNA polsko-sowiecka 1919–1920. 75. rocznica zakończenia II wojny światowej. Pod red. Władysława Tkaczewa. Wrocław 2020 Zarząd Okręgu Tow. Wiedzy Obronnej; Zarząd Wj. Zw. Żołnierzy Wojska Polskiego 8° ss. 176, il.

Treść: Tkaczew Władysław: Wstęp s. 4–6; Tkaczew Władysław: Zmiany polityczno-militarne w Europie po II wojnie światowej s. 8–20; Dąbrowski Marian: Doświadczenie orężne Polaków z II wojny światowej wzorem potęgującym patriotyzm żołnierzy WP s. 21–40; Kłosowski Arkadiusz: Świat na krawędzi wojny nuklearnej w 1962 roku s. 41–63; Podolski Aleksander: Biologiczne i materialne straty w II wojnie światowej s. 64–75; Kotliński Andrzej: Sytuacja polityczno-militarna w Europie przed wybuchem wojny polsko-sowieckiej s. 77–83; Tkaczew Władysław: Wojna polsko-sowiecka 1919–1920 s. 84–128; Podolski Aleksander: Bilans wojny polsko-sowieckiej s. 129–138; Biłlografia s. 139–149; Wykaz szkiców bojowych s. 150–153.

4737. WOJNA – wojsko – bezpieczeństwo poprzez stulecia i epoki. Studia i materiały. T. 4. Red. Artur Grajewski. Oświęcim 2019 Napoleon V 8° ss. 295, il., mapy, streszcz. ang., pol.

Z treści: Walczak Henryk: Attaché wojskowy RP w Bukareszcie – ppłk Bolesław Wieniawa-Długoszowski a sprawa modyfikacji i uzupełnień polsko-rumuński konwencji wojskowej w 1922 r. s. 7–20; Wybranowski Dariusz: Uwagi i uzupełnienia do sposobu walki asów lotniczych II wojny światowej, ich systemu wartości i orientacji politycznych s. 21–47; Faszca Dariusz: Udział jednostek Bułgarskiej Armii Ludowej w interwencji zbrojnej w Czechosłowacji w 1968 r. s. 48–65; Ciechanowski Grzegorz: Marynarka Wojenna w działaniach sił koalicyjnych

w Zatoce Perskiej s. 66–82; Gałaj-Dempniak Renata: 12 Pułk Ułanów w społeczeństwie Podola w okresie międzywojennym (we wspomnieniach i materiałach z epoki) s. 101–117; Wojtaszak Andrzej: Dowódcy wielkich jednostek kawalerii Wojska Polskiego i ich udział w wojnach w 1920 i 1939 r. s. 118–142; Aksamitowski Andrzej: Geneza i rozwój wojsk powietrzno-desantowych s. 143–155; Kolałowski Piotr: Niemieckie siły powietrzne w latach 1935–1939 w świetle informacji Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego s. 156–167; Bacic-Saliszewska Alina: Uzbrojenie podziemia ukraińskiego w 26. Odcinku Taktycznym UPA „Lemko” ze szczególnym uwzględnieniem sotni „Udamyk-4” s. 168–190; Okoń Danuta: Trybunat wojskowy w karierach senatorów rzymskich epoki Sewerów. Ogólne uwarunkowania s. 191–210; Karlina Oksana: Organizacyjno-prawowi zasady zabezpieczenia działalności politycznej policji w Korolovstvi Pol's'komu (XIX – początek XX st.) s. 211–227; Woźny Aleksander: Strategiczno-polityczne wyzwania III Rzeczypospolitej (1933–1939) w wybranych ocenach wywiadu wojskowego – zagrożenie bezpieczeństwa państwa s. 228–243; Šváb Larisa, Šváb Mar'ána: Formuvanná i funkcií organiv deržavnoi bezpeki u Shidnij Pol'si v 1939–1941 rokah. Okreslenná problemami s. 244–264.

4738. WOJNY i konflikty w Europie Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem Śląska. Aspekty społeczne i kulturowe. Red. nauk. Antoni Barciak. Katowice–Zabrze 2020 Studio NOA; MBP im. Jerzego Fusieckiego 8° ss. 326, il., mapy, streszcz. niem. (Kultura Europy Środkowej; t. 23).

Materiały z XXIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej, Zabrze, 14–15 XI 2019 r.

Z treści: Mańka-Szulik Małgorzata: Wprowadzenie/Vorwort s. 7–8; Barciak Antoni: Wstęp/Einleitung s. 9–12; Nijakowski Lech M.: Przemoc zbrojna w XXI wieku. Od kozłów ofiarnych po ludobójstwa klimatyczne s. 13–30; Nikodem Jarosław: Spojrzenie na wojny husyckie z perspektywy ludzi i społeczeństwa s. 31–49; Kardyś Piotr: Wojna i pokój w średniowiecznej Wiślicy (na przykładzie XII wieku) s. 57–70; Małek Janusz: Norwegia w okresie wojny domowej w latach 1130–1240 s. 71–99; Skrzypietz Aleksandra: Reminiscencje przejścia wojsk Jana III Sobieskiego przez Śląsk w drodze pod Wiedeń s. 100–115; Kowalczyk Rafał Wiktor: Społeczne skutki wojny roku 1812 s. 116–146; Jirásek Zdeněk, Jirásek Ondřej: Válečné přidělové hospodářství ve Slezsku (1838–1945) s. 147–154; Nowosielska-Sobel Joanna: Śląsk – kresy wschodnie Niemiec jako obszar konfliktów kulturowych w perspektywie ruchu „Heimatschutz” s. 155–172; Ciara Stefan: Ludzie nauki wobec wojen. Profesora Ludwika Ebermana [1885–1945] przypadki s. 173–178; Lityński Adam: Wpływ wojen i rewolucji XX wieku na prawo w Europie Środkowo-Wschodniej. Zagadnienia wybrane s. 179–200; Cewiński Marek: Sceny wojenne w kronice Thietmara s. 211–223; Iwańczak Wojciech: Wojna w dziejopisarstwie czeskim czasów Karola IV s. 224–236; Barciak Antoni: Wojny władcy Czech Przemysła Otokara II w opiniach czeskich średniowiecznych kronikarzy s. 237–246; Stawski Marek: „Wojenne świętych obcowanie” – święci w zmaganiach bitewnych rycerstwa Polski i Czech w świetle dziejopisarskich narracji s. 247–264; Paszkiewicz Borys: Śląskie pieniądze wojenne s. 265–293; Czechowicz Bogusław: Ecclesia militans i jej obroncy (zamek joannitów w Strakonicach w pierwszej połowie XVI wieku, militarne konotacje architektury ziem czeskich tego okresu i propaganda polityczna na rzecz wspierania kampanii tureckich Ferdynanda I Habsburga) s. 294–311; Iwańczak Wojciech: Krótkie podsumowanie. Wojna – konflikt – czy tylko militaria? s. 312–316; Sprawozdanie z dyskusji panelowej: „Wprowadzenie do spojrzenia na wojny i konflikty w wymiarze społecznym i kulturowym” s. 317–318.

4739. WŚRÓD huk, dymu i ognia. Studia, przyczynki i materiały do dziejów artylerii polskiej i obcej. T. 1. Pod red. Aleksandra Smolińskiego. Toruń 2020 Wydaw. UMK 8° ss. 293, il., streszcz. ang.

Treść: Smoliński Aleksander: Wstęp s. 7–12; Sawicki Mariusz: Generałowie artylerii litewskiej w XVII w. Kariera i powiązanie fakcyjne s. 13–38; Wagner Marek: Marcin Kański (1635–1710). Uzupełnienia do biografii generała artylerii koronnej s. 39–78; Smoliński Aleksander: Formowanie i organizacja artylerii konnej Wojska Polskiego oraz jej udział w walkach o „niepodległość i granice” w okresie od listopada 1918 do końca września 1919 r. s. 79–192; Reszczyński Łukasz: Artyleria Królestwa SHS/Jugosławii w latach 1918–1939 s. 193–242; Benken Przemysław: Wykorzystanie artylerii polowej do działań partyzanckich w Wietnamie w wybranych sprawozdaniach oficerów Wojska Polskiego z Międzynarodowej Komisji Nadzoru i Kontroli w Wietnamie i Attachatu Wojskowego przy Ambasadzie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Hanoi oraz opracowaniach Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego s. 243–288.

4740. ZALEWSKI Jan: Ciekawy zabytek z interesującą metryką w zbiorach muzealnych. Karabin Dreyse wz. 62 wyprodukowany w Suhl. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 117–126, streszcz. niem., ang.

W zbiorach Muzeum Lubuskiego.

4741. ŻEBROWSKI Mariusz: 54 Regiment Piechoty. Historia oraz jego szlak bojowy w latach 1773–1807. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 143–162, streszcz. ang.

4742. ŻOŁNIERZE Wojska Polskiego na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej. Historia i współczesne wyzwania. Red. nauk. Jarosław Gromadziński, Dariusz Magier. Siedlce–Radzyń Podlaski 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Przyrodniczo-Humanist.; Tow. Nauki i Kultury „Libra” 8° ss. 233, il., mapy.

Z treści: Wagner Marek: Militarne znaczenie regionu siedleckiego w czasach nowożytnych (XVI–XVIII w.) s. 13–32; Chojnacki Andrzej: Zmiany dyslokacji oddziałów Wojska Polskiego na terenie Siedleckiego i Lubelszczyzny między upadkiem Rzeczypospolitej a likwidacją WP po upadku Powstania Listopadowego s. 33–48; Rogalski Artur: Akta zgonów żołnierzy i personelu instytucji wojskowych w aktach zgonów USC Siedlce z lat 1814–1820 s. 49–56; Borek Paweł: Organizacja i funkcjonowanie 22. pułku piechoty w Siedlcach oraz 34. pułku piechoty w Białej Podlaskiej w latach 1918–1939 s. 57–88; Roguski Rafał: Przygotowania wojenne w 1939 r. na obszarze Okręgu Korpusu nr IX s. 89–102; Bibliografia s. 209–222.

4743. ŻYDZI i wojsko polskie w XIX i XX wieku. Red. nauk. Tomasz Domański, Edyta Majcher-Ociesa. Warszawa–Kielce 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 343. IPN–KŚZpNP. (Dzieje Żydów w Polsce oraz Relacje Polsko-Żydowskie w Latach 1914–1989).

Treść: Domański Tomasz, Majcher-Ociesa Edyta: Wstęp s. 7–10; Wojtasik Janusz: Społeczność żydowska wobec polskich powstań narodowych schyłku XVIII i XIX w. s. 11–32; Kubicki Radosław: Stosunek Żydów do wojsk polskich i obcych oraz

wpływ tych relacji na bezpieczeństwo społeczeństw lokalnych na przykładzie Opatowa w dobie konfederacji barskiej i insurekcji kościuszkowskiej s. 33–45; Noiński Emil: Żydzi w oddziałach powstańczych. Próba charakterystyki postaw wobec walki zbrojnej z zaborcą w latach 1863–1864 s. 46–64; Karbowiczek Tomasz, Święcich Karolina: Żydzi w rewolucji 1905 r. na ziemiach byłego Królestwa Polskiego i na Białostoczczyźnie. Próba podsumowania polskich badań historycznych s. 65–75; Żukowski Przemysław Marcin: Służba Rafała Taubenschlaga [1881–1958] w korpusie sędziowskim c.k. armii austro-węgierskiej oraz w Wojsku Polskim s. 76–94; Kęsik Jan: Służba zasadnicza żołnierzy pochodzenia żydowskiego w Wojsku Polskim w latach 1921–1939 s. 95–111; Banaszek Tadeusz: Stosunek mniejszości żydowskiej do służby w Wojsku Polskim II Rzeczypospolitej na przykładzie województwa kieleckiego (1919–1939) s. 112–130; Prochwicz Jerzy: Żydzi w formacjach granicznych II Rzeczypospolitej s. 131–150; Jarno Witold: Naczelny Rabin Wojska Polskiego Baruch Steinberg (1897–1940) s. 151–181; Borek Paweł: Udział Żydów w antypaństwowej działalności Wydziałów Wojskowych KPRP/KPP w latach 1918–1939 s. 182–198; Gąpy Jerzy, Majcher-Ociesa Edyta: Żydzi a wojsko polskie w XIX i XX w. w świetle wybranych ksiąg pamięci (izkorbuchy) s. 199–216; Meducki Stanisław: Walka o życie. Żydzi w organizacjach konspiracyjnych podczas okupacji niemieckiej (1939–1944) s. 217–233; Kołomańska Ewa: Polskie podziemie niepodległościowe w ratowaniu Żydów na Kielecczyźnie w latach 1939–1945 s. 234–250; Koper Ewa: Partyzantka żydowska na terenach objętych deportacjami do niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Bełżcu. Zarys problematyki s. 251–264; Smoliński Józef: Sprawa dezercji Żydów z Armii Polskiej na Wschodzie w latach 1942–1944 s. 265–278; Piątkowski Sebastian: „Wojsko żydokomuny”. Obraz polskich jednostek walczących u boku Armii Czerwonej w propagandzie niemieckiej lat 1943–1945 s. 279–301; Bereszyński Zbigniew: Czysta antysemitka w Wojsku Polskim w latach 1967–1968 na przykładzie dwóch oficerów Śląskiego Okręgu Wojskowego: plk. dypl. Izidora Helina i plk. Mieczysława Wolmuta s. 302–320.

f) Zagadnienia historii Kościołów i religioznawstwa

Zob. poz. 680, 1488, 1519, 1522, 1551, 1610, 1841, 1842, 1856, 2017, 2167, 2286, 2813, 2905, 2917, 2918, 2932, 2937, 2954, 2955, 2956, 2976, 3036, 3050, 3089, 3107, 3113, 3120, 3128, 3133, 3136, 3144, 3145, 3170, 3185, 3194, 3204, 3212, 3230, 3241, 3433, 3453, 3478, 3485, 3494, 3540, 3554, 3599, 3603, 3610, 3623, 3650, 3750, 3911, 3926, 3948, 3952, 3959, 4001, 4006, 4175, 4436, 4510, 4648, 4985, 5207, 5208, 5209, 5264, 5451, 5597, 5611, 5760, 5896, 5989, 6174, 6179, 6181, 6194, 6229, 6264, 6284, 6315, 6442, 6446, 6453, 6456, 6459, 6478, 6479, 6482, 6488, 6489, 6494, 6513, 6514, 6515, 6526, 6537, 6549, 6556, 6559, 6646, 6660, 6664, 6676, 6680, 6681, 6687, 6714, 6801, 6813, 6814, 6819, 6837, 6848, 6857, 6861, 6875, 6883, 6888, 6909, 6916, 6924, 6929, 6930, 6949, 6952, 6954, 6971, 6979, 6982, 6983, 6987, 6991, 7007, 7015, 7017, 7032, 7033, 7035, 7039, 7041, 7048, 7053, 7069, 7073, 7087, 7090, 7094, 7101, 7102, 7111, 7120, 7156, 7170, 7171, 7218, 7225, 7233, 7248, 7259, 7260, 7309, 7399, 7431, 7491, 7507, 7583, 7586, 7603, 7673, 7677, 7689, 7724, 7742, 7761, 7797, 7812, 7817, 7825, 7885, 7912, 7946, 7954, 7959, 7961, 7974, 7979, 7999, 8002, 8004, 8096, 8114, 8115, 8233, 8256, 8279, 8326, 8350, 8354, 8424, 8478, 8499, 8510, 8576, 8594, 8648, 8738, 8741, 9004, 9068, 9162, 9335, 9355, 9359, 9369, 9437, 9454, 9456, 9467, 9468, 9469, 9472, 9491, 9492, 9493, 9517, 9545, 9548, 9550, 9577, 9590, 9607, 9626, 9630, 9689, 9727, 9754, 9755, 9787, 9788, 9843, 9847, 9878, 9883, 9906, 9976, 9978, 9980, 9981, 9991, 10009, 10020, 10046, 10052, 10067, 10080, 10133, 10148, 10157.

4744. 100 LAT parafii Chrząstowice. 100 Jahre Pfarrgemeinde Chronstau. Red. Dominik Rybol, Rafał Bartek. Chrząstowice 2020 Tow. Społ.-Kult. Niemców na Śląsku Opolskim 8° ss. 187, nlb. 1, il.

Treść: Wstęp s. 4–6; Kronika parafialna do 2003 roku s. 7–75; Konserwacja i restauracja wyposażenia kościoła s. 76–80; Zdjęcia/Fotos s. 81–99; Księża pracujący w parafii Chrząstowice/Pfarrer, die in der Pfarrei Chronstau dienen s. 100–101; Einleitung s. 102–104; Kirchenchronik der Pfarrgemeinde bis 2003 s. 105–181; Restaurierungsarbeiten der Innenausstattung der Kirche s. 182–187.

4745. 500 LAT parafii Knyszyn. Red. Ewelina Sadowska-Dubicka. Knyszyn 2020 Knyszynskie Tow. Region. im. Zygmunta Augusta 8° ss. 192, il., mapa. (Biblioteka Gońca Knyszynskiego; nr 47).

Z treści: Bagiński Krzysztof: Pamięć naszego pokolenia s. 5–6; Sadowska-Dubicka Ewelina: Pół tysiąclecia parafii Knyszyn s. 7–10; Świętoń Regina: Knyszynska świątynia s. 11–12; Maroszek Józef: Mikołaj Mikołajewicz Radziwiłł [1470–1521] „Amor Poloniae” fundator kościołów w Państwie Goniądzko-Rajgrodzkim w latach 1509–1522 s. 13–34; Piszczatowska Marta: „Na miłosierne uczynki...” Kościół i szpital w mieście Knyszyn – rekoniesans badawczy s. 35–46; Bagiński Krzysztof: Herby nad wejściem do knyszynskiego kościoła parafialnego s. 47–60; Gołaszewski Łukasz: Echa Chocimia i Wiednia w Knyszynie, czyli zapis pobórny księdza Mateusza Ignacego Kuligowskiego [?–1699] s. 61–66; Szot Adam: Spis ludności parafii knyszynskiej z 1926 r. s. 67–122; Magdziuk Urszula: Zabytki na terenie parafii św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Knyszynie s. 123–136; Olesiewicz Marek: Ks. Alfred Ignatowicz [1938–2004] – dziekan knyszynski s. 137–138; Ignatowicz Alfred: Moje zapiski s. 139–156; Lewkowicz Mieczysław: Książd Antoni Wacław Betański [1715–1786] s. 157–162; Sadowska-Dubicka Ewelina: Książd Edward Jung s. 163–166; Lewkowicz Mieczysław: Książd Kazimierz Cyganek s. 167–172.

4746. 500-LECIE reformacji. Historia i perspektywy. Pod red. Krystyny Krawiec-Złotowskiej i Poli Pauby. Słupsk 2020 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie 8° ss. 190, nlb. 2, il. (Ludzie i Zdarzenia; t. 3).

Z treści: Zielonka Zbigniew: Ciekawe przypadki walki o „Szczyre Słowo Boże” w Rzeczypospolitej. Impresje. [XVI w.] s. 11–20; Marek Franciszek A.: Wpływ protestantyzmu na rozwój kultury polskiej na Śląsku w okresie reformacji i kontreformacji s. 21–32; Małkus Marta: „Dla mnie bowiem żyć – to Chrystus, a umrzeć – to zysk...”. Staromiejski Cmentarz Ewangelicki we Wschowie jako manifest wyznania wiary. [XVII–XXI w.] s. 33–44; Wojciechowska Kalina: „Aby słowo Boże dzięki śpiewowi wśród ludzi przebywało...”. Marcina Lutra teologia muzyki s. 45–51; Szczepankiewicz-Battek Joanna: Sztuka jako oręż w służbie reformacji – konfrontacja czy dialog? s. 53–75; Krawiec-Złotowska Krystyna: „Będę znośił ten Kościół tak długo, aż stanie się on lepszy...”. Irenistyczne idee Erazma [z Rotterdamu] a reformacja s. 77–92; Pauba Pola: Piotra Skargi myślenie o katolikach i heretykach s. 93–120; Nowak Bronisław: O wkładzie śpisanym w dzieło reformacji, czyli przypadki rodziny Suave. [Bartłomiej Suave (1494–1566), Piotr Suave (1496–1552)] s. 121–159; Gut Paweł: Jubileusz reformacji 1617, 1717 i 1817 w świetle dokumentów z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie s. 161–168.

4747. AD HONOREM Immaculatae Conceptionis Mariae. Oblatio i konsekracja. Materiały

I Sympozjum Teologicznego Marińskiej Szkoły Duchowości. Pod red. Andrzeja Pakuły. Rzym–Warszawa 2020 Kuria Generalna Zgromadzenia Ks. Marianów; Promic 8° ss. 196, nlb. 1.

Z treści: Pakuła Andrzej: Słowo wstępne s. 9–12; Pakuła Andrzej: Akt „Oblatio” jako charyzmatyczne dzieło św. Stanisława od Jezusa i Maryi Papczyńskiego. Czas powstania, kontekst i znaczenie pierwszej formuły ślubów zakonnych Zgromadzenia Księża Marianów s. 13–24; Smagorowicz Franciszek: Data powstania Zgromadzenia Księża Marianów s. 25–35; Smagorowicz Franciszek: Początek Zgromadzenia Marianów. Narodziny nowej tradycji s. 36–56; Gil Bogusław: „Oblatio” Ojca Stanisława Papczyńskiego wczoraj i dziś. Próba teologicznej interpretacji s. 128–138; Rygielski Jacek: Życie założyciela i Czcigodnego Sługi Bożego Kazimierza Wyszyńskiego w kluczu „imitatio Mariae” s. 174–184; Gil Bogusław: Wprowadzenie. Początek Zgromadzenia Marianów w Wietnamie i świadectwa pierwszych marianów wietnamskich s. 187–191; Nguyen Van Ha ‘mic Peter: Ojciec Stanisław Papczyński s. 194.

4748. ADAMIĄK Grzegorz: Recepcja idei misyjnej w diecezji płockiej w latach 1908–2015. Warszawa 2020 Inst. Papieża Jana Pawła II; Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 563, il. (Studia i Materiały Misjologiczne; 48).

4749. ANDRZEJCZYK Kacper: Kościół i parafia Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Bydgoszczy na Szwederowie w latach 1920–1945. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 183–206, streszcz. ang., niem.

4750. ARCYBISKUP Józef Teodorowicz (1864–1938). Studia i materiały. Oprac. i red. nauk. Józef Wolczański. Kraków 2017 Wydaw. Nauk. Uniw. Papieskiego Jana Pawła II 8° ss. 1023. (Biblioteka Historyczna Archiwum Metropolii Lwowskiej Obrządku Łacińskiego w Krakowie. Ser. A: Źródła i Materiały; t. 19).

Treść: Wolczański Józef: Wstęp s. 9–20; Krasowski Krzysztof: Abp Józef Teodorowicz jako mąż stanu s. 21–28; Trybuś Luiza: „Wytlumaczyć myśl papieską”. Komentarz abp. Józefa Teodorowicza do listu św. Piusa X pt. „Poloniae populum” z 3 grudnia 1905 s. 29–50; Panuś Kazimierz: „Myśl Boża względem Polski” – kaznodziejstwo abp. Józefa Teofila Teodorowicza s. 51–60; Klajman Stefan: Praca literacko-naukowa abp. Józefa Teodorowicza s. 61–70; Tomaszewska Maria Izabela: Abp Józef Teodorowicz w lwowskich archiwaliach Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstank s. 71–84; Gañk Irina: Kul’turno-prosvitnik ‘ka dial’nist’ arhierpiskopa Źefa Teodorowicza s. 85–92; Wolczański Józef: Listy abp. Józefa Teodorowicza do abp. Józefa Bilczewskiego z lat 1900–1923 s. 93–244; Wolczański Józef: Korespondencja abp. Józefa Teodorowicza z abp. Adamem Sapiehą z lat 1901–1938 s. 245–426; Wolczański Józef: Korespondencja abp. Józefa Teodorowicza z abp. Andrzejem Szeptyckim z lat 1903–1938 s. 427–450; Wolczański Józef: Korespondencja abp. Józefa Teodorowicza z bp. Henrykiem Przeździeckim z lat 1919–1937 s. 451–486; Wolczański Józef: Korespondencja abp. Józefa Teodorowicza z prof. Stefanem Dąbrowskim z lat 1921–1938 s. 487–570; Wolczański Józef: Wybór korespondencji o. Włodzimierza Ledóchowskiego SJ z o. prof. Pawłem Siwkim SJ z lat 1931–1941 s. 571–580; Wolczański Józef: Korespondencja abp. Józefa Teodorowicza z o. Włodzimierzem Ledóchowskim SJ z lat 1914–1937 s. 581–658;

Wolczański Józef: Korespondencja abp. Józefa Teodorowicza z różnymi osobami w sprawie Teresy Naumann z lat 1930–1938 s. 659–998; Wolczański Józef: Zakończenie s. 999–1000.

Rec.: Pudłocki Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 984–988.

4751. ARYSTOKRATA ducha. Życie i dziełstwo błogosławionego ojca Klemensa Szeptyckiego (1869–1951). Pod red. Andrzeja Szeptyckiego. Wojnowice–Wrocław 2018 Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 8° ss. 388, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji „Ojciec Klemens Szeptycki – arystokrata, zakonnik, męczennik”, Lublin, 11–12 XII 2014 r.

Tręś: Szeptycki Andrzej: Słowo wstępne s. 7–10; Rotfeld Adam Daniel: Wzór ludzkiej przyzwoitości i cywilnej odwagi s. 13–24; Błaza Marek: Kościół ruski s. 25–52; Gil Andrzej, Skoczylas Ihor: Unia brzeska i jej następstwa w metropolii kijowskiej (koniec XVI – pierwsza połowa XVII wieku) s. 53–70; Adamski Łukasz: Ruski Kościół unicki a ukraiński ruch narodowy s. 71–92; Szeptycki Jan Kazimierz, Szeptycki Maciej: W kręgu rodziny Szeptyckich s. 93–100; Moskałyk Jarosław: Andrzej Szeptycki [1863–1944] a brat Klemens [1869–1951] s. 101–120; Szeptycki Andrzej: O. Klemens i rodzina Szeptyckich s. 121–142; Nowak Magdalena: Edukacja Kazimierza Szeptyckiego s. 143–178; Stepien Stanisław: Na niwie gospodarczej i duchowej... Droga życiowa bł. Klemensa (Kazimierza Marii Szeptyckiego) s. 179–232; Zubkowicz Rafał: Kazimierz Szeptycki – przewodniczący Galicyjskiego Towarzystwa Leśnego s. 233–244; Siwicki Piotr: Grekokatolicyzm galicyjski, studyci i „brat Klemens” w świetle listów bł. Leonida Fiodorowa [1879–1935] do metropolity Andrzeja Szeptyckiego, pisanych w Kamienicy s. 257–268; Motyka Grzegorz: Ukraiński Kościół Grekokatolicki a konflikt polsko-ukraiński (1939–1945) s. 269–288; Vojtki Ol'ga: Otec' Klimentij Septic'kij w akcji poratunku żywej cencami Studic'skogo ustau (1941–1944) s. 289–300; Halaigida Igor: Kościół grekokatolicki wobec komunizmu w pierwszej połowie XX w. (zarys zagadnienia) s. 301–316; Martynuk Teodor: Rola i miejsce o. Klemensa we współczesnym zakonie studytów s. 317–338; Batruch Stefan: Beatyfikacja i kult o. Klemensa s. 339–356; Szeptycka Maria H.: O. Klemens i spuścizna metropolity Andrzeja s. 357–366; Jasina Łukasz: Metropolita Andrzej Szeptycki jako ikona współczesnej kultury popularnej na przykładzie filmu Olesia Jańczuka „Władka Andrej” s. 367–375; Wybrana bibliografia s. 375–378.

4752. ARYSTOKRATA ducha, wiary i miłości. Ks. abp Ignacy Tokarczuk (1918–2012). Praca zbiorowa. Red. Bernadeta Lipian. Rzeszów 2019 Nakł. Tow. Przyj. Anny Jenke; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 179, il.

Z treści: Słowo wstępne s. 9–12; Lipian Bernadeta: Pozostawił po sobie wartości ponadczasowe s. 13–18; Rok 2018. 100-lecie urodzin ks. Abp Ignacego Tokarczuka s. 19–20; Sejm otwiera drogę złotego jubileuszu urodzin ks. abp Ignacego Tokarczuka s. 21; Uczczenie Złotego Jubileuszu Dostojnego Jubilata przez Towarzystwa Przyjaciół Anny Jenke s. 22; W progach Archikatedry Przemyskiej s. 22–23; Guz Tadeusz: Ks. Abp Ignacy Tokarczuk Polski Arystokrata wiary świętej, katolickiej i apostołskiej s. 24–31; W Książęcym Zamku s. 32–33; Guz Tadeusz: Ks. Abp Ignacy Tokarczuk – Polski Arystokrata ducha s. 34–47; Rząsa Franciszek: Ks. Abp Ignacy Tokarczuk Pasterz i Ojciec. Rzecznik, Świadek, Autorytet s. 48–62; Koncert „Te Deum” s. 63–65; Mocny mocą Bożą s. 66; Wspomnienia i świadectwa o wielkich zasługach Ks. Abp Ignacego Tokarczuka s. 67; Ojciec Święty Benedykt XVI s. 68; Ojciec Święty Jan Paweł II s. 69; Gądecki Stanisław: Ks. Abp Ignacy Tokarczuk zasługuje na pamięć z uwagi na swoje

dokonania s. 70–73; Depo Waclaw: Życie według prawdy s. 74; Dec Ignacy: Obrońca prawdy o Bogu, o Kościele i o człowieku s. 75–84; Dydycz Antoni Pacyfik: Rzecz o Biskupie, który ceniom się nie kłaniał s. 85–89; Białogłowski Edward: Pasterz spraw Bożych i ludzkich s. 90–93; Świadekto ks. bp Artura Mizińskiego s. 94; Świadekto ks. kapelana Prezydenta RP ks. Zbigniewa Krasa s. 95; Nosal Szymon: Wybitny Pasterz i Patriota s. 96–100; Bocho Marian: Pasterzowi Niezlomnemu w podziękowaniu s. 101–104; Rykała Henryk: Pamięć o Wielkim Pasterzu Kościoła s. 105–106; Lizak Józef: Pasterz Roztropny s. 107; Wójcikowski Kazimierz: Pasterz maryjny s. 108–111; Margañska Anna: Pomógł w odzyskaniu Opactwa Sióstr Benedyktynek s. 112–114; Gwozdek Helena: Odnaczał się wielką miłością do Eucharystii s. 115–116; Świadekto Marszałka Sejmu RP Marka Kuchcińskiego s. 117; Świadekto prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego s. 118; Babinetz Piotr: Abp Ignacy Tokarczuk na krośnieńskich ścieżkach s. 119–120; Świadekto wojewody podkarpackiego Ewy Leniart s. 121; Iwaneczko Dariusz: Bezkompromisowy w walce o prawdę s. 121–124; Choma Robert: Pozostawił ogromny dorobek s. 124; Wyczawski Andrzej: Był dla nas kimś najważniejszym s. 124; Cwierz Andrzej: Zapiął się na trwałe w pamięci s. 125–126; Dziurła Tomasz: Biskup Niezłomny s. 127–128; Szwarz Urszula Joanna: Kontynuator Biblijnego Profetyzmu s. 129–130; Dziaczkowski Waldemar: Niezłomny duchem s. 131–134; Kaniowska Teresa: Życiem dawał świadectwo prawdzie s. 135; Krężel Janusz: Apostoł naszych czasów s. 136; Angerman Jarosław: Symbol niezłomnej postawy s. 136–137; Kalinowska Maria: Kochał i błogosławił s. 138–139; Pałka Anna: Obecność ks. Arcybiskupa Ignacego Tokarczuka w stowarzyszeniu Ruchu Kultury Chrześcijańskiej „Odrodzenie” s. 140–142; Siara Maria: Widział potrzebę ukazywania wzorców świętości s. 143–146; Drobek Maria: Cenil wartość rodzinny s. 147–148; Majsterkiewicz Stefania: Biskup o wielkim sercu s. 149; Rygowska Bogusława: Był blisko ludzi s. 150–151; Kuźniar Maria: Niósł nadzieję na ludzi s. 152–153; Tomkiewicz Lidia: Podziw i uszanowanie s. 154–155; Najważniejsze uznanie od Świętego Jana Pawła II s. 156.

4753. AUGUSTYNIAK Bogdan Melchior: *Album Rodziny Parafialnej w Łubianie 1983–2008*. Fot. Zygfryd Czupa, Zbigniew Szarmach, Mieczysław Stalce, Jan Ringwelski, Krzysztof Herman. Bytów [2020] Kurier SC 4° ss. 181, il.

4754. BADACZ i znawca religii przeszłości i doby współczesnej ks. prof. dr hab. Tadeusz Dajczer (1931–2009). Pod red. Eugeniusza Sakowicza. Lublin 2020 Polihymnia 8° ss. 186, nlb. 1. (Religie Świata, Świat Religii; 22).

Materiały z sympozjum nauk., Warszawa, 7 IX 2019 r.

Tręś: Sakowski Eugeniusz: Badacz i znawca religii przeszłości i doby współczesnej ks. prof. dr hab. Tadeusz Dajczer (1931–2009) s. 7–16; Broniek Radosław: Religijny charakter inicjacji plemiennej s. 19–35; Szuppe Paweł: Podstawy moralności w religiach chrześcijańskich s. 37–55; Lis Norbert Augustyn: Status teologiczny religii niechrześcijańskich s. 57–76; Fic Leonard: Buddyzm w swej specyfice i odrębności wobec chrześcijaństwa w badaniach fenomenologicznych ks. prof. Tadeusza Dajczera s. 79–109; Stawiński Piotr: Mistycyzm muzulmański a dialog z chrześcijaństwem (uwagi na kanwie badań ks. prof. Tadeusza Dajczera) s. 111–123; Sakowicz Eugeniusz: Oryginalność chrześcijaństwa na tle innych religii s. 125–137; Mazanka Paweł: Filozofia klasyczna i tajemnica wiary lekarstwem na współczesną sekularyzację i sekularyzm s. 141–157; Szewc Bolesław: „Rozważania o wierze” jako uniwersalna książka katolicka s. 159–164; Zagórska Wanda: „Sakrament obecności” ks. prof. Tadeusza Dajczera z perspektywy psychologa-badacza i świadka życia s. 165–179; Sokolewicz Zofia: Posłowie –

fascynacje ks. profesora Tadeusza Dajczera: religia pierwotna a człowiek współczesny s. 181–186.

4755. BANIK Joanna: Procesja Bożego Ciała z tradycją kwiatnych dywanów w Kluczu, Olszowej, Zalesiu Śląskim i Zimnej Wódce. Oprac. Joanna Banik. Opole 2020 Nar. Inst. Dziedzictwa. Oddz. Terenowy 8° ss. 43, nlb. 1.

XX–XXI w.

4756. BARAŃSKI Józef: Dzieje parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Płońsku w latach 1981–2011. Płońsk 2014 Parafia pw. św. Maksymiliana Kolbego w Płońsku 8° ss. 288, il.

4757. BAZAK Agata Łucja: Z dziejów pieśnych pielgrzymek staszowian do Matki Bożej Sulisławskiej. Sandomierz 2020 Armoryka 8° ss. 103, il.

Lata 1655–2020.

4758. BENYSKIEWICZ Krzysztof: „Kmiotek Niebieski” w Wielkopolsce, czyli bractwo św. Izydora w Nowym Kramsku w XVII–XIX wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 65–82, streszcz. ang.

4759. BILIŃSKI Piotr: Polityka wyznaniowa a Kościół Ewangelicko-Augsburski w Szczytnie po 1945 roku. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 191–202.

Do XXI w.

4760. BOWNIK Kazimierz: 100 lat służby Bożej w Kłodnicy. Chełm 2018 Arte 8° ss. 189, il.

Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w l. 1918–2018.

4761. BRANACH Zbigniew: „Czym się Panu odpłacę”... Ksiądz Kardasz jakiego nie znacie. Toruń 2020 Tow. Przyj. Muzeum Okręg. 8° ss. 272, il.

Stanisław Kardasz (ur. 1936) w służbie Kościoła.

4762. BUKOWCZYK Piotr: Gmina staroluterańska w Legnicy przed rokiem 1945. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 87–98.

Od XVII w.

4763. BYLINA Sławomir: Relacje Kardynała Augusta Hlonda z Arcybiskupem Józefem Gawliną w latach 1933–1948. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 16]: 2016 [nr] 1 s. 7–28, streszcz. ang.

4764. CEYNOWA Tadeusz: Manuskrypt ks. Andrzeja Józefa Delerda jako źródło do początków kultu Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeszkie*. Nr 27: 2020 s. 439–457, streszcz. ang.

Z końca XVIII w.

4765. [CHARKIEWICZ Jarosław]: Życie i męczeństwo świętego Gabriela młodzieńca [1684–1690]. Oprac. Jarosław Charkiewicz. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 265–274.

Gabriel Zabłudowski, Gabriel Męczennik Młodzieniec, święty prawosławny.

4766. CHCIAŁOWSKA Anna: Wyjaśnienie problematyki celebracji pogrzebu kościelnego wraz z ujęciem historycznym. *Studia Elckie*. T. 22: 2020 nr 1 s. 19–34, streszcz. ang.

4767. CHOMENTOWSKA Edyta, Polak Agnieszka: Posługa miłosierdzia na przykładzie medycznej działalności kamilianów i oratorianów na ziemiach polskich w XX wieku. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 83: 2020 s. 75–84, streszcz. ang.

4768. CICHONŃ Ewa: Jubileusz 1050-lecia chrztu Polski a początki chrześcijaństwa w Oleśnie. Najstarszy kościół Oleśna pw. św. Mikołaja Archanioła. *Rocznik Powiatu Oleckiego*. Nr 10: 2017 s. 179–210.

X–XX w.

4769. CIURKA Stanisław: Kult Strzyganieckiego Pana Jezusa Frasośliwego. Z okazji 330 rocznicy powstania pierwszej kaplicy na Strzygańcu (1691–2021). T. 2. Strzyganiec–Mielec 2020 Zakł. Poligraficzny Z. Gajek 8° ss. 208, il.

T. 1 pt.: W promieniach Frasośliwego. 60-lecie duszpasterstwa parafii Brzezna. 2019.

4770. CONSOLATIO Populi Prevorscensis. *Studia z dziejów kultu Matki Bożej Pocieszenia w kościele OO. Bernardynów w Przeworsku*. Pod red. Szymona Wilka. Przeworsk–Rzeszów 2020 Klasztor OO. Bernardynów; Urząd M. Przeworska; Stow. „Żywy Różaniec” przy parafii pw. Świętej Barbary; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 348, nlb. 1, il., streszcz. wł.

Tyt. równol.: Consolatio Populi Prevorscensis. Studi sul culto di Santa Maria della Consolazione nella chiesa dei Frati Minori (PP. Bernardini) a Przeworsk.

Z treści: Styczyński Izajasz: Słowa Gwardiana Przeworskiego. La parola del Padre Guardiano s. 9–14; Wilk Szymon: Słowo redaktora. La parola del Redattore s. 15–24; Ceklarz Erwin: Cuda i łaski otrzymane za wstawieniem Matki Bożej Pocieszenia przed Jej obrazem w Przeworsku. La grazie ricevute per intercessione di Santa Maria della Consolazione presso la sua immagine di Przeworsk s. 83–102; Lasota Ezechiel: Staropolskie koronacje wizerunków maryjnych w kościołach bernardynskich. Le coronazioni dei dipinti di Maria nelle chiese bernardine in Polonia nel secolo XVIII s. 131–170; Sitnik Aleksander: Kult maryjny w środowisku bernardynów przeworskich w XVII–XVIII wieku. Il culto mariano presso i Bernardini di Przeworsk nei secoli XVII–XVIII s. 171–188; Wilk Szymon: Kult Matki Bożej Pocieszenia w kościele OO. Bernardynów w Przeworsku w latach 1772–1939. Il culto di Santa Maria della Consolazione nella

chiesa dei PP. Bernardini a Przeworsk negli anni 1772–1939 s. 189–225; Wołoszyn Małgorzata: Kult Matki Bożej Pocieszenia w kościele OO. Bernardynów w Przeworsku w latach 1939–2018. Il culto di Santa Maria della Consolazione nella chiesa dei PP. Bernardini a Przeworsk negli anni 1939–2018 s. 227–266; Kisiel Leszek: Geograficzny zasięg kultu Przeworskiej Matki Bożej Pocieszenia. Wybrane aspekty. L'estensione geografica del culto di Santa Maria della Consolazione di Przeworsk. Alcuni aspetti s. 267–288; Wilk Szymon: Nie tylko Matka Boża Pocieszenia... Mniej znane wizerunki maryjne u przeworskich bernardynów. Non solo la Madre di Dio della Consolazione... I dipinti mariani meno noti presso i Bernardini di Przeworsk s. 289–310; Kapusta Wojciech: Materiały ikonograficzne do dziejów kultu Przeworskiej Matki Bożej Pocieszenia. Sussidi iconografici per la storia del culto di Santa Maria di Przeworsk s. 311–346.

4771. CYBULSKI Tomasz: Otton [1894–1967] i Bogusław [1928–1994] Wittenbergowie – pastory ewangelicy z Mazowsza. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 3 s. 13–23, streszcz. ang.

4772. CZACZKOWSKA Ewa K.: Prymas Wyszyński [1901–1981]. Wiara, nadzieja, miłość. Kraków 2020 Znak 8° ss. 249, nłb. 7, tabl. 16, il.

4773. CZAPLICKI Bronisław: Wpływ franciszkanizmu na śląską religijność katolicką. Zarzys historii. Katowice 2020 Księg. św. Jacka 8° ss. 375, il., mapy, streszcz. ang., niem.

4774. CZECHOWSKA Kamila, Kranz Karolina, Lesiński Tadeusz: Kościół pw. św. Marcina Biskupa w Szubinie. Od przeszłości do teraźniejszości. Aut. koncepcji, oprac. Kamila Czechowska; oprac. Karolina Kranz, Tadeusz Lesiński. Szubin 2020 Parafia pw. św. Marcina Biskupa; Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Zena Erdmanna 8° ss. 120, il., mapa.

4775. CZEPELAK Zbigniew: „Od św. Kingi do bł. Celestyny” – Jubileusz 800. lat Parafii Łącko i 300-lecia poświęcenia kościoła w Łącku – zarzys historii. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 48–63.

4776. DANILUK Jan: Historia ewangelickiej parafii Lutra w Gdańsku-Wrzeszczu. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 14: 2020 s. 35–58, streszcz. ang.

Lata 1896–1945.

4777. DMITRUK Stefan: Prawosławny sobór żeńskiego monasteru w Turkowicach w latach 1906–1929. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 213–234, streszcz. ang.

4778. DOMINIKANIE o Polsce i Polakach od XIII do XX wieku. Red. Tomasz Gałuszka, Katarzyna Matyja. Poznań 2020 Wydaw. W Drodze 8° ss. 520, il.

Treść: Wstęp s. 13–18; Gałuszka Tomasz: „In finibus Poloniae”. Patroni i bohaterowie Polski w czternastowiecznym „Żywocie św. Jacka” autorstwa lektora Stanisława OP s. 19–42; Wiater Elżbieta: Kult św. Jacka jako patrona Polski s. 43–56; Zajchowska-Boltroniuk Anna: Dominikańskie kaznodziejstwo w Polsce i Polakach. Wątki dotyczące historii w późnośredniowiecznych kazaniach „de sanctis” pochodzących z bibliotek polskich dominikanów s. 57–102; Kubicki Rafał: Dominikanie kontrakty pruskiej wobec Polski (XIII–XIX w.) s. 103–122; Trajdos Tadeusz M.: Dominikanie – sojusznicy Korony Polskiej. Zakon Kaznodziejski w polityce kościelnej Władysława II Jagielly na ziemiach południowo-wschodnich państwa polsko-litewskiego s. 123–140; Ożóg Krzysztof: „Poloni... sunt Deo odibiles heretici et impudici canes”. Refleksje nad poglądami Jana Falkenberga OP (†ok. 1435) o Polakach i Polsce s. 141–156; Turek Jakub: Co wiedział Jan Biskupiec OP (†1456) o Polsce jego czasów? s. 157–170; Niemiec Dariusz: Średniowieczna heraldyka polska w ceramice budowlanej z klasztorów dominikanów w Krakowie i Oświęcimiu s. 171–202; Karczmarek Krzysztof: „Wątki polskie” w życiu codziennym dominikanów z klasztoru w Brzegu w 1. połowie XVI wieku s. 203–214; Kalisz Tomasz: „Z ziemi niemieckiej do Polski...” Geneza przybycia i pobyt Jana Tetzla OP (†1519) w Polskiej Prowincji Dominikanów w latach 1501–1510 s. 215–224; Skocznyński Michał: Polska i Polacy w opinii dominikanina-gdańszczanina Martina Grünewega OP (†po 1615) s. 225–238; Zdanek Maciej: „Mater sapiens”. Znaczenie Uniwersytetu Krakowskiego w dziejach Polski w świetle laudacji Michała Siejkowskiego OP z 1748 roku s. 239–256; Szymborski Wiktor: Zamach na króla Stanisława Augusta Poniatowskiego a dominikanie warszawscy s. 257–268; Zianiuk Raisa: Edukacja młodzieży polskiej w szkołach prowadzonych przez dominikanów prowincji litewskiej na ziemiach białoruskich na przełomie XVIII i XIX wieku s. 269–304; Ewertowski Piotr: Dominikanin na Syberii. Faustyn Ciecierski OP (†1832) o polskich zesłańcach na Syberię i ich życiu za czasów panowania cara Pawła I s. 305–320; Niebelski Eugeniusz: Ignacy Klimowicz OP (zm. 1902) i jego syberyjski dziarsz z XIX wieku s. 321–330; Miławicki Marek: „Za wolność i prawa, za ojczyznę i religię”. Dominikanie z guberni zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego wobec powstania listopadowego s. 331–376; Ciesielski Adrian: Troska o jedność narodu polskiego w świetle „Mowy religijnej” Piotra Korotkiewicza OP (†1873) s. 377–388; Laskowski Piotr Jakub: „Zmartwychwstania Polski, którego tak pragnął, doczekał się”. Bonawentura Siemek OP (zm. 1918) – młoda ofiara epidemii hiszpańskiej grypy s. 389–402; Matyja Katarzyna: „Nie jesteśmy ślepi, głusi na sprawy narodowe”. Rzeczywistość okupacyjna w kronikach konwentu krakowskiego w latach 1939–1945 s. 403–428; Sanak Marcin: Polscy dominikanie wobec rzeczywistości społeczno-politycznej w kraju w latach 1945–1956 s. 429–496.

4779. DOPKO Aleksandra: Sanktuarium Matki Bożej w Łącku. Oprac. red. Magdalena Czarnecka. Lublin 2020 *Jut* 8° ss. 159, nłb. 1, il.

4780. DRYGIER Mariusz: Integracyjna rola rządców kościelnych na Śląsku w latach 1945–1992. Opole 2020 Red. Wydawnictw Wydz. Teol. UO 8° ss. 540, nłb. 4. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*; nr 106).

Tyt. równol.: The integration activity of Church rulers in Silesia in years 1945–1992.

4781. DUCHOWOŚĆ Żydów polskich. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 4 s. 765–887, streszcz. ang.

Treść: Kos Bohdan: *Vademecum „Księgi światła ukrytego”* s. 767–789; Doktor Jan: Gra o chrzest. Zabiegi wokół sekciarzy

żydowskich (frankistów) po śmierci biskupa Dębowskiego s. 791–817; Fijałkowski Paweł: Antoni Opolski – homoseksualny neofita w Warszawie okresu Oświecenia s. 819–836; Rybińska Agata: Podążając za imieniem – Rozalia Saulson (1807–1896) – nowe ustalenia s. 837–864; Jagodzińska Agnieszka: „Konwertycka gorączka” z początku XX wieku: teksty, autorzy, metahistorie s. 865–887.

4782. DYRLAGA Przemysław, Matura Jerzy: *Domine, dilexi decorem dominus Tuae... 50-lecie parafii pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w Wierprzu. Wierprz 2020 Parafia pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w Wierprzu 4° ss. 192, il.*

Od 1970 r.

4783. DZIEJE Diecezji Tarnowskiej. T. 8: Biskup Karol Pękała (1902–1968). Red. Krzysztof Kamiński, Jacek Soprych. Tarnów 2020 Biblos 8° ss. 207, tabl. 14, il. Wyd. Teol. Sekcja w Tarnowie Uniw. Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

T. 1. 2011.

4784. DZIEJE Kościoła katolickiego na Środkowym Nadodrzu do czasów najnowszych. Red. Adrian Put, Robert Kufel. Zielona Góra–Gorzów Wielkopolski 2020 Wydaw. Diec. Zielonogórsko-Gorzowskiej 8° ss. 363, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Wprowadzenie s. 11–15; Zielonka Alfons-Eugen: Chrześcijaństwo na Środkowym Nadodrzu do 1124 roku s. 17–29; Błaszczak Tomasz: Biskupstwo lubuskie w średniowieczu s. 31–58; Kufel Robert: Organizacja i życie religijne katolików na Ziemi Lubuskiej od reformacji do końca XIX wieku s. 59–71; Prejs Roland: Odrodzenie życia katolickiego w dorzeczu środkowej Odry i dolnej Warty w XIX i pierwszej połowie XX wieku s. 73–89; Mocny Rafał: Kościół katolicki na Środkowym Nadodrzu w dobie hitlerowskiej dyktatury (1933–1945) s. 91–105; Samerski Stefan: Die Errichtung der Apostolischen Administrator Gorzów Wlkp. s. 107–121; Śmierczalski-Wachocz Dariusz: Prześladowanie duchowieństwa na ziemiach zachodnich i północnych w latach 1945–1956. Metody i przykłady s. 123–141; Wejman Grzegorz: Administracja kościelna na Pomorzu Zachodnim i Ziemi Lubuskiej w latach 1945–1972 s. 143–182; Put Adrian: Diecezja gorzowska w latach 1972–1992. Zarys problematyki s. 183–200; Cincio Arkadiusz: Najważniejsze wydarzenia z życia diecezji zielonogórsko-gorzowskiej do końca 2018 roku s. 201–213; Socha Paweł: Kościół zielonogórsko-gorzowski w roku jubileuszu 75-lecia powstania Administracji Apostolskiej w Gorzowie Wlkp. s. 215–223; Socha Paweł: Kalendarium dziejów Kościoła na Środkowym Nadodrzu (X–XXI wiek) s. 225–262; Źródła do dziejów Kościoła na Środkowym Nadodrzu po II wojnie światowej. Wyboru źródeł dokonał i oprac. Paweł Socha s. 263–318.

4785. DZIEJE parafii Drzycim. Oprac. Jadwiga Szmergalska. Pelplin 2020 Wydaw. Bernardinum 8° ss. 71, nlb. 1, il., mapy.

4786. EWANGELICY w regionie kujawsko-pomorskim na przestrzeni wieków. Pod red. Jarosława Klaczkowa. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 512, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 7–12; Romaniuk Marek: Ewangelicy w Bydgoszczy s. 13–42; Łaszkievicz Tomasz: Ewangelicy w Inowrocławiu s. 43–58; Dzik Tomasz: Ewangelicy we Włocławku w okresie zaborów (1793–1918) i w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939) s. 59–96; Krzemiński Tomasz: Protestanci na Kujawach wschodnich od XVI do połowy XX wieku s. 97–172; Domasłowski Jerzy: Ewangelicy w Grudziądzu – zarys dziejów s. 173–228; Klaczkow Jarosław: Ewangelicy w Toruniu na przestrzeni wieków s. 229–256; Anuszewski Jarosław, Gałkowski Piotr: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Lipnie s. 257–290; Anuszewski Jarosław, Gałkowski Piotr: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Rypinie s. 291–326; Dzimira Michał: Ewangelicy w Brodnicy i w Lidzbarku – zarys dziejów s. 327–364; Korecki Andrzej: Ewangelicy na terenie ziemi lubawskiej s. 365–390; Superczyński Mateusz: Parafia ewangelicka w Chełmnie i jej spuścizna aktowa s. 391–410; Zielińska Agnieszka: Ewangelicy w miastach regionu kujawsko-pomorskiego XVI–XX wieku w ujęciu artystycznym s. 411–450; Birecki Piotr: Ewangelicka architektura i sztuka w regionie kujawsko-pomorskim na przestrzeni wieków s. 451–486.

4787. FENOMEN górnosłaskiego kapłana i Kościoła – w poszukiwaniu tożsamości. Materiały z konferencji naukowej. Red., korekta i prace wydawnicze Aleksandra Niesyto. Katowice 2020 Muzeum Historii Katowic 8° ss. 213, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Z treści: Barciak Antoni: Słowo wstępne s. 7–8; Skrzypietz Aleksandra: Być kapłanem na Górnym Śląsku – codzienność kapłańska w górnosłaskiej rzeczywistości na przełomie XIX i XX wieku s. 41–62; Kubacz Adam: Proboszcz – „faroż” – jako koordynator życia religijnego, społecznego i kulturalnego w parafiach górnosłaskich w II połowie XIX i na początku XX wieku s. 63–102; Szpak Jacek: Górnosłązacy w polskiej prowincji paulinów w XIX wieku (do 1864 roku) s. 103–118; Kopiec Jan: Zainteresowania historyczne księży na Górnym Śląsku w XIX wieku s. 135–144; Czapllicki Bronisław: Wskely duszpasterze górnosłazcy przełomu XIX i XX wieku. Ks. Ludwik Skowronek [1859–1934] i ks. Jan Kapica [1866–1930] – porównanie s. 145–156; Zimoń Damian: Pasterze Ludu Bożego z Górnego Śląska s. 157–172; Banaś Kornelia: Śląscy biskupi w świetle interwencji w sprawach ich powrotu do diecezji w 1956 roku s. 173–186; Puchała Stanisław: Duszpasterstwo akademickie na Górnym Śląsku – duszpasterze, studenci, nauczyciele akademicy. Analiza socjologiczno-historyczna s. 187–202.

4788. FENRYCH Zofia: *Działalność duszpasterska ks. dr. Grzegorza Okroya TChr. Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 13]: 2013 [nr] 1 s. 157–178, streszcz. ang.

Żył w l. 1933–2009.

4789. FIJAŁKOWSKI Marek: *Dzieje sanktuarium Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Skrzatuszu. Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 5–19.

Od XVII w. do 2014 r.

Zawiera też historię miejscowości od XV w.

4790. GIZA Andrzej, Rotter Lucyna: *Father Władysław Szuniewicz, MD and his times Mission to China 1931–1949*. Kraków 2020 Avalon 8° ss. 78, nlb. 2, il.

Właśc. Waław Szuniewicz (1892–1963).

4791. GŁOWACKI Leonard: *Wywiezienie i powrót Matki Bożej Kodeńskiej (1875–1927)*.

Opowieść historyczna z okazji 90. rocznicy powrotu Obrazu Matki Bożej Kodeńskiej z Częstochowy do Kodnia. Poznań 2020 Misyjne Drogi. Pol. Prowincja Misjonarzy Oblatów MN 8° s. 3–171, nlb. 5, il.

4792. GNIECIAK Edyta, Kowalczyk Karolina, Krawczyńska Magdalena: Świątynia podniesiona z ruin. Sanktuarium Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Oświęcimiu. Oprac. red. Magdalena Czarnačka. Lublin 2020 *Jut* 8° s. 111, nlb. 1, il.

4793. GOŁEMBIEWSKA Marta: Dzieje parafii ewangelicko-augsburskiej w Stawiszynie w latach 1777–1934 w świetle E. Kneifel, „Die evangelisch-augsburgischen Gemeidern der Kalischer Diözese”. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 23–28, streszcz. ang.

Wyd.: Poznań 1937.

4794. GOSTYŃSKI Witold: Najstarsze duszpasterstwo akademickie w Poznaniu. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 29–37.

W l. 1937–2018, prowadzone przez dominikanów.

4795. GÓRECKI Piotr: Dziedzictwo za-brzańskiego Kościoła. Rzymskokatolickie parafie w Zabrze. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 191–205.

Od XIV w.

4796. GRABOWSKI Piotr: Dzieje średnio-wiecznego sanktuarium Matki Bożej w Górzycy na tle wybranych wydarzeń historycznych. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 35–52, streszcz. fr.

4797. GRACZYK Waldemar: Obawy i nadzieje. Klasztor Karmelitów Bosych w Czernej w latach 1945–2000. Warszawa 2020 Wydaw. DiG 8° ss. 236, il.

4798. GRAFF Tomasz: Najstarsze bractwo różańcowe w Wadowicach 1616–1822. Kraków 2020 *Księg. Akademicka* 8° ss. 238, nlb. 3, nlb. 12 tabl., il., streszcz. ang.

Rec.: Szymborski Wiktor, *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 241–244.

4799. GRONEK Agnieszka: Obrzezanie Jezusa w Kościele wschodnim dawnej Rzeczypospolitej. Święto, treść, ikonografia. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 105–125, streszcz. ang.

4800. GUZEWICZ Wojciech: Berźniki jako ośrodek kościelny na Sejneńszczyźnie (zagadnienia wybrane). *Civitas et Lex*. T. 21: 2019 nr 1 s. 71–83, streszcz. ang.

4801. GUZEWICZ Wojciech: Sejneński ośrodek kościelny (wybrane zagadnienia). *Civitas et Lex*. T. 10: 2016 nr 2 s. 87–97, streszcz. ang.

4802. HAMRYSZCZAK Artur: Konfraternie i organizacje religijne w sanktuarium Męki Pańskiej i Matki Bożej w Kalwarii Pałacowskiej. Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 141. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 50).

Rec.: Flaga Jerzy, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 493–499.

4803. HARASIM Igor, Jaszczak Jerzy: Z doświadczeń duszpasterza. Społeczność greckokatolicka Warmii i Mazur 70 lat po deportacji. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 114–136, streszcz. ang.

Próba dokonania oceny stanu życia społeczności na podstawie analizy parafii w Asunach i Kętrzynie.

4804. HAWĘLKO-WIZO Wiesław: Mennonici. Sosnowka – Schönsee i okolice. Grudziądz 2020 Wydaw. Wizo-Art 8° ss. 388, il., mapy.

Lata 1553–2020.

4805. HNATYSZYN Piotr: Zabrzańscy kantorzy i rabini. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 177–190.

XIX w. do II wojny światowej.

4806. JAGIELLONOWIE i ich świat. Polityka kościelna i praktyki religijne Jagiellonów. Pod red. Bożeny Czwojdrak, Jerzego Sperki i Piotra Węcowskiego. Kraków 2020 Tow. Nauk. Societas Vistulana 8° ss. 376, nlb. 8 tabl., il. (Studia Jagiellonica; 4).

Treść: Januszek-Sieradzka Agnieszka: Pietas Jagiellonica. Życie religijne Jagiellonów w badaniach siostry profesor Urszuli Borkowskiej (1935–2014) s. 11–20; Ożóg Krzysztof: Rex pius w świetle wybranych średnio-wiecznych zwierciadeł monarszych s. 21–36; Nikodem Jarosław: Pobożność Giedyminowiczów (XIV–XV wiek) s. 37–50; Saczyńska Monika: Mszy słuchanie, grzechów odpuszczanie. Przywileje indywidualne dla Jagiellonów w XV wieku. Przyczynki do pobożności monarszej późnego średnio-wieczna s. 51–72; Waleczak Marek: „Umierający król”. U źródeł formuły ikonograficznej nagrobka Kazimierza IV Jagiellończyka [1442–1492] (1492) s. 73–92; Záruba František: Kaplice na zamkach królewskich okresu jagiellońskiego w Czechach s. 93–110; Ratajczak Tomasz: Architektura kaplic zamkowych wzniesionych przez Jagiellonów w Królestwie Polskim s. 111–124; Żurek Dorota: Zapomniana fundacja królewska. Klasztor augustianów w Olkuszu (1387–1572) s. 125–136; Szybkowski Sobiesław: Król Kazimierz Jagiellończyk wobec fundacji klasztoru brygidek w Elblągu s. 137–152; Wróbel Dariusz: Duchowni w kancelarii Jagiellonów i ich rola w radzie królewskiej s. 153–186; Ferenc Marek: Duchowni na dworze królewicza Zygmunta Jagiellończyka [1467–1548] s. 187–200; Rajman Jerzy: „Wielki widzimy jego upadek” – zakon premonstratensów w polityce kościelnej Jagiellonów (do 1492 roku) s. 201–224; Pluta-Saladra Edyta: Jagiellonowie a klasztory

żeńskie w Małopolsce do 1506 roku s. 225–242; Szewdo Patrycja: Działania Kazimierza Jagiellończyka i jego synów wobec miast kościelnych w Wielkopolsce (1447–1548) s. 243–280; Grabowski Janusz: Polityka Jagiellonów wobec obsady biskupstwa płockiego do początku XVI wieku s. 281–298; Kempa Tomasz: Gdzie i w jakiej postaci funkcjonowały ograniczenia we wznoszeniu cerkwi prawosławnych w Wielkim Księstwie Litewskim i w Królestwie Polskim w okresie panowania Jagiellonów? s. 229–320; Świeboda Wojciech: Pierwsi Jagiellonowie a inkwizycja papieska w Królestwie Polskim s. 321–338; Bar Pšemysl: Husyci i husytyzm w politycznej korespondencji Władysława Jagiełły i Witolda s. 339–374.

4807. JAKUBOWSKI Rafał, Jakubowska Diana: Wierzenia Słowian i Indoariów. Rekonstrukcja utraconych tradycji. Wrocław 2019 Praźródła 8° ss. 170, il.

4808. JANICKA Klaudia: Kult św. Anny na ziemi toszeckiej. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 39–48.

Od XV w. do 1829 r.

4809. [JARMUSIK Edmund] Ârmusik Édmund: Êtnokonfessional'nye processy na belorusko-pol'skom pagranic'ie (grodenskaâ oblast' i podlâšeskoie voevodstvo). *Istoričeskij aspekt. Civitas et Lex*. T. 13: 2017 nr 1 s. 83–100.

4810. JASIŃSKA Dorota: Przełomowa rola Zgromadzenia Księża Misjonarzy w procesie kształtowania przestrzeni sepulkralnej Warszawy. *Nasza Przyszłość*. T. 134: 2020 s. 117–149, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

4811. JASIŃSKI Grzegorz: Parafia ewangelicka w Rozogach i jej duchowni (XIX–XX w.). *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 223–245.

4812. JAWORSKI Bogusław: Kierownictwo duchowe w praktyce. Przykład relacji bł. ks. Michała Sopočki i św. s. Faustyny Kowalskiej. Kraków–Rzeszów 2020 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 16° ss. 173.

4813. JERZAK Norbert: Z dziejów katolickiej parafii we Wrocławiu-Zakrzowie. Wrocław 2020 Papieski Wydz. Teol. 8° ss. 191, il.

Lata 1987–2020.

4814. JEZUICI w Bydgoszczy i okolicy. Red. Marcin Puziak. Bydgoszcz 2018.

Rec.: Lec Zdzisław, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 221–222.

4815. JOSZKO Bernard: Kościeliska – parafia pogranicza do 1945 r. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 102–110.

4816. KAMIŃSKI Jarosław, Oleksiak Katarzyna: Grzebsk niezapomniany. Płock 2020 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 279, il.

Tręś: Pastoralne funkcje parafii pod wezwaniem św. Leonarda w Grzebsku w latach 1918–1998; Historia cmentarza rzymsko-katolickiego w Grzebsku.

4817. [KARCZEWSKI Paweł] Pantelejmon Hieromnich (Karczewski): Obraz świętych dzieci-męczenników w prawosławnej hymnografii. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 207–222, streszcz. ang.

4818. [KASPROWICZ Wincenty]: Wincentego Kasprowicza Kronika zameczku św. Kingi i pustelni w Pieninach. Z rękopisu aut. do dr. podał oraz wstępem opatrzył Stanisław Kołodziejcki. Krościenko nad Dunajcem 2016.

Rec.: Kocańda Paweł, *Plaj*. [T.] 55: 2018; Uzup.: Kocańda Paweł: Wincentego Kasprowicza Kronika zameczku św. Kingi w Pieninach, czyli o uratowanym rękopisie raz jeszcze. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 362–368.

4819. KĄCICKA Grażyna: Dom na skale zbudowany. Zarys historii klasztoru Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP na Głębokiej w Jarosławiu. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 31–50.

Lata 1862–2004.

4820. KĄCICKA Grażyna, Kulesz Ewa: Zarys dziejów Klasztoru w Jazłowcu na tle zjawisk i procesów historycznych na Kresach Wschodnich. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 29: 2019 s. 41–59.

W l. 1862–1999.

Zawiera także rys historyczny Jazłowca (XIII–XIX w.).

4821. KLEBOWICZ Grzegorz: Parafie i wspólnoty zakonne (archi)diecezji przemyskiej XIV–XXI w. Red. nauk. Lucjan Fac. Przemysł 2020 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 344, il., mapy. (Biblioteczka Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej).

4822. KLIMASZEWSKA Beata: Początki i fundacja Klasztoru pw. Maryi Matki Pojednania Mniszek Bosych Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel w Bornem Sulnowie. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 303–325, streszcz. ang.

Lata 1958–2018.

4823. KMOCH Maria Weronika: Na skraju Kurpiowszczyzny. Parafia pw. św. Floriana w Jednorozcu. *Jednorozec 2020 Stow. „Przyj. Ziemi Jednorozeckiej”* 8° ss. 554, nlb. 1, nlb. 37 tabl., il., mapy, streszcz. ang. Stow. „Przyj. Ziemi Jednorozeckiej”.

Lata 1862–2020.

4824. KOGUT Mieczysław: Zeszyty historyczne Kościoła katolickiego w Kluczborku.

Cz. 24. Wrocław 2020 Papieski Wydz. Teol. 8° ss. 307, il.

Toż. Cz. 25. Wrocław 2020 ss. 314, il.
Cz. 1. Kluczbork 1996.

4825. KOŁODZIEJ Michał: Historia i opis kościoła w Paczynie. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 30–44.

XIV–XXI w.

4826. KOŁPAK Piotr: Kult świętych patronów Królestwa Polskiego w czasach Jagiellonów. Kraków 2020 Societas Vistulana 8° ss. 431, nlb. 5, tabl. 24, il., streszcz. ang. (Monografie Towarzystwa Naukowego Societas Vistulana; t. 4).

Lata 1394–1595.

4827. KOMBORSKA Marta: Exodus służebniczek starowiejskich kresów południowo-wschodnich w latach 1939–1957. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 66–84, streszcz. ang.

4828. KOPIEC Jan: Czy dzieje Kościoła utrwalają „historię świętą”? („Lectio magistralis” z okazji nadania tytułu doktora „honoris causa” przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie). *Nasza Przyszłość*. T. 134: 2020 s. 257–268.

V–XVI w.

4829. KOPIEC Jan: Powołania kapłańskie z Olesna w latach 1650–1810. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 38–44.

4830. KOPROWSKI Piotr: Między sacrum i profanum. Biografia intelektualna Janusza Stanisława Pasierba [1929–1993]. Pelplin 2015 Bernardinum 8° ss. 478.

Toż. Wyd. 2. Rzeszów 2019 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej ss. 643.

4831. KORONACJE wizerunków Matki Bożej na przestrzeni dziejów. Red. Ewelina Dziewońska-Chudy, Maciej Trąbski. Częstochowa–Warszawa 2018 Ośr. Wydawniczo-Poligraficzny „SIM” – Hanna Bicz 8° ss. 263, nlb. 1, il., streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy Jana Długosza w Częstochowie, Tow. Liter. im. A. Mickiewicza. Oddz. w Częstochowie, Tow. Hist. im. Szembeków. Oddz. w Częstochowie.

Materiały z konferencji nauk., Częstochowa, 14–15 IX 2017 r.
Treść: Czajkowska Angielska: Słowo wstępne s. 7–10; Dziewońska-Chudy Ewelina, Trąbski Maciej: Od redakcji s. 11–14; Józefów-Czerwińska Bożena: Zmiana intensywności kultu maryjnego i wybrane zjawiska powiązane z mariologią w kregu kultury bizantyjskiej i Kościoła prawosławnego s. 15–30; Mazureczak Urszula: Synteza wyobrażeń Koronacji Maryi na wybranych przykładach malarstwa średnio-wiecznego s. 31–48; Zieliński Marek Grzegorz: Koronacja obrazu Matki Bożej Bolesnej w Chełmie w 1754 roku s. 49–66; Wereda

Dorota: Koronacje wizerunków maryjnych w Cerkwi unickiej s. 67–80; Biletska Mariia: Odrodzenie sanktuarium maryjnego w Latyczowie s. 81–90; Kotowicz Anna: Biała Pani z Podola. Koronacja wizerunku Najświętszej Maryi Panny Jazłowieckiej s. 91–102; Misiura Grzegorz: Kult maryjny w Janowie Lubelskim s. 103–118; Janusz Łukasz: Historia objawień i koronacji obrazu Matki Bożej Gietrzwałdzkiej. Zarys problematyki s. 119–130; Rozynkowski Waldemar: Koronacje wizerunków maryjnych dokonane przez Prymasa Stefana Wyszyńskiego w granicach obecnego województwa kujawsko-pomorskiego s. 131–144; Dudziak Kinga: Kult Matki Bożej na Kaszubach na przykładzie Sanktuarium w Wejherowie s. 145–152; Meiser Anna: Przewodniczka w świętej rozmowie – historia i kult wizerunku Matki Boskiej Bytomskiej s. 153–162; Sadowski Maciej: Koronacje rzymskiej ikony Matki Bożej Nieustającej Pomocy u zarania rozwoju Jej kultu w Kościele powszechnym s. 163–172; Stula Bartosz: Koronacje Matki Bożej w kulturze latynoamerykańskiej na przykładzie Maryi z Guadalupe i Luján s. 173–184; Perzyna Krzysztof: Cuda opisane w dziele „Pustynia w Raj zamieniona” s. 185–194; Michalska Monika: „Domus Gratiae Sanctae Mariae” – legenda o koronowanym wizerunku Matki Bożej w Krzeszowie s. 195–206; Janus Katarzyna: „Poetae »minores« o koronowanych wizerunkach Czarnej Madonny s. 207–222; Humik Elżbieta: Wizerunek Matki Bożej w „Golgocie Jasnogórskiej” Jerzego Dudy-Gracza [1941–2004] s. 235–244; Przygoda Krzysztof: Wizerunki maryjne koronowane diademami papieskimi s. 245–262.

4832. KORYCKA Mariola: Kulturotwórcza rola Kościoła katolickiego na Wołyniu na przykładzie Parafii św. Antoniego w Korcu. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 5: 2020 s. 319–343, streszcz. ang.

4833. KOSICKI Piotr H.: Catholics on the barricades. Poland, France and “revolution”. 1891–1956. New Haven–London 2018 Yale Univ. Press 8° ss. XXVIII, 391. Hoover Institution; Stanford Univ.

Rec.: Pawlikowski John T., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 91–94.

4834. KOSIŃSKI Tomasz J.: Bogowie Słowian. Bóstwa, biesy i junacy. Warszawa 2019 Bellona plik tekstowy EPUB (11,9 MB).

4835. KOŚCIÓŁ katolicki w najnowszych dziejach Polski. Red. nauk. Janusz Gmitruk i Tadeusz Skoczek. Warszawa 2020 MHPRL; Muzeum Niepodległości 8° ss. 653, nlb. 3.

Z treści: Dziwiz Stanisław: O postudzie i świętości Jana Pawła II. Homilia s. 9–14; Ziejka Franciszek: Polsky uczeni w Castel Gandolfo. W setną rocznicę urodzin Karola Wojtyły – Jana Pawła II s. 21–66; Dziedzic Stanisław: „Sprawa jakichś miłości czy zamilowań”. Wadowice Karola Wojtyły s. 67–108; Skoczek Tadeusz: Historia i literatura. Szkic do biografii Karola Wojtyły s. 109–130; Burghardt Tadeusz: Człowiek pracy w twórczości literackiej Karola Wojtyły s. 131–148; Drodzowski Marian Marek: Jan Paweł II o dziejach Polski XX wieku s. 149–176; Adamczyk Mieczysław: Spotkanie dwóch powołań, czyli tajemnica przenikania religii i sztuki w osobowości Jana Pawła II s. 177–190; Mazur Jan: Spór Jana Pawła II z ponowoczesnością o duchowe oblicze świata s. 191–210; Skorowski Henryk: Jan Paweł II. Papież praw człowieka s. 211–226; Łuczak Aleksander: Trzy pielgrzymki nadziei s. 227–280; Miazek Ryszard: Wieś polska w nauczaniu prymasa Stefana Wyszyńskiego i papieża Jana Pawła II. Kontekst

kulturowy i społeczny s. 281–316; Ważniewski Włodzimierz: Prymas Polski kardynał Stefan Wyszyński w obronie tożsamości Polaków s. 317–344; Gmitruk Janusz: Ruch ludowy i Kościół katolicki w panoramie dziejów s. 345–368; Bednarzak-Libera Mirosława: Galicyjscy chłopcy wobec Kościoła katolickiego w świetle pamiętników i wspomnień Ludowców s. 369–438; Ratyński Mateusz: PSL „Piastr”, PSL „Wydzwolenie” i „Jedność Ludowa” oraz Związek Chłopski wobec konkordatu z 1925 roku s. 439–458; Indraszczyk Arkadiusz: Agrarne i chrześcijańskie pierwiastki w ludowych propozycjach integracji europejskiej s. 459–480; Wysocki Wiesław Jan: Chrześcijańskie inspiracje polskich dążeń niepodległościowych s. 481–502; Odziemkowski Janusz: „Potrzeba żebym był”. Kapelani duszpasterstwa katolickiego Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej s. 503–542; Mazurek Jerzy: Za emigrantami. Księża polscy w Brazylii s. 543–580; Kwiatkowski Mikołaj: Działalność ks. Kazimierza Lutostawskiego [1880–1924] w okresie I wojny światowej s. 581–612; Skoczek Tadeusz: Krakowski Rynek szalał z radości s. 627–632; Sęk Jan: Profesora Wojtyły należycie przypadki s. 633–640.

4836. KOŚCIÓŁ na drogach przeszłości. Red. Jan Walkusz, Marcin Nabożny. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 392, il., streszcz. ang., pol. KUL Wyd. Teologii Inst. Nauk Teol.

Z treści: Dalecki Krzysztof: Nowa koncepcja kształtowania kleru według Ignacego Henryka von Wessenberga jako podstawa odnowy duszpasterskiej w diecezji konstancjańskiej (1815–1821) s. 9–24; Ingłot Marek: Historia Kościoła na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim s. 25–36; Jaszcz Adam: Aplicación del Concilio Vaticano II a las realidades de las diócesis Polacas por medio del sínodo diocesano s. 37–56; Krawczyk Michał: „Wierni synowie Ojczyzny”. Starania mieszkańców Radomia (1918–1936) o powrót do miasta OO. Bernardynów s. 75–94; Krzysztofński Mariusz: Biskup Ignacy Tokarczuk w służbie Konferencji Episkopatu Polski (1965–1981) s. 95–130; Lechwar Mateusz: Kronika parafii Bieździedza jako źródło badań nad historią regionu s. 131–144; Ludewicz Michał: „Bóg codziennie przez swoje sługi czyni znaki i wielkie cuda”. Cuda przejawem władzy Boga nad światem w świetle Liber Pontificalis. [Lata 314–891] s. 145–160; Malinowski Radosław Łukasz: Historia Kościoła w Afryce. Starożytne i średniowieczne dziedzictwo w dobie postkolonializmu s. 161–173; Mantyk Tomasz Karol: Hedwig of Silesia. Female sanctity in transition. An essay in medieval hagiography s. 175–229; Marczewski Jarosław R.: Quoniam statum est omnibus hominibus semel mori. Testament ks. Jana Ołdakowskiego (†1629) s. 231–248; Moskal Tomasz: Miejsce nauk pomocniczych w wykładzie historii Kościoła s. 249–258; Nabożny Marcin: Lubla w okresie okupacji niemieckiej s. 259–275; Plisiecki Piotr: Historia i archeologia o początkach Kościoła w Lublinie s. 277–290; Prejs Roland: Stan badań nad seminariami duchownymi w Królestwie Polskim 1864–1918 s. 291–306; Pyszna Joanna: Żoliborskie zmartwychwstanki w czasie powstania warszawskiego s. 307–328; Szczecina Grzegorz Kamil: Patriotyczne aspekty mszy św. za Ojczyznę sprawowanych przez bł. ks. Jerzego Popietuszkę [Lata 1982–1984] s. 329–350; Walkusz Jan: Instytut Historii Kościoła i Patologii KUL na tle specjalistycznych studiów historycznokościelnych w Polsce. [Lata 1964–2017] s. 351–364; Witowski Wojciech: Kościoły parafialne w parafii św. Wawrzyńca w Nowym Sączu-Biegonicach w świetle źródeł historycznych s. 365–378; Wysocki Marcin: Itineribus Ecclesiae. Ojcowie Kościoła mistrzami zrozumienia dziejów Kościoła s. 379–388.

4837. KOŚCIÓŁ w społeczeństwie w Czechach i w Polsce w średniowieczu i w epoce nowożytnej. Red. Wojciech Iwańczak, Agnieszka Januszek-Sieradzka, Janusz Smołucha. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8°

ss. 597, il., streszcz. ang. Zespół Historii Czech i Stosunków Pol.-Czeskich Kom. Nauk Hist. PAN, Inst. Kulturoznawstwa Akad. Ignatianum.

Z treści: Iwańczak Wojciech: Słowo wstępne s. 7–16; Panic Idzi: Valde desiderandum est Deique misericordia toto corde deprecanda, ut illi in opere Dei finiantur. Uwagi na temat związku pomiędzy upadkiem państwa Awarów a możliwością podjęcia akcji chrystianizacyjnej wśród Słowian. Kontekst awarski s. 17–34; Nikodem Jarosław: Biskupi polscy wobec polityki zewnętrznej monarchii jagiellońskiej (do pierwszej połowy XV w.) s. 35–68; Graff Tomasz: Biskupi krakowscy wobec Uniwersytetu Krakowskiego w dobie pierwszych królów elekcyjnych – zarys problematyki s. 69–98; Gmiterek Henryk: Udział duchowieństwa polskiego w procesach rekatalizacji w Czechach doby przedbiałogórskiej s. 99–116; Barcia Antoni: Kościoły i klasztory w społeczeństwie Raciborza w średniowieczu s. 117–134; Drabina Jan: Zmiany wyznaniowe w dekanacie bytomskim w XVI wieku s. 135–160; Knöz Tomáš: Rola kościoła w morawskich dobrach magnackich w okresie przed bitwą na Białej Górze oraz w latach dwudziestych i trzydziestych XVII wieku. Między reformacją Żerotinów a kontrreformacją Lichtensteinów s. 161–204; Póbobóg-Lenartowicz Anna: Kontakty dominikanów śląskich z otoczeniem zewnętrznym w średniowieczu i na początku czasów nowożytnych s. 205–218; Wadas Andrzej: „Trzy nędze idą przez świat”. Jezuita a problem ubóstwa. U źródeł nowożytnej solidarności społecznej s. 219–238; Nowakowski Paweł F.: Vera sponsa Christi – niejednoznaczności interpretacyjne w husyckich dyskusjach o Kościele s. 239–250; Czechowicz Bogusław: Dlaczego Valentin Krautwald [1465–1545] napisał biografię arcybiskupa Ernesta z Pardubic? s. 277–290; Pánek Jaroslav: Kontrowersje historiograficzne w sprawie roli Kościoła w średniowiecznych i wczesnonowożytnych dziejach Czech s. 291–318; Smołucha Janusz: Stolica Apostolska wobec konfliktów i problemów religijnych w Rzeczypospolitej Obojga Narodów pod koniec XVI w. s. 319–336; Karczewski Dariusz: Czeszy dowódcy rot zaciężnych z czasu wojny trzynastoletniej (1454–1466) s. 337–348; Radek David: Bolek V. Opolski a církev. Několik poznámek ke vzta-hu světské a církevní moci v pozdním středověku s. 349–372; Januszek-Sieradzka Agnieszka: Reformacja w Binarowej, czyli pierwszy w Polsce proces o luteranizm przed sądem biskupim (1522) s. 373–392; Rudziński Aleksander: Działalność kardynała Stanisława Hozjusza [1504–1579] w Rzymie w sprawach diecezji warmińskiej i polskiego dworu w świetle listów Stanisława Reszki [1544–1600] do Marcina Kromera [1512–1589] s. 393–420; Paner Anna: Święty Wacław i jego kult w Polsce s. 421–452; Horzela Dobrosława, Walczak Marek: Fundacje artystyczne elit duchownych i świeckich w Małopolsce wobec czeskiego stylu pięknego około 1400 roku s. 473–506; Burkiewicz Łukasz: Sceny relikwienne (Ostatkové sceny) i cypryjski ślad w kaplicy Najświętszej Marii Panny w zamku Karlštejn s. 507–520; Vorel Petr: Instytucje kościelne na ziemiach czeskich i w Polsce jako emittentki monet w XVI–XVII wieku s. 521–530; Wilczek-Karczewska Magdalena: Dewocjonalia wśród rzeczy szlachty wielkopolskiej w XVII w. w świetle inwentarzy bonorum et rerum s. 531–550.

4838. KOŚCIÓŁ wrocławski w służbie małżeństwu i rodzinie. Poradnictwo rodzinne w latach 1958–2018. Materiały sympozjum naukowego. Pod red. Stanisława Paszkowskiego, Dariusza Stępnia, Marii Jolanty Szostkowskiej. Wrocław 2020 Wydaw. Tum Wrocławskiej Księgarni Archidiec. 8° ss. 84, il., streszcz. ang.

Sympozjum nauk., Wrocław, 5 X 2019 r.

Z treści: Szostkowska Maria Jolanta: Poradnictwo rodzinne w Archidiecezji Wrocławskiej w latach 1958–2018 s. 21–34; Guz Tadeusz: Świętość nauki o małżeństwie i rodzinie w kontekście

prób jej relatywizacji s. 35–50; Drąg Przemysław: Kierunki rozwoju służby małżeństwu i rodzinie w świetle adhortacji „Amoris laetitia” s. 51–65.

4839. KOTECKI Andrzej: Warszawskie Madonny Kresowe. Matka Boża Białynicka – kościół pokarmelicki Narodzenia Najświętszej Marii Panny na Lesznie. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 199–214, streszcz. ang., niem., ros.

XVII–XX w.

4840. KOTECKI Andrzej: Warszawskie Madonny Kresowe. Matka Boża Jazłowiecka. Jazłowiec – Szymanów. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 139–157, streszcz. ang., niem., ros.

4841. KOWALCZYK Kazimiera: Z dziejów prowincji grodzieńsko-łomżyńskiej Zgromadzenia Sióstr Służek NMP Niepokalanej w latach 1882–2014. Łomża–[Lublin] 2020 [Halina Irena Szumił] 8° ss. 462, nlb. 1, il.

4842. KOWALSKI Tomasz: Łaskami słynący krucyfiks ze Słupi. Dzieje zabytku i historia kultu. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 2 s. 6–13, streszcz. ang.

XVII–XX w.

4843. KOWALSKI Tomasz: Łaskami słynący obraz Ukrzyżowania Chrystusa z Sierpca. Historia, ikonografia, kult. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 2 s. 3–8, streszcz. ang.

Od XVIII w.

4844. KOWALSKI Tomasz: Posługa duszpasterska płockich dominikanów w parafii św. Bartłomieja w Jeżewie na przełomie XVIII i XIX wieku. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 3 s. 3–12, streszcz. ang.

4845. KRAWCZYK Magdalena: Kościół Ostatniego Testamentu. Geneza, treści postulatów oraz praktyka moralna. Przedm. Mirosław A. Michalski. Olsztyn 2020 Centrum Badań Europy Wschodniej Uniw. Mazurskiego 8° ss. 255, nlb. 1, streszcz. ang., ros.

Tekst równol. pol., ros.

Lata 1961–2010.

4846. KRUCZEK Małgorzata: Szary Dom Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego. Warszawa 2019 Tow. Przyj. Warszawy. Oddz. Powiśle 8° ss. 44, il. Tow. Przyj. Warszawy. Oddz. Powiśle. (O Powiślu Trochę Więcej...; z. 9).

4847. KRZYSZTOFIŃSKI Mariusz: Arcybiskup Ignacy Tokarczuk wobec ateizmu. Zarys zagadnienia. *Humanities and Social Sciences*.

Vol. 21: 2016 [nr] 23 (2) s. 89–101, streszcz. ang.

4848. KUBASIK Adam: Relacje pomiędzy metropolią Andrzejem Szeptyckim a ukraińską inteligencją. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 312–326.

Lata 1901–1946.

4849. KUBLIN Grzegorz: Wypiski z kroniki i protokołów posiedzeń rady dominikanek raciborskich. Opole 2020 Studio Impreso 8° ss. 114, nlb. 3, streszcz. niem. (Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu; 4).

Zawiera: Chronik des Klosters der Dominikanerinnen zu Ratibor von 1712 bis 1776; Protokolle über die vom Convent der Dominikanerinnen zu Ratibor gehaltenen Consilia (1724–1810).

4850. KUNCE Piotr: Historyczny człowiek – legendarny święty. Życie, kult i wizerunki św. Jana Nepomucena (ok. 1350–1393). Toszek 2020 Centrum Kultury „Zamek w Toszku” 8° ss. 248, il., mapa + płyta CD.

Lata 1340–2019.

4851. KUNCE Piotr: Pomnik Patrona? Szkice o św. Janie Nepomucenie. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 141–174.

Życiorys św., dzieje jego kultu od XIV w. do 2018 r. oraz historia pomnika od XVIII w. do 2017 r.

4852. LEBDOWICZOWA Maria: Parafia pw. Narodzenia NMP w Piwnicznej-Zdroju i jej świątynie. Zarys historii i teraźniejszości 1348–2020. Piwniczna-Zdrój 2020 Parafia pw. Narodzenia NMP 8° ss. 148, il., mapy.

4853. LEOCIAK Jacek: Młyny boże. Zapiski o Kościele i Zagładzie. Wołowiec 2018.

Rec.: Chrobaczyński Jacek: Kościół katolicki a „plugawe słowo na Ż”. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 2 s. 497–509.

4854. LESZCZYŃSKI Igor: Historia Społeczności Chrześcijańskich w Zabrze. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 207–214.

Od 1922 r.

4855. LICHOTA Piotr: Parafia pw. NMP Matki Kościoła w Warnicach w latach 1977–2018. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 19]: 2019 [nr] 1 s. 115–141, streszcz. ang.

4856. LIPIŃSKI Stanisław: Zarys dziejów parafii w Pawłowie. Rejowiec Fabryczny 2020 [nakł. aut.] 8° ss. 143, il.

4857. LORETANKI 1920–2020. Oprac. Maria Miannik, Wioletta Ostrowska; red. Jolanta

Chodorska. Warszawa 2020 Wydaw. Siostr Loretanek 4° ss. 156, nlb. 4, il.

Z treści: Kamiński Romuald: Słowo wstępne s. 7–10; Polan Gregory J.: Słowo opata prymasa s. 11–12; Borkowska Aniceta: Aby we wszystkim Bóg był uwielbiony s. 13–14; Historia powstania s. 15–16; Łukasiak Andrzej: Pisarz, dziennikarz, wydawca – Bł. ks. Ignacy Kłopotowski [1866–1931] s. 17–33; Baran Alfons: Obrazki z życia błogosławionego s. 34–36; Mianik Maria: Pogotowie papieskie s. 37–61; Sosińska Rafała: Pierwsze spotkanie z Ojcem s. 62–64; Wojciechowska Gabriela: Skradziona deska s. 65–68.

4858. ŁATAK Kazimierz: The album of the Archconfraternity of the Blessed Sacrament and Five Wounds of Our Lord Jesus Christ at the Corpus Christi Church in Krakow. A gem of old Polish sacred art and an invaluable historical source. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 26: 2020 z. 1 s. 123–157, streszcz. pol.

4859. ŁATAK Kazimierz: Najstarsze żywoty i miracula świętego Stanisława Kazimierczyka (1433–1489). Studium z dziejów średniowiecznego i nowożytnego piśmiennictwa hagiograficznego w Polsce. Łomianki–Dziekanów Leśny 2020 LTW 8° ss. 259, nlb. 1, streszcz. wł. (Seria Wydawnicza Instytutu Studiów nad Dziejami i Kulturą Zakonu Kanoników Regularnych w Polsce).

4860. ŁAZARZ Radosław: Reformacja czeńska z perspektywy Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 67–76.

XIV–XVIII w.

4861. MAGIS quam homo. Świętość i heroizm w dziejach. Pod red. Michała Gniadek-Zielińskiego. Warszawa–Truskaw 2020 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 309, il., streszcz. ang. (Studia Międzyepokowe; 2).

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 13–15 III 2019 r.

Z treści: Gniadek-Zieliński Michał: Przedmowa s. 7–10; Dobieszewski Janusz: Heroizm świętości, świętość heroizmu s. 11–15; Borczyńska Julia: Tworzenie wizerunku świętej dziewicy-wojowniczkii na podstawie „Dziejów Pawła i Tekli” oraz „Cudów św. Tekli” Pseudo-Bazylego z Seleucji s. 17–38; Gniadek-Zieliński Michał: Czy Wojciech i Bruno szli na misję tylko po śmierć męczeńską? Glossa do pewnej konstrukcji historiograficznej s. 39–68; Komarnicki Konrad Filip: Ku Wschodzącemu Słońcu. Pielgrzymi i pielgrzymki doby krucjat w kontekście roli Jerozolimy i teologii wypraw krzyżowych s. 69–112; Garbuz Grzegorz: Święci i ich przybytek. Fundatorzy i niebiańscy opiekunowie Monasteru Kijowsko-Pieczerskiego jako czynnik kształtujący tożsamość wspólnoty monastycznej s. 113–152; Łozowska-Patynowska Anna: Problem etyki Wincentego Kadłubka (filozofia heroizmu i świętości) na kartach „Kroniki polskiej” – spojrzenie historyka i literaturoznawcy s. 153–184; Witkowski Maciej: Święty Tomasz More jako prekursor postawy obywatelskiego nieposłuszeństwa s. 185–196; Piotrowska Paulina: Obrazy srebrem pokryte... O srebrnych aplikacjach przesłaniających malarskie przedstawienia świętych na przykładzie realizacji z Toruńskiego s. 197–227; Się Andrzej: Świętość w duchowości karmelitańskiej na przykładzie „Autobiografii mistycznej” Teresy od Jezusa Marchockiej OCD (1603–1652)

s. 229–250; Gęsior Kacper Jan: „Gentleman” Max Immelmann [1890–1916]. Portret bohatera wojny powietrznej s. 251–290.

4862. MAŁECKI Marek: Osadnictwo ewangelickie pogranicza kalisko-sieradzkiego. Kalisz 2019.

Rec.: Mikołajczyk Marcin, *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 340–344.

4863. MAŁOCHA Joanna: Early 20th century miracula related to St. Anthony’s Wondrous painting from Sądowa Wisznia in the light of archival sources from the collection of the Krakow Archive of Our Lady of the Angels’ Province of the Reformed Franciscans. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 26: 2020 z. 1 s. 159–206, streszcz. pol.

4864. MAŁYSZKO Stanisław: Kościół i parafia pw. św. Bartłomieja Apostoła w Kucharach. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 109–120.

XII/XIII–XX w.

4865. MANDZIUK Józef: Męskie wspólnoty zakonne w (archi)diecezji wrocławskiej. Wrocław–Wołomin 2020 Fund. „Honor, Ojczyzna” im. majora Władysława Raginisa 8° ss. 740, il.

Lata 1126–2020.

4866. MANDZIUK Józef: Żeńskie wspólnoty zakonne w (archi)diecezji wrocławskiej. Warszawa 2020 Fund. „Honor, Ojczyzna” im. majora Władysława Raginisa 8° ss. 584, il.

Lata 1150–2020.

Rec.: Kuriński Józef, *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 194–197; Sukiennik Edgar, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 517–521.

4867. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata]: Odnowa i trwanie. Klasztor Karmelitów Bosych w Czernej w latach 1900–1945. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 236, il.

4868. MARTINEK Ewa ze Świeców: Szulec. Wieś cudu Świętego Józefa. Opatówek 2018.

Rec.: Mikołajczyk Marcin, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 543–546.

4869. MAZURKIEWICZ Sebastian: Kościół Świętego Ducha we Wrześni. Historia – świątynia – wspólnota. Września 2019.

Rec.: Dziuba Andrzej F., *Studia Gnesnensia*. T. 34: 2020 s. 141–143.

4870. MĘCZENNICZY za wiarę i Ojczyznę. Pod red. Pawła Nowogórskiego, Wojciecha Polaka, Waldemara Rozynkowskiego. Toruń–Górk 2020 Wydaw. Adam Marszałek; Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki 8° ss. 195, il. (Roczniki Księdza Jerzego; t. 5).

Materiały z sympozjum nauk., Górk, 15 V 2019 r.

Z treści: Wstęp s. 5–6; Wąsowicz Jarosław: Kościół XX wieku wspólnotą mężczyznów s. 7–24; Rozyński Waldemar: Błogosławiony mężczyzna ks. Stefan Wincenty Frelichowski (1913–1945) – życie, pamięć, kult s. 25–56; Galij-Skarbińska Sylwia: Oderwane od polskości. Niemiecka grabież dzieci w czasie II wojny światowej s. 57–68; Damażyn Michał: Zbrodnia Pomorska w Sadtach s. 69–100; Osiński Krzysztof: Męczennik za Ojczyznę. Przypadek ppor. AK Leszka Białego (1919–1945) s. 101–110; Polak Wojciech: Chrześcijański i narodowy wymiar męczeństwa Polaków podczas stanu wojennego (1981–1983) s. 111–130; Nowogórski Paweł: Program wskrzeszenia Polski Niepodległej w ujęciu ks. Bronisława Markiewicza [1842–1912] s. 131–146; Balcer Elwira: Nowy człowiek w pedagogii ks. Franciszka Blachnickiego [1912–1987] s. 147–156.

4871. MICHALIK Jakub: Medaliki z wizerunkiem świętego Ignacego Loyoli pochodzące z badań archeologicznych w kościele pw. św. Mikołaja w Gniewie. *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 60–67, streszcz. ang.

4872. MICHALIK Jakub: The Saint Benedict cross or the Saint Benedict medal based on a find from archaeological research in Gniew. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Archaeologica*. [Vol.] 35: 2020 s. 167–187, streszcz. pol.

4873. MIĘDZY wiarą a tożsamością. Protektanci na ziemiach Polski centralnej. Pod red. Jarosława Stulczewskiego. *Zduńska Wola 2020 Tow. Przyj. Zduńskiej Woli* 8° ss. 201, nlb. 2, il. Tow. Przyj. Zduńskiej Woli.

Materiały z sympozjum popularnonaukowego, Zduńska Wola, 15 IX 2018 r.

Z treści: Jordan Cezary: Przedmowa s. 5–8; Stulczewski Jarosław: Wprowadzenie s. 9–10; Sojka Jerzy: Reformacje polskie s. 11–24; Cieślak Jan: Struktura Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w II RP i po II wojnie światowej s. 25–34; Woźniak Krzysztof Paweł: Miałotwórcza rola protestantów w łódzkim okręgu przemysłowym w XIX wieku s. 35–56; Figlus Tomasz, Cepil Monika: Dawne szkolnictwo ewangelickie na obszarach wiejskich w środkowej Polsce s. 57–76; Włodarczyk Zdzisław: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Wiedniu – dwa wieki w służbie Panu s. 77–110; Stulczewski Jarosław: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Zduńskiej Woli i jej wybitni synowie s. 111–136; Polkowski Tomasz: Ewangelickie stowarzyszenia parafialne i organizacje religijno-społeczne w Zduńskiej Woli w dwudziestoleciu międzywojennym s. 137–154; Budkiewicz Mariusz: Koegzystencja wyznaniowa Zduńskiej Woli a katolicy s. 155–188.

4874. MIGACZ Barbara Marcelina: *Ruch Szentszacki w Polsce w latach 1946–2016. Dzieje, struktura, formy działalności. Otwóck–Świder–Ząbki 2020 Apostolicum* 8° ss. 511, nlb. 1, nlb. 36 tabl., il., streszcz. ang., niem., ros. (Biblioteka Szentszacka; 28).

Rozprawa doktorska. KUL, Lublin 2018.

4875. MIŁOSZ Jan: *Świadkowie Jehowy w Wielkopolsce. Cz. 2: Lata 1951–2018. Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 123–147, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 6: 2019.

4876. MIRONCZUK Jan: Mniejszości wyznaniowe na Kurpiowszczyźnie graniczącej z Prusami/Mazurami. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 246–256.

XVII–XX w.

4877. [MIRONOWICZ Antoni] Mironovič Antonij Vasil'evič: *Cerkovnye unii v Belarusi, Litve, Ukraine i Pol'se i ih posledstviâ. Belostok 2020 Kafedra istorii Central'noj i Vostočnoj Evropy. Belostokskij universitet* 8° ss. 115, il.

XIII–XX w.

4878. MROZEK Paweł: 500 lat Reformacji 1517–2017. 260 lat społeczności ewangelickiej w Dobrodzieniu. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 89–99.

4879. „NA TYM miejscu chwała Boga Najwyższego odprawiać się będzie...”. W setną rocznicę rewindykacji klasztoru oo. Bernardynów w Radecku (1919–2019). Pod red. Iwo Mirosława Janusza i Aleksandra Krzysztofa Sitnika. *Kalwaria Zebrzydowska 2019 Calvarianum* 8° ss. 478, nlb. 3, il.

Treść: Śrutwa Jan: Wprowadzenie s. 9–16; Kazanie jubileuszowe arcybiskupa lwowskiego Mieczysława Mokrzyckiego wygłoszone 8 maja 2019 roku w sanktuarium św. Antoniego Padewskiego w Radecku w czasie Mszy św. z okazji 100-lecia powrotu oo. Bernardynów do Radecku s. 17–22; Bruździński Andrzej: Klasztor bernardynów w Radecku w okresie staropolskim s. 23–58; Sitnik Aleksander Krzysztof: Klasytory bernardyńskie Prowincji Galicyjskiej bł. Jana z Dukli i pod opieką NMP Niepokalanie Poczętej skasowane pod rządami austriackimi s. 59–88; Chomentowska Edyta: Skład personalny klasztoru w Radecku w latach 1858–1863 w świetle schematów zakonnych s. 89–116; Prejs Roland: Klasztor bernardynów w Radecku w latach 1864–1919 s. 117–132; Danowska Ewa: Katolicko-unicka walka o kościół i klasztor w Radecku (diecezja lubelska) w 1869 r. s. 133–150; Moskal Tomasz: Biskup Marian Fulman [1864–1945] i diecezja lubelska u progu odzyskania niepodległości przez Polskę i powrotu bernardynów do Radecku s. 151–160; Gąsiorowska Patrycja: Sylwetka ojca Metodego Daniela Sikory OFM (1883–1951) w świetle źródeł bernardyńskich s. 161–180; Sitnik Aleksander Krzysztof: Rewindykacja klasztoru ojców bernardynów w Radecku na początku XX wieku s. 181–228; Sitnik Aleksander Krzysztof: Wspomnienia Waclawa Józefa Płonki OFM z pobytu w Radecku w okresie II wojny światowej, 1939–1946 s. 229–302; Busse Krzysztof: Klasztor ojców bernardynów w Radecku jako przykład represji sądowych państwa komunistycznego wobec Kościoła katolickiego – stan badań s. 303–366; Sitnik Aleksander Krzysztof: Dokument papieski nadający kościołowi pw. Św. Antoniego z Padwy w Radecku tytuł Bazyliki Mniejszej s. 367–376; Janusz Iwo Mirosław: Objawienia św. Antoniego w Radecku (spojrzenie teologiczno-historyczne) s. 377–402; Moryc Cyprian Janusz: Architektura i sztuka w służbie pamięci początków i przesłanie sanktuarium św. Antoniego z Padwy w Radecku s. 403–444; Ludera Magdalena: Nowożytny malowidła z Radecku. Z problematyki kultu św. Antoniego Padewskiego w Kościele i Cerkwi (XVII–XVIII w.) s. 445–478.

Rec.: Flaga Jerzy: „Częstochowa na Lubelszczyźnie”. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 511–516.

4880. NAUCZANIE społeczne biskupa Stanisława Adamskiego 1930–1956. Wybór źródeł. Wstęp i oprac. Jerzy Myszor. Katowice 2020 WueM 8° ss. 352. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 27).

4881. NAUMIUK Tadeusz: Tragiczna historia podlaskich unitów. Warszawa 2020 Tadeusz Naumiuk; Kazimierz Sadowski 8° ss. 346, nlb. 3, il., mapy.

4882. NAUMOW Aleksander: Dzieci w kulturze duchowej prawosławia. Wprowadzenie. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 9–16, streszcz. ang.

4883. NIE tylko św. Faustyna. O kontynuatorach dzieła s. Faustyny Kowalskiej. Materiały konferencyjne z Sympozjum Bożego Miłosierdzia, 14–15 listopada 2020 roku. Red. nauk. Eduardas Kirstukas, Mariusz Marszałek. Częstochowa–Poznań 2020 Dolina Miłosierdzia; Pallottinum 8° ss. 158, nlb. 2, il. (Biblioteka Doliny Miłosierdzia; 1(2020)).

Z treści: Wstęp s. 3–4; Kruszewska Marietta Elżbieta: Współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego kontynuatorek misji powierzonej s. Faustynie s. 5–48; Czyżak Marta: Ludmiła Roszko (1913–2000), współzałożycielka Instytutu Miłosierdzia Bożego. „Jezu przemień mnie w siebie” – zarys biografii duchowej s. 49–101; Damazyń Michał: Helena Majewska CSA – anielska pomoc dla dzieła miłosierdzia ks. Michała Sopoćki [1888–1975] s. 102–149.

4884. NIKOLSKI Piotr: Problem sukcesji pokoleń w małych parafiach diasporalnych. *Szkie Legnickie*. T. 40: 2019 s. 101–110.

4885. NOWAK Marian Franciszek, Wierślak Piotr: Niezłomni Kościoła XX wieku. Ostrowskie wspomnienie kardynała Stefana Wyszyńskiego – Prymasa Polski i kardynała Karola Wojtyły – papieża Jana Pawła II. Red. Marian Franciszek Nowak. Ostrów Wielkopolski 2020 Ostrowskie Tow. Geneal. 8° ss. 143, nlb. 1.

Wizyty w l. 1966, 1978 i 1997.

4886. O KOŚCIELE Jezusa Chrystusa dzisiaj. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Doktorowi Wojciechowi Wójtowiczowi [1976–2020]. Pod red. Edwarda Sienkiewicza. Koszalin–Poznań 2020 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego; Wydaw. Pallottinum 8° ss. 384, il., streszcz. ang.

Z treści: Ceynowa Tadeusz: Ks. Wojciech Wójtowicz (1976–2020) s. 19–26; Moskałyk Jarosław: Motyw protestancki w tle kościelnej unii brzeskiej s. 237–248; Werra Zbigniew J.: Polityczne uwarunkowania relacji Kościoła Rzymskokatolickiego z państwem w okresie PRL-u s. 341–354; Wilk Janusz: Miłość Kościoła odzwierciedlona w pismach św. Elżbiety od Trójcy Świętej [1880–1906] s. 355–376.

4887. OBJAWIENIE Matki Boskiej w Gietrzwałdzie. „Odmawiajcie różaniec”. Red. Halina Irena Szumił. Sandomierz 2020 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 174, streszcz. ang.

Z treści: Grunt Mirosława: Przedmowa s. 5–8; Szumił Halina Irena: Wstęp s. 9–12; Szumił Halina Irena: Objawienia gietrzwałdzkie s. 13–18; Szumił Halina Irena: Bł. Honorat Koźmiński o objawieniach Matki Bożej w Gietrzwałdzie s. 19–34; Szumił Halina Irena: Paulina Lisiecka o Fundatorce z Gietrzwałdu s. 35–44; Wójcik Maria: Orędzie gietrzwałdzkie inspiracją do powstania i apostołskości działalności Zgromadzenia Sióstr Służek NMP Niepokalanej s. 45–80; Grunt Mirosława: Klon – drzewo objawień Maryi w Gietrzwałdzie s. 109–122; Stolarek Ewa: Gietrzwałdzka Pani s. 123–124; Samol Monika: Tryptyk Gietrzwałdzki s. 125–128.

4888. OD ŚW. Kingi do bł. Celestyny. 800 lat parafii i 300 lat kościoła w Łącku. Pod red. Zbigniewa Czepelaka. Łącko 2020 Parafia Rzymskokatol. pw. św. Jana Chrzciciela 4° ss. 480, il. + aneksy.

Treść: Noworolnik Czesław: Wstęp s. 9–12; Czepelak Zbigniew: Wprowadzenie s. 13–16; Czepelak Zbigniew: Historia parafii i kościoła pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela i św. Michała Archanioła w Łącku s. 17–206; Kowalik Stanisław: Poczet łąckich proboszczów i wikarych na przestrzeni dziejów parafii s. 207–216; Syska Małgorzata: Służebna miłość do Chrystusa i Kościoła siostry Katarzyny Celestyny Faron (1913–1944) s. 217–238; Trzopek Józef: Opis stanu obecnego i wyposażenia kościoła oraz innych obiektów parafialnych s. 239–292; Korobij Elżbieta: Historia placówki Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej w Łącku s. 293–310; Kowalik Stanisław: Historia duchowieństwa parafii Łącko s. 311–402; Noworolnik Czesław: Memoria futuri – pamięć, która pozwala budować przyszłość – chrześcijańskie znaczenie jubileuszu s. 403–414; Parafia na starej fotografii s. 415–460.

4889. ODDANI opiece Maryi... Jubileusz 100-lecia Parafii Rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Serca Maryi w Dojlidach. Red. Adam Szot. Białystok 2020 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 359, il. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 26).

Z treści: Wróbel Wiesław: Zarys dziejów majątku Dojlidy do 1919 roku s. 19–46; Szota Adam: Parafie, które nie powstały... s. 61–82; Wróbel Marta: Spis parafian dojlidzkich z 1921 r. (z uzupełnieniami z lat 1925–1927) s. 113–156; Tekielak Wojciech, Szot Adam: O tym, jak w Dojlidach kościoły budowano... s. 157–180; Wicher Sebastian: Dojlidzki kościół – architektura i jej twórcy s. 181–220; Zdziech Stanisław: Drzwi kościoła Niepokalanego Serca Maryi s. 221–226; Szot Adam: Proboszczowie parafii dojlidzkiej w dwudziestolecu międzywojennym s. 227–242; Kraheł Tadeusz: Proboszcz męczennik. Ksiądz Adolf Oldziejewski [1887–1941] s. 243–256; Paszko-Wójtowska Joanna: Ksiądz Maciej Pawlik [1918–1998] s. 257–272; Niedziecki Jan: Wspomnienie o Księdzu Stanisławie Zdziechu [1949–2013] s. 273–282; Wilczewski Waldemar Franciszek: Ksiądz Stanisław Suchowolec [1958–1989] – formy upamiętnienia życia i działalności s. 283–306; Zawadzka Alina: Historia parafii pw. Niepokalanego Serca Maryi w Dojlidach na łamach gazety parafialnej „Strumień Życia” s. 307–314; Wróbel Marta: Archiwalia do dziejów Parafii Rzymskokatolickiej pw. Niepokalanego Serca Maryi w Białymstoku s. 315–336; Szot Adam: Księża w Dojlidach s. 337–338; Bibliografia s. 339–350.

4890. OGROMNA czartu jesteś. Materiały z konferencji naukowej Cud nad Wisłą jako akt łaski Królowej Polski, jaka odbyła się we Lwowie 8–9 IX 2018 pod patronatem Metropolity Lwowskiego Obrządku Łacińskiego J. E. ks. abpa Mieczysława Mokrzyckiego. Red. Mariusz Bigiel. Toruń 2020 Fund. Muzyki Sakralnej Caecilianum 8° ss. 246.

Z treści: Wstęp s. 5–8; Ryba Mieczysław: Kult Maryi Królowej Polski źródłem postaw rycerskich i spoiwem cywilizacji łacińskiej s. 9–12; Bąk Jacek: Wkład jezuitów w objęcie przez Matkę Bożą tronu królowej Polski s. 13–20; Buczek Marian: Tradycja ślubów Jana Kazimierza w Polsce po II wojnie światowej s. 21–26; Osadczy Włodzimierz: Królowa Polski ze Lwowa. Ślubowanie Maryi w tradycji narodu polskiego s. 27–32; Smirnow Jurij: Upamiętnienie ślubów Jana Kazimierza w dziełach sztuki sakralnej i tablicach pamiątkowych s. 33–42; Kucharczyk Grzegorz: Królowanie Maryi i niemieckie plany „urządzenia Wschodu” jako dwie wizje Europy Środkowej s. 43–52; Modzelewski Szymon: Kto naprawdę przeważał szalę zwycięstwa w 1920 roku? s. 53–62; Bigiel Mariusz: Ogromna czartu jesteś: duchowy aspekt Cudu nad Wisłą s. 63–70; Modelska-Creech Mira: Poploch bolszewików wobec Królowej Polski s. 71–81; Królikowski Janusz: Społeczne znaczenie Ślubów króla Jana Kazimierza (1656 r.) i Jasnogórskich Ślubów Narodu (1956 r.) s. 81–98; Wójcik Maciej: Kontekst powstania encykliki „O bezbożnym komunizmie” – naocne świadectwo Achillesa Ratti. Pius XI oraz wkład Towarzystwa Jezusowego s. 99–110; Wysocki Walery: Zamach na wolność we Lwowie s. 111–120; Kałużny Mariusz: Aktualizacja Cudu nad Wisłą dziś s. 121–122; Encyklika Piusa XI Divini Redemptoris (O bezbożnym komunizmie) s. 123–160; Szumiło Mirosław: Bolszewicka rewolucja seksualna s. 161–166; W hołdzie św. Andrzejowi Boboli SJ s. 167–186; Wójcik Anna Dorota: Oddanie się w niewolę Maryi, Matce Kościoła, realizacja koncepcji chrześcijańskiej s. 187–200; Pach Jan: Od indywidualnego wymiaru aktu oddania się Prymasa Wyszyńskiego Matce Bożej w Stożku Warmińskim do społecznych i ekumenicznych zawierzeń jasnogórskich Jana Pawła II s. 201–236; Rastawicka Anna: Aktualność Ślubów Jasnogórskich s. 237–246.

4891. OKOŃ Marek: Organizacja kościelna w przedreformacyjnej prepozyturze „wkrzańskiej”. Studium historyczno-osadnicze. Mapy sporządził Marek Okoń. Łuków 2017.

Rec.: Kwiatkowski Stefan, *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 239–242.

4892. OLBRICH Regina, Karwat Janusz: Sto lat posługi Sióstr Służebniczek Maryi w Luboniu. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 61–75.

Od 1920 r.

4893. OLCZAK Kazimierz, Krzywdy Jerzy: 500 lat kościoła w Starym Wiśniczu /1520–2020/ i jego fundator Piotr IV Kmita. Stary Wiśnicz–Miechów 2020 Gazeta Miechowska – Kazimierz Olchawa 8° ss. 199, il.

4894. OMIOTEK Alicja: Z dziejów parafii Targowisko. Lublin 2020 Polihymnia 8° ss. 112, il.

4895. ORDYNARIUSZ, instytucje centralne diecezji łuckiej i żytomierskiej, parafie diecezji łuckiej oraz indeks miejscowości diecezji

łuckiej. Oprac. i wstęp opatrzył Jan Szczepaniak. Kraków 2020 Libron – Filip Lohner 8° ss. 280. (Katalog Kościołów i Duchowieństwa Łacińskich Diecezji Kresowych (1798–1939). Cz. 7: Diecezja łucka i żytomierska (oraz diecezja kamieniecka). T. 2: Katalog kościołów oraz duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego diecezji łuckiej i żytomierskiej (1850–1867); z. A).

4896. ORŁOWSKI Mariusz: Działalność duszpasterska, kulturalna i ekumeniczna lubelskiej wspólnoty metodystycznej w latach 1953–2018. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 161–174, streszcz. ang.

4897. OSADCZY Włodzimierz, Gieniusz Andrzej: Unii i Polski ozdoba i chwała. Księża zmartwychwstańcy wobec kultu i kanonizacji św. Jozafata. Warszawa–Rzym–Radzymin 2020 von borowiecky 8° ss. 209, nrb. 3, il., streszcz. ang., wł.

4898. PAKOŚĆ i Kalwaria Pakoska. Zbiór studiów na 390-lecie fundacji Kalwarii Pakoskiej. Pod red. nauk. Dariusza Karczewskiego i Magdaleny Wilczek-Karczewskiej. Inowrocław 2019 PTH Oddz. 8° ss. 240, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Słowo wstępne s. 5–6; Karczewska Joanna: Dziedzice Pakości w średniowieczu s. 7–32; Frąs Marcin: Dziedzice Pakości na przestrzeni XVI–XVIII w. s. 33–50; Karczewski Dariusz: Początki Kalwarii i klasztoru Franciszkanów-Reformatorów w Pakości s. 51–70; Ziółkowska-Ganc Emilia: Budowa Kalwarii Pakoskiej w świetle źródeł archiwalnych s. 71–130; Machala Peter: Kościół i klasztor św. Bonawentury w Pakości. Nowa interpretacja historii budowlanej – XVII i XVIII w. s. 131–166; Paczkowski Kamil: Droga Pojmania i Droga Męki w Jerozolimie kujawskiej s. 167–194; Rozyński Waldemar: Przejawy kultu i pamięci o św. Jakubie Większym w Pakości s. 195–210; Grupa Anna: Rola Fundacji „Kalwaria Pakoska” w renowacji Kujawskiej Jerozolimy s. 211–228.

4899. PAŁASZ-RUTKOWSKA Ewa: Działalność polskich misji zakonnych w Japonii. *Przegląd Orientalistyczny*. 2017 nr 3/4 s. 427–442, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

4900. PARAFIA Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach 1920–2020. Mała Częstochowa. Red. Marta Wróbel. Białystok 2020 Wydaw. św. Jergo 8° ss. 421, il. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 28).

Z treści: Wojda Tadeusz: 100 lat w cieniu monieckich świątyni... s. 11–12; Wojtach Wojciech: Jubileusz to czas zadawania ważnych pytań s. 13–14; Wróbel Marta: Mała Częstochowa – słowo od redaktora s. 15–18; Kasabula Tadeusz: Z dziejów terytorium parafii w Mońkach s. 19–28; Szot Adam: O trudnych początkach kościoła i parafii w Mońkach (1918–1923) s. 29–60; Górski Andrzej: Zmiany granic administracyjnych parafii Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach w latach

1920–2020 s. 61–72; Dolistowska Małgorzata: Świątynia „w stylu polskim”. Architektura i wnętrza kościoła parafialnego pw. Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach s. 73–92; Żak Grzegorz: Instrumenty muzyczne w kościele Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach s. 93–110; Gryszo Karol: Cmentarz parafialny w Mońkach. Studium historyczno-liturgiczne s. 111–124; Wierzbicki Jan: Beneficjum i zabudowania parafialne w Mońkach s. 125–132; Mlejek-Dylewska Teresa: Krzyże i kapliczki przydrożne ziemi monieckiej na wybranych przykładach s. 133–142; Borowik Przemysław: Książd Mieczysław Małynicz-Malicki – pierwszy proboszcz moniecki, działacz społeczny i polityczny (1888–1969) s. 151–168; Szot Adam: Proboszczowie parafii monieckiej w okresie międzywojennym s. 169–184; Dec Dawid: Książd proboszcz Kazimierz Wilczewski i jego działalność w parafii monieckiej w latach 1974–1995 s. 185–196; Filipkowska Wiesława, Horosz Tadeusz, Wojtach Wojciech, Wróbel Marta, Ziółkowski Andrzej: Proboszczowie parafii monieckiej w okresie powojennym s. 197–210; Augustynowicz Hiacynta: Zgromadzenie Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Mońkach i jego udział w życiu parafialnym s. 211–222; Hajek Marek: Działalność siostry Immaculaty Marianny Olechno [1884–1983] w Mońkach s. 223–232; Bieliński Bogdan: Straty materialne parafii Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach w czasie II wojny światowej s. 233–240; Zwolski Marcin: Z Moniek na Sybir. Deportacje okresu okupacji sowieckiej 1939–1941 s. 241–258; Hołdok Stanisław: Służba Boża w parafii Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach s. 259–280; Baranowska Anna: Imiona chrzestne w parafii Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach w latach 1920–2010 s. 281–298; Żak Grzegorz: Wykonawcy muzyki religijnej w parafii Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach w latach 1920–2002 s. 299–312; Rzemieniecki Marcin: Życie religijne parafian monieckich. Wybrane zagadnienia s. 313–320; Bielińska Anna: Mała Częstochowa s. 321–324; Dołęgiewicz Witold: Parafia Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza w Mońkach – moje wspomnienia s. 325–332; Bielińska Anna, Filipkowska Wiesława: Parafia moniecka we wspomnieniach parafian s. 333–364; Bibliografia s. 393–406.

4901. PARAFIE w średniowiecznych Prusach w czasach zakonu niemieckiego od XIII do XVI w. Pod red. Radosława Biskupa, Andrzeja Radziwińskiego. Toruń 2015.

Rec.: Kubicki Rafał, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 22: 2017 s. 319–325.

4902. [PAVLÛK Olga] Pavliuk Olga, Gancarz Aleksandra: Bez przeszłości nie ma przyszłości – wiedza o kościołach rzymskokatolickich na Zaporoskim Przyazowiu. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 175–184, streszcz. ang.

4903. PIASTA Aleksy: Parafia pod wezwaniem Wszystkich Świętych i Niepokalanego Poczęcia NMP w Grocholicach w świetle wizytacji kanonicznych. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 265–284, streszcz. ang.

4904. PIETRZYKOWSKI Jan: Zakony i zgromadzenia męskie w XX wieku w (Archi)-Diecezji Łódzkiej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 301–323, streszcz. ang.

4905. PISZCZ Edmund, Korecki Andrzej: Pani naszej Łąkowskiej... Nowe Miasto Lubawskie–Katowice 2020 Starostwo Pow.; Art-Tech Wojciech Jarosz 8° ss. 54, il.

Zawiera: Piszc E.: Łąki Bratiańskie – najstarsze miejsce kultu maryjnego w diecezji chełmińskiej; Korecki A.: Architektura kościoła i klasztoru w Łąkach Bratiańskich.

4906. POBÓG-LENARTOWICZ Anna: „Psy Pana”, czyli Rzecz o dominikanach z opolskiej Górki. Opole 2020 Red. Wydawnictwo Wydz. Teol. UO 8° ss. 167, il., streszcz. ang. Uniw. Opolski. Wydz. Teol. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku; nr 105).

4907. POHL Ewa, Neumann Remigiusz: 150 lat baptizmu w Zduńskiej Woli 1870–2020. Zduńska Wola 2020 Tow. Przyj. Zduńskiej Woli 8° ss. 121, nlb. 3, il.

4908. POPLAWSKI Bogdan: Historia i zabudowa parafii w Żychlinie. *Notatki Plockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 4 s. 3–12, streszcz. ang.

4909. PORĘBA Andrzej: Chrześcijańska Wspólnota Zielonoświątkowa w Zabrzcu. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 215–218.

Od pocz. XX w.

4910. PRAŠMANTAITĖ Aldona: Vilniaus vyskupijos ganytojo sosto link: vyskupo Andriaus Benedikto Klungevičiaus bažnytinės karjeros pakopos. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.] 2017 s. 141–168, streszcz. ang.

W kierunku siedziby pasterza diecezji wileńskiej: etapy kariery kościelnej Andrzeja Benedykta Kłagiewicza (1767–1841).

4911. PROSNAK-TYSZKA Maria, Przybylski Przemysław: Zarys historii parafii św. Floriana w Brwinowie. Warszawa 2020 Tow. Opieki nad Zabytkami. Oddz. 8° ss. 118, nlb. 2, il.

XV–XXI w.

4912. RADZIECHOWSKI Dariusz: Karol Wojtyła w polskim hospicjum i kościele św. Stanisława w Rzymie. Kraków 2020 Societas Vistulana 4° ss. 186, nlb. 2, streszcz. ang. (Studia i Materiały do Dziejów Polskiego Hospicjum i Kościoła Św. Stanisława w Rzymie; 1).

Lata 1946–2000.

4913. RAMET Sabrina P[etra]: The Catholic Church in Polish history from 966 to the present. New York 2017 Palgrave Macmillan 8° ss. XXXIX, nlb. 1, 300, nlb. 6, mapy. (Palgrave Studies in Religion, Politics and Policy).

Rec.: Guzik Michael A., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 88–90.

4914. REFORMACJA w Małopolsce w starodrukach i historiografii. Pod red. Jolanty Drążyk, Waldemara Kowalskiego. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 135, nlb. 1, il.

Treść: Drążyk Jolanta, Kowalski Waldemar: Od redakcji s. 7–10; Suchojad Henryk: Słowo wstępne s. 11–14; Kowalski Waldemar: Reformacja a edukacja religijna w Małopolsce w połowie XVI wieku. Najważniejsze problemy i postulaty badawcze s. 15–26; Bożyk Izabela: Zbory ewangelicko-reformowane między Pilicą a Wisłą w dobie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego (1809–1849) s. 27–50; Bem Kazimierz: Parafia ewangelicko-reformowana w Sielcu w XIX i XX wieku. Kościół, pastory, wierni s. 51–80; Rudkowski Wojciech: Życie codzienne parafii ewangelicko-augsburskiej w Kielcach (na podstawie pierwszego „Protokółarza posiedzeń Dozoru Kościelnego” s. 81–90; Pietrzyk Zdzisław: Wacław Urban [1930–2009] jako historyk reformacji s. 91–104; Szlapek Ewa: Wystawy w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach zorganizowane z okazji 500-lecia reformacji s. 105–124.

4915. ROGULA Jan: Historia kościoła pw. Zwiastowania NMP i św. Apostołów Piotra i Pawła w Izdebkach. Pamiętka jubileuszu 100-lecia jego poświęcenia. Rzeszów 2020 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 126, il.

Od 1593 r.

4916. RÓŻAŃSKI Jarosław: Główne pole działalności Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej na Świętym Krzyżu w latach 1936–2016. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 229–242.

4917. RÓŻAŃSKI Krzysztof M.: Życie społeczne parafii luterskiej w Białymstoku od I do II wojny światowej. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 11: 2017 s. 41–54, streszcz. ang.

4918. SALAMON Marian: Geneza i motywacje powołań kapłańskich na terenie obecnej diecezji ełckiej w latach 1945–1998. *Studia Elckie*. T. 22: 2020 nr 1 s. 87–102, streszcz. ang.

4919. SKŁADANOWSKI Henryk Marek: Warmia i Mazury w monografii „W 500-lecie Reformacji (1517–2017)”. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 6–50.

Wyd. Toruń 2017.

4920. SKOWRON-NALBORCZYK Agata S.: Podręczniki do nauki islamu używane przez Muzułmański Związek Religijny w RP a specyfika muzułmańskiej edukacji religijnej w Polsce. Między Polską a światem muzułmańskim. *Forum Pedagogiczne*. 2019 nr 2 cz. 1 s. 143–155.

Lata 1919–2019.

4921. SMIERZ Marcin: Historia parafii Trójcy Przenajświętszej w Rudzie Śląskiej-Kochłowicach (1648–2019). Katowice 2020 Księg. św. Jacka 8° ss. 216, il., mapy. (Biblioteka Teologiczna Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 31).

4922. SMOŁA Marek: Proboszczowie parafii św. Wawrzyńca w Biegonicach w okresie staropolskim. Przyczynek do dziejów duchowieństwa Sądeckiej. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 147–161, streszcz. ang.

XIV–XVIII w.

4923. SOBCZAK Jakub: Motyw dziecka w prawosławnej ikonografii Chrystusa i Bogurodzicy – historia i podstawy teologiczne (wybrane przykłady dzieł). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 253–262, streszcz. ang.

4924. SOBOLEWSKI Dariusz, Graboś Elżbieta: Wola Raniżowska. W stulecie powstania parafii. Wola Raniżowska–Rzeszów 2019 Parafia pw. św. Wojciecha; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 255, il., mapa.

4925. STACHOWIAK Andrzej: Tradycje pątnicze na Pomorzu Wschodnim. Zarys problematyki. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 151–165.

4926. STEFAN Wyszynski Prymas Tysiąclecia – absolwent KUL..., kandydat na ołtarze. Red. Mirosław Sitarz, Anna Słowikowska, Agnieszka Romanko. Wyd. 2. Lublin 2020 Stow. Absolwentów i Przyj. Wyd. Prawa KUL 8° ss. 179, nlb. 4, il. Stow. Absolwentów i Przyj. Wyd. Prawa KUL.

Wyd. 1. 2017.

4927. STOTKO Paweł: Śladami wiary naszych sióstr i braci. O klasztorze w Opolu-Szczepanowicach oraz o siostrach zakonnych i kapłanach z Wójtowej Wsi. Opole 2020 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 8° ss. 110, nlb. 2, il.

Lata 1812–2019.

4928. STUDIA z historii Kościoła katolickiego z XIX i XX wieku. Księga jubileuszowa dedykowana księdzu profesorowi Jerzemu Myszorowi. Pod red. Damiana Bednarskiego, Adama Dziuroka, Beaty Piechy-van Schagen. Katowice 2020 Fund. Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. prof. Wincentego Myszoza; Księg. św. Jacka 8° ss. 404, nlb. 3.

Treść: Bibliografia prac księdza profesora Jerzego Myszoza s. 7–26; Słowo wstępne Arcybiskupa Katowickiego s. 27–30; Czapliski Bronisław: Służba kapłańska ojca Stefana Brzozowskiego OFM na Śląsku w latach 1843–1851 s. 32–54; Palimąka Anita: Książd Grzegorz Augustynik [1847–1929] jako pomost między

Zagłębiem a Śląskiem s. 55–74; Piecha-van Schagen Beata: Suplikacje górnośląskiego żołnierza. O religijności codziennej na frontach I wojny światowej s. 75–102; Kurpiers Dorota: Problem małżeństw mieszanych na Górnym Śląsku w świetle anonosów matrymonialnych na łamach „Der Oberschlesische Wanderer” s. 103–116; Klakus Michał: Sytuacja Kościoła katolickiego w Polsce w świetle publikacji codziennej prasy francuskiej w okresie „dziwnej wojny” s. 117–136; Żurek Jacek: Biskup Gawlina [1892–1964] jedzie do Rosji s. 137–176; Bednarski Damian: Biskup połowy Wojska Polskiego Józef Gawlina i prezydent Katowic Adam Kocur w służbie Kościołowi i ojczyźnie s. 177–194; Wodarczyk Adam: Wiara konsekwentna czcigodnego sługi Bożego księdza Franciszka Blachnickiego [1921–1987] s. 195–218; Olszowska Grzegorz: Formacja stała duchowieństwa diecezji katowickiej w latach 1922–1985 s. 219–240; Pakuza Joanna: Z Górnego Śląska na Warmię, „skrótom” przez Syberię, Iran i południową Afrykę. Losy siostry Krystyny Kępińskiej OCD jako symbol polskiej odysei XX wieku. Analiza wspomnień z uwzględnieniem kontekstu wokacyjnego s. 241–256; Dudala Halina: Między wyczekiwaniem, nadzieją i lękiem... Losy wileńskiego konwentu sióstr wizytek w latach 1939–1957 s. 257–272; Mirek Agata: Zakonnice aresztowane w PRL s. 273–306; Kowalczyk Tomasz: Kontakty Łużyctwan z Kościołem katolickim w Polsce w latach 1966–1989 s. 307–322; Banaś Kornelia: Anonimy jako forma oporu wobec rządów wikariusza kapitulnego księdza Jana Piskorza w diecezji katowickiej w latach 1955–1956 s. 323–340; Dziurok Adam: „Nasz pielgrzym piekarski został Papieżem”. Reakcje na wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża na terenie diecezji katowickiej (w świetle dokumentów aparatu bezpieczeństwa oraz administracji wyznaniowej) s. 341–358; Mroczek Anna: Obraz Matki Bożej Ostrobramskiej znakiem Wilnian s. 359–366; Bibliografia s. 367–392.

4929. SUKIENNIK Agnieszka: Dzieje kościoła i parafii św. Franciszka z Asyżu w gdańskiej dzielnicy Siedlce w świetle „Kroniki parafii”. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 130–154, streszcz. ang.

Od XIX w.

4930. SZCZEPANIK Paweł: Rzeczywistość mityczna Słowian północno-zachodnich i jej materialne wyobrażenia. Studium z zakresu etnoarcheologii religii. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 409, il.

VI–XIII w.

Rec.: Kąkowski Kamil: Jak historia badań nad religią Słowian może stać się historią rozczarowań – o poszukiwaniu rzeczywistości mitycznej i... etyce badacza. Uwagi na temat książki Pawła Szczepanika... *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 183–211.

4931. SZCZEPANIK Paweł: Słowiańskie zaświaty. Wierzenia, wizje, mity. Szczecin 2018 Triglav 8° ss. 189, il. (Wszechnica Triglava; 2).

4932. SZKARADNIK Katarzyna: Przeszłość i współczesność polskiego luteranizmu w korespondencji Jana Wantuły (1877–1953) i jego syna Andrzeja (1905–1976), późniejszego zwierzchnika Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w PRL. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 12: 2018 s. 121–137, streszcz. ang.

4933. SZTUCHLIK Bronisław: Parafia Ewangelicka w Studzionce (od Reformacji do

współczesności). Studzionka–Pszczyna 2020 Parafia Ewangelicko-Augsburska w Studzionce; Wydaw. Ewangelik Pszczyński 8° ss. 208, il.

4934. SZYLAR Anna: Z dziejów klasztoru klarysek chęcińskich w świetle archiwaliów z Archiwum Diecezjalnego w Kielcach. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 134–150, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

4935. ŚWIĘTY i Mąż Stanu. W hołdzie Stefanowi kardynałowi Wyszyńskiemu. Red. Jacek Hadryś. Poznań 2020 UAM. Wyd. Teol. 8° ss. 188, nlb. 1, streszcz. ang. (Colloquia Disputationes; 54).

Treść: Hadryś Jacek: Wstęp s. 9–10; Czaczkowska Ewa K.: Prymas Tysiąclecia darem dla Kościoła i Polski s. 11–30; Czyżewski Bogdan: „Pro memoria” prymasa Stefana Wyszyńskiego s. 31–43; Hadryś Jacek: Powołanie do świętości i apostołstwa w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego s. 45–68; Wojtczak Adam: Jubileuszowe inicjatywy maryjne Prymasa Tysiąclecia s. 69–103; Werbiński Ireneusz: Duchowość pracy ludzkiej według kardynała Stefana Wyszyńskiego s. 105–131; Bohdanowicz Andrzej: Tożsamość kapłana w pismach kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz adhortacji Jana Pawła II „Pastores dabo vobis” s. 133–150; Stelmach Dawid: Prymas Stefan Wyszyński w służbie przebaczenia i pojednania s. 151–162; Olczyk Maciej: Prymas Tysiąclecia wobec depopulacyjnej polityki władz PRL. Charakterystyka argumentacji i jej ponadczasowa wartość s. 163–189.

4936. ŚWIĘTY Tadeusz Juda w wierze, pobożności, teologii i sztuce – dawniej i dziś. Perspektywa uniwersalna i regionalna. Red. Katarzyna Parzych-Blakiewicz, Ewelina Marta Mączka, Sylwia Mikołajczak. Olsztyn 2020 Wyd. Teologii. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 220, il., streszcz. ang.

Z treści: Wstęp s. 7–12; Wojciechowski Michał: Apostołowie Juda i Tadeusz s. 13–20; Kopiczek Andrzej: Patrocina Świętego Judy Tadeusza w diecezji warmińskiej s. 21–38; Kuprjaniuk Stanisław: Kościół parafialny pod wezwaniem Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Runowie w Warmii s. 39–62; Piechocka-Kłos Maria: Kościoły pod wezwaniem Świętego Judy Tadeusza w Polsce s. 63–78; Mazurczak Urszula: Święty Juda Tadeusz w ikonografii chrześcijańskiej Europy. Zagadnienia wybrane między typologią a indywidualum s. 79–98; Bosko Janina M.: Ikonografia Świętego Judy Tadeusza w sztuce sakralnej na Warmii s. 99–110; Kobrzeńska-Sikorska Grażyna: Wizualizacja dziejów mandylionu w tradycji wschodniochrześcijańskiej ze szczególnym uwzględnieniem ikon rosyjskich s. 111–132; Randońska Zenona: Święty Tadeusz Juda – apostoł „nieośpiewany” s. 133–152; Ropiak Sławomir: Postać Świętego Tadeusza Judy w wybranych polskojęzycznych pieśniach religijnych s. 153–174; Mączka Ewelina Marta: Kult Świętego Judy Tadeusza w mieście Meksyk s. 175–180; Parzych-Blakiewicz Katarzyna: Teologia modlitw do Świętego Tadeusza Judy. Przyczynek do profilu hagiologicznego s. 195–204; Mączka Marta Ewelina: Święty Tadeusz Juda w świetle różnych źródeł s. 205–218; Parzych-Blakiewicz Katarzyna: Śp. ks. dr Józef Węclawik SVD (1953–2020) – teolog, etnograf i hagiolog s. 219–220.

4937. TOFILSKA Joanna: Parafia Mariacka w Katowicach. W 150. rocznicę poświęcenia

kościół. Katowice 2020 Muzeum Historii Katowiec 8° ss. 64, il.

Lata 1870–2020.

4938. TRADYCJE oraz kulturotwórcze funkcje pielgrzymowania na pograniczu polsko-czeskim. Pod red. Arkadiusza Wuwra i Daniela Jakubczyka. [Krzyżanowice] 2017 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Haleg 8° ss. 135, XXII, il.

Z treści: Słowo wstępne s. 7–8; Mika Norbert: Tradycje pielgrzymowania na polsko-czeskim pograniczu Górnego Śląska s. 9–20; Marek Łucja: Represje wobec pielgrzymów. Sanktuarium w Turzy Śląskiej na tle polityki władz komunistycznych s. 21–50; Rak Bernard: Kult Matki Bożej Fatimskiej w Polsce i Czechach s. 51–68; Olszar Henryk: Turza Śląska i Piszcz – sanktuaria maryjne i miejsca pątnicze pogranicza polsko-czeskiego s. 69–94.

4939. TROCZKA Damian: Jubileusz 100-lecia parafii w Jaworznie 1919–2019. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 228–236.

4940. „TYŚ naszą Hetmanką”. Jasnogórskie drogi do niepodległości. Red. nauk. Agnieszka Czajkowska, Ewelina Mika. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 527, tabl. 4, streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Częstochowa, 6–8 XII 2018 r.

Trześ: Słowo od redakcji s. 9–12; Plątek Stanisław Józef: Jasna Góra w początkach kształtowania się niepodległości Rzeczypospolitej s. 15–20; Prus Grzegorz: Uroczystości religijno-patriotyczne na Jasnej Górze w okresie II Rzeczypospolitej s. 21–36; Srogosz Tadeusz: Udział duchownych katolickich w centralnych władzach państwowych u progu niepodległości s. 37–48; Złotkowski Dariusz: Problemy z apropracją rolą miasta i powiatu częstochowskiego w latach 1918–1921 s. 49–74; Związek Jan: Jasna Góra – diecezja częstochowska dziedzictwem duchowej stolicy narodu polskiego w okresie niewoli narodowej s. 77–108; Stroynowski Andrzej: W kręgu patriotycznych i religijnych uniesień konfederatów barskich s. 109–122; Kopnka Jan A.: Maryjny kult Tadeusza Kościuszki s. 123–128; Wojcieszek Elżbieta: Wojsko Polskie dla Matki Boskiej Częstochowskiej. Ordery Virtuti Militari jako vota Wojska Polskiego dla Matki Boskiej Częstochowskiej z okazji 600-lecia Klasztoru oo. Paulinów 3 maja 1976 r. s. 129–142; Zawadzki Robert K.: Wędrowanie po Ziemi Świętej śladami Maryi. Brat Anzelm Polak i jego „Terrae Sanctae descriptio” (ed. 1512) s. 145–160; Kostkiewiczowa Teresa: Bogarodzica. Motywy Maryjne w poezji polskiej czasów stanisławowskich – dopowiedzenia s. 161–176; Łukarska Beata: Protektorat Maryjny w walce o niepodległość szlacheckiej Rzeczypospolitej. Na podstawie wybranych przekazów literackich z XVII i XVIII wieku s. 177–200; Jaus Katarzyna: „Divā Claromontana sive de laudibus Beatae Mariae Virginis” Szymona Starowolskiego [1588–1656]. Prologomena do lektury s. 201–210; Ławski Jarosław: Theotokos Zygmunta Glogera [1845–1910] s. 211–228; Burta Małgorzata, Nowicka Agata: „Bogurodzica” romantyzmu. Mickiewicz, Norwid i inni s. 229–266; Mazan Bogdan: Wizerunek Najświętszej Marii Panny w piśmiennictwie polskim 2 połowy XIX wieku – wobec cenzury s. 267–320; Zieliński Jan: Kokarda dłoni. Wiersza maryjne Rainera Marii Rilkego [1875–1926], Bronisławy Ostrowskiej [1881–1928] i Witolda Hulewicza [1895–1941] s. 321–330;

„Zwiastowanie” w poezji Janusza S. Pasierba (szkic interpretacyjny) s. 331–338; Wróbel Elżbieta: Jasna Góra Zofii Kosak [1889–1968]. Kilka uwag o publicystyce wojennej pisarki. Komunikaty s. 339–352; Leszczyńska Bożena: „O Pani Nieba i ziemi Królowo, Tyś Matką moją”. Maryja w życiu i twórczości ks. Karola Antoniewicza SJ (1807–1852) s. 353–368; Suchanek Łucjan: Kult maryjny w prawosławiu. Matka Boska Częstochowska s. 369–380; Wojtczak Adam: Maryja – Błogosławiona, która wprowadza pokój s. 383–398; Szymik Jerzy: Patriotyzm według Jana Pawła II s. 399–404; Bartosik Grzegorz: Troska św. Maksymiliana Marii Kolbego [1894–1941] o dobro duchowe Ojczyzny s. 405–422; Zadrożny Kamil: Rola Maryi i Jasnej Góry na drogach ku niepodległości i w życiu narodu polskiego w nauczaniu niektórych papieży i biskupów polskich s. 423–436; Zaborski Piotr: Częstochowa – miasto Maryi, miasto wolności. Katolicka Rozgłośnia Radiowa „FIAT” jako owoc VI Światowego Dnia Młodzieży s. 437–460; Wybrana bibliografia s. 461–502.

4941. W SŁUŻBIE Bogu i człowiekowi. Studia i materiały z dziejów parafii św. Wojciecha w Trzebowniku. In the service of God and man. Studies and materials from the history of the St. Adalbert parish in Trzebowniko. Red. Marcin Nabożny. Rzeszów–Kraków 2020 Wydaw. Benedyktynów Tyniec 8° ss. 233, il., streszcz. ang.

Z treści: Nabożny Marcin: Przedmowa s. 7–12; Miśniak Ryszard: Jubileusz motorem jutra... s. 13–16; Zych Sławomir: Dekret utworzenia parafii Trzebowniko z 13 lutego 1952 r. s. 51–56; Orzech Łucjan: Architektura i program ikonograficzny kościoła parafialnego w Trzebowniku s. 91–106; Siemieniec Anna: Twórczość Adama Stałony-Dobrzańskiego [1904–1983] dla kościoła pw. św. Wojciecha w Trzebowniku s. 107–122; Nabożny Marcin: Duszpasterze parafii w Trzebowniku (1945–2019) s. 123–132; Kapłon Marcin: Biskup Wojciech Tomaka (1875–1967) – syn ziemi trzebownickiej s. 133–156; Walicki Bartosz: Ks. Józef Czyż (1908–1985) s. 157–192; Krzysztofiński Mariusz: Od wkroczenia Sowietów po powrót Stanisława Mikołajczyka. Wokół kwestii poparcia społecznego dla komunistów na Rzeszowszczyźnie (1944–1945). Zarys zagadnienia s. 193–224.

4942. WASILEWSKA Agata: Historia chóru parafialnego w Sarnakach w zarysie. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 221–248, il.

Od 1880 r. do współczesności.

4943. WASILEWSKA Agata: Kto śpiewa, dwa razy się modli. O organistach, organach i chórze w parafii Sarnaki. Sarnaki 2020 Agata Wasilewska 8° ss. 206, il.

4944. WĄSIEWSKA Aleksandra: Małżeństwo w systemie wartości mazurskich staroobrzedowców. Red. nauk. Heleny Pocięch. Olsztyn 2020 Centrum Badań Europy Wschodniej Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 160, nlb. 244, il. (Publikacje Centrum Badań Europy Wschodniej).

4945. WEISS Marek: Niezwykła historia ze św. Andrzejem Bobolą w roli głównej. Relikwie znalezione w piwnicy. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 150–153.

Losy relikwii w l. 1922–2018.

4946. WEJMAN Grzegorz: Działalność pro-rodzinną biskupa profesora Kazimierza Majdańskiego z perspektywy diecezji szczecińsko-kamięńskiej. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 17]: 2017 [nr] 2 s. 197–215, streszcz. ang.

Żył w l. 1916–2007, ordynariusz w l. 1979–1992.

4947. WEJMAN Grzegorz: Dzieje Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim i Północnym do 1945 roku. Zarys problemu. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 16]: 2016 [nr] 2 s. 217–238, streszcz. ang.

4948. WEJMAN Grzegorz: Kościelne dzieje miasta i gminy Węgorzyno. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 13]: 2013 [nr] 2 s. 91–119, streszcz. ang.

4949. WEJMAN Grzegorz: Wizyty prymasa Polski kard. Józefa Glempa na terenie archidiecezji szczecińsko-kamięńskiej. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 18]: 2018 [nr] 2 s. 195–208, streszcz. ang.

W l. 1966–2010.

4950. WEJMAN Henryk: Nauczanie pomorskie prymasa Polski Józefa Kardynała Glempa. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 18]: 2018 [nr] 2 s. 209–221, streszcz. ang.

4951. WĘDRUJĄCE Madonny. Wizerunki Madonn Kresowych na Podkarpaciu. Materiały z konferencji naukowych odbytych w latach 2016–2020 w Przemyślu. Red. Marek Wojnarowski. Przemyśl 2020 Centrum Kult.; przy współpr. Muzeum Archidiec. im. św. Józefa Sebastiana Pelczara Biskupa 4° ss. 220, nlb. 4, il.

Z treści: Szal Adam: Słowo wstępne s. 5–6; Ortyl Władysław: Słowo wstępne s. 7; Czarski Janusz: Słów kilka na wstępie s. 8; Wędrujące Madonny – katalog wizerunków s. 9–40; Trojanowska Marta: Śniatyńska Madonna Ormiańska w kościele parafialnym pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Krzywczycy s. 43–52; Siwak Waclaw: Koronacja Przemyskiej figury Matki Bożej Jackowej (1766 rok) w historycznej perspektywie s. 53–70; Borch Henryk: Jak Madonna Jackowska ojców dominikanów opuściła i do katedry przemyskiej przybyła s. 71–76; Wojnarowski Marek: Matka Boska Jackowa z przemyskiej Bazyliki Archikatedralnej – symbolika koron s. 77–84; Gogola Zdzisław: Historia obrazu Matki Bożej w Sanktuarium w Kalwarii Paclawskiej s. 85–94; Kruk Mirosław Piotr: Poznawanie ikony-obrazu Matki Boskiej Rudeckiej s. 95–110; Trojanowska Marta: Wizerunek Matki Bożej Tartakowskiej w kościele parafialnym pw. Matki Bożej Królowej Polski w Łukawcu k. Lubaczowa w świetle archiwaliów s. 111–124; Grin-Piszczek Ewa: Materiały dotyczące cudownego obrazu Matki Boskiej Tartakowskiej oraz parafii rzymskokatolickiej w Tartakowie w zasobie Archiwum Państwowego w Przemyślu s. 125–132; Wojnarowski Marek: Matka Boża ze Zbaraża jako jedna z najstarszych kopii Ikony Jasnogórskiej s. 133–140; Trojanowska Maria: Dawne ryciny i kopie wizerunku Matki Bożej Sokalskiej – wstęp do badań nad ich historią i ikonografią s. 141–148; Moryc Janusz Cyprian: Dzieje łaskami słynącego wizerunku Matki Boskiej Pocieszenia z Sokala po 1843 roku s. 149–160; Musiał Jan: Madonna

z bolszewickiego piekła s. 161–166; Hofman Maria: Matka Boża Pocieszenia w typie Madonny Sokalskiej w Żurawicy s. 167–170; Lasota Piotr: Buszkowicki wizerunek koronowanej Matki Bożej na półkłęsięcy s. 171–178; Trojanowska Marta: Matka Boża Zwycięska z Bolestraszyc k. Przemyśla. Wizerunek tajemniczy s. 179–188; Kudłacz Macieja Maria: Jazłowiecka wędrowniczka s. 189–198; Gorczyca Krzysztof: Madonna Dzikowska – cudowny obraz mistrza flamandzkiego s. 199–214; Lasota Piotr: Mulier Amicta in sole – wizerunek Matki Bożej w Tuligłowach s. 215–220.

4952. WIELKA wojna wyzwań duchowych. Kapelani wojskowi na froncie wschodnim 1914–1920. Pod red. Tomasza Pudłockiego i Kamila Ruszały. Kraków 2020 Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica” 8° ss. 330, nlb. 12 tabl., il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Pudłocki Tomasz, Ruszała Kamil: Wstęp s. 7–12; Ruszała Kamil: Między tronem a ołtarzem: instytucjonalizacja posługi duchowej w armii austriackiej s. 13–36; Kapłon Marcin: Rzymskokatolickie duchowieństwo przemyskie zaangażowane w wojskową działalność duszpasterską w trakcie I wojny światowej (zarys problematyki) s. 37–76; Kułacz Sławomir: Kapelan Karl Gögle w Przeworsku s. 137–154; Węglowicz Wiktor: Kapelani grekokatolicy w Ukraińskiej Armii Halickiej (1918–1920) s. 155–170; Grzybowski Jerzy: Kapelani wojskowi wyznania prawosławnego w Wojsku Polskim w czasie wojny polsko-bolszewickiej (1919–1920) s. 171–192; Wolczański Józef: Misja duszpasterska księdza kapelana Piotra Niezgody [1875–1955] w armii austro-węgierskiej podczas I wojny światowej s. 193–226; Więch Arkadiusz Stanisław: Pamiętnik o. Kosmy Lenczowskiego [1881–1959] jako przykład egodokumentu do badań działalności duszpasterskiej kapelanów podczas Wielkiej Wojny s. 227–242; Pudłocki Tomasz: Niekonwencjonalny styl życia – legionowa droga o. Patrycego Władysława Antosza [1882–1966] s. 243–264; Ceglarek Michał: Działalność ewangelickiego kapelana wojskowego podczas I wojny światowej w świetle pamiętnika wojennego ks. Karola Grycza (1885–1959) s. 265–290; Pudłocki Tomasz: Tam i z powrotem – wojenna ścieżka o. Rafała Woźniaka s. 291–320; Marynowski Marcin: Ksiądz pułkownik Szymon Fedorono [1893–1940]. Przyczynek do biografii naczelnego kapelana prawosławnego Wojska Polskiego s. 321–329.

4953. WIELKI jubileusz małego Karmelu. 100-lecie Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus 1921–2021. Red. Konrada Zofia Dubel. Marki–Sandomierz 2020 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 112, nlb. 1, il.

Z treści: Od redakcji s. 5–8; Śluga Boży Anzelm Gądek OCD [1884–1969] s. 9–28; Ojciec Załoczyński o Zgromadzeniu s. 29–38; Czcigodna Śluga Boża Teresa Kierocińska [1885–1946] s. 39–53; Matka Współzałożycielka o Zgromadzeniu s. 54–62; Kalendarium ważniejszych wydarzeń z historii Zgromadzenia s. 63–76; Poczet przełożonych generalnych Zgromadzenia s. 77–78.

4954. WIKARYJCZAK Mściśław, Jakubek Krzysztof: Przechlewo – Parafia Świętej Anny. 300 lat kościoła parafialnego. Przechlewo–[Sokole] 2020 Art-Media Dariusz Kępa 8° ss. 101, nlb. 2, il., mapa.

4955. WILK Szymon: In servito pacis et boni. Działalność duszpasterska bernardynów w Przeworsku w latach 1884–1939. Kalwaria Zebrzydowska 2020 Prowincja Niepokalanego

Poczęcia NMP Zakonu Braci Mniejszych; współnakładcy Urząd M. Przeworska; Starostwo Pow.; Akcja Katol. przy Parafii św. Barbary; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 414, il.

4956. WITCZAK Henryk: Z życia religijnego w parafii Wola-Trutowo. Włocławek 2020 Teol. Tow. Nauk. Wyższego Seminarium Duchowego we Włocławku 8° ss. 277, il.

Lata 1329–2015.

4957. WITCZAK Lucyna: Służebniczki Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej w posłudze społeczeństwu. 100 lat pracy apostołskiej w Archidiecezji Łódzkiej 1919–2019. Łódź 2020 Archidiec. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 371, il.

4958. WOJCIECHOWSKI Zbigniew: Reaktywacja Kościoła Garnizonowego Marynarki Wojennej w Gdyni-Oksywiu w 1991 r. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 115–131, streszcz. ang.

Historia świątyni w l. 1935–1991.

4959. WOLNICKI Paweł: Unia Apostolska Najświętszego Serca Jezusowego Diecezji Częstochowskiej i jej działalność dokumentacyjno-archiwalna. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 431–448, streszcz. ang.

Od r. 1929.

4960. WÓJCIK Maria: Zarys historyczny Zgromadzenia Sióstr Służek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanej. Mariówka 2017 Zgromadzenie Sióstr Służek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanej 16° ss. 79, nlb. 1.

Lata 1864–2016.

4961. Z MARYJĄ zwyciężyliśmy. Historia budowy kościoła i tworzenia parafii w Szufnarowej (1970–2020). Oprac. Zenon Petka, Danuta Brzoza, Małgorzata Książek. Szufnarowa–Krosno 2020 Graffia Agencja Wydawniczo-Fotograficzna 8° ss. 270, nlb. 2, il.

Z treści: Wstęp s. 5–6; Rys historyczny wsi Szufnarowa s. 7–8; Historia budowy kościoła i powstanie parafii s. 9–62; Historia powstania cmentarza s. 124–128; Muzeum Izba Pamięci s. 136–138; Ks. Bronisław z ludzi wzięty, z ludźmi i dla ludzi pracujący, dla wspólnego dobra – Boga i Kościoła s. 207–253; Żył dla Szufnarowej s. 254–255.

4962. ZAJĄC Paweł: Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej. Krótka historia Prowincji Polskiej 1920–2020. Poznań 2020 Prowincja Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej. Misyjne Drogi sp. z o.o. 8° ss. 305, nlb. 1, il.

4963. ZAJĄC Paweł: Misjonarze Oblaci Maryi Niepokalanej. Krótka historia zakonu

1816–2020. Poznań 2020 Prowincja Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej. Misyjne Drogi sp. z o.o. 8° ss. 226, nlb. 1, il.

4964. ZAWADZKI Wojciech: Ermländische und pomesanische Klöster der Elisabethschwestern bis 1945. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 194–206, streszcz. ang.

Od pol. XIX w.

4965. ZAWADZKI Wojciech: Kościół ewangelicko-reformowany w Inspektoracie Górno-pruskim i Zachodniopruskim (Elbląska Superintendtura Reformowana) w latach 1781–1817. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 13: 2019 s. 57–96, streszcz. ang.

4966. ZIĄTEK Adrian: 150 lat kościoła i parafii pw. św. Barbary w Wałbrzychu – Starym Źdroju 1870–2020. Wałbrzych–Nowa Ruda 2020 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński w spadku 8° ss. 191, nlb. 2, il.

4967. [ŽVANKO Lûbov Mikolaïvna] Żwan-ko Lubow: Kościoły rzymskokatolickie na Ukrainie Lewobrzeżnej (XIX–XX wiek). Przegląd retrospektywny. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 485–510, streszcz. ang.

4968. ŻELAWSKI January: Opowieść o Maryi Trzykroć Przedziwnej z Góry Chełmskiej. Kraków 2019 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 183, nlb. 1, il.

g) Zagadnienia historii kultury

Zob. poz. 1719, 1728, 2114, 2117, 2132, 2138, 2168, 2794, 2820, 2828, 2845, 2921, 4024, 6331, 6837, 6915, 7052, 7615, 7654, 7955, 8763, 9016, 9443, 9447, 9482, 9579, 9719, 9974, 10009, 10086, 10132.

4969. XI KONGRES Stowarzyszeń Regionalnych, Legnica 23–25 IX 2018. Materiały i dokumenty. Pod red. Stefana Bednarka, Roberta Różyckiego. Wrocław 2020 Dolnośląskie Tow. Region. 8° ss. 231, nlb. 1, il. Ruch Stow. Region. RP, Dolnośląskie Tow. Region.

Z treści: Bednarek Stefan: Niepodległościowe tradycje polskiego ruchu regionalnego s. 23–40; Chudziński Edward: Regionalizm w Polsce do 1939 roku s. 72–90; Kordaczuk Sławomir: Archiwum historii mówionej w warsztacie regionalisty s. 147–161.

4970. 35 LAT Gminnego Ośrodka Kultury w Niebylcu 1985–2020. Oprac. Renata Kozdraś oraz Agnieszka Cynar i Agata Sołtyńska. Niebylec–Krosno 2020 Gm. Ośr. Kultury; Krośnińska Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o. 8° ss. 79, nlb. 1, il.

4971. AT THE source of dailiness. Interpreting the traces of history of everyday life. Ed. by Violetta Julkowska. Poznań 2020 UAM 8° ss. 333, il., mapy.

Z treści: Julkowska Violetta: A Few Words of Introduction s. 7–9; Bugajewski Maciej: Dailiness, Remnants, Memory s. 13–21; Zolnierak Jakub: "Historical Depth" as a Source of Dailiness. Reflections on the Margin of the Theory of Historical Memory of Avishai Margalit s. 23–31; Solarska Maria: Some Reflections about Dailiness as a Subject of Historical Study s. 33–39; Wesołowska Julia: Indicators of Usefulness of Correspondence as a Source in Historical Study. The Case of the Collection of Letters of Students and Alumnae of the School of Women's Housework to Jadwiga Zamojska (1898–1923) s. 41–50; Julkowska Violetta: Family Histories – Narratives and Narrators of Dailiness s. 51–59; Gumper Małgorzata: Family Note – Music in Everyday Life of the Daughters of Michał Kleofas Ogiński. [Emma Wysocka i Amelia Zaluska] s. 61–76; Jakutovič Sabina: The Contemporary Reception of Michał Kleofas Ogiński in Lithuania s. 77–89; Krajewski Piotr: War Dailiness of the Musicians in the Territory of the General Government (1939–1945) s. 91–104; Terlecka Weronika: Advertising of the Luba Brand in the Selected Press of the Interwar Period s. 105–116; Kruszyńska Katarzyna: Everyday Life in the Wartheland – Memories of a Witness of the Past s. 117–126; Banasiak Karolina: Displaced Persons from the East. The Case of Muszkowo village in Lubuskie Voivodeship s. 127–140; Teclaw Katarzyna: Historical Photonarrations as an Innovative Narrative Strategy of "Family Histories". The Case of the Wieleski Family from Wieleń on the Noteć River s. 141–149; The Environmental History of the Holocaust. [Aut.] Jacek Malczyński [i in.] s. 153–161; Skotarczak Dorota: The Image of the Polish People's Republic in the TV Series of the 1960s s. 163–175; Topolska Anna: War and Dailiness. Between Everyday Life and the Second World War in Poznań in Visual Sources s. 177–194; Werner Wiktor, Trzoss Adrian: History Remediated. Historical Knowledge in the Age of Participatory Culture s. 195–209; Tomanová Tamara: Analysis and Didactic Use of Holocaust Depictions in Czech Films in Relation to Polish History s. 273–291.

4972. BÁMULÁM a Visztulát... Krakkó a magyar művelődés történetében. Red. István Kovács i Áron Petneki. Budapest 2003 Balassi Kiado 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 8.

Kraków w historii kultury węgierskiej.

4973. BUDNY Rafał: „Rozrywki” i „przyjemności”. Sześćdziesiąt lat Domu Kultury w Strzelnie. Strzelno 2020 Dom Kultury w Strzelnie 4° ss. 54.

4974. CICHOCKI Marek A.: Północ i Południe. Teksty o polskiej kulturze i historii. Warszawa 2018.

Rec.: Garbowski Christopher: Homo Europeicus, Homo Polonicus. Politically Constrained and Unconstrained Anthropologies and Histories. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 70–78.

4975. [DUMA Robert]: Dziedzictwo kulturowe Gorzanowa. Koncepcja książki i oprac. tekstowe Robert Duma. Gorzanów–Polanica-Zdrój 2020 Wydaw. PressForum 8° ss. 63, nlb. 1, il. Tow. Miłośników Gorzanowa.

4976. DZIEDZICTWO kulturowe Śląska. Materiały, analizy, interpretacje. Red. nauk.

Dorota Światała-Trybek i Lidia Przymuszała. Opole 2019 Uniw. Opolski 8° ss. 290, il., mapy, streszcz. ang.

Z treści: Masnyk Marek: Słowo wstępne s. 7–8; Światała-Trybek Dorota, Przymuszała Lidia: O Śląsku i badaniach śląskoznawczych raz jeszcze s. 9–18; Kossakowska-Jarosz Krystyna: Dyskurs o Ślązakach s. 19–36; Michalska Małgorzata: Krajobraz kulturowy Kresów Wschodnich we wspomnieniach mieszkańców Dolnego Śląska s. 37–52; Sochacka Stanisława: Przestrzeń miejska międzywojennego Opola z perspektywy nazw własnych s. 53–70; Choroś Monika: Pamiątkowe nazwy ulic Opola w perspektywie historycznej s. 71–88; Haas Agata: Język i styl „Dyskursu o pijaństwie...” kluczborskiego fara-rza Adama Gdajusza [1609/10–1688] s. 89–100; Lżykowska Małgorzata, Starczewska-Wojnar Aleksandra: Dawne karczmy w powiecie strzeleckim i ich bywalcy. O pijaństwie na Śląsku dwugłos filologiczno-historyczny s. 101–112; Kaczmarczyk Izabela: Kroniki szkolne. Zapoznane górnośląskie dziedzictwo kulturowe s. 113–130; Pieronkiewicz-Pieczko Krystyna: Na dobry początek... Żywotność zwyczajów zimowo-wiosennych na Górnym Śląsku (wybrane przykłady) s. 131–149; Przybyła-Dumin Agnieszka: Letni cykl obrzędowy w gminie Czechowice-Dziedzice. Działalność edukacyjna i wstępne wyniki badań s. 149–158; Szymańska Marcela: Między tradycją a współczesnością – dziedzictwo kulinarne pogranicza śląsko-morawskiego (wybrane aspekty) s. 159–174; Piecha-van Schagen Beata: Jak badać historię kultury religijnej? Refleksje metodologiczne wokół kultu świętej Barbary wśród górników kopalń węgla kamiennego na Górnym Śląsku s. 175–188; Lach Kornelia: Patroni śląskich domostw (z badań w gminie Krzanowice) s. 189–204; Sulimowska-Ociepka Anna: W poszukiwaniu (u)traconego dziedzictwa – przypadek górnośląskich osiedli robotniczych s. 205–214; Nowak-Maśko Klaudia: Rola amatorskiego ruchu plastycznego w popularyzowaniu dziedzictwa kulturowego na Śląsku s. 215–226; Orłowski Dominik, Woźniczko Magdalena: Dolnośląska kultura żywnościowa – przedmiotem zainteresowań turystyki kulinarnej s. 245–264; Drobek Wiesław, Dawidejt-Drobek Ewa: Turystyczny i poznawczo-edukacyjny wymiar cyklicznej inscenizacji plenerowej „Bitwa o Nysej” s. 265–278; Oficjalnska Elżbieta: Popularyzacja dziedzictwa kulturowego Śląska Opolskiego w Muzeum Wsi Opolskiej s. 279–289.

4977. EIDEN Maximilian: Das Nachleben der schlesischen Piasten. Dynastische Tradition und moderne Erinnerungskultur vom XVII bis XX Jahrhundert. Köln 2012 Böhlau Verlag 8° ss. X, 460, il. (Neue Forschungen zur Schlesi-schen Geschichte; Bd. 22).

Rec.: Kurzeja Zdzisław: A co tam takiego polskiego w tym Mauzoleum Piastów w Legnicy? *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 379–388.

4978. GAWEL Barbara: Krajobraz po życiu. Śladami Galicji. Opowieści o ludziach i miejscach. Gliwice 2019 Wydaw. Helion 8° ss. 194, il. (Editiowhite).

Lata 1781–1990.

4979. DER GEIST Polonias. Dwa wieki recepcji kultury polskiej w Niemczech 1741–1942. Wybór, wstęp i oprac. Marek Zybyra. Poznań 2017.

Rec.: Głazewska Ewa, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 107–110.

4980. GUDEL Dawid: Zmarły człowiecze. Wielokulturowa obrzędowość pogrzebowa

w gminie Suchowola. Suchowola 2020 [b.w.] 8° ss. 62, nlb. 45, il.

4981. HERTZ Aleksander: *Żydzi w kulturze polskiej*. Przedm. Hanna Buczyńska-Garewicz. Wyd. 4. Warszawa 2020 Tow. „Więź” 8° ss. 326, nlb. 2. (Biblioteka „Więź”; t. 57).

Wyd. 1. Warszawa–Kraków 1988.

4982. HISTORIA – pamięć – tożsamość w edukacji humanistycznej. T. 6: Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego jako forma zachowania pamięci o przeszłości. Red. Bożena Popiołek, Urszula Kicińska, Agnieszka Słaby. Kraków 2020 Libron – Filip Lohner 8° ss. 369, il., streszcz. ang. Inst. Historii i Archiwistyki. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Naukowe Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie).

Tręś: Kicińska Urszula, Słaby Agnieszka: Wstęp s. 7–15; Rajman Jerzy: Książ Wielki. Lanckorona, Skawina – refleksje nad dziejami średniowiecznych zamków i ich stanem obecnym s. 17–38; Żurek Dorota: Relikty średniowiecznych fortyfikacji obronnych i ich rola we współczesnym krajobrazie średnich i małych miast dawnego województwa krakowskiego s. 39–50; Pluta-Saladra Edyta: Relikty średniowiecznej architektury klasztorów żeńskich – mało znane materialne dziedzictwo kulturowe s. 51–62; Brynkus Józef: Dylematy współczesnej ochrony dziedzictwa kulturowego na terenach niezurbanizowanych s. 63–74; Świdrak Marek: Przedmiot ochrony, celowość oraz dopuszczalne granice ingerencji uchwały tworzącej park kulturowy s. 75–87; Trojański Piotr: Czy można ochronić pamięć o zagładzie Żydów przed jej polityzacją? Kilka uwag na temat polityki pamięci Auschwitz i Holocaustu w Polsce s. 89–104; Niedźwiedzka Magdalena: X muza – ochrona dziedzictwa kinematograficznego, wybrane aspekty gromadzenia filmów s. 105–118; Oczko Piotr: Kultura kobalito. Holenderskie fajanse jako element tożsamości narodowej s. 119–130; Kwaśna Karolina: „Locus anatomicus”. Gdzieś pomiędzy gabinetem osobliwości, teatrem anatomicznym i „cyfrową” sekcją zwłok s. 131–148; Kudła Lucyna: Obchody rocznic narodowych i pamięć o wielkich Polakach w edukacji szkolnej w Galicji w okresie autonomii (1867–1918) s. 149–159; Pietrzak Jarosław: Vivat Sobieski. Świętowanie rocznicy bitwy wiedeńskiej w 1983 roku jako wyraz pamięci historycznej Krakowa s. 161–196; Mazur Hubert: Czy archiwum musi być nudne? Formy edukacji i popularyzacji wiedzy w polskich archiwach państwowych s. 197–216; Jędrzejewski Przemysław, Lisowski Przemysław: Genealogia jako instrument przekazywania wiedzy o przeszłości s. 217–227; Moskal Katarzyna: Badania historycznych tekstyliów w kościołach i klasztorach krakowskich. Odkrywanie lokalnej historii, ochrona i popularyzacja dziedzictwa s. 229–238; Gagacki Jan: Rola Muzeum Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu w kształtowaniu dziedzictwa kulturowego i tożsamości regionalnej s. 239–254; Szulc Dominik: Cmentarz wojenny (1915/1916–1918, 1944) przy ul. Lipowej w Kraśniku. Historia i próba rekonstrukcji układu przestrzennego s. 255–275; Wala Ewa: Śląskie wieże ciśniń – zapomniane perły epoki industrialnej s. 277–290; Sulimowska-Ociepka Anna: Osiedla robotnicze Górnego Śląska – realia polityki miejskiej vs. ochrona dziedzictwa kulturowego regionu s. 291–303; Gabrys-Klus Natalia: Promocja Śląska Cieszyńskiego w latach 2004–2019. Kontekst pamięci i ochrony dziedzictwa kulturowego s. 305–324; Bursiewicz Natalia: W chmurach – alternatywne spaceruje promujące miejskie dziedzictwo s. 325–335; Penkała-Jastrzębska Anna: Nowe trendy w turystyce kulturowej. Ochrona dziedzictwa kontra maksymalizacja zysków s. 337–352.

T. 1. 2013.

4983. HUSÁK Petr: Polish sources of inspiration in the cultural work of Czech Catholic Modernists at the turn of the 19th and 20th centuries. The example of the Catholic priest Emanuel Masák (1883–1964). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 132–149.

4984. HYTREK-HRYCIUK Joanna: *Między prywatnym a publicznym. Życie codzienne we Wrocławiu w latach 1938–1944*. Wrocław 2019.

Rec.: Wojdon Joanna, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 304–308.

4985. IN PRINCIPIO. Mit początku w kulturze średniowiecznej Europy. Tom dedykowany pamięci prof. Jacka Wiesiołowskiego. Materiały XXXVII Seminarium Mediewistycznego im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej. Pod red. Jacka Kowalskiego, Witolda Miedziaka. Poznań 2020 Wydaw. PTPN; Wydaw. Mieję. Posnania 8° ss. 398, nlb. 1, il., mapy. PTPN. Wydz. Nauk o Sztuce. (Prace Komisji Historii Sztuki; t. 43).

Z treści: Jurek Tomasz: Jacek Wiesiołowski (1940–2016) s. 5–17; Jarzewicz Jarosław: Mity początku stylu gotyckiego s. 25–57; Ratajczak Tomasz: Jak zmieniła się wiedza o początkach zamków w Polsce. [Lata 1220–1974] s. 59–80; Ober Marek: Początki architektury na Pomorzu Zachodnim. Dawne mity i dzisiejsze wyobrażenia. [X–XXI w.] s. 81–90; Lobodzińska Patrycja: Mit średniowiecznej sztuki Dolnego Śląska w niemieckiej historiografii artystycznej do połowy XX wieku. [Od połowy XII w.] s. 91–111; Waśkowiak Patrycja: Kolegiata w Kruszwicy jako miejsce pamięci o początkach państwa polskiego i diecezji kruszwickiej s. 137–155; Pajor Piotr: Nowy początek stolicy. Urbanistyczne i architektoniczne fundacje Kazimierza Wielkiego w aglomeracji krakowskiej s. 157–179; Pajor Piotr: O początkach zespołu klasztornego franciszkanów w Krakowie i niektórych uwarunkowaniach jego rozbudowy w XIII wieku s. 181–218; Marszałkowski Mateusz Franciszek: Początki biblioteki cystersów w Pelplinie. Kilka słów o importowanych księgach rękopiśmiennych. [XIII–XIV w.] s. 219–235; Kowalski Jacek: Naukowy mit mitu podboju. „Naród szlachecki” a naród polski s. 239–252; Walkowiak Marcin: Królewskie sny. Niezachowana dekoracja malarska wawelskiej sypialni Władysława Jagiełły s. 253–280; Szczot Monika: Idea „antemurale christianitas” w twórczości poetów polsko-lacińskich w XVI wieku s. 281–292; Pietranik Monika: „Miracula” i początki kultu świętych w diecezji płockiej w XII i XIII wieku s. 293–308; Kowalski Tomasz: Rola legend o średniowiecznych początkach w legitymizacji kultu cudownych wizerunków. Obrazy łaskami słynące a dziedzictwo kulturowe s. 309–328; Sobczyk Agata: Początki katedry w Chartres. Słowo i obraz. [XII–XIII w.] s. 331–343; Kwapisiewicz Damian: Legendarne początki klasztoru Minster-in-Thaan w przekazie Kentish Royal Legend. [VII–XII w.] s. 345–354; Brillowski Wojciech: Negotino (Antigonie?) w Macedonii. Problematyka początków miasta w ujęciu mitologicznym i naukowym dyskursie s. 355–371; Gąssowska Maja: Najświętsza Maria Panna jako przyrodzona Pani średniowiecznych Inflant w Kronice inflanckiej Henryka zwanego Lotyszem (pierwsza ćwierć XIII wieku) s. 377–394.

4986. KAIM Agnieszka Aysen: *Ludzie dwóch kultur. Wybrane przypadki transgresji kulturowej Polaków w Imperium Osmańskim w XVII, XVIII i XIX wieku*. Warszawa 2020 Inst. Sławistyki PAN 8° ss. 318, streszcz. ang. Inst. Sławistyki PAN. (Kultura na Pograniczach; 15).

4987. KAPUSTA Piotr: Anna Koziół – lokalna artystka, malarka i poetka z podkrakowskich Piekar. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 157–176, streszcz. ang.

Zawiera też kilka wierszy A. Koziół (ur. 1934).

4988. KIEROŃ Paweł: Tradycje kulinarne okolic Złoczewa. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr.:] 2019 s. 27–40, streszcz. ang.

4989. KISZA Natalia: Miejscowi mówili na nich Kossaki... *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.:] 2018 s. 97–100, streszcz. ang.

Zofia Kossak i Dwór Kossaków w Górkach Wielkich, XX–XXI w.

4990. KMAK-PAMIRSKA Aleksandra: Góry: Zamkowa, Królowej Bony, Grabarka – symbolika „mniej znanych gór” w świadomości kulturowej w regionach wschodniej Polski na przełomie XIX i XX wieku. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 81–96, streszcz. ang.

Wzniesienia w Drohiczyńcu, Krzemieńcu, koło Łomży i Siemiatyczu.

4991. KOWALSKI Andrzej P[iotr]: Dawny Złotów. Kultura miasta w okresie staropolskim. Złotów–Gdańsk 2020 Muzeum Ziemi Złotowskiej; Inst. Kaszubski 8° ss. 247, nlb. 1, il.

4992. KOZŁOWSKA-RYŚ Anna: Lwów na słodko i... półwytrawnie. Wyd. 2. Poznań–Suchy Las 2020 Wydaw. Liberum 8° ss. X, 350, il.

Kawiarnie i cukiernie w l. 1801–1938. Wyd. 1. 2018.

4993. KRACIK Jan: Pokonać czarną śmierć. Staropolskie postawy wobec zarazy. Kraków 2020 Wydaw. M 8° ss. 285, nlb. 2, il.

4994. KULTURA, tradycja, rozwój. Perspektywy, konteksty, badania. Red. nauk. Karolina Ciechorska-Kulesza. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski; Nadbałtyckie Centrum Kultury 8° ss. 327, nlb. 1, il.

Z treści: Ciechorska-Kulesza Karolina: Kultura i rozwój – między ciągłością a zmianą s. 7–16; Kocój Ewa: Zajrzeć do wnętrza. Dziedzictwo kulturowe w kulturze współczesnej – problemy nie tylko definicyjne s. 31–56; Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe Pomorza Wschodniego a układy kultury Antoniny Kłoskowskiej [1919–2001] s. 117–152; Borowska Stanisława: Refleksje nad kulturą i rozwojem z Kaszubskim Uniwersytetem Ludowym w tle s. 155–164; Krawczykiewicz Jolanta: Bogactwo do podziąka. Co nam dają splecione historie, ludzie i działania s. 165–178; Czyżewski Krzysztof: Pogranicze, tradycja, czas s. 179–186; Andrasiak-Czarnecka Agata: (Nie)zbędni w czasach niepewności s. 187–198; Bednarek-Bohdziewicz Agnieszka: Od dziadków do dzieci i z powrotem. Kaszubska kultura w gminie Linia s. 201–214; Kultura jest w nas – z Zofią Cierocką rozmawia Agnieszka Bednarek-Bohdziewicz s. 215–224; Ciechorska-Kulesza Karolina: Kosznejderia – jedyne

takie miejsce na ziemi s. 249–262; Kosznejderia 2.0 – odkrywaniem mało znanej historii miejsca – z Grażyną Werą-Malatyńską rozmawia Karolina Ciechorska-Kulesza s. 263–268; Stary Targ. O tradycjach i kulturze na Powiślu – z Adamem Langowskim rozmawia Krzysztof Stachura s. 277–284; Stachura Krzysztof: Czarna Woda – dziedzictwo warte poznania s. 285–296; Zbieranek Piotr: Stegna: o dziedzictwie zaklętym w krajobraz s. 303–310.

4995. KULTUROWE historie podróży. Red. Jakub Dziewit, Marek Pacukiewicz, Adam Pisarek. Katowice 2020 Wydaw. US 8° ss. 418, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Historia i Teoria Kultury).

Toż plik tekstowy PDF (5,38 MB), streszcz. ang.

Z treści: Pacukiewicz Marek, Pisarek Adam, Dziewit Jakub: Trudy wędrówki. Przedmowa do „Kulturowych historii podróży” s. 9–22; Kowalska-Pietrzak Anna: Nie tylko pielgrzymki. Podróże w hagiografii polskiego średniowiecza s. 25–44; Stachowiak Andrzej: Podróżowanie do miejsc świętych na przykładzie pielgrzymek do Wejherowa. [Lata 1655–2020] s. 46–60; Pisarek Adam: Podróże na papierze. List Krzysztofa Kolumba do Luisa Santangela a laboratoryjne style wiedzy s. 75–101; Sternak Wojciech: Czekając na Słońce. XIX-wieczna fotografia podróżnicza w technice negatywu papierowego a przypadek podróży skandynawskiej w 2017 roku s. 139–159; Grabowski Michał: Opis podróży Jakuba Sobieskiego jako itinerarium kulturowe. [Lata 1607–1613] s. 181–196; Markiewicz Anna: Kręgi towarzyskie w diariuszu podróży po Europie Jana Michała Kossowicza (1682–1688) s. 197–216; Dąbrowska Magdalena: „Tekst podmoskiewski” w literaturze rosyjskiej początku XIX wieku. Z zawartości „podróżniczej” czasopisma „Wiestnik Jewropy”. „Carycyno” Piotra Szalikowa s. 217–234; Więzik-Kuligowska Małgorzata: Autor „nic nowego nie dodaje, i dodać nawet nie może”? O podróży Antoniego Marcinkowskiego do Odessy i na Krym. [Rok 1854] s. 235–252; Kozakowski Kamil: Wypoczynek w cieniu krwawej wojny. Kaukaz na mapie podróżniczej XIX wieku s. 255–266; Pietrzak Jacek: Henry Morton Stanley [1841–1904]. Tropami kulturowego wizerunku wiktoriańskiego odkrywcy s. 267–290; Paczkowski Mikołaj: Kto żyje w Afryce. Spotkania z Innym w polskich relacjach podróżniczych okresu dwudziestolecia międzywojennego s. 291–302; Woźniak Krzysztof Paweł: XIX-wieczne podróże polskich kuracjuszy „do wód” jako doświadczenie kulturowe s. 321–342; Król Anna: Krótki szkielet o podróżowaniu śląskich kobiet. [XIX–XX w.] s. 343–353.

4996. KWAŚNIAK Renata: Spotkania Goe-thego z rodziną książąt Czartoryskich. *Prze-gląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 4 s. 264–269, streszcz. ang.

Lata 1785–1829.

4997. LICHAŃSKI Jakub Z[dzisiaj]: Sarmatyzm, czyli o pewnym podstawowym problemie w badaniach kultury polskiej. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 1 s. 45–65, streszcz. ang.

4998. ŁOBOZ Małgorzata: „Tańczą góralczyki” i śpiewają. Idealizacja górali podhalańskich w wybranych realizacjach literacko-muzycznych XIX i XX wieku. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 183–192, streszcz. ang.

M.in. Wincentego Pola, Stanisława Moniuszki, Ignacego Jana Paderewskiego i Karola Szymanowskiego.

4999. ŁOZIŃSKA Maja, Łoziński Jan: *Życie codzienne arystokracji*. Wyd. 2, zm. Warszawa 2020 PWN; NAC 8° ss. 280, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2013.

5000. MALZACHER Maria: Witkiewiczowska willa „Konstantynówka” w Zakopanem. Nieznane wątki, prawdy i mity wokół zagadnień związanych z jej atrybucją, historią i de-sygnatem. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 203–232, streszcz. ang.

XX–XXI w.

5001. MASTYKARZ Krzysztof: Czas wolny i rozrywka w Toruniu, Chełmnie, Grudziądzu, Brodnicy w XIV–XVI wieku. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 296, il. (Biblioteka ToMiTo).

5002. NA POGRANICZACH. Instytucje i ludzie pogranicza. Red. nauk. Robert Lipelt. Sanok 2020 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Grodka; PTH 8° ss. 260, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Na Pograniczach Kultur i Narodów; t. 14).

Z treści: Stawiski Maciej: Kłasztory bernardyńskie w Prusach Królewskich w XVIII wieku. Świat pogranicza polsko-niemieckiego i katolicko-luterańskiego s. 11–32; Pindór Mirosława: Beskidzki Dom Zielin „Przytulnia” w Brennej (PL) i Muzeum MUZ-IC w Bystrzycy (CZ) – zwornikami transgranicznego kulturowego projektu „Beskid Śląski – wspólne dziedzictwo. Slezské Beskydy – spoločné dedičtvi” w Euroregionie Śląsk Cieszyński-Těšínské Slezsko s. 33–52; Kočišová Renáta: Kancionálová a zberateľská činnosť kantora Karola Szeredaya z hl’adiska estetiky doby – vplyvy české, polské a hornouhorskej s. 53–64; Krowiak Marcin: Galicyjski Rynek. Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku jako miejsce interaktywne s. 85–94; Kozinčuk Vitalii, Stefanyk Vasyli: The iconographic canon in Ukrainian and Polish icons based on „The Nativity Scene” s. 97–108; Kozakewycz Olena: Strój ludowy „kolorowych” wsi na północno-zachodnim pograniczu Huculszczyzny: cechy etniczno-lokalne i artystyczne s. 121–151; Krajewska Agata: Folklor muzyczny na obszarze pogranicznym – przykład Zagłębia Dąbrowskiego s. 171–186.

5003. NEPOČATENKO Olena O.: Duhovno-intelektual’ni zv’azki Ukraini i Pol’si. Dekil’ka mirkuvan’ z oglądu na istoriū j perspektivu. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 8: 2020 s. 145–149, streszcz. pol., ang., niem.

5004. OBECNOŚĆ słowa w Zabrzu. Księga jubileuszowa 75 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu. Pod red. Tomasza Iwasiów. Zabrze 2020 MBP im. Jerzego Fusieckiego 8° ss. 506, nlb. 1, il.

Treść: Mańka-Szulik Małgorzata: Słowo wstępne s. 7–8; Iwasiów Tomasz: Przedmowa s. 13–17; Górecki Piotr: Rola katolickich bibliotek parafialnych w rozwoju życia religijnego na Górnym Śląsku s. 21–34; Hnatyszyn Piotr: Przyczynek do historii bibliotekarstwa w Zabrzu do 1945 roku s. 35–53; Gołasz Zbigniew: Pierwsze lata. Przyczynek do dziejów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu w latach 1945–1949 s. 54–56; Chuć Ewa: Historia rozwoju sieci placówek MBP im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu w latach 1945–2020 s. 57–68; Chuć Ewa,

Dobrzelecki Paweł: Działalność kulturalna MBP im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu w latach 1945–2020 s. 69–85; Fusiecki Jerzy: Miejska Biblioteka Publiczna. Pierwsze dziesięć lat [wywiad z J. Fusieckim z 27 V 1954 r.] s. 91–95; Wojciechowski Marian Jan: Jerzy Fusiecki (1903–1975) s. 96–100; Radomska Barbara: Fusiecy. Rodzinne wspomnienia s. 101–103; Z.K. [Kiszakiewicz Zygmunt]: Odesza Pani Wanda [W. Markiewicz, zm. 1963] s. 105; Jacorzyńska Janina: Wśród książek i ludzi s. 106–109; Baran Barbara: Wspomnienie o Jance Jacorzyńskiej [1911–2006] s. 110–112; [Wspomnienia pracowników MBP] s. 113–191; Wykaz pracowników MBP w Zabrzu 1945–2020 s. 173–190; Okoń Jacek: Życie literackie Zabrze. Zjawiska, książki, autorzy s. 219–257; Iwasiów Tomasz: Mieczysław R. Frenkel [1889–1970]. Wprowadzenie. Frenkel Mieczysław R.: Dwa miasta. Dziennik 1946 s. 265–336; Frenkel Mieczysław R.: O zyciowości Stefana Zweiga [1881–1942] s. 337–341; Bajorek Angela: Niemandsland nad Czerniawką – wymarzona ojczyzna Janosza s. 342–346; Zdechlikiewicz Czesław: Janoschowe krimskrams s. 347–349; Malicki Jan: Galaktyka ludzi, czasu i przestrzeni. O pisarstwie wspomnieniowym Florianą Śmieji [1925–2019] s. 355–357; Chuć Ewa: Stanisław Bieniasz (1950–2001). In memoriam s. 355–357; Gołasz Zbigniew: Wyjątkowa nagroda dla mieszkańca Zabrze [Kustosz Pamięci Narodowej dla Czesława Blicharskiego] s. 358–361; Iwasiów Tomasz: Zabrze i Czesław Miłosz s. 362–365; (pt) [Potemski Tadeusz]: Stare książki – jak stare wino s. 366–367; Regiewicz Adam: W oparach pamięci. Wspomnienie o Klubie Myśli Humanistycznej s. 369–374; Olejniczak Józef: Bruno Schulz, Witold Gombrowicz, Czesław Miłosz, Wisława Szymborska w Zabrzu s. 375–381; Hnatyszyn Piotr: Elektroniczny Słownik Biograficzny Żydów w Zabrzu s. 382–383; Materiały do Słownika literackiego Zabrze s. 385–395; Zabrzańskie spotkania. Przyczynek do życia kulturalnego miasta 1945–2020 s. 396–452; Topografia słowa s. 454–485.

5005. OGNIWA transferu. O roli pośredników między kulturą arabską a polską. Red. nauk. Agata S. Nałborczyk, Mustafa Switaf. Warszawa 2019 Dialog 8° ss. 333, nlb. 1, il. (Transfer Kultury Arabskiej w Dziejach Polski; t. 2).

Treść: Wstęp s. 7–12; Foreword s. 13–16; Gajewski Krzysztof: Pojęcie transferu jako narzędzie w badaniach kulturowych s. 17–48; Majda Tadeusz: Arabsko-muzułmańskie dziedzictwo naukowe przyswojone przez Turków osmańskich i przekaz tego dziedzictwa do Europy s. 49–54; Drozd Andrzej, Majewski Marcin, Łukas: Ormianie w procesie przepływu kultury Orientu muzulmańskiego do dawnej Rzeczypospolitej s. 55–170; Tyszkiewicz Jan: Problem przenoszenia elementów kultury arabskiej do kultury polskiej za pośrednictwem społeczności Karaimów s. 171–208; Drozd Andrzej: Rola Tatarów polsko-litewskich w recepcji kultury arabsko-muzułmańskiej w dawnej Rzeczypospolitej (wybrane zagadnienia) s. 209–258; Tuszewicki Marek: Znaczenie kultury arabskiej dla Żydów polskich i ich rola w transferze kulturowym s. 259–294; Switaf Mustafa: Diaspora arabska w Polsce i jej wpływ na polską kulturę oraz społeczeństwo s. 295–322.

5006. PASIETA Aleksandra: Kultura funeralna w Bydgoszczy w świetle ogłoszeń reklamowych (do 1945 roku). *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 43–55.

5007. PAWLAK Tomasz: Pawlikowscy a Stanisław Ignacy Witkiewicz w świetle listów i wspomnień. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 113–127, streszcz. ang.

5008. PEKALA Teresa: Dwóch Witkiewiczów – dwa modernizmy. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 13–32, streszcz. ang.

5009. PINKWART Maciej: Zakopiańskie szlaki Witkiewiczów. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 51–66, streszcz. ang.

5010. POLAND and artistic culture of Western Europe. 14th–20th century. Ed. Barbara Przybyszewska-Jarmińska, Lech Sokół. Frankfurt am Main 2014 Peter Lang Edition 8° ss. 614, il. (Polish Studies – Transdisciplinary Perspectives; vol. 6).

Treść: Sokół Lech: Introduction s. 7–26; Witkowska-Zaremba Elżbieta: Ars Musica in Late Medieval Europe: Paris – Prague – Cracow s. 27–60; Komorowski Jarosław: To the Poet's Country: Polish Journeys Towards Shakespeare s. 61–106; Osiecka-Samsonowicz Hanna: Polish Ceremonies in the Roman "Teatro del Mondo" (1587–1696) s. 107–156; Przybyszewska-Jarmińska Barbara: The Music-Related Contacts of Polish Vasas' Royal Courts with Rome and Vienna s. 157–204; Sito Jakub: Sculptors from the Court Circles of Augustus II the Strong and Augustus III, Kings of Poland and Electors of Saxony s. 205–270; Mikocka-Rachubowa Katarzyna: Rome and Sculpture in Poland in the Reign of King Stanislaus Augustus (1764–1795) s. 271–350; Omilanowska Małgorzata: Polish Architects Studying in Berlin in the Nineteenth Century s. 351–376; Grygiel Tomasz: Munich Inspiration in the Architectural Landscape of Warsaw in the Nineteenth and Early Twentieth Centuries (until 1914) s. 377–440; Sokół Lech: Awareness Expanded. Henrik Ibsen and August Strindberg in Poland (1874–1918). Reception and Revision s. 441–500; Wierzbicka Anna Maria: Polish Artistic Colony in Paris (1900–1918) in the Texts by the Art Critic and Art Dealer Adolf Basler s. 501–576.

Rec.: Batorska Danuta, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 97–100.

5011. POLSKIE tradycje ezoteryczne 1890–1939. T. 1–3. Pod red. Moniki Rzeczyckiej i Izabeli Trzczińskiej. Gdańsk–Sopot 2019.

Toż. T. 4. Pod red. Diany Oboleńskiej. Gdańsk–Sopot 2019.

Toż. T. 5: Idee przewodnie. Pod red. Mariusza Dobkowskiego i Tadeusza Cegielskiego. Gdańsk–Sopot–Warszawa 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego; Wydaw. UW 8° ss. 499, nlb. 7, il., streszcz. ang. Światło i Ciemność. Edycja specjalna serii.

Rec. [T. 1–5]: Świerżowska Agata, *Polish Journal of the Arts and Culture*. 2020 [nr] 12(2) s. 125–129.

5012. POWSTANIA śląskie i plebiscyt górnośląski w przestrzeni publicznej. Kinematografia – muzyka – literatura – publicystyka. Pod red. Macieja Fica i Mirosława Węckiego. Katowice–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 207. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach. (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN Powstania Śląskie 1919–1921).

Treść: Wstęp s. 7–9; Copik Ilona: Między historią a mitem – powstania śląskie według Kazimierza Kutza (wokół filmu „Sól ziemi czarnej”) s. 10–25; Turek Krystyna: „Już na Śląsku powstańcy się zeszli”. Powstania śląskie w polskiej pieśni ludowej s. 26–39; Fic Maciej: W drodze na „Anaberg”. Powstania śląskie w polskiej muzyce rockowej s. 40–65; Janikowski Tobiasz: Powstania śląskie jako akty terroru. Walka niepodległościowa z perspektywy niemieckojęzycznych pisarzy

i publicystów s. 66–89; Węgrzynek Krystian: Od Augustyna Świdra [1886–1923] do Szczepana Twardocha. Obraz powstań śląskich i plebiscytu w polskiej literaturze s. 90–111; Skop Michał: W drodze do plebiscytu górnośląskiego. Rywalizacja na łamach „Der schwarze Adler” i „Der weisse Adler” s. 112–127; Bednarski Damian: Obraz dwóch pierwszych powstań śląskich i przygotowań do plebiscytu na łamach watykańskiego dziennika „L'Osservatore Romano” s. 128–153; Węcki Mirosław: Obraz powstań śląskich na łamach „The New York Times” s. 154–184; Bibliografia s. 185–194.

5013. PRZEMIANY dyskursu emancypacyjnego kobiet. Seria I: Perspektywa środkowoeuropejska. Red. nauk. Anna Janicka, Corinne Fournier Kiss, Mariya Bracka; wstęp i układ tomu Anna Janicka. Białystok 2019 Temida2; przy współpr. Wydż. Filologicznego Uniw. w Białymstoku 8° ss. 749, il., streszcz. ang., fr., ros., ukr. (Przelomy/Pogranicza. Studia literackie; 27) (Studia Kobiece; 1).

Materiały z konferencji nauk., Białystok, 26–27 IX 2013 r.

Z treści: Janicka Anna: Przemiany formuły emancypacji kobiet: tendencje, zmiany, kierunki s. 17–36; Fournier Kiss Corinne: Emancypacja a pisarstwo kobiet w Szwajcarii s. 37–44; Bracka Mariya: Emancypacja po ukraińsku s. 45–52; Nalepa Marek: Kollatajowski program edukacji dziewcząt w Gimnazjum Krzemienieckim s. 53–70; Jakubėnas Regina: Początki polonistwa w Akademii Wileńskiej w XVIII wieku w świetle badań archiwalnych s. 71–80; Ziabielski Łukasz: Kajetan Koźmian [1771–1856] i kobiety. Refleksje na marginesie „Stefana Czarnieckiego” s. 81–92; Stoch Elżbieta: Kobieta – aktorka – emancypantka w kulturze polskiej do 1918 roku s. 93–110; Sobolewska-Gola Dominika: Panie przodem... O wchodzeniu kobiet w świat męskich profesji od II połowy XIX wieku do 1939 roku s. 111–120; Tomalska[-Więcek] Joanna: Anna Bilińska-Bohdanowiczowa [1854–1893] i kobiety w sztuce s. 121–134; Lubaszewska Antonina: Siostra Faustyna Kowalska – święta emancypantka: zachwalość myśli, bezradność pisania s. 135–152; Krukowska Halina: Z przekształcenia czarnego nurtu literatury: „Matka Joanna od Aniołów” Jarosława Iwaszkiewicza s. 153–166; Marzec Lucyna: PRL: po emancypacji? s. 167–178; Maleszyńska Joanna: Mariana i Małgorzata. Bunt i skarga w piosenkach kobiecego wyzwolenia s. 179–192; Nadkierniczna-Stasik Aleksandra: Kobieta zabiera głos. O problematyce dramatopisarstwa kobiecego w Republice Weimarskiej – Ilse Langner (1899–1987) s. 215–224; Kupidura Julia: Emancypacja drogą do wolności. Działalność ukraińskich aktywistek społecznych dwudziestolecie międzywojennego s. 225–240; Mikiciuk Elżbieta: „Ostrzyżone pannie”, „stare nihilistki”, „niedowarzone działaczki”. O emancypacji kobiet w twórczości Fiodora Dostojewskiego s. 241–260; Jerszowa Ludmiła: Kształtowanie ideałów wychowawczych kobiet na ukraińsko-polskim pograniczu (XVIII – początek XX wieku) s. 261–274; Parafianowicz Halina: Lwowski „Ster” i jego amerykańskie fascynacje: 1895–1897 s. 275–288; Głab Grzegorz, Warfolomejewa Nela: Działalność pedagogiczna siostr urszulanek w Czerniowcach na Bukowinie w latach 1883–1886 s. 289–306; Szulska Inesa: Litewskie pisarki przełomu XIX i XX wieku wobec polskich dziewiętnastowiecznych formuł emancypacji s. 307–318; Humnik Elżbieta: Ruch kobiecey w Austrii na przełomie XIX i XX wieku. Uwarunkowania społeczne i kulturowe s. 319–330; Magnone Lena: Tola. Drogi emancypacji polskiej żony Ottona Ranka [1884–1939] s. 331–354; Kołoszuc Nadja: „Emancypacja” kobiet w Gułagu. Odrotna strona utopii komunistycznej s. 355–369; Szydło Joanna: Ukraiński dyskurs feministyczny po roku 1990 s. 370–380; Adamiec Anna: Czy kobieta powinna mieć rozum? Polemika Mary Wollstonecraft [1759–1797] z teorią wychowania Jana Jakuba Rousseau s. 381–392; Fournier Kiss Corinne: Podróż kobieca: Lucja Rautenstrauchowa (1798–1866)

spadkobierczynią francuskiej pisarki pani de Staël (1766–1817) s. 393–406; Biławska Wiktoria: Kwestia kobieca w „Ustawie i statucie Towarzystwa Kobiecego” i „Pamiętnikach z życia” Ewy Felińskiej [1793–1859] s. 407–418; Skucha Mateusz: Poczet feministów polskich XIX wieku s. 419–434; Plucińska Dorota: Poważnie – komicznie – paradoksalnie. Kwestia kobieca według Norwida s. 435–452; Lawski Jarosław: „Kobieta, kobieta!” – ale jaka? Gloger i inni s. 453–472; Karczewska Anna: „Kobietę uczy matka, aby robiła tak jak ludzie...” Wizerunek kobiet wiejskich w oczach czytelników prasy dla ludu w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku s. 473–482; Berkan-Jabłońska Maria: Kobiecość w ujęciu Józefy ze Śmigiełskich Dobieszewskiej [1820–1899] – kilka zbliżeń s. 483–500; Serafin Ewa: Wzorzec kobiecości w baśniach ludowych XIX–XX wieku (na przykładzie adaptacji wątku T 530 „Szkłana góra”) s. 501–520; Jurkowska Monika: Biblioteka Izabeli z Poniatowskich Branickiej (1772–1808) w Białymstoku s. 521–538; Paja Agnieszka: 1884. Rok z biografii lekturowej czytelniczek „Bluszczu”, „Świtu” oraz „Tygodnika Mód i Powieści” s. 539–558; Olszewska Maria Jolanta: Kobięcy punkt widzenia. Wokół „Jenny” Sigird Undset [1882–1949] s. 559–578; Honczarenko Bogdana: Emancypacyjny ruch kobiet XIX wieku oraz jego odbicie w literaturze ukraińskiej i polskiej s. 579–588; Korzowska Olga: Wokół ekspresji twórczej pisarki. Pojęcie umysłu w opowiadaniach Marko Wowczoka [1833–1907] s. 589–598; Demianowa Sonia: Granice kobiecości. Ukraińskie dramaty o ziemi przełomu XIX i XX wieku s. 599–612; Kupidura Ryszard: „Zrodzona przez rewolucję” – obraz kobiety w „małej prozie” Włodzimira Wynnyczenki [1880–1951] s. 613–624; Dżianisawa Swietlana: „Šalėnija migrėni ū miane try dni zrabawali”. Gameapatyčnyj padyhod u raskryci nėvādomyj rysaŭ Ęliza Ažėski s. 625–638; Czerwiński Grzegorz: Emancypacja kobiety muzeumskiej w pismach podróźniczych multiego Jakuba Szykiewicza [1884–1966] s. 657–670; Bibliografia s. 683–698.

5014. **ŘEZNIK** Miloř: Symboliczne i mityczne góry Kaszubów. Ich rola w kulturze i literaturze kaszubskiej od XIX wieku do okresu międzywojennego. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 55–70, streszcz. ang.

5015. **ROSZKOWSKI** Jerzy M[arian]: Witkiewiczowie – Piłsudscy. Wzajemne relacje. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 87–100, streszcz. ang.
XVIII–XX w.

5016. **RUTKOWSKI** Tadeusz Paweł: Pańska, szlachecka, faszystowska. Polska w sowieckiej propagandzie, kulturze i historiografii 1917–1945. Warszawa 2020 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 526, nlb. 2, il. (Wojny Kulturowe przeciw Polsce).

5017. **RYBA** Janusz: Jan Potocki [1761–1815] i oświeceniowy grand monde. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 1 s. 125–135, streszcz. ang.

Kontakty towarzyskie, XVIII/XIX w.

5018. **SWITAT** Mustafa: Polsko-arabskie podróże – stracone szanse i profity. *Przegląd Orientalistyczny*. 2018 nr 1/2 s. 115–126, streszcz. ang.

Podróże w obie strony, X–XX w.

5019. **ŚMIERĆ**, pogrzeb i upamiętnienie władców w dawnej Polsce. Red. nauk. Hanna Rajfura, Patrycja Szwedo, Barbara Świadek, Marek Walczak, Piotr Węcowski. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 280, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Walczak Marek: Śmierć, pogrzeb i upamiętnienie władców (nie tylko) w dawnej Polsce s. 7–14; Augustyniak Urszula: Śmierć władcy jako zakłócenie naturalnego porządku rzeczy s. 15–29; Sowa Wojciech: Od pomnika niespełnionych ambicji do pamiętki narodowej. Dzieje nagrobka Władysława Białego w kościele Saint-Bénigne w Dijon s. 30–48; Kubieniec Jakub: Umieranie, śmierć i pogrzeb w liturgii późnośredniowiecznego Krakowa s. 49–64; Czwojdrak Bożena: Śmierć, pogrzeb i upamiętnienie polskich królów w późnym średniowieczu s. 65–76; Starzyński Marcin: Wiersze na śmierć króla w późnośredniowiecznej Polsce s. 77–87; Świadek Barbara: Memoria króla Jana Olbrachta w katedrze na Wawelu s. 88–99; Grzęda Mateusz: Uwagi o sensie ideowym figury nagrobnej Zygmunta I Starego s. 100–123; Januszek-Sieradzka Agnieszka: „A teraz ostatek srebra i kredens pozłocisty wezmą”, czyli o finansowaniu pogrzebu króla Zygmunta Augusta s. 124–141; Pietrzak Jarosław: „Ciało umarłe większego wymagania opatrzenia” – sekcja zwłok polskich królów i królowych od XVI do XVIII wieku w kontekście przygotowań do ceremonii pogrzebowej s. 142–170; Barwicka-Makula Aleksandra: „Spada Korona z głowy tey białeogłowy, na której z wielką ozdobą i pociechą Krolestwa wszystkiego postawiona świeciła”. Okoliczności śmierci i przebieg ceremonii pogrzebowych królowej Anny Austriaczki, żony Zygmunta III Wazy s. 171–180; Kościelna Joanna A.: Przyczyny zgonów Gryfitów (1600–1637) s. 181–205; Ogiewka-Sejnota Monika: Propagandowy wymiar pogrzebu Bogusława XIV [1580–1637] s. 206–221; Skrzywiat Aleksandra: Rzymskie uroczystości pogrzebowe Marii Klementyny Sobieskiej [1701–1735] s. 230–245; Bednarek Anna: Najstarsze fotografie nagrobka Kazimierza Wielkiego s. 246–258; Walczak Marek: Między historią a fantazją. Nekropolia królewska w katedrze na Wawelu w początkach wieku XX s. 259–276.

5020. **TRABA** Robert: Sukcesja kulturowa na Mazurach. Biograficzny esej o zagubionych wioskach Puszczy Piskiej. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 61–81, streszcz. ang.

Od l. 30. XIX do XX w.

5021. **TRADYCJA** dla rozwoju? Instytucje, tożsamość, zmiany kulturowe w społecznościach lokalnych na przykładzie Pomorza. Red. nauk. Agata Bachórz, Cezary Obracht-Prondzyński. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski; Nadbałtyckie Centrum Kultury 8° ss. 249, nlb. 1, il.

Z treści: Wprowadzenie: Jak badaliśmy związki między rozwojem a tradycją i kulturą na Pomorzu. [Aut.] Agata Bachórz [i in.] s. 7–36; Obracht-Prondzyński Cezary: Powojenna kultura na Pomorzu i jej przemiany s. 37–60; Cichorska-Kulesza Karolina: Pomorskie węzły pamięci. Preszłość a teraźniejszość i przyszłość lokalnych społeczności s. 61–102; Bednarek-Bohdziewicz Agnieszka: Wspólnoty i piękniactwa. Tradycja i dziedzictwo jako pole sporów i porozumień w społecznościach lokalnych s. 103–146; Zbieranek Piotr: Gry tożsamościowe. W poszukiwaniu nowych form zakotwiczenia dziedzictwa kulturowego s. 167–196; Stachura Krzysztof: Historia niepewnej nadziei. Kultura i dziedzictwo jako problematyczne platformy rozwoju lokalnego s. 197–224; Bachórz Agata: Jaka tradycja i jaki rozwój? Krytycznie o lokalnych autonomiach, złudzeniach i potencjalach s. 225–247; Bibliografia s. 248–249.

5022. TURECZEK Marcei: Dzwony pożyczone. Studia historyczne nad problematyką strat kultury. Poznań 2020 Inst. Zachodni 8° ss. 249, il., streszcz. ang. (Ziemie Zachodnie; nr 28).

Od 1939 r.

5023. WERNER Barbara: Rola Izabeli z Flemmingów Czartoryskiej w kulturze polskiej i europejskiej. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 4 s. 249–258, streszcz. ang.

h) Zagadnienia historii mentalności

Zob. poz. 6331, 6333, 6851, 7580, 7630, 9752, 10090.

5024. BŁOŃSKA Ewa, Murzyn Tadeusz Jan, Obidziński Artur: Od Czarnolesia do Czarnego Lasu czyli O powstaniu tożsamości lokalnej. Czarny Las–Grodzisk Mazowiecki 2020 Urząd Miejski. plik tekstowy PDF (6,86 MB).

Lata 1850–2020.

5025. CHWALBA Andrzej: Romantyczne mity a historia. Białystok–Warszawa 2020 PTH 8° ss. 25, nlb. 1, il. (Spotkania z Mistrzami; 2).

XV–XXI w.

5026. HALAMSKA Maria: Wieś polska 1918–2018. W poszukiwaniu źródeł teraźniejszości. Warszawa 2020 IRWiR PAN; Scholar 8° ss. 247, mapy.

Toż w jęz. ang.: Continuity and change. Rural Poland 1918–2018. Searching for sources of the present. Transl. by Joanna Dutkiewicz. Warsaw 2020 ss. 255, mapy.

5027. IWANIUK Natalia: Pieśń a tożsamość narodowa – rola folkloru pieśniowego w procesie kształtowania się tożsamości na wschodnim pograniczu Polski. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 101–108.

5028. KMIEĆ Anna Natalia: Tożsamości mieszkańców osiedla Rubinkowo w Toruniu. Studium antropologiczne. Toruń 2020 TNT 8° ss. 371, nlb. 1, il.

Lata 1961–2019.

5029. [KORBUT Wiktar] Korbut Wiktar: Identyčnasc’ žyharoŭ Minska ũ XIX – pačatku XX st. u svätle memuarnej litaratury. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 5: 2020 s. 127–167, streszcz. ang., pol.

Do l. 20. XX w.

5030. KOSIEK Tomasz, Adamišin Peter: Przeszłość polsko-słowackiej granicy jako element kształtujący tożsamość lokalną. *Minulost’*

pol’sko-slovenskej hranice ako prvok formujúci miestnu identitu. Rzeszów 2020 Uniw. Rzeszowski 8° ss. 175, nlb. 1, il.

XII–XXI w.

5031. KOŻYCZKOWSKA Adela: Kaszubi i ich wiara w Boga/bogów. Religijność i wierzeniowość jako kulturowy fundament tożsamości. *Ars Inter Culturas*. Nr 9: 2020 s. 251–272, streszcz. ang.

5032. KUREK Jacek: Chorzów. W poszukiwaniu źródeł tożsamości miasta. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 15–41, streszcz. ang., niem.

5033. LIS Rafał: Od szlachcica-rycerza do obywatela-przedsiębiorcy. Wizja przebudowy polskiego modelu obywatelstwa w ujęciu Hugona Kołłątaja. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 125–133, streszcz. ang.

5034. MAŁŁEK Janusz: Zanik ludu mazurskiego. Dąbrówno–Olsztyn 2020 Oficyna Wydawnicza Retman; AP 8° ss. 241, nlb. 7, mapa. (Moja Biblioteka Mazurska; nr 34).

5035. MISIAK Małgorzata: Kraina „od Boga zapomniana”. Językowy obraz Litwy w pismach Józefa Piłsudskiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 5–21, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty pism.

5036. NIKITOROWICZ Andrzej: Odtwarzanie tożsamości w oparciu o tradycje ludowe i język na przykładzie Ukraińców Podlasia. *Ars Inter Culturas*. Nr 6: 2017 s. 59–74, streszcz. ang.

5037. OCHMAN Ewa: Why is Poland unable to celebrate victories? “The Miracle on the Vistula”, a century later. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 104–120.

5038. SAWKA-ADAMCZYK Kamila: Pamięć naszych ojców nakazem wierności ojczyźnie – znaki tożsamości kulturowej Kresowian. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 207–218, streszcz. ang.

5039. SREBRAKOWSKI Aleksander: The nationality panorama of Vilnius. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 33–56, streszcz. pol.

Dot. gł. „polkości” miasta, l. 1530–2011.

5040. SZLACHTA-IGNATOWICZ Justyna: „Muzeum ziemi ojczystej (Heimatmuseum)” Siegfrieda Lenza jako opowieść o próbie ocalenia.

Przegląd Środkowo-Wschodni. [T.] 5: 2020 s. 363–375, streszcz. ang.

Analiza książki S. Lenza „Muzeum ziemi ojczystej” dot. zanikającej kultury mazurskiej (opublikowana w 1978 r).

5041. SZWENGRUB Lili: Autoreferat pracy doktorskiej pt. „Zagadnienie polskiej świadomości narodowej u Warmiaków i Mazurów”. *Roczniki Historii Socjologii*. Vol. 11: 2020 s. 121–125.

XX w.

Uzup.: Winclawski Włodzimierz: Wprowadzenie. *Tamże*. Vol. 11: 2020 s. 119–120.

5042. ŻYTYNIEC Rafał: Warmińskość od-pominana. Hubert Orłowski – Winfried Lipscher – Ulrich Fox. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr:] 2020 s. 221–263, streszcz. ang.

Hubert Orłowski (ur. 1937), Winfried Lipscher (ur. 1938), Ulrich Fox (1937–2012).

4. BIOGRAFIE

a) Ogólne

5043. POLSKI słownik biograficzny. T. 53/1, [ogólnego zbioru] z. 216, Taube Johann – Teodorowicz Feliks. Red. nac. Andrzej Romanowski. Warszawa–Kraków 2019 IH PAN; współpr. wydawnicza Tow. Nauk. Societas Vistulana 4° s. 1–160. PAN; PAU.

Toż. T. 53/2, [ogólnego zbioru] z. 217, Teodorowicz Feliks – Tetmajer Adolf. Warszawa–Kraków 2020 s. 161–320.

5044. POLSKI słownik biograficzny. Lista haseł W. Cz. 1: Waat – Wiśnioch. Oprac. Agata Barczycka-Paździor i Anna Wieluk-Marianowska. Kraków–Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 223.

5045. 100 AUTORYTETÓW na 100-lecie Niepodległości z Ziemi Wodzisławskiej. Red. Artur Marcisz, Arkadiusz Gruchot. Racibórz 2020 Nowiny 8° ss. 240, il.

Słownik biograficzny, XIX–XXI w.

5046. ALBUM. Stu bohaterów na stulecie Niepodległej. Red. wyd. Przemek Wilkoszewski. Wrocław 2018 Fund. Afirmacja Rozwoju 8° ss. 107, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny.

5047. ANTOWSKI Andrzej, Błażniak Waldemar, Kulawinek Józef: Almanach leśników wielkopolskich. Pod red. Tomasza M. Sobolaka. Poznań 2020 Region. Dyrekcja Lasów Państw. 8° ss. 454, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny, l. 1879–2019.

5048. ASY polskiego lotnictwa wojskowego. W 100-lecie pierwszego zestrzelenia. Red. nauk. Marek Grzegorzewski. Dęblin 2020 Lotnicza Akad. Wojsk. 8° ss. 125, il. Lotnicza Akad. Wojsk., Światowe Stow. Lotników Pol.

Treść: Nawrot Dariusz: Słowo wstępne o Stanisławie Pietruskim [1893–1971] i okolicznościach zestrzelenia z 24 lutego 1919 r. s. 5–10; Pietruska-Szarska Oktawia: Kapitan pilot-obsługiwator Stanisław Marian Pietruski s. 11–16; Grzegorzewski

Marek: Witold Aleksander Urbanowicz [1908–1996]. „Pro Patria Semper” s. 17–38; Zemula Tadeusz: Major pilot Karol Pniak [1910–1980] – „as” Lotnictwa Polskiego s. 39–44; Błasiak Stanisław: Stanisław Skalski [1915–2004] – od pisklęcia do jastrzębia s. 45–82; Błasiak Stanisław: Stanisław Skalski – jesień życia s. 83–102; Bartosiewicz Radosław, Zajac Paweł: Gen. bryg. pil. Stanisław Skalski – mistrz walki powietrznej s. 103–110; Skalska Joanna: Sceny rodzinne s. 111–116; Dragoń Andrzej: Status formalny i praktyczny wymiar działania stowarzyszeń kombatanckich. Patriotyczne wychowanie celem Światowego Stowarzyszenia Lotników Polskich s. 117–125.

5049. BANACH Witold: Radziwiłłowie. Burzliwe losy słynnego rodu. Poznań 2018.

Rec.: Pietrzak Józef, *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 114–116.

5050. BAR Joachim Roman, Wysoczański Jarosław: Znaki miłości w Peru. O życiu dwóch misjonarzy franciszkańskich i ich męczeństwie. Wyd. 2. Kraków 2020 Bratni Zew Wydaw. Franciszkanów 8° ss. 156, nlb. 4, 12 k. tabl., il.

Zbigniew Strzałkowski, bl. (1958–1991), Michał Tomaszek, bl. (1960–1991).

5051. BEDNARZ Alina, Tobór-Osadnik Katarzyna: Ambulansem przez Śląsk. Cztery lekarki w powstaniach śląskich. Tychy 2020 Stow. On/Off; GR4 8° ss. 94, il.

Biografie: Wandy Baranieckiej-Szaynok (1889–1971), Marii Kujawskiej (1893–1948), Zofii Rzeczyckiej-Wykowski (1899–1975), Marii Zdziarskiej-Zaleskiej (1898–1987).

5052. BIELNICKI Adam: Bielniccy. Bobrscy. Okrucy pamięci. [Kraków] [2020] Inter Line SC 8° ss. 83, nlb. 1, il.

Kronika rodzinna, l. 1843–2007.

5053. [BIENIEK Mariusz]: Hania, Rosa, Talila. Historie krańskich Żydówek. W oprac. Mariusza Bieńka. Lublin 2020 Ośr. Brama Grodzka – Teatr NN 8° ss. 70, nlb. 6, il.

Rosa Palatnik (1904–1979), Hania Pomeranc (ur. 1910), Talila (ur. 1946); zawiera też wspomnienia.

5054. BOCHENEK Agata Jolanta: Maria [1914–2003] i Stefan [1909–?] Matrasiewicz –

życie wierszem i pasją pisane. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 411–440, il.

5055. BOGUSŁAWSKI Rafał: Ścibor-Bogusławscy herbu Ostoja. Linia szadkowska od XVII do XX wieku. Wieluń 2020 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 367, nlb. 1, il. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 34).

5056. BORKOWSKI Robert: Dzieje rodu Lubomirskich z Głogowa Małopolskiego. Głogów Małopolski–Rzeszów 2020 na zlec. Stow. na Rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego „Lasowiaczy”; Edytorial 8° ss. 624, tabl. 14.

Lata 1546–1837.

5057. BRETES Jadwiga: Proboszczowie, zarządzcy i komendariusze w dziejach parafii pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Solcu Kujawskim. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 15–64.

Lata 1382–2020.

5058. BRZOSKOWSKI Wiesław: Skarszewscy patrioci (wybór). 100 lat niepodległości. Skarszewy 2018 Drukarnia Mirotki 8° ss. 132, nlb. 3, il.

Rec.: Kozłowski Edwin F., *Rydwan*. Nr 15: 2020 s. 208–210.

5059. BUŚKIEWICZ-PISKORSKA Hanna: Jesteś bramą. Warszawa 2020 Monnet International School 8° ss. 120, il., tabl. geneal.

Historia rodziny Buśkiewiczów w l. 1907–2012.

5060. [BYDOŃ Bartłomiej, Ciesielski Kacper, Frątczak Sławomir]: Katyń. Zapomniani żołnierze 1920–1940. Między chwałą a zagładą. Żołnierze 1920 roku ofiary zbrodni katyńskiej Katyń – Charków – Miednoje 1940. Oprac. tekstów Bartłomiej Bydoń, Kacper Ciesielski, Sławomir Frątczak. Warszawa 2020 Muzeum Katyńskie; Wojsk. Inst. Wydawniczy 4° ss. 165, nlb. 3, il.

5061. CELER Bogumiła: List generała Józefa Hallera do harcmistrza Karola Sługockiego w zbiorach specjalnych biblioteki Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 117–129, streszcz. ang.

Biogramy autora i adresata listu z 29 III 1935 r.; zawiera też tekst listu.

5062. CELKA Zbigniew: Powstanie wielkopolskie oczami najmłodszego w rodzinie. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 251–256.

Losy powstańców, członków rodziny autora.

5063. CHERNER Ewa: Słownik biograficzny duchownych ewangelicko-reformowanych.

Jednota Litewska i Jednota Wileńska 1815–1939. Warszawa 2017.

Rec.: Michalak Grzegorz, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 301–304.

5064. CHŁOSTA Jan: Na warmińsko-mazurskim szlaku. Szkice biograficzne. Olsztyn 2020 AP 8° ss. 179, nlb. 3.

Lata 1829–1992.

5065. CHMIELEWSKA Gizela: Gniazdo zastępcze. Łomianki 2018 LTW 8° ss. 565, nlb. 3, il.

Historie rodzin kresowych, które w międzywojniu osiedliły się w Bydgoszczy; zawiera także nekrologi publikowane w bydgoskiej prasie w l. 1921–1938.

5066. CHMIELEWSKA Gizela: Weynerowscy – od butów i dobrych uczynków. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 155–181, streszcz. ang., niem.

Historia rodziny, XIX–XX w.

5067. CHWALIBÓG Krzysztof Marcin: Ród doktora Henryka Marcina Chwaliboga [1873–1918]. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 69–74.

5068. CHWEDORCZUK Sylwia: Kowalska. Ta od Dąbrowskiej. Warszawa 2020 Marginesy 8° ss. 363, nlb. 5.

Anna Kowalska (1903–1969), Maria Dąbrowska (1889–1965). Rec.: Grądzka-Rejak Martyna: „Wszystko nas dzieli, ale nie może rozdzielić”. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 367–371.

5069. CICHONŃ Ewa: Dzieje oleskich rodów – von Reichenbach, von Jordan i von Studnitz na Świerczu. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 213–223.

Od XVIII w.

5070. CICHOSZ Ładysław „Elek”: Spacer po działowskich cmentarzach. Pamięć o nich pozostała... 100 postaci na 100-lecie polskiego Działdowa. Działdowo 2020 Burmistrz Miasta Działdowo 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny, XIX–XXI w.

5071. CIESIELSKA Danuta: Fotografia. Grupa polskich studentów i stypendystów. Getynga, lato 1907. Trudne identyfikacje. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 9–27, streszcz. ang.

5072. CISEK Janusz, Kozłowska Ewa, Wieczorek Łukasz: Słownik Legionistów Polskich. 1914–1918. T. 1. Zalesie Górne–Kraków 2017 Stow. Przej. Zalesia Górnego; Oficyna Wydawnicza Volumen 4° ss. 581, nlb. 1.

Rec.: Suleja Włodzimierz: Nieznany legionowy wysiłek. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 327–332.

5073. CZAPLIŃSKI Kazimierz: *Historie różne, czyli Jeszcze trochę wspomnień z dziejów rodziny i przyjaciół*. Wrocław 2020 Wydaw. Lamis 8° ss. 420, nlb. 1.

Zbiór wspomnień autora (ur. 1926) oraz członków jego rodziny i przyjaciół.

5074. DEPUTACI Trybunału Koronnego 1578–1794. Spis. Cz. 1: 1578–1620. Oprac. Henryk Gmiterek. Cz. 2: 1621–1660. Oprac. Dariusz Kupisz. Cz. 3: 1661–1700. Oprac. Leszek Andrzej Wierzbicki. Cz. 4: 1701–1750. Oprac. Wiesław Bondyra. Cz. 5: 1751–1794. Oprac. Jerzy Ternes. Warszawa–Lublin 2017.

Rec.: Mazur Karol, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 685–689.

5075. DOKTÓR Maria: *Indeksacja cmentarza parafialnego w Dębem. Część IV – sektory EH. Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 119–132.

Cz. 1. *Tamże*. T. 4: 2015.

5076. [DOROŻAŁA-BRODNIEWICZ Teresa]: *Poczet kompozytorów pedagogów Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu 1920–2020*. Oprac. Teresa Dorożala-Brodniewicz. Poznań 2020 AM 8° ss. 127, il.

5077. DOWÓDCY powstania. *Złota księga chwały powstania wielkopolskiego 1918–1919*. Wybór i oprac. Piotr Kościański, Zdzisław Kościański. Poznań 2018 Zarząd Gł. Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 w Poznaniu 8° ss. 159, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny, XIX–XX w.

5078. DRAŻEK Janina: *Na drogach i rozdrożach XX wieku*. Barcin 2020 Stow. Ekologiczne 8° ss. 128, il.

Jan Wildhirt (1898–1991), Rozalia Wildhirt (1902–1993).

5079. DROGA do wolnej Polski wiodła przez Piotrków. *Wykaz ochotników do Legionów Polskich w latach 1915–1916*. Oprac. Maciej Hubka, Tomasz Matuszak, Aleksy Piasta. Piotrków Trybunalski 2018 AP w Piotrkowie Trybunalskim 8° ss. 408, il. AP w Piotrkowie Trybunalskim.

Treść: Przedmowa s. 7–9; Polski czyn zbrojny doby „Wielkiej Wojny” – rys dziejów i źródła z zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim s. 11–36; Piotrków legionowy s. 37–68; Wykaz ochotników do Legionów Polskich w latach 1915–1916 s. 71–397; Ilustracje z zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim s. 399–408.

5080. DUBICKI Tadeusz, Suchcitz Andrzej: *Oficerowie wywiadu WP i PSZ w latach 1939–1945*. Słownik biograficzny. T. 3.

Łomianki 2018 LTW 8° ss. 368, il. (Wywiad i Kontrwywiad Wojskowy II RP. Biblioteka).

Toż. T. 4. Łomianki 2019 ss. 320, il.

T. 1. Warszawa–Łomianki 2009.

5081. DUDA Tadeusz: *Starosądecki słownik biograficzny*. Stary Sącz 2020 Gm. Stary Sącz 8° ss. 115, il.

5082. DUDZIAK-KOWALSKA Małgorzata, Janczak Barbara, Krawczyk Jerzy: *Nie tylko bibliotekarze... Pracownicy bibliotek Akademii Górniczo-Hutniczej w stuleciu uczelni*. Kraków 2019 Wydawnictwa AGH 8° ss. 312, il., streszcz. ang.

Lata 1919–2019.

5083. DZIEDZIC Marcin: *Fotografowie z Karkonoszy i Gór Izerskich do 1945 r*. Wrocław 2020 Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 318, nlb. 2, il.

Słownik biograficzny, XIX–XX w.

5084. FELCENLOBEN Dorota: *Wodziczy z Kościelnik. Dzieje rodziny*. Warszawa 2020 Wydaw. DiG 8° ss. 356, il., mapy. Pol. Tow. Heraldyczne.

Lata 1381–2000.

5085. FORNALSKI Antoni: *Pro memoria. Powstańcy wielkopolscy 1918/1919 ziemi przemęckiej*. Przemęt 2020 Gm. Przemęt; GCKiB Przemęcie 4° ss. 166, nlb. 2, il.

Spis osobowy.

5086. FUGLEWICZ Piotr: *Książę w Katowicach. CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 172–178.

Historia rodziny Poklewskich-Koziellów, którzy gościli Jerzego, księcia Kentu oraz jego małżonkę w lipcu 1937 r.

5087. FUGLEWICZ Piotr: *Pomnik przechodni*. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 145–150.

Historia rodziny Wagnerów.

5088. FUNKCJONARIUSZE Komendy Wojewódzkiej Policji Państwowej w Łodzi. *Ofiary zbrodni katyńskiej*. Red. nauk. Piotr Zawilski, Tomasz Walkiewicz. Wyd. 2, popr. i uzupełn. Łódź–Warszawa 2020 AP; NDAP 8° ss. 647, tabl. XXXVI, il., mapy.

Słownik biograficzny.

Wyd. 1. 2015.

5089. FUNKCJONARIUSZE Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Krasnymstawie w latach 1944–1956. *Słownik biograficzny*. [Aut.]: Rafał Dmoszyński, Grzegorz Joniec, Daniel Piekarus, Jacek Romanek. Lublin 2015 IPN–KŚZPNP. Oddz. 8° ss. 368, il.

Rec.: Magier Dariusz, *Historia i Świat*. T. 6: 2017 s. 217.

5090. GADOCHA Marcin: Urzędnicy miejscy Biecza do roku 1772. Białystok–Warszawa–Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. 8° ss. 227, il. (Spisy urzędników miejskich z obszaru dawnej Rzeszypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego. T. 3: Małopolska. Z. 6: Biecz).

5091. GARBACZ Krzysztof: Spojrzenie w przeszłość rodzin Mysakowskich, Nowakowskich, Kucharskich i Gryblewskich. Zielona Góra 2020 Agencja Wydawnicza PDN 8° ss. 451, il.

Lata 1762–2015.

5092. GAWKOWSKI Robert, Kunert Andrzej Krzysztof: Księga pamięci poświęcona studentom Uniwersytetu Warszawskiego poległym i zmarłym w czasie walk o niepodległość 1918–1921. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 495, nlb. 1, il.

5093. GAŚIEWSKI Włodzimierz: Pamięć i świadomość. Mielecka gimnazjalno-licealna lista katyńska. Wyd. 2 popr. i uzup. Mielec 2020 Agencja Wydawnicza Promocja; I LO im. St. Konarskiego 8° ss. 208, il.

5094. GIZA Jerzy: Nowosądecka lista katyńska. Wyd. 3, uzup. Nowy Sącz 2020 PTH. Oddz. 8° ss. 359, il., mapy.

Wyd. 1. Kraków 1991.

5095. GMINA Chełm. Słownik biograficzny. Wybrał i oprac. Zbigniew Lubaszewski. Pórkówka 2020 Gm. Chełm 8° ss. 168, il.

Lata 1680–2020.

5096. GMINA Reńska Wieś – 30 postaci (+1) na 30-lecie. Jubileusz 30-lecia Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego na Śląsku Opolskim. Gemeinde Reinschdorf 30 Persönlichkeiten (+1) zum 30. Jubiläum. Das 30-jährige Jubiläum der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen im Opperlner Schlesien. Red. Marcin Tumulka, Tomasz H. Kandziora. Opole 2020 Tow. Społ.-Kult. Niemców na Śląsku Opolskim 8° ss. 20, il.

Tekst równol. pol., niem.
Słownik biograficzny.

5097. GOLIK Dawid, Musiał Filip: Stefan Balicki „Bylina” [1922–1949], Stanisław Szajna „Orzeł” [1924–1949]. Kraków 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 33, nlb. 2, il.

5098. GOŁEMBIEWSKA Marta: List Alfreda Łubieńskiego [1825?–1906] do matki. Przyczynek do dziejów rodu Łubieńskich z dóbr stawiszynskich. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa*

Przyjaciół Nauk. Nr 20: 2020 s. 49–62, streszcz. ang.

5099. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Lista poległych w obronie Płocka 18–19 sierpnia 1920 r. ... oraz zmarłych z ran w późniejszym okresie – suplement. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 3 s. 21–25, streszcz. ang.

Uzupełnienie do wykazu. *Tamże*. [R. 58]: 2013 [nr] 2.

5100. GOSTYNIŃSKI słownik biograficzny. Pod red. Barbary Konarskiej-Pabiniak. Gostynin 2017.

Rec.: Nyczek Jan Bolesław, *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 49–50.

5101. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Gałąź prawosławna i kalwińska Krasieńskich herbu Słepowron z Krasnego. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 13: 2019 s. 37–56, streszcz. ang.

XVI–XIX w.

5102. GRABOWSKI Bartłomiej [Piotr]: Kruszwiczanki – działaczki społeczne, kulturalne i niepodległościowe. Mały słownik biograficzny (XIX–XX wiek). Kraków 2020 Ridero 8° ss. 63, il.

XIX–XX w.

5103. GRABOWSKI Bartłomiej [Piotr]: Księża dekanatu kruszwickiego – męczennicy obozów koncentracyjnych. Kraków 2020 Ridero 8° ss. 119, il.

Słownik biograficzny, l. 1872–1985.

5104. GRETZYNGIER Robert, Matusiak Wojtek, Stępowski Jacek: Lotnicy ziemi skierniewickiej w II wojnie światowej. Warszawa 2020 gretza.pl 8° ss. 44, il., mapy.

Słownik biograficzny, l. 1888–2013.

5105. GROCHLA Beata, Grochla Marcin: Kotulin kolebką rodu Kottulinsky (na marginesie wizyty potomka szlacheckiego rodu). *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 21–31.

Historia miejscowości i rodu.

5106. GROCHOWALSKI Andrzej: Lista żołnierzy z regionu radomszczańskiego biorących udział w walce o granice odrodzonej Polski w latach 1918–1920. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 7–57.

5107. GROCHOWSKA-IWAŃSKA Krystyna: Dwa i pół wieku rodziny Askanasów w Płocku. (Cz. 1). *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 2 s. 3–11, streszcz. ang.

Cz. 2. Stefan Kazimierz Askanas [1909–1994]. *Tamże* [nr] 3 s. 29–35.

Cz. 3. *Tamże* [nr] 4 s. 27–32.

Cz. 4. *Tamże*. [R. 62]: 2017 [nr] 1 s. 19–23.

5108. GROMADOWSKA-HEYDEL Joanna: Konrad Brandel [1838–1920] – mój cioteczny prapradziadek. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 64–71.

Zawiera też informacje dotyczące rodziny Cichockich i Zelicho.

5109. GRZYMKOWSKA Wanda: Historia mojej rodziny. Cz. 3: Rodzina Drządzewskich. *Bieżuńskie Żeszty Historyczne*. Nr 34: 2020 s. 168–295.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 27: 2013.

5110. GUZEWICZ Wojciech: „Powiedz ludziom, niech więcej nie płaczą...”. Słownik biograficzny zmarłych księży diecezji ełckiej (1992–2017). Ełk 2017 Wydaw. Diec. Adalbertinum 8° ss. 93, il.

Rec.: Tarasiewicz Barbara: Słownik ks. Wojciecha Guzewicza uniemożliwia tych duszpasterzy, którzy pozostawili na ziemi czastkę siebie. *Civitas et Lex*. T. 14: 2017 nr 2 s. 89–90.

5111. GUZEWICZ Wojciech: Z zagadnień administracji kościelnej. Status i translokaty rezydentów w diecezji ełckiej w latach 1992–2017. *Civitas et Lex*. T. 17: 2018 nr 1 s. 73–78, streszcz. ang.

Zawiera spis rezydentów w poszczególnych parafiach.

5112. HAKE Witold: Dzieje Królowego Mostu koło Białegostoku od XVI w. do 1944 roku na tle rodów: Chodkiewicz, Radziwiłł, Sakowicz, Dederko, Młodecki, Frisch, Halberstam, Hake. Warszawa 2020 Centrum Edukacji i Rozwoju im. Bpa Kajetana Sołtyka 8° ss. 103, 84, 89, tabl. 35, il.

Współwyd. w kierunku przeciwnym z: Życiorys pułkownika doktora Czesława Hake (1907–2003): sportowca, ułana, oficera AK, pedagoga oraz Dzieje rodziny Hake w XIX–XX w. w Białymstoku & informacje o rodzinach Hake (Haack) na ziemiach Polski XIV–XX w.

5113. HAP Wiesław: Sławni i zapomniani jaślanie w ciekawostkach i anegdotach. Jaśło 2020 Stow. Miłośników Jaśła i Regionu Jasielskiego 8° ss. 279, il.

Słownik biograficzny, l. 1801–2000.

5114. HARCERSKI krzyż. W hołdzie katowickim instruktorem. Red. Ewa Żurawska. Katowice–Bielsko-Biała 2018 Stow. Ruchu Harcerskiego „Czuwaj”. Krag Terenowy; Wydaw. Cum Laude 8° ss. 104, il.

Słownik biograficzny, l. 1900–2015.

5115. HERBICH Anna: Dziewczyny ocalałe. Kobiety, które przetrwały Holocaust. Kraków 2020 Znak Horyzont 8° ss. 302, nlb. 1, il. (Prawdziwie Historie).

5116. HÍDÉPÍTŐK. A magyar-lengyel kapcsolatok arcképcsarnoka. Red. Miklós Mitrovits. [Göd] 2018 Rézbong Kiadó 4° ss. 177, il. Waclaw Felczak Alapítvány. (Felczak-Könyvek sorozat).

Budownicze mostów. Galeria portretów stosunków węgiersko-polskich.

Tręść: Kowalak Andrzej: Tadeusz Stamirowski (1860–1933) s. 8–13; Kowalak Andrzej: Władysław Markowski (1896–1975) s. 14–17; Gerencsér Tibor: Nyáry Albert (1871–1933) s. 18–23; Balázs István Miklós: Miklósi Ferdinand Leó (1889–1968) s. 24–29; Gerencsér Tibor: Tomcsányi János (1873–1935) s. 30–33; Gerencsér Tibor: Divéky Adorján (1880–1965) s. 34–39; Gerencsér Tibor: Korompay Manó (1890–1940) s. 40–43; Gerencsér Tibor: Marian Zdziechowski (1861–1938) s. 44–47; Gerencsér Tibor: Jan Dąbrowski (1890–1965) s. 48–51; Lubiczyk Grzegorz: Telesi Pál (1879–1941) és Varga Béla (1903–1995) s. 52–59; Lubiczyk Grzegorz: Henryk Sławik (1894–1944) és id. Antall József (1896–1974) s. 60–65; Balázs István: Dóró Gábor (1892–1978) s. 66–69; Kowalak Andrzej: Marian Chomrański (1891–1965) s. 70–75; Máté Endre: Domszky Pál (1903–1974) s. 76–83; Mitrovits Miklós: Lengyel Béla (1897–1988) s. 84–87; Kovács István: Lippóczy Norbert (1902–1996) s. 88–91; Mitrovits Miklós: Beljung Miklós (1914–1974) s. 100–103; Lubiczyk Grzegorz: Jan Stolarski (1913–2017) s. 104–107; Máté Endre: Niżałowski Ernő (1915–2014) s. 108–111; Mitrovits Miklós: Kevey János (1907–1991) s. 112–119; Kovács István: Waclaw Felczak (1916–1993) s. 120–129; Mitrovits Miklós: Csapláros István (1910–1994) s. 130–133; Mitrovits Miklós: Camilla Mondral (1911–2002) s. 134–139; Kovács István: Kerényi Grácia (1925–1985) s. 140–147; Kovács István, Mitrovits Miklós: Mieczysław Ostoja-Mitkiewicz (1925–2013) s. 148–151; Mitrovits Miklós: Wiktor Woroszyński (1927–1996) s. 152–157; Mitrovits Miklós: Eryk Bazyleczuk (1933–2015) s. 158–161; Mitrovits Miklós: Steiner János (1908–1960) s. 162–165; Trojan Tünde, Trojan Márta: Trojan Marian Józef (1931–2016) s. 166–176.

5117. HNATYSZYN Piotr: Żydzi zabrzańscy polegli w pierwszej wojnie światowej. Próba weryfikacji. *Kroniki Miasta Zabrza*. Nr 7: 2015 s. 121–140.

5118. IWANOW [Nikołaj] Mikołaj: Rodzina Wysłouchów. Seweryn i inni. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 191–205, streszcz. ang.

Seweryn Wyslouch (1900–1968).

5119. IWAŃSKA Małgorzata, Rachuba Andrzej, Włodarkiewicz Wojciech: Świadkowie przeszłości ziemi siedleckiej. Biogramy. *Historia i Świat*. Nr 9: 2020 s. 185–202.

Zygmunt Graliński (1897–1940), Stefan Krzypkowski (1900–1956), Henryk Lulewicz (1950–2019), Piotr Matusak (1941–2020), Ignacy Tomaszkievicz (1888–?).

5120. [JABŁOŃSKI Lech Tomasz]: Chronologiczny wykaz aktów urodzenia osób o nazwisku Jabłoński ochrzczonych i zapisanych w parafii Jabłoń Kościelna od dnia 30 listopada 1654 r. do dnia 31 grudnia 1900 r. Oprac. Lech Tomasz Jabłoński. Łomianki 2020 [nakł. aut.] 8° ss. nlb. 4, 161, il., mapy.

5121. JABŁOŃSKI Marian: Historia rodziny Jabłońskich. 1779–2019. Rzeszów 2019 Bonus Liber 8° ss. 195, il.

5122. JANCA-BRZOZOWSKA Róża: Absolwenci starogardzkiego gimnazjum – funkcjonariusze Państwowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego. *Rydwán*. Nr 14: 2019 s. 101–111.

Ryszard Zaleski (ur. 1918), Witold Kaźmierski (1919–po 1996), Stefan Raszeja (ur. 1922).

5123. JANKE Stanisław: Kaszëbsczi królowie. Królowie kaszubscy. Wejherowo 2020 Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 23, nlb. 1.

Słownik biograficzny, l. 1847–2000.

5124. JARNO Witold: Łódzcy bohaterowie wojen o granice odrodzonej Polski 1918–1920. Łódź–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Łodzi 8° ss. 299, nlb. 4, il. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 54).

5125. JARONŃ Dariusz: Skoczkwowie. Przezwany lot. Warszawa 2020 Marginesy 8° ss. 388, nlb. 4, il.

Bronisław Czech (1908–1944), Helena Marusarz (1918–1941), Stanisław Marusarz (1913–1993).

5126. JASTRZĘBSKA Magdalena: Panie kresowych siedzib. Łomianki 2016 LTW 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Szkice biograficzne 21 arystokratek, l. 1782–1848.

5127. JAŚNIEWSKA Emilia: Nogajówka. Od Marianny do Stefanii. [Kraków] 2020 Ridero 8° ss. 120, il.

Historia rodziny Nogajów, l. 1896–2003.

5128. JAWORSKI Piotr: Geyerowie. Pionierzy Łodzi przemysłowej. Łódź 2020 Wydaw. Hamal, Andrzej Machejek; Centr. Muzeum Włókiennictwa 8° ss. 120, il., mapa.

Lata 1815–2020.

5129. JOŃCZYK Marek: Kieleccy Katyńscy – weterani wojny polsko-bolszewickiej. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Nr 13: 2020 s. 127–160, streszcz. ang.

5130. JOŃCZYK Marek: Zbrodnia Katyńska na mieszkańcach ziemi sandomierskiej. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 2–21.

5131. JÓZEFIAK Sławomir, Biegała Bartosz: Za Boga i Ojczyznę. Przewodnik po miejscach spoczynku Wielkopolan poległych w latach 1918–1921. Poznań 2020 Wydaw. Św. Wojciech

4° ss. 360, il. + 1 płyta CD-ROM. Min. Kultury i Dziedzictwa Nar., Wojewoda Wielkopolski.

5132. [JÓŻWIĄK Ewa]: Sachsowie – Polacy z wyboru. Wieluń 2017.

Rec.: Włodarczyk Zdzisław, *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 337–339.

5133. JUBILEUSZOWA Księga Pamięci „Non Omnis Moriar” 1845–2020. Zespół red. Krystian Niełacny, Wojciech Suszycki, Edward Szperzyński, Jarosław Biernaczyk, Krzysztof Mikusiński. Ostrów Wielkopolski 2020 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego; Stow. Wychowanków „Alma Mater Ostroviensis” przy I LO im. ks. Jana Kompały i Wojciecha Lipskiego 4° ss. 403, nlb. 1, tabl. 18, il. Stow. Wychowanków „Alma Mater Ostroviensis” przy I LO w Ostrowie Wielkopolskim im. ks. Jana Kompały i Wojciecha Lipskiego. (Księga Pamięci „Non Omnis Moriar”; 18).

Treść: Od Wydawcy s. 2–3; Lewicki Marek: Alma Mater Ostroviensis – Zarys historii szkoły i jej współczesność s. 4–8; Jachimek Józef: Rozważania jubileuszowe w setną rocznicę szkoły (1845–1946) s. 9–11; Teksty zebrane z zeszytów 1–9 Ksiąg Pamięci s. 13–347; Galeria portretów – uzupełniająca s. 348–358; Biernaczyk Jarosław, Szperzyński Edward: Czwierć wieku działalności Stowarzyszenia Wychowanków „Alma Mater Ostroviensis” (1994–2019) s. 359–361; Niełacny Krystian, Suszycki Wojciech, Mikusiński Krzysztof: Od Gimnazjalnego Koła Sportowego Venetia – 1908 do Szkolnego Klubu Sportowego Venetia – 2020 s. 362–384; Kierzek Andrzej: Dr med. Krystian Niełacny [ur. 1934] i jego zasługi dla naszego liceum s. 385–389; Nazwy Szkoły i Dyrektorzy Szkoły s. 390–391.

5134. JUDYCKI Zbigniew Andrzej: Lekarze polskiego pochodzenia w świecie. Popularny słownik biograficzny. Kielce 2020 Red. Informatorów Biograficznych 8° ss. 131, nlb. 5, il. (Biblioteka Polonijna Oddziału Wychodźstwa im. I. J. Paderewskiego MHPRL; nr 1).

XV–XX w.

5135. JUDYCKI Zbigniew Andrzej: Wojna polsko-rosyjska 1919–1920. Słownik biograficzny. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości 8° ss. 113, il.

5136. KACZOROWSKA Teresa: Było ich 27. Warszawa 2020 Fund. Historia i Kultura 8° ss. 445, il.

Losy 27 młodych kobiet – ofiar Oblawy Augustowskiej.

5137. KAPKA Marcin, Piwko Robert: Na drogach do Niepodległości... Z dziejów rodziny Kucharskich. Kielce 2020 IPN 8° ss. 80, il. IPN–KŚZpNP. (Biblioteczka Sandomierskich Kolumbów; t. 2).

XVII–XX w.

5138. KAPŁON Jan, Radzykiewicz Genowefa: Rodzina Kapłonów z Wierzbia. Wojna

i czasy powojenne. Łabunie 2020 Bibl. Publ. Gm. Łabunie 8° ss. 101, nlb. 1, il.

5139. KARPİŃSKA-BIAŁEK Katarzyna: Przemyskie opowieści. Historia Walerii i Piotra Molendów. Warszawa 2020 Elipsa 8° ss. 100, tabl. 2, il.

5140. KĄKOL Barbara: Uzupełnienie listy oficerów pochodzących z Kaszub lub pełniących na tym terenie służbę – zamordowani w Katyniu. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 71–81.

Biografie 12 osób.

5141. KIELCZANIE, Warmiacy i Mazurzy. Pod red. Bolesława Pilarka. Olsztyn 2020 Stow. Absolwentów Uniw. Warmińsko-Mazurskiego; Fund. im. M. Oczapowskiego; Klub Sympatyków Ziemi Świętokrzyskiej; Studio Wydawnicze Edycja 8° ss. 254, il.

Sylwetki osób przybyłych na Warmię i Mazury z Kielecczyzny, głównie absolwentów i pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego i poprzedzających go uczelni.

5142. [KIERUJ Jadwiga]: Przywracanie pamięci. Powstanie Wielkopolskie 1918–1919. Kaczory i okolice. Oprac. tekstowe Jadwiga Kieruj. Kaczory 2018 Stow. Przyj. Kaczor i Okolic 4° ss. 60, il.

Powstańcy Wielkopolscy z miasta Kaczory i okolice.

5143. KIJOWSKI Maciej: O Gdyni wczoraj, o Gdyni dziś. Gdynia 2019 Tow. Miłośn. Gdyni 1 dysk optyczny (CD-ROM). (Biblioteka Rocznika Gdańskiego).

Zawiera plik tekstowy PDF (5,16 MB).

Henryk Pietraszkiewicz (1923–2019), Tadeusz Wenda (1863–1948).

5144. KINDZIUK Milena: Emilia [1884–1929] i Karol [1879–1941] Wojtyłowie – rodzice św. Jana Pawła II. Kraków 2020 Wydaw. Esprit; Wydaw. W drodze 8° ss. 490, nlb. 2, tabl. 64, il.

Rec.: Pałosz Dorota, *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 232–240.

5145. KOMENDANCI i wizytatorzy Lubelskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego – „Ul Zboże” Szarych Szeregów 1939–1944. Red. Stanisław Jan Dąbrowski. Lublin 2020 Chorągiew Lubelska Zw. Harcerstwa Pol.; Lubelski Oddz. Stow. Szarych Szeregów 8° ss. 73, nlb. 5, il.

Treść: Dąbrowski Stanisław Jan: Wstęp s. 7–8; Komendanci Lubelskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego – „Ul Zboże” Szarych Szeregów 1939–1944: Dąbrowski Stanisław Jan: Komendanci Lubelskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego – Szarych Szeregów 1939–1944 s. 11–17; Dąbrowski Stanisław Jan: Tadeusz Eugeniusz Kozłowski „Jan” [1904–1941] s. 19–20; Dąbrowski Stanisław Jan: Kazimierz Tomiło [1916–

1983] s. 21–22; Muszyński Zbigniew: Lesław Antoni Władysław Eustachiewicz „Ksawery”, „Jerzy” [1913–1998] s. 23–25; Dąbrowski Stanisław Jan: Henryk Ostrowski „Burlaj”, „Kos”, „Heniek” [1919–1995] s. 27–31; Dąbrowski Stanisław Jan: Zbigniew Urych „Ryszard” [1920–2000] s. 33–34; Wizytatorzy Lubelskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego – „Ul Zboże” Szarych Szeregów 1939–1944: Borkowski Julian: Wizytatorzy Polskiej Centralnej Szarych Szeregów s. 37–55; Tazbir Julia: Hm. Janusz Wierusz-Kowalski „Zawadzki” [1905–1963] s. 57–58; Dąbrowski Stanisław Jan: Hm. Dymitr Senatorowski „Dymitr” [1908–1943] s. 59–60; Zembrzuka Hanna: Hm. Konrad Zembrzusi „Konrad”, „Szkapa”, „Kańda”, „Koi” [1915–1986] s. 61–64; Jarzembowski Kazimierz: Hm. Tadeusz Kwaśniewski „Jerzy”, „Kaliks” [1915–1943] s. 65–66; Dąbrowski Stanisław Jan: Hm. Jerzy Jabrzemski „Wojtek” [1918–2013] s. 67–69; Dąbrowski Stanisław Jan: Hm. Stanisław Leopold „Leon”, „Rafał” [1918–1944] s. 71–72; Dąbrowski Stanisław Jan: Hm. Ludwik Michalski „Fil”, „Kowalski” [1912–1985] s. 73; Bibliografia s. 75–78.

5146. KOMOROWSKA Antonina Danuta: Saga Rudniczańska. Iskry pamięci. Warszawa 2020 Antonina Komorowska 8° ss. 157, nlb. 1, il., mapy.

Historia rodziny Komorowskich, l. 1923–2020.

5147. KOPERA Łukasz: Weterani NSZZ „Solidarność” z lat 1980–1990 zasłużeni dla Radomska i Ojczyzny. Radomsko 2020 Wydaw. Taurus; Stow. Weteranów „Solidarności” 1980–1989 8° ss. 135, nlb. 2, tabl. 43, k. tabl. 10, il.

5148. KOPYCIŃSKA-LEHUN Maria: Bracia Bronisław [1914–?] i Józef Trzeciakowie [1908–?] w niewoli niemieckiej. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 153–161.

5149. KORPYŚ Józefina, Korpyś Ireneusz: Żołnierze wyklęci. Ci, którzy nigdy nie ulegli. Cz. 1. Częstochowa 2020 Wydaw. Św. Filipa Apostoła 8° ss. 112, il.

Toż. Cz. 2. Częstochowa 2020 ss. 112, il.

Słownik biograficzny, l. 1895–2017.

5150. KOSZUTSKI Maciej, Ostrowski Juliusz: Jubileusz Związku Polskich Kawalerów Maltańskich 1920–2020. Poznań–Warszawa 2020 Wydaw. Miej. Posenania; Zw. Pol. Kawalerów Maltańskich 8° ss. 87, nlb. 1, il.

Spis osobowy.

5151. KOTUŁA Jacek: Nasze lubuskie lecarskie portrety. Portrety lubuskich lekarzy na 100-lecie odzyskania niepodległości. Zielona Góra 2020 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 437, il.

XIX–XXI w.

5152. KOZAK Katarzyna, Kłós Anna, Wagner Marek: Świadkowie przeszłości ziemi siedleckiej. Biogramy. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 261–271.

Janusz Władysław Ekas (1943–2017), Karol Frankowski (1923–2013), Anna Paulina Jabłonowska z Sapiehów (1728–1801).

1513. KOZIEŁŁO Danuta: Moje dziedzictwo kresowe. T. 1–2. Poznań 2020 CP KMK Koziello spółka jawna 4° ss. 303, nlb. 2 k. tabl. złożone luzem, il., mapy, tabl. geneal.; 239, nlb. 1, nlb. 3 k. tabl. złożone luzem, il., mapy, tabl. geneal.

1514. KRAHEL Tadeusz: Martyrologia duchowienstwa archidiecezji wileńskiej 1939–1945. Zespół red. Tadeusz Kasabuła, Tadeusz Krahel, Adam Szot. Wyd. 2, uzup. i popr. Białystok–Sobolewo 2020 Buk Wydaw. 8° ss. 755, il., mapy. (Białostockie Studia Historyczno-Kościenne; 25).

Wyd. 1. 2017.

1515. KROGULSKI Mariusz Lesław: Krogulscy. Linia tuchowska (1727–1930). Skróit dziejów i genealogii rodu. Warszawa 2020 Mariusz Lesław Krogulski 8° ss. 432, il.

Lata 1695–2020.

1516. KROGULSKI Mariusz Lesław: Od Legionów do Armii Polskiej. Żołnierze niepodległości z ziemi tuchowskiej 1914–1921. T. 1. Tuchów 2020 Dom Kultury 8° ss. 396, il.

Słownik biograficzny.

1517. KRZYSZEK Andrzej: Depositio Episcoporum – katalog biskupów misyjnych, pomorskich, kamińskich i szczecińsko-kamińskich. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 16]: 2016 [nr] 1 s. 69–90, streszcz. ang.

Spis zmarłych biskupów.

1518. KRZYSZEK Anna, Krzystek Tadeusz: Personel Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii w latach 1940–1947. Polskie Siły Powietrzne w Wielkiej Brytanii łącznie z Pomocniczą Lotniczą Służbą Kobiet (PLSK-WAAF). Przygot. Piotr Hodyra. Wyd. 3. Sandomierz 2020 Stratus plik tekstowy PDF (22 MB).

Tekst równol. pol., ang.

Wyd. 1 pt.: Polskie Siły Powietrzne w Wielkiej Brytanii w latach 1940–1947 łącznie z Pomocniczą Lotniczą Służbą Kobiet (PLSK-WAAF). Sandomierz 2012.

1519. KRZYŻANOWSKI Marek: Ilustrowana historia rodziny. Na zielonej Ukrainie, Zakaukaziu, Syberii. Józefów 2020 Marek Krzyżanowski 4° ss. 371, il., mapy.

Rodziny Berezowskich i Krzyżanowskich, l. 1787–2020.

1516. KSIĘGA pamięci leśników deportowanych do KL Auschwitz w latach 1940–1944. [Aut.] Michał Woś [i in.]. Oświęcim 2020 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 338, il.

Słownik biograficzny.

5161. KUBICA Helena: Odebrane dzieciństwo. Dzieci wyzwolone z Auschwitz. Oświęcim 2020 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 508, nlb. 4, il.

Słownik biograficzny, l. 1928–2020.

5162. KUBIK-ŚLICZNIK Agnieszka: Kronika rodzinna. Tytowie, Burchaccy, Michalakowie i Kubikowie. Skierniewice 2020 „Sigma” Sp. J. 8° ss. 131, nlb. 1, il.

Lata 1680–2020.

5163. KULIKOWSKA Zofia: Reymonta 25. Z rodzinnego sztabucha. Białystok 2020 Międzynar. Stow. Białostoczan 8° ss. 453, nlb. 2, 1 k. tabl. złożona, il.

Rodzina Kowalskich i Sudakowskich, l. 1869–2003.

5164. KUPSKI Błażej: Ballada o dwóch żołnierzach. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 115–123.

Józef Dzwonowski (1916–2010) i Stanisław Skucha (1919–2003).

5165. KURZAWA Eugeniusz: Spis treści. 66 postaci, które... Zielona Góra–Wilkanowo 2020 nakł. aut. 8° ss. 367, il.

Sylwetki osób ważnych w życiu autora.

5166. KUZIO-PODRUCKI Arkadiusz: Hoberg, Hohberg, Hochberg. Trzy nazwiska – jeden ród. Drei Nachnamen – eine Familie. Na jęz. niem. przeł. Magdalena Woch. Wałbrzych 2018 Fund. Księżnej Daisy von Pless 4° ss. 232, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., niem.

5167. KUŹNICKI Tomasz: Kaplica cmentarna w Kletni jako miejsce pochówku przedstawicieli ziemiańskiego rodu Kamockich. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 265–302.

Kaplica budowana od 1917 r. przez Antoniego Adolfa Kamockiego (1854–1926).

5168. KWADRANS Helena Wanda: Błękit nieba. Brzezia Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 312, il., mapa.

Historia rodziny Chorabików i Bałuków.

5169. LACHTARA Paweł: Rodzina Lachtarów z Mszadli. (Cz. 1). *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 295–311.

5170. LAMPRECHT Piotr: Światło przy granicy. Wrocław 2020 Akwedukt 8° ss. 71, nlb. 1, il., mapy.

Losy rodziny Lamprechtów, l. 1910–2019.

5171. LANGE Zygmunt: Polacy. Rybnik–Kraków 2020 Ridero IT Publishing sp. z o.o. 4° ss. nlb. 4, 144, il.

Artyści polscy w l. 1473–2019.

5172. LEKSYKON bezpieki. Kadra kierownicza aparatu bezpieczeństwa (1944–1956). T. 1. Pod red. Witolda Bagińskiego i Magdaleny Dźwigał. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 599, nlb. 1, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1956).

Słownik biograficzny.

5173. LESZCZYŃSKI Mariusz: Księża diecezjalni expatrianci archidiecezji łwowskiej obrządku łacińskiego. Słownik biograficzny. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 1080, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Słowniki; t. 7).

5174. LEŚNIEWSKA [Józefa] Ewa: Jan Gottlieb Bloch (1836–1902) i dzieje rodu. Krosno 2020 Wydaw. Ruthenius 8° ss. 599, nlb. 1, il.

Rec.: Gajewska Bożena, *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 419–421.

5175. LEWEK Mateusz: Granatowi bohaterowie Ziemi Kępińskiej. Kępno 2020 Stow. Nasz Bezpieczny Pow. Kępiński 8° ss. 103, nlb. 1, il.

Biogramy policjantów zamordowanych w sowieckich i niemieckich obozach zagłady w okresie II wojny światowej.

5176. LISTA (niepełna) osób z gminy Kartuzy zamordowanych i wywiezionych do niemieckich obozów koncentracyjnych, obozów pracy czy też na roboty przymusowe w czasie II wojny światowej. Oprac. Barbara Kąkol. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 111–139.

5177. LOREK Wojciech, Delestowicz Norbert, Tomczak Robert T.: Poczet wielkich mistrzów krzyżackich w Malborku. 1309–1457. Pod red. Norberta Delestowicza. Kraków 2018 Avalon 8° ss. 341, nlb. 1, il.

Rec.: Czaja Roman, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 24: 2019 s. 397–401.

5178. ŁADOŚ list. An index of people to whom the Polish Legation and Jewish organizations in Switzerland issued Latin American passports during the Second World War. Ed. by Jakub Kumoch; [aut.] Jakub Kumoch, Monika Maniewska, Jędrzej Uszyński, Bartłomiej Zygmunt. Warsaw 2020 Pilecki Inst. 8° ss. 179.

Tytuł oryg.: Lista Ładosia. Spis osób, na których nazwiska w okresie II wojny światowej zostały wystawione paszporty latynoamerykańskie przez Poselstwo RP i organizacje żydowskie w Szwajcarii. Warszawa 2019.

5179. ŁĄTKA Jerzy S[tanisław]: Saga rodu Kierońskich z gromnickich Szydłówek z roz-

licznymi pytaniami w tle. Kraków 2020 Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 176, nlb. 3, il., mapa.

Lata 1727–2020.

5180. ŁÓDZKIE oblicza Niepodległej. Stary cmentarz. Ludzie – historia – pamięć. Pod red. Kamila Piskaly i Marcina Szymańskiego. Łódź 2018 Muzeum M. Łodzi 8° ss. 80, il.

Treść: Redakcja: Wstęp s. 6–7; Aktywny opór. Powstańcy i rewolucyjniści epoki zaborów s. 9–21; Żołnierze Niepodległej. Na drodze do wolności 1914–1920 s. 23–33; Praca u podstaw. Działacze społeczni do 1939 roku s. 35–47; W służbie miastu i krajowi. Samorządowcy i politycy w latach II Rzeczypospolitej s. 49–57; Obrońcy Niepodległej. Żołnierze i konspiratorzy na frontach II wojny światowej s. 59–74; Stary Cmentarz jako miejsce pamięci. Dziedzictwo i jego ochrona s. 75–77; Mapa Starego Cmentarza przy ul. Ogrodowej w Łodzi s. 80.

5181. ŁUBIEŃSKI Maciej: Portret rodziny z czasów wielkości. O prymasach, milionerach, zakonnicach, bankrutach, pisarkach i innych przodkach. Warszawa 2020 Grupa Wydawnicza Foksal 8° ss. 442, nlb. 6, il.

Historia rodu Łubieńskich, od 1590 r.

5182. MACEK Zofia: Dzieje rodu Gorayskich. Szebnie 2020 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 232, il., mapa.

XII–XX w.

5183. MAKARA Jan: Szkoły im. Zamoy-skich w Szczepieszynie. Biografie pedagogów (1811–1852). *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 211–261.

5184. MALEC Edward: Na zachodnich kresach Białejczyzny. Historia pewnej rodziny 1664–1937. Kraków 2020 Nakł. własnym 4° ss. 160, il.

Rodzina Malców.

5185. MALICKA Anna: Historia rodziny przez dom pisana. Gdynia 2020 Wydaw. Manufaktura Słów 8° ss. 139, nlb. 7, il.

Rodzina Malickich w l. 1943–2018.

5186. MAŃKOWSKI Andrzej Emeryk: Kronika domowa Mańkowskich. Warszawa–Szczawnica 2017.

Rec.: Ostasz Grzegorz, *Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (3) s. 169–171.

5187. MARESCH Eugenia: Przyczynek do biografii sześcioro Polek na emigracji. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 93–113, streszcz. ang.

Wanda Gertz (1896–1958), Krystyna Marek (1914–1993), Zofia Kossak-Szczucka (1889–1968), Janina Płoska (1909–1990), Krystyna Skarbak (1915–1952), Halina Szymańska (1906–1989).

5188. MAROŃ Grzegorz: Ambasadorzy Będziemyśla i ościennych wiosek. Przyczynek do

biografii mieszkańców Będziemyśla, Dąbrowy, Klęczan, Nockowej i Olchowej. Rzeszów 2020 Grzegorz Maroń 8° ss. 258.

Słownik biograficzny, l. 1790–2020.

5189. MASTALSKI Lech: Polska Organizacja Wojskowa. Okręg Częstochowsko-Wieluński Va/IX. 1915–1918. Częstochowa 2020 nakł. aut. 8° ss. 638, nlb. 1, il.

Słownik biograficzny, l. 1865–1990.

5190. MATVEJČYK Dzmitryj Časlava-vič: Udzel'niki paŭstannâ 1863–1864 gadoŭ. Biâgraŭfičny sloŭnik (pavodle materyâlnaŭ Nacy-ânal'naga gistoryčnaga arhiva Belarusi). Minsk 2016 „Belarus” 8° ss. 734, nlb. 2.

Rec.: Hierasimczyk Wasil, *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 423–433.

5191. MAZURKIEWICZ Maciej: Mój wiek XX czyli Opowieści z przeszłości spisane w dwu częściach („O rodzic”, „O wyskrobku”). Kraków 2014 Art-Tekst – dr inż. Mariusz Sierpień 8° ss. 345, nlb. 1, il.

Historia rodziny Mazurkiewiczów, l. 1796–2008.

5192. MEISSNER Agnieszka, Ślęczka Ryszard: Zachowani w pamięci. Wykaz zmarłych historyków wychowania od XVIII do XXI wieku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 205–236, streszcz. ang.

5193. [MEL'NIKAŪ Īgar] Melnikau Ihar: Tak umierali Litwini. Tragedia szlacheckiej rodziny Druckich-Lubeckich z Nowego Pola pod Mińskiem. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 9–24, streszcz. ang., niem., ros.

Życie Hieronima Druckiego-Lubeckiego [1861–1919] i jego dzieci Krystyny [1900–1921] i Konstantego [1893–1940] w okresie międzywojennym.

5194. MILUŚKA-STASIAK Jadwiga: Z Miłuskich rodu. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 57–71.

Historia rodziny, XIX–XX w.

5195. MOCZULSKI Marek: Zilustrowane pamiątkami z Wołomina. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 85–96, il.

Biografie Józefa (1913–2000) i Zofii (1920–1978) Moczulskich.

5196. MORYS-TWAROWSKI Michael: Dzieje rodu Morysów ze Śląska Cieszyńskiego od XVIII do początku XX wieku. Chorzów 2016.

Rec.: Dmochowski Piotr A., *Studia Genealogiczne*. T. 4: 2020 s. 391–396.

5197. MORYS-TWAROWSKI Michael: Dzieje rodu Tomanków ze Śląska Cieszyńskiego

od XVII do początku XX wieku. Chorzów 2020 Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie” 8° ss. 300, il., tabl. geneal., streszcz. ang. Muzeum „Górnośląski Park Etnogr. w Chorzowie”. (Monografie i Materiały; 16).

5198. MOSKAL Tomasz: Prałaci i kanonicy kapitulni w dziejach Janowa Lubelskiego 1867–2020. Sandomierz 2020 Wydaw. Diecezjalne i Druk. 8° ss. 123, nlb. 1.

Słownik biograficzny, l. 1814–2020.

5199. MURGRABIA Jerzy, Paradowski Piotr: Skierniewicka lista katyńska. 79. rocznica zbrodni katyńskiej. Skierniewice 2019 Sigma sp. j. 8° ss. 26, il.

5200. NA SCENICZNYCH deskach i pałacowych parkietach. Pod red. Przemysława Reznera. Łódź 2020 Akad. Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów; Wydaw. Hamal Andrzej Machejek 8° ss. 237, nlb. 1 k. luzem, il.

Treść: Reznar Przemysław: Od redakcji s. 5–6; Wojtczak Ziemowit: Kilka migawek z dziejów łódzkiej wokalistyki drugiej połowy XX wieku s. 7–47; Dzionek-Kwiatkowska Anna, Gzella Jolanta: Delfina Ambroziak [ur. 1939] s. 49–65; Dulińska Bogna: Adam Duliński [1929–2016] s. 67–72; Grabias Bernadetta: Stanisław Heimberger [1931–2018] „Figaro na rybach” s. 73–89; Reznar Przemysław: Tadeusz Kopacki [ur. 1930] „Ja, Tenor” s. 91–109; Wypowiedź Dyrektora naczelnego Teatru Muzycznego w Łodzi Grażyny Posmykiewicz s. 111; Dudzińska-Wieczorek Danuta, Krzeszowska-Kubit Patrycja: Grażyna Krajewska [ur. 1942] s. 113–127; Bednarek Krzysztof: Zdzisław Krzywicki [1938–2020] s. 129–141; Kowalski Kazimierz: Antoni Majak [1911–1994] s. 143–149; Miciński Piotr: Władysław Malczewski [1916–2010] „Odzyskać czas utracony” s. 151–183; Kryger Urszula: Jadwiga Pietraszkiewicz [1919–2013] s. 185–205; Wojtczak Ziemowit: Halina Romanowska [1924–1998] s. 207–235; Wypowiedź Dyrektora naczelnego Teatru Wielkiego w Łodzi Dariusza Stachury s. 237.

5201. NACZELNICY organów rosyjskiej administracji specjalnej w Królestwie Polskim w latach 1839–1918. Słownik biograficzny. T. 4: Resorty komunikacji, poczty i telegrafów, dworu oraz spraw wewnętrznych. [Aut.] Krzysztof Latawiec, Artur Górak, Jacek Legieć, Stanisław Bogdanow; red. Barbara Paprocka. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 440, il., mapy.

T. 1. 2015.

5202. NAUCZYCIELE i uczniowie VI Miejskiego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Powstańców Warszawy w latach 1944–1946 i ich dalsze losy. Red. Anna Piekarska. Warszawa 2014 XIX LO im. Powstańców Warszawy 8° ss. 100, nlb. 3, il.

W Warszawie.

5203. NAUCZYCIELE ziemi pszczyńskiej. Szkice biograficzne pedagogów i działaczy społeczno-oświatowych. Red. nauk. Danuta

Kocurek. Pszczyna 2020 Starostwo Pow. 8° ss. 209, il.

Treść: Kocurek Danuta: Wprowadzenie s. 7–11; Nocoń Halina: Udział nauczycieli w tworzeniu polskiej szkoły, w rozwoju kultury i życiu organizacji społecznych w powiecie pszczyńskim w latach 1922–1939 s. 13–67; Zawisza-Grzanka Weronika: Bronisława [1932–2013] i Jerzy [1921–1991] Dymarowie – nauczyciele pszczyńskich szkół s. 69–77; Chlebek-Rolska Agnieszka: Alojzy Hess (1888–1975) – nauczyciel i kierownik Szkoły Podstawowej nr 1 w Pszczynie s. 79–90; Glenc Joanna: Marian Cieśla [1921–2004] – zasłużony nauczyciel w Suszcu s. 91–104; Kocurek Danuta: Janusz Bernhard (1900–1998) – sylwetka nauczyciela i kierownika szkoły w Goczalkowicach-Zdroju s. 105–113; Jakielaszek Ewa: Tadeusz Kruk [1899–1981] – pedagog i organizator życia sportowego w Kobiórze s. 115–117; Chrobok-Sztoler Urszula: Działalność edukacyjna Gertrudy Stalmach [1912–2003], kierownika szkoły w Międzyrzeczu, w świetle kronik szkolnych s. 119–129; Cieszewski Damian: Maria Cieszevska [1939–1992] – wychowawca i dydaktyk w Państwowym Technikum Rolniczym w Pszczynie s. 131–133; Grygier Dzisiaj: Józef Weszka [1920–1991], pedagog, działacz społeczny w swojej małej ojczyźnie – Rudoltowicach s. 135–138; Kieloch Agnieszka: (Nie)znani nauczyciele w gminie Pawłowice s. 139–154; Chlebek-Rolska Agnieszka: Sylwia Nawrotek-Małek [1910–1998] nauczycielka i propagatorka żeńskiego harcerstwa w powiecie pszczyńskim s. 155–163; Niesyto Aleksandra: Władysław Wiegław (1903–1981) nauczyciel, działacz i społecznik, „przyjaciel ludu”, wieloletni kierownik szkół w Woli i Puńcowie s. 165–182; Nocoń Halina: Rzecz o Waclawie Iwanowskim [1869–1942], wychowawcy młodych arystokratów i jego intymacie w Pszczynie s. 183–209.

5204. NEHRING Piotr: Zapomniani żołnierze niepodległości. Gliwice 2018 EDitio 8° ss. 376, il.

Władysław Broniewski (1897–1962), Józef Dowbor-Muśnicki (1867–1937), Wiktor Tomir Drymmer (1896–1975), Waclaw Kostek-Biernacki (1874–1960), Leon Mitkiewicz (1896–1972), Stanisław Rembek (1901–1985), Franciszek Skibiński (1899–1991), Stanisław Taczak (1874–1960), Michał Tokarzewski-Karaszewicz (1893–1964), Michał Żymierski (1890–1989).

5205. NICIEJA Stanisław Sławomir: Cmentarz Sapieżyński w Stanisławowie. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 187–208, streszcz. ang.

5206. „NIE całkiem umarliście...”. Miejsca spoczynku Rektorów Uniwersytetu Poznańskiego i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Red. Zbigniew Pilarczyk; współpr. Maria Buzińska, Andrzej Biernacik, Adrian Wykrota, Piotr Józefiak. Poznań 2020 UAM Wydaw. Nauk. 8° ss. 169, nlb. 1, il. UAM w Poznaniu.

5207. NIEZWYKLI franciszkanie XX/XXI stulecia. Cz. 2. Zebrał i oprac. Salezy Bogumił Tomczak. Poznań 2012 Franciszkanie 8° ss. 406, nlb. 2, il. (Biblioteka Studiów Franciszkańskich; 16).

Treść: Tomczak Salezy Bogumił: Słowo wstępne s. 5–6; Piechota Zbigniew Benigny: „Wa balanda” czyli kochający biednych, Eleuteriusz Stanisław Klimczak (ur. 1937) s. 7–22; Tomczak Salezy Bogumił: „Farma nadziei” i jej twórca, Hans

Stapel OFM (ur. 1946) s. 23–35; Wróbel Herkulan: Duszpasterz Polonii w Argentynie Andrzej Smoleń OFM (1904–1991) s. 37–54; Tomczak Salezy Bogumił: „Verus Israelita”, Hugolin Franciszek Pieprzyk OFM (1914–2009) s. 55–69; Czura Józef: Franciszkanin – kompozytor. Ansgary Tomasz Malina OFM (1892–1969) s. 71–95; Kurowska Adriana: Misjonarz na Syberii i w Harbinie, Maurus Kluge OFM (1873–1927) s. 97–110; Misjonarz apostołski na Dalekim Wschodzie, Maurus Wilhelm Kluge OFM. Wspomnienie Fidelisa Klosy OFM s. 111–117; Sitnik Aleksander Krzysztof: Archiwista i muzealnik, Kajetan Grudziński OFM (1916–1986) s. 119–130; Sitnik Aleksander Krzysztof: Całe życie wśród książek, Romuald Gustaw OFM (1911–1976) s. 131–140; Sitnik Aleksander Krzysztof: Historyk Kościoła, Hieronim Eugeniusz Wyczawski OFM (1918–1993) s. 141–162; Dudek Antoni Kazimierz: Duszpasterska i misyjna działalność Władysława Edwarda Schneidera OFM (1833–1919) s. 163–184; Sroka Albin Bronisław: Wzorowy brat zakonny, Antoni Władysław Majdak OFM (1911–1972) s. 185–230; Murawiec Wiesław: Życie, działalność i mecenatstwo Bł. Anastazego Jakuba Pankiewicza OFM (1882–1942) s. 231–242; Rosiński Franciszek M.: Pionier misji franciszkańskich, na Sachalinie, Agnellus Kowarz OFM (1880–1937) s. 243–279; Brzusek Bogdan: Archeolog Ziemi Świętej, Bellarmino Bagatti OFM (1905–1990) s. 281–314; Wróbel Herkulan: Współtwórcza „Maciaszkowa” – Polskiego Ośrodka Duszpasterskiego w Argentynie, Justynian Maciaszek OFM (1913–1953) s. 315–328; Wiśniowski Grzegorz Antoni: Działacz patriotyczny na Kaszubach, Ambroży Wawrzyniec Lewalski OFM (1842–1924) s. 329–336; Wiśniowski Grzegorz Antoni: Misjonarz na trzech kontynentach, Bł. Fryderyk Janssoone OFM (1838–1916) s. 337–348; Wiśniowski Grzegorz Antoni: Artysta-rzeźbiarz w habicie franciszkańskim, Bł. Klaudiusz Ryszard Granzotto OFM (1900–1947) s. 349–356; Wiśniowski Grzegorz Antoni: Apostoł konfesonaju, Bł. Walenty Paquay OFM (1828–1905) s. 357–362; Tomczak Salezy Bogumił: Od socjalizmu do franciszkanizmu, Agostino Gemelli OFM (1878–1959) s. 363–404.

Cz. 1. 2010.

5208. NIEZWYKLI franciszkanie XX/XXI stulecia. Cz. 3. Zebrał i oprac. Salezy Bogumił Tomczak. Poznań 2018 Franciszkanie 8° ss. 434, nlb. 2, il. (Biblioteka Studiów Franciszkańskich; 21).

Treść: Marciniak Bernard Jarosław: Słowo wstępne s. 5–6; Brzusek Bogdan: W swojej zwyczajności niezwykły. Sługa Boży brat Alojzy Piotr Kosiba OFM (1855–1939) s. 7–22; Polanko Atanazy Piotr: Charyzmatyczny duszpasterz z Góry św. Anny. Teofil Gerard Wyleźół OFM (1931–2000) s. 23–34; Ameryka zrobiła mnie na nowo. Biskup pomocniczy Wikariatu Apostolskiego el Beni w Boliwii. Manuel Eguiguren Galarraga OFM (1930–2012) s. 35–42; Polanko Anastazy Piotr: Pokorny brat mniejszy. Andrzej Wróbel (1885–1980) s. 43–62; Pieprzyk Hugolin Franciszek: Kapelan wojskowy i duszpasterz polonijny. Marcin Szawerna OFM (1912–1979) s. 63–80; Brzusek Bogdan: Teolog i redaktor „L'Osservatore Romano”. Gino Concetti OFM (1926–2008) s. 81–105; Brzusek Bogdan: Paleograf i kodykolog franciszkański. Casare Cenci OFM (1925–2010) 107–130; Minister generalny Zakonu Braci Mniejszych. John Voughn OFM (1928–2016) s. 131–151; Żołnierzyk Ludwik: Redaktor „Dzwonka III Zakonu” i „Vita Provinciae”. Fidelis Edward Kędziński OFM (1904–1983) s. 153–166; Brzusek Bogdan: Teolog, inicjator i współzałożyciel dzieł dobroczynnych i kulturalnych. Ezio Ernesto Caroli OFM (1917–2009) s. 167–172; Chlanda Juliusz: Duszpasterz, muzyk i poeta. Cherubin Julian Pająk OFM (1940–2006) s. 173–213; Brzusek Bogdan: Król mariologów dwudziestego stulecia. Karol Balić (1899–1977) s. 215–302; Kurek Chryzostom Jan, Tomczak Salezy Bogumił: Proboszcz panewnicki, poeta. Norbert Walenty Chudoba OFM (1908–1965) s. 303–325; Wróbel Herkulan: Kapelan Wojska Polskiego i duszpasterz polonijny. Lucjan Łuszczki OFM

(1910–1991) s. 327–339; Biesok Ezdrasz: „Skrwawiona stula”. Kapłan, żołnierz i patriota. Fabian Gerard Waculik OFM (1910–1945) s. 341–348; Gruziński Kajetan: Prowincja i delegat generalny dla polskich prowincji Zakonu Braci Mniejszych w czasach komuny. Bronisław Andrzej Szepelak OFM (1887–1961) s. 349–357; Tomczak Salezy Bogumił: Rekonstruktor wież kościoła św. Franciszka w Poznaniu. Ludwik Antoni Nowicki OFM (1931–2004) s. 361–377; Wiśniowski Grzegorz Antoni: Święty kwestarz. Bł. Diego Oddi OFM (1839–1919) s. 379–387; Tomczak Salezy Bogumił: Ewangelizacja przez znaczki pocztowe. Franciszkanie w filatelistyce s. 389–404; Bąk Urban: Niezwykły franciszkanin. Ambroży Maria Lubik OFM (1909–1998) s. 405–432. Cz. 1. 2010.

5209. NIEZWYKLI franciszkanie XX/XXI stulecia. Cz. 4. Zebrali i oprac. Salezy Bogumił Tomczak. Poznań 2020 Franciszkanie 8° ss. 423, nlb. 1, il.

Treść: Słowo wstępne Ministra Prowincjonalnego s. 5–9; Wprowadzenie Redaktora serii s. 11–14; Wiśniowski Grzegorz Antoni: Kierownik duchowny, spowiednik – Cyprian Józef Ochoński OFM (1913–2002) s. 15–42; Żuchowski Kazimierz: Prowincja i spowiednik na Lateranie. Dwadzieścia lat na wózku inwalidzkim – Wilhelm Adam Wrona OFM (1913–2001) s. 43–62; Michalczyk Waclaw Marian: Pisarz franciszkański – Éloi Leclerc OFM (1921–2016) s. 63–68; Brzuszek Bogdan: Psycholog i pedagog o rodowodzie franciszkańskim – Roberto Zavalloni OFM (1920–2008) s. 69–130; Biesok Ezdrasz: Nie tędy, obywatelu – Bernardyn Izidor Grzyśka OFM (1906–1973) s. 131–144; Wróbel Herkulan, Sitnik Aleksander: Brat zakonny – Jerzy Józef Łakomiak OFM (1924–2018) s. 145–150; Brzuszek Bogdan: Franciszkanin Ziemi Świętej i archeolog – Michele Piccirillo OFM (1944–2008) s. 151–187; Matura Thaddée: Moja droga franciszkańska s. 187–248; Brzuszek Bogdan: Biskup w Kazachstanie – Henryk Teofil Howaniec OFM (1931–2018) s. 249–254; Wyczawski Hieronim Eugeniusz: Świętobliwy zakonnik z klasztoru leżajskiego – Jacek Filipiak OFM (1867–1912) s. 255–274; Michalczyk Waclaw Marian: Autor krytycznego wydania „Pism” św. Franciszka z Asyżu – Kajetan OFM (1913–2013) s. 277–288; Brzuszek Bogdan: Duszpasterz portowców w Gdańsku–Nowym Porcie w latach 1980–1989 – Dominik Norbert Kabattek OFM (1935–2004) s. 289–316; Szeinke Anzelm Janusz: Historyk franciszkanów na Śląsku – Chryzogn Antoni Reisch OFM (1870–1923) s. 317–340; Sitnik Aleksander: Apostoł Trzeciego Zakonu św. Franciszka, historyk zakonu franciszkańskiego – Czesław Ignacy Bogdalski OFM (1853–1935) s. 341–352; Rosiński Franciszek: Nietypowy franciszkanin – Józef Kiera OFM (1881–1945) s. 353–364; Łoboz Małgorzata: Antropocentryzm w promieniach wiary. Karta biografii franciszkańskiego miłośnika wiedzy o człowieku. Od brewiarza do książki. Dylematy wiedzy i wiary – Franciszek Rosiński OFM (ur. 1932) s. 365–380; Tomczak Salezy Bogumił: Historyk Zakonu Braci Mniejszych – Heribert Joseph Holzapfel OFM (1868–1936) s. 381–406; Brzuszek Bogdan: Postulator Generalny Zakonu Braci Mniejszych – Luca Maria De Rosa OFM (1936–2009) s. 407–412; Bąk Urban Adam: Niespokojny żywot – Cyryl Sworowski OFM (1922–1978) s. 413–422.

5210. NON omnis moriar... Groby profesorów AGH. Cmentarz Rakowicki. Zeszyt 2020. Oprac. Hieronim Sieński. Kraków 2020 Stow. Wychowanków AGH im. Stanisława Staszica w Krakowie 8° ss. 107, il.

Słownik biograficzny, l. 1859–2020.

5211. NOWOTKA Dawid: Patroni ulic w miejscowości Rozogi. Rocznik Mazurski. T. 23: 2020 s. 180–190.

5212. OBRĄCZKA Piotr: Honorowi obywatele miasta Bytomia. Bytom 2017.

Rec.: Klin Eugeniusz: Oberschlesische Stadtgeschichte als Vorbild. Zum neusten Buch des lokalen Kulturhistorikers Prof. Piotr Obrączka. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 15: 2017 s. 179–184.

5213. OKNIŃSKI Witold, Leśniczuk Anna, Sowińska Danuta: Świadkowie przeszłości ziemi siedleckiej. Biogramy. Historia i Świat. Nr 5: 2016 s. 327–351.

Stefan Bereza (1888–1939), Stanisław Dąbrowski (1947–2014), Aleksander Kuczyński (1803–1858), Feliks Kuczyński (1765–1814), Leon Kuczyński (1716–1777), Wiktoryn Kuczyński (1667–1737), Marian Lalewicz (1876–1944), Franciszek Modrzewski (1832–1904), Jan Modrzewski (1869–1962), Władysław Modrzewski (1861–1946), Mieczysław Wrzosek (1930–2015).

5214. OKUNEK Marek: Dzieje rodziny Okunków. T. 2: Wiek XIX. Katowice 2020 [b.w.] 8° ss. 192, k. tabl. 3, il.

5215. OLBRYŚ Sabina Dorota: Urodzeni w Braniewie na przestrzeni wieków. Braniewo 2020 Tow. Miłośn. Braniewo 8° ss. 36, il.

5216. ONI tworzyli Państwowy Instytut Geologiczny. Pod red. Anny Bagińskiej, Ewy Dąbrowskiej-Jędrusik, Tadeusza Peryta, Stanisława Wołkowicza. Warszawa 2020 Państ. Inst. Geologiczny – Państ. Inst. Badawczy 8° ss. 219, il.

Sylwetki stu najwybitniejszych pracowników, których osiągnięcia w szczególności wpłynęły na losy Instytutu oraz na postęp nauk geologicznych.

5217. OPOLANIE znani i nieznan. Cz. 3: Czasy pruskie. Pod red. Antoniego Maziarza. Opole 2015.

Rec.: Rostropowicz-Miśko Marta: Zapomniani opolanie. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 14: 2016 s. 155–159.

5218. OPowieści o mocy. Autobiografie kobiet Wrocławia. Red. Agnieszka Janiak, Angelika Netkowska, Izabela Pilarska. Wrocław 2020 Wydaw. Nauk. Dolnośląskiej Szkoły Wyższej 8° ss. 226, il.

Treść: Janiak Agnieszka: Wstęp. Opowieść o mocy autobiografii s. 7–18; Banaś Danuta: Opowieść o mocy rodziny leśników s. 19–36; Pilarska Izabela: Posłowie s. 36–37; Kleczyk Zofia: Opowieść o mocy stałości s. 39–60; Pilarska Izabela: Posłowie s. 60–61; Landsberg Ewa: Opowieść o mocy zaangażowania i piękna s. 61–87; Pilarska Elżbieta: Posłowie s. 87–88; Nowicka Danuta: Opowieść o mocy historii s. 89–129; Pilarska Elżbieta: Posłowie s. 129; Buczel-Rajko Krystyna: Opowieść o mocy trudności s. 131–150; Netkowska Angelika: Posłowie s. 150; Skoczylas Wanda: Opowieść o mocy radzenia sobie s. 151–176; Netkowska Angelika: Posłowie s. 176; Wilczyńska Alina: Opowieść o mocy poezji s. 177–196; Netkowska Angelika: Posłowie s. 196; Pilarska Elżbieta: Opowieść o mocy doświadczenia międzypokoleniowości s. 197–208; Netkowska Angelika: Opowieść o mocy odnajdywania mocy we Wrocławiu s. 209–211; Janiak Agnieszka: Opowieść o mocy opowieści s. 213–221; Bibliografia s. 223–226.

5219. ORACKI Tadeusz: Studenci i profesowie z Prus Krzyżackich, Książęcych i Warmii na Uniwersytecie Krakowskim od XIV do XVIII wieku. (Diecezje pomezkańska, sambijska i warmińska). Gdańsk 2018.

Rec.: Bogdan Danuta, Przeracki Jerzy: O przydatności ksiąg metrykalnych dla autorów słowników biograficznych (na marginesie książki Tadeusza Orackiego). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 63]: 2019 nr 3 s. 640–663; Polem.: Oracki Tadeusz: Czy wszystkie archiwalia są niezbędne w pracach biograficznych? W związku z artykułem Danuty Bogdan i Jerzego Przerackiego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [R. 64]: 2020 nr 1 s. 154–157.

5220. ORACKI Tadeusz: W labiryncie poszukiwań biograficznych (wybór prac z lat 1957–2017). Szkic do portretu Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski; we współpr. ze Stacją PAU w Gdańsku 8° ss. 319, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Borzyszkowski Józef: Zamiast wstępu. Profesor Tadeusz Oracki – szkic do portretu s. 7–14; [Prace Tadeusza Orackiego]: Krzysztof Kaldenbach [1613–1698] s. 15–31; O pochodzeniu królewieckiego profesora medycyny Andrzeja Jana Orłowiusa (Orłowskiego) [1735–1788] s. 32–40; Mazury i Warmia jako profesorem Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1818–1831. (Z zagadnień wkładu Mazurów i Warmiaków do nauki i kultury polskiej w XIX wieku) s. 41–85; Wszawscy „odkrywczy” Warmii i Mazur s. 86–89; *Jeszcze jeden „odkrywczy” biografii* Jakuba Fryderyka Hoffmanna [1758–1830] s. 90–94; Antoni Donimirski (1846–1912) – niesłusznie zapomniany Pomorzanie, Polak i Europejczyk s. 95–170; Sztuki Hermanna Sudermann [1857–1928] na scenach polskich (1890–1960) s. 171–184; Dyskusje i polemiki wokół „Słownika” Stefana Ramuła [1859–1913] w latach 1893–1914 s. 185–218; Kontakty uczonych z Pomorza i Prus Wschodnich z Akademią Umiejętności w Krakowie w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 219–234; Na twarząch desekch wstawiał mowę polską (Michał Kajka [1858–1940]) s. 235–240; Stefan Wysocki [1886–1940] – zapomniany dyplomata, redaktor i tłumacz literatury polskiej s. 241–255; Emilia Sukertowa-Biedrawina [1887–1970] – pisarka zapomniana? s. 256–262; Augustyn Steffen (1901–1992) – folklorysta warmiński s. 263–290; Arnold Kwietniowski [ok. 1890–1931] – zapomniany dziennikarz polski z Królewca s. 291–306; Przemilczenia i mistyfikacje. Na marginesie artykułów o Romanie Wapińskim [1931–2008] s. 307–317; Bibliografia s. 318–319.

5221. OSTROWSCY. Ich czasy i miasto. Red. Magdalena Sepkowska, Daniel Warzocha, Grażyna Srebrzyńska. Tomaszów Mazowiecki 2020 Muzeum im. Antoniego hr. Ostrowskiego 8° ss. 190, nlb. 4, il.

Treść: Słowo wstępne s. 7; Warzocha Daniel: Tomasz hr. Ostrowski jakiego nie znamy s. 8–16; Warzocha Daniel: Tomaszów do 1830 roku s. 17–23; Warzocha Daniel: Antoni hr. Ostrowski (1782–1845) s. 24–32; Sepkowska Magdalena: Wszystkie rysy jej twarzy odpowiadały temu wyobrażeniowi, któremu sobie o jej sercu uczynił... s. 33–37; Sepkowska Magdalena: Rozmowy Józefy z Antonim s. 38–39; Warzocha Daniel: Dzieje tomaszowskiego pałacu Ostrowskich s. 40–43; Sepkowska Magdalena: Dolina ta przybrana w kilkusetletnie dęby... s. 44–48; Sepkowska Magdalena, Warzocha Daniel: 4 grudnia – rocznica śmierci Antoniego hr. Ostrowskiego s. 49–51; Warzocha Daniel: Znani i mniej znani potomkowie Tomasa. Z tajemnic genealogii hrabiów Ostrowskich. Julia z Ostrowskich Ledóchowska i jej potomkowie. (Cz. 1) s. 52–57; Warzocha Daniel: Znani i mniej znani potomkowie Tomasa. Z tajemnic

genealogii hrabiów Ostrowskich. Julia Olimpia z Ostrowskich Michałowska [1807–1875] i jej potomkowie oraz bezpotomni bracia. (Cz. 2) s. 58–65; Warzocha Daniel: Znani i mniej znani potomkowie Tomasa. Z tajemnic genealogii hrabiów Ostrowskich. Stanisław Kostka hr. Ostrowski [1812–1889] i jego potomkowie. (Cz. 3) s. 66–74; Warzocha Daniel: Znani i mniej znani potomkowie Tomasa. Z tajemnic genealogii hrabiów Ostrowskich. Potomkowie Antoniego hr. Ostrowskiego z drugiego małżeństwa. (Cz. 4) s. 75–83; Warzocha Daniel: Znani i mniej znani potomkowie Tomasa. Z tajemnic genealogii hrabiów Ostrowskich. Potomkowie Ludwika Mechtyldy z Ostrowskich hr. Potockiej [1787–1855]. (Cz. 5) s. 84–100; Warzocha Daniel: Znani i mniej znani potomkowie Tomasa. Z tajemnic genealogii hrabiów Ostrowskich. Potomkowie Władysława hr. Ostrowskiego. (Cz. 6) s. 101–108; Warzocha Daniel: Znani i mniej znani potomkowie Tomasa. Z tajemnic genealogii hrabiów Ostrowskich. Potomkowie Marii z Ostrowskich hr. Morsztynowej [1821–1907]. (Cz. 7) s. 109–117; Warzocha Daniel: Wielokulturowy Tomaszów Mazowiecki s. 143–155; Pazurek Ewa: Jak ubierała się Józefa Ostrowska, czyli moda epoki romantyzmu s. 174–179; Sepkowska Magdalena: Dwa rezerwaty... s. 180–185; Warzocha Daniel: O herbie Tomaszowa słów kilka s. 186–190.

5222. OSTROWSKI Kazimierz: Poczet zasłużonych chojniczan. Słownik biograficzny XX wieku. Księga pamiątkowa z okazji 100-lecia niepodległości. Chojnice 2020 Urząd Miejs. 8° ss. 392, il.

5223. OWCZARSKI Marek: Od Napoleona do Monte Cassino. Walenty Owczarski [1906–1964] i jego rodzina. Katowice 2020 Marek Owczarski 8° ss. 376, nlb. 4, k. tabl. 1, il., mapy.

5224. OŻEGALSKI Jerzy: Moja rodzina. T. 1: Ożegalscy. Brzesko 2017 Brzeska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 304, il.

5225. PACHUCKI Mateusz: Rekruci z gminy Siemień w armii rosyjskiej podczas I wojny światowej. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 21–42, streszcz. ang.

Zawiera wykaz 142 nazwisk.

5226. PAMIĘCI Adama Kozłowieckiego [1874–1949] seniora. Huta Komorowska–Rzeszów 2020 Zarząd Oddz. Pol. Tow. Leśnego; Nacz. Organizacja Tech. Federacja Stow. Nauk.-Tech. Rada 8° ss. 135, nlb. 1 tabl., il. Pol. Tow. Leśne, Lasy Państw., Fund. im. ks. kardynała Adama Kozłowieckiego „Serce bez Granic”.

Materiały z konferencji nauk., Huta Komorowska, 28 VI 2019 r.

Treść: Grzywacz Andrzej: Kartki z historii. Historia Polskiego Towarzystwa Leśnego s. 11–18; Ojrzyński Wiktor: Polskie Towarzystwo Leśne, a Adam Kozłowiecki senior s. 19–43; Flis Marek: Okoliczne lasy, Huta Komorowska, Kozłowieccy s. 44–68; Sobiczewski Hubert: Żeliszaw Szafer [1856–1943] w dobrach Kozłowieckich i Dołańskich s. 69–87; Kriger Kazimierz: Leśne wspomnienia o Rodzinie Kozłowieckich s. 88–96; Paszkowska Barbara: Dendrologia pasją Kozłowieckich s. 97–105; Cieślak Stanisław, Koryciński Daniel: Adam Kozłowiecki [1911–2007] – junior – kardynał s. 106–116; Marszałek Edward: Przypomniano

postać Adama Kozłowieckiego s. 121–122; Galeria wspomnień s. 123–126; Genealogia Rodu Kozłowieckich s. 127–135.

5227. PAMIĘĆ miasta. Honorowi obywatele Inowrocławia. Pod red. Tomasza Łaszkiwicz. Wrocław–Inowrocław 2019 PTH; z inicjatywy i we współpr. z Tow. Miłośn. M. 8° ss. 322, il.

Treść: Łaszkiwicz Tomasz: Pamięć miasta s. 7–16; Romaniuk Marek: Burmistrz przez cztery dekady – Friedrich Wilhelm Neubert [1809–1885] s. 17–25; Centek Jarosław: Zwycięzca spod Tannenbergu – marszałkowie Paul von Hindenburg [1847–1934] oraz August von Mackensen [1849–1945] s. 27–43; Smigiel Kazimierz: Wielki budowniczy – biskup Antoni Laubitz [1861–1939] s. 45–65; Krzymiński Aleksander Henryk, Zieliński Ireneusz: Żył dla „Sokoła” – Maksymilian Adam Gruszczyński [1861–1940] s. 67–85; Strachanowski Piotr: Obroncy Ojczyzny – 59. Pułk Piechoty Wielkopolskiej „Dzieci Kujaw” i 4. Kujawski Pułk Artylerii Lekkiej s. 87–129; Kindziuk Milena: Prymas przelomu – kardynał Józef Glemp [1929–2013] s. 131–153; Bednarczyk Józef, Koško Aleksander, Stolpiak Barbara: Badaczka genety regionalizmu kulturowego społeczeństw Kujaw – Aleksandra Cofta-Broniewska [1926–2013] s. 155–170; Łaszkiwicz Tomasz: Mistrz rzemiosła historycznego – profesor Marian Biskup [1922–2012] s. 171–187; Pruczkowski Ryszard Jerzy: Kapłańskie sumienie – ksiądz kanonik Roman Zientarski [1907–2001] s. 189–210; Stefański Jerzy: Pielgrzym pojednania i miłosierdzia – Jan Paweł II [1920–2005] s. 211–224; Józwiak Sławomir: W służbie miastu – Edmund Mikołajczak [ur. 1950] s. 225–252; Gapiński Bartłomiej: Między Krakowem a Inowrocławiem – Grzegorz Turmau [ur. 1967] s. 243–270; Mikołajczyk Edmund: U boku „Kmicica” i „Łupaszki” – Waclaw Szewieliński [1920–2017] s. 271–290; Kowalczevska Anna: Jej miasto – Teresa Klonowska [ur. 1925] s. 293–311; Aneks: Przedsiębiorca i społecznik – Tadeusz Chęsy. Uchwała nr XII/106/2019 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Inowrocławia s. 313–317.

5228. PATLEWICZ Radosław: Wielka Księga Zdradców Polski. Częstochowa 2019 Wydaw. 3DOM 8° ss. 231, nlb. 3, il.

Słownik biograficzny, X–XXI w.

5229. PAWELEC Hieronim: Zaginieni w naszej pamięci. Mieszkańcy gminy Sieroszewice biorący udział w działaniach zbrojnych. I wojna światowa – powstanie wielkopolskie – wojna polsko-bolszewicka – II wojna światowa. Wyd. 2, uzupeł. i popr. Sieroszewice–Ostrów Wielkopolski 2020 Wydaw. Drukarnia ArtPegaz 4° ss. 244, il.

Wyd. 1. 2019.

5230. PAWŁOWSKI Jacek, Zawada Paweł: Martyrologia policjantów Policji Państwowej województwa pomorskiego. Toruń 2020 Machina Druku 8° ss. 628, il.

Słownik biograficzny, l. 1920–1945.

5231. PETRYK Jan Marek: Tylko przyjeżdżam. Otwock 2020 J. M. Petryk 8° ss. 82, il.

Wspomnienia autora (ur. 1941) pochodzącego z Łabuniek dotyczące rodziny i rodzinnych stron.

5232. PIEKARCZYK Marek: Dzieje rodu Krasuskich herbu Nowina z Piasków-Druszkowa

w województwie krakowskim. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 146, nlb. 2, k. tabl. 3, il., streszcz. niem., węg.

Lata 1392–2008.

5233. PIELAS Jacek: Oleśnicy herbu Radwan w XV–XVII wieku. Z dziejów szlachty małopolskiej doby nowożytnej. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 186, nlb. 2, il., mapy.

5234. PIĘCIAK Krzysztof: Wojciech Frodyma „Mucha” [1916–1947], Ryszard Kłaput „Pomsta” [1924–1947], Tadeusz Kościelniak „Silny” [1926–1947]. Kraków 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 28, nlb. 3, il.

5235. PILICH Maria, Pilich Przemysław: Nasi nobliści. 56 laureatów znad Wisły, Odry i Niemna. Warszawa 2020 Sport i Turystyka Muza 8° ss. 575, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

5236. PIŁSUDCZYCY i sanatorzy drugiego planu (1926–1939). Portrety zbiorowe i indywidualne. Red. nauk. Robert Litwiński i Marek Sioma. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 695, il., streszcz. ang.

Treść: Litwiński Robert, Sioma Marek: Wstęp s. 9–21; Olsztowski Przemysław: Kim byli „sanatorzy drugiego planu”? Próba zakreślenia pola badawczego s. 25–37; Paruch Waldemar: „Komendant ma konie i białe, i czarne”. Piłsudskiego „zasada cytryny”, czyli o różnicowaniu programowym i organizacyjnym sanatorów drugiego planu s. 39–57; Komat Marek: Profesorem-piłsudzczy (1926–1935). Sylwetki i uwagi s. 61–108; Mazur Wojciech: Generalica i korpus oficerski Wojska Polskiego po roku 1926 w materiałach francuskiej dyplomacji i wywiadu s. 190–127; Szczepański Janusz: Parlamentarzystki w służbie obozu piłsudczykowskiego 1926–1939 s. 129–150; Zackiewicz Grzegorz: Grupa przywódca Związku Związków Zawodowych w latach 1931–1935 s. 151–169; Białokur Marek: Nieliczni „narodowi sanatorzy” na zapleczu obozu władzy (1926–1939) s. 171–190; Sioma Marek: Piłsudzczy, ale nie sanatorzy. Młodzieńciami w obozie pomajowym (1930–1935) s. 191–211; Okulewicz Piotr: Portret zbiorowy liderów sanacji wielkopolskiej (1926–1935) s. 213–237; Czapiewski Edward: Konserwatyści w IV Brygadzie Józefa Piłsudskiego s. 239–263; Litwiński Robert: O policyjnej ochronie osobistej sanatorów w drugiej połowie lat trzydziestych XX wieku s. 265–282; Wojdyło Witold: Minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego Sławomir Czerwiński (1885–1931). Piłsudczyk i reformator edukacji s. 285–298; Piotrowski Jacek: Legioniści jako zaplecz obozu władzy w latach 1926–1939 na przykładzie kapitana Waclawa Plackowskiego [1900–1941] s. 299–311; Kania Krzysztof: August Zaleski [1883–1972] jako minister spraw zagranicznych (1926–1932). Próba rekapitulacji s. 313–330; Koroń Daniel: Tadeusz Pelczyński [1892–1985] – „sanator” w armii i zaufany człowiek Józefa Becka [1894–1944] w Sztabie Głównym WP? s. 331–359; Kloc Krzysztof: Przedstawiciel „pokolenia, które łączy te moce, dawne śluby”. Michał Sokolnicki (1880–1967) a obóz piłsudczykowski w latach 1926–1939. Krótki szkic do biografii s. 361–372; Dufurat Joanna: Zofia Moraczewska (1873–1958). Kobieta-demokratka w obozie piłsudczykowskim s. 373–394; Rychły-Mierzwa Anna, Mierzwa Janusz: Szara eminencja pomajowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych? Rzecz o Maurycem Jaroszyńskim [1890–1974] s. 395–415; Żukowski Przemysław Marcin: Tadeusz Antoni Bigo (1894–1975) i jego

działalność społeczno-polityczna w Drugiej Rzeczypospolitej s. 417–442; Zaporowski Zbigniew: Sanator, chociaż nie-Polak. Piotr Pewny (Petro Pewny) 1888–1957 s. 443–463; Krzyżanowski Lech: Sanatorów dalszego planu żywoty równoległe. Józef [1900–1987] i Mikołaj [1896–1976] Witzczakowie oraz ich miejsce w strukturach obozu piłsudczykowskiego na Górnym Śląsku s. 465–484; Cichoracki Piotr: Piotr Olewiński [1895–1962] – współtwórca i kontestator polskiej sanacji s. 485–502; Zamojska Małgorzata: Piotr Dunin-Borkowski (1890–1949) – niepokorny piłsudczyk? s. 503–513; Wysocki Roman: „Piłsudczyk” w służbie Jego Królewskiej Mości. Frank Savery i jego stanowisko wobec relacji polsko-ukraińskich s. 515–538; Pietrzak Jacek: Dole i niedole politycznego zagonicyzka. Rola Wojciecha Stpiczyńskiego w obozie pomajowym (1926–1936) s. 539–559; Kozyra Walde-
mar: Józef Bolesław Różniecki (Różniecki), wojewoda lubelski w latach 1933–1937 s. 561–586; Śleszyński Wojciech: Wojewoda Waclaw Kostek-Biernacki [1884–1957] – kreator polityki państwa polskiego na Polesiu w latach trzydziestych s. 587–598; Kłapeć Janusz: Doktor Mieczysław Biernacki [1862–1948] – lekarz, polityk i działacz społeczny s. 599–614; Bibliografia s. 615–664.

5237. PIOTROWSKI Tadeusz: Spojrzenie w przeszłość. Ilustrowana historia rodziny. Warszawa 2020 nakł. aut. 8° ss. 439, il., mapy, tabl. geneal.

Kępczyński i Piotrowscy, l. 1750–2020.
Zawiera też bibliografię prac T. Piotrowskiego.

5238. PISARSKI Grzegorz: Bielawa – lista zmarłych w filiach obozu koncentracyjnego Gross-Rosen na Dolnym Śląsku. Lista zmarłych w 1945 r. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.]: 2018 s. 41–44.

5239. PLESKOT Patryk: Księża z Kattynia. Kraków 2020 Znak Horyzont 8° ss. 334, nlb. 1, il.

Rec.: Szpotkański Adam, *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 1(36) s. 195–197.

5240. PŁAZA Kazimierz, Burek Anna, Paw-nik Jolanta: Płazowie. Cztery wieki w dolinie Opawki. Wysiadłów 2020 Jolanta Pawnik 8° ss. 82, nlb. 1, il.

Historia rodziny w l. 1695–2020.

5241. PŁOWY Damian: Pogorzelenie na frontach I wojny światowej. Zabrze–Tarnowskie Góry 2019 Inforteditions 8° ss. 351, nlb. 1, il.

Rec.: Niestrawski Mariusz, *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 293–299.

5242. POCZĄTEK Michał: Luminarze polskiej medycyny. Szczecińscy profesorowie Bogusław Halikowski (1914–2004) i Zygmunt Machoy (1924–2018). *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 58–70.

5243. POCZĄTEK Michał: Wątki medyczne w biografii wybitnych Wielkopolan: Stanisława Staszica [1755–1826] i Augusta Cieszkowskiego [1814–1894]. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 83: 2020 s. 37–51, streszcz. ang.

5244. POLETYŁO Jacek: Dom Poletyłów herbu Trzywdar. Dzieje rodu, powstania i upadku magnackiej fortuny. Lublin 2020 Petit Skład-Druk-Oprawa Wojciech Guz i Wspólnicy 8° ss. 1051, nlb. 5, tabl. 16, il., mapy.

Lata 1528–1939.

5245. POLISH Americans. Oprac. tekstów Sebastian Królikowski; współpr. Katarzyna Puchalska, Agata Kucharska; tł. Arthur Barys. Warszawa 2019 Dom Spotkań z Historią 8° ss. 55, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.
Słownik biograficzny, l. 1745–2019.

5246. POLSKIE drogi do wolności. Znani i nieznanymi bohaterowie powiatu grodziskiego. Oprac. tekstów Łukasz Nowacki i Piotr Strzemięczny. Grodzisk Mazowiecki 2020 Stow. Nowa Kultura i Edukacja; Wydaw. Taurus Edukacja i Kultura 8° ss. 111, nlb. 1, il., mapa.

Słownik biograficzny, l. 1865–1999.

5247. POMORZANIE znani i nieznanymi... [T.] 2. Red. Andrzej Chłudziński. Pruszcz Gdański 2019 Wydaw. Jasne 8° ss. 92, il., mapa.

Treść: Gutsche Edda: Hermann Haken [1828–1916] – wzór samorządowca s. 7–17; Kowalkowski Krzysztof: Ks. Alojzy F. Kowalkowski [1905–1986] – historyk, polonista, bibliofil, kapelan RAF s. 19–50; Szawiel Czesław: Otto Puchstein [1856–1911] – archeolog klasy światowej s. 51–64; Szczepaniak-Kroll Agnieszka: Dorothe Schwartz [?–1679] – jedna z wielu pomorskich czarownic s. 65–79; Urbanska-Mazuruk Ewa: Heinrich von Stephan [1831–1897] – genialny pocztowiec s. 81–92.
T. 1. 2011.

5248. POMORZANIE znani i nieznanymi... [T.] 3. Red. Andrzej Chłudziński. Pruszcz Gdański 2020 Wydaw. Jasne 8° ss. 135, il., mapy.

Treść: Wesolowska Sylwia: Johannes Bugenhagen [1485–1558] – reformator Pomorza s. 7–30; Gutsche Edda: Daniel Chodowiecki [1726–1801] – ilustrator XVIII wieku s. 31–54; Gutsche Edda: Magnus Hirschfeld [1868–1935] – prekursor seksuologii s. 55–72; Skrzypek Ignacy: Friedrich Wilhelm Kasiski [1805–1881] – kryptolog i badacz prehistorii s. 73–114; Kowalkowski Krzysztof: Leon Landowski [1908–1939] – kociewski gawędziarz Leos Palka s. 115–135.
T. 1. 2011.

5249. PONARSKI Zenowiusz: Ludzie w trybach historii. Piłsudcziana – wilniana. Wyd. 2. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 269, il.
Wyd. 1. 2002.

5250. PORTRETY legniczan. Cykl spotkań „Legniczanie znani i lubiani” 2017–2019. Cz. 2. Red. Antonina Trawnik, Klaudia Korfandy; il. Zuzanna Joanna Łobuś. Legnica 2020 Tow. Miłośn. Legnicy Pro Legnica 8° ss. 87, il.

XX–XXI w.
Cz. 1. Legnica–Wrocław 2017.

5251. POWELL Irena: *The daughter who sold her mother. A biographical memoir.* Bloomington 2016 AuthorHouse 8° ss. 642, il.

Toż w jęz. pol.: *Córka, która sprzedawała matkę. Wspomnienia rodzinne.* Przeł. Elżbieta Tabakowska. Kraków–Budapeszt–Sykaryku 2020 Austeria ss. 756, nlb. 7, il.

Sarna Julia Janicki (1911–2005), Irena Powell (ur. 1941).

5252. POWSTAŃCY wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918–1919. T. 15. Pod red. Bogusława Polaka. Poznań–Opalenica 2018 Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/19. Zarząd Gł.; Wydaw. Opalgraf Opalenica 8° ss. 238, il.

Toż. T. 16. Poznań 2019 ss. 251, il.

Toż. T. 17. Poznań 2020 ss. 239, il.

T. 1. 2005.

5253. PRO memoria. Profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego spoczywający na cmentarzach Krakowa i Małopolski 1803–2019. [Cz.] 4. Pod red. Jana Wiktora Tkaczyńskiego. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 391, nlb. 1, il.

Cz. 1 pt.: *Pro memoria. Profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego spoczywający na Cmentarzu Rakowickim 1803–2013.* Kraków 2014.

Treść: Słowo jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. hab. Jacka Popiela s. 7–8; Wstęp Przewodniczącego Komitetu ds. Opieki nad Grobami Profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. hab. Jana Wiktora Tkaczyńskiego s. 9–13; Biogramy Profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego spoczywających na cmentarzach Krakowa i Małopolski. Lokalizacja i fotografie mogił s. 15–372; Statystyka. Liczba profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego spoczywających na cmentarzach Krakowa i Małopolski s. 374; Bibliografia s. 375–376; Plany cmentarzy s. 377–389.

5254. PROKOP Krzysztof Rafał: *Książęta i królewicze z dynastii panujących na ziemiach polskich oraz z rodów pochodzenia niedynastycznego na stolicach biskupich. Almanach genealogiczno-bibliograficzny.* Kraków 2020 nakł. aut. 8° ss. 410, nlb. 2, il.

Słownik biograficzny, XII–XX w.

5255. PRZECIEŻ ich nie zostawię. O żydowskich opiekunkach w czasie wojny. Pod red. Magdaleny Kicińskiej, Moniki Sznajderman. Wołowiec 2018 Wydaw. Czarne 8° ss. 206, nlb. 5, il.

Treść: Od redaktorek s. 7–9; Kicińska Magdalena: *Niestempłowane* s. 11–28; Chomętowska Beata: *Czarna suknia* s. 29–50; Chutnik Sylwia: *Ćwiczenia z normalności* s. 51–68; Dołowy Patrycja: *Zobaczyć Lunię* s. 69–96; Przewrocka-Aderet Karolina: *Przezroczyta* s. 97–119; Sulej Karolina: *Ciocia Zosia* s. 119–146; Witkowska-Krych Agnieszka: *Smutne oczy* s. 147–165; Sznajderman Monika: *Dzień ostatni* s. 167–196; Krall Hanna: *Strzępy nie na temat (Posłowie)* s. 197–204.

5256. PRZETACZNIK Janusz: *Moje wojenne dzieciństwo.* Kraków 2019 [b.w.] plik tekstowy PDF (3,58 MB).

Historia rodziny Handzlów i Przetaczników, przeplatana wydarzeniami II wojny światowej, które autor zna z opowieści matki – Heleny.

5257. PRZYBORSKI Adam: *Krajanie. Osiek nad Notecią* 2018 ks. Adam Przyborski 8° ss. 206, nlb. 2, tabl. 8, il.

Słownik biograficzny, l. 1299–2016.

5258. PTASZYK Wiesława: *Jaśki. Wspomnienia o rodzinie Przybylskich z Bukowca.* Nowy Tomyśl 2020 Roman Słociński 8° ss. 120, nlb. 8, il.

XIX–XXI w.

5259. PULIŃSKI Andrzej Jarosław: *Uczestnicy konspiracji uczniowskiej w województwie białostockim w latach 1947–1956. Informator personalny.* Warszawa–Białystok 2020 IPN. Oddz. w Białymstoku 8° ss. 238, nlb. 1. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 41).

Słownik biograficzny, l. 1920–1956.

5260. RAFIŃSKI Stefan: *Mały słownik biograficzny uczniów Gimnazjum Chełmińskiego z XIX i pocz. XX w.* Chełmno 2020 Wydaw. Muzeum Ziemi Chełmińskiej 8° ss. 37, nlb. 1.

5261. RAGAUSKIENĖ Raimonda: *Mirties nugalėti nepavyko. Biržu ir Dubingių kunigaikščių Radvilų biologinė istorija (XV a. pabaiga – XVII a.).* Vilnius 2017.

Rec.: Wisner Henryk, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 295–296.

5262. REGIONALNY słownik biograficzny. Stalowa Wola, Nisko i okolice. T. 1. Red. Anna Garbacz. Wyd. 2 popr. Stalowa Wola 2020 Muzeum Region. 8° ss. 159, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2009.

Toż. T. 4. Zespół red. Beata Trybuła, Anna Garbacz, Marek Wiatrowicz. Stalowa Wola 2020 ss. 179, il.

5263. RODZINA z niepamięci. Potomkowie Franciszki i Zygmunta ze wsi Borki k. Skarżyska-Kamiennej. Gluzowie, Bartosiewiczowie, Gwarkowie, Surmowie. Oprac. Zbigniew Gluza. Warszawa 2020 Ośr. Karta 8° ss. 181, nlb. 2, tabl. 1, il.

Dzieje rodziny od l. 20. XX w.

5264. RÓŻAŃSKI Krzysztof M.: *Duchowni luterkańscy w Białymstoku od I wojny światowej do likwidacji parafii w 1978 roku.* *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 10: 2016 s. 75–88, streszcz. ang.

5265. RYCIAK Ula: *Poławiaczki pereł. Pierwsze Polki na krańcach świata.* Kraków 2020 Znak 8° ss. 318, nlb. 2, il.

Maria Antonina Czaplicka (1884–1921), Ewa Dzieduszycka (1879–1963), Michalina Isaakowa (1880–1937), Jadwiga Toeplitz-Mrozowska (1880–1966).

5266. SACHS Rainer: *Artyści plastycy i twórcy rzemiosła Dusznik Zdroju. Cz. 1. Rocznik Muzeum Papiernictwa*. T. 14: 2020 s. 137–155.

5267. SAGA rodu Narębskich. Oprac. i wstęp Wojciech Narębski. Kraków 2020 Archiwum Nauki PAN i PAU 8° ss. 127, nlb. 1, nlb. 20 tabl., il., mapy. Archiwum Nauki PAN i PAU.

Treść: Łyszczarz Maciej: Wstęp s. 7–8; Narębski Wojciech: Saga rodu Narębskich s. 9–70; Gawrychowski Patryk: Przypadki człowieka, historia rodziny, dzieje kraju. O pomnikach Stefana Narębskiego [1892–1966] s. 71–73; Narębski Stefan: Pamiątki s. 74–116; Narębska-Dębska-Kozłowska Barbara: Łagier NKWD nr 0321. Wspomnienia młodości, więzienia i zesłania (fragmenty) s. 117–127; [Fotografie] s. [129]–[148].

5268. SAS Grażyna, Sas-Szustka Alicja: *Z dziejów rodziny Sasów i Rupów. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawska 8° ss. 358, il., mapy.*

5269. SELEROWICZ Witold: *Miasto i ludzie. [T.] 5: Zagłada bełchatowskich Żydów. Warszawa–Zelów 2020 Wydaw. Drukarnia Marland2 Marek Rusak 8° ss. 282, il., mapy.*

T. 1. 2011.

5270. SIKORSKI Henryk: *Zapisać w pamięci – trwa (150 lat rodziny Sikorskich). Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 227, nlb. 1, il.*

5271. SKRZYPCZAK Jerzy: *Nierozstrzelana pamięć. Mielecki słownik katyński. Wyd. 2 poszerz. Mielec 2020 Muzeum Region. SCK 8° ss. 409, il. (Biblioteka Muzeum Regionalnego w Mielcu; nr 55).*

Wyd. 1. 2015.

5272. SKUTNIK Tadeusz: *Ludzie Moniek. Mońki–Białystok 2020 Moniecki Ośr. Kultury; Druk-24h.com.pl 8° ss. 258, nlb. 2, il.*

XIX–XXI w.

5273. SŁOTA Bolesław: *Redemptoryści polscy zmarli w latach 1986–2000. Wspomnienia. Kraków 2020 Wydaw. Homo Dei 8° ss. 587, nlb. 1, il.*

5274. SŁOWNIK biograficzny historyków Uniwersytetu Gdańskiego. Pod red. Eugeniusza Koki. Gdańsk 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 552, il.

5275. SŁOWNIK biograficzny polskiego katolicyzmu. T. 1. Pod red. Rafała Łatki. Warszawa 2020 Inst. Dziedzictwa Myśli Nar. im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Pade-

rewskiego; Wydaw. Neriton 8° ss. XII, 523, nlb. 1, il.

5276. SŁOWNIK biograficzny polskiego obozu narodowego. T. 1. Pod red. Krzysztofa Kawęckiego. Warszawa 2020 Inst. Dziedzictwa Myśli Nar. im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego 8° ss. 424, nlb. 1, il.

5277. SŁOWNIK biograficzny polskiego ruchu młodowiejskiego. T. 5. Pod red. Elżbiety Wojtas-Ciborskiej. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 502, il. MHPRL.

T. 1. 2009.

5278. SŁOWNIK biograficzny Południowego Podlasia i Wschodniego Mazowsza. T. 5. Red. Józef Piłatowicz, Katarzyna Maksymiuk, Hanna Świeszczakowska. Siedlce 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 310, il. Inst. Historii Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach.

T. 1. 2009.

5279. SŁOWNIK biograficzny Śremu. Cz. 2. Pod red. Adama Podsiadłego; współpr. Ewa Bąk. Śrem 2020 Bibl. Publ. im. Heliodora Święcickiego 8° ss. 328, il.

Cz. 1. 2008.

5280. SŁOWNIK biograficzny techników polskich. T. 28. Red. nauk. Włodzimierz Gogołek. Warszawa 2020 Nacz. Organizacja Techn. Federacja Stowarzyszeń Nauk.-Techn. 8° ss. 253, il.

T. 1. 1989.

5281. SŁOWNIK biograficzny uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 w powiecie krotoszyńskim, koźmińskim i w Sulmierzycach. Pod red. Edwarda Jokiela, Antoniego A. Korsaka, Michała Pietrowskiego. Krotoszyn 2020 Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej 8° ss. 344, il.

5282. SŁOWNIK biograficzny ziemi krańcickiej. T. 1. Red. Jan Stanisław Kamyk Kamiński, Marian Surdacki. Krańcickie Tow. Region. 8° ss. 394, il.

XVI–XXI w.

5283. SŁOWNIK biograficzny żołnierzy Batalionów Chłopskich. T. 7. Oprac. i red. Marian Wojtas. Warszawa–Lublin 2020 MHPRL; WBP im. Hieronima Łopacińskiego 8° ss. 521, nlb. 2, il.

XIX–XXI w.

T. 1. 1998.

5284. SŁOWNIK pszczyńskich artystów plastyków XX wieku. [Aut. hasel]: Agnieszka

Chlebek-Rolska; przy współpr. Janiny Czczot-Kiedos, Grzegorza Cempury i Aleksandra Spiry. Pszczyna 2020 Pszczyńskie Centrum Kultury; Tow. Miłośn. Ziemi Pszczyńskiej; Starostwo Pow.; Urząd Miejski. 4° ss. 75, il.

5285. SMOTER-GRZESZKIEWICZ Regina: Pochówki prawosławnych i unitów na niektórych cmentarzach Lubelszczyzny. *Szczerbrzeszyn 2020 [b.w.] 8° ss. 40.*

XIX–XX w.

5286. SOŁOMIENIUK Michał: Żołnierze WSGO „Warta” Inspektorat Gniezno. *Życiorysy i wybór źródeł. Toruń 2020 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 348, il.*

Biografie 18 mieszkańców Gniezna i Ziemi Gnieźnieńskiej.

5287. STADNIK Janina: Na drogach Puszczy Sandomierskiej. Z. 7. Tarnobrzeg 2020 Janina Stadnik 8° ss. 166, il.

Wspomnienia rodzin, XIX–XXI w.

Z. 1. Stalowa Wola 1993.

5288. STAŁOWOWOLANIE – kim jesteśmy. Ze wspomnień o pierwszych mieszkańcach Stalowej Woli. Koncepcja, tekst, oprac., red. Anna Garbacz. Wyd. 2 popr. Stalowa Wola 2020 Muzeum Region. 4° ss. 175, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2015.

5289. [STANKIEWICZ Sylwia]: Od Heleny do Izabelli. Powojenne losy rodziny Sierakowskich, patronów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Waplewie Wielkim. Gdańsk–Waplewo Wielkie–Gdynia 2020 Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Rodziny Sierakowskich; Wydaw. Region Jarosław Ellwart 8° ss. 144, tabl. 8, il.

Helena Sierakowska (1886–1939), Izabella Sierakowska-Tomaszewska (ur. 1941).

5290. STAWISKI Maciej: Gwardianie klasztoru Bernardynów w Nowem w XVIII wieku. Cz. 1. *Rydwan*. Nr 15: 2020 s. 80–94, streszcz. ang.

Wykaz wraz z biogramami.

5291. STAWISKI Maciej: Gwardianie klasztoru Bernardynów w Świeciu w XVIII wieku. *Rydwan*. Nr 14: 2019 s. 42–57, streszcz. ang.

Wykaz gwardianów i ich biogramy; l. 1699–1792.

5292. SUKCESY i porażki. Historyczny kontekst kobiecych dążeń do samorealizacji (od XII do XXI wieku). Zbiór studiów. Red. nauk. Zofia Chyra-Rolicz i Teresa Kulak. Siedlce 2020 Wydaw. Nauk. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach 8° ss. 437, il., streszcz. ang.

Z treści: Kulak Teresa, Chyra-Rolicz Zofia: Wstęp s. 7–22; Pobóg-Lenartowicz Anna: Księżniczka w klasztorze. Przykład Piastówien śląskich (XII–XV wiek) s. 23–40; Mirek Agata: Dwie

równoległe drogi życia: Ludwika Moriconi (1863–1933) i Waleria Gąsiorowska (1864–1949) – wspólny początek i różny finał s. 41–64; Stegner Tadeusz: Krystyna Machlejd [1880–1958] – córka przedsiębiorcy, żona pastora, kobieta spełniona? s. 65–78; Sierakowska Katarzyna: Macierzyństwo – samorealizacja kobiety? Stanowisko publicystki „Bluszczu” w latach międzywojennych s. 79–100; Posturzyńska-Bosko Małgorzata: Christine de Pizan (1364–1430), kobieta sukcesu w średniowiecznej Francji s. 125–140; Kulak Ewa Krystyna: Zofia Węgierska (1822–1869) – sukcesy i porażki dziewiętnastowiecznej publicystki s. 141–164; Chyra-Rolicz Zofia: Wokół zindywidualizowanych doświadczeń przełamywania barier obyczajowych i obowiązującego konwensu w twórczości literackiej George Sand [1804–1876], Zofii Trzeczakowskiej [1847–1911] oraz Barbary Rosiek [1959–2020] s. 165–194; Szudarek Agnieszka: W świecie powinności i obowiązków szlacheckich. Historyczno-antropologiczny kontekst literackiego obrazu kobiecych dążeń do spełnienia na podstawie powieści „Effi Briest” Theodora Fontanego (1895) s. 195–218; Kulak Teresa: Zofia Nałkowska (1884–1954). Sukcesy i porażki „kobiecości poszukującej” s. 219–252; Renc Regina: Błaski i cienie życia oraz kariery naukowej Józefy Jotejko (1866–1928) s. 253–268; Petrozolin-Skowrońska Barbara: Trzy pokolenia Polek: matka, córka i wnuczka w pracy i walce o wolną, niepodległą Polskę (sukcesy, porażki i klęski) s. 269–296; Cybulska Kamila: Droga do sukcesu Zofii Moraczewskiej (1873–1958) w staraniach na rzecz niepodległego państwa: od nauczycielki do posłanki s. 297–318; Kostrzevska Ewelina Maria: Helena Brodowska-Kubicz (1914–2003), chłopska córka w profesorskiej tożsamości s. 319–348; Kowalczyk Małgorzata Ewa: „Bywając często na paradach i musztrach, nabrałam ochoty zapisać się do pułku na żołnierza...”. Wokół kariery wojskowej Joanny Żubrowej (1782–1852) s. 349–366; Lasota-Kapczuk Anna: Doświadczenia kobiet w działalności konspiracyjnej i niepodległościowej w latach 1914–1945 s. 367–396; Marcinkiewicz-Kaczmarek Anna: Rola i zadania kobiet oraz możliwości ich awansu w SZP-ZWZ-AK w świetle dokumentów (1939–1945) s. 397–420; Musiałik Wanda: Od wyrobu słomianych pantofli w Ravensbrück do dyplomu mistrzowskiego w 1955 r. Z życiowych doświadczeń Kresowianki Antoniny Truskowskiej-Truskawskiej s. 421–436.

5293. SYPIEŃ Jacek: Poczet starostów wolebromskich w XVI i XVII wieku. *Ilcusiana*. Nr 22: 2020 s. 47–60.

5294. SYPIEŃ Jacek, Szygulski Tomasz: Poczet starostów rabsztyńskich. Olkusz 2020 Grafpress; na zlec. Stow. „Zamek Rabsztyń” 8° ss. 68, il.

XIV–XVIII w.

5295. SYRWID Robert: Starostowie Warmii i Mazur w latach 1945–1950. Szkice biograficzne. Olsztyn–Białystok–Warszawa 2018.

Rec.: Tomkiewicz Ryszard, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 158–161.

5296. SZALSA Piotr: Nieznane fakty z życia Zofii Lissy [1905–1980] i jej najbliższej rodziny. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 4 s. 171–181, streszcz. ang.

5297. SZAROMA-FIJAŁKOWSKA Marta: Koleje życia, czyli Saga rodziny Szaromów. Nowy Sącz 2020 Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 4° ss. 144, il.

XVIII–XXI w.

5298. SZCZEPAŃSKI Jacek [Emil]: Peowiacy i ich losy. (Jabłonna, Chotomów, Krubin, Wieliszew). Warszawa 2020 Muzeum Niepodległości 8° ss. 349, k. tabl. 1, il. (Niepodległość i Pamięć; t. 8).

Biografie 46 peowiaków z terenu dzisiejszego powiatu legionowskiego, l. 1904–1938.

5299. SZEWCZYK Witold: Mój wszechświat osobisty. Poznań 2020 4font Sp. z o.o. 8° ss. 359, nlb. 12, il.

Historia rodziny autora, od 1889 r.

5300. SZKICE ponarskich wspomnień. Biogramy. Oprac. Maria Wieloch, Anna Bach. Gdańsk [2018] Stow. Rodzina Ponarska 8° ss. 69, nlb. 3.

Historie życia kilkunastu ofiar zamordowanych w Ponarach podczas drugiej wojny światowej.

5301. SZLASZYŃSKI Jarosław: Dowódcy 1 Pułku Ułanów Krechowieckich im. płk. Bolesława Mościckiego. Augustów–Suwałki 2020 Muzeum Okręg. 8° ss. 207, il.

5302. SZRODT Katarzyna: Polscy artyści plastycy w Kanadzie 1939–1989. Warszawa 2020 Wydaw. DiG 8° ss. 197, streszcz. ang.

Słownik biograficzny.

5303. SZWEDO Bogusław: Kapelani wojskowi na drogach ku niepodległości. Sto biogramów na stulecie Biskupstwa Polowego w Polsce. Słowo wstępne Józef Guzek. Warszawa 2019.

Rec.: Kućko Wojciech, *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 1 s. 46–48.

5304. SZWEDO Bogusław: Wierni do końca. Kapelani wojskowi – ofiary zbrodni katyńskiej. Warszawa 2020 Ordynariat Polowy 8° ss. 239, il.

Słownik biograficzny, l. 1878–1940.

5305. SZYKUŁA-ŻYGAWSKA Agnieszka: „Artyści sztuki malarskiej z Tomaszowa” Franciszek [1803–1869] i Kajetan [1805–1882] Lutnicy. Próba biografii twórców. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 31–50, streszcz. ang.

5306. SZYMAŃSKI Józef: Duszpasterze Polonii i Polaków za granicą. Słownik biograficzny. T. 3. Rzeszów 2020 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 288. Akad. Pomorska w Słupsku. Inst. Historii.

T. 1. 2010.

5307. ŚLIWIŃSKA Monika: Panny z „Wesela”. Siostry Mikołajczykówny i ich świat.

Kraków 2020 Wydaw. Literackie 8° ss. 659, nlb. 4, il.

Maria Franciszka Mikołajczykówna (1877–1925), Jadwiga Rydel (1883–1936), Anna Tetmajer (1874–1954).

5308. ŚLUBOWSKI Michał: Czarownice, mieszczyki, pokutnice. Gdańskie szkice herstoryczne. Gdańsk 2020 Wydaw. Marpress ss. 208, nlb. 12, il.

Toż plik tekstowy EPUB (5,68 MB).

Toż plik tekstowy PDF (24 MB).

Toż plik tekstowy MOBI (17,92 MB).

XIV–XVIII w.

5309. ŚWIADKOWIE przeszłości ziemi siedleckiej. Biogramy. [Aut.]: Marek Wagner, Rafał Dmowski, Arkadiusz Zawadzki, Wojciech Włodarkiewicz, Artur Rogalski. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 241–263.

Michał Jerzy Czartoryski (1621–1692), Arkadiusz Jerzy Kołodziejczyk (1957–2011), Henryk Stefan Mierziński (1935–2011), Edward Pawłowski (1941–2016), Kazimierz Pindel (1938–2009), Cyprian Hering Zdzitowiecki (1780–1848).

5310. ŚWIADKOWIE przeszłości ziemi siedleckiej. Biogramy. [Aut.]: Witold Okniński, Tomasz Demidowicz, Janusz Gmitruk, Anna Kłoś. *Historia i Świat*. Nr 8: 2019 s. 185–204.

Bronisław Brodziński (1866–1919), Tadeusz Derlukiewicz (1945–2014), Mikołaj Jerzy Patejuk (1901–1941), Irena Płażewska (1894–1974), Józef Ryszard Szaflik (1930–2008), Witold Wróblewski (1885–1954).

5311. TALIKOWSKI Stefan W.: Kronika rodziny Talikowiczów – Talikowskich [fragmenty]. Oprac. Waław Wieszczycki. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 145–219.

5312. TALKOWSKI Jerzy: Wkład elit intelektualnych Zagłębia Dąbrowskiego w rozwój nauki i kultury Polski i świata. Sosnowiec 2019 Progres Wydaw.-Druk-Reklama 8° ss. 443, il.

Słownik biograficzny, XVIII–XXI w.

5313. TARGAŃSKA Magdalena, Kwiatkowski Karol: Zapomniani patrioci. T. 2. Bydgoszcz 2020 Fund. Będziem Polakami 8° ss. 83, il.

Lata 1820–2009.

T. 1. 2019.

5314. TKACZ Michał: Historia rodu Geslerów, czyli dwie legendy. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 191–197.

XVIII–XIX w.

5315. TOMKOWSKI Jan: Klan Wyspiańskich. Warszawa 2020 Wydaw. Arkady 8° ss. 283, nlb. 4, il.

Tadeusz Błotnicki (1858–1928), Zenon Parvi (1868–1910), Maria Waśkowska-Kreinerowa, Antoni Waśkowski (1885–1966), Tadeusz Waśkowski (1883–1966), Bronisław Wyspiański

(1854–1924), Franciszek Wyspiański (1836–1901), Stanisław Wyspiański (1869–1907).

5316. TORUŃSKI słownik biograficzny. [T.] 8. Pod red. Krzysztofa Mikulskiego. Toruń 2020 Tow. Miłośn. Torunia; UMK 8° ss. 276, nlb. 21, il.

T. 1. 1998.

5317. TRAMER Maciej: „Tęsknota, która każe myśleć i czuć inaczej”. O listach Marii Zarębińskiej-Broniewskiej [1904–1947] i Władysława Broniewskiego [1897–1962]. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 195–226, streszcz. ang.

5318. TWARZE Wydziału w latach 1952–2019. Red. Jarosław Kajdański, Małgorzata Czekał, Marta Kołpanowicz. Kraków 2019 Atyka; WEAIiB 4° ss. 247, il.

Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

5319. TWÓRCY państwowości polskiej. Daszyński, Dmowski, Korfanty, Paderewski, Piłsudski, Witos. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Muzeum Niepodległości 8° ss. 613, nlb. 3, il.

Treść: Śliwa Michał: Ignacy Daszyński [1866–1936] – współtwórca Niepodległej s. 7–138; Engelgard Jan: Roman Dmowski [1864–1939] – współtwórca Niepodległej s. 139–226; Bębniak Grzegorz: Wojciech Korfanty [1873–1939] – współtwórca Niepodległej s. 227–312; Drodzowski Marian Marek: Ignacy Jan Paderewski [1860–1941] – współtwórca Niepodległej s. 313–384; Wysocki Wiesław Jan: Józef Piłsudski [1867–1935] s. 385–482; Gmitruk Janusz: Wincenty Witos [1874–1945] – współtwórca Niepodległej s. 483–613.

5320. UFNALEWSKA-GODZIMIRSKA Magdalena, Ufnalewski Maciej: Ich czasy. Cz. 2: Historia rodziny naszej Mamy. Warszawa 2020 Ouzo Design 8° ss. 539, nlb. 1, il., mapy, tabl. geneal.

Katarzyna Ufnalewska (ur. 1935).

5321. URZĘDNICY służby zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej 1918–1945. Przewodnik biograficzny. T. 1. Oprac. Krzysztof Smolana. Warszawa 2020 NDAP; Min. Spraw Zagranicznych 8° ss. 415, il. Min. Spraw Zagranicznych; NDAP. (Polska Służba Zagraniczna 1918–1945. Materiały źródłowe; 1).

5322. WACHOWICZ Janusz: Rodzina Lerchenfeldów. Skowronek na polu. Dzieje polskiego rodu Lerchenfeldów i spokrewnionych z nim rodów Sikorskich, Wolszlegierów, Grabskich i innych, na tle dziejów Polski. Szczecin 2020 Wydaw. Hogben 8° ss. 717, il., mapy.

XVII–XXI w.

5323. WACOWSKI Marcin Bolesław: Krajka. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 13–23.

Historia rodziny autora, XX–XXI w.

5324. [WALIGÓRA Jacek]: Ślady zwiastuna radosnej nowiny. Święci i błogosławieni Metropolii Halickiej i Lwowskiej. Zebrał i oprac. Jacek Waligóra. Halicz–Kraków 2020 Wydaw. Inst. Teol. Księża Misjonarzy 8° ss. 190, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

5325. WATRAKIEWICZ Stanisława: Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. Kraków 2020 Ridero 8° ss. 79, il.

Historia rodziny Dąbrowskich i Stypułkowskich oraz ich wojenne losy napisane w oparciu o relacje rodzinne oraz dziecięce wspomnienia autorki (ur. 1941).

5326. WAWRZYNIAK Jarosław: Śremska lista kątynska. Śrem 2020 Bibl. Publ. im. Heliodora Święcickiego 8° ss. 96, il. (Śrem w Małych Monografiach; 6).

5327. WEBER-KRÓL Urszula, Ślabik Elżbieta: Dzieje hr. Mikorskich ze Ślubic oraz ich związek z zychlińskim rodem Blejsonów. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 71–94.

5328. WĘŻYK Wojciech: Wspomnienia z rodzinnego sztabucha – kronika ostatniej gałęzi Wężyków z Osin. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 47–56, streszcz. ang.

XIX–XX w.

5329. WIELKI almanach powstańców wielkopolskich i bojowników o niepodległość ziemi sierakowsko-międzychodzkiej 1918–1921. T. 1: A–F. Pod red. Romana Chalasz. Poznań 2020 Wydaw. Expansa 4° ss. 383, il.

5330. [WILCZKOWSKI Rafał]: Historia rodu Wilczkowskich herbu Jelita. Przez Rafała Wilczkowskiego w jednej księdze spisana. Warszawa 2020 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Adam 8° ss. 288, tabl. 20, il.

XIV–XXI w.

5331. WILUSZ Magdalena, Stec Andrzej: Miejsce Piastowe pamięta. Krosno 2020 Wydaw. Ruthenus 8° ss. 159, il.

Biogramy zastępionych osób, XIX–XXI w.

5332. WINOGRODZKA-SZAFLIK Hanna: Z dziejów mojej rodziny. Kompendium. T. 1. Warszawa 2020 Silver Oficyna Wydawnicza. Iwona Krynicka 8° ss. 522, nlb. 2, il.

Zob. poz. 1825.

5333. WITKIEWICZ-SCHIELE Elżbieta: Witkiewiczowie – gniazda rodzinne w latach 1808–1958. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 35–50, streszcz. ang.

5334. WITKOWSKI Tadeusz, Witkowski Paweł: Polska środkowa. Zarys historii – biogramy znanych ludzi. Warszawa–Łowicz 2020 Łowickie Tow. Przyj. Nauk 4° ss. 202, nlb. 2, il., mapy.

Lata 967–2020.

5335. WŁODARCZYK Zdzisław: Płatnicy składki szkolnej w Radomsku w roku 1831. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 61–78.

Spis osobowy.

5336. WODZINOWSKA-TAKLIŃSKA Grażyna: Cena przetrwania. Wspomnienia o mojej rodzinie 1812–1989. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 167–191, streszcz. ang.

5337. WOJENNE losy radzanowian medalami pisane. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 102–111.

Ryszard Siemiątkowski (1917–1945) – kawaler orderu Virtuti Militari, Stanisław Budczyński (1906–1985) – Kawaler Krzyża Walecznych, Zygmunt Skowyrski (1911–1992) – żołnierz wojny obronnej 1939 roku, Konstanty Jankowski (1904–1993) – więzień niemieckich obozów koncentracyjnych.

5338. WOJEWODOWIE białostoccy 1919–1944. Red. nauk. Krzysztof Sychowicz, Jarosław Wasilewski. Białystok–Warszawa 2019.

Rec.: Markiewicz Marcin, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 172–173.

5339. WOJTKOWSKA Zofia: Saga rodu Czartoryskich. Pomoc researcherska Justyna Piasecka. Warszawa 2020 Wydaw. Iskry 8° ss. 506, nlb. 6, il.

XV–XXI w.

5340. WOLSKA Krystyna: Rodzina Olejarczyków – „Kazimierzaki”. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 256–269.

5341. WYDAWCY i księgarze dla Niepodległej. Pod red. Artura Kurkiewicza i Łukasza Suszka. Katowice 2020 Stow. Pełna Kultura 8° ss. 54, il.

Treść: Wstęp s. 5–7; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Herman Altenberg [1848–1885] – pionier wydań luksusowych s. 8–13; Kurkiewicz Artur: Stanisław Arct [1818–1900] – prawdą a pracą s. 15–19; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Jan Jerzy Fryderyk Friedlein [1771–1834] – w księgarskim klanie s. 20–23; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Firma Gebethner i Wolff. [Gustaw Adolf Gebethner (1831–1901), August Robert Wolff (1833–1910)] s. 24–29; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Stanisław Andrzej Krzyżanowski [1848–1932] s. 30–35; Kurkiewicz Artur: Karol Miarka „Starszy” [1825–1882] – apostoł Górnego Śląska s. 37–43;

Snoch Marta: Samuel Orgelbrand [1810–1868] – warszawski księgarz, który marzył o encyklopedii s. 44–49; Suszek Krystyna: Józef Zawadzki [1781–1838] – działalność księgarska w Wilnie s. 50–53.

5342. WYDAWCY i księgarze w służbie Rzeczypospolitej. Pod red. Artura Kurkiewicza i Łukasza Suszka. Katowice 2020 Stow. Pełna Kultura 8° ss. 66, il.

Lata 1831–1985.

Treść: Szpinger Stefan: Wstęp s. 5–7; Kurkiewicz Artur: Książka to nałóg gorszy od wódki. Wciaga w swą służbę całe rodziny [Michał Arct, 1840–1916] s. 8–17; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Stefan Dippel [1901–1985] – chłopak z Sosnowca s. 18–23; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Józef Friedlein [1831–1917] – księgarz, który został prezydentem s. 24–29; Kurkiewicz Artur: Karol Miarka – syn Karoliny i Karola s. 30–39; Suszek Krystyna: Jakub Mortkiewicz [1876–1931] – artysta książki s. 40–45; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Józef [1845–1907] i Aniela [1860–1934] Piszowie – para w druku s. 46–49; Suszek Olga, Suszek Łukasz: Władysław Trzaska [1881–1964] – księgarz w służbie Rzeczypospolitej s. 50–55; Snoch Marta: Rudolf Wegner [1876/1877–1941] – książka jako dzieło sztuki s. 56–64.

5343. WYDRYCKA Anna: Elzenbergowie. Trzy pokolenia twórców kultury, nauki, historii. Białystok 2019 Temida 2 Wydaw. Stow. Absolwentów Wyzd. Prawa Uniw. w Białymstoku 8° ss. 374, il., streszcz. ang.

XIX–XXI w.

5344. WYKAZY osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku. T. 10. Oprac. i wydał Waldemar Witold Żurek. Lublin 2020 nakł. aut. 8° ss. 961, nlb. 2, streszcz. ang., ukr. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 52).

T. 1. Lublin 2004.

5345. WYŻLIC Tomasz: Mieszkańcy Rozóg i okolic zaangażowani w handel bronią do Polski w czasie powstania styczniowego. Biogramy. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 216–222.

5346. Z LANCETEM przez kontynenty. XXI Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej Polscy lekarze na świecie. Referaty sympozjalne. Pod red. Janusza Gmitruka, Zbigniewa Judyckiego, Tadeusza Skoczka. Kielce–Warszawa 2020 Red. Informatorów Biograficznych J. Siwek; MHPRL; Fund. Polonia Semper Fidelis [i in.] 8° ss. 265, nlb. 7, il. (Biblioteka Polonijna Oddziału Wychodźstwa im. I. J. Paderewskiego MHPRL; nr 2).

Treść: Słowo wstępne s. 11–12; Bąkała Krzysztof: Jan Radlica [ok. 1330–1392] – lekarz z bożej łaski s. 13–19; Binswanger-Stefańska Elżbieta: Marcin Chmielecki [1559–1632] – otwarty umysł z Polski rektorem na uniwersytecie bazylejskim w czasach renesansu s. 20–24; Borkowski Julian: Dr Przemysław Górecki ps. „Kuropatwa”, „Gozdał”, „Jerzy Wirski” [1921–1997] harcmistrz Szarych Szeregów, porucznik AK, lekarz w służbie medycznej poza granicami Polski s. 25–30; Bylica

Jan: Jan Baliński [1827–1902] – polski ojciec rosyjskiej psychiatrii s. 31–37; Dobroński Adam Czesław: Wiktor Szyryński [1913–2007] – psychiatra, harcerz, żołnierz, działacz polonijny s. 38–42; Dziedzic Małgorzata, Dziedzic Stanisław: Marcin Bylica z Olkusza [1433–1493] s. 43–48; Formela Magdalena: Krystyna Modrzewska [1919–2008] – lekarka, antropolożka, pisarka s. 48–52; Galkowski Adam: Wielka emigracja lekarzy polskich we Francji s. 53–59; Gmitruk Janusz: Dr Jan Jaworski [1898–1981] – lekarz i polityk w kraju i na emigracji s. 60–84; Grabska-Liberek Iwona, Izdebska Justyna: Jacek Jerzy Kański (1939–2019) s. 85–86; Judycki Maksymilian: Echokardiografia na paryskim bruku s. 87–91; Kalinowska-Bouvy Agata: Matka trędowatych – niezwykła historia niezwykłej doktor Heleny Pyz [ur. 1948] s. 92–98; Kledzik Maciej: Teofil Sulikowski i Piotr Jastrzębski w służbie medycznej Armii Królestwa Belgii (1832–1853) s. 99–103; Konopka Piotr: 30 lat Stowarzyszenia Lekarzy Polskiego Pochodzenia we Francji s. 104–110; François-Kos Anna: Polscy lekarze w Belgii s. 111–118; Kozyra Anna: Józefa Franciszka Jotejko [1866–1928] – pierwsza kobieta profesor College de France s. 119–122; Krasowska Helena: Wkład Jelskich w rozwój medycyny na południowo-wschodniej Ukrainie s. 123–129; Król Jerzy: Bronisław Onuf-Onufrowicz [1863–1928] – amerykańska sława nieznana w swojej ojczyźnie s. 130–135; Kruszewski Eugeniusz S.: Mikołaj Starszy z Polski [zm. 1498] – przyboczny lekarz króla Danii Christiana s. 136–139; Krześniak Leszek Marek: Profesor Witold Eugeniusz Orłowski [1874–1966] s. 140–144; Kucharski Mirosław Jacek: Aleksander Okieńczy [1839–1886] – lekarz, powstaniec styczniowy, zesłaniec i emigrant s. 145–148; Lebowa Weronika: Ludwik Hirsfeld [1884–1954] – „wiedza” – moją nadzieją i ukojeniem, bez niej nie wytrwałbym s. 151–156; Leszczyńska Krystyna: Maria Siemionow [ur. 1950] – światowej sławy polska mikrochirurgka i transplantolożka s. 157–162; Macyszyn Jacek: Święty Łukasz (Wojno-Jasienicki) (1877–1961) s. 163–169; Małcki Stanisław: Zbylut Józef Twardowski [ur. 1934] – lekarz, badacz, pedagog s. 170–171; Mazurek Jerzy: Lekarze polscy i polskiego pochodzenia w Brazylii s. 174–193; Michalec Beata: Justyna Budzińska-Tylicka [1867–1936] s. 194–201; Milewska Marta: Aleksander Macieszka (1835–1945) s. 202–208; Misiak Andrzej: Jadwiga Michalska-Picado [1875–1928 lub 1929] s. 209–210; Mucha Danuta: Polscy lekarze w Ameryce Łacińskiej s. 211–214; Przybyszewska Magdalena: Senator Stanley Haidasz [1923–2009] – wybitny kardiolog polskiego pochodzenia. Pół wieku w kanadyjskim parlamencie s. 213–218; Skoczek Tadeusz: Arcybiskup Henryk Hoser [1942–2021] – lekarz, duchowny, hierarcha s. 219–225; Słowiński Przemysław: O[*d*]żywy świat – Kazimierz Funk (1884–1967) s. 226–230; Szewdo Bogusław: Ze skalpelami i z... karabinem – lekarze przebywający na emigracji w latach 1832–2000 odznaczeni orderem Virtuti Militari s. 231–238; Zakrzewska Beata: Matka trędowatych – dr Wanda Błęńska [1911–2014] – lekarka i świecka misjonarka w Ugandzie s. 239–244; Załączny Jolanta: Hanna Hirszfaldowa (1884–1964). Lekarz, tytan pracy, współautorka dorobku męża s. 245–250; Zarębian Władysław: Zygmunt Grzymała Bośniacki [1837–1921] – lekarz, botanik, paleontolog i paleoichtiolog s. 251–257; Zawadzki Jarosław Maciej: Julian Szymański (1870–1958) – lekarz, emigrant, marszałek senatu RP s. 258–261; Znajdek Jan: Profesor Hilary Koprowski [1916–2013] s. 262–265.

5347. Z LUBANIEM w życiorysie. Wybór biogramów z okazji 800 lat miasta. Red. Łukasz Tekiel, Milena Sochańska. Luban 2020 Muzeum Region. 8° ss. 176, il.

Sylwetki 86 postaci związanych z historią Lubania, XIV–XXI w.

5348. ZACKIEWICZ Grzegorz: Znani Polacy na Syberii w XIX wieku. Well-known

Poles in Siberia in the 19th Century. Tł. Sylwia Szarejko. Białystok 2019.

Rec.: Danilecki Tomasz, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 167–168.

5349. ZAKRZEWSKI Andrzej: Oby pamięć o nich nie umarła. Księża diecezjalni i zakonnicy oraz bracia i siostry zakonne spoczywający na cmentarzach parafialnych w dekanacie tuchowskim. Płock 2020 Inst. Wydawniczy 8° ss. 53, nlb. 26, il.

XVII–XXI w.

5350. ZAŁUSKI Maciej: Trzy wieki rodziny Levittoux w Polsce. Poznań–Murowana Goślina 2020 Exemplum 8° ss. 572, il., streszcz. ang., fr. Lata 1812–2020.

5351. ZAREMBA (Bielawski) Maciej: Dom z dwiema wieżami. Przeł. Mariusz Kalinowski. Kraków 2018.

Rec.: Mazur Maciej: Opowieści przepelnione wstydem. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 441–450.

5352. ZARĘBSKI Maciej Andrzej: Znałem Ich. Odeszli... w latach 1990–2020. Zagnańsk 2020 Świętokrzyskie Tow. Region. 8° ss. 269, nlb. 3, il. (Biblioteka Świętokrzyska; 384).

5353. ZBYSZEWSKI Wacław Alfred: Ludzie, których znałem. Wstęp Rafał Habielski; wybór i oprac. Rafał Habielski i Paweł Kądziela. Warszawa 2020 Tow. „Więź” 8° ss. 389, nlb. 3. (Biblioteka „Więzi”; t. 362).

5354. ZGÓRNIAK Marek: Spis polskich uczniów Académie Julian. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 3 s. 463–479, streszcz. ang.

Z I. 1868–1919.

5355. ZNANI i nieznani mieszkańcy powiatu sławieńskiego [T.] 3. Pod red. Jana Sroki. Sławno 2020 Fund. „Dziedzictwo” 8° ss. 176, il.

Słownik biograficzny, XIX–XXI w. [T.] 1. 2015.

5356. ŻABIEREK Agata: Mieszkańcy Grudziądza i powiatu grudziądzkiego polegli w szeregach II Korpusu Polskiego. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 177–183, streszcz. ang.

5357. ŻYJĄ i działają wśród nas. Biografie działaczy PTTK województwa pomorskiego. T. 2. Red. Paulina Świerk. Gdańsk 2019 Wydaw. Pomorskie przy RPK PTTK 8° ss. 51, nlb. 1, il. Region. Pracownia Krajozn. PTTK w Gdańsku.

W 50. rocznicę powstania Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Gdańsku (1969–2019).

T. 1. 2016.

b) Poszczególne

5358. CZECH Alojzy: Karol Adamiecki [1866–1933]. Warszawa–Radom 2019 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 403, il. (Biblioteka Polskiej Nauki i Techniki; 11).

5359. SAULEWICZ Andrzej: Cały rok płakałam za Wilnem. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 399–410, il.

Biografia Eugenii Adamowicz (1919–2020).

5360. KRZYŻYŃSKA Olga: Czarodziejski młyn” Pani Aliny. *Rocznik Sopocki*. R. 30: 2019 s. 104–111.

Alina Afanasjew (1930–2018).

5361. KAMIŃSKA Krystyna: Witold Andrzejewski [1940–2015]. Aktor Teatru im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim (1960–1966). Gorzów Wielkopolski 2020 Zw. Literatów Pol. Oddz. w Gorzowie Wielkopolskim; Teatr im. Juliusza Osterwy 8° ss. 112, il. (Biblioteka Pegaza Lubuskiego; 97).

5362. KŁYSZ Jan Adam: Józef Antczak (19 IX 1929–3 III 2019). *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 354–360.

5363. MISIUREK Jerzy, Popławski Jarosław M[aciej]: Błogosławiony ks. Antoni Zawistowski [1882–1942]. Wierny Bogu w każdej próbie. Lublin 2020 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej „Gaudium” 8° ss. 99, nlb. 1. (Wierni Bogu; 1).

5364. MARCIN Antonowicz 1966–1985. Red. Łucja Czepulonis. Warszawa–Olsztyn–Białystok 2020 IPN 8° ss. 199, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP.

Treść: Kardela Piotr: Przedmowa s. 7–8; Gieszczyńska Renata: Wstęp s. 9–10; Antonowicz Krystyna, Antonowicz Kazimierz: Marcin s. 11–18; Marcin Antonowicz 1966–1985. Oprac. Renata Gieszczyńska s. 19–185; Kałudziński Władysław: Upamiętnienie s. 187–197; Archiwa s. 198; Bibliografia s. 199.

5365. [ANTONOWICZ Bolesław]: Stefan Antonowicz [1895–1940] – nauczyciel Państwowego Liceum i Gimnazjum Żeńskiego im. J. U. Niemcewicza w Łowiczu – opowieść wnuka Bolesława Antonowicza. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.:] 2020 s. 214–238.

5366. EPSZTEIN Jolanta: Zdzisław Askanaś (1910–1974) – materials for a physician’s biography. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 143–171, streszcz. pol.

5367. EPSZTEIN Jolanta: Zdzisław Askanaś (1910–1974) – materiały do biografii lekarza. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 3 s. 651–678, streszcz. ang.

5368. MORAWSKA-NOWAK Barbara: Adam Asnyk [1838–1897]. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 113–125.

5369. PRZYBYSZ Kazimierz: Z gazetą przez życie. Zygmunt Augustyński 1890–1959. Warszawa 2019 MHPRL 8° ss. 227, nlb. 1, tabl. 29, il. MHPRL.

Toż. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa 2020 ss. 257, nlb. 3, tabl. 30, il.

5370. KAMOŃSKI Janusz: Franciszek Baćchle da Księdzularz [1947–2019]. *Prace Pieńskie*. T. 29: 2019 s. 341–342.

5371. [BADENI Joachim]: Autobiografia. Rozm. przepr. Artur Sporniak i Jan Strzałka. [Wyd. 3]. Kraków 2014 Wydaw. Liter. 8° ss. 260, nlb. 3, il.

J. Badeni (1912–2010).

Wyd. 1. 2004.

5372. BORKOWSKI Łukasz: Zdzisław Baćchle da „Żelazny” 1925–1946. Niezłomny z Zagłębia. Katowice 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 79, nlb. 1, il., mapy.

5373. CZESAK Artur: Życie godne i skuteczne. Irena Bajero wa (1921–2010). *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 255–267, streszcz. ang.

5374. PUDŁOCKI Tomasz: Andrzej Kazimierz Bańach (14 I 1944 – 7 IV 2019). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 211–215.

5375. KULASIK Rozalia, Dybiec Jadwiga: Historia jednego życia. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 157–164.

Józefa Baran (ur. 1924).

5376. GŁOWACKI Marian: „Pro memoriam” Ryszard Baranowski (1950–2019). *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 407–409.

5377. BRZEZIŃSKI Rafał: Życie o zapachu węgla, czekolady i czarnoziemu. Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Leonie Barańskim [1943–2019]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 513–524.

5378. BIOLIK Józef: Wspomnienie o profesorze Andrzeju Stanisławie Barczaku (1939–2019). *Przegląd Statystyczny*. T. 66: 2019 [dr.:] 2020 s. 157–164.

5379. LEONARD Bartnik [1937–2019]. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 379–380.

5380. BERESŃ Witold, Burnetko Krzysztof, Dzieciuchowicz Iga; Bartoszewski. Droga. Warszawa–Kraków 2016 Nar. Centrum Kultury; Fund. „Świat Ma Sens” 8° ss. 344, il.

Władysław Bartoszewski (1922–2015).

5381. TUR-MARCISZUK Katarzyna; Władysław Barwicki [1865–1933] – malarz, rzeźbiarz i poeta lubelski. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 151–178.

5382. FORMELLA Sławomir; Lech Bądkowski [1920–1984]. [Warszawa] 2020 IPN 8° ss. 38, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5383. LECH Bądkowski [1920–1984] jakiego znaleźliśmy. O sobie: wywiad Marii Mrozińskiej i Grzegorza Fortuny. [Całość] pod red. Marka Adamkowicza oraz Iwony Joć. Gdańsk 2020 Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Zarząd Główny Woj. i Miej. Bibl. Publ. im. Josepha Conrada Korzeniowskiego 8° ss. 273, nlb. 1, 1 k. tabl., il.

Wspomnienia o Lechu Bądkowskim. Zawiera też wywiad z nim, przeprowadzony w 1983 r.

5384. ŁESZCZYŃSKI Grzegorz; Henryk Bąk [1930–1998]. [Warszawa] 2020 IPN 8° ss. 38, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5385. KORNAT Marek; Wołos Mariusz; Józef Beck [1894–1944]. Biografia. Kraków 2020 Wydaw. Liter. 8° ss. 1148, nlb. 3, il.

5386. ŚWICA Marek; Maciej Beiersdorf (1950–2020). In memoriam. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 395–401.

5387. ROKICKI Paweł; Mieczysław Bejnar [1908–1966]. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 36, nlb. 3, il. IPN.

5388. GĄSOWSKI Tomasz; Władysław Belina-Prażmowski [1888–1938]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 47, nlb. 1, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5389. GAŁAN-SMÓL Beata; Z Petersburga do Budów. Przyczynek do nieznanego historii życia inżyniera Piotra Bellerta [1888–1979]. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 63–85, streszcz. ang.

5390. REZLER Marek; Pożegnanie Władysława Berkana [1859–1941]. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 156–160.

5391. TRZCIELIŃSKA-POLUS Aleksandra; Danuta Berlińska (1952–2016). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 255–260.

5392. OD BAŁTYKU po Karkonosze. Jeleniogórczanin XX wieku. Red. Karolina Pawlikowska, Marek Szajda. Jelenia Góra 2020 Tow. Przyj. Jeleniej Góry 8° ss. 71, il. (Miscellanea Jeleniogórskie; 5).

Stanisław Bernatt (1899–1979).

Treść: Redaktorzy: Wstęp s. 7; Szajda Marek; Rok Stanisława Bernatta s. 9–15; Łaborewicz Iwo: Życie i twórczość Stanisława Bernatta (1899–1979) s. 16–26; Mazurski Krzysztof R.: Szkic do portretu Stanisława Bernatta (artykuł z 1983 r.) s. 27–30; Adamski Zbigniew, Adamska Zofia: Przyjaciel z budowy Jeleniogórczkich Zakładów Włókien Sztucznych Nr 7 w Jeleniej Górze s. 31–33; Adamski Zbigniew, Adamska Zofia: Bezkrawawe łowy w Jasiowej Dolinie s. 34–38; Bernatt Stanisław: Karkonoski Park Narodowy. Założenia, cele, początki realizacji (artykuł z 1963 r.) s. 39–58; Bibliografia wybranych publikacji Stanisława Bernatta. Oprac. Iwo Łaborewicz, Karolina Pawlikowska i Paula Pokrątką-Szyska s. 59–71.

5393. MICHALEC Beata; Droga do pojednania. Skwer gen. Marka Bezruczki [1893–1944] na warszawskiej Woli. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 307–324, streszcz. ang., niem., ros.

5394. BIAŁUŃSKI Grzegorz; (Auto-)biografia. *Pruthenia*. [T.] 11: 2018 s. 152–156.

Grzegorz Białuński (1967–2018).

5395. RADZICKI Bogdan; Profesor Grzegorz Białuński [1967–2018] i jego działalność w Towarzystwie Naukowym Pruthenia. *Pruthenia*. [T.] 11: 2018 s. 157–160.

5396. KOZŁOWSKI Waldemar Antoni; Witalis Bielecki. Życie, praca i dokonania 1892–1976 (w tym losy tułaczki stadnin i stad koni i ludzi podczas okupacji wywożonych przez Niemców w 1944 r. w głąb Rzeszy – i jako Oddział Nettelau powrót w 1946 r. do Polski). Chełm 2020 Waldemar Antoni Kozłowski 8° ss. 2, 31, nlb. 1, il.

5397. KACPRZAK Marta M.; Maria Magdalena Biernacka (1941–2020). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 743–751.

5398. MARUSZAK Elżbieta; Dr Maria Magdalena Biernacka (1941–2020). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 753–755.

5399. ZALEWSKI Wojciech; Marlenie w hołdzie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 757–758.

Maria Magdalena Biernacka (1941–2020).

5400. HOLMGREN Beth: Warsaw is my country. The story of Krystyna Bierzyńska. 1928–1945. Boston 2018 Academic Studies Press 8° ss. XIII, 116, il. (Jews of Poland).

K. Bierzyńska (ur. 1928).
Rec.: Weeks Theodore R., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 83–85.

5401. KOSKA Błażej: Franciszek Biskupski [1858–1929] – elektrotechnik, wynalazca, przedsiębiorca i popularyzator wiedzy technicznej. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 9–22.

5402. WNOROWSKI Radosław: Bronisław Bohaterewicz [1870–1940]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 38, nlb. 2, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5403. DZIUK Józef: Nietuzinkowy proboszcz z Gorzowa Śląskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 81–85.

Ignacy Böhm (1861–1933).

5404. RUTOWSKA Marta: Dr Barbara Bojarska (1920–2018). *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 217–218.

5405. WACKO Ryszard: 80. rocznica wybuchu II wojny światowej. Nieznane losy bohaterów września. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 3 s. 16.

Franciszek Boratyn (1915–1939).

5406. CHMIELEWSKA Agnieszka: Karol Borecki [1878–1945] – nieborowski ogrodnik i społecznik. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.] 2020 s. 152–161.

5407. EISLER Jerzy: Jerzy Wojciech Borejsza (22 VIII 1935 – 28 VII 2019). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 457–464.

5408. NALEWAJKO-KULIKOV Joanna: Jerzy W. Borejsza (22 sierpnia 1935 – 28 lipca 2019). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.] 2020 s. 107–112.

5409. REMBACKA Katarzyna: Komunista na peryferiach władzy. Historia Leonarda Borkowicza (1912–1989). Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 541, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Partia Komunistyczna w Systemie Władzy w Polsce 1944–1989) (Monografie; t. 154).

Rec.: Juchowski Piotr, *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 177–183.

5410. FIRSZT Stanisław: Alfred Borkowski [1937–2018]. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 357–358.

5411. DUDA Jerzy: Krzysztof Borkowski (22 VII 1944 – 13 II 2019). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 1 s. 68–69.

5412. GRODZISKI Stanisław: Feliksa Boronia [1802–1864] pielgrzymka do historii. Z fot. Zbigniewa Kosa. Wyd. 2 uzup. Kraków 2020 Karolina Grodziska 8° ss. 178, nlb. 2, il. Wyd. 1. 1984.

5413. JOASIA. Siłaczka z Lgoty. Oprac. red. Ryszard Góralczyk; współpr. Szymon Putek. Lgota 2020 Stow. na Rzecz Rozwoju Wsi Lgota 8° ss. 122, il. Stow. na Rzecz Rozwoju Wsi Lgota.

Matylda Boroń (1914–2003).

Z treści: Putek Szymon: Od wydawcy s. 7; Boroń Matylda: Joasia s. 9–30; Góralczyk Ryszard: Siłaczka z Lgoty s. 45–52; Kasperek Tadeusz: Wspomnienie o „Babci Boroniowej” s. 53–54; Kwarciać Zofia: Wspomnienia o Pani Matyldzie Boroń s. 55–56; Wróbel Józef: Matylda Boroń – mało znany skarb w parafii Witanowice s. 57–58; Ilustracje s. 59–120.

5414. NIKOŁAJUK Jan: Podporucznik rezerwy Tadeusz Borzuchowski (1904–1940). *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Z. 33: 2020 s. 179–184, streszcz. ang.

5415. JACKIEWICZ Danuta: Konrad Brandel (1838–1920) – w stulecie śmierci fotografa. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 53–63, il.

5416. DREWNOWSKA Olga: Jan Braun (1926–2015). *Rocznik Orientalistyczny*. T. 71: 2018 z. 1 s. 133–139.

5417. BRODACKI Grzegorz: Jan Brodacki (1934–2006) – wspomnienie. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 198–199.

5418. GRODZISKA Karolina: Stanisława Brodzicka (Łosice 6 XI 1933 – Kraków 6 IX 2020). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 263–264.

5419. KĘDZIORA Ewa: Krystyna Bronicka [1904–1984] – zapomniana zamojska artystka. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 181–209.

5420. FLUDA KROKOS Agnieszka: Antoni Szczepan Brosz (1910–1978) – bibliophile, collector, and translator. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 295–313, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Antoni Szczepan Brosz (1910–1978) – bibliofil, kolekcjoner, tłumacz. *Tamże*. R. 65: 2015.

5421. GELO Rafał, Kasperek Norbert: Tadeusz Brzezczkowski (1939–2020). *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 357–362.

5422. GELO Rafał, Kasperek Norbert: Tadeusz Marian Brzeczowski (15 lipca 1939 – 4 sierpnia 2020). *Archeion*. T. 121: 2020 s. 546–549.

5423. VAÏSSE Justin: Zbigniew Brzezinski [1928–2017]. America's grand strategist. London 2018 Harvard Univ. Press ss. nlb. 4, 505, nlb. 11, il.

Rec.: Pienkos Donald E., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 112–116.

5424. FIJAŁKOWSKI Marek: Tablica siostry Anny Tekli Budnowskiej [1907–1994] w Pile. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 103–107.

5425. KARCZMAREK Łukasz: Józef Budzisz [1893–1943]. Błękitny żołnierz niepodległości i jego przygoda z archeologią. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniw. Warszawskiego plik tekstowy PDF (16,8 MB).

5426. WYKOWSKI Bogumił: Albin Witold Budziński [1913–?] – burmistrz Szczytna, samorządowiec, nauczyciel szkół szczytyńskich. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 123–127.

5427. KOWALIK Mariusz: Antoni Butryn (1894–1987) weteran dwóch wojen światowych, uczestnik bitwy o Monte Cassino. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 62–73.

5428. CEYNOWA (prze)pisany. Wieloautorska praca monograficzna. Pod red. Daniela Kalinowskiego. Słupsk–Wejherowo 2020 Akad. Pomorska w Słupsku; Muzeum Ziemi Puckiej; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki 8° ss. 198, il., streszcz. ang.

Florian Stanisław Ceynowa (1817–1881).

Treść: Kalinowski Daniel: Wstęp s. 5–8; Borzyszkowski Józef: Badania etnograficzne na Kaszubach i Pomorzu a ruch kaszubsko-pomorski s. 11–29; Kwaśniewska Anna: Florian Ceynowa jako etnograf – osiągnięcia i percepcja w środowisku etnograficznym s. 31–60; Kuklik Mirosław: Tradycyjne zwyczaje zdrowotne oraz higiena Kaszubów Północnych na podstawie opracowania Floriana Ceynowy (1851) i Józefa Torlińskiego (1938) s. 61–73; Pieróg Ireneusz: Ludność żydowska w życiu Floriana Ceynowy s. 79–103; Kalinowski Daniel: Florian Ceynowa i polityczne prowokacje s. 105–129; Śmietana-Bolwako Dorota: Dzieciństwo Floriana Ceynowy w powieści „Zapadły zamek” Franciszka Fenikowskiego s. 131–148; Paźderski Dušan-Vladislav: Grafika w dziełach Floriana Ceynowy s. 151–164; Kaszewski Marek: W kierunku monografii słowotwórstwa kaszubskiego. Florian Ceynowa i potencjalna digitalizacja jego zbiorów leksykograficznych s. 165–182; Drzędźdźon Róman: Ceynowiana w zbiorach Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie s. 185–194.

5429. PETROZOLIN-SKOWROŃSKA Barbara: Król Tatr z Mokotowskiej 8. Portret

doktora Tytusa Chałubińskiego [1820–1889]. Wyd. 2. Warszawa 2020 Iskry 8° ss. 324, nlb. 4, il.

Wyd. 1. 2005.

5430. GRECZYCHO Krystyna: Żegnamy Janusza Charytoniuka [1951–2019]. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 281–283.

5431. ŁOŻYŃSKI Jarosław Tadeusz: Głaz pamięci Konstantego Chłapowskiego [1883–1939] w Mościejewie. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 209–213.

5432. NOWAK Marek, Przesłowski Andrzej: Profesor Michał Chmura (1940–2018). *Przeгляд Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 319–322.

5433. KIEŁKOWSKA Małgorzata, Kielkowski Jan: Taternik klasycystyczny Janusz Chmielowski (1878–1968). *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr:] 2019 s. 149–162.

5434. JANUSZ Chmura (1947–2015). Wspomnienie. *Hereditas Minariorum*. Vol. 2: 2015 s. 197–208, streszcz. ang.

Zawiera też bibliografię publikacji J. Chmury za lata 1986–2015.

5435. KNOPEK Jacek: Profesor Andrzej Jan Chodubski (1 I 1952 – 6 VII 2017) i jego wkład w rozwój badań pomoroznawczych. *Acta Politica Polonica*. Nr 45: 2018 s. 43–47, streszcz. ang.

5436. KRYSIAK Andrzej: W służbie Bogu i Ojczyźnie. Ks. ppłk Edward Choma 1889–1940. Skierniewice 2020 Wydaw. Sigma Sp. J. 8° ss. 59, nlb. 1, il.

5437. NADOLNY Kazimierz: Justyna Krzyżanowska. Matka Fryderyka Chopina. Poznań 2020 Media-Expo Wawrzyniec Wierzejewski 8° ss. 326, il.

Tekla Justyna Chopin z Krzyżanowskich (1782–1861).

5438. CHOSIŃSKI Sebastian: Stanisław Chosiński [1888–1983] – krawiec z „Sokoła”. Oczyma prawnika. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 159–168.

5439. CHOJNACKI Rafał: Janusz Christa [1934–2008], Kronikarz z Mirmilowa. *Rocznik Sopocki*. R. 30: 2019 s. 112–133.

5440. OJCIEC Leonid Chrol [1912–1982]. Zebrała Anna Chrol-Pawluczuk; red. Jarosław Charkiewicz. [B.m.] 2020 Anna Chrol-Pawluczuk 8° ss. 105.

Treść: Chrol Mikołaj: Tytułem wstępu s. 5–7; Drogi życia s. 9–30; Listy ojca Leonida do krewnych w Polsce s. 31–52;

Materiały różne s. 53–101; Charkiewicz Jarosław: Posłowie s. 103–104.

5441. SZYMANOWICZ Maria: Śp. ks. prof. Jan Chwałek [1920–2018] – organolog i organmistrz. Pro memoria. *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 15–26.

5442. ŻUREK Jacek: Włodzimierz Cieński [1897–1983] jako kapelan wojskowy. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Nr 13: 2020 s. 81–124, streszcz. ang.

5443. HRYCIUK Grzegorz, Ruchniewicz Małgorzata, Srebrakowski Aleksander: Prof. dr hab. Stanisław Ciesielski (25 IV 1954 – 1 XII 2020). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 143–146.

5444. MAZURAK Magdalena: Tomasz Cieszyński (1920–2010) – chirurg i wynalazca. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 83: 2020 s. 9–16, streszcz. ang.

5445. WOLNICZ-PAWŁOWSKA Ewa: W służbie nauki i kraju. Wspomnienie o Pani Profesor Aleksandrze Cieślikowej [1936–2018]. *Onomastica*. R. 64: 2020 s. 266–272, streszcz. ang.

5446. SZNAJDER Andrzej: Polskimi śladami Franciszka Teodora Csokora [1885–1969]. *Zduńska Wola [2020]* Wydaw. Nina Sznajder 8° ss. 241, il.

5447. KUPSKI Błażej: Jak to mieszkaniec Paczyny nie tylko Nową Hutę budował. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 185–191.

Alojzy Cyruлик (1920–2000).

5448. SZYMANEK Andrzej: Prof. Waław Bogdan Czaplński (1923–2017). *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 359–360.

5449. GRANIT i tęcza. Dzieła i osobowość Józefa Czapskiego [1896–1993]. Pod red. Anny Pilch i Anny Włodarczyk. Kraków 2019 Wydaw. UJ 8° ss. 369, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Narracje w Edukacji).

Treść: Pilch Anna, Włodarczyk Anna: Józef Czapski. Malarz, pisarz i świadek historii – próba ujęcia postaci i dzieł s. 7–17; Krakowiak Małgorzata: „Bezsporny sens sztuki” według Józefa Czapskiego s. 21–31; Reinhard-Chlanda Małgorzata: Europa w rodzinie Marii Czapskiej w obiektywie prof. Bronisława Kadera. Nieznany zbiór fotografii z początku XX wieku s. 33–49; Solewski Rafał: „Patrzac” i „Wypatrujac”. Możliwe intuicje sztuki przelomu XX i XXI wieku w esejach Józefa Czapskiego s. 51–63; Jaworski Piotr: „Znowu poczułem, że to wciąż może być we mnie”. Józefa Czapskiego powrót do malarstwa (1943–1944) s. 65–82; Antos Janusz: „Malowałbym martwe natury”. Późne martwe natury Józefa Czapskiego s. 83–98; Budzałek

Anna: Przyglądając się sobie, patrząc na innych. Autoportrety Józefa Czapskiego s. 99–114; Pilch Anna: Józefa Czapskiego „Patrzac” i „Czytajac” jako uzasadnienie metafizycznego porządku s. 117–128; Fiut Aleksander: Powinowactwa nie tylko z wyboru. Józef Czapski i Czesław Miłosz s. 129–144; Mitzner Piotr: Antologia Czapskiego. Taszkient 1942 s. 145–159; Kuczera-Chachulska Bernadetta: Józef Czapski wobec polskiej myśli o sztuce (wybrane zagadnienia) s. 161–170; Wróbel Józef: Czapski i Rudnicki. O sprawie Majora Huberta... i innych sprawach s. 173–184; Zieliński Jan: Św. Jan Kasjan „o czystych szatach”, nie zbrukanych błotem polityki (Hering) i „stara Żydówka, która zapomnieć nie chce i nie może” (Czapski). Paradoksy tożsamości w korespondencji Józefa Czapskiego z Ludwikiem Heringiem s. 185–198; Janiak Agata: Korespondencja Józefa Czapskiego ze Stanisławem Vincenzem ze zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich s. 199–216; Franaszek Andrzej: „Pątnik Zbigniew”. O przyjaźni Józefa Czapskiego ze Zbigniewem Herbertem s. 217–239; Włodarczyk Anna: Eksponat jako medium. Spotkania w pokoju Czapskiego s. 241–256; Pawlus Tomasz: Słuchając. Czapski nie-obecny na lekcjach polskiego s. 257–266; Baranowa Anna: O rozbitku, który został mistrzem s. 269–282; Bielał Agnieszka: O przyjaźni Józefa Czapskiego i Joanny Pollakówny s. 283–295; Sucharski Tadeusz: Starobielsk parokrotnie, czyli Czapski i inni s. 297–316; Arkusz Aleksandra: Rola Józefa Czapskiego w poszukiwaniu „zaginionych” oficerów i żołnierzy w ZSRR s. 317–333; Paś Monika: Pamiątki po Józefie Czapskim (1896–1993) przechowywane w zbiorach Działu Rzemiosła, Kultury Materialnej i Militariów Muzeum Narodowego w Krakowie s. 335–350.

5450. REMBALSKI Andrzej, Wójcik Zbigniew Jerzy: Jan Czarnocki (1889–1951). Geolog i regionalista kielecki. Kielce 2020 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 222, il., streszcz. ang.

5451. KOŚCIÓŁ to ludzie. Pamięci księdza Wojciecha Czarnowskiego [1940–2019]. Oprac. i red. Paweł Kęska. Warszawa 2020 staraniem Sanktuarium św. Faustyny; Fotoskład 8° ss. 32, il.

Treść: Kęska Paweł: Wstęp s. 5–7; Wyszyński Stefan: Pro memoria s. 7–8; Rozmowa z księdzem. Rozm. przepr. Paweł Kęska s. 9–24; Bryll Ernest: Pierwsze spotkanie z księdzem Wojciechem s. 25–26; Kowalska Monika: Proboszcz s. 27; Baszkowska Danuta: Po prostu. Książd Wojciech s. 29–30; Puchalska Joanna: Żytnia dla każdego s. 31; Wodowski Zygmunt: Książd, pocieszyciel, doradca s. 32.

5452. SCHULZE Katrin: Fürstin Izabela Czartoryska [1746–1835]. Wegbereiterin des Landschaftsgartens in Polen. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 4 s. 269–275.

5453. KANAREK Beata: Profesor Stanisław Czepita (1954–2018). [W:] Kronika Szczecina 2019. Miasto zintegrowane. Szczecin 2020 s. 387–393.

5454. SZAŁAPSKI Marian: Adolf Czerederecki [1931–2018] – nauczyciel na całe życie. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 263–280.

5455. WOŹNIAK Norbert: Julian Czerekowski i ps. Jurek (1911–1953) – bohater II wojny światowej, powstania warszawskiego

i drugiej konspiracji. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 34: 2020 s. 308–330.

5456. WĄSOWICZ Jarosław: Męczennik z Łązyna. Błogosławiony Czesław Józwiak (1919–1942). *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 119–127.

5457. JAKUBIAK Marek: Jan Czochrałski [1885–1953] – pionier światowej elektroniki i inżynierii materiałowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 5–23, streszcz. ang.

5458. KULIŃSKI Bohdan A.: Pułkownik Edward Czopór (1887–1958) – artylerzysta i oficer Służby Uzbrojenia Wojska Polskiego. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 131–152.

5459. PAJOR Elżbieta: Dwa życia podpułkownika Dadleza. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 307–334.

Julian Dadlez (1893–1979).

5460. KURAN Michał: Ksiądz Wojciech Danielski [1935–1985] – badacz sakralnego dziedzictwa narodowego, tłumacz-poeta współtworzący posoborową kulturę liturgiczną. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 29: 2020 nr 2 s. 45–64, streszcz. ang.

5461. MITTELMEIER Heinz, Grabowski Michał T. W. von, Nowakowski Andrzej: Professor Wiktor Marian Dega (1896–1995). W 120 rocznicę urodzin. Poznań–[Murowana Goślina] 2017 Wydaw. Exemplum 8° ss. 116, nlb. 1, il. Pol. Tow. Ortopedyczne i Traumatologiczne. (Biblioteka Ortopedyczna i Traumatologiczna. Prace Historyczne BOiT; XII-2).

Toż w jęz. ang.: Professor Wiktor Marian Dega (1896–1995). Zum 120. Geburtstag Poznań–[Murowana Goślina] 2017 ss. 127, nlb. 1, il (Biblioteka Ortopedyczna i Traumatologiczna. Prace Historyczne BOiT; XII-4).

5462. KOTULA Krystyna: Wiesław Dembski (1933–2017). *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 199–210.

5463. DUDA Daniel: Kapitan żeglugi wielkiej Zbigniew Józef Jan Deyczakowski (1902–1943), „PEOWIAK”, ps. „Doliwa”, na czele oddziału rozbijał Ukraińców, żołnierz 4 Dywizji Strzelców Polskich generała Lucjana Żeligowskiego, bohaterski kapitan ss. „Zagłoba”. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 118–121.

5464. DIELEHNER Aleksandra: Wspomnienia o moim Tacie. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 241–244.

Stanisław Dielehner (1942–2018).

5465. OLBRICH-SZAFRANIEC Sabina: Ks. Ignacy Dobiasz [1880–1941] – kandydat na ołtarze z Ciochowic. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 173–184.

5466. ŻELAZOWSKI Jerzy: Witold Dobrowolski (1939–2019). *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 266–271, streszcz. ang.

5467. ZAPORA Adam: Aleksandra Ludwika Dománowska (1930–2017). *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 215–220.

5468. DOMINO Zdzisław: Henryk Domino [1894–1964] – legionista i kapłan. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 1 s. 19–21.

5469. SIERCHUŁA Rafał, Muszyński Wojciech Jerzy: Józef Dobor-Muśnicki 1867–1937. Poznań–Warszawa 2018.

Rec.: [Burek Krzysztof] kb: Jeden z trzech wielkich Józefów. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 109.

5470. ANDRZEJEWSKI Marek: Profesor Bogusław Drewniak (1927–2017). *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 315–319.

5471. LAM Andrzej: Tadeusz Drewnowski (1 grudnia 1926 – 13 września 2018). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr:] 2020 s. 113–114.

5472. PRYT Paweł: Popowstaniowe losy Mariana Dubieckiego [1838–1926] – sekretarza Rusi w Rządzie Narodowym 1863 roku. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 89–108, streszcz. ang.

5473. MAKUCH Marcin: Władysław Dybowski [1892–1947]. Szkice do portretu. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 163–190.

5474. HOJKA Zbigniew: Adolf Karol Dygacz [1914–2004] – etnograf, etnomuzykolog, folklorysta, badacz i znawca kultury górnośląskiej i zagłębiowskiej. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 217–229, streszcz. ang.

5475. BOROWIAK Mariusz: Waleczny. Opowieść o morskim Wołydyjowskim. Chrzan 2020 Stara Szufflada 8° ss. 368, il., mapa.

Stanisław Dzienisiewicz (1897–1979).

5476. HRYCIUK Grzegorz, Srebrakowski Aleksander: Prof. dr hab. Piotr Eberhardt (27 XII 1935 – 10 IX 2020). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 177–180.

5477. KOWALSKI Mariusz: Piotr Eberhardt (1935–2020). *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 269–270.

5478. [EDELMAN Marek]: Marek Edelman [1922–2009]. Bóg śpi. Rozmawiali Witold Bereś, Krzysztof Burnetko. Warszawa 2020 Wielka Litera 8° ss. 269, nlb. 2, il.

5479. PODGÓRSKA Radosława: Niewidoma matka niewidomych. Elżbieta Róża Czacka założycielka Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi i Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża 1876–1961. Wyd. 2 zm. i poszerz. Warszawa 2020 Fidei 16° ss. 99, nlb. 2, il.

5480. [KRUK Oleg] Kruk Ołeh: Błogosławiony Emilian Kowcz [1884–1944]. Proboszcz Majdanka. Przekł. z jęz. ukr. Paulina Byzdra-Kusz. Lublin 2020 Gaudium 8° ss. 172, 16, tabl. 16, il.

5481. KĄKOL Barbara: Stanisław Estkowski [1892–1939], naczelnik Poczty Polskiej w Kartuzach – ofiara pomorskiej „krwawej jesieni” 1939 roku. *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 51–67.

5482. CHOJNACKA Barbara: Marian Fałczyński [1889–1940] – malarz, który uczył „patrzeć w obrazy jak w okna, otwarte na tajemniczy ogród”. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 207–231, streszcz. ang., niem.

5483. BIENIEK Anna: O. Teodor Famuła [1935–2019] – oblat z Kościelisk. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 249–250.

5484. ODACHOWSKI Marian: Prof. Andrzej Faruga [1934–2018]. Wspomnienie. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 291–294.

5485. CZACZKOWSKA Ewa K.: Siostra Faustyna. Biografia świętej. Wyd. 2. Kraków 2020 Znak 8° ss. 606, nlb. 2, tabl. 32, il.

Faustyna Kowalska (św., 1905–1938).
Wyd. 1. 2012.

5486. FEDOROWSKI-GAWRYŚ Andrzej: Henryk Fedorowski-Gawryś (1909–1987) żołnierz WP i NOW, więzień obozów koncentracyjnych. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 96–104.

5487. FRAZIK Wojciech: Waclaw Felczak [1916–1993]. A szabadság futára. Fordította Petneki Noémi. [Göd] 2019 Rézbong Kiadó 8° ss. 296, nlb. 1, il. Waclaw Felczak Alapítvány. (Felczak-Könyvek sorozat).

Tyt. oryg.: Emisariusz wolnej Polski. Biografia polityczna Wacława Felczaka (1916–1993). Kraków 2013.

5488. ULJASZ Adrian: Adolf Fierla (1908–1967). Poeta, pedagog, emigrant. *Gdański Rocznik*

Ewangelicki. Vol. 13: 2019 s. 111–132, streszcz. ang.

5489. ANTKOWIAK Roch: Władysław Fierla (1924–2016). *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 70–73.

5490. KONOPKA Marek: Professor Władysław Filipowiak (1926–2014). *Quaestiones Mediae Aevi Novae*. Vol. 22: 2017 s. 413–419.

5491. SZCZEPAŃSKI Jacek Emil: Dr Abraham Finkelsztein 1906–1968 (Dr Adam Ewen). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 193–220, streszcz. ang.

5492. FISCHER Grzegorz Jacek: Podpułkownik Zygmunt Michał de Keczer Palvagas Fischer [1891–1971]. Wspomnienia wnuka. Józefów–Otwock 2020 Wydaw. Bonum 8° ss. 103, nlb. 2, nlb. 1 k. tabl. luzem, il., tabl. geneal.

5493. CEKLARZ Katarzyna: Sebastian Flizak (1881–1972). Ludoznawca i etnograf na tle swojej epoki. Kraków 2019.

Rec.: Kościelniak Maria: Separatysta gorczański wobec „podhalanizacji”. O życiu i dorobku Sebastiana Fliziaka. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 375–379.

5494. CELER Bogumiła: Zofia Florczak [1912–1996] i jej spuścizna w zbiorach specjalnych Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 2 s. 305–316, streszcz. ang.

5495. POLITOWSKI Paweł: Chorąży Wacław Foterek (1899–1940). Motorzysta ORP „Orzeł”. Jeziora Wielkie 2020 Tow. Miłośn. Ziemi Jeziorańskiej 8° ss. 59, il.

5496. DUDA Daniel: Komandor Wojciech Roman Francki (1903–1996), uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, podczas drugiej wojny światowej dowódca niszczycieli ORP „Błyskawica” i ORP „Orkan”, komendant Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej (1943–1945). *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 107–109.

5497. SZCZYGIEŁ Wiesława: Bronisław Franczyszyn [1921–?] – sołtys na odzyskanej ziemi. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 83–93.

5498. NASZA Maria. Na diamentowy jubileusz humanistki i edytorce Marii Frankel [1957–2020]. Szczecin 2017 Wydaw. AP w Szczecinie „Dokument”; zespół przyjaciół Marii Frankel 8° ss. 249, tabl. 28, il.

5499. GUT Paweł: Biografia archiwalna Bogdana Frankiewicza (1923–2003). *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 149–172.

5500. JELONEK-LITEWKA Krystyna: Marian Friedberg (1902–1969). Życie i spuścizna. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 157–179, streszcz. ang.

5501. HAPANOWICZ Piotr: Księgarz i prezydent Krakowa Józef Friedlein (1831–1917). *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 41–71, streszcz. ang.

5502. MAŁKIEWICZ Adam: Jerzy Gądomski (1934–2015). *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 5–16.

Zawiera też: Bibliografia Profesora Jerzego Gądomskiego [z l. 1957–2016].

5503. GAIK-ŚLĘŻAK Anna: Maria Gaik z domu Kalecińska (1945–2019). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 277.

5504. KEPA Zbigniew, Prochwicz Jerzy: Arcybiskup Stanisław Gałl [1865–1942]. Pierwszy biskup połowy Wojska Polskiego. Warszawa 2020 Wojsk. Inst. Wydawniczy 8° ss. 350, nlb. 1, il.

Zawiera też materiały źródłowe.

5505. GAŁA Radosław: Henryk Gała (1938–2020) – nadnarwiański książę kultury, rodem z Zalesia. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 153–166.

5506. TROCHA Łukasz: Wojciech Gałczyński z Siaszyc (1801/02–1857) – ziemianin, powstaniec, społecznik. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 189–200, streszcz. ang.

5507. WSPOMNIENIE o Arianie Gano-Kotuli (21 marca 1955 – 10 lutego 2020). *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego*. T. 12: 2020 s. 440–441.

5508. CZESAK Artur: Sztukmistrzynie filologii. Janina Garycka (1920–1997). *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 269–283, streszcz. ang.

5509. GABRUSEWICZ Witold: Wspomnienie o docencie doktorze Leonie Gattnerze 1906–1983. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 195–200.

5510. STANEK Piotr: Władysław Gawdyn (1922–2019). *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 207–211.

5511. MATCZUK Alicja: Franciszek Gawełek [1884–1919] i Uniwersytet Lubelski – przerwana kariera. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 251–264, streszcz. ang.

5512. NIEZNANE karty z życia Biskupa Józefa Gawliny [1892–1964]. Red. nauk. Jerzy Myszor; przy współud. Damiana Myszoza. Wyd. 2, niezmiennione. Katowice 2020 WueM 8° ss. 219, il., streszcz. ang. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 9).

Wyd. 1. 2015.

5513. SKŁODOWSKI Jan: Jerzy Gawliński [1851–1951] i jego „Dziennik tatrzański”. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. G. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 195–232.

5514. OSTANEK Adam Adrian: Drugoplanowi ojcowie Niepodległej. Ludwik Władysław Giebułtowicz (1898–1972). *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 159–178, streszcz. ang., niem., ros.

5515. KALINOWSKA Dorota: Genowefa Giergielewicz (1924–2018). *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 197–199.

5516. GROTH Andrzej: Profesor dr hab. Stanisław Gierszewski [1929–1993] i jego związki z Elblągiem. *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 171–177, streszcz. ang.

5517. KOZUBEL Marek Bogdan: Józef Giegel-Melechowicz [1890–1940]. Warszawa 2020 IPN-KSzpNP 8° ss. 45, nlb. 2, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5518. BRZEZIŃSKI Mateusz: Ks. Adolf Giżyński [1922–1984]. Życie i działalność na terenie gorzowskiej administracji apostołskiej i diecezji szczecińsko-kamińskiej. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 19]: 2019 [nr] 1 s. 7–25, streszcz. ang.

5519. SŁAWIŃSKI Cezary: Profesor Jan Marian Gliński (1933–2020). *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 1 s. 183–187, streszcz. ang.

5520. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Kpt. Mieczysław Głogowiecki (1889–1920) – legionista i oficer Wojska Polskiego, poległy pod Trzepowem 18 sierpnia 1920 r. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 3 s. 3–24, streszcz. ang.

5521. DOMINO Zdzisław: Porucznik Stanisław Czesław Głuszek [1896–1920] – ofiarą

wojny polsko-bolszewickiej. [Cz. 1]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 4 s. 20–21.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. R. 21: 2020 nr 1 s. 20–21.

5522. GNYŚ Stefan W. C.: First kills. The illustrated biography of fighter pilot Władysław Gnyś [1910–2000]. Il. by John D. Bindon. Philadelphia–Oxford 2017 Casemate 4° ss. XIV, nlb. 2, 238, tabl. 64, il., mapy.

Rec.: Garliński Jarek, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 110–112.

5523. GOŁONKA Anna, Gołonka Leszek: Wspomnienie o Andrzeju Gołonce [1930–2020], prawnuku Apolinarego Dziewolskiego. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 350–352.

5524. SUCHANOW Klementyna: Gombrowicz. Ja, geniusz. T. 1–2. Wołowiec–Warszawa 2017.

Witold Gombrowicz (1904–1969).

Rec.: Karcz Andrzej: Reconstructing a Genius's Life. A New and Comprehensive Biography of Witold Gombrowicz. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 61–69.

5525. HOSZOWSKA Mariola; Bronisław Gorczak – historyk i wołyński archiwista (1854–1918). *Archeion*. T. 121: 2020 s. 239–270, streszcz. ang.

5526. WILCZEK-KRUPA Maria: Górecki. Geniusz i upór. Kraków 2018 Spół. Inst. Wydawniczy Znak 8° ss. 413, il.

Henryk Mikołaj Górecki (1933–2010).

Rec.: Trochimczyk Maja, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 111–113.

5527. OLIWIŃSKA-WACKO Anna: Ślady Karoliny z Małachowskich Grabieńskiej [1730–1817]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 3 s. 26–27.

5528. ADAMCZYK Jerzy: Ksiądz Ignacy Grabowski (1878–1950) polski kanonista okresu II Rzeczypospolitej. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 28: 2019 nr 3 s. 9–17, streszcz. ang.

5529. LINSNBARTH Adam: Ojciec Wiktor Gramatowski TJ (1928–2004) – wierny syn kociewskiej ziemi. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 112–125.

5530. SZUMIŁ Halina Irena: Oddany Ojczyźnie. Sługa Boży ks. Wincenty Granat (1900–1979). Sandomierz 2020 Halina Irena Szumił 8° ss. 146, nlb. 1, il.

Rec.: Wierna Renata: „Doctor humanus” w służbie Ojczyzny. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 109–110.

5531. POLAK Grzegorz, Zelga Adam: Anioł Challapata. Ks. Mariusz Graszak [1977–2013].

Z Mazur w Andy. Kielce–Warszawa [2017] Wydaw. Jedność; Parafia pw. bł. Edmunda Bojanowskiego; Centrum Działań Społ. Edmunda Bojanowskiego 8° ss. 264, il.

Rec.: Guzewicz Wojciech, *Civitas et Lex*. T. 18: 2018 nr 2 s. 69–71.

5532. MARCZYŃSKI Jan: Mieczysław Grąbczewski [1853–1898]. Refleksje biograficzne. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 83–93.

5533. ŚLADKOWSKI Wiesław: Kazimierz Gregorowicz [1833–1889]. Naczelnik cywilny województwa lubelskiego w 1863 r. i ordynnik unii polsko-ukraińskiej. Warszawa 2020 Wydaw. Poznań 8° ss. 118.

5534. JUDYCKI Zbigniew [Andrzej]: In Memoriam. Ks. Zenon kardynał Grocholewski (1939–2020). *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 211–219.

5535. PIETRUSZKA Marek: Teresa Jadwiga Grodzińska [1899–1920]. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 40, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5536. PROFESOR Władysław Grodziński we wspomnieniach. Pod red. Barbary Morawskiej-Nowak. Kraków 2020 Wydaw. UJ; wyd. staraniem rodziny 8° ss. 158, nlb. 1, il.

Tręść: [Morawska-Nowak Barbara]: Wstęp s. 9–10; Weiner January: Władysław Grodziński (1934–1988) – biolog, ekolog, bioenergetyk s. 13–18; Weiner January: Władysław Grodziński – uczony, nauczyciel, kolekcjoner s. 19–31; Weiner January: Duch puszczy s. 33–41; Łomnicki Adam: Pionier w ekologii s. 43–47; Kozłowski Jan: Czego nauczył mnie Profesor Władysław Grodziński s. 49–53; Laskowski Ryszard: Człowiek, który wymyślił SMS-a s. 55–59; Sawicka-Kapusta Katarzyna: Walka o środowisko zainicjowana przez Profesora Władysława Grodzińskiego s. 61–64; Manecki Andrzej: O zamykaniu Huty Aluminium w Skawinie z Władysławem Grodzińskim w tle s. 65–74; Ziejka Franciszek: Duchowy ojciec Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 75–79; Godzik Stefan: Non omnis moriar s. 81–82; Gębczyński Marek: Władysław Grodziński – Mentor s. 83–85; Dąbrowski Zbigniew: Ad memoriam s. 87–88; Kownacki Andrzej: Profesor Władysław Grodziński – kierownik Zakładu Biologii Wód Polskiej Akademii Nauk w latach 1982–1988 s. 89–100; Cichy Danuta: Moje osobiste wspomnienia s. 101–103; Gwiazda Robert, Makomaska-Juchiewicz Małgorzata: Wspomnienia magistrantów Profesora Władysława Grodzińskiego s. 105–109; Różowski Krzysztof: Mój Szef s. 111–112; Różowska Jolanta: Jak zapamiętałam swojego ulubionego Profesora s. 113–119; Rokosz Mieczysław: O Władysławie Grodzińskim krótkie wspomnienie historyka s. 115–122; Grodzińska-Zachwieja Zofia: Mój brat Władek s. 123–140; Kawiak Jerzy: Wspomnienia jordanowskie (1934–1939) s. 141–144; Grodzińska-Jurczak Małgorzata: Mój Tato s. 145–148; Kusiak-Dadak Maria: Nie ma Cię już, Władku s. 149–151; Morawska-Nowak Barbara: Druh Władek s. 153–156; Kalendarium życia Władysława Grodzińskiego s. 157–158.

5537. LITYŃSKI Adam: Stanisław Grodziski (1929–2020). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 291–296.

5538. MAŁECKI Marian: O profesorze Stanisławie Grodzkim (1929–2020) – rys literackiego i naukowego portretu. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 333–344.

5539. ROGUSKI Piotr: Wspomnienia o Adamie Grudniu (1933–2019). *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 337–340.

5540. CZERMIŃSKA Lucyna: Wszystko zaczęło się w Kozienicach. Życie i dzieło Sługi Bożej Kazimierzy Gruszczyńskiej (1848–1927). Kozienice 2017 Tow. Miłośn. Ziemi Kozienickiej 8° ss. 183, il.

5541. MEŻYŃSKI Andrzej: Józef Grycz (1890–1954). Organizator polskiego bibliotekarstwa. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. i Edukacyjne Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 473, il. (Seria Historyczna; 6).

Rec.: Hollender Henryk, *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 328–334.

5542. HAMRYSZCZAK Artur: Ksiądz Ludwik Grzebień SJ (1939–2020) – uczeń i asystent naukowy księdza profesora Stanisława Librowskiego. *Archiva, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 187–204, streszcz. ang.

5543. KRÓLIKOWSKA Anna, Topij-Stempińska Beata, Bieś Andrzej Paweł: Ksiądz Profesor Ludwik Grzebień SJ (1939–2020). Mistrz w służbie nauki. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 144–159, streszcz. ang.

5544. ZOFIA Grzesiak [1914–2004]. Życie, wspomnienia, twórczość. Red. Maciej Tuora, Monika Adamczyk-Garbowska. Lublin 2020 Ośr. Brama Grodzka – Teatr NN 8° ss. 111, nlb. 1, il. (Scriptores; nr 49).

Z treści: Od redakcji s. 5; Biogram. Oprac. Bartosz Gajdzik, Maciej Tuora s. 7–14; Lotter Wanda: Moje wojenne wspomnienia o Mamie s. 15–23; Adamczyk-Garbowska Monika: Zofia Grzesiak – In Memoriam s. 25–27; Listy Zofii Grzesiak do Moniki Adamczyk-Garbowskiej s. 29–38; Archiwum Zofii Grzesiak s. 109–111; Bibliografia s. 112.

5545. MUSIAŁ Filip: Ks. Władysław Gurgacz „Sem” [1914–1949]. Współpr. Dawid Golił, Rokšana Szczypta-Szczęch. Kraków 2020 IPN-KŚZpNP 8° ss. 31, nlb. 1, il.

5546. JASTRZĘBSKA Jadwiga: Tadeusz Gurgul [1959–2020]. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 122–123.

5547. KOWALKOWSKI Krzysztof: Alojzy Gusowski (1883–1959). Cechmistrz cechu rzemieślniczego w Starogardzie. *Rydwan*. Nr 15: 2020 s. 121–138, streszcz. ang.

5548. OLIWIŃSKA-WACKO Anna: I szedł na święte kraju werbowanie. Opowieść o żołnierzu Józefie Gwoździńskim [1913–1939] z Koźuchowa. Rzeszów 2019 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Rec.: Kidala Witold: Powrót do domu – refleksje o pewnej książce. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 4 s. 24.

5549. ŁAZUGA Waldemar: W kręgu mitu habsburskiego. Alicja Ankarcrona-Badeni-Habsburg-Altenburg (1889–1985). *Galicja*. T. 6: 2020 s. 375–329, streszcz. ang.

5550. BOCHENEK Agata Jolanta: Również Bitwy Warszawskiej. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 387–392.

Edward Hajduczek (ur. 1920).

5551. JOSZKO Bernard: Ojciec Marcin Tomasz Hałupka [1903–1991] – bodzanowicki zakonnik. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 49–55.

5552. SYLBURSKA Aleksandra: Biographical Sketch of Bogdan Hamera and Characteristics of his Works in the Socialist Realism Period (1911–1974). *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 125–156.

5553. KRZYŻYŃSKA Olga: Artysta, pedagog, sąsiad. Adam Haras [1940–2018]. *Rocznik Sopocki*. R. 30: 2019 s. 152–155.

5554. IRENA Hausmanowa-Petrusewicz [1917–2015]. Wybitni uczeni we wspomnieniach. Red. merytoryczna Jacek Stanisław Zaremba, Grzegorz Opolski, Witold Rużyłło; tł. Daniel Sax. Warszawa 2020 PAN 8° ss. 146, il.

Treść: Zaremba Jacek Stanisław, Opolski Grzegorz: Wstęp s. 9; Kamińska Anna: Biografia naukowa prof. Ireny Hausmanowej-Petrusewicz s. 11–19; Rużyłło Witold: Profesor Irena Hausmanowa-Petrusewicz w Polskiej Akademii Nauk s. 21–28; Rowland Lewis Philip: Irena s. 31–33; Griggs Robert C.: Współpraca z naukowcami z całego świata s. 35–38; Krawczyk Marek: Wielki medyk i niezwykła osobowość s. 39–42; Friedman Andrzej: Czego nauczyła nas prof. Irena Hausmanowa-Petrusewicz? s. 43–46; Kopeć Aniela: Klinika s. 47–49; Zalewska Ewa: Orbyty i drogowaskazy Pani Profesor s. 51–58; Filipczak Danuta: Pokój pełny światła s. 59–60; Ryniewicz Barbara: Zwiąże i konkretnie s. 61–63; Trojanowski Tomasz: Sposób na doskonałość s. 65–69; Politano Luisa: Wielka miłośniczka Włoch s. 71–73; Madej-Pilarczyk Agnieszka: Humanistyczne oblicze medycyny s. 75–79; Jędrzejowska Maria: Jest znacznie ciekawsza choroba... Wkład prof. Ireny Hausmanowej-Petrusewicz w rozwój badań nad rdzeniowym zanikiem mięśni s. 81–83; Kochański Andrzej: Najpierw chory, potem geny... s. 85–93; Jamrozik Zygmunt: Relacja mistrz – uczeń s. 95–99; Bojakowski Jacek: Prawdziwą sztuką była sprawiedliwa dyskusja s. 97–100; Prokopowicz Magdalena: Z respektem, szacunkiem i podziwem. Rozmowa z Ewą Witkowską s. 101–102; Opolski Grzegorz: Moje spotkania s. 103–105; Zaremba Jacek Stanisław: Garść wspomnień i refleksji o prof. Irenie Hausmanowej-Petrusewicz s. 107–109; Petrusewicz Marta: Mama s. 111–127; Wróblewski Andrzej: Nestorka polskiej neurologii. Rozmowa z prof. Ireną

Hausmanową-Petrusewicz s. 129–133; Dolowy Patrycja: W pracy jestem szczęśliwa s. 135–140; Dąbrowska Justyna: Jestem coraz bardziej zaciekawiona światem s. 141–146.

5555. SIEDLECKA Joanna: *O Zbigniewie Herbercie*. Wyd. 2. Warszawa 2018.

Rec.: Kosiński Krzysztof: Warianty biografii Zbigniewa Herberta (1924–1998). *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 249–270.

5556. PROFESOR Janusz Maciej Hereźniak [1935–2016]. Red. z. Józef K. Kurowski. Łódź 2020 Łódzkie Tow. Nauk. 8° ss. 71, il. (Sylwetki Łódzkich Uczonych; z. 136).

Treść: Karasiński Edward: Wstęp s. 9; Kurowski Józef K., Siciński Jan T.: Profesor Janusz Maciej Hereźniak – uczony, geobotanik, ekolog, nauczyciel akademicki i artysta fotograf (1935–2016) s. 11–20; Ławrynowicz Maria, Ławrynowicz Julian: Wspomnienie o profesorze Hereźniaku – naszym przyjacielu Januszu s. 21–30; Czaplinski Czesław: Wspomnienie o profesorze Januszu Hereźniaku s. 31–32; Hereźniak Grażyna, Hereźniak Marta: O Januszu Hereźniaku żona i córka s. 33–35; Wykaz publikacji. Oprac. Andrzej Grzyl s. 37–51; Fotografie s. 53–71.

5557. SIWIEC-CIELEBON Michał: „Z ostatnich chwil bohatera”. Podporucznik Jan Antoni Władysław Hernich (10.03.1899–1.08.1920). *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 55–75, streszcz. ang.

W aneksie wspomnienia Józefa Kieconia dot. bohatera artykułu.

5558. GRABOWSKI Michał T. W. von, Mazurek Tomasz: Profesor Antoni Hlavaty [1920–2020] w 99. rocznicę urodzin. Poznań–Murowana Goślina 2019 Wydaw. Exemplum 8° ss. 141, nlb. 1, il. Pol. Tow. Ortopedyczne i Traumatologiczne. (Biblioteka Ortopedyczna i Traumatologiczna. Prace Historyczne BOiT; XII-6).

5559. MŁYNARCZYK Radosław: Hłasko. Proletariacki książę. Wołowiec 2020 Wydaw. Czarne 8° ss. 285, nlb. 2, il. (Biografie).

Marek Hłasko (1934–1969).

5560. KILANOWSKI Andrzej: Dr hab. Janusz Hochleitner (1966–2018) – historyk, prof. UMW. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 191–192.

5561. REGULSKI Jan: Łucja Danuta Ho enl 1919–2001. Wspomnienie. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 295–300.

5562. ROJEWSKA Anna: Magdalena Holcgreber (1923–2018). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 75–76.

5563. [HOLTHUIZEN Brita]: „Zawsze będąc tutaj przyjeżdżać”. Z Britą Holthuizen

rozmawia Rafał Żytyniec. Tł. z jęz. niem. Marta Turska. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 264–289, streszcz. ang.

Brita Holthuizen (ur. 1942).

Współwyd. z wersją niem.: “Ich werde immer wieder hierher kommen”. Brita Holthuizen im Gespräch mit Rafał Żytyniec.

5564. SIEDZIAKO Michał: Teresa Hulboj (1857–2019). [W:] *Kronika Szczecina* 2019. Miasto zintegrowane. Szczecin 2020 s. 413–418.

5565. KAROLEWSKA Henryka Ewa: Karty z życia Wandy Idzikowskiej [1862–1931] pielęgniarki, laureatki Międzynarodowego Medalu im. Florence Nightingale. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 83–93.

5566. SPOTKANIA. Roman Ingarden [1893–1970] we wspomnieniach. Red. Leszek Sosnowski. Kraków 2020 Księgarnia Akad. 8° ss. 416, nlb. 1, il.

Treść: Sosnowski Leszek: Wstęp s. 11–15; Czakon Dominika, Michna Natalia Anna: Roman Ingarden – życie i dzieło w subiektywnym ujęciu s. 17–30; Komaniecka-Lyp Monika: Roman Ingarden w aktach Służby Bezpieczeństwa s. 31–61; Sosnowski Leszek: Roman Ingarden. Portret nauczyciela s. 63–110; Wspomnienia s. 114–373; Studenci Romana Ingardena: Lista studentów 1945–1950 s. 376–377; Lista studentów 1957–1963 s. 377–379; Fotografie s. 381–406.

Toż w jęz. ang.: Meetings. Roman Ingarden in recollections. Kraków 2020 ss. 428, nlb. 1, il.

5567. URSEL Marian: Mieczysław In glot (11 stycznia 1937 – 28 lipca 2019). *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 1 s. 265–269, streszcz. ang.

5568. GRYZ Ryszard: In memoriam. Pamięci profesora Stefana Iwaniaka (1933–2019). *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 445–448.

5569. GUZEWICZ Wojciech, Moszczyński Leszek: Historia życia i pracy Teofili Jacuńskiej (1900–1984). *Civitas et Lex*. T. 13: 2017 nr 1 s. 69–81, streszcz. ang.

5570. SZTAMBUCH Michała Jagiełły [1941–2016]. Aut. pomysłu Rafał Monita. Kraków 2017.

Rec.: Pigoń Anna: W sztabuchu Michała Jagiełły. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 515–518.

5571. SIBILA Leszek K.: Mistrz introligatorski Robert J ahoda [1862–1947]. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 179–221, streszcz. ang.

5572. ŻAKIEWICZ Anna: Irena Jakimowicz [1922–1999] – muzealnica doskonała. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 246–252, streszcz. ang.

5573. EPSZTEIN Jolanta: Biografia lekarza-komunisty. Jerzy Jakubowski [1887–1967], twórca łódzkiej szkoły kardiologicznej. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 57: 2020 s. 27–105, streszcz. ang.

5574. NOWAKOWSKI Andrzej: Tadeusz Jamrozik (1935–2016). *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 132–141.

5575. HUF Agnieszka: Zawsze myśl o niebie. Historia Hanika – ks. Jana Machy (1914–1942). Katowice 2020 Księg. św. Jacka 8° ss. 117, nlb. 3, il.

Rec.: Kurek Jacek, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 209–211.

5576. BURGHARDT Marta: Z pokolenia Polski niepodległej: Karol Wojtyła [1920–2005]. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 225–253, streszcz. ang.

Jan Paweł II, papież i św.

5577. KOZŁOWSKA Teresa: Tu wszystko się zaczęło. Opowieść o dzieciństwie i wczesnej młodości Karola Wojtyły [1920–2005]. Warszawa 2020 Wydaw. Kefas 8° ss. 228, nlb. 4, il.

Jan Paweł II, papież i św.

5578. BROCHWICZ-LEWIŃSKI Wojciech: Wspomnienia o prof. dr. hab. Zofii (Zosi, „Sophie”) Jancewicz [1922–2019] I voto Brochwicz-Lewińskiej córce Feliksa Tarłowskiego i Marianny z domu Żytkowskiej. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr:] 2019 s. 249–255.

5579. BUDZYŃSKA Hanna: Marian Janicki (1927–2020) – funkcjonariusz MO i dyplomata. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 631–646, streszcz. ang.

5580. KALINOWSKA Maria: Maria Janion (24 grudnia 1926 – 23 sierpnia 2020). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr:] 2020 s. 115–119.

5581. JÓŹWIAK Waldemar, Rowiński Paweł: Wspomnienie o Profesorze Jerzym Janukowskim [1933–2020], nestorze polskiej geofizyki. *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 4 s. 183–190, streszcz. ang.

5582. PRO memoria Zofia Janukowicz-Pobłocka (1928–2019). Zebrał i oprac., wstępem i przypisami opatrzył Józef Borzyszkowski. Gdańsk–Wejherowo 2020 Inst. Kaszubski; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 711, nlb. 1, il., nuty.

Tręść: Borzyszkowski Józef. Wstęp s. 7–30; Cz. 1: Orodzenie Janukowiczów – między Parafianowem na Wileńszczyźnie a Elkiem na Mazurach i Gdańskiem – we wspomnieniach Zofii s. 31–101; Cz. 2: Zofia Janukowicz-Pobłocka soprano. Portret artystki, opinie recenzentów, refleksje słuchaczy i jej własne dzienniki z tournée s. 153–394; Cz. 3: Jubileusz 50-lecia pracy artystyczno-pedagogicznej..., a uczniowie i ich wspomnienia s. 395–540; Cz. 4: Hubert Pobłocki [1934–2016] – mąż Zofii Janukowicz i jego twórcze dokonania, wzbogacające nie tylko sagę rodzinną Janukowicz-Pobłockich s. 543–681; Borzyszkowski Józef: Moje wspominki s. 683.

5583. SITARZ Czesław: Chorąży Franciszek Januszewski [1893–1946]. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 393–398.

5584. JARSKI Adam: Kolekcja Andrzeja Jaraczewskiego [1916–1992] jako przyczynek do jego biografii. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 135–160, streszcz. ang.

5585. ZIĘBA Józef: Epitafium dla bohatera. Dla upamiętnienia 80. rocznicy II wojny światowej. Lublin 2019 Polihymnia 8° ss. 83, nlb. 1, il. Stanisław Jareńko (1918–1967).

5586. NALICHOWSKA-KELER Monika: Jan Nikodem Jaroń [1881–1922]. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 155–158.

5587. KALINOWSKI Emil: Waław Jaruzelski [1658–1706] – bohater czy zdrajca? Nieoczywista biografia wojskowego i polityka. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 827–848, streszcz. ang.

W literaturze występuje również jako Waław Jeruzalski.

5588. JANOWSKI Maciej: Jerzy Jedlicki (14 June 1930 – 31 January 2018). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 389–410.

5589. JANOWSKI Maciej: Jerzy Jedlicki (4 [14!] VI 1930 – 31 I 2018). *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 4.

Uzup.: Janowski Maciej: Sprostowanie. *Tamże*. R. 127: 2020 nr 1 s. 219.

5590. ARNO Anna: Kot. Opowieść o Konstantym A. Jeleńskim [1922–1987]. Warszawa 2020 Iskry 8° ss. 413, nlb. 3, il.

5591. WAJS Anna: Ignacy Jeziorkowski [1898–1921], dzielny żołnierz i kochający syn – postać z rodzinnych dokumentów lat 1907–1935. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 213–220, streszcz. ang.

5592. KWIATKOWSKI Jaromir: Miał być i jest świętym. Błogosławiony ksiądz Józef Kowalski (1911–1942). Rzeszów–Krosno 2019 Wydaw. Ruthenus Rafał Barski 8° ss. 220, il.

Toż. Wyd. 3, popr. i uzup. Rzeszów–Krosno 2020 ss. 216, il.

5593. ZAWADZKI Wojciech: Śp. ks. infułat dr Mieczysław Józefczyk (1928–2019). *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 277–279.

5594. KRZYŻANOWSKA Magdalena: Wincenty Jungowski [1879–1961] – prazskowianin nietuzinkowy. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 113–117.

5595. NEJA Jarosław: Jan Jurkiewicz (1957–2020). *Czasypismo*. 2020 nr 1 s. 211–213.

5596. MATYSIAK Jarosław: Kazimierz Kaczmarczyk 1878–1966. Archiwista i historyk. Poznań 2020 AP w Poznaniu 8° ss. 278, il.

5597. JAK pokochałem niewidomych czyli Wspomnienia o ks. kan. Benonie Kaczmarku [1932–2011]. Red. Helena Skonieczka, Piotr Buczkowski. Bydgoszcz 2020 [Zw. Literatów Pol. Oddz. Bydgosko-Toruński] 8° ss. 100, il. (Biblioteka „Tematu”; nr 156).

Treść: Kaczmarek Benon: Cierpienie jest łaską s. 7–10; Skonieczka Helena: Wstęp s. 11–12; Z tradycji duszpasterstwa niewidomych s. 13–18; Przekazanie pałeczki w sztafecie duszpasterskiej s. 20–31; Krzemkowska Zofia: Czas mija pamięć pozostaje s. 32–40; Pamięć i wspomnienia s. 35–52; W rozmowach z niewidomymi s. 57–62; Skonieczka Helena: Podsumowanie s. 63–67; Rozmowa ks. kanonika Benona Kaczmarka z ks. Piotrem Buczkowskim s. 68–74; Buczkowski Piotr: Okruszki tortu (zamiast posłowania) s. 75–84; Najważniejsze daty s. 98.

5598. MANIECKA Jolanta: Wspomnienie o Januszu Kaczmarczyku [1950–2019]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr:] 2020 s. 227–229.

5599. MAGOWSKA Anita: Doktor Teofil Kaczorowski (1830–1889) i jego naukowy debiut. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 99–105.

5600. SZYMCZAK Jan: Professor Leszek Kajzer (1944–2016). *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 22: 2017 s. 427–437.

5601. DOMINO Zdzisław: Walenty Kalandyk [1904–1992] – żołnierz i społecznik. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 3 s. 18–19.

5602. KRASKA Immaculata: Miłość chodzi zawsze za mną. O życiu czcigodnej służebnicy Bożej, siostry Emanuela Kallb CSS [1899–1986]. Wyd. 2, popr. Kraków 2020 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 211, nlb. 2, il. Wyd. 1. 2014.

5603. KRZYMKOWSKI Marek: Marian Kallas (1938–2020). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 296–297.

5604. KARWACKA Weronika: Czekam na Panią. Wspomnienie o Marzannie Kamińskiej [1960–2019]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr:] 2020 s. 525–528.

5605. KARCZ-TARANOWICZ Eugenia, Nycz Edward: Aleksander Kamiński [1903–1978] pedagog walki o niepodległość w latach drugiej wojny światowej. *Ruch Pedagogiczny*. 2018 nr spec. 4/2 s. 81–92.

5606. GMITRUK Janusz: Generał dywizji Franciszek Kamiński (1902–2000). Żołnierz i polityk. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 357, nlb. 3, tabl. 112, il. MHPRL.

5607. ESSEN Andrzej: Marek Kazimierz Kamiński (18 III 1948 – 20 VI 2020). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 1003–1007.

5608. GIESZCZYŃSKI Witold: Prof. dr hab. Marek Kazimierz Kamiński (1948–2020). *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 363–365.

5609. PILARSKI Sebastian: Marek Kazimierz Kamiński (1948–2020). *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 295–297.

5610. MIDURA Katarzyna: Emanuel Kania [1827–1887] – wybitny, choć nieco zapomniany pianista. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 30–32.

5611. KS. KANONIK Władysław Kania [1914–1980]. Życie i dzieło. Autorzy oprac. Józef Kania, Dorota Fryc-Piętak, Agnieszka Kania. Kraków 2020 Józef Kania 8° ss. 64, il.

Treść: Synopsis s. 5; Kania Józef: Wstęp s. 6; Podziękowania s. 7; Dzieciństwo i młodość w Przeciszowie s. 9–19; Pierwsze parafie s. 20; Parafia w Ryczowie – budowniczy kościoła i społecznik s. 21–44; Parafie w Zebrzydowicach i Stróży s. 45–50; Rodzina s. 51–54; Jak Go zapamiętaliśmy. Wspomnienia bratanców i bratanków s. 55–59; Ciekawostki rodzinne s. 60–61; Drzewo genealogiczne s. 62; Bibliografia s. 63.

5612. KANTECKI Jarosław: Ks. dr Antoni Kanteccki (1847–1893). Droga do niepodległości. Wielowieś 2020 Stow. Ekologiczno-Kult. EKOklub 8° ss. 145, il.

5613. PLEŚNIAROWICZ Krzysztof: Kantor. Warszawa 2018 Wielka Litera 8° ss. 317, tabl. 48, il.

Tadeusz Kantor (1915–1990).

Rec.: Lech Kasia, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 95–97.

5614. WEBER Kamil: Czesław Kantorczyk (1943–2020). *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 201–204.

5615. KARA Jan: Antoni Kara (1914–1977) niżański geodeta, budowniczy Zakładów Połu-

dniowych. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 74–82.

5616. KOWALIK Mariusz: Mgr inż. Franciszek Kara (1943–2020) aktywny członek TZN, zasłużony niżanin. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 22–27.

5617. DROZDOWSKI Marian Marek: Jan Kariski Kozielski 1914–2000. The emissary who sought help from the Allied powers for the Polish Underground State and Holocaust victims. Transl. into English Małgorzata Walczak [i in.]. Warsaw 2015 Natolin European Centre 8° ss. 440, il.

Tyt. oryg.: Jan Kariski Kozielski 1914–2000. Warszawa 2014.

5618. ŻARYN Jan: Tadeusz Karszo-Siedlewski [1893–1939] – senator II RP. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 173–181, streszcz. ang.

5619. KOZIARA Stanisław: Słowo na pożegnanie przyjaciela – profesora Marka Karwali [1955–2020]. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 324–327.

5620. NOWAK Szymon: Wilhelm Jakub Kasprzykiewicz [1896–1940]. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 39, nlb. 1, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5621. DRIRA Abdelhamid, Kubacki Grzegorz: Wojciech Biberstein-Kazimierski [1808–1887] – orientalista i dyplomata. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 37: 2020 s. 129–144, streszcz. ang.

5622. CHAMCZYK Ewa: Wokół narodzin Apolinarego Kątskiego [1826–1879] – nowe źródła. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 1 s. 135–143, streszcz. ang.

Ustalenie daty urodzenia.

5623. SKERSKA Elżbieta: Janina Urszula Kentzer z d. Bednarska (1921–2020). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 104–106, streszcz. ang.

5624. MÜNNICH-KAFEL Krystyna: Grażyna Kędrek (1953–2018). *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 273–276.

5625. BAŁDA Waldemar: Bogusław Kędzierski [1949–2019]. Artysta z Dynowa. Rzeszów–Dynów 2020 Edytorial; z inicjatywy i na zlec. Urzędu Miejskiego. 8° ss. 159, nlb. 1, il.

5626. MATEJA Anna: Poznawanie Kępińskiego. Biografia psychiatry. Kraków 2019.

Antoni Kępiński (1918–1972).

Rec.: Bogusz Halina, *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 145–147.

5627. KĘSIK Józef: W setną rocznicę urodzin. Biografia Józefa Kęsika syna Piotra 1918–2003. Rawicz 2020 Powerart 8° ss. 50, il.

5628. ACHREMCZYK Stanisław: Pamięć o Wojciechu Kętrzyńskim [1838–1918]. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 41–81, streszcz. ang., niem.

5629. KSIĄDZ infułat generał Witold Kiedrowski (1912–2012). Red. prowadzący Barbara Stetter-Stefańska; red. Justyna Maluga; tł. na jęz. fr. Joanna Posyłek. Paris–Pelplin 2013 Stow. Pol. Kombatantów i ich Rodzin we Francji; Bernardinum 8° ss. 459, nlb. 5, il.

5630. ZANIEWSKA Teresa: Profesor Jan Kielanowski (1910–1989). Uczony – humanista – wychowawca. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 172–188, streszcz. ang.

5631. BOKSA Michał: Profesor Stanisław Kielich (1925–1993). Syn czempionskiego szewca. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 38–55.

5632. GÓRA Sylwia: Ewa Kierska [1923–2013]. Malarka melancholii. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 248, nlb. 2, nlb. 32 tabl., il.

Rec.: Tendara Paulina, *Polish Journal of the Arts and Culture*. 2020 [nr] 11(1) s. 167–170.

5633. GUBAŁA Marcin: Borys Kilańczycycki (1898–1976) – przedsiębiorca morski. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 97–100.

5634. ZANURZONY w Pięknie. Efrema Maria z Kcyni (1894–1970), kapucyn Stanisław Klawitter. Materiały z międzynarodowego sympozjum zorganizowanego w 50. rocznicę śmierci artysty. Warszawa, 3 grudnia 2020 roku. Red. nauk. Wiesław Block. Kalwaria Zebrzydowska 2020 Wydaw. oo. Bernardynów Calvarianum 8° ss. 308, il.

Tyt. równol.: Immerso nella Bellezza Efrema Maria da Kcynia (1894–1970), cappuccino Stanisław Klawitter. Atti del simposio internazionale organizzato in occasione del 50° anniversario dalla morte dell'artista. Varsavia, 3 dicembre 2020.

Treść: Woźniak Łukasz: Słowo Ministra Prowincjalnego s. 5–6; Komitet Organizacyjny: Wstęp s. 7–13; Presentazione del volume s. 15–20; Filipiuk Grzegorz: Rys historyczny – wprowadzenie w życie artysty s. 23–36; Moryc Cyprian Janusz: „Každy kolor mieszałem z myślami o Franciszku”. Legenda neofranciszkańska w kulturze europejskiej XIX i początków XX wieku s. 37–63; Block Wiesław: „Trudne dobre początki” – pierwsze lata zakonnego życia młodego artysty s. 65–89; Soczewka Roman Aleksander: Kapucyn rysował okładkę „Rycerza Niepokalanej” s. 91–98; Teklemariam Bache Yohannes: Efrema Maria z Kcyni

i jego dzieła w Muzeum Franciszkańskim w Rzymie s. 99–114; Derdziuk Marcin Andrzej: Różnorodność dzieł artystycznych powstałych na terenie Belgii s. 115–139; Serra de Manresa Valenti: Malarstwo ścienne w krypcie Sanktuarium Matki Bożej Różańcowej z Pompejów w Barcelonie s. 141–152; Kasprowicz Jan: Działania artystyczne ojca Efrema uczynione dla Bazyliki Prymasowskiej w Gnieźnie s. 153–185; Błażejczyk Natanaela Wiesława: Stanisław Efrek Klawitter w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie s. 187–219; Błażejczyk Natanaela Wiesława: Witraże w kościele pw. Św. Józefa w Inowrocławiu s. 221–231; Makarewicz Justyna: Ślady pozostawione w rodzinnej Keyni s. 233–241; Błażejczyk Natanaela Wiesława: Ogólny szkic kalendarium życia i twórczości ojca Efrema Marii z Keyni s. 243–252; Bibliografia s. 255–267; Fotografie przedstawiające niektóre wydarzenia i dzieła związane z osobą ojca Efrema z Keyni s. 269–[295].

5635. ŁUKOMSKA Danuta: Posłany na żniwo Pańskie. Życie i działalność świętego ojca Klemensa Hofbauera, redemptorysty, apostoła Warszawy i Wiednia. Kraków 2020 Wydaw. Homo Dei 16° ss. 52, nlb. 4.

Św. Klemens Maria Hofbauer (1751–1820).

5636. DYGDALA Jerzy: Aleksander Klem p (21 II 1948 – 10 XI 2019). *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 175–177.

5637. SKOCZEK Tadeusz: Dziedzictwo kultury studenckiej. Życie i działalność Wiesława Klimczaka (1933–2019). *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 458–463.

5638. WIESŁAW Klimczak [1933–2019] zapisany w pamięci. Oprac. Waldemar Błaszczuk [i in.]. Warszawa 2020 Elipsa 8° ss. 388, il.

Treść: Wstęp s. 9–10; Podstawowe fakty z życia i działalności Wiesława Klimczaka s. 11–78; Wspomnienia s. 79–324; Wybrane teksty Wiesława Klimczaka: Spójrzcie sobie w oczy. Wiesław Klimczak o roli ruchów społecznych, organizacyjnych międzypokoleniowych i dylematach środowisk poststudenckich s. 329–336; Apologetyczne czy autokrytyczne oceny przeszłości. Referat na seminarium historycznym Klub Profesorski UW, 3 grudnia 2008 r. s. 337–346; Rola inteligencji we współczesnym świecie. Forum Kolegium Myśli Otwartej, zakończenie dyskusji, 30 września 2004 r. s. 347–374; Aneks: Pożegnanie Wiesława Klimczaka na Cmentarzu Powązkowskim s. 367–374.

5639. HASIOR Łukasz: Tadeusz Klukowski [1931–1953] – żołnierz organizacji Kraj. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 169–181, streszcz. ang.

5640. ŚRUTWA Jan: Bez Boga – ani do proga. Tryptyk doktora [Zygmunta] Klukowskiego [1885–1959]. Lublin 2019.

Rec.: Walewander Edward, *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 355–358.

5641. FIJAŁKOWSKI Marek, Kicman Wojciech: Antoni Knajdek [1897–1975] – powstaniec, artysta. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 95–98.

5642. NOWOTKA Marek: Jan Kobus [1921–1989] – zapomniany bohater. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 159–179.

5643. MIELNIKIEWICZ Krzysztof: Kpt. Józef Kobylański [1893–1971]. Prekursor kolekcjonerstwa łowieckiego. Ostrów Mazowiecka 2019.

Rec.: Ojdana Joanna, *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 170–177.

5644. WOJCIECHOWSKI Krzysztof: Jan Kochanowski [1894–1942] – pedagog, przyrodnik i krajoznawca z Grodna. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 229–240.

5645. WOLANIN Anita: Kazimiera Kochańska [1899–1983]. Zajmowała się wszystkimi ludzkimi sprawami. Krosno 2020 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 65, il.

5646. OSTROWSKA Wanda: Wspomnienie o Bronisławie Kocole [1927–2019]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 235–236.

5647. HENRYK Koczorowski (1951–2018). *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 249–250.

5648. MENTZEL Zbigniew: Kołakowski. Czytanie świata. Biografia. Kraków 2020 Wydaw. Znak 8° ss. 509, nlb. 3, il.

Leszek Kołakowski (1927–2009).

5649. PIERÓG Elżbieta: Henryk Kołodziejski [1884–1953] – director of the Sejm Library (1919–1939). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 169–190.

5650. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Stanisław Kołodziejski (1952–2019). *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 332–336.

Uzup.: Kołodziejski Stanisław: Inspiracją były ruiny tajemniczego zamku w Pieninach. Rozm. Ryszard M. Remiszewski. *Tamże* s. 205–213.

5651. KUREK Jacek: Henryk Komander (1936–2020). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 256–260.

5652. WOJDYŁO Witold: Waław Komarnicki (1891–1954) – Socio-political Views and Activities. *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 103–124.

5653. KURKOWSKI Jarosław: In memoriam. Paweł Komorowski [1955–2020]. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 141–143.

5654. TECHMAN Ryszard: Michał Köni g (1867–1939), zapomniany kapitan portu morskiego w Tczewie, radca miejski, naczelnik Zarządu Dróg Wodnych. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 90–96.

5655. KOŃCZEWSKI Grzegorz: Brat Jan Vianney [1914–1944]. Z Niepokalanowa na front wschodni. Toruń 2020 TNT 8° ss. 120, il.

Jan Vianney Maria Kończewski.

5656. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Wiesław Adam Koński (1948–2018) dziennikarz, działacz TNP, wykładowca akademicki. *Notatki Plockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 2 s. 42–46, streszcz. ang.

5657. KRZYK Józef, Szmatloch Barbara: Korfanty. Silna bestia. Katowice 2020 Post Factum 8° ss. 343, tabl. 16, il.

Wojciech Korfanty (1873–1939).

Rec.: Kurek Jacek, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 203–207.

5658. URBANOWICZ Beata: Wojciech Korfanty – współtwórca polskiej niepodległości. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 97–112, streszcz. ang.

5659. KAMIŃSKI Marek M., Szum Ernest: Prometeizm „Janosika Podlaskiego” w relacjach przyjaciół. Źródła do biografii Józefa Koryckiego [1935–1986]. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 119–145, streszcz. ang.

Zawiera też wspomnienia Marka M. Kamińskiego, Krystyny Oksiejuk i Barbary Koryckiej.

5660. KURNIK Krzysztof: Życie i działalność Stefana Korzeniowskiego (1907–1993) – organisty w Rudzicy. *Pro Musica Sacra*. [Nr] 17: 2019 s. 193–200, streszcz. ang.

5661. HORANIN Jadwiga: Wspomnienie o Józefie Kosińskim [1937–2019]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr:] 2020 s. 529–530.

5662. SADZIKOWSKA Lucyna: Zofia Kossak [1889–1968]. Wrastanie – Górki Wielkie: ludzie i sprawy. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 3 s. 3–13, streszcz. ang.

5663. PROFESOR Anna Kossowska (7.03.1943–4.06.2019). [Aut.] Konrad Buczkowski [i in.]. *Archiwum Kryminologii*. T. 41: 2019 nr 2 [dr:] 2020 s. 7–10.

Uzup.: Bibliografia prac Profesor Anny Kossowskiej (w porządku chronologicznym). *Tamże* s. 10–14.

Za l. 1970–2019.

5664. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Kontrowersyjna i niezależna postać kultury polskiej na emigracji – dziennikarka, pisarka, redaktor Stefania Kossowska [1909–2003]. *Acta Universitatis Lodzianis*. Folia Librorum. [Vol.] 2(31): 2020 s. 59–86, streszcz. ang.

5665. SIELEZIN Jan Ryszard: Na obrzeżach historii. Ks. prałat Dominik Kostiał. Życie i działalność duszpasterska (30 I 1899 – 17 VII 1974). Jelenia Góra 2020 Wydaw. Poligrafia Ad Rem 8° ss. 159, il., streszcz. ang.

Rec.: Stefaniak Janusz, *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 189–192.

5666. BALBUS Tomasz: „Fakir” Sergiusz Kościółkowski [1915–1945]. Biografia egzektora Kedywu, dowódcy szwadronu brygady „Juranda”, komendanta oddziału Partyzanckiego Armii Krajowej (na tle historii Okręgu Wileńskiego). T. 2. Wojna i śmierć na Wileńszczyźnie. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 766, 64 tabl., il., streszcz. ang., lit. IPN–KŚZpNP.

Toż. T. 3: Śmierć i zagłada na Wileńszczyźnie. Warszawa 2020 ss. 631, nlb. 1, tabl. 80, il., mapy, streszcz. ang., lit.

T. 1. 2018.

5667. JÓZEF Kotarbiński [1849–1928]. Życie i dzieło – wybrane zagadnienia. Pod red. Moniki Gabryś-Sławińskiej. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 130, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Gabryś-Sławińska Monika: Wstęp s. 7–10; Olszewska Maria Jolanta: Józefa Kotarbińskiego głos w dyskusji o teatrze ludowym. Przyczynek do dziejów teatru polskiego w XIX w. s. 11–29; Cymerman Jarosław: Teatr jako „pograniczny pas”. Józef Kotarbiński o Anastazym Trapszy [1832–1898] s. 31–39; Samsel Karol: Juliusz Słowacki Józefa Kotarbińskiego s. 41–53; Jarosz Agnieszka: Dramaty mistyczne Juliusza Słowackiego w krakowskich inscenizacjach Józefa Kotarbińskiego s. 55–65; Skorupa Ewa: Józef Kotarbiński jako krytyk literacki Elizy Orzeszkowej [1841–1910] s. 67–82; Podstawka Anna: Józef Kotarbiński i Jan Kasprowicz [1860–1926] s. 83–99; Jarząbek-Wasył Dorota: Teatr i parapraxis. Na marginesie „sypek” Józefa Kotarbińskiego s. 101–115; Prymak-Sawic Agnieszka: „Ich świat” (szkic do portretu małżeństwa Lucyny [1858–1941] i Józefa Kotarbińskich) s. 117–125.

5668. MRÓZ-KRYSTA Dominika: „Subiektywny spacer po Wadowicach z Wujkiem Januszem”. Kontynuacja wspomnień o prof. dr. hab. inż. Januszu Kotlarczyku [1931–2017]. [Cz. 3]. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 128–131.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 20: 2017.

5669. HAUS Olga, Szustak Mirosława: Profesor Sabina Kotlarek-Haus z Wielichowa (1928–2009). *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr:] 2020 s. 201–220.

5670. SZALAŁATA Mateusz: Bronisław Kotlarski (1893–1939). Droga wielkopolskiego

patrioty. Leszno 2020 Urząd M. 8° ss. 188, il. (Cives Nostri; t. 18).

5671. KOWALIK Szczepan, Kutkowski Archanusz: Śmierć nieosądzona. Sprawa księdza Romana Kotlarza [1928–1976]. Lublin–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 397, nlb. 2, tabl. 54, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Dot. posługi kapłańskiej Romana Kotlarza (1928–1976), prześladowania przez władze państwowe, śmierci i późniejszych śledztw w jej sprawie, l. 1928–2018.

5672. ULJASZ Adrian: Jerzy Kotuła (1855–1889). Cieszyński księgarz, wydawca i nakładca. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 10: 2016 s. 57–74, streszcz. ang.

5673. PAWLICKI Bonawentura Maciej: Profesor Jerzy Kowalczyk, historyk sztuki (1930–2018). Wspomnienie wspólnych peregrynacji – spojrzenie w przyszłość przez pryzmat sztuki. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 7–16.

5674. SZYMANEK Andrzej: Prof. Jerzy Antoni Kowalczyk (1930–2018). *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.] 2019 s. 361.

5675. NOWAKOWSKI Piotr: Agnieszka Kowalewska (1940–2019). *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 18: 2020 s. 211–214.

5676. CZERNIELEWSKI Konrad [A.]: Zagadka Jana K. Łódź 2020 Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 105, il. + 1 płyta CD. Jan Kowalewski (1892–1965).

5677. CZERNIELEWSKI Konrad [A.], Jędrzejewska Agnieszka: Szyfry wojny. Jan Kowalewski nieznaną bohater 1920 r. Łódź 2020 Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 146, il., streszcz. ang.

5678. KOWALKOWSKI Krzysztof: Nauczyciel Ignacy Andrzej Kowalkowski (1811–1880). *Kartuskie Zeszyty Muzealne*. Nr 4: 2019 s. 83–98.

Zawiera też akt zgonu I. A. Kowalkowskiego.

5679. KRIEGSEISEN Wojciech: Jerzy Kowecki (24 V 1930 – 7 XII 2019). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 729–732.

5680. TRZASKALIK Joanna: Piotr Kowolik (1946–2020). In memoriam. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 160–171, streszcz. ang.

5681. JASKIERNIA Zbigniew: Hrabia Władysław Koziembrodzki [1839–1893] – 180.

rocznica urodzin. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego*. T. 28: 2019 [dr.] 2020 s. 179–183.

5682. JÓZEFA Kozielleckiego [1936–2017] życie z nauką splecione. Esej biograficzny i red. Maryla Goszczyńska. Warszawa 2020 WUW Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 236, nlb. 2, il.

Treść: Bibliografia twórczości profesora Józefa Kozielleckiego s. 14–22; Goszczyńska Maryla: Opowieść biograficzna s. 23–140; W oczach uczniów, współpracowników i przyjaciół s. 141–198; Aneks s. 199–224.

5683. PODSIADŁY Adam: Janina Kozłowska-Studnicka [1890–1972] – archiwistka w Wilnie, Grodnie i Kórniku. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 37: 2020 s. 145–162, streszcz. ang.

5684. SIWIEC-CIELEBON Michał: Mieczysław Kozłowski „Żbik” – „Bunt” [1923–1947]. Współpr. Rafał Dyrzc. Kraków 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 55, nlb. 1, il., mapy.

5685. KISIELEWICZ Danuta: Juliusz Maria Krawacki (1934–2019). *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 212–216.

5686. DYMMEŁ Anna: Profesor Antoni Krawczyk (1942–2020). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 739–742.

5687. ZNAJOMSKI Artur: Profesor Antoni Krawczyk (1942–2020). *Folia Bibliologica*. Vol. 62: 2020 s. 113–118.

5688. MIECZYŃSKI Grzegorz: Polikarp Krakowski (1827–1863) – praca, walka, rodzina. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 79–98.

5689. SOBCZAK-WALIŚ Monika: Tadeusz Krokos (4 V 1932 – 17 XII 2020). *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 365–369.

5690. KOLBUSZEWSKI Jacek: Nota w trzydziestą piątą rocznicę śmierci Haliny Krüger-Syrokomskiej [1938–1982]. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 467–479.

5691. ŁAWSKI Jarosław: Halina Krukowska (26 września 1937 – 28 lipca 2019). *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 1 s. 271–280, streszcz. ang.

5692. STEMPLEWSKI Grzegorz: Fotograf z Dąbrowic. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 335–364.

Feliks Krupiak (1899–1980).

5693. PIĘTA Paweł, Skierska-Pięta Katarzyna: Ks. Józef Antoni Krupiński (1912–1944). Wspomnienie. Boczki Chełmońskie–Skierniewice 2019 Wydaw. SIGMA 8° ss. 31, il.

5694. WYROBIEC Piotr, Witkowski Marcin: Artysta w obiektywie czasu. Jacek Krupnik (1961–2020). *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 142–145.

5695. SKERSKA Elżbieta: Halina Krzeszowska [1905–1977] – szef WSK Okręgu Pomorskiego. Gospodynini lokalu konspiracyjnego na Warszawskiej 8. *Biuletyn Fundacji Generala Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 67–70.

5696. PAWLICKI Ryszard Wojciech: Jerzy Tadeusz Krzywoszewski (1917–2010). *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 203–212.

5697. LAPSKI Adam: Daniela Krzyżanowska-Żurek (1933–2019). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 251–255.

5698. KISIEL Dariusz: Ks. Wiktoryn Krzyżanowski [1832–1893]. Pierwszy kapelan i prezes OSP w Pułtusk, kapłan społecznik. (Zarys dziejów OSP w Pułtusk). Pułtusk 2020 Wydaw. Aleksander 8° ss. 261, nlb. 1.

5699. LINSENBARTH Adam: Kapral Franciszek Kubiszewski [1901–1978] – żołnierz Armii Andersa i 2. Korpusu Polskiego. *Rydwani*. Nr 13: 2018 s. 143–151, streszcz. ang.

5700. KNAS Krzysztof: Andrzej Kuczek (1940–2019). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 249–251.

5701. FIJAŁKOWSKI Marek: Lesław Zygmunt Kukański [1930–2016] – miłośnik jeździectwa, kolekcjoner, badacz historii kawalerii polskiej. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 147–152.

5702. STOBIECKI Rafał: Witold Kula (1916–1988). Szkic do portretu. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 21/22: 2020 s. 17–28, streszcz. ang.

5703. GAŁĘZOWSKI Marek: Jerzy Kulczycki [1895–1919]. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 37, nlb. 2, il., mapy. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5704. KULDANEK Tadeusz: Mój ojciec Rudolf. Milanówek 2019 Gęsie Pióro 8° ss. 140, nlb. 2, il.

Rudolf KuldaneK (1914–1985).

5705. ROSTKOWSKI Zbigniew: Starszy strzelec Julian Kupcewicz (1898–1920) – bohater wojny polsko-bolszewickiej. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 261–272.

5706. MAREK Marta: Janusz Kusociński [1907–1940] – olimpijczyk niezłomny, heroiczny bohater bieżni i pola walki. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 167–186, streszcz. ang., niem., ros.

5707. ŚCIEGIENNA Małgorzata: Wspomnienie o Jerzym Hieronimie Kwaśniewskim [1920–2008]. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 303–326.

5708. BURGHARDT Marta: Halina Kwiatkowska [1921–2020] – świadek niezwykłego stulecia. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 386–394.

5709. POLEWKA Jan: Tadeusz Kwiatkowski [1920–2007] – урок i pamięć. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 297–321.

5710. WOLFF-POWĘSKA Anna: Prof. Andrzej Kwilecki (1928–2019). *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 4 s. 307–317.

5711. PODOLSKI Aleksander: Życie i działalność generała Mariana Langiewicza [1827–1887] na tle epoki. Wrocław 2020 Unia Pol. Ugrupowań Monarchistycznych 8° ss. 127, il.

5712. RAFALSKI Piotr: Literat, legionista i oficer II RP ppłk Józef Julian Lasoń [1889–1967]. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 59–71, streszcz. ang.

5713. WANKE-JAKUBOWSKA Małgorzata, Wanke-Jerie Maria: Uśmiechnięty wojownik. Romuald Lazarowicz (1953–2019). Wrocław 2020 Profil; staraniem Stow. „Solidarność Walcząca” 8° ss. 271, nlb. 1, il. (Dolnośląska Solidarność Seria Wydawnicza).

5714. ORLIŃSKI Wojciech: Lem. Życie nie z tej ziemi. Wołowiec–Warszawa 2017.

Stanisław Lem (1921–2006).

Rec.: Długołęcki Aleksander, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 444–451.

5715. SZAWŁOWSKI Ryszard: Rafał Lemkin (1900–1959). Polski prawnik, twórca pojęcia „genocyd” (ludobójstwo) oraz inicjator i główny architekt konwencji ONZ o genocydzie z 9 grudnia 1948. Biografia intelektualna. Warszawa 2020 Wydaw. Akademickie Sedno 8° ss. 648, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Toż plik tekstowy PDF (8,30 MB).

5716. NAZARUK Piotr: Bajglowe imperium Hersza Lendera [1894–1960]. Lublin 2020 Ośr. Brama Grodzka – Teatr NN 8° ss. 31, nlb. 33, il.

5717. MACHULIK Janusz: Adam Lenkiewicz (1888–1941). *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 169–173.

5718. GRZYBOWSKI Michał Marian: Kalendarium życia i działalności błogosławionego biskupa Leona Wetmańskiego (1927–1941). Płock 2020 P.P.-H. „Drukarnia” 8° ss. 462, nlb. 6, il.

Rec.: Kućko Wojciech, *Notatki Plockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 2 s. 46–49.

5719. KOPOCIŃSKI Zbigniew, Kopociński Krzysztof: Z Eskulapem i biało-czerwoną szachownicą w herbie – ppłk. dr pil. Józef Leoszeko (1894–1948) jako świadek powstania i rozwoju medycyny lotniczej w Polsce. *Acta Medica Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 23–44.

5720. STACHURSKA Maria: Położna. O mojej cioci Stanisławie Leszczyńskiej [1896–1974]. Warszawa 2020 Burda Media Polska Sp. z o. o. 8° ss. 255, nlb. 2, tabl. 63, il.

5721. CHMARA-ŻACZKIEWICZ Barbara: Teodor Leszytycki [1830–1915], notatki z biografii artysty i pedagoga w świetle stosunków z rodziną, przyjaciółmi i uczniami. (Cz. 2). *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 1 s. 22–68, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. R. 63: 2018.

5722. REZLER-WASIELEWSKA Violetta: Barbara Lewandowska (1929–2019). *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 217–220.

5723. WITKOWSKA Dominika: Wspomnienie o Janie F. Lewandowskim [1952–2015]. *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 105–112.

5724. DUDA Daniel: Kpt. ż. w. Jerzy Lewandowski (1906–1999), absolwent tczewskiej Szkoły Morskiej, bohaterski kapitan statku m.s. „Rozewie”, jeniec na niemieckim okręcie podwodnym U-66. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 104–107.

5725. GNYP Elżbieta: Lucjan Lewandowski (1899–1964). Zapis życia i twórczości plastycznej. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 141–180.

5726. BARCZYŃSKA Jagoda: Sławomir Lewczuk (1938–2020). Wspomnienia o malarzu. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 509–518.

5727. CHOJNACKA Barbara: Albert Lewy-Taljański (1864–1946) – paryski malarz i bydgoski nauczyciel. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 57–69.

5728. LIBESKIND BERKOVITZ Annette: Życie pełne barw. Jak Nachman Libeskind [1909–2001] przeżył nazistów, gułagi i komunizm. Przedm. Daniel Libeskind; przekł. z jęz. ang. Dorota Dekiert; red. i przypisy Joanna Podolska. Łódź 2020 Centrum Dialogu im. Marka Edelmana 8° ss. 376, nlb. 4, il. (Biblioteka Centrum Dialogu) (Ludzie).

5729. ŚWIETLIK Paweł: Mój pradziadek Józef Limański [1897–1979]. W poszukiwaniu korzeni. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 89–94.

5730. STANKOWSKI Witold: Wątek bydgoski w życiorysie gen. bryg. Władysława Liniarskiego [1897–1984], komendanta Obszaru/Okręgu Białostockiego ZWZ/AK, ps. „Mścisław”. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 119–132, streszcz. ang., niem.

5731. RADZIEJEWSKI Krzysztof: Bohater z rodziny Lipczyńskich. W setną rocznicę śmierci st. ułana Stefana Lipczyńskiego w szarży na sowieckie kulomioty w bitwie pod Lidą na Litwie 16 kwietnia 1919 r. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 279–289.

Ur. 1898.

5732. HLEBOWICZ Adam: Grażyna Lipińska [1902–1995]. [Warszawa] 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 38, nlb. 2, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5733. PIELACIŃSKA Nina: The Emigration Biography of Stanisław Lis-Kozłowski [1907–1995] in Selected Texts by Representatives of the Polish Community in Argentina. *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 157–175.

5734. ZAKRZEWSKI Andrzej: Maria Teresa Lizisowa (16 X 1936 – 12 I 2019). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 311–312.

5735. MUSZYŃSKI Andrzej, Przyszczypkowski Kazimierz: Pamięci Profesora Stanisława Lorenca [1943–2020], rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 2002–2008. *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 2 s. 177–182, streszcz. ang.

5736. DOROSZ Beata: Roman Loth (11 grudnia 1931 – 30 listopada 2019). *Pamiętnik*

Literacki. R. 111: 2020 nr 3 s. 243–252, streszcz. ang.

5737. ZYCH Sławomir: Na ojczystej i obcej ziemi. Książę Marcin Jerzy Lubomirski (1738–1800). Rzeszów–Kolbuszowa 2020 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 168. (Biblioteka Polonii. Seria A, Studia; t. 42).

5738. ROGOWSKI Bogusław: Jedyny taki generał. Uczczono pamięć inspektora Ludwikowskiego. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 3: 2019 s. 20–23.

Wiktor Wilczyński vel Ludwikowski (1886–1959).

5739. KEMPA Tomasz: Henryk Lulewicz (22 IV 1950 – 21 V 2019) in memoriam. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 211–215.

5740. RACHUBA Andrzej: Henryk Lulewicz (22 IV 1950 – 21 V 2019). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 307–309.

5741. RACHUBA Andrzej: Henryk Lulewicz (22 IV 1950 – 21 V 2019). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 453–546.

5742. PIECHOTA Marek: Lyszczynna Jacek (13 lipca 1954 – 20 lutego 2020). *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 273–279, streszcz. ang.

5743. PIECHOTA Marek: Pożegnanie śp. prof. zw. dra hab. Jacka Lyszczyny [1954–2020] niewyłoszone w Katedrze Chrystusa Króla w Katowicach dn. 26 lutego 2020 roku. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 403–409.

5744. MANIECKA Jolanta: Wspomnienie o Leszku Łazorze [zm. 2019]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 225–226.

5745. CZYŃSKA Małgorzata: Łempicka. Tryumf życia. Kraków 2020 Znak 8° ss. 198, nlb. 9, il.

Tamara Łempicka (1898–1980).

5746. SOSNOWSKA Joanna [M.]: W cieniu Tamary. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 4 s. 643–658, streszcz. ang.

Tamara Łempicka (1898–1980).

5747. ZDZIENNICKI Krystian: Ks. Dr Władysław Łęga [1889–1960] – etnograf Powiśla i Żuław. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 341–350.

5748. DOMINO Zdzisław: Ojciec Bernard Alojzy Łubieński [1846–1933] czcigodnym Sługą Bożym. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 2 s. 18–20.

5749. PRYKASZCZYK Michał: Generał Tomasz hrabia Łubieński (1784–1870). Żołnierz i przedsiębiorca. Gdańsk 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 467, nlb. 20, il. (Dissertationes Laudatissimae Universitas Gedanensis).

5750. SZCZERBIK Zbigniew: Z Praszki przez Legiony do wolnej Polski. Rys biograficzny Władysława Łuckiego [1894–1941]. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 33–37.

5751. WÓJCIK Zbigniew [Jerzy]: Ignacy Łukasiewicz [1822–1882]. Radom 2018 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji 8° ss. 382, il. (Biblioteka Polskiej Nauki i Techniki; 10).

5752. KAZUN Dariusz: Władysław Łukasiewicz [1906–1949] – uzupełnienie biografii zanim został „Młotem” (lata 1906–1940). *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 173–194, il.

5753. DREWNOWSKA Olga: Krystyna Łyczkowska (1933–2018). *Rocznik Orientalistyczny*. T. 72: 2019 z. 1 s. 191–195.

5754. DOMINO Zdzisław, Mac Michał: Ludwik Mac [1914–1994] – pierwszy dowódca placówki AK „Czereśnia”. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 2 s. 22–23.

5755. KOWALIK Mariusz: Tadeusz Machajski (1928–2020) członek TZN, niżański i ulanowski regionalista. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 28–32.

5756. PAMIĘĆ i wdzięczność. Ewa Macias [1954–2020] in memoriam. Warszawa 2020 Wydaw. XIV LO im. Stanisława Staszica 8° ss. 78, il.

Księga pamiątkowa.

5757. KAPITANOWI-LEGENDZIE w 130 rocznicę urodzin. Red. Czesław Kramarz i Ludmiła Kopycińska. Szczecin 2020 Stow. na Rzecz Budowy Pomnika „Kapitanów” kpt. ż.w. Konstantemu Matyjewiczowi Maciejewiczowi; Wydaw. i Drukarnia Kadruk 4° ss. 38, nlb. 1, il. Stow. na Rzecz Budowy Pomnika „Kapitanów” kpt. ż.w. Konstantemu Matyjewiczowi Maciejewiczowi.

Konstanty Maciejewicz (1890–1972).

Treść: Kopycińska Ludmiła: Kpt. ż.w. Konstanty Matyjewicz Maciejewicz „Kapitan kapitanów” i jego szkoła s. 5–8; Kopycińska Ludmiła: Najważniejsze medale i odznaczenia s. 9; Kopycińska Ludmiła: Inne dowody uznania s. 9–10; Czapp Wiktor: Moje refleksje s. 11–13; Sak Zbigniew: Gdy słyszę Maciejewicz, to myślę s. 13–17; Kopycińska Ludmiła: Moje spotkania z Kapitanem Kapitanów s. 17–21; Zychlińska Stanisława: Czy dziś potrzebne są legendy? Czy mają jakąś moc kształtowania poczucia więzi i przynależności kulturowej? s. 22–24; Kramarz Czesław: Pierwszy patronat s. 24–26; Zdankiewicz Marcin:

404 Wielopoziomowa Drużyna Harcerska Specjalności Wodnej i Ratowniczej „Error” im. kpt. ż.w. Konstantego Maciejewicza z Hufca ZHP Sochaczew s. 27–30; Kramarz Czesław: Wystąpienie na uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej s. 31–33; List harcerzy 404 DH w Sochaczewie przesłany z okazji odsłonięcia tablicy pamiątkowej s. 33; Zychlińska Stanisława: O „świcie” i „zmierzchu” naszego Stowarzyszenia s. 34–36.

5758. ROSTKOWSKI Zbigniew, Łuczak Dariusz: Jan Mackiewicz (1866–1920) – sołtys Masiewa Starego. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 111–134.

5759. KOWALKOWSKI Krzysztof: Porucznik Stefan Bolesław Madejczyk (1911–1992). Polski lotnik na obczyźnie. Pruszcz Gdański 2020 Wydaw. Jasne 8° ss. 71, il.

5760. SIOSTRA Helena Majewska [1902–1967]. Wileńska apostołka miłosierdzia. Red. Adam Szot, Rita Gvazdaityte, Anna Mroczek, Michał Damazyn. Białystok 2020 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 143, nlb. 6, tabl. 12. (Białostockie Studia Historyczno-Kościołne; 24).

Treść: Szot Adam: Prowadząc życie ukryte s. 7–10; Krahel Tadeusz: Archidiecezja Wileńska w latach 1925–1967 s. 11–20; Ciereszko Henryk: Współpraca s. Heleny Majewskiej z bł. Michałem Sopoćką [1888–1975] w dziele apostołstwa miłosierdzia Bożego s. 21–54; Hadryś Jacek: Tajemnica Bożego miłosierdzia w doświadczeniach duchowych sióstr Heleny Majewskiej i św. Faustyny Kowalskiej [1905–1938] s. 55–70; Damazyn Michał: Rafała Majewska posłuszna Jezusowi, czyli wierna charzmatowi wspólnoty s. 71–87; Bórkowska Joanna: Maryja w piśmach s. Heleny Majewskiej s. 88–93; Mroczek Anna: Wspólnota sióstr anielskich w zamiśle Założycieli ojca Wincentego Kluczyńskiego [1847–1917] i matki Bronisławy Stankowicz [1844–1929] s. 94–101; Szalkowska Teresa: Siostra Helena Majewska u początków Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego s. 102–115; Gvazdaityte Rita: Siostra Helena Majewska w pamięci wspólnoty i poza nią s. 116–129; Volk Albert: Helena Majewska w archiwach wileńskich s. 130–136; Miklaszewicz Irena: Polityka władz radzieckich wobec zgromadzeń zakonnych na Wileńszczyźnie s. 137–143; Siostra Helena Majewska na zdjęciach s. [145]–[158].

5761. MIROWSKA-GUZEL Dagmara: Jerzy Majkowski (1928–2019). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.] 2020 s. 120–121.

5762. MINTA-TWORZOWSKA Danuta: Pamięci Profesora Tadeusza Makiewicza [1945–2019]. *Folia Praehistorica Posnaniensis*. T. 24: 2019 s. 329–332.

5763. PACZOSKA Ewa: Andrzej Z. Makowiecki (5 maja 1939 – 11 października 2019). *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 253–257, streszcz. ang.

5764. WÓJCIK Innocenty Maria: Maksymilian, jakiego znałem. Wybór i oprac. Ryszard M. Zuber. Paprotnia 2019 Wydaw. Ojców Franciszkanów Niepokalanów 8° ss. 247, nlb. 1, il. Św. Maksymilian Maria Kolbe (1894–1941).

5765. KOREJWO Mariusz Tomasz: Długie życie Mariusza Małewskiego [1899–1989]. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 128–158.

5766. POBÓG-LENARTOWICZ Anna: Małgorzata [ok. 1468–1531], księżniczka toszecka, klaryska wrocławska. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 25–33.

5767. DREWNIAK Janusz: Ks. Idzi Ogierman Mański SDB (1900–1966) – życie i profesja zakonna. *Pro Musica Sacra*. [Nr] 15: 2017 s. 213–232.

5768. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: Stanisław Marciniak (1922–1995). *Pro Lusatia*. T. 19: 2020 s. 110–111.

5769. TUR-MARCISZUK Katarzyna: Ireneusz Marciszuk [1967–2019] – fotograf zabytków. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 289–295.

5770. DURKA Jarosław: Życiorys ziemianina Witolda Maringe [1890–1966] w świetle akt procesowych przeciwko pracownikom Państwowych Nieruchomości Ziemijskich (1949–1951). *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 201–214, streszcz. ang.

5771. OLSZEWSKI Henryk: Profesor Władysław Markiewicz (1920–2017). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 2 s. 373–379.

5772. KACHEL Jacek, Mieszczak Stanisław: Książd Jan Marszałek 1907–1989. Kraków 2020 Wydaw. Ks. Serceńko Dehon 8° ss. 324, nlb. 2, il.

5773. JASKIERNIA Zbigniew: Wspomnienie o Helenie Marusarzównie [1918–1941] – 100 rocznica urodzin. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.] 2019 s. 281–285.

5774. BĄKAŁA Krzysztof: Profesor Piotr Matusak [1941–2020]. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 373–375.

5775. CHARCZUK Anna, Charczuk Wiesław: Nasze wspomnienia o Profesorze Piotrze Matusaku [1941–2020]. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 263–268.

5776. GMITRUK Janusz: Prof. dr hab. Piotr Matusak (1941–2020) – historyk dziejów ojczyźnych. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 253–262.

5777. INDRASZCZYK Arkadiusz: Wspomnienie o profesorze Piotrze Matusaku. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 269–271.

5778. MARIUSZ Matyaszewski [1956–2020]. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. T. 22: 2020 s. 381–382.

5779. MIELCAREK Janusz: Postawy wobec współpracowników w koncepcji etycznej dr. n. med. Jerzego Matyjka [1926–2017]. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 33–43.

Biografia i analiza jego koncepcji etycznej w pracy lekarskiej.

5780. ŁUKOMSKI Grzegorz: Szara eminenca polskiego wywiadu wojskowego. Pułkownik dyplomowany Stefan Mayer (1895–1981). Łomianki–Dziekanów Leśny 2020 LTW 8° ss. 258, nlb. 4, il. (Wywiad i Kontrwywiad Wojskowy II RP).

5781. NAWROCKA Ewelina: Michał Mazurkiewicz [1919–1942] – niespełnione nadzieje. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 227–274.

5782. PIESTRZENIEWICZ Anna: Ignacy Mąkowski [1874–1939] przedwojenny budowniczy Sieradza. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr.:] 2019 s. 147–166, streszcz. ang.

5783. OLENDER Elżbieta: Tadeusz Mendel (1933–2019). *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 343–346.

5784. DAMAZYN Michał: Syn bohaterskiego miasta Bydgoszczy – Jan Michalski [1914–1989]. Bydgoszcz 2020 Magenta 8° ss. 440, nlb. 1, tabl. 22, il.

5785. IWANEK Marian: Marian Michalski [1936–2018]. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 367–371.

5786. BUDZIK Justyna: Bronka Michałowska [1915–2015]. A Life in Art. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 57–64.

5787. NIEBUDEK Aleksander: Harcerstwo to braterstwo i służba – druh harcmistrz Jerzy Miecznikowski [1924–2011]. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.:] 2020 s. 190–195.

5788. ADAMCZYK Arkadiusz: The Polish Talleyrand. Bogusław Miedziński. A political life and political thought. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 508, nlb. 4.

Tytuł oryg.: Bogusław Miedziński (1891–1972). Biografia polityczna. Toruń 2000.

5789. MIECZNIK Jerzy B.: Henryk Mierzejewski [1948–2012], taternik i inżynier. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskie-go*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 167–178.

5790. DOMINIAK Wojciech: Norbert Mika (25 V 1961 – 28 X 2020). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 140–142.

5791. BRODACKA-ADAMOWICZ Ewa: Działalność polityczna i oświatowa Bolesława Grzegorza Miklaszewskiego [1871–1941]. *Ruch Pedagogiczny*. 2018 nr spec. 4/2 s. 29–51.

5792. CIBORSKA Barbara: Wspomnienie o Józefie Mikluszce [1942–2019]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 230–231.

5793. LESZCZYŃSKI Ryszard: Pożegnanie z Polską, czyli parę faktów z życia zapomnianego, choć godnego pamięci kapitana Hilarego Mikoszy [1894–1969]. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 53–89, streszcz. ang.

5794. FRANASZEK Andrzej: Miłosz. A biography. Ed. and transl. by Aleksandra and Michael Parker. Cambridge–London 2017 The Belknap Press of Harvard Univ. Press 8° ss. VII, nlb. 9, 526, tabl. 32, il.

Czesław Miłosz (1911–2004).

Tyt. oryg.: Miłosz. Biografia. Kraków 2011.

Rec.: Małachowska-Pasek Ewa, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 117–119.

5795. FOPKE Gracjan, Pryczkowski Eugeniusz: Z Bädargòwa do Lëzëna. Paweł Miotk [1887–1933]. Dzejòrz, lëterat i wòjt. Banino 2020 ZKP Banino 8° ss. 72, il., tabl. geneal.

Tekst gł. w jęz. pol.

5796. HAMRYSZCZAK Artur: Ks. Henryk Misztal (1936–2020). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 523–526.

5797. BOK Alina: Florian Modrzyk [1924–1996] z Nądni – budowniczy instrumentów ludowych. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 152–155.

5798. PIENIĄDZ Aneta: Karol Modzelewski (23 listopada 1937 – 28 kwietnia 2019). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 122–130.

5799. RADZIMIŃSKI Andrzej: Professor Karol Modzelewski (1937–2019). *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 425–427.

5800. JĘDRAŚ Stanisław: Jadwiga Wiktoria Mondelska [1888–1943]. Zasłużony pedagog

i dyrektor szkoły. Leszno 2020 MBP im. Stanisława Grochowiaka 8° ss. 28, il.

5801. PERLAK Maria, Perlak Andrzej: Żołnierz i lekarz ppłk dr med. Władysław Morasiewicz [1896–1992] i jego czasy. Brzezia Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 212, il.

5802. ADAMSKI Artur: Kornel Morawiecki [1941–2019]. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 46, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5803. RYMAR Dariusz [Aleksander]: „Przegrałem jako żołnierz”. Zdzisław Morawski (6 IX 1926 – 28 X 1992) – biografia polityczna. Gorzów Wielkopolski 2020 Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 164, il. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

5804. KOWALIK Tomasz: Edward „Baca” Moskalka (1926–1995). Zasadzka, czyli założyciel. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 7–14.

5805. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Wspomnienie Naczelnego Bacy. Edward Moskalka (1925 [1926!]-1995). *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 176–180.

5806. MISTEWICZ Marek: Inżynier Kajetan Mościcki (1855–1933) i jego działalność na rzecz budowy ulic i mostów Warszawy. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 9–36, streszcz. ang.

5807. GROTH Andrzej: Prof. dr hab. Marian Mroczko (1938–2017) – historyk, badacz historii Polski i powszechnej XIX–XX wieku. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 187–188.

5808. KUČKO Wojciech: Wierność i odwaga myślenia. Droga ideowa ks. prof. dr. hab. Ireneusza Mroczkowskiego (1949–2020). *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 4 s. 45–51, streszcz. ang.

5809. LISIECKI Tomasz: Ks. Karol Mrowiec (1919–2011). Pedagog, muzykolog, kompozytor. Studium monograficzne. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 252, il.

5810. ZADORA Maria: Wspomnienie o Eugeniuszu Mrozie [1920–2020]. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 146–149.

5811. MICHALIK Piotr: Vincent Lucas Mrzygłód [1884–1952]. Wybitny górnośląski artysta malarz, konserwator i restaurator zabytków. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 161–172.

5812. TARACHA Cezary: Wiesław Müller (1929–2020). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 419–427.

5813. JURKOWSKI Marek: Zapomniany starożytnik z Opola. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 162–166.

Friedrich Münzer (1868–1942).

5814. SZCZERBIK Zbigniew: Andrzej Musiał (1950–2020). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2020 nr 1 s. 74–75.

5815. ORACKI Tadeusz: Nieznane materiały do biografii i działalności Franciszka Myślińskiego [1894–1963]. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 120–122.

5816. MIKOŁAJEWSKA Anna: Księżę Piechoty na salonach wojen. Opowieść o pułkowniku dyplomowanym Adamie Nardachowskim [1894–1939], dowódcy 83 Pułku Strzelców Poleskich im. Romualda Traugutta 30 DP. Brzezia Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 205, nlb. 1, il., mapy.

5817. PLESKOT Patryk: Zdzisław Najmrodzki [1954–1995], czyli wszystkie ucieczki „Szaszłyka”. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 69–81.

5818. SOŁTYSIK Łukasz: Jerzy Kazimierz Nalichowski (1.04.1944–24.05.2017) – szkic biograficzny. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 125–154, streszcz. ang., czes., niem.

5819. KONARSKA-PABINIAK Barbara: Maria Napierańska (1867–1896). Literatka z Oporowa przywrócona pamięci. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 3 s. 6–15, streszcz. ang.

5820. DZIEDZIC Leszek: Generał Aleksander Narbut-Łuczyński (1890–1977). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 103–118, streszcz. ang.

5821. BIAŁOKUR Marek: Nie tylko prezydent. Szkolne i studenckie lata w biografii Gabriela Narutowicza [1865–1922]. *Przeгляд Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 89–109, streszcz. ang.

5822. DUDZIK Grzegorz P[iotr]: 100-lecie urodzin Janusza Nasfetera [1920–1998]. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 199–216, il.

5823. BORUC Łukasz: Stefan Nasfeter [1879–1952] i jego rodzina – skąd pochodził i kim był? *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 379–386.

5824. STANEK Piotr: Wiktor Natanson (1929–2020). *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 197–199.

5825. MISZCZUK Marian: Władysław Nekrasz [1893–1940]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 39, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5826. KRYŃSKI Jan: Wspomnienie o Profesorze Bogdanie Neyu [1935–2020], naukowcu i wspaniałym człowieku. *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 2 s. 169–175, streszcz. ang.

5827. LAZORAK Bohdan, Skwarek Beata, Lazorak [Tetána] Tetiana: Jan Niewiadomski (1840–1914). Jego rola w życiu Drohobycza. Aan Nevádoms'kij (1840–1914). Jogo rol' u žitti Drogobiča. Legnica–Nahujowice 2020 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy 8° ss. 185, il.

5828. NIKLAS Tomasz: Wierny syn ziemi kaszubskiej. Dr Feliks Niklas 1859–1934. Główny 2020 Gm. Ośr. Kultury w Głównych 8° ss. 112, il.

5829. BULA Maria: Wanda Nowak (1928–2020). *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 189–192.

5830. KURSKI Jarosław: Kurier wolności Jan Nowak-Jeziorański [1913–2005]. Wyd. 2. Warszawa 2019.

Rec.: Fryc Maciej, *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 342–346.

5831. MICHALEWSKI Błażej: Księżda Donata Nowickiego [1893–1971] pobyt w Sołówkach. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 263–306, streszcz. ang., niem., ros.

5832. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz, Piwowar Janusz: Władysław Nowicki (1892–1940) – peowiak, bohater obrony Płocka w 1920 r. ofiara represji niemieckich. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 4 s. 17–27, streszcz. ang.

5833. BRZEZIŃSKI Rafał: Dumny ze swojej pracy i z ludzi, z którymi pracował. Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Florianie Nowomiejskim [1926–2017]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.] 2018 s. 479–484.

Zawiera też wspomnienia z pracy w Dzierżoniowskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego „Silesiana”.

5834. KAROLAK Elżbieta: Feliks Nowomiejski (1877–1946) – patron roku 2016. Poznańskie lata – miłość odwzajemniona? *Pro Musica Sacra*. [Nr] 14: 2016 s. 91–106.

5835. WAWRYKIEWICZ Zofia: Andrzej Obrębski (1949–2018). *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 253–272.

Zawiera także bibliografię prac za l. 1976–2014.

5836. PROFESOR Stanisław Ochęduszek [1899–1969]. Twórca śląskiej szkoły termodynamiki. Oprac. Edward Kostowski. Gliwice 2020 Inst. Techniki Ciepłej Politech. Gliwickiej 8° ss. 94, il.

Treść: Kostowski Edward: Przedmowa s. 3; Prof. Stanisław Ochęduszek i Jego Iwowsy nauczyciele s. 5; Rzut okiem wstecz s. 7–22; Doktorzy nauk technicznych wypromowani przez prof. Stanisława Ochęduszkę s. 23–38; Wkład doktorów Profesora w zakresie kształcenia kadr naukowych s. 39–47; Katedra Teorii Maszyn Ciepłych s. 48–55; Wydział Mechaniczno-Energetyczny Politechniki Śląskiej s. 56–66; Publikacje, wspomnienia, zdjęcia, varia s. 67–76; Literatura źródłowa s. 78; Fotografie, skany s. 81–90.

5837. OKOŃ Zbigniew Waldemar, Kiernikowski Paweł, Lubaczewski Zbigniew: Pamięci Longina Jana Okonia (1927–2020). *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 519–534.

5838. KŁUS Artur: Premier Jan Olszewski [1930–2019]. Bohater naszych czasów. Warszawa–Kostrogaj 2019 Fund. Inst. Edukacja Pro Futuro; PZU Fund.; Drukarnia Laser-Graf Wojciech Włostowski 8° ss. 829.

5839. BOŻYK Izabela: Maria Opiełińska [1902–1975]. Biografia. Kielce 2017.

Rec.: Massalski Adam, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 [nr] 1/2 s. 250–258.

5840. BUDKIEWICZ Mariusz: Ksiądz Antoni Orchowski (1872–1923) – proboszcz i dziekan w Szadku. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 55–72, streszcz. ang.

5841. BIAŁY Beata: Osiecka. Tego o mnie nie wiecie. Warszawa 2020 WAB 8° ss. 303, nlb. 1, tabl. 32, il.

Agnieszka Osiecka (1936–1997).

5842. RATYŃSKI Mateusz: Stanisław Osiecki (1875–1967). Polityk z pasją. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 502, nlb. 3, tabl. 59, il. MHPRL. (Ludowa Biblioteka Niepodległości).

5843. SCHMIDT Dagmara: Zygmunt Stanisław Ostafin (1886–1964). *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.] 2019 s. 139–148, streszcz. ang.

5844. WESZIŃSKI Paweł: Marek Ostrowski (1947–2019). Wspomnienie. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 9–14.

5845. SEMPER fidelis Poloniae. Prezydent Stanisław Ostrowski (1892–1982). Lekarz, żołnierz, społecznik, naukowiec i polityk. [Aut.]: Martyna Woltanowska, Andrzej Wincewicz, Piotr Woltanowski, Magdalena Woltanowska. Warszawa 2020 Wydaw. Aluna 8° ss. 472, il.

Treść: Wstęp s. 7–10; Rozdz. 1. Tradycje medyczne, które ukształtowały prezydenta Stanisława Ostrowskiego jako lekarza s. 11–69; Rozdz. 2. Rola wojska w kształtowaniu postawy życiowej i etosu zawodowego lekarza wojskowego Stanisława Ostrowskiego s. 70–153; Rozdz. 3. Stanisław Ostrowski jako polityk s. 154–234; Rozdz. 4. Stanisław Ostrowski jako lekarz i naukowiec s. 235–403; Wnioski końcowe s. 404; Zakończenie s. 408; Bibliografia s. 418; Aneks – fotografie s. 469–471.

5846. WIĘCEK Ryszard: Janina Otrębowicz (1940–2019). *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 20: 2019 s. 196–201.

5847. OZIMEK Gabriela: Dwa kontynenty, dwie wojny, wielka tragedia i wielka miłość – historia Józefa Ozimka [1905–1993], żołnierza AK, mieszkańca Krzewicy i Rzeplina. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 281–302, il.

5848. PATER Kamil: Podpułkownik Juliusz Zygmunt Skorupka Padlewski (1884–1940) – los oficera od Sarajewa po Katyń. *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 87–106, streszcz. ang., niem.

5849. BURZYŃSKA Iwona: Wychodząc z cienia. Historia Bolesława Pajączka [1923–2007] ps. Groźny. Pruszków 2020 Muzeum Dulag 121 8° ss. 274, nlb. 2, il.

5850. PACUŁT Ryszard: Janina Pająk (1923–2014). *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 18: 2016 s. 129–131.

5851. MAJCHROWSKA Beata: Więcej niż Enigma. Historia Antoniego Pallutha [1900–1944]. Szczęśne 2020 Klinika Jęz. 8° ss. nlb. 2, 257, nlb. 17, il.

5852. DZIEDZIC Stanisław: Bogusława Pałczyńska [1936–2020] nie żyje. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 464–469.

5853. ZAWISZA Robert: Ksiądz pułkownik Józef Panaś [1887–1940] – ludowiec i polityk. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 33: 2020 s. 15–42.

5854. NYCEK Jan Bolesław, Piekarski Tomasz: Andrzej Jerzy Papierowski (1945–2018). *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 2 s. 53.

5855. MARKIEWKA Tomasz: Teodor Parnicki [1908–1988]: history, literature and the legacy of Harbin. [W:] Dokąd zmierzasz, humanistyko? Tom jubileuszowy z okazji 15-lecia Wydziału Humanistyczno-Społecznego Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej. Cz. 1. Bielsko-Biała 2020 s. 250–259.

Życie i twórczość z perspektywy wychowania w chińskim mieście.

5856. TYMIŃSKI Jan: Kmdr por. Walter Pater (16 X 1945 – 28 II 2020) – wspomnienie. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 185–189, streszcz. ang.

Zawiera też bibliografię prac za lata 2015–2019.

5857. GROTH Andrzej: Prof. dr hab. Marian Pawlak (1935–2016) – historyk, badacz dziejów Polski, historii oświaty i wychowania. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 179–184.

Zawiera też bibliografię prac dot. Elbląga.

5858. LARYSZ Piotr: Ks. Jerzy Pawlik (1919–2009). Życie i działalność. Kraków 2020 Centr. Ośr. Turystki Górskiej PTTK 8° ss. 235, nlb. 1, nlb. 8 tabl., il., mapy. (Pro Memoria).

5859. PUŁKOWNIK z dna jeziora. Opowieść o Józefie Pawłusiewiczu [1902–1979]. Red. Halina Mirczewska, Maciej Mirczewski. [Wyd. 2]. Koszęcin 2020 Wydaw. Mirczumet 8° ss. 256, il.

Wyd. 1. 2013.

5860. KRZYSTYNA Philipp (1947–2020). [Aut.:] Maria Horak, Teresa Król, Tomasz Leyko, Maria Madej, Józefa Pers. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 345–353.

5861. DEMEL Ryszard: Sergiusz Piasecki 1901–1964. Życie i twórczość. Łomianki 2012 LTW 8° ss. 228, il.

Rec.: Ratyński Mateusz, *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 305–308.

5862. FRONT Łukasz: Żywoć kapłana poczciwego. Ksiądz Stanisław Piątek (1906–1988). Kęty 2020 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 326, nlb. 1, il. (Biblioteka Historyczna).

Toż plik tekstowy PDF (8,71 MB).

5863. SZUBA Konrad: Regina Piechota (12 stycznia 1929 – 4 czerwca 2020). *Archeion*. T. 121: 2020 s. 542–545.

5864. ROJEWSKA Anna: Hanna Piechowska-Ciechomska (1924–2018). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 76–77.

5865. KAZAŃSKI Arkadiusz: Alina Pienkowska-Borusewicz [1952–2002]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 29, nlb. 2, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5866. SZCZYGIELSKI Wojciech Marian: Kazimierz Lucjan Pieracki (1891–1941). Wspomnienia córki, przyjaciół i współpracowników. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 177–204.

5867. HOJKA Zbigniew: Józef Pieter [1904–1989] – pedagog, psycholog, organizator szkolnictwa wyższego na Górnym Śląsku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 107–128, streszcz. ang.

5868. DUDA Daniel: Hieronim Henryk Piętraszkiewicz (1923–2019), kontradmirał Marynarki Wojennej, prezes Ligi Morskiej, Honorowy Członek Polskiego Towarzystwa Nautologicznego. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 124–126.

5869. PAWŁOWSKA Małgorzata: Włodzimierz Pietrzak [1913–1944] – literat, żołnierz, patron biblioteki w Turku. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 169–175.

5870. KRÓL Marek: Pułkownik Kazimierz Piława-Zelisławski (1893–1940) dowódca Nowogródzkiej Brygady Kawalerii w kampanii wrześniowej, ofiara Katynia. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 72–97, streszcz. ang.

5871. NOWAKOWSKI Andrzej: Mój Jurek Piłch [1952–2020]. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 328–332.

5872. PILECKI Krzysztof: Był sens walki i sens śmierci. Rocznica mordu rtm. Witolda Piłckiego [1901–1948]. Poznań 2020 nakł. aut. 8° ss. 170, nlb. 1.

5873. WRÓBLEWSKI Jarosław: Rotmistrz. Warszawa 2020 Zona Zero 8° ss. 527, nlb. 1, il., mapy.

Witold Piłcki (1901–1948).

5874. NOWAKOWSKA Barbara: Teofil Piłat (1877–1945) – pierwszy oficjalny burmistrz Niska. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 57–61.

5875. CHOĆŁOWSKI Jerzy: Bronisława Piłsudskiego [1866–1918] pojedynek z losem. Warszawa 2018 Iskry 8° ss. 170, nlb. 2, il.

Rec.: Odziemkowski Janusz, *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 243–248.

5876. CIOŁKOWSKI Tomasz: Józef Piłsudski [1867–1935]. Sfałszowana biografia. Wyd. 2, rozszerz. Warszawa 2020 Wydaw. Hist. Tomasz Ciolkowski 8° ss. 341, nlb. 1, il.

Wyd. 1. Warszawa 2018 Wydaw. W Promieniach.

5877. GABLANKOWSKI Maciej: Piłsudski. Portret przewrotny. Kraków 2020 Znak 8° ss. 317, nlb. 3, il.

Józef Piłsudski (1867–1935).

5878. HETHERINGTON Peter: Niezłomny. Józef Piłsudski, odrodzona Polska i walka o Europę Wschodnią. Przeł. Elżbieta Smoleńska, Barbara Gadomska, Jacek Majewski. Warszawa 2020 AMF+ 8° ss. 688, il., mapy.

Tyt. oryg.: Unvanquished. Joseph Piłsudski, resurrected Poland and the struggle for Eastern Europe.

5879. JÓZEF Piłsudski na Syberii 1887–1892. Oprac. Eugeniusz Niebelski. Lublin 2018.

Rec.: Orzelek Ariel, *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 245–248.

5880. MACHULIK Janusz: Józef Piłsudski w Zakopanem. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 43–50.

W l. 1901–1922.

5881. POBÓG-MALINOWSKI Władysław: Józef Piłsudski 1867–1914. Posłowie Piotr Cichoracki. Łomianki 2015 LTW 8° ss. 463, nlb. 5, tabl. 8, il.

5882. WOKÓŁ pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, męża stanu, wodza i bohatera narodowego. Pod red. Aleksandra Smolińskiego i Jarosława Durki. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 348, il., streszcz. ang.

Treść: Smoliński Aleksander, Durka Jarosław: Wstęp s. 9–15; Smoliński Aleksander: Szeftostwa wojskowe Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego s. 17–73; Walczak Henryk: Józef Piłsudski a polsko-rumuńskie rozmowy sztabowe w 1928 i 1930 r. s. 75–99; Magiera Elżbieta: Z postacią Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w tle. Założenia i kierunki rozwoju wychowania państwowego w II Rzeczypospolitej s. 101–165; Radziszewska Maria: Kult Józefa Piłsudskiego w szkołach województwa wołyńskiego s. 167–197; Słowiński Przemysław: Współczesne pomniki Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego s. 199–246; Durka Jarosław: Aparat bezpieczeństwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przeciw próbom kultywowania pamięci Józefa Piłsudskiego – kilka wybranych przykładów s. 247–280; Białokur Marek, Gołębiowski Dariusz, Misiurska Agnieszka: Czy współczesna szkolna edukacja historyczna w Polsce buduje kult Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego? Casus podręczników i zadań egzaminacyjnych s. 281–319; Tomaszewski Patryk: Postać Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego we współczesnej popkulturze i kontrkulturze s. 321–344.

5883. STEFAŃSKA Dorota: Marian Piotrowicz „Kometa” (1923–2019). *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 153–168, streszcz. ang.

5884. LUBIERSKA Joanna: Jan Piotrowski (1893–1973). Zapomniany manager poznańskiego „Stomila”. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 129–146.

5885. GŁODOWSKA Ewa: Wspomnienie o Grzegorzcu Pisarskim [1956–2019]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 531–532.

5886. STERCZEWSKA Iwona: Waclaw Płodowski [1881–1939] – nauczyciel, społecznik, polityk. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 51–69, streszcz. ang.

5887. KIEŁKOWSKI Wojciech, Szczypka-Rusz Anna: Między życiem społecznym, politycznym a rodzinnym. Biografia majora Józefa Płonki (1891–1973). Zbytów 2020 Stow. Miłośn. Zbytkowa 8° ss. 380, k. tabl. 1, il.

5888. LUBIEJEWSKA-CHILICKA Maja: Maryla Płńska [1957–2011]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 30, nlb. 2, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5889. WALEWSKI Ryszard: Jurek. Red. nauk. Paweł Wieczorek; przekł. Michał Sobelman. Warszawa 2020 Muzeum Getta Warszawskiego 8° ss. 270, nlb. 17, il.

Dawid Jerzy Płonki (1926–2009).
Praca z 1976 r., obejmuje lata 1939–1973.

5890. ŁOSOWSKA Anna: Wierny syn ojczyzny naszej. Książd prałat Jan Poddębniak (1907–1994). Lublin 2020 Norbertinum 8° ss. 290, tabl. 38, il.

Rec.: Kiper Daniel: Książd Jan Poddębniak – biografia (nie)zwyčajna. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 501–505.

5891. KWAŚNIAK Franciszek: Ks. dr Jan Podkopał [1896–1971] pierwszy dziekan legnicki po II wojnie światowej. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 179–183.

Zawiera też list z 1998 r. od Romana Piaskowskiego, przyjaciela Jana Podkopała.

5892. NOWAK Szymon: Stefan Pogonowski [1895–1920]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 38, nlb. 2, il. (Bohaterowie Niepodległej).

5893. ŻAK Stanisław, Sadowska Ewa: Karolina Pojawska (1916–1986). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 255–262.

5894. CHACHULSKI Tomasz: Józef Tomasz Pokrzywniak (16 stycznia 1947 – 15 stycznia 2017). *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 1 s. 259–264, streszcz. ang.

5895. POŁUSZEJKO Grażyna: Wincenty Pol (1807–1872). Pomysłodawca i uczestnik inicjatyw naukowo-kulturalnych. Lublin 2019 Wyższa Szkoła Społ.-Przyrodnicza im. Wincen-tego Pola w Lublinie 8° ss. 86, nlb. 1.

5896. O. IOANN Polański [1888–1978] – duszpasterz Łemków i kanclerz Apostolskiej Administracji Łemkowszczyzny. Pod red.

Sebastiana Dubiel-Dmytryszyna. Krosno 2020 RuthenicArt 8° ss. 359, nlb. 4, il.

Część tekstu w jęz. łemkowskim.

Z treści: Polański Jan: Autobiografia czyli Droga ciemista kapłana katolickiego s. 5–8; Stepien Stanisław: Ks. Jan Polański / Ivan Polański – gorliwy duszpasterz Łemków i badacz dziejów Łemkowszczyzny s. 83–102; Horbal Bogdan: Ioann Polanskij i jego „Magnum Opus” s. 103–109; Trochanowski Petro: Kapłan inny niż wszyscy s. 110–114; Prach Bogdan: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny s. 117–134; Nowakowski Krzysztof Z.: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny w latach 1939–1947 s. 135–160; Hanus Marek: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny s. 161–181; Best Paul J.: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny w latach 1934–1944 s. 182–188; Lewandowska Magdalena: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny s. 189–220; Prach Bogdan: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny – warunki socjokulturowe i podstawy kanoniczne s. 221–238; Ryńca Mariusz: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny w latach 1945–1947 [fragmenty] s. 239–240; Dubiel-Dmytryszyn Sebastian: Duchowieństwo greckokatolickie na Łemkowszczyźnie [fragmenty] s. 241–249; Przybylski Paweł: Działalność ks. Jana Polańskiego s. 250–256; Senko Eugeniusz: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny (1934–1947) [fragmenty] s. 257–262; Strutyński Maciej: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny s. 263–267; Mazur Przemysław: Apostolska Administracja Łemkowszczyzny a problem „schizmy” wśród Łemków oraz wpływ konfesji na podstawy narodowe s. 268–282; Dokumenty, listy, fotografie s. 285–360.

5897. PRZYBYLSKI Tadeusz: Ks. Władysław Polkowski [1820–1872] – duchowny i patriota. Refleksje. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 251–262.

5898. STANISŁAW Pomian-Srzednicki [1840–1925] pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. Prawnik, społecznik, filantrop, patriota w dokumentach. Oprac. zbior. pod red. Eryka Zywerta. Łódź 2020 Fund. im. Stanisława Pomian-Srzednickiego 4° ss. 182, il.

Treść: Battelli Agnieszka: Od fundatorki fundacji s. 3–4; Matuszak Tomasz: Ze skarbicy piotrkowskiej historii s. 5–6; Ruta Adam: Od redaktora pamiętnika „Moje wspomnienia” s. 7–8; Kwiatkowska Magdalena, Syrwid Danuta: Wstęp s. 9–10; Spolecznik od zarania kariery zawodowej s. 11; Pomoc dla małoletnich przestępców s. 12; Współpraca z prasą, jako przejaw społecznej odpowiedzialności s. 13–21; Piotrkowskie Towarzystwo Dobroczynności dla Chrześcijan s. 22; W trosce o wychowanie dzieci s. 23–30; W trosce o ułatwienie dostępu do książki s. 31–32; Wspierając wykształcenie młodzieży s. 33; W uznaniu działalności społecznej s. 34–40; Wspierając inicjatywy społeczne s. 41; Wspieranie polskiego rzemiosła i handlu s. 42–47; Towarzystwo Przyjaciół Ojcow s. 48; W Komitecie Obywatelskim Miasta Piotrkowa s. 49; W społecznej instytucji filantropijnej s. 50–55; Służąc społeczeństwu s. 56–65; Zywert Eryk: O autonomii Królestwa s. 66–72; W świetle rosyjskich dokumentów s. 73–82; Bonifacy Ostrzykowski [1800–1874] s. 83–96; Benedykt Ostrzykowski [ok. 1799–1847] s. 97–108; Kształcenie w Pułtusk i Warszawie s. 109–115; Studia i kariera sędziowska s. 116–132; Sąd Najwyższy s. 133–142; U schyłku życia s. 143–154; Bartoszek Wojciech: Średnia szkoła rolnicza w Piotrkowie – historia niepowstania s. 155–170; Stryjecki Ryszard: Upamiętnienie s. 171–178; Korytkowski Andrzej: Podziękowania s. 179; Battelli Agnieszka: Post mortem s. 180–181.

5899. FIJAŁKOWSKI Marek: Józef Po-pławski [1854–1918]. Nieznany pilanin

o wileńskich korzeniach. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 88–97.

5900. OLGA, Ola, Oleńka... Wspomnienia o Oldze Popowskiej (Yerafeyence) [1983–2018]. Oprac. Mariola Przywan. Szczecin 2019 Oficyna R; Wydaw. Hogben 8° ss. 229, nlb. 17, il.

Zbiór wspomnień przyjaciół i współpracowników.

5901. GRALA Hieronim: Pamięci Mistrza. Andrzej Poppe (12 lipca 1926 – 31 stycznia 2019). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 131–149.

5902. JUSUPOVIĆ Adrian: Andrzej Poppe (12 VII 1926 – 31 I 2019). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 203–210.

5903. JUSUPOVIĆ Adrian: Professor Andrzej Poppe (1926–2019). *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 429–441.

5904. GRYGLEWICZ Tomasz: Mieczysław Porębski (1921–2012). *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 13: 2015 s. 198–202.

5905. POCZĄTEK Michał: Ignacy Prętkiewicz [1855–1906] – geometra, współtwórca planu współczesnej Piły. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 27–33.

5906. JAZDON Artur: Dobrochna Priebe (1942–2020). *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 383–385.

5907. OBREMSKI Krzysztof: Juliana Przybosa [1901–1970] zwycięstwo i przegrana teorii ekwiwalentyzowania. Profesor gimnazjum i uczennica – „siwa świszczypała” i córeczka. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 4/5 s. 17–25, streszcz. ang.

5908. TYPEK Barbara: Bronisław Jan Przyłuski [1905–1980] – przyczynek do biografii. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 193–207.

5909. ROJEWSKA Anna: Danuta Antonina Przystasz (1920–2019). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 77–80.

5910. KORCZAK Czesław: Antoni Ptak (1934–2004) – nauczyciel, dyrektor, działacz społeczny. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 83–95.

5911. DOMINO Zdzisław: Żołnierz AK z Zaborowa. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 4 s. 16–17.

Władysław Ptak (1899–1963).

5912. NIEDŹWIEDZKI Krzysztof, Kłysz Jan Adam, Wolarz Marta: Roch Puchała (8 VIII 1937 – 5 VII 2020). *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 351–353.

5913. ALBINIAK Elżbieta Monika: Anna s. Jolanta Puchałka [1896–1942] i jej praca na terenie województwa lubelskiego. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 134–153, streszcz. ang.

5914. MALINOWSKA Lucyna: Pożegnanie najstarszej świdniczanki. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.:] 2020 s. 174–175.

Joanna Pudło (1914–2020).

5915. PULIT Franciszek: Wspomnienie. Sto lat Ludwika Pulit (1920–2020). *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 153–156.

5916. MARCHEL Sławomir: Przyczynek do biografii kardynała Jana Maurycego Puzyny (1842–1911). *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 121–152, streszcz. ang.

5917. GAJEWSKA Bożena: Ludwika Pychińska [1922–1998] ps. Bronka. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 221–236.

5918. KITA Jarosław: Profesor Stefan Pytlas (1943–2020) – wybitny znawca dziejów Łodzi przemysłowej. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 13–19.

5919. NOWAKOWSKA-WOLAK Agata: Urszula Radwańska 1960–2018. Wspomnienie. *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr.:] 2019 s. 228–236.

5920. DĘBIŃSKI Antoni, Pyter Magdalena: Wizjoner i realista. O Idzim Radziszewskim [1871–1922] – twórcy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Lublin 2020 Wydaw. KUL 4° ss. 138, il. KUL.

5921. ROMANIUK Zbigniew: Franciszka księżna Radziwiłł [1756/1757–1827] i jej związki z powiatem bielskim. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 225–242.

5922. OSTAPIUK Michał: Komendant „Bury”. Biografia kapitana Romualda Rajsa „Burego” 1913–1949. Warszawa–Olsztyn–Białystok 2019.

Rec.: Fiolek Damian, *Officina Historiae*. T. 3: 2020 nr 1 s. 103–108; Semczyszyn Magdalena: Pacyfikacja pięciu wsi. O ciemnych kartach biografii kapitana Romualda Rajsa „Burego”. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 369–396, streszcz. ang.

5923. ŁABOREWICZ Ivo: Kazimierz Raksa [1944–2018]. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 355–356.

5924. KOSOWSKI Stanisław: Sługa Boży ks. Michał Rapacz kapłan i męczennik (1904–1946). Rzeszów 2019 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 47, il.

5925. RAKOWSKI Wojciech: Stefan Raszej [1922–2021] – mój profesor i mój mentor. Wspomnienie. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 78–94, streszcz. ang.

5926. SAWA Mariusz: „Jestem Polakiem i żołnierzem”. Wacław Rejmak „Ostoja” (1917–1945). Druga konspiracja. Łuków 2020 Urząd Gm.; Tow. Przyrodniczo-Hist. Orlik 8° ss. 24, il.

5927. RUDNICKI Robert: Wiesław Ignacy Renke 1912–1944. Życie i działalność kierownika politycznego obozu narodowego. Warszawa 2018 Prohibita 8° ss. 349, nlb. 1, tabl. 16, il.

5928. [PIOTROWSKI Walerian] W. P.: Mateusz Reputakowski [1824–1889], burmistrz Radzanowa w latach 1855–1861. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 22–26.

5929. BISKUPSKI Mieczysław B.: War and diplomacy in East and West. A biography of Józef Retinger. Londyn 2017 Routledge 16° ss. 336. (Routledge Studies in Modern History; 26).

Józef Hieronim Retinger (1888–1960).
Rec.: Ethridge Marcus E., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 94–95.

5930. NOWACZYK Agnieszka, Stanek Karolina: Jerzy Riegel [1931–2019] – wspomnienie o Mistrzu. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 459–464.

5931. BIEŚ Andrzej Paweł: Leon Rogalski SJ [1830–1906]. Duszpasterz polskich emigrantów w listach z Australii. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 131, il.

Toż w jęz. ang.: Leon Rogalski S.J. Portrait of a Polish migrant chaplain as depicted in his letters from Australia. Transl. by Ewa Pałka. Kraków 2020 ss. 132, il.

5932. ROKOSZ Mieczysław: O Jolancie Rokoszonej [1944–1997] – wspomnienie. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 68–80.

5933. DOMINO Zdzisław: Ks. Jan Maria Rola [1891–1947] – zapomniany kapłan z Babicy. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 3 s. 21.

5934. MYKIETÓW Bogusław: Major Kazimierz Romański [1891–1958] z Łuki koło Złoczowa. Ułan, ziemianin, dobroczyńca,

Kawaler Orderu Wojennego Virtuti Militari, zapomniany żołnierz Niepodległej. Zielona Góra 2020 Bogusław Mykietów 8° ss. 189, nlb. 3, il.

5935. SZCZEPANKIEWICZ Julita: Sol Rosenkranz [1918–2019], nowojorski biznesmen z Krośniewic. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 245–252.

5936. LISOWSKA Katarzyna: Krajobraz świata po Bałce eR. Wspomnienie przyjaźni z Barbarą Rosiek [1959–2020]. Wino, lęki, cięcie i my. Warszawa 2020 Anagram 8° ss. 176, tabl. 4, il.

5937. KOŚCIAŃSKI Zdzisław: Ppłk rez. dr med. Franciszek Rost [1890–1940] – Żołnierz Niepodległości. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 117–121.

5938. STOGOWSKA Anna Maria: Marcelina Rościszewska (1875–1949) bohaterka obrony Płocka przed bolszewikami w 1920 roku. *Płocki Rocznik Archiwalno-Historyczny*. T. 12: 2020 s. 41–62, streszcz. ang.

5939. LUBOMSKI Alexander: Iwo Roweder, przeor w latach 1738–1754. Życiorys Iwa Rowedera [1699–1765]. Tł. Piotr Szczypiorski; oprac. krytyczne Maria Babnis, Grzegorz Rafiński. Gdańsk–Pruszcz Gdański–Łęgowo 2020 Wydaw. AGNI; na zlec. Sanktuarium Pojednania 8° ss. 116, il., mapa. (Iwo Roweder (1699–1765) i jego Myśli Spisane przy Świetle Lampy; t. 1).

5940. RUCIŃSKI Piotr: Jan Emanuel Rozwadowski [1872–1935]. Biografia polityka, działacza społecznego, uczonego (do 1914 r.). Łomianki 2020 LTW 8° ss. 447, nlb. 1, il.

5941. ROZBICKI Jan, Rozbicka Magdalena: Generał Tadeusz Jordan Rozwadowski [1866–1928] – patron w Ossowie. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 341–364.

5942. REMBALSKI Andrzej: Wojskowa i partyzancka działalność profesora Wacława Różańskiego [1913–1994]. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 161–171, streszcz. ang.

5943. WÓJCIK Zbigniew J[erzy]: Profesor dr inż. Wacław Różański (1913–1994) – historyk nauki i techniki. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 151–160, streszcz. ang.

5944. PTACY i ludzie. Ballada dokumentalna o Eugeniuszu Rudniku [1932–2016]. [Aut.] Bolesław Błaszczyk [i in.]. Warszawa–Łódź 2020 Wydaw. Krytyki Polit. (Stow. im. Stanisława

Brzozowskiego); Muzeum Sztuki 8° ss. 334, nlb. 1, il. (Biblioteka SEPR).

Treść: Mendyk Michał, Pindera Agnieszka: Od wydawcy s. 9–10; Błaszczak Bolesław: Szkic do biografii Eugeniusza Rudnika s. 15–157; A pośrodku ryczy lew. Z Eugeniuszem Rudnikiem rozmawia Zuzanna Solakiewicz s. 175–194; Błaszczak Bolesław: I to jest poezja, jakiej potrzebuję. Rudnik w laboratorium słowa s. 197–217; Muzyczuk Daniel, Pindera Agnieszka: Ręce garncarza s. 233–249; Topolski Jan: Reżyseria. Eugeniusz Rudnik s. 251–263; Mendyk Michał: To nie jest „Śpiewnik domowy” Eugeniusza Rudnika s. 265–275; [Fotografie] s. 277–315; Wybrana bibliografia s. 319–324.

5945. RADZIWIŁŁOWICZ Dariusz: Generał brygady Kazimierz Rum s z a [1886–1970] – z armii carskiej do polskiej. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 105–121, streszcz. ang.

5946. WALCZAK Krzysztof: Stanisław Rus s a k (1947–2020). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 221–222.

5947. SURDEJ Mirosław: „Trzy konspiracje”. Historia Aleksandra Rus i n a ps. „Rusal” [1914–2008]. Warszawa–Rzeszów 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Rzeszowie 8° ss. 239, nlb. 32 tabl., il., mapa. (Centralny Projekt Badawczy IPN Podziemie Niepodległościowe w Polsce 1944–1956) (Seria Wydawnicza IPN Oddział Rzeszów).

5948. GÓRECKA-STEĆ Elżbieta, Bobińska Henryka: Wspomnienie profesora Jerzego Rus s k o w s k i e g o. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 267–269.

5949. KONARSKA-PABINIAK Barbara: 150. rocznica urodzin Haliny Rut s k i e j [1868–1932]. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 4 s. 50–51.

Prelekcja Ewy Horodyskiej-Gizińskiej, 4 X 2018 r. w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego.

5950. MORAWSKI Tadeusz: Biografia hm Ludwika Rymarza 1919–1965. Oprac. red. i typograficzne Zbigniew Wiktor Krakowiak. Warszawa 2020 Społ. Archiwum Dolnego Mokotowa 8° ss. 65, il. (Zeszyty Historyczne Społecznego Archiwum Dolnego Mokotowa).

5951. HASZYŃSKA Sabina: Podpułkownik Andrzej Rze w u s k i [1895–1946] „Przemysław”, „Hańcza”. Ostatni komendant ponańskiego okręgu Armii Krajowej i założyciel Wielkopolskiej Samodzielnej Grupy Ochotniczej „Warta”. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 5–18.

5952. LINDE-USIEKNIWICZ Jadwiga: Wspomnienie o Profesor Jadwidze Sambor [1930–2014]. *Rocznik Towarzystwa Naukowego*

Warszawskiego. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 150–158.

Zawiera też bibliografię prac J. Sambora.

5953. MATOGA Piotr: Antoni Sapalski (1822–1890). *Życie i działalność organmistrzowska na terenie Krakowa*. Opole 2020 Sindruk-DIMK; Diec. Inst. Muzyki Kościelnej 8° ss. 227, il.

5954. WITKOWSKI Zdzisław: Wspomnienie o Andrzeju Sarnowski m [zm. 2019], jakim był, jak Go zapamiętałem. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 221–233.

5955. WITKOWSKA Ewa, Wróbel Wiesław: Nieznane rękopisy Feliksa Schobera w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia w Białymostku. *Biblioteczki Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 197–213, streszcz. ang.

Życiorys F. Schobera (1846–1879); rękopisy zawierają niepublikowane utwory literackie.

5956. GAŃCZAK Filip: Jan Sehn [1906–1965]. Tropiciele nazistów. Wołowiec 2020 Wydaw. Czarne 8° ss. 260, nlb. 3, il.

5957. BIKONT Anna: Sendl er o w a. W ukryciu. Wołowiec 2017.

Irena Sendl er o w a (1910–2008).

Rec.: Krzyżewicz Grzegorz, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 334–338.

5958. MAJ Ireneusz Piotr, Maj Joanna: Senator Stanisław Siedlecki. Youth and the beginnings of political activity (1877–1918). Contribution to biography. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (4) s. 67–86.

5959. DANUTA Siedzik ó w n a ps. „Inka” (1928–1946). Pamięć i tożsamość. Cz. 1. Pod red. Jarosława Wąsowicza. Piła 2017 Miles 8° ss. 231, nlb. 3, il.

Treść: Wąsowicz Jarosław: Dlaczego ta książka s. 9–14; Wystąpienie Prezydenta RP dr. Andrzeja Dudy podczas uroczystości pogrzebowych „Inki” i „Zagończyka” s. 15–20; Szwagryk Krzysztof: 49 cm pod ziemią. Poszukiwania miejsca ukrycia szczątków „Inki” s. 21–26; Niwiński Piotr: Swoim życiorysem „Inka” sama się obroniła s. 27–36; Polak Wojciech: Danuta Siedzikówna – patriotyzm na dzisiejsze czasy s. 37–42; Płuzański Tadeusz M.: Zamordowana za „Łupaszkę”. Siedzikówna Danuta (1928–1946), „Inka”, kancelistka, sanitariuszka AK s. 43–54; Kołakowska Anna: Podążać za „Inką” s. 55–62; Kołakowski Andrzej: W dobrych zawodach wystąpiłam s. 63–70; Żebrowski Leszek: Ofiara na miarę czasów. „Inka” i jej fizyczni i medialni oprawcy s. 71–80; Hleb ow ic z Adam: „Inka” na czele Defilady Żołnierzy Niezłomnych s. 81–88; Hleb ow ic z Jan: My już nie musimy się bać s. 89–94; Rajski Kajetan: Patriotyczny feminizm s. 95–102; Żurek Agnieszka: „Inka” wstawa się za nami s. 103–108; Konarska Barbara: „Inka” w moim życiu s. 109–112; Birosz Mariusz: „Inka” zamieszkała w Czarnem na zawsze s. 113–120; Dąbrowa-Jaworska Barbara: To dla Ciebie serce „Inki” stało

się ciepło! s. 121–124; Walusiak Dariusz: „Zwyczajne bohaterstwo” s. 125–132; Popławska-Walusiak Beata: Proste pytanie s. 133–134; Frankowski Jacek: „Inka”. Są sprawy ważniejsze niż śmierć s. 135–146; Wróblewski Jarosław: Dziękuję „Inko” s. 147–148; Nawrocki Karol: Tu było serce Polski s. 149–158; Liszkowska Ewa: Dlaczego pamiętamy o „Ince”? s. 159–172; Kruk Marzena: Moje spotkanie z „Inką” s. 173–180; Marszałk Agnieszka: Upamiętnić Żołnierzy Niezłomnych, by znali ich przyszłe pokolenia s. 181–184; Myszkowski Paweł: Podlasianie na pogrzebie „Inki” i „Zagończyka” s. 185–190; Pawełek Maciej: Fenomen „Inki” s. 191–198; Bogdan Marcin: Serce dla „Inki” w Lomiankach s. 199–206; Wąsowicz Jarosław: „Inka” patrzy z nieba s. 207–213; Saldan Marta: Ku pamięci „Inki” s. 214–230.

5960. DANUTA Siedzikówna ps. „Inka” (1928–1946). Pamięć i tożsamość. Cz. 2. Pod red. Jarosława Wąsowicza. Piła 2018 Miles 8° ss. 142, nlb. 2, il.

Treść: Wąsowicz Jarosław: W „Ince” zakochała się cała Polska s. 9–13; Smoliński Kazimierz: 68 rocznica śmierci „Inki”. Przemówienie w Sejmie RP s. 15–17; Ciesielska Danuta: Przemówienie nad grobem Danuty Siedzikówny „Inki” w czasie jej uroczystego pochówku s. 19–23; Tertel Anna: „Miej serce i patrz w serce” s. 25–33; Szubarczyk Piotr: Cuda nad „Inką” s. 35–48; Panfil Tomasz: Dlaczego „Inka”? s. 51–57; Łabędzki Bogusław: Córka leśniczego s. 59–71; Drażba Krzysztof: „Inka”. Tak daleka, a tak bliska... s. 73–76; Chojnacki Mariusz: Zachowała się jak trzeba s. 78–79; Płużański Tadeusz: „Inka” wzorem dla młodzieży s. 81–85; Birosz Mariusz: Inka wyzwała dobro s. 87–95; Wąsowicz Jarosław: „Serce dla „Inki” w Warszawie s. 97–101; Grad Bożena: Moje spotkanie z „Inką” s. 103–108; Makowiecki Lech: Zachowałam się jak trzeba s. 110–111; Piekarczyk Paweł: Widok młodych ludzi w koszulkach z „Inką” jest ważniejszy niż wszystkie odznaczenia świata s. 113–116; Lipińska-Podstawa Barbara: Inka, 1928–1946 s. 117; Kosakowski Leszek: Teraz nasza kolej... s. 119–123; Wiszniewski Marian: Tam im płacono s. 125–133; Saldan Marta: Kim jest dla mnie „Inka”, „Ineczka”, Danusia...? s. 135–136; Pawłowski Patryk: Rajdy śladami żołnierzy podziemia niepodległościowego s. 139–142.

5961. DANUTA Siedzikówna ps. „Inka” (1928–1946). Pamięć i tożsamość. Cz. 3. Pod red. Jarosława Wąsowicza. Piła 2019 Zakł. Poligraficzny Henryk Górowski 8° ss. 118, nlb. 2, il.

Treść: Wąsowicz Jarosław: Wstęp s. 9–11; Prusak Marian: Wspomnienie z egzekucji „Inki” i „Zagończyka” s. 13–19; Lwów-Eberle Lidia pseud. „Lala”: „Inka” była świętą dziewczyną s. 21; Liszewska Ewa, Liszewska Bogumił: Danuta Siedzikówna – wspomnienie s. 25–30; Frankowski Jacek: „Inka” wyzwała dobro s. 33–36; Buczkowska Karolina: Naszych siedemnaście lat s. 39–42; Kosakowski Leszek: To była pielgrzymka, w której szła „Inka” s. 45–48; Wąsowicz Jarosław: „Serce dla Inki” w Starzych Drzewcach, Butrymańcach i Ossowie s. 51–64; Wąsowicz Jarosław: „Inka” w Amerykańskiej Częstochowie s. 67–73; Pawełek Maciej: Gdy Polski nie było, trwała w nich s. 75–79; Stefański Marian: Dlaczego „Inka” jest dla mnie inspiracją moich obrazów? s. 81–82; Sadowska Rita: Jak powstała 8. Drużyna Harcerska im. Danuty Siedzikówny „Inki” w Szkole Podstawowej nr 7 im. Adama Mickiewicza w Pile. „Inka to miara, do której musimy dorosnąć” s. 85–90; Gieniusz Ewa Marcina: Zachowywała się jak trzeba. Przesłanie „Inki” na dzisiaj s. 93–96; Kostrzewa Wiesław: „Inka” – Leśnik Stulecia s. 99–103; Kocielowiec Stanisława: Płynęła szybko życie s. 105–110; Wąsowicz Jarosław: Ogólnopolska inicjatywa upamiętnienia Danuty Siedzikówny „Inki” (1928–1946), Sanitariuszki 5. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej „Serce dla Inki” s. 113–118.

5962. NIEDŹWIEDŹ Janusz: Górskie wspomnienia o Jurku Sikorze [1957–2019]. Leszno 2020 Janusz Niedźwiedź 8° ss. 216, il.

Lata 1984–2019.

5963. JACKOWSKA Natalia: Dr Krystyna Sikorska-Dzięgielewska (1943–2018). *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 317–319.

5964. NOWAK Szymon: Franciszek Sikorski [1889–1940]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 38, nlb. 2, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5965. WIATR Marcin Joachim: „Rozpływa się czas i świat”. Wspomnienie o Arthurze Silbergleicie [1881–1943]. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 167–172.

5966. GWIAZDOWICZ Dariusz J., Wiśniewski Jerzy: Profesor Ludwik Sitowski. 1880–1947. Poznań 2020 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 16° ss. 269, nlb. 3, il.

Zawiera także bibliografię prac L. Sitowskiego.

5967. ŁANIECKI Sławomir: Przez przeciwności do gwiazd. Generał brygady pilot Stanisław Skalski [1915–2004]. Biografia asa myśliwskiego czasów II wojny światowej. Kraków 2020 Avalon 4° ss. 623, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5968. BARAŃSKA Anna: Jan Skarbek (1940–2014) – wspomnienia niezatarte. *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 193–200.

5969. LUBASZEWSKI Zbigniew: Stanisław Skibiński [1919–1980] – chełmski regionalista i krajoznawca. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 499–508, streszcz. ros., ang.

5970. SIERAKOWSKA-DYNDO Jolanta: Pani Profesor Maria Skłodowska [1931–2017] – taką Ją pamiętamy. *Przegląd Orientalistyczny*. 2018 nr 1/2 s. 247–253.

5971. JOLIOT-CURIE Irène: Maria Curie. Moja matka. Przekł. Małgorzata H. Malewicz. Warszawa 2020 Muzeum Marzii Skłodowskiej-Curie 8° ss. 94, il.

Maria Skłodowska-Curie (1867–1934).

5972. ŁESZCZYŃSKI Grzegorz: Ksiądz Józef Skorel [1893–1940]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 37, nlb. 2, il., mapy. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

5973. WYSOCKI Wiesław Jan: Ksiądz major Ignacy Jan Skorupka (1893–1920). Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 4° ss. 406, nlb. 1, il., mapy. IPN–KŚZpNP.

5974. TABAKA Anna: Krystyna Skrabur-ska (12 III 1949 – 4 V 2020). *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 361–364.

5975. JAROSZ Dariusz: Henryk Słabek (18 I 1928 – 20 IV 2020). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 995–1001.

5976. KURPIERZ Tomasz: Henryk Sławik 1894–1944. Biografia socjalisty. Katowice–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach 8° ss. 836, il.

5977. ŁANIECKI Sławomir: Ppłk Jan Nepomucen Sławiński (1895–1981). Po obu liniach frontu. Przyczynek biograficzny (lata 1895–1919). *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 133–153, streszcz. ang., niem.

5978. KOTKIEWICZ Aurelia, Stawarz Barbara: Profesor Józef Smağa (1937–2019). *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 1 s. 9–14, streszcz. ang.

W l. 1955–2019.

5979. PACUŁT Ryszard: Stefania Smajek (1933–2014). *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 18: 2016 s. 132–135.

5980. SŁOWIK Grzegorz P.: Profesor Marian Smoluchowski (1872–1917) – zapomniany rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 87–110, streszcz. ang.

5981. LEWANDOWSKA Dorota: Barbara Sobolowa (1929–2019). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 409–414.

5982. MIKOŁAJSKA Aleksandra, Noskowiak Jolanta: Marlena Solak (1957–2020). *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 387–389.

5983. ZACHWIEJA Justyna: Zdzisław Soliwoda [1969–2016] w naszych sercach i pamięci. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 343–345.

5984. WRÓBLEWSKA Elżbieta: Stanisław Sołdek (1916–1970). Patron statku-muzeum „Sołdek”. Gdańsk 2020 Tow. Przyj. Nar. Muzeum Morskiego; Nar. Muzeum Morskie 8° ss. 135, nlb. 1, il.

5985. SOWIŃSKA Dorota, Wolska Krystyna: Aleksandra Teodozja Sowińska [1946–2019]. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 318–320.

5986. TOMASIEWICZ Jarosław: Jan Stachniuk (1905–1963) – Neo-Pagan and National Bolshevik. *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 55–73.

5987. MAĆKOWIAK Krzysztof: Władysław Stachowski [1887–1974] i jego zainteresowania regionalistyczne. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 47–65.

5988. ZECHENTER-SPŁAWIŃSKA Elżbieta: Marta Stebnicka [1925–2020]. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 354–365.

5989. BŁOGOSŁAWIONY prymas. Ks. abp Stefan Kardynał Wyszyński [1901–1981], prymas Polski. Pod red. Mirosława Skalbana. Lublin 2020 *Jut* 8° ss. 220, il.

Treść: Skalban Mirosław: Święty na nasze czasy s. 6–9; Dzieciństwo s. 12–21; Seminarium i kapłaństwo s. 23–33; Okres II wojny światowej i lata powojenne s. 35–47; Biskup lubelski (1946–1949) s. 49–61; Prymas Stefan Wyszyński – sternik na czas próby dla Kościoła w Polsce s. 63–75; Prymas uwięziony s. 77–93; Obchody Milenium Chrztu Polski s. 95–111; Stefan Kardynał Wyszyński w latach 1967–1978 s. 113–125; W kresu drogi s. 127–143; Zawierzenie Bogu i Maryi s. 146–163; Miłość do Ojczyzny i do Kościoła s. 165–175; Troska o drugiego człowieka s. 177–189; „Moje życie to jeden Wielki Piątek” s. 191–205; Kalendarium życia Stefana Kardynała Wyszyńskiego s. 207–215; Bibliografia s. 216–220.

5990. JASKO Damian: Stefan Wyszyński w Andrzejewie. Dzieciństwo, wizyty, pamięć. Andrzejewo 2020 Parafia Rzymsko-Katol. pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny; współpr. Tow. Rozwoju Ziemi Andrzejewskiej 8° ss. 50, il.

Lata 1910–2020.

5991. KACZOROWSKA Weronika: Piękne życie. Nieznany Prymas Tysiąclecia. Białystok 2020 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 300, nlb. 3, il.

Bł. Stefan Wyszyński (1901–1981).

5992. KUŹMA Marcin: Błogosławiony Kardynał Stefan Wyszyński. Prymas Polski. Ożarów Mazowiecki 2020 Przd. Wydawniczo-Handlowe „Arti” Artur Rogala, Mariusz Rogala – Spółka Jawna 4° ss. 143, nlb. 1, il.

5993. ŁATKA Rafał: Challenges of a Scholarly Biography of Primate Stefan Wyszyński. *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 75–101.

5994. ŁATKA Rafał, Mackiewicz Beata, Zamiatała Dominik: Prymas Stefan Wyszyński. Biografia. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP; Wydaw. im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Soli Deo 8° ss. 116, nlb. 3, il. (Biskupi w Realiach Komunistycznego Państwa) (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Rec.: Mażewski Lech, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 285–289.

5995. CHŁOSTA Jan: Nie tylko o wojennych losach Augustyna Steffena [1901–1982]. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 115–119.

5996. BRZEZIŃSKI Jerzy Marian, Zawadzki Bogdan: Profesor Jan Sterlau (1931–2020). *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 4 s. 161–170, streszcz. ang.

5997. BRZEZIŃSKI Rafał: Chciałbym, aby dobre imię szkoły, o które tyle lat wspólnie walczyliśmy, nie zginęło. Wspomnienie o Janie Stoli [1932–2019]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 533–546.

5998. PINKWART Maciej: Pleban spod Giewontu. Nowy Targ 2017.

Józef Stolarczyk (1816–1893).
Rec.: Łoboz Małgorzata: Jegomość z parafii na końcu świata, czyli pod Giewontem. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 415–418.

5999. ŻAK Stanisław: Jan Strasz (1893–1948). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 263–264.

6000. KARGOL Anna: Strug. Miarą wszystkiego jest człowiek. Biografia polityczna. Warszawa–Kraków 2016.

Andrzej Strug (1871–1937).
Rec.: Dziergwa Roman, *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 4 s. 247–251.

6001. BARAN Bogumiła: Wspomnienie o s. Magdalenie Strzeleckiej CSFN [1935–2020]. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 124–127.

6002. ANASTAZY Strzelecki (1783–1848). Oficer Wojska Polskiego Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego. Praca zbiorowa. Pod red. Łukasza Remigiusza Pasima. Michów 2020 Tow. Przyj. Michowa 8° ss. 48, il.

Treść: Strzelecki Paweł: Wstęp s. 4–6; Strzelecki Paweł Kornel: Anastazy Strzelecki (1783–1848) – oficer Wojska Polskiego Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego s. 7–22; Wiącek Piotr: Święty Florian i baranowska plebania s. 22–27; Pasim Łukasz Remigiusz: Bończa i Oksza. Genealogia rodzin szlacheckich z Łukawicy i Łukawca na przełomie XVIII–XIX wieku s. 28–38; Strzelecki Paweł Kornel: Kolumna z figurą św. Floriana w Łukawicy s. 38–44; Pasim Łukasz Remigiusz: Krzyż wotywny w Łukowie s. 45–48.

6003. PROFESOR Adela Styczyńska [1923–2018]. Red. z. Andrzej Wich. Łódź 2020 Łódzkie Tow. Nauk. 8° ss. 43, nlb. 1, il. (Sylwetki Łódzkich Uczonych; z. 135).

Treść: Wich Andrzej: Wstęp s. 9; Jarniewicz Jerzy: Szkic biograficzny o profesor Adeli Styczyńskiej z Księgi Pamiątkowej wydanej z okazji siedemdziesiątej rocznicy jej urodzin s. 11–13; Jarniewicz Jerzy: Wspomnienie o Pani Profesor Adeli Styczyńskiej s. 15–18; Nałęcz-Wojtczak Jolanta: Wspomnienie o profesor Adeli Styczyńskiej s. 19; Lewandowska-Tomaszczyk Barbara: Dwa obrazy z moich kontaktów z profesor Adelą Styczyńską s. 21–22; Salska Agnieszka: Francuski łącznik na anglistyce

s. 23–24; Filipczak Dorota: Legenda polskiej dickensologii s. 25–26; Sumera Adam: Bogaty świat prozy literackiej s. 27–28; Welnic Ewa: Wspomnienie s. 29–31; Jędrzejewski Jan: Literatura i nie tylko s. 33–35; Wich Andrzej: Kilka refleksji na temat książki profesor Adeli Styczyńskiej pt. “Dickens the Monalist and Artist. The Novels of 1850–1860” s. 37–40; Janicka-Swidorska Irena: Wspomnienie s. 41.

6004. BRZEZIŃSKI Rafał: Niech pan zagra tutaj coś... Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Mieczysławie Surmie [1933–2017]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.:] 2018 s. 485–489.

Zawiera też wspomnienia z działalności w orkiestrze dętej w Bielawie.

6005. KRAWARZ Kazimierz: Prof. dr hab. Bolesław Michał Suszka (1925–2020). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2020 nr 1 s. 72–73.

6006. GOMUŁCZAK Franciszek: Suwała. By Bóg był więcej kochany. *Ząbki 2020 Apostolicum 8° ss. 321, nlb. 2, il.*

Stanisław Suwała (1914–1992).

6007. KRYSIAK Andrzej: Podharcistrz Tadeusz Szafrański (1922–2010). Oprac. Andrzej Krysiak. Skierniewice 2020 MBP im. Władysława Reymonta 8° ss. 30, il.

6008. SZYMANIAK Jadwiga: Wspomnienie o Bracie – Jerzym Szatkowskim [1940–2019] (poecie i pisarzu). *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 129–140.

6009. GRABOWSKI Michał T. W. von, Mazurek Tomasz: Profesor Józef Szczekot (1932–1997). Historia gdańskiej ortopedii i traumatologii. Poznań–[Murowana Goślina] 2017 Wydaw. Exemplum 8° ss. 139, il. Pol. Tow. Ortopedyczne i Traumatologiczne. (Biblioteka Ortopedyczna i Traumatologiczna. Prace Historyczne BOiT; XII-3).

6010. JASIAK Ksawery: Zbigniew Szczerbik (1968–2020). *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 225–228.

6011. JASIAK Ksawery: Zbigniew Szczerbik (1968–2020). *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 210–212.

6012. NOWAK Tomasz Andrzej: Zbigniew Szczerbik (10.10.1968 r. – 9.11.2020 r.). Historyk, kolekcjoner, regionalista i muzealnik. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 327–328.

6013. RAUZIŃSKI Robert, Solga Brygida: Kazimierz Szczygielski (1946–2019). *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 201–203.

6014. KRZANOWSKI Adam: Stanisław Szelc 1910–2006. Krośnianin – żołnierz

generała Władysława Andersa. Krosno 2020 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 220, il., mapy.

6015. GAŁCZYŃSKA Emilia: Lola Szere-szewska (1895–1943) – zapomniana poetka pogranicza. *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 85–97.

6016. MIROWSKA-GUZEL Dagmara: Wspomnienie o Profesorze Zbigniewie Szreniawskim [1921–2017]. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 159–161.

6017. ULJASZ Adrian: Jan Sztwiertnia (1911–1940). Wiślański kompozytor, animator kultury i pedagog, ofiara hitlerowskiego obozu w Mauthausen-Gusen. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 12: 2018 s. 138–157, streszcz. ang.

6018. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota, Kukuć Dariusz: Sprostowania oraz uzupełnienia do biografii Ludwika Szyrmera [1809–1886]. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 119–128, streszcz. ang.

6019. KURZEJA-ŚWIĄTEK Maria: Mieczysław Szurmiak [1890–1942] – nauczyciel, publicysta, miłośnik kultury sądeckiej. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 5–38.

6020. WNEK-KURZEJA Marcin: Aleksandra Szurmiak-Bogucka [1928–2020]. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 115–121.

6021. DURKA Jarosław: Engineer Leonard Szutkowski [1887–1951] – Manager of the State Quarries in Janowa Dolina in Volhynia. *Polish Biographical Studies*. Nr 8: 2020 s. 5–31.

6022. MASŁOWSKA Magdalena: Eugeniusz Szwanowski (1906–1973) – archiwista zakochany w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 124–133, il.

6023. ABRAMOW-NEWERLY Jarosław: Professor Waclaw Szybalski [1921–2020] on Lwów, genes, the essence of life, and Nobel Laureates. Scientific cooperation, footnotes, supplementing memories, selection and description of photographs Irena Frączek; transl. by David Malcolm. Gdańsk–Sopot 2020 Professor Waclaw Szybalski Found.; Gdańsk Univ. Press 8° ss. 472, nlb. 3, il. + 1 płyta DVD.

6024. BARON Roman: Misja życia. Praski polonista Marian Szyjkowski (1883–1952) a idea polsko-czeskiego zbliżenia na polu kultury. Warszawa–Praga 2019.

Rec.: Kaliski Bartosz, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 157–163; Paner Anna, *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 163–164.

6025. SZCZERBIK Zbigniew: Ks. prof. dr hab. Antoni Szymański [1881–1942]. Rys biograficzny. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 112–114.

6026. GROMEK-ILLG Joanna: Szymborska – znaki szczególne. Biografia wewnętrzna. Kraków 2020 Znak 8° ss. 653, nlb. 3, tabl. 8, il. Wisława Szymborska (1923–2012).

6027. ROSENBAUM Sebastian: „On mógłby szkolić nasze kadry”. Franciszek Szymiczek [1911–1987], bibliotekarz i agent. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 78–84.

6028. NASTROŻNY Paweł: Ksiądz Franciszek Szyrkowski (1879–1945), gruziądzanin, proboszcz w Niezabyszewie. *Rocznik Gruziędzki*. [T.] 28: 2020 s. 269–276.

6029. NOWAK Szymon: Jan Szypowski „Leśnik” [1889–1950]. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 31, nlb. 1, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

6030. ZAWIDZKI Łukasz: Życie i działalność księdza Walentego Śmigielskiego [1849–1906]. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 191–203, streszcz. ang.

6031. ŚMIŚNIEWICZ Witold: Na pierwszej linii. Kapitan inżynier Tadeusz Śmiśniewicz (1893–1943). Opowieść o jednym z pionierów polskiego przemysłu zbrojeniowego. Lublin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie; IPN 8° ss. 480, il. IPN–KŚZpNP.

6032. LITWINOWICZ Małgorzata: Przeprawa do samej siebie. Szkic o Ludwice Śniadeckiej [1802–1866]. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 9–19, streszcz. ang.

6033. BOGUCKA Elżbieta: Jan Świecki [1934–2016] nie żyje. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 2 s. 51–52.

6034. CZUB Robert: Generał Stanisław Taczak [1874–1960] z wizytą u gostyńskich powstańców wielkopolskich. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 129–138.

6035. PORYCKI Janusz: Ksiądz Augustyn Taranowicz (1836–1902) prawosławny dziekan i proboszcz bielski. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 245–246.

6036. BEDNAREK Anna, Walanus Wojciech: Ks. Leopold Textoris [1822–1885] –

fotograf. Addenda do biografii. *Rocznik Kra-kowski*. T. 86: 2020 s. 113–118, streszcz. ang.

6037. ŻYWEK Łukasz: Droga Wiktora Thommého [1881–1962] do niepodległej Polski. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 47–77, streszcz. ang., niem., ros.

6038. KRYSIAK Aleksandra Maria: Stanisław August Thugutt (1873–1941), Łęczyczanin, współtwórca zębów II Rzeczypospolitej Polskiej. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 22–34, streszcz. ang.

6039. KISIELEWICZ Danuta: Andrzej T o - c z e w s k i (1947–2020). *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 193–196.

6040. BOBER Sabina: Trudny przeciwnik. Arcybiskup Ignacy Tokarczuk [1918–2012]. Lublin 2020 TN KUL 8° ss. 234. TN KUL. (Źródła i Monografie; 502).

6041. BILIŃSKI Piotr: Waław Tokarz 1873–1937. Historyk walk o niepodległość. Kraków 2018.

Rec.: Siewierski Tomasz, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 153–157.

6042. ROMANIUK Zbigniew: O Józefie T o - k a r z e w i c z u [1841–1919] „Hodim”. Zarys biografii i bielskie resentymenty pisarza. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 83–110.

W aneksie dwa teksty J. Tokarzewicza („Samorząd społeczny. Z historii rodzinnego miasta” i „Pan Ślepy – Paweł”) oraz jego list do Kazimierza Bartoszewicza z 24 VIII 1883 r.

6043. GENERAL Michał Tokarzewski-Karaszewicz [1893–1964]. Pierwszy dowódca konspiracji. Red. nauk. Michał Polak. Toruń 2020 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 150, il.

Treść: Polak Michał: Wstęp s. 5–8; Rzap Damian: Dzieciństwo i młodziencze lata generała Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza s. 9–19; Chmielarz Andrzej: Generał Michał Tokarzewski-Karaszewicz (1911–1921) s. 21–31; Chrzanowski Bogdan: Generał Michał Tokarzewski-Karaszewicz. Nieznane fakty tworzenia struktur konspiracyjnych w pierwszych dniach wojny i okupacji (Pomorze i Olszyny) s. 33–50; Giermaziak Wojciech: Gen. bryg. Michał Tokarzewski-Karaszewicz w kampanii wrześniowej 1939 r. – Grupa Operacyjna „Michał” s. 51–73; Grabowski Waldemar: Generał Michał Tokarzewski-Karaszewicz w sowiewskich rękach (1940–1941) s. 75–86; Ptasnińska Małgorzata: Na emigracyjnym bruku. Z myślą o wolnej Polsce. Powojenne losy gen. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza (1945–1964) s. 87–106; Cegielski Tadeusz: Generał Michał Tokarzewski-Karaszewicz – mason, kapitan i mistyk s. 107–134; Balańska Małgorzata: Olszyny – miejsce niezwykłe s. 135–147.

6044. URBANIK-KOPEĆ Alicja: Nonsens i lekarz bastard Anna Tomaszewicz-Dobrska (1854–1918). *Analecta*. R. 29: 2020 z. 1 s. 153–197, streszcz. ang.

6045. BAGROWICZ Jerzy, Korczyński Maciej: Z kapeluszem w rękę. Ks. Piotr Tomaszewski [1908–1967], kapłan, wychowawca, duszpasterz Włocławka. Włocławek 2020 Wydaw. Duszpasterstwa Rolników 8° ss. 235, nlb. 1.

6046. STECKIEWICZ Agata: Różnorodność źródeł archiwalnych jako podstawa w badaniach nad biografią i genealogią – przypadek Barbary Toporskiej [1913–1985]. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 9–22, streszcz. ang.

Na podst. archiwum pisarki w Muzeum Polskim w Rapperswilu.

6047. GŁOWACKI Jerzy Józef: Prezydent Łodzi Franciszek Traeger [1802–1880]. Łódź 2020 Fund. Wspierania Inicjatyw Kult. i Wydawniczych; Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński [i in.] 8° ss. 142, nlb. 2, il. (Zakrety Historii).

6048. DYMMEL Piotr: Maria Trojanowska (23 listopada 1947 – 27 sierpnia 2019). *Archeion*. T. 121: 2020 s. 533–538.

6049. NOWICKI Tomasz: Maria Trojanowska (1947–2019). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 415–418.

6050. ANDRZEJEWSKI Aleksander: Maciej Aleksander Trzcicki (1949–2019) – badacz Borów Tucholskich. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 417–422.

Zawiera też bibliografię.

6051. KOŁACKI Jerzy: Profesor Lech Trzeciakowski (1931–2017). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 2 s. 380–392.

6052. PAŁASZ-RUTKOWSKA Ewa: Profesor Jolanta Tubielewicz (1931–2003) – współtwórczyni warszawskiej szkoły japońskojęzycznej. *Przegląd Orientalistyczny*. 2020 nr 1 s. 69–77, streszcz. ang.

6053. KONOŃCZUK Wojciech: Jan Tworowski (1885–1960) między Łubinem, Rosją i Afryką – niezwykłe koleje życia bielskiego lekarza. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 247–260.

6054. SIERADZAN Ewa, Sieradzan Wiesław, Tyborski Krzysztof: Życie i twórczość Józefa Tyborskiego (1877–1922), kaszubskiego nauczyciela, artysty malarza i rzeźbiarza. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 277–299.

6055. ŻOŁĘDOWSKA Elżbieta: Prof. Waldemar Ty c [1962–2019]. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 361–363.

6056. WOŹNIAK Marcel: Biografia Leopolda Tyrmanda [1920–1985]. Moja śmierć będzie taka jak moje życie. Kraków [2020] MG 8° ss. 454, nlb. 10, il.

6057. GORLIŃSKI-KUCIK Piotr: Krzysztof Uniłowski (3 maja 1967 – 6 grudnia 2019). *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 267–272, streszcz. ang.

6058. KULASZEWICZ Joanna: Józef Unrug [1884–1973] – przywódca i wychowawca polskich marynarzy. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 100–104.

6059. GACZYŃSKA Krystyna: Portret kobiety polskiej wsi – Magdalena Urbankowa [1892–1981]. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr:] 2020 s. 162–189.

6060. KOSMOWSKA Barbara: Na służbie u Kopciuszka. Biografia i twórczość Zofii Urbanowskiej [1849–1939]. Ze wstępem krytycznoliterackim Joanny Papuzińskiej. Łódź–Konin 2019.

Rec.: Dusza Andrzej, *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 123–124.

6061. MACHULIK Janusz: Stanisław Vincenz (1888–1971) z perspektywy powrotu. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr:] 2019 s. 163–168.

6062. WACOWSKI Marcin Bolesław: Wspomnienie o Janinie Władysławie z Szafnickich Wacowskiej (1901–1990). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 95–109.

6063. MACHOWSKA Magdalena: „Ja, cygańska dziewczyna”. Bronisława Wajspapusa [1908–1987] w dokumentach i w pieśniach. Gorzów Wielkopolski 2020 WiMBP im. Zbigniewa Herberta 8° ss. 144, il.

6064. CHMIELEWSKI Witold [Jan]: Profesor Marian Walczak (1923–2020). In memoriam. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 187–197.

Toż. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 9–19.

6065. KARAS Dorota, Sterlingow Marek: Walentynowicz. Anna szuka raj. Kraków 2020 Znak 8° ss. 509, nlb. 1, il.

Anna Walentynowicz (1929–2010).

6066. DOBISZEWSKI Janusz: Profesor Andrzej Walicki (1930–2020). *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 4 s. 737–745.

6067. KORNAT Marek: In memoriam. Andrzej Walicki. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 179–182.

6068. KONONCZUK Wojciech: Bohdan Wańkowicz (1892–1979) – wójt gmin Białowieża i Orla. Przyczynek do badań nad elitami lokalnymi Podlasia w okresie międzywojennym. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 5–29.

Zawiera też: Wańkowicz Bohdan: Fragmenty wspomnień z sowieckich łagrów 1944–1947.

6069. OLEJNIK Marek: Stefan Warchoła (21 I 1930 – 25 IX 2019). *Onomastica*. R. 64: 2020 s. 12–18.

6070. MART Krystyna: Jedno życie – marlarstwo, poezja, miłość, cierpienie. Wspomnienia o Zenonie Waśniewskim [1891–1945] z okazji 75. rocznicy śmierci. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 447–498, streszcz. ros., ang.

Dot. gł. pobytu w Chełmie w l. 1921–1942.

6071. GUZIUR Janusz, Kozłowski Krzysztof: W 50. rocznicę śmierci prof. dr. Wiktora Wawrzyczka (1911–1969). Olsztyn–Hażlach 2020 Gm. 8° ss. 24, il.

6072. BIELIŃSKA-MAJEWSKA Beata, Stawska Violetta: Bogusława Wawrzykowska (1942–2012). *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 411–416.

Zawiera też wykaz publikacji (wybór).

6073. PIETROŃ Katarzyna: Ludwik Wawrzynowicz (1870–1957). Życie, muzyka, pasja. Lublin 2020 Polihymnia 8° ss. 351, il., nuty, streszcz. ang..

Rozprawa doktorska. Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego, Poznań 2019.

Zawiera też bibliografię twórczości kompozytorskiej i prac L. Węgrzynowicza.

6074. BAŁDA Waldemar: Z rodu bieszczadzkiego, z rodu kaptańskiego. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr:] 2020 s. 212–238.

Tyrs Wenhrynowicz (1924–2002).

6075. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Aleksander Wernik (1890–1954). Legionista, urzędnik, wiceprezydent Płocka. Płock 2019 Książnica Płocka 8° ss. 276, il. (Niezapomniani Płoczanie z Urodzenia i Wyboru).

Rec.: Sokolnicki Michał, *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 1 s. 49–50.

6076. DOLECKI Marcin: Wielka pasja do tego co najmniejsze. Życie i działalność Ludwika Wertensteina (1887–1945). *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 9–42, streszcz. ang.

6077. BYTNAR Lidia: Cieszył się życiem. Wspomnienie o Panu dyrektorze Jerzym Wesołowskim [1945–2017]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 1 s. 10–11.

6078. SZAFRAŃSKI Wojciech: Józef Weysenhoff [1760–1798]. Polityk, prawnik, legislator czasów Oświecenia. Poznań 2017.

Rec.: Salmonowicz Stanisław, *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 163–176.

6079. PROFESOR Józef Węglarz (1900–1980). Wychowawca wielu pokoleń inżynierów elektryków i autorytet w dziedzinie maszyn elektrycznych. Wiśniowa–Myślenice–Kraków–Gdańsk–Murnau–Poznań. Pod red. Jerzego Hickiewicza. Poznań 2020 Oddz. Poznański SEP 8° ss. 291, il. (100 Książek na 100-lecie SEP; 6).

Z treści: Hickiewicz Jerzy: Wstęp s. 25–32; Rataj Piotr, Hickiewicz Jerzy: Tło historyczne s. 33–54; Hickiewicz Jerzy, Rataj Piotr: Zyciorys prof. Józefa Węglarza. Współdział Przemysław Sadłowski s. 55–148; Reprinty s. 149–196; Wspomnienia prof. Jana Węglarza, syna s. 197–204; Wspomnienia współpracowników i uczniów s. 205–230; Biogramy niezjących niektórych współpracowników, wychowanków i przyjaciół s. 231–291.

6080. BOKSA Michał: Profesor Władysław Węgorzek (1918–2001). Wybitny specjalista w dziedzinie ochrony roślin. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 45–58.

6081. STRAUCHOLD Grzegorz: Dr Przemysław Wiater (26 XII 1958 – 17 XI 2020). Pożegnanie także osobiste. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 137–139.

6082. CZYŻAK Agnieszka: Wytrwałość i niepokoje – wspomnienie o Profesor Ewie Wiegandt [1939–2019]. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 453–457.

6083. ŚLIWIŃSKI Piotr, Wysłouch Seweryna: Ewa Wiegandt (9 września 1939 – 10 września 2019) – portret podwójny. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 259–265, streszcz. ang.

6084. DĄBROWSKI Szymon: Wincenty Wierzejewski [1889–1972]. Działaj, twórz i nie bój się życia. Red. Wawrzyniec Wierzejewski. Wyd. 3. Poznań 2019 Media-Expo 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2008.

6085. STANISZEWSKA Magdalena: Ksiądz kanonik Andrzej Więckowski (1947–2018). *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 2 s. 47–52.

6086. OLIWIŃSKA-WACKO Anna: Zapach jabłek... pamięci profesora Andrzeja Wiktora

[1931–2018]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 1 s. 22–23.

6087. KRUCKI Łukasz: Ks. Leszek Grzegorz Wilczyński (1957–2020). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 527–532.

6088. LINSENBARTH Adam: Chorąży Józef Wiśniewski [1889–1961] – uczestnik walk o Lwów i Monte Cassino. *Rydwani*. Nr 13: 2018 s. 132–142, streszcz. ang.

6089. [CHORAŻKI Marcin]: Prof. Jan Zdzisław Włoddek (1885–1940). Ojczyzna śmierci warta... Aut. Marcin Chorązki. Kraków 2020 Oddz. w Krakowie. IPN 8° ss. 34, nlb. 2, il.

6090. ROJEWSKA Anna: Maria Wnuk z d. Nowak (1920–2020). *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 103–104, streszcz. ang.

6091. LEKSYKON wybitnych Radzanowian. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 99–101.

Leokadia Wojciechowska (1894–1976).

Zawiera też akt urodzenia L. Wojciechowskiej.

6092. WOJCIECHOWSKI Bohdan, Cybulski Zbigniew: Albert, Alik, Ali Szwoleżer. W 100. rocznicę urodzin ostrołęczanina porucznika kawalerii Alberta Wojciechowskiego [1910–1968]. Wspomnienia autora o ojcu, wątkami z własnego życia przeplatane, twórczością innych wsparte, w roku 2010 napisane. Wyd. 2, popr. i uzup. Ostrołęka 2020 Wydaw. Tow. Przyj. Ostrołęki 8° ss. 132, il.

Wyd. 1. 2011.

6093. SIENKIEWICZ Jan Wiktor: Twarze i pejzaże. Tadeusz Wojnarski [1922–1999] – z „nieładzkiej ziemi” do Szwajcarii. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 79–100, streszcz. ang., niem., ros.

6094. ADAMSKA KRUSIEWICZ Barbara: Wspomnienie o Neli. Konsultacja Stefan Kruszewicz. Warszawa 2020 [b.w.] 4° ss. nlb. 3, 16, k. nlb. 56, il.

Nela Wojniakiewicz.

6095. WOJTALEWICZ Mariusz: Adam Wojtalewicz [1930–2017] nie żyje. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 4 s. 54.

6096. LEŃ-WOJTYSIAK Elżbieta: Ułańska fantazja Kazimierza. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia*. T. 8: 2019 s. 25–41.

Kazimierz Wojtysiak (1874–1970).

6097. OJCIEC profesor Henryk Damian Wojtyńska 1933–2009. Pasjonista, historyk Kościoła i dydaktyk. Red. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2020 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 241, nlb. 1, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 494).

Treść: Żurek Waldemar Witold: Przedmowa s. 9–12; Żurek Waldemar Witold: Sylwetka Ojca Profesora Henryka Damiana Wojtyńskiego CP s. 13–24; Kopiciec Jan: Kontakty i związki naukowe Ojca Henryka Damiana Wojtyńskiego s. 25–48; Linke Waldemar: Pasjonista w epoce przemian soborowych. Ojciec Henryk Damian Wojtyńska CP. O tożsamości i charyzmacie Zgromadzenia Męki Jezusa Chrystusa s. 49–118; Andrzejewski Łukasz: Wkład Ojca Henryka Damiana Wojtyńskiego CP do historiografii Zgromadzenia Męki Jezusa Chrystusa s. 119–150; Kopiczeko Andrzej: Praca naukowa i dydaktyczna Ojca Profesora Henryka Damiana Wojtyńskiego CP dla archidiecezji warmińskiej s. 151–174; Misiura Grzegorz: Prace naukowe napisane pod kierownictwem Ojca Profesora Henryka Damiana Wojtyńskiego CP s. 175–184; Hamryszyk Artur: Wkład Ojca Profesora Henryka Damiana Wojtyńskiego CP w archiwistykę kościelną s. 185–207; Ilustracje s. 209–227.

6098. BASAK Waldemar: Wiesław Jan Wolwowski [1922–2014] semper fidelis. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 51–59.

6099. KROCHMAL Jacek: Bolesław Woszczyński (27 czerwca 1930 – 27 maja 2020). *Archiwista Polski*. R. 25: 2020 nr 1/2 s. 7–18.

6100. ROSOWSKA Ewa: Bolesław Woszczyński (27 czerwca 1930 – 27 maja 2020). *Archeion*. T. 121: 2020 s. 539–541.

6101. DUDA Harry: Janusz Ireneusz Wójcik (1961–2020). *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 205–209.

6102. BIENIECKI Ireneusz, Szkurląt Izabela: Kmdr por. Krzysztof Wójcik – oficer Polskiej Marynarki Wojennej i funkcjonariusz Straży Granicznej RP (1951–2019). W pierwszej rocznicę śmierci. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 126–131.

6103. NOWAK-ARCZEWSKI Andrzej: Pseudonim Tarzan. Ścigany przez gestapo, NKWD, UB, Mossad. Warszawa 2018.

Tomasz Wójcik, pseud. Tarzan (1908–1951).

Rec.: Jedynek Marek: Jak nie pisać wojennych biografii, nawet w formie reportażu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 26: 2019 nr 3; Polem.: Nowak-Arczewski Andrzej: Pochwaleni niech będą ornamentatorzy. Polemika z tekstem... *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 257–264; Rec.: Jedynek Marek: Jak nie pisać... *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 104–109.

6104. KOLMASIAK Mariusz: Walenty Wójcik [1893–1940]. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 47, nlb. 1, il. IPN.

6105. ODACHOWSKI Marian: Waldemar Wólkiewicz [1936–2020]. Wspomnienie. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 301–302.

6106. KS. GEN. bryg. Józef Wrycza [1884–1961] rodem ze Zblewa, jeden z architektów tamtych dni – 10 lutego 1920. Zblewo w 100-lecie powrotu Pomorza do Macierzy. Red. Lech J. Zdrojewski. Zblewo 2020 Fund. Oko-Lice Kultury 16° ss. 34, nlb. 14, il.

Treść: Burczyk Leszek, Herold Artur: Szanowni Państwo s. 5; Szanowni Państwo! s. 6–19; Tomaszewicz Longina: Rola naszego mieszkańca w powrocie Pomorza do Polski s. 19–21; Wrycza Józef: Kazanie wygłoszone podczas zaślubin Polski z Morzem s. 29–32; Gąsiorowski Andrzej: Ks. gen. bryg. Józef Wrycza. Laudacja z dnia awansowania na stopień generała brygady – 29.09.2019 s. 43–48.

6107. EICHSTAEDT Dorota: Zygmunt Wujec (1931–2020). *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 223–224.

6108. DUBAS-URWANOWICZ Ewa: Wspomnienie o Profesorze Andrzeju Wyrobiszu [1931–2018]. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 717–719.

6109. LENGAUER Włodzimierz: Andrzej Wyrobisz [1931–2018]. In memory of a friend. *Ikonothea*. T. 29: 2019 s. 283–286.

6110. LENGAUER Włodzimierz: Andrzej Wyrobisz [1931–2018]. Wspomnienie o Przyjacielu. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 721–724, streszcz. ang.

6111. SZYMANEK Andrzej: Prof. Andrzej Wyrobisz (1931–2018). *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 362–363.

6112. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Professor Jerzy Wyrozumski (1930–2018). *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 7–11.

6113. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Professor Jerzy Wyrozumski (1930–2018). *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 447–452.

6114. STRZELCZYK Jerzy: Zasłużony dla nauki i społeczeństwa (Jerzy Lesław Wyrozumski 1930–2018). *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 179–189.

6115. ŚLIWA Joachim: „Z żarów nad Nilem w ogień rewolucji nad Wisłą”. Izidor Kajetan Wysłouch (1869–1937) i jego działalność społeczna. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 105–113, streszcz. ang., ros.

6116. BEŁCH Lucyna: Bronisław Wysocki [1863–1931], Honorowy Obywatel Rogoźna. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 95–98.

6117. WYZUJAK-BŁĘDOWSKA Agata: Jan Wyzujak [1896–1981] – powstaniec wielkopolski z ziemi gostyńskiej. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 99–128.
6118. SZYMAŃSKA Bożena: Elżbieta Zaborowska-Kisiel [1924–2017]. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 195–220, il.
6119. MICHLIŃSKI Rafał: Życie w Estonii i służba Witolda Zajączkowskiego (1892–1977) w estońskiej marynarce wojennej – przyczynek do biografii. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 25–40, streszcz. ang.
6120. ROŻEK Irena: Moja Mama. Wspomnienia. Warszawa 2020 Polimax s.c. 16° ss. 177, il.
Zenobia Załuska (1908–1997).
6121. DUDA Daniel: Generał brygady Mariusz Zaruski (1867–1941), pionier polskiego żeglarstwa i wychowania morskowego, zesłaniec, taternik, poeta, prozaik, kapitan harcberskiego statku szkoleniowego s.y. „Zawisza Czarny”, generał brygady Wojska Polskiego, generalny adiutant prezydenta RP. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 112–117.
6122. JANUSZEWSKI Bartosz: Mariusz Zaruski [1867–1941]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 47, nlb. 1, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).
6123. WEBER-KRÓL Urszula: Stefan Zarzycki [1916–1944] – żołnierz i bohater Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 261–306.
6124. TAJEMNICE Białotęki. Cz. 3: Wspomnienia o Wojciechu Zawadzkim [1914–1976]. Zebranie, oprac. tekstów i korekta Krystyna Suszko, Zbigniew Prokop, Krystyna Dziurzyńska. Warszawa 2017 Tow. Przyj. Warszawy. Oddz. Białotęka 8° ss. 80, il.
6125. DOMINO Zdzisław: Niech pozostaną w naszej pamięci. Jan Szymon Zawisza (1903–1997) – rodak czudecki. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 1 s. 8–9.
6126. DZIEDZIC Stanisław: Pozytywistka z „wyjątkowego rocznika”. Krystyna Zbiewska (1920–2009). *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 285–295.
6127. KATARZYŃSKA Elżbieta: Bohaterowie Niepodległej – Jan Zbudniewek (1898–1981). *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.] 2020 s. 196–213.
6128. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Ks. Józef Zdanowski [1887–1977] – historyk Kościoła, muzealnik, bibliotekarz i archiwista. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 349–359.
W aneksie: Z pamiętnika ks. Józefa Zdanowskiego.
6129. STROJECKA Marlena, Pakuła Mirosław: Witold Zglenicki (1850–1904). Wizjoner i filantrop. Bydgoszcz–Serock 2020 Meritum Bożena Zimmermann; Urząd M. i Gm. 8° ss. 64, il.
6130. SHAWVER Katrina: Henry. A Polish swimmer's true story of friendship from Auschwitz to America. Virginia Beach 2017 Köehlerbooks 8° ss. 308, il.
Henryk Zguda (1917–2003).
Rec.: Holland Alana, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 100–103.
6131. WASIAK Andrzej: Andrzej Ziabicki (9.09.1933 – 14.03.2019). *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 190–191.
6132. MOSKWA Jacek: Niewygodny prorok. Biografia ks. Jana Zieja [1897–1991]. Kraków 2020 Znak 8° ss. 492, nlb. 4, il.
6133. DZIEDZIC Stanisław: Odszedł profesor Franciszek Ziejka [1940–2020]. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 366–385.
6134. KANIEWSKA Bogumiła: Profesor Franciszek Ziejka (1940–2020) – Rektor rektorów. *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 4 s. 171–176, streszcz. ang.
6135. KRASNOWOLSKI Bogusław: Franciszek Ziejka (1940–2020). Przewodniczący Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, uczony, przyjaciel. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 169–175.
6136. WIŚNIEWSKI Bartosz: Gustaw Zieliński [1809–1881] – (nie)zapomniany romantyk z Kujaw i ziemi dobrzyńskiej. Inowrocław 2020 Pozkał 8° ss. 124, nlb. 3, il.
6137. JANUSZ Gedymin Zieliński 1931–1979. Portret ekonomisty. Portait of an economist. Red. nauk. Małgorzata Korczyk. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza SGH 8° ss. 289, nlb. 1.
Tekst równol. pol., ang.
Treść: Korczyk Małgorzata: Wstęp s. 11–15; Grzełońska Urszula: Janusz Gedymin Zieliński – szkice do biografii s. 17–21; Wkład Janusza Gedymina Zielińskiego w rozwój wakarowskiej szkoły ekonomii: Bartkowski Ryszard: Wakarowska szkoła ekonomii s. 27–29; Korczyk Małgorzata: Janusz Gedymin Zieliński

wobec ograniczeń kapitalizmu i socjalizmu s. 51–69; Wspomnienia o Januszu Gedyminie Zielińskim: Pan Profesor Paul H. Dembiński s. 73–78; Wywiad z Panią Prof. Urszulą Grzeleńską s. 79–82; Wywiad z Panem Prof. Andrzejem K. Koźmińskim s. 83–86; Wywiad z Panem Waldemarem Kuczyńskim s. 87–90; Wywiad z Panem Prof. Adamem Lipowskim s. 91–94; Pani Marta Zielińska o Januszu Gedyminie Zielińskim s. 95–96; Ostatni pobyt w Polsce. List Janusza Gedyminy Zielińskiego do Ambasadora PRL w Wielkiej Brytanii s. 97–102; Korczyk Małgorzata: Refleksje Janusza Gedyminy Zielińskiego na temat społecznych aspektów gospodarowania – wybór tekstów s. 103–104: Czy tradycyjny system gospodarczy był korzystny w początkowym stadium przemysłowienia? s. 105–110; Cel gospodarki socjalistycznej a zagadnienie rachunku ekonomicznego s. 111–131; Defekty i immanentne granice niekontrolowanego mechanizmu rynkowego s. 133–145; Chronologiczny wykaz publikacji Janusza Gedyminy Zielińskiego s. 147–151.

6138. MAKUS Grzegorz: Tadeusz Zieliński „Igła” [1927–1948]. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 31, nlb. 1. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

6139. ZIEMIANYN Karolina: Profesor Stanisław Ziemiąnin (1935–2019). [W:] Kronika Szczecina 2019. Miasto zintegrowane. Szczecin 2020 s. 413–418.

6140. DUBICKI Tadeusz: Ppłk Bolesław Ziemiański (1901–1976) szef ochrony marszałka Józefa Piłsudskiego, oficer wywiadu polskiego w Rumunii w czasie II wojny światowej. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016.

Rec.: Sprengel Bolesław, [w:] Wywiad i kontrwywiad wojskowy II RP. Z działalności Oddziału II SG WP. T. 10. Łomianki 2020 s. 355–357; Wiślicki Jan Krzysztof: Życie po raz... który? O książce... [w:] Wywiad i kontrwywiad wojskowy II RP. Z działalności Oddziału II SG WP. T. 10. Łomianki 2020 s. 359–365.

6141. SARNOWSKA-GIEFING Irena, Graf Magdalena: Karol Zierhoffer (1924–2019). *Onomastica*. R. 64: 2020 s. 7–11.

6142. CIBORSKA Barbara: Wspomnienie o Antonim Ziółkowskim [1931–2019]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 232–234.

6143. BIEGASIEWICZ Piotr: Ferdynand Zweig (1898–1988). *Acta Politica Polonica*. Nr 46: 2018 s. 83–94, streszcz. ang.

6144. SOŁKOWICZ Katarzyna: Ekonomista i socjolog Ferdynand Zweig [1898–1988] – życiorys i wybrane dzieła. *Konińskie Studia Społeczno-Ekonomiczne*. T. 6: 2020 nr 1 s. 55–70, streszcz. ang.

6145. GŁOWACKI Marian: „Pro memorandum” ks. prałat prof. zw. dr hab. Jan Związek

(1937–2020). *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 401–406.

6146. KĘSIK Kamil: Ks. Jan Związek (1937–2020). *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 221–222.

6147. PODSIADŁY Adam: Śremianin profesor Stanisław Zwiierzchowski [1880–1940] i jego zasługi dla niepodległej Polski. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 54–63.

6148. PILARZ Barbara, Stec Barbara, Złotek Marian: Święty Zygmunt Gorazdowski [1845–1920], wnuk Łazowskich z Pstrągowej. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 3 s. 22.

6149. MĘDRZECKI Włodzimierz: Janusz Żarnowski (26 kwietnia 1932 – 10 maja 2019). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. [T.] 82: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 162–167.

6150. CZŁOWIEK dla wszystkich. O Marian Żelazek [1918–2006] od A do Z. Wybór i oprac. tekstów Anna Kot. Górna Grupa 2020 Verbinum Wydaw. Księży Werbistów 8° ss. 86, il.

Ułożony alfabetycznie zestaw najważniejszych informacji dotyczących życia i działalności M. Żelazka.

6151. GAŁĘZOWSKI Marek: Tadeusz Żuliński „Roman Barski” [1889–1915]. [Warszawa] 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 38, nlb. 2, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

6152. KRÓL Danuta, Auriga-Seyda Dorothea, Seyda Marek: Jan Żurek [1908–1992] – człowiek, archeolog, nauczyciel. W 65-lecie wydania pracy Jana Żurka „Osada z młodszej epoki kamiennej w Rzucewie, pow. wejherowski i kultura rzucewska”. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 381–410, streszcz. ang.

6153. RODZIŃSKA-CHORAŻY Teresa: Klementyna Żurowska (1924–2015). *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 135–136.

6154. PETRUS Jerzy T[adeusz]: Zdzisław Żygulski jun. (1921–2015). *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 131–134.

6155. SKERSKA Elżbieta: Anna Żylicz [1925–1996]. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 73–78, streszcz. ang.

5. POSZCZEGÓLNE REGIONY I MIEJSCOWOŚCI

Adamowo

6156. WEISS Tomasz: Adamowo. Wolsztyn 2020 Bibl. Publ. M. i Gm. Wolsztyn im. Stanisława Platerra 8° ss. 187, il. (Ocalić od Zapomnienia).

XVIII–XXI w.

Antoniny, Ukraina

6157. BAGIŃSKA-ŻURAWSKA Teresa: Antoniny na Wołyniu – rozkwit i zagłada po rewolucji 1917 r. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 153–189, streszcz. ang.

Historia rezydencji, głównej siedziby wołyńskich dóbr Sanguszków i Potockich, obecnie Muzeum Potockich w Antoninach.

Bednary

6158. CHOJECKI Feliks: Szkice z dziejów Bednar. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.:] 2020 s. 8–57.

Od XIV w.

Białuty, wieś i region

6159. BIAŁUTY. Wybrane zagadnienia z dziejów parafii, majątku, wsi, podległych folwarków – Pruski, Dębiny, Sochy i Dźwierznia oraz wsi: Dźwierznia, Szczepka, Napierki, Wola, Dąbrówka, Grabowo, a także okolicznych siedlisk, leśnictwa, cegielni i tartaków w latach 1371–1945. Teksty oprac., red. Tadeusz Paweł Szambora. Narzým–Działdowo 2020 Tow. Miłośn. Ziemi Działdowskiej 8° ss. 419, nlb. 1, il. (Monografia Gminy Iłowo-Osada; t. 3).

Białystok

6160. WRÓBEL Wiesław: Białystok, którego nie ma. A Białystok that no longer exists. *Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy* 8° ss. 140, nlb. 4, il. (Miejsca, Których Nie Ma).

Tekst równol. pol., ang.
XVII–XXI w.

Bielawa

6161. UBYCH Urszula: Dekadami wstecz. Historia Bielawy przed 2017 r. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.:] 2018 s. 285–292.

6162. UBYCH Urszula: Dekadami wstecz. Historia Bielawy przed 2019 r. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 11]: 2019 [dr.:] 2020 s. 247–256.

Od 1949 r.

Bielice

6163. DOŁHAŃ Bronisław: Historyczny epos Bielic. Na 50-lecie w Bielicach, 60-lecie

kapłaństwa. Bielice–Nowa Ruda 2020 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński 8° ss. 292, il.

XIX–XXI w.

Bieliny

6164. MROCZEK Józef: Monografia Bielin. Bieliny–Ulanów–Rzeszów 2020 Stow. „Bieliny wieś nad Sanem”; Burmistrz Gm. i M. Ulanów; realizacja wydawnicza Edytorial 4° ss. 320, il., mapy, tabl. geneal.

Od 1326 r.

Bieszczady, region

6165. KRYCIŃSKI Stanisław: Bieszczady. Od Komańczy do Wołosatego. Rzeszów 2015 Libra 8° ss. 274, nlb. 6, il.

Toż. Wyd. 2, popr., dodruk. Rzeszów 2020.

Bodzanów, wieś i region

6166. GRABOWSKI Janusz, Szczepański Janusz, Leszczyński Zdzisław: Dzieje Bodzanowa i okolic. Bodzanów–Warszawa 2018.

Rec.: Chudzyński Marian, *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 45–51.

Bogatynia

6167. SZPOTAŃSKI Adam: Reichenau. Ein historisches Abriss aus polnischer Sicht. Liegnitz 2020 Diec. Centrum Edukacyjne 8° ss. 187, nlb. 5. (Bibliothek der Diözese Liegnitz; 78).

Bogatynia, od 1939 r.

Borucinek

6168. MONOGRAFIA Borucinka. Red. nac. Janusz Borkowski. Brześć Kujawski 2015 Wydaw. „Krukowiak” 8° ss. 271, nlb. 6, il. (Janusz Borkowski Przedstawia z. 2 z cyklu: Kujawy Prozą i Wierszem Malowane... Kraina Prastara).

Treść: Wstęp s. 5; Borkowski Janusz Ignacy: Przedmowa s. 7–9; Etymologia, historyczne zapisy nazwy wsi s. 11–12; Przynależność administracyjna wsi Borucinka s. 13–31; Historyczne dzieje wsi Borucinka s. 33–56; Dwór i park w Borucinku s. 57–60; Wieś Borucinek na starej fotografii s. 61–104; Wieś Borucinek na fotografii s. 105–134; Młodzi, piękni we wsi Borucinek s. 135–140; Wspomnienia mieszkańców wsi Borucinek. Oprac. Marianna Wesołowska, Agnieszka Maciejewska s. 141–203; Wieś Borucinek na drugim brzegu s. 205–240; Z kart historii Borucinka s. 241–244; Post Scriptum s. 245–250.

Brody, Ukraina

6169. KUZMANY Bőrries: Brody. A Galician border city in the long nineteenth century. Leiden–Boston 2017.

Rec.: Wilczewski Michał J., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 93–95.

Bronowo

6170. SZYMAŃSKI Józef: Bronowo. Powiat Łomża 1939–1953 w pamięci jego mieszkańców. Wyd. 3. Bronowo–Starogard Gdański 2020 Józef Szymański 8° ss. 143, il.

Wyd. 2. 2019.

Brześć Kujawski, miasto i region

6171. DZIEJE Brześcia Kujawskiego i Ziemi Brzeskiej. T. 1: Do roku 1918. Pod red. Dariusza Karczewskiego i Sławomira Łanieckiego. Brześć Kujawski–Włocławek 2020 Agencja Reklamowa Top 8° ss. 314, il.

Treść: Wstęp s. 9–10; Grygiel Ryszard: Prahistoria s. 13–73; Grygiel Ryszard: Wczesne średniowiecze s. 77–102; Średniowieczne dzieje miasta (do końca XV w.). Aut.: Joanna Karczewska, Dariusz Karczewski, Adam Kosecki, Krzysztof Optołowicz s. 105–175; Brześć Kujawski w okresie staropolskim (do 1793 roku). Aut.: Anetta Głowacka-Penczyńska, Krzysztof Optołowicz, Wojciech Sławiński s. 179–228; Dzik Tomasz: Brześć Kujawski w latach 1793–1918 s. 231–312.

Buk

6172. JASIŃSKI Tomasz, Krzyszowski Andrzej: Najstarsze dzieje lokacyjnego Buku. Buk 2020 Bibl. Publ.; Prokopienko – Prokop Paweł 8° ss. 38, il.

XIII–XIX w.

Bukownica

6173. RACZYŃSKA Elżbieta: Bukownica. Dzieje królewskiej wsi. Bukownica–[Ostrzeszów] 2020 Stow. Koło Gospodyń Wiejskich Bukowianki; Oficyna Wydawnicza Kulawiak 8° ss. 151, nlb. 1, il.

XIII–XXI w.

Bulowice

6174. ZIĘBA Paweł: Monografia wsi i parafii Bulowice koło Kęt. Wyd. 2, popr. i uzupełn. Kęty 2020 Wydaw. Matejko 8° ss. 474, il.

Lata 1401–1945.

Wyd. 1. 2009.

Bystrzyca Kłodzka

6175. CZERMAK-SAS Wiesław: Bystrzyca Kłodzka 1946–2016. Wyd. 2 uzupełn. i popr. Bystrzyca Kłodzka 2016 Wiesław Czermak-Sas 8° ss. 433, nlb. 1, il.

Bytom

6176. DRABINA Jan: Dzieje Bytomia 1945–1990. Wydarzenia i wspomnienia. Bytom 2020 Tow. Miłośn. Bytomia 8° ss. 389,

il. Tow. Miłośn. Bytomia. (Prace Towarzystwa Miłośników Bytomia).

Zawiera też wspomnienia osób związanych z miastem.

Chełm

6177. [SKIBIŃSKI Stanisław]: Stanisław Skibiński (1919–1980). Wybór publicystyki historycznej. Wybrał, oprac. i przedzielił wstępem Zbigniew Lubaszewski. Wyd. 2 uzupełn. Chełm 2020 Wydaw. TaWa 8° ss. 80, il.

Wyd. 1. 2019.

Choczewo, gmina

6178. ŁASIŃSKA Aleksandra, Łasiński Krzysztof, Wójcik Wioletta: Nigdy nie przychodzą wszystkie. Wspomnienia mieszkańców i mieszkankę gminy Choczewo. Wejherowo 2020 Havran Wydaw. Domowe 8° ss. 128, il. (Ocalić Pamięć. 75 lat osadnictwa w gminie Choczewo).

Zbiór historii mówionych dot. powojennych losów gminy oraz indywidualnych losów jej mieszkańców.

Chorzów

6179. CHORZÓW. T. 3: Od Stadt Königshütte do Królewskiej Huty (1868–1922). Red. nauk. Jacek Kurek, Marek Masnyk, Przemysław Nadolski. Chorzów 2020 Muzeum 8° ss. 834, il., mapy, streszcz. ang., niem., czes.

Treść: Redaktorzy tomu: Wprowadzenie s. 29–30; Greiner Piotr, Krupa Sławomira: Źródła archiwalne i kartograficzne s. 34–47; Kurek Jacek: Królewska Huta staje się miastem s. 48–67; Kaczmarek Ryszard: Obszar miasta i rozwój przestrzenny s. 68–93; Kaczmarek Ryszard: Struktura społeczna miasta s. 94–105; Olszar Henryk: Kościół rzymskokatolicki w Królewskiej Hucie (Chorzowie) w latach 1868–1922 s. 105–132; Witkowski Sławomir: Luteranie w Królewskiej Hucie 1868–1922 s. 133–140; Nadolski Przemysław, Kalinowska-Wójcik Barbara: Społeczność żydowska w Królewskiej Hucie (do 1922 r.) s. 141–158; Grudniewski Jakub: Skład, powoływanie i kompetencje rady miejskiej i magistratu s. 159–183; Grudniewski Jakub: Budżet miasta s. 184–193; Nadolski Przemysław: Komunalna infrastruktura i inwestycje komunalne w mieście s. 194–224; Krzyżanowski Lech: Sądownictwo i policja s. 225–236; Nadolski Przemysław: Straż pożarna s. 237–246; Nadolski Przemysław: Służba zdrowia i opieka społeczna s. 247–258; Kwiatek Jolanta: Szkolnictwo i oświata s. 259–282; Kurek Ryszard: Życie gospodarcze s. 283–336; Rosenbaum Sebastian: Stosunki polityczne w Królewskiej Hucie w latach 1868–1914 s. 337–399; Grudniewski Jakub: Królewska Huta (Chorzów) w czasie I wojny światowej s. 400–421; Masnyk Marek: Królewska Huta (Chorzów) w okresie powstań i plebiscytów s. 422–445; Glazek Dorota: Urbanistyka i architektura s. 446–464; Biały Franciszek: Wydawnictwa prasowe w Królewskiej Hucie s. 465–476; Biały Franciszek: Chorzowskie periodyki do 1922 r. (wykaz) s. 477–485; Linert Andrzej: Polskie życie literackie Królewskiej Huty w latach 1868–1922 s. 486–508; Linert Andrzej: Polskie życie teatralne Królewskiej Huty w latach 1868–1922 s. 509–534; Kurek Jacek: Kultura w służbie pielęgnowania niemieckiej tożsamości mieszkańców Królewskiej Huty s. 535–544; Cieśliński Marek Kosma: Kino s. 545–552; Gembalski Julian: Organy i muzyka

kościelna s. 553–562; Reginek Antoni: Kultura muzyczna – amatorski ruch muzyczny s. 563–573; Steuer Antoni: Sport i kultura fizyczna w Królewskiej Hucie (Chorzów) do 1922 r. s. 574–578; Grudniewski Jakub: Dzień powszedni i świąteczny mieszkańców miasta s. 579–599; Masnyk Marek: Królewskohucki Panteon s. 600–609; Nadolski Przemysław: Chorzów (Stary) i Maciej-kowice (1868–1922) s. 610–622; Kurek Jacek: Od Górnych i Dolnych Hajduk do Bismarckhütte s. 623–663; Piontek Anna: Klimzowiec (Klimsawiese) s. 664–673; Nadolski Przemysław: Nowe Hajduki (Neu Heiduk) s. 674–679; Światała-Trybek Dorota: Zwyczaje i obrzędy w dawnym Chorzowie s. 680–713; Literatura i materiały źródłowe s. 715–755; Streszczenie s. 756–771.

T. 1. 2017.

Czerwińsk nad Wisłą

6180. CZERWIŃSK nad Wisłą. Historia – rozwój – wyzwania. Pod red. Radosława Lolo. Czerwińsk nad Wisłą–Warszawa 2018 Wydaw. Salezjańskie 8° ss. 151, il.

Materiały z konferencji nauk., Czerwińsk, 12 IX 2016 r.

Treść: Jezierska Barbara: Wprowadzenie s. 6–7; Mastalerz Łukasz: Słowo do salezjańskich gospodarzy miejsca s. 8; Lolo Radosław: Wstęp s. 9–11; Trzeciacki Maciej: Archeologia Czerwińska s. 14–25; Samsonowicz Henryk: Czerwińsk na średniowiecznym Mazowszu s. 26–31; Tyszkiewicz Jan: Kilka uwag o średniowiecznym Czerwińsku s. 32–37; Lolo Radosław: Czerwińsk wczesnonowoczesny. Klasztor – parafia – miasto s. 38–53; Pietrzak Teresa: Czerwińsk w XX wieku s. 54–69; Kunkel Robert: Architektura bazyliki opactwa kanoników regularnych w Czerwińsku. Badacze i konserwatorzy s. 70–77; Nowiński Janusz: Obrazy Szymona Czechowicza [1689–1775] i malarza z kręgu jego warsztatu w Czerwińsku. Fundacje opata Mateusza Kraszewskiego [ok. 1700–?] s. 78–97; Kuhnke Monika: Skradzioną – nieodzyskaną. Losy średniowiecznej kołatkii z Czerwińska nad Wisłą s. 98–103; Łobaza Michał: Piśmiennictwo sakralne i pragmatyczne kanoników regularnych kongregacji czerwińskiej – zarys problematyki s. 104–125; Kaliściak Krzysztof: Czerwińsk. Współczesne wyzwania konserwatorskie s. 126–132; Sobieraj Leonard: Słowo o jutrze s. 134–137; Bibliografia s. 138–151.

Ćwiklice

6181. MAŁECKI Marian: Pod płaszczem świętego Marcina. Z dziejów Ćwiklic, ich mieszkańców, parafii i kościoła. Wyd. 2 popr. i uzup. Pszczyna–Połomia 2020 Urząd Miej.; Pszczyńskie Centrum Kultury; Wydaw. Infort-editions 8° ss. 540, il., mapy.

Wyd. 1. Pszczyna 2016.

Darłowo

6182. ŻUKOWSKI Marek: Dzieje Darłowa. T. 1. Darłowo 2020 Wydaw. Tortor 8° ss. 531, il., mapy.

Lata 1046–1648.

Dąbie Kujawskie

6183. BORKOWSKI Janusz: Monografia wsi Dąbie Kujawskie. Brześć Kujawski 2013 Wydaw. Krukowiak 4° ss. 453, nlb. 6, il.

Dąbrowa Górnicza

6184. WOŹNICZKA Kazimierz: Błędown. Dąbrowa Górnicza. Sosnowiec 2020 Progres; wyd. nakł. aut. 8° ss. 167, nlb. 2, il., mapy.

Od 1977 r. dzielnica miasta.
XIII–XXI w.

Derczewo

6185. MIECZKOWSKI Zbigniew: Derczewo. Monografia wsi zamkowej. Derczewo–Linowo 2020 Przeds. Poligraficzno-Reklamowe; na zlec. Zbigniew Mieczkowski „Ranczo nad Mieczem” 4° ss. 310, nlb. 1, il., mapy.

XII–XXI w.

Dębie

6186. MATEJA Jan: Moje wspomnienia z Dębia. Tł. Krzysztof Warzecha. Opole 2020 Tow. Społ.–Kult. Niemców na Śląsku Opolskim 8° ss. 56, il.

Współwyd. w kierunku przeciwnym z wersją niem.: Meine Errinerungen aus Dembio.

Historia miejscowości i ludzi z nią związanych.

Dobrodzień

6187. MROZEK Paweł: O książętach, królach i przyszłych świętych, co w Dobrodzieniu bywali. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 117–133.

X–XX w., zawiera też fragmenty przekazów źródłowych.

Działdowo, miasto i region

6188. DZIEJE Działdowa i Działdowszczyzny na przestrzeni wieków. Zbiór studiów. Red. nauk. Marek Radoch. Działdowo 2019.

Toż. Wyd. 2, uzup. Działdowo 2020 Pow. Działdowski; Stow. Genius Loci Działdoviensis 8° ss. 654, il.

Rec. [Wyd. 1]: Odachowski Marian: Nowej monografii Działdowa recenzja subiektywna. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 280–290.

Elbląg

6189. LEWANDOWSKI Daniel: Zdarzyło się w Elblągu 55. 45. 40. i 30. lat temu. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 185–229, streszcz. ang.

Frydman

6190. [GOTKIEWICZ Marian]: Jeszcze jeden kolejny tekst o Frydmanie. Oprac. Marek Gotkiewicz. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 315–317.

Gdańsk

6191. DANILUK Jan: Góra Gradowa. Krótka historia. Gdańsk 2020 Hevelianum 8° ss. 167, nlb. 1, tabl. 1, il.

Góra Gradowa, wzgórze w Gdańsku; l. 1385–2020.

6192. IWICKI Zygmunt: Bedeker oliwski. *Olivia antiqua et praesens*. Cz. 1: Osoby i instytucje. Pelpin 2018.

Oliwa, dzielnica Gdańska.

Rec.: Kozłowski Edwin F.: Bedeker Oliwski – recenzja. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 197–201.

6193. ŁYGAŚ Wojciech: Gdańsk. Szwedzkie karty historii. Wyd. 2. Gdańsk 2020 Wydaw. Marpress 8° ss. 344, nlb. 3, il., mapy. (Gdańska Kolekcja Tysiąclecia).

Wyd. 1. 2001.

Giebułtów

6194. POGAN Antoni: Giebułtów. Mieszkańcy, kościoły i historia. Kraków 2020 Avalon 8° ss. 159, nlb. 1, il.

Lata 800–2020.

Głogów

6195. BRZOSTÓW – od wsi do osiedla w Głogowie. Wspomnienia mieszkańców. Wybór i oprac. Dariusz Andrzej Czaja, Marek Robert Górniak. Głogów–Leszno 2020 TZG; Agencja Jagart Jarosław Glapiak 8° ss. 420, il. Tow. Ziemi Głogowskiej. (Historia Jednego Kwartału).

Antologia wspomnień, 1. 1920–2020.

Golin

6196. BARTOSIK Przemysław: Golin. Okruchy dziejów. Wałcz 2020 Robert Kraszczuk 8° ss. 104, il., mapy.

Od 1245 r.

Gostynin

6197. ULICE Gostynina. Z historią w tle. Pod red. Barbary Konarskiej-Pabiniak. Wyd. 2. Gostynin 2020 Gostynińskie Tow. Kult.-Nauk.; Drukarnia Szmyd 8° ss. 320, il., streszcz. ang., niem.

XIII–XXI w.

Grabiszycze, wieś i region

6198. KÄUFFER Moritz: Zarys historii wsi Grabiszycze. W powiecie lubańskim na Łużycach Górnych z krótkim wprowadzeniem do dziejów kraju. Tł. i wstęp Łukasz Tekiel. Grabiszycze 2020 Fund. Dzikich Zachód 8° ss. 88, il.

Praca powstała w 1847 r.

Groszki; Naguszewo

6199. ANCZYKOWSKI Jerzy Marian: Groszki i Naguszewo. Historia obydwu miejscowości w 100 rocznicę plebiscytu na Warmii,

Mazurach i Powiślu. Rybno 2020 Ridero 8° ss. 57, il.

XIV–XXI w.

6200. ANCZYKOWSKI Jerzy Marian: Groszki i Naguszewo. Historia obydwu miejscowości w 100 rocznicę plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 13–44.

Od średniowiecza.

Grudziądz

6201. GRAUDENTUM. Studia z dziejów Grudziądza i okolic. T. 1: Średniowiecze. Pod red. Wiesława Sieradzana. Grudziądz–Toruń 2020 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi; Tow. Nauk. 8° ss. 210, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Sosnowski Zbigniew: Szanowni Państwo s. 7; Sieradzan Wiesław: [Wstęp] s. 9; Kurzyńska Małgorzata: Stan badań archeologicznych średniowiecznego Grudziądza s. 11–34; Wiewióra Marcin: Stan badań archeologiczno-architektonicznych nad zamkiem krzyżackim w Grudziądzu s. 35–63; Sieradzan Wiesław: Narodziny miasta Grudziądz w średniowieczu w świetle XIX–XX-wiecznej historiografii polskiej i niemieckiej s. 65–78; Birecki Piotr: Z dziejów grudziądzkiej fary pw. św. Mikołaja s. 79–98; Bonczkowski Janusz: Kancelaria miasta Grudziądza w średniowieczu s. 99–108; Ciemiński Łukasz: Ikonografia Poliptyku Grudziądzkiego. W poszukiwaniu źródeł obrazowania s. 109–152; Czaja Roman: Znaczenie gospodarcze Grudziądza w średniowieczu s. 153–164; Gancarczyk Paweł: Petrus Wilhemi de Grudencz [1392–1480] – kompozytor i poeta XV wieku s. 165–173; Józwiak Sławomir: Znaczenie komturstwa grudziądzkiego w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach s. 175–186; Rozyński Waldemar: Kościół w średniowiecznym Grudziądzu s. 187–199; Schoenwald Dawid: Zaginiona księga ławnicza z lat 1480–1506 źródłem wiedzy o późnośredniowiecznym Grudziądzu s. 201–211.

6202. GRAUDENTUM. Studia z dziejów Grudziądza i okolic. T. 2: Okres wczesnonowożytny. Pod red. Wiesława Sieradzana. Grudziądz–Toruń 2020 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi; Tow. Nauk. 8° ss. 268, nlb. 1, il.

Treść: Sosnowski Zbigniew: Szanowni Państwo s. 7; Sieradzan Wiesław: [Wstęp] s. 9; Małek Janusz: Protestantyzm w Prusach Królewskich w XVI w. ze szczególnym uwzględnieniem Grudziądza s. 11–24; Wijaczka Jacek: Prusy Królewskie w XVI w. i ich gospodarka s. 25–40; Sieradzan Wiesław: Grudziądz w XVI w. w świetle XIX–XX-wiecznej historiografii polskiej i niemieckiej s. 41–54; Rozyński Waldemar: Kościół katolicki w Grudziądzu w XVI wieku s. 55–62; Bonczkowski Janusz: Stan gospodarki miasta Grudziądza pod koniec XVI wieku s. 63–79; Fijałkowska Izabela: Architektura Grudziądza w XVI i pierwszej połowie XVII wieku s. 81–115; Birecki Piotr: W służbie konfesji. Szuka ewangelicka i katolicka w nowożytnym Grudziądzu s. 117–132; Ciemiński Łukasz: Pieta ze zbiorów Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. Między stylem międzynarodowym a gotykiem prowincjonalnym s. 133–144; Tylicka Teresa: Kultura umysłowa miasta Grudziądza. Jej wpływ na rozwój nauki i sztuki w XVI i XVII wieku s. 145–161; Schoenwald Dawid: Zygmunt III Waza w Grudziądzu w latach 1587–1593 s. 163–174; Nowosad Wiesław: Szlachta okolic Grudziądza w XVI wieku s. 175–193; Bonczkowski Janusz, Hlebionek Marcin: Długie życie średniowiecznych pieczęci Grudziądza. Szkic o ich historii oraz medialności s. 195–221; Targowski Michał: Początki

osadnictwa ołęderskiego w okolicach Grudziądz s. 223–244; Gerlach Jan: Grudziądz miejscem obrad Sejmiku Generalnego Prus Królewskich (1454–1772) s. 245–267.

Gryfice, region

6203. BURCZA Grzegorz: Gryfickie fenomeny. Książka napisana z okazji 75-lecia polskości Ziemi Gryfickiej. Poznań–Mierzyn 2020 Dom Wydawniczy Waldemar Wierzba 8° ss. 236, il. Od 1945 r.

6204. BURCZA Grzegorz: Historia ziemi gryfickiej po polsku pisana. Książka napisana z okazji 75-lecia polskości Ziemi Gryfickiej. Poznań–Mierzyn 2020 Dom Wydawniczy Waldemar Wierzba 8° ss. 192, il. Od 1945 r.

Gryfów Śląski

6205. BOGACKI Jarosław: Gryfów Śląski. Portret historyczny miasta nad Kwisą. Greifenberg in Schlesien. Historisches Portrait einer Stadt am Queis. Gryfów Śląski 2020 Urząd Gm. i M. Gryfów Śląski 8° ss. 199, il.

Tekst równol. pol., niem.
XIII–XX w.

Gudowo

6206. MIECZKOWSKI Zbigniew: Gudowo. „Drawskie Mikołajki”. Historie jakich nie znacie. Gudowo–Linowo 2020 Przeds. Poligraficzno-Reklamowe Tongraf; na zlec. Zbigniew Mieczkowski „Ranczo nad Mieczem” 4° ss. 352, nlb. 2, il., mapy.

Od 1296 r.

Hostynne-Kolonia

6207. 100-LECIE bitwy polsko-bolszewickiej oraz miejscowości Hostynne-Kolonia. Praca zbiorowa. Pod red. Marii Gmyz. Hostynne–Zamość 2020 Drukarnia Attyla s.j. 8° ss. 109, nlb. 3, il., mapy.

Historia miejscowości Hostynne-Kolonia, a także wspomnienia i dokumenty na jej temat. Zawiera też wykaz znanych osób, które ukończyły miejscową szkołę.

Igołomia, region

6208. KARTKI z dziejów igołomskiego powiśla. Red. Krzysztof Tunia. Igołomia–Pętkowice 2020 Wydaw. i Pracownia Archeol. Profil-Archeo 4° ss. 358, il., streszcz. ang.

Tytuł równol.: Cards from the history of Igołomia region on the Vistula River.

Treść: Tunia Krzysztof: Wprowadzenie w dzieje igołomskiego powiśla s. 7–8; Sadowski Jarosław: Plany i mapy historyczne rejonu Igołomi i Wawrzeńczyce s. 9–35; Michno Anna: Historia geologiczna i współczesna rzeźba terenu s. 37–62; Wilczyński Jarosław: Paleolityczna kolonizacja południowych rubieży

zachodniomałopolskiej wyżyny lessowej s. 63–72; Czekał-Zastawny Agnieszka, Kenig Robert: Igołomska terasa Wisły w VI tysiącleciu p.n.e. – czas pierwszych rolników s. 73–91; Włodarczyk Piotr: Schyłek epoki kamienia i początki epoki brązu w okolicach Igołomi i Wawrzeńczyce s. 93–114; Dobrzańska Halina: Nadwiślański region na wschód od Krakowa na przełomie er s. 115–136; Szmoniewski Bartłomiej Szymon: Pierwsi Słowianie nad Wisłą w rejonie Krakowa s. 137–150; Szmoniewski Bartłomiej Szymon, Tunia Krzysztof: Słowiańskie osadnictwo w fazie plemienniej i wczesnopanństwowej (VII/VIII–XIII wiek) s. 151–171; Kamińska Monika: Igołomia i Wawrzeńczyce – dwa kościoły przy Wielkiej Drozdzie s. 175–203; Wyżga Mateusz Piotr: Wszystko płynie, czyli o pochodzeniu mieszkańców parafii Wawrzeńczyce s. 205–212; Kozik Jerzy Stanisław: Rozdziobią nas kruki, wrony..., czyli Powstanie Styczniowe na ziemiach igołomsko-wawrzeńczyckiego powiśla s. 213–233; Siwek Andrzej: Celnica na granicy imperium – Muzeum św. Brata Alberta w Igołomi s. 237–250; Niebysłski Jakub: Wielka Wojna na nadwiślańskim przedpolu Twierdzy Kraków s. 251–270; Włodarczyk Piotr: Lotnisko Pobiednik 1939 s. 273–292; Maj Małgorzata: Krew germańska – krew polska. Badania antropologiczne i medyczne mieszkańców Wawrzeńczyce podczas II wojny światowej s. 293–304; Swałtek-Niewińska Dagmara: Zagłada Żydów z Wawrzeńczyce w czasie II wojny światowej w świetle akt gminnych s. 307–326; Tunia Krzysztof, Woźny Marzena: Pałacu w Igołomi dzieje najnowsze s. 301–358.

Iława

6209. BRULION iławski. Miejsce – spotkanie – dialog. Red. Agnieszka Zielińska, Wiesław Skrobot. Iława 2020 Tow. Miłośn. Ziemi Iławskiej 8° ss. 96, il., mapy.

Treść: Skrobot Wiesław: Na początek s. 5; Szczepański Łukasz: Nowe odkrycie średniowiecznych torporów z Pojezierza Iławskiego s. 7–13; Skrobot Wiesław: Iławski Biskupin. Relikty osady obronnej Klein Stärkenau – ich społeczne i publiczne miejsce w kształtowaniu prorozwojowych polityk lokalnych s. 14–24; Czerny Marcin: 70 lat Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Iławie. Szkic historyczny s. 25–36; Zielińska Agnieszka, Skrobot Wiesław: Kesselberg – od mitu do pamięci zbiorowej. EDD 2009 – pierwsze iławskie obchody Europejskich Dni Dziedzictwa s. 37–48; Szczepański Seweryn: Średniowieczny dwór prokuratora/komornika w Iławie s. 49–63; Kocięda Rafał: Iława 1945. Miasto w ogniu walk czy ogniu podpalaczy? s. 64–73; Skrobot Wiesław: Między wizją a zamiechaniem. Chodnikowe refleksje nad miejskością Iławy s. 74–87; Michalski Marcin: Tajny obóz karny dla nieletnich w Lubawie (1940–1945) s. 88–96.

Jakubów, gmina

6210. GMINA Jakubów. Alfabet wspomnień. Red. Daria Anita Lisiecka. Jakubów 2020 Gm. Bibl. Publ. w Jakubowie 4° ss. 200, il.

Wspomnienia mieszkańców, fotografie oraz fakty z historii regionu.

Janowo

6211. PRZYBOROWSKI Kazimierz: Mała Polska. Publikacja wydana z okazji 100-lecia Plebiscytu w Janowie 1920–2020. Wym. 2, popr. i uzupełn. Maresa 2020 Bibl. Publ. Gm. Kwidzyn 8° ss. 238, nlb. 2, il., mapy.

Janowo, pow. kwidzyński, XIII w. – 1946 r.

Wyd. 1. Elbląg 1989 Zarząd Woj. PTTK.

Jarosław

6212. HARLENDER Jan: Jarosław i jego ludzie. Rzeszów 2020 Edytorial 16° ss. 130, nlb. 2.

Reprint, oryg.: Jarosław 1937.
Lata 1575–1931.

Jasło, powiat

6213. [SARNA Władysław]: Opis powiatu jasielskiego napisał ks. Władysław Sarna proboszcz w Szebniach. Jasło–Krosno 2015 Wydaw. Rokšana 8° ss. VI, 734.

Reprint, oryg.: Jasło 1908.

Jawor

6214. ROBOTYCKI Jan: Jawor. Czasy nowożytne i najnowsze. Wrocław 2020 Jan Robotycki 4° ss. 416, il.

Jaworek

6215. PARCHATKO Czesław: Dzieje Jaworka (Gemeinde Urnitz) na ziemi kłodzkiej w okresie od 1361 do 2018 r. Monografia. Wrocław 2020 beta-druk 8° ss. 499, il.

Jeżów

6216. KULIK Kamila: Zarys dziejów Jeżowa 1135–2020. Łódź–Jeżów 2020 Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju Regio; Urząd Gm. 8° ss. 87, il.

Józefów

6217. MIERZWA Barbara, Hrynczyszyn Ewa: Józefów. Takie były początki. Ożarów Mazowiecki 2020 Bibl. Publ. 8° ss. 112, il., mapy.

II w. p.n.e.–XXI w.

Kaczory, gmina

6218. DROZD Renata: Gmina Kaczory. Oprac. Renata Drozd. Piła–Kaczory 2020 Oficyna Reklamowo-Edytorska Draco-Art; na zlec. Gm. Kaczory 8° ss. 75, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Kalinówka Królewska

6219. SKUTNIK Tadeusz: Kalinówka Królewska. Wieś gminy Jasionówka. Białystok 2020 Druk-24h.com.pl 8° ss. 202, il.

Od 1492 r.

Kędzierzyn-Koźle

6220. GAŁKA Aleksandra: Dzieje Miejsca Kłodnickiego od pradziejów do współczesności.

Szkie Kędzierzyńsko-Kozielskie. [T.] 18: 2016 s. 25–53.

Od 1975 r. osiedle Kędzierzyna-Koźla.

Kielce

6221. HERBY. Dzielnica za torami. Red. Krzysztof Myśliński, Włodzimierz Zacharz. Kielce 2020 Wydaw. Tow. Przyj. Kielc 8° ss. 196, il.

Dzielnica Kielc, od 1885 r.

Z treści: Zacharz Włodzimierz: Wstęp s. 7–8; Rys historyczny dzielnicy: Kalina Dariusz: O Herbach s. 11–18; Rembalski Andrzej: Wojskowa i partyzancka działalność profesora Wacława Różańskiego [1913–1994] s. 19–31; Osiedle za torami we wspomnieniach mieszkańców: Ślusarczyk Maria: Z Herbów do Kanady s. 35–43; Kurczyński Jan: Byłem świadkiem pogromu s. 44–45; Salwa Kazimiera: Wspomnienia rodzinne s. 46–47; Nowakowski Eugeniusz: Moje Herby s. 48–51; Wesołowski Lechosław: 80 lat na kieleckich Herbach s. 52–57; Marjański Janusz Roman: Marjańscy z Żurawiej s. 58–76; Hanszke Andrzej: Wspomnienia ze stron rodzinnych – Kielc Herbskich s. 77–87; Makuch Marian Zygfryd: Wierny Herbom s. 88–93; Toporek Andrzej: Wspomnienia syna kowala z kieleckiej dzielnicy Herby s. 94–110; Zacharz Włodzimierz: Chłopak z Herbskiej i Częstochowskiej s. 111–135; Bator Monika: Mosty herbskie s. 136–137; Herby na starej fotografii s. 165–196.

6222. KALINA Dariusz: Z dziejów dawnej wsi Głębozka. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 11–25, streszcz. ang.

XVI–XX w., obecnie w ganiach Kielc.

Kobyłka, miasto i region

6223. KOBYŁKA i okolice. Zarys historyczny, kulturalny i krajoznawczy. [Aut.] Maria Balicka [i in.]. Kobyłka 2020 M. Kobyłka 8° ss. 328, il.

Treść: Balicka Maria, Bujalski Mirosław, Czarnik Oskar Stanisław: Wstęp s. 8–9; Cz. 1: Dzieje Kobyłki w zarysie: Bujalski Mirosław: Od założenia osady do bitwy pod Kobyłką s. 11–36; Czarnik Oskar Stanisław: Okres zaborów (1795–1918) s. 37–61; Czarnik Oskar Stanisław: Narodziny samorządności w okresie II Rzeczypospolitej s. 63–80; Czarnik Oskar Stanisław: Kobyłka i sąsiednie miejscowości w okresie II wojny światowej s. 81–110; Czarnik Oskar Stanisław: Przemiany społeczne i administracyjne oraz życie mieszkańców w latach 1945–1990 s. 111–138; Czarnik Oskar Stanisław: Miasto Kobyłka w wolnej Polsce s. 139–170; Cz. 2: Panorama kulturalna i krajoznawcza miasta i okolic: Zabytki historyczne oraz inne pamiątki przeszłości: Bujalski Mirosław: Kościół Świętej Trójcy s. 171–174; Balicka Maria: Cmentarz parafialny s. 175–184; Czarnik Oskar Stanisław: Kaplica i cmentarz w Ossowie s. 185–197; Kubarz Marzena: „Dom nad łąkami” s. 198–214; Wybrane imprezy oraz instytucje upowszechniania kultury: Szarek Anna: Perla Baroku – Koncerty Mistrzów. Międzynarodowy Festiwal Muzyczny w kościele Świętej Trójcy s. 215–219; Bortnowska Katarzyna: Kobyłkowski Festiwal Wielkopostny oraz inne działania kulturalne w kościele św. Kazimierza Królewicza s. 220–222; Stefaniak Alina: Chór Miejsko-Parafialny „Cantanti” i zespół „Zgrana Paka” s. 223–232; Nemska Agnieszka: Miejski Ośrodek Kultury – zakres obecnej działalności s. 233–238; Przybyłowska Iwona: Miejska Biblioteka Publiczna – główne przedsięwzięcie s. 239–246; Bujalski Mirosław: Towarzystwo Przyjaciół Miasta Kobyłka 1926–2016. Przegląd dorobku s. 247–250; Balicka Maria: Rok 2016 Rokiem Stanisława Szpotanińskiego w Kobyłce

s. 251–253; Żurawski Sebastian: Ochotnicza Straż Pożarna w Kobyłce. Współczesne działania ratownicze, patriotyczne, kulturalne i edukacyjne s. 254–265; Sport w Kobyłce: Wojtłowski Jan: Historia Klubu Sportowego „Wicher” Kobyłka od 1926 do 2011 roku s. 267–283; Bielewicz Stanisław: Sekcja trójboju siłowego MKS „Wicher”. Podsumowanie dorobku s. 284; Rola Artur: Tradycja i przyszłość. Rola sportu w naszym mieście s. 285–290; Pomniki przyrody, trasy spacerowe i turystyczne: Wieliczko Hanna: Rezerwat Grabiec s. 291; Czarnik Oskar Stanisław: Wycieczki piesze i rowerowe – propozycje s. 292–309; Cz. 3: Podsumowanie i dokumentacja s. 311–312; Czarnik Oskar Stanisław: Zakończenie s. 313–322; Czarnik Oskar Stanisław: Bibliografia s. 313–322; Mapy historyczne oraz współczesny plan miasta Kobyłka s. 328.

Kołobrzeg

6224. KROCYŃSKI Hieronim: Jedenaście wieków Kołobrzegu. Zapiski kronikarskie. T. 1. Kołobrzeg 2020 Wydaw. Kamera 4° ss. 362, nlb. 2, il., mapy.

Lata 601–1945.

Komarów-Osada, wieś i gmina

6225. KUPIEC-NIEDŹWIEDŹ Anna, Niedźwiedź Józef: Dzieje miejscowości gminy Komarów-Osada powiat zamojski. Wyd. 2 uzup. Zamość [i in.] 2020 Drukarnia Akapit sp. z o.o. 4° ss. 224, il. (Dzieje Gmin Zamojszczyzny; t. 1).

Wyd. 1. 2003.

Korbielów, wieś i region

6226. MAJEWSKI Andrzej: Historia Korbielowa i okolic. Żywiec 2020 Tow. Nauk. Żywieckie 8° ss. 600, il.

XIII–XXI w.

Korzeniów

6227. STROJEK Adam: Historia wsi Korzeniów na przestrzeni wieków. Osoby związane z Korzeniowem. Korzeniów–Dębica 2020 Drukarnia Millennium 8° ss. 160, il.

XV–XXI w.

Korzenna, gmina

6228. WRÓBLEWSKI Sławomir: Gmina Korzenna. Zarys dziejów. Korzenna–Nowy Sącz 2020 Centrum Kultury; Nova Sandec Wydaw. i Drukarnia 8° ss. 156, il.

Kosina

6229. MIEJSCOWOŚĆ i parafia Kosina. Studia z historii. Red. Józef Bar [i in.]. Przemysł–Kosina 2020 Wydaw. Archidiece. Przemyskiej; Stow. Rozwoju Lokalnego Inicjatywa 8° ss. 579, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Szal Adam: Słowo wstępne s. 9–10; Refleksje i podziękowania s. 11–12; Uchman Alfred: Kosina – położenie i warunki

naturalne s. 15–31; Blajer Wojciech: Prehistoryczne i wczesnośredniowieczne osadnictwo na terenie dzisiejszej Kosiny w świetle aktualnego stanu badań archeologicznych s. 33–63; Szajnar Robert: Szkic do dziejów administracji na terenie miejscowości Kosina s. 65–122; Borec Henryk: Z przeszłości kościołów i parafii Kosina s. 123–184; Bróz Jan: Parafia Kosina w okresie niewoli narodowej w latach 1772–1914 s. 185–255; Pelczar Roman: Zarys dziejów szkolnictwa w Kosinie do 2019 r. s. 257–300; Borec Andrzej: Podziemie wojskowe w Kosinie i powiecie łańcuckim w czasie II wojny światowej we wspomnieniach Walentego Dąbka ps. „Dąbrowa” [1907–1995] s. 301–333; Uchman Alfred: Komentarze do wypisów z księgi sądowej Kosiny z lat 1666–1817 s. 337–349; Protokół sporządzony po pierwszej wizytacji parafii Kosina w 1744 roku s. 351–408; Szczepański Józef: Życie i działalność ks. Józefa Prajsnara – proboszcza parafii Kosina w latach 1931–1976 s. 411–495; Magdoń Jacek: Pułkownik Leopold Lis-Kula (1896–1919). Zarys biografii s. 497–526; Bar Józef: Achilles Józef Puchała [1911–1943]. Błogosławiony z Kosiny s. 527–532; Szopa Piotr: Michał Szydłowski – żołnierz Wehrmachtu, który uratował życie grupie mieszkańców Kosiny s. 535–542; Wykaz źródeł literatury dotyczących wsi Kosina s. 543–558; Dokumentacja fotograficzna s. 559–579.

Koszalin

6230. KASPRZAK Zenon: Koszalin. Moja Mała Ojczyzna. Koszalin 2020 Koszalińska Bibl. Publ. im. J. Lelewela 8° ss. 159, il., streszcz. niem.

Kościierzyna

6231. LINKNER Tadeusz: Dawniej w Kościierzynie. Zarys monografii. Kościierzyna–Gdańsk 2020 Muzeum Ziemi Kościerskiej im. dra Jerzego Knyby w Kościierzynie; Stow. Nauk. „Instytut Badań nad Polityką Europejską” 8° ss. 343, nlb. 1. (Kościerska Biblioteka Historyczna; nr 5).

XVII–XX w.

Kraków

6232. PALMARINI Luca: Nowa Huta, la città ideale. Storia, arte, sociologia, letteratura di un sogno della Polonia comunista. Cracovia 2020 Attyka 8° ss. 185, il., mapy.

Dzielnica Krakowa, od 1951 r.

Krosno

6233. KOPICZKO Andrzej: Krosno koło Ornety. Dzieje i mieszkańcy. Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 466, il.

W pow. lidzbarskim, od 1344 r.

Krosno, powiat

6234. [SARNA Władysław]: Opis powiatu krośnieńskiego pod względem geograficzno-historycznym. Napisał ks. Władysław Sarna. Krosno 2020 Wydaw. Ruthenus – Rafał Barski 8° ss. XIV, 536, nlb. 12.

Reprint, oryg.: Przemysł 1898.

Krotoszyn, miasto i region

6235. KROTOSZYN i okolice. Opracowania i materiały źródłowe. Praca zbiorowa. T. 16. Pod red. Antoniego A. Korsaka. Krotoszyn 2020 Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej; Muzeum Region. im. H. Ławniczaka w Krotoszynie 8° ss. 333, tabl. k. 1, il., mapy. Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej, Muzeum Region. im. H. Ławniczaka w Krotoszynie.

Z treści: Korsak Antoni A.: Przedmowa s. 9–26; Kajewska Aliana, Patalas Wiesława: 75 lat Krotoszyńskiej Biblioteki Publicznej im. Arkadego Fiedlera s. 9–26; Szubert Rafał: Izydorki. 15 lat działalności dziecięco-młodzieżowego chóru z Biadek s. 27–43; Grzywaczewski Jan: Miejska infrastruktura techniczna Krotoszyna w okresie międzywojennym s. 45–64; Grzywaczewski Jan: Polski Biały Krzyż w Krotoszynie (1930–1939) s. 65–71; Pałasz Sławomir: Jak doktor Bolewski dyrektorem szpitala został s. 73–86; Kaźmierczak Robert: Ignacy Chytrowski (1895–1939) – kierownik zombardowanego 2 września 1939 roku w Kole pociągu ewakuacyjnego s. 87–102; Krajewska Dorota: Jest takie miejsce s. 103–109; Tahbazian Ewa: Orientalne przygody s. 111–129; Mikołajczyk Piotr: Kalendarium Krotoszyńskie w roku 2020 s. 157–162; Cichy Łukasz: Langiewiczowie – rodzina z patriotycznymi tradycjami s. 163–169; Cichy Łukasz: Płk Sergiusz Radziwanowski (1886–1935) s. 171–174; Jankowski Edward, Zdunek Józef: Bronisław (1879–1955) i Marta (1901–1964) Nawrocy nauczyciele z Rozdrażewa s. 175–179; Zdunek Józef: Edmund Nawrocki (1928–2019) s. 175–179; Dębicka Katarzyna, Korsak Antoni A.: Marcin Serek (1880–1953) s. 187–188; Busza Maria K.: Józef A. Wojciechowski (1880–1978) s. 189–190; Mikołajczyk Piotr: Wystawy plenerowe krotoszyńskiego Muzeum Regionalnego s. 191–197; Śnieciński Grzegorz T.: Pociągi turystyczne na powitanie lata s. 199–212; Sprawozdanie sytuacyjne starosty krotoszyńskiego VII–XII 1934 r. Przekazał do dr. i wstępem opatrzył Jan Grzywaczewski s. 223–305; Odsłonięcie tablicy powstańczej na dworcu w Krotoszynie w 1932 r. Przekazał do druku i wstępem opatrzył Jan Grzywaczewski s. 307–312; Generał Józef Haller w Krotoszynie w 1919 r. Przekazał do druku i wstępem opatrzył Grzegorz T. Śnieciński s. 313–320; Protokół wizytacyjny parafii w Kobiernie z roku 1761. Przekazał do druku i wstępem opatrzył Mariusz Marzyński s. 321–331.

T. 1. 2005.

Kryspinów

6236. KOWALIK Adam: Kryspinów. Lamus historii. Liszki–Kraków 2020 Gm. Liszki; Wydaw. Księg. Akademicka 4° ss. 296, nlb. 3, il., mapy.

XIV–XXI w.

Lasowice Wielkie

6237. HRYWNA Lech: Zarys historii Lasowic Wielkich od czasów najdawniejszych do początków XX wieku. *Rocznik Powiatu Oleckiego*. Nr 11: 2018 s. 246–255.

Latyczów, Ukraina

6238. [ROŻKOW Władysław] Rozhkov Vladyslav: Latyczów. Dzieje miasta na Kresach na przestrzeni wieków. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 61–65, streszcz. ang.

XIII–XXI w.

Lipka, wieś i region

6239. WŁODARCZYK Jacek W.: Eseje z dziejów Lipki i okolic. Red. Adam Włodarczyk. Lipka–Złotów 2020 Muzeum Ziemi Złotowskiej 8° ss. 77, il., mapa.

XIV–XXI w.

Lubań

6240. JAK Lubań stał się naszym domem? Wspomnienia, historie, opowieści. Oprac. Teo Łagowska, Marta Lupa. Lubań 2020 Łużyckie Centrum Rozwoju 8° ss. 144, il.

Wspomnienia mieszkańców Lubania.

Lubato wa

6241. V KSIĘGA Jubileuszowa wsi Lubatowa. 100 lat Niepodległej. Zespół red. Paulina Domaradzka, Maria Parylak, Paweł Pernal, Stanisław Zając. Wyd. popr. Rzeszów 2019 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 405, il., mapy.

Z treści: Zając Stanisław: Wstęp s. 7–10; Zając Mariusz Szymon: Z Lubatowej przez Górkę do Lubatowej s. 13–30; Podlaszczak Janusz: Nieistniejący drewniany kościół pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Lubatowej s. 31–59; Nowak Daniel Krzysztof: Lubatowa w latach 1819–1851 w świetle Metryki Franciszkańskiej i Stałego Katastru s. 61–106; Gransicki Marek: Zabudowa lubatowska – co dalej z architekturą regionalną Lubatowej s. 107–137; Zając Stanisław: Polska Deklaracja o Podziwieniu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych s. 139–142; Zając Stanisław: Wykaz wysiedlonych a zamieszkałych w gromadzie Lubatowa s. 143–151; Leszczyński Grzegorz: Losy lubatowian w czasie wojennej zawieruchy s. 153–171; Szczęsny Krzysztof: Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubatowej na fotografii s. 173–194; Lubatowscy sportowcy s. 195–199; Pernal Paweł: Lubatowskie wybory – patriotyzm lokalny w czasach współczesnej Polski po okresie komunizmu w latach 1990–2018 s. 201–262; Niezapomniani lubatowianie: Domaradzka Paulina; Maria Turek [1919–2013] – nauczycielka, działaczka społeczna, członkini Franciszkańskiego Zakonu Świeckich s. 263–279; Ryglewicz Paweł: Piotr Zając [1902–1967] – Dziadek od Andersa s. 280–287; Turek Andrzej: Gabriel Zając [?–1995] a epopeja „cichociemnych” s. 288–314; Emigracyjne losy: Zając Stanisław: Emigranci z Lubatowej do USA w latach 1897–1923 s. 317–331; Rogalski Mateusz D.S.: Sto lat rodziny Borków w Lubatowej i Merydenie s. 333–342; Zieбка Jeanne: Moja polska przygoda s. 345–349; Baransky Michael Jared: Podróż do Lubatowej w poszukiwaniu polskich korzeni s. 353–358; Wspomnienia: Wstęp s. 359–360; Relacja Pani Władysławy Jasłowskiej [ur. 1935] s. 361–364; Wspomnienia rodzinne pana Adama Zimy [ur. 1939] s. 365–367; Zakończenie s. 397.

Lutoryż, wieś i region

6242. TŁUCZEK Ryszard: Szkice z dziejów Lutoryża i okolic. Boguchwała 2020 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 107, il.

XIV–XXI w.

Lwów, Ukraina

6243. SZTELIGA Andrzej: Kochany Lwów. Katowice 2020 Bibl. Śląska 8° ss. 363, nlb. 1, il., mapy.

Lwów, Ukraina; Brzeżany,
Ukraina; Złoczów, Ukraina

6244. MACKÓWKA Roman: Śladami Przodków (po mieczu i kądzieli). Lwów – Brzeżany – Złoczów. Opowiadania kresowe, jak to drzewiej bywało. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 456, tabl. 24, il.

Łańcut, powiat

6245. POWIAT łańcucki wczoraj i dziś. Oprac. tekstów i wybór zdj. Robert Kochman, Danuta Ozga, Anna Duda-Świerk, Józef Fajger [i in.]. Łańcut–Rzeszów 2020 Zarząd Pow. Łańcuckiego; Edytorial 4° ss. 224, il.

Treść: Krzysztoń Adam: Słowo od Starosty Łańcuckiego s. 5; Łańcut jako ośrodek administracyjny w przeszłości. Oprac. Łukasz Bajda s. 9–22; Siedziba Starostwa Powiatowego w Łańcucie. Oprac. Robert Kochman s. 23–28; Charakterystyka Powiatu Łańcuckiego. Oprac. Danuta Ozga s. 29–32; Powiatowe znaki heraldyczne i symbole. Oprac. Robert Kochman s. 33–41; Nagroda Starosty Łańcuckiego Statuetka Świętego Michała Archanioła. Oprac. Robert Kochman s. 42–50; Władze Samorządu Powiatowego Łańcuckiego od pierwszej do szóstej kadencji. Oprac. Robert Kochman s. 51–94; Realizacja zadań z zakresu edukacji przez Powiat Łańcucki w latach 1999–2019. Oprac. Robert Szajnarski s. 95–121; Realizacja zadań z obszaru polityki społecznej. Oprac. Robert Kochman s. 123–131; Powiat Łańcucki – projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Oprac. Józef Fajger s. 133–147; Powiat Łańcucki – projekty realizowane ze środków budżetu Państwa. Oprac. Robert Kochman, Janusz Wolski s. 149–154; Rozwój Powiatowego Szpitala Św. Michała Archanioła w Łańcucie. Oprac. Robert Kochman s. 155–167; Atrakcje turystyczne Powiatu Łańcuckiego. Oprac. Anna Duda-Świerk s. 169–178; Kalendarium współpracy międzynarodowej z lat 1999–2019. Oprac. Anna Duda-Świerk, Robert Kochman s. 179–196; Powiatowe kalendarium wydarzeń z lat 1999–2019. Oprac. Robert Kochman s. 197–224.

Łobaczew Duży; Łobaczew Mały

6246. MONOGRAFIA wsi Łobaczew. Duży i Mały. Oprac. Stanisław Jadczyk. Łobaczew 2019 Gm. Centrum Kultury w Kobylanach 4° ss. 150, il., mapy.

Treść: Właściciele Łobaczewa s. 5–9; Folwark Łobaczew s. 11–23; Kierkwie Łobaczewska s. 25–31; Krzyż s. 32–33; Fort nr VII w Łobaczewie Małym s. 35–40; Szkoła w Łobaczewie s. 43–55; Łobaczew Duży s. 56–69; Ludzie z Łobaczewa Dużego s. 70; Sołtysi wsi Łobaczew i Łobaczew Mały s. 71; Łobaczew Mały s. 73–91; Ludzie z Łobaczewa Małego s. 92; Albumy rodzinne s. 95–155.

Łobez

6247. Cwynar Ludwik: W Łobzie jest... dobrze! Łobez 2020 Wydaw. Bryk-Art 8° ss. 259, nlb. 5, il., mapy.

XIV–XXI w.

Łobżenica

6248. KIRSCHENSTEIN Lucyna: Niezwykła historia mojego miasta. Łobżenica 2020 Tow. Miłośników Łobżenicy 8° ss. 122, il.

Łobżenica, XI–XXI w.

Łomianki

6249. ŁOMIANKI. Spotkania z historią. [Aut.]: Ewa Pustoła-Kozłowska, Marek Konopka, Andrzej Kaliński, Pola Urbanik. Łomianki 2020 Wydaw. Pommard Marta Kozłowska 8° ss. 353, nlb. 1, il., mapy, tabl. geneal.

Treść: Od redakcji s. 10–11; Konopka Marek: Prahistoria ukryta w ziemi s. 14–29; Kaliński Andrzej, Pustoła-Kozłowska Ewa: Mazowieckie włości dygnitarzy s. 32–55; Pustoła-Kozłowska Ewa: W rękach uszlachconych przybyszów s. 58–95; Pustoła-Kozłowska Ewa: Wyprzedaż dziedzictwa przodków s. 98–193; Pustoła-Kozłowska Ewa: Inteligencja, dobrodziejstwo, społecznicy... s. 196–237; Pustoła-Kozłowska Ewa: Pamiątki przeszłości s. 240–319; Bibliografia s. 321–323.

Maków Mazowiecki, miasto i powiat

6250. DZIEJE Makowa Mazowieckiego. T. 1, (Do 1945 r.). Pod red. Janusza Szczepańskiego. Maków Mazowiecki–Pułtusk 2020 Wydaw. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor 8° ss. 581, il. Urząd Miej. w Makowie Mazowieckim, Stow. Pomocy Liceum im. Marii Curie-Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim.

Treść: Ciak Tadeusz: Do Czytelników s. 9; Szczepański Janusz: Wstęp s. 11–16; Grabowski Janusz: Dzieje Makowa w czasach Piastów Mazowieckich s. 17–85; Lolo Radosław: Maków Mazowiecki w latach 1526–1795 s. 87–134; Kociszewski Aleksander: Pod pruskim panowaniem i w epoce napoleońskiej s. 135–186; Szczepański Janusz: W okresie Królestwa Polskiego 1815–1865 s. 187–258; Dobroński Adam: W latach 1866–1918 s. 259–334; Szczepański Janusz: W okresie Drugiej Rzeczypospolitej s. 335–472; Szczepański Janusz: W czasach II wojny światowej i hitlerowskiej okupacji s. 473–517; Bibliografia. Sporządził Janusz Szczepański s. 519–581.

6251. KIELAK Bernard: Powiat makowski. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2012 Mazowieckie Centrum Kultury; Agencja Wydawnicza „Egros” 8° ss. 159, il.

Masyw Ślęży, region

6252. OSTROWSKI Jacek: Wspólna ojczyzna wielu narodów. Historia wybranych miejscowości Masywu Ślęży. Brzezia Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 214.

IV–XXI w.

Mazury

6253. JASIŃSKI Grzegorz: Na Mazurach w XIX i XX wieku. Prace historyczne. Dąbrówno–Olsztyn 2020 Oficyna Retman Dąbrówno; Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie 8° ss. 368, nlb. 4, il. (Moja Biblioteka Mazurska; nr 37).

Treść: Wprowadzenie s. 5–17; Sylwetki: Jan Jenczko (1797–1884) – mazurski gospodarz z Markowskich s. 21–41; Marcin Gerss [1808–1895] – zasłużony mieszkaniec Leca s. 21–41;

Otto Heermann Gerss (1880–1923) – mrągowski superintendent, wydawca czasopism polskojęzycznych s. 55–59; Kultura i zagadnienia społeczne: Czasopiśmiennictwo historyczne Warmii i Mazur od drugiej połowy XIX wieku po czasy współczesne (do 1998 roku) s. 63–83; Obraz dziejów Prus Krzyżackich i Książęcych na łamach prasy i kalendarzy mazurskich w XIX wieku s. 84–111; Zakłady opiekuńcze i lecznicze w Karolewie (powiat kętrzyński) w latach 1882–1945 s. 112–162; Mazurska Partia Ludowa – próba oceny roli i znaczenia s. 163–175; Wśród swoich czy obcych? Wychodźstwo Mazurów do zachodnich Niemiec w XIX wieku s. 176–186; Wydarzenia wojenne z lat 1914–1915 w Prusach Wschodnich w perspektywie wspomnień „urzędowych” s. 187–205; Sprawy wyznaniowe i narodowe po 1945 roku: „Po linii mormonów wrogiej działalności nie odnotowano...” Władze państwowe wobec wiernych Kościoła Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Żelągach (1945–1971) s. 209–236; Wyznanie Świadców Jehowy na Warmii i Mazurach po drugiej wojnie światowej (do 1950 roku) s. 237–269; Kryptonim „Rezydent”. Działania Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego wobec księdza Edmunda Friszke [1902–1958] w latach 1946–1951 s. 270–297; Akcja represyjna wobec ludności niemieckiej w województwie olsztyńskim przed wyborami do sejmiku w 1952 roku s. 298–319; Służba Bezpieczeństwa na tropie Bernharda Maxina [1928–2009]. Przyczynki do walki z „niemieckim rewizjonizmem” w województwie olsztyńskim w latach siedemdziesiątych XX wieku s. 320–339; Wybrana bibliografia prac Grzegorza Jasińskiego [lata 1988–2019] s. 340–350.

Mędrzechów, wieś i gmina

6254. STRUZIĄK Krzysztof: Mędrzechów. Dzieje wsi i gminy do 1948 roku. T. 1. Red. i korekta Edyta Jurczyk. Mędrzechów 2020 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 650, il.

Toż. T. 2. Mędrzechów–Mielec 2020 ss. nlb. 2, 638, il., mapa.

Miechów

6255. MIECHOVIANA. Szkice historyczne. Red. Włodzimierz Barczyński, Marcin Florek. Miechów 2019.

Rec.: Korban Andrzej, *Świątokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 259–263.

Miedzna, wieś i region

6256. KARWOWSKI Ryszard Dominik: Miedzna i okolice wczoraj i dziś. Miedzna 2020 Ryszard Dominik Karwowski 4° ss. 359, il. XV–XXI w.

Mierzyn

6257. BARANOWSKA Maria: Niepokorna wieś. Mierzyn w latach 1939–1956. Rozprza 2020 Stow. na rzecz Rozwoju Regionu Piotrkowskiego Euroaktywni 8° ss. 78, il.

Zawiera także: Duszyński Edmund: Wspomnienia Edmunda Duszyńskiego ps. „Doraj”; Ulych Krzysztof: Partyzant z wyciętego lasu. Fragmenty; Biogramy mieszkańców Mierzyna i okolic.

Milicz, gmina

6258. NOWOSIELSKA-SOBEL Joanna, Strauchold Grzegorz, Wiszewski Przemysław: Gmina Milicz. Atlas materiałów i źródeł histo-

rycznych. Wrocław 2019 Uniw. Wrocławski, Wydz. Nauk Hist. i Pedagog., Inst. Hist. 4° ss. 111, mapy.

Rec.: Czechowicz Bogusław, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 2 s. 155–159.

Mińsk Mazowiecki

6259. KULIGOWSKI Sławomir: VI wieków Mińska Mazowieckiego. T. 6: Mińsk Mazowiecki w latach 1939–1944 (wojna i okupacja). Mińsk Mazowiecki 2020 Muzeum Ziemi Mińskiej 8° ss. 509, il., mapa.

T. 1. 2016.

Morochów

6260. KLAJA Piotr: Polacy w Morochowie do 1947 roku. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 54–111.

Mostówka

6261. KIELAK Jerzy F.: Rozważania o przeszłości. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 309–315, il.

Historia miejscowości Mostówka, XIX–XXI w.

Mszana, gmina

6262. NASZE opowieści gminne. Projekt i oprac. Mirosława Książek-Rduch. Mszana 2020 Gm. Ośr. Kultury i Rekreacji 8° ss. 220, nlb. 3, il.

Antologia wspomnień mieszkańców gminy Mszana, XX–XXI w.

Nakło nad Notecią, powiat

6263. NA POGRANICZU Krajny i Pałuk. Dzieje powiatu nakielskiego. Red. nauk. Sławomir Łaniecki. Toruń 2020 Adam Marszałek 4° ss. 860, il.

Z treści: Łaniecki Sławomir: Wstęp s. 9–14; Szalkowska-Łoś Jolanta, Łoś Józef: Archeologia i najstarsze dzieje s. 17–79; Hlebionek Marcin: W średniowieczu. Rozwój demograficzny, gospodarczy i administracyjny s. 81–133; Zyglewski Zbigniew: Staropolskie powiaty nakielski i kcyński a dzisiejszy powiat nakielski s. 135–201; Szwankowski Jerzy: Pogranicze krajeńsko-pałuckie w latach zaboru pruskiego (1772–1920) s. 203–273; Biegański Zdzisław: Dzieje ziemi nakielskiej w okresie II Rzeczypospolitej (1918/1919–1939) s. 275–335; Jastrzębski Włodzimierz: Okupacja niemiecka w latach 1939–1945 na terenach dzisiejszego powiatu nakielskiego s. 337–380; Kawski Tomasz: W dobie Polski Ludowej i w pierwszych latach istnienia III Rzeczypospolitej (1945–1998) s. 381–484; Łaniecki Sławomir: Powiat nakielski po 1999 roku s. 485–529; Skiba Roman: Kultura ludowa pogranicza Krajny i Pałuk do początku XX wieku – wybrane zagadnienia s. 591–691; Łaniecki Sławomir: Dziedzictwo ziemiańskie pogranicza Krajny i Pałuk s. 693–772; Grzybowska Maria, Wernerowska-Frąckiewicz Zofia: 773–802; Bibliografia s. 803–833.

Niedzica

6264. NIEDZICA 1320–2020. Monografia. Red. Anna Mlekodaj i Elżbieta Łukuś. Niedzica 2020 Zachlina 8° ss. 729, nlb. 5, il.

Treść: Mlekodaj Anna: Wstęp s. 6–8; Trajdos Tadeusz Nikola: Średniowieczne początki Niedzicy s. 11–20; Górecki Jacek, Kowalczyk Dorota, Soltys Krystyna: Rola Zamku Dunajec w rozwoju wsi Niedzica s. 21–31; Łukuś Elżbieta: O niedzickich żelarzach s. 33–47; Gegiec Celina: Społeczność niedzicka w świetle ksiąg parafialnych z lat 1742–1820 s. 49–80; Waniczek Maria: Gwara niedziczana s. 81–93; Łukuś Elżbieta: Pieczęć parafii i wsi Niedzica s. 95–98; Łukuś Elżbieta: Niedzica w XIX wieku – obrazy z życia wsi s. 99–119; Palka Jan: Niedzicy Cyganie s. 121–146; Łukuś Elżbieta: O niedzickich Żydach s. 147–164; Liszka Marek: Emigracja niedziczian do Stanów Zjednoczonych na przełomie XIX i XX wieku s. 165–178; Petryszak Mariola: Emigracje mieszkańców Niedzicy od końca XIX wieku do czasów współczesnych s. 179–197; Kowalczyk Wioletta: Historia we wspomnieniach s. 199–220; Petryszak Mariola: Niedzickie zabudowanie mieszkalno-gospodarcze z przełomu XIX i XX w. s. 221–245; Satała Mariusz: Polityczne dzieje Niedzicy w latach 1914–1945 s. 247–271; Majerczak Zdzisław: Historia Gromadzkiej Rady Narodowej w Niedzicy s. 273–282; Petryszak Mariola: Słownik współczesnych niedzickich nazwisk s. 283–298; Petryszak Mariola: Przewiska i przydomki w Niedzicy s. 299–320; Milaniak Danuta: Izba porodowa w Niedzicy s. 321–325; Skorupa Andrzej: Kościół parafialny pod wezwaniem św. Bartłomieja w Niedzicy s. 329–359; Łukuś Elżbieta, Mlekodaj Anna: Poczet niedzickich proboszczów s. 361–366; Trajdos Tadeusz M.: Plebani Niedzicy w czasach nowożytnych s. 367–390; Trajdos Tadeusz M.: Życie religijne w dawnej Niedzicy (do pierwszej połowy XIX w.) s. 391–405; Łukuś Elżbieta, Mlekodaj Anna: Bractwa, stowarzyszenia i organizacje w niedzickiej wspólnotce parafialnej s. 407–410; Kuziel Zofia: Koło Żywego Różańca parafii św. Bartłomieja Apostoła w Niedzicy s. 411–413; Bednarczyk Józef: Kapłani pochodzący z Niedzicy s. 415–417; Trajdos Tadeusz M.: Vita et factum Szymona i Jana Nepomucena Kawalskich s. 419–434; Trajdos Tadeusz M.: Aneks do publikacji „Vita et factum Szymona i Jana Nepomucena Kawalskich” s. 435–437; Skorupa Andrzej: O dorobku artystycznym Szymona i Jana Nepomucena Kawalskich s. 439–455; Łukuś Elżbieta: Kaplice, kapliczki i krzyże na terenie Parafii w Niedzicy s. 457–472; Trajdos Tadeusz M.: Szkoła parafialna w Niedzicy do pierwszej połowy XIX wieku s. 475–491; Waniczek Maria: Edukacja podstawowa do 2011 roku s. 493–522; Waniczek Maria: Edukacja przedszkolna w okresie 1949–2020 s. 522–526; Waniczek Maria: Szkolnictwo zawodowe w Niedzicy w latach 1961–2011 s. 527–541; Majerczak Zdzisław: Niedzicki Urbar s. 545–551; Łukuś Elżbieta, Mlekodaj Anna: Ochotnicza Straż Pożarna w Niedzicy s. 553–559; Kiedziuch Jan: Jednostka OSP Niedzica-Zamek s. 561–564; Majerczak Zdzisław: Kółko Rolnicze w Niedzicy s. 565–569; Milaniak Krystyna: Gminny Ośrodek Kultury s. 571–574; Milaniak Krystyna: Niedzickie zespoły regionalne s. 575–581; Kowalczyk Jan: Z historii i współczesności sportu w Niedzicy s. 583–593; Święty Adam: Dom Strażaka, czyli dzieje niedzickiej kultury s. 595–599; Święty Adam: Orkiestra dęta w Niedzicy s. 601–603; Łukuś Elżbieta, Mlekodaj Anna: Bartłomiej Błachut [1877–1943] s. 607–608; Święty Adam: Jan Pojedyniec [1881–1966] s. 609–611; Święty Adam: Józef Wójcik [1899–1966] s. 613–615; Waniczek Maria: Zofia Strączek [1912–1997] s. 617–618; Kucab Irena: Józef Iwanczak [1931–2017] twórcą Spiskiej Izby Regionalnej w Niedzicy s. 619–631; Łukuś Elżbieta: Józef Bogaczyk [1941–1999] – niedzicki malarz i fotograf s. 633–634; Mlekodaj Anna, Łukuś Elżbieta: Michał Dołomomaský [1942–2008] s. 635–636; Piątek-Skómóg Elżbieta: Zapora i elektrownia wodna w Niedzicy. Rys historyczny koncepcji budowy zapory na Dunajcu s. 639–654; Mlekodaj Anna, Łukuś Elżbieta: Zapora dla Niedzicy s. 655–658;

Miraj Krzysztof: Położenie Niedzicy s. 661–662; Miraj Krzysztof: Środowisko przyrodnicze Niedzicy s. 663–675; Miraj Krzysztof: Układy gruntów w Niedzicy s. 677–682; Święty Agnieszka, Łukuś Elżbieta, Mlekodaj Anna: Niedzickie ciekawostki w układzie alfabetycznym s. 685–694.

Nisko

6265. KRZYŻEK Ewa: Nisko w dawnej prasie. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Nizańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 46–51.

Zawiera też fotokopie fragmentów prasowych z l. 1886–1931 i komentarze do nich.

Nowa Grobla

6266. KOWAL Bogumiła, Szyk Władysław: Nowa Grobla. Dzieje galicyjskiej wsi. Nowa Grobla. Villae galiciensis historia. Przemysł 2020 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 261, nlb. 1, il., mapy. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemysłu.

XVII–XXI w.

Obertyn, Ukraina

6267. OBERTYN. Opowieści o życiu miasteczka. Obertyn. Opovidi pro žittá miistečka. Ob'ertyn. Red. nauk. Marcelina Jakimowicz, Piotr Zubowski; tł. Pavel Ablamski [i in.]. Wrocław 2018.

Rec.: Franz Maciej: Historia miasta na Kresach, którego już nie ma. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 245–252.

Obra, region rzeki

6268. RANIOWSKI Krzysztof: Siedliska nadobrzańskie. Niałek Wielki, Obra, Jażyniec, Kielkowo, Mała Wieś, Wąchabno, Stare Kramsko, Nowe Kramsko. Wolsztyn 2020 Bibl. Publ. M. i Gm. Wolsztyn im. Stanisława Platera 4° ss. 511, tabl. 32, il., mapy. (Ocalić od Zapomnienia).

XVI–XX w.

Olesno, powiat

6269. CICHONŃ Ewa: Powiat oleski w ujęciu historycznym do 1945 r. Cz. 1. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 7–32.

Od XIII w.

Toż. Cz. 2: Od 1945 r. *Tamże*. Nr 10: 2017 s. 7–35.

Olsztyn

6270. ACHREM CZYK Stanisław: Domy polskie we wschodniopruskim Olsztynie. Olsztyn 2020 Tow. Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego; Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego; Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. 310, nlb. 2, il.

XV–XXI w.

6271. ACHREMCZYK Stanisław: Kortowo dawniej i dziś. Olsztyn 2020 Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. 190, nlb. 2, il.

Kortowo, obecnie dzielnica Olsztyna.

Ostrów Wielkopolski

6272. PAWEŁCZYK Łukasz: Zębców 1419–2019. Monografia historyczna. Ostrów Wielkopolski 2020 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 8° ss. 305, il.

Dzielnica Ostrowa Wielkopolskiego.

Parysów

6273. GNAT-WIETESKA Zbigniew: Parysów. Dzieje miejscowości. Pruszków 2020 Ajaks 8° ss. 185, nlb. 1, il.

XVI–XXI w.

Piątkowiec

6274. KMIEĆ Władysław: Piątkowiec dawniej i dzisiaj. Suplement. Mielec–Piątkowiec 2020 Zakł. Poligraficzny 8° ss. 177, il.

XX–XXI w.

Piechowice

6275. GASZ Zdzisław, Witczak Romuald: Piechowice. Zarys monograficzny. Bukowiec–Piechowice 2018.

Rec.: Przerwa Tomasz, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 345–347.

Pieńsk

6276. RÖSLER Moritz: Kronika wsi Pieńsk. Tł., oprac., wstępem i przypisami opatrzył Łukasz Tekiel. Pieńsk–Jelenia Góra 2020 Euroregionalne Centrum Kultury i Komunikacji w Pieńsku; Poligrafia Ad Rem 8° ss. 153, il.

XIII–XIX w.

Pińczów

6277. BOŻYK Izabela, Jastrzębski Cezary, Massalski Adam: Dzieje i kultura miasta Pińczowa do 1981 roku. Pod red. Cezarego Jastrzębskiego. Pińczów–Kwidzyn 2020 Stow. Ziemia Pińczowska; Vega Studio Adv. Tomasz Müller 8° ss. 168, il., mapy.

Pleszew

6278. KOZAK Adam: Pleszew w późnym średniowieczu i u progu epoki nowożytnej (koniec XIV – początek XVI wieku). Poznań 2020 Wydaw. PTPN 8° ss. 298, il., streszcz. ang. PTPN. (Dziedzictwo Wielkopolski; 5).

Rec.: Wojtczak Jakub, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 195–198.

Płock

6279. DZIEJE Płocka. Praca zbiorowa. T. 3: Historia miasta w latach 1945–2020. Pod red. Grzegorza Gołębińskiego i Tomasza Piekarskiego. Płock 2020 Tow. Nauk. Płockie 8° ss. 742, nlb. 1, il., mapa.

Treść: Nowakowski Andrzej: Przedmowa Prezydenta Miasta Płocka s. 9; Gołębiński Grzegorz: Wstęp s. 11–14; Żuławnik Mariusz: Życie polityczne Płocka w latach 1945–1956 s. 17–58; Sokolnicki Michał: Życie społeczno-polityczne Płocka w latach 1956–1980 s. 59–136; Sasanka Paweł: Czerwiec '76 w Płocku s. 137–162; Gołębiński Grzegorz, Kozanecki Jarosław: PZPR w Płocku w latach 1980–1989 s. 163–226; Pawłowicz Jacek: „Solidarność” oraz inne organizacje opozycyjne w latach 1980–1989 s. 227–292; Kozanecki Jarosław: Wybory do Sejmu i Senatu 4 czerwca 1989 r. w Płocku i Okręgu Płockim s. 293–324; Piekarski Tomasz: Zarys życia społeczno-gospodarczego Płocka w latach 1945–1989 s. 327–380; Gryszpanowicz Piotr: Rozwój przestrzenny Płocka w latach 1945–1989 s. 381–420; Gołębiński Grzegorz: Powódź w Płocku w 1982 r. s. 421–454; Grzybowski Michał Marian: Duchowienstwo i Kościół katolicki w Płocku w latach 1945–2020 s. 457–496; Konarska-Pabiniak Barbara: Życie kulturalne Płocka w latach 1945–1989 s. 499–560; Kassna-Czekaj Nina: Szkolnictwo i oświata Płocka w latach 1945–1989 s. 561–608; Pawłowski Zbigniew: Sport w Płocku w latach 1945–1989 s. 609–628; Kalendarium wydarzeń w latach 1990–2020. Aut.: Krzysztof Kłodawski, Michał Kacprzak s. 631–680; Bibliografia s. 681–703.

T. 1. 2000.

Płudy

6280. KRAWCZYK Maria Lidia: Płudy koło Radzyna – nieco historii. Przez szkiełko, oko i dwie... łzy. Lublin 2020 Episteme 8° ss. 115, nlb. 62, il.

Od 1939 r.

Pomorze

6281. LABUDA Gerard: Historia Kaszubów w dziejach Pomorza. T. 1: Czasy średniowieczne. Wyd. 2, popr. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski; Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. I, 540, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy, streszcz. niem.

Wyd. 1. 2006.

6282. OBRACHT-PRONDZYŃSKI Cezary, Korda Krzysztof: Powrót Pomorza w granice Rzeczypospolitej w setną rocznicę 1920–2020. Gdańsk 2020 Woj. i Miej. Bibl. Publ. im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego; Inst. Kaszubski 4° ss. 119, il.

Lata 1772–1920.

Poniatowo

6283. KOWALCZYK Marek, Oryl Marek: Z dziejów Poniatowa. Szkic historyczny z okazji jubileuszu 500-lecia nadania praw miejskich 1520–2020. Poniatowo–Żuromin 2020 Ochotnicza Straż Pożarna; Kancelaria Rady Prawnego Marek Kowalczyk 4° ss. 144, il., mapy.

X–XXI w.

Poznowice; Siedlec; Sprzęcice

6284. SMYKAŁA Piotr: Poznowice, Siedlec i Sprzęcice. Dzieje wsi i parafii. Tł. z jęz. niem. Ewelina Szulc-Przybyła, Michaela Dziuroń, Anna Smykała [i in.]; tł. z jęz. łac. Rafał Górny. Izbycko 2020 Urząd Gm. 8° ss. 291, nlb. 4, tabl. 16, il.

XIII–XXI w.

Prądnik Korzkiewski

6285. ŻYCIE nad Prądnikiem. Wspomnienia mieszkańców. [Oprac.] Aleksandra Śniadowska, Maria Tomczyk, Elżbieta Woźniczka. Kraków–Prądnik Korzkiewski 2019 Stow. Miłośn. Doliny Prądnika Nasza Dolina 8° ss. 123, il., mapa.

Prądnik Korzkiewski, XVIII–XXI w.

Prudnik

6286. KASZA Ryszard: Ulicami Prudnika. Z historią i fotografią w tle. Prudnik 2020 Pow. Prudnicki 4° ss. 1007, il., mapy, streszcz. czes.

Pruszków

6287. GOŁĄB Agata: Opowiem ci, jak było... Obraz dziejów Pruszkowa w XX wieku w relacjach mieszkańców. Pruszków 2020 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 358, nlb. 6, il., mapa.

6288. SKWARA Marian: Historia Pruszkowa do roku 1945. Wyd. 2. Pruszków 2020 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 472, nlb. 2, tabl. 5, il., mapy.

Wyd. 1. 2011.

Przedbórz

6289. ZIĘBA Paweł: Przedborska Widoma do końca XIX wieku. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 99–114.

Pierwsza wzmianka w 2. poł. XVIII w.; w 1823 r. scalona z Przedborzem.

Zawiera też tekst dokumentu z 25 XI 1823 r.

Przemyskie Pogórze

6290. KRYCIŃSKI Stanisław: Pogórze Przemyskie. [Cz. 2.] W krwawym zakolu Sanu. Rzeszów 2015 Libra 8° ss. 274, nlb. 6, il.

XI–XXI w.

Cz. 1. 2019.

Przyłęk

6291. BAJDA Łukasz: Przyłęk. Zarys dziejów. Rzeszów–Niwiska 2020 Libra; na zlec. Stow. Kół Gospodyń Wiejskich Gm. Niwiska 8° ss. 150, nlb. 1, il., mapa.

XV–XXI w.

Przysucha, miasto i region

6292. MAŁECKI Lech: Historia Przysuchy i okolic. Przysucha 2020 Bibl. Publ. 8° ss. 366, il., mapy.

X–XXI w.

6293. ROLA-STĘŻYCKI Andrzej Zygmunt: Rubieże Przysuchy. Wola Mrokowska 2020 Inst. Genealogii 8° ss. 207, nlb. 2, il.

Przytkowice

6294. MAZURKIEWICZ Jerzy: Mała Ojczyzna. Radwanica i Przytkowice. Józefów 2020 ACAD 8° ss. 418, nlb. 34, tabl. k. 31, il., mapy.

Pszczyna, miasto i region

6295. KRONIKI pszczyńskie. Z. 1. Red. Barbara Sopot-Zembok. Pszczyna 2018 Urząd Miej. w Pszczynie; Tow. Miłośn. Ziemi Pszczyńskiej 8° ss. 139, il.

Treść: Skrobel Dariusz: Szanowni Państwo s. 5; Obetkon Rafał: Pszczyńskie wolne państwo stanowe w I połowie XVIII wieku w świetle katastru karolińskiego z lat 1722–1727 s. 11–16; Nocoń Halina: Pamięć o Wielkiej Wojnie na ziemi pszczyńskiej. W stulecie zakończenia I wojny światowej s. 17–30; Nocoń Halina: Życie codzienne w czasie Wielkiej Wojny w świetle kronik szkolnych ziemi pszczyńskiej s. 31–60; Nocoń Halina: Mieszkańcy Studzienic na Wielkiej Wojnie na podstawie Deutsche Verlustlisten, Weltkrieg s. 67–80; Chlebek-Rolska Agnieszka: Obchody uroczystości świąt państwowych w powiecie pszczyńskim w latach 1922–1939 s. 81–92; Małecki Marian: Bitwa pod Pszczyną w ujęciu generała brygady Bernarda Monda [1887–1957] s. 93–127; Sopot-Zembok Barbara: Pszczyńska kapsuła czasu 2018–2118 s. 129–133; Grzywacz Marcela: Mieszkańcy ziemi pszczyńskiej wspólnie świętowali 100-lecie odzyskania niepodległości s. 135–139.

6296. KRONIKI pszczyńskie. Z. 2. Red. Barbara Sopot-Zembok. Pszczyna 2018 Urząd Miej. w Pszczynie; Tow. Miłośn. Ziemi Pszczyńskiej 8° ss. 95, il.

Treść: Chrobok Urszula: Sztolery, Trójka na piątkę s. 7–9; Szostak Maria: Udział Gminy Pszczyna w projekcie unijnym ukierunkowanym na rozwój kompetencji kluczowych uczniów s. 11–17; Czyż Mirosław: 500 lat minęło jak jeden rok s. 21–25; Spyra Aleksander: Trzej pszczyńscy proboszczowie w stuleciu niepodległej Polski. Mateusz Bielik 1923–1950, Józef Kuczeza 1950–1989, Krystian Janko 1990–2018 s. 27–41; Gałuszka Jacek: „Głos Pszczyński” Pismo Ziemi Pszczyńskiej s. 45–50; Smolarek-Grzegorzyc Sylvja: Orzeł czarny. Orzeł biały. Ziemia pszczyńska 1914–1922. W stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości s. 53–75; Małecki Marian: Odślonienie tablicy pamiątkowej ku czci kawalerii polskiej stacjonującej w okresie międzywojennym w Pszczynie s. 77–92; Grzywacz Marcela: Urodziny Niepodległej na Ziemi Pszczyńskiej – wystawa fotografii rodzinnej i społecznej z lat 1918–1939 s. 93–95.

6297. KRONIKI pszczyńskie. Z. 3. Red. Barbara Sopot-Zembok, Grzegorz Cempura. Pszczyna 2019 Urząd Miej. w Pszczynie; Tow. Miłośn. Ziemi Pszczyńskiej 8° ss. 120, il.

Treść: Obetkon Rafał: Majątki szlachty pszczyńskiej w 1749 roku według informacji zawartych na kartach mapy Christiana

Friedricha von Wrede s. 9–17; Nocoń Halina: Wojciecha Korfantego rodzinne i polityczne związki z Pszczyną s. 19–47; Smolarek-Grzegorzczak Sylwia: Wystawa „Książęcy dwór w Pszczynie w obiektywie” Muzeum Zamkowe w Pszczynie, Stajnie Książęce w Pszczynie, 26 kwietnia – 30 listopada 2019 r. s. 51–72; Dajka Anna: Kilka słów o skansenie, czyli malowniczym miejscu dla małych i dużych poszukiwaczy historycznych przygód s. 73–78; Polak Magdalena: Szlak Zabytków Techniki i jego święto – INDUSTRIADA s. 81–88; Musik Teresa: Pszczyńskie obchody 100-lecia powstań śląskich s. 89–94; Prządka Lucia: Powstańczy żywot s. 97–100; Prządka Lucia: Skrawek mojej małej ojczyzny – odpryski pamięci s. 101–105; Prządka Lucia: Odpryski pamięci – uzupełnienie s. 107–115; Leśniewska Urszula, Kolodziejczyk Ewa: „...Mówiłaś drhunio komendantko, że zaufaniem darzysz nas, że wierzysz w nasze dobre chęci, wszak ty harcerskie serca znasz...” s. 117–120.

6298. KRONIKI pszczyńskie. Z. 4. Red. Barbara Sopot-Zembok. Pszczyna 2020 Urząd Miej. w Pszczynie; Tow. Miłośn. Ziemi Pszczyńskiej 8° ss. 198, il.

Treść: Mалеcki Marian: Kasztelania, zamki, ogrody, czyli o osadnictwie na ziemi pszczyńskiej i poszukiwaniu dawnego grodu w Studzienicach s. 11–24; Obetkon Rafał: Dwór i majątek rycerski Kempa w Cwiklicach s. 25–38; Nocoń Halina: Stulecie strajków szkolnych s. 39–51; Mrzyk Alfons: Kręte drogi do 3 Dywizji Strzelców Karpackich w Italii s. 53–62; Czarnecka Magdalena: Pszczyna oświata w dobie koronawirusa s. 63–68; Sopot-Zembok Barbara: „Muzeum moje widzę fajnie” – 35 lat działalności Muzeum Prasy Śląskiej w Pszczynie s. 71–91; Smolarek-Grzegorzczak Sylwia: Wystawa „Prezentacje na brytyjskim dworze 1898–1929” s. 93–94; Nocoń Halina: Dzieje gmachu szkolnego przy ulicy Batorego 24 (1935–2020) s. 97–105; Wagstyl Barbara, Hellwig Beata: „Dwójka” w większym wymiarze s. 107–112; Samecka-Uzialko Beata: Czy zmiany wychodzą nam na dobre/zawsze może być lepiej s. 113–120; Tetia Krystyna: Widok z mojego okna s. 121–124; Sopot-Zembok Barbara: Obchody 30-lecia istnienia samorządu terytorialnego w Pszczynie – 29 maja 2020 roku s. 127–144; Rott Dariusz: Piotr Wachenius [ok. 1550–po 1617] i jego pszczyńskie upamiętnienia s. 145–157; Musik Teresa: Obchody setnej rocznicy wybuchu II Powstania Śląskiego s. 159–164; Cempura Grzegorz: Zespół Regionalny Pszczyna – jubileusz 60-lecia s. 165–170; Prządka Lucia: Osiedle Daszyńskiego s. 173–176; Koziońska Anna, Szyszka Barbara: To nasza Poręba s. 177–184; Sznajder Jadwiga, Leśniewska Urszula, Pala Irena: „KLIMCZOK” – hufiec Pszczyna s. 185–191; Członkowie Kręgu Terenowego SRH „Czuwaj” w Pszczynie – „ZAMONIT” – Hufiec Pszczyna s. 193–196; Połoczek-Prządka Lucia: Mój jedyny „ZAMONIT” s. 197–198.

6299. SZKICE z dziejów ziemi pszczyńskiej. T. 1. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej 6–7 grudnia 2017 roku przez Muzeum Historii Katowic oraz Muzeum Miejskie w Tychach. Red. Aleksandra Niesyto. Katowice–Tychy 2020 Muzeum Historii Katowic; Muzeum Miej. 8° ss. 315, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Siebel Jacek, Matuszczyk Aleksandra: Wstęp s. 9; Barciak Antoni: Stan badań nad ziemią pszczyńską w XXI wieku. Główne kierunki i inicjatywy badawcze s. 11–20; Foltyn Edelgarda M.: Z odkryć archeologicznych na ziemi pszczyńskiej s. 21–39; Polak Jerzy: Zastugi pszczyńskich wolnych panów z rodu Promnitzów dla domu austriackiego s. 41–59; Kuzio-Podrucki Arkadiusz: Wybrane rody szlacheckie na ziemi pszczyńskiej s. 61–80; Cyran Marcin: Pamiętniki księcia Ludwika jako bogate źródło do dziejów ziemi pszczyńskiej s. 81–90; Sala Marta: Sieroty, starcy i ubodzy w polityce społecznej książąt pszczyńskich

w drugiej połowie XIX wieku s. 91–104; Kaczmarek Ryszard: Ziemia pszczyńska w latach pierwszej wojny światowej w literaturze i pamiętnikach s. 105–124; Rzewiczek Urszula: Administracja powiatu pszczyńskiego w okresie międzywojennym s. 125–130; Węcki Mirosław: Siatka informatorów służby bezpieczeństwa Reichsführera SS (Sicherheitsdienst) w powiecie pszczyńskim – szkic s. 131–141; Lipok-Bierwiaczonek Maria: Na pszczyńskiej wsi i w małym mieście. Życie codzienne w latach międzywojennych s. 145–168; Bulla Krzysztof: Wyposażenie gospodarstwa chałupniczego na ziemi pszczyńskiej w II połowie XIX wieku w świetle dokumentów archiwalnych s. 169–196; Nawrocki Tomasz: Antagonizm polsko-niemiecki w osadzie „Kopalnia” – próba odczytania pracy Józefa Chałasińskiego [1904–1979] s. 197–206; Dudala Halina: Wokół testamentu nowożytnego śląskiego plebana. Stan zachowania źródeł oraz możliwości badawcze s. 207–225; Czapliski Bronisław: Kapłani katolicy – absolwenci ewangelickiego gimnazjum w Pszczynie s. 227–244; Sulińska Dominika: Trzy osobowości artystyczne związane z ziemią pszczyńską po drugiej wojnie światowej. Leon Dołżycki [1888–1965], Roman Nyga [1938–2021] i Ryszard Otręba [ur. 1932] s. 245–257; Schäffer Wojciech: Początki hutnictwa i górnictwa na ziemi pszczyńskiej (XVII–XVIII wiek) s. 261–282; Frużyński Adam: Górnictwo i hutnictwo na ziemi pszczyńskiej od początku XIX wieku do 1945 roku s. 283–307.

Pyzdry

6300. TERRA Pisdrensis dawniej i dziś. T. 2. Red. Robert Michał Czerniak, Jerzy Łojko. Pyzdry 2016 Muzeum Region. Ziemi Pyzdrowskiej 4° ss. 96, il., streszcz. ang.

Treść: Czerniak Robert Michał: Wstęp s. 3; Januchta-Szostak Anna: Ślad tożsamości, wspomnienie o profesor Hance Zaniewskiej [1941–2016] s. 7–9; Zaniewska Hanka Ludmiła: Uwarunkowania kształtowania przeszłej i współczesnej tożsamości Pyzdry s. 10–16; Sztukiewicz Romuald: Pyzdry – kilka danych historycznych związanych z drogami i mostami s. 17–24; Zaniewska Hanka Ludmiła: Refleksje na temat dawnej przeprawy przez Wartę w Pyzdrach s. 24–31; Mielewczyk Wojciech: Wody płynące i stojące na dziesiętnastowiecznych mapach wsi ze zbiorów Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie s. 32–43; Gołaski Janusz: Młyny wodne w świetle „Atlasu rozmieszczenia młynów wodnych w dorzeczu Warcie, Brdy i części Baryczy w okresie 1790–1960”, część 1, Środkowa Warta, Proсна i Barycz, art. 5 Pyzdry s. 44–46; Czerniak Robert Michał: Młyny wodne w Pyzdrach w świetle miejscowych tradycji i badań s. 46–53; Bardzińska-Bonenberg Teresa: Zmiany nazw ulic – o budowie i dekonstrukcji tożsamości miasta s. 54–61; Łojko Jerzy, Wojtyński Paulina: Powiat Pyzdry w świetle taryfy podrymnej z 1710 roku (wybrane parafie) s. 65–68; Florkowska Agata, Krzyżanowska-Walaszczak Ewa: Zachowanie, ochrona i kształtowanie tożsamości Pyzdry w świetle wzmocnienia prawnych narzędzi ochrony krajobrazu w Polsce s. 75–86; Barek Radosław: Krajobraz zbudowany w dolinach rzek, w Puszczy Pyzdrowskiej s. 93–95.

T. 1. 2014.

Rozogi, gmina

6301. KIJOWSKI Jerzy: Gmina Rozogi w latach 1875–1998. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 257–275.

Ruda-Huta, gmina

6302. FRANECKI Antoni: Było... minęło... Czytanki historyczne z gminy Ruda-Huta. *Chełm 2020 TaWa* 8° ss. 205, nlb. 19, il.

Od poł. XVIII w.

Rudzienice

6303. RAYDEZ – pomezkański esej. [Aut.] Wiktor Chmielarczyk, Danuta Szweda, Iwona Kamińska-Chmielarczyk, Magdalena Bach. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 97–127.

Rudzienice, pow. iławski.

Ryczówek

6304. PACIA Wojciech: Historia Ryczówka w latach 1325–1868. *Ilcusiana*. Nr 22: 2020 s. 6–26.

Rzeszów

6305. HELWIN Wiktoria, Napiórkowski Adam, Wałat Wiesław: Pobitno. Sołectwo – gmina – osiedle. 1380–2020. Pobitno, Rzeszów 2020 Stow. Opieki nad Starym Cmentarzem w Rzeszowie im. Włodzimierza Kozłó 8° ss. 48, il.

Część Rzeszowa.

6306. KANIK Józef: Wrastanie w Rzeszów. Okruchy wspomnień. Rzeszów 2020 Wydaw. Tow. Przyj. Rzeszowa 8° ss. 122, il.

Lata 1955–2020.

Sadek

6307. CISZKOWSKI Tadeusz: Sadek. Mieszkańcy i historia. Dąbrowa Białostocka 2020 Urząd Miej.; Druk-24h.com.pl 4° ss. 53, il. XVIII–XXI w.

Sandomierz

6308. SANDOMIERZ. Miasto fascynującej przeszłości. W 730. rocznicę lokacji miejskiej. Pod red. Feliksa Kiryka i Romana Chyły. Kraków 2019 PAU 8° ss. XIII, nlb. 1, 255, nlb. 1, tabl. 44, il., mapy.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 28 IX 2016 r. i Sandomierz, 7–8 X 2016 r.

Treść: Marzec Marcin: Słowo wstępne s. V; Kiryk Feliks, Chyła Roman: Przedmowa s. VII–XIII; Samsonowicz Henryk: Sandomierz w dziejach Polski s. 3–7; Kiryk Feliks: Miasto fascynującej przeszłości. Rzecz o dawnym Sandomierzu z okazji 730-lecia kolejnej lokacji miejskiej s. 9–21; Buko Andrzej: Sandomierz i wczesna chrystianizacja Polski. Przesłanki archeologiczne s. 23–36; Florek Marek: Sandomierz między Północą, Południem a Wschodem. Ponadregionalne kontakty Sandomierza w X–XIII wieku w świetle znalezisk archeologicznych s. 37–54; Ptak Jan: Walki książąt o Sandomierz w XIII wieku s. 55–76; Okniński Piotr: Przełom lokacyjny w trzynastowiecznym Sandomierzu s. 77–87; Chyła Roman: Wokół lokacji Sandomierza i Zawichostu s. 89–106; Moskal Tomasz: „Patrocina” kościołów archidiaconatu sandomierskiego do końca XIII wieku s. 107–120; Burdzy Dominika: „Nostra ecclesia” – stosunki kościelne w staropolskim Sandomierzu (do połowy XVII wieku) s. 121–134; Krasnowolski Bogusław: Przekształcenia urbanistyczne i architektoniczne Sandomierza do najazdu szwedzkiego w 1655 roku s. 135–162; Grodzki Stanisław: Sandomierz – uwagi o znaczeniu i losach w ustroju szlacheckiej Rzeczypospolitej s. 163–168; Wyrozumski

Jerzy: Miasto postępującej degradacji s. 169–176; Noga Zdzisław: Sandomierz na dawnych mapach austriackich s. 177–184; Kiryk Feliks: Zdrowotność, higiena i służba zdrowia w dawnym Sandomierzu. Kartki o opiece społecznej s. 185–216; Giergiel Tomisław: Z wybranych problemów edytorskich dokumentu lokacyjnego Sandomierza s. 217–224.

Omów.: Chyła Roman: O książce... *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 81–83; Uzup.: Głosy w dyskusji [nie zamieszczone w publikacji: Jerzy Zaraniski, Krzysztof Burek, Janusz Sondel, Waldemar Gałązka, Andrzej Rusak, Tomasz Moskal], *Tamże* s. 84–90; Kiryk Feliks: Mogło być inaczej. *Tamże* s. 90.

Sarnaki

6309. NOWOSIELSKI Janusz W[iktor]: Dzieje miasta Sarnaki. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 29–66.

W l. 1754–1869.

Sępólno Krajeńskie, powiat

6310. POWIAT SĘPÓLNO 1920–2020. Praca zbiorowa. Pod red. Leszka Skazy. Sępólno Krajeńskie 2020 Firma Usługowo-Wydawnicza „Daniel” Ewa Wierzucka; z inicjatywy Starostwa Pow. 8° ss. 528, il., mapy.

Treść: Tadych Jarosław: Verba volant, scripta manent s. 3; Cz. 1: Biegański Zdzisław: Powiat sępoleński w latach 1920–1939: Wprowadzenie s. 7; Odzyskanie niepodległości. Przejście powiatu z rąk zaborcy pruskiego s. 7–11; Ustrój, podziały administracyjne, władze i budżet powiatu s. 11–25; Zagadnienia demograficzne, stosunki narodowościowe i wyznaniowe s. 25–44; Problemy gospodarcze. Rolnictwo, przemysł, handel s. 44–61; Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia s. 61–67; Szkolnictwo i oświata s. 67–73; Działalność polityczna i organizacje społeczne s. 73–94; Życie codzienne, kultura i sport s. 94–106; Cz. 2: Jastrzębski Włodzimierz: Powiat sępoleński w latach 1939–1945 (okupacja niemiecka): Polityka okupacyjna na ziemiach polskich wcielonych do Trzeciej Rzeszy s. 109–121; Miejscowości powiatu sępoleńskiego w latach 1939–1945 s. 121–159; Wybrane miejscowości powiatu w l. 1939–1945 leżące poza jego granicami s. 159–162; Cz. 3: Fiałkowski Tomasz: Powiat sępoleński w latach 1945–1975: Lata powojenne (1945–1950) s. 165–236; Stalinizacja Polski (1950–1956) s. 237–246; W czasach realnego socjalizmu (1957–1975) s. 246–282; Zagadnienia gospodarcze powiatu s. 283–302; Zagadnienia oświatowe. Kultura, sport i turystyka s. 303–332; Radni Powiatowej Rady Narodowej w Sępólnie Krajeńskiej w latach 1954–1975 s. 333–336; Cz. 4: Skaza Leszek: Powiat sępoleński w latach 1999–2020: Nielatwy powrót s. 339–348; Funkcjonowanie powiatu w latach 1999–2019 s. 348–443; Wybrane problemy i zdarzenia zaistniałe na obszarze powiatu w latach 1999–2019 s. 443–476; Po 20 latach... próba podsumowania s. 476–485; Bibliografia s. 488–494.

Siedlce, miasto i region

6311. BACHANEK Krystyna: Spalone marzenia. Kamieniec – Wodnyne – Ziemia Siedlecka. Warszawa 2020 www.drukarniaefekt.pl 4° ss. 136, il. (Dziedzictwo Ziemi Wodyńskiej).

Historia Siedlec i regionu, poszerzona o wspomnienia autorki (ur. 1939).

6312. KORDACZUK Sławomir: Siedlce. O mieście ze wspomnień. Siedlce 2020 Muzeum Region. w Siedlcach 4° ss. 128, il.

XIX–XXI w.

Sieraków

6313. CHALASZ Roman, Jędrzejczak Robert, Łożyński Jarosław T[adeusz]: Sieraków. Historia nieznana. [Cz.] 2. Wydarzenia – ludzie – miejsca. Pod red. Romana Chalasa. Poznań 2020 Wydaw. Expansa 8° ss. 208, nlb. 2, il.

Lata 1298–1945.

Skarszewy

6314. BRZOSKOWSKI Wiesław: Skarszewski Rocznik Historyczny. Nr 1. Skarszewy–Mirotki 2019 Drukarnia Mirotki S. C. Leszek Chmielewski, Lucyna Roll 8° ss. 222, nlb. 2, il., mapy.

Toż. Nr 2. Skarszewy 2020 ss. 233, nlb. 3, il., mapy.

Skoraszewice

6315. ROSZAK Gabriel: Skoraszewice na przestrzeni wieków. Studia nad historią wsi i parafii. Pępowo 2020 Urząd Gm. Pępowo 8° ss. 141, XLI, il.

XIV–XXI w.

Skorzewo

6316. JAŹDŹEWSKI Krzysztof: Skorzewo. Zarys dziejów kaszubskiej wsi. Kościerzyna 2020 [Zakład Sportu, Kultury i Turystyki] 8° ss. 342, il., mapa.

Sławoszyno

6317. Z HISTORII Sławoszyna. Oprac. Maria Machut, Irena Parus; tł. Alojzy Trela. Sławoszyno 2019 Maria Machut 4° ss. 68, k. tabl. 1, il.

Treść: Rys historyczny: Do początku XIX wieku s. 4–9; Pod panowaniem pruskim s. 10–14; W czasie I wojny światowej s. 15–16; Lata międzywojenne s. 17–26; W czasie II wojny światowej s. 27–33; Lata powojenne s. 34–40; Charakterystyczne obiekty: Kapliczka i krzyże s. 41; Dawna karczma s. 42–43; Posterunek Policji Państwowej s. 44; Straż pożarna s. 45; Szkoła s. 45; Dom Kultury im. Floriana Ceynowy s. 53; Obrzędy i zwyczaje s. 54–59; Znani mieszkańcy Sławoszyna s. 60–61; Kalendarium s. 62–64; Bibliografia: Źródła archiwalne s. 65; Źródła drukowane s. 66; Opracowania s. 66–67.

Sokółka, powiat

6318. RYŻEWSKI Grzegorz: Powiat sokółski. Dziedzictwo historyczno-kulturowe. Sokółka 2020 Pow. Sokółski 4° ss. 356, il.

XIV–XXI w.

Sołonka

6319. SIKORA Antoni: Sołonka i jej mieszkańcy w latach 1772–1918. Wybrane problemy. Rzeszów 2020 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 287, il.

Sosnowiec

6320. MAJ Stanisław: Jęzor. Kalendarium miejscowości w oparciu o zasoby polskich bibliotek cyfrowych. *Malopolska*. [T.] 22: 2020 s. 93–129, streszcz. ang.

Dzielnica Sosnowca, dawna małopolska miejscowość. Kalendarium z l. 1611–1953.

Spisz

6321. HISTORIA Scepusii. Vol. 1: Dejiny Spíša [Cz.] 2. Editori Martin Homza a Stanislav A. Sroka. Bratislava–Kraków 2016 Katedra Slovenských Dejin Filozofickej fakulty Univerzity Komenského; Inst. Historii UJ 4° ss. nlb. 4, 1165, il.

Treść: Homza Martin, Sroka Stanislav A.: Úvod s. 21–25; Wstęp s. 26–30; Homza Martin, Sroka Stanislav A.: Vorwort s. 31–35; Homza Martin, Sroka Stanislav A.: Introduction s. 36–40; Uwagi redakcyjne s. 40–42; Cz. 1. Spisz w latach 1526–1770. Okres po bitwie pod Mohaczem: Mrva Ivan: Polityczne dzieje Spisza w kontekście Europy Środkowej (1526–1711) s. 44–271; Noga Zdzisław: Stosunki gospodarcze na Spiszu w XVI–XVIII wieku s. 272–297; Homza Martin: Edukacja oraz stosunki kulturalne na Spiszu w XVI–XVIII wieku s. 298–331; Duchoňová Diana, Duchoň Michal: Spisz w latach 1711–1769 s. 332–348; Stosunki gospodarcze na Spiszu s. 349–364; Wybitne postacie 1526–1770 s. 365–393; Literatura – wybór s. 394–400; Cz. 2. Spisz w latach 1770–1849. Na drodze do kapitalizmu: Zifčák František: Dzieje polityczne Spisza w kontekście Europy Środkowej s. 402–405; Rozwój polityczny i administracyjny Spisza s. 406–419; Stosunki gospodarcze na Spiszu s. 420–433; Rozwój demograficzny Spisza s. 434–437; Życie religijne na Spiszu s. 438–445; Edukacja oraz stosunki kulturalne na Spiszu s. 446–458; Wybitne postacie s. 459–468; Literatura – wybór s. 469–470; Cz. 3. Spisz w latach 1849–1918. W przededniu I wojny światowej: Patek Artur: Dzieje polityczne Spisza w kontekście Europy Środkowej s. 472–476; Rozwój polityczny i administracyjny Spisza s. 477–485; Rozwój demograficzny Spisza s. 486–494; Życie religijne na Spiszu s. 495–498; Stosunki gospodarcze na Spiszu s. 499–511; Edukacja oraz stosunki kulturalne na Spiszu s. 512–529; Wybitne postacie s. 530–546; Literatura – wybór s. 547–548; Cz. 4. Z dziejów administracji żupy spiskiej w latach 1526–1769/1770 s. 550–592; Kostelník Martin: Prowincja X Spiskich Kopijników w latach 1526–1803 s. 593–606; Cz. 5. Dzieje kościoła na Spiszu w latach 1526–1918: Olejník Vladimír: Historia Prepozytury spiskiej w latach 1526–1776 s. 608–673; Historia Biskupstwa spiskiego w latach 1776–1918 s. 674–711; Bizoňová Monika: Historia reformacji na Spiszu s. 712–730; Bizoňová Monika, Olejník Vladimír, Labancová Nad'a: Wspólnoty zakonne na Spiszu s. 731–782; Cz. 6. Sztuka na Spiszu w latach 1526–1918: Čovanová Jánošíková Zuzana: Malarstwo renesansowe i manieryistyczne na Spiszu (Wybrane problemy sztuki renesansu) s. 783–813; Architektura i rzeźba na Spiszu w XVI wieku i w pierwszej połowie XVII s. 814–837; Chmelinová Katarína: Kilka uwag o sztuce baroku na Spiszu w XVII oraz XVIII wieku s. 838–875; Beňová Katarína: Sztuki plastyczne w XIX wieku na Spiszu. Portret i krajobraz malarzy spiskich s. 876–916; Herucová Marta: Sztuka religijne XIX wieku na Spiszu s. 917–955; Cz. 7. Kultura materialna Spisza w latach 1526–1918: Lacko Miroslav: Górnictwo i hutnictwo na Spiszu w latach 1526–1918 s. 958–1005; Aneksy s. 1008–1077.

Vol. 1. [Cz.] 1. 2009.

Stalowa Wola

6322. Z PRZESZŁOŚCI miasta Rozwadowa. Red. Anna Garbacz. Wyd. 2 popr. Stalowa Wola 2020 Muzeum Region. 8° ss. 184, il.

Obecnie dzielnica Stalowej Woli.
Wyd. 1. 2015.

Stare Pole, wieś i region

6323. ROMAN Magdalena: Opowieść o naszej wsi. Z dziejów Starego Pola i okolic. Stare Pole 2020 Stow. na Rzecz Mieszkańców Aktywni 8° ss. 176, nlb. 8, il.

Stawiski, miasto i region

6324. KRAJEWSKI Zenon: Stawiski. Historia miasta i okolic na tle dziejów Mazowsza do II wojny światowej. Łomża 2020 Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów 8° ss. 216, il.

Lata 1937–1945.

Szczuczarz

6325. BARTOSIK Przemysław: Szczuczarz. Okruchy dziejów. Wałcz–Piła 2020 Robert Kraszczyk; Zakł. Poligraficzny H. Górowski 8° ss. 130, il.

XVI–XXI w.

Szumowo, gmina

6326. ZUGAJ Leszek: Gmina Szumowo. Fragment dziejów. Szumowo 2020 Gm. Szumowo 4° ss. 37, nlb. 2, il.

Lata 1887–2018.

Śląsk Dolny

6327. MIĘDZY Legnicą a Jelenią Górą. Prace dedykowane Stanisławowi Firsztowi w 40-lecie pracy w muzealnictwie i 65. urodziny. Pod red. nauk. Ivo Łaborewicza i Marka Szajdy. Jelenia Góra 2020 Tow. Przyj. Jeleniej Góry; AP we Wrocławiu. Oddz. w Jeleniej Górze 8° ss. 357, il.

Treść: Łaborewicz Ivo: Stanisław Firszt – kustosz regionalnej tradycji (między trzema stolicami) s. 11–14; Bibliografia publikacji Stanisława Firszta (lata 1980–2019). Oprac. Karolina Pawlikowska s. 15–28; Milewski Janusz: Spełnione marzenia [o spotkaniach i współpracy z S. Firsztem] s. 31–44; Wrzesiński Jacek: Złoto Legnicy s. 45–54; Skoczylas-Stadnik Barbara: Św. Stanisław biskup i męczennik – najważniejsze wątki ikonograficzne s. 55–80; Wiater Przemysław: Znaki walońskie w Górach Olbrzymich s. 81–96; Jaworski Krzysztof: „Siedmioboczny Kamień” z tzw. „Wrocławskiej księgi walońskiej” z poł. XV wieku, czyli o pewnej niezwerifikowanej (jeszcze?) hipotezie prof. Peuckerta s. 97–110; Kuzio-Podrucki Arkadiusz: Książęce mariaże i aspiracje Schaffgotschów s. 111–131; Opęchowska Magdalena Barbara: Przejazd orszaku Michała Kazimierza Radziwiłła i jego żony Katarzyny z Sobieskich Radziwiłłowej przez Dolny Śląsk w latach 1677–1678. Relacje z podróży s. 133–146; Gradkowski Henryk: Józef Bohdan Zaleski [1802–1886] – debiut romantyka

s. 147–156; Eysymontt Rafał: Jelenia Góra a miasta portowe Morza Śródziemnego s. 157–186; Dumin Henryk: Wielka Wojna w przekazach folkloru dolnośląskich społeczności s. 187–202; Sachs Rainer: Pod bacznym okiem obserwatora – czyli uwagi przewodnika s. 203–220; Kuśmierk Zbigniew: Udział Wojska Polskiego w utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego w powiecie Jelenia Góra w latach 1945–1946 s. 221–243; Łaborewicz Edyta: Restauracja Jana Orlickiego „Pod Białym Orłem” w Legnicy (1945–1950) s. 245–260; Łaborewicz Ivo: Działalność Ligi Morskiej w Jeleniej Górze w latach 1945–1950 s. 261–279; Skowroński Janusz: Świat mój się kurczy coraz bardziej... Tadeusza Gumińskiego [1906–2003] życiorys naznaczony „Dziennikiem” s. 281–323; Obrębalski Marek: Miasta regionu dolnośląskiego i ich strukturalne przeobrażenia w okresie powojennym s. 325–338; Szajda Marek: Polsko-niemieckie upamiętnienie w przestrzeni Jeleniej Góry po 1989 r. s. 335–350; Junker Ullrich: Rübzahl – Duch Gór. Pozdrowienia i gratulacje na 65. urodziny Stanisława Firszta s. 351–353.

Śląsk Górny

6328. GÓRNY Śląsk – stąd nasz ród! Pod red. Stanisława Kowolika. Tarnowskie Góry 2019 Fund. Kolpinga KNS 8° ss. nlb. 4, 138. (O Ład Życia Społeczno-Gospodarczego).

XVIII Sympozjum Tarnogórskie.
Lata 1526–2014.

Z treści: Kowolik Stanisław: Wprowadzenie s. 5–8; Kopic Jan: Świętego Jana Pawła II rozumienie Śląska s. 9–18; Woźniczka Zygmunt: Powstania śląskie na tle powstań narodowych (wybrane aspekty) s. 19–44; Kucharczyk Grzegorz: Silesia semper fidelis s. 45–50; Neja Jarosław: „Solidarność” Śląsko-Dąbrowska 1980–1989 s. 63–84; Skrzydlewski Paweł: Etos Śląska i Ślązaków w świetle rozważań Feliksa Konecznego s. 95–120.

6329. LINEK Bernard: Górnos Śląskie miasta w XIX i XX wieku. Powstanie, życie społeczne, totalitarne piętno. (Wybór artykułów). Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. 384, streszcz. ang., niem. Inst. Śląski.

Treść: Linek Bernard: Od Autora s. 11–14; Badania historyczne nad miastami górnos Śląskimi s. 17–32; Gdzie leży Górny Śląsk? Wokół kulturowych znaczeń nazw regionu w XX wieku s. 33–44; Regiony czy województwa? Wokół genezy utworzenia województwa opolskiego w 1950 roku s. 45–64; Powstanie górnos Śląskiego miasta przemysłowego. Zabrza przed I wojną światową s. 67–82; Robotnicy Borsigwerku. Procesy akulturacji i asymilacji wśród robotników górnos Śląskich s. 83–196; Relacje większość–mniejszość w rejencji opolskiej. Na przykładzie Hindenburga/Zabrza s. 199–212; Polacy i Niemcy w międzywojennej Królewskiej Hucie/Chorzowie s. 213–232; W kleszczach wojen. Opole w latach 1918–1945 s. 233–278; Ernst Berger [1881–1964]. Ostatni demokratyczny nadburmistrz Opola przed sądem III Rzeszy s. 279–296; Formy i przejawy życia politycznego w Tarnowskich Górach i powiecie tarnogórskim w latach 1945–1989 s. 299–354; Zusammenfassung s. 355–356; Summary s. 357–358; Bibliografia s. 359–368; Pierwodruki s. 369–370.

Tarczyn

6330. GOLĄŃSKI Jerzy: Z dziejów Tarczyna c.d. Tarczyn 2020 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 72, il.

[Cz. 1]. Tarczyn 1997.

Tatry

6331. WIERCHY wołają. Wiesławowi A. Wójcikowi na siedemdziesiąte urodziny. Pod

red. Janusza Konieczniaka i Joanny Pociask-Karteczki. Kraków 2016 Centr. Ośr. Turystyki Górskiej 8° ss. 444, tabl. 12, il.

Treść: Kolbuszewski Jacek: Redaktor, bibliotekarz, człowiek gór i książek. Szkice o pracach naukowych Wiesława Aleksandra Wójcika [ur. 1946] s. 9–16; Balon Jarosław, Jodłowski Miłosz: Grzbiet główny Tatr – studium metodologiczne s. 17–28; Borzyszkowski Józef: Tatry i Podhale a Bałtyk. Kaszubi i Pomorzanie w Towarzystwie Tatrzańskim w okresie zaborów s. 29–36; Ceklarz Jan: „Hej góról jo se góról...” Garść uwag o współczesnej góralszczyźnie s. 37–52; Ceklarz Katarzyna: „Spod Górców w świat i z powrotem” – nieznanymi pamiętnik dr. Sebastiana Flizaka [1881–1972] s. 53–64; Franczak Paweł: Historia poznania ryków naskalnych w Paśmie Babiogórskim s. 65–72; Gajewski Jerzy W.: Schengen 1960 s. 73–78; Grocholski Marek: Pianino pod Rysami s. 79–90; Grodziski Stanisław: Jerzego Landego tatrzańskie wspomnienie s. 91–94; Grzędza Ewa: Karpaty w „Zawiszy Czarnym” Juliusza Słowackiego [1809–1849] s. 95–104; Jagiełło Michał: Zadufana pokora s. 105–106; Jurczyńska-Kłosek Agnieszka: Przestrzeń Tatr w świetle wybranych nazw rejonu Doliny Białki s. 107–118; Kantor Ryszard: Polski regionalizm dziś. Orkan na nowo przemyślany s. 119–128; Kapłon Jerzy: Wybrane przewodniki po Lwowie wydane w latach 1876–1944 s. 129–157; Kocian Jarosław: Prispevok o turisticom diani na južnej strane Západný Tatier do r. 1919 (do vzniku Tatranského spolku turistického) s. 159–170; Kocian Jarosław: Przynależność do działalności turystycznej po południowej stronie Tatr Zachodnich (po powstaniu Tatrzańskiego Towarzystwa Turystycznego w 1919 r.) s. 171–184; Kocian Ludovít: Ako ma Poliaci naučili milovat’ Tatry s. 185–192; Kocian Ludovít: Jak Polacy nauczyli mnie kochać Tatry s. 193–202; Kolbuszewski Jacek: „Na našej Tatfe mohyla čni nová...”. Powstanie listopadowe w twórczości słowackiego poety romantycznego s. 203–212; Konieczniak Janusz: Proces taterników s. 213–228; Kotarba Adam: Przemiany rzeźby gór wysokich współcześnie nie złodowaconych s. 229–240; Listwan-Franczak Karolina: Wpływ reklamy zewnętrznej na krajobraz górski s. 241–248; Marasek Adam: Anioły w Tatrach s. 249–252; Matuszyk Andrzej: Z aksjologii turystyki. Swoiste walory turystyki aktywnej jako formy rekreacji ruchowej (tezy) s. 253–258; Mirek Zbigniew: Turystyka jako chodzenie po znakach (spojrzenie eko-teologiczne) s. 259–268; Możdziej Zbigniew: Willa siostry Zygmunta Gnatowskiego [1854–1906] s. 269–288; Nyka Józef: Zanim powstały „śląskie domy” i „murawiance” – początki tatrzańskich schronisk s. 289–302; Ormicki Jacek: Ludzie listy piszą s. 303–304; Pinkwart Maciej: Muzyka Tatr s. 305–316; Pociask-Karteczka Joanna, Guzik Marek: Teide – góra z piekła rodem s. 317–328; Rajwa Apoloniusz: Prekursory taternictwa jaskiniowego s. 329–338; Rokosz Mieczysław: Zapiski tatrzańskie. Kilka kartek z lat ostatnich s. 339–352; Roszkowska Ewa: Taternictwo kobiece w latach 1945–1964. Rekonesans badawczy s. 353–364; Roszkowski Jerzy M.: Wokół zakopiańskich i legionowych wątków „Oznakami za wierną służbę” Andrzeja Struga [1871–1937] s. 365–380; Ryn Zdzisław J.: Wobec górskiej śmierci s. 381–392; Skorupa Andrzej: O artystach doby baroku na polskim Spiszu s. 393–400; Sondel Janusz: Dwaj ludzie z wózkiem s. 401–420; Wójcik Zbigniew J.: Międzynarodowa wycieczka geologów w Pieniny i Tatry w 1903 roku, po której Karpaty stały się inne s. 421–426; [Fotografie] s. [445]–[456].

Rec.: Heska-Kwaśniewicz Krystyna: Człowiek gór i książek. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 255–257.

Tomaszów Mazowiecki

6332. DZIEJE Tomaszowa Mazowieckiego w źródłach archiwalnych zakłete. Pod red. Andrzeja Wróbla; wybór i oprac. materiału:

Andrzej Wróbel, Zofia Zielińska, Beata Jędrzejczyk. Piotrków Trybunalski 2020 AP 4° ss. 319, il. AP w Piotrkowie Trybunalskim.

Publikacja wydana w związku z obchodami 190. Rocznicy nadania Praw Miejskich Tomaszowowi Mazowieckiemu i 70. Rocznicy utworzenia w Tomaszowie Mazowieckim Oddziału Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Treść: Wróbel Andrzej, Zielińska Zofia, Jędrzejczyk Beata: Wstęp s. 7–8; Introduction s. 9–10; Zarys dziejów miasta s. 11–52; Siedem dekad tomaszowskiego Archiwum s. 53–68; Charakterystyka zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Oddział w Tomaszowie Mazowieckim pod kątem dziejów miasta s. 69–89; Bibliografia selektywna s. 90–103; Dokumenty: Nim Tomaszów został miastem (1788–1830) s. 105–124; Czas rozwoju i prosperity (1830–1914) s. 125–190; W latach Wielkiej Wojny (1914–1918) s. 191–204; W okresie międzywojennym (1918–1939) s. 205–248; Pod okupacją niemiecką (1939–1945) s. 249–275; W Polsce Ludowej (1945–1989) s. 277–302; Współczesność (od 1989 r.) s. 303–317; Aneks: Wykaz zespołów archiwalnych dotyczących Tomaszowa Mazowieckiego w zasobach archiwalnych państwowych s. 318–319.

Toruń

6333. TORUNIA przestrzeń wspólna. Wiekokulturowe miasto z czurą i bez czurą 1920 roku. Red. nauk. Katarzyna Kluczwarda, Michał Pszczołkowski. Toruń 2020 Toruński Oddz. Stow. Historyków Sztuki 8° ss. 252, nlb. 4, il. (Zabytki Toruńskie Młodsze Pokolenia).

Materiały z konferencji nauk., Toruń, 23 XI 2019 r.

Treść: Kluczwarda Katarzyna: Pielęgnujemy przeszłość, żeby zrobić miejsce dla przyszłości. Wprowadzenie s. 3–11; Lewicka Maria: Pamięć wielokulturowej przeszłości miejsca a tożsamość lokalna s. 15–29; Krzemiński Tomasz: Toruń polski i niemiecki w XIX–XX wieku (do 1939 roku) s. 33–45; Kluczwarda Katarzyna: Państwowe orły w przestrzeni wspólnej Torunia z czurą 1920 roku s. 49–73; Kluczwarda Katarzyna: Toruński Łuk Cäsara-Ulatowskiego-Tłoczka, czyli „nowa brama Bydgoska” jako przykład zmiany tego, co dzieli, na to, co łączy s. 77–115; Drzewiecki Bartosz, Pękacka-Falkowska Katarzyna: Restauracja w Parku Cegielnia przed i po 1920 roku, ciągłość czy zmiana? s. 119–135; Orłowski Marcin: Od prowizorki po pompacyjność, czyli toruńskie (i podgórskie) pomniki patriotyczne w latach 1920–1939. Próba analizy i syntezy s. 137–168; Kowalkowski Adam: Koszary Bramy Chełmińskiej. Od podwalni do Muzeum Twierdzy Toruń s. 173–189; Kos Małgorzata: „100 razy Toruń”. Wyjątkowy portret miasta na stulecie niepodległości Polski s. 193–209; Kluczwarda Katarzyna: Moje miasto i „młodsze pokolenie”. Świątowanie przez wspólne bycie i pracowanie s. 213–219.

Toszek

6334. GODULA Janusz: Toszek na przełomie XVIII i XIX wieku – wygląd miasta i jego sytuacja polityczno-gospodarcza. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 13–35.

Trembowla, Ukraina

6335. SEIDEL Barbara: Trembowla. Cz. 4: Wokół amarantów. Wrocław 2020 Wydaw. Beta-Druk 8° ss. 371, il.

Cz. 1. 2017.

Trzebiatów, miasto i region

6336. TRZEBIATÓW. Spotkania pomorskie 2018–2019. Pod red. Janiny Kochanowskiej. Trzebiatów–Gdynia 2020 Trzebiatowski Ośr. Kultury; Wydaw. Region Jarosław Ellwart 8° ss. 214, nlb. 2, tabl. 65, il., mapy.

Materiały z seminariów nauk., Trzebiatów, 19–20 X 2018 r. i 18–19 X 2019 r.

Tręść: Kochanowska Janina: Słowo od Redakcji s. 5–9; Dworaczek Marek: Próba nowego spojrzenia na dzieje średniowiecznego Trzebiatowa s. 13–21; Kargul Roman Andrzej: Lokacja miasta Trzebiatowa w 1277 i 1285 roku s. 23–32; Janowski Andrzej: Śladami Otto Kunkela [1895–1984] i Hansa Jürgena Eggersa [1906–1975]. (Na)nowo odkryte grodziska powiatu gryfickiego s. 33–44; Żyzik Małgorzata: Średniowieczne mury obronne w Trzebiatowie – przygotowanie do prac rewolucyjnych s. 45–52; Kochanowska Janina: Nieznany, a cenny zabytek z trzebiatowskiego ratusza s. 53–56; Borkowska Urszula: Książę Fryderyk Eugeniusz, władca Wirtembergii (1732–1797) s. 57–70; Kuźma Włodzimierz: Cesarski dworzec w Gryficach s. 71–82; Kochanowska Janina: Księżna Anastazja Piastówna (przed 1164–po 1240). Żona, matka, polityk, Domina Senior s. 85–100; Borkowska Urszula: Wspomnienia z nadzoru konserwatorskiego przy renowacji pałacu w Trzebiatowie (1977–1989) s. 101–124; Nowicki Jan: Katastrofa Dorniera Do 24 T3 na Kamper See s. 125–138; Hamberg-Federowicz Aleksandra: Detal architektoniczny willi i pensjonatów Rewala. Przemiany i ochrona s. 139–158; Korek Renata Teresa: Z Plotów do Nowego Jorku. Podróże artystyczne Jerzego Gumieci [1951–2010] s. 159–191; Juszcak Elżbieta: Anatol Ulman [1931–2013] – eksperymentator z kartoflanego Pomorza s. 193–201; Kuźma Włodzimierz: Dragoni wirtemburscy z Trzebiatowa – (Die Treptower Wirtemburgische Dragonen) s. 203–208; Kargul Roman Andrzej: Bunitium – najstarszy toponim w powiecie gryfickim? s. 209–215; Ilustracje do artykułów s. [217–236]; Kronika Seminariów i objazdów 2018–2019 s. [237–280].

Tuczemy

6337. SŁABY Tadeusz: Tuczempskie ostatki czyli Cicer cum caule. Tuczemy. Odsłona piąta. Świnoujście 2020 Arka Pensjonat 4° ss. 393, nlb. 3, il., mapy.

Poz. pocz. pt. Tuczemy. Antologia. Świnoujście 2009.

Tuczno

6338. SZKICE do dziejów Tuczna. Praca zbiorowa. Pod red. Przemysława Bartosika. Wałcz 2020 Robert Kraszczuk 8° ss. 104, il., mapy. Region. Tow. Hist. Ziemi Wałeckiej.

Tręść: Bartosik Przemysław: Wprowadzenie s. 7; Kraszczuk Robert: Grodzisko wczesnośredniowieczne w Tucznie s. 8–14; Jędrowski Łukasz: Wzmianki o Tucznie w dokumentach zawartych w Kodeksie Dyplomatycznym Wielkopolski do XIV w. s. 15–18; Misiak Aleksandra: Historia zamku w Tucznie i otaczającego go parku s. 19–35; Ciechanowiec Jarosław: Spis księgozbioru rodziny Tucznińskich z 1734 r. s. 36–43; Lemański Jarosław: Walki o Tuczno w 1945 r. s. 44–58; Szkutnik Marta: Sprawa Stanisława Szlachty oraz Wincentego Borzdzińskiego z Tuczna (lata 1946–47) s. 59–62; Romaniuk Jerzy: Misja Angielska w Tucznie 1947–1949 s. 63–75; Gałka Bogusław: Kierunki działalności Miejskiej Rady Narodowej w Tucznie w latach 1950–1956 s. 76–93; Bartosik Przemysław: Sprawozdanie z obchodów 1 maja w Tucznie autorstwa Informatora Urzędu

Bezpieczeństwa Publicznego o pseudonimie „Wolny” (Tuczno, 2 maja 1951 r.) s. 94–95; Bartosik Przemysław: Działania kontrwywiadowcze Wydziału II KWMO w Koszalinie wobec Informatora/Tajnego Współpracownika UB/SB o pseudonimie „Lech” z Tuczna (lata 1955–1962) s. 96–102.

Turawa, gmina

6339. FARYS Jerzy: Gmina Turawa w słowie pisanym i na zdjęciach. Kadłub Turawski 2020 Lumix Łukasz Farys 8°.

T. 1: Parafie, duchowni, obiekty sakralne i mieszkańcy ss. 1042, nlb. 3, il., mapy.

T. 2: Wsie. Cz. 1 ss. 872, nlb. 1, il.

T. 3: Wsie. Cz. 2 ss. 1050, nlb. 1, il.

T. 4: Wsie. Cz. 3 ss. 826, nlb. 1, il.

T. 5: Ważne postacie, instytucje i organizacje ss. 1056, nlb. 2, il.

T. 6: Władza ss. 1040, nlb. 1, il.

Twardogóra

6340. 725 LAT historii Twardogóry. Z okazji jubileuszu w 2018 roku. Pod red. Anny Piotrowskiej-Kielb. Wrocław 2020 Wydaw. Chronicon 8° ss. 165, nlb. 1, il., mapy, tabl. geneal.

Tręść: Piotrowska-Kielb Anna: Wstęp s. 5–8; Wójcik Marek L.: Dzieje Twardogóry w średniowieczu (i trochę później) s. 9–38; Nienaltowski Marek: Kłopoty finansowe i osobiste księżnej Eleonory Karoliny [1656–1743] – „matki Twardogóry” s. 39–56; Ludwig Bogna: Twardogóra – barokowe miasto rezydencjonalne Eleonory Charlotty Wirtemberg s. 57–76; Wojtucki Daniel: Katownia w Twardogórze i jej lokatorzy w świetle nowożytnych ksiąg metrykalnych s. 77–90; Zydek Sylwia: Twardogóra jako miejsce wielokulturowe, czyli miasto pogranicza s. 91–98; Kruk Bartosz: Tu stacja Twardogóra! Historia linii kolejowej Ostrów Wielkopolski – Grabowo Wielkie s. 99–117; Nowosielska-Sobel Joanna: Twardogóra przybrania brunatne barwy – początek władzy nazistowskiej w mieście w świetle „Festenberg Zeitung” s. 119–131; Strauchold Grzegorz: Jak Twardogóra znalazła się w Polsce. Przyczynek do dziejów polskiej myśli zachodniej s. 133–140; Marczak Tadeusz: Kwestia reprzytaczyci w kontekście Ziem Odzyskanych s. 141–159.

Ustrobną

6341. WITKOŚ Zbigniew: Ustrobną. Opowieść historyczna. Ustrobną–Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 291, tabl. 36, il., mapy.

Walichnowska Nizina

6342. NIZINA Walichnowska. Historia krainy wyrwanej rzecze. [Aut.] Mariusz Śledź, Wolfram Dirksen, Doyle Klaassen, Krzysztof Liderman, Maciej Kumor. Małe Walichnowy–Gruczno 2020 Tow. Przyj. Dolnej Wisły 8° ss. 255, il.

Tręść: Kalendarium s. 11–13; Nizina Walichnowska okiem turysty s. 14–15; Cz. 1. Kraina wyrwana rzecze: Historia Wielkich Walichnow s. 19–30; Religie na Nizinie Walichnowskiej s. 31–35; Historia i teraźniejszość s. 36–39; O Związku Wałowym s. 40–68; Kronika Walichnowska ks. Szeli [1660–1728] s. 69–78; Szwedzi w parafii s. 79–80; Powódzie na Nizinie Walichnowskiej s. 84–92; Kociewskie korzenie rodziny Klaassenów s. 93–95;

Z dziejów Bractwa Trzeźwości s. 96–101; Robotnicy zmarli przy budowie wału s. 102–104; Dzwony kościoła walichnowskiego s. 105–107; Sygnaturka s. 108–110; Polegli podczas I wojny światowej s. 111–114; Pompa s. 115–116; Józef „Joe” Tarnowski [1922–2010] s. 117–121; Cz. 2. Historie ze starych zdjęć i kartek: Biskupi z ołtarza ks. Szeli s. 122–124; Liedermannowie s. 125–141; Dwory Dirksenów s. 142–144; Bana s. 145–147; Jan Lubieński, maszynista parowozu s. 148–150; Dom Handlowy Johannes Paulowski s. 151–153; Posiadłość Soleckich s. 154–156; Małe Walichnowy s. 157–159; Fitzkowie i krewni 160–165; Lengowie i Fitzkowie z Rozgartów s. 169–172; Lengowie na frontach I wojny światowej s. 173–176; Kwiatkowscy z Rozgartów s. 177–180; Żniwa i sianokosy s. 181–184; Ks. Franciszek Kaszubowski s. 185–187; Księga pamiątkowa ks. Kaszubowskiego [ur. 1922] s. 188–191; „Wisła” Walichnowy s. 192–214; Czarny dąb z Wielkich Walichnow s. 215–217; Chronostych ks. Szeli s. 218–219; Franciszek Ksawery Czarnicki [1900–1920] s. 220–223; Przywilej królewski dla Ciarów ze Szpicy s. 224–226; Kilka słów o genealogii s. 227–242; Uzupełnienia s. 243–255.

Warszawa

6343. DOMŻALSKI Jerzy: *Niezwykły Ursus*. Wyd. 2. Warszawa 2020 Ezdorat Ewa Toporek; Urząd Dzielnicy Ursus m.st. Warszawy 8° ss. 144, il.

Wyd. 1. 2008.

Rec.: Wierzbicka Bożena, *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 238–241.

6344. HOESICK Ferdynand: *Warszawa. Luźne kartki z przeszłości syreniego grodu. Słowo wstępne i red. Małgorzata Karpińska*. Warszawa 2020 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 431, nlb. 1, il., mapa.

Praca z 1920 r.

Lata 1795–1899.

6345. KLIMM Andrzej: *Stara Wesoła*. Warszawa-Wesoła 2016 Biuro Edytorsko-Usługowe DANMAR Marcin Jędrzejczyk 8° ss. 254, il.

Wesoła, dzielnica Warszawy, l. 1664–2016.

6346. WAGNER Marek: *Górcze. Historia i pamiątki. Zabrze–Tarnowskie Góry–Polonia 2020* Wydaw. Inforteditions 8° ss. 222, il. (Prace Historyczne; 24).

Górcze, część miasta Warszawa, l. 1430–1994.

Wielki Komorsk

6347. DANIELEWICZ Mirosława: *Ocalić od zapomnienia. Historia komorskiej gromady. Wielki Komorsk–Dragacz 2020* Verbinum Wydaw. Księży Werbistów 4° ss. 91, il.

Wielki Komorsk, pow. świecki, XIII–XXI w.

Wielowieś

6348. PODCZASKA Katarzyna: *Wielowieś. Budzenie się kujawskiej wsi. Wielowieś 2020* Stow. Rozwoju Sołectwa 8° ss. 49, tabl. 10, il.

XIV–XXI w.

Wilno

6349. WEEKS Theodore R.: *Vilnius between nations, 1795–2000*. DeKalb 2015.

Rec.: Staliūnas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.:] 2016 s. 290–294.

Władysławów, gmina

6350. SZEWCZYŃSKI Piotr: *Zarys dziejów gminy Władysławów*. Stare Miasto 2019.

Rec.: Kiełbasa Bartosz, *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 217–219.

Włoszczowa, miasto i region

6351. Z DZIEJÓW Włoszczowy i okolic. W hołdzie dr. Stanisławowi Janaczkowi. Red. Iwona Boratyn, Michał Staniaszek. *Włoszczowa 2020* Drukarnia Kontur 8° ss. 362, il., mapy.

Treść: Dziubek Grzegorz: Szanowni Państwo s. 7; Boratyn Iwona: Świat wypełniał Włoszczowa s. 9–15; Nowak Cezary: Włoszczowska bibliografia dr. Stanisława Janaczka [1943–2020] s. 17–20; Sperka Jerzy: Secemińskie i włoszczowskie dobra Szafranców s. 21–32; Gacia Tadeusz: Królewskie przywileje odbywania jarmarków we Włoszczowie w źródłach rękopiśmiennych od XVI do XVIII w. Tłumaczenie z dodaniem objaśnień s. 33–48; Kalina Dariusz, Malicki Adam: Zabudowania dworskie majątku Czarnca w świetle XVII-wiecznych inwentarzy. Wyniki wstępnej kwerendy źródłowej s. 49–78; Myśliński Krzysztof: Kościół pokolegiacki w Kurzelowie. Zabytki ruchome i nieruchome s. 79–88; Malicki Adam, Nowak Cezary, Staniaszek Michał: Historyczne inskrypcje we włoszczowskich kościołach s. 89–148; Kalina Dariusz, Luczak Tomasz: Wojenne straty dzwonnów województwa kieleckiego. Zabytkowe dzwony powiatu włoszczowskiego s. 149–158; Malicki Adam: Kuleszyńscy herbu Ślepowron na ziemi włoszczowskiej s. 159–178; Kopera Łukasz: Translacja łaskami słynącego obrazu Najświętszej Maryi Panny Pocieszenia do kościoła św. Mikołaja w Maluszynie w dekanacie kurzelowskim dnia 31 sierpnia 1788 r. s. 179–182; Frączek Lech: Włoszczowscy czeladnicy szewscy w I poł. XIX w. s. 183–200; Kalina Dariusz: Miasto Włoszczowa. Szkic do dziejów s. 201–222; Malicki Adam: Inwentarz dóbr Włoszczowa z 1858 r. Tekst źródłowy z objaśnieniami s. 223–258; Pacanowski Rafał Paweł: Władze administracyjne powiatu włoszczowskiego w latach 1867–1915. Krótka charakterystyka organów władzy i szkice biograficzne osób piastujących urząd naczelnika powiatu s. 259–268; Pacanowski Rafał Paweł: Władze administracyjne i samorząd powiatu włoszczowskiego w okresie okupacji austriackiej w latach 1914–1918. Zarys organizacji i działalności s. 269–296; Ameryk Paweł: Włoszczowa we wrześniu 1939 r. s. 297–312; Gawron Edyta: Żydzi włoszczowscy i Zagłada w relacjach zebranych przez organizację Yahad – In Unum s. 313–326; Wieczorek Dariusz, Cabaj Waclaw: Geologiczne dzieje okolic Włoszczowy s. 327–358; Literatura s. 358–362.

Wola Filipowska

6352. CIURA Franciszek: *Wola Filipowska. Wieś w powiecie krakowskim. Zarys dziejów i etnografii*. Kraków 2019 Attyka 8° ss. 264, tabl. 48, il., mapy.

Od 1321 r.

Wołczyn, miasto i region

6353. DZIEJE Wołczyna i okolic od 1810 do 1933 roku. Na podstawie źródeł Archiwum

Państwowego w Opolu oraz książki ks. pastora Henryka Gawła wydanej w 1933 roku w Kluczborku. Red. Leonard Getek. Wołczyn 2011 [b.w.] 16° s. 3–50, il, streszcz. ang. (Dzieje Wołczyna; z. 1F).

Wołkowysk, Białoruś

6354. [BYHOVCEV Nikołaj] Bychowcew Miłajał, Hawrylik-Kuklińska Renata: Wołkowysk. Miasto trzech narodów. Ilustrowane opowieści o mieście i jego mieszkańcach do 1939 roku. [Sopot 2020 Hausmaler Marek Kukliński] 8° ss. 231, il., mapy.

Wołów

6355. WOŁÓW. Historia miasta. Red. Edward Czapiewski, Rafał Nowakowski. Wrocław–Lutynia 2019.

Rec.: Korczak Jerzy, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 170–182.

Wójtowice

6356. LESZCZYŃSKI Robert: Wójtowice – 700 lat w kresowej dolinie. Wójtowice 2019 Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika 8° ss. 524, il.

Rec.: Ruchniewicz Małgorzata, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 206–212.

Wrocław

6357. ZIELIŃSKI Andrzej: Polskie ścieżki w dawnym Wrocławiu. Kraków 2020 Anatta 8° ss. 350, nlb. 2, il.

Lata 1716–1914.

Wysogotowo

6358. GUCIA Dobrosława: Założenie olęderskiej wsi Wysogotowo i jej pierwsi mieszkańcy. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 20–27.

Zał. w 1741 r., dot. okresu XVIII–XIX w.

Zagorzyn

6359. WNEK Antoni: O dziejach Zagorzyna, mojej rodzinnej wsi. *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 174–197.

Zakrzewo

6360. BORKOWSKI Janusz: Monografia Zakrzewa. Brześć Kujawski 2018 Wydaw. Krukowiak 8° ss. 196, il.

Zakrzówek, gmina

6361. KRAWIEC Henryk: Gmina Zakrzówek w latach 1864–1939. Historyczno-kulturowy obraz społeczności lokalnej. Wyd. 2, rozsz. Zakrzówek–Rudnik Pierwszy 2020 Fund. Mozaika 8° ss. 358, il., mapy.

Wyd. 1 pt.: Gmina Zakrzówek w czasach niewoli narodowej i odrodzonej Rzeczypospolitej (1864–1939). Zakrzówek 2018.

Zamość

6362. STANKIEWICZ Zbigniew: Zamość pod okupacją austriacką w latach 1772–1809. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 69–162, streszcz. ang.

Zazdrość

6363. OLEKSIUK Henryk: Nasze Skarby. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 259–261.

Zazdrość, pow. iławski.

Zbójno, gmina

6364. PAWŁOWSKI Marek: Gmina Zbójno. Drumlina, historia i tradycja. Zbójno–Kwidzyn 2020 Gm. Bibl. Publ.; Vega Studio Adv. Tomasz Müller 4° ss. 288, il., mapy.

XIII–XXI w.

Złotów

6365. ZŁOTÓW 1370–2020. 650-lecie miasta. Oprac. Joachim Zdrenka. Toruń–Złotów 2020 Adam Marszałek; Muzeum Ziemi Złotowskiej 4° ss. 573, k. tabl. 1, il.

Treść: Pulit Adam: Słowo Burmistrza s. 5–6; Wstęp s. 7–12; Cz. 1. Zarys dziejów s. 13–84; Cz. 2. Hasła s. 85–552; Źródła i literatura s. 553–570.

Rec.: Lubiński Andrzej, *Krakowskie Studia Małopolskie*. 2020 nr 2(26) s. 216–218.

II. POSZCZEGÓLNE OKRESY

1. OKRES DO POŁOWY I TYSIĄCLECIA N.E.

6366. ANDRZEJOWSKI Jacek, Rakowski Tomasz: Cmentarzysko kultury przeworskiej z Grzebska na północnym Mazowszu. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 211–218, streszcz. ang.

6367. BANASZAK Paweł, Wawrzyniak Piotr: Osadnictwo pradziejowe na stanowisku 20A w Kowanówku, woj. wielkopolskie. Prehistoric settlement at site 20A in Kowanówko, Wielkopolska Province. *Fontes Archaeologici*

Posnanienses. Vol. 55: 2019 s. 165–193, streszcz. ang.

6368. BEDNAREK Marek, Spychała Krzysztof: Osadnictwo celtyckie na Górnym Śląsku. Opole 2020 Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 172, il., mapa, streszcz. ang.

6369. BRONOWICKI Jarosław: Bierkowi-ce, pow. kłodzki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 222–227.

Ślady osadnictwa mezolitycznego oraz kultury pucharów lejkowatych.

6370. BRONOWICKI Jarosław: Kletno, pow. kłodzki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 239–243.

Zapomniane stanowisko archeologiczne z epoki kamienia na górze Śnieżnik w Sudetach.

6371. BUKOWSKI Zbigniew: Prawobrzeżne Dolne Powiśle we wczesnej epoce żelaza. Akulturacja – infiltracja – transformacja. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol. 4° ss. 526, il., streszcz. ang.

6372. CHASING Bronze Age rainbows. Studies on hoards and related phenomena in prehistoric Europe in honour of Wojciech Blajer. Ed. by Marcin S. Przybyła, Karol Dziegielewski. Kraków 2019 Profil-Archeo Publishing House; Jagiellonian Univ. Inst. of Archeology 8° ss. 532, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem., pol. UJ. *Archeologii*. (Prace Archeologiczne; no. 69).

Z treści: Chochorowski Jan: “Foreign” markers in Černotin type hoards. A contribution to the discussion of the phenomenon of “cultural shock” in Central Europe in the Late Bronze Age s. 67–132; Maciejewski Marcin: In the midst of Godelier, Facebook and bloody forays. Several comments on metal and its availability in the Bronze and Early Iron Ages s. 141–155; Kaczmarek Maciej: Early Bronze Age hoards from the Wielkopolska-Kujawy Plain in context of the cultural milieu s. 157–176; Kobał Josp V.: The Stefkowa hoard and its connections with the upper Tisa basin s. 177–186; Gackowski Jacek, Kowalski Łukasz: The Late Bronze Age and Early Iron Age metal hoards from the Chelmino land: A new insight into the metalworking capacity of the local bronzesmiths s. 223–242; Kłosińska Elżbieta Małgorzata: Some thoughts regarding the research on the metal finds from the Early Iron Age in the lower Pillica basin s. 243–255; Bugaj Michał, Kajkowski Kamil: New discovery of the late Bronze Age sword from Bytów, Pomorskie Voivodeship s. 349–361; Deposit of bronze ornaments from the Early Iron Age at site 7 in Ludwinowo, Kujavia (central Poland) and its ambiguous ceramic context. [Aut.] Karol Dziegielewski [i in.] s. 363–398; Supposed Bronze Age hoard of golden artefacts from the defensive settlement on the “Horodyszcze” hill in Trepcza (Polish Carpathians). [Aut.] Jerzy Ginalski [i in.] s. 399–417; Nice bronzes in ugly pots. On the containers of the Bronze Age metal deposits from Karmin in SW Poland. [Aut.] Justyna Baron [i in.] s. 491–498.

6373. CHMIELEWSKI Tomasz J.: Wczesne fazy rozwoju kultury pucharów lejkowatych w dorzeczu Morawy. Uwagi na marginesie najnowszej syntezy. Early phases of the Funnel Beaker culture development in the Morava

basin. Comments on the margin of the recent synthesis. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 7–30, streszcz. ang.

Dot. pracy: Šmíd Miroslav: Nálezkovité poháry na Moravě. Brno 2017.

6374. CIEŚLAK-KOPYT Małgorzata, Pogodzińska Dorota: Żelazna Nowa, stanowisko 2. Cmentarzysko ludności kultury przeworskiej z Zapilcza na południowym Mazowszu. Analizy specjalistyczne Marcin Biborski, Mateusz Biborski, Aleksandra Lisowska-Gaczorek, Beata Marciniak-Maliszewska [i in.]. Radom–Pęko-wice 2020 Muzeum im. Jacka Malczewskiego; Wydaw. i Pracownia Archeol. Profil-Archeo 4° ss. 219, k. tabl. 1, il., streszcz. ang. Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu; Wydaw. i Pracownia Archeol. Profil-Archeo. (Ocalone Dziedzictwo Archeologiczne; 10).

Tytuł równoległy: Żelazna Nowa, site 2. Przeworsk Culture cemetery in the Zapilcza region (Southern Mazovia).

6375. CMENARZYSKO wczesnej epoki żelaza w Domasławiu 10/11/12, powiat wrocławski. T. 4: Synteza. [Aut.]: Bogusław Gediga, Anna Józefowska, Dagmara Łaciak, Izabela Dolata-Daszkiwicz. Wrocław 2020 IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 221, nlb. 1, nlb. 1 tabl., nlb. 1 k. złożona, il., streszcz. ang. + 1 płyta CD-ROM. Fund. Przyj. IAiE PAN.

T. 1. Warszawa 2018.

6376. CMENARZYSKO wczesnej epoki żelaza w Domasławiu 10/11/12, powiat wrocławski. T. 5: Opracowania specjalistyczne. [Red.] Bogusław Gediga, Anna Józefowska. Wrocław 2020 IAiE PAN. Ośr. Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza 4° ss. 261, k. tabl. 1, il., streszcz. ang. Fund. Przyj. IAiE PAN; IAiE PAN.

Treść: Gediga Bogusław, Józefowska Anna: Wstęp s. 9; Wróblewski Rafał, Gan Paweł, Hensel Zdzisław: Charakterystyka materiałoznawcza zabytków brązowych z cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza z Domasławia 10/11/12, gm. Kobierzyce s. 11–29; Sady-Bugajska Agata: Botaniczne elementy wyposażenia grobów halsztackich z Domasławia 10/11/12, gm. Kobierzyce s. 31–48; Dąbrowski Paweł, Grzelak Joanna, Józefowska Anna: Przepalone szczątki kostne z cmentarzyska halsztackiego w Domasławiu 10/11/12, gm. Kobierzyce s. 49–190; Ablamowicz Renata: Kości zwierzęce z cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza w Domasławiu 10/11/12, gm. Kobierzyce s. 191–226; Ablamowicz Renata, Józefowska Anna: Wyroby z surowców pochodzenia zwierzęcego z cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza w Domasławiu, gm. Kobierzyce s. 227–233; Wójcik Agnieszka, Madej Stanisław: Analiza petrograficzna zabytków kamiennych z cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza ze stanowiska Domasław 10/11/12, gm. Kobierzyce s. 235–251; Kaluźna-Czaplińska Joanna, Józefowska Anna, Rosiak Angelina: Oznaczenie związków organicznych w próbkach naczyń pochodzących z grobów halsztackich z Domasławia 10/11/12, gm. Kobierzyce s. 253–261.

T. 1. Warszawa 2018.

6377. CZEBRESZUK Janusz, Szymt Marzena: Osadnictwo z III i II tys. przed Chr. na stanowiskach 1 i 24 w Głuchowie, woj. wielkopolskie. Settlement from the 2nd and 3rd millennia BC at Głuchowo, sites 1 and 24, Wielkopolska Province. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 55: 2019 s. 101–145, streszcz. ang.

6378. CZERNIKOWICE. Cmentarzysko z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. [Aut.] Tomasz Stolarczyk, Przemysław Paruzel, Dagmara Łaciak, Justyna Baron, Agata Hałuszko [i in.]. Legnica 2020 Muzeum Miedzi 4° ss. 543, il., streszcz. ang.

6379. CZOPEK Sylwester: Znaczenie odkryć w Chotyńcu (południowo-wschodnia Polska) dla interpretacji procesów kulturalno-historycznych na zachodnim Wołyniu i Podolu (Ukraina) we wczesnej epoce żelaza. The significance of discoveries from Chotyniec (south-eastern Poland) for the interpretation of cultural and historical processes in western Volhynia and Podolia (Ukraine) in the Early Iron Age. *Archeologia Polski*. T. 65: 2020 s. 67–114, streszcz. ang.

6380. DOBRZAŃSKA Halina: W kwestii uwarunkowań środowisk wytwórczości ceramiki „ścieralnej” w kulturze przeworskiej. Natural environment factors conditioning the production of “abradable” pottery in Przeworsk culture. *Archeologia Polski*. T. 65: 2020 s. 323–336, streszcz. ang.

6381. EPOKA kamienia w Karpatach. Red. Jan Gancarski. Krosno 2020 Muzeum Podkarpackie 8° ss. 463, nlb. 1, il., streszcz. ang. Muzeum Podkarpackie w Krośnie.

Materiały z konferencji, Krosno, 16–17 XI 2016 r.

Z treści: Gancarski Jan: Wstęp. Introduction s. 7–10; Valde-Nowak Paweł, Cieśla Magda, Kraszewska Anna: Jaskinia w Obłazowej – nowe elementy w sekwencji paleolitycznej s. 11–31; Valde-Nowak Paweł, Kraszewska Anna, Cieśla Magda [i in.]: Otwarte obozowisko schyłkowopaleolityczne w przełomie Białki na Podhalu: aspekt geoarcheologiczny s. 33–81; Foltyn Edelgarda M., Foltyn Eugeniusz: Na pogórzcu i w górach. Z problematyki badań nad epoką kamienia w zachodniej strefie polskich Karpat s. 133–172; Faraś Jarosław M., Materna Marek: Faza neolityczna na wielokulturowej osadzie w Bochni-Chodenicach, stan. 43, pow. bocheński, woj. małopolskie s. 173–192; Fraś Jarosław M.: Warzelnictwo neolityczne – zabytki w zbiorach Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka s. 349–225; Libera Jerzy, Pelisiak Andrzej, Kotowicz Piotr N.: Nieznane wschodniokarpackie znaleziska siekier i toporów w zbiorach prywatnych oraz kolekcji Muzeum Historycznego w Sanoku s. 227–258; Pelisiak Andrzej: Surowce krzemionkowe ze wschodniej części polskich Karpat. Rezultaty ostatnich badań s. 259–284; Rybicka Małgorzata: Z badań nad osadnictwem kultury pucharów lejkowatych w podgórskiej i przedgórskiej strefie południowo-wschodniej Polski s. 329–348; Gancarski Jan, Pelisiak Andrzej: Dwa kamienne zabytki z powiatu krośnieńskiego s. 349–364; Budziszewski Janusz, Gancarski Jan, Jakubczak Michał, Szubski Michał: Starożytność kopce Pogórze Jasielskiego s. 365–400; Wieczorek

Dariusz, Zieliński Artur: Uwarunkowania przyrodnicze życia ludów epoki kamienia w rejonie Dębowca i Osieka Jasielskiego (Doly Jasielsko-Sanockie i Beskid Niski) s. 401–421; Kopacz Jerzy: Z badań nad schyłkiem epoki kamienia w zachodniej części strefy karpackiej. Projekt Stránská skalá 2016–2019 – baza teoretyczna s. 423–449; Pawlikowski Maciej: Polskie surowce kamienne epoki kamienia s. 451–463.

6382. FUDZIŃSKI Piotr: Między Słupią a Wierzą. Cmentarzyska kultury pomorskiej z obszaru Kaszub i Kociewia. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol. 4° ss. 377, il., mapy, streszcz. ang.

6383. GRÓB ludności kultury złockiej z Sandomierza, stan. 1 (Mały Rynek), woj. świętokrzyskie. The grave of the Złota culture community from Sandomierz, site 1 (Mały Rynek), Świętokrzyskie province. [Aut.] Monika Bajka, Marek Florek, Wanda Kozak-Zychman, Daniel Makowiecki, Marzena Szymt, Agnieszka Trzaska. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 137–172, streszcz. ang.

6384. JANÁK Vratislav, Přichystal Antonín: Surovinová základna broušené industrie kultury s lineární keramikou v českém a polském Horním Slezsku. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 7–43, streszcz. ang.

6385. JANUSZEK Katarzyna: Krzemieniarstwo w strefie pogranicza Nizin Środkowo- i Wschodnioeuropejskiej na przełomie epok kamienia i brązu. Warszawa 2020 Wyd. Archeologii. Uniw. Warszawski 4° ss. 218, il., mapy, streszcz. ang. (Światowit. Supplement Series P, Prehistory and Middle Ages; vol. 22).

6386. JAROSZ Paweł, Mazurek Mirosław: Stanowiska 24, 25 i 27 w Mirocinie, gm. Przeworsk. Osadnictwo z wczesnego okresu epoki brązu. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 4° ss. 242, nlb. 1, il., mapy. Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol. (Via Archaeologica Ressoiviensia; t. 16).

Tekst równol. pol., ang.

6387. JASKANIS Danuta, Szymański Paweł: Osowa. Osada z okresu wpływów rzymskich nad Czarną Hańczą. Białystok–Warszawa 2020 Muzeum Podlaskie; Wyd. Archeol. Uniw. Warszawskiego 4° ss. 399, nlb. 1 k. tabl. złożona, il., mapy, streszcz. ang. Muzeum Podlaskie w Białymstoku, Wyd. Archeol. Uniw. Warszawskiego.

6388. KABACIŃSKI Jacek, Sobkowiak-Tabaka Iwona: Wytwórczość krzemieniarstwa społeczności kultury pucharów lejkowatych w Wielkopolsce. Flint industry of the Funnel Beaker culture communities in Wielkopolska.

Fontes Archaeologici Posnanienses. Vol. 55: 2019 s. 33–63, streszcz. ang.

6389. KOPALNIE krzemienia na stanowisku „Za garnarczami” w Ożarowie. Pod red. Wojciecha Brzezińskiego. Warszawa 2020 Państw. Muzeum Archeol.; Wydaw. Nauk. UKSW 4° ss. 280, il.

Z treści: Brzeziński Wojciech, Gruzdź Witold: Wstęp. Introduction s. 9–10; Krajczarz Maciej T.: Budowa geologiczna, stratygrafia i geomorfologia pradziejowych kopalni krzemienia „Za garnarczami” w Ożarowie s. 27–42; Archeologiczne badania stanowiska: Budziszewski Janusz: Założenia metodyczne prac w terenie s. 43–48; Budziszewski Janusz: Wyniki szczegółowych badań powierzchniowych pola górniczego „Za garnarczami” w Ożarowie, pow. opatowski s. 49–67; Budziszewski Janusz: Odślonięte elementy kopalni s. 81–93; Materiał krzemienisty: Gruzdź Witold: Dobór materiału i kontekst poszczególnych znalezisk s. 95–101; Migal Witold, Gruzdź Witold: Analiza materiałów masowych z szybu I/4 s. 144–163; Gruzdź Witold: Kierunki produkcji w pracowniach nakopalnianych s. 191–197; Materiały ze skał niekrzemionkowych: Migal Witold, Gruzdź Witold, Huber Miłosz: Narzędzia kamiennie s. 206–208; Włodarczak Piotr: Fragmenty naczyń ceramicznych z terenu pola górniczego w Ożarowie s. 209–212; Budziszewski Janusz, Lasota-Moskalewska Alicja, Piątkowska-Malecka Joanna: Szczątki kostne z okolicy kopalni I/4 s. 213–216; Migal Witold: Badania eksperymentalne związane z wytwarzaniem sierpów dwusiennych z krzemienia ożarowskiego s. 229–236; Budziszewski Janusz, Gruzdź Witold, Włodarczak Piotr: Datowania absolutne i ich prahistoryczny kontekst s. 237–254; Iwaniszewski Stanisław: Koncepcja czasu i przestrzeni w kulturze mierzanowskiej a Ożarów s. 255–264; Budziszewski Janusz: Wykorzystanie krzemienia ożarowskiego w świetle materiałów osadniczych s. 265–275; Gruzdź Witold: Podsumowanie. Conclusion s. 277–280.

W eneolicie i epoce brązu.

6390. KURZYŃSKA Małgorzata: Grudziądz-Rządź (Ronsden, Kr. Graudenz), stan. 1. Archiwalne cmentarzysko kultury oksywijskiej i wielbarskiej. Z aut. udziałem Sebastiana Chrupka, Aldony Garbacz-Klempki, Michała Jankowskiego, Anny Juga-Szymańskiej [i in.]. Grudziądz 2020 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi 4° ss. 591, nlb. 1, k. tabl. 2, il., streszcz. niem. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu.

6391. KWAPIŃSKI Marian: Świadomość mityczna wobec śmierci. Kanopy pomorskie. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol.; Słowo/obraz terytoria 4° ss. 221, nlb. 3, tabl. 102, il., streszcz. ang., niem.

6392. LANDSCHAFT und Siedlungen. Archäologische Studien zur vorrömischen Eisenzeit- und älteren Kaiserzeit im Mittel- und Südost Europa. Hrsg. von Piotr Łuczkiwicz. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 4° ss. 202, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Materiały z konferencji nauk., Lublin, 6–7 IV 2017 r.

Z treści: Karczewski Maciej: Types of landscapes in the Masuria lakeland (NE Poland) in the Roman period. Methods and results of study s. 108–129; Łuczkiwicz Piotr: Untersuchungen

zur späteisenzeitlichen und kaiserzeitlichen Besiedlung von Sobieszyn. Eine Siedlungskammer der Przeworsk-Kultur an der unteren Wieprz s. 130–151.

6393. ŁONAK Wojciech A.: Ziemia oleska w pradziejach. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 69–89.

6394. MACIEJEWSKI Marcin: Dynamika kulturowa wczesnych faz epoki brązu w strefie nadnoteckiej. Stanowisko Rosko 4 w perspektywie regionalnej. Cultural dynamics of the early phases of the Bronze Age in the Noteć area. Rosko, site 4 in the regional perspective. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 57–74, streszcz. ang.

6395. MADEJ Paweł, Valde-Nowak Paweł: Kultura mierzanowska w karpaccim dorzeczu Wisły. Krosno 2020 Muzeum Podkarpackie; Ruthenus – Rafał Barski 4° ss. 254, nlb. 1, il., streszcz. ang.

2300–1600 r. p.n.e.

6396. MIERZWIŃSKI Andrzej: Przyczynki do opowieści o krzemieniach. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 45–64, streszcz. niem.

Epoka pól popielnicowych.

6397. MIGAŁA Aleksandra: Materiały kultury przeworskiej ze stanowiska Nowa Męcinka 1, pow. jaworski. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 117–129.

6398. MIZERKA Jagoda: Przyczynki do badań nad stylem uradzkim w zachodniej Wielkopolsce na przykładzie materiałów z cmentarzyska w Wartosławiu, pow. szamotulski. Contribution to the research on the uradzka style in the western Greater Poland, based on the example of materials from the cemetery in Wartosław, szamotulski district. *Folia Praehistorica Posnaniensis*. T. 25: 2020 s. 149–167, streszcz. ang.

6399. MODZELEWSKI Szymon: Wieki brązu i żelaza. T. 1–2. Szczęsne 2020 Klinika Języka 8° ss. 460, il., mapy; 372, il., mapy.

7000–300 r. p.n.e.

6400. MUGAJ Jakub: Społeczność kultury hamburskiej w Wielkopolsce. Technologia obróbki krzemienia i organizacja przestrzenna osad w świetle analizy metodą składanek. Poznań–Warszawa 2020 Wydaw. IAiE PAN 4° ss. 256, il., streszcz. ang. IAiE PAN.

6401. MUGAJ Jakub: Stanowisko kultury hamburskiej w Kragoli, woj. wielkopolskie: rekonstrukcja technologii obróbki krzemienia

w oparciu o analizę składanek krzemiennych. The Hamburgian culture site at Kragola, Greater Poland province: reconstruction of lithic technology based on the analysis of refittings. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 89–103, streszcz. ang.

6402. MUGAJ Jakub: Studia nad pamięcią a archeologia późnego paleolitu. O performatywnym wymiarze praktyk pamięci w pradziejowych społecznościach łowiecko-zbierackich. The studies of memory and archaeology of late Paleolithic. A performative dimension of memory practices in the prehistorical society of hunters-gatherers. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 24: 2019 s. 175–189, streszcz. ang.

6403. NATUNIEWICZ-SEKUŁA Magdalena: Złotnictwo społeczności kultury wielbarskiej ze szczególnym uwzględnieniem wybranych zabytków z cmentarzyska w Weklicach. Warszawa 2020 IAIE PAN 4° ss. 280, k. tabl. 1, il., streszcz. ang.

6404. NEKROPOLA z późnej epoki brązu. Wartosław–Biezdrowo–Zakrzewo. Pod red. Andrzeja Krzyszowskiego. Poznań 2019 Muzeum Archeol. 4° ss. 250, nlb. 6, tabl. 176, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Poznaniu. (Bibliotheca Fontes Archaeologici Posnanienses; vol. 24).

Tręść: Krzyszowski Andrzej: Zagadnienia wprowadzające s. 13–20; Krzyszowski Andrzej: Tło osadnicze cmentarzyska w Wartosławiu s. 21–28; Mizerka Jagoda, Krzyszowski Andrzej: XIX-wieczne materiały z cmentarzyska z Wartosławia–Biezdrowa–Zakrzewa w zbiorach MAP s. 29–43; Mizerka Jagoda: Wyniki badań archeologicznych z 2009 roku s. 45–72; Krzyszowski Andrzej, Kowalski Łukasz: Grób odlewnika-metalurga (obiekt nr 198) z badań w 2009 roku s. 73–86; Kasprzak Marta: Wyniki analiz materiałów antropologicznych s. 87–106; Wrzesińska Anna: Ekspertyza antropologiczna grobu odlewnika-metalurga s. 107–112; Makowiecki Daniel: Wyniki analiz materiałów archeozoologicznych s. 113; Rennwanz Joanna: Wyniki analiz materiałów archeobotanicznych s. 115–118; Szczepaniak Małgorzata: Wyniki analiz petrograficznych przedmiotów kamiennych s. 119–140; Kowalski Łukasz, Garbacz-Klempka Aldona: Wyniki analiz metaloznawczych s. 141–153; Goslar Tomasz: Datowanie radiowęglowe s. 155–156; Mizerka Jagoda, Krzyszowski Andrzej: Opracowanie katalogowe materiałów archeologicznych s. 157–239; Zakończenie s. 241–242; Ryciny s. 253–298; Fotografie s. 299–335.

6405. OSADA kultury ceramiki kreskowanej z produkcją żelaza na Polanie Berezowej w Puszczy Białowieskiej. [Aut.] Hanna Olczak, Dariusz Krasnodębski, Tomasz Samojlik, Bogumiła Jędrzejewska. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 149–175, streszcz. ang.

6406. OSADA kultury ceramiki wstęgowej rytej na stanowisku Czarnowo 58, woj. zachodniopomorskie. Linear Pottery culture settlement at Czarnowo 58, site 58, West Pomerania

province. [Aut.] Przemysław Bobrowski, Marzenna Cendrowska, Ewa Dreczko, Mirosław Furmanek, Mirosław Masojć, Marta Mozgała-Swacha. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 105–136, streszcz. ang.

6407. PIOTROWSKA Magdalena, Michałowski Andrzej: Studnia – szczególnie obiekt w przestrzeni stanowiska archeologicznego. Wprowadzenie do problematyki badawczej. Well – a special object in the area of the archaeological site. Introduction to the research problem. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 23: 2018 s. 137–167, streszcz. ang.

6408. PRZEŹDZIECKI Michał, Szubski Michał, Grabarek Artur: Między Wschodem a Zachodem. Inwentarz krzemienny z osady ludności kultury ceramiki wstęgowej rytej na stanowisku Podlesie 6, woj. świętokrzyskie. Between East and West. Flint assemblage of the linear pottery culture societies from site 6 in Podlesie, świętokrzyskie voivodeship. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 191–208, streszcz. ang.

6409. RAKOWSKI Tomasz: Głos tradycji. Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich w Wyszomierzu Wielkim, pow. zambrowski. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 71: 2020 s. 319–353, streszcz. ang.

6410. ROMANISZYN Jan, Makarowicz Przemysław: The Biały Potok group as an enigmatic problem in the first half of the 2nd millennium BC in West Podolia. Grupa białopotocka jako zagadkowy problem I. połowy II tys. przed Chr. na zachodnim Podolu. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 54: 2018 s. 31–55, streszcz. pol.

6411. RUSZKOWSKI Andrzej: Zarys politycznej prehistorii Polski. Cz. 1: Od mezolitu do epoki miedzi. Puławy 2020 Andrzej Ruszkowski 8° ss. 177, mapy.

Toż. Cz. 2: Od epoki brązu do średniowiecza. Puławy 2020 ss. 195, mapy.

6412. SICIŃSKI Wojciech: Cmentarzysko ludności kultury przeworskiej w Piotrowie na stanowisku 1, woj. łódzkie. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 61–106, streszcz. ang.

6413. STRÓŻYK Mateusz: Pejzaż z kurhanami. Krajobraz funeralny społeczności kultur mogiłowych na pograniczu śląsko-wielkopolskim. Poznań 2019 Muzeum Archeol. 4° ss. 196, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Poznaniu. (Bibliotheca Fontes Archaeologici Posnanienses; vol. 23).

6414. SZELA Andrzej: Unikatowy grób księżycy z okresu wpływów rzymskich na północnym Mazowszu w miejscowości Zgliczyn Pobodzy, gmina Biezuń. *Zabytki na Mazowszu*. 2019 s. 203–214.

6415. SZELA Andrzej: Zgliczyn Pobodzy. Niepozorna nekropolia z północnego Mazowsza. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 121–147, streszcz. ang.

6416. TESKA Sebastian, Pyżewicz Katarzyna, Majorek Piotr: Dystrybucja i rola sztyletów krzemiennych wśród społeczności grupy kościańskiej kultury unietyckiej – analiza typologiczno-chronologiczna materiałów z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej oraz studium przypadku znaleziska z Bronikowa (g. Śmigiel). Distribution and role of flint daggers among Ünëťice Culture Kościan Group communities – typological and chronological analysis of materials from the Wielkopolska-Kujawy lowland and a case study of the Bronikowo (com. Śmigiel) stary find. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 23: 2018 s. 169–188, streszcz. ang.

6417. TOMCZYK Bogusława: Zabytek a światopogląd na przykładzie interpretacji urny twarzowej z Grabowa Bobowskiego. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 7–24, streszcz. ang.

6418. TUSZYŃSKA Małgorzata: Kamienica Szlachecka. Cmentarzysko kultury wielbarskiej na Pojezierzu Kaszubskim. Z analizami specjalistycznymi Doroty Bienias, Lidii Cymek, Anety M. Gójskiej [i in.]. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol. 4° ss. 299, k. tabl. 1, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Gdańsku.

6419. WCZESNY i środkowy neolit na pojezierzu starogardzkim w świetle badań nad dolną Wierzycą i Janką. Early and middle neolithic in the Starogard lakeland in the light of research in the lower Wierzyca and Janka rivers area. Red. Olgierd Felczak. Gdańsk 2020 Muzeum Archeol. 4° ss. 342, il., mapy, streszcz. ang. (Fontes Commentationesque ad Res Gestas Gedani et Pomeraniae; t. 8).

Treść: Felczak Olgierd: Wstęp s. 7–9; Felczak Olgierd: Historia badań s. 10–13; Olszak Ireneusz J.: Środowisko przyrodnicze Pojezierza Starogardzkiego s. 14–20; Felczak Olgierd: Baza źródłowa (Katalog stanowisk) s. 21–26; Felczak Olgierd: Osadnictwo kultur naddunajskich nad dolną Wierzycą i Janką s. 27–94; Felczak Olgierd: Osadnictwo kultury pucharów lejkowatych nad dolną Wierzycą i Janką s. 95–186; Felczak Olgierd: Podsumowanie przemian osadniczych i kulturowych we wczesnym i środkowym neolicie nad dolną Wierzycą i Janką s. 187–195; Olszak Ireneusz J.: Paleografia otoczenia wybranych stanowisk archeologicznych w rejonie dolnej Wierzycy i Janki s. 196–210; Mueller-Bieniek Aldona, Jarosińska Joanna: Neolityczne ślady użytkowania roślin w rejonie dolnej Wierzycy i Janki

na Pojezierzu Starogardzkim s. 283–305; Kaluźna-Czaplińska Joanna, Rosiak Angelina, Felczak Olgierd: Analiza pozostałości organicznych zachowanych na ściankach naczyń ceramicznych z wczesnego i środkowego neolitu, pozyskanych z badań archeologicznych na Pojezierzu Starogardzkim s. 306–316; Makowiecki Daniel: Analiza szczytów kostnych z neolitycznych stanowisk Pojezierza Starogardzkiego s. 317–324; Pudło Aleksandra: Aspekt antropologiczny neolitycznego cmentarzyska w Brodach Pomorskich s. 325–329.

6420. WOŃSKA Magdalena: Ślady produkcji żelaza na obszarze osadnictwa kultury wielbarskiej. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 3–24, streszcz. ang.

6421. WOJTECKI Jakub: Przedstawienia jeźdźców i wojowników na urnach kultury pomorskiej jako świadectwo igrzysk pogrzebowych – próba interpretacji wybranych scen narracyjnych. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 25–38, streszcz. ang.

6422. WOŹNIAK Marcin: Relikty cmentarzyska kultury przeworskiej z Błonia, pow. warszawski zachodni. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 225–238, streszcz. ang.

6423. ZIĘTEK Jacek: Zbiorowy grób z cmentarzyska kultury przeworskiej w Stawie, gm. Nowa Brzeźnica, woj. łódzkie, st. 8. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 107–121, streszcz. niem.

6424. ZNALEZISKO gromadne przedmiotów metalowych kultury lużyckiej w Brudzyniu, pow. żniński. The collective find of metal artefacts of the Lusatian culture from Brudzyń, Żnin country. Red. nauk. Jacek Gackowski, Henryk P. Dąbrowski. Biskupin–Toruń 2020 Muzeum Archeol.; PTH 4° ss. 237, nlb. 1, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Biskupinie. (Archeologia epok brązu i żelaza. Studia i materiały. Archeology of the Bronze and Iron Ages. Studies and materials; vol. 3) (Sprawozdania Biskupińskie. Biskupin report; 6).

Treść: Gackowski Jacek, Dąbrowski Henryk P.: Skarb z Wybranowa czy znalezisko gromadne z Brudzynia – okoliczności odkrycia i możliwości interpretacyjne. The Wybranowo hoard, or the Brudzyń collective find? The circumstances of the discovery and the potential for interpretation s. 7–15; Molewski Paweł: Środowisko geograficzne okolic Brudzynia i Janowca Wielkopolskiego s. 17–27; Gackowski Jacek: Rejon Janowca Wielkopolskiego, Wągrowca i Żnina w końcu epoki brązu i początku epoki żelaza s. 29–48; Bednarczyk Józef: Interwencyjne badania archeologiczne przeprowadzone w Brudzyniu (stanowisko 64; AZP 45-32: 129), gm. Janowiec Wielkopolski w dniu 12 marca 2016 roku s. 49–56; Gackowski Jacek, Rosołowski Szymon: Katalog zabytków s. 57–82; Gackowski Jacek, Rosołowski Szymon: Wyroby z brązu i żelaza: analiza kulturowo-chronologiczna s. 83–114; Garbacz-Klempka Aldona, Kowalski Łukasz: Wyroby z brązu: wyniki badań metaloznawczych s. 115–142; Fejfer Mariusz: Problematyka konserwatorska przedmiotów wykonanych z brązu s. 143–152; Weker Władysław, Kosiński Tymoteusz: Problematyka konserwatorska i zagadnienia technologiczne

produkcji przedmiotów żelaznych s. 153–163; Skrzyński Grzegorz: Wyniki analiz taksonomicznych pozostałości drewna i innych makroszczątków roślinnych s. 165–169; Przymorska-Sztuczka Magdalena: Pozostałości włókien roślinnych s. 171–174; Noryskiewicz Agnieszka M.: Środowisko przyrodnicze okolic Brudzyńna na przełomie okresu subborealnego i subatlantyckiego s. 175–183; Gackowski Jacek: Znaleździśko z Brudzyńna w kontekście wybranych zagadnień z zakresu problematyki bi-skupięńskiej s. 185–193; Gackowski Jacek, Dąbrowski Henryk P.: Zakończenie. Conclusions s. 195–199.

6425. ŻYCHLIŃSKI Daniel: Endokanibalizm – rytualny posiłek jako element kultu przodków. Endocannibalism – a ritual meal as part of ancestors' worship. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 23: 2018 s. 231–243, streszcz. ang.

Kultura wielbarska w Wielkopolsce.

2. OKRES OD VI WIEKU DO 1505

a) Źródła

Zob. poz. 6439, 6454, 6506, 6532, 6538, 6544, 6576, 6607.

6426. EARLIEST synod statutes of John Marienau, bishop of Chełmno, from the first half of 15th century. [Wyd.] Marta Czyżak, Andrzej Radziwiński. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 111–136.

6427. KRONIKA halicko-wołyńska (z XIII wieku). Przekł., przedm. i komentarze Edward Goranin. *Oborniki Śląskie 2020 Studio Graphito* 8° ss. 386, nlb. 1.

6428. KRONIKA ksiąg polskich. Przeł. i oprac. Jerzy Wojtczak-Szyszkowski. Opole 2019.

Rec.: Prokop Adam R., *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 1(36) s. 192–195.

6429. KSIĘGA ławnicza Starego Miasta Torunia (1479–1515). Cz. 1–2. Wyd. Krzysztof Kopiński, Krzysztof Mikulski, Janusz Tandecki. Toruń 2018.

Rec.: Jeziorski Paweł A., *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 203–206.

6430. KSIĘGI ławnicze krakowskie z lat 1408–1417; Księgi wójtowskie krakowskie – fragmenty z lat 1411–1412. Wyd. Marcin Starzyński; przy współpr. Patrycji Wiencierz. Warszawa–Kraków 2020 IH PAN; AN 8° ss. 180, nlb. 2, il. IH PAN, AN w Krakowie. (Starodawne Prawa Polskiego Pomniki. Seria 2, Pomniki Prawa Polskiego, Dział 3, Prawo Miejskie; t. 4).

6431. KSIĘGI ławnicze Starej Warszawy z lat 1453–1535. Red. nauk. Agnieszka Bartoszewicz. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 1123, nlb. 4, il.

Zawiera: Księga ławnicza Starej Warszawy z lat 1453–1471 (1472). Wyd. Agnieszka Bartoszewicz, Katarzyna Warda, Urszula Zachara-Związek; Księga ławnicza Starej Warszawy z lat 1497–1511. Wyd. Agnieszka Bartoszewicz, Krzysztof Mrozowski; Księga ławnicza Starej Warszawy z lat 1511–1524. Wyd.

Maciej T. Radomski; Księga ławnicza Starej Warszawy z lat 1524–1535. Wyd. Agnieszka Bartoszewicz.

Rec.: Wajs Hubert, *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 369–371.

6432. PIĘTNASTOWIECZNY kopiarz OF 80a z terenu państwa krzyżackiego. [Wyd.] Alicja Dobrosielska. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 3 s. 105–128, streszcz. ang.

28 VII 1374 – 27 VI 1476 r.

6433. PRZED Grunwaldem. Dyplomacja stron konfliktu wiosną 1410 r. [Przedm. i wyd.] Adam Szweda. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 43–64.

b) Opracowania

Zob. poz. 694, 2241, 2524, 2537, 6882, 6963, 7112.

6434. ADAMCZYK Dariusz: Srebro i władza. Trybuty i handel dalekosiężny a kształtowanie się państwa piastowskiego i państw sąsiednich w latach 800–1100. Tł. Agnieszka Gadzała. Warszawa 2018.

Rec.: Duczko Władysław: Srebro pierwszych Piastów. Uwagi w związku z książką... *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 355–367, streszcz. ang.

6435. BADOWICZ Maciej: Obecność wina na terenie Warmii i Mazur na przełomie XIV i XV wieku. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 169–180.

6436. BADOWICZ Maciej: Studium z dziejów wina w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach XIV–XV wieku. Produkcja, dystrybucja, konsumpcja. Gdańsk 2017.

Rec.: Tandecki Janusz, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 23: 2018 s. 361–365.

6437. BALZER Oswald: Przegląd palatynatów polskich w czasie panowania Piastów. Oprac. red. Artur Lis. Sandomierz 2020 Armoryka 8° ss. 50, il.

Podstawa ed.: Pisma pośmiertne. T. 3. Lwów 1937.

6438. BANASZAK Danuta, Tabaka Arkadiusz: Ślady wierzeń pogańskich na przykładzie znalezisk z Ostrowa Lednickiego. *Slavia Antiqua*. T. 61: 2020 s. 117–134, il., streszcz. ang.

Znaleziska z I poł. X – pocz. XII w.

6439. BARONAS Darius: The 1416 indulgence for the Franciscan friary in Ashmiany: context and text. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 26: 2020 z. 1 s. 25–40, streszcz. pol.

W aneksie treść listu odpustowego rzymskich kardynałów.

6440. BARTOSZEWICZ Agnieszka Maria: Migracje w późnośredniowiecznych miastach polskich w świetle źródeł dotyczących dziedziczenia majątku. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 31–46.

6441. BARTOSZEWICZ Agnieszka [Maria]: Urban literacy in Late Medieval Poland. Turnhout 2017 Brepols Publishers 8° ss. XXIII, nlb. 1, 484, il., mapy. (Utrecht Studies in Medieval Literacy; 39).

Rec.: Knoll Paul W., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 103–107.

6442. BAZAK Agata Łucja: Jadwiga [1374–1399]. Duchowa droga królowej. Sandomierz 2020 Armoryka 8° ss. 110.

6443. BDZIOŃEK Jolanta: Księstwo toszecie i miasto Toszek w średniowieczu (zarys dziejów). *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 5–20.

Streszczenie pracy magisterskiej autorki.

6444. BENYSKIEWICZ Krzysztof: Piastowie i Rurykowicze. Polsko-ruskie stosunki polityczne od X do połowy XII wieku. Zielona Góra 2020 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 396, nlb. 1, streszcz. ang.

6445. BENYSKIEWICZ Krzysztof: Zniszczenie Wiślicy w 1135 roku w świetle przekazów źródłowych i literatury historycznej. (Cz. 1: Źródła). *In Gremium*. T. 14: 2020 s. 39–67, streszcz. ang.

6446. BETWEEN sword and prayer. Warfare and medieval clergy in cultural perspective. Ed. by Radosław Kotecki, Jacek Maciejewski, John S. Ott. Leiden–Bristol 2018 Koninklijke Brill NV 8° ss. XVII, 546, mapy. (Explorations in Medieval Culture; 3).

Z treści: Kotecki Radosław, Maciejewski Jacek, Ott John S.: The medieval clergy and war. A historiographical introduction s. 1–23; Kotecki Radosław: Lions and lambs, wolves and pastors of the flock. Portraying military activity of bishops in twelfth-century Poland s. 303–340; Maciejewski Jacek: A bishop defends his city, or Master Vincentius's troubles with the military activity of his superior s. 341–368; Michalska Monika: In the service of Bellona. Images of "militant abbots" in late twelfth- and early thirteenth-century historiography of St. Gall

(continuationes II and III of Casuum Sancti Galli) s. 369–403; Waško Anna: "Freedom is the greatest thing". Bishops as fighters for freedom in fifteenth-century Sweden s. 470–496.

Rec.: Tomaszek Michał, *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 675–681.

6447. BIELAK Włodzimierz: Ecclesiastical and theological aspects of the coronation acts of the Polish kings in the Middle Ages. An outline. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 47–53, streszcz. pol.

6448. BINIAŚ-SZKOPEK Magdalena: Małżonkowie przed sądem biskupiego oficjała poznańskiego w pierwszej ćwierci XV wieku. Poznań 2018.

Rec.: Delimata-Proch Małgorzata, *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 2 s. 205–209.

6449. BINIAŚ-SZKOPEK Magdalena: „Pulcre et leviter?” O przemocy wobec żon i o próbach jej ograniczenia w kościelnych źródłach sądowych XV w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 485–514, streszcz. ang.

W diecezji poznańskiej.

6450. BÖHM Marcin: W świetle kroniki Długosza. Koźle w dobie rządów piastowskich nad miastem. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 2: 2018 s. 8–11.

6451. BOJARSKI Jacek: Obrzędowość pogrzebowa w strefie chełmińsko-dobrzyńskiej we wczesnym średniowieczu. Funeral rituals in the Chełmno-Dobrzyń zone in the early middle age. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 611, il., streszcz. ang. (Mons Sancti Laurentii; t. 9).

6452. BOJARSKI Jacek: Przedmioty kultu religijnego jako składnik wyposażenia zmarłych na wczesnośredniowiecznych cmentarzyskach szkieletowych w strefie chełmińsko-dobrzyńskiej. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 73–108, streszcz. ang.

6453. BRACHA Krzysztof: Brewiarz z końca XV w. w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 17–25.

6454. BRACHA Krzysztof, Leńczuk Mariusz: Słowo – pismo – sacrum. Cztery studia z dziejów kultury religijnej w Polsce późnego średniowiecza. Warszawa 2020 IBL PAN 8° ss. 213, nlb. 4, il., streszcz. ang. IBL PAN. (Studia Staropolskie. Series Nova; t. 49 (105)).

Teksty zawierają aneksy źródłowe.

Lata 1204–1420.

6455. BRZEZIŃSKI Witold: Doświadczenia życia panny szlacheckiej w późnośredniowiecznej

Polsce. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 11–29.

6456. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Tradycje christianizacji okolic Pełczyc. *Nasza Przyszłość*. T. 134: 2020 s. 5–51, streszcz. ang. XII–XIV w.

6457. CETWIŃSKI Marek: Śląski mikro-kosmos. Studia nad „Księgą henrykowską”. Częstochowa 2020 UJD 8° ss. 295. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza. (Biblioteka Długosza; t. 2).

6458. CZAJA Roman: Grupa rządząca Staro Miasta Elbląga w okresie wojny trzynastoletniej. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 25–35, streszcz. ang.

6459. CZECHOWICZ Bogusław: Legat papieski, biskup ławancki, od 1468 roku biskup wrocławski Rudolf z Rüdesheim (1402–1482). *Rocznik Lubowski*. [T.] 14: 2016 s. 39–50, streszcz. niem., czes.

6460. CZŁOWIEK na pograniczu. Na peryferiach Civitas Schinesghe. T. 1. [Cz.] 1: Ziemia lubuska. Pod red. Wojciecha Chudziaka i Ryszarda Kaźmierczaka. Toruń 2020 Inst. Archeologii UMK 4° ss. 350, il., mapy, streszcz. ang. Inst. Archeologii UMK w Toruniu.

Tręść: Od Redakcji s. 9; Chudziak Wojciech: Wstęp do studiów interdyscyplinarnych zrealizowanych w ramach projektu badawczego „Człowiek na pograniczu” s. 11–17; Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard: Podstawy datowania stanowisk archeologicznych s. 17–21; Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard: Zasady opracowania materiału źródłowego s. 21–22; Chycina, gm. Bledzew, pow. międzyrzecki, stan. 19. [Aut.] Mateusz Kramkowski, Piotr Błędowski, Jacek Niegowski, Monika Badura, Daniel Makowiecki, Marzena Makowiecka, Agnieszka M. Noryskiewicz s. 25–85; Lubniewice, gm. loco, pow. sulęciński, stan. 9 i 10 [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 87–198; Nowy Dworek, gm. Świebodzin, pow. świebodziński, stan. 27. [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 199–269; Przelazy, gm. Lubrza, pow. świebodziński. [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 271–321; Bienias Dorota, Skrzatek Mateusz: Katalog stanowisk archeologicznych z północno-wschodniej części ziemi lubuskiej s. 329–343; Bibliografia s. 345–350.

Toż. Cz. 2 ss. 205, il., mapy, streszcz. ang.

Tręść: Od Redakcji s. 9; Chudziak Wojciech: Międzyrzecze Odry, Warty i Obry jako strefa pograniczna we wczesnym średniowieczu (zarys problematyki badawczej) s. 11–23; Kramkowski Mateusz: Uwarunkowania fizjograficzne osadnictwa wraz z elementami rekonstrukcji środowiska przyrodniczego s. 25–30; Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Kramkowski Mateusz: Problem wahań poziomu wody w akwenach ziemi lubuskiej w okresie wczesnego średniowiecza s. 31–37; Skrzatek Mateusz: Obszar badań w świetle analiz przestrzennych przeprowadzonych przy użyciu metod geoinformacyjnych s. 39–59; Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard: Wybrane mikroregiony: analiza struktur osadniczych pod kątem problemu kształtowania się pogranicza i przebiegu szlaków komunikacyjnych s. 61–91; Noryskiewicz Agnieszka M.: Palinologiczny obraz wczesnośredniowiecznego osadnictwa pogranicza wielkopolsko-lubuskiego; (jeziora Paklicko Wielkie, Długie i Lubiąż)

s. 93–105; Badura Monika, Noryskiewicz Agnieszka M.: Wyspy jeziorne jako element wczesnośredniowiecznej struktury osadniczej w świetle danych archeobotanicznych s. 107–143; Makowiecki Daniel: Fauna pogranicza wielkopolsko-lubuskiego we wczesnym średniowieczu w świetle analizy archeozoologicznej s. 145–170; Chudziak Wojciech: Wyspy w ponadlokalnych strukturach osadnictwa ziemi lubuskiej s. 171–184; Bibliografia s. 193–205.

6461. CZŁOWIEK na pograniczu. Na peryferiach Civitas Schinesghe. T. 2. [Cz.] 1: Pomorze Środkowe. Pod red. Wojciecha Chudziaka i Ryszarda Kaźmierczaka. Toruń 2020 Inst. Archeologii UMK 4° ss. 356, il., mapy, streszcz. ang. Inst. Archeologii UMK w Toruniu.

Tręść: Chudziak Wojciech: Wstęp do studiów interdyscyplinarnych zrealizowanych w ramach projektu badawczego NPRH „Człowiek na Pograniczu” s. 9–16; Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard: Podstawy datowania stanowisk archeologicznych s. 16–20; Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard: Zasady opracowania materiału źródłowego s. 21–22; Bobięcino, gm. Miastko, pow. bytowski, stan. 1–3. [Aut.] Mateusz Kramkowski, Wojciech Chudziak, Ryszard Kaźmierczak, Barbara Kowalewska, Jacek Niegowski, Daniel Makowiecki, Marzena Makowiecka, Piotr Błędowski s. 25–96; Nętno, gm. Drawsko Pomorskie, pow. drawski, stan. 1–3, 38. [Aut.] Jarosław Kordowski s. 97–153; Parsęcko, gm. Szczecinek, pow. szczecinecki, stan. 2. [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 155–189; Parsęcko, gm. Szczecinek, pow. szczecinecki, stan. 5, 12, Radacz, gm. Borne Suliniowo, pow. szczecinecki, stan. 74. [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 191–227; Radacz, gm. Szczecinek [!], pow. szczecinecki, stan. 1, 3. [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 229–270; Stare Borne, gm. Bobolice, pow. koszaliński, stan. 1; Żydowo, gm. Polanów, pow. koszaliński, stan. 42. [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 271–299; Świeżyno, gm. Miastko, pow. bytowski, stan. 5, 48. [Aut.] Mateusz Kramkowski [i in.] s. 301–319; Bieniek Dorota, Skrzatek Mateusz: Katalog wczesnośredniowiecznych stanowisk archeologicznych z centralnej części Pomorza Środkowego s. 327–350; Bibliografia s. 351–356.

6462. ĆWIKŁA Łukasz: Michał Lasocki (zm. 1472) – konfederat, rycerz, polityk. Przyczynę do badań nad sygnatariuszami konfederacji Spytka z Melsztyna z 1439 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 9–29, streszcz. ang.

6463. DANIELEWSKI Marcin: Wpływy ruskie we władztwie Piastów X–XI w. w kontekście badań interdyscyplinarnych nad wschodnią Wielkopolską i Kujawami. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 2 s. 109–129, streszcz. ang.

6464. DEC Olga: Potrzeba rekonceptualizacji wczesnośredniowiecznych pochówków „wampirów” z ziem polskich. The need of reconceptualization of early medieval burials of ‘vampires’ from Poland. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 63–70, streszcz. ang.

6465. DELESTOWICZ Norbert: Bolesław II Szczodry. Trzeci król Polski. Od władzy po wygnanie. Kraków 2020 Avalon 8° ss. 752, nlb. 4, streszcz. ang.

jeździeckiego na terenach jaćwieskich od schyłku IX do XIII w. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 16: 2020 s. 57–87, streszcz. ang.

6478. EUROPA sięga nad Bałtyk. Polska i Pomorze w kształtowaniu cywilizacji europejskiej (X–XII wiek). Pod red. Stanisława Rosika. Wrocław 2020 Univ. Wrocławski; Pracownia Badań nad Wczesnymi Dziejami Europy Środkowej. Inst. Hist. Univ. Wrocławskiego 8° ss. 711, il., mapy. Inst. Hist. Univ. Wrocławskiego. Pracownia Badań nad Wczesnymi Dziejami Europy Środkowej. (Scripta Historica Europea; 5).

Treść: Rosik Stanisław: Wprowadzenie s. 7–11; Rosik Stanisław, Wiślicz Tomasz: Strategie badań nad kształtowaniem Europy a problematyka polsko-pomorska s. 15–33; Migdalski Paweł: Polska i Pomorze – od słowiańskich plemion do rozejścia dróg – na szlaku narracji historiograficznych s. 35–106; Ekscurs: Mrozowicz Wojciech: W sprawie dziejopisarstwa pomorskiego we wczesnym średniowieczu s. 107–115; Rosik Stanisław: Od świata źródeł do świata plemion (prolegomena) s. 119–122; Bláhová Marie, Rosik Stanisław: Klucz do poznawania cywilizacyjnych przemian w dorzeczu Wisły i Odry we wczesnym średniowieczu: „civitas” (od „Geografa bawarskiego” do „Kroniki Thietmara”) s. 123–133; Rębkowski Marian: Urbanizacja Pomorza w dobie plemiennej s. 133–141; Duczko Władysław: Obcy na Pomorzu i u pierwszych Piastów (interpretacja znalezisk archeologicznych) s. 143–157; Możdżoch Sławomir, Pleszczyński Andrzej: „Niebezpieczne związki”. Początki państwa Piastów na tle relacji pomiędzy Interiorem a Pomorzem s. 159–219; Ekscurs: Paroń Aleksander: Santok i Milicz jako bramy dla ekspansji Piastów poza wielkopolski macecznik s. 223–239; Rosik Stanisław: Pod piastowską władzą nad Bałtykiem u schyłku X w. Św. Wojciech w „Gyddanyzc” s. 241–251; Rosik Stanisław: W dobie Ottonńskiej „renovatio imperii Romanorum”; Gniezno roku 1000 i „Aecclesia Salsae Cholbergensis” s. 252–268; Rębkowski Marian: Chrześcijaństwo na Pomorzu z perspektywy archeologii (X–XI w.) s. 268–279; Rosik Stanisław: Polska Piastów a narodziny Pomorza s. 281–191; Paroń Aleksander: Pomorze w przestrzeni komunikacyjnej „Intermarium” s. 295–320; Rębkowski Marian: Przejście przelomu chrystianizacyjnego: miasta a władza książęca na Pomorzu (XI–XII w.) s. 324–327; Rosik Stanisław: Przejście chrystianizacyjnego przelomu w kontekście sąsiadów: społeczności pomorskie w kręgu pogańskiej „międzynarodówki” s. 327–335; Rosik Stanisław: Pierwsze pomorskie podboje w dobie Krzywoustego (W świetle Galla Anonima) s. 336–345; Rosik Stanisław: Przelomowe podboje s. 345–355; Rosik Stanisław: Przejście misyjne w kręgu ekspansji Krzywoustego s. 356–360; Rosik Stanisław: Społeczne przesłanki podjęcia misji na Pomorzu (przykład księcia Warcisława I) s. 360–365; Rosik Stanisław: Działalność misyjna św. Ottona z Bambergu na Pomorzu Zachodnim s. 365–377; Rosik Stanisław: Reakcje pogańskie w miastach u ujścia Odry i przelom chrystianizacyjny na Pomorzu s. 377–381; Rębkowski Marian: Postępy chrystianizacji: misje biskupa Ottona z Bambergu na Pomorzu Zachodnim i ich konsekwencje s. 381–387; Rębkowski Marian: Koniec XII–I. poł. XIII w. – ku parafiom s. 388–392; Ekscurs: Güttnier-Sporzyński Darius von: Polskie walki z Pomorzanami w kronice Anonima zwanego Gallem s. 393–400; Pauk Marcin R.: Początki Kościoła na Pomorzu s. 403–470; Dalewski Zbigniew: Pomorze w kręgu polityki międzynarodowej (XII w.) s. 471–544; Ekscurs: Migdalski Paweł: Granica polsko-pomorska w XII w. s. 545–550; Ekscurs: Pauk Marcin R.: Kasztelanowie zachodniopomorscy w XII w. – wokół problemu polskich wpływów ustrojowych s. 551–561; Pleszczyński Andrzej: Odkrywanie i postrzeganie Pomorza przez autorów łacińskich do schyłku

XII w. s. 561–580; Rosik Stanisław; „Gens Pomeranorum” na scenie dziejów. W sprawie adopcji Pomorza do wspólnej pamięci kręgu łacińskiej „Christianitatis” (XI–XII w.) s. 581–587; Bibliografia s. 603–694.

Wersja w jęz. ang. zob. poz. 6479.

6479. EUROPE reaches the Baltic. Poland and Pomerania in the Shaping of European Civilization (10th–12th centuries). Ed. by Stanisław Rosik. Wrocław 2020 Univ. of Wrocław. Inst. of History. Laboratory of Research on Early History of Central Europe 8° ss. 700, il., mapy. Univ. of Wrocław. Inst. of History. Laboratory of Research on Early History of Central Europe. (Scripta Historica Europea; 6).

Treść: Rosik Stanisław: Introduction s. 13–17; Rosik Stanisław, Wiślicz Tomasz: The scope of research in the context of the strategies implemented to date s. 21–38; Migdalski Paweł: Poland and Pomerania – from Slavic tribes to diverging roads. Tracing historiographic narratives s. 39–110; Excursus: Mrozowicz Wojciech: On Early Medieval Pomeranian Historiography s. 111–119; Rosik Stanisław: From the world of sources to the world of tribes (prolegomena) s. 123–126; Bláhová Marie, Rosik Stanisław: The key to recognizing civilizational changes in the basin of the Vistula and Odra rivers in the Early Middle Ages: “civitas” (from “The Bavarian Geographer” to “Thietmar’s Chronicle”) s. 127–136; Rębkowski Marian: The urbanization of Pomerania in the early Middle Ages s. 137–145; Duczko Władysław: Foreigners in Pomerania and among the early Piasts (interpretations of archaeological finds) s. 147–161; Możdżoch Sławomir, Pleszczyński Andrzej: ‘Dangerous liaisons’: The coalescence of the Piast state seen against the background of relations between the Interior and Pomerania s. 163–224; Excursus: Paroń Aleksander: Santok and Milicz as gateways for the Piasts’ expansion beyond their Greater Poland homeland s. 225–242; Rosik Stanisław: On the Baltic Sea under the Piasts’ rule at the end of the 10th c. St. Voytěch (Adalbertus) in “Gyddanyzc” s. 243–253; Rosik Stanisław: In the era of the Ottonian “Renovatio Imperii Romanorum”: Gniezno in the year 1000 and “Aecclesia Salsae Cholbergensis” s. 254–269; Rębkowski Marian: Christianity in Pomerania from the 10th to the early 13th century: an archaeological perspective s. 270–280; Rosik Stanisław: Poland of the Piasts and the birth of Pomerania s. 281–291; Paroń Aleksander: Pomerania within the Communicational Realm of an “Intermarium” s. 295–321; Rębkowski Marian: Inside the turning point: towns and ducal power in Pomerania (11th c. – first half of the 12th c.) s. 326–329; Rosik Stanisław: The space of the turning point in the context of its neighbours: Pomeranian communities within the circle of the pagan “international” s. 329–337; Rosik Stanisław: The first Pomeranian conquests in the era of Bolesław III the Wrymouth (in Gallus Anonymus’ view) s. 337–346; Rosik Stanisław: Crucial conquests s. 346–357; Rosik Stanisław: Mission fields within the scope of Wrymouth’s expansion s. 357–362; Rosik Stanisław: Social premises for undertaking the mission in Pomerania (on the example of Wartslaw I’s duchy) s. 362–366; Rosik Stanisław: Otto of Bamberg’s missionary activity in western Pomerania s. 367–378; Rosik Stanisław: Pagan reaction in towns in the Odra estuary and Christianization’s turning point in Pomerania s. 379–382; Rębkowski Marian: The mission of Bishop Otto of Bamberg and its consequences s. 383–389; Rębkowski Marian: End of the 12th century – first half of the 13th century: On the way to parishes s. 389–393; Excursus: Güttnier-Sporzyński Darius von: The conquest of Pomerania according to the anonymous author of the “Gesta principum Polonorum” s. 394–402; Pauk Marcin R.: The Pomeranian Church between Saxony, Poland, and Denmark: signs of Christian acculturation in the 12th century s. 403–470; Dalewski Zbigniew: Pomerania in the politics of the 12th century s. 471–534; Excursus; Migdalski Paweł:

The Polish-Pomeranian border in the 12th century s. 535–540; Excursus: Pauk Marcin R.: Twelfth-century West Pomeranian castellans: on the problem of Polish structural influence s. 541–550; Pleszczyński Andrzej: The Discovery and Perception of Pomerania by Latin-Language Authors up until the Late 12th Century s. 551–570; Rosik Stanisław: Gens Pomeranorum on the scene of history: the adoption of the Pomeranians to the common memory of Latin “Christianitas” (11–12th c.) s. 571–578; Rosik Stanisław: Conclusions s. 579–593; Bibliography s. 595–687. Wersja oryg. zob. poz. 6478.

6480. FERNHÄNDLER, Dynasten, Kleriker. Die piastische Herrschaft in kontinentalen Beziehungsgeflechten vom 10. bis zu frühen 13. Jahrhundert. Hrsg. von Dariusz Adamczyk, Norbert Kersken. Wiesbaden 2015.

Rec.: Baronas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 137–140.

6481. FLOREK Marek, Stempin Agnieszka: Militaria średniowieczne ze Wzgórza Staromiejskiego w Sandomierzu. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 85–100, streszcz. ang.

6482. GAJUR Jan: Mszał gnieźnieński z Niederaltaich Missale plenarium ms. 149 vetusque antiquissimus. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 18]: 2018 [nr] 1 s. 279–300, streszcz. ang.

Sporządzony najprawdopodobniej na zamówienie Władysława Hermana z okazji konsekracji katedry gnieźnieńskiej.

6483. GANCEWSKI Jan: Probleme um die Protosiedlungen und wirtschaftliche Protostruktur im Staat des Deutschen Ordens nach dem Zweiten Thorner Frieden. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 45–58, streszcz. ang.

6484. GIRSZTOWT Aleksandra: Remarks on the conditions for the development of craft in the towns of Prussia in the Middle Ages and on the threshold of Early Modern Times with particular reference to Malbork. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 137–154.

6485. GOMÓŁKA Marcin: O bitwie pod Rovnem uwag kilka. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 23–37, streszcz. ang.

Bitwa księcia Leszka Czarnego z Litwinami pod Rowinami w 1282 r.

6486. GOŚCINIĄK Alexander: Wojny Husyckie na Śląsku, Morawach i Czechach 1425–1436. [B.m.] 2017 Alexander Gościński 4° ss. 157, il.

6487. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Początki Opinogóry w świetle dokumentu wojewody Żyry z 1185 r. i dokumentu biskupa plockiego Gedki z XIII w. *Notatki Plockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 3 s. 3–8, streszcz. ang.

6488. GRACZYK Waldemar: “De heresibus et extirpacione hereticorum in dioecesi plocensi”.

Was there an organized Hussite movement in the Mazovian part of the Płock diocese in the mid-15th century? *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 61–70, streszcz. ang.

6489. GRAFF Tomasz: A usurper with a crossier? The winding paths of the ecclesiastical career of Bohemian Carmelite Świętosław, the first Catholic Bishop of Łuck (1404–ca. 1410). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 11–34, streszcz. ang.

6490. GRALA Marcin: Kilka uwag na temat politycznych okoliczności małżeństwa Wasyla Moskiewskiego i Zofii Witoldówny zawartego w 1391 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 141–162, streszcz. ang.

6491. GROCHOWSKI Paweł: Chrystian. Biskup Prus 1216–1245 i misja pruska jego czasów. Górna Grupa 2018.

Rec.: Dygo Marian, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 25: 2020 s. 451–455; Radziwiński Andrzej, *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 303–308.

6492. GÜTTNER-SPORZYŃSKI Dariusz von: Poland, Holy War, and the Piast Monarchy, 1100–1230. Turnhout 2014.

Rec.: Starnawska Maria, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 21: 2015 s. 223–228.

6493. HAJDRYCH Łukasz: Opieka nad sierotami we wczesnośredniowiecznym Kleczewie. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 7–12, streszcz. ang.

6494. HANKUS Michał Jerzy: Działalność Bodzanty z Kosowic herbu Szeliga na stanowisku arcybiskupa gnieźnieńskiego. *Nasza Przeszłość*. T. 133: 2020 s. 81–113, streszcz. ang.

Żył w l. 1320–1388, arcybiskup od 1382 r.

6495. HIGGINS Patrick J.: Parallels between Polish and English 13th century legal reasoning: case commentary on the ownership dispute of the forest of Głębowice in Księga Henrykowska. *Acta Iuris Stetinensis*. Vol 28: 2019 No 4 s. 141–158.

6496. HLEBIONEK Marcin: Bolesław Pobożny. Wielkopolska na drodze do zjednoczonego Królestwa (1224/1227 – 6, 13 lub 14 IV 1279). Wyd. 2. Kraków 2017 Avalon 8° ss. 268.

Wyd. 1 pt.: Bolesław Pobożny i Wielkopolska jego czasów. Łomianki 2010.

6497. JAKUBEK-RACZKOWSKA Monika, Raczkowski Juliusz: Nierozpoznany graduał z kościoła świętojańskiego w Toruniu – przyczynek do badań nad księgami muzycznymi diecezji

chełmińskiej w średniowieczu. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 95–111, streszcz. ang.

6498. JANAKOWSKI Marcin: Michał Hanel from Lviv. The physician and legate of the Jagiellons. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 179–205, streszcz. pol.

Żył 1460/1470–1519.

6499. JANIAK Tomasz: Zagadnienie architektury przedromańskiej w Gnieźnie w świetle najnowszych badań. *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 1: 2015 s. 10–51, streszcz. ang.

6500. JANICKI Kamil: Damy polskiego imperium. Kobiety, które zbudowały mocarstwo. Kraków 2017.

Rec.: Szpotaniński Adam, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 250–251.

6501. JANOWSKI Andrzej: Gdzie leży Dargen? Rozwiązanie stuletniej zagadki. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 129–135, streszcz. ang.

Miejsce odnalezienia hełmu gameczkowego z 3. ćwierci XIII w., znane jako Dargen, a zidentyfikowane jako Dargin koło Bobolic.

6502. JANOWSKI Andrzej: Grodziska wczesnośredniowieczne w dorzeczu Regi. Wrocław 2020 Uniw. Wrocławski; Pracownia Badań nad Wczesnymi Dziejami Europy Środkowej. Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 500, il., streszcz. ang. Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego. Pracownia Badań nad Wczesnymi Dziejami Europy Środkowej. (Scripta Historica Europea; 3).

Lata 700–1200.

6503. JARECKA Małgorzata: Działalność polityczno-gospodarcza księżnej Wioli [zm. 1251] w okresie rządów Henryka Brodatego. *Kroniki Miasta Zabrza*. Nr 8: 2016 s. 103–116.

6504. JAŚKIEWICZ Bronisław: Dynów do początków XVI stulecia. Reprint. Dynów–Rzeszów 2020 Nasza Drukarnia Justyna Adamiec 8° ss. VII, nlb. 1, 40, il., streszcz. fr., ros. Stow. Promocji i Rozwoju Regionu Dynowskiego, Tow. Przyj. Dynowa.

Wyd. oryg.: Przemysł 1958.

6505. JAWOR Grzegorz, Kołacz-Chmiel Małgorzata: Wdowy-dysponentki gospodarstw chłopskich w późnośredniowiecznej Polsce w świetle ksiąg sądów szlacheckich i kościelnych (na przykładzie ziemi lubelskiej). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 123–151, streszcz. ang.

Dot. I. 1426–1500.

6506. JEDYNAK Zdzisław: Dokument potwierdzający prawa miejskie Pszczyny z 1498 roku. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 201–209.

Zawiera też treść dokumentu.

6507. JEŹ Jan: Władza książęca na Mazowszu w dobie panowania synów Bolesława IV. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 11–23, streszcz. ang.

Konrad III Rudy (ok. 1448–1503), Kazimierz III (ok. 1449–1480) i Janusz II (1455–1495).

6508. JĘDROWSKI Łukasz: Dzieje lokacji miasta Wałcz. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 11: 2020 s. 24–37, streszcz. ang.

1303 r.

6509. JÓŹWIAK Sławomir, Trupinda Janusz: Die Bauchronologie und das Raumprogramm der Deutchordensburg Barten (Barciany) im Lichte Mittelalterlicher Schriftquellen. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 23: 2018 s. 301–338, streszcz. ang.

Budowa zamku w Barcianach, XIV–XV w.

6510. JÓŹWIAK Sławomir, Trupinda Janusz: Krzyżackie zamki komtureńskie w Prusach. Topografia i układ przestrzenny na podstawie średniowiecznych źródeł pisanych. Toruń 2012.

Rec.: Możdżeń Julia, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 18: 2013 s. 309–312.

6511. JUREK Tomasz: Biskupstwo poznańskie w wiekach średnich. Poznań 2018.

Rec.: Skibiński Edward, *Studia Lednickie*. T. 18: 2019 s. 307–319.

6512. JUZEPCZUK Monika: Kult świętych a zwycięstwa militarne pierwszych Piastów (od X do początków XIII w.). *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 63–76.

6513. KACZMAREK Krzysztof: Trzy średniowieczne świadectwa święceń duchownych z diecezji płockiej. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 49–59.

Z l. 1486–1504.

6514. KACZOR Ewelina: Średniowieczne formularze mszalne na dzień św. Jadwigi Śląskiej w relacji z kazaniem „De sancta Hedwigis”. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 483–510, streszcz. ang.

6515. KAJKOWSKI Kamil: Mity, kult i rytuał. O duchowości nadbałtyckich Słowian. Szczecin 2017 Triglav 8° ss. 308, il. (Wszechnica Triglava; 1).

VII–XIII w.

6516. KALAGA Joanna: Z dziejów osadnictwa wczesnośredniowiecznego na terenie gminy Sarnaki na przykładzie grodziska w Walimie, gm. Stara Kornica i cmentarzyska w Nowych Litewnikach, gm. Sarnaki. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 7–28, il.

W oparciu o prowadzone wykopaliska.

6517. KAMIŃSKA Justyna: Kto ufundował XIII-wieczny zespół klasztorny dominikanów w Sandomierzu? *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 2 s. 175–207, streszcz. ang.

6518. KARZEWSKA Joanna: Siedziby rycerskie na pograniczu Wielkopolski i Kujaw w późnym średniowieczu. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 37–45, streszcz. ang.

6519. KARP Paweł: Polsko-husycka wyprawa zbrojna przeciw Zakonowi Krzyżackiemu w roku 1433. Tł. tekstów łac. Ewa Bielecka. Zielona Góra 2017.

Rec.: Ziółkowski-Ramza Konrad, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 24: 2019 s. 385–388.

6520. KAŻMIERCZAK Ryszard: Wczesnośredniowieczny most w Nowym Dworku na jeziorze Paklicko Wielkie w świetle badań archeologicznych i geofizycznych. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 131–148.

6521. KEMPIŃSKA Urszula: Seksualność kobiet w średniowieczu. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 86–99.

6522. KIJAS Artur: Wielka księżna moskiewska Zofia Witoldówna 1376–1453. Poznań 2020 Rys 8° ss. 69, il.

6523. KOŁOMAŃSKI Tomasz: Kruszyn, pow. bolesławiecki. *Silesia Antiqua*. T. 51: 2019 s. 243–252.

Średniowieczna osada w świetle badań archeologicznych.

6524. KONARSKA-ZIMNICKA Sylwia: Late Medieval Krakow astrological predictions concerning health, disease and treatment methods. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 79–97, streszcz. pol.

6525. KOPA Dawid: Rzekome panowanie Władysława Opolczyka w śląskim Bolesławcu. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 97–101, streszcz. ang.

6526. KOTECKI Radosław: Bishops and the Legitimation of War in Piast Poland until the Early Thirteenth Century. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 437–470, streszcz. ang.

6527. KOTŁOWSKA Regina: Historia Jana z Jani. Pod Ostoją i Smokiem. Gdynia 2020 Wydaw. Region 8° ss. 152, nlb. 1, il., mapy.

Żyjący w l. ok. 1390–1461 współtwórca Zw. Pruskiego, członek Tow. Jaszczurczego, pierwszy wojewoda pomorski.

6528. KOTOWICZ Piotr N., Žákovský Petr: A find from Nozdrzec in the former Land of Sanok and the issue of popularity of falchions in medieval Red Ruthenia... *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 16: 2020 s. 147–177, streszcz. pol.

6529. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Gród Osielski – rozwiązywanie ostatniej zagadki części dziwiecinnej tzw. falsyfikatu mogileńskiego. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 69: 2018 s. 197–204, streszcz. ang.

Prawdopodobnie na terenie dzisiejszego Kuczorka.

6530. KÓČKA-KRENZ Hanna: Forming the elites of the Early-Piast state in funerary sources. *Quaestiones Mediaevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 325–341.

X–XIV w.

6531. KÓČKA-KRENZ Hanna: A goldsmith's workshop in the Poznań stronghold as an indication of cultural contacts between the Piast and the Přemislid dynasties. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 2 s. 91–108.

6532. KRAFL Pavel, Blechová Lenka: Konfraternia żagańskiego konwentu kanoników regularnych z 1401 roku. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 35–43, streszcz. ang.

W aneksie dokumenty.

6533. KRAJNIAK Radosław: Duchowieństwo kapituły katedralnej w Chełmży do 1466 roku. Studium prozopograficzne. Łysomice 2013.

Rec.: Stachowiak Remigiusz, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 19: 2014 s. 282–284.

6534. KRASZCZUK Robert: Uzbrojenie z ziemi wałeckiej i okolic z okresu średniowiecza. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*. Nr 11: 2020 s. 38–81, streszcz. ang.

6535. KRASZEWSKI Zygfryd: Obrót prawny nieruchomości w Krakowie i podkrakowskim Kazimierzu w średniowieczu. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 350, nlb. 1.

6536. KRIVÁNEK Roman: Přehled nedeštruktivních geofyzikálních měření Archeologického ústavu AV ČR v Praze na archeologických lokalitách v správě Muzea Pierwszych Piastów na Lednicy. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 165–218, streszcz. ang., pol.

6537. KUBICKI Rafał: Cistercian Nuns of Zamowitz (Zamowiec) and the Teutonic Order in the years 1309–1454. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 25: 2020 s. 363–383.

6538. KUBICKI Rafał: Dokumenty ostatniej woli burmistrzów Starego Miasta Elbląga Piotra Stroma (1450 r.) i Wawrzyńca Pilgeryma (1461 r.). *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 7–23, streszcz. ang.

Zawiera też treść testamentów.

6539. KUBICKI Rafał: Młynarstwo w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach w XIII–XV wieku (do 1454 r.). Gdańsk 2012.

Rec.: Mutrynowska Alicja, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 19: 2014 s. 271–273.

6540. KUBICKI Rafał: Testamenty mieszkańców Elbląga z drugiej połowy XV w. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 37–50, streszcz. ang.

6541. KURHANY na Wyżynie Lubelskiej. Praca zbior. pod red. Grzegorza Mączki. Lublin 2020 Woj. Urząd Ochrony Zabytków 8° ss. 241, nlb. 2, il., mapy. Lubelski Woj. Konserwator Zabytków. (Skarby z Przeszłości; t. 21).

Treść: Mączka Grzegorz: Wstęp s. 3–8; Wprowadzenie s. 9–12; Miechowicz Łukasz: Wczesnośredniowieczny obrządek pogrzebowy w Kotlinie Chodelskiej na tle Małopolski okresu plemiennego (VIII–X w.) s. 13–38; Mapy s. 39–58; Katalog zabytków. Oprac. Konrad Grochowski, Grzegorz Mączka, Łukasz Miechowicz s. 59–241.

6542. KWAŚNICKA Marta: Hedvig. A waweli királynő. Fordította Mihályi Zsuzsa. [Göd] 2018 Rézbong Kiadó 8° ss. 166, nlb. 7. Waclaw Felczak Alapítvány. (Felczak-Könyvek sorozat).

Tyt. oryg.: Jadwiga. Warszawa 2015.

6543. KWIATKOWSKI Krzysztof: Czy do otwartego starcia w Prusach Górnych w 1410 r. mogło dojść przed 10 lipca? *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 7–41.

6544. KWIATKOWSKI Krzysztof: Dokument dotyczący Bezlówek z 1409 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 147–153, streszcz. ang., niem.

Zawiera też aneks źródłowy.

6545. KWIATKOWSKI Krzysztof: Zakon niemiecki jako „corporatio militaris”. Cz. 1: Korporacja i krąg przynależących do niej. Kulturowe i społeczne podstawy działalności militarnej zakonu w Prusach. Toruń 2012.

Rec.: Mutrynowska Alicja, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 18: 2013 s. 312–314.

6546. LABERSCHEK Jacek: Średniowieczne osadnictwo ziemi miechowskiej. Ujęcie

syntetyczne. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 9–43, streszcz. ang.

6547. LARCZYŃSKI Tomasz: Ziemia gdańska w okresie panowania zakonu krzyżackiego. Struktura własności i organizacja osadnictwa wiejskiego. Oświęcim 2017.

Rec.: Kwiatkowski Krzysztof, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 24: 2019 s. 362–372.

6548. LEC Zdzisław: Zmagania Bolesława I Chrobrego Wielkiego z Henrykiem II o Miłsko i Łużyce (1003–1018). *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 115–124, streszcz. niem.

6549. LEIGHTON Gregory: The relics of St Barbara at Althaus Kulm. History, patronages, and insight into the Teutonic Order and the Christian population in Prussia (thirteenth–fifteenth centuries). *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 5–50.

6550. LEŃCZUK Mariusz, Wydra Wiesław: Fragment kalendarza w języku polskim z XIV/XV wieku ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. *Slavia Occidentalis*. T. 77: 2020 [nr] 1 s. 81–91, il., streszcz. ang.

6551. ŁAJCZAK Adam, Zarychta Rokszana: Reconstruction of the morphology and hydrography of the centre of Kraków before the mid-13th century. *Geographia Polonica*. Vol. 93: 2020 No. 1 s. 25–50.

6552. ŁASZEWSKI Witold: 777-lecie bitwy pod Legnicą. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 9–58.

6553. ŁASZEWSKI Witold: Archeologiczne badania średniowiecznego Chojnowa realizowane przez Archeologiczną Pracownię Badawczą VERBA. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 15–50.

6554. ŁASZEWSKI Witold: Chojnów, Prochowice i Złotoryja – miasta przy traktach do Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 9–44.

6555. ŁBIK Lech: Seksoholiczka Małgorzata Seiler i inne średniowieczne beginki pruskie. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 113–118.

M.in. Dorota z Mątówów, bl. (1347–1394).

6556. MACIASZEK Karolina: Pobożność polityką motywowana – o działalności księcia krakowskiego i sandomierskiego Bolesława V Wstydlivego wobec klasztorów. *Nasza Przeszość*. T. 133: 2020 s. 29–54, streszcz. ang.

6557. MAČIULIS Dangiras, Petrauskas Rimvydas, Staliūnas Darius: Kto wygrał bitwę pod Grunwaldem. Tradycja grunwaldzka wśród narodów Europy Środkowo-Wschodniej. Tł. Beata Piasecka. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 359, nlb. 1, il., mapy.

6558. MAKOWSKI Marek: Święta Kinga – władczyni, święta, fundatorka. *Zapiski Kaziemierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 60–70.

6559. MANDZIUK Józef: Zakony żeńskie na Śląsku w średniowieczu. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 129–146, streszcz. ang.

6560. MARCINIAK-KAJZER Anna: O badaniach wielkopolskich „grodzisk stożkowatych”. About the research on motte-and-bailey strongholds in Wielkopolska. *Fontes Archaeologici Posnanienses*. Vol. 55: 2019 s. 233–242, streszcz. ang.

6561. MARCINIAK-KAJZER Anna: Rzeczy ludzi średniowiecza w domu. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 439, nlb. 1, il.

6562. MARSZALSKA Jolanta M[ągorzata]: Der Krakauer Wojewode Teodor Gryfita (gest. nach 1237) und die Hl. Kunigunde von Polen aus der Árpáden-Dynastie (1234–1292) als Stifter der ältesten Klöster im Podhale. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 85–94.

6563. MARSZALSKA Jolanta M[ągorzata]: A polemical handwritten manuscript in the milieu of the Płock cathedral at the time of the Hussite disputes. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 50–60, streszcz. ang.

6564. MARZEC Andrzej: Pod rządami nieobecnego monarchy. Królestwo Polskie 1370–1382. Kraków 2017.

Rec.: Jurek Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 180–184; Szpaczyński Przemysław [Piotr]: Porównanie Zygmunta III „Wazy” z Ludwikiem „Węgierskim”. *In Gremium*. T. 14: 2020 s. 239–256.

6565. MASALSKI Robert: Metody misyjne bp. Bernarda Hiszpana i bp. Ottona z Bambergu. Analiza porównawcza. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 17]: 2017 [nr] 1 s. 59–72, streszcz. ang.

6566. MATLA Marzena: Influence of southern cultures and Great Moravia on people on Polish lands (late 9th and 10th centuries). *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 24: 2019 s. 343–376.

6567. MATLA Marzena: Obecność ludności obcej na ziemiach polskich w X i pierwszej

połowie XI w. – uwarunkowania, problemy i perspektywy badawcze. *Nauka*. [R. 27]: 2020 nr 3 s. 71–98, streszcz. ang.

6568. MATLA Marzena: Wpływy czeskie i morawskie w kulturze materialnej ziem polskich w dobie formowania się państwa wczesnopiastowskiego i ich geneza. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 2 s. 151–202, streszcz. ang.

6569. MAĆZKA Ryszard: Bolesław Zapomniany. Redivivus. Wyd. 4 popr. i rozsz. Wrocław 2020 nakł. własnym 8° ss. 406, il.

Bolesław Mieszkowic, XI w.
Wyd. 1. 2014.

6570. MEJOR Mieczysław: On novelties in customs (de novitatibus morum) at the beginning of the 14th century. *Quaestiones Medii Aevi Novae*. Vol. 22: 2017 s. 385–412.

6571. MICHALAK Arkadiusz: Moc apotropaionu. Nie tylko o starożytnych reminiscencjach w średniowiecznym uzbrojeniu z terenu ziem polskich. *In Gremium*. T. 14: 2020 s. 19–38, streszcz. ang.

6572. MICHALAK Arkadiusz, Socha Krzysztof: Late medieval weaponry finds from Kostrzyn nad Odrą. Cultural and historical contexts. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 15: 2019 s. 137–151, streszcz. pol.

6573. MICHAŁSKI Wojciech: Treści ideowe barwy czerwonej w przekazie Jana Długosza o infamii przypisywanej Nałęczom i Zarębom. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 59–85, streszcz. ang.

6574. MICHAŁOWSKI Roman: Genealogie Kingi i innych świętych władczyń w średniowieczu. Studium hagiograficzne. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 799–854, streszcz. ang.

6575. MIŁO Peter: Early Medieval hillforts and possibilities of their investigation by geophysical methods. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 7–26.

6576. MONARCHIA – społeczeństwo – tożsamość. Studia z dziejów średniowiecza. Kom. red. Katarzyna Gołąbek [i in.]. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 565, il., mapa.

Księga pamiątkowa dedykowana profesorowi Sławomirowi Gawlasowi (ur. 1949).

Z treści: Sławomir Gawlas uczony i człowiek s. 13–17; Strzelczyk Jerzy: Dagobert II [zm. 679] – święty kłopotliwy s. 31–37; Michałowski Roman: Postacie wędrowców w piastowskiej

legendzie dynastycznej (XII–XIV w.) s. 39–50; Adamska Anna: Archiwum – serce późnośredniowiecznej monarchii? Garść uwag o instytucjach piśmiennosci pragmatycznej jako czynnika modernizacji aparatu władzy s. 51–65; Ożóg Krzysztof: „Regia pietas” Kazimierza Wielkiego s. 81–100; Borek Arkadiusz: Apologia Janka z Czarnkowa s. 101–117; Marzec Andrzej: Dokumenty starszościńskie z lat siedemdziesiątych XIV w. [w aneksie teksty źródłowe] s. 119–142; Janicki Marek A.: „Cronica conflictus” – zakłete źródło. Z prolegomenów nowej edycji s. 143–165; Koczerska Maria: List Jana Długosza do Michała Gocnama z 6 XII 1447 r., czyli o koncyliaryzmie na Mazowszu, związkach Długosza z kancelarią królewską i pochwalie diecezji krakowskiej s. 167–176; Szwedo Patrycja: Treści religijne w arengach dokumentów Kazimierza Jagiellończyka s. 177–192; Samsonowicz Henryk: Miasto na drogach s. 195–202; Pauk Marcin R.: „Advocata – defensio – cura fundationis”. Wójtostwo kościelne w Polsce XII–XIII w. s. 203–228; Jurek Tomasz: Dom Wojnowskich. Na tropach socjotopografii trzynastowiecznego Poznania s. 229–240; Guzowski Piotr: Mnisi i pieniądze, czyli jak badać rolę klasztorów w gospodarce na przykładzie benedyktynów w Durham? s. 241–262; Myśliwski Grzegorz: Okoliczności sprzedaży wójtostwa w Łęczycy w 1350 r. s. 263–274; Dygo Marian: Poglądy ekonomiczne cystersów na Śląsku w XIV w. w świetle „Wierszy lubińskich (Versus Lubenses)” s. 275–289; Paszkiewicz Borys: Średniowieczne monety Księstwa Cieszyńskiego (renowacja) s. 291–306; Wólkiewicz Ewa: Urząd landwójta we władztwie biskupów wrocławskich (do końca XV w.) s. 307–330; Matuszewski Jacek: „Decreta iuris supremi Magdeburgensis castri Cracoviensis” drogowskaczem w rozważaniach nad staropolską „vicinią”? s. 331–339; Starzyński Marcin: „Mala verba”. Czy w średniowiecznej Polsce używano wulgaryzmów? s. 341–348; Słomski Michał: Lokacje miejskie w dobrach biskupich na ziemiach polskich Korony w XV w. s. 349–368; Bartoszewicz Agnieszka: Elity chłopiekie wobec piśmiennosci pragmatycznej w drugiej połowie XV i na początku XVI w. Rekonesans badawczy s. 369–384; Wünsch Thomas: Transformation durch Kolonisation. „Ostkolonisation” als Paradigma eines kulturellen Wandels von der Germania Slavica bis Siberien (in Mittelalter und Früher Neuzeit) s. 385–411; Żmudzki Paweł: Czy Widukind przedstawił śmierć Wichmana [ok. 930–967] w konwencji heroiczej? s. 415–430; Pac Grzegorz: Niemcy w trzynastowiecznych miraculach krakowskich s. 431–451; Mrozowski Przemysław: Herb w Polsce średniowiecznej: znak identyfikacji jednostki – wyraz więzi rodzinnej – świadectwo przynależności narodowej s. 453–476; Szuba Konrad: Wpływ przeniesienia kolegiaty z Czerska do Warszawy na przestrzeń sakralną kościoła św. Jana Chrzciciela w Starej Warszawie s. 477–489; Zaremska Hanna: Dwie śląskie legendy krwi s. 491–502; Okniński Piotr: Pamiętna sprawa Krzysztofa Szafranka (zm. 1484) s. 503–515; Manikowska Halina: „Historia Wratislaviensis” Piotra Eschenloera czy Hermanna Markgraфа [1838–1906] s. 517–536; Barciak Antoni: W sprawie świadomości historycznej Kaspara Borgeniego autora „Rocznika głogowskiego” s. 537–545; Mühle Eduard: Zur romantischen Deutung und politischen Instrumentalisierung atlswäischer Geschichte. Das Beispiel Joachim Lelewel s. 547–558.

6577. MOŹDŻEŃ Julia: Wiślane konteksty. Mieszkańcy pruscy o rzecze Wiśle na przełomie XV i XVI w. *Rocznik Elbląski*. T. 29: 2019 s. 57–75, streszcz. ang.

6578. NALEWAJEK Agnieszka: Między dworem królewskim a senatem. Nominacje osób z kręgów dworskich na godności senackie za panowania króla Jana Olbrachta. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 5–16, streszcz. ang.

6579. NALEWAJEK Agnieszka: Praktyki religijne króla Jana Olbrachta w świetle rachunków nadwornych. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 83–95, streszcz. ang.

6580. NALEWAJEK Agnieszka: Przedstawiciele szlachty mazowieckiej w składzie dworu królewskiego za panowania Jana Olbrachta (1492–1501). *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 71–83, streszcz. ang.

6581. NALEWAJEK Agnieszka: Zawisza Róża z Borzyszkowic (zm. 1497) – chorąży i podkomorzy królewski Jana Olbrachta. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 8: 2016 [dr.:] 2017 s. 27–48, streszcz. ros., niem., ang., fr.

6582. NIERYCHLEWSKA Anna: Dwa groby szkieletowe z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Spycimierzu, gm. Uniejów, woj. łódzkie. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 13–20, streszcz. ang.

6583. NIEWIŃSKI Andrzej: Jenieństwo wojenne w późnym średniowieczu. Studia nad problematyką zjawiska w Polsce w kontekście zachodnioeuropejskim. Oświęcim 2020 Napoleon V 8° ss. 352.

6584. NIKODEM Jarosław: Emancypacyjne i separatystyczne dążenia Litwy do końca pierwszej połowy XV wieku. Przyczynek do dziejów unii polsko-litewskiej. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 39–59, streszcz. ang.

6585. NOWARLIK Przemysław: Maciejkowice w średniowieczu. Przyczynek do dziejów miejscowości. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 43–54, streszcz. ang., niem.

Obecnie część Chorzowa.

6586. NOWAK Tadeusz: Duchowieństwo ziemi wieluńskiej w drugiej połowie XV i początku XVI wieku. Studium prozopograficzne. *Wieluń 2017*.

Rec.: Krajniak Radosław: Around the late medieval clergy of the Wieluń region. Notes and additions on the margins of Tadeusz Nowak's book.... *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 627–644.

6587. OCHEŃCKI Mateusz, Górecki Adam: Szable średniowieczne z Torunia i Malborka w kontekście analogicznych zabytków z polskich zbiorów muzealnych. *Nowe Studia Grunwaldzkie*. T. 5/6: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 151–167.

6588. ODRÓDZENIE Państwa Polskiego. 700 rocznica Koronacji Króla Władysława Łokietka. Publikacja konferencyjna. Oprac. red.

Mariusz Jabłoński. Kraków 2020 Małopolskie Centrum Edukacji MEC 8° ss. 188, nlb. 4, il.

Materiały konferencji, Kraków, 24 II 2020 r.

Treść: Boroń Piotr: Korona Królestwa Polskiego (Corona Regni Poloniae) s. 7–15; Gąsowski Tomasz: Dwie rocznice [koronacji Łokietka i bitwy warszawskiej] s. 17–27; Tabasz Piotr: Trudne dzieje – rozbięcie dzielnicowe a rozbiory s. 29–49; Pasiowiec Wojciech: Dole i niedole Władysława Łokietka, czyli o życiu małego księcia, który został wielkim królem s. 51–90; Hapanowicz Piotr: Początki samorządu krakowskiego od lokacji do czasów Władysława Łokietka s. 91–100; Makowska Monika: „Król Łokietek” [Ludwika] Dmuszewskiego – [Józefa] Elsnera, czyli operowa opowieść o królu-pokutniku i odważnych wiśliczankach [1818 r.]. Legenda osadzona w historii s. 101–118; Hapanowicz Piotr: Katedra wawelska w czasach Władysława Łokietka s. 119–127; Boroń Piotr: Szczerbiec s. 129–138; Jachna Artur Rafał: Z łokietkowych legend s. 139–149; Dunikowski Paweł: Prawo łowieckie za czasów Władysława Łokietka s. 151–170; Jabłoński Mariusz: Elżbieta Łokietkówna – intrygująca postać czternastowiecznej Europy s. 171–188.

6589. OFFERCZAK Bartłomiej: „Pro salute anime...” – zapisy pobożne w testamentach mieszczan płockich w świetle księgi ławniczej Płocka 1489–1517. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 25–32.

6590. OKNIŃSKI Piotr: Elita władzy miasta Sandomierza do schyłku XIV w. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 359–373, streszcz. ang.

6591. OKNIŃSKI Piotr: Kraków przedlokacyjny w świetle dokumentu Bolesława Wstydlivego z 10 maja 1264. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 955–966, streszcz. ang.

6592. OKNIŃSKI Piotr: Narodziny miasta komunalnego. Struktury ustrojowe, ramy przestrzenne i podstawy gospodarcze Krakowa w XIII wieku. Warszawa 2018.

Rec.: Słoń Marek, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 177–180.

6593. ORYGINALNOŚĆ czy wtórność? Studia poświęcone polskiej kulturze politycznej i religijnej (X–XIII wiek). Red. nauk. Roman Michałowski, Grzegorz Pac. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 1037, il., streszcz. ang.

Treść: Michałowski Roman, Pac Grzegorz: Wprowadzenie s. 7–26; Kotecki Radosław: Żydzi, świętokradcy i pokój książęcy. Wokół instytucji protekcji monarszej w Polsce piastowskiej s. 27–75; Pauk Marcin R.: „Regnum in se divisum”. Ku syntezie kultury politycznej Piastów doby dzielnicowej s. 76–163; Bogucki Mateusz: Originalność i wtórność mniennictwa polskiego w X–XII w. s. 164–232; Reitinger Lukáš: Polské země a originálnost piastovské monarchie jako inspirace a nástroj panovnícké sebezpečenství Premyslovců s. 233–290; Sas Maksymilian: Między swoistością a typowością: kult św. Piotra Apostoła w monarchii wczesnopiastowskiej na tle środkowoeuropejskim (do końca XI w.) s. 291–377; Pac Grzegorz: Papięska kanonizacja Pięciu Braci – przejaw naśladownictwa czy nowatorstwa? Wokół przemian kultu świętych na peryferiach chrześcijaństwa łacińskiego

w X–XII w. s. 378–446; Jezierski Wojtek: Udomawianie św. Wojciecha. Mitologizacja misjonarstwa i władzy biskupiej w Polsce i w Skandynawii od XI do XIII w. s. 447–490; Sosnowski Miłosz: Originalność i wtórność wczesnej polskiej hagiografii (do końca XIII w.) – wybrane problemy s. 491–582; Matla Marzena: Aktywność kulturotwórcza przedstawicieli dynastii w Polsce i w Czechach schyłku XII i pierwszego połowy XIII w. – pierwiastki rodzime i obce s. 583–653; Drybłak Anna A.: Originalne czy wtórne? Fundacje klarysek małopolskich a ideał klariański u ich zarania s. 654–724; Figurski Paweł: Liturgiczne początki „Polonii”. Lokalna adaptacja chrześcijańskiego kultu a tworzenie „polskiej” tożsamości politycznej w X–XI w. s. 725–796; Morawiec Jakub: Postrzęganie obcych w średniowiecznej historiografii skandynawskiej i polskiej w X–XII w. s. 797–833; Michałowski Roman: Władca i Kościół w średniowieczu wobec przeżytków pogaństwa. Ze szczególnym uwzględnieniem Polski i innych krajów Europy Środkowej s. 834–886.

6594. OSTRÓW Lednicki – palatium Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Chronologia i kontekst. Ostrów Lednicki. Palatium of Mieszko I and Bolesław the Brave. Chronology and Context. Red. Danuta Banaszak, Andrzej Kowalczyk, Arkadiusz Tabaka, Andrzej M. Wyrwa. Lednica-Dziewanowice 2020 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 4° ss. 401, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Musaeum Primorum Principum ex Stirpe Piastea in Lednica. (Biblioteka Studiów Lednickich. Seria B1, Fontes; t. 9).

Treść: Wyrwa Andrzej M.: „Wielka wiedza widzi wszystko jako jedność”. Ostrów Lednicki – palatium Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Chronologia i kontekst. Wprowadzenie s. 7–15; Toż w jęz. ang.: “Great Knowledge sees all in One”. Ostrów Lednicki. Palatium of Mieszko I and Bolesław the Brave. Chronology and Context. Introduction s. 16–21; Górecki Janusz: Historia badań archeologicznych pałacowo-sakralnej budowli Ostrowa Lednickiego s. 23–48; Banaszak Danuta M., Kowalczyk Andrzej, Tabaka Arkadiusz: Chronologia i kontekst palatium Mieszka I i Bolesława Chrobrego w świetle badań i materiałów archeologicznych s. 49–113; Hildebrandt-Radke Iwona: Analiza sedymentologiczna oraz geochemiczna osadów s. 117–134; Makohonienko Mirosław: Palinologia relikwów palatium Pierwszych Piastów na Ostrowie Lednickim i jego najbliższego otoczenia s. 135–161; Rennwanz Joanna: Analiza materiałów archeobotanicznych z relikwów palatium oraz zabudowy mieszkalno-gospodarczej grodu na Ostrowie Lednickim s. 163–180; Makowiecki Daniel: Wyniki badań archeozoologicznych ze strefy palatium na grodzie Ostrowa Lednickiego, stanowisko 1 s. 181–239; Brown Sophie, Evershed Richard P.: An Introduction to Organic Residue Analysis: preliminary results for cooking vessels from the Ostrów Lednicki stronghold s. 241–249; Toż w jęz. pol.: Wprowadzenie do analizy szczątków organicznych: wstępne wyniki badań ceramiki kuchennej z grodu na Ostrowie Lednickim s. 241–249; Niedzielski Przemysław: Wstępne wyniki badań składu pierwiastkowego zapraw palatium na Ostrowie Lednickim z użyciem rentgenowskiej spektrometrii fluorescencyjnej (XRF) s. 261–274; Poksińska Maria: Badania petrograficzne zapraw z palatium i kaplicy na Ostrowie Lednickim s. 275–293; Targowski Piotr: Analiza wyników badań fragmentu tynku (?), nr inw. 102/09 wykonanych z zastosowaniem wielkoformatowego skanera fluorescencji rentgenowskiej (Makro XRF) M6 Jetstream s. 295–302; Michniewicz Jacek: Skład chemiczny oraz struktura pigmentu, zachowanego na fragmencie tynku (?) kaplicy pałacowej (?) na Ostrowie Lednickim s. 303–314; Standzikowski Karol: Analiza termoluminescencyjna ceramiki z Ostrowa Lednickiego s. 315–320; Goslar Tomasz, Pawlak Ewa, Wyrwa Andrzej M.:

Datowanie zabytków Ostrowa Lednickiego na podstawie analizy bayesowskiej dat radiowęglowych s. 323–350; Górecki Janusz, Tabaka Arkadiusz, Wyrwa Andrzej M.: Ostrow Lednicki – ku perspektywie dalszych badań. Podsumowanie s. 351–356; Toż w jęz. ang.: Ostrow Lednicki. Looking Ahead to Further Research. Recapitulation s. 357–363; Bibliografia s. 365–402.

6595. PAJOR Piotr: O budowaniu królestwa. Książęce i królewskie fundacje architektoniczne w Małopolsce jako środek reprezentacji władzy 1243–1370. Kraków 2020 Societas Vistulana; Muzeum Nar. w Krakowie 4° ss. 403, il., mapy, streszcz. ang.

6596. PANIC Idzi: Książę cieszyński Przemysław Noszak (*1332–1336 †1410). Wielki pan małego księstwa. Cieszyn 2020 Pow. Cieszyński 8° ss. 296, streszcz. ang., niem.

6597. PANKIEWICZ Aleksandra: Pottery at the borderland. Southern influences in Silesia and Lesser Poland in 9th and 10th century. Wrocław 2020 Yellow Point Publications 8° ss. 462, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

6598. PARCHENIAK Małgorzata: Gdańskie święte ustronia bł. Doroty z Mątw. *Studia Gdańskie*. T. 47: 2020 s. 197–211.

Żyła w l. 1347–1394.

6599. PIESTRZENIEWICZ Anna: Wypisy źródłowe dotyczące budownictwa obronnego w Polsce do połowy XIII w. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 16: 2020 s. 153–209, streszcz. ang.

W oparciu o źródła z okresu X–XIII w.

6600. PIĘTKOWSKI Piotr: Co dalej w dyskusji nad „regnum ablatum”? Krótki szkic w 30. rocznicę ukazania się artykułu profesora Wacława Korty. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 5–27, streszcz. ang.

Dot. artykułu: Miłsko i Łużyce w polityce pierwszych Piastów. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 45: 1990 nr 2.

6601. PLUSKOWSKI Aleksander G.: The archaeology of the Prussian crusade. Holy war and colonisation. London–New York 2013.

Rec.: Szczepański Seweryn, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 20: 2015 s. 271–273.

6602. PLUTA-SALADRA Edyta: Perception of the body in the Middle Ages in light of the Polish Chronicles. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 133–160, streszcz. pol.

6603. POBÓG-LENARTOWICZ Anna: Machna – jedyna księżna toszecka. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 22–29.

Żyła w l. 1442?–1468/1472.

6604. POLAND, Pomerania and Their Neighbours' Shaping of Medieval European Civilisation (10th–12th Centuries). Ed. Stanisław Rosik. Wrocław 2020 Univ. of Wrocław. Institute of History. Laboratory of Research on Early History of Central Europe 8° ss. 377, nlb. 1, il. Univ. of Wrocław. Institute of History. Laboratory of Research on Early History of Central Europe. (Scripta Historica Europea; 1).

Materiały z konferencji nauk., Wrocław, 16–18 XI 2017 r.

Treść: Rosik Stanisław: Introduction s. 7–15; Krawiec Adam: Pommern in der europäischen imaginären Geographie bis zum 13. Jahrhundert s. 19–37; Paroń Aleksander: The Baltic Sea and Black Sea “Intermarium”. Some preliminary remarks on the early medieval communication networks s. 39–55; Shepard Jonathan: The early Piasts circumscribed by Byzantium? Diplomatic, religious and economic coils s. 57–62; Duczko Władysław: Scandinavian influence on Poland and Pomerania in the early Middle Ages s. 63–79; Pleszczyński Andrzej: Changes in the spatial functioning of power in Poland from the early Middle Ages until the 13th century – the example of the province of Sandomierz s. 83–102; Kieseler Andreas: Bauorganisation und -aufwand bei der Errichtung kleiner Rundwälle der mittelslawischen Zeit s. 103–140; Biermann Felix: Die Lutizien – Archäologie einer Stammeswelt im Wandel s. 141–201; Ruchhöft Fred: Arkona auf Rügen. Überregionale Beziehungen im Kontext der Funde und Befunde s. 203–219; Königshaus Waldemar: Pommern zwischen Papsttum, Polen und Reich bis zum Anfang des 13. Jahrhunderts s. 223–255; Rusakiewicz Monika: Donations of wax as examples of commemorations of Otto of Bamberg in Pomerania (12th to 13th centuries) s. 257–265; Pauk Marcin R.: Saxony – Poland – Pomerania. The process of Christian acculturation on the margins of Carolingian and post-Carolingian Europe evidence of ecclesiastical tithes s. 267–283; Smoliński Marek: Pommerellen, seine Herrscher und Polen im 12. Jahrhundert s. 285–312; Sobiesiak Joanna: The oldest connections of Poland with Western Pomerania in medieval and modern Czech historiography s. 315–326; Seryakov Sergiy: The image of Polish and Pomeranian history up to the 12th century in contemporary Ukrainian historiography s. 327–341; Morawiec Jakub: The role and status of Jomsborg in Scandinavian historiography s. 343–350; Migdalski Paweł: When did the first Polish rulers take the Pomerania? The history of certain paradigms in the Polish historiography s. 351–366; Wiślicz Tomasz: Postcolonial readings of the medieval history of Pomerania s. 367–377.

6605. [POLEHOV Sergej Vladimirovič] Polechow Sergiej: Itinerarium wielkiego księcia litewskiego Witolda: 4/5 sierpnia 1392 – 27 października 1430. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 9–120, streszcz. ang.

6606. POLEHOV Sergej Vladimirovič: Následníci Vitovta. Dinastičeská vojna v Velikom knážectve Litovskom v 30-e gody XV veka. Moskva 2015.

Rec.: Ryčkov Andrej, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 141–145.

6607. [POLEHOV Sergej Vladimirovič] Polechow Sergiej: Poręczenie za kniazia Żedywida a wydarzenia lat 1392–1393 w Wielkim Księstwie Litewskim. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 3 s. 71–104, streszcz. ang.

Zawiera też aneks źródłowy.

6608. POLSKA – Pomorze – sąsiedzi (X–XII w.). W kręgu studiów nad początkami średniowiecznej cywilizacji europejskiej. Pod red. Stanisława Rosika. Wrocław 2020 Uniw. Wrocławski; Pracownia Badań nad Wczesnymi Dziejami Europy Środkowej. Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 218, nlb. 2, il. Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego. Pracownia Badań nad Wczesnymi Dziejami Europy Środkowej. (*Scripta Historica Europea*; 4).

Treść: Wprowadzenie s. 7–14; Bláhová Marie: Proměny ter-
mínu „civitas” mezi antikou a pozdním středověkem s. 17–33; Pleszczyński Andrzej: „Chodlik civitas” – charakter i losy pewnej słowiańskiej wczesnośredniowiecznej wspólnoty zajmującej Kotlinę Chodleską (VIII–X w.) s. 35–51; Duczek Władysław: Skarby. O depozytach kruszcowych w państwie pierwszych Piastów s. 53–62; Paroń Aleksander: Baza ekspansji czy „limes”: uwagi na temat sposobów „urządzania” północnych i południowych kresów wczesnej domeny piastowskiej s. 63–89; Biermann Felix, Posselt Norman, Roskoschinski Philipp, Ulrich Jens: Liutizische Inselsiedlung mit Zentralfunktionen – Forschungen am „Schulzenwerder” bei Babke in Mecklenburg s. 93–119; Ruchhöft Fred: Swantevit von Arkona – Ein Mythos wird geformt s. 121–136; Skonieczny Tomasz: Przeobrażenia społeczno-ustrojowe w kręgu obodrzycko-wieleckim X–XII w. (ujęcie modelowe) s. 137–170; Bagi Dániel: Pomorze i Polska w „Kronice węgierskiej” s. 173–183; Dobrosielska Alicja: Prusowie między Polską i Pomorzem – w poszukiwaniu relacji sąsiedzkich (X–XII w.) s. 185–205; Stabrowski Marcin: Aksjmosfera wojny w „Kronice polskiej” Galla Anonima s. 207–218.

6609. POPLAWSKI Bogdan: Obwałowania miasta lokacyjnego Żychlina. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 1 s. 3–7, streszcz. ang.

XIV w.

6610. POTKOWSKI Edward: *Opuscula inedita*. Prace nieopublikowane. Wstęp i oprac. Piotr Taftłowski. Warszawa 2020 Wydaw. SBP 8° ss. 110, nlb. 1, tabl. 5, il.

Zbiór artykułów z l. ok. 1980–2014.

Treść: Taftłowski Piotr: Wstęp s. 7–14; Potkowski Edward: Pamięć rodu. Zapiski genealogiczne i rodzinne w Polsce późnego średniowiecza s. 15–22; Rody heraldyczne i świadomość rodowa w Polsce XV wieku: „Clenodia regni Poloniae” Jana Długosza s. 23–30; „Niebezpieczeństwo” waldejskie i literatura polemiczna antywaldejska w Polsce schyłku średniowiecza s. 31–44; Sarmatyzm jako ideologia polityczna dynastii Jagiellońskiej s. 45–60; Stan i perspektywy prac nad inwentaryzowaniem i katalogowaniem bibliotecznych zbiorów specjalnych – zbiory średniowiecznych rękopisów s. 61–76; Początki książki w Polsce – książka w świetle polityki s. 77–110.

6611. PROKOPIAK-LEWANDOWSKA Anna: Ubiór i moda kobieca w Polsce średniowiecznej. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 100–115.

6612. PRZEKSZTAŁCENIA lokalnego środowiska przyrodniczego i użytkowanie roślin w późnośredniowiecznym Pucku. [Aut.] Karolina Maciejewska [i in.]. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 127–154, streszcz. ang.

6613. PSYCHOWSKI Michał Witold: „Reakcja pogańska” jako forma realizacji polityki zewnętrznej połabskich organizmów politycznych. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 9–28, streszcz. ang.

Słowianie połabscy, XI w.

6614. PYTEL Marcin: Uwagi nad przekazem dokumentu fundacyjnego klasztoru cystersów w Łądzie. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 121–136.

XII/XIII w.

6615. PYTLAK Małgorzata: Późnośredniowieczne nacznia ceglaste ze Smolnicy. Przyczynok do badań nad średniowiecznym garncarstwem. *Custodia*. T. 1: 2019 s. 29–58, streszcz. niem., ang.

6616. RADEK David: Neznámená epizoda ze života Bolka IV. Opolského. K interpretaci listiny Alberta ze Štemberka z roku 1392. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 33–46, streszcz. ang.

6617. RADOCH Marek: Codzienne wydatki wielkiego marszałka zakonu krzyżackiego z lat 1433–1435. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 9–44, streszcz. ang.

6618. RAKOWSKI Tomasz, Watemborska-Rakowska Katarzyna, Stanaszek Łukasz Maurycy: Niezbyt sucha kraina. Specyfika osadnicza terenów zalewowych Doliny Środkowej Wisły na przykładzie skupiska osadniczego w Glinkach, pow. otwocki. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 271–280, streszcz. ang.

6619. RĘBKOWSKI Marian: Jak powstało Pomorze? Studium tworzenia państwowości we wczesnym średniowieczu. Warszawa 2020 IAIe PAN; Muzeum Historii Polski 8° ss. 227, il., streszcz. ang.

Lata 950–1200.

6620. ROSA Manuel [da Silva]: Rozwiązana tajemnica Kolumba, syna Warneńczyka. Th. Natalia Klimczak. Poznań–Murowana Goślina 2020 Exemplum 8° ss. 396, il., mapy.

6621. ROSIK Stanisław: O pięknej Wandzie i Krzywoustym Bolesławie. Wokół legendy Psiego Pola. Wrocław–Lutynia 2020 OKiS; Wydaw. Chronicon 16° ss. 65, nlb. 5, il. (Forum Kultury Historycznej; nr 6).

6622. ROSIK Stanisław: „Północny książę” jako wódz i wzór rycerskiej młodzi – „wczesny” Bolesław Krzywousty w Gallowej scenie

dziejów. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 13–19, streszcz. ang.

6623. ROZWAŁKA Andrzej: “Gates” at the Polish-Ruthenian border in the context of a well-known Polish-Ruthenian battle of 1266 an unknown place. An attempt to locate the site. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 51–73, streszcz. pol.

6624. ROZYNKOWSKI Waldemar: Studia nad liturgią w zakonie krzyżackim w Prusach. Z badań nad religijnością w późnym średniowieczu. Toruń 2012.

Rec.: Sumowski Marcin, *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 18: 2013 s. 305–307.

6625. RUKAT Michał: Siemowit I Mazowiecki książę trudnego pogranicza (ok. 1250 – 23 czerwca 1262). Kraków 2018 Avalon 8° ss. 139, nlb. 4, il.

6626. RYČKOV Andrej: Internal factors behind the emergence of the law of treason in the Grand Duchy of Lithuania in the mid-fourteenth to mid-fifteenth centuries. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.:] 2016 s. 31–52.

6627. SAJECKI Tomasz: Zawada pod Tarnowem – wielkie grodzisko z wczesnego średniowiecza. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 9–20, streszcz. ang.

6628. SAMÓL Piotr: Młode Miasto Gdańsk (1380–1455) i jego patrymonium. Gdańsk 2018.

Rec.: Krajniak Radosław: Vom Versuch, Johann Kalo, den Pfarrer der Bartholomäuspfarrkirche in der Jungstadt Danzig, mit dem ermländischen Domherrn Johann Kalle gleichzusetzen. Und einige andere Randbemerkungen zum neuesten Buch von Piotr Samól. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 275–293.

6629. SAMP Mariusz: Sojuznik czy wróg? Relacje polsko-niemieckie w czasach Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Wyd. elektroniczne. Warszawa 2020 Promohistoria (Histmag.org) plik tekstowy PDF (11,2 MB).

6630. SIEMIAŃCZUK Albina: Jan Długosz o Grodnie. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 28–38.

6631. SILWANOWICZ Stanisław: Migracje ludności na pograniczu słowiańsko-bałtyckim w epoce średniowiecza. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 9–27.

6632. SKIBIŃSKI Edward: Mieszko I. Przyczyńki do biografii. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 6]: 2016 nr 1.

Polem.: Sikorski Dariusz: O trzech najstarszych źródłach odnoszących się do dziejów Polski raz jeszcze. *Tamże*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 137–158; Repl.: Skibiński Edward: *Ars legendi*. O metodzie historycznej Dariusza A. Sikorskiego. *Tamże* nr 3 s. 121–141.

6633. SKRZYŃSKA Katarzyna: „Nieznane” grodzisko w Dzieciolach, pow. łosicki. Perspektywy badawcze. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 70: 2019 s. 261–270, streszcz. ang.

XII w.

6634. SŁUPECKI Leszek P[awel]: Rotunda na Kopcu Krakusa? Rotunda on the Krakus Mound? *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 291–313, streszcz. ang.

6635. SMOLIŃSKI Marek: Inmitten der Kreuzzüge und deren ideologischen und wirtschaftlichen Hintergrunds. Der Johannerorden und die Pläne der Christianisierung und Eroberung des Prussenlandes in der frühen Organisationsphase des Ordens in Polen, Pommern und Pommerellen (bis 1201). *Quaestiones Mediaevi Novae*. Vol. 22: 2017 s. 305–333, streszcz. ang.

6636. SMOLIŃSKI Marek: Remarks on the treaty of 20 March 1289 between the Brandenburg Margraves of the Johannine line and Prince Vitslav II of Rügen, and the place of this agreement in the plans to seize Gdańsk Pomerania after the death of Mestwin II. *Studia Maritima*. Vol. 33: 2020 s. 53–84, streszcz. pol.

6637. SOLAK Szymon: Książęta kozielsko-bytomscy wobec rywalizacji czesko-polskiej o księstwo kozielsko-bytomskie w latach 1281–1355. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 20: 2019 s. 79–92, streszcz. ang.

6638. SOLAK Szymon: Polityka kościelna książąt kozielsko-bytomskich w latach 1281–1355. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 21: 2020 s. 123–133, streszcz. ang.

6639. SOŁTYSIAK Michał: Multi-part strongholds, “Seehandelplätze”, nuclei of cities, central places at the mouth of the Oder river in the 10th–12th centuries? – synonyms or definition problem? Grody wieloczołnowe, załężki miast, „Seehandelplätze”, miejsca centralne u ujścia Odry w X–XII wieku? – synonimy czy problem definicyjny? *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 315–350, streszcz. pol.

6640. SOWAŁA Wojciech: Średniowieczna architektura kościoła św. Jana Chrzyciela

w Skalbmierzu. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 4 s. 495–526, streszcz. ang.

6641. SROKA Stanisław A[ndrzej], Zawitkowska Wioletta: Itinerarium króla Władysława III 1434–1444. Warszawa 2017.

Rec.: Krajniak Radosław, *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 147–151.

6642. STARNAWSKA Maria: Die innere Korrespondenz der Johanniter im schlesisch-polnischen Ordenszweig in der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts auf Grund des Formelbuches aus dem Nationalarchiv in Prag. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 25: 2020 s. 229–242, streszcz. ang.

6643. STARNAWSKA Maria: Potomkowie rodzin rycerskich/szlacheckich w komturach joannitów na Śląsku, Wielkopolsce i w baliwacie brandenburskim. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 49–71, streszcz. ang.

6644. STARZYŃSKI Marcin: Jak w Krakowie podejmowano Zygmunta Luksemburskiego. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 21–27, streszcz. ang.

W 1383 i 1424 r.

6645. STASIŃSKA Katarzyna: Farbowane tekstylia we wczesnośredniowiecznej Polsce. Trzcinec 2020 *Nine Realms* 8° ss. 159, nlb. 17, il. (Biblioteka Odtwórcy).

6646. STAWSKI Marek: Świadomość religijna na późnośredniowiecznym Mazowszu w świetle ksiąg biskupich diecezji płockiej. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 3 s. 9–22, streszcz. ang.

6647. SUMOWSKI Marcin: Secular clergymen in the castle of the Teutonic Order in Prussia. *Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica*. Vol. 23: 2018 s. 203–234.

XV w.

6648. SZCZEPANIK Paweł: Treści przedstawień figuratywnych na kamieniu z Leżna. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 155–179, streszcz. ang.

Wczesnośredniowieczne.

6649. SZCZEPANŃSKI Seweryn: Pomezania. Na styku świata pogańskiego i chrześcijańskiego (studia z dziejów). Olsztyn 2019 Tow. Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie; Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie 8° ss. 267, il., streszcz. ang. (Rozprawy i Materiały Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie; 268).

6650. SZCZUROWSKI Piotr: Bitwa nad rzeką Sirgune. Sandomierz 2020 *Armoryka* 8° ss. 101.

Bitwa Krzyżaków z Prusami nad Dzierzgonią, 1234 r.

6651. SZYDŁO Waldemar: Olesno – miasto na pograniczu śląsko-małopolskim u schyłku średniowiecza. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 159–171.

6652. SZYDŁO Waldemar: Wpływy czeskie na przykładzie wybranych miejscowości powiatu oleskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 90–104.

Gł. X–XV w.

6653. SZYMAŃSKA-BUKOWSKA Aleksandra: Sopot w zamierzczłej przeszłości. Grodzisko wczesnośredniowieczne. Wyd. 2 rozszerz. i uzup. Gdańsk–Sopot 2020 *Muzeum Archeol.* 8° ss. 110, il.

Wyd. 1. 2010.

6654. ŚLIWIŃSKI Błażej: Leszek Inowrocławski (1274/1275–po 27 kwietnia 1339). Kraków 2017 *Avalon* 8° ss. 184, nlb. 1.

6655. ŚLIWIŃSKI Błażej: Władysław Biały. Ostatni książę kujawski, największy podróżnik spośród Piastów (1327/1333–20 lutego 1388). Wyd. 2 popr. i uzup., edycja broszurowa. Kraków 2017 *Avalon* 8° ss. 129, nlb. 1.

Wyd. 1. 2011.

6656. ŚWIAT Słowian na pograniczu chrześcijaństwa i pogaństwa. Materiały ze studentko-doktoranckiej konferencji naukowej, która miała miejsce w Instytucie Archeologii UMK w Toruniu dnia 13 kwietnia 2018 r. Red. Patryk Banasiak, Monika Freygant. Łódź–Toruń 2020 *Wydaw Nauk. ArchaGraph; UMK. Wydz. Nauk Hist.* ss. 174, il.

Toż plik tekstowy PDF.

Treść: Banasiak Patryk, Freygant Monika: Wstęp s. 7–9; Banasiak Patryk: Skamieniałości jako kamienie symboliczne w kulturze Słowian. Teoria a archeologiczna rzeczywistość s. 11–32; Tietz Bartosz: Sierp w wodzie – czy ziemski atrybut ujarzmił wodę? s. 33–60; Banasiak Patryk, Freygant Monika: Antropomorficzne okucie orantki ze stanowiska 3 w Kaldusie (gm. Chełmno). Próba interpretacji s. 61–84; Freygant Monika: Przyczynek do badań nad Bazyliką Mniejszą imienia Najświętszej Marii Panny w Inowrocławiu s. 85–109; Stawarz Natalia: Koncepcje słowiańskich zaświatów s. 111–138; Dzieruk Jakub, Freygant Monika: Gdy kapłan nie patrzy... Pogańska rzeczywistość w dobie chrześcijaństwa na przykładzie ośrodka w Kamieniu Pomorskim s. 139–156; Wielocha Ewa: Bez czarny w dawnych wierzeniach słowiańskich s. 157–174.

6657. TETERYCZ-PUZIO Agnieszka: Polscy krzyżowcy. Fascynująca historia wypraw Polaków do Ziemi Świętej. Poznań 2017.

Rec.: Dźwigala Bartłomiej, *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 241–244.

6658. TETERYCZ-PUZIO Agnieszka: Pozycja kobiet z rodzin rycerskich w dzielnicy krakowsko-sandomierskiej w okresie rozbitcia dzielnicowego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 75–95, streszcz. ang.

6659. TOMCZAK Robert T.: Kontakty edukacyjne Polaków z uniwersytetami praskimi w okresie średniowiecza. Studium prozopograficzne. Poznań 2020 UAM 8° ss. 245, streszcz. ang.

6660. TUREK Jakub: Andrzej Rusiniec i reforma obserwancka w polskiej prowincji dominikanów. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 375–397, streszcz. ang.

Prowincjał prawdopodobnie w l. 1392/1393–1402/1403.

6661. TYSZKIEWICZ Jan: Budowa mostu na łodziach i przeprawa wojsk Władysława Jagiełły do Czerwińska w 1410 roku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 43–65, streszcz. ang.

6662. ULANOWSKI Tomasz: O powstawaniu Polaków. Wołowiec 2020 Czarne 8° ss. 234, nlb. 5.

6663. URBAŃCZYK Przemysław: Dialog międzyreligijny w sztuce wczesnopiastowskiej. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 31–40, streszcz. ang.

6664. VALIONIENĒ Oksana: Pirmosios Vilniaus šventyklos tyrimų problema. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2017 [nr] 1 s. 5–21, streszcz. ang.

Pierwsza świątynia w Wilnie, XIII–XV w.

6665. WADYL Sławomir: Odkryte i utracone. Nieznane cmentarzysko wczesnośredniowieczne z miejscowości Ciepłe, pow. tczewski. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 109–126, streszcz. ang.

6666. WALKOWSKI Grzegorz Kazimierz: Piastowie a Rzesza w latach 937/939–1138. Apendix 1. Bydgoszcz 2020 Euro Omni 8° s. nlb. 4, CDXLVII–CDLXXIV, nlb. 4, 3337–4052, nlb. 4, CDLXXIX–DXXXVIII.

T. 1. Warszawa–Bydgoszcz 2015.

6667. WASILKIEWICZ Kamil: Konflikt księcia pomorskiego Bogusława IV z zakonem templariuszy (1283–ok. 1291). *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 113–131, streszcz. ang.

6668. WAWRZYŃIAK Piotr: W kwestii datowania wczesnośredniowiecznego grodziska

w Rogoźnie. Komunikat. *Studia Lednickie*. T. 19: 2020 s. 245–252, streszcz. ang.

6669. WCZESNOŚREDNIOWIECZNE grodziska w Polsce. T. 1: Powiat bydgoski województwo kujawsko-pomorskie. Early medieval strongholds in Poland. Vol. 1: Bydgoszcz county kuyavian-pomeranian voivodeship. Pod red. Wojciecha Chudziaka, Jacka Bojarskiego. Wrocław 2019.

Rec.: Woźny Jacek, *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 493–502.

6670. WCZESNOŚREDNIOWIECZNE grodzisko w Tarnawie Rzepińskiej. Pod red. Bartłomieja Gruszki i Arkadiusza Michałaka. Zielona Góra–Świdnica–Szczecin–Warszawa 2020 Muzeum Archeol. Środowego Nadodrza; IAI PAN 4° ss. 216, il., mapy, streszcz. ang. (Monografie Wczesnośredniowieczne; t. 5).

Treść: Gruszka Bartłomiej: Wprowadzenie s. 5–7; Twardy Juliusz, Forsyjak Jacek: Charakterystyka geogenicznych składowych środowiska przyrodniczego w otoczeniu grodziska w Tarnawie Rzepińskiej (pow. ślubicki) s. 9–15; Milecka Krystyna: Analiza palinologiczna osadów organicznych z otoczenia stanowiska w Tarnawie Rzepińskiej s. 17–25; Makowiecka Marzena, Makowiecki Daniel: Zwierzęce szczątki kostne z wczesnośredniowiecznego grodziska w Tarnawie Rzepińskiej, stan 1, pow. ślubicki s. 27–33; Herbich Tomasz, Niebieszczański Jakub, Ryndziejewicz Robert: Badania geofizyczne grodziska w Tarnawie Rzepińskiej, stan. 1, pow. ślubicki w latach 2019–2020 s. 35–73; Gruszka Bartłomiej: Badania wykopaliskowe prowadzone na grodzisku w Tarnawie Rzepińskiej, stan. 1 w 1966 roku s. 75–83; Gruszka Bartłomiej: Ceramika z wczesnośredniowiecznego grodziska w Tarnawie Rzepińskiej, stan. 1. Analiza stylistyki, formy, techniki wykonania i chronologii s. 85–141; Gunia Piotr: Charakterystyka cech petrograficznych wczesnośredniowiecznej ceramiki z grodziska w Tarnawie Rzepińskiej (pow. ślubicki, woj. lubuskie) s. 143–171; Gunia Piotr: Interpretacja składu chemicznego wczesnośredniowiecznej ceramiki z grodziska w Tarnawie Rzepińskiej (pow. ślubicki, woj. lubuskie) s. 173–195; Gruszka Bartłomiej: Wczesnośredniowieczny mikroregion osadniczy w północnej części Równiny Torzymskiej (grodziska w Tarnawie Rzepińskiej, Garbiczu, Gądkowie Wielkim i Torzymiu) s. 197–204.

6671. WEINKAUF Marcin: Ślady wczesnośredniowiecznego osadnictwa na dawnej wyspie jeziornej w Bienicach, gm. Dobra, stanowisko 17. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 181–194, streszcz. ang.

6672. WEINKAUF Marcin: „Wyspa Kozłów” – domniemane miejsce kultu na Jeziorze Wielkim w Gorzycku Starym, gm. Międzychód (stanowisko 4). *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 149–162.

6673. WEJMAN Grzegorz: Początki pomorskich katedr. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 17]: 2017 [nr] 1 s. 147–174, streszcz. ang.

6674. WIECZOREK Szymon: Galla Anonima opowieść o królu Bolesławie i ubogim

kleryku. Moralitet, anagogice, allegorice, historie. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 147, nlb. 1, streszcz. ang.

6675. WIEWIÓRA Marcin: Poszukiwania krzyżackiego Starogrodu i Chełmna. Wyniki badań nieinwazyjnych i archeologicznych najstarszej lokacji Chełmna i pierwszej krzyżackiej warowni w Starogrodzie. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 91–110.

6676. WILK-WOŚ Zofia: Generosity for the church or a passion for beauty – in the world of valuable objects of the bishop of Włocławek and the archbishop of Gniezno Jakub of Sienna [1413–1464]. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 113–122, streszcz. pol.

6677. WOJCIECHOWSKA Beata: Stanisława ze Skarbimierza [ok. 1360–1431] rozważania o chwale i łasce Bożej w świetle wybranych kazań Super Gloria in Excelsis. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 73–82, streszcz. ang.

6678. WOJCIECHOWSKA Wioletta: Zdrowotne i psychospołeczne aspekty funkcjonowania kobiet w średniowieczu. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 47–59.

6679. WOŹNY Maciej: Rycerstwo opolskie do połowy XV wieku. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 505, nlb. 3, tabl. 12, il., mapy, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; 3986).

Toż plik tekstowy PDF (10,4 MB).

Zmieniona i rozszerzona wersja rozprawy doktorskiej.

6680. WÓLKIEWICZ Ewa: Proletariusze modlitwy? Drogi karier, finanse i kultura materialna niższego kleru w średniowiecznej Nysie. Warszawa 2020 IAiE PAN 8° ss. 612.

6681. WRONISZEWSKI Jan: Szlachta w średniowiecznym ustawodawstwie mazowieckim. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 21–35, streszcz. ang.

6682. WRÓBEL Dariusz: Na pierwszym planie. Moźni i szlachta polska wobec bezkrólewia po śmierci Ludwika Andegaweńskiego. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 586, streszcz. ang.

6683. WRÓBEL Dariusz: On the chronology of Vladislaus of Opole's rule as a count palatine of Poland. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 161–177, streszcz. pol.

6684. WRÓBEL Dariusz: The Teutonic Order's politics toward Polish-Lithuanian Union in 1413 and the reincorporation's formula of

Union of Horodło. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 163–193, streszcz. pol.

6685. WRÓBEL Dariusz: Wokół daty wystawienia dyplomu „super complemento matrimonii” Jadwigi Andegaweńskiej i Wilhelma Habsburga. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 86–97, streszcz. ang.

W Budzie 28 VII 1385 r.

6686. ZAMELSKA-MONCZAK Kinga: Początki lewobrzeżnego Santoka we wczesnym średniowieczu, czyli od najstarszej osady do pobudowania grodu. *Custodia*. T. 2: 2020 s. 35–54, streszcz. ang., niem.

6687. ZAPAŁA Adam: Geograficzne uwarunkowania wykorzystania prowizji papieskich w staraniach o beneficja kościelne w późnośredniowiecznej Polsce. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 248–267, streszcz. ang.

6688. ZASADA Zdzisław Jan: Kobiety z najbliższego otoczenia Bolesława I Chrobrego i ich wpływ na życie oraz sprawowanie przez niego rządów. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 24: 2020 s. 30–46.

6689. ZAWADZKI Robert K.: Śmierć Pańska i zaćmienie Słońca. Jana z Głogowa (1445–1507) rozważania o cudownym zjawisku astronomicznym. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 263–274, streszcz. ang.

6690. ZAWITKOWSKA Wioletta: Spytek z Melsztyna – legalista czy „głoszący nowinki” przeciwnik działań podejmowanych dla dobra państwa? Wokół zjazdu elekcyjno-koronacyjnego po śmierci Władysława Jagiełły w Krakowie w lipcu 1434 roku. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 211–229, streszcz. ang.

6691. ZDANIEWICZ Radosław: Militaria z badań fosy zamku w Ryczowie na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 16: 2020 s. 247–254, streszcz. ang.

XIV w.

6692. ZDANIEWICZ Radosław: O badaniach archeologicznych reliktyw grodziska późnośredniowiecznego w Pniowie. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 5–23.

6693. ZIMMERMANN Edward: Początki Skarszew na podstawie źródeł historycznych i badań archeologicznych. *Rydwan*. Nr 15: 2020 s. 30–44, streszcz. ang.

Ok. 1320 r.

3. OKRES 1506–1795

a) Źródła

Zob. poz. 4439, 4849, 6229, 6235, 6332, 6351, 6431, 6779, 6783, 6786, 6787, 6820, 6838, 6903, 6904, 6929, 6959, 6962, 6965, 6970, 6990, 6999, 7034, 7045, 7046, 7053, 7058, 7137, 7141, 7165, 7166, 7175, 7183, 7191, 7200, 7211, 7219, 7249.

6694. 450 LAT Unii Lubelskiej. Łącko i ziemia łącka w czasach ostatniego Jagiellona i początkach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w świetle zachowanych dokumentów i materiałów z epoki. Cz. 3. [Wyd. i wstęp] Piotr Wierzbicki. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 17–25.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 30: 2019.

6695. AKT nominacyjny Andrzeja Zamoyckiego na stanowisko Kanclerza Wielkiego Koronnego oraz mowy i wystąpienia tegoż na Sejmie Coronationis 1764 roku. [Wyd.] Jerzy Piotrowski. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 34: 2020 s. 30–57.

6696. AKTA sejmikowe województwa bełskiego. Lata 1572–1655. Wyd. Michał Zwierzykowski, Robert Kołodziej. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. XXXII, nlb. 1, 811, nlb. 2, il. (Staropolski Parlamentaryzm).

6697. CARTAS latinas en la época de los Jagellones. Años 1519–1572. Coordinadores: Jan Kieniewicz, Alfredo Alvar Ezquerro, Cristina González Caizán, Matylda Urjasz-Raczko y Miguel Conde Pazos; traductores: Horacio Silvestre Landrobe, Ana Concha González. Madrid–Warszawa 2020 Ministerio de Asuntos Exteriores, Unión Europea y Cooperación; Instituto Polaco de Cultura en Madrid; Facultad de “Artes Liberales” de la Universidad de Varsovia 8° ss. nlb. 2, 249, nlb 5, il. (Biblioteca Diplomática Española; núm. 5).

Wybór listów napisanych po łacinie dotyczących interesów Hiszpanii, Cesarstwa i Polski.

6698. CORRESPONDANCE du roi Stanislas-Auguste et de Luigi Malabaila di Canale (1765–1773). Édition et élaboration Jakub Bajer. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 378, nlb. 2, tabl. 4, il.

6699. CZAROWNICA powołana. Oprac. Anna Kochan. Wrocław 2019.

Rec.: Kowalczyk Sabina, *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 8: 2020 s. 286–290.

6700. DOKUMENT fundacyjny Jerzego Ilinicza z 1520 roku dla kościoła w Białej Podlaskiej. [Wyd.] Andrzej Buczyło. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 233–249.

6701. DONATYWA od wojska koronnego dla franciszkanów reformatów warszawskich w 1654 r. [Wyd.] Dariusz Milewski. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 182–193.

6702. DWA komputy wojska Wielkiego Księstwa Litewskiego z pierwszej połowy 1615 roku. [Wyd.] Andrzej Grzegorz Przepiórka, Karol Żojdź. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 267–286.

6703. DZIENNIK wyprawy Dubisława Fryderyka von Platena dowodzącego wojskami pruskimi w bitwie pod Gostyniem 15 września 1761 roku. [Wyd.] Damian Płowy. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 229–250.

6704. ENTRETIENS du roi Stanislas-Auguste avec Otto Magnus von Stackelberg (1776). Oprac. komentarze Ewa Zielińska. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 232.

Protokoły rozmów króla z ambasadorem rosyjskim.

6705. [ERNDEL Christian Heinrich]: Dziennik podróży uczoney Christiana Erndtela, lekarza przybocznego Augusta II. Tł. i oprac. nauk. Katarzyna Pękacka-Falkowska, Halina Bogusz. Warszawa 2018.

Rec.: Chojnacki Włodzimierz, *Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 175–177; Trojanowska Anna, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 135–138.

6706. [FLEMMING Jakub Henryk] Flemming Jakob Heinrich: Mémoires concernant l'élection d'Auguste II pour roi de Pologne et le débuts de la guerre du Nord (1696–1702). Éd. Urszula Kosińska; trad. Krystyna Zaleska et Maria Gołębowska-Bijak. Warszawa 2017.

Rec.: Dygdała Jerzy, *Czasy Nowożytne*. T. 32: 2019 s. 201–205; Šliesoriūnas Gintautas, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 23: 2019 s. 189–196.

6707. FOLWARK w Ostrowie Kaliskim w drugiej połowie XVIII w. w świetle magistrackiego inwentarza. [Wyd.] Marek Małęcki. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 219–228, streszcz. ang.

Opis zabudowy folwarczej w Ostrowie Kaliskim z 1778 r.

6708. FREDRO Andrzej Maksymilian: Inter maiestatem ac libertatem. Mowy sejmowe, listy w sprawach publicznych, pisma i wota z lat 1672–1679. Wstęp i oprac. Adam Perlakowski, Kazimierz Przyboś. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. LXXXII, 101, tabl. k. 1, streszcz. ang. (Staropolska Myśl Polityczna; 6/1).

6709. [FRYDERYK Wilhelm I, elektor brandenburski]: List Fryderyka Wilhelma do Janusza Radziwiłła w sprawie małżeństwa z gospodarówną mołdawską. [Wyd.] Dariusz Milewski. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 184–186, streszcz. ang.

Z 1644 r.; dot. Marii Radziwiłłowej z Lupulów (ok. 1625–1660).

6710. THE HOUSE of Vasa and the house of Austria. Correspondence from years 1587 to 1668. P. 1: The times of Sigismund III, 1587–1632. Vol. 1. Ed. by Ryszard Skowron; in collab. with Krzysztof Pawłowski [i in.]. Katowice 2016.

Rec.: Gregorowicz Dorota, *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 269–272.

6711. INVENTORIA rerum musicalium domum Societatis Iesu in Polonia et Lituania tempore suppressionis. [Wyd. i przedm.] Andrea Mariani; tł. Tomasz Zymer. Warszawa–[Truskaw] 2020 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 177, nlb. 4, il., mapa, streszcz. ang. (Fontes Musicae in Polonia. Seria A; 4).

Wypisy z inwentarzy języckich z l. 1773–1774.

6712. INWENTARZE kolegium jezuitów w Nieświeżu oraz jego majątków ziemskich z przełomu roku 1773 i 1774. Oprac. i wstęp Andrea Mariani. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. XCI, nlb. 1, 576, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM.

Rec.: M[ągowska] A[nita], *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 103.

6713. INWENTARZE kolegium jezuitów w Nowogrodku oraz jego majątków ziemskich z przełomu roku 1773 i 1774. Oprac. i wstęp Andrea Mariani. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. LXXI, nlb. 1, 457, nlb. 2, streszcz. ang. (Źródła do Dziejów Towarzystwa Jezusowego w Dawnej Rzeczypospolitej; t. 1).

6714. JAN od Jezusa i Maryi, Kowalówka Leon: Pisma misyjne. Przekł. dzieł Jana od Jezusa i Maryi OCD Wojciech Kowalski. Kraków 2020 Wydaw. Karmelitów Bosych 8° ss. 439, nlb. 9, il., mapy.

Współwyd. z: Kowalówka Leonard: Z naszej przeszłości misyjnej.

Zawiera tł. z jęz. łac. zbioru traktatów, listów i wypowiedzi o. Jana z l. 1604–1615 oraz obszerne fragmenty rozprawy doktorskiej L. Kowalówki opublikowanej w 1975 r. o działalności misyjnej karmelitów bosych w XVII i XVIII w.

6715. JASACHY gminy Ormian lwowskich za lata 1598–1638 w języku ormiańsko-kipczackim. W oprac. Krzysztofa Stopki. Kraków–Warszawa 2020 Księg. Akademicka; Fund. Kultury

i Dziedzictwa Ormian Pol. 8° ss. 669, nlb. 1 + 1 CD-ROM. (Pomniki Dziejowe Ormian Polskich; 2).

Na płycie faksymile rękopisu tekstu źródłowego.

6716. JERZY książę Zbaraski 1574–1631. Szkic biograficzny – korespondencja. Oprac. Anna Filipczak-Kocur. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2020 DiG; Edition La Rama 8° ss. 432, il., streszcz. ang., fr., ros. (Monumenta Poloniae Epistolaria).

Treść: Filipczak-Kocur Anna: Szkic biograficzny s. 9–111; Korespondencja [177 listów z l. 1599–1631] s. 113–404; Bibliografia s. 407–415.

6717. [KITOWICZ Jędrzej]: Korespondencja i gazetki rękopiśmienne Jędrzeja Kitowicza z lat 1771–1776. Oprac. i wyd. Tomasz Ciesielski, Sławomir Górzynski, Filip Wolański. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2017.

Rec.: Dukwicz Dorota: O problemie reakcji społeczeństwa szlacheckiego na pierwszy rozbiór raz jeszcze. Uwagi na kanwie edycji korespondencji i gazetki rękopiśmiennej Jędrzeja Kitowicza. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 647–666, streszcz. ang.

6718. [KOCHAŃSKI Adam Adamandy, Leibniz Gottfried Wilhelm]: Korespondencja Adama Adamandego Kochańskiego i Gottfrieda Wilhelma Leibniza z lat 1670–1698. Tł. na podstawie przedruku tekstów oryginalnych oraz wstęp i przypisy Dorota Sienko. Warszawa 2019.

Rec.: Jasiński Maciej, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 151–153; Zientara Włodzimierz: Intellektueller Austausch zweier Gelehrter. Der Briefwechsel von Adam Adamandus Kochański und Gottfried Wilhelm Leibniz in den Jahren 1670–1698. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 313–316.

6719. KOŻUCHOWSKI Stanisław Kazimierz: Veritas quatuor causis demonstrata calamitatum Regni Poloniae. Prawda o czterech przyczynach klęsk Królestwa Polskiego. Oprac. i wstępem opatrzył Zbigniew Chodyła; z łac. przeł. Dariusz Gwis przy współpr. Tomasza Stolarczyka. Wieluń 2020 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 235, nlb. 3, il. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 32).

Tekst równol. w jęz. łac. i przekł. pol. Dzieło z 1661 r.

6720. KRONIKA klasztoru norbertanek w Imbramowicach 1769–1778. Oprac. Maria Dębowska. Kraków 2020 WITKM 8° ss. 164, nlb. 5. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 51).

6721. KSIĘGA chrztów parafii Nowa Jerozolimka 1668–1700. Przekład i wstęp Jacek Ducki; red. Piotr Rytko, Łukasz Maurycy Stanaszek.

Czersk 2020 Tow. Opieki nad Zabytkami. Oddz. 4° ss. 305, il. (Najstarsze księgi metrykalne parafii Nowa Jerozolima-Góra Kalwaria; t. 1).

6722. KSIĘGA magistratu miasta Połocka z 1676 roku. Oprac. Maksim Makarau, Dzianis Liseichykau, Andrei Latushkin; red. Tomasz Kempa. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 706. (Monumenta Magni Ducatus Lithuaniae).

6723. KSIĘGA miasta Firleja (Firlejowa). Wpisy wieczyste i wójtowsko-radzieckie (1690–1811). Wyd. Henryk Seroka. Lublin 2020 Połihymnia 8° ss. 257, il. Gm. Firlej.

6724. KSIĘGA wpisów kanclerza Piotra Gembickiego MK 186 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie z lat 1639–1641. Oprac. Anna Wajs. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 274, nlb. 1. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 16).

6725. KSIĘGA wpisów kanclerza wielkiego Jerzego Ossolińskiego MK 189 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie z lat 1643–1648. Oprac. Janusz S. Dąbrowski. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 537, nlb. 1. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 19).

6726. KSIĘGA wpisów kanclerza wielkiego Jerzego Ossolińskiego MK 190 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie z lat 1643–1650. Oprac. Janusz S. Dąbrowski. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 317, nlb. 1. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 20).

6727. KSIĘGA wpisów MK 185 podkanclerzego i kanclerza Jerzego Ossolińskiego z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie z lat 1638–1643. Oprac. Wojciech Krawczuk. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 456, nlb. 1. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 15).

6728. KSIĘGA wpisów MK 187 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie z lat 1639–1642. Oprac. Adam Korczyński, Wojciech Krawczuk. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 107, nlb. 1. Pol. Tow. Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 17).

Kanclerza Piotra Gembickiego.

6729. KSIĘGA wpisów podkanclerzego Aleksandra Trzebińskiego MK 188 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie z lat 1643–1644. Oprac. Janusz S. Dąbrowski. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 138, nlb. 1. Pol. Tow.

Heraldyczne. (Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa; t. 18).

6730. KSIĘGI gruntowe wsi Wysoka k. Łañcuta 1632–1791, 1789–1873. Oprac. i wyd. Andrzej Techmański. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. CXVII, 450, 1 k. tabl. złożona, il., mapa. (Bibliotheca Iagellonica. Fontes et Studia; t. 36).

6731. MANITIUS Johann Andreas, Widmann Georg: Die Tagebücher der Mitarbeiter des Institutum Judaicum in Halle aus der Reise durch Polen 1730–1731. [Cz.] VI. Von Toruń nach Gdańsk (AFSt H K 48, k. 104v–125v.). Hrsg. und kommentiert von Jan Doktor. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 131–165.

[Cz.] I. *Tamże*. [R. 17]: 2017 nr 4.

6732. MARSZAŁKA trybunalskiego wjazd do Lublina w 1701 roku. [Wyd.] Henryk Gmiterek. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 167–173.

Stanisława Ledóchowskiego (1666–1725).

6733. MATERIAŁY do dziejów spławu na Sanie i Wiśle oraz gospodarki dworskiej w XVIII wieku. [Wyd.] Andrzej Romanow. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 147–157, streszcz. ang.

6734. METRYKA Józefińska i Franciszkańska Łącka (1787, 1829). Oprac. i wyd. Julian Dybiec. Kraków 2020 Julian Dybiec 8° ss. XV, nlb. 1, 355, nlb. 3. (Biblioteka Łącka; 5).

Rec.: Śmigiełski Bogdan, *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 369–370.

6735. METRYKA Katedry Ormiańskiej we Lwowie za lata 1635–1732. W oprac. Krzysztofa Stopki i Marcina Majewskiego. Kraków–Warszawa 2020 Księg. Akademicka; Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Pol. 8° ss. 869 + 1 CD-ROM. Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Pol. (Pomniki Dziejowe Ormian Polskich; 3).

Na płycie faksymile rękopisu tekstu źródłowego.

6736. METRYKI ślubów parafii pw. św. Marii Magdaleny w Łęcznej 1622–1768. Oprac. i wyd. Robert Jop. Lublin 2020 AP w Lublinie 8° ss. 316, nlb. 2, tabl. 8. (Fontes Lublenses; 10).

6737. MILITARY accounts of the Grand Lithuanian Hetman Paweł Jan Sapięha of the years 1655–1662. [Wyd. i oprac.] Andrzej Adam Majewski. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 567–578, streszcz. pol.

6738. NA STYKU kultur i narodów. Galicyjskie miasta i miasteczka w józefińskim katastrze

gruntowym. T. 26: Gwoździec i Kułaczkowce. Oprac. Krzysztof Ślusarek. Kraków 2020 Historia Iagellonica plik tekstowy PDF (655 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 27: Lesznow, Mielnica, Uście Biskupie i Zaleszczyki. Oprac. Łukasz Jewuła. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (659 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 28: Chocimierz i Kamionka Wielka. Oprac. Krzysztof Ślusarek. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (603 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 29: Strusów, Tłuste i Uścieszko. Oprac. Grzegorz Zamoyski. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (583 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 30: Podgrodzie, Podkamiem i Strzeliska Nowe. Oprac. Krzysztof Ślusarek. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (734 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 31: Niżniów i Slotwina. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (761 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 32: Busk, Kutkorz, Pomorzany, Radziechów i Stanisławczyk. Oprac. Grzegorz Zamoyski. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (914 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 33: Chodorów i Rozdół. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (745 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 34: Czernelica, Horodynka i Kudryńce. Oprac. Grzegorz Zamoyski. Kraków 2020 plik tekstowy (700 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 35: Brzozdowce, Knihyniczne. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi i Ivanna Stadnyk. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (603 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 36: Podhajce, Stratyn i Zawałów. Oprac. Krzysztof Baczkowski. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (775 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 37: Bursztyn, Delatyn i Kozowa. Oprac. Kamil Ruszała. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (750 KB), streszcz. ang.

Toż. T. 38: Kotołyja, Kosów i Kutry. Oprac. Łukasz Jewuła. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,23 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 39: Zloczów. Oprac. Ivanna Stadnyk. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,08 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 40: Nadwórna i Zborów. Oprac. Rostyslav Melnyk. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,58 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 41: Przemysłany i Załóżce Nowe. Oprac. Tomasz Kargol. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,17 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 42: Bolszowce, Dźwinogród, Gródek, Mariampol i Otynia. Oprac. Łukasz Jewuła. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,32 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 43: Czortków, Korolówka i Krzywece. Oprac. Rostyslav Melnyk. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,68 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 44: Jezierna i Podkamiem. Kraków 2020. Oprac. Bogdana Petryszak. Kraków 20202 plik tekstowy PDF (1,2 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 45: Borszczów, Kozłów i Manasterzyska. Oprac. Tomasz Kargol. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,86 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 46: Tyśmienica i Uście Zielone. Oprac. Volodymyr Dolinovskyi, Bogdana Petryszak, Krzysztof Ślusarek. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,3 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 47: Bóbrka, Mikołajów i Świrz. Oprac. Grzegorz Zamoyski. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,57 MB), streszcz. ang.

Toż. T. 48: Dunajów, Firlejów i Rohatyn. Oprac. Tomasz Kargol. Kraków 2020 plik tekstowy PDF (1,57 MB), streszcz. ang. T. 1. 2018.

6739. OGIER Charles: Dziennik podróży do Polski 1635–1636. Przekład i oprac. Zenon Gołaszewski. Wyd. 4. Gdańsk 2020 Wydaw. Wimana 8° ss. 353, nlb. 5, mapy.

Wyd. 1. 2010.

6740. OJCOWSKIE synom przestrogi. Instrukcje rodzicielskie (XVI–XVII w.). Wstępem i objaśnieniami opatrzyły Dorota Żołądź-Strzelczyk i Małgorzata E. Kowalczyk. Wrocław 2017.

Rec.: Bożeńska Katarzyna: „Złych więc napominają, aby się poprawili, dobrych, aby się nie popsowali”. Uwagi na marginesie pierwszej antologii staropolskich instrukcji wychowawczych. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 223–259.

6741. OPIS parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Czeladzi z 1791 roku. (Fragment nieodnalezionnej wizytacji dekanatu siewierskiego diecezji krakowskiej z lat 90. XVIII wieku). [Wyd.] Mariusz Trąba. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 421–454, streszcz. ang.

6742. OPISANIE wyprowadzenia Ciała Świętej Pamięci Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Lubomirskiego Wojewody Krakowskiego die 2a 7bris 1727. W Warszawie odprawionego. Oprac. Andrzej Szymanek. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 335–355.

Treść: Szymanek Andrzej: Jerzy Dominik Lubomirski [1665–1727]. Biogram nieco prywatny s. 335–345; Szymanek Andrzej: Pogrzeb magnata w XVIII wieku s. 346–347; Tekst źródła s. 348–352; Ilustracje s. 353–355.

6743. PAMIĘTNIKI o Koniecpolskich. Przyczynek do dziejów polskich XVII wieku. Wyd. Stanisław Przyłęcki. Sandomierz 2020 Armoryka 8° ss. nlb. 4, 452, nlb. 1, il.

Treść: Przyłęcki Stanisław: Wstęp s. III–IX; Diariusz albo summa spraw i dzieł wojska kwarcianego w Prusiech na usługę J. K. Mści przeciwko Gustawowi książęciu sudebergańskiemu będącego, w latach 1626, 1627 i 1628 s. 11–41; Listy Stanisława Koniecpolskiego, hetmana, wojewody sandomierskiego, do Zygmunta III. Króla Polskiego i Szwedzkiego, jakoteż i innych osób, pisane w czasie wojny przeciwko Gustawowi książęciu sudebergańskiemu prowadzonej w Prusiech, w latach 1627, 1628 i 1629, wraz z odpowiedziami i innymi w tymże przedmiocie pismami s. 43–158; Rodowód domu Koniecpolskich pisany w r. 1651, przez Zygmunta Stefana Koniecpolskiego, sędzię województwa sieradzkiego, starostę bendzińskiego – wraz z dopełnieniem s. 159–203; Przypisy i dodatki dziejowe do Rodowodu Koniecpolskich s. 204–447.

Wyd. oryg.: Lwów 1842.

6744. [PASZKOWSKI Marcin]: Marcin Paszkowski i jego „Dzieje tureckie i utarczki kozackie z Tatory...” (1615). Wstęp i oprac. Ewa Siemieniec-Gołaś, Agata Pawlina. Kraków 2018.

Rec.: Goszczyńska Aleksandra: Współczesna edycja „Dziejów tureckich” Marcina Paszkowskiego. Uwagi filologiczne. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 241–250.

6745. PIEŚNI ruskie zebrane z rękopisów Biblioteki Narodowej. [Wyd.] Barbara Dzierżanowska. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 203–221.

Z XVIII w.

6746. [PONIATOWSKI Michał Jerzy]: Ode-wza pasterska z okoliczności gwałtownej śmierci Ludwika XVI, króla francuskiego z zaleceniem modlitw za niego. [Wyd.] Marcin Śliwa. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 289–296.

6747. PRANEŠIMAS Lietuvos kancelariui apie Valkinikų mūšį ir Valkininkų nutarimo priėmimo aplinkybes. [Wyd.] Gintautas Šliesoriūnas. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 181–192, streszcz. ang.

Relacja kanclerza litewskiego o bitwie pod Olkienikami i okoliczności przyjęcia decyzji olkienickiej, 1700 r.

6748. PROTOKÓŁ i rejestry kancelarii szwedzkiej ekspedycji niemieckiej króla Zygmunta III z lat 1597–1600. Riksregistraturet vol. 87 Riksarkivet w Sztokholmie. Die schwedische Kanzlei König Sigismund III. Das Protokoll und die Kopfregesten der deutschen Expedition 1597–1600. Riksregistraturet vol. 87 Riksarkivet Stockholm. Wyd. Wojciech Krawczuk. Kraków 2020 *Historia Jagellonica* 8° ss. 411.

6749. PRZESTROGI i nauki dla dzieci. Instrukcje rodzicielskie (XVIII w.). Wstępem i objaśnieniami opatrzyła Małgorzata E. Kowalczyk i Dorota Żołądz-Strzelczyk. Wrocław 2017.

Rec.: Bożena Katarzyna: „Złych więc napominają, aby się poprawili, dobrych, aby się nie popsowali”. Uwagi na marginesie pierwszej antologii staropolskich instrukcji wychowawczych. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 223–259.

6750. PRZY boku króla Stanisława Leszczyńskiego (1706–1709). T. 2: W wędrówkach po Polsce między Gdańskiem a Lwowem w latach 1708–1709. Listy królewskiego sekretarza Jozafata Michała Karpia oraz fragmenty z gazet pisanych i diariuszy. Wyd. Jerzy Dygdała. Warszawa 2019.

Rec.: Janeczek Michał, *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 304–307.

6751. RACHUNKI budowy zamku krakowskiego 1524. Wyd. Marek Ferenc. Kraków 2019 PTH; Societas Vistulana 8° ss. VIII, 90, nlb. 1. (Folia Jagellonica. Fontes; 1).

Tyt. równol.: Rationes edificationis castri Cracoviensis 1524.

6752. RACHUNKI wojskowe pisarza polnego litewskiego Aleksandra Hilarego Połubińskiego z lat 1656–1660. [Wyd.] Andrzej Adam Majewski. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 194–205.

6753. RAKOWSCY arystotelicy. Edycja i komentarz Anna Laskowska. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. LXXIV, 405, nlb. 1. (Aristotelica Polonica; 5).

Zawiera: Crell Johann: *Ethica Aristotelica*. Ad Sacrarum Literarum normam emendata. Gosławski Adam: *De veritate et virtute morali*.

6754. REJESTR pospolitego ruszenia województwa lubelskiego z 1670 roku. [Wyd.] Leszek Andrzej Wierzbicki. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 157–166.

6755. REJESTR wpisów do księgi zaślubionych w parafii św. Zygmunta w Częstochowie w latach 1653–1683. [Wyd.] Tomasz Andrzej Nowak. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 129–219, streszcz. ang.

6756. [SAPIEHA Józef Stanisław]: Z dawnych podróży. Fundamenty diariusza i wybrane listy biskupa koadiutora wileńskiego Józefa Sapiehy (1708–1754). Z rękopisu odczytała, wstępem i komentarzami opatrzyła Paula Magdalena Wydziałkowska. Pelplin 2020 *Bernardinum* 8° ss. 153.

6757. [SIENKIEWICZ Antoni Marcin]: Epitalamium Antoniego Marcina Sienkiewicza dla Marii Zofii Sieniawskiej – chrześnicy króla Augusta II Sasa i cara Piotra I. [Wyd.] Anna Bator. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 2 s. 81–127, streszcz. ang.

6758. SOURCES for the history of the siege of Kamieniec Podolski in 1672. Oprac. Marek Wagner. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 225–227.

6759. STAŁO się to przy obecności naszego urzędu miejskiego białostockiego... Białostocka księga miejska (1744–1794). Oprac. Monika Kozłowska, Łukasz Baranowski przy współud. Jakuba Grodzkiego. Białystok 2018.

Rec.: Kukło Cezary, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 171–172.

6760. STATUTY Synodu Zamojskiego 1720 roku. Nowe tłumaczenie z komentarzami. Red. nauk. Przemysław Nowakowski. Kraków 2020 *Avalon* 8° ss. 431, il., mapy, streszcz. ang., białorus., ukr.

Tekst równol. łac., pol.

Treść: Nowakowski Przemysław: Wstęp s. 9–12; Grzelak Marek: Uwagi do edycji tekstu łacińskiego s. 15–17; Nowakowski Przemysław: Uwagi do przekładu polskiego s. 19–20; Acta Synodi Zamosiensis Anno MDCCXX. Statuty Synodu Zamojskiego 1720 roku s. 29–273; Komentarz historyczny: Nabywaniec Stanisław: Spojrzenie na Synod Zamojski 1720 roku po trzystu latach s. 275–315; Komentarz prawny: Marzec Łukasz: Prawny wymiar latynizacji cywilizacji europejskiej w kontekście Synodu Zamojskiego s. 317–341; Komentarz liturgiczny: Nowakowski Przemysław: Rola Synodu Zamojskiego w kształtowaniu się liturgii Kościoła greckokatolickiego s. 343–390; Bibliografia s. 393–405.

6761. SUMARIUSZ ksiąg poselstw Metryki Koronnej. T. 1: Jagiellonowie. Oprac.

sumariusza Irena Sułkowska-Kurasiowa, Janina Wejchertowa; przygot. do dr. Małgorzata Badowska, Michał Kulecki; indeksy Małgorzata Badowska, Magdalena Lasota, Michał Kulecki; wstęp Michał Kulecki. Warszawa 2019 AGAD 8° ss. 501, nlb. 3, il.

Toż. T. 2: Królowie elekcyjni. Warszawa–[Zalesie Górne] 2020 ss. 387, nlb. 4, il.

6762. SZLACHTA polsko-inflancka wobec przełomu. Materiały z dyneburskich akt grodzkich i ziemskich z lat 1746–1775. Wyd. Bogusław Dybaś, Paweł A. Jeziorski; przy współpr. Tomasza Wiśniewskiego. Toruń–Warszawa 2018.

Rec.: Dygdała Jerzy, *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 217–221; Pilarczyk Piotr M., *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 281–284.

6763. TESTAMENTY szlacheckie z ksiąg grodzkich ziemi sanockiej z XVII wieku. Wydali Paweł Klint i Konrad Rzemieniecki. Wrocław 2020 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 312, nlb. 2, streszcz. ang. (Źródła Dziejowe; t. 31).

6764. WIŚNIEWIECKI Janusz Antoni: Ilias Polski (1700–1710). Wyd. Przemysław P. Romaniuk i Jacek Burdowicz-Nowicki. Warszawa 2018.

Rec.: Šliesoriūnas Gintautas, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 197–201.

6765. WYBICKI Józef: Wspomnienie o Andrzeju i Konstancji Zamoyskich. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 34: 2020 s. 114–167.

A. H. Zamoyski (1717–1792), Konstancja z Czartoryskich Zamoyska (1742–1797).

6766. WYKAZ konwertytów z lat 1778–1779 z archiwum kościoła św. Marka w Krakowie – edycja źródłowa. [Wyd.] Marcin A. Klemenski. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 219–224, streszcz. ang.

6767. WYPISY źródłowe do dziejów husarii. [Wyd.] Radosław Sikora. Częstochowa 2020 Wydaw. 3Dom 8° ss. 436.

Lata 1569–1784.

6768. [ZAMOYSKI Andrzej Hieronim]: Mowy i wystąpienia Andrzeja Zamoyskiego na Sejmie Convocationis 1764 roku. [Wyd.] Jerzy Piotrowski. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 34: 2020 s. 7–29.

6769. [ZAMOYSKI Andrzej Hieronim]: Mowy i wystąpienia Andrzeja Zamoyskiego na Sejmie Walnym Ordynaryjnym 1766 roku. [Wyd.] Jerzy Piotrowski. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 34: 2020 s. 58–113.

6770. ZAPISY sądu duchownego Ormian miasta Lwowa za lata 1564–1608 w języku ormiańsko-kipczackim. W oprac. Edwarta[!] Tryjarskiego. Kraków–Warszawa 2017.

Rec.: Kapral' Miron Mikołajovič, *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 3 s. 713–718; Tyszkiewicz Jan, *Przegląd Orientalistyczny*. 2018 nr 3/4 s. 401–403.

6771. ZIEMIA jarocińska w świetle opisów pruskich z lat 1793–1794. Red. i oprac. tekstu Ilona Cecylia Kaczmarek. Jarocin 2020 Fund. 750-lecia Jarocina 8° ss. 66, il.

6772. [ZYGMENT III Waza]: List Zygmunta III Wazy do księcia Albrechta Fryderyka Hohenzollerna i nadradców pruskich odnośnie ślubu rzczonego monarchy z Konstancją Habsburg. [Wyd.] Hubert Beczek. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 187–189, streszcz. ang.

Z 1605 r.

6773. [ŻÓŁKIEWSKI Stanisław] Žolkevs'kij Stanislav: Počatok i uspih moskovs'koj vjnyi za panuvannā korolā j. m. Sigizmunda III, za regimentu j. m. pana Stanislava Žolkevs'kogo, voėvodi kiivs'kogo, get'mana pol'nogo koronogo. Perekład i komentari Leontiā Vojtoviča. Bila Cerkva 2019 Oleksandr Pšonkivs'kij 8° ss. 244.

Rec.: Hanskyi Oleh, *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 230–232.

6774. ŻYDOWSKI samorząd ziemski w Koronie (XVII–XVIII wiek). Źródła. Oprac. Adam Kaźmierczyk, Przemysław Zarubin. Kraków 2019.

Rec.: Wodziński Marcin, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 442–445.

b) Opracowania

Zob. poz. 2000, 2249, 2370, 2448, 2524, 6498, 6588, 6589, 6694, 6714, 6742, 6760, 7404, 7735, 7736, 7741.

6775. ACHREMCZYK Stanisław: For the good of the Commonwealth or the individual. Supplications and letters of the crown and Lithuanian nobles for the general sejmik of Royal Prussia in the second half of 17th century. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 4 s. 497–528, streszcz. pol., niem.

6776. ACHREMCZYK Stanisław: Ilawa pod władzą starostów. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 7–49.

Od XVI w.

6777. ÁGÚSTSSON Jóhannes: “Il grosso pacco della musica”: the Galuppiana consignments

for August III and count Heinrich von Brühl in Warsaw 1757–1761. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 2 s. 62–104, streszcz. ang.

6778. ANUSIK Zbigniew: Dlaczego Szwedzi przegrali bitwę pod Połtawą? Natura przeciwko armii szwedzkiej w kampaniach 1708 i 1709 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 103–131, streszcz. ang.

6779. ANUSIK Zbigniew: Krótkie życie i niespodziewana śmierć młodego magnata. Janusz Paweł ks. Ostrogski i jego testament z 6 sierpnia 1619 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 215–233, streszcz. ang.

W aneksie krytyczna edycja testamentu.

6780. ARENDT Ada: Archeologia zatroskana. Staropolskie kalendarze w działaniu. Warszawa 2019.

Rec.: Lasocińska Estera: Precyzyjny zapis czy ekspresja przeżyć? Kilka uwag na temat książki Ady Arendt... *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 260–264; Łukaszewski Jakub: Niewykorzystana szansa. Kilka uwag do pracy... *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 325–339.

6781. ARENDT Ada: Pigułki na nieczytanie. Dwugłos autorsko-czytelniczy w kalendarzu na rok 1696. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 119–128, streszcz. ang.

Na podst. notatek Ludwika Mikołaja Grabińskiego (ok. 1650–1714) w kalendarzu „Hemerologeion albo Polski i Ruski Kalendarz Świąt Rocznych i Biegów Niebieskich”.

6782. AUGUSTYN Maciej: Zapomniana bitwa konfederatów barskich z Rosjanami w Ustrzykach Dolnych. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 112–119.

6783. AUGUSTYN Maciej, Kokoszkiewicz Konrad: Przywilej lokacyjny Czarnej z 1505 roku. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 13–28.

Zawiera też tekst przywileju z 4 XI i jego polskie tłumaczenie.

6784. BALUH Oleksij: Rol' kozactva u vjjs'kovo-političnih konfliktah na teritorii Bukovini drugoi polovini XVII – počatku XVIII st. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 241–252, streszcz. ang., pol.

Rywalizacja polsko-turecka.

6785. BANASIAK Patryk: Ostatnia droga księdza Wojciecha Lipińskiego. Domniemanie archeologa. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 65–84.

Dot. pochówki w 1768 r.

6786. BARKOWSKI Igor: Rok 1783 – studencie kampanii wiedeńskiej. Warszawa 2020

Muzeum Pałacu Króla Jana III 8° ss. 327, nlb. 1, il. (Silva Rerum).

Zawiera też: Przybylski Jacek: Mowa z okazji uroczystego obchodu stułetniej pamiętki zwycięstwa Jana III pod Wiedniem.

6787. BARTNICKA Kalina, Dormus Katarzyna: The Commission of National Education and its transformation in the years 1773–1794. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 9–60.

6788. BARWICKA-MAKULA Aleksandra: Od wrogości do przyjaźni. Habsburgowie austriaccy wobec Polski w latach 1587–1592. Katowice 2019 Wydaw. UŚ 8° ss. 366, nlb. 2. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3766).

Rec.: Gałuszka Justyna, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 291–301; Milewski Dariusz, *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 190–191.

6789. BEDNARUK Waldemar: Trybunał Koronny. Szlachecki sąd najwyższy w latach 1578–1794. Wyd. 2. Lublin 2020 Stow. Absolwentów i Przyj. Wyd. Prawa KUL 8° ss. 342, nlb. 6, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 2008.

6790. BIENKOWSKA Irena: Osiemnastowieczna twórczość instrumentalna z dawnej kolekcji muzykaliów w Podhorcach. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 165–184.

6791. BIRECKI Piotr: XVIII-wieczne inwentarze kościelne jako przyczynek do badań nad ewangelickimi księgozbiórami parafialnymi w Prusach Książęcych. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 14: 2020 s. 155–177, streszcz. ang.

6792. BOBIATYŃSKI Konrad: Aktywność senatorów litewskich podczas sejmów z pierwszego okresu panowania Jana III Sobieskiego (1676–1683) i ich stosunek do najważniejszych problemów państwa w świetle wotów senatorskich. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 131–146, streszcz. ang.

6793. BOBICESCU Cristian Antim: Consideratii preliminare cu privire la raporturile lui Luca Stroici cu Jan Zamoyski. *Anuarul Institutului de Istorie “A. D. Xenopol”*. T. 56: 2019 s. 33–41, streszcz. ang.

Relacje i kontakty pomiędzy Janem Zamoyskim a bojarem rumuńskim Luca Stroiciem w l. 1595–1604.

6794. BONDYRA Wiesław: Vice-voivodes, bailiffs and regents in Bełz Voivodeship and Chełm Land in the times of the Saxon rule. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 265–288, streszcz. pol.

Lata 1697–1763.

6795. BORKOWSKI Mikołaj P[iotr]: Obraz Chin i Japonii w polskich kompendiach geograficznych doby Augusta III. *Przegląd Orientalistyczny*. 2019 nr 2 s. 97–110, streszcz. ang.

6796. BORKOWSKI Mikołaj Piotr: Wewnętrzne przyczyny upadku monarchii Safawidów w dziełach o. Tadeusza Krusińskiego SJ. *Przegląd Orientalistyczny*. 2017 nr 3/4 s. 361–369, streszcz. ang.

Żyjący w l. 1675–1757 lekarz, orientalista, archiwista, podróżnik, dyplomata i misjonarz.

6797. BORODA Krzysztof: Geografia gospodarstwa Królestwa Polskiego w XVI wieku. Białystok 2016.

Rec.: Malinowski Mikołaj, *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 243–248.

6798. BORODA Krzysztof: Przestrzenne różnicowanie wysokości cen żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa na terenie Królestwa Polskiego w lustracjach królewskich z lat 1564–1565. *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 235–247, streszcz. ang.

6799. BRONIARCZYK Marcin: Aktywność senatorów z województwa rawskiego na sejmach doby Wazów (1587–1668). *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 65–82, streszcz. ang.

6800. BUCZEK Katarzyna: Schools of the Commission of National Education in the Samogitian Department. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 217–230.

6801. BURDZY Dominika: The orchestra at the Jesuit College and its participation in the religious life of Sandomierz in the 17th and 18th centuries. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 289–314, streszcz. pol.

6802. BUSZEWICZ Elwira: Medycyna i ułomność ciała w lirykach i epigramatach Alberta Inesa. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 167–183, streszcz. ang.

Żyjący w l. 1619–1658 poeta polsko-laciński, jezuita.

6803. [CEBENKO Oleg Aleksandrowiç] Tsebenko Oleg: Problems of modern interpretation of the Jan Szczyński Herbut's lifeway... *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 23: 2018 s. 15–24.

Życie i działalność J. S. Herburta (1567–1616) oraz jego relacje z Janem Zamoyskim (1542–1605).

6804. CEVRIOĞLU Mahmut Halef: Sultan Murad IV's Polish Campaign (1634). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 209–246, streszcz. ang.

Stosunki polsko-tureckie w l. 1633–1634.

6805. CHERPEREK Dariusz: Mecenat literacki Anny Wazówny [1568–1625]. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 2 s. 25–37, streszcz. ang.

6806. CHLEWICKA Katarzyna: Transfer idei i informacji na granicy kultur. Czasopismo „Thornische Nachrichten von Gelehrten Sachen” (1762–1766) w kontekście polskiego oświecenia. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 39–52, streszcz. ang.

6807. CHODYŃSKI Antoni Romuald: Dzieło M. B. Valentiego Museum museorum i inne publikacje muzeograficzne z gdańskich księgozbiorów oraz ich znaczenie w kształtowaniu zbiorów przyrodniczych i artystycznych w XVII i XVIII wieku. *Opuscula Musealia*. Z. 27: 2020 s. 131–167, streszcz. ang.

6808. CHOLEWIŃSKI Łukasz: Problem udzielania pomocy wojskowej podczas „egzekucji z nieruchomości” w obradach sejmowych doby stanisławowskiej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 173–186.

6809. CHROBOT Agata: Wojny włoskie w dialogu pasterzy. “Ecloga Georgii Sabini de Gallo ad Ticinum capto, scripta ad Stanislaum a Lasco Poloniae Baronem”. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 35–47, streszcz. ang.

Wyd. w 1558 r.

6810. CHROŚCICKI Juliusz A[ntoni]: Działania artystyczne Władysława Zygmunta jako królewicza i jako króla Władysława IV (w latach 1624–1648). *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 249–261.

6811. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: Dyplomaci weneccy w Rzeczypospolitej XVII wieku. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 11–24, streszcz. wł.

6812. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: One world – many colours. Kraków 2019.

Rec.: Srogosz Tadeusz, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 302–305.

6813. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: Piotr Skarga [1536–1612] – “swordsmen of the Counter-Reformation” towards other confessions. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 177–186.

6814. CIEMIŃSKI Łukasz: „Xawier wszystkich pocieszy, do usług każdego spieszy...” Kult cudownego obrazu świętego Franciszka Ksawerego w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 73–87, streszcz. ang.

Lata 1708–1773.

6815. CIESIELSKI Tomasz: Roads, traveling and communication in the Polish-Lithuanian Commonwealths in the 18th century. Russian and West European visitors' perspective. *In Gremium*. T. 14: 2020 s. 119–140, streszcz. ang.

6816. CISZEWSKA Małgorzata: The enco-mium of Polish noblewomen in Jakub Sobieski's secular funeral speeches (the first half of the 17th century). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio FF: Philologiae. Vol. 38: 2020 [nr] 2 s. 15–25, streszcz. pol.

6817. CONSTANTINOV Valentin: Wojna o tron hospodarski w Mołdawii w latach 1615–1616 i jej wpływ na stosunki polsko-osmańskie. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 113–125, streszcz. ang.

6818. CZEKAŁA Przemysław: Inwentarz dóbr ziemskich i ruchomości po Piotrze Trzcimskim mieczniku gostyńskim z 10 marca 1763 r. (Cz. 1). *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 49–80, streszcz. ang.

6819. CZYŻ Anna Sylwia: Pamięć o poprzednikach i kłótnie z kapitułą, czyli o działalności biskupa Mikołaja Stefana Paca na rzecz skar-bca katedry wileńskiej. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 9–30, streszcz. ang.

Lata 1671–1684.

6820. DANOWSKA Ewa: Jana Miłoszewskiego dobytek doczesny. Inwentarz pośmiertny małopolskiego szlachcica z 1725 r. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 131–154, streszcz. ang.

Zawiera też tekst źródła.

6821. DELIMATA-PROCH Małgorzata: Dziecięce choroby i urazy w świetle „Skarbu Nieprzebranego Dobrodziejstw Boskich” Jana Kazimierza Steczewicza (lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte XVII w.). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 64–85, streszcz. ang.

6822. DOBROWOLSKI Witold: Podróż do Włoch Elżbiety Lubomirskiej i Stanisława Kostki Potockiego. Geneza łańcuckiej kolekcji starożytności. Red. Grażyna Raj. Warszawa–Toruń 2020 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Wydaw. Tako 8° ss. 358, il. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Kultura Artystyczna. Artistic Culture; t. 3).

Lata 1785–1786.

6823. DOKTÓR Jan: Powstanie i likwidacja sejmów Żydów polskich – próba nowego

spojrzenia w perspektywie europejskiej. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 4 s. 787–829, streszcz. ang.

6824. DOLAŃSKI Dariusz: Wizja kobiety i mężczyzny w dobie sarmatyzmu. Refleksja nad „Sukcessem świata” Gaudentego Pikulskiego. *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 37–50.

Wyd. we Lwowie w 1763 r.

6825. DONEFNER Joanna: Na marginesie „Gońca cnoty” Macieja Strykowskiego – genealogiczne „icones” władców Polski i Litwy. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 81–95.

Wyd. w Krakowie w 1574 r.

6826. DRAGON Mirosław: „Ofiara miłości niewczesnej” – oleski radny zlecił morderstwo żony po czym został księdzem. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 80–83.

Zlecenie zabicia żony Anny przez Jakuba Rzeddeckiego w 1680 r.

6827. DROGI duchowe katolicyzmu polskiego XVII wieku. Red. nauk. Alina Nowicka-Jeżowa. Warszawa 2016.

Rec.: Wolański Filip, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 697–703.

6828. DROZD Andrzej: O twórczości literackiej Tatarów w dobie staropolskiej. *Przegląd Orientalistyczny*. 2017 nr 1/2 s. 19–44.

6829. DROZDOWSKI Robert Mariusz: Kozaczyzna Zapsorska wobec synodów kijowskich w latach 1628–1629. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 41–51, streszcz. ang.

6830. DRUNGILAS Jonas: Erelio lokio gulyje. Lenkų bajorai Žemaitijoje XVI–XVIII a.: migracija, kalba, atmintis. Vilnius 2019 Lietuvos istorijos institutas 8° ss. 294.

Orzeł w legowisku niedźwiedzia. Szlachta polska na Żmudzi w XVI–XVIII w.: migracja, język, pamięć.

Rec.: Błaszczuk Grzegorz, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 296–300.

6831. DRYJA Sławomir, Sławiński Stanisław: Krakowskie dzieje piwowarskiego rodu Latosów i rekonstrukcja zabudowy ich posesji przy ul. Szekowskiej nr 23. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 8: 2016 [dr.:] 2017 s. 49–73, streszcz. ros., niem., ang., fr.

XVI w.

6832. DUBONIS Artūras: „Kudėl L”tuvos” valstečiai nâkalb”io rus”niškai XVI amžiuia?” (Kodėl Lietuvos valstiečiai nekalbėjo rusėniškai XVI amžiuje?). *Lietuvos Istorijos Metraštis*.

2016 [nr] 2 [dr.] 2017 s. 27–50, streszcz. ang.

Dlaczego litewscy chłopcy nie znali dobrze języka ruskiego w XVI w.?

6833. DUKWICZ Dorota: Rosja wobec sejmów rozbiorowych warszawskiego (1772–1775). Warszawa 2015.

Rec.: Stroynowski Andrzej: O potrzebie dalszych badań nad przebiegiem i skutkami sejmów rozbiorowych 1772–1775. *Czaszy Nowożytnie*. T. 32: 2019 s. 127–135.

6834. DWORY i życie dworskie w nowożytnej Europie (XVI–XVIII w.). Red. Patryk Kuc. Kraków 2020 Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica”; Koło Nauk. Historyków Studentów UJ 8° ss. 116, tabl. 4, il. Koło Nauk. Historyków Studentów UJ.

Tręść: Multan Gabriela: Kobieta na dworze tureckim w świetle wybranych relacji – próba charakterystyki. [XVI–XVIII w.] s. 7–28; Koniewicz Krzysztof: Przepis na sporządzenie esencji ambry w manuale Andreasa Happena – aptekarza księcia Brunszwiku Rudolfa Augusta. [2. poł. XVII w.] s. 29–39; Kocańda Paweł: „Castrum et curia”. Problematyka badawcza dworów królewskich i wójtowskiego w Bieczu. [XIII–XX w.] s. 41–58; Popielarz Aleksander: Stronnicтво dworskie wobec planów ustanowienia Orderu Niepokalanego Poczęcia NMP przez Władysława IV s. 59–76; Makówka Magdalena: Dwór księżnej Walii Karoliny Ansbach w pierwszych latach panowania Jerzego I w świetle pamiętnika Mary Cowper s. 77–93; Kwiatek Agata: Przyczynki do biografii Jana Pisarzowskiego z Pisarzowic [1599–1679], pisarza i sędziego ziemskiego zatorskiego oraz sześciokrotnego deputata do Trybunału Koronnego s. 95–116.

6835. DYGDAŁA Jerzy: Suwerenność Rzeczypospolitej czy suwerenność „państw” magnackich? (z doświadczeń bezkrólewia 1733 roku). *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 3–36.

6836. DZIAŁALNOŚĆ Elżbiety Sieniawskiej. Polityka, gospodarka, kultura. Pod red. Bożeny Popiołek. Warszawa 2020 Muzeum Pałacu Króla Jana III 8° ss. 451, nlb. 1, il., mapy. (Silva Rerum).

Tręść: Popiołek Bożena: Elżbieta z Lubomirskich Sieniawska [ok. 1669–1729], kasztelanowa krakowska – polityk czy polityczna awanturka? s. 9–32; Penkała-Jastrzębska Anna: Wytrawna polityk czy interesowna magnatka? Kłopotliwy portret Elżbiety Sieniawskiej w świetle korespondencji osób jej współczesnych s. 35–57; Pietrzak Jarosław: Elżbieta z Lubomirskich Sieniawska na dworze królowej Marii Kazimiery d’Arquien Sobieskiej w latach 1680–1698 s. 53–86; Skrzypiet Aleksandra: Relacje królewiczów Sobieskich z Elżbietą Sieniawską s. 89–106; Wyszomska Monika: „Niech się nikt nie cieszy ani urąga z naszej przyjaźni”. Obraz wzajemnej więzi w listach Franciszka Bielińskiego do Elżbiety Sieniawskiej z lat 1712–1729 s. 109–122; Link-Lenczowski Andrzej K.: Hetmanowa Elżbieta Sieniawska i „anatomia Rzeczypospolitej” – raz jeszcze s. 123–146; Dygdała Jerzy: Kontakty Elżbiety Sieniawskiej z królem Stanisławem Leszczyńskim w latach 1706–1709 s. 149–164; Sikora Ewelina: Elżbieta Sieniawska jako pośredniczka dyplomatyczna podczas powstania Franciszka II Rakocznego w latach 1703–1711 s. 167–184; Kuras Katarzyna: Kariera klientów Elżbiety Sieniawskiej w kręgu Zofii z Sieniawskich Czartoryskiej I w. Denhoffowej i Augusta Aleksandra Czarto-

ryskiego s. 189–206; Słaby Agnieszka: W drodze. Mobilność w życiu elit czasów saskich na przykładzie itinerarium Elżbiety Sieniawskiej s. 209–233; Dumanowski Jarosław: Drozdy, pawie i szczupaki. Sieniawscy od kuchni s. 237–256; Kucharski Adam: Gazetowy serwis informacyjny Elżbiety i Adama Sieniawskich. Treści i twórcy s. 259–277; Kicińska Urszula: „Funkcyi mojej dosyć czynić, jako zwykł dotąd” – współpraca Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej z urzędnikami jako przejaw działalności gospodarczej kasztelanowej krakowskiej s. 281–303; Nowak Janusz S.: Lekarze i służba medyczna na dworze Elżbiety i Adama Mikołaja Sieniawskich (1669–1729) s. 307–326; Nestorow Rafał: Pomiędzy sztuką a polityką. Fundacje i inicjatywy artystyczne Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej jako przykład magnackiego patronatu za panowania Augusta II s. 329–348; Sito Jakub: Elżbieta Sieniawska i August Mocny jako stołeczni dysponenci sztuki. Między rywalizacją a synergią s. 351–374; Stepien Urszula: Działalność fundatorów Elżbiety Sieniawskiej w świetle listów malarza Carla de Prevo. Zagadnienie relacji pomiędzy zleceniodawcą i artystą s. 377–394; Komorowski Waldemar: Elżbieta Sieniawska a krakowskie środowisko architektoniczne pierwszej połowy XVIII wieku. Nieznana rezydencja hetmanowej w Krakowie s. 397–410; Wardzyński Michał: Johann Ellias i Heinrich Hoffmannowie na służbie księżnej hetmanowej Sieniawskiej a rzeźba późnobarokowa w Małopolsce pierwszej połowy XVIII wieku s. 415–431.

6837. DZIEDZICTWO Kodnia Sapiehów. Kultura, religia, polityka. Red. Paweł Zajac. Poznań 2020 UAM. Wydż. Teol. 8° ss. 141, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 26 X 2019 r.

Z treści: Buczyło Andrzej: Kodeń i dobra kodeńskie w świetle inwentarza z 1599 r. s. 9–22; Rachuba Andrzej: Polityka matrymonialna Sapiehów kodeńskich w XVII w. s. 23–44; Zielińska Zofia: Dziennik biskupa Józefa Sapiehy – charakterystyka źródła. [Lata 1708–1749] s. 45–62; Wereda Dorota: Społeczność unicka Kodnia w XVII–XVIII w. s. 63–79; Chemperd Dariusz: Legenda obrazu kodeńskiego. Jeszcze o mistyfikacji Jana Fryderyka Sapiehy. [XVII–XVIII w.] s. 81–94; Zajac Paweł: Koronacja wizerunku Matki Bożej Kodeńskiej w 1723 r. Studium źródłoznawcze s. 95–131.

6838. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Umowa dzierżawy ceł królewskich podstolego bractawskiego Macieja Józefa Dziembowskiego z 1750 roku. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego*. [T.] 2: 2020 s. 73–87, streszcz. ang.

W aneksie treść kontraktu.

6839. ELŻBIETA Sieniawska – królowa bez korony. Red. nauk. Konrad Morawski, Konrad Pyzel. Warszawa 2020 Muzeum Pałacu Króla Jana III 4° ss. 351, il.

Tręść: Jaskanis Paweł: Wprowadzenie s. 7–8; Pyzel Konrad: Znikanie s. 9–11; Popiołek Bożena: Elżbieta z Lubomirskich Sieniawska (ok. 1669–1729). Polityk – fundator – patron s. 12–33; Manys Bernadetta: Pośród pracowitych mieszczanek i zaradnych szlachcianek. Żony, matki i...? Kobiety i ich sytuacja w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w drugiej połowie XVII i pierwszej połowie XVIII wieku s. 35–45; Morawski Wojciech: Gospodarka Rzeczypospolitej na przełomie XVII i XVIII wieku s. 46–59; Kurzej Michał: Sztuka w Rzeczypospolitej pod koniec XVII i na początku XVIII wieku s. 60–88; Krzywy Roman: Nad listami Elżbiety Sieniawskiej s. 89–92; Kossarzecki Krzysztof: Supliki staropolskie s. 93–97; Słaby Agnieszka: Rozrywki dworskie w Rzeczypospolitej czasów Elżbiety Sieniawskiej s. 98–101; Pietrzak Jarosław: Aranzowanie małżeństw w kręgach szlacheckich

w Rzeczypospolitej w XVII i XVIII wieku s. 102–106; Pękacka-Falkowska Katarzyna: Medycyna w Rzeczypospolitej polsko-litewskiej za czasów Elżbiety Sieniawskiej s. 108–111; Straszewska Anna: Elżbieta Sieniawska i moda kobieca jej epoki s. 112–117; Klesta-Nawrocka Aleksandra: Rozpieszczając zmysły. Smak luksusu w XVIII wieku s. 118–120; Baran Maciej: Giuseppe Rossi i technika fresku w malarstwie ściennym początku XVIII wieku s. 121–127; Salwa Mateusz: Magnackie krajobrazy s. 128–131; Katalog: Cz. 1 – Pałac w Wilanowie w czasach Elżbiety Sieniawskiej – architektura, wystrój, wyposażenie s. 134–179; Cz. 2 – Wybrane obiekty związane z Elżbietą Sieniawską – dzieła sztuki, archiwalia, starodruki, i inne s. 180–313; Biografia s. 314–334.

Toż w jęz. ang.: Elżbieta Sieniawska – a queen without a crown. Warszawa 2020 ss. 351, il.

6840. FABER Martin: Sarmatismus. Die politische Ideologie des polnischen Adels im 16. und 17. Jahrhundert. Wiesbaden 2018 Harrassowitz Verlag 8° ss. 525. (Quellen und Studien – Deutsches Historisches Institut Warschau; Bd. 35).

Rec.: Augustyniak Urszula, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 286–295; Kiaupienė Jūratė, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 23: 2019 s. 172–177.

6841. FIGLUS Tomasz: Zagospodarowanie przestrzenne Szadku w okresie nowożytnym w świetle lustracji dóbr królewskich. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 21–35, streszcz. ang.

6842. FILIPCZAK Witold: Sejmiki powiatu wilkomierskiego w latach 1781–1784. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 67–93, streszcz. ang.

6843. FILIPCZAK Witold: Uwagi o sejmikach litewskich w czasach Rady Nieustającej na tle praktyki parlamentarnej powiatu kowieńskiego. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 71–103, streszcz. ang.

Dot. 1. 1776–1786.

6844. FIRSZT Stanisław: Skutki jednego ślubu z 1620 roku na zamku w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 51–72.

Ślub Barbary Agnieszki z legnicko-brzeskiej linii Piastów i Hansa Ulyrka Schaffgotscha 31 X.

6845. FOLLPRECHT Kamila: Profesorowie Uniwersytetu Krakowskiego jako mieszczanie krakowscy w XVII i XVIII stuleciu. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 37–49, streszcz. ang.

6846. GARWOLIŃSKI Tomasz: Ślady działalności oficyj jezuitów w Wilnie i Braniewie na przełomie XVI i XVII wieku w zbiorach Biblioteki „Hosianum” w Olsztynie jako przykład procesów integracyjnych w Rzeczypospolitej Obojga Narodów. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 117–144, streszcz. ang.

6847. GAWRON Przemysław: Koszty wystawienia regimentu piechoty cudzoziemskiej w Wielkim Księstwie Litewskim w pierwszej połowie XVII wieku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 145–160, streszcz. ang.

6848. GAŚSIOR Anna, Królikowski Janusz: Kasata Towarzystwa Jezusowego – 1773 rok. Zagadnienia wybrane. Kraków 2020 Uniw. Papieski Jana Pawła II w Krakowie Wydaw. Nauk. 8° ss. 197. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 11).

6849. GAŚSIOR Ewa: Sejm konwokacyjny po śmierci Jana III Sobieskiego. Warszawa 2017.

Rec.: Skrzypietz Aleksandra: Sejm konwokacyjny 1696 roku – pytania i wątpliwości. *Czasy Nowożytne*. T. 32: 2019 s. 103–126.

6850. GLIŃSKI Andrzej: Organizacja rzemiosła i handlu w gminie ormiańskiej w Stanisławowie w XVII i XVIII wieku. *Lehahayer*. T. 7: 2020 s. 43–69, streszcz. ang., orm.

6851. GLIWA Andrzej: Mieszkańcy wsi Hyżne wobec zagrożenia tatarskiego w XVII stuleciu na tle międzypokoleniowej pamięci komunikatywnej i pamięci kulturowej. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 35–84, streszcz. ang.

6852. GŁÓWKA Dariusz: Książki w inwentarzach pośmiertnych szlachty zakroczymskiej w XVIII w. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 1 s. 109–128, streszcz. ang.

6853. GŁUSZAK Marcin: O małżeńskich darowiznach na wypadek śmierci w XVIII w. w świetle akt Metryki Koronnej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 47–62.

6854. GMITEREK Henryk: Szymon Szymonowicz i Akademia Zamojska. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 28–36, streszcz. ang.

6855. GOJNICZEK Waław: Konsystorz księstwa cieszyńskiego czasów Reformacji w świetle listu dobrego urodzenia Jana Pragenusa z 1622 roku. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 10: 2016 s. 32–42, streszcz. ang.

6856. GOŁASZEWSKI Łukasz: Spory o dziesięciny. Świeccy i duchowni w Knyszynie na przełomie XVI i XVII wieku. Warszawa–[Białystok] 2016.

Rec.: Kunigieli Joanna, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 303–305.

6857. GOŁUB Stanisław, Borowska Beata, Mąka Magdalena: Próba identyfikacji pochówku biskupa Jakuba Suszy na podstawie wyników badań archeologicznych, antropologicznych

i źródeł historycznych. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 29–49, streszcz. ros., ang.

Zyjący w l. 1610–1687 grekokatolicki biskup chełmski.

6858. GOMÓŁKA Marcin: Polityka bałtycka Jana III Sobieskiego – założenia, działania, bilans. *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 1 s. 41–60, streszcz. ang.

6859. GOSZCZYŃSKI Artur: The Institution of Council of the Senate in the Political System of the Polish-Lithuanian Commonwealth under the Rule of Ladislaus IV Vasa (1632–48). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 181–207, streszcz. ang.

6860. GOTTFRIED Kazimierz: Anna Ostrogska [1575–1635] wojewodzina wołyńska. Zarys biograficzny na tle dziejów Jarosławia. Rzeszów 2020 Edytorial 16° ss. 86, nlb. 2, il.

Reprint, oryg.: Jarosław 1939.

6861. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Kościoł reformatów w Węgrowie fundacji wojewody płockiego, starosty przasnyskiego Jana Dobrogosta Krasieńskiego herbu Słępowron. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 13–21, streszcz. ang.

Zbudowany w l. 1633–1706.

6862. GÓRECKI Piotr: Najstarsze wzmianki o szkolnictwie parafialnym w Zabrze (na przykładzie wizytacji kanonicznych z XVII i XVIII wieku). *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 85–96.

6863. GÓRECKI Piotr: Zabrzeńska parafia św. Andrzeja w sprawozdaniach wizytacyjnych z 1679 i 1687 roku. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 9: 2017 s. 127–144.

6864. GRACZYK Waldemar: “This is about Poland and about everything”. Senatorial activity of Stanisław Łubieński, bishop of Płock, in the year 1627–1632. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 83–93, streszcz. ang.

6865. GRAFF Tomasz, Wołyniec Bartłomiej M., Wróbel Elżbieta Elena: Mikołaj Zebrzydowski 1553–1620. Szkic biograficzny. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 257, nlb. 1, tabl. 28, il., mapy, streszcz. ang.

Rec.: Więch Arkadiusz Stanisław: O Mikołaju Zebrzydowskiego przypadkach, czyli słów kilka o jego pierwszej biografii. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 245–248.

6866. GRELL Chantal: Jan Heweliusz i dwór francuski. Warszawa 2020 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR; PAN Bibl. Gdańska 8° ss. 205, il. IH PAN.

6867. GROSZKOWSKI Marek: Polityka księżnej Gryzeldy w Ordynacji Zamojskiej w latach 1666–1669. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 106–118, streszcz. ang.

Gryzelda Konstancja Wiśniowiecka (1623–1672), z domu Zamoyska.

6868. GROTH Andrzej: Znaczenie Elbląga dla handlu wiślanego w okresie kryzysów politycznych z lat 1577, 1656 i 1772. *Rocznik Elbląski*. T. 28: 2018 s. 81–89, streszcz. ang.

6869. GRZEBYK Tomasz: The Turkish cause, reformation and counter-reformation in Polish-English contacts in the 15th and 16th centuries. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 96–105, streszcz. pol.

6870. GRZEŚKOWIAK-KRWAWICZ Anna: A Polish sattelzeit? New concepts in the political language at the twilight of the Polish-Lithuanian Commonwealth. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 31–50, streszcz. ang.

6871. GRZEŃDA Mateusz: Portret w polityce – polityka portretu. Uwagi o znaczeniu portretu w praktyce władzy Zygmunta I Starego. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 1 s. 5–79, streszcz. ang.

6872. GRZYBOWSKI Michał Marian: Testament ks. Stanisława Malanowskiego. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 4 s. 3–6, streszcz. ang.

Z 1 V 1779 r.

6873. GULCZYŃSKA Justyna: The Commission of National Education (1773–1794). Schools in the Greater Poland Department. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 125–141.

6874. GUMPER Małgorzata: Epilog ojczyzniany – Michała Kleofasa Ogińskiego rozmowy z ostatnim królem Rzeczypospolitej. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 77–102, streszcz. ang.

Lata 1791, 1793.

6875. HAAS Agata: Osobliwe modlitwy w „Doskonałym kancjonał polskim” z 1673 roku. *Studia Śląskie*. T. 86/87: 2020 s. 41–57.

6876. HADYNA Stanisław: Stanisław Sarnicki [ok. 1532–1597] – historyk, pastor, patriota. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 111–152, streszcz. ang., niem., ros.

6877. HAJDRYCH Łukasz: Procesy o czary przed sądem wójtowskim miasta Żerkowa

w pierwszej połowie XVIII wieku. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 247–258.

6878. HANCZEWSKI Paweł: Edmund Burke o Rzeczypospolitej. W poszukiwaniu wolności i porządku. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 63–93, streszcz. ang.

Poglądy brytyjskiego polityka i myśliciela na sytuację Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

6879. HANUSIEWICZ-LAVALLEE Mirosława: Uwagi o polskiej liryce psalmicznej drugiej połowy wieku XVI. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 2 s. 133–152, streszcz. ang.

6880. HANUSIEWICZ-LAVALLEE Mirosława: W stronę Albionu. Studia z dziejów polsko-brytyjskich związków literackich w dobie wczesnonowożytnej. Lublin 2017.

Rec.: White Agnieszka, *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 265–267.

6881. [HELENÛK Anastasiâ Anatoliïvna, Płyska Jurij] Kheleniuk Anastasiia, Płyska Yuriy: Ostroh Academy. The history and tradition. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 20–40, streszcz. ang.

XVI–XVII w.

6882. HEROD Patrycja Ewa: Spór o regale bartne w ziemi wiskiej w latach 1502–1519. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 84–102, streszcz. ang.

6883. HŁADKIEWICZ Węśław, Ilciów Adam: Luteranie na Dolnym Śląsku. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 59–66.

W XVI w.

6884. HOMA Tomasz: Rzeczpospolita. Wybrane zagadnienia myśli obywatelskiej Piotra Skargi SI. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum w Krakowie 8° ss. 224, il.

6885. HUNDERT Zbigniew: Marszałek Wielki Koronny Stanisław Herakliusz Lubomirski wobec Sejmu 1683 roku i problemu wojny z portą osmańską. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 222–238.

6886. HUNDERT Zbigniew: Mechanizm wyboru deputatów w województwa mazowieckiego do Trybunału Koronnego w 1688 r. Przyczynek do badań układów klientalnych na Mazowszu w dobie panowania Jana III. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 159–172.

6887. IMAŃSKA Iwona: Katalog toruńskiego księgarza Samuela Janssona Möllera z 1738 roku w zbiorach Biblioteki Katedralnej w Gnieźnie.

Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 113: 2020 s. 205–220, streszcz. ang.

6888. JABŁOŃSKA Anna: Deviations from the model of clergyman after the Council of Trent. Selected examples from the inspection books of Gniezno Archdeaconry. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 207–227, streszcz. pol.

Do XVII w.

6889. JAČOV Marco: La tragica fine della Regina Bona Sforza e della Sultana Roxelana. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 26: 2020 z. 1 s. 41–55, streszcz. pol.

6890. JAGODZINSKI Sabine: W namiotach wezyrskich. Komemoracja wojen tureckich w kulturze szlacheckiej. Tł. Róża Zielińska-Kołodzińska. Warszawa 2020 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie; Niem. Inst. Hist. 8° ss. 443, il.

Lata 1547–1790.

6891. JAGOSZ Michał: Odpis hymnu Nurakina z „O ty! Co równie zneedniałym” z melodramatu „Iskhar, król Guaxary” Józefa Elsnera odnaleziony w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 119–125, streszcz. ang.

Z 1794 r.

6892. JAKIMOWICZ Kamil: Codzienność monarchy podczas pobytu Stanisława Augusta w Puławach w 1777 roku. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 37–55, streszcz. ang.

6893. JAKIMOWICZ Kamil: Instytucje państwowe i samorządowe w życiu mieszkańców Lublina w latach 1764–1794. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 534, streszcz. ang.

6894. JAKIMOWICZ Kamil: Lodgings of deputies at the Tribunal Crown in Lublin during Stanisław August Period. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 171–197, streszcz. pol.

6895. JAKUBOSZCZAK Agnieszka Krystyna, Roszak Stanisław: Hrabina Louise Charlotte Schwerin (1684–1732) i Regina Salomea z Rusieckich Pilsztynowa (1718–po 1763) – w poszukiwaniu nowej ojczyzny i miejsca w społeczeństwie. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 111–130.

6896. JAMROŻEK Wiesław, Szablicka-Żak Jolanta: The education system of the Commission of the National Education's Navahrudak Department in the years 1773–1794. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 257–268.

6897. JANICKA Jowita: Cięża w opiniach mieszkańców Rzeczypospolitej Obojga Narodów

w XVIII wieku. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 73–92, streszcz. ang.

6898. JANUSZEK-SIERADZKA Agnieszka: Królowa Barbara Radziwiłłówna w dworskim mikroświecie. Lublin 2017.

Rec.: Markiewicz Paulina, *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 311–317.

6899. JARCZYKOWA Mariola: Husarskie zabawy piórem. Obraz towarzystwa rycerskiego w wierszach z rękopisu Biblioteki Jagiellońskiej. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 211–232, streszcz. ang.

XVII w.

6900. JARCZYKOWA Mariola: Koronacja Jana III Sobieskiego w ujęciu poetów i pamiętnikarzy. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 2(53): 2019 s. 117–135, streszcz. ang.

6901. JARCZYKOWA Mariola: Utyskiwania na zdrowie i porady medyczne w wybranych listach XVI i XVII wieku. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 45–60, streszcz. ang.

6902. JASNOWSKI Józef: Mikołaj Czarny Radziwiłł (1515–1565). Kanclerz i marszałek ziemski Wielkiego Księstwa Litewskiego, wojewoda wileński. Wyd. 2. Oświęcim 2020 Napoleon V 8° ss. 321.

Reedycja z 1939 r.
Wyd. 1. 2014.

6903. JAWORSKI Radosław: Lublin sejmik instruction for the Warsaw Sejm delegates in 1570. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 607–623, streszcz. pol.

Zawiera też treść instrukcji.

6904. JAWORSKI Rafał: „Kształtem włóskim wywieść”. Nieznany list króla Zygmunta II Augusta do wielkorządcy krakowskiego Jana Bonera z 1557 roku ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 29–36, streszcz. ang.

Zawiera też list.

6905. THE JEWISH community in the town of Drohobycz and the Drohobycz Demesne under the rule of Zelman Wolfowicz [1680–1757] in mid-eighteenth century. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 4 s. 717–784, streszcz. ang.

Treść: Wiślicz Tomasz: Introduction s. 719–720; Cieśla Maria: A distorted image? Biographies of members of the Jewish economic elites active in the Polish-Lithuanian Commonwealth s. 721–740; Wiślicz Tomasz: The life and legend of Zelman Wolfowicz s. 741–753; Harasymchuk Mariia: Jews in Drohobycz

and the Drohobycz Estate in the first half of the eighteenth century s. 755–767; Truciński Łukasz: Zelman Wolfowicz and the Jewish community in the system of power in Drohobycz in the light of municipal records from 1735–1761 s. 769–784.

6906. JEZIERSKI Paweł: Franciszek Salezy Jezierski [1740–1791]. „Wulkan Gromów Kuźnicy Kollatajowskiej”. Łuków 2020 Tow. Przyj. Ziemi Łukowskiej 8° ss. 36, il. Tow. Przyj. Ziemi Łukowskiej. (Zeszyty Łukowskie; 26).

6907. JEŹ Tomasz: Jezuicki repertuar muzyczny w klasztorze kanoniczek regularnych we Wrocławiu. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 20–48, streszcz. ang.

XVII/XVIII w.

6908. JĘDRZEJSKI Jakub: Hetmani i dowódcy I Rzeczypospolitej. Warszawa 2020 Promohistoria (Histmag.org) plik tekstowy EPUB (10,0 MB).

Toż plik tekstowy PDF (19,7 MB).
Toż plik tekstowy MOBI (26,8 MB).

6909. JUDA Maria: Kultura intelektualna i duchowa dominikanów wileńskich w świetle inwentarza biblioteki z I połowy XVII wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 123–143, streszcz. ang.

6910. JURKOWLANIEC Grażyna: Sprawczość rycin. Rzymska twórczość graficzna Tomasa Tretera [1547–1610] i jej europejskie oddziaływanie. Kraków 2017.

Rec.: Rudziński Aleksander: Czego student historii może nauczyć się od historyków sztuki? Garść uwag na marginesie książki. *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 185–192.

6911. JURKOWSKA Elżbieta A.: Literackie podarunki Wacława Potockiego [1622–1696]. O listach dedykacyjnych kierowanych do kobiet. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 25–37, streszcz. ang.

6912. JUSTYNIARSKA-CHOJAK Katarzyna: Inwentarze pośmiertne z małych i średnich miast Małopolski (w XVI–XVIII wieku). Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 652, nlb. 2.

6913. JUSUPOVIĆ Monika [Anna]: Funkcjonowanie kowieńskich sejmików gospodarskich po reformach Sejmu Niemego. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 855–881, streszcz. ang.

6914. KACZOROWSKI Włodzimierz: Przedstawiciele rodu Orzelskich w elicie poselskiej Rzeczypospolitej w latach 1573–1652. Opole 2020 Uniw. Opolski; Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 123, nlb. 1, il.

Jan Drya Orzelski (1551–1612), Łukasz Orzelski (?–1659?) i Świętosław Orzelski (1549–1598).

6915. KAJDAŃSKA Aleksandra: Ubiory w nowożytnym Gdańsku od połowy XVI do końca XVIII wieku. Gdańsk 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 509, tabl. 106, il.

6916. KALETA Przemysław: Błogosławiony Bogumił w świetle „Vitae sanctorum quattor fratrum Polonorum eremitarum camaldunensium...” Marcina Baroniusa. *Nasza Przeszłość*. T. 133: 2020 s. 55–80, streszcz. ang.

XVII w.

6917. KALINOWSKA Anna: Exploring peripheries through similarities and differences. Comparisons between Poland-Lithuania, Muscovy and Turkey in English chorographic publications of the late 16th and the 17th century. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 815–825, streszcz. ang.

6918. KALINOWSKI Emil: Borowo, Borki i Boruty. Szlachta i lasy na Podlasiu w XVI–XVII w. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 4 s. 583–606, streszcz. ang.

6919. KALINOWSKI Emil: Księgozbiór parafii w Kuleszach-Rokitnicy na Podlasiu oraz osoby go kształtujące w okresie staropolskim w świetle zachowanych inwentarzy. *Rocznik Biblioteki Narodowej*. T. 51: 2020 s. 259–286, streszcz. ang.

6920. KALINOWSKI Emil: Szlachta ziemi bielskiej wobec bezkrólestwa w XVI–XVII wieku. Warszawa 2020 Neriton 8° ss. 381, il., mapa, streszcz. ang.

Rozprawa doktorska. Uniwersytet Warszawski, 2018.

6921. KAMIŃSKA Janina: Schools of the Commission of National Education's Lithuanian Department (1773–1794). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 231–255.

6922. KAMIŃSKA Janina: The Vilnius University in the days of the Commission of National Education (1773–1794). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 109–124.

6923. KAMLER Marcin: Agresja szlachty na Mazowszu, w Małopolsce i Wielkopolsce w XVII w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 515–537, streszcz. ang.

6924. KAMUNTAVIČIENĖ Vaida: The founding of the convent of the congregation of St Catherine in Kraków in the 17th century. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 22: 2018 s. 1–28.

6925. KANECKI Oskar: Sądy kapturowe Wielkiego Księstwa Litewskiego (1572–1764).

Sopot 2020 Arche Marek Tokarczyk 8° ss. 340, nlb. 1, il.

Rec.: Łopatecki Karol, *Echa Przeszłości*. [T.] 2: 2020 [nr] 2 s. 399–405.

6926. KARP Sławomir: W cieniu długów, sąsiedzkich sporów, zajazdów i procesów. Obraz Chryzostoma Karpia (1650–1714), posesjonata z powiatu słonimskiego. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 167–196, streszcz. ang.

6927. KARPIŃSKI Andrzej: Pożary w miastach Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku i ich następstwa ekonomiczne, społeczne i kulturowe. Katalog. Współpr. Emil Kalinowski, Elżbieta Nowosielska. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 333, nlb. 1.

Dostępne także jako e-book.

6928. [KAZAKOV Aleksandr Vladimirovič] Kazakou Aliaksandr: Wojsko Wielkiego Księstwa Litewskiego w epoce bitwy pod Kleckiem. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 55–75, streszcz. ang.

Zwycięstwo wojsk polsko-litewskich nad Tatarami 5 VIII 1506 r.

6929. KEMPA Tomasz: Melecjusz Smotrycki kontra król Zygmunt III w sprawie wyświęcenia prawosławnych władków przez patriarchę Teofana III (publikacja nieznanymi źródłami). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 25–40, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty listów.

6930. KEMPA Tomasz: Sunki kaimynystė? Vilnius stačiatikių Šv. Dvasios vienuolyno ir unitų Švč. Trejybės vienuolyno konfliktai XVII amžiuje. *Lietuvos Istorijos Metaštis*. 2016 [nr] 2 [dr.] 2017 s. 97–115, streszcz. ang.

Trudne sąsiedztwo? Konflikt między wileńskimi monasterem prawosławnym pw. Św. Ducha i unickim monasterem Św. Trójcy w XVII w.

6931. KICIŃSKA Urszula: W tym osieroconym stanie. Pozycja wdowy w społeczeństwie szlacheckim w Rzeczypospolitej (od schyłku XVII do połowy XVIII wieku). Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 676, nlb. 4, streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 1001).

6932. KLINT Paweł: Miłość, mężobójstwo i praktyki magiczne. Analiza zeznań i wyroku w sprawie o czary przed sądem miejskim w Sanku z 1657 r. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 183–198.

6933. KLOCH Bogdan: Państwo rybnicze czeskiego rodu Lobkowiców w księstwie raciborskim (2. połowa XVI – 1. połowa XVII

wieku). *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 11–29, streszcz. niem., ang.

6934. KLONDER Andrzej: Asortyment mięsa w jadłospisie mieszkańców województwa sieradzkiego w XVI–XVIII wieku. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 37–48, streszcz. ang.

6935. KLONDER Andrzej: Prowincjusze i detaliści. Drobny handel i rzemiosło w Rzeczypospolitej w XVII – początku XVIII wieku. Warszawa 2020 IAiE PAN 8° ss. 162, streszcz. ang.

6936. KNAPIK Aleksandra: Aleksandria – ogród krajobrazowy Aleksandry z Czartoryskich Ogińskiej w świetle nowych materiałów. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 1 s. 97–126, streszcz. ang.

Lata 1775–1793.

6937. KOCELA Weronika: Trudna sztuka babienia. Kultura medyczna Polski drugiej połowy XVIII wieku. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 157.

Rec.: Duda Martyna, *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 326–331.

6938. KODZIK Joanna: Polarlichter. Das Kommunizieren über Naturphänomene in den Netzwerken der polnischen Gelehrtenrepublik im 18. Jahrhundert. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 175–201, streszcz. ang., niem., pol.

Komunikacja polskich i niemieckich uczonych o fenomenach natury w XVIII wieku.

6939. KÖHLER Piotr: The first flora of Poland. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 29–41, streszcz. pol.

„Opisanie roślin w prowincji W. X. L. naturalnie rosnących według układu Linneusza” Stanisława Bonifacego Jundziłła (Wilno 1791).

6940. KOLASKA Karolina, Michalik Jakub, Grupa Małgorzata: Analysis and reconstruction of the appearance of child’s coffin form 1779 from Church of St. Nicholas in Gniew (Pomerania Province, Poland). *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Archaeologica*. [Vol.] 35: 2020 s. 57–71, streszcz. pol.

6941. KOLBUSZEWSKI Jacek: Kilka uwag o dawnych wycieczkach na Śnieżkę w Karkonoszach. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 15–41, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

6942. KOŁODZIEJ Robert: Attitudes of the Kiev, Bratslav and Chernihiv dietines in exile towards the policy of John III Sobieski in the period of 1687–1691. [Cz. 1]. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 229–263, streszcz. pol.

Toż. [Cz. 2]: The Kiev, Bratslav, Chernihiv exiles and the policy of John III Sobieski in the years 1692–1695. *Tamże*. Nr 50: 2020 s. 141–169.

6943. KOŁODZIEJ Robert: Senat jako stan sejmowy w czasach Jana III Sobieskiego. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 119–130, streszcz. ang.

6944. KONECZNY Feliks: Jan III Waza i misja Possewina. Warszawa 2019 Prohibita 8° ss. 164, nlb. 2, il.

6945. KONFEDERACJA barska 1768–1772. Pod red. Adama Danilczyka. Warszawa 2018.

Rec.: Dygdała Jerzy, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 410–413.

6946. KOPICZKO Andrzej: Społeczność świętolipska w XVIII w. na podstawie ksiąg metrykalnych. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 165–189, streszcz. ang.

6947. KOPIEC Jan: Diecezja wrocławska i Olesno sprzed 500 lat. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 60–66.

6948. KOPIEC Jan: Kolonizacja fryderycjańska na ziemi oleskiej w XVIII w. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 43–47.

6949. KORDASIEWICZ Arnold: Wspólnota Braci Morawskich w Piławie Górnej. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.] 2020 s. 48–53.

Działalność Ernsta Juliusa von Seidlitz (1695–1766).

6950. KORDEL Jacek: „Królestwo anarchii”. W poszukiwaniu nowożytnych wyobrażeń o Rzeczypospolitej i jej mieszkańcach. Warszawa 2020 NCK 8° ss. 351, nlb. 1, il. (Wojny Kulturowe Przeciw Polsce).

6951. KORYTKO Andrzej: Elita szlachecka wobec Kozaczyzny w okresie „złotego pokoju” (1638–1648). *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 23–32, streszcz. ang.

6952. KOSMOWSKI Jan: Marianie 1670–1788. Od pustelni do ewangelizacji. Warszawa 2020 Promic 8° ss. 472, il.

6953. KOŚCIAŃSKI Tomasz: Sejmik przedsejmowy województwa poznańskiego i kaliskiego z 1761 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 173–185.

6954. KOŚCIELAK Sławomir: Anglicans, presbyterians, quakers and other British religious groups in Gdansk in the 17th–18th centuries. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 89–102, streszcz. pol.

6955. KOŚCIELAK Sławomir: Luteranie, katolicy, kalwiński w Gdańsku. Bilans konfrontacji i koegzystencji w trzech pierwszych wiekach od wystąpienia Marcina Lutera. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 11: 2017 s. 9–25, streszcz. ang.

6956. KOWALCZYK Sabina: Głos Syreniusza w sprawie wykorzystywania roślin w magii. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 1 s. 17–31, streszcz. ang.

Dot.: „Zielnika...” Szymona Syreńskiego z 1613 r.

6957. KOWALCZYK Sabina: Magiczne i lecznicze właściwości pokrzyku na podstawie staropolskich zielników. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 55–68, streszcz. ang.

6958. KOWALSKI Rafał: Poselstwo wojewody kaliskiego Feliksa Aleksandra Lipskiego do Karola XII w 1702 roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 77–101, streszcz. ang.

6959. KOZDRACH Mariusz: Dział majątku subdelegata grodzkiego radomskiego Stanisława Rakowskiego z 1786 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 187–200.

Zawiera też aneks źródłowy.

6960. KOZŁOWSKA-SZYC Monika: Wysokość plonów rolnych w dobrach królewskich dawnej Polski w latach 1564–1665. *Studia Geo-Historica*. Nr 7: 2019 s. 17–29, streszcz. ang.

6961. KRAUZE-KARPIŃSKA Joanna: Odkrywanie baroku. „Na początku był Porębowicz”. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 23–29.

Zawiera też: Andrzej Morsztyn przedstawiciel baroku w poezji polskiej przez Edwarda Porębowicza (fragmenty). Wstęp i transkrypcja tekstu Joanna Krauze-Karpińska.

6962. KRAWIEC-ZŁOTKOWSKA Krystyna: Szczęśliwe Ziemie Rusi Czerwonej w kreacjach literackich wybranych poetów renesansu i baroku. *Ars Inter Culturās*. Nr 7: 2018 s. 121–144, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty utworów.

6963. KRÓLOWIE, magnaci, szlachta. Z życia elit dawnego Janowca i okolic w XVI–XVIII wieku. Red. nauk. Dariusz Kupisz. Janowiec nad Wisłą 2020 Tow. Przyj. Janowca 8° ss. 184, il.

Materiały z XI i XII Janowieckich Spotkań Historycznych, Janowiec, 24 VI 2017 i 22 VI 2019 r.

Treść: Od Wydawcy s. 5–6; Wstęp s. 7–8; Gmiterek Henryk: Król Zygmunt III Waza gościem janowieckiego zamku s. 11–19; Kupisz Dariusz: Zygmunt III Waza i rokowanie pod Janowcem s. 21–38; Wierzbicki Leszek Andrzej: Wizyta króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego w Janowcu s. 39–47; Ciesielski Tomasz: Wizyta cara Piotra I w Janowcu s. 49–62; Gmiterek Henryk: Król

August II Sas i konfederaci tamogrodzcy w Janowcu s. 63–75; Pielas Jacek: Szczekarzowice – Ciepeliów – Żelechów. Z dziejów rezydencji szlacheckich i magnackich w okolicach Janowca w XVII–XVIII wieku s. 77–88; Bondyra Wiesław: Starostowie kazimierscy w XIV–XVIII wieku s. 89–101; Jakimowicz Kamil: Władze lokalne w Kazimierzu Dolnym w latach 1784–1792 s. 103–117; Kozdrach Mariusz: Wesela i chrzciny magnackiego Janowca w XVIII wieku s. 119–140; Szymanek Andrzej: „Potioritatis Janowieckie” czyli rozpad dóbr ziemskich klucza janowieckiego w latach 1789–1793 s. 141–184.

6964. KRYSZTOPA-CZUPRYŃSKA Barbara: Grodno w XVIII wieku w relacjach podróźników z Europy Zachodniej. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 33–44, streszcz. ang.

6965. KUBUS Radosław, Szumny Marcin, Badowicz Maciej: „Ta forteca jest tarczą wolności Gdańszczanów”. Twierdza Wisłoujście w wybranych relacjach z XVII w. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 50–63, streszcz. ang.

W aneksie relacje.

6966. KUC-CZEREPA Marta: The Concept of citizenship in the political discourse of the Polish-Lithuanian Commonwealth in the second half of the eighteenth century. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 51–78, streszcz. ang.

6967. KUCHARSKI Adam, Wieczorek Agnieszka: Kontakty listowne i kręgi korespondencyjne w podrózach edukacyjnych Rzewuskich na Podhorcach i Rozdole w XVIII wieku. Epistolograficzny rekonesans badawczy. *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 51–82.

6968. KUCZER Jarosław: Struktura dóbr szlacheckich w księstwie głogowskim i podstawy ich prawnego funkcjonowania w czasach habsburskich (1526–1740). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 159–182, streszcz. ang.

6969. KUKLO Cezary: Bieda i bogactwo a struktura gospodarstwa domowego w małym mieście. Przykład Miechowa w końcu XVIII w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 903–928, streszcz. ang.

1790 r.

6970. KULIG Jacek: Działalność krakowskiego organmistrza Józefa Sitarskiego (XVIII w.) w świetle dokumentów i zachowanych dzieł. *Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 45–77, streszcz. ang.

Zawiera też źródła.

6971. KURAN Magdalena: Twórczość dominikanina Gabriela Zawieszki [?–1649]. Początki konceptyzmu w polskim kaznodziejstwie. *Acta*

Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica. [Vol.] 2(53): 2019 s. 265–286, streszcz. ang.

6972. KURAN Michał: Obraz Egiptu w „Peregrynacji Arabskiej...” Bernharda von Breydenbacha i „Peregrynacji...” Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła „Sierotki” w przekładach Andrzeja Wargockiego. *Przegląd Orientalistyczny.* 2020 nr 2/3 s. 187–202, streszcz. ang.

Wyd. w Krakowie w 1610 i 1611 r.

6973. KURAN Michał: Obraz rycerstwa-szlachty w literaturze okolicznościowej i panegirycznej początku XVII wieku. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego.* T. 18: 2020 s. 91–123, streszcz. ang.

6974. KURAN Michał: Źródła barokowej wiedzy medycznej i ich autorytetu oraz zaufanie wobec leczących w świetle wybranych tekstów z pierwszej połowy XVII w. o zwalczaniu dżumy. *Analecta.* R. 29: 2020 z. 2 s. 61–81, streszcz. ang.

6975. KURAS Katarzyna: Dwór królowej Marii Leszczyńskiej. Ludzie, pieniądze, wpływy. Kraków 2018.

Rec.: Dydała Jerzy, *Klio.* T. 52: 2020 nr 1 s. 157–163.

6976. KURJANIUK-KRAJEWSKI Dawid: „Fabryka zamkowa” na Wawelu w świetle rachunków budowy zamku krakowskiego z 1530 roku. *Ibidem.* T. 11: 2017 s. 17–49.

6977. KURJANIUK-KRAJEWSKI Dawid: „Jaką wolność przodkowie mieli, też i on ma. Odesłać królową może”. Sejm koronny w Lublinie 1566 roku wobec separacji Zygmunta Augusta i Katarzyny Habsburżanki. *Ibidem.* T. 11: 2017 s. 51–68.

6978. KUSZ Sara Anna: Serce nie służy. Refleksja nad kształtowaniem patriotycznych postaw kobiet w „Samnitce” (1787) Józefa Wybickiego. *Meluzyna.* [R.] 7: 2020 nr 2 s. 25–37, streszcz. ang.

6979. KWIATKOWSKI Jarosław: Struktura i zasady funkcjonowania Kolegium Towarzystwa Jezusowego w Płocku. *Notatki Płockie.* [R. 62]: 2017 [nr] 1 s. 3–7, streszcz. ang.

Lata 1611–1773.

6980. KWOSK Jacek: Scholastyczne inspiracje poetyki Macieja Kazimierza Sarbiewskiego. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 257, nlb. 1, streszcz. ang., wł.

Żył w l. 1595–1640.

6981. LASOCIŃSKA Estera: O lekarstwach ludzkiej duszy. Wokół „De remediis animi

humani” Stanisława Herakliusza Lubomirskiego. *Analecta.* R. 29: 2020 z. 2 s. 83–96, streszcz. ang.

Traktat opublikowany w 1701 r., w tłumaczeniu pol. w l. 1707, 1728 i 1771.

6982. LEC Zdzisław: Jezuici na Śląsku i w hrabstwie kłodzkim do 1776 roku. Wrocław 2020 Wydaw. Papieskiego Wydz. Teol. 8° ss. 307.

Od 1581 r.

6983. LEC Zdzisław: Kościół pw. św. Stanisława i św. Wacława w Świdnicy pod duszpasterską opieką jezuitów w latach 1662–1776. *Perspectiva.* R. 18: 2019 nr 1(34) s. 113–127, streszcz. ang.

6984. LESZCZYŃSKA Agnieszka: Emanuel Wurstisen [1572–1616], his tablature and links to Poland lute music with medicine in the background. *Muzyka.* R. 65: 2020 nr 2 s. 3–24, streszcz. pol.

6985. LESZCZYŃSKI Rafał Marcin: Mikołaj Rej i wychowanie dla cnoty w „Żywocie człowieka poczciwego”. Studium filozoficzno-teologiczne. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Chrześcijańskiej Akad. Teol. 8° ss. 332, streszcz. ang.

6986. LEWANDOWSKA Liliana: Ludzie pietyzmu gdańskiego. *Gdański Rocznik Ewangelicki.* Vol. 14: 2020 s. 13–34, streszcz. ang. XVII w.

6987. LEWANDOWSKA Liliana: Praktyczne chrześcijaństwo. Studium gdańskich sporów pietystycznych 1692–1703. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 330, il., streszcz. ang.

6988. LEWANDOWSKI Ignacy: Klemens Janicki [1516–1542/1543] i jego związki z Kościanem. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej.* T. 15: 2016/2019 [dr:] 2020 s. 94–118.

6989. LIANA Zbigniew: Giacomo Zabarella, the author of a dedication to king Stephen Báthory. *Folia Historica Cracoviensia.* Vol. 26: 2020 z. 1 s. 57–122, streszcz. pol.

W dziele „Opera logica” (1578).

6990. LIPIŃSKI Stanisław: Przyczynek do dziejów dóbr królewskich Chutcze. *Rocznik Chełmski.* T. 24: 2020 s. 421–426, streszcz. ros., ang.

Dot. rozgraniczenia pomiędzy dobrami Chutcze a majątkami ziemskimi Łowcza i Rudka.

Zawiera też tekst wyroku Stanisława Augusta Poniatowskiego z 1 IV 1794 r.

6991. LOLO Radosław: Święty Władysław w Pułtusk. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 194–197.

Relikwie króla Węgier w kolegium jezuickim, XVI–XVII w.

6992. LORENS Beata: Muzyka w działalności duszpasterskiej bazylianów w Rzeczypospolitej w XVIII wieku. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 49–69, streszcz. ang.

6993. LUDWIKA Maria Gonzaga (1611–1667). Między Paryżem a Warszawą. Red. nauk. Anna Kalinowska, Paweł Tyszka. Warszawa 2019.

Rec.: Targosz Karolina, *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 267–272.

6994. LUSZCZYŃSKA Magdalena: Politics of polemics. Marcin Czechowicz [1532–1613] on the Jews. Berlin–Boston 2018 De Gruyter 8° ss. 180.

Rec.: Doktor Jan: Dwóch Marcinów i Reformacja wobec kwestii żydowskiej. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 223–233; Ptaszyński Maciej: O kulturze polemik religijnych i powstaniu świadomości wyznaniowej. Uwagi na marginesie pracy... *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 667–683, streszcz. ang.

6995. ŁOJKO Jerzy, Łojko-Wojtyniak Paulina: Powiat gnieźnieński w świetle wykazów obciążeń fiskalnych. Sieć parafialna i sieć miejska (druga połowa XVI – schyłek XVIII w.). *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 2: 2016 s. 236–247, streszcz. ang.

6996. ŁOPATECKI Karol: The introduction of the transport service tax and transport service treasury in the Grand Duchy of Lithuania. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 1–30.

6997. ŁYCZAK Bartłomiej: Złotnicy głogowscy, członkowie cechu we Wschowie. Z dziejów gospodarczych i religijnych pogranicza śląsko-wielkopolskiego na przełomie XVII i XVIII wieku. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 47–58.

6998. ŁYCZAK Bartłomiej: Złotnicy w Chojnicach w XVIII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 187–202, streszcz. ang.

6999. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Fundacja i erekcja prepozytury i szpitala w Janowcu. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 110–138.

Przez Barbarę z Dulskich Tarłową.

W aneksie łacińskie teksty i polskie tłumaczenia fundacji z 5 X 1610 r. oraz erekcji z 10 VI 1613 r.

7000. MACIEJEWSKA Iwona: Matki córkom. Kobiece pisanie w czasach saskich. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 6: 2018 s. 9–22, streszcz. ang.

7001. MACIEJEWSKA Iwona: Niespełnione marzenie o potomku Magdaleny i Hieronima Radziwiłłów. Jak opisać bolesny problem? *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 97–113, streszcz. ang.

Małżeństwo trwające w l. 1745–1753.

7002. MADEJ Julita: Mistrz XVII-wiecznej magnackiej sztuki kulinarnej o swoim fachu. Powinności kuchmistrzowskie według Stanisława Czernieckiego. *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 99–121.

7003. MAJEWSKI Andrzej Adam: Aleksander Hilary Połubiński (1626–1679), marszałek wielki litewski. Działalność polityczno-wojskowa. Warszawa 2017.

Rec.: Ciesielski Tomasz: Nie każdy nosił w plecaku buławę... hetmańską. Kilka uwag o karierze wojskowej i politycznej Aleksandra Hilarego Połubińskiego w związku z pracą Andrzeja Adama Majewskiego. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 935–953, streszcz. ang.

7004. MAJEWSKI Marcin Łukasz: Cech rzeźników piotrkowskich w XVI–XVIII wieku. Warszawa–Piotrków Trybunalski 2020 Marcin Łukasz Majewski 8° ss. 122, il.

7005. MAJEWSKI Marcin Łukasz: Ormianie w Zamościu w pierwszych trzech dekadach istnienia miasta (1580–1610). *Lehahayer*. T. 7: 2020 s. 5–41, streszcz. ang., orm.

7006. MAJUS Krzysztof Dawid: Przodkowie Jonatana Blocha – pierwszego Żyda w Wielowski. *Studia Śląskie*. T. 86/87: 2020 s. 77–97. XVII w.

7007. MAKARCZYK Irena: Święta Lipka w okresie rządów biskupa Mikołaja Szyszkowskiego (1633–1643). *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 61–75, streszcz. ang.

7008. MAKOWSKI Tomasz: Wstępne rozpoznanie recepcji polskiej książki w renesansowej Anglii. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 106–117, streszcz. ang.

7009. MAŁŁEK Janusz: Zarys dziejów Reformacji w Wielkopolsce. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 10: 2016 s. 21–31, streszcz. ang.

XVI w.

7010. MAŁŁEK Janusz, Małłek-Grabowska Małgorzata: Melancholia księcia pruskiego Albrechta Fryderyka (1553–1618). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 293–327, streszcz. ang., niem.

7011. MAŁYSIAK Justyna: Miejsce melancholii w mentalności społeczeństwa staropolskiego doby późnego baroku w świetle kazno-

dziełstwa epoki. Kraków 2020 Wydaw. Księg. Akademicka 8° ss. 324, nlb. 1, streszcz. ang.

7012. MANYŚ Bernadetta: Codzienne niesnaski, kłótnie, awantury i bijatyki – przemoc wśród i wobec wileńskich mieszczanek w pierwszej połowie XVIII wieku. Wstęp do badań. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 193–209, streszcz. ang.

7013. MARKOWICZ Marcin: Listy Daniela Rupicha komendanta Neamț z listopada 1695 r. Przyczynek do rywalizacji Rzeczypospolitej o Mołdawię w okresie powiedeńskim. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 370–375.

7014. MARKUSZEWSKA Aneta: „W Rzymie tego roku nie zabraknie rozrywek”. Listy Marii Kazimiery Sobieskiej z Rzymu do syna Jakuba. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 153–163.

7015. MARSZAK Joanna: Święty Jacek, przybrany syn Maryi w polskich kazaniach siedemnastowiecznych. *Inskrypcje*. R. 8: 2020 z. 1 s. 109–122, streszcz. ang.

7016. MASSALSKI Adam, Kula Ewa: Education system in the Commonwealth’s far south-eastern Kresy borderlands in the days of the Commission of National Education (1773–1795). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 171–193.

7017. MATUSIEWICZ Andrzej-Hubert: Bonifratrzy w czasie potopu szwedzkiego. Warszawa 2020 Pol. Prowincja Zakonu Bonifratrów 8° ss. 296, il., streszcz. ang., hiszp., niem., wł.

7018. MATWIJÓW Maciej: Zbiory materiałów życia publicznego jako typ książki rękopiśmiennej w czasach staropolskich (1660–1760). Warszawa 2020 Wydaw. DiG 8° ss. 574, il., streszcz. ang.

7019. MAZURKIEWICZ Anna: „Różne sztuki wód” i Bernini. Wersal Ludwika XIV w relacjach polskich podróżników (1661–1715). *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 99–131.

Giovanni Lorenzo Bernini (1598–1680).

7020. MEISSNER Andrzej, Ślęczka Ryszard: Lesser Poland Department in the Commission of National Education’s system (1773–1794). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 143–169.

7021. MEISSNER Andrzej, Wałęga Agnieszka: The Commission of National Education’s teachers and associates. An outline of a collective portrait on the basis of the biographical dictionary. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 61–76.

7022. MELLACE Raffaele: Giovanni Alberto Ristori’s rough career on the road. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 115–130.

Żyjący w l. ok. 1693–1753 kapelmistrz tzw. Kapeli Polskiej na dworze Augusta II i Augusta III.

7023. MICHALCZYK Zbigniew: Zapomniane konteksty. Augsburg jako ośrodek rytownictwa wobec Rzeczypospolitej w XVII–XVIII wieku. Warszawa 2020 Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika” 4° ss. 570, nlb. 2, il., mapa, streszcz. ang. Nar. Inst. Pol. Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika”. (Studia i Materiały).

7024. MICHALKIEWICZ-GOROL Agnieszka: Język rozważań Sebastiana Petrycego z Pilzna [1554–1626] o wychowaniu i edukacji bez kobiet i nie dla kobiet. *Podstawy Edukacji*. T. 12: 2019 s. 95–107.

7025. MICHAŁOWSKA-MYCIELSKA Anna: Micwa wykupu jeńców żydowskich w Rzeczypospolitej w XVII wieku. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 293–314, streszcz. ang.

7026. MIERZYŃSKA Patrycja: Choroba jako kara za grzechy w świadomości mieszkańców Rzeczypospolitej w XVII–XVIII wieku w świetle wybranych źródeł. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 24–35, streszcz. ang., ros.

7027. MIESZEK Małgorzata: Postaci kobiece w sztukach jezuickich od połowy XVIII wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 2(53): 2019 s. 287–315, streszcz. ang.

7028. [MIHAJLOVS’KIJ Vitalij Mikołajowicz] Michałowski Witalij: Posłowie ruskich województw Korony na sejmie lubelskim w styczniu–lutym 1569 roku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 95–119, streszcz. ang.

7029. MILEWSKA-WAŻBIŃSKA Barbara: Między medycyną a literaturą. Parateksty łacińskich traktatów o kołtunie jako przejaw renesansowej erudycji. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 115–126, streszcz. ang.

7030. MILEWSKI Dariusz: Misja Piotra Parczewicza do Kozaków w 1657 r. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 60–81.

7031. MIRAJ Krzysztof: Via Pekelnikiensis. Historyczna droga z Piekelnika do Głodówki na Górnej Orawie. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 47–62.

Próba ukazania znaczenia XVIII-wiecznego traktu ukazanego na mapie topograficznej Królestwa Polskiego i Węgier z 1762 r.

7032. MIRONOWICZ Antoni: Cerkiew prawosławna w dobrach zabłudowskich w XVII i XVIII wieku. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 275–296, streszcz. ang.

7033. MIRONOWICZ Antoni: Hilarion Massalski. Archimandryta supraski. Białystok 2020 Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 128, il.

Czynny ok. 1550–1609.

7034. MIRONOWICZ Antoni: Przywileje i nadania Cerkwi i możnym ruskim w Wielkim Księstwie Litewskim. Cz. 3: Lata panowania Zygmunta Augusta. Białystok 2020 Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 228.

Zawiera obszerny aneks źródłowy.
Cz. 1. 2016.

7035. MIRONOWICZ Antoni: Święty męczennik Makary Kaniewski (Tokarzewski) (1605–1678). *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 157–161, streszcz. ros.

7036. MOSKAL Tomasz: Księgozbiór parafii we Wrzawach w świetle wizytacji generalnej z 1748 roku. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 239–248.

7037. MROZIEWICZ Karolina: „Regum Poloniae icones” Tomasza Tretera ze zbiorów Biblioteki Królewskiej w Sztokholmie i szwedzkie wątki w losach serii. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 15: 2017 s. 25–34, streszcz. ang.

Żył w l. 1547–1610.

7038. MUŁA Arkadiusz: Hans von Zedlitz z Godziszowej. Ostatni rycerz rabuś na Śląsku. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 69–81.

Od początku do l. 80. XVI w.

7039. MUSIAŁ Marcin: Znaczenie postaci św. Jana Kapistrana w procesie kształtowania tożsamości wrocławskiego konwentu Franciszkanów Reformatów. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 5–41, streszcz. ang.

XVII w.

7040. NAGIELSKI Mirosław: Officers-Protestants in the Polish Crown army in the second half of the 17th century. *Historia i Świat*. Nr 9: 2020 s. 199–208.

7041. NARUSZEWICZ Tomasz: Od Janówki, przez Suwałki, Kalwarię, Wiłkowyszki, do Pilwiszek. Obszar dekanatu Olwita do końca XVIII wieku. Suwałki 2020 Stow. „Nasza Suwalszczyzna” 8° ss. 534, il.

Od poł. XVII w.

7042. NIECIECKI Jan: Historia Ogrodu Dolnego przy pałacu w Białymstoku w czasach Jana Klemensa i Izabeli Branickich. Cz. 2. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 7–38, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Z. 25: 2019.

7043. NOWAK Alicja Z.: Myśl pedagogiczna w prawosławnych drukach XVI–XVII wieku w metropolii kijowskiej – wybrane przykłady. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 77–88, streszcz. ang.

7044. NOWAK Alicja [Z.]: „W czytaniu książek trzeba się lubować”. Michał Słozka o księgach. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 10: 2019 s. 101–114, streszcz. ang.

Lwowski drukarz zm. w 1667 r.
Zawiera też fragmenty jego dzieł i wypowiedzi.

7045. NOWAK Tomasz Andrzej: Synagoga w zastaw. Przyczynek do dziejów przedborskich Żydów w XVIII w. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 5–14.

Zawiera też tekst dokumentu z 29 I 1723 r.

7046. NOWAKOWSKA Natalia: King Sigismund of Poland and Martin Luther. The reformation before confessionalization. Oxford 2018.

Rec.: Baronas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 23: 2019 s. 165–168; Dabrowski Patrice M., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 79–81.

7047. NOWICKA-STRUSKA Anna: Description of the journey to Vilnius of sister Mary Magdalene of the Saviour, Anna Żaboklicka, a discalced Carmelite nun from Lublin. The first Polish woman’s travel journal from 1638. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio FF: Philologiae. Vol. 38: 2020 [nr] 2 s. 27–51, streszcz. pol.

7048. NOWICKA-STRUSKA Anna: Za murami klasztoru. Historiografia lubelskich karmelitanek bosych. *Acta Universitatis Lodzianis*. Folia Litteraria Polonica. [Vol.] 2(53): 2019 s. 79–116, streszcz. ang.

XVII w.

7049. NOWICKI Michał: Cele kształcenia w poznańskich szkołach średnich okresu staropolskiego do 1773 r. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 103–114, streszcz. ang.

Od XVI w.

7050. NOWICKI Michał: Kształcenie przyszłych senatorów w Akademii Lubrańskiego w XVII i XVIII w. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 147–159, streszcz. ang.

7051. NOWOSAD Wiesław Józef: Franciszek Józef Bajerski [1684–1732], sędzia ziemski michałowski i inwentarz jego majątku. *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 145–182.

7052. ODRZYWOLSKA Anna: Praktyki magiczne w XVI w. i ich kontekst kulturowy. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 107–132.

7053. OKOŃ Jan: Rzymska edycja hymnów o św. Kazimierzu z roku 1525 i jej staropolskie tło. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 17]: 2017 [nr] 1 s. 91–110, streszcz. ang.

Zawiera też tekst hymnów autorstwa Zachariusza Ferreriego i polski przekład Mateusza Chryzostoma Wołodkiewicza z 1606 r.

7054. OKOŃ Jan: Wychowanie do społeczeństwa w teatrach szkolnych jezuitów w Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Kraków 2018.

Rec.: Mieszek Małgorzata: Teatr i szkoła w służbie społeczeństwa i państwa. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 2 s. 282–289.

7055. OPALIŃSKI Edward: Konwokacja senatu w 1608 roku. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 30–45, streszcz. ang.

7056. OPECHOWSKA Magdalena Barbara: Życie jeleniogórczan w trakcie trwania wojny trzydziestoletniej (1618–1648) według zapisek kronikarskich i literatury. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 29–44, streszcz. ang., czes., niem.

7057. OSIECKA-SAMSONOWICZ Hanna: O dwóch funeralnych fundacjach Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybeński”. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 3 s. 367–402, streszcz. ang.

Oprawa plastyczna uroczystości funeralnych zorganizowanych z okazji egzekwii za Jakuba Ludwika Sobieskiego w Żółkwi w 1743 r. oraz pogrzebu Anny Katarzyny z Sanguszków Radziwiłłowej w Nieświeżu w 1747 r.

7058. OVER Berthold: Eine Kurfürstin auf der Bühne? Cunegonda-Rollen in Venedig zur Zeit des spanischen Erbfolgekriegs. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 47–70.

Teresa Kunegunda Sobieska w l. 1705–1715 w Wenecji. W aneksie źródła.

7059. PACHOLSKI Jan: „Nasze śląskie Alpy”, a skały „jak ruiny Palmiry czy Persepolis” – albo różne optyki karkonoskich podróźpisarzy. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 343–355, streszcz. ang.

Niemieckie osiemnastowieczne opisy Karkonoszy i Gór Złazkich.

7060. PACZKOWSKI Sebastian: Bach i Polska XVIII wieku. *Universitas Gedanensis*. R. 33: 2020 t. 59 s. 11–31, streszcz. ang.

7061. PACZKOWSKI Szymon: Flemming i praska koronacja (1723) z perspektywy muzykologa. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 185–204.

Koronacja cesarza Karola VI na króla Czech w oczach ministra Augusta II.

7062. PADALIŃSKI Uladzimir [Aläkseevič]: „Ī pramoviū dosyc’ ščyra i žalasna”: indyvidual’nae vymārēnne Lūblinskaga sojma 1569 g. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 85–96, streszcz. ang., pol.

7063. [PADALIŃSKI] Uladzimir Aläkseevič] Padalinski Uladzimir: „Niech to każdy obaczy jeśli Litwa małą krzywdę, żal, despekt i wzgardę ma od Polaków”. Epizod sporu między Litwą a Koroną Polską o Inflanty. *Rocznik Lituanistyyczny*. T. 6: 2020 s. 121–133, streszcz. ang. XVI w.

7064. PADUCH Katarzyna: Wytyczne hetmana Wacława Rzewuskiego (1706–1779) dla służby pałacowej. Przyczynki do funkcjonowania rezydencji podhoreckiej w połowie XVIII wieku. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 249–262.

7065. PAGÓRSKI Wacław: Relacje z podróży dyplomatycznych. Pomijane źródło do badań nad niemieckim obrazem Polski w XVII wieku. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 177–190, streszcz. ang.

7066. PAGÓRSKI Wacław: Rzeczpospolita Obojga Narodów w dziełach Martina Zeillera (1589–1661). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 55–73, streszcz. ang.

7067. PALUCHOWSKI Piotr, Szarszewski Adam: Reformacja w szkole. Program nauczania z 1539 roku autorstwa Andreasa Aurifabera. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 13: 2019 s. 11–24, streszcz. ang.

W Gdańsku.

7068. PANFIL Rafał: Dygnitarze, urzędnicy, duchowni i służba zamku malborskiego w latach 1552–1569 w świetle ksiąg rachunkowych administratorów. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 53–94, streszcz. ang.

7069. PAŃSTWO i Kościół wobec wolności obywatelskich oraz wyznaniowych we wczesnonowożytnej Europie. Pod red. Zbigniewa Hunderta i Dariusza Milewskiego. Oświęcim 2018 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 145, il.

Treść: Milewski Dariusz: Wstęp s. 5–8; Pienkowski Maciej A.: Wolności obywatelskie i wyznaniowe na przykładzie Anglii, Francji i Rzeczypospolitej w XVI–XVII wieku s. 9–26; Kozak Katarzyna: Pio Rossi [1581–1667] i jego wizja wolności

w dyskursie politycznym wczesnonowożytnych Włoch s. 27–35; Bałuk-Ulewiczowa Teresa: Wawrzyniec Goślicki, ustrój mieszany i mieszane uczucia na temat tzw. złotej wolności szlacheckiej s. 36–41; Lolo Radosław: Zagłada chrześcijaństwa we wczesnonowożytnej Europie? s. 42–51; Makilla Dariusz: „Landesherr” i jego „Landeskirche”. Stosunki prawne i religijne w Prusach Książęcych w XVI–XVII wieku s. 52–62; Zawadzki Wojciech: Proces marginalizacji katolików w protestanckim Elblągu na przełomie XVI i XVII wieku s. 63–72; Milewski Dariusz: Władza i religia. Z dziejów patronatu moldawskiego nad prawosławnymi we Lwowie s. 73–79; Luto Magdalena: Przyczynki do badań nad kontaktami biskupów ołomunieckich z Rzeczypospolitą w latach 1593–1601 s. 80–87; Dziegielewski Jan: Zmiana postaw decydentów w czasach Zygmunta III w kwestii obwarowania Konfederacji Warszawskiej s. 88–97; Leszek Adrian: Arianie Arciszewscy – postawa rodu względem wiary oraz służby Rzeczypospolitej w pierwszej połowie XVII wieku s. 98–109; Hundert Zbigniew: Episkopat rzymskokatolicki wobec zagrożenia osmańskiego na sejmie 1683 roku w świetle wotów senatorskich s. 110–119; Bania Zbigniew: Centralno-podłużne kościoły w architekturze polskiej – próba interpretacji planu i fasady niektórych z nich s. 120–132; Bibliografia s. 133–145.

7070. PARLAMENTARYZM u Válikim Knástve Litoŭskim u XVIII staggodzi. Zborni navukovyh artykulaŭ. Redakcyjná kategoria: V[adzim] V[adzimavič] Anipárkoŭ, D[zimiryj] V[áčaslavavič] Vic'ko, A[ndrzej] U[ladzimiravič] Macuk. Navukovae vydanne, vypusk 2. Minsk 2020 Belarusskaâ navuka 8° ss. 359, nlb. 3, il. Nacyânal'naâ akademiâ navuk Belarusi. Inst. gistoryi. (Aktual'nye Problemy Istorii i Kultury; vyp. 2).

Treść: Vvedenie s. 5–7; Zakrzewski Andrzej: Litewskie odrębności sejmu Rzeczypospolitej s. 8–25; Breger German: Istočniki po istorii parlamentarizma VKL XVIII v. v fondah NIAB v Minske s. 26–50; Vic'ko Dzmitryj: Vybarčaâ kampaniâ 1701 g. u Válikim Knástve Litoŭskim (peršaâ sprobá sklikannâ sojma) s. 51–92; Šliesoriūnas Gintautas: Drugi Wileński Zjazd litewskich republikantów w 1701 r. s. 93–120; Šapoka Mindaugas: Sejmik Generalny Wielkiego Księstwa Litewskiego w Brześciu w 1710 r. s. 121–135; Macuk Andrzej: Elekcyjnâ sojmiki ū panavanne Aŭgusta III (1735–1763 gg.) s. 136–192; Burba Domininkas: Tematika parlamentarizma v korrespondencii vilenskogo kanonika Āna Dominika Lopatinskogo v seredine XVIII v. s. 193–205; Ūrgajtis Robertas: Prinátie zakonov v sejme Reči Pospolitoj v 1764–1793 gg.: charakter i struktura konstitucij Velikogo Knážestva Litovskogo s. 206–229; Filipczak Witold: Sejmiki v Wilkomierzu w czasach dominacji Antoniego Tyzenhauza (1777–1780) s. 230–257; Rolnik Dariusz: Sejmiki poselskie mozyrskie w latach 1778–1786 i ich reprezentanci na sejmach Rzeczypospolitej s. 258–279; Šmigel'skite-Stukene Ramune: Sejmiki Grodnenskogo vovodstva v fevrale 1794 g.: sredi razdorov i intrig s. 280–299; Anipárkoŭ Vadzim: Slučarėcki pavet (1791–1792): stvarėnne, administravanne, skasavanne s. 300–359.

7071. PARTYKA Joanna: Między „scientia curiosa” a encyklopedią. Europejskie konteksty dla staropolskich kompendiów wiedzy. Warszawa 2019.

Rec.: Arabas Iwona, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 131–134; Bugajewska Hanna, *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 323–327.

7072. PASTOREK Anna: Bandery Rzeczypospolitej i innych państw spotykane na morzach

i oceanach w XVII wieku w świetle prac Carela Allarda oraz Joachima Hasebroeka. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 9–24, streszcz. ang.

7073. PAWLIK Radosław: Pierwsi protestancy proboszczowie kościoła św. Mikołaja poza murami Kamienia Pomorskiego do końca XVI wieku. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 11–28, streszcz. ang.

7074. PAWŁOWSKA-KUBIK Agnieszka: Rokosz sandomierski 1606–1609. Rzeczpospolita na politycznym rozdrożu. Toruń 2019.

Rec.: Kwiatek Agata: Rzeczpospolita na politycznym rozdrożu a historyk na badawczym bezkresie. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 531–542; Milewski Dariusz, *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 246–266.

7075. PAWŁOWSKA-KUBIK Agnieszka: Sprawa „compositio inter status” w czasie rokoshu sandomierskiego (1606–1609). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 473–505, streszcz. ang.

7076. PENKAŁA-JASTRZĘBSKA Anna: Macierzyństwo w świetle korespondencji Karoliny Teresy z Radziwiłłów Jabłonowskiej do matki Anny z Sanguszków Radziwiłłowej. *Horyzonty Wychowania*. Vol. 18: 2019 nr 46 s. 69–82.

Lata 1727–1738.

7077. PENKAŁA-JASTRZĘBSKA Anna: Mit srebrnej łyżeczki? Przedmioty prestiżowe w szlacheckich inwentarzach majątkowych z ksiąg grodzkich województwa krakowskiego w czasach saskich. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 33–62, streszcz. ang.

7078. PERŁAKOWSKI Adam: „Interesy imć pana podkanclerzego...”. Mińsk i województwo mińskie w polityce Michała Fryderyka Czartoryskiego [1696–1775]. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 104–119, streszcz. ang.

7079. PERŁAKOWSKI Adam: „Ta konfederacja nie stała się contra Maiestatem...”. Postawa Jakuba Zygmunta Rybińskiego, wojewody chełmińskiego, w czasie konfederacji tarnogrodzkiej (1715–1717). *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 33–65, streszcz. ang.

7080. PEKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: The anatomical-surgical and engraving instruments of the Danzig physician Christoph Gottwald [1636–1700]. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 279–306.

7081. PEKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: Dżuma w Toruniu w trakcie III wojny północnej. Lublin 2019.

Rec.: Srogosz Tadeusz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 969–973; Witecki Stanisław: „Fakt społeczny, niecałościowy”. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 519–530.

7082. PEKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: „Freundschaft die auch nach dem Tod wärt”. Daniel Gödtke, Gerard Blaes i zootomia. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 51–89, streszcz. ang.

Pobyt żyjącego w l. 1640/1641–po 1674 dr. filozofii i medycyny z Gdańska na studiach w Niderlandach.

7083. PEKACKA-FALKOWSKA Katarzyna: The Medical Faculty at the University of Leiden and its graduates from the Polish-Lithuanian Commonwealth. Some introductory remarks. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 97–138, streszcz. niem., pol.

7084. PIECHOTA Grażyna: Drukarze rad miejskich i gimnazjalni jako edytorzy książek szkolnych w okresie staropolskim. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 13: 2020 nr 1 s. 199–218, streszcz. ang.

7085. PIELAS Jacek: Działalność publiczna Jana Magnusa Tęczyńskiego (1579–1637), wojewody krakowskiego, ostatniego w rodzie senatora. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 46–64, streszcz. ang.

7086. PIELAS Jacek: Działalność publiczna Tęczyńskich w XVII wieku. Kariery Gabriela (zm. 1617), wojewody lubelskiego i Andrzeja (zm. 1613), kasztelana bełskiego. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 126–146, streszcz. ang.

7087. PIETRZAK Jarosław: Pobyt metropolity moldawskiego Dozyteusza w Żółkwi w latach 1686–1693, spadek po nim oraz sprawa kultu św. Jana Nowego (Suczawskiego) do końca XVIII wieku. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 82–101.

7088. PIETRZYK-REEVES Dorota: Wolność warunkowana cnotą: moralne podstawy wspólnotowego ładu politycznego w dawnej Rzeczypospolitej. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 26: 2017 nr 2 s. 91–102.

7089. PISKAŁA Magdalena: Medycyna ze staropolskiego kalendarza. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 2 s. 149–166, streszcz. ang.

7090. PLOCH Gregor: Kasaty opactw cysterskich na Pomorzu Zaodrzańskim w okresie Reformacji. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 325–350, streszcz. ang.

7091. POPIELARZ Aleksander: Europejski kontekst planów Władysława IV ustanowienia Orderu Niepokalanego Poczęcia NMP. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 65–80.

7092. POPIOLEK Bożena: Dobrodziejki i klienci. Specyfika patronatu kobiecego i relacji klientalnych w czasach saskich. [Warszawa] 2020 Muzeum Pałacu Króla Jana III 8° ss. 631, nlb. 1, streszcz. ang. (Silva Rerum).

7093. THE POWER of taste. Europe at the royal table. Ed. Andrzej K. Kuropatnicki, Fabio Parasecoli, Jarosław Dumanowski. Warsaw 2020 Museum of King Jan III's Palace at Wilanów 8° ss. 215, nlb. 1, il., mapa. (Silva Rerum).

Z treści: Kuropatnicki Andrzej K.: The coronation feast of James II of England. Tradition or novelty? s. 83–109; Dumanowski Jarosław: 12 September 1695. A feast celebrating the anniversary of the Battle of Vienna and the cuisine at the court of Jan III Sobieski s. 113–133; Kurczewski Gabriel: A glass of wine with an enlightened king. [Stanisław August Poniatowski] s. 137–157.

7094. PROKOP Krzysztof Rafał: Nekropolie biskupie w nowożytnej Rzeczypospolitej (XVI–XVIII w.). Prawodawstwo, lokalizacja pochówków, formy komemoracji. Kraków–Warszawa 2020 IAiE PAN 8° ss. 297, nlb. 1, il., streszcz. niem.

7095. PROKOP Krzysztof R[afał]: Stanisław Wojeński's [ok. 1613–1680] way to the episcopal mitre. The adventurous church career of the son of the rector of the Cracow Academy. *Jagiellonian Library Bulletin [Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej]*. Special issue 2020 s. 175–230, streszcz. pol.

Tyt. oryg.: Stanisława Wojeńskiego droga do biskupiej infuły. Perypetie kościelnej kariery syna rektora Akademii Karkowskiej. *Tamże*. R. 67: 2017.

7096. PRZYBYSZEWSKA-JARMIŃSKA Barbara: Informacje ze źródeł augustiańskich o życiu muzycznym w warszawskim kościele św. Marcina w XVII wieku oraz o działających w tym czasie muzykach królewskich. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 2 s. 25–61, streszcz. ang.

7097. PRZYBYSZEWSKA-JARMIŃSKA Barbara: Przed europejską podróżą z lat 1624–1625. Młodzieńcze doświadczenia muzyczno-teatralne i baletowe królewicza Władysława Zygmunta Wazy. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 17–31.

7098. PUCHALSKA-DĄBROWSKA Bernadetta M.: Królewicz wśród królów. Portrety władców zachodnioeuropejskich w staropolskich relacjach z podróży Władysława Wazy (1624–1625). *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 39–53, streszcz. ang.

7099. PUCHOWSKI Kazimierz: The Piarists and the Piarist Department of the Commission of National Education. Origins, contexts, interpretations. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 195–216.

7100. PUFELSKA Agnieszka: Der Bessere Nachbar? Das polnische Preussenbild zwischen Politik und Kulturtransfer (1765–1795). Oldenburg 2017 De Gruyter 8° ss. 439.

Rec.: Salmonowicz Stanisław: Epoki stanisławowskiej dylematu: pozorny: Rosja czy Prusy? *Czasy Nowożytne*. T. 32: 2019 s. 137–150.

7101. PUZIAK Marcin: Obraz zakonu karmelitańskiego w mowach kapitularnych Kantego od św. Juliana. *Studia Gnesnensia*. T. 34: 2020 s. 95–130.

Właśc. Szymon Gałęski (1714–1760).

7102. PUZIAK Marcin: Szymon od św. Antoniego (1694–1740) – karmelitański kaznodzieja Bydgoszczy i okolicy w czasach saskich. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 23–42.

7103. PYTASZ-KOŁODZIEJCZYK Anna: Badania nad zarządzeniem i eksploatacją zasobów wodnych domeny wielkksiążęcej w Wielkim Księstwie Litewskim w świetle wydanych akt Metryki Litewskiej (do końca XVI w.). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 33–53, streszcz. ang.

7104. PYTASZ-KOŁODZIEJCZYK Anna: The evolution of the laws regulating access to forests and aquatic resources of the Grand Duchy of Lithuania the mid-16th century. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 13–22.

7105. PYTASZ-KOŁODZIEJCZYK Anna: Zasoby wodne w dobrach wielkksiążęcych zachodniej Grodzienščyzy w XVI wieku. Administracja i eksploatacja. Olsztyn 2017.

Rec.: Kunigielis Joanna, Szklarz-Habrowski Amadeusz, *Studia GeoHistorica*. Nr 7: 2019 s. 273–276.

7106. RACHUBA Andrzej: Livonian and Courlander nobility in Samogitia in the 17th and 18th century. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 155–180.

7107. RACHUBA Andrzej: Senatorowie litewscy na sejmach z lat 1664–1667. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 94–105, streszcz. ang.

7108. RAGAUSKIENĖ Raimonda: Kiedy poglądy religijne stają się nieważne: medycy protestantów Mikołaja Radziwiłła „Czarnego”

(1515–1565) i Radziwiłłów na Birzach i Dubinkach. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 77–94, streszcz. ang.

7109. RAILAITĖ-BARDĖ Agnė: The triumphant genealogical awareness of the nobility in the Grand Duchy of Lithuania in the 17th and 18th centuries. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 22: 2018 s. 29–50.

7110. RAMONAITĖ Monika: The career of the doctor of medicine and philosophy Stefano Lorenzo Bisio [1724–1800?] in the Grand Duchy of Lithuania. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 31–60.

7111. RDZAK Marcin Franciszek: Kontrakty i umowy z archiwum większego klasztoru karmelitów starej obserwacji we Lwowie (XVII–XVIII w.). *Nasza Przyszłość*. T. 133: 2020 s. 129–146, streszcz. ang.

7112. REISEN, Wahrnehmen, Kommunizieren im deutsch-polnischen Kontext in der Frühen Neuzeit. Festschrift zur 65. Geburtstag von Prof. Dr. Włodzimierz Zientara. Hrsg. von Joanna Kodzik und Anna Mikołajewska. Bremen 2019 edition lumiére 8° ss. 317, il. (Presse und Geschichte; Bd. 115).

Z treści: Vorwort von Holger Böning s. 9–12; Einleitung s. 13–18; Kopiński Krzysztof: Zwischen Mobilität, kaufmännischen Strategien und Migration am Beispiel des Thorner Patriziats des 14. und 15. Jahrhunderts s. 29–38; Czajka Roman, Tandecki Janusz: Rechtsverkehr zwischen dem Ordensland und Magdeburg in den Auseinandersetzungen zwischen den preussischen Städten und dem Deutschen Orden in der ersten Hälfte des 15. Jahrhunderts s. 29–38; Dumanowski Jarosław: “Bouillon en poche” – altpolnische Kochrezepte für Reisende s. 39–50; Walter Axel E.: Übernachten auf Reisen – Anmerkungen zu einem zentralen Aspekt der frühneuzeitlichen Reisekultur s. 51–62; Bovt Aleksandra: Körperpflege in Polen-Litauen aus der Sicht der Reisenden. Im Spannungsverhältnis zwischen Eigenem und Fremdem s. 63–70; Kizik Edmund: Die Gäste in der Festung Weichselmünde bei Danzig im 17. und 18. Jahrhundert s. 71–78; Kodzik Joanna: Im Wirtshaus und in der Postkutsche, Herrnhutische Kommunikationsstrategien auf Reisen am Beispiel Polen-Litauens s. 79–98; Lewandowska Liliana: Dr. Samuel Schelwigs “Itinerarium Antipietisticum” von 1695 s. 99–118; Szczerbowska-Prusevicus Katarzyna: Franz Xaver Wolfgang Mozarts Aufenthalt in Warschau im Lichte seines Reisetagebuches s. 119–136; Roszak Stanisław, Orzeł Joanna: Lesen statt Erleben. Über Beschränkungen beim Reisen in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts s. 137–148; Kociumbas Piotr: Andreas Gottlieb Pegelau “Peregrinatio academica” nach Frankfurt (Oder): ein musikalisches Abschiedsgedicht zu seiner 1708 in Danzig gefeierten Abreise s. 149–158; Borm Jan: Polen aus englischsprachiger Sicht am Beispiel von Michel Morans Reisebericht “A Country in the Moon. Travels in Search of the Heart of Poland” (2008) s. 159–168; Fejtová Olga: Das Bild Polens im Historischen Kalender von Daniel Adam Veleslavin [1546–1599] s. 169–182; Maliszewski Kazimierz: Das Theatrum mundi der Barockzeit. Die Welt in handgeschriebenen Zeitungen Polen-Litauens s. 183–196; Blome Astrid: Von Geborenen, Gestorbenen und Verhelichten – demografischer Wandel und soziale Beziehungen in den “Thornischen Wöchentlichen Nachrichten und Anzeigen” s. 197–214; Chlewicka Katarzyna:

“Es ist eben so gefährlich ein Journalist zu werden”. Über die Massstäbe des angemessenen Rezensierens in den “Thornischen Nachrichten von Gelehrten Sachen” (1762–1766) s. 215–226; Böning Holger: Konfliktlinien in den Zeitungsnachrichten im Vorfeld des Dreissigjährigen Krieges und das Bild Polens in der Zeitungsberichterstattung des Jahres 1609 s. 227–256; Nagel Michael: War die erste deutsch-jüdische Zeitung vor allem für Leser in Polen gedacht? s. 257–276; Jäger Hans-Wolf: Zwischen Faszination und Verdammung. Deutsche Dichtung im Ersten Weltkrieg s. 277–299.

Rec.: Małek Janusz, *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 207–212.

7113. REMBALSKI Tomasz: Dział szlachectwa i gburstwo – próba charakterystyki gospodarki rolnej na Kaszubach w prowincji Prusy Zachodnie w świetle wybranych przykładów do katastrofu fryderycjańskiego z 1772/1773 roku. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 35–65.

7114. REXHEUSER Rex: Juden im öffentlichen Raum einer christlichen Stadt. Posen im 16.–18. Jahrhundert. Wiesbaden 2017.

Rec.: Wijaczka Jacek, *Czasy Nowożytnie*. T. 32: 2019 s. 196–200.

7115. ROLNIK Dariusz: Leonarda Marcina Świejkowskiego (1721–1793) ostatniego wojewody podolskiego życie codzienne oraz jego myśli o Rzeczypospolitej. Katowice 2016.

Rec.: Zielińska Zofia, *Kwartalnik Historyczny*. R. 126: 2019 nr 3; Polem.: Rolnik Dariusz: Rzecz o Leonardzie Marcinie Świejkowskim – w odpowiedzi na recenzję... *Tamże*. R. 127: 2020 nr 2 s. 341–354; Repl.: Zielińska Zofia: Uwagi na temat repliki... *Tamże* nr 3 s. 635–646.

7116. ROLNIK Dariusz: Województwo mińskie i Jeleńscy w życiu publicznym Rzeczypospolitej w latach 1764–1795 w świetle ich korespondencji. Katowice 2018.

Rec.: Jusupović Monika Anna: Problemy z badaniem działalności publicznej Jeleńskich – w związku z monografią Dariusza Rolnika. *Klio*. T. 52: 2020 nr 1 s. 131–146; Polem.: Rolnik Dariusz: Jeleńscy, ich archiwum i województwo mińskie – w odpowiedzi na pełną problemową recenzję Moniki Jusupović. *Tamże*. T. 54: 2020 nr 3 s. 223–240.

7117. ROSTROPOWICZ Joanna: Andreas Bartetschko (1670–1739) i jego zbiór emblematyczny „Virtutis imago”. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 15: 2017 s. 43–65, streszcz. niem., czes.

7118. ROSTROPOWICZ Joanna: Imiona leśnickich parafian w 1720 r. według „Protocolum parochiae Leznicensis”. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 17: 2019 s. 103–153, streszcz. niem., czes.

7119. ROSZAK Sylwester Stefan: Społeczność żydowska w Lubrańcu w epoce nowożytnej. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 127–139.

7120. ROWIŃSKA-SZCZEPANIAK Maria: Czy na pewno UT SUPRA? Sylwetka duchowa

św. Jana z Kęt w parenetycznej narracji Fabiana Birkowskiego. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 74–88, streszcz. ang.

XVII w.

7121. RUDZIŃSKI Aleksander: Uniżony Sluga Najdostojniejszego Kardynała. Stanisław Reszka jako sekretarz Stanisława Hozjusza w Rzymie (1569–1579). *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 69–98.

7122. RUSIŃSKA-GIERTYCH Halina: Inseraty prasowe w „Lwowskich Tygodniowych Wiadomościach” jako źródło do badań nad pokasacyjnymi losami galicyjskiego mienia klasztorowego. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 107–125, streszcz. ang.

Lata 1786–1788.

7123. RUSNAK Radosław: Jana Danieckiego dwa przekłady ze zbioru „Elegiarum libri quatuor” Jana Kochanowskiego. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 2 s. 57–79, streszcz. ang.

7124. RUSNAK Radosław: Na co zmarła Orszula Kochanowska? O interpretacyjnym potencjale jednej metafory. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 2 s. 183–188, streszcz. ang.

W 1579 r.

7125. RUTKOWSKI Henryk: A few comments on the historical borders in Poland. *Studia GeoHistorica*. Nr 6: 2018 s. 124–135.

Atlasy historyczne z XVI w.

7126. RYSZKA-KOMARNICKA Anna: Rok 1725. „Venceslao – opera regia” Apostola Zena na zaalpejskich dworach w Pradze, Krakowie, Monachium i Wiedniu. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 71–90.

7127. RYŚ Jan: Kraków Academy. The Crown’s Main School in the years 1773–1795. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 77–107.

7128. RYŚ Jan: Żołnierska paideia. Wychowanie i szkolenie wojskowe w Polsce XVI–XVIII wieku. Kraków 2019.

Rec.: Świdwerska-Włodarczyk Urszula: Old Polish military education in the context of nobility axiology. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 591–601.

7129. SAAR-KOZŁOWSKA Alicja: Przekaz o królownie Annie Wazównie wyrażony w jej pomniku grobowym. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 12: 2018 s. 73–103, streszcz. ang.

Z ok. 1636 r. w kościele NMP w Toruniu.

7130. ŠAPOKA Mindaugas: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenė 1710–

1711 m. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2017 [nr] 1 s. 23–48, streszcz. ang.

Wojsko Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1710–1711.

7131. SAWICKI Mariusz: Dom Sapieżyński 1666–1685. Droga do hegemonii w Wielkim Księstwie Litewskim. Opole 2016.

Rec.: Šliesoriūnas Gintautas, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 23: 2019 s. 178–188.

7132. SAWICKI Mariusz: Zabójstwo Wincentego Aleksandra Gosiewskiego w relacjach dyplomatów francuskich. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 69–91, streszcz. ang.

29 XI 1662 r.

7133. SCOTT Allen: Simon Lyra and the lutheranian liturgy in the second half-century of the Reformation in Breslau. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 3–18, streszcz. pol.

S. Lyra (1547–1601), kantor w kościele św. Elżbiety w Wrocławiu.

7134. SIEMBAB Mateusz, Wójcik Andrzej J.: Zarys dziejów huty żelaza w Żąbkowicach (1763–1794). Warszawa 2020 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 213, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang., niem. IHN PAN.

7135. SIKORA Radosław: Nie tylko husaria. Nieznane oblicze polskiej armii. Kraków 2020 Znak Horyzont 8° ss. 365, nlb. 3, il.

Lata 1557–1793.

7136. SJÖKVIST Peter: The reception of books from Braniewo in the 17th century Uppsala University Library. *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 101–116, streszcz. pol.

7137. SKIBA Aleksandra: „...chcę to mieć i rozkazując, abyś...”. List Zygmunta III Wazy do Wojciecha Boboli. Szczecin 2020 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 30, nlb. 1, il.

Zawiera też reprodukcję dokumentu.

7138. „SKŁÓCONY naród, król niepewny, szlachta dzika”? Polska stanisławowska w świetle najnowszych badań. Red. nauk. Piotr Ugniewski. Warszawa 2020 Neriton; Muzeum Historii Polski 8° ss. 282, nlb. 2, il.

Treść: Ugniewski Piotr: Wstęp s. 7–10; Grześkowiak-Krwawicz Anna: O niektórych zmianach w języku politycznym czasów stanisławowskich s. 11–34; Górską Magdalena: Emblematyka czasów stanisławowskich – problematyka terminologiczna dekoracji okazjonalnych s. 35–60; Kostkiewiczowa Teresa: Literatura i historia. O przedstawianiu przeszłości w dramatach drugiej połowy XVIII wieku – zarys problemu s. 61–92; Frejtag Jakub: Salomon na tronie. O toposie starotestamentowego władcy w propagandzie królewskiej Stanisława Augusta s. 93–112; Butterwick-Pawlikowski Richard: Między polityką kulturową a kulturą

polityczną – zagadka regalizmu w czasach Stanisława Augusta s. 113–132; Bąk Michał: Pochodzenie Jana Chrzyciela Komarzewskiego i początki jego kariery (1742/3–1766) s. 133–150; Bajera Jakub: Przejazd Turyn do Wiednia. Korespondencja Stanisława Augusta z hrabią Canale s. 151–172; Zawadzki Stanisław: Kryzys solny i próby jego przezwyciężenia w Rzeczypospolitej po pierwszym rozbiore s. 173–200; Waszczuk Rafał: Misja Piotra Maurycego Glayre’a w Paryżu, czerwiec–listopad 1777 r. Wokół stosunków Stanisława Augusta z Francją po pierwszym rozbiore s. 201–220; Zielińska Zofia: Rosyjsko-kurlandzki traktat handlowy z 1783 r. s. 221–258; Zielińska Ewa: Zabójstwo Romualda Strutyńskiego. Problematyka stacjonowania wojsk rosyjskich w Rzeczypospolitej za panowania Stanisława Augusta s. 259–282.

Rec.: Gajewski Kaeper, *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 331–335.

7139. SKOWRON Radosław: Maria Kunic [1610–1664] (Cunitia) i jej dzieło „Urania propitia”. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.:] 2020 s. 56–67.

Praca dot. astronomii.

7140. SKOWROŃSKI Piotr: Zmagania o kształt osobowy sejmu 1773–1775. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 233–272, streszcz. ang.

7141. [SLIŽ Natallā] Sliž Natallia: Peršyā cēhi ū Garodni i ih ramesniki ū XVI–XVII stagoddzāh. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 7–30, streszcz. ang., pol.

Zawiera też statut cechu murarskiego w Grodnie z 1593 r.

7142. SŁAWIŃSKI Piotr: Ojciec Aleksander Klockowski OFM (zm. 1813) – autor pieśni z okresu Insurekcji z 1794 r. wykorzystanej w melodramacie Władysława Ludwika Anczyca (1823–1883) „Kościuszko pod Raclawicami”. *Świątokrzyżskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 67–82, streszcz. ang.

Dot. autorstwa pieśni.

7143. ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ Ramunė: The modernisation of the court system in the Grand Duchy of Lithuania: changes to the organisation of the local district courts and regulation of judges’ duties in 1764–1793. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 1–30.

7144. SMOŁUCHA Janusz: Okoliczności rozpoczęcia w Krakowie w sierpniu 1596 r. pertraktacji w sprawie zawiązania przez papieża Klemensa VIII antytyureckiej Ligi Świętej. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 29–40, streszcz. ang.

7145. SOCIAL and cultural relations in the Grand Duchy of Lithuania. Microhistories. Ed. by Richard Butterwick, Wioletta Pawlikowska. New York–London 2019 Routledge Taylor & Francis Group 8° ss. IX, nlb. 3, 257, nlb. 1, il., mapy. (Routledge Research in Early Modern History).

Treść: Pawlikowska Wioletta, Butterwick Richard: Introduction s. 1–10; Frick David: What's in a name? Conflict and the common weal, unity and diversity in the early modern city s. 13–27; Pawlikowska Wioletta: A history of one house. The microcosm of the "Jurydyka" of the Vilna cathedral chapter in the sixteenth and early seventeenth centuries s. 28–46; Jakulis Martynas: The poor and the community. The Lutheran charitable system in eighteenth-century Vilna s. 47–61; Šiaučiuonaitė-Verbickienė Jurgita: A town after a fire. Losses and behaviour of Jewish communities s. 62–74; Kamuntavičienė Vaida: The attempts of the Bernardines to influence the society of Kowno in the second half of the seventeenth century. The case of a miraculous image s. 75–88; Petrauskas Rimvydas: Noble names. Changes in Lithuanian aristocratic name-giving during the late fourteenth and fifteenth centuries s. 91–104; Railaitė-Bardė Agnė: The sfragistics and heraldry of the three representatives of the Radziwiłł family s. 105–119; Dambrauskaitė Neringa: Noblemen's "Familia". The life of unfree people on manors in the sixteenth century and the first half of the seventeenth century s. 120–131; Vasiliauskas Artūras: Noble community and local politics in the Wilkomierz district during the reign of Sigismundus Vasa (1587–1632) s. 132–147; Šmigelskytė-Stukienė Ramunė: From clientage structure to a new social group. The formation of the group of public servants in the Grand Duchy of Lithuania in the late eighteenth century s. 148–166; Mazheika Hanna: "An Earnest Gopeller" and "A Dignified Martyr". Networks of textual exchange between The Grand Duchy of Lithuania and England, 1560s–1580s s. 169–182; Dziarnovich Aleh: Terrible reality? Cannibalism in the Grand Duchy of Lithuania and in Livonia in the sixteenth to eighteenth centuries – between chroniclers' invective and the findings of cultural anthropology s. 183–204; Niedzwiedz Jakub: A Lithuanian nobleman's mapping of Poland. "The Itinerary of a Peregrination" by Stanisław Samuel Szemiot (1680) s. 205–216; Butterwick Richard: Propaganda in the parishes. Local communication during the Insurrection of 1794 s. 217–234; Gochna Michał: The route map of dean Szymon Waraxa's courier s. 235–237.

Rec.: Trimonienė Rita Regina, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 188–196.

7146. SROGOSZ Tadeusz: Kościół katolicki wobec reform szpitalnictwa u schyłku I Rzeczypospolitej. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 190–204, streszcz. ang.

7147. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Jan Kośmider z Ostrzeszowa. Zapomniany medyk z początki XVI wieku. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 83: 2020 s. 30–36, streszcz. ang.

7148. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Kariera lekarska Jana Noskowskiego (1478–1542). *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 15–28, streszcz. ang.

7149. STANISZEWSKI Andrzej Tadeusz: Historyje krakowskie. Funkcjonowanie narracyjne tekstów popularnych we wczesnonowożytnej aglomeracji krakowskiej. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 320, nlb. 1, tabl. 8, il., streszcz. ang. („Terminus”. Bibliotheca Classica. Seria 2; nr 8).

7150. STANKEVIČ Adam: The punishment of murderers in the noble courts of the Grand Duchy of Lithuania in the second half of the

18th century. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 31–60.

7151. STANKIEWICZ Zbigniew: Garnizon Twierdzy Zamość w XVII–XVIII w. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 41–88.

7152. STARĘGOWSKI Bartosz: Działalność rodziny Orchowskich na forum sejmiku ziemi chełmskiej (1572–1674). *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 103–123, streszcz. ros., ang.

7153. STARĘGOWSKI Bartosz: Szabla i krucyfiks. Działalność wojskowa Jana Zapolskiego – opata łędzkiego. *Nasza Przeszłość*. T. 134: 2020 s. 151–168, streszcz. ang.

XVII w.

7154. STASIAK Arkadiusz M[ichał]: Obcość w relacjach międzycywilizacyjnych na przykładzie opisu wschodniej tyranii w „Poselstwie” Eliasza Pielgrzymowskiego [1564–1605]. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 85–95, streszcz. ang.

7155. STAWARZ Natalia: „Dobry upiór” – postrzeganie kobiet zmarłych w połogu w kulturze ludowej i obyczajowości polskiej w okresie między XVI a XVIII w. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 199–210.

7156. STAWISKI Maciej: Bernardyni w Świeciu w XVIII wieku. Analiza biograficzno-prozopograficzna. Pelplin 2020 Wydaw. Bernardinum 8° ss. 341.

7157. STEC Józef: Metryka Józefińska. Osiemnastowieczny kataster Buczkowic. Buczkowice 2020 Tow. Społ.-Kult. „Zagroda” w Buczkowicach 4° ss. 115, il.

7158. STEFANIAK Piotr: Wydany w Wenecji w 1606 r. żywot dominikanki raciborskiej, świętobliwej Ofki Piastówny OP [1299–1359]. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 233–240.

7159. STELLMACHER David: Thesen zu frühneuzeitlichen jesuitischen Studentenkulturen in Ostmitteleuropa am Beispiel der “Universitas Leopoldina” in Breslau. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 159–174, streszcz. ang., pol.

7160. STĘPNIK Tomasz, Rola Jarosław: Mielerz ze stanowiska 40 w miejscowości Skórka, woj. wielkopolskie. przyczynek do dziejów produkcji węgla drzewnego. A charcoal pile from Skórka, site 40, Wielkopolska Province. Contribution to the charcoal production history.

Fontes Archaeologici Posnanienses. Vol. 55: 2019 s. 217–231, streszcz. ang.

Lata 1700–1794.

7161. STROYNOWSKI Andrzej: Obrady Sejmu Grodzieńskiego 1784 roku. Studium z dziejów kultury parlamentarnej. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie 8° ss. 250, il., streszcz. ang., białorus., lit., ukr. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

7162. STROYNOWSKI Andrzej: Zmiany pozycji ordynatów nieświeskich w XVIII wieku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 103–131, streszcz. ang.

7163. STUHLIK-SUROWIAK Beata: Obraz małżeństwa w „antyfeministycznych” utworach Bartosza Paprockiego na tle obyczajowych, religijnych oraz literackich zjawisk XVI i pierwszej połowy XVII wieku. Katowice Wydaw. UŚ 2016 8° ss. 331, nlb. 1. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, nr 3417).

Rec.: Szczukowski Ireneusz, *Literaturoznawstwo*. Nr 11: 2017 s. 125–130.

7164. STUDIA i materiały z historii nowożytnej i najnowszej Europy Środkowo-Wschodniej. T. 1: Na styku epok. Ziemia południowo-wschodnie Rzeczypospolitej od XVII do początku XIX wieku. Studiū i materialij z rann’omodernoī ta novoī istoriī Central’no-Shidnoi Ėvropi. T. 1: Na meži epoh. Pivdenno-shidni zemli Rečī Pospolitoi vid XVII do počatku XIX stolittā. Red. Tomasz Kargol, Witalij Michajłowski. Kraków–Kijów 2020 Tow. Wydawnicze Historia Iagellonica; Wydaw. Tempora 8° ss. 198, nlb. 1, tabl. 10, mapy, streszcz. ang.

Z treści: Vinničenko Oleksij [Oleksandrovič]: Ėlovic’ki v koronnomu tribunali v 1590–1647 rokah: personalitā ta hronologija s. 9–27; Goszezyński Artur: Postawy ludności cywilnej wobec kozackich najazdów z 1648 roku na przykładzie mieszczan krańcickich. Przyczynek do zagadnienia zasięgu terytorialnego powstania Chmielnickiego s. 29–48; Stolicki Jarosław: Problemy szlachty kijowskiej w drugiej połowie XVII wieku s. 49–68; Onis’kiv Marta: Propaganda v universalah koroliv Mihala i ta Āna III, ſi tipi ta adresati (za materialami relacijnih knig grods’kih uradıv Rus’kogo voėvodstva) s. 69–84; Zamojski Grzegorz: Położenie ludności żydowskiej w Rzeszowie w połowie XVIII wieku w świetle uniwersałw Teodora Hieronima Lubomirskiego (1753–1761) s. 85–111; Sokirko Oleksij: Ustroėvi reformi get’mana Kirila Rozumovs’kogo ta počatok kincā kozac’kogo get’manatu s. 113–132; Ślusarek Krzysztof: Kobiety jako posiadaczki nieruchomości w miastach wschodniej części Galicji pod koniec XVIII wieku s. 133–152; Kargol Tomasz: Czerwonogród na przełomie XVIII i XIX stulecia s. 153–179.

7165. STUDIA nad konfederacją tarnogrodzką i Sejmem Niemym. Red. nauk. Tomasz

Ciesielski. Warszawa 2020 Neriton 8° ss. 194, il., streszcz. ang.

Treść: Ciesielski Tomasz: Wprowadzenie do zagadnień uchwał skarbowo-wojskowych Sejmu Niemego s. 7–19; Ciesielski Tomasz: Kampania wielkopolska i kujawska Chryzostoma Jana Niemiry Gniazdowskiego s. 21–50; Śapoka Mindaugas: Konfederacka komisja skarbowa Wielkiego Księstwa Litewskiego w Brześciu w 1716 roku s. 51–65; Perlakowski Adam: Ziemia przemyska podczas konfederacji tarnogrodzkiej 1715–1717 w świetle akt grodzkich przemyskich z Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie – przyczynek do badań źródłowych s. 67–103; Zwierzykowski Michał: Z dziejów negocjacji warszawskich przed Sejmem Niemym – geneza dwóch konstytucji: o regulaminie punktualnej placy i dyscyplinie wojskowej w świetle diariusza autorstwa Antoniego Sebastiana Dembowskiego. [Zawiera też fragmenty diariusza] s. 105–129; Kościelniak Karol: Obraz mediacji rosyjskiej w listach Stanisława Ledóchowskiego adresowanych do Grzegorza Dołgorukiego z lipca i sierpnia 1716 roku znajdujących się w RGADA w Moskwie. [W aneksie dokumenty] s. 131–142; Efimov Sergiej: Rosyjska armia w Meklemburgii w latach 1712–1719 s. 143–172; Bibliografia s. 177–186.

7166. SUKIENNIK Edgar: Biblioteka klasztoru paulinów w Oporowie w świetle zachowanych katalogów z XVIII wieku. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 115–145.

7167. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Personel kancelarii miasta Chełmna w XVI–XVIII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 5–32, streszcz. ang.

7168. SUPRON Mečysłaū: Āk vyglādaū Starry zamak u XVII–XVIII stt.: analiz grafičnyh krynic. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 51–64. W Grodnie.

7169. SUTTON John L.: Wojna o sukcesję polską 1733–1735. Tł. Michał Bąk. Oświęcim 2020 Napoleon V 8° ss. 213, il.

7170. SVOBODA Stanislav: Cmentarze w powiecie oleśnickim i nymburskim. Porównanie modelowych lokalizacji w okresie nowożytnym. *Studia Śląskie*. T. 86/87: 2020 s. 143–192.

7171. SYGOWSKI Paweł: Ratno – miasteczko ziemi chełmskiej, jego trzy cerkwie i ich kaplice filialne w Hornikach i Wydraniczy – w dekanacie ratneńskim unickiej diecezji chełmskiej w XVIII w. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 125–151, streszcz. ros., ang.

Obecnie na Ukrainie.

7172. SYROKA Andrzej: Zdrowie, choroba, profilaktyka i terapia w kalendarzach śląskich z XVII i XVIII wieku. Wrocław 2020 Uniw. Medyczny im. Piastów Śląskich 8° ss. 379.

7173. SZARSZEWSKI Adam: Obowiązek modlitwy w szpitalach i sierocińcach gdańskich

doby nowożytnej. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 14: 2020 s. 59–82, streszcz. ang.

7174. SZARSZEWSKI Adam, Paluchowski Piotr: Wybrane aspekty dobroczynności w protestanckim Gdańsku (XVI–XVIII w.). *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 12: 2018 s. 55–72, streszcz. ang.

7175. SZCZEPAŃSKI Jacek [Emil]: „Niewieściuch głupi” czy Boży siłacz? O poetyckim obrazie Samsona w utworach Wacława Potockiego. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 2 s. 5–23, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty utworów W. Potockiego (1621–1696).

7176. SZCZERBA Michał: Michałowscy herbu Jasieńczyk od drugiej połowy XVI do końca XVIII wieku. Kraków–Warszawa 2020 Wydaw. DiG 8° ss. 241, il., mapy.

Rozprawa doktorska.

7177. SZCZERBIK Zbigniew: Sytuacja demograficzna w Szyszkwowie w świetle spisu z 1790 roku. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 43–48.

7178. SZCZYPKOWSKI Łukasz: Doruchowski proces o czary. Prawda czy literacka fikcja? *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 17–26.

Analiza materiałów literackich i źródłowych dot. procesu z 1775 r.

7179. SZCZYPKOWSKI Łukasz: Od powietrza, głodu, ognia i wojny... Klęski Grabowa nad Prosną na przełomie XVII i XVIII w. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 48–51.

7180. SZKOŁA Rycerska Kadetów Jego Królewskiej Mości i Rzeczypospolitej. Red. Waldemar Bednaruk, Kamil Jaszczuk. Lublin 2016.

Rec.: Piłatowicz Józef, *Historia i Świat*. T. 6: 2017 s. 195–209.

7181. SZPACZYŃSKI Przemysław Piotr: Mocarstwowe dążenia Zygmunta III w latach 1587–1618. Kraków 2013.

Rec.: Ambroziak Tomasz: Pierwszy polski Waza i jego polityka zagraniczna. *Czasy Nowożytne*. T. 29: 2016; Polem.: Szpaczyński Przemysław P[iotr]: „Waza”, czyli to, co historycy polscy imputują Zygmuntovi III jako nazwisko, o którym król nigdy nie słyszał. *Czasy Nowożytne*. T. 32: 2019 s. 153–168.

7182. SZTYBER Radosław: Sowizdrzalskie rysy portretu lisowczyka w utworach z 1620 roku (recepca – dylematy interpretacyjne). *Literatura Ludowa*. R. 64: 2020 nr 2 s. 19–34, streszcz. ang.

7183. SZWACIŃSKI Tomasz: Starania Czartoryskich o wciągnięcie Rosji w sprawę

polskie w 1754 roku (sprawa rzekomej gwarancji). *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 507–540, streszcz. ang.

Zawiera aneks źródłowy.

7184. SZWEDZKIE wojny 1611–1632. T. 2/1: Wojny z Polską. Tł. Wojciech Łygaś. Oświęcim 2016.

Toż. T. 2/2. Oświęcim 2018 Napoleon V 8° ss. 270, il. Szwedzki Sztab Generalny.

Rec.: Bożejewicz Arkadiusz, *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 213–216.

7185. SZYMAŃSKA Marta: Wykorzystanie źródeł archiwalnych w prozopografii na przykładzie badania nad korpusem dyplomatów króla Władysława IV Wazy. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 241–246, streszcz. niem., ang.

7186. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Autorytety parlamentarne. Wzorce i wzory osobowe w Rzeczypospolitej XVI i XVII wieku. Warszawa 2017.

Rec.: Augustyniak Urszula, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 400–409; Polem.: Świdarska-Włodarczyk Urszula: Spór o kształt historii. *Tamże* nr 4 s. 921–931; Repl.: Augustyniak Urszula: Spór o nowy kształt historii. *Tamże* s. 933–934.

7187. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Homo nobilis. Wzorzec szlachcica w Rzeczypospolitej XVI i XVII wieku. Warszawa 2017.

Rec.: Augustyniak Urszula, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 400–409; Polem.: Świdarska-Włodarczyk Urszula: Spór o kształt historii. *Tamże* nr 4 s. 921–931; Repl.: Augustyniak Urszula: Spór o nowy kształt historii. *Tamże* s. 933–934; Rec.: Jeleń Mateusz, *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 318–325; Rec.: Szpaczyński Przemysław P.: Spór o postawę szlachty polskiej wobec króla i państwa. *Almanach Historyczny*. T. 21: 2019; Polem.: Świdarska-Włodarczyk Urszula: Komentarz do „Sporu o postawę szlachty polskiej wobec króla i państwa” Przemysława P. Szpaczyńskiego. *Tamże*. T. 22: 2020 s. 429–433.

7188. TARGOWSKI Michał: Kontrakt ośmiu wsi na oczyszczenie rzeki Mątwy z 1605 r. Przyczynek do badań nad wpływem osadnictwa olęderskiego na przemiany krajobrazu naturalnego w okolicach Grudziądza. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 243–254, streszcz. ang.

7189. TARGOWSKI Michał: Olędrzy z Wielkiej Nieszawki i okolic. Studium z dziejów osadnictwa olęderskiego w starostwie dybowskim w XVII–XVIII wieku. Toruń 2020 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej; Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 158, il., mapy, streszcz. ang.

7190. TATARENKO Laurent: A French page in the history of the Union of Brest: the Ruthenian psalter of Jacques Davy Du Perron.

Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 114: 2020 s. 405–420, streszcz. fr., pol.

7191. TAYLOR Jan: *Terra Ostrzeszoviensis. Indaganda 1794*. Kępno, Ostrzeszów, Grabów, Kobyla Góra, Mikstat. Herzberg–Sandomierz 2020 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 95, il., mapa.

Zawiera też źródło – opis miast.

7192. TELLER Adam: *Money, power, and influence in eighteenth-century Lithuania: The Jews on the Radziwiłł estates*. Stanford 2016.

Rec.: Dabrowski Patrice M., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 87–88; Michałowska-Mycielska Anna, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 242–244; Sakalauskas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 150–152.

7193. TĘGOWSKI Jan: *Rodzina Łoknickich herbu Nieczuja na Podlasiu i w powiecie brzesko-litewskim do połowy XVII wieku*. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 121–144, streszcz. ang.

Od XVI w.

7194. TITARENKO Valentina [Mikolaïvna]: *Movni osoblivosti staroukraïns'kogo perekladu viroku Sigizmunda III*. *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 1 s. 107–120, streszcz. ang.

Dot. XVIII-wiecznego przekładu wyroku Zygmunta III z 1622 r. w sprawie sporów mieszczan kijowskich z rzemieślnikami zamkowymi.

7195. TOMASZEWSKI Mikołaj: *Czapscy herbu Leliwa w kręgach elit Prus Królewskich w czasach nowożytnych*. *Czasz Nowożytny*. T. 32: 2019 s. 53–79.

7196. TUKIENDORF Natalia: *Ponadczasowy charakter traktatu „Stadło małżeńskie” Jana Płoczyńskiego Mrowińskiego*. *Meluzyna*. [R.] 7: 2020 nr 1 s. 7–15, streszcz. ang.

Wyd. w 1561 r.

7197. TUKSAR Stanislav: *From Rome and Lisbon to Russia and Poland. Music and politics in the life of Georgius Crisanus/Juraj Krizanić*. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 1 s. 131–141.

Chorwacki pisarz i misjonarz (1618–1683) poległy w bitwie wiedeńskiej.

7198. TYGIELSKI Wojciech: *Dylematy włoskiego emigranta. Giovanni Battista Jacobelli (1603–1679) śpiewak i kapelan nadworny, kanonik warmiński*. Warszawa 2019.

Rec.: Litwin Henryk, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 4 s. 959–964.

7199. TYGIELSKI Wojciech: *Niderlandy na trasach staropolskich peregrynantów w XVII w*. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 967–989, streszcz. ang.

7200. UJMA Magdalena: *Relacje Jana Zamoyskiego z magistratem miasta Lwowa 1577–1594*. Opole 2020 Uniw. Opolski; Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 175, nlb. 1, il., streszcz. ang.

W aneksie listy Jana Zamoyskiego [1542–1605] do magistratu miasta Lwowa.

7201. UNIA Lubelska 1569 roku i unie w Europie Środkowo-Wschodniej. *The Union of Lublin of 1569 and other unions in Central and Eastern Europe*. Red. nauk. Jacek Krochmal. Warszawa 2020 AGAD 8° ss. 368, il., streszcz. ang.

Treść: Krochmal Jacek: *Unia Lubelska aktem założycielskim Rzeczypospolitej* s. 13–64; Zawadzki Jarosław: *Przykłady losów przedstawicieli szlachty polskiej w Wielkim Księstwie Litewskim do czasu zawarcia Unii Lubelskiej* s. 67–102; Padałinski Uladzimir: „Ja na to nie zezwalam, ani nie chcę nowego na bracią swą stanowiąc”. *Przywódcy szlachecy Wielkiego Księstwa Litewskiego na sejmie lubelskim 1569 roku* s. 105–121; Ragauskas Aivas: *Kogo na sejmie lubelskim reprezentował Augustyn Rotundas Mieleski (†1582), wójt wileński i sekretarz królewski?* s. 122–139; Kempa Tomasz: *Unia Lubelska a problem rywalizacji o przywództwo w elicie politycznej Wielkiego Księstwa Litewskiego* s. 140–161; Wajs Hubert: *Dokument Unii Lubelskiej w Archiwum Głównym Akt Dawnych* s. 165–174; Król-Próba Justyna: *Dokument Unii Lubelskiej – zagadnienia konserwatorskie* s. 176–182; Gil Andrzej: *Kościół prawosławny w dobie Unii Lubelskiej. Kryzys czy początek odrodzenia?* s. 185–195; Starezenko Natalia: *Przywileje lubelskie i koncepcja „narodu ruskiego” w polemice prawosławnej (od końca XVI do lat dwudziestych XVII wieku)* s. 196–221; Krawczuk Wojciech: *Unia polsko-litewsko-szwedzko-fińska za Zygmunta III Wazy* s. 225–231; Mnatsakanyan Piruz: *Świadectwa o dawnej Polsce w źródłach ormiańskich. Współczesna wzmianka o Unii Lubelskiej* s. 235–258; Zakrzewski Andrzej: *Wincentego Skrzetuskiego litewskie rozdwójnienie jaźni. Litwa wobec Korony w Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku* s. 259–272; Biłous Natalia: *Unia Lubelska we współczesnej ukraińskiej historiografii i dydaktyce* s. 273–291; Jankowski Rafał: „A niechaj już uniej w skrzyniach nie chowamy” – akty unii lubelskiej i horodelskiej z archiwum Wielkiego Księstwa Litewskiego w zbiorach Radziwiłłów s. 292–334.

7202. UNIE międzypaństwowe – parlamentaryzm – samorządność. *Studia z dziejów ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów*. Red. nauk. Wacław Uruszczak, Zdzisław Noga, Michał Zwierzykowski, Krzysztof Fokt. Warszawa 2020 Kancelaria Sejmu; Wydaw. Sejmu 8° ss. 511, nlb. 1, tabl. 16, il., mapa, streszcz. ang.

Treść: Wprowadzenie s. 9–12; Brechenunco Wiktor: *Od „ojczyzny milej” do protektora Hetmańszczyzny: obraz Rzeczypospolitej w świadomości Kozaczyzny* s. 15–27; Frost Robert: *Medicinal herbs and poison plants: Reading Machiavelli in the Polish-Lithuanian Commonwealth, 1560–1700* s. 28–53; Holste Karsten: *Elity w okresie unii polsko-saskiej: intensyfikacja kontaktów a retoryka odrębności* s. 54–64; Małec Jerzy: *Od unii lubelskiej do „Zaręczenia wzajemnego obojga narodów”. Z dziejów ewolucji prawnoustrojowej państwa polsko-litewskiego w XVI–XVIII w.* s. 65–90; Michałowski Witajli: *Od Krewa do Lublina. Unie w ujęciu Rusi i ich prezentacja w historiografii ukraińskiej* s. 91–110; Musin Aleksandr: *„Czernokuństwo” – nowogrodzko-litewskie kondominium w południowej części Ziemi*

Nowogrodzkiej w XV w. s. 111–130; Petrauskas Rimvydas: Geneza i początek unii polsko-litewskiej: czy zmiana paradygmatu we współczesnej historiografii? s. 132–146; Rachuba Andrzej: Co zrealizowano z treści aktu unii lubelskiej z 1569 r.? Wielkie Księstwo Litewskie w składzie Rzeczypospolitej s. 147–165; Roşu Felicia: Our Hungarian neighbors: The Transylvanian connection under Stephen Báthory, 1576–1586 s. 166–177; Faber Martin: Co to było liberum rumpo? s. 181–202; Kiaupienė Jūratė: Some features of parliamentary culture of the Grand Duchy of Lithuania (until the mid-17th century) s. 203–219; Konrádova Monika: Parlamentaryzm polski oczyma dyplomatów cesarskich w drugiej połowie XVII w. s. 220–241; Lewandowska-Malec Izabela: Parlamentaryzm w Rzeczypospolitej Obojga Narodów jako przejaw demokracji deliberacyjnej s. 242–254; McKenna Catherine: The Liberum veto, born of constitutional crisis s. 255–274; Morozowa Olga: Ustrój parlamentarny Rzeczypospolitej Obojga Narodów i tworzenie parlamentaryzmu na ziemiach ukraińskich s. 275–290; Šmigelskytė-Stukienė Ramunė: Życie parlamentarne na Litwie w ostatnich latach istnienia Rzeczypospolitej: sejmiki lutowe 1794 r. w województwie brzesko-litewskim s. 291–312; Bobicescu Cristian Antim: Jeden sejmik za daleko. Recepcja ustroju i pojęć politycznych Rzeczypospolitej w Mołdawii XVII w. Uwagi wstępne s. 313–331; Heyde Jürgen: Jewish self-government in medieval Poland. Aspects of transcultural communication s. 332–349; Macuk Andrej: Sejmiki województwa mścisławskiego za panowania Augusta III s. 350–376; Malinowska Teresa: Sejmiki Rzeczypospolitej szlacheckiej w oczach Francuzów (XVI–XVIII w.) s. 377–402; Mariani Andrea: Przygotowanie do życia obywatelskiego w szkołach jezuickich Rzeczypospolitej XVIII w. s. 403–428; Vinnyczenko Oleksij: Regionalne struktury polityczne i samorządowe ziem ukraińskich Rzeczypospolitej w latach 1572–1668. Różne poziomy i wzajemne relacje (zarys ogólny) s. 429–452; Zwierzykowski Michał: Między sejmem a samorządem terytorialnym. Konsekwencje ustrojowe funkcjonowania sejmików dawnej Rzeczypospolitej s. 453–468.

7203. URMAŃSKI Antoni K.: On efforts of improve the condition of the treasury of the Grand Duchy of Lithuania in the times of Sigismund the Old and the period of management by Jonas Jonaitis Zaberezinskis in Užnemunė. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.:] 2016 s. 53–78.

7204. [VĪC'KO Dzmityrj Vāčaslavavič] Wićko Dzmityrj: Galotny Trybunal Vālikoga Knāstva Litoŭskaga 1700 goda. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 31–88, streszcz. ang., pol.

7205. [VĪC'KO Dzmityrj Vāčaslavavič] Wićko Dzmityrj: Początki szwedzkiej interwencji w Wielkim Księstwie Litewskim w końcu 1701 roku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 161–191, streszcz. ang.

7206. [VINNIČENKO Oksana Volodimirivna] Winnyczenko Oksana: Testamenty mieszkańców Lwowa z czasów epidemii pierwszej ćwierci XVII wieku. Okoliczności sporządzenia. *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 25–49, streszcz. ukr., ang.

7207. W BOJU i na paradzie. Husaria Rzeczypospolitej w XVI–XVII w. Red. nauk.

Zbigniew Hundert, Tomasz Mleczek. Warszawa 2020 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum 8° ss. 221, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang. Zamek Królewski w Warszawie. (Studia i Materiały; 10).

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 15 II 2019 r.

Treść: Wstęp s. 7; Wprowadzenie s. 9–18; Mleczek Tomasz: Od wiktorii orszańskiej do bitwy pod Obertynem. Zmiany w uzbrojeniu husarii w 1. połowie XVI w. s. 19–40; Plewczynski Marek: Przebrojenie husarii polskiej za panowania Zygmunta Augusta (1548–1572) s. 41–64; Nagielski Mirosław: Blaski i cienie działań husarii koronnej w XVII w. s. 65–84; Gawron Przemysław: Miejsce husarii w strukturze armii litewskiej w latach 1600–1635 s. 85–108; Bobiatyński Konrad: Husaria litewska w dobie walk z Kozakami oraz wojskami moskiewskimi w latach 1648–1667 s. 109–128; Kroll Piotr: Wykorzystanie husarii koronnej na ukraińskim obszarze działań wojennych w latach 1648–1667 s. 129–150; Hundert Zbigniew: O instytucji królewskich chorągwi husarskich w obu komputach wojsk Rzeczypospolitej w czasach Jana III (1674–1696) s. 151–170; Wagner Marek: Chorągiew husarska Stanisława i Michała Warszyckich w latach 1676–1697 s. 171–192; Bibliografia s. 195–205.

7208. WAGNER Katarzyna: Economic violence or the law of war? Swedish contributions from the period of Great Northern War as an example of extraordinary provisions imposed on the residents of the cities within the Polish-Lithuanian Commonwealth. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 557–569, streszcz. ang.

7209. WAGNER Katarzyna: Mieszczanie i podatki. Nierówności majątkowe w wybranych miastach Korony w XVII wieku. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 300.

7210. WAGNER Marek: Brothers Berens. A contribution to the history of Polish Lutheranism in the 17th century. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 195–198.

7211. WAGNER Marek: Une source pour l'histoire de la campagne de Kamieniec en 1689. *Historia i Świat*. Nr 5: 2016 s. 305–308.

W aneksie list Stanisława Jabłonowskiego do Jana III Sobieskiego z 1689 r.

7212. WALASEK Stefania: Schools of the Commission of National Education's Polesian Department (1773–1794). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 55: 2018 s. 269–292.

7213. WALCZAK Krzysztof: Pierwszy drukarz na Łużykach. Mikołaj Wolrab [?–1560] i jego działalność. Kalisz 2020 Tow. Przyj. Książki w Kaliszu 8° ss. 31, il.

Tekst wygłoszony podczas międzynarodowej konferencji „Książki zwierciadłem życia. Książki wiedzy wszelakiej jako świadectwo minionych czasów”, Brno, 2017 r.

7214. WALIŃSKA Marzena: The image of the wife in the homiletics of Antoni Węgrzynowicz.

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio FF: Philologiae. Vol. 38: 2020 [nr] 2 s. 53–66, streszcz. pol.

Przełom XVII i XVIII w.

7215. WALTER-MAZUR Magdalena: Muzyka w służbie klasztornej dyplomacji. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 3–19, streszcz. ang.

Lata 1762–1780, w klasztorze benedyktynek w Sandomierzu.

7216. WARTOŚCI polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Struktury aksjologiczne i granice cywilizacyjne. Red. nauk. Alicja Grześkowiak-Krwawicz; współpr. Jerzy Axer. Warszawa 2017.

Rec.: Wolański Filip, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 689–696.

7217. WASYL Franciszek: „Kto czym się bawi i z czego żyje” – profesje Ormian z Kut nad Czeremoszem na tle innych nacji w końcu XVIII wieku. *Lehahayer*. T. 7: 2020 s. 71–190, streszcz. ang., orm.

7218. WEREDA Dorota: Reformation as an inspiration for reforms of the Eastern Churches in the Polish-Lithuanian Commonwealth. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 187–194.

7219. WICHOWA Maria: Stanisława Grochowskiego „Modlitwa Kazimierza ś[więtego], królowica polskiego, łacińskim rytmem przez tegoż świętego napisana i takimże na polskie przetłumaczona” – dzieje i charakterystyka utworu, edycja krytyczna. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Librorum. [Vol.] 2(31): 2020 s. 97–111, streszcz. ang.

Utwór z 1606 r.

7220. WIJACZKA Jacek: Jak się pozbyć matki, która bije? Dziecięcy proces o czary w Gnieźnie w 1689 r. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 539–555, streszcz. ang.

7221. WIJACZKA Jacek: Magia i czary. Polowanie na czarownice i czarowników w Prusach Książęcych w czasach wczesnonowoczesnych. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 246, nlb. 1, il.

7222. WIJACZKA Jacek: Procesy o czary w Gdańsku w XVI–XVII w. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 399–418, streszcz. ang.

7223. WIJACZKA Jacek: Procesy o czary we wsi Mnichowo. Przyczynek do dziejów społecznych wsi wielkopolskiej w drugiej połowie XVII wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 107: 2020 s. 117–131, streszcz. ang.

7224. WIŚLICZ Tomasz: Zelman Wolfowicz i jego rządy w starostwie drohobyckim w połowie XVIII w. Kraków–Warszawa 2020 Universitas; IH PAN 8° ss. 263, nlb. 4, tabl. 6, il.

7225. WIŚNIEWSKI Jan, Żmudziński Marek: Religious coexistence in Pomesania in the 17th–18th centuries. Olsztyn 2020 Wydz. Teologii. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 107, streszcz. niem.

7226. WŁADZA i polityka w czasach nowożytnych. Dyplomacja i sprawy wewnętrzne. Pod red. Zbigniewa Anusika i Małgorzaty Karkochy. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 264, streszcz. ang.

Z treści: Pielas Jacek: Podstarościowie i pisarze grodzcy w świecie wielkiej i małej polityki (na przykładzie urzędników grodzkich województwa sandomierskiego w XVII wieku) s. 19–33; Kołodziej Robert: Wpływ Jana III Sobieskiego na sejmiki ziemskie – próba interpretacji zjawiska s. 35–46; Stroynowski Andrzej: Opinie księdza Jędrzeja Kitowicza o dyplomacji i dyplomatach s. 47–58; Rolnik Dariusz: Sztuka „dyplomacji” i jej znaczenie w wewnętrznym życiu publicznym czasów stanisławowskich – o klientelizmie i nieprzypadkowych karierach myśli kilka s. 59–68; Anusik Zbigniew: Kasztelan krakowski Jerzy ks. Zbaraski wobec zagrożenia granic Rzeczypospolitej ze strony Siedmiogrodu. [Lata 1619–1629] s. 71–86; Szymańska Marta: Misja Jana Zawadzkiego na dwory Europy Północnej w 1633 roku a geneza polityki zagranicznej Władysława IV Wazy s. 87–106; Perlakowski Adam: Przed wyjazdem do Stambułu. Kilka uwag na temat przygotowania misji Stanisława Chomentowskiego, wojewody mazowieckiego, do Porty Otomańskiej w 1712 roku s. 107–121; Filipczak Witold: Polsko-moldawski konflikt handlowy w latach 1780–1785 a polityka wewnętrzna Stanisława Augusta Poniatowskiego s. 123–142; Czekalska Adrianna: Formalny i nieformalny status sekretarza polskiego korpusu dyplomatycznego na przykładzie misji w Kopenhadze (1792–1795) s. 143–150; Link-Lenczowski Andrzej K.: Oświecenie raz jeszcze s. 153–162; Makówka Magdalena: Dyplomacja brytyjska wobec hiszpańskiego zaangażowania w wojnę o sukcesję polską (1733–1735) s. 163–182; Kuras Katarzyna: Dyplomacja Delfiny. Maria Józefa Saska wobec polityki francuskiej w połowie XVIII wieku s. 183–197; Karkocha Małgorzata: Kongres pokojowy w Szystowie (1790–1791) na łamach prasy warszawskiej s. 199–211; Daszyńska Jolanta A.: Rebelia Johna Friesa (1799–1800) s. 213–220.

7227. WŁODARSKI Maciej: Szesnastowieczna wersja średniowiecznej „Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią”. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 2 s. 29–37, streszcz. ang.
Z 1542 r.

7228. WOJTOWICZ Jacek: Z Górnych Węgier do Krakowa. Sylwester Joanelli [1629–1684] – kariera Włocha, dzierżawcy zamku niedzickiego. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 21–36, streszcz. ang., ros.

7229. WOJTUCKA Karolina: Miejsca sabatów czarownic w epoce wczesnonowoczesnej – ich znaczenie i topografia. Przyczynek do badań nad procesami o czary na Śląsku i Morawach.

Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica. [Vol.] 107: 2020 s. 133–151, streszcz. ang.

7230. WOJTUCKA Karolina: Poszukiwania skarbów za pomocą magii na nowożytnym Śląsku i Morawach. Przyczynek do badań. *Klio.* T. 53: 2020 nr 2 s. 163–182.

7231. WOJTUCKI Daniel: „Martwe czarownice”. Proces i egzekucje zmarłych oskarżonych o magię pośmierną w dobrach zakonu krzyżackiego na Śląsku i Morawach w XVII i XVIII wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica.* [Vol.] 107: 2020 s. 153–197, streszcz. ang.

7232. WOJTYŁA Arkadiusz: La noble simplicité – wrocławska rezydencja Fryderyka II Hohenzollerna a zjawisko klasycyzacji rokoka. *Biuletyn Historii Sztuki.* R. 82: 2020 nr 2 s. 239–273, streszcz. ang.

Dot. lat 1751–1753.

7233. WOJTYSKA Henryk Damian: Nuncjusze papiescy w Polsce od końca XVI do końca XVIII wieku. Przygot. do dr. Jan Kopiec. Gliwice–Opole 2020 Jan Kopiec; Studio Impreso 8° ss. XXVIII, 499, il.

7234. WOLSKI Marian: Jeszcze o karierach w dawnej Polsce. Koleje losu Michała Moszyńskiego, herbu Nałęcz (†ok. 1650), dworzanina, żołnierza i ziemianina. *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego.* T. 18: 2020 s. 73–91, streszcz. ang.

7235. WÓŹNICA Kamila: Famine and poverty in the army during the reign of the House of Vasa in the light of reports and diaries. *Historia i Świat.* Nr 5: 2016 s. 169–190.

7236. WÓDZ Bożena Ewa: Sandomiria. Sandomierz w nowożytnym dziele „Civitates orbis terrarum”. Przekł. z jęz. łac. Marek Jan Kozera, Patrycja Kalisiak. Sandomierz 2019.

Rec.: Rokosz Mieczysław: Cudowne miasto nad Wisłą. *Zeszyty Sandomierskie.* R. 26: 2020 nr 49 s. 102–104.

7237. WÓJCIK Artur: Ze studiów na oficyną Jakuba Siebeneichera. *Krakowski Rocznik Archiwalny.* [T.] 25: 2019 [dr.:] 2020 s. 13–36, streszcz. ang.

W Krakowie, l. 1583–1604.

7238. WÓJCIUK Anna: Jedz, pij i popuszczaj pasa. Staropolskie obyczaje i rozrywki. Wyd. elektroniczne. Warszawa 2020 Promohistoria (Histmag.org) plik tekstowy EPUB (7,48 MB); plik tekstowy MOBI (12,79 MB); plik tekstowy PDF (7,64 MB).

7239. WÓLKIEWICZ Ewa: Dog thefts in eighteenth-century Wrocław. *Przegląd Historyczny.* T. 110: 2019 z. 4 s. 607–636.

7240. WRONA Grzegorz: Jews on the Sambor crown estate in the 18th c. A study of the Sambor Court Records. *Kwartalnik Historii Żydów.* [R. 20]: 2020 nr 1 s. 181–204, streszcz. ang.

7241. WYŻGA Mateusz [Piotr]: Homo Movens. Mobilność chłopów w mikroregionie krakowskim w XVI–XVIII wieku. Kraków 2019 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 468, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 898).

Rec.: Kukło Cezary, *Kwartalnik Historyczny.* R. 127: 2020 nr 3 s. 703–707.

7242. WYŻGA Mateusz Piotr: Miasta i migracje w Rzeczypospolitej przedrozbiorowej. Zarys problematyki. *Klio.* T. 52: 2020 nr 1 s. 59–88.

7243. ZABRANIAK Sławomir: Dole i niedole mieszkańców pogranicza ze Śląskiem na kartach kroniki klasztornej bernardynek wieluńskich. *Rocznik Powiatu Oleskiego.* Nr 12: 2019 s. 91–99.

XVII–XVIII w.

7244. ZABRANIAK Sławomir: Ks. Łukasz Próchniakowski (ok. 1680 – ok. 1746). *Rocznik Powiatu Oleskiego.* Nr 9: 2016 s. 124–135.

7245. ZABRANIAK Sławomir: Parafia Praszka w okresie duszpasterzowania ks. Kazimierza Kurowskiego (1712–1749). *Rocznik Powiatu Oleskiego.* Nr 11: 2018 s. 150–158.

7246. ZABRANIAK Sławomir: Stan beneficjum plebańskiego parafii Praszka w świetle wizytacji za czasów ks. prepozyta Hiacynta Łuczyńskiego (1749–1767). *Rocznik Powiatu Oleskiego.* Nr 13: 2020 s. 106–112.

7247. ZAGOŹDŻON-ŁYSZCZARZ Joanna: Motyw „wieśnej rycerki”, czyli światowe sprawy pani wrony w twórczości Mikołaja Reja. *Bibliotekarz Podlaski.* R. 46: 2020 nr 4 s. 87–101, streszcz. ang.

7248. ZAJĄC Paweł: Oświeceniowa krytyka zakonów i intelektualne przygotowanie wieku kasat. *Debaty Świętokrzyskie.* Vol. 3: 2020 s. 45–60.

7249. ZARĘBSKI Rafał: The linguistic creation of a city in the 16th-century Polish

accounts from travels to the Holy Land. *Studia Ceranea*. [T.] 10: 2020 s. 499–514.

Zawiera też fragmenty pamiętników.

7250. ZAWADZKI Jarosław: Drobną szlachta żmudzka okresu nowożytnego w świetle dokumentów z Archiwum Butkiewiczów przechowywanego w AGAD. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 9–34, streszcz. ang.

7251. ZAWADZKI Wojciech: Mazowszanie w protestanckim Elblągu w okresie nowożytnym. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 102–114.

7252. ZIENTARA Włodzimierz: Verordnungen und Stereotype. Deutsche und polnische Wirtshäuser in der Frühen Neuzeit. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 139–158, streszcz. ang., pol.

7253. ZIMNOCH Katarzyna: Księgozbiór klasztoru dominikańskiego w Krasnymborze w XVIII wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 449–468, streszcz. ang.

7254. ZIOBER Aleksandra: Postawy elit Wielkiego Księstwa Litewskiego wobec elekcji Władysława IV Wazy i Michała Korybuta Wiśniowieckiego. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 332, streszcz. ang.

Książka dostępna także jako e-book.

7255. ZIOBER Aleksandra: Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania oskarżeń o czary w Wielkim Księstwie Litewskim w XVII stuleciu. Przyczynek do badań. *Klio*. T. 53: 2020 nr 2 s. 133–150.

7256. ZUJENĖ Gitana: Witchcraft court cases in the Grand Duchy of Lithuania in the sixteenth to eighteenth centuries. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.] 2016 s. 79–126.

7257. ZWIERZYKOWSKI Michał: Wpływ unii personalnej z Saksonią na funkcjonowanie systemu parlamentarnego Rzeczypospolitej Obojga Narodów. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 98–111, streszcz. ang.

7258. ZWIERZYKOWSKI Michał, Forcycki Maciej: The genesis of the first election of Stanisław Leszczyński in 1704 in Voltaire's view. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 181–198.

7259. ZYDEK Sylwia: Reformaci w Polsce (XVII–XVIII w.) – administracja, życie klasztorne, duszpasterstwo. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 205–219, streszcz. ang.

7260. ŻELEŻNY Robert: Skutki reformacji na Dolnym Śląsku w XVI wieku. Wybrane zagadnienia. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 77–85.

7261. ŻOJDŹ Karol: Uroczystości pogrzebowe Jana Karola Chodkiewicza w Ostrogu w roku 1622 na tle sporu o jego schedę. *Przeгляд Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 991–1009, streszcz. ang.

7262. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: Działki miłe Elżbiety i Stanisława Kruszyńskich. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 275–283.

Dzieci w rodzinie, XVIII w.

7263. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: „O porządku w naukach i sposobie wychowania” – „Konsyderacje” dla Janusza Radziwiłła z roku 1622. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 44–63, streszcz. ang.

7264. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: O przedsięwzięciu peregrynacji. Edukacyjne wojaże szlachty z Rzeczypospolitej w świetle instrukcji podróżnych. Warszawa 2020 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 434, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. (Silva Rerum).

XVI–XVIII w.

7265. ŻOŁĄDŹ-STRZELCZYK Dorota: On ‘attributes of companions or guardians’ during educational travels for young people in the Modern Era – in the light of apademic literature and parental instructions. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 99–125, streszcz. pol.

XVI–XVIII w.

4. OKRES 1795–1918

a) Źródła

Zob. poz. 859, 1207, 4248, 4439, 4750, 5898, 6042, 6229, 6241, 6289, 6332, 6351, 6723, 6730, 6734, 7426, 7440, 7479, 7480, 7481, 7484, 7486, 7493, 7499, 7507, 7510, 7532, 7575, 7608, 7609, 7653, 7678, 7700, 7708, 7709, 7749, 7788, 7791,

7865, 7879, 7901, 7902, 7948, 7960, 7976, 7989, 7990, 8008, 8013, 8014, 8032, 8036, 8110, 8150, 8152, 8617, 8825.

7266. ANTONI Radziwiłł oraz jego epoka w listach żony i córek. Katalog oraz opracowanie źródłowe epistolografii do wystawy

30 października – 29 grudnia 2020. Red. nauk., układ i dobór materiałów Olaf Bergmann; oprac. i dobór materiałów Wojciech Lizak; tł. listów Paulina Dąbrosz-Drewnowska, Jerzy Grzelak, Karol Lizak, Bartosz Morylewski. Poznań 2020 Wielkopolskie Muzeum Niepodległości 4° ss. 285, nlb. 2, il., mapy. Wielkopolskie Muzeum Niepodległości w Poznaniu.

Publikacja towarzysząca wystawie, Poznań, 30 X – 29 XII 2020 r.

Zawiera listy Elizy Radziwiłł, Luizy Radziwiłł, Wandy Radziwiłł, Blanki von Wildenbruch z l. 1820–1834.

7267. [ASNYK Adam]: Listy Adama Asnyka do Chłapowskich. Oprac. Alicja Kędziora, Emil Orzechowski. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 129–160, streszcz. ang.

Do Heleny Modrzejewskiej-Chłapowskiej i Karola Chłapowskiego, z l. 1869–1891.

7268. [AU Juliusz]: Wiadomość o Szkole Rolniczej Imienia Haliny w Żabikowie. Ogłosił Juliusz Au; wstęp Ewa J. i Włodzimierz Buczyński; red. Anna Krybus. Poznań 2020 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 8° ss. XII, nlb. 4, 44, nlb. 4.

Reprint, oryg.: Poznań 1870.

7269. AUSTRO-WĘGRY wobec odbudowy państwa polskiego. Źródła w Austriackim Archiwum Państwowym w Wiedniu. IV.1916–X.1917. Österreich-Ungarn und die Wiedererrichtung des polnischen Staates. Quellen im Österreichischen Staatsarchiv in Wien. Oprac. i wybór Jerzy Gaul. Warszawa 2020 AGAD 8° ss. 661, streszcz. ang.

7270. BABIŃSKI Leon: Warszawa wieku mego. Wstęp i red. nauk. Janusz Faryś, Henryk Walczak. Szczecin 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Szczecinie 8° ss. 277, nlb. 1, tabl. 1, il.

Wspomnienia uczonego i dyplomaty (1891–1957) ukazujące miasto w pocz. XX w. z pewnymi odniesieniami do okresu międzywojennego.

7271. BUDŻET Wojska Polskiego z czasów powstania listopadowego. Z oryginału przepisała i oprac. Karolina Studnicka-Mariańczyk; wstępem i przypisami opatrzył Maciej Trąbski. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczego im. Jana Długosza 8° ss. 157, nlb. 4, streszcz. ang., ros. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

7272. [BUJAK Franciszek]: Rzecz o przyjaźni i nauce historycznej. Listy Franciszka Bujaka do Stanisława Zakrzewskiego w zbiorach Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. [Wyd.] Joanna Pisulińska. *Roczniki*

Dziejów Społecznych i Gospodarczych. T. 81: 2020 s. 361–397, streszcz. ang.

Z l. 1902–1933.

7273. CISZEWSKA Cecylia z Tołłoczaków: Gawęda o tym co było... Wspomnienia. Oprac. red. i opatrzył przypisami i indeksami Stanisław M. Przybyszewski. Wyd. 2. Kazimierza Wielka 2020 Wydaw. Nowa Nidzica 8° ss. 409, nlb. 1, k. tabl. 1, il.

Wspomnienia aut. (1892–1963) z dzieciństwa w rodzinie ziemiańskiej w Wierdomicach k. Grodna, młodości i pierwszych lat po ślubie (1917) spędzonych w Kazimierzy Wielkiej, gospodarowania z mężem w Morsku w l. 1928–1945, wyrzucenia z majątku i pobytu w Krakowie; doprowadzone do 1957 r. Wyd. 1. 2009.

7274. CO PISAŁA polskojęzyczna prasa górnośląska o Toszku? Cz. 1: Do końca XIX wieku. [Wyboru dokonała] Agnieszka Godula. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 59–74.

Fragmety prasowe z l. 1876–1900.

Toż. Cz. 2: Lata 1901–1918. *Tamże*. [R.] 4: 2020 s. 73–96.

7275. CZARTORYSKA Izabela [z Flemingów]: Mancherlei Gedanken über die Art und Weise, Gärten anzulegen. Myśli różne o sposobie zakładania ogrodów (1808, dt.). Hrsg. von Michael Niedermeier; in Zusammenarbeit mit Renée und Rüdiger Uhlenbrock. Kromsdorf–Weimar 2018 VDG Weimar im Jonas Verlag für Kunst und Literatur 4° ss. 232, nlb. 3, il., mapy. (Mitteilungen der Pückler-Gesellschaft; Bd. 32).

Omów.: Wagińska-Marzec Maria: Wokół sztuki ogrodowej księżnej Izabeli Czartoryskiej – polsko-niemieckie rozmowy o sztuce ogrodowej i kulturze. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 247–249; Niedermeier Michael, *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 258–264.

7276. CZORSZTYN. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 217–219.

Tekst anonimowego aut. opublikowany w Detroit (Michigan) w: *Niedziela*. Tygodnik ilustrowany dla ludu polskiego w Ameryce. R. 1: 1892 nr 24 s. 280–281.

7277. CZYKIEL Walerian [Szczepan]: Wspomnienia z pobytu w Ameryce Południowej w latach 1913–1924. Oprac. tekstu Zbigniew Kadłubek, Barbara Maresz. Katowice 2020 Bibl. Śląska; Maria Maresz 8° ss. 381, nlb. 1, tabl. 50, il.

Wspomnienia pedagoga (1880–1942) z pobytu w Argentynie i Brazylii – pracy jako nauczyciel i mierniczy.

7278. [DĄBROWSKA Maria, Dąbrowski Marian]: Listy Marii i Mariana Dąbrowskich do Wilhelma Feldmana w zbiorach Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Oprac. i wstępem opatrzył Grzegorz Brodacki. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 167–176, streszcz. ang.

Z l. 1913–1914.

7279. DOKUMENT z 1824 roku z archiwum gminy karaimskiej w Łucku. [Wyd.] Anna Sulimowicz-Keruth. *Almanach Karaimski*. T. 9: 2020 s. 149–160.

7280. DZIEDZIC Jan: Rozbitkowie. Do dr. podał Tomasz Dziedzic. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 60–73.

Dziennik z internowania (jako obywatela Austro-Węgier) na Wyspach Brytyjskich z l. 1914–1917; autor żył w l. 1879–1950.

7281. DZIEDZICTWO klasztoru Augustianów-eremitów z Książa Wielkiego. Dokumenty z lat 1783–1900. Zebrała i oprac. Agnieszka Fluda-Krokos. Kraków 2019.

Rec.: Danowska Ewa, *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 401–404.

7282. DZIEWIĘTNASTOWIECZNY inwentarz książek medycznych z biblioteki paulinów wieluńskich – edycja źródłowa. [Wyd.] Tomasz Stolarczyk. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 81–98, streszcz. ang.

7283. FAJGENBERG Rachela: Dziewczęce lata. Młodość w poleskim sztetlu (fragment). Oprac. i przypisy Joanna Nalewajko-Kulikov. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 380–389, streszcz. ang.

Zawiera też: Nalewajko-Kulikov Joanna: Rachela Fajgenberg [1885–1972].

Wspomnienia przyszłej pisarki obejmujące lata nauki do 12 roku życia.

7284. FREDRO Aleksander: Trzy po trzy. Warszawa 2020 Wydaw. Avia Artis plik tekstowy EPUB (1,90 MB).

Toż plik tekstowy PDF (6,36 MB).

7285. GAJZLEROWA Eleonora z Cerchów: Tamten Kraków, tamta Krynica. Wyd. 5. Kraków 2020 Bikstudio 8° ss. 283, il.

Wspomnienia zmarłej w 1989 r. córki lekarza teatralnego Maksymiliana ukazujące dzieciństwo i lata szkolne na tle życia kulturalnego Krakowa w początkach XX w. oraz Krynicy w latach dwudziestych (do 1927 r.).

Wyd. 1. 1972.

7286. [GLOGER Zygmunt]: Listy Zygmunta Glogera do Jana Karłowicza ze zbiorów Archiwum Historycznego w Wilnie. [Wyd.] Dorota K. Rembiszewska. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 173–194, streszcz. ang.

Z l. 1877–1902.

7287. GŁOSY sojuszników spraw kobiet. Pisma mężczyzn wspierających emancypację Polek w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. Wstęp, wybór i oprac. Maciej Duda. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 609, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1218) 1144).

Treść: Autoetnografia i podziękowania s. 9–14; Wprowadzenie s. 15–84; Wykaz odnalezionych prac sojuszników emancypacji Polek opublikowanych do 1918 roku s. 85–92; Antologia: (Tekst nieoznaczony): W sprawie kobiet s. 95–106; Krzywicki Ludwik: W obronie kobiety s. 107–110; Krzywicki Ludwik: Kobiety Polskie s. 111–112; Świętochowski Aleksander: Związek sprawy kobiecej z ogólnym postępem społeczeństwa s. 113–116; Koszutski Stanisław: Kobieta i polityka s. 117–136; Karczewski Stefan: Zbudźmy się do czynu! s. 137–141; Hulka-Laskowski Paweł: Za kulisami mizoginizmu s. 142–168; Świętochowski Aleksander: O średnim wykształceniu kobiet s. 169–188; Świętochowski Aleksander: O wyższym wykształceniu kobiet s. 189–212; Potocki Józef Karol: Matka czy macocha? s. 213–215; Krzywicki Ludwik: Studenci i studentki s. 216–218; Liichtański Karol: Polemika s. 219–222; Radosławski K. (Kelles-Krauz Kazimierz): Wróg studentek s. 223–226; Radosławski K. (Kelles-Krauz Kazimierz): Wróg studentek s. 227–230; Kelles-Krauz Kazimierz: Studentki s. 231–233; Kijewski Stanisław: W sprawie wyższych studiów kobiet s. 234–236; Wiślicki Adam: Niezależność kobiety s. 237–254; Zieliński Józef: Kwestia kobieca s. 255–274; Chwalewik Edward: Ekonomiczne czynniki ruchu kobiecego s. 275–286; Jaroszyński Witold: Kobieta. Studium s. 287–306; N. Henryk: Słowo o kwestii reformy społecznego stanowiska kobiety s. 307–318; Chmielowski Piotr: Kobieta w rzeczywistości i w poezji s. 319–330; Miklaszewski Walenty Łukasz: Strój jako czynnik poniżenia kobiety s. 331–340; Chmielowski Piotr: O zdolności kobiet do uogólnień s. 341–345; Dybowski Benedykt: O kwestii tak zwanej kobiecej ze stanowiska nauk przyrodniczych s. 346–382; Krzywicki Ludwik: Sprawa kobieca. [Cz.] 1: Rozwój osobniczy a macierzyństwo s. 383–387; Krzywicki Ludwik: Sprawa kobieca. [Cz.] 2: Wyzwolenie kobiety jako sprawa żywiołowa s. 388–392; Krzywicki Ludwik: Sprawa kobieca. [Cz.] 3: Umysłowość kobiety s. 393–399; Popiel Włodzimierz: Działalność umysłowa oraz Wnioski – Zakończenie s. 400–416; Kelles-Krauz Stanisław: Półśrodki s. 417–420; Radek Karol: Prostytucja w naszej sprawie s. 421–426; Starzewski Eugeniusz: Ewolucja przyszłości. Myśli na dobre s. 427–434; Kijewski Stanisław: Z życia współczesnej niewolnicy s. 435–440; Kijewski Stanisław: Walka z prostytutką s. 441–452; Kelles-Krauz Kazimierz: Kongres kobiecy s. 453–458; Kelles-Krauz Kazimierz: Kongres kobiecy s. 459–463; Piłsudski Bronisław: Feministki chińskie s. 464–466; Piłsudski Bronisław: Wielki pochód sufrażystek s. 467–469; Dąbrowski Marian: Listy z Anglii. Korespondencja własna s. 470–494; Dawid Jan Władysław: Kobieta wobec prawa s. 495–500; Petrażycki Leon: O prawa dla kobiet s. 501–506; Lange Józef: O prawach kobiety jako żony i matki (według przepisów obowiązujących w Królestwie Polskim) s. 507–512; Dunin Karol: Prawa kobiet w nowym kodeksie cywilnym szwajcarskim s. 513–527; Starzewski Eugeniusz: Kwestia kobieca s. 531–548; Urban Jan: O prawa obywatelskie dla kobiet s. 549–574; Biogramy autorów s. 575–588.

7288. GÓRSKA Maria, Koziński Stanisław: Zapowiedź. Wybrał i podał do dr. Jeremi Gal-damez. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 6–10.

Fragm. wspomnień ziemianki z Woli Pękoszewskiej (żyjącej w l. 1838–1926) oraz dziennikarza i działacza Narodowej Demokracji (1876–1958) ukazujące kryzys caratu od stycznia 1905 r. i jego następstwa w Królestwie Polskim.

7289. GRUBER Henryk: Wspomnienia i uwagi. Cz. 1. Przedm. i oprac. Włodzimierz Suleja. Warszawa 2020 Muzeum Historii Polski 8° ss. 443, nlb. 4, il.; 397, nlb. 4, il. (100-lecie Niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki; t. 9).

Pamiętniki żyjącego w l. 1892–1973 publicyisty, prawnika i wysokiego urzędnika państwowego, obejmujące dzieciństwo

w zasymilowanej rodzinie żydowskiej i naukę w Sokalu, następnie w gimnazjum we Lwowie, służbę w Legionach i ochotniczą w wojnie z bolszewikami, pracę urzędnika, zwłaszcza jako prezesa Poczтовой Kasy Oszczędności (od 1928 r.), wyjazd do Francji w 1939 r. oraz emigracją do Argentyny.

Przedr. z: Wspomnienia i uwagi. 1892–1942. Londyn 1968.

7290. [GRYCZ-ŚMIŁOWSKI Karol]: Z pamiętnika wojennego ks. Karola Grycza ewangelickiego proboszcza wojskowego w Krakowie. Red., epilog, postowie i indeks Mateusz Jelinek. Warszawa 2020 Ewangelickie Duszpasterstwo Wojsk. 8° ss. 238, nlb. 1.

Toż plik tekstowy EPUB (626 KB).

Wspomnienia pastora (1885–1959) obejmujące lata 1914–1919 – służbę w armii austriackiej, relacje polsko-czeskie na Śląsku Cieszyńskim oraz konflikt polsko-ukraiński.

Pamiętnik był pierwotnie publikowany w l. 1927–1930 w czasopiśmie „Poseł Ewangelicki”.

7291. HOCHBERG von Pless [Mary-Theresia Olivia, zw.] Daisy: Taniec na wulkanie: 1873–1918. Tł. Mariola Palciewicz. Wyd. 8. Kraków 2020 Arcana 8° ss. 445, nlb. 8, il.

Pamiętnik angielskiej arystokratki (1873–1943), pani na Książu i Pszczynie opisujący losy jej rodziny i dzieci, życie niemieckich i brytyjskich wyższych sfer, etykietę na dworze pruskim, zawierający również korespondencję księżnej.

Wyd. I. 2002.

7292. HULKA-LASKOWSKI Paweł: Mój Żyrardów. Z dziejów polskiego miasta i z życia pisarza. Żyrardów 2019 Tow. Przyj. M. Żyrardowa 8° ss. 372, nlb. 4.

Przedr. fotooffsetowy, oryg.: Warszawa 1934.

Wspomnienia żyjącego w l. 1881–1946 pisarza i tłumacza opisujące dzieciństwo w rodzinie robotniczej, pierwszą pracę zawodową, początki działalności literackiej, przeplatane z opisem rodzinnego Żyrardowa; doprowadzone do 1934 r.

7293. INLENDER Maria: Kręgi dojrzewania. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 44–59.

Wspomnienia autorki (1886–1943), urodzonej w zasymilowanej rodzinie żydowskiej z l. 1901–1906 spędzonych we Lwowie.

7294. INWENTARZ kościoła i klasztoru oo. Bernardynów w Sokalu z 1833 roku. [Wyd.] Aleksander Krzysztof Sitnik. *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 181–213.

7295. JAHNKE Ida: Kobieta i kobiecość w „Podróży Polki do Persji” Marii Ratuld-Rakowskiej. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 81–96, streszcz. ang.

Wyd. w 1904 r.

7296. [JEKIEŁEK Wojciech]: Moje życie i pogląd na świat. Wspomnienia Wojciecha Jekiełka spisane w 1952 roku. Oprac. Maria Jekietek. Osiek–Bielsko-Biała 2020 Wydaw. Prasa Beskidzka 8° ss. 124, il.

Wspomnienia autora (1887–1967) z dzieciństwa w ubogiej rodzinie chłopskiej w Osieku, emigracji zarobkowej do Niemiec

i Stanów Zjednoczonych, służby wojskowej na frontach I wojny światowej, wstąpienia do Armii Hallera, walk o granice oraz gospodarowania i działalności społecznej w dwudziestoleciu międzywojennym.

7297. KADRA oficerska Legionów Polskich w ocenie niemieckich doradców z marca 1917 r. [Wyd.] Jacek Jędrysiak. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 267–297.

Wybór fragmentów raportów z marca 1917 r.

7298. KAMIŃSKA Estera Rachel: Boso przez ciernie i kwiaty. Memuary „matki teatru żydowskiego”. Wstęp, tł. z jęz. jidysz i oprac. Mirosława M. Bułat; red. nauk. Joanna Lisek. Warszawa 2020 PWN 8° ss. XCVI, 176, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Żydzi. Polska. Autobiografia; t. 5).

Wspomnienia żydowskiej aktorki (z domu Halpern, 1870–1925) z dzieciństwa w Porozowie, wyjazdu do siostr do Warszawy, początków pasji teatralnych, debiutu w 1892 r. i pierwszych występów w trasie.

7299. [KAMIŃSKI Zdzisław] Kazer: Jarmark w Delatynie. Obrazek z życia dzisiejszych Huculów. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 101–106.

Felieton z „Kurierza Stanisławowskiego” z 17 IV 1904 r., ponownie opublikowany 6 VIII 1905 r.

7300. KIERSNOWSKI Marian: Drobnoszlacheckie Kiersnowo i młyn Majorowizna (1888–1890). Wyjątek ze wspomnień. [Wstęp Zbigniew Romaniuk]. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 273–287.

Wspomnienia z młodości późniejszego projektanta wnętrz, mebli i wyposażenia kościołów oraz pedagoga, żyjącego w l. 1873–1949.

7301. KLIMA Jan: Ze Śląska na Mazury. Moja walka o Polskość. Wydano z okazji 100-lecia udziału autora w Kampanii 1920 roku. Przygot. materiałów i oprac. red. Zdzisław Klima; [wstęp Daniel Kadłubiec]. Jaworze 2020 Tow. Miłośn. Jaworza 8° ss. 64, il. (Biblioteczka Towarzystwa Miłośników Jaworza; z. 4).

Wspomnienia nauczyciela (1900–1986) z nauki w szkole ludowej w rodzinnym Jaworzu Dolnym (od 1907 r.) oraz w gimnazjum w Cieszynie (w l. 1913–1918), ochotniczej służby na Śląsku Cieszyńskim w l. 1918–1919 oraz walk w 3. Pułku Strzelców Podhalańskich w wojnie z bolszewikami.

7302. KOBIETY Niepodległości. Wspomnienia z lat 1910–1918. Wstęp i oprac. Kamil Piskała, Marta Sikorska-Kowalska. Warszawa 2019 Muzeum Historii Polski 8° ss. 477, nlb. 7, tabl. 12, il. (100-lecie Niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki; t. 8).

Tręść: Kostro Robert: Seria 100-lecie niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki s. 5; Piskała Kamil, Sikorska-Kowalska Marta: „Ciche bohaterki”. Kobiety w walce o niepodległość 1910–1918 s. 7–50; Kudelska Stefania: Praca kobiet w Związku Strzeleckim przed wojną s. 59–65; Kudelska Stefania: Mobilizacja

oddziału żeńskiego Związku Strzeleckiego w Krakowie s. 67–77; Kudelska Stefania: Na etapie w Jędrzejowie s. 79–85; Kudelska Stefania: Peowiacy w Modlinie s. 87–94; Benedekówna Janina: Nasz oddział macierzysty we Lwowie s. 99–105; Benedekówna Janina: Na posterunku s. 107–111; Benedekówna Janina: Za Bug! s. 113–117; Benedekówna Janina: W Płocku s. 119–127; Benedekówna Janina: Wspomnienia z obozu jeńców w Holzminden s. 129–136; Benedekówna Janina: W pracy pogotowia bojowego PPS s. 137–142; Rzepecka Hanna: Sekcja żeńska Związku Strzeleckiego w Warszawie 1912–1914 s. 147–154; Rzepecka Hanna: Ostatnie ćwiczenia, Tyniec, 5 lipca 1914 s. 155–157; Rzepecka Hanna: Czasy Polskiej Organizacji Narodowej, październik–listopad 1914 s. 159–167; Rzepecka Hanna: Praca kobiet w Departamencie Wojskowym NKN s. 169–174; Rzepecka Hanna: Z pracy w Komisji Wojskowej Rady Stanu s. 175–184; Zawiszanka Zofia: Polskie Drużyny Strzeleckie s. 189–199; Zawiszanka Zofia: Pierwsze czasy Drużyn Strzeleckich w Krakowie s. 201–207; Zawiszanka Zofia: Przed frontem strzelców. Kartki z pamiętnika s. 209–213; Zawiszanka Zofia: Przy nowym warsztacie. Lato 1915 s. 215–222; Zawiszanka Zofia: Burzliwe dni powiatu miechowskiego s. 223–235; Kossuthówna Barbara: Manewry s. 241–247; Kossuthówna Barbara: Ostatnie ćwiczenia s. 249–250; Kossuthówna Barbara: Kronika Ligi kieleckiej s. 251–260; Kossuthówna Barbara: Szpital w Jabłonkowie s. 261–270; Rychterówna Maria: Nasz oddział macierzysty we Lwowie s. 275–284; Rychterówna Maria: Listopad w Zagorzu s. 285–298; Rychterówna Maria: Według rozkazu s. 299–310; Rychterówna Maria: Z dala od frontu s. 311–320; Rychterówna Maria: Poczta listów prywatnych, wrzesień 1915 – sierpień 1916 s. 321–329; Rychterówna Maria: Na posterunku. Z pracy niepodległościowej PPS 1915–1916 s. 331–344; Chełmicka Halina: Prace Oddziału Lotnego WP s. 349–354; Chełmicka Halina: Fragmenty wspomnień s. 355–364; Chełmicka Halina: Do Polski! s. 365–376; Barthel de Weydenthal Jadwiga: Sekcja Wywiadowcza POW s. 381–388; Barthel de Weydenthal Jadwiga: Pierwsza podróż po dynamit s. 389–393; Szturm de Sztrem Zofia: Na obczyźnie. Petersburg 1910–1914 s. 399–401; Szturm de Sztrem Zofia: Moje wspomnienia z Oddziału Lotnego s. 403–414; Szturm de Sztrem Zofia: Z czasów Wydziału Narodowego w Lublinie 1915–1916 s. 415–420; Plewińska Zofia: Moja służba w Legionach s. 425–440; Gertzówna Wanda: W pierwszym pułku artylerii s. 445–458.

7303. [KOŁODZIEJCZAK Stanisław]: Pamiętnik Stanisława Kołodziejczaka syna Franciszka: napisany w latach 60-tych XX wieku. Z rękopisu spisane w 2020 roku przez syna Jerzego. [B.m.] 2020 [b.w.] 8° ss. 324, il.

Wspomnienia autora (1906–1978) z dzieciństwa w rodzinie rzemieślniczej i nauki w Ciachcinie, pracy w Płocku i Warszawie, realiów okupacji w stolicy oraz powojennego prowadzenia sklepu i pracy w stoczni w Gdyni.

7304. KONOPIELKO Jan: Wspomnienia 1906–1956. Wstęp i oprac. Piotr Cichoracki, Marcelina Jakimowicz, Małgorzata Ruchniewicz. Wrocław 2020 PTL 8° ss. 221, nlb. 1, tabl. 2, il., mapy, streszcz. ang. (Biblioteka Zesłańca) (Biblioteka Zesłańca. Świadcstwa XX Wieku; t. 2).

Wspomnienia pedagoga (1906–1985) ukazujące drogę od dzieciństwa w biednej rodzinie chłopskiej do ukończenia seminarium nauczycielskiego w Borunach i Wilnie (w 1930 r.), pracę nauczyciela w różnych szkołach, potem kierownika szkoły w Sukniewiczach, w czasie okupacji w Smorgoniach, powojennego uwięzienia i zesłania do obozów Gulagu (w l. 1945–1954), przymusowego osiedlenia w Kazachstanie i repatriacji do Polski.

7305. KORESPONDENCJA rodziny Arwińskich (1889–1983). Kielce – Kraków – Lwów. Wstęp, wybór i oprac. Paweł Wolańczyk. Kielce–Warszawa 2020 WBP im. Witolda Gombrowicza; Muzeum Historii Kielc; IPN–KŚZpNP 8° ss. 335, il. (Seria Świętokrzyska – Dzienniki, Wspomnienia, Pamiętniki, Listy; t. 4).

7306. KORESPONDENCJA zawodowa Księgarni Polskiej Bernarda Połonieckiego we Lwowie. Oprac. i wstępem opatrzyła Maria Konońska. Warszawa 2020 BN 8° ss. 368, nlb. 2, il.

Lata 1899–1938.

7307. „KORESPONDENCJE konstantynopolikańskie” Józefa Ignacego Kraszewskiego. [Wyd.] Monika Jaglarz. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 71–80, streszcz. ang.

Korespondencja z malarzem Stanisławem Chlebowskim z 1875 r.

7308. KORZENIEWSKI Bohdan: Było, minęło... Wspomnienia. Przedm. Anna Kuligowska-Korzeniewska; posłowie Andrzej Kruczyński. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 494, nlb. 2, il.

Pamiętnik reżysera, krytyka i wykładowcy teatralnego (l. 1905–1992) opisujący wydarzenia rewolucji październikowej na Białorusi (widzianej oczami dziecka), pracę w BN w międzywojennej Polsce, tajne komplety, pobyt w obozie Auschwitz, uwolnienie i dalsze realia okupacji w Warszawie, ratowanie zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego w czasie powstania oraz działania na rzecz odzyskania zagrabionych przez Niemców księgozbiorów.

7309. KOŚCIÓŁ parafialny w Węgleszynie w świetle relacji z końca XIX stulecia. [Wyd.] Małgorzata Karkocha. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 241–261, il., streszcz. ang.

7310. KOŚCIÓŁ pw. św. Jakuba i klasztor Bonifratrów w Łucku w opisie wizytacyjnym z 1832 roku. [Wyd.] Sławomir Romański-Cebula. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 351–381, streszcz. ang.

7311. [KOZAKIEWICZ Konstanty]: Wspomnienia Konstantyna Kozakiewicza na łamach „Gazety Radomszczańskiej”. [Wyd.] Kamil Rutkowski. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 223–238.

Opublikowane w 1958 r. wspomnienia późniejszego burmistrza Przedborza, żyjącego w l. 1899–1983, opisujące czasy nauki w progimnazjum w Radomsku (od 1912 r.).

7312. KRAKKÓT látni – és megími. Krakkó magyar szemmel. XIX. század. Összegyűjtötte, sajtó alá rendezte, jegyzetekkel és előszóval

ellátta Petneki Áron. Budapest 2019 Balassi Kiadó 8° ss. 212. Waław Felczak Alapítvány.

Antologia relacji XIX-wiecznych podróżników węgierskich do Krakowa.

7313. [KRASZEWSKA Janina, Kraszewski Waław]: Miłosne listy medyczne i polityczne. Korespondencja doktora Waława Kraszewskiego i Janiny z Maszatowskich Kraszewskiej z lat 1894–1927. Przepisali z rękopisów i oprac. Marek Sołtysik, Jadwiga Nowak-Sołtysik; koncepcja całości, wstęp, posł., przypisy Marek Sołtysik; konsultacja Magda Kraszewska. Zakopane 2020 Dom Doktora Galeria Sztuki Współczesnej 8° ss. 624, il.

7314. KRONIKA parafii Zielonki i księga rzeczy sprawionych (1844–1932). Oprac. Jan Bulak, Adrian Kędzierski. Zielonki 2020 Bibl. Publ. 8° ss. XXVII, nlb. 1, 375, nlb. 2, tabl. 11, il. (Biblioteka Historyczna Gminy Zielonki; t. 3).

7315. „KRONIKA Podhorecka” jako źródło do badań nad dziejami zamku w Podhorcach w drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku. [Wyd.] Iwanna Papa. *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 151–186, streszcz. ukr., ang.

Spisana przez Antoniego Kryczyńskiego i kolejnych administratorów zamku w l. 1869–1906.

7316. KSIĘGA cechu szewskiego z Włoszczowy z lat 1819–1848. Oprac. Lech Frączek. Włoszczowa 2019.

Rec.: Guldon Łukasz, *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 249–252.

7317. KURCZAK Teofil: Włościanie na naukach. Wybrał i podał dr. Jakub Jakubaszek. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 44–59.

Relacja polskiego chłopca, posła na Sejm (1877–1962) z podróży do Czech.

Fragm. książki: Pierwsza wycieczka włościan polskich do Czech i Moraw w r. 1908-ym, Warszawa 1909.

Uzup.: Jakubaszek Jakub: Kontekst. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 60–63.

7318. LISTY do Seweryna Gałęzowskiego w Bibliotece Polskiej w Paryżu – wybór. [Wyd.] Anita Magowska, Katarzyna Pękacka-Falkowska. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 59–98.

Korespondencja Anny Laskiewicz i Rozalii Wessel do Seweryna Gałęzowskiego z l. 1856–1857.

7319. LISTY lekarzy do Seweryna Gałęzowskiego w Bibliotece Polskiej w Paryżu – wybór. [Wyd.] Anita Magowska, Katarzyna Pękacka-Falkowska; transkrypcja Ewa Wojtaszek. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 80–91.

Z l. 1858–1859.

7320. LISTY z Sybiru 1863. Oprac. Eugeniusz Niebelski. Lublin 2020 Polihymnia 8° ss. 232, il. (Seria Syberyjska; 10).

7321. [LUCIA Stefan]: Wspomnienia sprzed wieku. [Podała do dr. i oprac.] Krystyna Grzozna. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 193–197.

Wspomnienia mieszańca Zalesia (1904–1984) obejmujące okres 1914–1945: młodości, założenia rodziny i wywiezienia na roboty do ZSRR, mówione w gwarze śląskiej.

7322. MACKIEWICZ Stanisław [Cat-]: Do-rastanie do Cata. Wybrała i podała do dr. Natalia Ambroziak. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 36–51.

Młodzięczy dziennik pisarza z l. 1913–1919.

7323. MAKULSKI Stanisław: Księga żywota mego. Kartki z życiorysu nauczyciela wiejskiego. Wstęp Jerzy Mazurek; oprac. przypisów Paweł Kordel, Jerzy Mazurek; posł. Longin Kaczanowski. Warszawa 2020 MHPRL; Inst. Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Univ. Warszawskiego ss. 198, nlb. 2.

Toż plik tekstowy PDF (11,8 MB).

Wspomnienia autora (1902–1978) z dzieciństwa w rodzinie murarza w Kotarszynie, nauki w Boleszynie i Rohaczowie w czasie I wojny, potem w seminarium nauczycielskim w Ostrowcu Świętokrzyskim (do 1924 r.), pracy pedagogicznej w różnych szkołach w okresie międzywojennym i w Miłkowie w czasie II wojny oraz powojennej w Grudziądzu (do emerytury w 1962 r.).

7324. MALINOWSKI Marian: Nielegalszczyzna. Wybrała i podała do dr. Anna Richter. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 46–65.

Wspomnienia przewodniczącego Radomskiego Komitetu Robotniczego (1876–1948) z l. 1904–1905 opisujące akcje terrorystyczne Polskiej Partii Socjalistycznej przeciw carskiemu zaborcy.

Uzup.: Friszke Andrzej: Kontekst. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 66–67.

7325. MALINOWSKI Marian: Pamiętniki 1902–1915. [Cz.] 1–2. [B.m.] 2020 Julian (Kuba) Odechowski 8° ss. 922, il. + karta pamięci microSD; 768.

Karta pamięci zawiera skany rękopisu pamiętnika.

Wspomnienia socjalistycznego senatora (1876–1948) opisujące działalność w rejonie Radomia, aresztowanie i wywiezienie do Pinegi, ucieczkę, powrót do Krakowa, następnie walkę w rewolucji 1905 r. w Łodzi (w ramach PPS Frakcja Rewolucyjna), ponowne uwięzienie w 1907 r., sześciolletnią katorgę w Smoleńsku i zesłanie na Syberię oraz kolejną ucieczkę i początki działalności w POW.

7326. MARIA Karłowska, bł.: Listy prywatne. Oprac. Stanisław Suwiński. Pelplin 2020 Bernardinum 16° ss. 452, nlb. 3. (Pisma Słubcznicy Bożej Marii Karłowskiej; t. 7).

Zawiera listy błogosławionej (1865–1935) z l. 1899–1935 skierowane do duchowieństwa, członkiń zgromadzenia pasterek, wychowanek i osób spoza zgromadzenia.

7327. [MAYR Theodor]: Budowa Kalwarii Wielewskiej. Tłumaczenie na język polski

listów architekta Theodora Mayra do proboszcza Parafii Wiele ks. Józefa Szydźka. Wyd. i wprowadzeniem opatrzyła Bożena Górczyńska-Przybyłowicz; przekł. Bożena Górczyńska-Przybyłowicz, Monika Jania-Szczechowiak, Fryderyk Mudzo, Bogumił Rudawski. Poznań 2020 Wyd. Historii UAM 8° ss. 323, nlb. 1.

Listy z l. 1915–1923.

7328. [MEITZEN Susanne]: Das Tagebuch der Susanne Websky. Ein Lebensbild aus dem Schlesien der Biedermeierzeit. Pamiętnik panny Susanne Websky. Życie na Dolnym Śląsku w czasach biedermeieru. Von Christian Greiff der im heutigen Schlesien auf Susanne Spuren ging und die beigefügten Zeichnungen machte. Oprac. przez Christiana Greiffa, który podążał śladami Susanne na dzisiejszym Śląsku i zilustrował jej historię; Übersetzung von. Tł. Magdalena Maruck. Wrocław 2020 Atut 8° ss. 31, nlb. 5, il.

Dziennik z l. 1818–1826 pisany przez córkę wrocławskiego kupca lnu, żyjącą w l. 1801–1865.

7329. MICHAŁ Sopoćko, bł.: Wspomnienia. Białystok 2020 Wydaw. św. Jerzego 1 CD (9 godz. 28 min.).

Objęmują drogę autora (1888–1975) do kapłaństwa, pracę duszpasterską w Taboryszkach, potem w wojsku na froncie i w Warszawie, następnie w Wilnie w seminarium i w zakonach, działalność naukową na Uniwersytecie Stefana Batorego, realia życia w Wilnie po wkroczeniu Litwinów i podczas okupacji sowieckiej i niemieckiej, powojenną pracę w seminarium w Białymstoku, opis podróży do Ziemi Świętej oraz wspomnienia o Faustynie Kowalskiej (1905–1938) i Faustynie Osińskiej (1914–1955).

7330. [MIKA Ludwik]: Zapiski wojenne z lat 1914–1915 Ludwika Miki z Brzezia. [Wyd.] Krzysztof Langer. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 43–62, streszcz. niem., ang.

7331. [MŁYNARSKI Emil]: Z korespondencji Emila Młynarskiego. Listy z lat 1905–1906 ze zbiorów Muzeum Teatralnego w Warszawie. [Wyd.] Elżbieta Szczepańska-Lange. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 4 s. 111–149, streszcz. ang.

Listy do żony Anny.

7332. [MOCHNACKI Maurycy]: Mochnacki na nowo odkrywany. Dwa nieznane rękopisy listów. Oprac. Agnieszka Markuszewska. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 101–117, streszcz. ang.

Do rodziców z 1834 r.

7333. MOŁODOWSKA Kadia: Spadek po pradziadku. Opowieść (fragmenty). Z jidisz przekł. i opatrzyła przypisami Bella Szwarzman-Czarnota. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 390–404, streszcz. ang.

Zawiera też: Szwarzman-Czarnota Bella: Kadia Mołodowska [1894–1975].

Wspomnienia dot. lat nauki w Warszawie oraz pierwszych prac literackich po I wojnie światowej w Kijowie.

7334. [NAŁĘCZ-KORZENIOWSKI Andrzej]: List z I Brygady. [Wyd. i przedm.] Przemysław Olstowski. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 261–266.

Do Michała Żymierskiego, z 5 X 1915 r.

7335. NĘCEK Józef: Historia salezjanina. Lata 1916–1972. Red. i wyd. Waldemar Witold Żurek. Lublin–Rzeszów 2020 Waldemar Witold Żurek SDB; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 435, nlb. 2, il., streszcz. ang., wł.

Wspomnienia obejmujące dzieciństwo aut. (1903–1982) w Jeleniu, naukę w Oświęcimiu, wstąpienie do zgromadzenia w 1920 r., studia filozoficzne w Krakowie i teologiczne w Rzymie, pracę duszpasterską i wykładowcy w różnych placówkach salezjańskich oraz pełnienie urzędów w zgromadzeniu, m.in. jako inspektor Prowincji św. Jacka w l. 1957–1963.

7336. NIEDATOWANA relacja o kościele parafialnym w Rembieszycach ze zbiorów Archiwum Diecezjalnego w Kielcach (trzecia ćwierć XIX wieku). [Wyd. i oprac.] Małgorzata Karkocha. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 297–320, il., streszcz. ang.

7337. NIEWINNY smak miłości do alkoholi. Wypisy źródłowe dotyczące przepisów na miłe podniebieniu zapsy w komorze i piwnicy wydobyte z książki znajdującej się w zbiorach Archiwum Państwowego w Opolu (Akta miasta Nysy, sygn. 604, rękopis datowany na 1855 rok). [Red.] Małgorzata Blach-Margos, Małgorzata Iżykowska. *Opole 2020 AP*; Państw. Nauk. Inst. Śląski 8° ss. 210, nlb. 6, il. (Archiwalne Źródła Tożsamości; 3).

Tłumaczenie niem. anonimowego rękopisu z XIX w. wzbogacone licznymi ilustracjami i opisem współczesnych Winnic Opolszczyzny.

7338. NOWAK Stanisław, pseud. Dembrza: Między Żabnicą a Drzemalką w latach 1905 do 1914. Wspomnienia chłopca. Wstęp i oprac. Leszek Antoni Nowak. Olesno 2020 Stow. Klub Seniora „Sami Swoi” 8° ss. 169, nlb. 6, il.

Wspomnienia dot. życia codziennego we wsi Ćwikowa w okresie dorastania autora, żyjącego w l. 1902–1978.

7339. NOWE listy Żeromskiego i do Żeromskiego. Oprac. Zdzisław Jerzy Adamczyk. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 159–183, streszcz. ang.

Z l. 1912–1914.

7340. O. JÓZEF Krzysikiewicz, kapucyn w zapiskach kronikarskich z lat 1880–1883.

[Wyd.] Agnieszka Szmerek. *Nasza Przeszość*. T. 133: 2020 s. 335–353, streszcz. ang.

7341. OCALIĆ od zapomnienia. Red. Dariusz Nowiński. Łódź 2020 Oficyna Wydawnicza Tercja 8° ss. 312, il., mapa.

Treść: Nowiński Dariusz: Od Redakcji s. 7–9; Ważbiński Marek: Wprowadzenie s. 11; Kalusiński Tadeusz: Wspomnienia s. 13–222; Wspomnienia innych autorów: Lipiński Waław: Łódź w moich wspomnieniach s. 225–230; Pfeiffer Edward: Początki pracy skautowej w Łodzi s. 231–235; Radwan-Pfeiffer Edward: Początki skautingu na terenie m. Łódź s. 237–248; Kalusiński Jerzy: Prekursory harcerstwa w Łodzi s. 249–281; Kowalewski Symforian: Wspomnienia skauta kuriera z rozkazami I Brygady Legionów Polskich s. 283–296; Fotografie s. 297–303.

Pamiętniki obejmujące lata 1910–1914 autorstwa twórców skautingu w Łodzi: komendanta, potem senatora T. Kalusińskiego (1894–1979), jego brata Jerzego (1899–1964), historyka i podpułkownika WP W. Lipińskiego (1896–1949), późniejszego dowódcy oddziału Radwan w powstaniu warszawskim Franciszka E. Pfeiffera (1895–1964) oraz oficera WP S. Kowalewskiego (ur. 1898).

7342. OCENA stanu moralnego parafian dekanatu wschowskiego w oczach proboszczów na podstawie ankiet konsystorza poznańskiego z 1828 roku. [Wyd.] Joanna Lubierska. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 249–265.

7343. [OGIŃSKA Maria ze Skórzewskich] Maria księżna Ogińska: Moje pamiętniki. Oprac., wstępem i przypisami opatrzył Ryszard Nowicki. Poznań 2019 Bibl. Raczyńskich 8° ss. 154, nlb. 2, tabl. 5, nlb. 3, il.

Wspomnienia żyjącej w l. 1857–1945 autorki pochodzącej z wielkopolskiej rodziny hrabiowskiej, rozpoczęte pobytem w Paryżu w 1872 r. i opisujące małżeństwo z Michałem Ogińskim (1849–1902), zamieszkanie w Retowie, potem w Plungianach, życie ziemianstwa i liczne podróże m.in. do Petersburga, Berlina i Rzymu; doprowadzone do 1899 r.

Rec.: Grzeszczak Jan, *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 1 s. 229–230.

7344. OKÓLNIK bpa Teofila Chościak-Popiela z 1878 roku w sprawie nabożeństw parafialnych. Edycja źródłowa. [Wyd.] Jarosław Wąsowicz. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 157–166, streszcz. ang.

7345. ORŁOWICZ Mieczysław: Przewodnik po Europie. Europa Wschodnia i Środkowa (Rosya, Austro-Węgry, Niemcy i Szwajcarya). Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 476, nlb. 3, k. tabl. 1.

Reprint z: „Podróżnik Polski”. Nakł. Eugeniusza Starzewskiego. Warszawa 1914.

7346. ORZESZKOWA Eliza: Cykle felietonów, listy otwarte, recenzje, omówienia, sprawozdania, korespondencje, varia. Oprac. Grażyna Borkowska; oprac. edytorskie Iwona Wiśniewska. Warszawa 2020 PIW 8° ss. 1069, nlb. 3. (Publicystyka Społeczna; t. 3).

7347. ORZESZKOWA Eliza: Myślenie obywatelskie, Żydzi, kwestia kobieca. Wybór i wpraw. Grażyna Borkowska; oprac. edytorskie Iwona Wiśniewska. Warszawa 2020 PIW 8° ss. 1069, nlb. 3. (Publicystyka Społeczna; t. 1).

7348. PACHAŁA Józef: Pamiętnik. Red. i korekta Małgorzata Kulikowska. Borki–Wola Osowińska 2020 Gm.; Gm. Ośr. Kultury i Sportu 8° ss. 51, il.

Treść: Sałata Radosław: Przedmowa s. 7–8; Korolczuk Marek: O Józefie Pachale [1898–1983] s. 9–18; Pachała Józef: Pamiętniki s. 19–43; Odznaczenia i odznaki Józefa Pachaly oraz fotografie z archiwum rodziny s. 44–51.

Wspomnienia ukazujące dzieciństwo w rodzinie małorolnego chłopca we Wrzosowie, działalność społeczną, formowanie POW w powiecie radzyńskim oraz szlak bojowy w l. 1914–1920.

7349. PEREPECZKO Leonard: Na zakrętach historii dwudziestego wieku. Wspomnienia lekarza z Kresów. Milanówek 2016 Wydaw. Gęsie Pióro 8° ss. 499, nlb. 2, il.

Pamiętnik pulmonologa (1900–1996) ukazujący dzieciństwo i naukę autora w Petersburgu, przeniesienie się po rewolucji pod Oszmianę, a w 1919 r. do Torunia, udział w wojnie z bolszewikami, pełnienie obowiązków dyrektora szpitala w Szumsku, walki w kampanii wrześniowej, ucieczkę z niewoli niemieckiej, potem sowieckiej, ponowną pracę w Szumsku, powojenne zesłanie w głąb Związku Radzieckiego, repatriację i pracę w Pasieku.

7350. PIGOŃ Stanisław: Z Komborni w świat. Wspomnienia młodości oraz Wspominki z obozu Sachsenhausen (1939–1940). Wpraw. i komentarze w oprac. Czesława Kłaka. Krosno 2019 Państ. Wyzsza Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigionia 8° ss. 573, il. (Bibliotheca Pigioniana; t. 1).

Wspomnienia historia literatury (1885–1968), rektora Uniw. Stefana Batorego w Wilnie, prof. UJ.

7351. [PILCH Józef]: Chochołowskie poruseństwo. Pamiętnik Józefa Pilcha. Oprac. Ryszard M. Remiszewski. Szczawnica 2020 Pieniński Ośr. Turystyki Górskiej; nakł. aut. 8° ss. 37, nlb. 1, il. (Seria z Okienkiem; t. 74). 1846 r.

7352. [PIŁSUDSKI Bronisław]: Japonia późnych lat okresu Meiji oczyma Bronisława Piłsudskiego. Wybór, tłum., adaptacja, przypisy i komentarz Alfred F. Majewicz. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 552, nlb. 1, il. (Japonica Toruniensia; t. 3).

7353. PIŁSUDSKI Bronisław: Muzeum Tarzańskie im. T. Chałubińskiego w Zakopanem. Zadania i sposoby prowadzenia działu ludoznawczego. Oprac. nauk. Aldona Tołysz, wstęp Jerzy M. Roszkowski. Warszawa 2020 Państ. Inst. Wydawniczy; Nar. Inst. Muzealnictwa

i Ochrony Zabytków 8° ss. 115, nlb. 5, il. (Pomniki Muzealnictwa Polskiego).

Podstawa ed.: Kraków 1915.

7354. PLUCIŃSKI Jan: Wspomnienia (fragment). *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 164–167.

Objęte przybycie do Jurgowa grupy krajoznawców z Krakowa (ok. 1900 r.), działalność dwóch z nich: Marcina Samlickiego i Leona Szkockiego oraz Towarzystwa Szkoły Ludowej w dwudziestolecie międzywojennym.

7355. POSZLI w bój bez broni. Modlitewnik z 1861 roku. Red. Zbigniew Jacuński. Częstochowa–Sosnowiec 2020 Progres Wydaw. – Druk – Reklama 8° ss. 157, il.

7356. PRAGIER Adam: Czas przeszły dokonany. Cz. 1–3. Wstęp i oprac. Andrzej Friszke, Ewa Pejaś. Warszawa 2018 Muzeum Historii Polski 8° ss. 545, nlb. 4, tabl. 8, il.; 427, nlb. 4, tabl. 8, il.; 515, nlb. 4, tabl. 8, il. (100-lecie Niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki; t. 7).

Wspomnienia żyjącego w l. 1886–1976 ekonomisty, prawnika i publicyści, opisujące dzieciństwo w rodzinie lekarza i nauk w Krakowie, tamtejsze studia, kontynuowane w Zurychu, działalność w PPS od 1906 r., udział w Legionach, międzywojenną aktywność polityczną, proces brzeski i emigrację, pracę w rządzie Władysława Sikorskiego we Francji, potem w Anglii; doprowadzone do 1945 r.

7357. [PROCHASKA Antoni]: Listy Antoniego Prochaski do Aleksandra Semkowicza (1876–1887) w zbiorach prywatnych Teofila Emila Modelskiego. [Wyd.] Paweł Sierżęga. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 527–593, streszcz. ang.

7358. PROTOKOŁY Rady Gminy Bystra 1886–1918. Odczytanie, zapisanie, tł. Karol Tomecki; red. Piotr Kenig, przedm. Joanna Szkoda-Stwora. Bielsko-Biała–Bystra 2020 „Logos”; na zlec. Tow. Przyj. Bystrej 4° ss. 274.

7359. PROTOKOŁY Rady Miejskiej Przedborza z lat 1917–1920. (Cz. 3). [Wyd.] Paweł Grabalski. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 115–156.

Cz. 1. *Tamże*. T. 15: 2018.

7360. PRZYBOROWSKI Walery: Historia dwóch lat 1861–1862. Cz. 1. Warszawa 2020 Grafika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 8° ss. 550, nlb. 2, il.

Podstawa wyd.: Historia dwóch lat 1861–1862, przez Z. L. S. T. 1–2. Kraków 1892–1893.

Toż. Cz. 2. Warszawa 2020 s. nlb. 3, 552–1113, nlb. 1, il.

Podstawa wyd.: Historia dwóch lat 1861–1862, przez Z. L. S. T. 2–4. Kraków 1893–1895.

Toż. Cz. 3. Warszawa 2020 s. nlb. 3, 1116–1722, nlb. 2, il.

Podstawa wyd.: Historia dwóch lat 1861–1862, przez Z. L. S. T. 4–5. Kraków 1895–1896.

7361. PUCIATA-PAWŁOWSKA Jadwiga: Moje życie. Wspomnienia wybrał Krzysztof

Kazimierz Pawłowski; oprac. do dr., komentarze i przypisy, red. nauk. Alicja Saar-Kozłowska. Toruń 2020 Muzeum Okręg. 4° ss. 412, nlb. 28, il., streszcz. ang. (Ludzie Nauki i Sztuki Torunia; 3).

Wspomnienia żyjącej w l. 1902–1989 historyka sztuki i muzealnika z dzieciństwa w Warszawie, losów w czasie I wojny światowej spędzonej gł. w Bobrujsku, potem w Mińsku, nauki tamże, kontynuowanej po powrocie w rodzinnym mieście, studiów na Uniwersytecie Warszawskim, początków pracy naukowej, tajnego nauczania podczas II wojny światowej i powojennej pracy na UMK w Toruniu; doprowadzone do śmierci męża Bronisława w 1962 r.

7362. [RATAJ Maciej]: „O własnych siłach”. Wspomnienia Macieja Rataja [1884–1940] o dzieciństwie i młodości w wywiadzie przeprowadzonym przez Konrada Wrzosa w 1927 roku. Oprac. Mateusz Ratyński. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 215–223.

7363. [RETINGER Józef Stanisław]: Spór o Morskie Oko. Odpowiedź „Pester Lloydowi” przez adwokata Dra Retingera. Kielce 2018 PPHU „Filar” Henryk Rączka 16° ss. 69.

Reprint, oryg.: Kraków 1893.

7364. REYMONT Władysław [Stanisław], Sokolnicki Michał: Masy uliczne. Wybrał i podał do dr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 11–24.

Dwie manifestacje w Warszawie – 1 i 5 XI 1905 r.

7365. RHODE Arthur: Uroczystość stulecia ewangelickiej parafii kościelnej w Ostrzeszowie. Tł., wstęp i przypisy Roman Dziergwa. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 221–248.

1868 r.

7366. [ROŚCISZEWSKA Marcelina]: A było tak... Wspomnienia pogodne Marceliny Rościszewskiej. Oprac. Magdalena Biliska-Ciećwierz, Barbara Rydzewska. Płock 2020 Muzeum Mazowieckie 8° ss. 282, nlb. 2, il.

Pamiętniki dyrektorki szkoły (1875–1949) z dzieciństwa w szlacheckiej rodzinie i pobytu u wujostwa w Szawlanach, nauki w Instytucie Panien Szlacheckich w Białymstoku i Instytucie Panien Polskich w Paryżu, życia małżeńskiego w Niedrożu Młodym, wyjeździe po separacji do Płocka i pracy tamże jako przełożonej gimnazjum żeńskiego; doprowadzone do ataku boreliozowego w sierpniu 1920 r.

7367. ROZDROŻE. Wybrał i podał do dr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 25–41.

Debata o drodze ku przyszłej Polsce – między socjalizmem a nacjonalizmem.

Fragmenty wypowiedzi m.in.: Romana Dmowskiego, Stanisława Kozickiego, Kazimierza Wroczyńskiego, Zygmunta Balickiego, Róży Luksenburg.

Uzup.: Laskowski Piotr: Kontekst. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 42–43.

7368. [RYMAR Stanisław]: Przegład nurtów myśli politycznej Narodowej Demokracji w Galicji i odrodzonej Polsce. Pamiętniki Stanisława Rymara [1886–1965]. Oprac. red. Agnieszka Staniszevska; współpr. red. Marta Stęplewska. Kraków 2017.

Rec.: Kotecki Andrzej: Pamiętnik – źródło wiedzy o czterech epokach. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 307–311.

7369. [RZEWUSKA Stefania z Lemańskich]: Ziemiańska w XIX-wiecznym kurorcie. Listy Stefani z Lemańskich Rzewuskiej do męża z pobytów w zagranicznych uzdrowiskach. Wstęp i oprac. Jarosław Kita i Urszula Klemba. Łódź 2017.

Rec.: Janota Dariusz: Kobieta korespondencja z uzdrowisk. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 505–512.

7370. [SIENKIEWICZ Henryk]: Henryk Sienkiewicz – z Szczawnicy (lato 1879 r.). Do dr. podała Maria Barbara Styk. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 177–179.

7371. [SIENKIEWICZ Henryk]: Nieznane listy Henryka Sienkiewicza do Stanisława Witkiewicza – świadectwa przyjaźni i świadkowie szczęścia. Oprac. Agnieszka Kuniczuk-Trzciniowicz. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 149–157, streszcz. ang.

Z l. 1880–1903.

7372. SKRZYŃSKA Emilia: Dzienniki z lat 1844–1855. Do dr. przygot., wstępem i komentarzem opatrzyli Beata Lorens, Jerzy Kuzicki. *Rzeszów 2020* Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 456, nlb. 1, il.

Emilia z Jabłonowskich Skrzyńska (1824–1892).

7373. SOCHA-PAPROCKI Franciszek: Żywot człowieka poczciwego w Polsce XX wieku. Red. nauk. Tadeusz Krawczak; [przedm. Andrzej Romanowicz]. Warszawa 2020 Archiwum Akt Nowych; we współpr. z Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Agencją Wydawniczą Egros s.c. Krzysztof Guzman, Zbigniew Markert 8° ss. 405, nlb. 1, tabl. 36, il.

Wspomnienia żyjącego w l. 1888–1963 legionisty z dzieciństwa w leśniczówce w Zwierzynicy, nauki w Groblach i Nisku, gimnazjum w Jarosławiu, studiów we Lwowie, połączone z opisem dziejów RP w l. 1918–1945 i charakterystyką wybitnych jej postaci.

7374. „SPISEK umarłych krewnych”. Nieznane materiały do obrazu życia religijnego i rodzinnego Tatarów na Litwie w XIX wieku. [Wyd.] Andrzej Drozd. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 251–294.

7375. SPRAWY miejskie. Dyskurs miejski w Królestwie Polskim 1905–1915. Wybór tekstów.

Oprac. wstęp i komentarz Kamil Śmiechow-ski. Łódź 2020 Wydaw. UŁ plik tekstowy PDF (3,95 MB).

7376. STAEMMLER Johannes: Wspomnienia poznańskiego pastora. Przekł. i oprac. Olgierd Kiec. Poznań 2017.

Rec.: Dziergwa Roman, *Przegład Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 311–315.

7377. [STANISŁAWSKI Stanisław]: Stanisław Stanisławski o stanie sanitarnym Łowicza na przełomie XIX i XX w. Oprac. Michał Kazimierz Gajzler. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.:] 2020 s. 239–303.

Przedruk art. z czasopisma „Zdrowie” z 1907 r.

7378. STEMPOWSKI Jerzy: W dolinie Dniestru. Pisma o Ukrainie. Wybrał, oprac., posłowiem i przypisami opatrzył Andrzej Stanisław Kowalczyk. Warszawa 2020 Bibl. „Więzi” 8° ss. 383, nlb. 1. (Biblioteka „Więzi”; t. 302).

Zawiera wspomnienia eseisty i krytyka literackiego (1893–1969) z dzieciństwa na Ukrainie, listy do: Stanisława Stempowskiego z 1932 i 1939 r., Aleksandra Ładosia z 1939 r., Stanisława Kota z 1940 r., korespondencję z Adamem Zielińskim z l. 1941–1942, listy do: Stanisława Paprockiego z 1945 r., Adama Tarnowskiego z 1947 r., Jeremiego Stempowskiego z 1950 r., Jerzego Giedroycia z 1955 i 1958 r., Iwana Seńkiwa z 1962 i 1966 r., Zygmunta Haupta z 1966 r. oraz inne dokumenty dot. gł. spraw ukraińskich.

7379. SZWED Józef: Odcinek. Przygot. do dr. i posłowie Teresa Nietyksza. Opole 2020 Ludmiła Małgorzata Sobolewska 8° ss. 384, il.

Wspomnienia nauczyciela (1901–1988) opisujące dzieciństwo w rodzinie młynarza w Woli Ostrowieckiej, potem w Połapach i Równem, naukę w Chełmie, ochotniczą służbę na froncie w 1920 r., maturę w 1926 r. i początki pracy pedagogicznej, okupacyjne losy w Gnojnie i powojenne w Żelazkowie; dot. l. 1901–1985.

7380. [ŚWIĘTOCHOWSKI Aleksander]: Aleksander Świętochowski. Listy. Oprac. Barbara Olszak, Jarosław Wałaszuk; wstęp Dawid Maria Osiński. Ciechanów 2019 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 223, il. Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Z l. 1884–1934.

7381. THUN Ignacy Włodzimierz: Wspomnienia. Historia mojego życia. Oprac. Sławomir Górczyński; [wstęp Krystyna Thun-Szretter]. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 185, il., mapa.

Dzieje rodziny ziemiańskiej i wspomnienia autora (1909–1993) z dzieciństwa, nauki w gimnazjum w Płocku, potem Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim, studiów w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie, działalności w Korporacji Akademickiej Arkonia, początków pracy zawodowej, kampanii wrzesniowej, czasów wojny w Czerniewie i Warszawie oraz pracy w handlu zagranicznym w okresie PRL.

7382. [TIELE-WINCKLER Eva von] Mutter Eva: Domy dla bezdomnych. [Wstęp Anna Seeman-Majorek]. Warszawa–Dziegiełów 2020 Wydaw. Warto; Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP 8° ss. 478, nlb. 1, il.

Wspomnienia diakonisy (żyjącej w l. 1866–1930) dot. Ewangelickiego Domu Opieki „Ostoja Pokoju” w Miechowie w l. 1909–1928 oraz początków Spółki „Domy dla Bezdomnych”.

7383. UMOWA mieszkańców hrubieszowskiego przedmieścia Podgórze z pastuchami o pasieniu trzody w 1826 r. [Wyd.] Janusz Panasiewicz. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 201–205.

7384. [VLADIMIRSKIJ Aleksandr Pavlovič] Władimirski Aleksander Pawłowicz: Opisanie topografii medycznej miasteczka Kępna 1815. Przekł. Andrzej i Ludwika Malińscy; red. Andrzej Maliński. *Pruszcz Gdański–Poznań 2020* Wydaw. Jasne 8° ss. 97, il., mapy.

Autor żył w l. 1778–1846.

7385. W KRĘGU bliskich, przyjaciół i znajomych. Z korespondencji Franciszka Rawity Gawrońskiego. Oprac., przedm. i przypisy Eugeniusz Koko. *Gdańsk 2020* Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 393, nlb. 1.

Korespondencja żyjącego w l. 1846–1930 publicyści i pisarza historycznego z Elizą Orzeszkową, Zygmuntem Miłkowskim, Władysławem Bełzą, Adamem Krechowickim, Aleksandrem Brzostowskim i Kazimierzem Królem, z l. 1881–1929.

7386. WALIGÓRSKA Bronisława: Listy z cytadeli 1886. *Ancilla libri Monika Rudaś-Grodzka; indeks Emilia Kolinko*. Warszawa 2018.

Rec.: Zawadzka Danuta: *Z Archiwum Kobiet. Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 251–266.

7387. [WASILEWSKI Zygmunt]: Warszawa na przełomie XIX i XX wieku w pamiętnikach Przygodnego. [Wstęp Marta Jaszczyńska, Violetta Urbaniak]. Wyd. 1 rozsz. Warszawa 2020 Skarpa Warszawska; AP 8° ss. 229, nlb. 3, il. (Warszawa w Pamiętnikach; 1).

Obraz miasta pod zaborem rosyjskim w oczach żyjącego w l. 1865–1948 polityka endecckiego przebywającego w Warszawie w l. 1894–1901, po raz pierwszy opublikowany na łamach redagowanego przez niego „Słowa Polskiego” (w 1902 r.), następnie w wersji książkowej pt.: *Warszawa współczesna w dwunastu obrazkach* (Lwów 1903).

Rec.: Romanowska Katarzyna, *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 232–237.

7388. [WIELHORSKI Władysław]: Władysław Wielhorski. *Dziennik 1915–1917*. Oprac. Tomasz Błaszczak. Warszawa 2020 *Studium Europy Wschodniej*. Uniw. Warszawski 8° ss. 321,

nlb. 9, il., streszcz. ang. (30 tomów na 30-lecie Studium Europy Wschodniej; no 21/30) (*Bibliotheca Europae Orientalis*. Fontes; 5).

Wstęp także w jęz. lit.

7389. WIELKA Wojna. Pruszków 1914–1918. *Relacje prasowe, wspomnienia, dokumenty*. Wybrał i oprac. Maciej Boenisch. Pruszków 2020 *Muzeum Duląg 121* 8° ss. 499, nlb. 1, il.

Treść: Wstęp s. 7–12; „Kurjer Warszawski” wrzesień–grudzień 1914 roku s. 19–76; Północny Waclaw: Bitwa pod Warszawą s. 79–122; Szczepkowski Jan: W pruszkowskie domy walą armaty ... (Wspomnienie z października 1914 roku) s. 125–133; Szczepkowski Jan: Nieznani żołnierze (z boju pod Pruszkowem w październiku 1914) s. 135–139; Gordon Sloane: Spustoszone wsie i posiadłości w rosyjskiej Polsce s. 141–147; Ryx Jerzy: Kościół zbikowski w 1914 r. s. 149–155; Gąssowski Jerzy: Wrażenia z pod Warszawy s. 157–165; Brwinów, Rokitna, Pruszków s. 167–173; Marylski Antoni: Niemcy pod Warszawą. Epizod z Wielkiej Wojny. Rok 1914 s. 175–234; „Kurjer Warszawski” styczeń–grudzień 1915 roku s. 243–279; Bartkiewicz Zygmunt: Dwa listy z wycieczki s. 281–289; Północny Waclaw: Bój o Warszawę. Kartka z dziejów Wojny Europejskiej dotycząca operacji mających na celu opanowanie Królestwa Polskiego przez sprzymierzone armie niemieckie i austriackie i akcję wojenną przeciw Rosji s. 291–313; „Kurjer Warszawski” styczeń–grudzień 1916 roku s. 321–338; Sprawozdanie Komitetu Obywatelskiego i Komisji Likwidacyjnej Komitetu gminy Pruszków s. 339–364; „Kurjer Warszawski” styczeń–grudzień 1917 roku s. 371–380; Protokół posiedzenia Rady Miejskiej w Pruszkowie z dnia 21 Maja 1917 roku s. 383–387; „Kurjer Warszawski” styczeń–grudzień 1918 roku s. 395–407; Rozenowicz Józef: 11 Listopad 1918. Ze wspomnień s. 409–413; Bagdach Teodor: Podanie [odnośnie poświadczenia służby w POW] s. 415–419; Krysiński Jan: Życiorys pracy w P.O.W. s. 420–423; Wypadki listopadowe w Pruszkowie. „Głos Pruszkowa” 1928, nr 3 s. 425–428; Dzieje Pruszkowskiej Komendy P.O.W. „Głos Pruszkowa” 1928, nr 3 s. 429–432; Protokół posiedzenia Rady Miejskiej Pruszkowa z dnia 11 listopada 1918 roku s. 435–437; Epilog: Szczepkowski Jan: Kolejną przez budziackie stępy. Fragmenty z przeżytych i podróży pruszkowiaka s. 475–477.

7390. WIELKA Wojna w polskiej korespondencji zatrzymanej przez cenzurę austro-węgierską. Materiały polskich grup cenzury z lat 1914–1918. *Kwerenda, wstęp, oprac. i przypisy Paweł Brudek, Jan Molenda, J. Z. Pająk*. Warszawa 2018.

Rec.: Suleja Włodzimierz, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 372–374.

7391. [WYSZKOWSKI Franciszek]: Jazowsko, Pustków i inne pamiętniki Franciszka Wyszковского. *Wyciągnął, z rękopisów wydał, wstępem i przypisami opatrzył Grzegorz Olszewski*. *Nowy Sącz 2020 PTH*. Oddz. 8° ss. 977, nlb. 1, k. tabl. 3, il. PTH. Oddz. w Nowym Sączu.

Tyt. równol.: *Jazowsko, Pustków et autres mémoires de Francis Wyszkowski*.

Pamiętnik aut. (1801–1881) ukazujący dzieje rodziny, dzieciństwo w rodzinie właściciela Ropczyc i dzierżawcy Pustkowa, przenosiny do Jazowska, naukę w Nowym Sączu i Lwowie oraz podróż do Wenecji w 1825 r.; zawiera też listy do członków

rodziny: siostry Antoniny Żuk Skarszewskiej i jej dzieci Jana Tadeusza i Marii oraz testament i notatki autora.

7392. Z LEGIONOWEJ kuchni. [Wyd. i wstęp] Paweł Bezak. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 197–210, streszcz. ang., niem., ros.

Zawiera gł. przepisy potraw legionowych.

7393. ZAMENHOF Ludwik: Marzenie życia. Wybrał i podał do dr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 6–11.

Wspomnienia żyjącego w l. 1859–1917 twórcy esperanta obejmujące okres do 1887 r. – rodzinny Białystok widziany oczami dziecka, początki pasji do uczenia się języków obcych i pracy nad stworzeniem nowego języka (od 1878 r.).

7394. ŻŁOTA Księga Tarnowskich Gór. [Oprac.] Marek Wroński. Wyd. 5. Tarnowskie Góry 2020 Inst. Tarnogórski Placówka Nauk.-Badawcza 4° ss. 248, il., mapy.

Wyd. 1. *Zeszyty Tarnogórskie*. Nr 20: 1994. Wyd. oryg.: Breslau 1915.

7395. ZWIERZĘTA na zakręcie. [Oprac.] Beata Mytych-Forajter. Warszawa 2017 IBL PAN 8° ss. 285, nlb. 3, il. (Nowa Biblioteka Romantyczna).

Antologia dziewiętnastowiecznych tekstów dot. zwierząt. Rec.: Karpinińska Małgorzata, *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 4 s. 709–711.

7396. ŻRÓDŁA i dokumenty do dziejów legionistów węgierskich służących w Legionach Polskich w latach 1914–1918. Wybór i oprac. Endre László Varga; red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2018.

Rec.: Kotecki Andrzej: Polak-Węgier... *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 312–314.

7397. ŻABA Roman: Wspomnienia z lat ubiegłych (od 1864 do 1937). „Na wojnie miałem szczęście”. Wstęp i red. nauk. Piotr S. Szlezynger. Wyd. 2 popr. na podstawie wyd. z r. 2003. Kraków 2020 nakł. własnym Anny Żaba-Branny 8° ss. 565, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Pamiętnik generała dywizji (1864–1945) opisujący życie w majątku rodzinnym w Zbylitowskiej Górze, naukę w gimnazjum w Tarnowie, służbę wojskową (od 1885 r.) w armii austriackiej, potem w Wojsku Polskim i osiedlenie się w Krakowie po przejściu w stan spoczynku w 1922 r.

7398. ŻALIŃSKI Jan: Pamiętnik. Wspomnienia z Działoszyc (1904–1939). Kraków 2020 Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 85, nlb. 3, il.

Wspomnienia żyjącego w l. 1904–1978 urzędnika opisujące dzieciństwo i naukę w Działoszycach, pracę w tamtejszym Magistracie od 1920 r., prowadzenie kroniki miasta, powódź w 1937 r.; doprowadzone do początków okupacji niemieckiej; w posłowniu zamieszczono dalsze losy autora.

b) Opracowania

Zob. poz. 1492, 1493, 1495, 6588, 6848, 7112, 7164, 8210, 8513, 8616, 8617, 8737.

7399. [ĂCKÏV Oksana] Jackiw Oksana: Działalność edukacyjna żeńskich zgromadzeń franciszkańskich na terenie Galicji w drugiej poł. XIX i na pocz. XX w. *Wschodni Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2020 nr 4 s. 189–198.

7400. ADELSON Robert: Originality and influence: Charles Gröll's [1770–1857] role in the invention of the double-action harp. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 1 s. 3–21, streszcz. pol.

1807 r.

7401. ALBINIAK Andrzej: Anna Haller [1876–1969] – siostra Błękitnego Generała jako założycielka i pierwsza kierowniczką polskojęzycznej szkoły powszechnej w Janowie Lubelskim. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 67–114, streszcz. ang.

Lata 1916–1918.

7402. ANDRYSIAK Ewa: Korespondencja z okresu narzeczeństwa Alfonsa Parczewskiego z Aleksandrą Bochdan. Przyczynek do poznania zainteresowań czytelniczych. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 63–77, streszcz. ang.

Z lat 1877–1878.

7403. ASTRAMSKAS Arūnas: Savivaldos ir vietinės caro valdžios konfliktai bei pilietinės visuomenės apraiškos Kauno miesto dūmoje XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2016 [nr] 2 [dr.:] 2017 s. 117–140, streszcz. ang.

Konflikty między samorządem a lokalną carską administracją i przejawy społeczeństwa obywatelskiego w radzie miasta Kowna od końca XIX do początku XX w.

7404. AT THE Meeting Point of Cultures and Nations. Galician Towns and Small Towns in the Josephinian Catastral Survey. A collection of studies. Ed. Bohdana Petryshak, Tomasz Kargol, Krzysztof Ślusarek. Kraków–Lwów 2020 *Historia Iagellonica; Central'nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni* 8° ss. 138.

Treść: Introduction s. 5–8; Ślusarek Krzysztof: The Functional Types of Galician Towns at the Turn of the 19th Century. A Case Study of the Brzeżany, Stanisławów, Tarnopol, Zaleszczyki and Złoczów Districts s. 9–20; Zamoyski Grzegorz: The Physical Space of Eastern Galician Towns in the Late 18th Century s. 21–32; Dolinovskyi Volodymyr: The Economic Infrastructure of Selected Galician Towns in Light of the Josephinian Catastral Survey s. 33–40; Melnyk Rostyslav: The Legal Status of Town Dwellers in Some Galician Towns based on the Josephinian Catastral Survey and Urbaria s. 41–56; Kargol Tomasz: Roman Catholic Religious Institutions in the Physical and Social Space of

Eastern Galician Towns in the 1780s s. 57–72; Stadnyk Ivanna: Greek-Catholic Religious Institutions in the Cities and Towns of Galicia of the late 18th – early 19th centuries (on the basis of selected examples) s. 73–86; Jewuła Łukasz: The Place of Jews in the Social Space of Selected Galician Towns in Light of Tax Records from the late 18th Century s. 87–98; Petryshak Bohdana: Changes in the Structure and Functioning of Municipal Authorities in Galicia at the End of the 18th Century s. 99–112; Baczkowski Michał: The Importance of the Military in the Development of Galician Towns between 1771–1815 s. 113–126.

7405. BABIŃSKI Aleksander Zygmunt: Szkolnictwo żydowskie w Chrzanowie w latach 1817–1846. *Wapolska*. [T.] 22: 2020 s. 79–90, streszcz. ang.

7406. BACHANEK Grzegorz: Osoba z dysfunkcją słuchu w świetle życia i twórczości ks. Jakuba Falkowskiego [1775–1848], założyciela pierwszego w Polsce Instytutu Głuchoniemych. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 185–196, streszcz. ang.

7407. BACZKOWSKI Michał: Gospodarcze skutki okupacji Galicji przez wojsko rosyjskie w 1809 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 491–503, streszcz. ang.

7408. BACZKOWSKI Michał: Przemarsz wojsk Księstwa Warszawskiego przez cyrkuł myślenicki w 1813 roku w świetle akt gubernium galicyjskiego we Lwowie. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 7–18, streszcz. ang.

7409. BAIRAŠAUSKAITĖ Tamara: Kilka uwag o życiu i twórczości Jerzego Ręczyńskiego [1805–1899], autora poematu *Dziewica Litwy* Emilia Plater. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 197–220, streszcz. ang.

7410. BAJDA Justyna: „W naszej letniej stolicy...” Satyra Ludwika Szczepańskiego na młodopolskich turystów w Tatrach. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 287–302, streszcz. ang.

Wyd. w 1904 r. pod pseudonimem Wincenty Ogórek.

7411. BAJDA Łukasz: Połowania w Karpatach Wschodnich w świetle relacji zamieszczanych na łamach czasopisma „Łowiec”. *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 103–128, streszcz. ukr., ang.

Lata 1878–1898.

7412. BAJKO Marcin: Tadeusz Miciński i Rosja: lata I wojny światowej. *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 4 s. 783–797, streszcz. ang.

7413. BARAŃSKA Anna: Projekt konstytucji rosyjskiej z 1820 roku – tryumf czy zapowiedź końca Królestwa Polskiego? *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*.

Vol. 55: 2020 no 1 s. 51–91, streszcz. ang., ros.

Plany Aleksandra I.

7414. BARAŃSKA-GUZ Małgorzata: Autokreacyjne projekcje śmierci w korespondencji Zygmunta Krasińskiego. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 2 s. 15–24, streszcz. ang.

7415. BARAŃSKI Jarosław: Piękno gór a higiena duszy i ciała. O odczycie Henryka Nusbauma w Muzeum im. Tytusa Chałubińskiego. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 137–146, streszcz. ang.

W Zakopanem w 1896 r.

7416. BARNAŚ[-BARAN] Ewa: Działalność Leona Cyfrowicza (1844–1904) na rzecz sierot w Krakowskim Towarzystwie Dobroczynności. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 23: 2020 [z.] 2 s. 39–57.

7417. BARNAŚ-BARAN Ewa: Opieka Krakowskiego Towarzystwa Dobroczynności nad ołtarzem i obrazem Matki Boskiej w Bramie Floriańskiej w XIX i na początku XX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 63–85, streszcz. ang.

7418. BARTNIKOWSKA-BIERNAT Magdalena: Teka florencka Teofila Lenartowicza. Wokół twórczości literackiej i rzeźbiarskiej. Kraków 2020 Wydaw. Księg. Akademicka 8° ss. 273, 6 tabl., il., streszcz. ang.

Prace poety i rzeźbiarza z okresu jego pobytu we Włoszech w l. 1856–1893.

7419. BARTOSZEWICZ Henryk: Polityka zewnętrzna Rady Polskiej Zjednoczenia Międzypartyjnego w Rosji (sierpień 1917 – wrzesień 1918). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 147–165, streszcz. ang.

7420. BARTOSZEWICZ Henryk: Rada Polska Zjednoczenia Międzypartyjnego w świetle materiałów z archiwum Józefa Kozuchowskiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 23–51, streszcz. ang.

Lata 1917–1918.

7421. BASZKO Agnieszka: „Te obrazki mogą zagrozić pokojowi publicznemu”. Karty pocztowe ze zbioru Bernarda Chrzanowskiego przed niemieckim parlamentem. *Biblioteka*. Nr 24: 2020 s. 117–171, streszcz. ang.

Służące jako dowody w przemówieniach parlamentarnych B. Chrzanowskiego w l. 1901–1910, obecnie w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

7422. BEDNARZ-GRZYBEK Renata Anna: Health education from the perspective of the

periodical “Echa Zdrojowe” (1914). *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 219–232, streszcz. pol.

7423. BEDNARZ-GRZYBEK Renata [Anna]: Nauczanie i wychowanie religijne dzieci i młodzieży na łamach „Miesięcznika Katechetycznego i Wychowawczego” 1911–1914. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 25–46, streszcz. ang.

7424. BEDNARZ-GRZYBEK Renata [Anna]: Wychowanie zdrowotne w polskojęzycznych czasopismach uzdrowiskowych (1844–1914). Lublin 2018 Wydaw. UMCS 8° ss. 764.

Rec.: Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Edukacja zdrowotna w prasie zdrojowej (na marginesie książki Renaty Bednarz-Grzybek). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. R. 23: 2020 nr 3 s. 175–181.

7425. BEJDA Wojciech: Dyskusja nad sportem antycznym w czasopismach gimnastycznych w latach 1881–1914. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 195–210, streszcz. ang.

7426. BEŁCH Lucyna: Testament Doktora Marcina. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 227–232.

Karol Marcinkowski (1800–1846).
Zawiera też fragm. testamentu z 1846 r.

7427. BĘDZIEMY wzorem innym, sobie samym chluba – w 200. rocznicę powstania Towarzystwa Filomatów. Pod red. Andrzeja Szmyta i Elżbiety Klimus. Olsztyn 2020 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie 8° ss. 169, streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 7–14; Szmyt Andrzej: Uniwersytet Wileński a Liceum Krzemienieckie – porównanie oraz wzajemne relacje między środowiskami akademickimi Wilna i Krzemieńca s. 15–26; Kaji Sayaka: The Philomath Society and the regions around it s. 27–34; Milinkevičiūtė Daiva: Relations between the professors of the Imperial University of Vilnius and the students' associations s. 35–47; Shved Viachaslau: Organizatorzy i kierownicy legalnych i tajnych towarzystw młodzieży Wileńskiego Okręgu Naukowego z ziem białoruskich s. 48–60; Klimus Elżbieta: Promieniści – zapomniana geneza Zgromadzenia Filaretów s. 61–76; Borowczyk Jerzy: Nauka, przyjaźń, pamięć. Kilka uwag o pasjach i życiowych postawach Franciszka Malewskiego [1800–1870] i Tomasza Zana [1796–1855] s. 77–91; Jurkowski Roman: Rosja i Rosjanie w korespondencji filomatów z lat 1817–1823 s. 92–102; Korybut-Marciniak Maria: Z Uniwersytetu Wileńskiego do biura – kariery urzędnicze absolwentów Wszechnicy Wileńskiej s. 103–117; Kopczyńska Izabella: Towarzystwo Tomasza Zana w Wielkopolsce w latach 1903–1914 s. 118–129; Nowosielska Elżbieta: Towarzystwo Filomatów i Towarzystwo Filaretów w prasie galicyjskiej przełomu XIX i XX w. s. 129–143; Kucharska Małgorzata: O roli tajnych organizacji patriotycznych na łamach międzywojennej edycji „Plomyka” s. 144–156; Bibliografia (wybór) s. 157–166.

Rec.: Czekalska Adrianna, *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 241–244.

7428. BIAŁOKUR Marek: Kierunek Szwajcaria, czyli kilka epizodów z dziejów polskiej emigracji u podnóża Alp na przełomie XIX i XX wieku. *Edukacja. Kultura. Społeczeństwo*. R. 1: 2020 s. 9–27, streszcz. ang.

7429. BIENIŃ Dominik: Transformatywny intelektualista w polskiej tradycji pedagogicznej i politycznej przełomu XIX i XX wieku. *Przegląd Pedagogiczny*. 2020 nr 1 s. 9–32.

7430. BIERNACKA Maria Magdalena: Kartka z dziejów nauczania bibliologii. Wokół notatek do wykładów Józefa Muczkowskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1837–1858. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 1 s. 13–39, streszcz. ang.

7431. BIESIADECKA Elżbieta: Pilgrimage movement in Galicia in the second half of the 19th century and at the beginning of the 20th century in the reports of the Galician press. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 121–135, streszcz. pol.

7432. BLOBAUM Robert: A minor apocalypse. Warsaw during the First World War. Ithaca–London 2017.

Rec.: Meng Michael, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 132–134.

7433. BLOBAUM Robert: A walk in the dark. Society, technology and culture in wartime Warsaw, 1914–1918. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 9–27.

7434. BLOBAUM Robert, Wood Nathaniel: Modernity derailed? The urban experience in three Polish-speaking cities during the First World War. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 3–8.

Dot. Warszawy, Krakowa i Lwowa.

7435. BŁACHNIO Jan: Siła pociągowa armii. Konie i inne zwierzęta w wojsku austro-węgierskim w czasie kampanii karpackiej 1914–1915. *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2020 z. 4 s. 671–689, streszcz. ang.

7436. BOBROWSKI Piotr: XIX-wieczny Dzierżonów – jego rozwój i uprzemysłowienie. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 29: 2019 [dr.] 2020 s. 13–22.

7437. BOKSA Michał: Kolebka wielkopolskich studiów rolniczych. W 150-lecie utworzenia Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny w Żabikowie. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 7–29.

Rozpoczęła działalność 21 XI 1870 r.

7438. BOKSA Michał: Walka o wielkopolską uczelnię rolniczą pod zaborem pruskim do roku 1870. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 40–53.

Od 1815 r.

7439. BORODZIEJ Włodzimierz, Górny Maciej: *Nasza wojna*. T. 1: Imperia, 1912–1916. Warszawa 2014.

Toż. T. 2: *Narody 1917–1923*. Warszawa 2018.

Rec.: Pajak Jerzy Z.: „Nasza wojna” Włodzimierza Borodzieja i Macieja Górniego – nowe spojrzenie na I wojnę światową. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 207–223.

7440. BRODAK Grzegorz: Wokół listu Zofii Kęczkowskiej do Władysława Orkana ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 78–83, streszcz. ang.

List z 4 IV 1909 r.

Zawiera też treść listu.

7441. BROŃSKI Krzysztof: The policy of national and state authorities in the scope of counteracting vagrancy in Galicia in the period of autonomy – an outline of issues. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 11–32, streszcz. pol.

7442. BRUDEK Paweł: W służbie stolicy i okupantów. Milicja Miejska m.st. Warszawy 1916–1918. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 89–110, streszcz. ang.

7443. BRULIŃSKI Michał: Wybrane polskie podręczniki do nauki gry na fortepianie z I poł. XIX w. a perspektywa społecznej historii muzyki. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 4 s. 40–68, streszcz. ang.

7444. BUCZYŁO Andrzej: Od Kościoła rzymskokatolickiego, przez Kościół unicki, do Kościoła prawosławnego. Pokasacyjne dzieje świątyni dominikanów w Janowie Podlaskim i reformatów w Białej Podlaskiej. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 33–48, streszcz. ang., ros.

Lata 1864–1875.

7445. BUDREWICZ Tadeusz: Elżbieta Oraczowa / Elizaweta Oracz. Eugenia Żmijewska in relation to Eliza Orzeszkowa. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio FF: Philologiae. Vol. 38: 2020 [nr] 2 s. 109–124, streszcz. pol.

Pisarki: E. Orzeszkowa (1841–1910) i E. Żmijewska (1865–1923).

7446. BUDZYŃSKI Radosław: Inflanckie sieroty. Nieznane kulisy wydania „Inflant polskich” Gustawa Manteuffla w Poznaniu w 1879

roku. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 81–98, streszcz. ang.

7447. BUDZYŃSKI Zdzisław, Kamińska-Kwak Jolanta: Mieszczanie rodowici i migranci. Ruch wędrowniczy ludności Przemysła (według spisu mieszkańców z połowy 1918 roku). *Galicja*. T. 6: 2020 s. 85–118, streszcz. ang.

7448. BUKOWCZYK Piotr: Początki kolejowego połączenia Wrocławia z Berlinem. Szkic historyczny ze szczególnym uwzględnieniem odcinka Wrocław–Legnica. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 191–208.

W l. 1825–1914.

7449. BUŁAWA Adam: Polscy weterani rewolucji węgierskiej (1848–1849) dowódcami powstania styczniowego (1863–1864). *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 158–168, streszcz. ang.

7450. BUNJAK Peter: Publikacje literatury polskiej w serbskim ruchu księgarsko-wydawniczym w latach 70.–90. XIX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 251–261, streszcz. ang.

7451. BURGHARDT Anja: Gebirgs-Wege. Alpen- und Tatra-Impressionen in der polnischen Literatur des 19. Jahrhunderts. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 159–172, streszcz. ang.

Toż w jęz. pol.: Górskie drogi. Impresje alpejskie i tatrzańskie w literaturze XIX wieku. *Tamże* s. 173–182.

7452. BURKS Drew P.: A city at the front of change. Technology and urban life in Lemberg during the First World War. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 28–47.

7453. CABAN Wiesław, Michalska-Bracha Lidia: Powstanie styczniowe na Świętym Krzyżu. Przebieg – konsekwencje – pamięć i pamiętnikarze. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 125–147.

7454. CABAN Wiesław, [Mulina Svetlana Anatol’evna] Mulina Swietłana: Wielki Książę Konstanty Pawłowicz – wyzwoliciel Polaków zesłanych w głąb Imperium Rosyjskiego po upadku powstania listopadowego. Zasięg oddziaływania plotki. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 289–300, streszcz. ang.

7455. CELER Bogumiła: Zwierzęta w dziewnastowiecznej publicystyce i literaturze Adama Chodyńskiego. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 77–98, streszcz. ang.

7456. CHACHULSKI Jakub: „Echo w lesie” Józefa Elsnera i Wojciecha Pękalskiego – późny

pogłos włoskiego intermezza na warszawskiej scenie narodowej. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 2 s. 105–146, streszcz. ang.

W 1808 r.

7457. CHAMCZYK Ewa: „Kaprysy” Nikołò Paganiniego według Henryka Wieniawskiego [1847–1880]. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 4 s. 3–19, streszcz. ang.

7458. CHMIELEWSKI Paweł: Rozmaite gatunki szarańczy. Cykle ilustracyjne i formy komiksowe w polskiej prasie XIX w. Kielce 2020 Wydaw. Stow. Twórczego „Zenit” 4° ss. 254, nlb. 8, il.

7459. CHOJNOWSKI Zbigniew: Mazurzy pruscy wobec modernizacji. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 1: 2014/2015 [dr.:] 2015 s. 84–94, streszcz. ang.

Spoleczność Prus Wschodnich a przeobrażenia językowe w XIX w.

7460. CHRÓŚCIAK Emil Jacek: Dni i noce w zakładzie zamkniętym. Życie codzienne w prowincjonalnym zakładzie dla chorych psychicznie w Darłowie (1841–1900). *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 105–126.

7461. CHRÓŚCIAK Emil [Jacek]: Od izolacji do leczenia. Ewolucja stosunku do psychicznie chorych w dziewiętnastowiecznych Prusach na przykładzie funkcjonowania Prowincjonalnego Zakładu dla Chorych Psychicznie w Darłowie (1841–1900). *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 95–112, streszcz. ang.

7462. CHRZANOWSKI Tomasz: Rywalizacja miast warmińskich o Królewskie Progimnazjum w Reszlu w XIX wieku. Ofensywa Olsztyna w latach 1861–1863. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 173–189, streszcz. ang., niem.

7463. CHUDZIŃSKA Anna: Wszechpolak galicyjskim ministrem kolei. Wokół kariery politycznej Stanisława Głabińskiego. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 507–524, streszcz. ang.

Rok 1911.

7464. CHYŁA Dariusz: Szkoły ewangelickie w Bydgoszczy i okolicach pod koniec XVIII w. w świetle wizytacji Superintendentury w Toruniu. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 319–349, streszcz. ang., niem.

Lata 1796–1800.

7465. CIELAS Sebastian: Powstanie Poczty w Solcu Kujawskim. *Rocznik Solecki*. [T.] 10/11: 2020 s. 115–118.

Rok 1830.

7466. CIESIELSKA Danuta: Stypendyści Akademii Umiejętności w Krakowie i Uniwersytetu Jagiellońskiego na Uniwersytecie Georga-Augusta w Getyndze w latach 1891–1914. *Matematyka. Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 375–422, streszcz. ang.

7467. CWYL Grzegorz: Ilża 1864. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy MOBI (6,92 MB); plik tekstowy EPUB (3,14 MB). (Historyczne Bitwy).

7468. CZAPLA Benjamin: Polacy w Szwajcarii po upadku powstania listopadowego. Dokumenty Dozoru Polskiego w Genewie jako przyczynek do badań nad działalnością polskiej emigracji. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 31–42, streszcz. niem., ang.

7469. CZECH Katarzyna: „Mały” romantyzm w sprawie ludu. Bunt chłopów w wybranych wierszach Lucjana Siemińskiego. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 3 s. 14–21, streszcz. ang.

7470. CZERWIENIEC-IVASNYK Marta: Pastor Ludwik Behrens [1833–1896] – a pillar of Novodvorski evangelists in the 19th century. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 292–296.

7471. CZOCHAŃSKI Marian: O geodezyjnych dowodach pomiarowych dla Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskim. Kutno 2020 Wyższa Szkoła Gospodarki Krajowej w Kutnie 8° ss. 146, il. (Monografie Wyższej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie).

7472. CZOP Jan: Barwa Legionów Polskich 1797–1807 oraz Armii Księstwa Warszawskiego 1807–1814. Wyd. 2, popr. i uzup. Rzeszów 2020 Libra 8° ss. 123, nlb. 3, il.

7473. CZYSTO ludzka sprawa? Archeologiczne przywracanie pamięci o trudnej przeszłości przez tropienie naturo-kulturowych przemian cmentarzy wojennych. Simply human case? Archaeological revival of the memory about the difficult past, through the tracing of nature-cultural transformations of the war cemeteries. [Aut.] Anna Zalewska, Dorota Cyngot, Jacek Czarniecki, Grzegorz Kiarszys. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 23: 2018 s. 189–229, streszcz. ang.

Dot. I wojny światowej.

7474. DABROWSKI Patrice M.: Transgresyjna „europeizacja” karpackiej puszczy: rozwój uzdrowisk na Huculszczyźnie przed pierwszą wojną światową. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 267–274, streszcz. ang.

7475. DĄBROWSKI Patrice M.: Wciąż „terra incognita”? Turystyka górską w Karpatach Wschodnich w okresie autonomii galicyjskiej. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 237–249, streszcz. ang.

7476. DALL Lesław: Ziuk i Kochany Drogi Wujaszek, czyli Józef Piłsudski i Stanisław Witkiewicz. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 101–109, streszcz. ang.

Do 1915 r.

7477. DANOWSKA Ewa: O dążeniach do powstania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie przez 1918 rokiem. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 15–39, streszcz. ang.

7478. DARGACZ Janusz: Od Sopotu po Stogi. Początki kąpielisk morskich w okolicach Gdańska (1800–1870). Tł. tekstów źródłowych Marek Szalsza, Janusz Dargacz. Gdańsk 2020 Muzeum Gdańska 8° ss. 471, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. (Monografie Muzeum Gdańska; t. 3).

7479. DASZKIEWICZ Piotr: Korespondencja Ignacio Bolívara z przyrodnikami Warszawskiego Gabinetu Zoologicznego – listy Władysława Taczanowskiego, Ludwika Dembowskiego i Ludwika Młokosiewicza w zbiorach Museo Nacional de Ciencias Naturales w Madrycie. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 103–115, streszcz. ang.

W załączniku listy z l. 1878–1881.

7480. DASZKIEWICZ Piotr, Iwan Dariusz: Co wiemy o Muzeum Branickich? Listy Jana Sztolcmana do Benedykta Dybowskiego ze zbiorów poznańskiego oddziału Archiwum PAN – interesujący przyczynek do historii zbiorów przyrodniczych w Polsce. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 77–87, streszcz. ang.

W załączniku listy z 1892 r.

7481. DASZKIEWICZ Piotr, Iwan Dariusz: Listy Ludwika Młokosiewicza (1831–1909) do Antoniego Wagi (1799–1890) – interesujące świadectwo polskiej obecności na Kaukazie i historii nauk przyrodniczych w XIX wieku. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 313–329, streszcz. ang.

W tekście fragm. listów z l. 1876–1880.

7482. DĄBROWSKA Magdalena, Głuszowski Piotr: Połaga oczyma Tadeusza Bułharyna („Kąpiele morskie na brzegach bałtyckiego morza, w guberniach zachodnich Rosji”). *Slavia Orientalis*. T. 69: 2020 nr 2 s. 235–246, streszcz. ang.

Dot. artykułu opublikowanego w rosyjskim czasopiśmie „Severnaa Pčela” w 1827 r. oraz w polskim czasopiśmie „Kolumb” w 1828 r.

7483. DĄBROWSKA Małgorzata: Włodzimierz Konieczny na Pierwszej Wystawie Współczesnej Polskiej Sztuki Kościelnej im. Piotra Skargi w Krakowie w 1911 roku. *Sacrum et Decorum*. Nr 11: 2018 s. 61–80.

7484. DĄBROWSKI Jan: Książę Józef Poniatowski [1763–1813] – najwierniejszy żołnierz Napoleona. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 129–169.

Zawiera też fragmenty dokumentów i listów.

7485. DĄBROWSKI Jan: Udział Księcia Józefa Poniatowskiego w kampaniach napoleońskich. Wkroczenie Marszałka Joachima Murata do Warszawy. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 169–183.

7486. DĄBROWSKI Karol: Kolno i Kurpiowszczyzna w „Dziennikach” Michała Römera. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 23–42, streszcz. ang.

Z pobytu w Kolnie w okresie wreszcie 1917 – listopad 1918 r. Zawiera też liczne cytaty z dziennika.

7487. DĄBROWSKI Stanisław Jan: Harcerskie drogi do niepodległości na Lubelszczyźnie 1914–1920. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 63: 2020 s. 43–54, streszcz. ang., ros.

7488. DEMPC Daniel: Straty wojenne wśród ludności powiatu kartuskiego w latach 1914–1919. *Pruszcz Gdański 2020 Wydaw. Jasne* 8° ss. 87, il.

7489. DEBSKA Karolina: „Żarliwa o rzeczy ojczyste Polka”. O romantycznych tłumaczkach na straży pamięci narodu. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 6: 2018 s. 35–45, streszcz. ang.

Działalność Konstancji Raczyńskiej (1781–1852), Józefy Radolińskiej (1809–1880) i Matyldy Zioleckiej (1813–1851).

7490. DŁUGI XIX wiek w muzyce. Pytania – problemy – interpretacje. Red. Małgorzata Sułek, Grzegorz Zieziula. Warszawa 2020 Nar. Inst. Fryderyka Chopina; IS PAN 8° ss. 329, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Wprowadzenie s. 7–9; Chachulski Jakub: Opera komiczna – komedioopera – melodramat. O gatunkach muzyki scenicznej w twórczości Józefa Elsnera [1769–1854] s. 13–38; Sułek Małgorzata: Szekspirowskie partytury Stanisława Moniuszki [1819–1872] s. 39–66; Zieziula Grzegorz: Teatr muzyczny młodego Moniuszki w świetle zachowanych źródeł i w zwierciadle spektakli współczesnych: pytania i dylematy s. 67–90; Bogula Ewa: Elementy uniwersalne i cechy idiomu polskiego w koncertach fortepianowych Henryka Melcera [1869–1928] s. 91–112; Bazelak Miłosz: „Via crucis” – Lisztowskie „dzieło wieczności”? s. 113–153; Goliańek Ryszard Daniel: Pojęcie muzyki polskiej: w poszukiwaniu adekwatnego kryterium

s. 131–153; Melski Mateusz: Maurycy Karasowski [1823–1892] jako wiolonczelista i kompozytor s. 157–179; Chameczyk Ewa: Apolinary Kątski [1824–1879] – uczeń Niccolò Paganiniego? s. 181–198; Antonczyk Wiktor: Petersburski wilnianin Cezar Cui [1835–1918], jego francusko-litewskie korzenie i związki z polską kulturą muzyczną s. 199–211; Woźna-Stankiewicz Małgorzata: Za mundurem dźwięki sznurem... Krakowska muzyka w czasach autonomii s. 215–254; Oliferko Magdalena: Recepcja Chopina oraz kompozytorów z jego artystycznego „milieu” jako świadectwo życia społecznego w pierwszej połowie XIX wieku s. 255–275; Jacyński Michał: Stylizacje muzyki żydowskiej w dziewiętnastowiecznym teatrze polskim s. 277–296; Bruliński Michał: Muzyczna „Podróż do Kalopei”, czyli kilka refleksji nad światem dźwięków w utopijnej powieści Wojciecha Gutkowskiego [1775–1826] s. 297–311.

7491. DMITRUK Stefan: Szkolnictwo cerkiewne na terenie prawosławnego monasteru w Radechnicy w latach 1899–1915. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 57: 2020 s. 11–25, streszcz. ang.

7492. DOBKOWSKA-KUBACKA Joanna: Kobięca specjalizacja: sztuki upiększające. Inicjatywy wspierające aktywność kobiet w zakresie sztuki użytkowej oraz rzemiosła w drugiej połowie XIX w. w Królestwie Polskim. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 53–75, streszcz. ang.

7493. DOBROWOLSKA Joanna: Polska i Polacy w czasach „wielkiego zmierzchu”. Oblicza patriotyzmu w pamiętniku Cezarego Jellenty [1861–1935]. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 89–104, streszcz. ang.

Dot. I wojny światowej.

Zawiera też fragmenty pamiętnika „Wielki zmierzch”, wydanego w 1924 r.

7494. DOLATA Elżbieta: Czasopismo „Muzeum” w dyskusji o zadaniach wychowawczych szkoły na przełomie XIX i XX wieku. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 75–91, streszcz. ang.

7495. DOMARAŃCZYK Daria: Początki psychologii naukowej na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX wieku w świetle prasy Królestwa Polskiego i Galicji. Łódź 2020 Wydaw. UŁ plik tekstowy PDF (7,84 MB).

Lata 1879–1914.

7496. DUDEK Tomasz: Karpacka kampania Legionów Polskich 1914–1915. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy EPUB (5,48 MB); plik tekstowy MOBI (13,2 MB). (Historyczne Bitwy).

7497. DUDEK Tomasz: Konserwatyści galicyjscy wobec kwestii ukraińskiej w okresie rządów namiestnika Leona Pinińskiego (1898–1903). *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 51–80, streszcz. ukr., ang.

7498. DURDEN Józef: Juliusz Słowacki, poeta, pielgrzym, podróżnik, turysta górski – w 210. rocznicę urodzin oraz 170. rocznicę śmierci. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 28: 2019 [dr.:] 2020 s. 219–239.

Dot. zamilowania poety do podróży.

7499. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Testament Tomasza Dziembowskiego z 1801 roku. *Gens*. [T. 18]: 2020 s. 121–132, streszcz. ang.

W aneksie tekst testamentu.

7500. DZIERZBICKA Katarzyna: Tytus Chałubiński – koneser i propagator muzyki podhalańskiej. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 1: 2016 s. 66–73.

Żyjący w l. 1820–1889 lekarz, botanik, działacz społeczny i polityczny oraz taternik.

7501. EKSNER Janusz: Adam Asnyk – poeta tatrzański. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 127–135.

Dot. l. 60. XIX w. i jego twórczości w tym okresie.

7502. FIJAŁKOWSKI Paweł: Józef Mateusz Birnbaum – skorumpowany policjant i tajny agent. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 315–339, streszcz. ang.

W Warszawie, l. 1820–1831.

7503. FILIPIAK Zbigniew: Prawo własności nieruchomości w działalności legislacyjnej Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego (1807–1830). Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 505, streszcz. ang.

7504. FINK Kinga: Artysta w drodze. Wędrówki muzyka Stanisława Bursy nie tylko po Galicji z przełomu XX i XX wieku. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 155–180, streszcz. ang.

7505. FIOŁEK Krzysztof: Młodopolski spór o Sienkiewicza. Kampania oskarżycielska „Głosu” i reakcje obrońców Litwosa. Poznań 2020 Wydaw. PTPN 8° ss. 310, nlb. 4. PTPN. Wydź. Filol.-Filoz. Komisja Filol. (Polemika Krytycznoliteracka w Polsce; t. 22).

Tyt. równol.: The Młodopolska polemic over Sienkiewicz. The Głos campaign of accusations and reaction of those championing Litwos.

Lata 1872–1904.

7506. FLUDA-KROKOS Agnieszka: Pamiętnik Karola Druzewicza jako źródło do badań losów biblioteki puławskiej Czartoryskich. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 263–284.

Zapiski dot. okresu 1815 – l. 70. XIX w.

7507. FRANECKI Antoni: „Wesele” w Księżym Dolinie – przyczynek do historii unitów na

ziemi chełmskiej. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 427–442, streszcz. ros., ang.

Potajemne uroczystości Narodzenia NMP 8 IX 1885 r. świętowane przez unitów mimo zakazu carskiego.

Zawiera aneks źródłowy.

7508. FRUŻYŃSKI Adam: Fryderyk August Holtzhausen [1768–1827] – pierwszy budowniczy maszyn parowych na Śląsku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 81–100, streszcz. ang.

7509. FRUŻYŃSKI Adam: Przemysł zabrzański w czasie I wojny światowej. *Kroniki Miasta Zabrza*. Nr 7: 2015 s. 53–74.

7510. FRYŚ Andrzej, Putek Teresa: Początki „Pierwszej Galicyjskiej Tkalni Mechanicznej dla wyrobów bawełnianych braci Czczowiczka” w Andrychowie. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 19–37, streszcz. ang.

Prośba Emila (1845–1936) i Salomona (1847–1937) Czczowiczów o zezwolenie do Rady Miejskiej z 1906 r.

W aneksie przedruk artykułu z „Gazety Lwowskiej” nr 122 z 27 V 1908 r.

7511. FUDAŁA Krzysztof: Z dziejów kieleckiego więzienia 1867–1915. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 65–77, streszcz. ang.

7512. GABRYŚ-SŁAWIŃSKA Monika: Oswajanie „śmiertelnego niebezpieczeństwa”. Rewolucja lutowa na łamach „Tygodnika Ilustrowanego” w 1917 roku. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 123–134, streszcz. ang.

7513. GABRYŚ-SŁAWIŃSKA Monika: Podmiot podróżujący w „Obrazach z życia na Wschodzie” Anny z Szawłowskich Neumannowej. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 33–49, streszcz. ang.

Wyd. w 1899 r.

7514. GADAMSKA-SERAFIN Renata: Góry Kaukaz jako wrota Orientu. Motywy orientalne w twórczości Tadeusza Łady-Zabłockiego [1811–1847]. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 111–141, streszcz. ang.

7515. GADAMSKA-SERAFIN Renata: Michała Andrzejkowicza-Butowta odkrywanie gór Kaukazu. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 191–223, streszcz. ang.

Uczestnik spisku Konarskiego, zesłaniec, żyjący w l. ok. 1816–1861.

7516. GAŁAT Paulina: Kwestie narodowościowe w relacjach między ziemianami a włościanami na Podolu, Wołyniu i Kijowszczyźnie w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku.

Officina Historiae. T. 3: 2020 nr 1 s. 55–66, streszcz. ang.

7517. GAŁĘZOWSKI Marek: Bajończycy. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 47, nlb. 1, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

Legion Bajoński.

7518. GAŁWIACZEK Tomasz: Opisy Pienin na łamach warszawskiego „Tygodnika Ilustrowanego” z lat 1859–1870. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 65–73.

Kontynuacja art.: W poszukiwaniu opisów przyrody pienińskiej w polskim piśmiennictwie historycznym i geograficznym XVI–XVIII w. *Tamże*. T. 27: 2017.

7519. GAWĘŁ Robert: Galician automobilism. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 348–373, streszcz. pol.

7520. GAĞOL Jerzy, Król Paweł: Ołowiany skarb w Kielcach. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 27–55, streszcz. ang.

Okoliczności odnalezienia 7 bochnów ołowiu w 1840 r. na podst. dokumentów zachowanych w Archiwum Państwowym w Kielcach.

7521. GELLES Katarzyna: Róża Luksemburg przeciwko wojnie. W stulecie śmierci. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 4 s. 227–246, streszcz. ang.

7522. [GEMBARZEWSKI Bronisław]: Wojsko Polskie. Księstwo Warszawskie 1807–1814. Oprac. i rys. Bronisław Gembarzewski. Wyd. 2. Oświęcim 2020 Napoleon V 4° ss. VI, nlb. 2, 350, tabl. 8, il.

Reprint, oryg.: Warszawa 1912.

7523. GENDERA Adrian: Szpital-przytułek ewangelicki w Osiecznej w świetle dziewiętnastowiecznych zapisów Alberta Taubego. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 52–60.

7524. GETKA-KENIG Mikołaj: Kaplica Sobieskiego w kościele Kapucynów w Warszawie. Sztuka i mediacja znaczeń w służbie propagandy rządowej Królestwa Polskiego lat 1815–1830. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 15: 2017 s. 77–95, streszcz. ang.

7525. GETKA-KENIG Mikołaj: Starożytny ideał i wyzwania nowoczesności. Antyk w cywilnej edukacji architektonicznej konstytucyjnego Królestwa Polskiego (1815–1830). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 57: 2020 s. 107–129, streszcz. ang.

7526. GETKA-KENIG Mikołaj: Wystawy sztuk pięknych w Warszawie jako narzędzie polityki artystycznej władz Królestwa Polskiego

w latach 1815–1830. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 63–79, streszcz. ang.

7527. GĘBOŁYŚ Zdzisław: Die Bromberger Bibliothek (Biblioteka Miejska w Bydgoszczy) w świetle referatu Georga Minde-Poueta. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 367–381, streszcz. ang., niem.

Wyłoszony w 1911 r. referat ówczesnego dyrektora biblioteki ukazujący jej dzieje od 1903 r.

7528. GINTER Artur: Teatr Wilhelma w Gdańsku. *Pomorania Antiqua*. T. 29: 2020 s. 319–336, streszcz. ang.

Nazwa nadana w 1877 r. dawnemu Teatrowi Franza Salonkego po przejściu go przez Carla Gustava Hermanna Meyera.

7529. GLIKSMAN Adam: H. Lejwika związki z Radomskiem. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 207–222.

Losy Lejwigo Halperna (1888–1962), pseud. H. Lejwik – żydowskiego poety i dramaturgisty, ukrywającego się w Radomsku po ucieczce z Syberii w 1913 r. oraz osób, które mu pomogły (Zakon Szraiber, 1877–1942 i Eli Abelarda, 1880–1944).

7530. GŁĄB Zbigniew: Nowe Miasto w Szadku w kartografii XIX-wiecznej – nierealizowane obietnice nowej przestrzeni społecznej. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 9–19, streszcz. ang.

Koncepcja na podst. planów.

7531. GŁOMB Justyna, Gnacy Ilona: Tradycje oleskiego drukarstwa. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 55–59.

Lata 1802–1913.

7532. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Pozyskać Królestwo Polskie. Z dokumentacji Sekretariatu Generalnego Naczelnego Komitetu Narodowego z 1914 r. i pierwszej połowy 1915 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 75–88, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty dokumentacji z Archiwum Narodowego w Krakowie.

7533. GODULA Janusz: Toszek i jego mieszkańcy w czasach wojen napoleońskich na początku XIX wieku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 45–58.

Dot. l. 1806–1807 i 1813.

7534. GOLIK-PRUS Aleksandra: Przedmowa Leopolda Jana Szersznika do „De coquinaria” Apicjusza. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R. 68: 2018 s. 61–70, streszcz. ang.

Z ok. 1800 r.; zawiera też łaciński i polski tekst przedmowy.

7535. GOŁASZ Zbigniew: Jeńcy wojenni w Zabrze i jego obecnych dzielnicach w latach

1915–1918. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 7: 2015 s. 75–120.

7536. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Uroczystość poświęcenia cerkwi w Sierpcu w maju 1902 r. w albumie 48 Ukraińskiego Pułku Dragonów. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 1 s. 8–18, streszcz. ang.

Album fotografii w zbiorach Biblioteki im. Zielińskich w Płocku.

7537. GONTASZEWSKA[-PIEKARZ] Agnieszka: Glisno – zapomniane uzdrowisko oparte na węglu brunatnym. *Hereditas Minorum*. Vol. 3: 2016 s. 157–166, streszcz. ang.

Nieistniejące uzdrowisko funkcjonujące w 1. poł. XIX w.

7538. GORCZYCA Krzysztof, Górny Michał, Płachciński Krzysztof: Szlakiem partii Kazimierza Mielęckiego 1863. Studium historyczno-archeologiczne. Konin 2020 Muzeum Okręg. 4° ss. 368, il., mapy.

7539. GÓRECKI Piotr: Obraz I wojny światowej w zarządzeniach i informacjach Księzęco-Biskupiego Wikariatu Generalnego we Wrocławiu (1914–1918). *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 7: 2015 s. 39–52.

7540. GÓRNY Michał: Żywność, broń i amunicja – zaopatrzenie partii powstańczej w powstaniu styczniowym. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 93–108, streszcz. ang.

7541. GÓRNY Rafał: Portret zakazanej miłości. Historia Elizy Radziwiłłówny i Wilhelma Hohenzollerna w świetle dokumentów rodzinnych. Warszawa 2020 AGAD 8° ss. 119, il.

E. Radziwiłłówna (1803–1834), cesarz Wilhelm I (1797–1888).

7542. GÓRSKI Karol: „Poznańska” Msza D-dur we wspomnieniach niemieckiego kompozytora Otto Nicolai. Polski epizod w czasie podróży artysty po dziewiętnastowiecznej Europie. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 21–39.

1832 r.

7543. GÓRZYŃSKI Makary: Środowisko architektoniczno-budowlane w Kaliszu oraz realia jego funkcjonowania na przełomie XIX i XX wieku – zarys problematyki. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 45–76, streszcz. ang.

7544. GRABARCZYK Tadeusz: O pożytkach płynących z lektury zapomnianych już tekstów. *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 89–96, streszcz. ang.

Wiedza o kulturze pomorskiej oraz opis stanowisk archeologicznych ze schyłku XIX w.

7545. GRABARCZYK Tadeusz: Recepcja polskiej literatury archeologicznej w Towarzystwie Przyrodniczym w Gdańsku. *Rydwán*. Nr 15: 2020 s. 95–101, streszcz. ang.

Lata 1872–1889.

7546. GRABARCZYK Tadeusz: Spotkanie w Rościszewie. *Rydwán*. Nr 14: 2019 s. 63–68, streszcz. ang.

Dot. prac archeologicznych prowadzonych ok. 1886 r., w których uczestniczyli członkowie Sekcji Antropologicznej Tow. Przyrodniczego w Gdańsku.

7547. GRAJEK Marek: Gustaw „Gamaston” Kamiński i Stanisław Graybner – dwaj ostatni debiutanci z kręgu Szkoły Głównej Warszawskiej. Drogi życia i literatury. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 119–151, streszcz. ang.

Debiuty literackie: G. Kamińskiego w 1889 r. powieścią „Fata morgana”, S. Graybnera w 1891 r. powieścią „Mamin synek”.

7548. GRALIK Dawid: Czirikowo 1812 – zapomniana bitwa Księża Józefa. *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 1 s. 61–78, streszcz. ang.

Józef Antoni Poniatowski (1763–1813).

7549. GRATA Paweł: Problemy skarbowości w działalności Rady Regencyjnej (1917–1918). *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 65–80, streszcz. ang.

7550. GROT Zdzisław: Hipolit Cegielski [1813–1868]. [Poprzedzone wstępem Rafała Dobka]. Radom 2016 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 461, il. (Biblioteka Polskiej Nauki i Techniki; 9).

Reprint, oryg.: Warszawa 1980.

Wyd. wzbogacone wstępem i oryginalnymi fragmentami dzieł autorskich i związanych z H. Cegielskim oraz ikonografią.

7551. GRUCA Anna: „Nowy Dzwonek” (1892–1897) – pismo dla ludu Marcelego Dziurzyńskiego. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 73–90, streszcz. ang.

7552. GRUCHAŁA Irena Krystyna, Stanuła Małgorzata: Publikacje o tematyce filozoficznej wydane na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. – studium bibliometryczne. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 13: 2020 nr 2 s. 93–144, streszcz. ang.

7553. GRUDNIEWSKI Jakub: Pruska elita władzy na Górnym Śląsku (1871–1918). Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 512, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; 4014).

Na podstawie rozprawy doktorskiej.

7554. GRYSZPANOWICZ Piotr: Okoliczności powstania planu miasta Płocka z 1907 roku

wykonanego przez Kazimierza Staszewskiego. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 2 s. 28–32, streszcz. ang.

7555. GRZELEC Karol: Akty urodzeń w parafii Klimontów w latach 1826–1856. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 21: 2018 s. 15–41.

7556. GRZĘDA Ewa: Romantyczne wędrówki Polaków po Szwajcarii Saskiej. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 149–175, streszcz. ang.

Pierwsza relacja Andrzeja Edwarda Koźmiana z 1825 r.

7557. GRZĘDA Ewa, Witt Monika: Kilka uwag o księgach pamiątkowych ze schroniska nad Snieżnymi Kotłami z przełomu XIX i XX w. Einige Bemerkungen über die Fremdenbücher der Schneegrubenbaude an der Jahrhundertwende. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 221–233.

Tekst równol. pol., niem.
Z l. 1890–1914.

7558. GRZYBOWSKI Michał Marian: Ludność parafii św. Leonarda w Grzebsku z 1895 r. Sierpc–Płock 2020 P.P.-H. „Drukarnia” 8° ss. 60, il.

Rec.: Kućko Wojciech, *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 4 s. 30–31.

7559. GUMPER Małgorzata: Podróże edukacyjne dziewcząt w Galicji w XIX i XX w. – studium przypadku rodziny Załuskich. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 3 s. 68–86, streszcz. ang.

7560. GWARDIAK Janusz: Więziennictwo Guberni Łomżyńskiej (1866–1915). Łomża 2020 PTH. Oddz. w Łomży; Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wagów 4° ss. 502, il.

7561. GZELLA Grażyna: Twórcy „Nadwiślanina” w konflikcie z prawem pruskim. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 53–71, streszcz. ang.

Lata 1850–1866.

7562. HAJDUK Marlena: Dzieje Pałacu Biskupiego w Krakowie w latach 1815–1894. Kraków 2020 Wydaw. Księg. Akademicka 8° ss. 428, nlb. 1, nlb. 22 tabl., nlb. 1 k. tabl., il., streszcz. ang. (Historia, Hereditas, Ecclesia; t. 7).

Praca doktorska. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków.

7563. HAJKOWSKA Monika: Słaba płeć? O nauczycielkach domowych w Królestwie Polskim w XIX i początkach XX wieku. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 11–26, streszcz. ang.

7564. HAJKOWSKA Monika: Wchodzenie w związku małżeńskie nauczycieli i nauczycielek domowych w Królestwie Polskim w XIX i na początku XX wieku. *Horyzonty Wychowania*. Vol. 18: 2019 nr 47 s. 11–22.

7565. HALMER Damian: Początki działalności Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Zabrze do 1914 roku. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 9: 2017 s. 81–92.

7566. HAMERA Paweł: Oblicza Irlandii i jej przywódców na łamach prasy krakowskiej w pierwszej połowie XIX wieku. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 65–79, streszcz. ang.

7567. HARRIS Emma: Bartłomiej Beniowski 1800–1867, cosmopolitan chartist and revolutionary refugee. Warszawa 2019 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 598, il.

Rec.: Marchlewicz Krzysztof, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 423–429.

7568. HEIN-KIRCHER Heidi: Lembergs „polnischen Charakter” sichern. Kommunalpolitik in einer multiethnischen Stadt der Habsburgermonarchie zwischen 1861/62 und 1914. Stuttgart 2020 Franz Steiner Verlag 8° ss. 404. (Beiträge zur Stadtgeschichte und Urbanisierungsforschung; Bd. 21).

Rec.: Łupienko Aleksander, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 303–310.

7569. HELENA Modrzejewska [1840–1909] i teatr jej epoki. Pod red. Alicji Kędziory i Emila Orzechowskiego. Kraków 2019 Attyka 8° ss. 156, nlb. 1. (Arte et Ratione; Wydawnictwa Pracowni Dokumentacji Życia i Twórczości Heleny Modrzejewskiej UJ i Fundacji dla Modrzejewskiej; 9).

Materiały konferencji nauk., Kraków, 11–12 X 2018 r.

Treść: Kędziora Alicja, Orzechowski Emil: Od Redakcji s. 5–6; Hyvnar Jan: Helena Modrzejewska i czeski Teatr Narodowy s. 9–14; Jarząbek-Wasył Dorota: Modrzejewska i twórczość premiera „Warszawianki” [1901 r.] s. 15–28; Kędziora Alicja: Helena Modrzejewska w fotografii – próba syntezy s. 29–38; Kowalska Agnieszka: Lucjan Rydel [1870–1918] i Helena Modrzejewska s. 39–48; Kuligowska-Korzeniewska Anna: „Długi szereg dorożek i powozów grzmi po bruku ulicy Dzielnej”. Łódzkie epizody Modrzejewskiej (1891) s. 49–57; Leyko Małgorzata: Modrzejewska. Dokumenty z archiwum prof. Stefanii Skwareczyńskiej s. 59–71; Orzechowski Emil: W kręgu rodzinnym – część druga s. 73–88; Poskuta-Włodek Diana: Ostatnie krakowskie występy Modrzejewskiej a nowe aktorstwo s. 89–100; Wanicka Agnieszka: 54 portrety aktorki na szkle. Katalog szklanych negatywów Walerego Rzewuskiego w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie s. 101–111; Zdebska-Schmidt Joanna: Dyrektorka s. 113–122; Cięciwa Magdalena: Zakopiańskie koronki klockowe s. 125–129; Kempieńska Romualda, Zawada Katarzyna, Zawada Zofia: Pamięć o Modrzejewskiej w Żegocinie s. 131–135; Litak Anna: Ćwiczenia z Modrzejewskiej s. 137–145;

Skubis Barbara: Arden. Dom Heleny Modrzejewskiej w Kalifornii (1888–1906) s. 147–149; Szczepaniak Stanisława: „Królowa”. Dramat w 4 aktach w wykonaniu amatorskiego teatru niepełnosprawnych aktorów. Krewni Pana Boga ze Skawiny s. 151–152; Bibliografia s. 153–157.

7570. HOJKA Zbigniew: Polski katolicki ruch trzeźwościowy w pruskim Górnym Śląsku oraz w ośrodkach wychodźstwa ze Śląska na terenie Westfalii i Nadrenii do wybuchu I wojny światowej. Katowice 2020 Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Myszoza; Księg. św. Jacka 8° ss. 276, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 28).

7571. HOMBEC Danuta: Trzy nieznanne prospekty prasowe wydawców polskich I połowy XIX wieku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 127–140, streszcz. ang.

„Zabawy Obywatelskie” (Kraków 1805), „Rozmaitości Kaliskie” (1831), „Radegast” (Kraków 1837).

7572. HOSZOWSKA Mariola: Wpływ podróży na dynamikę życia wybranych uczniów Ksawerego Liskego. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 181–202, streszcz. ang.

7573. HUMMEL Piotr: Wielkomijska służba domowa jako siewca plotek oraz obiekt „pańskich pomówień” na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej przełomu XIX i XX w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 335–350, streszcz. ang.

7574. IMIOŁCZYK Hubert: Kronika I wojny światowej na podstawie zapisków klasztoru franciszkanów w Borkach Wielkich. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 67–76.

7575. IŻYKOWSKA Małgorzata, Starczewska-Wojnar Aleksandra: Polskie protokoły sądów rozjemczych z powiatu oleskiego w XIX wieku w zasobie Archiwum Państwowego w Opolu. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 206–222.

W aneksie źródła z l. 1842–1890.

Toż. (Cz. 2). *Tamże*. Nr 12: 2019 s. 27–42.

W aneksie źródła z l. 1890–1900.

7576. JAKIMOWICZ Anna: Aktywność kobiet w przestrzeni publicznej Lublina w latach 1905–1907. Przyczynek do rozwoju lokalnego ruchu kobiecego. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 127–141, streszcz. ang.

7577. JAKIMOWICZ Anna: Wybrane aspekty przestępczości w świetle dzienników wydawanych w Lublinie w latach 1915–1918. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 75–90, streszcz. ang., ros.

7578. JAKUBCZAK Aleksandra: Polacy, Żydzi i mit handlu kobietami. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 244, nlb. 4, il., streszcz. ang.

Lata 1880–1915.

7579. JAKUBOWSKI Melchior: Facing the Old Believers. The experience of Austrian and Prussian officials in Bukovina and Neustropreussen. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 247–275, streszcz. ang.

Starobrzędowcy, od końca XVIII w.

7580. JASIŃSKI Janusz: Powrót Wojciecha Kętrzyńskiego [1838–1918] do polskości. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 135–157, streszcz. ang.

7581. JASTRZĘBSKA Magdalena: Dama w jedwabnej sukni. Opowieść o księżniczce Helenie Sanguszkównie [1836–1891]. Wyd. 2 popr. i uzup. Łomianki 2015 LTW 8° ss. 173, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2012.

7582. JASTRZĘBSKA Magdalena: Listy z Kresów. Opowieść o Józefie z Moszyńskich Szembekowej [1820–1897]. Łomianki 2015 LTW 8° ss. 253, nlb. 3, il.

7583. JASTRZĘBSKI Cezary: Pokasacyjne wyposażenie klasztoru świętokrzyskiego w świetle XIX-wiecznych relacji podróżniczych. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 107–123.

7584. JAUKSZ Marcin: Bańki mydlane. „Z różnych sfer” Elizy Orzeszkowej w kontekście studiów o wychowaniu panien z drugiej połowy XIX wieku. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 6: 2018 s. 47–58, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty utworów E. Orzeszkowej.

7585. JĘDRYSIAK Jacek: Benefits for the Prussian army by the inhabitants of the Grand Duchy of Poznań between 1815–1844. State of research and research perspectives. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 225–261, streszcz. pol.

7586. JODKOWSKI Marek: Duszpasterstwo wojskowe na obszarze diecezji warmińskiej w pierwszej połowie XIX wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 157–174, streszcz. ang.

7587. JONCA Magdalena: Antoniny Smiszkowej Czechy dla „ludu polskiego”. *Literatura Ludowa*. R. 63: 2019 nr 6 s. 3–12, streszcz. ang.

Żyjąca w l. 1858–1934 polsko-czeska pisarka i działaczka oświatowa, autorka wstępu „O Czechach” i jednego artykułu etnograficznego w pracy wydanej w 1889 r. pt. „Jak żyją w Czechach. Zwyczaje i powiastki czeskie”.

7588. KALETA Tomasz: 200-lecie kieleckiego drukarstwa. Przypis do bibliografii najstarszych druków kieleckich. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 23–33, streszcz. ang.

Działalność drukarni Jana Nepomucena Wodziczki, uruchomionej w 1818 r.

7589. KALINA Dariusz: Przyczynki do dziejów szpitala miejskiego świętego Aleksandra w Kielcach (do początków XX w.). *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 57–66, streszcz. ang.

Od 1826 r.

7590. KALINA Dariusz: Wąsosz, czyli Wójcostwo. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 11–21, streszcz. ang.

Dzieje nieistniejącej wsi w XIX w., obecnie w obrębie Kielc.

7591. KALINOWSKA Maria: Mieczysław Limanowski [1876–1948] – Stanisław Witkiewicz [1851–1915]. Spotkania. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 75–84, streszcz. ang.

7592. KALINOWSKA-WITEK Barbara: Poglądy profesorów uniwersytetów europejskich na temat edukacji kobiet na poziomie wyższym. Analiza wybranych czasopism kobiecych Królestwa Polskiego z II połowy i początku XX wieku. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 23: 2020 [z.] 2 s. 19–38.

7593. KALINOWSKA-WÓJCIK Barbara: Wpływ pruskiej ordynacji miejskiej z 1808 roku na powstanie dzielnic oraz planów miast górnośląskich. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 221–232, streszcz. niem., ang.

7594. KALISZUK Jerzy, Szyller Sławomir: Badanie rękopisów średniowiecznych według Łukasza Gołębiowskiego [1773–1849]. *Analecta*. R. 29: 2020 z. 1 s. 7–69, streszcz. ang.

Na podst. jego „Kursu bibliografii” z 1831 r.

7595. KALISZUK Magdalena: Wystawa Kościelna we Lwowie w 1909 roku w kontekście wystaw polskiej sztuki kościelnej i religijnej oraz przemysłu liturgicznego na początku XX wieku. *Sacrum et Decorum*. Nr 11: 2018 s. 41–60.

7596. KARGOL Tomasz: Plotka i pogłoska w życiu społecznym i politycznym Galicji w drugiej połowie XIX w. (1867–1914). *Przeгляд Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 273–287, streszcz. ang.

7597. „KARIERA w optyce prywatności”. Red. nauk. Jarosław Kita, Maria Korybut-

-Marciniak. Łódź–Olsztyn 2020 Wydaw. UŁ; Inst. Historii UWM 8° ss. 364, il., streszcz. ang. (*Życie Prywatne Polaków w XIX Wieku*; t. 9).

Treść: Kita Jarosław, Korybut-Marciniak Maria: Kariera w optyce prywatności – wprowadzenie s. 7–16; Marchlewicz Krzysztof: Generał Jan Nepomucen Umiński (1778–1851). Biografia jeszcze ciekawsza s. 19–28; Dobek Rafał: Ludwik Wołowski (1810–1876); potomek Elisy Szora, polski powstaniec, francuski senator s. 29–43; Osiński Tomasz: „W przypadku zaś takim gdyby zeznający poszedłszy na wojnę zginął”. Wojskowi wśród klientów notariuszy lubelskich i zamojskich w latach 1810–1814 s. 45–56; Załączny Jolanta: Prywatność zdominowana przez służbę – życie prywatne w cieniu kariery rosyjskiego prezydenta polskiej Warszawy [Sokratesa Starynkiewicza, 1820–1902] (w świetle jego dziennika) s. 57–71; Gumper Małgorzata: Polityk, kompozytor... ojciec – mniej znane oblicze Michała Kleofasa Ogińskiego, ukazane w listach do córki [Emmy] z lat 1827–1833 s. 75–100; Łyszowska Aldona: „Każdego dnia cenię szlachetność i wzniosłość jego charakteru, świętość i piękno jego myśli”. Zygmunt Krasieński w świetle listów żony Elizy z Branickich Krasieńskiej s. 101–115; Chudecka Marta: Prywatność w cieniu publiczności. Apolinary Kański [1825/1826–1879] – wirtuoz skrzywiec carskiego dworu s. 117–129; Paduchowski Wojciech: Między miłością braterską a samotnością – młodość Józefa Dietla, przyszłego prezydenta miasta Krakowa s. 131–141; Klemba Urszula: Życie prywatne i działalność naukowa Stanisława Szczepana Zaleskiego (1858–1923) s. 143–154; Fink Kinga: Muzyczna działalność Stanisława Bursy w Lwowie w latach 1888–1901 w świetle jego korespondencji s. 155–168; Rydz Romuald: Tatry i Zakopane – miejsce rekreacji i wypoczynku polskich elit w drugiej połowie XIX wieku s. 169–195; Górczyk Wojciech Jerzy: Baron Franciszek Girardot [1773–1831]. Francuski lekarz emigrantem zarobkowym w Królestwie Polskim s. 199–222; Milewska Marta: Lekarz, kariera i opieka medyczna w drugiej połowie XIX wieku s. 223–237; Kita Jarosław: Nieudana kariera pierwszego łódzkiego przemysłowca [Christiana Fryderyka Wendischa, 1786–1830] s. 239–254; Czerniecka-Haberko Anna, Studnicka-Mariańczyk Karolina: August Ostrowski [1836–1898] – ziemianin, obywatel s. 255–268; Korybut-Marciniak Maria: Męskie kariery – kobiece troski. Żony Polaków urzędników z guberni północno-zachodnich. Przypadek Anny Krydel [Łazarowicz, 1827–1884] s. 271–289; Raińska Kinga: Wpływ kariery zawodowej kobiet na życie rodzinne w XIX wieku na przykładzie trzech wybitnych postaci: Marii Skłodowskiej-Curie [1867–1934], Marii Szymanowskiej [1789–1831] oraz Elizy Orzeszkowej [1841–1910] s. 291–316; Smiechowicz Anna: Karolina Kocięcka [1875–1969] – zapomniana cyklistka z Warszawy (przełom XIX i XX wieku) s. 317–327; Napierała Anita: „Będę pożyteczną... Wytwram”. Kariera Teodory Krajewskiej (1854–1935) w świetle wspomnień i relacji prasowych s. 329–342; Bibliografia (wybór) s. 343–364.

7598. [KARNĀLŪK Vītal’ Rygoravič] Karniałuk Wital: Aūgustoūski kanal. Paūstanckaā pamāc’ pryrodnaj rēkrēcij. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 89–104, streszcz. ang., pol.

Dot. badania przez rosyjskich wojskowych i inżynierów stanu technicznego Kanału po powstaniu listopadowym oraz przygotowań do jego odbudowy.

7599. KATINAITĖ Deima: First Lithuanian Museum – Baublys in Dionizas Poška’s Garden. *Opuscula Musealia*. Z. 27: 2020 s. 117–130.

Pawilon ogrodowy z lat 1812 r. w wyodrębnionym dębce przez polsko-litewskiego poetę Dionizego Paszkiewicza (1764–1830) w jego majątku Bordzie.

7600. KAWALEC Agnieszka: U początków modernizacji studium historycznego na Uniwersytecie Jagiellońskim. Starania Ksawerego Liske i Wincentego Zakrzewskiego o Katedrę Historii Powszechnej na UJ. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 571–598, streszcz. ang.

W l. 1869–1872.

7601. KAZANA Piotr: Geneza i rozwój piłki nożnej w Nowym Sączu do 1914 roku. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 109–126, streszcz. ang.

7602. KĘPSKI Łukasz, Kubus Radosław: Inwentarz pośmiertny żuławskiej mennonitki Anny Dridger z 1808 roku. *Argumenta Historica*. Nr 7: 2020 s. 61–71, streszcz. ang.

7603. KĘSIK Kamil: Kościół katolicki w powiecie wieluńskim w czasie I wojny światowej. Opole 2020 Red. Wydawnictw Wyd. Teol. Uniw. Opolskiego 8° ss. 578, nlb. 6, il., streszcz. ang. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*; 104).

Tyt. równol.: The Catholic Church in the Wielun district during the First World War.

Na podstawie pracy doktorskiej: Dzieje Kościoła katolickiego w powiecie wieluńskim w czasie I wojny światowej. Opole 2017.

Rec.: Rozynkowski Waldemar, *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 215–216.

7604. KĘSIK Kamil: Pruska dominacja w Territorium Vielunense (1793–1806). *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 99–124, streszcz. ang.

7605. KIEREMKAMPT Waclaw: Uwłaszczenie włościan w dobrach przygodzickich ksiąząt Radziwiłłów w pierwszej połowie XIX w. *Przygodzice 2020 Bibl. Publ. Gm. im. Gustawa Bojanowskiego 4° ss. 486, il., mapy*.

7606. KIPER Daniel: „Zgoda” i spór. Z dziejów polskiego pisma w Ameryce (1881–1907). Lublin 2019 Wydaw. KUL 8° ss. 462, il.

Rec.: Chwastyk-Kowalczyk Jolanta, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 173–176.

7607. KITA Jarosław: Konkurencja źródeł mineralnych i ropy naftowej na terenie Galicji w drugiej połowie XIX i w początkach XX wieku (do 1914 roku). *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 117–133, streszcz. ang.

7608. KLEMPERT Mateusz: Komandoria rodzinna hrabiów Kossakowskich. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 335–351, streszcz. ang.

Powołana w 1800 r.; zawiera też dokument z 30 VI 1800 r.

7609. KLIMAS Michał: Przyczynek do zasad spadkobrania w XIX-wiecznym Sieradzu, czyli o spadkobiercach po Franciszku i Franciszce

Papiorskich w świetle akt notarialnych. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr.:] 2019 s. 133–146, streszcz. ang.

Z l. 1817–1825; W aneksie m.in. zapis notarialny z marca 1822 r.

7610. KLIMASZEWSKA Anna: About the translation of the French Commercial Code of 1807 into Polish. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 269–283.

7611. KMAK-PAMIRSKA Aleksandra: Centrum – peryferia – naród. Uwarunkowania w Polsce i Niemczech w XIX i na początku XX wieku. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 391, il.

7612. KNAPIK Aleksandra: Gracjan Wereżyński i jego zapomniany rękopis „Opis Historyczny Puław, dziś Nowo-Aleksandryi” z roku 1893. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 56–66, streszcz. ang.

7613. KOBIAŁKA Dawid: Kreatywność za drutem kolczastym: archeologia i sztuka okopowa z pierwszowojennego obozu jenieckiego w Czersku (woj. pomorskie). Creativity behind barbed wire: archaeology and trench art from a prisoner of war camp in Czersk (Pomeranian province). *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 23: 2018 s. 105–136, streszcz. ang.

7614. KOKSA Hanna: Wychowanie młodzieży w działalności Cecylii Plater-Zyberkówny [1853–1920]. Lublin 2020 Episteme 8° ss. 357. (Biblioteka Katedry Biografistyki Pedagogicznej; 13).

7615. KOLBUSZEWSKA Ewa: „Sztuczne raje” – motywy i sposoby upiększania krajobrazu w literaturze i kulturze początków XIX wieku. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 127–147, streszcz. ang.

7616. KOLBUSZEWSKI Jacek: Alpinizm, turystyka, literatura na przełomie XIX i XX wieku – związki i zależności. Wstępny zarys problematyki. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 15–38, streszcz. ang.

7617. KOLMASIAK Mariusz: Więzienie magdeburski. Internowanie Józefa Piłsudskiego i dalsze losy Domku Magdeburskiego. Łomianki 2020 LTW 8° ss. 222, nlb. 2, il.

7618. KONDRACKA Karolina: Badania Miłkołaja Witaszewskiego (1857–1918) nad kulturą muzyczną Jakutów. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 3 s. 150–168, streszcz. ang.

7619. KONOŃCZUK Wojciech: „Wykazują najwyższą skłonność do emigracji”: exodus

Żydów z Imperium Rosyjskiego. Mikrohistoria wybranych sztetli Podlasia. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 599–633, streszcz. ang.

7620. KONOŃCZUK Wojciech, [Semănčuk Genadz’] Siemianczuk Hienadz’: Nieznany plan Bielska Podlaskiego z 1834 roku. Z dziejów kształtowania się układu przestrzennego miasta. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 26: 2020 s. 87–113, streszcz. ang.

7621. KONWERSKA Barbara: Ruch turystyczny w Kopalni Soli Wieliczka w okresie zarządu austriackiego (1772–1918). Tourist traffic in Wieliczka Salt Mine under the Austrian management (1772–1918). Wieliczka 2020 Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka 4° ss. 352, il., mapy.

Tekst równol. pol., ang.

7622. KOPCZYŃSKI Michał, Antosik Szymon: The Stature of Volunteers to the Polish Army in France. An Anthropometric Inquiry. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 44–54.

Analiza sylwetek ochotników do Armii Polskiej we Francji, badanych w Centrum Rekrutacyjnym w Chicago w l. 1917–1918 oraz porównanie wyników z wysokością poborowych rekrutowanych z ziem polskich.

7623. KOROL-CHUDY Aleksandra: Funkcjonowanie lazaretów rezerwowych w Zabrzu w czasie I wojny światowej. Przyczynek do badań. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 8: 2016 s. 47–72.

7624. KOROL-CHUDY Aleksandra: Sierpień 1914 – społeczeństwo Zabrze wobec wojny w świetle prasy lokalnej. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 7: 2015 s. 9–38.

7625. KORPOROWICZ Łukasz Jan: Gaius a działalność naukowa Jana Kantego Rzezińskiego [1803–1855]. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 2 s. 61–71.

7626. KORYBUT-MARCINIAK Maria: Dziewiętnastowieczna rodzina urzędnicza w rozproszeniu. Samotność, wyobcowanie, niepewność w codzienności kresowej inteligencji urzędniczej. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 133–147, streszcz. ang.

7627. KORYBUT-MARCINIAK Maria: „Notaty pamiętnikowe” Antoniego Łazarowicza (1819–1905) – świadectwo Polaka w „rosyjskim mundurze”. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 83–93, streszcz. ang.

Spisane w l. 1854–1904.

7628. KORZENIOWSKI Mariusz: Kwestia polska na łamach „Dziennika Mińskiego”

w latach 1917–1918. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 3 s. 87–102, streszcz. ang.

7629. KOŠEL' Oksij: Protestnij ruh u zakladah duhovnoji osviti Ukraïni u drugij polovini XIX st. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 297–311, streszcz. ang., pol.

7630. KOSSAKOWSKA-JAROSZ Krystyna: Cultural Aspect of Regional Patriotism Fostered in the Nineteenth-Century Literature of Autochthon Upper Silesians. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 123–139, streszcz. ang.

7631. KOSTECKI Janusz: Kontrolowanie zagranicznych i zakordonowych czasopism polskich przez cenzurę rosyjską w latach 1865–1904. *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 135–177, streszcz. ang.

7632. KOWAL Joanna: „Dziennik Wileński” (1805–1806) i „Gazeta Literacka Wileńska” (1806) – kartka z historii rozwoju prasy polskiej na Litwie doby porozbiorowo-przedpowstaniowej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 1 s. 31–49, streszcz. ang.

7633. KOWALSKI Piotr: Rynek Staromiejski w Toruniu i jego mieszkańcy w XIX w. Zagadnienia socjotopografii. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 181, il. (Biblioteka ToMiTo).

7634. KOZIŃSKA-WITT Hanna: Politycy czy klakierzy? Żydzi w krakowskiej radzie miejskiej w XIX wieku. Kraków 2019.

Rec.: Maślak-Maciejewska Alicja, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 1 s. 249–254.

7635. KOZIŃSKA-WITT Hanna: Tradycje postrzegania dzielnicy żydowskiej w Krakowie. Przewodniki po zabytkach miasta z drugiej połowy XIX wieku. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 101–122, il., streszcz. ang.

Do 1904 r.

7636. KOZIŃSKA-WITT Hanna: Unwarranted notoriety? The Ritter trials, 1882–1886. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 75–109.

Dot. oskarżenia Mojżesza i Gitli Ritterów o popełnienie rzekomego mordu rytualnego.

7637. KOZIOŁEK Adam: Działalność rynku polskiej prasy ludowej dla środowisk wiejskich w zaborze pruskim. *Więś i Rolnictwo*. 2019 nr 2 s. 131–145, streszcz. ang.

7638. KOZIOŁEK Adam: Geneza polskiej prasy ludowej w zaborze rosyjskim. *Więś i Rolnictwo*. 2019 nr 1 s. 105–121, streszcz. ang.

7639. KOZIOŁEK Adam: Od „prasy dla ludu” do „prasy ludowej” – ewolucja polskich czasopism w zaborze austriackim. *Więś i Rolnictwo*. 2019 nr 4 s. 67–86, streszcz. ang.

7640. KOŻUCHOWSKI Łukasz: „Miotelki” z melodramy „Chłop milionowy” jako warszawski fenomen społeczno-kulturowy. *Literatura Ludowa*. R. 62: 2018 nr 2 s. 27–41, streszcz. ang.

Piosenki pochodzące z melodramatu Ferdinanda Raimunda wystawianego w l. 1829–1830, popularne wówczas w Warszawie.

7641. KOŻUCHOWSKI Łukasz: Śmierć dziecka i jej społeczno-kulturowe przeżywanie w polskich dziewiętnastowiecznych pieśniach ludowych. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 171–185, streszcz. ang.

7642. KRAKOWIAK Małgorzata: Edukacja akademicka kobiet w przekazie prasy społeczno-kulturalnej i pedagogicznej Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX wieku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 61–74, streszcz. ang.

7643. KRAKOWSCY ojcowie polskiej niepodległości. Pod red. Andrzeja Chwalby i Zdzisława Nogi; przy współpr. Krzysztofa Kloca. Kraków 2019 Księg. Akademicka 8° ss. 227, tabl. 16, il.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 29–30 X 2018 r.

Treść: Majchrowski Jacek: Szanowni Państwo! s. 6; Chwalba Andrzej, Noga Zdzisław: Wstęp s. 8–9; Chwalba Andrzej: Kraków w latach 1914–1918. W cieniu twierdzy s. 11–19; Kloc Krzysztof: Narodziny Komendanta. Przyczynek do biografii Józefa Piłsudskiego [1867–1935] s. 21–31; Wołos Mariusz: Między grozą a nadzieją. Rok 1914 w Krakowie s. 33–44; Urban Jacek: Książę biskup krakowski Adam Stefan Sapieha [1867–1951] s. 45–64; Łazuga Waldemar: Biliński [Leon, 1846–1923] i Bobrzyński [Michał, 1849–1935]. Prawa strona drogi s. 65–84; Baczkowski Michał: Anonimowi sprawcy upadku administracji zaborczej w 1918 roku s. 85–103; Pająk Jerzy Z.: Środowisko polityczne Ignacego Daszyńskiego [1866–1936] w latach Wielkiej Wojny (1914–1918) s. 105–130; Przeniosło Marek: Członkowie Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie 1918–1919 s. 131–142; Ruszała Kamil: „Tutaj się mówi tylko po polsku!” Krakowskie nastroje społeczne w przededniu niepodległości s. 143–155; Drozdowski Mateusz: Krakowskie adresy niepodległości. Miejsca związane z odzyskaniem przez Polskę niepodległości w Krakowie s. 157–182; Purchla Jacek: Dziedzictwo niepodległości w Krakowie s. 183–196.

7644. KRASIŃSKA Aneta: Biografistyka prasowa Marii Ilnickiej [ok. 1825–1897]. Uwagi wstępne. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 6: 2018 s. 179–188, streszcz. ang.

Redaktorka magazynu kobiecego „Bluszcz”.

7645. KRASNOWOLSKI Bogusław: Szkolnictwo artystyczne w Wolnym Mieście Krakowie. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 51–70, streszcz. ang.

7646. KRAWCZYK Arkadiusz: O sporze, którego nie było. Julian Klaczko jako krytyk „Gladiatorów” Teofila Lenartowicza. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 213–227, streszcz. ang.

Wyd. w 1857 r.

7647. KRÓL Katarzyna: Apeniny we wspomnieniach Anieli Walewskiej. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 333–341, streszcz. ang.

Praca „Kilka chwil we Włoszech w latach 1847 i 1848” opublikowana w 1850 r.

7648. KRÓL Małgorzata: Gustaw Zieliński [1809–1881] w świetle nauki. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 49–69, streszcz. ang.

7649. KRÓL-BOCHEŃSKA Anna: Brazylijska podróż Heleny Negroni – próba analizy. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 21–32, streszcz. ang.

W l. 1879–1880.

7650. KRÓLIKOWSKI Lech: Wisła na Mazowszu. XIX-wieczne plany regulacji rzeki w granicach byłego zaboru rosyjskiego. Warszawa 2019 Wydaw. Warszawskie 8° ss. 132, il.

7651. KRZAK Andrzej: Wojny Bałkańskie 1912–1913. Warszawa 2017.

Rec.: Faszczka Dariusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 271–278.

7652. KRZYŻEK Ewa: Zalesianie ruchomych piasków w powiecie niskim. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 33–45.

W l. 1872–1906.

7653. KUBICKI Radosław: Christmas carol as a tool of political influence used in the Polish Socialist Party. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 20: 2018 s. 63–75.

Toż w jęz. pol.: Kolęda robotnicza jako narzędzie oddziaływania politycznego i komunikowania społecznego w Polskiej Partii Socjalistycznej. *Tamże*. T. 21: 2018 s. 103–114.

Zawiera też tekst kolędy opublikowanej w „Robotniku” w 1895 r.

7654. KUCHARCZYK Grzegorz: Długi kulturturkampf. Pruskie i niemieckie wojny kulturowe przeciw Polsce w latach 1795–1918. Warszawa 2020 NCK 8° ss. 301, nlb. 3. (Wojny Kulturowe Przeciw Polsce).

7655. KUKLA Adam Tomasz: Kwestia autorstwa muzyki do baletu na przykładzie „Wesela w Ojcowie”. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 4 s. 37–64, streszcz. ang.

W świetle wypowiedzi Karola Kurpińskiego.

7656. KULA Ewa: Utworzenie Gimnazjum Towarzystwa „Przyjaciół Wiedzy” w Radomiu

w 1917 roku. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 231–239, streszcz. ang.

7657. KULA Witold: Charakter społeczno-gospodarczy miast powiatu łódzkiego i łączycykiego 1807–1869. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku*. T. 21/22: 2020 s. 29–380, streszcz. ang.

7658. KULIGOWSKI Piotr: Mechanism of Conceptual Change in the Discourse of Polish Political Emigration after the November Insurrection of 1830–1. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 109–134, streszcz. ang.

7659. KULIGOWSKI Piotr: Radykałowie polistopadowi i nowoczesna galaktyka pojęć (1832–1888). Kraków 2020 Universitas 8° ss. 407, nlb. 1.

7660. KULIGOWSKI Piotr: „Zniszczyć wszelkie państwo”. Idee wędrowne Ludwika Królikowskiego (1799–1879). Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 192, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Historia).

7661. KULIK Ewa: Zarys dziejów Szkoły Rolniczej (Ackerbauschule) w Popielowie. Rybnik 2020 Muzeum im. o. Emila Drobnego 8° ss. 78, nlb. 2, il., mapy, streszcz. niem. (Zeszyty Rybnickie; 29).

Lata 1861–1919.

7662. KULIKIEWICZ Paweł: O zamojskim handlu alkoholem na początku XIX w. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 35–68, streszcz. ang.

7663. KUNICZUK-TRZCINOWICZ Agnieszka: Co słycać w Zakopanem? Wspomnienia Władysława Matlakowskiego na tle relacji podhalańskich z przełomu wieków. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 147–152, streszcz. ang.

Obraz miasta we wrześniu 1892 r. w wyd. w Warszawie w 1901 r. pamiętniku warszawskiego chirurga żyjącego w l. 1850–1895.

7664. KUREK Artur: Krajowy Związek Turystyczny 1906–1914. Kraków 2020 Akad. Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie 8° ss. 138. Akad. Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie. (Monografie; nr 45).

W Krakowie.

7665. KURZĄDKOWSKA Urszula: Materiały do dziejów drukarstwa w Janowie Lubelskim w XIX w. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 207–226.

7666. KURZYŃSKA Małgorzata: Max Mathes (24 XI 1865 – 13 IV 1915) – działacz Towarzystwa Starożytności (Altertums-gesellschaft) w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 257–268.

7667. KUS Adrianna: „Smutne płaszczyzny” i krainy niespodzianek, czyli Anny Neumanowej podróże na wschód. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 51–64, streszcz. ang.

Na podst. „Obrazów z życia na Wschodzie” (1899).

7668. KUTY Radosław: Popularyzacja wydawnictw Towarzystwa Tatrzańskiego na łamach prasy warszawskiej 2. połowy XIX i początków XX stulecia. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 28: 2019 [dr.] 2020 s. 145–165.

Do 1913 r.

7669. KUZIAK Michał: Pejzaż myśli. Warszawa Chopina i początek polskiej nowoczesności. Warszawa 2020 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 245, il. (Chopin Konteksty).

Lata 1801–1830.

7670. KUZICKI Jerzy: Galicja w 1831 roku w opiniach emigrantów-uczestników powstania listopadowego. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 403–429, streszcz. ang.

7671. KUZICKI Jerzy: Zakłady (dépôts) dla emigrantów polskich w Châteauroux i departamencie Indre w latach 1831–1833. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 32–61, streszcz. ang.

7672. KWAPIEŃ Ewelina: „Stylistyka i rytymika polska. Podręcznik dla szkoły i samouków” Kazimierza Wóycickiego (1917). *Po-radnik Językowy*. 2020 nr 5 s. 100–108.

7673. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Pierwsze czasopismo diecezji kieleckiej – „Maryawita”, następnie „Jutrzenka” (1903–1907). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 181–202, streszcz. ang.

7674. LÂHOVSKIJ Vladimir, Černikevič Andrej: Deätel’nost’ Belorusskoj torgovoj palaty v Ukraine v 1918 godu. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 5: 2020 s. 87–125, streszcz. ang., pol.

Działalność białoruskiej izby handlowej na Ukrainie w 1918 r.

7675. LAMI Marlis: Andrzej Towiański (1799–1878). Ein religiöser Reformator im europäischen Kontext seiner Zeit. Göttingen 2019 V&R unipress 8° ss. 309, il. (Wiener Forum für Theologie und Religionswissenschaft; Bd. 19).

Rec.: Techmańska-Biergiel Małgorzata: Towiański z innej perspektywy. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 373–379, streszcz. ang.

7676. LASKOWSKA Agnieszka, Hajewski Tomasz: Spuścizna Karola Kiebel Kobarskiego [1885–1964] jako źródło do dziejów, organizacji i działalności Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Cieszynie. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 167–180, streszcz. ang.

7677. LASKOWSKI Andrzej: Budując system. Ochrona zabytków sakralnych w diecezji tarnowskiej na przełomie XIX i XX wieku. Kraków 2020 Wydaw. Księg. Akademicka 8° ss. 580, nlb. 1 k. tabl. złożona luzem, il., mapa, streszcz. ang., niem. + 1 płyta CD.

7678. LECHNIUK Roman: Współpraca ukraińskich, słoweńskich i chorwackich konserwatystów w wiedeńskiej Radzie Państwa we „Wspomnieniach z mojego życia” O Aleksandra Barwińskiego (1897–1904). *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 279–298, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty pamiętnika.

7679. LEGIEĆ Jacek: Proces Walerego Sławka. Przyczynek do działalności sądów wojskowych w Królestwie Polskim w czasie rewolucji 1905 roku. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 9–23, streszcz. ang.

7680. LESIAKOWSKA Renata: Publicystyka społeczna w Królestwie Polskim drugiej połowy XIX wieku jako zastępcza forma udziału inteligencji w sprawowaniu władzy. Prolegomena. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 63–74, streszcz. ang., ros.

7681. LEWALSKI Krzysztof: Odślony codzienności. Rzymskokatolickie duchowieństwo parafialne na prowincji Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX wieku. Wybrane zagadnienia. Gdańsk 2019.

Rec.: Kiper Daniel: Codziennosc w parafialnym zaścianku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 517–525.

7682. LEWANDOWSKI Jan: Lubelskie kalendarium niepodległościowe w jesieni 1918 r. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 63: 2020 s. 55–63, streszcz. ang., ros.

30 VIII 1915 r. – 3 XI 1918 r.

7683. LEWASZKIEWICZ Tadeusz: Zainteresowania językoznawcze Zygmunta Krasińskiego. *Slavia Occidentalis*. T. 77: 2020 [nr] 1 s. 93–101, streszcz. ang.

7684. LINETTY Jakub: Reforma uwłaszczeniowa we wsi Grzybowo koło Wrześni. *Studia Lecznicze*. T. 19: 2020 s. 129–149, streszcz. ang.

7685. LIS Marek: Walki w rejonie Sandomierza i zajęcie miasta w dniu 6 października 1914 r. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 52–60.

7686. LIS Tomasz Jacek: Polscy urzędnicy wyższego szczebla w Bośni i Hercegowinie w latach 1878–1918. Studium prozopograficzne. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 430, tabl. 2, il., streszcz. ang. (*Studia Galicyjskie*; t. 6).

7687. LISIECKA Alicja: Recepcja poglądów Johna Ruskina [1819–1900] na wychowanie w Polsce przelomu XIX i XX wieku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 145–158, streszcz. ang.

7688. LITERSKA Barbara: Opera „Der Weisse Adler” Raoula Madera jako przykład transkrypcji muzyki Fryderyka Chopina uwikłanej w polską tematykę narodowowyzwoleńczą. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 3 s. 34–50, streszcz. ang.

Opera z 1915 r.

7689. LORENS Beata: Kasata klasztoru bazylikańskiego w Lublinie w latach 1864–1866. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 203–216, streszcz. ang.

7690. LORENS Beata: Podróże galicyjskiej rodziny ziemiańskiej w XIX wieku na przykładzie Skrzyńskich. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 274–292, streszcz. ang.

7691. LORENZ Krzysztof, Szwed-Lorenz Jarosław, Ślusarczyk Stanisław: Rozwój i upadek przemysłu naftowego w Galicji. *Hereditas Minariorum*. Vol. 4: 2017 s. 201–207, streszcz. ang.

7692. [LÛBIČANKOVSKIJ Sergej Valentinovič] Lyubichankovskij Sergey: Edward Zhełigowski – Polish exile in the Russian civil service (based on the materials of the Orenburg Region, 1853–1857). *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 261–268, streszcz. pol.

7693. LUBOCKI Adam: „Za wolność naszą i waszą” – motywy podjęcia walki w rewolucji węgierskiej (1848–1849) przez polskich generałów. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 64–75, streszcz. ang.

7694. ŁABOREWICZ Ivo: Burgenfahrt – niemiecki objazd zamków śląskich w 1908 roku – od Grodzca, przez Chojnik i Książ po Świny.

Rocznik Jeleniogórski. T. 51: 2019 s. 59–80, streszcz. ang., czes., niem.

Zorganizowany przez Tow. na Rzecz Zachowania Niemieckich Zamków.

7695. ŁACH Wiesław Bolesław: Znaczenie manewru w działaniach wojennych w Prusach Wschodnich w 1914 roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 201–216, streszcz. ang.

7696. ŁOBOZ Małgorzata: „[...] i byliśmy za granicą”. Wincentego Pola słupy graniczne i kresy poza Kresami. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 18–24, streszcz. ang.

Dot. podróży W. Pola na Litwę i Ukrainę w 1847 r. oraz pojęcia „granica” w jego twórczości.

7697. ŁOBOZ Małgorzata: „Z gór, gdzie dźwigali” – a słuchali w salonach. Zygmunta Kraszińskiego transgresje na szczycie góry. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 101–109, streszcz. ang.

7698. ŁOPATECKI Karol: Rzeczywistość sądowo-prawna jednodorców w świetle dzieła Wincentego Dunin-Marcinkiewicza „Pińska szlachta”. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 5–31, streszcz. ang., ros.

Lata 1831–1866.

7699. ŁOPATOWSKA-ROMSVIK Dagmara: Podróże koncertowe Henryka Wieniawskiego do Norwegii. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 4 s. 150–166, streszcz. ang.

W 1870 i 1877 r.

7700. ŁUKOWSKA Maria Antonina: Wartość sztuki brytyjskiej w ocenach polskich publicystów wieku XIX (do 1914 r.) na przykładzie zawartości wybranych czasopism. *Ars Inter Culturatus*. Nr 5: 2016 s. 147–168, streszcz. ang.

7701. ŁUPIENKO Aleksander: Localness, identity, and the historic city. New elites in the autonomous Galician Lviv. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 5–26, streszcz. ang.

7702. ŁUPIENKO Aleksander: Średniowieczne zabytki w nowoczesnym kraju. Z dziejów dziewiętnastowiecznego polskiego dyskursu o architekturze. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 17–48, streszcz. ang.

7703. MACIERZYŃSKI Wiesław Łukasz: Reklama w prasie lwowskiej w XIX i na początku XX wieku. Radom 2020 Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji. Wydaw. Nauk. 8° ss. 205.

7704. MADEJSKI Paweł: Janowiec na drodze ku Niepodległej. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr:] 2019 s. 213–221.

7705. MADZIAR Dawid: „Kiedy wszystko stracone, należy przynajmniej honor ratować” – działalność publiczna księcia Antoniego Pawła Sułkowskiego (1785–1836) w Wielkim Księstwie Poznańskim. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 235–259, streszcz. ang.

7706. MAGOWSKA Anita, Pękacka-Falkowska Katarzyna: Przemiany społeczeństwa polskiego w świetle korespondencji lekarzy do Seweryna Gałęzowskiego (1801–1878) przechowywanej w Bibliotece Polskiej w Paryżu. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 73–79.

Z l. 1858–1859.

7707. MAGOWSKA Anita, Pękacka-Falkowska Katarzyna: Seweryn Gałęzowski (1801–1878) i jego pacjentki w świetle korespondencji przechowywanej w Bibliotece Polskiej w Paryżu. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 55–58.

Z l. 1856–1857.

7708. MAJ Stanisław: Handel i przemysł na dawnej granicy w Jęzorze. *Przegląd doniesień prasowych i innych źródeł dostępnych w formie elektronicznej. Małopolska*. [T.] 22: 2020 s. 131–156, streszcz. ang.

Obecnie dzielnica Sosnowca.
Zawiera też liczne cytaty źródłowe.

7709. MAJEWICZ Alfred F.: Japonica w archiwaliach po Bronisławie Piłsudskim w Bibliotece PAU i PAN w Krakowie (9). Fujihiko Sekiba i jego przesyłka. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 115–130, streszcz. ang., ros.

W tekście list Fujihiko Sekiby z 1906 r.

7710. MAKUCH Anna: Problemy państwa i władzy w myśli społeczno-politycznej krakowskich konserwatorów w latach 1866–1895. Warszawa 2020 Wydaw. AEH 8° ss. 192, il.

7711. MALISZEWSKI Tomasz: Recepcja idei uniwersytetów ludowych na ziemiach polskich do czasów I wojny światowej. Gdańsk 2019 Wydaw. Athenae Gedanenses 8° ss. 237.

Od 1869 r.

7712. MANCEWICZ Agnieszka: „Przyszedł Staś Witkiewicz, przystojny z czarnym wąsem, zęby ma śliczne...” Wspomnienia z lat

1889–1911 o Stanisławie Ignacym Witkiewiczu wybrane z pamiętnika Emilianny (Muli) Chwistek. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 131–156, streszcz. ang.

7713. MANDZIUK Józef: Polscy duchowni w walce o odzyskanie niepodległości. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 13–30.

Aleksander Kakowski, Władysław Bandurski i Kosma Lenczowski.

7714. MANIKOWSKA Ewa: Muzea przemysłowe w Krakowie i we Lwowie. Geneza i pierwszy okres działalności (1868–1914). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 73–100, streszcz. ang.

7715. MARCHLEWICZ Krzysztof: Między winą a pomówieniem. Emigracyjna afera szpiegowska z 1838 r. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 243–255, streszcz. ang.

Kolaboracja kilku uchodźców z rosyjskimi placówkami dyplomatycznymi w Anglii.

7716. MARCINKIEWICZ Teresa: Barwy uczuć na pocztówkach z Belle Époque. [B.m.] 2020 [b.w.] 4° ss. nlb. 32, il.

Dot. Marii Marcinkiewicz (1888–1918).

7717. MAREK Aneta: Reminiscencje z podróży Polaków po Sudetach na podstawie XIX-wiecznych relacji. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 158–177, streszcz. ang.

7718. MARKOWSKA Anna: Przesilenie kanclerskie w Cesarstwie Niemieckim w 1917 r. na łamach krakowskiego „Głosu Narodu”. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 158–171.

7719. MARKOWSKA-FULARA Helena: Odnajdywanie języka dyscypliny. Literaturoznawstwo wileńskie i warszawskie 1809–1830. Warszawa 2020 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 266, streszcz. ang.

7720. MARKOWSKI Artur: Przemoc antyżydowska i zatrute cukierki. Plotka elementem napięcia pogromowego na ziemiach polskich na początku XX w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 350–367, streszcz. ang.

7721. MARSZAŁ Tadeusz: Zarys struktury osadniczej regionu szadkowskiego w 1827 r. *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 107–118, streszcz. ang.

Na podst. „Tabelli miast, wsi, osad Królestwa Polskiego”.

7722. MARZEC Wiktor: Rising subjects. The 1905 revolution and the origins of modern Polish politics. Pittsburgh, PA 2020 Univ. of Pittsburgh

Press 8° ss. XV, 294, il., mapy. (Russian and East European Studies).

Rec.: Kuligowski Piotr, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 310–314.

7723. MASŁOWSKA Magdalena: Ostatnia epidemia cholery azjatyckiej w Warszawie w XIX w. – zapobieganie, leczenie i przebieg w świetle źródeł z lat 1892–1894. *Więś i Rolnictwo*. 2020 nr 3 s. 31–43, streszcz. ang.

7724. MASSALSKI Adam: Niektóre administracyjno-społeczne konteksty kasacji klasztoru na Świętym Krzyżu w odniesieniu do terenów pomiędzy Pilicą a Wisłą. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 77–105.

1819 r.

7725. MASSALSKI Adam: Wykroczenia dyscyplinarne uczniów rządowych szkół średnich przeciw obowiązującym przepisom jako przedmiot rozważań Rady Wychowania Publicznego w latach 1845–1850. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 57: 2020 s. 131–150, streszcz. ang.

7726. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: XIX-wieczne czytelnice krakowskich Żydów postępowych. *Z Badań nad Księżką i Księgozbiornami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 129–151, streszcz. ang.

7727. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Modlili się w Templu. Krakowscy Żydzi postępowi w XIX wieku. Studium społeczno-religijne. Kraków 2018.

Rec.: Koziańska-Witt Hanna, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 4 s. 996–999.

7728. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Pierwszy galicyjski przekład żydowskiego modlitewnika na język polski (1862) i jego twórca Michał Wolf. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 4 s. 831–853, streszcz. ang.

7729. MATCZUK Alicja: „Wiadomości Bibliograficzne Warszawskie” (1882–1886) Teodora Paprockiego. Historia, analiza zawartościowa i bibliograficzna czasopisma. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 19–40, streszcz. ang.

7730. MATCZUK Alicja: Wkład słuchaczy Szkoły Głównej w Warszawie w rozwój bibliografii polskiej. *Folia Bibliologica*. Vol. 62: 2020 s. 13–43, streszcz. ang.

7731. MATRASZEK Tadeusz: Axel Karl Hermann von Colmar-Meyenburg – niemiecki starosta Chodzieży. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 87–90.

Żył w l. 1840–1911.

7732. MATYASZEWSKA Elżbieta: Prasa i wiece katolickie w walce o odnowę sztuki religijnej w drugiej połowie XIX wieku. *Sacrum et Decorum*. Nr 11: 2018 s. 8–40.

Tekst równol. pol., ang.

7733. MAZUR Zachary: How to kill ghosts: Polish aristocrats during the First World War. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 237–254.

7734. MENZ Mariusz: Podróże kulturowe krakowskich stańczyków ze szczególnym uwzględnieniem relacji Stanisława Koźmiana. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 218–237, streszcz. ang.

7735. MIASTA i miasteczka wschodniej części Galicji pod koniec XVIII wieku. Mista ta mistečka Shidnoï Galičini naprikinci XVIII stolittá. T. 1: Władza i społeczeństwo. Władza i suspil’stvo. Zbiór studiów pod red. Tomasza Kargola, Bogdany Petryszak, Krzysztofa Ślusarka. Kraków–Lwów 2020 Historia Iagellonica; Central’nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni 8° ss. 172, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Przedmowa s. 7–19; Petrišak Bogdana: Zmini v strukturii ta funkcionuvanni mis’koï vladi v Galičini naprikinci XVIII stolittá s. 21–44; Mel’nik Rostislav: Pravove stanovise meškanciv mist i mistečok Galičini naprikinci 18 st. u svitli Josifins’koï metriki ta urbarial’nih opisiv (na prikladni okremih naselenih punktiv) s. 45–74; Popek Joachim: Funkcjonowanie i wykup praw służebnych miasta Leżajsk w XIX wieku s. 75–96; Stadnik Ivanna: Greko-katolicki religijni instytucii u mistah Galičini naprikinci XVIII – początku XIX st. (na vibranih prikladah) s. 97–118; Jewula Łukasz: Miejsce Żydów w przestrzeni społecznej miast Galicji na przełomie XVIII i XIX wieku (na przykładzie cyrkulów brzeżańskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, zaleszczyckiego i złoczowskiego) s. 119–160.

7736. MIASTA i miasteczka wschodniej części Galicji pod koniec XVIII wieku. Mista ta mistečka Shidnoï Galičini naprikinci XVIII stolittá. T. 2: Gospodarka i przestrzeń miejska. Gospodarstvo i mis’kij prostir. Zbiór studiów pod red. Tomasza Kargola, Bogdany Petryszak, Krzysztofa Ślusarka. Kraków–Lwów 2020 Historia Iagellonica; Central’nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni 8° ss. 160, nlb. 1, tabl. 3, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Przedmowa s. 7–8; Dolinovs’kij Volodimir: Gospodars’ka infrastruktura mist Galičini naprikinci XVIII – na początku XIX st. s. 9–50; Zamoyski Grzegorz: Wielopole w metryce józefińskiej s. 51–70; Lipelt Robert: Miasto Turka i jego dobra w świetle inwentarza z roku 1835 s. 71–84; Wrona Grzegorz: Życia cechów miast ekonomii samborskiej w XVII i XVIII wieku s. 85–108; Ossadnik Hubert: Organizacja przestrzeni miejskiej w Rymanowie w świetle źródeł historycznych i badań etnograficznych s. 109–122; Baczkowski Michał: Mapa Miega (1779–1783) jako źródło do dziejów obronności miast Galicji s. 123–136; Dolins’ka Mar’ana: Josifins’ka metrika – dżerelo dlá vivčenná istoričnoï urbanonimiki i vivs’kih peredmist’ s. 137–146.

7737. MIASTA i miasteczka wschodniej części Galicji pod koniec XVIII wieku. Mista

ta miśtečka Shidnoŭ Galičini naprikinci XVIII stolittã. T. 3: Zamoyski Grzegorz: Przestrzeñ fizyczna miast Galičiji. Przełom XVIII i XIX wieku. Fizycznŭj prostir mist Galičini. Kinec' XVIII – pochatok XIX st. Kraków–Lwów 2020 Historia Iagellonica; Central'nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni 8° ss. 136, nlb. 1, streszcz. ang.

7738. MIASTA i miasteczka wschodniej części Galičiji pod koniec XVIII wieku. Miasta ta miśtečka Shidnoŭ Galičini naprikinci XVIII stolittã. T. 4: Ślusarek Krzysztof: Typologia funkcjonalna miast Galičiji. Funkcional'na tipologiã mist Galičini. Kraków–Lwów 2020 Historia Iagellonica; Central'nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni 8° ss. 168, nlb. 1, streszcz. ang.

7739. MIASTA i miasteczka wschodniej części Galičiji pod koniec XVIII wieku. Miasta ta miśtečka Shidnoŭ Galičini naprikinci XVIII stolittã. T. 5: Kargol Tomasz: Rzymkokatolickie instytucje religijne w miastach Galičiji. Przełom XVIII i XIX wieku. Rimo-katolic'ki religijni institucij v mistah Galičini. Kinec' XVIII – pochatok XIX st. Kraków–Lwów 2020 Historia Iagellonica; Central'nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni 8° ss. 229, nlb. 2, tabl. 12, il., streszcz. ang.

7740. MIASTA i miasteczka wschodniej części Galičiji pod koniec XVIII wieku. Miasta ta miśtečka Shidnoŭ Galičini naprikinci XVIII stolittã. T. 6: Baczkowski Michał: Wpływ armii austriackiej na miasta Galičiji 1772–1815. Vpliv avstrijs'koj armij na miasta Galičini 1772–1815. Kraków–Lwów 2020 Historia Iagellonica; Central'nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni 8° ss. 132, nlb. 1, streszcz. ang.

7741. MIASTA i miasteczka wschodniej części Galičiji pod koniec XVIII wieku. Miasta ta miśtečka Shidnoŭ Galičini naprikinci XVIII stolittã. T. 7: Miasta na pograniczach – konteksty i odniesienia. Miasta na pograniczy – konteksty i prikladni. Zbiór studiów pod red. Tomasza Kargola, Bogdany Petryszak, Krzysztofa Ślusarka. Kraków–Lwów 2020 Historia Iagellonica; Central'nij deržavnij istoričnij arhiv Ukraïni 8° ss. 167, nlb. 2, tabl. 10, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Przedmowa s. 7–8; Kańkowski Michał: Miasta na pograniczu Rzeczypospolitej i Galičiji na przełomie XVIII i XIX wieku. Studium na przykładzie ordynacji zamojskiej s. 9–20; Meus Konrad: Wilamowice (1818–1866) – rzecz o tym, jak galicyska wieś została miastem s. 21–42; Turega Ūrij: Virobnictvo alkohol'nih napoiv u Brodah XVII st. s. 43–58; Lubczyński Mariusz: Miasto Seceemin w świetle inwentarza z roku 1795 s. 59–74; Obetkon Rafał: Przestrzeñ społeczna miast górnośląskich w XVIII i pierwszej połowie XIX wieku na przykładzie Gliwic i Żor s. 75–92; Ślusarek Jan, Delowicz Jan: Dzieje gospodarcze Żor pod koniec XVIII i w pierwszej połowie XIX wieku s. 93–110; Rembalski Tomasz: Grunty rolne i zabudowa

Tucholi w świetle katastru podatkowego dla okręgu Chojnice w Prusach Zachodnich z roku 1843 s. 111–154.

7742. MICHALAK Grzegorz: Przepisy porządkowe i organizacja warszawskiej parafii ewangelicko-reformowanej w XIX wieku. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 263–274.

7743. MICHALIK Jakub: Bizuteria patriotyczna w Polsce w XIX wieku na przykładzie medalionu z symbolem krzyża, kotwicy i serca ze Sztumu. *Rydwán*. Nr 15: 2020 s. 102–111, streszcz. ang.

7744. MICHNA Radosław: W obronie polskości. Tajne nauczanie, walka o polską oświatę, kulturę i tradycję w Bydgoszczy w okresie zaboru pruskiego. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 33–52, streszcz. ang., niem.

7745. MICHONŃ Marcin: Berichterstattung. Deutschsprachiger Lokalzeitungen an der Wende des 19. und 20. Jahrhunderts – die Lodzer Zeitung und der Giessener Anzeiger im Vergleich. Łódź–Kraków 2020 Wydaw. UŁ; Agent PR 8° ss. 405, il. (Linguistic. Mediendiskurse).

Toż plik PDF (6,85 MB).
Lata 1863–1915.

7746. MIESZKOWSKI Łukasz: Największa. Pandemia hiszpanki u progu niepodległej Polski. Warszawa 2020 Polityka 8° ss. 255, nlb. 1, il.

7747. MIKNYS Rimantas: Czy naprawdę unia została wykreślona z projektów Litwy nowoczesnej w końcu XIX – na początku XX wieku? *Rocznik Lituanistyczny*. T. 6: 2020 s. 221–234, streszcz. ang.

7748. MIKOCCA-RACHUBOWA Katarzyna: Księcia Czartoryskiego zakupy rzeźb w Rzymie. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 3 s. 403–428, streszcz. ang.

Lata 1800–1801.

7749. MIKOŁAJCZYK Marcin: Początkowa szkoła parafialna w Kokaninie w świetle listów Ks. Kanonika Józefa Bronisława Szafnickiego do naczelnika powiatu kaliskiego. *Szesty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 84–99, streszcz. ang.

Założona w 1908 r.

Zawiera też treść listów napisanych w 1915 r.

7750. MILCZAREK Jan: Powstanie listopadowe w Sieradzkim i represje carskie. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr:] 2019 s. 41–53, streszcz. ang.

7751. MILEWSKA Marta: Opinie o prowincjonalnej służbie zdrowia w Królestwie Polskim

w drugiej połowie XIX w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 369–380, streszcz. ang.

7752. MISAK Nataliâ: Mandrivki galic'koï molodi naprikinci XIX – počatku XX st.: organizaciâ, harakter, maršruti, vpliv na formovaniâ osobistosmi gimnazistiv i studentiv. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 238–273, streszcz. pol., ang.

7753. MOJDUSZKA Jadwiga, Sławiński Piotr: Mieszkańcy podsandomierskich Chwałek więźniami obozu internowania w Thalerhofie w latach 1914–1917. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016.

Rec.: [Burek Krzysztof] kb: Utrwalmy ich pamięć. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 110.

7754. MOKLAK Jarosław: Sejmowe projekty tworzenia szkół ludowych dla polskiej mniejszości narodowej w Galicji Wschodniej. Przyczynek do historii stosunków polsko-ukraińskich na początku XX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 529–542, streszcz. ang.

7755. MOLIK Witold: Polnische Studenten an deutschen Universitäten vor dem Hintergrund studentischer Migrationen im 19. und zu Beginn des 20. Jahrhunderts. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 15: 2020 s. 231–245, streszcz. ang., pol.

Do 1914 r.

7756. MOLÍNSKA Dorota: Sztuki piękne w Portugalii oczami Atanazego hrabiego Raczynskiego. O początkach badań nad portugalską historią sztuki i ich międzynarodowym kontekście. Poznań 2020 Wydaw. Nauka i Innowacje 8° ss. 345, nlb. 1, tabl. 56, il., streszcz. ang.

Lata 1842–1847.

7757. MORYS-TWAROWSKI Michael: The 'Kindred Circle' of Village Mayors in the Habsburg Monarchy and the Example of Cieszyn Silesia, 1864–1918. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 27–41, streszcz. ang.

7758. MOŚCICKI Marcin: Inowrocławskie pomniki doby zaboru pruskiego – Kriegerdenkmal 1870–1871. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 119–127.

7759. MOVNA Marianna: Truskavec' na storinkah turističnih putivnikiv ta putivnikiv kurortami (1875–1914). *Galicja*. T. 6: 2020 s. 336–347, streszcz. pol., ang.

7760. MOVNA Ulâna: Torgovel'na mobil'nist' ukraińs'kih selân Galičini peršoï

polovini XIX st. za danimi l'vivs'koï presi. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 33–47, streszcz. pol., ang.

7761. MOŹDZIERZ Zbigniew: Budowa kościoła pw. Świętej Rodziny w Zakopanem (1877–1899). *Rocznik Podhalański*. T. 13: 2018 [dr:] 2019 s. 40–89, streszcz. ang.

7762. [MULINA Svetlana Anatol'evna] Mulina Swietłana A., Legieć Jacek: Przedsiębiorczość jako sposób adaptacji zesłańców postyczniowych na Syberii Zachodniej. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 141–161, streszcz. ang.

7763. MYCIELSKI Maciej: Ziemiańskie długi a wspólnota narodowa. Spór o moratorium dla dłużników w Królestwie Polskim w latach 1815–1825. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 541–570, streszcz. ang.

7764. NALEWAJKO-KULIKOV Joanna: Mówić we własnym imieniu. Prasa jydyszowa a tworzenie żydowskiej tożsamości narodowej (do 1918 roku). Warszawa 2016.

Rec.: Adamezyk-Garbowska Monika, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 113–116.

7765. NAWROCKA Ewelina: Walerian Łukasiński w zamojskiej twierdzy. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 119–134.

W 1809 r. i w l. 1824–1825.

7766. NAWROCKA-WYSOCKA Arleta: Rekonstrukcja XIX-wiecznej mapy muzycznych tradycji polskojęzycznych ewangelików. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 89–102, streszcz. ang.

7767. NAWROT Dariusz: Plotki i pomówienia za życia, czarna legenda po śmierci – Aleksander Sapieha [1773–1812]. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 301–316, streszcz. ang.

Dot. gł. jego roli u boku Napoleona od 1807 r.

7768. [NEKLÛDOV Evgienij Georgievič] Neklyudov Yevgeniy: The Alienation of state-owned mining plants of the Kingdom of Poland in the second half of the 19th – early 20th century. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 315–335, streszcz. pol.

Do 1917 r.

7769. NIEBELSKI Eugeniusz: "A bullet is better than such a life!" A Polish uprising on Lake Baikal in 1866. Transl. Anna Famuk. Lublin 2020 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 171, il. Tow. Nauk. KUL.

Tyt. oryg.: „Lepsza nam kula niżli takie życie!” Polskie powstanie nad Bajkałem w 1866 roku. Lublin 2016.

7770. NIEDZIELSKA Magdalena: Iron-nail war landmarks in West and East Prussia during the Great War. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 231–252.

7771. NITKA Maria: Semantyka marmuru w teorii i praktyce polskiej rzeźby sakralnej w drugiej połowie XIX wieku. *Sacrum et Decorum*. Nr 13: 2020 s. 28–47.

7772. NIWIŃSKI Andrzej: Wieżowiec Cheopsa. Polak na „dachu” najwyższej budowli świata. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 1: 2018 s. 6–9.

Józef Szumlański w 1798 r.

7773. NOVAKOVIČ Miroslava: K voprosu o muzikal'noj kul'ture Pšemyslâ pervoj poloviny XIX veka. *Ars Inter Culturales*. Nr 5: 2016 s. 305–316, streszcz. ang.

7774. NOVAKOVIČ Miroslava: Ukraińsko-polskie muzyczny kontakt v kontekste kul'turnoj mnogostavnosti avstro-vengerskoj monarhii. *Ars Inter Culturales*. Nr 7: 2018 s. 89–102, streszcz. ang.

7775. NOWAK Magdalena: Dwa światy. Zagadnienie identyfikacji narodowej Andrzeja Szeptyckiego w latach 1865–1914. Gdańsk 2018.

Rec.: Bruski Jan Jacek, *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 197–204.

7776. NOWAK Mariusz: Discussion about the Booklet Written by Jan Karnicki Suum Quique (1878–1879) as a manifest of controversy in the conservative camp on the genesis of tsarist concessions for the Kingdom of Poland in 1861. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 23: 2018 s. 25–40.

7777. NOWICKA Elżbieta: Dzionizja Ponia-towska [1816–1868] – „sawantka” z Kijowszczyzny. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 161–178, streszcz. ang.

7778. NYKIEL Piotr: Mahometanie Wernyhory. Turcy na froncie galicyjskim w latach 1916–1917. Kraków 2020 Libron – Filip Lohner 8° ss. 738, nlb. 1, il.

7779. „O MĘŻCZYŹNIE (nie)zwyčajnie”. Red. nauk. Jarosław Kita, Maria Korybut-Marciniak. Łódź–Olsztyn 2019.

Rec.: Staniszevska Aleksandra, *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 245–249.

7780. ODDŹWIĘKI – odbicia – odcienie. Wiek XIX wobec sztuki. Red. Alina Borkowska-Rychlewska, Radosław Okulicz-Kozaryn;

współred. Arkadiusz Krawczyk, Karolina Karpińska. Poznań 2020 Wydaw. PTPN 8° ss. 368, nlb. 1, il., streszcz. ang. PTPN. Komisja Filolog. i Komisja Muzykologiczna.

Tręść: Okulicz-Kozaryn Radosław, Borkowska-Rychlewska Alina: Wprowadzenie do dziewiętnastowiecznych „korespondencji” s. 7–13; Zmizdiński Jakub: Brzmienie nieba w poezji Adama Mickiewicza s. 17–34; Siechowicz Paweł: Chopin między literaturą i malarstwem. O literackim kontekście „Ballady g-moll” op. 23 i malarskiej interpretacji „Poloneza-fantazji As-dur” op. 61 s. 35–54; Opiela-Mrozik Anna: Kiedy dźwięczy „błękitna nuta”. Muzyczne i malarskie konteksty w twórczości George Sand s. 55–66; Kryś Miella: Tam, gdzie brzmienie „z-siedmia” się i „z-traja”. Muzyczność w dyptyku dramatycznym Cypriana Norwida „Tyrtje-Za kulisami” s. 67–80; Białek Aleksandra: Harmonia rond – Baudelaire i Miriam s. 81–93; Szymańska Sonia: O muzyczności, pieśniach i piosenkach w baśni Marii Konopnickiej „O krasnoludkach i o sierotce Marysi” s. 95–109; Karpińska Karolina: Ukryty symposion o istocie i roli sztuki dźwięku w wieku XIX i jego replika. „Syn marnotrawny” Józefa Weyssenhoffa oraz „Moment musical” Czesława Jankowskiego s. 111–120; Chlińska Milena: Anielica Eloë – bohaterka poematu „Anhell” Juliusza Słowackiego w malarstwie modernistów s. 123–146; Stusek Marta: Bez twarzy. Romantyczny motyw odwróconych s. 147–160; Wojkiewicz Rozalia: Witraż i oko w poezji Młodej Polski s. 161–177; Myszor-Ciecieliąg Monika: Piotr Stachiewicz [1858–1938] ilustratorem utworów Henryka Sienkiewicza s. 179–195; Zajkowska Joanna: „Na Kanonii” Wiktora Gomulickiego, czyli jak ilustrowano poezję w dziewiętnastowiecznej prasie. „Casus” „Tygodnika Ilustrowanego” (lata 1864–1894). Rekonansans s. 197–215; Ignaczak Paweł: Akademizm, literatura i popularyzacja sztuki. Wokół rycin Henryka Redlicha [1838/1840–1884] o motywach literackich s. 217–229; Brandys Iwona: Wincenty Drabik [1881–1933] – kreacja scenograficzna między awangardą a romantyzmem s. 231–243; Dymek-Kryger Dominika: O artystach i sztuce – na przykładzie wybranych artykułów krytycznoliterackich Michała Grabowskiego s. 247–262; Szerszeń Natalia: Estetyczna metakrytyka w listach Juliusza Słowackiego do Wojciecha i Juliusza Statterów s. 263–278; Rzepniewska Anna: Dziewiętnastowieczna idea „religii sztuki” w kontekście odniesień Juliusza Słowackiego do malarstwa Rafaela s. 279–291; Krawczyk Arkadiusz: O sztuce i dla sztuki. Kilka uwag o jednym komentarzu z „Album włoskiego” Teofila Lenartowicza s. 293–311; Krzyżanowska Magdalena: „Myśleć tylko oczami”...? O artyście i sztuce w „Portrecie” Andrzeja Struga s. 313–328; Krystek Jędrzej: Nietzschego nieśmiertelny spór z Wagnerem s. 329–344; Bakula Julian: Synteza sztuk a polypragmosyne s. 345–356.

7781. OKRASA Marzena: Szkoła, opieka, wychowanie na łamach prasy guberni lubelskiej w latach 1864–1914. Lublin 2019.

Rec.: Kula Ewa: Prasa jako źródło – i co dalej. Uwagi na marginesie książki Marzeny Okrasy ... *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 207–215.

7782. OLEJKO Andrzej: Ostatni lot Hauptmanna Rosmana, czyli Historia małego lotniska Wielkiej Wojny. Tł. z jęz. niem. Agnieszka Buk. Cieszanów 2020 MBP w Cieszanowie 8° ss. 117, nlb. 2, il.

Katastrofa lotnicza Oskara Rosmana (1880–1914) na lotnisku w Cieszanowie.

7783. OLEJNIK Mateusz: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Tarnowie i gniazda

okręgu tarnowskiego do 1919 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 111–136, streszcz. ang.

Od 1884 r.

7784. OLSZEWSKI Grzegorz: Nowoczesne miasto przełomu wieków – Nowy Sącz w świetle uchwał Rady Miasta z lat 1867–1900. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 15–108, streszcz. ang.

7785. ONISZCZUK Aleksandra: The old privileges and the new spirit of law: Jewish residential areas in the Duchy of Warsaw. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 43–74.

7786. OPALIŃSKI Tomasz: Chłopskie prawa do ziemi i udział chłopów w obrocie nieruchomościami w Księstwie Warszawskim w świetle akt notarialnych (na przykładzie powiatu konińskiego). *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 153–185, streszcz. ang.

W l. 1807–1815.

7787. OPALIŃSKI Tomasz: Stan chłopski w Księstwie Warszawskim w świetle akt sądowych. Warszawa 2020 DiG 8° ss. 195.

7788. ORDZOWIAŁY-GRZEGORCZYK Klaudia: Kaukaz jako miejsce śmierci i zniszczenia w twórczości polskich zesłańców. *Kaukaz – Przeszłość – Terażniejszość – Przyszłość*. Nr 2: 2016 s. 165–183, streszcz. ang.

Lata 1831–1863; zawiera też krótkie fragmenty utworów.

7789. ORGANIŚCIAK Jerzy: Alois Taux i jego wieś Braszowice. Nowa Ruda–Ząbkowice Śląskie 2020 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński w spadku; Oddz. PTTK 8° ss. 94, il.

Niemiecko-austriacki muzyk i dyrygent żyjący w l. 1817–1861.

7790. ORMAN Krzysztof: Wielka Wojna pod Radomskiem. Zarys działań wojennych na Ziemi Radomszczańskej i terenach przyległych w 1914 r. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 185–264.

7791. ORZECHOWSKA Katarzyna: Literacki portret Warszawy w II połowie XIX wieku na przykładzie opowiadań pt. „Obywatel Warszawski” i „Solec. Przedmieście Warszawy”. *Ars Inter Culturas*. Nr 5: 2016 s. 265–284, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty opowiadań.

7792. OSIŃSKI Tomasz: Obwód (powiat) zamojski 1815–1866. Aspekty polityczne, społeczne, gospodarcze i militarne historii

Królestwa Polskiego. Dęblin 2020 Lotnicza Akad. Wojskowa 8° ss. 511.

7793. PACIOREK Magdalena: O problemach i zadaniach lekarzy prowincjonalnych ziem Królestwa Polskiego w opinii „Czasopisma Lekarskiego” przełomu XIX i XX w. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 59–75, streszcz. ang.

7794. PADUCH Katarzyna: Obowiązki i zadania zarządcy rezydencji magnackiej w świetle instrukcji murgrabięgo pałacu podhoreckiego Ignacego Różyckiego z 1813 roku. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 93–115, streszcz. ang.

7795. PAJĄK Jerzy Z.: Jeńcy wojenni, uchodźcy, zakładnicy i deportowani z Galicji w latach I wojny światowej na terenie Imperium Rosyjskiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 21–52, streszcz. ang.

7796. PAJĄK Jerzy Z.: Wojna a społeczeństwo. Galicja w latach 1914–1918. Kielce 2020 Wydaw. UJK 4° ss. 323, nlb. 3, il., mapy.

7797. PALIMAŁKA Anita: Duszpasterstwo parafialne w dekanacie będzińskim w latach 1867–1914. Katowice 2020 WueM 8° ss. 379, nlb. 1, streszcz. ang.

7798. PARTYKA Wiesław: Żydowskie instytucje opiekuńcze w Lublinie w XIX wieku. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 3 s. 595–619, streszcz. ang.

7799. PASIEKA Paweł: Kształcenie postaw wobec zwierząt w XIX-wiecznej literaturze dla dzieci i młodzieży. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 65: 2020 nr 1 s. 42–64.

7800. PASIETA Aleksandra: „Znakomita kawa i ciastka” czyli w dawnych cukierniach i kawiarniach bydgoskich. Historia składów słodczy oraz fabryk czekolady, konfitur i marcepanu (2 połowa XIX – początek XX wieku). *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 43–59.

7801. PAŚ Monika: Zespół opracowań modlitewników prezentowanych na Pierwszej Wystawie Współczesnej Polskiej Sztuki Kościelnej im. Piotra Skargi w Krakowie w 1911 roku. *Sacrum et Decorum*. Nr 11: 2018 s. 82–99.

7802. PAWEŁCZYK-DURA Kamila: Ewakuacja rosyjskich organów administracji ogólnej i specjalnej guberni piotrkowskiej. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 57–74, streszcz. ang.

7803. PICCIN Matteo: Lieux de Mémoire na pograniczu polsko-ruskim. Przypadek ziemi chełmskiej (po 1863 roku). *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 5: 2020 s. 9–43, il., streszcz. ang.

Proces unarodowienia Rusinów ziemi chełmskiej.

7804. PIECHA-VAN SCHAGEN Beata: Elias i Pistulka. Historia (prawie) post mortem. *Czasy Pismo*. 2020 nr 2 s. 4–7.

Działalność przestępcza oraz wykorzystywanie ciał skażających do sekcji i badań naukowych, l. 1874–1918.

7805. PIGOŃ Anna: Gabriela Zapolska w Tatrach. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 481–485.

W l. 1885 i 1903–1904.

7806. PIGOŃ Anna: Gea Dobrzańska, „Z zakopiańskich tchnień”. Pomiedzy fabułą a rzeczywistością. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 197–206, streszcz. ang.

Zbiór opowiadań wyd. w Poznaniu w 1914 r.

7807. PIGOŃ Anna: „Sezonowa miłość” Gabrieli Zapolskiej na pograniczu kultur z przełomu wieków. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 109–116, streszcz. ang.

7808. PIJAJ Stanisław: Jerzy Konstanty Czartoryski [1828–1912] a kwestia współpracy Słowian w monarchii habsburskiej. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 263–278, streszcz. ang.

7809. PIŁATOWICZ Józef: Szkolnictwo wojskowe na ziemiach polskich w latach 1795–1832. Siedlce 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 383.

7810. PINKWART Maciej: Zakopane Henryka Sienkiewicza. Nowy Targ 2016.

Rec.: Kuniczuk-Trzciniowicz Agnieszka: W Zakopanem śladami Henryka Sienkiewicza. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 499–502.

7811. PIOTROWICZ Dariusz: Powiat Ciechanowski w latach 1914–1920. Ciechanów 2018 Tow. Miłośn. Ziemi Ciechanowskiej 8° ss. 253, nlb. 2.

7812. PIOTROWSKI Jacek: Pastoral care in the Polish Legions (1914–1918) in light of memories (outline of the main problems). *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 381–401, streszcz. pol.

7813. PIOTROWSKI W[alerian]: Epidemie cholery w Parafii Radzanów w XIX/XX wieku. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 60–64.

7814. PLUTECKA Katarzyna: The thought and practice pedagogical of Jan Siestrzyński [1788–1824]. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 78–88, streszcz. ang.

7815. PŁACHCIŃSKI Krzysztof: Działanie zbrojne na ziemi konińskiej w czasie powstania styczniowego 1863–1864. Warszawa 2020 Stow. Współpracy Polska-Wschód 4° ss. nlb. 2, I, nlb. 1, 475, il.

7816. PŁACHCIŃSKI Krzysztof: Służba zdrowia w Wielkopolsce wschodniej w czasie powstania styczniowego (1863–1864). *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 29–44, streszcz. ang.

7817. POBÓG-LENARTOWICZ Anna: Jeszcze o kasacie klasztoru kanoników regularnych p.w. św. Mikołaja w Kaliszu. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 137–145, streszcz. ang.

W 1810 r.

7818. POCIECHA Józef: Demograficzny obraz ziem polskich w przededniu I wojny światowej. *Wiadomości Statystyczne*. R. 64: 2019 nr 7 s. 56–69, streszcz. ang.

7819. POLAK Agnieszka, Sak Jarosław: Epidemie cholery w XIX wieku na przykładzie Lublina. *Archiwum Historii i Filozofii Medycyny*. Vol. 83: 2020 s. 63–74, streszcz. ang.

7820. POLISH children's press 1824–1918: an attempt at a synthetic look. [Aut.] Krzysztof Woźniakowski, Sabina Kwiecień, Władysław Marek Kolasa, Michał Rogoż. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 1 s. 7–29, streszcz. pol.

7821. POMIANOWSKI Piotr Zbigniew: The number of divorces adjudicated on Polish soil under Napoleonic Codex. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 253–268.

7822. POMIANOWSKI Piotr Z[bigniew]: Spory pomiędzy posesorami a chłopami dóbr Cieni i Michałowa w czasach Księstwa Warszawskiego. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 63–72.

7823. POPEK Joachim: Spory o służebności przechodu, przejazdu i przegonu bydła w relacjach miast i wsi ze zwierzchnością dworską na terenie Galicji w XIX wieku. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 430–449, streszcz. ang.

7824. PORZUCEK Natalia: Piętno rodzimego krajobrazu w twórczości malarskiej Józefa Szermentowskiego [1833–1876]. *Literatura*

Ludowa. R. 64: 2020 nr 3 s. 13–26, streszcz. ang.

7825. PRAŠMANTAITĖ Aldona: Vilniaus vyskupijos katedros kapitulos visateisiai kanau-ninkai XIX a. (komplektavimas, personalinė sudėtis, bažnytinės karjeros bruožai). *Lietu-vo Istorijos Metraštis*. 2017 [nr] 1 s. 49–75, streszcz. ang.

Pełnoprawni kanonicy kapituły katedralnej diecezji wileń-skiej w XIX w. (rekrutacja, członkowie i charakterystyka kariery duchownej).

7826. PREJS Roland: Cystersi na zachodnich krańcach archidiecezji poznańskiej w 1829 r. Zagadnienia wybrane. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 146–157, streszcz. ang.

7827. PROBLEM doboru jednostek odnie-sienia przestrzennego w integracji danych z dru-giej połowy XIX i początku XX w. z terenów Galicji i Śląska Austriackiego. [Aut.] Krzysztof Ostafin, Mateusz Troll, Dominik Kaim, Jakub Taczanowski. *Studia GeoHistorica*. Nr 8: 2020 s. 192–212, streszcz. ang.

7828. PRYMAK-SAWIC Agnieszka: Romantyzm, mit i archetyp (wśród idei i struktur „Kunigasa. Powieści z podań litewskich” Józefa Ignacego Kraszewskiego). *Bibliotekarz Lubelski*. R. 63: 2020 s. 95–115, streszcz. ang., ros.

7829. PRZEGALIŃSKI Andrzej: Z dziejów jeździectwa na Lubelszczyźnie. Pierwsze wy-ścigi konne w Lublinie w 1860 r. *Annales Uni-versitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 74: 2019 s. 143–157, streszcz. ang.

7830. PRZEGALIŃSKI Andrzej: Zarys dziejów gospodarczych Lubelszczyzny w dobie Księstwa Warszawskiego. Studium z historii regionu w epoce manufaktury i stosunków fol-warczno-pańszczyźnianych. Lublin 2020 Werset 8° ss. 126, nlb. 1, il.

Rec.: Kita Jarosław, *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 227–229.

7831. PRZEREMBSKA Violetta: Umnictwo piękne. Aksjologiczne inspiracje w polskim nurcie estetyzmu pedagogicznego w XIX i początkach XX wieku. *Ars Inter Culturas*. Nr 5: 2016 s. 13–34, streszcz. ang.

7832. PRZYBYTEK Paweł: „Inseraty (kra-jowe) (zagraniczne)” wobec kwestii narodowo-ściowej (ukraińskiej i żydowskiej) w Galicji. Przyczynek do badań nad krakowską prasą go-spodarczą XIX w. (Cz. 1). *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 1 s. 121–142, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [T. 12]: 2020 nr 2 s. 89–100, streszcz. ang. *Gazeta handlowa z 1867 r.*

7833. PUCIA Mariusz: Pogranicze śląskie w nagraniach Paula Schmidta z 1913 roku. *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 85–98.

7834. PUDŁOCKI Tomasz: Donosicielstwo, niespełnione ambicje, czy zdrada stanu? Pro-blem środowiska oświatowego Stanisławowa w latach 1914–1915 w świetle śledztwa prze-ciwno dyrektorowi I gimnazjum Michałowi Jezienickiemu. *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 12: 2020 s. 81–102, streszcz. ukr., ang.

7835. PUGACEWICZ Iwona H.: Bibliote-ka Towarzystwa Pomocy Naukowej w Paryżu w świetle korespondencji i protokołów a proces kształtowania się potrzeb czytelniczych Wielkiej Emigracji. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 57: 2020 s. 175–195, streszcz. ang.

7836. PUŚ Wiesław: Przemysł w majątkach ziemiańskich Królestwa Polskiego w latach 1879–1913. Łódź 2018.

Rec.: Szczepański Jerzy, *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 22: 2018 s. 223–225.

7837. PYTLAK Andrzej: Mieczysław Kar-łowicz i orkiestra Hansa Windersteina. Hipoteza dotycząca próbnego wykonania „Rapsodii Litewskiej” w Lipsku w 1907 roku. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 77–93, streszcz. ang.

7838. RACLAVSKÁ Jana: Dziewiętnasto-wieczna polszczyzna cieszyńska – w prasie, szkole, kościele. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 452: Pedagogika. [Nr] 40/2: 2020 s. 151–163, streszcz. ang.

7839. RADZIWIŁŁOWICZ Dariusz: Walki pod Gąbinem w sierpniu 1914 roku w świetle listów i zapisków marszałka polnego Augusta von Mackensena. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 331–353, streszcz. ang.

7840. RADZŪK Alàksandr: Pad skipetram rasejskaj imperyi. Rêprësiunaà palityka caryzmu na zemláh Belarusi ũ kancy XVIII – peršaj pa-love XIX st. Garodnà–Krakaŭ 2017 Belaruskoe Tavarystva 8° ss. 196, nlb. 1, il. (Garadzenskaà Bibliatëka).

Rec.: Tichomirow Andrzej, *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 405–416.

7841. REZLER Marek, Niewiarowska Gra-żyna, Jałoszyński Ryszard: Pełni nadziei i mę-stwa. Plk Józef Byszewski oraz inni uczestnicy powstania listopadowego z Ziemi Kłodawskiej. Red. Ryszard Jałoszyński, Zbigniew Wojnarow-ski. Kłodawa–Konin 2020 Tow. Samorządowe 8° ss. 80, il.

7842. ROMANIUK Zbigniew: Aleksander Dellingshausen (1807–1855), pułkownik wojsk rosyjskich. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 243–244.

Zmarły i pochowany w Bielsku Podlaskim oficer walczący w trakcie powstania listopadowego i wojny krymskiej.

7843. ROMANIUK Zbigniew: Powstanie listopadowe na terenie powiatów bielskiego i drohickiego. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 5–103.

7844. ROSENBAUM Sebastian: „Król Mysłowic”. Sprawa Samuela Lubelskiego. *Czasopismo*. 2020 nr 2 s. 8–14.

Lata 1894–1914.

7845. ROSZKOWSKI Jerzy M[arian]: Działalność Bronisława Piłsudskiego na Kresach Południowych w latach 1906–1914. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 27: 2018 [dr.:] 2019 s. 95–112.

7846. RUSIN-DYBALSKA Renata: “Polish for Everyone” – a few notes on the oldest textbooks for learners of Polish in the Czech Republic. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio N: Educatio Nova. Vol. 5: 2020 s. 427–440.

Lata 1896–1901.

7847. RUSZAŁA Kamil: Galicyjski eksodus. Uchodźcy podczas I wojny światowej w monarchii Habsburgów. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 479, nlb. 1, tabl. 15, il.

7848. RUSZCZYK Grażyna: „Budowle służące zabawom przyjemnym a tem samym przy wodnej kuracji bardzo pożytecznym”. O drewnianych domach zdrojowych, teatrach i estradach w polskich uzdrowiskach w XIX i na początku XX wieku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 4 s. 601–640, streszcz. ang.

7849. RUTKOWSKA Elżbieta: Leki do oczu i ich sporządzanie w świetle dziewiętnastowiecznych podręczników do receptury. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 89–103, streszcz. ang.

7850. RYBA Mieczysław: Proces ukrainizacji Kościoła grekokatolickiego w Galicji Wschodniej w pierwszym etapie posługi duszpasterskiej metropolity Andrzeja Szeptyckiego (1899–1919). U źródeł konfliktu religijnego i narodowościowego na kresach południowo-wschodnich II Rzeczypospolitej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 275–290, streszcz. ang.

7851. RYBIŃSKA Agata: Jeleniogórska gmina żydowska w XIX wieku – historia, praktyki religijne, duchowość. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 3 s. 681–700, streszcz. ang.

7852. RZEPCZYŃSKI Łukasz: Prace konserwatorskie przy kwidzyńskiej mozaice w 1902 roku w świetle źródeł archiwalnych. *Studia Zamkowe*. T. 7: 2020 s. 159–184, streszcz. ang.

7853. SACZKO-BOMBA Barbara: W olbrzymim ogrodzie. Podróż Lucjana Malinowskiego na Śląsk w 1869 r. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 1: 2018 s. 16–19.

Żyjący w l. 1839–1898 językoznawca, badacz dialektów śląskich, profesor UJ.

7854. SADOWSKA Bianca: Między nauką a polityką. Działalność naukowa i społeczno-polityczna Aleksandra Hilferdinga (1831–1872). Gdańsk–Wejherowo 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie 8° ss. 274, nlb. 8, il., streszcz. ang., ros. (Dissertationes Laudatissimae Universitatis Gedanensis).

Ur. w Warszawie rosyjski slawista i dyplomata, badacz m.in. folkloru kaszubskiego.

7855. SADURSKI Ireneusz: Duchowni prawniacy nauczycielami Gimnazjum Lubelskiego w latach 1835–1865. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 111–126, streszcz. ang.

7856. SADURSKI Ireneusz: Gimnazjaliści lubelscy w szeregach studentów Instytutu Puławskiego na bitewnych szlakach powstania 1863 roku. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 63: 2020 s. 65–92, streszcz. ang., ros.

7857. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: „Duch kobiecy jeszcze dziś karle i chroma i nie wzbija się w nieskończoność”. Gustawa Gawalewiczówna wobec „kwestii kobiecej”. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 115–129, streszcz. ang.

Dot. artykułu w „Bluszczu” z 1902 r.

7858. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Dziewiętnastowieczne pryncypia i marginalia literackie. *Studia*. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 315.

7859. SATTAROV Samil: Cenzura rosyjska wobec twórczości „polskich poetów kaukaskich”. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 27–36, streszcz. ang.

7860. SCHILLER-WALICKA Joanna: Nauki humanistyczne na Uniwersytecie Warszawskim. Pierwsze stulecie 1816–1915. Warszawa

2020 Wydawnictwa UW 8° ss. 267, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Dругие столетие под hasłem tytułowym: Nauki humanistyczne na Uniwersytecie Warszawskim.

7861. SCHMIDT Dagmara: Życzenia Waleriego Eljasza z okazji narodzin Zdzisława Kotiersa [1879–1967]. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.:] 2018 s. 91–94, streszcz. ang.

7862. [SEDLĀR Oleksandr Volodimirovič] Sedliar Oleksandr: Działalność wydawnicza społecznych organizacji galicyjskich Rusinów (Ukraińców) w zakresie rozwoju idei oświaty ludu (lata 50. i 60. XIX w.). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 287–307, streszcz. ang.

7863. [SEDLĀR Oleksandr Volodimirovič] Sedliar Oleksandr: Włoszcianie w ruskiej prasie galicyjskiej w połowie XIX wieku. Charakterystyka portretu zbiorowego. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 9–58, streszcz. ang., niem., ros.

7864. [SEMĚNOV Evgenij Vladimirovič] Semienow Ewgeniej W.: Nieznane karty z życia Przeclawa Smolika [1877–1947] z jego pobytu na Zabajkalu na początku XX wieku. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 9: 2019 [nr] 12 s. 149–158, streszcz. ang.

Lata 1915–1918.

7865. SEMPOŁOWICZ Michał: Instrumentalizacja prawosławia w polityce wewnętrznej i zagranicznej Rosji w świetle raportu Mirosława Dobrianskiego z 1883 roku. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 1 s. 93–108, streszcz. ang., ros.

Zawiera też dokument.

7866. SEWERYN Agata: Spór o polską „poczepę muzyczną”. Królikowski – Elsner. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 1 s. 19–31, streszcz. ang.

Józef Elsner (1769–1854), Józef Franciszek Królikowski (1781–1839).

7867. SHKURGAN Oksana: Recepcja pieśni o. Tymoteusza Szczurowskiego [1740–1812] w środowiskach katolickich dziewiętnastowiecznej Warszawy. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 1 s. 57–76, streszcz. ang.

7868. SIEBERT Diana: The failure of mapmaking and territorialisation of statehood in Polesia and Belarus in 1918. *New Eastern Europe*. 2018 nr 6 s. 40–48.

7869. SIELICKI Tomasz: Nowatorstwo czy „false start”? Pierwsze omnibusy konne we

Wrocławiu. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 2 s. 5–33, streszcz. ang.

7870. SIERADZKA Anna: Stanisław Witkiewicz jako inspirator stylu zakopiańskiego w modzie kobiecej czasów Młodej Polski. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 233–252, streszcz. ang.

7871. SIJKA Katarzyna: „Jak żyć po czymś takim w Polsce?” Edukacyjne walory podróży na przykładzie „Dziennika podróży do Italii i Szwajcarii z lat 1815–1816” Rozalii Dunin-Borkowskiej. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 27–44, streszcz. ang.

7872. SIKORSKA-KRYSTEK Aleksandra, Krystek Jędrzej: Źródła ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej do historii Makryny Mieczysławskiej. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 179–192, streszcz. ang.

Anonimowy rękopis z 1845 r.

7873. SKOCZEK Tadeusz: Więźniowie Cytadeli Warszawskiej. Socjaliści. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 65–84, streszcz. ang., niem., ros.

7874. SKOP Bartosz: Rozliczenie rozbudowy katolickiego kościoła pw. św. Jakuba w Tolkmicku. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 63–68, streszcz. ang.

Z marca 1900 r.

7875. ŠKVARNA Dušan: Polacy w słowackiej publicystyce i polityce od lat 30. do 60. XIX wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 211–225, streszcz. ang.

7876. SMENTEK Szymon: Problem wychodźstwa polskiego na łamach „Gazety Grudziądzkiej” na przełomie XIX i XX wieku. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 71–85, streszcz. ang.

Od 1894 r.

7877. SOBOCIŃSKI Krzysztof: Związki rodziny Konopnickich z Sannnikami. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 4 s. 12–21, streszcz. ang.

W 2. poł. XIX w.

7878. SOBOCIŃSKI Michał: Działalność Biblioteki Towarzystwa Naukowego Płockiego w Bielsku w latach 1908–1913. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 1 s. 9–15, streszcz. ang.

7879. SOBÓTKA – Wrocław w latach 1860–1914. Mała historia małej kultury małego krajobrazu. Red., wstęp i tł. Wojciech Kunicki.

Sobótka 2020 Muzeum Słężańskie 8° ss. 198, il., mapy. (Biblioteka Słężańska; t. 7).

Treść: Cz. 1: Wstęp. Powstawanie metropolitalności Wrocławia na peryferiach. Sobótka a wielkomięjskość metropolii. 1860–1914 s. 9–11; Przewodniki oraz okazjonalne druki s. 12–27; Wielka epoka widowisk słężańskich s. 28–40; Badania naukowe dotyczące Słęzy, Sobótki i okolic s. 41–55; Prasa i literatura s. 44–68; Kilka słów o kwestiach religijnych w Sobótce s. 69–78; Cz. 2: Antologia tekstów: Adler Hermann: Najstarsze dzieje wiosek leżących u podnóża Góry Sobotniej, a należących do klasztoru kanoników reguły św. Augustyna na Piasku we Wrocławiu s. 79–135; Sprawozdanie Słężańskiego Towarzystwa Górskiego (Zobten-Gebirgs-Verein) od czasu jego założenia (1885) do 31. marca 1887. Drukarnia A. Scheschonki w Sobótce pod Górą (b.d. 1887) s. 136–147; 17. Roczne sprawozdanie Słężańskiego Towarzystwa Górskiego za rok 1901 s. 148–163; Anonim: Nowe schronisko na Słęzy s. 164–165; K.F.: Zjazdy saneczkowe ze Słęzy s. 166–167; P.P.: O freskach w Strzelcach s. 168–170; Prof. C.E. Morgenstern: Słęża s. 171–177; Freiherr Von Rentz Alfred: O Górze Słęzy s. 178–181.

7880. SOKOŁOWSKI Dariusz: Miasta zdegradowane w południowej części województwa mazowieckiego. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 1 s. 33–42, streszcz. ang.

Pozbawione praw miejskich w l. 1869–1870.

7881. SOLARZ Franciszek: Prace Towarzystwa Naukowego Krakowskiego u Franciszkanów na rzecz pomników przeszłości. *Rocznik Krakowski*. T. 86: 2020 s. 71–96, streszcz. ang.

Dot. kościoła i klasztoru franciszkanów w Krakowie, l. 1850–1863.

7882. SPOTKANIA u Modrzejewskiej. Red. Alicja Kędziora, Emil Orzechowski. Kraków 2019 Wydaw. Księg. Akademicka 8° ss. 201, nlb. 1, streszcz. ang., nuty. Wydaw. Pracowni Dokumentacji Życia i Twórczości Heleny Modrzejewskiej i Fund. dla Modrzejewskiej. (Arte et Ratione; 10).

Treść: Kędziora Alicja, Orzechowski Emil: Ku odrobinie duchowej radości s. 7–10; Kędziora Alicja: Adam Mickiewicz. Ikonograficzne źródła do badań nad życiem, twórczością i recepcją (na podstawie „Tygodnika Ilustrowanego” z lat 1898–1907) s. 11–26; Kędziora Alicja: „(...) róże cudownie kwitną”. Opowieść o Helenie Modrzejewskiej [1840–1909] i kwiatach s. 27–54; Klak-Ambrozkiewicz Marta: Jan Matejko i teatr – inspiracje, aktorzy, realizacje, twórczość s. 55–72; Kurek Krzysztof: „Meteor, który na chwilę na scenie naszej zabył...” Okolicznościowe wiersze, toasty i przemówienia opublikowane w prasie poznańskiej w związku z występami gościnnymi Heleny Modrzejewskiej w latach 1880–1903 s. 73–98; Orzechowski Emil: „Sarmatia’s Daughter Grand” s. 99–128; Orzechowski Emil: „Sarmatia’s Daughter Grand” – „sławna córka narodu polskiego” s. 129–160; Skrukwa Marek: Klucz do odbioru muzycznej ekspresji s. 161–180; Sternal Małgorzata: „Ja chcę tylko grać!” – o aspiracjach i realiach życia zawodowego młodych artystów muzyków s. 181–194.

7883. STALIŪNAS Darius: Enemies for a day. Antisemitism and anti-Jewish violence in Lithuania under the Tsars. Budapest–New York 2015.

Rec.: Pauškauskas Juozapas. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 20: 2015 [dr.] 2016 s. 268–274.

7884. STALIŪNAS Darius: Idea unii jagiełłońskiej na Litwie w końcu XIX – na początku XX w. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 4–21, streszcz. ang., białorus., lit., ros.

Do 1914 r.

7885. STALMACH Krzysztof: Kasata klasztoru benedyktynów sieciechowskich w 1819 r. i zarząd ich majątków w okresie konstytucyjnym (1819–1831). *Garbatka Letnisko 2020* Krzysztof Stalmach 8° ss. 189, mapy.

7886. STANIUCHA Magdalena Julia: „Wiatr halny” a problem Stimmungu w teorii i praktyce artystycznej Stanisława Witkiewicza. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 253–282, streszcz. ang.

Lata 90. XIX w.

7887. STANKIEWICZ Zbigniew: Dzieciobójstwo. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 163–167.

W Galicji, XIX w.

7888. STANKIEWICZ Zbigniew: Gdzie są chłopcy z tamtych lat? Pobór do Legionów w świetle materiałów źródłowych z lat 1915–1917. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 149–166.

Zawiera też nazwiska poborowych.

7889. STANKIEWICZ Zbigniew: Metody zwalczania powstania styczniowego (1863–1864). *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 39–52.

7890. STANOVIĆ Inja: Love me, Love me not (Part II): Chopin’s Reception in Great Britain, 1849 to 1899. *Musica Iagellonica*. Vol. 11: 2020 s. 67–95, streszcz. ang.

Part I: *Tamże*. Vol. 10: 2019.

7891. STARCZEWSKA-WOJNAR Aleksandra: O ochronie życia poczętego i akuszerkach w dawnym powiecie oleskim. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 51–56.

XIX w.

7892. STASIAK Arkadiusz Michał: Czudec i okolice w czasie powstania chłopskiego roku 1846. (Cz. 1). *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 1 s. 16–18.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 2 s. 16–18.

7893. STASZEWSKI Janusz: Wojsko polskie na Pomorzu w roku 1807. Oświęcim 2020 Napoleon V 8° ss. 220, nlb. 1, il.

Reedycja wyd. z 1958 r.

7894. STAUTER-HALSTED Keely: The devil’s chain. Prostitution and social control in

partitioned Poland. Ithaca–London 2015 Cornell Univ. Press 8° ss. X, nlb. 2, 379, il., mapa.

XIX w. – do I wojny światowej.

Rec.: Mishtal Joanna, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 100–102.

7895. STAWISZYŃSKA Aneta: Łódzka stomatologia w okresie I wojny światowej (1914–1918). *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 77–87, streszcz. ang.

7896. STEFAŃSKI Łukasz: Życie codzienne kieleckiego więzienia w latach 1826–1918. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 45–63, streszcz. ang.

7897. STEGNER Tadeusz: Czy tylko „dzieci, kuchnia, kościół”? Kobiety w polskim protestantyzmie w XIX i w początkach XX wieku. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 10: 2016 s. 43–56, streszcz. ang.

7898. STEPNOWSKI Adam: Homoerotyka i autocenzura. Nowe spojrzenie na wczesną twórczość poetycką Szmuela Jankewa Imbera. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 111–137, streszcz. ang.

Lata 1909–1914.

7899. STEPKOWSKI Dariusz: Teozoficzna idea (wy)kształcenia w pedagogice Bronisława F. Trentowskiego [1808–1869]. *Przegląd Religioznawczy*. 2020 nr 3 s. 15–29.

7900. STRAUSS Krystian: Uroczystości oficjalne w Bydgoszczy w świetle prasy czasów Księstwa Warszawskiego. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 11–28.

7901. STRUŚ Jacek Jerzy: Amerykański Czerwony Krzyż w służbie koziańskiego lazaretu garnizonowego (1914–1915). Wypisy ze wspomnień. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 19: 2018 s. 135–149, streszcz. ang.

Zawiera też liczne cytaty źródeł.

7902. STRZELCZYK Agata: Agenorowi hrab. Gołuchowskiemu. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 225–229.

W aneksie wiersz Marcina Smarzewskiego z 1859 r.

7903. STRZELCZYK Agata: In das Palais am Ballplatze zieht ein neuer Herr ein – reakcje prasy na nominację Agenora Gołuchowskiego młodszego. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 205–220, streszcz. ang.

7904. STRZYŻEWSKI Mirosław: Zmagania edytora korespondencji XIX-wiecznej. O rękopi-

pisach listów Antoniego Walewskiego i Stefana Dembowskiego z archiwum rodzinnego Moch-nackich. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 3 s. 85–99, streszcz. ang.

Dot. edycji z 1863 r.

7905. STUDNICKA-MARIAŃCZYK Karolina, Frukacz Bartłomiej: The revolution of 1905 in Częstochowa – based on the memories of Bronisława Zejden. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 209–224.

7906. SURMAN Jan Jakub: Universities in Imperial Austria, 1848–1918. A Social History of Multilingual Space. West Lafayette [2019] Purdue Univ. Press ss. XIV, 458, il. (Central European Studies).

Rec.: Ciesielska Danuta, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 153–157; Górnicy Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 293–298.

7907. SYPEK Wojciech: Związki rodziny Sichrawów z Tarnowem. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 249–259, streszcz. ang.

XIX w.

7908. SYRNICKA Krystyna: „Góry szczęścia” Jonasa Biliūnasa. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 71–80, streszcz. ang.

Żyjący w l. 1879–1907 lit. poeta i działacz społ. zmarły w Zakopanem i tam do 1953 r. spoczywający.

7909. SZALA Aleksandra: Wyjazdy Jadwigi z Zamoyskich Sapieżyny. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 293–308, streszcz. ang.

Lata 1829–1882.

7910. SZALEWSKA Elżbieta: Społeczność żydowska w krajobrazie miasta Bytowa. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 67–88.

Gl. w XIX w.

7911. SZATKOWSKI Wojciech: Projekt „Magia nart”. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.:] 2018 s. 113–119.

Realizowany w Tatrach w l. 1894–1914.

7912. SZCZEPANIAK Jan: Diecezja kamieniecka ok. 1830 r. T. 1: Katalog kościołów i kaplic oraz duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego. Kraków 2019 Wydaw. Libron – Filip Lohner 8° ss. 245, nlb. 1, mapa.

7913. SZCZEPAŃSKI Jerzy: Prezydenci Kielc w XIX wieku – między społeczeństwem a władzą. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 35–43, streszcz. ang.

7914. SZCZERBICKI Andrzej: Obchody setnej rocznicy urodzin Adama Mickiewicza

w Ustrzykach Dolnych. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 120–123.

1898 r.

7915. SZEWCZUK Dariusz: Heads of the Siedlce school Directorate (1864–1912). *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 269–284, streszcz. pol.

7916. SZKUTNIK Piotr: Inwentarz ruchomości z 1862 r., ks. Andrzeja Chylińskiego proboszcza parafii Męka w dekanacie sieradzkim. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 371–386, streszcz. ang.

7917. SZKUTNIK Piotr: Rodzice legalizujący dzieci w świetle akt Sądu Pokoju Okręgu Radomszczańskiego w latach 1845–1874. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 281–296, streszcz. ang.

7918. SZLANTA Piotr: „Polakożerca” kontra „wrogowie Rzeszy”. Cesarz Wilhelm II i Polacy 1888–1918. Warszawa 2019.

Rec.: Matusik Przemysław, *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 224–228.

7919. SZNAPIK Adrianna: Rola towarzystw kulturalno-społecznych w kultuwowaniu przeszłości na przykładzie Krakowa i Warszawy – próba porównania. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 49–72, streszcz. ang.

7920. SZPAK Jacek: Sytuacja finansowa miasta Żarki w latach 1820–1864. *Magazyn Numizmatyczny*. Nr 46: 2020 s. 62–77, streszcz. ang.

7921. SZULC Michał: Emanzipation in Stadt und Staat: Die Judenpolitik in Danzig 1807–1847. Göttingen 2016.

Rec.: Makowski Krzysztof A., *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 2 s. 525–529.

7922. SZYKUŁA-ŻYGAWSKA Agnieszka: Osobliwości zawodowe na przykładzie zapisków w XIX-wiecznych metrykach parafii pw. św. Tomasza w Zamościu. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 185–200.

7923. SZYMCZAK Damian: War and mobility. Galicians in the Kingdom of Poland during World War I. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 61–84, streszcz. pol.

7924. ŚLADAMI kampanii zbrojnych i bohaterów Powstania Styczniowego. Bitwy pod Dobrą i Dobieszkowem. Stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę 1918–2018. Stulecie województwa łódzkiego 1919–2019. Red. nac. Rafał Józwiak. Dobieszków 2019 Ośr. Szkolenia Zawodowego 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Materiały konferencji popularyzacji nauk., Dobieszków, 28 IX 2018 r.

Treść: Od redakcji s. 7; Jadczyk Karol: Śladami kampanii zbrojnych i dowódców Powstania Styczniowego w gminie Stryków. Bitwa pod Dobrą 24 lutego 1863 r. i Dobieszkowem 25 września 1863 r. s. 11–28; Madej-Janiszek Regina: Maria Piotrowiczowa [1839–1863] – bohaterka bitwy pod Dobrą. Opowieść o kobiecie – powstańcu w 1863 r. na podstawie współczesnej ikonografii, dokumentów, doniesień prasowych i pamiątek s. 29–37; Winczewska-Wróbel Leona: Upamiętnienie Marii Piotrowiczowej na tle działalności Ochotniczych Hufców Pracy w roku jubileuszu stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę s. 39–50; Józwiak Rafał: Powstańcze reminiscencje z okolic pól bitewnych pod Dobrą i Dobieszkowem s. 51–67; Bibliografia s. 68–72.

7925. ŚLADKOWSKI Wiesław: Lublin w przededniu niepodległości. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 63: 2020 s. 7–14, streszcz. ang., ros.

7926. ŚLUSARCZYK Janusz M.: Polskie badania botaniczne i mykologiczne w Karpatach Wschodnich do roku 1918. Zarys problematyki. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 83–104, streszcz. ang., ros.

Od 1809 r.

7927. ŚLUSAREK Krzysztof: Mieszkańcy Jędrzejowa Anno Domini 1886. Kraków 2019.

Rec.: Frączek Lech, *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 253–257.

7928. ŚMIECHOWSKI Kamil: Kwestie miejskie. Dyskusja o problemach i przyszłości miast w Królestwie Polskim 1905–1915. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 297.

Toż plik tekstowy PDF (2,81 MB).

7929. ŚMIECHOWSKI Kamil: Workers and urban reform in the Kingdom of Poland 1905–1915. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 263–288, streszcz. ang.

7930. ŚNIEŻEK Barbara: Muzyczne aspekty pieszej pielgrzymki Władysława Reymonta na Jasną Górę. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 2 s. 89–102, streszcz. ang.

W 1894 r.

7931. ŚWIĄTEK Adam: II Zjazd Dziennikarzy Słowiańskich w Krakowie w 1899 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 2 s. 375–399, streszcz. ang.

7932. ŚWIĄTEK Adam: Polacy na uroczystościach ku czci Františka Palackiego i I Zjeździe Dziennikarzy Słowiańskich w Pradze w 1898 roku. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 450–491, streszcz. ang.

7933. ŚWIĘCICKI Klaudiusz: Zakopane i Tatrzy „fin de siècle”. Jan Kasprzowicz – podróże artysty. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 309–335, streszcz. ang.

7934. TABAKA Anna: Podziękowania legionistów dla kaliskiej Ligii Kobiet. List Mieczysława Naramowskiego (1889–1954) na tle pamiętników jeńców ze Szczypiorna. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 100–116, streszcz. ang.

Analiza listu z dn. 16 II 1919 r., dot. wydarzeń związanych z I wojną światową.

7935. TARASIUŁ Dariusz: „Odezwa do Polaków” Rządu Tymczasowego w świetle gazet polskich i rosyjskich ukazujących się w Rosji. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 150–162, streszcz. ang.

1917 r.

7936. TARASIUŁ Dariusz: Włodzimierz Dworzaczek – wydawca, redaktor, publicysta (1905–1918). *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 95–103, streszcz. ang.

Dot. jego działalności w tym okresie.

7937. TARKOWSKI Mikołaj: Polacy na Litwie i Białorusi pod rządami Aleksandra II (1855–1881). Studium historyczno-prawne. Gdańsk–Sopot 2018.

Rec.: Łopatecki Karol, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 5: 2019 s. 297–302.

7938. TOMCZAK Grzegorz: Sprawa reparacji Domu Gminnego w Grabowie w latach 1843–1856 jako przyczynek do badań nad sytuacją finansową miast i dóbr prywatnych w XIX wieku. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 145–154, streszcz. ang.

7939. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Głosa do biografii Josepha Schmiedla [1801–1839], plebana w Piekielniku. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 63–67.

Pleban w l. 1828–1839.

7940. TRĄBA Mariusz: Szkolnictwo elementarne dekanatu olkuskiego w świetle raportów z popisów przeprowadzonych w latach 1821–1824. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 49–73, streszcz. ang.

7941. TRUBAS Michał: Ziemia płocka w dziewiętnastowiecznych opracowaniach rosyjskiego Sztabu Głównego. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 3 s. 3–10, streszcz. ang.

7942. TUROS Maria J[oanna]: Wyżywienie i zaopatrzenie farmaceutyczne chorych i rannych żołnierzy w 1815 roku w świetle „Przepisów służby zdrowia wyjętych z ogólnego urzędzenia Administracji i Rachuby wewnętrznej dla Wojska Polskiego wszelkiej broni zatwierdzonego przez Komitet Wojskowy”. *Kwartalnik Historii*

Nauki i Techniki. T. 65: 2020 [nr] 3 s. 109–123, streszcz. ang.

7943. UCHTO Halina: Fascynacja kulturą i literaturą polską księcia Piotra Wiazemskiego [1792–1878]. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 8: 2020 s. 177–193, streszcz. ang., niem., ros.

7944. UMIŃSKA Bogumiła: Aktywność społeczno-gospodarcza ziemian guberni płockiej w latach 1865–1914. Ciechanów 2019 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 575, il.

7945. URBANIK-KOPEĆ Alicja: Spod skrzydeł matki do Szwajcarii. Studentki medycyny w podróży po wiedzę. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 97–113, streszcz. ang.

Lata 70.–90. XIX w.

7946. [USPENSKIJ Vladimir Leonidovič] Uspensky Vladimir: Józef Kowalewski’s studies on the history of catholicism in China. *Rocznik Orientalistyczny*. T. 72: 2019 z. 2 s. 134–151, streszcz. ang.

Dot. l. 1830–1831.

7947. VRAŽIČ Małgorzata: Lovrańskie pejzaże – polskie dylematy. Stanisław Witkiewicz w Lovranie. *Rocznik Podhalański*. T. 11: 2016 s. 157–172, streszcz. ang.

Lata 1904–1915.

7948. WALANUS Wojciech: Z dziejów fotograficznej dokumentacji polskiego dziedzictwa kulturowego: kampanie inwentaryzacyjne Adolfa Szyszko-Bohusza i Stefana Zaborowskiego. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 14: 2016 s. 59–89, streszcz. ang.

W l. 1905–1910.

W aneksie list S. Zaborowskiego do Mariana Sokółowskiego z 15 I 1910 r.

7949. WALCZAK Krzysztof: Paweł Nikołajewicz Rybnikow (1831–1885). Etnograf, wicegubernator kaliski. Kalisz 2020 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 16° ss. 74, nlb. 4, il. (Kaliszanie; 18).

7950. WALKUSZ Marta: Funkcje warszawskich druków muzycznych wydanych w latach 1875–1918 na przykładzie czterech największych kolekcji przechowywanych w Bibliotece Głównej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 1 s. 41–62, streszcz. ang.

7951. WALKUSZ Marta: Serie i cykle wydawnicze w drukach muzycznych wydanych

w Warszawie w latach 1875–1918 jako narzędzie do upowszechniania i komercjalizacji sztuki. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 4 s. 697–712, streszcz. ang.

7952. WAŁĘGA Agnieszka: Pedagogika specjalna jako przedmiot zainteresowania współpracowników lwowskiej „Szkoły” (w II połowie XIX wieku). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 44–66, streszcz. ang.

7953. WAŁĘGA Agnieszka: „Powinności” nauczyciela ludowego doby zaborów w przekazie czasopisma „Szkoła”. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 13–37, streszcz. ang.

7954. WARMIŃSKA-MAZUREK Katarzyna: Kwestia latynizacji cerkwi unickich na przykładzie dekanatu tomaszowskiego w pierwszej połowie XIX wieku. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 51–62, streszcz. ang.

7955. WARSZAWIACY wobec niepodległości. Działania mieszkańców Warszawy na rzecz odradzenia się Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1914–1921. *Studia historyczne pod red. Michała Zarychty*. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 236, nlb. 1, il. IPN-KŚZpNP. (Warszawa Nie?Pokonana; t. 21).

Treść: Wstęp s. 7–10; Załączny Jolanta: Warszawa wobec organów władzy rodzącego się państwa polskiego s. 17–38; Bober Sabina: Arcybiskup warszawski ks. Aleksander Kakowski wobec przemian politycznych 1914–1918 s. 39–52; Mysiakowska-Muszyńska Jolanta: O podwójnej wolności, czyli działaczki Narodowej Demokracji na terenie Warszawy wobec odzyskania niepodległości s. 53–70; Piśkała Kamil: Od konspiracji do demokracji. Warszawska organizacja PPS w latach I wojny światowej s. 71–94; Nowik Grzegorz: Ruch skautowy w Warszawie w latach 1914–1918 s. 95–122; Gawkowski Robert: Warszawski sport wobec odrodzenia Rzeczypospolitej w 1918 r. s. 123–140; Sznapik Adrianna: Udział warszawiaków i warszawskiego ośrodka w ruchu na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego w okresie I wojny s. 141–156; Sołtys Maria: Wizje i dokonania – architektki i urbaniści wobec odnowienia stołeczności Warszawy s. 157–170; Zarychta Michał: Wystąpienia masowe w stołecznej przestrzeni publicznej 1915–1919 s. 171–216.

7956. WATSON Alexander: The fortress. The great siege of Przemyśl. London 2019 Allen Lane 8° ss. XXII, 346, tabl. 16, il.

Lata 1914–1915.

Rec.: Pająk Jerzy Z.: Bitwa o Przemyśl. Alexandra Watsona obraz frontu wschodniego I wojny światowej. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 417–422.

7957. WĄSACZ-KRZTOŃ Jolanta: Z historii muzycznych wędrowek polskich śpiewaków operowych po Galicji. Klementyna Czosnowska i Władysław Mierziński z występami we Lwowie i w Krakowie. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 136–154, streszcz. ang.

7958. WĄSIK-LINER Monika: Inscenizowanie bohaterów. Teatry ludowe i kult bohaterów na przełomie XIX i XX wieku. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 311–320, streszcz. ang.

7959. WEREDA Dorota: Handover of the building and equipment remaining after the dissolution of the Pauline monastery in Leśna Podlaska in 1864 to the Eastern Orthodox Church and its further history. *Historia i Świat*. Nr 8: 2019 s. 133–148.

7960. WIDAK Andrzej: Wiadomości o organach w „Kurendzie” diecezji przemyskiej (1862–1900). *Studia Organologica*. T. 6: 2018 s. 307–334.

7961. WIECH Stanisław: Kasat ciąg dalszy. Likwidacja klasztorów w Królestwie Polskim w 1864 roku. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 149–166.

7962. WIECH Stanisław: Litwa i Białoruś. Od Murawjowa do Baranowa (1864–1868). Kielce 2018.

Rec.: Staliūnas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 202–205.

7963. WIECH Stanisław: Plotka i pogłoska w dokumentach carskiej żandarmerii – przejaw lęków, oczekiwań, głodu informacji, walki politycznej i ... mądrości ludowej. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 2 s. 317–334, streszcz. ang.

7964. WIERZBICKI Sławomir, Pulik Aleksiej: Stozdanie Tret’ej Brigady Legionov Pol’skih. Obstoitel’sstva sozdaniia i obzor snarazheniia. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 165–177.

7965. WIERZEJSKA Jagoda: Identification Hierarchies of Inhabitants of Austrian Galicja in the Local Dimension. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 181–200, streszcz. ang.

7966. WIĘCH Arkadiusz S.: Podróże badawcze archiwistów Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej na przełomie XIX i XX wieku. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 203–217, streszcz. ang.

7967. WIĘZIK-KULIGOWSKA Małgorzata: Samarkanda i jej mieszkańcy w „Listach ze Wschodu” Marii Papieskiej. *Wiek XIX*. R. 13(55): 2020 s. 65–80, streszcz. ang.

Drukowane w 1895 r. na łamach „Wędrowca”.

7968. WILCZYŃSKA Elwira: Diabli z czubami. Niemcy oczami polskich chłopów w XIX i na początku XX wieku. Warszawa 2019.

Rec.: Kożuchowski Łukasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 429–433.

7969. WIRASZKA Marta: Wykorzystanie publikacji francuskich przy realizacji nagrobków na cmentarzach Warszawy w latach 1840–1860. Wzornik Josepha Marty’ego. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 284–311.

7970. WITKOWSKI Rafał: Eustachy Tyszkiewicz [1814–1873] i jego Muzeum Starożytności w Wilnie. *Museion Poloniae Maioris*. T. 6: 2019 s. 159–170, streszcz. ang.

7971. WITKOWSKI Stanisław: Geneza powołania Komitetu Polskiego w Sztokholmie w latach pierwszej wojny światowej. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 91–122, streszcz. ang.

W 1916 r.

7972. WŁODARCZYK Zdzisław: Bajka Józefa Lompy pt. „Dobrodzieniak” w leszczyńskim „Przyjacielu Ludu”. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 84–89.

Opublikowana w 1846 r.

7973. WŁODARCZYK Zdzisław: Ciecuiów w końcu XVIII wieku w świetle urzędowego spisu pruskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 66–70.

7974. WŁODARCZYK Zdzisław: Klasztor etatowy augustianów-eremitów w Wieluniu (1864–1893). *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 155–170, streszcz. ang.

7975. WŁODARCZYK Zdzisław: Kupcy i kramarze w miastach obwodu sieradzkiego. Spisy urzędowe z lat 1825, 1826 i 1827. *Sieradzki Rocznik Muzealny*. T. 15: 2014/2019 [dr.] 2019 s. 119–132, streszcz. ang.

7976. WŁODARCZYK Zdzisław: Placówki oświatowe na terenie powiatu kaliskiego w świetle urzędowego zestawienia z roku 1887. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 229–234, streszcz. ang.

7977. WŁODARCZYK Zdzisław: Przedmość w końcu XVIII wieku w świetle urzędowego spisu pruskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 88–90.

7978. WŁODARCZYK Zdzisław: W sprawie przynależności administracyjnej Osjakowa, Rychłocic i Konopnicy w czasie I wojny światowej. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 195–199.

7979. WOJDA Jacek: Prześladowania Kościoła katolickiego na ziemiach polskich w dobie powstania styczniowego w świetle raportu konsulatu Francji w Warszawie z 1869 roku. *Civitas et Lex*. T. 12: 2016 nr 4 s. 67–88, streszcz. ang.

7980. WOJEWODA Anna: Auf der Suche nach Inspiration: W. E. Rau’s Kindergärten in Warschau 1899–1901. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 159–169, streszcz. ang., pol.

7981. WOJTANEK Piotr: Jak walecki Żyd Japończyków historii uczył. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 125–134, streszcz. ang.

Ludwig Riese (1861–1928), w Japonii w l. 1885–1902 jako doradca zagraniczny i wykładowca historii na Uniwersytecie Cesarskim w Tokio.

7982. WOJTCZAK Łukasz: Oni kupili dar narodowy. Księgi ofiarodawców Oblęgorka jako wyraz hołdu Polaków dla Henryka Sienkiewicza. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 35: 2020 s. 69–88, streszcz. ang.

W 1900 r.

7983. WOOD Nathaniel: Plenty of food in “A World of electric light”. Unfulfilled dreams of technical civilization in Cracow during World War I. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 48–68.

7984. WOŚ Paweł: Galicyjski ruch ludowy w początkowym okresie działalności Stronnictwa Ludowego. *Galicja*. T. 6: 2020 s. 492–506, streszcz. ang.

7985. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Po podziale czasopisma: „Przyjaciel Młodzieży” i „Przyjaciel Dzieci” w ostatnich miesiącach przedwojennych (styczeń – lipiec 1914). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 393–420, streszcz. ang.

7986. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Warszawski „Przyjaciel Dzieci” pod redakcją Jana Skińskiego (lipiec 1892 – marzec 1911). Cz. 2: W kręgu popularyzacji wiedzy i rozrywki. Ocena pisma przez współczesnych. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 1 s. 51–67, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 22: 2019 z. 4.

7987. WÓJCIK Agata: Inspiracje sztuką ludową w meblarstwie artystów kręgu Towarzystwa Polska Sztuka Stosowana. *Modus*. [T.] 20: 2020 s. 215–240.

Działalo w l. 1901–1912.

7988. WÓJCIK Agata: “Looking Back” – an artistic tendency in Polish interior design around 1910. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 18: 2020 s. 71–87.

7989. WÓJCIK Andrzej J.: Fossore ex Polonia. Rekrutacja polskich górników do Prus.

Hereditas Minariorum. Vol. 4: 2017 s. 273–284, streszcz. ang.

Od końca XVIII w.

Zawiera też „Obwieszczenie” z 1804 r.

7990. WÓJCIK Andrzej J.: „O skalnym oleju” – publikacja księdza Franciszka Siarczyńskiego z 1828 roku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 3: 2016 s. 243–253, streszcz. ang.

Zawiera też fragment publikacji.

7991. WÓJCIK Andrzej J., Preidl Wojciech: Węgiel Blanowicki – zarys historii rozpoznania i eksploatacji do 1870 roku. *Hereditas Minariorum*. Vol. 1: 2014 s. 29–45, streszcz. ang.

Od końca XVIII w.

7992. WYSOCKI Piotr: Rosjanie w miastach guberni warszawskiej w latach 1864–1915. Białystok 2020 Stow. Prawosławne Bractwo św. św. Cyryla i Metodego 8° ss. 565, il., mapy, streszcz. ros.

7993. ZACKIEWICZ Grzegorz: W krainie zesłań. Losy Polaków na Syberii do 1914 roku. Białystok 2019.

Rec.: Snopko Jan, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 156–159.

7994. ZAJKOWSKA Joanna: Między „brulionem”, raptularzem a dziełem literackim – czyli co Wiktor Gomulicki napisał w Wenecji. Wstępne rozpoznanie i sugestie badawcze. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 55–74, streszcz. ang.

Na podst. niepublikowanych „Notatek z podróży do Włoch” (1888) ze zbiorów Ossolineum we Wrocławiu.

7995. ZAKRZEWSKI Tadeusz: Polskie instytucje i organizacje w Toruniu pod zaborem pruskim (1815–1894). Słowo wstępne, oprac. tekstu i indeks: Jarosław Kłaczek, Jolanta Miłz-Kłaczek. Toruń 2020 Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 271.

7996. ZALEWSKA Anna Izabella: The use of chemical weapons on the Eastern Front of World War One (1915) and its material and discursive remains – the challenge and stimuli for attentive travel, systematizing, storage, connecting, “in situ” preservation and making public real virtual and digital heritage of weapons of mass destruction. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Archaeologica*. [Vol.] 35: 2020 s. 243–273, streszcz. pol.

7997. ZALEWSKA Anna I[zabella], Cyngot Dorota: Wpływ wojennych wydarzeń dziejowych („res gestae”) i relacji o nich (historie „rerum gestarum”) na kondycję materialnych

pozostałości po tych wydarzeniach. Studium przypadku na temat dziedzictwa konfliktów zbrojnych jako wyzwania poznawczego i społecznego. Influence of the military historical events (“res gestae”) and relations about them (histories “rerum gestarum”) on the condition of material remains of these events. Case study of the heritage of armed conflicts as a cognitive and social challenge. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 25: 2020 s. 409–441, streszcz. ang.

7998. ZALKIN Mordechai: Modernizing Jewish education in nineteenth century Eastern Europe. The school as the shrine of the Jewish Enlightenment. Leiden–Boston 2016 Brill 8° ss. 192.

Rec.: Staliūnas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 153–155.

7999. ŽALTAUSKAITĖ Vilma: Socialiniai aspektai Vilniaus ir Žemaičių (Telšių) vyskupijos Romos katalikų dvasininko tarnystėje ir gyvenimoje (XIX amžiaus antroji pusė). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2017 [nr] 1 s. 77–118, streszcz. ang.

Aspekty społeczne w posłudze i stylu życia katolickich duchownych w diecezjach wileńskiej i żmudzkiej (telszewskiej) w drugiej połowie XIX w.

8000. ZEMANEK Bogdan: Z ziemi chińskiej do polskiej. „Wiarus” ks. [Aleksęgo] Prusinowskiego o Chinach, piratach i sinologach. *Przeгляд Orientalistyczny*. 2018 nr 1/2 s. 183–195, streszcz. ang.

Pismo dla ludu w 1850 r.

8001. ZGÓRNIAK Marian: Za waszą i naszą wolność. Polacy w europejskiej Wiośnie Ludów 1848–1849. Wyd. 2 (bez il.). Kraków 2020 Marek Zgórnjak 8° ss. 111, nlb. 1.

Wyd. 1. Warszawa 1987.

8002. ZHARUK Oleg: Posługa duszpastercka Ojców Bernardynów w Jarmolińcach na przełomie XVIII i XIX wieku. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 235–256, streszcz. ang.

8003. ZIELIŃSKA Agnieszka: Przemiany w strukturze zawodowej w Toruniu w latach 1884–1908 w świetle ksiąg adresowych. Rekonstrucja badawcza. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 3 s. 35–69, streszcz. ang.

8004. ZIELIŃSKI Patryk: Mariawici i mariawityzm na łamach „Mazura” w latach 1906–1915. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 1 s. 3–9, streszcz. ang.

8005. ZIEZIULA Grzegorz: Nurt kosmopolityczny w polskiej twórczości operowej drugiej połowy XIX wieku. Warszawa 2020 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 669, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Rozprawa doktorska.
Lata 1863–1906.

8006. ZIĘBA Andrzej A[leksander]: Idea powrotu Ormian z rozproszenia do narodowej ojczyzny w świetle memoriałów Roberta Bogdanowicza z 1877 i 1884 roku. *Lehahayer*. T. 7: 2020 s. 191–231, streszcz. ang., orm.

8007. ZINKOW Leszek: Problematyka starożytnego Bliskiego Wschodu na łamach „Biblioteki Warszawskiej” i „Ateneum”. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 5–26, streszcz. ang.

„Biblioteki Warszawska” (1841–1914), „Ateneum” (1876–1901).

8008. ZIÓŁEK Ewa M.: Korespondencja przeora Jasnej Góry z władzami Księstwa Warszawskiego w sprawie sum lokowanych w Wiedeńskim Banku Miejskim. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 325–334, streszcz. ang.

Zawiera też tekst czterech listów z lipca i sierpnia 1809 r.

8009. ZIÓŁEK Ewa [M.]: Między tradycją a nowoczesnością? Senat w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (wybrane problemy). *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 [wyd. specjalne] s. 160–172, streszcz. ang.

8010. ZISSI Leonard: Polskie akcenty w Albanii w okresie Odrodzenia Narodowego (Rilindja

Kombëtare). *Polish Journal of the Arts and Culture*. 2020 [nr] 11(1) s. 143–148.

Literatura, prasa i stowarzyszenia kulturalno-oświatowe, l. 1836–1912.

8011. ŻŁOTKOWSKI Dariusz: Stanisław Keturakis – Litwin w służbie rosyjskiej oświaty na terenie guberni piotrkowskiej w latach 1895–1914. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 123–143, streszcz. ang.

8012. ZUBKOWICZ Rafał: Mieszkańcy Mielnika gwałt czynią. XIX-wieczny konflikt o pastwiska na Trojanie. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 67–92.

8013. [ŽVANKO Lûbov Mikolaïvna] Żwan-ko Lubow: Kościół katedralny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i Polonia w Charkowie. Krótki szkic historyczny (XIX wiek). *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 11: 2019 s. 113–139, streszcz. ang.

W aneksie źródło.

8014. ZYSKOWSKI Andrzej: Publikacja przepisu na lekarstwo przeciwko wścieklicznie w 1798 roku. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 315–324, streszcz. ang.

Zawiera też tekst źródłowy opublikowany w Poznaniu 9 VII.

8015. ŻURAWSKI vel Grajewski Radosław Paweł: Ognisko permanentnej insurekcji. Powstanie 1846 roku i likwidacja Rzeczypospolitej Krakowskiej w „dyplomacji” Hotelu Lambert wobec mocarstw europejskich (1846–1847). Kraków–Łódź 2018.

Rec.: Chudzio Hubert, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 713–719.

5. OKRES 1918–2020

a) 1918–1939

Źródła

Zob. poz. 859, 1557, 3985, 3996, 4750, 5035, 5557, 5896, 5898, 6235, 6241, 6332, 7270, 7272, 7273, 7289, 7290, 7296, 7301, 7303, 7304, 7305, 7306, 7308, 7313, 7314, 7321, 7323, 7325, 7326, 7327, 7329, 7335, 7343, 7348, 7349, 7350, 7354, 7356, 7359, 7361, 7362, 7366, 7373, 7378, 7379, 7380, 7381, 7382, 7385, 7389, 7397, 7398, 8197, 8220, 8260, 8280, 8295, 8330, 8379, 8389, 8414, 8455, 8458, 8482, 8493, 8529, 8606, 8607, 8617, 8664, 8691, 8735, 8751, 8756, 8776, 8783, 8793, 8805, 8825.

8016. „ABY utrzymać porządek”. Raporty wojsk francuskich z okresu II powstania śląskiego (lipiec – wrzesień 1920 roku). “Pour le maintien de l’ordre”. Les rapports des troupes françaises de la période du deuxième soulèvement

silésien (juillet – septembre 1920). Red. Grzegorz Bębnik, Sebastian Rosenbaum; tł. Grzegorz Bębnik, Marta Mackiewicz, Sebastian Rosenbaum. Katowice–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 288, il.

Tekst równol. pol., fr., część tekstu także w jęz. niem.

8017. ADAMSKA Bożena: Wspomnienia niedokończone... Z uzupełnienia siostry Danuty Wójcik. Poznań–[Murowana Goślina] 2018 Exemplum 8° ss. 49, nlb. 3, il.

Wspomnienia autorki (1932–2005) z dzieciństwa spędzonego w Szlachcinie, przeprowadzki do Środy Wielkopolskiej, wybuchu II wojny światowej, wysiedlenia i życia w warunkach wojennych.

8018. ARCHIWUM Polityczne Generała Józefa Hallera. Dla uczczenia uchwalonego przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej roku

2017 Rokiem Generała Józefa Hallera. Wybór i oprac. Marian Marek Drozdowski i Xymena Pilch-Nowakowska. Warszawa 2020 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam” 8° ss. 494, 40 k., il.

Materiały źródłowe, gl. z l. 1919–1960.

8019. BECELA Teofila: Zapach wschodu. Podróż przez życie Lusi – małej Zabużanki. Rozmawiał Rafał Becela. Kraków 2020 Ridero 8° ss. 74, il.

Wspomnienia autorki (1934–2015) pochodzącej z Zagórza Konkolnickiego, z czasów młodości, wybuchu II wojny światowej i życia w Stanisławowie, a po jej zakończeniu zamieszkania w Krzyżu Wielkopolskim; doprowadzone do 1954 r.

8020. BIELKIEWICZOWA Anna: Poza polityką. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 10–13.

Wspomnienia delegatki PCK z wyprawy ratunkowej do Japonii, w 1922 r., po polskie dzieci ewakuowane z Syberii.

8021. BIENKOWICZ Tadeusz: Wspomnienia niepokonanego żołnierza. Wspomnienia zebrał i oprac. Artur Rosner. Warszawa 2020 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 295, nlb. 1, il. Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita.

Wspomnienia generała brygady Wojska Polskiego (1923–2019), podoficera Armii Krajowej i żołnierza wyklętego, ofiary stalinowskiego terroru, obejmujące okres od dzieciństwa spędzonego na Kresach po rok 1956.

8022. BITWA o Ukrainę 1 I – 24 VII 1920. Dokumenty operacyjne. Cz. 2: (12 V – 14 VI 1920). Oprac. i przygot. do dr. zespół pod kierunkiem Grzegorza Nowika i Juliusza S. Tyma. Warszawa–Sulejówek 2020 Fund. Rodziny Józefa Piłsudskiego; Inst. Studiów Polit. PAN; Oficyna Wydawnicza Rytm; Muzeum Józefa Piłsudskiego 8° ss. 1512, il.

Toż. Cz. 3/1: (15 VI – 7 VII 1920). Warszawa–Sulejówek 2020 ss. 846, il.

Toż. Cz. 3/2: (8 VII – 24 VII 1920). Warszawa–Sulejówek 2020 ss. nlb. 4, 847–1635, nlb. 6, il.

Cz. 1. 2016.

8023. BITWA warszawska 1920. Jak Polska zatrzymała bolszewików. Wybrała i podała do dr. Agnieszka Knyt. Warszawa 2020 Ośr. Karta 8° ss. 159, nlb. 1, tabl. 36, il.

Toż w jez. ang.: *The Battle for Warsaw 1920. Independence regained – freedom endangered*. Warsaw 2020 ss. 263, nlb. 1, il.

8024. BULZACKI Zygmunt: Wspomnienia. Dzieciństwo i dorastanie 1925–1945. Poznań–Janowiec nad Wisłą 2020 Tow. Przyj. Janowca nad Wisłą 8° ss. 251, nlb. 1, tabl. 21, il.

8025. CHCIUK Andrzej: Atlantyda. Opowieść o Wielkim Księstwie Bałaku. Posłowie

Jerzy M. Pilecki. Łomianki–[Wrocław] 2015 LTW; przy współpr. ze Stow. Przyj. Ziemi Drohobyckiej 8° ss. 259, nlb. 5, tabl. 16, il. (Biblioteka Kresowa).

Wspomnienia pisarza (1920–1978) o rodzinnym Drohobyczu i okolicach w międzywojniu.

8026. CHRZEŚCIJAŃSCY kapelani w więzieniach II Rzeczypospolitej w świetle dokumentów archiwalnych (na przykładzie więzienia w Równem). [Wyd.] Oleh Razyhrayev. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 237–249, streszcz. ang.

8027. CZY w Bydgoszczy istniała odrębna parafia dla Niemców katolików? Ekspertyza adwokata Jana Maciaszka z 1922 roku. [Wyd.] Albert S. Kotowski. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 401–427, streszcz. ang., niem.

8028. CZYŁOK Józef: Widmo pierwszej szubienicy na Śląsku. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 15–21.

Fragm. Kalendarzyka Policji Województwa Śląskiego z 1938 r.

8029. D’ABERNON Edgar Vincent: The eighteenth decisive battle of the world. Warsaw, 1920. Warszawa 2020 MON; Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 178, k. tabl. 3, il.

Toż. 1 CD + booklet (ss. 8, il.).

Reprint oryg.: Londyn 1931.

Toż w jez. pol.: Osiemnasta decydująca bitwa w dziejach świata pod Warszawą 1920 r. Oprac. i wyd. Artur Dobiecki. Warszawa 2020 ss. 183, nlb. 1, k. tabl. 3, mapy.

Reprint oryg.: Warszawa 1932.

8030. DEMBICKI Eugeniusz: Wspomnienia. Gdańsk 2020 Imogeor Spółka z o.o. 8° ss. 252, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1929) z dzieciństwa spędzonego w Wielkich Walichnowach, nauki szkolnej, studiów na Wydziale Inżynierii Łądowej i Wodnej Politech. Gdańskiej oraz późniejszej pracy na tej uczelni i pełnienia funkcji rektora, prowadzonej działalności naukowej i dydaktycznej, a także zatrudnienia w uczelniach zagranicznych. Doprowadzone do 2014 r.

8031. [DĘBSKI Jan]: „Niech żyje Witos, niech żyje Polska!”. Relacja Jana Dębskiego z podróży do Bułgarii w maju 1922 roku. [Wyd.] Mateusz Ratyński. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 251–266, streszcz. ang., niem., ros.

8032. DILLON Emile Joseph: Konferencja pokojowa w Paryżu 1919. Spotkania, rozmowy i korespondencja z Romanem Dmowskim (1917–1922). Wstęp i oprac. Tomasz Sikorski, Adam Wątor. Kraków 2020 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. XXIV, 442, nlb. 14.

Podstawa ed.: Konferencja pokojowa w Paryżu. Z oryg. ang., z upoważnienia aut. przeł. Maciej Lorent, 1921.

8033. DOBROWOLSKI Stanisław: Mobilizacja polska. Wstęp Jarosław J. Szczepański. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 48–69.

Fragm. książki: W żołnierce i konspiracji. Notatki z ocalałych szpargałów. Warszawa 1939.

Dot. 1918 r.

8034. DOKUMENTY do historii stosunków polsko-sowieckich 1918–1945. T. 1: 1918–1926. Cz. 1: Polska między Rosją „białą” a „czerwoną” (listopad 1918 – marzec 1921). Red. t. Jan Jacek Bruski, Mariusz Wołos; tł. dokumentów z jęz. ros. Jan Jacek Bruski [i in.], tł. dokumentów z jęz. fr. Mariusz Wołos. Warszawa 2020 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia 8° s. LXXXVIII, 751; [401]–950. (Dokumenty do Historii Stosunków Polsko-Sowieckich 1918–1991).

Toż. Cz. 2: Poszukiwanie normalizacji (kwiecień 1921 – maj 1926). Warszawa 2020 ss. 950.

8035. [DOROZIŃSKI Jan]: Rok 1920 w Dzienniku dyrektora wadowickiego gimnazjum. [Wyd.] Marcin Witkowski. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 109–123.

8036. DUNIN-KOZICKA Maria: Burza od Wschodu. Wspomnienia z Kijowszczyzny (1918–1920). Przedm. Stanisław Estreicher. Łomianki 2015 LTW 8° ss. 355, nlb. 5, tabl. 16, il.

8037. DZIKOWSKI Władysław: W wojsku i na wojnie. Oprac. Krzysztof Myśliński. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 207–238, streszcz. ang.

Wspomnienia żyjącego w l. 1902–1987 inżyniera, społecznika i publicysty z udziału w wojnie polsko-bolszewickiej, ćwiczeń wojskowych w okresie międzywojennym oraz walce w szeregach AK w czasie II wojny światowej.

8037A. [FESZCZENKO-CZOPIWSKI Iwan] Feszczenko-Czopiwskej Iwan: W przemyśle Górnego Śląska w okresie międzywojennym. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 165–171.

Wspomnienia Ukraińca (1884–1952), ministra przemysłu i handlu w Ukrainiejskiej Republice Ludowej, który wyjechał do Polski i pracował jako kierownik w Zakładach Badawczo-Doświadczalnych Huty Baildon w Katowicach.

8038. FIC Maciej, Krzyżanowski Lech: Powstania śląskie w źródłach historycznych. Katowice–Bielsko-Biała 2019 Wydaw. Cum Laude 8° ss. 132, il., mapy.

8039. FIRICH Karol: Polskość Górnego Śląska według urzędowych źródeł pruskich, a wyniki plebiscytu. Z przedm. W[o]jciecha Trąpczyńskiego; wprów. poprzedził Michał Lis. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. nlb. 6, 33, nlb. 102, il., mapy. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Reprint, oryg.: Warszawa 1921.

8040. FOR the good of the nation institutions for Jewish children in interwar Poland. A documentary History. Ed. and transl. by Sean Martin. Boston 2017 Academic Studies Press 8° ss. XX, 220, il. (Jews of Poland).

Rec.: Medvedeva-Nathoo Olga, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 97–100.

8041. [GIEYSZTOR Aleksander, Gieysztor Irena]: Przedwojenne listy Aleksandra i Ireny Gieysztorów do Marcelego Handelsmana. [Wyd.] Piotr Węcowski. *kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 95–129, streszcz. ang.

Z l. 1937–1939.

8042. [GINDIN Lazar’ Borisovič] Gindin Łazar: Za pierwszą linią. Z ros. przeł. Agnieszka Knyt. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 46–55.

Listy bolszewickiego lekarza z frontu, z okresu czerwiec–lipiec 1920 r.

8043. GLASER Lonny: Moja Polska. Aktualizacja i uzupeł. danych Anna Glaser, Dorota Wislocki, tł. Jakub Sapeta. Kraków 2018 Fund. Pustelnia.pl 16° ss. 43, nlb. 4.

Wspomnienia Austriaczki (1925–2021), urodzonej w Bielsku-Białej, z dzieciństwa i wychowywania się w domu dziadków, wakacyjnych wyjazdów do Makowa Podhalańskiego, wybuchu II wojny światowej, zamieszkania w Wiedniu, powrotu do Polski w 1956 r., spotkania z kard. Stefanem Wyszyńskim w Warszawie oraz założenia Instytutu Janineum.

8044. GŁOS protestu. Wybrał i podał do dr. Adam Safaryjski. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 37–43.

Tadeusz Kotarbiński, Maria Dąbrowska i inni przeciw antysemityzmowi, fragm. prac i wypowiedzi z l. 1936–1939.

Uzup.: Landau-Czajka Anna: Kontekst. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 44–45.

8045. [GOTKIEWICZ Marian]: Wspomnienia o młodych taternikach w zapiskach tatrzańskich Mariana Gotkiewicza. [Wyd.] Marek Gotkiewicz. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 316–318.

Opisują spotkanie autora z Marzeną i Lidą Skotnicównymi ok. 1926/7 r.

8046. GOTKIEWICZ Marian: Ze wspomnień Mariana Gotkiewicza z lat trzydziestych. [Wyd.] Marek Gotkiewicz. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 168–171.

Fragment poświęcony malarzowi Adamowi Ciompie (1901–1935) i ostatniemu z nim spotkaniu autora.

8047. HAJDUKIEWICZ Zenon: Wspomnienia. Cz. 1: Dzieciństwo i lata szkolne. Milanówek 2020 Gęsie Pióro 8° ss. 236, nlb. 2, il.

Wspomnienia prawnika (ur. 1928) pochodzącego z Warszawy, absolwenta Uniw. Warszawskiego, żołnierza AK, pracownika NIK-u, obejmujące lata 1928–1955.

8048. [HALLER Józef]: The last will and testament of Józef Haller. [Wyd.] Robert Liwiński. *Klio*. T. 55: 2020 nr spec. s. 307–318. Z 1926 r.

8049. [HATLAPA Józef]: Wywiad z panem Józefem Hatlapą – najstarszym mężczyzną w gminie Toszek. [Rozm. przepr.] Dominik Hatlapa; [oprac.] Katarzyna Szopa-Wycisk. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 227–231.

Rozmowa z mieszkańcem Sarnowa (ur. 1922) nt. młodości, II wojny światowej, końca okupacji niemieckiej Toszka w 1945 r.

8050. HERC Edward: Józefów przed wojną i w czasie okupacji. Wspomnienia i dzienniki. Materiały zebrała Maria Kowalczuk; red. Anna Kowalczuk. Zamość 2020 Attyla s.j. 8° ss. 492, nlb. 2, il.

Wspomnienia piekarza (1914–1997) pochodzącego z Józefowa nt. młodości i życia po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, służby wojskowej i mobilizacji w VIII 1939 r., walk m.in. nad Bzurą, trafienia do niemieckiej niewoli, powrotu w rodzinne strony, działalności partyzanckiej. Zawiera także historię miejscowości oraz wojenne historie zasłyszane od innych mieszkańców.

8051. [HOŁÓWKO Tadeusz]: „Komendant swoim zbrojnym czynem wyciągnął wóz polski z tego błota, w którym on tonął coraz bardziej”. Listy Tadeusza Hołówki do Stanisława Łosia z lat 1926–1927. [Wyd.] Jan Pisuliński. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 349–364.

8052. INTRODUKCJA. Wydała i podała do dr. Anna Richter. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 6–10.

Fragm. wypowiedzi pol. i ukr. polityków z l. 1922–1924, dot. polityki państwa wobec mniejszości.

8053. INWENTARZ parafii Raclawice z 1923 roku. [Wyd.] Tomasz Moskal. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 285–300, streszcz. ang.

8054. ISTORIÂ Okrani Respubliki Pol’si v XX veke. Informacionnoe soobšenie o deâtelnosti bol’shevicko-ukrainskih faktorov na territorii Pol’si i Sovdep. Oprac. Rafał Roguski. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 229–238.

W 1922 r.

8055. JAK gospodarowali socjaliści w samorządzie m. Radomska w okresie 1928–1931. [Wyd.] Tomasz Andrzej Nowak. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 239–256.

8056. JAK klócili się wasi ojcowie.... [Wyd.] Michał Matheja. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 73–81.

Zawiera skany i tłumaczenia dokumentów z l. 1922–1923 – przykłady toczonych spraw spornych.

8057. [JANIK Zofia]: Zofia. Na podstawie rękopisu Zofii Janik z d. Matyasik. Oprac. Jolina Pieniążek. Bielsko-Biała 2019 Art-Format Poligrafia; J. Pieniążek 8° ss. 274, nlb. 4, il.

Wspomnienia autorki (1921–2014) pochodzącej z Jordanowa, z młodości i nauki w Liceum Administracyjnym w Krakowie, wybuchu II wojny światowej, założenia rodziny i działalności jako łączniczka AK, pracy konspiracyjnej męża, a po zakończeniu wojny wyjazdu na Ziemię Odzyskane i pracy jako nauczyciele; doprowadzone do 2013 r.

8058. JANKOWSKI Jerzy: Moje frontowe dni. Wspomnienia z lat 1925–1945. Oprac. Radosław Kotkowski. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 500, il. (Wojna i Pamięć).

Wspomnienia pułkownika artylerii (1925–1997), żołnierza AK, uczestnika walk m.in. o Warszawę, Kołobrzeg i Berlin.

8059. JEDEN dzień. Wybrała i podała do dr. Hanna Antos. *Karta*. [Nr] 100: 2019 s. 46–69.

Fragm. artykułów prasowych oraz wspomnień żołnierzy dot. 15 VI 1934 r. i zabójstwa min. Bronisława Pierackiego.

8060. JEDEN naród o dwóch sztandarach. Przymierze polsko-rumuńskie (1918) 1921–1926. Dokumenty i materiały. Un singur popor cu două drapele. Alianța polono-română (1918) 1921–1926. Documente și materiale. Red. nauk. Krzysztof Nowak, Henryk Walczak. Warszawa 2020 PTH 8° ss. 597, nlb. 1, il. PTH. (Zródła; 1).

8061. JEDLINA-JACOBSON Wojciech: Z ludem wielkopolskim przeciw zaborcom. Wspomnienia. Red. nauk., wstęp, bibliogr., opisy fot. Bartosz Kruszyński. Poznań 2018.

Rec.: Bergmann Olaf, *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 2 s. 115–119.

8062. [JĘDRZEJEWSKI Bolesław]: Wspomnienie Bolesława Jędrzejewskiego, dotyczące obrony Płocka 18–19 sierpnia 1920 r. [Wyd.] Agnieszka Ciechomska. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 3 s. 34–44, streszcz. ang.

8063. KACZMAREK Stanisław: Moje wspomnienia. Dzieciństwo, II wojna światowa, okres powojenny. Brześć Kujawski 2019 Wydaw. Złoty Kruk 8° ss. 74, nlb. 2, il. (Janusz Borkowski Przedstawia z 3. cyklu Polska Proza i Wierszem Malowana... Kraina Prastara).

8064. KADEN-BANDROWSKI Juliusz: The great battle on Vistula. Warszawa 2020 MON; Centralna Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 24, nlb. 3, mapy.

Reprint, oryg.: London-Edinburgh 1921.

8065. KARAS Zofia: Wcierki ręcione i obcegi. Pamiętnik. Zawodzie 2020 Nawias 8° ss. 141, nlb. 3.

Wspomnienia lekarki (1904–1942) z praktyki zawodowej w międzywojniu.

8066. [KAROLUS Stanisław Jan]: Stanisław Jan Karolus, Kończyce Małe. W dwudziestą rocznicę śmierci mjr. Cezarego Hallera. [Wyd.] Adam Leśniak. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 102–108.

Relacja spisana 23 I 1939 r. dot. okoliczności śmierci Cezarego Wojciecha Hallera (1875–1919) w Kończycach Małych 26 I 1919 r. w trakcie walk o Śląsk Cieszyński.

8067. KARPIŃSKA Maria: Przez rzekę szedł most. Wspomnienia. Rozm. Piotr Kieżun. Warszawa 2020 Dom Wydawniczy Nieporęcka 8° ss. 197, nlb. 82, il.

Wywiad wnuka z babcią (ur. 1932) nt. rodzinnych Popław, historii rodziny Nowosielskich i Kaczmarczyków, młodości, wybuchu II wojny światowej, życia w czasie okupacji, pracy przymusowej w Niemczech, po zakończeniu wojny kontynuacji nauki i pracy jako nauczycielka.

8068. KAUT Zofia: Pragnienie życia. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 76–95.

Wspomnienia Żydówki (1907–1996) z młodości spędzonej w Tamopolu, przeprowadzki do Białozórki, a następnie Warszawy, wybuchu II wojny światowej i ucieczki na Wschód. Doprowadzone do 1944 r.

8069. KENT Roman: Jedynym wyjściem była odwaga. Przekład z jęz. ang. Dorota Dekiert; red. i przypisy Joanna Podolska. Łódź 2020 Centrum Dialogu im. Marka Edelmana 8° ss. 386, nlb. 4, il. (Biblioteka Centrum Dialogu) (Ludzie).

Wspomnienia autora (ur. 1925) z młodości spędzonej w Łodzi, domu rodzinnego, wybuchu II wojny światowej, zamieszkania w getcie, wywiezienia do obozu Auschwitz, a następnie Gross-Rosen i Flossenbürg, wyzwolenia i wyjazdu do USA, działalności społecznej na rzecz Ocalałych, a także współtworzenia organizacji zajmujących się pamięcią o Holokauście.

8070. KORESPONDENCJA Benedykta Dybowskiego i Janusza Domaniewskiego w latach 1919–1920. Red. Piotr Daszkiewicz, Dariusz Gwiazdowicz, Dariusz Iwan, Hubert Kowalski, Dominika Mierzwa-Szymkowiak. Warszawa 2020 Muzeum i Inst. Zoologii PAN 8° ss. XIII, nlb. 1, 305, streszcz. ang., fr. (Memorabilia Zoologica. Nowa Seria; 6/2020).

8071. KORESPONDENCJA pierwszych polskich dyplomatów wojskowych 1918–1945. T. 1: Polskie ataszaty wojskowe w świetle dokumentów 1918–1938. Oprac. Lech Drab. Warszawa 2020 Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 428, il.

8072. KOSSAK Tadeusz: Wspomnienia wojenne 1918–1920. Red. nauk. Andrzej Gładysz. Lublin 2018.

Rec.: Wiśniewski Dominik, *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 242–247.

8073. KOSTYRKO Andrzej: Wspomnienia 1928–1946. Milanówek 2015 Wydaw. Gęsie Pióro 8° ss. 182, nlb. 3, il.

Dziecięce wspomnienia autora, mieszkańca Suchedniowa, żyjącego w l. 1928–2020.

Toż w jęz. ang.: *Memoirs 1928–1946*. Transl. from the Polish by Adam Żuławski. Milanówek 2015 ss. 199, nlb. 2, il.

8074. [KOTELKO Stanisław]: Portret podwójny. Rozmowa z państwem Danutą i Stanisławem Kotelkami. Cz. 1: On. [Współpr.] Małgorzata Szwedo, Wojciech Koryciński. *Rocznik Świdnicki*. T. 47: 2019 [dr.:] 2020 s. 138–171.

Wywiad z S. Kotelko (ur. 1929), historykiem pochodzącym z Jaworowa, nt. przeprowadzki do Cieszanowa, życia rodzinnego i wybuchu II wojny światowej, po jej zakończeniu zamieszkania w Świdnicy i nauki szkolnej oraz studiów. Doprowadzone do l. 90. XX w.

8075. KOZŁOWSKI Kazimierz: Mój życiorys. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 51–53.

Wspomnienia aut. (ur. 1928) z lat młodości, nauki w warunkach wojennych, studiów medycznych na Uniw. Poznańskim i pracy jako lekarz w Poznaniu, Toruniu, Krakowie, wyjazdu i pracy w Australii (od 1971 r.). Doprowadzone do 2013 r.

8076. KRUPA Michał: Płytkie groby na Syberii. Słowem wstępnym opatrzył Neal Ascheron; przeł. Maja Justyna. Poznań 2020 Rebis 8° ss. 248.

Wspomnienia autora z życia rodzinnego i nauki szkolnej we wsi Rudnik, wstąpienia do zgromadzenia Jezuitów w Nowym Sączu, następnie rezygnacji z życia zakonnego, walk podczas II wojny światowej, wyjazdu na Wschód w poszukiwaniu rodziny, aresztowania przez żołnierzy sowieckich i osądzenia za szpiegostwo, pracy w łagrze, ucieczki i przedostania się do Afganistanu.

8077. KRZYCZKOWSKI Henryk: Dzielnica milionerów. Wyd. 3. Pruszków 2020 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 351, tabl. 32, il.

Wyd. 1. Warszawa 1989.

8078. [KSIĄŻCZYK Jan]: Spitfire stanął na ogonie. Wspomnienia polskiego pilota RAF-u Jana Książczyka (Johna Benetta). Spisał Paweł Reising. Warszawa 2020 Fronda 8° ss. 213, nlb. 1, il., mapy.

Wspomnienie pilota (ur. 1919) z lat 1937–2017 obejmujące okres nauki szkolnej oraz pierwszych lotów samolotem, wybuchu II wojny światowej, ucieczki do Francji, wyprawy do Algierii, służby w Wielkiej Brytanii. Doprowadzone do 2017 r.

8079. KULESZA Juliusz: Zapamiętane. Warszawa 2020 Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych 8° ss. 517, nlb. 3, il.

Wspomnienia grafika, uczestnika powstania warszawskiego (ur. 1928) z lat młodości, działalności powstańczej i osadzenia w pruszkowskim obozie, po zakończeniu wojny nauki na ASP, pracy w Państwowych Zakładach Wydawnictw Szkolnych oraz w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. Zawiera także opis działalności dokumentalistycznej dot. powstania warszawskiego.

8080. KWAŚNIEWSKA Irena: Przebłyski pamięci. Z perspektywy jednego życia. Warszawa 2020 Wydaw. Askon 8° ss. 143, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1930) z dzieciństwa spędzonego w Zabłociu, życia rodzinnego, nauki szkolnej, wybuchu II wojny światowej, a po jej zakończeniu kontynuacji nauki w Bielsku Podlaskim, działalności harcerskiej, studiów humanistycznych w Lublinie, pracy w Głównej Bibliotece Lekarskiej. Doprowadzone do 2013 r.

8081. „KWESTIA” żydowska. Wybrał i opisał dr. Adam Safaryjski. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 30–36.

Fragm. wypowiedzi pisarzy i intelektualistów z l. 1937–1938 zawartych w „Wiadomościach Literackich”.

8082. KWIATKOWSKA Halina: Dziecinada. Kraków 2018 Miniatura 8° ss. 63, nlb. 1, il.

Dziecięce wspomnienia autorki pochodzącej z Brzeska, nt. nauki szkolnej i życia rodzinnego, kontaktów z ludnością żydowską i działalności harcerskiej.

8083. LANDAU Aleksander: Ważni ludzie, ważne sprawy. Listy do Jarosława Iwaszkiewicza. Wstępem i przypisami opatrzył Robert Papiński. Warszawa 2020 Sedno Wydaw. Akad. 8° ss. 158, nlb. 2. (Sedno Literatura).

Korespondencja z l. 1925–1936.

8084. LASOCKI Zygmunt: Wspomnienia i dokumenty z działalności dyplomatycznej 1919–1927. Oprac. nauk. Andrzej Akşamitowski, Henryk Walczak. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 353.

8085. [LICHTENSZTAJN Tema]: Tema. Wspomnienia z czasów Zagłady. Aut. wywiadu i transkryptu w jęz. ang. Joshua Newman; tł. Piotr Dąbrowski. Płock 2020 Fund. Nobiscum 8° ss. 91, il.

Wywiad udzielony wnukowi w 1994 r., przez autorkę (1918–2008) nt. młodości spędzonej w Płocku, życia codziennego i nauki w żydowskiej szkole, wybuchu II wojny światowej, przeprowadzki do getta, a następnie wywiezienia do obozu w Starachowicach i pracy w fabryce amunicji, ucieczki i ukrywania się przed okupantem. Po wyzwoleniu powrotu do Płocka, wyjazdu do Niemiec, a następnie Szwecji i USA.

8086. LIPIŃSKI Waław: Wśród lwowskich Orłat. Łomianki 2015 LTW 8° ss. 166, nlb. 2, il.

8087. LISTOPADOWE dni 1918 roku w Bydgoszczy w relacji burmistrza miasta Hugona Wolffa. [Wyd.] Albert S. Kotowski. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 383–399, streszcz. ang., niem.

Wspomnienia H. Wolffa (1863–1951) z okresu 7 XI – 3 XII 1918 r.

8088. LISTY Sergiusza Rudkowskiego do Profesora Tadeusza Kowalskiego. [Wyd.] Michał

Németh. *Almanach Karaimski*. T. 9: 2020 s. 59–113.

Z l. 1926–1939.

8089. LWOWSKIE czwartki Romana W. Ingardena 1934–1937. W kręgu problemów estetyki i filozofii literatury. Wstęp i oprac. Danuta Ulicka. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 318, nlb. 2, il.

Protokoły z estetycznych i filozoficzno-literackich spotkań.

8090. [ŁYŻWA Czesław]: Kierujemy się głosem sumienia. Wywiad z Czesławem Łyżwą. [Rozm. przep.] Sylwia Sołtysik. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.:] 2018 s. 329–349.

Wspomnienia nauczyciela (ur. 1934) z dzieciństwa w kolonii Francuzi koło Łucka, okupacji sowieckiej, działalności nacjonalistów ukraińskich, wyjazdu na Dolny Śląsk, studiów we Wrocławiu oraz pracy pedagogicznej w Bielawie.

8091. MACUR Helena: Trudna kresowa miłość. Dzienniki. Zebrał i oprac. Andrzej Macur. Gdańsk 2020 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 366, nlb. 9, il.

Dziennik autorki (1919–1984) z l. 1938–1943, obejmujący okres nauki w Liceum Pedagogicznym w Grodnie oraz Wilnie, a także pracy jako nauczycielka.

8092. MAJERSKI Stanisław: Z Żarnowa w świat. Oprac. Jacek Żurek. Wyd. 2, zm. Warszawa 2020 Collegium Verum 8° ss. 167, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang.

Wspomnienia inżyniera i informatyka (1927–2016) z młodości spędzonej w Żarnowie, wybuchu II wojny światowej, działalności konspiracyjnej od 1944 r., po zakończeniu wojny nauki na Politechnice Śląskiej w Gliwicach oraz służby wojskowej. Zawiera także historię Żarnowa.

8093. MARCINIAK Henryk Franciszek: Nasze życie i aktywność. Działalność i praca społeczna. Poznań 2020 Media-Expo Wawrzyniec Wierzejewski 8° ss. 168, il.

Wspomnienia autora (ur. 1932) z domu rodzinnego i młodości spędzonej w Poznaniu, wybuchu II wojny światowej i wyjazdu do Mostów Wielkich, powrotu do miasta w 1940 r. i życia pod okupacją, po zakończeniu działań wojennych rozpoczęcia nauki szkolnej, zdania matury i studiów na Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Poznaniu, założenia rodziny i pracy zawodowej jako nauczyciel. Doprowadzone do 2019 r.

8094. MATELA Zofia: Nad Rospudą i jeszcze dalej... Opowieści Babci Zosi. Red. Alicja Matela i Pedro Dogor; wsparcie red. Krzysztof Kras. Kraków 2017 Ridero 8° ss. 66, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1922) z młodości spędzonej w Raczkach, nauki szkolnej, wybuchu II wojny światowej, wywózki na roboty przymusowe do Niemiec, powrotu do Polski i założenia rodziny; doprowadzone do 1949 r.

8095. MELDUNKI z okresu powstań śląskich w zasobie Archiwum Państwowego

w Opolu. [Wyd.] Maria Osika. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 36–42.

8096. MEMORJAŁ dotyczący spraw kościelnych polskiej mniejszości narodowej w Niemczech. Wydanie fototypiczne. Wprowadzeniem poprzedził ks. Andrzej Hanich. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. X, 157. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Reprint, oryg.: Berlin 1929.

8097. MONOGRAFIA Wielkiego Pomorza i Gdyni. Z okazji 20-lecia powrotu Ziemi Pomorskiej do Macierzy. Red. Józef Lachowski, Stefan Marian Artwiński, Franciszek Szlapański, Ludwik Gromadziński. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 4° ss. nlb. 4, 238, nlb. 2, il.

Reprint, oryg.: „Polska Niepodległa” Toruń 1939.

8098. MRÓZ Eugeniusz: Historia niezwykłej przyjaźni. Współpr. red. Marta Burghardt. Kraków 2020 Wydaw. św. Stanisława BM 8° ss. 191, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (1920–2020) o znajomości z Janem Pawłem II, l. 1935–2002; zawiera też listy Jana Pawła II do E. Mroza.

8099. MURRAY Kenneth Malcolm: Skrzydła nad Polską. 7 Eskadra Myśliwska im. Tadeusza Kościuszki. Przeł. Barbara z Korwin-Kamieńskich Herchenreder. Warszawa 2020 Ośr. Karta 8° ss. 287, nlb. 17, il.

Wspomnienia amerykańskiego lotnika walczącego jako ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej.

8100. NA OTWARCIE Domu Żołnierza i dziesięciolecia obrony Łomży. 1920–1930. Jedwabne 2020 Fund. Sztuk i Dialogu 8° ss. 65, il.

Reprint, oryg.: Łomża 1930.

8101. NAGEL Alojzy: Mòje żecé. Ód narożenió do 1984 rokù. Red. Daniel Kalinowsczi. Wejherowo–Gdańsk 2020 Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej; Inst. Kaszubski 8° ss. 148, nlb. 2, il.

Wspomnienia literata kaszubskiego (1930–1998).

8102. NIEZNANE dokumenty do dziejów białostockiego więziennictwa u progu niepodległości (lutym–kwiecień 1919 r.). [Wyd.] Diana Maksimiuk. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 90–101.

8103. NOVAK Nina: Taniec na gruzach. W rozmowie z Wiktorem Krajewskim. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka 8° ss. 423, nlb. 1, il.

Wspomnienia tancerki (1923–2020), uczennicy warszawskiej szkoły baletowej z młodości, wybuchu II wojny światowej, uwięzienia w obozie pracy w Jenie, po zakończeniu wojny wyjazdu do USA i dalszej kariery tanecznej, po przejściu na emeryturę założenia szkoły baletowej w Wenezueli.

8104. NOWE pokolenie. Wybrał i podał do dr. Adam Safaryjski. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 7–11.

Żydowska i polska młodzież w „Małym Przeglądzie” – piśmie Janusza Korczaka; fragm. z l. 1934–1937.

8105. NOWICKI Janusz: Z Polesia na Warmię. Wybrane z pamięci. Warszawa–Frombork 2020 Janusz Nowicki 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Wspomnienia historyka (ur. 1936), pracownika instytucji kultury pochodzącego z Fromborka, z l. 1936–1950.

8106. OKRĘG kwidzyński w przededniu plebiscytu w świetle niemieckiej broszury dla komisji alianckiej – tłumaczenie tekstu źródłowego z komentarzem. [Wyd.] Emilia Figura-Osełkowska. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 4 s. 618–645, streszcz. ang., niem.

Z 1920 r.

8107. OPOWIEDZIANE... życie i działalność Jabłonowiaków w 20-leciu międzywojennym. Oprac. Justyna Prajs i Ewa Rzepka. Jabłonowo Pomorskie–Wąbrzeźno 2020 Wąbrzeskie Zakł. Graf. 8° ss. 128, il.

Antologia wspomnień.

8108. ORŁOWSKA Jadwiga: Dzienniki 1918–1952. Red. i oprac. Jacek i Wojciech Machowie. Lublin 2020 Wydaw. Polihymnia Sp. z o.o. 8° ss. 335, nlb. 1, il., mapa.

Wspomnienia studentki Uniwersytetu Lubelskiego (1898–1971), urzędniczki Syndykatu, później pracownicy w dziale handlowym „Społem”.

8109. OSTERWA Juliusz: Dzienniki wypraw 1938–1939. Pod red. Andrzeja Kruczyńskiego, Wandy Świątkowskiej. Warszawa 2020 Muzeum Teatralne, Teatr Wielki-Opera Nar.; Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 8° ss. 475, nlb. 1, il., mapy. (Reducie na Stulecie).

Wspomnienia aktora i reżysera teatralnego (1885–1947) z wyprawy do Afryki, objazdów Teatru Reduta po Polsce oraz organizacji i planowania wypraw.

8110. [OTRĘBSKI Jan]: „Wierzę, że i ja mam wyznaczoną pewną rolę na ziemi”. Nieznane listy Jana Otrębskiego do Jana Rozwadowskiego w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie. [Wyd.] Greta Lemanaitė-Deprati. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 65: 2020 s. 37–70, streszcz. ang., ros.

Listy z l. 1917–1930.

8111. PACYFIKOWANI. Wybrała i podała do dr. Anna Richter. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 16–23.

Fragm. notatek służbowych, wspomnień oraz not prasowych z l. 1930–1931, dot. represji wobec Ukraińców w Galicji Wschodniej.

8112. PALCZAK Henryk: Wspomnienia z lat młodości. Relacje spisał, wstępem i przypisami opatrzył Marek Żak. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 405–423.

Wspomnienia autora (ur. 1932) z lat młodości spędzonych na Kresach, II wojny światowej, ucieczki przed banderowcami na Zachód, zamieszkania w Legnicy oraz życia w realiach PRL-u.

8113. PALEOLOG Stanisława Filipina: Policja kobieca w Polsce (1925–1939). Red. merytoryczna Krzysztof Musielak, Piotr Gołdyn. Warszawa 2020 Biuro Programu „Niepodległa” 16° ss. nlb. 10, XI, nlb. 3, 147, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki żyjącej w l. 1892–1968.

Wyd. oryg.: *The women Police of Poland, 1925 to 1939*. Westminster 1957.

8114. PARAFIA Opieki Najświętszej Maryi Panny w Siehniowiczach w diecezji pińskiej w świetle wizytacji z 3 października 1926 roku. [Wyd.] Waldemar Witold Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 469–483, streszcz. ang.

8115. PARAFIA Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kółkach w diecezji łuckiej w świetle inwentarza z 11 VI 1937 roku. [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 473–492, streszcz. ang., ukr.

8116. PARCHATKO Czesław: Z upływem czasu z biegiem lat. (Wspomnienia i refleksje). 1928–2010. T. 1–3. Wrocław 2020 Czesław Parchatko 8° ss. 498, il., mapy; 443, il.; 579, il., mapy.

Autobiografia socjologa (ur. 1928), absolwenta Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie, doktora nauk humanistycznych i emerytowanego oficera Wojska Polskiego.

8117. PASIKOWSKI Andrzej: Migawki z mojego życia. Warszawa 2020 Wydaw. Druкарnia Marland2 Marek Rusak 8° ss. 329, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928) z młodości spędzonej w Bełchatowie, nauki szkolnej i relacji polsko-żydowskich, wybuchu II wojny światowej, aresztowania ojca i ucieczki do Generalnego Gubernatorstwa, po zakończeniu wojny kontynuacji nauki i studiów matematycznych na Uniwersytecie Łódzkim, a później Uniwersytecie Warszawskim, pracy zawodowej jako nauczyciel, szkolny wizytator i informatyk.

8118. PASTUSZKA Józef: Ludzie i fakty. Wspomnienia o KUL z lat 1934–1939. Oprac. Janina Gawrysiakowa, Wiesława Okła, Tomasz Ożóg. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 145, il.

Wspomnienia ks. prof. J. Pastuszka (1897–1989) z okresu objęcia Katedry Psychologii na Wydz. Nauk Humanist. KUL.

8119. PETRY Stanisław: Lwów 1918. Bitwa o Dworzec Główny. Oprac. i red. Andrzej Chmielarz. Przemyśl 2020 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 391, il., mapy.

Dokładny opis walk z Ukraińcami sporządzony przez uczestnika walk, kapitana w st. poczc., żyjącego w l. 1885–1943.

8120. PIERWSZE tygodnie niepodległości (listopad 1918 – marzec 1919 r.) w notatkach Tadeusza K. Jackowskiego. [Wyd.] Sabina Haszyńska. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 95–116.

Notatki ziemianina z Pomarzanowic (1859–1924), autora prac z zakresu rolnictwa, twórcy Związku Ziemian w Wielkopolsce.

8121. PLACÓWKA. Wybrał i podał do dr. Pavel Ablamski. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 24–31.

Korespondencja z l. 1934–1938 senatorki Oleny Kysilewskiej i Martyna Wakulczyka, stolarza z Drohiczyzna (Poleskiego).

8122. PO ZWYCIĘSTWIE. Wybrał i podał do dr. Michał Ceglarek. *Karta*. [Nr] 104: 2020 s. 34–41.

Fragm. wspomnień i wypowiedzi m.in. Stefana Żeromskiego i Józefa Czapskiego nt. wiktorii Polski latem 1920 r.

8123. PODRUCZNA Halina: Ocalone od zapomnienia. Milanówek 2020 Gęsie Pióro 8° ss. 377, nlb. 2, il.

Zawiera też: Podręczny Antoni: Szukając korzeni.

Wspomnienia małżeństwa Heleny (1928–2010) i Antoniego (1923–2014) nt. historii i pochodzenia ich rodzin, życia podczas II wojny światowej, wywózki i przymusowej pracy, powrotu do kraju i założenia rodziny.

8124. POGROM polski. Wybrała i podała do dr. Karolina Anna Kuta. *Karta*. [Nr] 104: 2020 s. 42–59.

Fragm. relacji mieszkańców Lwowa, żołnierzy, a także duchownych nt. pogromu ludności żydowskiej w dn. 22–24 XI 1918 r.

8125. POLONIZACJA. Wybrała i podała do dr. Anna Richter. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 32–41.

Fragm. wspomnień, sprawozdań, kronik i dokumentów, nt. burzenia cerkwi na Chełmszczyźnie w 1938 r.

Uzup.: Hryciuk Grzegorz: Kontekst. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 42–43.

8126. POLSKIE dokumenty dyplomatyczne 1919 czerwiec–grudzień. Red. Sławomir Dębski. Warszawa 2019.

Rec.: Engelgard Jan: Początki polskiej dyplomacji, przelomowy rok 1919. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 227–232.

8127. POLSKO-AMERYKAŃSKIE ślady współpracy. Korespondencja Eileen i Floriana Znanięckich w zbiorach archiwalnych Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku. Cz. 1. [Wyd.] Tomasz Pułdocki. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 443–488, streszcz. ang.

Listy z l. 1923–1940.

8128. POLSKO-CZECHOSŁOWACKIE kontakty wojskowe 1921–1938 w dokumentach

wywiadu i dyplomacji II Rzeczypospolitej. Oprac. Piotr Kołakowski. Warszawa 2018.

Rec.: Essen Andrzej, *Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 191–194.

8129. PORYW obywatelski. Wybrał i podał do dr. Michał Ceglarek. *Karta*. [Nr] 104: 2020 s. 4–33.

Fragm. wspomnień polityków, świadków wydarzeń, żołnierzy, a także not prasowych dot. wojny polsko-bolszewickiej.

8130. POSŁAŃCY. Wybrała i podała do dr. Anna Richter. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 11–15.

Fragm. wypowiedzi polityków i publicystów, dot. osadnictwa wojskowego na Kresach w l. 1920–1924.

8131. PRAWO konstytucyjne II Rzeczypospolitej. Zbiór aktów prawnych. Brzeszcze 2020 MCzPrawo 4° ss. 290, nlb. 2, il.

8132. PROŚBY o łaskę. Wybrała i podała do dr. Joanna Ostrowska; z niem. przeł. Anna Wojnarowska-Olek. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 64–69.

Dot. l. 1935–1941 i ofiar pochodzących z terenów Śląska, które miały poddać się przymusowej sterylizacji.

8133. THE PROTECTION of the cordon section on the border between Central Lithuania and the so-called Kaunas Lithuania between 1921–1923. [Wyd.] Rafał Roguski. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 247–258.

Sprawozdanie Dyrektora Departamentu Spraw Wewnętrznych w sprawie kontroli ruchu na granicy.

8134. PROTOKOŁY posiedzeń Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 1918–1923. Gabinet Jędrzeja Moraczewskiego 18 listopada 1918 – 16 stycznia 1919. T. 1. Oprac. Marek Kornat, Paweł Libera. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 436. IH PAN, AAN.

8135. [PRUS Konstanty]: Spis miejscowości Polskiego Śląska Górnego. Nazwy wszystkich gmin, obszarów dworskich oraz osad i kolonji znaczniejszych. Zestawił Konstanty Prus; wpraw. poprzedziła Stanisława Sochacka. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. XII, 105, nlb. 3, il. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Reprint, oryg.: Bytom 1920.

8136. PRUSINOWSKI Józef: Wspomnienia Radziejowianina. Radziejów przed wojną i podczas okupacji. Moja służba wojskowa w 59. PP Wielkopolskiej w Inowrocławiu oraz w wojnie obronnej 1939 r. Pod red. Leszka Kalickiego. Brześć Kujawski 2019 Wydaw. Złoty Kruk 8° ss. 145, il.

J. Prusinowski (1912–1998).

8137. PRUSINOWSKI Józef: Wspomnienia Radziejowianina. Rok 1918 oraz udział miesz-

kańców Radziejowa w powstaniu wielkopolskim 1918/19. Pod red. Leszka Kalickiego. Radziejów–Brześć Kujawski 2019 Wydaw. „Złoty Kruk” 8° ss. nlb. 2, 76, il.

J. Prusinowski (1912–1998).

8138. PRUSZKÓW. Księga protokołów Rady Miejskiej 2 stycznia 1920 – 11 grudnia 1920. Księga protokołów Magistratu 8 stycznia 1920 – 28 grudnia 1920. Red. tekstu Marian Skwara. Pruszków 2020 Książnica Pruszkowska im. H. Sienkiewicza 4° ss. 263, nlb. 3, tabl. 305, il.

8139. PRZYBOROWSKA Maria: Powołanie. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 8–9.

Fragm. wspomnień: M. Przyborowska, Biuro „Improwizacji” w: Polski Czerwony Krzyż 1919–1929. Warszawa 1929.

8140. ROMANOWSKI Józef: Powrót do Rozpasa. Wspomnienia. Kraków 2020 Ridero 8° ss. 41.

Wspomnienia pochodzące z Kresów, absolwenta studiów muzycznych, dyrygenta zespołów chórnych, obejmujące lata 1929–1946.

8141. ROŚCISZEWSKI Lech: Pamiętnik z czasu wojny. Przygot. do dr. Iwona Wiktorowska, Magdalena Bilka-Ciećwierz, Grzegorz Gołębiwski. Płock 2020 Muzeum Mazowieckie 8° ss. 106, nlb. 2, il.

Treść: Sobieraj Leonard: Tytułem wstępu s. 5–6; Kruszewski Zbigniew: Słowia przed lekturą s. 7–8; Gołębiwski Grzegorz: 4 pułk ułanów w latach 1918–1920 s. 9–15; Bilka-Ciećwierz Magdalena: Lech Rościszewski 1897–1994 s. 16–22; Rościszewski Lech: Pamiętnik z czasu wojny s. 23–106.

8142. [SADOWSKA Zofia]: Zofii Sadowskiej spotkanie z Wołyniem. [Wyd.] Łukasz Żywek. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 343–357, streszcz. ang., niem., ros.

Wspomnienia autorki (1914–?), która w l. 20. XX w. przeprowadziła się z Wileńszczyzny do Łucka, związane z pierwszymi wrażeniami z pobytu w mieście, pracy w Łuckiej Kasie Skarbowej oraz dot. miejskich zabytków.

8143. [SKOPIŃSKA-RÓŻYCKA Sabina Cecylia] Skopińska Sabina: Żganie w boku i krople dziewięciorakie. Pamiętnik. Zawodzie 2020 Nawias 8° ss. 231, nlb. 3, il. (Klisze Leksarskie).

Wspomnienia lekarki i działaczki społecznej (1900–1943) z pracy jako asystentka naukowa pierwszej kliniki Uniwersytetu Warszawskiego, a później Poznańskiego, a także z przebiegu praktyki lekarskiej w podpoznańskich wsiach.

8144. SMOCKIEWICZOWA Maria Aleksandra: Moje wspomnienia. Wyd. i oprac. Norbert Delestowicz. Poznań 2020 Wydaw. Miej. Posenania; Wydaw. PTPN 8° ss. 245, nlb. 2, il.

Wspomnienia profesor Akademii Medycznej w Poznaniu (1910–2006), absolwentki Poznańskiego Konserwatorium

Muzycznego, członkini PTPN z lat dzieciństwa, wybuchu II wojny światowej i życia pod okupacją, a także w realiach PRL-u. Zawiera też historię rodziny Ewertów i Smoczkiwiczów.

8145. SOJUSZ Piłsudski–Petlura. Dokumenty i materiały. Red. Jan Pisuliński, Witalij Skalski. Warszawa–Kijów 2020 Studium Europy Wschodniej – UW; IPN; Nacjonalnyj Uniwersitet „Kiewo-Mogilans’ka Akademia” [i in.] 8° ss. 414, nlb. 1, il. Pol.-Ukr. Komisja dla Badania Relacji Wzajemnych w Latach 1917–1921. (Bibliotheca Europae Orientalis. Komisja; 2).

Rec.: Szumilo Mirosław: Głos w dyskusji nad publikacją... *Przegląd Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 121–123; Zaskilniak Leonid: Kilka uwag o książce... *Przegląd Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 125–132.

8146. SOJUSZ Piłsudski–Petlura. Krótki wybór źródeł. [Wyd.] Jan Pisuliński. *Przegląd Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 133–218.

Dokumenty, artykuły prasowe i inne źródła dot. negocjacji poprzedzających zawarcie 21 IV 1920 r. sojuszu polsko-ukraińskiego.

8147. SPRAWOZDANIE Komendy Policji Państwowej na Małopolskę za styczeń 1920 r. [Wyd.] Rafał Roguski. *Historia i Świat*. Nr 9: 2020 s. 171–180, streszcz. ang.

8148. START toru. Wybrała i podała do dr. Barbara Bossak-Herbst; współpr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 102–107.

W Warszawie. Fragm. artykułów prasowych z 1939 r.

8149. STEFAŃSKA Zofia: Wspomnienia z pracy w Muzeum Wojska w latach 1920–1945. Oprac. Janusz Wesołowski. Warszawa 2020 Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 208, il.

Z. Stefańska (1900–1983).

8150. STEFAŃSKI Paweł: Wspomnienia z Jastarni 1917–1939. Wyd. 5. Gdynia–Jastarnia 2020 Region; na zamówienie Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Oddz. 8° ss. 253, il. (Biblioteka Jastarniańska; 14).

Pamiętnik proboszcza (1877–1947) opisujący międzywojenną Jastarnię, jej rozwój i historie związane z turystami odwiedzającymi miasto.

Wyd. 1. 1997.

8151. SZALAŃDA Zbigniew: Człowiek do zadań specjalnych. Wstęp Kamil Dworaczek; oprac. i red. Tomasz Przedpełski. Warszawa 2020 NKMZ Poland Sp. z o.o. 8° ss. 295, nlb. 1, il.

Wspomnienia inżyniera hutnika, polityka i ministra hutnictwa (ur. 1934) oraz wiceprezesa Rady Ministrów, nt. młodości spędzonej w Nierowach, wydarzeń II wojny światowej, nauki szkolnej i studiów na Politechnice Śląskiej w Gliwicach, pełnienia funkcji dyrektora Huty „Kościusko” w Chorzowie oraz Huty „Katowice”, a także działalności politycznej; doprowadzone do 2005 r.

8152. SZELIGA-SZELIGOWSKA Emilia: Wspomnienia o ks. Idzim Radziszewskim i początkach Uniwersytetu 1917–1920. Z rękopisu odczytała i oprac. Jadwiga Jaźwierska. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 79, il. KUL JP11.

Wspomnienia pracowniczki Bibl. Uniwersyteckiej KUL (1878–1954).

8153. SZEMIEL Józef: Moje życie na Kresach. EtK 2020 Guldalder plik tekstowy PDF (4,71 MB).

Toż plik tekstowy EPUB (5,87 MB).

Wspomnienia autora (ur. 1917) z dzieciństwa i życia rodzinnego na Kresach Wschodnich, panujących tam tradycji i zwyczajów, służby wojskowej i mobilizacji po wybuchu II wojny światowej, ucieczki z niemieckiej niewoli i powrotu do domu, życia pod okupacją i ukrywania się przed wcieleniem do armii sowieckiej, po zakończeniu wojny pracy w kolchozie i starania się o repatriację na ziemię polskie.

8154. [SZPILMAN Halina]: Żona pianisty. [Rozm. przez.] Filip Mazurczak. Kraków 2020 Mando 8° ss. 207, nlb. 16, il.

Wspomnienia lekarki (1928–2020), nt. domu rodzinnego w Radomiu, wybuchu II wojny światowej i uwięzienia ojca w obozie koncentracyjnym Sachsenhausen, poznania swojego przyszłego męża, Władysława Szpilmana w 1948 r., założenia rodziny i codziennego, wspólnego życia.

8155. SZTROMAJER Stefan: Wywołać wspomnienia. Spisała Zofia Sztromajer. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 140, nlb. 4, il.

Wspomnienia chemika (ur. 1931), pracownika akademickiego Politechniki Łódzkiej z dzieciństwa spędzonego w Łodzi, edukacji szkolnej, wybuchu II wojny światowej i wyjazdu do Warszawy, tajnego nauczania i uczestnictwa w powstaniu warszawskim, po zakończeniu wojny powrotu do Łodzi i kontynuacji nauki, dorosłego życia i pracy zawodowej. Doprowadzone do 1998 r.

8156. SZYŃKOWSKA Marianna: Wspomnienia z lat dziecięcych i okupacji. Grabowo–Warszawa 2020 [Przeds. Wydawniczo-Handlowe Art] 8° ss. 40, il.

M. Szyńska (ur. 1930).

8157. TRAFNY Leopold: Droga. Nadzieja i wiara, które nie umarły. Tarnowo Podgórze 2020 Idam 8° ss. 382.

Wspomnienia autora (ur. 1931) z trudnego i ubożego dzieciństwa, życia codziennego i pracy rodziców w różnych folwarkach, wybuchu II wojny światowej i pracy przymusowej na rzecz Niemców, po zakończeniu wojny nauki szkolnej i pracy w rodzinnym gospodarstwie, studiów ekonomicznych w Szczecinie, założenia rodziny i pracy zawodowej.

8158. URBAŃSKI Jan: Wspomnienia z okresu dzieciństwa (1930–1945). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 257–273.

Opisujące dzieciństwo i naukę w szkole powszechnej w Radomsku od 1937 r., początek wojny i realia okupacji; aut. ur. w 1930 r.

8159. „W ATMOSFERZE ksiąg, gór i bliższych dusz?”. Wybór korespondencji Józefa Pilcha z lat 1936–1995. Koncepcja, oprac. nauk. i przedm. Katarzyna Szkaradnik. Ustroń 2020 Galeria na Gojach 8° ss. 624, il., streszcz. ang.

8160. WALIGÓRA Bolesław: Bój pod Ossowem i Leśniakowizną w dniu 14.VIII.1920. Warszawa 2020 MON; Centralna Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 38, k. tabl. 2, mapy.

Reprint, oryg.: Warszawa 1932.

8161. WALIGÓRA Bolesław: Fortyfikacja przedmościa Warszawy w r. 1920. Warszawa 2020 MON; Centralna Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 90, mapy.

Reprint, oryg.: Warszawa 1930.

8162. WALKA o Spisz i Zaolzie w archiwalnej tece Kazimierza Roupperta. [Wyd.] Bogdan Śmigielski. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 180–191.

Zawiera fotokopie dokumentów.

8163. WALKA, ale bez krzywdy. Wybrał i podał do dr. Adam Safaryjski. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 12–21.

Państwo i Kościół o relacji Polacy–Żydzi – głosy kard. Augusta Hlonda, Felicjana Sławoja Składkowskiego, Izaaka Rubinsztejna i in. z l. 1935–1938.

8164. WAŃKOWICZÓWNA Maria, Zambroch Jerzy: Etap poleski. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 14–21.

Przyjmowanie fal repatriantów ze Wschodu w relacji członkini PCK (1922–1923) i reakcja na epidemię we wspomnieniach z 1933 r.

Fragm. książek: M. Wańkowiczówna, Wspomnienia z etapu repatriacyjnego w Baranowiczach, w: *Polski Czerwony Krzyż 1919–1929*. Warszawa 1929; Z pamiętnika „Polskiego Czerwonego Krzyża” – wydanie Jubileuszowe z okazji 20-lecia PCK. Warszawa 1939.

8165. WASZYŃSKI Edmund: Droga do Asklepejonu. Wspomnienia. Leszno 2020 MBP im. Stanisława Grochowiaka 8° ss. 355, nlb. 1, il.

Wspomnienia lekarza (ur. 1929) z dzieciństwa spędzonego w Lesznie, życia rodzinnego, śmierci matki i wybuchu II wojny światowej, nauki szkolnej i działalności w harcerstwie, studiów w Akademii Medycznej we Wrocławiu, pracy na oddziale ginekologiczno-położniczym w Lesznie, działalności naukowej, aż do przejścia na emeryturę.

8166. WEINREICH Aneta: Właściwy moment, aby przemówić. Tł. Małgorzata Kafel. Kraków 2020 A.B.B. Nieruchomości Adam Benedykt Bisping 8° ss. 462, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1929), pochodzącej z krakowskiej rodziny żydowskiej, z dzieciństwa i życia rodzinnego, wybuchu II wojny światowej, życia w getcie i ukrywania się przed

Niemcami, skierowania do obozu w Płaszowie, ucieczki i wyjazdu do Węgier, a następnie Rumunii; po zakończeniu wojny przeprowadzki do Izraela, a następnie Australii.

8167. WEISS Natan: Pamiętnik po latach. Krosno 2020 Oficyna Wydawnicza RuthenicArt 8° ss. 176, nlb. 3, il.

Wspomnienia Żyda (1926–2009) pochodzącego z Brzozowa nt. obrazu miasta i społeczności żydowskiej międzywojnia, nauki szkolnej, wybuchu II wojny światowej, życia w strachu przed okupantem, uwięzienia w obozie pracy w Prokocimiu, śmierci pozostałych członków rodziny, pobytu w kilku obozach koncentracyjnych, m.in.: Płaszowie, Brzezince, Bergen-Belsen, ocalenia z Holocaustu, założenia rodziny i wyjazdu do Izraela.

8168. WIŚNIEWSKA-SAS Daniela: Jak fe-niks z popiołów. Rozmawiała i spisała Elżbieta Adamowicz. Łowicz–[Sieradz] 2020 staraniem Urzędu Miejsk. Wydz. Kultury, Sportu i Turystyki; Elżbieta Adamowicz 8° ss. 31, nlb. 1, il.

Wywiad córki z matką (ur. 1930) nt. historii rodziny Gwaryńskich, dzieciństwa spędzonego w Wyszkowie, nauki szkolnej, wybuchu II wojny światowej i wyjazdu do Warszawy, po upadku powstania warszawskiego wypędzenia z miasta i ukrywania się w Piastowie, po zakończeniu wojny zamieszkania w Łowiczu, kontynuacji nauki i założenia rodziny.

8169. WOJNA polsko-rosyjska 1919–1921. Źródła z zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. Oprac. Maciej Hubka, Tomasz Matuszak, Aleksy Piasta. Piotrków Trybunalski 2020 AP 4° ss. 179, il. AP w Piotrkowie Trybunalskim.

8170. WOŹNIAK Józef: Wspomnienia z lat młodości i wojny. Oprac. Wiktor Pietrzyk. Opoczno 2020 Muzeum Region. 8° ss. 80, il.

Wspomnienia mieszkanka Opoczna (ur. 1930) z lat młodości i życia rodzinnego, śmierci ojca i ciężkiej sytuacji materialnej, nauki szkolnej i wybuchu II wojny światowej, losów miejscowej ludności żydowskiej oraz utworzenia getta, wyzwolenia Opoczna i życia w nowych realiach.

8171. WRÓG domowy. Wybrał i podał do dr. Adam Safaryjski. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 22–29.

Fragm. artykułów i felietonów z l. 1936–1939 dot. stosunku do ludności żydowskiej.

8172. WRZENIE wsi. Wybrał i podał do dr. Marcin Poletyło. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 52–67.

Fragm. wspomnień oraz materiałów prasowych dot. strajków z l. 1937–1938.

8173. Z POLICYJNEJ kartoteki: akta ze służby na Wołyniu policjantów z Wielkopolski wschodniej. [Wyd.] Oleh Razyhrayev. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 167–176, streszcz. ang.

Akta osobowe policjantów Komendy Wojewódzkiej Policji w Łucku; l. 30. XX w.

8174. ZAJFRYD Mieczysław: Wspomnienia. Red. Aldona Kubicka, Adam Wielądek. Warszawa–Radom 2020 Stow. Inżynierów i Techników

Komunikacji RP; Łukasiewicz – Inst. Technologii Eksploatacji 8° ss. 197, il.

Wspomnienia pracownika Polskich Kolei Państwowych (1922–2020), ministra komunikacji (w l. 1969–1981), z młodości spędzonej w Brześciu nad Bugiem, nauki szkolnej, wybuchu II wojny światowej, pierwszych lat pracy w PKP, a następnie w Ministerstwie Komunikacji; doprowadzone do 1999 r.

8175. ZAKRZEWSKI Zygmunt: W szyku. Wybrała i podała do dr. Agnieszka Knyt. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 64–75.

Bitwa warszawska w dzienniku polskiego ochotnika.

8176. ZANIM powstała Polska... Praca społeczna kobiet w okresie powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku. Wybór relacji. Oprac. Joanna Lusek. Bytom 2019 Muzeum Górnos Śląskie 8° ss. 554, il.

Rec.: Zależny Jolanta: Kobieta o kobietach, nie tylko dla kobiet... *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 315–321.

8177. „ZASADY konspiracji partyjnej” – projekt końcowy Komisji ds. Nielegalnej Działalności przy Komitecie Wykonawczym Międzynarodówki Komunistycznej (1923–1925). Oprac. Elżbieta Kowalczyk. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 229–259.

8178. [ZBOROWSKI Juliusz]: Listy Juliusza Zborowskiego do Seweryna Udzieli. [Wyd.] Magdalena Dolińska. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr:] 2020 s. 378–425, streszcz. ang. z l. 1918–1936.

8179. ZIELIŃSKI Zygmunt: Powroty minionego czasu zagnieżdżone w pamięci. Wstęp i oprac. Rafał Łatka. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 870, nlb. 1, il.

Autobiografia księdza i historyka (ur. 1931), emerytowanego profesora KUL, badacza dziejów Kościoła katolickiego i Polonii w USA, dot. młodości spędzonej w Cerkwinie, II wojny światowej, nauki szkolnej i drogi do kapłaństwa, studiów na KUL, doktoratu i habilitacji, pracy naukowej i wyjazdów zagranicznych.

Rec.: Śladkowski Wiesław: O autobiografii księdza profesora Zygmunta Zielińskiego. *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 207–216; Wiśniewska Joannar. „Takie to były czasy, pytanie w jakim stopniu dziś są lepsze?”. Wspomnienia ks. prof. Zygmunta Zielińskiego. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 217–224.

8180. ZWYKŁE życie. Wspomnienia okולowojeńne mieszkańców Niska i Zarzecza. Pomysł, oprac. i red. Jan Adam Barański, Ewa Krzyżek, Krzysztof Gawrys. Nisko–Kraków 2020 Jan Adam Barański 8° ss. 132, il.

8181. ŻANDARMERIA Wojskowa w dokumentach z lat 1918–1939. T. 3: Dzienniki Rozkazów (Tajne). Wybór i przygot. materiałów pod nadzorem merytorycznym Jana Tarczyńskiego. Warszawa 2020 CBW im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. 455.

T. 1. 2016.

Opracowania

Zob. poz. 1608, 1641, 2248, 2658, 2740, 3149, 5236, 5400, 6310, 6588, 7333, 7427, 7487, 7488, 7643, 7783, 7811, 7850, 8026, 8051, 8056, 8102, 8106, 8107, 8125, 8133, 8141, 8146, 8147, 10009, 10129.

8182. 100 LAT regionu grudziądzkiego w Niepodległej 1920–2020. Red. Mariusz Żebrowski. Grudziądz 2020 Urząd Miejski. 8° ss. 36, il.

Opracowanie poświęcone wydarzeniom I. 1918–1920, które miały miejsce w Grudziądzu oraz w miejscowościach leżących na terenie powiatu grudziądzkiego.

8183. II RZECZPOSPOLITA w drugiej połowie lat 30. – Żądania państwa ściśle narodowego. Oprac. Adam Safaryjski. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 6.

8184. IV ESKADRA Wielkopolska (15. Eskadra Myśliwska). 25 V 1919 – 29 VII 1921. Praca zbiorowa. Pod red. Roberta Kulczyńskiego. Warszawa 2018 GRETZA – Robert Gretzyngier 4° ss. 240, il.

Rec.: Kabatek Mateusz, *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 146–148.

8185. ADAMCZEWSKI Marek: Geneza rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 29 marca 1930 r. w sprawie oznak władz, urzędów, zakładów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych. Orzeł Biały Zygmunta Loreca (Loretza). *Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego*. T. 18: 2020 s. 279–301, streszcz. ang.

8186. ADAMCZYK Arkadiusz: The commandant's genius area – historical arguments as an element constituting the political identity of the Piłsudski camp. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (2) s. 9–20, streszcz. pol.

8187. ADAMCZYK Arkadiusz: Wizerunek Sejmu Ustawodawczego w opinii politycznych przedstawicieli społeczeństwa polskiego okresu II Rzeczypospolitej. *Przegląd Sejmowy*. R. 26: 2018 nr 6 s. 9–25, streszcz. ang.

8188. ALBINIAK Andrzej: Pomoc ludności województwa lubelskiego w przygotowaniach do plebiscytów. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 4 s. 550–564, streszcz. ang., niem.

W l. 1920–1921.

8189. ALBINIAK Elżbieta Monika: Akademicki Komitet Obrony Ziemi Plebiscytowych Warmii, Mazur i Górnego Śląska działający na Uniwersytecie Lubelskim i jego losy. *Komunikaty*

Mazursko-Warmińskie. [T. 64]: 2020 nr 4 s. 565–586, streszcz. ang., niem.

W l. 1920–1921.

8190. ANDRYŚIAK Ewa: Biblioteki w systemie powiatowej oświaty pozaszkolnej w okresie międzywojennym. Na przykładzie powiatu kaliskiego i tureckiego. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 37–51, streszcz. ang.

8191. [ÂNOÛŠKÌ Aleg] Yanouski Aleh, [Ânoũskaâ Valãncina] Yanouskaya Valiantsina: „Pol’ski faktar” u razvici intelektual’nej sfery Belarusi (1920–1930-h gg.). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 129–152, streszcz. ang., pol.

8192. AULEYTNER Julian, Petriuk Stefan: Polskie pocztowe wydania lokalne 1918–1919 na znaczkach „Germania”, Austro-Węgier i Ukrainy. *Polnische lokale Aufdrucke 1918–1919 auf “Germania”-Ausgaben und Marken von Österreich-Ungarn und der Ukraine*. Warszawa–Langballigholz–Gdańsk 2020 Pol. Zw. Filatelistów. Okręg Pomorski 4° ss. 371, il., mapy, streszcz. ang.

8193. AUSZ Mariusz: Członkowie Arcybractwa Straży Honorowej Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szczuczynie Nowogródzkim w latach 1928–34. Przyczynek do badań genealogicznych. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 7: 2015 [dr.:] 2016 s. 89–103, streszcz. ros., niem., ang., fr.

Zwiera też spis członków.

8194. AUSZ Mariusz: Gimnazjum Handlowe księży pijarów w Lidzie w latach 1929–1939. Szkoła tolerancji religijnej i narodowościowej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 235–254, streszcz. ang.

8195. AUSZ Mariusz: Rycerki Krucjaty Eucharystycznej przy parafii katolickiej w Szczuczynie Nowogródzkim w latach 1936–1938. *Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego*. T. 8: 2016 [dr.:] 2017 s. 189–204, streszcz. ros., niem., ang., fr.

Zawiera też wykaz nazwisk.

8196. BAJKO Piotr: Prezydenckie łowy. Polowania prezydenta RP Ignacego Mościckiego w Puszczy Białowieskiej. *Białowieża 2020* Hajstra Wojciech Sobociński 8° ss. 208, il.

8197. BAKHTADZE Mikheil: Archiwum Akt Nowych documents of the Georgian-Polish relations in 1922–1923. *Pro Georgia*. No 30: 2020 s. 251–267.

W aneksie 4 dokumenty.

8198. BALKELIS Tomas: A Dirty war. The armed Polish-Lithuanian conflict and its impact on nation-making in Lithuania, 1919–23. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 227–259.

8199. BANASZEK Tadeusz: 4 Pułk Piechoty Legionów w Kielcach 1922–1939. Organizacja, wyszkolenie, symbolika. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 183–200, streszcz. ang.

8200. BANASZEK Tadeusz: Udział wojska w przysposobieniu wojskowym w Kielcach w II Rzeczypospolitej. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 201–214, streszcz. ang.

8201. BANASZEK Tadeusz: Życie codzienne oficerów i podoficerów zawodowych w Garnizonie Kielce w okresie międzywojennym. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 79–97, streszcz. ang.

8202. BANASZKIEWICZ Aleksandra: Dydaktyka księgowości w szkolnictwie handlowym okresu dwudziestolecia międzywojennego w Polsce. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*. Nr 522: 2018 s. 209–221.

8203. BANASŃ Konrad: Polsko-abisyńskie stosunki handlowe w latach 1918–1939. *Przegląd Orientalistyczny*. 2018 nr 3/4 s. 265–282, streszcz. ang.

8204. BAŃDO Adam: Bitwa Warszawska 1920 r. w serwisie informacyjnym „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” (w setną rocznicę „Cudu nad Wisłą”). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 155–168, streszcz. ang.

8205. BAŃKOWSKA Małgorzata, Przybysz-Stawska Magdalena: „Odnowa. Miesięcznik społeczno-literacki”, „Osnowy Literackie”, „Wymiary. Miesięcznik społeczno-literacki” (1938–1939): wybory literackie orężem w budowaniu odrodzonej Ojczyzny? *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 353–374, streszcz. ang.

8206. BARGANOWSKI Antoni: 100-lecie plebiscytu w Powiecie Suskim. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 51–95.

Zawiera też tabelę z wynikami plebiscytu z 11 VII 1920 r. w pow. suskim i w poszczególnych powiatach okręgu kwi-dzyńskiego.

8207. BECKER Włodzimierz, Idkowiak Franciszek: *Poznańscy saperzy 1919–1939*. Wyd. 2, rozsz. i uzup. Poznań 2020 MEDIA-

-EXPO Wawrzyniec Wierzejski 8° ss. 381, il., mapy + CD.

Wyd. 1. Poznań–Leszno 2016 Inst. im. gen. Stefana „Grotą” Roweckiego.

8208. BECZEK Paweł: Przejawy pornografii według prasy katolickiej w II Rzeczypospolitej. *Nasza Przyszłość*. T. 133: 2020 s. 227–257, streszcz. ang.

8209. BEDNARCZYK Przemysław: Tak staliśmy się żołnierzami. Opowieści o znanych i nieznanach radomskich bohaterach wojny polsko-bolszewickiej w latach 1919–1921. Lublin 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 4° ss. 159, il.

8210. BENISZ Adam: Górny Śląsk w walce o polskość. Wprow. poprzedził Bartosz Kuświk. Opole 2020 Inst. Śląski 8° ss. VIII, 299, nlb. 11. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku).

Reprint, oryg.: Katowice 1930.

8211. BERGMANN Olaf: Józef Piłsudski i jego obóz polityczny w rysunkach wielkopolskiej prasy satyrycznej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 27–45, streszcz. ang. „Pręgiarz Poznański” (1928–1930), „Pokrzywy” (1937–1939).

8212. BĘBROWSKI Damian, Matera Rafał: Wybrane instytucje włączające w Drugiej Rzeczypospolitej do 1926 roku. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 39–55, streszcz. ang.

8213. BIADUŃ Dominik: Działalność parlamentarna lubelskich posłów Narodowej Demokracji w Sejmie Ustawodawczym. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 91–125, streszcz. ang. Lata 1919–1922.

8214. BIEL Urszula: Kultura filmowa prowincji górnośląskiej. Kina, właściciele, widzowie. Poznań 2020 Wydaw. Nauka i Innowacje 8° ss. 574, nlb. 1, il., streszcz. niem. (Niemcy, Media, Kultura).

Lata 1918–1939.

8215. BIESAGA Monika: Jewish public libraries in interwar Poland. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 153–167.

8216. BIGOSIŃSKI Adam Konrad: Muzyczne tajemnice Poznania – kino „Słońce” i jego wyjątkowe organy. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 27–44, streszcz. ang.

Otwarte w 1927 r.

8217. BILSKA-CIEĆWIERZ Magdalena: Kiedy stała się wolność... Płock w latach 1918–1921. Płock 2018.

Rec.: Sokolnicki Michał, *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 3 s. 51–53.

8218. BINEMANN-ZDANOWICZ Dawid: Historyczno-prawne aspekty włączania działających w II RP Kościołów ewangelickich konfesji luteranckiej i ewangelicko-unijnej do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 11: 2017 s. 70–87, streszcz. ang.

8219. BISKUPSKI Jacek: Życie społeczno-polityczne i kulturalno-oświatowe w Babiaku w latach 1932–1939 w świetle doniesień „Gazety Kolskiej”. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 141–154, streszcz. ang.

8220. BITWA warszawska 1920 w relacjach i wspomnieniach. Praca zbior. pod red. Tadeusza Skoczka, Jolanty Załączny. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Muzeum Niepodległości 8° ss. 188, il.

Treść: Roguska Magdalena: Wstęp s. 7–9; Szczepański Janusz: Wkład Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego i jego generałów w zwycięstwo w Bitwie Warszawskiej w świetle opinii ówczesnych polskich polityków s. 11–23; Olszewska Maria Jolanta: Cud Wisły, czyli Adama Grzymały-Siedleckiego relacja z wojny polsko-bolszewickiej na tle literatury tego czasu s. 25–46; Tierling-Słedź Ewa: Bitwa Warszawska w literaturze dla dzieci (rekoncesans) s. 47–65; Załączny Jolanta: Kobieta wobec tragizmu wojny 1920 roku – Izabela Lutosławska, „Bolszewicy w polskim dworze” s. 67–78; Milewska Marta: Najazd bolszewicki we wspomnieniach mieszkańców Mazowsza Północnego s. 79–94; Lusek Joanna: „Za Polskę, za Śląsk...”. Udział 1. Pułku Strzelców Bytomskich / 167. pułku piechoty w wojnie 1920 roku i Bitwie Warszawskiej w świetle zachowanych relacji s. 95–124; Pakuła Mirosław: Walki o Nieporęt i Wólkę Radzymską 14–15 sierpnia 1920 r. w relacjach uczestników s. 125–139; Świdwa Michał Filip: Wojna 1920 roku z perspektywy młodzieży w polskim mundurze s. 141–151; Michalec Beata: Rada Obrony Stolicy w doniesieniach urzędowych i prasowych s. 153–169; Piława-Soroka Ewelina: Relacje z frontu wojny polsko-bolszewickiej na łamach „Tygodnika Ilustrowanego” s. 171–177.

8221. BÖHLER Jochen: Civil war in Central Europe, 1918–1921. The reconstruction of Poland. Oxford 2018 Oxford Univ. Press 8° ss. 234, tabl. 12.

Rec.: Balkelis Tomas, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 217–220.

8222. BOJARSKI Adam: Sądownictwo specjalne powołane przez ministra byłej dzielnicy pruskiej w 1920 roku. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 317–338.

8223. BORKOWSKI Andrzej: Cele edukacyjne i wychowawcze nauczania religii prawosławnej w szkołach w latach 1918–1932. *Latopisy Akademii Supraskiej*. Vol. 11: 2020 s. 89–104, streszcz. ang.

8224. BOROWIAK Mariusz: Flotylla Pińska 1919–1931. Oświęcim 2020 Napoleon V 8°

ss. 117, il. Mariusz Borowiak. (Polska Marynarka Wojenna II Rzeczypospolitej; t. 2).

8225. BOROWIAK Mariusz: Pierwsze okręty na Bałtyku. Oświęcim 2020 Napoleon V 8° ss. 130, il. Mariusz Borowiak. (Polska Marynarka Wojenna II Rzeczypospolitej; t. 3).

8226. BOROWIEC Rafał: Plany budowy linii kolejowej Lublin–Szczepieszyn–Bełżec w okresie Drugiej Rzeczypospolitej. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 157–168, streszcz. ang.

8227. BRUSKI Jan Jacek: Sprawa ukraińska a Józef Piłsudski. *Przegląd Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 43–59.

8228. BRUSKI Jan Jacek: Ukraina w koncepcjach Józefa Piłsudskiego w latach 1918–1921. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 11–25, streszcz. ang.

8229. BRYKOWSKA Maria: Oskara Sosnowskiego projekt oficyny przy gmachu Ministerstwa Kolei Żelaznych w Warszawie. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 151–169.

1922 r.

8230. BUCHOWSKI Krzysztof: Rok 1920 w stosunkach polsko-litewskich. Fakty i kontrowersje. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 118–123, streszcz. ang., białorus., lit., ros.

8231. BUCHOWSKI Krzysztof, Krzyżanowski Lech: Lato insurgentów. I powstanie śląskie i powstanie sejneńskie 1919. Katowice 2020 Muzeum Śląskie 4° ss. 327, nlb. 1, il., mapy.

8232. BUGAJSKA-WIECŁAWSKA Joanna: Dział Kontroli Ruchu Kordonowego Litwy Środkowej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 291–311, streszcz. ang.

Lata 1921–1923.

8233. BUJAK Grzegorz: „Ankieta duszpasterska z 1930 r.” oraz „Sprawozdanie duszpasterskie za rok 1930” i ich rola w planach odnowy życia społeczno-religijnego w diecezji kieleckiej w okresie międzywojennym. *Archiva, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 67–82, streszcz. ang.

8234. BUREK Krzysztof: Stefana Żeromskiego pożegnanie z Sandomierzem. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 26: 2020 nr 49 s. 61–63.

Uroczystość otwarcia 17 V 1925 r. domu Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, na którą złożony chorobą pisarz nie mógł przybyć i przysłał list (11 V).

8235. CABAJ Jarosław: The Polish-Czechoslovakian conflict over Cieszyn Silesia, Spiš and Orava in the years 1938–1939 as reported by

the Polish provincial press published in Siedlce. *Historia i Świat*. Nr 9: 2020 s. 127–145.

8236. [ČAĀŃSKIĀ Ūrj Oleksandrovič] Chański Iurii: Walka za kulisami dyplomacji międzywojennej. Turcja w polskiej polityce prometejskiej w latach 1918–1932. Warszawa 2020 Studium Europy Wschodniej UW 8° ss. 535, nlb. 9. (30 tomów na 30-lecie Studium Europy Wschodniej; no 17/30) (Bibliotheca Europae Orientalis. Studia; 14).

Rozprawa doktorska, Uniwersytet Warszawski 2018.

8237. ČARNÁKEVIČ Andrĕj [Mikalaevič]: Īdeā „belaruskaga P'emonta” dy Minskaā damova 1920 goda. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 66–89, streszcz. ang., lit., pol., ros.

8238. CELER Bogumiła: Korespondencja Zofii Hieropolitańskiej z prof. Franciszkiem Koperą w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 131–153, streszcz. ang.

Omówienie treści korespondencji z 1934 r. dot. problemów Muzeum Ziemi Kaliskiej i życia w mieście.

8239. CHALIMONIUK Krzysztof: Niezrealizowane projekty czechosłowackich placówek konsularnych w okresie międzywojennym na Pomorzu. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 54–60.

8240. CHŁOPECKI Tomasz: Myśl polityczna i prawna obozu rządzącego w Polsce w latach 1935–1939. Państwo, prawo, gospodarka. Poznań 2018.

Rec.: Sołga Przemysław, *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 609–617.

8241. CHŁOSTA Jan: Konsulat polski w Elku. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 69–73.

Powołany w 1922 r.

8242. CHMIEL Aleksy: Sport konny w Drugiej Rzeczypospolitej. Lublin 2017 Drukarnia i Wydaw. Akademickie WSSP im. W. Pola 8° ss. 52, il. Wyższa Szkoła Społ.-Przyrodnicza im. Wincentego Pola.

8243. CHMIEL Aleksy: Zarys historii gońców w utrzymywaniu łączności oraz w rywalizacji wojskowo-sportowej w Drugiej Rzeczypospolitej. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 239–252, streszcz. ang.

8244. CHOMA-SUWAŁA Anna: Recepcja poezji ukraińskiej przez pisarzy lubelskiego środowiska literackiego w okresie międzywojennym. Próby interpretacji. Lublin 2019 Wydaw. UMCS 8° ss. 326.

Rec.: Sobol Walentyna: „Vis Probandi” albo na drodze do zrozumienia i współdziałania narodów. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 4 s. 367–372, streszcz. ang.

8245. CHROŚCICKI Juliusz A[ntoni]: Ministerstwo Sztuki i Kultury w latach 1918–1919. *Barok*. [R.] 26: 2019 [nr] 2 [dr.: 2020] s. 23–29.

8246. CHWAŁBA Andrzej: Przegrane zwycięstwo. Wojna polsko-bolszewicka 1918–1920. Wołowiec 2020 Czarne 8° ss. 386, nlb. 5.

8247. CHWAŁKOWSKI Marian: Odzyskanie niepodległości przez Brodnicę w 1920 roku. W setną rocznicę powrotu Brodnicy do wolnej Polski 18 stycznia 1920 roku. Brodnica 2020 Multi sp.j. B. Grzybowska – T. Siekierski 8° ss. 267, nlb. 1, il.

8248. CHYLAK Karol: Od spowiednika do społecznika. Transformacja roli społecznej duchownego w II Rzeczypospolitej. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 26: 2017 nr 4 s. 165–182.

8249. CICHONŃ Ewa: W 100-lecie powstań śląskich i powstania oleskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 7–21.

8250. CICHORACKI Piotr: Stan zagrożenia. Bezpieczeństwo wewnętrzne II Rzeczypospolitej. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 693–702, streszcz. ang.

8251. CICHORACKI Piotr, Dufurat Joanna: On the threshold of dismissal. Head of the Polesia Province Jan Krahelski in view of the situation in Polesia in 1932. *Studia Białorusinistyczne*. Vol. 14: 2020 s. 57–69, streszcz. białorus., pol.

8252. CICHORACKI Piotr, Dufurat Joanna, Mierzwa Janusz: Oblicza buntu społecznego w II Rzeczypospolitej doby wielkiego kryzysu (1930–1935). Uwarunkowania, skala, konsekwencje. Kraków 2019.

Rec.: Hagen William W., *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 321–328.

8253. CIECHOMSKA Agnieszka, Gołębiewski Grzegorz: Dzieje formowania 3-go szwadronu Pułku 4-go Ułanów (od października 1918 do połowy lutego 1919 roku). *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 4 s. 38–43, streszcz. ang.

Na ziemi płockiej.

8254. CIESIELSKI Rafał: Maurice Ravel in Polish music criticism (1918–1939). *Musica Iagellonica*. Vol. 11: 2020 s. 129–146, streszcz. ang.

8255. CIEŚLAK Michał: „Bolszewicy w Płocku”. Propagandowa ulotka z wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 165–170, streszcz. ang., niem., ros.

8256. CIEŚLIK Adrian: Misjonarska działalność polskich dominikanów w Chinach w świetle listów o. Sadoka Maćkowiaka do redakcji „Róży Duchownej” z lat 1937–1939. *Orientalia Christiana Cracoviensia*. T. 11: 2019 s. 141–159, streszcz. ang.

8257. CONRAD Benjamin: Umkämpfte Grenzen, umkämpfte Bevölkerung. Die Entstehung der Staatsgrenzen der Zweiten Polnischen Republik 1918–1923. Stuttgart 2014.

Rec.: Kołacki Jerzy, *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 315–318.

8258. CYMERMAN Jarosław, Wójtowicz Aleksander: „Reflektor”. Urwana ścieżka Nowej Sztuki. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 21: 2019 s. 11–17, streszcz. ang.

Dot. czasopisma wydawanego w l. 1923–1925.

8259. CYRA Adam: Doktryna wojenna II Rzeczypospolitej w latach 1918–1939. Oświęcim–Jarosławice 1972/2020 Grafikon 8° ss. 91, il.

Na podstawie pracy magisterskiej z 1972 r.

8260. CYTADELA Warszawska w 1920 roku. Praca zbior. pod red. Tadeusza Skoczka, Jolanty Załęczny. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Muzeum Niepodległości 8° ss. 216.

Treść: Roguska Magdalena: Wstęp s. 7–10; Skoczek Tadeusz: X Pawilon przed rokiem 1920. Galeria więźniów s. 11–31; Engeldorf Jan: Cytadela Warszawska w systemie obrony Przedmościa Warszawskiego podczas wojny polsko-bolszewickiej s. 33–45; Jaskólski Jarosław: Więźniowie Aresztu X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej 1918–1921 s. 47–57; Cieślak Michał: Obóz Koncentracyjny Warszawa – Cytadela s. 59–79; Załęczny Jolanta: Cytadela Warszawska w zapiskach uczestników wojny 1920 roku s. 81–99; Michalec Beata: Więźniowie X Pawilonu w wojnie 1920 roku s. 101–128; Bezak Paweł: Kreski, kropki, cyfry i... Pismo Święte s. 129–139; Potrac Radosław J.: Warszawa 1920 – Szlakiem Cudu nad Wisłą po Warszawie s. 141–153; Milewska Marta: Najazd bolszewicki i Cytadela Warszawska w 1920 roku w podręcznikach dla szkół podstawowych s. 155–175; Szczepański Janusz: Z dziejów wojny 1920 roku. Obrona nadnarwiańskich miast: Ostrołęki i Pułtuska s. 177–201.

8261. CZABAŃSKI Adam, Czabańska-Rosada Małgorzata: Samobójstwa w Poznaniu w dwudziestoleciu międzywojennym. Kulturowe studium przypadku. Gorzów Wielkopolski 2020 Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 217, nlb. 3, streszcz. ang., niem. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

8262. CZAJKA Stanisław: Sienniczanie w bitwie warszawskiej 1920 roku. Siennica 2020 Gm. Bibl. Publ. 4° ss. 32, il.

8263. CZYŻ Robert: Nauczyciele historii a edukacja patriotyczna w Państwowym Gimnazjum Koedukacyjnym im. Bartosza Głowackiego

w Tomaszowie Lubelskim w Drugiej Rzeczypospolitej. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 147–171, streszcz. ang.

8264. DADEJ Iwona: Beruf und Berufung transnational. Deutsche und polnische Akademikerinnen in der Zwischenkriegszeit. Osnabrück 2019 Fibre 8° ss. 357, il. (Einzelveröffentlichungen des Deutschen Historischen Instituts Warschau; Bd. 38).

Rec.: Lusek Joanna, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 404–413; Mrzygłód Iza, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 328–334.

8265. DANILUK Joanna: Rola kobiet w akcji plebiscytowej na Warmii, Mazurach i Powiślu w 1920 roku. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 8: 2020 s. 71–84, streszcz. ang.

8266. DANIŁO Piotr: Z nadzoru i kontroli Wydziału Powiatowego w Bielsku Podlaskim nad działalnością samorządu gminnego i miejskiego w latach 1930–1933. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 31–40.

8267. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Kancelaria Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie w latach 1918–1939. Warszawa 2015.

Rec.: Magier Dariusz, *Historia i Świat*. T. 6: 2017 s. 218.

8268. DERDA Anna: Kampania i przebieg plebiscytu z 11 lipca 1920 roku na Warmii i Mazurach w świetle materiałów tekstowych oraz ikonograficznych zamieszczonych w lokalnej prasie niemieckojęzycznej. *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 239–260, streszcz. ang.

8269. DESZCZYŃSKI Marek P.: Kurtuzajza, uniki, odmowa – władze Polski wobec podejmowanych przez Niemcy prób nawiązania współpracy wojskowej (luty 1934 – kwiecień 1939 r.). *Rocznik Lubelski*. T. 46: 2020 s. 115–133, streszcz. ang.

8270. DOBROWOLSKI Tomasz: Walki z bolszewicką nawałą w 1920 r. *Rocznik Ziemi Sarnackiej*. T. 3: 2020 s. 141–162.

Zawiera także opis miejsc upamiętniających wydarzenia z 1920 r. w gminie Sarnaki.

8271. DOKONANIA kulturowe w Polsce niepodległej. Pod red. Katarzyny Karaskiewicz. Białystok 2020 Kresowa Agencja Wydawnicza 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Z treści: Karaskiewicz Katarzyna: Wprowadzenie s. 7; Modzelewski Witold: Wizje polityki gospodarczej okresu międzywojennego. Refleksje ze współczesnej perspektywy s. 11–18; Jastrzębski Robert: Dokonania kodyfikacyjne II Rzeczypospolitej s. 19–33; Borecki Paweł: Polityka i prawo wyznaniowe II Rzeczypospolitej. Spojrzenie krytyczne s. 34–44; Kozłowski Tomasz:

Racjonalizm humanistyczny jako polskość zapoznana s. 45–55; Owczarz Stefan: Polityczne stanowisko bolszewików w kwestii wojny polsko-rosyjskiej 1919–1920 s. 56–66; Skardowska Ewa: Nowatorstwo modernizmu w twórczości Aleksandra Tansmana na przykładzie Sonaty nr 2 na skrzypce i fortepian (1919) oraz Tria fortepianowego nr 2 (1938) s. 69–83; Podkowińska Monika: Milczenie i cisza w literaturze międzywojennej s. 84–93; Termer Janusz: Pacyfizm w literaturze międzywojnia na przykładzie „Soli ziemi” Józefa Wittlina s. 94–101; Kochan Jerzy: Naród, wolność, sprawiedliwość. Róża Luksemburg, Dow Ber Borochow, Julian Brun s. 125–135; Karaskiewicz Katarzyna: „Człowiek dzisiejszy” w ujęciu Edwarda Abramowskiego s. 136–147; Leśniak-Moczuk Krystyna: Dorobek polskich socjologów w dwudziestoleciu międzywojennym s. 148–158; Szymborski Janusz: Janusz Korczak i aktualność jego filozoficzno-prawnego dzieła okresu Polski Niepodległej s. 159–166; Iwański Zbigniew: Społeczny wymiar duszpasterstwa kardynała Augusta Hłonda, Prymasa Polski s. 180–189; Breczko Jacek: Narodowy katolicyzm Józefa Marii Bocheńskiego na tle przemian duchowych w drugiej połowie lat trzydziestych s. 190–202.

8272. DOMINIK-STAWICKA Donata, Nowak Marian Franciszek: Błękitna Armia w drodze do Polski. Przystanek Ostrów. Ostrów Wielkopolski 2020 Ostrowskie Tow. Geneal. 8° ss. 255, nlb. 1, il. (Biblioteka OTG).

1919 r.

8273. DOROSZEWSKI Jerzy: Eliminowanie nauczycieli ukraińskich ze szkolnictwa na Lubelszczyźnie w latach 1918–1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 83–96, streszcz. ang.

8274. DROGI do niepodległości. Ziemia wschowska i pogranicze wielkopolsko-śląskie. Red. Marta Małkuz, Kamila Szymańska. Wschowa–Leszno 2020 Stow. Czas A. R. T.; Muzeum Okręg. w Lesznie 8° ss. 429, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang., niem.

Materiały z konferencji nauk., Wschowa–Leszno, 18–19 X 2018 r.

Treść: Wstęp s. 7–8; Ratajewska Barbara: Współpraca polskich działaczy niepodległościowych Wschowy i Leszna na przełomie lat 1918/1919 s. 11–42; Tietz Bartosz: Położenie ludności polskiej w powiecie wschowskim w latach 1900–1944 s. 43–56; Maciuszyczak Wiesław: Rola i miejsce garnizonu Twierdzy Głogów na pograniczu w latach 1918–1920 s. 57–73; Śliwiński Eugeniusz: Walki powstańcze na terenie powiatu wschowskiego w 1919 roku s. 75–98; Kościński Tomasz: Poznańska prasa o Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919 w południowo-zachodniej Wielkopolsce s. 99–121; Czaja Dariusz: Przejazd Błękitnej Armii Józefa Hallera przez Głogów i Wschowę w 1919 roku we wspomnieniach żołnierzy – zarys problematyki s. 123–136; Pawelec Mariusz: Między Polską a Niemcami. Czeska społeczność na ziemi sycowskiej wobec polsko-niemieckiego konfliktu w latach 1918–1921 s. 137–155; Bosy Grzegorz, Karalenak Uładzimir: Książę Stanisław Wilhelm Radziwiłł (1880–1920) na szlaku niepodległości Rzeczypospolitej s. 157–194; Wojciech Przemysław: W mieście i na prowincji – pierwsze pomniki powiatu leszczyńskiego po 1918 r. s. 197–230; Gniazdowska Małgorzata: Najdroższym ojcom, mężom, synom i braciom... Wokół pomnika poległych podczas Wielkiej Wojny na cmentarzu w Golejewku s. 231–245; Stachowiak Paweł: Ku jedności i niepodległości – Nowe Kramsko 1919 r. – powstańcza bitwa okiem archeologa s. 247–260; Minksztym Joanna: Funkcje patriotyczne stroju

ludowego w Polsce w XIX i I połowie XX wieku s. 261–283; Urbaniak Miron: Samorządowe i państwowe inwestycje budowlane w Lesznie i Wschowie okresu międzywojennego s. 285–337; Stehr Eliza: Grono nauczycielskie w gimnazjum leszczyńskim i wschowskim w latach 1914–1920 s. 339–357; Tureczek Marcei: Wiele narracji o niepodległości na pograniczu polsko-niemieckim – głos w dyskusji s. 361–367; Bergmann Olaf: Myśli i uwagi poruszone w panelu dyskusyjnym „Pamięć o Niepodległej na Ziemiach Zachodnich” s. 369–379; Dokurno Magdalena: Rozważania o tożsamości s. 381–403.

8275. DROGOŃ Andrzej: Aspekty prawne finansowania samorządowego (autonomicznego) województwa śląskiego. Problematyka stosowania art. 5 statutu organicznego. *Studia Śląskie*. T. 86/87: 2020 s. 13–39.

8276. DROZD Jęrosław: Stolica sercem przy Bałtyku. Obchody „Święta Morza” w Warszawie 1933–1939. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 33–46.

8277. DUDA Daniel: 10 rewskich skutk początkiem polskiej floty handlowej II Rzeczypospolitej. *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 110–112.

8278. DUFRAT Joanna: W okresie powolnej modernizacji. Kobieta w II Rzeczypospolitej – próba bilansu. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 811–822, streszcz. ang.

8279. DZIEDZICTWO kulturowe i religijne diecezji tarnowskiej w latach 1918–1939. T. 1: Wybrane instytucje i struktury diecezji tarnowskiej w latach 1918–1939. Red. Robert Kantor. Tarnów 2020 Biblos 8° ss. 153, il., mapy.

Tręść: Wprowadzenie s. 7–8; Kamiński Krzysztof: Kuria Diecezjalna w Tarnowie w latach 1918–1939. Szkic zagadnienia s. 9–30; Sopych Jacek: Szczególne doświadczenie Boga – kongresy eucharystyczne w diecezji tarnowskiej: Tarnów 1934 i Grybów 1935 s. 31–42; Bartoszek Jan: Działalność Akcji Katolickiej w okresie międzywojennym w diecezji tarnowskiej s. 43–58; Podgórski Marek: Wicekanclerze i notariusze Kurii Diecezjalnej w Tarnowie w latach 1918–1939 s. 59–68; Kantor Robert: Kanclerze Kurii Diecezjalnej w Tarnowie w latach 1918–1939 s. 69–79; Michalik Tadeusz: Zarys katechizacji w XX-leciu międzywojennym w diecezji tarnowskiej s. 81–91; Lewandowski Paweł: Kongregacje dekanalne w diecezji tarnowskiej w latach 1918–1939 s. 93–109; Królikowski Janusz: Tarnowskie Bractwo Wiecznej Adoracji Przenajświętszego Sakramentu ku Wspieraniu Ubogich Kościołów w świetle ustaw z 1936 roku s. 111–118; Jaworski Piotr: Ksiądz Andrzej Niwa – kapłan diecezji tarnowskiej i kapelan Korpusu Ochrony Pogranicza s. 119–146.

8280. DZIEJE Lubelszczyzny 1918–1939. Aspekty polityczne. Pod red. Macieja Kruszyńskiego, Roberta Litwińskiego, Waldemara Kozyra, Dariusza Magiera, Tomasza Osinińskiego. Lublin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 648, il., mapy.

Tręść: Wprowadzenie s. 7–14; Zaporowski Zbigniew: Stan badań nad historią Lubelszczyzny 1918–1939 s. 15–24; Latawiec Krzysztof: Na przełomie XIX i XX wieku s. 27–41; Lewandowski Jan: Podczas I wojny światowej s. 43–76; Kozyra Waldemar: Podziały administracyjne oraz organizacja i funkcjonowanie administracji rządowej s. 79–96; Kozyra Waldemar: Podstawy prawne

i układ sił politycznych w samorządzie terytorialnym s. 97–114; Litwiński Robert: Służby policyjne s. 115–136; Sobieraj Maciej: Struktury Wojska Polskiego s. 137–175; Bereza Arkadiusz: Sądownictwo s. 177–202; Piekarski Daniel, Kruszyński Marcin: Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej w Lublinie w listopadzie 1918 roku s. 205–215; Sobieraj Maciej: Odzyskanie niepodległości w listopadzie 1918 r. i jej obrona s. 217–252; Sobieraj Maciej: Działania wojenne w trakcie wojny polsko-bolszewickiej s. 253–284; Sobieraj Maciej: Władze cywilne wobec najeźdy bolszewickiego w 1920 roku s. 285–317; Stępień Stefan: Ugrupowania prawicowe (1921–1926) s. 321–349; Stępień Stefan: Ugrupowania centrowe (1921–1926) s. 351–362; Stępień Stefan: Ugrupowania lewicowe (1921–1926) s. 363–388; Stępień Stefan: Wybory do Sejmu i Senatu w 1922 r. s. 389–418; Stępień Stefan: Zmiany w strukturze partyjnej w latach 1923–1926 s. 419–450; Sioma Marek: W dniach zamachu stanu Józefa Piłsudskiego (12–15 maja 1926 roku) s. 453–483; Kruszyński Marcin: Obóz sanacyjny (1926–1939) s. 485–496; Stępień Stefan: Opozycja socjalistyczna (1926–1939) s. 497–548; Maj Ewa: Opozycja centroprawicowa (1926–1939) s. 549–562; Podgajna Ewelina, Wichmanowski Marcin: Opozycja ludowa (1926–1939) s. 563–576; Trembicka Krystyna: Życie poza prawem: Komunistyczna Partia Polski i jej przybudówki s. 577–584.

8281. DZIEJE Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (1919–1939). T. 1. Red. Anna Supruniuk i Józef Szudy. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 606, nlb. 2. (Dzieje Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939; t. 6).

Tręść: Sokala Andrzej: Przedmowa Rektora UMK s. 9–12; Wstęp s. 13–15; Supruniuk Anna, Szudy Józef: Powstanie i rozwój Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego USB w Wilnie s. 21–181; Duda Roman: Matematyka na USB w Wilnie s. 183–269; Strobel Andrzej: Astronomia i metodologia na USB w Wilnie s. 271–343; Szudy Józef: Fizyka na USB w Wilnie s. 345–499; Lichočka Halina: Chemia na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie s. 501–607.

8282. DZIEJE Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (1919–1939). T. 2. Red. Anna Supruniuk i Józef Szudy. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 497, nlb. 1, il. (Dzieje Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939; t. 6).

Tręść: Wójcik Zbigniew Jerzy: Nauki o Ziemi (geologia, geografia i dyscypliny pokrewne) na USB w Wilnie s. 13–119; Zemanek Alicja, Köhler Piotr: Botanika na USB w Wilnie s. 121–289; Bylica Joanna: Zoologia na USB w Wilnie s. 291–383; Supruniuk Anna, Szudy Józef: Anatomia porównawcza i biologia ogólna na USB w Wilnie s. 385–421.

8283. DZIUBA Adam: Nierychliwa sprawiedliwość. Zagłębiowscy komuniści przed sądami w pierwszych latach II Rzeczypospolitej. *Czasypismo*. 2020 nr 2 s. 109–117.

8284. DZIWIKI Julia: Z dziejów Towarzystwa Popierania Kultury Regionalnej 1932–1939. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 11–31, streszcz. ang.

W Częstochowie.

8285. ESSEN Andrzej: Poland’s policy on Czechoslovakia in 1938 and plans of creating

the so-called “Third Europe”. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 38–50.

8286. FALECKI Dariusz: Zagraniczni producenci sprzętu pożarniczego w Polsce w okresie międzywojennym. *Zeszyty Naukowe SGSP*. 2019 nr 1 s. 167–180, streszcz. ang.

8287. FARYŚ Janusz: Między Moskwą a Berlinem. Wizje polskiej polityki zagranicznej 1918–1939. Warszawa–Szczecin 2019.

Rec.: Motas Maciej: Wizje polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 322–327.

8288. FELCHNER Andrzej: Wpływ uwarunkowań społecznych, ekonomicznych i zdrowotnych na wychowanie uczniów w okresie II Rzeczypospolitej na przykładzie Piotrkowa Trybunalskiego i powiatu piotrkowskiego. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 233–250, streszcz. ang.

8289. FELCHNER Andrzej, Majchrzyk-Mikuła Joanna: Wychowanie, małżeństwo, macierzyństwo – z punktu widzenia eugeniki w II Rzeczypospolitej (w świetle czasopisma „Zagadnienia Rasy”). Piotrków Trybunalski 2019. Wydaw. UJK w Kielcach. Tytuł w Piotrkowie Trybunalskim 8° ss. 187, nlb. 1.

8290. FELINIAK Aleksandra: Popularisation of froebelian approach to kindergarten education in “Wychowanie Przedszkolne” (1925–1939). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 110–129, streszcz. ang.

8291. FELINIAK Aleksandra: Popularyzacja metody Marii Montessori na łamach czasopiśma „Wychowanie Przedszkolne” (1925–1939). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 97–125, streszcz. ang.

8292. FIC Maciej: Najbardziej demokratyczna forma wyboru? Uwarunkowania plebiscytu z 20 marca 1921 roku na Górnym Śląsku. *Echa Przyszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 253–282, streszcz. ang.

8293. FOGELZANG-ADLER Ewa: Democratic clubs and the alliance of democrats in Poland in the pre-war period (1937–1939). Cracow 2020. Wydaw. Libron – Filip Lohner 8° ss. 226.

8294. FRANZ Maciej: Obraz Symona Petlury w świetle źródeł policyjnych województwa stanisławowskiego 1921–1939. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 325–342, streszcz. ang., niem., ros.

8295. FUNDAMENT Niepodległej. Sejm Ustawodawczy (1919–1922). Red. nauk.

Zbigniew Girzyński, Jarosław Kłaczek, Jan Żaryn. Toruń 2020. Adam Marszałek 8° ss. 574, il. (O Niepodległą i Jej Trwanie).

Treść: Wstęp s. 7–10; Żaryn Jan: Sejm Ustawodawczy z perspektywy 100 lat s. 11–29; Zackiewicz Grzegorz: Główne tematy kampanii wyborczej do Sejmu Ustawodawczego s. 31–58; Girzyński Zbigniew: Ferdynand Radziwiłł – marszałek senior Sejmu Ustawodawczego s. 59–76; Kulka Grzegorz: Pierwszy akt prawny wolnego polskiego parlamentu – Tymczasowy Regulamin Sejmu Ustawodawczego oraz jego późniejsze zmiany s. 77–93; Daraż-Duda Katarzyna: Obraz Sejmu Ustawodawczego 1919–1922 w prasie endeckiej i socjalistycznej – analiza porównawcza s. 95–113; Szczepański Janusz: Ugrupowania polityczne w Sejmie Ustawodawczym wobec bolszewickiego zagrożenia w 1920 r. s. 115–155; Ambrochowicz-Gajownik Anna: „Uległość – wymuszona czy konieczna?” Polsko-francuskie stosunki gospodarcze na forum Sejmu Ustawodawczego s. 157–178; Witkowska-Chrzczonek Katarzyna: Pokłosie „Ankiety w sprawie projektu konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej” z 1919 roku oraz prace nad konstytucjami w II RP s. 179–203; Hübner Mateusz: Program pomocy państwowej ludziom nauki w pracach Sejmu Ustawodawczego odrodzonej Rzeczypospolitej s. 205–232; Białokur Marek: Wizualizacja wyborów do Sejmu Ustawodawczego (1919–1922) i jego głównego dzieła – Konstytucji marcowej – we współczesnej edukacji historycznej. Casus podręczników do nauczania historii w szkołach ponadgimnazjalnych s. 233–269; Pacek Bogusław: Aktualność przesłania koncepcji Rady Obrony Państwa z 1920 roku dla polskiej rzeczywistości obronnej XXI wieku s. 271–290; Krzyżanowski Lech: Antoni Matakiewicz – sędzia, działacz społeczny, poseł na Sejm Ustawodawczy II Rzeczypospolitej s. 291–315; Zięba-Dąbrowska Agnieszka: Działalność parlamentarna i gospodarza Adama Cieśli (1883–1944) z Sienna – posła Sejmu Ustawodawczego lat 1919–1922 s. 317–351; Zawadzki Jarosław Maciej: Spuścizna posła i senatora Leona Misiółka w zbiorach Kancelarii Senatu s. 353–367; Łukaszewska Anna: Terminarz posiedzeń i główne tematy Sejmu Ustawodawczego 1919–1922 s. 369–564.

8296. GAJOWNIK Tomasz: Stosunki rosyjsko-francuskie w przededniu podpisania paktu o nieagresji w 1932 roku w świetle polskich czynników wojskowych. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 11: 2020 [nr] 2 s. 135–144, streszcz. ang.

8297. GAŁKA Aleksandra: 10 monet dziennie. Jak budowano Kanał Gliwicki. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 3: 2019 s. 3–4.

Historia prac w l. 1934–1939 na podstawie losów jednego z budowniczych Józefa Kapolki (1906–2002).

8298. GANCARZ Marcin, Gancarz Maciej: Resovia Boks. Działalność sekcji bokserskiej Resovii w latach 1935–1939. Rzeszów 2020. WBX Studio Graf., Drukarnia Wydaw. 8° ss. 105, il.

8299. GAUDEN Grzegorz: Lwów – kres iluzji. Opowieść o pogromie listopadowym 1918. Kraków 2019. Universitas 8° ss. 612, nlb. 3, il.

Rec.: Zaporowski Zbigniew: Jak (nie) pisać o wydarzeniach historycznych. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 555–562.

8300. GAUL Jerzy: Józef Piłsudski a polska racja stanu (grudzień 1922 – maj 1926).

Miscellanea Historico-Archivistica. T. 27: 2020 s. 109–146, streszcz. ang.

8301. GAWROŃSKA Ewa: Polskie życie muzyczne w Grudziądzu w okresie międzywojennym. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 89–120, streszcz. ang.

8302. GAWROŃSKI Włodzimierz, Gawroński Tomasz: Widzew Łódź. Dzieje międzywojenne. [B.m.] 2020 „Gaw Tom”, Tomasz Gawroński 8° ss. 292, il.

8303. GENDERA Adrian: „Wychowanie państwowe” w prywatnych niemieckich szkołach powszechnych południowo-zachodniej Wielkopolski w latach trzydziestych XX wieku. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 27–42, streszcz. ang.

8304. GŁÓWKA Jan: Bolesław Markowski wobec zagadnień reformy administracji państwowej w Polsce w latach 1923–1931. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 173–185, streszcz. ang.

8305. GNYP Elżbieta: Szkoła Przemysłu Ludowego w Putnowicach Górnych. Dzieło artysty Pawła Gajewskiego w świetle odnalezionych archiwaliów. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 16: 2018 s. 167–191.

Zał. 1934 r.

8306. GODULA Janusz: Toszek jako popularna miejscowość wypoczynkowa na mapie przedwojennej części niemieckiego Górnego Śląska. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 97–133.

8307. GODULA Janusz, Kwiecień Sławomir: Historia głazu pamiątkowego leżącego przy poboczu ulicy Strzeleckiej w Toszku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 103–120.

Upamiętnia wypadek drogowy z 16 VII 1933 r. członków orkiestry oddziałów szturmowych NSDAP.

8308. [GOLUBNIČAĀ - ŠLENČAK Ůliā] Golubnicha-Slenchak Julia: Potencjał źródłowy materiałów ukraińskiego czasopisma prawosławnego „Religijno-Naukowy Wistnyk” (Aleksandrów Kujawski–Szczypiorno) w latach 1921–1923. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 169–186, streszcz. ang.

8309. GOŁASZ Zbigniew: Maksymilian Żyła [1889–?] – zapomniany dowódca z czasu trzeciego powstania śląskiego. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 29–42.

8310. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Starania władz Płocka o umieszczenie Krzyża Walecznych w herbie miasta w latach 1933–1939. *Płocki*

Rocznik Archiwalno-Historyczny. T. 12: 2020 s. 63–84, streszcz. ang.

8311. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Tadeusz Włoczkowski – bohater wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. z Sierpca. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 1 s. 14–17, streszcz. ang.

8312. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Zajęcie Sierpca przez wojska bolszewickie oraz rządy bolszewickie w Sierpcu i powiecie sierpeckim w 1920 r. w raportach policyjnych. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 3 s. 25–33, streszcz. ang.

8313. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Związki gen. Józefa Hallera i Hallerczyków z Płockiem w latach 1917–1924. Płock 2018.

Rec.: Smoliński Leszek, *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 3 s. 48–50.

8314. GONTAREK Alicja: Żydzi Mińska Mazowieckiego w latach 1918–1939. Lublin 2015.

Rec.: Łukasiak Arkadiusz, *Historia i Świat*. T. 5: 2016 s. 299–302.

8315. GORZELIK Jerzy: Żołnierz, heros, kresowy rycerz – przemiana wizerunku „powstańca śląskiego” w międzywojennej rzeźbie monumentalnej. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 57–76.

8316. GÓRNY Maciej: Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy. Warszawa 2017.

Rec.: Laba Agnes, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 224–228.

8317. GRABSKI Maciej: „Kurier Poznański” o plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 3 s. 349–368, streszcz. ang., niem.

8318. GRANICE wolności. Granice Niepodległej 1918–1922. Red. nauk. Maciej Fic, Joanna Lusek, Jolanta Załączny. Bytom–Warszawa–Katowice 2020 Muzeum Górnos Śląskie; Muzeum Niepodległości; UŚ 8° ss. 243, streszcz. ang.

Treść: Fic Maciej, Lusek Joanna, Załączny Jolanta: Wstęp s. 9–11; Załączny Jolanta: Pamięć zbiorowa czynnikiem odrodzenia i warunkiem bytu Niepodległej s. 15–33; Matuchniak-Mystkowska Anna: Ojczyzna i naród. Elementarne pojęcia socjologii s. 35–53; Bereszyński Zbigniew: Kresowe przedmurze Rzeczypospolitej i wojna polsko-sowiecka 1919–1921. Próba nowego spojrzenia na ówczesne wydarzenia z uwzględnieniem nieznanymi wcześniej źródeł i opracowań wydanych w Rosji postkomunistycznej s. 57–72; Taylor-Terlecka Nina: Niepodległość na lwowskim partykularzu. Widoki uliczne, impresje, nastroje s. 73–92; Walczak Krzysztof: Alfons Parczewski i jego wkład w kształtowanie granic niepodległej Polski s. 93–102; Droń Maciej: Miasto graniczne – miasto kresowe. Wokół sporu krakowskiej i śląskiej sanacji o miejsce Krakowa i Katowic na mapie II Rzeczypospolitej s. 103–129; Jagiela Przemysław:

Działalność Związku Przyjaciół Górnego Śląska na przykładzie ekspozytury związku w Praszcze (1920–1921) s. 131–146; Lusek Joanna: Spór o polską szkołę na Górnym Śląsku (1919–1921). Na przykładzie powiatu bytomskiego s. 147–181; Milewska Marta: Wolność i niepodległość w 1918 roku jako element edukacji historycznej s. 185–200; Fic Maciej: Odrodzona Niepodległa w zewnętrznej formule egzaminacyjnej z historii s. 201–215.

8319. GRATA Paweł: Polityka społeczna Niepodległej Rzeczypospolitej – budowa i ewolucja systemu. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 797–809, streszcz. ang.

8320. GROBELSKI Wojciech: Zbąszyń. Miasto graniczne. Zbąszyń 2020 Gm. Zbąszyń 8° ss. 172, il., mapy.

8321. GROMAŁA Stanisław: Wybory do Rady Gminy Zarzeczce 100 lat temu. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 187–189.

8322. GRYGORCZYK Ewelina: L'impact de la grande guerre sur la situation économique en France et en Pologne. *Civitas et Lex*. T. 19: 2018 nr 3 s. 37–45, streszcz. ang.

8323. GRYGORCZYK Ewelina: L'impact de la grande guerre sur la situation politique en France et en Pologne. *Civitas et Lex*. T. 18: 2018 nr 2 s. 51–59, streszcz. ang.

8324. GRYGUTIS Jakub: Ewolucja konstytucyjnych podstaw prawa pracy w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 57–67, streszcz. ang.

8325. GRZELCZAK Piotr: Honory dla generała. Konsul generalny RP w Opolu Daniel Kęszycki i jego nieznaną inicjatywą przyznania gen. Henriemu Le Rondowi doktoratu honoris causa Uniwersytetu Poznańskiego. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 158–164.

Dot. 1. 1920–1923.

8326. GRZESIAK Krzysztof: Działalność Kościoła narodowego na terenie międzywojennego powiatu tomaszowskiego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 115–145, streszcz. ang.

8327. HEROK Maria: Życie codzienne we wsi Malnia w okresie międzywojennym: wybrana problematyka. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 65–67, streszcz. ang.

8328. HETNAR Grzegorz, Jankowski Stanisław M[aria]: Powrót żołnierzy Zadwórze. Polskie Termopile. Kraków 2020 Małopolskie Centrum Edukacji „MEC” 8° ss. 125, nlb. 3, il.

Bitwa pod Zadwórzem (1920).

8329. HOŁODOMOR – Polska. Polskie ofiary 1932–1933. Red. nauk. Michał Dworczyk, Robert Kuśnierz. Warszawa 2019 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 231, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Kuśnierz Robert: Słowo wstępne s. 7–12; Kulczycki Stanisław: Ukraiński Hołodomor jako ludobójstwo s. 13–25; Szapował Jurij: Wsewołod Balicki i Hołodomor w latach 1932–1936 s. 26–44; Kuromiya Hiroaki: Hołodomor i stosunki polsko-sowieckie s. 45–62; Bruski Jan Jacek: Obraz ukraińskiego Wielkiego Głodu w dokumentach polskiej dyplomacji i wywiadu s. 63–80; Kuśnierz Robert: Wielki Głód i sowiecka wieś lat 30. XX w. na zdjęciach wywiadu wojskowego Drugiej Rzeczypospolitej s. 81–110; Wysocki Roman: Odgłosy Wielkiego Głodu na Ukrainie w prasie polskiej w latach 1932–1933 s. 111–127; Kudela-Świątek Wiktoria: Polskie pomniki Hołodomoru na tle ukraińskiej kultury pamieci s. 128–149; Stróński Henryk: Wielki Głód a Polacy na Ukrainie s. 150–203; Bertelsen Olga: Polacy pośród tragedii Wielkiego Głodu na Wałkowszczyźnie w obwodzie charkowskim s. 204–222.

Toż w jęz. ang.: The Holodomor – Poland. Polish victims 1932–1933. Warszawa 2020 ss. 255, il., mapy.

8330. HORODYSKA-GIZIŃSKA Ewa: Władysław Smoleński [1851–1926] i jego testament w dziewięćdziesiątą rocznicę śmierci. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 3 s. 16–28, streszcz. ang.

Zawiera też korespondencję Natalii Jankowskiej i Zofii Rutkiewicz z l. 1926–1930, dot. przekazania biblioteki W. Smoleńskiego Towarzystwu Naukowemu Płockiemu.

8331. HRYWNA Lech: Wydarzenia w parafii ewangelickiej w Lasowicach Wielkich w latach trzydziestych XX wieku. *Rocznik Powiatu Oleckiego*. Nr 10: 2017 s. 215–218.

8332. HUBKA Maciej: Społeczeństwo regionu piotrkowskiego wobec wojny polsko-rosyjskiej 1919–1921. Piotrków Trybunalski 2020 AP 8° ss. 328, il., mapy, streszcz. ang. AP w Piotrkowie Trybunalskim.

8333. HÜBNER Mateusz: „Pułkownicy”. Rdzeń środowiska piłsudczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 447, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 153).

8334. HÜBNER Mateusz: The role of the Polish Academy of Arts and Sciences in building the prestige of the reborn Second Republic of Poland. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 361–397, streszcz. pol.

8335. HÜBNER Piotr: „Numerus clausus” w życiu akademickim II Rzeczypospolitej. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 29(54): 2020 s. 105–119, streszcz. ang.

8336. ICKIEWICZ Kazimierz: Szkoła Morska w Tczewie w latach 1920–1930. Szkice historyczne. Tczew–Pelplin 2020 Starostwo Pow.; Bernardinum 8° ss. 118, nlb. 2, il.

8337. ILGIEWICZ Henryka: Friends of Vilnius libraries in the interwar period. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 105–128.

8338. IMIOŁCZYK Hubert: Borki Wielkie w latach 1933–1939 (na podstawie kroniki klasztoru franciszkanów). *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 171–178.

8339. IWANOW [Nikołaj] Mikołaj: Losy ziemiaństwa polskiego w Białoruskiej Sowieckiej Republice Socjalistycznej na obszarze północno-wschodnim dawnych ziem wschodnich Rzeczypospolitej w latach 1921–1939. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 89–109, streszcz. ang.

8340. JABŁOŃSKI-ZELEK Rafał: Wyścig Tatrzński 1927–1931. *Rocznik Podhalański*. T. 12: 2017 [dr.] 2018 s. 39–88, streszcz. ang.

8341. JADCZAK Stanisław: Parczew i Polesie w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku. Lublin 2020 OWD „Express Press” 8° ss. 107, il., mapy.

8342. JAGIEŁA Przemysław: Polska organizacja konspiracyjna w Oleśnie w latach 1919–1921. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 56–68.

8343. JAGIEŁA Przemysław: Powstanie, którego nie było. Polska akcja dywersyjna w powiecie oleśkim w czerwcu 1919 r. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 67–76.

8344. JAGIEŁA Przemysław: Związek Przyjaciół Górnego Śląska w Prasce jako źródło informacji o sytuacji w powiatach oleśkim i kluczborskim w latach 1920–1921. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 129–150.

8345. JAGODZIŃSKI Zygmunt K.: Historia Polskiej Wytworni Papierów Wartościowych S.A. sztuką szlachetnego znaku wodnego pisana 1919–1920. The history of Polish Security Printing Works written with fine watermarks 1919–1920. Warszawa 2020 Pol. Wytwórnia Papierów Wartościowych 4° ss. 559, nlb. 1, il.

8346. JAKUBOSZCZAK Paweł: Działalność Wiktora Lipskiego – budowniczego powiatowego i dyrektora kolei w Śmiglu. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 199–215.

Dot. l. 1927–1930.

8347. JANEKZEK Zdzisław: Górny Śląsk a wojna polsko-bolszewicka na łamach „Gwiazdki Cieszyńskiej”. Relacje i komentarze. Siemianowice Śląskie 2020 [Oficyna Wydawnicza

AB] 8° ss. nlb. 1 k. tabl., 224, nlb. 2 tabl., il., mapy, streszcz. ang., niem., ros.

8348. JANICKA Danuta: O zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa w II Rzeczypospolitej (1918–1939). Studium historycznoprawne. *Archiwum Kryminologii*. T. 41: 2019 nr 1 s. 465–495, streszcz. ang.

8349. JANIKOWSKI Tobiasz: Narracje traumy w niemieckojęzycznej literaturze i publicystyce górnośląskiego pogranicza w latach 1918–1922. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 43–56.

8350. JARECKA Małgorzata: Zbór Boży Nowoapostolskiego Kościoła przy ul. Topolowej 1a w przedwojennym Zabrze. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 113–122.

8351. JARNO Witold: 4th Rifle Division in Kuban and Odessa as part of Polish Army in France (1918–1919). *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 285–318, streszcz. pol.

8352. JARNO Witold: Uwarunkowania przybycia Armii Polskiej we Francji do Polski wiosną 1919 roku. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 155–179, streszcz. ang.

8353. JARNOT Michał: Wykazy ochotników do Wojska Polskiego z 1920 roku w aktach Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Białej. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 63–84, streszcz. ang., niem.

8354. JAROSZKIEWICZ Piotr: Stanowisko Kościoła wobec zamachu stanu Józefa Piłsudskiego i jego pierwszych następstw. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 27–47, streszcz. ang.

8355. JASIELCZUK Leszek: Skapani w ogniu walk. Obrona przed najeźdźcą. Bitwa niemeńska na wschodniej Sokólszczyźnie 1920. Sokółka 2020 Pow. Sokólski 8° ss. 185, nlb. 2, il., mapy.

8356. JASTRZĘBSKI Włodzimierz: Z historii zmagañ wywiadów Polski i Niemiec w latach 1920–1939. Radca kryminalny Oskar Reile kontra mjr Jan Henryk Żychoń. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 103–118, streszcz. ang., niem.

8357. JAWORSKI Piotr, Juško Edmund, Niedojadło Andrzej: Tradycje patriotyczne wydarzeń z lat 1918–1922 w pracy wychowawczej szkół Okręgu Szkolnego Krakowskiego w II Rzeczypospolitej. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 272, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

8358. JAWORSKI Wojciech: Organizacja Ogólnych Syjonistów w Polsce (1934–1939).

Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica. [Vol.] 106: 2020 s. 105–123, streszcz. ang.

8359. JELENIEWSKI Marek K.: Status prawny Bydgoszczy w Drugiej Rzeczypospolitej. *Kronika Bydgoska.* [T.] 41: 2020 s. 91–102, streszcz. ang., niem.

8360. JENDRZEJEWSKI Artur: Prowokacja w Opaleniu jako przykład metod pracy niemieckich służb wywiadowczych w okresie międzywojennym. *Rydwan.* Nr 14: 2019 s. 81–91, streszcz. ang.

8361. JEŃCY 1920. Red. Przemek Gryc. Kraków–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 264.

Treść: Korkuć Maciej: „Wykorzystać – jeżeli to się okaże niezbędne”. Jeńcy 1920 i Anty-Katyń s. 7–64; Rezmer Waldemar: Jeńcy polscy w niewoli sowieckiej s. 65–155; Karpus Zbigniew: Jeńcy sowieccy w niewoli w Polsce w latach 1919–1921 s. 157–206; Aneksy s. 207–257.

8362. JESZKE Jaromir: Poznańscy uczeni doby międzywojennej na łamach „Nauki Polskiej”. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój.* T. 28(53): 2019 s. 133–161, streszcz. ang.

8363. JEŚMAN Czesław: Choroby zakaźne w Wojsku Polskim w latach 1918–1939 jako zagadnienie epidemiologiczne i profilaktyczno-lecznicze. Cz. 1–2. Łódź 1997.

Rec.: Kowalczyk Tomasz, *Historia i Świat.* T. 5: 2016 s. 293–297.

8364. JEZIORNY Dariusz: Zszargana reputacja? Wizerunek odradzającej się Polski i kwestia żydowska na łamach amerykańskiej prasy. *Przegląd Zachodni.* [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 15–37, streszcz. ang.

8365. JĘDROWSKI Łukasz: Twórczość poetyka Adolfa Sperlinga. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej.* Nr 11: 2020 s. 135–139, streszcz. ang.

Burmistrz Walcza, autor utworu „Mein Deutsch Krone” (Mój Walcz) – ok. 1928 r.

8366. JOSZKO Bernard: Szkoła publiczna mniejszości polskiej w Kościeliskach. *Rocznik Powiatu Oleskiego.* Nr 12: 2019 s. 115–120.

Lata 1925–1939.

8367. JUDZIŃSKA Natalia: Po wykładzie wysłuchanym na stojąco. Strategie uciszania żydowskich studentek wobec getta ławkowego. *Autobiografia. Literatura, kultura, media.* Nr 1(14): 2020 s. 275–291.

8368. KACPRZAK Michał: Płockie Koło Towarzystwa Rozwoju Ziem Wschodnich.

Notatki Płockie. [R. 62]: 2017 [nr] 3 s. 26–32, streszcz. ang.

Działalo w l. 1935–1939.

8369. KACPRZAK Pius: 100. rocznica zwycięskiej bitwy warszawskiej Wojska Polskiego 1920 roku. Gdynia 2020 Koło Nr 31 Stow. Kombatantów Misji Pokojowych ONZ; Pius Kacprzak 8° ss. 436.

8370. KALINOWSKA-WITEK Barbara: Troska o zdrowie i prawidłowy rozwój fizyczny dzieci na łamach czasopisma „Życie Dziecka” z lat 1932–1937. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny.* Vol. 39: 2020 No 1 s. 201–218, streszcz. ang.

8371. KAŁA Grzegorz: Miejsce i rola narodu w życiu państwa podług planów politycznych Obozu Zjednoczenia Narodowego. *Echa Przeszłości.* [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 261–284, streszcz. ang.

8372. KAŁWAK Wiktoria: Celestyn Mikłasiński – autor malowideł we wnętrzu kościoła św. Jakuba Większego Apostoła w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego.* T. 22: 2020 s. 111–124.

8373. KAMIŃSKA Anna Małgorzata, Gołda Agnieszka: Świadczenia pamięci o ludziach kultury w Kronice „Nowej Książki” (1934–1939). *Toruńskie Studia Bibliologiczne.* R. 13: 2020 nr 1 s. 175–198, streszcz. ang.

8374. KANCLERZ Krzysztof: Historia parafii św. Mikołaja w Lublicu w latach 1922–1939. Lubliniec 2020 WueM 8° ss. 235, nlb. 1, il.

8375. KANIA Agnieszka: Wileńskie Szopki Akademickie jako zjawisko artystyczne w środowisku Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. *Saeculum Christianum.* T. 26: 2019 nr 1 s. 192–204.

8376. KANIA Leszek: Kara śmierci za zbrodnie polityczne w orzecznictwie sądów polowych Wojska Polskiego w czasie wojny z Rosją Sowiecką 1919–1921. *Studia Zachodnie.* [T.] 21: 2019 s. 195–223, streszcz. ang.

8377. KANTOWICZ Ewa: Społeczno-edukacyjna działalność szkół polskich na Warmii w latach 1918–1939. Olsztyn 2020 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 173.

8378. KARBARZ-WILIŃSKA Joanna: Dęby i burzany. Ukraińskie organizacje i partie związane z biskupem stanisławowskim Grzegorzem Chomyszynem (1925–1939). Gdańsk–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 306, nlb. 2, nlb. 8 tabl., il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Seria Gdańsk).

8379. KARBOWNICZEK Tomasz: Odezwa Pierwszomajowa Komitetu Okręgowego Zagłębia Dąbrowskiego Komunistycznej Partii Robotniczej Polski i Zagłębiowskiego Okręgowego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej z 1920 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 231–245, streszcz. ang.

W aneksie źródła.

8380. KAROLEWICZ Grażyna: Mistrzowie we wspomnieniach uczniów. Karta z dziejów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wyd. 2. Lublin 2020 Wydaw. KUL 8° ss. 61, nlb. 7, il. (Biblioteka Pedagogiczna Katedry Pedagogiki Porównawczej Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Seria A, Studia; t. 54).

Wyd. 1. 2001.

8381. KASPRZYCKI Remigiusz: Narody źle i dobrze traktujące zwierzęta w polskich stereotypach przed 1939 rokiem. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 21: 2018 s. 87–100.

8382. KĘDZIA Piotr: Sport w Polsce międzywojennej. Działalność oświatowa stowarzyszeń sportowych w Łodzi. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 418, il. (100 Lat Niepodległości).

Toż plik tekstowy PDF (6,78 MB).

8383. [KIBYŠ Anatolij, Narinân Aram Anatol'evič] Kibysz Anatolii, Narinyan Aram A.: Deätel'nost' pol'skih konsul'skih učreždenij v Vostočnoj Prussii v mežvoennyj period (1918–1939). *Echa Przeszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 1 s. 217–237, streszcz. ang., pol.

8384. KIEŁB Zbigniew: Zapomniani saperzy 1920 roku ponownie przywrócenie zbiorowej pamięci. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Nr 13: 2020 s. 35–61, streszcz. ang.

8385. KIJEK Kamil: Dzieci modernizmu. Świadomość, kultura i socjalizacja polityczna młodzieży żydowskiej w II Rzeczypospolitej. Wrocław 2017.

Toż. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2020 ss. 773, nlb. 4, streszcz. ang.

Rec.: Brenner Rachel Feldhay, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 105–108.

8386. KLIMECKI Michał: Pochód Tuchaczewskiego nad Wisłę. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 48, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8387. KLIMIUK Zbigniew: Ewolucja sytuacji gospodarczej i pieniężnej Polski w okresie

międzywojennym. Analiza krytyczna. *Konińskie Studia Społeczno-Ekonomiczne*. T. 4: 2018 nr 2 s. 155–179, streszcz. ang.

8388. KLIMKIEWICZ Daniel: Dorobek polskich kanonistów w przedmiocie materialnego prawa małżeńskiego w latach 1918–1939. Kraków 2020 Uniw. Papieski Jana Pawła II 8° ss. 318.

Praca doktorska. Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2019.

8389. KLOC Krzysztof: Rozrachunki i przestrogi, czyli rzecz o Józefie Piłsudskim i nadchodzącej wojnie. Dwa teksty Jędrzeja Moraczewskiego z maja 1939 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 299–311.

Zawiera też teksty listów.

8390. KŁACZKOW Jarosław: Kościół Ewangelicko-Augsburski w Polsce w latach 1918–1939. Toruń 2017.

Rec.: Sołga Przemysław, *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 603–608.

8391. KŁAKUS Michał: Visite des évêques français en Pologne en 1924 à la lumière de dossier déposé par le Cardinal [Luis] Dubois dans les archives historiques du diocèse de Paris. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 221–235, streszcz. ang.

8392. KOBYLARZ Wojciech Stanisław: Mokranzy. Na drodze nawały bolszewickiej 1920 roku. Biała Podlaska–Mokranzy–[Zalesie] 2020 [nakł. aut.] 8° ss. 16, il., mapa.

8393. KOCHANOWICZ Jerzy: „Przegląd Powszechny” on the school system after Polish independence. *Horyzonty Wychowania*. Vol. 18: 2019 nr 46 s. 85–96.

8394. KOFIN Krzysztof: Historia plagiatów Wincentego Rzymowskiego odkrytych na łamach tygodnika „Prosto z Mostu”. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 461–481, streszcz. ang.

8395. KOLEJE wąskotorowe na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej. [Aut.]: Carlheinz Becker, Bogdan Pokropiński, Ryszard Pyssa, Krzysztof Zintel. Poznań 2020 Kolpress 4° ss. 376, il., mapy, streszcz. niem.

8396. KOPCZYŃSKI Michał: Kumaniecki i Kubacki. Rzecz o ewolucji nierówności społecznych w świetle wysokości ciała w Polsce XX w. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 4 s. 849–878, streszcz. ang.

Na podstawie list poborowych roczników 1904–1906 badanych przez komisję uzupełnień Krakowa w l. 1925–1927.

8397. KOPOCIŃSKI Zbigniew, Kopociński Krzysztof: Szpital Wojskowy w Równem w latach 1919–1939. Głogów 2020 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa 8° ss. 529, il., mapy.

8398. KORDEK Norbert, Kwapiszewski Szymon, Wierzchoń Piotr: Tajwan w prasie polskiej. Ostatnie dwieście pięćdziesiąt lat w perspektywie fotodokumentacyjnej. Druga Rzeczypospolita [!] okresu 1919–1930. Poznań 2020 Wydaw. Rys 4° ss. 121, il.

8399. KOREDZUK Bożena: Recommendations for reading and their educational function in the light of selected Polish guides for librarians and catalogs of books published in the years 1918–1939. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 21–35.

8400. KOREŚ Daniel: Wołodarka. 29 maja 1920. Warszawa 2020 My Hobby 4U 8° ss. 45, nlb. 3, il., mapy. (Bitwy Kawalerii; t. 3).

8401. KORNAT Marek: Józef Beck o swych partnerach zagranicznych oraz w ich oczach. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 81–97, streszcz. ang.

8402. KORNAT Marek: Problemy bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej. Koncepcje polskie a realia geopolityczne (1919–1932). *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 657–679, streszcz. ang.

8403. KOROL-CHUDY Aleksandra: Organizacja, działalność i siedziby Polskiego Komitetu Plebiscytowego na powiat katowicki. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 140–146.

W 1920 r.

8404. KOROL-CHUDY Aleksandra: Witaj jutrzeńko swobody! Obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja na Górnym Śląsku w 1920 r. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 147–152.

8405. KOSTKIEWICZ Janina: Polski nurt krytyki nazizmu przed rokiem 1939. Aspekty ideologiczne i pedagogiczne. Kraków 2020 Wydaw. Arcana 8° ss. 339. (Arkana Historii).

8406. KOTASIAK-WÓJCIK Beata: „Wycieczka do Szczawnicy i Pienin w lecie 1924 r.” – relacja Michała Marczyka z wyprawy w rodzinne strony. *Dzikoviana*. T. 6: 2020 s. 7–53.

8407. KOTOWSKI Robert: Rola tygodnika „Bluszcz” w kształtowaniu społecznych i politycznych postaw kobiet w latach 1921–1939. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 41–56, streszcz. ang.

8408. KOWALIK Helena: Słynne procesy II Rzeczypospolitej. Warszawa 2020 Muza Sport i Turystyka 8° ss. 399, nlb. 1, il.

8409. KOWALKOWSKI Krzysztof: Partie i organizacje w powiecie starogardzkim w 1922 r. w dokumentach Archiwum Państwowego w Gdańsku. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 69–80, streszcz. ang.

8410. KOZIĄK-PODSIADŁO Magdalena: Inicjały w „Rzeczach Pięknych” (1918–1932) jako przykład realizacji metody projektowej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 113–133, streszcz. ang.

8411. KOZIĆ Jolanta: Koło Polonistów Uniwersytetu Stefana Batorego w latach 1922–1939. *Ruch Literacki*. R. 61: 2020 z. 4 s. 429–438.

8412. [KOZIĆ Lûboû] Kozik Liubou: Padzei pol’ska-saveckaj vajny na staronkah časopisa „Belaruskaâ rabotnica i sâlanka” (1924–1939 gg.). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 153–161, streszcz. ang., pol.

8413. KOZINA Irma: Związki między sztuką a religią. Okoliczności towarzyszące wzniesieniu kościoła pw. św. Józefa w Zabrze i treści programowe tej świątyni. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 97–112.

Lata 1929–1931.

8414. KOZŁOWSKI Piotr: Interrogation of detainees during an attempt to illegally cross the state border in 1938 – a source of intelligence information. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 24: 2019 [nr] 26 (2) s. 85–102.

Zawiera też fragm. protokołów.

8415. KOZŁOWSKI Rafał: Pomiędzy medycyną a polityką. Totalitarne uwikłanie polskiej eugeniki międzywojennej. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 2 s. 3–20.

Analiza poglądów głównych teoretyków eugeniki polskiej: Leona Wiernica, Karola Stojanowskiego, Oskara Bielańskiego.

8416. KOZŁOWSKI Waldemar Antoni: Przystępczość w życiu mieszkańców Chełma i powiatu chełmskiego w latach 1918–1939. Chełm 2020 Waldemar Antoni Kozłowski 8° ss. 306, il.

8417. KOZŁOWSKI Waldemar Antoni: Sklepy, hotele, kina, restauracje, banki, krawcy, lekarze, piekarnie, browary, gorzelnie, piwiarnie, cukiernie, lodziarnie, firmy, fryzjerzy, owocarnie, manufaktury, kawiarnie, łaźnie, apteki, szewcy, młyny, księgarnie, kioski, herbaciarnie, karczmy, i inne obiekty codziennego użytku

w Chełmie w latach 1918–1939. Chełm 2020 Waldemar Antoni Kozłowski 8° ss. 87, nlb. 3, tabl. 4, il.

8418. KOZŁOWSKI Waldemar Antoni: Związek Strzelecki „Strzelec” w Chełmie i powiecie chełmskim w latach 1918–1939. Chełm 2020 Waldemar Antoni Kozłowski 8° ss. 76, nlb. 2, il.

8419. KOZUBEL Marek [Bogdan]: Brody – Lwów 1920. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 56, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8420. KOZUBEL Marek [Bogdan]: Zamość – Komarów 1920. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 40, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8421. KOZYRA Waldemar: Polityka administracyjna ministrów spraw wewnętrznych Polski Niepodległej w zakresie zdrowia publicznego (1918–1939). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 73–92.

8422. KRASOWSKI Krzysztof: Nauka i nauczanie prawa na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego na tle innych uniwersyteckich szkół prawniczych w Polsce w latach 1919–1939. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 143–171.

8423. KROTOFIL Maciej: Bitwa nad Niemnem 1920. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 48, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8424. KRUCKI Łukasz: Reorganizacja Kościoła ewangelicko-augsburskiego w Polsce międzywojennej w świetle dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z 25 listopada 1936 r. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 1936 r. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 153–173, streszcz. ang.

8425. KRUKOWSKI Piotr, Zugał Leszek: Gmina Zamość na polu bitwy w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. Współpr. red. Jarosław Kalbarczyk. Zamość 2020 Gm. Ośr. Kultury Gm. Zamość z/s w Wysokiem 8° ss. 51, nlb. 1, il., mapy.

8426. KRYSIAK Aleksandra Maria: Utworzenie i pierwsze lata działalności Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej w Starożrebach w latach 1918–1924. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 3 s. 29–39, streszcz. ang.

8427. KRZEMIENIŃ Robert: Koleje II RP – trudna droga do nowoczesności. *Karpaccy Przegląd Naukowy*. Nr 33: 2020 s. 43–62.

8428. KRZYŻANOWSKI Lech: Sądowictwo powszechne w II Rzeczypospolitej (1917–1939). Założenia organizacyjne, budowa struktur, funkcjonowanie. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 745–759, streszcz. ang.

8429. KSIT Barbara: Działalność publiczna Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu w latach 1918–1939. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 81–103, streszcz. ang.

8430. KUBA Grzegorz: Pod sztandarem z Orłem Białym. Walka z bolszewikami w świetle afiszy, druków ulotnych, odezwy i jednodniówek. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Nr 13: 2020 s. 65–77, streszcz. ang.

8431. KUCHARSKI Tomasz, Wasielewicz Aleksandra: Proceduralne aspekty odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów w II Rzeczypospolitej. Przebieg procesu w świetle akt osobowych i dyscyplinarnych sądów z terenów dawnego zaboru pruskiego. *Studia Iuridica Toruniensia*. T. 27: 2020 s. 113–134, streszcz. ang.

8432. KUCHCIAK Michał: Pancerniacy z Lublina. Wojska samochodowe i pancerne w Lublinie 1918–1939. Poznań 2020 Wydaw. PIU Geoperitus 8° ss. 174, il., mapy.

8433. KUCIA-GUŚCIORA Beata: Status ministra skarbu II Rzeczypospolitej w obszarze spraw budżetowych. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 45–67.

8434. KUDRZYCKI Zbigniew: Plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu na forum Sejmu Ustawodawczego 1919–1920. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 4 s. 587–606, streszcz. ang., niem.

8435. KUDRZYCKI Zbigniew: Sprawy plebiscytu na Mazurach, Warmii w Sejmie Ustawodawczym. W 100-lecie plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 59–68.

W 1920 r.

8436. KUDRZYCKI Zbigniew: Stosunki niemiecko-sowieckie w aspekcie Prus Wschodnich podczas wojny polsko-bolszewickiej na forum Sejmu Ustawodawczego 1919–1922. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 217–239, streszcz. ang., niem.

8437. KULA Ewa, Pękowska Marzena: Obcokrajowcy studiujący w Polsce w okresie międzywojennym w dokumentach Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 42: 2020 s. 75–92, streszcz. ang.

8438. KULINIAK Radosław, Pandura Mariusz: Lwowskie Seminarium Arystotelesowskie Romana Witolda Ingardena z lat 1937–1938. Kęty 2020 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 218, nlb. 1, streszcz. niem. (Daimonion) (Fundamenta. Studia z historii filozofii; t. 100).

8439. KUŁAN Bartosz: Poglądy Zygmunta Bugajskiego (1887–1940) na wychowanie fizyczne więźniów oraz ich praktyczna realizacja w systemie penitencjarnym II Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Pedagogiczny*. R. 65: 2020 nr 2 s. 54–75.

8440. KURZA Katarzyna: Ujednolicanie dyskursów w państwie unaradawiającym: ugrupowania rządzące wobec ludności białoruskiej w II Rzeczypospolitej. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 67–93, streszcz. ang., ros.

8441. KURZYŃSKA Małgorzata: Działalność archeologiczna Zygmunta Zakrzewskiego (28 III 1867 – 13 IV 1951) – Konserwatora Zabytków Prehistorycznych na okręg poznańsko-pomorski w powiatach: chełmińskim, świeckim, grudziądzkim, wąbrzeskim i brodnickim. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 37–54, streszcz. ang.

W dwudziestoleciu międzywojennym.

8442. KUTRZEBA Tadeusz: Wyprawa kijowska 1920 roku. Warszawa 2020 Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. nlb. 3, 358, nlb. 19, il.

Reprint, oryg.: Warszawa 1937.

8443. KUTTA Janusz: Wskrzeszenie polskiego sądownictwa powszechnego w Bydgoszczy 1918–1922. Cz. 1. *Studia z Zakresu Nauk Prawno-sądowych*. T. 10: 2020 z. 1 spec. s. 43–53, streszcz. ang.

8444. KUŹMA-MARKOWSKA Sylwia: Dziecko, rodzina i płeć w amerykańskich inicjatywach humanitarnych i filantropijnych w II Rzeczypospolitej. Warszawa 2018.

Rec.: Turkowska Justyna Aniceta, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 122: 2020 s. 315–321.

8445. KWIATKOWSKI Marian: Elektryfikacja powiatu wadowickiego w okresie międzywojennym. *Wadoviana*. Nr 23: 2020 s. 38–54, streszcz. ang.

8446. LANDAU-CZAJKA Anna: Koty w społeczeństwie II Rzeczypospolitej. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 321–341, streszcz. ang.

8447. LANDAU-CZAJKA Anna: Koty w społeczeństwie II Rzeczypospolitej. Warszawa 2020 Neriton; PTH 8° ss. 280, il., streszcz. ang.

8448. LANDMANN Tomasz: Protokoły z konferencji naczelników wydziałów politycznych MSZ jako źródło do badania polskiej polityki zagranicznej w 1921 roku. *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 2 s. 65–88, streszcz. ang.

8449. LASEK Piotr: Inwentaryzacja zabytków architektury w lwowskim okręgu konserwatorskim 1920–1939. Szkice z dziejów. Warszawa 2020 Inst. Sztuki PAN; Liber Pro Arte 8° ss. 162, il., mapa, streszcz. ang.

8450. LASKA Adam: Political thought of the Polish Socialist Party former Revolutionary Faction in the period of 1928–1939. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 24: 2019 [nr] 26 (4) s. 83–91.

8451. LECHWAR Małgorzata, Wisz Grzegorz: Kłasy w procesach modernizacji i rozwoju obszarów przemysłowych – przykład COP. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 185–197, streszcz. ang.

8452. LEDNIEWSKI Krzysztof: Zapomniany ideał wszechstronnego wychowania. Ruch sokoli w dwudziestoleciu międzywojennym. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 66–82, streszcz. ang.

8453. LEGIEĆ Jacek: Pobyt członków Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów w więzieniu na Świętym Krzyżu (w świetle przekazów ukraińskich). *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 183–198.

Od 1932 r.

8454. LENCZYK Brigitte, Kandziora Tomasz [H.]: Większycki rezerwat. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 2: 2018 s. 20–23.

Starania o jego utworzenie od 1928 r., powstał w 1934 r.

8455. LESZNO w dwudziestoleciu międzywojennym. W 100. rocznicę powrotu Leszna do Macierzy. Pod red. Mirona Urbaniaka. Leszno 2020 AP 4° ss. 224, il., streszcz. ang.

Treść: Olender Elżbieta: Przedmowa s. 7–8; Urbaniak Miron: Wstęp s. 9–12; Leszno w dwudziestoleciu międzywojennym: Olender Elżbieta: Ludność i władze samorządowe s. 15–34; Kościński Tomasz: Żołnierze i garnizon wojskowy s. 35–48; Urbaniak Miron: Repolonizacja przestrzeni publicznej miasta s. 49–78; Ratajewska Barbara: Szkolnictwo s. 79–87; Ratajewska

Barbara: Stowarzyszenia i organizacje społeczne s. 89–94; Ratajewska Barbara: Organizacje i kluby sportowe s. 95–102; Sierpowski Stanisław: Oblicze międzywojennego Leszna s. 103–116; Materiały źródłowe s. 117–210.

8456. LEWANDOWICZ-NOSAL Grażyna: Public libraries for children in Poland 1918–1939 – assumptions and reality. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 53–72.

8457. LEWANDOWSKA-SWOŁEK Jadwiga: Związki gen. Józefa Hallera z Chełmnem oraz Gorzuchowem w latach 1920–1939. Toruń 2020 Machina Druku 8° ss. 222, nlb. 1, il.

8458. LEWANDOWSKI Jan: Lubelskie kartki z wojny 1920 r. Lublin 2020 Werset 8° ss. 277, il.

8459. LINDSTEDT Iwona: Roman Palester jako pionier muzyki filmowej. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 1 s. 83–105, streszcz. ang.

Lata 1932–1939.

8460. LINEK Bernard: „Pochód, jakiego w Katowicach od dłuższego czasu nie widzianno...”. Obchody dziesiątej rocznicy wybuchu III powstania śląskiego. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 151–161.

8461. LINEK Bernard: Początek rozpadu. Sytuacja społeczno-polityczna na Górnym Śląsku w pierwszych miesiącach po zakończeniu I wojny światowej (listopad 1918 r. – sierpień 1919 r.). *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 39–60.

8462. LISIECKA Alicja: Problematyka powszechnego nauczania robót ręcznych na łamach kwartalnika „Praca Ręczna w Szkole” (1927–1939). *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 149–164, streszcz. ang.

8463. LISIECKA Alicja: Założenia realizacji przedmiotów artystycznych w polskim szkolnictwie powszechnym w latach 1918–1939. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 231, il., streszcz. ang.

Na podstawie rozprawy doktorskiej.

8464. LITWIŃSKI Robert: O kształt policji w II Rzeczypospolitej. Od wzorca samorządowego do modelu państwowego. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 703–718, streszcz. ang.

8465. LUBCZYŃSKA Aleksandra: „Dawna Sztuka” (1938–1939) – lwowskie czasopismo w służbie archeologii i historii sztuki. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 1 s. 85–97, streszcz. ang.

8466. LUDZIE górnictwa w powstaniach śląskich. [Aut.]: Józef Dubiński, Natalia Linder, Eugeniusz Ragus, Aleksander Zembok. Katowice 2020 Stow. Inżynierów i Techników Górnictwa 8° ss. 169, il., mapy.

8467. ŁAPOT Mirosław: Poradnictwo zawodowe dla żydowskiej młodzieży szkolnej w Polsce w okresie międzywojennym. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 67–84, streszcz. ang.

8468. ŁASZCZEWSKI Adam: Płocka policja okresu międzywojennego. Sierpc [2015] P.P.H. „Drukarnia” 8° ss. 180, il.

Rec.: Golebiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 2 s. 40–44.

8469. ŁASZKIEWICZ Tomasz: Organizacja Monarchistyczna w województwie pomorskim (1925–1927). Geneza – środowisko – formy działania. *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 1 s. 123–139, streszcz. ang.

8470. ŁAZOR Jerzy: „Broń dyplomatyczna pierwszej rangi”? Powstanie polsko-francuskiego Banku Śląskiego SA po I wojnie światowej. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 289–320, streszcz. ang.

8471. ŁAZOWSKA Bożena: Współpraca Głównego Urzędu Statystycznego z Instytutem Gospodarstwa Społecznego w zakresie badań społecznych w latach 1920–1939. *Wiadomości Statystyczne*. R. 65: 2020 nr 7 s. 47–64, streszcz. ang.

8472. ŁOTYSZ Sławomir: Pomiedzy Lwą a Stwigą. Stanisław Kulczyński i jego projekt utworzenia poleskiego parku natury z 1932 roku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 2 s. 29–47, streszcz. ang.

8473. ŁOTYSZ Sławomir: Władysław Szafer i Józef Próchnik w debacie o przyszłości poleskiej przyrody. *Analecta*. R. 28: 2019 z. 1 s. 193–215, streszcz. ang.

W 1929 r.

8474. ŁOZIŃSKA Maja, Łoziński Jan: W kurortach przedwojennej Polski. Wybór materiału ilustracyjnego Maja i Jan Łozińscy; projekt graf. Zbigniew Karaszewski. Wyd. 2, zm. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. PWN; partner wydania Nar. Archiwum Cyfrowe 8° ss. 177, nlb. 3, il.

Wyd. 1.: W kurortach przedwojennej Polski. Narty, dancing, brydż. Warszawa 2012.

8475. ŁÓDŹ i łodzianie wobec wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku. Pod red. Witolda

Jarno i Przemysław Waingertnera. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 310, il. (100 Lat Niepodległości).

Treść: Jarno Witold, Waingertner Przemysław: Zamiast wstępu s. 9–18; Waingertner Przemysław: Działalność rządu „łódzkiego” premiera w obliczu konfliktu polsko-sowieckiego w latach 1919–1920 s. 19–31; Jarno Witold: Jednostki wojskowe sformowane w Łodzi i ich udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku s. 33–50; Waingertner Przemysław: Łódzki samorząd wobec wojny z Rosją Sowiecką (1919–1921) s. 51–63; Jarno Witold: Życie codzienne w garnizonie łódzkim w pierwszych latach II Rzeczypospolitej s. 65–83; Matuszak Tomasz, Hubka Maciej: Świadczenia wojenne. Obywatelskie Komitety Obrony Państwa i werbunek do Armii Ochotniczej na terenie województwa łódzkiego w 1920 roku s. 85–103; Jarno Witold: Batalion Zapasowy łódzkiego 28. Pułku Strzelców Kaniowskich w latach 1919–1921 s. 105–119; Olbrychowski Jarosław: Policja Państwa w Łodzi i udział jej funkcjonariuszy w obronie Rzeczypospolitej 1918–1920 s. 121–139; Jędrzejewska Agnieszka: Młodzież łódzkich szkół średnich wobec sprawy niepodległości 1918–1920 – wybrane przykłady s. 141–151; Olejnik Leszek: „Ochotnik” – łódzkie propagandowe wydawnictwo z czasów wojny polsko-bolszewickiej s. 153–174; Lesiakowski Krzysztof: „Wróg u bram”. „Kurier Łódzki” o ofensywie bolszewickiej z lata 1920 roku s. 175–196; Waingertner Przemysław: W obliczu wojny. Postawa społeczeństwa Łodzi wobec konfliktu polsko-sowieckiego (1919–1921) w świetle lokalnych dzienników – „Rozwoju” i „Głosu Polski” s. 197–209; Mańkowski Maciej: Obrona Włocławka i Płocka w sierpniu 1920 roku w świetle prasy łódzkiej s. 211–226; Czernielewski Konrad A.: Polegli w walce o granice Polski w latach 1918–1920 spoczywający na łódzkich cmentarzach s. 227–236; Górecki Bartosz: Za linią frontu. Wybrane źródła do dziejów wojny polsko-bolszewickiej z lat 1919–1921 zachowane w aktach władz administracji rządowej i samorządowej w Archiwum Państwowym w Łodzi s. 237–249; Czernielewski Konrad A.: Wojna polsko-rosyjska 1919–1920 w zbiorach Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi s. 251–262; Lesiakowski Krzysztof: Pod znakiem Marszałka. Pamięć polskiej opozycji politycznej lat osiemdziesiątych XX w. o wojnie 1920 roku s. 263–280.

Toż plik tekstowy PDF (4,49 MB).

8476. ŁUKASZCZYK Anna: Lublin miastem „krzyczącej młodości”. Kulturotwórcza rola czasopisma szkolnego „W Słońce”. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 138–150, streszcz. ang.

W I. 1928–1939.

8477. ŁUPIENKO Aleksander: Historie pałacowe, czyli o siedzibie konsystorza ewangelickich w II RP. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 72–89.

8478. ŁYSIAK-KOSOWSKA Lucyna: Religijność i moralność katolików według struktury społecznej w dekanacie Miechocin w okresie międzywojennym. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 83–131, streszcz. ang.

8479. MADERA Andrzej J[ózef]: Brutalna kampania „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” przeciwko Władysławowi Grabskiemu i wymianie walut w 1919 roku. *Zeszyty Prasoznawcze*. T. 63: 2020 nr 1 s. 69–82, streszcz. ang.

8480. MAGUŚ Justyna: „Słowo Polskie” w latach 1918–1928. Organ prasowy Narodowej Demokracji. Lublin 2019.

Rec.: Pudłocki Tomasz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 437–444.

8481. MAJ Ewa: Dziennikarki prasy dla kobiet w Polsce 1918–1939. Portret zbiorowy na podstawie publicystycznego samoopisu. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 360.

8482. MAJCHER-OCIESA Edyta: Pismo funkcjonariuszy Policji Komunalnej z 25 lutego 1919 roku, skierowane do Magistratu miasta Sosnowca w sprawie podwyższenia wynagrodzenia. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 221–230, streszcz. ang.

Zawiera aneks źródłowy.

8483. MAJCHRZAK Lucyna: Policja Państwowa w powiecie błońskim w latach 1918–1939. Pułtusk 2020 Wydaw. Aleksander; Ośr. Badań nad Mazowszem 8° ss. 176, il., streszcz. ang.

Powiat błoński – powiat istniejący w l. 1869–1948 na terenie obecnego woj. mazowieckiego.

8484. MAJCHRZYK-MIKUŁA Joanna: Lubelskie szkolnictwo powszechne w latach 1918–1939 w świetle wymogów sanitarno-higienicznych. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 181–199, streszcz. ang.

8485. MAJZNER Robert: Kulisy mianowania oraz odwołania płk. SG Pawła Aleksandrowicza ze stanowiska attaché wojskowego przy Poselstwie Polskim w Tokio. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 25–47, streszcz. ang.

Mianowany w 1920 r.

8486. MALINOWSKA Agnieszka: Samorząd miejski miasta Wierzbnika w pierwszych latach po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 21: 2018 s. 59–85.

W I. 1918–1922.

8487. MAŁEK Agnieszka: Wiedza o dziecku w poradnikach dla rodziców w Drugiej Rzeczypospolitej. Gdańsk 2020 Wydaw. Uczelniane Akad. Wychowania Fizycznego i Sportu 8° ss. 214.

8488. MANIKOWSKI Kacper: Opór społeczny i opozycja antyhitlerowska na ziemi kłodzkiej w świetle sprawozdań wrocławskiego Gestapo (1933–1938). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 89–104, streszcz. ang.

8489. MARCOŃ Witold: Unifikacja województwa śląskiego z Drugą Rzeczypospolitą [!]. Wyd. 2 rozsz. Tarnowskie Góry 2020 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 300, il. (Zeszyty Tarnogórskie; nr 81).

Wyd. 1. Toruń 2007.

8490. MAREK Marta: Niezwykłe mistrzostwa z wrogiem u bram. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 215–228, streszcz. ang., niem., ros.

Przebieg zawodów sportowych i ich okoliczności, Lwów 1920 r.

8491. MARKOWSKI Damian K[arol]: Dwa powstania. Bitwa o Lwów 1918. Kraków 2019.

Rec.: Kozubel Marek Bogdan: Podwójnie nieudane opracowanie. *Klio*. T. 51: 2019 nr 4; Polem.: Markowski Damian Karol: Od dyskusji do emocji. Na marginesie artykułu recenzyjnego Marka Bogdana Kozubela. *Tamże*. T. 53: 2020 nr 2 s. 275–278; Repl.: Kozubel Marek Bogdan: Wyważanie otwartych drzwi, czyli w odpowiedzi dr Damianowi K. Markowskiemu. *Tamże* s. 279–288.

8492. MARKOWSKI Marcin: Dyskusja nad nazwą waluty odrodzonej Rzeczypospolitej. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2019 nr 1 s. 56–67, streszcz. ang.

8493. MAROSZ Magdalena: Rok 1920 w zapiskach kronikarskich klasztorów karmelitów bosych w Lublinie i Berdyczowie. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 27: 2020 s. 181–195, streszcz. ang.

Zawiera też teksty źródłowe.

8494. [MATĀŠ Īrina Borisivna] Matiasz Iryna: „Politično-diplomatičnij uspih” či „velikij proval”. Ocinki Varšavs’kogo dogovoru 1920 r. ukraińskimi diplomatami. *Przegląd Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 103–113.

8495. MATELA Dorota: Hossa w sadownictwie wielkopolskim w okresie międzywojnia. *Museion Poloniae Maioris*. T. 7: 2020 s. 164–181, streszcz. ang.

8496. MATERNIAK-PAWŁOWSKA Małgorzata: The institution of the examining magistrate in the Second Polish Republic. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 115–141.

8497. MATRASZEK Tadeusz: W cieniu swastyki. Życie codzienne w Chodzieży i powiecie chodzieskim w okresie 12 miesięcy przed wybuchem II wojny światowej. Chodzież–Piła 2020 MBP im. Stefana Michalskiego; Wydaw. „Media” Edmund Wolski 8° ss. 111, nlb. 1, il., mapy.

8498. MATUSZAK Tomasz: Aeropiechurzy w boju 1920. Piotrków Trybunalski 2020 AP 8° ss. 160, il. AP w Piotrkowie Trybunalskim.

Wstęp także w jęz. ang.

8499. MAZIARZ Antoni: Starania benedyktynów o odzyskanie klasztoru świętokrzyskiego w latach 1919–1922. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 167–182.

8500. MAZIARZ Jakob: Sądy przysięgłych w II Rzeczypospolitej w praktyce Sądu Okręgowego w Krakowie. Warszawa 2017.

Rec.: Jastrzębski Robert, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 360–369.

8501. MAZUR Jacek: Krótka historia papierów wartościowych dłużnych, skarbowych w II Rzeczypospolitej. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 119–160, streszcz. ang.

8502. MAZUR Maciej: Historia szkoły rolniczej w Toszku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 91–101.

W l. 1922–1937.

8503. MELLER Arkadiusz: Endecki hugarofil – przypadek Karola Stefana Frycza (1910–1942). *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 21: 2018 s. 43–57.

8504. MELLER Arkadiusz: Wybory do Sejmowi Ustawodawczego na Mazowszu Płockim w 1919 roku. Sofia 2020 B’lgarska akademiã na naukite 8° ss. 305, nlb. 5, il., mapy.

Rec.: Gołdyn Piotr, *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 449–454.

8505. MELSKI Mateusz: Recepcja twórczości Artura Honeggera w Polsce okresu międzywojennego. *Polski Rocznik Muzykologiczny*. T. 17: 2019 s. 238–257.

8506. MEUS Konrad: Lwowska Kongregacja Kupiecka w okresie międzywojennym. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 1 s. 137–165, streszcz. ang.

W aneksie: 1. Wykaz członków Lwowskiej Kongregacji Kupieckiej w latach 1923–1924; 2. Wykaz członków Zarządu i Wydziału Kongregacji Kupieckiej (wg stanu na 1934 r.).

8507. MEZGA Nikolaj Nikolaevič: Sovetsko-pol’skie otnošeníã 1921–1926 godov. Novyj etap protivostoãniã. Gomel’ 2019 GGU im. Skoriny 8° ss. 229. Učreźdenie obrazovaniã „Gomel’skij gosudarstvennyj universitet imeni Franciska Skoriny”.

Rec.: Kozik Lüboŭ, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 280–283.

8508. MĘDRZECKI Włodzimierz: Kresowy kalejdoskop. Wędrówki przez ziemie wschodnie Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939. Kraków 2018.

Rec.: Stryjek Tomasz: Między afirmacją a dyskredytacją. O rzecowy obraz Ziemi Wschodnich II RP. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 155–167.

8509. MIATKOWSKI Jerzy, Owsiański Jarosław: 1930. Liga dla Pasów. Poznań 2020 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 489, nlb. 3, il.

8510. MICHALAK Grzegorz: Warszawska Parafia Filialna Ewangelicko-Reformowana Synodu Wileńskiego (Jednoty Wileńskiej) w latach 1933–1939. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 14: 2020 s. 83–108, streszcz. ang.

8511. MICHALCZYK Anna: Obchody świąt narodowych w Końskich w okresie międzywojennym – 3 Maja i 11 Listopada w świetle źródeł archiwalnych z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 157–176, streszcz. ang.

8512. MICHAŁEC Beata: Stefan Starzyński w kampanii wyborczej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 85–116, streszcz. ang., niem., ros.

1938 r.

8513. MICHAŁEC Beata: Towarzystwa przyjaciół dzielnic Warszawy i ich rola w życiu społecznym Stolicy. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 15–28, streszcz. ang., niem., ros.

8514. MICHALIK Henryk: Ustalenie granicy między Polską a Prusami Wschodnimi po plebiscycie w 1920 r. *Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego*. Nr 10: 2020 s. 211–243.

8515. MICHALSKA Iwonna: Rodzinne obowiązki kobiety w świetle katolickiego periodyku „Gazeta dla Kobiet” z lat 1918–1938. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 27–41, streszcz. ang.

8516. MICHALSKI Grzegorz: Sprawy obrony wychowania religijnego w przekazie białostockiego tygodnika „Zjednoczenie Katolickie” (1933–1935). *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 165–180, streszcz. ang.

8517. MICHALSKI Michał: Emigracja sezonowa do Niemiec z powiatu wieluńskiego w okresie międzywojennym (1918–1939). *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 45–80, streszcz. ang.

8518. MICHALSKI Michał: „Handel żywym towarem? Trudno! Delegatowi wszystko wolno – jest tu panem i władcą” – opinie mieszkańców powiatu wieluńskiego o emigracji sezonowej do Niemiec w międzywojniu (1918–1939). *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 89–115, streszcz. ang.

8519. MICHLIŃSKI Rafał: Zdobycie Horodyszcz 3 lipca 1919 roku. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Nr 13: 2020 s. 21–32, streszcz. ang.

8520. MIERZWA Janusz: Unifikacja, modernizacja, opresja. Przemiany aparatu administracyjnego II Rzeczypospolitej. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 719–731, streszcz. ang.

8521. MISIURSKA Agnieszka: Powstanie wielkopolskie 1918–1919 w świetle francuskiej i brytyjskiej prasy codziennej. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 159–176, streszcz. ang.

8522. MISTEWICZ Marek: Polska administracja drogowa i kongresy drogowe w latach 1918–1939. Warszawa 2020 Inst. Badawczy Dróg i Mostów 4° ss. 271, nlb. 5, il., mapy, streszcz. ang. Inst. Badawczy Dróg i Mostów. (*Studia i Materiały*; z. 87).

8523. MOLISAK Alina: Polenaktion – Zbąszyń... Na przykładzie dyskursu publicystycznego „Naszego Przeglądu”. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 1 s. 259–280, streszcz. ang.
Lata 1938–1939.

8524. MOŁODYŃSKI Witold: Z pamięci bieszczadnika. Bieszczady w latach 1918–1939. Rzeszów 2019 Wydaw. Książkowe „Carpathia” 8° ss. 261, nlb. 3, il., mapy.

8525. MORAWSKI Wojciech: Gospodarze dokonania II Rzeczypospolitej – tradycje i wyzwanie. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 681–692, streszcz. ang.

8526. MOZGOL Ryszard: Inny rodzaj wojny. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 153–157.

Misja francuska na Górnym Śląsku w 1920 r.

8527. MRAKA Igor Bogdanovič: Dezerterstwo seređ ukrańciv u pol's'komu vijs'ku: motivi, masštabi. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. [T.] 5: 2020 s. 237–283, streszcz. ang., pol.

8528. MROCZKOWSKI Krzysztof, Fac Lucjan: Fallen Eagle. Edmund Graves [1891–1919] pilot polskiej 7 Eskadry. Przemysł 2020 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 188, il., mapa.

8529. MRÓZ Mariusz: Bitwa pod Radzyminem w r. 1920 – wspomnienia por. Rudolfa Aurigi. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 51–64, streszcz. ang., niem., ros.

8530. MUSIALIK Janusz: Wytwórnia fisharmonii w Brzezinach Śląskich – rys historyczny. *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 261–272.
W l. 1928–1931.

8531. MUSIAŁ Wojciech, Romanowska-Pietrzak Monika, Sołtysiak Mariusz: Granatowy porządek. Policja Państwowa w powiecie szamotulskim 1919–1939. Szamotuły 2019 Muzeum Zamek Górków 4° ss. 239, nlb. 1, il.

Rec.: Fijałkowski Marek, *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 178–180.

8532. MYDŁO Aleksandra: Udział pociągów pancernych w walkach o rejon Zębów w czasie III powstania śląskiego. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 168–175.

8533. MYŚLIŃSKI Krzysztof: „Ofiara dla państwa, radość dla społeczeństwa”. Ostatnia wystawa sztuki w Kielcach – lipiec 1939 r. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 241–249, streszcz. ang.

8534. MYŚLIŃSKI Krzysztof: Stanisław Chróściechowski [1893–1923], konserwator zabytków w Kielcach 1920–1923. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 199–203, streszcz. ang.

8535. NA GRANICACH Niepodległej. Straż Graniczna (1928–1939) w perspektywie 100-lecia odzyskania niepodległości. Pod red. Artura Ochała, Michała Ruczyńskiego. Szczecin 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 467, nlb. 5, il. (Centralny Projekt Badawczy Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX wieku).

Materiały z konferencji nauk., Szczecin, 11 X 2018 r.

Treść: Ochał Artur: Wstęp s. 9–15; Filipowiak Miłosz: Straż Skarbową – pierwsza formacja graniczna niepodległej Polski (1918 r.) s. 17–24; Szutowicz Andrzej: Wojna palikowa (1920 r.) s. 25–44; Filipowiak Miłosz: Przyczynek do barwy pierwszych formacji granicznych II Rzeczypospolitej s. 45–51; Ochał Artur: Oficerowie Straży Granicznej (1922–1923) w karykaturach „Jotesa” s. 53–71; Nikołajuk Jan: Zarys dziejów Straży Granicznej (1928–1939) s. 75–101; Bocheński Waldemar: Centralna Szkoła Straży Granicznej w Górze Kalwarii (1928–1933) s. 103–129; Kozłowski Piotr: Straż Graniczna II Rzeczypospolitej w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa s. 131–156; Szulec Paweł: Straż Graniczna w walce z przemytem s. 157–169; Bieniecki Ireneusz, Szkurlat Izabela: Kuter pościgowy Straży Granicznej „Batory” i jego konstruktor, profesor Politechniki Gdańskiej, Aleksander Potyrała s. 171–200; Nikołajuk Jan: Rozpoznanie przedpola w Prusach Wschodnich przez Obwód SG „Suwałki” po ogłoszeniu częściowej mobilizacji w marcu 1939 r. s. 201–231; Szutowicz Andrzej: Komisarz [Piotr] Marciniak wykonał zadanie s. 233–251; Milewski Edward: Wojenne straty Straży Granicznej II Rzeczypospolitej, poniesione w latach 1939–1945 w świetle

dokumentów Wojsk Ochrony Pogranicza s. 253–282; Piekarz Karolina: Pułkownik Antoni Gedke – oficer polskich formacji granicznych, zapomniany dowódca Baonów Straży Granicznej (1923 r.) s. 285–296; Ochał Artur: Czesław Romiszewski – współtwórca Straży Celnej (1921–1928) s. 297–312; Sobczak Antoni Krzysztof: Nadkomisarz Waclaw Sacewicz – w służbie granicznej II Rzeczypospolitej s. 313–325; Goryński Grzegorz: Zapomniani bohaterowie Niepodległej. Pułkownik Ludwik Zych – szef Sztabu Straży Granicznej. Jego służba i praca dla niepodległej Polski s. 327–354; Ochał Artur: Major Antoni Wilk i jego służba w przedwojennych i powojennych formacjach granicznych s. 355–372; Ochał Artur: Sladem ojca. Waclaw Romiszewski i jego służba w formacjach ochrony granicy s. 373–384; Nikołajuk Jan: Inspektor SG Marian Staniszewski – w obronie Suwalszczyzny (1939 r.) s. 385–394; Nikołajuk Jan: Aspirant SG Mieczysław Padol i jego służba w wywiadzie Straży Granicznej s. 395–399; Kierzek Wojciech, Ochał Artur: Sternik z „Batorego”. Jan Kierzek i jego służba w Straży Celnej i Straży Granicznej s. 401–414; Ochał Artur, Promińska Katarzyna: Bibliograficzne zestawienie wydawnictw źródłowych, artykułów i książek poświęconych historii Straży Granicznej (1928–1939) s. 417–431.

8536. NAWORSKI Zbigniew, Kucharski Tomasz, Moszyńska Anna: Fideikomisy rodzinne w Drugiej Rzeczypospolitej – główne postulaty. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 27–43.

8537. NIEWĘGŁOWSKA Aneta, Wyszczel-ski Lech: W przededniu II wojny światowej. Siedlce 2018.

Rec.: Piłatowicz Józef, *Historia i Świat*. T. 8: 2019 s. 155–159.

8538. NIEWIADOMSKI Igor [Michał]: Zaślubiny w Pucku jako symboliczny akt otrzymania dostępu do morza przez Polskę. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 199–211, streszcz. ang.
10 II 1920 r.

8539. NOWAK Andrzej: Geopolityczne znaczenie wojny sowiecko-polskiej w 1920 roku. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 53–85, streszcz. ang.

8540. NOWAK Andrzej: Historia politycznej decyzji o sowietyzacji Polski. Maj – sierpień 1920 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 155–183, streszcz. ang.

8541. NOWAK Andrzej: Klęska imperium zła. Rok 1920. Kraków 2020 Biały Kruk 8° ss. 366, nlb. 2, il.

8542. NOWAK Piotr: Duchowieństwo w archidiecezji poznańskiej w latach 1918–1939. Poznań 2017.

Rec.: Guzewicz Wojciech, *Civitas et Lex*. T. 9: 2016 nr 1 s. 107–110.

8543. NOWAK Tomasz [Marian]: Funkcje muzyki w polskim kinie żydowskim okresu międzywojennego. *Etnomuzykologia Polska*. Nr 2: 2017 s. 91–99.

8544. NOWIK Grzegorz: Wojna światów. 1920. Bitwa warszawska. Poznań–Sulejówkę 2020 Oficyna Wydawnicza G&P; Muzeum Józefa Piłsudskiego 8° ss. 211, nlb. 9, il.

8545. NOWOTKA Marek: Urząd Celny w Dąbrowach w okresie międzywojennym. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 257–275.

8546. OBARZANEK Mariusz: Ze studiów nad publicystyką dr. Eugeniusza Myczki (1908–1993) z okresu międzywojennego. *Studia Gdańskie*. T. 47: 2020 s. 227–242.

Na łamach poznańskiej „Kultury” i „Tęczy”.

8547. ODZIEMKOWSKI Janusz: Kolejnictwo polskie w transporcie wojskowym i operacjach wojennych na froncie polsko-ukraińskim i polsko-rosyjskim 1918–1920 r. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 213, il.

8548. ODZIEMKOWSKI Janusz: Organizacja i służba polskich formacji etapowych w wojnie polsko-ukraińskiej XI 1918–VII 1919 r. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 181–193, streszcz. ang.

8549. ODZIEMKOWSKI Janusz: Wykończymy tych Polaków na dobre. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Nr 13: 2020 s. 9–20, streszcz. ang.

8550. OLCZAK-KARDAS Monika: Czasopismo „Obrońca Kultury” (1938–1939) jako źródło informacji o rynku książki w dwudziestoleciu międzywojennym. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 13: 2020 nr 2 s. 57–76, streszcz. ang.

8551. OLENDER Elżbieta: „Głos Leszczyński” w sierpniu 1939 roku wobec zagrożenia ze strony Niemiec. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 111–125.

8552. OLENDER Karol: „Kurier Poznański” wobec mniejszości polskiej w Niemczech i niemieckiej w Polsce w latach 1938–1939. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 91–109.

8553. OLSTOWSKI Przemysław: O polityce na Pomorzu w latach Drugiej Rzeczypospolitej (1920–1939). Rzecz o mechanizmach kształtowania się stosunków politycznych. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 185–209, streszcz. ang.

8554. OLSTOWSKI Przemysław: Separatyzm, dzielnicowość i unifikacja w II Rzeczypospolitej (1918–1939). Problemy integracji

państwa i społeczeństwa po odzyskaniu niepodległości. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 733–743, streszcz. ang.

8555. OPIOŁA-CEGIEŁKA Monika: Europejskość Bydgoszczy w latach 20. XX wieku w świetle „Dziennika Bydgoskiego”. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 77–89, streszcz. ang., niem.

8556. OSIECKI Jakub: Towarzystwo Polsko-Ormiańskie we Lwowie (1920–1922). *Lehahay-er*. T. 7: 2020 s. 233–258, streszcz. ang., orm.

8557. OSTANEK Adam A[drian]: W służbie Ojczyźnie. Wojsko Polskie w systemie bezpieczeństwa województw południowo-wschodnich II Rzeczypospolitej (1921–1939). Warszawa 2019 Wojsk. Akad. Techn. 8° ss. 516, il.

Rec.: Śleszyński Wojciech, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 163–164.

8558. OSTOJA-OWSIANY Andrzej: Rok 1920 w krzywym zwierciadle propagandy i w rzeczywistości. Wyd. 2. Warszawa 2020 Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja Owsianego 8° ss. 128, tabl. 2, il.

Wyd. 1. 1981.

8559. OŹÓG-WINIARSKA Zofia: Dziecko w powiastkach Michaliny Chełmońskiej-Szczepankowskiej w „Moim Pisemku” (1919–1934) i pionierskie konteksty edukacji w wolnej Polsce. [W:] „Stare” i „nowe”. Literatura dla dzieci i młodzieży w kontekstach kulturowych. Opole 2019 s. 81–94.

8560. PAJKA Przemysław: Struktura, uzbrojenie i wyposażenie 1 Dywizji Piechoty Legionów w przededniu wybuchu II Wojny Światowej. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 285–287.

8561. PAŁYS Piotr: Kozacy w szeregach 1 Dywizjonu Ułanów Górnośląskich. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 121–127.

W l. 1920–1922.

8562. PARUCH Waldemar: Between market principles and state security. The economic order in Interwar Poland under the authoritarian system (1926–1939). *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 403–423, streszcz. pol.

8563. PARUCH Waldemar: Nieformalny sojusznik – Węgry w polityce zagranicznej II Rzeczypospolitej. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 22: 2018 s. 15–34.

W l. 1926–1939.

8564. PASZTA Andrzej, Paszta Piotr: Wojna polsko-bolszewicka 1919–1920 i jeńcy polscy

na Syberii w świetle niektórych zebranych pamiątek. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 33–43, streszcz. ang.

8565. PAVLOVA Mariā Sergeevna: Litwa v politykie Varšavy i Moskvy v 1918–1926 godah. Moskva 2016 Aspekt-Press 8° ss. 171, nlb. 1, il. (Seriā: Postsovetskie i vostočnoevropejskie issledovaniā; 10).

Rec.: Laurinavičius Česlovas, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 172–180.

8566. PAWELEC Mariusz: Rolnicze święto „Orach toju” w obrzędowości Karaimów Wileńskiego okresu międzywojennego. *Almanach Karaimski*. T. 9: 2020 s. 115–147.

8567. PAWLAK Piotr: Budowa posterunku Policji Państwowej w Praszce w latach 1928–1929. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 234–245.

8568. PAWLAK Piotr: Posterunek Policji Państwowej w Wieluniu – stan dyscypliny, prewencja i penalizacja (1919–1939). Wybrane przykłady. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 201–207.

8569. PAWLAK Piotr: Służba oraz zadania i obowiązki policjantów Policji Państwowej pracujących na posterunku w Rudnikach w latach 1919–1939. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 180–190.

8570. PAWLIKOWSKI Tomasz: Jakub hr. Potocki i jego dar dla Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy z 1934 roku. *Roczniki Biblioteczne*. R. 64: 2020 s. 179–199, streszcz. ang.

8571. PELICA Grzegorz Jacek: Wokół roku 1920. Warszawa 2020 Stow. Jedności Muzułmańskiej 8° ss. 144, il., mapa.

8572. PERZYK Bogusław: Przedmoście Warszawy 1920–1921. Część południowa. Warszawa 2020 Militaria Bogusława Perzyka 8° ss. 224, nlb. 1, il., mapy.

8573. PĘKOWSKA Marzena: Wielokulturowość w praktyce surdopedagogicznej w Polsce w latach 1918–1939. Kraków 2020 Impuls 8° ss. 212, il.

8574. PIECHA-VAN SCHAGEN Beata: Katolicko-ewangelicka przestrzeń kulturowa Borsigwerku. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 161–176.

Kolonia w pobliżu Biskupic (Zabrze), zbudowana dla robotników zakładu Borsiga, l. 30. XX w.

8575. PIEKARSKI Stanisław: Ośrodki turystyczno-zdrowotne nauczycieli i kolejarzy

w okresie międzywojnia (budowane i utrzymywane w systemie dobrowolnych opodatkowań). Warszawa 2019 Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego plik tekstowy PDF (18,3 MB). Akad. Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie. (Studia i Monografie; nr 159).

8576. PIELKA Mateusz: Chrześcijańskie mniejszości wyznaniowe w Toruniu w latach 1920–1939. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 136–148, streszcz. ang.

8577. PIELKA Mateusz: Żydzi w Wąwolnicy. Budżet Gminy Żydowskiej oraz spis płatników składki gminnej za 1926 rok. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 213–226, streszcz. ang.

8578. PIETRZAK Jerzy: Powstańczy Ostrów w powstańczej Wielkopolsce 1918–1919. Ostrów Wielkopolski 2019.

Rec.: Walczak Krzysztof, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 199–201.

8579. PIETRZKIEWICZ Dorota: Spory o zbiory. Piotr Bańkowski [1885–1976] – rewindykacja i ochrona dziedzictwa piśmienniczego. Pułtusk–Warszawa 2019 Wydaw. Akad. Humanist. im. A. Gieysztor; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 429, nlb. 1, il. Wyzd. Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Univ. Warszawskiego.

Działalność P. Bańkowskiego na rzecz rewindykacji zbiorów piśmienniczych z Rosji na mocy postanowień traktatu ryskiego. Rec.: Rosowska Ewa, *Archeion*. T. 121: 2020 s. 526–528.

8580. PIGOŃ Anna: Literacka nieśmiertelność siostr Lidy i Marzeny Skotnicównien. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 335–349, streszcz. ang.

Tragedia taterniczek: Marzeny (ur. 1911) i Lidy (ur. 1913), które zginęły podczas próby przejścia południowej ściany Zamarłej Turni 6 X 1929 r.

8581. PIGOŃ Anna: Obraz gór w kobiecych narracjach o Tatrach do 1939 roku. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 217–228, streszcz. ang.

8582. PIOTROWSKA Monika: Konsekwencje prymatu piktorializmu w międzywojennej fotografii polskiej. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 165–178, streszcz. ang.

8583. PIOTROWSKA-MARCHEWA Monika: Nauczycielki ludowe. Uwarunkowania pracy kobiet w publicznej oświacie powszechnej Polski międzywojennej. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 343–359, streszcz. ang.

8584. PIOTROWSKI Paweł: Działalność Ligi Morskiej i Kolonialnej na Mazowszu w okresie międzywojennym. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 2 s. 18–24, streszcz. ang.

W l. 1930–1939.

8585. PIOTROWSKI W[alerian]: Lato 1920 roku w Radzanowie i okolicy. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 7–15.

8586. PISKUN Valentina: Stavlennâ Nad-dnîprâns'kih političnih kil do Varšavs'koï ugodi. *Przegľad Wschodni*. T. 16: 2020 z. 1 s. 61–76.

Dot. okresu 21–24 IV 1920 r.

8587. PISULIŃSKI Jan: Ukraińskie oceny sojuszu Piłsudski–Petlura. Refleksje z okazji setnej rocznicy zawarcia układu. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 27–40, streszcz. ang.

8588. POHL Karl Heinrich: Kein Frieden mit Polen? Zur deutschen Locarnopolitik 1925: Überlegungen aus deutscher Perspektive. *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 61–72.

8589. POKORZYŃSKA Elżbieta: Introligatorstwo warszawskie w przededniu II wojny światowej. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 325–351, streszcz. ang.

8590. POLSCY Żydzi dla Niepodległej (1918–1939). Historia, kultura, literatura. Red. nauk. Sławomir Jacek Żurek. Lublin 2020 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 308, nlb. 1, il., streszcz. ang. TN KUL Jana Pawła II. (Ekumeniczny Lublin; t. 5) (Źródła i Monografie; 504).

Treść: Żurek Sławomir Jacek: Słowo wstępne s. 7–12; Zieliński Konrad: Żydzi na ziemiach polskich u progu niepodległości i w II Rzeczypospolitej s. 15–26; Sitarek Adam: Negocjacje polsko-żydowskie 1918–1921 s. 27–99; Bubernys Artūnas: Żydzi Wileńszczyzny (1919–1923) wobec niepodległości Polski s. 101–113; Krzywiac Grzegorz: Roman Dmowski wobec Żydów i „kwestii żydowskiej” (1918–1939): rekonstrucja i pytania badawcze s. 115–139; Grądzka-Rejak Martyna: Pogrom w Kolbuszowej i zajścia antyżydowskie w powiatach strzyżowskim, rzeszowskim, mieleckim oraz tarnobrzeskim wiosną 1919 roku. Perspektywa porównawcza s. 141–174; Fert Józef Franciszek: Franciszka Arnsztajnowa. Polka i Żydówka z wyboru s. 177–191; Łoś Ewa: W walce o Niepodległą. Jan Arnsztajn (1897–1934) s. 193–205; Żurek Sławomir Jacek: Żydzi polscy w armii II Rzeczypospolitej (na podstawie opowiadania Profile i drobniutki żołnierskie Adolfa Rudnickiego) s. 207–217; Urynowicz Marcin: Polscy Żydzi w perspektywie Alfreda Döblina. Przyczynek do badań s. 221–239; Namysł Aleksandra: Światy równoległe? Wpływ powstania niepodległego państwa polskiego w 1918 roku na stosunki żydowsko-żydowskie na polskim Górnym Śląsku w latach 1922–1939 s. 241–260; Gulaj Wasyl: Żydzi w międzyetnicznej interakcji komunikacyjnej na terenie województw lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego w II Rzeczypospolitej s. 261–273; Potaczek Joanna: Żydzi w strukturach

Komunistycznej Partii Zachodniej Ukrainy na terenie międzywojennego powiatu sanockiego i leskiego s. 275–291.

8591. POLSKA dyplomacja w staraniach o pokój (1918–1939). Zbiór studiów. Pod red. Marka Kornata i Magdaleny Satory. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 229.

Treść: Kornat Marek, Satora Magdalena: Wprowadzenie s. 7–9; Wielomski Adam: Geneza paneuropejskiej „mobilizacji politycznej” s. 11–62; Kornat Marek: Polska polityka zagraniczna a idee „pokoju przez prawo” (1919–1933) s. 63–90; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Protokół Litwinowa a polskie koncepcje pokoju w Europie Wschodniej s. 91–115; Wołos Mariusz: Polska koncepcja rozbrojenia moralnego z 1931 roku s. 117–136; Satora Magdalena: Francuska opinia publiczna wobec polskiego projektu rozbrojenia moralnego (1931–1933) s. 137–157; Materski Wojciech: Konwencje londyńskie o definicji agresji (3–5 lipca 1933 r.) w relacjach polsko-sowietkich s. 159–173; Rudnicki Zbigniew B.: Próby utworzenia konwencji antyterrorystycznej i powołania do życia Międzynarodowego Trybunału Karnego przez Ligę Narodów s. 175–206; Góra Dariusz: Postkomunistyczna narracja o pokoju i bezpieczeństwie s. 207–229.

8592. POLSKA i Niemcy. Od odzyskania niepodległości do Rapallo i Locarno 1918/1922–1926/1934. Zbiór studiów. Pod red. nauk. Dariusza Makiły. Warszawa 2020 Wydaw. AEH 8° ss. 175.

Treść: Makiła Dariusz: Wprowadzenie s. 7–8; Kucharczyk Grzegorz: Od „państwa buforowego” do państwa „sezonowego”. Postrzeganie Polski w niemieckiej kulturze politycznej w latach 1914–1925 s. 9–22; Madajczyk Piotr: Stresemann revisited – nowe badania nad polityką Gustava Stresemanna wobec Polski s. 23–29; Kornat Marek: O polsko-niemieckie modus vivendi. Koncepcje polskiej polityki wobec Niemiec w cieniu układów w Rapallo i Locarno s. 31–50; Matveeva Elena, Matveev Genadij: Sovetskij Soûz i podgotówka Lokarnskich sogłašenij 1925 goda (po materiałom sowetskich oficiozov „Izwestia” i „Pravda”) s. 51–70; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Konferencja w Locarno – kontekst polsko-francusko-niemiecki s. 71–82; Skolmowski Łukasz: Wielka Brytania wobec relacji polsko-niemieckich w latach 1918–1922 s. 83–97; Rak Krzysztof: Załamywanie się linii Rapallo. Decyzje Józefa Stalina i Adolfa Hitlera o Porozumieniu i sojuszu z Polską w pierwszej połowie lat 30 s. 99–123; Kuź Michał: Próba analizy kooperacyjnego i konfrontacyjnego modelu polskiej polityki wobec Locarno s. 125–134; Woźniczka Zygmunta: Górny Śląsk w stosunkach polsko-niemieckich w latach 1918–1934 s. 135–163; Makiła Dariusz: Między dwiema częściami Niemiec. Pomorze w relacjach Niemiec i Polski w dobie Rapallo i Locarno (1919–1925/1934) s. 165–175.

Tańż plik tekstowy PDF (26,7 MB).

8593. [POPOV Grigorij Germanowicz] Popow Grigorij: Inowencja. Wojna z bolszewikami w świetle dokumentów. Przeł. Jan Cichocki; słowo wstępne Andrzej Żor. Bielsko-Biała – Konstancin-Jeziorna 2020 Nowa Strona; Wydaw. REA-SJ Sp. z o.o. 8° ss. 476, nlb. 3.

8594. POZORSKI Kamil: Oliwetanie w Łądzie nad Wartą 1919–1921. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 99–108, streszcz. ang.

8595. PÓŁĆWIARTEK Dariusz: Ruch ludowy w powiecie łańcuckim w latach 1919–1930. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego*

Ruchu Ludowego. Nr 36: 2020 s. 59–88, streszcz. ang.

8596. PRZEMIANY modernizacyjne w Dru-giej Rzeczypospolitej. Pod red. nauk. Pawła Graty. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszow-skiego 8° ss. 442, il. (Biblioteka Polskiej Mo-dernizacji; t. 2).

Treść: Grata Paweł: Wstęp s. 7–9; Zalesko Marian: Koncepcje unowocześnienia polskiej gospodarki z perspektywy rozważań ekonomistów II RP (na przykładzie analiz przedstawicieli kie-runku historycznego) s. 13–36; Sioma Marek: Wizja gospodarki Obozu Zjednoczenia Narodowego s. 37–67; Luszniewicz Jacek: Korporacyjna reforma ustrojowa w ujęciu katolicyzmu społecz-nego II RP. Autorytarne konsekwencje rozwiązań organizacyj-nych s. 68–112; Leszczyńska Cecylia: Migracje zagraniczne i modernizacja gospodarstwa ziem polskich w latach 1870–1938. Wybrane aspekty s. 115–149; Macyra Roman: Modernizacja w II Rzeczypospolitej: przypadek Wielkopolski (1918–1938) s. 150–194; Łazor Jerzy: Wpływ kapitału francuskiego na mo-dernizację Polski międzywojennej s. 195–209; Chylak Karol: Czy modernizacja? Przekształcenia struktury agrarnej w II Rze-czypospolitej s. 210–227; Sierakowska Katarzyna: Nowe tren-dy w opiece i wychowaniu dzieci w Polsce międzywojennej s. 231–245; Dufraj Joanna: Odwrót od idei równouprawnie-nia. Kwestia praw kobiet w dyskursie publicznym w Polsce w okresie wielkiego kryzysu (1930–1935) s. 246–260; Grata Paweł: Polityka społeczna jako czynnik modernizacji II Rze-czypospolitej s. 261–281; Kamosiński Sławomir: Reklama w prasie dwudziestolecia międzywojennego jako narzędzie kreowania nowoczesnego konsumenta i modernizacji życia codziennego s. 282–308; Franaszek Piotr: W stronę modernizacji polskiego sektora naftowego – działania władz II RP na rzecz stworzenia sil-nego polskiego przemysłu naftowego s. 311–332; Keller Dawid: Bariery modernizacji międzywojennego kolejnictwa w Polsce – próba identyfikacji s. 333–358; Morawski Wojciech: Lotnictwo II Rzeczypospolitej i jego dziedzictwo s. 359–373; Chudzik Woj-ciech: Elektryfikacja, przemysł elektrotechniczny i elektroniczny w Centralnym Okręgu Przemysłowym s. 374–397; Kaliński Janusz: Elektryczne Koleje Dojazdowe jako czynnik modernizacji pasma zachodniego województwa warszawskiego (1927–1939) s. 398–420; Urbaniak Miron: Infrastruktura techniczna miast województwa poznańskiego. Postęp czy regres? s. 421–442.

8597. PRZENIOSŁO Małgorzata: Profeso-rowie Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwo-wie urodzeni w rodzinach chłopskich (okres II Rzeczypospolitej) – portret zbiorowy. *Dzie-je Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 129–154, streszcz. ang.

8598. PRZYBYSZEWSKI Stanisław M.: 28. Pułk Artylerii Lekkiej (1922–1939). Zaje-zierze (Garnizon Dęblin). Pro memoria. Kazi-mierza Wielka 2020 Wydaw. Nowa Nidzica 4° ss. 375, il., mapy.

8599. PRZYBYTEK Paweł, Przybytek Piotr: Kontakty irlandzko-niemieckie i irlandzko-fran-cuskie z lat 1919–1921 w ocenie dziennika „Ilu-strowany Kurier Codzienny”. Cz. 1. *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 91–105, streszcz. ang.

8600. PSZCZÓŁKOWSKI Michał: Dwana-scie kryształowych orłów. Kujawsko-pomorskie

szkice architektury międzywojennej. Toruń 2020 Urząd Marszałkowski Woj. Kujawsko-Pomor-skiego; Tow. Nauk. 4° ss. 223, nlb. 1, il., mapy.

8601. RACHWAŁSKA Julia: Polak-katolik, Niemiec-ewangelik – obecność stereotypu na-rodowościowo-wyznaniowego wśród ludności kościerskiej okresu międzywojennego (1920–1939). *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 1 s. 211–223, streszcz. ang.

8602. RACINOWSKI Dariusz: Działalność szkół powszechnych w gminie Lubotyń w latach 1936–1939 w świetle lokalnej prasy. *Polonia Ma-ior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 109–118, streszcz. ang.

8603. RADZYMIN – Warszawa – Polska. Obroniona niepodległość. Red. Jolanta Załączny. Warszawa–Radzymin 2020 Muzeum Niepod-ległości; Bibl. Publ. M. i Gm. Radzymin 8° ss. 191, nlb. 5, il.

Treść: Skoczek Tadeusz: Cud niepodległości s. 9–11; Szcze-pański Janusz: Rada Obrony Państwa wobec najeźdu bolszewic-kiego 1920 roku s. 13–37; Pakuła Mirosław: Nieporęć i Wólka Radzyńska 1920 – przebieg walk i ich znaczenie s. 39–61; Engelgard Jan: Radzymin w strategii generałów Tadeusza Roz-wadowskiego i Józefa Hallera s. 63–88; Wnuk Jan: Szlak bojowy 85 Pułku Strzelców Wileńskich do bitwy o Radzymin – Marki, Struga, Radzymin s. 89–107; Michalec Beata: Kobiety w służbie zagrożonej Ojczyzny 1920 s. 109–138; Kolatorski Władysław: Ludność Radzymina podczas bitwy z bolszewikami w sierpniu 1920 roku s. 139–162; Załączny Jolanta: Pamięć o wydarzeniach 1920 roku i ich uczestnikach w przedwojennej Polsce s. 163–192.

8604. [RAZIGRAËV Oleg Volodimirovič] Razyhrayev Oleh: Policja Państwowa w woje-wództwie wołyńskim w okresie międzywojen-nym. Warszawa 2019.

Rec.: Cichoracki Piotr: Dzieje wołyńskiej policji okresu mię-dzywojennego. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 359–366; Rodak Mateusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 286–293.

8605. [RAZIGRAËV Oleg Volodimirovič] Razyhrayev Oleh: W obronie więzionych komu-nistów. Czerwona Pomoc Zachodniej Ukrainie. Struktura organizacyjna i działalność na Wołyniu i w Galicji Wschodniej w okresie międzywojen-nym. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 252–274, streszcz. ang.

8606. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Hymn ojczyzniany Stanisława Drohojewskiego. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 172–176.

Zawiera też tekst utworu powstałego 26 XI 1922 r.

8607. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Piotr Borowy – przypowieść o tym, dlaczego Spisz, Orawa i Czadeckie garną się do Rze-czypospolitej. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 194–197.

Dot. jego tekstu z 1919 r.
W aneksie fotokopie źródeł.

8608. RENZ Regina: Wieś i miasteczko w dwudziestoleciu międzywojennym – wzajemne relacje (na przykładzie Kielecczyny). *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 199–211, streszcz. ang.

8609. REZLER Marek: Polska niepodległość 1918. Poznań 2018.

Rec.: Szpotkański Adam, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 247–248.

8610. REZMER Waldemar: Oddział – grupa – armia gen. Stanisława Bułak-Bałachowicza w 1920 r. Mity i fakty. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 36–55, streszcz. ang., białorus., lit., ros.

8611. RODAK Mateusz: Międzywojenni kasiarze. Analiza środowiskowa na przykładzie Warszawy. *Archiwum Kryminologii*. T. 41: 2019 nr 1 s. 497–536, streszcz. ang.

8612. RODAK Mateusz: Obszary wykluczenia społecznego w II Rzeczypospolitej. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 839–853, streszcz. ang.

8613. ROGOZIŃSKA Agnieszka: Sąsiedzi Polski i bezpieczeństwo granic w myśli politycznej obozu piłsudczykowski (1918–1939). Poznań 2020 Kontekst 8° ss. 273, nlb. 1, il.

8614. ROGUSKI Rafał: Religijny i socjalny aspekty traury po Marśalu Űzefu Piłsudskomu w Stanislawovskom voevodstve. *Historia i Świat*. Nr 5: 2016 s. 215–223.

8615. ROK 1918. Odrodzona Polska i sowiecka Rosja w nowej Europie. 1918 god. Vozroždennaâ Pol’sha i sovetskaâ Rossiâ v novoj Evrope. T. 2. Red. Leszek Zasztowt, Jan Szumski. Warszawa 2019 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 401, nlb. 1, il., streszcz. pol., ros. PAN, Komisja Historyków Polski i Rosji, IHN.

Tręś: Tarasov Vladimir Petrovič: Graždanskaâ vojna v Rossiâ i Pol’sha (po dokumentam RGVA) s. 11–19; Wiech Stanisław: (K)raj utracony. Warszawa w ostatnich miesiącach rosyjskiego panowania w świetle wspomnień Striemouchowa (styczeń – czerwiec 1915 r.) s. 21–42; Gorizontov Leonid Efremovič: Russko-pol’skie otnośeniâ v 1918 g. v memuaristich meżvoennogo perioda s. 43–51; Gierowska-Kałaar Joanna: Przełom 1918 i 1919 roku na Litwie w świetle nieznanych dokumentów s. 53–82; Zasztowt Leszek: Rok 1918 w świetle „Dzienników” Michała Romera. Rosja, Polska a sprawa litewska s. 83–96; Piekarski Michał: Obraz Rosji i Rosjan na łamach warszawskiego czasopisma „Muzyka” 1924–1938 s. 97–112; Niebelski Eugeniusz: Józef Piłsudski na syberyjskim zesłaniu. 1887–1892 s. 115–135; Ross Wiktor: Lew Trocki a walka o niepodległość Polski s. 137–148; Piskurewicz Jan: Tajna misja Jerzego Stempowskiego na Konferencji Pokojowej w Rydze s. 149–158; Lazari Andrzej de: Rok 1918 w historii rodzinnej braci Konstantego (1869–1930) i Aleksandra de Lazari (1880–1942) s. 159–179;

Opacki Zbigniew: Rok 1918 – transfer polskich uczonych z Rosji do szkolnictwa akademickiego Rzeczypospolitej. Przypadek Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie s. 181–194; Wójcik Zbigniew Jerzy: Powroty z Rosji do Polski przyrodników u zarania II Rzeczypospolitej s. 195–208; Kulik Mariusz: Polacy w armii rosyjskiej w przededniu odzyskania przez Polskę niepodległości s. 209–223; Pająk Jerzy: Rosja 1918 roku w listach Polaków zamieszkujących na obszarze Imperium Rosyjskiego. (Na podstawie materiałów cenzury austriackiej) s. 225–244; Łatawiec Krzysztof: Inteligencja urzędnicza Królestwa Polskiego i Imperium Rosyjskiego wobec nowej rzeczywistości. Wybory byłych urzędników carskich po 1917 roku s. 245–254; Legieć Jacek: Inwalidzi wojenni z armii carskiej w niepodległej Polsce s. 255–270; Ażborovskaâ Inessa Sergeevna: K voprosu o charaktere gosudarstvennosti Pol’shi meżvoennogo perioda 1918–1930-e gody s. 273–283; Fał’kovič Svetlana Mihajlovna: Istoricskaâ pamât’ polaków kak faktor formirovaniâ patriotičeskogo samosoznaniâ v bor’be za vosstanovlenie nacional’noj gosudarstvennosti s. 285–296; Noskova Al’bina Fedorovna: Krisis 1956 goda v Pol’she i Rimsko-katoličeskaâ cerkov’ s. 297–323; Volobuev Vadim Vadimovič: „Pol’skij put’ k socializmu” i spory o sovetskom stroe v period meżdu „Pol’skim Oktâbrëm” i studenčeskimi vystupleniâmi v PNR 1968 goda s. 325–350; Soldatov Anton Anatol’evič: „Byt’ istorikom Pol’si, značit’ byt’ istorikom bor’by za nezavistimost’”. Stefan Kenevič i tradicii pol’skoj istoričeskoj nauki s. 351–360; Zasztowt Leszek: Zakończenie s. 361–370.

Rec.: Skalmowski Andrzej, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 166–168.

T. 1 zob. poz. 4637.

8616. ROK 1918 na Górnym Śląsku. Przełom społeczno-polityczny i jego konsekwencje. Pod red. Sebastiana Rosenbauma. Warszawa–Katowice–Gliwice 2020 IPN; Muzeum w Gliwicach 8° ss. 376, streszcz. ang., niem. (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN Powstania Śląskie 1919–1921).

Materiały z międzynarodowej konferencji historycznej, Gliwice, 15–16 XI 2018 r.

Tręś: Rosenbaum Sebastian: Wstęp s. 7–21; Conrad Benjamin: Górny Śląsk w okresie przełomu 1918/1919. Punkty zwrotne w drodze do plebiscytu s. 22–39; Krzyk Józef: Górny Śląsk dla Polski. Aktywność Wojciecha Korfańtego w roku 1918 s. 40–61; Pałys Piotr: Czechosłowacja w grze o Górny Śląsk (1918–1923) s. 62–81; Wehowski Matthäus: Demokratyzacja i konflikt narodowościowy. Rady żołnierskie i robotnicze w okresie przełomu na Górnym Śląsku, listopad 1918 – styczeń 1919 s. 82–99; Hojka Zbigniew: Zjednoczenie Zawodowe Polskie jako główna siła polskiego ruchu narodowego w latach 1918–1919 s. 100–117; Kurpierz Tomasz: Między solidaryzmem klasowym a antagonizmem narodowym. Polscy socjaliści na Górnym Śląsku w latach 1918–1922 s. 118–142; Frączkiewicz Kamil: Relacje między górnośląskim okręgiem Komunistycznej Partii Niemiec a Komitetem Centralnym partii w pierwszej połowie lat dwudziestych XX wieku s. 144–157; Pieniazek Wojciech: Utrzymanie porządku publicznego w konflikcie o Górny Śląsk 1918/1919. Działania Korpusu Ochotniczego von Aulocka jako niemieckiej wspólnoty przemocy s. 158–180; Gołasz Zbigniew: Zabrze (Hindenburg O/S) w 1918 roku – w stronę konfrontacji s. 182–200; Gwóźdz Krzysztof: Polaryzacja postaw społecznych i narodowych mieszkańców powiatu tarnogórskiego na przełomie 1918 i 1919 roku s. 202–222; Linek Bernard: Górnośląska codzienność końca Wielkiej Wojny i początków zawieszenia broni s. 224–239; Skrabania David: Reemigracje Górnoślązaków z Zagłębia Ruhry około 1918 roku. Uwarunkowania i znaczenie tożsamości narodowej s. 240–251; Namysło Aleksandra: Społeczność żydowska na Górnym Śląsku w 1918 roku s. 252–269; Trees Pascal: Proniemieccy? Propolscy? Górnośląskie reakcje na klęskę Niemiec w I wojnie światowej, rewolucję i niepodległość

Polski s. 270–289; Janikowski Tobiasz: Retoryka antypolska i antyniepodległościowa w niemieckojęzycznej prasie górnośląskiej w latach 1917–1918 s. 290–310; Rosenbaum Sebastian: „A więc tak wygląda ta nowa wolność?” Wydarzenia roku 1918 oczyma górnośląskiego żołnierza s. 312–334.

8617. ROK 1918 w mojej wsi, w moim mieście, w moim kraju, w moim świecie. Red. nauk. Piotr Derengowski. Gdańsk–Sopot 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 254, il., mapa.

Materiały z konferencji, Gdańsk, 11–12 X 2018 r.

Treść: Derengowski Piotr: Wstęp s. 7–8; Wiech Stanisław: Pierwszy rok Wielkiej Wojny w świetle wspomnień warszawskiego gubernatora s. 9–31; Koko Eugeniusz: W oczekiwaniu na Niepodległą. Elżbieta z Zaleskich Drożyńska na wsi podolskiej w latach 1917–1921 s. 32–44; Lewalski Krzysztof: U progu Niepodległej – nadzieje i obawy szpetalskiego proboszcza ks. Ignacego Charszewskiego s. 45–57; Opacki Zbigniew: Wokół genezy idei odbudowy Uniwersytetu Wileńskiego. Struktura społeczno-zawodowa wileńskiego środowiska inicjatorów wskrzeszenia uczelni s. 58–76; Stegner Tadeusz: Polscy ewangelicy w 1918 r. s. 77–94; Drzewiecki Andrzej: Zanim powiał „wiatr od morza”! Kilka refleksji towarzyszących narodzinom „morskiej” niepodległości s. 95–111; Lewandowski Jan: Rok 1918 w Krasnymstawie. Niepodległość z perspektywy miasta powiatowego Chełmszczyzny s. 112–127; Piotrowicz Dariusz: Rok 1918 w Ciechanowie s. 128–150; Kasperavičius Algis: Rok 1918 w powiecie poniewieskim północnej Litwy s. 151–167; Kowproski Piotr: Powiew wolności. Pierwsze miesiące II Rzeczypospolitej w refleksji Ignacego Radlińskiego i Stefana Żeromskiego s. 168–183; Rey Przemysław: Rodzina Dahlweidów – stosunek właścicieli Będmina do odzyskania niepodległości przez Polskę s. 184–190; Suchoples Jarosław: Na peryferiach Europy, u bram Piotrogradu. Pierwsza wojna światowa i Finlandia, 1914–1919 s. 191–229; Derengowski Piotr: Rok 1918 – zawiedzione nadzieje Afroamerykanów s. 230–241; Studzienicki Tomasz, Czarniecka Agnieszka: Synergia dyplomacji publicznej i marketingu społecznego na przykładzie Rejsu Niepodległości 1918–2018 s. 242–254.

8618. ROMANIUK Zbigniew: Z dziejów wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku na terenie powiatu bielskiego. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 159–214.

8619. ROSENBAUM Sebastian: Między katolicyzmem i nacjonalizmem. Związek Niemieckich Katolików w Polsce w województwie śląskim 1923–1939. Katowice–Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 804. IPN–KSZpNP. Oddz. w Katowicach.

Rec.: Kurek Jacek, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 207–209.

8620. ROSZKOWSKI Jerzy M[arian]: Polskie działania militarne na Spiszu 1918–1919. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 89–105.

8621. ROTTERMUND Krzysztof: Dwa listy Kazimierza i Marii Wilkomirskich z 1984 roku jako źródło do historii życia muzycznego Kalisza w latach 20. XX wieku. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 20: 2020 s. 154–162, streszcz. ang.

Zawiera też fotokopie listów.

8622. ROZPAD imperiów. Kształtowanie wojennego ładu w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1918–1923. Red. Magdalena Gibiec, Grzegorz Hryciuk, Robert Klementowski. Warszawa–Wrocław 2020 IPN–KSZpNP. Oddz. we Wrocławiu 8° ss. 541, streszcz. ang., pol., ukr.

Z treści: Cz. 1. Współpraca i porozumienie w dobie walk o granice: Komar Volodimir: Spivpracâ Pol’si z derżavami na postimpers’komu prostori Rosiï (1918–1923 rr.) s. 18–34; Válova Ůliã: Leon Vasilevs’kij – postat’ politika u konteksti sprob pol’s’ko-ukraïns’kogo porozuminnã s. 35–47; Zaškil’nãk Leonid: Sprobi ukraïns’ko-pol’s’kogo porozuminnã u 1918–1923 rokah s. 48–66; Kanustãn Ganna: „Za Vašu i našu svobodu!” Pol’s’ko-ukraïns’kij al’ãns 1920 roku s. 67–76; Cz. 2. Peryferie: Galicja – Ruš – Polesie: Gaczkowski Marcin: Galicja (wielokrotnie) wynaleziona. Mit wschodniej Galicji w narracjach ukraińskich, rosyjskich i polskich w czasie I wojny światowej s. 78–97; Lachowicz Magdalena: Sprawa Rusi Podkarpackiej w rozstrzygnięciach I wojny światowej a praktyka I Republiki Czechosłowackiej s. 98–112; Jarnecki Michał: Kręta droga do samostanowienia, czyli przypadek Rusi Zakarpackiej s. 113–132; Ablamski Pavel: Niespokojne peryferie. Polesie w pierwszych latach odrodzonego państwa polskiego (1919–1925) s. 133–146; Cz. 3. Funkcjonowanie państw w nowym porządku prawnym: Tomczyk Ryszard: Z Austrii do Polski. Zmiany prawno-administracyjne na terenie byłej Galicji Wschodniej (Małopolski Wschodniej) w pierwszych latach niepodległości s. 163–192; Gładziuk Sergij: Ukraïnci ta polãki v suspil’no-političnomu rusi Volini v roki stanovlennã pol’s’koï administraciï u 1918–1921 rr. s. 193–217; Razigraëv Oleg Volodimirovič: Formuvannã pol’s’koï penitenciarnoï sistemi na Volini ta Shidnij Galiciï v 1918–1923 rr. Vibriani aspekti s. 218–234; Kramar Ůrij: Formuvannã pol’s’kogo administrativnogo aparatu na Volini (1919–1923). Reakciã misccevoگو sociumu s. 235–250; Strutyński Maciej: Kościół greckokatolicki wobec budowy niepodległego państwa ukraińskiego 1918–1923 s. 267–284; Cz. 4. Upadek imperiów wobec różnych koncepcji politycznych: Stegmann Natali: Poland and the Versailles Order. Intersections of transnational, international and national actions in social politics s. 286–302; Kawalec Krzysztof: Wizja Polski niepodległej w enuncjacjach głównych nurtów politycznych s. 303–325; Klimecki Michał: Skrajna lewica na ziemiach polskich wobec niepodległego państwa. Od Komunistycznej Partii Robotniczej Polski i Komunistycznej Partii Galicji do Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnej Polski i Galrewwkomu s. 338–362; Cz. 5. Kształtowanie granic w obliczu nowego układu sił: Hryciuk Grzegorz: Jak rozdzielić nierozdzielne? s. 364–375; Kopyś Tadeusz: Kształtowanie się granic Królestwa Węgierskiego po 1918 r. s. 376–399; Rezmer Waldemar: Polsko-litewski konflikt zbrojny 1918–1923. Geneza i przebieg s. 417–476; Sribnãk Igor: Respublika Pol’sã i Ukraïns’ka Narodna Respublika u borot’bi z bil’s’ovizmom u 1921 r. Organizacijno-agenturna diãl’nist’ Partizans’ko-Povstans’kogo štabu pri golovnij komandi Vijs’k UNR (za materialami ZNiO i BN) s. 492–507; Miknys Rimantas: Projekty politycznej przyszłości Litwy w planach masonerii a konflikt litewsko-polski w latach 1919–1922 s. 508–517.

8623. RÓŻACKA Aleksandra: Problem żydowski w Polsce w latach 30. XX wieku w świetle „Polskich Dokumentów Dyplomatycznych”. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 163–179, streszcz. ang.

8624. RUDERA Piotr: Polskie czasopisma toruńskie okresu międzywojennego (1920–1939). Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 418, nlb. 2, streszcz. ang.

8625. RUKKAS Andrij [Olegovič]: Razem z wojskiem polskim. Armia Ukrainiejskiej Republiki Ludowej w 1920 roku. Tł. Michał Górski. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 695, tabl. 23, il. IPN-KŚZpNP.

Rec.: Szumiło Mirosław, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 3 s. 336–340.

8626. RYBA Mieczysław: Biskup Grzegorz Chomyszyn – zwolennik normalizacji stosunków ukraińsko-polskich w okresie międzywojennym. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 113: 2020 s. 383–394, streszcz. ang.

8627. RYMAROWICZ Leszek: O spółdzielczości na Huculszczyźnie w latach 1918–39. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 68–86.

8628. RYNKA Ewa: Bale karnawałowe w Bydgoszczy w latach 20. XX wieku. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 19: 2018 s. 71–91.

8629. RYSZEWSKA Katarzyna: Działalność Państwowego Grona Konserwatorów Zabytków Prehistorycznych (1920–1928) na terenie województwa kieleckiego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 47–68, streszcz. ang.

8630. RZEPKOWSKI Arkadiusz: Ludność powiatu łaskiego w latach trzydziestych XX w. w świetle materiałów łódzkiego Wydziału Statystycznego. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 93–106, streszcz. ang.

8631. SÂMENČYK Mikalaj Âfimavič: Bal'savicki druk Belarusi ũ pol'ska-saveckaj vajne 1919–1920 gg. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 22–35, streszcz. ang., lit., pol., ros.

8632. SANOJCA Karol: Biblioteki szkolne gimnazjów lwowskich w okresie międzywojennym. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 89–104, streszcz. ang.

8633. SANOJCA Karol: Mobilność zawodowa nauczycieli w pierwszych latach Drugiej Rzeczypospolitej. *Edukacja. Kultura. Społeczeństwo*. R. 1: 2020 s. 29–46, streszcz. ang.

8634. SCHILLER-RYDZEWSKA Joanna: Polski ruch śpiewaczy w przedwojennym Gdańsku – organizacja, rola społeczna i repertuar. *Ars Inter Culturas*. Nr 7: 2018 s. 191–208, streszcz. ang.

8635. SCHMERBAUCH Maik: Das Ende des ersten Weltkrieges im Spiegel des Sonntags-

blattes des Bistums Breslau 1918–1919. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 107–120.

8636. SENAT II Rzeczypospolitej (1922–1939). „Rzecznik rozsądku, rozwagi i miary”. Red. nauk. Zbigniew Girzyński, Jarosław Klaczek, Jan Żaryn. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 345. (O Niepodległą i Jej Trwanie).

Treść: Wstęp s. 5–8; Białokur Marek: „Nieszczęściem byłaby jedna izba”. Polityczna batalia o Senat w zarania Drugiej Rzeczypospolitej s. 9–38; Wojtacki Maciej: Koncepcje struktury i roli Senatu w projektach zmiany konstytucji w latach 1928–1935 s. 39–72; Girzyński Zbigniew: Marszałkowie seniorzy Senatu RP w okresie Drugiej Rzeczypospolitej s. 73–92; Kulka Grzegorz: Sąd Marszałkowski (Honorowy) w świetle Regulaminu Senatu II RP s. 93–109; Meller Arkadiusz: Endecy w Senacie II kadencji (1928–1930) s. 111–170; Hübner Mateusz: Wybór marszałka Senatu w 1935 roku – świadectwo solidarności czy dekompozycji grupy „pułkowników”? s. 171–197; Ambroch-wicz-Gajownik Anna: Senat Drugiej Rzeczypospolitej a stosunki polsko-francuskie – wybrane aspekty s. 199–227; Szczepański Janusz: Działalność marszałka Senatu RP – Juliana Juliusza Szymańskiego na rzecz umacniania więzi Polonii z Macierzą s. 229–251; Piotrowski Jacek: Kobiety w Senacie II RP – na przykładzie kariery politycznej senator Hanny Hubickiej s. 252–272; Gołębiowska Joanna: Tadeusz Michejda – senator III kadencji Senatu RP s. 273–295; Zackiewicz Grzegorz: Marian Malinowski: senator II Rzeczypospolitej (1935–1939) s. 297–321; Zawadzki Jarosław Maciej: Alchemia śladu. Przyczynek do badań nad losami senatora Bazylego Sieduna s. 323–335.

8637. SEWRUK Piotr: Rzemiosło żydowskie w Lublinie i jego instytucje w latach trzydziestych XX wieku. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 169–201, streszcz. ang.

8638. SIELICKI Aleksander: Polskie placówki dyplomatyczne i konsularne na Kaukazie Północnym 1918–1921. *Kaukaz – Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość*. Nr 2: 2016 s. 133–144, streszcz. ang.

8639. SIEMIANOWSKI Jordan: Działalność norweskich armatorów w Gdańsku i Gdyni w latach 1919–1939. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 385. (Rozprawy i Studia – Uniwersytet Szczeciński; t. (1184) 1110).

8640. SIERPOWSKI Stanisław: Kondycja Stowarzyszeń Przyjaciół Ligi Narodów (1919–1939). Poznań 2018.

Rec.: Kastory Andrzej, *Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne*. T. 29: 2020 s. 187–190.

8641. SIERŻĘGA Paweł: Z dziejów czapocięmiennictwa okresu międzywojennego. „Ateneum Wileńskie” 1923–1939. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 57–76, streszcz. ang.

8642. SIEWIER Malwina: Polish-German struggle for influence in Upper Silesia during the sanitation period (1926–1939). *Humanities*

and Social Sciences. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (4) s. 111–123.

8643. SIKORSKI Tomasz: Harcerze w wojnie polsko-bolszewickiej. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 55, nlb. 1, il. IPN. (Bohaterowie Niepodległej).

8644. SIOMA Marek: Dispute on “Polish Totalitarianism” of the authorities in the years 1937–1939. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 20: 2018 s. 15–39.

8645. SIOMA Marek: Legion Młodych w latach 1935–1938. Ku upadkowi. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 81–95, streszcz. ang.

8646. SITKIEWICZ Paweł: Mrówka i król. Żydowski bojkot niemieckich filmów w przedwojennej Polsce. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 379–395, streszcz. ang.

8647. SIWEK Krzysztof: Anthony J. Drexel Biddle wobec sytuacji międzynarodowej Polski w latach 1937–1939. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 97–126, streszcz. ang.

8648. SKOCZYŁAS Kazimierz: Stosunek teologów katolickich w Polsce do wychowania państwowego przed II wojną światową. *Teologia i Człowiek*. 2020 [z.] 2 s. 143–165.

8649. SKUPIEŃ Anna: Miejska Izraelicka Szkoła Powszechna w Poznaniu (1919–1939). *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 1 s. 17–28.

8650. [SLUKA Nadzeâ Mihajlaŭna] Sluka Nadzeya: Naked eye: the Belarusian press of the Second Polish Republic in egodocuments. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 435–444.

8651. SŁAWIŃSKA Małgorzata, Sapała Barbara: Przedwojenne niemieckie gry planszowe dla dzieci w wieku przedszkolnym z terenu Prus Wschodnich – potencjał edukacyjny z historią w tle. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. Vol. 15: 2020 nr 2 s. 111–126.

Zaprojektowane przez uczennice Wyższego Seminarium dla Przedszkolank i Ochroniarek w Olsztynie, l. 1935–1936.

8652. SŁYSZEWSKA Joanna: Ochrona praw twórców w świetle ustawy o prawie autorskim z 29 marca 1926 roku. *Civitas et Lex*. T. 26: 2020 nr 2 s. 43–58, streszcz. ang.

8653. SMOLARCZYK Andrzej: Nauczyciel kresowy – realizator polityki oświatowej państwa polskiego w województwach północno-wschodnich Rzeczypospolitej w latach

1919–1939. *Wschodni Rocznik Humanistyczny*. T. 17: 2020 nr 2 s. 231–250.

8654. SMOLIŃSKI Aleksander: Przyczynki do dziejów jazdy Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej w okresie wojen o niepodległość i granice. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 314, il., streszcz. ang. (Do szarży marsz, marsz... *Studia z dziejów kawalerii*; T. 8).

8655. SMOLIŃSKI Aleksander: „Wyprawa wileńska” w kwietniu 1919. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 52, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8656. SMOLIŃSKI Aleksander: Zagon na Korosteń – październik 1920. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 64, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8657. SOBCZAK Antoni Krzysztof: Straż Graniczna w Działdowie 1928–1939. Działdowo–Olsztyn 2020 Muzeum Pogranicza; Inst. Północny im. W. Kętrzyńskiego 8° ss. 287, il., mapy.

8658. SOJUSZ Piłsudski – Petlura w kontekście politycznej i militarnej walki o kształt Europy Środkowej i Wschodniej. Pod red. Tomasza Stępniewskiego, Artura Góraka i Marcina Kruszyńskiego. Warszawa–Lublin 2020 IPN; Inst. Europy Środkowej 8° ss. 272, streszcz. ang., pol., ros. IPN–KŚZpNP, Inst. Europy Środkowej.

Treść: Górak Artur, Stępniewski Tomasz: Układ Piłsudski–Petlura w kontekście walki o kształt Europy Środkowej i Wschodniej: tytułem wprowadzenia s. 9–20; Szumilo Mirosław: Militarne i polityczne szanse sojuszu polsko-ukraińskiego w 1920 r. s. 21–44; Kas’anov Georgij Volodimirovič: Ukrainśkaâ revoluciâ i pol’sko-ukraiński soŭz 1920 g. s. 45–73; Vaskov’s’kij Rostislav Ūrjovič: „Varšavskoe soglaŭenie” Piłsudskogo i Petlury: nerealizovannye vozmožnosti neravnopravnogo dogovora s. 75–89; Rogozińska Agnieszka: Współpraca Piłsudski–Petlura w kontekście piłsudczykowskich koncepcji bezpieczeństwa wschodniej granicy odrodzonej Rzeczypospolitej s. 91–108; Żurawski vel Grajewski Przemysław: Od walki do przymierza – droga Polski i Ukrainy do sojuszu przeciw najazdowi sowiekiemu 1918–1921 s. 109–133; Tropov Igor’ Anatol’evič, Konkin Andrej Aleksevič: Pol’sa w fokuse sovetskoj politiki (1919–1920 gg.): formirovanie krasnogo mira s. 135–154; Pirig Ruslan Ākovič: Nemecko-avstrijskaâ okkupaciâ Ukrainy 1918 g.: tipiçnoe i osobennoe w meždunarodno-pravomom izmerenii s. 155–171; Pareva Lada Ruslanovna: Ūčastie pol’skih antibol’sevistskih vojskich formirovanij v Graždanskoj vojne v Rossii glazami krasnogvardejcev (po materialam Rossijskogo gosudarstvennogo voennogo arhiva) s. 173–184; Arhires’kij Dmitro Volodimirovič: Mahnovskoe dviženie: opredelenie nacional’noj suŭnosti s. 185–199; Gil Andrzej: Granice Ukrainy w latach 1917–1940 s. 201–228; Klimecki Michał: Inna opcja. Ukraïnska Socjalistyčna Republika Sowiecka i Galicyjska Socjalistyčna Republika Rad w 1920 r. s. 229–246.

8659. SOKOLNICKI Michał: Jak to było na prowincji. Płoczenie wobec reformy walutowej Władysława Grabskiego w 1924 roku. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 3 s. 24–35, streszcz. ang.

8660. SOKOLNICKI Michał: Sądownictwo, prokuratura oraz adwokatura w międzywojennym Płocku (w stulecie odrodzenia sądownictwa polskiego). *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 3 s. 11–20, streszcz. ang.

W aneksie wykaz sędziów, prokuratorów, adwokatów, pisarzy hipotecznych i komorników.

8661. SOLARZ Piotr: Historyczne uwarunkowania populizmu w okresie II RP. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 33: 2020 s. 85–100.

8662. SOMMER Tomasz: Operacja antypolska NKWD 1937–1938. Geneza i przebieg ludobójstwa popełnionego na Polakach w Związku Sowieckim. Wyd. 2. Gdańsk 2020 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 527, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 2014.

8663. SOSNOWSKA Joanna: Opieka nad dzieckiem w Polsce międzywojennej. Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Łódzki (1923–1939). Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 398, nlb. 1. (Edukacja, Historia Wychowania).

8664. STACHNIK Paweł: Edwarda Kubalskiego relacja z październikowego przewrotu. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 405–439.

31 X 1918 r. – oswobodzenie Krakowa spod władzy austriackiej; zawiera też tekst źródła.

8665. STANIÓW Bogumiła: Translations of books for children and young adults in Poland 1918–1939 (a research reconnaissance). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 309–324.

8666. STANISZEWSKA Magdalena: Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych „Sierpczanka” – historia największego zakładu produkcyjnego Sierpca okresu dwudziestolecia międzywojennego. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 4 s. 3–14, streszcz. ang.

8667. STAŃCZYK Ada: Polsko-austriackie stosunki dyplomatyczne w latach trzydziestych XX wieku w świetle „Polskich Dokumentów Dyplomatycznych”. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 148–162, streszcz. ang., niem.

8668. STASZAK Jakub: Rawicz 1919. Warszawa 2019.

Rec.: Matysiak Jarosław, *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 116–120.

8669. STAWISZYŃSKA Aneta Katarzyna: Działalność Towarzystwa Wydawniczego „Kompas” w Łodzi do 1939 r. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 13: 2020 nr 2 s. 77–91, streszcz. ang.

Od 1921 r.

8670. STEFANIAK Ryszard: Dziesięciolecie zwycięskiego odparcia najazdu Rosji sowieckiej 1920–1930. Częstochowa 2020 Ryszard Stefaniak 8° ss. 184, nlb. 1, il.

8671. STEGNER Tadeusz: Kresy polsko-ewangelickie na konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 r. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 13: 2019 s. 97–110, streszcz. ang.

8672. STEGNER Tadeusz: Reformacja w „Odrodzonej Rzeczypospolitej”. Polskie ewangelickie środowiska opiniotwórcze w okresie międzywojennym wobec dziedzictwa Reformacji. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 11: 2017 s. 26–40, streszcz. ang.

8673. STEGNER Tadeusz: Wyznania – państwo – naród w II Rzeczypospolitej. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 781–796, streszcz. ang.

8674. STĘPIEŃ Damian: Kształt samorządu powiatowego w Polsce po odzyskaniu niepodległości. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 33: 2020 s. 63–84.

8675. STĘPIEŃ Stefan: Lubelski zamach stanu. Powstanie Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie. *Bibliotekarz Lubelski*. R. 63: 2020 s. 15–41, streszcz. ang., ros.

7 XI 1918 r.

8676. STRAVINSKIENĖ Vitalija: “I cannot find any work or service...”. The unemployed in Vilnius in 1920–1939. *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 107–136.

8677. STRUŚ Jacek Jerzy: Kontyngent włoski w Koźlu 1920–1922. Alianci nad Odrą i pamiętki przeszłości po trudnym czasie powstań i plebiscytu. *Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 18: 2016 s. 54–72.

8678. STRYKOWSKA Agnieszka: Myśl i praktyka polityczna Stronnictwa Ludowego (1931–1939). Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 230, nlb. 1, il. MHPRL.

8679. SUCHOWIEJKO Renata: Muzyczny Paryż à la polonaise w okresie międzywojennym. Artyści – wydarzenia – konteksty. Kraków

2020 Księg. Akademicka 8° ss. 529, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr.

Rec.: Komorowska Małgorzata, *Musica Iagellonica*. Vol. 11: 2020 s. 165–173.

8680. SUMA Tomasz: Mecenat Ministerstwa Poczty i Telegrafów nad Muzeum Poczty i Telekomunikacji w Warszawie w latach 1921–1939. *Muzealnictwo*. [Nr] 61: 2020 s. 118–125, streszcz. ang.

8681. SUMA Tomasz: Wystawa dziejów poczty Legionów Polskich w przedwojennym Muzeum Poczty i Telekomunikacji w Warszawie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 237–246.

Otwarta 26 XI 1933 r. wg koncepcji Jana Tarczyńskiego, zdemontowana pod koniec 1939 r.

Muzeum istniało w l. 1921–1951.

8682. SUROWIEC Krzysztof: Legal and institutional frameworks and participation of political parties in the elections to legislative Sejm in 1919 in the Podkarpackie region. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 21: 2016 [nr] 23 (4) s. 253–263.

8683. SZADY Joanna: Publiczna Szkoła Powszechna nr 29 w środowisku szkolnym Lublina w latach 1934–1939. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 143–156, streszcz. ang.

8684. SZCZEPAŃSKI Janusz: Mazowsze Północne podczas najazdu bolszewickiego 1920 roku. Płock–Warszawa 2020 Muzeum Mazowieckie; Muzeum Niepodległości 8° ss. 342, nlb. 8, il.

8685. SZCZEPAŃSKI Janusz: Okupacja sowiecka Mazowsza Północnego podczas najazdu 1920 r. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 13–50, streszcz. ang., niem., ros.

8686. SZCZERSKI Andrzej: Lwów i mapa modernistycznej Europy Środkowo-Wschodniej. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 28–34, streszcz. ang.

8687. SZCZERSKI Andrzej: Sztuka i architektura dla II Rzeczypospolitej. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 869–881, streszcz. ang.

8688. SZEWCZYK Tadeusz: Biłem się o Ustrzyki! Chrzest bojowy Stanisława Maczka w Wojsku Polskim. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 124–165.

Walki z Ukraińcami od listopada 1918 r.

8689. SZNAJDESKI Adam: W obronie niepodległości. 1918–1920. Powstanie wielkopolskie. Wojna polsko-bolszewicka 1920.

W obronie Lwowa. Trzy powstania śląskie. Wrocław 2020 Akcydensdruk Sp. z o.o. 8° ss. 114, il.

8690. SZTABA Tomasz: Bezpieczeństwo i porządek publiczny w dwudziestolecu międzywojennym w świetle regulacji prawnych konstytucji marcowej z 1921 r. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 21: 2018 s. 175–185.

8691. SZTEJNBIS-ZDYB Joanna: Koncerty szwajcarskiego chóru „Motet et Madrigal” w Polsce w roku 1923 w świetle publikacji prasowych. *Ars Inter Culturalis*. Nr 5: 2016 s. 317–332, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty recenzji.

8692. SZUKAŁA Maciej: Wojna polsko-rosyjska 1920 r. na łamach ogólnoniemieckiego dziennika „Vossische Zeitung”. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 29–54, streszcz. ang.

8693. SZULAKIEWICZ Władysław: Działalność Stowarzyszenia Grona Nauczycielskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (1923–1939). *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 23: 2020 [z.] 3 s. 59–74.

8694. SZWABOWICZ Magda Sara: Hebrajskie życie literackie w międzywojennej Polsce. Warszawa 2019 IBL PAN 8° ss. 422, il.

Rec.: Piątek Anna, *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 2(46) s. 446–451.

8695. SZYMAŃSKI Andrzej: Krawcy końmińscy w II Rzeczypospolitej. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 135–147, streszcz. ang.

8696. ŚLEDZIŃSKI Kacper: Wojna polsko-bolszewicka. Konflikt, który zmienił bieg historii. Kraków 2020 Znak Horyzont 8° ss. 478, nlb. 2, il.

8697. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Wyzwolenie? Postawa armii polskiej na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej w latach 1919–1920. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 56–65, streszcz. ang., białorus., lit., ros.

8698. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Życie na Kresach. Województwa wschodnie II Rzeczypospolitej (1919–1939). Białystok 2020 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy; Muzeum Pamięci Sybiru 4° ss. 153, nlb. 7, il., mapy. Muzeum Pamięci Sybiru. (Seria Wydawnicza Muzeum Pamięci Sybiru: SYBIR; t. 2 (Y)).

8699. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: Linia demarkacyjna w południowo-zachodniej Wielkopolsce

lutu 1919 – 17 stycznia 1920 roku. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 61–74.

8700. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: Południo-zachodnia Wielkopolska w powstaniu 1918/1919 roku. Leszno–Łódź 2019 Księża Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 180, il. AP w Lesznie.

Rec.: Niestrawski Mariusz, *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 287–292.

8701. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: W 100-lecie powrotu Leszna i Rawicza do Polski. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 64–72.

Dot. 17 I 1920 r – opis wydarzeń i przyłączenia do Polski.

8702. ŚLUSARCZYK Wojciech: Związek Zawodowy Farmaceutów Pracowników w Rzeczypospolitej Polskiej (1919–1939). Lublin–Bydgoszcz 2020 Episteme; na zlec. Wyd. Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera UMK 8° ss. 650, nlb. 4.

8703. ŚMIGIELSKI Ignacy: Bitwa pod Jabłonką Kościelną 2–4 VIII 1920 r. Michałki–Wysokie Mazowieckie 2020 Urząd Gm. 4° ss. 88, il.

8704. ŚWIERCZEK Marek: Największa klęska polskiego wywiadu. Sowiecka operacja dezinformacyjna „Trust” 1921–1927. Warszawa 2020 Fronda 8° ss. 432, il.

Toż plik tekstowy PDF (19,60 MB).

8705. TACZANOWSKI Antoni: Styczeń 1920 roku w Międzzychodzie. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 73–80.

8706. TAŁUĆ Katarzyna: Górską wędrówką w służbie wychowania „nowego” człowieka w dwudziestolecu międzywojennym. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 12: 2018 s. 303–319, streszcz. ang.

8707. TAŁUĆ Katarzyna: Idealizacja gór w dyskursie prasowym lat międzywojennych. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 303–316, streszcz. ang.

8708. TAŁUĆ Katarzyna: Krajobraz w służbie patriotyzmu. Czasopisma krajoznawcze jako narzędzie wychowania patriotycznego w II Rzeczypospolitej. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 375–393, streszcz. ang.

8709. TAŁUĆ Katarzyna: Zdobywanie, wędrowanie, obcowanie. Problematyka przekraczania granic w eksploracji gór na łamach prasy dwudziestolecia międzywojennego. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 275–289, streszcz. ang.

8710. THEISS Wiesław: Dzieci syberyjskie 1919–2019. Z Syberii przez Japonię i Stany Zjednoczone do Polski. Wyd. 2, zm. Kraków 2020 Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha 8° ss. 439, nlb. 1, il. (Biblioteka Muzeum Manggha).

Wyd. 1 pt.: Dzieci syberyjskie. Dzieje polskich dzieci repatriowanych z Syberii i Mandżurii w latach 1919–1923. Warszawa 1991.

8711. TOMASIEWICZ Jarosław: „Faszyzm lewicy” czy „ludowy patriotyzm”? Tendencje antyliberalne i nacjonalistyczne w polskiej lewicowej myśli politycznej lat trzydziestych. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 271.

8712. TOMASZEWSKI Patryk: Korporacje akademickie w Poznaniu w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 29(54): 2020 s. 121–166, streszcz. ang.

8713. TOMCZAK Sandra: Sprawa Asterblumowej. Lustro polsko-żydowskich podziałów i rozczarowań końca lat trzydziestych XX wieku. *Studia Judaica*. Vol. 23: 2020 nr 1(45) s. 139–167, streszcz. ang.

8714. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Polskie stowarzyszenia na Spiszu i Orawie w granicach RP w okresie międzywojennym. *Plaj*. [T.] 59: 2020 s. 5–46.

8715. TRAJDOS Tadeusz Mikołaj: Rozważania na jubileusz 100-lecia przyłączenia części Spisza do Polski. 100. rocznica powrotu Spisza do Polski 1920–2020. Nowy Targ–Łapsze Niżne 2020 Zakł. Poligraficzny MK; Zarząd Gł. Zw. Pol. Spisza 8° ss. 61.

8716. TRUSZKOWSKI Bartosz Kamil: Z prac nad prawnym uregulowaniem ochrony i opieki nad grobami wojennymi w II Rzeczypospolitej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 237–261.

8717. TULIŃSKI Arkadiusz: 6 Armia Wojska Polskiego w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 r. T. 1–2. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP; Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego 8° s. 767; 776–1183, nlb. 1, CXXV, tabl. 2. IPN–KŚZpNP; Wojsk. Biuro Hist. im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego.

8718. TYM Juliusz S.: Działania na Froncie Litewsko-Białoruskim (czerwiec 1919 – kwiecień 1920). Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 44, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8719. TYM Juliusz S.: Operacja zaczepna Wojska Polskiego na Ukrainie (25 kwietnia – 11 maja 1920). Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 44, il. (Największe Bitwy Wojny Polsko-Bolszewickiej 1919–1921).

8720. TYMIŃSKI Jan: Administracja morską w Gdyni w okresie Drugiej Rzeczypospolitej. Organizacja, kadry, działalność. Gdynia 2020 Muzeum Marynarki Wojennej 8° ss. 520, il., mapy.

8721. TYSZKIEWICZ Jan: Z historii orientalistyki. Listy Stanisława Szachno-Romanowicza do Władysława Kotwicza: 1928–1939. *Przegląd Orientalistyczny*. 2020 nr 1 s. 79–90, streszcz. ang.

8722. URBANEK Bożena: Wileńska pedia-
tria (1919–1939). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 67–79, streszcz. ang.

8723. URBANIAK Łukasz: „Piąte pokolenie doczekało” – szkic historyczny w 100-ną rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr:] 2020 s. 119–142.

8724. WALICKI Bartosz: Kalendarium niepodległości. Sokołów Małopolski w latach 1918–1939. Oprac. Bartosz Walicki. Sokołów Małopolski 2019 Miejs. i Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 257, il. (Biblioteka Sokołowska. Seria C, Opracowania; nr 10).

8725. WALICKI Jacek: Antysemicki rumuński rząd Octaviana Gogi [1857–1947] i Alexandru Cuzy [1881–1938] w opinii polskojęzycznej prasy II Rzeczypospolitej 1937–1938. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 471.

Toż plik tekstowy PDF (3,0 MB).

8726. WAŁDOCH Jacek: Zarząd komisaryczny w wielkich miastach II Rzeczypospolitej. Studium historyczno-prawne. Gdańsk 2020 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 446, tabl. 4, il. (Dissertationes Laudatissimae Universitas Gedanensis).

8727. WARZĄCHOWSKA Bogumiła: „Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku” (1929–1938) źródłem do badań życia naukowego i kulturalnego na Górnym Śląsku. *Z badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 413–433, streszcz. ang.

8728. WASILEWSKI Aleksander: Polska – Iran 1918–1939. Stosunki dyplomatyczne,

konsularne, handlowe i kulturalne. Lhstan – Aaran. Rwabt dapelmatake, kenswla, tjara w frhn-gua. Poland – Iran. Diplomatic, consular, commercial and cultural relations. Teheran–Warszawa 2020 Min. Spraw Zagranicznych 4° ss. 164, il.

8729. WASILEWSKI Marcin: Dywizjon Żandarmerii Korpusu Ochrony Pogranicza w latach 1927–1939. Łódź 2020 ArchaeGraph Wydaw. Nauk. 8° ss. 289, il., mapy.

8730. WEHOWSKI Matthäus: Institution des Ausgleichs in einer umkämpften Region? Die Kreisbeiräte in Oberschlesien: September 1920 – Mai 1921. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 17–18.

8731. WEGLEWICZ Wiktor: Jeńcy z Ukraińskiej Armii Halickiej i internowane osoby cywilne z Galicji Wschodniej w Obozie Jeńców nr 2 w Wadowicach (1918–1920). *Wadowiana*. Nr 23: 2020 s. 77–101, streszcz. ang.

8732. WICHERT Wojciech: Polska w okresie przed wybuchem II wojny światowej w „Dzienniku” Galeazza Ciana (1937–1939). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 255–283, streszcz. ang.

8733. WIDACKI Jan: The Polish years of Leon Radzinowicz [1906–1999]. A contribution to biography. *Archiwum Kryminologii*. T. 41: 2019 nr 2 [dr:] 2020 s. 365–379, streszcz. pol.

Aktywność akademicka w l. 1929–1938 prawnika i kryminologa ur. w Łodzi i noszącego do 1934 r. nazwisko Rabinowicz.

8734. WIDACKI Jan, Szuba-Boroń Anna: Sprawy o szpiegostwo przed sądami wileńskimi w okresie II RP. Przyczynek do historii zmagania polskiego wywiadu i kontrwywiadu z wywiadem sowieckim i litewskim. Kraków 2020 Oficyna Wydawnicza AFM; na zlec. Krakowskiej Akad. im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8° ss. 208, il., mapy, streszcz. ang., ros.

8735. WIDAK Andrzej: Budowa organów w Brzezinach w 1936 roku w świetle dokumentów z Archiwum Parafialnego. *Studia Organologica*. T. 5: 2016 s. 145–161.

W aneksie materiały źródłowe.

8736. WIDERA Michał: Gmina żydowska w Praszce w II Rzeczypospolitej. Przyczynek do dziejów. *Rocznik Wieluński*. T. 20: 2020 s. 125–144, streszcz. ang.

8737. WIELKA Księga Piechoty Polskiej 1918–1939. Warszawa 2020 Edipresse Polska S.A 8° ss. [po ok.] 93, il.

T. 45: Skupień Piotr, Śliwa Adam: 55 Dywizja Piechoty Rezerwowa.

T. 46: Bieliński Piotr, Rzadkowski Adam: Korpus Ochrony Pogranicza. Cz. 2, 32 i 36 Dywizja Piechoty Rezerwowa.

T. 47: Wesołowski Andrzej, Zawadzki Tadeusz: 45 Dywizja Piechoty Rezerwowa.

T. 48: Sulich Paweł: 1, 2 i 3 Batalion Strzelców.

T. 49: Leszczyński Mateusz: Szkoły podchorążych piechoty.

T. 50: Wójtowicz-Podhorski Mariusz: Polski garnizon na Westerplatte. Cz. 1.

T. 51: Wójtowicz-Podhorski Mariusz: Polski garnizon na Westerplatte. Cz. 2.

T. 52: Sadowski Piotr, Pięciak Krzysztof: Brygady Górskie Strzelców. Cz. 1.

T. 53: Pięciak Krzysztof, Sadowski Piotr: Brygady Górskie Strzelców. Cz. 2.

T. 54: Krukowski Piotr: Mundur wz. 1917 w Polskiej Sile Zbrojnej i Wojsku Polskim w latach 1917–1921.

T. 55: Konstankiewicz Andrzej: Organizacja piechoty w 1939 roku. Cz. 4: Artyleria.

T. 56: Haberek Mateusz: Umundurowanie i wyposażenie austro-węgierskie w Wojsku Polskim 1918–1921.

T. 1. 2016.

8738. WILK Stanisław: Związki nuncjusza Achille Rattiego [1857–1939] z Kościołem łódzkim. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 28: 2019 nr 4 s. 19–29, streszcz. ang.

8739. WIŚNIEWSKI Zygmunt: Geneza i rozwój Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego 1921–1932. *Zapiski Puckie*. Nr 18: 2019 s. 79–115.

8740. WITKOWSKI Andrzej: Przymusowe odpłatne świadczenia publiczne w naturze w pierwszych latach II Rzeczypospolitej. *Rzeszów 2020 Bonus Liber Drukarnia i Wydaw.* 8° ss. 341. WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa. (Monografie; nr 36).

8741. WLAŻŁAK Władysław: Zmiany personalne w organizacji administracji i sądownictwa diecezji kujawsko-kaliskiej (1918–1925). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 455–471, streszcz. ang.

8742. WLOCZYK Joachim: I któżby w drukowane nie wierzył gazety? (Wypisy z przedwojennej prasy dla powiatów dobrodzieńskiego i oleskiego). *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 237–248.

8743. WODNIAK Katarzyna: Moja Przyjaćółka (1934–1939). Przebój prasowy żnińskich Zakładów Wydawniczych Alfreda Krzyckiego. Żnin–Bydgoszcz 2020 Wydaw. Dominika Księskiego Wulkan; Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 215, nlb. 3, il.

8744. WOJNA polsko-bolszewicka na Lubelszczyźnie 1919–1920. Publikacja wydana z okazji 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej. Oprac. red. Edyta Ścibor. Lublin 2020 Zarząd Komisja Krajozn. i Region. Pracownia Krajozn. Oddz. Miej. PTTK im. Aleksandra Janowskiego 8°

ss. 119. Zarząd Komisja Krajozn. i Region. Pracownia Krajozn. Oddz. Miej. PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Lublinie.

Treść: Kowalski Wojciech: Wstęp s. 7; Żugaj Leszek: Społeczeństwo województwa lubelskiego wobec wojny 1920 r. s. 9–26; Krukowski Piotr: Kontrofensywa Wojska Polskiego znad Wieprza w 1920 r. – działania na Lubelszczyźnie s. 27–50; Figiel Grzegorz: Bitwa pod Cycowem s. 51–66; Królikowski Bohdan: Obrona Zamościa i bitwa pod Komarowem s. 67–94; Lubaszewski Zbigniew: Chełm w trakcie bitwy warszawskiej 1920 r. s. 95–107; Dąbrowski Stanisław Jan: Harcerze Lubelszczyzny w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r. s. 109–119.

8745. WOJNA polsko-bolszewicka w świetle stosunków polsko-węgierskich. A lengyel-szovjet háború a lengyel-magyar kápcsolatokban. Red. Robert Rajczyk; tł. Zofia Lang. Budapeszt 2020 Pol. Inst. Badawczy i Muzeum 8° ss. 119, streszcz. pol., węg. Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka.

Materiały z konferencji nauk., Budapeszt, 28 VII 2020 r.

Treść: Krajewska Hanna: Przyczyny wybuchu wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. s. 7–13; Bari László Bence: Új világok az érme két oldalán: a lengyel-szovjet háború a nemzeti örendelkezés elvének kontextusában s. 15–26; Rajczyk Robert: Plany węgiersko-polskiego sojuszu w okresie wojny polsko-bolszewickiej s. 29–37; Popyś Tadeusz: Pomoc Węgier w okresie wojny polsko-bolszewickiej s. 39–55; Tumár Erik: Magyarországi részvételi kísérlete a lengyel-szovjet háborúban s. 57–68; Gass Izabela: Węgierskie zainteresowania profesora Jana Dąbrowskiego [1890–1965] s. 69–76; Balázs István Miklós: Az ukrán állami-ság kérdése a lengyel-szovjet háborúban s. 77–84; Deák József: Az 1919–1921. évi lengyel-szovjet háború, mint az európai béke és demokrátiás hagyományok megmentője, valamint az akkori lengyel keleti határ kialakítója s. 85–97; Seres Attila: Hadicélok és szovjet katonai vereség. Az 1919–1920. évi lengyel-szovjet háború interpretációja az 1990-es évek orosz történeti irodalmában s. 99–110; Pátrovics Péter: A városi csata megjelemlítése egy készülő lengyel-magyar kulturális kislétkonban s. 111–119.

8746. WOJTASZAK Andrzej: Polityka personalna w Wojsku Polskim w latach 1918–1939. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 761–779, streszcz. ang.

8747. WOLSKA Tadeusz: Od wrogości do akceptacji. Polska-litewskie kontakty sportowe w dwudziestoleciu międzywojennym. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 1 s. 109–128, streszcz. ang., ros.

8748. WOŁOS Mariusz: In the Hallways of Versailles. “White” Russia and Poland during the Paris Peace Conference. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 5–32, streszcz. pol.

8749. WOŹNIAK Ewa: Przełomowe dwudziestolecie. Lata 1918–1939 w dziejach języka polskiego. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 218, nlb. 1.

Toż plik tekstowy PDF (2,26 MB).

Rec.: Lewaszewicz Tadeusz, *Slavia Occidentalis*. T. 77: 2020 [nr] 1 s. 178–180.

8750. WOŹNY Aleksander: Związek Polaków w Niemczech w ocenach kpt. Wojciecha Lipińskiego (Ekspozytura nr 2 Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego). *Pro Lusatia*. T. 19: 2020 s. 6–20, streszcz. ang.

8751. WÓJCIK Barbara: O pożytkach z czytania (cudzych) listów, czyli wojenna codzienność Ustrzyk Dolnych w korespondencji Tekli i Stanisława Kłagów. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.:] 2020 s. 166–211.

Dot. 24 listów z okresu 17 I – 12 VI 1919 r.
Zawiera też obszerne cytaty źródłowe.

8752. WYSOCKI Wiesław Jan: Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza koncepcja działań obronnych w wojnie z Niemcami. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 221–234, streszcz. ang.

Lata 1935–1939.

8753. WYSOCKI Wiesław Jan: *Zadwórze 1920*. Warszawa 2020 Fund. Historia i Kultura 4° ss. 102, nlb. 2, il.

Bitwa pod Zadwórzem.

8754. WYSZCZELSKI Lech: *Ciechanów 1920*. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy EPUB (2,55 MB). (Historyczne Bitwy).

8755. WYSZCZELSKI Lech: *Nasielsk 1920*. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy EPUB (2,53 MB). (Historyczne Bitwy).

8756. WYWIAD i kontrwywiad II Rzeczypospolitej wobec groźby wybuchu wojny w 1939 r. Pod red. Dariusza Gregorczyka. *Katowice–Emów 2020 „Śląsk” Sp. z o.o.* Wydaw. Nauk.; ABW. Centralny Ośr. Szkolenia i Edukacji im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota” w Emowie 8° ss. 413, il., streszcz. ang.

Treść: Waclawek Krzysztof: Słowo wstępne Szefa ABW s. 5; Od Redakcji s. 7–9; Sypniewski Tomasz: Działania kontrwywiadowcze prowadzone przez Policję Państwową w 1922 r. wobec osób przebywających w Obozie Jeńców nr 7 w Tucholi s. 11–33; Kozłowski Piotr: Działalność antypolska ukraińskich nacjonalistów w świetle materiałów Policji Województwa Śląskiego w 1934 r. s. 34–63; Sprengel Bolesław: Sprawa Amalii Romek s. 64–75; Mąciór-Majka Beata: Przygotowanie mobilizacyjne Policji Państwowej II RP na przykładzie województwa krakowskiego s. 76–86; Gregorczyk Dariusz: Działalność szpiegowska i dywersyjna na Górnym Śląsku w latach 1938–1939 w sprawozdaniach Policji Województwa Śląskiego s. 90–104; Jabłonowski Marek: Działalność Korpusu Ochrony Pogranicza w okresie poprzedzającym wybuch II wojny światowej s. 105–120; Ochał Artur: Rozpoznanie niemieckiego przedpola w 1939 r. w świetle meldunków Obwodu „Brodnica” Mazowieckiego Okręgu Straży Granicznej, zachowanych w Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie s. 121–152; Sobczak Antoni Krzysztof: Mazowiecki Okręg Straży Granicznej i jego rola w ujawnieniu niemieckich przygotowań do agresji na Polskę w 1939 r. w świetle informacji z własnego terenu s. 153–173; Woźny

Aleksander: Nieznany dokument z 1939 r. ze sztabu Reichsführera Schutzstaffeln (RFSS): Vorschlag für den Einsatz der Geheimen Staatspolizei und des SD RFSS im Falle Polen (ohne Danzig) s. 174–191; Bębniak Grzegorz: Wrocławska placówka Abwehry i jej aktywność w sierpniu i wrześniu 1939 r. Ludzie, organizacje, przedsięwzięcia s. 192–236; Polak Bogusław, Polak Michał: Udział byłych powstańców wielkopolskich w organizacji sieci dywersji pozafrontowej w latach 1938–1939 s. 237–249; Chmielarz Andrzej: Organizacja dywersji pozafrontowej w 1939 r. s. 250–269; Dubicki Tadeusz: Pierwszy dzień wojny w meldunkach dla Oddziału II Sztabu Naczelnego Wodza s. 270–286; Gwiazdowicz Adam: Utrata archiwów Oddziału II Sztabu Generalnego/Głównego Wojska Polskiego w 1939 r. s. 287–301; Ostasz Grzegorz: Wywiad i kontrwywiad struktur podziemia wojskowego na Rzeszowszczyźnie w latach 1939–1944. Wykorzystanie doświadczeń służb z okresu II Rzeczypospolitej s. 302–317; Chrzanoski Bogdan: Wywiad Związku Walki Zbrojnej/Armii Krajowej na Pomorzu podczas okupacji niemieckiej. Czy wykorzystano przedwojenne przygotowania II RP? s. 318–338; Taciak Piotr: Rok 1939. Przygotowania do wojny oraz udział w kampanii polskiej pracowników i współpracowników służb II RP w świetle materiałów Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Olsztynie. Zarys problematyki s. 339–348; Bułhak Władysław: W cieniu przedwojennej „dwójki”. Organizacja, metody i rezultaty pracy Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego i Sztabu Naczelnego Wodza w latach 30. i 40. XX wieku w opracowaniu Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego (wywiadu wojskowego PRL) s. 349–380; Świerczek Marek: Stosunki polsko-niemieckie a sowieckie służby specjalne. Lista wątpliwości s. 381–400.

8757. WYWIAD i kontrwywiad wojskowy II RP. Z działalności Oddziału II SG WP. T. 10. Pod red. Tadeusza Dubickiego. *Łomianki 2020 LTW 8° ss. 384, nlb. 12, il.*

Treść: Spyra Andrzej: Organizacja i metody działania cesarskiej austriackiej tajnej policji (zarys) s. 7–19; Łukomski Grzegorz: Murmańscy s. 21–35; Świerczek Marek: „Zdrada założycielska”, czyli rola renegatów w działalności służb sowieckich wymierzonej w II Rzeczypospolitą. Wstęp do zagadnienia s. 37–51; Smoliński Aleksander: Obraz Armii Czerwonej oraz ZSRS z lat 1921–1939 w aktach Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego s. 53–72; Gregorczyk Dariusz: Zabezpieczenie polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych w latach 30. XX w. Zarys problematyki s. 73–87; Mąciór-Majka Beata: Sprawa Wołoszczak i towarzysze – sukces czy porażka polskich służb specjalnych II RP? s. 89–106; Ochał Artur: Afera „rewosiek” (1930 r.). Przyczynki do dziejów służby wywiadowczej Korpusu Ochrony Pogranicza (1924–1939) s. 107–114; Michalski Paweł: Fotografia w propagandzie polskiej we wrześniu 1939 r. s. 115–128; Kanafocka Patrycja: Gdzie diabeł nie może, tam babę pośle... – Polki w służbie Niepodległej (1914–1939) s. 129–141; Tochman Krzysztof A.: Samozwańcy rotmistrz. Zygmunt Augustowski. Tajny współpracownik komunistycznych służb specjalnych, ps. „Jan”, „Wiktor”, „San”, „Mociński”, „Bross”, „Civis”, cz. II s. 143–162; Raporty Zygmunta Augustowskiego – TW „Brossa” z pobytu w polskim Londynie, Brukseli, Paryżu i Rzymie w 1958 r. [Wyd. Lenczewski Tomasz] s. 165–234; Przedwojenne kontakty inż. Stefana Witkowskiego z Oddziałem II SG WP w relacji ppłk. dypl. Stefana Mayera. [Wyd. Tadeusz Dubicki] s. 235–239; Oleszkowicz Ryszard: Służby specjalne Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1945. Bibliografia selektywna (materiały z lat 1918–2014) s. 243–296; Oleszkowicz Ryszard: Działalność kontrwywiadu wojskowego na obszarze Dowództwa Okręgu Korpusu nr IX w okresie międzywojennym – autoreferat s. 299–313; Świerczek Marek: Rola Oddziału II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w operacji „MOCR-Trust”. Autoreferat pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem dr. hab. Roberta

Majznera, prof. AJD s. 315–326; Panecki Tadeusz: Wywiad w państwach neutralnych w pierwszej połowie XX wieku (Międzynarodowe Kolokwium w Genewie, 19–20 X 2018 r.) s. 327–330; Gwiazdowicz Adam, Iwaniuch Arkadiusz: Kontrola wywiad II RP. Konferencje naukowe w Centralnym Ośrodku Szkolenia i Edukacji ABW s. 331–332.
T. 1. 2010.

8758. WYŻLIC Tomasz: Granica Prus Wschodnich na odcinku z Polską w latach 1919–1922. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 190–216, streszcz. ang., niem.

8759. ZABORNIAK Stanisław: Zawody Marszowe Szlakiem I Kompanii Kadrowej Legionów Polskich z Krakowa do Kielc (1924–1939). Rzeszów 2019 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 406, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang.

8760. ZACKIEWICZ Grzegorz: Ruch związkowy w Polsce 1918–1939. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 4 s. 855–867, streszcz. ang.

8761. ZALAS Katarzyna: Organizacja, struktura i funkcjonowanie szkolnictwa powszechnego w Częstochowie w latach 1918–1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 144–166, streszcz. ang.

8762. ZAŁĘCZNY Jolanta: Plakat Felicjana Szczęsnego Kowarskiego przyczynkiem do rozważań o propagandzie w 1920 roku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 209–218, streszcz. ang., niem., ros.

8763. „ZANIM zbudowano Gdynię...”. Wpływ odrodzenia państwa w 1918 roku na procesy modernizacyjne ziem polskich. Red. nauk. Zbigniew Girzyński, Jarosław Kłaczek, Tomasz Łaskiewicz, Przemysław Olstowski. Toruń 2020 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 361, mapy. (O Niepodległą i Jej Trwanie).

Treść: Wstęp s. 5–13; Olstowski Przemysław: U progu własnej państwowości. Niepodległa Polska jako wyzwanie modernizacyjne s. 15–30; Tarnowska Anna: Unifikacja i kodyfikacja prawa w procesie modernizacyjnym II Rzeczypospolitej s. 31–47; Mierzwa Janusz: Unifikacja i modernizacja administracji państwowej i samorządowej w Drugiej Rzeczypospolitej. Dynamika procesów s. 49–59; Smoliński Aleksander: Formowanie Wojska Polskiego w okresie od października 1918 do marca 1919 r. Aspekty militarne, społeczne i ekonomiczne s. 61–135; Mazur Wojciech: Paryskie nauki. Francuska Misja Wojskowa w Polsce a postępy modernizacji sił zbrojnych II Rzeczypospolitej (1919–1922) s. 137–160; Kawski Tomasz: Między modernizacją, stagnacją a upadkiem. Żydzi polscy w latach 1918–1922 s. 161–194; Krzemiński Tomasz: Przekształcenie ludowego ruchu społecznego w partię polityczną na Pomorzu s. 195–202; Dufurat Joanna: Odrodzenie państwa w 1918 r. a emancypacja polityczna kobiet s. 203–214; Hübner Mateusz: Zanim utworzono Fundusz Kultury Narodowej – droga do instytucjonalnej formy rozwoju polskiej kultury w pierwszym dziesięcioleciu Niepodległości s. 215–235; Cichoracki Piotr: U progu

modernizacji czy rekonstrukcji? Województwa północno-wschodnie – bilans otwarcia, programy, realizacja s. 237–250; Słabińska Elżbieta: Zasoby ludzkie w gospodarce województwa kieleckiego w latach 1918–1926 s. 251–271; Majcher-Ociesa Edyta: Przemysł województwa kieleckiego na początku Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1926). Wybrane zagadnienia s. 273–291; Zygłowski Zbigniew: Droga wodna Śląsk–Bałtyk (1919–1926) s. 293–331.

8764. ZAWILSKI Piotr: Pomoc Czerwonego Krzyża w zwalczaniu tyfusu w Polsce w latach 1919–1922. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 75–88, streszcz. ang.

8765. ZIELIŃSKA Katarzyna: Pokolenie wolności. Postęp i nowoczesność w czasopiśmie młodzieżowym okresu 20-lecia międzywojennego. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 395–411, streszcz. ang.

8766. ZIELIŃSKI Konrad: Jaka szkoła? O oświacie i wychowaniu dzieci i młodzieży żydowskiej w Polsce międzywojennej. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 189–203, streszcz. ang.

8767. ZIMNOCH Katarzyna: Redakcyjno-pisarskie konstrukcje polskich jednodniówek szkolnych wydawanych w województwach wschodnich II Rzeczypospolitej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 47–73, streszcz. ang.

8768. ŻULYS Audrius A.: Polska w polityce zagranicznej Litwy w latach 1938–1939. Studium z historii dyplomacji. Gdańsk 2015.

Rec.: Stravinskienė Vitalija, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 22: 2018 s. 206–209.

8769. ZYCHOWICZ Piotr: Pakt Piłsudski–Lenin czyli jak Polacy uratowali bolszewizm i zmarnowali szansę na budowę imperium. Wyd. 1, (dodr.). Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 450, nlb. 5, nlb. 32 tabl., il., mapy.

Wyd. 1. 2015.

8770. ZYCHOWICZ Piotr: Pakt Ribbentrop–Beck czyli Jak Polacy mogli u boku III Rzeszy pokonać Związek Sowiecki. Wyd. 1, (dodr.). Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 362, nlb. 6, nlb. 32 tabl., il., mapy.

Wyd. 1. 2012.

8771. ŻERKO Stanisław: Stosunki polsko-niemieckie 1938–1939. Wyd. 2, popr. Poznań 2020 Inst. Zachodni 8° ss. 502, nlb. 1, il., streszcz. niem. (Studium Niemcoznawcze Instytutu Zachodniego; nr 96).

Wyd. 1. 1998.

b) Okres 1939–1945

Źródła

Zob. poz. 1390, 5896, 6332, 7273, 7289, 7303, 7304, 7305, 7308, 7321, 7323, 7329, 7335, 7343, 7349, 7350, 7356, 7361, 7373, 7378, 7379, 7381, 8017, 8018, 8019, 8021, 8024, 8030, 8037, 8043, 8047, 8049, 8050, 8057, 8058, 8063, 8067, 8068, 8069, 8073, 8074, 8075, 8076, 8078, 8079, 8080, 8085, 8090, 8091, 8092, 8093, 8094, 8098, 8101, 8103, 8105, 8108, 8112, 8116, 8117, 8123, 8127, 8132, 8136, 8140, 8144, 8149, 8151, 8153, 8154, 8155, 8156, 8157, 8158, 8159, 8165, 8166, 8167, 8168, 8170, 8174, 8179, 8180, 8757, 8961, 8985, 8991, 9023, 9030, 9032, 9037, 9053, 9129, 9172, 9174, 9176, 9185, 9226, 9234, 9302, 9339, 9341, 9416, 9428.

8772. 12 PUŁK Ułanów Podolskich. Księga rozkazów dziennych – kampania włoska. Grudzień 1943 – czerwiec 1944. Red. nauk. Renata Gałaj-Dempniak, Piotr Kaźmierski, Henryk Walczak. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 290, il., mapa.

8773. 13 PUŁK Piechoty w kampanii wrześniowej 1939 r. Relacje i wspomnienia. Oprac. Michał Filip Świdwa, Krzysztof Łukawski, Krzysztof Wiśniewski. Pułtusk 2019 AP. Oddz.; Pułtuskie Tow. Społ.-Kult.; Pułtуска Bibl. Publ. im. Joachima Lelewela; Wydaw. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor 8° ss. 338, il. (Folia Historica Pułtoviensia; t. 3).

8774. ADAMCZYK Wiesław: Kiedy Bóg odwrócił wzrok. Przeł. Ewa Ledóchowicz; przedm. Norman Davies. Wyd. 3. Poznań 2020 Rebis 8° ss. 352, tabl. 16, il. (Historia).

Wyd. 1. 2010.

8775. ADAMSKI Józef: Z mojego życia. Wspomnienia. Lublin 2020 Polihymnia; nakł. aut. i jego brata Romana z Krakowa oraz Bernice Mazan z USA 4° ss. 83, nlb. 3, tabl. 8, il.

Wspomnienia działacza społecznego, poligrafa i nauczyciela (ur. 1937) z dzieciństwa w czasie II wojny światowej, nauki szkolnej i życia w PRL-u, studiów muzykologicznych na KUL-u, służby wojskowej, pracy w Lubelskich Zakładach Graficznych oraz w Zakładzie Poligrafii KUL. Doprowadzone do 2012 r.

Zawiera też bibliografię prac J. Adamskiego.

8776. ADLER Shlomo: Znów jestem Żydem. Do Palestyny-Izraela z Bolechowa przez Warszawę. Warszawa 2020 Agencja Reklamowa Mulart 8° ss. 320, il.

Wojenne wspomnienia autora (ur. 1930), widziane z perspektywy chłopca, utraty najbliższej rodziny i życia w ukryciu, po zakończeniu wojny wstąpienia do Wojska Polskiego, a następnie wyjazdu z kraju i dotarcia do Palestyny.

8777. ALLERHAND Maurycy, Allerhand Leszek: Zapiski z tamtego świata. Zagłada we Lwowie w dzienniku i wspomnieniach profesora i wspomnieniach jego wnuka. Posł. Adam Redzik. Wyd. 2, przejrane i uzupeł. Kraków 2020

Inst. Allerhanda; Wydaw. Wysoki Zamek plik tekstowy EPUB (6,47 MB).

Toż plik tekstowy MOBI (14,42 MB).
Wyd. 1. 2003.

8778. ANKIEWICZ Jadwiga: Majdanek 15 I – 17 V 43 r. Dziennik. Red. nauk. i wstęp Jolanta Laskowska, oprac. edytorskie Dorota Niedziałkowska. Lublin 2020 Państw. Muzeum Na Majdanku 8° ss. 199, il.

J. Ankiewicz (1926–1944).

8779. ARCHIWUM ks. prał. Rafała Gogolińskiego-Elston. Vol. 1: Wybór źródeł 1943–1948. [Wyd.] Roman Nir. Chicago–Rzeszów 2020 Inst. of the History and Archival Polonia; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 875. (Biblioteka Polonii. Seria B. Materiały i Dokumenty; t. 24).

Toż. [Vol.] 2: Archiwum ks. bpa Stefana S. Woźnickiego. Wybór źródeł 1944–1948. Chicago–Rzeszów 2020 ss. 633, il. (Biblioteka Polonii. Seria B. Materiały i Dokumenty; t. 25).

8780. ARCHIWUM Ringelbluma. Konspiracyjne archiwum getta Warszawy. T. 25a: Kazania rabina Kalonimusa Kalmana Szapiry z lat 1939–1942. Oprac. Daniel Reiser; tł. i oprac. Regina Gromacka. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 351, nlb. 1, streszcz. ang. ŻIH.

Toż. T. 36: Uzupełnienia. Oprac. Eleonora Bergman, Tadeusz Epsztajn. Warszawa 2020 ss. XXXVIII, 673, streszcz. ang. T. 1. 1997.

8781. AUSCHWITZ-BIRKENAU. Ofiary zbrodniczej medycyny. Koncepcja t. Marcin Panecki. Warszawa 2019 Inst. Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego 8° ss. 239, nlb. 1, il. (Zapisy Terroru; t. 7).

Treść: Od wydawcy s. 13–16; Biliński Piotr: Zbrodnica medycyna w Auschwitz-Birkenau s. 18–31; Relacje świadków: Rewir – losy chorych s. 34–93; Więźniowie funkcyjni w szpitalach s. 94–158; Pseudomedyczne eksperymenty s. 160–228.

Toż w jęz. ang.: Auschwitz-Birkenau. Victims of the deadly medicine. Warszawa 2020 ss. 243, nlb. 1, il. Chronicles of Terror; vol. 7.

8782. BAILLY Rosa: Listy do Polaków. Oprac. red. Magdalena Mazur, Dorota Nicyporuk. Lublin–Warszawa 2019 Norbertinum; Fund. Pamięci Rosy Bailly 8° ss. 187, nlb. 1, il.

Listy z l. 1940–1942 do polskich żołnierzy internowanych we Francji, francuskiej społeczniczki (1890–1976), założycielki Les Amis de la Pologne.

8783. BARTOS Stanisław: Barwnym życiem pisane. Słowo wstępne Stanisław Nyczaj. Kielce 2020 Oficyna Wydawnicza Ston 8° ss. 135, nlb. 1, il.

Wspomnienia poety (ur. 1934) pochodzącego z Ossy, z lat młodości i nauki szkolnej, działalności w opoczyńskim zespole tańca i założenia Warszawskiego Klubu Przyjaciół Ziemi

Kieleckiej, pracy na stanowiskach kierowniczych w spółdzielczości; doprowadzone do 2017 r.

8784. [BECHT Walther]: Raport landrata kolskiego Walthera Brechta z września 1941 r. Nieznany dokument do dziejów powiatu kolskiego z czasu II wojny światowej. [Wyd.] Bartłomiej Grzanka. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 177–185, streszcz. ang.

8785. BEDNAREK Lech: Spowiedź twardego. Rozmawia Wojciech Korzeniewski. Pelplin–Gdańsk 2020 Bernardinum; Pol. Fund. Morsów Lech-Mors 8° ss. 151, nlb. 1, il.

Wywiad z prekursorem morsowania (ur. 1941), nt. wojennego dzieciństwa spędzonego w Zgierzu, przeprowadzki do Sopotu, edukacji i pracy w stoczni, fascynacji sportem oraz morsowaniem, sukcesów na zawodach europejskich i światowych.

8786. BILIŃSKI Władysław: Z Podola do Wielkopolski. Historia warta pamięci. Do dr. przygot. Mirosław Biliński. Konin 2020 Firma Księgarska Mawi 8° ss. 104, il.

Wojenne wspomnienia autora (1928–2013), pochodzącego z Podola, nt. życia codziennego i nauki pod okupacją sowiecką i niemiecką, po zakończeniu wojny wyjazdu do Wielkopolski, nauki w liceum pedagogicznym, służby wojskowej i pracy jako nauczyciel w Racięcicach; doprowadzone do 1979 r.

8787. BOBKOWSKI Andrzej: Wartime notebooks. France: 1940–1944. Transl. by Grażyna Drabik, Laura Engelstein. New Haven–London 2018 Yale Univ. Press 8° ss. 688, il. (A Margellos World Republic of Letters Book).

Tyt. oryg.: Szkie pierkiem (Francja 1940–1944). Londyn 1985. Rec.: Markowski Michał Paweł, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3. s. 116–118.

8788. [BOROWIAK Józef]: Wojna i okupacja we wspomnieniach Józefa Borowiaka [1917–1986] – leszczyńskiego nauczyciela. Pod red. Elżbiety Olender. Leszno 2019 AP w Lesznie 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Rec.: Okoniewska Katarzyna, *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 307–308.

8789. BOROWIEC Andrew: Chłopak z Warszawy. Powstanie warszawskie oczami szesnastoletniego żołnierza. Przeł. Klaudia Stefaniak i Jacek Środa. Wyd. 1, (dodr.). Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 432, nlb. 16 tabl., il.

Wyd. 1. 2014.

8790. BYLIŚMY w transportach. Dzieci Zamojszczyzny. Wstęp i oprac. Beata Kozaczyńska. Warszawa 2017 Stow. Aktywności Lokalnej Białki 8° ss. 311, il.

Antologia wspomnień.

8791. CARYK Leokadia: Czego się nie da zapomnieć. Wspomnienia. Milanówek 2020 Gęsie Pióro 8° ss. 69, nlb. 8, il.

Dziecięce wspomnienia autorki (ur. 1938), pochodzącej z miejscowości Paary, która w 1943 r. została spacyfikowana przez Niemców, nt. wywiezienia rodziny do Niemiec, przymusowej pracy, a następnie pobytu w obozie w Trofaiah, po zakończeniu wojny powrotu do Polski i nowego życia.

8792. CHODYNICKI Stanisław: Tajne nauczanie medycyny w czasie okupacji i inne opowiadania. Białystok 2020 Stanisław Chodynicki 8° ss. 124, nlb. 1, il.

Zawiera też wspomnienia autora (ur. 1933) z l. 1992–2019, dot. życia domowego po przejściu na emeryturę.

8793. CHUWIS-THAU Lili: Jeżeli zapomnę ciebie. Kraków–Budapeszt–Sybirak 2020 Wydaw. Austeria 8° ss. 248, nlb. 19, il.

Wspomnienia żydowskiej dziewczynki (ur. 1927) pochodzącej ze Lwowa z przygotowywania się mieszkańców do wybuchu II wojny światowej, życia rodzinnego i nauki szkolnej, represji niemieckich w stosunku do ludności żydowskiej, życia w getcie, utraty rodziców, ucieczki z miasta i ukrywania się przed okupantem.

8794. CIERPISZEWSKA Emilia: Wspomnienia z czasu wojny 1939–1945. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 257–262.

Wspomnienia autorki z dzieciństwa spędzonego w Krobi.

8795. CISZEWSKI Józef: Pamiętnik mojego życia. Białopole 2020 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 226, il.

Wspomnienia mieszkanka Strzelec (ur. 1938), radnego Gminnej Rady Narodowej w Białopolu, działacza Solidarności Rolników Indywidualnych, społecznika i działacza kultury lokalnej, od lat dzieciństwa do 2020 r.

8796. [CYGAŃSKA-WILAND Barbara]: „Danzigerstrasse 13”. Wspomnienia z czasów wojny. Oprac. Sylwia Wielichowska. Łódź 2019 Muzeum Tradycji Niepodległościowej 8° ss. 142, il. + 1 CD.

Wspomnienia więźniarki (1921–2012) z okresu pobytu w żeńskim areszcie śledczym w Łodzi.

8797. CZARNA księga. Pod red. Ilji Erenburga, Wasilija Grossmana; przeł. Małgorzata Buchalik [i in.]; oprac. Joanna Nalewajko-Kulikow. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 881.

Antologia relacji i reportaży nt. zagłady Żydów na ziemiach polskich i na terenie ZSRR.

8798. DAWNY zbiór obrazów w pałacu rodu Schaffgotschów w Cieplicach. [Wyd.] Małgorzata Kysil. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 155–178, streszcz. ang., czes., niem.

Spis obrazów przygotowany w październiku i listopadzie 1943 r., przez urzędnika niemieckiego, Inspektora Urzędu Kameralnego Voigta.

8799. DĄBMSKI Stefan: Egzekutor. Wybór i oprac. red. Aleksandra Janiszewska, Maria Krawczyk, Anna Richter. Wyd. 3, poszerz. Warszawa 2020 Ośr. Karta 8° ss. 167, nlb. 1.

Wyd. 1. 2010.

8800. DOLNY Jan: Wspomnienia z obozu w Stuthofie i Potulicach więźnia o numerze 9889 w latach 1940–1945. Przygot. do dr., wstępem i przypisami opatrzył Józef Borzyszkowski. Gdańsk 2020 Inst. Kaszubski 8° ss. 399, nlb. 1, il. (Stegnami Pomorskiego Pogranicza).

Żył w l. 1919–1985.

8801. DOLSKA Wanda: Przeżycia gnieźnianki. Czas wojny (wrzesień 1939 – maj 1945). *Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie*. T. 3: 2017 s. 206–263, streszcz. ang.

8802. „DOROŚLI odbierają wydarzenia inaczej”. Wspomnienia młodocianych więźniów Stuthofu. Pod red. Agnieszki Kłys. Sztutowo 2020 Muzeum Stuthof 8° ss. 196, il., mapy.

Antologia wspomnień.

8803. [DRAHEIM-WOŁOSZYN Hanna]: Wypędzani. Wspomnienia z lat 1939–1945. Red. Grażyna Draheim. Warszawa 2020 Wydaw. Twins 8° ss. 266, il.

Wspomnienia członkini Szarych Szeregów (1926–2015), działających przy Akademickim Kole Harcerskim w Poznaniu.

8804. [DRUMLEWSKI Józef]: Józef Drumlewski (1914–1999) – na froncie i w niewoli. Wspomnienia do dr. przygotowała, wstępem i przypisami opatrzyła Renata Kobylarz-Buła. *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 123–139.

Wspomnienia z l. 1939–1943, uczestnika kampanii wrześniowej, żołnierza AK.

8805. DURYASZ Marian: Moje podniebne boje. Wspomnienia dowódcy Dywizjonu 302. Red. merytoryczna i przypisy Wojtek Matusiak. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy EPUB (8,6 MB).

Aut. żył w l. 1911–1993.

8806. DZIECI z Pawiaka. Oprac. Sylwia Winnik. Kraków 2020 Znak 8° ss. 324, nlb. 9, il.

Antologia wspomnień.

8807. DZIENNIK Wydzielonego Oddziału Wojska Polskiego majora Henryka Dobrzańskiego ps. Hubal. Wstęp i oprac. Paweł Skorut, Piotr Wierzbicki. Kraków 2019.

Toż. Kraków 2020. Stow. NZS ss. 168, nlb. 5, il., mapy, streszcz. ang.

Rec.: Dubicki Andrzej, *Rocznik Ślądecki*. R. 48: 2020 s. 305–308.

8808. [EINHORN Chaim]: The memoir of doctor Chaim Einhorn, a physician from a Warsaw Ghetto hospital. Ed. Barbara Engelking. *Holocaust*. 2017 s. 421–471.

8809. EPSTEIN Anita, Epstein Noel: Miracle child. The journey of a young Holocaust survivor.

Boston 2018 Academic Studies Press 8° ss. 139, nlb. 5, il. (The Holocaust. History and Literatur, Ethics and Philosophy).

Wspomnienia A. Epstein (ur. 1942), która urodziła się w krakowskim getcie, nt. jej ocalenia z Holocaustu oraz powojennego życia.

Rec.: Grossman Elwira, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 78–80.

8810. FAST Henryk: Moje syberyjskie do-rastanie. Z rysunkami autora sporządzonymi specjalnie do niniejszego wydania. Warszawa 2020 Tomasz Gronau 8° ss. 296, il.

Wspomnienia autora (ur. 1925) pochodzącego z Bochni, który po wybuchu II wojny światowej uciekł wraz z matką na tereny okupowane przez wojska sowieckie, latem 1940 r. został deportowany na Syberię, skąd powrócił do Polski w 1946 r.

8811. FILIPOWICZ Krzysztof: Smaki życia. Z Polesia przez Kazachstan do Kłodzka. Wspomnienia spisała córka Anna Karolewicz. Kłodzko 2020 Kłodzkie Tow. Oświatowe 8° ss. 56, il. (Wichry Zmian).

Wspomnienia bibliotekarza (ur. 1931), deportowanego do Kazachstanu w l. 1939–1941; doprowadzone do 1998 r.

8812. [FRANCISZEK Dachtera, bł.]: Kore-spondencja obozowa błogosławionego księdza Franciszka Dachtery. [Wyd.] Paweł Hoppe. Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 180, il.

Z obozów Dachau, Molsdorf i Prenzlau, l. 1939–1944.

8813. GADZINA Leopold: Droga na wol-ność. Oprac. Brygida Wanda Bąkała. Londyn–Kraków 2020 Brygida Bąkała; Wydaw. i Dru-karnia Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 395, nlb. 2, il., mapy.

Wspomnienia leśniczego ze swojej pracy przed i po wybuchu II wojny światowej na Wołyniu, działalności partyzanckiej, aresztowania przez NKWD w 1940 r., pobytu w więzieniu w Rawie Ruskiej, a następnie we Lwowie, wywiezienia do obozów pracy m.in. w Chersoniu i Małoszujce.

8814. GAJDZIŃSKI Jerzy: Gołgota naro-dów. Opowieść o życiu w łagrach i ucieczce z Workuty. Warszawa 2020 Fund. Jakobstaf! 8° ss. 702, nlb. 1.

Wspomnienia dziennikarza i literata (1924–1992), więźnia sowieckiego systemu łagrów, obejmujące l. 1939–1947.

8815. GALPERYN Zbigniew: Byłem żołnie-rzem batalionu „Chrobry”. Zgrupowanie „So-sna” w Powstaniu Warszawskim 1944. Red. i posł. Maciej Białecki. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 2020 Zw. Powstańców Warszaw-skich; Wydaw. Askon 8° ss. 351, il., mapy.

8816. GDOWSKI Jan: Druga wojna świato-wa. Dziennik. Wrocław 2020 Wydaw. Nortom 8° ss. 62, nlb. 2.

Zapiski autora (ur. 1925), więźnia obozu w Ostaszkwowie, obejmujące l. 1939–1946.

8817. GIEŁDCZYŃSKI Eugeniusz, Morawa Tadeusz: Ochotnica w walce z okupantem niemieckim w latach 1939–1945. Oprac. Tadeusz Morawa junior. Ochotnica 2019 Wydaw. Wysoki Zamek Iwona Tokarska; na zlec. Gm. Ochotnica Dolna 8° ss. 134, nlb. 2, il.

Rec.: Kowalik Tomasz: W opłotkach, lasach, na halach. Zapis udreki 1968 okupacyjnych dni. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 185–186; Remiszewski Ryszard M: Ochotnica w walce z okupantem. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 371–372.

8818. GIESE Arno: Piła mojego dzieciństwa i młodości. Wspomnienia. Konin 2020 Psychoskok 8° ss. 213, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1941) z l. 1941–1978.

8819. GŁOSY z „ostatniego kręgu”. Kore-spondencja z Konzentrationslager Auschwitz Józefa Kreta i Zofii Hoszowskiej-Kretowej. Oprac. Krystyna Heska-Kwaśniewicz i Lucyna Sadzikowska; tł. niemieckojęzycznych listów Józefa Kreta Arkadiusz Kurek. Katowice 2020 Studio Noa 8° ss. 201, nlb. 2, il., streszcz. ang. Z l. 1941–1944.

8820. GMINA Łabunie w czasie II wojny światowej. Relacje, wspomnienia, świadectwa. Red. Bogdan Szykuła, Piotr Piela, Renata Jastrzębska. Łabunie 2019 Bibl. Publ. Gm. Łabunie 8° ss. 69, il. (Łabuńska Biblioteczka Regionalisty; 33).

Antologia wspomnień.

8821. GOLGOTA kobiet. Relacje więźniarek Ravensbrück i innych obozów koncentracyjnych ze zbiorów Polskiego Instytutu Źródłowego w Lund. Wstęp i wybór dokumentów Zbigniew Stanuch. Wyd. 2. Szczecin 2020 IPN 8° ss. 160, il. + 1 DVD.

Wyd. 1. 2018.

8822. GÓRSKI Zdzisław: Z Kozarowa w nieznane. Lublin 2020 Polihymnia 8° ss. 298, il.

Wspomnienia autora (ur. 1937) z dzieciństwa w Kozarowie, nauki w szkole w Bobach i Metelinie (od 1944 r.), potem w Lublinie, Bełżycach i Świdniku, pobytu w wojsku, pracy w przedsiębiorstwach budowlanych oraz studiów na Wyższej Szkole Ekonomicznej w Krakowie i dalszej działalności w administracji rządowej i samorządowej (do emerytury w 2003 r.); zawiera też biogram ojca Bolesława (1902–1970).

8823. [HAGMAJER Jerzy]: „Pamiętać będą do końca życia ich bohaterstwo” – wspomnienia lekarza Jerzego Hagmajera z okresu więzienia na Pawiaku. Cz. 1. [Wyd. i wstęp] Robert Hasselbusch. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 281–311, streszcz. ang., niem., ros.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 3 s. 171–195, streszcz. ang., niem., ros. Wspomnienia żyjącego w l. 1913–1998 lekarza, działacza politycznego i członka konspiracji z okresu pobytu na Pawiaku od 13 X 1941 do 10 VI 1942 r.

8824. HAUSER Irene: Dziennik z getta łódzkiego. Das Tagebuch aus dem Lodzer Getto. Red. nauk. Ewa Wiatr i Krystyna Radziszewska; przekł. Krystyna Radziszewska. Łódź 2019.

Rec.: Trębacz Zofia: „Serce jeszcze bije, ale niemożliwe, żeby przetrwało wojnę”. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 4 s. 934–936.

8825. HOCHBERG Jakub: Czytając gazetę niemiecką... Dzienniki pisany w ukryciu w Warszawie w latach 1943–1944. Red. nauk. i wstęp Barbara Engelking. Warszawa 2019 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 631, nlb. 6, il. (Biblioteka Świadectw Zagłady).

Współwydane z: Maul Bolesław: Moje wspomnienia o życiu i losie 1906–1945.

Jakub Hochberg (1904–?); Bolesław Maul (1906–?).

Wspomnienia żydowskiego robotnika (1904–?) ukrywającego się na warszawskiej Pradze.

8826. HRUBIESZÓW 1939–44. Wybrała i podała do dr. Katarzyna Suchecka. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 68–81.

Zbiór wspomnień wojennych uczniów zawartych gł. w szkolnych kronikach.

8827. HURKO Karol: Wspomnienia z lat 1939–1947. Wrześniowym szlakiem, w sowieckiej niewoli, z Armią Andersa, w Wielkiej Brytanii, powrót do Polski. Red. i oprac. Jerzy Szcześniak; przedm. Adam Pękała. Warszawa 2020 grezta.pl 8° ss. 131, nlb. 1, il.

Autor żył w l. 1911–1992.

8828. INWENTARZE parafii Raclawice z 1940 i 1954 roku. [Wyd.] Tomasz Moskal. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 235–248, streszcz. ang.

8829. JAGIELSKA-NOWAK Irena: Wspomnienia łączniczki komendy Okręgu Pomorskiego Armii Krajowej (1943–1945). Oprac. Bogdan Chranowski. Toruń 2020 Fund. Generał Elżbiety Zawackiej 8° ss. 121, nlb. 5, il., mapy, streszcz. ang., niem. (Biblioteka Fundacji „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej” w Toruniu; t. 77).

I. Jagielska-Nowak (1924–2006).

Rec.: Gawrońska Ewa, *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 98–99.

8830. JAKA Polska po wojnie. Ani sanacyjna, ani sowiecka. Pod red. Pawła Dybicza, Józefa Stępnia. Warszawa 2020 Fund. Oratio Recta 8° ss. 390, nlb. 2, il. (Biblioteka „Przeglądu”) (Historia bez IPN).

Noty prasowe i materiały archiwalne dot. programów polskich partii politycznych z czasów II wojny światowej.

8831. JAŁBRZYKOWSKA Anna, Jałbrzykowska Janina: Wspomnienia z lat 1939–1964.

Wstęp i oprac. Karolina Grodziska, Maria Radziszewska. Kraków 2020 PAU 8° ss. 258, nlb. 2, il. PAU. Bibl. Nauk. PAU i PAN w Krakowie.

Wspomnienia sióstr Anny (1908–1990) i Janiny (1905–1971) z wojny przeżytej w Ujeździe, konfiskaty dworu i majątku rodzinnego przez władze komunistyczne oraz życia w realiach PRL-u.

8832. KAMIENICA na Warszawskiej 8, Sztab Komendy Okręgu Pomorskiego Armii Krajowej w latach 1942–1945. Oprac. i wyd. Elżbieta Skerska. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 62–66.

Fragm. wspomnień kobiet związanych ze Sztabem.

8833. KAPŁAN Chaim Aron: Dziennik 1940. Cz. 1: Megila życia. Tł. Blanka Górecka; oprac. Blanka Górecka, Justyna Majewska. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 259, nlb. 1.

Wspomnienia pedagoga (1800–1942), publicysty i działacza ruchu na rzecz kultury hebrajskiej.

Dziennik 1939. Megila życia. Warszawa 2019.

8834. KARWOWSKA Janina: Wiosna, lato, jesień. Wspomnienia 1939–2019. Brzeg–Grywałd–Nowy Sącz 2020 Flexergis Sp. z o.o. 8° ss. 137, nlb. 11, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1939) pochodzącej z Drohiczyzna, z życia rodzinnego i trudnych relacji z ojcem, nauki szkolnej i ucieczki z domu w celu kontynuowania nauki w Liceum Plastycznym we Wrocławiu, pracy jako nauczycielka oraz wychowawca kolonijny, doskonalenia warsztatu artystycznego i pierwszych wystaw malarskich.

8835. KEESE Kristine: Shadows of survival. A child's memoir of the Warsaw ghetto. Boston 2016 Academic Studies Press 8° ss. XIII, nlb. 1, 145, nlb. 3, il. (Jews of Poland).

Rec.: Grossman Elwira, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 78–80.

8836. [KIMMELMAN Mira Ryczke] Ryczke-Kimmelman Mira: Echa Zagłady. Fragmenty pamiętnika. Wybór, oprac. i wstęp Justyna Biernat; tł. Michalina Stańdo. Tomaszów Mazowiecki 2020 Fund. Pasaże Pamięci 8° ss. 29, nlb. 3, il.

Wspomnienia autorki (1923–2019) pochodzącej z rodziny żydowskiej, która po wybuchu II wojny światowej trafiła wraz z rodziną do tomaszowskiego getta, doprowadzone do 1943 r.

8837. KLUKOWSKI Zygmunt: Dziennik z lat okupacji Zamojszczyzny. Zamość–Zwierzyniec 2020 Roztoczański Park Nar. 8° ss. 499, nlb. 1. (Wydawnictwo Materiałów do Dziejów Zamojszczyzny w Latach Wojny 1939–1944).

Wspomnienia lekarza ze Szczebrzeszyna.

8838. KOCIUBA Wanda Barbara: „Zamiast Twojego uśmiechu. Polsko, mamy łzy i uśmiech niedoli”. Pamiętnik z Syberii, Iranu i Libanu. Wstęp i oprac. Wojciech Kujawa. Warszawa

2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 447, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP.

Wspomnienia autorki (ur. 1928), którą w wieku 12 lat wywieziono wraz z rodziną w głąb ZSRR, obejmujące l. 1939–1947.

8839. KORCZAK Janusz: Pamiętnik. Wrocław 2020 Wydaw. Siedmioróg 8° ss. 94, nlb. 2. (Biblioteka Literatury Pięknej; 107) (Kanon Lektur. Kanon literatury polskiej).

Wspomnienia obejmują okres od maja do sierpnia 1942 r. i funkcjonowania Domu Sierot w Warszawie.

8840. „KORWETA”. Referat 999 Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału II Komendy Głównej Armii Krajowej. Wybór i oprac. ikonografii Mariusz Olczak. Warszawa–Wiązowna 2020 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego 4° ss. 236, il.

8841. „KORWETA”. Referat 999 Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału II Komendy Głównej Armii Krajowej. Raporty XII 1941 – V 1943. Wstęp Mariusz Olczak. Warszawa–Wiązowna 2020 Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego 4° ss. 469.

Toż. Raporty V 1943 – II 1944. Warszawa–Wiązowna 2020 ss. 402.

8842. KORYCKA Danuta: Dzienniczek. Rok 1940. Pod red. Katarzyny Frankowiak; przy współpr. Zofii Borowicz i Zbigniewa Frankowiaka. Olsztyn 2020 Zakł. Poligraficzny „Gutgraf” 8° ss. 190, nlb. 2, il.

Wspomnienia aktorki teatralnej (1927–2008).

8843. KOWALCZUK Józef: Wspomnienia żołnierza 3. Dywizji Strzelców Karpaccich. Red. Marcin Koziński. Białystok 2020 Muzeum Wojska 8° ss. 83, nlb. 1, il.

Z l. 1943–1944.

8844. [KOZIK Czesław]: Czas konspiracji – wspomnienia żołnierza AK. Cz. 2. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 1 s. 11.

Toż. Cz. 3. *Tamże* nr 2 s. 20–21.

Cz. 1. *Tamże*. R. 19: 2017 nr 2.

8845. KRUK Herman: Papierowa brygada. Z jidysz przeł. Sara Arm. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 70–83.

Fragm. kroniki z l. 1941–1943 dot. ratowania żydowskiej spuścizny literackiej w getcie wileńskim, a także atmosfery panującej w mieście.

Uzup.: Fishman David E.: Kontekst. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 84–87.

8846. KRWAWA środa 1940 w Olkuszu. (Wybór źródeł). Tekst i wybór zdj. Jacek Sypień. Kraków–Olkusz 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Urząd M. i Gm. 8° ss. 30, il.

8847. [KRZAK-STOPCZYK Adela]: Nigdy nie zapłacę. Z ostatniego wywiadu z Adelą Krzak-Stopczyk. [Rozm. przepr.] Rafał Brzeziński. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.] 2018 s. 491–501.

Wspomnienia autorki (1916–2017) z lat wojny na rodzinnym Wołyniu, wywiezienia na roboty do Niemiec i powojennej pracy na gospodarstwie w Ostroszowicach.

8848. LACHERT Waclaw: Koncesja. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 28–31.

Wspomnienia prezesa PCK z l. 1939–1943 związane z działalnością organizacji podczas niemieckiej okupacji.

8849. LECHON Jan, Wierzyński Kazimierz: Listy 1941–1956. Oprac. Beata Dorosz; przy współpr. Pawła Kądzeli. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 642, nlb. 1, il.

Rec.: Gąsienica-Byrcyn Anna, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 119–121.

8850. LILIENTAL Witold: Epizod z powstania warszawskiego oczami dziecka. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 140–143.

Wspomnienia autora (ur. 1939).

8851. ŁĘCZYCKI Henryk: Strzępy wspomnień 1939–1947. Wstęp i oprac. Marcelina Jakimowicz. Wrocław 2020 PTL 8° ss. 211, nlb. 1, tabl. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Zesłańca. Świadcstwa XX Wieku; t. 5).

Wspomnienia żołnierza (1903–1979), absolwenta Politechniki Warszawskiej, aresztowanego przez NKWD i skazanego na 8 lat poprawczego obozu pracy.

8852. MACHURA Zdzisław: Było, minęło. Wspomnienia z lat okupacji. *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 1: 2019 s. 81–108.

Wspomnienia autora (ur. 1935) z wydarzeń II wojny światowej w Radomsku.

8853. MAJCHERCZYK Tadeusz: Relacja dotycząca konspiracyjnej działalności Placówki ZWZ–AK „Skala” Ciekoty oraz Podobwodu „Sarna” – Bodzentyn w powiecie kieleckim, w latach 1939–1945. Red. Stefan Jerzy Ritel. Kielce 2020 Firma Księgarska Andrzej 8° ss. nlb. 8, 271, il.

8854. [MAŁOWIECKI Zbigniew]: Zbyszek Wit Małowiecki 1942–2012 (na razie). Warszawa 2020 Grafos Jerzy Gogolewski 8° ss. 115, nlb. 3, il.

Wspomnienia architekta (ur. 1942).

8855. MARCINKOWSKI Jan: Ze wspomnień 1929–1945. Cz. 2. Oprac. Jan Głowska. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 239–254, streszcz. ang.

Wspomnienia żyjącego w l. 1926–2015 późniejszego absolwenta odlewnictwa AGH i redaktora „Przeglądu Odlewniczego”, z życia codziennego w Kielcach w czasie II wojny światowej. Cz. 1. *Tamże*. T. 1: 2009.

8856. MARCUS Chana: W paszczy lwa. Wybrała i podała do dr. Lidia Kośka. *Karta*. [Nr] 104: 2020 s. 94–115.

Wspomnienia Żydówki ukrywającej się jako gosposia wysoko postawionych niemieckich funkcjonariuszy w okupowanym Krakowie i jej konfrontacja z nimi po wojnie.

Dot. l. 1943–1946.

8857. MARCZEWSKA Hanna: Zapiski z powstania warszawskiego w Bielanych. Red. Teresa Wodzicka. Katowice 2020 Przestrzeń Wyobraźni 8° ss. 174, nlb. 1, il.

Wspomnienia H. Marczewskiej, pseud. Czarna (1911–2007).

8858. MATIJAS Mieczysław: Wspomnienia żołnierza Placówki AK „Czeresnia”. [Wyd. Anna Oliwińska-Wacko]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 3 s. 18–19.

Czudec, 1944 r.

8859. MAY Heinz: Wielkie kłamstwo. Narodowy socjalizm w postaci nieznanego narodowi niemieckiemu. Wstęp i oprac. tekstów Bartłomiej Grzanka. Żabików–Chełmno nad Nerem 2018 Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie; Muzeum byłego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmie nad Nerem 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Wspomnienia niemieckiego leśnika (1896–1974), kierującego pracą w Nadleśnictwie Koło, obejmujące wydarzenia w regionie w l. 1940–1945, w tym o powstaniu obozu zagłady w Chełmie nad Nerem.

Toż. Wyd. 2. 2020.

8860. MICHELI Ezio: Alpini wśród leśnych. Z wł. przeł. Małgorzata Stolarska. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 80–95.

Wspomnienia zbiegłego z niemieckiej niewoli włoskiego oficera (1915–1998), który walczył w szeregach polskiego podziemia, z l. 1943–1945.

Uzup.: Sula Dorota: Kontekst. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 96–97.

8861. MICHTA Norbert: Z mojej drogi do BCH. Cz. 2. Wyd. Janusz Gmitruk. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 227–250.

Wspomnienia generała WP i historyka, żyjącego w l. 1923–2016.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 35: 2019.

8862. [MIKOŁAJCZUK Halina]: Skrzatusz w mojej pamięci – lata 1940–1944. Relacja Haliny Mikołajczuk. [Wyd.] Marek Fijałkowski. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 161–165, streszcz. ang.

H. Mikołajczuk (1932–2019).

8863. MIKUŁOWSKI-POMORSKI Jerzy: Reperować płot czy wymierzać sprawiedliwość.

Wspomnienia. Kraków 2017 Universitas 8° ss. 345, nlb. 2.

Toż. [T. 2]: Ku ludziom. Wspomnienia. Kraków 2020 ss. 187, nlb. 4, il.

Wspomnienia socjologa (1937–2020), rektora Akademii Ekonomicznej w Krakowie i wykładowcy Uniwersytetu Śląskiego z lat młodości spędzonych w Leszczkowie, życia rodzinnego, wydarzeń II wojny światowej, przeprowadzki do Krakowa, kontynuacji nauki, później studiów prawniczych i socjologicznych na UJ w Krakowie, życia naukowego i odbytych podróży zagranicznych.

8864. MILICER-SIKORA Anna: Pozdrowienia z Mandżuko. Wybrała i podała do dr. Justyna Kałużska-Duthel. *Karta*. [Nr] 104: 2020 s. 80–93.

Listy do rodziny (z l. 1940–1941) wysłane z Mandżurii przez żonę współpracownika japońskiego wywiadu i historia powrotu ich dzieci do Polski.

8865. MOC truchleje. Opowieści wigilijne 1939–1945. Gdy pierwsza gwiazdka oznacza nadzieję. Oprac. Sylwia Winnik. Kraków 2020 Wydaw. Znak 8° ss. 197, nlb. 11, il.

Antologia wspomnień.

8866. MORD w lesie katyńskim. Przesłuchania przed amerykańską komisją Maddena w latach 1951–1952. T. 3. Wstęp, wybór i oprac. Witold Wasilewski; przeł. Wacław Jan Popowski. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 815, il. IPN–KŚZpNP.

T. 1. 2017.

8867. MÓJ ojciec. T. 2. Wybór i oprac. Stanisław M. Jankowski. Warszawa 2016 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 324, il. (Biblioteka Katyńska).

Antologia wspomnień dzieci ofiar zbrodni katyńskiej.

T. 1. 2015.

8868. MÜLLER Filip: Strefa śmierci. Z niem. przeł. Ewa Czerniakowska. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 74–89.

Wspomnienia słowackiego Żyda (1922–2013) o piekle komór gazowych (1942).

Uzup.: Kilian Andreas Michael: Postowie. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 90–91; Polem.: Cywiński Piotr M.A., Kilian Andreas Michael: Świadczenia Sonderkommando. Dyskusja o poszukiwaniach zakopanych zapisów w Auschwitz-Birkenau. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 136–139.

8869. MURAWSKA-PÉJU Ludmiła: Wolność w łupinie orzecha. Warszawa 2020 Wydaw. Czarna Owca 8° ss. 256, il.

Wspomnienia malarki i aktorki (ur. 1935) z dzieciństwa spędzonego w warunkach wojennych i powstańczych w Warszawie, pobytu wraz z rodziną w obozie w Pruszkowie, ucieczki i ukrywania się u rodziny, po zakończeniu wojny zamieszkania w Łodzi, powrotu do Warszawy w 1950 r., studiów na ASP, zaangażowania się w działalność Teatru na Tarczyńskiej oraz współtworzenia Teatru Osobnego, malowania i wystaw oraz wyjazdów do Paryża.

8870. NAGÓRSKI Zygmunt: Okrucy wspomnień 1921–2000. Oprac. Leszek Nagórski; pod red. Leszka Juliana Nagórskiego. Brześć Kujawski 2019 Wydaw. Złoty Kruk 8° ss. 47, il. (Janusz Borkowski przedstawia z 3. cyklu Polska Prozą i Wierszem Malowana... Kraina Prastara).

Wspomnienia inżyniera i nauczyciela (1921–2000) z l. 1939–1945 i pobytu w niemieckim obozie na Błoniach w Inowrocławiu.

8871. NIE było kiedy płakać. Losy rodzin polskich wysiedlonych z Zamojszczyzny 1942–1943. [T. 1–2]. Wstęp, wybór i oprac. Beata Kozaczyńska. Siedlce–[Warszawa] 2014 Stow. tutaj teraz; współpr. Fund. „Polsko-Niemieckie Pojednanie” 8° ss. 199, nlb. 1, il.; 199, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień.

Rec.: Stelingowska Barbara: Wyszalenie widziane oczami dziecka z Zamojszczyzny. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 426–440.

8872. [NIEMIEC Emil]: Stargardzki Batalion Obrony Narodowej dowódca maj. Emil Niemiec. Przeprowadzono 03-09–1939 r. Sartowice. Oprac. Henryk Przerwa. Grudziądz 2020 Henryk Przerwa 8° ss. nlb. 4, 28, il.

List Emila Niemca (1895–1989) z września 1939 r.

8873. NIEMIECKI urzędowy materiał w sprawie masowego mordu w Katyniu. Red. nauk. Adam Bosiacki; przekł. Przemysław Bentkowski. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 478, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros.

8874. NIEZNANE listy Teodora Parnickiego do prof. Stanisława Kota. Cz. 1. [Wyd.] Lilla Barbara Paszkiewicz. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 221–231.

5 listów z 1942 r.

8875. NOWAKOWSKI Wiktor Eugeniusz: Notatki z Powstania Warszawskiego. Oprac. i opatrzyła komentarzem Wanda Nowakowska. Łódź 2020 Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. 8° ss. 189, il.

Wspomnienia urzędnika państwowego (1902–1980), żołnierza września 1939 r. i ZWZ-AK.

8876. O TYM nie wolno mówić... Zagłada Żydów w opowieściach wspomnieniowych ze zbiorów Dionizjusza Czubali. Wybór i oprac. Piotr Grochowski. Toruń 2019 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 236. (Paralele. Folklor, literatura, kultura).

8877. ODBICIE Gęsiówki. Wybrał i podał do dr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 68–79.

Fragm. wspomnień Żydów oraz polskich żołnierzy z l. 1943–1944, nt. niemieckiego obozu dla Żydów na warszawskiej Woli.

8878. OKOŁÓW Jadwiga: „Uparłam się i poszłam”. Zesłańcze wspomnienia. Red. i oprac. nauk. Anna Kietlińska. Białystok 2020 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 100, nlb. 1, il. Muzeum Pamięci Sybiru. (Wspomnienia i relacje; t. 4).

Wspomnienia autorki z l. 1940–1946, obejmujące etap zesłania na Syberię wraz z mężem i synem, w ramach akcji wysiedlenia rodzin urzędników leśnych z Chotynicz.

8879. OPOWIEM ci o wojnie. Wspomnienia świadków II wojny światowej. Wyd. Elżbieta Kaźmierska. Wyd. 2 popr. i uzup. Poznań 2018 ZKRPIBWP 8° ss. 152, il.

Toż. Wyd. 3 popr. i uzup. Poznań 2020 ss. 203, nlb. 2, il.
Toż. Cz. 2. Poznań 2019 Elżbieta Kaźmierska ss. 109, il.

8880. OSTATNI sprawiedliwi. Rozmowy z Polakami, którzy ratowali Żydów podczas drugiej wojny światowej. [Współpr.] Anna Piątkowska, Katarzyna Pruszkowska-Sokalla. Kraków 2020 Znak 8° ss. 508, nlb. 4, il.

8881. PASIUK-BRONIKOWSKA Wanda: Z zakamarków pamięci. Milanówek 2019 Gęsie Pióro 8° ss. 197, nlb. 1. (Biografie i Wspomnienia).

Wspomnienia autorki, profesor chemii z wojennego dzieciństwa spędzonego w Warszawie, wywiezienia rodziny do Piotrkowa Trybunalskiego, ucieczki i ukrywania się przed okupantem w Kluczewsku. Po zakończeniu wojny powrotu do Warszawy, nauki szkolnej i procesu odbudowy stolicy, a także okresu studiów, pracy w Instytucie Chemii Fizycznej PAN oraz dalszej kariery naukowej.

8882. PLACÓWKA Algier. Wybrała i podała do dr. Milena Chodoła. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 70–89.

Fragm. wspomnień, not rządowych, dokumentów dyplomatycznych nt. akcji „wydobyczej” Polskich Sił Zbrojnych z Afryki Północnej.

8883. PODRÓŻNIK Nachman: Pozorowana tożsamość. Historia przetrwania pod okupacją niemiecką. Na podstawie relacji ustnej spisanej przez Helę Podróżnik oraz Jerry’ego Drew; ze wstępem Andrzeja Żbikowskiego. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 188, nlb. 1, il. (Wspomnienia i Relacje).

Wspomnienia ocalałego z Holocaustu (1912–2006), nauczyciela gimnastyki i kierownika szkoły żydowskiej w Łomży z l. 1939–1945, nt. ucieczki z łomżyńskiego getta, ukrywania się w Warszawie i wydarzeń powstania warszawskiego.

8884. POLSKIE podziemie w oczach wroga. Tajny raport dowódcy niemieckiego wywiadu gen. Reinharda Gehlena. Naukowo oprac. Jan Rydel, Andrzej Leon Sowa; komentarzem opatrzył Jan Rydel; tł. Mariusz Stinia, Jan Rydel. Kraków 2016 Wydaw. M 8° ss. 173, nlb. 26, tabl. 16, il., mapy.

Rec.: Woźny Aleksander, [w:] Wywiad i kontrwywiad wojskowy II RP. Z działalności Oddziału II SG WP. T. 10. Łomianki 2020 s. 335–353.

8885. PRZERWANE biografie. Relacje deportowanych z Polski w głąb Sowietów 1940–41. Wybrała Ewa Kołodziejska-Fuentes; postł. Albin Głowacki. Warszawa 2020 Ośr. Karta; Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia 8° ss. nlb. 1, 326, nlb. 3, il., mapy.

Rec.: Marciniak Wojciech, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 351–363.

8886. PRZEŻDZIECKI Franciszek Antoni, pseud. Tolek: Wspomnienia z przeżyć wojennych. Lublin 2020 Fund. im. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 88, il.

Wspomnienia żołnierza Narodowych Sił Zbrojnych (ur. 1930) i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego z Ziemi Łomżyńskiej.

8887. PRZYBYŁ Eugeniusz: Toruń okupacyjny wrzesień 1939 – styczeń 1945 w dzienniku malarza i bibliofila. Z rękopisu wyd. i oprac. Janusz Tondel, Roman Tondel. Toruń 2019.

Rec.: Salmonowicz Stanisław, *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 3 s. 166–172.

8888. PRZYMUSIŃSKI Kazimierz: Okruchy wspomnień młodego partyzanta z okresu działalności w Ruchu Oporu, 1/1 psp AK, VII 1944 – II 1945 r. Legionowo 2020 Starostwo Pow. 8° ss. 56, il.

K. Przymusiński (ur. 1927).

8889. PSUJA Marta: Martysia. Opowiem Wam moją historię. Gdynia 2020 Kreativer 8° ss. 311, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1935) z dzieciństwa i młodości spędzonej w Dąbrowie, wybuchu II wojny światowej, a po jej zakończeniu wyjazdu do Sztumu i nauki szkolnej, trudnego życia bez ojca, który po zakończeniu wojny został w Anglii, zainteresowania krawiectwem, zdobywania zawodu i pracy; doprowadzone do 1999 r.

8890. PTAKOWSKI Jerzy: Auschwitz. Bez cenzury i bez legend. Postł. Jan Engelgard. Poznań 2020 Replika 8° ss. 302, nlb. 1, tabl. 16, il. (Piekło Obozów).

Książka po raz pierwszy ukazała się pt.: Oświęcim bez cenzury i bez legend. Londyn 1985.

Wspomnienia członka Stronnictwa Narodowego (1913–1983), więźnia politycznego niemieckich obozów koncentracyjnych.

8891. PYCHIŃSKA Ludwika: Relacja z okresu Powstania Warszawskiego 1944 roku. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 237–244.

L. Pychińska (1922–1998).

8892. RAPPAPORT Leon: Komitet Pomocy Uchodźcom Polakom w Wilnie (19 września 1939–1 stycznia 1941). Wstęp i oprac. Alicja

Gontarek. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 180, il.

Sprawozdanie skarbnika Komitetu Pomocy Uchodźcom Polakom.

8893. RASSALSKI Stefan: Warszawskie dziewczyny, kanały i gołębiarze. Warszawa–Novara 2019 Bellona; DeAgostini 8° ss. 286, nlb. 1, il. (Tajemnice Historii; 17).

Wspomnienia autora (1910–1972) z powstania warszawskiego oraz reportaże literackie dot. walk powstańczych.

8894. REKIEL Tadeusz: Śladyami Wokulskiego. Wspomnienia i refleksje. Pod red. Ewy Hadrian i Andrzeja Zdunka; wstęp Krzysztof Stankiewicz. Lublin 2020 Wydaw. Polihymnia 8° ss. 190, il.

Wspomnienia autora (ur. 1937) z dzieciństwa spędzonego na Zamojszczyźnie i życia w warunkach wojennych, nauki w szkole handlowej w Lublinie, studiów prawniczych na UMCS, doktoratu oraz staży stypendialnych w Paryżu i Lille, angaży zawodowych m.in. w Zakładach Usług Radiotechnicznych i Telewizyjnych, pracy naukowej na UMCS i Politechnice Lubelskiej, a także z uczestnictwa w polskich misjach gospodarczych m.in. w Pekinie, Jugosławii i Moskwie.

8895. RELACJE o pomocy udzielanej Żydom przez Polaków w latach 1939–1945. T. 2: Dystrykt krakowski Generalnego Gubernatorstwa. Wybór i oprac. Sebastian Piątkowski. Lublin–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 550. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Toż. T. 3: Dystrykt lubelski Generalnego Gubernatorstwa. Lublin–Warszawa 2020 ss. 460.

Toż. T. 4: Dystrykt radomski Generalnego Gubernatorstwa. Lublin–Warszawa 2020 ss. 336.

T. 1. 2019.

8896. REPRESJE sowieckie na Kresach 1939–1941. Koncepcja t. Bartosz Gralicki. Warszawa 2020 Inst. Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego 8° ss. 403, nlb. 1, il. (Zapisy Terroru; t. 9).

Treść: Od wydawcy s. 15–19; Gralicki Bartosz: Mieszkańcy Kresów Wschodnich pod okupacją sowiecką 1939–1941 s. 20–36; [Relacje]: Luty 1940. Pierwsza deportacja s. 40–101; Kwiecień 1940. Druga deportacja s. 102–165; Czerwiec 1940. Trzecia deportacja s. 166–196; Maj i czerwiec 1941. Czwarta deportacja s. 198–234; W rękach NKWD. Aresztowanie, więzienie, wyrok s. 236–294; Za cenę wolności. Aresztowani przy przekraczaniu granicy s. 296–349; Przymusowa służba w Armii Czerwonej s. 350–383.

8897. THE RINGELBLUM Archive. Underground Archive of the Warsaw Ghetto. Vol. 3: Oyneg Shabes. People and works. Ed. by Aleksandra Bańkowska, Tadeusz Epsztein. Warszawa 2020 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. XCVI, 471.

Wyd. oryg.: Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawskiego. T. 11: Ludzie i prace „Oyneg Szabat”. Warszawa 2013.

Vol. 1. 2017.

8898. RINGELBLUM Emanuel: Stosunki polsko-żydowskie w czasie drugiej wojny światowej. Pisma z bunkra. Oprac. i wstęp Tadeusz Epsztein. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 247, nlb. 1.

8899. RODACY z Wehrmachtu. Wybrała i podała do dr. Milena Chodoła. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 96–113.

Fragm. dokumentów, protokołów i wspomnień z l. 1944–1945. Uzupełn.: Zakamarek Ryszard: Kontekst. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 114–117.

8900. RÖNSBERG Wolfgang: Dziennik dla Rosemarie (Gliwice 1945). Przekł. i oprac. Sebastian Rosenbaum. Gliwice 2020 Muzeum 8° ss. 64, nlb. 40, il.

Tekst równol. pol., niem.

Wspomnienia niemieckiego lekarza (1910–1993), który pozostał w Gliwicach po ewakuacji szpitala miejskiego w 1945 r., skierowane do jego żony.

8901. ROSENKRANZ Sol: Wspomnienia z lat 1939–1946. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 253–260.

S. Rosenkranz (1918–2019).

8902. ROTHBARD Shmuel: Mulik z Krakowa. Tł. z jęz. ang. Zygmunt Okoniewski. Wyd. 2 popr. Siedliska 2020 Nieoczywiste 8° ss. 177, nlb. 2. (Nieoczywiste Świadczenia).

Wspomnienia krakowskiego Żyda (ur. 1933) z okupacji miasta podczas wojny, pobytu w getcie, ucieczki do polskiej części miasta i ukrywania się wraz z siostrą dzięki pomocy Henryka Pstrusińskiego.

8903. ROZKAZ nr 001353. Operacja proskrypcyjna NKWD 1939–1941. Nakaz nr 001353. Operacja proskrypcji NKWD 1939–1941. Wybór dokumentów i red. nauk. Jarosław Antoniuk [i in.]; Przekł. Wanda Chudzik, Joanna Karbarz-Wilińska, Stanisław Koller, Iwan Kozłowski, Krystyna Marczyk. Warszawa–Kijów 2020 IPN–KŚZpNP; Wydzielone AP. Służby Bezpieczeństwa Ukrainy; Inst. Badań Polit. i Narodowościowych Nar. Akad. Nauk Ukrainy 8° ss. 490, nlb. 3, nlb. 16 tabl., il. IPN–KŚZpNP, Wydzielone AP. Służby Bezpieczeństwa Ukrainy, Inst. Badań Polit. i Narodowościowych Nar. Akad. Nauk Ukrainy. (Polska i Ukraina w latach trzydziestych–czterdziestych XX wieku. Nieznane dokumenty z archiwów służb specjalnych; t. 10).

8904. RUDNICKA Krystyna: W pogoni za utraconym czasem. Wyd. 2. Siedlce 2020 Krystyna Rudnicka 8° ss. 226, il.

Wspomnienia ekonomistki i poetki (ur. 1932) z dzieciństwa spędzonego w Siedlcach, życia rodzinnego, obrazu miasta podczas II wojny światowej i losów miejscowej ludności żydowskiej, nauki w warunkach wojennych, po wyzwoleniu działalności harcerskiej, pracy w Państwowym Instytucie Telekomunikacji.

cyjnym oraz studiów zaocznych w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie, doprowadzone do 1953 r.

8905. RUTKOWSKI Kamil: Relacja Michała Steinlaufa. *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 1: 2019 s. 109–160.

Zawiera m.in.: Steinlauf Michał: W Polsce 1939–1945.

Wspomnienia Żyda ur. w 1909 r., mechanika, właściciela fabryki produkującej meble gięte.

8906. [SAMOJEDEN Aniela], Samojeden Marian: „Sonderaktion Nisko” we wspomnieniach mojej cioci Anieli Samojeden oraz moje refleksje. *Rocznik Towarzystwa Ziemi Niżańskiej*. [R. 9]: 2020 s. 52–54.

Dot. wydarzeń 6 XI 1939 r.

8907. [SAMSONÛK Tetâna] Samsoniuk Tetiana: Jeńcy Września 1939. Poloneni Veresnâ 1939-go. Perekład Svitlana Suharëva. Luc'k 2016 Monitor Wołyński 8° ss. 222, nlb. 2, il. (Ocaleni od Zapomnienia. Povernuti iz zabuttâ).

Toż. Wyd. 2, popr. i uzup. Łuck 2018 ss. 264, nlb. 2, il.

Rec. [Wyd. 2]: Ostanek Adam A[drian]: Ocaleni od zapomnienia dzięki Tetianie Samsoniuk, czyli rzecz o nowej publikacji dotyczącej żołnierzy Wojska Polskiego przetrzymywanych w jenieckich obozach pracy na terenie obwodu rówieńskiego w latach 1939–1941. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 253–262.

8908. SCHLOSS Eva: After Auschwitz. Przejmujące świadectwo przetrwania przyrodniej siostry Anne Frank. [Współpr.] Karen Bartlett; przekł. Mariusz Szerocki. Kraków 2020 Obiektyw 8° ss. 367, nlb. 1.

8909. SIEMASZ Jerzy: Wspomnienia. Warszawa 2020 Wydaw. Askon 8° ss. 211, il.

Wspomnienia literata (ur. 1939), autora tekstów piosenek i krytyka jazzowego z dzieciństwa spędzonego w Warszawie i tułaczki rodziny po obozach przejściowych w wyniku powstania warszawskiego, nauki szkolnej, fascynacji kinem, studiów, stypendium na Uniw. w Oslo; doprowadzone do l. 70.

8910. SIENKOWSKA-HAFFKE Danuta: 1720 dni na Syberii. Koszalin 2020 KryWaj 8° ss. 226, nlb. 2, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1928), która jako nastolatka została wywieziona wraz ze swoją rodziną na Syberię, obejmujące l. 1941–1946.

8911. SIKORSKI Ryszard Wojciech: Żydzi w Osiecinach. Osłonki–Brześć Kujawski 2016 Wydaw. „Krukowiak” 8° ss. 63, nlb. 8, il.

Wspomnienia mieszańca Osiecin (ur. ok. 1923) z l. 1939–1945.

8912. [SKONIECZNY Józef]: Pamiętnik wojenny Józefa Skoniecznego. Red. Janusz Borkowski. Brześć Kujawski 2019 Wydaw. Złoty Kruk 8° ss. 66, il. (Janusz Borkowski przedstawia z 3. cyklu Polska Prozą i Wierszem Malowana... Kraina Prastara).

Wspomnienia lotnika (1905–1943) z 300 Dywizjonu Bombowego Ziemi Mazowieckiej.

8913. SKORUPKA Witalis, Sławińska Beata: Ja, Orzeł. Z Kedywu do celi śmierci. Spowiedź życia płk. Witalisa Skorupki. Warszawa–Novara 2020 Bellona; DeAgostini 8° ss. 366, nlb. 1, il. (Tajemnice Historii; 32).

Wywiad z W. Skorupką (ur. 1923).

8914. SOBOTA-GRÛN Ewa: Podróż w nieznanne. 1939–1946. Wstęp i oprac. Małgorzata Ruchniewicz. Wrocław 2020 PTL 8° ss. 217, nlb. 1, k. tabl. 11, il., streszcz. ang.

Wojenne wspomnienia autorki (1921–2011) pochodzącej z Bielska Podlaskiego, która w lipcu 1941 r. została deportowana wraz z rodziną na Syberię, doprowadzone do powrotu do kraju w 1946 r.

8915. SOWA Józef: Zapiski z mojego życia. Częstochowa 2020 nakł. aut. 8° ss. 164, nlb. 1, il., mapy.

Wspomnienia oficera WP i społecznika (ur. 1933), pochodzącego z Wierchowisk, nt. wydarzeń II wojny światowej, zamordowania rodziców i wywiezienia do Niemiec na roboty przymusowe, po zakończeniu wojny powrotu do Częstochowy, mieszkania u krewnych, nauki szkolnej i kariery wojskowej oraz działalności na rzecz osób represjonowanych; doprowadzone do 2010 r.

8916. SOWA Józef Kazimierz: Ścieżka jednego życia. Okruchy wspomnień (1939–2020). Rzeszów 2020 Koraw Dorota Koczub 8° ss. 317, il.

Wspomnienia nauczyciela akademickiego (ur. 1939) z młodości spędzonej we wsi Grochowe, końca wojny i wyzwolenia miejscowości, nauki szkolnej w Liceum Pedagogicznym w Mielcu, pracy jako nauczyciel oraz administrator oświatowy, dalszego kształcenia i studiów pedagogicznych oraz pracy jako wykładowca w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie.

8917. SOWIŃSKA-GOGACZ Jolanta, Torrański Błażej: Mały Oświęcim. Dziecięcy obóz w Łodzi. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka 8° ss. 312, tabl. 32, il.

Zbiór wspomnień i relacji osób, które jako dzieci były więźniami obozu w Łodzi.

8918. [SPIEGEL Renia]: Dziennik Reni Spiegel. Przekł. posł., uwag i komentarzy Magdalena Iwińska. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka 8° ss. 390, nlb. 1, mapy.

Dziennik młodej Żydówki (1924–1942) z l. 1939–1942 i wydarzeń wojennych w przemyskim getcie.

8919. SPRAWOZDANIE mjr. Ferdynanda Markiewicza z pracy wyszkoleniowej w Oflagu II B Arnswalde i w Oflagu II D Gross Born. Do dr. przygotował, wstępem i przypisami opatrzył Bartosz Janczak. *Łambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 109–120, streszcz. ang., niem.

W l. 1942–1944.

8920. STARY-VOGEL Fryda (Rymanowska Fryda): Połamana lalka. Rzeszów 2020 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 138, nlb. 6, il.

Wspomnienia Żydówki (1925–2001) od r. 1939 z dzieciństwa w Rymanowie, deportacji na Syberię i okresie powojennym spędzonym w Krakowie.

Rec.: Borkowski Robert, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 492–496.

8921. STEFANIK Władysław: Białe noce i czarne dni. Żurawica 2020 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 109, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (1922–2010) pochodzącego z Żurawicy, który został w 1939 r. aresztowany przez NKWD za próbę dołączenia do wojsk polskich we Francji, z zesłania na Syberię, a po ogłoszeniu amnestii wstąpienia do 2. Korpusu Polskiego, z którym przeszedł szlak bojowy od Afryki do Włoch, po zakończeniu wojny powrotu do Żurawicy, pracy na kolei i działalności społecznej.

8922. SUŁOWSKA-BOJARSKA Teresa: Codziennosc. Sierpień–wrzesień 1944. Posł. Katarzyna Utracka. Wyd. 3, rozsz. Warszawa 2020 PIW 8° ss. 349, nlb. 3, il.

Wspomnienia autorki (1923–2013) z powstania warszawskiego.

Rec.: Kowalski Jerzy S.: Powstanie z workiem na plecach. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 242–245.

Wyd. 1. Warszawa 1993 First Business College-Prywatne Policealne Studium Handlowe.

8923. [SZATKO Stanisław]: Księża Stanisława Szatko kronika parafii rzymskokatolickiej Firlejów w archidiecezji lwowskiej z lat 1939–1944. [Wyd.] Józef Wołczański. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 512–542, streszcz. ang.

8924. SZMAGLEWSKA Seweryna: Dymy nad Birkenau. Red. wydania Michał Nalewski. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka 8° ss. 614, nlb. 2, il.

Wspomnienia autorki (1916–1992) z pobytu w obozie, l. 1942–1945.

8925. SZPIGIELMAN Stefan: Trzeci front. O wojnie Wielkich Niemiec z Żydami Warszawy 1939–1943. Oprac. Marta Janczewska. Warszawa 2020 ŻIH 8° ss. 380, nlb. 1, il.

Wspomnienia Żyda (1913–?).

8926. SZTUKA przetrwania. Deportacje sowieckie z powiatu bielskiego 1940–1941. Relacje zesłańców. Koncepcja, red. i wstęp Wojciech Konończuk. Warszawa 2019.

Rec.: Ruchniewicz Małgorzata, *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. R. 10: 2020 s. 272–281.

8927. ŚNIEGOCKI Tadeusz: Wyzwolenie Radzanowa od Niemców w 1945 roku. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 93–98.

Wspomnienia autora (1933–2016).

8928. TATARSKIE losy. Akta z sowieckich archiwów. Tł. z jęz. ros., oprac. i uzup. Daniel St. Czachorowski. Wrocław 2020 Muzułmański Zw. Rel. w RP. Najwyższe Kol. Muzułmańskie, 1441 8° ss. 157, nlb. 2.

8929. TATUSZ wasz jest w Rosji... Listy kieleckich katyńczyków. Wstęp, wybór i oprac. Marek Jończyk. Kielce–Warszawa 2020 WBP im. Witolda Gombrowicza; IPN–KŚZpNP 8° ss. 214, il. (Seria Świętokrzyska – Dzienniki, Wspomnienia, Pamiętniki, Listy; t. 5).

Zbiór korespondencji z l. 1939–1940.

8930. TOMASZOWSKIE za okupacji. Zebrał i oprac. Janusz Peter; red. merytoryczna Jarosław Joniec. Wyd. 2, popr. i uzup. Tomaszów Lubelski 2019.

Rec.: Brodowski Janusz: Słów kilka w związku z drugim wydaniem książki... *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 257–262. Wyd. 1. 1991.

8931. TOR okupowany. Wybrała i podała do dr. Barbara Bossak-Herbst; współpr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 108–111.

Fragm. wspomnień pol. żołnierzy z prób odbicia toru wysięgowego na Służewcu w czasie powstania warszawskiego.

8932. [TRESCHER Zbigniew]: Historia pewnego reportażu. Wspomnienia wojenne ppor. Zbigniewa Treschera, żołnierza gen. Władysława Andersa. Pod red. Jerzego Treschera. Brześć Kujawski 2019 Wydaw. „Złoty Kruk” 4° ss. 200, il. (Janusz Borkowski przedstawia z 3. cyklu: Polska Proza i Wierszem Malowana... Kraina Prastara).

Z. Trescher (1922–1987).

8933. URATOWAĆ pamięć. (Wspomnienia Polaków zapisane w historii i świadomości – VI edycja). Red. Zygmunt Czapla. Koszalin 2020 Dyrekcja Zespołu Szkół Niepublicznych „Czapłówka” 8° ss. 164, il.

Antologia wspomnień kresowianów.

8934. VERHUNGERT – verscharrt – vergessen den Opfern des KZ-Aussenlagers Fünfteichen zum Gedenken. Syke 2018 Volkshochschule des Landkreises Diepholz 8° ss. 273, il.

Antologia wspomnień dot. obozu w Miłoszycach (podobóz KZ Gross-Rosen).

Rec.: Dziergwa Roman, *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 269–273.

8935. W CIENIU obozu Stutthof. Martyrologia więźniów w gdańskim obozie Neufahrwasser (1939–1940) i Aussenstelle Westerplatte (1939–1941). Wybór relacji i wspomnień. Wstęp i oprac. Wojciech Turek. Gdańsk 2020 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 111, nlb. 1.

8936. WALCZAK Aleksander: Okupacyjne losy chłopca. Szczecin 2020 Zakł. Usług Poligraficznych i Wydawniczych s.c. Plewnia Jacek, Plewnia Maria 8° ss. 116, il., mapy.

Wspomnienia autora (ur. 1930) z wybuchu II wojny światowej, ucieczki z rodzinnego Grajewa do Łosic, a także życia w warunkach wojennych.

8937. WEINTRAUB Jerzy Kamil: Pamiętnik. Przejrzał Miłosz Piotrowiak, oprac. Barbara Stępnia, posłowie Piotr Matywiecki. *Narracja o Żagladzie*. Nr 5: 2019 s. 318–365.

Wspomnienia autora (1916–1943); dot. Warszawy w l. 1942–1943.

8938. WIERNIK Jankiel: Rok w Treblince. A year in Treblinka. Przedm. Władysław Bartoszewski. Warszawa 2014 Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa 8° ss. 88, il.

Wspomnienia autora (1889–1972) z l. 1942–1943.

8939. WIND Eddy de: Stacja końcowa Auschwitz. Moja historia z obozu. Red. Małgorzata Kuśnierz. Warszawa 2020 WAB 8° ss. 284, nlb. 4, 16 tabl., il.

Wspomnienia Holendra (1916–1987) z l. 1943–1945.

8940. WIŚNIARSKI Zygmunt, pseud. Anglik: Wspomnienia z życia człeka pocziwego. Część II. Wojna i okupacja. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 303–354.

Cz. 1. *Tamże*. [T.] 8: 2019.

8941. WOJDYŁA Jan: Wspomnienia. Wstęp i oprac. Piotr Cichoracki. Wrocław 2020 PTL 8° ss. 368, nlb. 2, k. tabl. 1, il., streszcz. ang.

Wspomnienia wywodzącego się z rodziny chłopskiej, absolwenta Wydziału Prawa Uniw. Jana Kazimierza (1913–2003), zaangażowanego w działalność konspiracyjną; obejmują lata 1940–1941 oraz 1945–1948.

8942. WOJENNE opowieści. Zebrał Wiesław Kania. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 3 s. 20–21.

Treść: Wrześniowe historie (z rodzinnych wspomnień Franciszka [Nowaka, ur. 1901] s. 20; Pacyfikacja [przysiółka „Ścieżki” w Woli Zgłobińskiej] 1943 r. (ze wspomnień Władysława Kani [ur. 1929]) s. 20–21; Kinga [Nieroda, 1922–1943] (ze wspomnień sąsiadów) s. 21.

Uzup.: Kania Wiesław: Pamięci ofiar wojny. Grób Kingi. *Tamże*. R. 21: 2019 nr 3 s. 17.

8943. [WOLSKI Waclaw]: Druga wojna światowa – we wspomnieniach Waclawa Wolskiego. [Oprac.] Krystyna Wolska. *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.:] 2019 s. 270–293.

Bombardowanie Janowca i wkroczenie Niemców w oczach dziecka, praca w młynie Franciszka Fornalskiego oraz wkroczenie Sowietów.

8944. WOŁYŃ i Galicja Wschodnia pod okupacją niemiecką 1943–1944. [T. 1]. Red. Łukasz

Adamski, Grzegorz Hryciuk; przekł. Łukasz Adamski [i in.]. Warszawa 2019 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia 8° ss. XXVII, 429.

Toż. [T. 2]: Wołyń i Galicja „za drugiego Sowietu” Warszawa 2019 ss. XIX, 674.

Rec. [T. 1–2]: Semczyszyn Magdalena, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 375–382.

8945. WOŁYŃ za „pierwszych Sowietów”. Losy ludności polskiej i polskiego dziedzictwa kulturowego. Zbiór dokumentów. T. 2: Lata 1939–1941. Pod red. Stanisława Stępnia; przekł. dokumentów Krzysztof Kozłowski, Ludmiła Kozłowska. Przemysł 2020 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 312, il. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemysłu.

Tyt. równol.: Volin’ za „perših Sovëtiv”. Dolì pol’s’kogo naselennà i pol’s’koi kul’turnoi spadšini. Zbìrnìk dokumentiv. T. 2: 1939–1941 rr.

T. 1. 2019.

8946. WRÓBEL Zofia Marianna: Wspomnienia i nie tylko (1941–1960). Udrzyn – wieś w Puszczy Białej. Liceum Pedagogiczne w Pułtusk. Pułtusk–Warszawa 2020 AP. Oddz.; Pułtuskie Tow. Społ.-Kult.; Pułtуска Bibl. Publ. im. Joachima Lelewela; AP 8° ss. 307, il. (Folia Historica Pultoviensia; t. 4).

Wspomnienia emerytowanej nauczycielki (ur. 1941), pochodzącej z wielodzietnej rodziny chłopskiej z Udrzyna, obejmujące lata młodości, pracy na roli oraz nauki w LO w Pułtusk.

8947. WSPOMNIENIA i zapisy archiwalne. Kronika Szpitala Maltańskiego 1939–1940. Pod red. Wojciecha Giermaziaka. Warszawa 2019.

Rec.: M[agowska] A[nita], *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 150–151.

8948. WSPOMNIENIA mieszkańców Czernicy i Łukowa Śląskiego i okolic. Cz. 3. Red. Patrycja Tomiczek. Czernica–Rybnik 2020 Stow. Działań Lokalnych „Spichlerz”; Aquarius Group 4° ss. 48, il.

Cz. 1. 2013.

8949. WSPOMNIENIA mieszkańców Niwisk o II wojnie światowej. Między 80. rocznicą wybuchu i 75. rocznicą zakończenia II wojny światowej. Oprac. Wiesław Augustyn, Antoni Węch. Kolbuszowa–Niwiska 2020 Miej. i Pow. Bibl. Publ.; na zlec. Parafii pw. św. Mikołaja 8° ss. 89, nlb. 2, il., streszcz. ang.

8950. WSPOMNIENIA z ziemi bledzewskiej. Oprac. Andrzej Chmielewski; tł. Katarzyna Śtuba-Fraćkowiak. Międzyrzecz–Bledzew 2020 Wydaw. Literat Andrzej Chmielewski; Urząd Gm. 8° ss. 91, il.

Antologia wspomnień.

8951. WSPOMNIENIA żołnierzy generała Andersa. Wspomnienia zebrała i oprac. Elżbieta Kaźmierska. Poznań 2020 ZKRPIBWP Wielkopolski Zarząd Woj. 8° ss. 128, il.

8952. WYKAZ skonfiskowanych i wyodrębnionych nieruchomości rolnych pozostających w zarządzie Liegenschaftu w GG, Kraków 1940 rok. [Wyd.] Jerzy Gapys. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 22: 2018 s. 193–219.

8953. WYROK sprzymierzonych. Wybrała i podała do dr. Małgorzata Sopyło. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 92–103.

Fragm. wspomnień, not prasowych, stenogramów z posiedzeń Izby Gmin z marca 1945 r., dot. konferencji jałtańskiej i sytuacji Polski.

8954. Z RELACJI uczestniczek Powstania Warszawskiego. [Wyd.] Anna Rojewska. *Biuletyn Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 67–72, streszcz. ang.

Antologia wspomnień.

8955. ZA MATOWĄ szybą. W drodze do utraconej tożsamości. Ze świadkami „czasu pogardy” Tadeuszem Smerczyńskim, Stanisławą Smerczyńską i Marią Jeżyk rozmawiała Agnieszka Smerczyńska-Gąbka. Oświęcim 2019 Międzynar. Dom Spotkań Młodzieży 8° ss. 152, il.

Wywiad z T. Smerczyńskim (1924–2018), więźniem obozów Auschwitz-Birkenau oraz Mauthausen, a także jego siostrą M. Jeżyk (ur. 1922) oraz żoną S. Smerczyńską (ur. 1925).

Toż w jęz. niem.: Hinter milchglas. Auf dem Weg zur verlorenen Identität. Übersetzung ins Deutsche Peter-Christian Seraphim. Oświęcim 2019 ss. 152, il.

8956. ZABRALI nam dzieciństwo. Wspomnienia wojenne mieszkańców podbiłgorajskich wsi. Cz. 1–2. Wstęp, wybór i oprac. Dominik Róg. Wyd. 2, uzup. i popr. Biłgoraj 2020 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 218, il., mapy; 277.

Wyd. 1. 2016.

8957. [ZALESKA Ewelina]: Wrzesień 1939 roku i elity Drugiej Rzeczypospolitej na kartach wspomnień „Nasza podróż” Eweliny Zaleskiej. [Wyd.] Kinga Czechowska, Krzysztof Kania. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 291–309, streszcz. ang.

8958. ZAPISKI Marcela Nadjariego 3 listopada 1944 roku. Konserwacja i odczytywanie techniką obrazowania multispektralnego. Marcel Nadjari’s manuscript November 3, 1944. Conservation and legibility enhancement through multispectral imaging. Red. Jadwiga Pinderska-Lech. Oświęcim 2020 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 113, nlb. 1, il.

Współwydane z: Marsél Natzari i Cheirógrafo. Zapiski Marcela Nadjariego. Marcel Nadjari’s manuscript.

Tekst równol. w jęz. grec., niem., fr., pol. i przekł. pol., ang..

8959. [ZUCKERMAN Yitzhak] Cukierman Icchak, pseud. Antek: Nadmiar pamięci. Siedem owych lat. Wspomnienia 1939–1946. Red. nauk. i przedm. Marian Turki; posł. Władysław Bartoszewski; z jęz. hebr. przeł. Zoja Perelmutter. Wyd. 2, zm. Warszawa 2020 PWN 8° ss. X, nlb. 2, 445, nlb. 1.

Wyd. 1. 2000.

8960. ŻARCZYŃSKI Bolesław: Wspomnienia dowódcy żandarmerii w Helu 1939 r. Hel–Wejherowo 2020 Stow. „Przyj. Helu”. Helski Kompleks Muzealny; Wydaw. MS 8° ss. 104, il. (Zeszyt Helski; 30).

B. Żarczyński (1906–1990).

Opracowania

Zob. poz. 600, 1457, 1484, 1497, 1648, 3735, 3799, 4111, 4652, 5400, 6310, 8535, 8756, 8781, 8798, 8817, 8819, 8832, 8845, 8860, 8868, 8896, 8905, 8906, 8917, 9410, 9470, 9567, 9840.

8961. A JEDNAK wojna... Rok 1939 na Kresach Wschodnich i Zachodnich. Pod red. Macieja Fica, Joanny Lusek, Jolanty Załączny. Bytom–Warszawa–Katowice 2020 Muzeum Górnośląskie; Muzeum Niepodległości; UŚ 8° ss. 486, nlb. 1, il., streszcz. ang. Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, Muzeum Niepodległości w Warszawie, UŚ w Katowicach.

Treść: Fic Maciej, Lusek Joanna, Załączny Jolanta: Wstęp s. 9–13; Zalega Dariusz: Przed Wrześniem była Hiszpania. Śląscy antyfaszyści w hiszpańskich wojnie domowej s. 17–39; Korbel Daniel: Podcinanie gałęzi... Polska polityka wobec Czechosłowacji w latach 1938–1939 s. 41–55; Jagiela Przemysław: Nominacje oficerskie podchorążych we wrześniu 1939 roku – historia i implikacje s. 57–70; Białokur Marek: Gdy Kresy spoglądały na walczącą stolicę. Historia i terażniejszość pierwszych dni II wojny światowej. Refleksje rocznicowe s. 71–116; Bereszyński Zbigniew: Napaść sowiecka na Polskę w 1939 roku a spory historyków rosyjskich o przyczyny i charakter II wojny światowej s. 117–139; Fink Kinga: Łwów 1939–1944. Życie muzyczne miasta w przededniu wybuchu wojny i podczas dwóch kolejnych okupacji s. 141–170; Koteciński Andrzej: Flotylla Rzeczna w Pińsku w kampanii wrześniowej (do 17 września 1939 roku) s. 171–186; Michliński Rafał: Udział Flotylli Pińskiej w Kampanii Polskiej 1939 roku s. 187–201; Bryłka-Jesionek Agata: Zwiastuny wojny na Kresach Zachodnich na łamach górnośląskich dzienników „Polonia” i „Polska Zachodnia” s. 203–228; Załączny Jolanta: Kresowe biografie wpisane w wojnę 1939 roku s. 231–253; Ruchniewicz Małgorzata: Rok 1939 jako cezura narracyjna w relacjach kresowych. Wokół kolekcji sybirackiej Archiwum Naukowego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu oraz zbiorów wspomnień Koła Związku Sybiraków w Bystrzycy Kłodzkiej s. 255–288; Laburda-Lis Małgorzata: Obraz wojny w literaturze i narracji wspomnieniowej Kresowiaków bytomskich s. 289–301; Lusek Joanna: „Kiedy wybuchła wojna...” Pierwsze miesiące II wojny światowej we wspomnieniach mieszkańców Górnego Śląska na

podstawie projektu Archiwum Historii Mówionej „e-historie.pl” s. 303–334; Kubiak Rafał: Była dywersja. Potyczki z niemieckimi dywersantami w okolicach Solca Kujawskiego we wspomnieniach żołnierzy Armii „Pomorze” s. 335–349; Wrzesień 1939 roku we wspomnieniach mjr. Józefa Lubnickiego. Opracowanie Wojciech B. Moś s. 351–393; Meiser Anna: „Dom nasz wspólny burzą wrogi”. Początek II wojny światowej w poezji Marii Haliny Szulcowej s. 395–404; Marcinów Zdzisław: Wrzesień 1939. Trauma przekroczenia granicy w literackich zapisach (Kunciewiczowa, Vincenz, Hemar, Wierzyński) s. 405–436; Milewska Marta: Działania wojenne na Kresach w 1939 roku w świetle obowiązujących podstaw programowych w polskich szkołach i na przykładzie wybranych podręczników do nauczania historii w szkole podstawowej s. 437–451.

8962. ADAMCZEWSKI Przemysław: Jusuf-bek Umaszew and the importance of the Caucasus for Polish intelligence services during World War II in view of documents kept in Polish archives in London. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 57–73, streszcz. pol.

8962A. ADAMCZYK Arkadiusz: General Władysław Sikorski as a Prime Minister of Polish Government in exile. Honest democrat or heir of authoritarianism. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 21: 2016 [nr] 23 (2) s. 9–32, streszcz. pol.

8963. ARAD Yitzhak: The Operation Reinhard death camps. Belzec, Sobibor, Treblinka. Revised and expanded ed. Bloomington, IN–Jerusalem 2018 Indiana Univ. Press; Yad Vashem 8° ss. XIII, 525, il., mapy.

Rec.: Weeks Theodore R., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 80–82.

Wyd. 1. 1987.

8964. BAŃKOWSKA Aleksandra: Tajemnica Szmuela Wintera. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 69–76, streszcz. ang.

Dot. jego odnalezionego dziennika z getta warszawskiego z l. 1942–1943.

8965. BARABASZ Witalij: Belarus’ v sovetko-pol’skoj diplomatičeskoj bor’be v period Vtoroj mirovoj wojny. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. Nr 53: 2020 s. 188–210, streszcz. ang., pol.

8966. BARANIEWSKI Leszek: Zbrodnia w Wawrze 27 grudnia 1939 r. Warszawa 2019 Bibl. Publ. w Dzielnicy Wawer m.st. Warszawy 8° ss. 39, nlb. 1, il.

8967. BAZYŁAK Henryk: Hubalowym szlakiem – potrójna pętla. Od Bodzentyna do Anielina. Jesień 1939 – wiosna 1940. Red. i oprac. Janina Artman, Grzegorz Bazylak. Łódź 2020 Studio Czarna Flaga 8° ss. 212, il.

8968. BECKER Maximilian: Sądownictwo niemieckie i jego rola w polityce okupacyjnej na

ziemiach polskich wcielonych do Rzeszy 1939–1945. Tł. Wieńczysław Niemirowski. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 382, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy Losy Polski i jej Obywateli w Latach II Wojny Światowej).

8969. BERENDT Grzegorz: Udział kawalerii SS w masowych zbrodniach na Żydach dokonanych na Polesiu latem 1941 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 382–401, streszcz. ang.

8970. BEREZA Tomasz: Przesiedleni znad Sanu – zamordowani nad Horyniem. Losy Polaków deportowanych przez Sowietów z obwodu drohobyckiego w ramach „oczyszczania” pasa przygranicznego (1940–1944). Rzeszów–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 248, tabl. 24, il., streszcz. ang., niem. (Centralny Projekt Badawczy IPN Losy Polski i jej Obywateli w Latach II Wojny Światowej).

8971. BESALA Jerzy: Alkoholowe dzieje Polski. Dwie okupacje 1939–1945. Poznań 2020 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 636.

8972. BĘBNIK Grzegorz: Z historii niemieckich list proskrypcyjnych dla Polski. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 25–33.

8973. BIENIAŚ Juliusz: Fałszerstwa pieniądza na terenach Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1945. *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny*. Nr 8: 2020 s. 161–194, streszcz. ang.

8974. BIENIEK Joanna: Grudziądz w czasie drugiej wojny światowej w świetle wspomnień Marii Daniel. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 223–235, streszcz. ang.

8975. BIKONT Anna: “A young boy attacked us once and started shooting; we didn’t even run any more.” Murders committed on Jews from the village of Strzegom by AK and BCH members. *Holocaust*. 2017 s. 265–280.

8976. BOGDANOWICZ Jerzy: Zakłady amunicyjne wojsk lądowych Leszno (Heeresmunitionsanstalt Lissa) w latach 1940–1945. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 65–90.

8977. BOGUCKI Andrzej Leonard: Kontrowersje zniewolenia i rozdarcia obywateli II RP w strefach wpływów Niemiec i ZSRR 1939–1945 na przykładzie Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 233–267, streszcz. ang., niem.

8978. BORCZ Andrzej: Obwód Łańcut SZP-ZWZ-AK w latach 1939–1945. Kraków–

Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 463, tabl. 64, il., mapy, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 148).

8979. BOREK Małgorzata: Pamiątki historyczne z czasów II wojny światowej (wybór). *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 1: 2019 s. 161–192.

Gł. ogłoszenia, afisze, listy, legitymacje, kartki żywnościowe i zdjęcia dot. Radomska.

8980. BOROŃ Piotr: Niemiecka onomastyka Krakowa w dobie okupacji hitlerowskiej. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 57–77, streszcz. ang.

8981. BRENNER Rachel F[eldhay]: Jan Karski's Bearing Witness to the Holocaust. A Transformative Experience. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 30–41.

8982. BRUSKI Jan Jacek: Władze RP na wychodźstwie wobec emigracyjnego rządu Ukrainijskiej Republiki Ludowej (wrzesień 1939 – styczeń 1940 r.). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 284–306, streszcz. ang.

8983. BUDNIK Michał: Kryta szczelina przeciwlotnicza przy ulicy Kościelnej w Poznaniu. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 103–106.

Z II wojny światowej.

8984. CAUDRONY nad Francją. Historia dywizjonu myśliwskiego GC 1/145 „Varsovie”. [Aut.] Bartłomiej Belcarz, Marek Ryś, Franciszek Strzelczyk, Kari Stenman, Karolina Hołda. Warszawa 2020 IPN 4° ss. 456, il.

8985. CHLIPAŁA Michał: Konspiratorzy w Policji Polskiej i Polskiej Policji Kryminalnej w Krakowie w latach 1939–1945. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 597–618, streszcz. ang.

Zawiera też krótkie fragmenty wspomnień policjantów.

8986. CHMIELOWIEC Piotr: Kryptonim „Borsuki”. Konspiracja wojskowa Polskiego Państwa Podziemnego na terenie powiatu łańcuckiego (1939–1945). Rzeszów–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 664, nlb. 12 tabl., il., mapy. (Losy Polski i jej Obywateli w Latach II Wojny Światowej) (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

Zawiera też słownik biograficzny kadry dowodzącej Obwodu ZWZ-AK Łańcut.

8987. CIECHANOWSKI Grzegorz, Ciechanowski Jakub, Murawski Marek J.: Kurs bojowy

Stettin. Bombardowania Szczecina i Polic w okresie 1940–1945. Wyd. 3 poszerz. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 266, il.

Wyd. 1. Szczecin 2009.

8988. CIEŚLIŃSKA-LOBKOWICZ Nawojka: Predator: the looting activity of Pieter Nicolaas Menten (1899–1987). *Holocaust*. 2017 s. 112–147.

Holenderski nazista, działał podczas okupacji niemieckiej m.in. we Lwowie.

8989. CINQUEGRANI Maurizio: Journey to Poland. Documentary landscapes of the Holocaust. Edinburgh 2018 Edinburgh Univ. Press 8° ss. 201, il.

Rec.: Kwiatkowski Aleksander, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 4 s. 1002–1003.

8990. CRIME without punishment...The extermination and suffering of Polish children during the German Occupation 1939–1945. Ed. by Janina Kostkiewicz. Kraków 2020 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 270, il.

Treść: Kostkiewicz Janina: Introduction s. 7–12; Kostkiewicz Janina: The German policy of extermination and Germanization of Polish children during World War II s. 13–30; Kotakowski Andrzej: A crime without punishment: the extermination of Polish children during the period of German occupation from 1939 to 1945 s. 31–44; Kubica Helena: Polish children and youth in Auschwitz s. 45–70; Gola Beata, Pauluk Dorota: Suffering of children in Auschwitz – biological and mental extermination s. 71–98; Kozaczyńska Beata: When there were no more tears left to cry: the tragic fate of the Polish children displaced from the Zamość Region in 1942–1943 s. 99–114; Gajderowicz Magdalena, Skrzyński Ryszard: Children of the Zamość Region in the Majdanek Camp (in selected archive files and personal accounts) s. 115–130; Ledniowski Krzysztof, Gola Beata: The German camp for juvenile Poles in Łódź at Przemysłowa Street s. 131–150; Wieczorek Dawid: The role of Gaukinderheim Kalisch in Germanization during World War II s. 151–162; Drywa Dorota: The Germanization of Polish children and youth in Gdańsk Pomerania and the role of the Stutthof Concentration Camp s. 163–178; Moleszta Aldona: Children's experiences in the German displacement and forced labor camp in Potulice and Smukała – memories of female prisoners s. 179–196; Kryńska Elwira: The fate of the children of Białyńsk under Soviet and German totalitarianism during World War II s. 197–224; Massalski Adam: Extermination of juvenile scouts in the lands of Poland during the German occupation of 1939–1945 s. 225–246; Ryk Andrzej: The fate of Polish children in allied-occupied Germany in the years 1945–1950 s. 247–256; Michel Małgorzata: The returns of Polish children from German lands and scouting activity at the transitional center in Munich. The Polish West State Banner established by Władysław Śmiałek and its role in simplifying the fate of Polish war orphans s. 257–271.

8991. CUBAŁA Agnieszka: Kobiety '44. Prawdziwe historie kobiet w powstańczej Warszawie. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka – Prószyński Media 8° ss. 421, nlb. 1, il.

Rec.: Skoczek Tadeusz: Kobieta widzi inaczej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 246–248.

8992. CUBAŁA Agnieszka: Miłość '44. 44 prawdziwe historie powstańczej miłości. Warszawa 2019.

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 193–194.

8993. CUBER-STRUTYŃSKA Ewa: Witold Pilecki. Confronting the legend of the “volunteer to Auschwitz”. *Holocaust*. 2017 s. 281–301.

8994. CZARNECKA Barbara: Kobiety Świadkowie Jehowy w nazistowskich obozach koncentracyjnych. Przyczynek do charakterystyki społeczności kobiecych w lagrach. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 234–250.

8995. CZARNECKA Barbara: Twórczość plastyczna Jadwigi Simon-Pietkiewicz [1909–1955] w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück. Personalizm somatyczny. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 3 s. 69–91, streszcz. ang.

8996. DALECKI Ryszard: Armia „Karpaty” w wojnie 1939 roku. Wyd. 4, popr. Rzeszów 2020 Libra PL 8° ss. 573, nlb. 3, il., mapy.

Wyd. 1 pt.: Armia „Karpaty” 1939. Warszawa 1979.

8997. DALEJ jest noc. Losy Żydów w wybranych powiatach okupowanej Polski [T. 1–2]. Pod red. Barbary Engelking, Jana Grabowskiego. Warszawa 2018.

Rec.: Kopciewski Adam, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 83–85; Lehnstaedt Stephan, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 121: 2020 s. 309–314.

8998. DANILUK Jan, Winięcki Mariusz: Stalag XXI B/H Thure. Jeńcy wojenni w Turze w latach II wojny światowej. Prisoners of war in Tur during World War II. Red. Iwona Joć-Adamkiewicz; tł. na jęz. ang. Alan Parsons. Szubin 2020 Pol.-Amerykańska Fund. Upamiętnienia Obozów Jenieckich 8° ss. 72, il., mapa.

Rec.: Weber Kamil, *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 177–180.

8999. DARECKA Katarzyna, Jastrzebska-Olkowska Izabela: Dwór Artusa w Gdańsku. Straty wojenne. Gdańsk 2020 Wydaw. Muzeum Gdańska 4° ss. 261, nlb. 1, il.

Wydane w etui w komplecie z: Darecka Katarzyna, Frąckowska Anna: Ratusz Głównego Miasta w Gdańsku ss. 237, nlb. 1, il.; Szymański Wojciech: Dom Uphagena w Gdańsku ss. 660, nlb. 2, il.

9000. DOBKIEWICZ Agnieszka: Mała Norymberga. Historie katów z Gross-Rosen. Kraków 2020 Znak Horyzont 8° ss. 413, nlb. 3, il.

9001. DOBRONSKI Adam Czesław: Relacje jeńców, łagierników. *Rocznik Grodzieński*. Nr 5: 2019 s. 175–182.

Przegląd relacji dot. l. 1939–1941 w Grodnie i na Grodzieńszczyźnie.

9002. DOHRMANN Jan: Polscy jeńcy wojenni z 1939 i 1944 roku w Stalagu X B Sandbostel – historia i upamiętnienie. *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 42–56, streszcz. ang., niem.

9003. DOMINO Zdzisław: Jak powstawała Placówka ZWZ/AK „Czereśnia” w Czudcu. Organizatorska rola kapitana Mieczysława Wilka z Lubeni [1897–1950]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 3 s. 16–18.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 4 s. 18–19.

9004. DRUGA wojna światowa rozpoczęła się w Polsce. Materiały z sesji naukowej „Druga wojna światowa rozpoczęła się w Polsce” zorganizowanej 20 września 2019 r. w Radziejowie z okazji 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Pod red. Marka Szuszmiana. Włocławek–Radziejów 2020 Włocławskie Tow. Nauk.; Oficyna Wydawnicza Włocławskiego Tow. Nauk. „Lega”; Urząd Gm. 8° ss. 185, il., mapy.

Treść: Szuszman Marek: Wstęp s. 7–9; Kubiak Władysław: Bitwa pod Szczytnem jako etap bitwy nad Bzurą s. 11–40; Laniecki Sławomir: Zmagania powietrzne nad Kujawami w kampanii wrześniowej 1939 r. Starcie polskich myśliwców z wyprawą bombową Luftwaffe 4 września w okolicach Aleksandrowa Kujawskiego s. 41–72; Zasada Zdzisław Jan: Straże pożarne w obliczu wojennego zagrożenia i w pierwszych miesiącach okupacji 1939 r. s. 73–113; Wróbel Adam: Literackie opisy wojennego września 1939 r. na Kujawach i w Ziemi Dobrzyńskiej s. 115–137; Dębiński Józef: Duchowieństwo katolickie i społeczeństwo Włocławka oraz okolice pod okupacją niemiecką w latach 1939–1945 s. 139–152; Augustyniak Sławomir: Ruch oporu na terenie powiatu radziejowskiego w latach 1939–1945 s. 153–184.

9005. DRYWA Danuta: Kaszubi we wspomnieniach więźniów ewakuowanych z KL Stutthof. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 259–273.

9006. DZIEDZIC Stanisław: Konspiracyjne życie teatralne w Krakowie (1939–1945). *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 117–156, streszcz. ang., niem., ros.

9007. DZIEDZIC Stanisław: Podziemie teatralne w okupowanym Krakowie (1939–1945). *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 79–123, streszcz. ang.

9008. EHM Reiner: Über das Ende des “Langen Marsches” 1945 und die Befreiung der Kriegsgefangene aus den Lagerbereichen Teschen (Český Těšín) und Lamsdorf (Łambinowice) in Bayern. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 101–146, streszcz. pol., ang.

9009. ENGELKING Barbara: “German have killed our Jews, so we’re getting rid of them”. The case of Edward Toniakiewicz. *Holocaust*. 2017 s. 401–420.

9010. ENGELKING Barbara: Labyrinths and tangled paths: the story of a righteous one. *Holocaust*. 2017 s. 84–111.

Historia Henryka Ryszewskiego, który podczas okupacji niemieckiej ukrywał Żydów w swoim domu w Warszawie, a po wojnie spędził kilka lat w więzieniu.

9011. ENGELKING Barbara: Organizowanie pomocy dla Żydów po aryjskiej stronie w Warszawie. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 571–591, streszcz. ang.

9012. FEDOROWICZ Andrzej: Gladiatorzy z obozów śmierci. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy EPUB (2,28 MB).

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 183–184.

9013. FERENC PIOTROWSKA Maria: “All those rumors occupy people’s thoughts...”. On the relationship between rumors and knowledge about the Holocaust in the Warsaw ghetto. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 139–158, streszcz. pol.

9014. FINKEL Evgeny: Ordinary Jews. Choice and survival during the Holocaust. Princeton–Oxford 2017 Princeton Univ. Press 8° ss. 279, il.

Rec.: Weeks Theodore R., *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 99–100.

9015. FISHMAN David E.: The book smugglers: partisans, poets, and the race to save Jewish treasures from the Nazis. The true story of the paper brigade of Vilna. Lebanon, NH 2017 ForeEdge 8° ss. 322.

Rec.: Staliūnas Darius, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 23: 2019 s. 234–237.

9016. FISZER Tatiana: Życie kulturalne ludności ukraińskiej we Lwowie w czasie okupacji niemieckiej (1941–1944). *Ars Inter Culturas*. Nr 6: 2017 s. 169–184, streszcz. ang.

9017. FOGELZANG-ADLER Ewa: “On the way to democracy”. Contexts for consideration about democracy in the political thought of conspirational democratic groups in Poland during years 1939–1945. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 20: 2018 s. 77–94.

9018. FOGELZANG-ADLER Ewa: Wojna, okupacja, polityka w konspiracyjnej prasie Stronnictwa Demokratycznego (1940–1945). Kraków 2020 Libron – Filip Lohner 8° ss. 390, nlb. 1, streszcz. ang.

9019. FORCZYK Robert: Fall Weiss. Najazd na Polskę 1939. Przekł. Jan Szkudliński. Poznań 2020 Rebis 8° ss. 464, tabl. 32, il. (Historia).

9020. FORYSTEK Józef: The underground system of justice in The Home Army’s Rzeszów Sub-region. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 21: 2016 [nr] 23 (4) s. 123–141, streszcz. pol.

Podokręg AK Rzeszów, krypt. „Ogniwo”, „Woda”, wyodrębniony w 1943 r.

9021. FRANKOWSKI Marek Tadeusz, Frankowska Jadwiga Urszula: Aparat SS i policji niemieckiej elementem terroru i zagłady w reencji ciechanowskiej w latach 1939–1945. *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 4 s. 12–26, streszcz. ang.

9022. FRANZ Maciej: Działania okrętów PMW na Morzu Śródziemnym w ostatnim okresie wojny – analiza raportów i dzienników okrętowych. *Biuletyn Historyczny*. T. 35: 2020 s. 41–52, streszcz. ang.

W l. 1944–1945.

9023. FRYDA Marian: Alojzy Bruski (ps. „Skocz”) – okupacyjny konspirator z Zaborów i Gochów. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 239–258.

Zawiera też fragm. wspomnień A. Bruskiego z l. 1939–1945.

9024. GAIDA Bernard: Jakie tajemnice kryje masowy grób wojenny w Dobrodzieniu. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 45–50.

Z II wojny światowej.

9025. GALANCIAK Dawid: Kapłani – męczennicy dekanatu łańskieckiego z czasów II wojny światowej. *Studia Gdańskie*. T. 46: 2020 s. 167–186.

9026. GAŚSIOROWSKI Andrzej: Polska Armia Ludowa 1943–1945. Studia. Fakty – mity – tajemnice. Gdańsk 2018 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 804, tabl. 32, il., streszcz. ang.

9027. GENDERA Adrian: Niemcy z Osiecznej i okolicy we wrześniu 1939 roku w świetle sprawozdania Wernera Niedera. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 127–132.

9028. GLIKSMAN Adam: Zagłada rodziny Balji Dombrower w źródłach dotyczących likwidacji getta w Radomsku. *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 2: 2020 s. 33–40.

9029. GLINIECKI Tomasz: Działania bojowe jednostek lotnictwa Armii Czerwonej

bazującej w Elblągu między lutym a majem 1945 roku. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 97–113, streszcz. ang.

9030. GLURA Roman: Obozowe listy Józefa Nowaka z Piasków. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 167–178.

9031. GŁÓD Janusz: Polscy jeńcy wojenni w Mościsku – rok 1939. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 29: 2019 [dr.:] 2020 s. 39–42.

9032. GMITRUK Janusz: Zygmunt Jan Rumel [1915–1943] – żołnierzowi i poecie w 105 rocznicę urodzin. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 157–166, streszcz. ang., niem., ros.

Zawiera też aneks źródłowy.

9033. GMITRUK Janusz, Matusak Piotr: Polska wojna gospodarcza 1939–1945. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 471. MHPRL.

9034. GOJDŹ Mirosław: Starym ojców naszych szlakiem. Udział Gojdziołów w walkach o niepodległość Polski podczas drugiej wojny światowej. Wyd. 2, popr. i uzup. Lublin 2020 Mirosław Gojdz plik tekstowy PDF (22 MB).

Wyd. 1. Lublin 2012.

9035. GOLIK Dawid: Obsada personalna niemieckiej Policji Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa w powiecie nowosądeckim w latach 1939–1945. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 207–224, streszcz. ang.

9036. GOLIK Dawid: Ocalić od zapomnienia. Groby wojenne w Ochotnicy i Tylmanowej. Współpr. Krzysztof Buczek, Wojciech Mulet. Ochotnica Dolna–Nowy Sącz 2020 Urząd Gm.; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 8° ss. 64, k. tabl. 1, il.

9037. GOLIK Dawid: Wrzesień 1939 w dolinie Dunajca. Bój graniczny i walki nad górnym Dunajcem między 1 a 6 września 1939 roku. Kraków 2018 Attyka; IPN–KŚZpNP 8° ss. 486, il., mapy. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemie Polskie pod Okupacją 1939–1945).

W aneksie wybór tekstów źródłowych.

Rec.: Kowalik Tomasz: W opłotkach, lasach, na halach. Zapis udreki 1968 okupacyjnych dni. *Almanach Łącki*. Nr 32: 2020 s. 185–186.

9038. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz, Szubska-Bieroń Elżbieta: Aresztowanie wiceprezydenta Płocka Aleksandra Wernika w lutym 1940 r. w świetle dokumentów Gestapo. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 25–31, streszcz. ang.

9039. GÓRNICKI Leonard: Z problematyki podmiotów prawa cywilnego i praw podmiotowych prywatnych obywateli polskich w Generalnym Gubernatorstwie. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 4 s. 71–118, streszcz. ang.

9040. GRABOWSKI Bartłomiej Piotr: Kruszwica w czasie II wojny światowej. Kraków 2020 Ridero 8° ss. 194, il.

9041. GRABOWSKI Jan: Hunting down Emanuel Ringelblum. The participation of the Polish “Kriminalpolizei” in the ‘final solution of the Jewish question’. *Holocaust*. 2017 s. 11–41.

9042. GRABOWSKI Jan: Na posterunku. Udział polskiej policji granatowej i kryminalnej w zagładzie Żydów. Wołowiec 2020 Wydaw. Czarne 8° ss. 429, nlb. 3, il.

Toż plik tekstowy EPUB (8,60 MB).

Toż plik tekstowy MOBI (21,8 MB).

Rec.: Żbikowski Andrzej. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 693–694.

9043. GRABOWSKI Jan, Libionka Dariusz: Reports on the Jews apprehended in Warsaw during May–July 1943 submitted by the ‘Praga’ district of the Polish Police. *Holocaust*. 2017 s. 487–517.

9044. GRABOWSKI Zbigniew: Wapno i okolica w cieniu swastyki. Okupacyjne losy mieszkańców gminy Wapno w latach 1939–1945. Wapno 2020 Zbigniew Grabowski 8° ss. 229, nlb. 2, il.

9045. GRACZYK Konrad: Donosicielstwo w postępowaniach przed Sondergericht Kattowitz (1939–1945). *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 3 s. 153–175, streszcz. ang.

9046. GRACZYK Konrad: Hugo Paul Seehafer – pierwszy przewodniczący katowickiego Sondergerichtu. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 29–32.

9047. GRACZYK Konrad: Ksiądz Jan Macha przed niemieckim sądem. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 118–124.

Rozprawa w Katowicach, 17 VII 1942 r.

9048. GRACZYK Konrad: Sondergericht Kattowitz. Sąd Specjalny w Katowicach 1939–1945. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 440, il.

9049. GRALIK Dawid: Jak wyglądałoby Wojsko Polskie w 1942 roku? Na marginesie twórczości Tymoteusza Pawłowskiego. *Studia*

z *Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 109–127, streszcz. ang.

9050. GROCHOWSKI Michał: Szopy w getcie warszawskim – próba analizy zjawiska. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 3 s. 621–650, streszcz. ang.

9051. GRZANKA Bartłomiej, Grzanka Małgorzata: Cień zagłady. Początki funkcjonowania niemieckiego obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem. Wyd. 2, uzup. Chełmno nad Nerem–Luboń 2020 Muzeum byłego niem. Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem. Oddz. Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie; Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie 8° ss. 169, nlb. 3, il., mapy.

Wyd. 1. 2016.

9052. GWIZDAŁÓWNA Jadwiga: Architektura Wawelu w czasie okupacji niemieckiej 1939–1945. Kraków 2019 Zamek Królewski na Wawelu – Państw. Zbiory Sztuki 8° ss. 394, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Wawelska; 13).

9053. HALEC Janina Małgorzata: Róża Saganowska [1886–1969] i jej „Wspomnienia o pracy podczas okupacji”. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 133–143.

W aneksie wspomnienia.

9054. HAP Wiesław: Tej nocy spełnił się sen o wolności. Jasło 2020 Stow. Miłośników Jasła i Regionu Jasielskiego 8° ss. 36, il.

Dot. akcji przeprowadzonej przez partyzantów na niemieckie więzienie w Jasle w sierpniu 1943 r.

9055. HARASIM Konrad, Perzyna Marta: Red Army's Penal Battalions in the memoirs of a witness of history. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 221–230.

Artykuł opiera się na wspomnieniach Władimira Wiktorowicza Wojciechowicza (ur. 1924).

9056. HARGREAVES Richard: Ostatnia twierdza Hitlera. Breslau 1945. Przeł. Tomasz Fiedorek. Wyd. 1, (dodr.). Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 536, nlb. 16 tabl., il., mapy. (Historia).

Wyd. 1. 2014.

9057. HASSELBUSCH Robert: Pawiackie małolatki. Przyczynek do dalszych badań. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 239–245, streszcz. ang., niem., ros.

9058. HASSELBUSCH Robert, Ciesielska Maria: Taniec wśród mieczów. Polski personel medyczny na Pawiaku w okresie okupacji

niemieckiej 1939–1944. Dance among swords. Polish medical personnel in Pawiak during German occupation 1939–1944. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2015.

Rec.: Samborski Tadeusz: Lektury na czas pandemii. Książki, do których warto wracać. Zawsze bronić i nigdy nie zabijać. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 233–236.

9059. HUŁAS Magdalena: Polskie starania o uwolnienie Wiktora Altera i Henryka Erlicha. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 397–424, streszcz. ang.

Lata 1939–1943.

9060. IMIOŁCZYK Hubert: Borki Wielkie w latach 1939–1945. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 11: 2018 s. 132–141.

9061. INDRASZCZYK Arkadiusz: Działalność ludowców w Delegaturze Rządu RP w czasie Powstania Warszawskiego. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 89–111, streszcz. ang.

9062. JAGIEŁA Przemysław: Podchorążowie Wojska Polskiego w niewoli niemieckiej 1939–1945. Opole 2018.

Rec.: Kisieliwicz Danuta, *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 153–158.

9063. JAKUBCZYK Michał: Solvay i Karol Wojtyła. Książka wydana z okazji 100. urodzin św. Jana Pawła II. Kraków 2020 Centrum Kultury Podgórze 8° ss. 156, nlb. 2, il.

Krakowskie Zakłady Sodowe „Solvay” w l. 1940–1944.

9064. JANCA-BRZOZOWSKA Róża: Kilka słów o tzw. pomorskich volksdeutschach. *Rydwani*. Nr 13: 2018 s. 97–109, streszcz. ang.

9065. JANICKA Elżbieta: Instead of negationism. The symbolic topography of the former Warsaw ghetto vis-à-vis Holocaust narratives. *Holocaust*. 2017 s. 212–261.

9066. JANKOWSKI Henryk: Uwagi nad pamiętnikiem Aleksandra Pieńkowskiego z Uzbekistanu i Kazachstanu. *Przegląd Orientalistyczny*. 2018 nr 1/2 s. 41–54, streszcz. ang.

Dot. l. 1941–1942.

9067. JEDYNAK Katarzyna: Niemiecki obóz dla jeńców sowieckich na Świętym Krzyżu (1941–1942). *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 211–228.

9068. JEDYNAK Marek: Zgromadzenie Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej na Świętym Krzyżu podczas II wojny światowej. *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 199–209.

9069. JĚKABSONS Ęriks: Polacy na Łotwie w okresie okupacji sowieckiej w latach 1940–1941: repesje. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 346–367, streszcz. ang.

9070. KACZMARSKI Krzysztof: Nie tylko Rothesay. Oficerskie obozy izolacyjne oraz obóz dyscyplinarny dla żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych w Wielkiej Brytanii (1940–1943). Warszawa–Rzeszów 2020 IPN–KSZpNP. Oddz. 8° ss. 320, tabl. 24, il. (Seria Wydawnicza IPN Oddział Rzeszów).

9071. KAFEL Roman: Spotwarzona przeszłość czyli O żydowskich zbrodniarzach wojennych. Wrocław–Bielany Wrocławskie 2019 Wektory 8° ss. 227, nlb. 5.

9072. KAJCZYK Adam: Gostyński batalion Volkssturmu w 1945 roku. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 179–184.

9073. KALBARCZYK Sławomir: Armia Andersa w ZSRS 1941–1942. Niespełnione braterstwo broni z Armią Czerwoną. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 175, nlb. 1, il., mapy. (Biblioteka Biuletynu IPN; t. 6).

9074. KALISZ Michał, Rączy Elżbieta: Dzieje społeczności żydowskiej powiatu gorlickiego podczas okupacji niemieckiej 1939–1945. Wyd. 2, uzup. Rzeszów–Warszawa 2020 IPN–KSZpNP. Oddz. 8° ss. 312, tabl. 96, il.

Wyd. 1. 2015.

9075. KANTYKA Jan, Kantyka Sławomir, Kantyka Zbigniew: Cień KL Auschwitz–Birkenau nad Śląskiem, Zagłębiem Dąbrowskim i Podbeskidziem. Zarys historyczno-politologiczny stosunków społeczno-politycznych i narodowościowych w rejencji katowickiej w latach 1939–1945. Poznań 2020 Wydaw. Wyższej Szkoły Bankowej 8° ss. 503, il., mapy.

9076. KIEŁBASA Bartosz: Pamięci Bronisławy i Jana Kijaków z Konina. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 33–39.

9077. KIEREPKA Klaudia: Służba archiwalna Armii Polskiej we Francji. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 21: 2020 s. 129–141, streszcz. ang.

9078. KLEDZIK Emilia: „Panowie! Za co nas będziecie wybijać?”. Wołyńskie wspomnienia rodziny Krzyżanowskich w relacji Jerzego Ficowskiego. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 165–202.

9079. KŁAPEĆ Janusz: Krajobraz po bitwach. Polski Czerwony Krzyż oraz ludność

Tomaszowa Lubelskiego i okolic z pomocą jeńcom i rannym żołnierzom Wojska Polskiego. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 173–187, streszcz. ang.

W l. 1939–1940.

9080. KOBIAŁKA Dawid: Drzewa, okopy, sztuka okopowa – materialne pozostałości po drugiej wojnie światowej wokół Chyciny. *Archaeologia Historica Polona*. T. 27: 2019 s. 267–286.

9081. KOBYLARZ-BUŁA Renata, Sznotala Krzysztof: Wykaz niemieckich obozów jenieckich 1939–1945. Wyd. 2 popr. Opole 2020 Centralne Muzeum Jeńców Wojennych 8° ss. 148. Centralne Muzeum Jeńców Wojennych. (Informacja).

Wyd. 1. 2010.

9082. KOCJAN Krzysztof: Zagłada piłkicich Żydów. *Ilcusiana*. Nr 22: 2020 s. 85–170.

Zawiera też listę osób, które w trakcie wojny przebywały w Pilicy.

9083. KOJ Ewa: Siatka „S-1”. Wywiad Ofensywny Armii Krajowej na Śląsku. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 125–132.

9084. KOŁODZIEJ Anna, Kmieć Jolanta: Uczestnicy powstania warszawskiego w obozie koncentracyjnym w Mannheim Sandhofen. *Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa*. R. 13: 2020 nr 2 s. 101–120, il., streszcz. ang.

Zawiera też listę więźniów znanych z imienia i nazwiska.

9085. KOPROWSKA Karolina: Postronni? Zagłada w relacjach chłopskich świadków. Kraków 2018.

Rec.: Janik Gawel, *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 390–403.

9086. KORWIN-SZYMANOWSKI Michał: Niemiecka zbrodnia wojenna w Słupnie w 1942 r. Przebieg i okoliczności. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 2 s. 15–22, streszcz. ang.

9087. KOSIŃSKI Krzysztof: „Ekonomia krwi”. Konspiracja narodowa w walczącej Warszawie 1939–1944–1990. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 1119, il., streszcz. ang.

9088. KRZYSIAK Łukasz: Maria Walciszewska – komendantka konspiracyjnej Choraży Lubelskiej Harcerki w latach 1939–1941. *Studia i Materiały Lubelskie*. T. 22: 2020 s. 151–161, streszcz. ang.

9089. KUBICKI Mateusz: Nauczyciele zamordowani w Lesie Szpęgawskim 1939–1940.

Portret zbiorowy. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 15–24, streszcz. ang.

9090. KURCZAB Joanna: Ofiary dwóch totalitaryzmów. Losy rodzin katyńskich pod okupacją sowiecką i niemiecką. Warszawa 2020 Inst. Pileckiego 8° ss. 352.

9091. LACH-LANGER Ewelina: II wojna światowa we wspomnieniach mieszkańców Przedmościa. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 240–244.

9092. LAMPARSKA Joanna: Imperium małych piekieł. Mroczna tajemnica obozu Gross-Rosen. Kraków 2019.

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 191–192.

9093. LANG Hans-Joachim: Kobiety z bloku 10. Eksperymenty medyczne w Auschwitz. Warszawa 2019.

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 213–215.

9094. LEHNSTAEDT Stephan: Czas zabijania. Bełżec, Sobibór, Treblinka i Akcja Reinhardt. Przeł. Bartosz Nowacki. Warszawa 2018.

Rec.: Wichert Wojciech: Niemieckie spojrzenie na akcję Reinhardt. *Klio*. T. 54: 2020 nr 3 s. 209–222.

9095. LEMAŃSKI Jarosław: Ostrzał rakietowy Walcza i Piły przez 41. Brygadę Moździerzy Gwardii. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 140–156, streszcz. ang.

31 I – 11 II 1945 r.

9096. LIBIONKA Dariusz: The fighting and the propaganda: the uprising in the Warsaw Ghetto from the perspective of 'Polish London'. *Holocaust*. 2017 s. 42–83.

9097. LINSENBARTH Adam: Szwoleżerowie i starogardzianie na szlakach wojennych Brygady Strzelców Karpackich, Armii Andersa i 2. Korpusu Polskiego. *Rydwán*. Nr 13: 2018 s. 110–131, streszcz. ang.

9098. LOHMANN Martin: Alpenblick hinter Stacheldraht. Das polnische Offiziersgefangenenlager VII A in Murnau 1939–1945. München 2017 Allitera 8° ss. 400, il.

Rec.: Lusek Joanna, *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 159–169.

9099. LUBECKA Joanna: Joseph Bühler – urzędnik uwikłany czy świadomy uczestnik zbrodni? Rozważania w świetle procesu Josepha Bühlera (17 czerwca – 10 lipca 1948 r.). *Pamięć*

i Sprawiedliwość. [T.] 36: 2020 s. 342–365, streszcz. ang.

Szef rządu Generalnego Gubernatorstwa.

9100. ŁĄCZNOŚĆ konspiracyjna 1939–1945. Materiały z XXVII sesji naukowej w Toruniu w dniach 16–17 XI 2017 roku. Pod red. Bogdana Chrzanowskiego. Toruń 2019 Fund. Gen. Elżbiety Zawackiej 8° ss. 260, il. (Archiwum Pomorskie Armii Krajowej; t. 73).

Treść: Chrzanowski Bogdan: Wstęp s. 11–13; Osiński Krzysztof: Działalność ppor. Leszka Białego w Wydziale Łączności AK na Pomorze (zarys problemu) s. 15–27; Paczoska-Hauke Alicja: Bydgoska komórka łączności DSZ-WiN w 1945 roku s. 29–48; Grabowski Waldemar: Cywilna łączność radiowa Polskiego Państwa Podziemnego. Wybrane zagadnienia s. 49–70; Pietrowicz Aleksandra: Łączność kurierska Głównej Delegatury Rządu dla ziem polskich wcielonych do III Rzeszy z Rządem RP na emigracji s. 71–89; Jedynak Marek: Pomoc ludzi i struktur Oddziału V Łączności Komendy Głównej Armii Krajowej w przrzutach żołnierzy AK na Zachód (rekonensans badawczy na przykładzie 2. Dywizji Piechoty Legionów AK) s. 91–102; Niwiński Piotr: Kpt. AK Zofia Dąb-Biernacka „Jagienka” (1919–2011) s. 103–121; Chrzanowski Bogdan: Łączność wojskowa i cywilna Polskiego Państwa Podziemnego na Pomorzu podczas okupacji niemieckiej s. 123–143; Gąsiorowski Andrzej: Aresztowania w pionie łączności organizacji konspiracyjnych na Pomorzu Gdańskim i ich konsekwencje s. 145–167; Urynowicz Marcin: Zagadnienie łączności w działalności „Żegoty” s. 169–182; Wrzesińska Anna Maria: Zagadnienia łączności w oddziale ZWZ-AK Obwodu Gąbin, Inspektorat Płock s. 183–209; Lenartowicz J. Krzysztof: Ppor. Alina z Lenartowiczów Billewiczowa (1919–2001) „Alina”, „Rena” s. 211–232.

Rec.: Gawrońska Ewa, *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 71–74.

9101. ŁUPIŃSKI Józef [Stanisław]: Ksiądz Mikołaj Sasinowski – duszpasterz i działacz harcowski w Lotniczej Szkole Technicznej dla Małoletnich/Gimnazjum Nr 2 w Halton (1943–1946). *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 95–111, streszcz. ang.

9102. ŁUPIŃSKI Józef Stanisław: Podniebny kapelan. Ks. mjr Mikołaj Sasinowski w Polskich Siłach Powietrznych na Zachodzie 1940–1946. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 206, il.

9103. MÄILANDER Elissa: Female SS guards and workaday violence. The Majdanek Concentration Camp. 1942–1944. Transl. by Patricia Szobar. East Lansing, MI 2015 Michigan State Univ. Press 8° ss. XVIII, 405, il., mapy.

Rec.: Weeks Theodore R., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 106–108.

9104. MAJZNER Robert: Polskie Siły Powietrzne w Wielkiej Brytanii 1944–1945. Organizacja i działalność bojowa. Częstochowa 2020 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza 8° ss. 240. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie.

9105. MARK Bernard: Dziennik Szmuela Wintera. Ważny dodatek do dokumentacji przedpowstaniowej. Tł. z jidysz Magdalena Siek. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 77–97, streszcz. ang.

Dot. getta warszawskiego w l. 1942–1943.
Zawiera aneks źródłowy.

9106. MARTI Philipp: Sprawa Reinefahra. Kat Powstania Warszawskiego czy szacowny obywatel. Z niem. przeł. Barbara Ostrowska. Warszawa 2016.

Rec.: Wichert Wojciech, *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 2 s. 291–295.

9107. MASTERNAK-KUBIAK Małgorzata, Przygodzki Jacek: Status kombatanta z tytułu uczestnictwa w Istribitelnych Batalionach (rozważania historycznoprawne i dogmatycznoprawne). *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 4 s. 179–207, streszcz. ang.

9108. MAZANKA Paweł: „Boję się śmierci pod gruzami”. Sakramentki i Redemptoryści w Powstaniu Warszawskim. Warszawa 2020 Wydaw. Sióstr Loretanek 8° ss. 318, il.

Toż. Wyd. 2, popr. Warszawa 2020 Wydaw. „Scriptum” ss. IX, nlb. 1, 318, il.

9109. MĘDYKOWSKI Witold: Tułacza armia – Brygada Strzelców Karpackich. *Lambinowski Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 57–86, streszcz. ang., niem.

9110. MICHALSKI Marek: Początek II wojny światowej w kronice zabrzańskiej grupy Reichsluftschutzbund. *Kroniki Miasta Zabrza*. Nr 7: 2015 s. 157–170.

9111. MICHALSKI Tadeusz: Dwoje spod Arsenалу. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 142–143.

Zidentyfikowanie dwóch osób odbitych w akcji AK z marca 1943 r.

9112. MICHMIEL Szczepan: II wojna światowa wybuchła w Szymankowie. Warszawa 2020 Promohistoria (Hist.org) plik tekstowy PDF (10,3 MB).

Toż plik tekstowy EBUB (4,08 MB).
Toż plik tekstowy MOBI (9,9 MB).

9113. MIELNIK Hubert: Charakter tez prawnych polskich (niemieckich) sądów apelacyjnych w Generalnym Gubernatorstwie w okresie II wojny światowej. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 3 s. 131–151, streszcz. ang.

9114. MIELNIK Hubert: Prawo sprawdzenia prawomocnych orzeczeń sądów polskich (nieniemieckich) w Generalnym Gubernator-

stwie w okresie II wojny światowej. *Orzecznictwo Wyższego Sądu Niemieckiego w Radomiu*. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 1 s. 211–240.

9115. MIELNIK Hubert: Sądownictwo polskie (nieniemieckie) w dystrykcie lubelskim Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1944. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. nlb. 2, 542, il.

9116. MIŚZEWSKI Dariusz: Nowy ład w Europie Środkowej w myśli politycznej Narodowo-Ludowej Organizacji Wojskowej w czasie drugiej wojny światowej. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 1 s. 172–191.

9117. MŁYNARCZYK Jacek Andrzej: W cieniu zagłady. Losy kieleckich Żydów w czasie drugiej wojny światowej. Toruń 2020 Wyd. Nauk. UMK 8° ss. 330, nlb. 3, tabl. 2.

9118. MOORHOUSE Roger: Polska 1939. Pierwsi przeciwko Hitlerowi. Przeł. Bartłomiej Pietrzyk. Kraków 2019.

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 198–199.

9119. MORACZEWSKI Igor: Walki w rejonie Płocka 9–16 września 1939 r. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 4 s. 13–17, streszcz. ang.

9120. NAWROCKA Ewelina: Struktury organizacyjne Polskiego Państwa Podziemnego w Generalnym Gubernatorstwie. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 53–138.

9121. [NEVEŽIN Vladimir Aleksandrovič] Niewieżyn Władimir: Polacy na dyplomatycznym bankiecie na Kremlu 4 grudnia 1941 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 368–381, streszcz. ang.

9122. NEY-KRWAWICZ Marek: „Polak w Afryce” o młodych i najmłodszych uchodźcach polskich w ZSRR w Afryce w latach 1943–1945. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 25–54, streszcz. ang.

9123. NIKOŁAJUK Jan: Działania wojenne 24 i 25 czerwca 1941 roku na północ od Bielska Podlaskiego w świetle dokumentów niemieckiej 268 Dywizji Piechoty. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 41–60.

9124. NIKOŁAJUK Jan: O „Katyniu” i bra-
ciach Łowickich z Dołubowa. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 215–224.

Stanisław Łowicki (1907–1940) i Władysław Łowicki, pseud. Dzik (1909–1940).

9125. NIKOŁAJUK Jan: Sowieckie lotnictwo wojskowe na lotnisku Krywłany, wrzesień 1939–czerwiec 1941. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Z. 33: 2020 s. 93–130, streszcz. ang.

9126. NIWIERSKI Roman: Katyń. Prawda i zakłamanie. Wyd. 2, rozsz. i uzup. Stalowa Wola 2020 Urząd M. 4° ss. 312, il.

Wyd. 1. 2017.

9127. NOWAK Szymon: Lekarz z Auschwitz. Prawdziwa historia Józefa Bellerta który zorganizował szpital dla prawie 6000 osób w największym obozie zagłady świata. Warszawa 2020 Zona Zero 8° ss. 336, il.

9128. NOWAK Tomasz Andrzej: Wybuch II wojny światowej i pierwsze miesiące okupacji w Radomsku i okolicy. *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 1: 2019 s. 7–80.

9129. NOWAKOWSKI Andrzej: Tragedia barwałdzka, 24 listopada 1944 roku. Relacje naocznych świadków. Wyd. 2 uzup. Wadowice 2020 Drukarnia i Wydaw. Grafikon 8° ss. 83, il., streszcz. ang., niem.

Wypadek kolejowy; zawiera też wspomnienia.

Wyd. 1. 2008.

9130. OLCZYK Jacek: Życie literackie w okupowanym Krakowie (1939–1945). *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 125–131, streszcz. ang.

9131. OPIEKA Tadeusz: Konspiracja i ruch oporu na lotnisku w Dęblinie 1939–1944. Dęblin 2020 Wydaw. Muzeum Sił Powietrznych 8° ss. 229, nlb. 1, il.

9132. OSSOWSKI Artur: Dzieci z Przemysłowej. Niemiecki obóz w Łodzi 1942–1945. Łódź 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 4° ss. 39, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Łodzi.

9133. OSTASZ Grzegorz: The Polish Government Delegation. The main part of the Polish Underground State. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 21: 2016 [nr] 23 (4) s. 221–228, streszcz. pol.

W I. 1939–1945.

9134. OSTASZ Grzegorz, Olejarz Tadeusz: Rzeszów garrison of the Home Army in the plans to restore the armed forces. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (1) s. 101–111, streszcz. ang.

W I. 1939–1944.

9135. OWSIŃSKI Marcin: Dwie godziny w listopadzie... Wizyta Heinricha Himmlera w obozie Stutthof 23 listopada 1941 roku. Geneza, przebieg, konsekwencje. Two hours in November... Heinrich Himmler's visit to Stutthof camp on 23 November 1941. The background, the course and the consequences. Tł. Joanna Zahorska. Sztutowo [2020] Muzeum Stutthof 8° ss. 111, nlb. 1, il.

9136. PACHOWICZ Anna: Opieka duszpasterska nad Polakami we Francji w latach 1939–1944. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 33–44, streszcz. ang.

9137. PALCZEWSKA Karolina Anna: Powstanie warszawskie oczami sanitariuszek. Analiza w oparciu o wybrane źródła relacyjne. Wyd. 3, popr. Ełk 2020 Uniw. Warmińsko-Mazurski. Filia 8° ss. 136, il., mapy.

Wyd. 1. 2018.

9138. PALUCH Jacek: 1 Pułk Strzelców Podhalańskich w bitwie pod Birczą. *Bieszczad*. [T.] 23: 2019/2020 [dr.] 2020 s. 239–289.

12 IX 1939 r.

9139. PAROL Jakub: Egzekucja dziewięciu więźniów w Rozszerzonym Więzieniu Policijnym Radogoszcz 1 kwietnia 1942 r. Przyczyny, przebieg, skutki, mity. *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 189–203, streszcz. ang.

9140. PASTURCZAK Marek, Lelwicz Jerzy: Trzeba ginąć, stąd się nie wychodzi. Krojanty 1939 – prawdy, mity, legendy. Warszawa 2018 Agencja Wydawnicza CB 8° ss. 507, nlb. 1, il. (Tajemnice II Wojny Światowej).

Rec.: Rezmer Waldemar Stanisław: Dokąd zmierza współczesna polska historia wojskowa? Refleksje po przeczytaniu pracy... *Kwartalnik Bellona*. R. 14: 2020 nr 2 s. 167–187.

9141. PAWLAK Roman: Żołnierze brytyjscy w Siemciechach. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 34: 2020 s. 296–307.

Lata 1940–1941.

9142. PAWLINA Sebastian: Wojna w kanałach. Opowieść o kanałach, ludziach i strachu w Powstaniu Warszawskim. Kraków 2019.

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 203–204.

9143. PIETRZYK Wiktor: Styczeń 1945. Epizody opoczyńskie. Opoczno 2020 Muzeum Region. 8° ss. 122, nlb. 1, il.

9144. PIĘCIAK Krzysztof: Tadeusz Zajątkowski „Mokry” [1923–1946] i oddział partyzancki „Błyskawica” – „Huragan”. Kraków 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 40, nlb. 3, il.

9145. PIOTROWSKA Anna G.: Music-making as enforced labour in the concentration camp. Preliminary considerations on the example of Auschwitz. *Musica Iagellonica*. Vol. 11: 2020 s. 147–163.

9146. PISARSKI Grzegorz: Bielawa na Dolnym Śląsku – filie obozu koncentracyjnego Gross-Rosen. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.] 2018 s. 35–40.

9147. PIWOWAR Janusz: Działalność Sądu Doraźnego (Standgericht) w świetle zachowanych akt tajnej niemieckiej Policji Państwowej w Ciechanowie – Płocku. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 3 s. 33–37, streszcz. ang.

9148. PO JEDNEJ i drugiej stronie linii Ribbentrop–Mołotow. Okupacja niemiecka i sowiecka ziem polskich w latach 1939–1941 w porównaniu. T. 1. Pod red. Sławomira Kalbarczyka i Marcina Przegiętki. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 326. (Centralny Projekt Badawczy IPN Losy Polski i jej Obywateli w Latach II Wojny Światowej).

Treść: Kalbarczyk Sławomir, Przegiętka Marcin: Wprowadzenie s. 7–21; Przegiętka Marcin: Polska z perspektywy Berlina s. 25–50; Kruszyński Marcin: Polska z perspektywy Moskwy s. 51–72; Kruszyński Marcin, Przegiętka Marcin: Polska z perspektywy Berlina i Moskwy – porównanie s. 73–75; Ceran Tomasz: Ustanowienie okupacji niemieckiej, zmiany prawno-ustrojowe s. 79–96; Głowacki Albin: Ustanowienie okupacji sowieckiej, zmiany prawno-ustrojowe s. 97–115; Ceran Tomasz, Głowacki Albin: Ustanowienie okupacji niemieckiej i sowieckiej, zmiany prawno-ustrojowe – porównanie s. 116–118; Piątkowski Sebastian: Polityka represyjna pod okupacją niemiecką s. 121–149; Hryciuk Grzegorz: Polityka represyjna pod okupacją sowiecką s. 150–177; Hryciuk Grzegorz, Piątkowski Sebastian: Polityka represyjna pod okupacją niemiecką i sowiecką – porównanie s. 178–182; Kaczmarek Ryszard: Polityka narodowościowa pod okupacją niemiecką s. 185–204; Mazur Grzegorz: Polityka narodowościowa pod okupacją sowiecką s. 205–227; Kaczmarek Ryszard, Mazur Grzegorz: Polityka narodowościowa pod okupacją niemiecką i sowiecką – porównanie s. 228–231; Czocher Anna: Życie codzienne pod okupacją niemiecką s. 235–268; Kalbarczyk Sławomir: Życie codzienne pod okupacją sowiecką s. 269–299; Czocher Anna, Kalbarczyk Sławomir: Życie codzienne pod okupacją niemiecką i sowiecką – porównanie s. 300–307.

9149. PODOLSKA Joanna: Litzmannstadt-Getto. Miejsca – ludzie – pamięć. Łódź 2020 Fund. Wspierania Inicjatyw Kult. i Wydawniczych; Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński [i in.] 8° ss. 431, il.

9150. PODSIADŁO Rafał: Bitwa o Szczekociny i przełamanie linii Stellung a2 w styczniu 1945 r. Szczekociny–Włoszczowa 2020 Drukarnia Kontur 8° ss. 207, il.

9151. POLA wolności. Red. nauk. Alicja Bartuś. Oświęcim–Poznań 2020 Wydaw. Wyższej Szkoły Bankowej 8° ss. 359, nlb. 4, il.

Materiały z XI Ogólnopolskiej Konferencji „Auschwitz i Holocaust na tle zbrodni ludobójstwa w XX wieku”, Oświęcim, 29–31 V 2020 r.

Treść: Bartuś Alicja: Wstęp s. 7–8; Chrobaczyński Jacek: Już nie pokój, jeszcze nie wojna. Koncept wolności i zniewolenia s. 11–37; Zessin-Jurek Lidia: Uchodźstwo jako manifestacja wolności i oporu na przykładzie relacji polskich Żydów o jesieni 1939 roku s. 39–58; Szuchta Robert: Zabawy dzieci podczas wojny jako źródło badań nad Zagładą s. 59–67; Czocher Anna: Dom jako przestrzeń wolności w czasie okupacji niemieckiej s. 69–80; Ciesielska Maria: Wybrane badania naukowe prowadzone przez żydowskich mikrobiologów w getcie warszawskim i lwowskim s. 81–100; Nijkowski Lech M.: Produkcja wolności negatywnej w niemieckich obozach koncentracyjnych s. 105–120; Grudzińska Marta: Czy „wolność” znaczyła to samo dla polskich i żydowskich więźniów Majdanka? s. 121–135; Okoniewska Katarzyna: W piekle komór gazowych, czyli o pracy w Sonderkommando s. 137–148; Barcik Joanna: Zaświadczyć o wolności. Kilka uwag na temat wolności w obozach koncentracyjnych s. 149–162; Jankowska Agata: Próba opisu zniewolenia i strategii wolności w figurach obozowych „mużulanina” s. 163–175; Król Eugeniusz Cezary: Kapitan Wehrmachtu Wilhelm (Wilm) Hosenfeld i jego pola wolności s. 179–216; Lubecka Joanna: Konieczność wykonania rozkazu jako instrument obrony w procesach przed Najwyższym Trybunałem Narodowym s. 217–235; Uczkiewicz Dominika: Debata prawnicza jako przestrzeń wolności? s. 237–253; Ambrosewicz-Jacobs Jolanta: O wolności pamięci/niepamięci Zagłady s. 257–273; Kamińska Anna: Wolność a zobojętnienie – w rozważaniach filozoficznych Józefa Tischnera, Erica Fromma i Emmanuel Lévinasa s. 275–290; Filipowicz Bogusława: Biblia i wolność w pismach Stefana Zweiga s. 291–303; Wróblewska Jolanta: Różne oblicza romskiej wolności w filmie Tony’ego Gatlifa „Korkoro” s. 305–321; Becker Yaron Karol: Pola wolności i zniewolenia na przykładzie izraelskiej demokracji s. 325–330.

9152. POLAND in 1944. The perspective of allies and enemies. Ed. by Martyna Grądzka-Rejak, Dawid Golik. Warsaw–Cracow 2020 IPN 8° ss. 437, nlb. 1. The Institute of National Remembrance – Commission for the Prosecution of Crimes against the Polish Nation. (Centralny Projekt Badawczy IPN Losy Polski i jej Obywateli w Latach II Wojny Światowej).

Treść: Grądzka-Rejak Martyna, Golik Dawid: Introduction s. 7–13; Korkuć Maciej: The Hybrid War of 1944 s. 15–91; Kornat Marek: Abandoning the Ally and an Impulse of Compassion. About the British Perception of the Polish Cause in 1944 s. 95–144; Tyszkiewicz Jakub: From Teheran to Yalta: The Policy of the United States Towards Poland and Poles in 1944 s. 145–165; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: The French Committee of National Liberation and the Provisional Government of the French Republic Against “the Old and the New Poland” – An Opening of Closure? s. 166–192; Stempin Arkadiusz: The German Enemy’s Perspective – the “New Policy” towards Poland in 1944 and its Fiasco s. 195–211; Musiał Bogdan: Stalin’s Policy Towards Poland in 1944. The Shaping of Polish Borders and State System s. 212–255; Binar Aleš: Czechoslovakia’s Stance on the Polish Cause in 1944 s. 259–280; Borza Peter: Polish-Slovak Relations During the First Slovak Republic in 1944 s. 281–297; Anton Miaoara: The Time of War. Romanian Diplomacy versus the Tragedy of Poland s. 298–315; Gerencsér Tibor: Hungary versus Poland in 1944. A Perspective of an Ally or an Enemy? s. 316–333; Bubnys Arūnas: Lithuania and Poland in 1944 s. 334–352; Motyka Grzegorz: 1944. Poland and Ukraine s. 353–373; What Does the Memory of 1944 Mean to Poles? Discussion with Marek Kornat, Grzegorz Motyka, Arkadiusz Stempin. Chaired by Maciej Korkuć, transcription by Damian Cieśla and Małgorzata Jezioro s. 377–397.

19153. POLSKA Walcząca. Historia Polskiego Państwa Podziemnego. Warszawa 2020 Edipresse Kolekcje Sp. z o.o. 8° ss. [po ok.] 62, nlb. 2, il.

T. 66: Piekarczyk Artur: Zaporyczycy.

T. 67: Rutkowski Grzegorz: Operacje łączności dwustronnej „Most”.

T. 68: Roguski Tomasz: Dywersja i Sabotaż Kobiet (DiSK).

T. 69: Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Ruch Oporu Armii Krajowej.

T. 1. 2015.

19154. PORYCKI Janusz: Wincenty Jussis [1901–1963] – nieznaną historią pomocy Żydom. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 135–138.

Uratowanie czterech kobiet zbiegłych z transportu przez zawiadowcę stacji w listopadzie 1943 r.

19155. PREKEROWA Teresa: Konspiracyjna Rada Pomocy Żydom w Warszawie 1942–1945. Wyd. 2. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 525, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 1982.

19156. PRENGER Kevin: Sędzia w Auschwitzu. Sędzia SS Konrad Morgen i jego walka z korupcją oraz „nielegalnymi” morderstwami w obozach koncentracyjnych. Tł. Paweł Krużczyński. Zakrzewo 2018.

Rec.: Bergmann Olaf, *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 198–203.

19157. PRIMKE Robert, Szczerepa Maciej: Kierunek Festung Breslau. Natarcie 6 Armii na Wrocław w lutym 1945 r. Jelenia Góra 2017 Archiwum – System 8° ss. 228, il. (Śląsko-Łużyckie Bitwy i Kampanie).

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 246–247.

19158. PRZEGIĘTKA Marcin: Akcja Gestapo przeciwko polskiej inteligencji w rejencji ciechanowskiej. Aresztowani i deportowani do obozów koncentracyjnych w III Rzeszy w kwietniu 1940 roku. Warszawa 2020 Inst. Pileckiego 8° ss. 458, nlb. 1.

19159. PRZERWA Tomasz: Zatrudnienia jeńców belgijskich, francuskich i radzieckich przy budowie Drogi na Przełęcz Karkonoską (Spindlerpassstrasse) 1940–1942. *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 5–18, streszcz. ang., niem.

19160. RADECKI Henryk: Młodzież Andersa. Wojskowe Szkoły Junaków 1941–1947. Toronto–Białystok 2018.

Rec.: Wróbel Piotr, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 89–91.

19161. RITTEL Teodozja, Rittel Stefan Jerzy: Dyskurs retrospektywny. Kielce 2020 Firma Księgarska Andrzej 8° ss. 165, mapa.

Działalność konspiracyjna Tadeusza Majcherczyka, pseud. Komar oraz por. Jana Kosińskiego.

19162. ROK 1939 w Łodzi i w województwie łódzkim. Losy ludności cywilnej. Pod red. Artura Kuprianisa i Eweliny Ślęzak. Łódź–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 216, il. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 53).

Treść: Kuprianis Artur, Ślęzak Ewelina: Wstęp s. 7–10; Piątkowski Sebastian: Postawy, doświadczenia i losy mieszkańców centralnych ziem polskich w 1939 roku s. 11–49; Wróbel Janusz: Mniejszość niemiecka w Łódzkiem we wrześniu 1939 roku s. 51–65; Jamo Witold: Ludność cywilna Łodzi w przededniu wybuchu II wojny światowej i w kampanii wrześniowej 1939 roku s. 67–93; Ślęzak Ewelina: „Powołaniem naszym jest zostać z ludem”. Postawa biskupów łódzkich we wrześniu 1939 roku s. 95–119; Kuprianis Artur: Życie prowincjonalne wplecione w dramat Września – Skierniewice w 1939 roku s. 121–152; Wąs Paweł: 4 września 1939 roku – tragiczny dzień w historii Sulejowa s. 155–169; Lesiakowski Krzysztof: Po klęsce wrześniowej. Sytuacja międzynarodowa w ujęciu godzinowej „Gazety Łódzkiej” (wrzesień–listopad 1939 roku) s. 171–188.

19163. ROKICKI Paweł: Obiekt „Kazilas”. Inwigilacja komendanta Okręgu Wileńskiego ZWZ płk. Nikodema Sulika przez NKWD–NKGB w latach 1940–1941. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 117–141, streszcz. ang., ros.

19164. ROSIŃSKI Maciej: Broń strzelecka wojska polskiego z okresu II wojny światowej. Łódź 2020 Wydaw. Nauk. ArchaeGraph 8° ss. 167, il.

19165. ROZSTRZELANA niepodległość. Ofiary zbrodni pomorskiej 1939. Materiały XXIX sesji naukowej w Toruniu z 22 listopada 2019 roku. Pod red. Tomasa Cerana. Toruń 2020 Fund. Gen. Elżbiety Zawackiej. Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek 8° ss. 148, tabl. 14, il. (Biblioteka Fundacji „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej” w Toruniu; t. 76).

Treść: Ceran Tomasz: Wstęp s. 7–12; Olstowski Przemysław: Niepodległościowcy/państwowcy na Pomorzu w latach II Rzeczypospolitej (1920–1939). Szkic do portretu zbiorowego s. 15–21; Ceran Tomasz: Ofiary zbrodni pomorskiej 1939 – portret zbiorowy s. 23–46; Mazanowska Izabela: Eksterminacja pacjentów szpitali psychiatrycznych na Pomorzu Gdańskim w 1939 roku s. 47–58; Góra Mieczysław: Zbrodnia pomorska 1939 – bagnety Wehrmachtu w Wichrowicach i Wilkowicach s. 59–65; Zawadzki Jarosław Maciej: Senator Paweł Ossowski (1878–1939) s. 67–73; Kubicki Mateusz: „Miarą człowieczeństwa jest stosunek do osób chorych psychicznie” – Józef Władysław Bednarz (1879–1939) s. 75–84; Ławniczak Remigiusz: Zbrodnia pomorska 1939 na terenie powiatu chełmińskiego. Egzekucje i upamiętnienie ofiar s. 87–103; Sprenger Mirosław: Teka edukacyjna i portal edukacyjny Instytutu Pamięci Narodowej „Zbrodnia pomorska 1939” s. 105–111; Swaczyna Marcin: Park Pamięci

Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 w Toruniu – idea, realizacja, przesłanie s. 113–118; Bartkowski Sebastian: Więcej niż film. Serial dokumentalny Unisławskiego Towarzystwa Historycznego „Zbrodnia Pomorska” s. 119–130; Aneks: Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 sierpnia 2019 r. upamiętniająca ofiary zbrodni pomorskiej z 1939 r. s. 131–132.

Rec.: Gawrońska Ewa, *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 100–102.

9166. ROZTOCKA Mariola: Kacprzakowie w konspiracji. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 187–198, il.

9167. RÓG Dominik: Przemarsz biłgorajskiego zgrupowania AK i BCH w dniach 22–25 czerwca 1944 r. z Kaplicznej Góry pod Osuchy. *Ibidem*. T. 11: 2017 s. 123–134.

9168. RÓG Tomasz: Mord pod Zatyłem koło Bełżyca (16 VI 1944). *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 189–206, streszcz. ang.

Poszerzona wersja referatu, wygłoszonego 6 VII 2018 r. w Warszawie podczas konferencji „II wojna światowa w stosunkach polsko-ukraińskich – stan badań, perspektywy badawcze”.

9169. RÓŻYCKI Sebastian, Osińska-Skotak Katarzyna, Świętek Artur: Zdjęcia lotnicze Polski z okresu II wojny światowej. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 8° ss. 186, il.

9170. RYMAR Edward: Bój o Pyrzyce (1945). Bitwa niemiecko-radziecka o Pyrzyce i okolice w styczniu–marcu 1945 r. Szczecin 2020 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 243, il.

9171. RZADKOWSKI Adam: Kapitan Leonard Cholewa – zapomniany bohater września 1939 r. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 12: 2020 s. 251–262, streszcz. ang.

9172. SADKI. 80 lat po Zbrodni Pomorskiej 1939 roku. Red. Michał Damazyn. Sadki–Bydgoszcz 2019 Poligrafia–Wydaw. „Magenta” s.c. 8° ss. 231, nlb. 1, il.

Z treści: Wstęp s. 7–9; Damazyn Michał: Pomordowani w Sadkach jesienią 1939 roku s. 19–79; Polak Wojciech: Rabunek i niszczenie polskich dóbr kultury dokonane przez Niemców w czasie II wojny światowej s. 85–94; Galij-Skarbińska Sylwia: Roboty przymusowe jako forma eksterminacji Polaków w czasie II wojny światowej s. 95–112; Góra Mieczysław: Zbrodnia Pomorska 1939 roku z perspektywy śledztw prowadzonych przez Pion Śledczy IPN Oddział w Gdańsku s. 113–128; Ceran Tomasz: Niemiecki żandarm i zbrodnia w Sadkach jako elementy Zbrodni Pomorskiej 1939 roku s. 129–144; Mazanowska Izabela: Karolewo i Radzim – obozy Selbstschutz Westprussen w powiecie sępoleńskim s. 145–176; Drodzowski Krzysztof: Technologia śmierci na przykładzie fordońskiej Doliny Śmierci s. 177–188.

9173. SADZIKOWSKA Lucyna: Ludobójstwo w świetle wybranych relacji więźniów obozów koncentracyjnych Auschwitz, Majdanek,

Stutthof i Gross-Rosen. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 251–263.

9174. SANDAK Adrian: Muszkieterowie Muszkieterzy MU 1939–1942. Mikołów–Pszczyna 2020 Śląska Oficyna Drukarska 4° ss. 410, il.

W aneksie teksty źródłowe.

9175. SELEROWICZ Witold: Ocalał z Zagłady. Wojenne przeżycia Mońka Kaufmana z Bełchatowa. Warszawa–Zelów 2020 Wydaw. Drukarnia Marland2 Marek Rusak 8° ss. 221, il., mapy.

M. Kaufman (1920–2004).

9176. SIAMA Alfred: Józef Dutkowiak (1915–2004) – nieznanymi pamiętnikarz i poeta z Kromolic. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 185–196.

Dot. jego twórczości w czasie II wojny światowej.

9177. SIEKIERKOWSKI Hubert: Działania wojenne na Ziemi Świeckiej we wrześniu 1939 roku i w styczniu–lutym 1945 roku. Osie 2020 Bractwo Czarnej Wody; Gm. Osr. Kultury 8° ss. 155, il., mapy.

9178. SIJKA Katarzyna: Losy „Sakramentarzy Tynieckiego” podczas II wojny światowej. *Saeculum Christianum*. T. 25: 2018 s. 327–340.

9179. SIKORA Piotr: Tych niewielu. Polscy lotnicy w bitwie o Anglię. Pod red. Wojtki Matusiaka; przeł. Adam Bukowski i Jacek Środa. Poznań 2020 Rebis 8° ss. 412, tabl. 16, il.

9180. SIKORSKI Tomasz, Kozłowska Urszula: Medical care and sanitation, hygiene and living conditions in German (Nazi) concentration sub-camp Konzentrationslager Stutthof – Aussenlager Pölitz. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 1 s. 7–37.

9181. SIPOWICZ Kasper: Prześladowania religijne w Kraju Warty. Represje wobec Polaków i duchowieństwa polskiego a polityka wyznaniowa rządu III Rzeszy 1939–1945. Łódź 2016.

Rec.: Sołga Przemysław, *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 655–661.

9182. SIWEK Krzysztof: Sprawa granic Polski w latach 1939–1941 w świetle dokumentów ambasadora Anthony’ego J. Drexel Biddle’a. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 191–220, streszcz. ang.

9183. STANEK Piotr: Pismo na miarę możliwości? „Goniec Obozowy” 2. Dywizji

Strzelców Pieszych w Szwajcarii 1940–1945. *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 44–65, streszcz. ang., niem.

9184. STANEK Piotr: Rząd Rzeczypospolitej Polskiej wobec jeńców polskich w niewoli niemieckiej. *Lambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 42: 2019 s. 5–24, streszcz. ang., niem.

9185. STANKOWSKI Witold: „Bayreuthiana” jako źródło do badań nad historią drugiej wojny światowej w świetle sprawozdania urzędnika niemieckiego o getcie łódzkim jako case study. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 263–278, streszcz. ang.

Zawiera też treść sprawozdania.

9186. STAWARZ Przemysław: Ksiądz-legionista Józef Panaś w antysowieckiej konspiracji we Lwowie w latach 1939–1940. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 125–141, streszcz. ang.

9187. STEINERT Johannes-Dieter: Deportacja i praca przymusowa. Dzieci z Polski i ZSRS w nazistowskich Niemczech i okupowanej Europie Wschodniej w latach 1939–1945. Tł. Kamil Markiewicz. Warszawa 2020 Inst. Pileckiego 8° ss. 397.

9188. SULA Dorota: Sketches of the history of Konzentrationslager Gross-Rosen. Transl. by Małgorzata Madej. Wałbrzych 2020 Gross-Rosen Museum 8° ss. 247, nlb. 3, il.

Tyt. oryg.: Szkice z historii Konzentrationslager Gross-Rosen. Wałbrzych–Rogoźnica 2019.

9189. SULA Dorota: Żydzi polscy w Konzentrationslager Gross-Rosen. Wałbrzych 2020 Muzeum Gross-Rosen 8° ss. 343, nlb. 2, nlb. 1 k. tabl. złożona, il., mapa.

9190. SULEJ Karolina: Rzeczy osobiste. Opowieści o ubraniach w obozach koncentracyjnych i zagłady. Warszawa 2020 Czerwone i Czarne 8° ss. 455, il.

9191. SURZYN Jacek: Holokaust jako ludobójstwo wyjątkowe. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 61–79.

9192. SYPIEŃ Jacek: Akcje pacyfikacyjne i egzekucje na ziemi olkuskiej w latach 1939–45. *Illusiana*. Nr 23: 2020 s. 7–41.

9193. SYPNIEWSKI Tomasz: Regulacje dotyczące ruchu drogowego w Generalnym Gubernatorstwie – zarys problematyki. *Studia z Zakresu Nauk Prawnoustrojowych*. T. 10: 2020 z. 1 spec. s. 76–85, streszcz. ang.

9194. SZAROTA Tomasz: Tajemnica śmierci Stefana Starzyńskiego [1893–1943]. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy EPUB (4,23 MB).

9195. SZATKOWSKI Wojciech: Juliusz Zborowski [1888–1965] a zjawisko Goralenvolku. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 114–129, streszcz. ang.

9196. SZROEDER Jaromir: Liryka Antoniego Peplińskiego z lat 1940–1945. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 207–224.

9197. SZUBSKA-BIEROŃ Elżbieta: Płock na łamach lokalnej prasy NSDAP 1939–1945. Płock 2015.

Rec.: Gołębiowski Grzegorz, *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 1 s. 46–49.

9198. SZULIKOWSKA Maria: Markowskie Bociany. Opowieść o bohaterkiej rodzinie Wiktorii i Józefa Ulmów. Przemysł 2017 Wydaw. Archidiec. Przemyskiej 8° ss. 208, 16 tabl., il.

Rec.: Guzewicz Wojciech, *Civitas et Lex*. T. 22: 2019 nr 2 s. 91–93.

9199. SZYMBORSKI Wiktor: Konferencja Ojca Marcina Chrostowskiego wygłoszona w obozie Rothesay. Przyczynek do życia religijnego oficerów przebywających na wyspie Bute. *Nasza Przeszość*. T. 134: 2020 s. 233–250, streszcz. ang.

W l. 1940–1944.

9200. ŚLEDZIŃSKI Kacper: Potop '39. Szlak bojowy wrześniowych obrońców. Kraków 2019.

Rec.: Szpotkański Adam, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 199–200.

9201. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Czy do Zbrodni Katyńskiej mogło nie dojść? *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 130–134, streszcz. ang., białorus., lit., ros.

9202. ŚLIWIŃSKA Agnieszka: Domknięcie losu. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 134–139.

Losy Władysława Śliwińskiego (zm. 1945) w czasie II wojny.

9203. ŚLIWIŃSKI Eugeniusz: Działania wojenne w południowo-zachodniej Wielkopolsce 1–5 września 1939 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 35–64.

9204. ŚLIWOWSKA Katarzyna: Polski Dom Dziecka w Bolszoy Jerbie. The Polish Orphanage in Bolshaya Yerba. Białystok 2020 Muzeum Pamięci Sybiru 8° ss. 108, il., mapa. Muzeum Pamięci Sybiru.

9205. TAUBER Joachim: *Arbeit als Hoffnung. Jüdische Ghettos in Litauen 1941–1944*. Berlin–München–Boston 2015 De Gruyter 8° ss. 452. (Quellen und Darstellungen zur Zeitgeschichte, Bd. 108).

Rec.: Vitkus Hektoras, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 21: 2017 s. 189–197.

9206. TOMCZAK Bartosz: *Propaganda antyniemiecka w publikacjach konspiracyjnych Grupy Szańca*. Warszawa 2020 [Grzegorz Cwik] 8° ss. 170. (Biblioteka Szturmu; t. 7).

9207. TRANSPORTY polskich więźniów w kompleksach obozowych KL Auschwitz, KL Dachau i KL Flossenbürg. *Transporte Polnischer Häftlinge in den KZ-Systemen Auschwitz, Dachau und Flossenbürg*. Red. Jadwiga Pinderska-Lech, Gabriela Nikliborc. *Oświęcim 2020 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau* 8° ss. 499, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Flossenbürg, marzec 2019 r.

Trésé: Wachsmann Nikolaus: Wstęp. Geleitwort. Introduction s. 9–20; Rudorff Andrea: Polki i Polacy w niemieckich obozach koncentracyjnych – wpływ różnych przyczyn represjonowania na sposób postrzegania siebie nawzajem oraz na wzajemne relacje więźniów w okresie uwięzienia w obozach koncentracyjnych. Polinnen und Polen in deutschen Konzentrationslagern – der Einfluss unterschiedlicher Verfolgungshintergründe auf die gegenseitige Wahrnehmung in der KZ-Haft s. 21–46; Ibel Johannes: Network research in Memorial Archives. Vernetztes Forschen in den Memorial Archives s. 47–68; Winter Katharina: Kalendarium transportów do i z obozu koncentracyjnego Flossenbürg. Transportkalendarium des Konzentrationslagers Flossenbürg s. 69–88; Singer-Brehm Elisabeth: Transporty więźniów do obozów koncentracyjnych – przyczynkowa informacja o źródłach. KZ-Häftlingstransporte – eine kleine Quellenkunde s. 89–114; Antończyk Krzysztof: Transporty więźniów pomiędzy KL Auschwitz a KL Flossenbürg oraz KL Dachau w latach 1940–1945 na tle ogólnej polityki przemieszczania więźniów obozu Auschwitz. Häftlingstransporte zwischen dem KZ Auschwitz und den Konzentrationslagern Flossenbürg und Dachau in den Jahren 1940–1945 vor dem Hintergrund der generellen Häftlingsüberstellungspolitik des Lagers Auschwitz s. 115–132; Lachendro Jacek: Pierwszy transport polskich więźniów z KL Auschwitz do KL Flossenbürg 8 listopada 1940 roku. Der erste Transport polnischer Häftlinge aus dem KZ Auschwitz ins KZ Flossenbürg am 8. November 1940 s. 133–161; Stórk Michał: Miejsca zamieszkania i pochodzenia Polek i Polaków deportowanych do Dachau w kontekście niemieckiej polityki okupacyjnej i polityki represji. Die Wohn- und Herkunftsorte der nach Dachau deportierten Polen und Polinnen im Kontext der deutschen Besatzungs- und Verfolgungspolitik s. 163–193; Knoll Albert: KL Dachau: Kalendarium transportu polskich więźniów. KZ Dachau: Kalendarium der Transporte polnischer Häftlinge s. 195–227; Szurlej Monika: Gross-Rosen jako etap pośredni dla więźniów z transportów z KL Płaszów i Auschwitz w drodze do KL Dachau i Flossenbürg. Gross-Rosen als Zwischentappe für Häftlinge aus Transporten von den Konzentrationslagern Płaszów und Auschwitz auf dem Weg nach Dachau und Flossenbürg s. 229–266; Lenarczyk Wojciech: Zmiana funkcji KL Lublin wobec więźniów polskich na przykładzie transportu do Flossenbürga z 27 marca 1943 roku. Der Funktionswandel des KZ Lublin bezüglich der polnischen Häftlinge am Beispiel des Transports nach Flossenbürg vom 27. März 1943 s. 267–297; Fritz Ulrich: Polscy więźniowie w podobozach obozów koncentracyjnych

Dachau i Flossenbürg. Polnische Häftlinge in den Aussenlagern der Konzentrationslager Dachau und Flossenbürg s. 299–332; Erdelbrock Georg: „Warszawę należy zrównać z ziemią, niech to będzie odstraszcający przykład dla całej Europy”. Niemiecka polityka odwetu w czasie trwania powstania warszawskiego w roku 1944 – praktyka eksterminacji a zapotrzebowanie na siłę roboczą. „Warschau ist dem Erdboden gleichzumachen, um auf diese Art ein abschreckendes Beispiel für ganz Europa zu schaffen”. Deutsche Vergeltungspolitik während des Warschauer Aufstands 1944 zwischen Vernichtungspraxis und Arbeitskräftebedarf s. 333–377; Kita Agnieszka: Transporty łódzkich Żydów z getta Litzmannstadt do kompleksów obozowych Flossenbürg i Dachau. Transporte Lodzer Juden aus dem Ghetto Litzmannstadt in die Lagerkomplexe Flossenbürg und Dachau s. 379–406; Wontor-Cichy Teresa: Watykan a duchowieństwo polskie w obozie Auschwitz (1940–1942). Trzy transporty duchownych do obozu Dachau. Der Vatikan und polnische Geistliche im Lager Auschwitz (1940–1942). Drei Transporte von Geistlichen ins Lager Dachau s. 407–447; Bennett Giles: Źródła dotyczące transportów do obozów koncentracyjnych – historia mówiona oraz źródła procesowe dostępne na stronach www oraz w „ukrytym archiwum”. Quellen zu KZ-Transporten – Oral History & Justizquellen vom WWW bis zum „verborgenen Archiv” s. 449–472; Person Katarzyna: Żydzi z Polski w okupowanej Bawarii: doświadczenie zniewolenia. Juden aus Polen im besetzten Bayern – die Erfahrung der Befreiung s. 473–494.

9208. TRĘBACZ Michał: *Żydowskie elity wobec wybuchu II wojny światowej. Casus Szmula Zygielbojma. Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 4 s. 891–908, streszcz. ang.

9209. TROJANOWSKA Ewa: *Material and living conditions of the Jewish people in ghettos in the Rzeszów powiat during German occupation. Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (3) s. 147–156.

9210. TRYTEK Józef: *Bitwa radłowska. Przy współpr. z: Rafał Barys*. Wyd. 2, popr. i rozsz. Radłów–Tarnów 2020 Radłowskie Forum Rozwoju; Biblos 4° ss. 206, il., mapy.

Wyd. 1. 2019.

9211. TURSKI Marian: *Co ofiary wiedziały o swoim losie. What did victims know about their fate. Tł. i red. tekstu ang. John Fells*. Cracow 2020 The Judaica Foundation Center for Jewish Culture 8° ss. 69, nlb. 3. (The 2018 Aleksander and Alicja Hertz Annual Memorial Lecture; No. 15).

9212. TYM Juliusz S.: *Krojanty*. 1 września 1939. Warszawa 2020 My Hobby 4U 8° ss. 45, nlb. 3, il., mapy. (Bitwy Kawalerii; t. 4).

9213. TYM Juliusz S.: *Wola Cyrusowa*. 8 IX 1939. Warszawa 2020 My Hobby Media 4U 8° ss. 45, nlb. 3, il., mapy + replika proporczyka. (Bitwy Kawalerii; t. 13).

9214. TYSZKIEWICZ Agata, Tyszkiewicz Jakub: *Operacja „Eagle”*. Niemcy 1945. Polscy spadochroniarze w służbie wywiadu amerykańskiego

kańskiego. Warszawa 2020 PWN 8° ss. 250, nlb. 10, il.

9215. TYSZKIEWICZ Jan: Przyczynę do dziejów radiotelegraficznego wywiadu KG ZWZ-AK w latach 1939–1944. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 2 s. 267–280, streszcz. ang., niem., ros.

9216. WALEŃSKI Tadeusz, Wilecki Aleksander: Franciszek Wichłacz [1911–1940] – historia naznaczona tragicznym piętnem. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 197–210.

9217. WARE John, Posner Gerald: Mengele. Polowanie na Anioła Śmierci z Auschwitz. Przekł. Piotr Nowakowski. Kraków 2019.

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 222–223.

9218. WEBB Chris: The Sobibor death camp. History, biographies, remembrance. Stuttgart 2017 Ibidem-Verlag 8° ss. 519, il.

Rec.: Radziłowski John, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 4 s. 96–97.

9219. WEBER Kamil: Bohater czy konformista? Próba oceny działań gen. Leona Berbeckiego podczas internowania w Rumunii. *Łambinowicki Rocznik Muzealny*. T. 43: 2020 s. 19–43, streszcz. ang., niem.

9220. WEISER Piotr: „Okropny był ten Majdanek, tak przykro go opuszczać...”. Próba antropologii kacetu. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 236.

9221. WEISS Hermann F.: Johannsdorf: a forgotten forced labor camp for Jews in Western Upper Silesia, 1940–1943. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 93–121, streszcz. pol.

9222. WESOŁOWSKI Tomasz: Straty osobowe Wehrmachtu – źródła, metodyka i wstępne wyniki badań dla walk nad środkową Narwią we wrześniu 1939 r. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku*. Z. 33: 2020 s. 29–92, streszcz. ang.

9223. WEYCHERT Monika: The Roma genocide. The Roma Pariahs before, during, and after the Second World War. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 140–164.

9224. WĘCKI Mirosław: Nastroje w Zabrzu w latach II wojny światowej w świetle raportów sytuacyjnych partii nazistowskiej. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 7: 2015 s. 171–196.

9225. WIATR Ewa: ‘Turning Jews over’ – the participation of ‘Blue’ policemen in deportations

of Jews illustrated with the example of the Radomsko county. *Holocaust*. 2017 s. 302–314.

9226. WIELUŃ. I IX 1939. Pamięć i przestroga. 80. rocznica wybuchu II wojny światowej 1939–2019. Pod red. Marka Gogoli, Wojciecha Knagi, Magdaleny Kopańskiej, Jana Książka; tł. na jęz. ang. Jarosław Gniła. Wieluń 2020 Muzeum Ziemi Wieluńskiej 4° ss. 199, il., mapy. (Wieluńska Biblioteka Regionalna; nr 39).

Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Ludność cywilna i dramat wojny”, Wieluń, 30 VIII 2019 r.

Z treści: Słowo wstępne. Preface. Vorwort s. 7–18; Steinfals Florian: Geniza niemieckich zbrodni wojennych w Polsce w 1939 roku. Analiza ram odniesienia w kontekście Wehrmachtu. Die Genese deutscher Kriegsverbrechen in Polen 1939. Eine Referenzrahmenanalyse der Wehrmacht s. 57–76; Berendt Grzegorz: Jesień płonących synagog – jedno z następstw agresji Niemiec na Polskę w 1939 r. s. 77–86; Wolsza Tadeusz: Barbarzyństwo Luftwaffe w pierwszych dniach wojny w świetle polskiej prasy z września 1939 roku s. 87–95; Volkmann Hans-Erich: Wieluń – anatomia zbrodni wojennej. Wieluń – Anatomie eines Kriegsverbrechens s. 96–108; Olejnik Tomasz: Zniszczenie miasta Wielunia I IX 1939 r. w opinii niemieckich historyków i publicystów s. 109–123; Książek Jan: Świętynie trzech religii – obiekty sakralne unicestwione w Wieluniu na początku II wojny światowej s. 124–139; Zdjęcia koloryzowane zbombardowanego Wielunia s. 176–185.

9227. WIERZBICKI Mirosław: Le attività degli insegnanti Salesiani in Polonia nel periodo della II guerra mondiale. *Person and the Challenges*. Vol. 10: 2020 nr 1 s. 67–87.

9228. WIŚNIEWSKA Paulina: Warszawska rzeźba pomnikowa podczas okupacji niemieckiej 1939–1945. *Saeculum Christianum*. T. 26: 2019 nr 2 s. 170–183, streszcz. ang.

9229. WIŚNIEWSKI Radosław: Czy instytucja Lebensborn działała w osobliwym, iłowskim obozie? *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 209–224.

9230. WIŚNIEWSKI Radosław: Gehenna więźniów działdowskiego obozu. Zapis relacji. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 185–208.

Niemiecki obóz Soldau istniejący w różnych formach w l. 1939–1945.

9231. WŁODARKIEWICZ Wojciech: Małopolska Wschodnia 1939. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy MOBI (7,44 MB). (Historyczne Bitwy).

Toż plik tekstowy EPUB (3,29 MB).

9232. WOJCIECH Narębski. Per la nostra e la vostra libertà. Dalla Siberia a Monte Cassino. [Aut.] Diego Bottero Audero, Norman Davies, Marco Patricelli, Maciej Łyszczarz. Cracovia–Budapest–Siracusa 2020 Edizioni Austeria 8° ss. 156, nlb. 4, il.

9233. WOJTYLAK Marek: Konspiracja Związku Obróńców Rzeczypospolitej w Łowiczu. *Roczniki Łowickie*. T. 16: 2018 [dr.:] 2020 s. 90–107.

9234. WOKÓŁ Akcji AB. Represje niemieckie w pierwszych latach okupacji. Red. nauk. Joanna Gierczyńska, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Muzeum Niepodległości 8° ss. 401, nlb. 2, il.

Treść: Gierczyńska Joanna, Skoczek Tadeusz: Wprowadzenie s. 7–8; Madajczyk Piotr: Eksterminacja polskiej warstwy przywódczej pod okupacją niemiecką w pierwszych latach wojny s. 9–28; Gieleciński Marek: Hitlerowska Akcja AB a więzienie na Pawiaku s. 29–63; Gierczyńska Joanna: Kobiety – więźniarki Pawiaka, ofiary Akcji AB s. 65–99; Hasselbusch Robert: Wizyta Heinricha Himmlera na Pawiaku w świetle wspomnień byłych więźniów s. 101–133; Górny Wojciech: Wokół Akcji AB w Krakowie s. 135–161; Okoniewska Katarzyna: Zagłada Wielkopolan w pierwszych latach okupacji (1939–1941) s. 163–201; Drywa Danuta: Zivilgefängenenlager Stutthof jednym z miejsc realizacji Intelligenzaktion na Pomorzu Gdańskim s. 203–235; Piątkowski Sebastian: Akcja AB na tle niemieckich działań represyjnych w dystrykcie radomskim Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1940 s. 237–260; Engelgard Jan: Działacze obozu narodowego – ofiary Akcji AB s. 261–291; Michalec Beata: W cieniu prezydenta – Jan Poleski s. 293–357; Lusek Joanna: Stanisław Nowak (1874–1940) – ofiara egzekucji pod Apolonką s. 359–396.

9235. WONTOR-CICHY Teresa: Matka Boża z za Drutów. Historia figurki z obozu Auschwitz. Kraków 2020 Bratni Zew Wydaw. Franciszkanów 16° ss. 64, nlb. 3, il.

9236. WORONCOW Jakub: Most między socjalizmem a nacjonalizmem od Odry po Ocean Spokojny? Wojenny epizod narodowego syndykalizmu w Polsce. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 32: 2020 nr 70 s. 25–39, streszcz. ang.

Program ideowy Polskiego Obozu Narodowo-Syndykalistycznego – organizacji konspiracyjnej działającej m.in. w Warszawie; dot. 1. 1939–1942.

9237. WÓJCIK Jacek: Niemiecka propaganda turystyczna wobec ziem polskich wcielonych do III Rzeszy (1939–1945). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 2 s. 35–54, streszcz. ang.

9238. WÓJCIK Michał: Treblinka '43. Bunt w fabryce śmierci. Kraków 2018.

Rec.: Biadun Dominik, *Kolo Historii*. Nr 25: 2020 s. 336–342.

9239. WRÓBEL Wioletta: Prasa okresu powstania warszawskiego. „Biuletyn Informacyjny” i jego struktura. *Civitas et Lex*. T. 20: 2018 nr 4 s. 63–74, streszcz. ang.

9240. WRYK Ryszard: Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej. Poznań 2016.

Rec.: Wojtaszyn Dariusz, *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 265–269.

9241. WYSOCKI Roman: Przesiedlenia ludności ukraińskiej w dystrykcie lubelskim w latach 1942–1943. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 382–408, streszcz. ang.

9242. ZAJĄCZKOWSKA-DROŻDŹ Agnieszka: Od dyskryminacji do eksterminacji. Polityka Trzeciej Rzeszy wobec Żydów w Krakowie (1939–1943). Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 206, nlb. 2.

9243. ZAREMBA Marcin: “That load of Jews is finally dead.” Extermination of Jews as presented in 1942 letters of German soldiers. *Holocaust*. 2017 s. 472–486.

9244. ZASADA Stanisław: Duch 44. Siła ponad słabością. Duchowi przywódcy Powstania Warszawskiego. Kraków 2018.

Rec.: Szpoński Adam, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 255–256.

9245. ZBRODNIE niemieckie na Ziemi Dobrzyńskiej (byłe powiaty Lipno i Rypin) w latach 1939–1945. Pod red. Andrzeja Szalkowskiego i Piotra Gałkowskiego. Rypin 2019.

Rec.: Tomkiewicz Monika, *Zapiski Historyczne*. T. 85: 2020 z. 2 s. 203–212.

9246. ZIELONKA Jerzy: Egzekucja. 21 października 1939 r. Wyd. 2 popr. Leszno 2020 MBP im. Stanisława Grochowiaka 8° ss. 63, il. Wyd. 1. 1994.

9247. ZIÓŁKOWSKA-BOEHM Aleksandra: Polish hero Roman Rodziewicz [1913–2014]. Fate of a Hubal soldier in Auschwitz, Buchenwald and postwar England. Forew. by Matt DeLamater; transl. by Christopher A. Zakrzewski. Lanham 2013 Lexington Books 8° ss. 138, tabl. 10, il.

Tyt. oryg.: Z miejsca na miejsce. W cieniu legendy Hubala. Warszawa 1997.

Rec.: Radziłowski John, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 116–117.

9248. ZIÓŁKOWSKA-BOEHM Aleksandra: Untold stories of Polish heroes from World War II. Foreword by James S. Pula. Lanham 2018 Hamilton Books 8° ss. XV, nlb. 1, 146, il.

Rec.: Radziłowski John, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 116–117.

9249. ZYCHOWICZ Piotr: Obłęd '44 czyli Jak Polacy zrobili prezent Stalinowi, wywołując Powstanie Warszawskie. Wyd. 1, (dodr.). Poznań 2020 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 511, nlb. 1, nlb. 32 tabl., il.

Wyd. 1. 2013.

9250. ZYŚKO Tomasz: Siłą wyciągnięci z bunkrów. [Kraków] 2020 Ridero 8° ss. 166, il., mapy.

9251. ŻARNOWSKI Witold: Raczej zginać niż zdradzić sprawę. Areszt śledczy gestapo w al. Szucha 25. Warszawa 2014.

Rec.: Samborski Tadeusz: Lektury na czas pandemii. Książki, do których warto wracać. Miejsce uświęcone krwią i utrwalone bohaterstwem. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 237–241.

9252. ŻARYN Jan: Polska wobec Zagłady. Warszawa 2019 Oficyna Wydawnicza Volumen; Fund. Obchodów 100. Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości 4° ss. 327, il., mapa.

Toż w jęz. ang.: Poland in the face of the Holocaust. Warszawa 2019.

9253. ŻÓŁKIEWSKA Agnieszka: „Szprachnkamp”. Z dziejów wojny językowej w getcie warszawskim. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 3 s. 711–728, streszcz. ang.

9254. ŻURAWSKI vel Grajewski Józef Witold: Sowieckie znaki pocztowe na okupowanych ziemiach polskich w latach 1939–1941. T. 2: Kresy Południowo-Wschodnie. Cz. 2: Dawne województwa: stanisławowskie, tarnopolskie i wołyńskie – powiaty wschodnie. Łódź 2020 Ibidem 4° ss. 248, il., mapy.

T. 2. Cz. 1. Wyd. 2. 2014.
T. 1. Wyd. 2. 2007.

9255. ŻURAWSKI vel Grajewski Radosław [Paweł]: Polish-Czechoslovak relations in the assessments of British diplomacy in the initial stage of WWII. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 51–79.

9256. ŻYWEK Łukasz: Zapalniki do butelek z benzyną z warszawskiego getta. *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 3 s. 151–158, streszcz. ang., niem., ros.

c) 1945–1989

Źródła

Zob. poz. 2878, 5364, 5440, 5582, 5659, 5833, 5896, 6004, 6332, 7273, 7303, 7304, 7305, 7308, 7323, 7329, 7335, 7349, 7356, 7361, 7378, 7379, 7381, 8018, 8019, 8021, 8030, 8043, 8047, 8050, 8057, 8063, 8067, 8069, 8074, 8075, 8078, 8079, 8080, 8085, 8090, 8092, 8093, 8094, 8098, 8101, 8103, 8105, 8108, 8112, 8116, 8117, 8123, 8140, 8144, 8151, 8153, 8154, 8155, 8157, 8159, 8165, 8166, 8167, 8168, 8170, 8174, 8179, 8180, 8757, 8775, 8776, 8779, 8783, 8785, 8786, 8791, 8793, 8795, 8805, 8809, 8810, 8811, 8814, 8818, 8822, 8827, 8828, 8831, 8834, 8838, 8847, 8849, 8851, 8854, 8856, 8863, 8869, 8878, 8881, 8886, 8889, 8894, 8901, 8904, 8909, 8910, 8913, 8914, 8915, 8916, 8920, 8921, 8932, 8933, 8941, 8944, 8946,

8950, 9515, 9550, 9617, 9713, 9736, 9823, 9851, 9854, 9939, 9940, 9991, 9998, 10021.

9257. [AFTANAZY Roman]: Listy Romana Aftanazego z lat 1975–1977, czyli w jakich warunkach w służnie minionych czasach pracował badacz dziejów kresowej kultury. Wyboru dokonał i przypisami opatrzył Edward Różycki. *Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich*. T. 31: 2020 s. 43–61, streszcz. ang.

9258. AKSAMIT Helena: Z Woli Lubomirskiej do Leeds przez cudzą ziemię. Wspomnienia tułaczki z pobytu w Indiach. From Wola Lubomirska to Leeds through someone else's land. Refugee's memories from staying in India. Oprac. tekstu wspomnień Edmund Juško, Paweł Juško; współpr. i tł. Teresa Aksamit. Łęczycza 2020 Wydaw. Regis Anita Własnowolska-Bielak 8° ss. 103, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Wspomnienia autorki (ur. 1927) z okresu luty–grudzień 1946 r. i pobytu w polskim osiedlu dla uchodźców w Valivade.

9259. ARSENAŁ artyleryjski. Zbiór studiów. T. 1. Pod red. Wojciecha Bartoszcza, Marcina Rudowicza, Bogusława Wiśniewskiego. Bydgoszcz 2020 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 304, il.

Antologia wspomnień żołnierzy wojsk raketowych i artylerii, l. 1949–1983.

9260. [ASKANAS Kazimierz]: Bez uśmiechu – nic nie jest nigdy prawdziwe. Korespondencja Kazimierza Askanasa ze Stefanem Thersonem. Oprac. red. Zbigniew Chlewiński; komentarze, uzup., dopiski Zofia Łoś. Płock 2019.

Rec.: Sokolnicki Michał, *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 3 s. 45–46.

9261. [BARANIAK Antoni]: Prymas August Hlond w obliczu śmierci. Nieznane źródło naracyjne o ostatnich dniach jego życia i śmierci (18/19–22 października 1948 r.). [Wyd.] Łukasz Krucki. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 543–554, streszcz. ang.

9262. BARAŃSKI Marek: Wspomnienia 1943–1989. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 487, nlb. 1, il.

Wspomnienia profesora historii (ur. 1943), pracownika naukowego Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz działacza opozycyjnego.

9263. BĄDKOWSKI Lech: Nagłość Sierpnia. Wybrała i podała do dr. Agnieszka Dębska. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 30–45.

Wybór z dziennika gdańskiego pisarza (dot. r. 1980) drukowanego w czasopiśmie „Pomerania”.

9264. BENKEN Przemysław, Dźwigała Magdalena, Stefaniak Marcin: Franciszka

Skwierczyńskiego „tajna kronika” szczecińskiej „Solidarności” w latach 1980–1982. Warszawa–Szczecin 2020 IPN Szczecin 8° ss. 728, il. IPN. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja i Opór Społeczny w PRL 1956–1989).

9265. BERESZYŃSKI Zbigniew: Wspomnienia z „drugiego obiegu”. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 97–107.

Wspomnienia autora z działalności w NZS w l. 80. XX w. w Opolu oraz z wydawania prasy niezależnej.

9266. BIERNACIK Andrzej: W cieniu orłów. Wspomnienia z Kurdystanu. Zakopane 2020 Zakł. Poligraficzny „MK” 8° ss. 203, il.

Wspomnienia geodety z l. 1977–1979.

9267. [BŁEŃSKA Wanda]: Zapiski z notatnika Wandy Błęńskiej (1911–2004). *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 135–137.

Lekarki, w l. 1951–1983 lekarza naczelnego, a następnie konsultanta ośrodka dla trędowatych w Ugandzie.

9268. [BOGACZ Ludwik]: „Czy warto było?”. Wspomnienia Ludwika Bogacza ps. „Mak” z pobytu w „złowieszczych murach Wronek”. [Wyd.] Aleksandra Bogacz. *Dziwiana*. T. 6: 2020 s. 54–70.

Wspomnienia członka Młodzieżowego Ruchu Oporu, organizacji działającej w l. 1948–1949, aresztowanego po jej likwidacji przez UB.

9269. BRANICKA-WOLSKA Anna: Listy niewysłane. Wyd. 4. Łomianki–Dziekanów Leśny 2019 LTW 8° ss. 488, nlb. 8, il.

Wyd. 1. Warszawa 1990.

9270. BRODA Jarosław: Strajk sierpniowy we wrocławskiej Zajezdni nr VII oczami opozycjonisty. Oprac. Olga Kolany. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 178–206, streszcz. ang.

9271. BROKOS Czesław: „Wtedy czuło się, że się żyje”. Kulisy działalności opozycyjnej w Polsce lat 80. XX w. Oprac. Kamil Borecki. *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 150–177, streszcz. ang.

Wspomnienia dot. drukowania i kolportowania nielegalnej prasy i ulotek we Wrocławiu.

9272. CANIN Mordechaj: Przez ruiny i zgliszcza. Podróż po stu zglądzonej gminach żydowskich w Polsce. Przeł. z jidysz Monika Adamczyk-Garbowska. Warszawa 2019.

Rec.: Datner Helena: Epitafium Mordechaj Canina. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 2 s. 510–520.

9273. [CHAGALL Marc, Lazer Dawid]: Marc Chagall – Dawid Lazer. Listy. [Wyd.]

Elżbieta Kossewska. Warszawa 2018 Neriton 8° ss. 137, nlb. 1, il.

Z l. 1957–1974.

9274. CHOJNACKI Juliusz C[ezary]: R/v Profesorem Siedleckim do Antarktyki. Zapiski z I polskiej morskiej ekspedycji antarktycznej w latach 1975/1976. Szczecin–Poznań–Gorzów Wielkopolski 2020 Zachodniopomorski Uniw. Technologiczny; PAN; Inst. Badań i Ekspertyz Nauk. 8° ss. 197, il.

9275. CIESIELSKI Józef: Wspomnienia z działalności politycznej w Oleskiem w latach 1945–1946. Do dr. przygotował, wstępem i przypisami opatrzył Edmund Nowak. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 43–54.

Kierownika Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Oleśnie.

9276. „...CO SIĘ stanie w najbliższej przyszłości...”. Z listów Marii Dąbrowskiej do Anny Kowalskiej z 1946 roku. Oprac. edytorskie Alicja Szałagan. *Sztuka Edycji*. 2018 nr 1 s. 95–129.

9277. CZAS pionierów. Opowieści z okazji 75-lecia przybycia osadników na Warmię i Mazury. Red. Marek Książek. Olsztyn 2020 Stow. Dziennikarzy RP. Oddz.; Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych [i in.] 8° ss. 180, il.

Antologia wspomnień.

9278. CZASY Solidarności we wspomnieniach dzierżoniowian 1980–1989. Oprac. Beata Hebza-Sologub. *Dzierżonów 2020 Forum Dialogu Między Kulturami* 4° ss. 112, il.

9279. DEKADY do przełomu. Wybrała i podała do dr. Małgorzata Sopyło. *Karta*. [Nr] 100: 2019 s. 70–107.

Fragm. wspomnień, artykułów i korespondencji polityków, publicystów, historyków, opozycjonistów, dot. l. 1951–2000.

9280. „DIALOG należy kontynuować...”. Rozmowy operacyjne Służby Bezpieczeństwa z ks. Henrykiem Gulbinowiczem z lat 1969–1985. Studium przypadku. Wybór, wstęp, oprac. Rafała Łatka, Filip Musiał. Warszawa–Kraków 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 262, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

9281. DOKUMENTY o charakterze kontrwywiadowczym oraz wywiadowczym dotyczące województwa pińskiego z lat 1975–1989. (Wybór źródeł). [Wyd.] Przemysław Bartosik. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 254.

9282. DOTKNIĘCIE Księżycy. Wybrała i podała do dr. Małgorzata Sopyło. *Karta*. [Nr] 100: 2019 s. 36–45.

Polskie reakcje na pierwsze lądowanie człowieka na satelicie Ziemi – 20 VII 1969 r.

9283. DRUGIE otwarcie. Wybrała i podała do dr. Barbara Bossak-Herbst; współpr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 112–113.

Fragm. audycji Polskiego Radia na temat toru na Służewcu.

9284. DRZEWOWSKI Grzegorz: Kolejarz dziennikarzem. Moje wspomnienia z pracy w lokalnych mediach. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 127–134.

Wspomnienia z pracy w „Głosie Famegu” od 1973 r., kontynuowanej w radiowęźle zakładowym, a następnie w lokalnych gazetach do objęcia stanowiska rzecznika prasowego starosty w 2002 r.

9285. DYGAT Magda: Rozstania. Wyd. 4. Kraków 2020 Wydaw. Liter. 8° ss. 300, nlb. 4, il.

Wspomnienia ur. w 1945 r. córki Stanisława Dygata i Władysławy Nawrockiej, a pasierbicy Kaliny Jędrusik; zawiera też rodzinną korespondencję.

Wyd. 1. 2001.

9286. DZIEWANOWSKI Kazimierz: Notatki na marginesie. Wybrała i podała do dr. Agnieszka Dębska. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 116–133.

Dziennik publicysty (1930–1998), uczestnika Okrągłego Stołu, późniejszego ambasadora wolnej Polski z l. 1988–1989.

9287. DZIUBA Adam, Lipski Jędrzej: O drukowaniu i dystrybucji „bibuły”. Wspomnienia z podziemia w województwie katowickim. *Czasypismo*. 2020 nr 1 s. 108–111.

9288. ECHA Grudnia 1970 w województwie olsztyńskim w dokumentach organów bezpieczeństwa. Wybór, wstęp i oprac. Witold Gieszczyński. Olsztyn 2020 Wydaw. UWM 8° ss. 127.

9289. EŁK w dokumentach archiwalnych. (Cz. 1: Lata 1945–1947). Wybór, wstęp i oprac. Kornelia Kończal, Rafał Żytyniec. *Elcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 144–217.

9290. FALTYNOWICZ Jacek: Odnowa monopolisty. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 128–141.

Wspomnienia autora (ur. 1951) z młodości, studiów na Politech. Warszawskiej oraz pracy zawodowej. Doprowadzone do 1998 r.

9291. FIDUSIEWICZ Leszek: Przebieg pokoju. Wywiad przepr. Dominik Czepigo. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 118–127.

Wywiad z lekkoatletą i fotoreporterem (ur. 1943) nt. Maratonu Pokoju w Warszawie w l. 1979–1981.

9292. GABAŃSKI Stanisław: Dobrze! Zapiski kleryka-żołnierza (1965–1967). Wstęp i oprac. Józef Marecki. Kraków 2013 Avalon 8° ss. 323, nlb. 3, tabl. 11, il. IPN–KŚZpNP.

9293. GANSINIEC Ryszard: Notatki lwowskie 1944–1946. Red. nauk. Radość Gansiniec, Krzysztof Królczyk. Wyd. 2 uzup. Warszawa 2020 Wydaw. UW 8° ss. 421, nlb. 1, il. (Akme. *Studia historica*; t. 20).

Notatki sporządzone przez profesora filologii klasycznej na Uniwersytecie Jana Kazimierza oraz Uniwersytecie Lwowskim. Wyd. 1. Wrocław 1995.

9294. GAWLINA Józef, Kwaśny Kazimierz: Duszpasterstwo polskie we Francji w świetle korespondencji arcybiskupa Józefa Gawliny i księdza Kazimierza Kwaśnego w latach 1949–1963. Ed. dokumentów, wstęp i oprac. Michał Kłakus. Trans en Provence–Katowice 2017.

Rec.: Pachowicz Anna, *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 275–277.

9295. [GIL Mieczysław]: Z Solidarnością do końca. Z Mieczysławem Gilem rozmawiają Krzysztof Brożek, Grzegorz Surdy. Kraków 2020 Stow. NZS 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Wywiad z działaczem związkowym, opozycjonistą (ur. 1944), posłem na Sejm i senatorem nt. młodości, pracy w Hucie im. Lenina w Krakowie, działalności opozycyjnej i politycznej.

9296. GLIWICKA opozycja 1976–1990. Relacje świadków i uczestników. Oprac., red. i wstęp Karol Chwastek, Bogusław Tracz. Gliwice–Katowice 2020 Muzeum; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności; IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 430. Muzeum w Gliwicach, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach.

9297. GŁOWACKI Roman: Siedleccy studenci. W pogoni za wolnością. Siedlce 2020 AP; Fund. Rozwoju Badań Region. Sigillum 4° ss. 182, il.

Zdjęcia i skany dokumentów, materiałów prasowych i zdjęć, dot. siedleckiego życia akademickiego i działalności opozycyjnej, wzbogacone wspomnieniami autora (ur. 1958), członka Komitetu Strajkowego w Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach.

9298. GOLDKORN [Włodek] Włodek: Dziecko w śniegu. Przeł. Joanna Malawska. Wołowiec 2018.

Rec.: Mazur Maciej: Opowieści przepelnione wstydem. *Narracja o Zagładzie*. Nr 6: 2020 s. 441–450.

9299. GRA Cata. Wybrała i podała do dr. Agnieszka Dębska. *Karta*. [Nr] 99: 2019 s. 108–117.

Fragm. prasowe dot. Stanisława Cata-Mackiewicza (1896–1966) oraz jego korespondencja z rodziną z l. 1949–1961.

9300. GRA operacyjna. Wybrała i podała do dr. Ewa Czerwiakowska. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 120–141.

Fragm. wspomnień opozycjonisty Jerzego Nowackiego, not prasowych, protokołów przesłuchań i dokumentów SB z l. 1977–2012.

9301. GRABIEŻ. Wybrał i podał do dr. Adam Safaryjski. *Karta*. [Nr] 104: 2020 s. 116–129.

„Upanstwowienie” Domu Towarowego Bracia Jabłkowscy w Warszawie w 1950 r. Fragm. artykułów prasowych i innych materiałów źródłowych.

9302. GRABOWSKI Mirosław: Jelenia Góra (1945–1949) – miasto mojej młodości. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 201–216.

9303. [GROSS Jan Tomasz]: ...bardzo dawno temu, mniej więcej w zeszyły piątek... Jan Tomasz Gross w rozmowie z Aleksandrą Pawlicką. Warszawa 2018 WAB 8° ss. 294, nlb. 10, tabl. 16, il.

Wywiad z polsko-amerykańskim socjologiem (ur. 1947), nt. młodości spędzonej w Warszawie i rodzinnego doświadczenia wojny, znajomości z Adamem Michnikiem, założenia Klubu Poszukiwaczy Sprzeczności, emigracji w 1968 r. do USA, studiów i doktoratu na Uniwersytecie Yale, pracy naukowej, zainteresowań badawczych i działań na rzecz pamięci o Zagładzie.

Rec.: Kuczyńska-Koschany Katarzyna, *Narracja o Zagładzie*. Nr 5: 2019 s. 369–378.

9304. HOMO homini res sacra. Dokumentacja historyczna spotkań w Centrum Dialogu w Paryżu (1973–1989). T. 2: Maj 1975 – maj 1977. Pod red. Ryszarda Gryza, Mirosława Wójcika. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 562, nlb. 1, il.

T. 1. 2019.

9305. ILWICKI Piotr: Serce Afryki – wyzwanie. Wspomnienia misyjne z lat 1985–1994. Giżycko–Kraków 2020 VMA Wzorczownia; Biuro Misyjne Karmelitów Bosych 8° ss. 369, nlb. 1, 64 tabl., il.

9306. INSTRUKCJE i przepisy wywiadu cywilnego PRL z lat 1953–1990. Wstęp i red. nauk. Witold Bagiński; wybór i oprac. Witold Bagiński, Anna Karolina Piekarska. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 917, nlb. 1, il. IPN. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989) (Dokumenty; t. 65).

9307. IWASZKIEWICZ Anna, Iwaszkiewicz Jarosław, Lisowski Jerzy: Listy 1947–1979. T. 1–2. Oprac. i przypisy Agnieszka i Robert Papiescy; wstępem opatrzył Robert Papiesci. Warszawa 2020 Sedno Wydaw. Akademickie 8° ss. 572, nlb. 4, il.; 595, nlb. 5, il.

9308. JAK powstała „Solidarność” w Ursusie? [Oprac.] Izabella Maliszewska. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 134–144.

Fragm. relacji Zbigniewa Janasa (ur. 1951), przewodn. NSZZ „Solidarność” w Zakł. Mechanicznych „Ursus”, zebranej w ramach projektu „Solidarność i opozycja demokratyczna w latach 1976–1989 w Warszawie” – realizowanego od 2007 r. przez Muzeum Hist. m.st. Warszawy we współpracy z Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

9309. JAKUBOWSKI Jan: Dygot wojskowy. Zdj. Harry Weinberg; wybrał i podał do dr. Dominik Czapięgo. *Karta*. [Nr] 104: 2020 s. 130–143.

Listy wysłane z wojska do najbliższych, z l. 1969–1972.

9310. JAŁOWIECKI Stanisław: Tu i tam – tam i tu. Opole–Bielice 2020 Stanisław Jałowicki 8° ss. 254, il.

Toż. Wyd. 2, popr. Bielice–Opole 2020 WBP im. Emanuela Swołki ss. 255, il.

Wspomnienia polityka i socjologa (ur. 1946), marszałka województwa opolskiego, posła do Parlamentu Europejskiego, dot. domu rodzinnego, studiów na UJ, działalności opozycyjnej, aresztowania i 10-miesięcznego więzienia, pracy w Radiu Wolna Europa i aktywności politycznej.

9311. JANAS Agnieszka L.: Dziewczyny. Moda ulicy lat 70. i 80. XX. Warszawa [2019] Arkady 4° ss. 239, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień.

9312. JAROMINIAK Michał: Mój 1968 rok w Czechosłowacji. Konin 2020 Firma Księgarska Mawi 8° ss. 66, nlb. 1, il.

Wspomnienia żołnierza 42. pułku piechoty zmotoryzowanej w Żarach z działań wojskowych w Czechosłowacji.

9313. JEDNA rozmowa – dwie notatki. O spotkaniu kierownika Wydziału do spraw Wyznań w Katowicach Edmunda Łaty z biskupem koadiutorem katowickim Herbertem Bednorzem w 1966 r. [Wyd.] Łucja Marek. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 549–572, streszcz. ang.

9314. K LISTEJ Jurija Bruska z lęta 1947. [Wyd.] Měrćin Brycka. *Pro Lusatia*. T. 19: 2020 s. 75–87.

9315. KAJDAŃSKI Jarosław: Mój Kraków, mój Szczecin, moje Kresy. Kraków 2020 Attyka 8° ss. 152, il.

Wspomnienia działacza opozycji antykomunistycznej (ur. 1959) pochodzącego ze Szczecina, założyciela i redaktora krakowskiego miesięcznika „Wiadomości”, dot. okresu studiów na Pomorskiej Akademii Medycznej, przeprowadzki w 1981 r. do Krakowa i studiów psychologicznych oraz filologicznych na UJ, pracy dziennikarskiej i redakcyjnej.

9316. KAŁUŻA Klaudiusz: Bacność, kocie! czyli O tym jak to w wojsku bywało. Brzezia Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 495, nlb. 1.

Wspomnienia autora z czasów odbywania zasadniczej służby wojskowej w Zamościu w l. 1985–1987.

9317. [KAMIŃSKA-SAMEK Krystyna]: Kamiński? Ach ten księgarz! Z Krystyną Kamińską-Samek rozmawiają Karolina Grodziska i Janusz M. Paluch. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 133–155, streszcz. ang.

Wspomnienia bratanicy Stefana Kamińskiego (1907–1974), prowadzącego od 1951 r. antykwariat księgarski w Krakowie, także z własnej pracy w antykwariacie w l. 1972–2019.

9318. „KARNAWAŁ” po amerykańsku. Placówki dyplomatyczne USA w PRL wobec polskich wydarzeń od sierpnia 1980 do grudnia 1981 r. Wprow., wybór i oprac. Patryk Pleškot. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 735. IPN–KŚZpNP. (Warszawa Nie?Pokonana; t. 22).

9319. KAZIMIERCZAK Sławomir: Ze wspomnień pułtuskiego adwokata. 40 lat w służbie Temidy. Pułtusk 2020 Aga Press Agencja Wydawniczo-Reklamowa – Wydaw. Aleksander 8° ss. 184, il.

Dot. l. 1980–2020.

9320. KAŻMIERCZYK Franciszek: Wilki. Wyd. 4. Koszęcin 2020 Wydaw. Mirczumet 8° ss. 208, il.

Wyd. 1. 2012.

9321. KAŻMIERSKA Kaja, Pałka Jarosław: Żołnierze Ludowego Wojska Polskiego. Historie mówione. Łódź 2018.

Rec.: Jarosz Dariusz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 193–197.

9322. KISS Gy. Csaba: Lengyel napló. 1980. szeptember 27. – 1982. szeptember 5. Budapest 2020 Nap Kiadó 16° ss. 207. Wacław Felczak Alapítvány. (Magyar Esszék).

Dziennik polski 27 września 1980 – 5 września 1982.

9323. KOŁODZIEJ Andrzej: Gdyńscy Komunardzi. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 1 CD (3 godz. 40 min.) + booklet (ss. 80, il.).

Wspomnienia ze strajku w stoczni gdyńskiej w sierpniu 1980 r.

9324. KOMOROWSKA-DOWGIAŁŁO Anna: Hrabianka w Peerelu. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 118–135.

Wspomnienia autorki (ur. 1940) z l. 1945–1957 i procesu adaptacji „byłych ziemian” w komunistycznej rzeczywistości.

9325. KONARZEWSKA Marta: Wykłęta córka Kubiaków. Z Małą Kubiak rozmowa „w snach, w snach”. Warszawa 2020 Prószyński i S-ka 8° ss. 511, nlb. 1, il.

Wywiad rzeka z córką Danuty i Tadeusza Kubiaków (ur. 1950), reżyserką filmu niezależnej awangardy, z trudnego

rodzinnego życia, domu odwiedzanego przez artystów i pisarzy PRL-u, wyjazdu w l. 70. z Polski.

9326. KONIECZNY Łukasz: Wysłodki. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 65.

Toż. [T.] 2: Wysłodki 2 czyli mleczko w tubce. Kraków 2020 ss. 66, il.

Wspomnienia aut. (ur. 1974) z lat młodości spędzonych w Gostyniu.

9327. KOSELLEK Gerhard: Auf steinigem Wegen vom Handwerksburschen zum Universitätsprofessor. *Rocznik Lubowicki*. [T.] 17: 2019 s. 27–50, streszcz. pol., czes.

Wspomnienia raciborzana (ur. 1928), z pochodzenia Niemca, profesora filologii germańskiej w Uniw. Wrocławskim o szkanowaniu przez władze PRL i trudnej drodze kariery naukowej.

9328. KOSZUTA Bogdan Zbigniew: Od Solidarności do samorządności. Wąbrzeźno 2020 Bogdan Koszuta; Wąbrzeskie Zakł. Graf. 8° ss. 151, il.

Wspomnienia działacza Solidarności (ur. 1947), internowanego w 1981 r., przewodniczącego Tajnej Komisji Międzyzakładowej w Wąbrzeźnie, wydawcy i kolportera pisma „Wąbrzeski Informator Solidarności”, radnego miasta i burmistrza. Obejmują lata 1980–2010.

9329. KOT Eugeniusz Piotr, Szobski Marek: Szkoło! Szkoło! Gdy cię wspominam. Wspomnienia Reytaniaków. Warszawa 2020 Joanna Tarasiewicz 8° ss. 115, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień uczniów VI LO im. Tadeusza Reytana w Warszawie z l. 1965–1969.

9330. KOWALCZYK Jadwiga: Egzamin studenta i obywatela. Rzecz o strajku studentów łódzkich w 1981 r. Red. nauk., wstęp, oprac., wybór zdj. i koncepcja wydawnicza Sebastian Piłarski. Łódź–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Łodzi 4° ss. 360, il. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 55) (Centralny Projekt Badawczy IPN „Solidarność” i Opór Społeczny w PRL 1956–1989).

Wspomnienia ówczesnej studentki czwartego roku Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej.

9331. KROH Antoni: Za tamtą górą. Wspomnienia łemkowskie. Warszawa 2016.

Rec.: Kolbuszewski Jacek: O zwiedzaniu rodzinnej wsi i o innych sprawach łemkowskich. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 11: 2017 s. 519–526.

9332. KUJANEK Janusz: Moje cztery lata z zespołem „Mazowsze” po kraju i świecie 1976–1980. Brzezina Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 158, nlb. 2, tabl. 16, il.

J. Kujanek (ur. 1951).

9333. KULAK Bronisława: Tacy byliśmy. Jacy jesteśmy? *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 275–308, il.

Wspomnienia autorki z l. 80. spędzonych w Wołominie, także z działalności w harcerstwie.

9334. [LEWANDOWSKI Janusz]: Janusz Lewandowski. Sprinter długodystansowy. Rozmawiał Adam Leszczyński. Sopot 2019 Smak Słowa 8° ss. 245, il.

Wspomnienia Janusza Lewandowskiego (ur. 1951) z lat 1980–2019.

9335. LISTY milenijne. Wstęp i oprac. Wojciech Kucharski; tł. Andrzej Jerie, Olha Zatwardnicka. Wrocław 2020 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 8° ss. 635, nlb. 5, il.

Dokumenty z l. 1965–1966, wystosowane przez polski episkopat, związane ze świętowaniem milenium Chrztu Polski.

9336. LOSY grupy andersowców po powrocie do ZSRR w świetle raportu KGB USRR z maja 1947 roku. [Wyd.] Piotr Olechowski. *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 1 s. 229–244, streszcz. ang., niem., ros.

9337. [LUKRAWSKI Piotr] Luk Peter: Wspomnienia 1973–2010. Poznań 2020 Sorus 8° ss. 120.

Wspomnienia mieszkańca Gdyni (ur. 1957), który w 1982 r. wyemigrował do USA.

Toż plik tekstowy EPUB (0,67 MB).

9338. [MARCINIAK Bolesław]: O tkaczu, który w latach trudnych nauki pobierał. [Wyd.] Leszek Musiał. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.:] 2018 s. 295–302.

Wspomnienia tkacza (ur. 1931) przybyłego do Bielawy w 1946 r., z nauki w gimnazjum, potem liceum przemysłowym, pobytu w wojsku od 1952 r. oraz działalności w hufcu ZHP.

9339. MATUSCHEK Josef: Die Glocken, die sonst die Auferstehung einläuteten, schwiegen... Dzwony, które zazwyczaj ogłaszały zmartwychwstanie milczały... Oprac. i tł. Marek Dziony; oprac. Sebastian Rospeszczy. [Kraków] 2020 Ridero 8° ss. 304.

Wspomnienia niemieckiego Ślązaka (1894–1995), mieszkańca Białej z okresu I 1945–VII 1946, momentu wkroczenia Armii Czerwonej i zasiedlania tych terenów przez Polaków.

9340. MIASTECZKO wyścigowe. Wybrała i podała do dr. Barbara Bossak-Herbst; współpr. Jeremi Galdamez. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 114–121.

Wspomnienia pracowników i fragm. sprawozdań kontroli partyjnej z l. 1950–1990, dot. Toru Służewiec.

9341. MIAŚO Józef: Moja droga do matury (1944–1950). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 30–53, streszcz. ang.

9342. MIEJSCE Polski w Europie. Kwestie międzynarodowe w myśli politycznej opozycji demokratycznej w latach 1976–1989. Wybór i oprac. Tomasz Kozłowski, Jakub Kufel, Jan Olaszek, Przemysław Ruchlewski. Gdańsk 2020 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 298, nlb. 7. (Biblioteka ECS).

9343. MIOTŁA Stalina. Polska północno-wschodnia i jej pogranicze w czasie oblavy augustowskiej w 1945 roku. Red. Łukasz Adamski, Grzegorz Hryciuk, Grzegorz Motyka. Warszawa 2019 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia 8° ss. XXXIV, 336.

Rec.: Milewski Jan Jerzy, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 168–170.

9344. MODZELEWSKI [Karol], Werblan [Andrzej]: Polska Ludowa. Rozmawia Robert Walenciak. Warszawa 2017.

Rec.: Mazur Mariusz, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 94–96.

9345. MUSIAŁ Czesława: Pochodzę z Witowa. Milanówek–Osiek Mały 2020 Gęsie Pióro; Gm. Bibl. Publ. ss. 252, nlb. 7, il.

Wspomnienia polonistki (ur. 1943), nauczycielki w szkołach w Witowie i Drzewcach, z lat młodości i nauki szkolnej, życia codziennego, nauki w Liceum Pedagogicznym w Szczecinie, podjęcia pracy zawodowej i założenia rodziny.

9346. MUSKAŁA Piotr: Moja Solidarność. Wspomnienia naoczego świadka i uczestnika wydarzeń na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim. Tychy 2020 Wydaw. PM WZ 4° ss. 205, il.

Wspomnienia działacza Solidarności (1949–2021), dziennikarza prasy niezależnej z l. 1980–1989.

9347. NICMAN Waldemar: Burzliwy romans z „Solidarnością”. Wspomnienia samotnego wojownika ze „Stacji”. Ciechanów–Poznań 2020 European Trade Solutions 8° ss. 215, nlb. 8, il.

Wspomnienia działacza Solidarności z powstania i funkcjonowania ciechanowskich struktur NSZZ „Solidarność”, a także nowej rzeczywistości ustrojowej początku l. 90 XX w.

9348. NIEZNANE instrukcje, wytyczne, okólniki Departamentu V Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego dotyczące ruchu ludowego i niezależnych działaczy ludowych w latach 1945–1954. Wstęp, wybór i oprac. Filip Musiał, Mateusz Szpytma. Kraków 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 236, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Normatywy Aparatu Represji; t. 7).

9349. NORMATYWY Departamentu III oraz Departamentu Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa MSW (1956–1990). Wybór dokumentów Wojciech Frazik, Cyprian

Wilanowski; wstęp, red. nauk. i oprac. Cyprian Wilanowski. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 704. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989) (Dokumenty; t. 64).

9350. NOWAKOWSKI Wiktor Eugeniusz: Peereliada. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 40–43.

Załamanie się spontanicznego ruchu społecznego – w dzienniku członka Zarządu Stołecznego PCK (1946–59).

9351. [NOWICKI Jerzy]: Pamiętnik Jerzego Nowickiego ps. „Plastus”. Red., wywiad, przepisywanie Bogusława Sieroszewska. Warszawa–Marki 2020 Inst. Dziedzictwa Myśli Nar. im. Romana Dmowskiego i Ignacego J. Paderewskiego; Nauczanie Jęz. Ang. i Tł. Bogusława Sieroszewska 8° ss. 146, il.

Wspomnienia mieszkanka Ciechanowca (ur. 1932), członka 6. Partyzanckiej Brygady Wileńskiej AK z l. 1948–1956.

9352. NOWY adres Wrocław 1946–1948. Korespondencja Ryszarda i Zofii Gansińców. Red. nauk. Radość Gansiniec, Krzysztof Królczyk. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 312, nlb. 2. (Akme. Studia historica; t. 19).

Ryszard Gansiniec (1888–1958), Zofia Gansiniec (1919–1988). Zawiera również listy innych osób oraz wspomnienia córki, Radości Gansiniec.

9353. OBERSCHLESIER 1945–1946. Die Geschichte einer Familie. Górnolślązacy 1945–1946. Historia jednej rodziny. Bearb. von Adriana Dawid; Übers. Henryk Hyla, Krzysztof Warzecha. Lendzin 2020 Tow. Społ.-Kult. Niemców na Śląsku Opolskim 8° ss. 81, 71, il.

Dziennik Niemki, mieszkanki Łędzin z l. 1945–1946, opisujący sytuację ludności niemieckiej na Górnym Śląsku.

9354. OBREMSKI Wojciech: Wspomnienia z opozycji antykomunistycznej. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 265–276.

Wspomnienia założyciela nieformalnej grupy „Solidarność” w Legnicy. Dot. l. 1980–1989.

9355. OPIS kościoła i probostwa w Wąlczu z 1947 r. [Wyd.] Mateusz Huńko. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 220–230.

Prawdopodobnie autorstwa proboszcza Stefana Janiaka.

9356. OSŁABIĆ tendencje emigracyjne. Komitet Wojewódzki PZPR w Katowicach wobec wyjazdów do RFN w latach 1970–1978. Wybór źródeł. Wybór, wstęp i oprac. Bogusław Tracz. Opole 2020 Centrum Badań Mniejszości Niem. 8° ss. 307, streszcz. niem. Centrum Badań Mniejszości Niem. (Źródła i materiały; t. 1).

9357. OTWARTOŚĆ. Rozmowa z Paulą Sawicką. *Karta*. [Nr] 100: 2019 s. 108–114.

Wywiad z psychoanalytyczką i tłumaczką (ur. 1947), działaczką opozycji demokratycznej w l. 70. i 80. XX w.

9358. PAŁKA Halina: Spotkania z przeszłością. Częstochowa i ja. Częstochowa 2020 Stow. „Pokolenia” 8° ss. 202, il.

Wspomnienia nauczycielki (ur. 1939) związane z jej rodzinną Częstochową, dzieciństwem, życiem rodzinnym, nauką w Liceum Pedagogicznym, działalnością harcerską oraz pracą zawodową. Obejmują lata 1944–2017.

9359. PASZKIEWICZ Ryszard: Pamiętniki z Argentyny. Białystok 2020 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 94, nlb. 1, il., tabl. 8.

Wspomnienia polskiego misjonarza (ur. 1950), pracującego w l. 1987–1998 w Argentynie.

9360. PAWELSKI Leszek: Ja, belfer. Życie i działalność naukowo-badawczą oraz społeczną z pedagogiką w tle. Szczecinek 2020 Pol. Stow. Nauczycieli Twórczych 8° ss. 344, il. (Monografia Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych; nr 20).

Wspomnienia dyrektora szkoły (ur. 1956).

9361. [PENC Roman]: „Kronika” ks. Romana Pencza proboszcza w Przeworsku (lata 1944–1951). [T. 2]. Wybór i oprac. Szczepan Kozak; tł. Alina Paliwoda-Wielgos, Szczepan Kozak. Przeworsk 2020 Region. Tow. Nauk.; Muzeum w Przeworsku 16° ss. XIV, 232, nlb. 2, il. (Przeworsk – Mała Ojczyzna; t. 4).

[T. 1]: „Kronika” ks. Romana Pencza proboszcza w Przeworsku (lata 1939–1944). Przeworsk–Przemysł 2018.

9362. PIĄTKOWSKI Franciszek: Spotkania i rozmowy. Wybór wywiadów. Wybór tekstów, red. Jadwiga Piątkowska. Lublin 2020 [b.w.] 8° ss. 400, il.

Zbiór wywiadów z dziennikarzem, reportażystą i krytykiem teatralnym (1946–2016), zebranych i wydanych po jego śmierci.

9363. PIECYK Stanisław: W tygłu Ursusa. Wyd. popr. i wznowione. Warszawa 2020 Bel Studio Sp. z o.o. 8° ss. 354, il., errata.

Wspomnienia pracownika ZM „Ursus” (ur. 1946) i działacza Solidarności, obejmujące lata 1960–1996.

9364. PIENIAŻEK Janina: Między koniecznością a pragnieniem. (Dzienniki). T. 1. 1952–1971. Il. Janina Pieniążek. Bielsko-Biała 2020 Art-Format Poligrafia 8° ss. 220, nlb. 2, il.

Toż. T. 2. 1971–1981. Bielsko-Biała 2020 ss. 214, nlb. 2, il.

Toż. T. 3. 1981–1987. Bielsko-Biała 2020 ss. 226, nlb. 2, il.

Toż. T. 4. 1988–2000. Bielsko-Biała 2020 ss. 244, nlb. 2, il.

Toż. T. 5. 2001–2005. Bielsko-Biała 2020 ss. 240, nlb. 2, il.

Toż. T. 6. 2005–2008. Bielsko-Biała 2020 ss. 232, nlb. 4, il.

9365. PIETRASZEWSKA Anna: Próbowalam ich polubić. Warszawa 2020 Borgis 8° ss. 282, nlb. 2, il.

Wspomnienia emigracyjne Polki pochodzącej z Bydgoszczy, która w 1981 r. wyjechała do Niemiec. Obejmują lata 1980–2012.

9366. [PIŁATOWSKI Władysław]: Korupcja ludzi z ekipy Edwarda Gierka. Wspomnienia wiceprezesa NIK Władysława Piłatowskiego z lat 1980–1981. [Wyd.] Krzysztof Lesiakowski. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 269–303, streszcz. ang.

9367. PIONIERSKIE lata 1945–1950. Ciekawostki z dziejów ziemi kłodzkiej. Pod red. Krystyny Oniszczuk-Awiżeń. Kłodzko 2020 Oficyna Wydawnicza „Brama” 8° ss. 492, il.

Wspomnienia, wycinki prasowe związane z organizacją powojennego życia przez przybyłych osadników.

9368. POLSCY melioranci w Afryce. Wspomnienia absolwentów Wydziału Melioracji SGGW. Zebranie materiałów Wiesław Grabowski, Wanda Ziaja; oprac. red. Agata Cienkusz. Warszawa 2020 Wydaw. SGGW 8° ss. 145, nlb. 8, il., mapy. (Zeszyty Historyczne Stowarzyszenia Wychowanków Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie; z. 10).

Wspomnienia z Ghany, Gwinei, Libii, Maroka i Nigerii – Jerzego Bocianowskiego (1932–2014), Jerzego Dąbrowskiego (ur. 1927), Wiesława Grabowskiego (ur. 1930), Aleksandra Łapińskiego (1924–2016), Franciszka Misiewicza (ur. 1943), Stanisława Ołędzkiego (ur. 1930), Kazimierza Pački (1932–2012), Janusza Pańczyka (ur. 1931), Cezarego Smolagi (1931–2016), Stanisława Tynkowskiego (1928–2018) i Władysława Wesolowskiego (ur. 1931).

Dot. l. 1962–2001.

9369. POLSKA Partia Robotnicza o księżach powiatu zgorzeleckiego w oparciu o materiały Archiwum Państwowego we Wrocławiu z 1948 roku. [Wyd.] Adam Szpotkański. *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 167–174.

9370. POLSKIE dokumenty dyplomatyczne 1980 lipiec–grudzień. Red. Piotr Długolecki. Warszawa 2020 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. LXXII, 1024. (Polskie Dokumenty Dyplomatyczne).

9371. POSMYSZ Zofia: Do wolności, do śmierci, do życia. Wstępem opatrzył Ernest Bryll. Wyd. 2. Warszawa 2020 Wieczorek Liter. 8° ss. 109, nlb. 2.

Wyd. 1. Warszawa 1996 von borowiecky.

9372. POŹNIAK Grzegorz: Powojenne losy firmy organmistrzowskiej „Berschdorf” z Nysy. Opole 2020 Sindruk-DIMK 8° ss. 371, il. (Opoliensis Musica Ecclesiastica; 7).

Zawiera gł. dzienniki z l. 1945–1950 Carla Berschdorfa (1887–1950) oraz wspomnienia Gabriele Reuter (1928–2016).

9373. PRAWDZIC-SZCZAWIŃSKA Małgorzata: Górki Mironowe – kraina mojego dzieciństwa. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 323–336.

Wspomnienia autorki z l. 50. XX w.

9374. ROLNICTWO i polityka rolna na Warmii i Mazurach (1945–1956). Wybór źródeł. Zebrał i oprac. Radosław Gross. Olsztyn 2017.

Rec.: Syrwid Robert. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 277–281.

9375. ROMANOWSKI Piotr: Krwawy Pies ze Złotego Stoku. Złoty Stok 2020 Usługi Turystyczne „Aurum” Elżbieta Szumska 4° ss. 175, nlb. 1.

Materiały źródłowe dot. prześladowania ludności niemieckiej Złotego Stoku i okolic przez współpracującego z polskimi władzami Maximiliana Gottwalda, l. 1945–1964.

9376. ROMANOWSKI Piotr: Reichenstein. Niezapomniana ojczyzna po trzydziestu latach. Złoty Stok 2018 Usługi Turystyczne „Aurum” Elżbieta Szumska 4° ss. 144, il. + 1 CD.

Materiały źródłowe, fotografie i wspomnienia Niemców, którzy przed 1945 r. zamieszkiwali Reichenstein (obecnie Złoty Stok).

9377. RUTKOWSKI Ireneusz: Była sobie ulica... II. w tekście Marcin Burmiński. Wolsztyn 2020 Bibl. Publ. M. i Gm. Wolsztyn im. Stanisława Platara 8° ss. 255, il. (Ocalić od Zapomnienia).

Wspomnienia ekonomisty (ur. 1953), dot. jego rodzinnej miejscowości – Wolsztyna i dzieciństwa spędzonego w domu przy ul. Wschowskiej. Obejmują lata 1960–1970.

9378. SADY Włodzimierz: W strumieniu czasu. [Rozm. przepr.] Szymon Sikorski. Kraków 2020 Wydaw. Uniw. Rolniczego 8° ss. 196, nlb. 1, il.

Wywiad rzeka z rektorem Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (ur. 1946), dot. czasów dzieciństwa, młodości i nauki szkolnej, życia rodzinnego, a także kariery naukowej.

9379. SANKOWSKI Hubert Maksymilian, Bober Andrzej: Machina cenzury. *Karta*. [Nr] 101: 2019 s. 88–101.

Relacje cenzora i dziennikarza nt. kontroli mediów w PRL-u.

9380. SĄSIEDZI. O relacjach polsko-niemieckich na Śląsku, Warmii i Mazurach. Die Nachbarn. Über die deutsch-polnischen Beziehungen in Schlesien, Ermland und Masuren. Oprac. Joanna Lusek; tł. Dawid Skrabania. Gliwice–Opole 2020 Dom Współpracy Pol.-Niem.; Zw. Niem. Stowarzyszeń Społ.-Kult. w Polsce 8° ss. 164, nlb. 2, il. (Archiwum Historii Mówionej. Das Archiv der erzählten Geschichte; t. 8).

Antologia wspomnień.

9381. SĄSIEDZI z Terki. Wybrała i podała do dr. Mariola Korycka. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 96–105.

Fragm. wypowiedzi z protokołów przesłuchań Ukraińców i Polaków nt. trudnych relacji narodowościowych oraz zbrodni w Terce w dn. 8 VII 1946 r.

Uzup.: Hałagida Igor: Kontekst. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 106–107.

9382. SMUŁKOWA Elżbieta: Był dom we Lwowie... zwany Straszny Dworem. Wyd. 2 popr. i uzup. Wrocław 2019 Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 8° ss. 312, il.

Wyd. 1. 2013.

Rec.: Śliwowska Katarzyna, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 20: 2020 s. 164–167.

9383. [SOKOŁA Janusz]: „To była świetna praca, dawała mi dużo satysfakcji”. Rozmowa z Januszem Sokołą – naczelnikiem miasta i gminy oraz burmistrzem Toszka w latach 1979–1998. [Rozm. przepr.] Piotr Kunce. *Rocznik Toszecki*. [R.] 1: 2017 s. 145–154.

J. Sokoła (1942–2020).

9384. SOKOŁOWSKI Tadeusz: Moje wspomnienie z nauki w szkole o klasach łączonych w Zgliczynie Witowym w roku szkolnym 1954/55. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 94–96.

Zawiera też świadectwo szkolne T. Sokołowskiego z 1955 r.

9385. SOLIDARNOŚĆ. Sierpień 1980. August 1980. Wstęp Bogdan Szymanik. Olszanica 2020 Bosz 4° ss. 223, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień: Jerzy Borowczak, Bogdan Borusewicz, Mirosław Chojcecki, Bronisław Geremek, Andrzej Gwiazda, Jerzy Janiszewski, Henryka Krzywonos, Bogdan Lis, Zbigniew Lis, Tadeusz Mazowiecki, Jacek Merkel, Ludwik Prądzynski, Stanisław Składanowski, Anna Walentynowicz, Lech Wałęsa.

9386. SOLIDARNOŚĆ bez cudzołowy. Wybrała i podała do dr. Karolina Anna Kuta. *Karta*. [Nr] 103: 2020 s. 6–29.

Fragm. wspomnień opozycjonistów z l. 1979–1981.

9387. „SOLIDARNOŚĆ” w Elektrowni Turów – studium początków. [Wyd.] Adam Szpotkański. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 229–240, streszcz. ang.

Dokumenty dotyczące NSZZ „Solidarność” w Elektrowni Turów, w szczególności okoliczności związanych z niewłączeniem się do strajku właściwego 9 II 1981 r. Kopalni Węgla Brunatnego Turów i Elektrowni Turów.

9388. SOLIDARNOŚĆ Walcząca. [Rozm. przepr.] Grzegorz Surdy, Krzysztof Bożek. Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 304, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN „Solidarność” i Opór Społeczny w PRL 1956–1989).

Rozmowy z członkami Solidarności Walczącej, zrealizowane w l. 2015–2018.

9389. [SPACZYŃSKI Antoni]: Ostatni szewc, co bielawianom buty... [Rozm. przepr.] Leszek Musiał. *Bibliotheca Bielaviana*. [R.] 9: 2017 [dr.:] 2018 s. 311–319.

Wspomnienia szewca (ur. 1934) prowadzącego od 1960 r. warsztat w Bielawie.

9390. SPŁAWIŃSKI Jacek: Gwizdać na Stalina! Zakopane 1949–1953. Wspomnienia gimnazjalisty. Brzezia Łąka 2015 Wydaw. Poligraf 8° ss. 227, nlb. 1, il.

J. Spławiński (1937–2021).

Rec.: Pigoń Anna, *Góry – Literatura – Kultura*. T. 10: 2016 s. 259–261.

9391. SPOCIŃSKI Michał: Moje kapłańskie życie 1980–2020. W służbie Chrystusowi i Jego świętym. Stąporków, Radom, Sandomierz, Zawichost, Opatów. Opatów 2020 nakł. aut. 4° ss. 448, il.

Wspomnienia kapłana (ur. 1955).

9392. SPOJRZENIE wstecz. Przywołane wspomnienia. Praca zbiorowa Absolwentów Liceum Pedagogicznego w Bochni. Pod red. Michaliny Pięchowej; [aut.] Henryk Szaleniec [i in.]. Warszawa–Kraków–Brzozówka 2020 Grupa Tomami 4° ss. 311, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień z l. 1960–1965.

9393. SPRAWIEDLIWOŚĆ. Rozmowa z Danutą Przywarą. *Karta*. [Nr] 100: 2019 s. 118–122.

Walka o prawo i wolność w relacji liderki Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka; l. 1982–2015.

9394. SPRAWOZDANIE z tajnej narady szefów bezpieki państw socjalistycznych 7–12 marca 1955 roku. [Wyd.] Imre Okvách. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 687–713, streszcz. ang.

M.in. Polski.

9395. STABLEWSKI Tertulian: Pamiętnik z Zakopanego 1956–1968. Oprac. Łukasz Jastrząb. Kórnik 2020 PAN. Bibl. Kórnicka 8° ss. 595, il.

Wspomnienia ziemianina i pisarza (1901–1973).

9396. STAN wojenny i okolice. Z. 1. Red. Lech Stefaniak. Konin 2020 Stow. Represjonowanych w Stanie Wojennym; [Wyższa Szkoła Kadr Menedżerskich] 8° ss. 154, il.

Antologia wspomnień obejmująca lata 1981–1989 i wydarcia związane z NSZZ „Solidarność” Regionu Konińskiego.

9397. STANOWISKA kierowania Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Olsztynie

w świetle dokumentów Służby Bezpieczeństwa. [Wyd.] Radosław Gross. *Echa Przeszości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 353–388, streszcz. ang. Dokumenty z l. 1971–1984.

9398. STECYK Marian: Odsiadka. *Karta*. [Nr] 102: 2020 s. 104–119.

Więzienna rzeczywistość opisana przez uczestnika antykomunistycznego podziemia (ur. 1930); l. 1950–1956.

9399. [STEFAN Wyszyński, bl.] Wyszyński Stefan: Pro memoria. T. 9: 1962. Red. nauk. t. Antoni Poniński. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP; Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. XIV, nlb. 2, 399. (Kościół Katolicki w Dokumentach).

T. 1. Gniezno–Warszawa 2017.

9400. STOCZNIA Gdańska – jaką pamiętamy. Wspomnienia stoczniowców. Pod red. Andrzeja Nawrockiego i Zbigniewa Szczypińskiego. Pelplin 2020 Wydaw. Bernardinum 8° ss. 763, nlb. 1, il. Stow. Strażników Pamięci Stoczni Gdańskiej.

9401. STUDIUM korespondencji administratury apostołskiej we Wrocławiu z ks. Francem Scholcem[!], proboszczem parafii pw. św. Bonifacego w Zgorzelicach. [Wyd.] Adam Szpotański. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 2(35) s. 184–190.

Listy z września–listopada 1945 r.

9402. STUDIUM wybranych dokumentów Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Zgorzelu dotyczących wysiedlenia ludności niemieckiej w okresie 1945–1947. [Wyd.] Adam Szpotański. *Perspectiva*. R. 18: 2019 nr 1(34) s. 205–211.

9403. SYRENKA na Kole. Wybrał i podał do dr. Dominik Czapięgo. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 90–97.

Fragm. wspomnień oraz dokumentów z wizyty Pabla Picassa w Warszawie w 1948 r.

9404. SZCZEPAŃCZYK Józef: Moja droga ze wsi na Wiejską. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 421, nlb. 1, il. MHPRL.

Wspomnienia autora (ur. 1954) pochodzącego z Szarwaku, z młodości, studiów na Akademii Rolniczej w Krakowie, pracy w urzędzie gminy w Bodzentynie, wstąpienia do ZSL, sprawowania funkcji marszałka sejmiku samorządowego woj. kieleckiego, a później woj. świętokrzyskiego i otrzymania mandatu poselskiego z ramienia PSL.

9405. SZŁĘZAK Jan: Wspomnienia Jana Szłęczaka absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie sprzed i po pół wieku. *Dzikoviana*. T. 6: 2020 s. 71–113.

J. Szłęczak ur. 1943.

9406. SZNERCH Tadeusz: Legnicki „Parnasik”. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 363–385.

Wspomnienia autora dot. działalności Centrum Kulturalno-Towarzyskiego w Legnicy w l. 1964–1978.

9407. SZPAKOWSKA-KOŁODZIEJCZYK Barbara: Serviam. [Kraków] 2020 Ridero 8° ss. 129, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1933) z młodości spędzonej w Gdyni, życia w powojennych realiach, nauki w Liceum Sióstr Urszulanek, działalności harcerskiej oraz przyjęcia na studia w Akademii Medycznej w Gdańsku. Obejmują lata 1945–1951.

9408. ŚLUSARSKI Witold: Zanim zapomnę. Warszawa 2020 Borgis 8° ss. 268, nlb. 4, il.

Wspomnienia reportażysty, krytyka sztuki radiowej i autora tekstów piosenek kabaretowych, z młodości spędzonej w Rudawie, nauki szkolnej, pierwszych prób dziennikarskich oraz radiowych, współpracy z „Przekrojem” i „Życiem Literackim”. Obejmują lata 1945–2010.

9409. ŚWIĄTKOWSKI Andrzej [Marian]: Autobiografia niekontrowersyjna. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. XVIII, 749, nlb. 1, il.

Wspomnienia prawnika i socjologa (ur. 1944), absolwenta Uniw. Pensylwanii, prof. Uniw. Jagiellońskiego i Akad. Ignatianum, z dzieciństwa i życia rodzinnego, nauki szkolnej i okresu studiów, kariery naukowej w Polsce i stypendiów w USA; doprowadzone do 2015 r.

9410. TAJEMNICE nazistowskiej i komunistycznej katowni w Radzynie Podlaskim. Katalog inskrypcji. Oprac. Dariusz Magiera. Borki–Radzyń Podlaski 2020 Gm. Borki; Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość Inspektorat Radzyń 8° ss. 66, il.

Zawiera wykaz uczestników podziemia przebywających w więzieniu w l. 1944–1954 oraz katalog inskrypcji.

9411. UCHWAŁY Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Stosunek emigracji do kraju. [Wyd.] Rafał Moczko. Poznań 2020 Wydaw. PTPN 8° ss. 365, nlb. 4. PTPN. Wydz. Filol.-Filoz. Komisja Filol. (Polemika Krytycznoliteracka w Polsce. Critical Literary Argument in Poland; t. 19).

Tyt. równol.: Resolutions of the Polish Writers Association in Exile. Emigré's attitudes to Poland. Z l. 1947–1958.

9412. ULEGŁY czy niezależny? Biskup Michał Klepacz w optyce aparatu bezpieczeństwa. [Wyd.] Ewelina Ślęzak. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 530–548, streszcz. ang.

9413. W PRZEDEDNIU stanu wojennego. Czerwiec–grudzień 1981. Oprac. Tytus Jaskułowski, Filip Gańczak, Konrad Knoch, Piotr Abryszeński, Ewa Pejaś; tł. Tytus Jaskułowski. Szczecin–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 583. IPN–KŚZpNP. (Raporty Polskie Stasi; t. 1).

9414. WALICHNOWSKI Feliks: Mazurski fenomen. Opowieść powojennego osadnika. [Współpr.] Tomasz Peter. Olsztyn 2020 Wydaw. Darczyńcy 8° ss. 57, nlb. 5, il.

Wywiad z dziennikarzem, wykładowcą akademickim i regionalistą, który w 1945 r. przybył do Ostródy z Warszawy, nt. obrazu miasta po zakończeniu II wojny światowej, życia codziennego i społecznych nastrojów oraz historii tych terenów.

9415. [WASILEWSKI Krzysztof]: Lot w stronę wolności. Historia wielkiej ucieczki stanu wojennego. Rozmowy z pilotem Krzysztofem Wasilewskim. Współpr. Janusz M. Szlehta. Kraków–Nowy Jork 2020 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 8° ss. 195, nlb. 1, il.

Wywiad rzeka z pilotem, dot. l. 1981–2012.

9416. [WĘGLARZY Karol]: Piękne życie. Wspomnienia w sztambuchu Karola Węglarzy. A.D. 2018. Bielsko-Biała 2020 Wydaw. Prasa Beskidzka 4° ss. 227, il.

Wspomnienia autora (ur. 1941) z domu rodzinnego w Kończykach Wielkich, nauki w Technikum Ochrony Roślin w Cieszynie, studiów w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie, stażu naukowego w Szwajcarii, założenia rodziny i pracy m.in. w Rolniczym Kombinacie Spółdzielczym w Goleszowie.

9417. WILCZKOWSKI Rafał: Toszek. Dziedzictwo, którego nie zapominałem. *Rocznik Toszecki*. [R.] 3: 2019 s. 231–240.

Wspomnienia autora nt. obrazu miejscowości z lat dziecińczych (1959–1966).

9418. WILKOWSKI Eugeniusz: Między pokorą a buntem. Refleksje autobiograficzne. Cz. 1. Chełm 2020 Eugeniusz Wilkowski 8° ss. 350, il.

Wspomnienia historyka (ur. 1955), z dzieciństwa spędzonego w Miednikach, nauki szkolnej i studiów, pracy jako nauczyciel w Białopolu, zaangażowania się w działalność „Solidarności”, internowania, wydawania „Wsi Solidarnej”, studiów doktoranckich, a po 1989 r. pracy w administracji, a następnie na uczelni; doprowadzone do 2018 r.

Rec.: Pomiankiewicz Jacek, *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 535–538.

9419. WNIOSEK o przyznanie obywatelstwa polskiego ks. Francowi Scholzowi na podstawie zachowanych dokumentów Archiwum Legnickiej Kurii Biskupiej. [Wyd.] Adam Szpotański. *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 175–181.

Z l. XI 1945 r.

9420. WODZIŃSKI Ryszard: Wspomnienia z działalności harcerstwa płockiego w latach 1945–1950. Oprac. Andrzej Jerzy Papierowski. *Notatki Płockie*. [R. 63]: 2018 [nr] 1 s. 40–43, streszcz. ang.

9421. WOJACZEK Rafał: Listy miłosne i nie. Red. i wstęp Stanisław Beres; współpr.

red. i oprac. edytorskie Dagna Cichoń. Wrocław 2019 Warstwy 8° ss. 462, nlb. 6.

Korespondencja z l. 1962–1971.

Toż. Wyd. 2, popr. Wrocław 2020 ss. 462, nlb. 6.

9422. WOJEWÓDZKI Komitet Obywatelski „Solidarność” w Koszalinie w 1989 roku. Edycja źródłowa. [Wyd.] Przemysław Benken, Robert Borucki. Szczecin 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 408, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja i Opór Społeczny w PRL 1956–1989).

9423. WOROSZYLSKI Wiktor: Kucie kontraktu. *Karta*. [Nr] 98: 2019 s. 98–115.

Dziennik pisarza (1927–1996), obserwującego z bliska negocjacje niosące przełom ustrojowy z l. 1988–1989.

9424. WPŁYW Organizacji Rozwoju Twórczości na żydowskie rolnictwo w powojennej Polsce na przykładzie sprawozdania dzierzoniowskiego oddziału ORT za lata 1947–1949. [Wyd.] Marek Szajda. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 341–357, streszcz. ang.

9425. WSCHODNIOEUROPEJSKI ruch ludowy w walce z komunistami o zachowanie demokracji po II wojnie światowej. Dokumenty i materiały (w świetle polskich źródeł dyplomatycznych i prasowych). Przedm. Janusz Gmitruk; wstęp, wybór źródeł oraz ich przygot. do dr. Romuald Turkowski. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 360, nlb. 25, il. MHPRL, Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego.

9426. WYBÓR źródeł do historii Jeleniej Góry w latach 1945–1990. Cz. 1: 1945–1970. Wybór i oprac. Ivo Łaborewicz. Jelenia Góra 2020 AP we Wrocławiu. Oddz. 8° ss. XXVI, 256, il. (Fontes Silesiae; vol. 1).

9427. WYWIAD z Profesorem Zbigniewem Tadeuszem Wierzbickim. Przeprowadzony przez Michała Łuczewskiego. *Wieś i Rolnictwo*. 2019 nr 4 s. 25–44.

Rozmowa z socjologiem (1919–2017) nt. działalności naukowej w czasach PRL-u.

9428. Z PAMIĘTNIKA żyrdowskiego robotnika. Wspomnienia pracowników Zakładów Lniarskich w Żyrdowie. T. 2. Oprac. Mateusz Modrak. Żyrdów 2020 Muzeum Lniarstwa im. Filipa de Girarda 8° ss. 172, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień z l. 1943–2002.

T. 1. 2019.

Toż w jez. ang.: The factory worker's diary. Memories of the employees of the linen factory in Żyrdów. Vol. 2. Transl. by Izabela Sobczak. Żyrdów 2020 ss. 172, nlb. 1., il.

Vol. 1. 2019.

9429. ZAKŁADOWE opowieści. Zapis wspomnień pracowników zgierskich zakładów

przemysłowych w latach 1945–1990. Red. Magdalena Grabia-Krawczyk, Maciej Rubacha, Robert Starzyński; rozm. przeprowadzili: Małgorzata Antczak [i in.]. Zgierz 2019 Muzeum M. Zgierza 8° ss. 146, il.

Toż. 2.0. Zgierz 2020 ss. 282, il.

9430. ZAREMBA Piotr: Wspomnienia prezydenta Szczecina. Lata 1946–1947. Red. Ewa Pankanin. Łódź 2020 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 267, nlb. 4, il.

P. Zaremba (1910–1993).

9431. ZARZYCKI Kazimierz: Moja melodia PRL-u. Da capo al fine. Wysłuchał i spisał Jan Dziadul. Katowice 2020 Firma Dziennikarska Pol-Sil – Jan Dziadul 8° ss. 536, 24 tabl., il.

Wspomnienia żyjącego w l. 1939–2020 polityka, przedsiębiorcy i dziennikarza, posła na Sejm IV kadencji, z młodości spędzonej w Tuczempach, studiów na Wydziale Przemysłu Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Katowicach, a także w Centralnej Szkole Partyjnej przy KC PZPR, pracy m.in. jako osobisty sekretarz Edwarda Gierka, a także w mediach państwowych.

9432. [ZBOROWSKI Juliusz]: List Juliusza Zborowskiego do Jerzego Młodziejewskiego. [Wyd.] Magdalena Kwiecińska. *Rocznik Podhalański*. T. 14: 2019 [dr.:] 2020 s. 458–464, streszcz. ang.

Z 1956 r.

9433. ŻARGON szklarski w felietonach. [Oprac.] Ryszard Musiałowicz. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 365–372.

Fragm. felietonów z l. 1947–1950 opublikowanych w „Przemysle Szklarskim”.

9434. ŻUREK Bogdan: Wspomnienia stoczniewca. Monachium–Sopot 2020 Bogdan Żurek 8° ss. 168, nlb. 2, il.

Z l. 1970–1983.

Opracowania

Zob. poz. 1504, 1990, 2681, 2707, 6310, 8990, 9099, 9101, 9102, 9314, 9335, 9367, 9401, 9402, 9411, 9424, 9433.

9435. 17 – MOJA szkoła. Red. Artur Rasmus. Szczecin 2020 Parafia pw. Chrystusa Króla; Zapol Sobczyk Sp.j. 16° ss. 128, il.

Szkoła Podstawowa nr 17 w Szczecinie, l. 1946–1975.

9436. ABRAHAM-DIEFENBACH Magdalena: Pałace i koszary. Kino w podzielonych miastach nad Odrą i Nysą Łużycką 1945–1989. Wrocław 2016.

Rec.: Gierszewska Barbara Lena, *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 2 s. 127–131.

9437. ABRYSZEŃSKI Piotr, Gucewicz Daniel: Grudniowa kolęda. Kościół katolicki

w Trójmieście wobec Grudnia '70. Gdańsk–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 358, nlb. 2, tabl. 16, il., mapy. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Seria Gdańsk; t. 78).

9438. ADAMUS Anna Maria: Problemy wsi w Polsce w latach 1956–1980 w świetle listów do władz centralnych. Warszawa 2017.

Rec.: Merta-Staszczak Adriana, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 241–243.

9439. APARAT bezpieczeństwa w perspektywie antropologii organizacji i antropologii władzy. Red. Robert Klementowski, Kamila Mikołajczak, Jarosław Syrnok. Wrocław–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. we Wrocławiu 8° ss. 215, streszcz. ang., niem.

Treść: Klementowski Robert, Syrnok Jarosław: Wstęp s. 7–11; Klementowski Robert, Syrnok Jarosław: Introduction s. 12–15; Klementowski Robert, Syrnok Jarosław: Einleitung s. 16–20; Syrnok Jarosław: „Obrazy organizacji” Garetha Morgana a badania komunistycznego aparatu bezpieczeństwa s. 21–37; Pleskot Patryk: W butach esbeka. Kilka refleksji wstępnych na temat konfliktu „emic-ethic” w badaniach nad aparatem bezpieczeństwa PRL s. 38–48; Mikołajczak Kamila: „Bezpieka” w ujęciu teorii łańcuchów rytuałów interakcyjnych Randalla Collinsa s. 49–65; Gumiela Martin: „Całe życie walczyłem o wyzwolenie klasy robotniczej” – próba analizy partykularnej koncepcji moralności wysokich funkcjonariuszy MBP oraz jej genetyzy s. 66–83; Zakrzewski Maciej: Od „Nieprzekupnego” do Franciszka „Franza” Mauera. Studium pragmatyzacji aparatu bezpieczeństwa s. 84–95; Bagiński Witold: Funkcjonariuszy wywiadu cywilnego Polski Ludowej s. 96–143; Klementowski Robert: Funkcjonariusze służb specjalnych jako „wspólnota praktyków” s. 144–156; Jastrzębska-Golonka Danuta: Język dokumentów resortu bezpieczeństwa w latach 1944–1956 s. 157–185; Misiak Małgorzata: Język dokumentów Służby Bezpieczeństwa – rekonesans badawczy s. 186–203.

9440. BADURA Anna: Agentura z kryminalną kartoteką. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 82–89.

Działalność SB w celu pozyskania tajnych współpracowników.

9441. BADURA Anna: Życiorys pisany na nowo. Nieznane fakty z życia ks. Karola Nawy. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 345–385, streszcz. ang.

Współpraca ze Służbą Bezpieczeństwa.

9442. BAGIEŃSKI Witold: Początki działalności wywiadowczej Departamentu I Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w krajach bloku wschodniego. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 13–55, streszcz. ang.

9443. BAKUŁA Bogusław: Nie zależności. Przypadki literatury i kultury poza cenzurą w latach 1976–1989. Poznań 2020 Wydaw. PSP 8° ss. 379, streszcz. ang. (Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych”; t. 83)

(Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

9444. BALISZ-SCHMELZ Justyna: „Ewokują monstra rozkładu”. Ogólnopolska Wystawa Młodej Plastyki „Przeciw wojnie – przeciw fašyzmowi” w świetle „niemiecko-niemieckiego” sporu o ekspresjonizm. *Folia Historiae Artium*. Seria Nowa. T. 16: 2018 s. 121–134, streszcz. ang.

W Warszawie, 1955 r.

9445. BANASZEK Tadeusz: Udział wojska w życiu społeczno-gospodarczym województwa kieleckiego w latach 1945–1975. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 195–218, streszcz. ang.

9446. BANASÁ Barbara: Polski new look. Ceramika użytkowa lat 50. i 60. Warszawa 2019 Marginesy 8° ss. 367, nlb. 1, il.

9447. BANDROWSKA Kamila: Białostocki urząd cenzury wobec środowiska intelektualnego i kulturalnego regionu w latach 1944–1959. Rekonesans badawczy. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 37–54, streszcz. ang.

9448. BANIECKI Adam: Powiat bolesławiecki w latach 1945–1950. Bolesławiec 2020 Muzeum Ceramiki 8° ss. 400, nlb. 1, il.

9449. BARTOSIK Przemysław: Sprawa operacyjnego rozpracowania o kryptonimie „Małgorzata” – kulisy nawiązania gry kontrwywiadowczej z Federalną Służbą Wywiadowczą RFN. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 326–344, streszcz. ang.

9450. BARTOSIK Przemysław: Życie gospodarcze Człopy i okolic w II połowie XX w. (wybrane zagadnienia). *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 190–209, streszcz. ang.

9451. BASIŃSKI Piotr, Basińska Magdalena: Żelazno 1945–1989. Zarys epoki w dziejach pewnej wsi. Wrocław 2019.

Rec.: Ruchniewicz Małgorzata, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 206–212.

9452. BEDNARCZYK Michał Jan: Współpraca Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej ze strukturami Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Partii Robotniczej w Lublinie w latach 1945–1948. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 169–191, streszcz. ang.

9453. BEDNARCZYK Ryszard: Z dziecięcą drukarenką przeciwko władzy „ludowej”.

Konspiracja młodzieżowa w powiecie tarnogórskim w latach 1949–1956. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 133–139.

9454. BEDNARSKI Damian: Arcybiskup Józef Gawlina wobec polskiej młodzieży na emigracji. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 4 s. 75–94, streszcz. ang.

Lata 1945–1960.

9455. BEDNARSKI Mariusz D.: Migracje na terenie i z terenu Powiśla Puławskiego (1944–1948). *Notatnik Janowiecki*. Nr 21/22: 2017/2019 [dr.] 2019 s. 174–196.

9456. BENSZ Sebastian, Musielok Józef: Parafia św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Toszku w latach 1964–1978 w oczach jej proboszcza Ludwika Zettelmanna. Cz. 1: Pierwsze siedem miesięcy posługi aż do I Komunii Św. w 1965 roku. *Rocznik Toszecki*. [R.] 2: 2018 s. 89–99.

Toż. Cz. 2: Od połowy 1965 roku do końca roku 1966. *Tamże*. [R.] 3: 2019 s. 121–140.

Toż. Cz. 3: Rok 1967. *Tamże*. [R.] 4: 2020 s. 143–158.

9457. BERESZYŃSKI Zbigniew: Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec Kościoła katolickiego na przykładzie województwa opolskiego w latach 1950–1956. *Studia Śląskie*. T. 84: 2019 s. 151–180.

9458. BERESZYŃSKI Zbigniew: Koleje pod specjalnym nadzorem. Służba Bezpieczeństwa jako instrument nadzoru państwowego nad kolejją w latach 1957–1980. Cz. 1: (1957–1975). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 161–188, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: (1975–1980). *Tamże* nr 2 s. 111–134, streszcz. ang.

9459. BERESZYŃSKI Zbigniew: Der Kommunistische Sicherheitsapparat und die deutsche Bevölkerung in Oberschlesien zwischen 1945 und 1990. Aus dem Polnischen übersetzt von David Skrabania. Opole 2020 Centrum Badań Mniejszości Niem. Forschungszentrum der Deutschen Minderheit 8° ss. 300, il. Centrum Badań Mniejszości Niem. Forschungszentrum der Deutschen Minderheit. (Monografie i Studia. Monographien und Studien; 1).

9460. BERESZYŃSKI Zbigniew: Kontrwywiad wobec Instytutu Śląskiego w Opolu. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 197–202.

W l. 70. i 80. XX w.

9461. BERESZYŃSKI Zbigniew: Październik '56 w województwie opolskim. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 95–127, streszcz. ang.

9462. BERESZYŃSKI Zbigniew: Pion II Służby Bezpieczeństwa wobec Republiki Federalnej Niemiec, ludności niemieckiej, postaw proniemieckich i relacji polsko-niemieckich na przykładzie Górnego Śląska w latach 1957–1990. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 71–97, streszcz. ang.

9463. BERESZYŃSKI Zbigniew: Pod znakiem „dynamicznego rozwoju”. Strategia gospodarcza PZPR po Grudniu ’70 i jej realizacja na przykładzie województwa opolskiego. Cz. 3: Od prób korekty („manewr gospodarczy”) do otwartego kryzysu. Sytuacja społeczno-gospodarcza w województwie opolskim pomiędzy Czerwcem ’76 a Sierpniem ’80. *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 115–152.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 78: 2016.

9464. BERESZYŃSKI Zbigniew: Rewolucja „Solidarności” w województwie opolskim 1980–1990. Historia ilustrowana regionu w czasie przełomu. T. 1–3. Opole 2020 Inst. Śląski 4° ss. 490, il.; 760, il.; 515, il.

9465. BERESZYŃSKI Zbigniew: Strategia dynamicznego rozwoju i rozwój społeczno-gospodarczy Opola w latach 1971–1980. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 7: 2020 s. 149–170, streszcz. ang.

9466. BIAŁECKI Konrad: Opór społeczny a Kościół. Spojrzenie z perspektywy pewnego miasta średniej wielkości. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 199–225, streszcz. ang. Konin.

9467. BIAŁKOWSKI Michał: Działalność Karola Wojtyły na forum Konferencji Episkopatu Polski i jej komisji (1958–1978). *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 197–232, streszcz. ang.

9468. BIAŁKOWSKI Michał: Projekty reorganizacji struktury Kościoła katolickiego w Polsce w zespole Sekretariatu Prymasa Polski Archiwum Archidiecezjalnego Warszawskiego. *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 3 s. 175–192, streszcz. ang.

Z 1967 i 1970 r.

9469. BIAŁKOWSKI Michał: Rzecznik Kościoła katolickiego na Ziemiach Zachodnich i Północnych. Działalność Bolesława Kominka na forum Konferencji Episkopatu Polski i jej komisji (1956–1974). *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 89–128, streszcz. ang.

9470. BILSKI Justyn: Gazeta „Wolność” jako organ propagandy Zrzeszenia Wolność

i Niezawisłość na Dolnym Śląsku. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 51: 2019 s. 81–124, streszcz. ang., czes., niem.

9471. BIRT Marcin: Izrael i syjonizm w politycznej koncepcji Tadeusza Adama Walichnowskiego. *Wrocławskie Studia Erazmiańskie*. Z. 14: 2020 s. 102–121, streszcz. ang.

9472. BISKUPI w rzeczywistości politycznej Polski „ludowej”. Pod red. Rafała Łatki. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 448. IPN–KŚZpNP. (Biskupi w Realiach Komunistycznego Państwa) (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Treść: Łatka Rafał: Wstęp s. 7–11; Biskupi jako ludzie wewnętrznie wolni: Żaryn Jan: Biskupi polscy doby PRL jako przedstawiciele polskich elit s. 15–34; Głosy w dyskusji nad referatem Jana Żaryna: Czackowska Ewa K. s. 35–38; Łatka Rafał s. 39–43; Skibiński Paweł s. 44–47; Zamiatała Dominik s. 48–49; Ordynariusze i administratorzy apostołscy: Czackowska Ewa K.: Stosunek kard. Adama Stefana Sapiędy do władz powojennej Polski s. 53–65; Gryz Ryszard: Biskup kielecki Czesław Kaczmarek wobec komunistycznej dyktatury s. 66–86; Zygmunt Leszek: Biskup płocki Tadeusz Paweł Zakrzewski wobec władzy ludowej s. 87–107; Mazanowska Izabela: Biskup Kazimierz Józef Kowalski wobec działań komunistycznych władz wyznaniowych w diecezji chełmińskiej w latach 1946–1972 s. 108–117; Brzustowski Tomasz: Bezpieka wobec biskupa lubelskiego Piotra Kałwy 1949–1974 s. 118–138; Białkowski Michał: Karol Wojtyła jako członek Konferencji Episkopatu Polski i jej komisji specjalistycznych w latach 1958–1978 s. 139–176; Bulhak Władysław: W kręgu złudzeń i rozezarań. Kariera kard. Karola Wojtyły z perspektywy informatorów, operatorów i analityków wywiadu MSW PRL (1962–1978) s. 177–207; Sychoń Krzysztof: Książd Władysław Jędruszek – administrator apostołski w Drohiczynie – w ocenie władz komunistycznych i aparatu bezpieczeństwa s. 208–229; Kierni Krzysztof Andrzej: Biskup Tomasz Wilczyński wobec władz komunistycznych PRL s. 230–264; Stanuch Zbigniew: Biskup Ignacy Jeź jako rządcą diecezji koszański-kołobrzeszkiej w latach 1972–1989 s. 265–282; Łatka Rafał: Osoba numer 2 w polskim Kościele. Kardynał Franciszek Macharski wobec rzeczywistości politycznej w ostatniej dekadzie PRL (1979–1989) s. 283–316; Grajewski Andrzej: Biskup Herbert Bednorz wobec NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 s. 317–340; Sufragani: Tunak Marcin: Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec bp. Franciszka Jedwabńskiego s. 343–359; Świtalska-Starzeńska Barbara: Działalność charytatywna bp. Czesława Domina podczas stanu wojennego (1981–1983) s. 360–369; Portrety zbiorowe: Pastuszewski Stefan: Biskupi gniewni w procesie przeciwstawiania się komunizacji i ateizacji Bydgoszczy w latach 1945–1981 s. 373–388; Szare eminencje: Gucewicz Daniel: „Szara eminencja” gdańskiej kurii. Działania komunistycznych władz wobec wikariusza generalnego diecezji gdańskiej ks. Bernarda Polzina s. 391–427.

9473. BLINDA Angelika, Skoczek Renata, Mozgól Ryszard: Konspiracja młodzieżowa w Chorzowie 1948–1956. Katowice 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 80, il., mapy.

9474. BOHR Iwo: Stosunki bilateralne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w 1972 roku na podstawie wybranych źródeł w „Polskich

Dokumentach Dyplomatycznych”. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 218–230, streszcz. ang.

9475. BOKWA Krzysztof, Magiera Paweł, Pałosz Radosław: Praktyka orzecznicza wojskowych sądów rejonowych w Katowicach i w Krakowie w sprawach politycznych w okresie stalinowskim. Red. Jakub Pokoj. Warszawa 2020 Wydaw. Inst. Wymiaru Sprawiedliwości 8° ss. 301. (Prawo Karne) (Przeciwdziałanie Przyczynom Przystępczości).

9476. BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA Beata: Roman Palester i Jerzy Giedroyc – o wzajemnych kontaktach w świetle zachowanej korespondencji. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 1 s. 69–82, streszcz. ang.

Lata 1851–1987.

9477. BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA Beata: Roman Palester i Polskie Wydawnictwo Muzyczne: korespondencja w trzech odsłonach. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 4 s. 128–138, streszcz. ang.

Kontakty kompozytora z wydawnictwem w l. 1947–1989 na podst. jego listów.

9478. BOROWIEC Piotr: Prasa krakowska wobec dziedzictwa koncernu Ilustrowany Kurier Codzienny w latach 1945–1952. *Zeszyty Prasoznawcze*. T. 63: 2020 nr 1 s. 83–96, streszcz. ang.

9479. BRENDA Waldemar: Pod lupą bezpieki. Nauczyciele i młodzież w powiecie sierpeckim w początkach lat 50. w świetle materiałów Urzędu Bezpieczeństwa. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 2 s. 32–41, streszcz. ang.

9480. BRODACKI Grzegorz: 40 lat temu utworzono Liceum Medyczne w Oleśnie. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 219–220.

1977 r.

9481. BRODACKI Jan: Kronika klasy VIII–IX Państwowej Szkoły Ogólnokształcącej w Oleśnie. Lata 1949–1952. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 200–231.

9482. BRUDNE wspólnoty. Przystępczość zorganizowana w PRL w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku. Pod red. Karola Nawrockiego, Daniela Wicentego. Warszawa–Gdańsk 2018 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 351, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 65).

Z treści: Nawrocki Karol, Wicenty Daniel: Czym była przystępczość zorganizowana w PRL s. 7–15; Madej Krzysztof: Przystępczość gospodarza lat 1956–1970. Antecedencje czy wyjątek

na mapie przystępczości gospodarczej PRL s. 16–29; Sowiński Paweł: Wolny handel. Merkantylne zachowania podróżnych w PRL s. 30–43; Chmielecki Adam: Centrale handlu zagranicznego jako pole przystępczości zorganizowanej z udziałem funkcjonariuszy tajnych służb PRL w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku. Zarys problematyki badawczej s. 44–61; Nawrocki Karol: Nie tylko „Nikoś”. Polskie „autobandy” pod koniec lat osiemdziesiątych XX wieku s. 62–79; Cora Łukasz: Prawo, polityka i ściganie karne przystępczości zorganizowanej w okresie transformacji ustrojowej s. 80–97; Kozłowski Tomasz: Spółki nomenklaturowe – patologia transformacji gospodarczej s. 98–111; Przeperski Michał: Początki uwłaszczenia nomenklatury – uwarunkowania prawne i społeczne s. 112–124; Fajst Michał: Przystępczość i przystępczość zorganizowana w świetle uznanych w Polsce „ludowej” teorii kryminologicznych s. 125–147; Wicenty Daniel: Brudne wspólnoty wśród milicjantów i esbeków w świetle dokumentów Zarządu Ochrony Funkcjonariuszy MSW s. 148–170; Pączek Tomasz: Powiązania funkcjonariuszy MO województwa gdańskiego z półświatkiem przystępczym w latach osiemdziesiątych XX wieku. Studium przypadku s. 171–189; Bereszyński Zbigniew: Kryminogenna koegzystencja. Przedsiębiorczość prywatna, państwowy aparat władzy i działalność przystępcza z ich udziałem na przykładzie województwa polskiego w ostatniej dekadzie PRL s. 190–208; Donefer Piotr: „Czyn ten nie zawiera ustawowych znamion czynu zabronionego”. Sprawa przemysłowej działalności Władysława Rychłowskiego z lat 1979–1980 i okoliczności jej umorzenia przez wymiar sprawiedliwości PRL s. 209–224; Gurtowski Maciej: Powstanie i rozwój B. Banku. Przypadek przystępczości jeszcze państwowej czy już korporacyjnej? s. 225–237; Waszewski Jan: Enklawy kapitalizmu w gospodarce centralnie planowanej. Nieprawidłowości w zakupach sprzętu dla służby zdrowia w latach osiemdziesiątych XX wieku w świetle akt spraw prowadzonych przez SB s. 238–264; Hypki Kamil: Przystępczość (prawie) zorganizowana na pograniczu polsko-niemieckim w latach osiemdziesiątych XX wieku s. 265–272; Sprengel Bolesław: Przystępczość zorganizowana na łamach polskich czasopism społeczno-politycznych z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku s. 273–292; Jastrząb Łukasz: „Gangsterzy i filantropi” – świat przystępczy w kulturze masowej PRL s. 293–305; Szturo Tomasz: Między Dobrym i Złym, czyli Romantyczny mit gangstera według Tyrmanda i Łysiaka s. 306–312.

Rec.: Brzechezyn Krzysztof, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 571–577.

9483. BRZEZIŃSKI Piotr, Chrzanowski Robert, Nadarzyńska-Piszczewiat Anna: Zbrodnia bez kary. Grudzień 1970 w Gdyni. Przebieg wydarzeń, represje, walka o prawdę, najdłuższy proces III RP. Wyd. 2, rozsz. Gdynia 2020 Oficyna Wydawnicza Verbi Causa 4° ss. 500, il.

Wyd. 1. 2010.

9484. BUJAKOWSKI Maciej: Kalendarium Bielska-Białej 1956–1989. Bielsko-Biała 2020 Wyd. Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego 8° ss. 284, il.

9485. BUKOWCZYK Piotr: NSZZ „Solidarność” w Legnickiej Fabryce Fortepianów i Pianin w latach 1980–1981. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 287–297.

9486. BUKOWSKI Andrzej: Początki kształcenia inżynierskiej kadry chemicznej w Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku w latach

1969–1976. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 2 s. 41–45, streszcz. ang.

9487. BURAK Marek: Politechnika Wrocławska 1945–1952. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Wrocławskiej 4° ss. 334, il.

9488. BUREK Marian: Tropem prawdy – wolności – godności. Lubelski Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici” w latach 1980–1984. Warszawa 2015 Lud. Spółdzielnia Wydawnicza; na zlec. Wyższa Szkoła Społ.-Przyrodnicza im. Wincentego Pola w Lublinie 4° ss. 216, il.

9489. BURZYŃSKA-WENTLAND Lidia: Wpływ środowisk ukraińskich na usuwanie trudności i ograniczeń w tworzeniu szkolnictwa ukraińskiego w latach 1952–1965. *Colloquium*. [T. 12]: 2020 nr 4 s. 41–56, streszcz. ang.

9490. BYKOWSKA Sylwia: Społeczeństwa miast „odzyskanych” Pomorza Gdańskiego po II wojnie światowej. *Rocznik Elbląski*. T. 30: 2020 s. 115–145, streszcz. ang.

9491. CELMER Mariusz: Działania władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego w powiecie płockim w latach 1945–1956 (wybrane aspekty). Cz. 1. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 3 s. 36–47, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* [nr] 4 s. 30–37, streszcz. ang.

9492. CELMER Mariusz: Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Sierpcu wobec Kościoła katolickiego w latach 1945–1956. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 2 s. 29–40, streszcz. ang.

9493. CELMER Mariusz: Władze państwowe wobec Kościoła Rzymskokatolickiego diecezji płockiej w latach 1945–1970. Płock–Kraków 2020 Muzeum Mazowieckie; Avalon 8° ss. 752, nlb. 4.

9494. CHŁOSTA-SIKORSKA Agnieszka: Kraków i jego mieszkańcy w latach 1945–1947. Kraków 2016.

Rec.: Solga Przemysław, *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 645–654.

9495. CHŁOSTA-SIKORSKA Agnieszka: Zorganizowany wypoczynek mieszkańców Nowej Huty w latach 60., w świetle „Głosu Nowej Huty”. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 159–169, streszcz. ang.

9496. CHORAŹKI Marcin, Romański-Cebula Sławomir: Służba wojskowa kleryków – żołnierzy jednostki wojskowej 4446 w Brzegu w świetle relacji kapłanów z diecezji krakowskiej

i wrocławskiej. (Analiza pamięci świadków – wybrane aspekty). *Wrocławski Rocznik Historii Mówionej*. T. 10: 2020 s. 122–147, streszcz. ang.

W l. 1955–1980; zawiera też fragmenty wywiadów.

9497. CHORAŹUK Jerzy, Sirojć Zdzisław: Poglądy polskiej inteligencji w przededniu zmian ustrojowych. Warszawa–Pułtusk 2019 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 312, il.

Rec.: Chojnacki Włodzimierz, *Analecta*. R. 28: 2019 z. 2 s. 175–177.

9498. CHUTNIK Sylwia: Miasto zgruzowstałe. Codziennosc Warszawy w latach 1954–1955. Wrocław 2020 Ossolineum 8° ss. 284, nlb. 4, il. (Na Jeden Temat).

9499. CHWASTEK Karol: Słowo silniejsze od broni. Produkcja i dystrybucja niezależnej prasy na Górnym Śląsku w latach osiemnastuściu XX wieku. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 93–96.

9500. CHWASTEK Karol: Strajk w kopalni „Julian” w dniach 13–17 grudnia 1981 roku. *Studia Śląskie*. T. 85: 2019 s. 153–176.

W Piekarach Śląskich.

9501. CICHOCKA Marta: Kościół rzymskokatolicki w procesach integracyjnych na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956. Szczecin 2018.

Rec.: Sakson Andrzej, *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 313–316.

9502. CICHONŃ Ewa: Przywrócenie pamięci o tragedii górnośląskiej w Oleskiem. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 9: 2016 s. 107–123.

Deportacja ludności do ZSRR w 1945 r.

9503. CICHOSZ Mariusz: Bydgoska Szkoła Dramatyczna (1945–1948). *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 269–275, streszcz. ang., niem.

9504. CICHOSZ Mariusz: Education and ideology within the framework of real socialism. Paths of development of Polish socialist pedagogy. *Studia Pedagogiczne*. T. 35: 2020 s. 151–166.

9505. CICHOSZ Mariusz: Kształtowanie polskiego systemu oświaty (lata 1960–1973) w kontekście założeń realnego socjalizmu. *Polska Myśl Pedagogiczna*. T. 6: 2020 s. 95–111.

9506. CIECHANOWSKI Hadrian: Kancelaria władz wojewódzkich w latach 1975–1990 na przykładzie Wojewódzkiej Rady Narodowej w Toruniu oraz Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 361, il.

9507. CZACZKOWSKA Ewa K.: Rola kardynała Stefana Wyszyńskiego w powstaniu Orędzia biskupów polskich do niemieckich. Nieznane dokumenty w archiwum prymasa Polski. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3.

Polem.: Kucharski Wojciech: Czy kardynał Stefan Wyszyński był współautorem Orędzia do biskupów niemieckich? Uwagi do rozważań Ewy K. Czaczkowskiej. *Tamże*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 225–230; Repl.: Czaczkowska Ewa K.: Odpowiedź na polemikę Wojciecha Kucharskiego. *Tamże* s. 231–233.

9508. CZERNIK Dariusz: Górnik Zabrze – historia wejścia na szczyt. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 9: 2017 s. 33–70.

Klub sportowy, l. 1957–1958.

9509. CZERNIK Dariusz: Popielec z „Czerwonymi Diablami”. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 249–270.

Mecz Górnika Zabrze z Manchesterem United w 1967 r.

9510. CZERWIŃSKI Daniel: Sowietci w „wyzwolonym” Starogardzie. Komendantura wojenna i pożar w zakładach spirytusowych. *Rydwani*. Nr 14: 2019 s. 92–100, streszcz. ang. Rok 1945.

9511. CZERWIŃSKI Dominik: Strajk dokerów w Nowym Porcie 1946. Brzezia Łąka 2020 Wydaw. Poligraf 8° ss. 176, nlb. 1, il., mapy.

9512. CZĘŚCIK Tomasz: Karczma Słupska. Marka i jej budowa w okresie PRL. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 25–33, streszcz. ang.

9513. CZOP Edyta: Polish reconstruction loutish total modernization in 1945–1989. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 24: 2019 [nr] 26 (3) s. 17–28.

9514. CZWOŁEK Arkadiusz: Wydarzenia Marca 1968 na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Działania władz państwowych i aparatu bezpieczeństwa wobec środowisk studentckich. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 82–113, streszcz. ang.

9515. CZYŻ Robert: Korespondencja dr. Janusza Petera z Marianem Wardą, Władysławem Surowcem i innymi przy zbieraniu materiałów do książki „Tomaszowskie za okupacji”. Cz. 1. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 221–249, il.

Lata 1956–1958; zawiera też fragmenty korespondencji.

9516. DABROWSKI Patrice M.: „Odkrywamy powtórnie Bieszczady”. Idealizacja gór w PRL-u i jej oddźwięk. *Góry – Literatura – Kultura*. T. 13: 2019 s. 209–216, streszcz. ang.

9517. DANIELUK Robert, Potykanowicz-Suda Lidia: Kardynał Stefan Wyszyński –

współzałożyciel i protektor Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych. Rzym–Warszawa 2020 Papieski Inst. Studiów Kościelnych; we współpr. z NDAP 4° ss. 88, il.

Lata 1958–1981.

9518. DAWID Adriana: Niepolskie opolskie. Władze polityczne i administracyjne oraz aparat bezpieczeństwa wobec proniemieckich postaw mieszkańców województwa opolskiego (1950–1956). Opole 2020 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 630, il., streszcz. ang., niem. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 585).

9519. DĄBROWSKA Małgorzata: Rola Instytutu Zachodniego w konstruowaniu Ziemi Lubuskiej jako nowego regionu 1945–1948. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 19–36, streszcz. ang.

9520. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Przepisy kancelaryjne Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie z grudnia 1945 roku. Próba wdrożenia bezdziennikowego systemu pracy kancelaryjnej. *Archiwa, Kancelarie, Zbiory*. Nr 11(13): 2020 s. 73–96.

9521. DĄBROWSKI Marcin: Wojskowe obozy specjalne 1982–1983. Lublin–Warszawa 2020 Info Studio Agencja Reklamowo-Wydawnicza; we współpr. z IPN 8° ss. 87, tabl. 8, il., mapa.

9522. DĄBROWSKI Marcin: Wydarzenia 26 czerwca 1959 roku w Kraśniku Fabrycznym. Przyczyny – przebieg – represje. Warszawa–Lublin 2020 IPN–KSZpNP. Oddz. 8° ss. 424, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN „Solidarność” i Opór Społeczny w PRL 1956–1989).

9523. DOBROWOLSKA Anna: Zawodowe dziewczyny. Prostytucja i praca seksualna w PRL. Warszawa 2020 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 233, nlb. 7, il. (Seria Historyczna; 40).

9524. DOMAGAŁA Jarosław: Kształtowanie się współczesnej koncepcji polskiego systemu szkolnictwa muzycznego w latach 1945–1959 w kontekście dyskusji środowiskowych. *Ars Inter Culturals*. Nr 9: 2020 s. 141–166, streszcz. ang.

9525. DOMARADZKI Stanisław: O spotkaniach Andrzeja Pelczara z matematykami francuskimi w roku akademickim 1967/68. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 489–504, streszcz. ang.

9526. DOMINO Zdzisław: Jak bezpieka werbowała AK-owca z Czudca. *Kwartalnik Czudecki*. R. 20: 2018 nr 2 s. 16–17.

Piotr Moskwa.

9527. DOMKE Radosław: Ekologia i ochrona środowiska w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 31–50, streszcz. ang.

9528. DOMKE Radosław: Praca Polaków w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie w latach 70. XX wieku. Przyczynek do problematyki. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 159–169, streszcz. ang.

9529. DONEFNER Piotr: Włodzimierz Sokorski jako prezes Radiokomitetu w latach 1956–1972. Pozycja polityczna w elicie władzy. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 45–81, streszcz. ang.

9530. DONIEC Barbara: Między edukacją a indoktrynacją. Dobra rodziny na łamach czasopism kobiecych w Polsce lat 70. na przykładzie czasopism „Przyjaciółka” i „Kobieta i Życie”. *Pedagogika Społeczna*. R. 18: 2019 nr 4 s. 199–223.

9531. DOROSZUK Hanna: Applying the Avant-Garde: display experience in the exhibition of modern art (1948). *Ikonotheka*. T. 29: 2019 s. 229–248.

W Krakowie.

9532. DOUCETTE Siobhan: Books are weapons. The Polish opposition press and the overthrow of communism. Pittsburgh 2017 Univ. of Pittsburgh Press 8° ss. XIX, nlb. 1, 331, il. (Series in Russian and East European Studies).

Rec.: Vergara José, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 3 s. 119–122.

9533. DROZD Roman: Vignali i zabrali. Pozbavlená ukraïnciv ïhn’oi maloï bat’kivšini v komunističnij Pol’ši. Slups’k-Ivano-Frankivs’k 2020 Naukove vidavnictvo Pomors’koï akademii v Slups’ku; „Lileã-NV” 8° ss. 207, nlb. 1. (Seria „Vignani z raũ”; nr 1).

Lata 1944–1960.

9534. DUDRA Stefan: Spór o jurysdykcję nad parafiami w województwie białostockim jako element konfliktu między Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym a Patriarchatem Moskiewskim. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 5–20, streszcz. ang.

Lata 1944–1946.

9535. DURKA Jarosław: Kryptonim „Wrota” – kontrwywiad PRL wobec działalności Ambasady Rumunii w Warszawie w latach 1967–1971. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 493–511, streszcz. ang.

9536. DUSZYK Adam: Ofiara czy filar? Radomska „spółdzielczość” w latach 1945–1956. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 175, nlb. 1.

9537. DVOŘÁK Tomáš: Between fraternal help and economic realism. The employment of Polish workers in Czechoslovakia (1945–1950). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 101–131.

9538. DWORACZEK Kamil: NSZZ „Solidarność” w PKP w latach 1980–1989. Przykład Dolnośląskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych. Wrocław–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 160, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. we Wrocławiu. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja i Opór Społeczny w PRL 1956–1989).

9539. DYDA Konrad: Prawo i polityka wyznaniowa PRL. Przykład parafii Bożego Ciała w Bieczu. Lublin 2019 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 330.

9540. DZIERŻYC-HORNIAC Anna: Początki są zawsze najważniejsze... Geneza i działalność Galerii Foksal. Teksty programowe, wystawy, wydarzenia, artyści. 1955–1970. The beginnings are always the most important... The genesis and activity of the Foksal Gallery. Programmatic texts, exhibitions, events, artists. 1955–1970. Warszawa–Toruń 2019 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Wydaw. Tako 4° ss. 565, nlb. 3, il. (Sztuka i Historia. Art and History; t. 3).

9541. DZIUBA Adam: O „resortowym” dziejopisarstwie. Kronika M o i SB z lat 1944–1975. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 52–59.

9542. DZIUBA Adam: Przemysłnicy znaczków pocztowych. Filateliści na celowniku aparatu bezpieczeństwa. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 46–52.

9543. DZIUBA Adam: Stan podgorączkowy. Grudzień 1970 r. w województwie katowickim. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 188–196.

9544. DZIUBIŃSKI Marcin: Tymczasowa Zajezdnia Autobusów M.Z.K. – „Hala Mirowska” przy placu Żelaznej Bramy w latach 1947–1952. *Kronika Warszawy*. 2020 nr 1/2 s. 99–109.

9545. DZIUROK Adam: Prymasa Wyszyńskiego kłopoty z katowicką cenzurą. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 207–210.

W I. 1949–1967.

9546. DZIUROK Adam: Struktury i kadry aparatu bezpieczeństwa zajmującego się

rozpracowaniem zakonów na terenie województwa śląskiego/katowickiego w latach 1945–1989. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 132–160, streszcz. ang.

9547. DZIUROK Adam: Topografia terroru. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 45–51.

Wykorzystanie informacji zawartych w książkach telefonicznych przy opisywaniu struktur komunistycznego aparatu represji.

9548. DZIUROK Adam, Myszor Jerzy: Prymas Stefan Wyszyński a Górny Śląsk – kontakty, wizyty, wystąpienia. Katowice–Warszawa 2020. Fund. Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. prof. Wincentego Myszora; IPN–KŚZpNP 8° ss. 248, il. IPN–KŚZpNP, Fund. Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. prof. Wincentego Myszora.

W aneksie materiały źródłowe: listy, kazania, mowy S. Wyżynskiego.

9549. DŻWIGAŁ Magdalena: „Szpieg z sąsiedztwa”. Sprawa Alfonsa Grygiera jako przykład werbowania autochtonów przez Federalną Służbę Wywiadowczą RFN (1958–1960). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 291–325, streszcz. ang.

9550. EPISTOLOGRAFIA w Polsce Ludowej (1945–1989). List i jego pochodne w systemie państwa komunistycznego. Studia i materiały. Pod red. Anny Marii Adamus i Bartłomieja Noszczaaka. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 571.

Treść: Adamus Anna Maria, Noszczak Bartłomiej: Wprowadzenie s. 9–14; Drabik Sebastian: Rola korespondencji w działalności partii. Biuro Listów w strukturze KW PZPR na przykładzie Krakowa (1955–1975) s. 17–41; Bereszyński Zbigniew: Korespondencja pocztowa jako obiekt zainteresowania Służby Bezpieczeństwa a walka z tzw. rewizjonizmem zachodniemieckim na Górnym Śląsku w latach 1957–1989 s. 43–66; Komaniecka-Lyp Monika: Perlustracja korespondencji jako sposób ujawniania przez SB działalności wywiadu amerykańskiego w PRL w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. Wybrane zagadnienia s. 67–93; Łabuszewski Tomasz: Listy donikąd? Grypsy członków konspiracji niepodległościowej jako źródło historyczne s. 97–120; Borzestowski Waldemar: Rzeczywistość powojennego Gdańska z lat 1945–1951 na podstawie korespondencji zakładowej w postaci raportów konduktorskich pracowników Miejskich Zakładów Komunikacyjnych i Międzykomunalnych Zakładów Komunikacyjnych Gdańsk Gdynia s. 121–140; Isański Jakub: Listy – opisy pamiętnikarskie osadników na Ziemiach Zachodnich i Północnych jako świadectwo wojennego i powojennego bezprawia w latach 1939–1956 s. 141–158; Zygmunt Leszek: Listy pasterskie okresu stalinowskiego jako forma komunikacji biskupów z wiernymi w systemie totalitarnym (przykład diecezji płockiej) s. 159–185; Budzyński Piotr: Korespondencja pracowników naukowych jako źródło do badań nad stalinizacją środowiska akademickiego w Polsce s. 187–211; Bolesławska-Lewandowska Beata: Korespondencja Zygmunta Mycielskiego jako źródło do badań nad życiem kulturalno-politycznym Polski po 1945 r. s. 213–229; Sieradz Małgorzata: Muzykologia polska w latach 1945–1956 w przekazach głównych przedstawicieli środowiska (na podstawie zachowanych źródeł epistolarnych) s. 231–250; Siama-Salmon Monika: List jako forma kontestacji

systemu społeczno-politycznego Polski Ludowej przez Polonię z północnej Francji (1945–1989) s. 251–282; Młynarczyk-Tomczyk Anita: „Wielka katechizacja Narodu w poczuciu obowiązku wobec Boga i wobec Ojczyzny”. Listy pasterskie Episkopatu Polski z okresu Wielkiej Nowenny i Milenium Chrztu Polski (1957–1966/1967) s. 283–309; Kartasiński Kamil: „U mnie na razie wszystko w porządku” – listy mojego ojca, żołnierza LWP, do rodziców jako przykład postrzegania otaczającej rzeczywistości i zapis egzystencji z początku lat osiemdziesiątych (1982–1984) s. 311–331; Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna: Charakter oraz treść listów do redakcji publikowanych na łamach prasy Ligi Kobiet w latach 1946–1956 s. 335–348; Gończyński-Jussis Filip: Biuro poszukiwań, trybuna propagandy, giełda części zamiennych. Listy od czytelników publikowane w tygodniku Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej „Przyjaźni” w latach 1949–1989 s. 349–383; Kaproń Maciej: Propagandowe wykorzystanie w „Żołnierzu Wolności” listów do żołnierzy Polskiej Wojskowej Jednostki Specjalnej stacjonującej na Bliskim Wschodzie w latach 1973–1979 s. 385–400; Kaczorowski Andrzej W.: Listy do „Słowa Powszechnego” w mojej praktyce dziennikarskiej (1976–1989) s. 401–418; Juchowski Piotr: Aspekt polityczny listów od czytelników do redakcji „Gazety Krakowskiej” i tygodnika „Rzeczywistość” (wrzesień 1980 – grudzień 1981). Studium porównawcze s. 419–446; Gucewicz Daniel: Petycje wiernych do władz państwowych w sprawach budownictwa sakralnego w Gdańsku 1945–1989 s. 449–500; Konieczna Maria: Mieszkaniec Nowej Huty w proteście wobec PRL-owskiej rzeczywistości lat siedemdziesiątych – sprawa operacyjnego rozpracowania „Renegat” s. 501–521; Tarka Krzysztof: Listy otwarte Jędrzeja Giertycha do społeczeństwa w kraju z 1976 i 1982 r. s. 523–541.

9551. FELCZAK Zygmunt: Droga wielkiej odnowy. Wyd. 2. Warszawa 2020 Praca Polska 8° ss. 107. (Biblioteka Pracy Polskiej).

Odbudowa Polski w l. 1945–1946.

Wyd. 1. Bydgoszcz 1946.

9552. FIC Agnieszka: Housing Difficulties in Post-war Poland. A Case Study of Wrocław from 1945 up to the 1960s. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 3–15.

9553. FIC Maciej: Ideologizacja szkolnictwa w okresie stalinowskim na przykładzie dzisiejszego Liceum Ogólnokształcącego nr 3 w Zabrze. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 10: 2018 s. 9–22.

9554. FILIP-AFLOAREI Daniel: Relații româno-polone la începutul regimului Jaruzelski (1981–1983). *Anuarul Institutului de Istorie “A. D. Xenopol”*. T. 56: 2019 s. 329–341, streszcz. ang.

9555. FIOŁEK Damian: Polska Partia Robotnicza w powiecie ostrołęckim w latach 1945–1948. *Historia i Świat*. Nr 6: 2017 s. 288–298.

9556. FIOŁEK Damian: Polskie Stronictwo Ludowe w regionie krakowskim w latach 1945–1946. *Historia i Świat*. Nr 7: 2018 s. 297–306.

9557. FLISIAK Dominik: Działalność syjonistów-rewizjonistów w Polsce w latach

1944/1945–1950. Lublin 2020 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 280, il.

9558. FORMAL Paweł: Referat ds. bezpieczeństwa (SB) Komendy Powiatowej Milicji Obywatelskiej w Krośnie w latach 1957–1975. Struktura, kierownicy, działalność. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 161–231, streszcz. ang.

9559. FRANASZEK Piotr: „Ochrona” infrastruktury gospodarczej KWK „Katowice” przez Służbę Bezpieczeństwa w latach 80. XX w. (ze szczególnym uwzględnieniem sprawy obiektowej o kryptonimie „Carbon”). *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 637–656, streszcz. ang.

9560. FRIEDL Jiří: Closely watched soldiers. Repatriation of soldiers of the Polish 2nd Corps via Czechoslovakia in 1945. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 80–100.

9561. FRIEDL Jiří: Domů, a za svobodou. Role Československa v migracích obyvatel Polska v letech 1945–1948. Praha 2020 Academia; Historický ústav AV ČR 8° ss. 461, il.

Rec.: Keller Dawid, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 4 s. 183–187.

9562. FRUŻYŃSKI Adam: Przemysłowa służba zdrowia w Zabrzu w latach 1945–1989. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 8: 2016 s. 9–46.

9563. GAŹDZICKI Wiesław: Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Częstochowie w latach 1983–1989 oraz powołanie Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego. *Ziemia Częstochowska*. T. 46: 2020 s. 269–293, streszcz. ang.

9564. GENDERA Adrian: Dzieje zanikania. Cmentarze ewangelickie w Osiecznej i okolicy po 1945 roku. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 14: 2020 s. 178–196, streszcz. ang.

9565. GETKA-KENIG Mikołaj: Powojenna odbudowa stolicy z perspektywy Londynu – działalność Komitetu Obywatelskiego Odbudowy Miasta Stofeczno Warszaw w latach 1944–1946. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 145–169, streszcz. ang.

9566. GIBASIEWICZ Włodzimierz A [ndziej]: Weterynarze z Wrześni. Uczniowie PTW 1965–1970 (klasa B). Kraków 2020 Ridero 8° ss. 272, il.

Państwowe Technikum Weterynaryjne i jego absolwenci.

9567. GIEROŃ Roman: Półmrok. Procesy karne w sprawie przestępstw okupacyjnych popełnianych przez chłopów wobec Żydów w województwie krakowskim. Kraków 2020

IPN–KŚZpNP. Oddz. w Krakowie 8° ss. 374, nlb. 1. (Dzieje Żydów w Polsce oraz Relacje Polsko-Żydowskie w Latach 1914–1989).

Lata 1945–1950.

9568. GIRZYŃSKI Zbigniew: Między Londynem a Warszawą. Polacy we Francji w polityce rządu uchodźczego i władz Polski Ludowej w latach 1944–1956. Toruń 2018.

Rec.: Fabisz Dariusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 183–187.

9569. GOŁASZ Zbigniew: Historia pewnej księgi „Spis polskich obywateli-górników wywiezionych do ZSRR z początkiem 1945 r. z terytorium Górnego i Opolskiego Śląska”. *Czasypismo*. 2020 nr 1 s. 34–44.

9570. GOŁDYN Piotr: Działalność opiekuńczo-wychowawcza Sióstr Benedyktynek Misjonarek w Zagórowie w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej. *Seminare*. T. 41: 2020 nr 2 s. 115–126.

9571. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Zachowanie żołnierzy Armii Czerwonej na terenie północno-zachodnich powiatów województwa warszawskiego w 1945 i 1946 r. w dokumentach archiwalnych. Cz. 1: Powiaty sierpecki i płoński. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 4 s. 15–29, streszcz. ang.

Toż. Supplement. *Tamże*. [R. 65]: 2020 [nr] 2 s. 26–28, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Powiaty płocki i gostyniński. *Tamże* [nr] 1 s. 16–29, streszcz. ang.

9572. GOŁOTA Janusz: Opór w czynie – na kanwie budowy Szkół – Pomników Tysiąclecia. Wydzwięk realny i medialny. *Polish Journal of the Arts and Culture*. 2020 [nr] 12(2) s. 11–26, streszcz. ang.

Postawy wobec akcji budowy tysiąca szkół na Tysiąclecie Państwa Polskiego.

9573. GÓRNY Grzegorz, Rosikoń Janusz: Wir gewähren Vergebung. Wie die polnische Bischöfe die Wersöhnung mit Deutschland initiieren. Übers. Herbert Ulrich. Wrocław–Warschau 2015 Stadt Wrocław; Nationales Kulturzentrum Polen 8° ss. 279, il.

Tyt. oryg.: Przebaczymy. Jak polscy biskupi zapoczątkowali pojednanie z Niemcami. Wrocław–Warszawa 2015.

9574. GRABOWSKA Joanna: Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1945–1956. Warszawa 2018 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 415, nlb. 1, il. IHN PAN. (Monografie z Dziejów Oświaty; t. 50).

Rec.: Wiśniewska Monika: Jak uprawiać historię edukacji artystycznej? *Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój*. T. 28(53): 2019 s. 165–174.

9575. GRACZYK Konrad: Jeden z (nie)wielu. Sprawa karna nazistowskiego prokuratora Gerharda Pchalka. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 173–178.

9576. GRACZYK Waldemar, Marszałka Jolanta M[algorzata]: Klasztor Karmelitów Bosych w Czernej w świetle sprawy obiektowej „Wspólnota” (1954–1971). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 465–476, streszcz. ang.

9577. GRALAK Lech, Tylec Piotr: Kryptonim „Pątnicy”. Służba Bezpieczeństwa wobec pieszych pielgrzymek na Jasną Górę w latach 1976–1988. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 469, nlb. 2, tabl. 16, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Monografie; t. 155).

9578. GRATA Paweł: Zmierzch koncepcji socjalistycznego rolnictwa w Polsce na przykładzie polityki rolnej w województwie rzeszowskim w latach 1975–1989. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 21: 2016 [nr] 23 (2) s. 63–76, streszcz. ang.

9579. GROCHOWSKA Anna: Kultura w nowym mieście. O rozwoju życia kulturalnego w Nowej Hucie w latach 1949–1956. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 3: 2019 s. 217–247, streszcz. ang.

W Krakowie.

9580. GROSICKA Marzena, Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard: „Zrodził nas sierpniowy bunt Robotników Wybrzeża”. Region Świętokrzyski NSZZ „Solidarność” 1980–1981. Kielce 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 112, il.

9581. GROSS Radosław: Ogólnopolskie Forum Literackie w 1979 roku jako przykład infiltracji środowisk literackich w PRL. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Sectio F: Historia. Vol. 75: 2020 s. 25–44, streszcz. ang.

9582. GROSS Radosław: Proste formy kooperacji rolnej jako ukryte metody kolektywizacji wsi na Warmii i Mazurach w latach 1948–1956. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 82–97, streszcz. ang., niem.

9583. GROSS Radosław: Przemiany gospodarcze wsi na Warmii i Mazurach w latach 1944–1956. Olsztyn 2019.

Rec.: Tomkiewicz Ryszard, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 273–276.

9584. GRUŻLEWSKA Anna: Powojenne szkolnictwo żydowskie na przykładzie Żydow-

skiej Szkoły Powszechnej w Dzierżoniowie w latach 1945–1950. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 2 s. 55–88, streszcz. ang.

9585. GRUŻLEWSKA Anna: Wydział Młodzieżowy Powiatowego Komitetu Żydowskiego w Dzierżoniowie 1946–1950. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 9]: 2017 [dr.:] 2018 s. 11–33.

9586. GRZEGORZEWSKA Anita: “Płomyczek’s” handbook on good manners as a manifestation of upbringing strategies under socialism. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Litteraria Polonica. [Vol.] 2(57): 2020 s. 335–357, streszcz. pol.

Z 1968 r.

9587. GRZEGORZEWSKI Krzysztof: Rhetorical strategies in the anti-alcohol propaganda of Polska Kronika Filmowa. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Litteraria Polonica. [Vol.] 2(57): 2020 s. 359–376, streszcz. pol.

W okresie PRL.

9588. GRZESZCZUK-BRENDEL Hanna: Poznański „okrągłak” oraz warszawski Pałac Kultury – ideologiczne paradoksy architektury po II wojnie światowej. *Slavia Occidentalis*. T. 75: 2018 [nr] 2 s. 81–91, streszcz. ang.

9589. GUCEWICZ Daniel: Jan Lech (1916–1979). Przyczynek biograficzny do dziejów Urzędu ds. Wyznań (i nie tylko). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 436–464, streszcz. ang.

Gł. l. 1956–1961.

9590. GUCEWICZ Daniel: Kalwaryjska rebelia. Z historii wybranych sanktuariów Pomorza Gdańskiego w okresie Polski Ludowej. Gdańsk–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 366, nlb. 2, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Seria Gdańsk) (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 76) (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

9591. GUZEWICZ Wojciech: Ks. Jerzy Jan Zawadzki w obiektywie bezpieki. *Civitas et Lex*. T. 14: 2017 nr 2 s. 53–65, streszcz. ang.

9592. GUZEWICZ Wojciech, Moszczyński Leszek: Postawa księży katolickich wobec komunistów na Suwalszczyźnie w świetle dokumentów organów bezpieczeństwa (1945–1953). *Civitas et Lex*. T. 9: 2016 nr 1 s. 75–89, streszcz. ang.

9593. HADUCH Józef: Jubileusz 75 lat PTT – uroczysty Jubileuszowy Zjazd w Zakopanem. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskie-go*. T. 27: 2018 [dr.] 2019 s. 177–180.

7–8 VIII 1948 r.

9594. HALCZAK Bohdan: Październik 1956 roku w Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Zielonej Górze. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 129–143, streszcz. ang.

9595. HALCZAK Bohdan: Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze w latach 1950–1956 jako przykład funkcjonowania organu administracji terenowej w czasach stalinizmu. Zielona Góra 2020 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 442.

9596. HALICKA Beata: Polski Dzik Zachód. Przymusowe migracje i kulturowe oswojanie Nadodrza 1945–1948. Kraków 2015.

Rec.: Żak Marek, *Szkie Legnickie*. T. 38: 2017 s. 463–466.

9597. HALMER Damian: Reaktywacja czy nowy początek? Zabrzańskie kluby piłkarskie w 1945 roku. *Kroniki Miasta Zabrza*. Nr 8: 2016 s. 169–194.

9598. HANUS Wojciech: Gen. brig. Włodzimierz Muś (1918–1993). An exemplary model of a military career in the People's Republic of Poland. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (4) s. 79–89, streszcz. pol.

9599. HAŃDEREK Marek: Between Pyongyang and Seoul – a Rocky Road to Establishing Diplomatic Relations between Poland and the Republic of Korea. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 483–508, streszcz. pol.

Lata 1970–1989.

9600. HAS-TOKARZ Anita: Książki kucharskie i (około)kulinarne dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945–1989. Teksty, funkcje, konteksty. Lublin 2016.

Rec.: Kowalczyk Kamila: Dziecięca kultura gotowania od kuchni. *Literatura Ludowa*. R. 61: 2017 nr 2 s. 55–57.

9601. HASZLER Arkadiusz: Podziemie zbrojne po drugiej wojnie światowej w powiecie sulęcińskim. Sulęcín–Zielona Góra 2020 Urząd Miejski; Fabryka Reklamy Sandmedia 8° ss. 88, il., mapa.

9602. HASZYŃSKA Sabina: Grudzień 1970 roku w Wielkopolsce. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 115–134.

9603. HEKERT Anna, Łysakowska-Trzoss Agata: Wpływ transformacji ustrojowej na

estetykę i funkcje Polskiej Kroniki Filmowej na przykładzie sekwencji dotyczących wydarzeń z Marca '68, Grudnia '70 i Sierpnia '80. *Prze-głąd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 249–264, streszcz. ang.

9604. HISTORIE orłów klasy B 1965–1969. Legnica [2020] Wydaw. Edytor 8° ss. 315, nlb. 2, il.

I LO im. Tadeusza Kościuszki w Legnicy.

9605. HOJKA Piotr: Początki „władzy ludowej” w Wodzisławiu Śląskim. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 179–185.

9606. IDEM Magda: Reprezentacje rodziny w poradnikowych gatunkach dziennikarskich. Przykład kobiecej prasy powojennej. *Horyzonty Wychowania*. Vol. 18: 2019 nr 47 s. 45–56.

Lata 1946–1947.

9607. IHNATOWICZ Mateusz: Sprawy operacyjne aparatu bezpieczeństwa Polski Ludowej wymierzone w jezuitów Prowincji Wielkopolsko-Mazowieckiej (1953–1989). *Studia Gdańskie*. T. 47: 2020 s. 147–162.

9608. IM VISIER des Sicherheitsapparats. Die Repression der deutschen Minderheit in den polnischen West- und Nordgebieten 1945–1989. Hrsg. von Michał Matheja; aus dem Polnischen übersetzt von Andrea R. Hofmann. Opole 2020 Centrum Badań Mniejszości Niem. Forschungszentrum der Deutschen Minderheit 8° ss. 206. Centrum Badań Mniejszości Niem. (Monografie i Studia. Monographien und Studien; 2).

Treść: Matheja Michał: Einleitung s. 11–14; Symyk Jarosław: Die volkspolnischen Sicherheitsorgane und die Deutschen in Niederschlesien s. 15–43; Słabig Arkadiusz: Die deutsche und autochthone Bevölkerung und der Sicherheitsapparat im Land Lebus s. 45–80; Słabig Arkadiusz: Die Sicherheitsapparat und die Deutschen und Autochthonen in Westpommern 1945–1947 s. 81–134; Czerwiński Daniel: Der Sicherheitsapparat und die deutsche Bevölkerung in der Wojewodschaft Danzig 1945–1990 s. 135–174; Strauchold Grzegorz: Überwachung und Schikanierung der deutschen Bevölkerung durch den kommunistischen Repressionsapparat in Ermland und Masuren 1945–1956 s. 175–194.

9609. IMIOŁCZYK Hubert: Borki Wielkie w czasach PRL-u. (Cz. 1). *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 12: 2019 s. 161–171.

9610. INDRASZCZYK Arkadiusz: Polskie Stronnictwo Ludowe we Francji (1946–1990). Siedlce–Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlchach; MHPRL 8° ss. 577, il., streszcz. fr.

9611. IWAŃSKI Ireneusz: Prawdziwa historia Bursztynowej Komnaty i Ericha Kocha. Olsztyn 2020 Butterfly 8° ss. 203, nlb. 1, il.

Poszukiwania w okresie PRL.

9612. JACHIMOWICZ Michał: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe wobec Marca '68. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 177–197, streszcz. ang.

9613. JACKOWSKA Anna Maria: Sowiety na ławie oskarżonych. Polskie uczestnictwo w propagandowej zimnej wojnie we Francji w latach 1947–1952. Warszawa 2018.

Rec.: Bubezyk Robert, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 113–115.

9614. JAEGER Marek: Byli ziemianie w świetle dokumentów UB i SB w latach 1944–1970. Dobrzyca 2020 Muzeum Ziemiaństwa – Zespół Pałacowo-Parkowy – Inst. Kultury Woj. Wielkopolskiego 8° ss. 212. (Studia i Materiały Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy; t. 7).

9615. JAGIEŁŁO Zygmunt: Wizyta kardynałów Stefana Wyszyńskiego i Karola Wojtyły w Tomaszowie Lubelskim podczas uroczystości maryjnych 7 sierpnia 1971 r. *Rocznik Tomaszowski*. [T.] 9: 2020 s. 251–256, il.

9616. JAKELSKI Lisa: Making new music in cold war Poland. The Warsaw Autumn Festival, 1956–1968. Oakland 2017.

Rec.: Pekacz Jolanta T., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 103–105.

9617. JAKIMEK-ZAPART Elżbieta: Sny wstana... Grypsy Łukasza Cieplińskiego z celi śmierci. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 95, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP.

Zawiera też materiały źródłowe, l. 1950–1951.

9618. JAKUBOWSKI Krzysztof: Księgarnie, których już nie ma. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 93–107.

W Krakowie, okres PRL.

9619. JANKE Igor: Erőd. A Harcoló Szolidaritás földalatti hadsereg története. Fordította Mitrovits Miklós. [Göd] 2016 Rézbong Kiadó 8° ss. 361, il.

Tyt. oryg.: Twierdza. Solidarność Walcząca – podziemna armia. Warszawa 2014.

9620. JANKOWIAK Stanisław: O co pyta-li Władysława Gomułkę poznańscy robotnicy w 1957 roku? *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 2 s. 48–70.

9621. JARMUŻ Michał: Problemy mieszkaniowe w Polsce w latach siedemdziesiątych XX wieku w świetle dokumentów osobistych. Warszawa 2020 IH PAN 8° ss. 225, streszcz. ang.

9622. JAROSZ Dariusz: Od dożywocia do emerytury. Ewolucja systemu zabezpieczenia

starości na wsi polskiej w latach 1945–1989 i jej echa w korespondencji chłopskiej. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 21–43, streszcz. ang.

9623. JARSKA Natalia: Praca zawodowa kobiet a relacje małżeńskie w powojennej Polsce. Analiza materiałów konkursów pamiętnikarskich z lat 1963, 1964 i 1974. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 83–105, streszcz. ang.

9624. JASIAK Ksawery: Sprawa Szymona Zaremby ps. „Jerzy” vel kpt. Aluna Morgana w świetle materiałów archiwalnych wywiadu brytyjskiego (Special Operations Executive) i komunistycznych służb specjalnych PRL. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 16: 2019.

Uzup.: Jasiak Ksawery: Errata do wojennych wspomnień Szymona Zaremby ps. „Jerzy”. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 17: 2020 s. 275–276.

9625. JASIŃSKI Grzegorz: Obrazy z życia mazurskich ewangelików w 1946 roku. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 11: 2017 s. 55–69, streszcz. ang.

9626. JASIŃSKI Grzegorz: Próba likwidacji wyznania Świadców Jehowy w drugiej połowie 1950 roku. Zarys zagadnienia. *Echa Przyszłości*. [T.] 21: 2020 [nr] 2 s. 283–314, streszcz. ang.

9627. JASIŃSKI Tomasz: Majątek Ewangelickiego Kościoła Unijnego na polskim Górnym Śląsku w roku 1945 w dokumentach Okręgowego Urzędu Likwidacyjnego w Katowicach. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 17: 2020 s. 233–240, streszcz. niem., ang.

9628. JASKUŁOWSKI Tytus: Szczecin. Miasto, którego nie było. Dyplomacja RFN i polskie przełomy 1970–1989. Szczecin–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 198. (Świat wobec Szczecina).

9629. JASTRUN Tomasz: Dom pisarzy w czasach zarazy. Iwicka 8A. Warszawa 2020 Czarna Owca 8° ss. 454, il.

W Warszawie, l. 1949–1956.

9630. JEDYNAK Marek: Kryptonim „Jowisz” – inwigilacja Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej na Świętym Krzyżu przez organy bezpieczeństwa PRL (1962–1970). *Debaty Świętokrzyskie*. Vol. 3: 2020 s. 243–258.

9631. JELEŃSKI Konstanty Aleksander: „Kultura”. Polska na wygnaniu. Kultura. La Pologne en exil. Oprac. edytorskie Piotr Malinowski. Wyd. 2, zm. Warszawa 2020 Inst.

Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską. Oddz. Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza 8° ss. 86, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., fr.
Wyd. 1. 2015.

9632. JENDRZEJEWSKI Artur: Powojenny Starogard i jego okolice w świetle materiałów amerykańskiej Centralnej Agencji Wywiadowczej (CIA). *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 167–179, streszcz. ang.

Lata 1945–1965.

9633. JĘDRZEJSKI Łukasz: Państwo i społeczeństwo w Polskiej Kronice Filmowej 1944–1956. Obraz komunikowania politycznego. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 317.

9634. JURKIEWICZ Jan: Górnicza „Solidarność”. Z dziejów Krajowej Komisji Koordynacyjnej Górnictwa „Solidarności”. *Czasypismo*. 2020 nr 1 s. 214–216.

9635. KALIN Arkadiusz: Ziemia Lubuska jako przykład geografii kreacyjnej. *Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza*. T. 8: 2020 s. 103–128, streszcz. ang., niem., ros.

W okresie PRL.

9636. KALIŃSKI Janusz: Polityka władz Polski Ludowej wobec rolnictwa. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 15–33, streszcz. ang.

9637. KALISZ Tomasz: Praca skazanych w systemie więziennym Polski Ludowej w latach 1944–1969. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 2 s. 69–84, streszcz. ang.

9638. KALISZEWSKI Andrzej: Od „małego realizmu” do „wielkiej metafory”. Obraz czasów PRL-u w reportażach Hanny Krall. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 3 s. 77–103, streszcz. ang.

9639. KALLALAS Piotr: Powojenne losy Szpitala Diakonów Ewangelickich – historia placówki w latach 1945–1955. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 12: 2018 s. 174–190, streszcz. ang.

W Gdańsku.

9640. KAMIŃSKA-CHEŁMINIAK Kamila: Rozgłosnia Polska Radia Wolna Europa w ocenie Polaków zza żelaznej kurtyny w latach 50. i 60. XX wieku (w świetle badań własnych radiostacji). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 111–134, streszcz. ang.

9641. KAMIŃSKA-CHEŁMINIAK Kamila: Wpływ Związku Radzieckiego na proces

tworzenia cenzury państwowej w Polsce (1944–1945). *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 143–158, streszcz. ang., ros.

9642. KAMIŃSKA-CHEŁMINIAK Kamila: Współpraca cenzorów z Urzędem Bezpieczeństwa i Służbą Bezpieczeństwa w Polsce w latach 1945–1989 – wybrane zagadnienia. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 3 s. 201–223, streszcz. ang.

9643. KAMIŃSKI Bruno: Fear management. Foreign threats in the post-war Polish propaganda. The influence and the reception of the communist media (1944–1956). Berlin–Bern–Wien 2019 Peter Lang 8° ss. 385, il. (Geschichte, Erinnerung, Politik. Studies in History, Memory and Politics; Bd. 25).

Dysertacja doktorska, Europejski Instytut Uniwersytecki we Florencji.

Rec.: Jarosz Dariusz, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 3 s. 719–728; Mazur Mariusz: Potrzeba wroga (na marginesie książki...). *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 659–675; Wilk Hubert, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 327–332.

9644. KANAS Błażej: 40 lat po – przypomnienie jednej z najbarwniejszych historii kryminalnych ziemi oleskiej. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 10: 2017 s. 137–143.

Katastrofa kolejowa w 1976 r. na skutek rozkręcenia szyn.

9645. KANIA Wiesław: Dramatyczne losy Piotra Kani [1911–1949]. *Kwartalnik Czudecki*. R. 21: 2019 nr 1 s. 19.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 2 s. 20–21.

Toż. Cz. 3. *Tamże* nr 3 s. 21.

Dot. gł. powojennych losów.

9646. KAPUŚCIAK Bartosz: Przypadek płk. Jarosława Gintrowskiego jako przykład „ochrony” wojska przez Wojskową Służbę Wewnętrzną. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 481–515, streszcz. ang.

9647. KARDYNAŁ Bolesław Kominek [1903–1974] – biskup, dyplomata, wizjoner. Red. nauk. Wojciech Kucharski, Rafał Łatka. Wrocław–Warszawa 2020 Ośr. Pamięć i Przyszłość; IPN–KŚZpNP 8° ss. 412, nlb. 4, streszcz. ang. (Biskupi w Realiach Komunistycznego Państwa) (Seria Monograficzna Wydawnictwa Naukowego Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”).

Dostępne online.

Treść: Kucharski Wojciech, Łatka Rafał: Wstęp s. 6–9; Mutor Marek: Stan badań nad biografią Bolesława Kominka s. 11–34; Zamiatała Dominik: Kardynał Bolesław Kominek jako rządcą archidiecezji wrocławskiej s. 37–87; Kucharski Wojciech: „Oreddie” biskupów polskich do biskupów niemieckich. Podsumowanie badań, nowe ustalenia i perspektywy badawcze

s. 89–137; Pękala Urszula: Europejska działalność Bolesława Kominka s. 139–160; Kucharski Wojciech, Ratkowska-Widlarz Lucyna: Nowe źródła do badań nad „Odpowiedzią” biskupów niemieckich na polskie „Orędzie” s. 163–194; Pietrzak Jerzy: Relacje kard. Augusta Hlonda z ks. Bolesławem Kominkiem s. 197–211; Białkowski Michał: Wkład Bolesława Kominka w prace Konferencji Episkopatu Polski i jej komisji specjalistycznych (1956–1974) s. 213–267; Jaworska Kazimiera: Kardynał Bolesław Kominek wobec problemu katechizacji młodego pokolenia w archidiecezji wrocławskiej w latach 1961–1974 s. 269–295; Bulhak Władysław: Kapelusze i polityka. Metropolita wrocławski abp Bolesław Kominek w materiałach wywiadu MSW PRL, 1962–1973 s. 297–329; Misiejuk Dariusz: Arcybiskup Bolesław Kominek wobec inicjatywy budowy pomnika papieża Jana XXIII we Wrocławiu s. 331–346; Łatka Rafał: „Sprawa wrocławska”, czyli spór Kościoła z państwem o następcę kard. Bolesława Kominka (1974–1976) s. 349–389.

9648. KASPRZYCKI Marcin: Obszary współdziałania PZPR, administracji terenowej i Służby Bezpieczeństwa na przykładzie powiatów województwa krakowskiego 1957–1975. Zarys problemu. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 232–290, streszcz. ang.

9649. KASPRZYCKI Marcin: Organ ładu i spokoju w rękach demokracji... Aparat bezpieczeństwa w powiecie nowosądeckim w latach 1945–1975. *Kraków 2020 IPN 8° ss. 1227*, tabl. 5, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa w Polsce 1944–1989).

9650. KASZA Andrzej, Król Paweł: Poszukiwanie uranu w okolicach Daleszyc i Łagowa. *Studia Muzealno-Historyczne*. T. 11: 2019 s. 139–150, streszcz. ang.

Lata 1951–1952.

9651. KELLER Dawid: Problem siły roboczej w polskim górnictwie węglowym w latach 1945–1949. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 20: 2020 s. 109–138, streszcz. ang., niem.

9652. KĘDZIORA-BABIŃSKI Piotr: W dokumentach Polskiego Czerwonego Krzyża. Cmentarz żołnierzy Armii Czerwonej w Kędzierzynie-Koźlu. *Z Zamkowego Wzgórza*. Nr 4: 2020 s. 6–8.

Lata 1951–1957.

9653. KĘSIK Jan: Prześladowania komunistyczne w Pieszycach 1945–1956. Studium terroru i prowokacji. Warszawa–Wrocław 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. we Wrocławiu 8° ss. 312, il.

9654. KIEĆ Konrad: Dyplomacja PRL wobec kryzysu karaibskiego w 1962 roku. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 157–189, streszcz. ang.

9655. KIJONKA Justyna: Konteksty i motywy powojennych migracji z Górnego Śląska do RFN oraz przemiany świadomości „Aussiedlerów” z Polski. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 141–162, streszcz. ang.

9656. KIJOWSKI Maciej: Nielatwy pogrzeb kapitana pilota Kazimierza Suchana. Poznań, 31 października 1958 roku. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 3 s. 40–44.

Zginął w katastrofie samolotu wojskowego.

9657. KIJOWSKI Maciej: O Profesorze Maksymilianie Tytusie Huberze [1872–1950] i przejęciu kosztów jego pogrzebu przez Państwo. Kilka uwag w 70. rocznicę śmierci wybitnego uczonego. *Prace Pienińskie*. T. 30: 2020 s. 149–162.

9658. KISIEL Krzysztof, Kisiel Jarosław, Szymański Włodzimierz: Historia chodu sportowego w Polsce w latach 1971–1980. Race walking in Poland in the years 1971–1980. *Kalisz 2020 Wydaw. JDK Publishing 8° ss. 688*, il. (*Świat Chodu Sportowego*; T. 5).

9659. KISIEL Krzysztof, Kisiel Jarosław, Szymański Włodzimierz: Historia chodu sportowego w Polsce w latach 1981–1984. Race walking in Poland in the years 1981–1984. *Kalisz 2020 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 567*, il. (*Świat Chodu Sportowego*; T. 6).

9660. KISZTELIŃSKA-WĘGRZYŃSKA Agnieszka: Bruno Kreisky. Polityka zagraniczna i dyplomacja wobec PRL (1959–1983). *Łódź 2018*.

Rec.: Jeziorny Dariusz, *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 2 s. 263–268.

9661. KLIMEK Agata: „Dobrze jest, gdy poglądy małżonków są zbieżne”. Konflikt małżeński w Polsce lat sześćdziesiątych XX wieku w świetle ego-dokumentów. *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 213–239, streszcz. ang.

9662. KLUGER Anne: Between pottery and politics? “Slavic archaeology” in communist Poland and East Germany and its interrelations with politics and ideology. A biographical-comparative approach. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 287–326, streszcz. pol.

9663. KŁACZKOW Jarosław: Die Regierung gegenüber der Ewangelisch-Augsburgischen Kirche in den Jahren 1945–1951. *Gdański Rocznik Ewangelicki*. Vol. 12: 2018 s. 158–173, streszcz. ang.

9664. KŁAKUS Michał: Comment garder la foi et l'unité avec l'Église en Pologne en dehors du pays d'origine? – à la lumière de la correspondance du Cardinal Wyszyński avec le Recteur de la Mission catholique polonaise en France (conservée aux Archives de la Mission catholique polonaise à Paris). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 114: 2020 s. 165–180, streszcz. ang., pol.

Lata 60. i 70. XX w.

9665. KŁAKUS Michał: Dyplomaci francuscy przyglądają się sytuacji religijnej na Śląsku (1947–1956). *Studia Śląskie*. T. 86/87: 2020 s. 59–75.

9666. KŁUSEK Mirosław: Dekret z 27 lipca 1949 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 21: 2016 [nr] 23 (2) s. 77–87, streszcz. ang.

9667. KOBIETY w Polsce 1945–1989. Nowoczesność, równouprawnienie, komunizm. [Aut.] Katarzyna Stańczak-Wiślicz, Piotr Perkowski, Małgorzata Fidelis, Barbara Klich-Kluczevska. Kraków 2020 Universitas 8° ss. 519, nlb. 1, il.

9668. KOCHANOWSKI Jerzy: Rewolucja międzypaździernikowa. Polska 1956–1957. Kraków 2017.

Rec.: Madalska Katarzyna, *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 324–330.

9669. KOCHANOWSKI Jerzy: „Wolne miasto” Zakopane 1956–1970. Kraków 2019.

Rec.: Remiszewski Ryszard M.: Wolne miasto Zakopane. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 357–359.

9670. KOMANIECKA-ŁYP Monika: Działalność Wojewódzkich Urzędów Cenzury w okresie stanu wojennego. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 516–593, streszcz. ang.

9671. KONSTAŃCZAK Stefan: Wkład Adama Wrzosa w odbudowę szkolnictwa medycznego w Poznaniu. *Acta Medicorum Polonorum*. R. 10: 2020 z. 1 s. 15–31.

Lata 1945–1965.

9672. KOPROWSKI Marek A.: Akcja „Wisła”. Krwawa wojna z OUN-UPA. Zakrzewo 2016.

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 253–254.

9673. KOREŚ Daniel: Zanim wybuchła afery TUN. Generał Stanisław Tatar, Komitet Trzech, fundusz „Drawa” i operacja „Brzoza”

1944–1947. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 409–435, streszcz. ang.

9674. KOROL-CHUDY Aleksandra: Zabrzeński Klub Motocyklowy 1946–1948. *Kroniki Miasta Zabrze*. Nr 9: 2017 s. 71–80.

9675. KOSIŃSKI Krzysztof: Alkohol w PRL. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 255–268, streszcz. ang.

9676. KOSSEWSKA Elżbieta: Literature and Memory. The Correspondence between Marc Chagall and David Lazer. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 4 s. 23–35.

Lata 1957–1974.

9677. KOŚCIEWICZ Katarzyna: Cenzura wobec czasopisma „Kontrasty” w latach 1965–1979. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 97–118, streszcz. ang.

9678. KOTELUK Daniel: Nieudana próba pozyskania ks. Ignacego Zonia jako informatora Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Zielonej Górze w 1950 r. *Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego*. Nr 36: 2020 s. 149–175, streszcz. ang.

9679. KOWALKOWSKI Krzysztof: Starogardzka poczta w latach 1945–1949. *Rydwan*. Nr 13: 2018 s. 152–166, streszcz. ang.

9680. KOWALSKI Lech: Bezpieka pogranicza. Historia Zwiadu WOP 1945–1990. Warszawa 2020 Fronda 8° ss. 656.

Toż plik tekstowy PDF (2,88 MB).
Wojska Ochrony Pogranicza.

9681. KOWALSKI Lech: Krótsze ramię Moskwy. Historia kontrwywiadu wojskowego PRL. Warszawa 2017.

Rec.: Machniak Arkadiusz, *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 169–175.

9682. KOZŁOWSKI Kazimierz: Pierwszy rok szkolny na Pomorzu Zachodnim z perspektywy 75-lecia polskiego regionu. *Edukacja Humanistyczna*. 2020 nr 2 s. 9–25.

9683. KOZŁOWSKI Marek: Epizod strzeleński w życiu ks. Stefana Dzierżka TJ w 1983 r. *Rocznik Kaliski*. T. 46: 2020 s. 98–134, streszcz. ang.

Kara dwóch miesięcy aresztu zasadniczego za zbiórkę na rzecz ofiar stanu wojennego.

9684. KRAKUS Anna: No end in sight. Polish cinema in the late socialist period. Pittsburgh, Pa. 2018 Univ. of Pittsburgh Press 8° ss. XIV,

263, il. (Pitt Series in Russian and East European Studies) (Series in Russian and East European Studies).

Lata 1970–1989.

Rec.: Skotarczak Dorota, *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 1 s. 198–202.

9685. KRASNODEBSKI Jarosław: Z Wilna nad Wilią do „Wilna nad Wisłą”. Ekspatriacja i osiedlenie się mieszkańców Wileńskiego Torunia w Toruniu (1944–1948). Toruń 2019.

Rec.: Stravinskienė Vitalija, *Lithuanian Historical Studies*. Vol. 24: 2020 s. 248–255.

9686. KRÓL Joanna: Loneliness in the collective. Youth in the socio-educational sphere in Poland 1948–1989. *Paedagogia Christiana*. 2020 [t.] 1 s. 137–148.

9687. KRÓLIKOWSKA Joanna: Rzeczywistość (nie)opisana. Życie teatru na łamach prasy branżowej w latach 1983–1989. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 206, nlb. 1.

Toż plik tekstowy PDF (6,41 MB).

9688. KRYŃSKA Elwira [Jolanta]: Tradycyjne wartości polskie – źródłem siły i nadziei kobiet walczących o suwerenność Polski w latach 1945–1956. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 452: Pedagogika. [Nr] 40/2: 2020 s. 165–191, streszcz. ang.

9689. KSIEŻA dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976–1989). T. 2. Pod red. Rafała Łatki. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 328. IPN-KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Treść: Łatka Rafał: Wstęp s. 7–10; Biskupi wobec współpracy duchowieństwa z opozycją: Łatka Rafał: Nielatwe relacje kard. Franciszka Macharskiego z duchownymi współpracującymi z opozycją (13 XII 1981 – 1989) – zarys zagadnienia s. 13–37; Bereszyński Zbigniew: Ksiądz biskup Antoni Adamiuk [1913–2000] – kapelan regionalnej „Solidarności” opolskiej s. 38–63; Portrety zbiorowe: Wiśniewska Monika: „Stosunki między władzami stolicy i Kościołem warszawskim powinny stanowić przykład dla kraju”. Duchowieństwo wobec opozycji politycznej w świetle akt stołecznego aparatu wyznaniowego 1981–1989 s. 67–85; Sychowicz Krzysztof: Współpraca duchownych rzymskokatolickich z NSZZ „Solidarność” na terenie Polski północno-wschodniej (1980–1989) s. 86–101; Kierski Krzysztof Andrzej: Duchowieństwo diecezji warmińskiej wobec opozycji solidarnościowej na Warmii i Mazurach (VII 1980 – 13 XII 1981) s. 102–128; Perlak Bartłomiej: Duchowni niosący pomoc przeciwnikom systemu internowanym w okresie stanu wojennego na przykładzie Dolnego Śląska i Opolszczyzny s. 129–145; Duszpasterstwa: Tunak Marcin: Środowisko Lasek wobec opozycji antysystemowej w latach 1976–1989 i rola rektora kościoła św. Marcina w Warszawie we wsparciu dla działaczy KOR i „Solidarności” s. 149–175; Stanuch Zbigniew: Duszpasterstwo Ludzi Pracy przy kościele pw. św. Stanisława Kostki w Szczecinie

w latach osiemdziesiątych XX wieku s. 176–191; Sylwetki: Wojcieszek Elżbieta: „Manifestował negatywny stosunek do ustroju socjalistycznego”. Ksiądz Jerzy Nowaczyk [ur. 1926] – duszpasterz z Zielonej Góry s. 195–208; Marek Łucja: „Zobowiązany do walki o polskość”. Ksiądz Adolfa Chojackiego motywacje i działania s. 209–233; Durka Jarosław: Działalność opozycyjna ks. Mariana Gołąbka – proboszcza parafii w Niegardowie i Sokolnikach s. 234–256; Marecki Józef: Patriotyczna działalność o. Ryszarda Ślebody OFMCap. s. 257–273; Zygnier Leszek: Ksiądz Tadeusz Łebkowski [ur. 1949] – duszpasterz środowisk opozycyjnych diecezji płockiej s. 274–296; Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard: Duchowy przywódca młodzieży włoszczońskiej – ks. Marek Łabuda [ur. 1959] s. 297–312. T. 1. 2019.

9690. KUBASIK Maria, Żak Marek: Legnica w 1956 roku. Legnica 2017.

Rec.: Juniszewski Maciej, *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 455–457.

9691. KUBIAK Szymon Piotr: Gratitude. The Red Army Memorial in Szczecin: a geographical, topographical, and biographical perspective. *Ikonotheka*. T. 30: 2020 s. 89–112.

Lata 1945–1950.

9692. KUBICKI Mateusz: Jednostki typu B-25s przekazane przez PPDiuR „Dalmor” w Gdyni w flocie PPIUR „Koga” w Helu. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 41–49, streszcz. ang.

Lata 1959–1967.

9693. KUBIK Jan: Siła symboli przeciw symbolom siły. Powstanie Solidarności i upadek socjalizmu państwowego w Polsce. Z jęz. ang. przeł. Sergiusz Kowalski. Gdańsk 2020 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 426, nlb. 1, il. (Idea Solidarności. Historia Solidarności).

9694. KUCHARSKI Wojciech: Komuniści i Watykan. Polityka komunistycznej Polski wobec Stolicy Apostolskiej 1945–1974. Warszawa 2019.

Rec.: Szpotkański Adam, *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 186–189.

9695. KUFEL Jakub: Bezpieczeństwo pod nadzorem. Władze partyjne, aparat bezpieczeństwa i społeczność akademicka w obliczu konfliktu związanego z demokratyzacją UMK. Toruń–Gdańsk 2020 Adam Marszałek; Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 264.

Lata 1980–1981.

9696. KUFEL Jakub, Polak Wojciech: Reakcje władz na zagrożenia bezpieczeństwa związane z przemianami demokratycznymi na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 187–222, streszcz. ang.

Lata 1980–1981.

9697. KUISZ Jarosław: Propaganda bezprawa. O „popularyzowaniu prawa” w pierwszych latach Polski Ludowej. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 433.

Lata 1944–1947.

9698. KULCZAK Mikołaj: Napady rabunkowe na bank włościański w Krobi w 1946 roku. *Rocznik Gostyński*. Nr 7: 2020 s. 23–60.

9699. KULINIAK Radosław, Pandura Mariusz: Roman Witold Ingarden we Wrocławiu. Zapomniana historia Uniwersytetu Wrocławskiego z 1945 roku. Kęty 2020 Wydaw. Marek Derewiecki 8° ss. 182, nlb. 1, streszcz. niem. (Daimonion) (Fundamenta. Studia z historii filozofii; t. 98).

9700. KUNICKI Kazimierz, Ławecki Tomasz: Maluchem do raju. Czym i jak podróżowano w PRL-u. Warszawa 2020 Bellona plik tekstowy EPUB (3,92 MB).

9701. KUNICKI-GOLDFINGER Witold: Kształtowanie niezależnych postaw młodzieży na przykładzie działalności odczytowej Sekcji Kultury Klubu Inteligencji Katolickiej. *Studia Polityczne*. T. 48: 2020 nr 1 s. 79–97.

Lata 1970–1980.

9702. KURKOWSKA-BUDZAN Marta, Stasiak Marcin: Stadion na peryferiach. Kraków 2016.

Rec.: Stolarska Maria: Peryferie w centrum (uwagi). Refleksje po lekturze książki ... *Rocznik Antropologii Historii*. R. 8: 2018 [nr] 11 s. 369–376; Kowalewski Jacek: Historiografia dziejów najnowszych w sieci teorii ugruntowanej (na marginesie książki ...). *Tamże* s. 377–388.

9703. KUTA Cecylia: Niecenzurowane. Z dziejów drugiego obiegu wydawniczego w Krakowie w latach 1976–1990. Kraków 2019.

Rec.: Kristanova Evelina, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 563–570.

9704. KWILECKI Andrzej: Związki kulturalne i naukowe Wielkopolski z Ziemią Zachodnimi (reprint „Przegląd Zachodni” 1986, nr 5–6). *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. nlb. 7–19.

9705. LANG Andrzej: Sześć postaw w świetle dokumentów IPN. Ks. Feliks Gryglewicz, ks. Stanisław Grzybek, ks. Józef Kudasiewicz, ks. Jan Łach, ks. Lech Stachowiak, ks. Jan Stępień. Warszawa 2020 Akademicka Oficyna Wydawnicza Exit 8° ss. 327.

9706. LANG Andrzej: Zenon Ziółkowski w świetle dokumentów IPN. Warszawa 2020 Akademicka Oficyna Wydawnicza Exit 8° ss. 341.

9707. LEMAŃCZYK Magdalena: The Plight of German Residents of Post-War Poland and Their Identity Issues. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 60–78.

9708. LEMEK Katarzyna: Działalność punktów katechetycznych w województwie szczecińskim w latach 1962–1970 w świetle materiałów Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 15]: 2015 [nr] 1 s. 53–69, streszcz. ang.

9709. LEOPOLD Tynmand. Pisarz – człowiek spektaklu – świadek epoki. Pod red. Magdaleny Woźniewskiej-Działak. Warszawa 2020 Nar. Centrum Kultury 4° ss. 335, nlb. 1, il. (Jubileusze).

Z treści: Rodak Paweł: 1954: diarystyczny projekt literacki Leopolda Tyrmanda s. 29–47; Dopart Bogusław: Nowy Robinson warszawski. Leopold Tynmand (diarysta) wobec stołecznej elity kulturalnej s. 49–67; Lewandowski Waclaw: Dzieło niedocenione. O „Cywilizacji komunizmu” s. 123–135; Pachocki Dariusz: Zyczliwie spolaryzowani. Listy Leopolda Tyrmanda i Jerzego Giedroycia s. 161–184; Brzostowicz-Klajn Monika: Nieoczywiste oblicza kultury popularnej według Leopolda Tyrmanda s. 189–201; Tomczok Marta: Jazzowe „ostinato”. „Marksistowska” krytyka muzyki według Leopolda Tyrmanda s. 203–219; Pogorzelska Joanna, Klejnocki Jarosław: Leopold Tynmand w perspektywie wystawienniczej s. 243–258; Tynmand Matthew: Spod jego pióra nigdy nie płynęła czysta fikcja. O życiu i pisarstwie Leopolda Tyrmanda. [Rozm. przepr.] Magdalena Woźniewska-Działak s. 309–315.

9710. LESIAKOWSKI Krzysztof: Bez porozumienia. Burzliwe spotkanie strajkujących włóknarzy łódzkich z premierem Piotrem Jaroszewiczem w lutym 1971 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 55–72, streszcz. ang.

9711. LESIAKOWSKI Krzysztof: Gomulowska rzeczywistość. Łódź w latach 1956–1970. Łódź 2019.

Rec.: Kuliś Jakub, *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 237–240.

9712. LESIAKOWSKI Krzysztof: Modernizacja jako warunek poprawy sytuacji zatrudnionych w przemyśle łódzkim w okresie Polski Ludowej (1945–1989). *Rocznik Łódzki*. T. 70: 2020 s. 117–132, streszcz. ang.

9713. LESISZ Zbigniew, Madejski Paweł: Jeniec bezpieki: Joachima Pokornego wspomnienia o pobycie w niewoli w Lublinie 1945–1948. *Rocznik Lubelski*. T. 45: 2019 s. 227–242, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

9714. LEWANDOWICZ-NOSAL Grażyna: Legendy i żywoty świętych. Publikacje dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945–1949. *Folia Toruniensia*. Vol. 20: 2020 s. 119–139, streszcz. ang., niem.

9715. LEWANDOWSKA Martyna: Promocja czytelnictwa dzieci i młodzieży przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną – Książnicę Kopernikańską w Toruniu w latach 80. XX wieku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 131–150, streszcz. ang.

9716. LEWANDOWSKI Mirosław: Interrex. Niepodległościowe środowisko kombatanckie wobec Prymasa Stefana Wyszyńskiego w latach 1956–1981. Warszawa 2020 Inst. Hist. nn im. Andrzeja Ostoja Owsiatego 8° ss. 802, il. (Seria „Kamienie”; t. 4).

9717. LEYK Wiktor Marek: Mazurzy na Mazurach po drugiej wojnie światowej. *Rocznik Mazurski*. T. 23: 2020 s. 296–300.

9718. LIGARSKI Sebastian, Majchrzak Grzegorz: „Katyń Pamiętamy”, czyli Zbrodnia Katyńska w działaniach opozycji w latach 70. i 80. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Nr 13: 2020 s. 163–177, streszcz. ang.

9719. LINDNER Jacek: Zbuntowane muzy nad Brdą. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 299–315, streszcz. ang., niem.

Rewolucja kulturalno-obyczajowa, l. 60. i 70. XX w.

9720. LINEK Bernard: Kwestia niemiecka na powojennym Górnym Śląsku (1945–1960). Wybór artykułów. Opole 2020 Centrum Badań Mniejszości Niem. Forschungszentrum der Deutschen Minderheit 8° ss. 450, streszcz. ang. Centrum Badań Mniejszości Niem. Forschungszentrum der Deutschen Minderheit. (Monografie i Studia. Monographien und Studien; 3).

9721. LYSZCZYNA Marek: Notatki o polskim kinie kontestacji. Katowice 2020 Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 8° ss. 137, nlb. 7, il.

W okresie PRL.

9722. ŁABĘDŹ Krzysztof: Opozycja polityczna w systemie niedemokratycznym w Polsce – wybrane problemy teoretyczne i metodologiczne. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 15–30, streszcz. ang.

Lata 1945–1989.

9723. ŁAGODA Monika: „Droga Krzyżowa” Piotra Wróblewskiego w kościele pw. św. św. Piotra i Pawła w Chojnowie – szkic sylwetki artysty i dzieła na tle epoki, w której tworzył. *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 123–126.

Namalowana w l. 1969–1970.

9724. ŁAGOJDA Krzysztof: Początki polskiej administracji na ziemi kłodzkiej po zakończeniu II wojny światowej. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 179–196, streszcz. ang.

9725. ŁATKA Rafał: Episkopat Polski wobec stosunków państwo–Kościół i rzeczywistości społeczno-politycznej PRL 1970–1989. Warszawa 2019.

Rec.: Żaryn Jan, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 597–604.

9726. ŁATKA Rafał: Prymas Stefan Wyszyński w okresie przełomu 1956–1957. *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 2 s. 207–218, streszcz. ang.

9727. ŁATKA Rafał, Żaryn Jan: Czy Kościół katolicki był permanentną opozycją wobec rządów komunistów w Polsce „ludowej”? *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 31–69, streszcz. ang.

9728. ŁAWNICZAK Remigiusz: Nastroje, postawy oraz stosunek mieszkańców Grudziądza i powiatu grudziądzkiego do władzy komunistycznej w 1945 r. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 251–292, streszcz. ang.

9729. ŁUCZYŃSKI Romuald M[ariusz]: Gastronomia wrocławska w czasach małej stabilizacji (1957–1970). Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 596, nlb. 2, il.

9730. ŁUKASZEWSKI Wojciech: Krwawa środa. 70. rocznica rozbicia oddziału Edwarda Dobrzyńskiego „Orzyca” 1949–2019. Przasnysz–Bogate 2019 Gm. Bibl. Publ. im. Józefa Narzymskiego 8° ss. 48, il.

9731. ŁUSZPAK Agnieszka: Walka o czytelnika – koncepcje pracy bibliotecznej w świetle publikacji zamieszczanych na łamach polskich czasopism bibliotekarskich w okresie stalinowskim. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. R. 14: 2020 z. 1 s. 91–134, streszcz. ang.

9732. ŁYSKO Marcin: Prawo wykroczeń w Polsce Ludowej. Białystok 2020 Temida2; przy współpr. Wyd. Prawa Uniw. w Białymstoku 8° ss. 136, nlb. 1. Uniw. w Białymstoku. (Monografie Wydziału Prawa).

9733. MACHCEWICZ Anna: Strażnicy systemu czy jego ofiary? Postawy i role funkcjonariuszy więziennych w Polsce w latach 1944–

1956. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 3 s. 613–641, streszcz. ang.

9734. MACHNIAK Arkadiusz: Kombinacja operacyjna pionu III Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego na przykładzie rozpracowania organizacji podziemnej Polskie Powstańcze Siły Zbrojne. *Karpacki Przegląd Naukowy*. Nr 30: 2019 s. 61–78.

Lata 1944–1952.

9735. MACIEJAK Krzysztof, Maciejak Marcin: Zakłady Górnicze „Nowy Kościół”. *Hereditas Minariorum*. Vol. 3: 2016 s. 83–108, streszcz. ang.

Lata 1954–1968.

9736. MACKIEWICZ Paweł: Spór o realizm 1945–1948. The polemic over realism, 1945–1948. Poznań 2020 Wydaw. Poznańskiego Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 318, nlb. 4. Poznańskie Tow. Przyj. Nauk. Wydz. Filol.-Filozoficzny. Komisja Filol. (Polemika Krytycznoliteracka w Polsce. Critical Literary Argument in Poland; t. 20).

Krytyka literacka; zawiera też teksty źródłowe.

9737. MAGIER Dariusz: Narodnyj Sovet i Upravlenie Goroda i Gminy v Losicach v 1973–1990 gg. – Istoriâ fondooobrazovatelâ i arhivnogo fonda. *Historia i Świat*. Nr 5: 2016 s. 239–245.

Losice, woj. mazowieckie.

9738. MAGIER Dariusz: Stosunek milicjantów powiatu radzyńskiego do komunizmu i Związku Sowieckiego na początku 1946 roku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 55–72, streszcz. ang.

9739. MAJ Konrad: Rozminowanie terenów powiatu sandomierskiego po działaniach wojennych z lat 1944–1945. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 9: 2020 s. 177–194, streszcz. ang.

9740. MAJCHRZAK Grzegorz: Prawdziwa solidarność zamiast deklaratywnej przyjaźni. Polskie protesty przeciwko inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację w 1968 r. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 141–171, streszcz. ang.

9741. MAJCHRZYK Konrad: Wpływ Wydziału Administracyjnego Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej na władzę sądowniczą w latach 1956–1975. Wybrane problemy. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 180–194, streszcz. ang.

9742. MAJEWSKI Piotr: Constructing the canon: exhibiting contemporary Polish art

abroad in the Cold War era. *Ikonotheke*. T. 30: 2020 s. 135–153.

Lata 1946–1969.

9743. MAJEWSKI Piotr: La vague polonaise. Migracje artystów i wędrowki dzieł sztuki nad Sekwanę w czasach żelaznej kurtyny (lata 1955–1969). Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 380, il., streszcz. ang., fr.

9744. MAKOWSKI Mirosław R.: Podróż do środka mojego ojca. Aktywista Zbigniew Makowski (1946–1956). Projekt, wybór tekstów, ilustracji, typografia, komentarze Mr Makowski. [Warszawa] 2020 [Mr Makowski] 16° ss. 240, il.

9745. MALIŃSKA Iwona: Studenckie galerie autorskie w Poznaniu w latach 1970–1980. Poznań 2020 Wydaw. Miej. Posenia 8° ss. 102, nlb. 2.

9746. MARCINKIEWICZ Stefan M.: Akcja „Wisła” w doświadczeniach biograficznych mieszkańców powiatu ełckiego. *Ełcki Przegląd Historyczny*. Nr 2: 2016/2019 [dr.] 2020 s. 87–113, streszcz. ang.

9747. MARKUSZ Katarzyna: Polak nierdzennie polski. Antysemicka kampania z Marca '68 przeciwko szefowi Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów. Kraków–Budapeszt–Syrakuzy 2020 Austeria 8° ss. 129, nlb. 6, il. (Polscy Żydzi. Studia i teksty; 3).

Leopold Trepper.

9748. MATERIAŁY z konferencji „Marzec '68 po 50 latach”. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 2 s. 265–493, streszcz. ang.

Treść: Persak Krzysztof: Wstęp s. 267–269; Datner Helena: Władza komunistyczna zrewidowana. Wokół książki Hansa Christiana Dahlmanna s. 271–295; Guś Iwona: Between guilt, compassion and pragmatism: Dutch reactions to March '68 in Poland s. 297–318; Krakowski Andrzej: Why did the events of March '68 in Poland go unnoticed by the majority of Americans? Why the purges of 1968 and expulsion of several thousand Polish Jews didn't cause a strong reaction within the American Jewish Community? s. 319–335; Mitsel Mikhail: Accusations against Joint during the Anti-“Zionist” Campaign in Poland 1967: prompt termination of the program s. 337–361; Podbielska Alicja: “The Righteous” and March '68 s. 363–387; Starnawski Marcin: Pokolenie Marca '68 na wygnaniu. Wzory integracji i zmiany identyfikacyjne s. 389–416; Stepien Monika: „Żydzi stali się w Polsce zjawiskiem egzotycznym, niemal wymartym gatunkiem”. Obraz społeczności żydowskiej w Polsce w latach 70. i 80. XX wieku we wspomnieniach Żydów powracających do Polski s. 417–431; Stoltz Jan Axel: Reception of the Polish-Jewish refugees by Sweden from 1968 onwards s. 433–443; Szaynok Bożena: Kościół katolicki w Polsce wobec tematyki żydowskiej w roku 1968. Historia pewnego oświadczenia s. 445–471; Tompkins David G.: Imagining Israel before and during the March events, 1967–1968 s. 473–493.

9749. MATRAS-MASTALERZ Wanda: Kulturotwórcza rola „Przekroju” Mariana Eilego.

Analiza zawartości tygodnika z lat 1945–1969. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 91–109, streszcz. ang.

9750. MATUSZKIEWICZ Gabriela: Nauczyciele i uczniowie Publicznej Szkoły Doświadczającej Zawodowej w Koninie w latach 1945–50 w świetle protokołów Rady Pedagogicznej. *Polonia Maior Orientalis*. T. 7: 2020 s. 141–154, streszcz. ang.

9751. MAZUR Krzysztof: „Ciężki cios dotknął nas...”. Reakcje władz i społeczeństwa zielonogórskiego na śmierć Józefa Stalina. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 83–93, streszcz. ang.

9752. MAZUR Mariusz: Antykomunistyczny podziemia portret zbiorowy 1945–1956. Aspekty mentalno-psychologiczne. Warszawa–Lublin 2019 Bellona; UMCS 8° ss. 495, il.

Toż plik tekstowy EPUB (4,29 MB).

9753. MAZUR Paweł: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza w Kombinacie Metalurgicznym Huty im. Lenina (1956–1970). Kraków 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 459.

9754. MAZURKIEWICZ Dariusz: Ingerencje władz państwowych w sprawowanie kultu publicznego na przykładzie działań zielonogórskiej administracji wyznaniowej wobec Kościoła gorzowskiego w latach 1945–1972. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 19]: 2019 [nr] 2 s. 35–55, streszcz. ang.

9755. MAZURKIEWICZ Dariusz: Struktura terenowej administracji wyznaniowej PRL na przykładzie Wydziału do Spraw Wyznań w Zielonej Górze w latach 1950–1972. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 20]: 2020 [nr] 36 s. 281–306, streszcz. ang.

9756. MCNAMARA Paul: Red Star over the Baltic. The sovietisation of Poland's Baltic "Recovered Territories", 1945–1956. Koszalin 2020 Wydaw. Uczelniane Politech. Koszalińskiej 8° ss. 279, mapy. Wyd. Humanist. Politech. Koszalińska. (Monografia).

9757. MEANDRY modernizacji. Red. nauk. Dorota Bazuń, Radosław Domke, Mariusz Kwiatkowski. Toruń 2020 Adam Marszałek 8° ss. 290, il.

Z treści: Szczegóło Lech: Problemy badań nad kulturą polityczną „szchyłkowej” fazy PRL s. 9–23; Chałubiński Mirosław: Decyzje gen. Wojciecha Jaruzelskiego. Przyczynek do transformacji postkomunistycznej w Polsce s. 24–34; Pleskot Patryk: Czy PRL była państwem nowoczesnym? Porównanie niektórych czynników modernizacji w Polsce i we Francji w okresie 1945–1989 s. 35–50; Różycki Bartłomiej: Paradigmat modernizacyjny a ideologia. Niekonsekwencje nowego stylu komunikowania

w prasie PRL lat 70. na przykładzie polityki informacyjnej wobec Hiszpanii s. 51–75; Walczak Jan: Pokonywanie trudności w kontaktach opozycji antykomunistycznej z Polski i Czechosłowacji u schyłku PRL. Solidarność Polsko-Czechosłowacka s. 76–94; Leszkowicz-Baczyński Jerzy: Dualizm mentalny społeczeństwa polskiego w schyłkowym socjalizmie państwowym na przykładzie strajków studentów UAM w 1981 r. s. 95–109; Kędziński Maciej: Za dobrych na PRL. Wybrane koncepcje polskich architektów i urbanistów w latach 1970–1989 s. 113–123; Domke Radosław: Bariery przemian społecznych w motywach filmu współczesnego w PRL (1970–1989) s. 124–147; Bereszyński Zbigniew: Boom inwestycyjny jako bariera rozwoju gospodarczego. Paradoxy historii gospodarczej PRL na przykładzie województwa opolskiego w latach 1971–1980 s. 148–159; Łukianow Małgorzata: Ziemia Zachodnie i Północne w latach 70. Społeczna historia zmiany s. 163–176; Osekowski Czesław: Przemiany na pograniczu polsko-niemieckim w latach 1970–1989 s. 177–197; Iwanowski Michał: Przemiany instytucjonalne na Ziemi Lubuskiej po II wojnie światowej s. 198–217; Tureczek Marcei: Niektóre bariery ochrony dziedzictwa kulturowego w zachodniej i północnej Polsce w latach 70.–80. XX w. s. 218–242; Kołodziej Damian: Rola Kościoła katolickiego w kształtowaniu postaw społecznych w Gorzowie Wielkopolskim w latach 80. XX w. s. 243–253; Woźniak Sylwester: Realizacja polityki narodowościowej w latach 1970–1989 na przykładzie ludności ukraińskiej na Ziemiach Zachodnich jako bariera rozwoju społecznego Polski s. 254–277; Maciejewski Marcin: Po marcu. Emigracja i zmiany w społeczności żydowskiej w Żarach na przełomie lat 60.–70. s. 278–290.

9758. MERCIK Joanna: Realizacja akcji „R” w województwie katowickim w ramach laicyzacji szkolnictwa w latach pięćdziesiątych. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 241–256, streszcz. ang.

9759. MICHEŁ Małgorzata: Pałacowe dzieci. Rzecz o pedagogii Stanisława Jedleńskiego na podstawie funkcjonowania Państwowego Zakładu Wychowawczo-Naukowego im. Tadeusza Kościuszki w Krzeszowicach w latach 1946–1950. Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 500, nlb. 1, il. (Polska Myśl Pedagogiczna).

9760. MIEMIEC Wiesława Maria: Popiwek – ustawowe ograniczenie wzrostu realnych płac w gospodarce PRL. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. T. 42: 2020 nr 4 s. 119–132, streszcz. ang.

Lata 1982–1995.

9761. MIĘDZY śmiercią Stalina a powrotem Gomułki. Studia. Pod red. Sebastiana Ligarskiego i Mariusza Mazura. Szczecin 2020 IPN 8° ss. 328, il.

Treść: Czerwiński Daniel: Czas przemian i niepewności. Aparat bezpieczeństwa w Polsce Ludowej 1953–1956 s. 9–23; Wolsza Tadeusz: Czy śmierć Józefa Stalina stanowiła cezurę w dziejach powojennego więziennictwa w Polsce? s. 25–42; Bereś Stanisław: Odwіль „avant la lettre” s. 43–73; Budrowska Kamila: Od marca do października. Cenzurowanie literatury pięknej przez Główny Urząd Kontroli Prasy Publikacji i Widowisk w latach 1953–1956 s. 75–87; Mazur Mariusz: Społeczność – codzienność – prywatność między śmiercią Stalina a Październikiem s. 89–129; Jarosz Dariusz: Przemiany na wsi polskiej w latach 1953–1956 s. 131–152; Jastrzębska-Golonka

Danuta: Literatura dla dzieci i młodzieży w Polsce do roku 1956 – ideologizacja i jej krytyka. Próba syntezy s. 153–181; Król Joanna: Kontynuacja, modyfikacja czy odwrót – szkolnictwo polskie w latach 1953–1956 s. 183–210; Rypel Agnieszka: Legitymizowanie władzy w podręcznikach języka polskiego obowiązujących w latach 1953–1956 s. 211–234; Poleszak Sławomir: Polskie podziemie niepodległościowe (1953–1956) s. 235–267; Szymk Jarosław: Kwestia mniejszości narodowych jako instrument polityki w Polsce w połowie lat pięćdziesiątych XX wieku s. 269–285; Skotarczak Dorota: Między stalinizmem a odwilżą. Kultura filmowa w latach 1953–1956 s. 287–304; Pasko Artur: Zmiany organizacyjne w sporcie wyczynowym w Polsce w latach 1953–1956 s. 305–316.

9762. MIODOWSKI Adam: Działalność zagranicznych ruchów kobiecych w świetle publikacji „Pracy Kobiet” – organu prasowego Społeczno-Obywatelskiej Ligi Kobiet (marzec–grudzień 1946). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 1 s. 99–114, streszcz. ang.

9763. MIODOWSKI Adam: Partycypacja kobiet w obsadzie organów parlamentarnych i wpływ posłanek na stanowienie komunistycznego prawodawstwa na przykładzie reprezentantek Ligi Kobiet w Sejmie Ustawodawczym (1947–1952). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 208–234, streszcz. ang.

9764. MIROSZEWSKI Kazimierz, Sobeczko Mateusz: „Jo był ukradziony”. Tragedia górnośląska. Ziemia rybnicka. Wyd. 3, rozsz. i popr. Katowice–Rydułtowy 2020 Studia Noa 8° ss. 213, il.

Wyd. 1. 2016.

9765. MISIOŁEK Przemysław: „Ksiądz” Jan Lewiarz – organizator i odnowiciel Cerkwi prawosławnej w południowo-wschodniej Polsce. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 221–239, streszcz. ang.

Gł. działalność w okresie PRL.

9766. MITROVITS Miklós: Tiltott kapcsolat. A magyar-lengyel ellenzéki együttműködés, 1976–1989. Budapest 2020 Jaffa Kiadó 8° ss. 308, il. (Modern Magyar Történelem).

Rec.: Przeperski Michał, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 340–342.

9767. MŁODZIEŻOWY opór antykomunistyczny w Polsce po II wojnie światowej. Pod red. Pawła Wąsa. Warszawa–Łódź 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Łodzi 8° ss. 325, nlb. 2, tabl. 24, il. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 56) (Centralny Projekt Badawczy IPN Podziemie Niepodległościowe w Polsce 1944–1956).

Treść: Wąs Paweł: Wstęp s. 9–14; Niwiński Piotr: Młodzież Okręgu Wileńskiego w walce o niepodległość po 1944 roku. Zarys problematyki s. 15–29; Resel Patrycja: Tajne związki uczniów szkół powszechnych w województwie łódzkim w latach

1945–1956 s. 31–48; Leśkiewicz Rafał: Młodzieżowe organizacje konspiracyjne w Poznaniu w latach 1945–1956 jako przykład miejskich działań antykomunistycznych s. 49–67; Jarno Witold: Nielegalna organizacja młodzieżowa Młoda Polska działająca w Łodzi wiosną 1950 roku s. 69–93; Jastrzębska-Golonka Danuta: Obraz świata w języku młodzieżowej konspiracji niepodległościowej w powojennej Polsce s. 95–116; Wąs Paweł: Konspiracja antykomunistyczna młodzieży w „epoce Gomułki” na terenie województwa łódzkiego s. 117–137; Wierzbicki Marek: Sprzeciw, opór i opozycja. Kategorie i formy buntu młodzieży w Polsce i innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej w ostatniej dekadzie komunizmu (1980–1989) s. 139–169; Noszczak Bartłomiej: Za wszelką cenę. Próby ratunku przed wyrokiem „ludowej praworządności” podejmowane przez członków antykomunistycznej konspiracji młodzieżowej w Warszawie (1945–1956) s. 171–207; Żelazko Joanna: Represje sądowe wobec członków konspiracyjnych organizacji młodzieżowych w Łódzkiem s. 209–227; Wolsza Tadeusz: System więziennictwa w Polsce 1944–1958 z uwzględnieniem placówek przeznaczonych dla tzw. młodocianych skazanych za przestępstwa antypaństwowe (skala zjawiska, geografia i liczebność uwięzionych) s. 229–245; Sławińska Agnieszka: W potrzasku – między prawdą a zniewoleniem. Łagier dla więźniark politycznych w Bojanowie 1952–1956 s. 247–268; Rams Adrian: Więzienie dla młodocianych więźniów politycznych w Jaworznie w latach 1951–1955. Ostatni etap „Obozu dwóch totalitaryzmów” s. 269–286.

9768. MŁYNARCZYK-TOMCZYK Anita: Kieleckie szkolnictwo w obchodach Tysiąclecia Państwa Polskiego 1957–1966/67. *Almanach Historyczny*. T. 22: 2020 s. 237–275, streszcz. ang.

9769. MŁYNARCZYK-TOMCZYK Anita: “When every Polish church is at the same time the fortress of polishness”. The Polish broadcasting station of Radio Free Europe toward the Millennial Celebration of 1966 in Poland. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 23: 2018 s. 67–80.

9770. MORAWSKI Andrzej: MS „Mazowsze” – prekursor polskiej turystyki morskiej. *Rocznik Sopotki*. R. 30: 2019 s. 67–79.

Historia statku, l. 1953–1955.

9771. MOTYKA Grzegorz: Grupa Operacyjna „Puchaczów” – mechanizm komunistycznej pacyfikacji na przykładzie zapoznanego epizodu akcji „Wisła 1947 roku”. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 205–220, streszcz. ang.

9772. MOTYKA Grzegorz, Stryjek Tomasz, Zajączkowski Mariusz: Międzynarodowe aspekty akcji „Wisła”. Warszawa 2020 ISP PAN 8° ss. 604.

9773. MROZIŃSKI Marcin: Mili ludzie, sprawni funkcjonariusze. Katowicka formacja ZOMO w obiektywie i opisie jej kronikarzy. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 60–77.

9774. MRUK Henryk, Guć Michał: Znaczniki szczecińskiego podziemia autorstwa Jana

Tarnowskiego 1981–1989. Szczecin–[Warszawa] 2020 IPN 8° ss. 248, nlb. 6, il.

9775. MÜLLER Anna: If the walls could speak. Inside a women's prison in communist Poland. New York 2018 Oxford Univ. Press 8° ss. XXIX, nlb. 3, 306, il.

Rec.: Stauter-Halsted Keely, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 120–122.

9776. MÜLLER Anna: The Return. The Long Road Home of Female Concentration Camp Inmates. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 3 s. 3–29.

Dot. powrotu trzech więźniarek z obozu Ravensbrück, 1945 r.

9777. MURAS Wioleta: Muzyka Artura Malawskiego do krakowskiej inscenizacji „Wyzwolenia” Stanisława Wyspiańskiego (1957) na tle wydarzeń odwilży. *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 3 s. 41–68, streszcz. ang.

9778. MUSZKIEWICZ Marian: Rzemieślnicy, kupcy, przemysłowcy na Dolnym Śląsku w latach 1945–1950. Wrocław 2020 Wydaw. Uniw. Ekon. 8° ss. 228, il., streszcz. ang.

9779. NA GRUZACH starego świata. Rok 1945 z perspektywy gospodarczej i społecznej. Wrocławskie Spotkania z Historią Gospodarczą, spotkanie XV. Pod red. Tomasza Głowińskiego. Wrocław–[Lublin] 2020 Gajt Wydaw. 1991; Muzeum Hist. 8° ss. 247, streszcz. ang. (Biblioteka Muzeum Historycznego w Lubinie; z. 18).

Materiały z konferencji, Sobótka, 22–24 V 2020 r.

Z treści: Morawski Wojciech: Problem reparacji wojennych po obu wojnach światowych s. 11–22; Marks Bogusław Piotr: Wsparcie UNRRA w odbudowie polskiego przemysłu i rolnictwa (1945–1946) s. 23–40; Kaliński Janusz: Umowa sierpniowa z 1945 roku jako przykład asymetrii w polsko-radzieckich stosunkach gospodarczych s. 41–50; Grata Paweł: Kontynuacja czy zmiana? Cezura roku 1945 w polskiej polityce społecznej s. 51–64; Kamosiński Sławomir: Przeszłość jako tworzywo przyszłości firmy. Ilustracja problemu na przykładzie strategii przedsiębiorstw po 1945 roku s. 65–79; Kędrzyński Adam: Nadzwyczajny podatek od wzbogacenia wojennego z 13 kwietnia 1945 roku. Początek procesu nacjonalizacji kapitału s. 81–92; Słabińska Elżbieta: Rzecz o urzędach zatrudnienia. Kształtowanie systemu instytucjonalnego do realizacji polityki zatrudnienia w 1945 roku s. 93–110; Synowicz Andrzej: Przemysł tytoniowy w Polsce w 1945 roku s. 111–126; Popiński Krzysztof: Szkolnictwo wyższe w Polsce w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej s. 127–167; Młynarczyk-Tomezyk Anita: „Nowa szkoła w nowej Polsce”. Ogólnopolski Zjazd Oświatowy w Łodzi (18–22 czerwca 1945 r.) i jego rola w wykreowaniu modelu szkolnej edukacji historycznej s. 169–192; Jędrysiak Jacek: Zasób wojskowej sieci archiwalnej jako źródło do badań nad historią społeczną i gospodarczą Polski po 1945 roku s. 193–215; Arkusz Aleksandra: Amerykańska pomoc gospodarcza dla ZSRR w 1945. Oczekiwania a rzeczywistość s. 217–231; Igielski Rafał: Znaczenie gospodarki łowieckiej ZSRR w okresie II wojny światowej s. 233–247.

9780. NALEWAJKO-KULIKOV Joanna: „Praca będzie wymagała pewnych nieznacznych

zmian”. Redakcja „Bleter far Geszichte” wobec dziennika Zygmunta Klukowskiego (1951). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 19]: 2019 nr 1 s. 99–127, streszcz. ang.

9781. NAWROCKA Ewelina: Zarząd Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Biłgoraju w 1981 r. w świetle akt przechowywanych w Archiwum Państwowym w Zamościu. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 18: 2020 s. 255–282.

9782. NIE tylko „Po Prostu”. Prasa w dobie odwilży 1955–1958. Pod red. Michała Przeperskiego i Pawła Sasanki. Warszawa 2019.

Rec.: Donefner Piotr, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 333–339.

9783. NIEĆ Grzegorz: Pierwsza aukcja czasopism „Domu Książki” w 1984 roku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 2 s. 169–187, streszcz. ang.

9784. NIKONIUK Małgorzata: Problemy rozwoju województwa białkopodlaskiego w początkowym okresie funkcjonowania (1975–1979). *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 73–81, streszcz. ang.

9785. NISIOBECKA Aneta: Z Lens do Wąbrzycha. Powrót Polaków z Francji oraz ich adaptacja w Polsce Ludowej w latach 1945–1950. Warszawa 2018.

Rec.: Wilk Hubert, Girzyński Zbigniew, *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 173–182.

9786. NOGAJ Adam: Oddział Wywiadowczy Sztabu Głównego Ludowego Wojska Polskiego 1944–1945. Organizacja i działalność. Studium historyczno-wojskowe. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 647, nlb. 1, il., mapy.

9787. NOSZCZAK Bartłomiej: Antymilenium. Konflikt państwa z Kościołem na tle obchodów tysiąclecia chrztu Polski (1956–1966/67). Warszawa 2020 IPN 8° ss. 504. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Monografie; t. 150).

9788. NOSZCZAK Bartłomiej: Międzynarodówka antykościelna. Współpraca polskiego Urzędu do Spraw Wyznań z jego odpowiednikami w państwach komunistycznych (1954–1989). Preliminaria badawcze. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 221, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

9789. NOWAK Krzysztof: National minorities in Polish-Czechoslovak relations (1948–1989). *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 4 s. 18–37.

9790. NOWAK Piotr: Władze i cenzura w Polsce Ludowej (1944–1989): powiązania, relacje, wpływy. Garść uwag i refleksji. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. R. 12: 2019 nr 2 s. 91–111, streszcz. ang.

9791. NOWICKI Ryszard: Protection of written heritage after World War II. Józef Grycz's contribution to saving library collections. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. spec.: 2020 s. 191–206.

9792. O WOLNĄ wieś i wolną Polskę. Ogólnopolski Komitet Oporu Rolników i niezależna działalność środowisk chłopskich w latach 1982–1989. Pod red. Cecylii Kuty, Michała Wenklara. Kraków 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 202, nlb. 5.

Z treści: Kaczorowski Andrzej [W.]: Powstanie Ogólnopolskiego Komitetu Oporu Rolników s. 13–39; Brożniak Artur: „Solidarność” rolnicza w konspiracji w województwie przemyskim w latach 1982–1988 s. 41–61; Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard: Rolnictwa „Solidarność” w Świętokrzyskiem w latach 1980–1989. Wybrane problemy s. 63–107; Malik Andrzej: Współpraca Ogólnopolskiego Komitetu Oporu Rolników z Porozumieniem Prasowym „Solidarność Zwycięży” s. 109–133; Gonera Wojciech: Działania Służby Bezpieczeństwa wobec rodziny Bartoszców (1981–1989) s. 135–167; Kura Antoni: Kościół wobec pracy ludzkiej na roli. Spotkanie św. Jana Pawła II z rolnikami w Tarnowie 10 czerwca 1987 roku s. 171–185.

9793. OBŁAWA Augustowska – lipiec 1945 r. 75 rocznica. Red. Waldemar Tyszyk. Białystok 2020 IPN 8° ss. 80, il., mapy. IPN. Oddz. w Białymstoku.

Lata 1945–2020.

9794. OCHAŁ Artur: Sprawa ppor. Jana Kajdy. Żołnierz „niezlomny” czy dezerterski z Wojska Ochrony Pogranicza? *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 171–204, streszcz. ang.

Lata 1946–1947.

9795. OCHAŁ Artur: Tajemnice strażnicy WOP w Konarach (1945–1947). Szabrownictwo, dezercje, morderstwa. Warszawa–Szczecin 2020 IPN Szczecin 8° ss. 222, il. IPN. (Centralny Projekt Badawczy IPN Wojsko Polskie w Strukturach Państwa w XX Wieku).

Rec.: Szpotański Adam, *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 2(37) s. 192–194.

9796. OFICJALNA prasa w PRL. T. 1. Pod red. Sebastiana Ligarskiego i Rafała Łatki. Szczecin–Warszawa 2020 IPN–KSZpNP 8° ss. 344. IPN–KSZpNP. (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

Treść: Ligarski Sebastian, Łatka Rafał: Wstęp s. 7–11; Przeperski Michał: Decydenci i wykonawcy. Wokół pierwszych miesięcy funkcjonowania Biura Prasy KC PZPR s. 13–24; Donefner Piotr: „Trybuna Ludu” w dobie rozwoju radiofonii i telewizji w dekadzie Gierka (1970–1980) s. 25–68; Drabik Sebastian: „Gazeta Krakowska” – czy tylko organ prasowy KW PZPR? s. 69–94; Autuchiewicz Jerzy: „Gazeta Białostocka” w ocenie KW PZPR w Białymstoku (1951–1975) s. 95–112; Kuta Cecylia: Rola i znaczenie prasy Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Społecznego s. 113–125; Kaczorowski Andrzej W.: Dziennikarze „Słowa Powszechnego”. Przypadek Bronisława Komorowskiego s. 127–140; Sikorski Tomasz: „Restaurare omnis in Christo”. Oblicze ideowo-polityczne tygodnika „Odnowa” (1946–1947) s. 141–165; Gończyński-Jussis Filip: Czasopismo „Przyjaźni” w latach 1946–1956 s. 167–192; Knoch Konrad: Obraz pracownika stoczni przed sierpniem 1980 roku w publikacjach „Robotnika Wybrzeża” i „Głosu Stoczniowca” s. 193–210; Marcinkiewicz Marta: Potyczki „Jedności” z „Solidarnością”. Spór o niezależność zachodniopomorskiego tygodnika jako przykład problemów w funkcjonowaniu prasy związkowej w 1981 r. s. 211–235; Grosicka Marzena: Prasa NSZZ „Solidarność” w Regionie Świętokrzyskim 1980–1981. Rola Służby Bezpieczeństwa w zwalczaniu wydawnictw związkowych s. 237–257; Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna: Treści zawarte w piśmie „Nasza Praca” wydawanym przez Ligę Kobiet w latach 1947–1956 s. 259–270; Benken Przemysław: Relacje z „frontu walki z amerykańskim imperializmem”. II wojna indochińska na łamach „Żołnierza Wolności” w latach 1965–1969 s. 271–308; Wrotkowski Kamil: Rok 1958: Coca-Cola „nareszcie i u nas”. Aspiracje konsumpcyjne w żartach z okazji prima aprilis w „Dzienniku Bałtyckim” 1947–1989 s. 309–322; Knyspel-Kopceć Renata: „Nie my prosimy o wybaczenie”. PZPR wobec jubileuszu milenijnego w akcji propagandowej przeciwko „Orędzium” biskupów polskich w świetle „Głosu Koszalińskiego” s. 323–336.

9797. OGRODNICZAK Jacek: Junak Smyk. Szczecińskie motolegendy. Szczecin 2020 Muzeum Techniki i Komunikacji – Zajezdnia Sztuki w Szczecinie 8° ss. 367, nlb. 5, il.

Junak – motocykl produkowany w l. 1956–1965, Smyk – samochód produkowany w l. 1957–1959.

9798. OLCZYK Małgorzata: Proces „Inki” w świetle ówczesnego prawa. *Civitas et Lex*. T. 14: 2017 nr 2 s. 25–33, streszcz. ang.

Danuta Siedzikówna, 1946 r.

9799. OLECHOWSKI Piotr: Życie profesora Juliusza Makarewicza w powojennym Lwowie (1945–1955). *Rocznik Kresowy*. R. 6: 2020 nr 6 z. 2 s. 179–216, streszcz. ang., niem., ros.

9800. OLEJARZ Tadeusz: Racjonalne gospodarowanie – scentralizowane przewozy wojskowe. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (3) s. 213–220, streszcz. ang.

Garnizon Rzeszów, 1979 r.

9801. OLEJNIK Leszek: Dekada Solidarności. Łódź w latach 1980–1989. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 324, nlb. 1, il.

Toż plik tekstowy PDF (16,8 MB).

9802. ORŁOWSKI Paweł: Bołączki mieszkańców województwa białkopodlaskiego

w początkowym okresie jego istnienia (1975–1976) w świetle listów i skarg kierowanych do Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białej Podlaskiej. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 83–92, streszcz. ang.

9803. ORZEŁEK Ariel: Spory o romantyzm i realizm historyczny na łamach prasy polskich katolików świeckich w latach 1945–1953. *Przeгляд Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 2 s. 203–231, streszcz. ang.

9804. OSEKOWSKI Czesław: Lokalny i ponadlokalny charakter konfliktu w Lubogórze. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 4 s. 73–116, streszcz. ang.

Strajk w Zakładzie Rolnym w Lubogórze, 1981 r.

9805. OSTASZ Grzegorz: Copowskie fundamenty uczelni technicznej w Rzeszowie. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (4) s. 125–134, streszcz. ang.

Centralny Okręg Przemysłowy a Politechnika Rzeszowska, 1951 r.

9806. OSTROWSKI Marek: Culture in the service of politics. The German question and relations between the German Democratic Republic and the Polish People's Republic. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 2(57): 2020 s. 399–419, streszcz. pol.

9807. OTWINOWSKI Konrad: Kieleckie Zakłady Kamienia Budowlanego (KZKB) 1952–1972. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 24: 2019 s. 15–39.

9808. OWCZAREK Michał: Wizyta generała Wojciecha Jaruzelskiego w Watykanie w 1987 roku. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Historica*. [Vol.] 106: 2020 s. 191–212, streszcz. ang.

9809. PAŁASZ-RUTKOWSKA Ewa: Poland and Japan – the impact of the Cold War on bilateral relations. *Prace Historyczne*. [T.] 147: 2020 z. 3 s. 619–635, streszcz. ang.

9810. PAŁYS Piotr: Czeski epizod byłego burmistrza Raciborza Adolfa Kaschnego i jego reperkusje. *Studia Zachodnie*. [T.] 21: 2019 s. 145–157, streszcz. ang.

Lata 1945–1950.

9811. PAŁYS Piotr: Kwestia żydowska 1945–1949. Na skrzyżowaniu interesów czeskich, niemieckich, rosyjskich, serbołużyckich i polskich. Opole 2016.

Rec.: Szpotkański Adam, *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 254–255.

9812. PANASIUK Dominik: Rejon III chełmskiego obwodu AK-DSZ-WiN 1944–1947. Ludzie, struktura organizacyjna, działalność. *Rocznik Chełmski*. T. 24: 2020 s. 167–208, streszcz. ros., ang.

9813. PANZ Karolina: “Why did they, who had suffered so much and endured, had to die?” The Jewish victims of armed violence in Podhale (1945–1947). *Holocaust*. 2017 s. 148–211.

9814. PASEWICZ-RYBACKA Magdalena: Moda jako narzędzie kształtowania tożsamości „nowego człowieka” w polityce polskich władz komunistycznych w okresie stalinowskim. *Koło Historii*. Nr 25: 2020 s. 205–217, streszcz. ang.

Lata 1948–1956.

9815. PASKO Artur: Sprawa polskich kandydatów i członków Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego w okresie Polski Ludowej. *Przeгляд Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 61–72, streszcz. ang.

9816. PASTERSKI Bartosz: Organization of the oil industry in south-eastern Poland in the years 1944–1989. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 25: 2020 [nr] 27 (3) s. 99–111.

Zarys struktury organizacyjnej przemysłu naftowego.

9817. PASTUSZEWSKI Stefan: Idee niepodległości i suwerenności Polski w działalności informacyjno-propagandowej NSZZ „Solidarność” w Bydgoszczy w latach 1980–1989. *Kronika Bydgoska*. [T.] 41: 2020 s. 277–298, streszcz. ang., niem.

9818. PATELSKI Mariusz: Cenzura wojskowa w komunistycznej Polsce i jej wpływ na powstanie i funkcjonowanie GUKPPiW. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 119–140, streszcz. ang.

9819. PATLEWICZ Radosław: Mord rytualny w Rzeszowie? Śledztwo historyczne. Częstochowa 2020 Wydaw. 3Dom 8° ss. 269, il., mapy.

Zajścia antyżydowskie wywołane odnalezieniem zwłok Bronisławy Mendon (1936–1945).

9820. PAWLAS-KOS Jadwiga: O Grupie Zabrza i nie tylko. *Kroniki Miasta Zabrza*. Nr 9: 2017 s. 9–38.

Środowisko artystyczne Zabrza, l. 60. XX w.

9821. PAZIK Przemysław: Katolicy w Polsce Ludowej – akceptacja władzy komunistycznej w myśli politycznej środowisk katolickich w latach 1945–1953. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 188–207, streszcz. ang.

9822. PERKOWSKI Piotr: Gdańsk – miasto od nowa. Kształtowanie społeczeństwa i warunki bytowe w latach 1945–1970. Wyd. 2, rozsz. Gdańsk 2020 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 656, nlb. 3.

Wyd. 1. 2013.

9823. PIASECKI Bronisław: Ostatnie dni Prymasa Tysiąclecia. Wyd. 2, rozsz. Kraków 2020 Wydaw. M 8° ss. 222, il.

Stefan Wyszyński, 1981 r.; zawiera też materiały źródłowe. Wyd. 1. Rzym 1982.

9824. PIĄTEK Grzegorz: Najlepsze miasto świata. Warszawa w odbudowie 1944–1949. Warszawa 2020 Wydaw. WAB 8° ss. 530, nlb. 14, il.

9825. PIEKARSKA Agnieszka: Motywy socrealistyczne w poezji Wandy Karczewskiej. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 6: 2018 s. 245–258, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty utworów.

9826. PIEKARSKA Agnieszka: Struggle of Masurians with Polish identity after the Second World War. Socialist realist literature describing the nationality verification and surveying campaign. *Prace Literaturoznawcze*. [Nr] 7: 2019 s. 185–206, streszcz. ang.

9827. PIEKARSKI Tomasz: Walka z chorobami i organizacja służby zdrowia w Płocku i okolicy w latach 1945–1950 w świetle dokumentów Starostwa Powiatowego w Płocku. *Płocki Rocznik Archiwalno-Historyczny*. T. 12: 2020 s. 85–91, streszcz. ang.

9828. PIETRZAK Leszek: Miasto wolności. Historia Świdnika od komunizmu do wolnej Polski. Świdnik 2020 Miej.-Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 118, il.

Lata 1951–1989.

9829. PIETRZYK Mirosław: Bolesław Halewski (Heller) (1919–1999) – wyjątkowo okrutny czy typowy funkcjonariusz UB? *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 647–684, streszcz. ang.

9830. PIOTROWSKI Grzegorz, Ruchlewski Przemysław: Events of March 1968 in Poland. [W:] 1968. A global approach. Gdańsk 2020 s. 75–87.

9831. PIOTROWSKI W[alerian]: Szkoła Przysposobienia Rolniczego (SPR) w Radzanowie 1958–1975. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 83–85.

9832. PISULIŃSKI Jan: Akcja specjalna „Wisła”. Rzeszów 2017.

Toż. Wyd. 1 (dodr. Rzeszów 2020 Libra PL ss. 457, nlb. 3, tabl. 84, il.

Rec. [Wyd. 1]: Markiewicz Paweł, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 94–96.

9833. PISULIŃSKI Jan: Lemkos, Poles and Operation Vistula. The Suffering of the Lemkos and its Reception among the Poles. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 46–59.

9834. PLESKOT Patryk: Koncepcje dezinformacji obcych wywiadów. Nowe ślady w strukturalnej historii Departamentu II Ministerstwa Spraw Wewnętrznych po 1956 r. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 56–70, streszcz. ang.

9835. PLESKOT Patryk: Sądy bezprawia. Wokół pokazowych procesów politycznych organizowanych w Warszawie (1944–1989). Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 719. IPN–KŚZpNP. (Warszawa Nie?Pokonana; t. 24).

9836. PŁYWCZEWSKI Emil W.: Polska kryminologia i nauki penalne w pierwszej dekadzie po zakończeniu II wojny światowej. *Archiwum Kryminologii*. T. 41: 2019 nr 2 [dr.:] 2020 s. 381–402, streszcz. ang.

9837. „PO LINII rewizjonizmu zachodnioniemieckiego”. Aparat bezpieczeństwa i akcja antyrewizjonistyczna wobec ludności niemieckiej i rodzimej w Polsce. Red. Sebastian Rosenbaum. Katowice–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 151, streszcz. niem. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach.

Z treści: Madajczyk Piotr: „Rewizjonizm zachodnioniemiecki”. Problemy terminologiczne i trudności badawcze zjawiska s. 16–30; Strauchold Grzegorz: Towarzystwo Rozwoju Ziem Zachodnich wobec tzw. rewizjonizmu zachodnioniemieckiego s. 32–39; Linek Bernard: Między podziemiem niemieckim a rewizjonizmem zachodnioniemieckim. Wokół pojęć i praktyk zwalczania postaw proniemieckich przez aparat bezpieczeństwa na Górnym Śląsku s. 40–47; Syrynk Jarosław: Problem rewizjonizmu wśród Niemców w działalności dolnośląskich organów bezpieczeństwa. Szkic zagadnienia s. 48–53; Słabig Arkadiusz: Aparat bezpieczeństwa w Koszalińskim wobec problemu rewizjonizmu zachodnioniemieckiego. Zarys zagadnienia s. 54–61; Dziurok Adam: Zwalczanie rewizjonizmu niemieckiego wśród mieszkańców Górnego Śląska od końca lat czterdziestych do lat sześćdziesiątych XX wieku s. 62–75; Sroka Marcin: KW PZPR w Opolu a postawy proniemieckie wśród ludności rodzimej województwa opolskiego w latach 1950–1980 s. 76–93; Rosenbaum Sebastian: „Forpocza niemieckiego rewizjonizmu”. Ziomkostwa śląskie w wybranych opracowaniach funkcjonariuszy SB s. 94–115; Tracz Bogusław: Na marginesie akcji „Porządek”. Postawy „rewizjonistyczne” a zwalczanie przez MO/SB zachowań „aspołecznych” s. 116–124; Dyskusja I: Wokół definicji rewizjonizmu zachodnioniemieckiego. Problemy terminologiczne. [Udział wzięli: Adam Dziurok, Piotr Madajczyk, Jarosław Syrynk, Sebastian Rosenbaum, Grzegorz Strauchold, Bernard Linek] s. 127–129; Dyskusja II: Między podziemiem

niemieckim a wywiadem i szpiegostwem. [Udział wzięli: Adam Dziurok, Grzegorz Strauchold, Bernard Linek, Jarosław Syrnok, Piotr Madajczyk] s. 130–132; Dyskusja III: Popkultura, resentymenty, symbole a pragmatyka działań aparatu represji. [Udział wzięli: Bogusław Tracz, Bernard Linek, Grzegorz Strauchold, Jerzy Syrnok, Arkadiusz Słabig, Piotr Madajczyk, Sebastian Rosenbaum] s. 133–137.

9838. POLSKA Rzeczpospolita Ludowa. W 75 rocznicę powstania PRL 1944–2019 (materiały pokonferencyjne). Sosnowiec 2020 Progres 8° ss. 124, nlb. 1.

Materiały z konferencji, 20 VII 2019 r.

Z treści: Stefański Jerzy: Elementy programowe PPS w realiach ustrojowych PRL s. 5–25; Werblan Andrzej: Zmiany gospodarcze i polityczne w Polsce. Lata 70-te; czas awansu czy regresu Polski w świecie s. 26–35; Friszke Andrzej: Uwagi o polityce kulturalnej PRL s. 36–46; Siemianowicz Jerzy: Dylematy polskiej nauki z okresu: PRL, III RP i procesu transformacji s. 47–63; Bandurski Janusz W.: Budownictwo mieszkaniowe – RP w 1944 r. do III RP w 2019 r. s. 64–75; Bożyk Paweł: Myśl ekonomiczna w Polsce; od PRL do III RP s. 76–83; Pastusiak Longin: Czy Stany Zjednoczone wypełniły w III RP miejsce po ZSRR s. 84–99; Gierek Adam: Dylematy gospodarki energetycznej w PRL i w III RP s. 100–108; Jacek Krzysztof: Polska Rzeczpospolita Ludowa: Mój głos w dyskusji po konferencji s. 109–115.

9839. POLSKA w nowej rzeczywistości. Rok 1945 z perspektywy gospodarczej i społecznej. Wrocławskie Spotkania z Historią Gospodarczą, spotkanie XV. Pod red. Roberta Klementowskiego. Wrocław–[Lublin] 2020 Gajt Wydaw. 1991; Muzeum Hist. 8° ss. 166, streszcz. ang. (Biblioteka Muzeum Historycznego w Lublinie; z. 19).

Materiały z konferencji, Sobótka, 22–24 V 2020 r.

Tręść: Morawski Wojciech: Wrocławskie Spotkania z Historią Gospodarczą. Bilans dokonania s. 11–28; Franaszek Piotr: Fabryka Maszyn Wiertniczych i Górnicych „Glinik” w Gorlicach w strukturach organizacyjnych przemysłu naftowego po 1945 roku s. 29–38; Kuśnierczak Jakub: Piławski Zakład Przemysłu Odzieżowego w roku 1945 s. 39–47; Starczewski Patrick: 1945 – trudne początki Pafawagu. Historia wrocławskiego przedsiębiorstwa w świetle wspomnień byłych pracowników. [Państwowa Fabryka Wagonów „Pafawag”] s. 49–67; Kruk Bartosz: Kolej na Dolnym Śląsku w 1945 r. Przejęcie, odbudowa i funkcjonowanie s. 69–84; Rybicka Karolina: Stare Zagłębie Miedziane po 1945 roku, początek czy kontynuacja? s. 85–92; Straszak-Chandoha Sylwia: Bilans „otwarcia” rolnictwa dolnośląskiego w 1945 roku s. 93–106; Majcher-Ociesa Edyta: Wykaz repatriantów z Zachodu, członków armii Maczka i Andersa oraz byłych policjantów granatowych w powiecie kieleckim z 1950 roku s. 107–139; Masyk Roman: Budynki organizacji gospodarczych międzywojennego Lwowa po 1945 s. 141–155; Merta-Staszczak Adriana: Sytuacja zabytków wrocławskich i dolnośląskich w 1945 roku s. 157–166.

9840. POLSKA XX wieku w świetle badań historycznych i społecznych. Red. Joanna Jędrzejewska, Magdalena Śliwa. Lublin 2020 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 174, streszcz. ang.

Tręść: Ciach Piotr: Cenzura wobec informacji o katastrofach komunikacyjnych i przemysłowych w Polsce Ludowej s. 7–20; Listkiewicz Aleksandra: Polityka Polski Ludowej wobec Etiopii s. 21–37; Rosół Katarzyna: Koła Gospodyń Wiejskich w PRL-u – modernizacja czy petryfikacja wsi? s. 38–53; Rzepkowski

Arkadiusz: Strajki i manifestacje w Polsce w 1988 r. w świetle prasy ogólnopolskiej s. 54–69; Rzana-Szczepaniak Ewa: „Balada o żołnierskim kubku” Tadeusza Bairda [1928–1981] w kontekście metody realizmu socjalistycznego s. 70–87; Chyra-Rolicz Zofia: Spółdzielczość jako sektor gospodarki uspołecznionej w Polsce Ludowej (1944–1989/90) s. 88–106; Domżański Mariusz: Wojskowe Sądy Rejonowe jako element komunistycznego systemu represji s. 107–124; Patrejko Daniel: Miejsce mniejszości narodowych II RP w myśli politycznej Stanisława Cata–Mackiewicza [1896–1966] s. 125–136; Pyczel Joanna: Polskie duszpasterstwo wojskowe wyznań niekatolickich na Bliskim Wschodzie w latach 1940–1945 s. 137–148; Sereżyńska Marta: Sytuacja polskich artystów w okresie komunizmu – założenia polityki kulturalnej w latach 1944/45–1989 s. 149–156; Gawroński Arkadiusz: Współzawodnictwo pracy wśród młodzieży wiejskiej województwa białostockiego w latach 1970–1980 s. 157–173.

9841. POŚWIATA Bartosz: Dyskusja o planowaniu na łamach „Gospodarki Planowej” w 1956 r. Przyczynek do dziejów powojennej prasy gospodarczej. *Argumenta Historica*. Nr 6: 2019 s. 85–92, streszcz. ang.

9842. POWRÓT do Macierzy? Ziemie Zachodnie i Północne w Polsce Ludowej. Pod red. Macieja Fica. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 208, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Historia Polski Ludowej).

Tręść: Fic Maciej: Wstęp s. 7–10; Fic Maciej: Ziemie Zachodnie i Północne w Polsce Ludowej s. 11–28; Ptaszyński Radosław: Nad Odrą i Bałtykiem. Specyfika sytuacji społeczno-politycznej Pomorza Zachodniego w latach 1945–1948 s. 29–38; Osekowski Czesław: Społeczeństwo Ziemi Lubuskiej wobec polityki władz w latach 1945–1956 s. 39–57; Słowiński Przemysław: Gorzów Wielkopolski – centrum władz rządowych, kościelnych i prasy dla Ziemi Lubuskiej w latach 1945–1950 s. 58–74; Tyszkiewicz Jakub: Wokół specyfiki dolnośląskiej w okresie powojennym s. 75–85; Dawid Adriana: Nastroje społeczne w opolskiej części Śląska w okresie stalinowskim s. 86–107; Dziurok Adam: „Starzy” i „nowi” Polacy. Specyfika powojennego województwa śląskiego (1945–1950) s. 108–127; Lewandowska Izabela: Sytuacja społeczno-kulturalna na Warmii i Mazurach w pierwszym dziesięcioleciu po II wojnie światowej s. 128–154; Bykowska Sylwia: Ku (re)polonizacji. Procesy ludnościowe na Pomorzu Gdańskim po II wojnie światowej s. 155–184.

9843. PRZEPADŁO Wiesław: Młodzieżowe rekolekcje oazowe diecezji przemyskiej w latach 1970–1983 w świetle wypowiedzi uczestników. Rzeszów 2020 Bonus Liber Drukarnia i Wydaw. Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 178, XLVI.

9844. PRZEWOŹNIK Sylwia: Uznanie za zmarłego w świetle akt Sądu Grodzkiego w Krakowie w latach 1946–1950. Kraków 2020 Wydaw. Nauk. Akad. Ignatianum 8° ss. 265, il., streszcz. ang.

9845. PRZYLIPIAK Wojciech: Czas wolny w PRL. Warszawa 2020 Muza Sport i Turystyka 8° ss. 382, nlb. 2, il.

9846. PTASZYŃSKI Radosław: Kampania antysemicka w środowisku lekarzy Szczecina 1967–1968. Przypadek Jerzego Gelbera. *Pol-*

ska 1944/45–1989. [T.] 18: 2020 s. 305–325, streszcz. ang.

9847. PYCZEL Joanna: Arcybiskupi Komitet Charytatywny w Archidiecezji Wrocławskiej (1981–1989). *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 158–171, streszcz. ang.

9848. RADOMSKI Grzegorz, Łukasik-Gębska Sylwia: Problematyka reform oświaty i wychowania w latach 70. i jej reperkusje w prasie Stowarzyszenia PAX. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego*. [T.] 12: 2020 s. 235–257, streszcz. ang.

9849. RADOMYSKI Adam: Ocena warunków rozwoju systemu obrony powietrznej w Polsce w latach 1945–1970. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 231–249, streszcz. ang.

9850. RAJCH Marek: Henryk Sienkiewicz's output and literary censorship in the DDR. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 2(57): 2020 s. 421–434, streszcz. pol.

9851. REGION karkonoski w 1945 r. i archiwalia pogranicza polsko-czeskiego. Pod red. Ivo Łaborewicza. Jelenia Góra 2020 AP we Wrocławiu. Oddz. 8° ss. 136, il., streszcz. ang. (*Colloquia Historico-Archivistica Silesiae*; vol. 1).

Materiały z sesji naukowej, Jelenia Góra, 27 XI 2020 r.
Z treści: Golaszewski Janusz: Przedmowa s. 9–12; Wprowadzenie s. 13–14; Szczerepa Maciej: Pałac w Czernicy – składnica zrabowanych muzykaliów s. 15–22; Szczerepa Wojciech: Kotlina Jeleniogórska w 1945 roku. Materiały źródłowe w archiwach niemieckich i rosyjskich s. 23–30; Firszt Stanisław: Zbiory i placówki muzealne w regionie jeleniogórskim w 1945 roku i pierwszych latach powojennych s. 49–60; Klementowski Robert: Od „ofiar” Dzikiego Zachodu do „męczenników” Polski Ludowej. Polegli o „utrwalanie władzy ludowej” w kontekście polityki historycznej komunistycznych władz na przykładzie powiatu jeleniogórskiego s. 61–80; Szajda Marek: Kilka uwag dotyczących źródeł do badań nad ludnością żydowską w Jeleniej Górze po 1945 roku s. 81–90; Łaborewicz Ivo: Baza źródłowa do dziejów regionu karkonoskiego w 1945 roku w zasobie Archiwum Państwowego Oddział w Jeleniej Górze (obecna i potencjalna) s. 91–116; Aneksy źródłowe: Meldunki nadzwyczajne z powiatu Jelenia Góra z 1946 roku. Oprac. Ivo Łaborewicz s. 117–134.

9852. REGIONALNE środowiska literackie i oficyny wydawnicze w polityce władz Polski Ludowej w latach 1956–1989. Pod red. Evelyny Kristanovej. Szczecin–Warszawa 2020 IPN 8° ss. 231, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze PRL Wobec Środowisk Twórczych, Dziennikarskich i Naukowych) (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

Z treści: Laskowska Jolanta: Gdański ruch wydawniczo-prasowy w latach 1956–1989 s. 17–34; Pastuszewski Stefan: Poza rozdzielnicami... Literacki ruch wydawniczy w Bydgoszczy w latach 1956–1989 s. 35–65; Formella Sławomir: Warunki rozwoju literatury kaszubsko-pomorskiej w latach siedemdziesią-

tych XX wieku w świetle materiałów archiwalnych SB s. 66–104; Sadowska Jadwiga: Udział wydawców niezawodowych (tzw. nieprofesjonalnych) w rozwoju polskiego rynku wydawniczego w PRL w świetle statystyki s. 105–136; Knyspel-Kopec Renata: Kształtowanie kultury książki w ramach majowych „Dni Oświaty” w województwie krakowskim w świetle „Dziennika Polskiego” w latach 1957–1987 s. 137–149; Kopec Mieczysław: Nauka historii w służbie partii władzy na podstawie dokumentacji procesu wydawniczego publikacji zleconej przez KW PZPR w Zielonej Górze s. 150–160; Kajtoch Wojciech: Poza „centrum”, czyli historia oceniania i konfiskaty antologii poetyckiej Starty s. 161–201; Kristanova Evelina: Regionalny miesięcznik społeczno-kulturalny „Spojrzenia” (1971–1973) s. 202–213.

9853. REGLIŃSKI Andrzej: Zaopatrywanie statków i firmy shiphandlerskie w Gdyni w latach 1945–1950 w świetle źródeł archiwalnych. *Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 4: 2020 s. 117–136, streszcz. ang.

9854. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Ugrupowanie Niepodległościowe Zamek. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 153–157.

Powstałe w 1985 r.
Uzup.: Chudoba Sylwester: Nawiazanie stosunków dyplomatycznych Watykan-PRL [fotokopia tekstu z lipca 1989 r. zamieszczonego w podziemnym piśmie „Zamek”]. *Tamże* s. 158–163.

9855. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Wapiennik w Małych Pieninach. *Prace Pienińskie*. T. 29: 2019 s. 214–221.

Wykorzystywany w l. 70. i 80. XX w.

9856. RESZKE Anna Maria: System szkoleniowy służb bezpieczeństwa w PRL na przykładzie Departamentu IV MSW (zarys problemu). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 98–131, streszcz. ang.

9857. RICE Monika: „What! Still Alive?!” Jewish survivors in Poland and Israel remember homecoming. Syracuse 2017.

Rec.: Grudzińska-Gross Irena, *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 1 s. 85–87.

9858. ROCHATKA Tomasz: Polityka kulturalna wobec wsi wielkopolskiej w latach 1948–1956. *Kronika Wielkopolski*. 2019 nr 4 s. 28–46.

9859. ROKITA Zbigniew: Ołowiany mikrokosmos. *Czasypismo*. 2020 nr 2 s. 203–206.

Huta cynku w Szopienicach i jej szkodliwe działanie na ludność i okolice.

9860. ROLLAUER Tadeusz: „Konkrety” jako przykład czasopisma lokalnego (lata 1972–1974). *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 215–236.

9861. ROMANIUK Jerzy: „Bezpieczna” ulica. *Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*. Nr 11: 2020 s. 178–189, streszcz. ang.

Siedziby i miejsca zamieszkania pracowników Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w l. 1945–1956.

9862. ROMANOW Zenon: Demokracja ludowa w praktyce. Wybory do Sejmu i rad narodowych w województwie koszalińskim w latach 1950–1975. Słupsk 2020 Wydaw. Akad. Pomorskiej w Słupsku 8° ss. 363, nlb. 3, il. Akad. Pomorska w Słupsku.

9863. ROMANOWSKA Elżbieta: „Wkrótce już stanę przed innym sądem...”. Prawnicy II Rzeczypospolitej represjonowani w Polsce w latach 1944–1956. Warszawa 2020 IPN 8° ss. 382, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 152) (Partia Komunistyczna w Systemie Władzy w Polsce 1944–1989).

9864. ROSENBAUM Sebastian: Za kratami. Więzienia w powojennym województwie śląskim. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 38–45.

9865. ROSZAK Sylwester Stefan: Z dziejów powojennej konspiracji w rejonie Lubrańca – antykomunistyczna działalność Jana Wiśniewskiego „Szreniawy” i Jerzego Gadzinowskiego „Szarego”. *Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu*. Z. 20: 2019 s. 147–162.

9866. ROTH Karl Heinz: Die deutsche Politik und die Reparationsfrage nach dem Zweiten Weltkrieg. Eine kritische Bilanz unter besonderer Berücksichtigung der Auseinandersetzungen mit Polen. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 1 s. 59–82, streszcz. ang.

9867. ROZMARYNOWSKI Marcin: Szkoła polska z lat ofensywy ideologicznej w oświacie (1948–1956) w świetle antologii wspomnień nauczycieli. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 113–129, streszcz. ang.

9868. ROZYNKOWSKI Waldemar: Uwięzienie prymasa Stefana Wyszyńskiego w klasztorze kapucynów w Rywałdzie w świetle kroniki klasztornej. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 28: 2020 s. 237–241, streszcz. ang.

Rok 1953.

9869. RUSINIAK-KARWAT Martyna: Od chederu po Wyższą Szkołę Rabiniczną. Żydowska edukacja religijna w Polsce (1945–1950). *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 81–102, streszcz. ang.

9870. RUTKOWSKI Kamil: Sprawa żołnierzy Konspiracyjnego Wojska Polskiego zamordowanych i pochowanych w piwnicy ratusza miejskiego w Radomsku w kwietniu 1946 r. w świetle dostępnych materiałów. *Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku*. Nr 2: 2020 s. 45–58.

9871. RUZIKOWSKI Tadeusz: W służbie bezpieczeństwa stolicy. Służba Bezpieczeństwa Komendy MO m.st. Warszawy i Komendy Stołecznej MO w latach 1956–1975. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 476, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Warszawa Nie?Pokonana; t. 20).

9872. RYBICKA Karolina: Kopalniana stacja ratownictwa górniczego w zakładach górniczych „Lena” w Wilkowie. *Hereditas Minariorum*. Vol. 5: 2018 s. 243–250, streszcz. ang.

Lata 1950–1973.

9873. RYKAŁA Andrzej: W reakcji na powojenną przemoc antysemicką. Samoobrona Żydów w Łodzi. Uwarunkowania społeczno-polityczne i przestrzenne. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 223, il.

Rec.: Grabski August: O powojennej żydowskiej samoobronie w Łodzi. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 3 s. 703–706.

9874. RZEPNIEWSKI Zbigniew: Kułaka z torbą posłać i nawet na torbę nie zostawić mu... *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 4]: 2019 s. 61–81.

Konflikty chłopów z władzą w okresie stalinowskim na przykładzie Hilarego Gawryluka (1896–1978).

9875. SABIK Andrzej: Z dziejów Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Brzozowie 1947–1977. Brzozów–Jasienica Rosielna 2020 Akeda Mariusz Kaznowski 4° ss. 98, nlb. 1, il.

9876. SADOWSKA Joanna: Fenomen „Telewizyjnej Listy Przebojów”: grodzieńscy fani polskiej muzyki. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 53: 2018 z. 2.

Rec.: Gordziejew Jerzy: Uwagi na temat subkultur młodzieżowych w Grodzień w latach sześćdziesiątych–osiemdziesiątych XX w. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 2 s. 209–226, streszcz. ang., ros.

9877. SADOWSKA Katarzyna: Ministrantura w posoborowej pedagogii Franciszka Blachnickiego (wprowadzenie do problemu). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 183–197, streszcz. ang.

9878. SAŁATKA Tomasz: Biskup Wilhelm Pluta (1910–1986). Źródła formacji liturgicznej. *Colloquia Theologica Ottoniana*. [R. 15]: 2015 [nr] 1 s. 125–142, streszcz. ang.

Administrator apostolski w Gorzowie Wielkopolskim w l. 1958–1972, następnie tamtejszy biskup (do śmierci).

9879. SAWICKI Jacek Zygmunt: Powstanie warszawskie. Pamięć i polityka. Łomianki–Dziekanów Leśny 2020 LTW 8° ss. 389, nlb. 3.

Lata 1944–1989.

9880. SCHABIENSKI Jarosław: A w województwie suwalskim mgła... Władza i opozycja w województwie suwalskim w latach 1975–1981. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 428, tabl. 16, il. (W Służbie Niepodległej).

9881. SCHILLER-RYDZEWSKA Joanna: Kompozytorzy w powojennym Gdańsku 1945–1956. Geneza środowiska. Olsztyn 2020 Wydaw. UWM 8° ss. 169, il.

9882. SIEDZIAKO Michał: Antykomunizm w myśli politycznej Solidarności Walczącej. Zarys zagadnienia. *Acta Politica Polonica*. Nr 44: 2018 s. 75–86, streszcz. ang.

9883. SIEDZIAKO Michał: Działalność duszpasterska o. dr. Władysława Siwka TJ w Szczecinie. *Colloquia Theologica Otoniana*. [R. 13]: 2013 [nr] 1 s. 179–204, streszcz. ang.

Lata 1950–1970.

9884. SIEKIERA Rafał: Propaganda content in the Polish sports press in the 1950s. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 2(57): 2020 s. 435–457, streszcz. pol.

9885. SIEKIERSKA Anna: The research over the development of the group of teachers in Gdynia's primary schools in the years 1945–1956. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 1/2 s. 167–191, streszcz. ang.

9886. SIERADZ Małgorzata: Przyczynki do historii przyjaźni Stefana Jarocińskiego i Witolda Lutosławskiego. Listy kompozytora przechowywane w Dziale Zbiorów Specjalnych Instytutu Sztuki PAN (1947–1961). *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 4 s. 139–170, streszcz. ang.

9887. SIERMIŃSKI Michał: Pęknięta „Solidarność”. Inteligencja opozycyjna a robotnicy 1964–1981. *Posł. Zbigniew Marcin Kowalewski*. Warszawa 2020 Inst. Wydawniczy Książka i Prasa 8° ss. 476, nlb. 4. (Biblioteka Le Monde Diplomatique).

9888. SIKORSKI Tomasz: Propagandowy obraz polskiego sportu w Polskiej Kronice Filmowej. Okres stalinizmu (1949–1956). *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 4 s. 35–60, streszcz. ang.

9889. SITARSKI Piotr, Garda Maria B., Jajko Krzysztof: New Media behind the Iron Curtain. Cultural history of video, microcomputers and satellite television in communist Poland. Łódź–Kraków 2020 Łódź Univ. Press; Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 248, nlb. 2, il.

9890. SITARSKI Piotr, Garda Maria B., Jajko Krzysztof: Nowe media w PRL. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 249, nlb. 1, il.

Toż plik tekstowy PDF (3,96 MB).

Lata 70. i 80. XX w.

9891. SIWIK Anna, Biedroń Tomasz: „Solidarność” na ziemi limanowskiej. Regionalny wymiar ruchu społecznego 1980–1989. Kraków 2017 Wydaw. AGH 8° ss. 359, nlb. 1, il.

9892. SKALIK Michał: Zespołowe gry sportowe kobiet w Polsce w latach 1945–1989. Częstochowa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza 8° ss. 420, il., streszcz. ang. Uniw. Humanist.-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowa.

9893. SKIBIŃSKI Paweł: Odnowa tej ziemi. I Pielgrzymka Jana Pawła II do Polski, czerwiec 1979. Warszawa 2020 Państw. Inst. Wydawniczy; Centrum Myśli Jana Pawła II 8° ss. 511, nlb. 1, tabl. 48, il., mapa.

9894. SKOBELSKI Robert: Controversies surrounding the selection of candidates for MPs before the election to the PRL Sejm of January 1957. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 425–464, streszcz. pol.

9895. SKOBELSKI Robert: Ostatnia odsłona odwilży. Kampania przed wyborami do Sejmu PRL ze stycznia 1957 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 402–435, streszcz. ang.

9896. SKORUT Paweł: Inżynieria zachowania PRL. Wstęp do analizy zjawiska z uwzględnieniem nowosądeckiej praktyki FJN. *Rocznik Sądecki*. R. 48: 2020 s. 276–286, streszcz. ang.

FJN – Front Jedności Narodu.

9897. SKOTARCZAK Dorota: Image of upper social classes in the Polish feature film in 1947–1989. *Res Historica*. Nr 50: 2020 s. 509–529, streszcz. pol.

9898. SKÓRA Wojciech: Generał Siergiej Iwanowicz Pankow [1907–1960], patron ulicy w Słupsku. Przyczynek do dziejów miasta. *Nasze Pomorze*. Nr 20: 2020 s. 89–96.

Nazwa obowiązywała w l. 1947–1992.

9899. SKRZYŃSKI Tomasz: W obliczu zagrożenia. Próba powołania w 1950 r. interdyscyplinarnego Instytutu Badań nad Człowiekiem Polskiej Akademii Umiejętności. *Studia Historiae Scientiarum*. T. 19: 2020 s. 131–165, streszcz. ang.

9900. SŁABIĄK Tomasz: Działalność naukowa Karola Wojtyły w okresie krakowsko-

-lubelskim (1945–1978). *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 2(33) s. 183–200, streszcz. ang.

9901. SMYCZEK Katarzyna: Satyra o ludziach radzieckich. „Nie dla mnie” Ryszarda Marka w dokumentach Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 141–156, streszcz. ang.

Ryszarda Wierzbowskiego i Marka Grońskiego, z 1965 r.

9902. SOBAŃSKI Piotr: Kwestia unieważnienia prawomocnych orzeczeń sądowych wydawanych wobec księży w Polsce w latach 1944–1989. *Studia Koszalińsko-Kolobrzeszkie*. Nr 27: 2020 s. 571–589, streszcz. ang.

9903. SOKOLNICKI Michał: Z dziejów PZPR w Płocku. O pewnej konferencji sprawozdawczo-wyborczej w 1962 roku. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 1 s. 34–43, streszcz. ang.

9904. SOKULSKI Mateusz: Reakcje społeczeństwa jugosłowiańskiego na powstanie i rozwój Solidarności 1980–1981. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 226–251, streszcz. ang.

9905. SPORT w Polsce Ludowej. Studia. Pod red. Grzegorza Majchrzaka, Pawła Sztamy. Szczecin 2020 IPN 8° ss. 198.

Materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt.: „Sport w PRL”, Międzyzdroje, 25 V 2018 r.

Z treści: Annusewicz Jan: Nasi tu byli, czyli opowieść o piłkarskiej wizycie Polonii francuskiej w Polsce w 1949 r. s. 11–27; Faligowska-Sliwak Katarzyna: Sukcesy polskich sportowców na zimowych igrzyskach olimpijskich w latach 1956–1972 ukazane na łamach „Trybuny Robotniczej” s. 29–44; Kapuściak Bartosz: Jerzy Pawłowski [1932–2005] – szermierz, mistrz i agent s. 45–74; Knyspel-Kopec Renata: „Dobrymi wynikami w sporcie godnie uczymy Tysiąclecie naszego Państwa” – rok 1966 w polskim sporcie na łamach „Dziennika Polskiego” s. 75–88; Majchrzak Grzegorz: Transferowa epopeja „Pilata”, czyli jak Robert Gadocha przechodził do FC Nantes s. 89–103; Mrowiński Paweł M.: Igrzyska Olimpijskie w latach 1972–1980. Analiza prasowa s. 105–126; Pasko Artur: Tomasz Lempart [1910/1915–2005] – człowiek „dwóch światów” s. 127–136; Stanuch Zbigniew: Stefan Żywotko [ur. 1920] – historia trenera, który triumfował w afrykańskiej Lidze Mistrzów s. 137–148; Stefanik Ryszard: Szczecińskie kolarstwo w okresie stalinowskim (1949–1955) s. 149–161; Szulc Paweł: Rejs Krystyny Chojnowskiej-Liskiewicz wokół globu s. 163–175; Wanatko Grzegorz: Sport w zakładach przemysłowych na przykładzie zielonogórskiego Zastalu s. 177–192.

9906. SPRZECZNE narracje. Z historii wojennej Polski 1944–1989. Pod red. Roberta Spałka. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 496, streszcz. ang.

Treść: Spałek Robert: PRL – państwo niesuwerenne czy „okupowane przez przedstawiciela”? Studium wstępne s. 7–22; Zaborski Marcin: Fundamenty tzw. demokracji ludowej w Polsce na tle demokracji parlamentarnej. Podobieństwa, różnice,

zafalszowania s. 23–87; Łabuszewski Tomasz: Wojna domowa czy nowa okupacja? s. 89–120; Krajewski Kazimierz: Bandy reakcyjnego podziemia czy powojenne podziemie niepodległościowe? s. 121–152; Szumilo Mirosław: Polscy komuniści czy bolszewicy w Polsce? s. 152–174; Pałka Jarosław: Ludowe Wojsko Polskie w systemie władzy s. 175–203; Żaryn Jan: Kościół katolicki w PRL. Ponad władzą i opozycją (1976–1918) s. 205–228; Gontarczyk Piotr: Wojciech Jaruzelski. Karierowicz czy człowiek o rozdartym życiorysie? s. 229–261; Spałek Robert: Gomulka. Inny od reszty? (Reformator, „narodowiec”, antysemita) s. 263–322; Kapuściak Bartosz, Wolk Grzegorz: Czesław Kiszczak. Wierny żołnierz systemu s. 323–344; Pączkowski Andrzej: „Wojna z narodem” vs „mniejsze zło”. Stan wojenny – konflikt narracji s. 345–371; Kowal Paweł: Mit „pokojowego przekazania władzy” a polityczny plan utrzymania wpływów PZPR s. 373–389; Komat Marek: Polska po Jalcie. Pytania o bezalternatywność reżimu komunistycznego s. 391–422; Pleskot Patryk: Skok cywilizacyjny PRL. Znak czasów czy propaganda? s. 423–455; Eisler Jerzy: PRL. Własność PZPR czy ojczyzna Polaków s. 457–475.

9907. STAN wojenny w Złotoryi. Pod red. Romana Gorzkowskiego, Agnieszki Młynczak. Złotoryja 2020 Urząd Miej. 8° ss. 230, nlb. 65, il.

Treść: Wstęp s. 5–8; Gorzkowski Roman: NSZZ „Solidarność” w Złotoryi (1980–1981) – zarys działalności s. 9–21; Gorzkowski Roman: Pierwsze tygodnie stanu wojennego (do połowy stycznia 1982 r.) s. 23–62; Młynczak Agnieszka: Życie codzienne w stanie wojennym s. 63–71; Kuna Andrzej: Represjonowani s. 73–82; Gorzkowski Roman: W mundurach s. 83–94; Wojciechowski Andrzej: 31 sierpnia 1982 r. s. 95–112; Gorzkowski Roman: W urzędach, organizacjach i szkołach. Imprezy i uroczystości s. 113–132; Gorzkowski Roman: W podziemiu. Napisy, „bibuła” i flagi s. 133–148; Gorzkowski Roman: Kościół katolicki s. 149–156; Gorzkowski Roman: Pamiętamy (1984–2018) s. 157–167; Młynczak Agnieszka: Kalendarium wydarzeń wrzesień 1980 – listopad 2018 s. 169–198.

9908. STANIÓW Bogumiła: Książka popularyzacyjna dla dzieci i młodzieży w polskiej szkole w latach 1945–1989. Zalecenia i rzeczywistość (studia i szkice). Warszawa–Wrocław 2018.

Rec.: Lewandowska Martyna, *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanistyczno-Społeczne. Z. 448: Pedagogika. [Nr] 38/2: 2019 s. 173–183.

9909. STANIŚ Zbigniew: Historia kozielskiego zespołu bigbitowego Taranty. *Szkie Kędzierzyńsko-Kozielskie*. [T.] 20: 2019 s. 101–131, streszcz. ang.

Lata 1965–1972.

9910. STAŃCZAK-WIŚLICZ Katarzyna: Deprivation of Everyday Life and Coping Strategies During the Crisis of the 1980s in Poland. An Analysis of Women’s First-person Narratives. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 27–37.

9911. STASIAK Sławomir Jan: Biblia po obu stronach „żelaznej kurtyny”. Studium historyczne nauczania przedmiotów biblijnych na przykładzie Facoltà Teologica dell’Italia Centrale we Florencji i Papieskiego Wydziału

Teologicznego we Wrocławiu. Wrocław 2020
Papieski Wydz. Teol. 8° ss. 527, nlb. 1.

Tekst równol. pol., wł.

9912. STAŚKO-MAZUR Kamila: Sygnał Polskiej Kroniki Filmowej i jego nieznanne wersje z roku 1967. *Muzyka*. R. 64: 2019 nr 1 s. 106–133, streszcz. ang.

Skomponowany przez Władysława Szpilmana oraz wersje Henryka Mikołaja Góreckiego, Wojciecha Kilara i Jerzego Maksymiuka.

9913. STAWIAK-OSOSIŃSKA Małgorzata, Gołuch Sylwia: Organizacja i funkcjonowanie przedszkółki podległych Zrzeszeniu Katolików Caritas – Oddział Wojewódzki w Kielcach w latach 1950–1960. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 39: 2020 No 1 s. 133–148, streszcz. ang.

9914. STELMACH Dawid: Interpretacja teologiczna problemu społecznego porozumienia w historii politycznej Polski lat 1980–1989. Poznań 2016 Kontekst; Wydz. Teol. UAM 8° ss. 175, nlb. 1.

Rec.: Sołga Przemysław: NSZZ „Solidarność” w refleksji teologa. *Historyka*. T. 50: 2020 s. 543–548.

9915. STEMPLOWSKI Ryszard: Zrzeszenie Studentów Polskich w socjalizmie państwowym 1950–1973. Wyd. 2. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 482, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2018.

9916. STODOLNY Robert: Krew za krew? Ze stosunków polsko-niemieckich w powiecie nieszawskim (aleksandrowskim) w latach 1945–1950. Iwonicz-Zdrój 2020 Mons Admirabilis 8° ss. 252, il.

9917. STROŻEK Przemysław: Ahmed Cherkaoui in Warsaw. Polish-Moroccan artistic relations in 1955–1980. Transl. by Paulina Brożek. Warsaw 2020 Zacheta National Gallery of Art; Adam Mickiewicz Institute 8° ss. 125, nlb. 2, il.

9918. STRYJKOWSKI Krzysztof: „Obywatele sowieccy” w województwie poznańskim w latach 1945–1949. *Historia Slavorum Occidentis*. [R. 10]: 2020 nr 1 s. 112–134, streszcz. ang.

9919. STULCZEWSKI Jarosław: Działalność Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Sikucinie (1954–1958). *Biuletyn Szadkowski*. T. 20: 2020 s. 131–144, streszcz. ang.

9920. SURMA Mariusz: Państwo socjalistyczne. Droga rewolucji, droga władzy (studium zagadnienia). Koszalin–Swarzędz 2020

Media-Expo Wawrzyniec Wierzejewski 8° ss. 162.

9921. SURMA Mariusz: Socjalizm w Polsce w założeniach teoretycznych oraz pragmatyce instytucji państwa i społeczeństwa (studium problemowe). Koszalin–Swarzędz 2019 Media-Expo Wawrzyniec Wierzejewski 8° ss. 225.

9922. SUROWIEC Michał: Osadnictwo polskie na Dolnym Śląsku w latach 1945–1947 na przykładzie podlegnickiej wsi Kunice. Wrocław 2017.

Rec.: Garbera Mariusz, *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 175–176.

9923. SUSKA Dorota: The style of independent periodicals in 1979–1980 in the face of the dominant ideological discours. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. [Vol.] 2(57): 2020 s. 459–476, streszcz. pol.

9924. SYCHOWICZ Krzysztof: Kościół rzymskokatolicki w Polsce północno-wschodniej (województwo białostockie, łomżyńskie i suwalskie) a przemiany polityczne, społeczno-gospodarcze i prawne przełomu lat 1988–1989. *Komunizm. System, ludzie, dokumentacja*. Nr 9: 2020 s. 293–309, streszcz. ang.

9925. SYCHOWICZ Krzysztof: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” w województwie łomżyńskim (1980–1981). Legalnie i zgodnie z prawem. Warszawa–Białystok 2020 IPN. Oddz. w Białymstoku 8° ss. 332, tabl. 20, il. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 50).

9926. SYLBURSKA Aleksandra: Działalność polskiej placówki dyplomatycznej na Węgrzech (1946–1956). Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 279.

Zmieniona wersja pracy doktorskiej.
Toż plik tekstowy PDF (3,16 MB).

9927. SYLBURSKA Aleksandra: Przyjaźń polsko-węgierska według komunistów: polscy dyplomaci wobec Towarzystwa im. Adama Mickiewicza w Budapeszcie (1945–1948). *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 19: 2020 nr 1 s. 155–172, streszcz. ang.

9928. SYRNYK Jarosław: Mikrohistoria na obrzeżach metanarracji. List Marii Kuńskiej z Brzeska do Bolesława Bieruta w związku z akcją „Wisła”. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 2 s. 135–144, streszcz. ang.

Z dnia 2 VI 1947 r.

9929. SYRNYK Jarosław: Przemoc i chaos. Powiat sanocki i okolice sierpień 1944 – lipiec 1947 r. Analiza antropologiczno-historyczna. Warszawa–Wrocław 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 688, il.

9930. SYRWID Robert: „Trzeba będzie przejrzeć ludzi od wszystkich możliwych stron”. Sprawa Juliana Sekity przed Wojewódzką Komisją Kontroli Partyjnej przy KW PZPR w Olsztynie i jej następstwa (1949–1950/1956–1957). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 121–146, streszcz. ang., niem.

9931. SYWULA Michał: Milicja Obywatelska w województwie gdańskim 1945–1949. Gdańsk–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 364, nlb. 4, 16, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 77).

9932. SZAMBORA Tadeusz: Sprawa o zabójstwa nadleśniczego Nadleśnictwa Dwukoły Władysława Płoszyńskiego oraz sekretarza tegoż nadleśnictwa Stanisława Miszewskiego, dokonane w dniu 10.06.1945 r. *Rocznik Działdowski*. T. 11: 2020 s. 225–242.

9933. SZCZEPAŃSKA-DUDZIAK Anna: Konsulat USA w Poznaniu – w cieniu zimnowojennej rywalizacji (1946–1951). *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 1 s. 177–190, streszcz. ang.

9934. SZCZEPAŃSKI Andrzej: Oświata niemiecka w Legnicy po II wojnie światowej. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 43: 2020 s. 85–97, streszcz. ang.

9935. SZCZĘŚNA Karolina: Działalność społeczno-wychowawcza członkiń ZMW w latach 1957–1970. *Mysł Ludowa*. Nr 12: 2020 s. 153–183.

9936. SZCZYGIEŁ Rafał: Urząd Bezpieczeństwa w Dębicy w latach 1944–1956. Rzeszów–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz.; IPN 8° ss. 511, nlb. 1, tabl. 16, il.

9937. SZPAK Ewelina: „Chory człowiek jest wtedy jak coś go boli”. Społeczno-kulturowa historia zdrowia i choroby na wsi w Polsce Ludowej. Warszawa 2016.

Rec.: Bukraba-Rylska Izabella: Wiejskie chorowanie. *Więś i Rolnictwo*. 2020 nr 1 s. 121–131.

9938. SZPOTAŃSKI Adam: Ks. Franz Scholz i jego posługa kapłańska w Zgorzelcu w latach 1945–1946 – próba nowego spojrzenia. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 123–142, streszcz. ang.

9939. SZPOTAŃSKI Adam: Realizacje dekretu o amnestii z 19 lipca 1977 roku na przykładzie miasta i gminy Bogatynia. *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 1(36) s. 180–183.

Zawiera też tekst dekretu.

9940. SZPOTAŃSKI Adam: Zadania i rola ORMO w drugiej połowie lat 80. XX wieku na przykładzie miasta i gminy Bogatynia. *Perspectiva*. R. 19: 2020 nr 1(36) s. 175–179.

Zawiera też materiały źródłowe.

9941. SZUBTARSKA Beata: A free and secure Poland in the political thoughts of Ambassador Tadeusz Romer (1944–1978) – an outline of issues. *Studia Humanistyczno-Społeczne*. T. 23: 2018 s. 41–52.

9942. SZULC Łukasz: Transnational homosexuals in communist Poland. Cross-border flows in gay and lesbian magazines. Cham 2018 Palgrave Macmillan 8° ss. XXI, nlb. 1, 253, il. (Global Queer Politics).

Rec.: Heuckelom Kris Van, *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 135–137.

9943. SZUMIŁO Mirosław: Kierownictwo Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w latach 1956–1970. Portret zbiorowy. *Kwartalnik Historyczny*. R. 127: 2020 nr 2 s. 273–315, streszcz. ang.

9944. SZYKUŁA-ŻYGAWSKA Agnieszka: Ratujmy kolegię. Konserwacja świątyni w Zamościu w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej. *Archiwariusz Zamojski*. [T.] 17: 2019 s. 291–302.

9945. SZYMAŃSKI Karol: Overrated and overlooked. The critical reception of Czechoslovak cinema in Poland in the 1950s and 1960s based on Karel Kachyňa's "Smugglers of Death". *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. Vol. 55: 2020 no 3 s. 75–102, streszcz. pol.

9946. SZYMCZAK Rafał: 1945. Koniec i początek. Ziemia żarska w okresie tużpowojennym 1945–1948. Żary 2020 Wydaw. Morpho 4° ss. 260, il., mapy.

9947. ŚMIERZCHAŁSKI-WACHOCZ Dariusz: Wpływ wyboru papieża Jana Pawła II na stosunek władz państwowych do Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim. Metody i przykłady. *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie*. Nr 27: 2020 s. 501–523, streszcz. ang.

9948. ŚRODOWISKO studenckie w krajach bloku sowieckiego 1945–1990. Pod red.

Kamila Dworaczka i Krzysztofa Łagojdy; tł. Karol Waniek. Warszawa–Wrocław 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 662, il.

Materiały z konferencji nauk., Wrocław, 29 XI – 1 XII 2016 r.

Z treści: Wołoszyn Jacek: Etap wspólny. Społeczna i polityczna weryfikacji kandydatów na studia wyższe w Polsce w latach 1947–1956 s. 15–36; Bereszynski Zbigniew: Kuźnia kadr aparatu władzy czy baza działalności opozycyjnej? Środowisko studenckie Opola w latach 1954–1989 s. 77–97; Abryszeński Piotr: O naturze dojrzewania do buntu. Postawy studentów Politechniki Gdańskiej wobec władzy komunistycznej do 1970 roku s. 99–118; Korzeniewska-Wolek Katarzyna: Nieobecni czy niewidzialni w litewskim życiu niezależnym? Niezależna aktywność studentów na Litwie poststalinowskiej jako problem badawczy s. 119–130; Tyszkiewicz Jakub: Studencki Marzec 1968 w Polsce w świetle raportów amerykańskich dyplomatów i wywiadu s. s. 155–165; Junes Tom: Pokolenie '89 w Polsce. Bunt studentów i zmierzch komunizmu s. 189–205; Siedziako Michał: Główne formy studenckiej działalności opozycyjnej w PRL w latach 1976–1989. Analiza historyczno-politologiczna s. 231–257; Dworaczek Kamil: Studency liderzy rewolucji solidarnościowej 1980–1981. Próba charakterystyki s. 259–268; Lesiakowski Krzysztof: Nie tylko postulaty, negocjacje... Życie codzienne uczestników strajku studenckiego w Łodzi ze stycznia–lutego 1981 roku s. 269–283; Herman Aneta: Strajk studentów Politechniki Łódzkiej w styczniu–lutym 1981 roku s. 285–305; Kunicki-Goldfinger Marek: Powstanie, cele, mechanizmy działania i elity struktur ogólnouczelnianych Samorządu Studentów Uniwersytetu Warszawskiego w pierwszym okresie jego funkcjonowania. Wrzesień 1980 – maj 1982 roku s. 307–333; Kunicki-Goldfinger Witold: Studenci w ramach Sekcji Kultury Klubu Inteligencji Katolickiej w Warszawie w latach siedemdziesiątych – główne typy działalności s. 349–366; Łatka Rafał: Duszpasterstwa akademickie i ich rola w integracji środowiska studenckiego 1970–1980. Zarys zagadnienia s. 367–377; Fenrych Zofia: „Katolickie kajaki”? Turystyka w duszpasterstwie akademickim na przykładzie ośrodków w Szczecinie i Poznaniu s. 379–397; Olechowski Piotr: Działalność organizacji komsomolskiej w uczelniach wyższych sowieckiego Lwowa w pierwszych latach powojennych (1944–1946) s. 401–412; Szajda Marek: Akademicki Związek Syjonistów Demokratów w latach 1946–1950 s. 425–443; Śliwonik Lech: Studencki ruch teatralny w Polsce 1954–1989. Synteza s. 445–454; Nebreński Zdeněk: „Musielismy zmagać się z nieufnością”. Kluby studenckie w Czechosłowacji i Polsce w „długich latach sześćdziesiątych” s. 455–475; Marciniak Wojciech: Obraz polskich studentów w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku w świetle materiałów Ambasady RP/PRL w Moskwie s. 523–544; Gasztold Przemysław: „Szkoła przetrwania”. Studenci afrykańscy w komunistycznej Polsce s. 545–570; Szyć Sylwia: Północnokoreańscy studenci w Polsce w latach 1952–1962 s. 571–588.

9949. ŚWIDER Małgorzata: Niemiecka Federacja Związków Zawodowych wobec wydarzeń w Polsce w latach 1980–1983. Warszawa–Katowice 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 582.

9950. ŚWIDLICKI Andrzej: Pięknoduchy, radiowcy, szpiedzy. Radio Wolna Europa dla zaawansowanych. T. 1: (1950–1981). Wrocław 2019 Lena; we współpr. z wydaw. Wolna Polska 8° ss. 468, il. (Biblioteka Solidarności Walczącej).

Toż. T. 2: (1982–1994). Wrocław 2019 ss. 441, il., streszcz. ang.

9951. ŚWITALSKA-[STARZEŃSKA] Barbara: Pobór alumnów Wyższego Metropolital-

nego Seminarium Duchownego w Warszawie do wojska w świetle korespondencji alumnów do ks. Władysława Miziołka z lat 1965–1972. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 103–120, streszcz. ang.

9952. ŚWITEK Gabriela: The Borderlines of the Thaw. Graphic Art from the Federal Republic of Germany in Warsaw's "Exhibition Factory" (1956–1957). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 82: 2020 nr 1 s. 127–158, streszcz. pol.

9953. TALAREK Adrian: Propagandowe wykorzystanie świąt i rocznic w okresie stalinowskim (1945–1956) na przykładzie regionu dolnośląskiego i częstochowskiego. *In Gremium*. T. 14: 2020 s. 141–159, streszcz. ang.

9954. TARGOSZ Katarzyna: Work and Sources of Income of Inhabitants of Wrocław in the Years 1956–1970 in the Light of Classified Advertisements Placed in Słowo Polskie. *Polish Review*. Vol. 65: 2020 nr 2 s. 16–26.

9955. TARKA Krzysztof: „Jest typem dość sympatycznym”. Józef Retinger i wywiad cywilny PRL. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 477–492, streszcz. ang.

9956. TARKA Krzysztof: Mackiewicz i inni. Wywiad PRL wobec emigrantów. Łomianki 2018 LTW 8° ss. 382, nlb. 4, tabl. 4, il.

Stanisław Cat-Mackiewicz (1896–1966).

9957. TARKA Krzysztof: Niemcy, Rosja i kwestia polska w publicystyce Jędrzeja Giertycha na łamach „Horyzontów” paryskich (1956–1971). *Przegląd Zachodni*. [R. 73]: 2017 [nr] 1 s. 57–73, streszcz. ang.

9958. TARNOWSKA Magdalena: Jewish artistic revival in Lower Silesia (Poland) 1945–1949: art and activity in the light of source materials and art criticism. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 20]: 2020 nr 2 s. 425–450, streszcz. ang.

9959. TEBINKA Jacek: Od Jałty do Poczdamu. Służby specjalne ZSRR a powstanie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 459–480, streszcz. ang.

9960. TECHMAN Ryszard: Morski Attaché Handlowy na kraje skandynawskie przy Poselstwie Rzeczypospolitej Polskiej w Sztokholmie (1945–1954). *Nautologia*. R. 55: 2020 s. 61–72.

9961. TECHMAŃSKA Barbara: Szkoły żydowskie na Dolnym Śląsku w latach 1945–1950. Instytucje zajmujące się edukacją czy przygoto-

waniem młodych Żydów do emigracji? *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 56: 2019 s. 121–139, streszcz. ang.

9962. TECHMAŃSKA Barbara: Żydowskie placówki przedszkolne na Dolnym Śląsku prowadzone przez Centralny Komitet Żydów w Polsce w latach 40. i 50. XX w. – zarys problematyki. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 3 s. 143–165, streszcz. ang.

9963. TERSZAK Rafał: Chrzt w Włodzimierza a jasnogórskie obchody 1000-lecia Chrztu Rusi (na łamach miesięcznika „Jasna Góra”). *Niepodległość i Pamięć*. R. 27: 2020 nr 1 s. 175–201, streszcz. ang., niem., ros.

Dot. celebracji obchodów 9–11 IX 1988 r. oraz analizy prac powstałych na temat chrztu Rusi.

9964. THEISS Wiesław: Dialog i konfrontacja. Konferencja pedagogiki społecznej i polityki społecznej w 1967 roku. *Pedagogika Społeczna*. R. 18: 2019 nr 3 s. 75–91.

9965. TOCHMAN Krzysztof A.: Michał Fijałka (1915–1983), cichociemny, żołnierz AK, tajny współpracownik UB-SB o pseudonimie „Osiecki”. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [R. 6:] 2009 z. 1.

Polem.: Fijałka Grzegorz: Odpowiedź na artykuł Krzysztofa Tochmana „Michał Fijałka (1915–1983), tajny współpracownik UB-SB o pseudonimie „Osiecki””. *Tamże*. Nr 18: 2020 s. 751–776; Uzup.: Od redakcji. *Tamże* s. 749–750.

9966. TOCHMAN Krzysztof A.: Od wzniosłości do zdrady. Przypadek kapitana Józefa Śmiecha (1915–1982) tajnego współpracownika bezpieki. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 23: 2018 [nr] 25 (3) s. 375–390, streszcz. ang.

9967. TOMCZAK Karolina: Powojenna twórczość pomnikowa Xawerego Dunikowskiego 1945–1964. Katowice 2020 Wydaw. UŚ 8° ss. 457, nlb. 3, il. (Sztuka i Dydaktyka).

9968. TRACZ Bogusław: Antykwariusz. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 85–92.

Rynek książki w PRL-u.

9969. TRACZ Bogusław: Działalność prześcępa „w mięsie”. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 60–68.

W l. 50. i 60. XX w.

9970. TRACZ Bogusław: W gliwickiej „wytrzeźwiałce”. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 53–59.

Lata 1950–1986.

9971. TREMBICKA Krystyna: Contra veritatem – wizerunek polityczny Wojciecha

Jaruzelskiego w III Rzeczypospolitej. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 21: 2016 [nr] 23 (3) s. 205–216, streszcz. ang.

9972. TRUBAS Michał: Płocki batalion obrony terytorialnej (1966–1972). *Notatki Płockie*. [R. 61]: 2016 [nr] 1 s. 10–19, streszcz. ang.

9973. TRZASKOWSKA Grażyna: „Uwaga! Nie przysypywać pni drzew!”. Likwidacja wrocławskich cmentarzy w latach 60. i 70. oraz jej skutki. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 1 s. 123–159, streszcz. ang.

XX w.

9974. TURECZEK Marcei: Dziedzictwo kulturowe na tle przemian społeczno-gospodarczych zachodniej Polski w latach 70. i 80. XX wieku. *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 3 s. 71–88, streszcz. ang.

9975. TURKOWSKI Romuald: Kolektywizacja wsi wschodnioeuropejskiej widziana z polskiej perspektywy 1948–1960. Studium z zakresu historii społeczno-gospodarczej. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 781, il.

9976. TYLEC Piotr: Władze komunistyczne wobec Kościoła katolickiego w dekanacie Janów Lubelski w latach 1944–1981. Warszawa–Lublin 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 602, tabl. 18, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Praca doktorska. Uniw. Papieski Jana Pawła II, Kraków 2015.

9977. TYSZKIEWICZ Barbara: Dramat o stalinowskim procesie żołnierzy AK. (Nad rękopisem Jerzego Zawieyskiego). *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 175–196, streszcz. ang.

Niedokończony dramat z 1950 r.

9978. URBAN Jacek: Święty Jan Paweł II jako biskup krakowski (wybrane zagadnienia). Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 312, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Historia, Hereditas, Ecclesia; t. 6).

Rec.: Graff Tomasz, Smyth Monika: Book review. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 26: 2020 z. 1 s. 229–232.

9979. URBANOWICZ Beata: Matka Boża Częstochowska a żołnierze podziemia niepodległościowego w latach 1944–1963. *Studia Gdańskie*. T. 47: 2020 s. 163–174.

9980. URZĄD do Spraw Wyznań. Struktury – działalność – ludzie. T. 1: Struktury wojewódzkie i wybrane aspekty działalności. Pod red. Rafała Łatki. Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 520. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne wobec

Kościół i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989).

Treść: Łatka Rafał: Wstęp s. 7–11; Struktury wojewódzkie: Guciewicz Daniel: Wydział do spraw Wyznań w Gdańsku 1950–1990. Wybrane zagadnienia s. 15–38; Ślągak Ewelina: Wydział do spraw Wyznań w Łodzi 1950–1975: struktura, działalność, ludzie s. 39–52; Sychowicz Krzysztof: Wydział do spraw Wyznań w Białymstoku 1950–1975. Zarys zagadnienia s. 53–68; Wojcieszek Elżbieta: Wydział do spraw Wyznań w Poznaniu – charakterystyka organizacji i działalności kierownictwa 1950–1970 s. 69–89; Stanuch Zbigniew: Referat/Wydział do spraw Wyznań PWRN w Szczecinie w latach 1950–1973 s. 90–107; Bereszyński Zbigniew: Prawe ramię partii w walce z Kościołem. Działalność terenowych struktur Urzędu do spraw Wyznań na przykładzie województwa opolskiego s. 108–217; Kasprzycki Marcin: Organizacja i działalność Wydziału do spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Nowym Sączu w latach 1975–1990. Zarys problemu s. 218–252; Zygner Leszek: Wydział do spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Ciechanowie 1975–1988/1989 s. 253–287; Bielaszka-Podgórną Barbara: Organizacja i zakres kompetencji Wydziału do spraw Wyznań Urzędu Wojewódzkiego w Tamowie w świetle archiwaliów zespołu Urząd Wojewódzki w Tamowie s. 288–308; Działalność: Wójcik Bogusław: Tworzenie i wykorzystanie akt osobowych duchownych w działalności Urzędu do spraw Wyznań i jego agend s. 311–343; Machnowska Julia: Urząd do spraw Wyznań wobec mienia przedwojennych żydowskich gmin wyznaniowych w latach 1950–1956 s. 344–368; Kaczorowski Andrzej W.: Działania Urzędu do spraw Wyznań w sprawie Kościelnej Fundacji Rolniczej 1982–1986 s. 369–377; Mętrak Karolina: Urząd do spraw Wyznań wobec katolickiego budownictwa sakralnego – przypadek kościoła Opatrzności Bożej na warszawskiej Ochocie s. 378–397; Aspekty prawne: Krzysztofek-Strzała Katarzyna: Stosowanie prawa wobec Kościołów i związków wyznaniowych przez Urząd do spraw Wyznań. Wybrane zagadnienia s. 401–414; Strzała Marek: Założenia Regulaminu organizacyjnego Urzędu do spraw Wyznań z 1983 roku s. 415–423; Sylwetki: Komaniecka-Lyp Monika: Działalność Jana Wierusza-Kowalskiego, czyli Jana Wnuka, jako pracownika Urzędu do spraw Wyznań s. 427–451; Wiśniewska Monika: Eryk Sztেকker [1932–2002] – „pracownik merytoryczny” Urzędu do spraw Wyznań s. 452–504.

9981. VATICAN II behind the Iron Curtain. Ed. Piotr H. Kosicki. Washington 2016 Catholic Univ. of America Press 8° ss. VIII, 225.

Z treści: Kosicki Piotr H.: Introduction s. 1–26; Kosicki Piotr H.: Vatican II and Poland s. 127–198.

Rec.: Pawlikowski John T., *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 2 s. 138–141.

9982. W POSZUKIWANIU programu. Studia i szkice z dziejów opozycji politycznej w PRL 1976–1989. Pod red. Łukasza Sołtysika i Grzegorza Waligóry. Warszawa–Wrocław 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 283, nlb. 1, streszcz. ang. IPN Wrocław. (Centralny Projekt Badawczy IPN „Solidarność” i Opór Społeczny w PRL 1956–1989) (Opozycja w Polsce 1976–1989).

Treść: Sołtysik Łukasz, Waligóra Grzegorz: W poszukiwaniu programu i nowych form aktywności s. 9–33; Brier Robert: „Życie w prawdzie”. Refleksje na temat głównych wyznaczników myśli dysydenckiej w Europie Środkowo-Wschodniej s. 35–43; Nogal Agnieszka, Szumski Jakub: Dysydenci i klasyczna filozofia polityki s. 45–68; Skórzyński Jan: Nowy prometeizm. Polska opozycja antykomunistyczna wobec Europy Środkowo-Wschodniej (1967–1989) s. 69–92; Bielicki Paweł: Działalność polityczna Tadeusza Mazowieckiego dotycząca współpracy Kościoła

katolickiego i opozycji laickiej w latach 1976–1980 s. 93–112; Brzechczyn Krzysztof: Opozycyjna myśl polityczna wobec narastającego kryzysu społeczno-gospodarczego i PRL w drugiej połowie lat siedemdziesiątych s. 113–133; Gotowiecki Paweł: Emigracyjny legalizm oraz koncepcja restitutio ad integrum w myśli politycznej środowisk opozycyjnych w PRL s. 135–150; Dworaczek Kamil: W poszukiwaniu trzeciej drogi. Koncepcje ustrojowo-gospodarcze Solidarności Walczącej i Polskiej Partii Socjalistycznej s. 151–164; Ptaszyński Radosław: Dialog i złoty środek. Klub Myśli Politycznej „Dziekania” 1984–1989 s. 165–189; Kuta Cecylia: Myśl polityczna krakowskiego pisma podziemnego „Arka” s. 191–215; Zakrzewski Maciej: Przeciwno „rewolucji socjalistycznej”. Opozycja solidarnościowa w oczach konserwatywnych realistów lat osiemdziesiątych s. 217–231; Bereszyński Zbigniew: Pomiedzy „odnową” a niepodległością. Spory programowe wśród polskich działaczy związkowych i opozycyjnych w latach 1982–1989–90 s. 233–266.

9983. WAŁASZEWSKA Magdalena: Włodzimierz Hołubowicz (1908–1962) w „okresie toruńskim” (1946–1950) – osiągnięcia naukowe i kontrowersje archeologiczne pierwszych lat powojennych. *Rydwani*. Nr 13: 2018 s. 180–193, streszcz. ang.

9984. WĄSOWICZ Jarosław: Młodzieżowa Akcja Niezależna. Najmłodsze środowisko opozycyjne w Gnieźnie (1988–1989). *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 95–108.

9985. WĘGRZYN Dariusz: Kiedy św. Barbara w kopalni nie była sama. Praca górnośląskich kobiet w kopalniach pod ziemią w 1945 roku. *CzasyPismo*. 2020 nr 1 s. 186–191.

9986. WĘGRZYN Dariusz: Mord w Mikołowie. *CzasyPismo*. 2020 nr 2 s. 33–37.

Dokonany 6/7 VII 1946 r.

9987. WĘSIERSKI Adam: Toksyczna agentura. T. 2. Toruń 2020 Machina Druku 8° ss. 136, nlb. 1, il.

Współpraca z aparatem bezpieczeństwa w powiatach chojnickim, sepeleńskim i tucholskim.

T. 1. 2019.

9988. WICENTY Daniel: Gdańscy dziennikarze nomenklaturowi: portret zbiorowy. *Poliska 1944/45–1989*. [T.] 18: 2020 s. 131–185, streszcz. ang.

9989. WIECZOREK Sławomir: O historii Opery Robotniczej w Krakowie (1954–1957). *Muzyka*. R. 65: 2020 nr 3 s. 69–94, streszcz. ang.

9990. WILCZOK Katarzyna: Zarys działalności zagranicznej pierwszej Solidarności w świetle polskich dokumentów. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 35: 2020 s. 172–198, streszcz. ang.

9991. WILK Stanisław: Nadzwyczajne uprawnienia Prymasa Polski Augusta kard. Hlonda w świetle dokumentów Stolicy Apostolskiej.

Die Sondervollmachten des polnischen Primas August Hlond im Lichte der Dokumente des Heiligen Stuhls. Lublin 2020 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 289, nlb. 6, il., streszcz. pol., niem. TN KUL Jana Pawła II. (Prace Wydziału Teologii; 216).

Lata 1945–1946; zawiera też materiały źródłowe.

9992. WILKOWSKI Eugeniusz: Struktury podziemnej „Solidarności” rolniczej na Lubelszczyźnie w latach 1982–1989. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 18: 2020 s. 93–118, streszcz. ang.

9993. WIŚNIEWSKA Iwona: Pisma Elizy Orzeszkowej – próby krytyczne. *Pamiętnik Literacki*. R. 111: 2020 nr 4 s. 69–81, streszcz. ang.

Wydanie zbiorowe w l. 1947–1953.

9994. WIŚNIEWSKA Monika: Przedszkola Polski „ludowej”. Ideologizacja instytucji 1944–1965. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego; IPN 8° ss. 551, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Komunistyczne Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (W Służbie Niepodległej).

Dostępna także jako ebook.

9995. WIŚNIEWSKA-GRABARCZYK Anna: The Censorship Review in the Polish People’s Republic as Cryptotext. *Polish Review*. Vol. 64: 2019 nr 1 s. 31–49.

9996. WIŚNIEWSKA-GRABARCZYK Anna: Konkurs na recenzję cenzorską powieści Wandy Wasilewskiej „Rzeki płoną”. Materiał archiwalny z poufnego biuletynu dla cenzorów z roku 1952. *Bibliotekarz Podlaski*. R. 46: 2020 nr 1 s. 215–233, streszcz. ang.

9997. WIŚNIEWSKI Gerard: Sobór Watykański II na łamach Głosu Koszalińskiego. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 251–272, streszcz. ang.

Lata 1962–1966.

9998. WOJNY i konflikty zbrojne po 1945 roku. Zbiór studiów. T. 7. Pod red. Wojciecha Bartosza, Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2020 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 495, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: [Bartoszek Wojciech, Nadolski Łukasz Mamert]: Wstęp s. 5–6; [Wójcikiewicz Augustyn]: Pułkownik Augustyn Wójcikiewicz. Wspomnienia członka personelu medycznego Szpitala Polskiego Czerwonego Krzyża w Korei Północnej w 1953. [Wyd.] Marcin Rudowicz, Tomasz Giers s. 7–32; Bieniecki Ireneusz: Siły i środki ochrony granic PRL w ćwiczeniach wojskowych na Wybrzeżu w latach 60. XX wieku s. 33–84; Siuda Dariusz: Gunship. 55 lat na teatrze operacyjnych. [Amerykański samolot bojowy,

l. 1964–2019] s. 85–166; Mroczkowski Krzysztof: Brytyjskie zaangażowanie w działania zbrojne w prowincji Dhofar w latach 60. i 70. XX wieku s. 167–213; Kubiak Krzysztof: Operacja „Węzeł gordyjski”. Największe portugalskie działania przeciwpartyzanckie w Mozambiku albo marzenie o bitwie generalnej. [Lata 1969–1974] s. 215–255; Mazurek Wojciech: Problematyka obrony terytorium kraju w Polsce w latach 1966–1989 na łamach niejawnych czasopism wojskowych s. 257–296; Rybak Robert: Zjednoczona Flota Bałtycka Układu Warszawskiego s. 297–314; Przybyło Łukasz: Ugda Szaron w wojnie sześciodniowej s. 315–350; Kaproń Maciej: Zadania i zarys działań agentów Zarządu II Sztapu Generalnego Wojska Polskiego w strukturach Polskiej Wojskowej Jednostki Specjalnej Doraźnych Sił Zbrojnych ONZ na Bliskim Wschodzie 1973–1979 s. 351–372; Benken Przemysław: Wojna chińsko-wietnamska z 1979 roku z perspektywy polskiej dyplomacji s. 373–404; Tuszyńska Daria: Ostrzelanie wyspy Yeonpyeongdo. [Rok 2010] s. 405–418; Nadolski Łukasz Mamert: Cztery bitwy o Palmyrę. [Lata 2015–2017] s. 419–449; Gliniecki Tomasz: Pomoc humanitarna jako oś narracji medialnej prezentującej działania wojsk Federacji Rosyjskiej w Syrii. [Rok 2018] s. 451–476.

T. 1. 2015.

9999. WOJTYCZA Janusz: Hufiec ZHP Brzesko w latach 1957–1990. Kraków 2020 Zw. Harcerstwa Pol. Chorągiew Krakowska 8° ss. 162, tabl. 22, il.

10000. WOLSZA Tadeusz: Mąż stanu polskiej emigracji. Władysław Anders w latach 1945–1970. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 2 s. 99–132, streszcz. ang.

10001. WOŁOSZ Paweł: Polish Army in its organisation phase on the turn of 1944 and 1945 illustrated with an example of 4th Anti-aircraft Artillery Division and 8th Infantry Division. *Historia i Świat*. Nr 5: 2016 s. 225–237.

10002. WONS Gerard: Wojskowy majątek rolny w Zębowicach 1945–1947. *Rocznik Powiatu Oleskiego*. Nr 13: 2020 s. 33–38.

10003. WOŹNIAKOWSKA (Janusiak) Kinga: Przekształcenia infrastruktury uzdrowisk sudeckich w latach 1945–1966. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 75: 2020 nr 2 s. 89–110, streszcz. ang.

10004. WÓJCIK Adam: Budowa Kombinatów Siarkowego w Machowie w świetle zapisów kroniki inż. Zdzisława Greczycho. *Dzikoviana*. T. 6: 2020 s. 114–127.

Rok 1957.

10005. WÓJCIK-ŁAGAN Hanna: Od Żany Kormanowej do...? O nauce historycznej i nauczaniu historii przed przełomem październikowym w 1956 roku i po nim. Materiały i komentarze. Kielce 2020 Wydaw. UJK 8° ss. 371, nlb. 3.

10006. WRONA Janusz: The activities of the so-called patriot priests and catholic collaborating

with communists in the Lublin voivodeship during the stalinist period (1950–1956). *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F: Historia*. Vol. 75: 2020 s. 231–295, streszcz. pol.

10007. WRONA Janusz: Uwarunkowania międzynarodowe i wewnętrzne przejmowania władzy w Polsce przez partię komunistyczną. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 17–36, streszcz. ang.

10008. WROTKOWSKI Kamil: Problemy odbudowy linii kolejowej Gdańsk Wrzeszcz–Kokoski w drugiej połowie lat 50. XX w. Wyd. 2, zm. Gdańsk 2020 nakł. aut. plik tekstowy PDF (2,85 MB).

Wyd. 1. 2014.

10009. WYBRANE aspekty z dziejów Polski w XX wieku. Red. Magdalena Śliwa, Aleksandra Surma. Lublin 2019 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 285, il., streszcz. ang.

Z treści: Rzepkowski Arkadiusz: Propaganda władz PRL w latach osiemdziesiątych na przykładzie ogólnopolskiej prasy. *Kwestie polityczno-społeczne* s. 7–20; Słowiński Przemysław: Obraz życia społecznego na łamach „Ziemi Lubuskiej”. [Lata 1945–1946] s. 21–42; Romaniak Jakub: Obraz wsi polskiej na podstawie filmu „Awans” Janusza Zaorskiego (1975) s. 43–59; Patrejko Daniel: Początki Polski Ludowej w powieści Czesława Miłozza „Zdobycie władzy” s. 60–73; Rębisz Ilona: Niepodległość prawa. Prace komisji kodyfikacyjnej w II RP (1919–1939) s. 74–83; Pachucki-Włosek Krystian: „Niewdzięczni Polacy?” – pomoc gospodarza Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich dla Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1944–1989 s. 84–97; Durys Adrian: Prawnokarna analiza wyroków Sądu Wojewódzkiego w Warszawie i Sądu Najwyższego w sprawie ks. A. Słomkowskiego. [Antoni Słomkowski (1900–1982)] s. 98–105; Pyczel Joanna: Działalność Departamentu IV MSW w latach 1962–1990 s. 106–116; Jarczok-Guzy Magdalena: Zmiany w systemie emerytalnym w okresie Polski Ludowej i Rzeczypospolitej Polskiej s. 117–124; Górna Monika: Relacje państwo–Kościoł po zerwaniu Konkordatu z 1925 roku. [Zerwany w 1945 r.] s. 125–134; Jończyk Grzegorz: Walka aparatu partyjnego PRL z nauczaniem religii w szkołach na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1961 s. 135–146; Pastuszewski Stefan: Realizacja polityki kulturalnej w Polsce Ludowej s. 147–170; Koprowski Piotr: Upaństwowione relacje społeczne i społeczeństwo w Polsce Ludowej s. 171–183; Ciach Piotr: Trasa szybkiego ruchu Warszawa–Katowice jako sztandarowy projekt drogownictwa PRL s. 184–193; Kmoch Maria Weronika: Polska Organizacja Wojskowa w nadgranicznym powiecie przasnyskim i jej rola w wydarzeniach listopadowych 1918 r. s. 194–242; Ogonowska Joanna Małgorzata: Czasopisma dziecięce okresu PRL i ich twórcy s. 243–251; Kowalski Jakub: Stosunek „odrodzonej” PPS względem brytyjskiej Partii Pracy w świetle artykułów w prasie partyjnej (1945–1948) s. 252–272; Fraszczak Krzysztof: Rola adwokata Stanisława Hejmowskiego w obronie robotników Poznańskiego Czerwca z 1956 r. s. 273–284.

10010. WYKA Ewa: The World Inventory of Historical Scientific Instruments – the Polish contribution. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 1 s. 81–99, streszcz. pol.

Projekt realizowany w l. 1959–1963.

10011. ZABŁOCKI Adam: Cień czerwonej gwiazdy. Tajna historia Ziemi Supraskiej 1944–1956. Supraśl 2020 Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu 4° ss. 363, il.

10012. ZABŁOCKI Wojciech: Państwowe Muzeum Zoologiczne wobec powstania Polskiej Akademii Nauk: droga do powołania Instytutu Zoologicznego PAN. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. T. 65: 2020 [nr] 4 s. 81–98, streszcz. ang.

10013. ZAĆMIŃSKI Andrzej: Kampania wyborcza i wybory do Sejmu PRL I kadencji z 1952 r. Studium totalitarnej elekcji parlamentarnej. Bydgoszcz 2020 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 557, il., streszcz. ang.

10014. [ZAKRZEWSKI Maciej]: NZS. Niezależne Zrzeszenie Studentów (1980–1989). Aut. Maciej Zakrzewski. Kraków 2020 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 39, nlb. 1, il.

10015. ZAWISTOWSKI Andrzej: Stacja Plac Dzierżyńskiego czyli Metro, którego Warszawa nie zobaczyła. Budowa warszawskiej kolei podziemnej w latach 50. XX w. Warszawa 2019.

Rec.: Grata Paweł, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 81: 2020 s. 421–427.

10016. ZBRODNIENIE sędowe w latach 1944–1989. Konformizm czy relatywizm moralny sędowisk prawniczych. Pod red. Marzeny Grosickiej i Dariusza Pałacza. Kielce–Warszawa 2020 IPN–KŚZpNP 8° ss. 336, il. IPN–KŚZpNP.

Z treści: Grosicka Marzena, Pałacz Dariusz: Wstęp s. 9–16; Zitek Adam: Sądownictwo w okresie stalinowskim w Czechosłowacji i Polsce w aspekcie porównawczym s. 19–38; Kanarek-Równicka Anna: Niepisane źródła prawa w państwie totalitarnym a otwarty katalog źródeł prawa w PRL-u s. 39–50; Fiktus Paweł: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu 1945–1950. Próba rekonstrukcji s. 51–60; Chłopecki Tomasz: Działalność Rady Adwokackiej we Wrocławiu w latach 1945–1952. Analiza historyczno-prawna s. 61–76; Bereszyński Zbigniew: Usługi, zastraszeni, niepokorni. Postawy pracowników wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania wobec systemu komunistycznego na przykładzie Śląska Opolskiego s. 77–97; Madej Krzysztof: Instrumentalizacja wymiaru sprawiedliwości i prokuratury w sprawach o przestępstwa gospodarcze w latach 1956–1965. Wybrane przykłady s. 99–113; Paszek Marta: Inwigilacja sędziów Wojewódzkiego Sądu Rejonowego w Katowicach (1946–1955) prowadzona przez Informację Wojskową s. 116–130; Sztama Paweł: Prawnicy (adwokaci, prokuratorzy, sędziowie) występujący w sprawie gen. bryg. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” w latach 1950–1953. Próba nakreślenia portretu zbiorowego s. 131–151; Pałacz Dariusz, Zięba Piotr: Adwokaci województwa kieleckiego wobec przemian społeczno-politycznych w latach 1945–1989 s. 153–178; Jakimek-Zapart Elżbieta: Czy można kupić życie człowieka? Kulisy procesu IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Przyczynok do roli obrońcy w procesach politycznych lat czterdziestych i pięćdziesiątych s. 179–208; Czarniecki Adam: Działania organów wymiaru sprawiedliwości wobec chłopów w okresie kolektywizacji wsi na Pomorzu Środkowym w latach 1948–1956

s. 211–229; Czerwiński Daniel: Wpływ oficerów śledczych na przebieg postępowania karnego na przykładzie wybranych spraw prowadzonych przez WUBP w Gdańsku s. 231–244; Pączek Tomasz: Śledztwa aparatu specjalnego Milicji Obywatelskiej jako podstawa procesów politycznych funkcjonariuszy MO. Wybrane przykłady s. 245–264; Żelazko Joanna: Wyroki Wojskowego Sądu Rejonowego w Łodzi, jako forma represji wobec konspiracji niepodległościowej s. 265–284; Budniak Marek: Rola Wojskowego Sądu Rejonowego w Zielonej Górze w niszczeniu oporu „zwykłych ludzi” wobec władzy komunistycznej w latach 1950–1954 s. 285–302; Toborek Tomasz: Procesy członków Konspiracyjnego Wojska Polskiego jako przykład instrumentalizacji prawa s. 303–314; Grosicka Marzena: Śledztwo i proces Armii Wolnej Europy przed Sądem Wojewódzkim w Kielcach (1960–1962) s. 315–344; Autuchiewicz Jerzy: „Skazany jest zwyciężym wrogiem ludu polskiego”. Kara śmierci dla Zygmunta Ojrzyńskiego w procesie „Startu”. [Ekspozycja Urzędu Śledczego PKB „Start” w Warszawie, 1953 r.] s. 345–360.

10017. ZDRÓJKOWSKI Dawid: Dekret z dnia 22 stycznia 1946 r. o odpowiedzialności za klęskę wrześniową i faszycyzację życia państwowego a proces karny generała Stanisława Małka w latach 1948–1950. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 263–280.

10018. ZIĘBA Rafał: #Dejmek 70. Łódź 2020 Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka 4° ss. 102, nlb. 2, il.

Kazimierz Dejmek i początki Teatru Nowego w Łodzi, l. 1947–1983.

10019. ZIMNIEWICZ Kazimierz: Przyczynek do dziejów komunikacji autobusowej w powiecie kościańskim. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 15: 2016/2019 [dr.:] 2020 s. 243–247.

Na podstawie rozkładu jazdy z sezonu 1959/1960.

10020. ZMAGANIA o pojednanie. Religia i polityka w stosunkach polsko-niemieckich po roku 1945. Red. nauk. Urszula Pękala, Irene Dingel. Warszawa 2020 Elipsa; przy współpr. z Fund. Konrada Adenauera w Polsce 8° ss. 183, il.

Treść: Pękala Urszula, Dingel Irene: Przedmowa s. 7–8; Pękala Urszula: Pojednanie niemiecko-polskie na przecięciu religii i polityki s. 9–46; Burgoński Piotr, Feindt Gregor, Knorn Bernhard: Pojednanie komunikowane symbolicznie. Msza w Krzyżowej 12 listopada 1989 r. s. 47–86; Wollmann Christian, Żurek Robert: Od zaangażowania na rzecz pojednania do opozycji politycznej. Protagoniści Akcji Znaków Pokuty w NRD i ich motywacja do działań politycznych s. 87–105; Burgoński Piotr, Feindt Gregor, Knorn Bernhard: Dyskurs polityczny i interwencje polityczne. Kościelny język mówienia o pojednaniu niemiecko-polskim w wybranych tekstach kluczowych s. 106–142; Żurek Robert: Pojednanie i integracja. Europejski wymiar porozumienia niemiecko-polskiego w rozumieniu niemieckich i polskich chrześcijan s. 143–161.

10021. ZWIĄZEK Młodzieży Wiejskiej na Uniwersytecie Warszawskim. Uporczywe pragnienie wspólnoty. Red. Józef Gustaw Borowski, Tadeusz Gąsiorowski, Janusz Gmitruk,

Tadeusz Wiśniewski. Warszawa 2020 MHPRL 8° ss. 488, il. MHPRL.

Treść: Borowski Józef Gustaw, Gąsiorowski Tadeusz, Gmitruk Janusz, Wiśniewski Tadeusz: Wstęp s. 7–15; Gmitruk Janusz: Po życie sięgać nowe... Tradycje i współczesność Związku Młodzieży Wiejskiej s. 19–28; Wiśniewski Tadeusz: Związek Młodzieży Wiejskiej na Uniwersytecie Warszawskim s. 29–48; Pilch Tadeusz: Refleksje pedagogiczne nad młodzieżą – w 60-lecie Związku Młodzieży Wiejskiej na UW s. 49–65; Borowski Józef Gustaw: O biuletynie środowiska studenckiego ZMW i nie tylko o nim albo lektura „Zagwi” po 50. latach s. 67–88; Gołębiowski Bronisław: Awans i dramat generacji ZMP i ZMW 1956–1976–1996 s. 89–107; Kukułka Józef: Polski Październik na pograniczu erozji i reform systemu ustrojowego s. 109–123; Bukraba-Ryśka Izabella: Polska wieś w okresie transformacji s. 125–148; Wspomnienia s. 151–296; Dokumenty: Lata 1957–1976 s. 299–436; Po 1980 roku s. 437–461.

10022. ZWOLSKI Marcin: Opozycja przed-sierpniowa w województwie suwalskim (1975–1980). *Przegląd Historyczny*. T. 110: 2019 z. 3 s. 419–439, streszcz. ang.

10023. ŻABIEREK Agata: Powiat koniński na łamach czasopisma „Życie Warszawy” (1945–1954). *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 3/4 s. 107–114.

10024. ŻAK Marek: Na straży „Małej Moskwy”. Powstanie Milicji Obywatelskiej w Legnicy i powiecie legnickim (1945–1948). *Szkice Legnickie*. T. 38: 2017 s. 191–244.

10025. ŻELEŻNY Robert: Geneza decyzji o budowie Pomnika Wdzięczności dla Armii Radzieckiej w Legnicy. *Szkice Legnickie*. T. 39: 2018 s. 167–172.

Lata 1947–1951.

10026. ŻELEŻNY Robert: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” w Legnicy 1980–1989. Zarys wybranych zagadnień. *Szkice Legnickie*. T. 41: 2020 s. 277–286.

10027. ŻELEŻNY Robert: Polityka władz komunistycznych wobec legnickiej Cerkwi prawosławnej. Wybrane zagadnienia. *Szkice Legnickie*. T. 40: 2019 s. 111–116.

10028. ŻUCHOWSKI Tomasz: Stan wojenny na terenie diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej. *Rocznik Skrzatuski*. T. 8: 2020 s. 273–302, streszcz. ang.

10029. ŻUŁAWNIK Mariusz: Zajścia w Wyszogrodzie 13–14 maja 1947 r. Nieznany epizod z dziejów miasta. *Notatki Płockie*. [R. 65]: 2020 [nr] 1 s. 30–33, streszcz. ang.

Zamieszki między mieszkańcami miasta a milicjantami z tamtejszego posterunku.

d) 1989–2020

Źródła

Zob. poz. 5582, 5891, 6332, 8030, 8069, 8075, 8078, 8080, 8093, 8098, 8103, 8116, 8151, 8155, 8159, 8174, 8179, 8775, 8783, 8785, 8792, 8795, 8811, 8822, 8834, 8854, 8863, 8889, 8894, 8915, 8916, 9279, 9284, 9290, 9295, 9300, 9305, 9306, 9310, 9315, 9317, 9319, 9327, 9334, 9340, 9347, 9357, 9358, 9359, 9360, 9362, 9363, 9364, 9365, 9368, 9378, 9391, 9393, 9404, 9408, 9409, 9415, 9416, 9418, 9428, 9429, 10043, 10045, 10116, 10122.

10030. 30 LAT polskiej sceny techno. Red. Łukasz Krajewski, Artur Wojtczak, Radek Tereszczuk. Warszawa 2020 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 853, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień, l. 1989–2019.

10031. HERLING-GRUDZIŃSKI Gustaw: Dziennik pisany nocą. Vol. 3: 1993–2000. Pod red. Włodzimierza Boleckiego; oprac. Włodzimirz Bolecki [i in.]. Kraków 2020 Wydaw. Liter. 8° ss. 841, nlb. 6, il. (Dzieła zebrane; t. 9).

Vol. 1. 2017.

10032. JACKIEWICZ Mieczysław: Zapiski wileńskie 1998–2002. Olsztyn 2020 Inst. Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie 8° ss. 594, il.

Wspomnienia konsula generalnego RP w Wilnie.

10033. KOBIEТЫ przełomu. Oprac. Katarzyna Jurkowska, Katarzyna Kościelak. Kraków 2020 Znak Horyzont 8° ss. 413, nlb. 2, il.

Wspomnienia z l. 1989–2000: Anety Kręglickiej (ur. 1965), Katarzyny Groniec (ur. 1972), Niny Kowalewskiej-Motlik, Janiny Ochojskiej (ur. 1956), Agnieszki Kręglickiej (ur. 1966), Shazzy (ur. 1967), Doroty Segdy (ur. 1966), Joanny Klimas (ur. 1955), Katarzyny Figury (ur. 1962), Jolanty Fraszyńskiej (ur. 1968), Iwony Guzowskiej (ur. 1974), Ilony Lępkowskiej (ur. 1954).

10034. [MUSIOŁ Gertruda]: „Kiedy rozpoczynałam, niektórych nie było jeszcze na świecie”. Rozmowa z Gertradą Musioł, sołtyską Kotliszowic w latach 1994–2019. [Rozm. przep.] Piotr Kunce. *Rocznik Toszecki*. [R.] 4: 2020 s. 215–226.

10035. NOWE państwo. Porozumienie Centrum w dokumentach (1990–2001). Wstęp, wybór i oprac. Adam Chmielecki. Gdańsk 2020 Patria Media; Fund. Tożsamość i Solidarność 8° ss. 336, il.

10036. RITTEL Teodozja, Rittel Stefan Jerzy: Pamięć. Kielce 2020 Firma Księgarska Andrzej 8° ss. 235, il.

Korespondencja Tadeusza Majcherzyka (1924–2003), partyzanta ZWZ-AK, skierowana do autorów, z l. 1991–2005. Tekst częściowo w postaci faksymiliów oryginałów, opatrzone komentarzem i interpretacją treści.

10037. SUCHOCKA Hanna: Ambasador u trzech papieży. Kraków 2018.

Rec.: Olszewski Henryk, *Przegląd Zachodni*. [R. 75]: 2019 [nr] 2 s. 272–276.

10038. WENTA-WYPYCH Mirosława: Wspomnienia z Kazachstanu 2012–2014. Gdyńia 2020 Kreativer 8° ss. 213, nlb. 10, il.

Wspomnienia emerytowanej nauczycielki z życia codziennego.

10039. WJAZD do Sarajewa. Wybrał i podał do dr. Szymon Majcherowicz. *Karta*. [Nr] 105: 2020 s. 108–123.

Fragment wspomnień i artykułów prasowych dot. konwoju z pomocą dla oblężonego miasta i powstania Polskiej Akcji Humanitarnej, l. 1992–1993.

Opracowania

Zob. poz. 790, 2248, 6310, 7112, 9760, 9793, 9898, 9950, 9971, 10020.

10040. 10 LAT licealnej grupy teatralnej „Klepsydra” (2010–2020). Oprac. Bogumił Kurylczyk i Joanna Mączkowska; red. Joanna Mączkowska. Kalisz Pomorski–Wejherowo 2020 Urząd Miejski w Kaliszu Pomorskim; Havran Wydaw. Domowe 8° ss. 91, nlb. 1, il.

10041. 15 LAT wspólnego członkostwa w Unii Europejskiej. Osiągnięcia i aktualne wyzwania dla polskiej i niemieckiej polityki gospodarczej. 15 Jahre gemeinsam in der Europäischen Union. Errungenschaften und gegenwärtige Herausforderungen für die polnische und deutsche Wirtschaftspolitik. Red. nauk. Jürgen Wandel, Katarzyna Kamińska. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza SGH 8° ss. 188, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 17 X 2019 r.

Z treści: Kalka Piotr: Finansowanie przez państwo prac badawczych i rozwojowych w Polsce i Republice Federalnej Niemiec. Próba porównania. [Lata 2004–2016] s. 35–49; Czarna Elżbieta, Folfas Paweł: Polska wymiana towarowa z zagranicą w latach 2004–2017 s. 65–77.

10042. 18 LAT Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Olkuszu. Teksty i red. Olgerd Dziechciarz. Olkusz 2020 Galeria Sztuki Współczesnej Biuro Wystaw Artystycznych 4° ss. 155, nlb. 9, il.

Lata 2001–2020.

10043. 20 LAT Harcerskiego Instruktorskiego Kręgu Seniora „Czarne Diamenty”. Siemianowice Śląskie 2020 Biuro Prasowe Urzędu M. Siemianowice Śląskie 8° ss. 243, nlb. 3, tabl. 8, il.

W Siemianowicach Śląskich, l. 2000–2020; zawiera też materiały źródłowe.

10044. 20 LAT Karkonoskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze 2000–2020. Pod red. Janiny Peikert. Jelenia Góra 2020 Karkonoska Państw. Szkoła Wyższa 8° ss. 173, il.

10045. 20 LAT Sudeckiego Bractwa Walońskiego. Red. Krzysztof Tęcza. Bukowiec 2020 Zw. Gm. Karkonoskich 8° ss. 66, il. Region. Pracownia Krajozn. Karkonoszy. (Zeszyty Historyczne; 1(24)/2020).

Lata 1999–2019; zawiera też wspomnienia.

10046. 25 LAT Parafii Świętego Józefa Sebastiana Pelczara w Rzeszowie. Rzeszów 2020 staraniem Parafii św. Józefa Sebastiana Pelczara; Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 4° ss. 63, il.

10047. 30 LAT samorządności w Zabrzu. 1990–2020. Red. Tomasz Iwasiów. Zabrze 2020 MBP im. Jerzego Fusieckiego 8° ss. 58, nlb. 2, il.

10048. 30 LAT Samorządu Gminy Szczawin Kościelny. Szczawin Kościelny 2020 Urząd Gm. 4° ss. 126, il.

10049. ANIOŁ Włodzimierz: Trzecia Rzeczpospolita w trzech opowieściach. Wokół polskich przemian 1989–2019. Warszawa 2020 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 288.

10050. BABULEWICZ Barbara: Pięć lat Fundacji – résumé. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 5]: 2020 s. 318–319.

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Ziemi Bielskiej.

10051. BARCZ Jan: Zwrot w stosunkach polsko-niemieckich 1989–1991 a odszkodowania dla ofiar zbrodni nazistowskich zamieszkałych w Polsce (porozumienie z 16 października 1991 roku). *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 233–258, streszcz. ang.

10052. BIEL Robert: U progów Miłosierdzia. Historia powstania i współczesność Parafii Miłosierdzia Bożego w Sędziszowie Małopolskim. Rzeszów 2020 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 238, nlb. 1, il.

Lata 2004–2020.

10053. BILSKA Jolanta, Dzida Grażyna, Manowiec Renata: Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Edukacyjnych. Kalendarium działalności w latach 2010–2020. Radzyń Podlaski 2020 Radzyńskie Stow. Inicjatyw Edukacyjnych przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim 8° ss. 165, il.

10054. BOĆKOWSKI Daniel: Społeczeństwo polskie wobec diaspory czeczeńskiej 1994–2020. *Dzieje Najnowsze*. R. 52: 2020 [nr] 1 s. 333–348, streszcz. ang.

10055. BOJARSKI Piotr: Przełom 1989 roku początkiem organizacji kresowych na Warmii i Mazurach. Studium na przykładzie Towarzystwa Miłośników (obecnie Przyjaciół) Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 2 s. 240–252, streszcz. ang., niem.

10056. BYKOWSKA Sylwia, Paluchowski Piotr: Pionierzy. Rada Miasta Gdańska pierwszej kadencji (1990–1994). Gdańsk 2020 Stow. Rajcy Gdańscy 8° ss. 747, tabl. 2, il.

10057. CEMBRZYŃSKA Patrycja: „Pomnik nie może upamiętniać...”. O dekomunizacji przestrzeni publicznej. *Przegląd Historyczny*. T. 111: 2020 z. 1 s. 131–152, streszcz. ang.

10058. CENTRALNA Komisja do Spraw Stopni i Tytułów (1991–2020). Oprac. red. Jerzy Deneka, Piotr Korczala, Artur Woźniak. Warszawa 2020 Centr. Komisja do Spraw Stopni i Tytułów 8° ss. 277, nlb. 1, il.

10059. CHŁOSTA Jan: Sprawozdanie z obchodów 90 rocznicy utworzenia polskich szkół na Warmii i Mazurach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 64]: 2020 nr 1 s. 162–166.

Rok 2019.

10060. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: Londyński „Nowy Czas” na początku XXI wieku. Kielce 2019.

Rec.: Gzella Grażyna: Prasa polska w Wielkiej Brytanii. O nowej książce Jolanty Chwastyk-Kowalczyk. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 177–180.

10061. CISZKOWSKI Tadeusz: Gmina Dąbrowa Białostocka na drodze przemian 1990–2020. Dąbrowa Białostocka 2020 Stow. Dąbrowskie 8° ss. 215, il.

10062. CZYŻYK Henryk: Oddział Warszawsko-Mazowiecki Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1994–2019. Warszawa 2019 Oddz. Warszawsko-Mazowiecki Stow. Seniorów Wojskowego RP; [Inspektorat Sił Powietrznych Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych] plik tekstowy PDF (24,3 MB). Stow. Seniorów Lotnictwa Wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej.

10063. DAJĄ świadectwo prawdy. 30 lat Oddziału Łódzkiego Związku Sybiraków. Pod

red. Albina Głowackiego, Stanisława Jurkina. Łódź 2020 Wydaw. UŁ 8° ss. 339, il.

Zawiera m.in. szkic o dziejach czasopisma „My, Sybiracy”.

10064. DANECKI Andrzej: The process of educating children and young people in the association of Catholic Scouting “Zawisza”. *Seminare*. T. 41: 2020 nr 4 s. 129–137.

Od 1989 r.

10065. DĄBROWSKA Katarzyna: Gry z Witkacym. 20 lat Teatru Exodus w Ciechanowie. Ciechanów–Warszawa 2020 Inst. Witkacego w Warszawie 8° ss. 199, nlb. 1, il.

10066. DĄBROWSKA-CENDROWSKA Olga: Działalność firmy Bauer-Media na polskim rynku medialnym w latach 1991–2019. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 4 s. 75–92, streszcz. ang.

10067. DĄBROWSKI Maciej: Dwadzieścia lat parafii pw. św. Wojciecha w Legnicy. *Perspectiva*. R. 17: 2018 nr 1(32) s. 18–34, streszcz. ang.

10068. DOMAGALSKI Józef: Rozwój współpracy w regionie nordycko-bałtyckim w latach 90. XX w. a polityka północna RP. *Civitas et Lex*. T. 22: 2019 nr 2 s. 7–22, streszcz. ang.

10069. DRÓŻKA Wanda: Ewolucja etosu i roli nauczyciela na kanwie pamiętników i autobiografii nauczycieli z lat 1992–1993, 2002–2004 i 2014–2016. Kielce 2019 Wydaw. UJK 8° ss. 164, nlb. 2.

10070. DUDEK Antoni: Polsko-niemiecki traktat graniczny z 1990 roku. Spojrzenie po 30 latach. Białystok–Warszawa 2020 PTH 8° ss. 34, il. (Spotkanie z Mistrzami; 3).

10071. DUDEK Paweł: Gazety szkolne w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Radomsku. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 151–165.

Lata 1992–2018.

10072. DUREK Grażyna, Żołnowska Anna: Historia II Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu 2009–2016. Wrocław 2020 Uniw. Medyczny im. Piastów Śląskich 8° ss. 95, il.

10073. EICHLER Maria: Trzydziestolecie samorządu gminy Chojnice (1990–2020). Oprac. Krzysztof Syngierski. Chojnice 2020 Gm. Chojnice 8° ss. 100, il.

10074. FLISAK Katarzyna: Formy zabezpieczenia społecznego osób bezrobotnych w Polsce

w latach 90. XX wieku. *Humanities and Social Sciences*. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (2) s. 35–50, streszcz. ang.

10075. FLUDA-KROKOS Agnieszka: Eklibrisy na aukcjach krakowskich antykwariatów (2010–2020) – rekonosans. *Rocznik Biblioteki Kraków*. R. 4: 2020 s. 157–177, streszcz. ang.

10076. GAŁCZYŃSKA Alicja: 4 June 1989 – how is it remembered? Images of the past in statements posted on the internet. *Res Historica*. Nr 49: 2020 s. 545–564, streszcz. pol.

10077. GŁODOWSKI Bogusław: Bóg w kościołach ZOMO. 30 lat Parafii pw. św. Rafała Kalinowskiego i Matki Bożej Pięknego Miłości w Gdańsku-Złotej Karczmi (1990–2020). Pelplin 2020 Bernardinum 8° ss. 204, nlb. 4, il., mapy.

Duszpasterstwo policji.

10078. GRAJEWSKI Czesław: Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kościelnych. Retrospektywa. *Pro Musica Sacra*. [Nr] 14: 2016 s. 173–186.

Od 2001 r.

10079. GUZEWICZ Wojciech: Katalog duchowieństwa diecezji ełckiej. Zmiany administracyjno-personalne w latach 1992–2017. Ełk 2018.

Rec.: Wojnicz Piotr, *Civitas et Lex*. T. 18: 2018 nr 2 s. 73–75.

10080. GUZEWICZ Wojciech, Skawiński Ryszard: Sanktuaria w diecezji ełckiej (1992–2012). *Civitas et Lex*. T. 15: 2017 nr 3 s. 67–76, streszcz. ang.

10081. GUZEWICZ Wojciech, Turowska Karolina: „Gazeta Nidzicka” (1990–2001). Powstanie – redakcja – formuła wydawnicza. *Civitas et Lex*. T. 19: 2018 nr 3 s. 7–15, streszcz. ang.

10082. JAKIMOWICZ Robert: Zarys polsko-niemieckich stosunków politycznych w latach 1990–2019. *Krakowskie Studia Małopolskie*. 2020 nr 1(25) s. 71–116.

10083. JANCA Romuald: 30-lecie Samorządu Gminy Szemud. Szemud 2020 Gm. Szemud 8° ss. 256, il. + DVD.

Lata 1990–2020.

10084. JARZĘBIŃSKA Aneta: Kształcenie i szkolenie kursowe osób osadzonych w latach 1999–2020. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 63: 2020 nr 3/4 s. 126–143, streszcz. ang.

10085. JASIK Mateusz: Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej – pierwsze lata

funkcjonowania kół gdańskich. *Biuletyn Fundacji General Elżbiety Zawackiej*. R. 31: 2019 nr 69 s. 45–55, streszcz. ang.

Lata 1989–1999.

10086. [JEZIERSKI Paweł, Stępiński Tomasz]: Fandom nad Wartą. Pięć lat Klubu Miłośników Fantastyki „Sagitta”. Oprac. Paweł Jezierski, Tomasz Stępiński. Sieradz 2020 Stow. Kreatywny Sieradz; Członkowie Klubu Miłośn. Fantastyki „Sagitta” 8° ss. nlb. 2, 122, il.

Lata 2015–2020.

10087. JĘDRZEJCZYK Aneta: Pociąg do dziennikarstwa. Krótka historia „Elektrowstrzaśsu”. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 167–184.

Powstały w Zespole Szkół Elektro-Elektronicznych w Radomsku w 2004 r., początkowo jako e-gazetka szkolna, wersja drukowana od maja 2009 r.

10088. JURKIEWICZ Urszula, Ziółkowska Anita: 10-lecie KGW „Aktywne Kobiety”. *Radzanowski Zeszyt Historyczny*. Nr 4: 2020 s. 112–115.

Koło Gospodyń Wiejskich w Radzanowie.

10089. KALISZCZAK Paweł: „Nasza Radomszczańska” – początki. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 135–138.

Czasopismo, I. 1994–1996.

10090. KASZĘBI w III RP. Półitika, prawo, edukacja, juwernota. Kaszubi w III RP. Polityka, prawo, edukacja, tożsamość. [Aut.] Cezary Obracht-Prondzyński, Justyna Pomierska, Łukasz Grzędzicki, Dariusz Majkowski; tł. Dariusz Majkowski. Gduńsk 2019 Kaszëbskò-Pòmòrszczé Zrzeszenié. Inst. Kaszubski 8° ss. 278, nlb. 2, il. (Vademecum).

Test równol. pol., kaszubski.

10091. KITA Jarosław: Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich. Trzydzieści lat działalności (1989–2018). Kraków 2020 Wydaw. UJ 8° ss. 334, nlb. 20, il.

10092. KOŁCZ Bogusław: W naszym Łącku dzieją się rzeczy ważne. „Almanach (Łącki)” i „Sądecznanin (Historia)” – początek twórczej przyjaźni? *Almanach Łącki*. Nr 33: 2020 s. 75–81.

Od 2018 r.

10093. KONSTYTUCJA Rzeczypospolitej Polskiej po 20 latach obowiązywania. Pod red. Anny Łabno. Warszawa 2020 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 232.

Materiały z konferencji nauk., Katowice, październik 2017 r.

Z treści: Szlachta Bogdan: Prawo naturalne uwzględniane w Konstytucji RP z 1997 r.? Wątpliwości historyka myśli

politycznej s. 40–64; Bożek Michał: Dwie koncepcje strażnika konstytucji – Hans Kelsen i Carl Schmitt. [Lata 1928–1932] s. 216–250; Biłgorajski Artur: Regulacje źródeł prawa w Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. Próba oceny z perspektywy 20 lat obowiązywania ustawy zasadniczej s. 253–286.

10094. KOSMAN Michał M.: Polsko-niemieckie stosunki polityczne na przestrzeni trzech dekad po zjednoczeniu Niemiec – główne zagadnienia. *Krakowskie Studia Międzynarodowe*. [T.] 17: 2020 nr 2 s. 129–148, streszcz. ang.

Lata 1990–2020.

10095. KOTUŁA Sebastian Dawid: Programy telewizyjne o książkach na kanałach polskich stacji w latach 2003–2018. Opis i dokumentacja. Lublin 2019.

Rec.: Paduch Katarzyna, *Saeculum Christianum*. T. 27: 2020 nr 1 s. 266–267.

10096. KOWALCZYK Ryszard: „Kawęczyniak” 1995–2020. Czasopismo Samorządu Gminy Kawęczyn. Kawęczyn–Poznań 2020 UAM. Wydaw. Nauk. Wyd. Nauk Polit. i Dziennikarstwa 8° ss. 124, il.

10097. KOWALCZYK Ryszard: Prasa lokalna i regionalna w województwie wielkopolskim w latach 1999–2019. Badania ilościowe i geografia prasowo-wydawnicza. Poznań 2020 UAM. Wydaw. Nauk. Wyd. Nauk Polit. i Dziennikarstwa 8° ss. 121, nlb. 1, mapy.

10098. KOWALCZYK Ryszard: Rozwój prasy lokalnej i regionalnej w województwie wielkopolskim w latach 1999–2019. Katalog nowych tytułów. Poznań 2020 UAM. Wydaw. Nauk. Wyd. Nauk Polit. i Dziennikarstwa 8° ss. 297, nlb. 1, mapy.

10099. KOWALEWSKA Dorota: Organizacje mniejszości narodowych i etnicznych w województwie zachodniopomorskim. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 340, nlb. 1, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1185) 1111).

Od 1989 r.

10100. KOZEK Wiesława: NSZZ „Solidarność” wobec nowych wyzwań od roku 1989. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 210, nlb. 1, il.

10101. KOZŁOWSKI Tomasz: Appropriation Mechanisms: the Function of “Nomenklatura Companies” in the Period of Economic Transformation. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 509–529, streszcz. pol.

10102. KOZŁOWSKI Tomasz: Koniec imperium MSW. Transformacja organów bezpieczeństwa państwa 1989–1990. Warszawa 2019.

Rec.: Bereszyński Zbigniew, *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. Nr 18: 2020 s. 717–738, streszcz. ang.

10103. KRAKOWSKA Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. 2000–2020. Koncepcja edytorska Halina Baszak-Jaroń, Oleg Aleksejczuk; prace red. Halina Baszak-Jaroń [i in.]. Kraków 2020 Oficyna Wydawnicza AFM Krakowskiej Akad. im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 4° ss. 298, nlb. 2, il.

10104. KRONIKA Szczecina 2019. Miasto zintegrowane. Red. nauk. Tomasz Czapiewski. Szczecin 2020 Wydaw. Nauk. Inst. Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 418, il., mapy.

Z treści: Wstęp s. 7–9; Roszkowski Janusz: Szczecin w Unii Europejskiej s. 13–26; Szule Marta: Nowy wymiar współpracy bałtyckiej Szczecina. Piętnaście lat kształtowania się nowego podejścia s. 27–39; Podgórska Renata: Współpraca miast partnerskich. Wymiar i specyfika zjawiska na przykładzie Szczecina s. 41–53; Ciechanowski Grzegorz: Dwie dekady istnienia Wielonarodowego Korpusu Północno-Wschodniego w Szczecinie s. 55–71; Czapiewski Tomasz: Wybory parlamentarne 2019 w Szczecinie s. 75–90; Chrobak Piotr: Wybory do Parlamentu Europejskiego 2019 roku w okręgu zachodniopomorsko-lubuskim na tle kraju s. 91–118; Sajniak Marcin: Wybory do rad osiedli w Szczecinie na tle kraju s. 137–182; Krasucki Eryk: Barbary i Piotra Zarembów wiosna 1945 roku s. 185–212; Ptaszyński Radosław: Tam, gdzie już nie rosną poziomyki. Albert Kweteczer i Hanna Sław-Kweteczer s. 213–220; Wybranowski Dariusz: Uzbrojenie antyczne, średnio-wieczne i renesansowe jako motyw zdobniczy w architekturze Szczecina (XVI–XX wiek) s. 221–244; Olechowska Paulina: Paweł Żuchowski – Ambasador Szczecina 2019 s. 247–258; Jagiello-Kmieciak Magdalena: Nie tylko Moniuszko... Oryginalne premiery w Operze na Zamku w Szczecinie s. 259–280; Maciejewska Małgorzata: Kultura w Książnicy Pomorskiej przez okrągły rok s. 301–316; Masternak Oskar: Ósme Mistrzostwa Europy w Gimnastyce Sportowej 2019 s. 317–332; Masternak Oskar: Młodzieżowy Strajk Klimatyczny s. 333–340.

10105. KUC Marek: Autobusy z Bolechowa 1996–2018. Neoplan, Solaris. Warszawa 2020 Wydaw. Komunikacji i Łączności 8° ss. 117, nlb. 3, il.

10106. KUNDERA Weronika: Sytuacja mniejszości polskiej na Litwie – dziś i w przeszłości. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 27: 2018 nr 3 s. 111–137, streszcz. ang.

XXI w.

10107. LEŚNIAK Henryk: Kult św. Huberta na terenie Gorzowskiego Okręgu Łowickiego. Gorzów Wielkopolski 2020 Wydaw. Puszca; Zarząd Okręg. Pol. Zw. Łowickiego; KKiKŁ PZŁ Oddz. Gorzowski im. Włodzimierza Kor-saka 4° ss. 100, il.

Lata 1997–2020.

10108. [LISZKA Jerzy, Morańda Stanisława Elżbieta, Obrzut Janina]: Gramy, śpiewamy, tańczymy. 20 lat Zespołu Regionalnego „Kowalnia” 2000–2020. Stróże 2020 Stow. Region. „Kowalnia” 4° ss. 112, il.

10109. ŁAPAJ-KUCHARSKA Justyna: Polityka zagraniczna Polski wobec Ameryki Łacińskiej w okresie pozimnowojennym. Katowice 2020 Wydaw. UŚ plik tekstowy PDF (7,15 MB), streszcz. ang., hiszp. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3915).

10110. MALISZEWSKI Rafał: Internet a wychowanie. Na przykładzie Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Piotra Dunina w Chojnicach. *Kultura i Wychowanie*. 2019 nr 1 s. 139–160.

Lata 1991–2019.

10111. MARECKI Piotr, Cieślewicz Tomasz, [pseud.] Tdc: Oni migają tymi kolorami w sposób profesjonalny. Narodziny gamedevu z ducha demosceny w Polsce. Kraków 2020 Korporacja Ha!art 8° ss. 297, nlb. 6, il.

Lata 1989–2018.

10112. MASZTAŁSKI Robert Piotr, Kryczka Piotr: Przeobrażenia struktury przestrzennej małych miast Dolnego Śląska po 2000 roku. Wrocław 2020 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 8° ss. 320, tabl. 2, il., mapy, streszcz. ang.

10113. MATYSZEWSKI Adam, Braszczyński Paweł Radosław: Wychowanie i misja. Historia salezjańskiego ruchu ewangelizacyjnego „Saruel” z Kutna-Woźniakowa. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 24: 2020 s. 95–143.

Od 1994 r.

10114. MEDWID Józef: Krótka historia „Radomszczańskiego Numizmatyka”. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 139–142.

Lata 1990–1993.

10115. MEDWID Józef: „Róbmy Swoje” jako organ prasowy lewicwy radomszczań-skiej. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 18: 2020 s. 143–150.

Lata 2000–2011.

10116. MIEJSKIE Koło PTTK w Skoczowie 2010–2019. Zespół red. Irena Greń, Krzysztof Greń, Witold Koźdoń, Katarzyna Kulisz, Joanna Ochanteł, Tadeusz Tobiasiewicz, Piotr Stebel. Skoczów 2020 Miej. Koło PTTK 8° ss. 143, il.

Zawiera też wspomnienia.

10117. MILCAREK Paweł, Kaznowski Piotr, Rowiński Tomasz: Aby On panował. Dwadzieścia

lat „Christianitas”. Kraków 2020 Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 79, nlb. 4. (Biblioteka Christianitas).

Czasopismo, l. 1999–2019.

10118. MRÓZ Maciej: Wybrane aspekty relacji polsko-litewskich w latach 1991–2019 i ich wpływ na kondycję mniejszości polskiej w Republice Litewskiej. Raport. Warszawa 2020 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 97, nlb. 1, streszcz. ang.

Dostępne także jako e-book.

10119. NYZIO Arkadiusz: Rakowiecka w remoncie. Transformacja polityki bezpieczeństwa wewnętrznego Polski w latach 1989–1993. Kraków 2020 Księg. Akademicka 8° ss. 889, il., streszcz. ang. (Societas; 130).

10120. PAWELEC Lidia: Kształcenie nauczycieli na Kielecczyźnie w latach 1989–2005. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J: Paedagogia-Psychologia. Vol. 32: 2019 [nr] 4 s. 65–75.*

10121. PAWLICKA Kama: „Projekt Legnica”. Działalność Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w latach 1994–2017. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 220.

Na podstawie rozprawy doktorskiej.

10122. PAZIO Rafał: 30 lat samorządu w Wołominie. *Rocznik Wołomiński. T. 16: 2020 s. 35–70.*

Rok 1990; zawiera też materiały źródłowe.

10123. PETROV Vladimir: Oświata i szkolnictwo polskie na łamach tygodnika „Głos znad Niemna na Uchodźstwie”. *Łódzkie Studia Teologiczne. R. 27: 2018 nr 4 s. 147–159, streszcz. ang.*

Lata 2015–2017.

10124. PETRUS Jerzy T[adeusz]: Ocalić od zapomnienia. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” na Rzecz Ochrony Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą. Kraków 2020 Stow. „Wspólnota Polska”. Oddz. Krakowski 8° ss. 80, il.

Lata 1990–2020.

10125. PIETRASIK Kamil: Przyczyny uchodźstwa czecheńskiego do Polski na przykładzie lat 1994–1996. *Kaukaz – Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość. Nr 3: 2017 s. 145–158, streszcz. ang.*

10126. PIOTROWSKI Paweł: Modele polityki rodzinnej w Polsce w latach 1989–2014.

Kraków 2020 Oficyna Wydawnicza AFM Krakowskiej Akad. im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8° ss. 332.

10127. PISKORSKI Paweł: Koalicja „Solidarności”, ZSL i SD w 1989 roku z perspektywy Stronnictwa Demokratycznego. *Zeszyty Historyczno-Polityczne. Nr 4: 2018 s. 27–62.*

10128. PODSTAWSKI Filip: Zakon Okrąglego Stołu. Częstochowa 2019 Wydaw. 3DOM 8° ss. 156.

Wzajemne relacje partii postsolidarnościowych, gł. Platformy Obywatelskiej oraz Prawa i Sprawiedliwości, l. 1989–2019.

10129. POLSKA w oczach sąsiadów, sąsiedzi w oczach Polaków. Stosunki polsko-czeskie. Red. Anna Citkowska-Kimla, Piotr Kimla, Katarzyna Flaga, Emil Antypow. Kraków 2018 AT Wydaw. 8° ss. 240, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Wintr Jan: Wpływ polskich nauk prawnych na czeską teorię prawa i prawo konstytucyjne po 1989 roku s. 93–102; Helma Szymon: Służby specjalne w Polsce i Czechach po 1989 roku s. 117–128; Gąsior Grzegorz: Stowarzyszenie Slezská matice osvěty lidové (Śląska Macierz Oświaty Ludowej) wobec stosunków politycznych polsko-czechosłowackich (i polsko-czeskich) w latach 1920–1938 s. 223–235.

10130. POLSKA w piosence (1989–2019). Pod red. Krzysztofa Gajdy i Małgorzaty Chrząstowskiej. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. UAM; Bibl. Raczyńskich 8° ss. 411, il., streszcz. ang.

Z treści: Pęczak Mirosław: Piosenka polska po 1989 roku. Twórczość samorodna s. 15–36; Kuligowski Waldemar: Publiczna celebrowanie wartości albo O roli piosenki na festiwalach s. 37–48; Kasperski Jakub: Jak brzmi Polska we współczesnej muzyce rockowej? s. 49–62; Kurek Jacek: Niekoniecznie lekkie, łatwe i przyjemne... O niektórych piosenkach czasu przełomu s. 77–84; Gornat Tomasz: Polskie akcenty w zachodniej muzyce popularnej s. 85–99; Suwiński Bartosz: Piosenka jako okno na świat. Uwagi rozproszone s. 101–114; Skolik Joanna: Piosenka o mojej Warszawie... Czy to tylko Sen o Warszawie? s. 115–134; Zawrotny Przemysław: Kobranocka przeciwko komunizmowi s. 135–152; Podemska-Kaluża Anna: „Polska” Kultu. Piosenka-manifest trzydziestolecia s. 153–172; [Bieniek Olga]: „Szach”. Rozmowa z Olgą Bieniek, reżyserką filmu dokumentalnego „Kult. Film”. [Rozm. przez.] Piotr Pławuszewski s. 173–192; Gawłowska Sylwia: „Zimny kraj”. Polska w tekstach piosenek Kory z lat 1991–2011 s. 193–206; Czaja Kamila: ZaboLAO. Polska współczesna w piosenkach zespołu Lao Che. [Lata 1999–2019] s. 207–222; Janas Tomasz: Aż chce się płakać? Polska w tekstach śpiewających poetów s. 267–310; Paczoska Ewa: Polska jako miejsce i „nie-miejsce” w piosenkach Jana Pietrzaka s. 311–326; Dźwinel Kamil: Natręctwa geografii. Szkic o twórczości Andrzeja Garczarka s. 327–346; Poprawa Adam: Późniejsza twórczość Wojciecha Młynarskiego s. 347–360; Gajda Krzysztof: Polska w najnowszych piosenkach Jacka Kleyffia s. 361–374; Rokosz Tomasz: Emisariusze dziadkowskiej tradycji. Limicy i ich repertuar pieśniowy w Polsce ostatnich dekad s. 375–391.

10131. POLSKA w Unii Europejskiej – od stowarzyszenia do piętnastolecia członkostwa. Monografia jubileuszowa dedykowana Profesor Elżbiecie Kaweckiej-Wyrzykowskiej. Red. nauk. Adam A. Ambroziak, Alina D. Szypulewska-

-Porczyńska. Warszawa 2020 Oficyna Wydawnicza SGH 8° ss. 644, il., mapy.

Z treści: Ambroziak Łukasz, Błaszczuk-Zawiła Marzenna: Polska w globalnych łańcuchach wartości w okresie członkostwa w Unii Europejskiej s. 35–65; Błaszczuk Maria Celina: Droga Polski do Unii Europejskiej. Od stowarzyszenia do członkostwa. Wybrane aspekty s. 99–114; Budnikowski Adam: Kiedy przystapilibyśmy do Unii Europejskiej i nie tylko, gdyby nie Jafta. Kalendarium historii alternatywnej s. 115–121; Czykier-Wierzbą Dorota: Pomoc z unijnych funduszy polityki spójności dla polskich regionów w latach 2004–2020 s. 123–143; Kundera Jarosław: Efekty makroekonomiczne 15 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej s. 215–237; Michałek Jan Jakub: Odwrót od globalizacji. Wojna celna pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Chinami i jej konsekwencje s. 251–276; Molendowski Edward: Główne tendencje i zmiany w handlu zagranicznym Polski po akcesji do Unii Europejskiej s. 277–294; Mucha-Leszko Bogumiła: Polskie inicjatywy na tle ogólnoeuropejskiej aktywności zjednoczeniowej w okresie budowania ideologicznych i instytucjonalnych podstaw wspólnej Europy s. 295–321; Nakonieczna-Kisiel Halina: O bilansie przepływów finansowych między Unią Europejską a Polską s. 323–332; Oziewicz Ewa: My – Europejczycy. Marzenia o polskim członkostwie w Unii Europejskiej i ich realizacja s. 333–341; Rowiński Janusz: Kilka uwag o procesie integracji handlowej polskiej gospodarki żywnościowej z gospodarką żywnościową Unii Europejskiej w okresie poprzedzającym polskie członkostwo s. 367–385; Stawska Renata: Polska w Unii Europejskiej. Kilka refleksji s. 387–391; Tendera-Właszczuk Helena: Nadzieje, obawy i realia z perspektywy 15 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej s. 453–466; Witkowska Janina: Polska w Unii Europejskiej. Przepływy bezpośrednich inwestycji zagranicznych s. 501–514; Wysokińska Zofia: Wybrane ekonomiczne aspekty członkostwa Polski w Unii Europejskiej s. 515–523.

10132. PRĘTKI Krzysztof: Polityka kulturalna w polskiej myśli politycznej po 1989 roku na przykładzie programów partii i ugrupowań politycznych w wyborach parlamentarnych 1991 roku. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 12: 2020 s. 217–234, streszcz. ang.

10133. PRZEDPEŁSKI Borys: Dzieje działalności Kościoła Chrystusowego w Płocku. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 4 s. 38–44, streszcz. ang.

Od 1990 r.

10134. PRZEMIANY demokratyczne w Europie Środkowo-Wschodniej. Polska na tle państw regionu. Red. nauk. Anna Ratke-Majewska, Beata Springer. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. FNCE 8° ss. 161.

Treść: Wojnicki Jacek: Formowanie się systemów partyjnych w Europie Środkowej i Wschodniej po 1989 roku na tle Polski s. 9–32; Jarosz Adam J.: Kształtowanie się samorządu terytorialnego w ramach procesów transformacji ustrojowej w Europie Środkowej s. 33–81; Ratke-Majewska Anna: Przemiany demokratyczne a kształtowanie tożsamości. Przypadek Polski s. 82–102; Springer Beata: Polityczno-prawne uwarunkowania transformacji korpusu służby cywilnej w Polsce po 1989 roku s. 103–141; Ilciów Adam: Przemiany mediów publicznych w Polsce na przykładzie TVP S.A. w okresie transformacji s. 142–158.

10135. PRZYBYSZEWSKA Maria: 20 lat Gimnazjum Publicznego im. Jana Pawła II

w Radomyślu Wielkim. Radomyśl Wielki 2020 Gm. 8° ss. 280, il.

Lata 1999–2019.

10136. REFORMA prawa karnego w latach 2015–2019. Red. nauk. Piotr Góralski, Anna Muszyńska. Warszawa 2020 Inst. Wydawniczy EuroPrawo 8° ss. 529, nlb. 4, il.

Z treści: Mierzwinska-Lorencka Joanna: Harmonizacja prawa w ramach Unii Europejskiej jako kierunek reformy polskiego prawa karnego s. 19–32; Koreczuk Józef: Nowelizacje Kodeksu karnego w latach 1997–2019 (próba charakterystyki) s. 33–41; Góralski Piotr: Przegląd i ocena głównych kierunków nowelizacji Kodeksu karnego przeprowadzonych w latach 2015–2019 s. 43–115; Gąska Patrycja: Reforma unormowań prawa karnego materialnego w zakresie kary pozbawienia wolności w latach 1997–2019 s. 277–309; Liżyńska Katarzyna: System karania za wykroczenia w świetle reformy prawa karnego w latach 2015–2019 s. 427–438.

10137. ROGOŹ Michał: Morderstwo prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza na łamach dzienników ogólnopolskich. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 23: 2020 nr 1 s. 115–134, streszcz. ang.

10138. ROZBICKI Paweł Seweryn: 25 lat szkoły muzycznej w Wołominie. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 129–137.

Od 1995 r.

10139. SALETRA Wojciech, Betiuk Marek: Od Układu Warszawskiego do NATO. Polityka obronna RP w latach 1989–2004. Łódź–Kielce 2020 Archae-Graph Wydaw. Nauk. 8° ss. 259, il.

10140. SANECKA-TYCZYŃSKA Joanna: Relacje polsko-niemieckie a racja stanu. Spór PiS–PO o model polityki zagranicznej wobec Republiki Federalnej Niemiec (2001–2015). *Humanities and Social Sciences*. Vol. 22: 2017 [nr] 24 (4) s. 147–162, streszcz. ang.

10141. SERAFIMOWICZ Włodzimierz: Zarys podziału terytorialno-funkcjonalnego Płocka w III Rzeczypospolitej. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 1 s. 26–36, streszcz. ang.

10142. SKAWIŃSKI Rafał: Sieć parafialna w diecezji ełckiej. *Civitas et Lex*. T. 14: 2017 nr 2 s. 67–88, streszcz. ang.

Powstała w 1992 r.

10143. SMOLIŃSKI Leszek: Śladami Jana Pawła II w 25. rocznicę pobytu w Płocku. *Notatki Płockie*. [R. 62]: 2017 [nr] 2 s. 31–34, streszcz. ang.

W 1991 r.

10144. SOBOLEWSKA Maria: 30 lat Związku Sybiraków – Koło w Wołominie. *Rocznik Wołomiński*. T. 16: 2020 s. 97–116.

Od 1989 r.

10145. STODOLNY Marek: Ruch konserwatywno-ludowy w Polsce po 1989 r.: Polskie Stronnictwo Ludowe „Solidarność”, Stronnictwo Ludowo-Chrześcijańskie, Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe. Warszawa 2017 Fund. Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Pol. – Counterpart Fund 8° ss. 400, il.

10146. SZCZEPANIAK-KROLL Agnieszka: Wpływ transnacionalizacji Polaków w Berlinie na ich tożsamość. *Przegląd Zachodni*. [R. 74]: 2018 [nr] 3 s. 259–273, streszcz. ang.

Lata 1990–2018.

10147. TARKA Daria: Pozycja prawnoustrojowa prezydenta miasta na prawach powiatu na przykładzie prezydenta miasta Płocka. *Notatki Płockie*. [R. 64]: 2019 [nr] 1 s. 37–47, streszcz. ang.

Po 1990 r.

10148. TOKARZ Grzegorz: Buddyzm w III Rzeczypospolitej – struktury i działalność. Poznań 2020 Wydaw. Nauk. FNCE 8° ss. 418.

10149. TRZCIELIŃSKA-POLUS Aleksandra: Trzydzieści lat stosunków polsko-niemieckich w cieniu historii (1990–2020). *Krakowskie Studia Międzynarodowe*. [T.] 17: 2020 nr 2 s. 113–127, streszcz. ang.

10150. TRZYDZIEŚCI. Polska w reportażu, reportaż w Polsce po 1989 roku. Red. nauk. Elżbieta Pawlak-Hejno, Magdalena Piechota. Lublin 2020 Wydaw. UMCS 8° ss. 282, streszcz. ang. (Biblioteczka Reportażu).

Z treści: Worsowicz Monika: Kłamstwo formy vs. zaufanie czytelnika. Dziennikarze o fikcji i autentyczności w polskim reportażu po 1989 roku s. 49–63; Dybalska Renata Rusin: Polscy zapiśnik. Obraz Polski z czechkiej perspektywy s. 121–132; Sygizman Kinga: Polski reportaż radiowy na arenie międzynarodowej. Laureaci Prix Italia, Premios ondas i Prix Europa s. 133–145; Wiszniovska Monika: Bohaterowie reportażu Jacka Hugo-Badera wobec zmieniającego się paradygmatu wartości s. 149–159; Bachura-Wojtasik Joanna: Odzyskać tożsamość. Wybrane reportaże o Zagładzie z lubelskiej szkoły reportażu radiowego s. 161–173; Białek Monika: Reportaż radiowy na Śląsku po 1989 roku. Twórcy – problematyka – wybrane realizacje s. 175–187; Żarnecka Paulina: Figuralność historii w reportażach Filipa Springera s. 189–211; Sowa Agnieszka: „Czekając na sobotę”. Filmowy portret problemów społecznych na polskiej wsi s. 213–228; Kurasiewicz Krzysztof: „Zwykły człowiek” jako bohater wybranych reportaży po 1989 roku s. 229–249; Burno-Kaliszuk Karolina: By Polska była bardziej innowacyjna. O polskiej innowacyjności w cyklu reportaży multimedialnych „Gazety Wyborczej” s. 251–266.

10151. TURKOWSKI Andrzej: Zmagania na peryferiach. Elity III RP o Rosji. Warszawa 2020 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 269, il.

10152. U NAS. 1990–2020. Nasze trzydziestolecie. Fakty, wydarzenia, wspomnienia, anegdoty.

Publikacja zbiorowa pod red. Andrzeja Sibilskiego; aut. tekstów: Jacek Gębicki, Dariusz Grześkowiak, Alina Juncewicz, Andrzej Sibilski. [Szczytna] [2020] EsanMedia 4° ss. 80, il.

Miesięcznik „Czerwiesk – U Nas”.

10153. UDZIK Beata: Trzydzieści lat z życia pewnej szkoły, czyli Ewolucja liceum w latach 1989–2019 z perspektywy krajowej i lokalnej. *Język, Szkoła, Religia*. R. 15: 2020 s. 112–133, streszcz. ang.

Typ szkoły.

10154. UGRUPOWANIA postsolidarnościowe w systemie partyjnym Trzeciej Rzeczypospolitej. Pod red. Arkadiusza Fordońskiego, Arkadiusza Lewandowskiego, Marcina Polakowskiego, Grzegorza Radomskiego. Toruń 2020 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 269, il., streszcz. ang.

Z treści: Strzelecki Michał: Pokoleniowe style myślenia postsolidarnościowych elit politycznych w realiach Trzeciej Rzeczypospolitej s. 13–46; Bojarowicz Tomasz: Partie i ugrupowania postsolidarnościowe oraz post-postsolidarnościowe jako ingrediencje podziałów społeczno-politycznych w Polsce s. 47–59; Malendowicz Paweł: Krytyka „epoki postsolidarnościowej” w Polsce po 1989 roku w myśli radykalnych i antysystemowych organizacji i partii politycznych s. 61–80; Fordoński Arkadiusz: „Tygodnik Solidarność” jako uczestnik sporów światopoglądowych w Polsce w latach 2004–2019 s. 83–125; Radomski Grzegorz: Edukacja w myśli politycznej wybranych ugrupowań postsolidarnościowych. Zarys problematyki s. 127–145; Włodarczyk Anna: Białoruś w koncepcji polityki zagranicznej partii postsolidarnościowych w latach 1995–2001 s. 147–166; Kujawski Jan: W poszukiwaniu tożsamości. Charakterystyka programów wyborczych Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego i Ligi Polskich Rodzin s. 167–195; Sikorski Tomasz: Udział ugrupowań konserwatywnych w koalicjach/parakoalicjach partyjnych (1989/1990–1992) s. 199–219; Szczepański Dominik: Mechanizmy demokracji wewnętrznej w procesach decyzyjnych Unii Wolności s. 221–245; Lewandowski Arkadiusz: Partie post-postsolidarnościowe w parlamencie Trzeciej Rzeczypospolitej s. 247–269.

10155. WIELGOSZ Łukasz: Wojna Polsko-Polska. Zarządzanie oligopolem politycznym przez Platformę Obywatelską oraz Prawo i Sprawiedliwość w latach 2001–2015. Katowice 2019 Wydaw. UŚ plik tekstowy PDF (3,44 MB), streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 2918).

10156. WIELKOPOLSKIE kluby i stowarzyszenia fotograficzne na początku XXI wieku. Red. Włodysław Nielipiński. Poznań 2019 Woj. Bibl. Publ. i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu 4° ss. 447, il.

Rec.: Biberstajn Ryszard, *Rocznik Leszczyński*. T. 20: 2020 s. 311–314.

10157. WILKOWSKI Eugeniusz: Dzieje parafii łacińskiej w Białopolu (1989–2020). Chełm-Białopole 2020 Eugeniusz Wilkowski;

na zlec. Gm. Ośr. Kultury w Białopolu 8° ss. 515, il.

10158. WÓJCIK Adam: Budowa pomnika prof. Stanisława Pawłowskiego w Tarnobrzegu. *Dzikoviana*. T. 6: 2020 s. 188–195.

Lata 2008–2010.

10159. WSZOŁEK Grzegorz: Służba Bezpieczeństwa w Krakowie na tle przemian w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych 1989–1990. Warszawa 2019.

Rec.: Leśkiewicz Rafał, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [T.] 36: 2020 s. 573–578.

10160. Z POMOCĄ potrzebującym. 30-lecie Caritas Polska. Red. nauk. Urszula Bejma, Marcin Iżycki, Leon Szot. Pelplin–Warszawa 2020 Wydaw. Bernardinum; Caritas 4° ss. 295, il., streszcz. ang.

Z treści: Mandziuk Józef: Działalność charytatywna w Polsce do 1989 roku s. 65–91; Przygoda Wiesław: Caritas Polska – 30 lat budowania sieci miłości wśród ubogich i potrzebujących s. 93–119; Kalinowski Mirosław: Śladami miłosiernego Samarytanina. Geneza i rozwój hospicjów w Polsce s. 183–207; Kosiak Piotr: Historia działalności charytatywnej dzieci i młodzieży na przykładzie Szkolnych Kół Caritas w Polsce s. 224–245; Szot Leon: Działalność Caritas Internationalis na przykładzie wybranych konfliktów i katastrof naturalnych w latach 2007–2019 w ujęciu socjologicznym s. 263–283.

10161. ZAJĄC Andrzej: Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej. Dziesięć lat działalności (2008–2018). *Pro Musica Sacra*. [Nr] 16: 2018 s. 11–69, streszcz. ang.

W Krakowie.

10162. ZAMECKI Stefan: Problematyka naukoznawcza na łamach periodyku „Nauka Polska Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój”. Studium historyczno-metodologiczne. Lata 1992–2016. Warszawa 2018 IHN PAN 8° ss. 477, streszcz. ang. IHN PAN. (Monografie z Dziejów Nauki i Techniki; t. 168).

10163. ZAREMBA Maciej: Polskie Towarzystwo Tatrzańskie. Oddział „Beskid” w Nowym Sączu. 1990–2020. Nowy Sącz–Chelmiec 2020 Impress Studio 8° ss. 110, tabl. 44, il. Pol. Tow. Tatrzańskie.

10164. ZARYS historii Wąlcza w latach 2005–2017. T. 1. Pod red. Bogusława Gałki. Wąlcz 2018 Oficyna Wydawnicza „Nie Byle Co”; na zlec. Urzędu M. 8° ss. 178, il.

10165. ZARYS historii Wąlcza w latach 2005–2017. T. 2. Pod red. Bogusława Gałki. Wąlcz 2018 Oficyna Wydawnicza „Nie Byle Co”; na zlec. Urzędu M. 8° ss. 141, nlb. 1, il.

10166. ZMIERCZAK Maria: Political and legal doctrines as a teaching subject at legal studies in the Third Polish Republic. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 72: 2020 z. 2 s. 173–197.

10167. ŻAK Paulina: Likwidacja pomników Armii Czerwonej w powiecie krotoszyńskim. *Kronika Wielkopolski*. 2020 nr 1/2 s. 164–168.

Lata 2018–2019.

SKOROWIDZ

Skorowidz zawiera w układzie alfabetycznym: 1. Nazwiska autorów i współpracowników, autorów przedmów, recenzji, tłumaczy i wydawców; 2. Tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych i zbiorowych oraz czasopism; 3. Nazwiska osób; 4. Nazwy geograficzne; 5. Nazwy zakonów i dynastii wymienionych w tytułach lub adnotacjach bibliograficznych. Po nazwach miejscowości podana jest nazwa powiatu, a w przypadku miast powiatowych – nazwa województwa. Miasta wojewódzkie nie posiadają żadnego określnika. Osobne hasła stanowią nazwy województw, dawne i obecne oraz nazwy diecezji i archidiecezji. Nazwy przymiotnikowe powiatów przyjęto za „Spisem miejscowości w Polsce”. W przypadku miejscowości leżących poza granicami Polski podano nazwę państwa, z wyjątkiem stolic, pozostawionych bez określnika. Liczby następujące po hasłach indeksowych odsyłają do numerów pozycji w tekście „Bibliografii”. Do hasel głównych (nazwiska autorów, tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych, zbiorowych i czasopism) oraz nazw geograficznych i historycznych odsyłają liczby drukowane pismem tekstowym (antykwą). Liczby drukowane kursywą odsyłają do nazwisk wymienionych w tytułach lub dodatkowych informacjach bibliograficznych oraz do nazw zakonów. W skorowidzu użyto następujących skrótów: fotografie – fot.; ilustracje – il.; opracowanie, opracował – oprac.; omówienie, recenzja – rec.; polemika – polem.; redakcja (także kierownictwo w zespołach redakcyjnych, względnie współredaktorstwo) – red.; replika – repl.; przekład, tłumaczenie – tł.; uzupełnienie – uzup.; różne formy współpracy – współpr.; wydawcy zaznaczeni w różny sposób (wydał, podał do druku, wyboru dokonał, zestawiał itp.) – wyd.

- 1 Liceum Ogólnokształcące im. Króla Władysława Jagiełły w Dębicy 3038
- 10 lat licealnej grupy teatralnej „Klepsydra” 10040
- 10 Pułk Strzelców Konnych 1436
- 100 autorytetów na 100-lecie Niepodległości z Ziemi Wodzisławskiej 5045
- 100 lat demografii w Polsce 2185
- 100 lat doświadczeń rolniczego na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW 2958
- 100 lat ochrony środowiska w Polsce 4166
- 100 lat pamięci i obchodów rocznicowych powstania wielkopolskiego 1618
- 100 lat parafii Chrząstowice 4744
- 100 lat polskich archiwów państwowych 778
- 100 lat polskich doświadczeń w ochronie zabytków ziemi 1680
- 100 lat Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii 1919–2019. 336
- 100 lat regionu grudziądzkiego w Niepodległej 8182
- 100 lat relacji dyplomatycznych między Polską a Bułgarią 4542
- 100 x propaganda 1423, 4543
- 100-lecie bitwy polsko-bolszewickiej 6207
- 100-lecie Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzeszycy 4167
- 100-lecie polskiej Policji 4168
- 1000 lat życia żydowskiego w Polsce 2835
- XI Kongres Stowarzyszeń Regionalnych 4969
- 12 Pułk Ułanów Podolskich 8772
- 13 Pułk Piechoty w kampanii wrześniowej 8773
- XIV Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznoego 984
- 15 lat wspólnego członkostwa w Unii Europejskiej 10041
- 17 – moja szkoła 9435
- 18 lat Galerii Sztuki Współczesnej 10042
- II Rzeczpospolita w drugiej połowie lat 30. 8183
- II wojna światowa 4666
- 20 lat Harcerskiego Instruktorskiego Kręgu Seniora 10043
- 20 lat Karkonoskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku 10044
- 20 lat Sudeckiego Bractwa Walońskiego 10045
- 25 lat Parafii Świętego Józefa Sebastiana Pelczara 10046
- 25 lat Towarzystwa Przyjaciół Janowca 344
- 30 lat Galerii Sztuki Regionalnego Ośrodka Kultury 1253
- 30 lat Instytutu Sztuk Pięknych 1337
- 30 lat polskiej sceny techno 10030
- 30 lat samorządności w Zabrzu 10047
- 30 lat Samorządu Gminy Szczawin Kościelny 10048
- 315 Dywizjon Myśliwski „Dębliński” 7266
- 35 lat Gminnego Ośrodka Kultury w Niebylcu 4970
- 4 Eskadra Wielkopolska 8184
- IV sprawozdanie biskupińskie 2024
- 45 lat Arboretum i Zakładu Fizjografii w Bolestraszcach 2959
- 450 lat Unii Lubelskiej 6694
- V Księga Jubileuszowa wsi Lubatowa 6241
- 50 lat Instytutu Elektroenergetyki Politechniki Warszawskiej 3039
- 50 lat Wydziału Matematyki Stosowanej 3040
- 50 lat Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2. 3041
- 50-lecie Wydziału Inżynierii Produkcji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie 3042
- 50-lecie Zespołu Śpiewaczego „Jutrzenka” 2090
- 500 lat parafii Knyszyn 4745
- 500-lecie reformacji 4746
- 55-lecie Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu 3869
- 60 lat działalności Podkarpackiego Oddziału PZITS 4169
- 60 lat LSM 4170
- 65 lat fotografii GTF 1287
- 650 lat herbu Krakowa 1301
- 70 lat Oddziału Kieleckiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich 4171
- 70 lat Polskiego Związku Motorowego 4014

- 70 lat Wolności 1950–2020. 3513
 70 lat Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych 3043
 70 lat z PTTK 4015
 70 lat Zakładowej Orkiestry Dętej Kopalni Węgla Brunatnego Turów 1437
 70-lecie Przedszkola w Woli Osowińskiej 3044
 725 lat historii Twardogóry 6340
 75 lat Głównej Biblioteki Lekarskiej 955
 75 lat Politechniki Łódzkiej 1438
 75 lat Towarzystwa Przyjaciół Dzieci na Dolnym Śląsku 3045
 75 lat Zespołu Szkół Elektryczno-Elektronicznych 3046
 75-lecie XXII Liceum Ogólnokształcącego 3047
 75. rocznica zakończenia II wojny światowej, likwidacji obozu Neu-Dachs 1289
 95 lat Szkoły Orłąt 3048
- A jednak wojna 8961
 Abarbanel Stephan 1661
 Abbas I, szach 4648
 Abelarda Eli 7529
 Abicht Rudolf 3275
 Abisynia 8203
 Ablams'kij Pavel 8622; tl. 6267; wyd. 8121
 Ablamowicz Renata 6376
 Abraham-Diefenbach Magdalena 9436
 Abramow-Newerly Jarosław 6023
 Abramowicz Mieczysław 1275
 Abramowicz Zofia 3007, 3266, 3283
 Abramowski Edward 8271
 Abramuk Inna 679
 Abryszeński Piotr 9437, 9948; oprac. 9413
 Absolwenci Politechniki Gdańskiej 2960
 „Aby utrzymać porządek” 8016
 Achilles Puchała, bl. 6229
 Achmatowa Anna zob. Ahmatova Anna Andreevna
 Achramowicz Radosław 3678
 Achremczyk Stanisław 307, 5628, 6270, 6271, 6775, 6776
 Ackermann Felix 4626
 Āckiv Oksana 7399
Acta Archaeologica Lodziensis 95
Acta Baltico-Slavica 3481
Acta Medicorum Polonorum 96
Acta Militaria Mediaevalia 97
Acta Poloniae Historica 98
Acta Universitatis Lodzensis 99, 100
 Ad honorem Immaculatae Conceptionis Mariae 4747
 Adamczewski Jakub 423
 Adamczewski Marek 1828, 8185
 Adamczewski Michał 694
 Adamczewski Przemysław 8962; red. 4627
 Adamczewski Rafał 4172
 Adamczewski Tymon 2707
 Adamczyk Arkadiusz 2336, 4597, 4631, 5788, 8186, 8187, 8962A
 Adamczyk Barbara 1681
 Adamczyk Czesław 2181
 Adamczyk Dariusz 2475, 6434; red. 6480
 Adamczyk Grażyna, red. 3097
 Adamczyk Jan 2181
 Adamczyk Jerzy 781, 904, 5528
 Adamczyk Jerzy 2181
 Adamczyk Krystyna 2181
 Adamczyk Mieczysław 4835
 Adamczyk Piotr 4024
 Adamczyk Przemysław 4627
 Adamczyk Ryszard 2181
 Adamczyk Wiesław 8774
 Adamczyk Zdzisław Jerzy, wyd. 7339
 Adamczyk-Garbowska Monika 5544, 5544; oprac. 3304; rec. 7764; red. 5544; tl. 9272
 Adamiak Grzegorz 4748
 Adamec Anna 5013
 Adamiec Jacek 3864
 Adamiecki Karol 5358
 Adamik-Szyziak Małgorzata 3017
 Adamišin Peter 5030
 Adamiuk Antoni 9689
 Adamkowicz Marek, red. 5383
 Adamkowicz-Iglińska Bożena 3288
 Adamowicz Elżbieta, oprac. 8168
 Adamowicz Eugenia 5359
 Adamowicz Jarosław 3635
 Adamowicz Paweł 10137
 Adamowo, pow. olsztyński 6156
 Adamowski Jan 2131; red. 2131, 2145
 Adamowski Janusz 3498
 Adams, Stany Zjednoczone Ameryki 2917
 Adamska Anna 1346, 6576; oprac. 1346; rec. 704
 Adamska Bożena 8017
 Adamska Dagmara 4092, 4467
 Adamska Krusiewicz Barbara 6094
 Adamska Magdalena 925
 Adamska Zofia 5392
 Adamski Artur 5802; współpr. 1887
 Adamski Jakub 555, 3623, 3640, 3641
 Adamski Józef 8775
 Adamski Łukasz 4751; red. 8944, 9343
 Adamski Stanisław 4880
 Adamski Zbigniew 5392
 Adamus Anna Maria 1762, 9438; przedm. 9550; red. 9550
 Adamus-Kowalska Justyna 779
 Adela z Normandii 2219
 Adelajda, Australia 813
 Adelson Robert 7400
 Adimora-Ezeigbo Akachi 2719
 Adler Eliyana R. 2884
 Adler Hermann 8779
 Adler Shlomo 8776
 Administracja terytorialna 9724
 Admirałowie wyobraźni 3419
 Adreev Daniil Leonidovič 3397
 Afanasjew Alina 5360
 Affelski Jakub 1857
 Afganistan 672, 2765, 8076
 Afryka 1755, 2032, 2285, 2391, 2693, 2697, 2719, 3004, 3019, 4836, 4928, 4995, 6053, 6620, 8921, 9122, 9305, 9368, 9905, 9948; Południowa 2285; Północna 1348, 2316, 8882, 9528; Wschodnia 2285, 2615, 2645
 Afanazy Roman 9257
 Against anti-semitism 2836
 Agesilus II, król Sparty 2460
 Āgula Fernando 4160
 Āgústsson Jóhannes 6777
 Ahmatova Anna Andreevna 3391
 Ajnowie 2096
 Aksamit Helena 9258
 Aksamit Teresa, tl. 9258; współpr. 9258
 Aksamitowski Andrzej 4737; współpr. 4732; wyd. 8084
 Akt nominacyjny Andrzeja Zamoyckiego 6695
 Akta sejmikowe województwa belskiego 6696
 Akwizgran, Niemcy 2241
 Al-Ġharnāti Abū-Hāmid 1857
 Alagierska Jolanta 3049
 Alaguj, Rosja 2519
 Albania 2660, 3903, 8010, 9442
 Albert Chmielowski (właśc. Adam Chmielowski), św. 4773
 Albert ze Sternberka 6616
 Albertyni 4773
 Albi, Francja 2510
 Albiński Andrzej 2961, 7401, 8188
 Albiński Elżbieta Monika 2961, 5913, 8189
 Albiński Tomasz, rec. 3770
 Albrecht Hohenzollern, książę pruski 4516
 Albrecht Fryderyk Hohenzollern, książę pruski 6772, 7010
 Albrecht Jacek 1696, 3642
 Album. Stu bohaterów na stulecie Niepodległej 5046
 Album głubczyckich rodzin kresowych 1439
 Ale dżaz! 1372
 Aleksander I, car 7413
 Aleksander I Karadziordziewiç, król Jugosławii 2223, 2718
 Aleksander II, car 2210, 7776, 7937
 Aleksander Newski, książę nowogrodzki i św. 2328
 Aleksander Sculteti. Przyjaciel Miłkołaja Kopernika 1375

- Aleksander Wielki 2270, 2460, 2269
 Aleksandria, Egipt 2271, 2391, 2453
 Aleksandrowicz Miłosz 2552
 Aleksandrowicz Paweł 8485
 Aleksandrów Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie 8308; powiat 3818, 9916; region 9004
 Aleksejczuk Oleg, oprac. 10103
 Aleksievič Svätłana 3397
 Aleksiewicz Józef 4352
 Aleksiewicz-Drab Marta 3041
 Alexander Hans 675
 Alfabet Solidarności 81
 Algier 8882
 Algieria 8078
 Alhama de Murcia, Hiszpania 4101
 Ali Muhammad (właśc. Cassius Marcellus Clay jun.) 2661
 Allard Carel 7072
Allensteiner Volksblatt 4543
 Allerhand Leszek 8777, 8777
 Allerhand Maurycy 8777, 8777
Almanach Historyczny 101
Almanach Łącki 10092
Almanach Sąddecki 898
 Almes Ivan 3445
 Alpy 2244, 3365, 7059, 7428, 7451, 7616
 Altdorf, Niemcy 3237, 4160
 Altenberg Herman 5341
 Alter Wiktor 9059
 Althoff Gerd 553
 Alzheimer Alois (Aloysius) 2994
 Ałtaj 3365
 Amanowicz Wioletta 1068
 Amarna, Egipt 2408, 4070
 Amat Obryk Matylda 2371; red. 2371
 Ambazonia, samozwężce państwo w Afryce zachodniej, formalnie część Kamerunu 2285
 Ambrochowicz-Gajownik Anna 2896, 4544, 8295, 8636
 Ambrosewicz-Jacobs Jolanta 712, 9151
 Ambroziak Adam A., red. 10131
 Ambroziak Delfina 5200
 Ambroziak Łukasz 10131
 Ambroziak Natalia, wyd. 7322
 Ambroziak Sławomir 2350
 Ambroziak Tomasz, rec. 7181
 Ameryk Paweł 6351
 Ameryka 652, 2279, 2306, 2568, 2938, 5208, 6130, 6620, 8444, 9748; Łacińska 1658, 2232, 2612, 2675, 2681, 4831, 5346, 10109; Południowa 1326, 2827, 3373, 7277; Północna 1326, 1867, 2554; Środkowa 2827
 Ameryka, wyspa zarchezynowa i wilki na straży 1440
 Amiel Irit 2853
 Amielańczyk Krzysztof 4495
 Ammianus Marcellinus 2270
 Amsterdam 1972
 Amundsen Roldal 2572
 Anastazja Piastówna, księżna pomorska 6336
 Anastazy Jakub Pankiewicz, bl. 5207
 Anastazy Strzelecki (1783–1848) 6002
 Āncuk Oleksandr 4751
 Anczyc Władysław Ludwik 7142
 Anczyk Adam, red. 2794
 Anczykowski Jerzy Marian 6199, 6200
 Anders Paweł 2011; red. 4368
 Anders Władysław 1566, 2904, 4615, 5699, 6014, 8951, 9073, 9097, 9160, 10000
 Ando Atsushi 2096
 Andriasiak-Czarnecka Agata 4994
 Andreas-Salomé Lou 2804
 Andrejczyk Małgorzata 3266
 Andrychowski Jarosław 4667
 Andrychów, pow. wadowicki 7510
 Andrysiak Ewa 3201, 3420, 3440, 7402, 8190; red. 284
 Andrzej Bobola, św. 4890, 4945
 Andrzej Olgierdowicz, książę połocki 2806
 Andrzej Rusiniec zob. Rusiniec Andrzej
 Andrzejczak Michał 4630, 4631
 Andrzejczyk Kacper 4749
 Andrzejewo, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 5990
 Andrzejewska Aldona 3767
 Andrzejewska Ewa 3514
 Andrzejewska Jolanta, red. 3152
 Andrzejewska-Batko Karolina, red. 1024
 Andrzejewska-Zajac Alicja 996
 Andrzejewski Aleksander 3017, 3767, 6050
 Andrzejewski Dariusz 1441
 Andrzejewski Łukasz 6097
 Andrzejewski Marek 5470
 Andrzejewski Witold 5361
 Andrzejkowicz-Butowt Michał 7515
 Andrzejowska Mirosława 4093, 4094
 Andrzejowski Antoni 4070
 Andrzejowski Jacek 6366
 Anduła Kamil 2826, 4709
 Andy 5531
 Anger Kenneth 3887
 Angerman Jarosław 4752
 Angler Kasper 3471
 Anglia 781, 1249, 2318, 2329, 2528, 2567, 2576, 2601, 2602, 2643, 2794, 3048, 3973, 4070, 4333, 4495, 4617, 4666, 6869, 6917, 7008, 7069, 7145, 7287, 7291, 7356, 7715, 8889, 9247
 Anhalt Ludwik 1151
 Anielin, woj. łódzkie 8967
 Anielska Agnieszka, red. 3132
 Animal sacrifice in ancient world 2371
 Anioł Włodzimierz 4628, 10049
 Aniparkoŭ Vadzim Vadzimavič 7070; red. 7070
 Aniszewska Jolanta 453
 Ankarcona Alicja zob. Habsburg Alicja z Ankarconów
 Ankiewicz Jadwiga 8778
 Anna, królowa Wielkiej Brytanii 2603
 Anna, św. 3647, 4808
 Anna Austriaczka, żona Zygmunta III Wazy 5019
 Anna Jagiellonka 4297
 Anna Radziwiłłówna, księżna mazowiecka 4298
 Anna Wazówna, kólewna szwedzka 6805, 7129
Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska 102
 Annesley, Wielka Brytania 1838
 Annusiewicz Jan 9905
 Anonim zw. Galleem 559, 1767, 4708, 4709, 6478, 6479, 6608, 6622, 6674
 Anoszek Sergiusz 2580
 Ānoũska Valāncina 8191
 Ānoũski Aleg 8191
 Antall József 5116
 Antarktyka 9274
 Antczak Józef 5362
 Antczak Karolina 1158
 Antczak Małgorzata, współpr. 9429
 Antczak Mariola 3440; red. 3440
 Anti-war bulletin 1303
 Antiochia, Turcja 2533
 Antipow Emil, red. 10129
 Antkowiak Maksymilian 3643
 Antkowiak Roch 5489
 Antkowiak Wojciech 3644
 Anton Miaoara 9152
 Antonczyk Wiktoria 7490
 Antonescu Ion 4666
 Antoni Radziwiłł oraz jego epoka w listach żony 7266
 Antoni z Padwy, św. 4863, 4879
 Antoni Zawistowski, bl. 5363
 Antonic Bogdan-Igor 2854
 Antoniewicz Karol 4940
 Antoniewicz Marcell 1795
 Antonin, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 1821, 7266
 Antonin z Przemyśla 3406
 Antoniny, Ukraina 6157
 Antoniak Jarosław, red. 8903; wyd. 8903
 Antonowicz Bolesław 5365
 Antonowicz Kazimierz 5364
 Antonowicz Krystyna 5364
 Antonowicz Marcin 5364
 Antonowicz Stefan 5365
 Antonowicz Sylwia 713
 Antonük Nataliā Volodimirivna 4490
 Antończak vel Kinkiela-Pudełko Monika 1760

- Antończyk Krzysztof 9207
 Antopol, Białoruś 3761
 Antos Hanna, wyd. 8059
 Antos Janusz 5449
 Antosik Lukasz 3515
 Antosik Szymon 2537, 7622
 Antosik-Piela Maria 3289
 Antoszek Patrycy Władysław 4952
 Antoszczuk Rafał Maria 2017
 Antowski Andrzej 5047
 Antropologiczne wędrówki po „miejscach” bliskich 2091
 Antyborzec Ewa, przedm. 2125
 Anusik Zbigniew 1799, 1800, 2553, 4447, 6778, 6779, 7226; red. 100, 202, 7226
 Anusin, pow. radziejowski 4094
 Anusz Andrzej 4548
 Anuszewski Jarosław 4786
 Anuszkiewicz Edward 34
 Anzelm Polak 4940
 Anzorge Anna 2372
 Apanel Danuta 3172; red. 3172
 Aparat bezpieczeństwa w perspektywie antropologii organizacji 9439
Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989 103
 Apellas (właśc. Marcus Julius Apellas) 2428
 Apeniny 7647
 Apeniński Półwysep 2532
 Apicjusz 7534
 Apolonka, pow. częstochowski; region 9234
 Appel Włodzimierz, wyd. 3114
 Arabas Iwona, rec. 7071
 Arabia, Arabowie 2392, 2464, 2483, 2656, 4097, 4447, 5005, 5018, 6972
 Arad Yitzhak 8963
 Araszczuk Stanisław, red. 3519
 Arbuz Marcin, oprac. 1266, 1267
 Arc és álarcok 3290
 Archaeologia – Pomerania – Muzealia 2025
Archeion 104
 Archeologia gór 2026
 Archeologia pamięci 1442
Archeologia Polski 105
 Archetti Giovanni Andrea 4648
 Archidiecezjalne Wyższe Seminarium Duchowne 3050
 Architektura XX wieku 3645
 Architektura drewniana w Białymstoku 3646
 Architektura i budownictwo Mazowsza 3647
 Architektura w służbie potrzebujących 3648
Archiva Ecclesiastica 106
Archival Science 821
 Archiwa bez granic 780
Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne 107
Archiwa, Kancelarie, Zbiory 108
 Archiwa kościelne w niepodległej Polsce 781
 Archiwa Pomorza Środkowego 2779
 Archiwa Rodzinne Niepodległej 782
 Archiwa we współczesnych badaniach filmoznawczych 3870
 Archiwa wyodrębnione w polskiej sieci archiwalnej 783
Archiwista 69
Archiwista Polski 69, 109
 Archiwiści i historycy wobec państwa 784
 Archiwum, archiwistyka, kultura 785
 Archiwum ks. prał. Rafała Gogolińskiego-Elston 8779
 Archiwum Polityczne Generała Józefa Hallera 8018
 Archiwum Ringelbluma 8780
 Arciszewscy, rodzina 7069
 Arct Michał 5342
 Arct Stanisław 5341
 Arcybiskup Józef Teodorowicz 4750
 Arden, Stany Zjednoczone Ameryki 7569
 Ąremčuk Andrij 2828
 Arendt Ada 3922, 6780, 6781
 Arendt Hannah 2674
 Argentoratum zob. Strasburg
 Argentyna 2300, 2747, 2929, 5207, 5733, 7289, 9359
Argumenta Historica 110
 Arhirejs'kij Dmitro Volodimirovič 8658
Arka 9982
 Arkona, skalisty przylądek na wyspie Rugii, Niemcy 6604, 6608
 Arktyka 2726
 Arkusz Aleksandra 5449, 9779
 Arm Sara, tl. 8845
 Armand Émile 2324
 Armenia 2670, 3516, 5005
 Armiński Franciszek 1938
 Arnaud Léonard 2285
 Arno Anna 5590
 Arnold Matthew 2329
 Arnold Udo 556
 Arnswalde zob. Choszczno
 Arnsztajn Jan 8590
 Arnsztajnowa Franciszka 8590
 Arpadowie 6562
 Arsenał artyleryjski 9259
 Art of the Armenian diaspora 3516
 Artaksydowie 2383
 Artman Janina, red. 8967
 Artola Inés R. 2796
 Artwińscy, rodzina 7305
 Artwiński Stefan 1814
 Artwiński Stefan Marian, red. 8097
 Arvaniti Joanna 1388; red. 1388
 Arystokrata ducha 4751
 Arystokrata ducha, wiary i miłości 4752
 Arystoteles 2812, 4354, 6753
 Asam Kosma Damian 3612
 Ascherson Neal, przedm. 8076
 Askanas Kazimierz 5107, 9260
 Askanas Zdzisław 5366, 5367
 Askanasowie, rodzina 5107
 Askenazy Szymon 586
 Asnyk Adam 3201, 3372, 3401, 5368, 7267, 7501
 Asterblumowa Cywja 8713
 Astrahlady, Białoruś 1881
 Astramowicz-Leyk Teresa 2646
 Astramskas Arūnas 7403
 Asuny, pow. kętrzyński 4803; parafia 4803
 Asy polskiego lotnictwa wojskowego 5048
 Aszyk Urszula 3871
 At the Meeting Point of Cultures and Nations 7404
 At the source of dailiness 4971
 Ataman Klaudia 3258
Ateneum 8007
Ateneum Wileńskie 8641
 Ateny 2387, 2444, 2450; starożytne 4495
 Athos (Święta Góra) 2507
 Atlantycki Ocean 2275, 4061
 Atlas Twierdzy Toruń 4668
 Attalos I Soter, król Pergamonu 2398
 Au Juliusz 7268
 Auch Michał 3832
 Audero-Buttero Diego 9232
 Augé Marc 515
 Augsburg, Niemcy 7023
 Augustowiec Sławomir 2803
 August II Mocny 1865, 2824, 2827, 5010, 6705, 6706, 6757, 6836, 6963, 7022, 7061
 August III Sas 2824, 3767, 5010, 6777, 6795, 7022, 7070, 7202
 Augustian-Zarebska Agnieszka 2223
 Augustianie 3640, 4806, 7281, 7974, 7879
 Augustowski Kanał 7598
 Augustowski Zygmunt, pseud. Jan, Wiktor, Bross, San 8757
 Augustów, woj. podlaskie 5136; region 9343, 9793
 Augustyn, św. 2405
 Augustyn Leszek 2570
 Augustyn Maciej 4173, 4174, 6782, 6783
 Augustyn Wiesław, oprac. 8949
 Augustyniak Bogdan Melchior 4753
 Augustyniak Sławomir 9004
 Augustyniak Urszula 5019; rec. 6840, 7186, 7187; repl. 7186, 7187
 Augustynik Grzegorz 4928
 Augustynowicz Christoph, oprac. 11
 Augustynowicz Hiacynta 4900
 Augustyński Zygmunt 5369
 Auleytner Julian 8192
 Aulich Manswert 680
 Aulock Hubertus von 8616
 Aulus Gellius 4495
 Aurifaber Andreas 7067

- Auriga Rudolf 8529, 8529
 Auriga-Seyda Dorota 6152
 Auschwitz zob. Oświęcim
 Auschwitz-Birkenau zob. Oświęcim
 Auschwitz-Birkenau. Ofiary zbrodniczej medycyny 8781
 Australia 2884, 2916, 2940, 3004, 5931, 8075, 8166
 Austria 404, 896, 1771, 2206, 2254, 2320, 2583, 2740, 2827, 4879, 4952, 5013, 5635, 6299, 6308, 6362, 6710, 6788, 7579, 7827, 8043, 8084, 8615, 8622, 8658, 8667, 9660; Austro-Węgry 1771, 2012, 2555, 2578, 2579, 3492, 3634, 4620, 4637, 4735, 4743, 4952, 7269, 7280, 7290, 7345, 7390, 7397, 7435, 7757, 7774, 7808, 7906, 8192, 8664; zabór 2740, 4266, 7639, 7735, 7736, 7740, 7741
 Austro-Węgry wobec odbudowy państwa polskiego 7269
 Ausz Mariusz 4220, 8193, 8194, 8195; red. 224
 Autchiewicz Jerzy 9796, 10016
 Awarowie 4837
 Awzan Kacper 2826
 Axer Erwin 3366
 Axer Jerzy 3006; współpr. 7216
 Azad Maulan 4447
 Āzborovskaā Inessa Sergeevna 8615
 Azerbejdżan 2670, 2849
 Azja 1145, 1185, 1867, 2309, 2719, 3004, 4735, 4807; Mniejsza 2203, 2398; Środkowa 2505, 2884
 Aznar José María 2796
- Baayes Thomas 6594
 Babiak, pow. kolski 8219
 Babica, pow. strzyżowski 5933
 Babice, pow. chrzanowski 992; gmina 4288
 Babicz-Kaczmarek Karolina 3649
 Babik Stanisław 4655
 Babilonia 2382
 Babinetz Piotr 4752
 Babiński Aleksander Zygmunt 7405
 Babiński Leon 7270
 Babiński Leszek 2024
 Babiogórskie Pasma 6331
 Babirecki Jan 1969
 Babke, Niemcy 6608
 Babnis Maria, oprac. 5939
 Babraj Krzysztof 2229
 Babulewicz Barbara 1682, 10050; współpr. 113
 Bac-Bronowicz Joanna 1696, 3693
 Bach Anna, oprac. 5300
 Bach Johann Sebastian 3928, 3929, 3937, 7060
 Bach Magdalena 6303
 Bachanek Grzegorz 3412, 7406
- Bachanek Krystyna 6311
 Bachanowicz Joanna Małgorzata 3412
 Bachchan Amitabh 2277
 Bachleda-Księdzularz Franciszek 5370
 Bachórz Agata 5021; przedm. 5021; red. 5021
 Bachura-Wojtasik Joanna 3476, 10150
 Bacic-Saliszewska Alina 2828, 4737
 Bäcker Roman 2675, 4595
 Backman Helena 3421
 Baczkowski Krzysztof, wyd. 6738
 Baczkowski Michał 2822, 7404, 7407, 7408, 7643, 7736, 7740
 Baczyńska-Hryhorowicz Alicja 4467
 Baczynski Wojciech 2820
 Badach Artur 1382
 Badacz i znawca religii przeszłości 4754
 Badania geograficzne dla rozwoju niepodległej Polski 1927
 Badeni Alicja zob. Habsburg Alicja z Ankarcronów
 Badeni Joachim 5371, 5371
 Badeni Kazimierz 4536
 Badocha Zdzisław, pseud. Żelazny 5372
 Badowicz Maciej 6435, 6436, 6965
 Badowska Małgorzata, red. 6761; współpr. 6761
 Badura Anna 9440, 9441
 Badura Monika 6460, 6461
 Badyda Ewa 3271
 Badyna Piotr 4238
 Baer Monika 3004
 Baeva Iskra 4542
 Bagatti Bellarmino 5207
 Bagdach Teodor 7389
 Bagi Dániel 6608; rec. 704
 Bagicz, pow. kołobrzeski 4115
 Bagiński Jan 677
 Bagiński Witold 9439, 9442; przedm. 9306; red. 5172; wyd. 9306
 Bagińska Agnieszka 3373
 Bagińska Anna, red. 5216
 Bagińska Dorota 3645
 Bagińska-Żurawska Teresa 6157
 Bagiński Bogusław 4160
 Bagiński Krzysztof 4745
 Bagiński Wojciech 3645
 Baglivo Beatrice 3320
 Bagrowicz Jerzy 6045
 Bahamy, archipelag na Oceanie Atlantyckim 2239
 Bahlawan Natalia, tł. 1026
 Bailly Rosa 8782
 Balczyk Magdalena 4491, 4492
 Bairašauskaitė Tamara 7409
 Baird Tadeusz 9840
 Bajda Justyna 7410
 Bajda Łukasz 6291, 7411; oprac. 6245
 Bajer Jakub 7138; wyd. 6698
- Bajer Michał 3946
 Bajerowa Irena 5373
 Bajerski Franciszek Józef 7051
 Bajka Monika 4024, 6383
 Bajkał 7769
 Bajko Marcin 7412; rec. 3160, 3302
 Bajko Piotr 8196
 Bajończycy i inni 4669
 Bajorek Angela 5004
 Baka Małgorzata 519, 1755; oprac. 1006
 Bakes Stanisław 3051
 Bakhtadze Mikheil 8197
 Bakiera Jakub 2318
 Bakula Bogusław 9443
 Bakula Julian 7780
 Balandier Georges 516, 517, 541
 Balasińska Małgorzata 6043
 Balázs István Miklós 4620, 5116, 8745
 Balbus Tomasz 5666
 Balbuza Katarzyna 1877, 2269; przedm. 2270; red. 2269, 2270
 Balcer Elwira 4870
 Balcerak Wiesław 2647, 2740
 Balcerek Mariusz 391, 680, 3319, 4728
 Baleary, archipelag hiszpański 2436
 Balej Stefan 3143
 Balham zob. Londyn
 Bali 2765
 Balicka Maria 6223; przedm. 6223
 Balicka-Szcześniak Ewa, red. 1401
 Balicki Adam 732
 Balicki Janusz, tł. 1647
 Balicki Stefan (1899–1943) 3401
 Balicki Stefan, pseud. Bylina 5097
 Balicki Zygmunt 7367
 Balickij Vsevolod Apollonovič 8329
 Balić Karol 5208
 Baliński Aleksander, red. 1423, 4543
 Baliński Jan 5346
 Balisz-Schmelz Justyna 1501, 2648, 9444
 Baliszewska Maria 2177
 Balkan Jews and the minority issue in South-Eastern Europe 2223
 Balkelis Tomas 8198; rec. 8221
 Balon Jarosław 6331
 Balowski Mieczysław, oprac. 1872
 Baluh Oleksij 6784
 Balādhurī Aḥmad ibn Yahyā 2545
 Balzac Honoré de 3946
 Balzer Oswald 6437
 Bałchan Jan 1270, 1729
 Balda Waldemar 5625, 6074
 Bałkany 196, 262, 1673, 2223, 2401, 2480, 2545, 2625, 2736, 2774, 2822, 2904, 7651; Zachodnie 2545, 4542
 Bałkański Półwysep 2545
 Bałtowie 199, 4118
 Bałtyckie Morze 1957, 2275, 2310, 2787, 2832, 3013, 4663,

- 4665, 6331, 6478, 6479, 6604, 6858, 8225, 8276, 8763, 9842; kraje 1395; region 1917, 2621, 2803, 3481, 4619, 6631, 10068; wybrzeże 7478
- Bałuk-Ulewiczowa Teresa 7069
- Bałukowie, rodzina 5168
- Bałus Wojciech 1683; red. 136
- Bałżewska Katarzyna 3291, 3292
- Bamberg, Niemcy 2524
- Bámulám a Visztulát 4972
- Banach Andrzej Kazimierz 5374
- Banach Krzysztof 1161
- Banach Stefan 3104
- Banach Witold 5049
- Banach Wojciech 1443
- Banasiak Daniel 3397
- Banasiak Jakub 3517
- Banasiak Jan 4244
- Banasiak Karolina 4971
- Banasiak Patryk 768, 2027, 2058, 2795, 6656, 6785; przedm. 6656; red. 768, 6656
- Banasiak Piotr 1040, 1181
- Banasiewicz-Ossowska Ewa 2895
- Banaszak Adam 4000
- Banaszak Danuta 557, 6438, 6594; red. 6594
- Banaszak Paweł 6367
- Banaszek Tadeusz 4743, 8199, 8200, 8201, 9445
- Banaszkiewicz Aleksandra 8202
- Banaszkiewicz Jacek 2803
- Banaszkiewicz Magdalena 1302
- Banaś Anna 1425
- Banaś Barbara 9446
- Banaś Danuta 5218
- Banaś Konrad 4447, 8203
- Banaś Kornelia 4787, 4928
- Banaś Paweł 1425
- Banaś-Korniak Teresa 3386, 3406
- Bandeira Manuel 2820
- Bandrowska Kamila 9447
- Bandtkie-Stężyński Jan Wincenty 3
- Bandurski Janusz W. 9838
- Bandurski Władysław 7713
- Bandziak-Kwiatkowska Karolina 1205
- Banek Dariusz 518
- Bangrowska Agnieszka 779
- Bania Zbigniew 3767, 7069
- Baniecki Adam 786, 831, 4238, 9448
- Banik Joanna 4755; oprac. 4755
- Banionis Juozas 2962
- Baniowski Dariusz 4095
- Bankowicz Marek 4632
- Banot Aleksandrea E. 3373
- Bańdo Adam 8204
- Bańka Krystyna 866
- Bańka-Kowalczyk Magdalena, red. 2292, 2293
- Bańko Mirosław 3247
- Bańkowska Aleksandra 8964; wyd. 8897
- Bańkowska Małgorzata 558, 3440, 8205
- Bańkowski Andrzej 3266
- Bańkowski Piotr 8579
- Bar, Ukraina; konfederacja 4297, 4728, 4743, 4940, 6782
- Bar Joachim Roman 5050
- Bar Joanna 2224
- Bar Józef 6229; red. 6229
- Bar Přemysl 4806
- Barabas Adam, rec. 2689
- Barabas Witalij 4626, 8965
- Baran Alfons 4857
- Baran Alina, red. 6
- Baran Barbara 5004
- Baran Bogumiła 6001
- Baran Józefa 5375
- Baran Maciej 6839
- Baran Paweł 3911
- Baran-Szoltys Magdalena 404
- Baranauskas Kazimieras, oprac. 2883; red. 2883
- Baraniak Antoni 9261
- Baraniecka-Szaynok Wanda 5051
- Baraniewski Leszek 8966
- Baraniuk Tadeusz, przedm. 2095; red. 2095
- Baranov Andrej 3293
- Baranov Eduard Trofimovič 7962
- Baranowa Anna 5449
- Baranowicz Grażyna 2827
- Baranowo, pow. ostrołęcki 4209
- Baranowska Anna 4900
- Baranowska Grażyna, red. 160, 1442
- Baranowska Maria 6257
- Baranowska-Fietkiewicz Anna 996
- Baranowski Andrzej Józef 3650
- Baranowski Bohdan 2092
- Baranowski Henryk 4
- Baranowski Łukasz, wyd. 6759
- Baranowski Ryszard 5376
- Baranowski Tadeusz, przedm. 2065; red. 2065
- Baranowski Tomasz 3294
- Baranów, pow. puławski 6002
- Baransky Michael Jared 6241
- Barańska Anna 5968, 7413
- Barańska Elżbieta, red. 3046
- Barańska Iwona 3201
- Barańska Katarzyna 1004; red. 1004
- Barańska Magdalena, red. 2940
- Barańska-Guz Małgorzata 7414
- Barański Jan Adam, wyd. 8180
- Barański Janusz 2093
- Barański Jarosław 7415
- Barański Józef 4756
- Barański Leon 5377
- Barański Marek 1680, 1727, 4560, 9262; red. 1680
- Barbara, św. 4976, 6549
- Barbara Radziwiłłówna, królowa 6898
- Barbasiewicz Maria 4096
- Barbosa Ruy 2820
- Barbour John 2530
- Barcelona, Hiszpania 4070, 4354, 4728, 5634
- Barciak Antoni 4284, 4738, 4837, 6299, 6576; przedm. 4284, 4738, 4787; red. 4284, 4738
- Barciani, pow. kętrzyński 6509
- Barcik Joanna 9151
- Barcin, pow. żniński 3086; region 3086
- Barcz Jan 4566, 10051
- Barcz Marcin, red. 1435; tl. 1435
- Barcza, jezioro w pow. kieleckim 4319
- Barczak Andrzej Stanisław 5378
- Barczak Piotr 3912
- Barczewo, pow. olsztyński 2803
- Barczewska Shala 2228
- Barczyk Alina 679, 3767
- Barczyńska Jagoda 5726
- Barczyński Włodzimierz, red. 6255
- Barco, pow. ząbkowski 4428
- Bardzińska-Bonenberg Teresa 3676, 6300
- Barecki Zbigniew 1756
- Barek Radosław 1051, 6300
- Barford Paul, tl. 1134
- Barganowski Antoni 8206
- Barglik Jerzy 3017
- Bari László Bence 4620, 8745
- Barkowski Igor 6786
- Barkowski Robert F. 2476
- Barowska Maria 3386; red. 3386
- Barłóg Stefan 1618; red. 1618
- Barnaś-Baran Ewa 3052, 3203, 7416, 7417
- Barnis, Egipt 2391
- Barok 111
- Baron Justyna 3020, 6372, 6378
- Baron Roman 651, 4615, 6024
- Baronas Darius, rec. 2297, 2520, 6439, 6480, 7046
- Baronius Marcin 6916
- Barszcz Anna 783
- Bartczak Anna 2837
- Bartecka-Prorok Zofia 3343
- Barteczko Andrzej 7117
- Bartek Rafał, red. 4744
- Bartela Krystyna, red. 238
- Bartetschko Andreas zob. Barteczko Andrzej
- Barthel de Weydenthal Jadwiga 7302
- Bartkiewicz Katarzyna, tl. 90
- Bartkiewicz Zygmunt 7389
- Bartkowski Romualda 2025
- Bartkowiak Zbigniew 2068
- Bartkowiak-Nabzdyjak Ewa, oprac. 16
- Bartkowska Milena 2028
- Bartkowski Robert Bogdan 996
- Bartkowski Ryszard 6137
- Bartkowski Sebastian 9165
- Bartkowski Zbigniew, rec. 1923
- Bartków Agnieszka, współpr. 3629
- Bartlett Karen, współpr. 8908
- Bartłomiej z Bydgoszczy 3248
- Bartmiński Jerzy 2131; red. 94
- Bartnicka Kalina 497, 6787

- Bartnicki Mariusz 2477
 Bartnicki Roman 3053
 Bartnik Agnieszka 2373
 Bartnik Anna 2681
 Bartnik Dorota 911
 Bartnik Karolina 4297
 Bartnik Krystyna 3651
 Bartnik Leonard 5379
Bartnik Wielkopolski 3482
 Bartnikowska-Biernat Magdalena 7418
 Bartos Stanisław 8783
 Bartos-Spychała Monika 2958
 Bartosiewicz Katarzyna 1260, 1726
 Bartosiewicz Radosław 5048
 Bartosiewiczowie, rodzina 5263
 Bartosik Grzegorz 4940
 Bartosik Przemysław 3652, 6196, 6325, 6338, 9449, 9450; red. 255, 6338; wyd. 9281
 Bartoszczak-Gadaj Scholastyka, red. 3187
 Bartoszczowie, rodzina 9792
 Bartoszek Jan 8279
 Bartoszek Ryszard 4175
 Bartoszek Wojciech 5898; przedm. 9998; red. 4704, 9259, 9998
 Bartoszewicz Agnieszka Maria 2524, 4493, 6440, 6441, 6576; red. 6431 wyd. 6431
 Bartoszewicz Henryk 7419, 7420
 Bartoszewicz Kazimierz 6042
 Bartoszewski Władysław 1435, 5380; przedm. 8938, 8959
 Bartoszek Martyna 1619
 Bartoś Izabela 3653
 Bartov Omer 2838
 Bartuś Alicja, przedm. 9151; red. 9151
 Bartyzel Jacek 2675, 4545; przedm. 2675
 Bartz Wojciech 2036
 Barvins'kij Oksandr 7678
 Barwałd Średni, pow. wadowicki 9129
 Barwicka-Makula Aleksandra 5019, 6788
 Barwicki Władysław 5381
 Barwik Mirosław 2374
 Barwiński Marek 1010
 Barycz, prawy dopływ Odry 6300
 Barylewska-Szymańska Ewa 996; red. 1059
 Barys Arthur, tl. 5245
 Barys Rafał, współpr. 9210
 Barzycka-Paździór Agata, oprac. 5044
 Barzykowski Stanisław 4567
 Basak Marta 857
 Basak Waldemar 6098
 Basałyga Piotr, il. 2128
 Basińska Magdalena 9451
 Basiński Mateusz 2094
 Basiński Piotr 9451
 Basiul Elżbieta 3634
 Bassara Krzysztof 2878
 Bastowska Krystyna 1444
 Baszak Józef 4176
 Baszak Łukasz 4541
 Baszak-Jaroń Halina, oprac. 10103; red. 10103
 Baszczyńska-Gosz Urszula 3004
 Baszko Agnieszka 910, 7421
 Baszkowska Danuta 5451
 Bator Anna, wyd. 6757
 Bator Monika 6221
 Batorska Danuta, rec. 5010
 Batory zob. Chorzów
 Batowski Stanisław Kaczor 3582
 Batóg Mateusz 2649, 2650
 Batruch Stefan 4751
 Battaino Claudia 3676
 Battek Marek J. 3518
 Battelli Agnieszka 5898
 Battle for Warsaw 1920. 8023
 Batuecas, region w Hiszpanii 2300
 Baturyn, Ukraina 4728
 Baublinskienė Beata 3946
 Baudelaire Charles 2276, 7780
 Baudouin de Courtenay Ehrenkreutz-Jędrzejewiczowa Cezaria 4413
 Bauknecht Aleksander 2478
 Baum Ewa 4333
 Bauman Szymon 4177
 Baumann Ekaterina 926
 Baurowicz-Tocka Maria 4406
 Bawaniewski Waldemar, współpr. 3006
 Bawaria 659, 2129, 4160, 6643, 9207
 Bawej-Lisiecka Beata 2824
 Baworowski Wiktor 980, 1242
 Bay Carl Antoni 3647
 Bazak Agata Łucja 3654, 4757, 6442
 Bazelak Miłosz 7490
 Bażenova Vol'ga Dzmityreŭna 677
 Baziur Grzegorz 2775
 Bazuń Dorota, red. 9757
 Bazylak Grzegorz, red. 8967
 Bazylak Henryk 8967
 Bazylczuk Eryk 5116
 Bazylea, Szwajcaria 5346
 Bazyli, biskup Seleucji Izauryjskiej 4861
 Bazylianie 680, 2802, 3445, 4220, 6992, 7689
 Bąbiak Grzegorz Paweł 1019
 Bączek Konrad 414, 452, 3655; rec. 1441
 Bączkowski Włodzimierz 4644
 Bądkowo, pow. aleksandrowski 3151
 Bądkowski Lech 5382, 5383, 5383, 9263
 Bąk Agnieszka 1696
 Bąk Arkadiusz 775
 Bąk Ewa, współpr. 5279
 Bąk Henryk 5384
 Bąk Hubert 576, 2225, 4541
 Bąk Jacek 4890
 Bąk Michał 7138; tl. 7169
 Bąk Urban Adam 5208, 5209
 Bąk-Pryc Grzegorz 2029
 Bąkała Brygida Wanda, wyd. 8813
 Bąkała Krzysztof 5346, 5774
 Bąkowski Adam 559
 Bątkiewicz-Szymanowska Edyta 924
 Bdzionek Jolanta 6443
 Beauvois Daniel 3634
 Becela Rafał, współpr. 8019
 Becela Teofila 8019
 Becht Walther 8784
 Beck Józef 4637, 5385, 8401
 Becker Carlheinz 8395
 Becker Gustav Eduard 4181
 Becker Karina 3344
 Becker Maximilian 8968
 Becker Włodzimierz 8207
 Becker Yaron Karol 9151
 Beckett Samuel 3297
 Beczek Hubert, wyd. 6772
 Beczek Paweł 8208
 Bednarczyk Anna 3397
 Bednarczyk Józef 5227, 6264, 6424
 Bednarczyk Michał Jan 2825, 9452; red. 2825
 Bednarczyk Monika 3373
 Bednarczyk Piotr Longin 1658
 Bednarczyk Przemysław 8209
 Bednarczyk Ryszard 9453
 Bednarek Anna 1575, 5019, 6036
 Bednarek Jerzy 4723
 Bednarek Krzysztof 5200
 Bednarek Lech 8785
 Bednarek Małgorzata 4494
 Bednarek Marek 6368
 Bednarek Stefan 4969; red. 4969
 Bednarek Zbigniew 3477
 Bednarek-Bohdziewicz Agnieszka 4994, 5021
 Bednarska Iwona, przedm. 4562
 Bednarski Damian 4928, 5012, 9454; red. 4928; współpr. 5512
 Bednarski Mariusz D. 9455
 Bednaruk Waldemar 6789; red. 7180
 Bednary, pow. łowicki 6158
 Bednarz Alina 766, 4178, 5051
 Bednarz Doiczmanowa Ewelina 1019; oprac. 1005; red. 1005, 1006
 Bednarz Józef Władysław 9165
 Bednarz Piotr 4546, 4603
 Bednarz Szymon 4136
 Bednarz Tomasz 984, 2030
 Bednarz-Grzybek Renata Anna 7422, 7423, 7424
 Bednarzak-Libera Mirosława 1182, 1183, 4596, 4663, 4835
 Bednorz Herbert 4595, 9313, 9472
 Bedök Péter 4620
 Bedynski Krystian 4179
 Bees Otto Leopold von 2821
 Behrendt Maria, red. 3979
 Behrens Ludwik 7470
 Beiersdorf Maciej 5386

- Bejda Wojciech 7425
 Bejma Urszula, red. 10160
 Bejnar Mieczysław 5387
 Bejnarowicz Agnieszka, oprac. 3941
 Bek-Koreń Aleksandra 3601
 Bekier Bartosz 4666
 Beksiński Zdzisław 1578, 1583
 Bekus Ewelina 2809, 2812, 2813
 Belaeva-Sačuk Veronika 2096
Belaruskaâ rabotnica i sâlânka 8412
 Belcarz Bartłomiej 8984
 Belfast 393
 Belgia 1660, 5346, 5634, 9159
 Belgrad 2718
 Belgrau Józef 4003
 Belina-Prażmowski Władysław 5388
 Belize 2238
 Beljüng Miklós 5116
 Bellert Józef 9127
 Bellert Piotr 5389
 Bellifemine Onofrio 3320
 Bellini Vincenzo 3947
 Bellotto Bernardo zw. Canaletto 1585
 Belnianka, źródłowy ciek Czarnej Nidy; dorzecze 2718
 Belsk Duży, pow. grójecki 3972
 Belsk Lucyna 3656, 6116, 7426
 Belschatów, woj. łódzkie 5269, 8117, 9175
 Belskie województwo 2814, 6794
 Belz, Ukraina; region 5184
 Belza Stanisław 4070
 Belza Władysław 7385
 Belżec, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 8226, 9094, 9168; obóz 3394, 4743, 8963
 Belżyce, pow. lubelski 8822
 Bem Kazimierz 4914
 Bembus Mateusz 3266
 Ben Moshe Avigail, red. 2869
 Bender Agnieszka 1238
 Bendkowski Jakub 1416, 2856; oprac. 1416; przedm. 1416; red. 1416
 Bendowska Aleksandra 4333
 Bendowska Magdalena 2249, 2856, 3422
 Benecke Norbert 6473
 Benecke Werner 4665
 Benedekówna Janina zob. Kowalska Janina z Benedeków
 Benedykt XV, papież 2650
 Benedykt XVI, papież 2696, 4006, 4752
 Benedyktyni 1330, 1767, 1842, 3194, 3647, 3952, 4254, 6576, 7885, 8499
 Benedyktyнки 949, 3230, 4752, 7215, 9108
 Benedyktyнки misjonarki 9570
 Bennett John zob. Książczyk Jan
 Bengal 2664
 Benincasa Zuzanna 4495
 Beniowski Bartłomiej 7567
 Beniowski Maurycy August 2285
 Benisz Adam 8210
 Benken Przemysław 4704, 4739, 9264, 9796, 9998; wyd. 9422
 Benn Gottfried 4333
 Bennett Giles 9207
 Benning James 3887
 Beňová Katarína 6321
 Bensheim Johann Ernst 3446
 Benz Sebastian 9456
 Bentkowski Przemysław, tl. 8873
 Benyskiewicz Krzysztof 4758, 6444, 6445
 Berbecki Leon 9219
 Berďaev Nikolaj Aleksandrovič 2580
 Berďiańsk, Ukraina 2899
 Berdyczewski Michał Josef 2891
 Berdyczów, Ukraina 4682, 8493; parafia 1822
 Bereday George Z. F. 3232
 Berendt Grzegorz 4726, 8969, 9226
 Berensowie, rodzina 7210
 Bereszyński Zbigniew 2077, 2846, 3283, 4086, 4663, 4743, 8318, 8961, 9265, 9457, 9458, 9459, 9460, 9461, 9462, 9463, 9464, 9465, 9482, 9550, 9689, 9757, 9948, 9980, 9982, 10016; rec. 4707, 10102
 Beres Stanisław 9761; przedm. 9421; red. 9421
 Beres Witold 5380; współpr. 5478
 Bereza, Białoruś 678, 3360, 3361, 3372
 Bereza Arkadiusz 8280
 Bereza Kartuska zob. Bereza
 Bereza Stefan 5213
 Bereza Tomasz 8970
 Berezka Michał, red. 3195
 Berezowo Polana 6405
 Berezowscy, rodzina 5159
 Berezowecz zob. Głębokie
 Bergen, Norwegia 2265
 Bergen-Belsen, Niemcy; obóz 8167
 Berger Ernst 6329
 Bergholc Olga 3344
 Bergman Eleonora 2835; wyd. 8780
 Bergmann Olaf 8211, 8274; rec. 8061, 9156; wyd. 7266
 Bering Piotr 2247
 Beringa Morze 9274
 Berkan Władysław 5390
 Berkan-Jabłońska Maria 3372, 5013
 Berlin 784, 2715, 2770, 2821, 2824, 2978, 3506, 5010, 7343, 7448, 8058, 8287, 9148, 10146
 Berling Zygmunt 1656, 4615
 Berlińska Danuta 5391
 Berman Jakub 4645
 Bermudy 2239
 Bernacka-Głowacka Emilia 3947
 Bernady Edyta, współpr. 1473
 Bernard Hiszpan 6565
 Bernard Marie-Claude 2089
 Bernard z Clairvaux, św. 2492
 Bernardini Luca 3320
 Bernardone Giovanni zob. Franciszek z Asyżu, św.
 Bernardyni 3443, 3647, 3734, 3765, 4770, 4836, 4879, 4955, 5002, 5290, 5291, 7145, 7156, 7294, 8002
 Bernardynki 7243
 Bernas Maciej 4124
 Bernatowicz Tadeusz 679, 3767; red. 3767
 Bernatowicz Wojciech 3897
 Bernatt Stanisław 5392, 5392
 Bernfeld Barbara 2651
 Bernhard Janusz 5203
 Bernini Giovanni Lorenzo 7019
 Bernstein Eduard 4567
 Berschorf Carl 3985, 9372
 Berska Barbara 807; współpr. 846
 Bersohn Mathias 1019
 Bertelsen Olga 8329
 Berthold z Wehingen 2481
 Berwiński Ryszard 3376
 Berźniki, pow. sejneński 4800; region 4800
 Besala Jerzy 8971
 Beskid, Beskidy 5002; Niski 6381; Sądecki 4074; Śląski 5002; Zachodnie 4536
 Best Paul J. 5896
 Bestian-Zajac Anna 807, 832, 4180
 Bestwina, pow. bielski, woj. śląskie 1692
 Bet Sze'an, Izrael 2247
 Betański Antoni Waclaw 4745
 Betesda zob. Jerozolima
 Bethel, Stany Zjednoczone Ameryki 2707
 Bethusy-Huc Valeska von 2624
 Betiuk Marek 10139
 Betlej Andrzej 679, 3657; oprac. 305; red. 173
 Betlejem, Izrael 3647
 Between sword and prayer 6446
 Bevz Mikola 3832
 Bewicz Piotr 785
 Beyer Karol 1575
 Beylie Henri 2324
 Bez emocji 4547
 Bezak Aleksandr Pavlovič 2210
 Bezak Paweł 8260; przedm. 7392; wyd. 7392
 Bezałtowe, Ukraina 6021
 Bezeg Bolesław 1091, 1092, 1093, 1094, 1098; red. 278
 Beźławki, pow. kętrzyński 6544
 Bezprym 2803
 Bezruczko Marko 5393
 Bezulski Jerzy 4244
 Bębnik Grzegorz 1291, 5319, 8756, 8972; red. 8016; tl. 8016
 Bębnowski Damian 600, 2652, 8212; przedm. 600; red. 600

- Bęczkowska Urszula 3054
 Będargowo, pow. wejherowski 5795
 Będkowski Leszek 3416
 Będomin, pow. kościerski 8617
 Będziemyśl, pow. ropczycko-sędziszowski 5188
 Będzin, woj. śląskie 6743; dekanat 7797
 Biadki, pow. krotoszyński 6235
 Biaduń Dominik 8213; rec. 9238
 Bialik Kamila 3160
 Białskopodlaskie województwo 9784, 9802
 Biała zob. Bielsko-Biała
 Biała, pow. prudnicki 9339
 Biała Druga, pow. wieluński; gmina 1553
 Biała Góra, Czechy 4837
 Biała Podlaska, woj. lubelskie 961, 4036, 4728, 4742, 6700, 7444, 9802; powiat 2828, 2878
 Biała Wielka, pow. częstochowski 996
 Białas Andrzej 3017
 Białas Irena 1042
 Białas Karolina 2318; rec. 2507; red. 2318
 Białecka Magdalena 3347
 Białecki Konrad 9466
 Białecki Maciej, przedm. 8815; wyd. 8815
 Białecki Tadeusz 1979
 Białek Aleksandra 7780
 Białek Edward 4333; przedm. 4333; red. 4333
 Białek Jolanta, red. 1107
 Białek Monika 10150
 Białek-Szwed Olga 3091; red. 3091
 Białka, prawy dopływ Dunajca 6381; dolina 6331
 Białko Piotr 3623
 Białkowska Paula 4522
 Białkowski Leszek 4015
 Białkowski Michał 2824, 9467, 9468, 9469, 9472, 9647
 Biało-brzezi, woj. mazowieckie 1506; region 1506
 Białogłowski Edward 4752
 Białokozowicz Piotr 1252
 Białokur Marek 660, 661, 2797, 2928, 4663, 5236, 5821, 5882, 7428, 8295, 8636, 8961; rec. 1531, 2336, 3214; red. 4663
 Białoleka zob. Warszawa
 Białomorsko-Bałtycki Kanał 2752
 Białonowska Magdalena, red. 1385
 Białopole, pow. chełmski 8795, 9418; parafia 10157
 Białoruskie Zeszyty Historyczne 112
 Białoruś 520, 573, 595, 630, 650, 663, 679, 729, 1010, 1014, 1711, 1975, 2091, 2304, 2351, 2354, 2607, 2721, 2722, 2797, 2806, 2913, 2914, 2920, 2933, 3087, 3445, 3453, 3658, 3761, 3903, 3936, 4568, 4597, 4614, 4617, 4626, 4637, 4778, 4841, 4877, 7308, 7427, 7674, 7840, 7868, 7937, 7962, 8191, 8237, 8339, 8571, 8631, 8650, 8718, 8965, 10154
 Białostoczczyzna 2802
 Białostockie województwo 5259, 9534, 9840, 9924
 Białoszewski Miron 3343, 3346
 Białous Maciej 3886
 Białous Tadeusz 34
 Białowąż Justyna 4218
 Białowieska Puszcza 4709, 6405, 8196
 Białowieża, pow. hajnowski 1722; gmina 6068
 Białozórka, Ukraina 8068
 Białuński Grzegorz 44, 1828, 2478, 2803, 5394, 5394, 5395; red. 199
 Białuty, pow. działowski 6159
 Białuty. Wybrane zagadnienia z dziejów 6159
 Biały Andrzej 2797, 4626
 Biały Beata 5841
 Biały Bór, pow. szczecinecki 3621
 Biały Franciszek 6179
 Biały Leszek 4870, 9100
 Biały Łukasz 4181
 Biały Potok, Ukraina 6410
 Białystok 280, 300, 448, 677, 680, 807, 1036, 1037, 1038, 1039, 1247, 1248, 1249, 1250, 1252, 1489, 1542, 1666, 1736, 1770, 2802, 3050, 3186, 3266, 3646, 3825, 4208, 4220, 4289, 4406, 4637, 4889, 4917, 5013, 5112, 5264, 5338, 5955, 6160, 6759, 7042, 7329, 7366, 7393, 8102, 8516, 8990, 9447, 9796, 9980; Dojliidy 4889; Krywłany 9125; region 807, 2186, 2826, 4289, 4743, 5730, 9534
 Białystok, Rosja 2947
 Bianchi Ludwik 2822
 Biberstajn Ryszard, rec. 10156
 Biberstein-Kazimirski Wojciech zob. Kazimirski Wojciech
 Bibik Barbara 3007
 Bibiński Andrzej 3012; przedm. 3012
 Bibliografia Aleksandra Naumowa 60
 Bibliografia historii polskiej 6A
 Bibliografia historii Śląska 25
 Bibliografia Mazowsza Płockiego 18
 Bibliografia miasta i gminy Ozorków 20
 Bibliografia prac Józefa Maroszka 56
 Bibliografia prac naukowych prof. dr hab. Nikołaja Iwanowa 52
 Bibliografia prac naukowych prof. Krzysztofa Mikulskiego 58
 Bibliografia prac prof. dr hab. Piotra Eberhardta 49
 Bibliografia prac Profesora Stanisława Sławomira Niciei 61
 Bibliografia prac Romana Michałowskiego 57
 Bibliografia przekładów Josepha Conrada 48
 Bibliografia publikacji Profesora Andrzeja Chwalby 47
 Bibliografia publikacji Profesora Sławomira Gawłosa 50
 Bibliografia zawartości „Przeglądu Zachodniopomorskiego” 78
 Bibliographie der Publikationen von Prof. Dr. Włodzimierz Zientara 70
 Bibliography of Jolanta Młynarczyk 59
 Bibliography of Professor Wojciech Blajer 45
 Biblioteka i Archiwum Muzeum Tarzańskiego 1217
 Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu 3421
 Biblioteka Warszawska 586, 8007
 Biborski Marcin, współpr. 6374
 Biborski Mateusz, współpr. 6374
 Bić się, czy się nie bić? 4548
 Bidacha Paulina, fot. 1463
 Bieciuk Mariusz 597
 Biecz, pow. gorlicki 912, 2026, 5090, 6834, 9539; region 2026
 Biedroń Tomasz 9891
 Biedrońska-Słotowa Beata 4097
 Biedrzycka Anna, red. 1110
 Biegalska Janina 2131
 Biegała Bartosz 5131
 Biegański Zdzisław 6263, 6310
 Biegasiewicz Piotr 6143
 Biegonice zob. Nowy Sącz
 Biel Mariusz 2479
 Biel Radosław 4467
 Biel Robert 10052
 Biel Stanisław 4016
 Biel Urszula 8214
 Biela Aleksandra 4460
 Bielak Agnieszka 3346, 5449; red. 3346
 Bielak Włodzimierz 6447
 Bielanka, lewy dopływ Nidy 4448
 Bielanski Piotr 4368
 Bielany zob. Warszawa
 Bielaszka-Podgórną Barbara 9980
 Bielawa, pow. dzierzoniowski 342, 913, 914, 915, 3425, 3662, 5238, 5378, 5604, 5885, 5997, 6004, 6161, 6162, 8090, 9146, 9338, 9389
 Bielawa Dolna, pow. zgorzelecki 2045
 Bielawica, lewy dopływ Piławy 3662
 Bielawki zob. Kutno
 Bielawna-Piec Anna 3975
 Bielawscy, rodzina 5351

- Bielawska Agnieszka 2653
 Bielawski Jerzy 1239
 Bielawski Krzysztof 2371; red. 2371
 Bielawski Oskar 8415
 Bielawski Stanisław 1576, 4182
 Bielcza, pow. brzeski, woj. małopolskie 1649
 Bielecka Ewa, tl. 6519
 Bielecki Bartosz, oprac. 1544
 Bielecki Witalis 5396
 Bieleń Stanisław 3146
 Bielewicz Stanisław 6223
 Bielice, pow. nyski 6163
 Bielicki Jan 1445
 Bielicki Paweł 2654, 9982
 Bielik-Robson Agata 3351
 Bieliny, pow. niżański 6164
 Bielińscy, ród 3647
 Bielińska Anna 4900
 Bielińska-Majewska Beata 1174, 6072
 Bieliński Bogdan 4900
 Bieliński Franciszek 6836
 Bieliński Pior 8737
 Bielikiewicz Anna 8020
 Bielnicy, rodzina 5052
 Bielnicki Adam 5052
 Bielok Mateusz 6296
 Bielsk, pow. płocki 7878
 Bielsk Podlaski, woj. podlaskie 113, 1446, 1682, 1735, 2924, 4391, 6035, 6042, 6053, 7620, 7842, 8080, 8266, 8914; powiat 5921, 7843, 8618, 8926; region 6920, 9123, 9154, 10050
Bielski Almanach Historyczny 113
 Bielski Jan 3355
 Bielski kolejowy album fotograficzny 1446
 Bielsko-Biała, woj. śląskie 916, 1253, 1459, 1691, 3060, 8043, 9484; Biała 8353; Wapienica 4371, 4372
 Bielaszko Miroslaw 2802
 Bienek Horst 3405
 Bienias Andrzej 1482
 Bienias Barbara 498, 499
 Bienias Dorota 2069, 6460; współpr. 6418
 Bieniasz Stanisław 5004
 Bieniasz Juliusz 8973
 Bienice, pow. łobeski 6671
 Bieniecki Ireneusz 4708, 6102, 8535, 9998
 Bieniecki Tadeusz 1801
 Bieniek Anna 5483
 Bieniek Dorota 6461
 Bieniek Joanna 8974
 Bieniek Mariusz 5053
 Bieniek Olga 10130
 Bieniszew, pow. koniński 3734
 Bień Dominik 7429
 Bieńczyce zob. Kraków
 Bieńczyk-Missala Agnieszka 4531, 4566; red. 4566
 Bieńko Klaudiusz 3972
 Bieńkiewicz Tadeusz 8021
 Bieńkowska Irena 3946, 6790
 Bierkowice, pow. kłodzki 6369
 Biermann Felix 1285, 6604, 6608
 Biernacik Andrzej 9266; współpr. 5206
 Biernacka Ewa, red. 1497
 Biernacka Maria Magdalena 5397, 5398, 5399, 7430
 Biernacka-Licznar Katarzyna 3408
 Biernacki Andrzej B. 2963
 Biernacki Mieczysław 5236
 Biernacki Zbigniew 9664
 Biernaczyk Jarosław 2895, 5133; red. 5133
 Biernat Justyna, przedm. 8836; wyd. 8836
 Bierut Bolesław 9928
 Bierwaczonek Krzysztof 1620
 Bierzyńska Aleksandra, red. 793
 Bierzyńska Krystyna 5400
 Bierzyński Zbigniew 2720
 Biesaga Monika 8215
 Biesiadecka Elżbieta 7431
 Biesiadka Jacek 4727
 Biesok Ezdrasz 5208, 5209
Bieszczad 114
Bieszczady 114, 6074, 6165, 8524, 9516
 Bieszka Karol 3055
 Bieś Andrzej Paweł 5543, 5931
 Biewald Jakub 4125
 Biezdrowo, pow. szamotulski 6404
 Bieździedza, pow. jasielski 4836; region 4836
 Biezuń, pow. żuromiński 115
Bieżeńskie Zeszyty Historyczne 115
 Big data w humanistyce i naukach społecznych 519
 Bigaj-Zwonek Beata 2794
 Bigiel Mariusz 4890; red. 4890
 Bigo Tadeusz Antoni 5236
 Bigosiński Adam Konrad 4183, 8216
 Bijak Szymon 4015
 Bik Marek 775
 Bikont Anna 5957, 8975
 Bilawska Wiktoria 5013
 Bilcze Złote, Ukraina 678
 Bilczewski Józef zob. Józef Bilczewski, św.
 Bilczewski Tomasz, red. 3398
 Bilecka Maria 2825
 Biletska Julia, tl. 1647
 Biletska Mariia 4831
 Bilewicz Aleksandra 4184; rec. 4583
 Bilewicz Michał 1303
 Bilewicz-Kuźnia Barbara 3152; red. 3152
 Bilińska-Bohdanowicz Anna 3373, 5013
 Biliński Leon 7643
 Biliński Piotr 4759, 6041, 8781
 Biliński Władysław 8786
 Biliński Wojciech 4648; red. 4629
 Biliūnas Jonas 7908
 Bill Stanley, red. 3398
 Billewiczowa Alina, pseud. Alina, Rena 9100
 Bilot Jan 3271
 Bilous Natalia 4460, 7201
 Bilska Jolanta 10053
 Bilska-Ciećwierz Magdalena 8141, 8217; wyd. 7366, 8141
 Bilski Justyn 9470
 Biłgoraj, woj. lubelskie 807, 9781; region 5091, 8956
 Biłgorajski Artur 10093
 Biłos Piotr 3328
 Binar Aleš 9152
 Binarowa, pow. gorlicki 4837
 Bindon John D., il. 5522
 Binek-Zajda Anna 3751, 4185
 Binemann-Zdabowicz Dawid 8218
 Biniś Józef 4584
 Biniś-Szkopek Magdalena 924, 6448, 6449
 Biniśka Małgorzata 4138
 Binswanger-Stefańska Elżbieta 2083, 5346
 Biolił Józef 5378
 Biolił Maria 1980
 Bircza, pow. przemyski 9138
 Birecki Piotr 4299, 4786, 6201, 6202, 6791
 Biretowski Paweł Jan 4238
 Birkowski Fabian 7120
 Birnbaum Józef Mateusz 7502
 Birosz Mariusz 5959, 5960
 Birskytė-Klimienė Lijana 677
 Birt Marcin 9471
 Birze, Litwa 5261, 7108
 Bis Magdalena 560
 Bis Wojciech 2031
 Bisiecka Agata 4125
 Bisio Stefano Lorenzo 7110
 Biske Ryszard 678
 Biskup Andreas von Jerin i jego ołtarz 3519
 Biskup Konrad 2375
 Biskup Marian 5227
 Biskup Michał 1878, 1879
 Biskupi w rzeczywistości politycznej Polski 9472
 Biskupie zob. Zabrze
 Biskupiec Jan 4778
 Biskupin, pow. zniński 2024, 2072; region 2024
 Biskupski Franciszek 5401
 Biskupski Jacek 8219
 Biskupski Mieczysław B. 5929
 Bitner-Wróblewska Anna 1022; red. 1022
 Bitwa o Ukrainę I I – 24 VII 1920. 8022
 Bitwa pod Maciejowicami 4670
 Bitwa Warszawska 1920. Dzieła sztuki 1447

- Bitwa Warszawska 1920. Jak Polska zatrzymała bolszewików 8023
- Bitwa Warszawska 1920. W setną rocznicę 1448
- Bitwa warszawska 1920 w relacjach i wspomnieniach 8220
- Bitwa warszawska w twórczości współczesnych 1383
- Biuletyn antywojenny 1303
- Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej* 116
- Biuletyn Historii Pogranicza* 117
- Biuletyn Historii Sztuki* 118
- Biuletyn Historyczny* 119
- Biuletyn Informacyjny* 9239
- Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego* 120
- Biuletyn Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego w Radomsku* 121
- Biuletyn Numizmatyczny* 122
- Biuletyn Polskiej Misji Historycznej* 123
- Biuletyn Szadkowski* 74, 124
- Bizancjum 2241, 2288, 2480, 2497, 2521, 2522, 2545, 2546, 2549, 3610, 4258, 4298, 4831, 6604
- Bizoňová Monika 6321
- Bizoň Michał 2371
- Blach-Margos Małgorzata, oprac. 7337; tl. 7337
- Blachnicki Franciszek 4870, 4928, 9877
- Blachownia zob. Kędzierzyn-Koźle
- Bláhová Marie 6478, 6479, 6608
- Blair William 1010
- Blajer Wojciech 45, 6229, 6372
- Blake William 2324
- Blanowice zob. Zawiercie
- Blaschke Kinga 3623
- Blask Christianitatis 1347
- Blaski i cienie autorytetu pedagoga 3056
- Blaza Marek 4751
- Błażniak Waldemar 5047
- Błażniak-Basak Katarzyna 2226
- Blech Roksana 3373
- Blecharczyk Andrzej 2958
- Blechová Lenka 6532
- Bledzew, pow. międzyrzecki; region 8950
- Bleja Paweł 2241
- Blejsonowie, rodzina 5327
- Bleter far Geszichte* 9780
- Blicharczyk Edmund 1318
- Blicharski Czesław 5004
- Blinda Angelika 727, 4297, 9473
- Bliski Wschód 2316, 2391, 2448, 2719, 2922, 3163, 4218, 4519, 4708, 8007, 9528, 9550, 9840, 9998
- Bliziński Wacław 4541
- Blobaum Robert 7432, 7433, 7434
- Bloch Jan Gottlieb 5174
- Bloch Jonatan 7006
- Blochowie, rodzina 5174
- Block Wiesław 5634; red. 5634
- Blomberg Leopold 3973
- Blombergowa Maria Magdalena 4584
- Blome Astrid 7112
- Blume Richard 1073
- Blusiewicz Karolina 4098
- Bluszcz* 5013, 5292, 7644, 7857, 8407
- Blachnio Jan 4735, 7435
- Błachowicz Maciej 1802, 3201
- Błachut Bartłomiej 6264
- Błachuta Bolesław 1087
- Błasiak Stanisław 5048
- Błasiak Wojciech 4636
- Błaszak Tomasz 874
- Błaszczak Tomasz 2351; wyd. 7388
- Błaszczuk Waldemar, oprac. 5638
- Błaszczuk-Zawiła Marzenna 10131
- Błaszczyk Bolesław 5944
- Błaszczyk Dariusz, przedm. 2069
- Błaszczyk Grzegorz 2343, 2806; rec. 6830; red. 2806
- Błaszczyk Marcin 4186
- Błaszczyk Maria Celina 10131
- Błaszczyk Tomasz 4784
- Błażejczyk Natanaela Wiesława 5634
- Błażejczyk-Majka Lucyna 587
- Błażewska Anna 3520
- Błażejewski Artur 3020
- Błażejewski Krzysztof 4017, 4187
- Błażek Bolesław 2818
- Błażewicz Józef 4238
- Błażewska Elżbieta 1110
- Błażyńska Alicja, red. 1233
- Błażyński Andrzej, red. 249
- Błażyński Leszek 4018
- Błęńska Wanda 5346, 9267
- Błędowo, pow. wąbrzeski 3114
- Błędowski Piotr 6460, 6461
- Błędów zob. Dąbrowa Górnicza
- Błoch Joanna 972, 1212
- Błogosławiony prymas 5989
- Błonie, pow. warszawski zachodni 3817, 6422
- Błońska Ewa 5024
- Błoński Mariusz 1857
- Błotnicka-Mazur Elżbieta 1416
- Błotnicki Tadeusz 5315
- Bobak Dariusz 4489
- Bober Andrzej 9379
- Bober Sabina 6040, 7955
- Bober-Tubej Anna 1449
- Boberski Wojciech, oprac. 3941
- Bobiatyński Konrad 6792, 7207
- Bobicescu Cristian Antim 6793, 7202
- Bobięcino, pow. bytowski 6461
- Bobik Melania 2827
- Bobińska Celina 649
- Bobińska Henryka 5948
- Bobkowski Andrzej 3346, 8787
- Bobola Andrzej zob. Andrzej Bobola, św.
- Bobola Wojciech 7137
- Bobolice, pow. koszaliński 2857
- Bobowicz Zofia 2912
- Bobowska-Hryniewicz Agnieszka 1354
- Bobowska Barbara 3373
- Bobowska Beata 2065
- Bobrowski Jakub 3249
- Bobrowski Piotr 7436
- Bobrowski Przemysław 2032, 6406
- Bobrscy, rodzina 5052
- Bobrujsk, Białoruś 7361
- Bobryk Roman 2655
- Bobrzyński Jan 4622
- Bobrzyński Michał 569, 633, 7643
- Bo by, pow. kraśnicki 8822
- Boccaccio Giovanni 3545
- Bochdan Aleksandra 7402
- Bochenek Agata Jolanta 5054, 5550
- Bochenek Mirosław 4397
- Bocheńska-Chojecka Magdalena, red. 6
- Bocheński Adolf 4549, 4550
- Bocheński Aleksander 2809, 2895, 4660
- Bocheński Józef Maria 4632, 8271
- Bocheński Waldemar 8535
- Bochnak Anna 1857
- Bochnak Tomasz 4099, 4489
- Bochnia, woj. małopolskie 400, 3636, 3737, 8810, 9392; Chodzenie 6381
- Bochniarz Zbigniew 4166
- Bocho Marian 4752
- Bocian Marianna 3347
- Bocianowski Jerzy 9368
- Bociński Norbert 2812
- Bock-Matuszyk Katarzyna, red. 2789
- Boćkowski Daniel 4637, 10054; red. 263
- Bodanów, pow. płocki; region 6166
- Bódi Erzsébet 2911
- Bodlak Maciej 4188, 4194
- Bodych Andrzej 4138
- Bodzanowice, pow. oleski 5551
- Bodzanów, pow. płocki 6166
- Bodzek Jarosław 1880, 1881
- Bodzentyn, pow. kielecki 8853, 8967, 9404
- Bodżeta (Bodzanta) z Kosowic 6494
- Bodziarczyk Władysława 938
- Bodzińska-Bobkowska Jadwiga 3295
- Boenisch Maciej, przedm. 7389; wyd. 7389
- Boev Bončo 2618
- Bogacka Katarzyna 2018
- Bogacki Jarosław 6205
- Bogacki Michał 1064, 1286; przedm. 1286
- Bogacki Miron 2033
- Bogacz Aleksandra, wyd. 9268
- Bogacz Katarzyna 4352
- Bogacz Ludwik 9268
- Bogacz-Wojtanowska Ewa 4413; przedm. 4413; red. 4413

- Bogaczyk Józef 6264
 Bogajewska-Danek Joanna 3684
 Bogalecki Piotr 3346, 3351; przedm. 3351; red. 3351
 Bogatynia, pow. zgorzelecki 1437, 6167, 9387, 9939, 9940; gmina 9939, 9940
 Bogdalski Czesław Ignacy 5209
 Bogdan Danuta, rec. 5219
 Bogdan Galina 2828
 Bogdan Marcin 5959
 Bogdan Nawroczyński – inspiracje dla współczesności 3057
 Bogdan Veronica-Irina 3545
 Bogdanow Stanisław 5201
 Bogdanowicz Elżbieta 1981
 Bogdanowicz Jerzy 8976
 Bogdanowicz Mateusz 2554
 Bogdanowicz Robert 8006
 Bogdašina Olena Mikolaïvna 561
 Boginska Anna 2295
 Bogolubov Aleksandr Aleksandrovic 2897, 2898, 2940
 Bogucice, pow. poddębicki 1822
 Bogucka Elżbieta 6033
 Bogucka Krystyna 1521
 Bogucka Maria 562; rec. 1274
 Bogucki Andrzej Leonard 4019, 8977
 Bogucki Marcin 3922
 Bogucki Mateusz 1857, 1917, 2065, 6593; przedm. 1917; red. 1917
 Bogucki Stanisław 4536
 Bogula Ewa 7490
 Bogumił z Dobrowa, bł. 6916
 Bogus Zdzisław 2333, 2376
 Bogus-Spyra Marzena 2555
 Bogusław IV, zw. Ciało i Dusza, książę pomorski i wologoski 6667
 Bogusław XIV, książę pomorski 5019
 Bogusławski Andrzej 3006
 Bogusławski Antoni 2941
 Bogusławski Rafał 5055
 Bogusz Dariusz 3048, 4671
 Bogusz Halina, rec. 5626; tł. 6705; wyd. 6705
 Bogusz Kamil Krzysztof 4189
 Boguszewska Anna 3152, 3423
 Boguszewska Helena 2083
 Boguszów-Gorce, pow. wałbrzyski 1916
 Bohan Ūryj 3658
 Bohaterewicz Bronisław 5402
 Bohdan Tomasz 4352
 Bohdanowicz Andrzej 4935
 Bohdanowicz Florian 2939
 Bohdanowicz Jacek 4238
 Bohla Jadwiga 1803
 Böhler Fritz 4333
 Böhler Jochen 8221
 Bohlowie, rodzina 1803
 Böhm Ignacy 5403
 Böhm Marcin 2480, 6450
 Bohoniki, pow. sokólski 3769
 Bohr Iwo 9474
 Bohr Marcin 3020
 Bohun Michał 2570
 Bohun Tomasz 2801
 Bojakowski Jacek 5554
 Bojanowo, pow. rawicki; obóz 9767
 Bojanowski Edmund zob. Edmund Bojanowski, bł.
 Bojanowski Maciej 4160
 Bojarowicz Tomasz 10154
 Bojarska Barbara 5404
 Bojarski Adam 8222
 Bojarski Jacek 6451, 6452; red. 6669
 Bojarski Piotr 490, 10055
 Bojarun Waldemar 4284
 Bojkowszczyzna, Bojkowie 2095, 2854
 Bojkowszczyzna. Pogranicze czasów i przestrzeni 2095
 Bojszowy, pow. bieruńsko-lędzński 1620
 Bok Alina 5797
 Bok Antoni 3659, 3740; red. 3740
 Boksa Michał 5631, 6080, 7437, 7438
 Bokwa Krzysztof 9475
 Bolechowo, pow. poznański 10105
 Bolechów, Ukraina 8776
 Bolecki Włodzimierz 3317; oprac. 10031; red. 10031
 Bolesław I Chrobry 557, 637, 1283, 1286, 1589, 6548, 6594, 6629, 6688
 Bolesław I Wysoki, książę śląski 2524
 Bolesław II Śmiały 6465, 6674
 Bolesław III Krzywousty 6621, 6622, 6478, 6479
 Bolesław IV, książę warszawski 6507
 Bolesław V Wstydlivy 1658, 4124, 6556, 6591
 Bolesław Mieszkowic (Zapomniany) 6569
 Bolesław Pobożny, książę wielkopolski 2803
 Bolesławiec, woj. dolnośląskie 831, 1449, 1534, 4257, 6525; powiat 4238, 9448
 Bolesławska-Lewandowska Beata 3913, 3914, 9476, 9477, 9550; rec. 3949
 Bolesztraszyce, pow. przemyski 2959, 4951
 Boleszyn, pow. ostrowiecki 7323
 Bolewski Władysław 6235
 Bolimów, pow. skierniewicki 1450, 3647
 Bolimów na starej fotografii 1450
 Bolinski Paweł 677
 Bolivar Ignacio 7479
 Boliwia 5208
 Bolko IV, książę opolski 6616
 Bolko V Opolski 4837
 Bolków, pow. policki 2039
 Bolszaja Jerba, Rosja 9204
 Böldyrew Aleksander 4709
 Böldyrew Aneta 4369
 Bołszowce, Ukraina 6738
 Bona Sforza, królowa 2318, 6889
 Bonarek Joanna 3087
 Bonczkowski Janusz 1775, 1796, 6201, 6202; oprac. 1855
 Bonczyk Norbert 3217
 Bonder Bartosz 1882
 Bondrzej-Jędrzejewska Renata 4125
 Bondyra Wiesław 6794, 6963; oprac. 5074
 Bonecki Jarosław 731
 Bonenberg Agata 3676
 Boner Jan 6904
 Boniecka-Stępień Daria, tł. 3304
 Boniecki Edward 3915
 Boniek Zbigniew 4049
 Bonifacio Giovanni Bernardin 3446
 Bonifratrzy 7017
 Böning Holger 7112
 Bonusiak Andrzej 2899, 2900, 2938
 Boratyn Franciszek 5405
 Boratyn Iwona 6351; red. 6351
 Boratyn Marcin 4303
 Boratyn Mariusz 4190
 Borawska Teresa 1375
 Borcz Andrzej 6229, 8978
 Borcz Henryk 4951, 6229
 Borczuch Iwo, il. 2128
 Borczuch-Białkowska Maria 1763
 Borczyńska Julia 2318, 4861
 Bordeaux, Francja; region 2676
 Bordzie, Litwa 1005, 7599
 Borecka Grażyna, oprac. 3238
 Borecki Kamil, wyd. 9271
 Borecki Karol 5406
 Borecki Paweł 8271
 Borejsza Jerzy Wojciech 5407, 5408
 Borek Arkadiusz 398, 6576
 Borek Małgorzata 8979
 Borek Paweł 4742, 4743
 Borek-Daruk Magdalena 3017
 Borewicz Tomasz 4191
 Borgen Kaspar 6576
 Borisiенок Ūrij Arkadiewic 4637
 Bork Bolesław 3327
 Borki, pow. białostocki 6918
 Borki, pow. radzyński; region 4485
 Borki, pow. skarżyski 5263
 Borki Wielkie, pow. oleski 7574, 8338, 9060, 9609
 Borkowicz Leonard 5409
 Borkowie, rodzina 6241
 Borkowo, pow. inowrocławski 568
 Borkowska Aniceta 4857
 Borkowska Grażyna, oprac. 7346; przedm. 7347; wyd. 7347
 Borkowska Urszula 4806, 6336
 Borkowska-Rychlewska Alina, przedm. 7780; red. 3946, 7780
 Borkowski Alfred 5410
 Borkowski Andrzej 3406, 8223

- Borkowski Igor 714
 Borkowski Janusz 6183, 6360; przedm. 6168; red. 6168; wyd. 8912
 Borkowski Julian 5145, 5346
 Borkowski Krzysztof 5411
 Borkowski Łukasz 5372
 Borkowski Mikołaj Piotr 6795, 6796
 Borkowski Robert 5056; rec. 8920
 Borkowski Tomasz, rec. 2314
 Borm Jan 7112
 Bormann Agnieszka, oprac. 4089
 Borne Sulinowo, pow. szczeciński 4822; obóz 8919
 Borochow Ber 8271
 Boroda Krzysztof 6797, 6798
 Borodij Eugeniusz, red. 109
 Borodziej Włodzimierz 2815, 4637, 7439; red. 2815
 Borodziuk Paulina 1684
 Boroń Aleksandra 2940; przedm. 2940; red. 2940
 Boroń Feliks 5412
 Boroń Matylda 5413, 5413
 Boroń Piotr 6588, 8980
 Boroszków, pow. oleski; region 4273
 Boroszyńska Sylwana 4353
 Borowczak Jerzy 9385
 Borowczyk Jerzy 1660, 3351, 7427
 Borowczyk Walerian 1583
 Borowe zob. Niewino Borowe
 Borowiak Józef 8788
 Borowiak Mariusz 5475, 8224, 8225
 Borowiak Stanisław 1685
 Borowicz Jan 1621
 Borowicz Sebastian 2377, 2804
 Borowicz Zofia, współpr. 8842
 Borowiec Andrew 8789
 Borowiec Piotr 9478
 Borowiec Rafał 8226
 Borowik Aneta 3645
 Borowik Przemysław 2802, 4551, 4900
 Borowina, pow. puławski; region 4674
 Borowka Dawid 2378, 2379
 Borowska Beata 3832, 6857
 Borowska Bożena, oprac. 20
 Borowska Stanisława 4994
 Borowski Arkadiusz 2481
 Borowski Gabriel 2820
 Borowski Jan Paweł 1848
 Borowski Józef Gustaw 10021; przedm. 10021; red. 10021
 Borowski Witold 1883
 Borowy Paweł 2827
 Borowy Paweł Łukasz 478
 Borowy Piotr 8607
 Borowy Rafał 2656
 Borski Maciej, red. 4522
 Borsuk Magdalena 2061
 Borszczów, Ukraina 6738; powiat 1985
 Bortkiewicz Piotr 2482
 Bortnowska Katarzyna 6223
 Boruc Łukasz 4192, 5823
 Boruchowicz Maksymilian 2853
 Borucinek, pow. radziejowski 6168
 Borucki Robert 807; wyd. 9422
 Boruny, Białoruś 7304
 Borusewicz Bogdan 9385
 Boruty-Goski, pow. zambrowski 6918
 Borys Marcin 2938
 Borysiewicz Mariusz 2085, 2821, 2901
 Borysiuk Piotr 783, 787, 788
 Borysław, Ukraina 679
 Borysowska Agnieszka 3424, 3446; red. 910, 911
 Borza Peter 9152
 Borzdziński Wincenty 6338
 Borzestowski Waldemar 2556, 2834, 4297, 9550
 Borzęcin, pow. brzeski, woj. małopolskie 1649
 Borzęcki Robert 4188, 4193, 4194, 4195
 Borzuchowski Tadeusz 5414
 Borzyszkowska-Szewczyk Miłoslawa 85
 Borzyszkowski Józef 5428, 5582, 6331; przedm. 5220, 5582; red. 5582; wyd. 8800
 Borzytucho, pow. bytowski 1260
 Bosanska Gradiška, Bośnia i Hercegowina 2903
 Bosch Hieronim 1003
 Bosiacki Adam 4632; red. 4567, 8873
 Bosko Janina M. 4936
 Bossak-Herbst Barbara, wyd. 8148, 8931, 9283, 9340
 Bossuat Gérard 2912
 Bosa Grzegorz 8274
 Bośnia 3886
 Bośnia i Hercegowina 2599, 2778, 2903, 7686
 Bośniacki Zygmunt 5346
 Bothe Alina 4665
 Bovt Aleksandra 7112
 Bownik Kazimierz 4760
 Boy-Zeleński Tadeusz zob. Żeleński Tadeusz Boy-
 Bożewicz Arkadiusz, rec. 7184
 Bożek Michał 10093
 Bożeńska Katarzyna, rec. 6740, 6749
 Bożewo, pow. sierpecki 1713
 Bożętka Katarzyna 6241
 Bożyk Izabela 750, 4914, 5839, 6277
 Bożyk Paweł 9838
 Bożyk Stanisław 4220
 Bóbrka, Ukraina 6738
 Bógdał-Brzezińska Agnieszka 4531
 Bórkowska Joanna 5760
 Brabancja 2822
 Bracha Krzysztof 6453, 6454; red. 129
 Bracka Mariâ Valentinivna 5013; red. 5013
 Bracka-Kondracka Marzenna, oprac. 1574
 Bractawskie województwo 6838, 6942
 Bradliński Kamil 441
 Bragin Aisen 4298
 Brakhage Stan 3887
 Branach Zbigniew 4761
 Brandel Konrad 5108, 5415
 Brandenburgia 1822, 2207, 3660
 Brandys Iwona 3635, 4404, 7780
 Branew Ordynacka, pow. jański 1754
 Branicy, ród 677, 4295, 7480
 Branicka Izabela z Poniatowskich 2824, 5013, 7042
 Branicka-Wolska Anna 9269
 Branicki Jan Klemens 7042
 Braniewo, woj. warmińsko-mazurskie 3109, 3453, 5215, 6846, 7136; region 4379
 Brankiewicz Iwona 1500
 Brańska Rozalia 3045
 Braśław, Białoruś; region 2802
 Braszczyński Paweł Radosław 10113
 Braszowice, pow. ząbkowski 7789
 Bratian, pow. nowomiejski 2803
 Bratoszewice, pow. zgierski 5920
 Braudel Fernand 525
 Brauer Bożena, oprac. 4278
 Braun Grzegorz, przedm. 4666
 Braun Jan 5416
 Braun Krzysztof 1622
 Brazauskas Algirdas 2330
 Brazylia 2665, 2668, 2692, 2820, 2896, 2931, 2935, 2953, 4617, 4835, 5346, 7649
 Brda, lewy dopływ Wisły 4198, 6300, 9719
 Breczko Jacek 8271
 Breczko Sylwia, red. 3493
 Breger German Maksimavič 7070
 Brehunenکو Viktor Anatolijovič 7202
 Brenda Waldemar 9479
 Brenk Mikołaj 2940; red. 2940
 Brenna, pow. cieszyński 5002
 Brenner Rachel Feldhay 3296, 8981; rec. 8385
 Bresszka Michał 3048
 Bretes Jadwiga 5057
 Breugel Pieter st. 1003
 Breydenbach Bernhard 6972
 Breyne Anna Renata 996
 Breyne Constantia Philippina 996
 Breżnev Leonid II'ič 2750
 Bręczewska-Kulesza Daria 3660, 3683
 Briar Robert 9982
 Brillowski Wojciech 4985
 Brno, Czechy 2815
 Brochów zob. Wrocław

- Brochwicz-Lewińska Zofia zob. Jan-ciewicz Zofia z Tarłowskich
 Brochwicz-Lewiński Wojciech 5578
 Brock Peter 2815
 Broda Jarosław 9270
 Brodacka-Adamowicz Ewa 5791
 Brodacki Grzegorz 5417, 7440, 9480; przedm. 7278; wyd. 7278
 Brodacki Jan 5417, 9481
 Brodecki Zdzisław 4516
 Brodnica, woj. kujawsko-pomorskie 4786, 5001, 8247; powiat 8441
 Brodnickie Pojezierze 769
 Brodowska-Kubicz Helena 5292
 Brodowski Janusz, rec. 8930
 Brody, pow. żarski; gmina 3749
 Brody, Ukraina 677, 6169, 7741, 8419
 Brody Pomorskie, pow. tczewski 6419
 Brodzicka Stanisława 5418
 Brodziński Bronisław 5310
 Brodzka-Bestry Maria 4196
 Brogowska Bogumiła 3373
 Brok, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 3647
 Brokos Czesław 9271
 Bról Ryszard 3095
 Bromowicz Jan 4483
 Bronarski Ludwik 2780
 Broniarczyk Marcin 6799
 Bronicka Krystyna 5419
 Bronicki Andrzej 2034
 Broniek Radosław 4754
 Broniewski Władysław 5204, 5317
 Bronikowo, pow. kościański 6416
 Bronisław Markiewicz, bł. 3128, 4870
 Bronisław Piłsudski. W stulecie śmierci 2096
 Bronowice Małe zob. Kraków
 Bronowicki Jarosław 6369, 6370
 Bronowo, pow. łomżyński 6170
 Broński Krzysztof 7441
 Brosz Antoni Szczepan 5420
 Broszko Bolesław 3986
 Broszko Małgorzata 2720
 Broszko Stanisław 3986
 Broumov, Czechy 3072
 Browina, pow. toruński 4110
 Brown Sophie 6594
 Brożek Dariusz 4665; przedm. 4462
 Brożek Krzysztof, współpr. 9295, 9388
 Brożek Paulina, tł. 9917
 Brożniak Artur 9792
 Bróż Jan 6229
 Bruško Igor 2380
 Bruckmühl, Niemcy 2129
 Brudek Paweł 7442; przedm. 7390; wyd. 7390
 Brudne wspólnoty 9482
 Brudny Marta, tł. 7382
 Brudzewski Kazimierz 3575
 Brudzisz Marian 2937
 Brudzyń, pow. żniński 6424; region 6424
 Brugsch-Pasza Heinrich Ferdinand Karl 2624
 Bruguier Francois 3887
 Brühl Heinrich von 6777
 Brukiewicz Piotr 4446
 Bruksela 8757
 Bruliński Michał 7443, 7490
 Brulion iławski 6209
 Brun Julian 8271
 Bruni Raoul 3320; red. 3320
 Brunon z Kwerfurtu, św. 1777, 2524, 4861
 Brusand, Norwegia 2949
 Bruski Jurij 9314
 Bruski Alojzy 4713, 9023
 Bruski Jan Jacek 8227, 8228, 8329, 8982; rec. 7775; red. 8034; tł. 8034
 Bruzda Piotr 4079
 Bruzdziński Andrzej 46, 4879
 Brwinów, pow. pruszkowski 7389; parafia 4911
 Bryan Julien 3904
 Brycka Měrćin, wyd. 9314
 Bryczkowska Dorota (Dobryś) 3317
 Brydyccy, rodzina 2939
 Bryennios, rodzina 2480
 Bryennios Nicefor, młodszy 2480
 Brygidki 3778, 4806
 Bryk Adriana 861
 Brykowska Maria 8229
 Brylak-Zaluska Maria, oprac. 2128
 Bryll Ernest 5451; przedm. 9371
 Brylla Wolfgang J. 3916
 Bryła Magdalena 4552
 Bryła Zofia 3258; red. 3258
 Bryła-Jesionek Agata 8961
 Brynda Maria 1126; oprac. 964
 Brynkus Józef 4982
 Brytania 4086
 Brzechczyn Krzysztof 9982; rec. 9482
 Brzechwa Jan 3351
 Brzechkowski Tadeusz Marian 5421, 5422
 Brzeg, woj. opolskie 3583, 4778, 9496
 Brzeg Dolny, pow. wołowski 3601
 Brzegowy Paweł 4259
 Brzejszczak Rafał 2074
 Brzeska diecezja 680
 Brzeska Ewa 3297
 Brzeski Wojciech J. 3012
 Brzeskie województwo 2830
 Brzesko, pow. sanocki 9928
 Brzesko, woj. małopolskie 3041, 8082, 9999
 Brzeskolitewskie województwo 3761, 7202
 Brzeście, pow. piaseczyński 3647
 Brześcińska Wanda 3058
 Brześć, Białoruś 7070, 7165, 8174; powiat 7193; region 2830; unia 4881, 4886, 7190
 Brześć Kujawski, pow. włocławski 3075, 6171; region 6171
 Brzezie zob. Racibórz
 Brzezina-Scheuerer Katarzyna 3635
 Brzezinka zob. Oświęcim
 Brzeziny, pow. ropczycko-sędziszowski 8735
 Brzeziny Śląskie zob. Piekary Śląskie
 Brzezińska Anna 913, 914, 3425
 Brzezińska Anna Weronika 3004, 3017; red. 2162, 3004
 Brzezińska Monika M. 2349
 Brzezińska-Marjanowska Wioletta 1680
 Brzezińska-Winkiel Anna 3365
 Brzeziński Andrzej Maciej 4603
 Brzeziński Filip 3832
 Brzeziński Jerzy Marian 5996
 Brzeziński Marcin 3661
 Brzeziński Mateusz 5518
 Brzeziński Piotr 1059, 9483
 Brzeziński Rafał 3662, 5377, 5833, 5997, 6004; współpr. 8847
 Brzeziński Witold 6455
 Brzeziński Wojciech, przedm. 1022, 6389; red. 273, 6389
 Brzeziński Zbigniew 5423
 Brzezna, pow. nowosądecki; Strzyganiec 4769
 Brzezowski Wojciech 1697, 3694
 Brzeżany, Ukraina 6244; region 7404, 7735
 Brzękowski Jan 3009
 Brzoskowski Wiesław 5058, 6314
 Brzost Mateusz 2381
 Brzostek Błażej 2815
 Brzostowicz Michał, przedm. 2549; red. 2549
 Brzostowska Emma z Ogińskich zob. Wysocka Emma z Ogińskich
 Brzostowska Izabella 1726
 Brzostowski Aleksander 7385
 Brzostów zob. Głogów
 Brzostów – od wsi do osiedla w Głogowie 6195
 Brzoza Danuta, oprac. 4961
 Brzozdowce, Ukraina 6738
 Brzozowska Magdalena, wyd. 2213
 Brzozowska Zofia A. 2483, 2545; red. 2545
 Brzozowska-Krajka Anna 2902
 Brzozowski Jerzy 1010
 Brzozowski Stanisław 3498
 Brzozowski Stefan 4928
 Brzozów, woj. podkarpackie 8167, 9875
 Brzóska Stanisław, oprac. 4014; red. 4014
 Brzostowicz-Klajn Monika 9709
 Brzuska-Kępa Alina, rec. 3430

- Brzustowicz Grzegorz Jacek 2025, 6456
 Brzustowski Tomasz 9472
 Brzuszek Bogdan 5207, 5208, 5209
 Brzyno, pow. pucki 4159
 Bubby Robert 704, 4024; rec. 9613
 Bubnys Arūnas 8590, 9152
 Bucala-Hrabia Anna 1927
 Bucevičiūtė Laima 388
 Buchalik Lucjan 2096
 Buchalik Małgorzata, tł. 8797
 Buchinger Günther 3546
 Buchman Anna, przedm. 4603
 Bucholc Marta 3146
 Buchowski Krzysztof 2330, 3087, 8230, 8231
 Buchowski Michał 3004
 Buchwald Dorota 1421; red. 1421
 Buck Andrzej 3872
 Buclaw Katarzyna 3821
 Buczacz, Ukraina 2838
 Buczek Katarzyna 4070, 6800
 Buczek Krzysztof, współpr. 9036
 Buczek Marian 2657, 4890
 Buczel-Rajko Krystyna 5218
 Buczkowice, pow. bielski, woj. śląskie 7157
 Buczkowska Karolina 5961
 Buczkowski Jerzy Ryszard 2024
 Buczkowski Konrad 5663
 Buczkowski Leopold 3351, 3372
 Buczkowski Piotr 5597; red. 5597; współpr. 5597
 Buczyło Andrzej 680, 6837, 7444; wyd. 6700
 Buczyńska Ewa J., przedm. 7268
 Buczyńska-Garewicz Hanna, przedm. 4981
 Buczyński Mieczysław 2967
 Buczyński Włodzimierz, przed. 7268
 Buda zob. Budapeszt
 Budapeszt 6685, 9927; Buda 6654
 Budczyński Stanisław 5337
 Budka Włodzimierz 778
 Budkiewicz Mariusz 4873, 5840
 Budniak Marek 10016
 Budnik Michał 8983
 Budnikowski Adam 10131
 Budnowska Anna Tekla 5424
 Budnowska Klara 1591
 Budny, rodzina 1500
 Budny Edward 4020
 Budny Rafał 4973
 Budrewicz Tadeusz 3372, 3373, 7445
 Budrewicz Zofia, red. 3375
 Budrowska Kamila 9761
 Budva, Czarnogóra 3886
 Budy, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 5389
 Budyńska Barbara 3463
 Budzałek Anna 5449
 Budzeń Anna 3347
 Budziak, kraina w Besarabii 7389
 Budzik Justyna 3873, 5786
 Budzikur Wiesław 3059
 Budzińska Małgorzata, red. 2293
 Budzińska-Bennett Agnieszka 1283, 3623
 Budzińska-Tylicka Justyna 4596, 5346
 Budziński Janusz, red. 4297
 Budzioch Dagmara 3521
 Budzisz Alojzy 3271
 Budzisz Józef 5425
 Budziszewski Janusz 6381, 6389
 Budzów, pow. oleski 3696
 Budzyńska Hanna 5579
 Budzyński Albin Witold 5426
 Budzyński Mateusz 1252
 Budzyński Piotr 4447, 9550
 Budzyński Radosław 680, 7446
 Budzyński Zdzisław 7447
 Budżet Wojska Polskiego z czasów powstania listopadowego 7271
 Buffalo, Stany Zjednoczone Ameryki 601
 Bug, lewy dopływ Narwi 3647, 7302
 Bugaj Michał 2025, 4100, 6372
 Bugaj Paweł 4553
 Bugaj Tomasz 2089
 Bugajewska Hanna, rec. 7071
 Bugajewski Maciej 4971
 Bugajska-Więclawska Joanna 520, 715, 8232
 Bugajski Zygmunt 8439
 Bugalski Łukasz 3663
 Bugdol Marek 4413
 Bugenhagen Johannes 5248
 Bugowski Radosław 2801
 Bühler Joseph 9099
 Bujak Franciszek 7272
 Bujak Grzegorz 8233
 Bujak Jan 2112, 2903
 Bujakowski Maciej 3060, 9484
 Bujalski Mirosław 6223; przedm. 6223
 Bujanowski Mirosław 1248
 Bujanowski Zygmunt 1179
 Bujko Anna 4197
 Bujnicki Tadeusz 3366
 Bujwid Odo 4333
 Buk, pow. poznański 1775, 3702, 6172
 Bukareszt 2815, 4737
 Buko Andrzej 2524, 3832, 4024, 6308; red. 3832
 Buko Maria, red. 2815
 Bukolt Marta 4198
 Bukowczyk Piotr 3664, 4199, 4762, 7448, 9485
 Bukowiec, pow. nowotomyski 5258
 Bukowiec Kazimierz 4425
 Bukowiec Kornel 4489
 Bukowiec Marcelina 4297
 Bukowiec Stanisław 4425
 Bukowiec Szymon 4425
 Bukowiecka Zofia 3358
 Bukowiecki Stanisław 4663
 Bukowina 571, 2091, 2904, 3087, 4447, 5013, 6784, 7579
 Bukovina. Wspólne dziedzictwo 2904
 Bukownica, pow. ostrzeszowski 6173
 Bukowo, pow. koszaliński 2025
 Bukowska Aleksandra, współpr. 1384
 Bukowska Aneta 3832
 Bukowski Adam, tł. 9179
 Bukowski Andrzej 9486
 Bukowski Henryk 680
 Bukowski Marek, przedm. 3132
 Bukowski Tadeusz Grosek 2097
 Bukowski Zbigniew 6371
 Bukowski Zygmunt 2182
 Bukraba-Rylska Izabella 10021; rec. 9937
 Bula Karol Rafał 3917
 Bula Maria 5829
 Bulak Jan, wyd. 7314
 Bulgakov Mihail Afanas'evič 4333
 Bulgarin Faddej Veneditkovič zob. Bulharyn Jan Tadeusz
 Bulhakova Tatâna 2096
 Bulla Krzysztof 4443, 6299
 Bulowice, pow. oświęcimski 1697, 6174
 Bulzacki Zygmunt 8024
 Buła Józef 3972
 Bulak-Balachowicz Stanisław 4626, 8610
 Bułat Mirosława M. 3319; przedm. 7298; tł. 7298; wyd. 7298
 Buława Adam 4557, 7449
 Buława-Halas Joanna 3061
 Buławka Sylwia 1218, 2026; red. 2026; przedm. 2026
 Bułgaria 2295, 2542, 2609, 2618, 2619, 2626, 2742, 2762, 2818, 4542, 4708, 4737, 8031, 9442
 Bułhak Władysław 8756, 9472, 9647
 Bułhakow Michaił zob. Bulgakov Mihail Afanas'evič
 Bułharyn Jan Tadeusz 7482
 Bumblauskas Alfredas 2802, 4547
 Bundzewicz Małgorzata 1003
 Bunjak Peter 7450
 Bunyan John 3261
 Burak Marek 3062, 9487; oprac. 3062
 Buras Dariusz 4168
 Burba Domininkas 7070
 Burchacny, rodzina 5162
 Burca Grzegorz 6203, 6204
 Burczy Piotr 4200
 Burczyk Leszek, przedm. 6106
 Burczyński Kamil 4238
 Burda Piotr, red. 3211
 Burdajewicz Julia 2391
 Burdajewicz Mariusz 2391

- Burdowicz-Nowicki Jacek, wyd. 6764
- Burdukiewicz Jan M. 3020
- Burdziński Michał 2292
- Burdzy Dominika 6308, 6801
- Burdzy Maciej 4201
- Burek Anna 5240
- Burek Krzysztof 6308, 8234; oprac. 22; rec. 5469, 7753; red. 286
- Burek Marian 9488
- Burghardt Anja 7451
- Burghardt Marta 5576, 5708
- Burghardt Tadeusz 4835
- Burgiel Łukasz 3972, 3973
- Burgoński Piotr 10020
- Burke Edmund 6878
- Burkiewicz Łukasz 4837
- Burkovs'ka Lúbov 2828
- Burkowska-But Aleksandra 4125
- Burks Drew P. 7452
- Burmiński Marcin, il. 9377
- Burmetko Krzysztof 5380; współpr. 5478
- Burno-Kaliszuk Karolina 10150
- Bursa Stanisław 7504, 7597
- Bursiewicz Natalia 4982
- Burski Jacek 2088
- Burszta Józef 3004
- Burszta Wojciech Józef 724, 2707, 3004
- Bursztyn, Ukraina 6738
- Burta Małgorzata 4940
- Burtymańce, Litwa 5961
- Bury Katarzyna 1304
- Buryła Sławomir 3298, 3372; red. 2872
- Burzyńska Iwona 5849
- Burzyńska-Wentland Lidia 9489
- Busch Johanna, tl. 1449
- Busk, Ukraina 6738
- Busse Krzysztof 309, 4879; oprac. 309
- Busza Maria K. 6235
- Buszczyński Stefan 4554
- Buszewicz Elwira 6802; tl. 2213
- Buszko Adam, red. 1448
- Buszkowice, pow. przemyski 4951
- Buśkiewicz-Piskorska Hanna 5059
- Buśkiewiczowie, rodzina 5059
- Butaud Georges 2324
- Bute, wyspa w Wielkiej Brytanii 9199
- Butkiewiczowie, rodzina 7250
- Butryn Antoni 5427
- Butryn Bartłomiej 1742
- Butterwick Richard 7138; 7145; przedm. 7145; red. 7145
- Butterwick-Pawlikowski Richard zob. Butterwick Richard
- Buzek Józef 2185
- Buzińska Maria, współpr. 5206
- Bychów, Białoruś 4728
- Bydgoski Kanał 4198
- Bydgoszcz 76, 156, 170, 481, 594, 778, 807, 824, 826, 910, 1019, 1040, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1443, 1611, 1914, 1986, 2804, 2845, 2958, 3135, 3369, 3446, 3593, 3648, 3699, 3821, 3858, 3930, 3972, 4017, 4033, 4134, 4187, 4198, 4218, 4344, 4399, 4431, 4786, 4814, 5006, 5065, 5066, 5727, 5730, 7102, 7464, 7527, 7744, 7800, 7900, 8027, 8087, 8359, 8443, 8555, 8628, 8977, 9100, 9365, 9472, 9503, 9817, 9852; Czersko Polskie 2027; Fordon 1600, 1738, 9172; powiat 6669; region 76, 170, 4814; Smukała 8990; Szwederowo 4749
- Bydgoszcz nie tylko pieniądzem stała 1254
- Bydoń Bartłomiej 5060
- Byhovec Nikolaj 6354
- Bykowska Sylwia 9490, 9842, 10056
- Bylica Jan 5346
- Bylica Marcin 5346
- Bylicka Joanna 8282
- Bylina Sławomir 4763
- Byliśmy w transportach 8790
- Byłok Felicjan, red. 3192
- Byłów Katarzyna, tl. 2118
- Byron George 4297
- Byrska Katarzyna 2557
- Byrska Marta 2095
- Byrski Maria Krzysztof 3006
- Bystra, pow. bielski, woj. śląskie 7358
- Bystrzak Magdalena 2292
- Bystrzyca, Czechy 5002
- Bystrzyca Kłodzka, pow. kłodzki 3045, 3651, 6175, 8961
- Bystrzycki Piotr 4555
- Byszewska-Miłoszińska Dorota, red. 2948
- Byszewski Janusz 1165
- Byszewski Józef 7841
- Bytnar Jan, pseud. Rudy 3197
- Bytnar Lidia 6077
- Bytom, woj. śląskie 1259, 3767, 4831, 4837, 5212, 6176, 8961; księstwo kozielsko-bytomskie 6637, 6638; Miechowice 7382; powiat 8318
- Bytomski Władysław 4723
- Bytów, woj. pomorskie 177, 1041, 2067, 6372, 7910; region 1260
- Byzdra-Kusz Paulina 3063, 3478; tl. 5480
- Bziuk Justyna, oprac. 18
- Bzowska-Budd Katarzyna 2908
- Bzura, lewy dopływ Wisły 8050, 9004
- Cabaj Jarosław 2964, 3479, 8235
- Cabaj Lucyna, oprac. 1533
- Cabaj Waclaw 6351
- Cabała Agata 1111
- Cabała Ryszard, il 2128
- Caban Ewa 767
- Caban Ireneusz 943
- Caban Wiesław 2939, 4637, 7453, 7454
- Cacko Piotr 2820
- Caetani Enrico 4648
- Cahun Claude 3887
- Čaińskiŭ Ūrij Oleksandrowič 8236
- Calo Sergio, oprac. 3710
- Calvin Jean 2370
- Całbecki Marcin 3299
- Całus Katarzyna, przedm. 2809, 2812; red. 2809, 2812, 2813
- Cambrai, Francja 2544
- Cameron Julia Margaret 3535
- Camm Sandra 3217
- Canale Luigi Gerolamo Malabaila di 6698, 7138
- Canin Mordechaj 9272
- Capik Beata 3463
- Capri, wyspa we Włoszech 3317
- Capua Marcello di 3982
- Carlyle Thomas 2570
- Čarnákevič Andrej Mikalaevič 4626, 8237
- Carola, królowa saska 4363
- Caroli Ezio Ernesto 5208
- Cartas latinas en la época de los Ja-gellones 6697
- Carus Carl Gustav 2570
- Caryk Leokadia 8791
- Căsar Karl 6333
- Castel Gandolfo, Włochy 1672
- Castro Raúl 2672
- Catez Elżbieta zob. Elżbieta od Trój-cy Przenajświętszej, św.
- Caudron nad Francją 8984
- Ceaușescu Nicolae 2815
- Cebenko Oleg Oleksandrowič 6803
- Cebul Krzysztof 4557
- Cechosz Stanisław 4124
- Cecota Błażej, red. 2795, 4298
- Cedro Aneta 4448
- Cegielski Hipolit 7550
- Cegielski Tadeusz 6043; red. 5011
- Cegiłka Iwona 3064
- Ceglarek Michał 4952; wyd. 8122, 8129
- Ceglńska-Gajda Anetta 3300
- Cekcyn, pow. tucholski 8179
- Ceklarz Erwin 4770
- Ceklarz Jan 6331; red. 3375
- Ceklarz Katarzyna 5493, 6331; oprac. 2128
- Celadyn Waclaw, red. 3676, 3677
- Celer Bogumiła 3201, 3426, 3440, 5061, 5494, 7455, 8238; przedm. 3967; red. 3201
- Celestyna, bł. zob. Katarzyna Celestyna Faron, bł.
- Celichowska Alina 1686
- Celińska Stanisława 3874
- Celka Zbigniew 2035, 5062
- Celmer Mariusz 9491, 9492, 9493
- Celsus (właśc. Aulus Cornelius Cel-sus) 2421

- Celtowie 4160
 Cembik Artur 4070
 Cembrowicz Paweł 3519; przedm. 3519
 Cembrzyńska Patrycja 10057
 Cembrzyński Paweł 2484
 Cempura Grzegorz 6298; red. 6295; współpr. 5284
 Cenci Cesare 5208
 Cenckiewicz Sławomir, przedm. 4608; wyd. 4608
 Cendrowska Marzena 6406
 Cendrowska-Dąbrowska Olga, rec. 2237
 Cendrowski Sławomir 3522
 Centek Barbara 3492; red. 3492
 Centek Jarosław 3492, 5227
 Centner-Guz Małgorzata 3152
 Central European drinking culture 1422
 Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów 10058
 Cependá Igor Evgenovič, przedm. 4644
 Cepil Monika 3065, 4873
 Ceramika i szkło w badaniach 4101
 Ceran Tomasz 4726, 9148, 9165, 9172; przedm. 9165; red. 9165
 Ceranka Paweł, oprac. 820
 Cercha Maksymilian 3624, 7285
 Čerkes Bogdan Stepanovič 679
 Černikevič Andrej 7674
 Černotín, Czechy 6372
 Ceroni Carlo 3647
 Certowiczówna Tola 2085
 Cervantes Saavedra Miquel de 2300
 Cerwińska Aleksandra 768
 Cetnar Stanisław 2824
 Cetwiński Marek 1826, 1827, 4738, 6457
 Cevrioglu Mahmut Halef 6804
 Cewice, pow. łęborski; gmina 1993
 Cewińska Joanna 4413
 Ceynowa Florian Stanisław 5428
 Ceynowa (prze)pisany 5428
 Ceynowa Tadeusz 842, 872, 4764, 4886; red. 236
 Cezary Franciszek 912
 Chabiera Piotr 3645
 Chabros Ewa, przedm. 2077; red. 2077
 Chabrzyk Piotr, red. 122
 Chachaj Małgorzata, red. 1654
 Chachaj Marian 2824
 Chachulska Irina 3918
 Chachulski Jakub 956, 3919, 7456, 7490
 Chachulski Tomasz 3301, 3406, 5894
 Chagall Marc 9273, 9676
 Chalasz Roman 6313; red. 5329, 6313
 Chalimoniuk Krzysztof 8239
 Chalupický Ivan 710
 Chałasiński Józef 6299
 Chałubiński Mirosław 9757
 Chałubiński Tytus 5429
 Chałupski Jerzy 1884
 Chamarczuk Mariusz 781, 1687, 2905
 Chamczyk Ewa 3947, 5622, 7457, 7490
 Chanel Coco zob. Chanel Gabrielle
 Chanel Gabrielle 4297
 Chapska Joanna, red. 905
 Charchuła Jarosław 4634
 Charczuk Anna 5775
 Charczuk Wiesław 5775
 Charkiewicz Iwona 3984
 Charkiewicz Jarosław 4765; przedm. 5440; red. 5440
 Charków, Ukraina 5060, 8013; region 1840
 Charszewski Ignacy 8617
 Chartres, Francja 2524, 4985
 Charytoniuk Janusz 5430
 Charytoniuk Julita Monika 2098
 Chasdjaj ibn Szaprut 2249
 Chashab Thupten Kunga 927
 Chasing Bronze Age rainbows 6372
 Châteauroux, Francja 7671
 Chatyń, Białoruś 4626
 Chazarja 2249
 Chciałowska Anna 4766
 Chciuk Andrzej 4070, 8025
 Chelm, woj. lubelskie 210, 961, 1006, 1558, 1670, 2034, 2158, 2524, 4021, 4157, 4330, 4692, 5726, 5837, 5969, 6070, 6177, 6474, 7379, 8416, 8417, 8418, 8744, 9812; gmina 5095; Góra Katedralna 3832; powiat 8416, 8418; region 1670, 2125, 4339, 4541, 6794, 7152, 7507, 7803, 8125
 Chelmiecka Maria zob. Jaroszewiczowa Maria z Chelmieckich
 Chelminiak Patrycja 3920
 Chelmińska diecezja 6497, 9472
 Chelmińska ziemia 3714, 3739, 3849, 6372
 Chelmińska-Swiątkowska Jadwiga 2099, 2100
 Chelmińskie województwo 7079
 Chelmo, pow. kolski 1649; obóz Kulmhof 8859, 9051
 Chelmo, woj. kujawsko-pomorskie 827, 1546, 3714, 4625, 4732, 4786, 4831, 5001, 5260, 6426, 6549, 6675, 7167, 8457, 9165; powiat 88, 8441; region 6451, 6452
 Chelmońska-Szczepankowska Michalina 8559
 Chelmska eparchia 6857, 7171
 Chelmska Góra zob. Koszalin
 Chelmskie rajdy 4021
 Chelmska, pow. toruński 6533
 Chemperek Dariusz 3386, 6805, 6837
 Chenart Jean 3462
 Chenu Roselyne 2912
 Cheops (Chu-fu), faraon 7772
 Cherkaoui Ahmed 9917
 Cherner Ewa 5063
 Chersoń, Ukraina 8813
 Chesterton Gilbert Keith 2228
 Chęciny, pow. kielecki 1794, 4934
 Chęsy Tadeusz 5227
 Chhim, Liban 2391
 Chicago, Stany Zjednoczone Ameryki 2938, 3676, 4713, 7622
 Child Abigail 3887
 Chile 2746
 Chilińska Dorota, współpr. 3513
 Chilińska Milena 7780
 Chinciński Tomasz 563
 Chiny 934, 1072, 1399, 2006, 2321, 2368, 2561, 2614, 2683, 2687, 2716, 2719, 2805, 2812, 4070, 4397, 4526, 4648, 4704, 4790, 5855, 6795, 7287, 7946, 8000, 8256, 9442, 9998, 10131
 Chlebek-Rolska Agnieszka 3087, 5203, 5284, 6295
 Chlebowska Edyta, oprac. 3523; red. 3924
 Chlebowski Piotr 2707; red. 3924
 Chlebowski Stanisław 7307
 Chlewicka Katarzyna 6806, 7112
 Chlewiński Zbigniew, red. 9260
 Chlipała Michał 8985
 Chłudziński Andrzej 1979, 1982, 2025; red. 5247, 5248
 Chłanda Dorota 3921
 Chłanda Juliusz 5208
 Chłapowska Jadwiga Helena zob. Modrzejewska Helena
 Chłapowski Karol 7267
 Chłapowski Konstanty 5431
 Chłapowski Krzysztof 1822, 1928; red. 1976
 Chłodna-Błach Imelda 4695
 Chłodnicki Marek, przedm. 1348; red. 1348, 1350
 Chłopecki Tomasz 8240, 10016
 Chłosta Jan 1983, 5064, 5995, 8241, 10059
 Chłosta-Sikorska Agnieszka 9494, 9495; red. 4460
 Chłosta-Zielonka Joanna 564, 3160, 3364; przedm. 3160; rec. 3298; red. 3160
 Chmara Michał 5432
 Chmara-Żaczkiewicz Barbara 5721
 Chmelinová Katarína 6321
 Chmiel Aleksy 8242, 8243
 Chmiel-Chranowska Marta 4115
 Chmielarczyk Wiktor 6303
 Chmielarz Andrzej 6043, 8756; oprac. 8119; red. 8119
 Chmielecki Adam 9482; przedm. 10035; wyd. 10035
 Chmielecki Marcin 5346
 Chmiełowska Agnieszka 5406

- Chmielewska Dorota 2809, 2812, 2813
 Chmielewska Ewa 1365; red. 1365
 Chmielewska Gizela 5065, 5066
 Chmielewska Grażyna 3875
 Chmielewska Katarzyna 704
 Chmielewska Małgorzata 3635
 Chmielewska Mieczysława, współpr. 893
 Chmielewski Andrzej, oprac. 8950
 Chmielewski Paweł 7458
 Chmielewski Tomasz J. 4102, 6373
 Chmielewski Witold Jan 2906, 6064
 Chmielińska Aniela 1006
 Chmieliński Maciej 4495
 Chmielnicki Bohdan 7164
 Chmielnik, pow. kielecki 2841; gmina 776
 Chmielowiec Piotr 8986
 Chmielowski Adam zob. Albert Chmielowski, św.
 Chmielowski Janusz 5433
 Chmielowski Piotr 7287
 Chmielowski Stanisław 2382
 Chmura Janusz 5434
 Chmurski Mateusz, red. 3328
 Chochołów, pow. nowotarski 7351
 Chochorowski Jan 6372
 Chociłowski Jerzy 5875
 Chocim, Ukraina 2277, 4745
 Chocimierz, Ukraina 6738
 Choczewo, pow. wejherowski 4204, 6178
 Choczyński Marcin 2075
 Chodelska Kotlina 6541, 6608
 Chodenice zob. Bochnia
 Chodkiewicz Jan Karol 7261
 Chodkiewicz Kazimierz 4719
 Chodkiewiczowie, ród 5112
 Chodnicki Maciej 2558
 Chodoła Milena, wyd. 8882, 8899
 Chodorów, Ukraina 6738
 Chodorska Jolanta, red. 4857
 Chodowiecki Daniel 5248
 Chodubski Andrzej Jan 4615, 5435
 Chodyła Zbigniew, przedm. 6719; wyd. 6719
 Chodynicki Stanisław 8792
 Chodyński Adam 892, 1802, 3201, 7455
 Chodyński Antoni Romuald 6807
 Chodyński Stanisław 1802
 Chodyński Zenon 1802
 Chodzież, woj. wielkopolskie 4168, 7731, 8497; powiat 917, 8497
 Chodźko Ewelina, red. 3347
 Choińska Dorota 2826
 Choińska-Mika Jolanta 733
 Chojecka Ewa 3735, 4284
 Chojecka Joanna, red. 1543
 Chojecki Feliks 6158
 Chojecki Mirosław 3506, 9385
 Chojnacka Barbara 3821, 4218, 5482, 5727
 Chojnacka Ewa 3373
 Chojnacka Katarzyna 4397
 Chojnacki Adolf 9689
 Chojnacki Andrzej 4742
 Chojnacki Ignacy 1006
 Chojnacki Juliusz Cezary 9274
 Chojnacki Marek 3897
 Chojnacki Mariusz 5960
 Chojnacki Rafał 4447, 5439
 Chojnacki Włodzimierz, rec. 9497
 Chojnice, woj. pomorskie 1261, 2025, 5222, 6998, 10110; gmina 10073; powiat 9987; region 7741
 Chojnicka Krystyna 2227
 Chojnik zob. Jelenia Góra
 Chojnowska Anna 3373
 Chojnowska-Liskiewicz Krystyna 9905
 Chojnowski Zbigniew 444, 3302, 3364, 7459
 Chojnów, pow. legnicki 3590, 6553, 6554, 9723
 Cholewa Leonard 9171
 Cholewa Marcin, red. 2286
 Cholewiński Łukasz 4728, 6808
 Chołuj Aleksandra 4101
 Choma Edward 5436
 Choma Robert 4752
 Choma-Suwała Anna 8244
 Chomątowska Beata 5255
 Chomentowska Edyta 3009, 4767, 4879
 Chomentowski Stanisław 7226
 Chomiak Magdalena 3593
 Chomik Piotr 680
 Chomiszcak Tomasz 3344
 Chomko Jolanta 2186
 Chomrański Marian 5116
 Chomsky Noam 1658
 Chomyszyn Grzegorz zob. Grzegorz Chomyszyn, bł.
 Chopin Fryderyk 1547, 3922, 3966, 4002, 5437, 7490, 7669, 7688, 7780, 7890
 Chopin Tekla Justyna z Krzyżanowskich 5437
 Chopinowskie igrzysko 3922
 Chorabikowie, rodzina 5168
 Chorązki Marcin 2822, 4202, 6089, 9496
 Chorążuk Jerzy 9497
 Chorąży Mieczysław 4446
 Chorążyczewski Waldemar 778, 785; przedm. 785; red. 108, 780, 785, 815
 Choroń Zygmunt 984
 Chorostków, Ukraina 679
 Choroszcz, pow. białostocki 3674, 4376
 Choroś Monika 1984, 3283, 4976; red. 3283
 Chorowska Małgorzata 2036
 Chorwacja 2231, 2295, 2559, 3412, 4620, 7197, 7678
 Chorzów, woj. śląskie 229, 281, 918, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1716, 1836, 1873, 4031, 4360, 4467, 5032, 6179, 6329, 8151, 9473, 9651; Batory 6179; Chorzów Stary 5575, 6179; Klimzowiec 6179; Maciej-kowice 6179, 6585
 Chorzów. T. 3: Od Stadt Königshut-te 6179
 Chorzów Stary zob. Chorzów
 Chosiński Sebastian 5438
 Chosiński Stanisław 5438
 Chosrow II Parwiz, król Persji 2540
 Choszczno, woj. zachodniopomorskie; obóz 8919
 Chościak-Popiel Teofil zob. Popiel Teofil
 Chotkowo, pow. bytowski 1260
 Chotomów, pow. legionowski 5298
 Chotynicze, Białoruś 8878
 Chotyniec, pow. jarosławski 6379
 Chowaniec Roksana 2391
 Chowaniec Urszula 2083
 Chóry powiatu kępińskiego 3923
 Christa Janusz 5439
Christianitas 10117
 Christine de Pisan 2318
 Chrobaczyński Jacek 2822, 9151; rec. 4853
 Chrobak Piotr 10104
 Chrobak Szymon 4509
 Chrobok-Sztoler Urszula 5203, 6296
 Chrobot Agata 6809
 Chrol Leonid 5440
 Chrol Mikołaj, przedm. 5440
 Chrol-Pawluczuk Anna, wyd. 5440
 Chromik Bartłomiej 2095; red. 2178
 Chroń, pow. myszkowski 4467
 Chrostek Mariusz 3406
 Chrostowski Marcin 9199
 Chrościcki Juliusz Antoni 6810, 8245; oprac. 1026; red. 111
 Chróсны Weronika 3665
 Chrościak Emil Jacek 7460, 7461
 Chrościechowski Stanisław 8534
 Chrudzimska-Uhera Katarzyna 677
 Chrupek Sebastian 4103, 6390
 Chrystian, biskup Prus 6491
 Chrystian I Oldenburg, król Danii, Norwegii i Szwecji 5346
 Chrystusowcy 4788
 Chrzan Krystian Leonard 3186; red. 4101
 Chrzan Piotr J. 3186
 Chrzanowska Żaneta 2821
 Chrzanowski Bernard 7421
 Chrzanowski Bogdan 297, 6043, 8756, 9100; przedm. 9100; red. 9100; wyd. 8829
 Chrzanowski Robert 9483
 Chrzanowski Tomasz 7462
 Chrzanów, woj. małopolskie 1262, 1263, 3788, 4034, 4189, 4404, 7405

- Chrzęstowice, pow. opolski, woj. opolskie 4744
- Chrzęstowska Małgorzata, red. 10130
- Chrzęszcz Paulina 4620
- Chrzęszczewska Jadwiga 3357, 3358
- Chrzęzconowicz Leon 2810
- Chrzęściński kapelani w więzieniach 8026
- Chuć Ewa 5004
- Chudecka Marta 7597
- Chudoba Norbert Walenty 5208
- Chudoba Sylwester 9854
- Chudyba Ewa 3666
- Chudziak Wojciech 2977, 6460, 6461; przedm. 6460, 6461; red. 6460, 6461, 6669
- Chudzik Anna, red. 4037
- Chudzik Wanda, tł. 8903
- Chudzik Wojciech 8596
- Chudzińska Anna 7463
- Chudzińska Barbara 3832
- Chudziński Edward 3303, 4969
- Chudzio Hubert 2884, 2907; rec. 8015
- Chudzyński Marian, rec. 6166
- Chumiński Jędrzej 587
- Churska-Wołoszczak Kamila 1451
- Chutcz, pow. chełmski 6990
- Chutnik Sylwia 5255, 5948
- Chuwis-Thau Lili 8793
- Chwałba Andrzej 47, 565, 1929, 2822, 3735, 4560, 5025, 7643, 8246; przedm. 7643; red. 7643
- Chwałewik Edward 7287
- Chwałibóg Henryk Marcin 5067
- Chwałibóg Krzysztof Marcin 5067
- Chwałek Jan 5441
- Chwałki, pow. sandomierski 7753
- Chwałkowski Marian 8247
- Chwarzno, pow. kościerski 2025
- Chwastek Karol 9499, 9500; przedm. 9296; wyd. 9296
- Chwastyk-Kowalczyk Jolanta 290, 300, 2908, 2941, 3492, 4406, 5664, 10060; rec. 7424, 7606
- Chwedorczyk Sylwia 5068
- Chwedoruk Rafał 4618
- Chwesiuk Wiesław, współpr. 1487
- Chwistek Emilianna (Mula) 7712
- Chyba Miłosz 4526
- Chybiński Adolf 2780, 3980
- Chybowski Włodzimierz 721
- Chyc Bartosz 2740
- Chycina, pow. międzyrzecki 6460, 9080
- Chyl Zbigniew, oprac. 3041
- Chylak Karol 4369, 8248, 8596
- Chyliński Andrzej 7916
- Chyliński Samuel Bogusław 384
- Chyła Dariusz 719, 880, 7464; oprac. 1855
- Chyła Roman 3839, 6308; przedm. 6308; rec. 6308; red. 1613, 6308
- Chynczewska-Hennel Teresa 4406, 4648, 6811, 6812, 6813
- Chyra-Rolicz Zofia 5292, 9840; przedm. 5292; red. 5292
- Chyrzyński Marcel 3929
- Chytrowski Ignacy 6235
- Ciach Piotr 9840, 10009
- Ciachcain, pow. plocki 7303
- Ciak Tadeusz, przedm. 6250
- Ciałowicz Krzysztof Marek, red. 1350
- Ciano Galeazzo 8732
- Ciara Stefan 4738
- Ciarkowski Błażej 3767
- Ciarkowski Paweł 4644
- Ciarowie, rodzina 6342
- Ciągwa Józef 4536
- Ciborowska-Rymarowicz Irena 3445
- Ciborowski Robert 4397
- Ciborska Barbara 5792, 6142
- Cichawa Zbigniew 4669
- Cichocka Marta 4556, 9501
- Cichocki Jan, tł. 2216
- Cichocki Marek A. 4531, 4974
- Cichocki Włodzimierz 1219
- Cichoń Dagna, oprac. 9421; współpr. 9421
- Cichoń Ewa 2839, 3667, 4203, 4768, 5069, 6269, 8249, 9502
- Cichoń Paweł 4516
- Cichońska Joanna 1857
- Cichopek-Gajraj Anna 2822
- Cichoracki Piotr 4626, 5236, 8250, 8251, 8252, 8763; oprac. 8941; przedm. 5881, 7304, 8941; rec. 8604; wyd. 7304
- Cichorska-Kulesza Karolina 5021
- Cichosz Joanna, oprac. 3238
- Cichosz Ładysław, pseud. Elek 5070
- Cichosz Mariusz 9503, 9504, 9505
- Cichy Bogdan 1782
- Cichy Danuta 5536
- Cichy Leszek 4022
- Cichy Łukasz 6235
- Cichy-Pazder Ewa M. 3833
- Ciciora Barbara 1849
- Ciechanowicz Jan 4666
- Ciechanowicz Jarosław 3668, 6338
- Ciechanowiec, pow. wysokomazowiecki 1047, 1521, 9351
- Ciechanowiecki Andrzej 1382
- Ciechanowski Grzegorz 4737, 8987, 10104
- Ciechanowski Hadrian 785, 789, 790, 9506
- Ciechanowski Jakub 8987
- Ciechanowski Jan Stanisław 4684
- Ciechanowski Szymon 734, 735; red. 723
- Ciechanów, woj. mazowieckie 4101, 8617, 8754, 9147, 9347, 9980, 10065; powiat 7811; region 8754; rejencja 9021, 9158
- Ciechański Ariel 4086
- Ciechocinek, pow. aleksandrowski 3930
- Ciechomska Agnieszka 360, 361, 8253; wyd. 8062
- Ciechorska-Kulesza Karolina 4994; przedm. 4994; red. 4994; współpr. 4994
- Cieciąg Jerzy 4460
- Cieciulów, pow. oleski 7973
- Cielas Sebastian 7465
- Cielebon Jarosław 4669; red. 4669
- Ciemiński Łukasz 6201, 6202, 6814
- Cienia, pow. kaliski 7822
- Cienkusz Agata, wyd. 9368
- Cieński Włodzimierz 5442
- Ciepielewska Ewa 984
- Ciepielów, pow. lipski 6963
- Cieplice zob. Jelenia Góra
- Ciepliński Łukasz 9617
- Cieplę, pow. tczewski 6665
- Ciereszko Henryk 5760
- Cierniak Jędrzej 3895
- Cierocka Zofia 4994
- Cierpiszewska Emilia 8794
- Ciesielska Danuta 428, 2965, 5071, 5960, 7466; rec. 7906
- Ciesielska Maria 9058, 9151
- Ciesielski Adrian 4778
- Ciesielski Bartłomiej, red. 238
- Ciesielski Józef 9275
- Ciesielski Kacper 5060
- Ciesielski Mariusz 2270
- Ciesielski Rafał 8254; red. 3943
- Ciesielski Stanisław 2797, 4238, 5443
- Ciesielski Tomasz 680, 6815, 6963, 7165; przedm. 7165; rec. 7003; red. 7165; wyd. 6717
- Ciesłowska Klaudia 3258
- Cieszanów, pow. lubaczowski 7782, 8074
- Cieszewska Maria 5203
- Cieszewski Damian 5203
- Cieszkowski August 5243
- Cieszyn, woj. śląskie 1010, 3805, 3984, 5672, 7301, 7676, 8347, 9416; księstwo 6576, 6596, 6855
- Cieszynski Tomasz 5444
- Cieśla Adam 8295
- Cieśla Damian, współpr. 9152
- Cieśla Magda 2026, 6381; przedm. 2026; red. 2026
- Cieśla Maria 6905
- Cieśla Marian 5203
- Cieślak Arkadiusz 4261; red. 4261
- Cieślak Maria 2185
- Cieślak Marian 1206
- Cieślak Michał 8255, 8260
- Cieślak Natalia 3513; współpr. 3513
- Cieślak Stanisław 5226
- Cieślak-Arkuszewska Adriana 1696
- Cieślak-Kopyt Małgorzata 6374
- Cieślak Aleksandra 928
- Cieślak Jan 4873
- Cieślewicz Tomasz, pseud. Tdc 10111
- Cieśliczka Aleksandra 2795
- Cieślik Adrian 8256
- Cieślik Iwona, red. 3097

- Cieślakowa Agnieszka J. 2083, 3492, 3503, 3505; red. 3503
 Cieślakowa Aleksandra 1980, 5445
 Cieślińska-Lobkowicz Nawojka 1184, 8988
 Cieśliński Marek Kosma 3876, 6179
 Cięciwa Magdalena 7569
 Ciężka Paula 3633
 Ciężki Maksymilian 4684
 Cigacice, pow. zielonogórski 1886
 Čikalo Oksana 2828
 Čilić Đurđica 3412
 Cimała Bogdan 3217
 Cincio Arkadiusz 4784
 Cinquegrani Maurizio 8989
 Ciochowiec, pow. gliwicki 5465
 Ciok Anna 4023
 Ciołkosz Adam 4618
 Ciolkowie, ród 2031
 Ciołkowski Tomasz 5876
 Ciompa Adam 8046
 Ciotusza Nowa, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2090
 Čirpan, Bułgaria 4542
 Cisa, lewy dopływ Dunaju; dorzecze 6372
 Cisek Ewa 3676
 Cisek Izabela 4713
 Cisek Janusz 1978, 4560, 5072; przedm. 1978
 Ciszek Walter 2331
 Ciszewska Cecylia z Tołłoczaków 7273
 Ciszewska Małgorzata 3386, 6816
 Ciszewska-Pawłowska Wanda 3492; red. 3492
 Ciszewski Józef 8795
 Ciszkowski Tadeusz 6307, 10061
 Ciszycza zob. Kostrzyca
 Citko Henryk 51
 Citko Lilia 3250, 3266
 Citkowska-Kimla Anna 2819; red. 2819, 10129
 Ciuch Andrzej 4070
 Ciućczyk Małgorzata 1368
 Ciura Franciszek 6352
 Ciuraj Wojciech, rec. 2848
 Ciurka Stanisław 4769
 Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 1367
 Civinskis Vytautas zob. Cywiński Witold
 Clamart, Francja 2937
 Clarke Stephen 4070
 Claudel Camille 2804
 Cluster Venetian, oprac. 3710
 Cmentarz Na Rossie w Wilnie 3669
 Cmentarzko wczesnej epoki żelaza w Domaślawiu 6375, 6376
 Cnotliwy Eugeniusz 2025
 Co pisała polskojęzyczna prasa górnośląska 7274
 Co się nadaje do muzeum? 1272
 ...co się stanie w najbliższej przyszłości 9276
 Cočeva Nadežda 2295
 Cofta-Broniewska Aleksandra 5227
 Cohen Nathan 3304
 Collins Randall 9439
 Collier Peter 4603
 Colloquium Opole 2019. 2658
 Colmar-Meyenburg Axel Karl Hermann von 7731
 Colbecka Monika 791, 792
 Concetti Gino 5208
 Concha González Ana, tł. 6697
 Conde Pazos Miguel, wyd. 6697
 Conflict – competition – cooperation in central Europe 4557
 Confluences of literature, history and cinema 2228
 Conrad Benjamin 8257, 8616
 Conrad Joseph 48, 3324
 Conrad Tony 3887
 Consolatio Populi Prevorscensis 4770
 Constantinov Valentin 6817
 Constantinus Manasses 2545
 Contents of “Zagłada Żydów” 80
 Cooper James Fenimore 4728
 Copik Ilona 3877, 5012
 Copsko Natalia 3946
 Cora Łukasz 9482
 Corn Islands, wyspy na Morzu Karaibskim 2239
 Cornett Natalie 3373
 Correspondance du roi Stanislas-Auguste 6698
 Cortes Juan Donoso 2595
 Costa Livia Alessandra Fialho da 2089
 Cougnac, jaskinie we Francji 2396
 Čovanová Jánošíková Zuzana 6321
 Cowper Mary 6834
 Crell Johann 6753
 Crime without punishment 8990
 Crisanius Georgius zob. Križanić Juraj
 Crossing time and space 2229
 Crossley Paul 2332
 Csapláros István 5116
 Csató Edward 3895
 Cseh Gergő Bendegúz 783
 Csokor Franz Theodor 5446
 Csorba Tibor 5116
 Cubała Agnieszka 8991, 8992
 Cuber-Strutyńska Ewa 8993
 Cubrzyńska-Leonarczyk Maria 3427
 Cudnik Krzysztof 4204
 Cui bono? 4495
 Cui Cezar 7490
 Cuiacius zob. Cujas Jacques
 Cujas (Cuiacius) Jacques 2582
 Cukrowicz Aleksander 4503
 Cullen Katarzyna, tł. 2975
 Cultural role of chess 4024
 Cypriś Jacek, red. 3043
 Curyło Jakub 4124
 Cusco, Peru 3767
 Custodia 125
 Cutter Zdzisław 4708
 Cuza Alexandru C. 8725
 Cvetaeva Anastasiâ Ivanovna 2804
 Cwalina Teresa 2802
 Cwetler Jacek 4205, 4404
 Cwyl Grzegorz 7467
 Cwynar Ludwik 6247
 Cybinka, pow. słubicki 4242
 Cybula Honorata 3984
 Cybulska Kamila 5292
 Cybulska Maria 2063, 4124
 Cybulski Bogdan 4541
 Cybulski Marek 3271
 Cybulski Napoleon 498
 Cybulski Tomasz 4771
 Cybulski Zbigniew 6092
 Cycleron (właśc. Marcus Tullius Cicero) 4495, 4516
 Cyców, pow. łączyński 8744
 Cyfrowe Archiwum Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych 793
 Cyfrowicz Leon 7416
 Cygan Wiktor 729
 Cyganek Kazimierz 4745
 Cygańska-Wiland Barbara 8796
 Cygnarowski Andrzej 1688
 Cymanow-Sosin Klaudia 3506
 Cymbor Wiesław 3066
 Cymbrowski Borys 2076
 Cymek Lidia 2025; współpr. 6418
 Cymelia grudziądzkiej fotografii 1452
 Cymer Anna, przedm. 1513
 Cymerman Jarosław 3895, 5667, 8258
 Cymiński Grzegorz 4583
 Cynar Agnieszka, oprac. 4970
 Cynar Józef 3973
 Cyngot Dorota 662, 7473, 7997
 Cypr 2391, 2473, 2474, 4516, 4837
 Cyprian, św. 2502
 Cyprian Norwid. Katalog prac plastycznych 3523
 Cyprian z Czerwonego Klasztoru (właśc. Frantz Ignatz Jäschke) 2000
 Cyprian z Kartaginy, św. 2463
 Cyra Adam 8259
 Cyran Magdalena, red. 2819
 Cyran Marcin 1151, 6299
 Cyrulik Alojzy 5447
 Cyryl, św. 1893
 Cysterki 1778, 3473, 6537
 Cystersi 1519, 1687, 1697, 1698, 1720, 3440, 3692, 3757, 3761, 4101, 4985, 5939, 6576, 6614, 7090, 7153, 7826
 Cytadela Warszawska w 1920 r. 8260
 Cywińska Alina 2804
 Cywińska Marta 3148
 Cywiński Bohdan 4597
 Cywiński Piotr M.A., polem. 8868
 Cywiński Witold 3254
 Czabańska-Rosada Małgorzata 2101, 2863, 3074, 8261

- Czabański Adam 3074, 8261
 Czachorowski Daniel St., tł. 8928; wyd. 8928
 Czachorowski Musa Çaxarxan, red. 1509
 Czachowski Hubert 1019; red. 1379
 Czacka Róża Maria zob. Elżbieta Czacka, bł.
 Czacki Tadeusz 4495
 Czaczkowska Ewa K. 4772, 4935, 5485, 9472, 9507; repl. 9507
 Czadca, Słowacja 2139
 Czadeckie 8607
 Czaja Dariusz Andrzej 3659, 8274; wyd. 6195
 Czaja Kamila 10130
 Czaja Roman 1775, 1965, 6201, 6458, 7112; rec. 5177; red. 185, 2314
 Czajka Bartosz 2825
 Czajka Elżbieta 822
 Czajka Roman 4299
 Czajka Stanisław 8262
 Czajka-Kominiarczuk Katarzyna 2853
 Czajkowska Agnieszka 2974, 3416; przedm. 4831; red. 4940
 Czajkowska Izabela Maria 716
 Czajkowska Krystyna 1751
 Czajkowski Michał 1660
 Czakon Dominika 5566
 Czamańska Ilona 2806, 2904
 Czamara Anna 2891
 Czaniec, pow. bielski, woj. śląskie 1725
 Czapczyk Anna, red. 1261
 Czapiewski Edward 5236; red. 6355
 Czapiewski Tomasz 10104; red. 10104
 Czapięgo Dominik, wyd. 9309, 9403
 Czapik-Lityńska Barbara 4536
 Czapla Anna 1985
 Czapla Benjamin 7468
 Czapla Julia 1313
 Czapla Zygmunt, red. 8933
 Czapliska Maria Antonina 5265
 Czapliska-Jedlikowska Maria 1986
 Czapliski Bronisław 4773, 4787, 4928, 6299
 Czaplński Czesław 5556
 Czaplński Kazimierz 5073
 Czaplński Waclaw Bogdan 5448
 Czaplński Władysław 4531
 Czapnik Marianna 3428, 3429, 3445
 Czapp Wiktor 5757
 Czapsy, rodzina 679, 7195
 Czapska Maria 3000, 5449
 Czapska Monika 1331
 Czapski Józef 3346, 5449, 8122
 Czapski Tomasz 4516
 Czapulak Andrzej 1951
 Czapotowicz-Głowacka Maria 2815
 Czarciański Ireneusz 55
 Czarna, pow. bieszczadzki 6783
 Czarna Hańcza, lewy dopływ Niemna 6387
 Czarna księga 8797
 Czarna Woda, pow. starogardzki; gmina 4994
 Czarne, pow. człuchowski 5959
 Czarne Morze 2741, 6604
 Czarnecka Agnieszka 8617
 Czarnecka Aleksandra 3074
 Czarnecka Anna 1004
 Czarnecka Barbara 8994, 8995
 Czarnecka Dominika 2077
 Czarnecka Katarzyna 4099, 4104, 4672
 Czarnecka Magdalena 6298; oprac. 4779; red. 4792
 Czarnecki Adam 10016
 Czarnecki Franciszek Ksawery 6342
 Czarnecki Jacek 7473
 Czarnecki Zygmunt 3445
 Czarniawka, prawy dopływ Kłodnicy 5004
 Czarniawska Barbara 4413
 Czarnica, pow. bytowski 2025
 Czarniecki Jan, tł. 599
 Czarnik Oskar Stanisław 6223; przedm. 6223
 Czarno-białe kadry 1453
 Czarnobył, Ukraina 2662, 3397, 4086
 Czarnocka-Kanik Aneta 4365
 Czarnocki Jan 5450
 Czarnohora, pasmo górskie w Beskidach Połonińskich 1997
 Czarnowo zob. Stare Czarnowo
 Czarnowska Joanna 1742
 Czarnowska Maria 519
 Czarnowska-Pfeiffer Joanna 996
 Czarnowski Wojciech 5451
 Czarnuch Zbigniew 4244
 Czarny Elżbieta 10041
 Czarny Las, pow. grodziski, woj. mazowieckie 5024
 Czarownica powołana 6699
 Czarownicy, czarownice, czary 2794
 Czarski Janusz, przedm. 4951
 Czart Krzysztof 3017
 Czartoryscy, ród 1311, 3406, 3462, 4996, 5339, 7183, 7506
 Czartoryska Izabela z Flemmingów 1005, 1019, 1709, 5023, 5452, 7275
 Czartoryska Maria Zofia z Sieniawskich 6757, 6836
 Czartoryska Zofia z Sieniawskich zob. Czartoryska Maria Zofia z Sieniawskich
 Czartoryski Adam Jerzy 7748
 Czartoryski August Aleksander 6836
 Czartoryski Jerzy Konstanty 7808
 Czartoryski Michał Fryderyk 7078
 Czartoryski Michał Jerzy 5309
 Czas (Kraków) 2626
 Czas Chwały 1384
 Czas pionierów 9277
 Czasopismo Lekarskie 7793
 Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 126, 3492
 Czasopiśmiennictwo. Przeszłość i teraźniejszość 3480
 Cząsy Nowożytnie 127
 Czasy Solidarności we wspomnieniach dzierżoniowian 9278
 CząsyPismo 128
 Czawaga Konstanty 4644
 Cząstka Antoni 3839
 Cząstka-Kłapyta Justyna 1987
 Cząstka-Szymon Bożena 3217
 Czebreszuk Janusz 6377
 Czech Alojzy 4284, 5358
 Czech Bronisław 5125
 Czech Katarzyna 7469
 Czech Sławomir 2744
 Czech-Jezińska Bożena Anna 2966
 Czechosłowacja 2277, 2295, 2666, 2756, 2776, 2812, 2826, 3192, 4557, 4580, 4631, 4737, 8084, 8128, 8235, 8239, 8285, 8616, 8622, 8961, 9152, 9255, 9312, 9442, 9537, 9560, 9561, 9740, 9757, 9789, 9945, 9948, 10016, 10129
 Czechowic Marcin 6994
 Czechowice zob. Gliwice
 Czechowice-Dziedzice, pow. bielski, woj. śląskie 4205, 4404, 4976
 Czechowicz Bogusław 2230, 2366, 4738, 4837, 6459; rec. 3534, 6258
 Czechowicz Józef 3299, 3310
 Czechowicz Szymon 3635, 6180
 Czechowska Ilona, red. 1435, 3412
 Czechowska Kamila 1599, 4774
 Czechowska Kinga 2895; wyd. 8957
 Czechowski Marcin 3143
 Czechy 385, 407, 430, 578, 651, 1331, 1697, 2230, 2247, 2277, 2292, 2295, 2307, 2317, 2961, 3023, 3087, 3283, 3312, 3366, 3373, 3467, 4284, 4460, 4557, 4615, 4631, 4738, 4806, 4837, 4850, 4860, 4938, 4971, 4983, 5002, 6024, 6384, 6486, 6489, 6568, 6593, 6597, 6604, 6637, 6652, 6933, 7061, 7290, 7317, 7569, 7587, 7846, 8274, 9442, 9810, 9811, 9851, 10129, 10150
 Czeczenia 2248, 2724, 2775, 2804, 2812, 10054, 10125
 Czeczot-Kiedos Janina, współłp. 5284
 Czeczowiczka Emil 7510
 Czeczowiczka Salomon 7510
 Czekaj Fryderyk 2659
 Czekaj Małgorzata, red. 5318
 Czekaj-Zastawny Agnieszka 6208
 Czekańska Adrianna 7226; rec. 7427
 Czekalski Mieczysław 3644
 Czekalski Tadeusz 2660, 4542

- Czekała Przemysław 6818
 Czekarzowice, pow. opatowski 6963
 Czelaź, pow. będziński 4185; parafia 6741; Piaski 3751
 Czempas Jan Franciszek 922
 Czempin, pow. kościański 5631
 Czepas Piotr 3670, 3671
 Czepelak Zbigniew 4105, 4775, 4888; przedm. 4888; red. 4888
 Czepigo Dominik, współpr. 9291
 Czepil Bartosz 2797
 Czepita Stanisław 5453
 Czepulonis Łucja, red. 5364
 Czerederecki Adolf 5454
 Czermak-Sas Wiesław 6175
 Czermińska Lucyna 5540
 Czermino, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 1850, 1857
 Czerna, pow. krakowski 4797, 4867, 9576
 Czernecka-Haberko Anna 4728
 Czernelica, Ukraina 6738
 Czerner Anna 451, 1130
 Czerner Olgierd 3672, 3747
 Czerni Krystyna 3524
 Czerniak Aleksandra, fot. 1463
 Czerniak Robert Michał 6300; przedm. 6300; red. 6300
 Czerniakowska Ewa, tł. 8868
 Czerniawska Olga 2089
 Czernica, pow. jeleniogórski 9851
 Czernica, pow. rybnicki 8948; region 8948
 Czernichowska Joanna 677
 Czernicka Marzena 4542; red. 4542
 Czernicka-Haberko Anna 566, 7597
 Czerniecki Stanisław 7002
 Czernielewski Konrad A. 4709, 5676, 5677, 8475
 Czerniewo, pow. płocki 7381
 Czernihowskie województwo 6942
 Czernik Dariusz 9508, 9509
 Czernik Zbigniew 3673
 Czernikowice, pow. legnicki 6378
 Czernikowice. Cmentarzysko 6378
 Czerniowce, Ukraina 3626, 4086, 5013
 Czerny Marcin 2803, 6209
 Czerny Marek 4039
 Czernsk, pow. chojnicki 7613
 Czernsk, pow. piaseczyński 3647, 6576
 Czerska Tatiana, rec. 3362
 Czersko Polskie zob. Bydgoszcz
 Czerwiakowska Ewa, wyd. 9300
 Czerwiakowska Jolanta 2821
 Czerwiakowski Julian 5455
 Czerwieniec-Iwasnyk Marta 7470
 Czerwieńsk, pow. zielonogórski 10152
 Czerwieńsk – *U Nas* 10152
 Czerwieńskie Grody 702
 Czerwińsk nad Wisłą, pow. płoński 3647, 6180, 6661
 Czerwińsk nad Wisłą. Historia – roz-
 wój – wyzwania 6180
 Czerwińska Kinga 1010
 Czerwiński Daniel 429, 9510, 9608,
 9761, 10016
 Czerwiński Dominik 9511
 Czerwiński Grzegorz 5013
 Czerwiński Maciej 2231, 2559
 Czerwiński Sambor 1962, 1963
 Czerwiński Sławomir 5236
 Czerwona Wieś, pow. kościań-
 ski 3795
 Czerwonak, pow. poznański 3067
 Czerwone szkoły w gminie Czerwo-
 nak 3067
 Czerwonka Jakub 567
 Czerwonogóra Katarzyna 2835
 Czerwonogród (Krystynopol),
 Ukraina 680, 7164
 Czerwony Klasztor, Słowacja
 2000, 2026
 Czesak Artur 5373, 5508
 Czeski Cieszyn, Czechy 9008
 Czeski kątek 2177
 Czesław Józwiak, bł. 5456
 Czesław Niemen i jego płytowe
 dzieła 3924
 Częstochowa, woj. śląskie 82,
 301, 302, 339, 807, 919, 1265,
 1795, 1864, 2056, 2809, 2812,
 2813, 2886, 3080, 3186, 3192,
 3203, 3416, 3648, 3978, 4025,
 4039, 4482, 4791, 4879, 4900,
 4940, 5189, 5886, 6755, 7905,
 8284, 8761, 8915, 9358, 9563;
 Jasna Góra 4437, 4728, 4831,
 4890, 4951, 7930, 8008, 9577,
 9963; region 82, 287, 5189, 9953;
 Tysiąclecie 1264
 Częstochowa i region wobec powstań
 śląskich 82
 Częstochowscy Azetesiacy 4025
 Częstochowska archidiece-
 zja 919
 Częstochowska diecezja 4959
 Cześcik Tomasz 2821, 9512
 Czirikowo, Rosja 7548
 Członkowski Jan 807
 Człopa, pow. walecki 4095, 9450;
 region 4095, 9450
 Człowiek a historia 2795
 Człowiek dla wszystkich 6150
 Człowiek na pograniczu 6460, 6461
 Człowiek rodzi się i żyje wolnym
 1273
 Człuchów, woj. pomorskie 1907
 Czo Oju, szczyt w Himalajach
 4047
 Czochański Marian 7471
 Czocher Anna 2822, 9148, 9151;
 przedm. 2822; red. 2822
 Czochralski Jan 5457
 Czołowski Aleksander 958, 1242
 Czonszke Karolina 2025
 Czop Edyta 9513
 Czop Jan 7472
 Czopek Mirosław 4206
 Czopek Sylwester 4489, 6379
 Czopór Edward 5458
 Czorsztyn, pow. nowotarski 7276
 Czorsztyn 7276
 Czortków, Ukraina 2948, 6738
 Czornoowo, pow. braniewski 2025
 Czosnowska Klementyna 7957
 Czub Robert 6034; red. 213
 Czubala Dionizjusz 8876; oprac. 584
 Czubala Henryk, red. 3366
 Czubaszek Anna 4238
 Czubaty Jarosław 736
 Czudec, pow. strzyżowski 6125,
 7892, 8858, 9003, 9526; region
 7892
 Czukowska Lidia 3344
 Czuma Ignacy 1658, 4558
 Czuma Mieczysław 1310
 Czupa Zygfryd, fot. 4753
 Czura Józef 5207
 Czwojdrak Bożena 5019; red. 4806
 Czwojdrak Dariusz 1123
 Czwołek Arkadiusz 4626, 9514
 Czy w Bydgoszczy istniała odrębna
 parafia dla Niemców 8027
 Czykiel Walerian Szczepan 7277
 Czykier-Wierzba Dorota 10131
 Czylok Józef 8028
 Czyńska Małgorzata 5745
 Czyński Maciej 1689
 Czurna, pow. nowosądecki 2958
 Czysto ludzka powasa? 7473
 Czytanie Grabińskiego 3305
 Czyż Anna Sylwia 677, 2909, 6819;
 red. 3669
 Czyż Józef 4941
 Czyż Lidia Maria 3009
 Czyż Mirosław 6296
 Czyż Piotr A. 4655
 Czyż Robert 8263, 9515
 Czyżak Agnieszka 6082
 Czyżak Marta 4883; wyd. 6426
 Czyże, pow. hajnowski 1527
 Czyżewski Bartłomiej 1885
 Czyżewski Bogdan 4935
 Czyżewski Feliks 2131, 2967
 Czyżewski Krzysztof 4994
 Czyżewski Krzysztof J. 3623;
 współpr. 1473
 Czyżewski Łukasz 2069
 Czyżewski Stefan, red. 1598;
 współpr. 1598
 Czyżyk Henryk 4673, 10062
 Ćwiek Sławomir, red. 3105
 Ćwiek-Rogalska Karolina, rec. 3311
 Ćwierz Andrzej 4752
 Ćwierz Sebastian 1690
 Ćwik Grzegorz, oprac. 4642
 Ćwiklak Adam 1804

- Ćwiklice, pow. pszczyński 6181, 6298
 Ćwikła Łukasz 467, 2803, 4708, 6462
 Ćwikowa, pow. dąbrowski 7338
 Ćwikowski Przemysław 967
- D'Abernon Edgar Vincent 8029
 Dabert Dobrochna 2247
 Dabrowski Patrice M. 7474, 7475, 9516; rec. 4592, 7046, 7192
 Dacewicz Leonarda 2186
 Dachau, Niemcy; obóz 8812, 9207
 Dachtera Franciszek zob. Franciszek Dachtera, bl.
 Dacja 2401, 2403, 2465
 Dacka-Górzyńska Iwona M. 678
 Dadej Iwona 8264
 Dadlez Jakub 521
 Dadlez Julian 5459
 Dagobert II, król Austrazji i św. 6576
 Daguerre Louis Jacques Mandé 2276
 Dahlig Piotr 2131
 Dahlmann Hans Christian 9748
 Dahlweidowie, rodzina 8617
 Dahms Paul 4244
 Dają świadectwo prawdy 10063
 Dajczur Tadeusz 4734
 Dajka Anna 6297
 Dajnowicz Małgorzata 4406; przedm. 4406; rec. 120, 4406
 Dakowicz Dorota 2102
 Dal Corso Elia 2096
 Dalecki Krzysztof 4836
 Dalecki Maciej 807
 Dalecki Ryszard 8996
 Dalej jest noc 8997
 Daleki Wschód 2085, 2821, 5207
 Daleszyce, pow. kielecki; region 9650
 Dalewski Tomasz 2485
 Dalewski Zbigniew 6478, 6479
 Dall Lesław 7476
 Damazyn Michał 4870, 4883, 5760, 5784, 9172; red. 5760, 9172
 Dambek Józef 4726
 Dambek Roman 4726
 Dambrauskaitė Neringa 7145
 Damek Katarzyna, red. 2352
 Damentko Mariusz 2681
 Damy i gorszycielki 1432
 Danczowska Kaja 3960
 Danecki Andrzej 10064
 Dania 2225, 2301, 2356, 2476, 3166, 3885, 4541, 5346, 6479
 Daniecki Jan 7123
 Daniel Adam z Veleslavina 7112
 Daniel Maria 8974
 Danielewicz Iwona 1013
 Danielewicz Mirosława 6347
 Danielewski Marcin 568, 6463
 Danielski Wojciech 5460
 Danieluk Robert 9517
 Danigiel Erazm 2801
 Danilczyk Adam, oprac. 2830; red. 6945
 Danilecki Tomasz 2910; rec. 5348; red. 1489; współpr. 2947
 Danilewicz-Zielińska Maria 3492
 Daniluk Jan 1988, 4776, 6191, 8998
 Daniluk Joanna 8265
 Daniłko Małgorzata 4674
 Daniło Piotr 8266
 Daniłowicz Witold 2348
 Dankowski Michał Zbigniew 2232
 Danowska Ewa 929, 3492, 4879, 6820, 7477; rec. 7281
 Danowska-Prokop Barbara 2185, 4207; red. 4397
 Dante Alighieri 3545
 Danuta Siedzikówna ps. „Inka” (1928–1946) 5959, 5960, 5961
Danziger Neueste Nachrichten 3735
 Dar al-Manasir 4259
 Daraškevičius Marius 678
 Daraszkiewicz Maciej 4026
 Daraż-Duda Katarzyna 8295
 Dardanele, cieśnina 2585, 2586
 Darecka Katarzyna 996, 1059, 8999
 Darewicz Janusz 4208
 Dargacz Janusz 7478; tl. 7478
 Dargiń, pow. koszaliński 6501
 Dარიენ, Karaiby 2238
 Darłowo, pow. sławieński 1048, 4378, 6182, 7460, 7461
 Darmstadt, Niemcy 2973
 Daškevič Roman 4644
 Daszkiewicz Piotr 1019, 7479, 7480, 7481; oprac. 1005, 1006; red. 8070
 Daszyk Krzysztof Karol 569; przedm. 4554; wyd. 4554
 Daszyńska Jolanta Alina 2560, 2627, 4447, 4669, 4708, 4735, 7226
 Daszyńska-Golińska Zofia 4413
 Daszyński Ignacy 4559, 4596, 4624, 5319, 7643
 Data Krystyna 3017
 Datner Helena 9748; rec. 9272
 Daugelis Osvaldas, red. 1367
 Dauksza Olga 2974
 David Jacques-Louis 4406
 Davies Norman 4448, 9232; przedm. 8774
 Dawczyk Maciej 2486, 2545
 Dawid, król Izraela 2834
 Dawid Adriana 9518, 9842; red. 4663; wyd. 9353
 Dawid Jan Władysław 7287
 Dawidejt-Drobek Ewa 4976
 Dawidowski Sławomir 4666
 Dawidziak-Kładoczna Małgorzata 4547
 Dawidziuk Marek 737
Dawna Sztuka 8465
 Dawno temu w Tomaszowie 1454
 Dawny zbiór obrazów w pałacu rodu Schaffgotschów 8798
 Dąb zob. Katowice
 Dąb-Biernacka Zofia, pseud. Jagienka 9100
 Dąbal Joanna 4443
 Dąbcańska Helena 1352, 3438
 Dąbek Katarzyna, red. 1253
 Dąbek Stanisław 3930
 Dąbek Walenty, pseud. Dąbrowa 6229
 Dąbie Kujawskie, pow. włocławski 6183
 Dąbkowska Monika 1697, 1720
 Dąbkowska Regina 1600
 Dąbkowski Krzysztof 2825
 Dąbrosz-Drewnowska Paulina, tl. 7266
 Dąbrowa, pow. rzeszowski 5188
 Dąbrowa, pow. zamojski 8889
 Dąbrowa Białostocka, pow. sokólski 3266; gmina 10061; Kalno 2802
 Dąbrowa Edward 2383
 Dąbrowa Górnicza, woj. śląskie 2809, 3111, 4306, 4310; Błędów 6184; Gołonóg 4452; Ząbkowice 7134
 Dąbrowa Tarnowska, woj. małopolskie 3972
 Dąbrowa-Jaworska Barbara 5959
 Dąbrowice, pow. kutnowski 5692
 Dąbrowicz Elżbieta 3364
 Dąbrowska Halina Maria 957
 Dąbrowscy, rodzina 5325
 Dąbrowska Agnieszka 4438
 Dąbrowska Alicja 3306
 Dąbrowska Anna (muzealnictwo) 1751, 3674
 Dąbrowska Ewa 3675
 Dąbrowska Justyna 5554
 Dąbrowska Kamila 2847; il. 1521
 Dąbrowska Katarzyna 10065
 Dąbrowska Magdalena 2804, 4995, 7482
 Dąbrowska Małgorzata 7483, 9519; tl. 1318
 Dąbrowska Maria 348, 5068, 7278, 8044, 9276
 Dąbrowska Marta 1691, 1692
 Dąbrowska Monika 1698
 Dąbrowska Stefania 3906
 Dąbrowska Teresa 273
 Dąbrowska-Cendrowska Olga 3480, 3503, 10066; red. 3480
 Dąbrowska-Jędrusik Ewa, red. 5216
 Dąbrowska-Okrasko Marta 4178
 Dąbrowski Adam Grzegorz 783, 784, 8267, 9520
 Dąbrowski Andrzej 2681
 Dąbrowski Andrzej (ur. 1942) 3143
 Dąbrowski Bartosz 4354
 Dąbrowski Dariusz 1019, 3832; oprac. 1006
 Dąbrowski Franciszek 882
 Dąbrowski Henryk P. 6424; przedm. 6424; red. 6424
 Dąbrowski Jan (1890–1965) 5116, 8745
 Dąbrowski Jan (historia) 7484, 7485; red. 218

- Dąbrowski Janusz S., wyd. 6725, 6726, 6729
- Dąbrowski Jerzy (ur. 1927) 9368
- Dąbrowski Jerzy (ur. 1935) 3068
- Dąbrowski Karol 7486
- Dąbrowski Maciej 10067
- Dąbrowski Marcin 9521, 9522
- Dąbrowski Marian 4736, 7278, 7287
- Dąbrowski Paweł 6376
- Dąbrowski Piotr, tł. 8085
- Dąbrowski Roman 3406
- Dąbrowski Ryszard 1505
- Dąbrowski Stanisław (1947–2014) 5213
- Dąbrowski Stanisław (polonistyka) 3401
- Dąbrowski Stanisław Jan 5145, 7487, 8744; przedm. 5145; red. 5145
- Dąbrowski Stefan 4750
- Dąbrowski Szymon 6084
- Dąbrowski Władysław 3055
- Dąbrowski Zbigniew 5536
- Dąbrowskie Zagłębie 911, 1479, 2200, 3017, 4086, 4404, 4928, 5002, 5312, 5372, 5474, 6328, 8379, 9075, 9346
- Dąbrowy, pow. szczeciński 8545
- Dąbrówka, pow. olsztyński 6159
- Dąbrówka, pow. poznański 6473
- Dąbrówka Bytowska, pow. bytowski 1260
- Dąbrówka Niemiecka zob. Nowy Sącz
- Dąbrówka Wielka zob. Piekary Śląskie
- Dąbski Jan 4626
- Dąmbski Stefan 8799
- De Pablo Santiago 2796
- De Prevot Karol 6836
- De Rosa Luca 5209
- Deák József 8745
- Debaty belwederskie o historii 4560
- Debaty Świątokrzyskie* 129
- Debiuty literackie 7547
- Dec Dawid 4900
- Dec Ignacy 4752
- Dec Olga 6464
- Decjusz, cesarz rzymski 2409
- Decyk-Zięba Wanda 3266
- Dedecius Karl 1435, 3412
- Dederko Mirosław Marek 4438; red. 4438
- Dederkowie, rodzina 5112
- Dee John 2794
- Defining the architectural space 3676, 3677, 3678, 3679, 3680, 3681, 3682, 3683, 3684
- Dega Wiktor 5461
- Degen Robert 500, 778; rec. 879
- Degiel Rafał 1319
- Degler Adam 972
- Deiksler Roman 2270, 2384, 2385
- Deir el-Bahari, Egipt 2229, 2389
- Deja-Gałęcka Bożena, red. 751
- Dejmek Kazimierz 10018
- dekady do przełomu 9279
- Dekiert Dorota, tł. 5728, 8069
- Dekówna Maria 4101; red. 105
- Delamars, rodzina 3767
- DeLaMater Matthew, przedm. 9247
- Delaperrière Maria 2912, 3317, 4603
- DeLatyn, Ukraina 6738, 7299
- Delerdt Andrzej Józef 4764
- Delestowicz Norbert 5177, 6465; red. 5177; wyd. 8144
- Delimata-Proch Małgorzata 6466, 6821; rec. 6448
- Dell'Antonio Cirillo 3536
- Della Robbia Ambrogio 2628
- Della Robbia Mattia 2628
- Dellingsgauzen Aleksandr Ivanovič 7842
- Delo 2248
- Delory-Momberger Christine 2089
- Delowicz Jan 7741
- Deluga Waldemar, przedm. 3516; red. 3516
- Dem'anova Sonâ 5013
- Demba Jean-Jacques 2089
- Dembicki Eugeniusz 8030
- Dembiński Paweł 6473
- Dembosz Jacek, red. 3236
- Dembowski Antoni Sebastian 7165, 7165
- Dembowski Ludwik 7479
- Dembowski Mikołaj 4781
- Dembowski Stefan 7904
- Dembski Wiesław 5462
- Demel Ryszard 5861
- Demenük Marina 2828
- Demetriusz, św. 2333
- Demiańczuk Andrzej 2561
- Demidowicz Tomasz 5310
- Demidziuk Krzysztof 1886, 2335, 2355, 2369, 2562, 2563; red. 251
- Demostenes 4495
- Dempc Daniel 7488
- Demska-Trębacz Mieczysława 3947
- Demski Dagnosław, red. 2091
- Denčeva Dilana 2818
- Dendera, Egipt 2229
- Deneka Cezary, red. 793
- Deneka Jerzy, red. 10058
- Denhoffowa Zofia z Sieniawskich zob. Czartoryska Maria Zofia z Sieniawskich
- Denisov Sergej Aleksandrovici 6467
- Depczyński Jakub 3887
- Depczyński Rafał P. 1455
- Depo Waclaw 4752
- Deportacje Górnoślazaków do ZSRS 717
- Deputaci Trybunału Koronnego 5074
- Derbich Agnieszka 1760
- Derbich Jolanta 3143
- Derczewo, pow. myśliborski 6185
- Derda Anna 4543, 8268
- Derda Tomasz 2229
- Derdziuk Marcin Andrzej 5634
- Dereczyn, Białoruś 678, 2802
- Deredas Anna 4353
- Derejczyk Marta 718; red. 1425
- Deren Maya 3887
- Derengowski Piotr 2564, 2565, 4735, 8617; przedm. 8617; red. 8617
- Derenk, nieistniejąca węgierska wieś 2911
- Derenk 300 – materiały pokonferencyjne 2911
- Dereszyńska-Romaniuk Melania 807, 824
- Derkowska-Kostkowska Bogna 3648, 3930, 4344; red. 170
- Derlatka Katarzyna 4709
- Derlicki Jarosław 2091; red. 2091
- Derlukiewicz Tadeusz 5310
- Derra Aleksandra 3007; przedm. 3007; red. 3007
- Derventa, Bośnia i Hercegowina 2903
- Desgenettes René-Nicolas Dufriche 2334
- Deskur Aleksandra, red. 3258
- Desmarais Danielle 2089
- Desperak Iza 4353; red. 4353
- Desvallées André, red. 90
- Deszczyński Marek P. 8269
- Dettloff Anna 3043, 3623; red. 3043
- Dettloff Paweł 3623
- Deyczakowski Zbigniew Józef Jan 5463
- Dębe, pow. kaliski 5075
- Dębek Waldemar 4209
- Dębica, woj. podkarpackie 3038, 4083, 9936
- Dębicka Katarzyna 6235
- Dębicka Malwina 4519
- Dębicki Ludwik Zygmunt 4342
- Dębie, pow. opolski, woj. opolskie 6186
- Dębiec Maciej, red. 2059, 4489
- Dębina Zakrzowska, pow. tarnowski 2025
- Dębiński Antoni 4495, 5920
- Dębiński Józef 9004
- Dęblin, pow. rycki 984, 1266, 1267, 3048, 9131
- Dębno, pow. brzeski, woj. małopolskie; gmina 3806
- Dębowa, pow. kędzierzyńsko-kozielski 2871
- Dębowiec, pow. jasielski 6381
- Dębowiec, pow. międzychodzki 4368
- Dębowska Elżbieta 1214
- Dębowska Maria, oprac. 306, 6720
- Dębrzyna, pow. szczeciński 1649
- Dębska Agnieszka 1073, 1074, 3525; red. 1625; wyd. 9263, 9286
- Dębska Danuta 2103
- Dębska Karolina 7489
- Dębska-Kossakowska Aleksandra 3307
- Dębski Aleksander 4618
- Dębski Artur 6468

- Dębski Jan 8031
 Dębski Sławomir, red. 8126
 Dho'far, prowincja Omanu 9998
 Dialog należy kontynuować 9280
 Dias-Lewandowska Dorota 4210
 Dickstein Samuel 410, 2962
 Dickstein-Wieleżyńska Julia 3373
 Diefenbach Matthias 4665
 Diego Oddi, bl. 5208
 Dielehner Aleksandra 5464
 Dielehner Stanisław 5464
 Dietl Cora, red. 944
 Dietl Józef 7597
 Dietz Henryk 4344
 Dijon, Francja 5019
 Dillingen an der Donau, Niemcy 3237
 Dillon Emile Joseph 8032
 Dimentstein Marcelo, red. 2847
 Dinekov Pet'r 2818
 Dingel Irene, przedm. 10020; red. 10020
 Diodor Sycylijski 2203
 Dioklecjan, cesarz rzymski 4258
 Dios Izquierdo de Juan 4453
 Dippel Stefan 5342
 Dirks Nicholas B. 522
 Dirksenowie, rodzina 6342
 Disraeli Benjamin 2600
 Divéky Adorján 5116
 Dixon Thomas 2228
 Dłubak Zbigniew 1583
 Długajczyk Edward 4284
 Długi XIX wiek w muzyce 7490
 Długie, jezioro Pojezierza Lubuskiego w pow. sulcińskim 6460
 Długokępcy, rodzina 5332
 Długokęcki Wiesław 2803, 4516, 6469
 Długokęcki Aleksander, rec. 5714
 Długokęcki Piotr, red. 9370; wyd. 2815
 Długosz Andrzej 373, 1164
 Długosz Jan 567, 4735, 6450, 6573, 6576, 6610, 6630
 Długosz Natalia 2818
 Długoszyn zob. Jaworzno
 Dłuhunowicz Natalla 2948
 Dłutowo, pow. piski 4467
 Dmitruk Stefan 2187, 4777, 7491
 Dmochewicz Alojzy 2182
 Dmochowska Hanka 501
 Dmochowska Lila 3526
 Dmochowski Piotr Andrzej 1805; rec. 5196; repl. 1822
 Dmoszyński Rafał 5089
 Dmowski Adrian 2386
 Dmowski Rafał 3685, 5309
 Dmowski Roman 569, 4560, 4561, 4562, 4563, 4564, 4585, 4637, 4638, 5319, 7367, 8032, 8590
 Dmuszewski Ludwik 6588
 Dnevnik 2248
 Dniepr, Ukraina 2925; region 2925
 Dniepropietrowsk zob. Dniepr
 Dniestr 678, 7378
 Dobczyce, pow. myślenicki 2877
 Dobek Peter 4565
 Dobek Rafał 2566, 7597; przedm. 7550
 Dobesz Janusz L. 3686
 Dobiasz Ignacy 5465
 Dobięcki Artur, wyd. 8029
 Dobięgniewo, pow. wrocławski 2025
 Dobieszewski Janusz 4861
 Dobieszków, pow. zgierski 7924
 Dobiszewska Józefa 5013
 Dobiszewski Janusz 6066
 Dobkiewicz Agnieszka 9000
 Dobkowska-Kubacka Joanna 2804, 7492
 Dobkowski Mariusz, red. 5011
 Döblin Adolf 4369, 8590
 Dobner Jakub 1095
 Dobosz Józef 704; red. 144
 Dobosz Krzysztof 6470
 Doboszyński Adam 4660
 Dobra, pow. policki 2025
 Dobra, pow. zgierski 7924
 Dobrcz, pow. bydgoski; gmina 3862
 Dobrianski Michał 1006
 Dobrianski Miroslaw 7865
 Dobroczyński Bartłomiej 2570
 Dobrodzień, pow. oleski 1609, 3772, 4363, 4878, 6187, 7972, 9024; powiat 8742
 Dobroń Elżbieta, oprac. 18
 Dobroński Adam Czesław 5346, 6250, 9001
 Dobrosielska Alicja 570, 2487, 6608; red. 2803; tł. 1828; wyd. 6432
 Dobrovăț, Rumunia 2834
 Dobrowolska Anna 9523
 Dobrowolska Joanna 2938, 7493
 Dobrowolska Lidia 3687
 Dobrowolski Filip 4168
 Dobrowolski Grzegorz 4536
 Dobrowolski Paweł Tadeusz 2567
 Dobrowolski Radosław 2802, 3832, 4220
 Dobrowolski Stanisław 8033
 Dobrowolski Tomasz 8270
 Dobrowolski Witold 3545, 5466, 6822
 Dobrucki Zdzisław 4027
 Dobruszek Wiesław 4027
 Dobry Artur 1742, 2233; red. 1742
 Dobrzański Sergij 571
 Dobrzańska Gea 7806
 Dobrzańska Halina 6208, 6380
 Dobrzański Henryk, pseud. Hubal 8807, 8967, 9247
 Dobrzelecki Paweł 5004
 Dobrzyca, pow. pleszewski 1685
 Dobrzyniecki Arkadiusz, oprac. 3576
 Dobrzyniewo Duże, pow. biłostocki 679
 Dobrzyń nad Wisłą, pow. lipnowski 3410
 Dobrzyńska ziemia 6136, 9004
 Dobrzyński Edward 9730
 Dobrzyński Sebastian, tł. 1187
 Dočolomanský Michal 6264
 Documents talk 2204
 Dodekanez, archipelag na Morzu Egejskim 2402
 Dodsworth Roger 2604
 Dogor Pedro, wyd. 8094
 Dohnal Wojciech 3004; red. 3004
 Dohrmann Jan 9002
 Dojlidy zob. Białystok
 Dojnow Plamen 2818
 Dokonania kulturowe w Polsce niepodległej 8271
 Doktor Jan 2234, 4781, 6823; rec. 6994; red. 163; wyd. 6731
 Doktor Maria 5075
 Dokument fundacyjny Jerzego Ilicza 6700
 Dokument z 1824 roku z archiwum gminy karańskiej 7279
 Dokumentując życie społeczne 968
 Dokumenty do historii stosunków polsko-sowieckich 8034
 Dokumenty o charakterze kontrwywiadowczym 9281
 Dokurno Magdalena 8274
 Dokurno Waclaw, red. 2782
 Dolabella. Wenecki malarz Wazów 1385
 Dolabella Tomasz 1385, 3639
 Dolańscy, rodzina 5226
 Dolański Dariusz 6824
 Dolat Jarosław 3688
 Dolat Krystyna 4015
 Dolata Elżbieta 3203, 7494
 Dolata Tomasz 4541
 Dolata Waldemar 3086; red. 3086
 Dolata-Daszkiewicz Izabela 6375
 Dolecki Marcin 6076
 Doleżyńska-Sewerniak Ewa 3635; red. 3635
 Dolgorukov Grigorij Fedorovič 7165
 Dolik Dawid 5097
 Dolina Pięciu Stawów Polskich 4075
 Dolinow'skij Volodimir Ivanovič 7736; wyd. 6738
 Dolins'ka Mar'ana L'vivna 1989, 7736
 Dolińska Magdalena, wyd. 8178
 Doliński Ignacy M., red. 2818
 Doliński Łukasz 677
 Doliński Robert 4168
 Dolistowska Małgorzata 678, 4900
 Doliwa-Klepacki Zbigniew M. 4211
 Dolnośląskie Bory 4316, 4467
 Dolnośląskie województwo 2202
 Dolny Jan 8800
 Dolomity 2244

- Dolska Wanda 8801
 Dolwis. Historia mówiona 4212
 Dołęga Czerwiński Antoni 2820
 Dołęga-Mostowicz Tadeusz 3266
 Dołęgiewicz Witold 4900
 Dołhań Bronisław 6163
 Dołowy Patrycja 5255, 5554
 Dołubowo, pow. siemiatycki 9124
 Dołycki Leon 6299
 Domachowo, pow. koszaliński 2025
 Domagalska Małgorzata 2891
 Domagalski Józef 10068
 Domagalski-Labędzki Włodzimierz 1887
 Domagała Jarosław 3142, 9524
 Domalanus Anna, wyd. 2788
 Domaniewice, pow. łowicki 3647
 Domaniewski Janusz 8070
 Domanowska Aleksandra Ludwika 5467
 Domańczyk-Cieślak Daria 4353
 Domańska Aldona 4495
 Domańska Antonina 3402
 Domańska Ewa 523
 Domański Czesław 2188, 2189
 Domański Romuald 3069
 Domański Tomasz, red. 4743
 Domaradzka Paulina 6241; red. 6241
 Domaradzki Stanisław 9525
 Domarańczyk Daria 7495
 Domasław, pow. wrocławski 4137, 6375, 6376
 Domasłowski Jerzy 4786; rec. 1452
 Domazet Radosław 2318
 Dombrower Balja 9028
 Dombrowska Kamila 2941
 Domeyko Ignacy 2962
 Domiluk Małgorzata 1371
 Domin Czesław 9472
 Domin Maria 4648
 Dominas Przemysław 3689
 Dominiak Wojciech 1010, 5790
 Dominicé Pierre 2089
 Dominik Lech 1577, 3527
 Dominik-Stawicka Donata 8272
 Dominikanie 677, 781, 2821, 3009, 3635, 3692, 3693, 3727, 4778, 4794, 4837, 4844, 4906, 6517, 6660, 6909, 6971, 7253, 7444, 8236
 Dominikanie o Polsce i Polakach 4778
 Dominikanki 617, 4849, 7158
 Domino Henryk 5468
 Domino Jerzy 3528, 3690
 Domino Zdzisław 5468, 5521, 5601, 5748, 5754, 5911, 5933, 6125, 9003, 9526
 Domińczak Teresa 3070
 Domke Radosław 3878, 3879, 3886, 4660, 9527, 9528, 9757; rec. 3880; red. 9757
 Domoradzki Stanisław 410, 483
 Domszky Pál 5116
 Domżański Jerzy 6343
 Domżański Mariusz 9840
 Domżał Robert 984, 1693; red. 984
 Domżał Zbigniew 3440
 Donatywa od wojska koronnego dla franciszkanów reformatów 6701
 Donebedian Patrick, współpr. 3516
 Donefner Joanna 6825
 Donefner Piotr 9482, 9529, 9796; rec. 9782
 Dönhoffowie, ród 954
 Donicik Tadeusz 4284
 Doniec Barbara 9530
 Donimirski Antoni 5220
 Donnersmarckowie, rodzina 1335, 3775
 Dopart Bogusław 9709
 Dopierała Renata 2088
 Dopko Aleksandra 1522, 4779
 Dorcz Krzysztof 4213
 Dormus Katarzyna 3071, 6787
 Dorosz Beata 5736; wyd. 8849
 Dorosz Piotr 2019
 Doroszewski Jerzy 8273; rec. 1554
 Dorozuk Hanna 9531
 „Dorośli odbierają wydarzenia inaczej” 8802
 Dorota z Mątów, bł. zob. Dorota z Mątów, bł.
 Dorota z Mątów, bł. 6555, 6598
 Doroz-Turek Małgorzata 1680, 1727, 3692; red. 1727
 Dorosiński Jan 8035
 Dorożala-Brodniewicz Teresa 5076
 Dorożyńska Elżbieta 8617
 Dorpat zob. Tartu
 Dortheimer Zofia Bronisława 2895
 Doruchów, pow. ostrzeszowski 7178
 Dorywalski Bartłomiej 4509
 Dosiak Jerzy 4446
 Dostoevskij Fëdor Mihajłovič 2570, 5013
 Dotknięcie Księżyca 9282
 Dotykając historii 4214
 Doucette Siobhan 9532
 Dowbor-Muśnicki Józef 5204, 5469
 Dowgiel Stefan 2948, 2948
 Dowłaszewicz Małgorzata 2488
 Downar-Zapolski (vel Nurkiewicz) Maciej 4675
 Dowód istnienia 572
 Dowódcy powstania 5077
 Doylestown, Stany Zjednoczone Ameryki 5961
 Dożyteusz, metropolita moldawski 7087
 Dóró Gábor 5116
 Drab Lech, wyd. 8071
 Drabczuk Marta 2933
 Drabik Grażyna, tł. 8787
 Drabik Michał, fot. 1463
 Drabik Rafał, red. 759
 Drabik Sebastian 4517, 4660, 9550, 9796
 Drabik Wincenty 3635, 7780
 Drabina Jan 4837, 6176
 Dragacz Janusz, red. 1059
 Dragańska Jolanta 3373
 Dragon Mirosław 6826
 Dragoń Andrzej 5048
 Dragońska Urszula 996
 Draheim Grażyna, wyd. 8803
 Draheim-Wołozyn Hanna 8803
 Drajewski Stefan 1280
 Drakahrust Ūry 4626
 Drapella-Hermansdorfer Alina, red. 3747
 Dratwa Ewa, tł. 2291
 Draus Agnieszka 3929
 D r a w a, prawy dopływ Noteci; dolina 4355
 Drawsko Pomorskie, woj. zachodniopomorskie; region 2025
 Drażba Krzysztof 5960
 Drączkowska Agnieszka 1277; red. 1277
 Drąg Marcin 3623
 Drąg Przemysław 4838
 Drążek Janina 5078
 Drązkowska Anna 1694, 4124, 4125; red. 4124, 4125
 Drążyk Jolanta, przedm. 4914; red. 4914
 Dreczko Ewa 6406
 Drej Szymon, red. 182
 Drejer Fryderyk 3072
 Dremaite Marija 3645
 Drescher Rudolf 2335
 Drew Jerry, współpr. 8883
 Drewniak Bogusław 3925, 5470
 Drewniak Janusz 5767
 Drewniane kościoły dekanatu zelowskiego gminy Żelów 3691
 Drewnowska Olga 5416, 5753
 Drewnowski Ignacy 7287
 Drewnowski Tadeusz 5471
 Drexel Biddle Anthony Joseph 4660, 8647, 9182
 Dridger Anna 7602
 Drira Abdelhamid 5621
 Drobek Maria 4752
 Drobek Wiesław 4976
 Drobin, pow. płocki 3647, 3767
 Drobniewicz Barbara 2037
 Droga do wolnej Polski wiodła przez Piotrków 5079
 Drogi do niepodległości 8274
 Drogi duchowe katolicyzmu polskiego 6827
 Drogomyśl, pow. cieszyński 1848
 Drogon Andrzej 4536, 8275
 Drogosz Andrzej 4448
 Drogosze, pow. kętrzyński 954
 Drohiczyn, pow. siemiatycki 1850, 1857, 4990, 8834, 9472; powiat 7843
 Drohiczyn, Białoruś 8121

- Drohobycz, Ukraina 1329, 2856, 3364, 4070, 5827, 6905, 7965, 8025; region 7224, 8025, 8970
- Drohojowski Stanisław Konstanty 8606
- Droń Maciej 8318; oprac. 1531
- Drost Willi 996
- Drozd Aleksandra 4070
- Drozd Andrzej 678, 5005, 6828; wyd. 7374
- Drozd Jarosław 4557, 8276
- Drozd Renata 6218; oprac. 6218
- Drozd Roman 2828, 2840, 2854, 2863, 9533; red. 2828, 2854
- Drozd-Lipińska Alicja 2069, 6471
- Drozda Jacek 2661
- Drozdek Adam 4522
- Drozdowo, pow. łomżyński 1268
- Drozdowski Krzysztof 9172
- Drozdowski Marian Marek 4835, 5319, 5617; rec. 1547; wyd. 8018
- Drozdowski Mateusz 7643
- Drozdowski Robert Mariusz 6829
- Drożdżik Piotr, il. 2128
- Drożdż Andrzej 3203
- Drożdż Anna 2104, 3004
- Drożdż Bogusław, red. 189
- Drożdż Leokadia 3283
- Drożdżewicz Leonard 2802
- Drożdżewicz-Frankiewicz Elżbieta 2802
- Dróbka Zdzisław 1240
- Drożdż Wojciech 4028
- Droźka Wanda 10069
- Drucy-Lubeccy, ród 5193
- Drucka-Lubecka Krystyna 5193
- Drucki-Lubecki Hieronim 5193
- Drucki-Lubecki Konstanty 5193
- Druga wojna światowa 1456
- Druga wojna światowa rozpoczęła się w Polsce 9004
- Drugie otwarcie 9283
- Druki zwarte dotyczące regionu leszczyńskiego 16
- Drumlewski Józef 8804
- Drungilas Jonas 6830
- Druzewicz Karol 7506
- Drużbacka Elżbieta 3406
- Drużbicki Kasper 1778
- Dryblak Anna A. 2524, 6593
- Drygas Aleksander 3009
- Drygas Maciej J., wyd. 2217
- Drygier Mariusz 4780
- Dryja Sławomir 6831
- Drymmer Wiktor Tomir 5204
- Drywa Danuta 1371, 1457, 9005, 9234; red. 1371
- Drywa Dorota 8990
- Dryżałowska Grażyna 4217
- Drządzewscy, rodzina 5109
- Drzewce, pow. kolski 9345
- Drzewicki Maciej 3428
- Drzewicz Anna 2024
- Drzewiecka Anna 807
- Drzewiecka Dorota 794
- Drzewiecki Andrzej 4663, 4735, 8617
- Drzewiecki Bartosz 778, 2801, 6333
- Drzewowski Grzegorz 9284
- Drzeżdżon Roman 5428
- Drzycim, pow. świecki 4785; parafia 4785; region 4785
- Drzymuchowska Anna 2229
- Drzyżdżyk Szymon 2286; red. 2286
- Du Perron Jacques Davy 7190
- Dubaj Ewa 807
- Dubas Elżbieta 2089; red. 2089
- Dubas-Urwanowicz Ewa 6108
- Dubel Konrada Zofia, red. 4953
- Dubicki Alfred 3017
- Dubicki Andrzej 4631, 4666, 4708; rec. 8807
- Dubicki Tadeusz 54, 4447, 4708, 4723, 5080, 6140, 8756; red. 8757; wyd. 8757
- Dubiec-Stach Joanna 1990
- Dubiecki Marian 2939, 5472
- Dubiel-Dmytryszyn Sebastian 5896; red. 5896; tł. 2866, 2867
- Dubinki, Litwa 5261, 7108
- Dubiński Adam J. 432
- Dubiński Józef 8466
- Dubiś Oleg 4644
- Dubisz Stanisław 3251, 3266
- Dublin 1529
- Dubois Louis 8391
- Dubonis Artūras 573, 6832
- Dubrownik, Chorwacja 2559
- Duch Bartłomiej, tł. 1647
- Duchnowska Julia Jutrzenka 2277
- Duchoń Michał 6321
- Duchoňová Diana 6321
- Duchowość Żydów polskich 4781
- Ducki Jacek, przedm. 6721; tł. 6721
- Duczko Władysław 6472, 6478, 6479, 6604, 6608; rec. 6434
- Duczmał Marian 3217
- Duć-Fajfer Helena 3391; red. 3391
- Duda Alicja 1698
- Duda Andrzej 4560, 5959
- Duda Daniel 1623, 5463, 5496, 5724, 5868, 6121, 8277
- Duda Harry 6101
- Duda Jerzy 5411
- Duda Maciej, przedm. 7287; wyd. 7287
- Duda Magalena 92
- Duda Martyna rec. 6937
- Duda Michalina 2489
- Duda Paweł 4648
- Duda Roman 2968, 8281
- Duda Tadeusz 5081; rec. 4466
- Duda-Gracj Jerzy 4831
- Duda-Świerk Anna, oprac. 6245
- Dudak Wojciech 4676
- Dudała Halina 781, 3446, 4928, 6299
- Dudek Aleksandra 2105
- Dudek Andrzej 4215
- Dudek Antoni 4557, 4632, 10070
- Dudek Antoni Kazimierz 5207
- Dudek Antoni Marian 940
- Dudek Jarosław 2545, 2549
- Dudek Justyna 1458
- Dudek Michał 3351
- Dudek Paweł 10071
- Dudek Tomasz 7496, 7497
- Dudra Stefan 2854, 9534
- Dudziak Kinga 4831
- Dudziak-Kowalska Małgorzata 5082
- Dudzik Grzegorz Piotr 5822
- Dudzik Sebastian, przedm. 3548; red. 3548
- Dudzik Wojciech, przedm. 3903
- Dudzińska-Wieczorek Danuta 5200
- Dudziński Tomasz, oprac. 1470
- Dufrat Joanna 5236, 8251, 8252, 8278, 8596, 8763
- Dugin Aleksandr Gel'evič 2812
- Dukszy, Litwa 4196
- Dulac Dorota 6833; rec. 6717
- Dulac Germaine 3887
- Dulek Michał 1806
- Dulęba Przemysław 4106
- Dulębianka Maria 4369, 4406
- Dulinicz Marek 984
- Dulińska Bogna 5200
- Duliński Adam 5200
- Duliński Marek 4483
- Dulisz Ilona 4106
- Düllek Bolesław A. 1806
- Dulska Anna K. 2490
- Dulska Małgorzata A. 2794
- Duma Paweł 1933, 2235
- Duma Robert 4975; oprac. 4975
- Dumanowski Jarosław 2824, 6836, 7093, 7112; red. 7093
- Dumézil Georges 2508
- Dumin Henryk 6327
- Dumin Stanisław W. 2878
- Dunaj 2380, 4708
- Dunajec, prawy dopływ Wisły 4305, 6264; dolina 9037
- Dunajko Monika 1386
- Dunajów, Ukraina 6738
- Dunikowski Paweł 6588
- Dunikowski Xawery 9967
- Dunin Janusz 3430
- Dunin Karol 7287
- Dunin Piotr 1822, 3397
- Dunin-Borkowska Rozalia 7871
- Dunin-Borkowski Jerzy 4218
- Dunin-Borkowski Piotr 5236
- Dunin-Kozicka Maria 8036
- Dunin-Marcinkiewicz Wincenty 7698
- Dunin-Wolski Piotr zob. Wolski Piotr Dunin-
- Duńczyk-Szuk Anna 1390
- Durden Józef 7498
- Durdyń Grzegorz 2025
- Durek Grażyna 10072
- Durham, Wielka Brytania 6576
- Düring Michael 1660
- Durka Jarosław 4663, 5770, 5882, 6021, 9535, 9689; przedm. 5882; red. 5882

- Durkacz-Foremska Anna 1352
 Durski Antoni 1189
 Duryasz Marian 8805
 Durys Adrian 10009
 Dusik Aneta, rec. 197
 Dusza Andrzej, rec. 6060
 Dusza Maciej 2491
 Dusza Paweł, red. 1365
 Duszkin Maksim 3481
 Duszniki-Zdrój, pow. kłodzki 231, 686, 1049, 1050, 1269, 1270, 3431, 4369, 4415, 5266
 Duszyk Adam 9536
 Duszyński Edmund, pseud. Doraj 6257
 Duszyński Leszek 4333
 Duszyński Sławomir 2387
 Duszyński Wojciech 2460
 Dutczak Marta 3529
 Dutka Paweł 1695
 Dutkiewicz Helena 435
 Dutkiewicz Jerzy 4244
 Dutkiewicz Joanna, tl. 5026
 Dutkiewicz Marek 4621
 Dutkiewicz Meleczjusz 1575
 Dutkowiak Józef 9176
 Duźniak Michał, red. 4008
 Duży Wiesława 396, 473, 2801
 Dvořák Tomáš 9537
 Dwa grody nad Wirynką 6473
 Dwa komputy wojska Wielkiego Księstwa Litewskiego 6702
 Dwieście artefaktów na dwusetlecie 1343, 1344
 Dworacki Sylwester, red. 2203
 Dworaczek Kamil 2662, 9538, 9948, 9982; przedm. 8151; red. 84, 9948
 Dworaczyk Marek 2025, 3731, 6336
 Dworakowski Grzegorz 4208
 Dworas-Kulik Judyta 4595
 Dworzycz Michał, przedm. 4644; red. 8329
 Dworniak Justyna 2388
 Dworniak Wiesław 4216
 Dwornicki Adrian, współpr. 1788
 Dworniczak Kamila 1387, 3530
 Dworski Michał 2300
 Dwory i życie dworskie w nowożytnej Europie 6834
 Dworzaczek Włodzimierz 1822, 7936
 Dworzak Agata 677, 3531, 3839
 Dworzak Klemens zob. Klemens Maria Hofbauer, św.
 Dwukłoty, pow. działowski; nadleśnictwo 9932
 Dybalska Renata 10150
 Dybała Jolanta 2411, 4258
 Dybaś Bogusław 4728; wyd. 6762
 Dybciak Krzysztof 3416; red. 3404
 Dybek Dariusz 3406
 Dybicz Paweł, red. 8830
 Dybiec Jadwiga 5375
 Dybiec Julian, wyd. 6734
 Dybizbański Marek, red. 3401
 Dybowski Benedykt 2939, 7287, 8070
 Dybowski Władysław 5473
 Dyczek Piotr 2391, 2818
 Dyczewski Leon 3091
 Dyda Konrad 9539
 Dyduch Grzegorz 4395
 Dydycz Antoni Pacyfik 4752
 Dydycz Rafał 2828; red. 245
 Dydyński Teodor 2966
 Dygacz Adolf Karol 5474
 Dygat, rodzina 9285
 Dygat Magda 9285
 Dygat Stanisław 9285
 Dygdała Jerzy 2824, 4516, 5636, 6835, 6836; rec. 6706, 6762, 6945, 6975
 Dygo Marian 2492, 2524, 6576; rec. 6491
 Dyjanowska Marzena 4495
 Dyjas Karolina 3431
 Dyka Lucjan 3927
 Dymalski Józef 4652
 Dymar Bronisława 5203
 Dymar Jerzy 5203
 Dymarczyk Iwona 1112
 Dymarczyk Waldemar 4543
 Dymek Przemysław 4677, 4678, 4679, 4680, 4681
 Dymek-Kryger Dominika 7780
 Dyminska Veronika 4665
 Dymitr Iwanowicz, carewicz rosyjski 2633
 Dymitr z Rostowa, św. 2607
 Dymmel Anna 5686
 Dymmel Piotr 6048
 Dymny Wiesław 1316
 Dymon Martyna 2853
 Dymowski Arkadiusz 1888, 1917; przedm. 1917; red. 1917
 Dymytryszyn Jerzy 3740
 Dyneburg, Łotwa 6762
 Dynów, pow. rzeszowski 5625, 6504
 Dypa Katarzyna 1004
 Dyrz Rafał, współpr. 5684
 Dyrłaga Przemysław 4782
 D y w i n, Białoruś 3761
 Dzânisava Svâtłana 5013
 Dzârnowiç Aleg Ivanaviç 7145
 Dziaczkowska Lucyna 3073
 Dziaczkowski Waldemar 4752
 Dziadek Justyna 1764
 Dziadek Magdalena 3928
 Dziadoń-Konieczna Bronisława 2147
 Dziadoszanie 637
 Dziadul Jan, wyd. 9431
 Dziadzio Andrzej 4516, 4536
 Działalność Elżbiety Sieniawskiej 6836
 Działalność naukowa i badawcza Instytutu Chemii Politechniki Warszawskiej 2969
 Działalność Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem 4217
 Działania medyków na rzecz małej i wielkiej ojczyzny 4218
 Działdowo, woj. warmińsko-mazurskie 211, 2013, 2028, 3996, 5070, 6105, 6188, 8657; obóz Sol-dau 9229, 9230; region 4456, 4555, 6188
 Działosze, pow. kępiński 2111
 Działoszyce, pow. pińczowski 2841, 7398
 Działowski Zygmunt 1005
 Dziarmaga Agnieszka 1624, 2841
 Dziąg Monika, tl. 1438
 Dzida Grażyna 10053
 Dziechciarz Olgerd 4219, 10042; red. 10042
 Dzieci moje! Biskup Stefan Wyszyński 1323
 Dzieci Syberii 1388
 Dzieci z Pawiaka 8806
 Dzieciuch Izabela, red. 3145
 Dzieciuchowicz Iga 5380
 Dziecko w historii 4220
 Dziecko w historycznej przestrzeni edukacji 3074
 Dzieduszycka Ewa 5265
 Dzieduszycka Maria 3412
 Dziedzic Jan 7280
 Dziedzic Leszek 1100, 5820
 Dziedzic Małgorzata 5346
 Dziedzic Marcin 5083; rec. 1548, 2325
 Dziedzic Marta Urszula, red. 3148
 Dziedzic Stanisław 416, 4682, 4835, 5346, 5852, 6126, 6133, 9006, 9007
 Dziedzic Teresa 2389
 Dziedzic Tomasz, wyd. 7280
 Dziedzictwo architektoniczne 1696, 1697, 1698, 1699, 3692, 3693, 3694
 Dziedzictwo klasztoru Augustianów-eremitów 7281
 Dziedzictwo Kodnia Sapiehów 6837
 Dziedzictwo Krzysztofa Skubiszewskiego 4566
 Dziedzictwo kulturowe i religijne diecezji tarnowskiej 8279
 Dziedzictwo Kulturowe Regionu Pogranicza 130
 Dziedzictwo kulturowe Śląska 4976
 Dziedzictwo Kunstkamery 1352
 Dziedziczak Jan 2911; 4644
 Dzieje Brześcia Kujawskiego i Ziemi Brzeskiej 6171
 Dzieje Diecezji Tarnowskiej 4783
 Dzieje Działdowa i Działdowszczyzny na przestrzeni wieków 6188
 Dzieje i konserwacja rękopiśmiennej mapy wolnego stanowego państwa pszczyńskiego 1292
 Dzieje Kościoła katolickiego na Środkowym Nadodrzu 4784
 Dzieje Lubelszczyzny 1458, 8280
 Dzieje Makowa Mazowieckiego 6250

- Dzieje Najnowsze* 131
 Dzieje parafii Drzycim 4785
 Dzieje Płocka 6279
 Dzieje szkoły podstawowej w Brze-
 ściu Kujawskim 3075
 Dzieje Tomaszowa Mazowieckiego
 w źródłach archiwalnych zakłete
 6332
 Dzieje Wołczyna i okolic 6353
 Dzieje Wydziału Matematyczno-
 -Przyrodniczego Uniwersytetu
 8281, 8282
 Dziekan Marek 3252
 Dziekanowice, pow. gnieźnieński
 1051, 1052, 1053, 6438
 Dziekoński Antoni 1801
 Dzielska Maria 2229
 Dzielski Mirosław 4632
 Dzieło muzyczne wobec przeszłości
 3929
 Dziemba Robert 3695, 4683
 Dziembowski Maciej Józef 6838
 Dziembowski Piotr Maciej 2190,
 6838, 7499; red. 141
 Dziembowski Tomasz 7499
 Dziemski Wiktor 401, 1765
 Dziennis-Todorczuk Magdalena 2928
 Dziennisiewicz Stanisław 5475
Dziennik Bałtycki 9796
Dziennik Bydgoski 8555
Dziennik Chicagoski 2938, 2946
Dziennik Miński 7628
Dziennik Polski 9852, 9905
Dziennik Wileński 7632
 Dziennik Wydzielonego Oddziału
 Wojska Polskiego 8807
 Dziennik wyprawy Dubisława Fry-
 deryka von Platena 6703
 Dzień Pamięci i Pojednania 1625
 Dzieńkowski Tomasz 2061, 3832, 6474
 Dziegwa Roman 2895, 4221;
 przedm. 7365; rec. 6000, 7376,
 8934; tł. 7365; wyd. 7365
 Dzierlińska Monika 2025
 Dziermejko Ignacy 4649
 Dzieruk Jakub 6656
 Dzierzbicka Katarzyna 7500
 Dzierzgoń, pow. sztumski 6650
 Dzierżanowska Barbara, red. 4230;
 wyd. 6745
 Dzierżawin Katarzyna 3253
 Dzierżek Stefan 9683
 Dzierżęga Alfred 4536
 Dzierżoniów, woj. dolnośląskie
 1054, 2844, 2895, 3064, 4073,
 4296, 5646, 5792, 5833, 6142,
 7436, 9278, 9424, 9584, 9585;
 region 4313
 Dzierżyc-Horniak Anna 9540
 Dzierżnki, pow. wieluński 3156
 Dzierwanowski Kazimierz 9286
 Dzierwanowski-Stefańczyk Bartosz,
 red. 1012
 Dzierżycastowieczny inwentarz
 ksiązek medycznych 7282
 Dżewit Jakub, przedm. 4995; red. 4995
 Dzięwolski Apolinary 5523
 Dzięwolska-Chudy Ewelina 3416;
 przedm. 3416, 4831; red. 3416,
 4831
 Dzięwulski Piotr 3076
 Dziężyc Longin 1233
 Dzięcielski Mateusz Benedykt 4617
 Dzięciółowski Rafał, przedm. 4644
 Dzięcioły, pow. łosicki 6633
 Dzięgielewska Marta 2025
 Dzięgielewski Jan 7069
 Dzięgielewski Karol 6372; oprac. 45; red. 6372
 Dzigovskij Alexandr 2380
 Dzik Ewa 3532
 Dzik Janina 3623
 Dzik Michał 1857
 Dżiki Tomasz 4786, 6171
Dzikoviana 132
 Dzikowski Arkadiusz 1135
 Dzikowski Władysław 8037
 Dzików zob. Tarnobrzeg
 Dzimira Michał 4786
 Dzionek-Kwiatkowska Anna 5200
 Dziony Marek 2880; oprac. 9339;
 tł. 9339
 Dziopak-Gruszczyńska Ewelina 3839
 Dziuba Adam 8283, 9287, 9541,
 9542, 9543
 Dziuba Andrzej Franciszek, rec. 4869
 Dziuba Jolanta 3277; red. 3277
 Dziuba Karol 4630
 Dziubacka Krystyna 3319
 Dziubata Karolina 2115
 Dziubek Ireneusz Teodor, red. 1663
 Dziubek Wiesław 1459
 Dziubińska Jadwiga 2825
 Dziubiński Marcin 9544
 Dziuk Józef 3696, 5403
 Dziura Joanna 4222
 Dziura Małgorzata 1352
 Dziurdzia Konrad 4631
 Dziurkowski Dawid 2809, 2812
 Dziurla Tomasz 4752
 Dziurok Adam 4928, 9545, 9546,
 9547, 9548, 9837, 9842; red. 128,
 4928
 Dziuroń Michaela, tł. 6284
 Dziurzyńska Krystyna, oprac. 6124
 Dziurzyński Marcei 7551
 Dziwani Barbara 2095
 Dziwisz Stanisław 4835
 Dziwoki Julia 8284
 Dziwoń Agnieszka 1101
*Dzwonek III Zakonu S.O.N. Fran-
 ciszka Serafickiego* 5208
 Dzwonkowski Roman 2937, 4595
 Dzwonowski Józef 5164
 Dźwierznia, pow. działowski
 6159
 Dźwiągł Magdalena 9264, 9549;
 red. 5172
 Dźwiągła Bartłomiej 2493, 2494,
 4557; rec. 6657
 Dźwiągła Katarzyna 2390
 Dźwinel Kamil 10130
 Dźwinogród, Ukraina 6738
 Dżoga Jerzy 3012
 Earliest synod statutes of John
 Marienau 6426
 Eberhardt Piotr 49, 5476, 5477
 Eberman Ludwik 4738
 Ebert David Friedrich 3446
 Ebertowska Karolina 4298
 Ebhardt Bodo 1697
 Echa Grudnia 1970. 9288
Echa Przeszłości 133
Echa Źródłowe 7422
 Echaust Karolina 2011, 2106, 3482
 Eckert Horst zob. Janosch
 Eckstein Franciszek 677
 Eda Kazimierski zob. Edward Ka-
 zimierski
 Edelman Marek 1662, 5478, 5478
 Edmund Bojanowski, bł. 3157, 3127
 Edström Johannes Sigfrid 2732
 Educare necesse est 719
Edukacja. Kultura. Społeczeństwo
 134
 Edward Hartwig. Fotografiki 1460
 Edward Kazimierski, bł. 2825
 Efimov Sergej Vladimirovič 7165
 Efmom Maria z Kcynei zob. Klawitter
 Stanisław
 Egejskie Morze 2387, 2397,
 2413, 2460; region 2413
 Egejskie Wyspy 2416
 Eggers Hans Jürgen 6336
 Egipt 1348, 1350, 1352, 2037, 2229,
 2362, 2374, 2391, 2397, 2408,
 2432, 2439, 2449, 2467, 2834,
 4070, 4160, 6972; Dolny 2431
 Ehm Reiner 9008
 Ehrlich Ludwik 4531, 6475
 Eichendorff Joseph von 2365, 2581,
 3217
 Eichler Maria 10073
 Eichstaedt Dorota 6107
 Eiden Maximilian 4977
 Eider Jerzy, red. 4087
 Eile Marian 1310, 9749
 Einhorn Chaim 8808
 Eisenbach, rodzina 1396
 Eisler Jerzy 5407, 9906; rec. 657
 Ejanowska Elżbieta 4495
 Ejsmont Iłona 3930
 Ekes Janusz 5152
 Ekielski Władysław 1006
 Ekobiografia Krakowa 1929
 Eksner Janusz 7501
 Elbląg, woj. warmińsko-mazurskie
 212, 325, 343, 642, 863, 1243,
 1626, 1775, 1974, 2995, 3344,
 3680, 3690, 3995, 4237, 4299,
 4321, 4806, 4965, 5516, 5560,
 5857, 6189, 6458, 6469, 6538,

- 6540, 6868, 7069, 7251, 9029; region 807, 4379
- Elbląski Kanał 4051
- El'cin Boris Nikolaevič 2754
- Elek István 5116
- Elektrowstrzas* 10087
- Eleonora Karolina, księżniczka wirtemburska 6340
- Elias Wincenty 7804
- Eljasz Walery 7861
- Eljaszewicz Bronisław 4723
- Elsner Józef 956, 3919, 3946, 6588, 6891, 7456, 7490, 7866
- Elzenbergowie, rodzina 5343
- Elżbieta Czacka, bl. 5479
- Elżbieta Jagiellonka 4516
- Elżbieta Łokietkówna, królowa Węgier 6588
- Elżbieta od Trójcy Przenajświętszej (właśc. Elżbieta Catez), św. 4886
- Elżbieta Rakuszanka, królowa 4516
- Elżbieta Sieniawska – królowa bez korony 6839
- Elżbietanki 4964
- Elcka diecezja 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 66, 68, 86, 4918, 5110, 5111, 10079, 10080, 10142
- Elcki Przegląd Historyczny* 135
- Elk, woj. warmińsko-mazurskie 135, 1010, 1055, 1271, 1828, 4046, 5563, 5582, 8241, 9289; powiat 2803, 9746; region 3066
- Elk. Herby i przywileje 1828
- Elk po kolei 1271
- Elk w dokumentach archiwalnych 9289
- Emil Szramek, bl. 4594
- Emilia Fernández Rodríguez de Cortés, bl. 2863
- Emilian Kowcz, bl. 5480
- Encyklopedia dziedzictwa Polonii świata 83
- Encyklopedia „Solidarności” 84
- Engel David, rec. 2872, 2873, 2874, 2875
- Engel Marcin 4107, 6476, 6477
- Engelgard Jan 4596, 4621, 4666, 5319, 8260, 8603, 9234; przedm. 8890; rec. 8126
- Engelking Anna 2091
- Engelking Barbara 1630, 9009, 9010, 9011; przedm. 8825; red. 8997; wyd. 8808, 8825
- Engelstein Laura, tl. 8787
- Engeström-Benzelstjerna Wawrzyniec 1005
- Englander Barbara, oprac. 1453
- Enigma bez tajemnic 4684
- Entretiens du roi Stanislas-Auguste avec Otto Magnus von Stackelberg 6704
- Epaminondas, wódz i polityk tebański 2269
- Epistolografia w Polsce Ludowej 9550
- Epoka kamienia w Karpatach 6381
- Epstein Anita 8809
- Epstein Noel 8809
- Epsztajn Jolanta 5366, 5367, 5573
- Epsztejn Tadeusz, oprac. 8898; przedm. 8898; wyd. 8780, 8897
- Erazm z Rotterdamu 4746
- Erdelbrock Georg 9207
- Erdman Dominik 2568
- Erenburg Il'â Grigor'ewič, red. 8797
- Erenfeicht Leszek 4168
- Erfurt, Niemcy; obóz Molsdorf 8812
- Erinna z Telos 4298
- Eriugena Jan Szkot 2241
- Erlach Johann Franz Ludwig von 4603
- Erlangen, Niemcy 3237
- Erlich Filip 1860
- Erlich Henryk 9059
- Erndtel Christian Heinrich 6705
- Ernest z Pardubic 4837
- Eršova Lúdmila 5013
- Eschenloer Peter 6576
- Eska-Mikołajewska Justyna 2296
- Espania y Europa del Este 2796
- Essen Andrzej 5607, 8285; rec. 8128
- Esser Kajetan 5209
- Estherházy János 2336
- Estkowski Stanisław 5481
- Estonia 2580, 2717, 4597, 6119
- Estreicher Karol jun. 1683
- Estreicher Karol sen. 5, 6
- Estreicher Stanisław 6; przedm. 8036
- Ethridge Marcus E., rec. 5929
- Etiopia 2248, 9840
- Etruskowie 2388
- Ettersberg, Niemcy; obóz Buchenwald 9247
- Etush Noemi Karolina 4297
- Etykiety piwa grodzieńskiego browaru 1461
- Eucken Walter 2744
- Eufemia (Ofka) Piastówna, księżniczka raciborska 617, 7158
- Eugeniusz Sabaudzki, książę 4728
- Europa 391, 393, 408, 413, 477, 490, 580, 641, 678, 758, 799, 996, 997, 1012, 1038, 1326, 1369, 1468, 1657, 1672, 1673, 1680, 1867, 1917, 1935, 2212, 2234, 2235, 2241, 2243, 2292, 2302, 2309, 2326, 2427, 2489, 2494, 2524, 2525, 2529, 2549, 2580, 2581, 2593, 2611, 2639, 2658, 2701, 2711, 2731, 2744, 2751, 2758, 2763, 2772, 2804, 2811, 2824, 2831, 2847, 2958, 2973, 3148, 3192, 3320, 3388, 3454, 3506, 3645, 3663, 3694, 3710, 3765, 3782, 3929, 3947, 4007, 4024, 4260, 4270, 4369, 4409, 4453, 4516, 4522, 4526, 4541, 4566, 4589, 4596, 4628, 4637, 4648, 4660, 4708, 4728, 4735, 4736, 4807, 4835, 4936, 4963, 4985, 4995, 5005, 5023, 5025, 5220, 5449, 5634, 5759, 6372, 6474, 6478, 6479, 6588, 6604, 6608, 6620, 6823, 6834, 6910, 7069, 7071, 7091, 7093, 7097, 7389, 7542, 8001, 8015, 8316, 9081, 9207, 9647, 9779, 9950, 10020; Południowa 1673; Południowo-Wschodnia 2223, 6392; Północna 1673, 1917, 2452, 7226, 10068; Środkowa 196, 262, 492, 633, 683, 1629, 1752, 1917, 2026, 2297, 2380, 2412, 2452, 2503, 2592, 2725, 2761, 2796, 2815, 2854, 3007, 3767, 4521, 4557, 4660, 4890, 5013, 6321, 6372, 6392, 6593, 8221, 9116, 10134; Środkowo-Wschodnia 264, 390, 437, 683, 692, 1033, 1672, 1673, 2268, 2484, 2534, 2577, 2658, 2732, 2797, 2804, 2811, 2878, 2974, 3896, 4270, 4627, 4630, 4631, 4644, 4660, 4738, 4952, 6476, 7159, 7164, 7201, 8622, 8658, 8686, 9425, 9767, 9948, 9975, 9982, 10134; Unia 2734, 2821, 2990, 4166, 4397, 4542, 10041, 10131, 10136; Wschodnia 492, 1673, 1850, 1857, 1917, 2681, 2725, 2761, 2796, 2933, 3007, 4443, 4597, 4637, 4936, 5878, 8539, 8591, 9187, 9425, 10134; Zachodnia 1061, 2674, 2676, 2681, 4270, 4443, 4495, 4619, 5010, 6583, 6964, 7098, 8381
- Europa sięga nad Bałtyk 6478
- Europa Środkowo-Wschodnia jako obszar wielu kultur 2797
- Europe reaches the Baltic 6479
- European Solidarity Centre 1057
- Europejskie Centrum Solidarności 1057
- Eurypides, tragediopisarz grecki 2430
- Eustachiewicz Lesław 5145
- Eutaryk Cilliga 2508
- Evershed Richard P. 6594
- Evert-Kappesowa Halina 2983
- Ewangelicy w regionie kujawsko-pomorskim 4786
- Ewangeliści. Złoty kodeks gnieźnieński 3432
- Ewen Adam zob. Finkelsztejn Abraham
- Ewers Sandra, tl. 1828
- Ewertowie, rodzina 8144
- Ewertowski Piotr 4778
- Ewolucjonizm a rewolucjonizm w doktrynach 4567
- Ex Oriente lux. Studies in honor of Jolanta Młynarczyk 2391

- Exilés polonais en France 2912
 Exner Kamil 2895
 Eybelwieser Jacob 3635
 Eysymontt Rafał 6327; red. 3534
 Ezop 1074
 Ezquerria Alfredo Alvar, wyd. 6697

 Faber Martin 6840, 7202
 Fabiani Bożena 2663
 Fabiani, pow. wrocławski 1445; region 1445
 Fabianowska Anne-Marie, tl. 1026, 1386, 1402
 Fabiańska Agnieszka 3446
 Fabiańska Małgorzata, red. 1887
 Fabiański Marcin 3533, 3697; polem. 3697
 Fabijanowska Katarzyna 3698
 Fabisz Dariusz, rec. 9568
 Fabiszak Jacek 3907; red. 3907
 Fac Lucjan 4644, 8528; red. 4821
 Faczyński Marian 5482
 Fahn Reuven 2881
 Fajfer Zenon 3351
 Fajgenberg Rachel 7283, 7283
 Fajger Józef, oprac. 6245
 Fajnhauz Dawid 2797
 Fajnik Tetâna 2828
 Fajst Michał 9482
 Faktorová Veronika 4029
 Falbe Gotthilf Samuel 3446
 Falecki Dariusz 8286
 Faligowska-Słiwak Katarzyna 9905
 Falkenberg Jan 4778
 Fal'kovič Svetlana Mihajlovna 8615
 Falkowska Joanna 720, 3077
 Falkowski Jakub 7406
 Falkowski Piotr 3699
 Falkowski Tomasz 524, 525, 2824
 Falski Maciej 2569
 Fałtynowicz Jacek 9290
 Fałkowski Wojciech 1417, 4560; przedm. 1417
 Famuk Anna, tl. 7769
 Famuła Teodor 5483
 Fanailova Elena 3506
 Fara w mieście od średniowiecza do współczesności 3534
 Faraś Jarosław M. 6381
 Farbotko Władysław, rec. 1239
 Farnicka Marzanna 3017
 Faroeki Harun 3887
 Faron Barbara 2107, 4223
 Faron Celestyna 4888
 Faruga Andrzej 5484
 Farys Jerzy 6339
 Faryś Janusz 3239, 8287; przedm. 7270; wyd. 7270
 Fasora Lukáš 651
 Fast Henryk 8810
 Faszczka Dariusz 4708, 4735, 4737; rec. 7651
 Faszczka Michał Norbert 738, 2270, 4735
 Faust Johannes 2267
 Faustyna Kowalska, św. 4812, 4883, 5013, 5485, 5760, 7329
 Fawley Court, Wielka Brytania 1126
 Fechner Paulina 3964
 Feczko Piotr 4522
 Fedak Stepan 4644
 Feder Karolina 4447
 Federowicz Grażyna, oprac. 48
 Fedorońko Szymon 4952
 Fedorowicz Andrzej 9012
 Fedorowicz Irena 3373
 Fedorowicz Krzysztof 2933
 Fedorowicz-Jackowska Aleksandra 3535
 Fedorowski-Gawryś Andrzej 5486
 Fedorowski-Gawryś Henryk 5486
 Feindt Gregor 10020
 Fejfer Mariusz 2024, 6424
 Fejtová Olga 7112
 Felcenloben Dorota 5084
 Felchner Andrzej 8288, 8289
 Felczak Olgierd 6419; przedm. 6419; red. 6419
 Felczak Waclaw 5116, 5487
 Felczak Zygmunt 9551
 Feldman Wilhelm 7278
 Feliks Anna 678, 996
 Feliks Maria 433, 1149, 1150, 3700
 Feliks Nowowiejski. W kręgu twórczości 3930
 Feliniak Aleksandra 8290, 8291
 Felińska Ewa 5013
 Felis Magdalena 1146
 Fenby Taylor Anna 3416
 Fenikowski Franciszek 5428
 Fenomen górnośląskiego kapłana i Kościoła 4787
 Fenrych Zofia 4788, 9948
 Ferdynand I Habsburg, cesarz 4738
 Ferenc Marek 4806; wyd. 6751
 Ferenc Piotrowska Maria 9013
 Ferenc Tomasz, współpr. 1598
 Ferfoglia Susi 2514, 3623; red. 2514
 Fernhändler, Dynasten, Kleriker 6480
 Ferreri Zaccaria 7053
 Ferstl Paul 3439
 Fert Józef Franciszek 3108, 8590
Festenberger Zeitung 6340
 Feszczenko-Czopiwski Iwan 8037A
 Fiałkowski Tomasz 6310
 Fibiger Gustaw Arnold 3967
 Fibięrowie, rodzina 2895, 4180
 Fic Agnieszka 9552
 Fic Leonard 4754
 Fic Maciej 5012, 8038, 8292, 8318, 9553, 9842; przedm. 8318, 8961, 9842; rec. 1531; red. 5012, 8318, 8961, 9842
 Ficowski Jerzy 9078
 Fidelis Małgorzata 9667
 Fidowicz Alicja 3308
 Fidusiewicz Leszek 9291
 Fiećko Jerzy 1660
 Fiedeń Łukasz 1960; red. 1960
 Fiedler Katarzyna, oprac. 2128
 Fiedorek Tomasz, tl. 9056
 Fiedoruk Andrzej 2236
 Fieguth Rolf 1660
 Fieldorf August Emil, pseud. Nil 10016
 Fierla Adolf 5488
 Fierla Władysław 5489
 Figiel Grzegorz 4656, 8744
 Figiela Bożena 1352
 Figlus Tomasz 1930, 1931, 3065, 4873, 6841
 Figueira-Cardoso Samuel 2820
 Figuła-Czech Joanna 4727
 Figura Katarzyna 10033
 Figura Marek 2806
 Figura-Osekłowska Emilia 945; wyd. 8106
 Figurski Paweł 2524, 6593; rec. 622
 Fijałka Grzegorz, polem. 9965
 Fijałka Michał, pseud. Osiecki 9965
 Fijałkowska Alicja 2681
 Fijałkowska Izabela 1700, 1701, 6202
 Fijałkowska Lena 4519
 Fijałkowska-Mader Anna 4319, 4320
 Fijałkowski Adam 3203
 Fijałkowski Marek 1342, 4789, 5424, 5641, 5701, 5899; oprac. 1591; rec. 8531; wyd. 8862
 Fijałkowski Paweł 4781, 7502; rec. 711
 Fijałkowski Zygmunt zob. Bereday George Z. F.
 Fiktus Paweł 2819, 10016
 Filaret, patriarcha Moskwy 2801
 Filas Ryszard, red. 3503
 Filinowicz Natalia 4685
 Filip II, król Macedonii 2270
 Filip Elżbieta Teresa 2178
 Filip-Afloarei Daniel 9554
 Filipeczak Danuta 5554
 Filipeczak Dorota 6003
 Filipeczak Paweł 2392, 2393
 Filipeczak Witold 6842, 6843, 7070, 7226
 Filipeczak-Kocur Anna 6716; wyd. 6716
 Filipek Agnieszka 719, 822
 Filipek Sławomir 2834
 Filipiak Jacek 5209
 Filipiak Zbigniew 4516, 7503
 Filipiuk Grzegorz 781, 5634
 Filipkowska Wiesława 4900
 Filipkowski Piotr 548
 Filipow Krzysztof 1978
 Filipowiak Miłoz 8535
 Filipowiak Władysław 5490
 Filipowicz Bogusława 9151
 Filipowicz Halina, rec. 87
 Filipowicz Krzysztof 8811
 Filipowicz Michał 4686, 4687, 4728
 Filipowski Piotr 2088
 Filipówka, pow. kętrzyński; Po-rębek 2803

- Fillipovič Ūrij Aleksandrovič 2519
Film & History 2276
 Film a historia 3880
 Filozofia kultury 2570
 Fink Ida 3337
 Fink Kinga 7504, 7597, 8961
 Finkel Evgeny 9014
 Finkel Ludwik 633
 Finkelsztejn Abraham 5491
 Finlandia 2301, 2748, 3676, 4649, 4666, 7201, 8617
 Finster Józef T. 4244; red. 4244
 Fiodorow Leonid zob. Leonid Fiodorow, bl.
 Fiolek Damian 9555, 9556; rec. 5922
 Fiolek Krzysztof 7505
 Firich Karol 8039
 Firkowicz Abraham 2881, 2882
 Firliej, pow. lubartowski 6723
 Firliej Henryk 3647
 Firliej-Buzon Aneta, red. 519
 Firliejów zob. Lipówka
 Firliejów, Ukraina 8923
 Firlit Janusz 3623
 Firlit-Fesnak Grażyna 3146
 First Grzegorz 3545
 Firszt Stanisław 2038, 2827, 3536, 5410, 6327, 6844, 9851
 Fischer Andrzej 352
 Fischer Grzegorz Jacek 5492
 Fischer Iwona 4086
 Fisher Zygmunt Michał de Keczer Palvagas 5492
 Fishman David E. 9015; uzup. 8845
 Fiszer Tatiana 9016
 Fiszerowa Wirydianna 2824
 Fitas Adam 3108; oprac. 3108; red. 3108; współpr. 3108
 Fitzkowie, rodzina 6342
 Fiuk Ewa 4333
 Fiuk Piotr 3680
 Fiut Aleksander 5449
 Flachenecker Helmut, red. 1775
 Flader-Rzeszowska Katarzyna 4117
 Flaga Jerzy, rec. 4802, 4879
 Flaga Katarzyna, red. 10129
 Flandria 641, 2822, 3636
 Flasiński Tomasz 2664
 Flatz Gebhard 3635
 Flawiusze 2269
 Flemming Jakob Henryk (Flemming Jacob Heinrich von) 6706, 7061
 Fleszer Dorota, red. 4522
 Flis Marek 5226
 Flisak Katarzyna 10074
 Flisiak Dominik 9557
 Flizak Sebastian 5493, 6331
 Florczak Zofia 5494
 Florek Marcin, red. 6255
 Florek Marek 4024, 4108, 4109, 4224, 6308, 6383, 6481
 Florencja, Włochy 1707, 2628, 3415, 3445, 4297, 7418, 9911
 Florian, św. 6002
 Florkiewicz Iwona 1850
 Florkowska Agata 6300
 Florkowska-Francić Halina 4603
 Florus (ok. 70-ok. 140) 4708
 Floryda, Stany Zjednoczone Ameryki 4728
 Flossenbürg, Niemcy; obóz 8069, 9207
 Fluda-Krokos Agnieszka 3445, 5420, 7506, 10075; red. 209; wyd. 7281
 Fogelzang-Adler Ewa 8293, 9017, 9018
 Fokt Krzysztof 4467; red. 4467, 7202
 Folfas Paweł 10041
 Folga-Januszevska Dorota 985, 1003; red. 90; tl. 90
Folia Historiae Artium 136
Folia Praehistorica Posnaniensia 137
Folia Toruniensia 138
 Folklor dziecięcy 2108
 Follprecht Kamila 353, 6845; red. 155
 Foltyn Edelgarda M. 6299, 6381
 Foltyn Eugeniusz 6381
 Foltyn Rafał 574
 Folwark w Ostrowie Kaliskim 6707
 Fontana Baltazar 3623
 Fontana Jakub 3647
 Fontane Theodor 4333, 5292
Fontes Archaeologici Posnanienses 139
 Fopke Gracjan 5795
 For the good of the nation institutions for Jewish 8040
 Forczyk Robert 9019
 Fordon zob. Bydgoszcz
 Fordoński Arkadiusz 10154; red. 10154
 Forecki Piotr 1630, 2876
 Formanowicz Maciej, oprac. 1536
 Formela Magdalena 5346
 Formella Sławomir 5382, 9852
 Formella Wiktoria 3897
 Fornal Paweł 9558
 Fornalski Antoni 5085
 Fornalski Franciszek 8943
 Fortuna Grzegorz, współpr. 5383
 Fortuna-Marek Anna 1747, 1748
 Forum Archeologii Publicznej 768
 Forycki Maciej 7258
 Forysiak Jacek 6670
 Forysiak-Wójciński Robert 972
 Forystek Józef 9020
 Foterek Waław 5495
 Fotografia czy antyfotografia? 1578
 Fotograficzne wspomnienia mieszańców 1462
 Fotografie wiecznotrwale 1463
 Fotorelacje. Wojna 1920. 1389
 Foucault Michel 1638, 2824
 Fournier Kiss Corinne 3373, 5013; red. 3373, 5013
 Fox Ulrich 5042
 Frampton Hollis 3887
 Franaszek Andrzej 5449, 5794
 Franaszek Piotr 2822, 8596, 9559, 9839
 Franciszek, św. zob. Franciszek z Asyżu (właśc. Giovanni Bernardone), św.
 Franciszek II Rakoczy, książę Siedmiogrodu 6836
 Franciszek Dachtera, bl. 8812
 Franciszek Józef I, cesarz austriacki 1868
 Franciszek Ksawery, św. 6814
 Franciszek z Asyżu (właśc. Giovanni Bernardone), św. 3416, 3623, 4124, 4773, 5209, 5634
 Franciszkanie 29, 1690, 1732, 2017, 2824, 3144, 3623, 3647, 3713, 3738, 3765, 4124, 4218, 4260, 4516, 4773, 4898, 4985, 5207, 5208, 5209, 5050, 5634, 5655, 6439, 7142, 7574, 7881, 8338
 Franciszkanki 4220, 7399
 Franciszkanki Służebnice Krzyża 5479
 Francja 678, 819, 1010, 1318, 1657, 1875, 2085, 2206, 2213, 2223, 2237, 2275, 2337, 2339, 2538, 2566, 2579, 2582, 2589, 2602, 2610, 2629, 2676, 2795, 2821, 2824, 2912, 2937, 2941, 2957, 3000, 3023, 3317, 3328, 3462, 3648, 4070, 4298, 4516, 4536, 4541, 4728, 4833, 4928, 4963, 5236, 5292, 5346, 5971, 6746, 6866, 7069, 7132, 7138, 7202, 7226, 7289, 7356, 7490, 7517, 7597, 7610, 7622, 7969, 7979, 8078, 8295, 8296, 8322, 8323, 8351, 8352, 8391, 8470, 8521, 8526, 8591, 8592, 8596, 8599, 8636, 8763, 8782, 8787, 8805, 8921, 8984, 9077, 9102, 9136, 9152, 9159, 9294, 9525, 9550, 9568, 9610, 9613, 9631, 9664, 9665, 9743, 9757, 9785, 9905
 Francki Wojciech 5496
 Frankiewicz-Olczak Izabela 3905
 Franco Francisco 2675, 2684, 4634
 François-Kos Anna 5346
 Francuzy, Ukraina 8090
 Franczak Paweł 6331
 Franczyk-Cegła Agnieszka 910, 911, 967, 972, 3433, 3446; red. 3445, 3446
 Franczyszyn Piotr 5497
 Franczyszyn Wiktor, red. 1462
 Francki Antoni 6302, 7507
 Frank Anne 8908
 Frank Hans 3735
 Frank Jakub 3351
 Frankel Maria 5498
 Fränkel Rudolf 3866
 Frankfurt nad Odrą, Niemcy 1435, 1836, 4665

- Frankiewicz Bogdan 5499
 Franklin John 2228
 Frankonia 2207
 Frankowiak Katarzyna, wyd. 8842
 Frankowiak Zbigniew, współpr. 8842
 Frankowie 2518
 Frankowska Jadwiga Urszula 9021
 Frankowski Edward 2809
 Frankowski Jacek 5959, 5961
 Frankowski Karol 5152
 Frankowski Marek Tadeusz 9021
 Franz Maciej 8294, 9022; rec. 2838, 6267
 Fras Janina 3503
 Frase Richard 1950
 Fraszynska Jolanta 10033
 Fraś Jarosław M. 1032
 Frazik Wojciech 4548, 5487; wyd. 9349
 Frąckiewicz Anna 858, 1702; red. 274
 Frąckiewicz Kazimierz 4568
 Frąckowiak Ewa 1032
 Frąckowiak Mirosław, oprac. 1544
 Frąckowiak Piotr 875
 Frąckowska Anna 996, 1061, 1272, 1275, 8999; red. 1061, 1275
 Frączek Irena, współpr. 6023
 Frączek Jadwiga 339
 Frączek Lech 835, 2191, 6351; rec. 7927; wyd. 7316
 Frączek Piotr 3634; red. 2811
 Frączkiewicz Kamil 8616
 Frączyńska Maria 2177
 Frąszczak Krzysztof 10009
 Frąszczak Magdalena 3078
 Frąś Marcin 4898
 Frątczak Anna 2083
 Frątczak Sławomir 5060
 Fredro Aleksander 7284
 Fredro Andrzej Maksymilian 6708
 Freiherr Von Rentz Alfred 7879
 Freinet Celestyn 3102
 Frejlich Andrzej 3537
 Frejtag Jakub 4354, 7138
 Frejusz Kamilla 3079
 Frelichowski Stefan Wincenty zob. Stefan Wincenty Frelichowski, bl.
 Frelichowski Wincenty zob. Stefan Wincenty Frelichowski, bl.
 Frenkel Janusz 4369
 Frenkel Mieczysław R. 5004, 5004
 Freus Paweł 3647
 Frey Ludwik 3309
 Freygant-Dzieruk Monika 768, 6656; przedm. 768, 6656; red. 768, 6656
 Frick David 7145
 Friedberg Marian 1301, 1308, 5500
 Friedl Jiří 2798, 9560, 9561
 Friedla Katharina 2884; przedm. 2884; red. 2884
 Friedlein Jan Jerzy 5341
 Friedlein Józef 5342, 5501
 Friedman Andrzej 5554
 Friedman Ellen G. 2884
 Friedman George 4666
 Friedrich Agnieszka 3373
 Friedrich Iwan 3555
 Friedrich Jacek 1059; przedm. 996
 Friedrich Su 3887
 Fries John 7226
 Frigl Pehr 4000
 Frisch Michael 601
 Frischke Gabriela 4218; red. 4218
 Frischowie, rodzina 5112
 Friszke Andrzej 4569, 4570, 4618, 9838; przedm. 7356; uzup. 7324; wyd. 7356
 Friszke Edmund 6253
 Fritz Ulrich 9207
 Frodyma Wojciech, pseud. Mucha 5234
 Froiden Ulrich 4333
 Frojach-Katsch, Austria 3546
 Frombork, pow. braniewski 1790, 3673, 8105
 Fromm Erich 9151
 Fronczak-Chruściel Paulina 2318
 Fronołów zob. Mierzwiце-Kolonia
 Front Łukasz 5862
 Fross Klaudiusz 3676
 Frost Robert 2799, 7202
 Frukacz Bartłomiej 7905
 Frumkin Esther 2083
 Frużyński Adam 4225, 4226, 6299, 7508, 7509, 9562
 Fryc Adam 4030
 Fryc Dobrochna 4125
 Fryc Maciej, rec. 5830
 Fryc-Piętak Dorota, oprac. 5611
 Frycz Karol 3881
 Frycz Karol Stefan 8503
 Fryda Marian 9023
 Fryderyk II Hohenzollern, zw. Wielkim 2588, 7232
 Fryderyk Eugeniusz, książę wirtemberski 6336
 Fryderyk Jagiellończyk 1779
 Fryderyk Jansoone, bl. 5207
 Fryderyk Wilhelm I, elektor brandenburski 6709
 Fryderyk Wilhelm II, król Prus 2206
 Fryderyk Wilhelm III, król Prus 4705
 Frydman, pow. nowotarski 1868, 6190
 Fryszak, pow. strzyżowski 1568
 Fryś Andrzej 7510
 Frywalski Maciej 3821
 Fryza Małgorzata 1052
 Fryzyngska diecezja 2481
 Fudala Krzysztof 7511
 Fudalej Krzysztof 4704
 Fudge Thomas A., rec. 704
 Fudziński Mirosław 2025
 Fudziński Piotr 2025, 2977, 6382
 Fuente Pablo de la, tl. 1169
 Fuglewicz Piotr 5086, 5087
 Fuhrmeister Christian 3735
 Fujiwara, ród 2550
 Fulbiszewska Katarzyna B., red. 4446
 Fulińska Agnieszka 2247
 Fulman Marcin 4879
 Fundament Niepodległej 8295
 Funk Kazimierz 5346
 Funkcjonariusze Komendy Wojewódzkiej Policji Państwowej w Łodzi 5088
 Funkcjonariusze Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Krasnymstawie 5089
 Funkiewicz Alfred 1596; il. 1596
 Furczyk Krystyna 4303
 Furmanek Mirosław 1933, 3020, 6406
 Furmankiewicz Marek 4477
 Furnal Irena 3317
 Furrer Markus 575
 Fürstenberg/Havel, Niemcy; obóz Ravensbrück 1371, 2352, 5292, 8821, 8995, 9776
 Furtak Karol 4000
 Fusiecki Jerzy 5004, 5004
 Gabański Stanisław 9292
 Gabiś Agata 3701, 4238
 Gablankowski Maciej 5877
 Gabło Mikołaj 2842
 Gabriel Męczennik Młodzieniec, św. 4765
 Gabrusewicz Witold 5509
 Gabryel Mateusz Jan 1658
 Gabryl Franciszek 2990
 Gabryszuk Marek 4732
 Gabrys-Klus Natalia 4460, 4982
 Gabrys-Sławińska Monika 2938, 7512, 7513; przedm. 5667; red. 3895, 5667
 Gabzdył Marek, oprac. 1530
 Gaca Andrzej 576, 2225, 4516
 Gacek Gabriela 2109
 Gach Barbara 4526
 Gacia Tadeusz 6351
 Gacka Dorota 3406
 Gackowski Jacek 2025, 4110, 6372, 6424; przedm. 6424; red. 6424
 Gaczkowski Marcin 8622
 Gaczoł Andrzej 3633
 Gaczyńska Krystyna 6059
 Gadamska-Serafin Renata 3343, 3365, 7514, 7515
 Gadocha Marcin 4238, 5090; red. 4460
 Gadocha Robert 9905
 Gadomska Barbara, tl. 5878
 Gadomski Jerzy 5502
 Gadowska Irmina 1783
 Gadzała Agnieszka, tl. 6434
 Gadzina Leopold 8813
 Gadzinowski Jerzy, pseud. Szary 9865
 Gagacki Jan 4982
 Gago Wiktor 3678
 Gaida Bernard 9024

- Gaik Maria 5503
 Gaik-Sięzak Anna 5503
 Gaiman Neil 3390
 Gajc Agnieszka 2095
 Gajda Ewa 4495
 Gajda Joanna 4406
 Gajda Kazimierz 3895
 Gajda Krzysztof 10130; red. 10130
 Gajda Zdzisław 1861
 Gajderowicz Magdalena 8990
 Gajdzik Bartosz, oprac. 5544
 Gajdziński Jerzy 8814
 Gajewska Alicja, przedm. 1375
 Gajewska Bożena 5917; rec. 5174; red. 160
 Gajewska-Prorok Elżbieta 996; współpr. 1473
 Gajewski Adam 1008
 Gajewski Jerzy W. 6331
 Gajewski Kacper, rec. 7138
 Gajewski Krzysztof 5005
 Gajewski Marek 1247
 Gajewski Paweł 8305
 Gajlewicz-Korab Katarzyna 2237
 Gajownik Tomasz 2896, 8296
 Gajur Jan 6482
 Gajusz, jurysta rzymski 2399, 2418, 4500, 4503, 7625
 Gajusz Juliusz Solinus 2205
 Gajzler Michał Kazimierz, oprac. 7377
 Gajzlerowa Eleonora z Cerchów 7285
 Galáhov'skij Danilo 1579
 Galanciak Dawid 9025
 Galarraga Manuel Eguiguren 5208
 Galas Iwona 2495
 Galczak Katarzyna 1440; red. 1440
 Galdamez Jeremi, współpr. 8148, 8931, 9283, 9340; wyd. 3286, 7288, 7364, 7367, 7393, 8877
 Galek Czesław 4220
 Galeriusz, cesarz rzymski 2462
 Galewska Karolina 2011
 Galewski Dariusz 3601; red. 3534
 Galia, Galowie 2386; Narbońska 2395
 Galic Aleksandr Arkad'evič 2720
 Galicja 11, 140, 404, 571, 633, 1760, 1771, 2085, 2196, 2810, 2811, 2814, 2822, 2828, 2853, 2856, 2890, 2891, 3203, 3634, 3801, 3823, 3947, 4259, 4284, 4369, 4460, 4462, 4536, 4662, 4751, 4835, 4978, 4982, 5665, 6169, 6266, 6738, 7164, 7372, 7399, 7404, 7407, 7408, 7427, 7431, 7441, 7463, 7475, 7495, 7496, 7497, 7504, 7519, 7559, 7562, 7596, 7607, 7670, 7677, 7690, 7691, 7735, 7736, 7737, 7738, 7739, 7740, 7741, 7752, 7760, 7778, 7795, 7796, 7808, 7823, 7827, 7832, 7847, 7862, 7863, 7887, 7923, 7957, 7965, 7984, 8622, 8944, 8996; Wschodnia 1019, 2797, 7754, 7850, 8111, 8605, 8622, 8731, 9107; Zachodnia 4369, 7966
 Galicja (hiszpańska) 2270
 Galicja 140
 Galij-Skarbińska Sylwia 4870, 9172
 Galik Piotr Nestor 972
 Galilea 2384
 Galiński Tadeusz 2039
 Gall Anonim zob. Anonim zw. Gallem
 Gall Stanisław 5504
 Gallas Maciej 4000
 Galperyn Zbigniew 8815
 Galuppi Baldassarre 6777
 Galus Zbigniew, red. 272
 Gała Henryk 5505
 Gała Radosław 5505
 Gała-Walczowska Monika 3681
 Gałaj-Dempniak Renata 4737; wyd. 8772
 Galan-Smól Beata 5389
 Gałat Paulina 7516
 Gałazka Robert, tł. 1117, 1317
 Gałazka Waldemar 6308
 Gałczyńska Alicja 10076
 Gałczyńska Emilia 6015
 Gałczyńska Teresa 4227
 Gałczyński Wojciech 5506
 Gałdyński Jan 3930
 Galecka Anna 911
 Galecka Marzena 1702
 Galecka-Strugowa Honorata 2083
 Gałecki Łukasz, il. 1384
 Gałecki Tadeusz zob. Strug Andrzej
 Gałecki Zygmunt 3108
 Gałęcki Stanisław 3702
 Gałędek Michał 4516; red. 4516
 Gałęski Szymon zob. Kanty od św. Juliana
 Gałęza Jarosław 486, 1004
 Gałęzowska Alicja 2024
 Gałęzowska Małgorzata 1338
 Gałęzowski Marek 5703, 6151, 7517
 Gałęzowski Seweryn 7318, 7319, 7706, 7707
 Gałka Aleksandra 458, 1096, 1097, 3836, 4228, 6220, 8297; współpr. 4706
 Gałka Bogusław 6338; rec. 3652; red. 10164, 10165
 Gałka Mariusz 1962, 1963
 Gałkowski Adam 5346
 Gałkowski Piotr 4786; red. 9245
 Gałuszka Edyta 3503
 Gałuszka Jacek 6296
 Gałuszka Justyna 3406; rec. 6788
 Gałuszka Tomasz 4778; red. 4778; współpr. 1473
 Gałwiaczek Tomasz 7518
 Gambia 4728
 Gambat Marta 3946
 Gan Paweł 4136, 6376
 Gancarczyk Paweł 6201
 Gancarski Jan 6381; przedm. 1318, 6381; red. 1318, 6381
 Gancarz Aleksandra 4902
 Gancarz Maciej 8298
 Gancarz Marcin 8298
 Gancewski Jan 4229, 6483
 Ganczarski Stanisław 3931
 Gano-Kotula Ariana 5507
 Gansiniec Radość, red. 9293, 9352
 Gansiniec Ryszard 9293, 9352
 Gansiniec Zofia 9352
 Gans'kij Oleg, rec. 6773
 Gańczak Filip 5956; oprac. 9413
 Gapiński Bartłomiej 2822, 5227
 Gapiński Szecepan, red. 2960
 Gapski Marcin H. 1760
 Gapys Jerzy 4333, 4369, 4743; wyd. 8952
 Gara Karolina 1360
 Garasimčuk Marią 6905
 Garbacz Anna, red. 5262, 6322; wyd. 5288
 Garbacz Krzysztof 5091
 Garbacz-Klempka Aldona 4110, 6390, 6404, 6424
 Garbaczewski Witold 3017
 Garbal Łukasz 4618
 Garbatowska Adriana 1053
 Garbe Eduard Ludwig 996
 Garbera Mariusz, rec. 9922
 Garbers Peter, oprac. 25; red. 25
 Garbicz, pow. sulęciński 6670
 Garbol Tomasz, red. 3345
 Garbowski Christopher, rec. 3884
 Garbuz Grzegorz 2537, 4861; red. 2537
 Garcia-Heras Manuel 4160
 Garczarek Andrzej 10130
 Garczyk Bartłomiej 2806, 2810; red. 2810
 Garda Maria B. 9889, 9890
 Gardęta Leszek 1286, 2496, 4140
 Garliński Jarek, rec. 5522
 Garnczarska Magdalena 2497
 Garrido Diego López, przedm. 4453
 Garstka Robert 2164, 4404
 Garwoliński Tomasz 3446, 6846
 Garycka Janina 5508
 Gass Izabela 8745
 Gast Janusz 2827
 Gasz Zdzisław 6275
 Gaszczyk Leopold 3516
 Gasztold Przemysław 9948
 Gatlif Tony 9151
 Gatti Arturo 1672
 Gattner Leon 5509
 Gauden Grzegorz 8299
 Gaudi Antoni 2796
 Gaul Jerzy 412, 896, 4723, 8300; wyd. 7269
 Gavrylenko Alla 4665
 Gawalewicz Marian 3351
 Gawalewiczówna Gustawa 7857
 Gawarecka Anna 2247, 2295; red. 2247

- Gawdyn Władysław 5510
 Gaweł Heinrich 6353
 Gaweł Barbara 4978
 Gaweł Hanna 424
 Gaweł Józef 13
 Gaweł Robert 3648, 7519
 Gawełek Franciszek 5511
 Gawenda-Kempczyńska Dorota, red. 4276
 Gawęcka Barbara M. 3593; red. 3593
 Gawiejnowicz Waldemar 3930, 3932
 Gawin Tadeusz 2913, 2914, 4626; red. 4626
 Gawkowski Robert 5092, 7955
 Gawlak Andrzej 777
 Gawlas Marcin 4303
 Gawlas Sławomir 50, 6576
 Gawlicki Marcin 1059
 Gawlina Józef 4763, 4928, 5512, 9294, 9454
 Gawliński Jerzy 5513
 Gawliński Stanisław 3310
 Gawłowicz Józef 3239, 3506
 Gawłowska Sylwia 10130
 Gawor Marta, oprac. 1262
 Gawron Edyta 6351
 Gawron Przemysław 680, 6847, 7207
 Gawrońska Ewa 8301; rec. 8829, 9100, 9165
 Gawroński Arkadiusz 9840
 Gawroński Franciszek Rawita- 7385
 Gawroński Tomasz 8302
 Gawroński Włodzimierz 8302
 Gawrychowski Patryk 5267
 Gawrycki Marcin Florian 2238, 2239, 2240, 2612, 2665, 2820
 Gawryluk Hilary 9874
 Gawrysiakowa Janina, oprac. 8118
 Gawryszczak Marcin 719
 Gawryś Krzysztof, wyd. 8180
 Gawryś Ryszard 2814, 4387; red. 2814
 Gaz. Początki gazownictwa dystrybucyjnego 4230
 Gazda Daniel 577
 Gazda Lucjan 3832
 Gazeta Białostocka 4634, 9796
 Gazeta dla Kobiet 8515
 Gazeta Grudziądzka 2821, 7876
 Gazeta Kolska 8219
 Gazeta Krakowska 9550, 9796
 Gazeta Literacka Wileńska 7632
 Gazeta Lwowska 7510
 Gazeta Łódzka 9162
 Gazeta Mazurska 3996
 Gazeta Nidzicka 10081
 Gazeta Nowska 3504
 Gazeta Olsztyńska 1139
 Gazeta Ostrowska 75
 Gazeta Polska w Brazylii 2820
 Gazeta Radomszczańska 7311
 Gazeta Robotnicza 3492
 Gazeta Warszawska 4708
 Gazeta Wyborecza 10150
 Gaździcki Jerzy, red. 1518
 Gaździcki Wiesław 9563
 Gąbin, pow. płocki 7839; region 9100
 Gadecki Stanisław 4752
 Gądek Anzelm 4953
 Gądków Wielki, pow. sulęciński 6670
 Gagol Jerzy 4479, 7520
 Gąsawa, pow. żniński 2024
 Gąsienica-Byrczyn Anna, rec. 8849
 Gąsiewski Włodzimierz 5093
 Gąsior Anna 6848
 Gąsior Ewa 6849
 Gąsior Grzegorz 2666, 10129
 Gąsior Renata 784
 Gąsiorowska Patrycja 4879
 Gąsiorowska Waleria 5292
 Gąsiorowski Aleksander Kazimierz 3186
 Gąsiorowski Andrzej 6106, 9026, 9100
 Gąsiorowski Andrzej R. 2915
 Gąsiorowski Paweł Bogdan 1807, 1808
 Gąsiorowski Stefan 2843, 2853; oprac. 6A; rec. 2234; red. 257
 Gąsiorowski Tadeusz, przedm. 10021; red. 10021
 Gąsiorowski Władysław 4260
 Gąska Patrycja 10136
 Gąsowska Magdalena 4406
 Gąsowski Tomasz 2822, 5388, 6588
 Gąsowska Maja 4985
 Gąsowski Jerzy 7389
 Gbetnkom Ibrahim 2089
 Gdańszczak Adam 4976
 Gdańsk 419, 429, 449, 807, 920, 984, 996, 1056, 1057, 1058, 1059, 1061, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1550, 1582, 1726, 2801, 2815, 2834, 2878, 2960, 3132, 3186, 3271, 3277, 3492, 3663, 3721, 3735, 3955, 3973, 3993, 4097, 4101, 4299, 4455, 4516, 4543, 4698, 4731, 4778, 5274, 5308, 5582, 5984, 6009, 6079, 6193, 6478, 6479, 6598, 6628, 6731, 6750, 6807, 6866, 6915, 6954, 6955, 6965, 6986, 6987, 7067, 7080, 7082, 7112, 7173, 7174, 7222, 7528, 7545, 7546, 7921, 7950, 8030, 8409, 8634, 8639, 8935, 8990, 8999, 9172, 9263, 9400, 9407, 9434, 9437, 9550, 9639, 9822, 9852, 9881, 9948, 9980, 9988, 10016, 10056, 10085, 10137; Góra Gradowa 6191; Kokoszkki 10008; Nowy Port 5209, 8935, 9511; obóz Neufahrwasser 8935; Oliwa 6192; region 6547, 7478; Siedlce 4929; Stara Wieś 4516; Stogi 7478; Westerplatte 8935; Wisłoujście 7112;
 Wolne Miasto 4516, 4531;
 Wrzeszcz 4776, 10008; Żłota Karczma 10077
 Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej 1274
 Gdańska diecezja 9472
 Gdańskie województwo 2828, 9482, 9608, 9931
 Gdieszyn, pow. zamojski; parafia 2192
 Gdowski Jan 8816
 Gdy Sahara była zielona 1348
 Gdynia, woj. pomorskie 484, 563, 828, 1062, 1063, 1277, 2834, 3645, 3897, 4413, 4516, 4595, 4665, 5143, 7303, 8097, 8639, 8720, 8763, 9323, 9337, 9407, 9437, 9483, 9692, 9853, 9885; Oksywie 4958; Orłowo 3645
 Gdzie jesteście? 1390
 Gebert Konstanty 1662, 2223, 2835, 2884
 Gebethner Gustaw Adolf 5341
 Geblewicz Eugeniusz 3037, 3143
 Gediga Bogusław 6375; przedm. 6376; red. 6376
 Gedke Antoni 8535
 Gedko, biskup płocki 6487
 Gegiec Celina 6264
 Gehlen Reinhard 8884
 Geist Polonias 4979
 Gelber Jerzy 9846
 Geller Mihail Ākovlevič 3317
 Gelles Katarzyna 7521
 Gelo Rafał 5421, 5422
 Gelesz Paweł, red. 1277
 Gembański Julian 6179
 Gembarzewski Bronisław 4688, 7522; il. 7522; oprac. 7522
 Gembicki Piotr 6724, 6728
 Gemelli Agostino 5207
 Gendra Adrian 7523, 8303, 9027, 9564
 Generalne Gubernatorstwo 1879, 2822, 2828, 3735, 4168, 4971, 8117, 8895, 8952, 8973, 9039, 9042, 9099, 9113, 9114, 9115, 9120, 9193, 9234
 Generał brygady pilot obserwator Szczepan Scibor 1267
 Generał Michał Tokarzewski-Karaszewicz 6043
 Genew-Puhalewa Ilana, red. 2818
 Genewa, Szwajcaria 4603, 7468, 8757
 Geniusz Europy 2241
 Gens 141
 Geographia Polonica 1927
 Gera, Niemcy 2671
 Gerald z Aurillac, św. 2213
 Gerasimcyk Vasil Uladzimiravič, rec. 5190
 Gerc Lidia 3545
 Geremek Bronisław 9385; współpr. 690

- Gerencsér Tibor 5116, 9152
 Gerlach Jan 6202
 Gerlic Agnieszka 1703
 Gerlich Marian Grzegorz 2164; przedm. 2164; red. 2164
 Germanica des 16. Jahrhunderts 944
 Germanie 2441, 4024
 Gernat Jacek 3623
 Geron Małgorzata 3538
 Gerss Fryderyk Otto 6253
 Gerss Marcin 6253
 Gertnerowie, rodzina 1819
 Gertzówna (Gertz) Wanda 5187, 7302
 Gesslerowie, rodzina 5314
 Get-Stankiewicz Eugeniusz 973
 Getek Leonard, red. 6353
 Getka Joanna, red. 2804
 Getka-Kenig Mikołaj 7524, 7525, 7526, 9565
 Getynga, Niemcy 2965, 5071, 7466
 Geyerowie, rodzina 5128
 Gębarowski Marcin 3703
 Gębczyński Marek 5536
 Gębicki Cezary 301; red. 287
 Gębicki Jacek 10152
 Gębik Władysław 1371
 Gębołyś Zdzisław 2571, 3440, 4284, 7527
 Gędłek Andrzej 4168
 Gęsiak Leszek 2916
 Gęsiarz Michał 2572
 Gęsior Kacper Jan 2580, 4861
 Ghana 9368
 Gibała-Kapecka Beata, red. 3043
 Gibasiewicz Agnieszka 4382
 Gibasiewicz Włodzimierz Andrzej 9566
 Gibiec Magdalena, red. 8622
 Gibińska Marta 3907; red. 3907
 Gibki Tomasz 1178
 Gide André 3328
 Gieba Kamila 3311, 3364
 Giebułtowiec Ludwik 5514
 Giebułtów, pow. krakowski 6194
 Gieburowski Waclaw 3932
 Giecz, pow. średzki, woj. wielkopolskie 590, 1147; region 12
 Giedroyc Henryk 1464
 Giedroyc Jerzy 2797, 3498, 3506, 3506, 4597, 4615, 4660, 7378, 9476, 9709
 Giedrys Marijonas 2276
 Giedyminiowiczowie, ród 4806
 Gieleciński Marek 9234
 Gieldczyński Eugeniusz 8817
 Gieldon Jan 2182
 Gieldon Liliana 1056
 Gieldoń-Paszek Aleksandra 3635
 Gielzak Marcin 4618
 Giemza Jarosław 3539
 Giemza Lech 3347
 Gienniusz Andrzej 4897
 Gienniusz Ewa Marcina 5961
 Gierčanov Aleksandr 4000
 Gierczyńska Joanna 9234; przedm. 9234; red. 9234
 Gierek Adam 9838
 Gierek Edward 9366, 9431, 9796
 Giergiel Tomisław 986, 1360, 1549, 6308
 Giergielewicz Genowefa 5515
 Giergielewicz Jerzy 1862, 2800
 Gierkany, Litwa 4196
 Gierke Michał, red. 910, 911
 Gierlotka Stefan 4231, 4232, 4233, 4234
 Giermaziak Wojciech 6043; red. 955, 8947
 Gieroń Roman 9567
 Gieroń Urszula, oprac. 2128
 Gierowska-Kałaaur Joanna 2797, 4626, 8615
 Gierowski Józef Andrzej 711
 Giers Tomasz 4704; wyd. 9998
 Giersz Janusz 1851
 Gierszewska Barbara, rec. 9436
 Gierszewski Stanisław 5516
 Giertych Jędrzej 9550, 9957; przedm. 532
 Gieruła Marian 3488
 Gierymski Maksymilian 3634
 Giese Arno 8818
Giessener Anzeiger 7745
 Gieszczyńska Renata, oprac. 5364; przedm. 5364
 Gieszczyński Witold 2928, 5608; przedm. 9288; wyd. 9288
 Gietrzwałd, pow. olsztyński 4831, 4887
 Giewont, szczyt w Tatrach 5998
 Gieysztor Aleksander 690, 1195, 8041
 Gieysztor Irena 8041
 Giegiel-Melechowicz Józef 5517
 Gigilewicz Edward 2937
 Gil Aguilar Marta 4453
 Gil Andrzej 4595, 4751, 7201, 8658
 Gil Bogusław 4747
 Gil Jacek 4168
 Gil Łukasz 4443
 Gil Mieczyśław 9295
 Gilarski Zbigniew 4235
 Gilewski Maciej Radosław 35
 Gil'ferding Aleksandr Fedorovič 7854
 Giller Agaton 2939
 Giller Stefan 3201
 Gilli Mikołaj 1915
 Gilski Marek 2286; red. 2286
 Ginalski Jerzy 6372
 Ginące zawody 1138
 Ginczanka Zuzanna 1192, 3373, 3392
 Gindin Lazar' Borisovič 8042
 Ginter Artur 4125, 7528
 Ginter Bolesław 2037
 Ginter Joanna, red. 3271
 Gintrowski Jarosław 9646
 Ginzburg Carlo 2824
 Giovanni Battista Venetus 3647
 Giovanni Bernardone zob. Franciszek z Asyżu
 Girardot François 2337, 7597
 Girič Igor 633
 Girininkaitė Veronika 3254
 Girsztowt Aleksandra 1332, 6484
 Giryń-Boudy Maria Izabela 2941
 Giryś-Czagowiec Weronika 4070
 Girzyński Zbigniew 8295, 8636, 9568; rec. 9785; red. 8295, 8636, 8763
 Giszowiec zob. Katowice
 Giza Andrzej 4571, 4790
 Giza Barbara, red. 3870
 Giza Jerzy 5094
 Giza Natalia 2573
 Gizan Teresa 3171
 Gizińska Małgorzata 325
 Giziński Kajetan 3548, 4218
 Giżewska Julia 3683
 Giżyce, pow. ostrzeszowski 4346
 Giżycki Marcin 3887
 Giżycko, woj. warmińsko-mazurskie 1629, 2803, 6253
 Giżyński Adolf 5518
 Gjałski Ksaver Šandor 2295
 Gladziuk Sergij 8622
 Glagau Max Reinhold Gilbert 2025
 Glaser Anna, wyd. 8043
 Glaser Lonny 8043
 Glasgow, Wielka Brytania 3546
 Glass Henryk (Rock Adalbert) 2667
 Glatz Joanna 807, 4236
 Glayre Piotr Maurycy 7138
 Glemp Józef 781, 891, 4949, 4950, 5227
 Glemża Liudas 390; rec. 4614
 Glenc Joanna 5203
 Glensk Jeremiusz 3947
 Glensk Urszula 4333
 Gleń Adrian, red. 3401
 Glibowski Januariusz 838
 Glica Sebastian 1133
 Gliczner Erazm 3258
 Gliksman Adam 7529, 9028
 Gliniecki Tomasz 1626, 4237, 4709, 4735, 9029, 9998
 Glinki, pow. otwocki 6618
 Glinkowska Barbara 1449
 Glińska Nina 1680
 Gliński Andrzej 6850
 Gliński Henryk, red. 3040
 Gliński Jan Marian 5519
 Gliński Piotr, przedm. 677, 678, 679, 680
 Gliński Waldemar 3434
 Glišno, pow. suleciński 7537
 Gliszczyńska Joanna 2085
 Gliwa Andrzej 6851
 Gliwice, woj. śląskie 71, 829, 1278, 1477, 1530, 1540, 1578, 1734, 3040, 3094, 3186, 3223, 4405, 7741, 8151, 8900, 9296,

- 9970; Czechowice 4467; region 2021, 3189
- Gliwicka diecezja 3948
- Gliwicka opozycja 9296
- Gliwicki Kanał 8297
- Gloger Maciej 3312
- Gloger Zygmunt 4940, 5013, 7286
- Gluba Justyna 3412
- Glura Roman 9030
- Gluzka Zbigniew, red. 149; wyd. 5263
- Gluzowie, rodzina 5263
- Gładysz Andrzej 3933, 3973; red. 8072
- Głazek Dorota 6179
- Głażewska Ewa, rec. 4979
- Głąb Grzegorz 5013
- Głąb Zbigniew 526, 7530
- Głąbiński Stanisław 7463
- Głębocki Zdzisław 2917
- Głęboiczka zob. Kielce
- Głębokie, Białoruś; Berezwezc 2802
- Głębowice, pow. wołowski 6495
- Głodnemu chleb na myśli 4238
- Głodowska Ewa 5885
- Głodowski Bogusław 10077
- Głodówka, Słowacja 7031
- Głogowiecki Mieczysław 5520
- Głogów, woj. dolnośląskie 1279, 1731, 3601, 3659, 3740, 4092, 6576, 6997, 8274; Brzostów 6195; księstwo 6968
- Głogów Małopolski, pow. rzeszowski 5056
- Głomb Justyna 7531
- Głos 7505
- Głos Famegu* 9284
- Głos Katolicki* 2937, 2957
- Głos Koszaliński* 9796, 9997
- Głos Leszczyński* 8551
- Głos Narodu* 7718
- Głos Nowej Huty* 9495
- Głos Polski* 8475
- Głos Pomorza* 3492
- Głos protestu 8044
- Głos Pszczyński* 6296
- Głos Stoczniozca* 9796
- Głos znad Niemna* 2920
- Głos znad Niemna na Uchodźstwie* 10123
- Głosek Marian 4709
- Głosy sojuszników spraw kobiet 7287
- Głosy z „ostatniego kręgu” 8819
- Głowacka Sobiech Edyta 3086
- Głowacka Zofia 1126
- Głowacka-Penczyńska Anetta 6171
- Głowacki Albin 2928, 4447, 9148; przedm. 8885; red. 10063
- Głowacki Jerzy Józef 6047
- Głowacki Krzysztof 807, 1356
- Głowacki Leonard 4791
- Głowacki Marian 3080, 5376, 6145
- Głowacki Roman 9297
- Głowacki Tadeusz 3081
- Głowacki Wojciech 1013
- Głowacz Daniel 4168
- Głowala Wojciech 3328
- Głowania Katarzyna 2834
- Głowiński Tomasz 1566, 4427; red. 9779
- Głód Janusz 1991, 9031
- Główczyce, pow. słupski; gmina 4994
- Główna Dariusz 6852
- Główna Jan 4479, 8304; przedm. 4479; red. 260, 4479; wyd. 8855
- Głubczyce, woj. opolskie 1439, 3752; powiat 1439
- Głuchowo, pow. kościański 6377
- Głusiuk Anna 2498, 2574; rec. 2466
- Głuszak Marcin 475, 4516, 6853
- Głuszczak Bohdan 3160
- Głuszek Cezary 3692
- Głuszek Renata 1335
- Głuszek Stanisław Czesław 5521
- Głuszowski Piotr 7482
- Gmerek Tomasz 2242
- Gmina Chełm. Słownik biograficzny 5095
- Gmina Jakubów. Alfabet wspomnień 6210
- Gmina Łabunie w czasie II wojny światowej 8820
- Gmina Reńska Wieś – 30 postaci 5096
- Gmiterek Henryk 4656, 4837, 6854, 6963; oprac. 5074; wyd. 6732
- Gmitruk Dawid 1704
- Gmitruk Jacek 4168
- Gmitruk Janusz 4572, 4573, 4596, 4621, 4835, 5310, 5319, 5346, 5606, 5776, 9032, 9033, 10021; przedm. 4596, 9425, 10021; red. 217, 1383, 4168, 4596, 4621, 4835, 5346, 10021; wyd. 8861
- Gmurczyk-Wrońska Małgorzata 4547, 4560, 4632, 7532, 8591, 8592, 9152
- Gmyz Maria, red. 6207
- Gnacek Dominika, oprac. 1530
- Gnacy Ilona 7531
- Gnat-Wieteska Zbigniew 4689, 6273
- Gnatiuk Lilia 3679
- Gnatowska Dorota 1047
- Gnatowski Zygmunt 6331
- Gnerowicz Jerzy 1809
- Gniadek-Zieliński Michał 2537, 2580, 4861; przedm. 4861; red. 2537, 2580, 4861
- Gniatczyński Wojciech 4354
- Gniazdo gryfa 85
- Gniazdowska Małgorzata 1321, 8274
- Gniazdowski Chryzostom Jan 7165
- Gnieciak Edyta 4792
- Gnielow, pow. czewski 1892, 1905, 3830, 4098, 4114, 4119, 4130, 4141, 4142, 4146, 4871, 4872, 6940
- Gniewkowo, pow. inowrocławski 1874
- Gnieszno, woj. wielkopolskie 232, 559, 668, 921, 1064, 1065, 1066, 1067, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1616, 1943, 2831, 3467, 3648, 3712, 4150, 4153, 4154, 4155, 4434, 4436, 4522, 5286, 5634, 6478, 6479, 6482, 6499, 6887, 7220, 8801, 9984; archidiaconat 3212, 6888; arcybiskupstwo 3428, 4342; Góra Lecha 668, 830, 4151; powiat 5286, 6995; region 232
- Gnieźnieńska archidiecezja 6494, 6676, 9472
- Gnieźnieńska metropolia 3592
- Gniła Jarosław, tł. 9226
- Gnitecki Janusz 3171
- Gnoiński Tadeusz, red. 3187
- Gnojno, pow. buski 7379
- Gnyp Elżbieta 5725, 8305
- Gnyś Stefan W. C. 5522
- Gnyś Władysław 5522
- Gnyś-Nidecka Małgorzata 1658, 4101
- Gocal Agnieszka 3406
- Gocel Tomasz 4369
- Goch Marcin 678
- Gochna Michał 326, 393, 7145
- Gochy, region na Kaszubach 9023
- Goci 2508
- Gociak Piotr 1672
- Goclon Jacek, rec. 4585
- Gocłowska-Bolek Joanna 2668
- Gocnam Michał 6576
- Gocół Damian 1627
- Goczalkowice-Zdrój, pow. pszczyński 5203
- Godard Jean-Luc 2276
- Godek Andrzej Edward 3934, 4496
- Godek Sławomir 4495, 4517, 4536
- Godlewicz-Adamiec Joanna, red. 3344
- Godlewska Joanna 2974
- Godoj Andrzej 1043, 4031
- Godon Krzysztof, red. 2977
- Godovans'ka Oksana 2828
- Godów, pow. wodzisławski 3087
- Göttke Daniel 7082
- Godula Agnieszka, wyd. 7274
- Godula Janusz 6334, 7533, 8306, 8307
- Godwin William 2324
- Godziek Janusz 1932
- Godziemba-Trytek Szymon 3984
- Godzik Stefan 5536
- Godzińska Ewa J. 3017
- Godzińska Marzena 1185
- Godziński Stanisław, rec. 927
- Godziszowa, pow. jaworski 7038
- Goebbels Joseph 4634
- Goetel Ferdinand 3313

- Goethe Johann Wolfgang von 2570, 4996
 Gofron Andrzej 3234
 Gofron Beata 3234
 Goga Octavian 8725
 Gögle Karl 4952
 Gogola Marek, red. 9226
 Gogola Zdzisław 4951
 Gogoliński-Elston Rafał 8779
 Gogolek Włodzimierz, red. 5280
 Gogosz Remigiusz 1286, 4024
 Gogulski Andrzej 4267
 Gojdzowie, rodzina 9034
 Gojdz Mirosław 9034
 Gojniczek Waclaw 6855
 Gola Beata 494, 8990
 Golachowska Ewa 3267
 Golakowie, rodzina 1813
 Gołański Jerzy 6330
 Golat Rafał 987
 Golba Jan 4497
 Goleczyńska-Grondas Agnieszka 2088
 Goldberg Jakub 628
 Goldkorn Włodek 9298
 Goldust John 2884
 Goldoni Carlo 3340
 Goldstein Eugen 2338
 Golejewko, pow. rawicki 8274
 Golemski Marek 3734
 Golenicko-Dobropolskie Jezioro 4123
 Goleszów, pow. cieszyński 9416
 Golgota kobiet 8821
 Golanek Ryszard Daniel 3935, 7490
 Golicki Józef 1465
 Golik Dawid 1628, 9035, 9036, 9037; przedm. 9152; red. 9152; współpr. 775, 5545
 Golik Lidia, red. 3097
 Golik-Prus Aleksandra 7534
 Golin, pow. myśliborski 6196
 Goljanek Joanna 3186
 Golombek Oskar 4574
 Golonka Andrzej 5523
 Golonka Anna 5523
 Golonka Leszek 5523
 Goltz Bernhard Wilhelm 2206
 Golub-Dobrzyń, woj. kujawsko-pomorskie; region 6451, 6452
 Golubniča--Šlenčak Ůliā 8308
 Goluch Agnieszka 2318
 Golus Anna 2243
 Gołaski Janusz 2011, 6300
 Gołasz Zbigniew 1293, 1294, 1295, 4032, 5004, 7535, 8309, 8616, 9569
 Gołaszewska Dominika Olga 957
 Gołaszewski Janusz, przedm. 9851
 Gołaszewski Łukasz 4745, 6856
 Gołaszewski Zenon, tl. 6739; wyd. 6739
 Gołab, pow. puławski; region 4674
 Gołab Agata 6287
 Gołab Helena 2172
 Gołab Henryk 4125
 Gołab Mariusz 1598; red. 1598; współpr. 1598
 Gołab Wiktor 2172
 Gołabek Adam Władysław 4168
 Gołabek Bartosz, red. 3317
 Gołabek Katarzyna, red. 6576
 Gołabek Marian 9689
 Gołda Agnieszka 1, 795, 8373
 Gołda Krzysztof, tl. 2207; wyd. 2207
 Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie 1466
 Gołdapska teka historyczna 1466
 Gołdyn Paweł, oprac. 6A
 Goldyn Piotr 3734, 9570; rec. 4417, 8504; red. 193, 3734, 8113
 Gołembiewska Marta 4793, 5098; rec. 2861
 Gołębnik Andrzej 3692
 Gołębiewska Joanna 8636
 Gołębiewska Wanda 984
 Gołębiewska-Bijak Maria, tl. 6706
 Gołębiewski Grzegorz 5099, 5520, 5656, 5832, 6075, 6279, 7536, 8141, 8253, 8310, 8311, 8312, 8313, 9038, 9571; przedm. 6279; rec. 115, 367, 1471, 1992, 4480, 8468, 9197; red. 180, 6279; wyd. 8141
 Gołębiewski Walter Wiesław 2918
 Gołębiewska Anna 660, 661, 4663; red. 4663
 Gołębiewski Bronisław 10021
 Gołębiewski Dariusz 4663, 5882
 Gołębiewski Jacek 2937; red. 2937
 Gołębiewski Łukasz 7594
 Gołębiów, pow. kutnowski 4238
 Gołonóg zob. Dąbrowa Górnicza
 Golos Jerzy 3936
 Gołota Janusz 3017, 9572
 Gołub Stanisław 3832, 6857
 Gołuch Sylwia 9913
 Gołuchowscy, rodzina 1820
 Gołuchowski Agenor, młodszy 7903
 Gołuchowski Agenor, starszy 7902
 Gołuński Kazimierz 2182
 Gołybard Eugeniusz 2948
 Gombin Krzysztof 910, 4656
 Gombrowicz Witold 3290, 3351, 3396, 5004, 5524
 Gomółka Marcin 3314, 6485, 6858
 Gomulicki Wiktor 3074, 3373, 7780, 7994
 Gomułczak Franciszek 6006
 Gomułka Władysław 2846, 4406, 4632, 4645, 9620, 9761, 9906
 Gončarenko Bogdana 5013
 Gonciarz Dawid 1004
 Gondek Bartosz 4239
 Gondek Maria 3091
 Gonera Wojciech 9792
 Goniądz, pow. moniecki 4745
 Goniec Obzowoy 9183
 Goniewicz Aleksandra 1665
 Goniszewski Piotr 2394
 Gontarczyk Piotr 9906
 Gontarek Alicja 8314; przedm. 8892; wyd. 8892
 Gontarek Andrzej 4240
 Gontaszewska-Piekarz Agnieszka 4241, 4242, 4243, 7537
 González Caizán Cristina, wyd. 6697
 Gończyński-Jussif Filip 9550, 9796
 Goraj, pow. czarnkowsko-trzcianecki 4424
 Goranin Edward, przedm. 6427; tl. 6427; wyd. 6427
 Gorayscy, rodzina 5182
 Gorazd-Dziuban Paulina 2026
 Gorazdowski Zygmunt zob. Zygmunt Gorazdowski, św.
 Gorbač Timur 1797
 Gorbačev Mihail Sergeevič 2749, 4628
 Gorban' Irina Pavlivna 678
 Gorbaniewska Natalia 3506
 Gorce 13, 3365, 5493
 Gorczak Bronisław 5525
 Gorczyca Krzysztof 1172, 3734, 4672, 4951, 7538
 Gorczyca Łukasz 1460
 Gordon Sloane 7389
 Gordonowie, rodzina 3687
 Gordziejew Jerzy, rec. 3658, 9876
 Gorgosz Dominika, współpr. 3948
 Gorizontov Leonid Efremovič 8615
 Gorlice, woj. małopolskie 9839; powiat 9074
 Gorliński-Kucik Piotr 6057
 Görnitz, Niemcy 3087, 9401
 Gornat Tomasz 10130
 Gortat Jakub, oprac. 944
 Goryński Grzegorz 8535
 Gorzanów, pow. kłodzki 4975
 Gorzelana Joanna 2904
 Gorzelik Jerzy 1629, 3540, 3704, 8315
 Gorzeń Jakub 2828
 Gorzkiewicz Marta 4125
 Gorzkowski Albert 2247
 Gorzkowski Roman 9907; red. 9907
 Gorzowska diecezja 4784, 5518, 9878
 Gorzów... Z dziejów gospodarczych miasta i regionu 4244
 Gorzów Śląski, pow. oleski 1900, 5403
 Gorzów Wielkopolski 125, 389, 807, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1287, 1288, 1577, 1646, 1675, 1678, 1919, 2048, 4161, 4244, 4740, 4784, 5361, 9754, 9757, 9842, 9878; region 4244, 10107
 Gorzuchowo, pow. chełmiński 8457
 Gorzycko Stare, pow. międzychodzki 6672

- Gosiewski Wincenty Aleksander 7132
 Goski Kasper 3445
 Goslar Tomasz 6404, 6594
 Gosławski Adam 6753
Gospodarka Planowa 9841
 Gostomska Anita 3277
 Gostomski Eugeniusz 2744
 Gostynin, woj. mazowieckie 2850, 2851, 2928, 4301, 5100, 6197; powiat 9571
 Gostyński słownik biograficzny 5100
 Gostyń, woj. wielkopolskie 213, 4080, 4215, 6034, 6818, 9072, 9326; region 4461, 6117, 6703
 Gostyński Witold 4794
 Goszczyńska Aleksandra, rec. 6744
 Goszczyńska Maryla 5682; red. 5682
 Goszczyńska-Ziółkowska Anna 1283
 Goszczyński Artur 6859, 7164
 Gościński Alexander 1467, 4690, 6486
 Gościński Igor 3017
 Goślicki Wawrzyniec 7069
 Gotfrydów-Tarnogórska Agnieszka 781
 Gotkiewicz Marek, wyd. 6190, 8045, 8046
 Gotkiewicz Marian 6190, 8045, 8046
 Gotowiecki Paweł 2919, 4660, 9982
 Gottfried Kazimierz 6860
 Gottlieb Maurycy 1328
 Gottwald Christoph 7080
 Gottwald Maximilian 9375
 Gournay Marie de 2339
 Gozdek Magdalena 3258
 Gozdowski Dariusz 2958
 Goździk Jolanta, red. 1454
 Goźdz-Roszkowski Krzysztof 4536
 Gójska Aneta M., współpr. 6418
 Góra Dariusz 8591
 Góra Elżbieta 4111
 Góra Gradowa zob. Gdańsk
 Góra Kalwaria, pow. piaseczyński 3647, 6721, 8535; region 6721
 Góra Królowej Bony, wzniesienie niedaleko Starej Łomży w pow. łomżyńskim 4990
 Góra Lecha zob. Gniezno
 Góra Mieczysław 9165, 9172
 Góra Sylwia 5632
 Góra Świętej Anny, pow. strzelecki 4398, 5012
 Góra Świętej Anny, wzniesienie na Wyżynie Śląskiej 4665, 5207, 5208
 Górak Artur 1829, 5201; przedm. 8658; red. 8658
 Góral Anna 4413
 Góral Ewelina 4413
 Góralczyk Agnieszka 2395
 Góralczyk Bogdan 2669
 Góralczyk Ryszard 5413; red. 5413
 Góralski Piotr 10136; red. 10136
 Góralski Witold M. 2345
 Góralski Wojciech 4657
 Górcze zob. Warszawa
 Górczyk Wojciech Jerzy 2804, 5101, 6487, 6861, 7597
 Górczyńska-Przybyłowicz Bożena, tl. 7327; wyd. 7327
 Górecka Blanka, tl. 8833; wyd. 8833
 Górecka Małgorzata 988
 Górecka-Stec Elżbieta 5948
 Górecki Adam 6587
 Górecki Bartosz 8475
 Górecki Henryk Mikołaj 3929, 5526, 9912
 Górecki Jacek 6264
 Górecki Janusz 6594; przedm. 6594
 Górecki Piotr 4245, 4574, 4795, 5004, 6862, 6863, 7539
 Górecki Przemysław 5346
 Górecki Wojciech 2670
 Górewicz Igor Dominik 2499
 Górka Anna E. 2794
 Górka Ewelina, współpr. 3506
 Górka Piotr 1468
 Górka Stanisław 3718
 Górki, nieistniejąca osada w pow. krośnieńskim, woj. podkarpackie 6241
 Górki Wielkie, pow. cieszyński 4989, 5662
 Górlikowski Marek 499, 2970
 Górna Monika 10009
 Górne Węgry zob. Słowacja
 Górniak Marek Robert 3740; wyd. 6195
 Górniak Teresa 3373
 Górnicka Iwona 491
 Górnicki Leonard 4541, 9039
 Górnikowska-Zwolak Elżbieta 4353
 Górny Grzegorz 9573
 Górny Maciej 2658, 2815, 4637, 7439, 8316; rec. 7906; red. 4342
 Górny Michał 7538, 7540
 Górny Rafał 1391, 7541; tl. 6284
 Górny Śląsk i Ślązacy 2781
 Górny Śląsk – stąd nasz ród! 6328
 Górny Tomasz 3937
 Górny Wojciech 9234
 Górok Piotr 4246
 Górcy, rodzina 4432
 Górska Agnieszka 3705; red. 3319
 Górska Iwona, oprac. 3646
 Górska Magdalena 7138
 Górska Maria 7288
 Górska Pia 3767
 Górski Andrzej 4900
 Górski Artur S. 4326
 Górski Bolesław 8822
 Górski Eugeniusz 4453
 Górski Grzegorz 4498; red. 2606
 Górski Janusz 3435
 Górski Karabach 2670, 3516
 Górski Karol 2895, 7542
 Górski Marcin 1699
 Górski Michał, tl. 8625
 Górski Stanisław 959
 Górski Zdzisław 8822
 Góry Olbrzymie zob. Karkonosze
 Góry Wysokie, pow. sandomierski 768
 Góry Złote 577
 Górzno, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 41
 Górzycza, pow. słuwicki 4796
 Górzyński Makary 1469, 3706, 3734, 7543
 Górzyński Michał 2396
 Górzyński Sławomir, red. 233; wyd. 6717, 7381
 Gra Cata 9299
 Gra operacyjna 9300
 Grabalski Paweł, wyd. 7359
 Grabarczyk Tadeusz 4708, 7544, 7545, 7546; przedm. 4709; red. 195, 4709
 Grabarek Artur 6408
 Grabarka, góra w pow. siemiatyckim 4990
 Grabczak Iwona 1102, 1103
 Grabia-Krawczyk Magdalena 1432; red. 9429
 Grabias Bernadetta 5200
 Grabiec Dominika 3541
 Grabież 9301
 Grabińska Karolina z Małachowskich 5527
 Grabiński Ludwik Mikołaj 6781
 Grabiński Stefan 3305
 Grabiszycze Dolne, pow. lubański 6198
 Grabiszycze Górne, pow. lubański 6198
 Grabiszycze Średnie, pow. lubański 6198
 Graboś Elżbieta 4924
 Grabowiec, pow. radzyński; region 2804
 Grabowno Wielkie, pow. oleśnicki 6340
 Grabowo, pow. gnieźnieński 8156
 Grabowo, pow. iławski 6159
 Grabowo, pow. starogardzki 6417
 Grabowska Ewa 3045
 Grabowska Joanna 9574
 Grabowska Magdalena 4218
 Grabowska-Lysenko Alicja 3821
 Grabowska-Pieńkosz Dorota 720
 Grabowski Artur 4207, 4397; red. 4397
 Grabowski Bartłomiej Piotr 5102, 5103, 9040
 Grabowski Christopher, rec. 4974
 Grabowski Ignacy 5528
 Grabowski Jan 2876, 9041, 9042, 9043; red. 8997
 Grabowski Jan Jakub 1303
 Grabowski Janusz 1392, 4806, 6166, 6250; oprac. 1392

- Grabowski Mateusz B. *1112*
 Grabowski Michał 1889, 4995
 Grabowski Michał (1804–1863) *3364, 7780*
 Grabowski Michał T. W. von 5461, 5558, 6009
 Grabowski Miroslaw 9302
 Grabowski Piotr 4796
 Grabowski Tomasz 2397, 2398
 Grabowski Waldemar 4723, 6043, 9100
 Grabowski Wiesław 9368; wyd. 9368
 Grabowski Zbigniew 9044
 Grabów, pow. łęczycki 7938
 Grabów nad Prosną, pow. ostrzeszowski 7179, 7191
 Grabscy, rodzina 5322
 Grabska-Liberek Iwona 5346
 Grabski August, rec. 9873; red. 2875
 Grabski Józef 3570
 Grabski Maciej 8317
 Grabski Marek 3366
 Grabski Władysław 4595, 8479, 8659
 Gracjan 4495
 Gracová Blažena 578
 Graczyk Konrad 2671, 2826, 9045, 9046, 9047, 9048, 9575
 Graczyk Roman 4632
 Graczyk Waldemar 4247, 4299, 4797, 6488, 6864, 9576
 Grad Bożena 5960
 Grad Jan 2971, 3004
 Gradek Paweł 3882
 Gradka Robert 3693
 Gradkowski Henryk 6327
 Graf Magdalena 6141
 Graff Tomasz 4798, 4837, 6489, 6865; rec. 3093, 9978
 Graff-Höfgen Gisela 2110
 Grajber Ewa 2796
 Grajek Marek 4684, 7547; red. 4684
 Grajeta Halina, red. 4258
 Grajewo, woj. podlaskie 1470, 8936
 Grajewo. Obrazy z przeszłości 1470
 Grajewski Andrzej 9472
 Grajewski Artur, red. 4737
 Grajewski Czesław 2500, 2501, 10078
 Grala Hieronim 5901
 Grala Marcin 2502, 6490
 Gralak Lech 9577
 Gralak Tomasz 3020
 Gralawicz Agnieszka 2570
 Gralicki Bartosz 8896; wyd. 8896
 Gralik Dawid 4708, 7548, 9049
 Grałiński Zygmunt 5119
 Gramatowski Wiktor 5529
 Granat Wincenty 5530
 Granat-Janki Anna 3938
 Granice wolności 8318
 Graniczny Jarosław 1010
 Graniczny Marek 3734
 Granit i tęcza 5449
 Gransicki Marek 6241
 Granzotto Klaudiusz zob. Klaudiusz Granzotto, bl.
 Grassmann Magdalena 2938
 Graszak Mariusz 5531
 Graś Wojciech 3445
 Grata Paweł 587, 7549, 8319, 8596, 9578, 9779; przedm. 8596; rec. 10015; red. 8596
 Graudentum. Studia z dziejów Grudziądz 6201, 6202
 Graun Carl Heinrich 3946
 Gravelle Émile 2324
 Graves Edmund 8528
 Graybner Stanisław 7547
 Grażyńska Iuliana 4575
 Grabczewski Mieczysław 5532
 Grabkowska Aleksandra 2248
 Grądział-Wójcik Joanna 3392; przedm. 3392; red. 3392
 Grądzka-Rejak Martyna 579, 8590; przedm. 9152; rec. 5068; red. 9152
 Grążawska Joanna 1275
 Grążawski Kazimierz 769, 2040, 2803
 Grecja 629, 2203, 2223, 2241, 2247, 2269, 2270, 2286, 2371, 2377, 2381, 2388, 2390, 2397, 2401, 2416, 2422, 2433, 2446, 2455, 2474, 2807, 2861, 3347, 4397, 4704; starożytna 3767, 4533
 Greczycho Krystyna 5430
 Greczycho Zdzisław 10004
 Gregorczyk Dariusz 4723, 8756, 8757; red. 8756
 Gregorczyk Tomasz, współpr. 4004
 Gregorowicz Dorota 4648; rec. 6710
 Gregorowicz Kazimierz 5533
 Gregowski Irek 1572
 Greiff Christian, wyd. 7328
 Greiner Piotr 833, 2367, 6179; red. 267, 1292
 Greinert Zenon 4033
 Grell Chantal 6866
 Grempler Wilhelm 2562
 Greniewska Natalia, red. 2719
 Greń Irena, red. 10116
 Greń Jędrzej 2575
 Greń Krzysztof, red. 10116
 Greszta Łukasz 3542
 Gretzyngier Robert 5104; oprac. 1267
 Grębałów zob. Kraków
 Grębowiec Paulina 3148
 Grędzińska Beata 3707
 Griffith David Wark 2228
 Griggs Robert C. 5554
 Grigorian Wartan R. 2340
 Grimké Angelina Emily 2322
 Grimké Sara Moore 2322
 Grimm Jacob Ludwik Karl 3390
 Grimm Wilhelm Karl 3390
 Grimald, król Longobardów 2825
 Grin-Piszczek Ewa 871, 1352, 2801, 4951; rec. 809
 Gringras Kopel 4252
 Grobelna-Mazurek Paulina 3436
 Grobelski Wojciech 8320
 Grobla, pow. niżański 7373
 Grobosz Monika 4248
 Grobowe szaty liturgiczne z krypty 4112
 Grochalski Stefan Marek 2658
 Grochecki Konrad, oprac. 6541
 Grochla Beata 3082, 5105
 Grochla Marcin 3082, 5105
 Grochmalski Piotr, red. 161
 Grocholewski Zenon 5534
 Grocholicie, pow. poddębicki 4903
 Grocholski Marek 6331
 Grochowalski Andrzej 5106
 Grochowce, pow. mielecki 8916
 Grochowina Sylwia, przedm. 3207; wyd. 3207
 Grochowska Anna 3437, 9579
 Grochowska Ewa 3708
 Grochowska Weronika 996
 Grochowska-Angelus Anna 3635
 Grochowska-Iwańska Krystyna 4249, 5107; rec. 2864
 Grochowski Jacek 2399
 Grochowski Łukasz 4543
 Grochowski Michał 9050
 Grochowski Paweł 6491
 Grochowski Piotr, oprac. 584, 8876
 Grochowski Stanisław 7219
 Grodecka Aneta 3315
 Grodzińska Prawda 4626
 Grodno, Białoruś 214, 388, 679, 680, 1461, 1645, 1953, 3487, 4626, 4841, 5644, 5683, 6630, 6964, 7141, 7161, 7168, 8091, 9001, 9876; gubernia 2187, 4626; obwód 4809; region 2146, 3487, 7105, 9001
 Grodziec, pow. bielski, woj. śląskie 7694
 Grodziec, pow. złotoryjski 4407
 Grodzieńskie województwo 7070
 Grodzina zob. Grudzyń
 Grodzińska Teresa Jadwiga 5535
 Grodzińska-Jurczak Małgorzata 5536
 Grodzińska-Zachwieja Zofia 5536
 Grodziński Władysław 5536
 Grodzisk Mazowiecki, woj. mazowieckie 2856; powiat 5246; powiat błoński 8483
 Grodziska Karolina 1784, 5418; oprac. 8831; przedm. 8831; współpr. 9317; wyd. 2114
 Grodziski Stanisław 5412, 5537, 5538, 6308, 6331
 Grodzisko, pow. krakowski 3623
 Grodzka Elżbieta 3693
 Grodzka-Lopuszyńska Elżbieta 4284
 Grodzki Jakub, współpr. 6759
 Groź Iwona 3883

- Gröger Josef 2341
 Grohman Henryk 996
 Grohs Władysław 9235
 Gröll Karol 7400
 Gromacka Regina, tl. 3493, 8780; wyd. 8780
 Gromadowska-Heydel Joanna 5108
 Gromadziński Jarosław, red. 4742
 Gromadziński Ludwik, red. 8097
 Gromala Stanisław 8321
 Gromek-Ilg Joanna 6026
 Gromnik, najwyższe wzgórze Wzgórz Strzelińskich 1904
 Gromnik, pow. tamowski; Szydłowski 5179
 Gronek Agnieszka 1579, 4799
 Groniec Katarzyna 10033
 Gronier Thomas 2912
 Gronkiewicz Anna 4536
 Gronowska-Senger Anna 3017
 Gronowski Michał Tomasz, wyd. 2222
 Groński Marek 9901
 Grosicka Marzena 9580, 9796, 10016; przedm. 10016; red. 10016
 Gross Born zob. Borne Sulinowo
 Gross Jan Tomasz 2876, 9303
 Gross Radosław 2928, 4576, 9581, 9582, 9583; wyd. 9374, 9397
 Gross-Enzersdorf, Niemcy 2481
 Gross-Rosen zob. Rogoźnica
 Grosse Tomasz Grzegorz 4631
 Grossek-Korycka Maria 3373
 Grossman Anna 2024; red. 2024
 Grossman Elwira, rec. 8809, 8835
 Grossman Vasilij Semenovič, red. 8797
 Grossman-Roszczin Juda 2342
 Grossmann Atina 2884
 Groszki, pow. działdowski 6199, 6200
 Groszkowski Marek 6867
 Grot Zdzisław 7550
 Grot-Kwaśniewski Jerzy zob. Kwaśniewski Jerzy Hieronim
 Groth Andrzej 4299, 5516, 5807, 5857, 6868; red. 212
 Grotowski Jerzy 3895
 Grott Olgierd 775; wyd. 4564
 Groyen Jan van 996
 Grozny, Rosja 2724
 Grób ludności kultury złockiej z Sandomierza 6383
 Gródek, pow. białostocki 3605
 Gródek, pow. sokołowski 4122
 Gródek, Ukraina 6738
 Gródkki, pow. działdowski 3707
 Grójec, woj. mazowieckie 2825; region 2825
 Grübél Klaudiusz, red. 4371, 4372
 Gruber Henryk 7289
 Gruca Anna 7551; oprac. 6A; red. 6A
 Gruca Witold 3906
 Gruchała Irena Krystyna 3438, 7552
 Gruchała Janusz S. 3317; red. 3404
 Gruchała Wojciech 3343, 3373; red. 3317
 Gruchot Arkadiusz, red. 5045
 Grucza-Rogalska Aleksandra 3930, 3984
 Grudniewski Jakub 6179, 7553
 Grudnik Krzysztof, red. 3305
 Grudziądz, woj. kujawsko-pomorskie 215, 902, 1077, 1078, 1452, 1490, 1700, 1701, 1775, 1796, 3577, 4138, 4786, 5001, 5356, 6028, 6201, 6202, 6390, 6814, 7666, 7876, 8182, 8301, 8974, 9728; powiat 5356, 8182, 8441, 9728; region 6201, 6202, 7188
 Grudzień Adam 5539
 Grudzińska Grażyna, red. 4453
 Grudzińska Katarzyna 4691
 Grudzińska Marta 9151
 Grudzińska-Gross Irena 2876, 3316; rec. 3296, 9857; red. 2876
 Grudziński Kajetan 5207
 Grudzyń, pow. jędrzejowski 4536
 Gruév Mihail 4542
 Gruneweg Martin 2524, 4778
 Grunt Mirosława 4887; przedm. 4887
 Grunwald, pow. ostródzki 182, 1079, 1080, 1081, 2054, 4729, 6433, 6557
 Grupa Anna 4898
 Grupa Dawid 1892, 4112
 Grupa Małgorzata 2069, 4113, 4114, 4129, 4299, 6940
 Grupiński Janusz 2041
 Gruša Jiří 4284
 Gruševa Rita 1022
 Gruševs'kij Mihajlo Sergijovič 633
 Gruszczyńska Kazimiera 5540
 Gruszczyńska-Ziółkowska Anna 4145
 Gruszczyński Maksymilian 5227
 Gruszczyński Marcin 3839
 Gruszeński Robert 2111
 Gruszka Bartłomiej 6670; przedm. 6670; red. 6670
 Gruszka Jolanta 4692
 Gruszka Zbigniew 3440; red. 3440
 Gruziński Kajetan 5208
 Gruzja 2438, 8197
 Grużdź Witold 6389; przedm. 6389
 Gruzłewska Anna 2844, 9584, 9585
 Gryblewscy, rodzina 5091
 Gryc Przemek, red. 4730, 8361
 Gryciuk Franciszek 4655
 Grycz Józef 5541, 9791
 Grycz-Śmiłowski Karol 4952, 7290, 7290
 Gryczan Barbara 2249
 Gryfice, woj. zachodniopomorskie 6336; powiat 6336; region 6203, 6204
 Gryfici, ród 5019
 Gryfina, żona Leszka Czarnego 2085
 Gryfita Teodor 6562
 Gryfów Śląski, pow. lwówecki 6205
 Grygiel Ryszard 6171
 Grygiel Tomasz 5010
 Grygiel Alfons 9549
 Grygier Zdzisław 5203
 Gryglewicz Feliks 9705
 Gryglewicz Tomasz 5904
 Gryglewski Piotr 3647, 3767; red. 3767
 Grygorcewicz Bartosz 796
 Grygorczyk Ewelina 8322, 8323
 Grygowski Dariusz 3543
 Grygutis Jakub 8324
 Grynberg Henryk 1660, 2891
 Gryń-Chlebicka Małgorzata, red. 238
 Gryphius Andreas 3659
 Grysinińska-Jarmuła Katarzyna 2845; rec. 3135
 Gryszko Karol 4900
 Gryszypanowicz Piotr 502, 1471, 1992, 3709, 4249, 4250, 4251, 6279, 7554
 Gryz Jerzy 4168
 Gryz Ryszard 5568, 9472; red. 9304
 Gryzio Beata 3446
 Grzanka Bartłomiej 9051; wyd. 8784, 8859
 Grzanka Małgorzata 9051
 Grzebczyk Patrycja 4566
 Grzebiń Ludwik 5542, 5543
 Grzebski, pow. mławski 4816, 6366, 7558
 Grzebyk Patrycja 4531; red. 4531; współpr. 4531
 Grzebyk Tomasz 2576, 6869
 Grzegorzczak Arkadiusz 1571
 Grzegorzczak Ewa 1699
 Grzegorzczak Franciszek 1571
 Grzegorzczak Tomasz 1978
 Grzegorz I Wielki, papież i św. 2523, 2532
 Grzegorz Chomyszyn, bł. 4660, 8378, 8626
 Grzegorzewska Anita 9586
 Grzegorzewska Małgorzata 3907; red. 3907
 Grzegorzewska Sabina 3372
 Grzegorzewski Krzysztof 9587
 Grzegorzewski Marek 5048; red. 5048
 Grzejszczak Łukasz 1432
 Grzelak Anna 1111
 Grzelak Jerzy, tl. 7266
 Grzelak Joanna 570, 6376
 Grzelak Marek, przedm. 6760
 Grzelczak Piotr 8325
 Grzelec Karol 7555
 Grzelewska Ada 1010
 Grzeliński Adam 3929
 Grzełńska Urszula 6137
 Grzesiak Krzysztof 8326
 Grzesiak Zofia 5544
 Grzesik Paweł 4252

- Grzesik Ryszard 580, 581, 582
 Grzeszczak Jan, rec. 7343
 Grzeszczuk-Brendel Hanna 3735, 9588
 Grześkowiak Dariusz 10152
 Grześkowiak-Krwawicz Anna 6870, 7138; red. 7216
 Grzęda Ewa 503, 6331, 7556, 7557; przedm. 3365; red. 3365
 Grzęda Mateusz 403, 1580, 2503, 2504, 3623, 5019, 6871
 Grzęda Rafał 1084
 Grzędzice, pow. stargardzki 3543
 Grzędzicki Łukasz 10090
 Grzونا Krystyna, wyd. 7321
 Grzybek Dariusz 4397
 Grzybek Stanisław 9705
 Grzybowo, pow. wrzesiński 14, 7684
 Grzybowscy, rodzina 3647
 Grzybowska Agata zob. Grzybowska-Wiatrak Agata
 Grzybowska Katarzyna 1649
 Grzybowska Maria 6263
 Grzybowska-Wiatrak Agata 2223, 2249
 Grzybowski Jerzy 2304, 2354, 4626, 4952; red. 203
 Grzybowski Maciej 4138
 Grzybowski Michał Marian 362, 3083, 5718, 6279, 6872, 7558
 Grzybowski Tomasz 4125
 Grzyl Andrzej, oprac. 5556
 Grzymała-Siedlecki Adam 3895, 8220
 Grzymkowska Magdalena 3186
 Grzymkowska Wanda 5109
 Grzyńska Bernardyn Izidor 5209
 Grzywacz Andrzej 5226
 Grzywacz Franciszek 4170
 Grzywacz Karolina, tl. 1569
 Grzywacz Marcela 6295, 6296
 Grzywacz Marta 2352
 Grzywaczewski Jan 6235
 Grzywanowicz Karolina 1649
 Grzywona, pow. toruński 2025
 Gu Yanwu 2561
 Guadalajara, Hiszpania 4708
 Guadalupe, Meksyk 4831
 Gubała Marcin 5633
 Gubin, pow. krośnieński, woj. lubuskie; region 4241
 Gucewicz Daniel 9437, 9472, 9550, 9589, 9590, 9980
 Gucia Dobrosława 6358
 Guć Michał 9774
 Gudavičius Edvardas 2343
 Gudel Dawid 4980
 Guderian Heinz 4666
 Gudowo, pow. drawski 6206
 Gudowski Jacek 4499
 Gugin Aleksander 2672
 Guía del Museo de Stuthof 1169
 Guidelines of modern management of historic ruins 3710
 Guja Aleksandra 2847
 Guja Jowita 2570
 Gulaj Wasyl 8590
 Gulbinowicz Henryk 9280
 Gulczyńska Justyna 2940, 6873; przedm. 2940; red. 2940
 Gulczyński Andrzej 3017, 3084; przedm. 3017; red. 3017
 Guldon Łukasz, rec. 7316
 Guldziński Piotr 3939
 Gulowska Teodora 1083
 Gulgowski Izidor 1083
 Gumieła Jerzy 6336
 Gumieła Martin 9439
 Gumiński Tadeusz 6327
 Gumper Małgorzata 4971, 6874, 7559, 7597
 Gunia Piotr 1916, 2063, 6473, 6670
 Gurak Igor 4644
 Gurgacz Władysław, pseud. Sem 5545
 Gurgul Tadeusz 5546
 Gurnack Anne M. 4590
 Gurski Walenty 3406
 Gurtowski Maciej 9482
 Gurzyńska-Bociek Donata, rec. 3083
 Gusowski Alojzy 5547
 Gustaitis Rolandas 677
 Gustaw II Adolf, król Szwecji 6743
 Gustaw III, król Szwecji 2553
 Gustaw Herling-Grudziński. Między Wschodem a Zachodem 3317
 Gustaw Romuald 5207
 Guszowska Monika 3143
 Guś Iwona 9748
 Gut Agnieszka 1830
 Gut Paweł 69, 797, 1853, 3731, 4746, 5499; przedm. 1853; red. 1853
 Gitarowska Beata 4125
 Gutbier Piotr 1159; red. 250
 Gutenberg Jan 1824
 Gutkowski Wojciech 7490
 Gutowski Bartłomiej 677, 2909; red. 3669
 Gutów, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 1804
 Gutry Maria 3452
 Gutsche Edda 5247, 5248
 Gutschow Niels 3735
 Guttman Ludwig 2344
 Guttmeier Karol 3765
 Güttner-Sporzyński Dariusz von 704, 6478, 6479, 6492; przedm. 704; red. 704
 Guyau Jean Marie 2570
 Guz Adam, il. 1401
 Guz Anna 1318; współpr. 1318
 Guz Sabina 3152
 Guz Tadeusz 4752, 4838
 Guzdek Józef, przedm. 5303
 Guzewicz Wojciech 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 66, 68, 86, 4800, 4801, 5110, 5111, 5569, 9591, 9592, 10079, 10080, 10081; rec. 5531, 8542, 9198
 Guziak Ewa, oprac. 770
 Guzik Marek 6331
 Guzik Michael A. 2331; rec. 4913
 Guziur Janusz 6071
 Guzowska Iwona 10033
 Guzowski Piotr 583, 1962, 1963, 6576
 Gvazdaitytė Rita 5760; red. 5760
 Gwardiak Janusz 7560
 Gwardzińska Żaneta 989, 3633
 Gwarkowie, rodzina 5263
 Gwarzynscy, rodzina 8168
 Gwiazda Andrzej 9385
 Gwiazda Joanna 3513
 Gwiazda Robert 5536
 Gwiazda Tomasz 3711
 Gwiazdka Cieszyńska 8347
 Gwiazdowicz Adam 8756, 8757
 Gwiazdowicz Dariusz J. 5966; red. 8070
 Gwiazdowska Małgorzata 3731
 Gwiazdowski Robert 2681
 Gwinea 9368
 Gwioździk Jolanta, rec. 970
 Gwis Dariusz, tl. 6719
 Gwizdalanka Danuta 3318
 Gwizdałówna Jadwiga 9052
 Gwozdek Helena 4752
 Gwoździec, Ukraina 6738
 Gwoździński Józef 5548
 Gwóźdź Andrzej 2673
 Gwóźdź Krzysztof 1295, 4253, 8616
 Gwóźdź Zbigniew 4168
 Gyalokay Zoltán 3623
 Gyurkovich Magdalena 3679
 Gzell Sławomir 3677, 3833
 Gzella Grażyna 3492, 7561; rec. 10060
 Gzella Jolanta 5200
 Haake Michał 3544
 Haas Agata 392, 4976, 6875; przedm. 2658; red. 2658
 Haberek Mateusz 8737
 Habielski Rafał 3506, 4603; przedm. 5353; wyd. 5353
 Habsburg Alicja z Ankarcronów 5549
 Habsburgowie 418, 2555, 2602, 2827, 5549, 6710, 6788, 6968
 Hachmeister Maren 1010
 Hackmann Jörg 4665
 Hadamik Czesław 1330, 1705, 4254
 Hadław Małgorzata 4255
 Hadrian Ewa, red. 8894
 Hadryś Jacek 4935, 5760; red. 4935
 Haduch Bartosz 1305
 Haduch Józef 2244, 2245, 4034, 4256, 9593; oprac. 1224, 1227; rec. 4045
 Hadyna Stanisław 6876; rec. 1447
 Hadziewicz Rafał 3516, 3635
 Hagen William W., rec. 8252
 Hagmajer Jerzy 8823
 Hahula Lúboimir 4644

- Haidasz Stanley 5346
Hainhofer Philipp 2207
Hajdrych Łukasz 466, 6493, 6877
Hajduczek Edward 5550
Hajduk Bolesław 419; rec. 2303; red. 178
Hajduk Jacek 3317
Hajduk Marlena 7562
Hajduk-Nijkawska Janina 584
Hajdukiewicz Zenon 8047
Hajek Marek 4900
Hajewski Tomasz 7676
Hajkowska Monika 7563, 7564
Hajńówka, woj. podlaskie 3117, 4071
Hak Elżbieta 1578
Hake Czesław 5112
Hake Witold 990, 5112
Hake, rodzina 5112
Haken Hermann 5247
Halamska Maria 4577, 5026
Halberstamowie, rodzina 5112
Halczak Bohdan 2828, 2854, 9594, 9595; red. 2828
Halec Janina Małgorzata 3940, 4615, 9053
Halecki Oskar 4557, 4603
Halewski Bolesław 9829
Halicka Beata 9596
Halicka Ewa 1186
Halicka metropolia 5324
Halicz, Ukraina 2881; region 6427
Halikowski Bogusław 5242
Halitgar z Cambrai 2544
Halkowski Henryk 653
Hall Aleksander 4636
Halle, Niemcy 6731
Haller Anna 7401
Haller Cezary Wojciech 8066
Haller Józef 1652, 3930, 5061, 7296, 8018, 8048, 8274, 8313, 8457, 8603
Hallerzycy 1393
Halmer Damian 1798, 1890, 4035, 7565, 9597
Halpern, rodzina 7298
Halpern Lejwi 7529
Haltof Marek 87, 3884; rec. 3898
Halton, Wielka Brytania 9101
Halaburda Marek 2928
Haładaj Norbert 1515
Hałagida Igor 2828, 4751; uzup. 9381
Halata Anna 1324
Hałupka Marcin Tomasz 5551
Hałuszko Agata 6378
Hambach, Niemcy 2581
Hamburg-Federowicz Aleksandra 6336
Hamburg, Niemcy 1972
Hamer Katarzyna 4515
Hamera Bogdan 5552
Hamera Paweł 4460, 7566
Hamielec Marta, oprac. 1536
Hammer Barbara 3887
Hamryszczak Artur 781, 1234, 4802, 5542, 5796, 6097; red. 107
Hamulka Jadwiga 3017
Han, dynastia 1882
Hanak Joanna, fl. 1530
Hanczewski Paweł 6878
Handelsman Marcelli 8041
Handke Waldemar 1472, 3085, 4723
Handzłowie, rodzina 5256
Hanel Michał 6498
Hanich Andrzej, przedm. 8096
Hankus Michał Jerzy 6494
Hanna, pow. włodawski 1717, 1753
Hannibal, wódz kartagiński 2642
Hanoi 4739
Hanszke Andrzej 6221
Hanula Justyna 1036
Hanus Marek 5896
Hanus Wojciech 9598
Hanusiewicz-Lavallee Mirosława 6879, 6880
Hańderek Joanna 2570
Hańderek Marek 9599
Hap Wiesław 5113, 9054
Hapanowicz Piotr 5501, 6588
Happen Andreas 6834
Harabin Radosław 2674
Haras Adam 5553
Harasim Igor 4803
Harasim Konrad 9055
Harasimowicz Jan, red. 3576
Harasymowicz Jerzy 3309
Haratyk Paulina 3887
Haratym Andrzej 1882; oprac. 2830
Harbin, Chiny 1399, 4571, 5207, 5855
Harcerski krzyż 5114
Harcerstwo to skauting plus niepodległość 3086
Harcišin Ol'ga 2828
Hardyś Jacek, przedm. 4935
Hargreaves Richard 9056
Harlender Jan 6212
Harris Emma 7567
Hartl Karl 3905
Hartwich Mateusz 4665
Has Wojciech Jerzy 3883, 4117
Has-Tokarz Anita 2246, 9600
Hasánova Lejla Samuliovna 3545
Hasebroek Joachim 7072
Hasiór Łukasz 5639
Hasiór Władysław 1228, 3561
Hasselbusch Robert 9057, 9058, 9234; przedm. 8823; wyd. 8823
Haszler Arkadiusz 9601
Haszymidzi, dynastia 2769
Haszyńska Sabina 5951, 9602; wyd. 8120
Hatłapa Dominik, współpr. 8049
Hatłapa Józef 8049
Hatszepsut, królowa Egiptu 2467
Haupt Zygmunt 3341, 7378
Hauptmann Margarete 2208
Haura Jakub Kazimierz 4238
Haus Olga 5669
Hauser Irene 8824
Hauser Przemysław 4560
Hausman Sławomir 3186
Hausmanowa-Petrusewicz Irena 5554
Hawaje 4536; Królestwo 4516
Hawelko-Wizo Wiesław 4804
Hawrań, szczyt w Tatrach Bielskich 2000
Hawrot Agnieszka 2828
Hawrylak Łukasz 4526
Hawrylik-Kuklińska Renata 6354
Hayasaka Makato 595
Hądzek Kajetan 3143
Hebda Jan 974
Hebza-Sołogub Beata 2895; wyd. 9278
Hegel Georg Wilhelm Friedrich 2570, 2719
Heidrich Andrzej 1902
Heidrich Dorota 4531
Heimberger Stanisław 5200
Hein-Kircher Heidi 7568
Hejmowski Stanisław 10009
Hejnicka-Bezwińska Teresa 3171
Hekatajos z Abdery 2223
Hekert Anna 2826, 9603
Hel, pow. pucki 4394, 8960, 9692
Helena Modrzejewska i teatr jej epoki 7569
Helenik Anastasiä Anatoliwna 6881
Helfta, Niemcy 2516
Helik Katarzyna, wyd. 753
Helin Izidor 4743
Heller Bolesław zob. Halewski Bolesław
Heller Marcjanna 2277
Hellin Ortuño Raúl 2300
Hellwig Beata 6298
Helma Szymon 10129
Helman-Ważny Agnieszka 2505; red. 277
Helmold, kronikarz saski 2495
Helsinki 4057
Helwin Wiktoria 6305
Hemar Marian 8961
Hemplówna Maria 2125
Hen-Konarski Tomasz 585
Henczel Ligia 2940
Henkes Richard zob. Richard Henkes, bt.
Hennel Andrzej 4406
Henricus Lettus 4985
Henryk I Brodaty 6503
Henryk II, cesarz 6548
Henryk II Pobożny 6496
Henryk VIII, król Anglii 2576, 2643
Henryk Koczorowski (1950–2018) 5647
Henryk Lesław 2834
Henryk Siemiradzki and the international artistic milieu 3545
Henryk zwany Łotyszem zob. Henricus Lettus

- Henryków, pow. ząbkowicki 3560, 3571, 6457
- Hensel Zdzisław 6376
- Herbatski Andrei 4220
- Herbert Katarzyna 3412
- Herbert Zbigniew 51, 3412, 5449, 5555
- Herbich Anna 5115
- Herbich Tomasz 2031, 6670
- Herburt Jan Szczęsny 3406, 6803
- Herby zob. Kielce
- Herby. Dzielnica za torami 6221
- Herc Edward 8050
- Herchenreder Barbara, tł. 8099
- Herden Elżbieta 519
- Hereditas Minariorum* 142
- Hereźniak Grażyna 5556
- Hereźniak Janusz Maciej 5556
- Hereźniak Marta 5556
- Herfurtowa Zofia 7302
- Hering Ludwik 5449
- Herkulanum, Włochy 2471
- Herling-Grudziński Gustaw 3307, 3317, 3346, 3506, 10031
- Herling-Grudziński Jacob Josef 3317
- Herlth Jens 1660; red. 1660
- Herma Marek 2275
- Herman Aneta 9948
- Herman Edward S. 1658
- Herman Krzysztof, fot. 4753
- Herman Radosław 4676
- Herman Włodzimierz 3885
- Hernich Jan Antoni 5557
- Hernik Anna, red. 4212
- Hernik Józef 1715
- Herod Attyk 2444
- Herod Patrycja Ewa 6882
- Herod Wielki 4460
- Heroica. Bohaterstwo w literaturze i kulturze 2247
- Herok Maria 4238, 8327
- Herold Artur, przedm. 6106
- Heródek. *Novy mit* 2112
- Hertz Aleksander 4981
- Hertz August Leopold 1809
- Hertz Zofia 3506
- Hertzówna Amelia 3373
- Herucová Marta 6321
- Herudzińska Małgorzata H. 4460
- Herudzińska-Oświecimska Marta, tł. 1328
- Heska-Kwaśniewicz Krystyna 503, 3416; rec. 4050, 6331
- Hess Agnieszka 3498, 3503; red. 3498
- Hess Alojzy 5203
- Hess Karolina Maria 2794
- Hetel Piotr 4257
- Hetherington Peter 5878
- Hetka-Kenig Mikołaj 2972
- Hetman Anna, przedm. 4190
- Hetnar Grzegorz 8328
- Heuckelom Kris Van, rec. 3896, 9942
- Heweliusz Jan 3344, 3424, 6866
- Heyde Jürgen 7202
- Heydrich Lina 2318
- Heydrich Reinhard 2756
- Heyke Krzysztof 678
- Hezjod 2442
- Hibszler Adam 1927
- Hickiewicz Jerzy 2973, 4644, 6079; przedm. 2973, 6079; red. 2973, 6079
- Hidepitök. A magyar-lengyel képeso-latok arcképesarnok 5116
- Hier durften wir bleiben 2846
- Hieronim, św. 2415
- Hieropolitańska Zofia 8238
- Higgins Patrick J. 6495
- Hildebrandt-Radke Iwona 6594
- Hildebrandt Paweł 2024, 2024
- Hildegarda, św. 2514
- Hilferding Aleksander zob.
- Hilferding Aleksandr Fedorovič
- Hillar Małgorzata 3392
- Himalaje 4047
- Himmelsgarten* 3492
- Himmler Heinrich 9135, 9234
- Hinc Halina 586
- Hince Cezary 4036
- Hindemithowie, rodzina 3440
- Hindenberg Andreas 1292
- Hindenburg Paul von 5227
- Hinsztejn Aleksander, oprac. 2216
- Hintz Marcin 2370
- Hipokrates z Kos 2422
- Hippodamos z Miletu 4354
- Hippos, Izrael 2391
- Hiroszima, Japonia 1630
- Hirsch Leo 2895
- Hirsch Michał 4648
- Hirsch Robert 3645
- Hirschfeld Magnus 5248
- Hirszbejn Perec 2891
- Hirszenberg Samuel 3634
- Hirszfeld Ludwik 4333, 5346
- Hirszfeldowa Hanna 5346
- His Wilhelm Starszy 2635
- Historia 721
- Historia diety i kultury odżywiania 4258, 4259, 4260
- Historia gospodarza. Problemy i metody 587
- Historia i pamięć 2973
- Historia i Świat* 143
- Historia kobiet czy historie kobiet? 2077
- Historia łaskich organizacji i stowarzyszeń 4261
- Historia ojczysta i regionalizm na pograniczach 3087
- Historia – pamięć – tożsamość 4982
- Historia Scepunii 6321
- Historia Slavorum Occidentis* 144
- Historia to (nie) fraszka 2801
- Historia, tradycja, pamięć 2802
- Historia wizualna w działaniu 3886
- Historia zapisana w murach 1706
- Historie filmu awangardowego 3887
- Historie orłów klasy B 9604
- Historie ukryte w pamiętnikach 3319
- Historische Zeitschrift* 695
- Historyczny krajobraz kulturowy subregionu zachodnich Sudetów 1933
- Historyka* 540
- Hiszpania 798, 822, 904, 2223, 2298, 2300, 2436, 2548, 2621, 2629, 2675, 2677, 2684, 2796, 2812, 4453, 4728, 4778, 6697, 7058, 7226, 8961, 9757
- Hiszpania Franco 2675
- Hitler Adolf 1456, 4665, 4666, 6250, 8132, 8592, 9056, 9118
- Hlavaty Antoni 5558
- Hlebionek Marcin 1852, 1853, 6202, 6263, 6496; oprac. 1855; przedm. 1853; red. 1853, 1855
- Hlebowicz Adam 5732, 5959
- Hlebowicz Jan 5959
- Hlebowicz Piotr, współpr. 1488
- Hlond August 4763, 8163, 8271, 9261, 9647, 9991
- Hładkiewicz Wiesław 2941, 4262, 6883
- Hlasko Marek 5559
- Hmel'nic'kij Bogdan zob. Chmielnicki Bohdan
- Hnatiuk Aleksandra 4578
- Hnatyszyn Piotr 4263, 4264, 4805, 5004, 5117; red. 159
- Hobergowie, ród 5166
- Hobot-Marcinek Joanna 2804
- Hobson John Atkinson 4397
- Hochberg Jakub 8825
- Hochberg von Pless Mary-Theresia Olivia, zw. Daisy 1151, 7291
- Hochbergowie, ród 5166
- Hochleitner Janusz 5560
- Hodges Graham Russell Gao 4590
- Hodnev Aleksandr Sergeevič 588
- Hodyra Piotr, współpr. 5158
- Hoelń Łucja Danuta 5561
- Hoesick Ferdynand 6344
- Hoff Krzysztof 4693
- Hoffmann Ernest Teodor Amadeusz 3401
- Hoffmann Heinrich 6836
- Hoffmann Jakub Fryderyk 5220
- Hoffmann Johann Elias 6836
- Hoffmann Krzysztof 3351
- Hoffmann Mirosław J. 1338
- Hofman Iwona 3017, 3498, 4615; przedm. 3506; red. 3506
- Hofman Maria 4951
- Hofmann Andreas R., tł. 9608
- Hofmann Heinrich, oprac. 944
- Hohbergowie, ród 5166
- Hohenzollern Krystyna 4298
- Hoja Andrzej 1272; red. 1272
- Hojka Piotr 9605
- Hojka Zbigniew 5474, 5867, 7570; przedm. 4086; red. 4086
- Hojna Ewa 2940
- Hokkaido, Japonia 2096
- Holandia 2312

- Holas Aleksander 3712
 Holcer Łukasz 4124
 Holcgreber Magdalena 5562
 Holland Alana, rec. 6130
 Hollender Henryk 2811; rec. 5541
 Höller Achim 3439
 Holmgren Beth 5400
Holocaust 145
 Holodomor – Poland 8329
 Holokaust i Hiroszima w perspektywie porównawczej 1630
 Holona Eryk 3217
 Holste Karsten 7202
 Holsztyn 1979
 Holthuijsen Brita 5563, 5563
 Holtzhausen Fryderyk August 7508
 Holzapfel Heribert Joseph 5209
 Holzminden, Niemcy 7302
 Holda Karolina 2748, 8984
 Hołdok Stanisław 4900
 Hołodomor – Polska 8329
 Hołówka Jacek 3006
 Hołwko Tadeusz 8051
 Hołubko Wiktor 4536
 Hołubowicz Włodzimierz 9983
 Hołuj Dominika 1004
 Homa Tomasz 6884
 Homann Johann Baptist 1968
 Hombek Danuta 7571
 Homer 2442, 3348
 Homin Igor 1235; tl. 1235
 Homini, qui in honore fuit 2803
 Homo homini res sacra 9304
 Homplewicz Janusz 3177
 Homza Martin 6321; red. 6321
 Homziuk Bernard 1306
 Honegger Artur 8505
 Honorat Koźmiński, bł. 4887
 Hoppe Paweł, wyd. 8812
 Horak Karl 2123, 2129
 Horanin Jadwiga 5661
 Horbal Bogdan 5896
 Hordejuk Sławomir 2878
 Horeczy Anna 2506
 Hornik Anna, red. 1523
 Horniki, Ukraina 7171
 Hornung Zbigniew 8449
 Horoch Emil, red. 210
 Horochów, Ukraina; region 2828
 Horodec, Białoruś 3761
 Horodło, pow. hrubieszowski; unia 6684, 7201
 Horodno, Białoruś 678
 Horodynka, Ukraina 6738
 Horodyński Piotr 930
 Horodyska-Gizińska Ewa 5949, 8330
 Horodyszcze, Białoruś 8519
 Horolets Anna 2938
 Horosz Tadeusz 4900
 Horoszki Duże, pow. łosicki 2010
 Horowitz Brian, rec. 2876
 Horwat Jerzy 4467
 Horyń, prawy dopływ Prypeci 8970
 Horyń Ewa 3255
Horyzonty 2937, 4660
 Horzela Dobrosława 1473, 3546, 4101, 4837; red. 136
 Hosenfeld Wilhelm (Wilm) 9151
 Hoser Henryk 5346
 Hostynne-Kolonia, pow. hrubieszowski 6207
 Hoszowska Mariola 589, 633, 5525, 7572
 Hoszowska-Kretowa Zofia 8819
 Hoszowski Jan 1006
 House of Vasa 6710
 Howaniec Henryk Teofil 5209
 Howard Robert Ervin 2794
 Hożusz Stanisław 4837, 7121
 Hożna, pow. białostocki 2802
 Hózman-Mirza Sulkiewicz Leon 2878
 Hraban Maur zob. Raban Maur
 Hrehorowicz-Gaber Hanna 2854
 Hrubesz Karol 1524
 Hrubieszów, woj. lubelskie 1082, 2884, 4377, 7383, 8826; region 2002
 Hrubieszów 1939–44. 8826
 Hruščëv Nikita 1673
 Hruszowa, Białoruś 3761
 Hruszowiec Emilia 2827
 Hruszówka, Białoruś 679
 Hrycak-Krzyżanowska Dorota 2940
 Hryciuk Grzegorz 2797, 5443, 5476, 8622, 9148; red. 8622, 8944, 9343; uzup. 8125
 Hrynczyszyn Ewa 6217
 Hryniewicz-Adamskich Bożena 2011
 Hryszko Barbara 3547
 Hryszko Helena 1058
 Hryszkowszczyzna, Litwa 4196
 Hrywna Lech 6237, 8331
 Huber Maksymilian Tytus 9657
 Huber Miłosz 6389
 Hubert, św. 10107
 Hubert Stanisław 4521
 Hübicka Helena 8636
 Hubka Maciej 3048, 4669, 8332, 8475; oprac. 5079; red. 4669; wyd. 865, 8169
 Hübner Irena 4353
 Hübner Mateusz 3148, 8295, 8333, 8334, 8636, 8763
 Hübner Piotr 8335
 Huchla Andrzej 3966
 Hučko Tomáš 2819
 Hučková Jadwiga 2819
 Huculak Marzena, red. 1337
 Huculszczyzna, Huculi 3348, 3617, 5002, 7299, 7474, 8627
 Hudek Wiesław, red. 4008
Hudożnik 2295
 Hudzik Jan P. 1631
 Huf Agnieszka 5575
 Hufeland Christoph Wilhelm Friedrich 1352
 Hugo-Bader Jacek 10150
 Hulboj Teresa 5564
 Hulewicz Witold 1658, 4940
 Hulimka Andrzej, il. 1401
 Hulk Aleksander 4217
 Hulka-Laskowski Paweł 7287, 7292
 Hułas Magdalena 9059
 Humanicka Halina 3088
 Humanistyka między narodami 2974
Humanities and Social Sciences 146
 Human, Ukraina 5003
 Humboldt Alexander von 2568
 Hume Dawid 4495
 Humeniuk Agnieszka 3373
 Hummel Piotr 7573
 Hundert Zbigniew 4728, 6885, 6886, 7069, 7207; red. 1414, 7069, 7207
 Huńko Mateusz, wyd. 9355
 Hurko Karol 8827
 Humik Elżbieta 3366, 3416, 4831, 5013; przedm. 3416; red. 3416
 Hurnowicz Aleksandra 2063
 Hus Jan 567
 Husák Petr 4983
 Hussakowski Bogdan 3910
 Hut Paweł 3087
 Huta Komorowska, pow. kolbuszowski 5226; region 5226
 Hutnikiewicz Artur 3492
 Hybrydowość w grafice 3548
 Hyères, Francja 678
 Hyjek Marek 2359
 Hyla Rudolf 4265
 Hylla Henryk, tl. 9353
 Hylzenowa Katarzyna z Działyńskich 680
 Hypki Kamil 9482
 Hyrczała Anna, fot. 1082
 Hytrek-Hryciuk Joanna 4984
 Hyvnar Jan 7569
 Hyżne, pow. rzeszowski 6851
 Iason Pheraeus 2455
 Ibel Johannes 9207
 Iberyjski Półwysep 4101
Ibidem 147
 Ibsen Henrik 5010
 Ickiewicz Kazimierz 8336
 Ickiewicz-Sawicka Małgorzata 4542
 Idaszewski Kazimierz 2973
 Idem Magda 9606
 Idkowiak Franciszek 8207
 Idzikowska Wanda 5565
 Idzikowski Bogdan 3483
 Idzikowski Bronisław 4039
 Igielska Barbara, red. 3731
 Igielski Ludwik 3055
 Igielski Rafał 2827, 9779
 Igliński Grzegorz 3160
 Ignaciuk Ewa 4397
 Ignacy Jan Paderewski. Kompozytor niepodległości 3941
 Ignacy Kłopotoski, bł. 4857
 Ignacy Loyola, św. 4871
 Ignaczak Paweł 3549, 7780
 Ignatowicz Alfred 4745, 4745

- Ignatowicz Izabela 1073, 1074, 2063
 Igołomia, pow. krakowski 6208; region 6208
 Ihering Rudolf 4536
 Ihnatowicz Mateusz 9607
 Ikononov Dimit'r 2818
 Il Volga nasce in Europa 3320
 Ilciów Adam 6883, 10134
 Ilcusiana 148
 Ilgiewicz Henryka 4615, 8337
 Ilinicz Jerzy 6700
 Iliria 2391
 Ilkosz Jerzy 3735; red. 3841
 Illinois, Stany Zjednoczone Ameryki 900
 Ilnicka Maria 2804, 7644
 Ilski Jarosław 3817
 Ilustrowany Kurier Codzienny 2818, 8204, 8479, 8599, 9478
 Ilwicz Piotr 9305
 Iława, woj. warmińsko-mazurskie 6209, 6776
 Iławskie Pojezierze 218, 1957, 6209
 Iłakowiczówna Kazimiera 3392
 Iłowo-Osada, pow. działowski; obóz 9229
 Iłża, pow. radomski 7467
 Im Visier des Sicherheitsapparats 9608
 Imago Lesnae 1123
 Imańska Iwona 3453, 3492, 6887
 Imber Szmuel Jankew 7898
 Imbramowice, pow. olkuski 6720
 Imiołczyk Hubert 7574, 8338, 9060, 9609
 Immelmann Max 4861
 Immerwahr Clara 2596
 Imperium Osmańskie 418, 2223, 3516, 4986, 5005, 7069, 7226
 Impresje Biblioteczne 3480
 In principio 4985
 Indeks nazwisk do „Herbarza polskiego” Kaspra Niesieckiego 1831
 Indian Orchard, Stany Zjednoczone Ameryki 2917
 Indianie 2707
 Indie 1388, 2277, 2664, 2713, 2815, 2884, 4447, 6150, 9258
 Indoarowie 4807
 Indochiny 9796
 Indonezja 2751, 2765, 2794
 Indraszczyk Arkadiusz 2912, 4596, 4621, 4835, 5777, 9061, 9610
 Indycka Elżbieta 590
 Indycka-Grabarczyk Agnieszka 2063
 Ines Albert 6802
 Inflanthy 680, 2314, 4985, 6762, 7063, 7106, 7145; Polskie 680, 7446
 Ingarden Roman 2993, 5566, 8089, 8438, 9699
 Ingot Marek 3089, 4615, 4836
 Ingot Mieczysław 5567
 Ingolstadt, Niemcy 3237
 Inlender Maria 7293
 Innocenty XI, papież 4648
 Innsbruck, Austria 2740
 Inoue Koichi 2096
 Inowrocław, woj. kujawsko-pomorskie 1600, 3738, 4786, 5227, 5634, 6654, 6656, 7758, 8136; obóz na Błoniach 8870; powiat 568
 Inzeraty Krajowe, Zagraniczne 7832
 Instal Izabela, oprac. 18
 Instrukcje i przepisy wywiadu cywilnego PRL 9306
 Instytut Pamięci Narodowej 312
 Interdyscyplinarium nauk o mediach i kulturze 3440
 Introdukcja 8052
 Inventoria rerum musicalium 6711
 Inwentarz kościoła i klasztoru oo. Bernardynów w Sokalu 7294
 Inwentarz parafii Raclawice 8053
 Inwentarze kolegium jezuitów w Nieswieżu 6712
 Inwentarze kolegium jezuitów w Nowogrodku 6713
 Inwentarze parafii Raclawice 8828
 Ioffe Grigory 4626
 Iraceburu Jiménez Maite 2796
 Irak 2765, 3506
 Iran 1388, 2283, 2321, 2540, 2683, 2884, 4928, 8728, 8838
 Irena, cesarzowa 4298
 Irena Hausmanowa-Petrušewicz. Wybitni uczeni 5554
 Irena Szewińska 4037
 Irkuck, Rosja 2939
 Irkuckie Gubernialne Wiadomości 2939
 Irlandia 2318, 2733, 2940, 4460, 7566, 8599
 Irzyk Zbigniew 807
 Irzykowska Zofia 3328
 Irzykowski Karol 3328
 Isaakowa Michalina 5265
 Isański Jakub 9550
 Ishii Shiro 4333
 Islamic World in contemporary and historical perspective 2248
 Islandia 2301, 4024
 Islas de la Bahía 2239
 Islas Santanilla, łańcuch wysp na Morzu Karaibskim 2239
 Istoria Okrani Respubliki Pol'si 8054
 Itd 1420
 Ivanova Maã Vasilevna 2818, 3450, 3550
 Ivanùk Sergej 4728
 Ivaškv Galina 2828
 Iwan Dariusz 7480, 7481; red. 8070
 Iwanczak Józef 6264
 Iwaneczko Dariusz 4660, 4752; red. 4660
 Iwanek Marian 5785
 Iwaniak Stefan 5568
 Iwaniszewski Stanisław 6389
 Iwaniuch Arkadiusz 8757
 Iwaniuk Natalia 5027
 Iwan o-Frankiwsk, Ukraina 5205, 6850, 7834, 8019; region 7735
 Iwanow Nikolaj (Mikołaj) 52, 2797, 3087, 5118, 8339
 Iwanowski Michał 9757
 Iwanowski Waclaw 5203
 Iwanówna Helena 4298
 Iwańczak Wojciech 4738; przedm. 4837; red. 4837
 Iwańska Małgorzata 5119
 Iwański Ireneusz 9611
 Iwański Zbigniew 8271
 Iwasiów Inga 2292
 Iwasiów Tomasz 5004; przedm. 5004; red. 5004, 10047
 Iwaszkiewicz Anna 2974, 3921, 3963, 9307
 Iwaszkiewicz Jarosław 2974, 3921, 4333, 5013, 8083, 9307
 Iwaszkiewicz Joanna Maria 2025
 Iwaszkiewicz Roch 4732
 Iwaszkiewicz Tomasz 777
 Iwaszko Kazimierz, wyd. 4388
 Iwicki Zygmunt 6192
 Iwiczno, pow. starogardzki 1083
 Iwińska Anna 4087
 Iwińska Magdalena, tł. 8918
 Iwiński Jerzy 4087
 Iwo Odrowąż 1795
 Iwonicz-Zdrój, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 405
 Izaurjczycy 2522
 Izba, pow. krasnostawski 4213
 Izdebski, pow. brzozowski; parafia 4915
 Izdebska Agnieszka 739
 Izdebska Justyna 5346
 Izdebski Adam 1929, 1934, 1962, 1963, 2507; przedm. 1929; red. 1929
 Izdebski Hubert 2681
 Izdebski Tytus 739
 Izerskie Góry 5083, 7059
 Izęv's'kij Artur 2828
 Izrael 511, 1566, 1624, 1666, 2214, 2259, 2448, 2469, 2719, 2737, 2831, 2869, 2894, 4287, 4704, 8166, 8167, 8776, 9151, 9471, 9748, 9857
 Izvestiã 8592
 Iżycka-Świeszewska Ewa 3017
 Iżycki Marcin, red. 10160
 Iżykowska Małgorzata 4976, 7575; oprac. 7337; red. 1339; tł. 7337
 Jablonca, Słowacja 2911
 Jablonskaja Ivona 1853
 Jabecki Zygmunt 4266
 Jabłkowsy, rodzina 4343, 9301
 Jabłonka Kościelna, pow. wysokomazowiecki 8703

- Jabłonkówna Leonia 3875
 Jabłonna, pow. legionowski 5298
 Jabłonowo Pomorskie, pow. brodnicki 8107
 Jabłonowska Anna Paulina 5152
 Jabłonowska Karolina Teresa z Radziwiłłów 7076
 Jabłonowski Marek 8756
 Jabłonowski Stanisław 7211
 Jabłoń Kościelna, pow. wysockomazowiecki 5120
 Jabłońc Wielki, pow. bytowski 6471
 Jabłońscy, rodzina 5120, 5121
 Jabłońska Anna 1283, 6888; red. 1283
 Jabłońska Dorota, oprac. 754, 755
 Jabłońska Elżbieta 1853
 Jabłońska Izabela 961
 Jabłońska Jagoda 2095
 Jabłońska Marlena 3007
 Jabłońska Teresa 1474
 Jabłoński Andrzej, red. 7843
 Jabłoński Artur 3321, 4579
 Jabłoński Henryk Hubertus 3993
 Jabłoński Janusz, współpr. 4004
 Jabłoński Lech Tomasz 5120
 Jabłoński Marian 5121
 Jabłoński Mariusz 6588; red. 6588
 Jabłoński-Zelek Rafał 8340
 Jabrzemski Jerzy 5145
 Jacek, św. zob. Jacek Odrowąż, św.
 Jacek i Rafał Malczewscy. Rodzinne historie 1279
 Jacek Krzysztof 9838
 Jacek Odrowąż, św. 4778, 7015
 Jacek z Kamienia zob. Jacek Odrowąż, św.
 Jacher Władysław 2078
 Jachimek Józef 5133
 Jachimowicz Michał 9612
 Jachna Artur Rafał 6588
 Jachułkowska Aneta, red. 3202
 Jackiewicz Danuta 5415
 Jackiewicz Mieczysław 10032
 Jackiewicz Zbigniew 4548
 Jackiewicz-Garniec Małgorzata 3001
 Jackowska Anna, red. 3513
 Jackowska Anna Maria 9613
 Jackowska Ewa, red. 3239
 Jackowska Natalia 5963
 Jackowska Olga 10130
 Jackowski Antoni 1927
 Jackowski Jacek 2113
 Jackowski Tadeusz K. 8120
 Jacob Merten 4161
 Jacobelli Giovanni Battista 7198
 Jacobsen Hans Adolf 2345
 Jaczorzyńska Janina 5004, 5004
 Jačov Marco 6889
 Jacuńska Teofila 5569
 Jacyna-Onyszkiewicz Zbigniew 2814
 Jaczynowski Lech 4542
 Jaczyński Michał 3942, 7490
 Jaćwingowie 6476
 Jadacki Jacek Juliusz 2975
 Jadczak Stanisław 8341; oprac. 1487, 6246
 Jadczyk Karol 7924
 Jadwiga, królowa i św. 1608, 6442, 6542, 6685
 Jadwiga Śląska, św. 4101, 4836, 6514
 Jaeger Marek 9614
 Jäger Hans-Wolf 7112
 Jagiellak Anna 1751; przedm. 1751; red. 1751
 Jagiellonowie 682, 1633, 3697, 3734, 4297, 4516, 4536, 4565, 4735, 4806, 4826, 4837, 6498, 6761, 7104
 Jagiellonowie i ich świat 4806
 Jagielska-Nowak Irena 8829
 Jagieła Przemysław 3090, 8318, 8342, 8343, 8344, 8961, 9062; oprac. 1531
 Jagiełło Daria, oprac. 1006
 Jagiełło Marzanna 1697, 3694
 Jagiełło Michał 5570, 6331
 Jagiełło Zygmunt 9615
 Jagiełło-Kmieciak Magdalena 10104
 Jagła Jowita 3765
 Jaglarz Monika 931, 2568; wyd. 7307
 Jagła Piotr 2270
 Jagmin Janusz 3638
 Jagodzinski Sabine 6890
 Jagodzińska Agnieszka 591, 4781
 Jagodziński Jakub 1935
 Jagodziński Jerzy 4448
 Jagodziński Marek Franciszek 1286
 Jagodziński Zygmunt K. 8345
 Jagosz Michał 6891
 Jagusiak Krzysztof 2411, 4258
 Jaguś Andrzej, red. 4371, 4372
 Jahnke Ida 7295
 Jahoda Robert 5571
 Jajeśniak-Quast Dagmara 4665; red. 4665
 Jajko Krzysztof 9889, 9890
 Jajor Jan 4267
 Jak gospodarowali socjaliści 8055
 Jak klócili się wasi ojcowie 8056
 Jak Lubań stał się naszym domem? 6240
 Jak pokochałem niewidomych 5597
 Jak powstała „Solidarność” w Ursusie 9308
 Jaka Polska po wojnie 8830
 Jakelski Lisa 9616
 Jakie media? 3091
 Jakiel Edward 3271
 Jakielaszek Ewa 5203
 Jakimek-Zapart Elżbieta 9617, 10016
 Jakimińska Grażyna 4656
 Jakimowicz Anna 7576, 7577
 Jakimowicz Irena 5572
 Jakimowicz Kamil 6892, 6893, 6894, 6963
 Jakimowicz Marcelina, oprac. 8851; przedm. 7304, 8851; red. 6267; wyd. 7304
 Jakimowicz Robert 10082
 Jakimowicz Roman 768
 Jaklewicz Karolina 3678
 Jakość pracy a stan więzi społecznych 2078
 Jakóbczyk-Gola Aleksandra 1019; oprac. 1005
 Jakub, św. 4898
 Jakub II, król Anglii 7093
 Jakub z Sienna 6676
 Jakubaszek Jakub, uzup. 7317; wyd. 7317
 Jakubczak Aleksandra 7578
 Jakubczak Michał 6381
 Jakubczak Zofia 822
 Jakubczyk Daniel, red. 4938
 Jakubczyk Michał 9063
 Jakubek Jacek 1924
 Jakubek Krzysztof 4954
 Jakubek Magdalena 3821
 Jakubek-Raczkowska Monika 1331, 1581, 3713, 3714, 3821, 6497; red. 3821
 Jakubėnas Regina 5013
 Jakubiak Krzysztof 2391; red. 2391
 Jakubiak Marek 5457
 Jakubiec Zbigniew 1951
 Jakubisiak Augustyn 2976
 Jakubiuk Kazimierz 3186
 Jakuboszczak Agnieszka Krystyna 6895
 Jakuboszczak Paweł 8346
 Jakubowice, pow. głubczycki 1528
 Jakubowska Diana 4807
 Jakubowska Jolanta 991
 Jakubowska Wanda 3884
 Jakubowska-Vorbrich Zuzanna 2794
 Jakubowski Filip Andrzej 1766, 3441
 Jakubowski Ireneusz 4495, 4500
 Jakubowski Jan 9309
 Jakubowski Jarosław 592; red. 235
 Jakubowski Jerzy 5573
 Jakubowski Krzysztof 9618
 Jakubowski Melchior 7579
 Jakubowski Rafał 4807
 Jakubowski Szymon 4694
 Jakubowski Tomasz 4732
 Jakubów, pow. miński; gmina 6210
 Jakuci 3029, 7618
 Jakucja 3029
 Jakulis Martynas 7145
 Jakuszewska Inga 3715
 Jakutovič Sabina 4971
 Jalnazow Emil 4542
 Jałbrzykowsy, rodzina 8831
 Jałbrzykowska Anna 2114, 8831
 Jałbrzykowska Janina 8831
 Jałbrzykowski Romuald 4632
 Jałoszyński Ryszard 7841; red. 1300, 7841
 Jałowicki Stanisław 9310

- Jałowik Delfina, red. 1316
 Jałta, Ukraina 1673, 4621, 9152, 9959; konferencja 2684, 2689, 8953
 J majka 4617
 Jamrozik Tadeusz 5574
 Jamrozik Zygmunt 5554
 Janożek Wiesław 6896
 Jamski Piotr 1549, 1672
 Jan I, książę żagański 2834
 Jan I Olbracht 5019, 6578, 6579, 6580, 6581
 Jan II Kazimierz Waza 3603, 4648, 4890, 5019
 Jan III Sobieski 614, 1004, 1865, 2815, 4738, 4982, 6786, 6792, 6849, 6858, 6886, 6900, 6942, 6943, 7093, 7164, 7207, 7211, 7226, 7524
 Jan III Waza, król Szwecji 6944
 Jan XXIII, papież i św. 9647
 Jan Chryzostom, św. 3347
 Jan Damasczeński, św. 2482, 2545
 Jan Kanty, św. 7120
 Jan Kapistran, św. 7039
 Jan Kasjan, św. 5449
 Jan Macha (właśc. Jan Franciszek Macha), bł. 5575, 9047
 Jan Muskata 2812
 Jan Nepomucen, św. 4850, 4851
 Jan Nowy (Suczawski), św. 7087
 Jan od Jezusa i Maryi 6714
 Jan Paweł II (Karol Wojtyła), papież i św. 1265, 1610, 1615, 2448, 2657, 2937, 3343, 4006, 4595, 4632, 4752, 4835, 4885, 4890, 4912, 4935, 4940, 5144, 5227, 5576, 5577, 6328, 8098, 9063, 9467, 9472, 9615, 9788, 9792, 9893, 9900, 9947, 9978, 10143
 Jan Radlica 5346
 Jan Scyta, dowódca bizantyjski 2522
 Jan z Głogowa 1925, 6689
 Jan z Jani 6527
 Jan ze Skawiny 3469
 Janaczek Stanisław 6351
 Janák Dušan 4557; red. 4557
 Janák Vratislav 6384
 Janakowski Marcin 4448, 6498
 Janas Agnieszka L. 9311
 Janas Karol 3716, 4580
 Janas Piotr 2834
 Janas Tomasz 10130
 Janas Zbigniew 9308
 Janaszak Michalina 2115
 Janca Romuald 10083
 Janca-Brzozowska Róża 3092, 5122, 9064
 Jancarz Kazimierz 1488
 Jancewicz Zofia z Tarłowskich 5578
 Janczak Barbara 5082
 Janczak Bartosz 474; wyd. 8919
 Janczar Urszula 3201
 Janczewska Marta, wyd. 8925
 Janczuk-Surma Małgorzata 4333
 Janczyk Marek 1578
 Janczykowski Kazimierz 1670
 Jandziś Sławomir 4352; red. 4352
 Janecki Łukasz 3717
 Janecki Marcin Jan 2300
 Janeczek Maciej 2069
 Janeczek Michał 465; oprac. 1320; rec. 6750
 Janeczek Zdzisław 8347
 Janeczko Karolina 3347
 Jania-Szczechowiak Monika 1632; rec. 2816; tl. 7327
 Janiak Agata 972, 5449
 Janiak Agnieszka 5218; przedm. 5218; red. 5218
 Janiak Stefan 9355
 Janiak Tomasz 6499
 Janicka Anna 411, 3322, 3373, 5013; przedm. 3373, 5013; red. 3373, 5013
 Janicka Beata 2318
 Janicka Danuta 4516, 8348
 Janicka Elżbieta 2876, 9065
 Janicka Iwona 3148, 4590; przedm. 4590; red. 3148, 4590
 Janicka Jowita 6897
 Janicka Katarzyna 3718; repl. 3718
 Janicka Klaudia 4808
 Janicka-Słysz Małgorzata 3929
 Janicka-Świdierska Irena 6003
 Janicki Arkadiusz 3148; przedm. 4590; red. 3148, 4590
 Janicki Jan Józef 1582
 Janicki Kamil 2194, 6500
 Janicki Klemens 6988
 Janicki Marcin 763
 Janicki Marek A. 1633, 6576
 Janicki Marian 5579
 Janicki Mateusz 4268
 Janicki Paweł 4732
 Janicki Sarna Julia 5251
 Janicki Tadeusz 587; red. 587
 Janiec Adam 3406
 Janik Agnieszka 781
 Janik Anna 4446
 Janik Bogusław 1601
 Janik Gawęł, rec. 9085
 Janik Helena 4038
 Janik Magdalena, red. 1327
 Janik Michał 2537, 4038
 Janik Michał (1874–1948) 2939
 Janik Zofia 8057
 Janikowska-Perczak Aleksandra 4269
 Janikowski Tobiasz 5012, 8349, 8616
 Janion Maria 5580
 Janisławice, pow. skierniewicki 3647
 Janiszewscy, rodzina 1803
 Janiszewska Aleksandra, wyd. 8799
 Janiszewska-Jakubiak Dorota 677
 Janiszewski Jerzy 9385
 Janiszewski Paweł 2400
 Jan ka, prawy dopływ Wierzycy 6419
 Janke Igor 9619
 Janke Stanisław 5123
 Jankiewicz Bartłomiej 2116
 Jankiewicz-Brzostowska Monika 1056, 2085
 Janko Krystian 6296
 Janko z Czarnkowa 6576
 Jankowiak Iwona, red. 3099
 Jankowiak Lech 4368
 Jankowiak Stanisław 9620
 Jankowska Agata 9151
 Jankowska Aldona 3373
 Jankowska Aleksandra 2401, 2402
 Jankowska Helena, tl. 1449
 Jankowska Jagoda 1853
 Jankowska Natalia 8330
 Jankowski Aleksander 3593, 3719, 3767; red. 3593
 Jankowski Czesław 7780
 Jankowski Edward 6235
 Jankowski Henryk 9066
 Jankowski Jan 4244
 Jankowski Jerzy (1925–1977) 8058
 Jankowski Jerzy (1933–2020) 5581
 Jankowski Józef 3271
 Jankowski Konstanty 5337
 Jankowski Maciej 3679
 Jankowski Michał 6390
 Jankowski Rafał 1391, 7201
 Jankowski Robert 984
 Jankowski Stanisław Maria 8328; wyd. 8867
 Jankowski Tomasz M. 2577, 4342
 Jankowski Wojciech 4644
 Janocha Michał 1672
 Janosch (właśc. Horst Eckert) 5004
 Janosz Ryszard 4652
 Janoszka Maria 3406
 Janota Dariusz, rec. 7369
 Janowice, pow. puławski 2049
 Janowicz Krzysztof 2676
 Janowiec, pow. puławski 15, 181, 344, 345, 346, 1090, 1748, 1786, 5340, 5578, 5674, 6963, 6999, 7704, 8024, 8943; region 15, 4440, 6963
 Janowiec, pow. ząbkowski 4428
 Janowiec Wielkopolski, pow. żniński; region 6424
 Janowo, pow. kwidziński 6211
 Janowska Aleksandra 2720
 Janowski Aleksander, tl. 2216
 Janowski Andrzej 1286, 2025, 4115, 4116, 6336, 6501, 6502; przedm. 1286
 Janowski Maciej 4581, 5588, 5589; uzup. 5589
 Janowski Michał, współpr. 2074
 Janów Lubelski, woj. lubelskie 677, 4831, 5198, 7401, 7665; dekanat 9976
 Janów Podlaski, pow. bialski 5396, 7444
 Janówka, pow. augustowski 7041
 Janssoone Fryderyk zob. Fryderyk Janssoone, bł.

- Januchta-Szostak Anna 6300
Janukowicz, rodzina 5582
Janukowicz-Pobłocka Zofia 5582
Januła Eugeniusz 2941
Janus Agata 3373
Janus Aleksandra 1649
Janus Katarzyna 4831
Janus Krzysztof 3720
Janusz II, książę płocki 6507
Janusz Chmura (1947–2015) 5434
Janusz Gedymin Zieliński 1931–1979, 6137
Janusz Iwo Mirosław 4879; red. 4879
Janusz Łukasz 4831
Janusz Małgorzata 863, 1332, 3093
Januszajtis Andrzej 3721
Januszek Katarzyna 6385
Januszek-Sieradzka Agnieszka 4806, 4837, 5019, 6898; red. 4837
Januszewski Bartosz 6122
Januszewski Franciszek 5583
Januszewski Stanisław 984
Jańczak Piotr 3984
Jańczuk Marcin 3562
Jańczyk Urszula 941
Jański Kamil 2765
Japola Józef 3108; oprac. 3108
Japonia 595, 1006, 1630, 2226, 2275, 2282, 2311, 2550, 2575, 2634, 2661, 2719, 2795, 2810, 2936, 3886, 3929, 4333, 4447, 4526, 4899, 6795, 7352, 7709, 7981, 8020, 8710, 8864, 9809
Jara Karolina 3735
Jaraczewski Andrzej 5584
Jarczewski Waldemar 4168
Jarczok-Guzy Magdalena 10009
Jarczyk Izabela 992
Jarczykowa Mariola 6899, 6900, 6901
Jarecka Małgorzata 6503, 8350
Jarecki Stefan Akira 1699
Jaremcze, Ukraina 4644
Jaremko Stanisław 5585
Jarentowski Marek 4509
Jarkowska-Natkaniec Alicja, współpr. 6A
Jarmiłko Joanna 4125
Jarmolińce, Ukraina 8002
Jarmułowicz Małgorzata 3897
Jarmusik Edmund 4626, 4809
Jarmuskiewicz Anna 2895
Jarmuz Michał 9621
Jarmużewski Rafał 2024
Jarnecki Michał 8622
Jarniewicz Jerzy 2707, 6003
Jarno Witold 4447, 4709, 4743, 5124, 8351, 8352, 8475, 9162, 9767; przedm. 8475; red. 4447, 4708, 8475
Jarnot Michał 8353
Jarocin, pow. niżański 2707
Jarocin, woj. wielkopolskie 1603, 2215, 3767; region 4267, 6771
Jarociński Stefan 9886
Jarominiak Michał 9312
Jaroń Dariusz 5125
Jaroń Jan Nikodem 5586
Jaros Violetta 3256
Jarosińska Joanna 6419
Jarosińska Małgorzata 4015
Jarosińska-Buriak Katarzyna 3108
Jarosław, woj. podkarpackie 3406, 4819, 6212, 6860, 7373
Jarosławski Leszek 4059
Jarosławski Wojciech 450
Jarosz Adam J. 10134
Jarosz Agnieszka 5667
Jarosz Dariusz 587, 5975, 9622, 9761; rec. 9321, 9643; red. 247
Jarosz Jan 4112
Jarosz Józef, tł. 1452
Jarosz Paweł 6386
Jarosz-Sienkiewicz Ewa 3412, 4333
Jaroszewicz Piotr 4598, 9710
Jaroszewicz-Pieresławcew Zoja 3453
Jaroszewo, pow. zniński 2024
Jaroszkiewicz Piotr 8354
Jaroszyk Joanna 2677
Jaroszyńska Maria 345
Jaroszyński Adam 4258
Jaroszyński Maurycy 5236
Jaroszyński Piotr 4695
Jaroszyński Witold 7287
Jarowiecki Jerzy 3509
Jarska Natalia 9623
Jarski Adam 5584
Jaruzelski Waclaw 5587
Jaruzelski Wojciech 9464, 9554, 9757, 9808, 9906, 9971
Jarych Adam Jakub 2403
Jarząbek Marcin 527, 2822; rec. 530
Jarząbek Wanda 2740
Jarząbek-Wasył Dorota 5667, 7569
Jarzembowski Kazimierz 5145
Jarzewicz Jarosław 4985
Jarzypińska Aneta 10084
Jarzębski Adam 3339
Jarzęcki Krzysztof 1891, 1892
Jarzyna Anita 1634, 3323; współpr. 3387
Jarzyńska Karina 1649, 3345, 3346
Jasachy gminy Ormian lwowskich 6715
Jasanoff Maya 3324
Jäschke August Leopold 3560
Jäschke Frantz Ignatz zob. Cyprian z Czerwonego Klasztoru
Jasiak Ksawery 6010, 6011, 9624; uzup. 9624
Jasielczuk Leszek 8355
Jasielskie Pogórze 6381
Jasienica Paweł 467
Jasieniec, pow. grójecki 3647
Jasień, pow. bytowski 1260
Jasień, pow. żarski 4277; gmina 3749
Jasiński Feliks 1006
Jasiewicz Krzysztof 2678
Jasiewicz Zbigniew 2091, 3004
Jasik Mateusz 1272, 10085
Jasina Łukasz 4751
Jasińska Dorota 4810
Jasińska Ilona 4303
Jasińska-Grabowska Ewelina 2825
Jasiński Grzegorz 1187, 2803, 3453, 4811, 6253, 6253, 9625, 9626; przedm. 6253
Jasiński Janusz 7580
Jasiński Jerzy Leszek 4270
Jasiński Maciej, rec. 6718
Jasiński Marek 3984
Jasiński Paweł 3484
Jasiński Radosław 3094
Jasiński Tomasz 593, 1767, 1775, 6172, 9627
Jasiński Zenon 4284
Jasionówka, pow. moniecki; gmina 6219
Jasiunas Teresa, red. 3239
Jaskanis Danuta 6387
Jaskanis Paweł, przedm. 6839
Jaskiernia Zbigniew 5681, 5773
Jasko Damian 5990
Jaskólski Jarosław 8260
Jaskóła Piotr 2370
Jaskulska Iwona 2958
Jaskulski Mirosław 1133
Jaskulski Waldemar 4704
Jaskułowski Tytus 9628; oprac. 9413
Jasło, woj. podkarpackie 3343, 5113, 9054; powiat 6213; region 5113
Jasłowska Władysława 6241
Jasna Góra zob. Częstochowa
Jasna Góra 9963
Jasnowski Józef 784, 6902
Jastarnia, pow. pucki 8150; region 8150
Jastrun Tomasz 3506, 9629
Jastrzab Łukasz 9482; wyd. 9395
Jastrzemska-Olkowska Izabela 996, 8999
Jastrzembski Piotr 5346
Jastrzębie-Zdrój, woj. śląskie 1453, 1594, 4190, 4365; region 1594
Jastrzębowska Elżbieta 2229
Jastrzębska Danuta, współpr. 2744
Jastrzębska Jadwiga 358, 5546
Jastrzębska Magdalena 2958, 5126, 7581, 7582
Jastrzębska Renata, wyd. 8820
Jastrzębska-Golonka Danuta 4547, 4603, 9439, 9761, 9767; red. 4547
Jastrzębski Cezary 6277, 7583; red. 6277
Jastrzębski Jarosław 2275; red. 2275
Jastrzębski Robert 8271; rec. 8500
Jastrzębski Włodzimierz 594, 4501, 6263, 6310, 8356; red. 156
Jaszec Adam 4836
Jaszczak Jerzy 4803
Jaszczak Katarzyna 1522

- Jaszczołt Małgorzata 1188
 Jaszczołt Tomasz 1822; oprac. 2830
 Jaszczuk Kamil, red. 7180
 Jaszczyńska Marta 719, 883, 884; przedm. 7387
 Jaśkiewicz Bronisław 6504
 Jaśkowice, pow. opolski, woj. opolskie; obóz Johannsdorf 9221
 Jaśkowska-Józefiak Zuzanna 778, 798, 822
 Jaśkowski Jan Nepomucen 2895
 Jaśkowski Rafał 4618
 Jaśniewska Emilia 5127
 Jatzak-Repeć Aleksandra 4117, 4138
 Jatkiewicz Wiktor 2814
 Jaukszc Marcin 7584
 Jaus Katarzyna 4940
 Jaweckci Bartosz 3722
 Jawor, woj. dolnośląskie 3206, 6214
 Jawor Grzegorz 6505
 Jaworek, pow. kłodzki 6215
 Jaworek Małgorzata 4271
 Jaworowska Konstancja 4596
 Jaworów, Ukraina 8074
 Jaworska Justyna 1310
 Jaworska Katarzyna 3009
 Jaworska Kazimiera 9647
 Jaworska Maria 2391
 Jaworska Marzena 1189
 Jaworska-Wołoszyn Magdalena 2241
 Jaworski Andrzej, red. 3187; współpr. 1887
 Jaworski Bogusław 4812
 Jaworski Jan 5346
 Jaworski Krzysztof 1916, 3020, 6327; przedm. 694; red. 694
 Jaworski Marian 2956
 Jaworski Mariusz 4502
 Jaworski Mieczysław 4723
 Jaworski Piotr 5128, 5449, 8279, 8357; rec. 2950
 Jaworski Radosław 6903
 Jaworski Rafał 6904
 Jaworski Wojciech 8358
 Jaworze, pow. bielski, woj. śląskie; Dolne 7301
 Jaworzno, pow. oleski 4939
 Jaworzno, woj. śląskie 282, 1289, 1290, 1704, 3902, 4086, 4200, 4402, 4404, 9767; Długoszyn 3809; Jeleni 7335
 Jaworzyna Krynicka, szczyt w Beskidzie Sądeckim 4074
 Jazdon Artur 5906
 Jazienicki Zbigniew 3351
 Jazłowiec, Ukraina 4820, 4831, 4840, 4951
 Jazon z Feraj zob. Iason Pheraeus
 Jazowsko, pow. nowosądecki 7391
 Jazz 2761
 Jazz w kulturze polskiej 3943
 Jazwierska Jadwiga, wyd. 8152
- Jaźwiński Piotr 4695
 Jaźwiński Rafał 4618
 Jażdżewski Krzysztof 6316
 Jażdżewski Tomasz 3692
 Jażyńc, pow. wolsztyński 6268
 Jeden dzień 8059
 Jeden naród o dwóch sztandarach 8060
 Jedlewski Stanisław 3134, 9759
 Jedlicki Jerzy 5588, 5589
 Jedlina-Jacobson Wojciech 8061
 Jedna rozmowa – dwie notatki 9313
 Jednorózek, pow. przysnyski 4823; parafia 4823
 Jedność 9796
 Jedwabno, pow. szczycieński; nadleśnictwo 4337
 Jedwabno, pow. toruński 2977
 Jedwabski Franciszek 9472
 Jedynak Katarzyna 9067
 Jedynak Marek 4713, 9068, 9100, 9630; rec. 6103
 Jedynak Zdzisław 4284, 6506
 Jedynakiewicz-Mróż Katarzyna 2361, 2679, 2680
 Jego wysokość but 4117
 Jehuda ha-Lewi 2249
 Jehuda ha-Lewi i jego „Księga Kuzari” 2249
 Jęjda Bartłomiej 4039
 Jēkabsons Ēriks 9069
 Jekielek Maria, wyd. 7296
 Jekielek Wojciech 7296
 Jelcz-Laskowice, pow. oławski 8934; region 8934
 Jelenia Góra, woj. dolnośląskie 807, 831, 2827, 3045, 3095, 4686, 5392, 5665, 6327, 7056, 7851, 9302, 9426, 9851, 10044; Chojnik 7694; Cieplice Śląskie-Zdrój 2827, 8798; powiat 9851; region 1607, 4195
 Jeleniewski Marek K. 1475, 8359
 Jeleniogórska akademicka szkoła gospodarki miejskiej 3095
 Jeleniogórska Kotlina 9851
 Jeleni zob. Jaworzno
 Jeleni Mateusz, rec. 7187
 Jeleńscy, rodzina 7116
 Jeleńska Ludwika 3218
 Jeleński Jan 3373
 Jeleński Konstanty Aleksander 3307, 5590, 9631
 Jelinek Elfriede 2720
 Jelinek Mateusz, oprac. 7290; przedm. 7290; red. 7290
 Jeliński Marian 1993
 Jellenta Cezary 7493
 Jellonek Szymon 1880
 Jelnia, Rosja 4709
 Jelonek Aleksandra 2095
 Jelonek Tomasz 1994
 Jelonek-Litewka Krystyna 5500
 Jelscy, rodzina 5346
 Jelski Andrzej Stefan 1476
- Jelowiccy, ród 7164
 Jelowicki Arkadiusz 2117
 Jemielnica, pow. strzelecki; region 1519
 Jena, Niemcy 680; obóz 8103
 Jencio Jan 6253
 Jendrzewski Artur 8360, 9632
 Jeńcy 1920. 8361
 Jerczyński Michał 1699, 3723, 4272
 Jerie Andrzej 1424; tł. 9335
 Jerin Andreas von 3519
 Jerome Klapka Jerome 4070
 Jerozolima 2271, 2423, 2493, 2587, 3636, 3647, 4861, 4898
 Jeruzalski Waclaw zob. Jaruzelski Waclaw
 Jerzak Norbert 4813
 Jerzmanowski Erazm Józef 2952
 Jerzy, książę Kentu 5086
 Jerzy, św. 4536
 Jerzy II, król Wielkiej Brytanii i Irlandii 2601
 Jerzy książę Zbaraski 1574–1631. 6716
 Jerzy Mnich 2545
 Jerzy Popiełuszko, bł. 1658, 2802, 4595, 4836
 Jerzy Ridan – dokumentalista Nowej Huty 3888
 Jerzy z Podiebradów, król Czech 2230
 Jest w nas moc 905
 Jeszke Jaromir 528, 8362
 Jeśman Czesław 8363
 Jewish community in the town of Drohobycz 6905
 Jewish Europe today 2847
 Jewuła Łukasz 7404, 7735; wyd. 6738
 Jeziennicki Michał 7834
 Jezierna, Ukraina 6738
 Jezińska Barbara, przedm. 6180
 Jezińska-Ziemkiewicz Elżbieta 3012
 Jeziński Franciszek Salezy 6906
 Jeziński Jacek 4448
 Jeziński Paweł 6906, 10086
 Jeziński Wojtek 6593
 Jeziński Marek 2797; red. 2707
 Jeziorak, jezioro w obrębie Pojezierza Iławskiego 1957
 Jeziorkowski Ignacy 5591
 Jeziorny Dariusz 8364; rec. 9660
 Jezioro Małgorzata, współpr. 9152
 Jezirowski Józef 3203
 Jezirowski Paweł A. 680; rec. 6429; wyd. 6762
 Jezuici 677, 709, 781, 929, 1404, 1778, 2273, 2609, 2613, 2802, 2803, 2824, 2827, 3192, 3386, 3406, 3442, 3588, 3647, 4615, 4814, 4837, 4890, 5542, 6711, 6712, 6713, 6796, 6801, 6802, 6813, 6846, 6848, 6907, 6979, 6983, 6991, 7027, 7054, 7159, 7202, 7946, 8076, 9607, 9883

- Jezuici w Bydgoszczy i okolicy 4814
 Jezuit Mateusz, rec. 703
 Jezus Chrystus 2448, 4888
 Jeż Anna 1190
 Jeż Ignacy 9472
 Jeż Jan 4298, 6507
 Jeż Stanisław 2937
 Jeż Tomasz 6907
 Jeż ó w, pow. brzeziński 6216
 Jeżyk Maria 8955
 Jeżewo, pow. sierpecki; parafia 4844
 Jędorowicz Piotr 463
 Jędraszczyk Katarzyna 2806, 2831
 Jędraszek Sławomir 2229, 2250, 4070
 Jędraś Stanisław 1602, 3096, 5800
 Jędrowski Łukasz 3257, 6338, 6508, 8365
 Jędrusik Kalina 9285
 Jędruszek Władysław 9472
 Jędrychowska Barbara 2939
 Jędryka Stanisław, oprac. 6A
 Jędryś Robert 3048
 Jędrzyak Jacek 7585, 9779; wyd. 7297
 Jędrzejak Joanna 3551
 Jędrzejczak Alina 2188
 Jędrzejczak Laurencja Marianna 781
 Jędrzejczak Robert 6313
 Jędrzejczyk Aneta 10087
 Jędrzejczyk Beata, przedm. 6332; wyd. 6332
 Jędrzejczyk Małgorzata 1024
 Jędrzejczyk-Koziół Aleksandra 4413
 Jędrzejewska Agnieszka 4597, 4669, 4708, 5677, 8475
 Jędrzejewska Bogumiła 6405
 Jędrzejewska Joanna, red. 9840
 Jędrzejewska Patrycja 2085
 Jędrzejewska Sylwia 4489; red. 2059
 Jędrzejewski Bolesław 8062
 Jędrzejewski Jan 6003
 Jędrzejewski Przemysław 4982
 Jędrzejko Paweł 4728
 Jędrzejowicz Jan 3021
 Jędrzejowska Maria 5554
 Jędrzejów, woj. świętokrzyskie 1582, 1926, 7302, 7927
 Jędrzejka Aleksandra 3724
 Jędrzejki Jakub 6908
 Jędrzejki Łukasz 4406, 9633
 Jękot Tomasz, red. 3869
 Jęzorz zob. Sosnowiec
 Jirásek Ondřej 4738
 Jirásek Zdeněk 4738
 Joachimiak Grzegorz 975
 Joaneli Sylwester 7228
 Joannici 1404, 2490, 2802, 4738, 6635, 6643
 Joasia. Siłaczka z Lgoty 5413
 Jobke-Fus Agnieszka, red. 4145
 Jockusch Laura 2884
 Joć-Adamkowicz Iwona, red. 5383, 8998
 Jodczyk Krzysztof 2802
 Jodko-Narkiewicz Witold 4596
 Jodkowski Marek 7586
 Jodliński Leszek 1477, 2848
 Jodłowski Miłosz 6331
 Joël Manuel 2346
 Johannisdorf zob. Jaśkowice
 Johansen Hjalmar 2572
 John F. Kennedy – lekcje dla współczesności 2681
 Johns Andreas 2118
 Jokiel Edward, red. 5281
 Jolenta, bł. 2085
 Joliot-Curie Irène 5971
 Jomsborg, legendarna osada wikingów u ujścia Odry 635, 6604
 Jonak Danuta 41
 Jonca Magdalena 7587
 Jones Sidney 3897
 Joniec Grzegorz 5089
 Joniec Jarosław, red. 8930
 Jońca Adam 1478
 Jońca Maciej 4495, 4503
 Jończy Romuald 2185
 Jończyk Grzegorz 10009
 Jończyk Marek 5129, 5130; przedm. 8929; wyd. 8929
 Jop Robert 897; wyd. 6736
 Jopek Dorota 3681
 Jordan Cezary, przedm. 4873
 Jordan Henryk 3074
 Jordan, rzeka w Azji i na Bliskim Wschodzie 2884
 Jordanes 2508
 Jordania 2026, 2769
 Jordanow Aleksander 4542
 Jordanowie, rodzina 5069
 Jordanów, pow. suski 8057
 Joszko Bernard 3725, 4273, 4815, 5551, 8366
 Joteyko Józefa 5292, 5346
 Jozafat Kuncewicz, św. 4897
 Józef, król Chazarii 2249
 Józef, św. 3602, 3952, 4868
 Józef I, cesarz 4541
 Józef II, cesarz 7404, 7735, 7736
 Józef Bilczewski, św. 4750
 Józef Flawiusz 2270, 2384
 Józef Kostrzewski 2977
 Józef Kotarbiński. Życie i dzieło 5667
 Józef Kowalski, bł. 5592
 Józef Piłsudski – idee, tradycje, nawiązania 4582
 Józef Piłsudski na Syberii 5879
 Józefa Koziieleckiego życie z nauką splecione 5682
 Józefczyk Mieczysław 5593
 Józefiak Piotr 778; współpr. 5206
 Józefiak Sławomir 5131
 Józefowicz Anna 3373
 Józefowska Anna 6375, 6376; przedm. 6376; red. 6376
 Józefów, pow. biłgorajski 8050
 Józefów, pow. miński 6217
 Józefów-Czerwińska Bożena 2404, 4831
 Józków Beata 740, 741
 Józwiak Dariusz 2192
 Józwiak Ewa 5132; red. 2370
 Józwiak Jarosław, red.
 Józwiak Karol, współpr. 1598
 Józwiak Magdalena 2895
 Józwiak Rafał 7924; przedm. 7924; red. 7924
 Józwiak Sławomir 2489, 2803, 5227, 6201, 6509, 6510
 Józwiak Stanisław 38
 Józwiak Waldemar 5581
 Józwiak Wojciech 1893, 2295, 2818
 Józwiak Zenon, red. 1436
 Józwik Anna 3681
 Juberías Carlos Flores 4453
 Jubileusz 100-lecia akademickich studiów rolniczo-leśnych 3097
 Jubileusz 100-lecia Państwowego Gimnazjum i LO w Rawiczu 3098
 Jubileusz Jerzego Pinińskiego 504
 Jubileusz pięćdziesięciolecia Instytutu Inżynierii Lądowej Politechniki Poznańskiej 3099
 Jubileusz Zespołu Szkół Technicznych w Rybniku 3100
 Jubileuszowa Księga Pamięci „Non Omnis Moriar” 5133
 Jučas Mečislovas 2347
 Jucewicz Jolanta 4040
 Juchniewicz Katarzyna 1260
 Juchnowski Jerzy 2682
 Juchnowski Rafał 2682
 Juchowski Piotr 9550; rec. 5409
 Juda Maria 3442, 6909
 Juda Tadeusz, św. 4936
 Judasz Iskariota 2834
 Judea 2270, 2385
 Judycki Maksymilian 4168, 5346
 Judycki Zbigniew Andrzej 5134, 5135, 5534; red. 4168, 5346
 Judzińska Natalia 4459, 8367
 Juga-Szymańska Anna 6390
 Jugosławia 2209, 2223, 2736, 2742, 2774, 3886, 4739, 8894, 9904, 9442
 Jugosławia wobec Serbołużyczan i Łużyc 2209
 Jugowice, pow. wałbrzyski 4272
 Jujeczka Stanisław 893, 2827
 Julian Apostata, ces. rzymski 3074
 Julkowska Violetta 595, 3325, 3364, 4971; przedm. 4971; red. 4971
 Junak 3163
 Junczewicz Alina 10152
 Jüncke Fryderyk Wilhelm 3649
 Jund al-Urdunn, dawna prowincja 2391
 Jundziłł Stanisław Bonifacy 6939
 Junes Tom 9948
 Jung Edward 4745
 Jung Peter 2578
 Jünger Ernst 3412

- Jungowski Wincenty 5594
 Juniszewski Maciej 1995; rec. 2893, 9690
 Junker Ullrich 6327
 Junkiert Maciej, red. 1660
 Jurczyk Anna 1259
 Jurczyńska-Kłosok Agnieszka 6331
 Jurecki Krzysztof 1578, 1583, 3548; red. 1578
 Jurek Krzysztof 742
 Jurek Marek 2675
 Jurek Tomasz 2524, 4985, 6511, 6576; polem. 6511; rec. 3242, 6564
 Jureńczyk Łukasz 2683
 Jurewicz Aldona Rita 4495
 Jurgoński Marek 3364
 Jurgó w, pow. tatrzański 3811, 7354
 Jurkevičius Andrius 4504
 Jurkiewicz Cezary 3726
 Jurkiewicz Hanna, oprac. 1005
 Jurkiewicz Henryk 2821
 Jurkiewicz Jan 595
 Jurkiewicz Jan (1957–2020) 1479, 5595, 9634
 Jurkiewicz Kacper 4617
 Jurkiewicz Przemysław 4727
 Jurkiewicz Urszula 10088
 Jurkin Stanisław, red. 10063
 Jurkowiec Tadeusz 3821
 Jurkowlaniec Grażyna 6910
 Jurkowlaniec Tadeusz 3552
 Jurkowska Elżbieta A. 6911; red. 3411
 Jurkowska Hanna 1019
 Jurkowska Katarzyna, wyd. 10033
 Jurkowska Monika 5013
 Jurkowska-Zeidler Anna 4516
 Jurkowski Adam 2821
 Jurkowski Marek 5813
 Jurkowski Roman 3453, 4626, 7427
 Juros Józef Tomasz 4274
 Jurowlany, pow. sokólski 3808
 Juruś Jagoda 1727
 Juryńowie, rodzina 2814
 Jusiak Paweł 4656
 Jusiak Roman 3101
 Jussis Wincenty 9154
 Justyn, św. 2270
 Justyna Maja, tl. 8076
 Justyniarska-Chojak Katarzyna 6912
 Jusupović Adrian 1850, 1857, 5902, 5903
 Jusupović Monika Anna 6913; rec. 7116
 Juszcak Dominika 4297; red. 4297
 Juszcak Elżbieta 6336
 Juszczyk Krzysztof 4041
 Juszyński Jakub 4118
 Juściński Rafał 760; red. 152
 Juško Edmund 8357; wyd. 9258
 Juško Paweł, wyd. 9258
Jutrzenka 7673
 Jutrzenka-Supryn Dorota 1974
 Jüttemann Andreas 4275
 Juwenalia historycznojęzykowe 3258
 Juwenalis (właśc. Decimus Iunius Iuvenalis) 2391
 Juzepczuk Monika 6512
 Juzwa Nina 3676
 Juzwenko Adolf, red. 126
 K listej Jurija Bruska 9314
 K.F. 7879
 Kabacińska Anna 1544
 Kabaciński Jacek 6388
 Kabat Małgorzata 3171; red. 3171
 Kabata Jacek Andrzej, oprac. 6A
 Kabatek Mateusz, rec. 8184
 Kabattek Dominik Norbert 5209
 Kabzińska Iwona 2091
 Kac, sytość i głód 4276
 Kacerowska Dagmara, oprac. 1049, 1050
 Kachel Jacek 5772
 Kachel Krystyna 3889
 Kachel-Szyjka Joanna 694; red. 694
 Kachyňa Karel 9945
 Kačmar Marià 2828
 Kacperczyk Urszula 680
 Kacprzak Dariusz 453, 1368; red. 1367, 1368
 Kacprzak Krystyna 376
 Kacprzak Marta 4119
 Kacprzak Marta M. 5397
 Kacprzak Michał 6279, 8368
 Kacprzak Pius 8369
 Kacprzakowie, rodzina 9166
 Kačur Irina Bogdanivna 978, 3445
 Kacwin, pow. nowotararski 2171, 3810
 Kacwin Jan 4458
 Kaczan Wojciech 4277
 Kaczanowicz Wiesław 4086; red. 168
 Kaczanowski Longin 2820; przedm. 7323
 Kaczawa, lewy dopływ Odry 3760
 Kaczkowski Zygmunt 3343, 3373
 Kaczmarczyk Izabela 4976
 Kaczmarczyk Kazimierz 778, 5596
 Kaczmarczyk Leszek, red. 4169
 Kaczmarczyk Maria 4166
 Kaczmarczyk-Gwóźdź Bożena, rec. 2108
 Kaczmarczykowie, rodzina 8067
 Kaczmarek Benon 5597, 5597
 Kaczmarek Czesław 9472
 Kaczmarek Hieronim 2940
 Kaczmarek Ilona Cecylia 1603; wyd. 6771
 Kaczmarek Jakub 3680
 Kaczmarek Jarmila 6473
 Kaczmarek Krzysztof 4778, 6513
 Kaczmarek Łukasz 1065, 1281, 1285; przedm. 1285, 1286; red. 1285, 1286
 Kaczmarek Maciej 6372
 Kaczmarek Marian 3401
 Kaczmarek Ryszard 2658, 6179, 6299, 9148; uzup. 8899
 Kaczmarek Stanisław 8063
 Kaczmarek Wojciech 3108
 Kaczmarek Zofia 2831
 Kaczmarska Patrycja 2025
 Kaczmarwski Krzysztof 4660, 9070
 Kaczmarzyk Jan 2812
 Kaczmarzyk Janusz 5598
 Kaczoch Mateusz, red. 4509
 Kaczor Ewelina 6514
 Kaczor-Scheitler Katarzyna 3406
 Kaczorowska Antonina 4352
 Kaczorowska Teresa 430, 5136
 Kaczorowska Weronika 5991
 Kaczorowski Andrzej W. 4583, 9550, 9792, 9796, 9980
 Kaczorowski Bartosz 2684
 Kaczorowski Robert 3944
 Kaczorowski Ryszard 1409
 Kaczorowski Teofil 2978, 5599
 Kaczorowski Włodzimierz 6914
 Kaczory, pow. piłski 5142; gmina 6218; region 5142
 Kaczyńska Danuta, pseud. Lena 3197
 Kaczyński Adam Rafał 4644
 Kaczyński Bartłomiej 2065, 4120
 Kaczyński Jarosław 4752
 Kaczyński Maciej, fot. 1502
 Kaczyński Zygmunt 2802
 Kaden-Bandrowski Juliusz 8064
 Kader Bronisław 5449
 Kadłubek Wincenty zob. Wincenty Kadłubek, bl.
 Kadłubek Zbigniew, oprac. 7277
 Kadłubiec Daniel 3217; przedm. 7301
 Kadłubowska Joanna 1751
 Kadra oficerska Legionów Polskich 7297
 Kadrow Sławomir 2042
 Kadzidło, pow. ostrołęcki; region 2149
 Kaemmerer Ludwig 996, 1006
 Kafar Marcin 2091
 Kafel Małgorzata, tl. 8166
 Kafel Roman 9071
 Kaganović Al'bert 2884
 Kahlenberg zob. Wiedeń
 Kahn Louis 3679
 Kahn-Caselli Hélène 3921
 Kaim Agnieszka Aysen 4986
 Kaim Dominik 7827
 Kaiper-Miszulowicz Aleksandra 719
 Kairiükšis Vytautas 1367
 Kajczyk Adam 9072
 Kajczyk Agnieszka 2853
 Kajda Jan 9794
 Kajdańska Aleksandra 6915
 Kajdański Jarosław 9315; red. 5318
 Kajewska Alina 6235
 Kajfasz Paweł 3623
 Kaji Sayaka 7427
 Kajka Michał 444, 5220
 Kajkowski Kamil 2025, 4145, 6372, 6471, 6515; rec. 4930
 Kajmany, wyspy na Morzu Karaibskim 2239

- Kajsiewicz Hieronim 4590
 Kajtoch Wojciech 9852
 Kajzer Leszek 5600
 Kakowski Aleksander 7713, 7955
 Kal Elżbieta 3553
 Kalaga Joanna 6516
 Kalandyk Walenty 5601
 Kalarus Tomasz, fot. 1110
 Kalb Emanuela 5602
 Kalbarczyk Agnieszka, współpr. 1518
 Kalbarczyk Jarosław, współpr. 8425
 Kalbarczyk Sławomir 600, 9073, 9148; przedm. 9148; red. 9148
 Kalczyński Krzysztof 3890
 Kaldenbach Krzysztof 5220
 Kalecki Michał 2815
 Kalejdoskop. Wystawa wykładowców 1394
 Kalendarium 2019. 1069
 Kalendarium 2019–2020. 337
 Kalendarium 40-lecia Komisji Zakładowej 4278
 Kalendarium działalności członków Koła Naukowego Historyków Studentów KUL 761
 Kalendarium Towarzystwa Karpackiego 340
 Kaleta Andrzej 3319
 Kaleta Przemysław 1832, 6916
 Kaleta Tomasz 7588
 Kaletowa Lena 969
 Kałęba Beata 3326
 Kalicki Leszek, wyd. 8136, 8137
 Kalifornia 7569
 Kalik Judith 2891
 Kalin Arkadiusz 3364, 9635
 Kalina Dariusz 6221, 6222, 6351, 7589, 7590
 Kaliningrad (Königsberg, Królewiec), Rosja 3148, 3386, 3471, 5220
 Kalinowscy Daniel zob. Kalinowski Daniel
 Kalinowska Anna 6917; red. 6993
 Kalinowska Dorota 2119, 5515
 Kalinowska Emilia, red. 1376
 Kalinowska Maria 4752, 5580, 7591
 Kalinowska-Bouvy Agata 5346
 Kalinowska-Witek Barbara 7592, 8370
 Kalinowska-Wójcik Barbara 6179, 7593
 Kalinowski Daniel 3327, 3364, 5428; przedm. 5428; red. 5428, 8101
 Kalinowski Emil 5587, 6918, 6919, 6920; współpr. 6927
 Kalinowski Leon 4695
 Kalinowski Mariusz, przekł. 5351
 Kalinowski Mirosław 10160
 Kalinowski Piotr 1584
 Kalinowski Wojciech 37
 Kalinówka Królewska, pow. moniecki 6219
 Kalinówka zob. Wolica, prawy dopływ Wieprza
 Kaliński Andrzej 6249
 Kaliński Dariusz 2194
 Kaliński Janusz 587, 4279, 8596, 9636, 9779
 Kalisiak Patrycja, tł. 7236
 Kaliska diecezja ewangelicka 4793
 Kaliski Bartosz, rec. 6024
 Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk 347
 Kaliskie województwo 6953, 6958
 Kalisz Anna 4522
 Kalisz Katarzyna 807
 Kalisz Lukasz 4220; red. 4220
 Kalisz Maciej 4193, 4195
 Kalisz Michał 9074
 Kalisz Tomasz 4541, 4778, 9637
 Kalisz Zbigniew 4615
 Kalisz, woj. wielkopolskie 219, 283, 284, 331, 347, 348, 807, 832, 1606, 2790, 2861, 2988, 3201, 3440, 3514, 3688, 3967, 3981, 4180, 5061, 5494, 5712, 5912, 7543, 7817, 7934, 7949, 8238, 8621, 8990; powiat 7749, 7976, 8190; region 1239, 4101, 4862; Szecypiorno 7934
 Kaliszczak Paweł 10089
 Kaliszewska Małgorzata 3102
 Kaliszewski Andrzej 3498, 9638
 Kaliszuk Jerzy 1768, 7594
 Kaliszuk Magdalena 7595
 Kaliściak Krzysztof 6180
 Kalitka Helena 3103
 Kalka Piotr 2025, 10041
 Kallalas Piotr 9639
 Kallas Marian 4516, 5603
 Kalle Johann 6628
 Kalniet Sandra 1673
 Kalno zob. Dąbrowa Białostocka
 Kalo Johann 6628
 Kalusiński Jerzy 7341
 Kalusiński Tadeusz 7341
 Kalwaria, Litwa 7041
 Kalwaria Pałacowska, pow. przemyski 4802
 Kalwaria Zebrzydowska, pow. wadowicki 3401, 5611
 Kalwat Wojciech 743, 1549, 4280
 Kalwin Jan zob. Calvin Jean
 Kała Grzegorz 8371
 Kałamajska-Saeed Maria 678, 2802; rec. 3587
 Kałamarz Wojciech 3945
 Kałczewiak Mariusz 2891
 Kałdowo, pow. malborski 9112
 Kałduński Marcin 4531
 Kałdus, pow. chełmiński 6656
 Kałudziński Władysław 5364
 Kałuża Klaudiusz 9316
 Kałuża Sławomir 1873
 Kałuża Zenon 704
 Kałużna-Czaplińska Joanna 6376, 6419
 Kałużny Józef Cezary 2286
 Kałużny Mariusz 4890
 Kałwa Dobrochna 2822
 Kałwa Piotr 9472
 Kałwak Wiktoria 8372
 Kambodża 2757, 2775
 Kamczyk Wojciech 2405
 Kameduli 3603, 3734
 Kamienna, Bośnia i Hercegowina 4751
 Kamienna na Warszawskiej 8. 8832
 Kamienna Szlachecka, pow. kartuski 6418
 Kamieniec, pow. siedlecki 6311
 Kamieniec Podolski, Ukraina 1910, 1970, 4718, 4728, 6758, 7211
 Kamienniecka diecezja 7912
 Kamienna, lewy dopływ Wisły 4448
 Kamień Pomorski, woj. zachodniopomorskie 1830, 2821, 6656, 7073
 Kamieńczyk, pow. wyszkowski 1084
 Kamiński, pow. radomszczański 3569
 Kamińska Anna 1327, 3347
 Kamińska diecezja 5157
 Kamiński Andrzej 784, 2803; oprac. 2284
 Kamiński Gustaw 7547
 Kamiński Krzysztof 8279; red. 4783
 Kamilianie 4767
 Kaminskij Bronislav Vladislavovič 4666
 Kamińska Anna 5554, 9151
 Kamińska Anna Małgorzata 71, 8373
 Kamińska Elżbieta 2939
 Kamińska Estera Rachela 3319, 7298
 Kamińska Janina 3203, 6921, 6922
 Kamińska Justyna 3727, 6517
 Kamińska Katarzyna, red. 10041
 Kamińska Krystyna 4244, 5361
 Kamińska Małgorzata, red. 54
 Kamińska Marzanna 5604
 Kamińska Monika 6208
 Kamińska Renata 2406, 4495
 Kamińska Wanda 2085; red. 2085
 Kamińska-Chelminiak Kamila 9640, 9641, 9642
 Kamińska-Chmielarczyk Iwona 6303
 Kamińska-Kwak Jolanta 7447
 Kamińska-Samek Krystyna 9317
 Kamińska-Szmaj Irena 3259
 Kamiński Aleksander 5605
 Kamiński Bronisław 2827
 Kamiński Bronisław (1919–1996) 3295
 Kamiński Bruno 9643
 Kamiński Franciszek 5606
 Kamiński Hadrian, oprac. 48
 Kamiński Ireneusz 2251
 Kamiński Jacek 3728

- Kamiński Jarosław 4816
 Kamiński Łukasz, oprac. 1386, 1518
 Kamiński Marek Kazimierz 5607, 5608, 5609
 Kamiński Marek M. 5659
 Kamiński Mariusz, tł. 1529
 Kamiński Rafał 1240
 Kamiński Romuald, przedm. 4857
 Kamiński Stefan 9317
 Kamiński Zdzisław 7299
 Kamionka, pow. kędzierzyńsko-kozielski 313
 Kamionka Lucjan W. 1727
 Kamionka Strumiłowa, Ukraina 3983
 Kamionka Wielka, pow. nowosądecki 1811
 Kamionka Wielka, Ukraina 6738
 Kamińska Dorota 3505
 Kamler Marcin 6923
 Kamocey, rodzina 5167
 Kamocki Antoni Adolf 5167
 Kamocki Janusz 2911, 5370
 Kamosiński Sławomir 8596, 9779
 Kampenhausen Jan Joachim 613
 Kamrowska Agnieszka 2276
 Kamuntavičienė Vaida 6924, 7145
 Kamusella Tomasz 2685
 Kamyk Kamiński Jan Stanisław, red. 5282
 Kanaan 2439
 Kanada 2242, 2921, 3434, 4963, 5302, 5346, 6221, 9248
 Kanafocka Patrycja 8757
 Kanak Mateusz 2686
 Kanarek Beata 5453
 Kanarek-Równicka Anna 10016
 Kanas Błażej 9644
 Kanclerz Krzysztof 8374
 Kandziora Tomasz H. 4281, 8454; red. 5096
 Kanecki Oskar 6925
 Kania Agnieszka 8375; oprac. 5611
 Kania Emanuel 5610
 Kania Józef, oprac. 5611; przedm. 5611
 Kania Krzysztof 5236; wyd. 8957
 Kania Leszek 4536, 8376; rec. 4700
 Kania Małgorzata 2687
 Kania Natalia 829
 Kania Piotr 9645
 Kania Rafał 4567
 Kania Wiesław 9645; uzup. 8942; wyd. 8942
 Kania Władysław (1914–1990) 5611
 Kania Władysław (ur. 1929) 8942
 Kaniecki Przemysław 1191
 Kaniewska Anna 1480
 Kaniewska Bogumiła 6134
 Kanik Józef 6306
 Kanior Tomasz 3681
 Kaniowska Katarzyna 3004
 Kaniowska Teresa 4752
 Kaniów, Ukraina 7035
 Kanonicy regularni 699, 3647, 3453, 3614, 3817, 3918, 4859, 6532, 7817
 Kanoniczak Tomasz 4727
 Kanoniczki regularne 6907
 Kansy Andrzej 363, 3485, 3486
 Kantata i oratorium w historii kultury polskiej 3946
 Kantecki Antoni 5612
 Kantecki Jarosław 5612
 Kantor Robert 8279; red. 8279
 Kantor Ryszard 6331
 Kantor Tadeusz 5613
 Kantoreczyk Czesław 5614
 Kantorowicz Ernst 622
 Kantowicz Ewa 8377
 Kanty od św. Juliana 7101
 Kantyka Jan 9075
 Kantyka Sławomir 9075
 Kantyka Zbigniew 9075
 Kanustân Ganna 8622
 Kańkowski Michał 7741
 Kański Jacek Jerzy 5346
 Kapalscy, rodzina 5332
 Kapala Adriana 597, 885
 Kapecki Jerzy 4244
 Kapica Jan 4787
 Kapica Marian 3217
 Kapiszka Jolanta 2821
 Kapitan Joanna 1760
 Kapitanowi-legendzie w 130 rocznicę urodzin 5757
 Kapka Marcin 5137
 Kapla Wiesław 2065
 Kaplice i krzyże przydrożne w moim mieście 1298
 Kapliczna Góra, wzniesienie w Górach Opawskich 9167
 Kaplan Chaim Aron 8833
 Kapłon Jan 5138
 Kapłon Jerzy 4042, 4043, 6331; przedm. 4015
 Kapłon Marcin 4941, 4952
 Kapłonowie, rodzina 5138
 Kapolka Józef 8297
 Kappeler Andreas 585
 Kaprał' Miron Mikolajovič 4460; rec. 6770
 Kaproń Andrzej 721
 Kaproń Maciej 9550, 9998
 Kaptur Kamil 4282
 Kaptur Paweł, red. 2228
 Kapucyni 781, 853, 3599, 3754, 5634, 7340, 7524
 Kapusta Bogumiła 4509
 Kapusta Monika 4522
 Kapusta Piotr 4987
 Kapusta Wojciech 4770
 Kapuściak Bartosz 4517, 4660, 9646, 9905, 9906
 Kapuścik Jerzy 3391
 Kara Antoni 5615
 Kara Franciszek 5616
 Kara Jan 5615
 Kara Stanisław 2896
 Karaiby 2239, 2240
 Karaimi 432, 708, 2249, 2843, 2863, 2881, 2882, 2888, 5005, 7279, 8088, 8566
 Karalenak Uladzimir 8274
 Karalus-Kuszczak Marta 1282
 Karamzin Nikolaj Mihajlovič 2556
 Karas Marcin 2979
 Karasińska Małgorzata 3966
 Karasińska Marta 3895
 Karasiński Edward, przedm. 5556
 Karaskiewicz Katarzyna 8271; przedm. 8271; red. 8271
 Karasowski Maurycy 7490
 Karaszewski Włodzimierz 4271
 Karaszewski Zbigniew, oprac. 8474
 Karaś Dorota 6065
 Karaś Norbert 1996
 Karaś Zofia 8065
 Karbarz-Wilińska Joanna 8378; tł. 8903
 Karbowski Antoni 2940
 Karbowski Arkadiusz 4666
 Karbowniczek Tomasz 4743, 8379
 Karbownik Krzysztof 455
 Karbowska-Berent Joanna 4125
 Karcz Andrzej, rec. 5524
 Karcz Dominik 3648
 Karcz-Taranowicz Eugenia 3217, 5605
 Karczew, pow. otwocki 3647
 Karczewska Anna 5013
 Karczewska Helena 2407
 Karczewska Joanna 4898, 6171, 6518
 Karczewska Małgorzata 2803
 Karczewska Wanda 9825
 Karczewski Dariusz 4837, 4898, 6171; red. 4898, 6171
 Karczewski Jakub 4731
 Karczewski Leszek 993
 Karczewski Maciej 2803, 6392
 Karczewski Paweł 4817
 Karczewski Piotr 2688
 Karczewski Stanisław, przedm. 3416
 Karczewski Stefan 7287
 Karczmarek Łukasz 5425
 Karczówka zob. Kielce
 Karczun Zbigniew 4166
 Kardas Alina 2801
 Kardas Mariusz 3048, 4735
 Kardasz Lidia 598, 1070
 Kardasz Stanisław 4761
 Kardała Piotr, przedm. 5364
 Kardynał Bolesław Kominek 9647
 Kardys Piotr 3443, 4448, 4738; red. 3159
 Kardys Wojciech 3729
 Karelia 4595
 Kargil, Indie 3886
 Kargol Anna 2083, 6000; przedm. 2083, red. 2083
 Kargol Tomasz 7164, 7404, 7596, 7739; red. 7164, 7404, 7735, 7736, 7741; wyd. 6738

- Kargowa, pow. zielonogórski 4069
 Kargul Roman Andrzej 6336
 Kariera w optyce prywatności 7597
 Karkocha Małgorzata 460, 461, 4708, 4728, 7226; oprac. 7336; przedm. 7309; red. 7226; wyd. 7309, 7336
 Karkonoski Park Narodowy 5392
 Karkonosze 1010, 1607, 3365, 3368, 3555, 4029, 4066, 4067, 5083, 6327, 6941, 7059, 9159, 9851; Góry Olbzymie 4089
 Karkut Marcin, red. 2300
 Karlak Weronika 3446
 Karlina Oksana 4737
 Karlińska Izabela 994, 1003
 Karlsztejn, Czechy 4837
 Karłowicz Jan 7286
 Karłowicz Mieczysław 1481, 1481, 4002, 7837
 Karłowska Maria zob. Maria Karłowska, bl.
 Karłowska-Kamzowa Alicja 477
 Karmelici 1841, 2824, 3433, 3972, 4516, 4839, 6489, 7101, 7102, 7111
 Karmelici bosci 677, 1841, 4682, 4797, 4867, 6714, 8493, 9305
 Karmelitanki 4861, 4953
 Karmelitanki bosc 4822, 7047, 7048
 Karmelitanki Dzieciątka Jezus 4953
 Karmin zob. Postolin
 Karnálük Vital' Rygoravič 7598
 „Karnawał” po amerykańsku 9318
 Karnicki Jan 7776
 Karnicki Justynian 996
 Karnicki Rafał 1697, 3693, 3694
 Karniej Edward 3821
 Karniewski Kajetan 3406
 Karol Boromeusz, św. 2590, 2591
 Karol Irzykowski. Człowiek sporu 3328
 Karol VI, cesarz 7061
 Karol XII, król Szwecji 4728, 6958
 Karol IV Luksemburski 4738
 Karol Lipiński. Życie, działalność, epoka 3947
 Karol-Chudy Aleksandra 1296
 Karolak Elżbieta 5834
 Karolak Jerzy, il. 2099
 Karolczak Waldemar 3730
 Karolczuk Jolanta Katarzyna, red. 2811
 Karolczuk Monika 775
 Karolewicz Anna, współpr. 8811
 Karolewicz Grażyna 8380
 Karolewo, pow. kętrzyński 6253
 Karolewo, pow. sępoleński; obóz 9172
 Karolewska Henryka Ewa 892, 5565
 Karolina Ansbach, królowa Wielkiej Brytanii 6834
 Karolingowie 2241, 2544, 6604
 Karolus Stanisław Jan 8066
 Karp Chryzostom 6926
 Karp Józef Michał 6750
 Karp Julianna 3554
 Karp Paweł 6519
 Karp Sławomir 6926
 Karpacz, pow. karkonoski 2277
 Karpaty 340, 472, 2026, 2854, 2860, 4042, 4483, 4489, 6331, 6381, 6395, 7435, 7474; Wschodnie 3365, 4086, 6381, 7411, 7475, 7496, 7926; Zachodnie 6381
 Karpeta Paulina 3329
 Karpiak, wzniesienie w Sudetach Wschodnich 577
 Karpińska Grażyna Ewa 1635
 Karpińska Karolina 3104, 7780; red. 7780
 Karpińska Małgorzata 2815; przedm. 6344; rec. 7395; red. 6344
 Karpińska Maria 8067
 Karpińska Monika 3406
 Karpińska-Białek Katarzyna 5139
 Karpińska-Kołaczek Monika 1962, 1963
 Karpiński Andrzej 6927
 Karpiński Franciszek 3406
 Karpiński Rafał 2815
 Karpiński Tomasz 4728
 Karpova Tatána L'vovna 3545
 Karpowicz-Słowikowska Sylwia 3373
 Karpus Zbigniew 1978, 4730, 8361
 Karren Tamara 3322
 Karski Jan 3468, 5617, 8981
 Karski Kamil 1115
 Karski Kozielewski Jan zob. Karski Jan
 Karst Lesław 4283
 Karszo-Siedlewski Tadeusz 5618
 Karta 149
 Karta Florencka 1707
 Kartagina 2470, 4708
 Kartał, Ukraina 2380
 Kartasiński Kamil 2826, 9550
 Kartki na życie – życie na kartki 859
 Kartki z dziejów igołomskiego powiatu 6208
 Kartuskie Zeszyty Muzealne 150
 Kartuzy, woj. pomorskie 150, 1085, 1086, 4239, 5481, 5678; gmina 5176; powiat 7488
 Karty z dziejów zamku książęcego w Szczecinie 7371
 Karwacka Weronika 5604
 Karwacki Alojzy 3623
 Karwala Marek 3366, 5619
 Karwat Janusz 2831, 4892
 Karwecka Agata 4121
 Karwowska Iwona 1368; oprac. 1368; red. 1368
 Karwowska Janina 8834
 Karwowski Ryszard Dominik 6256
 Karykowska Kamila, tl. 2069
 Kasabała Tadeusz 4900; red. 3050, 5154
 Kas'ánov Georgij Volodimirovič 8658
 Kaschny Adolf 9810
 Kasenčákova Zuzana 3732
 Kasiborski Andrzej 1708, 3733
 Kasińska-Metryka Agnieszka 3498
 Kasiński Krzysztof 2228
 Kasiski Friedrich Wilhelm 5248
 Kasparavičius Algimantas 4547
 Kasparek Norbert 599, 3148, 5421, 5422; red. 133
 Kasper Magdalena Alicja 4070
 Kasparavičius Algis 4547, 8617
 Kasperek Tadeusz 5413
 Kasperkiewicz-Moralewska Katarzyna 3347
 Kasperowicz Bożena 1325
 Kasperowicz Ryszard, red. 93
 Kasperski Jakub 10130
 Kasperski Robert 2508, 2509, 2524; polem. 2509
 Kasprowicz Jan 5667, 7933
 Kasprowicz Jan (ur. 1946) 5634
 Kasprowicz Karol 327, 529, 2252
 Kasprowicz Wincenty 4818
 Kasprowy Wierch, szczyt w Tatrach 1964
 Kasprzak Adam 2025
 Kasprzak Aleksandra J. 679
 Kasprzak Andrzej, przedm. 2025; red. 2025
 Kasprzak Karolina 2948
 Kasprzak Krzysztof, rec. 4368
 Kasprzak Małgorzata 2068
 Kasprzak Marta 6404, 6473
 Kasprzak Michalina 2940
 Kasprzak Zenon 6230
 Kasprzycka Ilona Karina 2719
 Kasprzycki Marcin 9648, 9649, 9980
 Kasprzycki Remigiusz 2275, 2579, 8381
 Kasprzyk Damian 4447
 Kasprzykiewicz Wilhelm Jakub 5620
 Kassenberg Andrzej 4166
 Kassna-Czekaj Nina 6279
 Kastory Andrzej 2689; rec. 4570, 8640
 Kastrau Katarzyna 4044
 Kastylia 4628
 Kasza Andrzej 9650
 Kasza Damian 4691
 Kasza Ryszard 6286
 Kasza Tomasz, red. 4354
 Kaszëbi w III RP 7321
 Kaszewski Marek 5428
 Kaszkowiak Bronisław 1810
 Kaszmir 3886
 Kaszów, pow. krakowski; Wielka Droga 6208
 Kaszuba Zbigniew 2043
 Kaszuby, Kaszubi 85, 1085, 1086, 1261, 1993, 2116, 2921, 2941, 3271, 3277, 3321, 3327, 3364,

- 4579, 4633, 4689, 4831, 4994, 5014, 5031, 5123, 5140, 5207, 5428, 5795, 5828, 6054, 6281, 6316, 6331, 6382, 7113, 7854, 8101, 9005, 9852
- Kata Eurydyka 3635
- Katalog druków XVI wieku z historycznej kolekcji Ossolineum 979
- Katalog druków śląskich XV–XVIII w. 970
- Katalog fotografii ze zbioru Aleksandra Czolowskiego 958
- Katalog mikrofilmów Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych 306
- Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej 959
- Katalog rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu 976
- Katalonia 2812, 2815, 2940
- Katan Aleksandra 4352
- Katarzyna Celestyna Faron, bł. 4775
- Katarzyna Habsburżanka, królowa 6977
- Katarzynki 4299, 6924
- Katarzyńska Elżbieta 6127
- Katedra Grafiki Artystycznej Akademii Sztuk Pięknych 3105
- Kather Linus 2348
- Katinaitė Deima 7599
- Katon (właśc. Marek Porcjusz) 4495
- Katowice 415, 424, 485, 765, 807, 829, 833, 834, 922, 1010, 1087, 1088, 1291, 1292, 1293, 1294, 1296, 1297, 1557, 2826, 3004, 3460, 3645, 3779, 4008, 4284, 4468, 4536, 4928, 4937, 5086, 5114, 5743, 8016, 8037A, 8151, 8318, 8460, 9045, 9046, 9048, 9298, 9313, 9356, 9431, 9475, 9545, 9559, 9627, 9773, 10009, 10016; Dąb 4467; Giszowice 3153; powiat 8403; region 4406; rejencja 9075; Szopienice 9859
- Katowice i Ostrawa – dwa ośrodki przemysłowe 4284
- Katowicka archidiecezja 4787, 4928
- Katowicka diecezja 4928, 9313
- Katowickie województwo 1025, 9287, 9543, 9546, 9758
- Katō Ariko, red. 1630
- Katsch zob. Frojach-Katsch
- Katyń, Rosja 600, 1555, 1619, 4584, 4603, 4647, 4726, 4730, 5060, 5088, 5093, 5094, 5129, 5130, 5140, 5199, 5239, 5271, 5304, 5326, 5436, 5848, 5870, 8848, 8866, 8867, 8873, 8929, 9090, 9124, 9126, 9201, 9718
- Katyń massacre 600
- Katyńskie pokolenia 4584
- Käuffer Moritz 6198
- Kaufman Mendel 9175
- Kaukaz 2278, 2670, 2754, 3365, 4620, 4995, 7481, 7514, 7515, 7788, 7859, 8962; Południowy 2934; Północny 2897, 2898, 8638; region 4660
- Kaut Zofia 8068
- Kavaliauskas Vilius 1395, 1395
- Kavaliūnaitė Gina 384
- Kawa Janusz 1658
- Kawa Leszek 2274
- Kawa-Rygielska Joanna 4238
- Kawala Wojciech 3886
- Kawalec Agnieszka 7600
- Kawalec Krzysztof 4560, 8622
- Kawalerowicz Jerzy 3258
- Kawalerowie maltańscy zob. Joannici
- Kawaleryjskim szlakiem pielgrzymim 4695
- Kawaletz Markus 3555
- Kawalla-Lulewicz Iwona 4285
- Kawalski Jan Nepomucen 6264
- Kawalski Szymon 6264
- Kawecka-Wyrzykowska Elżbieta 10131
- Kawęcki Krzysztof, red. 5276
- Kawęczyn, pow. turecki 10096; region 10096
- Kawęczyniak 10096
- Kawiak Jerzy 5536
- Kawiński Paweł 2803
- Kawka Inga 2912; red. 2912
- Kawka Maciej 3366
- Kawka Wojciech 4467
- Kawka Zbigniew, wyd. 2212
- Kawski Tomasz 2868, 6263, 8763
- Kazachstan 7, 2932, 5209, 7304, 8811, 9066, 10038
- Kazak Taccâna 3487
- Kazakov Aleksandr Vladimirovič 6928
- Kazana Danuta 1368
- Kazana Piotr 7601
- Kazanowicz Marta 1894
- Kazanowska Wiktoria 3562
- Kazanowski Antoni 3562
- Kazań, Rosja 2806, 2810
- Kazański Arkadiusz 5865
- Kazik Mariusz 2024
- Kazimierzczak Sławomir 9319
- Kazimierzczuk Sergiusz 1016
- Kazimierz zob. Kraków
- Kazimierz, św. 2825, 2592, 4900, 7053, 7219
- Kazimierz I, książę kujawski 2803
- Kazimierz III, książę płocki 6507
- Kazimierz III Wielki 279, 1417, 1797, 1862, 2800, 4985, 5019, 6576
- Kazimierz IV Jagiellończyk 1883, 3344, 4516, 4806, 6469, 6576
- Kazimierz, pow. pucki 2025
- Kazimierz Biskupi, pow. koński 3734
- Kazimierz Biskupi. „Sancta Civitas” 3734
- Kazimierz Dolny, pow. puławski 984, 1089, 1090, 1416, 2145, 4439, 6963
- Kazimierz Kondradowicz zob. Kazimierz I, książę kujawski
- Kazimierz Kordylewski jako człowiek i astronom 2980
- Kazimierza Wielka, woj. świętokrzyskie 1482, 7273
- Kazimierza Wielka. 60 lat miasta 1482
- Kazimirski Wojciech 5621
- Kazimova Şahla 2849
- Kaznowski Piotr 10117
- Kazubowska Joanna 3556
- Kazun Dariusz 5752
- Każmierczak Adam 1726
- Każmierczak Jan, rec. 2084
- Każmierczak Paweł 1074
- Każmierczak Robert 6235
- Każmierczak Ryszard 6460, 6461, 6520; przedm. 6460, 6461; red. 6460, 6461
- Każmierczyk Adam, red. 711; wyd. 6774
- Każmierczyk Franciszek 9320
- Każmierska Elżbieta, wyd. 8879, 8951
- Każmierska Kaja 530, 2088, 9321; przedm. 2088; red. 2088
- Każmierski Piotr, wyd. 8772
- Każmierski Witold 5122
- Kąćicka Grażyna 4819, 4820
- Kąćka Eliza 341
- Kądziela Paweł, współpr. 8849; wyd. 5353
- Kądziela Piotr 3014
- Kądziółka Władysław 1658
- Kąkol Barbara 1085, 5140, 5481; oprac. 5176; red. 150
- Kąkolewski Igor 744, 4286
- Kąsinowska Róża, polem. 3718
- Kątski Apolinary 3947, 5622, 7490, 7597
- Kątski Marcin 4739
- Kąty, pow. radomszczański 1812
- Kcynia, pow. nakielski 2824, 5634, 6263; region 2024; powiat 4342
- Kedrin Ivan 4639, 4644
- Keese Kristine 8835
- Keller Dawid 1010, 8596, 9651; przedm. 1010; rec. 9561; red. 1010
- Kelles-Krauz Kazimierz 7287
- Kelles-Krauz Stanisław 7287
- Kelsen Hans 10093
- Kempa Tomasz 2824, 4806, 5739, 6929, 6930, 7201; red. 6722
- Kempińska Romualda 7569
- Kempińska Urszula 6521
- Kempiński Łukasz 2821
- Kendra Paweł 996
- Kendziorek Piotr 1396, 4287
- Kenig Piotr, red. 7358
- Kenig Robert 6208

- Kennedy Grimsted Patricia 996
 Kennedy John Fitzgerald 2681
 Kent Roman (właśc. Roman Kniker) 8069
 Kenter Janina Urszula 5623
 Kerényi Grácia 5116
 Kerner-Gubała Katarzyna 1218, 2026; przedm. 2026; rec. 2454; red. 2026
 Kernowa Zofia z Zawisów 7302
 Kersken Norbert, red. 6480
 Kerski Basil 3506; red. 1057, 1060
 Kertész Noémi 3330
 Kesselring Albert 4666, 4666
 Kettler Fryderyk Kazimierz, książę Kurlandii i Semigalii 4735
 Keturakis Stanisław 8011
 Kevey János 5116
 Keynes John Mynard 4397
 Kęczkowska Zofia 7440
 Kędelska Elżbieta, oprac. 3248
 Kęder Iwona 3623
 Kęder Wojciech 4648, 4728
 Kędrek Grażyna 5624
 Kędrzyński Adam 9779
 Kędzia Piotr 8382
 Kędziński Adam 1895, 1920
 Kędziński Adrian, wyd. 7314
 Kędziński Bogusław 5625
 Kędziński Fidelis Edward 5208
 Kędziński Maciej 3648, 9757
 Kędzierzyn-Koźle, woj. opolskie 268, 1244, 1984, 2169, 3502, 4323, 4594, 9652; Blachownia 1095; Koźle 675, 1092, 1094, 1099, 1298, 2341, 3836, 4705, 4706, 6450, 7901, 8677, 9909; księstwo kozielsko-bytomskie 6637, 6638; Miejsce Kłodnickie 4228, 6220; powiat 2846; region 278, 329, 458, 486, 1091, 1093, 1094, 1096, 1097, 1098, 9652; Kędzierzyn 4534
 Kędziora Alicja 7569, 7882; przedm. 7569, 7882; red. 7569, 7882; wyd. 7267
 Kędziora Ewa 5419
 Kędziora Łukasz 2003
 Kędziora Zenon 4288
 Kędziora-Babiński Piotr 313, 9652
 Kępa Dominik, oprac. 4167
 Kępa Zbigniew 5504
 Kępa-Mętrak Jolanta 3480
 Kępczyński, rodzina 5237
 Kępińska Krystyna 4928
 Kępiński Antoni 5626
 Kępiński Eugeniusz 1896
 Kępka Izabela 3271
 Kępno, woj. wielkopolskie 7191, 7384; powiat 3923; region 5175
 Kępski Łukasz 7602
 Kęsik Jan 4743, 9653
 Kęsik Józef (1918–2003) 5627
 Kęsik Józef (ur. 1954) 1897, 5627
 Kęsik Kamil 505, 6146, 7603, 7604
 Kęsikowa Urszula 3271
 Kęska Paweł, oprac. 5451; przedm. 5451; red. 5451; współpr. 5451
 Kęszycki Daniel 8325
 Kętrzyn, woj. warmińsko-mazurskie 4803; parafia 4803
 Kętrzyńska Anna 4516
 Kętrzyński Wojciech 1983, 5628, 7580
 Kęty, pow. oświęcimski 5862, 6174
 Kharchyshyn Olha zob. Harčišin Ol'ga
 Khasianova Leila S. zob. Hasanova Lejla Samuliovna
 Khodnev Aleksandr zob. Hodnev Aleksandr Sergeevič
 Kiánovs'ka Lúba 3947
 Kiarszys Grzegorz 1286, 7473
 Kiaupienė Jūratė 7202; rec. 2799, 6840
 Kibort Piotr 1013
 Kibyś Anatolij 4505, 8383
 Kicinger Bogdan 3948
 Kicińska Magdalena 5255; red. 5255
 Kicińska Urszula 6836, 6931; przedm. 4982; red. 4982
 Kicman Wojciech 5641
 Kidala Witold, rec. 5548
 Kidyba Andrzej 4532
 Kiebel Karol zob. Kobarski Karol
 Kiec Izolda 531, 1192
 Kiec Olgierd, oprac. 7376; tl. 7376
 Kiecko Emilia 3633
 Kiecoń Józef 5557
 Kieć Konrad 9654
 Kiedroń Józef 4284
 Kiedrowski Witold 5629
 Kiedy świat pędzi do przodu pełną parą 2580
 Kiedziuch Jan 6264
 Kieferling Krystyna 1311
 Kiejzik Lilianna 2804
 Kiekrz zob. Poznań
 Kielak Bernard 6251
 Kielak Dorota 4117
 Kielak Jerzy F. 6261
 Kielak Olga 2120
 Kielanowski Jan 5630
 Kielce 101, 230, 303, 304, 772, 776, 807, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 923, 996, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1299, 1680, 1686, 1723, 1724, 1727, 1757, 2869, 3211, 3549, 3618, 3639, 3855, 4168, 4171, 4252, 4320, 4369, 4454, 4479, 4914, 4934, 5129, 5141, 5450, 6128, 6453, 7142, 7302, 7305, 7336, 7511, 7520, 7588, 7589, 7896, 7913, 8199, 8200, 8201, 8511, 8533, 8534, 8759, 8855, 8929, 9117, 9171, 9768, 9807, 9913, 10016; Głęboboczka 6222; Herby 6221; Karcówka 3443; Kielec-
 czyzna 1549, 1680, 4448, 4743, 5141, 8608, 10120; powiat 8853, 9839; Wąsosz 7590
 Kielczanie, Warmiacy i Mazurzy 5141
 Kielecka diecezja 4369, 7673, 8233, 9472
 Kieleckie województwo 1727, 4211, 4743, 8629, 8763, 9404, 9445, 9792, 10016
 Kielich Stanisław 5631
 Kieloch Agnieszka 5203
 Kielb Zbigniew 8384
 Kielbasa Bartosz 1604, 9076; rec. 6350
 Kielbasa Grzegorz 1811
 Kielczygłów, pow. pajęczański; gmina 3724
 Kielkowo, pow. wolsztyński 6268
 Kielkowska Małgorzata 5433
 Kielkowski Jan 4045, 5433
 Kielkowski Wojciech 5887
 Kieniewicz Jan, wyd. 6697
 Kieniewicz Stefan 8615
 Kiepuszewski Łukasz 3557
 Kiera Józef 5209
 Kierczuk-Macieszko Małgorzata 3558
 Kieremkamp Waclaw 7605
 Kierepka Klaudia 9077
 Kiernikowski Paweł 5837; rec. 1670, 4339
 Kiernoza, pow. łowicki 3647
 Kiernożycki Włodzimierz 3239
 Kierocińska Teresa 4953
 Kieroń Paweł 2121, 4988
 Kierońscy, rodzina 5179
 Kierska-Hoffmannowa Ewa 5632
 Kierski Krzysztof Andrzej 9472, 9689
 Kiersnowo, pow. bielski, woj. podlaskie 7300
 Kiersnowski Marian 7300
 Kiersnówek, pow. bielski, woj. podlaskie; Majorowizna 7300
 Kieruj Jadwiga 5142
 Kierzek Andrzej 2981, 4312, 5133
 Kierzek Jan 8535
 Kierzek Wojciech 8535
 Kierzkowska Bożena 3007
 Kierzkowski Michał 601
 Kieseler Andreas 6604
 Kietlińska Anna, wyd. 8878
 Kietliński Marek 807, 1248, 4289; przedm. 807; red. 807
 Kieźun Piotr, współpr. 8067
 Kihara Makiko 1660
 Kijak Bronisława 9076
 Kijak Jan 9076
 Kijas Artur 2939, 2810, 6522
 Kijek Kamil 8385; red. 2873, 2874
 Kijewska Agnieszka 2241
 Kijewski Stanisław 7287
 Kijonka Justyna 9655
 Kijowska archidiecezja 4751
 Kijowski Jerzy 6301

- Kijowski Maciej 5143, 9656, 9657
- Kijowskie województwo 6942
- Kijów 1559, 2210, 2587, 2974, 6829, 7043, 7194, 7333, 8442; Kijowszczyzna 7516, 7777, 8036; region 7164
- Kilanowski Andrzej 5560
- Kilar Wojciech 9912
- Kilarski Maciej 3633
- Kilian Andreas Michael, polem. 8868; uzup. 8868
- Kiliszek Joanna 1134
- Kilmister Lemmy 2707
- Kilonia, Niemcy; region 2676
- Kiłaczycki Borys 5633
- Kimic Kinga 3645
- Kimla Piotr 2819; rec. 2819, 10129
- Kimmelman Mira Ryczke 8836
- Kindziuk Milena 5144, 5227
- Kinecka Anna, tł. 1917
- Kinga (Kunegunda), św. 2085, 4775, 6558, 6562, 6574
- Kiper Daniel 7606; rec. 5890, 7681
- Kireeva Galina 3445, 3453
- Kireevskij Ivan Vasilevič 2804
- Kirenko Janusz 4217
- Kiridon Alla Mikolaïvna 2811
- Kirmiel Andrzej 2863, 3593
- Kirschbaum Heinrich 1660
- Kirschenstein Lucyna 6248
- Kirschke Krystyna 1697, 1698, 1699
- Kirschke Paweł 1697, 1698, 1699
- Kirshenblatt-Gimblett Barbara, polem. 1184, 1194
- Kirstukas Eduardas, red. 4883
- Kirsz Józef 2814
- Kirszenbaum Jesekiel Dawid 3607
- Kirwiel Eleonora 2690
- Kiryk Feliks 6308; przedm. 6308; red. 6308; uzup. 6308
- Kisała Antoni 4366
- Kisała Jan 4366
- Kisiel Andrzej 4290
- Kisiel Dariusz 5698
- Kisiel Jarosław 9658, 9659
- Kisiel Krzysztof 9658, 9659
- Kisiel Leszek 4770
- Kisielewicz Danuta 572, 2797, 5685, 6039; przedm. 640; rec. 9062; red. 572, 640
- Kisielewski Stefan 3328
- Kisielewski Tadeusz A. 4585
- Kiss Csaba Gy. 9322
- Kisz zob. Tall al-Uhajmir
- Kisza Natalia 4989
- Kisza Włodzimierz 1881
- Kiszakiewicz Zygmunt 5004
- Kiszczak Czesław 9906
- Kisztelińska-Węgrzyńska Agnieszka 2740, 9660
- Kita Agnieszka 9207
- Kita Jarosław 64, 2928, 4258, 4260, 4369, 4447, 4709, 5918, 7597, 7607, 10091; przedm. 2928, 4369, 7369, 7597; rec. 7830; red. 225, 2928, 4369, 4708, 7597, 7779; wyd. 7369
- Kita Katarzyna 996
- Kitczak Teodor 2958
- Kitowicz Jędrzej 6717, 7226
- Kitowski Piotr 4516; współpr. 4516
- Kittel Piotr 2074
- Kiwak Władysława 4397
- Kiwała Kinga 3949
- Kiwatycze, Białoruś 3761
- Kiwierski Jerzy 4217
- Kizik Edmund 602, 603, 2824, 4299, 4516, 7112; red. 1274
- Kizwalter Tomasz 2822, 4291; współpr. 3006
- Klaassen, rodzina 6342
- Klaczko Julian 7646
- Kladiwa Pavel 4284
- Klag Stanisław 8751
- Klag Tekla 8751
- Klaja Piotr 6260
- Klajman Stefan 4750
- Klajmon Barbara 1215
- Klarecki Mariusz 3634
- Klarman Agnieszka, przedm. 2077; red. 2077
- Klaryski 3610, 3623, 4934, 5766, 6593
- Klassa Barbara 633; przedm. 633; red. 633
- Klatt Georg 4296
- Klatt Georg jun. 4296
- Klatt Robert 4296
- Klaudiusz Granzotto, bł. 5207
- Klausa Gabriela 1709
- Klauza Karol 3091
- Klawczyński Piotr Paweł 995
- Klawitter Stanisław 5634
- Klebowicz Grzegorz 4821
- Kleck, Białoruś 6928
- Klecz Szymon 4238
- Kleczew, pow. koniński 6493
- Kleczewski Stanisław 4516
- Kleczke Karol 4696
- Kleczkowo, pow. ostrołęcki 3647
- Kleczyk Zofia 5218
- Kledzik Emilia 9078
- Kledzik Maciej 5346
- Kleeborg Franciszek 4695
- Klein-Wrońska Sonia 1083
- Kleinberg Ethan 523, 535
- Kleinrok Aleksandra 2122, 2123, 3906
- Klejnocki Jarosław 9709
- Klemba Urszula 7597; przedm. 7369; wyd. 7369
- Klembalska Agnieszka 911
- Klemens V, papież 4648
- Klemens VIII, papież 4648, 7144
- Klemens XI, papież 4648
- Klemens Maria Hofbauer, św. 5635
- Klemens Szeptycki, bł. 4751
- Klemens z Ruszczy 1658
- Klemenski Marcin A., wyd. 6766
- Klementowski Robert 4238, 9439, 9851; przedm. 9439; red. 8622, 9439, 9839
- Klemp Aleksander 5636
- Klempert Mateusz 7608
- Klenina Elena Ūr'evna, współpr. 2963
- Kleopatra VII, królowa Egiptu 2318, 3401
- Klepacz Michał 4598, 9412
- Kleśta-Nawrocka Aleksandra 6839
- Kleśta-Nawrocki Rafał 2824, 3007
- Kletnia, pow. radomszczański 5167
- Kletno, pow. kłodzki 6370
- Kleyff Jacek 10130
- Kłęczany, pow. ropczycko-sędzi-szowski 5188
- Klich Daria 3106
- Klich-Kluczewska Barbara 9667; oprac. 47; przedm. 2822; red. 2822
- Klidzio Natalia 2820
- Klim Jadwiga 984
- Klim-Klimaszewska Anna 2253
- Klima Jan 7301
- Klima Karol 4425
- Klima Kazimierz 2958
- Klima Zdzisław, wyd. 7301
- Klimas Agnieszka 3271
- Klimas Joanna 10033
- Klimas Michał 7609
- Klimaszewska Anna 4516, 7610
- Klimaszewska Beata 4822
- Klimaszewski Zbigniew Tomasz 2920
- Klimczak Andrzej 4644
- Klimczak Eleuteriusz Stanisław 5207
- Klimczak Ewelina 451, 495
- Klimczak Natalia, tł. 6620
- Klimczak Wiesław 5637, 5638, 5638
- Klimecki Michał 1978, 4560, 4621, 8386, 8622, 8658
- Klimek Agata 9661
- Klimek Alojzy J. 3081
- Klimek Łukasz, red. 1302
- Klimek Marek 4506
- Klimek Robert 2803
- Klimenük Tetána Mihajlivna 677
- Klimiuk Zbigniew 2691, 8387
- Klimkiewicz Daniel 8388
- Klimm Andrzej 6345
- Klimontów, pow. sandomierski 2820, 7555
- Klimova Veronika 2881, 2882
- Klimowicz Ignacy 4778
- Klimowicz Teresa 1636
- Klimus Elżbieta 7427; red. 7427
- Klimzowiec zob. Chorzów
- Klin Eugeniusz 2581; rec. 5212
- Klinger Jerzy zob. Kłos Andrzej
- Klint Paweł 4342, 6932; wyd. 6763
- Klio 151
- Klisińska-Kopacz Anna 3634, 3635
- Kliszewicz Adolf 4607
- Kloc Krzysztof 5236, 7643, 8389; współpr. 7643

- Kloch Bogdan 4467, 6933
 Klockowski Aleksander 7142
 Klonder Andrzej 2091, 6934, 6935
 Klonowska Teresa 5227
 Klosa Fidelis 5207
 Kloska Maria M. 2408
 Kloskowski Jerzy 2025
 Kloskowski Robert 2921
 Klucz, pow. strzelecki 4755; region 4755
 Kluczborok, woj. opolskie 4218, 4824, 4976, 6353, 6529; powiat 8344
 Kluczek Agata Aleksandra 2269, 2409
 Kluczeńska-Wójcik Agnieszka 1019, 3545; oprac. 1006; red. 3545
 Kluczewsko, pow. włoszczowski 8881
 Kluczkowice, pow. opolski, woj. lubelskie 3762
 Kluczajd Katarzyna 3559, 3633, 6333; przedm. 6333; red. 6333
 Kluczyński Wincent 5760
 Kluge Maurus 5207
 Kluger Anne 9662
 Kluk Krzysztof 2961
 Kluki, pow. słupski 1004
 Klukowo, pow. złotawski 2025
 Klukowski Tadeusz 5639
 Klukowski Zygmunt 4333, 5640, 8837, 9780
 Kluss Maciej, przedm. 1151; red. 1151
 Kluszczyński Ryszard Waldemar 3905
 Kluz Joanna, red. 1436
 Kłaczkow Jarosław 4786, 8390, 9663; oprac. 7995; red. 4786, 8295, 8636, 8763
 Kłajpėda, Litwa 2255, 3453
 Kłak Czesław, przedm. 7350; wyd. 7350
 Kłak-Ambrozkiewicz Marta 7882
 Kłakulak Elżbieta 2124
 Kłakus Michał 4928, 8391, 9664, 9665; przedm. 9294; wyd. 9294
 Kłapeć Janusz 5236, 9079
 Kłaput Ryszard, pseud. Pomsta 5234
 Kłaput-Wiśniewska Aleksandra 3929, 3930; red. 3930
 Kłagiewicz Andrzej Benedykt 4910
 Kłobuszowska Bożena 2112
 Kłoczowski Waław 2275
 Kłoczowski Piotr 3506
 Kłoda Paweł 1760
 Kłoda wa, pow. kolski 1300; region 7841
 Kłodawianie w wojnie polsko-bolszewickiej 1300
 Kłodawski Krzysztof 6279
 Kłodnica Dolna, pow. lubelski 4760
 Kłodziński Karol 2410; przedm. 2211; tł. 2211; wyd. 2211
 Kłodziński Marcin 484, 4713
 Kłodziński Marek 4292
 Kłodzko, woj. dolnośląskie 781, 1404, 8811; hrabstwo 796, 6982; region 2827, 4442, 9724, 8488, 9367
 Kłonczyński Arnold 2077, 3087, 4590
 Kłopotliwe dziedzictwo? 3735
 Kłopotowska Agnieszka 3679
 Kłopotowski Ignacy zob. Ignacy Kłopotowski, bł.
 Kłos Andrzej 9955
 Kłos Anita 3320
 Kłos Jan 4634
 Kłos Lilla Małgorzata 4293
 Kłosińska Anna, red. 1497
 Kłosińska Elżbieta Małgorzata 6372
 Kłosowska Antonina 4994
 Kłosowicz-Toborek Katarzyna 4397
 Kłosowski Arkadiusz 4736
 Kłosowski Stanisław 3623
 Kłossowski Stanisław 3426
 Kłóś Anna 762, 5152, 5310; red. 183
 Kłudkiewicz Kamila 952, 996, 1019, 3767; oprac. 1005, 1006
 Kłus Artur 5838
 Kłusak Miron 4397
 Kłusek Bartłomiej 1193
 Kłusek Mirosław 4294, 4295, 9666
 Kłusek Tomasz 3347
 Kłys Agnieszka, wyd. 8802
 Kłys Tomasz 3905
 Kłysz Jan Adam 5362, 5912
 Kmak-Pamirska Aleksandra 3364, 4990, 7611
 Kmieciak Robert 4595
 Kmieciak Piotr 4296
 Kmieć Anna Natalia 3736, 5028
 Kmieć Jolanta 9084
 Kmieć Władysław 6274
 Kmita Piotr 4893
 Kmita-Skarsgård Tomasz 3973
 Kmoch Maria Weronika 984, 4823, 10009
 Knaga Wojciech, red. 9226
 Knajdek Antoni 5641
 Knapik Aleksandra 679, 6936, 7612
 Knapik Eugeniusz 3949
 Knapik Piotr 3737
 Knas Krzysztof 5700
 Kneifel Eduard 4793
 Knihiynicze, Ukraina 6738
 Kniker Roman zob. Kent Roman (właśc. Roman Kniker)
 Knippel Ernst Wilhelm 3625
 Knoch Konrad 9796; oprac. 9413; red. 1057, 1060
 Knoll Albert 9207
 Knoll Paul W., rec. 704, 6441
 Knopek Jacek 2922, 5435
 Knorn Bernhard 10020
 Knoz Tomáš 4837
 Knurów, pow. gliwicki 3882
 Knychalska-Jaskulska Agnieszka 3445
 Knyspel-Kopeć Renata 9796, 9852, 9905
 Knyszyn, pow. moniecki 2098, 4516, 4745, 6856; parafia 4745; region 4745
 Knyszyńska Puszcza 4208
 Knyt Agnieszka, oprac. 1559; tł. 8042; współpr. 2217; wyd. 8023, 8175
 Knyżewski Jakub 1010, 4046; przedm. 1828; red. 1271, 1828
 Knyżewski Marcel 2020, 3692
 Koba Laura 2775
 Kobal' Josip V. 6372
 Kobarski Karol 7676
 Koberger Anton 3472
 Kobell Wilhelm von 1094
 Koberstein Otto 4244
 Kobersteinowie, oprac. 4244
 Kobiakła Dawid 2044, 7613, 9080
 Kobięce tajemnice Karolinki 1339
 Kobiela Łukasz 1479
 Kobielska Maria 1649; przedm. 1649; red. 1649
 Kobierecka Anna 2692
 Kobierecki Michał Marcin 2693
 Kobieryn zob. Kraków
 Kobieta i Życie 4406, 9530
 Kobieta na przestrzeni dziejów 4297, 4298
 Kobiety Niepodległości 7302
 Kobiety przełomu 10033
 Kobiety w Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie interdyscyplinarnej 2804
 Kobiety w Polsce 1945–1989. 9667
 Kobiety w Prusach Królewskich 4299
 Kobiór, pow. pszczyński 5203
 Koblenzer Bartosz, red. 4298
 Kobron-Gąsiorowska Łucja 4522
 Kobryń, Białoruś 3761; dekanat 680
 Kobrzeńska-Sikorska Grażyna 4936
 Kobus Jan 5642
 Kobusiewicz Michał 2032, 3019
 Kobyla Góra, pow. ostrzeszowski 7191
 Kobylań, pow. bialski 1487
 Kobylańscy, rodzina 5332
 Kobylański Józef Władysław 5643
 Kobylarczyk Justyna 3677
 Kobylarz Wojciech Stanisław 8392
 Kobylarz-Buła Renata 9081; wyd. 8804
 Kobylańska Ewa 3444
 Kobylańska Urszula 4160
 Kobylańska-Bunsch Weronika 1460, 1578
 Kobylański Zbigniew 4160; red. 4160
 Kobylka, pow. wołomiński 4192, 6223; region 6223
 Kobylka i okolice 6223

- Kobza Antoni 4300
 Koc Stanisław 3738, 3739
 Kocańda Paweł 2026, 2812, 6834, rec. 4818; red. 2026, 4354; uzup. 4818
 Kočegarov Kirill Aleksandrovič 4637
 Kocela Weronika 6937
 Kocemba-Żebrowska Joanna, przedm. 3903
 Koch Erich 9611
 Koch Jurij 2685
 Koch Klaus 3009
 Kochan Anna 3406; wyd. 6699
 Kochan Jerzy 8271
 Kochanek Piotr 2510, 2545
 Kochanowicz Jerzy 8393
 Kochanowska Agata 506
 Kochanowska Augusta 3626
 Kochanowska Janina 6336; przedm. 6336; red. 3731, 6336
 Kochanowska Urszula 7124
 Kochanowski Jan 7123
 Kochanowski Jan (1894–1942) 5644
 Kochanowski Jerzy 53, 587, 604, 2815, 9668, 9669; red. 201
 Kochanowski Marek 3331
 Kochanowski Mieczysław 3834
 Kochanowski Piotr 445
 Kochanowski Roman 2254; red. 2275
 Kočańczyk Michał 4047
 Kočańczyk Rafał 4168
 Kočańska Kazimiera 5645
 Kočański Adam Adamandy 6718
 Kočański Andrzej 5554
 Kochel Jan 3107
 Kochłowiec zob. Ruda Śląska
 Kochman Robert, oprac. 6245
 Kochnowicz Wiktor 4626
 Kochnowski Roman 2275, 2694
 Kocian Jaroslav 6331
 Kocian Jiří 4557
 Kocian Ludovít 6331
 Kocielowicz Stanisława 5961
 Kociwiec 2116, 2166, 2182, 4625, 5248, 5529, 6382
 Kocięcka Karolina 4297, 7597
 Kocięda Rafał 6209
 Kociśowa Renata 5002
 Kociszewska Kamila 2058
 Kociszewski Aleksander 6250
 Kociuba Wanda Barbara 8838
 Kocumbas Piotr 3344, 7112
 Kocjan Krzysztof 9082
 Kocoł Bronisław 5646
 Kocój Ewa 4994
 Kocój Henryk, wyd. 2206
 Kocur Adam 4168, 4928
 Kocurek Danuta 5203; przedm. 5203; red. 5203
 Koczerska Maria 6576
 Koczorowski Henryk 5647
 Koczur Wiesław 2185
 Kodań, pow. biański 4791, 6837
 Kodzik Joanna 6938, 7112; red. 7112
 Koehler Krzysztof 3332
 Koehne Bernhard von 1829
 Koenig Franciszek 3950
 Kofeł Weronika 3821
 Kofin Krzysztof 8394
 Kogut Mieczysław 4824
 Kohl Helmut 2349
 Kohle und Koks 4594
 Kohler Ottmar 4333
 Köhler Piotr 6939, 8282
 Koj Ewa 9083
 Koka Eugeniusz, red. 5274
 Kokańcin, pow. kaliski 7749
 Koko Eugeniusz 4590, 8617; przedm. 7385; wyd. 7385
 Kokoszki zob. Gdańsk
 Kokoszkiewicz Konrad 6783
 Kokozko Maciej 2288, 2411, 2460, 4258
 Kokowski Andrzej 2025, 2412, 4122
 Kokowski Michał 288, 2982; red. 253
 Koks Hanna 7614
 Kola Adam F. 1637, 3007
 Kola Anna Maria 3007; przedm. 3007; red. 3007
 Kolanko Rafał, rec. 4639
 Kolany Olga, wyd. 9270
 Kolasa Marcin 1104
 Kolasa Władysław Marek 3488, 3503, 7820
 Kolaska Karolina 6940
 Kolatorski Władysław 8603
 Kolberg Oskar 2091, 2125
 Kolberová Urszula 3366
 Kolbiarz Artur 3560, 3601; przedm. 3601; red. 3601
 Kolbuszewska Ewa 4048, 7615
 Kolbuszewska Jolanta 633, 2983, 2984
 Kolbuszewski Jacek 503, 3333, 3365, 5690, 6331, 6941, 7616; rec. 1474, 3265, 9331
 Kolbuszewski Stanisław 3401
 Kolbuszowa, woj. podkarpackie 2161, 4386, 8590
 Kolczyński Krzysztof 4697
 Kolegiata w Głogowie 3740
 Koleje wąskotorowe na Kresach Wschodnich 8395
 Kolekcja osobista 1425
 Kolekcja sybiracka Archiwum Naukowego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego 7
 Kolekcje. Kształtowanie, historia, dziedzictwo utracone 996
 Kolekcje prywatne w zbiorach książki dawnej 3445, 3446
 Kolenda Justyna 4101
 Kolenda Karolina 3561
 Kolendo Maria 3199
 Kolendo-Korcza Katarzyna 677, 1710, 3761; przedm. 3761; red. 3761
 Kolimas Łukasz 3039
 Kolinko Emilia, oprac. 7386
 Koller Stanisław, tł. 8903
 Kollinger Karol 2511
 Kolmasiak Mariusz 6104, 7617
 Kolno, woj. podlaskie 3838, 7486
 Kološuk Nadija 5013
 Kolumb 7482
 Kolumb Krzysztof 4995, 6620
 Kolumbia 2765, 2938
 Koluński, pow. łódzki 3723
 Kołacki Jerzy 6051; rec. 8257
 Kołacz-Chmiel Małgorzata 6505
 Kołaczek Piotr 1962, 1963
 Kołakowska Anna 5959
 Kołakowska Maria 1785
 Kołakowski Andrzej 5959, 8990
 Kołakowski Leszek 4632, 5648
 Kołakowski Piotr 2854, 4737; oprac. 4701; wyd. 8128
 Kołatka Krzysztof, red. 91
 Kołbacz, pow. gryfiński 4101
 Kołcz Bogusław 10092
 Kołki, Ukraina 8115
 Kołłajtis-Dolowy Anna 3017
 Kołłajt Hugo 5013, 5033, 6906
 Koło, woj. wielkopolskie 6235; powiat 8784; region 8859
 Kolo Historii 152
 Koło Polonistów S. K.U.L. 3108
 Kołobrzeg, woj. zachodniopomorskie 634, 984, 2025, 3695, 4275, 4683, 6224, 6478, 6479, 8058
 Kołoczek Bartosz Jan 2413, 2414; przedm. 2205; tł. 2205; wyd. 2205
 Kołodko Piotr 4536
 Kołodziej Agnieszka, red. 2292, 2293, 2294, 2295
 Kołodziej Andrzej 9323
 Kołodziej Anna 9084
 Kołodziej Damian 9757
 Kołodziej Michał 2021, 3972, 4825
 Kołodziej Robert 6942, 6943, 7226; wyd. 6696
 Kołodziejak Agnieszka 2923
 Kołodziejczak Franciszek 7303
 Kołodziejczak Jerzy, współpr. 7303
 Kołodziejczak Stanisław 7303
 Kołodziejczyk Arkadiusz 5309
 Kołodziejczyk Dariusz, rec. 4614
 Kołodziejczyk Ewa 6297
 Kołodziejczyk Piotr 2026
 Kołodziejek Emma 3647
 Kołodziejska Anna 2937
 Kołodziejska Jadwiga 3463, 3463
 Kołodziejska-Fuentes Ewa 2856; wyd. 8885
 Kołodziejski Henryk 5649
 Kołodziejski Maciej 3142
 Kołodziejski Paweł 1163, 4448
 Kołodziejski Stanisław 5650, 5650; przedm. 4818; wyd. 4818
 Kołomańska Ewa 4743
 Kołomański Tomasz 6523

- Kołomyja, Ukraina 6738
 Kolos Anna 3017
 Kołosowski Patryk, red. 1450
 Kołosowski Tadeusz 2415
 Kołpak Piotr 4826
 Kołpanowicz Marta, red. 5318
 Kolsut Rafał 2247
 Kołt Malwina 2177
 Kołtoń Roman 4049
 Kołuda Wielka, pow. inowrocławski 568
 Kołyszko Marek 2069
 Komander Henryk 5651
 Komaniecka-Lyp Monika 600, 5566, 9550, 9670, 9980
 Komarczka, pow. sanocki 6165
 Komar Irina 2828
 Komar Paulina 2416
 Komar Volodimir Leonovič 2828, 4660, 8622
 Komar Żanna 1312, 3735; red. 3735
 Komarnicki Konrad Filip 2512, 4861
 Komarnicki Waclaw 5652
 Komarów-Osada, pow. zamojski 8420, 8744; gmina 6225
 Komarzewski Jan Chrzyciel 7138
 Komarzyńska-Świeściak Elżbieta 1698, 1699
 Kombornia, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 7350
 Komborska Marta 4827
 Komeda Krzysztof (właśc. Krzysztof Trzeciński) 3975
 Komendanci i wizytatorzy Lubelskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego 5145
 Kominek Bolesław 1769, 9469, 9647
 Kominiak Wojciech 1459
 Komkow Horst von 2350
 Kommodus, cesarz rzymski 2410, 2429
 Komnenowie 2521
 Komoniecki Andrzej 3988
 Komornicka Maria 2804, 3373
 Komorowski, rodzina 5146
 Komorowska Antonina Danuta 5146
 Komorowska Małgorzata 3951; rec. 8679
 Komorowska-Dowgiałło Anna 9324
 Komorowski Antoni F. 2255
 Komorowski Bronisław 9796
 Komorowski Jarosław 4070, 5010
 Komorowski Jerzy 4342
 Komorowski Paweł 605, 5653
 Komorowski Waldemar 6836
 Komorów, pow. pruszkowski 3645
 Komosiński Sławomir 587
 Kompowska Maria 876
Komunikaty Mazursko-Warmińskie 153
Komunizm. System, ludzie, dokumentacja 154
 Konarska Aleksandra 3906
 Konarska Barbara 5959
 Konarska Janina 2804
 Konarska-Pabiniak Barbara 364, 2850, 2851, 4301, 5819, 5949, 6279; red. 5100, 6197
 Konarska-Zimnicka Sylwia 2985, 4024, 6524
 Konarski Jan 3533
 Konarski Kazimierz 784
 Konarski Marian 3629
 Konarski Mariusz 4667
 Konarski Stanisław 3406
 Konarski Szymon 7515
 Konarzewska Marta 9325
 Konczewska Magdalena 3807
 Konczewski Paweł 2045, 3807, 4467
 Konczyński Tadeusz 3373
 Kondraciuk Anna 4584
 Kondraciuk Marek 4584
 Kondraciuk Piotr 1231
 Kondracka Karolina 7618
 Kondracki Michał 3929
 Kondrasiuk Grzegorz 3895, 3906
 Kondratuk Olena Volodimirivna 2126
 Koneczny Feliks 532, 532, 533, 538, 1936, 2256, 2812, 4586, 6328, 6944
 Konfederacja barska 6945
 Konic Paweł 3906
 Koniecpolscy, ród 3767, 6743
 Koniecpolski Stanisław 6743
 Koniecpolski Zygmunt Stefan 6743
 Konieczka Edmund 1874
 Konieczka-Słiwińska Danuta 407
 Konieczna Maria 9550
 Konieczniak Janusz 6331; red. 6331
 Konieczny Dawid 4302
 Konieczny Łukasz 9326
 Konieczny Włodzimierz 7483
 Koniewicz Krzysztof 3009, 6834
 König Michał 5654
 Königshaus Waldemar 6604
 Konik Jacek 719, 2417
 Konin, woj. wielkopolskie 2810, 9076, 9466, 9750; Kurów 4672; powiat 10023; region 4078, 7815, 9396
 Konkin Andrej Alekseevič 8658
 Konkolewska Monika 3562
Konkrety 9860
 Konończuk Wojciech 1711, 2924, 6053, 6068, 7619, 7620; przedm. 8926; wyd. 8926
 Konopa Bartłomiej 799, 800
 Konopacka Halina 2318
 Konopacki Artur 2802; przedm. 2878; red. 2878
 Konopczyński Władysław 4728
 Konopielko Jan 7304
 Konopka Bogdan 1598
 Konopka Jan A. 4940
 Konopka Marek 5490, 6249
 Konopka Maria, oprac. 7306; przedm. 7306
 Konopka Piotr 5346
 Konopko Anna 677
 Konopnica, pow. wieluński 7978
 Konopnicy, rodzina 7877
 Konopnicka Maria 4603, 7780
 Konopska Beata 328, 3492
 Konrad I Mazowiecki 4126
 Konrad III Rudy, książę mazowiecki 6507
 Konrad von Jungingen, wielki mistrz krzyżacki 2520
 Konrádova Monika 7202
 Konsalik Heinz Günther 4333
 Konstancja Habsburżanka, królowa 6772
 Konstancjańska diecezja 4836
 Konstankiewicz Agnieszka, oprac. 1498
 Konstankiewicz Andrzej 8737
 Konstankiewicz Marek 778, 785, 801
 Konstany Pawłowicz Romanow, wielki książę 7454
 Konstantyn Manasses zob. Constantinus Manasses
 Konstantynopol zob. Stambuł
 Konstantynów Łódzki, pow. pabianicki; obóz 1632
 Konstańczak Stefan 2079, 9671
 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej po 20 latach obowiązywania 10093
 Kontny Bartosz 4123, 4145
 Kontny Irena 1170, 3563; red. 275
Kontrasty 9677
 Konwerska Barbara 7621
 Kończak Izabela, red. 2248
 Kończal Kornelia, przedm. 9289; wyd. 9289
 Kończewski Grzegorz 5655
 Kończewski Jan Vianney Maria 5655
 Kończyce Małe, pow. cieszyński 8066
 Kończyce Wielkie, pow. cieszyński 9416
 Koński Wiesław Adam 77, 363, 5656; red. 180
 Końskie, woj. świętokrzyskie 8511
 Kopa Dawid 6525
 Kopacki Tadeusz 5200
 Kopacz Jerzy 6381
 Kopalnia Węgla Kamiennego „Zofiówka” 4303
 Kopalnie krzemienia na stanowisku 6389
 Kopania Zuzanna 4526
 Kopańska Anna, tł. 1409
 Kopańska Magdalena, red. 9226
 Kopciowski Adam, rec. 8997
 Kopciowski Dariusz 1712; red. 274
 Kopczyńska Barbara 4446
 Kopczyńska Izabella 2895, 7427
 Kopeczyński Michał 7622, 8396
 Kopecki Kazimierz 3186
 Kopecký Miroslav 2025
 Kopeć Aniela 5554
 Kopeć Bogumiła 3406

- Kopeć Mieczysław 9852
 Kopeć Rafał 2275
 Kopenhaga 1744, 7226
 Koper Ewa 4743
 Koper Radosław 4536
 Kopera Łukasz 1812, 5147, 6351
 Koperkiewicz Arkadiusz 2803
 Kopernik Mikołaj 768, 1008, 1375, 1376, 3001, 3929
 Koperowie, rodzina 1812
 Koperska-Kośmicka Marta 3741
 Koperski Andrzej 1352
 Koperski Marcin, tl. 1353
 Kopiasz Jarosław 2024
 Kopicie, pow. brzeski, woj. opolskie 3686
 Kopiczko Andrzej 3109, 3453, 4936, 6097, 6233, 6946
 Kopicz Jan 514, 3742, 4648, 4787, 4828, 4829, 6097, 6328, 6947, 6948; red. 7233
 Kopiński Krzysztof 1775, 7112; oprac. 89; red. 1775; wyd. 6429
 Kopka Bogusław 2846
 Kopociński Zbigniew 4333, 4352, 5719, 8397
 Koprońska Karolina 2891, 3334, 9085; przedm. 2891
 Koproński Hilary 5346
 Koproński Marek A. 9672
 Koproński Piotr 633, 3148, 4830, 8617, 10009
 Koprzywnicy zob. Wolde von dem (Koprzywnicy), ród
 Kopszak Piotr 3634
 Kopycińska Ludmiła 5757; red. 5757
 Kopycińska-Lehun Maria 5148
 Kopyćko Wiktor 3946
 Kopyś Tadeusz 2695, 8622, 8745
 Kora zob. Jackowska Olga
 Korab Kazimierz 4595
 Korab-Karpowicz Włodzimierz Julian 2797
 Korbal Jędrzej 4732
 Korban Andrzej, rec. 6255
 Korbań Agnieszka, red. 3046
 Korbel Daniel 8961
 Korbelářová Irena 4238, 4284
 Korbicz Halina 2974
 Korbielów, pow. żywiecki 2165, 6226; region 6226
 Korbut Wiktar 5029
 Korczak Czesław 5910
 Korczak Janusz 1381, 1863, 4333, 8104, 8271, 8839
 Korczak Jarosław 2940
 Korczak Jerzy, rec. 6355
 Korczak Justyna 2513
 Korczak-Siedlecka Jaśmina 4299
 Korczala Piotr, red. 10058
 Korczyk Janusz 2810
 Korczyk Małgorzata 6137; przedm. 6137; red. 6137
 Korczyzna, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 3343
 Korczyńska Julita 3017
 Korczyńska-Derkacz Małgorzata 3492
 Korczyńska-Piasecka Mirosława 3319
 Korczyński Adam, wyd. 6728
 Korczyński Maciej 6045
 Korda Krzysztof 6282
 Kordaczuk Sławomir 1241, 4969, 6312; oprac. 4655; przedm. 4655; red. 4655
 Kordasiewicz Arnold 3743, 6949
 Kordasiewicz Stanisław 2582
 Kordek Norbert 3489, 3508, 8398
 Kordel Jacek 2583, 4304, 6950; przedm. 784; red. 784
 Kordel Paweł, oprac. 7323
 Kordoba, Hiszpania 2241
 Kordos Jan 2193
 Kordowski Jarosław 6461
 Kordylewska Jadwiga 2980
 Kordylewski Kazimierz 2980
 Kordyzon Wojciech 2178
 Korea 2686; Południowa 2719, 9599; Północna 9442, 9599, 9948, 9998
 Korecki Andrzej 4786, 4905
 Koredczuk Bożena 519, 2986, 8399
 Koredczuk Józef 4516, 4519, 4522, 4536, 4541, 10136; red. 4541
 Korejwo Mariusz Tomasz 807, 1483, 5765
 Korek Renata Teresa 6336
 Korespondencja Benedykta Dybowskiego i Janusza Domaniewskiego 8070
 Korespondencja między carem Aleksandrem II a generałem-gubernatorem kijowskim Aleksandrem Bezakiem 2210
 Korespondencja pierwszych polskich dyplomatów wojskowych 8071
 Korespondencja rodziny Artwińskich 7305
 Korespondencja zawodowa Księgarni Polskiej Bernarda Połonieckiego 7306
 Korespondencje konstantynopolitańskie 7307
 Koreś Daniel 1566, 5236, 8400, 9673
 Korfanty Klaudia, red. 5250
 Korfanty Wojciech 1291, 4536, 4665, 5319, 5657, 5658, 6297, 8616
 Korkuć Maciej 4730, 8361, 9152
 Kormanowa Żanna 10005
 Korn Rachelä Häring 2891, 3351
 Kornacka Agata Joanna 2796
 Kornacka-Grzonka Monika 3490
 Kornacki Artur 303, 304
 Kornacki Krzysztof 3886
 Kornak Katarzyna 783
 Kornas Tadeusz 3895
 Kornat Marek 606, 4517, 4531, 4547, 4560, 4570, 4587, 4588, 4603, 4621, 4632, 4637, 5236, 5385, 6067, 8401, 8402, 8591, 8592, 9152, 9906; oprac. 8134; przedm. 4632, 8591; red. 4632, 8591
 Kornblumowie, rodzina 4349
 Kornek Tomasz 2696
 Korneliusz, św. 2448
 Korneluk Paulina 1522
 Kömer Theodor 3365
 Kornhauser Julian 3351
 Kornilowa Walentyna 2948
 Kornilowicz Władysław 3107
 Korniten zob. Ljublino
 Korobij Elżbieta 4888
 Korol-Chudy Aleksandra 727, 7623, 7624, 8403, 8404, 9674
 Korolczuk Marek 7348
 Korolko Josyf 2814
 Korolówka, Ukraina 6738
 Korompay Manó (Emanuel) 5116
 Koronacje wizerunków Matki Bożej na przestrzeni dziejów 4831
 Koroneia, Grecja 2460
 Koronński Jan 2987
 Korosteń, Ukraina 8656
 Korotki Krzysztof 2974
 Korotkiewicz Piotr 4778
 Korpała Małgorzata 677, 3635
 Korporowicz Łukasz Jan 2584, 4495, 7625; red. 4495
 Korpyś Ireneusz 1484, 5149
 Korpyś Józefina 1484, 5149
 Korsak Antoni Artur 6235; przedm. 6235; red. 5281, 6235
 Korta Waław 6600
 Kortko Dariusz 4050
 Kortowo zob. Olsztyn
 Kortyczko Elżbieta 4446
 „Korweta”. Referat 999. 8840, 8841
 Korwin-Szymanowski Michał 1485, 9086
 Korybut-Marciniak Maria 488, 7427, 7597, 7626, 7627; przedm. 7597; red. 7597, 7779
 Korycińska Danuta 8074
 Koryciński Daniel 5226
 Korycki Wojciech, współpr. 8074
 Korycka Barbara 5659
 Korycka Danuta 8842
 Korycka Mariola 4832; wyd. 9381
 Korycki Józef 5659
 Korycki Kate, rec. 2890
 Korynt, Grecja 2229
 Koryś Piotr 3146
 Korytko Andrzej 6951
 Korytkowski Andrzej 5898
 Korzec, Ukraina 4832
 Korzeniec Rafał 3074
 Korzeniewska-Wolek Katarzyna 9948

- Korzeniowski Bohdan 7308
 Korzeniowski Wojciech, współpr. 8785
 Korzeniowski Hubert 2580; red. 2580
 Korzeniowski Józef 3287
 Korzeniowski Mariusz 7628
 Korzeniowski Paweł 2585, 2586
 Korzeniowski Stefan 5660
 Korzeniów, pow. dębicki 6227
 Korzenna, pow. nowosądecki; gmina 6228
 Korzów'ska Ol'ga 5013
 Korzeł-Kraśna Małgorzata 1426
 Kos Bohdan 4781
 Kos Małgorzata 6333
 Kos Zbigniew, il. 5412
 Kosakowski Leszek 5960
 Koschany Rafał 3897; red. 3897
 Kosecki Adam 1937, 6171
 Kosecki Tomasz 4305
 Kosek Jakub 2707
 Koseł Bogusław 2939
 Košel' Oleszj 7629
 Kosellek Gerhard 9327
 Koseski Adam 4542
 Kosiak Piotr 10160
 Kosiba Alojzy Piotr 5208
 Kosicki Piotr H. 4833, 9981; przedm. 9981; red. 9981
 Kosidło Adam 2697
 Kosiek Tomasz 5030
 Kosieradzki Paweł 2928
 Kosiewski Piotr, współpr. 1711
 Kosina, pow. łączucki 6229; parafia 6229; region 6229
 Kosińska Bożena 296
 Kosińska Urszula, wyd. 6706
 Kosińska-Krippner Beata 3887
 Kosiński Dariusz, red. 1421
 Kosiński Jan 9161
 Kosiński Józef 5661
 Kosiński Józef Adam 2986
 Kosiński Krzysztof 9087, 9675; rec. 5555
 Kosiński Leszek Antoni 1927
 Kosiński Tomasz J. 1781, 4834
 Kosiński Tymoteusz 6424
 Kosior Wojciech 2418
 Koska Błażej 5401
 Kosman Marcełi 572, 607, 608, 4615, 4615; red. 4615
 Kosman Michał M. 2698, 2699, 2700, 10094
 Kosmana Piotr 4589
 Kosmowska Barbara 6060
 Kosmowski Jan 6952
 Kosmowski Kazimierz 3186
 Kosobudy, pow. chojnicki; parafia 1522; region 1522
 Kosowski Bolesław 4404
 Kosowski Stanisław 5924
 Kosów, Ukraina 4450, 6738
 Kospath-Pawłowski Edward 5309
 Kossak Tadeusz 8072
 Kossak Zofia zob. Kossak-Szczucka Zofia
 Kossak-Szczucka Zofia 3271, 3416, 4940, 4989, 5187, 5662
 Kossakowie, rodzina 3416
 Kossakowscy, rodzina 7608
 Kossakowska-Jarosz Krystyna 4976, 7630
 Kossakowski Krzysztof 4406
 Kossakowski Leszek 5961
 Kossakowski Przemysław 2610
 Kossakowski Radosław 2701
 Kossakowski Szymon 3314
 Kossakowski Wojciech 3012
 Kossarzecki Krzysztof 6839
 Kossewska Elżbieta 9676; wyd. 9273
 Kossowicz Jan Michał 4995
 Kossowska Anna 5663
 Kossowska Stefania 3492, 5664
 Kossowska-Cezak Urszula 3017
 Kossowska-Janik Dominika, red. 1410
 Kossowski Jan Mikołaj 4584
 Kossowski Maciej Dariusz 3447
 Kossuthówna Barbara 7302
 Košťálová Petra 3516
 Kostecka-Sadowa Anna 3260
 Kostecki Janusz 7631
 Kostecki Adam 1352
 Kostek-Biernacki Waclaw 5204, 5236
 Kostelnik Martin 6321
 Kosterka Monika 4413; przedm. 4413; red. 4413
 Kostial Dominik 5665
 Kostkiewicz Janina 3110, 8405, 8990; przedm. 8990; red. 8990
 Kostkiewiczowa Teresa 4940, 7138
 Kostowski Edward, oprac. 5836; przedm. 5836
 Kostrzewa Wiesław 5961
 Kostrzewska Ewelina Maria 3767, 4259, 4369, 5292; rec. 3801
 Kostrzewska Marta K. 2958
 Kostrzewski Józef 422, 2066, 2977
 Kostrzyca, pow. jeleniogórski; Ciszycza 7266
 Kostrzyn nad Odrą, pow. gorzowski 6572
 Kostuch Bożena 3744
 Kostuch Lucyna 2419, 4070
 Kostyra Sylwia, współpr. 944
 Kostyrko Andrzej 8073
 Kostyrko Mikołaj 609
 Koszalin, woj. zachodniopomorskie 807, 842, 1363, 2025, 2779, 3598, 3969, 4275, 6230, 9422; powiat 1444; region 4290; Góra Chełmska 4968
 Koszalińskie województwo 9837, 9862
 Koszalińsko-kołobrzeska diecezja 842, 2779, 9472, 10028
 Koszałka Juliusz 4726
 Koszałka Liliana 984
 Koszel Bogdan 2702
 Koszel-Pleskaczuk Bożena 1248
 Kosznajderia, kraina na Pomorzcu 4994
 Koszta Bogdan Zbigniew 9328
 Koszutki Maciej 2257, 5150
 Koszutki Stanisław 7287
 Koszuty, pow. średzki, woj. wielkopolskie 1709
 Koszyce, Słowacja 3640
 Koszyk Irena 3217
 Kościakowski Sergiusz 5666
 Kościan, woj. wielkopolskie 2041, 3766, 4441, 4472, 6988; powiat 10019; region 188, 350, 351
 Kościńska Agnieszka 610
 Kościński Piotr, oprac. 5077
 Kościński Tomasz 6953, 8274, 8455
 Kościński Zdzisław 5937; oprac. 5077
 Kościelak Katarzyna, wyd. 10033
 Kościelak Sławomir 4299, 4516, 6954, 6955; red. 1274
 Kościelec, pow. inowrocławski 568, 1469
 Kościelec, pow. kolski 3706
 Kościeliska, pow. oleski 3725, 4815, 5483, 8366
 Kościelna Joanna A. 5019
 Kościelna Wieś, pow. pleszewski 1895
 Kościelniak Karol 408, 4728, 7165
 Kościelniak Krzysztof 2229
 Kościelniak Marcin 2809, 2812, 2813
 Kościelniak Maria 3365; rec. 3375, 5493
 Kościelniak Tadeusz, pseud. Silny 5234
 Kościelniak Wojciech 3897
 Kościelniak-Osiak Agnieszka 910
 Kościelniki zob. Kraków
 Kościelniki Średnie, pow. lubański 3692
 Kościelnica, pow. koszaliński 2025
 Kościerzyna, woj. pomorskie 6231, 8601
 Kościeszka Katarzyna 2095
 Kościewicz Katarzyna 9677
 Kościł Elżbieta 4238
 Kościołek Anna 2587
 Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa brzeskoliteńskiego 3761
 Kościół katolicki w najnowszych dziejach Polski 4835
 Kościół na drogach przeszłości 4836
 Kościół parafialny w Węgleszynie 7309
 Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie 2782
 Kościół pw. św. Jakuba i klasztor Bonifratrów w Łucku w opisie wizytacyjnym 7310

- Kościół to ludzie 5451
 Kościół w społeczeństwie w Czechach i w Polsce 4837
 Kościół wrocławski w służbie małżeństwu i rodzinie 4838
 Kościuk Agnieszka 4507
 Kościuk-Jarosz Agnieszka 446, 2131; rec. 2145
 Kościuszek i jego następcy 4590
 Kościuszek Maciej 611
 Kościuszek Tadeusz 4590, 4670, 4940, 7142
 Koška Lidia 3351; wyd. 8856
 Koška Małgorzata 886, 1242
 Koško Aleksander 5227
 Kośmider Jan 7147
 Kośmider Tomasz, rec. 2892
 Kot Damian 4138
 Kot Eugeniusz Piotr 9329
 Kot Joanna 3373
 Kot Małgorzata 2046
 Kot Małgorzata (ur. 1962) 1861
 Kot Stanisław 7378, 8874
 Kot Teresa 1500
 Kot-Legieć Karolina 2988
 Kot-Lazarz Małgorzata 3745; rec. 3789
 Kotala Bernard, red. 3223
 Kotarba Adam 6331
 Kotarba Wiesław 4306, 4307, 4308, 4309, 4310
 Kotarbińska Lucyna 5667
 Kotarbiński Józef 5667
 Kotarbiński Tadeusz 8044
 Kotarszyn, pow. ostrowiecki 7323
 Kotas Hanna 1068, 1071
 Kotasiak-Wójcik Beata 8406
 Kotecki Andrzej 984, 4168, 4839, 4840, 8961; rec. 1241, 7368, 7396
 Kotecki Piotr 4727
 Kotecki Radosław 6446, 6526, 6593; przedm. 6446; red. 6446
 Koteluk Daniel 9678
 Kotelko Stanisław 8074
 Kotiers Zdzisław 7861
 Kotkiewicz Aurelia 3344, 5978
 Kotkowski Radosław, oprac. 8058
 Kotlarczyk Janusz 5668
 Kotlarek-Haus Sabina 5669
 Kotlarski Bronisław 5670
 Kotlarz Barbara 4446; red. 4446
 Kotlarz Roman 5671
 Kotliński Andrzej 4736
 Kotliszowice, pow. gliwicki 10034
 Kotłowska Regina 6527
 Kotłowski Grzegorz 1790
 Kotłowski Jan 1377
 Kotowicz Anna 4831
 Kotowicz Piotr N. 6381, 6528; red. 97
 Kotowiecki Andrzej 3366, 4311
 Kotowski Albert S., wyd. 8027, 8087
 Kotowski Robert 1003, 8407; red. 230, 1003
 Kotsis Aleksander 996
 Kottulinsky, ród 5105
 Kotuła Jerzy 5672
 Kotuła Krystyna 1207, 5462
 Kotulecki Andrzej 3111
 Kotulin, pow. gliwicki 3082, 5105; Kotulin Mały 4248; Kotulin Wielki 4248; Skały 4248
 Kotulin Mały zob. Kotulin
 Kotulin Wielki zob. Kotulin
 Kotuła Jacek 4312, 5151
 Kotuła Sebastian Dawid 10095
 Kotuń, pow. siedlecki 1109
 Kotsusiewicz Alicja Anna 3112
 Kotwica Milena, tl. 2869
 Kotwicz Władysław 8721
 Kotyńska-Stetkiewicz Joanna, oprac. 3646
 Kotzebue August von 3919
 Koutny-Giedrys Mirosława 3731
 Kouts Gideon 2570
 Kovačeva Adriana 2818
 Kovács Ágnes 2911
 Kovács István 5116; red. 4972
 Koval'čuk Volodimir 2828
 Kovalska Anna 4617
 Kowal Bogumiła 6266
 Kowal Grzegorz 4333
 Kowal Joanna 7632
 Kowal Jolanta, red. 3406
 Kowal Paweł 4597, 9906
 Kowal Stefan 587
 Kowalak Andrzej 5116
 Kowalcz Mieczysław 781
 Kowalczevska Anna 5227
 Kowalczuk Anna, red. 8050
 Kowalczuk Józef 8843
 Kowalczuk Maria, wyd. 8050
 Kowalczyk Agnieszka 947
 Kowalczyk Aleksandra 4313
 Kowalczyk Andrzej 609, 1143, 6594; przedm. 4446; red. 6594
 Kowalczyk Andrzej Stanisław, przedm. 7378; wyd. 7378
 Kowalczyk Aneta, współpr. 1498
 Kowalczyk Dorota 6264
 Kowalczyk Elżbieta, oprac. 8177
 Kowalczyk Jadwiga 9330
 Kowalczyk Jan 6264
 Kowalczyk Jerzy Antoni 5673, 5674
 Kowalczyk Julian 2911
 Kowalczyk Kamila, rec. 9600
 Kowalczyk Karolina 1522, 4792; oprac. 2128
 Kowalczyk Kazimiera 4841
 Kowalczyk Krzysztof 877; przedm. 807; red. 266, 807
 Kowalczyk Małgorzata Ewa 5292; przedm. 6740, 6749; red. 3880; wyd. 6740, 6749
 Kowalczyk Marcin, oprac. 2128
 Kowalczyk Marek 6283
 Kowalczyk Olga, red. 764
 Kowalczyk Rafał Wiktor 2588, 4369, 4738
 Kowalczyk Ryszard 4615, 10096, 10097, 10098
 Kowalczyk Sabina 447, 6956, 6957; rec. 6699
 Kowalczyk Stanisław 4595
 Kowalczyk Tomasz 4928; rec. 8363
 Kowalczyk Wiktor 1128
 Kowalczyk Wioletta 6264
 Kowalczyk Włodzimierz K. 721, 745
 Kowalczyk-Heyman Elżbieta 6529; polem. 1953
 Kowale Pańskie, pow. turecki 4417
 Kowaleczko-Szumowska Monika, tl. 1187
 Kowalewo Pomorskie, pow. golubsko-dobrzyński 3821
 Kowalewska Agnieszka 5675
 Kowalewska Barbara 6461
 Kowalewska Dorota 10099
 Kowalewska Małgorzata 2514
 Kowalewska-Marszałek Hanna 662
 Kowalewska-Motlik Nina 10033
 Kowalewski Jacek, rec. 9702; red. 208
 Kowalewski Jahromi Piotr 534; współpr. 550
 Kowalewski Jan 5676, 5677
 Kowalewski Józef 7946
 Kowalewski Krzysztof 744
 Kowalewski Symforian 7341
 Kowalewski Zbigniew Marcin, przedm. 9887
 Kowalik Adam 6236
 Kowalik Helena 8408
 Kowalik Kinga Alicja 2912
 Kowalik Maciej 1658
 Kowalik Mariusz 5427, 5616, 5755
 Kowalik Piotr 4031
 Kowalik Stanisław 4888
 Kowalik Szczepan 5671
 Kowalik Tomasz 4314, 5804; rec. 197, 1552, 8817, 9037
 Kowalik Wiesław Marek 3746
 Kowalik-Bylicka Joanna, współpr. 1498
 Kowaliszki, Litwa 9324
 Kowalkowski Adam 6333
 Kowalkowski Alojzy Franciszek 5247
 Kowalkowski Ignacy Andrzej 5678
 Kowalkowski Krzysztof 5247, 5248, 5547, 5678, 5759, 8409, 9679
 Kowalówka Ewa 1087
 Kowalówka Leon 6714
 Kowalówka Leonard 6714
 Kowalscy, rodzina 5163
 Kowalska Agnieszka 3692, 7569
 Kowalska Alicja 887
 Kowalska Anna 5068, 9276
 Kowalska Anna Bogumiła 2025, 2063
 Kowalska Elżbieta 1066
 Kowalska Ewa 600
 Kowalska Faustyna Maria zob. Faustyna Kowalska, św.

- Kowalska Helena 996
 Kowalska Jadwiga 781
 Kowalska Janina z Benedeków 7302
 Kowalska Kamila 1697
 Kowalska Marlena 2809, 2812, 2813
 Kowalska Monika 5451
 Kowalska-Chrzanowska Małgorzata 3492
 Kowalska-Cichy Magdalena 2794, 2989
 Kowalska-Elkader Natalia 3491
 Kowalska-Masłowska Małgorzata, współpr. 3872
 Kowalska-Pietrzak Anna 4995; rec. 704
 Kowalski Adam 4404
 Kowalski Andrzej Piotr 2420, 2803, 4991
 Kowalski Artur 739
 Kowalski Franciszek Ksawery 3774
 Kowalski Hubert, red. 1026, 8070; współpr. 1518
 Kowalski Jacek 2515, 4985; red. 4985
 Kowalski Jakub 10009
 Kowalski Jarosław 831
 Kowalski Jerzy S. 1307; rec. 8922
 Kowalski Józef zob. Józef Kowalski, bl.
 Kowalski Kamil 2703
 Kowalski Kazimierz 5200
 Kowalski Kazimierz Józef 9472
 Kowalski Krzysztof 2025
 Kowalski Krzysztof Maciej 3148
 Kowalski Lech 9680, 9681
 Kowalski Łukasz 6372, 6404, 6424
 Kowalski Marek Daniel 893
 Kowalski Mariusz 1927, 2948, 4626, 5477
 Kowalski Michał 4531
 Kowalski Paweł, wyd. 753
 Kowalski Piotr 7633
 Kowalski Rafał 6958
 Kowalski Ryszard 4051
 Kowalski Sergiusz, tl. 4640
 Kowalski Stanisław 3139
 Kowalski Tadeusz 8088
 Kowalski Tomasz 777, 1713, 3821, 4842, 4843, 4844, 4985
 Kowalski Waldemar 4914; przedm. 4914; red. 4914
 Kowalski Wojciech, przedm. 8744
 Kowalski Wojciech Tadeusz, tl. 6714
 Kowalski Wojciech Wiktor 1249, 4117
 Kowaluk Wojciech 781, 1480
 Kowanówko, pow. obornicki 6367
 Kowarski Felician Szczęsny 8762
 Kowary, pow. karkonoski 2038, 4193; region 2038, 4193
 Kowarz Agnellus 5207
 Kowcz Emilian zob. Emilian Kowcz, bl.
 Kowecki Jerzy 5679
 Kowkiel Lilia 680
 Kownacki Andrzej 5536
 Kowno, Litwa 3453, 6913, 7145, 7403; powiat 6843
 Kowolik Piotr 5680
 Kowolik Stanisław 6328; red. 6328
 Kozaczek Aleksandra 3693
 Kozaczyńska Beata 2077, 8990; przedm. 8790, 8871; wyd. 8790, 8871
 Kozaczyzna, Kozacy 2754, 6784, 6951, 7030, 7164, 7202, 7207, 8561; Zaporoska 6829
 Kozak Adam 6278
 Kozak Anna 1220, 1429, 1430, 2096
 Kozak Bartosz 1938, 4319
 Kozak Katarzyna 5152, 7069
 Kozak Szczepan, oprac. 9361; red. 140; tl. 9361; wyd. 9361
 Kozak Wioletta 721
 Kozak-Zychman Wanda 6383
 Kozakevič Olena Romanivna 678, 5002
 Kozakiewicz Jacek 4446
 Kozakiewicz Konstanty 7311
 Kozakiewicz Paweł 2061
 Kozakowski Kamil 4995
 Kozanecka-Zwierzy Marzena 1132
 Kozanecki Jarosław 6279
 Kozarów, pow. kraśnicki 8822
 Kozarzewski Marcin 1689, 1751
 Kozdrach Mariusz 6959, 6963
 Kozdraś Renata, oprac. 4970
 Kozdroń Edyta 1538
 Kozdrowski Stanisław 4168
 Kozek Wiesława 10100
 Kozera Marek Jan, tl. 7236
 Koziaak-Podsiadło Magdalena 3492, 8410
 Koziara Stanisław 5619
 Koziarska-Kowalik Janina 4656
 Kozic Jolanta 8411
 Kozica Kazimierz 1406
 Kozicka Beata 4536
 Kozicka Maria Dunin zob. Dunin-Kozicka Maria
 Kozicki Stanisław 7288, 7367
 Koziebrodzki Władysław 5681
 Kozielec Tomasz 3448
 Kozielecki Józef 5682
 Kozielewski Marian Stefan 4168
 Kozieł Andrzej 3146
 Kozieł Patrycja 2719
 Koziełło Danuta 5153
 Kozienice, woj. mazowieckie 5540
 Kozień-Woźniak Magdalena 3677
 Kozik Czesław 8844
 Kozik Jerzy Stanisław 6208
 Kozik Lúboú 8412; rec. 8507
 Kozina Irma 3686, 8413
 Kozinčuk Vitalij 5002
 Kozinska Anna 6298
 Kozinska-Witt Hanna 7634, 7635, 7636; rec. 3126, 7727
 Kozinśki Marcin, red. 8843
 Kozioł Aleksandra, oprac. 1381
 Kozioł Anna 4987
 Koziołek Adam 7637, 7638, 7639
 Kozłowiec Katarzyna, red. 3042
 Kozłowiec, rodzina 5226
 Kozłowiecki Adam (1874–1949) 5226
 Kozłowiecki Adam (1911–2007) 5226
 Kozłowska Anna 3266
 Kozłowska Dagmara, wyd. 1512
 Kozłowska Dorota 2, 8, 2025
 Kozłowska Ewa 5072; oprac. 18
 Kozłowska Iwona 2948
 Kozłowska Karolina 4617
 Kozłowska Ludmiła, tl. 2786, 8945
 Kozłowska Monika 3209; przedm. 3209; red. 3209; wyd. 6759
 Kozłowska Patrycja 2589
 Kozłowska Teresa 5577
 Kozłowska Urszula 9180
 Kozłowska-Doda Jadwiga, rec. 3263
 Kozłowska-Golebiowicz Ewa 3765
 Kozłowska-Ryś Anna 4992
 Kozłowska-Studnicka Janina 5683
 Kozłowska-Szyc Monika 6960
 Kozłowski Damian 836, 1236, 1299
 Kozłowski Edwin Franciszek, rec. 3092, 5058, 6192
 Kozłowski Iwan, tl. 8903
 Kozłowski Jan 5536
 Kozłowski Janusz Bogdan 3261
 Kozłowski Józef 2824
 Kozłowski Kazimierz 8075, 9682
 Kozłowski Krzysztof 6071; tl. 2786, 8945
 Kozłowski Marek 9683
 Kozłowski Michał 785
 Kozłowski Mieczysław, pseud. Żbik, Bunt 5684
 Kozłowski Paweł, red. 3172
 Kozłowski Piotr 4168, 4723, 8414, 8535, 8756
 Kozłowski Rafał 8415
 Kozłowski Ryszard 1898
 Kozłowski Tadeusz Eugeniusz 5145
 Kozłowski Tomasz 3677, 8271, 9482, 10101, 10102; red. 84, 3678, 3679, 3680, 3681, 3682; wyd. 9342
 Kozłowski Waldemar Antoni 5396, 8416, 8417, 8418
 Kozłów, pow. gliwicki 1668
 Kozłów, Ukraina 6738
 Kozołub Ludwik 3217
 Kozowa, Ukraina 6738
 Kozub Waldemar 1680, 1727
 Kozubel Marek Bogdan 2704, 4704, 5517, 8419, 8420; rec. 8491; repl. 8491
 Kozubski Włodzimierz 4495
 Kozyra Anna 4168, 5346
 Kozyra Waldemar 4560, 4708, 5236, 8280, 8421; red. 8280
 Kozyrka-Mazur Maria 2948

- Koźbial Krzysztof, rec. 3176
 Koźle zob. Kędzierzyn-Koźle
 Koźmian Edward Andrzej 7556
 Koźmian Kajetan 936, 5013
 Koźmian Stanisław 7734
 Koźmin Wielkopolski, pow. krotoszyński 8695; powiat 5281
 Koźmiński Andrzej K. 6137
 Koźmiński Honorat zob. Honorat Koźmiński, bł.
 Koźuch Witold, red. 10116
 Koźuchowski Adam 612, 4315
 Koźuchowski Józef 7420
 Koźuchowski Łukasz 2127, 7640, 7641; rec. 3016, 7968
 Koźuchowski Stanisław Kazimierz 6719
 Koźuchów, pow. nowosolski 1697
 Koźuchów, pow. strzyżowski 5548
 Kozyczkowska Adela 5031
 Kócka-Krenz Hanna 2241, 6468, 6530, 6531
 Kórnik, pow. poznański 187, 924, 1766, 2541, 3436, 3448, 3450, 3471, 3475, 3718, 5683, 7872
 Kózki zob. Turna Mała
 Kracik Jan 4993
 Kraczoń Katarzyna 2131
 Krafł Pavel 6532
 Kraft Claudia 2815
 Kraft Martin, tł. 2758
 Krahel Tadeusz 4889, 5154, 5760; red. 5154
 Krahelski Jan 8251
 Kraj Warty 2895, 4971, 9181
 Krajcarz Maciej T. 6389
 Krajczy Marcin 4352
 Krajewska Agata 5002
 Krajewska Anna Maria 3366
 Krajewska Dorota 6235
 Krajewska Grażyna 5200
 Krajewska Hanna 2258, 8745
 Krajewska Judyta 2421, 2422
 Krajewska Teodora 7597
 Krajewski Kazimierz 4626, 9153, 9906
 Krajewski Łukasz, red. 10030
 Krajewski Marek 2292
 Krajewski Piotr 4971
 Krajewski Stanisław 1662
 Krajewski Wiktor, współpr. 8103
 Krajewski Zenon 6324
 Krajna 5257, 6263
 Krajniak Radosław 6533; rec. 6586, 6628, 6641
 Krajniak Wiktor 4316
 Krajniak Witold 3113
 Krajobraz Wrocławia jako dzieło 3747
 Krak (Krakus, Gracchus), legendarny władca 6634
Krakauer Zeitung 3344
 Krakót látni – és megírni 7312
 Krakowczyk Przemysław 2360
 Krakowiacy, Lachy, Górale 2128
 Krakowiak Ewelina 3048
 Krakowiak Małgorzata 5449, 7642
 Krakowiak Zbigniew Wiktor, oprac. 3141, 5950
 Krakowscy ojcowie polskiej niepodległości 7643
 Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 10103
 Krakowska archidiecezja 4006
 Krakowska diecezja 1795, 3623, 6576, 6741, 9496
 Krakowski Andrzej 9748
Krakowski Rocznik Archiwalny 155
 Krakowskie karty historyczne 1486
 Krakowskie województwo 3149, 4460, 4982, 6742, 7077, 8756, 9567, 9648, 9852
 Krakowsko-Częstochowska Jura 4467
 Kraków 3, 17, 32, 155, 209, 220, 289, 290, 305, 352, 353, 354, 403, 416, 514, 599, 645, 653, 704, 762, 768, 807, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 910, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 932, 934, 935, 936, 937, 990, 996, 1005, 1006, 1010, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1116, 1117, 1118, 1119, 1301, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1486, 1575, 1595, 1683, 1694, 1714, 1719, 1724, 1775, 1822, 1838, 1857, 1929, 2026, 2051, 2096, 2196, 2391, 2448, 2801, 2821, 2822, 2847, 2895, 2958, 2985, 3009, 3017, 3028, 3043, 3054, 3130, 3148, 3161, 3186, 3198, 3200, 3203, 3236, 3237, 3242, 3303, 3343, 3372, 3383, 3402, 3423, 3440, 3443, 3445, 3453, 3462, 3466, 3469, 3474, 3545, 3546, 3568, 3574, 3610, 3611, 3618, 3623, 3624, 3633, 3635, 3639, 3641, 3647, 3648, 3663, 3675, 3681, 3705, 3711, 3735, 3770, 3799, 3833, 3834, 3853, 3855, 3934, 3962, 3972, 4086, 4124, 4125, 4177, 4220, 4238, 4256, 4285, 4354, 4404, 4528, 4565, 4594, 4632, 4778, 4828, 4835, 4837, 4858, 4972, 4982, 4985, 4987, 5010, 5082, 5210, 5219, 5220, 5227, 5253, 5318, 5449, 5501, 5536, 5571, 5667, 5953, 5980, 6079, 6135, 6208, 6430, 6524, 6535, 6550, 6551, 6562, 6576, 6588, 6591, 6592, 6634, 6644, 6690, 6766, 6831, 6836, 6845, 6899, 6970, 6972, 7085, 7095, 7126, 7127, 7149, 7237, 7273, 7285, 7302, 7305, 7312, 7325, 7335, 7350, 7354, 7356, 7397, 7416, 7417, 7430, 7434, 7440, 7477, 7483, 7490, 7562, 7566, 7569, 7597, 7600, 7634, 7635, 7643, 7664, 7709, 7710, 7714, 7718, 7726, 7727, 7734, 7801, 7832, 7881, 7919, 7931, 7957, 7983, 8057, 8075, 8166, 8318, 8396, 8500, 8664, 8759, 8822, 8856, 8863, 8902, 8920, 8952, 8980, 8985, 9006, 9007, 9130, 9234, 9242, 9310, 9315, 9317, 9378, 9404, 9405, 9409, 9416, 9475, 9478, 9494, 9531, 9550, 9574, 9699, 9703, 9777, 9796, 9844, 9982, 9989, 10075, 10103, 10159, 10161; Bieńczyce 4496; Borek Fałęcki 9063; Bronowice Małe 5307; dystrykt 8895; getto 8166, 8809, 8902, 9242; Grębałów 1784; Kazimierz 3640, 6535; Kobierzyn 3648; Kościelniki 5084; Krowodrza 4516; Mogiła 1849, 3440, 3692; Mydlniki 2958; Nowa Huta 933, 1302, 3437, 3698, 3716, 3888, 5447, 6232, 9295, 9495, 9550, 9579, 9753; obóz Płaszów 1115, 3735, 8166, 8167, 9207; Podgórze 1304; Prokocim 8167; region 4406, 6658, 7241, 8357, 9556, 9900; Salwator 2524; Stradom 3461; Tyniec 7302; Wawel 1580, 1710, 2286, 3533, 3697, 3837, 4024, 4728, 4985, 5019, 6588, 6751, 6976, 9052; Wolne Miasto 4516, 7645, 8015; Zwierzyniec 3973
 Krakus Anna 9684
 Krall Hanna 9638; przedm. 5255
 Kramar Urij 8622
 Kramarz Czesław 5757; red. 5757
 Kramek Krzysztof 1899
 Kramer-Galińska Iwona 996
 Kramkowska-Dąbrowska Agnieszka 3372
 Kramkowski Mateusz 6460, 6461
 Kranz Karolina 4774
 Kranz Tomasz 1161; red. 1161
 Kras Krzysztof, współpr. 8094
 Kras Zbigniew 4752
 Krasënnikova Ulia Andreevna 394
 Krasicki Ignacy 2802, 3406, 3492
 Krasieczyn, pow. przemyski 3445
 Krasinsey, ród 1730, 5101
 Krasieńska Aneta 7644
 Krasieńska Eliza (właśc. Elżbieta Franciszka) z Branickich 7597
 Krasieńska Izabela 3492
 Krasieńska Marta 3946
 Krasieńska Martyna 2805
 Krasieńska Teofila Salomea 3623
 Krasieńska-Klaputh Ewa 1585
 Krasieński Jan Dobrogost 3647, 6861
 Krasieński Józef 3445

- Kraśniński Zygmunt 3351, 7414, 7597, 7683, 7697
 Kraska Immaculata 5602
 Kraska Piotr 2958
 Kraska-Lewalski Andrzej, oprac. 968
 Kraskoński Ivan Ihnatavič 2351
 Kraskowski Iwan zob. Kraskoński Ivan Ihnatavič
 Krasna, pow. łosicki 3069
 Krasne, pow. przasnyski 1730, 5101
 Krasnodębski Dariusz 3564, 6405
 Krasnodębski Jarosław 9685
 Krasnodębski Mikołaj 2990
 Krasnowolski Bogusław 1714, 3767, 6135, 6308, 7645
 Krasny Piotr 2590, 2591, 2592
 Krasnybór, Litwa 7253
 Krasnystaw, woj. lubelskie 5089, 8617
 Krasoń Maksymilian 613, 614
 Krasowska Helena 2091, 5346; przedm. 2904; red. 2904
 Krasowski Krzysztof 4750, 8422
 Krasselt Bartholomäus 1775
 Krassus (właśc. Marcus Licinius Crassus) 2430
 Krasucki Eryk 10104
 Krasuń Aneta 4522
 Krasuśc, rodzina 5232
 Kraszczuk Robert 1939, 2025, 6338, 6534
 Kraszewska Anna 2026, 6381
 Kraszewska Janina 7313
 Kraszewska Magda, współpr. 7313
 Kraszewski Józef Ignacy 1005, 1205, 3377, 3634, 4519, 4603, 7307, 7828
 Kraszewski Mateusz 6180
 Kraszewski Waclaw 7313
 Kraszewski Zygfryd 6535
 Kraśnik, woj. lubelskie 3614, 3918, 4982, 5053, 7164; Kraśnik Fabryczny 9522; region 5282
 Kraśnik Fabryczny zob. Kraśnik
 Kraus Anna 3705
 Krause-Matelska Olga, współpr. 3067
 Krautwald Valentin 4837
 Krauze Julia 4117, 4138
 Krauze-Karpińska Joanna 3449, 6961; przedm. 6961; wyd. 6961
 Krawacki Juliusz Maria 5685
 Krawarz Kazimierz 6005
 Krawcowicz Barbara, rec. 2836
 Krawczak Tadeusz, przedm. 7373; red. 7373
 Krawczuk Marcin 2248
 Krawczuk Wojciech 7201; wyd. 6727, 6728, 6748
 Krawczyk Antoni 5686, 5687
 Krawczyk Arkadiusz 7646, 7780; red. 7780
 Krawczyk Jacek 3335, 3336
 Krawczyk Janusz 1726, 3633
 Krawczyk Jerzy 5082
 Krawczyk Magdalena 4845
 Krawczyk Marek 5554
 Krawczyk Maria Lidia 6280
 Krawczyk Maria Magdalena, wyd. 8799
 Krawczyk Michał 3565, 4836
 Krawczykiewicz Jolanta 4994
 Krawczyńska Magdalena 4792
 Krawiec Adam 1966, 6604
 Krawiec Andrzej 1638
 Krawiec Henryk 6361
 Krawiec Iwona 3692
 Krawiec-Złotkowska Krystyna 3406, 4746, 6962; red. 4746
 Krągola, pow. koniński 6401
 Krąkowski Polikarp 5688
 Krąpiec Marek 2061
 Krechowicki Adam 7385
 Krefft Mikołaj 4070
 Krefft Tadeusz 4070
 Kreisky Bruno 2740, 9660
 Kremer Józef 1005, 3634
 Kremer Małgorzata, oprac. 935
 Krempla Ludwik 3048
 Krespa moje utracone 1366
 Kret Józef 8819
 Kreta 2378, 2379, 2474
 Kretkowska Ewa 3906
 Kretkowski Maciej, red. 213
 Kreutschach Leonhard von 2541
 Kreutzowie, rodzina 1469, 3706
 Krewo, Białoruś 7202
 Kręglicka Agnieszka 10033
 Kręglicka Aneta 10033
 Krępiec, pow. świdnicki, woj. lubelskie 1649
 Krężel Janusz 4752
 Kriegseisen Wojciech 5679; rec. 3587
Kriegskunst in Wort und Bild 3492
 Kriger Kazimierz 5226
 Kristanova Evelina 9852; rec. 9703; red. 9852
 Křivánek Roman 6473, 6536
 Krivoručko Ūrij Ivanovič 3678
 Križanić Juraj 7197
 Križaniv'skij Andrij 4317
 Krobia, pow. gostyński 8794, 9698
 Krobielewko, pow. międzyrzecki 3840
 Krochmal Anna 680, 1397, 4591
 Krochmal Jacek 680, 888, 6099, 7201; rec. 4629; red. 172, 7201
 Krockow von, rodzina 4617
 Krockow Maciej von 3695
 Krocak Jerzy 3406
 Krocak Justyna 2804
 Kroczyński Hieronim 6224
 Krogulec Martyna 4353; red. 4353
 Krogulscy, rodzina 5155
 Krogulski Mariusz Lesław 5155, 5156
 Krogulski Roman 3183
 Kroh Antoni 9331
 Krojanty, pow. chojnicki 9212; region 9140
 Krok-Paszkowski Henryk Maria 4655
 Krok, Litwa 6924
 Krokos Tadeusz 219, 5689
 Krokosz Paweł 2593, 2594, 4536, 4728
 Krokowa, pow. pucki 4617
 Kroll Piotr 7207
 Kromer Marcin 4837
 Kromolice, pow. gostyński 9176
 Kromp Dorota, rec. 4713
 Kromszewice, jezioro na Pojezierzu Kujawskim 2058
 Krones Hartmut 3947
 Kronika Biblioteki Kraków – 2019 rok 932
Kronika Bydgoska 156
Kronika Diecezji Sandomierskiej 3999
 Kronika halicko-wołyńska 6427
 Kronika Instytutu Historii Sztuki UJ za rok 2019. 305
 Kronika klasztoru norbertanek w Imbramowicach 6720
 Kronika Komisji Historii Sztuki Polskiej Akademii Umiejętności 289
 Kronika książąt polskich 6428
 Kronika Muzeum Historycznego w Elku 1055
 Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Wysokiej 4318
 Kronika parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus 2783
 Kronika parafii Zielonki i księga rzeźby 7314
 „Kronika Podhorecka” jako źródło do badań nad dziejami zamku 7315
 Kronika roku 2019. 1049
 Kronika Szczecina 2019. 10104
 Kronika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej za 2019 rok 355
 Kronika TPJ 345
Kronika Warszawy 157
Kronika Wielkopolski 158
Kroniki Miasta Zabrza 159
 Kroniki pszczyńskie 6295, 6296, 6297, 6298
 Kroniki rodzinne wsi Kobylany 1487
 Kroniki szkolne z Błędowa 3114
 Kropidło Inez, rec. 3375
 Kropiewska-Gajewska Anna 3821
 Kropywnycki, Ukraina 3983
 Krosno, pow. lidzbarski 6233
 Krosno, woj. podkarpackie 853, 1318, 2865, 3343, 3406, 3599, 4752, 6014, 6381; powiat 6234, 9558; region 2866, 3343
 Krościenko nad Dunajcem, pow. nowotarski 938, 939, 1741, 4314; Zawodzie 4458
 Krośniewice, pow. kutnowski 5935, 8901

- Krotofil Maciej 823
 Krotoszyn, woj. wielkopolskie 1923, 3653, 6235; powiat 1923, 5281, 6235, 10167; region 6235
 Krotoszyn i okolice 6235
 Krowiak Marcin 5002
 Krowodrza zob. Kraków
 Król Anna 1166, 2096, 4995; przedm. 2096; red. 2096
 Król Danuta 2977, 6152
 Król Eugeniusz Cezary 9151
 Król Jerzy 5346
 Król Joanna 9686, 9761
 Król Karol 1715
 Król Katarzyna 7647
 Król Kazimierz 7385
 Król Lech 2516
 Król Magdalena 1605
 Król Małgorzata 7648
 Król Marek 5870
 Król Paweł 4319, 4320, 4479, 7520, 9650
 Król Tymoteusz 2129, 2178; red. 2178
 Król-Bocheńska Anna 7649
 Król-Próba Justyna 7201
 Królak Sławomir, tl. 3493
 Królak-Radziejewska Małgorzata 3930
 Królczyk Agnieszka 2810
 Królczyk Katarzyna, red. 2779
 Królczyk Krzysztof 2270; red. 2269, 2270, 9293, 9352
 Królestwo Jerozolimskie 2493, 2512
 Królestwo Polskie (Kongresowe) 1829, 1845, 3074, 3635, 4258, 4259, 4271, 4541, 4567, 4743, 4836, 5013, 5201, 6002, 6250, 7287, 7288, 7389, 7413, 7471, 7492, 7495, 7503, 7524, 7525, 7526, 7563, 7564, 7592, 7597, 7642, 7679, 7680, 7681, 7721, 7751, 7763, 7776, 7792, 7793, 7923, 7929, 7961, 8009
 Królewiec zob. Kaliningrad
 Królewska Huta zob. Chorzów
 Królikowska Anna 5543
 Królikowska Joanna 9687; współpr. 3910
 Królikowska-Dziubecka Marzena 3545
 Królikowski Bohdan 8744
 Królikowski Janusz 4890, 6848, 8279
 Królikowski Jeremi Tomasz 3748
 Królikowski Józef Franciszek 3406, 7866
 Królikowski Krzysztof 1398
 Królikowski Lech 7650
 Królikowski Ludwik 7660
 Królikowski Sebastian, oprac. 5245
 Królowie, magnaci, szlachta 6963
 Królowy Most, pow. białostocki 2802, 5112
 Krubin, pow. legionowski 5298
 Krucki Łukasz 6087, 8424; wyd. 9261
 Kruczek Maria 329
 Kruczyński Andrzej, przedm. 7308; red. 8109
 Kruczyński Dariusz 37
 Kruger Michał 4101
 Krüger-Syrokomska Halina 5690
 Kruhowicze, Białoruś; gmina 4626
 Kruk Bartosz 6340, 9839
 Kruk Herman 8845
 Kruk Janusz 2042
 Kruk Małgorzata, przedm. 1375
 Kruk Marzena 5959
 Kruk Mirosław Piotr 3566, 3623, 4951
 Kruk Oleg 5480
 Kruk Tadeusz 5203
 Kruk-Siwiec Justyna 3406
 Krukar Wojciech 1997
 Krukiewicz Barbara 3020
 Krukowska Halina 5013, 5691
 Krukowski Jan 3203
 Krukowski Józef 4657; wyd. 4657
 Krukowski Piotr 8425, 8737, 8744
 Krukowski Stefan 2046
 Krukowski Włodzimierz 2973
 Krupa Bartłomiej 615, 3337
 Krupa Kamil 3108
 Krupa Maciej 4052
 Krupa Michał 8076
 Krupa Sławomira 6179
 Krupa-Ławryniewicz Aleksandra 2047
 Krupecka Małgorzata 4846
 Krupiak Feliks 5692
 Krupiński Józef Antoni 5693
 Krupnik Jacek 5694
 Krupska-Lyczak Katarzyna 1243, 3765
 Krupski Mateusz 4102
 Krupski Piotr 4321
 Kruse Christian 1974
 Krusiński Tadeusz (właśc. Jan Tadeusz) 672, 6796
 Krusza Zamkowa, pow. inowrocławski 568
 Kruszewicz Stefan, współpr. 6094
 Kruszewska Anna, red. 1338
 Kruszewska Marietta Elżbieta 4883
 Kruszewski Eugeniusz Stanisław 2356, 5346
 Kruszewski Tomasz 4536, 4541
 Kruszewski Zbigniew Paweł 365, 366, 367, 443, 2991, 3017; przedm. 3017, 8141; red. 3017
 Kruszewica, pow. inowrocławski 4985, 5102, 9040; dekanat 5103
 Kruszwicka diecezja 4985
 Kruszyn, pow. bolesławiecki 6523
 Kruszyniany, pow. sokólski 3769
 Kruszyńska Anna M. 2460
 Kruszyńska Elżbieta 7262
 Kruszyńska Katarzyna 4971
 Kruszyński Bartosz, przedm. 8061; wyd. 8061
 Kruszyński Maciej, red. 8280
 Kruszyński Marcin 1458, 3048, 8280, 9148; rec. 4544; red. 154, 3048, 8658
 Kruszyński Paweł, tl. 9156
 Kruszyński Stanisław 7262
 Krwawa środa 1940 w Olkuszu 8846
 Krybus Anna, red. 7268
 Krychowiak Jarosław, współpr. 1887
 Kryciński Stanisław 6165, 6290
 Krycka-Michnowska Iwona 2804; red. 2804
 Kryczka Piotr 10112
 Kryczyński Antoni 7315
 Krydel Anna zob. Łazarowicz Anna
 Kryger Urszula 5200
 Krym 432, 2580, 2698, 4995, 7842
 Krynica-Zdrój, pow. nowosądecki 3973, 4483, 7285
 Kryńska Elwira Jolanta 4220, 8990, 9688; red. 4220
 Kryński Jan 5826
 Krypczyk-De Barra Aleksandra 996, 3634
 Krypty grobowe kościoła pw. św. Franciszka z Asyżu w Krakowie 4124, 4125
 Krysiak Aleksandra Maria 6038, 8426
 Krysiak Andrzej 5436, 6007; oprac. 6007
 Krysiak Dagna 4101
 Krysicki Jan 7389
 Kryspinów, pow. krakowski 6236
 Krystek Jędrzej 3372, 7780, 7872
 Krystyna Koźuch, oprac. 3044
 Krystyna Philipp (1947–2020). 5860
 Krystynopol zob. Czerwonogród
 Krysztopa-Czupryńska Barbara 4299, 6964
 Kryś Mirella 7780
 Kryściak Zdzisław 4053
 Krywlany zob. Białystok
 Krzak Andrzej 4723, 7651
 Krzak-Stopczyk Adela 8847
 Krzanik-Dworanowska Kamila 2025
 Krzanowice, pow. raciborski; region 4976
 Krzanowski Adam 6014
 Krzanowski Andrzej 3929, 3949
 Krzemieniec, Ukraina 679, 3148, 4218, 5013, 7427; Góra Królowej Bony 4990
 Krzemieniecki Seweryn Józef 2992
 Krzemień Robert 4054, 8427
 Krzemień Zuzanna 982
 Krzemińska Magdalena 1352
 Krzemińska-Maciejko Agnieszka 1058
 Krzemiński Ireneusz 3146
 Krzemiński Jarosław 4322

- Krzemiński Tomasz 4786, 6333, 8763
 Krzemkowska Zofia 5597
 Krzepkowski Marcin 2025; przedm. 2025; red. 2025
 Krzeptowscy, rodzina 4075
 Krzeptowska-Moszkowicz Izabela 2992
 Krzeptowski Maciej 4055
 Krzeszewska Karolina 2545
 Krzeszowice, pow. krakowski 9759
 Krzeszowska Halina 5695
 Krzeszowska-Kubit Patrycja 5200
 Krzeszów, pow. kamiennogórski 1720, 3602, 3952, 4831; parafia 3602
 Krześniak Leszek Marek 5346; przedm. 4670; red. 1408, 4670
 Krzewica, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 5847
 Krzoz Bartłomiej Marian 372
 Krzych Bartłomiej K., oprac. 2976
 Krzycki Alfred 8743
 Krzyczkowski Henryk 8077
 Krzyczkowski Jakub 1699
 Krzyk Józef 5657, 8616
 Krzykawa, pow. olkuski 4308, 4309
 Krzyński Aleksander Henryk 5227
 Krzymkowski Marek 5603; rec. 2588
 Krzyńska Katarzyna, przedm. 2065
 Krzypkowski Stefan 5119
 Krzysiak Łukasz 9088
 Krzysikiewicz Józef 7340
 Krzystek Andrzej 4126, 5157
 Krzystek Anna 5158
 Krzystek Tadeusz 5158
 Krzyszczuk Łukasz 911
 Krzyszkowska Maria 3906
 Krzyszkowski Andrzej 6172, 6404; red. 6404
 Krzysztof z Łodygowa i Celin 2803
 Krzysztofek-Strzała Katarzyna 9980
 Krzysztofik Małgorzata 4333
 Krzysztofiński Mariusz 4632, 4836, 4847, 4941
 Krzysztoń Adam, przedm. 6245
 Krzysztoń Andrzej 1244, 4323
 Krzywca, pow. przemyski 4951
 Krzywczę, Ukraina 6738
 Krzywda Jerzy 4893
 Krzywda Paulina 843
 Krzywicki Ludwik 1660, 7287
 Krzywicki Zdzisław 5200
 Krzywiec Grzegorz 2856, 8590; rec. 5957
 Krzywonos Henryka 9385
 Krzyworzeka Paweł 4413
 Krzywoszewski Jerzy Tadeusz 5696
 Krzywoszewski Stefan 3503
 Krzyw Roman 6839
 Krzyż Wielkopolski, pow. czarnkowsko-trzcianecki 8019
 Krzyżacy, Krzyżacki Zakon, Krzyżackie Państwo 435, 556, 623, 1331, 1581, 1775, 2020, 2260, 2314, 2487, 2520, 2551, 2803, 3597, 3630, 3790, 3794, 3819, 3821, 3861, 4229, 5177, 6201, 6432, 6436, 6467, 6469, 6483, 6509, 6510, 6519, 6537, 6539, 6545, 6547, 6549, 6467, 6617, 6624, 6647, 6650, 6684, 7112
 Krzyżanowscy, rodzina 5159, 5437, 9078
 Krzyżanowska Justyna zob. Chopin Tekla Justyna z Krzyżanowskich
 Krzyżanowska Magdalena 5594, 7780
 Krzyżanowska Marta 616, 4101, 4127
 Krzyżanowska-Walaszczyk Ewa 6300
 Krzyżanowska-Żurek Daniela 5697
 Krzyżanowski Krzysztof 4477
 Krzyżanowski Lech 4460, 4663, 5236, 6179, 8038, 8231, 8295, 8428
 Krzyżanowski Marek 5159
 Krzyżanowski Piotr 1658
 Krzyżanowski Piotr Jacek 2863; przedm. 2863; red. 2863
 Krzyżanowski Stanisław Andrzej 5341
 Krzyżanowski Wiktoryn 5698
 Krzyżański Maciej 4324
 Krzyżek Ewa 3115, 6265, 7652; wyd. 8180
 Krzyżostaniak Magdalena 3338
 Krzyżowa, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 10020
 Krzyżowska Marta 1061
 Krzyżowski Tomasz 3116
 Krzyżyńska Olga 4325, 5360, 5553
 Ks. gen. bryg. Józef Wrycza rodem ze Zblewa 6106
 Ks. kanonik Władysław Kania 5611
 Kšanov'ska Ůliã 2925
 Ksenicz Andrzej 2854
 Ksenicz Igor, red. 2831
 Ksenofont 4354
 Książd infułata generał Witold Kiedrowski 5629
 Książd Kazimierz 1488
 Książ zob. Wałbrzych
 Książ Wielki, pow. miechowski 4982, 7281
 Książczyk Jan 8078
 Książek Jan 9226; red. 9226
 Książek Jarosław, przedm. 4626
 Książek Małgorzata, oprac. 4961
 Książek Marek, red. 9277
 Książek Wojciech 4326
 Książek-Rduch Mirosława, wyd. 6262
 Księga cechu szewskiego z Włoszowicy 7316
 Księga chrztów parafii Nowa Jerozolima 6721
 Księga ławnicza Starego Miasta Torunia 6429
 Księga magistratu miasta Połocka 6722
 Księga miasta Firleja 6723
 Księga pamięci gminy żydowskiej w Stawiskach 2852
 Księga pamięci leśników deportowanych do KL Auschwitz 5160
 Księga wpisów kanclerza Piotra Gembickiego 6724
 Księga wpisów kanclerza wielkiego Jerzego Ossolińskiego 6725, 6726
 Księga wpisów MK 185 podkanclerzego i kanclerza Jerzego Ossolińskiego 6727
 Księga wpisów MK 187. 6728
 Księga wpisów podkanclerzego Aleksandra Trzebińskiego 6729
 Księgi gruntowe wsi Wysoka k. Łańcuta 6730
 Księgi ławnicze krakowskie 6430
 Księgi ławnicze Starej Warszawy 6431
 Księstwo Warszawskie 4369, 4914, 6002, 7408, 7472, 7503, 7785, 7786, 7787, 7822, 7830, 7900, 8008, 8009
 Książa dla władzy groźni 9689
 Książa Dolina, pow. chełmski 7507
 Książa Wieś zob. Leśnica
 Książniakiewicz Piotr 825, 826
 Książy Dwór, pow. działowski 4410
 Ksit Barbara 8429
 Kto by tam czytał gazety 3492
 Kto się wpisał ku pamięci 1489
 Ku wolności 1255
 Kuba 2672, 9442
 Kuba Grzegorz 8430
 Kubacka Anna 2940
 Kubacki Grzegorz 5621
 Kubacki Mikołaj, współpr. 1384
 Kubacki Wojciech 8396
 Kubacz Adam 4787
 Kubalski Edward 8664
 Kubañ, kraina historyczno-geograficzna w Rosji 8351
 Kubarz Marzena 6223
 Kubasik Adam 4848
 Kubasik Maria 9690
 Kubasik-Rompa Iwona 4617
 Kubaś Robert 783
 Kuberski Dariusz 2022
 Kuberski Hubert 4626
 Kubiak Danuta 9325
 Kubiak Ewa 3767
 Kubiak Krzysztof 2259, 2275, 2705, 2706, 9998
 Kubiak Małga zob. Kubiak Małgorzata
 Kubiak Małgorzata 9325

- Kubiak Przemysław 4495
 Kubiak Rafał 8961; red. 237
 Kubiak Szymon Piotr 1369, 4665, 9691
 Kubiak Tadeusz 9325
 Kubiak Władysław 4056, 9004
 Kubica Anna 3087
 Kubica Grażyna 2130, 4459
 Kubica Helena 5161, 8990
 Kubicka Aldona, red. 8174
 Kubicki Jan 3172
 Kubicki Mateusz 429, 9089, 9165, 9692
 Kubicki Radosław 4743, 7653
 Kubicki Rafał 2517, 2803, 4778, 6537, 6538, 6539, 6540; rec. 2551, 4229, 4901
 Kubienia Jacek, il. 2128
 Kubieniec Jakub 5019
 Kubik Adam Lech 1037, 2518, 2519
 Kubik Jan 9693
 Kubik-Ślicznik Agnieszka 5162
 Kubikowie, rodzina 5162
 Kubis Barbara 660, 661
 Kubisiak Małgorzata, red. 944
 Kubisiak Przemysław 2423
 Kubisiowska Katarzyna, współpr. 3495
 Kubiszewski Franciszek 5699
 Kubit Bożena 1278
 Kubitschek Juscelino 2820
 Kublin Grzegorz 617, 4849
 Kubon Sebastian 2520
 Kubska Barbara 1501; red. 1501
 Kubski Zygmunt, il. 1501
 Kubus Radosław 4299, 4327, 4698, 6965, 7602
 Kuc Marek 4328, 4329, 10105
 Kuc Patryk, red. 6834
 Kuc-Czerep Marta 402, 1967, 6966
 Kucab Irena 6264
 Kucala Bożena 2228
 Kućerepa Mikola 4644
 Kucharczyk Andrzej 1950
 Kucharczyk Dariusz 1586
 Kucharczyk Grzegorz 2260, 2595, 4560, 4890, 6328, 7654, 8592; oprac. 2284; red. 2284
 Kucharczyk Ryszard Bogdan 1490
 Kucharki, pow. pleszewski 4864
 Kucharscy, rodzina 5091, 5137
 Kucharska Agata, współpr. 5245
 Kucharska Małgorzata 4590, 7427
 Kucharski Adam 633, 2824, 3319, 6836, 6967; red. 2824
 Kucharski Mirosław Jacek 5346
 Kucharski Tomasz 8431, 8536
 Kucharski Wojciech 1769, 9647, 9694; polem. 9507; przedm. 9335, 9647; red. 276, 9647; wyd. 9335
 Kucharuk Henryk 4330
 Kucharzewska Joanna 679, 1726, 3633, 3821
 Kuchciak Michał 8432
 Kuchciński Marek 4752
 Kuchlewska Jana 2939
 Kuchta Anna 1639; red. 2570
 Kuchtówna Lidia, oprac. 3881; przedm. 3881
 Kucia-Guściora Beata 8433
 Kuciak Jakub 2424
 Kucypera Paweł 1286
 Kuczalska-Reinschmit Paulina 3373
 Kuczer Jarosław 6968
 Kuczera Józef 6296
 Kuczera-Chachulska Bernadetta 5449
 Kuczewicz-Fraś Agnieszka 2248
 Kuczowski Andrzej 2025, 6471; przedm. 2025; red. 2025
 Kuczok Andrzej 5700
 Kuczur Tomasz 4508, 4699
 Kuczyńska Agnieszka 3545
 Kuczyńska Marzanna 3450; oprac. 60
 Kuczyńska-Koschany Katarzyna, rec. 9303
 Kuczyńska-Zonik Aleksandra 2933
 Kuczyński Aleksander 5213
 Kuczyński Ernest 54
 Kuczyński Feliks 5213
 Kuczyński Krzysztof Antoni 54; przedm. 2208; rec. 3925
 Kuczyński Leon 5213
 Kuczyński Waldemar 6137
 Kuczyński Wiktoryn 5213
 Kuć Joanna 3266
 Kućko Grzegorz, rec. 5718
 Kućko Waldemar 1577, 3527
 Kućko Wojciech 399, 5808; rec. 5303, 7558
 Kudasiiewicz Józef 9705
 Kudela-Swiątek Wiktoria 2928, 8329
 Kudelska Dorota 3634
 Kudelska Stefania 7302
 Kudła Lucyna 4460, 4982
 Kudła-Herner Sylwia 1716
 Kudłacz Macieja Maria 4951
 Kudłacz Maria 3145; red. 3145
 Kudo wa - Zdrój, pow. kłodzki 2827, 4352
 Kudryńce, Ukraina 6738
 Kudrzycki Zbigniew 8434, 8435, 8436; red. 227
 Kufel Jakub 9695, 9696; wyd. 9342
 Kufel Robert 2068
 Kufel Robert Romuald 781, 3749, 4784; red. 106, 4784
 Kufel-Diakowska Bernadeta 3020
 Kuhnke Monika 6180
 Kuisz Jarosław 9697
 Kujanek Janusz 9332
 Kujawa Wojciech, oprac. 8838; przedm. 8838
 Kujawska Maria 5051
 Kujawski Jan 10154
 Kujawskie Pojezierze 2058
 Kujawsko-kaliska diecezja 8741
 Kujawsko-pomorskie województwo 4831, 8600
 Kujawy 91, 1451, 1475, 1726, 1937, 3086, 3633, 3975, 4663, 4786, 4898, 5227, 6136, 6372, 6463, 6518, 6655, 7165, 9004; Wschodnie 2119, 4786
 Kujcys-Sołobodowska Maria 4655
 Kujda Małgorzata, il. 3576
 Kukawski Lesław Zygmunt 5701
 Kukiel Marian 633
 Kukizów, Ukraina 2881, 2882
 Kukla Adam Tomasz 7655
 Kuklik Mirosław 5428
 Kuklo Cezary 618, 619, 620, 6969; rec. 6759, 7241
 Kukowski Tomasz 807, 1332
 Kukuczka Jerzy 1614
 Kukuć Dariusz 6018
 Kukułka Józef 10021
 Kula Artur 535
 Kula Ewa 3192, 3203, 7016, 7656, 8437; rec. 7781
 Kula Krzysztof 3548
 Kula Marcin 2080, 2815, 2820, 2822
 Kula Witold 7657, 5702
 Kulak Ewa Krystyna 5292
 Kulak Teresa 2077, 5292; przedm. 5292; red. 5292
 Kulasik Rozalia 5375
 Kulaszewicz Joanna 6058
 Kulawiak-Cyrankowska Joanna 4495
 Kulawinek Józef 5047
 Kul'čič'kij Stanislav Vladislavovič 8329
 Kulczak Mikołaj 9698
 Kulczewska Weronika Hanna 2580
 Kulczycki Jerzy 5703
 Kulczykowski Wacław 440, 1940
 Kulczyńska-Kruk Joanna 3366; rec. 3366
 Kulczyński Robert, red. 8184
 Kulczyński Stanisław 8472
 Kuldaneck Rudolf 5704
 Kuldaneck Tadeusz 5704
 Kulecka Alicja 621, 778, 784, 802; przedm. 784; red. 783
 Kulecki Michał, przedm. 6761; red. 6761; współpr. 6761
 Kulelka Peter 3887
 Kulenta Hanna 3929
 Kulerski Wiktor 1490
 Kulesz Aleksandra 4119, 4128, 4129, 4130
 Kulesz Emanuela 3145
 Kulesz Ewa 4820
 Kulesza Agnieszka, red. 1444
 Kulesza Grzegorz, tł. 2759
 Kulesza Hanna 972
 Kulesza Jerzy A. 4057
 Kulesza Juliusz 8079
 Kulesza Kamil 4684
 Kulesza Kinga 1964
 Kulesza Ryszard 2460; red. 2460
 Kulesze-Rokitnica, pow. wysokomazowiecki 6919
 Kulig Jacek 6970

- Kulig Piotr, oprac. 2128
 Kuligowska Aleksandra, rec. 612
 Kuligowska-Korzeniewska Anna 2853, 7569; przedm. 7308
 Kuligowski Janusz 783
 Kuligowski Mateusz Ignacy 4745
 Kuligowski Piotr 4618, 7658, 7659, 7660; rec. 7722
 Kuligowski Sławomir 6259
 Kuligowski Waldemar 2707, 10130; red. 2707
 Kulik Ewa 7661
 Kulik Kamila 6216
 Kulik Mariusz 8615
 Kulikiewicz Paweł 4331, 7662
 Kulikowska Małgorzata, wyd. 7348
 Kulikowska Zofia 5163
 Kulikowska-Parkasiewicz Violetta, red. 1337
 Kulikowski Zygmunt 3451
 Kuliniak Radosław 2993, 8438, 9699; przedm. 3031; wyd. 3031
 Kuliński Bohdan A. 3567, 5458
 Kulisiewicz Wojciech 783
 Kulisz Katarzyna, red. 10116
 Kuliś Jakub, rec. 9711
 Kulka Beata 1113
 Kulka Grzegorz 4700, 8295, 8636
 Kulpa Anna 3891
 Kulpa Norbert 1833
 Kuls Tomasz 3339
Kultura (Paryż) 3317, 3506, 9631
Kultura (Poznań) 8546
 Kultura. Literatura, sztuka i nauka w XX wieku 2853
 Kultura ludowa Lubelszczyzny 2131
 Kultura muzyczna w początkach państwa polskiego 1283
 Kultura rocka 2707
 Kultura, tradycja, rozwój 4994
 Kulturowe historie podróżowania 4995
 Kulwanowski Leonard 3117
 Kulwicka-Kamińska Joanna 1770, 2878
 Kułacz Sławomir 4952; tl. 2578
 Kułaczkowce, Ukraina 6738
 Kułak Aneta, oprac. 3646
 Kułak Bronisława 9333
 Kułakowska-Lis Joanna 4070; red. 3343
 Kułan Bartosz 8439
 Kumaniecki Kazimierz Feliks 8396
 Kumik Ewa, red. 3142
 Kumoch Jakub 4603, 5178; red. 5178
 Kumor Karolina, red. 4453
 Kumorowicz Grzegorz 1338
 Kuna Andrzej 9907
 Kunce Piotr 3118, 4850, 4851; red. 240; współpr. 9383, 10034
 Kunciewicz Małgorzata 911
 Kunciewiczowa Maria 8961
 Kundera Jarosław 10131
 Kundera Weronika 10106
 Kunderewicz Cezary 4500
 Kunecka Wanda 3119
 Kunert Andrzej Krzysztof 5092
 Küng Hans 2696
 Kungälv, Szwecja 2476
 Kunic (Cunitia) Maria 7139
 Kunice, pow. legnicki 9922
 Kunicki Jakub, il. 1384
 Kunicki Kazimierz 9700
 Kunicki Mikołaj Stanisław 3896, 4592
 Kunicki Wojciech, przedm. 7879; red. 7879; tl. 7879
 Kunicki-Goldfinger Jerzy J. 2261
 Kunicki-Goldfinger Marek 9948
 Kunicki-Goldfinger Witold 9701, 9948
 Kuniczuk-Trzciniowicz Agnieszka 3372, 7663; rec. 7810; wyd. 7371
 Kunigielis Joanna, rec. 6856, 7105
 Kunikowski Jerzy, tl. 1409
 Kuniński Miłowit 4632
 Kunkel Otto 6336
 Kunkel Robert 1680, 6180
 Kunowice, pow. słubicki; region 4712
 Kunta Kinteh, wyspa na rzece Gambia zob. Świętego Andrzeja, wyspa na rzece Gambia
 Kuńska Maria 9928
 Kupcewicz Julian 5705
 Kupcowie, rodzina 9235
 Kupidura Julia 5013
 Kupidura Ryszard 5013
 Kupiec Bolesław 9235
 Kupiec Michał 1941
 Kupiec-Niedźwiedz Anna 6225
 Kupiecki Robert 4566; red. 2204
 Kupisiński Zdzisław 2131
 Kupisz Dariusz 6963; oprac. 5074; red. 6963
 Kuprianis Artur 4598, 9162; przedm. 9162; red. 9162
 Kuprjaniuk Stanisław 4936
 Kupski Błażej 5164, 5447
 Kura Antoni 9792
 Kuran Magdalena 6971
 Kuran Michał 3406, 5460, 6972, 6973, 6974
 Kuras Katarzyna 6836, 6975, 7226
 Kurasiewicz Krzysztof 10150
 Kuraśiński Tomasz 1917; przedm. 2065
 Kuraś Ferdynand, przedm. 4462
 Kuraś Józef, pseud. Ogień 1642
 Kurezb Joanna 9090
 Kurczak Teofil 7317
 Kurzewski Gabriel 7093
 Kurczyński Jan 6221
 Kurdystan 9266
 Kurek Artur 7664
 Kurek Chryzostom Jan 5208
 Kurek Jacek 485, 4619, 5032, 5651, 6179, 10130; rec. 5575, 5657, 8619; red. 281, 6179
 Kurek Krzysztof 7882
 Kurek Marta 4125
 Kurek Ryszard 6179
 Kurella Augustyn 3767
 Kurgan-Przybylska Małgorzata, przedm. 1010; red. 1010
 Kurhany na Wyżynie Lubelskiej 6541
 Kuriański Józef, rec. 4866
Kurier Łódzki 8475
Kurier Poznański 8317, 8552
Kurier Stanisławowski 7299
Kurier Warszawski 1760, 3895, 7389
 Kurjaniuk-Krajewski Dawid 6976, 6977; red. 147
 Kurkiewicz Artur 5341, 5342; red. 5341, 5342
 Kurkiewicz Marek 2707
 Kurkowska Hanna 4218
 Kurkowska Olga 4101
 Kurkowska-Budzan Marta 536, 548, 9702
 Kurkowska-Ciechańska Judyta 4086
 Kurkowski Jarosław 5653
 Kurkowski Michał 3633
 Kurlandia 4536, 4728, 7106, 7138
 Kurmik Krzysztof 5660
 Kuromiya Hiroaki 8329
 Kuropatnicki Andrzej K. 7093; red. 7093
 Kuropatwa Piotr 4058
 Kuropka Ireneusz 2185
 Kurosawa Akira 2276
 Kurowska Adriana 5207
 Kurowski Józef K. 5556; red. 5556
 Kurowski Kazimierz 7245
 Kurów, pow. nowosądecki 4305
 Kurpie, Kurpiowszczyzna 1622, 2149, 2793, 4823, 4876, 7486
 Kurpiel Anna 537, 718, 2132
 Kurpiers Dorota 4928
 Kurpierz Tomasz 5976, 8616
 Kurpiewski Piotr 3886; red. 3886
 Kurpiński Karol 7655
 Kurpisz Piotr, współpr. 4381
Kurranda 7960
 Kursa Sławomir 4495
 Kurski Jarosław 5830
 Kurtok Antonina 2295
 Kurtyka Janusz 6321
 Kuras Adam 4732
 Kurylczyk Bogumił, oprac. 10040
 Kuryłek-Jędrak Ewelina 3634
 Kuryłowicz Marek 2262, 2425, 4495, 4536
 Kurz Iwona 3887; przedm. 1165
 Kurz Katarzyna 8440
 Kurzaj Franciszek 2926
 Kurzawa Eugeniusz 5165
 Kurzawa Zofia, rec. 1469
 Kurządkowska Urszula 7665
 Kurzej Michał 3568, 3623, 6839; rec. 3755
 Kurzeja Monika 2133

- Kurzeja Witold 3750
 Kurzeja Zdzisław 4332; rec. 4977
 Kurzeja-Swiątek Maria 6019
 Kurzętnik, pow. nowomiejski 2040
 Kurzyk Ewa 2025
 Kurzyńska Magdalena 2708
 Kurzyńska Małgorzata 6390, 7666, 8441
 Kurzyński Andrzej 1606
 Kus Adrianna 7667
 Kus Józef, oprac. 859
 Kus Paulina 2834
 Kusber Jan 2815
 Kusiak Władysław 2011
 Kusiak-Dadak Maria 5536
 Kusina Elżbieta 4024
 Kusina Jan 4024
 Kusociński Janusz 5706
 Kust Izabella 2940
 Kusto Agata 2134
 Kustosik Bogusław 1434
 Kustosz Henryk Jan 2048
 Kusz Sara Anna 6978
 Kuszezak Piotr 12, 14, 19, 21
 Kusznierek Jacek 3186
 Kuszelski Andrzej 3623
 Kuszyk-Feciak Ewa, red. 1327
 Kuś Grzegorz 2049
 Kuś Henryk 1578
 Kuś-Joachimak Hanna 3635
 Kuśmerek Jacek, tł. 997
 Kuśmerek Zbigniew 6327
 Kuśmierski Jacek 997
 Kuśnierczyk Andrzej 1264
 Kuśnierz Jakub 9839
 Kuśnierz Jerzy 2025
 Kuśnierz Małgorzata, red. 8939
 Kuśnierz Robert 2709, 2797, 2854, 8329; przedm. 8329; red. 8329
 Kuśnierz-Krupa Dominika 3677
 Kuświk Bartosz 2185, 4427; przedm. 2185, 8210; red. 2185, 4427
 Kuta Cecylia 9703, 9796, 9982; red. 9792
 Kuta Karolina Anna, wyd. 8124, 9386
 Kutkorz, Ukraina 6738
 Kutkowski Arkadiusz 1357, 5671
 Kutno, woj. łódzkie 160, 355, 4238, 5917, 10113; Bielawki 3172; powiat 4240; region 1942
Kutnowskie Zeszyty Regionalne 160
 Kutrowski Łukasz 3952
 Kutrzeba Kacper 2570
 Kutrzeba Stanisław 621
 Kutrzeba Tadeusz 8442
 Kutta Janusz 8443
 Kutya, Ukraina 6738, 7217
 Kutya Piotr Krzysztof, red. 1323
 Kutya Radosław 7668
 Kutyla Paweł 1079, 1080
 Kutyma Manfred 2338, 2364, 2596, 2994
 Kutz Kazimierz 3877, 3905, 5012
 Kuzak Rafał 2194
 Kuziak Michał 7669
 Kuzicki Jerzy 680, 7670, 7671; oprac. 7372; przedm. 7372
 Kuziel Zofia 6264
 Kuzin Maria, wyd. 3056
 Kuzio Taras, przedm. 4658
 Kuzio-Podrucki Arkadiusz 5166, 6299, 6327
 Kuzmany Bőrries 6169
 Kuz'menko Oksana 2828
 Kuź Michał 8592
 Kuźma Inga B. 4353
 Kuźma Marcin 5992
 Kuźma Włodzimierz 6336
 Kuźma-Markowska Sylwia 2815, 8444
 Kuźmicz Marika 1460, 3887; red. 1460
 Kuźmina Dariusz 906
 Kuźniar Maria 4752
 Kuźniar Roman 4531, 4566; przedm. 4566; red. 4566
 Kuźnica, pow. sokólski; gmina 719
 Kuźnicki Tomasz 3569, 5167
 Kuźnickie Jezioro, zw. Białym 1950
 Kuźniewska Zofia Hanna 3120, 3121
 Kuźniewski Bogumił 1338
 Kwadrans Helena Wanda 5168
 Kwapien Ewelina 7672
 Kwapiński Marian 6391
 Kwapisiewicz Damian 4985
 Kwapiszewski Szymon 3489, 3508, 8398
 Kwarciać Zofia 5413
Kwartalnik Bellona 161
Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 162, 3511
Kwartalnik Historii Żydów 163
Kwartalnik Historyczny 164
 Kwasek Leszek 345
 Kwaśkiewicz Maciej 1260; przedm. 1260; red. 177, 1260
 Kwaśna Karolina 4460, 4982
 Kwaśniak Franciszek 5891
 Kwaśniak Mariusz 1016
 Kwaśniak Renata 4996
 Kwaśnicka Marta 6542
 Kwaśniewska Anna 4994, 5428
 Kwaśniewska Irena 8080
 Kwaśniewska-Urban Paulina 3340
 Kwaśniewski Andrzej 837, 907, 6128, 7673; rec. 306
 Kwaśniewski Jerzy Hieronim 5707
 Kwaśniewski Tadeusz 5145
 Kwaśny Kazimierz 9294, 9664
 Kwaśny Marek 3635
 KwaZulu-Natal, prowincja RPA 2598
 „Kwestia” żydowska 8081
 Kwiatek Agata 6834; rec. 7074
 Kwiatek Aleksander 2658, 2797; red. 2797
 Kwiatek Jędrzej 2797
 Kwiatek Jolanta 3122, 3217, 6179
 Kwiatkiewicz Jan 3406
 Kwiatkowsy, rodzina 4447, 6342
 Kwiatkowska Agnieszka 3392; red. 3392
 Kwiatkowska Aneta 1275; przedm. 4543
 Kwiatkowska Barbara 4125
 Kwiatkowska Halina 5708, 8082
 Kwiatkowska Magdalena 5898
 Kwiatkowska Wiesława 1775, 3123
 Kwiatkowska Wioletta 3007
 Kwiatkowski Aleksander, rec. 8989
 Kwiatkowski Cezary A. 2958
 Kwiatkowski Dariusz 3108
 Kwiatkowski Jacek 3679
 Kwiatkowski Jaromir 5592
 Kwiatkowski Jarosław 6979
 Kwiatkowski Karol 5313
 Kwiatkowski Krzysztof 2803, 6543, 6544, 6545; rec. 3819, 3860, 6547
 Kwiatkowski Marian 4404, 8445
 Kwiatkowski Mariusz, red. 9757
 Kwiatkowski Mikołaj 4835
 Kwiatkowski Stefan, rec. 4891
 Kwiatkowski Tadeusz 5709
 Kwiatków, pow. turecki 2988
 Kwidzyn, woj. pomorskie 3596, 3994, 7852; region 8106
 Kwiecień Mariusz 3951
 Kwiecień Michał 538
 Kwiecień Roman 4531
 Kwiecień Sabina 7820
 Kwiecień Sławomir 8307
 Kwiecińska Magdalena 1221, 1431, 2135; wyd. 9432
 Kwieciński Wojciech 2775
 Kwietniowski Arnold 5220
 Kwilecka Irena, red. 3248
 Kwilecki Andrzej 5710, 9704
 Kwis a, lewy dopływ Bobru 6205
 Kwolek Jan 1353
 Kwosek Jacek 6980
 Kyc Łukasz 1318; współpr. 1318
 Kysil Małgorzata, wyd. 8798
 Kysilevs'ka Olena 8121
 La Manche Kanał 2676
 Laan Adolf van der 925
 Laba Agnes, rec. 8316
 Labancová Naďa 6321
 Labentz Anna 4665
 Laberschek Jacek 6546
 Labijak Alicja 3258
 Laboratoria i pracownie Politechniki Łódzkiej na starej fotografii 1491
 Labuda Gerard 6281
 Laburda-Lis Małgorzata 8961
 LaCapra Dominick 554
 Lach Hubert 3384
 Lach Kornelia 4976
 Lach Mariusz 3892
 Lach-Langer Ewelina 9091
 Lach-Szymna Krystyn 4541
 Lachendro Jacek 9207

- Lachert Waław 8848
 Lachet Bohdan 3645
 Lachmann Krystian 1775
 Lachowicz Magdalena 8622
 Lachowicz Paweł 2521
 Lachowski Józef, red. 8097
 Lachowski Marcin 476, 1324; red. 93, 256
 Lachtara Paweł 5169
 Lachtarowie, rodzina 5169
 Lacko Miroslav 6321
 Laddach Agnieszka 2824; red. 2824
 Ladek Marcin 1813
 Ladorucki Jacek, oprac. 3430; przedm. 3430
 Ladziński Adam, tł. 1315
 Lagzi Gábor 3506
 Láhovskij Vladimir 7674
 Lahti, Finlandia 4020
 Lalewicz Marian 5213
 Lalkowy, pow. starogardzki 3729
 Lam Andrzej 5471
 Lamentowicz Mariusz 1962, 1963
 Lameński Lechosław 1416, 3767; rec. 1592; red. 3629
 Lami Marlis 7675
 Lamparska Joanna 9092
 Lampczak Marian 2827
 Lamprecht Piotr 5170
 Lamprechtowie, rodzina 5170
 Lamsdorf zob. Łambinowice
 Lancaster, Wielka Brytania 398
 Lanckorona, pow. wadowicki 4982
 Lanckoroński Karol 4070
 Landau Aleksander 8083
 Landau-Czajka Anna 2853, 4460, 8446, 8447; przedm. 2856; rec. 2872, 2873, 2874, 2875; red. 2856; uzup. 8044
 Lande Jerzy Władysław 6331
 Landmann Tomasz 8448
 Landowska Ewa 1269
 Landowska Maria 3679
 Landowski Leon 5248
 Landowski Zbigniew 4070
 Landrobe Horacio Silvestre, tł. 6697
 Landsberg Ewa 5218
 Landschaft und Siedlungen 6392
 Landowie, rodzina 2802
 Lang Andrzej 9705, 9706
 Lang Hans-Joachim 9093
 Lang-Trela Magdalena, tł. 1107
 Lange Janusz 4584
 Lange Józef 7287
 Lange Kazimiera 4584
 Lange Oskar 2815
 Lange Oskar Emil 4584
 Lange Zigmunt 5171
 Langefeld Johanna 2352
 Langer Gwido Karol 4684
 Langer Hans Klaus 2353
 Langer Krzysztof, wyd. 7330
 Langiewicz Marian 5711
 Langiewiczowie, rodzina 6235
 Langley, Stany Zjednoczone Ameryki 4517
 Langner Ilse 5013
 Langowski Adam 4994
 Lani-Bayle Martine 2089
 Lappe Marian 2939
 Lapski Adam 918, 5697
 Larczyńska Agata, red. 1274
 Larczyński Tomasz 6547
 Larischowie, ród 1697
 Larysz Piotr 5858
 Lasek Piotr 295, 3647, 8449; red. 295
 Laska Adam 8450
 Laska Elżbieta, red. 1354
 Laski, pow. sławieński 2025
 Laski, pow. warszawski zachodni 5479, 9689
 Laskiewicz Anna 7318
 Laskowice zob. Jelcz-Laskowice
 Laskowice, pow. świecki 3687
 Laskowska Agnieszka 7676
 Laskowska Anna, wyd. 6753
 Laskowska Jolanta 9852; przedm. 8778; red. 8778
 Laskowska Magdalena 3570
 Laskowska-Kusztal Ewa 2229
 Laskowska-Smoczyńska Wioletta, przedm. 2096; red. 2096
 Laskowski Andrzej 7677
 Laskowski Piotr, uzup. 7367
 Laskowski Piotr Jakub 4778
 Laskowski Ryszard 5536
 Lasocińska Estera 6981; rec. 6780
 Lasocki Michał 6462
 Lasocki Zygmunt 8084
 Lasoń Aleksander 3949
 Lasoń Józef Julian 5712
 Lasoń-Kochańska Grażyna, rec. 3390
 Lasota Ezechiel 4770
 Lasota Jacek 2263
 Lasota Magdalena, współpr. 6761
 Lasota Piotr 1353, 4951
 Lasota-Kapczuk Anna 5292
 Lasota-Moskalewska Alicja 2065, 3832, 6389
 Lasowice Wielkie, pow. kluczborski 8331
 Lasowice Wielkie, pow. malborski 854
 Lasowice Wielkie, pow. oleski 6237
 Laszkiewicz Jadwiga 2228
 Laszuk Anna 778, 781, 786; przedm. 781; rec. 780, 827; red. 104, 781
 Latawiec Krystyna 3366
 Latawiec Krzysztof 2939, 5201, 8280, 8615; red. 207; wyd. 2210
 Latocha Agnieszka 1933, 2050
 Latocha Sebastian 2136
 Latopisy Akademii Supraskiej 165
 Latošins'kij Boris Mikołajowič 3968
 Latosowice, rodzina 6831
 Latusek Anna, red. 3923
 Latusek Paweł 2813
 Latuškín Andrěj Mikalaevič, oprac. 6722
 Laticyzów, Ukraina 4086, 4831, 6238
 Laubitz Antoni 5227
 Laurent Maryla 1875
 Laurinavičius Česlovas, rec. 8565
 Lavoise Isabelle 2089
 Lawenda Tomasz 4656
 Lazar David zob. Lazer Dawid
 Lazar Stefania 3751, 4185
 Lazari Aleksandra de 8615
 Lazari Andrzej de 8615
 Lazari Konstanty de 8615
 Lazarowicz Romuald 5713
 Lazarowicz Szymon 2276
 Lazer Dawid 9273, 9676
 Lazorak Bohdan 5827
 Lazorak Tetäna 5827
 Lazaruk Lidiä 633
 Łąd, pow. słupcki 1687, 2549, 3757, 6614, 7153, 8594
 Le Barbier Jean-Jacques François 3549
 Le Baron Jenney William 3676
 Le Fèvre Georges 7277
 Le Rond Henri 8325
 Lebdowiczowa Maria 4852
 Lebowa Weronika 5346
 Lec Stanisław Jerzy 3351
 Lec Zdzisław 6548, 6982, 6983; rec. 4814
 Lech Andrzej 4369, 4447, 4596
 Lech Bądkowski jakiego znaliśmy 5383
 Lech Jan 9589
 Lech Kasia, rec. 5613
 Lech-Jabłońska Bożena, red. 905
 Lechicka Jadwiga 3007
 Lechnica, Słowacja 2817, 3812
 Lechniuk Roman 7678
 Lechocka Beata 1717
 Lechoń Jan 8849
 Lechowice, rodzina 2939
 Lechowski Paweł 2812
 Lechwar Małgorzata 8451
 Lechwar Mateusz 4836
 Leclerc Éloi 5209
 Ledniowski Krzysztof 8452, 8990
 Ledóchowicz Ewa, tł. 8774
 Ledóchowska Julia z Ostrowskich 5221
 Ledóchowska Urszula zob. Urszula Ledóchowska, św.
 Ledóchowski Stanisław 6732, 7165, 7165
 Ledóchowski Włodzimierz 4750
 Ledzianowski Józef, red. 4714
 Leeds, Wielka Brytania 9258
 Legfranc Sandrine 1657
 Legari Stephen 1003
 Legenda Legionów 1492
 Legenda Radmoru 1277

- Legendziewicz Andrzej 1697, 1698, 3693, 3752
 Legeżyńska Anna 2247
 Legeć Jacek 5201, 7679, 7762, 8453, 8615; red. 101; wyd. 2210
 Legionowo, woj. mazowieckie 1319
 Legislacja w Polsce 4509
 Legjony Polskie 1493
 Legnica, woj. dolnośląskie 189, 356, 855, 1120, 1121, 1122, 1587, 1904, 1995, 3045, 3103, 3221, 3222, 3536, 3601, 3664, 3756, 3760, 3789, 4040, 4170, 4199, 4332, 4762, 4860, 4969, 5250, 5891, 6327, 6552, 6844, 7448, 8112, 9354, 9406, 9419, 9485, 9604, 9690, 9934, 10024, 10025, 10026, 10027, 10067, 10121; powiat 1968, 10024; region 855, 2893; Tarninów 3745
 Legnickie Pole, pow. legnicki 3612
 Legutko Grażyna 3373
 Legutko Ryszard 4593
Lehahayer 166
 Lehnstaedt Stephan 9094; rec. 8997
 Lehrer Erica 2876
 Leibniz Gottfried Wilhelm 6718
 Leighton Gregory 6549
 Leinwand Aleksandra Julia 4637
 Lejda, Holandia 7083
 Lekarz na wojnie 4333
 Lekka Dorota 3571
 Leksykon bezpieczeństwa 5172
 Leksykon wybitnych Radzanowian 6091
 Leleweł Joachim 559, 709, 3256, 3633, 4603, 6576
 Lelito Alina 1370
 Lelito Anna, rec. 197
 Lelwicz Jerzy 9140
 Lem Stanisław 3351, 5714
 Lemanaité-Deprati Greta 680; wyd. 8110
 Lemańczyk Magdalena 9707
 Lemański Jarosław 6338, 9095
 Lembarg, pow. brodnicki 3848
 Lemek Katarzyna 9708
 Lemki, Bojki, Guculi, Rusini 2854
 Lemkin Rafał 4515, 5715
 Lempart Tomasz 9905
 Lenarczyk Wojciech 9207
 Lenart Jolanta 4334
 Lenartowicz Józef Krzysztof 9100
 Lenartowicz Michał 4023
 Lenartowicz Światosław 3635
 Lenartowicz Teofil 7418, 7646, 7780
 Lenartowicz-Zagroda Anna 3262
 Lenczewski Olgierd 2597
 Lenczowski Kosma 4952, 7713
 Lenczyk Brigitte 8454
 Lender Hersz 5716
 Lengauer Włodzimierz 2426, 6109, 6110
 Lengowie, rodzina 6342
 Lengyel Béla 5116
 Lenica Jan 1583
 Lenik Andrzej 3343
 Lenin Władimir II'ic (właśc. Władimir II'ic Ul'ianov) 1302, 3320, 8769
 Leningrad zob. Petersburg
 Lenino, Białoruś 2826, 4704, 4709
 Lenkiewicz Adam 5717
 Lens, Francja 9785
 Lenz Siegfried 5040
 Leń-Wojtysiak Elżbieta 6096
 Leńczuk Mariusz 6454, 6550
 Leociak Jacek 1194, 1494, 1630, 4853; red. 1630
 Leon VI Filozof, cesarz bizantyjski 2546
 Leon Wetmański, bł. 5718
 Leonard Bartnik 5379
 Leonid Fiodorow, bł. 4751
 Leonidas, król Sparty 2460
 Leonin, pow. opolski, woj. lubelskie 4206
 Leończyk Sergiusz 2927, 2928
 Leopold Stanisław 5145
 Leopold Tyrmand. Pisarz – człowiek spektaklu – świadek epoki 9709
 Leoszek Józef 5719
 León Luis de 2300
 Lepiarczyk Andrzej 2958
 Leptis Magna, miasto dawne na terenie Libii 2435
 Lerchenfeldowie, rodzina 5322
 Lermontov Mihail Ūr'ewiç 2939
 Lerner Robert E. 622
 Leśenko Larisa 4644
 Lesgaft Pētr Francewiç 4220
 Lesiak-Przybył Bożena 1308; oprac. 1301
 Lesiakowska Renata 7680
 Lesiakowski Krzysztof 4447, 4598, 8475, 9162, 9710, 9711, 9712, 9948; red. 4447; wyd. 9366
 Lesiczka Agnieszka, red. 2719
 Lesiński Tadeusz 4774
 Lesisz Zbigniew 9713
 Lesko, woj. podkarpackie; powiat 8590
 Lesser Aleksander 3635
 Leszczków, pow. opatowski 8863
 Leszczyna Dorota, przedm. 3031; wyd. 3031
 Leszczynek, pow. kutnowski 4432
 Leszczyzny, pow. szydlowiecki 2181
 Leszczyńska Agnieszka 6984
 Leszczyńska Beata 2292
 Leszczyńska Bożena 4940
 Leszczyńska Cecylia 587, 3146, 4335, 4427, 8596
 Leszczyńska Dominika 1399
 Leszczyńska Krystyna 5346
 Leszczyńska Stanisława 5720
 Leszczyński Adam, współpr. 9334
 Leszczyński Grzegorz 6241
 Leszczyński Igor 4854
 Leszczyński Mariusz 5173
 Leszczyński Mateusz 4732, 8737
 Leszczyński Rafał Marcin 2370, 3224, 6985; red. 2370
 Leszczyński Robert 6356
 Leszczyński Ryszard 5793
 Leszczyński Zdzisław 984, 6166
 Leszczyński Zenon 3108
 Leszek, książę inowrocławski 6654
 Leszek Adrian 7069
 Leszek Czarny 6485
 Leszek Krzysztof 2270
 Leszetycki Teodor 5721
 Leszka Mirosław J. 2522, 2545; red. 2545
 Leszkiewicz Bartosz, tł. 2222
 Leszkowicz-Baczyński Jerzy 9757
 Leszno, woj. wielkopolskie 222, 357, 807, 856, 1123, 1124, 1320, 1321, 1322, 1472, 1602, 3085, 3096, 3202, 3940, 4665, 4724, 5800, 7972, 8165, 8274, 8455, 8701, 8788, 8976, 9246; powiat 611, 8274; region 16, 1472
 Leszno w dwudziestoleciu międzywojennym 8455
 Lesznów, Ukraina 6738
 Leszkiewicz Rafał 1640, 4517, 9767; rec. 10159
 Leśna, pow. lubański 4212
 Leśniak Adam, rec. 3240; wyd. 8066
 Leśniak Henryk 10107
 Leśniak Jerzy, red. 235
 Leśniak Karolina 2795
 Leśniak-Moczuk Krystyna 2804, 8271
 Leśniakowizna, pow. wołomiński 8160
 Leśnica, pow. strzelecki 4467, 7118
 Leśniczak Rafał 438
 Leśniczuk Anna 4655, 5213
 Leśniewska Antonina 4260
 Leśniewska Jolanta 4238
 Leśniewska Józefa Ewa 5174
 Leśniewska Urszula 6297, 6298
 Leśniewski Michał 2285, 2598
 Leśniewski Stanisław 2975
 Leśny Jacek, red. 4617
 Letka Ewa, red. 1450
 Letki Piotr 2270
 Letkiewicz Arkadiusz 4336
 Letkiewicz Ewa 4138
 Levchenko Larisa Leonidivna 903
 Levchenko Serhii 2797
 Levi Primo 3317
 Levickij Grigorij Kirilloviç 1579
 Levik Bogdan 2828
 Lévinas Emmanuel 9151
 Levittoux, rodzina 5350
 Lewalski Ambroży Wawrzyniec 5207
 Lewalski Krzysztof 633, 4590, 7681, 8617
 Lewancka diecezja 6459

- Lewandowicz Janusz 2523
 Lewandowicz Maria 4516
 Lewandowicz-Nosal Grażyna 3452, 8456, 9714
 Lewandowska Barbara 5722
 Lewandowska Bożena 2177
 Lewandowska Dorota 784, 889, 5981
 Lewandowska Ilona 3930
 Lewandowska Izabela 623, 4337, 9842
 Lewandowska Jadwiga 2033
 Lewandowska Joanna, red. 1562
 Lewandowska Liliana 1775, 6986, 6987, 7112; oprac. 89
 Lewandowska Lucyna, il. 1790
 Lewandowska Magdalena 5896
 Lewandowska Marta, rec. 9908
 Lewandowska Martyna 9715
 Lewandowska Olga 3391
 Lewandowska-Malec Izabela 4516, 7202
 Lewandowska-Swołek Jadwiga 8457
 Lewandowska-Tomaszczyk Barbara 6003
 Lewandowski Arkadiusz 10154; red. 10154
 Lewandowski Daniel 2995, 6189
 Lewandowski Ignacy 6988
 Lewandowski Jan 7682, 8280, 8458, 8617
 Lewandowski Jan Franciszek 5723
 Lewandowski Janusz 9334
 Lewandowski Jerzy 5724
 Lewandowski Krzysztof 1175
 Lewandowski Lucjan 5725
 Lewandowski Mirosław 9716; oprac. 4548; red. 4548, 4636
 Lewandowski Paweł 8279
 Lewandowski Rajmund 4218
 Lewandowski Waław 9709
 Lewandowski Zbigniew 4015
 Lewant 2547
 Lewartowski Kazimierz 2270
 Lewaszkiewicz Tadeusz 3263, 3266, 5768, 7683; rec. 91, 3256, 8749
 Lewczuk Jarosław 2048
 Lewczuk Sławomir 5726
 Lewczyński Jerzy 1578, 1583
 Lewek Mateusz 5175
 Lewera Dariusz 4333; przedm. 4333; red. 4333
 Lewiarz Jan 9765
 Lewic Jerzy 1495
 Lewicka Eugenia 4352
 Lewicka Ewa 841
 Lewicka Magdalena 1770; red. 2248
 Lewicka Maria 3146, 6333
 Lewicki Jakub 679, 3645, 3753
 Lewicki Marek 3975, 5133; red. 3975
 Lewicki Witold 7287
 Lewicki Zbigniew 2681
 Lewin Brzeski, pow. brzeski, woj. opolskie 3693
 Lewinsky Tamar 2884
 Lewińska Aneta 3271
 Lewińska Beata 3572
 Lewiński Sławomir 1369
 Lewko Mariusz 960
 Lewkowicz Mieczysław 4745
 Lewków, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 41
 Lewocza, Słowacja 898, 899
 Lewy-Taljański Albert 5727
 Lex de imperio Vespasiani 2211
 Lexington, Stany Zjednoczone Ameryki 4708
 Leyden Lucas van 925
 Leyk Aleksandra 4338
 Leyk Wiktor Marek 9717
 Leyko Małgorzata 7569; red. 3910
 Leżno, pow. kartuski 6648
 Leżajsk, woj. podkarpackie 5209, 7735
 Leżak Marzena 2813
 Leżańska Wiesława 3124
 Leżdziny, woj. śląskie 9353
 Lgota, pow. wadowicki 5413
 Liana Zbigniew 6989
 Liban 1455, 8838
 Libaniusz (właśc. Libanius) 2392
 Liber Romani 2524
 Libera Jerzy 6381
 Libera Paweł 4547; oprac. 8134
 Libera Zbigniew 3493
 Libeskind Berkovitz Annette 5728
 Libeskind Daniel, przedm. 5728
 Libeskind Nachman 5728
 Libia 2699, 2719, 9368
 Libionka Dariusz 1161, 9043, 9096; red. 145
 Libris serviens 3453
 Librowicz Zygmunt 2939
 Librowski Stanisław 5542
 Lica-Kaczan Magdalena 984, 1145, 1203
 Lichański Jakub Zdzisław 3386, 4619, 4997; rec. 31, 3464
 Lichański Stefan 2998, 4619
 Licheń Stary, pow. koniński 1125, 1126
 Lichočka Barbara 2229, 2391
 Lichočka Halina 292, 8281
 Lichota Piotr 4855
 Lichtański Karol 7287
 Lichtensteinowie, ród 4837
 Lichtensztajn Tema 8085
 Lida, Białoruś 5731, 8194; region 2091
 Lidzbark Warmiński, woj. warmińsko-mazurskie 1008, 3001, 4786; region 2801
 Liebenow von, ród 1822
 Liedermann, rodzina 6342
 Liegeniece Liene 3267
 Lietuvos istorija 2264
 Lietuvos žydai 2855
 Lietz Wojciech 4732
 Ligarski Sebastian 9718; przedm. 9796; red. 9761, 9796
 Ligeti György 3929
 Lijka Justyna 996
 Liliental Witold 8850
 Lille, Francja 8894
 Limanowa, woj. małopolskie 4012; region 9891
 Limanowski Mieczysław 7591
 Limański Józef 5729
 Limisiewicz Aleksander, przedm. 694; red. 694
 Limon Jerzy 3907
 Limont Jan 1379
 Lincke Wilhelm 3648
 Linda Svitlana Mykolaïva 679
 Linde Samuel Bogumił 3266
 Linde-Usiekiewicz Jadwiga 5952
 Linder Natalia 8466
 Lindner Jacek 9719
 Lindstedt Iwona 3953, 3954, 8459
 Linek Bernard 1641, 2846, 3283, 4594, 6329, 8460, 8461, 8616, 9720, 9837; red. 4594
 Linek Małgorzata, tł. 1533
 Linert Andrzej 6179
 Linetty Jakub 1341, 7684
 Lingen Bert van 4443
 Linia, pow. wejherowski; gmina 4994
 Liniarski Władysław, pseud. Mściśław 5730
 Link-Lenczowski Andrzej Krzysztof 2824, 6836, 7226
 Linke Waldemar 6097
 Linkiewicz Olga 2891
 Linkner Tadeusz 6231
 Linné Carl von 6939
 Linneusz Karol zob. Linné Carl von
 Linnik Krzysztof 2095
 Linsenbarth Adam 5529, 5699, 6088, 9097
 Linz, Austria 6698
 Lipa Patryk 3972
 Lipczynski (Lipeżyńscy), rodzina 3991
 Lipczyński Stefan 5731
 Lipelt Robert 7738; rec. 2161; red. 5002
 Lipian Bernadeta 4752; red. 4752
 Lipinki Łużyckie, pow. żarski; gmina 3749
 Lipińska Grażyna 5732
 Lipińska Halina 2958
 Lipińska Monika, tł. 1026
 Lipińska-Podstawa Barbara 5960
 Lipiński Kamil 2276
 Lipiński Karol 3947
 Lipiński Stanisław 4339, 4340, 4856, 6990
 Lipiński Waław 4660, 7341, 8086
 Lipiński Wojciech 6785, 8750
 Lipka, pow. zlotowski 6239; region 6239
 Lipko Mateusz 1505
 Lipkowski Janusz 314
 Lipnica Wielka, pow. nowotarski 2112

- Lipno, woj. kujawsko-pomorskie 4786
- Lipok-Bierwiaczonek Maria 6299
- Lipoński Wojciech 2427, 2525
- Lipowiec, pow. szczytyński 4697
- Lipowski Andrzej 6137
- Lipowski Wojciech 3341
- Lipówka, Ukraina 6738
- Lippóczy Norbert 5116
- Lipscher Winfried 5042; tl. 1271
- Lipsk, Niemcy 7837
- Lipska Magdalena 3887
- Lipski Feliks Aleksander 6958
- Lipski Jędrzej 9287
- Lipski Leo 3351
- Lipski Wiktor 8346
- Lipsko, pow. lubaczowski 2817
- Lipszyc Adam 3351; przedm. 3351; red. 3351
- Lis Aleksandra 4101
- Lis Artur 1658; red. 6437
- Lis Bogdan 9385
- Lis Małgorzata 743, 746
- Lis Marek 7685
- Lis Michał 1340, 2185; przedm. 8039; wyd. 2781
- Lis Norbert Augustyn 4754
- Lis Rafał 5033
- Lis Tomasz Jacek 2599, 7686
- Lis Zbigniew 9385
- Lis-Kozłowski Stanisław 5733
- Lis-Kula Leopold 6229
- Lis-Wielgosz Izabela 2247
- Lisejčkaŭ Džanis Vasil'evič, oprac. 6722
- Lisek Joanna 3342; red. 7298
- Lisiak Henryk 4352
- Lisiecka Alicja 7687, 8462, 8463
- Lisiecka Daria Anita, red. 6210
- Lisiecka Katarzyna 3946
- Lisiecka Paulina 4887
- Lisiecki Tomasz 5809
- Lisio wólka, pow. radzyński 1496
- Lisio wólka w starej fotografii 1496
- Liske Ksawery 164, 7572, 7600
- Lisków, pow. kaliski 1127, 4484
- Lisnevskaä Üliä 2672
- Lisowie, rodzina 2814
- Lisowska Ewa 2063
- Lisowska Katarzyna 5936
- Lisowska Kinga 3125
- Lisowska-Gaczorek Aleksandra, współpr. 6374
- Lisowska-Kożuch Urszula 933
- Lisowska-Magdziarz Małgorzata 3091
- Lisowski Aleksander Józef 7182
- Lisowski Jerzy 9307
- Lisowski Przemysław 4982
- Lissa Zofia 5296
- Lista (niepełna) osób z gminy Kartuzy 5176
- Lista członków TNW w 2020. 315
- Lista zabytków wpisanych przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do rejestru zabytków 1718
- Listkiewicz Aleksandra 9840
- Listopadowe dni 1918 roku w Bydgoszczy 8087
- Listwan-Franczak Karolina 1960, 6331
- Listy do Seweryna Gałęzowskiego 7318
- Listy lekarzy do Seweryna Gałęzowskiego w Bibliotece Polskiej 7319
- Listy milenijne 9335
- Listy Sergiusza Rudkowskiego do Profesora Tadeusza Kowalskiego 8088
- Listy z Sybiru 1863. 7320
- Liszewska Agnieszka 4495
- Liszewska Ewa 5961
- Liszewska Weronika, il. 1404; oprac. 1404
- Liszewski Bogumił 5961
- Liszka Jerzy 10108
- Liszka Marek 6264
- Liszka-Drażkiewicz Agnieszka 3320
- Liszkowo, pow. inowrocławski 568
- Liszowska Ewa 5959
- Liszt Ferenc 7490
- Liškiewicz Małgorzata 2112
- Litak Anna 7569
- Literaci 7547
- Literackie Krosno 3343
- Literatura a polityka 3344
- Literatura a religia 3345, 3346
- Literatura i historia – przegląd i analiza 3347
- Literska Barbara 7688
- Litka Piotr 2775
- Litmanowa, Słowacja 2026
- Lituanistyka i wschodoznawstwo 2806
- Litvin Mikola 4644
- Litwa (Wielkie Księstwo Litewskie) 421, 573, 575, 576, 578, 596, 598, 623, 639, 677, 679, 680, 689, 729, 784, 1005, 1006, 1010, 1367, 1761, 1801, 1835, 1953, 1973, 1975, 1978, 2248, 2264, 2330, 2347, 2796, 2797, 2799, 2802, 2803, 2806, 2817, 2830, 2843, 2883, 2915, 2933, 2961, 3087, 3203, 3326, 3445, 3453, 3457, 3516, 3645, 3929, 3936, 4258, 4495, 4516, 4524, 4527, 4528, 4536, 4547, 4568, 4590, 4597, 4602, 4615, 4620, 4626, 4649, 4652, 4708, 4739, 4778, 4806, 4877, 4883, 4971, 5013, 5035, 5063, 5163, 5244, 6485, 6522, 6557, 6584, 6605, 6606, 6607, 6626, 6684, 6702, 6711, 6752, 6775, 6792, 6815, 6825, 6832, 6839, 6840, 6843, 6847, 6859, 6870, 6902, 6917, 6921, 6925, 6928, 6939, 6966, 6996, 7003, 7034, 7063, 7070, 7083, 7103, 7107, 7109, 7110, 7112, 7130, 7131, 7143, 7145, 7150, 7165, 7192, 7201, 7202, 7203, 7204, 7205, 7207, 7208, 7218, 7254, 7255, 7256, 7329, 7374, 7409, 7490, 7599, 7696, 7747, 7828, 7837, 7883, 7884, 7908, 7937, 7962, 7998, 8011, 8133, 8198, 8230, 8565, 8615, 8617, 8622, 8718, 8734, 8747, 8768, 9152, 9205, 9948, 10106, 10118; Śródkowa 8232
- Litwin Henryk, rec. 7198; red. 2948
- Litwin Jerzy, red. 984
- Litwin-Lewandowska Dorota 2740
- Litwinienko Aleksandra 3955
- Litwinko Stefan 680
- Litwinowicz Małgorzata 3634, 6032
- Litwiński Robert 4341, 4560, 5236, 8280, 8464; przedm. 5236; red. 5236, 8280; wyd. 8048
- Lityński Adam 4495, 4516, 4522, 4536, 4541, 4738, 5537; red. 4536
- Litward, biskup Vercelli 2500
- Liwerska Aneta 2428
- Liwiusz (właśc. Titus Livius) 4708
- Liwoch Radosław 4100
- Liwononia 2517
- Lizjasz 4495
- Lizak Józef 4752
- Lizak Karol, tl. 7266
- Lizak Wojciech, wyd. 7266
- Lizbona 7197
- Lizisowa Maria Teresa 5734
- Lizut Małgorzata 2275
- Liżyńska Katarzyna 10136
- Lobkowicowie, ród 6933
- Locarno, Szwajcaria 8588, 8592
- Lodzer Zeitung 7745
- Loew Peter Oliver 2815
- Logos i Ethos w polityce 4595
- Lohmann Martin 9098
- Lokajski Eugeniusz 1497
- Lokalność. Wsie, miasteczka, miasta 2856
- Lolo Radosław 738, 3765, 6180, 6250, 6991, 7069; przedm. 6180; red. 6180
- Lomonosov Mihail Vasil'evič 2227
- Lompa Józef 7972
- London 384, 719, 909, 983, 2908, 2941, 4723, 8591, 8757, 8962, 9096, 9565, 9568, 10060; Baltham 2954
- Long Darui 934
- Longobardia 2532
- Longobardowie 2524, 2825
- Loos Helmut 3947
- Lopata Mar'ân 2646
- Loper Łukasz 2821
- Lorec (Loretz) Zygmunt 8185
- Lorek Wojciech 5177
- Lorenc Magdalena 998
- Lorenc Stanisław 5735

- Lorens Beata 680, 6992, 7689, 7690; oprac. 7372; przedm. 7372
- Lorenz Krzysztof 7691
- Loret Maciej, th. 8032
- Loretanki 1200, 4857
- Loretanki 1920–2020. 4857
- Loreto, Włochy 1672
- Loretz Zygmunt zob. Lorec Zygmunt
- Losik-Sidorska Aleksandra 3573
- Loska Krzysztof 3886
- Losy grupy andersowców 9336
- Losy Polaków na Wschodzie XIX–XX w. 2928
- Loth Roman 5736
- Lotter Wanda 5544
- Lotyń, pow. zlotowski 2025
- Lovran, Chorwacja 7947
- López Perió Angel 2796
- Lubach Jerzy 4644
- Lubaczewski Zbigniew 5837
- Lubaczów, woj. podkarpackie 4951
- Lubajny, pow. ostródzki 2803
- Lubań, woj. dolnośląskie 831, 5347, 6240
- Lubańska Magdalena 1649
- Lubartów, woj. lubelskie 2825
- Lubaszewska Antonina 5013
- Lubaszewski Zbigniew 5969, 8744; oprac. 1670, 5095, 6177; przedm. 4021, 6177; wyd. 6177
- Lubatówka, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 6241
- Lubawa, pow. iławski 6209; region 4786
- Lubczyńska Aleksandra 3480, 8465; red. 3480
- Lubczyński Mariusz 1822, 7741
- Lubecka Joanna 9099, 9151
- Lubeka, Niemcy 2265
- Lubelska archidiecezja 3939
- Lubelska diecezja 9472
- Lubelski Samuel 7844
- Lubelskie Archiwa Rodzinne Niepodległej 1498
- Lubelskie województwo 274, 1702, 1745, 1749, 2131, 5236, 5533, 5913, 6754, 8188, 8744, 10006
- Lubenia, pow. rzeszowski 9003
- Lubiąż, jezioro Pojezierza Lubuskiego w pow. sulcińskim 6460
- Lubiąż, pow. wołowski 3601, 6576
- Lubičankovskij Sergej Valentinovič 7692
- Lubiejewska-Chilicka Maja 5888
- Lubięń, pow. legnicki 4199
- Lubierska Joanna 5884; wyd. 7342
- Lubik Ambroży Maria 5208
- Lubik Maciej 2265, 2358
- Lubin, woj. dolnośląskie 1510
- Lubinus Eilhard 1966, 1972
- Lubińska Anna 3454
- Lubińska Natalia 4070
- Lubiński Andrzej 1371; rec. 6365
- Lubiszewo Tczewskie, pow. tczewski 2025
- Lubla, pow. strzyżowski 4836
- Lublin 107, 147, 223, 224, 257, 306, 327, 330, 388, 459, 491, 680, 760, 761, 781, 807, 822, 857, 858, 859, 860, 910, 940, 941, 942, 943, 1128, 1129, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1416, 1592, 1636, 1679, 1712, 1743, 1760, 1789, 1792, 1903, 2004, 2061, 2075, 2131, 2825, 2856, 2958, 2967, 2989, 3042, 3063, 3091, 3108, 3144, 3152, 3238, 3310, 3422, 3442, 3496, 3537, 3541, 3588, 3600, 3720, 3777, 3778, 3894, 4082, 4086, 4220, 4380, 4495, 4656, 4721, 4722, 4836, 4896, 5145, 5381, 5511, 5585, 5920, 5989, 6732, 6893, 6894, 7028, 7048, 7062, 7302, 7576, 7577, 7597, 7682, 7689, 7798, 7819, 7855, 7856, 7925, 8080, 8108, 8118, 8152, 8189, 8226, 8280, 8372, 8380, 8432, 8458, 8476, 8484, 8493, 8637, 8675, 8683, 8775, 8822, 8894, 9088, 9452, 9713, 10150; dystrykt 8895;
- Lubelszczyzna 897, 1458, 2131, 2134, 2814, 3002, 3268, 5285, 6541, 7487, 7829, 9992; obóz Majdanek 459, 1676, 5480, 8778, 8990, 9103, 9151, 9173, 9207, 9220; region 491, 905, 1500, 1760, 2967, 3009, 3266, 4742, 4879, 5145, 6505, 8213, 8273, 8280, 8458, 8744, 9115, 9241, 9362, 9488, 9900; Śródmieście 1708; unia 566, 3009, 7201, 7202
- Lubliniec, woj. śląskie 8374
- Lubniewice, pow. sulciński 4140, 6460
- Lubocki Adam 7693
- Lubogóra, pow. świebodziński 9804
- Lubomirsey, ród 972, 5056
- Lubomirska Izabela Elżbieta z Czartoryskich 3982, 6822
- Lubomirski Jerzy Dominik 6742
- Lubomirski Jerzy Marcin 5737
- Lubomirski Stanisław 4342
- Lubomirski Stanisław Herakliusz 2795, 6885, 6981
- Lubomirski Teodor Hieronim 7164
- Lubomski Alexander 5939
- Luboniewicz Lilia, przedm. 4644
- Luboń, pow. poznański 3827, 4892; Żabikowo 7268, 7437
- Luboński Paweł, red. 190
- Lubostroń, pow. zniński 3719
- Lubotyń, pow. kolski; gmina 8602
- Lubowicka Agata 2276
- Lubowicka Alicja Marika 768
- Lubowla, Słowacja 3732
- Lubraniec, pow. wrocławski 7119; region 9865
- Lubrański Jan 3734
- Lubrza, pow. świebodziński 6460
- Lubsko, pow. żarski 4277; gmina 3749
- Lubuska diecezja 4784
- Lubuska ziemia 2863, 3017, 3311, 3879, 4218, 4784, 5151, 6460, 9519, 9608, 9635, 9757, 9842
- Lubuskie województwo 1698, 10107
- Lubycza Królewska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2814
- Lucia Stefan 7321
- Luckevič Ivan Ivanavič 2802
- Ludera Magdalena 677, 4879
- Ludewicz Michał 4836
- Ludowa i socjalistyczna wizja niepodległej Polski 4596
- Ludwicki Konrad 3416
- Ludwig Bogna 3754, 6340
- Ludwik, książę Anhalt-Köthen 6299
- Ludwik XIV, król Francji 6866, 7019
- Ludwik XV, król Francji 3545, 4728
- Ludwik XVI, król Francji 4728, 6746
- Ludwik Węgierski 6564, 6682
- Ludwika Maria Gonzaga, królowa 6993
- Ludwika Maria Gonzaga (1611–1667). 6993
- Ludwikowice Kłodzkie, pow. kłodzki 4194
- Ludwikowski Rafał 1374
- Ludwikowski Wiktor 5738
- Ludwinowo, pow. wrocławski 6372
- Ludwinowski Rafał 1173
- Ludzie górnictwa w powstaniach śląskich 8466
- Ludzie, idee, rzeczy 4342
- Luján, Argentyna 4831
- Luk Peter zob. Lukrawski Piotr
- Lukierska Elżbieta, oprac. 1563
- Lukoms'kij Ūrij 3832
- Lukrawski Piotr 9337
- Luksemburg Róża 4567, 7367, 7521, 8271
- Lul Marcin 3364
- Lulewicz Henryk 1822, 5119, 5739, 5740, 5741; oprac. 2830
- Lund, Szwecja 719, 8821
- Lun'o Evgen 2828
- Lupa Marta, wyd. 6240
- Lupeni, Rumunia 2943
- Lupulówna Maria zob. Radziwiłłowa Maria z Lupulów
- Lura Simon 7133
- Lusek Joanna 3319, 8220, 8318, 8961, 9234; oprac. 1531, 8176; przedm. 8318, 8961; rec. 8264, 9098; red. 8318, 8961; wyd. 9380
- Lusówko, pow. poznański 2801; region 2801

- Luszczynska Magdalena 6994
 Lusznicewicz Jacek 8596
 Luter Katarzyna 4406
 Luter Marcin zob. Luther Martin
 Luther Martin 2370, 4746, 6955, 7046
 Lutman Roman 4594
 Lutnicki Franciszek 5305
 Lutnicki Kajetan 5305
 Luto Magdalena 7069
 Lutomięsk, pow. pabianicki 3515
 Lutoryż, pow. rzeszowski 6242; region 6242
 Lutosławska Izabela 8220
 Lutosławski Kazimierz 4835
 Lutosławski Witold 3929, 9886
 Lutycy zob. Wieleci
 Lutz Janis Oliver 4665
 Luzino, pow. wejherowski 5795
 Lwa (Mostwa), lewy dopływ Swigi 8472
 Lwow-Eberle Lidia, pseud. Lala 5961
 Lwowska archidiecezja 5173, 8923
 Lwowska metropolia 5324
 Lwowskie czwartki Romana W. Ingardena 8089
 Lwowskie Tygodniowe Wiadomości 7122
 Lwowskie województwo 679, 2814, 3260, 8449, 8590, 9231
 Lwów, Ukraina 677, 678, 680, 978, 980, 981, 1005, 1235, 1236, 1237, 1242, 1312, 1860, 1989, 2196, 2804, 2814, 2825, 2828, 2831, 2853, 2854, 2856, 2973, 3005, 3031, 3086, 3094, 3116, 3126, 3167, 3192, 3203, 3406, 3445, 3470, 3531, 3582, 3705, 3753, 3947, 3980, 4042, 4043, 4317, 4352, 4369, 4433, 4460, 4483, 4495, 4531, 4644, 4715, 4750, 4879, 4890, 4992, 5173, 5836, 6023, 6088, 6243, 6244, 6331, 6498, 6715, 6735, 6750, 6770, 6824, 7044, 7069, 7111, 7122, 7165, 7200, 7206, 7289, 7293, 7302, 7305, 7306, 7373, 7391, 7408, 7434, 7452, 7568, 7569, 7595, 7597, 7701, 7703, 7714, 7738, 7952, 7957, 8086, 8089, 8119, 8124, 8147, 8299, 8318, 8419, 8438, 8449, 8465, 8490, 8491, 8506, 8528, 8556, 8597, 8632, 8686, 8789, 8793, 8813, 8842, 8941, 8961, 8988, 9016, 9186, 9231, 9293, 9382, 9799, 9839, 9948; getto 8793, 9151; region 678, 8449
 Lydos Jan 2270
 Lysko Aleksander 2164
 Lyszczyzna Jacek 5742, 5743
 Lyszczyzna Marek 9721
 Łabanowska Sława 3452
 Łabędzki Bogusław 5960
 Łabędź Krzysztof 4636, 9722
 Łabętowicz Jan 2958; red. 2958
 Łabiszyn, pow. żniński 4218
 Łabno Anna, red. 2785, 10093
 Łabno Jeannie 3755
 Łaborewicz Edyta 855, 6327
 Łaborewicz Iwo 807, 831, 1607, 1968, 5392, 5923, 6327, 7694, 9851; oprac. 5392; rec. 856; red. 831, 6327, 9851; wyd. 9426, 9851
 Łabuda Marek 9689
 Łabunie, pow. zamojski; gmina 8820
 Łabuńki Pierwsze, pow. zamojski 5231
 Łabuzewski Tomasz 4626, 9153, 9550, 9906
 Łabza Teofil 2958
 Łach Jan 9705
 Łach Wiesław Bolesław 2710, 4708, 7695
 Łaciak Dagmara 6375, 6378
 Ład wschodnioeuropejski w polskiej myśli politycznej 4597
 Łada-Zablocki Tadeusz 7514
 Ładoś Aleksander 4603, 5178, 7378
 Ładoś list 5178
 Ladygin Zbigniew, red. 1481
 Łągiewniki zob. Łódź
 Łagoda Monika 9723
 Łagoda Krzysztof 600, 9724; red. 9948
 Łągowska Teo, wyd. 6240
 Łągowski Józef 2939
 Łągów, pow. kielecki; region 9650
 Łąjczak Adam 6551
 Łąjtar Adam 2391; red. 2391
 Łakomiak Jerzy Józef 5209
 Łakota-Micker Małgorzata 2682
 Łambinowice, pow. nyski 167, 1130, 1131, 3791; obóz 9008; obóz Łamsdorf 4111
 Łambinowski Rocznik Muzealny 167
 Łaniecki Sławomir 5967, 5977, 6263, 9004; przedm. 6263; red. 6171, 6263
 Łaniewski Aleksander 2342
 Łanuszka Magdalena 3623
 Łańcuchów, pow. łęczyński 3613
 Łańcut, woj. podkarpackie 1436, 2834, 3982, 6245, 6822; powiat 6229, 6245, 8595, 8986; region 4227, 8978
 Łapaj-Kucharska Justyna 10109
 Łapeta Oskar 3956, 3957
 Łapicz Czesław 2878
 Łapińska Joanna, red. 3043
 Łapiński Aleksander 9368
 Łapo Jerzy Marek 1371, 1466; red. 1440
 Łapot Mirosław 2853, 3126, 3192, 3203, 8467; red. 3192
 Łaptaś Magdalena 2526
 Łapto Józef 2912
 Łaputin Beata, oprac. 61
 Łasiewicz Daniel, il. 1521
 Łasin, pow. grudziądzki; dekanat 9025
 Łasińska Aleksandra 6178
 Łasiński Krzysztof 6178
 Łask, woj. łódzkie 3466, 4261, 4779; parafia 4779; powiat 8630
 Łaski Jan (1456–1531) 781
 Łaski Stanisław 6809
 Łasocha Marceli 1719
 Łassa Antoni 9466
 Łaszczewski Adam 8468
 Łaszewski Henryk 4132
 Łaszewski Witold 356, 1587, 3750, 3756, 4131, 4132, 6552, 6553, 6554
 Łaszkiewicz Hubert 4637
 Łaszkiewicz Tomasz 4786, 5227, 8469; red. 5227, 8763
 Łata Edmund 9313
 Łatak Kazimierz 3453, 4858, 4859
 Łatgalia 2354
 Łatka Rafał 4632, 5993, 5994, 9472, 9647, 9689, 9725, 9726, 9727, 9948; przedm. 4632, 9280, 9472, 9647, 9689, 9796, 9980; red. 2826, 4632, 5275, 9472, 9647, 9689, 9796, 9980; wyd. 8179, 9280
 Ławecki Tomasz 9700
 Ławicka Magda 3767
 Ławniczak Artur 2675
 Ławniczak Remigiusz 9165, 9728
 Ławnikowicz Grzegorz 4536
 Ławrinow Dominika 1421
 Ławrynowicz Julian 5556
 Ławrynowicz Maciej 4413
 Ławrynowicz Maria 5556
 Ławrynowicz Olgierd 2047
 Ławski Jarosław 397, 427, 2974, 3266, 3373, 4940, 5013, 5691; przedm. 2974; red. 2974
 Łazarewicz Cezary 1315, 4343
 Łazarowicz Anna 7597
 Łazarowicz Antoni 7627
 Łazarski Marian, oprac. 1287
 Łazarz Radosław 4218, 4860
 Łazęcki Maciej 4448
 Łazor Jerzy 2815, 8470, 8596
 Łazor Leszek 5744
 Łazowscy, rodzina 6148
 Łazowska Bożena 8471
 Łazowski Eugeniusz 4333
 Łazuga Waldemar 5549, 7643
 Łazyn, pow. bydgoski 5456
 Łącko, pow. nowosądecki 899, 4105, 4381, 4888, 6694, 10092; parafia 4775; region 358, 1570, 6694, 6734
 Łączność konspiracyjna 1939–1945. 9100
 Łąg, pow. chojnicki 5270
 Łąki Bratiańskie, pow. nowomiejski 4905

- Łątka Jerzy Stanisław 5179
 Łbik Lech 4344, 6555; red. 170, 3648
 Łebkowski Tadeusz 9689
 Łemkowszczyzna, Łemkowie 1569, 2201, 2811, 2828, 2842, 2854, 2865, 2867, 2892, 3265, 3539, 5896, 9331, 9765, 9833
 Lempicka Tamara 5745, 5746
 Łepkowska Ilona 10033
 Łepkowski Tadeusz 690
 Łeszczyński Grzegorz 5384, 5972
 Łęczna, woj. lubelskie 6736
 Łęczycza, woj. łódzkie 368, 6038, 6576; powiat 4240, 7657
 Łęczycki Henryk 8851
 Łęczycki Stefan 4133
 Łęg Piekarski, pow. turecki 4099
 Łęga Władysław 2137, 5747
 Łęk-Nocula Ewa 1814
 Łęknica, pow. żarski; gmina 3749
 Łętocha Barbara 961
 Łobaczew Duży, pow. bialski 6246
 Łobaczew Mały, pow. bialski 6246
 Łobaza Michał 6180
 Łobez, woj. zachodniopomorskie 6247
 Łobodowski Józef 2300, 2796
 Łobodzińska Patrycja 4985
 Łoboz Małgorzata 4998, 5209, 7696, 7697; rec. 3333, 3417, 5998
 Łobuś Zuzanna Joanna, il. 5250
 Łobżenica, pow. pilski 6248
 Łohojsk, Białoruś; region 4626
 Łojek Marcin 1942
 Łojek Stanisław 2570
 Łojewo, pow. inowrocławski 1572
 Łojko Alicja 910
 Łojko Jerzy 6300, 6995; red. 6300
 Łojko-Wojtyński Paulina 6995
 Łokniccy, rodzina 7193
 Łomianki, pow. warszawski zachodni 5959, 6249; region 6249
 Łomianki. Spotkania z historią 6249
 Łomnicka Katarzyna 1309
 Łomnicki Adam 5536
 Łomża, woj. podlaskie 3647, 4841, 8100, 8883; getto 8883; gubernia 7560; region 1268, 8886
 Łomżyńskie województwo 9924, 9925
 Łonak Wojciech A. 1245, 1900, 6393
 Łopaciński Jan Dominik 7070
 Łopacki Jacek 3343
 Łopatecki Karol 4536, 6996, 7698; rec. 6925, 7937
 Łopatkiewicz Piotr 3343, 3574; red. 3343
 Łopatkiewicz Tadeusz 3343, 3575
 Łopato-Szafratowicz Sylwia 2941
 Łopatowska-Romsvik Dagmara 7699
 Łopienka, nieistniejąca wieś w pow. leskim 2043
 Łopuch Maria 3731
 Łopuch Wojciech 3731
 Łopuski Lech 996
 Łosice, woj. mazowieckie 8936, 9737; gmina 9737
 Łosowska Anna 5890
 Łosowski Janusz 803, 1834
 Łoś Andrzej 2270
 Łoś Ewa 8590
 Łoś Jolanta 4134
 Łoś Józef 3593, 6263; oprac. 1254
 Łoś Stanisław 8051
 Łoś Zofia, oprac. 9260
 Łotwa 713, 1022, 2354, 2933, 3267, 3936, 4597, 4708, 9069
 Łotysz Sławomir 2711, 4168, 4637, 8472, 8473
 Łowcza, pow. chełmski 6990
 Łowicka kultura ludowa 1499
 Łowicki Piotr 4510
 Łowicki Stanisław 9124
 Łowicki Władysław, pseud. Dzik 9124
 Łowicz, woj. łódzkie 248, 359, 1006, 1132, 2099, 2100, 3070, 3428, 3647, 4053, 5365, 7377, 8168, 9233; region 1499
 Łowicz 7411
 Łowkiewicz Tomasz 4683
 Łoyko Feliks 633
 Łozina, pow. wrocławski 3576; region 3576
 Łozina i okolice 3576
 Łozińska Maja 4999, 8474; oprac. 8474
 Łoziński Jan 4999, 8474; oprac. 8474
 Łoziński Łukasz 1642
 Łoziński Władysław 678, 996
 Łozowska-Patynowska Anna 2821, 4861
 Łożyńska Iryna 2811
 Łożyński Jarosław Tadeusz 5431, 6313
 Łożyński Krzysztof 3453
 Łódzka archidiecezja 781, 4904, 4957
 Łódzka diecezja 4904, 9412
 Łódzkie oblicza Niepodległej 5180
 Łódzkie województwo 225, 1555, 1564, 2809, 4168, 4598, 8475, 9767
 Łódź 95, 99, 100, 225, 420, 460, 461, 462, 467, 468, 493, 503, 508, 719, 781, 807, 861, 862, 911, 944, 1010, 1133, 1134, 1328, 1329, 1480, 1491, 1885, 1931, 1959, 2087, 2188, 2846, 2853, 2928, 3105, 3173, 3186, 3397, 3440, 3584, 3678, 3910, 4070, 4168, 4353, 4369, 4419, 4447, 4465, 4519, 4598, 4669, 4709, 4873, 5088, 5124, 5128, 5180, 5200, 5573, 5720, 5918, 6047, 7325, 7341, 7569, 7597, 7745, 7895, 8069, 8117, 8155, 8302, 8382, 8475, 8663, 8669, 8733, 8738, 8796, 8869, 9132, 9139, 9162, 9330, 9710, 9711, 9712, 9767, 9779, 9801, 9873, 9948, 9980, 10016, 10018, 10063; Bałuty 3767; getto 8069, 8824, 9149, 9185, 9207; Łagiewniki 2017; obóz 8917, 8990; powiat 7657; region 4598, 9162, 10063; Złotno 2183
 „Łódź czerwona” prawda czy mit? 4598
 Łódź i łodzianie wobec wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku 8475
 Łuba Joanna 2929
 Łubczyk Grzegorz 5116
 Łubiana, pow. kościerski 4753; parafia 4753
 Łubieńscy, ród 3661, 5098, 5181
 Łubieński Alfred 5098
 Łubieński Bernard Alojzy 5748
 Łubieński Maciej 5181
 Łubieński Stanisław 4299, 6864
 Łubieński Tomasz 5749
 Łubin Kościelny, pow. bielski, woj. podlaskie 6053
 Łubkowska Wioletta 4087
 Łubnicki Józef 8961
 Łubocki Jakub M., red. 764
 Łubowice, pow. raciborski 226
 Łubowicz Elżbieta 1578
 Łuck, Ukraina 7279, 7310, 8142, 8173
 Łucka Anna 2937
 Łucka diecezja 4895, 5344, 6489, 8115
 Łucki Władysław 5750
 Łuców Dominika 1963
 Łuczak Aleksander 4835
 Łuczak Anna 1933
 Łuczak Arleta, red. 3248
 Łuczak Barbara 4728
 Łuczak Dariusz 5758
 Łuczak Dorota 1578
 Łuczak Jarosław 1608
 Łuczak Maciej 4059, 4352
 Łuczak Paweł 3984
 Łuczak Tomasz 6351
 Łuczewski Michał, współpr. 9427
 Łuczkiwicz Piotr 6392; red. 6392
 Łuczyński Andrzej Piotr 3127, 3128
 Łuczyński Hiacynt 7246
 Łuczyński Romuald Mariusz 4259, 4260, 4352, 9729
 Łuc Ireneusz 2429
 Ługowska Jolanta 3348
 Ługowski Piotr 3647
 Łuk-Murawski Paweł 4168
 Łuka, Ukraina 5934
 Łuka Wiesław 640
 Łukarska Beata 3416, 4940
 Łukasik Andrzej 4857
 Łukasik Arkadiusz, rec. 8314
 Łukasiewicz Dariusz 2266; oprac. 2284

- Madej Andrzej 345
 Madej Anna 311, 454, 487, 722
 Madej Antoni 3335, 3336
 Madej Bogdan 3347
 Madej Józef 3217
 Madej Julita 7002
 Madej Krzysztof 9482, 10016
 Madej Małgorzata, tl. 9188
 Madej Marek 4566
 Madej Michał 2528
 Madej Paweł 6395
 Madej Stanisław 6376
 Madej-Cetnarowska Monika 3391
 Madej-Janiszek Regina 7924
 Madej-Pilarczyk Agnieszka 5554
 Madejczyk Stefan Bolesław 5759
 Madejski Paweł 1786, 2430, 7704, 9713
 Mader Raoul 7688
 Madera Andrzej Józef 4512, 8479
 Madera Iwona 1729
 Madeyski Zbigniew 2809
 Madoń-Mitzner Katarzyna 1420
 Madras Tomasz 2600
 Madryt 2300, 2630, 2796, 7479
 Madyda-Legutko Renata 2026, 2380
 Madziar Dawid 4728, 7705
Magazyn Numizmatyczny 168
 Magdeburg, Niemcy 6576, 7112, 7617
 Magdoń Jacek 6229
 Magdziak Marian 3759
 Magdziak Monika 3682
 Magdziuk Urszula 4745
 Magier Dariusz 804, 805, 807, 9737, 9738; oprac. 9410; rec. 5089, 8267; red. 206, 4651, 4742, 8280
 Magiera Anna 2537, 4354
 Magiera Elżbieta 5882
 Magiera Paweł 9475
 Magis quam homo 4861
 Magna res libertas 4603
 Magnone Lena 3328, 5013
 Magoń Jacek 4644
 Magowska Anita 2997, 5599, 7706, 7707; rec. 1861, 4218, 6712, 8947; red. 96; wyd. 2978, 7318, 7319
 Magrian Jakub 830
 Magryś Roman, red. 3406
 Maguś Justyna 8480; współpr. 3506
 Mahnoński Ales' 2354
 Mahomet, prorok 2483, 2545
 Maik Jerzy 2063, 2065
 Maik Ludwik 2941
 Mäiländer Elissa 9103
 Mainguy Irène 4575
 Mairesse François, red. 90
 Maisons-Laffitte, Francja 1464; region 1464
 Maj Ewa 4406, 4595, 8280, 8481; red. 2789
 Maj Ireneusz Piotr 5958
 Maj Joanna 2713, 4447, 5958
 Maj Konrad 9739
 Maj Małgorzata 6208
 Maj Stanisław 6320, 7708
Majak 3397
 Majak Antoni 5200
 Majątek Budnych 1500
 Majcher Jarosław 1588
 Majcher-Ociesa Edyta 4743, 8482, 8763, 9839; red. 4743
 Majcherczyk Tadeusz 8853, 9161, 10036, 10036
 Majcherek Tomasz 2061
 Majcherowicz Szymon, wyd. 10039
 Majchrowska Beata 5851
 Majchrowski Jacek, przedm. 7643
 Majchrowski Jan 4513
 Majchrzak Grzegorz 9718, 9740, 9905
 Majchrzak Lucyna 8483
 Majchrzak-Ptak Kinga 3007
 Majchrzyk Konrad 9741
 Majchrzyk-Mikuła Joanna 8289, 8484
 Majczyk Julita 4413
 Majda Tadeusz 5005
 Majda-Baranowska Anna 3798
 Majdak Antoni Władysław 5207
 Majdaneł zob. Lublin
 Majdański Kazimierz 4946
 Majdewicz Włodzimierz 4015
 Majek Maciej 4695
 Majer Andrzej 2082
 Majer Józef 1005
 Majer Piotr 4336
 Majerczak Zdzisław 6264
 Majerczyk Dorota 2140, 2177; oprac. 2128
 Majerska-Sznajder Justyna 2178
 Majerski Ferdynand 1733
 Majerski Stanisław (1872–1926) 1733
 Majerski Stanisław (1927–2016) 8092
 Majewicz Alfred F. 2096, 7709; oprac. 7352; tl. 7352; wyd. 7352
 Majewicz Ryszard 3747
 Majewska Anna 1010, 1644, 4467
 Majewska Ewa 3887
 Majewska Gabriela 4590
 Majewska Helena 4883, 5760
 Majewska Justyna, wyd. 8833
 Majewski Andrzej 6226
 Majewski Andrzej Adam 7003; oprac. 6737; wyd. 6737, 6752
 Majewski Jacek, tl. 5878
 Majewski Jan 3009
 Majewski Kamil 4522
 Majewski Łukasz 2809, 2812, 2813
 Majewski Marcin 2025
 Majewski Marcin (ur. 1974), oprac. 1514
 Majewski Marcin Łukasz 5005, 7004, 7005; wyd. 6735
 Majewski Mirosław 4467
 Majewski Paweł 3922; red. 3922
 Majewski Piotr 999, 1000, 1004, 3006, 9742, 9743; red. 93, 175
 Majewski Piotr Maciej 2714, 2815; współpr. 3006
 Majka Jerzy, red. 1436
 Majkowska Magdalena 2809
 Majkowski Dariusz 7321; tl. 7321
 Majkowski Filip 927
 Majkowski Jerzy 5761
 Majoch Natalia, przedm. 2834; red. 2834
 Majoch Sławomir, oprac. 1005
 Majorek Magdalena 4135
 Majorek Marta 2083
 Majorek Piotr 6416
 Majorowizna zob. Kiersnowek
 Majsterkiewicz Stefania 4752
 Majus Krzysztof Dawid 3455, 7006
 Majzner Rafał 3142, 4000
 Majzner Robert 4708, 4723, 8485, 8757, 9104; red. 2809, 2812, 2813
 Makala Rafał 3735
 Makar Ūrij 2828
 Makar Vitalij 2828
 Makara Jan 5183
 Makaraŭ Maksim Dzmitryjevič, oprac. 6722
 Makarczyk Irena 3453, 4299, 7007; red. 3453
 Makarewicz Juliusz 3258, 9799
 Makarewicz Justyna 5634
 Makarowicz Przemysław 6410
 Makarska Anna 4086
 Makary, św. 7035
 Makiela Marek 1815
 Makiewicz Tadeusz 5762
 Makiła Dariusz 624, 2803, 7069, 8592; przedm. 8592; red. 2313, 8592
 Makiła Marian 4536
 Makohonienco Mirosław 6594
 Makomaska-Juchiewicz Małgorzata 5536
 Makosz Dariusz 3775
 Makowiec Kazimierz 1587
 Makowiec-Dąbrowska Teresa 4353
 Makowiecka Maria Hanna 4655
 Makowiecka Marzena 6460, 6461, 6670
 Makowiecka Zofia Pomian 4655
 Makowiecki Andrzej Zdzisław 5763
 Makowiecki Daniel 2068, 2069, 4464, 6383, 6404, 6419, 6460, 6461, 6670
 Makowiecki Lech 5960
 Makowiecki Marcin, rec. 1538
 Makowiecki Stanisław Pomian 4655
 Makowska Beata 3680
 Makowska Monika 6588
 Makowska-Wąs Justyna 3009
 Makowski Adam, red. 259
 Makowski Dariusz 806
 Makowski Julian 4531
 Makowski Krzysztof A., rec. 7921
 Makowski Marek 2820, 3192, 6558
 Makowski Mirosław R. 9744
 Makowski Piotr 2391

- Makowski Tomasz 7008
 Makowski Zbigniew 9744
 Maków Mazowiecki, woj. mazowieckie 1689, 6250; powiat 6251
 Maków Podhalański, pow. suski 8043
 Makówka Magdalena 2601, 2602, 2603, 6834, 7226
 Maksimiuk Diana, wyd. 8102
 Maksymilian Maria Kolbe, św. 4940, 5764
 Maksymiuk Jerzy 9912
 Maksymiuk Katarzyna 2269; red. 5278
 Maksymiuk-Pacek Beata 2131
 Makuch Anna 7710
 Makuch Damian W. 3366
 Makuch Marcin 1503, 5473
 Makuch Marian Zygfryd 6221
 Makuch Szymon 2604
 Makulski Stanisław 7323
 Makurat-Snuzik Hanna 3271
 Makus Grzegorz 6138
 Mălăncrav, Rumunia 2834
 Malangiewicz Maciej, red. 1499
 Malanowicz Małgorzata, współpr. 4850
 Malanowski Stanisław 6872
 Malaparte Curzio 3320
 Malarczyk Dorota 1857
 Malawska Joanna, tl. 9298
 Malawski Artur 9777
 Malbork, woj. pomorskie 807, 863, 996, 1135, 1136, 1137, 1331, 1332, 1696, 1742, 3642, 3794, 3821, 4149, 4299, 5177, 6484, 6587, 7068; region 2137, 2803
 Malchin, Niemcy 4122
 Malcolm David, tl. 6023
 Malcowie, rodzina 5184
 Malcz Lucjan 4669
 Malczewski Jacek 1279
 Malczewski Rafał 1279
 Malczewski Władysław 5200
 Malczewski Zdzisław 2820
 Malczyńska-Biały Mira, red. 2775
 Malè Maurizio, oprac. 3710
 Malec Edward 5184
 Malec Jerzy 4516, 7202
 Malec Maciej 3093, 3176
 Malecka Teresa 3929
 Malendowicz Paweł 4604, 10154
 Małesze, pow. bielski, woj. podlaskie 3843
 Małeszyk Marek, współpr. 1758
 Małeszyńska Joanna 5013; red. 3897
 Małowicz Małgorzata H., tl. 5971
 Malewska Hanna 3346
 Malewski Franciszek 7427
 Malewski Henryk 4615
 Malewski Juliusz 5765
 Maliccy, rodzina 5185
 Malicka Anna 5185
 Malicka Wiktoria 981; tl. 1237
 Malicki Adam 6351
 Malicki Jan 5004; red. 204
 Malicki Patrycjusz 4728
 Maligranda Lech 2965
 Malik Andrzej 9792
 Malik Hanna 2940
 Malikoski Adriano 2820
 Malina, pow. kutnowski 4015
 Malina Ansgary Tomasz 5207
 Malinowska Agnieszka 8486
 Malinowska Barbara 4061
 Malinowska Ewa 1371
 Malinowska Lucyna 3045, 5914
 Malinowska Teresa 7202
 Malinowski Bronisław (historyk) 2025, 2857
 Malinowski Gościwit 2807, 2895
 Malinowski Jerzy 3538; red. 3622
 Malinowski Lucjan Feliks 7853
 Malinowski Ludwik 4619
 Malinowski Marian 7324, 7325, 8636
 Malinowski Mikołaj, rec. 6797
 Malinowski Piotr, wyd. 9631
 Malinowski Radosław Łukasz 4836
 Malinowski Remigiusz 2715
 Malinowski Zbigniew 3959
 Malińska Iwona 9745
 Malińska Ludwika, tl. 7384
 Maliński Andrzej, red. 7384; tl. 7384
 Maliszewska Agnieszka 3172
 Maliszewska Izabella, wyd. 9308
 Maliszewski Kazimierz 55, 2267, 2824, 3319, 7112
 Maliszewski Rafał 10110
 Maliszewski Tomasz 3172, 7711
 Malnia, pow. krapkowicki 8327
 Malov Aleksandr Vital'evič 2801
 Maluda Marek 625
 Maluga Joanna 3984
 Maluga Justyna, red. 5629
 Maluga Leszek 3677
 Maluśkiewicz Piotr, red. 158
 Malzacher Maria 5000
 Mała Litwa 2806
 Mała Wieś, pow. wolsztyński 6268
 Małachowicz Anna 1697
 Małachowska-Pasek Ewa, rec. 5794
 Małachowski Jan 4448
 Małanicz-Przybylska Maria 2141, 2142; red. 2178
 Małęziński Jacek 1649, 4971
 Małe Pieniny 9855
 Małe Walichnowy, pow. tczewski 6342
 Małeczka Anna 2570
 Małecki Aleksander 1589
 Małecki Antoni 1826
 Małecki Damian, rec. 4019
 Małecki Lech 6292
 Małecki Marek 4862; wyd. 6707
 Małecki Marian 1151, 4536, 5538, 6181, 6295, 6296, 6298
 Małecki Stanisław 5346
 Małek Agnieszka 8487
 Małek Roman 4345
 Małek Stanisław 10017
 Małgorzata, księżniczka toszecka 5766
 Małgorzewicz Anna, red. 3412
 Małkiewicz Adam 5502
 Małkiewicz Andrzej 4605, 4652; przedm. 4652; red. 4652
 Małkowska Olga 3086
 Małkowski Andrzej 3086
 Małkowski Wiesław 2033
 Małkus Marta 3593, 4746; red. 8274
 Małek Janusz 1775, 2313, 2824, 4516, 4738, 5034, 6202, 7009, 7010; rec. 7112
 Małek-Grabowska Małgorzata 1775, 2824, 7010
 Małocha Joanna 4863
 Małopolska 17, 169, 719, 775, 1817, 1844, 1880, 1929, 2083, 2537, 2822, 2868, 3183, 3633, 4086, 4266, 4404, 4516, 4526, 4662, 4806, 4837, 4914, 5233, 5253, 5862, 6541, 6593, 6595, 6597, 6820, 6836, 6912, 6923, 7020, 8147, 8996; Wschodnia 3086, 8622, 9231
 Małopolska. Regiony – regionalizmy – male ojczyzny 169
 Małopolskie województwo 2128
 Małoszujka, Rosja 8813
 Małota Łukasz 4514
 Małowiecki Zbigniew 8854
 Małowist Marian 690
 Mały Przegląd 8104
 Małynicz-Malicki Mieczysław 4900
 Małysa Andrzej 1334
 Małysa Krzysztof 4606
 Małysiak Justyna 7011; red. 4714
 Małyszko Stanisław 4346, 4864
 Mamczak-Gadkowska Irena 778; przedm. 778; red. 778; wyd. 2788
 Mamedov Alirza 3677
 Mamzer Henryk 2052
 Mancewicz Agnieszka 7712
 Mancewicz Bogumiła, oprac. 56
 Mancewicz Stanisław, wyd. 1464
 Mandelbaum Henryk 2809
 Mandelsztam Osip 3397
 Mandera-Rzepczyńska Martina 2537
 Mandziuk Józef 3519, 4865, 4866, 6559, 7713, 10160; rec. 3053
 Mandżuko zob. Mandżuria
 Mandżuria 937, 2901, 4735, 8710, 8864
 Manecki Andrzej 5536
 Mania Henryk 2775
 Mania Wojciech 4727
 Maniak Katarzyna 1010
 Maniakowska-Jazownik Zofia 3623
 Maniecka Jolanta 5598, 5744
 Maniewska Monika 5178
 Manikowska Ewa 1019, 7714
 Manikowska Halina 2524, 6576
 Manikowski Kacper 8488

- Manitius Johann Andreas 6731
 Maniurka Piotr, rec. 1008
 Mankiewicz Piotr 1155
 Mann Klaus 3148
 Mann Wojciech 3495
 Mannerheim Carl Gustaw 4666
 Mannheim, Niemcy; podobóz
 Mannheim-Sandhofen 9084
 Manowicz Renata 10053
 Manowska Małgorzata 4347
 Manteuffel Gustaw 680, 7446
 Mantyk Tomasz Karol 4836
 Manyś Bernadetta 626, 6839, 7012
 Manzurenko Vitalij Volodimirovič 4590
 Mańdok Barbara, red. 3153
 Mańka Małgorzata 3017
 Mańka-Szulik Małgorzata, przedm. 4738, 5004
 Mańkiewicz-Cudny Ewa 3017
 Mańkowscy, rodzina 5186
 Mańkowski Andrzej Emeryk 5186
 Mańkowski Leszek 374
 Mańkowski Maciej 8475
 Mańkowski Zygmunt 943
 Mańska Beata 4168
 Mański Idzi Ogiernan 5767
 Marani literatury polskiej 3351
 Marasek Adam 6331
 Marcelina Darowska, bl. 3145
 Marchel Sławomir 5916
 Marchia, Włochy 2628
 Marchlewicz Krzysztof 2605, 7597, 7715; rec. 7567
 Marchlewski Szymon 308
 Marchlewsczyzna 2797
 Marchocka Anna Maria 4861
 Marciaszek-Llaneza Sylwia 4453
 Marcin Antonowicz 1966–1985. 5364
 Marcinek Roman 3758
 Marciniak Bernard Jarosław, przedm. 5208
 Marciniak Bolesław 9338
 Marciniak Henryk Franciszek 8093
 Marciniak Maria 1157
 Marciniak Piotr (1895–po 1944) 8535
 Marciniak Piotr (ur. 1965) 3679
 Marciniak Stanisław 5768
 Marciniak Wojciech 420, 2928, 4447, 9948; przedm. 2928; rec. 8885; red. 2928
 Marciniak-Kajzer Anna 6560, 6561; red. 99
 Marciniak-Maliszewska Beata, współpr. 6374
 Marciniuk Andrzej 3048
 Marcinkiewicz Iwona, red. 4037
 Marcinkiewicz Maria 7716
 Marcinkiewicz Marta 9796
 Marcinkiewicz Paweł, tl. 2218
 Marcinkiewicz Stefan Michał 4634, 9746
 Marcinkiewicz Teresa 7716
 Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna 4406, 5292, 9550, 9796
 Marcinkowska Halina Hila 2930
 Marcinkowska Monika, rec. 869; red. 3211
 Marcinkowski Antoni Albert 4995
 Marcinkowski Dominik 2826
 Marcinkowski Jan 8855
 Marcinkowski Janusz, wyd. 3114
 Marcinkowski Karol 3656, 7426
 Marcinkowski Zbigniew 75
 Marcino wice, pow. krośnieński, woj. lubuskie 4136
 Marcinowice. Skarb przedmiotów metalowych 4136
 Marcinów Aleksandra 1697, 3692
 Marcinów Zdzisław 8961
 Marciński Włodzimierz 3012; przedm. 3012
 Marcisz Artur, red. 5045
 Marcisz Katarzyna 1963
 Marciszuk Ireneusz 5769
 Marcialis (właśc. Marcus Valerius Martialis) 4495
 Marcoń Witold 8489
 Marculewicz Damian 719
 Marcus Chana 8856
 Marczak Agnieszka, oprac. 2128
 Marczak Katarzyna 3960
 Marczak Michał 1373, 8406
 Marczak Tadeusz 6340
 Marczewska Hanna 8857
 Marczewska Marzena 4406; red. 3211
 Marczewska-Zagdańska Hanna 4637
 Marczewski Jarosław R. 4836
 Marczuk-Szwed Barbara 2339
 Marczyk Agnieszka, red. 2836
 Marczyk Krystyna, tl. 8903
 Marczyński Jan 5532; red. 283
 Mardaus-Konicka Edyta 4483
 Marea, dawne miasto w Egipcie 2229
 Marecki Jacek 3186
 Marecki Józef 853, 9689; przedm. 9292; wyd. 9292
 Marecki Piotr 10111
 Marek Aneta 7717
 Marek Anna 4258
 Marek Antoniusz Feliks (właśc. Marcus Antonius Felix) 2385
 Marek Franciszek Antoni 3217, 4746
 Marek Krystyna 5187
 Marek Lech 2529
 Marek Lucja 4938, 9689; wyd. 9313
 Marek Marta 5706, 8490
 Marek-Zborowska Barbara 4413
 Marès Antoine 2912; red. 2912
 Mareš Jan 4665
 Maresch Eugenia 5187
 Maresz Barbara 910, 911; oprac. 7277
 Margalit Avishai 4971
 Margañska Anna 4752
 Maria, matka Jezusa Chrystusa 2524, 4890, 4951
 Maria Fiodorowna Romanowa, cesarzowa Rosji 2795, 4297
 Maria Józefa (1730–1767), delfina Francji 7226
 Maria Karłowska, bl. 7326
 Maria Kazimiera d'Arquien, królowa 1757, 2318, 6836, 7014
 Maria Koburg, królowa rumuńska 2728
 Maria Leszczyńska, królowa Francji 2937, 6975
 Maria Pietruczuk, św. 3843
 Mariak Leonarda 3266
 Mariampol, Ukraina 6738
 Marian Eile. Artysta i redaktor 1310
 Mariani Andrea 7202; przedm. 6711, 6712, 6713; wyd. 6711, 6712, 6713
 Mariane 1125, 1126, 4747, 6952
 Mariański Janusz 2078
 Marienau Jan 6426
 Maringe Witold 5770
 Mariniow Kiril, red. 2545
 Mariusz Matyaszewski (1956–2020) 5778
 Marjańscy, rodzina 6221
 Marjański Janusz Roman 6221
 Mark Bernard 9105
 Marker Chris 3887
 Markgraf Hermann 6576
 Marki, pow. wołomiński 8603
 Markiewicz Constance Georgina 2318
 Markiewicz Anna 2824, 3657, 4995
 Markiewicz Bronisław zob. Bronisław Markiewicz, bl.
 Markiewicz Ferdynand 8919
 Markiewicz Grzegorz 4369
 Markiewicz Joanna A. 2026
 Markiewicz Kamil, tl. 9187
 Markiewicz Magdalena 2716
 Markiewicz Malwina, red. 1266, 1267
 Markiewicz Małgorzata 2063, 4137
 Markiewicz Marcin, rec. 5338
 Markiewicz Paulina, rec. 6898
 Markiewicz Paweł, rec. 9832
 Markiewicz Tomasz 1901
 Markiewicz Wanda 5004
 Markiewicz Władysław 5771
 Markiewka Tomasz 5855
 Markot-Borkowska Emilia 3577
 Markova Nina 3545
 Markowa, pow. łańcucki 9198
 Markowicz Marcin 747, 748, 749, 7013
 Markowska Anna 7718
 Markowska Justyna, red. 3202
 Markowska-Fulara Helena 7719
 Markowski Artur 7720; red. 2873, 2874
 Markowski Bolesław 8304
 Markowski Damian Karol 2948, 8491; polem. 8491
 Markowski Dariusz 3578

- Markowski Jerzy 4284
 Markowski Marcin 1902, 8492; rec. 1899
 Markowski Michał Paweł, rec. 3324, 8787
 Markowski Władysław 5116
 Markowskie, pow. olecki 6253
 Marks Bogusław Piotr 9779
 Marks Łukasz, oprac. 754, 755
 Marks Marek 2958
 Markús Skeggjason 2524
 Markusz Katarzyna 9747
 Markuszewska Agnieszka, wyd. 7332
 Markuszewska Aneta 7014
 Marmuszowice, Ukraina 1647
 Marnej Lúdmila Petrovna 4637
 Maroko 9368, 9917
 Maroń Grzegorz 5188
 Maroń Jerzy 627
 Maros Pedro Ruiz de 4495
 Marosz Magdalena 8493
 Maroszek Józef 56, 2802, 4745
 Maroszek Maria, współpr. 56
 Marozaŭ Sárgej Paŭlavič 1645
 Marsylia, Francja 4544
 Marszak Agnieszka 5959
 Marszak Joanna 7015
 Marszalska Jolanta Małgorzata 3456, 4299, 4867, 6562, 6563, 9576
 Marszał Maciej 4567, 4607
 Marszał Tadeusz 628, 2858, 7721; red. 124
 Marszałek Edward 5226
 Marszałek Elżbieta, tl. 4525
 Marszałek Jan 5772
 Marszałek Katarzyna 3129
 Marszałek Magdalena 1660
 Marszałek Mariusz, red. 4883
 Marszałek Mirosław 1758
 Marszałek Piotr Krzysztof 4541
 Marszałka trybunalskiego wjazd do Lublina 6732
 Marszałkowie Sejmu II Rzeczypospolitej 1400, 1401
 Marszałkowski Mateusz Franciszek 3821, 4985
 Marszał Leszek 4348
 Mart Krystyna 6070
 Marti Philipp 9106
 Martin Sean, tl. 8040; wyd. 8040
 Martinant de Préneuf Jean 2275
 Martinek Ewa 4868
 Martkiewicz Katarzyna 4125
 Martuszewska Jolanta 3347
 Martwe Morze 2417
 Marty Joseph 7969
 Martyka Anna 3677
 Martyka Kacper 2803
 Martynowicz Iwona 3635
 Martynyuk Teodor 4751
 Martysz Czesław 4536
 Maruck Magdalena, tl. 7328
 Marusarz Helena 5125, 5773
 Marusarz Stanisław 5125
 Maruszek Elżbieta 5398
 Marx Karl 3320
 Maryawita 7673
 Maryński Antoni 7389
 Maryniarczyk Andrzej 2241
 Marynowski Marcin 1352, 4952
 Marzec Andrzej 1417, 6564, 6576
 Marzec Halina 2973
 Marzec Lucyna 3392, 5013
 Marzec Łukasz 6760
 Marzec Marcin, przedm. 6308
 Marzec Wiktor 7722
 Marzęta Dariusz 1903
 Masák Emanuel 4983
 Masalska Helena 3267
 Masalski Robert 6565
 Maserakowie, rodzina 1813
 Masi Leonardo, red. 3320
 Masiarz Władysław 2939
 Masiewo Stare zob. Stare Masiewo
 Masley John, fot. 1569
 Masłowski Nicolas 1657; red. 1657
 Masłowiec Justyna, oprac. 2128
 Masłowska Anna 3545, 3635
 Masłowska Magdalena 6022, 7723
 Masłowski Janusz 4655
 Masłowski Michał 2268
 Masnenko Vitalij 633
 Masnyk Marek 6179; przedm. 4976; red. 6179
 Masojć Mirosław 3020, 6406; przedm. 3020; red. 3020
 Massalski Adam 750, 3086, 6277, 7016, 7724, 7725, 8990; rec. 5839
 Massalski Hilarion 7033
 Mastalerz Łukasz 6180
 Mastalski Janusz 3057
 Mastalski Lech 5189
 Masternak Oskar 10104
 Masternak-Kubiak Małgorzata 9107
 Masterov Valerij Pietrowič 4637
 Mastianica-Stankevič Olga, rec. 3326
 Mastykarz Krzysztof 5001
 Masyk Roman 9839
 Maszczak Tadeusz 3143
 Maszkiewicz Mariusz 4626
 Maszkiewski Jakub, współpr. 775
 Masztalerz Elżbieta 3760
 Masztalski Robert Piotr 10112
 Maślach Arkadiusz 1760
 Maślak-Maciejewska Alicja 7726, 7727, 7728; rec. 7634; red. 711
 Matakiewicz Antoni 8295
 Matan Andrzej, red. 4536
 Matáš Irina Borisivna 2351, 8494
 Mateczuk Alicja 3, 15, 5511, 7729, 7730
 Máté Endre 5116
 Mateja Anna 498, 5626
 Mateja Jan 6186
 Matejko Jan 1849, 3550, 3589, 4656, 7882
 Matela Alicja, wyd. 8094
 Matela Dorota 8495
 Matela Zofia 8094
 Matelski Wojciech, red. 3067
 Matera Rafał 8212
 Materiały do biografii Sandomierszczyzny 22
 Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu 76, 170
 Materiały do dziejów polskiego językoznawstwa 2784
 Materiały do dziejów spławu na Sanie i Wiśle 6733
 Materiały do dziejów sztuki sakralnej 3761
 Materiały do historii Galicji za rok 2015. 11
 Materiały z konferencji „Marzec '68 po 50 latach” 9748
 Materna Marek 6381
 Materniak-Pawłowska Małgorzata 8496
 Maternicki Jerzy 561
 Materska Katarzyna 519
 Materski Wojciech 600, 2717, 4627, 4637, 8591
 Mateusz, św. 3821
 Mateusz z Krakowa 2821
 Matheja Michał 2323, 2859; przedm. 9608; red. 9608; wyd. 8056
 Mathes Max 7666
 Matiaszczyk Natalia 2719
 Matijas Mieczysław 8858
 Matkowska Justyna 2860
 Matkowski Jan 4644; red. 4644
 Matków, Ukraina 2095
 Matł Kazimierz 3130
 Matla Marzenna 6566, 6567, 6568, 6593
 Matlakowski Władysław 7663
 Matloch Adam, oprac. 1563
 Matoga Piotr 3961, 3962, 3972, 3973, 5953
 Matracka-Kościelny Alicja 3963
 Matras-Mastalerz Wanda 9749
 Matraszek Tadeusz 7731, 8497
 Matraś Maria 5054
 Matraś Stefan 5054
 Matterhorn, szczyt w Alpach Ponińskich 4016
 Matuchniak-Mystkowska Anna 8318
 Matura Jerzy 4782
 Matura Thaddée 5209
 Matusak Piotr 5119, 5774, 5775, 5776, 5777, 9033
 Matuszek Josef 9339
 Matusiak Eliza 3476
 Matusiak Jadwiga, red. 3206
 Matusiak Patrycja 4708
 Matusiak Wojtek 5104; red. 9179; tl. 1266, 1267; wyd. 8805
 Matusiewicz Andrzej-Hubert 7017
 Matusik Przemysław 2815; rec. 7918
 Matuska Alexander 2292

- Matuszak Tomasz 865, 3048, 4669, 5898, 8475, 8498; oprac. 5079; przedm. 865; wyd. 865, 8169
- Matuszczak Tadeusz 3634
- Matuszelański Józef 1250
- Matuszewicz Wojciech 2824
- Matuszewska Joanna 3682
- Matuszewska Magdalena 1646, 2223, 2835
- Matuszewski Ignacy 4608
- Matuszewski Jacek 4516, 6576
- Matuszewski Krzysztof 2570
- Matuszewski Michał 3887
- Matuszewski Rafał 629
- Matuszewski Roman 1198
- Matuszkiewicz Gabriela 9750
- Matuszyk Andrzej 6331
- Matveev Andrej Anatol'evič 4086
- Matveev Gennadij Filippovič 8592
- Matveeva Elena Aleksandrovna 8592
- Matvejčyk Dzmityrij Časlavič 630, 5190
- Matwiejczuk-Ilnicka Karolina 917
- Matwiejczyk Witold 4609
- Matwijów Maciej 3457, 7018; red. 246
- Matyasik Joanna 910, 1256, 3446
- Matyaszewska Elżbieta 7732
- Matyaszewski Mariusz 5778
- Matyba Ewa, red. 3734
- Matyja Aleksandra 694
- Matyja Katarzyna 4778; red. 4778
- Matyja-Chład Iwona 2809
- Matyjaszek Konrad 2876
- Matyjek Jerzy 5779
- Matysiak Jarosław 778, 5596; rec. 8668
- Matyszewski Adam 10113
- Matywiecki Piotr, przedm. 8937
- Maul Bolesław 8825
- Maurycy Gottlieb. W poszukiwaniu tożsamości 1328
- Mauthausen, Austria; obóz Mauthausen-Gusen 1457, 6017, 8955
- Maxin Bernhard 6253
- May Heinz 8859
- Mayer Stefan Antoni 4701, 4723, 5780, 8757
- Mayr Theodor 7327
- Mazan Bogdan 4940
- Mazan Stanisław 1647
- Mazanka Paweł 4754, 9108
- Mazanowska Izabela 9165, 9172, 9472
- Mazepa Teresa 3947
- Mázga Mikalaj 4626
- Mazheika Hanna 7145
- Maziarz Antoni 3131, 4663, 8499; red. 5217
- Maziarz Jakob 8500
- Mazierski Andrzej 3108
- Mazowiecki Tadeusz 4632, 9385, 9982
- Mazowieckie województwo 3746, 6886, 7880
- Mazowsze 647, 984, 1145, 1760, 1953, 2125, 2803, 2868, 3635, 3645, 3647, 3765, 3964, 4106, 4298, 4517, 4771, 5278, 6180, 6324, 6414, 6415, 6488, 6507, 6576, 6580, 6625, 6646, 6681, 6886, 6923, 7650, 8504, 8584, 8685, 8755, 8756, 9607, 9730, 10062; Płockie 18, 4186; Pólnocne 8220, 8684
- Mazur 8004
- Mazur Adam 1460, 1578, 1598
- Mazur Agnieszka, red. 2819
- Mazur Aneta, red. 3401
- Mazur Dariusz 4190
- Mazur Gabriela 88
- Mazur Grzegorz 9148
- Mazur Hubert 778, 822, 4982; przedm. 822; red. 822
- Mazur Jacek 8501; red. 3042
- Mazur Jan 4835
- Mazur Karol, rec. 5074
- Mazur Krystyna 3887
- Mazur Krzysztof 9751
- Mazur Łukasz, tł. 1647
- Mazur Maciej 2021, 4349, 4350, 8502; rec. 5351, 9298
- Mazur Magdalena, red. 8782
- Mazur Mariusz 9752, 9761; rec. 9344, 9643; red. 223, 9761
- Mazur Paweł 9753
- Mazur Przemysław 5896
- Mazur Roman 2286
- Mazur Wojciech 5236, 8763
- Mazur Zachary 7733
- Mazurak Magdalena 5444
- Mazurczak Filip, współpr. 8154
- Mazurczak Urszula 4831, 4936
- Mazurek Anna 1658, 2811
- Mazurek Jerzy 2820, 2931, 4835, 5346; oprac. 7323; przedm. 2820, 7323; red. 2820
- Mazurek Małgorzata 2815, 6473
- Mazurek Mirosław 6386
- Mazurek Stanisław 1283
- Mazurek Tomasz 5558, 6009
- Mazurek Wojciech 9998
- Mazurkiewicz Adam 2998, 3352, 3353, 3440; rec. 3305
- Mazurkiewicz Andrzej Tadeusz 2606
- Mazurkiewicz Anna 2912, 7019
- Mazurkiewicz Dariusz 9754, 9755
- Mazurkiewicz Jacek 2651
- Mazurkiewicz Jerzy 6294
- Mazurkiewicz Maciej 5191
- Mazurkiewicz Maciej Jan 631
- Mazurkiewicz Marek 3283, 4663; przedm. 2658; red. 2658
- Mazurkiewicz Michał 5781
- Mazurkiewicz Paweł 1760
- Mazurkiewicz Piotr 4610
- Mazurkiewicz Sebastian 4869
- Mazurkiewicz Władysław 2815
- Mazurkiewiczowie, rodzina 5191
- Mazurkowska Bożena 3354
- Mazurska Wiesława, oprac. 18
- Mazurski Krzysztof R. 5392
- Mazurskie Pojezierze 6392
- Mazury, Mazurzy 10, 153, 227, 490, 564, 1010, 1017, 1139, 1338, 1371, 2803, 2846, 2928, 3241, 3261, 3274, 3364, 3413, 3453, 4516, 4543, 4665, 4708, 4803, 4876, 4919, 4944, 5020, 5034, 5040, 5041, 5064, 5141, 5220, 5295, 5531, 6199, 6253, 6435, 7301, 7459, 8189, 8265, 8268, 8317, 8434, 8435, 9277, 9278, 9374, 9380, 9414, 9582, 9583, 9608, 9625, 9689, 9717, 9826, 9842, 10055, 10059
- Mazuryk Marcin 4509; red. 4509
- Mazuś Mikołaj 2607
- Mazzini Giuseppe 4603
- Mażewski Lech 4536; rec. 5994
- Maćic Hubert 3762
- Maćior-Majka Beata 4723, 8756, 8757
- Maćzewska Katarzyna 678, 3635
- Maćzka Andrzej 2300
- Maćzka Dorota 4062
- Maćzka Ewelina Marta 4936; red. 4936
- Maćzka Grzegorz, oprac. 6541; przedm. 6541; red. 6541
- Maćzka Jolanta 967
- Maćzka Michał 4428
- Maćzka Ryszard 6569
- Maćzkowska Joanna, oprac. 10040; red. 10040
- Maćzyńska Agnieszka 2431, 2432; red. 1350
- Maćzyńska Elżbieta 3017; red. 2744
- Maćzyński Dominik 1698, 3693
- Maćzyński Ryszard 3767; red. 3635
- Mađel Anna 92
- Mądry Wiesław 2958
- Mąka Magdalena 6857
- Mąka Zdzisław 4351
- Mąka-Malatyńska Katarzyna, red. 3870
- Mąkowski Ignacy 5782
- Mąta wa, lewy dopływ Wisły 7188
- McFarland Sam 4515
- McKenna Catherine 7202
- McLeod John 3929
- McMurtie Douglas C. 4352
- McNamara Paul 9756
- Meandry modernizacji 9757
- Medical University of Gdańsk 3132
- Mediolan, Włochy 3415
- Mednyánszky László 2292
- Meducki Stanisław 4743
- Medvedev Aleksandr 2804
- Medvedeva-Nathoo Ol'ga, rec. 8040
- Medwid Józef 10114, 10115
- Medyceusze, ród 4516
- Medycyna i rehabilitacja w Polsce w latach 1918–2018. 4352
- Mehoffer Józef 996, 1105, 3615

- Meinertowie, rodzina 4013
 Meiser Anna 4831, 8961
 Meissner Agnieszka 5192
 Meissner Andrzej 7020, 7021
 Meitzen Susanne 7328
 Mejor Mieczysław 6570
 Mejro Czesław 2999
 Mekas Jonas 3887
 Meklemburgia 1979, 7165
 Meksyk 1388, 3677; miasto 4936
 Melcer-Szczawiński Henryk 7490
 Meldunki z okresu powstań śląskich 8095
 Mellace Raffaele 7022
 Meller Arkadiusz 8503, 8504, 8636
 Mel'nik Rostislav 7735; wyd. 6738
 Mel'nikau Igar 4626, 5193; tl. 4730
 Melnychenko Inesa 2796
 Melski Mateusz 7490, 8505
Meluzyna 171
 Meminstine? 2269, 2270
 Memorjał dotyczący spraw kościelnych polskiej mniejszości 8096
 Mencfel Michał, oprac. 1005
 Mencwel Andrzej 3006, 3506
 Mendel Tadeusz 5783
 Mendelson Felix 3947
 Mendoñ Bronisława 9819
 Mendyk Michał 5944; przedm. 5944
 Mendykanci 2551
 Mendys Agata 1151
 Menel Krzysztof 4669
 Meng Michael, rec. 7432
 Mengele Josef 9217
 Mengès-Le Pape Christine 2912
 Menken Marie 3887
 Menkendorf, Niemcy 4160
 Menkiszak Marek, rec. 2204
 Menschen zwischen Hoffnung und Angst 2212
 Menten Pieter Nicolaas 8988
 Mentona, Francja 678
 Mentzel Zbigniew 5648
 Menz Mariusz 7734
 Mercik Joanna 9758
 Merian Maria Sybilla 3525
 Meriden, Stany Zjednoczone Ameryki 2946, 6241
 Merkel Angela 2653
 Merkel Jacek 9385
 Merowingowie 4156
 Merta-Staszczak Adriana 9839; rec. 2663, 3672, 9438
 Mertins Oskar 2355
 Mertyna Sławomir 1535
 Messer Aleksander 961
 Metecki Maciej, rec. 3259
 Metelin, pow. hrubieszowski 8822
 Metel'skij Andrej V. 677
 Metensis Johannes 3448
 Metody, św. 1893
 Metryka Józefińska i Franciszkańska Łącka 6734
 Metryka Katedry Ormiańskiej we Lwowie 6735
 Metryki ślubów parafii pw. św. Marii Magdaleny w Łęcznej 6736
 Meus Konrad 7741, 8506
 Meyer Carl Gustav Hermann 7528
 Meyer Krzysztof 3929
 Meyza Katarzyna, red. 3817
 Mezga Nikolaj Nikolaevič 8507
 Mezopotamia 2394, 2437, 2443, 4533
 Męcinka, pow. jaworski 6397
 Męclewska Marta 62
 Męczennicy za wiarę i Ojczyznę 4870
 Męczykowska Barbara 1451
 Mędrzechów, pow. dąbrowski 6254; gmina 6254; region 6254
 Mędrzecki Włodzimierz 632, 6149, 8508; red. 700
 Mędykowski Witold 1566, 9109
 Męka, pow. sieradzki; parafia 7916
 Męska rzecz 4138
 Mętrak Karolina 9980
 Mężyński Andrzej 5541
 Mianecki Adrian 2143
 Miannik Maria 4857; oprac. 4857
 Mianowski Józef 4218
 Mianowski Mikołaj 4218
 Miarka Karol (1825–1882) 5341, 5342
 Miarka Karol (1856–1919) 5342
 Miarka Karolina 5342
 Miaskowski Wojciech 2818
 Miasta i miasteczka wschodniej części Galicji 7735, 7736, 7737, 7738, 7739, 7740, 7741
 Miasteczko wyścigowe 9340
 Miastko, pow. bytowski 604
 Miasto, fotografia, archiwum 1501
 Miasto i państwo na przestrzeni dziejów 4516
 Miasto pracujących kobiet 4353
 Miasto w naukach społecznych i humanistycznych 4354
 Miatkowska-Goldyn Agata 1502
 Miatkowski Jerzy 8509
 Miazek Ryszard 4596, 4835
 Miazek-Męczyńska Monika 2247, 4648
 Miazga Beata 1904, 1916, 3020, 4125, 4139
 Miazga Piotr 1916
 Miąso Józef 497, 9341
 Micek Agata, oprac. 1358
 Michalak Arkadiusz 4116, 4140, 6571, 6572; przedm. 4136; rec. 4136, 6670
 Michalak Artur 1321
 Michalak Grzegorz 3133, 7742, 8510; rec. 5063
 Michalak Marcin 3142, 4125, 4516
 Michalak Marek 1863
 Michalak Paweł 2223, 2718
 Michalak Sławomir 3017
 Michalakowie, rodzina 5162
 Michalczyk Anna 8511
 Michalczyk Waclaw Marian 5209
 Michalczyk Wioleta 1503
 Michalczyk Zbigniew 677, 3761, 7023
 Michalec Beata 3964, 4596, 5346, 5393, 8220, 8260, 8512, 8513, 8603, 9234
 Michalewicz Katarzyna 4652
 Michalewski Błażej 2932, 5831
 Michalik Henryk 8514
 Michalik Jakub 1905, 4130, 4141, 4142, 4143, 4871, 4872, 6940, 7743
 Michalik Piotr 5811
 Michalik Tadeusz 8279
 Michaliński Rafał, rec. 1559
 Michalkiewicz-Gorol Agnieszka 7024
 Michals Uwe 1285
 Michalska Agata 3446
 Michalska Anna Maja 971
 Michalska Iwonna 8515
 Michalska Izabela 74
 Michalska Jadwiga 1721
 Michalska Małgorzata 4976
 Michalska Maria 3446
 Michalska Monika 4831, 6446
 Michalska-Bracha Lidia 4406, 7453; red. 3211
 Michalska-Picado Jadwiga 5346
 Michalski Grzegorz 8516
 Michalski Hubert 4709
 Michalski Jan 5784
 Michalski Janusz 1073, 1074
 Michalski Jerzy 2808
 Michalski Ludwik 5145
 Michalski Łukasz M. 539
 Michalski Maciej 3763
 Michalski Marcin 6209
 Michalski Marek 9110
 Michalski Marian 5785
 Michalski Mateusz 3764
 Michalski Michał 8517, 8518
 Michalski Mieczysław, red. 3206
 Michalski Mirosław A., przedm. 4845
 Michalski Paweł 1264, 8757
 Michalski Przemysław 4702, 4703
 Michalski Radosław 911
 Michalski Tadeusz 9111
 Michalski Wiesław 2973
 Michalski Wojciech 2530, 6573
 Michalski Yan 2820
 Michaluk Dorota 2351
 Michał, car Rosji 2801
 Michał Korybut Wiśniowiecki 5019, 6963, 7164, 7254
 Michał Sopoćko, bł. 4812, 4883, 5760, 7329
 Michał Tomaszek, bł. 5050
 Michałek Jan Jakub 10131
 Michałowice zob. Siemianowice Śląskie
 Michałowice, pow. krakowski; gmina 4202

- Michałowicz Klaudyna, tł. 1505
 Michałowc, pow. białostocki 7051
 Michałowscy, rodzina 7176
 Michałowska Bronisława 5786
 Michałowska Danuta Anna 3224
 Michałowska Julia z Ostrowskich 5221
 Michałowska Marianna 1598
 Michałowska Marta 1252
 Michałowska-Mycielska Anna 7025; rec. 7192
 Michałowski Andrzej 2025, 6407; red. 252
 Michałowski Józef F. 2940
 Michałowski Roman 57, 2524, 6574, 6576, 6593; przedm. 6593; red. 6593
 Michałów, pow. kaliski 7822
 Michcik Zuzanna 1001
 Michejda Tadeusz 8636
 Michel Małgorzata 3134, 8990, 9759
 Micheli Ezio 8860
 Michlic Joanna Beata 1648
 Michliński Rafał 6119, 8519, 8961
 Michmiel Szczepan 9112
 Michna Natalia Anna 5566
 Michna Radosław 3135, 7744
 Michniewicz Jacek 6594
 Michnik Adam 3506, 4632, 9303; red. 2836
 Michnik Antoni 3887
 Michno Anna 6208
 Michno Tadeusz 1561
 Michoń Danuta 2185
 Michoń Marcin 7745
 Michów, pow. lubartowski 6002
 Michta Jerzy 1835
 Michta Norbert 8861
 Miciński Piotr 5200
 Miciński Tadeusz 3373, 7412
 Micke-Broniarek Ewa 1013
 Mickiewicz Adam 1660, 2796, 3266, 3277, 3329, 4603, 4940, 7780, 7882, 7914
 Micygała Natalia 4611
 Miczko-Pajestka Monika 3234; red. 3234; przedm. 3234
 Midura Katarzyna 5610
 Miechęcín, pow. kołobrzeski 2025
 Miechocin zob. Tarnobrzeg
 Miechoviana 6255
 Miechowice zob. Bytom
 Miechowicz Anna 3183; red. 3183
 Miechowicz Łukasz 6541; oprac. 6541
 Miechów, woj. małopolskie 6255, 6969; powiat 7302; region 1649, 6546
 Mieczkowska Halina 962
 Mieczkowska Izabela 1729
 Mieczkowski Grzegorz, oprac. 4171
 Mieczkowski Janusz 2286, 2863
 Mieczkowski Rafał 1495
 Mieczkowski Zbigniew 4355, 6185, 6206
 Miecznik Jerzy B. 5789
 Miecznik Władysław 1411
 Miecznikowski Jerzy 5787
 Mieczynski Grzegorz 5688
 Mieczysławska Makryna 7872
 Miedniewice, pow. żyrardowski 3647
 Miedniki, pow. hrubieszowski 9418
 Miednoje, Rosja 5060
 Miedziak Witold, red. 4985
 Miedziński Bogusław 5788
 Miedziński Paweł 1504, 1505
 Miedzna, pow. węgrowski 6256; region 6256
 Miedzybłocki Olgierd 2570
 Mieg Friedrich von 7736
 Miejsce Kłodnickie zob. Kędzierzyn-Koźle
 Miejsce, które ratuje 3765
 Miejsce Piastowe, pow. krośniński, woj. podkarpackie 5331
 Miejsce Polski w Europie 9342
 Miejscowość i parafia Kosina 6229
 Miejskie Koło PTTK w Skoczowie 10116
 Miel Jan 2642
 Mielcarek Janusz 5779
 Mielcarek-Krzyżanowska Barbara 3929
 Mielczarek Mariusz 2433; red. 95
 Mielczarek Tomasz 3480, 3503
 Mielczarski Romuald 680
 Mielec, woj. podkarpackie 4414, 5093, 5271, 8916; powiat 8590
 Mieleś Augustyn Rotundas 7201
 Mieszkiewicz Stanisław Stefan 678
 Mieszko-Maliszkiewicz Adam 678
 Mielewczuk Wojciech 2011, 3766, 6300; rec. 3796
 Mielęcki Kazimierz 7538
 Mielńska Anna 1696
 Mielniński Wojciech 3445, 3458
 Mielnica, Ukraina 6738
 Mielniczenko Honorata 1311
 Mielnik, pow. siemiatycki 8012; Trojan 8012
 Mielnik Anna 3682; red. 3683, 3684
 Mielnik Hubert 9113, 9114, 9115
 Mielnik Magdalena 996; przedm. 996; red. 996
 Mielnikiewicz Krzysztof 1246, 5643
 Mielżyński Mikołaj Gorgoniusz 3549
 Miemiec Wiesława Maria 9760
 Mień, pow. bielski, woj. podlaskie 3213
 Miernik Koleta 479
 Mierosławski Paweł 1699
 Mieroszów, pow. wałbrzyski 3072
 Mierzecki Artur, red. 3239
 Mierzejewska Aleksandra, współpr. 1176
 Mierzejewski Henryk 5789
 Mierzejewski Radosław, red. 1887
 Mierzwa Barbara 6217
 Mierzwa Janusz 4560, 5236, 8252, 8520, 8763
 Mierzwa Marek 441
 Mierzwa-Szymkowiak Dominika, red. 8070
 Mierzvice-Kolonia, pow. łosicki; Fronów 3685
 Mierzwińska-Lorencka Joanna 10136
 Mierzwiński Andrzej 6396
 Mierzwiński Henryk 5309
 Mierzwiński Władysław 7957
 Mierzyn, pow. piotrowski 6257
 Mierzyn, pow. policki 2025
 Mierzyńska Patrycja 7026
 Mierzyński Sebastian 1338
Miesięcznik Katechetyczny i Wychowawczy 7423
 Mieszczak Stanisław 5772
 Mieszek Małgorzata 3355, 7027; rec. 7054
 Mieszko I 557, 635, 6594, 6629, 6632
 Mieszko III Stary 2524
 Mieszkowski Łukasz 7746
 Mieszkowski Wiktor, red. 115
 Mietlica, pow. inowrocławski 568
 Miezian Maciej 4086
 Między architekturą nowoczesną a tradycyjną 3767
 Między Legnicą a Jelenią Górą 6327
 Między prawdą a zwątpieniem 2809
 Między PRL a III RP 4517
 Między śmiercią Stalina a powrotem Gomułki 9761
 Między wiarą a tożsamością 4873
 Między wolnością a zniewoleniem 633
 Między Wschodem a Zachodem 2719
 Międzychód, woj. wielkopolskie 2101, 4368, 8705; region 5329
 Międzynarodowa konferencja muzeów górniczych i skansenów podziemnych Wieliczka-Bochnia 2018. 400
 Międzyrzecz, woj. lubuskie 2101, 2854, 3593, 4116; region 2863
 Międzyrzecz Podlaski, pow. białski 1758
 Międzyzdroje, pow. kamieński 9905
 Migacz Barbara Marcelina 4874
 Migal Witold 2053, 6389
 Mięgała Aleksandra 6397
 Mięgała Mariusz 4260, 4352; red. 4352
 Migasiewicz Paweł 3601, 3647
 Migdałski Paweł 634, 2025, 6478, 6479, 6604
 Migdał Jolanta 3264
 Migocz Izabela 1098
 Migodzińska Maria, red. 2720
 Migracja w języku, literaturze i kulturze 2720
 Migrała Leszek, red. 235

- Mihajlišin Ol'ga Leonidivna 679
 Mihajlović Dragoljub 4666
 Mihajlovs'kij Vitalij Nikolajovič 7028, 7202; red. 7164
 Mihályi Zsuzsa, tl. 6542
 Mijas Hanna 1002; tl. 1003
 Mika Ewelina 3000; red. 4940
 Mika Ludwik 7330
 Mika Norbert 4938, 5790
 Mikiciuk Elżbieta 5013
 Mikinka Aleksandra Ewelina 3356, 3357, 3358
 Mikitin Janusz 4168
 Miklasiński Celestyn 8372
 Miklaszewska Joanna 3947
 Miklaszewski Bolesław Grzegorz 5791
 Miklaszewski Walenty Łukasz 7287
 Miklósi Ferdinand Leó 5116
 Mikluszka Józef 5792
 Miklaszewicz Irena 5760
 Miknys Rimantas 4547, 7747, 8622
 Mikoćka-Rachubowa Katarzyna 5010, 7748
 Mikołaj I opawski, książę opawski 1798
 Mikołaj II, car rosyjski 2810
 Mikołaj Kopernik w zamku biskupów w Lidzbarku Warmińskim 3001
 Mikołaj zw. Starszym z Polski 5346
 Mikołajczak Aleksander Wojciech 4144
 Mikołajczak Kamila 9439; red. 9439
 Mikołajczak Małgorzata 3364
 Mikołajczak Sylwia, red. 4936
 Mikołajczak Tytus 2434
 Mikołajczuk Halina 8862
 Mikołajczyk Barbara 4536
 Mikołajczyk Edmund 5227, 5227
 Mikołajczyk Magdalena 4406
 Mikołajczyk Marcin 2861, 3201, 7749; rec. 4862, 4868
 Mikołajczyk Marek 4612
 Mikołajczyk Marian 4495, 4516, 4522, 4536, 4541; red. 4536
 Mikołajczyk Mikołaj 3906
 Mikołajczyk Piotr 6235
 Mikołajczyk Stanisław 4573, 4941
 Mikołajczykówna Maria Franciszka 5307
 Mikołajewicz Dariusz 3740
 Mikołajewska Anna 5816; red. 7112
 Mikołajów, Ukraina 6738
 Mikołajów Mateusz 4354
 Mikołajowska Aleksandra 5982
 Mikołów, woj. śląskie 4231, 9986
 Mikorsey, rodzina 5327
 Mikosza Hilary 5793
 Mikoszewicz Karol 4590
 Mikoszewscy, rodzina 3445
 Miksa Ewelina 1081, 2054
 Mikstat, pow. ostrzeszowski 7191
 Mikulczyce zob. Zabrze
 Mikulska Anna 1378
 Mikulska-Wernerowicz Małgorzata 1175
 Mikulski Krzysztof 58, 698, 1775, 2801, 2824, 3001, 4478; red. 151, 5316; wyd. 6429
 Miłkuła Maciej 4516, 4536
 Miłkuła Małgorzata 3445
 Miłkowiński Jakub 4298
 Miłkowski-Pomorski Jerzy 8863
 Mikusiński Krzysztof 5133; red. 5133
 Milaniak Danuta 6264
 Milaniak Krystyna 6264
 Milanowska Maria, red. 1328
 Milatyn Nowy, Ukraina 677
 Milcarek Paweł 10117
 Milcarek-Mróż Katarzyna 3183
 Milczarczyk Aneta 4413
 Milczarek Jan 7750
 Milczarek Kamil 1506
 Milczarek Zbigniew 1329; red. 1329
 Milecka Krystyna 6473, 6670
 Milecka Małgorzata 1722, 3768
 Milejów, pow. łączyński 1901
 Milejski Paweł 1894, 1904, 1906, 1907, 1916
 Milner Jacek 677
 Milerowska Magdalena 2862
 Mileszczyk Robert 3359
 Milewska Marta 719, 2928, 5346, 7597, 7751, 8220, 8260, 8318, 8961
 Milewska-Kozłowska Joanna 3446
 Milewska-Ważbińska Barbara 7029
 Milewski Dariusz 7030, 7069; przedm. 7069; rec. 6788, 7074; red. 7069; wyd. 6701, 6709
 Milewski Edward 8535
 Milewski Ireneusz 2271
 Milewski Jan Jerzy, rec. 9343
 Milewski Janusz 6327
 Milicer-Sikora Anna 8864; wyd. 8864
 Milicz, pow. myśliborski 6478, 6479
 Milicz, woj. dolnośląskie; gmina 6258
 Milinkevičiūtė Daiva 7427
 Militaria pomorskie 4704
 Military accounts of the Grand Lithuanian Hetman 6737
 Milkiewicz Franciszek 3186
 Miller Alfons 4534
 Miller Zenon 4726
 Millerowa Elżbieta, przedm. 2125; wyd. 2125
 Milner Jan 1908
 Milo Peter 6575
 Miłsko, pow. zielonogórski 6548, 6600
 Miłuska-Stasiak Jadwiga 3201, 5194
 Miłuskowie, rodzina 5194
 Milz-Kłaczek Jolanta, oprac. 7995
 Miławicki Marek 4778
 Miłkowski Stanisław 4596
 Miłkowski Zygmunt 7385
 Miłków, pow. ostrowiecki 7323
 Miłosz Czesław 1660, 3307, 3316, 3418, 5004, 5449, 5794, 10009
 Miłosz Jan 4875
 Miłoszewski Jan 6820
 Miłoszyce, pow. oławski; obóz Fünfteichen 8934
 Minchberg Małgorzata 1003
 Minde-Pouet Georg 7527
 Minghella Anthony 4333
 Minkowska Małgorzata, oprac. 970
 Minksztym Joanna 3004, 4117, 8274
 Minister, Wielka Brytania 4985
 Minta-Tworzowska Danuta 662, 5762; red. 137
 Mińsk 680, 897, 5029, 7070, 7078, 7361; region 5193
 Mińsk Mazowiecki, woj. mazowieckie 1333, 4293, 6259, 8314
 Mińskie województwo 7078, 7116
 Miodowski Adam 4406, 9762, 9763; przedm. 4406; red. 4406
 Miodunka Piotr, przedm. 1929
 Miotk, rodzina 5795
 Miotk Paweł Michał 5795
 Miotła Stalina 9343
 Mir, Białoruś 679
 Miraj Krzysztof 4356, 4357, 6264, 7031
 Mirandola Franciszek (właśc. F. Czci-sław Pik) 3343
 Miraś Ireneusz 2065
 Mirczewska Halina, red. 5859
 Mirczewski Maciej, red. 5859
 Mirecki Tadeusz, tl. 1516
 Mirek Agata 4928, 5292
 Mirek Małgorzata 3136
 Mirek Zbigniew 6331
 Miriam zw. Przesmycki Zenon, pseud. Miriam
 Mirko Dominika 4125
 Mirocin, pow. przeworski 6386
 Mirogonowice, pow. ostrowiecki 1680
 Mironczuk Jan 4358, 4876
 Mironova Polina 2152
 Mironowe Górki zob. Wołomin
 Mironowicz Antoni 4877, 7032, 7033, 7034, 7035
 Mironowicz Eugeniusz 2721, 2722; red. 112
 Mirosz Agata 2095
 Miroszewski Kazimierz 9764
 Mirowska-Guzel Dagmara 5761, 6016
 Misak Nataliã 2828, 7752
 Miscellanea Historico-Archivistica 172
 Mischok Maciej 3686
 Mishtal Joanna, rec. 7894
 Misiak Aleksandra 6338
 Misiak Andrzej 5346
 Misiak Jakub 1696

- Misiak Małgorzata 3265, 4603, 5035, 9439
 Misiak Tomasz 2055
 Misiarczyk Leszek 2270
 Misiejuk Dariusz 9647
 Misiejuk Dorota 3137
 Misiewicz Franciszek 9368
 Misiewicz Krzysztof 3832
 Misiólek Leon 8295
 Misiólek Przemysław 9765
 Misiones, prowincja w Argentynie 2929
 Misiuk Zbigniew 4731
 Misiura Grzegorz 3138, 3496, 4831, 6097
 Misiurek Jerzy 5363
 Misiurska Agnieszka 4663, 5882, 8521
 Misjonarki św. Rodziny 3185
 Misjonarze 3461, 4810
 Miśkiniené Galina 2248
 Missouri, prawy dopływ Missisipi 2280
 Missouri, Stany Zjednoczone Ameryki 4447
 Mista ta mistečka Shidnoi Galičini 7735, 7736, 7737, 7738, 7739, 7740, 7741
 Mistewicz Anna 1697
 Mistewicz Marek 984, 5806, 8522
 Mistrzowie – uczniowie 2810
 Miszczuk Marian 72, 73, 5825
 Miszewo Murowane, pow. płocki 3647
 Miszewski Dariusz 9116
 Miszewski Stanisław 9932
 Misztal Henryk 5796
 Misztal Małgorzata 1723, 1724, 3635
 Misztal Maria 2856
 Misztal Mariusz 2608
 Misztal-Konecka Joanna 4495
 Miściuk-Jędrzejczyk Dorota 1751
 Miśkiewicz Aleksander 2863
 Miśkiewicz Roman 4168
 Miśkiewicz Tomasz, oprac. 3769
 Miśniak Ryszard 4941
 Mitkiewicz Leon 5204
 Mitrovits Miklós 5116, 9766; red. 5116; tl. 9619
 Mitsel Mikhail 9748
 Mittelmeier Heinz 5461
 Mitylenia, Grecja 2445
 Mitzner Piotr 3506, 5449
 Mizary. Tatarskie cmentarze w Polsce 3769
 Mizerka Jagoda 3564, 6398, 6404
 Mizerkiewicz Tomasz 1660
 Mizerski Witold, red. 751
 Mizerski Włodzimierz 3002
 Miziński Artur 4752
 Miziołek Jerzy, oprac. 1672; przedm. 1672; red. 1672
 Miźdał-Karmelita Agata, współpr. 944
 Mleczek Tomasz 1417, 7207; red. 7207
 Mleczo Wojciech 781
 Mlejek-Dylewska Teresa 4900
 Mlekodaj Anna 2144, 3087; przedm. 6264; red. 6264
 Mława, woj. mazowieckie; powiat 3973
 Młodęccy, rodzina 5112
 Młodkowska-Przepiórowska Iwona 2056
 Młodopolskie fascynacje 3578
 Młody Niedróż, pow. płoński 7366
 Młodziejewska Magdalena 822; oprac. 1345
 Młodziejowski Jerzy 9432
 Młodzieżowy opór antykomunistyczny 9767
 Młokosiewicz Ludwik 7479, 7481
 Młynarczyk Jacek Andrzej 9117
 Młynarczyk Jolanta 59, 2391
 Młynarczyk Radosław 5559
 Młynarczyk-Tomczyk Anita 9550, 9768, 9769, 9779
 Młynarska Anna 7331
 Młynarski Emil 7331
 Młynarski Wojciech 10130
 Mlynek-Fajfer Magdalena 1064
 Młyńczak Agnieszka 9907; red. 9907
 Mnatsakanyan Piruz 7201
 Mnich Grzegorz 4447
 Mnichowo, pow. gnieźnieński 7223
 Mniejszości narodowe, etniczne i religijne 2863
 Mniejszość polska na Białorusi, na Litwie, Łotwie i Ukrainie 2933
 Mniszech Michał Jerzy Wandalin 1005
 Mniszki, pow. międzychodzki 1138
 Moc pamiętania 770
 Moc truchleje 8865
 Mocarza-Szwic Bożena 1352
 Moch Włodzimierz, oprac. 91; red. 91
 Mochełek, pow. bydgoski 2958
 Mochnacy, rodzina 7904
 Mochnacki Maurycy 3285, 4567, 7332
 Mocny Rafał 4784
 Moczar Mieczysław 2815
 Moczodan Rafał, wyd. 9411
 Moczulska Zofia 5195
 Moczulski Józef 5195
 Moczulski Leszek 687, 4636, 4636, 4660
 Moczulski Marek 5195
 Mockun Stawomir 4547
 Modelska-Creech Mira 4890
 Modelski Teofil Emil 7357
 Modlin zob. Nowy Dwór Mazowiecki
 Modlnica, pow. krakowski 3961
 Modrak Mateusz, oprac. 9428
 Modrzejewska Helena 7267, 7569, 7882
 Modrzejewska-Leśniewska Joanna 2681
 Modrzejewski Stefan Andrzej 4359
 Modrzewie, pow. gołeniewski 2025
 Modrzeska Krystyna 5346
 Modrzeski Andrzej Frycz 3421
 Modrzeski Franciszek 5213
 Modrzeski Jan 5213
 Modrzeski Jerzy 3139
 Modrzeski Władysław 5213
 Modrzyk Florian 5797
 Modus 173
 Modzelewski Karol 5798, 5799, 9344
 Modzelewski Szymon 4890, 6399
 Modzelewski Witold 8271
 Modzolewska Agata 996
 Mochring Markus 1010
 Mogensen Jørgen L. F. 2356
 Mogilno, woj. kujawsko-pomorskie 6529
 Mogiła zob. Kraków
 Mohacz, Węgry 2622, 6321
 Moja Przyjaciółka 4406, 8743
 Mojduska Jadwiga 7753
 Moje Pismo 8559
 Mojsak Łukasz 3887
 Mojżyn Norbert 4117, 4138
 Moklak Jarosław 7754
 Mokohonienko Mirosław 1943
 Mokranowska Zdzisława 3416
 Mokranys Nowe, pow. bialski 8392
 Mokranys Stare, pow. bialski 8392
 Mokrosz Janusz 4360; red. 281
 Mokrzycki Mieczysław 4879, 4879, 4890
 Molenda Jan 701; oprac. 7390; przedm. 7390; wyd. 7390
 Molenda Piotr 5139
 Molenda Waleria 5139
 Molenda-Berkowicz Maria 1507
 Molendowski Edward 10131
 Molesztak Aldona 8990
 Molewski Paweł 1961, 6424
 Molecki Piotr, il. 1401
 Molik Witold 3634, 7755
 Molińska Dorota 7756
 Molisak Alina 2891, 8523; przedm. 2891
 Möller Samuel Jansson 6887
 Molotov Václav Mihajlovič 1673, 4447
 Molsdorf zob. Erfurt
 Mołdawia 2091, 2828, 6709, 6817, 7013, 7069, 7087, 7202, 7226
 Mołodowska Kadia 7333, 7333
 Mołodyński Witold 8524
 Monachium, Niemcy 678, 996, 1094, 1585, 3545, 3634, 5010, 7126, 8990
 Monarchia – społeczeństwo – tożsamość 6576

- Monasterzyska, Ukraina 6738
 Monau Jakob 3446
 Mond Bernard Stanisław 6295
 Mondelska Jadwiga 5800
 Mondral Camilla 5116
 Monet Claude 1008
 Mongolia 2719, 4260, 7946, 9442
 Monita Rafał, fot. 3811; red. 5570
Monitor 3492
 Moniuszko Stanisław 1307, 1427, 1547, 4000, 4002, 4998, 7490, 10104
 Monografia II Liceum Ogólnokształcącego 3140
 Monografia Borucinka 6168
 Monografia Wielkiego Pomorza i Gdyni 8097
 Monografia wsi Łobaczew 6246
 Montalembert Marc René de 391
 Monte Cassino, Włochy 5223, 5427, 6088, 9232
 Montelatic Joanna 3201; red. 3201
 Montesquieu Charles Louis de Secondat 4550
 Montessori Maria 3074, 3152, 3219, 8291
 Montusiewicz Jerzy 472
 Mońki, woj. podlaskie 4900, 5272
 Moorhouse Roger 9118
 Moraczewo, pow. gnieźnieński 6438
 Moraczewska Zofia Anna 5236, 5292
 Moraczewski Igor 9119
 Moraczewski Jędrzej 709, 8134, 8389
 Moraczewski Krzysztof 1283
 Moran Michael 7112
 Morańda Stanisława Elżbieta 10108
 Morasiewicz Władysław 5801
 Morawa, lewy dopływ Dunaju; dorzecze 6373
 Morawa Tadeusz 8817
 Morawa Tadeusz jun., oprac. 8817
 Morawiak Sylwester 4368
 Morawiec Arkadiusz 3360, 3361, 3362, 3363, 3372
 Morawiec Jakub 635, 1286, 2524, 6593, 6604
 Morawiec Norbert 4728; przedm. 646; wyd. 646
 Morawiec Wojciech, il. 3789
 Morawiecki Kornel 5802
 Morawska Karolina 636; rec. 2243
 Morawska-Nowak Barbara 5368, 5536; przedm. 5536; rec. 190, 197; red. 5536
 Morawski Andrzej 9770
 Morawski Eugeniusz 3956, 3957
 Morawski Kazimierz Marian 2272, 4613
 Morawski Konrad 3647; red. 6839
 Morawski Tadeusz 3141, 5950
 Morawski Wojciech 587, 4361, 4427, 6839, 8525, 8596, 9779, 9839
 Morawski Zdzisław 5803
 Morawy 2641, 4284, 4837, 4976, 6486, 6566, 6568, 6597, 6949, 7229, 7230, 7231
 Morcinek Kamil 3416
 Mord w lesie katyńskim 8866
 Mordarski Leszek, red. 4012
 Mordecai Alfred 2580
 Mordyński Krzysztof 1386, 1402
 Morelowski Józef 3406
 Morelowski Marian 3645
 Moreno-Kamińska Natalie 4070
 Moreno-Szypowska Jadwiga Clea, wyd. 2300
 Morgan Agata 4413
 Morgan Alun zob. Zaremba Szymon, pseud. Jerzy
 Morgan Gareth 9439
 Morgen Konrad 9156
 Morgenstern C. E. 7879
 Moriconi Ludwika 5292
 Morochów, pow. sanocki 6260
 Moroz-Darska Anna, tl. 996
 Moroz-Grzelak Lilla 2273, 2609; rec. 2626
 Morozowa Olga 633, 7202
 Morozowicz-Szczepkowska Maria 3373
 Morre Marcel 3887
 Morskie Oko, jezioro w Tatrach 7363
 Morsko, pow. proszowicki 7273
 Morsztyn Andrzej 6961
 Morsztynowa Maria z Ostrowskich 5221
 Morta Krzysztof 2895; red. 2895
 Mortkowicz Jakub 5342
 Moryc Cyprian 4879, 4951, 5634
 Morylewski Bartosz, tl. 7266
 Morys-Twarowski Michael 5196, 5197, 7757
 Morysowie, rodzina 5196
 Mosakowski Janusz 3344
 Mosakowski Marek 2610
 Mosakowski Zachariasz 449
 Mosiej-Zambrano Karolina, red. 1489
 Mosiejczyk Jakub 2435
 Mosina, pow. poznański 771
 Moskal Katarzyna 4982
 Moskal Tomasz 4836, 4879, 5198, 6308, 7036; wyd. 8053, 8828
 Moskała Edward 5804, 5805
 Moskała Katarzyna 1508
 Moskałyk Jarosław 4751, 4886
 Moskitów Wybrzeże 2238
 Moskwa 1672, 2750, 2974, 3148, 4632, 4666, 7165, 8287, 8565, 8894, 9148, 9681, 9948; Kremł 9121; państwo 1672, 4648, 6522, 6773, 6917, 7207; Wielkie Księstwo 2502
 Moskwa Dagmara 383, 2723
 Moskwa Jacek 6132
 Moskwa Piotr 9526
 Moso Dominika 4532
 Mossakowski Eugeniusz 3951
 Mossakowski Stanisław, rec. 3697; red. 118
 Mossakowski Wiesław 4495
 Mostowicz Feliks 2928
 Mostówka, pow. wyszkowski 6261
 Mosty Małe, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 4387
 Mosty Wielkie, Ukraina 4168, 8093
 Moszczanka, pow. prudnicki 664
 Moszczenica, prawy dopływ Bzury 2803
 Moszczyńska Katarzyna, red. 4453
 Moszczyński Jarosław 4168
 Moszczyński Leszek 5569, 9592
 Moszczyński Włodzimierz 4613
 Moszyńska Anna 8536
 Moszyński Jerzy 4495
 Moszyński Michał 7234
 Moś Wojciech B., oprac. 8961
 Mościcka Izabela 3579, 3580
 Mościcki Ignacy 8196
 Mościcki Jerzy 637
 Mościcki Kajetan 5806
 Mościcki Marcin 7758
 Mościcki Paweł 3887
 Mościejewo, pow. międzychodzki 5431
 Mościsko, pow. dzierzoniowski 9031
 Motak Maciej 3770
 Motas Maciej, rec. 8287
 Motyka Grzegorz 1657, 4627, 4751, 9152, 9771, 9772; red. 9343
 Motyka Jan 925
 Motyl Agnieszka 3270
 Motyl Jan 2850
 Motylewicz Jerzy 4362
 Motylowie, rodzina 2850
 Mount Everest, szczyt w Himalajach 4022
 Movna Marianna 7759
 Movna Ulana 7760
 Moza 3647
 Mozambik 9998
 Mozart Franz Xaver Wolfgang 7112
 Mozart Wolfgang Amadeus 3929
 Mozgała-Swacha Marta 6406
 Mozgól Ryszard 727, 8526, 9473
 Mozyrz, Białoruś; region 7070
 Moździerz Zbigniew 1222, 3771, 6331, 7761
 Moździoch Sławomir 6478, 6479
 Możdżeń Julia 953, 6577; rec. 6510
 Możejko Beata 4516
 Mój ojciec 8867
 Mówią zbiory 972
 Mraka Igor Bogdanovič 8527
 Mrągowo, woj. warmińsko-mazurskie 338, 6253
 Mrocza, pow. nakielski; gmina 3178
 Mroczek Anna 4928, 5760; red. 5760

- Mroczek Józef 6164
 Mroczka Kamil 4518
 Mroczko Marian 5807
 Mroczkowski Ireneusz 5808
 Mroczkowski Krzysztof 2274, 8528, 9998
 Mroczkowski Piotr 921
 Mrowiec Karol 5809
 Mrowiński Grzegorz, red. 2313
 Mrowiński Jan 7196
 Mrowiński Paweł M. 9905
 Mroz Matilda 3896
 Mrozek Józef 3581
 Mrozek Paweł 1609, 3772, 4363, 4878, 6187
 Mrozek Tomasz 4063
 Mrozek-Kochanek Kamila 4298
 Mrozek-Wysocka Małgorzata 2068
 Mrozewicz Leszek 2831
 Mroziewicz Karolina 7037
 Mrozińska Maria, współpr. 5383
 Mroziński Marcin 9773
 Mrozowicz Wojciech 6478, 6479; oprac. 26
 Mrozowski Krzysztof 4364; wyd. 6431
 Mrozowski Przemysław 1195, 6576
 Mroźek Sławomir 1660
 Mroźkiewicz Jarosław 4365
 Mrówczyński Szczepan 3734
 Mróz Eugeniusz 5810, 8098
 Mróz Janusz 678
 Mróz Maciej 10118
 Mróz Mariusz 3984, 8529
 Mróz Natalia Maksymowicz 1998
 Mróz Piotr 2570; red. 2570
 Mróz-Krysta Dominika 5668
 Mruzek Roland 3692, 3694, 3773
 Mruk Henryk 9774
 Mrva Ivan 6321
 Mrzygłód Vincent Lucas 5811
 Mrzygłód Iza, rec. 8264
 Mrzyk Alfons 6298
 Mszadła, pow. woleński 5169
 Mszana, pow. wodzisławski 1760; gmina 6262
 Mścisław, Ukraina 677
 Mścisławskie województwo 7202
 Mściwoj (Mszej) II, książę pomorski 6636
 Mucha Alfons 2295
 Mucha Bogusław 3397; współpr. 1262
 Mucha Danuta 5346
 Mucha-Leszek Bogumiła 10131
 Mucharz, pow. wadowicki 3366
 Muchliński Antoni 3441
 Muchowski Jakub 540, 1649; przedm. 1649; red. 1649; współpr. 1673
 Muchowski Piotr 2882
 Muciek Elżbieta 2740
 Muczowski Józef 7430
 Mudzo Fryderyk, tł. 7327
 Mueller-Bieniek Aldona 1929, 6419
 Mugaj Jakub 6400, 6401, 6402
 Muhiry. Tatarskie obrazy religijne 1509
 Mühle Eduard 6576
 Mulawka Piotr 1510
 Mulet Wojciech 1628; współpr. 9036
 Mulikowie, rodzina 2180
 Mulina Svetlana Anatol'evna 7454, 7762
 Müller Andreas 3424
 Müller Anna 9775, 9776
 Müller Filip 8868
 Müller Heiner 2228
 Müller Joanna, oprac. 1450
 Müller Wiesław 5812
 Multan Gabriela 6834
 Mula Arkadiusz 7038
 Münnich-Kafel Krystyna 5624
 Münzer Friedrich 5813
 Murad IV, sultan 6804
 Muranów zob. Warszawa
 Muras Wioleta 9777
 Muraszko Michał 3458
 Murat Joachim 7485
 Murav'ev Andrej Nikolaevič 2587
 Murav'ev Mihail Nikolaevič 3148, 7962
 Murawa Jakub, red. 3202
 Murawiec Wiesław 5207
 Murawska Agnieszka 1032
 Murawska Ewa 3965; red. 3172
 Murawska Halina 507
 Murawska Maja 4086
 Murawska-Péju Ludmiła 8869
 Murawski Marek J. 8987
 Murawski Roman 3003
 Murgrabia Jerzy 5199
 Murnau am Staffelsee, Niemcy 6079; obóz 9098
 Murphy Curtis G. 4614
 Murray Kenneth Malcolm 8099
 Murzyn Marcin 4354
 Murzyn Marta, oprac. 1055
 Murzyn Michał 1223
 Murzyn Tadeusz Jan 5024
 Murzyn-Kupisz Monika 1004; red. 1004
Museion Poloniae Maioris 174
 Muskamp Jan 4665
 Museotherapy 1003
 Musiaka Łukasz 468
 Musialik Janusz 4366, 8530
 Musialik Wanda 5292
 Musiał Adam, tł. 1648, 2838
 Musiał Adrian 2812
 Musiał Andrzej 5814
 Musiał Bogdan 9152
 Musiał Czesława 9345
 Musiał Filip 600, 5097, 5545; przedm. 600, 9280, 9348; red. 103, 600; wyd. 9280, 9348
 Musiał Jan 4951
 Musiał Janusz, red. 1511
 Musiał Jerzy 3347
 Musiał Leszek, współpr. 9389; wyd. 9338
 Musiał Marcin 7039
 Musiał Stanisław, red. 1511
 Musiał Wojciech 8531
 Musiałkowski Lechosław 4367
 Musiałowicz Anna 4353
 Musiałowicz Ryszard 4064; oprac. 9433
 Musiałowski Adam 1909
 Musiel Franciszek 2812
 Musielak Krzysztof, red. 8113
 Musielak Maria 2269; przedm. 2270; red. 2269, 2270
 Musielok Józef 2344, 9456
 Musienka Svätłana 3373
 Musik Teresa 6297, 6298
 Musin Aleksandr Evgen'evič 1850, 7202; przedm. 1857; red. 1857
 Musioł Gertruda 10034
 Muskała Piotr 9346
 Musorski Modest 4000
 Muszkalska Bożena, wyd. 2125
 Muszkiewicz Marian 9778
 Muszkow, pow. sulciński 4971
 Muszyc Eugeniusz 4376
 Muszyńska Anna, red. 10136
 Muszyński Andrzej 5735
 Muszyński Mariusz 2611
 Muszyński Wojciech Jerzy 5469
 Muszyński Zbigniew 5145
 Muś Włodzimierz 9598
 Mutor Marek 9647
 Mutrynowska Alicja, rec. 6539, 6545
 Muzea na wolnym powietrzu 1004
 Muzealne skarby 1073, 1074
Muzealnictwo 175
Muzeum 7494
 Muzeum Podlaskie prezentuje 1038
 Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem 1224
 Muzeum w kulturze pamięci 1005, 1006
 Muzolf Błażej 3515
 Muzolf Przemysław 2057
 Muzyczuk Daniel 3887, 5944
Muzyka 8615
 Muzyka i prawo 3966
 Muzyka najbliższa ziemi 2145
 Muzyka w duecie z edukacją 3142
 My i oni 1196
My, Sybiryacy 10063
 Mycak Oleg, red. 3747
 Mycielski Maciej 7763
 Mycielski Zygmunt 3929, 9550
 Mycio Andrzej 954
 Myczka Eugeniusz 8546
 Mydlniki zob. Kraków
 Mydło Aleksandra 8532
 Mykietów Bogusław 5934
 Myrda Grzegorz 1944, 1947
 Mysakowski, rodzina 5091
 Mysakowska Agnieszka 723
 Mysiakowska-Muszyńska Jolanta 4632, 7955

- Mysłowice, woj. śląskie 4347, 7844
- Myszka Agnieszka 2011, 3406
- Myszkowice, pow. będziński 1511
- Myszkowice w obiektywie 1511
- Myszkowscy, rodzina 1800
- Myszkowska-Kaszuba Magdalena 2460
- Myszkowski Paweł 5959
- Myszor Jerzy 4928, 9548; przedm. 4880; red. 5512; wyd. 4880
- Myszor Wincenty 795
- Myszor-Cieciela Monika 7780
- Mysł Narodowa* 4586
- Mysł pedagogiczna i psychologiczna o wychowaniu fizycznym 3143
- Mysłęcki Bartosz 2062, 3807
- Mysłenice, woj. małopolskie 1334, 6079; region 7408
- Mysli – pasje – działania 3004
- Mysłiborska grzechotka 4145
- Mysłiborskie Pojezierze 4145
- Mysłibórz, woj. zachodniopomorskie 2025, 4145; region 1512
- Mysłibórz i okolice na dawnych kartach pocztowych 1512
- Mysłińska Anna 996, 3582
- Mysłiński Franciszek 5815
- Mysłiński Krzysztof 1105, 1727, 3774, 4479, 6351, 8533, 8534; red. 6221; wyd. 8037
- Mysliwiec Karol 2229, 2391; red. 2229
- Mysliwski Grzegorz 638, 2524, 6576
- Mytkowska Karolina 1658
- Mytych-Forajter Beata, przedm. 7395; wyd. 7395
- Mzyk-Makosz Milena 3775
- N. Henryk 7287
- Na drodze do wolności 2785
- Na granicach Niepodległej 8535
- Na gruzach starego świata 9779
- Na morzach i oceanach pod wojenną banderą 2275
- Na obrzeżach polityki 4615
- Na otwarcie Domu Żołnierza i dzieściolecia obrony Łomży 8100
- Na pograniczach. Dylematy 2811
- Na pograniczach. Instytucje i ludzie pogranicza 5002
- Na pograniczu Krajny i Pałuk 6263
- Na scenicznych deskach i pałacowych parkietach 5200
- Na Skarpie zob. Toruń
- Na straży regionalnej pamięci 831
- Na styku kultur i narodów 6738
- Na tym miejscu chwala Boga Najwyższego odprawiać się będzie 4879
- Naborowska Benigna 4883
- Nabożny Marcin 4836; przedm. 4941; red. 4836, 4941
- Nabywaniec Stanisław 680, 6760
- Naczelnicy organów rosyjskiej administracji specjalnej w Królestwie Polskim 5201
- Nad Wisłą, na Urzeczu 1403
- Nadachowski Adam 5816
- Nadarzyńska-Piszczewiat Anna 9483
- Nádáy Zsolt 4620
- Nadkierniczna-Stasik Aleksandra 5013
- Nadkole, pow. węgrowski 4147
- Nadleśnictwo Międzychód 4368
- Nadodrże 9596; Środkowe 4784
- Nadolce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 3733
- Nadolny Adam 3677, 3680
- Nadolny Kazimierz 5437
- Nadolska Anna 481, 2804
- Nadolska-Styczyńska Anna 2091
- Nadolski Łukasz Mamert 2724, 4704, 9998; przedm. 9998; red. 4704, 9998
- Nadolski Przemysław 1836, 6179; red. 6179
- Nadolski Tadeusz 4704
- Nadrenia 2951, 7570
- Nadwiślanin* 7561
- Nadwórna, Ukraina 6738
- Nagel Alojzy 8101
- Nagel Michael 7112
- Nagielski Mirosław 1672, 7040, 7207
- Nagler Leon 4168
- Naglerowa Herminia 3373
- Nagórko Wiesław 3017
- Nagórska Anna 3073
- Nagórski Leszek, wyd. 8870
- Nagórski Leszek Julian, red. 8870
- Nagórski Zygmunt 8870
- Naguszewo, pow. działowski 6199, 6200
- Nahnibida Ruslan 1970
- Nahotko Marek 519
- Najmrodzki Zdzisław 5817
- Najnowsze wydawnictwa z zakresu historii Śląska 26
- Największa w Polsce Fabryka Fortepianów i Pianin 3967
- Nakło nad Notecią, woj. kujawsko-pomorskie; powiat 6263; region 6263
- Nakło Śląskie, pow. tarnogórski 1335
- Nakoneczny Tomasz 4616
- Nakoneczna-Kisiel Halina 10131
- Naksos, wyspa grecka 2460
- Nalborczyk Agata S., red. 2248, 5005
- Nalepa Marek 3372, 3406, 5013
- Nalewajek Agnieszka 6578, 6579, 6580, 6581
- Nalewajko-Kulikow Joanna 5408, 7283, 7764, 9780; rec. 3342, 3379; red. 98; wyd. 7283, 8797
- Nalewajska Lilianna 4117, 4138
- Nalewski Michał, red. 8924
- Nalichowska-Keler Monika 5586
- Nalichowski Jerzy Kazimierz 5818
- Nałęcz Tomasz 4560
- Nałęcz-Korzeniowski Andrzej 7334
- Nałęcz-Wojteczak Jolanta 6003
- Nałęczowie, ród 6573
- Nałęczów, pow. puławski 3562, 4835
- Nałkowska Zofia 3373, 5292
- Namirski Cezary 2436
- Namysłaki, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 4221
- Namysło Aleksandra 8590, 8616
- Namysłów, woj. opolskie 4354; region 1612
- Namyślak Sylwia 1725
- Nancka Grzegorz 3005, 4495, 4522, 4536; red. 4536
- Nancy, Francja 2824
- Nanga Parbat, szczyt w Himalajach 4047
- Nansen Fridtjof 2572
- Napierska Maria 5819
- Napierska Anita 4259, 4260, 7597
- Napierki, pow. nidzicki 6159
- Napiórkowski Adam 6305
- Napiórkowski Stanisław Celestyn 3144
- Napoleon I Bonaparte 936, 4708, 6250, 7484, 7485, 7767
- Napoleon III Bonaparte 2566
- Naramowski Mieczysław 7934
- Narbut-Łuczynski Aleksander 5820
- Narew, prawy dopływ Wisły 9222
- Narew, pow. hajnowski; region 2802
- Narębscy, rodzina 5267
- Narębska-Dębska-Kozłowska Barbara 5267
- Narębski Lech, red. 4668
- Narębski Stefan 5267, 5267
- Narębski Wojciech 5267, 9232; oprac. 5267; przedm. 5267
- Narinân Aram Anatol'ewiç 4505, 8383
- Narkiewicz Marek 1945
- Narkiewicz-Niedbałec Ewa 3497
- Narol, pow. lubaczowski 2814
- Naród i regiony 3364
- Naród w szkole 724
- Narthakion, Grecja 2460
- Naruszewicz Tomasz 2802, 7041
- Naruszewicz-Duchlińska Alina 3160; oprac. 3160
- Narutowicz Gabriel 5821
- Narwa, Estonia 2973
- Nasfeter Janusz 5822
- Nasfeter Stefan 5823
- Nasielsk, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 1857, 8755
- Nasiłowski Tomasz 3776
- Nastalska-Wiśnicka Joanna 942
- Nastrożny Paweł 1077, 4732, 6028
- Nastulczyk Tomasz, red. 5
- Nasz Przegląd* 8523

- Nasza Maria 5498
Nasza Praca 9796
Nasza Przeszłość 176
Nasza Radomszczańska 10089
 Nasze opowieści gminne 6262
Nasze Pomorze 177
 Naszydlowska Sylwia 4509
 Natał 2598
 Natanson Wiktor 5824
 Natuniewicz-Sekuła Magdalena 6403
 Nauczanie społeczne biskupa Stanisława Adamskiego 4880
 Nauczyciele i uczniowie VI Miejskiego Gimnazjum 5202
 Nauczyciele ziemi pszczyńskiej 5203
 Naudžiūnienė Aklivė 639
 Nauka i wychowanie w szkołach prowadzonych przez zgromadzenia zakonne 3145
Nauka Polska 3203, 8362, 10162
 Nauki humanistyczne i społeczne 4617
 Nauki humanistyczne na Uniwersytecie Warszawskim 3006
 Nauki społeczne na Uniwersytecie Warszawskim 3146
 Naumiuk Tadeusz 4881
 Naumov Nikoła 2725
 Naumow Aleksander 60, 513, 4882
 Naumowicz Grzegorz 4705
Nautologia 178
 Navarro David 1513
 Navassa, wyspa na Morzu Karaibskim 2239
 Naville François 4603
 Nawa Karol 9441
 Nawarra 2490
 Nawojka, studentka krakowska 3410
 Naworski Zbigniew 4516, 4541, 8536
 Nawotka Krzysztof 2270, 2460
 Nawrocik Wojciech 512
 Nawrocka Ewelina 807, 5781, 7765, 9120, 9781
 Nawrocka Iwa, red. 2876
 Nawrocka Marta 6235
 Nawrocka Wiktoria 3143
 Nawrocka Władysława 9285
 Nawrocka-Wysocka Arleta 7766
 Nawrocki Andrzej, red. 9400
 Nawrocki Bronisław 6235
 Nawrocki Edmund 6235
 Nawrocki Karol 5959, 9482; red. 9482
 Nawrocki Tomasz 1620, 6299
 Nawrocki Zbigniew (1959–2017) 4723
 Nawrocki Zbigniew (konserwator zabytków) 3633
 Nawroczyński Bogdan 3057, 3071, 3143, 3147, 3191
 Nawrońska Grażyna 4237
 Nawroski Alciono 2820
 Nawrot Dariusz 4536, 7767; przedm. 5048; rec. 2583; red. 4536
 Nawrot Grzegorz 3678
 Nawrot Jolanta 3372
 Nawrot-Bukowiec Judyta 4489
 Nawrot-Łakomicz Liliana 972, 973; oprac. 968
 Nawrotek-Małek Sylwia 5203
 Nazaretanki 6001
 Nazaruk Piotr 5716
 Nądnia, pow. nowotomyski 5797
 Neamt, Rumunia 7013
 Neapol, Włochy 3317
 Nebrňnský Zdeněk 9948
 Necker Anne-Louise Germaine 5013
 Nedełczew Michaił 4542
 Negotino, Macedonia Północna 4985
 Negroni Helena 7649
 Nehring Piotr 5204
 Nehru Jawaharlal 2815
 Neja Jarosław 5595, 6328
 Neklůdov Evgienij Georgievič 7768
 Nekrasz Władysław 5825
 Nekropola z późnej epoki brązu 6404
 Németh Michał, wyd. 8088
 Nemska Agnieszka 6223
 Nepočatenko Olena Oleksandrėvna 5003
 Neri Raffaella 3676
 Nering Melchior 3458
 Nernst Walther Hermann 3027
 Nessel-Lukasik Beata 1165
 Nesselrodt Markus 2884
 Nestorow Dagny 677
 Nestorow Rafał 679, 6836; red. 2959
 Netkowska Angelika 5218; red. 5218
 Netta, prawy dopływ Biebrzy 8094
 Neu Bentschen zob. Zbąszynek
 Neubert Friedrich Wilhelm 5227
 Neumann Remigiusz 4907
 Neumann Teresa 4750
 Neumanowa Anna z Szawłowskich 7513, 7667
 Nevežin Vladimir Aleksandrovič 9121
New York Times 5012
 Newman John Henry 2570
 Newman Joshua, współpr. 8085
 Newton Isaac 2623, 2794
 Ney Bogdan 5826
 Ney-Krwawicz Marek 9122
 Neček Józef 7335
 Nętno, pow. drawski 2025, 6461
 Nguyen Van Ha'mic Peter 4747
 Niakrasava Anastasiya 2146
 Niałek Wielki, pow. wolsztyński 6268
 Niasa, jezioro w Afryce 2706
 Niecea, Francja 678, 1309
 Nicewicz-Staszowska Ewa 3320
 Nicieja, Dziejopis – komentator i polemista 640
 Nicieja Halina, oprac. 61
 Nicieja Stanisław Sławomir 61, 572, 640, 640, 4446, 4615, 5205
 Niciński Konrad 3328
 Nicko-Stępień Paulina 2437
 Nicman Waldemar 9347
 Nicolai Otto 7542
 Nicpoń Henryk 4596
 Niczyporuk Dorota, red. 8782
 Niczyporuk Piotr 4495, 4536
 Niderlandy 925, 2300, 2312, 2488, 2923, 3475, 4443, 4951, 4982, 7082, 7199, 8988, 9748
 Nidzica, woj. warmińsko-mazurskie 10081
 Nie bądzmy obojętni 3498
 Nie było kiedy płakać 8871
 Nie całkiem umarliście 5206
 Nie samą nauką student żyje 3148
 Nie samym chlebem 1361
 Nie tylko „Po Prostu” 9782
 Nie tylko św. Faustyna 4883
 Nie zamyka się w „skorupie” uczonego 4369
 Nie zapomnijcie tamtych dni 807
 Niebelski Eugeniusz 2939, 4778, 7769, 8615; oprac. 2939, 5879, 7320; przedm. 2939; red. 2939, 4082
 Niebieszczański Jakub 6670
 Nieborów, pow. łowicki 3647, 5406
 Niebrzegowska-Bartmińska Stanisława 2131; red. 94
 Niebrzydowski Wojciech 3680
 Niebudek Aleksander 5787
 Niebylec, pow. strzyżowski 4970
 Niebylski Jakub 6208
 Niecały Krystian 3975
 Niechaj Anatol 2939
 Nieciecki Jan 7042
 Nieć Grzegorz 3459, 3492, 9783; red. 169
 Nietadowana relacja o kościele parafialnym 7336
 Niedbał Krystian 8185
 Nieder Werner 9027
 Niederraltaich, Niemcy 6482
 Niedermeier Michael, rec. 7275; wyd. 7275
 Niedojadło Andrzej 8357
 Niedróż Młody zob. Młody Niedróż
 Niedziałkowska Dorota, oprac. 8778
 Niedziałkowski Stefan 3906
 Niedzica, pow. nowotarski 1740, 6264, 7228; parafia 6264
 Niedzica 1320–2020. 6264
 Niedziecki Jan 4889
 Niedziela 2809, 2813
Niedziela. Tygodnik ilustrowany dla ludu polskiego w Ameryce 7276
 Niedziela Rafał 4728
 Niedzielska Magdalena 7770
 Niedzielska Maria 2085
 Niedzielski Przemysław 6594
 Niedźwiadek Rafał 2061, 3777, 3778
 Niedźwiecki Marek 3499

- Niedźwiedzka Magdalena 778, 4982
 Niedźwiedzki Krzysztof 5912
 Niedźwiedź Jakub 7145
 Niedźwiedź Janusz 5962
 Niedźwiedź Józef 6225
 Niegardów, pow. proszowicki; region 9689
 Niegowski Jacek 6460, 6461
 Nielepko Helena 3373
 Nielipiński Władysław, red. 10156
 Niełaczny Krystian 5133, 5133; red. 5133
 Niemcewicz Julian Ursyn 3406
 Niemcy 89, 377, 389, 474, 556, 612, 622, 623, 658, 659, 695, 705, 719, 797, 944, 945, 996, 1010, 1374, 1495, 1607, 1629, 1631, 1641, 1646, 1673, 1769, 1775, 1822, 1873, 1879, 1979, 1993, 2000, 2044, 2091, 2123, 2212, 2215, 2266, 2284, 2308, 2310, 2320, 2348, 2349, 2361, 2527, 2571, 2579, 2595, 2629, 2637, 2648, 2651, 2652, 2653, 2659, 2673, 2676, 2698, 2699, 2700, 2702, 2710, 2712, 2720, 2721, 2722, 2744, 2745, 2747, 2760, 2764, 2770, 2771, 2775, 2777, 2797, 2816, 2822, 2824, 2826, 2829, 2846, 2848, 2854, 2857, 2858, 2859, 2879, 2940, 3122, 3257, 3274, 3283, 3344, 3364, 3440, 3540, 3628, 3634, 3735, 3749, 3905, 3917, 3935, 4160, 4181, 4220, 4333, 4369, 4398, 4421, 4427, 4447, 4471, 4491, 4492, 4495, 4516, 4525, 4532, 4536, 4543, 4549, 4566, 4567, 4587, 4594, 4626, 4665, 4666, 4684, 4704, 4709, 4723, 4726, 4737, 4738, 4743, 4778, 4784, 4836, 4870, 4890, 4901, 4977, 4979, 4985, 5002, 5012, 5013, 5148, 5176, 5396, 5724, 5832, 6179, 6201, 6253, 6263, 6310, 6329, 6333, 6545, 6548, 6576, 6604, 6629, 6666, 6697, 6748, 6938, 7065, 7112, 7252, 7291, 7296, 7297, 7308, 7329, 7337, 7345, 7349, 7389, 7398, 7421, 7542, 7611, 7654, 7694, 7755, 7968, 8027, 8050, 8067, 8085, 8094, 8096, 8106, 8123, 8153, 8157, 8166, 8214, 8264, 8268, 8269, 8274, 8287, 8306, 8307, 8347, 8360, 8415, 8436, 8517, 8518, 8551, 8552, 8588, 8592, 8599, 8601, 8616, 8619, 8642, 8646, 8658, 8692, 8750, 8752, 8756, 8770, 8771, 8786, 8791, 8793, 8797, 8836, 8847, 8859, 8873, 8884, 8899, 8915, 8927, 8943, 8968, 8969, 8972, 8977, 8980, 8988, 8990, 9019, 9027, 9035, 9047, 9051, 9058, 9062, 9064, 9067, 9081, 9090, 9100, 9114, 9123, 9148, 9151, 9152, 9165, 9172, 9184, 9185, 9187, 9189, 9202, 9207, 9214, 9226, 9228, 9230, 9231, 9234, 9237, 9242, 9249, 9339, 9353, 9365, 9372, 9375, 9444, 9459, 9462, 9482, 9507, 9518, 9573, 9575, 9608, 9647, 9707, 9720, 9757, 9786, 9811, 9851, 9866, 9934, 9949, 9957, 9991, 10020, 10041, 10051, 10070, 10082, 10094, 10140, 10146, 10149; Republika Demokratyczna 2679, 2680, 2726, 2767, 9413, 9662, 9806, 9850, 10020; Republika Federalna 9356, 9449, 9462, 9549, 9550, 9628, 9655, 9837, 9952
 Niemcza, pow. dzierzoniowski 694
 Niemczak Kamil 3832
 Niemczyk Marcin 4567
 Niemczyk Stanisław 3666
 Niemen 2802, 3373, 8423
 Niemen Czesław 3924
 Niemiec Dariusz 4024, 4778
 Niemiec Emil 8872
 Niemiecki urzędowy materiał w sprawie masowego mordu w Katyniu 8873
 Niemiecko-polski i polsko-niemiecki słownik historyczny 89
 Nie-miejsca pamięci 1649
 Niemira Izabella 3635
 Niemirowski Wienacyzław 2025; tł. 8968
 Niemirowek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 1554
 Niemojowski Ludwik 2928
 Nienaltowski Marek 6340
 Niepodległa. Historie z rodzinnych archiwów 1354, 1358, 1362
 Niepodległość i Pamięć 179
 Niepokalanki 4819
 Nieporęt, pow. legionowski 8220, 8603
 Nieroba Elżbieta 1007
 Nieroda Kinga 8942
 Nierowy, Białoruś 8151
 Nierychlewska Anna 6582
 Niesiecki Kasper 1831
 Nieski Zbigniew 2939
 Niesporek Katarzyna 3364
 Niestrawski Mariusz 1168; rec. 5241, 8700
 Niestrój Henryk 781
 Niesyto Aleksandra 5203; red. 4787
 Nieszawa, pow. aleksandrowski 2803, 9916
 Nieszporek Agnieszka 1590
 Nieśpiałowska-Owczarek Sonia 3906
 Nieśwież, Białoruś 679, 3453, 6712, 7057; ordynacja 7162
 Nietyksza Teresa, przedm. 7379; wyd. 7379
 Nietzsche Friedrich 2570, 7780
 Nieuwenhuys Karel Van 641
 Niewęgłowska Aneta 3048, 3319, 8537
 Niewęgłowski Adrian 808
 Niewęgłowski Krzysztof 441
 Niewiadomska Magdalena 2438
 Niewiadomski Christophe 2089
 Niewiadomski Eligiusz 1006
 Niewiadomski Igor Michał 2318, 2928, 8538
 Niewiadomski Jan 5827
 Niewiarowska Grażyna 7841
 Niewidzia(l)ne. Kobiety i historia 3007
 NieWinny smak miłości do alkoholi 7337
 Niewino Borowe, pow. bielski, woj. podlaskie 6918
 Niewiński Andrzej 4708, 4735, 6583; red. 4735
 Niewodna, pow. strzyżowski 1551
 Niezabitowski Michał 1114, 3735
 Niezabyszewo, pow. bytowski 1260, 6028
 Niezgoda Piotr 4952
 Nieznalska Dorota 1315
 Nieznane dokumenty do dziejów białostockiego więziennictwa 8102
 Nieznane instrukcje, wytyczne, okólniki Departamentu V 9348
 Nieznane karty z życia Biskupa Józefa Gawliny 5512
 Nieznane listy Teodora Parmickiego do prof. Stanisława Kota 8874
 Niezwykły franciszkanie XX/XXI stulecia 5207, 5208, 5209
 Nigeria 1755, 2719, 9368
 Nijakowski Lech M. 4738, 9151
 Nikaragua 2238
 Nikel Joanna 2726
 Nikitenko Helena 2948
 Nikitorowicz Andrzej 5036
 Niklas Feliks 5828
 Niklas Tomasz 1332, 5828
 Nikliborc Gabriela, red. 9207
 Nikodem Jarosław 2531, 2549, 2806, 4738, 4806, 4837, 6584
 Nikolski Piotr 4884
 Nikolajuk Jan 5414, 8535, 9123, 9124, 9125
 Nikonion, nieistniejące miasto greckie na terenie dzisiejszej Ukrainy 2433
 Nikoniuk Małgorzata 9784
 Niktorowicz Jerzy 4220
 Nikžentaitis Alvydas 4547; red. 4547
 Nil 6115; dolina 2432
 Nir Roman 27; wyd. 8779
 Nisiobęcka Aneta 1657, 2941, 9785; rec. 2912
 Nisko, woj. podkarpackie 3115, 5262, 5615, 5616, 5755, 5874, 6265, 7373, 8180, 8906; powiat 3115, 7652; region 5262
 Nitecki Jakub 763

- Nitecki Jan 1610
 Nitecki Stanisław 4536
 Nitek Agata, red. 3046
 Nitka Maria 7771; red. 3545
 Nitsch Kazimierz 2784
 Nitschke-Szram Bernadetta 2854
 Niwa Andrzej 8279
 Niwierski Roman 9126
 Niwiński Andrzej 7772
 Niwiński Piotr 4726, 5959, 9100, 9767
 Niwińska, pow. kolbuszowski 8949
 Nizina Walichnowska. Historia kra-
 iny 6342
 Nizińska Ewa 2856
 Niziołek Paweł 448
 Niziołek Piotr 1837; rec. 1250
 Niżankowice, Ukraina 871
 Niżniów, Ukraina 6738
 Nobel Alfred 2952
 Nockowa, pow. ropczycko-sędzi-
 szowski 5188
 Nocoń Halina 5203, 6295
 Nocuń Przemysław 4443, 4706;
 red. 4467
 Nocznicki Tomasz 4596
 Nodzyńska Ewa 911
 Noga Zdzisław 2822, 6308, 6321;
 przedm. 7643; rec. 1301; red.
 7202, 7643
 Nogaj Adam 4723, 9786
 Nogajowie, rodzina 5127
 Nogał Agnieszka 9982
 Nogowski Jacek 37
 Noiński Emil 678, 2939, 4406, 4743
 Nomenclator bibliographicus episco-
 porum Poloniae 42
 Non omnis moriar 5210
 Noparlik Przemysław 6585
 Norbertanie 4806
 Norbertanki 3973, 6720
 Normatywy Departamentu III 9349
 Norwegia 1775, 2301, 2303,
 2358, 2572, 3676, 4068, 4738,
 7699, 8639
 Norwid Cyprian Kamil 3523, 4940,
 7780, 3895, 5013
 Norymberga, Niemcy 2973, 3472,
 3735
 Noryskiewicz Agnieszka M. 4125,
 6424, 6460
 Nosal Szymon 4752
 Nosal Teresa 3130
 Noskova Al'bina Fedorovna 8615
 Noskowiak Jolanta 5982
 Noskowski Jan 7148
 Noskowski Jędrzej 1689
 Nosov Boris Vladimirovič 4637
 Nosowska Aleksandra, oprac. 1358
 Nossowska Małgorzata 2085, 2727,
 2728
 Nostitz-Rieneck Johann Otto Wenzel
 von 2827
 Noszczak Bartłomiej 9767, 9787,
 9788; przedm. 9550; red. 9550
Notatki Płockie 77, 180, 1908, 3486
Notatnik Janowiecki 181
 Notecka Puszcza 2011
 Noteć, prawy dopływ Warty 6394
 Notker Balbulus, bl. 2500
 Nova et vetera 809
 Novae, nieistniejące miasto w po-
 bliżu Swisztowa w Bułgarii 2963
 Novak Nina 8103
 Novaković Mirosława 3968, 7773,
 7774
 Novara, Włochy 2827
 Novljaković Katarzyna 3635
 Nowa Anglia, Stany Zjednoczone
 Ameryki 4460
 Nowa Biała, pow. nowotarski;
 Obłazowa 6381
 Nowa Brzeźnica, pow. pajęczan-
 ski; Staw 6423
 Nowa Grobla, pow. lubaczowski
 6266
 Nowa Huta zob. Kraków
 Nowa Jerozolima zob. Góra
 Kalwaria
 Nowa Książka 8373
 Nowa Marchia 1675
 Nowa Ruda, pow. kłodzki 4188
 Nowa Sól, woj. lubuskie 2973
 Nowa Wieś 3920
 Nowa Zelandia 1388, 2296, 2906
 Nowacka Ewa, red. 3038
 Nowacki Bartosz, tl. 9094
 Nowacki Dariusz 990, 1417
 Nowacki Henryk 3992
 Nowacki Jerzy 9300
 Nowacki Łukasz, oprac. 5246
 Nowacki Paweł Jan 2973
 Nowaczyk Agnieszka 5930
 Nowaczyk Jerzy 9689
 Nowaczyk Joanna 771
 Nowaczyk Szymon 2024; red. 2024
 Nowaczyk Zygmunt 3045
 Nowak Agata 3779
 Nowak Alicja Z. 7043, 7044; red. 4448
 Nowak Andrzej (fotograf), il. 1519
 Nowak Andrzej (ur. 1960) 1672,
 4547, 4603, 4626, 4637, 8539,
 8540, 8541; red. 164
 Nowak Andrzej (ur. 1961) 3500
 Nowak Anna 3929; red. 3929
 Nowak Barbara 3149; red. 4214
 Nowak Bronisław 4746
 Nowak Cezary 6351
 Nowak Daniel Krzysztof 1771, 6241
 Nowak Edmund, wyd. 9275
 Nowak Ewa 2292
 Nowak Franciszek 8942
 Nowak Izabela 3969
 Nowak Jan 4483
 Nowak Janusz S. 6836
 Nowak Józef 9030
 Nowak Kamil 4136
 Nowak Krzysztof 2904, 3087, 4086,
 9789; przedm. 3087, 4086; red.
 81, 3087, 4086, 8060
 Nowak Leszek Antoni, oprac. 7338;
 przedm. 7338
 Nowak Łukasz 810
 Nowak Maciej 3345, 3346
 Nowak Magdalena 4751, 7775; red.
 4070
 Nowak Marcin 4124, 4125
 Nowak Marek 1062, 4368, 5432
 Nowak Marian Franciszek 333, 1650,
 1651, 1652, 4885, 8272; red. 4885
 Nowak Mariusz 1816, 1817, 7776
 Nowak Mirosław, red. 1419
 Nowak Piotr 3492, 8542, 9790
 Nowak Przemysław 1759
 Nowak Radosław 4448
 Nowak Rafał Kazimierz 2939
 Nowak Romuald 3583, 3601
 Nowak Sandra 4448
 Nowak Sebastian 4112
 Nowak Stanisław (1874–1940) 9234
 Nowak Stanisław (1902–1978) 7338
 Nowak Stanisław (historia gospodar-
 cza) 4448; red. 4448
 Nowak Szymon 5620, 5892, 5964,
 6029, 9127
 Nowak Tadeusz 6586
 Nowak Teresa 2147
 Nowak Tomasz Andrzej 1152, 1153,
 3501, 6012, 7045, 9128; red. 121,
 285; wyd. 6755, 8055
 Nowak Tomasz Marian 3970, 3971,
 8543
 Nowak Wanda 5829
 Nowak Wiesław 4168
 Nowak-Arczewski Andrzej 6103;
 polem. 6103
 Nowak-Dąbrowska Gabriela 2864
 Nowak-Jeziorański Jan 5830
 Nowak-Kluczyński Konrad 2940,
 3150
 Nowak-Maško Klaudia 4976
 Nowak-Pasterska Ewa 1999
 Nowak-Soltysik Jadwiga, wyd. 7313
 Nowak-Zółty Edyta 3057
 Nowakiewicz Tomasz 4145
 Nowakowscy, rodzina 5091
 Nowakowska Alicja 4238; red. 2292
 Nowakowska Barbara 5874
 Nowakowska Dagmara 3372
 Nowakowska Maria 3584
 Nowakowska Natalia 7046
 Nowakowska Wanda, wyd. 8875
 Nowakowska Zofia 697
 Nowakowska-Kempna Iwona 3217
 Nowakowska-Mafusecka Joanna
 4536
 Nowakowska-Wierchoś Anna 2804
 Nowakowska-Wolak Agata 5919
 Nowakowski Andrzej (1948–2021)
 5461
 Nowakowski Andrzej (ur. 1951)
 3093, 3176, 5574, 9129
 Nowakowski Andrzej (ur. 1952) 5871
 Nowakowski Andrzej (ur. 1971),
 przedm. 6279

- Nowakowski Dominik 2050, 4467, 4707
 Nowakowski Eugeniusz 6221
 Nowakowski Jakub 2847
 Nowakowski Józef 3151
 Nowakowski Krzysztof Z. 5896
 Nowakowski Marcin 2058
 Nowakowski Norbert 2612
 Nowakowski Paweł F. 4837
 Nowakowski Piotr 5675; red. 228; tł. 9217
 Nowakowski Przemysław 6760; przedm. 6760; red. 6760
 Nowakowski Rafał 4238; przedm. 4238; red. 4238, 6355
 Nowakowski Wiktor Eugeniusz 8875, 9350
 Nowakowski Wojciech 2803
 Nowalińska Małgorzata, red. 3198
 Nowaszczuk Jarosław 2613
 Nowe, pow. świecki 3504, 4348, 5290
 Nowe Kramsko, pow. zielonogórski 4758, 6268, 8274
 Nowe listy Żeromskiego i do Żeromskiego 7339
 Nowe Litewniki, pow. łosicki 6516
 Nowe Miasto Lubawskie, woj. warmińsko-mazurskie 1441, 3655
 Nowe państwo 10035
 Nowe pokolenie 8104
 Nowe Pole, Białoruś 5193
 Nowe Studia Grunwaldzkie 182
 Nowe Wiadomości Ekonomiczne i Uczone 3280
 Nowe Życie 2863
 Nowicka Agata 4940
 Nowicka Angelika 1044
 Nowicka Agnieszka 4467
 Nowicka Anna, oprac. 1872
 Nowicka Danuta 5218
 Nowicka Dobromiła 4541
 Nowicka Dorota 3365
 Nowicka Elżbieta 7777; red. 3946
 Nowicka-Jeżowa Alina, red. 6827
 Nowicka-Struska Anna 3386, 3406, 7047, 7048
 Nowicki Donat 5831
 Nowicki Jan 3647, 6336
 Nowicki Janusz 8105
 Nowicki Jerzy 9351
 Nowicki Joanna 2912
 Nowicki Ludwik Antoni 5208
 Nowicki Maciej 4166
 Nowicki Michał 7049, 7050
 Nowicki Robert 4370
 Nowicki Ryszard 9791; przedm. 7343; wyd. 7343
 Nowicki Stanisław 9673
 Nowicki Tomasz 6049
 Nowicki Władysław 5832
 Nowicki Wojciech, współpr. 1310
 Nowik Grzegorz 1672, 4560, 7955, 8544; wyd. 8022
 Nowikiewicz Mateusz 2614
 Nowinka Marian 3975
 Nowinowski Sławomir M. 3506
 Nowiny Literackie 3440
 Nowiński Dariusz, przedm. 7341; red. 7341
 Nowiński Franciszek 2939, 3148
 Nowiński Janusz 1696, 3780, 6180
 Nowocien Jerzy 3143, 3143; red. 3143
 Nowogórski Paweł 4870; red. 4870
 Nowogórski Przemysław 2439, 2440
 Nowogród Wielki, Rosja 2511, 3837, 7202
 Nowogródek, Białoruś 3263, 6713; region 4626
 Nowogródzkie województwo 6896
 Nowojowska Małgorzata Anna 1818
 Nowok-Zych Agnieszka 3929
 Nowolipki zob. Warszawa
 Nowomiejski Florian 5833
 Noworolnik Czesław 4888; przedm. 4888
 Noworolska Barbara 2802
 Nowosad Inetta 2940
 Nowosad Wiesław 4299, 6202, 7051
 Nowosielscy, rodzina 8067
 Nowosielska Elżbieta 7427; rec. 2321; współpr. 6927
 Nowosielska-Sobel Joanna 4238, 4738, 6258, 6340; przedm. 4238; red. 4238
 Nowosielski Janusz Wiktor 6309
 Nowosielski Jerzy 3524, 3621
 Nowotka Dawid 5211
 Nowotka Marek 5642, 8545
 Nowotnowa Janina 3586
 Nowowiejski Feliks 3926, 3930, 3932, 5834
 Nowy adres Wrocław 1946–1948. 9352
 Nowy Czas 10060
 Nowy Dworek, pow. świebodziński 6460, 6520
 Nowy Dwór Gdański, woj. pomorskie; powiat 1982
 Nowy Dwór Mazowiecki, woj. mazowieckie 7470; Modlin 2275, 7302
 Nowy Dzwonek 7551
 Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki 5935, 9337
 Nowy Kościół, pow. złotoryjski 9735
 Nowy Port zob. Gdańsk
 Nowy Sącz, woj. małopolskie 235, 329, 1336, 3973, 3977, 4333, 4466, 5094, 7391, 7601, 7784, 8076, 9896, 9980, 10163; Biegonice 3816, 4836, 4922; Dąbrówka Niemiecka 4537; powiat 2201, 9035, 9649; region 23, 719, 1336, 4520, 4922, 6019, 10092
 Nowy Staw, pow. malborski 4268
 Nowy Tomyśl, woj. wielkopolskie 1947; powiat 4076; region 1053
 Nozdrzec, pow. brzozowski 6528
 Nubia 2229, 2526, 4259
 Numa Pompiliusz 4495
 Nusbaum Henryk 7415
 Nyáary Albert 5116
 Nycek Jan Bolesław 5854; rec. 5100
 Nycz Edward 349, 3217, 3502, 5605; red. 268
 Nyczaj Stanisław, przedm. 8783
 Nyckowiak Jędrzej, red. 4617
 Nyga Roman 6299
 Nyga Wiktor 1151
 Nyka Józef 625, 2000, 6331
 Nykiel Beata K. 678
 Nykiel Piotr 7778
 Nymburk, Czechy; powiat 7170
 Nysa, woj. opolskie 3243, 3985, 4101, 4728, 4976, 6680, 7337, 9372
 Nysa Łużycka, lewy dopływ Odry 9436
 Nyzio Arkadiusz 4517, 10119
 O. Ioann Polański – duszpasterz Łemków i kanclerz Apostolskiej Administracji Łemkowszczyzny 5896
 O. Józef Krzysikiewicz, kapucyn w zapiskach kronikarskich 7340
 O historii adwokatury w Polsce i na świecie 4519
 O kobietach 2083
 O kościele Jezusa Chrystusa dzisiaj 4886
 O mężczyźnie (nie)zwyczajnie 7779
 O niepodległość i socjalizm 4618
 O Rusi krośnieńskiej 2865, 2866, 2867
 O tym nie wolno mówić 8876
 O wolną wieś i wolną Polskę 9792
 Obała Ewa 348, 3440
 Obarzanek Mariusz 8546
 Obecność słowa w Zabrze 5004
 Ober Marek 4985
 Oberschlesier 1945–1946. 9353
 Oberschlesische Wanderer 4928
 Obertyn, Ukraina 6267, 7207
 Obertyn. Opowieści o życiu miasteczka 6267
 Obetkon Rafał 6295, 6297, 7741
 Obidza, pow. nowosądecki 4392
 Obidziński Artur 5024
 Obieziński Mirosław 4626
 Obirek Stanisław 2370
 Obitz Kurt 4555
 Objawienie Matki Boskiej w Gietrzwałdzie 4887
 Oblaci 4916, 5483, 8374, 9068, 9630
 Oblęgorek, pow. kielecki 7982
 Oblicza edukacji przedszkolnej i szkolnej 3152
 Oblicza solidarności 4619
 Oblicza wojny 4708, 4709

- Obława Augustowska 9793
 Obłazowa zob. Nowa Biała
 Obłazowa, jaskinia w Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej 2026
 Obmiński Tadeusz 3868
 Obodryci (Obodrzyce) 6608
 Oboleńska Diana, red. 5011
 Oborny Aneta I., przedm. 1372; red. 1372
 Obory, pow. golubsko-dobrzyński 3854
 Obory, pow. piaseczyński 3647
 Oboza Kazimierz 4371, 4372
 Obra, lewy dopływ Warty 6460; region 6268
 Obra, pow. wolsztyński 6268
 Obracht-Prondzyński Cezary 642, 5021, 6282, 7321; red. 85, 5021
 Obrazy przeszłości 2812, 2813
 Obrączka Piotr 5212; rec. 54
 Obremski Krzysztof 2824, 3406, 5907
 Obremski Wojciech 9354
 Obrębalski Marek 3095, 6327
 Obrębska-Jabłońska Antonina 2784
 Obrębski Andrzej 5835
Obrona Kultury 8550
 Obrzut Janina 10108
 Ocalić od zapomnienia 7341
 Ocalić od zapomnienia. 100-lat harcerstwa w Giszowcu 3153
 Ocalić od zapomnienia. Spuścizny i zbiory prywatne w zasobie Archiwum Państwowego w Płocku 1345
 Ocena stanu moralnego parafian dekanatu wschowskiego 7342
 Ochabska Katarzyna 3048
 Ochał Artur 4723, 8535, 8756, 8757, 9794, 9795; przedm. 8535; red. 8535
 Ochantel Joanna, red. 10116
 Ochendowska-Grzelak Barbara 3731
 Ochendusko Tadeusz 3183
 Ochećki Mateusz 6587
 Ochęduszek Rafał 1312
 Ochęduszek Stanisław 5836
 Ochiniowski Tomasz 4413
 Ochman Ewa 5037
 Ochman Marcin 1311
 Ochmański Jerzy W. 4516, 4536
 Ochmański Mikołaj, red. 277
 Ochniak-Dudek Klementyna 1010
 Ochociński Piotr 4704
 Ochojska Janina 10033
 Ochoński Cyprian Józef 5209
 Ochorowicz Julian 2794
 Ochotnica, lewy dopływ Dunajca 1932
 Ochotnica Dolna, pow. nowotarski 1628, 8817, 9036
 Ochotnica Górna, pow. nowotarski 1628
Ochotnik 8475
 Ochrona konserwatorska średnio-wiecznych dokumentów 1404
 Ochrona zabytków na Pomorzu i Kujawach 1726
 Ochrona zabytków w Kielcach 1727
 Ochwat Maria 2775
 Ociąg, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 41
 Oczaaków, Ukraina 4728
 Oczko Patryk 3585
 Oczko Piotr 4460, 4982
 Od Bałtyku po Karkonosze 5392
 Od Kaukazu po Sudety 3365
 Od modernizacji do mediosfery 3503
 Od przeszłości do współczesności w Technikum nr 6. 3154
 Od radości do dramatu 4620
 Od ratusza do ratusza 1059
 Od św. Kingi do bł. Celestyny 4888
 Od Wersalu do Poczdamu 4621
 Od Zamościa po Lwów 2814
 Od zgonu Ojca Narodów do śmierci Orła Karpat 2815
 Odachowski Marian 5484, 6105; rec. 6188; red. 211
 Odbicie Gęsiówki 8877
 Oddanie opiece Maryi 4889
 Oddanie Służbie bez reszty 3155
 Oddi Diego zob. Diego Oddi, bł.
 Oddźwięki – odbicia – odcienie 7780
 Odesa, Ukraina 397, 2810, 4995, 8351
 Odkrycia nowych podwodnych stanowisk 2058
 Odkryć z niepamięci 1089
Odnowa 8205, 9796
 Odoj Grzegorz 3004
 Odojewski Włodzimierz 3372
 Odon z Cluny, św. 2213, 2318
 Odra 3192, 4784, 6460, 6478, 6479, 6639, 9236, 9436, 9842; dorzecze 6478, 6479
 Odrodzenie Państwa Polskiego 6588
 Odrzywolska Anna 4259, 4260, 7052; red. 4482
 Odrzywoł, pow. przysuski 9391
 Odziemkowski Janusz 4547, 4560, 4835, 8547, 8548, 8549; rec. 5875
 Oettingen Urszula 4560
 Oexle Otto Gerhard 2357
 Ofereczak Bartłomiej 6589
Officina Historiae 183
 Oficjalna prasa w PRL 9796
 Oficjalna Elżbieta 4976
 Ogielski Paweł 3747
 Ogier Charles 6739
 Ogierman Mański Idzi 3959
 Ogiwka-Sejnota Monika 5019
 Ogiński, ród 7343
 Ogińska Aleksandra z Czartoryskich 6936
 Ogińska Emma zob. Wysocka Emma z Ogińskich
 Ogińska Maria ze Skórzewskich 7343
 Ogiński Michał Kleofas 4971, 6874, 7597
 Ogiński Michał Mikołaj 7343
 Ognia transferu 5005
 Ogonowska Joanna Małgorzata 10009
 Ogórek Wincenty zob. Szczepański Ludwik
 Ogrodniczak Jacek 9797
 Ogrodniki, pow. białostocki 2802
 Ogródzka Grażyna, red. 4446
 Ogródzki Piotr 1008, 1008
 Ogronna czartu jesteś 4890
Ogród Niebiański 3492
 Ogródek, pow. piski 444
 Ohanowicz-Tarasiuk Maria 1728
 Ojciec Leonid Chrol 5440
 Ojciec profesor Henryk Damian Wojtyła 1933–2009. 6097
 Ojcowskie synom przestrogi 6740
 Ojców, pow. krakowski 5898, 7655
 Ojczysta święta mowo! 3266
 Ojdana Joanna 1009; rec. 5643
 Ojrzyński Wiktor 4373, 5226
 Ojrzyński Zygmunt 10016
 Okalezione miasto 1514
 Okarma Krzysztof 3186
 Okńczyc Aleksander 5346
 Okła Wiesława, oprac. 8118
 Okniński Piotr 643, 6308, 6576, 6590, 6591, 6592; oprac. 50
 Okniński Witold 5213, 5310
 Okno na przeszłość 2276, 2277
 Okolice Zegadłowicza 3366
 Okołów Jadwiga 8878
 Okoniewska Katarzyna 4374, 9151, 9234; rec. 8788
 Okoniewski Zygmunt, tł. 8902
 Okoń Danuta 4737
 Okoń Jacek 5004
 Okoń Jan 3406, 7053, 7054
 Okoń Longin Jan 5837
 Okoń Marek 4891; oprac. 4891; red. 4082
 Okoń Waldemar 3545
 Okoń Zbigniew Waldemar 5837
 Okoński Mateusz 2026
 Okólnik bpa Teofila Chościak-Popiela z 1878 r. 7344
 Okrasa Marzena 7781
 Okrasa Włodzimierz 2189
 Okragła Dorota 3623
 Okręg kwizdyński w przededniu plebiscytu 8106
 Okroy Grzegorz 4788
 Oksiejuk Krystyna 5659
 Okulewicz Piotr 5236
 Okulicz-Kozaryn Małgorzata 3367
 Okulicz-Kozaryn Radosław 3367; przedm. 7780; red. 7780
 Okulus Jacek 781
 Okunek Marek 5214
 Okuniewska-Nowaczyk Iwona 2063
 Okunkowie, rodzina 5214
 Okvát Imre, wyd. 9394

- Olaf II, król Norwegii i św. 2265, 2358
- Olaszek Jan 579, 644; red. 84; wyd. 9342
- Olbierzowice, pow. sandomierski 3865
- Olbrich Regina 4892
- Olbrich-Szafraniec Sabina 2353, 5465; współpr. 4850
- Olbromska Urszula 678
- Olbromski Mariusz 984
- Olbrychowski Jarosław 4168, 8475; red. 1555
- Olbrycht Marek Jan 2460
- Olbrycht Stanisław 3045
- Olbrys Sabina Dorota 5215
- Olbrys Witold 3781; red. 4337
- Olchawa Kazimierz 4893
- Olchowa, pow. ropczycko-sędziszowski 5188
- Olchowicz, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 2842
- Olczak Hanna 6405
- Olczak Mariusz, oprac. 1537, 8840; przedm. 8841
- Olczak-Kardas Monika 3480, 8550
- Olczyk Jacek 3156, 9130
- Olczyk Maciej 4935
- Olczyk Małgorzata 9798
- Olech Barbara 3373; red. 3373, 5013
- Olechno Immaculata Marianna 4900
- Olechowska Paulina 10104
- Olechowski Piotr 9799, 9948; wyd. 9336
- Olecka Agnieszka, współpr. 2295
- Olejarczykowie, rodzina 5340
- Olejarz Tadeusz 9134, 9800; rec. 2775
- Olejko Andrzej 4667, 4735, 7782
- Olejniczak Józef 5004
- Olejniczak Magda 1941
- Olejnik Hanna 3975
- Olejnik Katarzyna 2148
- Olejnik Leszek 4447, 8475, 9801
- Olejnik Marek 2804, 6069
- Olejnik Mateusz 7783
- Olejnik Tadeusz 4375
- Olejnik Tomasz 9226
- Olejnik Vladimir 6321
- Olejnik Wiesława 1515
- Olekiewicz Mikołaj 3143
- Oleksiak Katarzyna 4816
- Oleksicki Antoni 1699
- Oleksiuk Henryk 6363
- Oleksy Marcin 34
- Olender Elżbieta 807, 856, 5783, 8455, 8551; przedm. 8455; red. 8788
- Olender Karol 8552
- Olenderek Joanna 3678
- Olenderek Maciej 3682
- Olenderek Wojciech 4652
- Oleńska Anna 677, 678, 3761
- Olesiewicz Beata 4376
- Olesiewicz Marek 4745
- Olesińska Joanna 3693
- Olesno, woj. opolskie 2839, 3090, 3643, 3667, 4203, 4246, 4768, 4829, 5489, 5586, 6651, 6826, 6947, 7531, 8249, 8342, 9275, 9480, 9481; powiat 234, 1858, 4265, 6269, 6652, 7575, 7891, 8343, 8344, 8742; region 1245, 1823, 1824, 6393, 6948, 9502, 9644
- Olesz Marek 3186
- Oleszkowicz Ryszard 4723, 8757
- Oleś Andrzej 1727
- Oleś Dariusz Rafał 1760
- Oleśnica, woj. dolnośląskie 864, 1697; powiat 7170
- Oleśnicy, rodzina 5233
- Olewiński Piotr 5236
- Oleđrzy 2801, 7188, 7189
- Oleđzki Marek 2441, 4709
- Oleđzki Stanisław 9368
- Olga, Ola, Oleńka 5900
- Oliferko Magdalena 7490
- Oliński Piotr 1775, 1946, 3714, 4299
- Oliwa zob. Gdańsk
- Oliwa Robert, tl. 1273
- Oliweci 8594
- Oliwińska Małgorzata 1405
- Oliwińska-Wacko Anna 1969, 5527, 5548, 6086; wyd. 8858
- Olkieniki, Litwa 6747
- Olkowski Roman 1516
- Olkusz, woj. małopolskie 148, 1996, 3175, 4302, 4404, 4806, 5346, 8846, 10042; dekanat 7940; region 4219, 9192
- Olstowski Przemysław 5236, 8553, 8554, 8763, 9165; przedm. 4713, 7334; red. 4713, 8763; wyd. 7334
- Olszak Barbara, wyd. 7380
- Olszak Ireneusz J. 6419
- Olszaniec Szymon 2270
- Olszar Henryk 4938, 6179
- Olszewska Izabela 4543
- Olszewska Maria Jolanta 1672, 3895, 5013, 5667, 8220
- Olszewska-Świetlik Justyna 3821
- Olszewski Grzegorz 4520, 7784; polem. 4520; przedm. 7391; wyd. 7391
- Olszewski Henryk 5771; rec. 10037
- Olszewski Jan 4519, 5838
- Olszewski Lechosław 2270
- Olszewski Marek T. 2391
- Olszewski Paweł 2278, 2934
- Olszowa, pow. strzelecki 4755; region 4755
- Olszowski Andrzej 3397
- Olszowski Grzegorz 4928
- Olsztyn 307, 308, 447, 807, 908, 945, 1139, 1337, 1483, 2001, 2958, 3160, 3208, 3446, 3453, 4475, 4665, 4723, 6071, 6270, 6846, 7462, 8651, 8756, 9397, 9930, 10055; Kortowo 6271
- Olsztyn, pow. częstochowski 1705
- Olsztyńskie województwo 1483, 6253, 9288
- Olszycki Mirosław 2935
- Olszyna-Wilczyński Józef 4704
- Olszyny, pow. otwocki 6043
- Olwita, Litwa; dekanat 7041
- Oldakowski Jan (zm. 1629) 4836
- Oldytowski Tomasz Grzegorz 2802
- Oldziejewski Adolf 4889
- Ołomuniecka diecezja 7069
- Ołyka, Ukraina 677, 3815
- Oman 2285, 2645, 2719
- Omilanowska Małgorzata 3767, 3782, 5010
- Omiotek Alicja 4894
- Oni tworzyli Państwowy Instytut Geologiczny 5216
- Onikszty, Litwa 7170
- Onis'kiv Marta 7164
- Oniszczuk Aleksandra 7785
- Oniszczuk Jerzy 2442, 4628
- Oniszczuk-Awiżeń Krystyna, red. 9367
- Onochin Paweł 2131
- Onuf-Onufrowicz Bronisław 5346
- Onyszkiewicz Danuta 2096
- Onyszkiewiczowie, rodzina 2814
- Opacki Zbigniew 8615, 8617
- Opalenie, pow. tczewski 8360
- Opalińska Zyta, red. 3206
- Opaliński Edward 4560, 7055
- Opaliński Tomasz 7786, 7787
- Opalka Piotr 3682
- Opatów, woj. świętokrzyskie 4743, 9391
- Opatówek, pow. kaliski 1140
- Opawa, pow. kamiennogórski 680, 1629
- Openkowski Rafał 811, 890, 3504
- Opęchowska Magdalena Barbara 6327, 7056
- Opieka Tadeusz 9131
- Opiela Maria 3157
- Opiela-Mrozik Anna 7780
- Opielnińska Maria 5839
- Opinogóra Górna, pow. ciechanowski 6487
- Opiola-Cegielka Monika 2868, 8555
- Opis kościoła i probostwa w Wałczu 9355
- Opis parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Czładzi 6741
- Opisanie wyprowadzenia Ciała 6742
- Opoczno, woj. łódzkie 2825, 8170, 8783, 9391; getto 8170; region 9143
- Opolanie znani i nieznani 5217
- Opole 198, 392, 451, 474, 572, 807, 822, 908, 1141, 1142, 1339, 1340, 1548, 1706, 1823, 1894, 3131, 3217, 3401, 4253, 4663, 4906, 5217, 5813, 6353, 7337, 7575, 8016, 8095, 8325, 9265, 9460, 9464, 9465, 9837, 9948,

- 9982; diecezja 3948; księstwo 6679; region 2163, 7337, 9689, 9842; rejencja 1859, 4238, 6329; Szczepanowice 4927; Wójtowa Wieś 4927
- Opolski Antoni 4781
- Opolski Grzegorz 5554; przedm. 5554; red. 5554
- Opolskie województwo 2185, 2202, 2795, 3283, 6329, 9310, 9457, 9461, 9463, 9464, 9482, 9518, 9757, 9837, 9980
- Oporów, pow. kutnowski 5819, 7166
- Opowiedziane 8107
- Opowiedzieć pogranicza 1010
- Opowieć ci o wojnie 8879
- Opowieści o mocy 5218
- Oppler Edwin 2827
- Opracowania tematów z historii 751
- Opracowanie i realizacja koncepcji wpisania najcenniejszych młynów papierniczych na listę UNESCO 1729
- Opracowanie materiałów sfragistycznych w archiwach 1853
- Oprawa plakietowa 3421
- Opłowicz Krzysztof 6171
- Opuscula Musealia* 184
- Opyrchał Leszek 1910, 1970
- Opyrchał Urszula 1910, 1970
- Oracki Tadeusz 5219, 5220, 5220, 5815; polem. 5219
- Oranienburg, Niemcy; obóz Sachsenhausen 7350, 8154, 9076
- Oratorianie 4767
- Orawa 480, 2112, 2177, 2826, 3670, 4580, 7031, 8235, 8607, 8714
- Orawiec Tadeusz, red. 1534
- Orawka, pow. nowotarski; parafia 1763
- Orbán Viktor 2654
- Orbis interior kurpiensis 2149
- Orchowscy, rodzina 7152
- Orchowska Anita 3680
- Orchowski Antoni 5840
- Ordines Militares – Colloquia Torunensia Historica* 185
- Ordynariusz, instytucje centralne diecezji łuckiej i żytomierskiej 4895
- Ordzowiały-Grzegorzycy Klaudia 7788
- Orella José Luis 2796
- Orenburg, Rosja; region 7692
- Orff Carl 4000
- Organiściak Jerzy 7789
- Organiściak Wojciech 4536
- Organy i ludzie 3972, 3973
- Orgelbrand Samuel 5341
- Orkan Władysław 6331, 7440
- Orla, pow. bielski, woj. podlaskie 2924; gmina 6068
- Orlicki Jan 6327
- Orlik Józef 2115
- Orlikowa Wiktoria z Budyków 2115
- Orlikowie, rodzina 2115
- Orliński Wawrzyniec 1319, 4101
- Orliński Wojciech 5714
- Orłowicz Mieczysław 4070, 7345
- Orłowska Beata A. 2863; przedm. 2863; red. 2863, 3074
- Orłowska Jadwiga 8108
- Orłowska-Sondej Grażyna 2948
- Orłowski Andrzej Jan 5220
- Orłowski Damian 1553
- Orłowski Dominik 4976; rec. 2173
- Orłowski Grzegorz 1951, 4404
- Orłowski Hubert 506, 5042
- Orłowski Marcin 6333
- Orłowski Mariusz 4896
- Orłowski Paweł 9802
- Orłowski Tomasz 38
- Orłowski Witold Eugeniusz 5346
- Orman Elżbieta 645, 2939
- Orman Krzysztof 7790
- Ormianie 166, 1728, 2340, 2828, 3116, 3516, 6715, 6735, 6770, 6850, 7005, 7137, 7201, 7217, 8006, 8556
- Ormicki Jacek 6331
- Ornatowska-Cichoszewska Bogumiła 3974
- Orzjusz Paweł 2462
- Orpiszewska Maria z Wodzińskich 1207
- Orr Robert A., tł. 2902
- Orsza, Białoruś 7207
- Ortega y Gasset José 4634
- Ortyl Władysław, przedm. 4951
- Orwell George 4354
- Orych Rafał 1653
- Oryginalność czy wtórność? 6593
- Oryl Marek 6283
- Orzech Lucjan 4941
- Orzechowo Morskie, pow. słupski 3172
- Orzechowska Beata 725
- Orzechowska Katarzyna 7791
- Orzechowska Sara 2150
- Orzechowski Emil 7569, 7882; przedm. 7569, 7882; red. 7569, 7882; wyd. 7267
- Orzechowski Stanisław 3406
- Orzelscy, ród 6914
- Orzelski Jan DRYA 6914
- Orzelski Łukasz 6914
- Orzelski Świętosław 6914
- Orzel Joanna 2824, 7112
- Orzelek Ariel 2809, 2895, 4660, 9803; rec. 5879
- Orzeszkowa Eliza 3373, 5013, 5667, 7346, 7347, 7385, 7445, 7584, 7597, 9993
- Orzeszkowie, rodzina 678
- Orzyc, prawy dopływ Narwi 984
- Orzycz, pow. piski 1440
- Osa, prawy dopływ Wisły 1940, 1957
- Osada kultury ceramiki kreskowanej 6405
- Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej 6406
- Osadcy Włodzimierz 4890, 4897
- Osełka Małgorzata 1724, 1730
- Osekowski Czesław 9757, 9804, 9842
- Osiecka Agnieszka 5841
- Osiecka-Samsonowicz Hanna 5010, 7057
- Osiecki Jakub 8556
- Osiecki Jerzy 772
- Osiecki Stanisław 5842
- Osieczna, pow. leszczyński 7523, 9027, 9053, 9564; region 9027
- Osieć, pow. oświęcimski 7296
- Osieć, pow. starogardzki 3279
- Osieć Jasielski, pow. jasielski 6381
- Osielsk, dawny gród na terenie dzisiejszego Kuczborka w pow. żuromińskim 6529
- Osięciny, pow. radziejowski 8911
- Osika Maria, wyd. 8095
- Osiny, pow. kępiński 5328
- Osińska Faustyna 4883, 7329
- Osińska Patrycja 2821; współpr. 2085
- Osińska Wioleta 28
- Osińska-Skotak Katarzyna 9169
- Osiński Dawid Maria 421, 3895; przedm. 7380
- Osiński Joachim 4628
- Osiński Józef 4448
- Osiński Kazimierz 1352
- Osiński Krzysztof 4684, 4870, 9100
- Osiński Tomasz 1458, 7597, 7792; red. 3048, 8280
- Osiński Zbigniew 519
- Osjaków, pow. wieluński 7978
- Oslo 8909
- Oslabić tendencje emigracyjne 9356
- Ośla wa, lewy dopływ Sanu 3265
- Osnovy Literackie* 8205
- Osojca-Kozłowska Sylwia 4617
- Osośniński Tomasz, oprac. 944
- Osowa, pow. suwalski 6387
- Osowiec-Twierdza, pow. moniecki 4732
- Ossa, pow. przysuski 8783
- Ossadnik Hubert 7736
- L'Osservatore Romano* 5012, 5208
- Ossoliński Jerzy 6725, 6726, 6727
- Ossoliński Józef Maksymilian 3445
- Ossoliński Józef Salezy 1005
- Ossowski Artur 9132
- Ossowski Paweł 9165
- Ossowski Piotr 4353
- Ossowski Stanisław 2084
- Ossowski Waldemar, przedm. 1059, 1061, 1275
- Ossów, pow. wołomiński 5941, 5961, 8160
- Ostafin Krzysztof 7827

- Ostafin Zygmunt Stanisław 5843
 Ostanek Adam Adrian 5514, 8557;
 rec. 4450, 8907
 Ostapczuk Halina, oprac. 1487
 Ostapiuk Michał 5922
 Ostasz Aleksander 984
 Ostasz Grzegorz 2672, 8756, 9133,
 9134, 9805; rec. 5186; red. 146
 Ostaszewska Anna 4168
 Ostaszków, Rosja; obóz 8816
 Ostatni sprawiedliwi 8880
 Osterwa Juliusz 8109
 Ostoja-Mitkiewicz Mieczysław 5116
 Ostoja-Owsiński Andrzej 8558
 Ostolska Magdalena 3158
 Ostrawa, Czechy 4284
 Ostrawsko-Karwińskie Za-
 głębie 4284
 Ostrogska Anna z Kostków 6860
 Ostrogski Janusz Paweł 6779
 Ostrołęka, woj. mazowieckie
 3647, 3765, 4063, 4358, 6092,
 8260; powiat 9555
 Ostroń-Gorzeński Zbigniew 1603
 Ostroszowice, pow. dzierzoniow-
 ski 3743, 8847
 Ostrowschi-Chahula Maria 3087
 Ostrowiec Świętokrzyski,
 woj. świętokrzyskie 4282, 7323
 Ostrowo, pow. inowrocławski 568
 Ostrowo Krzyckie, pow. ino-
 wrocławski 568
 Ostrowscy, rodzina 5221
 Ostrowscy. Ich czasy 5221
 Ostrowska Barbara, tl. 9106
 Ostrowska Bronisława 4940
 Ostrowska Dorota 3896; red. 3896
 Ostrowska Elżbieta 3896
 Ostrowska Ewa, oprac. 2999
 Ostrowska Halina 4617
 Ostrowska Iwona 3586
 Ostrowska Joanna, wyd. 8132
 Ostrowska Józefa 5221
 Ostrowska Ludwika 646
 Ostrowska Wanda 5646
 Ostrowska Wioletta, oprac. 4857
 Ostrowski Antoni 5221
 Ostrowski August 7597
 Ostrowski Henryk 5145
 Ostrowski Jacek 6252
 Ostrowski Jan K. 3587
 Ostrowski Jerzy 3347
 Ostrowski Józef, oprac. 2999
 Ostrowski Juliusz 5150
 Ostrowski Kazimierz 5222
 Ostrowski Marek 5844, 9806
 Ostrowski Norbert 2001
 Ostrowski Stanisław 5845
 Ostrowski Stanisław Kostka 5221
 Ostrowski Tomasz 5221
 Ostrowski Władysław 5221
 Ostrowskie przystanki Krzysztofa
 Trzcńskiego Komedii 3975
 Ostróda, woj. warmińsko-mazur-
 skie 9414; region 1667
 Ostróg, Ukraina 6881, 7261
 Ostrów, Litwa 678
 Ostrów Kaliski, pow. kaliski
 6707
 Ostrów Lednicki, wyspa na jez.
 Lednica, woj. wielkopolskie 19,
 557, 609, 1143, 1341, 1877, 1943,
 2060, 3822, 6438, 6536, 6594
 Ostrów Lednicki – palatium Mieszka
 I i Bolesława Chrobrego 6594
 Ostrów Mazowiecka, woj. ma-
 zowieckie 3068
 Ostrów Wielkopolski, woj.
 wielkopolskie 9, 75, 333, 655,
 1651, 1652, 1659, 2895, 3078,
 3975, 4175, 4885, 5133, 6340,
 8272, 8578; gmina 41; powiat
 9, 1650, 4382; region 8272; Zę-
 b-
 ców 6272
 Ostrowka Małgorzata 3267
 Ostrzeszów, woj. wielkopolskie
 1144, 3195, 3215, 4221, 7147;
 parafia 7365; region 1815, 7191
 Osuchy, pow. biłgorajski 9167
 Osypińska Marta 2063
 Oszczanowski Piotr 3519
 Oszczyppo Marta 4483
 Oszek Robert 1294
 Oszmiana, Białoruś 6439, 7349
 Oszcimowski Jarosław 984
 Ośno Lubuskie, pow. słubicki;
 region 4242
 Oświeceniowe zapisywanie pamięci
 1654
 Oświęcim, woj. małopolskie 1289,
 3240, 4778, 4792, 7335, 9012;
 obóz Auschwitz - Birkenau
 770, 1008, 1010, 1289, 1630, 2809,
 2813, 3884, 4982, 5160, 5161,
 5720, 5872, 6130, 7308, 8069,
 8167, 8781, 8819, 8868, 8890,
 8908, 8924, 8939, 8955, 8958,
 8990, 8993, 9012, 9075, 9093,
 9127, 9145, 9151, 9156, 9173,
 9207, 9217, 9235, 9247
 Otfinowska Barbara 972, 1427;
 oprac. 968
 Otmuchów, pow. nyski 1788
 Otczyński Zbigniew, red. 4328,
 4390
 Otremba Ewa 984
 Otręba Ryszard 6299
 Otrębowicz Janina 5846
 Otrębski Jan 8110
 Otrębski Michał 4168
 Ott John S., przedm. 6446; red. 6446
 Otton III, cesarz 637, 1283, 6478, 6479
 Otton z Bambergu, św. 6478, 6479,
 6565, 6604
 Otwartość 9357
 Otwinowska Dorota 910
 Otwinowski Konrad 1106, 4479,
 9807
 Otwock Wielki, pow. otwocki
 3647
 Otynia, Ukraina 6738
 Over Berthold 7058
 Owczarek Aleksander, przedm. 1553
 Owczarek Michał 9808
 Owczarek Piotr 677
 Owczarscy, rodzina 5223
 Owczarski Marek 5223
 Owczarski Walenty 5223
 Owczarz Stefan 8271
 Owidz, pow. starogardzki 4113
 Owskiński Jarosław 4065, 8509
 Owskiński Marcin 9135; red. 1169
 Oxford, Wielka Brytania 2382,
 2584
 Ozga Danuta, oprac. 6245
 Ozga-Zieliński Bogdan 3017
 Oziewicz Ewa 10131
 Ozimek, pow. opolski, woj. opolskie
 4274; gmina 2163
 Ozimek Gabriela 5847
 Ozimek Józef 5847
 Ozimek-Hanslik Magdalena, oprac.
 52
 Ozorków, pow. zgierski 20
 Ożlański Artur 445
 Ożadówiec Maria Magdalena 1655
 Ożarów, pow. opatowski 6389;
 region 4109
 Ożegalscy, rodzina 5224
 Ożegalski Jerzy 5224
 Ożóg Kazimierz 3266
 Ożóg Kazimierz S. 1731
 Ożóg Krzysztof 409, 4778, 4806,
 6576; przedm. 4648; red. 4648
 Ożóg Maciej, red. 3905
 Ożóg Tomasz, oprac. 8118
 Ożóg-Winiarska Zofia 3406, 8559
 P.P. 7879
 Paary, pow. tomaszowski, woj. lu-
 belskie 8791
 Pabian Grzegorz 4320
 Pabich Lukasz 4728
 Pabich Marek 3676
 Pabiś-Orzeszyna Michał 3893
 Pac Grzegorz 2524, 6576, 6593;
 przedm. 6593; red. 2524, 6593
 Pac Mikołaj Stefan 6819
 Pacanowska Regina 587
 Pacanowski Rafał Paweł 6351
 Pacanów, pow. buski 2814
 Pacek Bogusław 4710, 8295
 Pacevičius Arvydas 3445
 Pach Jan 4890
 Pach-Szniepka Katarzyna, red. 1253
 Pachala Józef 7348
 Pachniak Katarzyna 2241, 2549
 Pachocki Dariusz 3372, 9709
 Pacholski Jan 3365, 3368, 4066,
 4067, 4333, 7059
 Pachowicz Anna 633, 719, 9136;
 rec. 4544, 9294
 Pachowicz Małgorzata 719
 Pachucki Mateusz 5225
 Pachucki-Włosek Krystian 10009

- Pacia Wojciech 6304
 Paciorek Magdalena 4258, 7793
 Paciorek-Draus Grażyna 3976
 Pacla w, pow. przemyski 4951
 Pacukiewicz Marek, przedm. 4995; red. 4995
 Pacuła Andrzej 1004
 Pacułt Ryszard 5850, 5979
 Pacuska Wioletta 1078
 Pacut Michał 1384
 Pacyfik zob. Spokojny Ocean
 Pacyfikowani 8111
 Pacyga Dominic A. 2938
 Pacyna Szymon 1359
 Paczka Edyta 4397
 Paczkowski Alfred 4333
 Paczkowski Andrzej 657, 657, 4627, 9906
 Paczkowski Józef 785
 Paczkowski Kamil 4898
 Paczkowski Mieczysław Celestyn 4218, 4259, 4260
 Paczkowski Mikołaj 4995
 Paczkowski Sebastian 7060
 Paczkowski Szymon 3008, 7061
 Paczos Sebastian 4622
 Paczoska Ewa 5763, 10130
 Paczoska-Hauke Alicja 1611, 4713, 9100
 Paczyna, pow. gliwicki 4825, 5447
 Paćko Kazimierz 9368
 Padalinski Uladzimir Aläkseevič 7062, 7063, 7201
 Paderewski Ignacy Jan 1397, 3941, 4086, 4560, 4591, 4623, 4998, 5319
 Padlewski-Skorupka Juliusz Zygmunt 5848
 Padoł Mieczysław 8535
 Paduch Katarzyna 316, 647, 7064, 7794; rec. 10095
 Paduchowski Wojciech 2834, 7597
 Padwa, Włochy 2218
 Pafos, Cypr 2391
 Paganini Niccolò 3966, 7457, 7490
 Pagórski Waclaw 7065, 7066
 PAHA. A 75th Anniversary 378
 Paja Agnieszka 3373, 5013
 Pajączek Bolesław, pseud. Groźny 5849
 Pająk Cherubin Julian 5208
 Pająk Janina 5850
 Pająk Jerzy Z. 4560, 7643, 7795, 7796, 8615; oprac. 7390; przedm. 7390; rec. 7439, 7956; wyd. 7390
 Pająk Maria 3009
 Pająkowska-Bouallegui Anna 3074
 Pajka Przemysław 8560
 Pajor Elżbieta 5459
 Pajor Piotr 3623, 3783, 4985, 6595; rec. 3853
 Pakiela Anna 719
 Paklicko Wielkie, jez. Pojezierza Lubuskiego, pow. sulęciński 6460, 6520
 Pakość, pow. inowrocławski 4898
 Pakość i Kalwaria Pakoska 4898
 Pakowski Zdzisław 4669
 Pakuła Andrzej 4747; przedm. 4747; red. 4747
 Pakuła Mirosław 6129, 8220, 8603
 Pakuza Joanna 4928
 Pala Irena 6298
 Palacký František 7932
 Palacz Dariusz 10016; przedm. 10016; red. 10016
 Palatnik Rosa 5053
 Palczak Henryk 8112
 Palczewska Karolina Anna 9137
 Palczyńska Krystyna 2973
 Paleolog Stanisława Filipina 8113
 Palester Roman 8459, 9476, 9477
 Palestyna 2448, 2815, 2884, 8776
 Paleta Alicja 3946
 Pálfalvi Lajos, tl. 4593
 Palimaka Anita 4928, 7797
 Palińska Marcelina 4460
 Paliwoda-Wielgos Alina, tl. 9361
 Palka Mateusz 1598
 Palladio Andrea 3647
 Pallotyni 2360
 Palluth Antoni 5851
 Palmarini Luca 6232
 Palmirski Tomasz 4495
 Palmyra, Syria 7059, 9998
 Paluch Jacek 9138
 Paluch Janusz M., oprac. 932; współpr. 9317
 Paluch Marcin, red. 3048
 Paluchowski Piotr 4333, 7067, 7174, 10056; red. 1274
 Paluszek-Bronka Anna, red. 91
 Pałasz Sławomir 6235
 Pałasz-Rutkowska Ewa 2936, 4899, 6052, 9809
 Pałat Zenon 3763
 Pałczyńska Bogusława 5852
 Pałka Anna 4752
 Pałka Ewa 783; tl. 5931
 Pałka Halina 9358
 Pałka Jan 6264
 Pałka Jarosław 1656, 9321, 9906
 Pałosz Dorota, rec. 5144
 Pałosz Radosław 9475
 Pałubicki Konrad 3993
 Pałuchowski Adam 2269
 Pałuki, region w północnej Wielkopolsce 2024, 2148, 4077, 6263
 Pałys Danuta, red. 1258
 Pałys Piotr 1612, 2658, 2729, 3283, 8561, 8616, 9810, 9811; rec. 2798; red. 198, 3283; wyd. 2209
 Pamiętka po Marszałku Józefie Piłsudskim 1517
 Pamięci Adama Kozłowieckiego seniora 5226
 Pamięć i patriotyzm 3159
 Pamięć i Sprawiedliwość 186
 Pamięć i wdzięczność 5756
 Pamięć kieleckich Żydów 2869
 Pamięć maluje przeszłe lata 3160
 Pamięć miasta 5227
 Pamięć o Powstaniu Warszawskim na Powiślu 1518
 Pamięć zbiorowa, pojednanie i stosunki międzynarodowe 1657
 Pamiętnik XXVIII Sympozjum Historii Farmacji 3009
 Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 187
 Pamiętnik Historyczno-Polityczny 4708
 Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej 188
 Pamiętniki o Koniecpolskich 6743
 Panama 2238
 Panas Paweł 3346
 Panasiewicz Janusz 2002, 4377; wyd. 7383
 Panasiuk Adam 2817
 Panasiuk Dominik 9812
 Panaś Józef 4447, 5853, 9186
 Pander Eugen 927
 Pandura Mariusz 2993, 8438, 9699; przedm. 3031; wyd. 3031
 Panecki Marcin, wyd. 8781
 Panecki Tadeusz 4619, 4621, 8757; red. 4621
 Panecki Tomasz 395, 402, 406, 648, 1944, 1947
 Panek Bartosz 2870
 Pánek Jaroslav 4615, 4837
 Paner Anna 4837; rec. 6024; red. 110
 Panfil Rafał 2803, 7068
 Panfil Tomasz 5960
 Panic Arkadiusz 3832
 Panic Idzi 4837, 6596
 Pankanin Ewa, wyd. 9430
 Pankiewicz Aleksandra 6597; przedm. 694
 Pankiewicz Anastazy Jakub zob. Anastazy Jakub Pankiewicz, bl.
 Pankiewicz Józef 3544
 Pankov Sergej Ivanovič 9898
 Pankowski Marian 3344, 3346
 Pantopulos Sotyrus 3605
 Panuś Kazimierz 4750
 Panz Karolina 9813
 Pańczak Martyna 3328
 Pańczyk Ewa 1721
 Pańczyk Janusz 9368
 Pańczyk Krzysztof 4024
 Państwo i Kościół wobec wolności obywatelskich 7069
 Państwo Islamskie (ISIS) 2763
 Paolillo, rodzina 4138
 Papa Ivanna, wyd. 7315
 Papadopoulou Vasiliki 3947
 Papaj Barbara 4443; red. 4443
 Papenfuss Franz 2025
 Papiernik Piotr 2074
 Papierowski Andrzej Jerzy 5854; oprac. 9420
 Papieska Agnieszka, wyd. 9307
 Papieska Maria 7967

- Papieski Robert, przedm. 8083, 9307; wyd. 8083, 9307
 Papiorska Franciszka 7609
 Papiorski Franciszek 7609
 Papiór Jan, oprac. 2951; wyd. 2951
 Papis Wojciech 4522
 Paprocka Barbara, red. 5201
 Paprocki Bartosz 7163
 Paprocki Stanisław 7378
 Paprocki Teodor 7729
 Paprot-Wielopolska Aleksandra 3004; red. 2137, 2162, 2789
 Paprotna Julita 2813
 Paprzycka Krystyna 3678
 Papuci-Władka Ewdoksia 2391
 Papsza zob. Wajs Bronisława, zw. Papsza
 Papużyńska Joanna, przedm. 6060
 Paquay Walentyn zob. Walentyn Paquay, bl.
 Para Katarzyna 1225
 Paradowska Aleksandra 3735
 Paradowski Piotr 1363, 5199
 Parafia Jemielnica 1519
 Parafia Matki Boskiej Częstochowskiej 4900
 Parafia Opieki Najświętszej Maryi Panny w Siehniecicach 8114
 Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kółkach 8115
 Parafianowicz Halina 2730, 4406, 5013
 Parafianowicz Ryszard, red. 3155
 Parafie w średniowiecznych Prusach w czasach zakonu niemieckiego 4901
 Paramonow Jerzy 3353
 Parasecoli Fabio, red. 7093
 Parchatko Czesław 1819, 6215, 8116
 Parchatki, rodzina 1819
 Parcheniak Małgorzata 6598
 Parczew, woj. lubelskie 8341
 Parczewicz Piotr 7030
 Parczewska Melania 3201
 Parczewski Alfons 7402, 8318
 Parczyński Olgierd 2948
 Parello Daniel 1838
 Parewa Lada Ruslanovna 8658
 Parker Aleksandra, red. 5794; tl. 5794
 Parker Michael, red. 5794; tl. 5794
 Parlamentaryzm u Välikim Knästve Litoüskim u XVIII staggodzi 7070
 Parnicki Teodor 5855, 8874
 Parol Jakub 9139
 Paroń Aleksander 2063, 2545, 6478, 6479, 6604, 6608
 Parsęcko, pow. szczecinecki 6461
 Parsęta 6472
 Parsons Alan, tl. 8998
 Partia, dawne państwo 2383
 Partie polityczne 10128
 Partyka Joanna 7071
 Partyka Wiesław 7798
 Paruch Waldemar 5236, 8562, 8563
 Parus Irena, oprac. 6317
 Parus Waldemar 4378
 Paruzel Przemysław 6378
 Parvi Zenon 5315
 Parylak Maria, red. 6241
 Parys Jan 2814
 Parysów, pow. garwoliński 6273
 Paryż 670, 678, 975, 976, 1318, 1774, 2557, 2658, 2728, 2937, 2941, 3415, 3506, 3545, 3634, 4621, 5010, 5346, 5354, 5727, 6993, 7138, 7318, 7319, 7343, 7366, 7706, 7707, 7835, 8032, 8391, 8671, 8679, 8748, 8757, 8869, 8894, 9304, 9664, 9743
 Parzych Edward 1243
 Parzych-Blakiewicz Katarzyna 4936; red. 4936
 Parzymies Stanisław 1657, 2731
 Paseczny Artur 4368
 Pasek Andrzej 4541
 Pasewicz-Rybacka Magdalena 4379, 9814
 Pasieka 3482
 Pasieka Paweł 7799
 Pasierb Bronisław 4615
 Pasierb Janusz Stanisław 4830, 4940
 Pasierbek Zbigniew 844
 Pasieta Aleksandra 5006, 7800
 Pasikowski Andrzej 8117
 Pasim Łukasz Remigiusz 6002; red. 6002
 Pasiowiec Wojciech 6588
 Pasisz Piotr 649
 Pasiuk-Bronikowska Wanda 8881
 Pasiut Waldemar 4704
 Pasjoniści 6097
 Paskevič Ivan Fedorovič 4709
 Pasko Artur 2732, 9761, 9815, 9905
 Paškovič Alena 650
 Pasłęk, pow. elbląski 7349
 Pasterki 7326
 Pasterkiewicz Wojciech 4489
 Pasternak Paweł 3972, 3973, 3977
 Pasternski Bartosz 9816
 Pastorek Anna 2275, 7072
 Pasturczak Marek 9140
 Pastusiak Longin 4619, 9838
 Pastuszewski Stefan 3369, 4258, 9472, 9817, 9852, 10009
 Pastuszka Józef 8118
 Pastuszka Sławomir 1787, 2871
 Pasym, pow. szczycieński 4163
 Paszek Marta 4517, 10016
 Paszke Marcin Z. 2443
 Paszkiewicz Borys 1911, 1912, 3020, 3832, 4738, 6576; przedm. 1916; red. 1916
 Paszkiewicz Dionizy 1005, 7599
 Paszkiewicz Lilla Barbara, wyd. 8874
 Paszkiewicz Ryszard 9359
 Paszkiewicz Urszula 3445
 Paszko Marta 1010
 Paszko-Wojtowska Joanna 4889
 Paszkowicz Maria Agnieszka 2974
 Paszkowska Barbara 5226
 Paszkowska Danuta, red. 1613
 Paszkowski Aleksander, red. 1613
 Paszkowski Marcin 6744
 Paszkowski Stanisław, red. 4838
 Paszkowski Wiesław 1264
 Paszta Andrzej 1864, 1913, 3978, 8564
 Paszta Piotr 1864, 1913, 3978, 8564
 Paś Monika 3635, 5449, 7801
 Patalas Wiesława 6235
 Patejuk Mikołaj Jerzy 5310
 Patek Artur 651, 6321
 Patelski Mariusz 3086, 4663, 9818
 Pater Kamil 5848
 Pater Walter 5856
 Patera Joanna 2371
 Paterczyk Natalia 2068
 Patkiewicz Józef 4217
 Patlewicz Radosław 5228, 9819
 Patocka-Sigłowy Urszula 2083
 Patrejko Daniel 9840, 10009
 Patricelli Marco 9232
 Patriotyzm wczoraj – dziś – jutro 1658
 Pátrovics Péter 8745
 Pauba Pola 4746; red. 4746
 Pauch Seweryn 3784, 3785, 3786, 3787
 Pauk Marcin Rafał 704, 2524, 6478, 6479, 6576, 6593, 6604
 Paulini 4437, 4787, 4940, 7166, 7282, 7959
 Paulowski Johannes 6342
 Pauluk Dorota 8990
 Pauškauskas Juozapas, rec. 7883
 Pavlova Mariá Sergeevna 8565
 Pavlúk Olga 4902
 Pawelak Zuzanna, tl. 1788
 Pawelczyk Marta Ada 2811
 Pawelec Hieronim 5229
 Pawelec Lidia 10120
 Pawelec Mariusz 8274, 8566
 Pawelska Hanna 4168
 Pawelska Irma 3635
 Pawelski Leszek 9360
 Paweł I, car 4590, 4778
 Paweł VI, papież i bl. 9788
 Paweł Diakon 2825
 Paweł Włodkowiec z Brudzenia 6475
 Paweł z Krosna 3406
 Pawelczak Marek 2285, 2615
 Pawelczyk Łukasz 6272
 Pawelczyk-Dura Kamila 7802
 Pawelek Maciej 5959, 5961
 Pawiak zob. Warszawa
 Pawikowski Michał 4146
 Pawlaczek Angelika 2089
 Pawlak Adam 2532
 Pawlak Agnieszka 677
 Pawlak Ewa 6473, 6594
 Pawlak Hanna, przedm. 2125
 Pawlak Kazimierz 1351
 Pawlak Marcin N. 2444, 2445
 Pawlak Marian 5857

- Pawlak Mariusz, red. 1887
 Pawlak Mateusz 2812
 Pawlak Paweł 6473; red. 6473
 Pawlak Piotr 2068, 8567, 8568, 8569; red. 2068
 Pawlak Roman 9141
 Pawlak Tomasz 5007
 Pawlak Waldemar 4573
 Pawlak Wiesław 3406
 Pawlak-Damska Agnieszka, wyd. 4584
 Pawlak-Hejno Elżbieta, red. 10150
 Pawlas-Kos Jadwiga 9820
 Pawleta Michał 773
 Pawlewski Bronisław 7287
 Pawlic-Miśkiewicz Barbara, oprac. 1509; red. 3769
 Pawlicka Aleksandra, współpr. 9303
 Pawlicka Kama 10121
 Pawlicki Bonawentura Maciej 5673
 Pawlicki Jakub 694
 Pawlicki Jan 1732
 Pawlicki Ryszard Wojciech 5696
 Pawlik Jacek 541
 Pawlik Jerzy 5858
 Pawlik Karolina 3966
 Pawlik Maciej 4889
 Pawlik Marcin 4425
 Pawlik Radosław 7073
 Pawlikowice zob. Pałtów
 Pawlikowscy, rodzina 5007
 Pawlikowska Karolina 831; oprac. 5392, 6327; red. 5392
 Pawlikowska-Butterwick Wioletta 3010, 7145; przedm. 7145; red. 7145
 Pawlikowski Grzegorz 2775; red. 2775
 Pawlikowski Jarosław 1379
 Pawlikowski John T., rec. 4833, 9981
 Pawlikowski Maciej 6381
 Pawlikowski Michał Kryspin 3370, 3371
 Pawlikowski Tomasz 8570
 Pawlina Agata, przedm. 6744; wyd. 6744
 Pawlina Sebastian 542, 9142
 Pawliszewski Stanisław 2820
 Pawlus Ignacy 2939
 Pawlus Tomasz 5449
 Pałtów zob. Wrocław
 Pałtów, pow. pszczyński 5203
 Pałtów Jacek 6279
 Pałtów Weronika 910, 3446, 3460
 Pałtowska Aneta 3767
 Pałtowska Anna Magdalena 2825; red. 2825
 Pałtowska Antonina 2318, 2616, 2733
 Pałtowska Kamilla 6473
 Pałtowska Małgorzata 5869
 Pałtowska-Jądrzyk Brygida 4117
 Pałtowska-Kubik Agnieszka 4333, 7074, 7075
 Pałtowski Adam 519
 Pałtowski Andrzej 1583
 Pałtowski Bronisław 7361
 Pałtowski Henryk 1520; fot. 1156; oprac. 1156
 Pałtowski Jacek 5230
 Pałtowski Jerzy 9905
 Pałtowski Krzysztof, współpr. 6710
 Pałtowski Krzysztof Kazimierz, współpr. 7361
 Pałtowski Marek 6364
 Pałtowski Patryk 5960
 Pałtowski Paweł 984; red. 1266, 1267
 Pałtowski Piotr 807
 Pałtowski Stanisław 10158
 Pałtowski Tymoteusz 9049
 Pałtowski Walerian 3979
 Pałtowski Wiesław M. 2817
 Pałtowski Witalis 3035
 Pałtowski Zbigniew 6279
 Pałtów, pow. chełmski 4856; parafia 4856
 Pałtusiewicz Józef 5859
 Pawnik Jolanta 5240
 Pazder Dominika 3833
 Pazder Przemysław Mirosław 2821
 Paźderski Dušan-Vladislav 3277, 5428
 Pazik Przemysław 652, 9821
 Paździński Piotr 3351
 Pazio Rafał 10122; red. 244
 Pazurek Ewa 5221
 Paździur Magdalena 1522
 Paździura Mariusz 3788
 Pączek Tomasz 9482, 10016
 Pączkowski Dariusz 1914
 Pałtów, pow. legnicki 3551, 3750; Pałtów 3551
 Pchalek Gerhard 2671, 9575
 Peim, pow. myślenicki 3329
 Pearl Harbor, baza wojskowa na wyspie O'ahu 4666
 Pease Neal 653
 Pech Merle, jaskinia we Francji 2396
 Peciak Andrzej 3506
 Peckauskaitė Marija 2804
 Pecuch Mirosław 1073, 1074, 1075
 Pedič Vasil' 633
 Pegelau Andreas Gottlieb 7112
 Peikert Janina, red. 10044
 Pejasz Marcin 2279
 Pejaś Ewa, przedm. 7356; tł. 9413; wyd. 7356
 Pekacz Jolanta T., rec. 9616
 Pekin 8894
 Pelcowa Halina 2131, 3266, 3268
 Pelczar Andrzej 483, 2982, 9525
 Pelczar Roman 6229
 Pelczyk Antoni 1004, 1011
 Pelczyk Ewa 1341
 Pelica Grzegorz Jacek 8571
 Pelisiak Andrzej 6381
 Pelplin, pow. tczewski 1582, 3594, 4985
 Pełczyce, pow. choszczeński; region 6456
 Pełczyński Grzegorz 3370, 3371
 Pełczyński Tadeusz, pseud. Grzegorz, Robak 5236
 Pełech Tomasz 2533
 Pelka Artur 2720
 Pelka Leonard Józef 2151
 Penc Roman 9361
 Pencakowski Paweł 3588, 3623
 Pencarski Kacper 812, 2025; red. 3731
 Pendrakowska Patrycja 2719
 Penkała-Gawęcka Danuta 3004
 Penkała-Jastrzębska Anna 4070, 4460, 4982, 6836, 7076, 7077
 Pensylwania 9409
 Pentek Zdzisław 2545
 Pepliński Antoni 9196
 Peplowska Katarzyna 813
 Perczak Judyta Ewa 2794, 3480
 Perelmutter Zoja, tł. 8959
 Perepeczko Leonard 7349
 Peres Szimon 2214
 Peret Janusz 9515
 Perkowski Piotr 9667, 9822
 Perkun Vitalij Pavlovič 1854
 Perlak Andrzej 5801
 Perlak Bartłomiej 4073, 9689
 Perlak Maria 5801
 Perlikowska-Puszkarska Urszula 4147
 Perła Podlasia 1521
 Perła ukryta wśród lasów 1522
 Perłakowski Adam 7078, 7079, 7165, 7226; przedm. 6708; wyd. 6708
 Pernal Paweł 6241; red. 6241
 Persak Krzysztof 4627; przedm. 9748
 Persepolis, nieistniejące miasto w Iranie 7059
 Persja 672, 2269, 2434, 2540, 4648, 7295
 Perska Zatoka 4737
 Person Katarzyna 9207
Perspectiva 189
 Peru 2548, 5050
 Peryt Tadeusz, red. 5216
 Perzanowski Tadeusz 3161
 Perzyk Bogusław 8572
 Perzyna Krzysztof 2825, 4831
 Perzyna Marta 9055
 Perzyński Adam 3647
 Peschke Heinrich Alois 2827
 Pessel Włodzimierz Karol 4619; przedm. 4619; red. 4619
 Pest Przemysław, red. 3966
 Pestalozzi Johann Heinrich 3203
 Peszke Adam, tł. 4525, 4665
 Petelska Michalina 4070; red. 4070
 Peter Janusz, wyd. 8930
 Peter Tadeusz, współpr. 9414
 Peter-Bombik Katarzyna 4413
 Petersburg, Rosja 678, 2247, 3148, 3545, 4495, 4516, 4618,

- 5389, 5920, 7302, 7343, 7349, 7490, 8617
 Petka Zenon, oprac. 4961
 Petlikowce, Ukraina 4342
 Petlura Simon Vasil'ovič 4578, 4644, 8145, 8146, 8294, 8587, 8658
 Petneki Áron 3589; red. 4972; wyd. 7312
 Petneki Noémi, tł. 5487
 Petrauskas Rimvydas 6557, 7145, 7202
 Petrażycki Leon 4536, 7287
 Petrik Vasil' 3832
 Petrišak Bogdana Igorivna 7404, 7735; red. 7404, 7735, 7736, 7741; wyd. 6738
 Petriuk Stefan 8192
 Petrov Ūrij Aleksandrovič 4637
 Petrov Vladimir 10123
 Petrowicz Jarosław 2292
 Petrozolin-Skowrońska Barbara 5292, 5429
 Petrus Jerzy Tadeusz 6154, 10124
 Petrus Wilhelmi z Grudziądza 6201
 Petruszewicz Marta 5554
 Petry Stanisław 8119
 Petrycy Sebastian 7024
 Petryk Jan Marek 5231
 Petrykowie, rodzina 5231
 Petryszak Bogdana 4460
 Petryszak Mariola 6264
 Petsch Jan Chrystian 3009
 Petsch Wilhelm 2025
 Peuckert Willi-Erich 6327
 Pewnyj Petro 5236
 Pęczak Mirosław 2707, 10130
 Pęczacka-Falkowska Katarzyna 2801, 6333, 6839, 7080, 7081, 7082, 7083, 7706, 7707; tł. 6705; wyd. 6705, 7318, 7319
 Pękala Karol 4783
 Pękala Teresa 5008
 Pękala Urszula 9647, 10020; przedm. 10020; red. 10020
 Pękalska Marta 3492
 Pękalski Wojciech 7456
 Pękała Adam, przedm. 8827
 Pękowska Marzena 3203, 8437, 8573
 Pęksa Władysław 4521
 Pętlicka Wanda 920
 Pfaffius Maria zob. Skibniewska Maria
 Pfeiffer Edward 7341
 Pfützenreiter Franz 3030
 Philipp Krystyna 5860
 Pianowski Zbigniew 2524
 Piasecka Beata, tł. 6557
 Piasecka Justyna, współpr. 5339
 Piasecki Aleksander 1037
 Piasecki Andrzej 654
 Piasecki Bolesław 4592
 Piasecki Bronisław 9823
 Piasecki Marek 1523, 1523, 1583
 Piasecki Sergiusz 2974, 5861
 Piasecki Tomasz, red. 2294
 Piasecki Zdzisław 3401
 Piaseczno, pow. tczewski 4112, 4128, 4129, 4130, 4143
 Piaseczno, woj. mazowieckie 3647
 Piasek Wojciech 726, 785, 2824, 3007; przedm. 3007; red. 785, 2824, 3007
 Piasek Zbigniew S., red. 83
 Piaski zob. Czelaź
 Piaski, pow. gostyński 9030
 Piaski-Drużków, pow. brzeski, woj. małopolskie 5232
 Piaskowski Grzegorz 1145
 Piaskowski Łukasz, rec. 1481
 Piaskowski Roger 3590, 3789
 Piast 4735
 Piasta Aleksy 4903; oprac. 5079; wyd. 865, 8169
 Piastowie 559, 574, 704, 1143, 1286, 1922, 1943, 2085, 2241, 2940, 3573, 3734, 4140, 4460, 4709, 4977, 5292, 6250, 6434, 6437, 6444, 6450, 6468, 6478, 6479, 6480, 6492, 6512, 6526, 6530, 6531, 6568, 6576, 6593, 6600, 6604, 6608, 6663, 6666, 6844
 Piastów, pow. przuski 8168
 Piatigorsk, Rosja 2940
 Piątek Anna, rec. 8694
 Piątek Grzegorz 1024, 9824
 Piątek Łukasz 2249
 Piątek Stanisław 5862
 Piątek-Skórnióg Elżbieta 6264
 Piątkowiec, pow. mielecki 6274
 Piątkowska Anna, współpr. 8880
 Piątkowska Jadwiga, wyd. 3894, 9362
 Piątkowska Maja 4532
 Piątkowska Renata, rec. 3521
 Piątkowska-Małecka Joanna 3832, 6389
 Piątkowski Franciszek 3894, 9362
 Piątkowski Sebastian 1357, 4743, 9148, 9162, 9234; wyd. 8895
 Picasso Pablo 9403
 Piccin Matteo 7803
 Piccirillo Michele 5209
 Pichlińska Katarzyna 1553
 Pickhan Gertrud 4665
 Pidlypczak-Majerowicz Maria 3453
 Piech Zenon, oprac. 1301
 Piech-Zajczkowska Anna 4380
 Piecha-van Schagen Beata 4928, 4976, 7804, 8574; red. 4928
 Piechocka-Kłos Maria 4936
 Piechota Grażyna 7084
 Piechota Magdalena, red. 10150
 Piechota Marek 5742, 5743
 Piechota Regina 5863
 Piechota Zbigniew Benigny 5207
 Piechowice, pow. karkonoski 6275
 Piechowska-Ciechomska Hanna 5864
 Piecuch Ewelina 3162
 Piecyk Stanisław 9363
 Pieczara Jakub, przedm. 2834; red. 2834
 Pieczara Marta 3681, 3682
 Pieczęcie królów i królowych 1855
 Pieczonka-Giec Diana 3416
 Pieczyński Maciej 2617
 Piegoń Maciej 2446, 2447
 Piekalski Jerzy 1933; przedm. 3020; red. 3020
 Piekara Jędrzej 3317
 Piekarczyk Dorota 3269
 Piekarczyk Marek 5232
 Piekarczyk Paweł 5960
 Piekarniak Aleksandra 3320
 Piekarska Agnieszka 9825, 9826
 Piekarska Anna, red. 5202
 Piekarska Anna Karolina, wyd. 9306
 Piekarska Justyna 3790
 Piekarski Adam 2280
 Piekarski Ireneusz 3346
 Piekarski Michał 3980, 8615
 Piekarski Stanisław 8575
 Piekarski Tomasz 807, 867, 5854, 6279, 9827; red. 191, 6279
 Piekaruś Daniel 5089, 8280
 Piekary, pow. krakowski 4987
 Piekary Śląskie, woj. śląskie 4928, 9500; Brzeziny Śląskie 8530; Dąbrówka Wielka 4030
 Piekarz Artur 9153
 Piekarz Karolina 8535
 Piekienik, pow. nowotarski 7031, 7939
 Piekutowska-Folga Mariola 4138
 Piela Piotr, wyd. 8820
 Pielacińska Nina 5733
 Pielak Tomasz 3981
 Pielas Jacek 5233, 6963, 7085, 7086, 7226
 Pielgrzymka, pow. złotoryjski 1503
 Pielgrzymowski Eliasz 7154
 Pielka Mateusz 8576, 8577
 Pieniazek Wojciech 8616
 Pieniędzy Aneta 2524, 5798; tł. 2222; wyd. 2222
 Pieniżyna Janina 9364; il. 9364; wyd. 8057
 Pieniżkowo, pow. tczewski 3821
 Pieniężno, pow. braniewski 946
 Pieniny 197, 2026, 2105, 4357, 4818, 6331, 7518, 8406
 Pienkos Angela T., rec. 378
 Pienkos Donald E., rec. 5423
 Pienkowska-Borusewicz Alina 5865
 Pień, pow. bydgoski 2069
 Pieńczak Agnieszka 2152
 Pieńkowski Aleksander 9066
 Pieńkowski Andrzej 34
 Pieńkowski Maciej A. 7069
 Pieńkowski Michał 3898
 Pieńsk, pow. zgorzelecki 6276
 Pieprzyk Hugolin Franciszek 5207, 5208

- Pieracki Bronisław 8059
 Pieracki Kazimierz Lucjan 5866
 Pieronkiewicz-Pieczko Krystyna 4976
 Pieróg Elżbieta 5649
 Pieróg Ireneusz 5428
 Pierszchajło Irena 2948
 Pierszchajlowie, rodzina 2948
 Piersciński Wojciech 4617
 Pierwsza krucjata 2493
 Pierwsze tygodnie niepodległości 8120
 Pierzchała Marek, red. 1419
 Pierzga Władysław 4381
 Piestrzeniewicz Anna 1158, 5782, 6599
 Pieszycy, pow. dzierzoniowski 9653
 Pieśni ruskie zebrane z rękopisów Biblioteki Narodowej 6745
 Pieter Józef 3143, 5867
 Pietkiewicz Edward Rudolf 4168
 Pietkiewicz Krzysztof 2806
 Pietkiewicz Rajmund 2370
 Pietranik Monika 4985
 Pietras-Eichberger Marta 2734
 Pietrasiewicz Tomasz, red. 1592
 Pietrasik Kamil 10125
 Pietraszewska Anna 9365
 Pietraszewski Marcin 4050
 Pietraszkiewicz Franciszek Ksawery 3365
 Pietraszkiewicz Henryk 5143
 Pietraszkiewicz Hieronim 5868
 Pietraszkiewicz Jadwiga 5200
 Pietraszko-Warchałowska Monika 1229
 Pietron Katarzyna 3142, 6073
 Pietrowicz Aleksandra 9100
 Pietrowski Michał, red. 5281
 Pietruch-Reizes Diana 3017
 Pietrucka Katarzyna, oprac. 1380; red. 1380
 Pietruczuk Maria zob. Maria Pietruczuk, św.
 Pietruska-Szarska Oktawia 5048
 Pietruski Stanisław 5048
 Pietruszka Marek 5535
 Pietruszka Marta 2281
 Pietruszko Marta 1250
 Pietrygała Robert 4708
 Pietryka Wojciech 3183
 Pietrzak Agnieszka 4713
 Pietrzak Jacek 3163, 4995, 5236
 Pietrzak Jan 10130
 Pietrzak Jarosław 4982, 5019, 6836, 6839, 7087
 Pietrzak Jerzy 4382, 8578, 9647
 Pietrzak Józef 9, 655, 1659; rec. 5049
 Pietrzak Leszek 9828
 Pietrzak Małgorzata 4383
 Pietrzak Marzena 4261
 Pietrzak Teresa 6180
 Pietrzak Włodzimierz 5869
 Pietrzek Dorota 8579; red. 277
 Pietrzyk Bartłomiej, t. 9118
 Pietrzyk Mirosław 9829
 Pietrzyk Paweł, przedm. 807, 865; red. 104
 Pietrzyk Wiktor 9143; oprac. 8170
 Pietrzyk Zdzisław 910, 4603, 4914; red. 116
 Pietrzyk-Reeves Dorota 7088
 Pietrzykowscy, rodzina 1803
 Pietrzykowski Jan 4904
 Pietrzykowski Zbigniew 4018
 Pięchowa Michalina, red. 9392
 Pięciak Krzysztof 5234, 8737, 9144
 Pięczykowska Maria 984
 Piękność twą widzę 1367
 Pięt Agata 3682
 Pięta Paweł 5693
 Pięta Wiesław, wyd. 4025
 Pięta Łukasz 4397
 Piętek Robert 2285
 Piętka Piotr 2911; red. 2911
 Piętka Radosław 2247
 Piętkowski Piotr 6600
 Piętnastowieczny kopiarz OF 80a z terenu państwa krzyżackiego 6432
 Pigoń Anna 3365, 7805, 7806, 7807, 8580, 8581; rec. 5570, 9390
 Pigoń Stanisław 3343, 7350
 Pihan-Kijasowa Alicja 3266, 3270; rec. 2784
 Pijaj Stanisław 7808
 Pijarzy 680, 3136, 3647, 4220, 7099, 8194
 Pik-Mirandola Franciszek zob. Mirandola Franciszek (właśc. F. Czcisław Pik)
 Pikula Jan 2095
 Pikulska-Radomska Anna 4495, 4536
 Pikulski Gaudenty 6824
 Pikula Anna 1010
 Pilarczyk Ewelina 3391; red. 3391
 Pilarczyk Krzysztof 2448, 2570
 Pilarczyk Piotr M. 4519; rec. 2588, 6762
 Pilarczyk Zbigniew 3164, 3165; przedm. 4727; red. 262, 4727, 5206
 Pilarek Bolesław, red. 5141
 Pilarska Izabela 5218; red. 5218
 Pilarski Paweł 777
 Pilarski Sebastian 4598, 5609; przedm. 9330; red. 4582; wyd. 9330
 Pilarski Zdzisław, fot. 1482
 Pilarz Barbara 6148
 Pilawa-Soroka Ewelina 8220
 Pilawa-Zelisławski Kazimierz 5870
 Pilch Anna 5449; red. 5449
 Pilch Jadwiga, oprac. 2128
 Pilch Jerzy 5871
 Pilch Józef (XIX w.) 7351
 Pilch Józef (1913–1995) 8159
 Pilch Tadeusz 3166, 10021
 Pilch-Nowakowska Xymena, wyd. 8018
 Pilchowice, pow. gliwicki 1524
 Pilchowice. Nasze dziedzictwo 1524
 Pilecycy, rodzina 5873
 Pilecka Elżbieta 3520
 Pilecki Jerzy M., posł. 8025
 Pilecki Krzysztof 5872
 Pilecki Witold 719, 5872, 5873, 8993
 Pilgerym Wawrzyniec 6538
 Pilica, lewy dopływ Wisły 4914, 7724; dorzecze 6372
 Pilica, pow. zawierciański 9082
 Pilich Maria 5235
 Pilich Przemysław 5235
 Pilski chór „Halka” na fotografiach 1591
 Pilskie województwo 9281
 Pilsztynowa Regina Salomea z Rusieckich 2824, 6895
 Pilwiszki, Litwa 7041
 Pilzno, pow. dębicki 7024
 Piła, woj. wielkopolskie 1342, 1591, 1950, 2025, 4028, 5424, 5899, 5905, 5961, 8818, 9095; region 1950
 Piłasiewicz Patryk 4684
 Piłat Stanisław 4084
 Piłat Teofil 5874
 Piłat-Zuzankiewicz Marta, red. 2796
 Piłatowicz Józef 3167, 7809; rec. 700, 7180, 8537; red. 5278
 Piłatowski Władysław 9366
 Piława Dolna, pow. dzierzoniowski 2139
 Piława Górna, pow. dzierzoniowski 6949, 9839
 Piłsudczycy i sanatorzy drugiego planu 5236
 Piłsudscy, rodzina 5015, 5249
 Piłsudski Bronisław 1429, 2096, 5875, 7352, 7709, 7287, 7352, 7353, 7845
 Piłsudski Józef 678, 719, 896, 1517, 1541, 1606, 3266, 3320, 3580, 4547, 4559, 4578, 4582, 4585, 4596, 4600, 4605, 4624, 4644, 4663, 4711, 4723, 5035, 5236, 5319, 5876, 5877, 5878, 5879, 5880, 5881, 5882, 6140, 7476, 7617, 7643, 8145, 8146, 8186, 8211, 8220, 8227, 8228, 8300, 8354, 8389, 8587, 8614, 8615, 8658, 8769
 Pindar, poeta grecki 2270
 Pindel Kazimierz 5309
 Pindera Agnieszka 5944; przedm. 5944
 Pinderska-Lech Jadwiga, red. 8958, 9207
 Pindór Mirosława 5002
 Pineau Gaston 2089
 Pinga, Rosja 7325
 Piniński Jerzy 62, 504, 4584; red. 122

- Piniński Leon 7497
Piniński Leon Jan 3445, 4536
Piniński Piotr 4584
Pinkus Max 3446
Pinkwart Maciej 5009, 5998, 6331, 7810
Piñola Albert Sánchez 4728
Pińczów, woj. świętokrzyskie 2841, 6277; region 1817
Pińsk, Białoruś 4708, 8224, 8961; region 7698
Pińska diecezja 2928
Pińska Katarzyna 4125
Pionierskie lata 1945–1950. 9367
Piontek Anna 6179
Piontek Heinz 3412
Piosik Łukasz 3258
Piotr, św. 2524, 6593
Piotr I Wielki, car 2593, 2594, 6757, 6963
Piotr Apostoł zob. Piotr, św.
Piotr Cudotwórca, św. 2545
Piotr z Rembielina 2803
Piotr z Sycylii zob. Piotr Cudotwórca, św.
Piotrkiewicz Romualda 1948
Piotrkowski Andrzej 2063
Piotrków Trybunański, woj. łódzkie 807, 865, 996, 2862, 2981, 3048, 3205, 4354, 4669, 5079, 5898, 6332, 7004, 8169, 8288, 8881; gubernia 4369, 7802, 8011; powiat 8288; region 3271, 8332, 8498
Piotrogród zob. Petersburg
Piotrowiak Dariusz 3406
Piotrowiak Miłosz, red. 8937
Piotrowiak-Junkiert Kinga 2735
Piotrowicz Dariusz 7811, 8617
Piotrowicz Grażyna 911
Piotrowicz Marian, pseud. Kometa 5883
Piotrowiczowa Maria 7924
Piotrowscy, rodzina 5237
Piotrowska Alicja 4353
Piotrowska Anna G. 9145
Piotrowska Danuta 4068; oprac. 4068
Piotrowska Katarzyna 2812
Piotrowska Magdalena 3895, 3946, 4070, 6407
Piotrowska Małgorzata 996
Piotrowska Monika 8582
Piotrowska Paulina 4861
Piotrowska-Kiełb Anna, przedm. 6340; red. 6340
Piotrowska-Marchewa Monika 8583
Piotrowski Andrzej 1857
Piotrowski Dariusz 4526
Piotrowski Grzegorz 9830
Piotrowski Jacek 5236, 7812, 8636
Piotrowski Jan 5884
Piotrowski Jerzy, wyd. 6695, 6768, 6769
Piotrowski Józef 8449
Piotrowski Marcin 2817, 2825
Piotrowski Paweł 8584, 10126
Piotrowski Robert 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 3319, 4244
Piotrowski Ryszard 2681
Piotrowski Tadeusz 5237, 5237
Piotrowski Walerian 1839, 3168, 4384, 4385, 5928, 7813, 8585, 9831; red. 205
Piotrowski Wojciech 2024; red. 2024
Piotrów, pow. poddębicki 6412
Piórecki Narcyz, red. 2959
Piórek Marian 4386
Pióro Jarosław 1375
Piramidowicz Dorota 678, 3761
Piramowicz Waldemar 2958
Pireneje 2824
Pirianowicz Karolina 4617
Pirig Ruslan Ākovič 8658
Pisarek Adam 4995; przedm. 4995; red. 4995
Pisarski Grzegorz 5238, 5885, 9146
Pisarsowski Jan 6834
Piska Puszcza 5020
Piskała Kamil 4618, 7955; przedm. 4618, 7302; red. 4618, 5180; wyd. 7302
Piskała Magdalena 3386, 7089
Piskorski Jan Maria 2816
Piskorski Paweł 10127
Piskorz Jan 4928
Piskorz-Branekowa Elżbieta 2131
Piskun Valentina 8586
Piskurewicz Jan 417, 8615
Pisowicz Andrzej 2340
Pistulka Karol 7804
Pisulińska Joanna 656; wyd. 7272
Pisuliński Jan 4560, 4644, 8587, 9832, 9833; red. 8145; wyd. 8051, 8146
Pisz Aniela 5342
Pisz Józef 5342
Piszcz, Czechy 4938
Piszcz Edmund 4905
Piszczatowska Marta 4745
Piszczek Elwira, red. 3319
Pitak-Piaskowska Barbara 3897
Pitassio Francesco, red. 3896
Pitoń Sebastian 4666
Pitrus Andrzej 3887
Pius X, papież i św. 4750
Pius XI, papież 2359, 2649, 4648, 4890, 8738
Piwo Robert 5137
Piwniczna-Zdrój, pow. nowosądecki; parafia 4852
Piwnik Marcin, red. 1613
Piwocka Magdalena 1525, 3591
Piwoński Paweł 2282
Piwowar Janusz 5832, 9147
Pizan Christine de 5292
Pizun Zdzisław 2814, 4387; red. 2814
Pjongjang 9599
Plackowski Waław Marceci 5236
Placówka 8121
Placówka Algier 8882
Plata-Nalborski Karol 4625
Platen Dubisław Fryderyk von 6703
Plater Emilia 7409
Plater Władysław 4603
Plater-Zyberkówna Cecylia 7614
Platt Dobrosława 983
Plebiscyt 1920. 1332
Plėčkaitis Vytautas 4547
Plesniński Karol, rec. 4357
Pleskot Patryk 464, 657, 2775, 4517, 5239, 5817, 9439, 9757, 9834, 9835, 9906; przedm. 4517, 9318; red. 4517; wyd. 9318
Pless Daisy von zob. Hochberg von Pless Mary-Theresia Olivia
Pleszczyński Andrzej 658, 659, 2534, 2549, 6478, 6479, 6604, 6608
Pleszew, woj. wielkopolskie 6278
Pleszyski Jerzy 1526
Pleśniak Kazimierz 3045
Pleśniarowicz Krzysztof 3343, 5613
Plewa Jerzy 1527
Plewczyński Marek 7207
Plewińska-Smidowiczowa Zofia 7302
Plewiński Wojciech 1310, 1310
Plewka Katarzyna 807
Plisiecki Piotr 4836
Pliszka Bogdan 4446
Pliszka Jadwiga 2148
Ploch Gregor 7090
Plohj Sergij Mikołajowič 585
Plucińska Dorota 5013
Pluciński Jan 7354
Plumińska-Mieloch Anita 744, 752
Pluskowski Aleksander 6601; red. 2803
Pluszak Zbigniew 3975
Pluta Aleksandra 2820
Pluta Wilhelm 9878
Pluta-Saladra Edyta 4460, 4806, 4982, 6602
Plutarch z Cheronai 2318, 4258
Plutecka Katarzyna 7814
Płachciński Krzysztof 2810, 7538, 7815, 7816
Płachecki Jarosław, red. 1529
Płaczek Janusz 3048
Płaj 190
Płaneta Paweł, red. 3503
Płaszczynska-Herman Katarzyna 3461
Płaszewko, pow. słupski 2025
Płaszów zob. Kraków
Płatek Daniel 2283
Płatek Stanisław Józef 4940
Pławuszewski Piotr, współpr. 10130
Płaza Dominik Kacper 2065
Płaza Kazimierz 5240
Płazowie, rodzina 5240
Płazewska Irena 5310
Płock, woj. mazowieckie 180, 191, 241, 360, 361, 362, 363, 364, 365,

- 366, 367, 368, 369, 370, 399, 502, 680, 783, 807, 816, 866, 867, 868, 947, 984, 1145, 1343, 1344, 1345, 1471, 1857, 1955, 1956, 1992, 2856, 2864, 2991, 3083, 3120, 3121, 3196, 3456, 3484, 3486, 3582, 3647, 3709, 3831, 4247, 4249, 4250, 4251, 4806, 4844, 5099, 5107, 5656, 5832, 5854, 5938, 6075, 6279, 6563, 6589, 6979, 7302, 7303, 7366, 7381, 7536, 7554, 8062, 8085, 8217, 8255, 8310, 8313, 8330, 8368, 8468, 8475, 8659, 8660, 9038, 9147, 9197, 9420, 9486, 9827, 9903, 9972, 10133, 10141, 10143, 10147; getto 8085; gubernia 7944; powiat 1822, 4186, 4401, 9491, 9571; region 7941, 8253, 8504, 9119; Trzepowo 5520
- Płocki Rocznik Archiwalno-Historyczny* 191
- Płockie województwo 6861
- Płodowski Waclaw 5886
- Plomyzec* 9586
- Plomyk* 4590, 7427
- Płonka, pow. krasnostawski 1760
- Płonka Jacek 4069
- Płonka Józef 5887
- Płonka Tomasz 2025, 3020
- Płonka Waclaw Józef 4879
- Płonka-Bałus Katarzyna 3462
- Płonka-Syroka Bożena 543, 2077, 4258, 4259, 4260, 4352; przedm. 4260; red. 4258, 4259, 4260, 4352
- Płońsk, woj. mazowieckie 4756; powiat 3973, 9571
- Płońska Maryla 5888
- Płoński Dawid Jerzy 5889
- Płonska Janina 5187
- Płoski Edmund 4618
- Płoski Mirosław 3982
- Płoskie, pow. białostocki 2102
- Płoszaj Katarzyna 3143; red. 3143
- Płoszyński Władysław 9932
- Płoty, pow. gryficki 6336
- Płowy Damian 5241; wyd. 6703
- Pluciennik Monika 814; red. 1274
- Płudny, pow. radzyński 6280
- Pługiany, Litwa 7343
- Plużański Tadeusz M. 5959, 5960
- Płygawko Anna 3004
- Płyśka Jurij 6881
- Pływacz Teresa, oprac. 1496
- Pływaczewski Emil W. 9836
- Pniak Karol 5048
- Pniów, pow. gliwicki 6692
- Po jednej i drugiej stronie linii Ribbentrop–Mołotow 9148
- Po linii rewizjonizmu zachodniemieckiego 9837
- Po Wielkiej Wojnie 1012
- Po zwycięstwie 8122
- Pobedonoscev Konstantin Petrovič 3148
- Pobiednik Wielki, pow. krakowski 6208
- Pobitno zob. Rzeszów
- Pobłocki Hubert 5582
- Pobogowie, ród 1805
- Pobóg Waclaw 7389
- Pobóg-Lenartowicz Anna 1519, 4837, 4906, 5292, 5766, 6603, 7817
- Pobóg-Malinowski Władysław 5881
- Pobratyn Agnieszka 3416
- Pobuże 4339
- Pochwalska Lilianna 845; red. 846
- Pociask-Karteczka Joanna 6331; red. 6331
- Pociecha Józef 7818
- Pociechina Helena, red. 4944
- Początek Michał 5242, 5243, 5905
- Początko Marek 3683
- Poczdąm, Niemcy 4621, 9959; konferencja 2684
- Poczekajło Paweł 2828
- Poczobut Andrzej 4626
- Poczobut-Odlanicki Marcin 3170
- Pocztówka z przeszłości 1528
- Podbeskidzie 9075
- Podbielska Alicja 9748
- Podczaska Katarzyna 3592, 6348
- Poddebniak Jan 5890
- Podemska-Kałuża Anna 10130
- Podgajna Ewelina 8280
- Podgórecki Adam 4523
- Podgórska Anna 3057
- Podgórska Beata 3057
- Podgórska Radosława 5479
- Podgórski Marek 8279
- Podgórski Michał 2736
- Podgórz zob. Toruń
- Podgórska Renata 10104
- Podgórze zob. Kraków
- Podgrodzie, Ukraina 6738
- Podhajce, Ukraina 6738
- Podhalański Bogusław 3678, 3834; red. 3833
- Podhale 1188, 1429, 1430, 1642, 1998, 2097, 2109, 2135, 2138, 2142, 2159, 2177, 2902, 2911, 3365, 3670, 3970, 4084, 4425, 4998, 5493, 6331, 6381, 6562, 7500, 7663, 9813
- Podhorce, Ukraina 6790, 6967, 7064, 7315, 7794
- Podjaki Wojciech, red. 110
- Podkamień, Ukraina 6738
- Podkański Zdzisław 2131; współpr. 2131
- Podkarpacie 2011, 3343, 3406, 4169, 4951, 5121, 8682; Wschodnie 2814
- Podkarpackie województwo 4752
- Podkopał Jan 5891
- Podkowa Donata 3169
- Podkowa Leśna, pow. grodziski, woj. mazowieckie; Stawisko 1008
- Podkowińska Monika 8271
- Podkowski Marek 4541
- Podlasie 1008, 1038, 1521, 1684, 1981, 2131, 2802, 2824, 2878, 3137, 3266, 3283, 3364, 3479, 4289, 4655, 4809, 4881, 5036, 5278, 5659, 5959, 6068, 6918, 6919, 6920, 7193, 7444, 7619, 8886
- Podlaski Sławomir 2958
- Podlaskie województwo 120, 597, 1699, 4289
- Podlaszczak Janusz 6241
- Podlaski Łukasz 4070
- Podlecka Anna 2795
- Podlesie, pow. staszowski 6408
- Podlewska-Bem Małgorzata 2158
- Podlipniak Piotr 4148
- Podmostko-Kłos Adriana 3593
- Podobiński Daniel 3791
- Podole 679, 1680, 2826, 2948, 4086, 4218, 4737, 6379, 6410, 7516, 8617, 8786
- Podoliniec, Słowacja 680, 3136
- Podolska Joanna 9149; red. 5728, 8069
- Podolska Paulina 3406
- Podolski Aleksander 4736, 5711
- Podolskie województwo 1985, 7115
- Podosek Daniel 4101
- Podraza Stanisław 92
- Podróż z książką w rękę 4070
- Podróżnicy w Górach Olbrzymich 4089
- Podróżnik Hela, współpr. 8883
- Podróżnik Nachman 8883
- Podruczna Halina 8123
- Podruczni, rodzina 8123
- Podręczny Antoni 8123
- Podręczny Grzegorz 4712, 4728
- Podsiadło Magdalena 3887
- Podsiadło Rafał 9150
- Podsiadły Adam 5683, 6147; red. 5279
- Podsiedlik Nina 2812
- Podstawka Anna 3895, 5667
- Podstawka Marian 3011
- Podstawski Filip 10128
- Podtatrze 1218
- Podubny Bartosz 1733
- Podwierzbie, pow. garwoliński 3647
- Poelzig Hans 3827
- Pogan Antoni 6194
- Pogodzińska Dorota 6374
- Pogodziński Paweł 2025
- Pogonowski Stefan 5892
- Pogońska-Pol Magdalena 496, 4447, 4708; przedm. 4709; red. 4709

- Pogoria. 40 lat wiatru w żaglach 4388
- Pogorzela, pow. miński 3647
- Pogorzela, pow. gostyński 5241
- Pogorzelska Iwona 838
- Pogorzelska Joanna 9709
- Pogorzelski Wacław 4092
- Pogranicza. Miasto – wieś – religijność 2817
- Pogranicza archiwistyki 815
- Pogrom polski 8124
- Pogromy Żydów na ziemiach polskich 2872, 2873, 2874, 2875
- Pohl Ewa 4907
- Pohl Karl Heinrich 8588
- Pohoska Anna Ewa z Rzepeckich 7302
- Pohoski Jan 9234
- Pojaska Stanisław 4333
- Pojawska Karolina 5893
- Pojedyniec Jan 6264
- Poklewscy-Koziełłowie, rodzina 5086
- Poklewska-Koziełł Magdalena 1147, 6473
- Pokoj Jakub, red. 9475
- Pokojska Justyna 3087
- Pokora Andrzej 4522; red. 4522
- Pokora-Kalinowska Marzena 4583
- Pokorna-Ignatowicz Katarzyna 3498
- Pokorny Joachim 9713
- Pokorska-Ożóg Ewa 1734
- Pokorzyńska Elżbieta 8589
- Pokrątko-Szyska Paula 831; oprac. 5392
- Pokropiński Bogdan 4389, 8395
- Pokrzyńska Elżbieta 3373
- Pokrzyńska Magdalena, przedm. 2904; red. 2904
- Pokrzywa Magdalena 4413
- Pokrzywniak Józef Tomasz 5894
- Pokrzywy* 8211
- Poksińska Maria 6594
- Pol Wincenty 1005, 1128, 4998, 5895, 7696
- Pola wolności 9151
- Polacy i Bułgarzy – 100 lat dialogu 2818
- Polacy i ich duszpasterze we Francji 2937
- Polacy na Białorusi od powstania styczniowego do XXI w. 4626
- Polacy na Ukrainie 2786
- Polacy w Chicago 2938
- Polacy w Irkucku w XIX i XX w. 2939
- Polackówna Helena 4297
- Polaczok Aleksander 3983
- Polak Agnieszka 3009, 4767, 7819
- Polak Bogusław 1618, 4560, 4723, 8756; red. 5252
- Polak Grzegorz 4603, 5531
- Polak Jakub 3645
- Polak Jerzy 6299
- Polak Marian Romuald 1167, 1370
- Polak Michał 1618, 4723, 8756; przedm. 6043; red. 6043
- Polak w Afryce* 9122
- Polak Wojciech 4870, 5959, 9172, 9696; red. 4870
- Polak-Trajdos Ewa 1167, 1370
- Polakowski Marcin, red. 10154
- Polan Gregory J. 4857
- Poland. The power of images 1013
- Poland and artistic culture of Western Europe 5010
- Poland and Polin 2876
- Poland in 1944. 9152
- Poland in the eyes of neighbors 2819
- Poland, Pomerania and Their Neighbours' Shaping 6604
- Poland, Soviet Union, Russia 4627
- Polanko Atanazy Piotr 5208
- Polanowski Edward 348
- Polanów, pow. koszański 2025
- Polans'kij Ioann 5896, 5896
- Polanski Jan zob. Polans'kij Ioann
- Polaszek Andrzej 2370
- Polechoński Krzysztof 2797
- Polehov Sergej Vladimirovič 6605, 6606, 6607
- Polejowscy, rodzina 3531
- Polejowski Karol 996
- Polesie 1075, 2126, 4070, 4626, 4637, 5236, 7212, 7868, 8105, 8121, 8164, 8251, 8341, 8472, 8473, 8622, 8811, 8969
- Poleszak Ewa 963
- Poleszak Sławomir 9761
- Poletyłowice, rodzina 5244
- Poletyło Jacek 5244
- Poletyło Marcin, wyd. 8172
- Polewka Jan 5709
- Police, woj. zachodniopomorskie 8987; obóz Pölitz 9180; region 878
- Policko, pow. słpecki 2190
- Polikrates, tyran Samos 2424
- Polinski Aleksander 975, 1547
- Poliński Dariusz 2069, 2803, 4101; przedm. 2069; red. 2069
- Polish Americans 5245
- Polish Biographical Studies* 192
- Polish children's press 1824–1918. 7820
- Polish Collections in the Hoover Institution 379
- Polish house in Dublin. An illustrated chronicle 1529
- Polish popular science magazines from 1758 to 1939. 3505
- Polit Jakub 2368
- Politano Luisa 5554
- Politechnika Śląska – 75 lat tradycji 1530
- Politika* 2223, 2718
- Politowski Paweł 5495
- Polityka pamięci w literaturze polskiej 1660
- Polityka publiczna i jej wymiary 4628
- Polityka wewnętrzna 10128
- Polityto Katarzyna 912
- Polkowski Paweł Lech 2449; przedm. 1348; red. 1348
- Polkowski Tomasz 4873
- Polkowski Władysław 5897
- Pollak Seweryn 3394, 3395
- Pollakówna Joanna 5449
- Polok Magdalena 6297
- Polonia* 8961
- Polonia i Polacy za granicą 2940
- Polonia Maior Orientalis* 193
- Polonica emigracyjne 1326
- Polonizacja 8125
- Polonsky Antony, przedm. 2884
- Polonczyk-Moskał Elżbieta 2877
- Polscy kompozytorzy muzyki chóralnej 3984
- Polscy melioranci w Afryce 9368
- Polscy Żydzi dla Niepodległej 8590
- Polska. II wojna światowa 1971
- Polska XX wieku w świetle badań historycznych i społecznych 9840
- Polska 1944/45–1989* 194
- Polska dyplomacja w staraniach o pokój (1918–1939) 8591
- Polska i Brazylia – bliższe niż się wydaje 2820
- Polska i emigracja – wzmacnianie relacji 2941
- Polska i Niemcy 8592
- Polska i sąsiedzi na przestrzeni wieków 2821
- Polska informatyka 3012
- Polska krytyka teatralna XX w. 3895
- Polska Matką naszą 1371
- Polska Myśl Pedagogiczna* 494
- Polska na Emigracji 1318
- Polska Partia Robotnicza o księżach powiatu zgorzeleckiego 9369
- Polska – Pomorze – sąsiedzi 6608
- Polska Rzeczpospolita Ludowa 9838
- Polska – Stolica Apostoła 4629
- Polska w Europie Środkowo-Wschodniej 4630
- Polska w nowej rzeczywistości 9839
- Polska w oczach sąsiadów 10129
- Polska w piosence (1989–2019) 10130
- Polska w Unii Europejskiej 10131
- Polska Walcząca 9153
- Polska wobec południowych sąsiadów w Europie Środkowo-Wschodniej 4631
- Polska Zachodnia* 8961
- Polskę widzieli 1531
- Polski cud nad Bałtykiem 2787
- Polski rok 1918 w podręcznikach do nauczania historii 660
- Polski rok 1919 w podręcznikach do nauczania historii 661
- Polski słownik biograficzny 5043, 5044

- Polskie dokumenty dyplomatyczne 1919. 8126
- Polskie dokumenty dyplomatyczne 1980. 9370
- Polskie drogi do niepodległości 753
- Polskie drogi do wolności 5246
- Polskie podziemie w oczach wroga 8884
- Polskie tradycje ezoteryczne 5011
- Polskie wizje i oceny komunizmu 4632
- Polskie zmagania o niepodległość 4713
- Polsko-amerykańskie ślady współpracy 8127
- Polsko-czechosłowackie kontakty wojskowe 8128
- Polszczyzna wczoraj i dziś 3271
- Polyphonie des Holocaust 1661
- Polzin Bernard 9472
- Połapy, Ukraina 7379
- Poługa, Litwa 7482
- Połąc Marta 4413
- Połock, Białoruś 6722
- Połoczek-Prządka Łucja 6298
- Połomski Wojciech 4390
- Połonicki Bernard 7306
- Połowianuk Jan 3984
- Połowniak-Wawrzonek Dorota 3272
- Połtawa, Ukraina 4728; region 6778
- Połowicz-Bobak Marta 4489
- Połuński Aleksander Hilary 6752, 7003
- Południak Anna, rec. 815
- Południak Natalia 4333
- Południkiewicz Anna 2391
- Południowochoińskie Morze 4704
- Połoszejko Grażyna 1406, 5895
- Pomarzanowice, pow. poznański 8120
- Pomeranc Hania 5053
- Pomerania 9263
- Pomezania 4964, 6303, 6649, 7225
- Pomezńska diecezja 3596, 7225
- Pomian Julia 2827
- Pomian Krzysztof 508, 508, 544, 545, 3506
- Pomian-Makowiecka Maria Hanna zob. Makowiecka Maria Hanna
- Pomian-Srzednicki Stanisław 5898
- Pomiankiewicz Jacek, rec. 9418
- Pomianowski Piotr Zbigniew 7821, 7822
- Pomieczńska Róża, rec. 2790
- Pomierska Justyna 7321
- Pomiędzy Wschodem a Zachodem 2878
- Pomorania Antiqua 195
- Pomorska diecezja 5157
- Pomorski Jan 545, 546, 594, 3506; rec. 595
- Pomorskie województwo 3492, 5230, 5357, 6282, 6527, 8469
- Pomorzanie znani i nieznani... 5247, 5248
- Pomorzany, Ukraina 6738
- Pomorze 177, 195, 574, 778, 910, 911, 984, 1368, 1451, 1475, 1617, 1726, 1822, 1909, 1941, 1966, 1972, 2025, 2085, 2310, 2537, 2821, 3086, 3271, 3633, 3660, 3731, 4070, 4145, 4158, 4218, 4299, 4663, 4713, 4735, 4786, 4870, 4950, 5021, 5220, 5247, 5248, 5428, 5435, 5695, 6043, 6106, 6281, 6282, 6331, 6336, 6391, 6421, 6478, 6479, 6604, 6608, 6619, 6635, 6673, 7893, 8239, 8441, 8553, 8592, 8739, 8756, 8763, 8829, 8832, 9064, 9100, 9165, 9172, 9852, 9998; Gdańskie 440, 2977, 4235, 4726, 6282, 6371, 6636, 8097, 9100, 9165, 9234, 9490, 9590, 9842; księstwo 6667; Nadwiślańskie 1019; Północne 4947; Przednie 1979; Środkowe 2025, 2779, 6461, 10016; Wschodnie 2977, 4103, 4925, 4994; Zachodnie 453, 681, 2025, 2039, 2077, 2207, 2476, 2837, 2863, 3239, 3494, 4087, 4784, 4947, 4985, 6336, 6472, 6478, 6479, 9501, 9608, 9682, 9756, 9796, 9842, 9947, 10009; Zaodrzańskie 7090
- Pomostko-Kłos Adrianna 3593
- Pompeje, Włochy 2471, 5634
- Pomykacz Tomasz, red. 1352
- Pomysk Wielki, pow. bytowski 1260
- Ponarski Zenowiusz 5249
- Ponary zob. Wilno
- Poncino Adam 3647
- Poncino Tomasz 3647
- Ponętowski Jan 930
- Poniat Radosław 1962
- Poniatkowski Stanisław 3767
- Poniatowo, pow. żuromiński 6283
- Poniatowska Dionizja 7777
- Poniatowska Irena 3947
- Poniatowski Józef Antoni 7484, 7485, 7488
- Poniatowski Michał Jerzy 4342, 6746
- Poniatowski Piotr 2450
- Poniatowski Stanisław 1238
- Poniaty Wielkie, pow. pułtuski 1857
- Poniec, pow. gostyński 4473
- Poniemuń, Litwa 4196
- Poniewierka Tomasz 1915
- Poniewież, Litwa; powiat 8617
- Poniewozik Leszek 1949
- Poniński Antoni, red. 9399
- Ponkowie 2280
- Ponta Hans Joachim 2803
- Pop Iwan zob. Czarnohora
- Poppek Dariusz 382
- Poppek Joachim 7735, 7823
- Poppek Krzysztof 2618, 2619
- Poppek Mateusz 2058
- Popiel Jacek, przedm. 5253
- Popiel Krystyna, il. 1491; oprac. 1491; red. 1491
- Popiel Magdalena, red. 3398
- Popiel Marek 3086
- Popiel Teofil 7344
- Popiel Włodzimierz 7287
- Popielarczyk-Pałęga Anna 2942
- Popielarz Aleksander 6834, 7091
- Popielów zob. Rybnik
- Popiełuszko Jerzy zob. Jerzy Popiełuszko, bl.
- Popina, Białoruś 3761
- Popiński Krzysztof 2797, 9779
- Popiołek Bożena 6836, 6839, 7092; red. 4460, 4982, 6836
- Popko Janusz 3012
- Popławska Dorota 1283
- Popławska-Suś Aneta 2077
- Popławska-Walusiak Beata 5959
- Popławski Błażej 1407
- Popławski Bogdan 2003, 3792, 3793, 4908, 6609
- Popławski Jarosław Maciej 5363
- Popławski Józef 5899
- Popławy, pow. łosicki 8067
- Poporcie, Litwa 677
- Popow Grigorij Germanowicz 8593
- Popowska Magda 3347
- Popowska Olga 5900
- Popowski Waclaw Jan, tl. 8866
- Poppe Andrzej 5901, 5902, 5903
- Poprad, prawy dopływ Dunajca 2136, 3265
- Poprawa Adam 10130
- Poprzeczka Maria 3545
- Popular cinemas in East Central Europe 3896
- Porada Zbigniew 3186
- Porayski-Pomsta Józef 3017
- Poraziński Jarosław 2824
- Poręba, pow. pszczyński 6298
- Poręba, pow. zawierciański 1739, 4476
- Poręba Andrzej 4909
- Porębek zob. Filipówka
- Porębowicz Edward 6961, 6961
- Porębski Mieczysław 5904
- Porozów, Białoruś 7298
- Porto Alegre, Brazylia 2820
- Portret trumienny 3593
- Portrety legniczan 5250
- Portrety wielkich leśzczyznian 1320
- Portugalia 2252, 2275, 2706, 2940, 7756, 9998
- Porucznik Maria 3623
- Porycki Janusz 1682, 1735, 4391, 6035, 9154; współpr. 113
- Poryw obywatelski 8129

- Porzucek Natalia 7824
Posel Ewangelicki 7290
 Posern-Zieliński Aleksander 3004
 Posiadała-Tarka Ewa Hanna 1099
 Poška Dionizas zob. Paszkiewicz
 Dionizy
 Poskuta-Włodek Diana 7569
 Posłańcy 8130
 Posłuszny Łukasz 1649
 Posmykiewicz Grażyna 5200
 Posmysz Zofia 9371
 Posner Gerald 1217
 Posohov Sergij İva 1840
 Pospieszna Barbara 3633, 4149
 Pospieszny Kazimierz 3794
 Pospiszil Agnieszka, red. 3622
 Pospiszyl Kazimierz 4619
 Posselt Normen 1285, 6608
 Possevino Antonio 6944
 Postolin, pow. milicki; Karmin
 6372
 Postołowicz Leszek 1532
 Posturzyńska-Bosko Małgorzata
 5292
 Posyłek Joanna, tł. 5629
 Poszli w bój bez broni 7355
 Pośpiech Remigiusz 3946
 Pośpiechowa Leokadia 3401
 Poświata Bartosz 3013, 9841
 Potaczek Joanna 8590
 Potamon z Mityleny 2445
 Potapowa Lidia 2939
 Potašenko Grigorij 3453
 Potemski Tadeusz 5004
 Poterek Roman 4227
 Potkaj Tomasz 1310
 Potkański Waldemar 4618
 Potkowski Edward 6610
 Potocka Alicja 947
 Potocka Anna Dorota 677, 1736
 Potocka Ewa 2083
 Potocka Ludwika Mechtylda
 z Ostrowskich 5221
 Potocka Maria Anna 1303, 1310,
 1315; red. 1310, 1661
 Potocka Paulina 4160
 Potocki Jakub 8570
 Potocki Jan 3351, 5017
 Potocki Józef Alfred 2300
 Potocki Józef Karol 7287
 Potocki Stanisław Kostka 6822
 Potocki Wacław 2824, 3350, 3401,
 3406, 6911, 7175
 Potoczna Małgorzata 2088
 Potok zob. Potoki
 Potoki, pow. tomaszowski, woj.
 lubelskie; Potok 2814
 Potomska Renata 1048
 Potoniec Bogdan 4392, 4393
 Potrac Radosław J. 8260
 Potulice, pow. nakielski 8990;
 obóz 8800
 Potykanowicz-Suda Lidia 9517
 Potyrała Aleksander 8535
 Poulenc Francis 4000
 Pourville, Francja 1008
 Powell Irena 5251, 5251
 Power of taste 7093
 Powiat łańcucki wczoraj i dziś 6245
 Powiat sandomierski. Znaki pamięci
 1613
 Powiat Sępoleński 1920–2020. 6310
 Powiat zamojski. The Zamość Co-
 untys 1533
 Powirska Dorota 1272; tł. 1272
 Powirski Paweł 996
 Powiśle zob. Warszawa
 Powiśle 10, 1371, 4994, 5747,
 6199, 8265, 8317, 8434, 8435;
 Dolne 6371
 Powroty. Anna Kamińska 1327
 Powrót do Macierzy? 9842
 Powstania śląskie 727
 Powstania śląskie i plebiscyt gómo-
 śląski 5012
 Powstańcy wielkopolscy 5252
 Poza kadrem 1592
 Poznanie 4794
 Poznań 137, 139, 383, 422, 423,
 436, 506, 512, 587, 607, 778, 807,
 869, 870, 910, 948, 996, 1005,
 1008, 1010, 1013, 1019, 1146,
 1147, 1148, 1346, 1347, 1348,
 1349, 1350, 1351, 1502, 1589,
 1605, 1915, 1943, 1999, 2052,
 2068, 2270, 2292, 2788, 2815,
 2818, 2831, 2895, 2940, 2958,
 2971, 2997, 3003, 3004, 3017,
 3026, 3084, 3097, 3099, 3139,
 3164, 3171, 3186, 3190, 3203,
 3209, 3235, 3382, 3421, 3445,
 3472, 3593, 3633, 3663, 3682,
 3727, 3730, 3735, 3763, 3833,
 4059, 4183, 4214, 4328, 4352,
 4374, 4575, 4615, 4665, 4725,
 4727, 4971, 5076, 5206, 5208,
 5390, 5735, 5834, 5884, 5951,
 6079, 6448, 6531, 6576, 6904,
 7049, 7050, 7114, 7266, 7342,
 7376, 7421, 7480, 7542, 7882,
 8014, 8075, 8093, 8143, 8144,
 8207, 8211, 8216, 8238, 8261,
 8274, 8325, 8362, 8422, 8546,
 8552, 8649, 8712, 8803, 8983,
 9588, 9620, 9656, 9671, 9745,
 9767, 9933, 9948, 9980, 10009;
 Kiekrz 4416; Ostrów Tum-
 ski 2241; powiat 1699; region
 3165, 8441; Wielkie Księstwo
 3660, 7266, 7585, 7705
 Poznańska archidiecezja
 7826, 8542
 Poznańska diecezja 6448,
 6449, 6511
 Poznańskie województwo
 2826, 6953, 8596
 Poznówice, pow. strzelecki 6284;
 parafia 6284
 Pozorski Kamil 8594
 Pozostałości krzyża 2493
 Poźniak Grzegorz 3985, 9372
 Półczno, pow. bytowski 1260
 Półciwiarzek Dariusz 8595
 Północne Morze 4061
 Prabucki Marek 4394
Praca Kobiet 9762
Praca Ręczna w Szkole 8462
 Prace dr. hab. plk. dypl. Tadeusza
 Rawskiego 65
Prace Historyczne 196
Prace Pienińskie 197
 Prach Bogdan 5896
 Praczyk Małgorzata 547, 1929
 Praga zob. Warszawa
 Praga 412, 796, 1331, 2295,
 2729, 2776, 2815, 2824, 2940,
 4837, 4850, 5010, 6024,
 6536, 6642, 6659, 7061, 7126,
 7932
 Pragenus Jan 6855
 Pragier Adam 7356
 Prajs Justyna, wyd. 8107
 Prajsnar Józef 6229
 Prałat Emilian 3795, 3796
 Pranešimas Lietuvos kanclerui 6747
 Pranke Michał, red. 2707
 Prarat Maciej, przedm. 1726; red.
 1726
 Prasał Andrzej 3986, 3987
 Prašmantaitė Aldona 3170, 4910,
 7825
 Praszka, pow. oleski 433, 1149,
 1150, 3700, 5594, 5750, 7245,
 7246, 8318, 8344, 8567, 8736;
 gmina 4435
 Praškiewicz Szczepan Tadeusz 1841
 Prattelli Alberto 3676
 Praussowa Zofia 4596
 Prawa kobiet dawniej i dziś 2085
Pravda 8592
 Prawda – dobro – piękno 3171
 Prawdzic-Szczawińska Małgorzata
 9373
 Praweńska-Skrzypek Grażyna 4413
 Prawo i czas 4522
 Prawo konstytucyjne II Rzeczypos-
 politej 8131
 Prązuch Wojciech 2912; red. 2912
 Prądnik Korzkiewski, pow.
 krakowski 6285
 Prądyński Ludwik 9385
 Preidl Wojciech 4243, 4395, 4396,
 4476, 7991
 Preisner-Stokłosa Małgorzata, red.
 1435
 Preizner Joanna 2083, 2276
 Prejs Roland 29, 2939, 4784, 4836,
 4879, 7826; oprac. 29
 Prekerowa Teresa 9155
 Premonstratensi zob. Norbertanie
 Prenger Kevin 9156
 Prenzlau, Niemcy; obóz 8812
 Presnarowicz Sławomir 2802
 Prewencka Karolina, współpr. 3874
Pręgiierz Poznański 8211

- Prętki Krzysztof 3074, 4260, 4352, 10132; red. 3074
- Prętkiewicz Ignacy 5905
- Prichystal Antonín 6384
- Priebe Dobrochna 5906
- Primke Robert 9157
- Prinke Andrzej 2977
- Pro Lusatia* 198
- Pro memoria. Profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego 5253
- Pro memoria Zofia Janukowicz-Poblocka 5582
- Problem bogactwa i ubóstwa 4397
- Problem doboru jednostek odniesienia przestrzennego 7827
- Prochaska Antoni 7357
- Prochaska Maciej 4000
- Prochowice, pow. legnicki 1872, 6554
- Prochwicz Jerzy 3048, 4743, 5504; oprac. 1448
- Prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski 509
- Profesor Adela Styczyńska 6003
- Profesor Anna Kossowska 5663
- Profesor Jadwiga Kołodziejska 3463
- Profesor Janusz Maciej Hereźniak 5556
- Profesor Józef Węglarz 6079
- Profesor Stanisław Ochęduszek 5836
- Profesor Stanisław Tabaczyński 662
- Profesor Waldemar Żebrowski 510
- Profesor Władysław Grodziński 5536
- Profitkier Rywka 4459
- Proharai Andrzej 663
- Projekt badawczy „Wytuczno” 4714
- Prokocim zob. Kraków
- Prokop Adam Ryszard, rec. 6428
- Prokop Krzysztof Rafał 5254, 7094, 7095; oprac. 42
- Prokop Zbigniew, oprac. 6124
- Prokop-Janiec Eugenia 1662, 2853, 3364; rec. 3342
- Prokopczuk-Runowska Izabela 1197
- Prokopiak-Lewandowska Anna 6611
- Prokopiak Aleksander 4071
- Prokopowicz Magdalena 5554
- Proksa Michał 3797
- Prométhée* 4660
- Promińska Katarzyna 8535
- Promnitzowie, ród 6299
- Proniewski Andrzej, red. 3050
- Propola Krystian 2737
- Prosnak-Tyszką Maria 4911
- Prostak Rafał 2620
- Prosto z Mostu* 8394
- Prośby o łaskę 8132
- Protection on the cordon section on the border 8133
- Protokoły posiedzeń Rady Ministrów 8134
- Protokoły posiedzeń Senatu Uniwersytetu Poznańskiego 2788
- Protokoły Rady Gminy Bystra 7358
- Protokoły Rady Miejskiej Przedborza 7359
- Protokół i rejestry kancelarii szwedzkiej 6748
- Proust Marcel 2570
- Providencia, wyspa na Morzu Karaibskim 2239
- Próchniakowski Łukasz 7244
- Próchnicki Włodzimierz, red. 3366
- Próchnik Józef 8473
- Pruczkowski Ryszard Jerzy 5227
- Prućnik, pow. jarosławski 1010
- Prućnik, woj. opolskie 3446, 6286
- Prus Bolesław 1660, 3148, 3373, 3385, 4070
- Prus Grzegorz 4940
- Prus Konstanty 8135
- Prusak Marian 5961
- Prusinowice, pow. zduńskowolski 4426
- Prusinowski Aleksy 8000
- Prusinowski Józef 8136, 8137
- Prusowie 199, 308, 570, 624, 2001, 2803, 5395, 6467, 6608, 6650
- Prusy 435, 586, 633, 810, 887, 1331, 1726, 1775, 2206, 2215, 2260, 2266, 2284, 2310, 2314, 2346, 2487, 2517, 2543, 2551, 2556, 2583, 2588, 2595, 2803, 2824, 3122, 3302, 3344, 3528, 3596, 3597, 3630, 3821, 3852, 4067, 4229, 4471, 4603, 4609, 4668, 4735, 4778, 4876, 4901, 4965, 4977, 6201, 6250, 6263, 6310, 6333, 6436, 6484, 6491, 6510, 6527, 6539, 6545, 6549, 6555, 6577, 6601, 6624, 6635, 6650, 6703, 6743, 6771, 6772, 7010, 7100, 7291, 7461, 7541, 7510, 7561, 7570, 7579, 7585, 7654, 7758, 7973, 7977, 7989, 8039, 8222, 8383, 8443; Górne 6543; Królewskie 1892, 2824, 4299, 4507, 4516, 4541, 5002, 6202, 6775, 7195; Krzyżackie 2478, 5219, 6253; Książęce 2260, 2803, 4516, 5219, 6253, 7069, 7221; Nowowschodnie 887, 7579; Wschodnie 945, 954, 1338, 1644, 1983, 2710, 3660, 3735, 4379, 4555, 5220, 6253, 7457, 7695, 7770, 8436, 8514, 8535, 8758; zabór 3135, 3492, 4397, 4516, 5064, 6084, 7438, 7637, 7744, 7995, 8431; Zachodnie 1726, 3660, 6282, 7113, 7741, 7770
- Prusy w Rzeszy Niemieckiej 2284
- Pruszkowska-Sokalla Katarzyna, współpr. 8880
- Pruszków, woj. mazowieckie 2856, 6287, 6288, 7389, 8077, 8138; obóz 8079, 8869; region 7389; Żbików 7389
- Pruszków. Księga protokołów Rady Miejskiej 8138
- Pruthenia* 199
- Pryczkowski Eugeniusz 4633, 5795
- Przykaszczuk Michał 5749
- Prymak-Sawic Agnieszka 5667, 7828
- Prymaka-Oniszk Aneta 3364
- Pryt Paweł 5472
- Pryzwan Mariola, oprac. 5900
- Przasnysz, woj. mazowieckie 3647, 3765, 6861; powiat 10009
- Prządka Łucja 6297, 6298
- Przebinda Grzegorz 3317; red. 3317, 3343
- Przech Rafał 1760
- Przechlewo, pow. człuchowski 4954; parafia 4954; region 4954
- Przechrza Ewa 4136; red. 4136
- Przezień ich nie zostawie 5255
- Przeciszów, pow. oświęcimski 5611
- Przecznó, pow. toruński 2782
- Przed Grunwaldem 6433
- Przed-tekstowy świat 3372
- Przedbórz, pow. radomszczański 7045, 7311, 7359; Widoma 6289
- Przedmość, pow. oleski 7977, 9091
- Przedpełski Borys 10133
- Przedpełski Tomasz, wyd. 8151
- Przedwojenna Polska w liczbach 2194
- Przedwojenny obraz Bolesławca 1534
- Przegaliński Andrzej 1500, 7829, 7830
- Przegietka Marcin 9148, 9158; przedm. 9148; red. 9148
- Przegląd Archiwalno-Historyczny* 200
- Przegląd Historyczno-Wojskowy* 614
- Przegląd Historyczny* 201
- Przegląd Narodowy* 4617
- Przegląd Nauk Historycznych* 202
- Przegląd nowości regionalnych Czytelnicy Zbiorów o Krakowie 17
- Przegląd Odlewniczy* 8855
- Przegląd Powszechny* 8393
- Przegląd Środkowo-Wschodni* 203
- Przegląd Tygodniowy* 3373
- Przegląd Weterynaryjny* 4197
- Przegląd Wschodni* 204
- Przegląd Zachniopomorski* 78
- Przegon Wojciech 1737
- Przekonać, pozyskać, skłonić 4634
- Przekrój* 1310, 9408, 9749
- Przekształcenia lokalnego środowiska przyrodniczego 6612
- Przełęk, pow. działowski 3707
- Przemęt, pow. wolsztyński 5085; region 5085
- Przemiany demokratyczne w Europie Środkowo-Wschodniej 10134
- Przemiany dyskursu emancypacyjnego kobiet 3373, 5013
- Przemiany kulturowe w Afryce 2285

- Przemiany modernizacyjne w Drugiej Rzeczypospolitej 8596
- Przemiany w poglądach na rzecz pamięci narodowej 1663
- Przemków, pow. polkowicki 3974
- Przemoc, konflikt, wojna 2059
- Przemyska archidiecezja 4752, 4821
- Przemyska diecezja 3406, 4752, 4821, 7960, 9843
- Przemyskie Pogórze 6290
- Przemyskie województwo 9792
- Przemysł Ottokar II, król Czech 4738
- Przemysł Szklarski 9433
- Przemysław I Noszak, ks. cieszyński 6596
- Przemysław, woj. podkarpackie 807, 816, 871, 1352, 1353, 1354, 1733, 2026, 2801, 3406, 3455, 4362, 4632, 4644, 4951, 5139, 7165, 7447, 7773, 7956; getto 8918; region 7165; Zasanie 3088
- Przemysławany, Ukraina 6738
- Przemyslidzi 6531, 6593
- Przeniosło Małgorzata 3014, 8597
- Przeniosło Marek 7643
- Przepadło Wiesław 9843
- Przeperski Michał 1772, 4517, 4632, 9482, 9796; rec. 9766; red. 2826, 9782
- Przepiórka Andrzej Grzegorz, wyd. 6702
- Przeracki Jerzy, rec. 5219
- Przeremska Violetta 7831
- Przerembski Zbigniew Jerzy 2159, 2177; red. 2177
- Przerwa Henryk, wyd. 8872
- Przerwa Tomasz 664, 1010, 4072, 4073, 4398, 9159; rec. 6275; red. 269
- Przerwa-Tetmajer Kazimierz zob. Tetmajer Kazimierz
- Przerwa-Tetmajer Włodzimierz zob. Tetmajer Włodzimierz
- Przerwane biografie 8885
- Przesmycki Zenon, pseud. Miriam 1006, 7780
- Przestalski Andrzej 5432
- Przestrogi i nauki dla dzieci 6749
- Przestrzenie temporalne w pedagogice 3172
- Przetacznik Helena 5256
- Przetacznik Janusz 5256
- Przetacznikowie, rodzina 5256
- Przewodnik po cmentarzu i kościele pw. św. Stanisława BM w Skierniewiczach 3798
- Przewodnik po Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu 1160
- Przeworski, woj. podkarpackie 1561, 4770, 4952, 4955, 9361
- Przewoźnik Sylwia 9844
- Przewóz, pow. żarski; gmina 3749
- Przewrocka-Aderet Karolina 5255
- Przeźmark, pow. sztumski 3864
- Przeździecki Franciszek Antoni, pseud. Tolek 8886
- Przeździecki Henryk 4750
- Przeździecki Michał 6408
- Przędzel, pow. nizański 1352
- Przy boku króla Stanisława Leszczyńskiego 6750
- Przybecki Jerzy 1876
- Przyborowska Anna, red. 4723
- Przyborowska Maria 8139
- Przyborowski Kazimierz 6211
- Przyborowski Walery 3373, 7360
- Przyborski Adam 5257
- Przyboś Julian 5907
- Przyboś Kazimierz, przedm. 6708; wyd. 6708
- Przyboś Uta 5907
- Przybyciński Tomasz 4397
- Przybylak Michał 4735
- Przybylak Rajmund 3017
- Przybylscy, rodzina 5258
- Przybylska Joanna 763
- Przybylska Wanda 2928
- Przybylski Jacek 6786
- Przybylski Paweł 5896
- Przybylski Przemysław 4911
- Przybylski Tadeusz 5897
- Przybył Agnieszka 3020
- Przybył Eugeniusz 8887
- Przybył Maciej 2241; przedm. 2549; red. 2549
- Przybyła Marcin S., oprac. 45; red. 6372
- Przybyła Wiesław, red. 3215
- Przybyła-Dumin Agnieszka 4976; przedm. 4467; red. 229, 4467
- Przybyło Łukasz 9998
- Przybyło Marta 1523; red. 1523
- Przybyłowska Iwona 6223
- Przybyłowski Jan Kazimierz, red. 2955
- Przybysz Kazimierz 4596, 5369
- Przybysz-Nowak Ewa, red. 1450
- Przybysz-Stawska Magdalena 8205
- Przybyszew, pow. białobrzesci 4292
- Przybyszewska Alicja 910
- Przybyszewska Magdalena 4168, 5346
- Przybyszewska Maria 10135
- Przybyszewska-Jarmińska Barbara 5010, 7096, 7097; red. 5010
- Przybyszewski Stanisław 1572, 3454
- Przybyszewski Stanisław M. 8598; red. 7273; wyd. 7273
- Przybytek Paweł 7832, 8599
- Przybytek Piotr 8599
- Przygoda Krzysztof 4831
- Przygoda Wiesław 10160
- Przygodzice, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 1820, 7605
- Przygodzki Jacek 4541, 9107
- Przyjaciel Dzieci 3503, 7985, 7986
- Przyjaciel Ludu (Leszno) 7972
- Przyjaciel Młodzieży 7985
- Przyjaciółka 4406, 9530
- Przyjaźń 9550, 9796
- Przyłepa-Lewak Agata 4523
- Przylipek Wojciech 9845
- Przyłęcki Stanisław, przedm. 6743; wyd. 6743
- Przyłęk, pow. kolbuszowski 6291
- Przyłuski Bronisław Jan 5908
- Przymorska-Sztuczka Magdalena 6424
- Przymusiński Franciszek 3930
- Przymusiński Kazimierz 8888
- Przymuszała Lidia 2160, 2173, 4238, 4976; red. 4976
- Przytkowscy, rodzina 5332
- Przytkowski Tadeusz Konrad 1926
- Przyroda Piły 1950
- Przystasz Danuta Antonina 5909
- Przysucha, woj. mazowieckie 3081, 6292, 6293; region 6292, 6293
- Przyszczykowski Kazimierz 5735
- Przytkowice, pow. wadowicki 6294
- Przywara Danuta 9393
- Przywódcy insurekcji kościuszkowskiej 1408
- Przywracanie, upamiętnianie, upowszechnianie 317
- Przyżycka Karolina, red. 1450
- Pstrągowa, pow. strzyżowski 6148
- Pstrusiński Henryk, pseud. Pik 8902
- Pstryga Alicja, red. 3271
- Psuja Marta 8889
- Pszczelnictwo 3482
- Pszczew, pow. międzyszycki 4665
- Pszczółkowski Adam Antoni 1822; polem. 1822
- Pszczółkowski Michał 679, 3633, 8600; przedm. 3633; red. 3633, 6333
- Pszczyna, woj. śląskie 1151, 1355, 1787, 4005, 5284, 6295, 6296, 6297, 6298, 6299, 6506, 7291; gmina 6296; powiat 5203, 6295; region 1292, 5203, 6295, 6296, 6298, 6299
- Ptacy i ludzie 5944
- Ptak Antoni 5910
- Ptak Barbara 3876
- Ptak Jan 2817, 4709, 4735, 6308
- Ptak Marian Józef 63, 4541
- Ptak Olga 1578
- Ptak Władysław 5911
- Ptak-Zołna Patrycja, oprac. 3041
- Ptaki Wrocławia 1951
- Ptakowski Jerzy 8890
- Ptasińska Małgorzata 4603, 6043; przedm. 4603; red. 4603
- Ptaszyk Wiesława 5258
- Ptaszyńska Eliza 678, 3634; red. 3634
- Ptaszyński Maciej, rec. 6994

- Ptaszyński Radosław 9842, 9846, 9982, 10104
- Ptolemeusz II Filadelfos, król Egiptu 2397
- Ptolemeusz 4160
- Publikacje pracowników Instytutu Historii Nauki PAN 43
- Puchalska Iwona 3946
- Puchalska Joanna 5451
- Puchalska Katarzyna, współpr. 5245
- Puchalska-Dąbrowska Bernadetta M. 7098; red. 3411
- Puchalski Jacek 3453; red. 277
- Puchalski Piotr, rec. 1637, 2829
- Puchała Achilles zob. Achilles Puchała, bl.
- Puchała Roch 5912
- Puchała Stanisław 4787
- Puchała-Rojek Karolina 1460; red. 1389
- Puchałka Jolanta 5913
- Puchowski Kazimierz 2824, 7099
- Puchstein Otto 5247
- Pucia Mariusz 7833
- Puciata-Pawłowska Jadwiga 7361
- Puck, woj. pomorskie 4103, 6612, 8538; region 4326
- Pućała Katarzyna 3647
- Pudliszki, pow. gostyński 4445
- Pudło Aleksandra 6419
- Pudło Joanna 5914
- Pudłocki Tomasz 418, 1352, 4952, 5375, 7834; przedm. 4952; rec. 2952, 4750, 8480; red. 2161, 4952; wyd. 8127
- Pudo Zbigniew 1535
- Pufelska Agnieszka 7100
- Pugacewicz Iwona H. 1875, 7835
- Pugacewicz Tomasz 4531; oprac. 4531
- Puk Anna, red. 1534
- Pukaluk Karolina 2834, 3074, 3532, 3594
- Pula James S. 4590; przedm. 9248; red. 378
- Pulik Aleksiej 7964
- Puliński Andrzej Jarosław 5259
- Pulit Adam 6365
- Pulit Franciszek 5915
- Pulit Ludwika 5915
- Půlpánová-Reszczyńska Agnieszka 4489
- Pułaski Kazimierz 4728
- Puławskie Powiśle 9455
- Puławy, woj. lubelskie 1311, 3445, 6892, 7506, 7612
- Puławy, woj. mazowieckie 1005, 7856
- Pułkownik z dna jeziora 5859
- Pułtusk, woj. mazowieckie 719, 3647, 5698, 5898, 6991, 8260, 8946, 9319
- Punda Michał 2827
- Purc-Stępnia Beata 996
- Purchla Jacek 2822, 3735, 3799, 7643; rec. 1929; red. 220, 3735
- Purgał Sylwia 4297
- Puroł-Wierzbicka Monika 4150, 4151
- Purowski Tomasz 4101
- Puśkin Aleksandr Sergeevič 2939
- Pusłowski Zygmunt 3474
- Pustelnik Maria 2948
- Pustków, pow. dębicki 7391
- Pustoła-Kozłowska Ewa 6249
- Pusz Wiesław 3374
- Puszcza Sandomierska od kuchni 2161
- Puszczałowska-Lizis Ewa 4352
- Puszczykowo, pow. poznański 3681, 4324
- Puszka Alicja, red. 4082
- Puś Wiesław 3173, 4369, 4447, 7836
- Put Adrian 4784; red. 4784
- Putek Szymon, przedm. 5413; współpr. 5413
- Putek Teresa 7510
- Putin Vladimir Vladimirovič 2723
- Putnowice Górne, pow. hrubieszowski 8305
- Puttkamer Joachim von 2815
- Puzdowski Jerzy Bronka 4516
- Puziak Marcin 7101, 7102
- Puzio Maksymilian 3595
- Puziuk Jakub 768, 4443
- Puzowski Jerzy 4399
- Puzyna Jan Maurycy 5916
- Puzyna Konstanty 3895
- Puńców, pow. cieszyński 5203
- Pych Jarosław 1198
- Pychińska Ludwika, pseud. Bronka 5917, 8891
- Pychowski Michał Witold 6613
- Pyczel Joanna 9840, 9847, 10009
- Pydyn Andrzej 2060
- Pyjas Stanisław 1315
- Pyrek-Nackiewicz Anita 2514; red. 2514
- Pyrzyce, woj. zachodniopomorskie 9170; region 9170
- Pyrzyński Michał 3973
- Pysiak Jerzy 2524
- Pyssa Ryszard 8395
- Pysz Piotr, red. 2744
- Pyszna Joanna 4836
- Pytać mądrze 2822
- Pytasz-Kołodziejczyk Anna 3453, 4524, 7103, 7104, 7105; red. 3453
- Pytel Jan 3186, 4596
- Pytel Marcin 6614
- Pytel Zbigniew 1593
- Pyter Magdalena 3174, 5920
- Pytko Barbara 4726
- Pytlak Andrzej 7837
- Pytlak Małgorzata 1074, 1076, 2063, 6615; red. 125
- Pytlas Stefan 64, 5918
- Pytlík Bogusław, red. 4628
- Pytlińska Olga 747, 748, 749
- Pytłowska-Bajak Joanna 1180
- Pyz Helena 5346
- Pyzdrska Puszcza 6300
- Pyzdry, pow. wrzesiński; parafia 6300; region 6300
- Pyzel Konrad 6839; red. 6839
- Pyziak-Szafanicka Małgorzata 4495
- Pyżewicz Katarzyna 6416
- Pyżewska Anna 459
- Raba Marcin 4400
- Raban (Hraban) Maur, bl. 2524
- Rábčikova Faina 1014
- Rabenda Aleksandra 2322
- Rabęda Małgorzata 3412
- Rabiega Kamil 2535
- Rabiej Jan 3715
- Rabinowicz Leon zob. Radzinowicz Leon
- Rabka w literaturze 3375
- Rabka-Zdrój, pow. nowotarski 13, 2140, 3375, 3889; region 13, 2140
- Rabski Władysław 3895
- Rabsztyn, pow. olkuski 5294
- Rachuba Andrzej 5119, 5740, 5741, 6837, 7106, 7107, 7202; oprac. 2830; rec. 1835; red. 2830
- Rachunki budowy zamku krakowskiego 6751
- Rachunki wojskowe pisarza polnego litewskiego 6752
- Rachwańska Julia 8601
- Rachwał Joanna 2940
- Rachwał Piotr 1760; red. 1760
- Raciaz, pow. płoński 4359
- Raciborski Jacek 3146
- Racibórz, woj. śląskie 617, 4837, 4849, 9327, 9810; Brzezcie 7330; księstwo 4467, 6933
- Raciewicz, pow. koniński 8786
- Racinowski Dariusz 8602
- Raclawska Jana 7838
- Raclawice, pow. nizański 8053; parafia 8828
- Racoń-Leja Kinga, red. 3834
- Raczki, pow. suwalski 8094
- Rackiewicz Władysław 1508
- Rackowski Juliusz 3596, 3597, 3713, 3714, 3821, 6497; rec. 3794, 3849, 3861; red. 3821
- Raczyce, pow. ząbkowicki 4133
- Raczyńska Elżbieta 6173
- Raczyńska Konstancja 7489
- Raczyńska Sabina 3376
- Raczyńska-Mąkowska Ewa 1738
- Raczyński Atanazy 7756
- Raczyński Edward Bernard 676, 1870
- Rada Uwe 4665; red. 4665
- Radacz, pow. szczecinecki 6461
- Radaman Andrzej Aláksandravič, oprac. 2830
- Radzenko Antoni 4644
- Radecka Marzena, przedm. 3364; red. 3364
- Radecki Andrzej, red. 2958
- Radecki Henryk 9160

- Radecznicza, pow. zamojski 1649, 4879, 7491
Radegast 7571
 Radek David 4837, 6616
 Radek Karol 7287
Radio 3503
 Radkiewicz Małgorzata 3887
 Radlica Jan zob. Jan Radlica
 Radlińska Helena 3373, 4369
 Radliński Ignacy 633, 8617
 Radłowska Justyna 4333
 Radłów, pow. tarnowski 9210
 Radoch Marek 6617; red. 6188
 Radolin Hugo von 2215, 2215
 Radoliński, ród 3767
 Radolińska Józefa 7489
 Radoliński Hugo Juliusz zob. Radolin Hugo von
 Radom, woj. mazowieckie 309, 807, 1356, 1357, 1358, 1476, 2065, 2973, 3565, 3891, 4168, 4354, 4470, 4836, 5671, 6959, 7324, 7325, 7656, 8154, 8209, 9114, 9391, 9536; dystrykt 8895, 9234; powiat 3746; region 1357, 1615, 6959, 7917
 Radomska Barbara 5004
 Radomski Grzegorz 2738, 4635, 9848, 10154; red. 10154
 Radomski Maciej T., wyd. 6431
 Radomsko, woj. łódzkie 121, 285, 1152, 1153, 1154, 1610, 1913, 2809, 2813, 3501, 4085, 5147, 5335, 5707, 6012, 7311, 7529, 7790, 8055, 8158, 8852, 8905, 8979, 9128, 9284, 9870, 10071, 10087, 10089, 10114, 10115; region 9028; powiat 285, 9225; getto 5106, 7790, 9128
Radomszczański Numizmatyk 10114
 Radomyski Adam 9849
 Radomyśl Wielki, pow. mielecki 10135
 Radosławski K. zob. Kelles-Krauz Kazimierz
 Radowicz Zbigniew 3975
 Radowitcz Joseph Maria von 2568
 Radowska-Lisak Mirosława 3377
 Radusz, pow. międzychodzki 4368
 Radwanowie, ród 6294
 Radwańska Urszula 5919
 Radwański Robert, fot. 1463
Radzanowski Zeszyt Historyczny 205
 Radzanów, pow. mławski 205, 1839, 2791, 3168, 3726, 4384, 4385, 5337, 5928, 6091, 8585, 8927, 9831, 10088; parafia 7813; region 205, 2791, 8585
 Radzicki Bogdan 5395; red. 199
 Radziechowski Dariusz 4912
 Radziechów, Ukraina 6738
 Radziejewski Krzysztof 5731
 Radziejowice, pow. żyrardowski 3717
 Radziejów, woj. kujawsko-pomorskie 8136, 8137; powiat 9004
 Radzik Ryszard 4626
 Radziłowski John, rec. 9247, 9248; rec. 9218
 Radziłowski Paul, rec. 6475
 Radzim, pow. obornicki; region 21
 Radzim, pow. sępolewski; obóz 9172
 Radziwiński Andrzej 2357, 5799; rec. 6491; red. 2314; wyd. 6426
 Radzinowicz Leon 8733
 Radzionków, pow. tarnogórski 1155
 Radziszewska Krystyna, red. 8824; tł. 8824
 Radziszewska Maria 2904, 2943, 5882; oprac. 8831; przedm. 8831; wyd. 2114
 Radziszewska Olga 3329
 Radziszewski Edmund 1820, 1821
 Radziszewski Idzi Benedykt 5920, 8152
 Radziszewski Karol 3887
 Radziwanowski Sergiusz 6235
 Radziwiłko Katarzyna 768
 Radziwiłł Antoni 7266
 Radziwiłł Eliza 7266
 Radziwiłł Ferdynand 8295
 Radziwiłł Hieronim Florian 4342, 4728, 7001
 Radziwiłł Janusz (1612–1655) 6709, 7263
 Radziwiłł Luise von 7266
 Radziwiłł Michał Kazimierz 6327
 Radziwiłł Michał Kazimierz, zw. Rybeńko 7057
 Radziwiłł Mikołaj, zw. Czarnym 7108, 6902
 Radziwiłł Mikołaj Krzysztof, zw. Sierotka 6972
 Radziwiłł Mikołaj Mikołajewicz, zw. Amor Poloniae 4745
 Radziwiłł Stanisław Wilhelm 8274
 Radziwiłł Wanda 7266
 Radziwiłłowa Anna Katarzyna z Sanguszków 2824, 7057, 7076
 Radziwiłłowa Franciszka z Butlerów 5921
 Radziwiłłowa Katarzyna z Sobieskich 6327
 Radziwiłłowa Magdalena z Czapskich 7001
 Radziwiłłowa Maria z Lupulów 6709
 Radziwiłłowicz Dariusz 5945, 7839
 Radziwiłłowie, ród 1821, 3453, 3767, 3815, 5049, 5112, 5261, 7108, 7145, 7162, 7192, 7202, 7266, 7605
 Radziwiłłówna Eliza 7541
 Radzúk Aláksandr 7840
 Radzykiewicz Genowefa 5138
 Radzymin, pow. wołomiński 8529, 8603
 Radzymin – Warszawa – Polska 8603
 Radzyński Marcin 3800
 Radzyń Chełmiński, pow. grudziądzki 3790
 Radzyń Podlaski, woj. lubelskie 206, 9410, 10053; powiat 7348, 9738
Radzyński Rocznik Humanistyczny 206
 Raeder Erich 2694
 Rafael, właśc. Raffaello Santi 7780
 Rafalski Piotr 5712
 Rafalski Zenon 3015
 Rafał Kalinowski, św. 10077
 Rafiński Grzegorz, oprac. 5939
 Rafiński Stefan 5260
 Raffik Jenny 2912
 Ragaman Agnieszka, wyd. 1089
 Raganowicz Marek 4068
 Ragauskas Aivas 7201
 Ragauskienė Raimonda 5261, 7108
 Ragus Eugeniusz 8466
 Railaitė-Bardė Agnė 7109, 7145
 Raimund Ferdinand 7640
 Rainer Yvonne 3887
 Raińska Kinga 7597
 Raińska Marzanna 3801
 Raj Danuta 4238
 Raj Grażyna, red. 6822
 Rajch Marek 9850
 Rajczyk Robert 8745
 Rajewicz Sebastian 2460
 Rajewska Ewa 3392; red. 3392
 Rajfura Hanna, red. 5019
 Rajgród, pow. grajewski 4745
 Rajkiewicz Antoni 2185
 Rajkowski Tadeusz 3972
 Rajman Jerzy 3988, 3989, 4460, 4806, 4982; rec. 3977
 Rajmann Klaudia 3821
 Rajs Romuald, pseud. Bury 5922
 Rajski Kajetan 5959
 Rajsze, pow. legionowski 4106
 Rajwa Apoloniusz 6331
 Rak Bernard 4938
 Rak Joanna 2675
 Rak Krzysztof 8592
 Rak Maciej 3273
 Rákosi Mátyás 2753
 Rakowa, pow. sanocki 4173
 Rakowscy arystotelicy 6753
 Rakowski Maciej 4516, 4519, 4536; red. 4519
 Rakowski Mateusz 4723
 Rakowski Mieczysław Franciszek 1772
 Rakowski Stanisław 6959
 Rakowski Tomasz 548, 6366, 6409, 6618
 Rakowski Witold 2195, 4401
 Rakowski Wojciech 5925
 Raków, pow. jędrzejowski; region 6753
 Raksa Kazimierz 5923
 Rakusa-Suszczewski Mikołaj 2739
 Rakutis Valdas 4728

- Ralph z Coggeshall 2528
 Ramać Ānko, red. 2854
 Ramb Anna, współpr. 944
 Ramet Sabrina Petra 4913
 Ramonaitė Monika 7110
 Rams Adrian 4402, 9767; red. 282, 1289, 1290
 Rams Iwona 3175
 Ramucki Jarosław 1950
 Ramułt Stefan 5220
 Ramza Zbigniew 3059
 Ramzes II, król Egiptu 2467
 Randońska Zenona 4936
 Raniowski Krzysztof 6268
 Rank Otton 5013
 Raoul Glaber 2318
 Rapacz Michał 5924
 Rapallo, Włochy 8592
 Raport z działalności Archiwum Narodowego w Krakowie 846
 Raport z działalności Muzeum Okręgowego w Toruniu 1176
 Rappaport Leon 8892
 Rapperswil, Szwajcaria 680, 901, 1005, 1019, 3415, 4603, 6046
 Rasmus Artur, red. 9435
 Rassalski Stefan 8893
 Rassek Peter 4603
 Rasser Johann 3447
 Rastazański Michał 2580; red. 2580
 Rastawicka Anna 4890
 Rastawiecki Edward 1005
 Raszeja Stefan 5122, 5925
 Raszewska-Kursa Hanna 3906
 Raszyn, pow. pruszkowski 3665, 4704
 Rataj Maciej 7362
 Rataj Piotr 2973, 6079
 Ratajczak Krzysztof 30, 2536, 2940, 3203
 Ratajczak Łukasz, przedm. 3031; wyd. 3031
 Ratajczak Tomasz 31, 3464, 4806, 4985
 Ratajczak-Szczerba Magdalena 1950
 Ratajczyk Maciej 2881
 Ratajewska Barbara 807, 8274, 8455
 Ratke-Majewska Anna 10134; red. 10134
 Ratkowska-Widlarz Lucyna 9647
 Ratoń, Ukraina 7171; dekanat 7171
 Ratoń, pow. mławski 3765
 Ratramnus z Corbie 2524
 Ratti Achilles, red. Pius XI, papież
 Ratuld-Rakowska Maria 7295
 Ratuszna Hanna 3373
 Ratyński Mateusz 4596, 4835, 5842; rec. 5861; wyd. 7362, 8031
 Ratyżbóna, Niemcy 9372
 Ratzinger Joseph zob. Benedykt XVI
 Rau Wilhelm Ellis 7980
 Raunestowie, rodzina 2879
 Rauszer Michał 2823
 Rauziński Robert 2185, 2202, 6013; przedm. 2185; red. 2185
 Ravel Maurice 3929, 8254
 Ravensbrück zob. Fürstenberg/Havel
 Rawa Mazowiecka, woj. łódzkie 3647; region 2103, 3647
 Rawa Ruska, Ukraina 677, 8813
 Rawet Samuel 2820
 Rawicz, woj. wielkopolskie 1156, 1520, 1536, 3098, 8668, 8701; region 1156
 Rawicz na starych pocztówkach 1536
 Rawski Romuald, oprac. 65
 Rawski Tadeusz 65, 4670, 4670
 Rawski Witold 728, 729
 Rawskie województwo 6799
 Raydez – pomezanski esej 6303
 Rayss Agnieszka 1523; red. 1523
 Razgraev Oleg Volodimirovič 8604, 8605, 8622; wyd. 8026, 8173
 Razumovskij Kirill Grigor'evič 7164
 Rączka-Jeziorska Teresa 680
 Rączy Elżbieta 665, 9074
 Rąglewska Patrycja 4352
 Rąkowski Andrzej 3802
 Rdzak Marcin Franciszek 7111
 (Re)konstruowane stroje ludowe 2162
 Reagan Ronald 2681
 Reanimacje i rewitalizacje 548
 Rechłowicz Marcin 4433
 Recio Mir Alvaro, rec. 3632
 Recz, pow. choszczeński 2025
 Reczek Rafał 719
 Reczko Mirosław, tł. 2852
 Redaktor. 20 lat bez „Kultury” 3506
 Redemptoryści 5273, 5635, 9108
 Redlarski Paweł 3465
 Redlich Henryk 7780
 Redman-Zalewska Izabela 3803
 Redzik Adam 4531; przedm. 8777
 Referaty pracowników Instytutu Historii Nauki PAN 293
 Referowski Ludwik 3186
 Reflektor 8258
 Reforma prawa karnego 10136
 Reformaci 912, 4863, 6701, 7039, 7259, 7444
 Reformacja w Małopolsce 4914
 Rega; dorzecze 6502
 Regiewicz Adam 3416, 5004
 Reginek Antoni 3990, 4008, 6179
 Region karkonoski w 1945. 9851
 Region łomżyński w roku 1920. 1268
 Regionalne środowiska literackie 9852
 Regionalny słownik biograficzny 5262
 Reglińska-Jemiola Anna 3271
 Regliński Andrzej 9853
 Regulski Jan 5561
 Reichel Anna 1760
 Reichenau, Niemcy 1767
 Reichert Rafał 2621
 Reile Oskar 8356
 Reinefahrt Heinz 9106
 Reinhard-Chlanda Małgorzata 5449
 Reich Chryzogon Antoni 5209
 Reisen, Wahrnehmen, Kommunizieren 7112
 Reiser Daniel, wyd. 8780
 Reising Paweł, współpr. 8078
 Reisky Maria 2797, 2826
 Reisner Jan 3647
 Reitinger Lukáš 6593
 Reitsemá Laurie J. 4125
 Rej Mikołaj 6985, 7247
 Rejestr pospolitego ruszenia 6754
 Rejestr wpisów do księgi zaślubionych 6755
 Rejewski Marian 4684
 Rejmak Waclaw, pseud. Ostoja 5926
 Rejman Aneta 3176
 Rejman Sabina 2196
 Rejmer Krzysztof 4403
 Rejowiec Fabryczny, pow. chełmski 4090
 Rejter Artur 3266
 Rek Stanisław 2622
 Rek-Gornowicz Agnieszka 3649
 Rekiel Tadeusz 8894
 Reklewski Wincenty 3406
 Rekomendacje etyczne Polskiego Towarzystwa Historii Mówionej 549
 Rekowo, pow. bytowski 1260
 Rekowska Monika 2391
 Rekowski Stanisław 2182
 Relacje o pomocy udzielanej Żydom 8895
 Religijno-Naukowy Wistnyk 8308
 Relikty średniowiecznej drewnianej zabudowy 2061
 Relikwie. Fundamenty 2286
 Relów, Słowacja 3812
 Rembacka Katarzyna 5409
 Rembalski Andrzej 5450, 5942, 6221
 Rembalski Tomasz 4070, 7113, 7741
 Rembek Stanisław 4070, 5204
 Rembieniński Jan 4638
 Rembierz Marek 1015
 Rembieszycy, pow. jędrzejowski 7336
 Rembiszewska Dorota Krystyna 2974, 3274; red. 242; wyd. 7286
 Remer Jerzy 3633
 Rémiás Tibor 2911
 Remiszewski Ryszard Marian 480, 1614, 5650, 5805, 8606, 8607, 9854, 9855; oprac. 7351; rec. 3811, 8817, 9669; red. 197; współpr. 5650
 Remiszewski Stanisław, tł. 1521
 Ren 2325
 Renke Wiesław Ignacy 5927
 Rennwanz Joanna 6404, 6473, 6594
 Renz Regina 5292, 8608
 Reńska Wieś, pow. kędzierzyńsko-kozielski; gmina 313, 4281, 5096

- Report of the Association of the Jewish Historical Institute of Poland 318
- Reprezje sowieckie na Kresach 8896
- Republika Austrii 2740
- Republika musicali 3897
- Republika Zjednoczonych Prowincji 2275, 4460
- Reputakowski Mateusz 5928
- Res Historica* 207
- Resel Patrycja 9767
- Resko Przymorskie, jezioro 6336
- Rezultade Mehemmed Emin 2849
- Reszczyński Jarosław 4495
- Reszczyński Lukasz 4739
- Reszel, pow. kętrzyński 2803, 7462
- Reszka Stanisław 4837, 7121
- Reszke Anna Maria 9856
- Reško Danuta 4074, 4483
- Reško Dariusz 4483
- Retecka Ewa 2163
- Retinger Józef Hieronim 5929, 9955
- Retinger Józef Stanisław 7363
- Retów, Litwa 7343
- Rettig Mariusz 2879
- Reuchenbachowie, rodzina 5069
- Reuter Gabriele 9372
- Rewa, pow. pucki 1623, 8277
- Rewal, pow. gryficki 4275, 6336
- Rewolucja bez rewolucji Leszka Mo-czułskiego 4636
- Rexheuser Rex 7114
- Rey Przemysław 8617
- Reymont Władysław Stanisław 1660, 2891, 7364, 7930
- Rezler Marek 5390, 7841, 8609
- Rezler-Wasielewska Violetta 5722; red. 167
- Rezmer Waldemar 1978, 4560, 4626, 8361, 8610, 8622; rec. 9140
- Rezner Przemysław 5200; red. 5200
- Reznik Miłoś 2798, 5014
- Rębisz Ilona 10009
- Rębkowski Marian 6478, 6479, 6619
- Ręczyński Jerzy 7409
- Ręziński Kazimierz 3192; red. 3192
- Ręków, pow. wrocławski 1696
- Rhode Arthur 7365
- Ribbentrop Joachim von 1673, 4447
- Ribic'ka Olga 2828
- Rice Monika 9857
- Richard Henkes, bl. 2360
- Richter Anna, wyd. 7324, 8052, 8111, 8125, 8130, 8799
- Rickards-Rostworowska Christine 1151
- Ricoldo da Montecroce 2545
- Ridan Jerzy 3888
- Ridan Krzysztof, red. 3888
- Riegel Jerzy 5930
- Rieger Roman 4284
- Riesse Ludwig 7981
- Rieule Étienne 1005
- Rilke Rainer Maria 4940
- Rimbaud Arthur 3295
- Rimbault Louis 2324
- Ringelblum Archive 8897
- Ringelblum Emanuel 8898, 9041
- Ringwelski Jan, fot. 4753
- Rio de Janeiro, Brazylia 2692
- Ripoll, Hiszpania 2545
- Risan, Czarnogóra 2391
- Rittel Stefan Jerzy 9161, 10036; red. 8853
- Rittel Teodozja 9161, 10036
- Ritter Gitla 7636
- Ritter Mojżesz 7636
- Ritz German 4603
- Robak Sylwester, red. 3039
- Robaszkiewicz Magdalena 1283, 1284; przedm. 1283; red. 1283
- Robert I Bruce, król Szkocji 2530
- Robok Agnieszka 1524; oprac. 1524
- Robotnik 7653
- Robotnik Wybrzeża 9796
- Robotycki Jan 6214
- Rochatka Tomasz 9858
- Rochowicz Robert 2275
- Rock Adalbert zob. Glass Henryk
- Rockefeller John Davison 4404
- Rocznik Antropologii Historii* 208
- Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie* 209
- Rocznik Chełmski* 210
- Rocznik Działdowski* 211
- Rocznik Elbląski* 212
- Rocznik Gostyński* 213
- Rocznik Grodzieński* 214
- Rocznik Grudziądzki* 215
- Rocznik Historii Prasy Polskiej* 216, 3509
- Rocznik Historyczny Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego* 217
- Rocznik Historyczny Pojezierza Iławskiego* 218
- Rocznik Kaliski* 219, 3500
- Rocznik Krakowski* 220
- Rocznik Kresowy* 221
- Rocznik Leszczyński* 222
- Rocznik Lubelski* 223
- Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego* 224
- Rocznik Lubuski* 3483, 3497
- Rocznik Łódzki* 225
- Rocznik Lubowski* 226
- Rocznik Mazurski* 227
- Rocznik Muzealny* 228
- Rocznik Muzeum Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie* 229
- Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach* 230
- Rocznik Muzeum Papiernictwa* 231
- Rocznik Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie* 232
- Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego* 233
- Rocznik Powiatu Oleskiego* 234
- Rocznik Sądecki* 235
- Rocznik Skrzatuski* 236
- Rocznik Ssolecki* 237
- Rocznik Świdnicki* 238
- Rocznik Tomaszowski* 239
- Rocznik Toszecki* 240
- Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego* 241
- Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego* 79, 242
- Rocznik Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku* 8727
- Rocznik Wieluński* 243
- Rocznik Wołomiński* 244
- Rocznik Ziemi Sarnackiej* 245
- Roczniki Biblioteczne* 246
- Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych* 247
- Roczniki Lotwickie* 248
- Rodacy z Wehrmachtu 8899
- Rodak Jan 3466
- Rodak Mateusz 8611, 8612; rec. 8604
- Rodak Paweł 3506, 9709
- Rodak Sylwia 1916
- Rode Dagmara, red. 3905
- Rodziej Jacek 2623
- Rodziewicz Romuald 9247
- Rodzina z niepamięci 5263
- Rodzińska-Choraży Teresa 3805, 3832, 6153
- Roehle Stanisław 1590
- Rogacka-Lukasik Anna, red. 4522
- Rogal Elżbieta 807
- Rogal Robert 1751
- Rogalewska Ewa 2802; przedm. 2802; red. 2802
- Rogalewska Maria Noemi 2802
- Rogalski Artur 4742, 5309
- Rogalski Bartłomiej 2025
- Rogalski Leon 5931
- Rogalski Mateusz D.S. 6241
- Rogalski Michał 3016
- Roginela Mariusz, tl. 1026
- Rogowo, pow. białogardzki 2025
- Rogowska Klaudia 2834
- Rogowska-Cybulska Ewa 3271
- Rogowski Bogusław 2341, 5738
- Rogowski Grzegorz 3898
- Rogowski Radosław 2794
- Rogozińska Agnieszka 8613, 8658
- Rogoźnica, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie; obóz Gross-Rosen 5238, 8069, 8934, 9000, 9092, 9146, 9173, 9188, 9189, 9207
- Rogoźno, pow. obornicki 3656, 6116, 6668
- Rogoź Michał 7820, 10137
- Rogoźno-Zamek, pow. grudziądzki 1940
- Rogula Jan 4915
- Roguska Magdalena, przedm. 8220, 8260
- Roguski Piotr 5539
- Roguski Rafał 4709, 4742, 8614; oprac. 8054; wyd. 8133, 8147

- Roguski Tomasz 9153
 Rogut Dariusz 4447
 Roguz Jan 1039
 Rohaczów, Białoruś 7323
 Rohatyn, Ukraina 6738
 Rojek Barbara 471
 Rojek Marcin 3177
 Rojewska Anna 5562, 5864, 5909, 6090; wyd. 8954
 Rojkowska-Tasak Halina 3623, 4124
 Rok 1918. Odrodzona Polska 4637, 8615
 Rok 1918 na Górnym Śląsku 8616
 Rok 1918 w mojej wsi 8617
 Rok 1920 w obrazie 1537
 Rok 1939 w Łodzi 9162
 Rok Artur 1739
 Rok Bogdan 2824
 Rokicie, pow. płocki 3647
 Rokicki Paweł 5387, 9163
 Rokita Jan Gustaw 1865
 Rokita Zbigniew 9859
 Rokitno, pow. warszawski zachodni 3647, 7389
 Rokosz Mieczysław 354, 2096, 5536, 5932, 6331; rec. 7236
 Rokosz Tomasz 10130
 Rokoszowa Jolanta 5932
 Roksolana, żona sułtana Sujemana Wspaniałego 6889
 Rola 3373
 Rola Artur 6223
 Rola Jan Maria 5933
 Rola Jarosław 1950, 2025, 7160
 Rola towarzystw naukowych 3017
 Rola-Stężycki Andrzej Zygmunt 6293
 Rollauer Tadeusz 9860
 Roller Ewa 2095
 Rollon, władca Normandii 2485
 Rolnictwo i polityka rolna 9374
 Rolnik Dariusz 4536, 7070, 7115, 7116, 7226; polem. 7115; rec. 7116
 Rolska Irena 3767
 Rolski Mateusz 4207, 4397
 Roman Dmowski. Nauczyciel wiary 4638
 Roman Magdalena 6323
 Roman Natalia Maria 2825
 Roman Wanda Krystyna 778, 784
 Romanek Jacek 5089
 Romaniak Andrzej 4176
 Romaniak Jakub 3886, 10009
 Romanik Henryk 3598
 Romaniszyn Jan 6410
 Romaniuk Bartosz 3804
 Romaniuk Jerzy 6338, 9861
 Romaniuk Kazimierz 3036
 Romaniuk Marek 4786, 5227
 Romaniuk Przemysław P., oprac. 2830; wyd. 6764
 Romaniuk Zbigniew 4391, 5921, 6042, 7842, 7843, 8618; przedm. 7300; red. 113
 Romankiewicz-Częścik Małgorzata 2821
 Romanko Agnieszka, red. 4926
 Romanow Andrzejj, wyd. 6733
 Romanow Zenon 9862
 Romanowa Maria Fiodorowna zob. Maria Fiodorowna Romanowa
 Romanowicz Andrzej, przedm. 7373
 Romanowiczówna Zofia 4298
 Romanowska Elżbieta 4522, 9863; oprac. 17
 Romanowska Halina 5200
 Romanowska Katarzyna, rec. 7387
 Romanowska-Grabowska Olga 4218
 Romanowska-Pietrzak Monika 8531
 Romanowski Andrzej, red. 5043
 Romanowski Józef 8140
 Romanowski Piotr 9375, 9376
 Romanowski Zbigniew 4218
 Romantsov Roman 2856
 Romańczuk Ewelina 2004
 Romański Andrzej, fot. 1082
 Romański Kazimierz 5934
 Romański-Cebula Sławomir 9496; wyd. 7310
 Romejko Adam 2944
 Romek Amalia 8756
 Römer Michał 4547, 4649, 7486, 8615
 Romer Tadeusz 9941
 Rominkiewicz Jarosław 4495
 Romiszewski Czesław 8535
 Romiszewski Waclaw 8535
 Romowie 1431, 1649, 2317, 2860, 2863, 2887, 6264, 9151, 9223
 Rompski Jan 3271, 3321, 4579
 Romulewicz Krzysztof 10
 Rondomańska Zenona 3930
 Ronduda Łukasz 3887; red. 3887
 Ronen Shoshana 2891
 Ronkowski Mieczysław 3186
 Rönsberg Rosemarie 8900
 Rönsberg Wolfgang 8900
 Ropa Czesława Ewa 4483
 Ropczyce, woj. podkarpackie 3216, 4449, 7391; powiat 1359
 Ropiak Sławomir 4936
 Rosa Agnieszka 778, 785; przedm. 822; red. 785, 815, 822
 Rosa Manuel 6620
 Rosales-Rodriguez Agnieszka 1013
 Roščyna Taccána I. 3453
 Rose Maksymilian 3014
 Rose William John 2797
 Rosen Jan Henryk 677, 1672
 Rosenbaum Sebastian 1291, 6027, 6179, 7844, 8616, 8619, 9837, 9864; przedm. 8616; red. 8016, 8616, 9837; tł. 8016, 8900; wyd. 8900
 Rosenberg Heinrich Wilhelm 3492
 Rosenkranz Sol 5935, 8901
 Rosiak Angelina 6376, 6419
 Rosiek Barbara 5292, 5936
 Rosiek Stanisław 1329
 Rosik Stanisław 6478, 6479, 6621, 6622; przedm. 6478, 6479, 6604; red. 6478, 6479, 6604, 6608
 Rosikoń Janusz 9573
 Rosiński Franciszek Mikołaj 3378, 4260, 5207, 5209, 5209
 Rosiński Maciej 9164
 Rosiński Romuald 3178
 Rosja 65, 264, 588, 600, 623, 633, 728, 729, 784, 906, 1014, 1019, 1388, 1780, 2152, 2204, 2227, 2273, 2275, 2292, 2295, 2320, 2331, 2342, 2570, 2580, 2587, 2593, 2594, 2606, 2607, 2633, 2638, 2654, 2670, 2698, 2700, 2712, 2720, 2723, 2724, 2737, 2743, 2754, 2775, 2795, 2796, 2797, 2801, 2804, 2806, 2810, 2811, 2812, 2825, 2879, 2882, 2910, 2928, 2940, 2947, 3089, 3293, 3320, 3397, 3506, 3515, 3767, 3936, 4070, 4298, 4333, 4369, 4519, 4541, 4549, 4568, 4600, 4607, 4626, 4637, 4648, 4670, 4708, 4728, 4730, 4788, 4845, 4928, 4936, 4995, 5135, 5225, 5346, 5898, 5945, 6053, 6704, 6782, 6815, 6833, 7100, 7138, 7165, 7183, 7197, 7324, 7345, 7389, 7407, 7412, 7413, 7419, 7454, 7482, 7597, 7598, 7619, 7627, 7631, 7715, 7795, 7840, 7842, 7854, 7859, 7865, 7935, 7941, 7963, 7992, 8011, 8318, 8347, 8539, 8540, 8571, 8615, 8622, 8692, 8748, 8769, 8929, 9811, 9851, 9957, 9998, 10151; Sowiecka 380, 678, 1978, 2044, 2655, 2717, 2797, 2810, 2814, 3580, 4536, 4547, 4627, 4637, 4644, 4663, 4709, 4736, 5521, 5705, 5731, 7289, 7301, 7349, 7366, 8042, 8169, 8255, 8271, 8287, 8361, 8376, 8430, 8436, 8475, 8547, 8549, 8558, 8564, 8591, 8593, 8615, 8618, 8658, 8670, 8685, 8704, 8745, 8756, 8757, 8769; zabór 3196, 5201, 7360, 7413, 7638, 7650
 Röskau-Rydel Isabel 3344
 Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki 6394
 Roskoschinski Philipp 1285, 6608
 Roskosz Ryszard 3186
 Rösler Moritz 6276
 Roslan Grzegorz 2287
 Rosman Oskar 7782
 Rosner Andrzej 1538
 Rosner Anna M. 511
 Rosner Artur, oprac. 8021
 Rosołowski Szymon 6424
 Rosowska Ewa 6100; rec. 8579
 Rosowska Justyna 2451
 Rosoń Adam 3192

- Rosól Katarzyna 9840
 Rospuda zob. Netta
 Ross Wiktor 8615
 Rosset Edward 2185
 Rosset François 3416
 Rosset Tomasz Feliks de 1019;
 oprac. 1005; przedm. 1019; red.
 1005, 1006, 1019
 Rossi Giuseppe 6839
 Rossi Pio 7069
 Rossini Gioacchino 3946
 Rossowski Ludwik Jerzy 2928
 Rost Franciszek 5937
 Rostkowski Zbigniew 5705, 5758
 Rostock, Niemcy 1972
 Rostori Giovanni Alberto 7022
 Rostropowicz Joanna 2365, 2624,
 3275, 7117, 7118; rec. 1790
 Rostropowicz-Miśko Marta 2185;
 rec. 5217; red. 226
 Rośu Felicia 7202
 Roszak Gabriel 6315
 Roszak Joanna, red. 3897
 Roszak Stanisław 2824, 6895, 7112
 Roszak Sylwester Stefan 7119, 9865
 Roszak-Kwiątek Paweł 1680
 Roszko Ludmiła 4883
 Roszkowska Ewa 6331
 Roszkowski Arkadiusz, oprac. 976
 Roszkowski Janusz 10104
 Roszkowski Jerzy Marian 1952, 5015,
 6331, 7845, 8620; przedm. 7353
 Roszkowski Wojciech 4560
 Rościc, pow. myśliborski 4443
 Rościszewo, pow. sierpecki 7546
 Rościszewska Marcelina 5938, 7366
 Rościszewski Lech 8141, 8141
 Rośliny i zwierzęta 1313
 Rotblat Józef 499, 2970
 Rotfeld Adam Daniel 4566, 4751
 Roth Karl Heinz 4525, 9866
 Roth Paul A. 534, 550
 Rothbard Shmuel 8902
 Rothersey, Szkocja 9070, 9199
 Rott Dariusz 6298
 Rotter Lucyna 3599, 4790
 Rottermund Krzysztof 3991, 8621
 Rotunda na górze zamkowej w Cie-
 szynie 3805
 Rouba Michał 3579
 Rouppert Kazimierz 8162
 Rousseau Jean-Jacques 5013
 Rousseau Jean Baptiste 3946
 Roweder Iwo 5939
 Rowicki Mirosław 4644
 Rowiny, pow. bialski 6485
 Rowińska-Szczepaniak Maria 7120;
 red. 3401
 Rowiński Janusz 10131
 Rowiński Paweł 5581
 Rowiński Tomasz 10117
 Rowland Lewis Philip 5554
 Rozbicka Magdalena 5941
 Rozbicka Małgorzata 679, 3645,
 3735
 Rozbicka Renata 2626
 Rozbicki Jan 5941
 Rozbicki Paweł Seweryn 10138
 Rozbudowa i modernizacja Muzeum
 Ziemi Lubuskiej 1233
 Rozdół, Ukraina 6738, 6967
 Rozdrażew, woj. wielkopolskie
 6235
 Rozdroże 7367
 Rozen Fryderyk 680
 Rozenowicz Józef 7389
 Rozgartów zob. Wielkie Wa-
 lichnowy
 Rozkaz nr 001353. 8903
 Rozkaz nr 00485. 1016
 Rozmaitości Kaliskie 7571
 Rozmarnowski Marcin 9867
 Rozmus Dariusz 4522
 Rozzogi, pow. szczycieński 4811,
 5211, 5345; gmina 6301; region
 5345
 Rozpad imperiów 8622
 Rozpłecz Sebastian, oprac. 9339
 Rozstrzelana niepodległość 9165
 Roztocka Mariola 9166
 Roztocze 2814
 Rozumov'skij Kirill Grigor'ewič zob.
 Razumov'skij Kirill Grigor'ewič
 Rozwadowski Jan Emanuel 5940
 Rozwadowski Jan Michał 8110
 Rozwadowski Tadeusz Jordan 5941,
 8603
 Rozwadowski zob. Stałowa Wola
 Rozwałka Andrzej 4489, 6623; red.
 2184
 Rozważania nad procesem stanowi-
 enia prawa 4526
 Rozwens Witold 4522
 Rozwój 8475
 Rozwój przemysłu 4404
 Rozynkowski Waldemar 2824, 3086,
 4831, 4870, 4898, 6201, 6202,
 6624, 9868; rec. 7603; red. 4870
 Rożek Irena 6120
 Rożek Tomasz 2945
 Rożkow Władysław 2826, 4086,
 6238
 Rożniecki Józef Bolesław 5236
 Rożnowicz Mariusz, red. 1539
 Rożnowski Franciszek 2025
Róbmny Swoje 10115
 Róg Dominik 9167; przedm. 8956;
 wyd. 8956
 Róg Tomasz 9168
 Rówieńnicy Niepodległej 2789
 Równa, Ukraina 7379, 8026, 8397
Róża Duchowna 8256
 Różacka Aleksandra 8623
 Różański Jarosław 2285, 4916
 Różański Krzysztof M. 4917, 5264
 Różański Marian 4594
 Różański Mieczysław 781, 816
 Różański Wacław 5942, 5943, 6221
 Różański Wincenty 3372
 Różewicz Tadeusz 3372
 Różowska Jolanta 5536
 Różowski Krzysztof 5536
 Różycki Andrzej, współpr. 1598
 Różycki Bartłomiej 9757
 Różycki Edward, wyd. 9257
 Różycki Ignacy 7794
 Różycki Jerzy 4684
 Różycki Łukasz 4735
 Różycki Robert, red. 4969
 Różycki Sebastian 9169
 Różyński Sebastian 4405
 Różyński Szymon 783
 Rubacha Jarosław 2625, 2626, 2818,
 4542
 Rubacha Maciej 1434; red. 9429
 Rubin Barbara 3887
 Rubin Joseph, red. 2852
 Rubinkowo zob. Toruń
 Rubinkowski Jakub Kazimierz 2824
 Rubinsztejn Izaak 8163
 Rubio Pobes Coro 2796
 Rübner Hartmut 4525
Ruch Pedagogiczny 3052
 Ruchhöft Fred 1285, 6604, 6608
 Ruchlewski Przemysław 9830; wyd.
 9342
 Ruchniewicz Krzysztof 1673, 4665
 Ruchniewicz Małgorzata 4626, 5443,
 8961; oprac. 7; przedm. 7, 7304,
 8914; rec. 6356, 8926, 9451; wyd.
 7304, 8914
 Ruchy kobiece na ziemiach polskich
 4406
 Rucińska Barbara 950
 Ruciński Piotr 5940
 Ruciński Sebastian 2270
 Ruczyński Michał, red. 8535
 Ruda Śląska, woj. śląskie; Cheb-
 zie 1750; Kochłowice 4921;
 parafia 4921
 Ruda-Huta, pow. chełmski; gmi-
 na 6302
 Rudaś-Grodzka Monika, wyd. 7386
 Ruda wa, pow. krakowski 9408
 Rudawski Bogumił, tł. 7327
 Rudek Leokadia 3806
 Rudera Piotr 8624
 Rüdiger Gerhard 1788
 Rüdiger Jutta 2361
 Rudka, pow. chełmski 6990
 Rudki, Ukraina 4951
 Rudkowski Sergiusz 8088
 Rudkowski Wojciech 4914
 Rudna Joanna 910
 Rudnicka Krystyna 8904
 Rudnicki Adolf 5449, 8590
 Rudnicki Robert 5927
 Rudnicki Zbigniew B. 8591
 Rudnik, pow. myślenicki 8076
 Rudnik Eugeniusz 5944
 Rudnik nad Sanem, pow. ni-
 żeński 6265
 Rudniki, pow. oleski 8569
 Rudoltowice, pow. pszczyński
 5203

- Rudolf August, książę Brunzdwiku 6834
- Rudolf Glaber zob. Raoul Glaber
- Rudolf z Rüdeshaim 6459
- Rudołow, pow. jarosławski 2172
- Rudomicz Bazyli 4218
- Rudorff Andrea 9207
- Rudowicz Marcin 4704; red. 9259; wyd. 9998
- Rudowski Tomasz 2820
- Rudwałd, pow. grudziądzki 3821
- Rudy Maria 4101
- Rudzica, pow. bielski, woj. śląskie 5660
- Rudzienice, pow. iławski 218, 6303; region 371
- Rudziński Aleksander 4837, 7121; rec. 6910
- Rudziński, rodzina 3647
- Rudzka Anna 678
- Rufin z Akwilei 2438
- Rugia, wyspa na Bałtyku 1979, 2495
- Ruhland Katarzyna 719, 3087
- Ruhry Zagłębie 3735, 8616
- Rukat Michał 6625
- Rukkas Andrij 8625
- Rulka Kazimierz 966
- Ruman Tomasz 4125
- Rumas Robert 1421
- Rumel Zygmunt Jan 9032
- Rummel Julian 3645
- Rumsza Kazimierz 5945
- Rumunia 2017, 2682, 3087, 3645, 4447, 4631, 4708, 4737, 5882, 6140, 6793, 8060, 8166, 8725, 9152, 9219, 9442, 9535, 9554
- Runge von (Sypniewscy), ród 1822
- Rupich Daniel 7013
- Rupiewicz Roman 3600
- Rupniak Marcin 4704
- Rupniewski Jerzy 3821
- Rupowie, rodzina 5268
- Rurykowicze 6427, 6444
- Rusak Andrzej 479, 6308
- Rusak Stanisław 5946
- Rusakiewicz Monika 6604
- Rusek Iwona E. 3373
- Rush Alexandra 1664
- Rusin Aleksander, pseud. Rusal 5947
- Rusin Stanisław 4261
- Rusin-Dybalska Renata 7846
- Rusiniak-Karwat Martyna 9869
- Rusiniac Andrzej 6660
- Rusińska-Giertych Halina 7122
- Rusk Howard Archibald 4352
- Ruskie województwo 4460, 7164
- Ruskin John 2570, 7687
- Rusko, pow. jarociński 3445
- Rusnak Radosław 7123, 7124
- Rustecka Monika 3692
- Ruszała Kamil 2740, 4952, 7643, 7847; przedm. 4952; red. 4952; wyd. 6738
- Ruszczyk Grażyna 7848
- Ruszczyńska Marta 3364
- Ruszel Joanna 3179
- Ruszkowski Andrzej 6411
- Ruszkowski Marek 2005
- Ruszkowski Mikołaj 3445
- Ruś 702, 2011, 2061, 2477, 2502, 2511, 2513, 2537, 2804, 2854, 2866, 5472, 6444, 6463, 6623, 6745, 7028, 7201, 7202, 7803, 8622, 9963; Halicko-Wołyńska 6427; Czerwona 6528, 6962; Podkarpacka 8622
- Ruś Krośnieńska, część Pogórza Karpackiego 2867
- Ruszkiewicz Tomasz 4171
- Ruta Adam 5898
- Ruta Magdalena 2853, 2884, 3379
- Ruta Rafał 1950; red. 1950
- Ruta Sławomir 1283
- Rutar Volodimir Ėvgenovič 4715
- Rutczyński Mariusz 2707
- Rutkiewicz-Hanczewska Małgorzata 2011; red. 2011
- Rutkowska Elżbieta 7849
- Rutkowska Wiesława 839, 3180; red. 270
- Rutkowska-Siuda Daria 3633, 3767; red. 3767
- Rutkowski Grzegorz 9153
- Rutkowski Henryk 1953, 1954, 7125; repl. 1953
- Rutkowski Ireneusz 9377
- Rutkowski Jacek, red. 1499
- Rutkowski Jan 587
- Rutkowski Jerzy 5948
- Rutkowski Kamil 8905, 9870; wyd. 7311
- Rutkowski Krzysztof 431
- Rutkowski Marek 2974
- Rutkowski Mariusz 3160; oprac. 3160
- Rutkowski Rafał 666
- Rutkowski Tadeusz Paweł 4632, 5016
- Rutowska Marta 5404
- Rutska Halina 5949
- Rutska Zofia 8330
- Ruxerówna Mieczysława 2025
- Ruzamski Marian 1373
- Ruzikowski Tadeusz 4517, 9871
- Rużyło Witold 5554; red. 5554
- Ryba Janusz 3181, 5017
- Ryba Mieczysław 4890, 7850, 8626
- Ryba Renata 3406
- Rybak Krzysztof 2853, 3380, 3381
- Rybak Robert 9998
- Rybaki zob. Toruń
- Rybarski Roman 4595
- Rybiński Jan 2814
- Rybiński Tadeusz 2814
- Rybice, pow. kamieński 1888
- Rybicka Karolina 4407, 4408, 9839, 9872
- Rybicka Małgorzata 6381
- Rybicki Andrzej 1032
- Rybicki Jan 3408
- Rybińska Agata 2346, 2804, 4781, 7851; rec. 2844
- Rybiński Jakub Zygmunt 7079
- Rybkiewicz Jolanta, red. 3731
- Rybnik, woj. śląskie 3100, 3728, 4467; Popielów 7661; region 9764
- Rybnikov Pavel Nikolaevič 7949
- Rybol Dominik, red. 4744
- Rybus Agata 2095
- Rycerz Niepokalanej 5634
- Rychcik Bogumił 2958
- Rycheza, królowa 6466
- Rychlica Krystyna 4448
- Rychłocice, pow. wieluński 7978
- Rychłowski Władysław 9482
- Rychły-Mierzwa Anna 5236
- Rychnowo, pow. ostródzki 3528
- Rychta Tadeusz 3143
- Rychter Małgorzata 3373
- Rychterówna Maria 7302
- Ryciak Ula 5265
- Ryčkov Andrej 4527, 6626; rec. 6606
- Ryczów, pow. wadowicki 5611
- Ryczów, pow. zawierciański 6691
- Ryczówek, pow. olkuski 6304
- Ryczywół, pow. kozienicki 2073
- Rydel Emilia 4620
- Rydel Jadwiga 5307
- Rydel Jan, tl. 8884; wyd. 8884
- Rydel Lucjan 7569
- Rydel Maciej 4655
- Rydet Zofia 1598
- Rydlewo, pow. żniński 2024
- Rydlewski Michał 442
- Rydwán 249
- Rydz Agnieszka 3382
- Rydz Romuald 7597
- Rydz-Sybilak Katarzyna 4519
- Rydzewska Barbara, wyd. 7366
- Rydzewski Marcin, oprac. 1268
- Rydzewski Julian 2025
- Ryga 3148, 4626, 8579, 8615
- Rygielski Jacek 4747
- Ryglewicz Paweł 6241
- Rygoska Bogusława 4752
- Ryguś Piotr 1665
- Ryk Andrzej 8990
- Rykała Alina 3182
- Rykała Andrzej 319, 9873
- Rykała Henryk 4752
- Rykowski Kazimierz 4166
- Rykowski Marcin, oprac. 3979; red. 3979
- Rymaków, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 7736, 8920
- Rymar Dariusz Aleksander 807, 4244, 5803; przedm. 807; red. 807
- Rymar Edward 1822, 4244, 9170
- Rymar Stanisław 7368
- Rymarowicz Leszek 8627

- Rymarz Ludwik 5950
 Rymusza Janusz 1699
 Ryn, pow. giżycki 2803
 Ryn Zdzisław Jan 6331
 Ryndziejewicz Robert 2031, 6670
 Rynek w Świdnicy 3807
 Ryniewicz Barbara 5554
 Rynio Alina 4595
 Rynka Ewa 8628
 Ryńca Mariusz 5896
 Rypel Agnieszka 9761
 Rypin, woj. kujawsko-pomorskie 4786
 Rypniewska Krystyna 2025
 Rypson Piotr 1390
 Rysy 6331
 Ryszard Kaczorowski. Ostatni Prezydent 1409
 Ryszewska Katarzyna 3018, 8629
 Ryszewski Henryk 9010
 Ryszka-Komarnicka Anna 7126
 Ryś Agnieszka, red. 2229
 Ryś Grzegorz 781
 Ryś Jan 7127, 7128
 Ryś Janina 3045
 Ryś Marek 8984
 Rytko Piotr, wyd. 6721
 Rywałd, pow. grudziądzki 9868
 Ryx Jerzy 7389
 Ryżewski Grzegorz 2802, 3808, 6318; oprac. 3646
 Rządowski Adam 8737, 9171
 Rżanna-Szczepaniak Ewa 3929, 9840
 Rządeczko Lilianna 342
 Rząp Damian 6043
 Rząsa Franciszek 4752
 Rząska Hanna 2025
Rzeczy Piękne 8410
 Rzeczycza, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 4167
 Rzeczycza Księża, pow. krańcicki 3614
 Rzeczycka Monika 2083; red. 5011
 Rzeczycka-Wykowska Zofia 5051
Rzeczywistość 9550
 Rzedicka Anna 6826
 Rzedeki Jakub 6826
 Rzemieniecki Konrad 4342; wyd. 6763
 Rzemieniecki Marcin 4900
 Rzemień, pow. mielecki 3406
 Rzepa Krzysztof 2806
 Rzepczyński Łukasz 7852
 Rzepcka Hanna zob. Pohońska Anna Ewa z Rzepeckich
 Rzepcka Mirosława 1144
 Rzepiela Agnieszka 4260, 3009
 Rzepiela Michał, rec. 704
 Rzepka Ewa, wyd. 8107
 Rzepka Jacek 2460
 Rzepkowski Arkadiusz 4369, 8630, 9840, 10009
 Rzeplin, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 5847
 Rzepniewska Anna 7780
 Rzepniewski Zbigniew 9874
 Rzepnikowska Iwona 394
 Rześniński Jan Kanty 7625
 Rzeszotarski Jan 1004
 Rzeszowska diecezja 4941
 Rzeszowskie województwo 9578
 Rzeszów 146, 310, 382, 383, 1309, 1847, 3183, 4169, 4217, 4345, 4694, 6305, 6306, 7164, 8298, 8916, 9020, 9134, 9800, 9805, 9819; Pobitno 6305; powiat 8590, 9209; region 3406, 8756, 10045
 Rzeszów swoim bohaterem 3183
 Rzeszutko-Piotrowska Małgorzata 1658
 Rzewiczok Urszula 6299
 Rzewusczy, ród 6967
 Rzewuska Stefania z Lemańskich 7369
 Rzewuski Andrzej, pseud. Przemysław, Hańcza 5951
 Rzewuski Seweryn 4070
 Rzewuski Wacław 7064, 7369
 Rzewuski Walery 7569
 Rzewuski, pow. łosicki 2010
 Rzeźba barokowa na Dolnym Śląsku 3601
 Rzeźnicka Zofia 2288, 4258
 Rzeźnik Paweł, red. 4101
 Rzonca Antoni 4124
 Rzućewo, pow. pucki 6152
 Rzym 678, 680, 781, 2271, 2327, 2436, 2445, 2457, 2470, 2507, 2532, 2587, 2940, 3229, 3545, 3647, 4086, 4127, 4489, 4495, 4615, 4648, 4831, 4837, 4912, 5010, 5634, 6439, 6910, 7014, 7053, 7121, 7197, 7335, 7343, 7748, 8757, 9517; cesarstwo 4397, 4495, 4735, 4737; republika 4495; starożytny 616, 1880, 1891, 1917, 2203, 2205, 2211, 2247, 2262, 2269, 2270, 2272, 2286, 2321, 2372, 2373, 2376, 2385, 2386, 2390, 2391, 2393, 2406, 2407, 2414, 2418, 2425, 2429, 2430, 2446, 2447, 2450, 2456, 2461, 2465, 2466, 2471, 2472, 3020, 3347, 3767, 4101, 4158, 4258, 4533, 4541, 4617
 Rzymkowski Tomasz 4517
 Rzymowski Wincenty 8394
 Rzyska-Laube Dobromiła 1019
 Saar-Kozłowska Alicja 7129; oprac. 1005; wyd. 7361
 Sababady Agnieszka, tł. 1271
 Sabała-Zielińska Beata 4075
 Sabbat Aleksander 4595
 Sabik Andrzej 9875
 Sabik Kazimierz, red. 2796
 Sabinus Jerzy 6809
 Sabiński Julian 2939
 Sabler Piotr 3929
 Sa c a ły, pow. turecki 1604
 Sacewicz Karol 4632; oprac. 2667; przedm. 2667
 Sacewicz Wacław 8535
 Sacha Magdalena Izabella 1010, 1017
 Sachalin, wyspa na Oceanie Spokojnym 2096, 5207
 Sachar Agnieszka 1310; red. 1310; współpr. 1310
 Sacharczuk Joanna 1666
 Sachenkirchowie, rodzina 3693
 Sachnowska Kamila 719
 Sachs Ignacy 2815
 Sachs Rainer 5266, 6327
 Sachsenhausen zob. Oranienburg
 Sachsowie, rodzina 5132
 Sacrum i jego otoczką kulturową 2164
 Saczko-Bomba Barbara 7853
 Saczyńska Monika 4806
 Sa d e k, pow. sokólski 6307
 Sa d k i, pow. nakielski 4870, 9172
 Sadki. 80 lat po Zbrodni Pomorskiej 9172
 Sadowska Ewa 5893
 Sadowska Katarzyna, red. 3328
 Sadowski Tadeusz 1083
 Sadler Michael 4070
 Sadlik Magdalena 3373, 3383
 Sa d ł o w o, pow. rypiński 1008
 Sadowski Przemysław 2973; współpr. 6079
 Sadoch Elżbieta 4117
 Sadowska Bianca 3148, 7854
 Sadowska Ilona 1381
 Sadowska Jadwiga 3463, 9852; red. 3463
 Sadowska Joanna 9876
 Sadowska Katarzyna 9877
 Sadowska Rita 5961
 Sadowska Zofia 8142
 Sadowska-Dubička Ewelina 4745; red. 4745
 Sadowska-Topór Jolanta 4101
 Sadowski Andrzej 3740
 Sadowski Czesław 1250
 Sadowski Jarosław 6208
 Sadowski Jerzy 4732
 Sadowski Maciej 4831
 Sadowski Piotr 4495, 8737
 Sadowski Wojciech 3186
 Sa d ó w, pow. lubliński 3627
 Sadurscy, rodzina 2939
 Sadurski Ireneusz 7855, 7856
 Sadurski Krzysztof 2939
 Sady Włodzimierz 9378
 Sady-Bugajska Agata 2061, 6376
 Sadzik Piotr 3351
 Sadzikowska Lucyna 3384, 5662, 9173
 Safaryjski Adam, oprac. 8183; wyd. 8044, 8081, 8104, 8163, 8171, 9301

- Safawidzi 672, 6796
 Saga rodu Narębskich 5267
 Sagała Monika 2295
 Saganowska Róża 9053
 Sahara 1348
 Sahryń, pow. hrubierzowski 667
 Sajdutko Paweł 3602
 Sajecki Tomasz 6627
 Sajkowski Ryszard 1667
 Sajkowski Wojciech 2223
 Sajniak Marcin 10104
 Sak Jarosław 7819
 Sak Marcin 2276
 Sak Monika 778, 869; wyd. 2788
 Sak Zbigniew 5757
 Sakalauskas Darius, rec. 7192
 Sakowicz Eugeniusz, red. 4754
 Sakowicz-Tebinka Iwona, red. 4070
 Sakowiczowie, rodzina 2802, 5112
 Sakowski Eugeniusz 4754
 Sakson Andrzej 2086; rec. 9501
 Saksonia 2207, 2583, 2824, 4363, 5010, 6479, 6794, 7202, 7257
 Sala Marta 6299
 Saladyn Wielki, sultan Egiptu 2362
 Salamon Marian 4918
 Šalamov Varlam Tihonovič 3317
 Salcberger Ervin 2223
 Salcberger Lea 2223
 Sales Jucelino de 2820
 Saletra Wojciech 10139
 Salezjanie 693, 2905, 3240, 3959, 5767, 6180, 7335, 9227, 9706, 10113
 Šalikov Petr Ivanovič 4995
 Salina Anna 680, 1773
 Salm Jan 3735
 Salmonowicz Stanisław 4528; rec. 6078, 7100, 8887
 Salmonowiczówna Iza 678
 Salomea, bł. 3623
 Salomon, król Izraela 2448
 Saloniki, Grecja 402, 2333
 Salonke Franz 7528
 Salska Agnieszka 6003
 Salwa Kazimiera 6221
 Salwa Mateusz 6839
 Salwa Piotr, współr. 3006
 Salwador 2300
 Salzburg, Austria 2541
 Sałacińska Barbara 4152
 Sałaciński Sławomir 4152
 Sałata Radosław, przedm. 7348
 Sałatka Tomasz 9878
 Sałdan Marta 5959, 5960
 Samarkanda, Uzbekistan 7967
 Sambia 2478
 Sambor, Ukraina 2856; region 7240, 7738
 Sambor Jadwiga 5952
 Samborska-Kukuć Dorota 3372, 3385, 6018, 7857, 7858
 Samborski Paweł 2062
 Samborski Tadeusz, rec. 9058, 9251
 Samełko Aleksandra 3143; red. 3143
 Šamenčyk Mikalaj Ąfimavič 8631
 Samerek Piotr, red. 4629
 Samerski Stefan 4784
 Samlicki Marcin 7354
 Samojedni Aniela 8906
 Samojedni Marian 8906
 Samojlik Tomasz 6405
 Samol Monika 4887
 Samos, wyspa grecka 2424
 Samól Piotr 6628; rec. 3714
 Samp Mariusz 6629
 Samsel Edward Eugeniusz 36
 Samsel Karol 3895, 5667
 Samsel-Niewiarowska Monika 677
 Samsonowicz Henryk 3006, 6180, 6308, 6576
 Samsonowicz Jan 3002, 3018
 Samsonük Tetana 8907
 Samuel, car Bułgarii 2545
 Samuś Paweł 4709
 San, prawy dopływ Wisły 6290, 6733, 8970
 San Andrés, wyspa na Morzu Karaibskim 2239
 Sanak Marcin 4778
 Sanctum et peccatorium 2537
 Sand George 5292, 7780
 Sandak Adrian 9174
 Sandbostel, Niemcy; obóz 9002
 Sandel Józef 2972
 Sander Elżbieta 3623
 Sanderson Michael, tł. 1057
 Sandomierska diecezja 1361
 Sandomierska Puszcza 2161, 5287
 Sandomierska ziemia 3946
 Sandomierskie województwo 6743, 7226
 Sandomierz, woj. świętokrzyskie 286, 372, 479, 807, 1360, 1361, 1549, 1889, 3552, 3633, 3692, 3767, 4024, 4333, 5137, 6308, 6383, 6517, 6590, 6801, 7074, 7075, 7215, 7236, 7685, 8234, 9391; powiat 1613, 9739; region 22, 4224, 5130, 6604, 6658; Wzgórze Staromiejskie 6481
 Sandomierz. Miasto fascynującej przeszłości 6308
 Šandruk Pavlo 4644
 Sands Philippe 4531
 Sarnecka-Iyczynska Joanna 10140
 Sang Nguyen Van 2627
 Sanguszko Helena 7581
 Sanguszko Paweł Karol 4070
 Sanguszkowie, ród 926, 4299
 Sankowski Hubert Maksymilian 9379
 Sankowski Stanisław 1152
 Sann Arkadiusz 3399
 Sanniki, pow. gostyniński 4643, 7877
 Sanojca Karol 8632, 8633; red. 25
 Sanok, woj. podkarpackie 413, 1157, 2811, 4176, 5002, 6381, 6932; powiat 8590, 9929; region 6763
 Santa Maria Capua Vetere, Włochy 4685
 Santàngel Luis de 4995
 Santok, pow. gorzowski 2063, 6478, 6479, 6686; region 2063
 Santok. Strażnica i klucz 2063
 Sapalski Antoni 5953
 Sapała Barbara 8651
 Sapała Patryk, oprac. 959
 Sapeta Jakub, tł. 8043
 Sapia-Drewniak Eleonora 3217
 Sapiaha Adam Stefan 4750, 7643, 9472
 Sapiaha Aleksander Antoni 7767
 Sapiaha Jan Fryderyk 6837
 Sapiaha Józef Stanisław 6837, 6756
 Sapiaha Leon (Lew) 4536
 Sapiaha Paweł Jan 6737
 Sapiahowie, ród 678, 2802, 3445, 6837, 7131
 Sapiażyna Teofila z Jabłonowskich 4297
 Sapkowski Andrzej 2895
 Šapoka Mindaugas 7070, 7130, 7165; rec. 2264
 Šapoval Ūrij Ivanovič 8329
 Sar Andrzej, red. 2145
 Saragossa, Hiszpania 3338, 4117
 Sarajewo 1567, 2247, 5848, 10039
 Sarniewski Maciej Kazimierz 6980
 Sarek Katarzyna 2321
 Sariusz-Skapska Izabella 3317
 Sarjusz-Wolska Stanisława 3184
 Sarkady Antoni, red. 1352
 Sarlej Anna 2277
 Sarmackie theatrum 3386
 Sarmatyzm, Sarmaci 3306, 3401, 6824, 7882
 Sarna Marek Jacek 3017
 Sarna Władysław 6213, 6234
 Sarnaki, pow. łosicki 4942, 6309, 8270; gmina 2010, 6516, 8270; parafia 4943; region 245
 Sarnecka Zuzanna 2628; rec. 2648
 Sarnecka-Uziałko Beata 6298
 Sarnicki Stanisław 6876
 Sarnowska-Giefing Irena 6141
 Sarnowski Andrzej 5954
 Sarnowsky Jürgen 1775; red. 185
 Sarnów, pow. gliwicki 8049
 Sartowice, pow. świecki 8872
 Saryusz-Wolska Magdalena 2276, 3899, 3905
 Sarzyńska-Janczak Renata 1702, 1789
 Sas Grażyna 5268
 Sas Maksymilian 2524, 6593; oprac. 57
 Sas-Szustka Alicja 5268
 Sasak Stanisław 4101
 Sasanidzi, dynastia 4297

- Sasanka Paweł 6279; red. 9782
 Sasinowski Mikołaj 9101, 9102
 Sasińska-Klas Teresa 3498
 Saska Szwajcaria, niemiecka część Gór Połabskich 7556
 Sasowie, rodzina 5268
 Satała Mariusz 6264
 Satora Magdalena 1774, 2538, 4648, 8591; przedm. 8591; red. 8591
 Sattarov Samil 7859
 Sauerland Karol 3412
 Saul, król Izraela 2834
 Saulewicz Andrzej 5359
 Saulson Rozalia 4781
 Šaulys Jurgis 4547
 Saurma von der Jeltsch Johann Anton 996
 Savčuk Oleg 4660
 Savery Frank 5236
 Savinkou Andrei 3185
 Saviščevas Eugenijus 4529
 Savoie Eugène-François de zob. Eugeniusz Sabaudzki
 Sawa Dawid 2289
 Sawa Mariusz 667, 4639, 5926
 Sawada Kazuhiko 2096
 Sawaniewska-Mochowa Zofia, oprac. 91; red. 91
 Sawczuk Oleg zob. Savčuk Oleg
 Sawiak Jarosław 3809
 Sawicka Daria 4297
 Sawicka Elżbieta 3317
 Sawicka Joanna 2063, 4153
 Sawicka Paula 9357
 Sawicka Sylwia, red. 4466
 Sawicka-Kapusta Katarzyna 5536
 Sawicka-Mierzyńska Katarzyna, przedm. 3364; red. 3364
 Sawicki Daniel 3992
 Sawicki Jacek Zygmunt 4595, 9879
 Sawicki Jarosław, tł. 1449
 Sawicki Mariusz 2629, 4739, 7131, 7132; przedm. 640; red. 572, 640
 Sawicki Ryszard 37, 3603
 Sawicki Stefan 3108
 Sawicki Tomasz 668, 4154, 4155; red. 232
 Sawicki Zbigniew 4716
 Sawin, pow. chełmski 4438; region 4340
 Sawiński Paweł, przedm. 2211; tł. 2211; wyd. 2211
 Sawka-Adamczyk Kamila 5038
 Sax Daniel, tł. 5554
 Saxo Gramatyk 2495
Sądeczanin Historia 10092
 Sądowa Wisznia, Ukraina 4863
 Sądowodvice, Ukraina 3433
 Sądzi. O relacjach polsko-niemieckich 9380
 Sądzi z Terki 9381
 Sąspowska Dolina 2046
 Scarpa Domenico 3317
 Schabieński Jarosław 2802, 9880
 Schabowska Barbara, red. 1013
 Schaff Adam 2079
 Schäffer Wojciech 6299
 Schaffgotsch Barbara Agnieszka von 6844
 Schaffgotsch Hans Ulrich von 6844
 Schaffgotschowie, rodzina 3686, 6327, 8798
 Schatz Jaff 4640
 Schellner Katarzyna 4672
 Schelwig Samuel 7112
 Schild Romuald 3019
 Schiller-Rydzewska Joanna 3993, 8634, 9881
 Schiller-Walicka Joanna 294, 298, 3006, 4637, 7860; red. 3006
 Schinkel Karl Friedrich 2363
 Schlabs Bronisław 1578, 1583
 Schlender Grażyna, red. 4180
 Schloss Eva 8908
 Schmerbauch Maik 8635
 Schmettau Friedrich Carl von 1950
 Schmidt Dagmara 5843, 7861
 Schmidt Martin 3601
 Schmidt Paul 7833
 Schmidt Stefan 2096
 Schmidt Theresa 3439
 Schmiedl Joseph 7939
 Schmitt Carl 2675, 4536, 4617, 10093
 Schmitt Henryk 709
 Schmitz Paul 2797
 Schneemann Carolee 3887
 Schneider Artur 2885
 Schneider Edward Władysław 5207
 Schnepf-Kołac Zuzanna 1010
 Schober Feliks 5955
 Schoenwald Dawid 902, 6201, 6202; red. 1452
 Schoepflin Jean-Daniel 2824
 Scholl Tomasz 2391
 Scholz Franz 9401, 9419, 9938
 Schön, rodzina 2323
 Schön Ottmar 2323
 Schön Wolfram 2323
 Šchönaich Georg von 3446
 Schopenhauer Arthur 2570
 Schopenhauer Johanna 4297
 Schramm Tomasz 4560, 4648
 Schreiber Ewa 3929
 Schriftlichkeit. Beschreibung und Interpretation 1775
 Schroeder Gerhard 4617
 Schroth Johann 4260
 Schübler Jacob 3765
 Schultz Anna 4516
 Schultz Christoph 4516
 Schultz Johann Carl 996
 Schulz Bruno 1329, 3351, 3364, 3883, 5004
 Schulze Katrin 5452
 Schuman Robert 2734
 Schuster Jan 2452, 4156
 Schützowie, rodzina 996
 Schwartz Dorothe 5247
 Schwarz Bernd 4244
 Schwarz Chris, il. 2890
 Schwarze Adler 5012
 Schwass Robert 4665
 Schwerin Louise Charlotte 6895
 Schwerin Zofia von 3453
 Scientia magnam laetitiam parat 2824
 Ščigel's'kij Volodimir Omelânovič 2828
 Scott Allen 7133
 Sculteti Aleksander 1375, 1376
 Scytowie 2522
 Sebesta Jadwiga 3604
 Secemin, pow. włoszczowski 7741
 Secler Bartłomiej 4615
 Seidl Oleksandr Volodimirovič 7862, 7863
 Seehafer Hugo Paul 9046
 Seeman-Majorek Anna, przedm. 7382
 Segda Dorota 10033
 Seger Georg 2801
 Seher-Thoss, rodzina 3743
 Seher-Thoss Heinrich Leopold von 3743
 Sehn Jan 5956
 Seidel Barbara 6335
 Seidel Izabela 2024
 Seidler Wiesław 984
 Seidlitz Ernst Julius von 6949
 Seiler Małgorzata 6555
 Sejny, woj. podlaskie 8231; parafia 4801; region 4800, 8231
 Sekiba Fujihiko 7709
 Sekiel-Zdzienicki Józef zob. Zdzienicki Józef
 Sekita Julian 9930
 Seklucjan Jan 3386
 Sekstus Tarkwiniusz (właśc. Sextus Tarquinius) 2247
 Sekuła Jarosław 4409
 Sekunda Nicholas, red. 2460
 Sekwana 9743
 Šelaeva Alla Aleksandrovna 4590
 Selerowicz Witold 5269, 9175
 Seleucydzi 2383, 2448
 Selewska Jowita, oprac. 4089
 Selmanowicz Feliks, pseud. Zagończyk 5959, 5961
 Semânčuk Genadz' 7620
 Semaniak Jacek, red. 3211
 Semczynsyn Magdalena 2863; rec. 5922, 8944
 Semen Olesia, tł. 1647
 Semënov Evgenij Vladimirovič 7864
 Semik Zbigniew 1302
 Seminarium Historii Kobiet 322
 Semkowicz Aleksander 7357
 Semper fidelis Poloniae 5845
 Semplin Agnieszka, red. 1347
 Sempotowicz Michał 3148, 7865
 Senat II Rzeczypospolitej 8636
 Senatorski Dymitr 5145
 Sendal Monika 1668
 Senderowa Irena 5957

- Sendyka Roma 1649; przedm. 1649; red. 1649
- Seneka 4495
- Senkiv Ivan 7378
- Senko Eugeniusz 5896
- Sepkowska Magdalena 5221; red. 5221
- Serafimowicz Ewa 1955
- Serafimowicz Włodzimierz 1956, 10141
- Serafin Ewa 5013
- Serafin Jakub 2765
- Sêrâkov Sergij Olegovič 6604
- Serbia 2247, 2542, 2559, 2609, 2618, 2818, 4666, 7450
- Serbołużycanie 2209, 9811
- Seredyńska Marta 3906, 9840; red. 3906
- Serek Marcin 6235
- Seres Attila 8745
- Seri-Levi Naama 2884
- Serocki Kazimierz 3954
- Seroka Henryk, wyd. 6723
- Serra de Manresa Valentí 5634
- Serrano Postigo Paloma Blanca 2796
- Sesja Naukowo-Historyczna 75 lat Wydziału Elektrotechniki i Automatyki 3186
- Setkowicz Adam 1306
- Setkowicz Katarzyna 2630
- Setkowicz Piotr 3683
- Seul 9599
- Severnaâ Pčela 7482
- Seversky Alexandr de 4660
- Sewastopol, Ukraina 432
- Seweryn Agata 7866
- Seweryn-Puchalska Dorota 1416
- Sewruk Piotr 8637
- Seyda Marek 6152
- Sęczkowska Maria 368
- Sędzicka Anna 4298; red. 2795, 4298
- Sędyty, nieistniejąca osada na terenie Olsztyna 2001
- Sędziszów Małopolski, pow. ropczycko-sędziszowski; region 10052
- Sęk Jan 4835
- Sękowski Jan 2006
- Sękowski Józef 2229
- Sęp Szarzyński Mikołaj 3406
- Sępólno Krajeńskie, woj. kujawsko-pomorskie; powiat 2363, 6310, 9987
- Sętownski Juliusz 1264; red. 82
- Sfinks 3895
- Sforza Caterina 2574
- Shakespeare William 3907, 5010, 7490
- Shallcross Bożena 3387
- Shawver Katrina 6130
- Shazza (właśc. Marlena Magdalena Pańkowska) 10033
- Sheeler Charles 3887
- Sheffield, Wielka Brytania 396
- Shelley Mary 2604
- Shepard Jonathan 6604
- Sheybal Stanisław 3572
- Shkurgan Oksana 7867
- Shved Văčeslav 7427
- Siam Alfred 9176
- Siam-Salmon Monika 9550
- Sianowo, pow. kartuski 3835
- Siara Maria 4752
- Siarczyński Franciszek 7990
- Siatkowska-Callebat Kinga 3328; red. 3328
- Šiaučiūnaitė-Verbickienė Jurgita 7145; red. 2855
- Siąszyce, pow. koniński 5506
- Sibila Leszek K. 5571
- Sibilski Andrzej 10152; red. 10152
- Sichrawowie, rodzina 7907
- Siciński Jan Teofil 5556
- Siciński Wojciech 6412
- Sidorowicz-Mulak Dorota 911, 972, 3445; red. 3445, 3446
- Siebel Jacek 4284
- Siebeneicher Jakub 7237
- Siebert Diana 7868
- Siebieszuk Damian 437, 2741
- Siechnice, pow. wrocławski 1539
- Siechnice wczoraj i dziś 1539
- Siechowicz Paweł 7780
- Sieciechów, pow. kozienski 1842, 3194, 7885
- Sieczkowska Aleksandra 3519
- Siedemdziesiąt pięć lat archeologii w Uniwersytecie Wrocławskim 3020
- Siedlce zob. Gdańsk
- Siedlce, woj. mazowieckie 143, 183, 311, 439, 450, 722, 807, 961, 1241, 1362, 4062, 4742, 6312, 7915, 8235, 8904, 9297; powiat 4655; region 4742, 5119, 5152, 5213, 5309, 5310, 6311
- Siedlec, pow. strzelecki 6284
- Siedlecka Joanna 5555
- Siedlecki Jan 3945
- Siedlecki Stanisław 5958
- Siedliska, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 2814
- Siedmiogród 7202, 7226
- Siedun Bazyli 8636
- Siedziako Michał 5564, 9882, 9883, 9948
- Siedzikówna Danuta, pseud. Inka 5959, 5960, 5961, 9798
- Siehniewicze, Białoruś 8114
- Siejkowski Michał 4778
- Siek Bartłomiej 4333
- Siekiera Joanna 2296
- Siekiera Rafał 9884
- Siekierkowski Hubert 9177
- Siekierska Anna 828, 9885
- Siekierski Maciej 379
- Sielec, pow. staszowski 4914
- Sielezin Jan Ryszard 5665
- Sielicki Aleksander 4620, 8638
- Sielicki Tomasz 7869
- Siemasz Jerzy 8909
- Siemaszko Karol 4530
- Siemaszko Piotr 3388
- Siembab Mateusz 7134
- Siembora Sebastian 4101
- Siemciechy, pow. żuromiński 9141
- Siemek Bonawentura 4778
- Siemianowice Śląskie, woj. śląskie 3775, 4007, 10043; Michałkowice 4007
- Siemianowicz Jerzy 9838
- Siemianowska Sylwia 2026, 4101; red. 4101
- Siemianowski Jordan 8639
- Siemianowski Krzysztof 1018, 4410
- Siemiańczuk Albina 6630
- Siemiątkowski Ryszard 5337
- Siemieniec Anna 3605, 3606, 4941
- Siemieniec-Gołaś Ewa, przedm. 6744; wyd. 6744
- Siemięń, pow. parczewski 5225
- Siemińska Aneta 2814; red. 2814
- Siemiński Lucjan 7469
- Siemiginowski Jerzy Eleuter 3623
- Siemiński Daniel 719
- Siemiński Tomasz 1041
- Siemionow Maria 5346
- Siemiradzki Henryk 3545
- Siemko Piotr 1540, 1594
- Siemowit I, książę mazowiecki 6625
- Siena, Włochy 4516
- Sieniawska Elżbieta z Lubomirskich 6836, 6839
- Sieniawska Zofia zob. Czartoryska Maria Zofia
- Sieniawski Adam Mikołaj 6836
- Sienieńscy, rodzina 1800
- Sienińska Katarzyna 1800
- Sieniuc Paulina, red. 1497
- Sienkiewicz Antoni Marcin 6757, 6757
- Sienkiewicz Edward, red. 4886
- Sienkiewicz Henryk 972, 2831, 3266, 3276, 3312, 3372, 3401, 3408, 3498, 4070, 7370, 7371, 7505, 7780, 7810, 7982, 9850
- Sienkiewicz Jan 4649
- Sienkiewicz Jan Wiktor 1257, 1566, 6093
- Sienkiewicz Witold 1541; red. 1492, 1978
- Sienkiewiczowa Maria z Szetkiewiczów 3373
- Sienkowska-Haffke Danuta 8910
- Siennica, pow. miński 3187, 3647, 8262; gmina 1958
- Siennica naszej młodości 3187
- Sienna, pow. lipski 8295
- Sieńko Dorota, przedm. 6718; tł. 6718
- Sięński Hieronim, oprac. 5210
- Sięński Jacek 4411
- Sieradz, woj. łódzkie 250, 1158, 1159, 1783, 1921, 5782, 7609,

- 10086; getto 861; powiat 4447; region 2057, 4862, 7750, 7975
- Sieradz Małgorzata 9550, 9886; przedm. 2780; rec. 3980; wyd. 2780
- Sieradzan Ewa 6054
- Sieradzan Wiesław 6054, 6201, 6202; przedm. 6201, 6202; red. 215, 6201, 6202
- Sieradzka Anna 7870
- Sieradzka-Baziur Bożena 3188
- Sieradzka-Mruk Agnieszka 2007
- Sieradzki Andrzej 3266
- Sieradzki Paweł 2937, 2938; red. 2937
- Sieradzki Rocznik Muzealny* 250
- Sieradzkie województwo 6743, 6934
- Sierakowscy, rodzina 5289
- Sierakowska Helena 5289
- Sierakowska Katarzyna 4412, 5292, 8596
- Sierakowska-Dyndo Jolanta 5970; współpr. 3006
- Sierakowska-Tomaszewska Izabella 5289
- Sieraków, pow. międzychodzki 6313; region 5329
- Sieranc-Guzdek Joanna 895
- Sierchuła Rafał 4660, 5469; red. 759
- Sierecka Anna Maria 3057
- Siermiński Michał 9887
- Sieroszewice, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie; region 5229
- Sieroszevska Bogusława, współpr. 9351
- Sieroszewski Waław 3029
- Sierov Ivan Aleksandrovič 2216
- Sierpc, woj. mazowieckie 1160, 3847, 4843, 7536, 8311, 8312, 8666, 9492; powiat 4481, 8312, 9479, 9571; region 1807
- Sierpowski Stanisław 357, 512, 4641, 4717, 8455, 8640; red. 222
- Sierzęga Paweł 8641; wyd. 7357
- Siess-Krzyszowski Stanisław 3445; red. 6
- Siestrzyński Jan 7814
- Siewior Malwina 8642
- Siewierski Henryk 2820
- Siewierski Tomasz 605, 669, 670; rec. 6041
- Siewierz, pow. będziński 7991; dekanat 6741
- Siewior Kinga 1649
- Sifczyk Damian 3189, 4031
- Sijka Katarzyna 7871, 9178
- Sikora Antoni 6319
- Sikora Daniel 4879
- Sikora Ewelina 6836
- Sikora Jerzy 1286
- Sikora Jerzy (1957–2019) 5962
- Sikora Kazimierz 3276
- Sikora Lilianna 2165
- Sikora Natalia 4665
- Sikora Piotr 9179
- Sikora Radosław 7135; wyd. 6767
- Sikora Wojciech 3506
- Sikorscy, rodzina 5270, 5322
- Sikorska Joanna 996
- Sikorska Milena, il. 1463
- Sikorska-Dzięgielewska Krystyna 5963
- Sikorska-Kowalska Marta 4369, 4618; przedm. 7302; wyd. 7302
- Sikorska-Krystek Aleksandra 7872
- Sikorski Andrzej 1822, 6473; przedm. 1822; red. 1822
- Sikorski Artur, red. 1543
- Sikorski Dariusz Andrzej 1286, 2241, 2549, 2803; polem. 6632
- Sikorski Franciszek 5964
- Sikorski Henryk 5270
- Sikorski Jerzy 3001
- Sikorski Ryszard Wojciech 8911
- Sikorski Szymon, współpr. 9378
- Sikorski Tomasz 2324, 4632, 8643, 9180, 9796, 9888, 10154; przedm. 8032; wyd. 8032
- Sikorski Tomasz (1939–1988) 3976
- Sikorski Władysław Eugeniusz 2812, 4618, 4632, 7356, 8962A
- Sikucin, pow. zduńskowski 9919
- Sikbergleit Arthur 5965
- Silesia Antiqua* 251
- Silva Fernanda Priscila Alves da 2089
- Silva Lorenzo 2796
- Silwanowicz Stanisław 6631
- Siła prawa zamiast prawa siły 4531
- Siłaczki, szefowe, społeczniczki 4413
- Siłkowska Urszula 1542
- Simek Rudolf 2539
- Simela Marcin 3929, 3930
- Simion Lehač'i 3576
- Simeonova-Konah Galã 2818
- Simon-Pietkiewicz Jadwiga 8995
- Sineave-Pankowska Natalia 1199
- Singer-Brehm Elisabeth 9207
- Sinkowski Stanisław 1288, 2063
- Sińczak Tomasz 2540
- Sioma Marek 3900, 5236, 8280, 8596, 8644, 8645; przedm. 5236; rec. 2714; red. 239, 5236
- Siostra Helena Majewska 5760
- Siostry Służebniczki Maryi 4892
- Siostry Wspólnej Pracy 781
- Sip Andrzej 4861
- Sipowicz Kasper 9181
- Sirojć Zdzisław 9497
- Sirutavičius Vladas, red. 2855
- Sitarek Adam 8590
- Sitarski Jan 3973
- Sitarski Józef 6970
- Sitarski Piotr 9889, 9890
- Sitarz Bartosz 878
- Sitarz Czesław 5583
- Sitarz Mirosław, red. 4926
- Sitarz Olga 4536
- Sitek Barbara 1154
- Sitek Ewelina 1150
- Sitek Gabriela 3887; red. 3887
- Sitkiewicz Damian 943
- Sitkiewicz Magdalena 3634
- Sitkiewicz Paweł 8646
- Sitkowa Anna 3386
- Sitkowska-Nowiny, pow. kielecki; region 4320
- Sitnik Aleksander Krzysztof 3765, 4770, 4879, 5207, 5209; red. 4879; wyd. 7294
- Sito Jakub 3647, 3765, 5010, 6836
- Sitowski Ludwik 5966
- Siuciak Aleksandra 996, 1136, 1742
- Siuciak Mirosława 3266
- Siuda Dariusz 9998
- Siuda Kamila 785
- Siuda-Ambroziak Renata 2820
- Siuda-Bochenek Magda 3021
- Siwak Waław 4951
- Siwek Andrzej 1747, 1748, 6208
- Siwek Józef 4168
- Siwek Krzysztof 4660, 8647, 9182
- Siwek Paweł 4750
- Siwek Władysław 9883
- Siwek-Frony Iwona 2083
- Siwicka Dorota 3389
- Siwicki Piotr 4751
- Siwiec-Cielebon Michał 5557, 5684
- Siwik Anna 2912, 4618, 9891
- Siwiński Tomasz 4076
- Sjökvist Peter 977, 3445, 7136
- Skala Jan 1612
- Skalbmierz, pow. kazimierski 1535, 6640
- Skalec Aneta 2453
- Skalik Michał 9892
- Skalimowski Andrzej, rec. 4637, 8615
- Skalska Joanna 5048
- Skalska Karolina 2707, 2938
- Skalski Piotr 335; rec. 4276
- Skalski Stanisław 3048, 5048, 5967; przedm. 1468
- Skal'skij Vitalij 671; red. 8145
- Skala Katarzyna 2742
- Skalban Mirosław 5989; red. 5989
- Skały zob. Kotulin
- Skandynawia 1286, 2301, 2358, 2475, 2491, 2527, 2535, 2537, 3087, 4138, 4995, 6468, 6472, 6593, 6604, 9960
- Skarb groszy praskich 1916
- Skarbek Fryderyk Florian 4397
- Skarbek Jan 5968
- Skarbek Kacper 4213
- Skarbek Krystyna 5187
- Skarbińska-Szocińska Barbara 4077
- Skarby epoki Piastów 1314
- Skardowska Ewa 8271
- Skarga Piotr 2370, 4746, 6813, 6884
- Skarszewska Antonina Żuk- 7391
- Skarszewska Maria Żuk- 7391
- Skarszewski Jan Tadeusz Żuk- 7391

- Skarszewy, pow. starogardzki 4486, 5058, 6314, 6693
- Skaryna Franciszek 3470
- Skarżyński Mirosław, wyd. 2784
- Skarżyński Stanisław 2820
- Skarżysko-Kamienna, woj. świętokrzyskie 3159, 3582
- Skawina, pow. krakowski 3863, 4982, 5536, 7569
- Skawińska Małgorzata 4522
- Skawiński Rafał 10142
- Skawiński Ryszard 10080; rec. 86
- Skaza Leszek 2363, 6310; red. 6310
- Skeggjason Markús zob. Markús Skeggjason
- Skep'an Anastasiã 679
- Skerska Elżbieta 5623, 5695, 6155; wyd. 8832
- Skiba Aleksandra 911, 7137
- Skiba Roman 6263
- Skibiński Jacek 3186
- Skibińska Marta, tł. 1277
- Skibiński Edward 551, 704, 1776, 6632; rec. 2509, 2752, 6511; repl. 6632
- Skibiński Franciszek 3821
- Skibiński Franciszek (1899–1991) 5204
- Skibiński Kazimierz 3895
- Skibiński Paweł 781, 4632, 9472, 9893
- Skibiński Stanisław 5969, 6177, 6177
- Skibiński Tomasz, red. 4557
- Skibniewska Maria 4218
- Skibowski Jędrzej, red. 2570
- Skibski Krzysztof 3351
- Skierniewice, woj. łódzkie 1363, 1722, 3798, 4086, 4539, 4733, 5199, 6007, 9162; region 5104
- Skierska-Pięta Katarzyna 5693
- Skieterska Olimpia 1179
- Skiwski Jan 7986
- Skład Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 320
- Składanek Marcin, red. 3905
- Składankowa Maria 5970
- Składanowski Henryk Marek 4919
- Składanowski Stanisław 9385
- Składkowski Felicjan Sławoj 8163
- Skłodowska-Curie Maria 4406, 5971, 7597
- Skłodowski Jan 680, 5513
- Skłócony naród 7138
- Skobelski Robert 9894, 9895; red. 264
- Skočilas Igor 4751
- Skoczek Anna, red. 3041
- Skoczek Renata 1297, 9473
- Skoczek Tadeusz 416, 1547, 4596, 4621, 4835, 5346, 5637, 7873, 8260; przedm. 4596, 8603, 9234; rec. 8991; red. 179, 221, 1383, 1393, 1408, 1413, 1415, 1447, 1547, 2955, 4168, 4596, 4621, 4835, 5135, 5346, 7396, 8220, 8260, 9058, 9234
- Skoczeń Maciej, il. 1384
- Skoczów, woj. śląskie 10116
- Skoczylas Ihor zob. Skočilas Igor
- Skoczylas Janusz 3190
- Skoczylas Kazimierz 8648
- Skoczylas Wanda 5218
- Skoczylas Władysław 3580
- Skoczylas-Stadnik Barbara 6327
- Skoczyński Michał 4778
- Skolik Beata 4352
- Skolik Joanna 10130
- Skolimowska Bożena 4157
- Skolimowski Henryk 2794, 4354
- Skolmowski Lukasz 8592
- Skolwin zob. Szczecin
- Skomial Jakub 4495
- Skonieczka Helena 5597; przedm. 5597; red. 5597
- Skonieczny Bartosz 4078
- Skonieczny Józef 8912
- Skonieczny Tomasz 6608
- Skop Bartosz 3973, 3994, 3995, 7874
- Skop Michał 5012
- Skopek Sandra 2720
- Skopińska-Różycka Sabina Cecylia 8143
- Skoraszewice, pow. gostyński 1601, 6315; parafia 6315
- Skorel Józef 5972
- Skorniak Aleksandra, oprac. 4214
- Skorosów, pow. kępiński 4179
- Skorowski Henryk 4835
- Skorupa Andrzej 1740, 3810, 3811, 3812, 3813, 3814, 6264, 6331
- Skorupa Ewa 5667
- Skorupka Jan 5973
- Skorupka Tomasz 1349
- Skorupka Witalis 8913
- Skorupska-Raczyńska Elżbieta, red. 130
- Skurut Paweł 2775, 9896; przedm. 8807; wyd. 8807
- Skorzewo, pow. kościerski 6316
- Skotarczak Dorota 3886, 3897, 4971, 9761, 9897; rec. 9684; red. 2276, 2277, 3886
- Skotnicka Ewa 4070
- Skotnicka-Palka Małgorzata, red. 134
- Skotnicówna Lida 8045, 8580
- Skotnicówna Marzena 8045, 8580
- Skotniczna Ewa 3634
- Skowron Jan 3607
- Skowron Katarzyna 4489
- Skowron Paweł 3607
- Skowron Radosław 7139
- Skowron Ryszard 672, 4648; red. 4648; wyd. 6710
- Skowron-Nalborczyk Agata S. 4920
- Skowronek Ludwik 4787
- Skowronek Małgorzata 2545
- Skowrońska Elżbieta, tł. 2208
- Skowrońska Emilia, tł. 2214
- Skowrońska Renata 377, 1775; red. 123, 1775
- Skowroński Andrzej, tł. 2214
- Skowroński Antoni 40
- Skowroński Janusz 6327; red. 2208; tł. 2208
- Skowroński Piotr 7140
- Skowyrski Zygmunt 5337
- Skóra Kalina 1917; przedm. 2065; red. 2065
- Skóra Wojciech 4723, 9898; red. 2821
- Skórka, pow. pільski 7160
- Skórzewscy, rodzina 3719
- Skórzyńska Izabela, rec. 1033
- Skórzyński Jan 9982
- Skrabania David 8616; tł. 9459; tł. 9380
- Skraburska Krystyna 5974
- Skrobot Wiesław 6209; przedm. 6209; red. 6209
- Skrodzki Kazimierz 1957
- Skrómak Elżbieta, wyd. 1366
- Skrońska Kamila, il. 1463
- Skrukwa Grzegorz 2743, 2806; red. 2806
- Skrukwa Marek 7882
- Skrzycki Radosław 1972; rec. 3389; wyd. 2207
- Skrzatek Mateusz 6460, 6461
- Skrzatusz, pow. pільski 236, 872, 3780, 3859, 3958, 4764, 4789, 8862
- Skrzetuski Wincenty 4536, 7201
- Skrzydlewski Paweł 6328
- Skrzyniarz Ryszard 8990
- Skrzyński, rodzina 7690
- Skrzyńska Emilia 7372
- Skrzyńska Katarzyna 6633; red. 2065
- Skrzyński Grzegorz 6424
- Skrzyński Tomasz 2275, 9899
- Skrzypczak Jerzy 4414, 5271
- Skrzypczak Piotr 3901
- Skrzypczyk Artur 3086
- Skrzypek Ignacy 2025, 5248
- Skrzypek Miłosz 1010
- Skrzypiec Krzysztof, red. 1543; tł. 1543
- Skrzypietz Aleksandra 4738, 4787, 5019, 6836; rec. 6849
- Skrzypulec-Plinta Violetta 4446
- Skrzyszów, pow. tarnowski 1949
- Skrzywanek-Jaworska Dagmara 4495, 4536; red. 4495
- Skubis Barbara 7569
- Skubis Tadeusz 3186
- Skubiszewski Krzysztof 4517, 4566
- Skubiszewski Piotr 3006
- Skucha Mateusz 5013
- Skucha Stanisław 5164
- Skulimowska Agnieszka 3191
- Skupień Anna 8649
- Skupień Piotr 8737
- Skupniewicz Patryk 413

- Skura Agnieszka 1458
 Skutnik Tadeusz 5272, 6219
 Skuza Sylwia 2794
 Škvarna Dušan 7875
 Skwara Ewa 2247
 Skwara Marcin 2856
 Skwara Marian 6288; wyd. 8138
 Skwarczyńska Stefania 7569
 Skwarczyński Adam 4642
 Skwarek Beata 3045, 5827; red. 3045
 Skwierczyński Franciszek 9264
 Skwierczyński Krzysztof 673, 2524; red. 201, 2524
 Skwierczyńska, pow. międzyrzecki 2101
 Skworz Joanna 3608
 Slany Katarzyna 3390
 Slany Krystyna 4459; red. 4459
 Slapinà Anna 3837
 Slascy, rodzina 1817
Slavia Antiqua 252
 Sławiczek-Altman Małgorzata 3519
 Sławistyka z widokiem na morze 3277
 Sliesoriūnas Gintautas 2264, 7070; wyd. 6747; rec. 6706, 6764, 7131
 Slivers of Antiquity 1917
 Sliž Natallà 7141
 Sluka Nadzë Mihajlaūna 8650
 Słaba Rónay Ewa 2911
 Stabek Henryk 5975
 Stabiak Tomasz 9900
 Stabig Arkadiusz 2846, 9608, 9837
 Stabik Elżbieta 5327
 Stabińska Elżbieta 8763, 9779
 Stabońska Aleksandra 1063
 Staboszowska Kalina 2318; red. 2318
 Staby Agnieszka 6836, 6839; przedm. 4982; red. 4982
 Staby Tadeusz 6337
 Stadek-Zapletal Aleksandra 2290
 Stawatyce, pow. bialski 2817
 Stawek Maria 2853
 Stawek Walery 4550, 7679
 Stawik Henryk 5116, 5976
 Stawińska Agnieszka 9767
 Stawińska Beata 8913
 Stawińska Małgorzata 8651
 Stawińska-Dahlig Ewa 3278
 Stawiński Cezary 5519
 Stawiński Jan Nepomucen 5977
 Stawiński Jerzy 3012
 Stawiński Piotr 7142, 7753
 Stawiński Stanisław 6831
 Stawiński Tomasz, przedm. 1822; red. 1822
 Stawinski Wojciech 6171
 Stawków, pow. będziński 1924, 4309
 Stawno, woj. zachodniopomorskie 2025; powiat 2025, 5355
 Stawoszyño, pow. pucki 6317
 Stębowo, pow. żniński 2024
 Słodczyk Janusz 2202, 2291
 Słodki Maciej, red. 241
 Słodkowski Piotr 3609
 Słomczyńska Bogumiła 1587
 Słomczyński Jerzy 3012
 Słomka Jan 2856
 Słomka Jan, rec. 2523
 Słomka Tadeusz, red. 4483
 Słomkowski Antoni 10009
 Słomska Katarzyna 395, 402, 406, 1967
 Słomski Michał 6576; współpr. 1339
 Słoniń, Białoruś 3185; powiat 6926
 Słonimski Antoni 2813
 Słoń Marek 291, 674, 2821; rec. 6592; red. 1976
 Słota Bolesław 5273
 Słota Damian, red. 3040
 Słota Robert 675
 Słotwińska Sylwia 3902
 Słowa nieulotne 1410
 Słowacja 2136, 2277, 2295, 2317, 2773, 2819, 2828, 3087, 4557, 4580, 4631, 4652, 4666, 5002, 5030, 7228, 7875, 8868, 9152, 9442
 Słowacki Juliusz 2229, 3271, 3288, 3351, 3401, 5667, 6331, 7498, 7780
 Słowenia 2248, 7678, 9948
 Słowianie połabscy 1285
 Słowiańszczyzna, Słowianie 196, 431, 580, 581, 593, 659, 1369, 1760, 1781, 1979, 1981, 2011, 2025, 2118, 2256, 2292, 2293, 2294, 2295, 2328, 2492, 2499, 2527, 2549, 2625, 2797, 2974, 3009, 3401, 3406, 3481, 4145, 4447, 4660, 4807, 4834, 4837, 4930, 4931, 6438, 6471, 6478, 6479, 6515, 6576, 6608, 6631, 6656, 7808, 7932, 9662; Połabska 1285, 2524, 6613; Południowa 2542, 2545; Wschodnia 2545; Zachodnia 144, 2495
 Słowiańszczyzna dawniej i dziś 2292, 2293, 2294, 2295
 Słowik Aneta 2089; red. 2089
 Słowik Grzegorz P. 5980
 Słowik Mieczysław, red. 3099
 Słowik Zdzisław 3192
 Słowikowie, rodzina 4392
 Słowikowska Anna, red. 4926
 Słowikowski Henryk 1084
 Słowiński Konrad 4595; red. 4595
 Słowiński Michał 1963
 Słowiński Przemysław 4168, 5346, 5882, 9842, 10009
 Słowiński Sławomir 2025
 Słownik biograficzny historyków 5274
 Słownik biograficzny polskiego katolicyzmu 5275
 Słownik biograficzny polskiego obozu narodowego 5276
 Słownik biograficzny polskiego ruchu młodowiejskiego 5277
 Słownik biograficzny Południowego Podlasia 5278
 Słownik biograficzny Śremu 5279
 Słownik biograficzny techników polskich 5280
 Słownik biograficzny uczestników Powstania Wielkopolskiego 5281
 Słownik biograficzny ziemi krańcickiej 5282
 Słownik biograficzny żołnierzy Batalionów Chłopskich 5283
 Słownik encyklopedyczny muzeologii 90
 Słownik gwary i kultury Kujaw 91
 Słownik gwary Szywnawdu 92
 Słownik polskiej krytyki artystycznej 93
 Słownik pszczyńskich artystów 5284
 Słownik stereotypów i symboli ludowych 94
Słowo Polskie 2826, 7387, 8480, 9954
Słowo Powszechne 9550, 9796, 9848
 Słubice, pow. plocki 5327
 Stuchocka Katarzyna 3678
 Stugocki Karol 5061
 Stupecki Leszek Paweł 4024, 6634
 Stupia, pow. sierpecki 4842
 Stupia, rzeka 6382
 Stupno, pow. plocki 9086
 Słupsk, woj. pomorskie 1240, 1543, 2821, 4168, 4746, 9898; powiat 2821; region 2821
 Słupsk w dokumencie archiwalnym 1543
 Słupska ziemia 2821
 Słupski Miyn, pow. grudziądzki 1940
 Służebniczki 4841, 4888
 Służebniczki Maryi 4957
 Służebniczki starowiejskie 4827
 Służebniczki śląskie 4001
 Służewiec zob. Warszawa
 Sułki 4887, 4960
 Stryk Jan 3676
 Słyszewska Joanna 8652
 Słyszewska-Szybowska Alicja 2166
 Smaga Józef 5978
 Smagorowicz Franciszek 4747
 Smajek Stefania 5979
 Smajkiewicz-Murman Dżemila 2878
 Smak Stefan 3401
 Smakulska Joanna 2186
 Smakulski Wojciech 1918
 Smalącuk Alaksandr 4626
 Smaruj Andrzej 2024
 Smarzewski Marcin 7902
 Smentek Szymon 2821, 7876
 Smerczyńska Stanisława 8955
 Smerczyńska-Gąbka Agnieszka, współpr. 8955

- Smerczyński Tadeusz 8955
 Smetański Jan 3460
 Smiatacz Monika 4259
 Šmíd Miroslav 6373
 Smierz Marcin 4921
 Šmigelskytė-Stukienė Ramunė 7070, 7143, 7145, 7202
 Smiityk Justyna, tl. 1569
 Smirmov Ūrij 4890
 Smirmowa Lubow 3692, 3693
 Smirmowa Olga 2801
 Smiszkowa (Smišková) Antonina 7587
 Smith Henry 3887
 Smith Jack 3887
 Smoczkiwiczowa Maria Aleksandra 8144
 Smoczkiwiczowie, rodzina 8144
 Smogulec, pow. wągrowiecki 1544
 Smogulec na starej fotografii 1544
 Smolaga Cezary 9368
 Smolaga Dominika 2300
 Smolana Krzysztof 2820; oprac. 5321
 Smolanka, pow. sokólski 1532
 Smolańska Marta 1545
 Smolarczyk Andrzej 8653
 Smolarek Hubert, oprac. 1176; red. 1176
 Smolarek-Grzegorzycz Sylwia 6296
 Smolarek-Szynał Karolina 2801
 Smolec, pow. wrocławski 3866
 Smoleń Andrzej 5207
 Smoleńsk, Rosja 2292, 7325
 Smoleńska Elżbieta, tl. 5878
 Smoleński Władysław 8330
 Smolice, pow. krotoszyński 3708
 Smolik Przeclaw 7864
 Smolińska Teresa, red. 2108; wyd. 2125
 Smoliński Aleksander 1978, 3815, 4718, 4739, 5882, 8654, 8655, 8656, 8757, 8763; przedm. 4739, 5882; red. 4739, 5882
 Smoliński Józef 4621, 4743; red. 4621
 Smoliński Kazimierz 5960
 Smoliński Leszek 10143; rec. 4481, 8313
 Smoliński Marek 6604, 6635, 6636
 Smolnica, pow. myśliborski 1076, 6615
 Smolny Henryk 1054
 Smoluchowski Marian 5980
 Smoła Marek 3816, 4922
 Smołucha Janusz 4648, 4837, 7144; red. 4837
 Smorąg-Różycka Małgorzata 3610, 3623
 Smorzewska Magdalena 2820
 Smorgonie, Białoruś 7304
 Smoter-Grzeszkiewicz Regina 5285
 Smotrycki Maksym (Malezjusz) 6929
 Smukała zob. Bydgoszcz
 Smułkowa Elżbieta 9382; wyd. 2784
 Smyczek Katarzyna 9901
 Smyk Anita 439
 Smyk Katarzyna 1004, 2167; red. 2161
 Smykała Anna, tl. 6284
 Smykała Piotr 6284
 Smykowski Mikołaj 1649
 Smyła Marek 4079
 Smyrski Łukasz 3365
 Smyth Monika, rec. 9978
 Snapkoński Uladzimir 4626
 Snawadzki Antoni 1514
 Snoch Marta 5341, 5342
 Snopke Jerzy 2911; oprac. 3290
 Snopko Jan, rec. 7993
 Snopkowska Małgorzata 783
 Snopkowska Maria 916
 Sobalak Tomasz Marian 2011
 Sobańscy, rodzina 3661
 Sobański Piotr 9902
 Sobaszek Waclaw 3903
 Sobczak Antoni Krzysztof 8535, 8657, 8756
 Sobczak Cezary 4107
 Sobczak Jakub 4923
 Sobczak Kornelia 3922
 Sobczak Paweł, red. 3042
 Sobczak-Waliś Monika 5689; red. 219
 Sobczyk Agata 4985
 Sobczyk Maciej 2026
 Sobczyk Marek 4495
 Sobczyk Martyna 1303
 Sobczyński Andrzej 4415
 Sobczyński Marek 1010, 3022
 Sobecka Anna 996
 Sobecka Martyna 1513
 Sobeczko Helmut Jan 3217
 Sobeczko Mateusz 834, 9764
 Sobel Grzegorz 4238
 Sobel Jagna Rita 1856, 4238
 Sobelman Michał, tl. 5889
 Sobera Tomasz 1760
 Sobibór, pow. włodawski 1161, 1649, 9094; obóz 1161, 8963, 9218
 Sobiczewski Hubert 5226
 Sobieraj Jarosław 2803
 Sobieraj Leonard 984, 6180; przedm. 8141
 Sobieraj Maciej 8280
 Sobieraj Magdalena 3895
 Sobieraj Tomasz 1660
 Sobiescy, ród 680
 Sobiesiak Joanna 6604
 Sobieska Maria Klementyna 5019
 Sobieski Aleksander Benedykt 6836
 Sobieski Jakub 4995, 6816
 Sobieski Jakub Ludwik 6836, 7014, 7057
 Sobieski Konstanty Władysław 6836
 Sobieszyn, pow. rycki 6392
 Sobisz Zbigniew 2025
 Sobkowiak Mirosław 4080
 Sobkowiak-Tabaka Iwona 2454, 6388
 Sobociński Krzysztof 4643, 7877
 Sobociński Michał 7878
 Sobol Walentyna, rec. 8244
 Sobolak Tomasz M., red. 5047
 Sobolevska Eva, tl. 3493
 Sobolewska Maria 10144
 Sobolewska-Gola Dominika 5013
 Sobolewski Dariusz 4924
 Sobolewski Janusz Jerzy 4333
 Sobolewski Mirosław 4166
 Sobolewski Piotr 4333; przedm. 4145
 Sobolewski Wincenty 4333
 Sobolowa Barbara 5981
 Soboń Andrzej 1595
 Sobota, pow. łowicki 3845
 Sobota Adam 1578
 Sobota-Grün Ewa 8914
 Sobowidz, pow. gdański 3446
 Sobótka, pow. wrocławski 6252, 7879, 9839
 Sobótka – Wrocław w latach 1860–1914. 7879
 Socha Irena 3440
 Socha Krzysztof 6572; red. 4354
 Socha Paweł 4784; oprac. 4784
 Socha Rafał M. 3017
 Socha-Paprocki Franciszek 7373
 Sochacka Stanisława 2008, 3283, 4976; przedm. 8135
 Sochacka Urszula 719, 2077
 Sochacki Edward 3366
 Sochaczew, woj. mazowieckie 5757
 Sochaj Andrzej 2863
 Sochańska Milena, red. 5347
 Sochy, pow. działowski 6159
 Social and cultural relations in the Grand Duchy of Lithuania 7145
 Soczewka Roman Aleksander 5634
 Sofińska Aleksandra 676
 Soja Henryk 1004
 Soják Marián 2026
 Sojka Jerzy 2370, 2631, 4873
 Sojusz Piłsudski–Petlura 8145
 Sojusz Piłsudski–Petlura. Krótki wybór źródeł 8146
 Sojusz Piłsudski–Petlura w kontekście politycznej i militarnej walki 8658
 Sojusz polsko-ukraiński 1920 r. 4644
 Sokal, Ukraina 4951, 7289, 7294
 Sokal Małgorzata 831
 Sokala Andrzej, przedm. 8281
 Sokalska Małgorzata 3946
 Sokalski Jan Romuald 984
 Sokirko Oleksij 7164
 Sokolewicz Zofia 4413, 4754
 Sokolnicki Michał 6279, 7364, 8659, 8660, 9903; rec. 6075, 8217, 9260
 Sokolnicki Michał (1880–1967) 5236
 Sokolniki, pow. myszkowski; region 9689

- Sokolov Andrej 2096
 Sokolov Boris Vladimirovič 600
 Sokolović Dalibor, wyd. 2209
 Sokoła Janusz 9383
 Sokołowska Małgorzata, wyd. 2787
 Sokołowska Urszula 300, 4406
 Sokołowski Dariusz 7880
 Sokołowski Marcin 4542
 Sokołowski Marek, przedm. 4634; red. 4634
 Sokołowski Marian 7948
 Sokołowski Tadeusz 9384
 Sokołowsko, pow. wałbrzyski 4352
 Sokółów Małopolski, pow. rzeszowski 8724
 Sokorski Włodzimierz 9529
 Sokółska Urszula 3266
 Sokół Anna 847, 848
 Sokół Lech 5010; przedm. 5010; red. 5010
 Sokół Teresa, przedm. 972; red. 972
 Sokółka, woj. podlaskie 8355; powiat 6318; region 8355
 Sokrates 4628
 Sokulski Mateusz 9904
 Solak Anna 4416
 Solak Marlena 5982
 Solak Szymon 6637, 6638
 Solakiewicz Zuzanna, współpr. 5944
 Solarewicz Aleksandra 4333
 Solarska Maria 4971
 Solarz Franciszek 3623, 4124, 7881
 Solarz Marcin Wojciech 3817
 Solarz Mariusz 2907, 4086
 Solarz Piotr 8661
 Soldatov Anton Anatol'evič 8615
 Solec Kujawski, pow. bydgoski 237, 825, 826, 1040, 1162, 1852, 3829, 5057, 6008, 7465; region 825, 826, 1040, 3829, 8961
 Soleccy, rodzina 6342
 Solecki Piotr 2362
 Solecki Rafał 2803
 Solewski Rafał 5449
 Solferino, Włochy 2827
 Solga Brygida 6013
 Solidarni w niepodległości 1262
 Solidarność. Sierpień 1980. 9385
 Solidarność bez cudzośłowu 9386
 Solidarność w Elektrowni Turów 9387
 Solidarność Walcząca 9388
 Solikowski Jan Dymitr 2795
 Solinka, lewy dopływ Sanu; dolina 1932
 Soliński Krzysztof 680, 3446
 Soliwoda Bożena 1741
 Soliwoda Zdzisław 5983
 Solska Ewa 330, 552
 Soltész Miklós 2911
 Soldek Stanisław 5984
 Sołga Przemysław, rec. 8240, 8390, 9181, 9494, 9914
 Sołjan Julia 2853
 Sołkowicz Katarzyna 6144
 Sołomieniuk Michał 781, 3467, 5286; red. 3432; tł. 3432
 Sołonka, pow. rzeszowski 6319
 Sołotwina, Ukraina 6738
 Sołowieckie Wyspy 5831
 Sołtan-Lipska Aleksandra 1411
 Sołtyńska Agata, oprac. 4970
 Sołtys Helena 2940
 Sołtys Krystyna 6264
 Sołtys Maria 7955
 Sołtys-Lewandowska Edyta 3392; red. 3392
 Sołtysiak Mariusz 8531
 Sołtysiak Michał 2064, 6639
 Sołtysik Łukasz 5818, 9982; red. 9982
 Sołtysik Marek, przedm. 7313; wyd. 7313
 Sołtysik Maria Jolanta 3645; red. 3645
 Sołtysik Sylwia, współpr. 8090
 Sołtyński Zbigniew Piotr 3818
 Sołtysy zob. Lubycza Królewska
 Sombart Werner 2076
 Sominy, pow. bytowski 1260
 Sommer Magdalena, tł. 3304
 Sommer Piotr 3351
 Sommer Tomasz 8662
 Somonino, pow. kartuski 3055
 Somosierra, Hiszpania 3338
 Sondel Janusz 6308, 6331
 Sonina, pow. łańcucki 4255
Sonntagsblatt 8635
 Sopoćko Michał zob. Michał Sopoćko, bl.
 Sopot, woj. pomorskie 1988, 3649, 3735, 4325, 6653, 7478, 8785, 9437
 Sopot-Zembok Barbara 6295, 6298; red. 6295
 Soprych Jacek 8279; red. 4783
 Sopyło Małgorzata, wyd. 8953, 9279, 9282
 Sordyl Józefa 2165
 Sordyl Zofia 2165
 Soro Maria Veronica 1672
 Sorokin Andrej Konstantinovič 4637
 Soroko Anita 1237
 Soroko Emilia 536
 Sosińska Rafała 8457
 Soska Jerzy, red. 3041
 Sosnkowska Joanna 4369
 Sosnowiec, woj. śląskie 503, 1364, 1365, 3059, 4086, 5342, 8482; Jęzor 6320, 7708
 Sosnowska Danuta 404
 Sosnowska Halina 4413
 Sosnowska Joanna 8663
 Sosnowska Joanna Maria 1672, 5746; oprac. 1672; przedm. 1672; red. 1672
 Sosnowski Leszek 5566; przedm. 5566; red. 5566
 Sosnowski Maciej 3351
 Sosnowski Miłosz 1777, 2541, 6593
 Sosnowski Roman 3317
 Sosnowski Zbigniew, przedm. 6201, 6202
 Sosnowka, pow. grudziądzki 2801, 4804; region 4804
 Soszyński Jacek, rec. 2833, 3432
 Sotemska Iwona 4168
 Sotomska Ewa 3996
 Sources for the history of the siege of Kamieniec Podolski 6758
 Sowa Agnieszka 10150
 Sowa Andrzej Leon, oprac. 8884
 Sowa Jan Jerzy 4735
 Sowa Józef 8915
 Sowa Józef Kazimierz 8916
 Sowała Wojciech 5019, 6640
 Sowicki Władysław 3629
 Sowie Góry 4691
 Sowińska Agnieszka 4145
 Sowińska Aleksandra Teodozja 5985
 Sowińska Danuta 5213
 Sowińska Dorota 5985
 Sowińska Iwona 3997
 Sowińska Justyna 719, 807; red. 1339
 Sowińska-Gogacz Jolanta 8917
 Sowiński Paweł 9482
 Spaczyński Antoni 9389
 Spallek Waldemar, oprac. 1977
 Spała, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 1722
 Spalek Robert 4632, 4645, 9906; red. 9906
 Spandau, Niemcy 1285
 Spandowska Marta 1546
 Spandowski Michał 964
 Sparta 2460, 4258
Spartakus 4619
 Spener Philipp Jakob 1775
 Sperka Jerzy 6351; red. 4806
 Sperka Zbigniew 2812
 Sperling Adolf 8365
 Sperling Józef 1309
 Sphinx of Slavic sigillography 1857
 Spichrze nad Brdą zob. Bydgoszcz
 Spiegel Renia 8918
 Spielvogel Izabela 2880, 4260, 4352
 Spiess Jadwiga 4413
 Spinek Anna 4125
 Spisek umarłych krewnych 7374
 Spisz 197, 480, 680, 710, 1431, 2093, 2171, 2826, 2911, 3670, 4580, 6264, 6321, 6331, 8162, 8235, 8607, 8620, 8714, 8715
 Spławiński Jacek 9390
 Spławska-Korczak Maria 3819
 Spociński Michał 9391, 9391
Spójrzienia 9852
 Spójrzienie historyka na miasta 2825
 Spójrzienie wstecz 9392
 Spokojny Ocean 1185, 2275, 9236

- Spółeczeństwo – kultura – wychowanie 3192
- Spółeczna gospodarka rynkowa 2744
- Sponer Hertha 2364
- Sporniak Artur, współpr. 5371
- Sport w Polsce Ludowej 9905
- Spotkania. Roman Ingarden we wspomnieniach 5566
- Spotkania u Modrzejewskiej 7882
- Sprawa Stanisława Pyjasa 1315
- Sprawiedliwość 9393
- Sprawozdania Zarządu Towarzystwa Odbudowy i Upiększania 1742
- Sprawozdanie Komendy Policji Państwowej 8147
- Sprawozdanie mjr. Ferdynanda Markiewicza 8919
- Sprawozdanie z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie 935
- Sprawozdanie z działalności Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem 1226
- Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 321
- Sprawozdanie z tajnej narady szefów bezpieczeństwa 9394
- Sprawy Sławomir 2455
- Sprawy miejskie 7375
- Sprengel Bolesław 4168, 4723, 8756, 9482; rec. 6140
- Sprengel Kamilla, red. 3202
- Sprengel Mieczysław 2296
- Sprenger Mirosław 9165
- Springer Beata 10134; red. 10134
- Springer Filip 10150
- Springfield, Stany Zjednoczone Ameryki 2917
- Sprzeczne narracje 9906
- Sprzeczce, pow. strzelecki 6284
- Spychaj-Kubacka Maja, red. 2112
- Spychała Pauline 3023
- Spychała Dariusz 2456
- Spychała Krzysztof 6368
- Spycimierz, pow. poddębicki 2167, 6582
- Spyra Aleksander 6296; współpr. 5284
- Spyra Andrzej 8757
- Spytek z Melsztyna 6690
- Spytko III z Melsztyna 6462
- Srebra od pokoleń 1275
- Srebrakowski Aleksander 2797, 3087, 5039, 5443, 5476
- Srebrny Wiek w dialogu idei 3391
- Srebro Ewa 3611
- Srebrzyńska Grażyna, red. 5221
- Sri Lanka 2248
- Sribnák Igor 8622
- Srodecki Paul 2297
- Srogosz Tadeusz 4258, 4940, 7146; rec. 6812, 7081
- Sroka Albin Bronisław 5207
- Sroka Elżbieta 911
- Sroka Marcin 9837
- Sroka Piotr, rec. 1607
- Sroka Ryszard 3186
- Sroka Stanisław Andrzej 6112, 6113, 6641, 7147, 7148; red. 6321
- Sroka-Bizoń Monika 3683
- Sromowce Niżne, pow. nowotarski 4356
- Sromowce Wyżne, pow. nowotarski 4356
- Srzenscy, rodzina 3647
- SS-Sonderkommando Sobibor 1161
- Stablewski Tertulian 9395
- Stabro Stanisław 3366
- Stabrowski Marcin 6608
- Stacha Grzegorz 4395
- Stachiewicz Piotr 7780
- Stachnik Paweł 8664; oprac. 1488
- Stachniuk Jan 5986
- Stachowiak Andrzej 2168, 4925, 4995
- Stachowiak Bartosz 4417
- Stachowiak Izabela 3074
- Stachowiak Lech 9705
- Stachowiak Paweł 8274
- Stachowiak Remigiusz, rec. 6533
- Stachowski Bartosz, red. 3132
- Stachowski Władysław 5987
- Stachura Krzysztof 4994, 5021
- Stachura-Lupa Renata 3373
- Stachurska Maria 5720
- Stachurska Monika 1058
- Stachurska-Maj Teresa 719
- Stacja edukacja 754, 755
- Stackelberg Otto Magnus von 6704
- Stadnik Ivanna 7735; wyd. 6738
- Stadnik Janina 5287
- Stadnik Małgorzata, współpr. 1354
- Staël Germaine de zob. Necker Anne-Louise Germaine
- Staemmler Johannes 7376
- Stafiński Aleksander 2025
- Stala Ewa 2298
- Stala Tomasz 4723
- Stalin Iosif Wissarionowicz 2667, 2755, 2797, 2815, 2884, 2974, 4666, 8592, 9152, 9249, 9390, 9751, 9761
- Stalingrad zob. Wołgograd
- Stalinogród zob. Katowice
- Staliūnas Darius 4547, 4602, 6557, 7883, 7884; rec. 6349, 7962, 7998, 9015; red. 2855
- Stalke Mieczysław, il. 4753
- Stalmach Gertruda 5203
- Stalmach Krzysztof 7885
- Stalony-Dobrzański Adam 3605, 3606, 4941
- Stalowa Wola, woj. podkarpackie 1366, 3949, 5262, 5288; region 5262; Rozwadów 6322
- Stalowowolanie – kim jesteśmy 5288
- Stało się to przy obecności naszego urzędu 6759
- Stambuł, Turcja 2545, 2818, 7226, 7307
- Stamirowski Tadeusz 5116
- Stämmeler Ferdinand 1587
- Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej 677
- Stan nieważkości 2217
- Stan wojenny i okolice 9396
- Stan wojenny w Złotoryi 9907
- Stanaszek Łukasz Maurycy 6618; red. 1403; wyd. 6721
- Standen Edith 2822
- Standzikowski Karol 6594
- Stanek Karolina 5930
- Stanek Piotr 5510, 5824, 9183, 9184
- Stanaszek Michał 6351; red. 6351
- Staniątki, pow. wielicki 949, 3230
- Stanicka-Brzezicka Ksenia 4418
- Staniewicz Leon 3186
- Staniewska Anna 3820
- Staniewski Tadeusz 8429
- Stanilewicz Artur 1950
- Stanilewicz Karolina 3765
- Staniów Bogumiła 8665, 9908
- Stanisław, św. 2524, 4747, 6327
- Stanisław August Poniatowski 4138, 4648, 4778, 4940, 5010, 6698, 6704, 6808, 6874, 6892, 6894, 6990, 7093, 7138, 7226
- Stanisław Kazimierzczyk, św. 4859
- Stanisław Kostka, św. 399, 3416
- Stanisław Leszczyński 6750, 6836, 7258
- Stanisław Moniuszko. Album 1547
- Stanisław Papczyński, św. 4747
- Stanisław Pomian-Srzednicki pierwszy Prezes Sądu Najwyższego 5898
- Stanisław ze Skarbimierza 6475, 6677
- Stanisław z Krakowa, lektor 4778
- Stanisława Leszczyńska, bł. 4446
- Stanisławczyk, Ukraina 6738
- Stanisławowskie województwo 8294, 8449, 8590, 8614
- Stanisławów zob. Iwano-Frankiwsk
- Stanisławski Stanisław 7377
- Stanisz Agata 3004
- Staniszewska Agnieszka, red. 7368
- Staniszewska Aleksandra, rec. 7779
- Staniszewska Magdalena 6085, 8666
- Staniszewski Andrzej Tadeusz 7149
- Staniszewski Marian 8535
- Staniszewski Tomasz 3193
- Staniszewski Władysław 2955
- Staniś Zbigniew 2169, 9909
- Staniucha Magdalena Julia 7886
- Stankevič Adam 387, 7150
- Stankiewicz Aleksander 3623
- Stankiewicz Eugeniusz 3635
- Stankiewicz Helena 4196
- Stankiewicz Igor 2948
- Stankiewicz Krzysztof, przedm. 8894
- Stankiewicz Małgorzata, tl. 2820
- Stankiewicz Ryszard 4471

- Stankiewicz Sylwia 5289
 Stankiewicz Zbigniew 6362, 7151, 7887, 7888, 7889
 Stankowicz Bronisława 5760
 Stankowska Halina 3401
 Stankowski Witold 5730, 9185
 Stanley Henry Morton 4995
 Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej 678, 679, 680
 Stanny Monika 3024
 Stano Bernadeta 1010
 Stanović Inja 7890
 Stanowisko 4. 2065
 Stanowisko kierowania Wojewódzkiego Komitetu Obrony w Olsztynie 9397
 Stantchev Krassimir 513
 Stanuch Zbigniew 681, 719, 891, 9472, 9689, 9905, 9980; przedm. 8821; wyd. 8821
 Stanula Małgorzata 7552
 Stany Zjednoczone Ameryki 27, 378, 379, 380, 677, 900, 972, 1016, 1456, 1638, 1978, 2228, 2246, 2275, 2276, 2312, 2322, 2331, 2558, 2560, 2564, 2565, 2579, 2580, 2627, 2681, 2703, 2730, 2747, 2765, 2812, 2822, 2900, 2902, 2918, 2924, 2940, 3373, 3629, 3887, 3897, 4168, 4260, 4406, 4516, 4534, 4566, 4590, 4619, 4649, 4666, 4708, 4709, 4735, 5012, 5013, 5179, 5346, 5423, 6241, 6264, 7296, 7606, 7901, 8069, 8085, 8103, 8127, 8179, 8364, 8617, 8710, 8838, 8866, 9152, 9214, 9303, 9318, 9372, 9409, 9474, 9550, 9632, 9779, 9796, 9838, 9933, 9948, 9998, 10131
 Stańczak-Wiślicz Katarzyna 9667, 9910
 Stańczuk Marcin 1615
 Stańczyk Ada 8667
 Stańczyk Elżbieta 2285
 Stańczyk Ewa 1669
 Stańczyk Henryk 2740, 4621
 Stańczyk Marta 2276
 Stańdo Michalina, tl. 8836
 Stapel Hans 5207
 Stara Lubowla zob. Lubowla
 Stara Warszawa zob. Warszawa
 Stara Wieś zob. Gdańsk
 Starachowice, woj. świętokrzyskie 1163; obóz 8085; Wierzbnik 3180, 8486
 Starak-Juchniewicz Małgorzata 2024
 Starczenko Natalia 4460
 Starczewska-Wojnar Aleksandra 719, 822, 1858, 1859, 4976, 7575, 7891
 Starczewski Eugeniusz 7287, 7345
 Starczewski Mieczysław 4713
 Starczewski Patrick 9839
 Stare Borne, pow. koszaliński 6461
 Stare Czarnowo, pow. gryfiński 6406
 Stare Drzewce, pow. wschowski 5961
 Stare i nowe dziedzictwo Torunia 3821
 Stare Kramsko, pow. zielonogórski 6268
 Stare Masiewo, pow. hajnowski 5758
 Stare Pole, pow. malborski 6323; region 6323
 Stare więzienie kieleckie 1107
 Starek Elżbieta 1790
 Starewicz-Caban Anna, red. 3888
 Staregowski Bartosz 7152, 7153; oprac. 860; rec. 1414
 Stargard, woj. zachodniopomorskie 2071, 3220, 3446
 Starkel Leszek 1927
 Starnawska Maria 6642, 6643; rec. 6492
 Starnawski Marcin 9748
 Starobielsk, Ukraina 5449
 Starogard Gdański, woj. pomorskie 249, 3092, 3784, 3787, 4625, 5122, 5547, 9097, 9510, 9632, 9679; powiat 8409; region 6419, 9632
 Starogardzkie Pojezierze 6419, 7544
 Starogród, pow. chełmiński 3597, 6675
 Starorypin Prywatny, woj. kujawsko-pomorskie 2033
 Starosta Włodzimierz 4081
 Starowolski Szymon 4940
 Staroźreby, pow. plocki 8426
 Start toru 8148
 Stary Ochędzyn, pow. wierszowski 5127
 Stary Sącz, pow. nowosądecki 373, 1164, 4393, 5081; region 5081
 Stary Targ, pow. sztumski; gmina 4994
 Stary Wiśnicz, pow. bocheński 4893; parafia 4893
 Stary Źródź zob. Wałbrzych
 Stary-Vogel Fryda (Rymanowska Fryda) 8920
 Starynkevič Sokrat Ivanovič 7597
 Starzykowo, pow. iławski 6209
 Starzyński Jerzy, oprac. 1569, 2128
 Starzyński Marcin 5019, 6644; wyd. 6430
 Starzyński Robert, red. 1432, 1434, 9429
 Starzyński Stefan 3904, 8512, 9194
 Stasiak Arkadiusz Michał 7154, 7892
 Stasiak Janina 3045
 Stasiak Marcin 536, 548, 9702
 Stasiak Sławomir Jan 9911
 Stasiak-Cyran Marta 2061; red. 2061
 Stasiewicz Agnieszka 2077
 Stasiewicz Krystyna 3406
 Stasińska Katarzyna 6645
 Stasiński Maciej 2815
 Stasiorowski Sławomir 4509
 Staszak Jakub 8668
 Staszewski Daniel 4138
 Staszewski Janusz 7893
 Staszewski Kazimierz 7554
 Staszic Stanisław 3245, 3246, 4495, 5243
 Staszów, woj. świętokrzyskie 604, 3607, 3654, 4757; parafia 3654
 Staško-Mazur Kamila 9912
 Stare Miasto zob. Warszawa
 Stattler Juliusz 7780
 Stattler Wojciech 7780
 Statut Włocławskiego Towarzystwa Naukowego 323
 Statuta Universitatis scholarium iuristarum studii generalis Paduani 2218
 Statuty Synodu Zamojskiego 6760
 Stauter-Halsted Keely 7894; rec. 9775
 Staw zob. Nowa Brzeźnica
 Stawarska Renata 10131
 Stawarska-Rippel Anna 4522
 Stawarz Barbara 5978
 Stawarz Natalia 768, 6656, 7155; przedm. 768; red. 768
 Stawarz Przemysław 4447, 9186
 Stawiak-Ososińska Małgorzata 9913
 Stawiarski Marcin 3929
 Stawikowska-Marcinkowska Agnieszka, red. 2720
 Stawiński Piotr 4754
 Stawiski, pow. kolneński 2852, 6324
 Stawiski Maciej 5002, 5290, 5291, 7156
 Stawisko zob. Podkowa Leśna
 Stawiszyn, pow. kaliski 4793, 5098
 Stawiszynska Aneta 4419, 7895, 8669
 Stawowy Alojzy 2182
 Stawowy-Kawka Irena, red. 261
 Stawska Violetta 6072
 Stawski Marek 4738, 6646
 Stawy, Białoruś 3761
 Stażewski Marek 778
 Stapor Izabela 2820
 Staporów, pow. konecki 9391
 Stebel Piotr, red. 10116
 Stebnicka Krystyna 2457
 Stebnicka Marta 5988
 Stec Andrzej 5331
 Stec Barbara 6148
 Stec Józef 7157
 Stec Mieczysław 3612
 Steciewicz Andrzej 4217
 Steckel Max 4264
 Steckiewicz Agata 6046

- Stecko Justyna 3025
 Stecyk Marian 9398
 Steczek Czerniawska Elżbieta 3201
 Steczek Łukasz 3998
 Steczewicz Jan Kazimierz 6821
 Stefan Batory 1645, 6989, 7202
 Stefan Henryk, hrabia Blois 2219
 Stefan Wincenty Frelichowski, bł. 4870
 Stefan Wyszyński, bł. 781, 1234, 1323, 2824, 4632, 4772, 4831, 4835, 4885, 4890, 4926, 4935, 5451, 5989, 5990, 5991, 5992, 5993, 5994, 8043, 9399, 9507, 9517, 9545, 9548, 9615, 9664, 9716, 9726, 9823, 9868
 Stefan Wyszyński Prymas Tysiąclecia 4926
 Stefanek Paweł 2580
 Stefani Jan 4000
 Stefaniak Alina 6223
 Stefaniak Janusz, rec. 5665
 Stefaniak Klaudia, tł. 8789
 Stefaniak Lech, red. 9396
 Stefaniak Marcin 9264
 Stefaniak Piotr 7158
 Stefaniak Ryszard 8670
 Stefanik Ryszard 9905
 Stefanik Vasil 5002
 Stefanik Władysław 8921
 Stefańczyk Elżbieta 3463
 Stefańska Dorota 5883
 Stefańska Zofia 8149
 Stefański Jerzy 5227, 9838
 Stefański Krzysztof 1783, 3708, 3767
 Stefański Łukasz 7896
 Stefański Marian 5961
 Stefański Michał 2745
 Stefański Paweł 8150
 Steffen Augustyn 5220, 5995
 Stefkowa, pow. leski 6372
 Stegmann Natali 8622
 Stegna, pow. nowodworski, woj. pomorskie; gmina 4994
 Stegner Tadeusz 3148, 5292, 7897, 8617, 8671, 8672, 8673
 Stehr Eliza 8274
 Steinberg Baruch 4743
 Steinbornowie, rodzina 880
 Steinbrecht Conrad 2233
 Steiner János 5116
 Steinert Johannes-Dieter 9187
 Steinfals Florian 9226
 Steinflauf Michał 8905
 Stela Wojciech 1866
 Stelina Jakub 4516
 Stelingswaska Barbara, rec. 8871
 Stellmacher David 7159
 Stelmach Andrzej 3498
 Stelmach Bolesław 1024, 3676; red. 1024
 Stelmach Dawid 4935, 9914
 Stelmach Wojciech 3258; red. 3258
 Stelmachowska Bożena 3007
 Stelmasiak Katarzyna 4709
 Stembrowicz Kazimierz, red. 1400, 1401
 Stempin Agnieszka 2241, 4024, 6481; red. 2241, 4024
 Stempin Arkadiusz 2658, 9152
 Stempińska Aleksandra, wyd. 1512
 Stemplewski Grzegorz 5692
 Stemplowski Ryszard 2746, 2747, 4570, 9915; przedm. 690; red. 690
 Stempowski Jerzy 7378, 8615
 Stempowski Ryszard 690
 Stempowski Stanisław 7378
 Stencel Paweł 2058, 3822
 Stenman Kari 2748, 8984
 Stepek Wojciech 4719
 Stephan Heinrich von 5247
 Stephan Joachim 2803
 Stepnowski Adam 7898
 Stepnowski Andrzej 3186
Ster 5013
 Sterczewska Iwona 5886
 Sterk Jurij 4542
 Sterlau Jan 5996
 Sterlingow Marek 6065
 Sternak Wojciech 4995
 Sternal Małgorzata 7882
 Stetter-Stefańska Barbara, red. 5629
 Steuer Antoni 4284, 6179
 Stębark, pow. ostródzki 1135, 5227
 Stęczyński Bogusz Zygmunt 3365
 Stępa Marek 3645; red. 3645
 Stępak Sławomir 1373
 Stępień Damian 4720, 8674
 Stępień Dariusz, red. 4838
 Stępień Jan 9705
 Stępień Józef, red. 8830
 Stępień Katarzyna 2241
 Stępień Monika 2847, 9748
 Stępień Robert 1842, 3194
 Stępień Stanisław 4644, 4751, 5896; przedm. 4644; red. 4644, 8945; wyd. 2786
 Stępień Stefan 8280, 8675
 Stępień Urszula 6836
 Stępień-Kuczyńska Alicja 2749
 Stępińska Ewa, tł. 1169
 Stępiński Tomasz 10086
 Stępkowski Dariusz 7899
 Stęplewska Marta, współpr. 7368
 Stępnia Anna 3397; red. 3397
 Stępnia Barbara, oprac. 8937
 Stępnia Władysław 719, 778, 817, 818
 Stępnia Zbigniew 4000
 Stępniewski Tomasz, przedm. 2933, 8658; red. 2933, 8658
 Stępnik Andrzej 682
 Stępnik Tomasz 2063, 7160
 Stępniewska Tatiana 3397
 Stępski Jacek 5104
 Stiller Jerzy 4727
 Stinia Mariusz, tł. 8884
 Sto dokumentów na stulecie 2790
 Sto lat polskiego prawa handlowego 4532
 Sto wywiadów na stulecie 3195
 Stobiecki Rafał 683, 684, 3506, 4369, 5702; red. 508
 Stobiecki Stefan 1006
 Stobiecko Szlacheckie, pow. radomszczański 4422
 Stoch Elżbieta 5013
 Stochniol Magdalena 3929
 Stoczek, pow. lidzbarski 4890
 Stoczna Gdańska – jaką pamiętamy 9400
 Stoddart John Sprot 996
 Stodolny Marek 10145
 Stodolny Robert 9916
 Stogi zob. Gdańsk
 Stogowska Anna Maria 3196, 5938; rec. 362
 Stojak Grażyna 3823, 4489
 Stojanowski Karol 8415
 Stojka Stanisław 3987
 Stola Dariusz 2815
 Stola Jan 5997
 Stola Krzysztof 4420
 Stolarczyk Józef 5998
 Stolarczyk Mieczysław 4421
 Stolarczyk Tomasz 1120, 4422, 6378; współpr. 6719; wyd. 7282
 Stolarek Ewa 4887
 Stolarska Eryka, oprac. 1279
 Stolarska Małgorzata, tł. 8860
 Stolarska Maria, rec. 9702
 Stolarski Jan 5116
 Stolarz Barbara 1743, 3613, 3614, 3824; red. 274
 Stolarz Rafał P. 4423
 Stolica Apostolska 6604
 Stolicki Jarosław 685, 7164
 Stolpiak Barbara 5227
 Stoltz Jan Axel 9748
 Stoma Monika, red. 3042
 Stomma Stanisław 4522
 Stopczyński Andrzej 2248
 Stopczyński Waldemar 3197
 Stopka Krzysztof, przedm. 2218; red. 184; wyd. 6715, 6735
 Stórk Michael 9207
 Story Marek 2299
 Stotko Paweł 4927
 Stpiczyński Wojciech 5236
 Strabon 2433
 Straburzyńska-Lupa Anna 4352
 Strachanowski Piotr 5227
 Straczyński Karol 3825
 Stradom zob. Kraków
 Strakonice, Czechy 4738
 Strand Paul 3887
 Strankowski Marian, red. 3050
 Strasburg, Francja 2270
 Strasz Jan 5999
 Straszak-Chandoha Sylwia 9839
 Straszewicz Czesław 2797
 Straszewska Anna 6839
 Stratyn, Ukraina 6738

- Strauchold Grzegorz 4238, 6081, 6258, 6340, 9608, 9837; przedm. 4238; red. 4238
 Strauss Krystian 3648, 7900
 Stravinskienė Vitalija 386, 784, 3826, 8676; rec. 8768, 9685
 Strawa Maciej 4424
 Strawińska Anetta Bogusława 3266; przedm. 3266; red. 3266
 Strażacy tatrzańskiej ziemi 4425
 Strączek Zofia 6264
 Strembski Piotr 4168
 Stremouhov Petr Petrovič 8615
 Streng Henryk 3609
 Stresemann Gustav 8592
 Strękowski Stanisław 39, 2458, 2459
 Strindberg August 5010
 Strobel Andrzej 8281
 Strobin Anna 2066, 2977, 4158, 4159
 Strobin Jarosław 4159
 Stroici Luca (Lupu) 6793
 Strojcka Marlena 6129
 Strojek Adam 6227
 Strojnowski Piotr 2095
 Strom Piotr 6538
 Stronczyński Kazimierz 996
 Stronży Henryk 2797, 8329
 Strotsen Maksym 2025
 Stroynowski Andrzej 4940, 7161, 7162, 7226; rec. 6833
 Strozzi Bernard 3635
 Strożek Przemysław 9917
 Stróża, pow. myślenicki 5611
 Stróżczyńska-Wille Ewa 4665
 Stróże, pow. nowosądecki; region 10108
 Stróżyk Mateusz 1148, 6413
 Stróżyńska Bożena 4553
 Stróżyński Klemens 4553
 Strug Andrzej 2083, 3331, 6000, 6331, 7780
 Strugała Natalia 4275
 Strugi, pow. sochaczewski 8603
Strumień Życia 4889
 Strusów, Ukraina 6738
 Struś Jacek Jerzy 7901, 8677
 Strutyński Maciej 4660, 5896, 8622
 Strutyński Romuald 7138
 Struziak Krzysztof 6254
 Stryj, Ukraina; region 2828
 Stryjecki Ryszard 5898
 Stryjek Jarosław, oprac. 1537
 Stryjek Tomasz 4627, 9772; rec. 8508
 Stryjeńska Zofia 931, 3635
 Stryjowska Sylwia 1744
 Strykowski Julian 3346, 3351
 Strykowski Krzysztof 819, 3209, 9918; red. 200, 780
 Strykowski Maciej 2818, 6825
 Strykowska Agnieszka 8678
 Strykowski Waclaw 3017
 Stryków, pow. zgierski; gmina 7924
 Stryzewska Maria, współpr. 2295
 Stryzowska-Winiarz Katarzyna 1010
 Strzyż Piotr 3832
 Strzałka Marek 9980
 Strzałka Jan, współpr. 5371
 Strzałkowo, pow. słupecki; obóz 2806
 Strzałkowski Jacek 2325
 Strzałkowski Zbigniew zob. Zbigniew Strzałkowski, bl.
 Strzegocin, pow. pułtuski 3765
 Strzegom, pow. staszowski 8975
 Strzegom, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 572, 2844, 3916, 4488
 Strzelce, pow. chełmski 8795
 Strzelce, pow. oleśnicki 7879
 Strzelce Opolskie, woj. opolskie; powiat 4976
 Strzelczyk Agata 7902, 7903; współpr. 2326
 Strzelczyk Franciszek 8984
 Strzelczyk Jerzy 2326, 2524, 2542, 2632, 6114, 6576
 Strzelecka Magdalena Daniela 6001
 Strzelecka Małgorzata 2824
 Strzelecki Anasztazy 6002
 Strzelecki Michał 4646, 10154
 Strzelecki Paweł Kornel 6002; przedm. 6002
 Strzelin, woj. dolnośląskie 950, 9683; powiat 3722
 Strzeliska Nowe, Ukraina 6738
 Strzelno, pow. mogileński 3694, 3912, 4973
 Strzemieczny Piotr, oprac. 5246
 Strzeżów, woj. podkarpackie 3578
 Strzyganiec zob. Brzezna
 Strzyż Piotr 4709
 Strzyżewski Mirosław 7904
 Strzyżewski Wojciech 1843, 1876
 Strzyżów, woj. podkarpackie; powiat 8590
 Stubno, pow. przemyski 3253
 Stuchlik-Surowiak Beata 2794, 7163
 Stuchły Stanisław 4333
 Studenci i turystyka 4082
 Studencki Władysław 3401
 Studenna-Skrucka Marta 2750, 2806; red. 2806
 Student zawsze obecny 764
 Studia genealogiczne 1822
Studia Historiae Scientiarum 253
Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej 254
Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej 255
Studia i Materiały Lubelskie 256
 Studia i materiały z historii nowożytnej i najnowszej 7164
 Studia jubileuszowe. 70 lat Wydziału Konserwacji i Restauracji 3198
Studia Judaica 257
 Studia karaimoznawcze 2881, 2882
Studia Lednickie 258
Studia Maritima 259
Studia Muzealno-Historyczne 260
 Studia nad konfederacją tarnogrodzką 7165
 Studia o muzealnej pamięci 1019
Studia Środkowoeuropejskie i Bałkańskie 261
Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej 262
Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej 263
 Studia z historii i kultury krajów języka hiszpańskiego 2300
 Studia z historii Kościoła katolickiego 4928
 Studia z historii najnowszej Polski 2826
Studia Zachodnie 264
Studia Zamkowe 265
 Studies in archaeological ceramology 4160
 Studies on ancient Sparta 2460
 Studium korespondencji administratury apostołskiej 9401
 Studium muzealne 1151
 Studium wybranych dokumentów państwowego urzędu repatriacyjnego 9402
 Studnicka-Mariańczyk Karolina 7597, 7905; przedm. 646; wyd. 646, 7271
 Studnicki Władysław 4666
 Studnik Michał 946
 Studnitowice, rodzina 5069
 Studzianka, pow. białski 2878, 3769
 Studzienice, pow. bytowski 1260
 Studzienice, pow. pszczyński 6295, 6298
 Studzieniecki Tomasz 8617
 Studzionka, pow. pszczyński 4933
 Studziźba-Kubalska Beata 3615
 Stukowski Aleksander 3827
 Stulczewski Jarosław 4426, 4873, 9919; oprac. 1565; przedm. 4873; red. 4873
 Stulecie odrodzenia polskiej waluty 4427
 Stulecie poetek polskich 3392
 Stüler Friedrich August 3854
 Stula Bartosz 4831
 Stumpf Moritz 1275
 Stumpfowie, rodzina 1275
 Stupak Radosław 2570
 Sturmowska-Hinc Katarzyna 3279
 Stusek Marta 7780
 Stüssi-Lauterburg Jürg 4603
 Stuttgart, Niemcy 3735
 Stutthof zob. Sztutowo
 Stwiga, prawy dopływ Prypeci 8472
 Stwołowicze, Białoruś 2802
 Stwos Wit 3635
 Styczeń 1920... 1321
 Styczyńska Adela 6003

- Styczyński Izajasz, przedm. 4770
 Stylita Sergiusz 3347
 Stypułkowscy, rodzina 5325
 Styrcz-Przebinda Leokadia 3343
 Styria 3492
 Styrna Natasza, rec. 1328
 Stysz Michał 4428
 Styszyński Krzysztof 3009
 Suave, rodzina 4746
 Suave Bartłomiej 4746
 Suave Piotr 4746
 Subel Joanna, red. 3947
 Sucha Beskidzka, woj. małopolskie 3366; powiat 8206
 Suchan Kazimierz 9656
 Suchanek Lucjan 2974, 4940; red. 2974
 Suchanow Klementyna 5524
 Sucharski Tadeusz 3317, 5449
 Sucharski Tomasz 2884
 Suchcitz Andrzej 381, 2941, 5080; red. 1436
 Suchecka Katarzyna, wyd. 8826
 Suchedniów, pow. skarżyski 8073
 Suchmielowie, rodzina 1803
 Suchecka Hanna 10037
 Suchodolski Bogdan 4220
 Suchodolski Stanisław 4429
 Suchojad Henryk 923; przedm. 4914
 Suchoń Aneta 4430
 Suchoński Adam 660, 661
 Suchoples Jarosław 8617
 Suchowiejko Renata 8679
 Suchowola, pow. sokólski; gmina 4980
 Suchowolec Stanisław 4889
 Suckewer Abraham 2876
 Suczawa, Rumunia 2904
 Sudakowscy, rodzina 5163
 Sudan 1348
 Sudermann Hermann 5220
 Sudety 1933, 3365, 4072, 4260, 7717, 10003, 10045; Zachodnie 3692, 4259
 Suharéva Svitlana 2974; tł. 8907
 Suhl, Niemcy 4740
 Suhomlinov Ołeksij 2904
 Sujecka Jolanta, red. 2223
 Sukcesy i porażki 5292
 Sukertowa-Biedrawina Emilia 5220
 Sukiennik Agnieszka 4929
 Sukiennik Edgar 7166; rec. 4866
 Sukniewiczze, Białoruś 7304
 Sukowice, pow. kędzierzyńsko-kozielski 1649
 Sula Dorota 2884, 2928, 9188, 9189; uzup. 8860
 Sulatycki Kazimierz 5185
 Sulej Karolina 5255, 9190
 Suleja Włodzimierz 4547, 4560, 4603, 4618; oprac. 7289; przedm. 4547, 7289; rec. 5072, 7390; red. 4547
 Sulejów, pow. piotrkowski 9162
 Sulejówek, pow. miński 1165
 Sulewska Renata 3765
 Sulęcín, woj. lubuskie; powiat 9601; region 4242
 Sulich Paweł 8737
 Sulichs Fruzsina 4620
 Sulik Nikodem 4649, 9163
 Sulikowska-Belczowska Aleksandra 680, 2328, 2633, 3616; red. 1196
 Sulikowski Andrzej 3406
 Sulikowski Teofil 5346
 Sulima Magdalena 3683
 Sulimowicz-Keruth Anna, wyd. 7279
 Sulimowska-Ociepka Anna 4976, 4982
 Sulińska Dominika 6299
 Sulisławice, pow. sandomierski 4757
 Sulkiewicz Dagmara, red. 3769
 Sulmierzyce, pow. krotoszyński 5281
 Sulowski Stanisław 4566
 Sułek Antoni 3146
 Sułek Ewa, red. 3622
 Sułek Małgorzata 7490; przedm. 7490; red. 7490
 Sułek Róża, oprac. 2084
 Sułkowie, pow. myślenicki 5859
 Sułkowska-Kuraś Irena, oprac. 6761
 Sułkowski Antoni Paweł 7705
 Sułowska-Bojarska Teresa 8922
 Sułowski Zygmunt 2817
 Suma Tomasz 1867, 8680, 8681
 Sumariusz ksiąg poselstw Metryki Koronnej 6761
 Sumera Adam 6003
 Sumorok Aleksandra 3767
 Sumowska Alicja, rec. 2487
 Sumowski Marcin 2543, 6647; rec. 6624
 Supady Jerzy 296
 Supel Robert, przedm. 1165
 Superczyński Mateusz 1775, 4431, 4786, 7167; oprac. 1855
 Supiński Józef 3266
 Suplicka Agnieszka 3199, 3203, 4220; red. 4220
 Supraśl, pow. białostocki 2802, 4220, 7033; region 10011
 Supron Mečysław 7168
 Supruniuk Anna 719, 8281, 8282; red. 8281, 8282
 Supruniuk Mirosław Adam 719, 1508, 2912
 Surała Dominika 1252
 Surdacki Marian, red. 5282
 Surdej Mirosław 5947
 Surdokaitė-Vitienė Gabija 679
 Surdy Grzegorz, współpr. 9295, 9388
 Surdyk Katarzyna, tł. 2978
 Surma Aleksandra, red. 3347, 10009
 Surma Mariusz 9920, 9921
 Surma Martyna, red. 3747
 Surma Mieczysław 6004
 Surmacz Małgorzata 3617, 4721, 4722
 Surmacz-Wybrańczyk Małgorzata 1960
 Surman Jan Jakub 7906
 Surmowie, rodzina 5263
 Surowiec Krzysztof 8682
 Surowiec Michał 9922
 Surowiec Władysław 9515
 Surzyn Jacek 9191
 Surzyński Mieczysław 3932
 Suska Anna 2318
 Suska Dorota 9923
 Suski Robert 2270, 2461, 2462, 4406
 Süßmuth Rita 2760
 Susza Jakub 6857
 Suszec, pow. pszczyński 5203
 Suszek Krystyna 5341, 5342
 Suszek Łukasz 5341, 5342; red. 5341, 5342
 Suszek Olga 5341, 5342
 Suszka Bolesław Michał 6005
 Suszko Krystyna, oprac. 6124
 Suszycki Wojciech 3975, 5133; red. 5133
 Sutarski Konrad 2911
 Sutkowska Eliza 1208
 Sutowicz Anna 1778
 Sutton Antony 4666
 Sutton John L. 7169
 Suwałkų lietuvių 2883
 Suwałskie województwo 9880, 9924, 10022
 Suwała Stanisław 6006
 Suwałki, woj. podlaskie 457, 3838, 7041; powiat 2802; region 457, 8535, 9592; Suwałszczyzna 2883, 5569
 Suwiński Bartosz 10130
 Suwiński Stanisław, wyd. 7326
 Švab Larisa 4737
 Švab Mar'ana 4737
 Svareuskas Artūras 4547
 Šved Václav 3468
 Svejda-Hutnikiewicz Ewa 4483
 Světlá Karolina 3373
 Svoboda Stanislav 7170
 Svorová Pawełkowicz Sylwia 3618, 3855
 Swaczyna Marcin 9165
 Swain Geoffrey, rec. 4602
 Swajdo Jarosław 2751
 Swakoń Rafał 540
 Swaitek-Niewińska Dagmara 6208
 Swarzędz, pow. poznański 4300, 4328, 8429
 Swebowie 2270
 Swertfeger Dorota zob. Dorota z Małtów, bł.
 Swędzieniejewice, pow. zdunskowski 1822
 Swiontek Brzezińska Maria 4125
 Swisztow, Bułgaria 2818, 7226
 Switat Mustafa 5005, 5018; red. 5005
 Swółowo, pow. słupski 1004
 Sworowski Cyryl 5209

- Sworzeń Marian 2752
 Swół Jan 4083
 Syberia 7, 1119, 1388, 1489, 1658, 2305, 2884, 2910, 2927, 2928, 2939, 2947, 3319, 3507, 4447, 4551, 4778, 4900, 4928, 5159, 5207, 5348, 5879, 6576, 7304, 7320, 7325, 7762, 7993, 8020, 8076, 8564, 8615, 8710, 8810, 8838, 8878, 8885, 8910, 8914, 8920, 8921, 9232
 Syberia dla Żydów polskich 2884
 Sychowicz Krzysztof 4632, 9472, 9689, 9924, 9925, 9980; red. 5338
 Syców, pow. głogowski; region 8274
 Sycylia 2391
 Sydor Paweł 2063, 4567
 Sygillograficzne ravniana 1156
 Sygizman Kinga 10150
Sygnali 3366
 Sygowski Paweł 680, 1745, 1711
 Sylburska Aleksandra 2753, 4620, 5552, 9926, 9927
 Sylwestrak Andrzej 4516, 4567; rec. 2306
 Sylwetki członków Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego 372
 Symeon z Zamościa zob. Simeon Lehać
 Synak Marcin 4218
 Syndrom obłądzonej twierdzy 4723
 Syngierski Krzysztof, oprac. 10073
 Synowiec Andrzej 9779
 Sypczuk Piotr 295
 Sypek Wojciech 7907
 Sypięń Jacek 1844, 5293, 5294, 9192; red. 148; wyd. 8846
 Sypięń Rafał 4404
 Sypniewscy zob. Runge von (Sypniewscy), ród
 Sypniewski Bernard 1601
 Sypniewski Tomasz 4723, 8756, 9193
 Syrenka na Kole 9403
 Syreński Szymon 6956
 Syria 2393, 3516, 9998
 Syrnicka Krystyna 7908
 Syrnyk Jarosław 2828, 9439, 9608, 9761, 9837, 9928, 9929; przedm. 9439; red. 9439
 Syroka Andrzej 4259, 4260, 1712; red. 4258, 4259, 4260
 Syrokomla Władysław 2802
 Syrwid Danuta 1338, 5898
 Syrwid Marta, red. 10111; współpr. 10111
 Syrwid Robert 1139, 5295, 9930; rec. 9374
 Syska Anna 3645
 Syska Małgorzata 4888
 Syta Anna 1129
 Syta Krzysztof 778, 1775, 2824
 Sytuacja demograficzna Polski 2197
 Sytuacja ludności żydowskiej w Kraju Warty 730
 Sywula Michał 9931
 Szable imienne z kolekcji Pawła Komorowskiego 1333
 Szablicka-Żak Jolanta 6896
 Szablowska-Zaremba Monika 2853
 Szabołtas Natalia 2974
 Szachniewicz Marta 1054
 Szachno-Romanowicz Stanisław 8721
 Szacka Barbara 1657
 Szadek, pow. zduńskowolski 74, 124, 628, 1565, 5840, 5883, 6841, 7530; gmina 3065; region 7721
 Szadura Joanna 2170
 Szadurska Stanisława 3373
 Szady Bogumił 1973
 Szady Joanna 1200, 8683
 Szafer Władysław 8473
 Szafer Żeliszaw 5226
 Szaflarski Krzysztof 3192
 Szaflik Józef Ryszard 5310
 Szaflnicki Józef Bronisław 7749
 Szafran Maria Magdalena 4483
 Szafran Stanisław 4483
 Szafranek Edyta 2185
 Szafranec Krzysztof 6576
 Szafrńska Monika 445, 2795
 Szafrńska-Dolewska Aleksandra 4432; red. 160
 Szafrński Paweł 2276, 2277
 Szafrński Tadeusz 6007
 Szafrński Wojciech 4536, 6078
 Szajbel-Keck Małgorzata, red. 3412
 Szajda Marek 324, 334, 1607, 2885, 5392, 6327, 9851, 9948; red. 5392, 6327; współpr. 2789; wyd. 9424
 Szajdak Lech Wojciech 2904
 Szajdak Stefan 2904
 Szajewska Agnieszka 723; red. 723
 Szajna Andrzej 3343
 Szajna Stanisław, pseud. Orzeł 5097
 Szajnar Robert 6229; oprac. 6245
 Szajner Iwona, red. 1563
 Szajner Jan 4433
 Szajt Jakub 3601
 Szal Adam, przedm. 4951, 6229
 Szala Aleksandra 7909
 Szalast Bogusław 2825, 4735
 Szalaniec Henryk 9392
 Szalaniec Iwona 4185
 Szalewska Elżbieta 7910
 Szalkiewicz Wojciech K. 774, 4634
 Szalkowski Andrzej, red. 9245
 Szalsza Marek, tł. 7478
 Szalsza Piotr 5296
 Szałajda Zbigniew 8151
 Szałagan Alicja, wyd. 9276
 Szałańska Anna 469
 Szałapski Marian 5454
 Szałata Mateusz 5670
 Szałkowska Teresa 5760
 Szałkowska-Łoś Jolanta 6263; oprac. 1254
 Szaltys Dorota, red. 2197
 Szalysin Jerzy 679
 Szambora Tadeusz Paweł 9932; oprac. 6159; red. 6159
 Szamotoły, woj. wielkopolskie 1166, 3266; powiat 8531; region 2115
 Szanajca Józef 3645
 Szandula Michał 3200
 Szapiro Kalonymus Kalman 8780
 Szaradowski Piotr 1355
 Szaromowicz Gustaw 2939
 Szarejko Monika 415
 Szarejko Sylwia 462, 2928, 3507; tł. 5348
 Szarek Anna 6223
 Szarek Jarosław 4560; przedm. 4603
 Szarek Waclaw 4483
 Szarek-Münzberg Janina 2814
 Szargot Barbara 3373
 Szarkowie, rodzina 2814
 Szarmach Zbigniew, il. 4753
 Szarnon Celina 2850
 Szaroma-Fijałkowska Marta 5297
 Szaromowie, rodzina 5297
 Szarota Tomasz 3904, 9194; red. 194
 Szarszewski Adam 7067, 7173, 7174
 Szaruga Leszek 3506
 Szarwark, pow. dąbrowski 9404
 Szatko Stanisław 8923
 Szatkowski Jerzy 6008
 Szatkowski Wojciech 7911, 9195
 Szauński 2279
 Szawerna Marcin 5208
 Szawiel Czesław 5247
 Szawlany, Litwa 7366
 Szawłowski Ryszard 5715
 Szayna-Dec Krystyna 3343
 Szaynok Bożena 9748
 Sząbruk, pow. olsztyński 3453
 Szczaus Agnieszka 3280
 Szczawin Kościelny, pow. gołstyński; gmina 10048
 Szczawiński Mikołaj 2803
 Szczawnica, pow. nowotarski 1614, 3767, 7370, 8406
 Szczebrzeszyn, pow. zamojski 2856, 5183, 8226, 8837
 Szczecznik Bernard 1791; oprac. 2792
 Szczechowicz Hanna 1978, 3619
 Szczecin 24, 267, 807, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 910, 951, 1367, 1368, 1369, 1504, 1505, 2025, 2863, 2958, 3046, 3186, 3239, 3424, 3494, 3731, 3735, 3856, 4087, 4160, 4217, 4236, 4351, 4746, 5242, 5409, 5757, 7461, 8157, 8756, 8987, 9264, 9315, 9345, 9430, 9689, 9691, 9774, 9797, 9846, 9883, 9905, 9948, 9980, 10104; Skolwin 9435
 Szczecina Grzegorz Kamil 4836
Szczecińskie Studia Archiwalno-Historyczne 266

- Szczecińskie województwo 9708
- Szczecińsko-kamięńska archidiecezja 4126, 4949
- Szczecińsko-kamięńska diecezja 4946, 5157, 5518
- Szczegielniak Jan 4352
- Szczególnie zasłużeni dla Muzeum 1227
- Szczegóło Lech 9757
- Szczekarzowice zob. Czeka-rzowice
- Szczekociny, pow. zawierciański 9150
- Szczekot Józef 6009
- Szczepan Aleksandra 1649; przedm. 1649; red. 1649
- Szczepan Jacob 3261
- Szczepaniak Jan 849, 7912; oprac. 4895
- Szczepaniak Małgorzata 6404
- Szczepaniak Marek 719, 4434
- Szczepaniak Stanisława 7569
- Szczepaniak-Kroll Agnieszka 5247, 10146
- Szczepanik Krzysztof, oprac. 820
- Szczepanik Paweł 1285, 2067, 4930, 4931, 6648; przedm. 1285; red. 1285, 1286
- Szczepankiewicz Julita 5935
- Szczepankiewicz-Battek Joanna 4746
- Szczepankowo, pow. łomżyński 3647
- Szczepankowska Irena 3266
- Szczepanowice zob. Opole
- Szczepanowska Henryka 781
- Szczepanowski Stanisław 3343
- Szczepańczyk Joanna 1151
- Szczepańczyk Józef 9404
- Szczepańska-Dudziak Anna 9933
- Szczepańska-Lange Elżbieta, wyd. 7331
- Szczepański Aleksander 2938
- Szczepański Andrzej 9934
- Szczepański Arkadiusz, tł. 1057
- Szczepański Dominik 4517, 10154
- Szczepański Jacek Emil 5298, 5491, 7175
- Szczepański Jan 4064
- Szczepański Janusz 5236, 6166, 6250, 8220, 8260, 8295, 8603, 8636, 8684, 8685; oprac. 6250; przedm. 6250; rec. 3831
- Szczepański Jarosław Józef 2856; przedm. 8033
- Szczepański Jerzy 4369, 4479, 7913; przedm. 4479; rec. 2588, 7836; red. 4479
- Szczepański Józef 6229
- Szczepański Ludwik 7410
- Szczepański Łukasz 2803, 6209
- Szczepański Seweryn 6209, 6649; rec. 6601; red. 2803
- Szczepański Tadeusz 2301
- Szczepański Tomasz 4647
- Szczepka zob. Sochy
- Szczepkowski Jan 7389
- Szczepłek Stefan, oprac. 4037
- Szczerba Agnieszka 840
- Szczerba Michał 7176
- Szczerbakiewicz Rafał 2707
- Szczerbicki Andrzej 7914; red. 114
- Szczerbik Zbigniew 1150, 4435, 5750, 5814, 6010, 6011, 6012, 6025, 7177
- Szczerbińska-Budzyńska Beata 4722
- Szczerbińska-Klossek Julia 1746, 3620
- Szczerbiński Marek, red. 2941
- Szczerbiński Waldemar 2831
- Szczerbowska-Prusevicus Katarzyna 7112
- Szczerepa Maciej 9157, 9851
- Szczerepa Wojciech 9851
- Szczerski Andrzej 1024, 1312, 8686, 8687
- Szcześniak Jerzy, oprac. 8827; red. 8827
- Szcześna Emilia 2302
- Szcześna Karolina 9935
- Szcześny Aleksander 3356
- Szcześny Krzysztof 6241
- Szcześny Marian 66
- Szczot Monika 2270, 3393, 4985
- Szczucin, pow. dąbrowski 3972
- Szczuciński Antoni 3026
- Szczucki Waldemar 1067, 4436
- Szczuczczarz, pow. wałecki 6325
- Szczuczyn, Białoruś 8193, 8195
- Szczuczyn, pow. grajewski 3647
- Szczuka Elżbieta 4684
- Szczukowski Ireneusz, rec. 3411, 7163
- Szczurek Tadeusz 598, 1919, 1920
- Szczurko Elżbieta 3929
- Szczurowski Jacek 4467
- Szczurowski Piotr 6650
- Szczurowski Tymoteusz 7867
- Szczury, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 41
- Szczutkowska Joanna 3886; red. 3886
- Szczygielski Kazimierz 6013
- Szczygielski Krzysztof 4533
- Szczygielski Wojciech Marian 5866
- Szczygieł Przemysław 2089
- Szczygieł Rafał 9936
- Szczygieł Ryszard 2131, 4656; red. 4656
- Szczygieł Tomasz 4519, 4522, 4536
- Szczygieł Wiesława 5497; red. 1462
- Szczypińska Marta 3143
- Szczypiński Zbigniew, red. 9400
- Szczypiorno zob. Kalisz
- Szczypiorno, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 8308
- Szczypiorski Piotr, tł. 5939
- Szczyпка Danuta 3828
- Szczyпка-Gwiazda Barbara 3767
- Szczyпка-Rusz Anna 5887
- Szczypkowski Łukasz 7178, 7179
- Szczypta-Szczęch Roksana, współopr. 5545
- Szczyżsek Michał 3266
- Szczytyno, woj. warmińsko-mazurskie 4759, 5426; powiat 3781; region 9004
- Szefer Adam 3829
- Szejgiec-Kolenda Barbara 2199
- Szela Andrzej 6414, 6415
- Szeląg Magdalena 2878
- Szelągowska Grażyna 1379, 2303
- Szelągowska Krystyna 2303
- Szelc Stanisław 6014
- Szeliga Marcin 2046
- Szeliga-Szeligowska Emilia 8152
- Szeligowie, rodzina 1822
- Szeluga-Romańska Marta 4413
- Szembekowa Józefa z Moszyńskich 7582
- Szembekówna Zofia 3319
- Szemił Józef 8153
- Szemiot Stanisław Samuel 7145
- Szemplińska-Sobołewska Elżbieta 2318
- Szemud, pow. wejherowski; gmina 10083
- Szendzielarz Zygmunt, pseud. Łupasza 5959
- Szepe Agata 2719
- Szapelak Andrzej Bronisław 5208
- Szepetiuk-Barańska Agnieszka 4238
- Szeptyccy, ród 4751
- Szepeycka Maria H. 4751
- Szeptycki Andrzej (1863–1944) 4750, 4751, 4848, 7775, 7850
- Szeptycki Andrzej (ur. 1977) 1657, 4531, 4566, 4751; red. 1657, 4751
- Szeptycki Jan Kazimierz 4751
- Szeptycki Klemens zob. Klemens Szeptycki, bł.
- Szeptycki Leon 2828
- Szeptycki Maciej 4751, 4751
- Szerafin-Wójtowicz Renata 3984
- Szereday Karol 5002
- Szeremeta Mateusz 2071
- Szerepa Leszek 2754
- Szerezewska Lola 6015
- Szerle Jędrzej 984
- Szerle Marcin 2938
- Szerle Weronika 3645
- Szermentowski Józef 7824
- Szerocki Mariusz, tł. 8908
- Szerszenowicz Jacek 3929
- Szerszeń Natalia 7780
- Szerszeń Tomasz 1523, 1578
- Szersznik Jan Leopold 7534
- Szerwińska-Pasiecznik Agnieszka, przedm. 4170; red. 4170
- Szeszonk I, król Egiptu 2439
- Szetlak Wiesław 3057
- Szewc Bolesław 4754
- Szewce, pow. trzebnicki 3693
- Szewczak Wojciech, red. 214
- Szewczuk Dariusz 4220, 7915

- Szweczyk Anna, red. 1613
 Szweczyk Damian Michał 4735
 Szweczyk Grażyna Barbara 3412
 Szweczyk Jarosław, rec. 3759
 Szweczyk Joanna 1121
 Szweczyk Roman 35
 Szweczyk Tadeusz 8688
 Szweczyk Witold 5299
 Szweczykiewicz Dominika, przedm. 1751
 Szweczyński Piotr 6350
 Szewielński Waclaw 5227
 Szewińska Irena 4037
 Szilice, Słowacja 2911
 Szkaradnik Katarzyna 4932; przedm. 8159; wyd. 8159
 Szkaradzińska Beata 2171, 4084
Szkice Archiwalno-Historyczne 267
Szkice do dziejów Tuczna 6338
Szkice Kędzierzyńsko-Kozielskie 268, 3502
 Szkice ponarskich wspomnień 5300
 Szkice z dziejów ziemi pszczyńskiej 6299
 Szklanny Andrzej, red. 234
 Szklarczyk Paweł 2634
 Szklarska Poręba, pow. karkonoski; region 4195
 Szklarz-Habrowski Amadeusz 3648; rec. 7105
 Szkoćca 2530, 2812, 4541
 Szkocki Leon 7354
 Szkoła Paweł 1697
 Szkoła-Stwora Joanna, przedm. 7358
 Szkolnicka Joanna 4299
Szkola 3203, 7952, 7953
 Szkoła kaliska i jej budynek 3201
Szkola Ludu 3492
 Szkoła łącząca pokolenia 1920–2020. 3202
 Szkoła polska od XVIII do XXI w. 3203
 Szkoła Rycerska Kadetów 7180
 Szkopek Anna, przedm. 3195
 Szkuat Joanna 984
 Szkułciński Jan 4665; tl. 9019
 Szkułtat Elżbieta 1927
 Szkułtat Izabela 6102, 8535
 Szkutnicki Jerzy 3017
 Szkutnik Dariusz 2635
 Szkutnik Marta 3652, 6338
 Szkutnik Piotr 4369, 7916, 7917
 Szlachcin, pow. średzki, woj. wielkopolskie 8017
 Szlachta Bogdan 4632, 10093; wyd. 4558
 Szlachta Daniel 4595
 Szlachta polsko-inflancka wobec przełomu 6762
 Szlachta Stanisław 6338
 Szlachta-Ignatowicz Justyna 5040
 Szlachta-Kisiel Katarzyna 4522
 Szlachtowa, pow. nowotarski 1167, 1370
 Szlagowska Aleksandra 4259
 Szlajfer Henryk 4566
 Szlanta Piotr 733, 2636, 7918
 Szlapański Franciszek, red. 8097
 Szlasyński Jarosław 5301
 Szląpek Ewa 4914
 Szlehta Janusz M., współpr. 9415
 Szelzynger Piotr Stanisław. oprac. 7397
 Szlęzak Jan 9405
 Sznaglewska Seweryna 8924
 Szmaj Stefan 4218
 Szmatoch Barbara 5657
 Szmelter-Fausek Bożena 3821
 Szmerek Agnieszka, wyd. 7340
 Szmegalska Jadwiga, oprac. 4785
 Szmidowa Agnieszka 3647
 Szmoniewski Bartłomiej Szymon 6208
 Szmuc Anna 3406
 Szmul Aleksandra 3830
 Szymgin Bogusław 1747, 1748, 1751
 Szymt Andrzej 3148, 4516, 7427; red. 7427
 Szymt Marzena 6377, 6383; przedm. 6473; red. 139, 6473
 Szymt Zbigniew 3004
 Szymtka Rafał 2822; przedm. 1929; red. 1929
 Szymtkowska Beata 807
 Sznajder Andrzej 5446
 Sznajder Jadwiga 6298
 Sznajderman Monika 5255; red. 5255
 Sznajderski Adam 8689
 Sznapiak Adrianna 7919, 7955
 Sznarch Tadeusz 9406
 Sznotala Krzysztof 9081
 Szobar Patricia, tl. 9103
 Szobski Marek 9329
 Szoc Anna, tl. 997
 Szögliget, Węgry 2911
 Szokaluk-Gorczyca Agnieszka 2131
 Szombara Justyna, oprac. 4623; przedm. 4623
 Szopa Piotr 6229
 Szopa-Wycisk Katarzyna, oprac. 8049
 Szopienice zob. Katowice
 Szor Eliza 7597
 Szostak Maria 6296
 Szostkowska Maria Jolanta 4838; red. 4838
 Szot Adam 4745, 4900, 5760; red. 2359, 3050, 4889, 5154, 5760
 Szot Leon 10160; red. 10160
 Szot Lucyna 4634
 Szot Zofia 3621
 Szot-Radziszewska Elżbieta 1680
 Szota Adam 4889
 Szpaczynski Przemysław Piotr 7181; polem. 7181; rec. 6564, 7187
 Szpaderski Adam 1131
 Szpak Ewelina 1929, 9937
 Szpak Jacek 4437, 4787, 7920
 Szpakowska Małgorzata 1201
 Szpakowska-Kołodziejczyk Barbara 9407
 Szparkowska Kamila 2796
 Szperzyński Edward 5133; red. 5133
 Szpetal Górny, pow. wrocławski 8617
 Szpęgawski Las, obszar w pow. stargardzkim 9089
 Szpigelman Stefan 8925
 Szpilman Halina 8154
 Szpilman Władysław 8154, 9912
 Szpilowski Sylwester 3201
 Szpital – przytułek oraz kostnica 4438
 Szpor Stanisław 3186
 Szpotakowski Igor 4526; red. 4526
 Szpotański Adam 6167, 9938, 9939, 9940; rec. 5239, 6500, 8609, 8992, 9012, 9092, 9093, 9118, 9142, 9157, 9200, 9217, 9244, 9672, 9694, 9795, 9811; wyd. 9369, 9387, 9401, 9402, 9419
 Szpunar Andrzej 2025
 Szpytma Mateusz, przedm. 9348; wyd. 9348
 Szraiber Zakon 7529
 Szram Mariusz 2463
 Szramek Emil zob. Emil Szramek, bl.
 Szraska Iwona 1368
 Szreder Leszek 4168
 Szreniawa, pow. poznański 1168, 6300
 Szreniawski Zbigniew 6016
 Szreńsk, pow. mławski 3647
 Szrodt Katarzyna 5302
 Szroeder Jaromir 9196
 Sztaba Tomasz 8690
 Sztachelska Jolanta 3634
 Sztama Paweł 10016
 Sztamborska Monika 3204
 Sztambuch Michała Jagieliły 5570
 Sztarski Rafał 719, 1412
 Szteinke Anzelm Janusz 5209
 Szejnbis-Zdyb Joanna 8691
 Sztekker Eryk 9980
 Szteliga Andrzej 6243
 Sztobryn Sławomir 3171, 3224, 3234; red. 3234
 Sztokholm 680, 781, 2905, 7037, 7971, 9960
 Sztolcman Jan 7480, 7480
 Sztromajer Stefan 8155
 Sztromajer Zofia, współpr. 8155
 Sztuba-Frąckowiak Katarzyna, tl. 8950
 Sztuchlik Bronisław 4933
 Sztuka ma znaczenie 3905
 Sztuka przetrwania. Deportacje sowieckie 8926
 Sztuka roztropności 4648
 Sztuka ukraińska XX wieku 3622
 Sztuka w kręgu krakowskich franciszczyków i klarysek 3623
 Sztukiewicz Romuald 6300

- Sztum, woj. pomorskie 3850, 3851, 7743, 8889
- Sztumski Janusz 3192
- Szturc Włodzimierz, red. 2247
- Szturm de Sztrem Zofia zob. Herfurtowa Zofia
- Szturo Tomasz 9482
- Sztutowo, pow. nowodworski, woj. pomorskie; obóz Stutthof 1371, 8800, 8802, 8935, 8990, 9005, 9135, 9173, 9180, 9234
- Sztwiernia Jan 6017
- Szyber Radosław 7182
- Szytka Andrzej 3224, 3234
- Szyrmer Ludwik 6018
- Szuba Adam 3012
- Szuba Konrad 426, 5863, 6576
- Szuba Marzena 4446
- Szuba-Boroń Anna 8734
- Szubarczyk Piotr 5960; red. 4726; współpr. 4726
- Szuber Janusz 3406
- Szuber Barbara 2464
- Szuber Rafał 6235
- Szubertowska Elżbieta 3142
- Szubiakowski Jacek P. 3001
- Szubin, pow. nakielski 1599, 4774
- Szubiński Eryk 1958
- Szubska-Bieroń Elżbieta 9038, 9197
- Szubski Michał 6381, 6408
- Szubtarska Beata 9941
- Szuchta Robert 9151
- Szudarek Agnieszka 4406, 5292
- Szudarski Łukasz 436
- Szudrowicz Alojzy 2824
- Szudy Józef 3027, 8281, 8282; red. 8281, 8282
- Szudzikowska Natalia 1974
- Szufnarowa, pow. strzyżowski 4961
- Szukalski Jerzy 2775
- Szukalski Stanisław 3629
- Szukata Maciej 879, 8692
- Szukiel Wiktor 4446; red. 4446
- Szukiewicz Maciej 1006, 3401
- Szulakiewicz Władysława 8693
- Szulc Alicja 910
- Szulc Dominik 4982
- Szulc Gustaw Adolf 4260
- Szulc Justyna 4125
- Szulc Łukasz 9942
- Szulc Marta 10104
- Szulc Michał 7921
- Szulc Paweł 4543, 8535, 9905
- Szulc Tadeusz 4495
- Szulc-Przybyła Ewelina, tł. 6284
- Szulc-Woźniak Agata 3394, 3395
- Szulcowa Maria Halina 8961
- Szulczewski Grzegorz 2744
- Szulec, pow. kaliski 4868
- Szulecki Kacper 4191
- Szulich-Kałuża Justyna 3091; red. 3091
- Szulik Weronika 3328
- Szulikowska Maria 9198
- Szulska Inesa 2804, 5013
- Szum Ernest 5659
- Szumił Halina Irena 4887, 5530; przedm. 4887; red. 4887
- Szumiło Mirosław 4890, 8658, 9906, 9943; rec. 8145, 8625; red. 186
- Szumlański Józef 7772
- Szumlicka-Rychlik Grażyna 1908, 3831
- Szumny Marcin 6965
- Szumowo, pow. zambrowski; gmina 6326; region 6326
- Szumsk, Ukraina 7349
- Szumski Jakub 9982
- Szumski Jan 380, 2755, 4637; red. 4637, 8615
- Szumski Stanisław 67
- Szuniewicz Waław 4790
- Szuppe Paweł 4754
- Szurek Agnieszka 3364
- Szurlej Monika 9207
- Szurmiak Mieczysław 6019
- Szurmiak-Bogucka Aleksandra 6020
- Szurpiły, pow. suwalski 4107
- Szustak Mirosława 5669
- Szustakiewicz Iwona 3635
- Szuszman Marek, przedm. 9004; red. 9004
- Szutkowski Leonard 6021
- Szutowicz Andrzej 8535
- Szwarzyński Marek 4404
- Szwabowicz Magda Sara 8694
- Szwach Agnieszka 2228; red. 2228
- Szwaciński Tomasz 7183
- Szwagryk Krzysztof 5959
- Szwaja Janusz 4528
- Szwajcaria 575, 1010, 2245, 2320, 2644, 3647, 4516, 4546, 4603, 5013, 6093, 7287, 7345, 7428, 7468, 7871, 7945, 8691, 9183, 9416
- Szwajcer Jerzy, pseud. Jotes 8535
- Szwankowski Eugeniusz 6022
- Szwankowski Jerzy 6263
- Szwarc Alina 4220
- Szwarc Urszula Joanna 4752
- Szwarcman-Czarnota Bella 7333; tł. 7333; wyd. 7333
- Szwecja 902, 1090, 2077, 2301, 2553, 2705, 2744, 3407, 3412, 3445, 3731, 4000, 4590, 6193, 6308, 6342, 6446, 6748, 6778, 6944, 7017, 7037, 7184, 7201, 7205, 7208, 8085, 9748
- Szwed Józef 7379
- Szwed Wiaczesław 2304
- Szwed-Lorenz Jarosława 7691
- Szwed-Walczak Anna 4406
- Szweda Adam 2803, 3001; przedm. 6433; wyd. 6433
- Szweda Danuta 6303
- Szwedek Waldemar 4080
- Szwedowo zob. Bydgoszcz
- Szwedo Bogusław 5303, 5304, 5346
- Szwedo Małgorzata, red. 238; współpr. 8074
- Szwedo Patrycja 4806, 6576; red. 5019
- Szwedzkie wojny 1611–1632. 7184
- Szwajkowska Helena 3473
- Szwelicki Rafał 4124
- Szwengrub Lili 5041
- Szwernecki Krzysztof 2939
- Szybalska-Matczak Jolanta 3984
- Szybalski Waław 6023
- Szybisty Tomasz 1838, 2637; red. 3344
- Szybkowski Bogusław 1548, 1588
- Szybkowski Sobiesław 2803, 4806
- Szyc Sylwia 9948
- Szychowska-Krapiec Elżbieta 4428
- Szydło Joanna 5013
- Szydło Waldemar 1823, 1824, 6651, 6652
- Szydłowiec, woj. mazowieckie 1372, 4982
- Szydłowski Michał 6229
- Szydłowski zob. Gromnik
- Szydlik Józef 7327
- Szygalski Tomasz 5294
- Szykowski Marian 6024
- Szyk Władysław 6266
- Szykułski Józef 3020
- Szykuła Bogdan, wyd. 8820
- Szykuła-Żygawska Agnieszka 2198, 5305, 7922, 9944
- Szylar Anna 4934
- Szylarski Walenty 3266
- Szyller Sławomir 7594; współpr. 964
- Szyma Marcin 3623; przedm. 3623; red. 3623
- Szymala Jacek 2276, 2277, 3879, 3886; red. 2276, 2277, 3880
- Szymalski Wojciech, red. 4166
- Szymanek Andrzej 4439, 4440, 5448, 5674, 6111, 6742, 6963; red. 181; wyd. 6742
- Szymaniak Jadwiga 6008
- Szymanik Bogdan, przedm. 9385
- Szymankowo, pow. malborski 9112
- Szymanowice, pow. pleszewski 3608
- Szymanowicz Maria 2009, 3999, 5441
- Szymanowscy, rodzina 1485
- Szymanowska Ewa 3035
- Szymanowska Maria z Wołowskich 7597
- Szymanowski Karol 3142, 3294, 3318, 3913, 3915, 3917, 3921, 3938, 3951, 3963, 3970, 3983, 3997, 4002, 4998
- Szymanów, pow. sochaczewski 3145, 4840
- Szymańska Aleksandra 4541
- Szymańska Beata 2570; red. 2570
- Szymańska Bożena 6118
- Szymańska Halina 5187
- Szymańska Hanna 2229

- Szymańska Izabela 2802
 Szymańska Kamila 1124; red. 1123, 8274
 Szymańska Katarzyna 2085
 Szymańska Marcela 4976
 Szymańska Marta 807, 7185, 7226
 Szymańska Sonia 7780
 Szymańska-Bukowska Aleksandra 2977, 6653
 Szymański Andrzej 4534, 8695; tł. 1828
 Szymański Antoni 6025
 Szymański Cezary Kazimierz 2886
 Szymański Jakub 2886
 Szymański Jarosław 2827
 Szymański Józef 2937, 2946, 5306, 6170
 Szymański Julian Juliusz 2820, 5346, 8636
 Szymański Karol 9945
 Szymański Krzysztof 4644
 Szymański Marcin, red. 5180
 Szymański Marian 4085
 Szymański Mirosław Józef 3057
 Szymański Paweł 6387
 Szymański Piotr 3693
 Szymański Tomasz 3351
 Szymański Waldemar, red. 1169
 Szymański Wawrzyniec 4516
 Szymański Włodzimierz 9658, 9659
 Szymański Wojciech 1059, 1275, 8999
 Szymbark, pow. kartuski 1785
 Symbarskie Jezioro 1957
 Szymborska Wisława 3392, 5004, 6026
 Szymborski Janusz 8271
 Szymborski Wiktor 4778, 9199; rec. 4798
 Szymczak Andrzej 3058
 Szymczak Damian 385, 7923
 Szymczak Jan 1959, 5600
 Szymczak Maciej 4441
 Szymczak Rafał 9946
 Szymczakowa Alicja 1822
 Szymczyk Aleksandra, tł. 1523
 Szymczyk Katarzyna Magdalena 3205
 Szymczyk Maciej 686, 1270, 1729, 4369, 4442; red. 231
 Szymczyk Magdalena, przedm. 4145; red. 4145; wyd. 1512
 Szymczek Józef 3087, 3283; przedm. 3087; red. 3087
 Szymiczek Franciszek 6027
 Szymik Eugeniusz 3604
 Szymik Jerzy 4940
 Szymon od św. Antoniego 7102
 Szymonowicz Szymon 6854
 Szymula Aleksandra 1161
 Szymura Mateusz 4541
 Szymutka Stefan 3364
 Szymczyń Arkadiusz, red. 1439
 Szynekiewicz Jakub 5013
 Szyńska Marianna 8156
 Szykowski Franciszek 6028
 Szykowski Stanisław 2795, 2821
 Szykowski vel Sęk Szymon, przedm. 2948
 Szywałd, pow. tarnowski 92
 Szypowski Jan, pseud. Leśnik 6029
 Szyprowski Bartłomiej 2756
 Szypulewska-Porczyńska Alina D., red. 10131
 Szypuła Bartłomiej 1932
 Szzyrński Wiktor 5346
 Szyszów zob. Swisztów
 Szyszka Barbara 6298
 Szyszka Michał 3328
 Szyszko-Bohusz Adolf 7948
 Szyszkowski Marcin 2448, 3623
 Szyszowski Mikołaj 7007
 Szyszowski Piotr 4695; red. 4695
 Szyszów, pow. oleski 7177
 Ścibor Edyta 4656; red. 8744
 Ścibor Szezeban 1267
 Ścibor-Bogusławscy, rodzina 5055
 Ścibor-Ryński Zbigniew, pseud. Motyl 542
 Ściegienna Małgorzata 5707
 Ścisło Krzysztof 2465
 Śladami Armii Krajowej w Małopolsce 775
 Śladami kampanii zbrojnych i bohaterów Powstania Styczniowego 7924
 Śladkowski Wiesław 4656, 5533, 7925; rec. 8179
 Ślarzyńska Małgorzata 3320; red. 3320
 Ślaska-Grzywna Beata, red. 3042
 Ślaska Magdalena, red. 2295
 Śląsk 25, 26, 269, 465, 727, 910, 911, 970, 1044, 1151, 1212, 1259, 1340, 1467, 1665, 1697, 1698, 1791, 1856, 1968, 1991, 2050, 2110, 2160, 2163, 2173, 2185, 2307, 2335, 2355, 2563, 2658, 2781, 2797, 2821, 2827, 2848, 2868, 2880, 3017, 3045, 3113, 3192, 3217, 3319, 3446, 3519, 3601, 3627, 3692, 3694, 3754, 3877, 3946, 4067, 4131, 4165, 4178, 4220, 4234, 4238, 4259, 4260, 4262, 4352, 4418, 4427, 4443, 4459, 4467, 4468, 4536, 4541, 4690, 4707, 4713, 4723, 4728, 4738, 4743, 4746, 4780, 4837, 4928, 4938, 4976, 4977, 4982, 4995, 5051, 5209, 5292, 6297, 6298, 6413, 6457, 6486, 6525, 6559, 6576, 6597, 6643, 6982, 6997, 7059, 7159, 7172, 7229, 7230, 7231, 7243, 7301, 7508, 7694, 7827, 7833, 7853, 8028, 8038, 8095, 8132, 8249, 8274, 8309, 8315, 8318, 8532, 8763, 8863, 8961, 9083, 9372, 9380, 9665, 9837, 10129, 10150;
 Cieszyński 1010, 2666, 3192, 3490, 4460, 4982, 5002, 5196, 5197, 7290, 7301, 7757, 7838, 8066, 8159, 8235; Dolny 718, 1673, 2132, 2208, 2827, 2856, 2863, 2884, 3045, 3106, 3221, 3526, 3601, 3802, 3879, 4101, 4132, 4181, 4188, 4194, 4238, 4865, 4884, 4976, 4985, 5238, 6327, 6883, 7260, 7328, 9221, 9470, 9538, 9608, 9689, 9778, 9837, 9839, 9842, 9922, 9953, 9958, 9961, 10112; Górny 82, 128, 486, 717, 911, 1278, 1293, 1297, 1479, 1531, 1620, 1641, 1668, 1890, 2164, 2817, 2834, 2928, 3122, 3217, 3275, 3283, 3540, 3704, 3735, 3990, 4007, 4008, 4086, 4178, 4404, 4594, 4665, 4773, 4787, 4928, 4976, 4982, 5004, 5012, 5212, 5236, 5341, 5474, 5575, 5811, 5867, 6328, 6329, 6368, 6384, 7274, 7553, 7570, 7593, 7630, 7741, 8016, 8038, 8039, 8135, 8176, 8189, 8210, 8214, 8231, 8292, 8306, 8318, 8344, 8347, 8349, 8404, 8461, 8466, 8470, 8526, 8561, 8590, 8592, 8616, 8642, 8727, 8730, 8756, 8961, 9045, 9339, 9346, 9353, 9356, 9459, 9462, 9499, 9502, 9548, 9550, 9569, 9627, 9655, 9720, 9837, 9985; Opolski 1142, 2077, 3283, 4534, 4976, 5096, 9569, 9842, 10016
 Śląsk – Polska – Austria 2827
 Śląska fabryka fajek glinianych 4443
 Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka 269, 6600
 Śląskie województwo 275, 767, 1295, 1718, 2185, 2202, 4168, 4467, 4383, 8028, 8275, 8489, 8619, 8756, 9546, 9842, 9864
 Ślązak Ewelina 4447, 4598, 9162, 9980; przedm. 9162; red. 9162; wyd. 9412
 Ślązak Ryszard 4444
 Śleboda Ryszard 9689
 Śledziński Kacper 8696, 9200
 Śledź Mariusz 6342; przedm. 6342
 Śledź Zbigniew 2814
 Ślemień, pow. żywiecki 1170
 Ślepownoński Tomasz 3239
 Ślesak Barbara 4259
 Ślesak Edward 4259
 Śleszyński Przemysław 1927, 2199, 3017; przedm. 1927; red. 1927; współpr. 1927
 Śleszyński Wojciech 2797, 2947, 5236, 8697, 8698, 9201; rec. 8557; red. 117
 Ślęczka Ryszard 5192, 7020; red. 3203

- Słężak-Gotkowska Jolanta 310
 Słęża (Sobótkka), wzniesienie na Przedgórzu Sudeckim 7879
 Ślipko-Jastrzębska Katarzyna 1213
 Śliwa Adam 4732, 8737
 Śliwa Joachim 2229, 6115
 Śliwa Magdalena, red. 9840, 10009
 Śliwa Marcin, przedm. 6746; wyd. 6746
 Śliwa Martyna 4413
 Śliwa Michał 4413, 4596, 4618, 5319
 Śliwczyński Waldemar 1598
 Śliwerski Bogusław 509; red. 3057
 Śliwińska Agnieszka 9202
 Śliwińska Joanna, red. 3210
 Śliwińska Kamila 2810
 Śliwińska Milena 3492
 Śliwińska Monika 5307
 Śliwińska Teresa 3102
 Śliwiński Błażej 6654, 6655
 Śliwiński Eugeniusz 4445, 4724, 8274, 8699, 8700, 8701, 9203
 Śliwiński Marcin 3186
 Śliwiński Marek 2757
 Śliwiński Piotr 1660, 6083
 Śliwiński Tadeusz, red. 3153
 Śliwiński Władysław 9202
 Śliwiński Zbigniew 4352
 Śliwik-Kaszyńska Magdalena 4124
 Śliwnik Lech 9948
 Śliwowska Katarzyna 9204; rec. 9382
 Ślozka Michał 7044
 Ślubowski Michał 5308
 Ślufińska Monika 4413
 Ślusarczyk Janusz M. 7926
 Ślusarczyk Maria 6221
 Ślusarczyk Stanisław 7691
 Ślusarczyk Wojciech 4218, 4260, 8702; red. 4218, 4276
 Ślusarek Jan 7741
 Ślusarek Krzysztof 4369, 7164, 7404, 7738, 7927; red. 7404, 7735, 7736, 7741; wyd. 6738
 Ślusarski Witold 9408
 Śmiałek Władysław 8990
 Śmiarowski Henryk 35
 Śmiech Józef 9966
 Śmiechowicz Anna 4297, 7597
 Śmiechowicz Olga 2247
 Śmiechowicz Sylwia, red. 2318
 Śmiechowski Kamil 493, 2087, 4369, 4598, 7928, 7929; wyd. 7375
 Śmieja Florian 3364, 5004
 Śmierć, pogrzeb i upamiętnienie władców w dawnej Polsce 5019
 Śmierczalski-Wachocz Dariusz 4784, 9947
 Śmietana Marta 1115
 Śmietana-Bołwako Dorota 5428
 Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard 9580, 9689, 9792
 Śmigiel, pow. kościański 8346
 Śmigiel Kazimierz 5227
 Śmigielska Józefa zob. Dobiszewska Józefa
 Śmigielski Bogdan, rec. 6734; wyd. 8162
 Śmigielski Ignacy 8703
 Śmigielski Walenty 6030
 Śmigły-Rydz Edward 8752
 Śmiśniewicz Tadeusz 6031
 Śmiśniewicz Witold 6031
 Śniadecka Ludwika 6032
 Śniadecki Jędrzej 3015
 Śniadowska Aleksandra, wyd. 6285
 Śniatyn, Ukraina 4951
 Śnieciński Grzegorz T. 6235
 Śniegocki Robert 745
 Śniegocki Tadeusz 8927
 Śnieżek Barbara 2172, 7930
 Śnieżka, szczyt w Karkonoszach 3365, 3625, 6941
 Śnieżko Grzegorz 1917; przedm. 1917; red. 1917
 Śnieżne Kotły, kotły polodowcowe 7557
 Śnieżnik, najwyższy szczyt w Sudetach Wschodnich 6370
 Śnieżyńska-Stolot Ewa 1779, 3624
 Śniowska Dagmara 3396
 Śpiew. Historia, praktyka, pedagogika 4000
 Śpiewak Paweł 1390; przedm. 1390; red. 1390
 Śpiewak Ruta 1538
 Śrama Marcin 2300, 2318; rec. 2515
 Średnicka Joanna 4413
 Średniowieczny system obronny miasta Poznania 2068
 Średniowieczny zespół rezydencyjny 3832
 Śrém, woj. wielkopolskie 374, 5279, 6147
 Środa Jacek, tl. 8789, 9179
 Środa Śląska, woj. dolnośląskie 3767
 Środa Wielkopolska, woj. wielkopolskie 4322, 8017
 Środkowoeuropejska Nizina 2454, 6385
 Środowisko medyczne na rzecz niepodległości Polski 4446
 Środowisko studenckie w krajach bloku sowieckiego 1945–1990. 9948
 Śródkowska Agata 4297
 Śródmieścia miast polskich 3833, 3834
 Śródziemne Morze 2402, 2436, 2440, 2526, 2586, 6327, 9022; region 4704
 Śrutwa Jan 5640; przedm. 4879
 Świadek Barbara 5019; red. 5019
 Świadkowie przeszłości ziemi siedleckiej 5309, 5310
 Świadomość, patriotyzm, pamięć 1413
 Świat – Polska – Łódź 4447
 Świat polskich Wazów 1414
 Świat przedstawiony w literaturze, kulturze i języku 3397
 Świat Słowian na pograniczu chrześcijaństwa i pogaństwa 6656
 Światowa historia literatury polskiej 3398
 Świątek Adam 7931, 7932
 Świątek Artur 9169
 Świątek-Zelazna Barbara 3965
 Świątkowska Bogna, współpr. 1165
 Świątkowska Wanda, red. 8109
 Świątkowski Andrzej Marian 4522, 9409
 Świątkowski Bartosz 2025
 Świątkowski Szymon 3835
 Świątkowski Tomasz 776
 Świca Marek 5386
 Świder Augustyn 5012
 Świder Józef 3984
 Świder Konrad 4627
 Świder Małgorzata 2797, 9949
 Świderska-Włodarczyk Urszula 7186, 7187; polem. 7186, 7187; rec. 7128
 Świdzki Bronisław 3351
 Świdzki Kamil 687
 Świdlicki Andrzej 9950
 Świdnica, woj. dolnośląskie 238, 1576, 2844, 3045, 3601, 3692, 3693, 3807, 4182, 6983, 8074; parafia 3518; powiat 4687
 Świdnik, woj. lubelskie 8822, 9828
 Świdrak Marek 4982
 Świdwa Michał Filip 1020, 8220; wyd. 8773
 Świdwie, jezioro na Pomorzu Zachodnim 2039
 Świeboda Wojciech 3469, 4806
 Świebodzice, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 2844, 4181
 Świecie, woj. kujawsko-pomorskie 3819, 4625, 5291, 7156; powiat 811, 8441; region 2168, 9177
 Świecki Jan 6033
 Świełubie, pow. kołobrzeski 6472
 Świercz Piotr Henryk 4297
 Świercze, pow. oleski 5069
 Świerczek Marek 4723, 8704, 8756, 8757
 Świerczyńska Agnieszka Magdalena 1141
 Świerczyńska-Głownia Weronika 3498; red. 3498
 Świerczyńska-Krok Jolanta, red. 3132
 Świerk Paulina, red. 5357
 Świerki, pow. kłodzki 9795
 Świerkosz Monika 3373
 Świerkosz Wojciech 4446
 Świerszczyk 3162
 Świerż Lidia 3145
 Świerżawski Jakub 3676
 Świerżowska Agata, rec. 5011
 Świeszczakowska Hanna, red. 5278
 Świeszyno, pow. bytowski 6461

- Świetlik Katarzyna 4298, 4406
 Świetlik Paweł 5729
 Świeykowski Leonard Marcin 4536, 7115
 Świeży Janusz 3617
 Święcańska Paulina, przedm. 3906
 Święch Jan 1004, 1021; red. 1004
 Święcich Karolina 4743
 Święcicki Klaudiusz 7933
 Święta Lipka, pow. kętrzyński 6946, 7007
 Świętnicki Tomasz 4522
 Świętochowska Emilia 2077
 Świętochowski Aleksander 4556, 7287, 7380
 Świętokrzyska era żelaza 4448
 Świętokrzyskie 129, 270, 923, 3018, 4448, 4479, 9792, 9796
 Świętokrzyskie Góry 3002, 4448
Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne 270
 Świętokrzyskie widoki 1549
 Świętokrzyskie województwo 1680, 2005, 3973, 9404, 9580
 Świętoń Marcin 3183
 Świętosław, biskup łucki 6489
 Świętowanie. Zabytki obrzędowości rodzinnej 1368
 Święty Adam 6264
 Święty Agnieszka 6264
 Święty i Mąż Stanu 4935
 Święty Krzyż zob. Łysa Góra
 Święty Tadeusz Juda w wierze 4936
 Świgest-Kaposci Agnieszka 1960
 Świnice Warckie, pow. łęczycki 1655
 Świny, pow. jaworski 7694
 Świrgoń-Skok Renata 4495
 Świrz, Ukraina 6738
 Świsulski Dariusz 1550, 3186; przedm. 3186; red. 3186
Świt 5013
 Świtalska-Starzeńska Barbara 9472, 9951
 Światała-Trybek Dorota 2160, 2173, 4238, 4976, 6179; red. 4976
 Świtek Gabriela 9952
 Świtoń Regina 4745
- Tabaczyński Stanisław 137, 662
 Tabaka Anna 5974, 7934
 Tabaka Arkadiusz 6438, 6594; przedm. 6594; red. 6594
 Tabasz Piotr 6588
 Tabasz Władysław 4449; red. 3216
 Taborska Halina 2758
 Taborska Małgorzata 1116, 1927, 3028
 Taborski Jacek 4725
 Taboryszki, Litwa 7329
 Taciak Piotr 4723, 8756
 Taczak Stanisław 5204, 6034
 Taczanowski Antoni 8705
 Taczanowski Jakub 7827
- Taczanowski Władysław 7479
 Taczyńska Katarzyna 2223
 Tadjczyk Konrad 4495
 Tadeusiewicz Hanna 558, 3033, 3440
 Tadeusz Kantor. Widma. Spectres 1117
 Tadeusz Kościuszko w tradycji historycznej 1670
 Tafilewski Piotr 688; przedm. 6610; wyd. 6610
 Tafuri Manfredo 3677
 Tahbazian Ewa 6235
 Tajemnice Białoleki 6124
 Tajemnice nazistowskiej i komunistycznej katowni 9410
 Tajwan 2011, 3489, 3508, 3903, 8398
 Tak daleko, a tak blisko 1022
 Tak niewielu w heroicznej obronie nieba 1415
 Takasaeva Kúnej Revol'evna 3029
 Talarczyk Małgorzata, tł. 1917
 Talarek Adrian 9953
 Talewicz-Kwiatkowska Joanna 2887
 Talikowscy, rodzina 5311
 Talikowski Stefan W. 5311
 Talila 5053
 Talkowski Jerzy 5312
 Tall al-Atrib, Egipt 2391
 Tall al-Uhajmir, Irak 2382
 Tałuc Katarzyna 795, 8706, 8707, 8708, 8709
 Tamburrino Eugenio, oprac. 3710
 Tana is, miasto dawne w Rosji 2391
 Tandecki Janusz 1775, 7112; oprac. 89; rec. 6436; red. 138, 4668; wyd. 6429
 Taniec w Warszawie 3906
 Tanikowski Artur 3645
 Tannenberg zob. Stębark
 Tanzania 1388, 2224, 2907
 Tański Paweł, red. 2707
 Taracha Cezary 5812
 Tarajko Monika 1745
 Taranowicz Augustyn 6035
 Taranta Irena 1837
 Tarara Daria 2229
 Taras Katarzyna 4117
 Taras Piotr 4704
 Tarasiewicz Barbara, rec. 5110
 Tarasiewicz Paweł 40
 Tarasiuk Dariusz 7935, 7936
 Tarasov Vladimir Petrovič 8615
 Tarczyn, pow. piaseczyński 6330
 Tarczyński Jan 8681
 Tarczyński Jan (ur. 1953), red. 8181
 Targaczewski Błażej 3836
 Targańska Magdalena 5313
 Targoń Joanna, red. 1117
 Targońska Edyta 807, 900
 Targosz Karolina, rec. 6993
 Targosz Katarzyna 2826, 9954
 Targowisko, pow. lubelski 4894
 Targowski Michał 2801, 6202, 7188, 7189; red. 2801
- Targowski Piotr 6594
 Tarka Daria 10147
 Tarka Krzysztof 4517, 4648, 4649, 4650, 4660, 9550, 9955, 9956, 9957
 Tarko Tomasz, red. 3210
 Tarkowska Natalia 4450
 Tarkowski Mikołaj 7937
 Tarłowa Barbara z Dulskich 6999
 Tarłowska Marianna z Żytkowski 5578
 Tarłowski Feliks 5578
 Tarnas Jan 4000
 Tarnawa Rzepińska, pow. sulęciński 6670
 Tarnawska Wincenta 1352
 Tarnawski Apolinary 4260, 4450
 Tarnawski Edward 4628
 Tarninów zob. Legnica
 Tarnobrzeg, woj. podkarpackie 132, 1171, 1172, 1373, 10158; Dzików 1373, 4951; Machów 10004; Miechocin 4489, 8478; powiat 8590
 Tarnobrzeżanie na froncie wojny polsko-bolszewickiej 1373
 Tarnogórski Rafał 4531; red. 4531; współpr. 4531
 Tarnogród, pow. biłgorajski; konfederacja 6963, 7079, 7165
 Tarnopol, Ukraina 8068; region 2828, 7404, 7735
 Tarnopolskie województwo 8449, 8590, 9231
 Tarnowska Anna 8763
 Tarnowska diecezja 3933, 3973, 4783, 7677, 8279
 Tarnowska Magdalena 3516, 9958
 Tarnowska Maria Aniela z Czetwertyńskich 1373
 Tarnowski Adam 7378
 Tarnowski Jan Stanisław 9774
 Tarnowski Janusz 3079
 Tarnowski Józef 6342
 Tarnowski Piotr, red. 1169
 Tarnowskie Góry, woj. śląskie 1173, 1374, 3074, 3532, 6328, 6329, 7394; powiat 6329, 8616, 9453
 Tarnów, woj. małopolskie 6627, 7397, 7783, 7907, 8279, 9792, 9980
 Tartakowski Ewa 1657; red. 2847
 Tartaków, Ukraina 4951
 Tartu, Estonia 3148
 Tarwacka Anna 4495
 Tatar Stanisław 9673
 Tatarenko Agata, rec. 2789
 Tatarenko Laurent 7190
 Tatarka Matej 2817
 Tatariewicz Anna 2466
 Tatarskie losy 8928
 Tatarzy 597, 1509, 1770, 2248, 2802, 2863, 2870, 2878, 3406, 3769, 4980, 5005, 6828, 6851, 7374, 8928
 Taterka Filip 2467

- Tatoń Katarzyna 4101, 4145
 Tatrzy 1218, 1430, 1474, 1588, 1952, 1987, 2026, 2819, 3333, 3365, 3624, 4034, 4045, 6331, 6928, 7410, 7451, 7500, 7597, 7805, 7911, 7933, 8045, 8340, 8580, 8581; Wysokie 4075; Zachodnie 6331
 Tatuś wasz jest w Rosji 8929
 Taube Albert 7523
 Taube Johann 5043
 Taubenschlag Rafał 4743
 Tauber Joachim 9205
 Taurogiński Waldemar 3399
 Taux Alois 7789
 Taylor Jan 7191
 Taylor-Kucia Jessica, red. 3379; tl. 1117, 1313
 Taylor-Terlecka Nina 8318
 Tazbir Janusz 608, 690
 Tazbir Julia 5145
 Tczew, woj. pomorskie 1375, 1376, 1465, 4625, 5654, 5724, 8336, 9112; region 2166, 2168
 Te Deum Laudamus 1260
 Tebinka Jacek 9959
 Teby, Grecja 2269, 2270
 Techman Ryszard 5654, 9960
 Techmańska Barbara 9961, 9962
 Techmańska-Biergiel Małgorzata, rec. 7675
 Techmański Andrzej, oprac. 6730; wyd. 6730
 Teclaw Katarzyna 4971
 Teheran 4621, 9152
 Tekiela Łukasz, przedm. 6198; red. 5347; tl. 6198, 6276; wyd. 6276
 Tekielak Wojciech 4889
 Tekla, św. 2315
 Teklemariam Bache Yohannes 5634
 Teksas 2926
 Tel Awiw-Jafa, Izrael 3645, 4704
 Teleki Pál 5116
 Telicka-Bonecka Antonina 731
 Tell Atrib, Egipt 2229
 Tell el-Amarna, Egipt 2250
 Tell el-Farcha, Egipt 1350
 Tell el-Farcha. 20 lat polskich wykopaliśk 1350
 Teller Adam 7192
 Telling the great change 2088
 Telisze, Litwa 7999
 Tel'vak Vitalij 633
 Temeszwar, Rumunia 4728
 Templariusze 1774, 2538, 6667
 Tempiski Janusz 4713
 Tempus sapientiae comes 1760
 Ten-Doesschate Chu Petra 3545
 Tendera Paulina 2570; rec. 5632
 Tendera-Właszczuk Helena 10131
 Teodoret z Cyru 2411
 Teodorowicz Feliks 5043
 Teodorowicz Józef 4750
 Teofan, metropolita nowogrodzki 2607
 Teofan z Mityleny 2445
 Teofanes III, patriarcha Jerozolimy 6929
Teologia w Polsce 3478
 Teperék Agata, tl. 3493
 Teresa, św. 3930
 Teresa Kunegunda Sobieska, księżna bawarska 7058
 Tereszczuk Radek, red. 10030
 Terezjanki 4900
 Terka, pow. leski 1649, 9381
 Terlecka Weronika 4971
 Terlecki Władysław 3372
 Termer Janusz 8271
 Termopile, Grecja 4709
 Termes Jerzy 4656; oprac. 5074
 Terra Pisidrensis dawniej i dziś 6300
 Terszak Rafał 9963
 Tertulian Anna 5960
 Tertullian 2318
 Tesaloniki zob. Saloniki
 Teska Milena 422
 Teska Sebastian 6416
 Testamenty szlacheckie z ksiąg grodzkich ziemi sanockiej 6763
 Tetrycz-Puzio Agnieszka 2085, 6657, 6658; red. 2085, 2821
 Tetia Krystyna 6298
 Tetmajer Adolf 5043
 Tetmajer Anna 5307
 Tetmajer Kazimierz 2295
 Tetmajer Włodzimierz 4663
 Tetzl Jan 4778
 Textoris Leopold 6036
Tęcza 8546
 Tęcza Krzysztof, red. 10045
 Tęczyński, ród 1799
 Tęczyński Andrzej 7086
 Tęczyński Gabriel 7086
 Tęczyński Jan Magnus 7085
 Tegowski Jan 7193
 Thalerhof, Austria 7753
 Theiss Wiesław 8710, 9964
 Themerson Stefan 9260
 Thiestlewood Thomas 4617
 Thietmar z Merseburga 4709, 4738, 6478, 6479
 This treasure of theatre 3907
 Thomas Katarzyna 2856
 Thommée Wiktor 6037
 Thoreau Henry David 2324
Thornischen Nachrichten von Gelehrten Sachen 6806, 7112
Thornischen Wöchentlichen Nachrichten und Anzeigen 7112
 Thugutt Stanisław August 6038
 Thun, rodzina 7381
 Thun Ignacy Włodzimierz 7381
 Thun-Szretter Krystyna, przedm. 7381
 Tichomirow Andrzej 4626
 Tieck Ludwig 3439
 Tiele-Winckler Eva von 7382
 Tierling-Śledź Ewa 8220
 Tietz Bartosz 3030, 6656, 8274
 Tihomirov Andrej, rec. 7840
 Timofiejew Artur, red. 1654
 Tirana 2660
 Tischner Józef 9151
 Tischner Łukasz, przedm. 3345, 3346; red. 3345, 3346
 Tismana, Rumunia 2834
 Tiso Josef 2773, 4666
 Titarenko Valentina Nikolaïvna 7194
 Tito Josip Broz 4536
 Titovec Elena 3453
 Tkachivska Iryna 4665
 Tkačuk O'łga Semonovna 3470, 3445; tl. 1237
 Tkacz Michał 5314
 Tkacz Sławomir 4522, 4536
 Tkaczew Władysław 4736; przedm. 4736; red. 4736
 Tkaczewski Dariusz 2295
 Tkaczow Barbara 2391
 Tkaczyk Jacek 2061
 Tkaczyński Jan Wiktor, przedm. 5253; red. 5253
 Tkocz Benigna 4001
 Tłuchowo, pow. lipnowski; dekanat 5349
 Tłuczek Ryszard 6242
 Tłuczynski Maciej Ignacy 3406
 Tłuste, Ukraina 6738
 To co było, nie minęło 3206
 To idzie młodość 4651
 Tobiasiewicz Tadeusz, red. 10116
 Tobolska Ewelina 3319
 Toborek Anita 4451; red. 4451
 Toborek Tomasz 4598, 10016; red. 4598
 Tobór-Osadnik Katarzyna 5051
 Tochman Krzysztof A. 8757, 9965, 9966
 Tocilescu Alexandru 2228
 Točilova Nadežda 3837
 Toczewski Andrzej 6039
 Todea Alexandru 2017
 Todorov Igor 4644
 Todoroki Zbigniew 1109
 Toeplitz-Mrozowska Jadwiga 5265
 Tołfiska Joanna 4937
 Tokarczuk Ignacy 4752, 4836, 4847, 6040
 Tokarska-Bakir Joanna 1630, 2876
 Tokarz Grzegorz 10148
 Tokarz Waclaw 6041
 Tokarzewicz Józef, pseud. Hodi 6042, 6042
 Tokarzewski Makary zob. Makary, św.
 Tokarzewski Szymon 3319
 Tokarzewski-Karaszewicz Michał 5204, 6043
 Tokio 406, 7981, 8485
 Tołkmićko, pow. elbląski 7874
 Tołmeita, Libia 2391
 Tołstoj Lev Nikolaevič 2324, 4220
 Tołczyk Dariusz 2759
 Tołysz Aldona 1019, 1023; oprac. 1006, 7353; przedm. 1019; red. 1019

- Tomaka Wojciech 4941
 Tomala Teresa, red. 3153
 Tomalska-Więcek Joanna 679, 5013
 Tomanek Anita 922
 Tomankowie, rodzina 5197
 Tomann Juliane 4665
 Tomanová Tamara 4971
 Tomaszewicz Jarosław 4660, 5986, 8711
 Tomaszewicz Marcin 2468
 Tomasik Sławomir 3947
 Tomasz Morus, św. 4861
 Tomasz od Jezusa 2300
 Tomasz z Akwinu, św. 4516, 4536
 Tomaszek Michał zob. Michał Tomaszek, bl.
 Tomaszek Michał 553, 2544; rec. 6446
 Tomaszewicz Longina 6106
 Tomaszewicz-Dobrska Anna 6044
 Tomaszewska Anna 2570
 Tomaszewska Ewa, red. 1322
 Tomaszewska Maria Izabela 4750
 Tomaszewski Adam 3325, 3364
 Tomaszewski Andrzej, oprac. 4230
 Tomaszewski Feliks 2305, 3317
 Tomaszewski Grzegorz 1551
 Tomaszewski Jacek, il. 1404
 Tomaszewski Jerzy 669
 Tomaszewski Maciej 4732
 Tomaszewski Marcin 4068
 Tomaszewski Mieczysław 4002
 Tomaszewski Mikołaj 7195
 Tomaszewski Patryk 5882, 8712
 Tomaszewski Piotr 6045
 Tomaszewicz Ignacy 5119
 Tomaszowskie za okupacji 8930
 Tomaszów Lubelski, woj. lubelskie 239, 960, 4009, 4222, 5305, 8263, 9079, 9615; dekanat 7954; powiat 8326; region 8930, 9079, 9515
 Tomaszów Mazowiecki, woj. łódzkie 1454, 5221, 6332; getto 8836
 Tomcsányi János 5116
 Tomczak Bartosz 9206
 Tomczak Grzegorz 7938
 Tomczak Karolina 9967
 Tomczak Leszek 331
 Tomczak Robert T. 5177, 6659
 Tomczak Salezy Bogumił 5207, 5209; oprac. 5207, 5208, 5209; przedm. 5207, 5209
 Tomczak Sandra 8713
 Tomczok Marta 1671, 2891, 3351, 9709
 Tomczok Paweł 3351
 Tomczyk Bogusława 6417
 Tomczyk Jan Feliks 3625
 Tomczyk Janusz 4452
 Tomczyk Maria, wyd. 6285
 Tomczyk Norbert, przedm. 4563
 Tomczyk Ryszard 8622
 Tomecka Barbara 2802
 Tomecki Karol, tł. 7358; wyd. 7358
 Tomiałojć Ludwik 1951
 Tomiczek Antoni 3048
 Tomiczek Patrycja, red. 8948
 Tomiło Kazimierz 5145
 Tomkiewicz Lidia 4752
 Tomkiewicz Monika, rec. 9245
 Tomkiewicz Ryszard, rec. 2086, 5295, 9583; red. 153
 Tomkowski Jan 3400, 5315
 Tomkowski Zbigniew 67, 2740, 2827, 2827; red. 2740
 Tompkins David G. 9748
 Tondel Janusz 3453; wyd. 8887
 Tondel Roman, wyd. 8887
 Tondytko Monika 4342
 Toniak Ewa 1202
 Toniakiewicz Edward 9009
 Topij-Stempińska Beata 5543
 Topolska Anna 1596, 4971
 Topolski Jan 5944
 Topolski Jerzy 546, 620, 698, 706
 Toporek Andrzej 6221
 Toporska Barbara 6046
 Topór Piotr 2765
 Tor okupowany 8931
 Toradźowie 2794
 Torañski Błażej 8917
 Torbus Tomasz 3735
 Torgrimson Pawlikowska Sheri, tł. 1016
 Torliński Józef 5428
 Toronto, Kanada 3434
 Torr Guy Russell, tł. 1447
 Torres Kumbarian Rubén Darío 4453; red. 4453
 Tortuga, wyspa na Morzu Karaibskim 2239
 Torunia przestrzeń wspólna 6333
 Toruń 138, 185, 435, 469, 471, 548, 680, 719, 768, 777, 784, 786, 807, 815, 880, 881, 952, 953, 954, 991, 1005, 1019, 1174, 1175, 1176, 1377, 1378, 1379, 1380, 1582, 1726, 1775, 1855, 1961, 2127, 2801, 2824, 3007, 3207, 3446, 3453, 3513, 3520, 3559, 3633, 3645, 3713, 3739, 3821, 3861, 3930, 4041, 4168, 4474, 4668, 4704, 4786, 4861, 5001, 5316, 6333, 6429, 6483, 6497, 6587, 6731, 6806, 7081, 7112, 7129, 7349, 7361, 7464, 7995, 8003, 8075, 8576, 8624, 8887, 9100, 9165, 9506, 9514, 9685, 9695, 9696, 9715, 9983; Na Skarpie 3736; Podgórz 3559; powiat 1775; region 185; Rubinkowo 3736, 5028; Rybaki 4713; Rynek Staromiejski 7633
 Toruń 100 lat Niepodległy 1380
 Toruńska diecezja 881
 Toruński słownik biograficzny 5316
 Toruńskie „Królewianki” o swojej szkole 3207
 Torzym, pow. sulęciński 6670
 Torzyska Równina, region w południowo-zachodniej części Pojezierza Lubuskiego 6670
 Toszek, pow. gliwicki 240, 1584, 1586, 1746, 1890, 2029, 2353, 2859, 3169, 3620, 3950, 4349, 4350, 4851, 5164, 5766, 6334, 6443, 7274, 7533, 8306, 8307, 8502, 9383, 9417, 9456; gmina 3704, 4035, 8049, 9383; księstwo 6443, 6603; region 2021, 4808, 4850
 Totmes I, faraon 2389
 Tournon Charles-Thomas Maillard de 4648
 TOW Gryf Pomorski 4726
 Towiański Andrzej 7675
 Toynbee Arnold Joseph 538
 Tożsamość. 100 lat polskiej architektury 1024
 Tóth Sándor 2911
 Traba Robert 2815, 3735, 5020
 Trachter. Malarz z Lublina 1416
 Trachter Symcha 1387, 1416, 1416
 Tracz Bogusław 1025, 9837, 9968, 9969, 9970; przedm. 9296, 9356; wyd. 9296, 9356
 Tracz Szymon 3623
 Traczyk Łukasz 3647
 Tradycja dla rozwoju 5021
 Tradycje oraz kulturowe funkcje pielgrzymowania 4938
 Traeger Franciszek 6047
 Trafalski Grzegorz 1845
 Trafimeczyk Anatol 4626
 Trafny Leopold 8157
 Tragiczna rocznica 4652
 Trajdos Jacek 4732
 Trajdos Tadeusz Mikołaj 1167, 3626, 4778, 6264, 7939, 8714, 8715; uzup. 3626
 Trajman Joanna 2760
 Tralewski Sławomir 4261; red. 4261
 Tramer Maciej 5317
 Transición en retrospectiva 4453
 Transman Aleksander 8271
 Transporty polskich więźniów 9207
 Transue Ian, tł. 997
 Trapszo Anastazy 5667
 Trawicka Ewa 1276
 Trawnik Antonina, red. 5250
 Trąba Mariusz 2200, 7940; wyd. 6741
 Trąbski Maciej 4728; przedm. 4728, 4831, 7271; red. 4728, 4831; współpr. 7271
 Trąmpczyński Wojciech, przedm. 8039
 Treasure houses of Polish academic heritage 1026
 Treblinka, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 9094; obóz 1381, 8938, 8963, 9238
 Trebunia-Staszal Stanisława, oprac. 2128

- Treder Witold 4003
 Trees Pascal 8616
 Treit Marta 23
 Trela Antoninette L. 2938
 Trela-Kieferling Elżbieta 678
 Trella Alojzy, tł. 6317
 Trembaczowski Łukasz 2078; red. 2078
 Trembecki Stanisław 3406
 Trembicka Krystyna 4653, 8280, 9971
 Trembowla, Ukraina 6335
 Trenton, Stany Zjednoczone Ameryki 4708
 Trentowski Bronisław 7899
 Trepcza, pow. sanocki 6372
 Trepka Tomasz 4454
 Trepper Leopold 9747
 Trescher Jerzy, wyd. 8932
 Trescher Zbigniew 8932
 Treter Mieczysław 1006
 Treter Tomasz 1589, 3445, 6910, 7037
 Trewir, Niemcy 3009
 Trębacz Michał 9208
 Trębacz Zofia 2853; rec. 8824; red. 2853
 Trębicki Kazimierz 4644
Tribuna 2826
 Triest, Włochy 2569
 Tril'ov's'kij Kirilo 4644
 Trimoniene Rita Regina 4460; rec. 7145
 Trindade Rhuana Targino Zaleski 2820
 Tripplin Teodor 3148
 Triumf 1920. Obraz i pamięć 1672
 Troań Sergij Stanislavovič 2811
 Trocha Łukasz 5506
 Trocha Małgorzata, oprac. 1438; red. 1438
 Trochanowskij Petro 5896
 Trochimczyk Maja, rec. 5526
 Trockij Lev Davidovič 4567, 8615
 Troczka Damian 4939
 Troc Beata, oprac. 1362
 Troebst Stefan 1673
 Trofaiaich, Austria; obóz 8791
 Troja, Turcja 2203
 Trojan zob. Mielnik
 Trojan Marian Józef 5116
 Trojan Márta 5116
 Trojan Tünde 5116
 Trojanowska Anna 4258, 4260; rec. 4403, 6705
 Trojanowska Ewa 9209
 Trojanowska Izabela 3908
 Trojanowska Katarzyna 1352
 Trojanowska Maria 6048, 6049
 Trojanowska Marta 1352, 4951; red. 1352
 Trojanowski Alojzy 1352
 Trojanowski Józef 1352
 Trojanowski Tomasz 5554
 Trojański Piotr 4982
 Trojnieł Piotr 3838
 Troll Mateusz 7827
 Tropov Igor' Anatol'evič 8658
 Troskovaitė Dovilė 2888
 Trościński Grzegorz, red. 3406
 Trójca pod Zawichostem – na królewskim szlaku 3839
 Trubas Michał 4621, 7941, 9972
 Trudzik Artur Mariusz 2761
 Trump Donald 2681
 Trupida Janusz 1742, 6509, 6510; przedm. 1742; red. 265, 1742
 Truš Ivan 1006
 Trusewicz Jan Zygmunt 3208
 Truskawiec, Ukraina 3633, 7759
 Truskawska (Truskawska) Antonina 5292
 Truszkowski Andrzej 984
 Truszkowski Bartosz Kamil 8716
 Truś Jan 4425
 Truściński Łukasz 6905
 Trutowo, pow. lipnowski 4956
 Trybalski Piotr, współpr. 4022
 Trybała-Zawiślak Katarzyna 4489
 Trybowska Joanna Maria 4634
 Trybuła Beata, red. 5262
Trybuna Ludu 9796
Trybuna Robotnicza 9905
 Trybuś Jarosław 3735
 Trybuś Krzysztof 1660; red. 1660
 Trybuś Luiza 4750; red. 1263
 Trychoń-Cieślak Katarzyna, tł. 3749
 Trydent, Włochy; sobór 6888
 Tryjarski Edward, wyd. 6770
 Tryk Cezary 2803
 Trynitarze 2806, 3632
 Trynkowski Jan 2939; oprac. 2939
 Trynkowski Ludwik Gabriel 2939
 Trytek Józef 9210
 Trzaska Agnieszka 6383
 Trzaska Karolina 4397
 Trzaska Mikołaj 4004
 Trzaska Władysław 5342
 Trzaskalik Joanna 5680
 Trzaskalik-Wyrwa Małgorzata 3972, 3973; red. 3972, 3973
 Trzaskowska Grażyna 807, 9973
 Trzciana, pow. czarnkowsko-trzcianecki 1177; region 1462
 Trzcielina, pow. międzyrzecki 4665
 Trzcielińska-Polus Aleksandra 5391, 10149; wyd. 2781
 Trzcińska Danuta, oprac. 20
 Trzcińska Izabela, red. 5011
 Trzciński Andrzej 1792, 1793, 1794
 Trzciński Jerzy 4160
 Trzciński Krzysztof zob. Komeda Krzysztof (właśc. Krzysztof Trzciński)
 Trzciński Krzysztof 338
 Trzciński Maciej 1428
 Trzciński Maciej Aleksander 6050
 Trzciński Piotr 6818
 Trzebiatkowa, pow. bytowski 1260
 Trzebiatów, pow. gryficki 6336; region 6336
 Trzebiatów. Spotkania pomorskie 6336
 Trzebiel, pow. żarski; gmina 3749
 Trzebiński Aleksander 6729
 Trzebnica, woj. dolnośląskie 1778, 2524, 3473
 Trzebowniko, pow. rzeszowski; region 4941
 Trzeciak Andrzej 4455
 Trzeciak Bronisław 5148
 Trzeciak Joanna, tł. 1272
 Trzeciak Józef 5148
 Trzeciak Stanisław 4654
 Trzeciakowski Lech 6051
 Trzecicki Maciej 1857, 6180
 Trzemeszno, pow. gnieźnieński 3445, 3458
 Trzepowo zob. Płock
 Trzeszczkowska Zofia 3373, 5292
 Trzetrzewiński Stanisław 3186
 Trznadel Joanna 1228
 Trznadel Łukasz 864
 Trzos Agnieszka 3627
 Trzos-Rastawiecki Andrzej 3904
 Trzoss Adrian 696, 4971
 Trzópek Józef 4888
 Trzydzieści. Polska w reportażu 10150
 Tubaja Roman 1021
 Tubądzin, pow. sieradzki 1178
 Tubielewicz Jolanta 6052
 Tubman Harriet 2809
 Tuchola, woj. kujawsko-pomorskie 2044, 7741, 8756; powiat 4538, 9987
 Tucholka (Tucholka) Maria von 4273
 Tucholski Zbigniew, red. 162
 Tucholskie Bory 6050
 Tucholka-Włodarska Barbara 996
 Tuchomie, pow. bytowski 1260
 Tuchów, pow. tarnowski 5155; dekanat 3933; region 5156
 Tuczempy, pow. jarosławski 6337, 9431
 Tuczno, pow. wałecki 3652, 3668, 6338
 Tuczyńscy, rodzina 6338
 Tuhačevskij Mihail Nikolaevič 4711, 8386
 Tukiendorf Natalia 7196
 Tuksar Stanislav 7197
 Tulaja Kazimierz 4005
 Tulejski Tomasz 4495
 Tułigłowy, pow. jarosławski 4951
 Tulik Jan 3343
 Tulik Sylwia 3009
 Tułiński Arkadiusz 8717
 Tuliszka Jarosław 563
 Tuliszków, pow. turecki 1782
 Tułodziecki Marek 4456
 Tułyhołowe, Ukraina 2828
 Tumulka Marcin, red. 5096
 Tunak Marcin 9472, 9689

- Tunezja 2091, 5579
 Tunia Krzysztof 6208; red. 6208
 Tuora Maciej, red. 5544; oprac. 5544
 Tuplice, pow. żarski; gmina 3749
 Tuptała Dymitr zob. Dymitr z Rostowa, św.
 Tur, pow. nakielski 8998
 Tur Jerzy 3539
 Tur-Marciszuk Katarzyna 1749, 5381, 5769
 Turawa, pow. opolski, woj. opolskie 6339
 Turcja 672, 677, 2283, 2670, 2803, 2812, 3406, 4738, 5005, 6744, 6784, 6804, 6834, 6869, 6885, 6890, 6917, 7093, 7144, 7778, 8236, 8962; Imperium Osmańskie 418, 2223, 3516, 4986, 6817, 7069, 7226
 Turczyńska Jadwiga 2814
 Tureczek Marcelli 4161, 5022, 8274, 9757, 9974
 Turega Ürij 7741
 Turek, woj. wielkopolskie 2014, 5869; powiat 8190
 Turek Andrzej 6241
 Turek Beata, red. 1160
 Turek Jakub 4778, 6660
 Turek Krystyna 5012
 Turek Maria 6241
 Turek Wojciech, przedm. 8935; wyd. 8935
 Turew, pow. kościański 3796
 Turka, Ukraina 7736; region 7736
 Turkiewicz Natalia 1760, 1925; red. 1760
 Turkowice, pow. hrubieszowski 4777
 Turkowska Justyna Aniceta, rec. 8444
 Turkowski Andrzej 10151
 Turkowski Romuald 2762, 9975; przedm. 9425; wyd. 9425
 Turks i Caicos 2239
 Turna Mała, pow. siemiatycki; Kózki 3776
 Turnár Erik 8745
 Turnau Grzegorz 5227
 Turonek-Ostrowska Katarzyna 2804
 Turows Maria Joanna 2334, 2337, 7942
 Turowska Karolina 10081
 Turowski Artur 2818, 4354
 Turska Marta, tl. 5563
 Turski Marian 2815, 9211; przedm. 8959; red. 8959; współpr. 2758
 Turski Michał 4447
 Turyn, Włochy 2448, 7138
 Turynia 1456
 Turystyka historyczna 4086
 Turza Śląska, pow. wodzisławski 4938
 Turze Pole, pow. brzozowski 1960
 Turze Pole. 600 lat działalności człowieka 1960
 Tuszewicki Marek 4457, 5005
 Tuszyńska Daria 470, 9998
 Tuszyńska Małgorzata 6418
 Tuszyńska-Szczepaniak Olga 3633, 3767
 Tuszyński Adam, red. 3132
 Tuś Maksymilian 4425
 Tuwim Julian 3929
 Twardoch Szczepan 5012
 Twardochleb Bogdan 4665
 Twardogóra, pow. oleśnicki 6340
 Twardokęs Aleksandra, red. 1410
 Twardowska Aleksandra 2223
 Twardowska Kamila 3545
 Twardowski Kazimierz 3031
 Twardowski Romuald 3984
 Twardowski Zbylut Józef 5346
 Twardy Juliusz 6670
 Twardziak Rita 3647
 Twardzik Waław 3258
 Twarowska-Antczak Emilia 2270
 Twarze wydziału w latach 1952–2019. 5318
 Twierdza i miasto 4727
 Twierdza Toruń 777
 Twierdze osiemnastowiecznej Europy 4728
 Tworek-Hernik Justyna, wyd. 3228
 Tworkowski Jan 6053
 Tworzycło Remigiusz, oprac. 49
 Twórcy jaworznickiego przemysłu w niepodległej Polsce 1290
 Twórcy państwowości polskiej 5319
 Tyberiusz, cesarz rzymski 3317
 Tybet 927, 2518, 2720
 Tyborski Józef 6054
 Tyborski Krzysztof 6054
 Tybuchowska-Hartlińska Karolina, oprac. 510
 Tyc Ewa, red. 3100
 Tyc Waldemar 6055
 Tychy, woj. śląskie 1501, 3585, 3645, 3998
 Tyczyńska Ewa 1204
 Tyczyński Karol, il. 1169
 Tygielski Wojciech 4648, 7198, 7199; red. 3006; współpr. 3006
 Tygodnik Ilustrowany 2938, 3409, 7512, 7518, 7780, 7882, 8220
 Tygodnik Informacyjny 2863
 Tygodnik Mód i Powieści 5013
 Tygodnik Powszechny 2824
 Tygodnik Solidarność 10154
 Tykocin, pow. białostocki 1179, 1837
 Tylec Piotr 9577, 9976
 Tylewska-Ostrowska Zofia 920
 Tylicka Teresa 6202
 Tyłman z Gameren 3647
 Tyłmanowa, pow. nowotarski 1552, 1628, 9036
 Tyłmanowskie wspomnienia 1552
 Tyłus Stanisław 2937
 Tym Juliusz S. 1869, 3048, 8718, 8719, 9212, 9213; wyd. 8022
 Tymieniecki Seweryn 2988
 Tymiński Jan 5856, 8720
 Tymochowicz Mariola 2131; red. 2162
 Tymoszówka, Ukraina 3983
 Tyniec zob. Kraków
 Tynkowski Stanisław 9368
 Typek Barbara 5908
 Typiak-Kowalska Iwona, oprac. 18
 Tyrała Robert 4006
 Tyrchan Grażyna 719
 Tyrmand Leopold 3372, 6056, 9482, 9709
 Tyrmand Matthew 9709
 Tyrol 2026, 2244
 Tys Agnieszka Teresa 456
 Tysiąclecie zob. Częstochowa
 Tysiąclecie. Vademecum 1264
 Tyszk Paweł, red. 1417, 6993
 Tyszkiewicz Adam 1672
 Tyszkiewicz Agata 9214
 Tyszkiewicz Barbara 9977
 Tyszkiewicz Eustachy 7970
 Tyszkiewicz Jakub 2681, 9152, 9214, 9842, 9948
 Tyszkiewicz Jan 939, 2174, 4458, 5005, 6180, 6661, 8721, 9215; rec. 6770
 Tyszkiewiczowie, ród 678
 Tyszkowska-Kasprzak Elżbieta, red. 2295
 Tyszler Lubomira 1150; red. 243
 Tyszuk Waldemar, red. 9793
 „Tyś naszą Hetmanką” 4940
 Tyśmienica, Ukraina 6738
 Tytowie, rodzina 5162
 Tyzenhauz Antoni 7070
 U nas. 1990–2020. 10152
 U źródeł 3401
 Ubeleski Alexandre 3547
 Ubych Urszula 915, 6161, 6162
 Uchan Jacek 38
 Uchman Alfred 6229
 Uchowicz Katarzyna 679, 3761
 Uchto Halina 3074, 4333, 7943; red. 130
 Uchto-Zywica Beata M. 4333; red. 3074
 Uchwały Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie 9411
 Uczkiewicz Dominika 9151
 Udórz, pow. zawieraciański 4100
 Udrzyn, pow. wyszkowski 8946
 Udział sportowców Pomorza Zachodniego w letnich igrzyskach 4087
 Udział ziemian w odzyskaniu niepodległości Polski 4655
 Udziela Seweryn 8178
 Udzik Beata 10153
 Ufnalewska Katarzyna 5320
 Ufnalewska-Godzimirska Magdalenka 5320
 Ufnalewski Maciej 5320

- Uganda 1388, 2907, 5346, 9267
 Ugniewski Piotr, przedm. 7138;
 red. 7138
 Ugoszcz, pow. bytowski 1260
 Ugrupowania postsolidarnościowe
 w systemie partyjnym 10154
 Uhlenbrock Renée, współpr. 7275
 Uhlenbrock Rüdiger, współpr. 7275
 Ujaków Stary, pow. olkuski 4307
 Ujazd, pow. krakowski 2114, 8831
 Ujazd, pow. strzelecki 4669
 Ujazdowska Lidia 1549
 Ujma Magdalena 7200
 Ujma Martyna 2813
 Ukielski Paweł 1187, 4631
 Ukmergė (Wilkomierz), Litwa
 7070, 7145; powiat wilkomierski
 6842
 Ukraina 411, 561, 571, 633, 671,
 677, 679, 682, 689, 728, 903, 979,
 980, 1006, 1014, 1016, 1657, 1711,
 1978, 2117, 2351, 2607, 2646,
 2657, 2698, 2700, 2704, 2709,
 2743, 2786, 2797, 2806, 2811,
 2819, 2828, 2840, 2854, 2863,
 2867, 2901, 2933, 2956, 2974,
 3087, 3260, 3364, 3479, 3553,
 3622, 3936, 4086, 4460, 4531,
 4536, 4568, 4578, 4590, 4597,
 4605, 4614, 4615, 4637, 4639,
 4644, 4658, 4659, 4660, 4704,
 4715, 4728, 4751, 4848, 4877,
 4952, 4967, 5002, 5003, 5013,
 5036, 5159, 5236, 5463, 6604,
 6942, 6951, 7164, 7171, 7201,
 7202, 7207, 7290, 7378, 7497,
 7629, 7674, 7678, 7696, 7754,
 7760, 7774, 7862, 8022, 8037A,
 8054, 8090, 8111, 8121, 8146,
 8192, 8227, 8228, 8244, 8273,
 8308, 8329, 8378, 8453, 8494,
 8527, 8547, 8548, 8586, 8587,
 8590, 8622, 8625, 8626, 8658,
 8688, 8689, 8719, 8731, 8756,
 8903, 8982, 9032, 9152, 9381,
 9489, 9757; Południowo-
 -Wschodnia 5346
 Ukraińcy i ich sąsiedzi na przestrzeni
 wieków 2828
 Ułam Stanisław 2828
 Ulanowski Tomasz 6662
 Ulanów, pow. niżański 984, 5755,
 6265
 Ulatowski Marek 3186
 Uległy czy niezaleźny? 9412
 Ulice Gostynina 6197
 Ulicka Danuta, przedm. 8089; wyd.
 8089
 Ulicka Grażyna 3146
 Uljasz Adrian 936, 3402, 5488,
 5672, 6017
 Ulma Józef 9198
 Ulma Wiktoria 9198
 Ulman Anatol 6336
 Ulmowie, rodzina 9198
 Ulpian Domicjusz (właśc. Gnaeus
 Domitius Annianus Ulpianus) 2406
 Ulrich Herbert, tl. 9573
 Ulrich Jens 6608
 Ulych Krzysztof 6257
 Ulyk Zwingli 2370
 Umarł król 1417
 Umaszew Jusuf-bek 8962
 Umiaszewska Janina 680
 Umińska Bogumiła 7944
 Umińska Wanda 4406
 Umiński Jan Nepomucen 7597
 Umiński Wacław, red. 176
 Umowa mieszkańców hrubieszow-
 skiego przedmieścia Podgórze
 7383
 Underhill Karen 2876, 3351
 Undero Marcin 4370
 Undset Sigrid 5013
 Unia Lubelska 1569 roku i unie w Eu-
 ropie Środkowo-Wschodniej 7201
 Unia Lubelska i jej tradycje 4656
 Unie między państwowe – parlamen-
 taryzm – samorządność 7202
 Uniejów, pow. poddębicki 3842,
 4162
 Uniłowski Krzysztof 6057
 Uniwersytet Przyrodniczy w Pozna-
 niu 3209
 Uniwersytet Rolniczy im. Hugona
 Kołłątaja w Krakowie 3210
 Uniwersytet z przyszłością 3211
 Unrug Józef 6058
 Upamiętnienie udziału mieszkańców
 Gminy Biała 1553
 Uphagen Johann 996
 Uppsala, Szwecja 977, 3421, 7136
 Ura Paulina 405
 Uratować pamięć 8933
 Urban Igor 4729
 Urban Jacek 514, 2286, 7643, 9978
 Urban Jan 4479, 7287
 Urban Renata 4087
 Urban Wacław 4914
 Urbanek Aleksandra 4298
 Urbanek Bożena 8722
 Urbanek Grzegorz 3840
 Urbaniek Elżbieta 3212
 Urbaniak Łukasz 3984, 8723
 Urbaniak Miron 8274, 8455, 8596;
 przedm. 8455; red. 8455
 Urbaniak Tomasz, red. 1543
 Urbaniak Violetta 822, 1418; przedm.
 719, 7387; red. 719
 Urbanik Jadwiga 3841
 Urbanik Monika 3009
 Urbanik Pola 6249
 Urbanik-Kopeć Alicja 6044, 7945
 Urbanikowa Magdalena 6059
 Urbankowski Bohdan 1674, 4548, 4636
 Urbanowicz Beata 302, 5658, 9979;
 red. 287
 Urbanowicz Witold 5048
 Urbanowska Zofia 6060
 Urbanowski Maciej 3403, 3404
 Urbańczyk Łukasz 1750
 Urbańczyk Marek 4007
 Urbańczyk Michał 2306
 Urbańczyk Przemysław 1286, 2175,
 6663
 Urbańska Marta A. 3694
 Urbańska-Mazuruk Ewa 5247
 Urbański Jan 8158
 Urbański Marek 1921, 3842, 4162
 Urbański Wojciech 3186
 Ureña Valerio Lenny A. 2829
 Urgacz-Szczęśna Anna 1364
 Urgaitis Robertas 7070
 Urjasz-Raczko Matylda 2796; wyd.
 6697
 Urmański Antoni K. 7203
 Uroczystość stulecia Archiwum Pań-
 stwowego w Płocku 868
 Ursel Marian 5567
 Ursulenko Anna, red. 2295
 Ursus zob. Warszawa
 Urszula Ledóchowska, św. 3102,
 3145, 3204
 Urszulanki 3106, 4846, 5013, 9407
 Uruszcak Wacław 4495, 4516,
 4522, 4535, 4536, 4657; rec. 4520;
 red. 7202
 Urych Zbigniew 5145
 Urynowicz Marcin 8590, 9100
 Urząd do Spraw Wyznań 9980
 Urzeczce, podwarszawski mikrore-
 gion etnograficzny 1403
 Urzędniczy służby zagranicznej Rze-
 czypospolitej Polskiej 1918–1945.
 5321
 Urzędniczy Wielkiego Księstwa Li-
 tewskiego 2830
 Urzędy konsularne Rzeczypospolitej
 Polskiej 820
 Uśák Milan, red. 1539
 Usakiewicz Jarosław 3213
 Uspenskij Vladimir Leonidovič 7946
 Uss Kacper 2974
 Ustrobnia, pow. krośnieński, woj.
 podkarpackie 6341
 Ustroń, pow. cieszyński 8159
 Ustrzycki Janusz 756, 757, 758
 Ustrzycki Mirosław 756, 757, 758
 Ustrzyki Dolne, woj. podkar-
 packie 4174, 6782, 7914, 8524,
 8688, 8751
 Uszyński Jędrzej 5178
 Uszyński Łukasz, il. 1521
 Uście Biskupie, Ukraina 6738
 Uście Zielone, Ukraina 6738
 Uściczko, Ukraina 6738
 Uściłowicz Jerzy 3843
 Uściński Krzysztof 3214
 Uterburger Georg 2541
 Utnik Marian 9673
 Utopie kobiet 4459
 Utracka Katarzyna, przedm. 8922
 Utz Raphael 2815; red. 2815
 Utzig Joanna 3628, 3783, 4101;
 red. 136

- Uzarszewo, pow. poznański 3644
 Uzbekistan 9066
 Uziembło Romuald 1961
 Uziębło Piotr 4516
- Vaisse Justin 5423
 Vaitkevičiūtė Viktorija 3445
 Valatka Rimvydas 4547
 Valcini Alceo 3320
 Valde-Nowak Paweł 2026, 6381, 6395
 Valentini Michael Bernhard 6807
 Valionienė Oksana 6664
 Valivade, Indie 9258
 Valkininkai zob. Oikieniki
 Vall Marta du 2083
 Vâlova Ūliã 8622
 Varfolomeeva Nelã 5013
 Varga Béla 5116
 Varga Endre László, wyd. 7396
 Varga Zsuzsanna, red. 3896
 Vargová Lenka 1010
 Vašenko Volodimir 633
 Vasiliauskas Artūras 7145
 Vaskov'skij Rostislav Ūrijovič 8658
 Vatican II behind the Iron Curtain 9981
 V'atrovič Volodimir Mihajlovič 4658
 Vauban Sébastien Le Prestre de 391
 Vaughn John 5208
 Vázemskij Pětr Andreevič 7943
 Veleslavín Daniel Adam zob. Daniel Adam z Veleslavína
 Velkovich Serafima 2884
 Vencálek Jaroslav 2819
 Venclova Tomas 4547
 Venetus Giovanni Battista zob. Giovanni Battista Venetus
 Verbic'ka Polina 689
 Vergara José, rec. 9532
 Verhungert – verschart – vergessen 8934
 Vermeer Johannes 3529
 Verstúk Vladislav Fedorovič 4659
 Vertemate Giovanni Battista 3623
 Verus amicus rara avis est 4536
 Veselka Martin, tl. 2798
Vestnik Evropy 4995
 Vic'ko Dzmirtyj Vãčaslavavič 7070, 7204, 7205; red. 7070
 Vidas históricas 690
 Viľaka, Lotwa 1022
 Vilkiãutinis, Litwa 2451
 Villegas Maria-Ángeles 4160
 Vincenz Stanisław 2828, 3348, 3417, 5449, 6061, 8961
 Vinničenko Oksana Volodimirivna 7206
 Vinničenko Oleksij Oleksandrovič 7164, 7202
 Vinničenko Volodimir 5013
 Virágh József, red. 2911
 Virbylienė Onutė, red. 2883
 Vita Beatriz Kimpa 2285
Vita Provinciae 5208
- Vitkovska Viktoriia 2277
 Vitkus Hektoras, rec. 9205
 Vitsko Dzmirty 1975
 Vladimírskij Aleksandr Pavlovič 7384
 Vlasov Andrej Andreevič 4666
 Voelkner Paul 3972, 4183
 Voennoplennye 1920. 4730
 Vogel Beniamin 1140
 Vojtovič Leontij Viktorovič, oprac. 6773
 Vojtúk Ol'ga 4751
 Volk Albert 5760
 Volkaũ Mikolaj Alãksandravič 679; red. 3658
 Volkmann Hans-Erich 9226
 Volobuev Vadim Vadimovič 8615
 Vološenko Viktoriã 633
 Vorbrich Krzysztof K. 2794
 Vorel Petr 4837
 Vorončuk Īrina 4460
Vossische Zeitung 8692
 Vovčok Marko 5013
 Vražič Małgorzata 7947
 Vrubel' Mihail Aleksandrovič 2794
 Vysokovič Leonid Vladimirovič 4590
- W 100-lecie działalności Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim 865
 W atmosferze ksiąg, gór i bliskich dusz 8159
 W boju i na paradzie 7207
 W cieniu kasztanów 3215
 W cieniu obozu Stutthof 8935
 W kręgu bliskich przyjaciół i znajomych 7385
 W kręgu gnieźnińskiej humanistyki 2831
 W kręgu rodziny epok dawnych 4460
 W kręgu Stacha z Warty Szukalskiego 3629
 W poszukiwaniu polskości 2948
 W poszukiwaniu programu 9982
 W przededniu stanu wojennego 9413
 W ropezyckiej szkole na „Górcie” już 35 lat 3216
W Słońce 8476
 W służbie Bogu i człowiekowi 4941
 W stulecie metody biograficznej 2089
 W stulecie powrotu odrodzonego państwa polskiego 4660
 W trosce o edukację, kulturę i naukę 3217
 Wabcz, pow. chełmiński 3739
 Wac-Włodarczyk Andrzej 3844
 Wach Bogna 2863
 Wachenius Piotr 6298
 Wachnicki Adam Jan 4088
 Wachowiak Anna 4459
 Wachowiak Mirosław 3448
 Wachowicz Janusz 5322
 Wachowska Irena 2948
- Wachowski Krzysztof 3020
 Wachowski Mirosław 35
 Wachsmann Nikolaus, przedm. 9207
 Wachtel Wilhelm 3595
 Wacjęga Sebastian 1004
 Wacko Ryszard 5405
 Waclaw, św. 4837
 Waclaw II 2812
 Waclawek Krzysztof, przedm. 8756
 Waclawik Beata 778
 Wacowska Janina Władysława 6062
 Wacowski Marcin Bolesław 5323, 6062
 Waculik Fabian Gerard 5208
 Wadas Andrzej 4837
 Wadas Joanna, tl. 1315
Wadoviana 271
 Wadowice, woj. małopolskie 271, 1180, 3366, 4311, 4798, 4835, 5577, 5668, 8035, 8098, 8731; powiat 3867, 8445
 Wadył Sławomir 2803, 4163, 4731, 6665
 Waga Antoni 7481
 Waga Leszek 3218
 Wagińska-Marzec Maria, rec. 7275
 Wagner Arkadiusz 3446, 3471; oprac. 1343, 1344
 Wagner Barbara 3618
 Wagner Katarzyna 7208, 7209
 Wagner Marek 691, 4739, 4742, 5152, 5309, 6346, 7207, 7210, 7211; wyd. 6758
 Wagner Michał Jakub 3032
 Wagner Richard 3929, 7780
 Wagner Zuzanna 3472
 Wagnerowie, rodzina 5087
 Wągstyl Barbara 6298
 Waingertner Przemysław 492, 692, 4447, 4597, 4598, 4631, 4661; przedm. 4597, 4630, 4631, 8475; rec. 4582, 4608; red. 4597, 4630, 4631, 8475
 Wajda Andrzej 2228
 Wajda Sylwia 2065
 Wajenberg Mieczysław 2853, 3929
 Wajs Anna 5591; wyd. 6724
 Wajs Bronisława, zw. Papusza 6063
 Wajs Dariusz 2300
 Wajs Hubert 7201; rec. 6431; red. 4629
 Wajs Jadwiga 2318, 4058
 Wąjzer Bogusław 2247
 Waksmund Ryszard, rec. 3380
 Wakulczyk Martyn 8121
 Wal Anna 3373
 Wala Ewa 4086, 4982
 Walancik Marek, red. 3057
 Walanus Wojciech 6036, 7948
 Walasek Stefania 7212
 Walaszek Adam 2938; przedm. 2938; red. 2938
 Walat Wiesław 6305
 Walat Wojciech, wyd. 3056
 Wałag Włodzimierz 4537
 Walciszevska Maria 9088

- Walczak Agnieszka 3845
 Walczak Aleksander 8936
 Walczak Anna 920
 Walczak Bogdan 3266; rec. 3255, 3282
 Walczak Dorota 2638
 Walczak Ewa 3373
 Walczak Gawel 2095
 Walczak Henryk 4737, 5882; przedm. 7270; red. 8060; wyd. 7270, 8084, 8772
 Walczak Jan 9757
 Walczak Krzysztof 3017, 3033, 3201, 3440, 5946, 7213, 7949, 8318; rec. 8578; red. 347, 3201
 Walczak Maciej 4125
 Walczak Małgorzata, tł. 5617
 Walczak Marek 2332, 3623, 4806, 4837, 5019; przedm. 3623; rec. 2018; red. 3623, 5019
 Walczak Marian 6064
 Walczak Wojciech, przedm. 677, 678, 679, 680; red. 677, 678, 679, 680
 Walczak-Delanois Dorota 1660
 Walczak-Mikołajczakowa Mariola 2818
 Walczak-Niewiadomska Agata 3440
 Waldemar Rezmer 4730
 Waldon Mirosław, red. 723
 Walecka Dominika 908
 Walecki Waław, red. 6
 Walenciak Robert, współpr. 9344
 Walencja, Hiszpania 4024
 Walenta Krzysztof 3017
 Walenty z Widawy 3440
 Walentyn Paquay, bl. 5207
 Walentynowicz Anna 6065, 9385
 Walentynowicz Władysław 3993
 Waleński Tadeusz 9216
 Walerowicz-Wojtkowiak Patrycja 2176
 Walewander Edward 1554, 2740, 4220; rec. 5640
 Walewscy, rodzina 1178
 Walewska Aniela z Kuszelów 7647
 Walewska Cecylia 3373
 Walewski Antoni 7904
 Walewski Ryszard 5889
 Walia 781
 Walichnowska Nizina 6342
 Walichnowski Feliks 9414
 Walichnowski Tadeusz Adam 9471
 Walicki Andrzej 6066, 6067
 Walicki Bartosz 4941, 8724; oprac. 8724
 Walicki Jacek 8725
 Waligóra Bolesław 8160, 8161
 Waligóra Grzegorz 4632, 9982; red. 9982
 Waligóra Jacek 5324; oprac. 5324
 Waligórska Bronisława 7386
 Walim, pow. łosicki 6516
 Walim, pow. wałbrzyski 4272; gmina 4272
 Walińska Marzena 7214; red. 3386
 Waliszewski Jerzy 3009
 Waliś Grzegorz 4180; wyd. 4484
 Walka o Spisz i Zaolzie w archiwalnej tece Kazimierza Roupperta 8162
 Walka, ale bez krzywdy 8163
 Walkiewicz Bogdan 2068
 Walkiewicz Tomasz 862, 1480; red. 5088
 Walkowiak Justyna B. 2011; red. 2011
 Walkowiak Maciej 4333
 Walkowiak Marcin 4985
 Walkowiak Natalia 3219
 Walkowski Grzegorz Kazimierz 6666
 Walkusz Jan 4836; red. 4836
 Walkusz Marta 7950, 7951
 Wallin Weihe Hans-Jorgen 2949
 Wallis Lukasz 1046
 Wallis Stanisław 1046
 Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków Towarzystwa 346
 Waloszek Danuta 3057
 Walravens Hartmut 937
 Walter Axel E. 7112
 Walter Friedrich 4536
 Walter-Mazur Magdalena 3946, 7215
 Waltoś Maciej 1352
 Waltoś Stanisław 4528; oprac. 1026
 Walusiak Dariusz 5959
 Waluszko Janusz 4191
 Waluś Justyna 951
 Wałaszewska Magdalena 4113, 9983
 Wałaszuk Jarosław, wyd. 7380
 Wałbrzych, woj. dolnośląskie 1010, 1916, 2844, 3045, 3869, 4617, 9785; Książ 7291, 7694; Stary Źródł 4966
 Wałcz, woj. zachodniopomorskie 3257, 6508, 7981, 8365, 9095, 9355, 9861, 10164, 10165; powiat 1939; region 256, 2025, 4370, 6534
 Wałdoch Jacek 4516, 8726
 Wałdoch Natalia 3846
 Wałęckie Pojezierze 2011
 Wałęga Agnieszka 2940, 3203, 7021, 7952, 7953
 Wałęga Andrzej 3017
 Wałęsa Lech 9385
 Wałkowski Andrzej 3440; rec. 2313
 Wałky, Ukraina; region 8329
 Wanat Piotr 3183
 Wanatko Grzegorz 9905
 Wandel Jürgen, red. 10041
 Wanderer im Riesen-Gebirge 4089
 Wandycz Piotr 606
 Wanicka Agnieszka 7569
 Waniczek Maria 6264
 Waniek Danuta 2083
 Waniek Joanna 1003
 Waniek Karol, tł. 9948
 Waniek Katarzyna 530, 2088; przedm. 2088; red. 2088
 Wanke Maria 1086
 Wanke-Jakubowska Małgorzata 5713
 Wanke-Jerie Maria 5713
 Wantuła Andrzej 4932
 Wantuła Jan 4932
 Wańkiewicz Bohdan 6068, 6068
 Wańkiewiczówna Maria 8164
 Wańkowska-Sobiesiak Joanna 2846
 Wapienica zob. Bielsko-Biała
 Wapiński Roman 5220
 Waplewo Wielkie, pow. sztumski 5289
 Wapno, pow. wągrowiecki 9044; region 9044
 Warachim Mariusz, red. 759
 Waradziński Michał 3601
 Warakomski Romuald 9576
 Waraksa Szymon 7145
 Warchała Artur, il. 1521; tł. 1521
 Warchałowski Marcin 1229
 Warchoł Maciej 3647, 3847
 Warchoł Stefan 3281, 6069
 Warcisław I, książę pomorski 6478, 6479
 Ward Frances 3907
 Warda Anna 3397; red. 3397
 Warda Katarzyna, wyd. 6431
 Warda Marian 9515
 Warda-Radys Lucyna 3266; red. 3271
 Wardach Marcin 3186
 Wardak Sebastian 1090
 Wardziński Michał 1730, 3647, 3765, 6836; przedm. 3647, 3765; red. 3647, 3765
 Ware John 9217
 Warecka Oliwia 4114
 Wargocki Andrzej 3386, 6972
 Warhol Andy 3887
 Warisch Piotr, oprac. 1488; red. 1488
 Warka, pow. grójcecki 2856
 Warmia 10, 153, 452, 490, 564, 774, 1139, 1338, 1371, 1790, 2803, 2846, 2928, 3001, 3241, 3364, 3413, 3446, 3453, 4299, 4540, 4543, 4803, 4919, 4928, 4936, 4964, 5041, 5042, 5064, 5141, 5219, 5220, 5295, 6199, 6253, 6435, 6467, 8105, 8189, 8265, 8268, 8317, 8377, 8434, 8435, 9277, 9374, 9380, 9582, 9583, 9608, 9689, 9842, 10055, 10059
 Warmińska archidiecezja 6097
 Warmińska diecezja 4837, 4936, 6097, 7586, 9689
 Warmińska-Mazurek Katarzyna 7954
 Warnice, pow. pyrzycki; parafia 4855
 Warońska Joanna 3416
 Warszawa Zygmunt Lech 2973

- Warszawa 33, 157, 242, 272, 312, 314, 315, 316, 318, 319, 320, 321, 395, 438, 463, 466, 504, 507, 509, 511, 605, 649, 677, 678, 679, 719, 731, 784, 807, 834, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 896, 910, 947, 955, 956, 957, 959, 960, 962, 963, 964, 965, 984, 996, 1013, 1019, 1022, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1191, 1192, 1193, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1307, 1317, 1333, 1382, 1383, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1393, 1395, 1396, 1397, 1398, 1402, 1403, 1405, 1406, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1415, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1447, 1448, 1463, 1494, 1514, 1516, 1559, 1585, 1596, 1656, 1660, 1672, 1680, 1697, 1698, 1751, 1780, 1851, 1857, 1967, 1971, 2070, 2075, 2524, 2796, 2813, 2815, 2819, 2820, 2824, 2847, 2889, 2895, 2958, 2969, 2973, 3006, 3012, 3039, 3047, 3048, 3133, 3141, 3143, 3146, 3148, 3155, 3231, 3304, 3320, 3339, 3364, 3373, 3409, 3416, 3423, 3427, 3429, 3440, 3446, 3449, 3453, 3457, 3468, 3487, 3511, 3516, 3521, 3580, 3645, 3735, 3767, 3769, 3800, 3833, 3906, 3922, 4015, 4070, 4091, 4117, 4138, 4145, 4283, 4297, 4329, 4354, 4364, 4369, 4493, 4516, 4519, 4548, 4560, 4590, 4596, 4638, 4648, 4659, 4728, 4778, 4781, 4810, 4839, 4840, 5010, 5092, 5202, 5216, 5220, 5341, 5400, 5451, 5504, 5572, 5634, 5635, 5682, 5756, 5806, 5959, 5960, 6022, 6052, 6094, 6344, 6431, 6576, 6588, 6698, 6701, 6727, 6742, 6777, 6833, 6993, 7096, 7112, 7165, 7226, 7270, 7298, 7302, 7303, 7308, 7329, 7331, 7333, 7361, 7364, 7381, 7387, 7389, 7432, 7433, 7434, 7442, 7456, 7485, 7502, 7518, 7524, 7526, 7597, 7617, 7640, 7663, 7668, 7669, 7716, 7719, 7723, 7730, 7742, 7791, 7854, 7860, 7867, 7873, 7919, 7951, 7955, 7969, 7979, 7980, 7986, 8029, 8043, 8047, 8058, 8068, 8079, 8103, 8116, 8117, 8143, 8148, 8149, 8155, 8168, 8169, 8260, 8267, 8276, 8295, 8345, 8513, 8544, 8565, 8570, 8586, 8589, 8611, 8615, 8617, 8680, 8681, 8713, 8776, 8783, 8789, 8815, 8839, 8850, 8854, 8869, 8875, 8881, 8883, 8891, 8893, 8898, 8904, 8909, 8922, 8925, 8931, 8937, 8954, 8961, 8964, 8991, 9010, 9011, 9061, 9087, 9105, 9106, 9108, 9111, 9137, 9142, 9155, 9194, 9207, 9228, 9239, 9244, 9249, 9250, 9251, 9253, 9256, 9262, 9290, 9291, 9301, 9303, 9308, 9329, 9403, 9414, 9444, 9498, 9517, 9520, 9535, 9540, 9544, 9565, 9568, 9588, 9616, 9629, 9689, 9709, 9744, 9767, 9824, 9871, 9879, 9917, 9948, 9952, 10009, 10015, 10016, 10021, 10062, 10130; Białoleka 6124; Bielany 3053, 8857; getto 2876, 8780, 8808, 8825, 8835, 8897, 9013, 9050, 9065, 9096, 9151; Górcze 6346; gubernia 7992; Muranów 1194, 1494; Nowolipki 2970; Ochota 9980; Pawiak 8806, 8823, 9057, 9234; powiat 4168; Powiśle 1518, 4846; Praga 8825, 9043; region 1384, 1696, 5037, 8023, 8064, 8161, 8175, 8220, 8369, 8572; Służewiec 8931, 9283, 9340; Stare Miasto 1751; Ursynów 6343, 9363; Ursynów 4152; Wawer 8966; Wesoła 6345; Wilanów 680, 1004, 2803, 4093, 4295, 6839; Wola 5393, 8877; Żoliborz 4836
- Warszawiacy wobec niepodległości 7955
- Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny* 272
- Warszawskie Stare Miasto – autentyzm nieznan 1751
- Warszawskie województwo 3735, 8596, 9571
- Warszawsko-Praska diecezja 781
- Warsze – Warszawa. Żydzi w historii miasta 2889
- Warszycki Michał 7207
- Warszycki Stanisław 7207
- Warta, prawy dopływ Odry 4732, 4784, 6300, 6460; dolina 3840; środkowa 6300
- Wartosław, pow. szamotulski 6398, 6404
- Wartości polityczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów 7216
- Warząchowska Bogumiła 8727
- Warzecha Aldona 847, 848, 1308; oprac. 1301
- Warzecha Krzysztof, tł. 6186, 9353
- Warzocha Artur 3416; przedm. 3416; red. 3416
- Warzocha Daniel 5221; red. 1454, 5221
- Warzyński Artur 3848
- Wasiak Andrzej 3220, 6131
- Wasiak Katarzyna 2248
- Wasiak Michał 4125
- Wasiek Krzysztof 3012
- Wasielewicz Aleksandra 8431
- Wasik Bogusz 3821, 3849, 3850, 3851, 3852
- Wasilewscy, rodzina 1804
- Wasilewska Agata 4942, 4943
- Wasilewska Anna tl. 1530
- Wasilewska Wanda 9996
- Wasilewska Wanda Maria 2083
- Wasilewski Aleksander 8728
- Wasilewski Erazm 3143
- Wasilewski Henryk, red. 3140
- Wasilewski Jarosław 457; red. 5338
- Wasilewski Krzysztof 389, 1675, 2938, 2941, 4244, 9415; przedm. 2863; red. 2863
- Wasilewski Leon 2083, 8622
- Wasilewski Marcin 3224, 8729
- Wasilewski Piotr 2300
- Wasilewski Witold 599; przedm. 8866; red. 254; wyd. 8866
- Wasilewski Zygmunt 7387
- Wasilkiewicz Kamil 6667; red. 2831
- Wasiluk Karolina 1676
- Waskan Jan 4595
- Wassermann Charles 2815
- Wasyl I Dymitrowicz, wielki książę moskiewski 6490
- Wasyl Franciszek 7217
- Waszak Damian 4704, 4709
- Waszak Przemysław 3630, 3631
- Waszczuk Rafał 7138
- Waszczyńska Katarzyna 2178; red. 2149
- Waszczyński Stanisław 9466
- Waszewski Jan 9482
- Waszkiel Zbigniew, tł. 1647
- Waszkowiak Jakub 2469
- Waszkowski Henryk 4217; przedm. 4217; red. 4217
- Waszyński Edmund 8165
- Waśko Anna 6446
- Waśkowiak Patrycja 4985
- Waśkowska-Kreinerowa Maria 5315
- Waśkowski Antoni 5315
- Waśkowski Krzysztof 3282
- Waśkowski Tadeusz 5315
- Waślicka-Żmijewska Zofia 1494
- Waśniewski Zenon 6070
- Wat Aleksander 3346, 3351
- Watemberska-Rakowska Katarzyna 6618
- Watrakiewicz Stanisława 5325
- Watson Alexander 7956
- Watykan 893, 2650, 2656, 2696, 3567, 4615, 4629, 4648, 4657, 4835, 4836, 4837, 5012, 9207, 9694, 9808, 9854, 9991, 10037
- Wawel zob. Kraków
- Wawer zob. Warszawa
- Wawer Zbigniew 4560
- Wawrykiewicz Zofia 5835
- Wawryniuk Andrzej Antoni 2950
- Wawryniuk Łukasz A. 2010

- Wawrzak Małgorzata 1019; oprac. 1006; przedm. 1019; red. 1019
- Wawrzczak Anna 1868
- Wawrzczak Maciej 1868, 2026, 3732
- Wawrzeńczyce, pow. krakowski 6208; parafia 6208
- Wawrzyczek Wiktor 6071
- Wawrzykowska Bogusława 6072
- Wawrzyniak Andrzej 4461
- Wawrzyniak Jarosław 5326
- Wawrzyniak Joanna 4338
- Wawrzyniak Piotr 6367, 6668
- Wawrzyniak Piotr (1849–1910) 4397
- Wawrzynowicz Ludwik 3142, 3978, 6073
- Wawrzyńczak Marcin, oprac. 4089; tł. 1389, 3493; wyd. 4089
- Wawrzyńczyk Jan 909
- Wawrzyszko Janusz 3221, 3222, 4040
- Wazowie 1385, 1414, 5010, 6710, 6799, 7235
- Ważbiński Marek, przedm. 7341
- Ważniewski Włodzimierz 4835
- Wąbrzeski Informator Solidarności* 9328
- Wąbrzeźno, woj. kujawsko-pomorskie 3860, 9328; powiat 8441
- Wąchabno, pow. wolsztyński 6268
- Wąchała-Skindzier Maria 2822
- Wąchock, woj. świętokrzyskie 4448
- Wądołny-Tatar Katarzyna, red. 3366
- Wądołowski Marcin 1088
- Wągorzka Aleksandra 4665
- Wągorzowiec, woj. wielkopolskie 6424
- Wąs Cezary 3767
- Wąs Gabriela 2307
- Wąs Leszek 1151
- Wąs Paweł 9162, 9767; przedm. 9767; red. 9767
- Wąsacz-Krztoń Jolanta 7957
- Wąsiewicz Edward 2827
- Wąsiewska Aleksandra 4944
- Wąsiewski Józef 2832
- Wąsik Beata 1209, 1210
- Wąsik Tomasz 1211
- Wąsik-Liner Monika 7958
- Wąsosz zob. Kielce
- Wąsowicz Henryk 1760
- Wąsowicz Jarosław 693, 781, 4870, 5456, 5959, 5960, 9984; przedm. 5959, 5961; red. 5959, 5960, 5961; wyd. 7344
- Wąsowicz Marek 3146; przedm. 3146; red. 3146; współpr. 3006
- Wąsowski Marcin 3947
- Wątor Adam 4662; przedm. 8032; red. 192; wyd. 8032
- Wątróbska Halina 3277
- Wąwołnica, pow. puławski 8577
- Weisłak Andrzej 2327
- Wczesnośredniowieczna Niemcza 694
- Wczesnośredniowieczne grodziska w Polsce 6669
- Wczesnośredniowieczne grodzisko w Tarnawie Rzepińskiej 6670
- Wczesnośredniowieczne i nowożytne cmentarzysko w Pniu 2069
- Wczesny i środkowy neolit na pojezierzu starogardzkim 6419
- Wczesny Szymon 4483
- Wczoraj i dziś Wydziału Budownictwa 3223
- Wczoraj, dziś i jutro muzyki liturgicznej 4008
- Wdowiak Lilianna 4259, 4260
- Wdowik Agata, rec. 3301
- Webb Chris 9218
- Webber Jonathan 2890
- Weber Kamil 5614, 9219; rec. 8998
- Weber Wolfgang E. J. 695
- Weber-Faulhaber Magdalena 1351; red. 1351
- Weber-Król Urszula 5327, 6123
- Wesky Susanne zob. Meitzen Susanne
- Weeks Theodore R. 6349; rec. 2855, 5400, 8963, 9014, 9103
- Weger Tobias 4603
- Wegner Rudolf 5342
- Wehowski Matthäus 8616, 8730
- Der Weichselbote* 3504
- Weidenfeld Adi 2725
- Weimar, Niemcy 4297
- Weinberg Harry, il. 9309
- Weiner January 5536
- Weinigerowa Klotylda 1352
- Wein Kauf Marcin 6461, 6671, 6672
- Weinreich Aneta 8166
- Weintraub Jerzy Kamil 8937
- Weis-Banaszczyk Mateusz 4665
- Weiser Piotr 9220
- Weiss Hermann F. 9221
- Weiss Marek 4945
- Weiss Natan 8167
- Weiss Renata 1304, 3578
- Weiss Tomasz 6156
- Weiss Wojciech 1304, 3578
- Weiss Zofia 1309
- Weisse Adler 5012
- Weissenspring, Niemcy 4443
- Wejbert-Wąsiewicz Ewelina 4353
- Wejchert Janina, oprac. 6761
- Wejherowo, woj. pomorskie 1573, 4723, 4831, 4995, 5428
- Wejkszn Artur 2763
- Wejman Grzegorz 4784, 4946, 4947, 4948, 4949, 6673
- Wejman Henryk 4950
- Wejs-Milewska Violetta 2802, 2974
- Weker Władysław 6424
- Weklice, pow. elbląski 6403
- Wel, lewy dopływ Drwęcy; region 3803
- Welc Fabian 2070, 4160
- Welcz Henryk 4009
- Welik Grzegorz 4655
- Welke Alfons 4369
- Welnic Ewa 6003
- Wetyczko Paula 2089
- Wencka Urszula 3445
- Wenda Tadeusz 5143
- Wende-Surmiak Anna 1230
- Wendisch Christian Fryderyk 7597
- Wendt Aleksander 4627
- Wendt Jan A. 4531
- Wencja, Włochy 1385, 2299, 3545, 4516, 4648, 7058, 7391, 7994; Republika 4101, 6811
- Wenezuela 8103
- Wenhrynowicz Tyrs 6074
- Wenker Georg 3274
- Wenklar Michał 4632; red. 9792
- Wenta Jarosław 2524
- Wenta-Wypych Mirosława 10038
- Wera-Malatyńska Grażyna 4994
- Werbiński Ireneusz 4935
- Werbiński 946, 6150
- Werblan Andrzej 9344, 9838
- Wereda Dorota 680, 4831, 6837, 7218, 7959
- Wereszczyński Józef 3386
- Weryziński Gracjan 7612
- Wergiliusz (właśc. Publius Vergilius Maro) 2400
- Werner Barbara 5023
- Werner Wiktor 696, 4971
- Wernerowska-Frackiewicz Zofia 6263
- Wernik Aleksander 6075, 9038
- Werra Zbigniew J. 4886
- Wersal, Francja 412, 2669, 4621, 7019; konferencja 1338, 4516; traktat 2658
- Wersal, plebiscyt i co dalej na Warmii i Mazurach 1338
- Wertenstein Ludwik 6076
- Wesele: między przeszłością a teraźniejszością 2177
- Wesoła zob. Warszawa
- Wesołowska Elżbieta 2270; red. 2247
- Wesołowska Julia 4971
- Wesołowska Marianna, oprac. 6168
- Wesołowska Sylwia 24, 5248; oprac. 78
- Wesołowski Andrzej 8737
- Wesołowski Jacek 3767
- Wesołowski Janusz, wyd. 8149
- Wesołowski Jerzy 6077
- Wesołowski Lechosław 6221
- Wesołowski Tomasz 9222; red. 3043
- Wesołowski Władysław 9368
- Wesoły Marian A. 2241
- Wespazjan, cesarz rzymski 2211
- Wessel Rozalia 7318
- Wessenberg Ignaz Heinrich von 4836
- Westen Peter 4404
- Westfalia. Wspomnienia 2951
- Westfalia 2951, 7570
- Weszka Józef 5203
- Wesziński Paweł 5844
- Wetesko Leszek 2524

- Wetmański Leon zob. Leon Wetmański, bl.
- Wetynowie 2824, 4448
- Weychert Monika 9223
- Weynerowsy, rodzina 5066
- Weyssenhoff Józef 6078, 7780
- Węc Janusz Józef 2764
- Węcki Mirosław 1291, 5012, 6299, 9224; red. 5012
- Węclawik Józef 4936
- Węclawowicz Grzegorz 1927
- Węclawowicz Tomasz 3853
- Węcowski Piotr, red. 4806, 5019; wyd. 8041
- Węda Łukasz 2878
- Wędrowiec 7967
- Wędrujące Madonny 4951
- Wędrychowska-Papuzińska Zofia 3452
- Wędzicha Lubomir 2827; red. 2827
- Wędzioch Czesław 2937
- Węgajty, pow. olsztyński 3903
- Węgierska Zofia 5292
- Węglarz Barbara Alina, oprac. 2128
- Węglarz Jan 6079
- Węglarz Józef 6079
- Węglarzy Karol 9416
- Węgleszyn, pow. jędrzejowski 7309
- Węglewicz Wiktor 8731
- Węglińska Wirginia 4713; red. 119
- Węglorz Jakub 3034, 4238
- Węglowicz Wiktor 4952
- Węgorek Władysław 6080
- Węgorzyno, pow. łobeski 4948; gmina 4948
- Węgrów, woj. mazowieckie 3647, 6861
- Węgry 580, 582, 840, 2295, 2336, 2494, 2654, 2669, 2695, 2735, 2753, 2796, 3023, 3290, 3412, 3589, 3623, 4032, 4620, 4631, 4661, 4709, 4972, 5116, 5976, 6608, 7031, 7202, 7312, 7396, 7449, 7693, 8166, 8503, 8563, 8622, 8745, 9152, 9442, 9766, 9926, 9927
- Węgrzyn Dariusz 2928, 9985, 9986
- Węgrzyn Ewa, rec. 2930
- Węgrzynek Krystian 5012
- Węgrzynowicz Antoni 7214
- Węsierski Adam 4538, 9987
- Węsiora Agnieszka, red. 1706
- Węzyk Wojciech 5328
- Węzykowie, rodzina 1815, 5328
- White Agnieszka, rec. 6880
- White Ellen G. 4260
- Wiaderna-Kuśnierz Renata 2854
- Wiadomości 9315
- Wiadomości Archeologiczne 273
- Wiadomości Bibliograficzne Warszawskie 7729
- Wiadomości Kobiece 3373
- Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego 274
- Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego 275
- Wiadomości Literackie 8081
- Wiadomości Matematyczne 2962
- Wiarus 8000
- Wiater Elżbieta 4778
- Wiater Przemysław 6081, 6327
- Wiater Ewa 9225; red. 8824
- Wiater Jerzy 4636
- Wiater Marcin Joachim 3405, 4665, 5965
- Wiater od morza 1261
- Wiatrowicz Marek, red. 5262
- Wiącek Piotr 6002
- Wiącek Wojciech 4462; przedm. 4462
- Wiączemin Polski, pow. plocki 984, 1203
- Wiążek Paweł 4541; red. 4541
- Wicenciak Urszula 2391
- Wicenty Daniel 9482, 9988; red. 9482
- Wicha Joanna 2074
- Wicher Andrzej 6003; przedm. 6003; red. 6003
- Wicher Sebastian 1250, 4889
- Wicher Wojciech 3680
- Wichert Wojciech 8732; rec. 9094, 9106
- Wichłacz Franciszek 9216
- Wichman II Młodszy 6576
- Wichmanowski Marcin 4596, 8280
- Wichowa Maria 3397, 3406, 3440, 7219
- Wichrowice, pow. wrocławski 9165
- Wiciński Hubert 4438
- Widacki Jan 8733, 8734
- Widak Andrzej 7960, 8735
- Widawka, prawy dopływ Warty 4732
- Widera Michał 8736
- Wideryńska Wiesława, red. 3817
- Widlak Barbara 1846
- Widmann Georg 6731
- Widmo Mahometa, cień Samuela 2545
- Widoma zob. Przedbórz
- Widukind z Korbei 6576
- Widziak Aleksandra 697
- Widziani oczami pokoleń 1555
- Wiech Stanisław 2939, 7961, 7962, 7963, 8615, 8617
- Wieciech Tomasz, rec. 2560
- Wieciński Włodzimierz 3035
- Wieczorek Agnieszka 2824, 6967
- Wieczorek Dariusz 6351, 6381
- Wieczorek Dawid 8990
- Wieczorek Edward 4015; red. 4015
- Wieczorek Grzegorz 2941; red. 2941
- Wieczorek Łukasz 5072
- Wieczorek Marzena, red. 1456
- Wieczorek Paweł, red. 5889
- Wieczorek Robert 392; przedm. 2658; red. 2658
- Wieczorek Sławomir 9989
- Wieczorek Szymon 6674
- Wieczorek Urszula 1216, 4463
- Wiedeń 896, 2827, 2944, 3545, 3634, 4738, 4745, 4982, 5010, 5635, 6698, 6786, 7093, 7126, 7138, 7197, 7269, 7678, 8043; Kahlenberg 3615
- Wiegandt Ewa 6082, 6083
- Wiejacka Martyna 4464
- Wielkuk-Marianowska Anna, oprac. 5044
- Wielądek Adam, red. 8174
- Wiele, pow. kościerski 7327
- Wielebscy, rodzina 4971
- Wieleki 6604, 6608
- Wieleń, pow. czarnkowsko-trzciański 4971
- Wielgat Włodzimierz Wincenty 68
- Wielgos Halina 3119
- Wielgosz Łukasz 10155
- Wielhorski Władysław 7388
- Wielichowo, pow. grodziski, woj. wielkopolskie 5669
- Wielichowska Sylwia, wyd. 8796
- Wielicki Krzysztof 4050
- Wieliczka, woj. małopolskie 400, 1422, 6381, 7621
- Wieliczko Hanna 6223
- Wieliczew, pow. legionowski 5298
- Wielka Brytania 982, 1063, 1266, 1415, 1618, 2554, 2567, 2573, 2579, 2580, 2585, 2603, 2605, 2608, 2612, 2615, 2627, 2643, 2647, 2676, 2747, 2940, 2941, 3947, 4099, 4460, 4541, 4611, 4713, 4728, 5158, 5475, 6137, 6298, 6878, 6880, 7226, 7280, 7291, 7700, 7890, 8078, 8521, 8592, 8805, 8827, 8912, 8953, 9070, 9102, 9104, 9141, 9152, 9153, 9179, 9255, 9624, 9998, 10009
- Wielka Frankowa, Słowacja 3814
- Wielka Księga Kawalerii Polskiej 1918–1939. 1869
- Wielka Księga Piechoty Polskiej 1918–1939. 8737
- Wielka Nieszawka, pow. toruński 1204, 7189
- Wielka Wojna. Pruszków 1914–1918. 7389
- Wielka Wojna w polskiej korespondencji zatrzymanej przez cenzurę 7390
- Wielka wojna wyzwań duchowych 4952
- Wielkanocna Wyspa 2794
- Wielki almanach powstańców wielkopolskich 5329
- Wielki jubileusz małego Karmelu 4953
- Wielki Komorsk, pow. świecki 6347

- Wielki Leksykon Uzbrojenia Wrzesień 1939. 4732
- Wielki Łęck, pow. działdowski 3707
- Wielki przemysł, wielka cisza 4465
- Wielkie, jezioro w gm. Międzychód 6672
- Wielkie Walichnowy, pow. tczewski 6342, 8030; Rozgartów 6342
- Wielkopolska 158, 174, 374, 465, 910, 948, 1011, 1051, 1052, 1285, 1322, 1599, 1618, 1810, 1813, 1822, 1962, 1976, 2011, 2241, 2801, 2810, 2831, 2868, 2895, 3009, 3190, 3203, 3401, 3429, 3440, 3446, 3650, 4065, 4101, 4168, 4215, 4328, 4352, 4615, 4663, 4665, 4669, 4693, 4758, 4806, 4837, 4875, 5047, 5062, 5131, 5142, 5214, 5227, 5229, 5236, 5252, 5281, 5329, 5670, 5951, 6338, 6372, 6388, 6400, 6413, 6425, 6460, 6463, 6478, 6479, 6496, 6518, 6560, 6643, 6873, 6923, 6997, 7009, 7101, 7165, 7343, 7427, 7437, 7438, 7816, 8061, 8120, 8211, 8274, 8303, 8495, 8578, 8596, 8699, 8700, 8723, 8786, 9203, 9234, 9602, 9607, 9704, 9858, 10156; Kraj Warty 730
- Wielkopolska nazwami opisana 2011
- Wielkopolska w drugiej połowie XVI w. 1976
- Wielkopolskie kluby i stowarzyszenia fotograficzne 10156
- Wielkopolskie województwo 2011, 10097, 10098
- Wielkopolsko-Kujawska Nizina 6416
- Wieloch Maria, oprac. 5300
- Wielocha Andrzej, red. 190; uzupełn. 1997
- Wielocha Ewa 768, 6656; red. 768
- Wielogłos w myśli o wychowaniu 3224
- Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej 3283
- Wielomski Adam 2675, 4666, 8591
- Wielopole Skrzyńskie, pow. ropczycko-sędziszowski 7736
- Wielopolscy, ród 1816, 3647
- Wielowieś, pow. gliwicki 7006
- Wielowieś, pow. inowrocławski 6348
- Wieluń, woj. łódzkie 243, 4375, 4676, 4873, 5189, 7243, 7282, 7604, 7974, 8518, 8568, 9226; powiat 4216, 7603, 8517; region 2057, 3077, 5189, 6586
- Wieluń. I IX 1939. 9226
- Wiencierz Patrycja, współpr. 6430
- Wieniawa-Długoszowski Bolesław 4737
- Wieniawski Henryk 3947, 7457, 7699
- Wieprz, prawy dopływ Wisły 6392, 8744
- Wieprz, pow. żywiecki 4782
- Wierbicka Walentyna z Kozyrskich 2948
- Wierchy 3510
- Wierchy wołają 6331
- Wierczyńska Karolina 4531
- Wierdomice, Białoruś 7273
- Wierna Renata, rec. 5530
- Wiernie Leon 8415
- Wiernik Jankiel 8938
- Wiernikowski Adam 3017
- Wiertelak Piotr 4885
- Wieruch-Jankowska Ewa 4117, 4138
- Wierusz-Kowalski Alfred 3634
- Wierusz-Kowalski Jan 9980
- Wierusz-Kowalski Janusz 5145
- Wierzbą-Bobrowicz Teresa 3017
- Wierzbica, pow. chełmski 4387
- Wierzbica, pow. radomski 4088
- Wierzbicka Anna Maria 3678, 3680, 5010
- Wierzbicka Beata 898, 1336, 3045
- Wierzbicka Bożena, rec. 6343
- Wierzbicka Elżbieta 680
- Wierzbicka Patrycja 3623
- Wierzbicka-Piotrowska Elżbieta 3266
- Wierzbicki Andrzej 633
- Wierzbicki Jacek 2025
- Wierzbicki Jan 4900
- Wierzbicki Leszek Andrzej 6963; oprac. 5074; red. 223; wyd. 6754
- Wierzbicki Marek 4595, 9767
- Wierzbicki Mirosław 9227
- Wierzbicki Piotr 899, 1336, 4466; przedm. 6694, 8807; wyd. 6694, 8807
- Wierzbicki Ryszard 3045
- Wierzbicki Sławomir 2812, 7964
- Wierzbicki Zbigniew Tadeusz 3319, 9427
- Wierzbie, pow. zamojski 5138
- Wierziński Szymon 2545, 2546, 2547
- Wierzbnik zob. Starachowice
- Wierzbowo, pow. mławski 4516
- Wierzbowski Ryszard 9901
- Wierzbowski Stefan 3647
- Wierzch, pow. prudnicki 3985
- Wierzchoń Piotr 3489, 3508, 8398
- Wierzchowsko, pow. częstochowski 8915
- Wierzchowska Aleksandra 2826
- Wierzejewscy, rodzina 1810
- Wierzejewski Ireneusz 1810
- Wierzejewski Wawrzyniec, red. 6084
- Wierzejewski Wincenty 1810, 6084
- Wierzejska Jagoda 404, 3365, 7965
- Wierzonka, pow. poznański 4121
- Wierzyca, lewy dopływ Wisły 6382, 6419
- Wierzykowski Waldemar 1556
- Wierzyński Kazimierz 8849, 8961
- Wiesiołowski Jacek 4985
- Wiesław Dymny. Jestem ranny człowiek 1316
- Wiesław Klimczak zapisany w pamięci 5638
- Wieszczycki Waclaw, oprac. 5311
- Więś Solidarna 9418
- Więś w kulturze, literaturze i historii Żydów 2891
- Więś zaginiona 4467
- Więtecha Anna 3373
- Wietnam 4704, 4708, 4739, 4747, 9442, 9998
- Wietrzychowice, pow. wrocławski 2074
- Wiewiorka Annette 1657
- Wiewiorowski Jacek 4495
- Wiewióra Marcin 2489, 3821, 6201, 6675
- Więcek Ryszard 5846
- Więch Antoni, oprac. 8949
- Więch Arkadiusz Stanisław 2952, 4952, 7966; rec. 3980, 8865
- Więcki Władysław 5203
- Więckiewicz Agnieszka 2308
- Więckowski Andrzej 6085
- Więckowski Paweł 4617
- Więckowski Wiesław 2548
- Większyce, pow. kędzierzyńsko-kozielski 8454
- Więzienie karno-śledcze w Katowicach 1557
- Więzik-Kuligowska Małgorzata 4995, 7967
- Wigan, Wielka Brytania 4354
- Wiganda Jan de Osten-Sacken 3780
- Wigry, pow. suwalski 3603
- Wihoda Martin 2798
- Wijaczka Jacek 698, 2639, 2824, 4299, 6202, 7220, 7221, 7222, 7223; rec. 7114; red. 100, 127
- Wikaryjczak Mściśław 4954
- Wikingowie 1286, 2491, 2539
- Wikingowie w Polsce 1286
- Wiklomirski Kazimierz 8621
- Wiktor Andrzej 6086
- Wiktorowska Iwona, wyd. 8141
- Wiktorowski Grzegorz 4260
- Wiktorowski Mariusz 4010
- Wiktorska Anna 910
- Wiktorzak Tomasz 2025
- Wilamowianie i ich stroje 2178
- Wilamowice, pow. bielski, woj. śląskie 2129, 2141, 2178, 4460, 7741
- Wilanowski Cyprian, przedm. 9349; red. 9349; wyd. 9349
- Wilanów zob. Warszawa
- Wilbik Małgorzata, il. 1491; oprac. 1491; red. 1491
- Wilczak Adam 3347
- Wilczak Mariola 3373
- Wilczek Monika 3108

- Wilczek-Karczewska Magdalena 3014, 3148, 3170, 3208, 3266, 3445, 3826, 3946, 4218, 4536, 4837; red. 4898
 Wilczek-Krupa Maria 5526
 Wilczewski Dominik 2933
 Wilczewski Kazimierz 4900
 Wilczewski Michał J., rec. 6169
 Wilczewski Waldemar Franciszek 4602, 4634, 4649, 4928, 5013, 5039, 5063, 5300, 5341, 5359, 5683, 5760, 5899, 6349, 6664, 6819, 6846, 6909, 6922, 6930, 7012, 7047, 7070, 7145, 7286, 7304, 7329, 7427, 7490, 7632, 7716, 7719, 7970, 8091, 8281, 8282, 8337, 8375, 8411, 8510, 8615, 8641, 8655, 8676, 8693, 8722, 8734, 8845, 8892, 9015, 9685, 10032, 10055; getto 8845; Ponary 5300; region 3292, 8142, 8566, 8590, 9163, 9685, 9767, 10055; Wileńszczyzna 4615, 4649, 5249, 5582, 5666, 5760
 Wilson Thomas Woodrow 4619, 4637
 Wilusz Magdalena 5331
 Wiłkomierz zob. Ukmergė
 Wikomirska Maria 8621
 Wiłkowyszki, Litwa 7041
 Wimmer Jan 691
 Wincencjusz-Patyna Anita, red. 3419
 Wincentowo zob. Staszów
 Wincenty Frelichowski, bl. 3086
 Wincenty Kadłubek, bl. 704, 2821, 4708, 4861, 6446
 Winczewicz Andrzej 5845
 Winckelmann Johann Joachim 2220
 Winclawski Włodzimierz, uzup. 5041
 Winczewska-Wróbel Leona 7924
 Winczewski Piotr 3226, 3227
 Wind Eddy de 8939
 Winderstein Hans 7837
 Winek Włodzimierz 4469
 Winiarska Katarzyna 1352
 Winiarski Jerzy 3406
 Winiecki Mariusz 8998
 Winkler Krzysztof 4660
 Winklowa Barbara 3328
 Winnica, pow. pułtuski 3647
 Winnicki Leopold 3758
 Winnicki Zdzisław J. 2797, 3087, 4626
 Winnik Sylwia, wyd. 8806, 8865
 Winogrodzka-Szaflik Hanna 1825, 5332
 Winowska Maria 2937
 Winiśław Mateusz, red. 3966
 Winter Katharina 9207
 Winter Piotr 3648
 Winter Szmuel 8964, 9105
 Wintn Jan 10129
 Wiola, księżna opolsko-raciborska 6503
 Wionczek Roman 2276
 Wira Paweł 1753
 Wiraszka Marta 3854, 7969
 Wiraszka Robert 4470
 Wirginia 4709
 Wirtembergia 6336
 Wirydarz staropolski i oświecony 3406
 Wirynka, lewy dopływ Warty 6473
 Wiskitki, pow. żyrdowski 3661; parafia 3661
 Wislocki Dorota, wyd. 8043
 Wisła 440, 984, 1204, 1403, 1471, 1595, 1929, 1935, 1946, 2275, 3647, 4469, 4711, 4890, 4914, 4972, 6115, 6208, 6395, 6577, 6733, 6868, 7650, 7724, 8064, 8204, 8386; dolina 6618; dolna 6342; dorzecze 6478, 6479
 Wisła, pow. cieszyński 2794, 3828, 6017
 Wisław II, książę rugijski 6636
 Wiśłok, prawy dopływ Wisły 4694
 Wiśloujście zob. Gdańsk
 Wisner Henryk 2347; rec. 5261
 Wistyczne, Białorusi 3761
 Wisz Grzegorz 8451
 Wiszewski Przemysław 704, 6258
 Wiszniewski Marian 5960
 Wiszniewska Monika 10150
 Wiszowata-Walczak Katarzyna, red. 677, 678, 679, 680
 Wiszowaty Marcin Michał 4516
 Wiślica, pow. buski 3541, 4738, 6445
 Wiślicki Adam 7287
 Wiślicki Jan Krzysztof, rec. 6140
 Wiślicz Tomasz 6478, 6479, 6604, 6905, 7224; przedm. 6905
 Wiśniarski Zygmunt, pseud. Anglik 8940
 Wiśnicka Anna 4117, 4138
 Wiśnicka Elżbieta 1177; red. 1462
 Wiśniewska Alicja 1754
 Wiśniewska Dorota 4519; red. 4519
 Wiśniewska Halina Maria 3228
 Wiśniewska Iwona 9993; oprac. 7346, 7347
 Wiśniewska Joanna, rec. 8179
 Wiśniewska Katarzyna 3680
 Wiśniewska Małgorzata 3048
 Wiśniewska Monika 3036, 9689, 9980, 9994; rec. 9574
 Wiśniewska Paulina 9228
 Wiśniewska-Drewniak Magdalena 785, 821
 Wiśniewska-Gołębowska Agata 4000
 Wiśniewska-Grabarczyk Anna 9995, 9996
 Wiśniewska-Sas Daniela 8168
 Wiśniewski Adam 4516
 Wiśniewski Andrzej 3020; rec. 2454
 Wiśniewski Bartosz 6136
 Wiśniewski Bogusław, red. 9259
 Wiśniewski Dominik, rec. 8072
 Wiśniewski Gerard 9997
 Wiśniewski Jan 7225
 Wiśniewski Jan, pseud. Szreniawy 9865
 Wiśniewski Janusz, rec. 77

- Wiśniewski Jerzy 5966
 Wiśniewski Józef 6088
 Wiśniewski Krzysztof 738, 4471; wyd. 8773
 Wiśniewski Marek, tł. 1521
 Wiśniewski Mariusz 4994
 Wiśniewski Mateusz 2292
 Wiśniewski Radosław 9229, 9230
 Wiśniewski Rafał 2199
 Wiśniewski Tadeusz 10021; przedm. 10021; red. 10021
 Wiśniewski Tomasz 554; współpr. 6762
 Wiśniewski Zygmunt 8739
 Wiśniowa, pow. myślenicki 6079
 Wiśniowiec, Ukraina 3657, 3767
 Wiśniowiecka Gryzelda Konstancja z Zamoyskich 6867
 Wiśniowiecki Janusz Antoni 6764
 Wiśniowski Grzegorz Antoni 5207, 5208, 5209
 Wita Adam 1760
 Witak Robert 2812
 Witaszewski Mikołaj 7618
 Witzak Henryk 4956
 Witzak Jan Krzysztof 2806, 2810
 Witzak Józef 5236
 Witzak Krzysztof Tomasz 2179, 3284
 Witzak Lucyna 4957
 Witzak Mikołaj 5236
 Witzak Romuald 6275
 Witzak Zbigniew 699, 2834
 Witebsk, Białoruś 4504
 Witecka Małgorzata 807
 Witecki Jacek 3519
 Witecki Stanisław 2822; rec. 7081
 Witek Agnieszka 3806
 Witek Jadwiga, oprac. 1530
 Witek Piotr 3886, 3909
 Witek-Wakely Krystyna 3623
 Witkiewicz Jan, pseud. Koszycz 3771
 Witkiewicz Stanisław 1593, 3409, 3638, 3771, 5008, 7371, 7476, 7591, 7870, 7886, 7947
 Witkiewicz Stanisław Ignacy 3331, 3535, 3637, 3638, 4052, 5007, 5008, 7712, 10065
 Witkiewicz-Schiele Elżbieta 5333
 Witkiewiczowie, rodzina 5000, 5009, 5015, 5333
 Witko Andrzej 3632
 Witkoś Zbigniew 6341
 Witkowiec-Palka Ewa 1137
 Witkowska Dominika 5723
 Witkowska Ewa 5554, 5955
 Witkowska Janina 10131
 Witkowska-Chrzczonowicz Katarzyna 8295
 Witkowska-Krych Agnieszka 5255
 Witkowska-Zaremba Elżbieta 5010
 Witkowski Andrzej 4536, 8740
 Witkowski Filip 2640
 Witkowski Jacek 3601
 Witkowski Krzysztof 1265
 Witkowski Lech, red. 3147
 Witkowski Maciej 4861
 Witkowski Marcin 3366, 5694; wyd. 8035
 Witkowski Mateusz 4059
 Witkowski Michał 3855
 Witkowski Paweł 5334
 Witkowski Przemysław 2309
 Witkowski Rafał 2806, 7970
 Witkowski Ryszard 4283
 Witkowski Sławomir 6179
 Witkowski Stanisław 7971
 Witkowski Stefan 8757
 Witkowski Tadeusz 5334
 Witkowski Zdzisław 4472, 5954; red. 188
 Witold, wielki książę litewski 1633, 4806, 6557, 6605, 6606
 Witos Wincenty 4573, 4596, 5319, 8031
 Witosławski Józef 3055
 Witostowice, pow. ząbkowicki 2062
 Witowo, pow. kolski 9345
 Witowski Wojciech 4836
 Witruwiusz (Marcus Vitruvius Pollio) 4354
 Witt Monika 7557
 Wittke Monika, red. 2846
 Wittelsbach Elżbieta von 4648
 Wittemberga, Niemcy 2631
 Wittenberg Bogusław 4771
 Wittenberg Otton 4771
 Wittlin Józef 8271
 Wittlin-Lipton Elżbieta 3873
 Wiwatowski Tadeusz, pseud. Olszyna 542
 Wize Kazimierz 4352
 Wize niepodległości Polski w XX w. 4663
 Wizna, pow. łomżyński 1953; region 6882
 Wizytki 1698, 4928
 Wjazd do Sarajewa 10039
 Wkra, prawy dopływ Narwi; region 4891
 Właźlak Władysław 8741
 Wlec Fabian 4124
 Wleń, pow. lwówecki 2036, 4013
 Włoczek Joachim 8742
 Wład II Diabeł, gospodar wołoski 3074
 Władka Wiesław 2815
 Władysław I Herman 1759, 6482
 Władysław I Łokietek 1314, 1392, 6588
 Władysław I Święty, król Węgier 2494, 6991
 Władysław II Jagiełło 1580, 1633, 1918, 3541, 4536, 4708, 4778, 4806, 4985, 6557, 6661, 6690
 Władysław II Opolczyk 6525, 6683
 Władysław III Warneńczyk 3611, 6620, 6641
 Władysław IV Waza 2300, 4648, 6810, 6834, 6859, 7091, 7097, 7098, 7185, 7226, 7254
 Władysław Bartoszewski 1922–2015. 1435
 Władysław Biały, książę gniewkowski 5019, 6655
 Władysław Jagiellończyk, król Czech i Węgier 2230
 Władysławów, pow. turecki; gmina 6350
 Władystawostok, Rosja 2325
 Władza i państwo w średniowieczu 2549
 Władza i polityka w czasach nowożytnych 7226
 Włoch Anna 2329, 3203; red. 3203
 Włoch Ewa 3229
 Włoch Szymon, tł. 1013
 Włochy 904, 1238, 2486, 2574, 2628, 2663, 2691, 2708, 2777, 2809, 2812, 2813, 3219, 3408, 3623, 3647, 3678, 4516, 4615, 4685, 4708, 5554, 6298, 6809, 6822, 7069, 7198, 7228, 7418, 7647, 7780, 7871, 7994, 8677, 8732, 8772, 8860, 8921, 9298, 10031
 Włochyński Leszek 3692
 Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie 28, 323, 807, 892, 966, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1258, 1681, 3017, 3125, 3140, 3628, 3783, 4056, 4786, 5920, 6045, 8475, 9004; region 9004
 Włocławki. Ceramiczne wyroby 1258
 Włocławska diecezja 892, 6676
 Włoczkowski Tadeusz 8311
 Włodarczyk Piotr 6208, 6389
 Włodarczyk Adam, red. 6239
 Włodarczyk Anna 5449, 10154; red. 5449
 Włodarczyk Edward 2310, 4539, 4733; przedm. 3239
 Włodarczyk Edyta 63, 4541
 Włodarczyk Jacek W. 6239
 Włodarczyk Katarzyna 1127
 Włodarczyk Tamara 2863, 2893
 Włodarczyk Wojciech 502
 Włodarczyk Zdzisław 375, 4873, 5335, 7972, 7973, 7974, 7975, 7976, 7977, 7978; rec. 5132
 Włodarek Andrzej 949, 3230
 Włodarkiewicz Wojciech 3231, 5119, 5309, 9231
 Włodarski Józef Arno 4540
 Włodarski Maciej 7227
 Włodarski Marek zob. Streng Henryk
 Włodarski Wiesław 2820
 Włodek Jan Zdzisław 6089
 Włodowice, pow. zawierciański 1526

- Włodzimersko-brzeska diecezja unicka 680
 Włodzimierz, Ukraina 7381
 Włodzimierz I Wielki, wielki książę kijowski i św. 9963
 Włodzimierz II Monomach, wielki książę kijowski 2477
 Włosiński Grzegorz, współpr. 3791
 Włoskowiec Wojciech 2012
 Włostowska Magda, współpr. 1673
 Włostowski Jan 2131
 Włosz zanowo, pow. żniński 4077
 Włoszczowa, woj. świętokrzyskie 2191, 6351, 7316, 9689; region 6351
 Wnęk Antoni 6359
 Wnęk Konrad 1929; przedm. 1929
 Wnęk Sławomir 3578
 Wnęk-Kurzeja Marcin 6020
 Wnętrzak Grzegorz 2811
 Wniosek o przyznanie obywatelstwa polskiego ks. Francowi Scholzowi 9419
 Wnorowski Radosław 719, 5402
 Wnuk Jan zob. Wierusz-Kowalski Jan
 Wnuk Jan 8603
 Wnuk Maria 6090
 Wocalewska Maria 3076
 Woch Magdalena, tl. 5166
 Wocławy, pow. gdański 3692
 Wodarczyk Adam 4928
 Wodniak Katarzyna 8743
 Wodowski Zygmunt 5451
 Wodynie, pow. siedlecki 6311
 Wodziccy, rodzina 5084
 Wodzicka Teresa, red. 8857
 Wodziczko Jan Nepomucen 7588
 Wodzinowska-Taklińska Grażyna 5336
 Wodzińska Izabela, red. 2161
 Wodziński Marcin 1977
 Wodziński Ryszard 9420
 Wodzisław, pow. jędrzejowski 2800
 Wodzisław Śląski, woj. śląskie 9605; region 5045
 Wohl Henryk 2939
 Wońska Magdalena 1319, 4106, 6420
 Wojacek Rafał 9421
 Wojalski Mirosław Zbigniew 4015
 Wojciech, św. 2524, 2803, 4861, 6478, 6479, 6593
 Wojciech Narębski 9232
 Wojciech Przemysław 8274
 Wojciechowicz Władimir Wiktorowicz 9055
 Wojciechowska Beata 6677
 Wojciechowska Ewa 3351
 Wojciechowska Gabriela 1696, 3692, 3693, 4857
 Wojciechowska Iwona 2071
 Wojciechowska Kalina 4746
 Wojciechowska Leokadia 6091
 Wojciechowska Wioletta 6678
 Wojciechowski Albert 6092
 Wojciechowski Andrzej 9907
 Wojciechowski Bohdan 6092
 Wojciechowski Grzegorz 1618, 4473
 Wojciechowski Jacek, rec. 246
 Wojciechowski Jerzy 3975; red. 3975
 Wojciechowski Jerzy S. 4704, 4734
 Wojciechowski Józef Andrzej 6235
 Wojciechowski Karol 2681; red. 2681
 Wojciechowski Konstanty 3767
 Wojciechowski Krzysztof 5644
 Wojciechowski Leszek 4735; przedm. 2817; red. 2817
 Wojciechowski Marian Jan 5004
 Wojciechowski Michał 4936
 Wojciechowski Paweł 3407
 Wojciechowski Przemysław 2270
 Wojciechowski Stanisław 3201
 Wojciechowski Zbigniew 4958
 Wojciechowski Zygmunt 4474
 Wojcieszek Elżbieta 4940, 9689, 9980
 Wojcinowicz Teresa 343
 Wojczyńska Olga 2795, 4297
 Wojda Jacek 7979
 Wojda Tadeusz 4900
 Wojdon Joanna 664; rec. 4984
 Wojdyła Jan 8941
 Wojdyła Katarzyna 4413
 Wojdyło Witold 4595, 4635, 5236, 5652
 Wojenka Michał 2046
 Wojenne losy radzanowian medalami pisane 5337
 Wojenne opowieści 8942
 Wojeński Stanisław 7095
 Wojewoda Anna 7980
 Wojewodowie białostoccy 1918–1944. 5338
 Wojewódka Jerzy 3683
 Wojewódzki Ireneusz 4728, 4735
 Wojewódzki Komitet Obywatelski „Solidarność” w Koszalinie 9422
 Wojkiewicz Rozalia 7780
 Wojna 1920. 1978
 Wojna Beata 4453
 Wojna i prawo 4735
 Wojna o wolność 1920. 1559
 Wojna polsko-bolszewicka 1919–1921 w materiałach 860
 Wojna polsko-bolszewicka na Lubelszczyźnie 8744
 Wojna polsko-bolszewicka w świetle stosunków polsko-węgierskich 8745
 Wojna polsko-rosyjska 1919–1921. 8169
 Wojna polsko-sowiecka 4736
 Wojna, terroryzm i bezpieczeństwo narodowe 2765
 Wojna – wojsko – bezpieczeństwo poprzez stulecia i epoki 4737
 Wojnar Marek 2766
 Wojnarowicz David 3887
 Wojnarowska-Olek Anna, tl. 8132
 Wojnarowski Marek 4951; red. 4951
 Wojnarowski Zbigniew, red. 7841
 Wojnarski Tadeusz 6093
 Wojniak Justyna 2083, 3203, 3232; red. 3203
 Wojniakiewicz Nela 6094
 Wojnicka Iwona 3906
 Wojnicki Jacek 4542, 4620, 4628, 10134; przedm. 4542; red. 4542
 Wojnicz, pow. tarnowski 2800
 Wojnicz Piotr, rec. 10079
 Wojnowscy, rodzina 6576
 Wojnowska-Heciak Magdalena 1680
 Wojny i konflikty w Europie Środkowej 4738
 Wojny i konflikty zbrojne po 1945 r. 9998
 Wojsko chce jeść 1251
 Wojtach Wojciech 4900
 Wojtacki Maciej 8636
 Wojtalewicz Adam 6095
 Wojtalewicz Mariusz 6095
 Wojtanek Piotr 7981
 Wojtanowski Krzysztof 1364
 Wojtas Marian, oprac. 5283; red. 5283
 Wojtas Stanisław 3186
 Wojtas-Ciborska Elżbieta, red. 5277
 Wojtasik Bruno, tl. 1107
 Wojtasik Janusz 4596, 4743
 Wojtasik-Seredyszyn Łucja 1122
 Wojtaszak Andrzej 4708, 4737, 8746
 Wojtaszczyk Konstanty Adam 3146
 Wojtaszek Ewa, współpr. 7319
 Wojtaszyn Dariusz 2767; rec. 9240
 Wojtczak Adam 4935, 4940
 Wojtczak Artur, red. 10030
 Wojtczak Jakub 477, 482, 489, 948; rec. 2861, 6278, 6466
 Wojtczak Łukasz 7982
 Wojtczak Piotr 1618
 Wojtczak Ziemowit 5200
 Wojtczak-Szyszkowski Jerzy, oprac. 6428; tl. 6428
 Wojtecki Jakub 6421
 Wojtecki Łukasz 1162
 Wojtera-Stasiorowska Ewelina 4509
 Wojtiuk Justyna 1082
 Wojtkowska Anna 3233
 Wojtkowska Zofia 5339
 Wojtkowski Ryszard, red. 157
 Wojtkun Grzegorz 3856
 Wojtłowski Jan 6223
 Wojtowicz Jacek 7228
 Wojtowicz Lucjan, il. 1463
 Wojtowicz Witold, red. 171
 Wojtowicz-Wierzbicka Małgorzata, oprac. 2128
 Wojtućka Karolina 7229, 7230
 Wojtucki Daniel 2641, 6340, 7231

- Wojtyca Janusz 32, 9999; oprac. 32
 Wojtylak Marek 9233; red. 248; oprac. 359
 Wojtyła Arkadiusz 7232
 Wojtyła Emilia 5144
 Wojtyła Karol zob. Jan Paweł II
 Wojtyła Karol 5144
 Wojtyna Andrzej 2681
 Wojtyna Miłosz 3593
 Wojtyniak Paulina 6300
 Wojtyńska-Nowotka Milena 3285
 Wojtyński Maciej 784
 Wojtysiak Kazimierz 6096
 Wojtyska Henryk Damian 6097, 7233
 Wojtyszyn Bogusław 2768
 Wokół Akcji AB 9234
 Wokół dziedzictwa 3633
 Wokół filozofii wychowania 3234
 Wokół malarstwa monachijskiego 3634
 Wokół nowej syntezy dziejów Drugiej Rzeczypospolitej 700
 Wokół pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego 5882
 Wokół zagadnień warsztatu artysty 3635
 Wola zob. Warszawa
 Wola, pow. lipnowski 4956
 Wola, pow. nidzicki 6159
 Wola, pow. pszczyński 5203
 Wola Cytrusowa, pow. brzeziński 9213
 Wola Filipowska, pow. krakowski 6352
 Wola Lubomirska, nieistniejąca wieś na Ukrainie 9258
 Wola Łużańska, pow. gorlicki 3406
 Wola Osowińska, pow. radzyński 3044
 Wola Ostrowiecka, Ukraina 7379
 Wola Pękoszewska, pow. skiernewicki 7288
 Wola Raniżowska, pow. kolbuszowski; parafia 4924
 Wola Suchożebrska, pow. siedlecki 4655
 Wola Zgłobieńska, pow. rzeszowski 8942
 Wolanin Anita 5645
 Wolańczyk Paweł 1814; przedm. 7305; wyd. 7305
 Wolański Filip 2827; rec. 6827, 7216; wyd. 6717
 Wolarz Marta 5912
 Wolbórka, lewy dopływ Pilicy 2803
 Wolbrom, pow. olkusi 5293
 Woldan Alois 404
 Wolde von dem (Koprzywnicy), ród 1822
 Wolf Michał 7728
 Wolf Nathanael Matthias von 2824
 Wolf Vladimir 2366
 Wolff August Robert 5341
 Wolff Hugon 8087
 Wolff Katarzyna, współpr 3463
 Wolff Paweł 2068
 Wolff-Powęska Anna 501, 5710
 Wolfgang, św. 3821
 Wolfowicz Zelman 7224
 Wolica, prawy dopływ Wieprza 3647
 Wolicki Aleksander 2460
 Wolin, pow. kamieński 2025
 Wolińska Teresa 2545; red. 2545
 Woliński Marek, oprac. 1831
 Wollfort Artus 3636
 Wollmann Christian 10020
 Wollstonecraft Mary 4297, 5013
 Wolmut Mieczysław 4743
 Wolnicki Paweł 4959
 Wolnicz-Pawłowska Ewa 5445
 Wolnomiejski Norbert, przedm. 4055
 Wolność 9470
 Wolność we krwi 1918–2018. 1560
 Wolny Anna 2953
 Wolny Miron 2470, 2642
 Wolraub Nikolaus 7213
 Wolska Agata 2822
 Wolska Anna 1027
 Wolska Barbara, rec. 3354
 Wolska Krystyna 5340, 5985; wyd. 8943
 Wolska-Pabian Karolina 4630
 Wolski Aleksander 2078, 3192
 Wolski Janusz, oprac. 6245
 Wolski Marian 7234; rec. 3587
 Wolski Mikołaj 1764
 Wolski Piotr Dunin 3456
 Wolski Waclaw 8943
 Wolsza Tadeusz 599, 701, 4091, 4547, 4603, 8747, 9226, 9761, 9767, 10000; przedm. 4547; red. 131, 4547
 Wolszlegierowie, rodzina 5322
 Wolsztyn, woj. wielkopolskie 9377
 Woltanowska Magdalena 5845
 Woltanowska Martyna 5845
 Woltanowski Piotr 5845
 Wolter (François-Maria Arouet) 7258
 Wolter-Kazmierczak Grażyna 3984
 Wolwicz Wiesław Jan 6098
 Wolczański Józef 4560, 4750, 4952; przedm. 4750; red. 4750; wyd. 8923
 Wołczyn, pow. kluczborski 6353; region 6353
 Wołek Bożena, red. 793
 Wołek Karol, red. 759, 793
 Wołga 3320
 Wołogod, Rosja 4333
 Wołk Grzegorz 9906; red. 84
 Wołk Marcin, rec. 1671
 Wołkonowski Jarosław 3087
 Wołkowicz Stanisław, red. 5216
 Wołkowyśk, Białoruś 6354
 Wołhejko-Chwastowicz Izabella 4284
 Wołoch Szymon 4011
 Wołodarka, Ukraina 8400
 Wołodkiewicz Mateusz Chryzostom 2825, 7053
 Wołodkowicz Cezary 4516
 Wołomin, woj. mazowieckie 244, 1653, 2195, 3233, 4038, 4064, 4192, 5195, 9333, 10122, 10138, 10144; Mironowe Górki 9373
 Wołongiewicz Mariusz 2311, 2771
 Wołos Mariusz 2822, 4560, 4637, 5385, 7643, 8591, 8748; red. 8034; tl. 8034
 Wołosate, pow. bieszczadzki 6165
 Wołosz Jan 3463
 Wołosz Paweł 10001
 Wołoszczak Semen 8757
 Wołoszczyzna, Wołosi 2904
 Wołoszyn Jacek 4595, 9948
 Wołoszyn Janusz Z. 2548, 4164
 Wołoszyn Małgorzata 1561, 4770
 Wołoszyn Marcin 702, 3832; przedm. 1857; red. 1857
 Wołoszyn Stefan 3143
 Wołowski Ludwik 7597
 Wołów, woj. dolnośląskie 6355
 Wołów. Historia miasta 6355
 Wołyńiec Bartłomiej M. 46, 3623, 6865
 Wołyń 679, 680, 1657, 1675, 2083, 2797, 2828, 3192, 3287, 4086, 4460, 4832, 5525, 6021, 6157, 6379, 6427, 7516, 8142, 8173, 8605, 8622, 8813, 8847, 8944, 8945, 9078, 9107; gubernia 679
 Wołyn i Galicja Wschodnia pod okupacją niemiecką 1943–1944. 8944
 Wołyn za „pierwszych Sowietów” 8945
 Wołyńska Marta 4101
 Wołyńskie województwo 5882, 6860, 8604
 Woniak Katarzyna 1677
 Wons Gerard 1597, 10002
 Wons Grzegorz 4265
 Wontor-Cichy Teresa 9207, 9235
 Wood Nathaniel 7434, 7983
 Wooplit, Wielka Brytania 2528
 Workuta, Rosja 8814
 Woroncow Jakub 9236
 Woroniczowie, rodzina 679
 Woroszyński Wiktor 5116, 9423
 Worsowicz Monika 10150
 Wosek Wojciech 563
 Wosiak-Słiwa Róża 3271
 Wosiek Kazimierz Jędrzej 4475
 Wosiewicz Leszek 2083
 Woszczyński Bolesław 69, 6099, 6100
 Woszek Natalia 2834, 3074
 Woś Michał 5160
 Woś Paweł 4406, 7984
 Wovrzeczka Bogusław 1696
 Wozniński Andrzej 4299
 Wozna-Stankiewicz Małgorzata 7490

- Woźniak Andrzej 2958
 Woźniak Anna, red. 2091
 Woźniak Artur, red. 10058
 Woźniak Barbara 3366
 Woźniak Bartosz 3086
 Woźniak Ewa 3266, 8749
 Woźniak Filip 2834
 Woźniak Henryk Maciej 1678, 4244
 Woźniak Jakub 2847
 Woźniak Joanna, tł. 1543
 Woźniak Józef 8170
 Woźniak Katarzyna 4406
 Woźniak Krzysztof Paweł 2846, 4070, 4873, 4995
 Woźniak Łukasz 5634
 Woźniak Małgorzata 3897
 Woźniak Marcel 6056
 Woźniak Marcin 4727, 6422
 Woźniak Marta 4634
 Woźniak Michał Franciszek 1019, 3765; oprac. 1005; red. 1005, 1006
 Woźniak Monika 3408
 Woźniak Norbert 5455; rec. 1807
 Woźniak Piotr 3973
 Woźniak Rafał 4952
 Woźniak Sylwester 9757
 Woźniak Zbigniew 807
 Woźniak-Koch Milena 1019
 Woźniak-Łabieniec Marzena 3372, 3440; red. 3372
 Woźniakiewicz Władysław, red. 3206
 Woźniakowska (Janusiak) Kinga 10003
 Woźniakowski Krzysztof 3492, 3503, 7820, 7985, 7986
 Woźniaków, pow. kutnowski 10113
 Woźnica Kamila 7235
 Woźnicki Kazimierz 976
 Woźnicki Stefan S. 8779
 Woźniczka Elżbieta 841; wyd. 6285
 Woźniczka Kazimierz 6184
 Woźniczka Zygmunt 2974, 4284, 4446, 6328, 8592; przedm. 2164
 Woźniczko Magdalena 4976
 Woźniewska-Działak Magdalena, red. 9709; współpr. 9709
 Woźniki, pow. lubliniecki 2792
 Woźny Aleksander 4723, 4737, 8750, 8756; rec. 8884
 Woźny Jacek, rec. 6669
 Woźny Maciej 6679
 Woźny Marzena 678, 6208
 Wódz Bożena Ewa 7236
 Wódz Dominik, red. 318
 Wójciak Jadwiga, współpr. 3791
 Wójciak Karol, zw. Heródkiem 2112
 Wójcicka Marta 2131
 Wójcicki Robert 3048
 Wójcik Adam 1171, 10004, 10158
 Wójcik Agata 7987, 7988
 Wójcik Agnieszka 6376
 Wójcik Andrzej J. 4396, 4476, 7134, 7989, 7990, 7991
 Wójcik Anna 2292, 2812; red. 3159
 Wójcik Anna Dorota 4890
 Wójcik Artur 703, 7237
 Wójcik Barbara 8751
 Wójcik Bogusław 4660, 9980; red. 4660
 Wójcik Dagmara 1703
 Wójcik Danuta, uzup. 8017
 Wójcik Dariusz 4193, 4195, 4477
 Wójcik Ewa 3505, 3509
 Wójcik Innocenty Maria 5764
 Wójcik Iwona, red. 3159
 Wójcik Jacek 9237
 Wójcik Janusz Ireneusz 6101
 Wójcik Józef 6264
 Wójcik Krzysztof 1420
 Wójcik Krzysztof (1951–2019) 6102
 Wójcik Maciej 4354, 4890
 Wójcik Marcin 1927
 Wójcik Marek L. 4238, 6340
 Wójcik Maria 4887, 4960
 Wójcik Michał 9238
 Wójcik Mirosław, red. 1273, 9304
 Wójcik Piotr 4548
 Wójcik Rafał 3445
 Wójcik Stanisław 4595
 Wójcik Tomasz, pseud. Tarzan 6103
 Wójcik Walenty 6104
 Wójcik Wiesław 1028, 2853; rec. 2968
 Wójcik Wiesław Aleksander 3409, 3510, 6331
 Wójcik Wiktoria 4238
 Wójcik Wioletta 6178
 Wójcik Zbigniew Jerzy 2939, 5450, 5751, 5943, 6331, 8282, 8615; rec. 4082
 Wójcik-Łagan Hanna 633, 10005
 Wójcikiewicz Augustyn 9998
 Wójcikowski Kazimierz 4752
 Wójciuk Anna 7238
 Wójtowa Wieś zob. Opole
 Wójtowice, pow. kłodzki 6356
 Wójtowicz Aleksander 8258
 Wójtowicz Ewa 3929
 Wójtowicz Małgorzata 3857
 Wójtowicz Roman 1551
 Wójtowicz Wojciech 4886
 Wójtowicz-Podhorski Mariusz 8737
 Wólka Radzyńska, pow. legoniewski 8220, 8603
 Wólkiewicz Ewa 6576, 6680, 7239
 Wólkiewicz Waldemar 6105
 Wólkowska Anna 2013
 Wólkowski Wojciech 3735
 Wóycicki Kazimierz 7672
 Wpływ Organizacji Rozwoju Twórczości 9424
 Wrona Magdalena, tł. 2218
 Wrede Christian Friedrich von 2367, 6297
 Wrede Maria 1125, 1126
 Wręczyca Wielka, pow. kłobucki 4451; gmina 1994
 Writing history in medieval Poland 704
 Wrocław 7, 276, 324, 385, 587, 694, 764, 783, 796, 807, 831, 855, 893, 911, 967, 968, 969, 971, 972, 973, 996, 1212, 1213, 1237, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1563, 1696, 1698, 1699, 1867, 1904, 1951, 2008, 2077, 2346, 2365, 2448, 2524, 2826, 2827, 2880, 2895, 2958, 2994, 3020, 3045, 3062, 3186, 3492, 3519, 3546, 3605, 3625, 3635, 3663, 3693, 3694, 3701, 3735, 3742, 3747, 3773, 3841, 3857, 3866, 3938, 3966, 4139, 4217, 4218, 4238, 4522, 4626, 4652, 4838, 4984, 5127, 5218, 5713, 5766, 6357, 6576, 6907, 7039, 7133, 7159, 7232, 7239, 7272, 7278, 7328, 7448, 7539, 7869, 7879, 8090, 8165, 8756, 8834, 8961, 9056, 9157, 9270, 9271, 9327, 9369, 9401, 9487, 9552, 9699, 9729, 9779, 9839, 9911, 9948, 9954, 9973, 10016, 10072; Brochów 5127; Ostrów Tumski 4101; Pawłowice 3172; powiat 4238; Zakrzów 4813
 Wrocławska archidiecezja 4574, 4838, 4865, 4866, 9647, 9847
 Wrocławska diecezja 2827, 3519, 4865, 6459, 6576, 6947, 8635, 9496
 Wrocławski Rocznik Historii Mówionej 276
 Wroczyński Kazimierz 7367
 Wroczyński Ryszard 3143
 Wrona Grażyna 3492, 3505; red. 216
 Wrona Grzegorz 7240, 7736
 Wrona Janusz 10006, 10007
 Wrona Marta 2180
 Wrona Sylwia 4413
 Wrona Wilhelm Adam 5209
 Wrona-Meryk Izabela 3203
 Wroniecki Piotr 1961, 2072, 2073, 2074
 Wroniszewski Jan 4478, 6681
 Wronki, pow. szamotulski 2895, 4553, 9268
 Wronkowska-Dimitrowa Mirosława, red. 91
 Wronowie, rodzina 2180
 Wronska Katarzyna 3224
 Wronska Renata, red. 4446
 Wronska-Labus Justyna 4086
 Wroński Józef Szymon 3767; przedm. 4012
 Wroński Marek, wyd. 7394
 Wroński Tomasz 850
 Wrotkowski Kamil 9796, 10008
 Wróbel Adam 3410, 9004
 Wróbel Andrzej 807, 3009, 5208; przedm. 3009, 6332; red. 3009, 6332; wyd. 6332

- Wróbel Dariusz 4806, 6682, 6683, 6684, 6685
- Wróbel Elżbieta 3416, 4940
- Wróbel Elżbieta Elena 6865
- Wróbel Herkulan 5207, 5208, 5209
- Wróbel Janusz 2938, 2941, 4598, 9162
- Wróbel Józef 5413, 5449
- Wróbel Maciej 369, 434
- Wróbel Marta 4889, 4900; red. 4900
- Wróbel Piotr, rec. 9160
- Wróbel Piotr J. 2815
- Wróbel Wiesław 4889, 5955, 6160; oprac. 3646
- Wróbel Wioletta 9239
- Wróbel Zofia Marianna 8946
- Wróblewska Elżbieta 5984
- Wróblewska Jolanta 9151
- Wróblewska Maria 965
- Wróblewska Markiewicz Małgorzata 3767
- Wróblewska Marta, tl. 996
- Wróblewska Violetta 3319
- Wróblewska-Trochimiuk Ewa, przedm. 2904; red. 2904
- Wróblewski Andrzej 5554
- Wróblewski Bartosz 2769
- Wróblewski Filip 3004
- Wróblewski Jan Ptaszyn 3975
- Wróblewski Jarosław 5873, 5959
- Wróblewski Lech, red. 4446
- Wróblewski Mariusz J. 2550
- Wróblewski Piotr 3590, 9723
- Wróblewski Rafał 6376
- Wróblewski Sebastian 1696
- Wróblewski Sławomir 6228
- Wróblewski Tymoteusz 4479
- Wróblewski Witold 5310
- Wróg domowy 8171
- Wrycza Józef 6106, 6106
- Wryk Ryszard 705, 3235, 9240
- Wrzaszcz Eugeniusz 2939
- Wrzawy, pow. tarnobrzegi 7036
- Wrzenie wsi 8172
- Wrzesiny, pow. łaski 1822
- Wrzeńska Anna 2068, 6404
- Wrzeńska Anna Maria 9100
- Wrzeński Jacek 6327; przedm. 2549; red. 2549
- Wrzeszcz zob. Gdańsk
- Września, woj. wielkopolskie 4328, 4367, 4869, 9566
- Wrześniak Małgorzata 4138; przedm. 4117, 4138; red. 4117, 4138
- Wrzochalska Agnieszka 3011
- Wrzos Konrad 7362
- Wrzosek Adam 9671
- Wrzosek Mieczysław 5213
- Wrzosów, pow. radzyński 7348
- Wrzuszcz Andrzej 4541
- Wschodnioeuropejska Nizina 6385
- Wschodnioeuropejski ruch ludowy w walce z komunistami 9425
- Wschowa, woj. lubuskie 465, 674, 2800, 3446, 3593, 4665, 4746, 6997, 7342, 8274; powiat 1898, 8274
- Wspominając Akademię 3236
- Wspomnienia i zapisy archiwalne 8947
- Wspomnienia mieszkańców Czernicy i Łukowa Śląskiego 8948
- Wspomnienia mieszkańców Niwisk o II wojnie światowej 8949
- Wspomnienia z ziemi bledzewskiej 8950
- Wspomnienia żołnierzy generała Andersa 8951
- Wspomnienie o Arianie Gano-Kotuli 5507
- Wspólny język 3286
- Wszolek Grzegorz 10159
- Wszystko, co nasze Polsce oddamy 1263
- Wśród huku, dymu i ognia 4739
- Wtorkiewicz-Marosik Emilia 2065
- Wtorkowska Elżbieta 2811
- Wujec Zygmunt 6107
- Wujek Mirosław, red. 3691
- Wundt Wilhelm 2570
- Wünsch Thomas 6576
- Wurstisen Emanuel 6984
- Würzburg, Niemcy 409, 1584, 2629, 3237
- Wust Wolfgang 1775, 3237
- Wuwer Arkadiusz 4446; red. 4938
- Wybicki Józef 6765, 6978
- Wybieram Solidarność 1562
- Wybór źródeł do historii Jeleniej Góry 9426
- Wybrane aspekty z dziejów Polski 10009
- Wybraniec Marek 1616
- Wybranowo, pow. zniński 2024, 6424
- Wybranowski Dariusz 4709, 4737, 10104
- Wychowanie i Oświata 2853
- Wychowanie Przedszkolne 8290, 8291
- Wyczawski Andrzej 4752
- Wyczawski Hieronim Eugeniusz 5207, 5209
- Wyczasany Tadeusz 3009
- Wydawcy i księgarze dla Niepodległej 5341
- Wydawcy i księgarze w służbie Rzeczypospolitej 5342
- Wydawnictwa archiwów a edukacja 822
- Wydmański Wojciech 765
- Wydra Wiesław 6550
- Wydranica, Ukraina 7171
- Wydrycka Anna 5343
- Wydrzycki Albert 2026
- Wydział Budownictwa i Architektury 1965–2020. 3238
- Wydziałkowska Paula Magdalena, przedm. 6756; wyd. 6756
- Wyganowski Rafał 1073, 2063
- Wygiełzów, pow. chrzanowski 992
- Wygnańska Joanna 2088
- Wyrzywański Marian 2981
- Wyka Ewa 10010; rec. 2970
- Wykaz ekspozycji plenerowych muzeów 1029
- Wykaz konwertytów z lat 1778–1779 z archiwum kościoła św. Marka 6766
- Wykaz publikacji prof. dr. hab. Grzegorza Białuńskiego 44
- Wykaz publikacji Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 33
- Wykaz skonfiskowanych i wyodrębnionych nieruchomości 8952
- Wykaz wspomnień pośmiertnych opublikowanych 79
- Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 r. 5344
- Wykowski Bogumił 5426
- Wykrota Adrian, współpr. 5206
- Wylegała Anna, rec. 4338
- Wyleżoł Gerard Teofil 5208
- Wylegała Iwona 1142
- Wyimiary 3440, 8205
- Wyobraźnia i technika 1563
- Wypiorczyk Agnieszka 4297
- Wypisy historyczne 2791
- Wypisy źródłowe do dziejów husarii 6767
- Wypustek Andrzej 2471
- Wypych Piotr 1564
- Wypych-Gawrońska Anna 302, 3416; przedm. 3416; red. 3416
- Wyrembelski Sławomir 2810
- Wyrobiec Piotr 5694; red. 271
- Wyrobisz Andrzej 602, 618, 670, 6108, 6109, 6110, 6111
- Wyroda Agata 747, 748, 749
- Wyrok sprzymierzonych 8953
- Wyrowiński Jan 1617
- Wyrozumski Jerzy 6112, 6113, 6114, 6308
- Wyrwa Andrzej Marek 1030, 6594; przedm. 6594; red. 174, 258, 6594
- Wyrwa Piotr 2821
- Wyrwicz Karol 2824
- Wyrwicz Anna 2312
- Wysłouch Izidor Kajetan 6115
- Wysłouch Seweryn 5118
- Wysłouch Seweryna 6083
- Wysłouchowie, rodzina 5118
- Wysocka Agnieszka 3858; red. 170, 3648
- Wysocka Barbara, red. 187
- Wysocka Emma z Ogińskich 4971, 7597
- Wysocka Stanisława 2804, 3366
- Wysocki Bronisław 6116
- Wysocki Marcin 4836
- Wysocki Piotr 7992
- Wysocki Roman 5236, 8329, 9241
- Wysocki Stefan 5220
- Wysocki Wiesław Jan 4548, 4835, 5319, 5973, 8752, 8753

- Wysoczański Jarosław 5050
 Wysoczański Walery 4890
 Wysogotowo, pow. poznański 6358
 Wysoka, pow. łancucki 6730
 Wysoka, pow. wadowicki 3093, 4318
 Wysokie zob. Vilki autinis
 Wysokie, Białoruś 2825
 Wysokie Litewskie zob. Wy-sokie
 Wysokińska Aleksandra, wyd. 2788
 Wysokińska Zofia 10131
 Wysokiński Dominik, il. 1384
 Wysokiński Ireneusz 781
 Wysokiński Paweł 4218, 4259, 4260
 Wysowa, pow. gorlicki 4728
 Wypiańscy, rodzina 5315
 Wypiański Bronisław 5315
 Wypiański Franciszek 5315
 Wypiański Stanisław 1006, 1305, 3570, 3575, 5315, 9777
 Wystawa stała Europejskiego Centrum Solidarności 1060
 Wystawy czasowe w Muzeum Papiernictwa 1050
 Wystawy przygotowane przez Muzeum Historii Kielc w 2017 i 2018 r. 1108
 Wyszczelski Lech 3048, 8537, 8754, 8755
 Wyszehrad, Węgry 2821
 Wyszkowski Franciszek 7391
 Wyszków, woj. mazowieckie 8168
 Wyszogród, pow. plocki 984, 2800, 10029
 Wyszomierz Wielki, pow. zambrowski 6409
 Wyszomirska Monika 2824, 6836
 Wyszowadzki Władysław 2954, 2955
 Wyszynski Kazimierz 4747
 Wyszynski Marcin 1729
 Wyszynski Stefan zob. Stefan Wyszynski, bl.
 Wyszynski Władysław 4696
 Wyrzyszcak Sebastian 778
 Wytyczno, pow. włodawski 4714
 Wywiad i kontrwywiad II Rzeczypospolitej wobec groźby wybuchu wojny 8756
 Wywiad i kontrwywiad wojskowy II RP 8757
 Wywiad z Profesorem Zbigniewem Tadeuszem Wierzbickim 9427
 Wyznawcy religii możeszowej i ich świątynia w Szadku 1565
 Wyzujak Jan 6117
 Wyzujak-Błędowska Agata 6117
 Wyżga Mateusz Piotr 6208, 7241, 7242
 Wyżkiewicz-Maksimow Regina, red. 3277
 Wyżlic Tomasz 5345, 8758
 Wyżlińska Zofia, red. 1301
 Wyżkiewicz-Maksimow Regina 3277
 Wzorce osobowe w dawnej literaturze i kulturze polskiej 3411
 Wzorek Anna 4333
 Wzornictwo huty szkła 1365
 Yanagi Sōetsu 2795
 Yariv Arie 2882
 Yōnpyōng, archipelag południowo-koreański 9998
 Yuan Shikai 2368
 Z II Rzeczypospolitej na Pomorze Zachodnie 3239
 Z albumu rodzinnego Zgierzan 1433
 Z armii Andersa do armii Izraela 1566
 Z *Badań nad Księżką i Księgozbiorem Historycznymi* 277
 Z działalności Łowickiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 359
 Z dziejów Marmurów Kieleckich 4479
 Z dziejów Włoszczy i okolic 6351
 Z dziejów ziem pruskich 2313
 Z gitarą i mikrofonem 4012
 Z głowy prababci 1322
 Z historii Sławoszyna 6317
 Z lancetem przez kontynenty 5346
 Z legionowej kuchni 7392
 Z Lubaniem w życiu 5347
 Z Maryją zwyciężyliśmy 4961
 Z obłożonymi 1567
 Z pamiętnika Żyrardowskiego robotnika 9428
 Z policyjnej kartoteki 8173
 Z pomocą potrzebującym 10160
 Z przeszłości miasta Rozwadowa 6322
 Z relacji uczestniczek Powstania Warszawskiego 8954
 Z *Zamkowego Wzgórza* 278
 Za matową szybą 8955
 Zabajkale 7864
 Zabarella Giacomo 6989
 Zabawki militarne 1252
 Zabawy Obywatelskie 7571
 Zabięglińska Sylwia, tł. 4623
 Zabielski Łukasz 5013
 Zabiłska-Kunek Mirosława 4489
 Zabłocie, pow. siemiatycki 8080
 Zabłocka Elżbieta, tł. 1082
 Zabłocka Maria 4495
 Zabłocka-Kos Agnieszka 3767
 Zabłocki Adam 10011
 Zabłocki Jan 4495
 Zabłocki Wojciech 10012
 Zabłudów, pow. białostocki 7032
 Zaborniak Stanisław 8759
 Zaborowska-Kisiel Elżbieta 6118
 Zaborowski Rafał 1579
 Zaborowski Stanisław 7948, 7948
 Zaborów, pow. strzyżowski 3182, 5911
 Zaborowska Ewa, tł. 1273
 Zaborowski Maciej 2956, 4101
 Zaborowski Marcin 9906
 Zaborski Piotr 4940
 Zaborzy, południowa część Kaszub 9023
 Zabrali nam dzieciństwo 8956
 Zabraniak Sławomir 7243, 7244, 7245, 7246
 Zabrze, woj. śląskie 159, 829, 1214, 1215, 1216, 1703, 1756, 3563, 4032, 4225, 4226, 4245, 4263, 4264, 4463, 4795, 4805, 4854, 4909, 5004, 5117, 6329, 6503, 6862, 6863, 7509, 7535, 7565, 7623, 7624, 8350, 8413, 8616, 9110, 9224, 9508, 9509, 9553, 9562, 9597, 9674, 9820, 10047; Biskupice 8574; Mikulczyce 2783, 3118
 Zabrzeziński Jan Janowicz 7203
 Zabuże 8019
 Żaczek Rudolf 4238, 4284, 4557
 Zachara-Związek Urszula 674; wyd. 6431
 Zacharewicz Mateusz 2025
 Zachariewicz Julian 2828
 Zacharko Adrian 4536
 Zacharko Lidia 4536
 Zacharyasz Ewa 1045
 Zacharz Włodzimierz 6221; przedm. 6221; red. 6221
 Zacher Juliusz W. 1870
 Zachodniofrankijskie państwo 2485
 Zachodniopomorskie województwo 78, 4087, 4275, 10099, 10107
 Zachować ekspresję, czyli O konserwacji rzemiosła afrykańskiego 1755
 Zachwieja Justyna 5983
 Zackiewicz Grzegorz 4632, 4663, 4664, 5236, 5348, 7993, 8295, 8636, 8760
 Zaczkowski Rafał 1926
 Zaczynski Władysław Piotr 3057
 Zaćmiński Andrzej 10013
 Zadara Michał 3897
 Zadarko Krzysztof 3859
 Zadencka Maria 901
 Zadora Maria 5810
 Zadrożny Kamil 919, 4940
 Zadróżna Magdalena 2095
 Zadorze, Ukraina 4644, 8328, 8753
 Załubski Jan 4615
 Zagadnienia Rasy 8289
 Zagdańska-Dudek Katarzyna, red. 4082
 Zagłada Żydów 80
 Zagłoba, pow. opolski, woj. lubelskie 3824
 Zagorzyn, pow. nowosądecki 6359
 Zagożdżon Jacek, tł. 1267
 Zagożdżon Katarzyna D. 4165
 Zagożdżon Paweł Przemysław 4165; red. 142

- Zagożdżon-Lyszczarz Joanna 7247
 Zagóra-Jonszta Urszula 4397
 Zagórska Agata 2185, 2202
 Zagórow, pow. słupecki 9570
 Zagórska Barbara, oprac. 1261
 Zagórska Wanda 4754
 Zagórze, pow. chrzanowski 4288
 Zagórze, Ukraina 7302
 Zagórze Konkolnickie, Ukraina 8019
 Zahaczewska Izabela 4354
 Zahariade Ana Maria 3645
 Zahel Dorota 1352
 Zahorska Joanna, tł. 9135
 Zahuta Agata 1568
 Zainstalowani na wieżość 1329
 Zaitz Emil 3623
 Zaitz Michał 3623
 Zajadło Jerzy 4516
 Zając Andrzej 10161
 Zając Antoni 3351
 Zając Barbara 1880, 2472
 Zając Edward 4176
 Zając Ewelina 2014
 Zając Gabriel 6241
 Zając Katarzyna, red. 1522
 Zając Małgorzata 996
 Zając Marcin 3693
 Zając Mariusz Szymon 6241
 Zając Paweł 4648, 4962, 4963, 5048, 6837, 7248; red. 6837
 Zając Piotr 1046
 Zając Piotr (1902–1967) 6241
 Zając Renata, red. 4466
 Zając Renata M. 3505
 Zając Stanisław 1335, 6241; przedm. 6241; red. 6241
 Zając Tadeusz, przedm. 1022
 Zając Tomasz 4644
 Zając-Kiedysz Aleksandra 3897
 Zajączkowska-Drożdż Agnieszka 9242
 Zajączkowski Mariusz 9772
 Zajączkowski Tadeusz, pseud. Mokry 9144
 Zajączkowski Wiesław, przedm. 2024
 Zajączkowski Witold 6119
 Zajchowska-Bołtromiuk Anna 4778
 Zajdel Dariusz 4125
 Zajezerze, pow. koziński 8598
 Zajfyd Mieczysław 8174
 Zajko-Czochańska Justyna 4406
 Zająkowska Joanna 7780, 7994
 Zak Awrom 2853
 Zakaukazie 4541, 5159
 Zakład Salezjański im. Księdza Bosko w Oświęcimiu 3240
 Zakładowe opowieści 9429
 Zakon krzyżacki w Prusach i Inflantach 2314
 Zakopane, woj. małopolskie 991, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1309, 1429, 1430, 1431, 1593, 1964, 3758, 3868, 3915, 4256, 4425, 5000, 5009, 5390, 5429, 5513, 5880, 6331, 7353, 7410, 7415, 7569, 7597, 7663, 7761, 7806, 7810, 7908, 7933, 9390, 9395, 9593, 9669
 Żakovský Petr 6528
 Zakoziel, Białoruś 678, 3761
 Zakroczym, pow. nowodworski, woj. mazowieckie; region 6852
 Zakrzewo, pow. aleksandrowski 6360
 Zakrzewo, pow. zlotowski 6404
 Zakrzewska Aldona Marta 3241
 Zakrzewska Beata 5346
 Zakrzewska Maria 2938
 Zakrzewska Patrycja 2719
 Zakrzewska Zofia 2815; red. 2815
 Zakrzewski Andrzej 53, 1780, 4480, 4481, 4536, 5349, 5734, 7070, 7201; rec. 4513
 Zakrzewski Antoni 2815
 Zakrzewski Christopher Adam, tł. 9247
 Zakrzewski Damian 2937, 2957
 Zakrzewski Maciej 4632, 4636, 9439, 9982, 10014; wyd. 4549, 4550
 Zakrzewski Stanisław 656, 7272
 Zakrzewski Tadeusz 7995
 Zakrzewski Tadeusz Paweł 9472
 Zakrzewski Wincenty 7600
 Zakrzewski Zygmunt 8175
 Zakrzewski Zygmunt (1867–1951) 8441
 Zakrzów zob. Wrocław
 Zakrzów, pow. wadowicki 3176
 Zakrzówek, pow. kraśnicki; region 6361
 Zalas Katarzyna 3192, 8761
 Zalasowa, pow. tarnowski 974
 Zalega Dariusz 8961
 Zalesie, pow. gliwicki 7321
 Zalesie, pow. gostyński 5505
 Zalesie Śląskie, pow. strzelecki 4755
 Zaleska Ewelina 8957
 Zaleska Ilona 3319; red. 3319
 Zaleska Krystyna, tł. 6706
 Zaleski August 5236
 Zaleski Józef Bohdan 6327
 Zaleski Ryszard 5122
 Zaleski Stanisław Szczepan 7597
 Zalesko Marian 587, 8596
 Zaleszczyki, Ukraina 6738; region 7404, 7735
 Zalewo, pow. iławski; region 376
 Zalewska Anna Izabella 662, 7473, 7996, 7997
 Zalewska Ewa 2315, 5554
 Zalewska Karolina 3445
 Zalewska-Meler Agnieszka 2770
 Zalewski Dariusz 39
 Zalewski Jan 1073, 4740
 Zalewski Jerzy 4621
 Zalewski Władysław 3623
 Zalewski Wojciech 4516, 4732, 5399
 Zalewski Zygmunt S. 2643
 Zalinskaya Marharyta 2719
 Zalkin Mordechai 7998
 Žaltauskaitė Vilma 7999
 Załączny Jolanta 2928, 3319, 4168, 4596, 4621, 4663, 5346, 7597, 7955, 8220, 8260, 8318, 8603, 8762, 8961; przedm. 8318, 8961; rec. 8176; red. 8220, 8260, 8318, 8603, 8961
 Załęska Zofia 2318, 2537, 3906
 Załęska-Kaczko Jagoda 3735
 Załóżce Nowe, Ukraina 6738
 Załubski Jan 4615
 Załuscy, rodzina 3647, 7559
 Załuska Amelia z Ogińskich 4971
 Załuska Zenobia 6120
 Załuski Andrzej Stanisław 3457
 Załuski Józef Andrzej 3457
 Załuski Maciej 5350
 Zamarła Turnia, szczyt w Tatrach Wysokich 8580
 Zambia 2907
 Zambroch Jerzy 8164
 Zambrzycki Marek 1031
 Zambrzycki Michał 4138
 Zamecki Stefan 3037, 3511, 10162
 Zamek 9854
 Zamek biskupów chełmińskich w Wąbrzeźnie w świetle badań 3860
 Zamek krzyżacki w Toruniu XIII–XXI w. 3861
 Zamelska-Monczak Kinga 2063, 4101, 6686; przedm. 2063; red. 2063
 Zamenhof Ludwik 7393
 Zamiatła Dominik 5994, 9472, 9647
 Zamkowa Góra, wzniesienie w Drohiczyźnie 4990
 Zamojdzin Barbara 3862
 Zamojska Dorota 3006
 Zamojska Małgorzata 5236
 Zamorowska Agata 4112
 Zamorski Kordian Józef 4168
 Zamorski Krzysztof 706, 707, 2822
 Zamość, woj. lubelskie 807, 894, 1231, 1688, 1690, 1719, 1732, 1737, 1747, 2023, 2077, 2198, 2814, 4218, 4331, 5419, 6362, 6760, 6854, 7005, 7151, 7597, 7662, 7765, 7922, 8420, 8425, 8744, 9316, 9781, 9944; ordynacja 6867, 7741; powiat 1533, 7792; region 8990; Zamojszczyzna 4220, 8790, 8837, 8871, 8894
 Zamoyscy, ród 1688
 Zamojska Jadwiga 4971
 Zamojska Konstancja z Czartoryskich 6765
 Zamoyski Andrzej Hieronim 6695, 6695, 6765, 6768, 6769

- Zamoyski Grzegorz 7164, 7404, 7736, 7737; wyd. 6738
 Zamoyski Jan 6793, 6803, 7200
 Zan Tomasz 4196, 7427
 Zaniewska Agnieszka 4406
 Zaniewska Hanka Ludmiła 6300, 6300
 Zaniewska Teresa 5630
 Zaniwski Piotr 3863
 Zanim powstała Polska 8176
 „Zanim zbudowano Gdynię...” 8763
 Zanowie, rodzina 4196
 Zantour Olivier 2681
 Zantyr, nieistniejący gród w pow. sztumskim 3642
 Zaniuk Raisa 4778
 Zanurzony w Pięknio 5634
 Zanzibar 2615; sułtanat 2285
 Zaolzie 2666, 3283, 4284, 8162
 Zaoński Janusz 10009
 Zapalec Anna 4713
 Zapala Adam 6687
 Zapalcarnia w Częstochowie 4482
 Zapart Jerzy 3095
 Zapart Robert 2937
 Zapilcze, region między Wisłą, Pilicą i Radomką 6374
 Zapiski Kazimierzowskie 279
 Zapiski Marcela Nadjariego 3 listopada 1944 r. 8958
 Zapisy sądu duchownego Ormian 6770
 Zapolska Anna 1917
 Zapolska Gabriela 3373, 7805, 7807
 Zapolska-Downar Magdalena, wyd. 753
 Zapolski Jan 7153
 Zapomniana granica 4665
 Zapomniane obrazy 1569
 Zapora Adam 5467
 Zaporowski Bolesław 3186
 Zaporowski Zbigniew 5236, 8280; rec. 8299
 Zaporozże 4902
 Zaprutko-Janicka Aleksandra 2194
 Zarański Jerzy 6308
 Zaremba Barbara 10104
 Zaremba (Bielawski) Maciej 5351
 Zaremba Jacek Stanisław 5554; przedm. 5554; red. 5554
 Zaremba Maciej 10163; rec. 235
 Zaremba Małgorzata 4160
 Zaremba Marcin 2815, 9243
 Zaremba Paweł 4644
 Zaremba Piotr 9430, 10104
 Zaremba Szymon Jan, pseud. Jerzy 9624
 Zaremba Zygmunt 4618
 Zaremska Hanna 6576
 Zaręba Szymon 4531
 Zarębczan Władysław 5346
 Zarębińska-Broniewska Maria 5317
 Zarębowie, ród 6573
 Zarębski Maciej Andrzej 5352
 Zarębski Rafał 2015, 7249
 Záruba František 4806
 Zarubin Przemysław, wyd. 6774
 Zaruski Mariusz 6121, 6122
 Zarychta Michał 7955; przedm. 7955; red. 7955
 Zarychta Roksana 6551
 Zarys historii Walczą w latach 2005–2017. 10164, 10165
 Zarzecze, pow. niżański 1760, 3797, 8180
 Zarzecze, pow. nowosądecki; gmina 8321
 Zarzycki Kazimierz 9431
 Zarzycki Łukasz 3973
 Zarzycki Stefan 6123
 Zasada Sobiesław 4060
 Zasada Stanisław 9244
 Zasada Zdzisław Jan 1871, 1922, 3017, 6688, 9004; red. 279
 „Zasady konspiracji partyjnej” 8177
 Zasanie zob. Przemysł
 Zasieczny Andrzej 2771
 Zaśkil`nák Leonid 633, 2828, 8622; przedm. 633; rec. 8145; red. 633
 Zastawek, pow. biański 3769
 Zasztowt Leszek 425, 2797, 2833, 8615; przedm. 4637, 8615; red. 4637, 8615
 Zator, pow. oświęcimski 895
 Zatorski Aleksander Paweł 3386
 Zatorski Tadeusz 3636
 Zatrzymane w kadrze 1570
 Zatwardnicka Olha, tł. 9335
 Zatyłe, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 9168
 Zawadzka Alina 4889
 Zavalloni Roberto 5209
 Zawacka Elżbieta 297, 299, 1617
 Zawacka-Wakarecy Dorota 299; współpr. 297
 Zawacki Krzysztof 870
 Zawada, pow. tarnowski 2026, 6627
 Zawada Andrzej 2292
 Zawada Katarzyna 7569
 Zawada Paweł 5230
 Zawada Zofia 7569
 Zawadzka Anna 2876
 Zawadzka Danuta 3364; przedm. 3364; rec. 7386; red. 3364
 Zawadzka Magdalena 2809
 Zawadzka Małgorzata 3921
 Zawadzki Arkadiusz 311, 5309
 Zawadzki Bogdan 5996
 Zawadzki Bohdan (1902–1966) 3143
 Zawadzki Jan 7226
 Zawadzki Jarosław 1391, 7201, 7250; rec. 1761
 Zawadzki Jarosław Maciej 4713, 5346, 8295, 8636, 9165
 Zawadzki Jerzy Jan 9591
 Zawadzki Józef 5341
 Zawadzki Marcin 4298
 Zawadzki Michał 1417, 1895, 1917; red. 1417
 Zawadzki Paweł 2045
 Zawadzki Robert 2772
 Zawadzki Robert K. 4940, 6689
 Zawadzki Stanisław 7138
 Zawadzki Stanisław (1743–1806) 3767
 Zawadzki Tadeusz 8737
 Zawadzki Wojciech 854, 4299, 4964, 4965, 5593, 7069, 7251; red. 4299
 Zawadzki Wojciech (1914–1976) 6124
 Zawałów, Ukraina 6738
 Zawanowska Marzena 708, 2249
 Zawartość „Materiałów do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu” 76
 Zawichost, pow. sandomierski 3839, 6308, 9391
 Zawidzki Łukasz 6030
 Zawieja Janina 2958
 Zawiercie, woj. śląskie 1365, 4476, 4511; Błanowice 7991
 Zawieszko Gabriel 6971
 Zawieyski Jerzy 9977
 Zawiliński Jarosław 3017
 Zawilski Piotr 4168, 8764; red. 5088
 Zawistowska Renata 2773
 Zawistowska Wanda 1751
 Zawistowski Andrzej 4517, 10015
 Zawistowski Antoni zob. Antoni Zawistowski, bł.
 Zawisza Anita 3512
 Zawisza Jan Szymon 6125
 Zawisza Krzysztof Stanisław 2802
 Zawisza Robert 5853
 Zawisza Róża z Borzyszkowic 6581
 Zawisza-Grzanka Weronika 5203
 Zawiszanka Zofia zob. Kernowa Zofia z Zawiszów
 Zawiszewska Agata 3373
 Zawislińska Izabela, red. 4628
 Zawitkowsy, rodzina 2180
 Zawitkowska Wioletta 1847, 6641, 6690
 Zawodzie zob. Krościenko nad Dunajcem
 Zawojski Piotr 2276
 Zawol Magdalena 2024
 Zaworska Maura 3645
 Zawód „muzealnik” 1032
 Zawrotny Przemysław 10130
 Zazdrość, pow. iławski 6363
 Zazdrość, nienawiść, gniew w przestrzeni historycznej 2834
 Ząbczyk-Chmielewska Barbara 3186
 Ząbczynski Paweł 851
 Ząbek Maciej 3004; red. 2285
 Ząbkowice zob. Dąbrowa Górnicza
 Zbaraski Jerzy 6716, 7226
 Zbąski Abraham 3445
 Zbąski Jan Stanisław 3623
 Zbąszynek, pow. świebodziński 4665
 Zbąszyń, pow. nowotomyski 2094, 4665, 8320, 8523

- Zbieranek Piotr 4994, 5021
 Zbierańska Marta 911
 Zbigniew Herbert – poeta między kulturami 3412
 Zbigniew Strzałkowski, bł. 5050
 Zbigniew z Brzezia 1797
 Zbijewska Krystyna 6126
 Zbiory specjalne w bibliotekach polskich 910, 911
 Zbirański Aleksander 2834, 2853
 Zbirochy, Białoruś 3761
 Zblewo, pow. starogardzki 6106
 Zblewski Zdzisław, red. 196
 Zborowski Juliusz 991, 1218, 1220, 2142, 2144, 3010, 3273, 3510, 8178, 9195, 9432
 Zborowskie, pow. lubliniecki 4269, 4443
 Zborów, Ukraina 6738
 Zbójno, pow. golubsko-dobrzyński 6364; region 6364
 Zbrodnie niemieckie na Ziemi Dobrzyńskiej 9245
 Zbrodnie sądowe w latach 1944–1989. 10016
 Zbroja Barbara, współpr. 846
 Zbroszczyk Małgorzata, oprac. 1262, 4404; współpr. 1262
 Zbucz, pow. hajnowski 3564
 Zbudniewek Jan 6127
 Zbylitowska Góra, pow. tarnowski 7397
 Zbyszewski Waclaw Alfred 5353
 Zbytków, pow. cieszyński 5887
 Zdanek Maciej 3242, 4778
 Zdanie 4632
 Zdaniewicz Radosław 2029, 4100, 4467, 6691, 6692
 Zdanis Romuald 35
 Zdankiewicz Marcin 5757
 Zdanowicz Anna 3373
 Zdanowicz Tadeusz 3243
 Zdanowski Jerzy 2316
 Zdanowski Józef 6128, 6128
 Zdanowski Marcin 3633; przedm. 3633; red. 3633
 Zdeb Katarzyna 3864, 4101
 Zdebska-Schmidt Joanna 7569
 Zdechlikiewicz Czesław 5004
 Zdeněk Jirásek 4284
 Zdero Renata, red. 3731
 Zdjęcia Franciszka Grzegorzycy 1571
 Zdenka Joachim 1775; oprac. 6365
 Zdrojewski Lech J. 2166; red. 6106
 Zdrojkowska Ewa 3413
 Zdrojowisko Krynica w 100-lecie państwowości 4483
 Zdrowie 7377
 Zdrowie i higiena w dawnym Gdańsku 1276
 Zdrójkowski Dawid 10017
 Zdulski Mirosław 2317
 Zdunek Andrzej, red. 8894
 Zdunek Józef 6235
 Zdunek-Wielgołaska Justyna 679
 Zdunik Jan 3328
 Zduńska Wola, woj. łódzkie 4010, 4873, 4907
 Zdziarska-Zaleska Maria 5051
 Zdziech Stanisław 4889, 4889
 Zdziechowski Jerzy 2937
 Zdziechowski Marian 3016, 5116
 Zdzienicki Józef 4484
 Zdziennicki Krystian 5747; red. 2137
 Zdziewojski Grzegorz Jan 3466
 Zdzitowiecki Cyprian Hering 5309
 Ze Skultetem i Kopernikiem przez XVI w. 1376
 Zebrydowski Mikołaj 6865
 Zechenter Katarzyna 3414
 Zechenter-Splawińska Elżbieta 5988
 Zedel Katarzyna 2181
 Zedlitz Hans von 7038
 Zedong Mao 4070
 Zefiryn Giménez Malla, bł. 2863
 Zegadłowicz Emil 3366
 Zegrze, pow. legionowski 1319, 1773
 Zeidler Kamil 4516
 Zeidler Martin 7066
 Zeitlin Aron 2876
 Zejden Bronisława 7905
 Zelek Ignacy 3577
 Zelga Adam 5531
 Zelichowie, rodzina 5108
 Zeller Georg 3601
 Zelman Wolfowicz 6905
 Zelów, pow. bełchatowski; gmina 3691
 Zelwak Anna, tł. 2786
 Zełwągi, pow. mrągowski 6253
 Zeman-Wisniewska Katarzyna 2473, 2474, 4160
 Zemanek Alicja 3724, 8282
 Zemanek Bogdan 8000
 Zembok Aleksander 8466
 Zembrzuska Hanna 5145
 Zembrzusi Konrad 5145
 Zemło Mariusz 2802
 Zemuła Tadeusz 5048
 Ženůchová Anna 4580
 Zenderowski Radosław 2774, 4557, 4620; red. 4557
 Zendran Rafał 3740
 Żenkłai simboliai prasmės 1761
 Zeno Apostolo 7126
 Żerebcowa Polina Viktorovna 2804
 Żerwany splot 1434
 Zessin-Jurek Lidia 2884, 9151; przedm. 2884; rec. 1669; red. 2884; współpr. 2884
 Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska w Białymstoku 280
 Zeszyty Chorzowskie 281
 Zeszyty Historyczne Miasta Jaworzna 282
 Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Genealogicznego Kalisia 283
 Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 284
 Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego 3496
 Zeszyty Radomszczańskie 285
 Zeszyty Sandomierskie 286
 Zeszyty Tarnogórskie 7394
 Zettelmann Ludwik 9456
 Zębców zob. Ostrów Wielkopolski
 Zębówice, pow. oleski 1597, 8532, 10002
 Zętar Joanna 1679
 Zgierz, woj. łódzkie 1432, 1433, 1434, 8785, 9429; region 4519
 Zglenicki Witold 6129
 Zgliczyn Pobodzy, pow. żuromiński 6414, 6415
 Zgliczyn Witowy, pow. mławski 9384
 Zgliński Marcin 677, 3761
 Zgoda 7606
 Zgoda Anna 3910
 Zgodzińska Beata 3637
 Zgorzelec, woj. dolnośląskie 1232, 3087, 4467, 9369, 9402, 9938
 Zgórnjak Marek 5354
 Zgórnjak Marian 8001
 Zgraja Alicja 3693
 Zgrajka Halina 4485
 Zgromadzenia stanowe i organy przedstawicielskie w dziejach 4541
 Zgrzywa Agnieszka 3412
 Zguda Henryk 6130
 Zhang Shiyang 2719
 Zharuk Oleg 8002
 Ziabicki Andrzej 6131
 Ziaja Wanda, wyd. 9368
 Ziarkowski Dominik 4070
 Ziąbka Leszek 1895
 Ziątek Adrian 4966
 Zibrow Andrzej 4188
 Ziebka Jeanne 6241
 Zieja Jan 6132
 Ziejka Franciszek 3343, 4835, 5536, 6133, 6134, 6135
 Zielecka-Panek Izabella 3984
 Zieleniewska-Kasprzycka Marzena 2073
 Zielenkiewicz Renata, red. 3046
 Zieleniska Lidia 3929
 Zielińska Agnieszka 2801, 3007, 3415, 4786, 6209, 8003; red. 2801, 6209
 Zielińska Anna 2091
 Zielińska Ewa 7138; wyd. 6704
 Zielińska Katarzyna 733, 8765
 Zielińska Marta 6137
 Zielińska Wiesława, rec. 1654
 Zielińska Zofia 6837, 7138; przedm. 6332; rec. 7115; red. 2808; repl. 7115; wyd. 6332
 Zielińska-Krybus Anna, red. 3097
 Zieliński Adam 2944, 7378, 7378

- Zieliński Andrzej 6357
 Zieliński Artur 6381
 Zieliński Edmund 2182
 Zieliński Gustaw 6136, 7648
 Zieliński Ireneusz 5227
 Zieliński Jan 4940, 5449
 Zieliński Janusz Gedymin 6137
 Zieliński Józef 7287; oprac. 1267
 Zieliński Konrad 2856, 8590, 8766; red. 2873, 2874
 Zieliński Marek Grzegorz 827, 4831
 Zieliński Michał 3929
 Zieliński Patryk 8004
 Zieliński Piotr 3695
 Zieliński Sławomir 709
 Zieliński Tadeusz 2797
 Zieliński Tadeusz, pseud. Igła 6138
 Zieliński Waldemar 1572
 Zieliński Wojciech 371
 Zieliński Zygmunt 8179
 Zielnik-Kołodzińska Róża, th. 6890
 Zielona Góra 911, 1233, 2066, 2768, 3872, 4312, 9594, 9595, 9678, 9689, 9754, 9755, 9852, 9905, 10016; region 1876
 Zielonka, pow. wołomiński 3035
 Zielonka Alfons-Eugen 4784
 Zielonka Jerzy 9246
 Zielonka Katarzyna 3473
 Zielonka Puszcza 2011
 Zielonka Zbigniew 4746
 Zielonki, pow. krakowski; parafia 7314
 Zielonogórskie województwo 9594, 9595, 9751
 Zielonogórsko-gorzowska diecezja 4784
 Zielony Paweł 1016; oprac. 317, 1016; red. 1326
 Ziemia Wojciech 36
 Ziemia 2815
 Ziemia Częstochowska 287
 Ziemia jarocińska w świetle opisów pruskich 6771
 Ziemia Lubuska 10009
 Ziemia Święta 680, 2597, 4940, 5207, 5209, 6657, 7249, 7329
 Ziemianin Karolina 6139
 Ziemianin Stanisław 6139
 Ziemianka Polska 4406
 Ziemiański Bolesław 6140
 Ziemia Zachodnie i Północne 436, 2025, 2086, 2815, 2863, 9469, 9490, 9519, 9550, 9608, 9635, 9704, 9756, 9757, 9837, 9842, 9974, 9991
 Ziemiecki Teodor 1005
 Ziemkiewicz Andrzej 3012
 Ziemkiewicz Rafał 4666
 Ziemlewska Anna 680
 Ziemlińska Małgorzata, red. 3202
 Ziemliński Tadeusz, red. 3202
 Ziemiński Andrzej 4596
 Zientara Włodzimierz 70, 2824, 7112, 7252; rec. 6718
 Zientarski Roman 5227
 Zierhoffer Karol 6141
 Zierke Piotr 3682
 Zieten von, rodzina 3708
 Zieziula Grzegorz 7490, 8005; przedm. 7490; rec. 3942; red. 7490
 Zięba Albert 2285
 Zięba Andrzej Aleksander 8006; red. 166
 Zięba Józef 5585
 Zięba Katarzyna 1118
 Zięba Paweł 6174, 6289
 Zięba Piotr 92, 2775, 10016
 Zięba Rafał 10018
 Zięba-Dąbrowska Agnieszka 836, 8295
 Ziębińska Beata 3192
 Ziębińska-Witek Anna 1033, 1034
 Zięć Gabriela, red. 3210
 Ziętał Agnieszka, th. 1107
 Ziętek Jacek 6423
 Ziętek Małgorzata 1068
 Ziętkiewicz-Kotz Joanna, oprac. 289; red. 1314
 Žifčák František 710, 6321
 Zima Adam 6241
 Zima Emilia 6241
 Zimbabwe 2907
 Zimmerman Paweł 4342
 Zimmermann Edward 4486, 6693
 Zimmermann Julius 2369, 2563, 2563
 Zimna Wódka, pow. strzelecki 4755; region 4755
 Zimna-Kawecka Karolina 1726, 3633; przedm. 1726, 3633; red. 1726, 3633
 Zimniewicz Kazimierz 350, 351, 10019
 Zimnoch Katarzyna 2802, 7253, 8767
 Zimny Jan, red. 1658
 Zimny Mateusz 3230, 4218
 Zimoń Damian 4787
 Zimorowicz Szymon 3359
 Zinkow Leszek 8007
 Zintel Krzysztof 8395
 Ziobro Aleksandra 7254, 7255
 Ziobro Wojciech 332
 Ziolecka Matylda 7489
 Ziomek Dominika, oprac. 3869
 Ziomek Marcin 3391; red. 3391
 Ziółek Ewa M. 8008, 8009
 Ziółkowska Anita 10088
 Ziółkowska-Boehm Aleksandra 9247, 9248; współpr. 379
 Ziółkowska-Ganc Emilia 4898
 Ziółkowski Antoni 6142
 Ziółkowski Jerzy 1923
 Ziółkowski Józef M. 1375; przedm. 1375; red. 1375; współpr. 1375
 Ziółkowski Kacper, red. 1394
 Ziółkowski Krzysztof, red. 336
 Ziółkowski Zenon 9706
 Ziółkowski-Ramza Konrad, rec. 6519
 Zipser Tadeusz 3833
 Zisly Henri 2324
 Zisopulu-Bleja Kateriny 4024
 Zissi Leonard 8010
 Zitek Adam 10016
 Zjawiony Tomasz 4284
 Zjawisko ludobójstwa w XX i XXI w. 2775
 Zjednoczenie Katolickie 8516
 Zlot Izabela 3474
 Złaków Kościelny, pow. łowicki 3767
 Złe kobiety czy zła sława 2318
 Złoczew, pow. sieradzki; region 2121, 4988
 Złoczów, Ukraina 6244, 6738; region 7404, 7735
 Złota Karczma zob. Gdańsk
 Złota Księga Tarnowskich Gór 7394
 Złotek Marian 6148
 Złotkowski Dariusz 4369, 4482, 4940, 8011
 Złotnicka Ewa 4168
 Złotnictwo od XVII do XX w. 1061
 Złotno zob. Łódź
 Złotoryja, woj. dolnośląskie 1695, 6554, 9907
 Złotów, woj. wielkopolskie 4991, 6365
 Złotów 1370–2020. 6365
 Złoty Potok, pow. częstochowski 1635
 Złoty Stok, pow. ząbkowski 4477, 4516, 9375, 9376
 Zmagania o pojednanie 10020
 Zmartwychwstanki 4750, 4836
 Zmartwychwstańcy 781, 4897
 Zmiana ustawienia. Polska scenografia 1421
 Zmierczak Maria 10166
 Znaczenie wspólnych badań historycznych i paleoekologicznych 1962
 Znaczenie wysokorozdzielczych wielowskaźnikowych (multi-proxy) 1963
 Znaczkki i plakietki imprez turystycznych i krajoznawczych 1872
 Znajdek Jan 4168, 5346
 Znajomski Artur 4, 15, 5687
 Znaleźisko gromadne przedmiotów metalowych 6424
 Znamierowska-Prüfferowa Maria 991, 3007
 Znane i nieznanne. Przewodniki 1150
 Znani i nieznanymi mieszkańcy powiatu sławieńskiego 5355
 Znaniecka Eileen 8127
 Znaniecki Florian 8127
 Znojek Bartłomiej 2820
 Znojek Przemysław 2776
 Znyk Małgorzata 1572
 Zońa Grzesiak. Życie, wspomnienia, twórczość 5544
 Zofia Kossak – bezcenne dziedzictwo 3416

- Zofia Rydet po latach 1598
 Zofia Witoldówna, wielka księżna moskiewska 6490, 6522
 Zondek Hermann 2895
 Zonenberg Sławomir 2551
 Zoń Ignacy 9678
 Zorza 7389
 Zub Jerzy 3865
 Zuber Andrzej 4483
 Zuber Rudolf 4483
 Zubert Leszek 2183
 Zubkowicz Rafał 4751, 8012
 Zubowski Piotr, red. 6267; współpr. 2789
 Zubowski Xawery 1005
 Zubrzycki Geneviève 2876; przedm. 2876
 Zuchhold Hans 4333
 Zuchora Krzysztof 3143
 Zuchowicz Małgorzata Maria 4013
 Zuchowscy, rodzina 2814
 Zuckerman Yitzhak, pseud. Antek 8959
 Zug Szymon Bogumił 3665
 Zugaj Leszek 6326, 8425, 8744
 Zujenié Gitana 7256
 Žukauskas Silvestras 4547
 Zululand 2598
 Żułyś Audrius A. 8768
 Żurych, Szwajcaria 3767, 7356
 Zuzek Tomasz 3475
 Zuzela, pow. ostrowski, woj. ma-zowieckie 1234
 Zuziak Janusz 4621
 Zuziak Zbigniew K. 3834
 Žvanko Lúbov Mikolaivna 4967, 8013
 Zweig Ferdynand 6143, 6144
 Zweig Stefan 5004, 9151
 Związek Jan 505, 4940, 6145, 6146
 Związek Młodzieży Wiejskiej na Uniwersytecie Warszawskim 10021
 Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 7, 310, 317, 380, 717, 784, 1016, 1295, 1388, 1489, 2216, 2217, 2273, 2275, 2319, 2320, 2655, 2662, 2667, 2678, 2681, 2688, 2690, 2713, 2717, 2722, 2723, 2727, 2732, 2750, 2759, 2767, 2771, 2797, 2806, 2810, 2812, 2815, 2821, 2826, 2828, 2884, 2898, 2910, 2925, 2928, 2948, 3087, 3363, 3507, 4168, 4238, 4369, 4447, 4547, 4551, 4595, 4621, 4627, 4632, 4637, 4649, 4660, 4704, 4709, 4730, 4735, 4890, 4900, 4941, 5016, 5094, 5449, 5760, 6043, 6068, 7304, 7321, 7329, 7349, 8054, 8090, 8153, 8287, 8296, 8329, 8507, 8592, 8662, 8734, 8769, 8770, 8786, 8797, 8810, 8813, 8816, 8827, 8838, 8866, 8885, 8896, 8903, 8928, 8929, 8933, 8945, 8961, 8965, 8970, 8977, 8990, 9034, 9067, 9073, 9090, 9121, 9122, 9125, 9148, 9159, 9163, 9187, 9231, 9249, 9254, 9336, 9371, 9442, 9502, 9569, 9641, 9738, 9764, 9779, 9838, 9901, 9918, 9948, 9959, 10009, 10025
 Związek Tomasz 1947
 Zwiercan Marian 704
 Zwiernik Przemysław, red. 84
 Zwierz Maria 3866
 Zwierzchowska Iwona 3152
 Zwierzchowski Piotr 3886; red. 3870
 Zwierzchowski Stanisław 6147
 Zwiierzęta na zakręcie 7395
 Zwierzykowski Michał 7165, 7202, 7257, 7258; red. 7202; wyd. 6696, 7165
 Zwierzyniec zob. Kraków
 Zwierzyniec, pow. niżański 7373
 Zwierzyńska Joanna 2965
 Zwingli Ulrich 2370
 Zwolski Marcin 4900, 10022
 Zwyczaj pogrzebowe 2184
 Zwyczaj życie 8180
 Zybort Elżbieta Barbara 1003; red. 1003
 Zybura Adam, red. 3223
 Zybura Marek, oprac. 4979; przedm. 4979; wyd. 4979
 Zych Ewelina 852
 Zych Iwona 2391
 Zych Jan 3343
 Zych Ludwik 8535
 Zych Magdalena 1119
 Zych Sławomir 2937, 4941, 5737; red. 2937
 Zych Tadeusz 1172, 1373; oprac. 1373; red. 132
 Zychowicz Izabela 4138
 Zychowicz Piotr 2319, 2797, 2894, 8769, 8770, 9249
 Zydek Sylwia 6340, 7259
 Zygalski Henryk 4684
 Zygarska-Tomza Klementyna 3734
 Zygielbojm Szmul 9208
 Zygier Elżbieta 3634, 3635
 Zyglewski Zbigniew 6263, 8763
 Zygmunt I Stary 3697, 4806, 5019, 6871, 7046, 7203
 Zygmunt II August 1525, 3461, 3591, 3697, 4526, 4656, 5019, 6694, 6904, 6977, 7034, 7207
 Zygmunt III Waza 680, 1903, 1914, 5019, 6202, 6564, 6710, 6743, 6748, 6772, 6929, 6963, 7069, 7137, 7145, 7181, 7194, 7201
 Zygmunt Bartłomiej 5178
 Zygmunt Gorazdowski, św. 6148
 Zygmunt Luksemburski, cesarz 6644
 Zygmunto wicz Iwona, oprac. 968
 Zygnier Leszek 9472, 9550, 9689, 9980
 Zymer Tomasz, tł. 6711
 Zysiak Agata 4353, 4465
 Zyskowski Andrzej 8014
 Zysnarska Małgorzata 1232
 Zysnarski Jerzy 4244
 Zysko Tomasz 9250
 Zywert Eryk 5898; red. 5898
 Zyzik Małgorzata 6336
 Źródlewska-Olejnik Barbara 3975
 Źródła archeologiczne w rejonie Parku Kulturowego Wietrzycho-wice 2074
 Źródła do dziejów Woźnik 2792
 Źródła do epikurejskiej etyki wycho-wawczej 2221
 Źródła historyczne do dziejów Kur-piowszczyzny 2793
 Źródła i dokumenty do dziejów legio-nistów węgierskich 7396
 Źródła prawne do dziejów reformy monastycznej 2222
 Żaba Roman 7397
 Żabicka-Barecka Danuta 1756
 Żabierek Agata 4704, 5356, 10023
 Żabikowo zob. Luboń
 Żabinka, Białoruś 3761
 Żabiński Grzegorz, tł. 1917
 Żabno, pow. tarnowski 3972
 Żaboklicka Anna 7407
 Żaczek Tadeusz, oprac. 359
 Żagań, woj. lubuskie 699, 2834, 3447, 6532
 Żagiew 10021
 Żak Grzegorz 4900
 Żak Justyna 1035
 Żak Łukasz 2524
 Żak Marek 9690, 10024; przedm. 8112; rec. 9596; wyd. 8112
 Żak Paulina 10167
 Żak Stanisław 5893, 5999
 Żak-Snopek Anna 1757
 Żaki Andrzej 2026
 Żakiewicz Anna 3638, 5572
 Żakowska Magdalena 2320, 2644
 Żaliński Henryk W., wyd. 7398
 Żaliński Jan 7398, 7398
 Żandarmeria Wojskowa w dokumen-tach z lat 1918–1939. 8181
 Żarczyński Bolesław 8960
 Żargon szklarski w felietonach 9433
 Żarki, pow. myszkowski 7920
 Żarna Krzysztof, red. 2775
 Żarnańska Paulina 10150
 Żarnowiec, pow. pucki 6537
 Żarnowski Janusz 632, 6149
 Żarnowski Robert 2834
 Żarnowski Witold 9251
 Żarnów, pow. opoczyński 8092
 Żarska Barbara 4166
 Żarski Krzysztof 3412
 Żarski Waldemar 4238
 Żary, woj. lubuskie 4352, 9312, 9757; powiat 3749; region 4277, 9946

- Żaryn Jan 1672, 3941, 4560, 4638, 5618, 8295, 9252, 9472, 9727, 9906; rec. 9725; red. 8295, 8636
 Żbik Sebastian 2285, 2645
 Żbikowski Andrzej, przedm. 8883
 Żbików zob. Pruszków
 Żdżarów, pow. sochaczewski 4147
 Żdżary, pow. grójecki 2180
 Żeber Ireneusz 4541
 Żebro Jan Tomasz 3946
 Żebrowski Leszek 5959; red. 759
 Żebrowski Mariusz 4741; red. 8182
 Żebrowski Rafał 3412
 Żebrowski Waldemar 510
 Żebrań Olga 2825
Żedywid 6607
 Żeglińska Anna 3453
 Żegocina, pow. bocheński 7569
 Żelawski January 4968
 Żelazek Beata 823
 Żelazek Marian 6150
 Żelazko Joanna 4598, 9767, 10016
 Żelazkowo, pow. gnieźnieński 7379
 Żelazna Nowa, pow. koziernicki 6374
 Żelazno, pow. kłodzki 9451
 Żelazny Jan Witold 2545
 Żelazowski Jerzy 5466
 Żelechów, pow. garwoliński 2031, 6963
 Żeleński Tadeusz Boy- 3373
 Żeleński Władysław 3942
 Żeleźny Robert 7260, 10025, 10026, 10027
 Żeligowski Edward 7692
 Żeligowski Lucjan 5463, 8351
 Żenkiewicz Jerzy 4487
 Żerelik Rościsław 2827; red. 2827
 Żerko Stanisław 2777, 8771
 Żerków, pow. jarociński 6877
 Żeromski Stefan 3293, 3415, 3498, 7339, 7339, 8122, 8234, 8617
 Żertinowie, rodzina 4837
 Żłobin, Białoruś 4709
 Żmichowska Narcyza 3373
 Żmidziński Jakub 3417, 7780; rec. 3348
 Żmigrodzka Małgorzata 3048
 Żmigrodzki Piotr 3017, 3271
 Żmigród, pow. trzebnicki 1897
 Żmijewo, pow. brodnicki 3631
 Żmijewska Eugenia 7445
 Żmijewska Monika 4376
 Żmijewski Artur, il. 1494
 Żminkowska Dalia 2827
 Żmuda Bożena 783
 Żmuda Michał 3867
 Żmuda Paweł 4994
 Żmuda-Trzebiatowska Beata 1573
 Żmuda-Trzebiatowski Tomasz 1573
 Żmudziński Jerzy 3623
 Żmudziński Marek 7225
 Żmudziński Mateusz 881, 3020
 Żmudzka diecezja 7999
 Żmudzka Elwira 1964
 Żmudzki Paweł 704, 2803, 6576
 Żmudź 1005, 2806, 4529, 6800, 6830, 7106, 7250
 Żnin, woj. kujawsko-pomorskie 6424, 8743
 Żninkiewicz Jan 4352
 Żojdź Karol 7261; wyd. 6702
 Żołądz-Strzelczyk Dorota 2824, 7262, 7263, 7264, 7265; przedm. 6740, 6749; wyd. 6740, 6749
 Żołędowska Elżbieta 6055
 Żołnierczuk Maciej 1004
 Żolnierczyk Ludwik 5208
 Żolnierek Jakub 4971
Żolnierz Wolności 9550, 9796
 Żołnierze Wojska Polskiego na wschodnich rubieżach 4742
 Żolnierze wyklęci 759
 Żołnowska Anna 10072
 Żory, woj. śląskie 1721, 7741
 Żółkiew, Ukraina 7057, 7087
 Żółkiewka-Osada, pow. krasnostawski 3844
 Żółkiewska Agnieszka 2853, 9253
 Żółkiewski Stanisław 6773
 Żórawska-Witkowska Alina III, 3008
 Żubrowska Joanna 5292
 Żubryd Marek 4488
 Żuchowska Marta 2321
 Żuchowski Kazimierz 5209
 Żuchowski Paweł 10104
 Żuchowski Tomasz 1775, 10028
 Żuczkowski Maciej 4618; przedm. 4618; red. 4618
 Żuk Daniela 370
 Żuk Igor 3868
 Żuk Lidia 609
 Żuk Tomasz 2063
 Żuk-Orysiak Jolanta, przedm. 2061
 Żukczyn, pow. gdański 2066
 Żukowo, pow. kartuski 4003
 Żukowska Agnieszka 3907; red. 3907
 Żukowska Anna Maria 3244
 Żukowska Justyna 2085
 Żukowska Zofia 3618
 Żukowska Zofia (1932–2013) 3143
 Żukowski Arkadiusz, oprac. 510
 Żukowski Jacek 3639; red. 1414
 Żukowski Marek 2025, 6182
 Żukowski Otton Mieczysław 3944
 Żukowski Przemysław Marcin 4743, 5236
 Żukowski Tomasz 3418
 Żukowski Włodzimierz 3004
 Żuliński Tadeusz 6151
 Żuławnik Mariusz 1016, 6279, 10029
 Żuławski Adam, tł. 8073
 Żuławski Jerzy 3351
 Żuławy 3741, 4086, 4327, 4516, 5747, 7602; Wiślane 4709, 4994
 Żuraszek-Ryś Iwona 2016
 Żurawica, pow. przemyski 4951, 8921
 Żurawska Ewa, red. 5114
 Żurawska-Chaszczewska Jowita 3287
 Żurawski Jacek A. 4634
 Żurawski Sebastian 6223
 Żurawski vel Grajewski Józef Witold 9254
 Żurawski vel Grajewski Przemysław 8658
 Żurawski vel Grajewski Radosław Paweł 8015, 9255; rec. 2605
 Żurek Agnieszka 5959
 Żurek Bogdan 9434
 Żurek Dorota 4460, 4806, 4982
 Żurek Jacek 4928, 5442; wyd. 8092
 Żurek Jan 6152
 Żurek Leszek, il. 1277
 Żurek Łukasz 3364
 Żurek Magdalena 3864
 Żurek Piotr 2778
 Żurek Robert 10020
 Żurek Sławomir Jacek 8590; przedm. 8590; red. 8590
 Żurek Waldemar Witold 781, 6097; oprac. 5344; przedm. 6097; red. 809, 6097; wyd. 3240, 5344, 7335, 8114, 8115
 Żurkowska Teresa 2229
 Żurowska Klementyna 6153
 Żychlin, pow. kutnowski 2003, 3792, 3793, 4908, 5327, 6609
 Żychlińska Rejzl 3334
 Żychlińska Stanisława 5757
 Żychliński Daniel 6425
 Żychoń Jan Henryk 8356
 Życie codzienne 4489
Życie Dziecka 8370
Życie Literackie 9408
 Życie nad Prądnikiem 6285
Życie Warszawy 10023
 Życzkowska Agata, przedm. 3906
 Życzyńska-Ciołek Danuta 2088
 Żydowo, pow. koszański 6461
 Żydowscy sąsiedzi 2895
 Żydowski samorząd ziemski w Koronie 6774
 Żydzi 80, 163, 258, 318, 319, 427, 511, 579, 584, 591, 615, 622, 653, 665, 678, 711, 712, 719, 730, 776, 861, 961, 1019, 1184, 1191, 1194, 1199, 1201, 1360, 1390, 1396, 1467, 1507, 1565, 1566, 1574, 1624, 1630, 1634, 1636, 1639, 1648, 1649, 1657, 1661, 1662, 1666, 1671, 1679, 1745, 1783, 1792, 1793, 1794, 2223, 2234, 2249, 2342, 2384, 2385, 2390, 2448, 2457, 2469, 2570, 2577, 2678, 2685, 2704, 2720, 2737, 2758, 2797, 2804, 2813, 2815, 2822, 2831, 2834, 2835, 2836, 2837, 2839, 2841, 2844, 2847, 2848, 2850, 2851, 2853, 2855, 2856, 2857, 2862, 2863, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876,

- 2877, 2880, 2884, 2886, 2889, 2890, 2891, 2893, 2894, 2895, 2924, 2930, 2972, 3126, 3167, 3258, 3289, 3304, 3323, 3334, 3337, 3342, 3346, 3351, 3370, 3387, 3394, 3395, 3418, 3422, 3455, 3476, 3521, 3532, 3538, 3607, 3609, 3764, 3838, 4260, 4263, 4287, 4349, 4352, 4369, 4409, 4447, 4457, 4494, 4626, 4640, 4654, 4665, 4743, 4751, 4781, 4853, 4980, 4981, 4982, 5004, 5005, 5029, 5115, 5117, 5178, 5255, 5269, 5343, 5351, 5367, 5400, 5428, 5491, 5716, 5728, 5746, 5935, 6015, 6144, 6179, 6264, 6351, 6593, 6731, 6774, 6823, 6905, 6994, 7006, 7025, 7045, 7112, 7114, 7119, 7145, 7164, 7192, 7224, 7240, 7283, 7289, 7293, 7298, 7333, 7347, 7404, 7405, 7490, 7502, 7529, 7619, 7634, 7635, 7636, 7720, 7726, 7727, 7728, 7735, 7764, 7785, 7798, 7832, 7851, 7883, 7898, 7910, 7921, 7981, 7998, 8040, 8044, 8068, 8069, 8081, 8082, 8085, 8104, 8117, 8124, 8163, 8166, 8167, 8170, 8171, 8215, 8314, 8358, 8364, 8367, 8381, 8385, 8467, 8523, 8543, 8573, 8577, 8590, 8616, 8623, 8637, 8646, 8649, 8694, 8713, 8725, 8736, 8763, 8766, 8776, 8777, 8780, 8793, 8797, 8808, 8809, 8824, 8825, 8833, 8835, 8836, 8839, 8845, 8856, 8868, 8876, 8877, 8880, 8883, 8895, 8897, 8898, 8901, 8902, 8904, 8905, 8911, 8918, 8920, 8925, 8937, 8938, 8939, 8959, 8964, 8969, 8975, 8981, 8988, 8989, 8993, 8997, 9009, 9010, 9011, 9013, 9014, 9015, 9028, 9039, 9041, 9042, 9043, 9050, 9051, 9059, 9065, 9071, 9074, 9082, 9085, 9094, 9096, 9105, 9117, 9149, 9151, 9154, 9173, 9175, 9185, 9189, 9191, 9198, 9205, 9207, 9208, 9209, 9211, 9221, 9225, 9242, 9243, 9252, 9253, 9272, 9298, 9303, 9471, 9557, 9567, 9585, 9676, 9747, 9748, 9757, 9780, 9811, 9813, 9819, 9851, 9857, 9869, 9873, 9948, 9958, 9961, 9962, 9980, 10150
- Żydzi i Wojsko Polskie 4743
 Żydzi na dawnej pocztówce i lito-
 grafii 1574
- Żydzi polscy w oczach historyków
 711
 Żygawski Jakub 894, 1737, 2023
 Żygulski Zdzisław jun. 6154
 Żyją i działają wśród nas 5357
 Żylicz Anna, pseud. Katrin, Katrina
 6155
 Żyła Maksymilian 8309
 Żyłko Dorota 3277
 Żymierski Michał Rola- 5204, 7334
 Żyrardów, woj. mazowieckie
 7292, 9428
 Żyro, wojewoda mazowiecki 6487
 Żyromski Marek 4628
 Żyszkiewicz Waldemar 3382
 Żytawa (Zittau), Niemcy 9811
 Żytniec Rafał, red. 1271
 Żyto Kamila 3886, 4353
 Żytomińska diecezja 4895
 Żytniec Rafał 1010, 5042; przedm.
 1828, 9289; red. 135, 1828;
 współpr. 5563; wyd. 9289
 Żywczok Alicja 3224, 3245, 3246
 Żywek Łukasz 6037, 9256; wyd. 8142
 Żywiec, woj. śląskie 3988
 Żywotko Stefan 9905
 Żywoty historyczne 690
 Żyznowska Urszula, współpr. 2842
 Żyznowski Wiesław, przedm. 2842;
 współpr. 2842